LTK Beets

C 31 1

Lth Beds C 31/1

BIJBEL

DAT IS

DE GANSCHE HEILIGE SCHRIFT

VERVATTENDE AL DE KANONIJKE BOEKEN DES

OUDEN EN NIEUWEN TESTAMENTS

DOOR LAST VAN DE HOOG-MOG. HEEREN

Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden

EN

VOLGENS HET BESLUIT VAN DE SYNODE NATIONAAL,
GEHOUDEN TE DORDRECHT, IN DE JAREN MDCXVIII EN MDCXIX,
UIT DE OORSPRONKELIJKE TALEN
IN ONZE NEDERLANDSCHE GETROUWELIJK OVERGEZET.

GEDRUKT VOOR HET
BRITSCHE EN BUITENLANDSCHE BIJBEL-GENOOTSCHAP.
TE LONDEN, — 10, EARL STREET, BLACKFRIARS.
TE AMSTERDAM, — KEIZERSGRACHT, 579.
TE BREDA. | TE BRUSSEL.

1845

REGISTER VAN AL DE KANONIJKE BOEKEN EN HOOFDSTUKKEN

DES OUDEN TESTAMENTS.

	Hoofdst.
Genesis	L.
E'xodus	XL.
Leviticus	XXVII.
Numeri	XXXVI.
Deuteronomium	XXXIV.
Jozua	XXIV.
Rigteren	XXI.
Ruth	IV.
I. Samuël	XXXI.
II. Samuël	XXIV.
I. Koningen	XXII.
II. Koningen	XXV.
I. Kronijken	XXIX.
II. Kronijken	XXXVI.
Ezra	X.
Nehemia	XIII.
Esther	X.
Job	XLII.
Psalmen	CL.
Spreuken van Salomo	XXXI.
Prediker	XII.
Hooglied van Salomo	VIII.

DE BOEKEN DER PROFETEN.

Jesaja	LXVI.
Jeremia	LII.
Klaagliederen van Jeremia	V.
Ezechiël	XLVIII.
Daniël	XII.
Hoséa	XIV.
Joël	III.
Amos	IX.
Obadja	I.
Jona	IV.
Micha	VII.
Nahum	III.
Hábakuk	III.
Zefanja	III.
Haggai	II.
Zacharia	XIV.
Maleáchi	IV.

Genesis. I° Vers 1.

Woning der Wareld- Aarde- Mensch- Zonde- Verderven- Ly
Nahuys — Geheimenis- Openbaring- Verlossing

Nature

a/ Bestek:
b/ Leer:

Thoord. I-XI. Gesch. d. Zonde. A. Van Adam — a Gods Schepp:
door Eh. m. de Vrou Gerechtigh
Noach — i. 263.
B. Ontmoeting. v. Abraham —
Haag - Sicrecom. 4-11.

XII-L Cieragesch. d. Genade bediening
A Aanvang. Abraham 12-25.
Isaak.
L. Einddoel Ontmoeting J.- Zoon
Jakob. 26-50.

Bronnen. a. nog mondeling overl. / L. M. hoog ontwikkelen.
b. v. Adam nog 56 pr. van Lamech
Sem 38 jaar d. 4. g. v. Jaar.
B. eerste Schriftelijke. / Schrift. Law van Mozes. b. Israel van
den Uittocht in Egypten).
J. Omnisdadelijke Openbaringen.

d/ Bijb. 2. Jes. 4. 16. Legt de Waarheid. - Stempel de Overd
baarder.

Form - bijzonder Gods Waarachtheid. - Stempel der Schrift.
Gods Waarachtigh. —— - Grondslag.
Gods Genade. Evang. Verlossing.

Enige Leer: Wij Gods, en alles van Hem
— De Mensch Wat en is
Wat d Schrift is en altijd geweest is.

=

I-XI. d. Zonde in Gods Goede Schepping.
I-II. Gesch. der Schepping.
I-II v. 3. Schepp. der Planeet. -

N.T. Openbaart d. f. de N: - verklaart d. niet. - spreekt de Wil. niet en Openb. - d. Middelaarsambt. 2 Mahl 7:28
Gelding. Nie geen Gelofte en Wet. 16. meer — d. Menschen N. 4 v. God gelaten Kennis.
aa. eenige Stof in Overlegging en Oorzaak & werking. -
bb. Joh. 11. 2. J. 130. 16. 17. vv. Heb 2. 4. -
(Zie d. geheimenis v. d. moeder boek). -

N.T. der N.T. Openbaarder is in sp. door het Woord. spreekt Wet (d. Het O.T. daarjeuk) onderhevig. T. den
Verborgen Gode — der Openbaren. Joh. 1. 1-3. Rom 16. 25.
N. T. Zoon. Col. 1. 16.
(veel Middelaars van nu) Middelaar tussen
de Schepper G. en Schepsel, daarin
in dien Wereldstaat d. eig. Overeenkomst duidt
door Gods Naam — — Godsdienst. Openbaring
in dien en de loop der tijd tot en met
Jezus Christus Openbaring. Openbaring. Openbaring
Openbaring is in de Kinderen Joh. 1. 2.

a Schepping.

de Schepping.

Schepping van Aard

Bijz. v. de Wereld
a. Afhankelijkh.
b. Nauwe Gemeenschap
c. God in verbinding

(Het verschil in de Gelding van Eenige Verschillende
Openbaringen Hebr. 1. 1-3).

HET EERSTE BOEK VAN MOZES

GENAAMD

GENESIS.

HOOFDSTUK I.

1 IN het begin schiep God den hemel en de aarde.

2 De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op den afgrond; en de Geest Gods zweefde op de wateren.

3 En God zeide: Daar zij licht! en daar werd licht.

4 En God zag het licht, dat het goed was; en God maakte scheiding tusschen het licht en tusschen de duisternis.

5 En God noemde het licht, dag, en de duisternis noemde Hij, nacht. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, den eersten dag.

6 En God zeide: Daar zij een uitspansel in het midden der wateren; en dat make scheiding tusschen wateren en wateren!

7 En God maakte dat uitspansel, en maakte scheiding tusschen de wateren, die onder het uitspansel zijn, en tusschen de wateren, die boven het uitspansel zijn. En het was alzoo.

8 En God noemde het uitspansel, hemel. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, den tweeden dag.

9 En God zeide: Dat de wateren van onder den hemel in één plaats vergaderd worden, en dat het drooge gezien worde! En het was alzoo.

10 En God noemde het drooge, aarde, en de vergadering der wateren noemde Hij, zeeën; en God zag, dat het goed was.

11 En God zeide: Dat de aarde uitschiete grasscheutjes, kruid zaad zaaijende, vruchtbaar geboomte, dragende vrucht naar zijnen aard, welks zaad daarin zij op de aarde! En het was alzoo.

12 En de aarde bragt voort grasscheutjes, kruid zaad zaaijende naar zijnen aard, en vruchtdragend geboomte, welks zaad daarin was, naar zijnen aard. En God zag, dat het goed was.

13 Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, den derden dag.

14 En God zeide: Dat er lichten zijn in het uitspansel des hemels, om scheiding te maken tusschen den dag en tusschen den nacht; en dat zij zijn tot teekenen en tot gezette tijden, en tot dagen en jaren!

15 En dat zij zijn tot lichten in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde! En het was alzoo.

16 God dan maakte die twee groote lichten: dat groote licht tot heerschappij des daags, en dat kleine licht tot heerschappij des nachts; ook de sterren.

17 En God stelde ze in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde,

18 En om te heerschen op den dag, en in den nacht, en om scheiding te maken tusschen het licht en tusschen de duisternis. En God zag, dat het goed was.

19 Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, den vierden dag.

20 En God zeide: Dat de wateren overvloediglijk voortbrengen een gewemel van levende zielen; en het gevogelte vliege boven de aarde, in het uitspansel des hemels!

21 En God schiep de groote walvisschen, en alle levende wremelende ziel, welke de wateren overvloediglijk voortbragten, naar haren aard; en alle gevleugeld gevogelte naar zijnen aard. En God zag, dat het goed was.

22 En God zegende ze, zeggende: Zijt vruchtbaar, en vermenigvuldigt, en vervult de wateren in de zeeën; en het gevogelte vermenigvuldige op de aarde!

23 Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, den vijfden dag.

24 En God zeide: De aarde brenge levende zielen voort, naar haren aard, vee, en kruipend, en wild gedierte der aarde, naar zijnen aard! En het was alzoo.

25 En God maakte het wild gedierte der aarde naar zijnen aard, en het vee naar zijnen aard, en al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijnen aard. En God zag, dat het goed was.

26 En God zeide: Laat ons menschen maken, naar ons beeld, naar onze gelijkenis; en dat zij heerschappij hebben over de vischen der zee, en over het gevogelte des hemels, en over het vee, en over de geheele aarde, en over al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt.

27 En God schiep den mensch naar zijn beeld, naar het beeld van God schiep

Hij hem; man en vrouw schiep Hij ze.
28 En God zegende hen, en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt, en vervult de aarde, en onderwerpt haar, en hebt heerschappij over de visschen der zee, en over het gevogelte des hemels, en over al het gedierte, dat op de aarde kruipt!
29 En God zeide: Ziet, Ik heb ulieden al het zaad zaaijende kruid gegeven, dat op de gansche aarde is, en alle geboomte, in hetwelk zaad zaaijende boomvrucht is: het zij u tot spijze!
30 Maar aan al het gedierte der aarde, en aan al het gevogelte des hemels, en aan al het kruipende gedierte op de aarde, waarin eene levende ziel is, *heb Ik* al het groene kruid tot spijze *gegeven*. En het was alzoo.
31 En God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, den zesden dag.

HOOFDSTUK II.

ALZOO zijn volbragt de hemel en de aarde, en al hun heir.
2 Als nu God op den zevenden dag volbragt had zijn werk, dat Hij gemaakt had, heeft Hij gerust op den zevenden dag van al zijn werk, dat Hij gemaakt had.
3 En God heeft den zevenden dag gezegend, en dien geheiligd; omdat hij op denzelven gerust heeft van al zijn werk, hetwelk God geschapen had, om te volmaken.
4 Dit zijn de geboorten des hemels en der aarde, als zij geschapen werden; ten dage als de HEERE God de aarde en den hemel maakte,
5 En allen struik des velds, eer hij in de aarde was, en al het kruid des velds, eer het uitsproot; want de HEERE God had niet doen regenen op de aarde, en er was geen mensch geweest, om den aardbodem te bouwen.
6 Maar een damp was opgegaan uit de aarde, en bevochtigde den ganschen aardbodem.
7 En de HEERE God had den mensch geformeerd uit het stof der aarde, en in zijne neusgaten geblazen den adem des levens; alzoo werd de mensch tot eene levende ziel.
8 Ook had de HEERE God eenen hof geplant in Eden, tegen het oosten, en Hij stelde aldaar den mensch, dien Hij geformeerd had.
9 En de HEERE God had alle geboomte uit het aardrijk doen spruiten, begeerlijk voor het gezigt, en goed tot spijze; en den boom des levens in het midden van den hof, en den boom der kennis des goeds en des kwaads.
10 En eene rivier was voortgaande uit Eden, om dezen hof te bewateren; en werd van daar verdeeld, en werd tot vier hoofden.
11 De naam der eerste *rivier* is Pison: deze is het, die het gansche land van Havila omloopt, waar het goud is.
12 En het goud van dit land is goed; daar is *ook* bedólah, en de steen sardónix.
13 En de naam der tweede rivier is Gihon: deze is het, die het gansche land Cusch omloopt.
14 En de naam der derde rivier is Hiddékel: deze is gaande naar het oosten van Assur. En de vierde rivier is Frath.
15 Zoo nam de HEERE God den mensch, en zettede hem in den hof van Eden, om dien te bouwen, en dien te bewaren.
16 En de HEERE God gebood den mensch, zeggende: Van allen boom dezes hofs zult gij vrijelijk eten;
17 Maar van den boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten: want ten dage, als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven.
18 Ook had de HEERE God gesproken: Het is niet goed, dat de mensch alleen zij; Ik zal hem eene hulpe maken, *die* als tegen hem over zij.
19 Want als de HEERE God, uit de aarde al het gedierte des velds, en al het gevogelte des hemels gemaakt had, zoo bragt Hij die tot Adam, om te zien, hoe hij ze noemen zou: en zoo als Adam alle levende ziel noemen zoude, dat zou haar naam zijn.
20 Zoo had Adam genoemd de namen van al het vee, en van het gevogelte des hemels, en van al het gedierte des velds; maar voor den mensch vond hij geene hulpe, *die* als tegen hem over ware.
21 Toen deed de HEERE God eenen diepen slaap op Adam vallen, en hij sliep: en Hij nam ééne van zijne ribben, en sloot derzelver plaats toe *met* vleesch.
22 En de HEERE God bouwde de ribbe, die Hij van Adam genomen had, tot eene vrouw, en Hij bragt haar tot Adam.
23 Toen zeide Adam: Deze is ditmaal been van mijne beenen, en vleesch van mijn

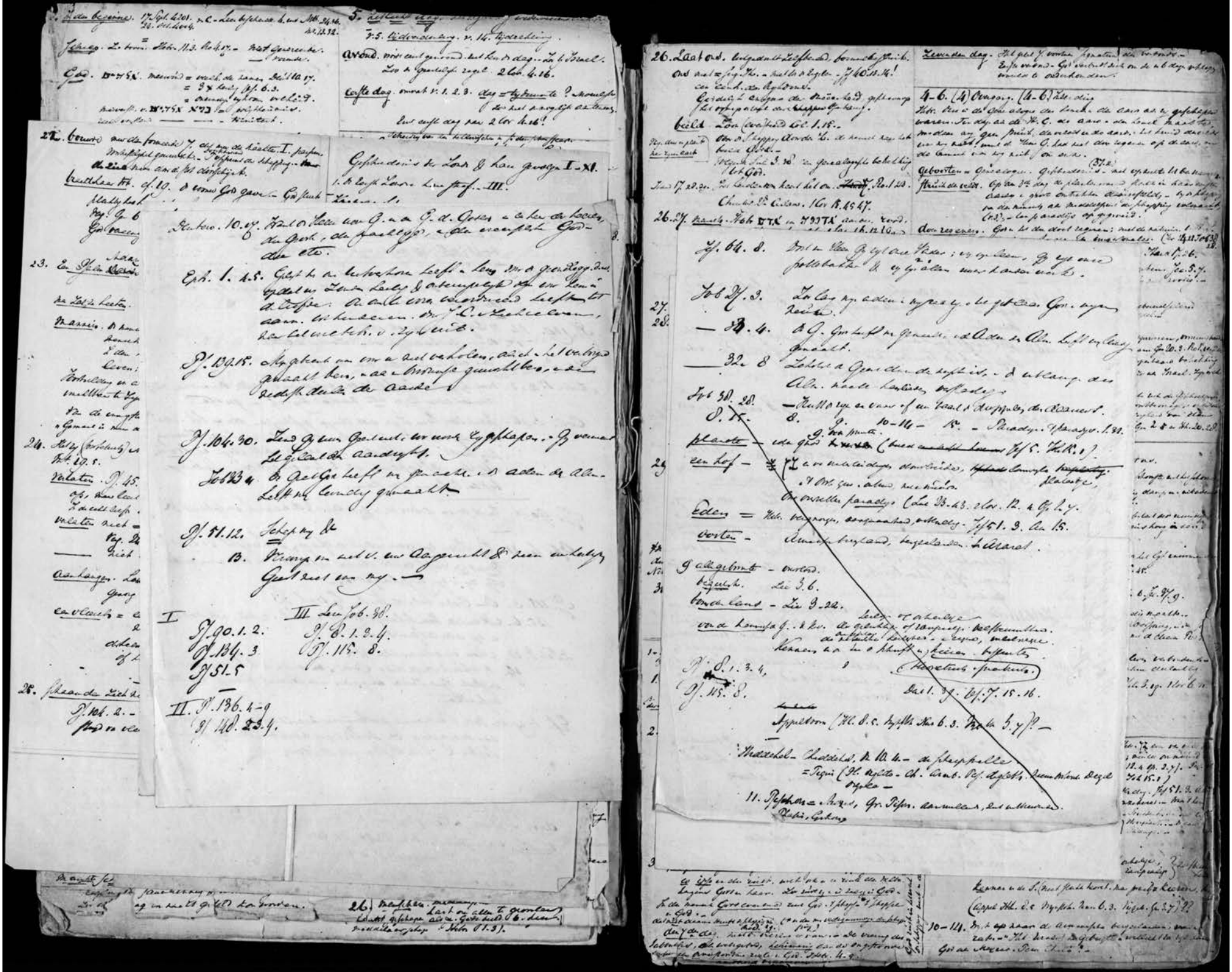

vleesch! Men zal haar manninne heeten, omdat zij uit den man genomen is.

24 Daarom zal de man zijnen vader en zijne moeder verlaten, en zijne vrouw aankleven; en zij zullen tot één vleesch zijn.

25 En zij waren beiden naakt, Adam en zijne vrouw; en zij schaamden zich niet.

HOOFDSTUK III.

DE slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, hetwelk de HEERE God gemaakt had; en zij zeide tot de vrouw: Is het ook, dat God gezegd heeft: Gijlieden zult niet eten van allen boom dezes hofs?

2 En de vrouw zeide tot de slang: Van de vrucht der boomen dezes hofs zullen wij eten;

3 Maar van de vrucht des booms, die in het midden des hofs is, heeft God gezegd: Gij zult van die niet eten, noch die aanroeren, opdat gij niet sterft.

4 Toen zeide de slang tot de vrouw: Gijlieden zult den dood niet sterven;

5 Maar God weet, dat, ten dage als gij daarvan eet, zoo zullen uwe oogen geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad.

6 En de vrouw zag, dat die boom goed was tot spijze, en dat hij een lust was voor de oogen, ja een boom, die begeerlijk was om verstandig te maken; en zij nam van zijne vrucht en at; en zij gaf ook haren man met haar, en hij at.

7 Toen werden hun beider oogen geopend, en zij werden gewaar, dat zij naakt waren; en zij hechtten vijgeboom-bladeren zamen, en maakten zich schorten.

8 En zij hoorden de stem van den HEERE God, wandelende in den hof, aan den wind des daags. Toen verbergde zich Adam en zijne vrouw voor het aangezigt van den HEERE God, in het midden van het geboomte des hofs.

9 En de HEERE God riep Adam, en zeide tot hem: Waar zijt gij?

10 En hij zeide: Ik hoorde uwe stem in den hof, en ik vreesde, want ik ben naakt; daarom verbergde ik mij.

11 En Hij zeide: Wie heeft u te kennen gegeven, dat gij naakt zijt? Hebt gij van dien boom gegeten, van welken Ik u gebood, dat gij daarvan niet eten zoudt?

12 Toen zeide Adam: De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van dien boom gegeven, en ik heb gegeten.

13 En de HEERE God zeide tot de vrouw: Wat is dit, *dat* gij gedaan hebt? En de vrouw zeide: Die slang heeft mij bedrogen, en ik heb gegeten!

14 Toen zeide de HEERE God tot die slang: Dewijl gij dit gedaan hebt, zoo zijt gij vervloekt boven al het vee, en boven al het gedierte des velds! Op uwen buik zult gij gaan, en stof zult gij eten, al de dagen uwes levens.

15 En Ik zal vijandschap zetten tusschen u en tusschen deze vrouw, en tusschen uw zaad en tusschen haar zaad: datzelve zal u den kop vermorzelen, en gij zult het de verzenen vermorzelen.

16 Tot de vrouw zeide Hij: Ik zal zeer vermenigvuldigen uwe smart, namelijk uwer dragt; met smart zult gij kinderen baren; en tot uwen man zal uwe begeerte zijn, en hij zal over u heerschappij hebben.

17 En tot Adam zeide Hij: Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw, en van dien boom gegeten, waarvan Ik u gebood, zeggende: Gij zult daarvan niet eten; zoo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt; en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uwes levens.

18 Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen; en gij zult het kruid des velds eten.

19 In het zweet uwes aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aarde wederkeert, dewijl gij daaruit genomen zijt: want gij zijt stof, en gij zult tot stof wederkeeren.

20 Voorts noemde Adam den naam zijner vrouw Heva, omdat zij eene moeder aller levenden is.

21 En de HEERE God maakte voor Adam en zijne vrouw rokken van vellen, en toog ze hun aan.

22 Toen zeide de HEERE God: Ziet, de mensch is geworden als onzer één, kennende het goed en het kwaad! Nu dan, dat hij zijne hand niet uitsteke, en neme ook van den boom des levens, en ete, en leve in eeuwigheid.

23 Zoo verzond hem de HEERE God uit den hof van Eden, om den aardbodem te bouwen, waaruit hij genomen was.

24 En Hij dreef den mensch uit; en stelde cherubim tegen het oosten des hofs van Eden, en een vlammig lemmer eenes zwaards, dat zich omkeerde, om te bewaren den weg van den boom des levens.

HOOFDSTUK IV.

EN Adam bekende Heva zijne huisvrouw, en zij werd zwanger, en baarde Kaïn, en zeide: Ik heb eenen man van den HEERE verkregen!

2 En zij voer voort te baren zijnen broeder Habel; en Habel werd een schaapherder, en Kaïn werd een landbouwer.

3 En het geschiedde ten einde *van eenige* dagen, dat Kaïn van de vrucht des lands den HEERE offer bragt.

4 En Habel bragt ook van de eerstgeborenen zijner schapen, en van hun vet. En de HEER zag Habel en zijn offer aan;

5 Maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan. Toen ontstak Kaïn zeer, en zijn aangezigt verviel.

6 En de HEER zeide tot Kaïn: Waarom zijt gij ontstoken, en waarom is uw aangezigt vervallen?

7 Is er niet, indien gij wel doet, verhooging? en zoo gij niet wel doet, de zonde ligt aan de deur. Zijne begeerte is toch tot u, en gij zult over hem heerschen.

8 En Kaïn sprak met zijnen broeder Habel; en het geschiedde, als zij in het veld waren, dat Kaïn tegen zijnen broeder Habel opstond, en sloeg hem dood.

9 En de HEER zeide tot Kaïn: Waar is Habel uw broeder? en hij zeide: Ik weet *het* niet; ben ik mijns broeders hoeder?

10 En Hij zeide: Wat hebt gij gedaan? daar is eene stem des bloeds van uwen broeder, dat tot mij roept van den aardbodem.

11 En nu zijt vervloekt van den aardbodem, die zijnen mond heeft opengedaan, om uws broeders bloed van uwe hand te ontvangen.

12 Als gij den aardbodem bouwen zult, hij zal u zijn vermogen niet meer geven; gij zult zwervende en dolende zijn op aarde.

13 En Kaïn zeide tot den HEER: Mijne misdaad is grooter, dan dat zij vergeven worde.

14 Zie, Gij hebt mij heden verdreven van den aardbodem, en ik zal voor uw aangezigt verborgen zijn; en ik zal zwervende en dolende zijn op de aarde, en het zal geschieden, dat al wie mij vindt, mij zal dood slaan.

15 Doch de HEER zeide tot hem: Daarom al wie Kaïn doodslaat, zal zevenvoudig gewroken worden! En de HEER stelde een teeken aan Kaïn, opdat hem niet versloeg al wie hem vond.

16 En Kaïn ging uit van het aangezigt des HEEREN; en hij woonde in het land Nod, ten oosten van Eden.

17 En Kaïn bekende zijne huisvrouw, en zij werd bevrucht en baarde Henoch; en hij bouwde eene stad, en noemde den naam dier stad naar den naam zijns zoons, Henoch.

18 En aan Henoch werd Hirad geboren; en Hirad gewon Mechújaël; en Mechújaël gewon Methúsaël; en Methúsaël gewon Lamech.

19 En Lamech nam zich twee vrouwen; de naam van de eerste was Ada, en de naam van de andere Zilla.

20 En Ada baarde Jabal: deze is geweest een vader dergenen, die tenten bewoonden, en vee *hadden*.

21 En de naam zijns broeders was Jubal: deze was de vader van allen, die harpen en orgelen handelen.

22 En Zilla baarde ook Túbal-Kaïn, eenen leermeester van allen werker in koper en ijzer; en de zuster van Túbal-Kaïn was Naëma.

23 En Lamech zeide tot zijne vrouwen: Ada en Zilla! hoort mijne stem; gij vrouwen van Lamech! neemt ter oore mijne rede! Voorwaar ik sloeg wel eenen man dood, om mijne wonde, en eenen jongeling, om mijne buile!

24 Want Kaïn zal zevenvoudig gewroken worden, maar Lamech zeventigmaal zevenmaal.

25 En Adam bekende wederom zijne huisvrouw, en zij baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Seth: Want God heeft mij, *sprak zij*, een ander zaad gezet voor Habel, want Kaïn heeft hem doodgeslagen.

26 En denzelven Seth werd ook een zoon geboren, en hij noemde zijnen naam Enos. Toen begon men den naam des HEEREN aan te roepen.

HOOFDSTUK V.

DIT is het boek van Adams geslacht. Ten dage als God den mensch schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods.

2 Man en vrouw schiep Hij hen, en zegende ze, en noemde hunnen naam, mensch, ten dage als zij geschapen werden.

3 En Adam leefde honderd en dertig jaren, en gewon *eenen zoon* naar zijne gelijkenis,

HOOFDSTUK IV.

EN Adam bekende Heva zijne huisvrouw, en zij werd zwanger, en baarde Kaïn, en zeide: Ik heb eenen man van den HEERE verkregen!

2 En zij voer voort te baren zijnen broeder Habel; en Habel werd een schaapherder, en Kaïn werd een landbouwer.

3 En het geschiedde ten einde *van eenige* dagen, dat Kaïn van de vrucht des lands den HEERE offer bragt.

4 En Habel bragt ook van de eerstgeborenen zijner schapen, en van hun vet. En de HEER zag Habel en zijn offer aan;

5 Maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan. Toen ontstak Kaïn zeer, en zijn aangezigt verviel.

6 En de HEER zeide tot Kaïn: Waarom zijt gij ontstoken, en waarom is uw aangezigt vervallen?

7 Is er niet, indien gij wel doet, verhooging? en zoo gij niet wel doet, de zonde ligt aan de deur. Zijne begeerte is toch tot u, en gij zult over hem heerschen.

8 En Kaïn sprak met zijnen broeder Habel; en het geschiedde, als zij in het veld waren, dat Kaïn tegen zijnen broeder Habel opstond, en sloeg hem dood.

9 En de HEER zeide tot Kaïn: Waar is Habel uw broeder? en hij zeide: Ik weet *het* niet; ben ik mijns broeders hoeder?

10 En Hij zeide: Wat hebt gij gedaan? daar is eene stem des bloeds van uwen broeder, dat tot mij roept van den aardbodem.

11 En nu zijt vervloekt van den aardbodem, die zijnen mond heeft opengedaan, om uws broeders bloed van uwe hand te ontvangen.

12 Als gij den aardbodem bouwen zult, hij zal u zijn vermogen niet meer geven; gij zult zwervende en dolende zijn op aarde.

13 En Kaïn zeide tot den HEER: Mijne misdaad is grooter, dan dat zij vergeven worde.

14 Zie, Gij hebt mij heden verdreven van den aardbodem, en ik zal voor uw aangezigt verborgen zijn; en ik zal zwervende en dolende zijn op de aarde, en het zal geschieden, dat al wie mij vindt, mij zal dood slaan.

15 Doch de HEER zeide tot hem: Daarom al wie Kaïn doodslaat, zal zevenvoudig gewroken worden! En de HEER stelde een teeken aan Kaïn, opdat hem niet versloeg al wie hem vond.

16 En Kaïn ging uit van het aangezigt des HEEREN; en hij woonde in het land Nod, ten oosten van Eden.

17 En Kaïn bekende zijne huisvrouw, en zij werd bevrucht en baarde Henoch; en hij bouwde eene stad, en noemde den naam dier stad naar den naam zijns zoons, Henoch.

18 En aan Henoch werd Hirad geboren en Hirad gewon Mechújaël; en Mechújaël gewon Methúsaël; en Methúsaël gewon Lamech.

19 En Lamech nam zich twee vrouwen de naam van de eerste was Ada, en de naam van de andere Zilla.

20 En Ada baarde Jabal: deze is geweest een vader dergenen, die tenten bewoonden en vee *hadden*.

21 En de naam zijns broeders was Jubal; deze was de vader van allen, die harpen en orgelen handelen.

22 En Zilla baarde ook Túbal-Kaïn, eenen leermeester van allen werker in koper en ijzer; en de zuster van Túbal-Kaïn was Naëma.

23 En Lamech zeide tot zijne vrouwen Ada en Zilla! hoort mijne stem; gij vrouwen van Lamech! neemt ter oore mijne rede! Voorwaar ik sloeg wel eenen man dood, om mijne wonde, en eenen jongeling om mijne buile!

24 Want Kaïn zal zevenvoudig gewroken worden, maar Lamech zeventigmaal zevenmaal.

25 En Adam bekende wederom zijne huisvrouw, en zij baarde eenen zoon, en noemde zijnen naam Seth: Want God heeft mij, *sprak zij*, een ander zaad gezet voor Habel, want Kaïn heeft hem doodgeslagen.

26 En denzelven Seth werd ook een zoon geboren, en hij noemde zijnen naam Enos. Toen begon men den naam des HEEREN te roepen.

HOOFDSTUK V.

DIT is het boek van Adams geslacht. Ten dage als God den mensch schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods.

2 Man en vrouw schiep Hij hen, en zegende ze, en noemde hunnen naam, mensch, ten dage als zij geschapen werden.

3 En Adam leefde honderd en dertig jaar, en gewon *eenen zoon* naar zijne gelijkenis, naar zijn beeld, en noemde zijnen naam Seth.

HOOFDSTUK IV.

EN Adam bekende Heva zijne huisvrouw, en zij werd zwanger, en baarde Kaïn, en zeide: Ik heb eenen man van den HEERE verkregen!

2 En zij voer voort te baren zijnen broeder Habel: en Habel werd een schaapherder.

16 En Kaïn ging uit van het aangezigt des HEEREN; en hij woonde in het land Nod, ten oosten van Eden.

17 En Kaïn bekende zijne huisvrouw, en zij werd bevrucht en baarde Henoch; en hij teeken aan Kaïn, opdat hem niet verslöeg al wie hem vond.

naar zijn evenbeeld, en noemde zijnen naam, Seth.

4 En Adams dagen, nadat hij Seth gewonnen had, zijn geweest acht honderd jaren: en hij gewon zonen en dochteren.

5 Zoo waren al de dagen van Adam, die hij leefde, negen honderd jaren, en dertig jaren; en hij stierf.

6 En Seth leefde honderd en vijf jaren, en hij gewon Enos.

7 En Seth leefde, nadat hij Enos gewonnen had, acht honderd en zeven jaren; en hij gewon zonen en dochteren.

8 Zoo waren al de dagen van Seth negen honderd en twaalf jaren; en hij stierf.

9 En Enos leefde negentig jaren, en hij gewon Kenan.

10 En Enos leefde, nadat hij Kenan gewonnen had, acht honderd en vijftien jaren; en hij gewon zonen en dochteren.

11 Zoo waren al de dagen van Enos negen honderd en vijf jaren; en hij stierf.

12 En Kenan leefde zeventig jaren, en hij gewon Mahalal-ël.

13 En Kenan leefde, nadat hij Mahalal-ël gewonnen had, acht honderd en veertig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.

14 Zoo waren al de dagen van Kenan negen honderd en tien jaren; en hij stierf.

15 En Mahalal-ël leefde vijf en zestig jaren, en hij gewon Jered.

16 En Mahalal-ël leefde, nadat hij Jered gewonnen had, acht honderd en dertig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.

17 Zoo waren al de dagen van Mahalal-ël acht honderd vijf en negentig jaren; en hij stierf.

18 En Jered leefde honderd twee en zestig jaren, en hij gewon Henoch.

19 En Jered leefde, nadat hij Henoch gewonnen had, acht honderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren.

20 Zoo waren al de dagen van Jered negen honderd twee en zestig jaren; en hij stierf.

21 En Henoch leefde vijf en zestig jaren, en hij gewon Methúsalach.

22 En Henoch wandelde met God, nadat hij Methúsalach gewonnen had, drie honderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren.

23 Zoo waren al de dagen van Henoch drie honderd vijf en zestig jaren.

24 Henoch dan wandelde met God; en hij was niet *meer*, want God nam hem weg.

25 En Methúsalach leefde honderd zeven en tachtig jaren, en hij gewon Lamech.

26 En Methúsalach leefde, nadat hij Lamech gewonnen had, zeven honderd twee en tachtig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.

27 Zoo waren al de dagen van Methúsalach negen honderd negen en zestig jaren; en hij stierf.

28 En Lamech leefde honderd twee en tachtig jaren, en hij gewon eenen zoon.

29 En hij noemde zijnen naam Noach, zeggende: Deze zal ons troosten over ons werk, en over de smart onzer handen, van wege het aardrijk, dat de HEER vervloekt heeft!

30 En Lamech leefde, nadat hij Noach gewonnen had, vijf honderd vijf en negentig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.

31 Zoo waren al de dagen van Lamech zeven honderd zeven en zeventig jaren; en hij stierf.

32 En Noach was vijf honderd jaren oud; en Noach gewon Sem, Cham, en Jafeth.

HOOFDSTUK VI.

EN het geschiedde, als de menschen op den aardbodem begonnen te vermenigvuldigen, en hun dochters geboren werden,

2 Dat Gods zonen de dochteren der menschen aanzagen, dat zij schoon waren, en zij namen zich vrouwen uit allen, die zij verkozen hadden.

3 Toen zeide de HEER: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mensch, dewijl hij ook vleesch is; doch zijne dagen zullen zijn honderd en twintig jaren.

4 In die dagen waren er reuzen op de aarde, en ook daarna, als Gods zonen tot de dochteren der menschen ingegaan waren, en zich *kinderen* gewonnen hadden: deze zijn de geweldigen, die van ouds geweest zijn, mannen van name.

5 En de HEER zag, dat de boosheid des menschen menigvuldig was op de aarde, en al het gedichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was.

6 Toen berouwde het den HEERE, dat Hij den mensch op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem aan zijns harte.

7 En de HEER zeide: Ik zal den mensch, dien Ik geschapen heb, verdelgen van den aardbodem, van den mensch tot het vee, tot het kruipend gedierte, en tot het gevogelte des hemels toe; want het berouwt mij, dat Ik hen gemaakt heb!

8 Maar Noach vond genade in de oogen des HEEREN.

9 Dit zijn de geboorten van Noach. Noach was een regtvaardig opregt man in zijne geslachten. Noach wandelde met God.

10 En Noach gewon drie zonen, Sem, Cham en Jafeth.

11 Maar de aarde was verdorven voor Gods aangezigt; en de aarde was vervuld met wrevel.

12 Toen zag God de aarde, en ziet, zij was verdorven; want al het vleesch had zijnen weg verdorven op de aarde.

13 Daarom zeide God tot Noach: Het einde van alle vleesch is voor mijn aangezigt gekomen; want de aarde is door hen vervuld met wrevel; en zie, Ik zal hen met de aarde verderven.

14 Maak u eene ark van goferhout; met kameren zult gij deze ark maken; en gij zult die bepekken van binnen en van buiten met pek.

15 En aldus is het, dat gij haar maken zult: drie honderd ellen zij de lengte der ark, vijftig ellen hare breedte, en dertig ellen hare hoogte.

16 Gij zult een venster aan de ark maken, en zult haar vólmaken tot één elle van boven; en de deur der ark zult gij in hare zijde zetten; gij zult ze met onderste, tweede en derde *verdiepingen* maken.

17 Want Ik, zie, Ik breng eenen watervloed over de aarde, om alle vleesch, waarin een geest des levens is, van onder den hemel te verderven: al wat op de aarde is, zal den geest geven.

18 Maar met u zal Ik mijn verbond oprigten; en gij zult in de ark gaan, gij, en uwe zonen, en uwe huisvrouw, en de vrouwen uwer zonen met u.

19 En gij zult van al wat leeft, van alle vleesch, twee van elk, doen in de ark komen, om met u in het leven te behouden: mannetje en wijfje zullen zij zijn.

20 Van het gevogelte naar zijnen aard, en van het vee naar zijnen aard, van al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijnen aard, twee van elk zullen tot u komen, om *die* in het leven te behouden.

21 En gij, neem voor u van alle spijze, die gegeten wordt, en verzamel ze tot u, opdat zij u en hun tot spijze zij.

22 En Noach deed het; naar al wat God hem geboden had, zoo deed hij.

HOOFDSTUK VII.

1 DAARNA zeide de HEER tot Noach: Ga gij, en uw gansche huis in de ark: want u heb Ik gezien regtvaardig voor mijn aangezigt in dit geslacht.

2 Van alle rein vee zult gij tot u nemen zeven *en* zeven, het mannetje en zijn wijfje; maar van het vee, dat niet rein is, twee, het mannetje en zijn wijfje.

3 Ook van het gevogelte des hemels zeven *en* zeven, het mannetje en het wijfje, om zaad levend te houden op de gansche aarde.

4 Want over nog zeven dagen, zal Ik doen regenen op de aarde veertig dagen, en veertig nachten; en Ik zal van den aardbodem verdelgen, al wat bestaat, dat Ik gemaakt heb.

5 En Noach deed, naar al wat de HEER hem geboden had.

6 Noach nu was zes honderd jaren oud, als de vloed der wateren op de aarde was.

7 Zoo ging Noach, en zijne zonen, en zijne huisvrouw, en de vrouwen zijner zonen met hem in de ark, van wege de wateren des vloeds.

8 Van het reine vee, en van het vee, dat niet rein was, en van het gevogelte, en al wat op den aardbodem kruipt;

9 Kwamen er twee *en* twee tot Noach in de ark, het mannetje en het wijfje, gelijk als God Noach geboden had.

10 En het geschiedde na die zeven dagen, dat de wateren des vloeds op de aarde waren.

11 In het zeshonderdste jaar des levens van Noach, in de tweede maand, op den zeventienden dag der maand, op dezen zelfden dag zijn alle fonteinen des grooten afgronds opengebroken, en de sluizen des hemels geopend.

12 En een plasregen was op de aarde veertig dagen en veertig nachten.

13 Even op dienzelfden dag ging Noach, en Sem, en Cham, en Jafeth, Noachs zonen, desgelijks Noachs huisvrouw, en de drie vrouwen zijner zonen met hen in de ark,

14 Zij, en al het gedierte naar zijnen aard, en al het vee naar zijnen aard, en al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, naar zijnen aard, en al het gevogelte naar zijnen aard, alle vogeltje van allerlei vleugel.

15 En van alle vleesch, waarin een geest des levens was, kwamen er twee *en* twee tot Noach in de ark.

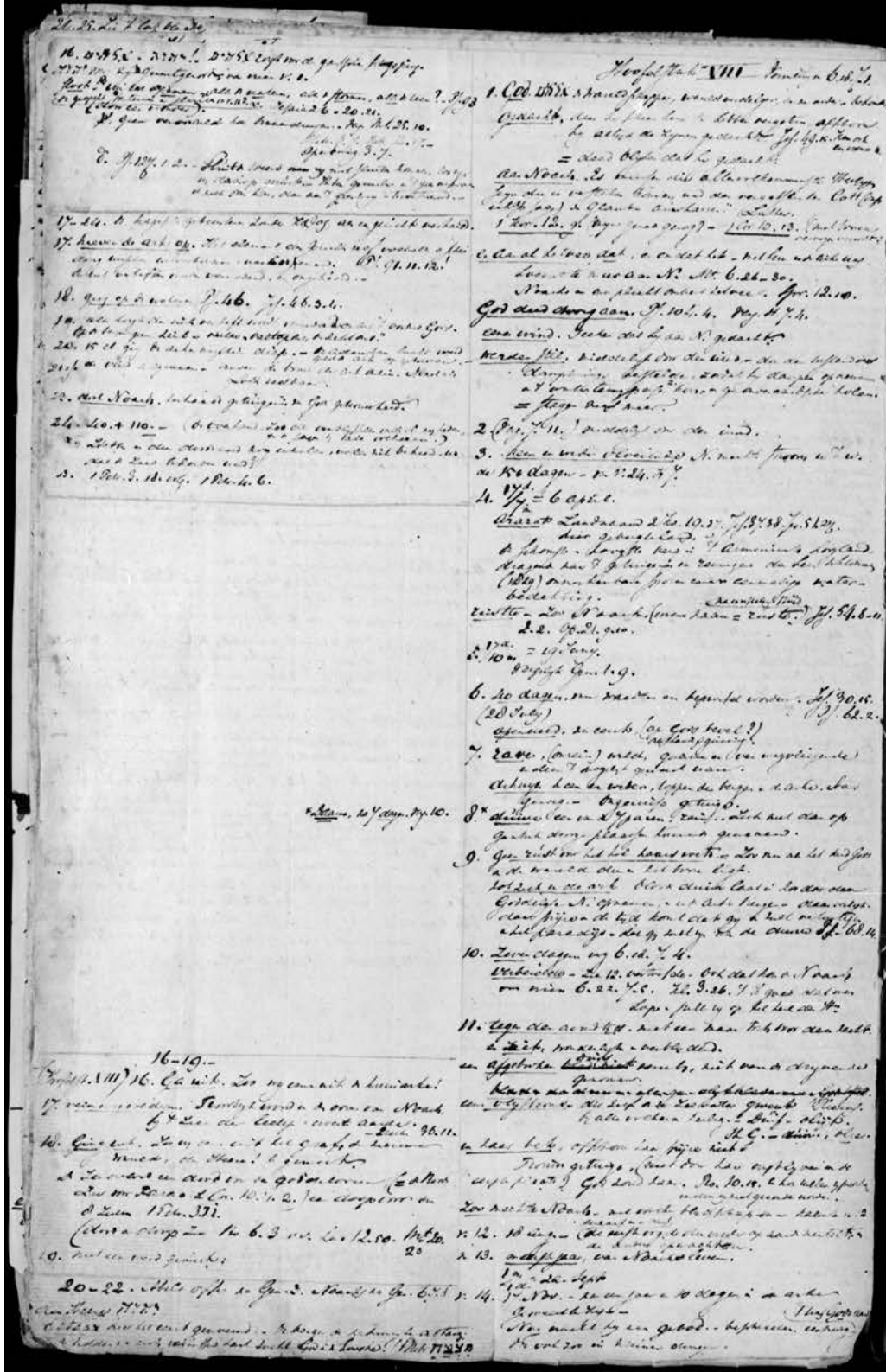

16 En die er kwamen, die kwamen mannetje en wijfje, van alle vleesch, gelijk als hem God bevolen had. En de HEER sloot achter hem toe.

17 En die vloed was veertig dagen op de aarde, en de wateren vermeerderden, en hieven de ark op, zoodat zij oprees boven de aarde.

18 En de wateren namen de overhand, en vermeerderden zeer op de aarde; en de ark ging op de wateren.

19 En de wateren namen gansch zeer de overhand op de aarde, zoodat alle hooge bergen, die onder den ganschen hemel zijn, bedekt werden.

20 Vijftien ellen omhoog namen de wateren de overhand, en de bergen werden bedekt.

21 En alle vleesch, dat zich op de aarde roerde, gaf den geest, van het gevogelte, en van het vee, en van het wild gedierte, en van al het kruipend gedierte, dat op de aarde kroop, en alle mensch.

22 Al wat eenen adem des geestes des levens in zijne neusgaten had, van alles wat op het drooge was, is gestorven.

23 Alzoo werd verdelgd al wat bestond, dat op den aardbodem was, van den mensch aan tot het vee, tot het kruipend gedierte, en tot het gevogelte des hemels, en zij werden verdelgd van de aarde; doch Noach alleen bleef over, en wat met hem in de ark was.

24 En de wateren hadden de overhand boven de aarde, honderd en vijftig dagen.

HOOFDSTUK VIII.

EN God gedacht aan Noach, en aan al het gedierte, en aan al het vee, dat met hem in de ark was; en God deed eenen wind over de aarde doorgaan, en de wateren werden stil.

2 Ook werden de fonteinen des afgronds, en de sluizen des hemels gesloten, en de plasregen van den hemel werd opgehouden.

3 Daartoe keerden de wateren weder van boven de aarde, heen en weder vloeijende; en de wateren namen af ten einde van honderd en vijftig dagen.

4 En de ark rustte in de zevende maand, op den zeventienden dag der maand, op de bergen van Ararát.

5 En de wateren waren gaande, en afnemende tot de tiende maand : in de tiende *maand,* op den eersten der maand, werden de toppen der bergen gezien.

6 En het geschiedde, ten einde van veertig dagen, dat Noach het venster der ark, die hij gemaakt had, open deed.

7 En hij liet eene raaf uit, die dikwijls heen en weder ging, totdat de wateren van boven de aarde verdroogd waren.

8 Daarna liet hij eene duif van zich uit, om te zien, of de wateren geligt waren van boven den aardbodem.

9 Maar de duif vond geene rust voor het hol van haren voet; zoo keerde zij weder tot hem in de ark; want de wateren waren op de gansche aarde : en hij stak zijne hand uit, en nam haar, en bragt haar tot zich in de ark.

10 En hij verbeidde nog zeven andere dagen, toen liet hij de duif wederom uit de ark.

11 En de duif kwam tot hem tegen den avondtijd; en ziet, een afgebroken olijfblad was in haren bek; zoo merkte Noach, dat de wateren van boven de aarde geligt waren.

12 Toen vertoefde hij nog zeven andere dagen; en hij liet de duif uit, maar zij keerde niet meer weder tot hem.

13 En het geschiedde in het zeshonderd en eerste jaar, in de eerste *maand,* op den eersten derzelver maand, dat de wateren droogden van boven de aarde : toen deed Noach het deksel der ark af, en zag toe, en ziet, de aardbodem was gedroogd.

14 En in de tweede maand, op den zeven en twintigsten dag der maand, was de aarde opgedroogd.

15 Toen sprak God tot Noach, zeggende :

16 Ga uit de ark, gij, en uwe huisvrouw, en uwe zonen, en de vrouwen uwer zonen met u.

17 Al het gedierte, dat met u is, van alle vleesch, aan gevogelte, en aan vee, en aan al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, doe met u uitgaan; en dat zij overvloediglijk voorttelen op de aarde, en vruchtbaar zijn, en vermenigvuldigen op de aarde.

18 Toen ging Noach uit, en zijne zonen, en zijne huisvrouw, en de vrouwen zijner zonen met hem.

19 Al het gedierte, al het kruipende, en al het gevogelte, al wat zich op de aarde roert, naar hunne geslachten, gingen uit de ark.

20 En Noach bouwde den HEER eenen altaar; en hij nam van al het reine vee, en

Hoofdstuk XIII

1. Cor. 15:1-11 Standvastigheid

Genesis 6:9-22 Noach

Psalm 119:1-2 Zalig

Psalm 127:1-2 Psalm

Psalm 1:1-2 Psalm

Psalm 1:1-3 Psalm

Psalm 1:1-6 Psalm

Psalm 1:1-6 Psalm

Psalm 1:1-6

16 En die er kwamen, die kwamen mannetje en wijfje, van alle vleesch, gelijk als hem God bevolen had. En de HEER sloot achter hem toe.

17 En die vloed was veertig dagen op de aarde, en de wateren vermeerderden, en hieven de ark op, zoodat zij oprees boven de aarde.

18 En de wateren namen de overhand, en vermeerderden zeer op de aarde; en de ark ging op de wateren.

19 En de wateren namen gansch zeer de overhand op de aarde, zoodat alle hooge bergen, die onder den ganschen hemel zijn, bedekt werden.

20 Vijftien ellen omhoog namen de wateren de overhand, en de bergen werden bedekt.

21 En alle vleesch, dat zich op de aarde roerde, gaf den geest, van het gevogelte, en van het vee, en van het wild gedierte, en van al het kruipend gedierte, dat op de aarde kroop, en alle mensch.

22 Al wat eenen adem des geestes des levens in zijne neusgaten had, van alles wat op het drooge was, is gestorven.

23 Alzoo werd verdelgd al wat bestond, dat op den aardbodem was, van den mensch aan tot het vee, tot het kruipend gedierte, en tot het gevogelte des hemels, en zij werden verdelgd van de aarde; doch Noach alleen bleef over, en wat met hem in de ark was.

24 En de wateren hadden de overhand boven de aarde, honderd en vijftig dagen.

HOOFDSTUK VIII.

EN God gedacht aan Noach, en aan al het gedierte, en aan al het vee, dat met hem in de ark was; en God deed eenen wind over de aarde doorgaan, en de wateren werden stil.

2 Ook werden de fonteinen des afgronds, en de sluizen des hemels gesloten, en de plasregen van den hemel werd opgehouden.

3 Daartoe keerden de wateren weder van boven de aarde, heen en weder vlocijende; en de wateren namen af ten einde van honderd en vijftig dagen.

4 En de ark rustte in de zevende maand, op den zeventienden dag der maand, op de bergen van Ararát.

5 En de wateren waren gaande, en afnemende tot de tiende maand : in de tiende *maand,* op den eersten der maand, werden de toppen der bergen gezien.

6 En het geschiedde, ten einde van veertig dagen, dat Noach het venster der ark, die hij gemaakt had, open deed.

7 En hij liet eene raaf uit, die dikwijls heen en weder ging, totdat de wateren van boven de aarde verdroogd waren.

8 Daarna liet hij eene duif van zich uit, om te zien, of de wateren geligt waren van boven den aardbodem.

9 Maar de duif vond geene rust voor het hol van haren voet; zoo keerde zij weder tot hem in de ark; want de wateren waren op de gansche aarde : en hij stak zijne hand uit, en nam haar, en bragt haar tot zich in de ark.

10 En hij verbeidde nog zeven andere dagen, toen liet hij de duif wederom uit de ark.

11 En de duif kwam tot hem tegen den avondtijd; en ziet, een afgebroken olijfblad was in haren bek; zoo merkte Noach, dat de wateren van boven de aarde geligt waren.

12 Toen vertoefde hij nog zeven andere dagen; en hij liet de duif uit, maar zij keerde niet meer weder tot hem.

13 En het geschiedde in het zeshonderd en eerste jaar, in de eerste *maand,* op den eersten derzelver maand, dat de wateren droogden van boven de aarde : toen deed Noach het deksel der ark af, en zag toe, en ziet, de aardbodem was gedroogd.

14 En in de tweede maand, op den zeven en twintigsten dag der maand, was de aarde opgedroogd.

15 Toen sprak God tot Noach, zeggende :

16 Ga uit de ark, gij, en uwe huisvrouw, en uwe zonen, en de vrouwen uwer zonen met u.

17 Al het gedierte, dat met u is, van alle vleesch, aan gevogelte, en aan vee, en aan al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, doe met u uitgaan; en dat zij overvloedig voortteelen op de aarde, en vruchtbaar zijn, en vermenigvuldigen op de aarde.

18 Toen ging Noach uit, en zijne zonen, en zijne huisvrouw, en de vrouwen zijner zonen met hem.

19 Al het gedierte, al het kruipende, en al het gevogelte, al wat zich op de aarde roert, naar hunne geslachten, gingen uit de ark.

20 En Noach bouwde den HEERE eenen altaar; en hij nam van al het reine vee, en

van al het rein gevogelte, en offerde brandofferen op dien altaar.

21 En de HEER rook dien liefelijken reuk, en de HEER zeide in zijn harte: Ik zal voortaan den aardbodem niet meer vervloeken om des menschen wil, want het gedichtsel van 's menschen harte is boos van zijne jeugd aan; en Ik zal voortaan niet meer al het levende slaan, gelijk als Ik gedaan heb.

22 Voortaan al de dagen der aarde, zullen zaaijing en oogst, en koude en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht, niet ophouden.

HOOFDSTUK IX.

EN God zegende Noach en zijne zonen, en Hij zeide tot hen: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde!

2 En uwe vrees, en uwe verschrikking zij over al het gedierte der aarde, en over al het gevogelte des hemels; in al wat zich op den aardbodem roert, en in alle visschen der zee: zij zijn in uwe hand overgegeven.

3 Al wat zich roert, dat levend is, zij u tot spijze; Ik heb het u al gegeven, gelijk het groene kruid.

4 Doch het vleesch met zijne ziele, *dat is* zijn bloed, zult gij niet eten.

5 En voorwaar, Ik zal uw bloed, *het bloed* uwer zielen eischen; van de hand van alle gedierte zal Ik het eischen: ook van de hand des menschen, van de hand eens iegelijken zijns broeders zal Ik de ziele des menschen eischen.

6 Wie des menschen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mensch vergoten worden; want God heeft den mensch naar *zijn* beeld gemaakt.

7 Maar gijlieden, weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt; teelt overvloedig voort op de aarde, en vermenigvuldigt op dezelve.

8 Voorts zeide God tot Noach, en tot zijne zonen met hem, zeggende:

9 Maar Ik, ziet, Ik rigte mijn verbond op met u, en met uw zaad na u.

10 En met alle levende ziele, die met u is, van het gevogelte, van het vee, en van alle gedierte der aarde met u: van allen, die uit de ark gegaan zijn, tot al het gedierte der aarde toe.

11 En Ik rigte mijn verbond op met u, dat niet meer alle vleesch door de wateren des vloeds zal worden uitgeroeid; en dat er geen vloed meer zijn zal, om de aarde te verderven.

12 En God zeide: Dit is het teeken des verbonds, dat Ik geve tusschen Mij en tusschen ulieden, en tusschen alle levende ziele, die met u is, tot eeuwige geslachten.

13 Mijnen boog heb Ik gegeven in de wolken; die zal zijn tot een teeken des verbonds tusschen Mij en tusschen de aarde.

14 En het zal geschieden, als Ik wolken over de aarde brenge, dat deze boog zal gezien worden in de wolken;

15 Dan zal Ik gedenken aan mijn verbond, hetwelk is tusschen Mij en tusschen u, en tusschen alle levende ziele van alle vleesch: en de wateren zullen niet meer wezen tot eenen vloed, om alle vleesch te verderven.

16 Als deze boog in de wolken zal zijn, zoo zal Ik hem aanzien, om te gedenken aan het eeuwig verbond tusschen God en tusschen alle levende ziele, van alle vleesch, dat op de aarde is.

17 Zoo zeide dan God tot Noach: Dit is het teeken des verbonds, dat Ik opgerigt heb tusschen Mij en tusschen alle vleesch, dat op de aarde is.

18 En de zonen van Noach, die uit de ark gingen, waren, Sem, en Cham, en Jafeth: en Cham is de vader van Kanaän.

19 Deze drie waren de zonen van Noach; en van dezen is de gansche aarde overspreid.

20 En Noach begon een akkerman te zijn, en hij plantte eenen wijngaard.

21 En hij dronk van dien wijn, en werd dronken; en hij ontblootte zich in het midden zijner tente.

22 En Cham, Kanaäns vader, zag zijns vaders naaktheid, en hij gaf het zijnen beiden broederen daar buiten te kennen.

23 Toen namen Sem en Jafeth een kleed, en zij leiden het op hun beider schouderen, en gingen achterwaarts, en bedekten de naaktheid huns vaders: en hunne aangezigten waren achterwaarts *gekeerd*, zoodat zij de naaktheid huns vaders niet zagen.

24 En Noach ontwaakte van zijnen wijn; en hij merkte, wat zijn kleinste zoon hem gedaan had.

25 En hij zeide: Vervloekt zij Kanaän; een knecht der knechten zij hij zijnen broederen!

26 Voorts zeide hij: Gezegend zij de HEER, de God van Sem; en Kanaän zij hem een knecht!

8–11. Let verbreid C. 10. profeet ael N. Jes uitspraak
v.d. Tyrus v. 8.
Jerd k. van v. 9.
Jerem Lille 10.
Legn. der Rechtv. en zyn lens, gestadig, in the
Mensch. –
(Vele dat de zyn d. Heeren
— veel dienen!)
Let verbeeldt Cler, plakte uit hoofd d. God Genade beken
de. Levenstyd!
De dien Merkt te verkeert het en carry.

11. God verdelgt de Legn uit alle Redenaan –
Jes spreekt slecht had de 40 dagen de Legn
in Woest gesproken!

12–17. Verbondsleden..
Gen Genade in Leeken behandelyk. (Christ de Genade
Testament verbinding) Regering / verg. - Leeftyd - Algemeen
Uitspreiding. Raadsl. verklaard
Uitspreiden.
Troep-Leeuwen. te genade gaan.
Afgaan der Woorden.

Het Leeke der Verbond te D'ΠΠ.Ν en Zaakverbeelden.
De regering bestaat? Jes Leeken der 40
Troep-Afbeelden der Leeuw
Leeuw Mr Christ D. e. Leeuw.
13. Leeuwen en de Aarde.
Leeuw Aarde.

Leeuw Zyn Heer, Raam en Naam.
Christus Verdaard en Verzoend Afbeelden Leeuwen
Uitspraken Leeuwe - Leeken.

14. Ad. ik wieke Regen, (Hebr. en Chaldeeuwsch)
ad. e. d. Zoon God! - en regt. Leeuw Leeuwkyns.

Op - duisteren achtergrond. -
Na regt Leeuwkyn - Genade Orde de regen
Regering. -
deelt
Gen regenboog Leeuw. Zon
gen Kant Leeuw C.

Gen
Het regen Leeuw regenboog. Licht aan de Geschapen
Leeuw.
Jaar en wieken - Aarde en regenboog!
De Christus Verbond Gen 10. 1.

15. God gedacht. Jes gedacht gelooven Leeuw.
Jn. de regenboog Verg - Lat v. God
— — — v. Noach } alt. Verbonding.
Verbond. v. God Hosea. Ps. 89. 34. Jes 54. 9. 10.
Exod. 1. 28. Gen. 4. 2. 10. 1.

Jy Leeuw en gehoord God veel andere proeven dat de
een Regering op d. wereld des aarde.

16–29. Noach e Zyne Leeuw (A. Zyn Leeuw en der
Oberkleding de waarde).

16. 16. Verbeelding en hebt 10 en het Verbond te zyn 6.
Eben Raadsg. Orde. 21 Noach. Mr de Woest gesproken.
— Gen de zyne C. 1. Verwerd.
Ch. en Leeuw Jes spreekt Verbond de gantsche aarde. v.d. Noachs kaas.
Zem Noach. Leeuw Letter. Tyrus verbinding.
Noten 10. 21. 10. 6. 10. 2. Leeuw X.

20. begon en akkerman te worden. Heb. begon het eerst Woest
Leeuw C. bouwen.
Zyn bezig op de Noachs Leeuw van. 3. 1. 28.
Verbinding en Woest en het Leeuw in Leeuwgeld. Genade Spr. 6. 6.
Legen na de Leeuwsig opfrissing e. verdelging Leeuwen.
Verbeelding!
— symbolen van Verbond. Verbeeldt de Leeuw.
Regenboog. Gen 9. 13. Verbeelding N. 20. Leeuw Zyn. 9. 13.
Verbeeldt. Leeuwen de Legn die des Aarde het verbeeldt. Ps. 104.
Gen. Leeuw. Ps. 33. 9.

Gen regenboog Leeuw Leeuwen
Leeuw Leeuwen der Genade en Leeuwen. –
Leeuw Leeuwen der Genade Leeuwig en Leeuwig. C.
(Het Aarde Leeuwen Leeuwen Zyn niet meer - Veel gaapen
worden uit de zonde Noachs).
De Graat der Christus, maakt Noach opmerkzaam.
Jes verdelgt niet meer - Oordeel der Leeuwen.

21. Noach en den wijn. Jn. het verbond denken.
verbeeldt
Noach niet te verpheroemen. (weg. Leeuw de Zeeuw
— De Schrift Leeuw bekend. zyne
onderwerp.)
Met Noachs verbeeld Leeuw niet te verpheroemen.
— Alles Onmatigheid, Leeuwen
drankzuchtig. Leeuwen Leeuwen Leeuwen.
Verbeeldt, Leeuwen Leeuwen Leeuwen Leeuwen Leeuwen Leeuwen
Leeuwen Leeuwen

27 God breide Jafeth uit, en hij wone in
Sems tenten! en Kanaän zij hem een knecht!
28 En Noach leefde na den vloed drie hon-
derd en vijftig jaren.
29 Zoo waren al de dagen van Noach
negen honderd en vijftig jaren; en hij stierf.

HOOFDSTUK X.

DIT nu zijn de geboorten van Noachs
zonen, Sem, Cham, en Jafeth; en hun
werden zonen geboren na den vloed.
2 De zonen van Jafeth zijn, Gomer, en
Magog, en Madái, en Javan, en Tubal, en
Mesech, en Thiras.
3 En de zonen van Gomer zijn: Askenaz,
en Rifath, en Togarma.
4 En de zonen van Javan zijn: Elisa, en
Tarsis; de Chittiten en Dodaniten.
5 Van dezen zijn verdeeld de eilanden der
volken in hunne landschappen, elk naar zijne
spraak, naar hunne huisgezinnen, onder
hunne volken.
6 En de zonen van Cham zijn: Cush en
Mitsraïm, en Put, en Kanaän.
7 En de zonen van Cusch zijn: Seba en Ha-
vila, en Sabta, en Raëma, en Sábtecha. En
de zonen van Raëma zijn: Scheba, en Dedan.
8 En Cusch gewon Nimrod: deze begon
geweldig te zijn op de aarde.
9 Hij was een geweldig jager voor het
aangezigt des HEEREN; daarom wordt ge-
zegd: Gelijk Nimrod, een geweldig jager
voor het aangezigt des HEEREN.
10 En het beginsel zijns rijks was Babel,
en Erech, en Accad, en Calne in het land
Sinear.
11 Uit ditzelve land is Assur uitgegaan,
en heeft gebouwd Nineve, en Rehobóth, Ir, en
Kálach,
12 En Resen, tusschen Nineve en tusschen
Kálach: deze is die groote stad.
13 En Mitsraïm gewon de Luditen, en de
Anamiten, en de Lehabiten, en de Naftu-
chiten.
14 En de Pathrusiten, en de Casluchiten,
van waar de Filistijnen uitgekomen zijn, en
de Caftoriten.
15 En Kanaän gewon Sidon, zijnen eerst-
geborenen, en Heth.
16 En den Jebusiet, en den Amoriet, en
den Girgasiet;
17 En den Hivviet, en den Arkiet, en den
Siniet;
18 En den Arvadiet, en den Tsemariet,
en den Hamathiet: en daarna zijn de
huisgezinnen der Kanaäniten verspreid.
19 En de landpale der Kanaäniten was van
Sidon, daar gij gaat naar Gerar tot Gaza
toe; daar gij gaat naar Sodom en Gomórra,
en A'dama, en Zebóim, tot Lasa toe.
20 Deze zijn zonen van Cham, naar hunne
huisgezinnen, naar hunne spraken, in
hunne landschappen, in hunne volken.
21 Voorts zijn Sem *zonen* geboren; de-
zelve is ook de vader aller zonen van Heber,
broeder van Jafeth den grootsten.
22 Sems zonen waren, Elam, en Assur,
en Arphachsad, en Lud, en Aram.
23 En Arams zonen waren, Uz, en Hul,
en Gether, en Maz.
24 En Arphachsad gewon Selah, en Selah
gewon Heber.
25 En Heber werden twee zonen geboren;
des éénen naam was Peleg, want in zijne
dagen is de aarde verdeeld, en zijns broe-
ders naam was Joktan.
26 En Joktan gewon Almódad, en Selef,
en Hatsarmáveth, en Járach;
27 En Hadóram, en Usal, en Dikla;
28 En Obal, en Abimaël, en Scheba;
29 En Ofir, en Havila, en Jobab: deze
allen waren zonen van Joktan.
30 En hunne woning was van Mescha af,
daar gij gaat naar Sefar, het gebergte van
het oosten.
31 Deze zijn zonen van Sem, naar hunne
huisgezinnen, naar hunne spraken, in
hunne landschappen, naar hunne volken.
32 Deze zijn de huisgezinnen der zonen
van Noach, naar hunne geboorten, in hunne
volken; en van dezen zijn de volken op de
aarde verdeeld na den vloed.

HOOFDSTUK XI.

EN de gansche aarde was van eenerlei
spraak, en eenerlei woorden.
2 Maar het geschiedde, als zij tegen het
oosten togen, dat zij eene laagte vonden in
het land Sinear, en zij woonden aldaar.
3 En zij zeiden een ieder tot zijnen naas-
ten: Kom aan, laat ons tigchelen strijken,
en wel doorbranden! En de tigchel was hun
voor steen, en het lijm was hun voor leem.
4 En zij zeiden: Komt aan, laat ons voor
ons eene stad bouwen, en eenen toren, welks
opperste in den hemel zij; en laat ons eenen
naam voor ons maken, opdat wij niet mis-
schien over de gansche aarde verstrooid
worden!
5 Toen kwam de HEER neder, om te be-

zien de stad en den toren, die de kinderen der menschen bouwden.

6 En de HEER zeide: Ziet, zij zijn eenerlei volk, en hebben allen eenerlei spraak; en dit is het, dat zij beginnen te maken; maar nu, zoude hun niet afgesneden worden al wat zij bedacht hebben te maken?

7 Kom aan, laat ons nedervaren, en laat ons hunne spraak aldaar verwarren, opdat een iegelijk de spraak zijnes naasten niet hoore.

8 Alzoo verstrooide hen de HEER van daar over de gansche aarde; en zij hielden op de stad te bouwen.

9 Daarom noemde men haren naam Babel; want aldaar verwarde de HEER de spraak der gansche aarde, en van daar verstrooide hen de HEER over de gansche aarde.

10 Deze zijn de geboorten van Sem: Sem was honderd jaren oud, en gewon Arphachsad, twee jaren na den vloed.

11 En Sem leefde, nadat hij Arphachsad gewonnen had, vijf honderd jaren, en hij gewon zonen en dochteren. † 2157.

12 En Arphachsad leefde vijf en dertig jaren, en hij gewon Selah.

13 En Arphachsad leefde, nadat hij Selah gewonnen had, vier honderd en drie jaren, en hij gewon zonen en dochteren. † 2096.

14 En Selah leefde dertig jaren, en hij gewon Heber.

15 En Selah leefde, nadat hij Heber gewonnen had, vier honderd en drie jaren, en gewon zonen en dochteren. † 2126.

16 En Heber leefde vier en dertig jaren, en gewon Peleg.

17 En Heber leefde, nadat hij Peleg gewonnen had, vier honderd en dertig jaren, en hij gewon zonen en dochteren. † 2187.

18 En Peleg leefde dertig jaren, en hij gewon Rehu.

19 En Peleg leefde, nadat hij Rehu gewonnen had, twee honderd en negen jaren, en hij gewon zonen en dochteren. † 1996.

20 En Rehu leefde twee en dertig jaren, en hij gewon Serug.

21 En Rehu leefde, nadat hij Serug gewonnen had, twee honderd en zeven jaren, en hij gewon zonen en dochteren. † 2026.

22 En Serug leefde dertig jaren, en gewon Nahor.

23 En Serug leefde, nadat hij Nahor gewonnen had, twee honderd jaren, en hij gewon zonen en dochteren. † 2049.

24 En Nahor leefde negen en twintig jaren, en gewon Terah.

25 En Nahor leefde, nadat hij Terah gewonnen had, honderd en negentien jaren, en hij gewon zonen en dochteren. † 1997

26 En Terah leefde zeventig jaren, en gewon Abram, Nahor, en Haran. * a° 1947.

27 En deze zijn de geboorten van Terah: Terah gewon Abram, Nahor, en Haran; en Haran gewon Lot.

28 En Haran stierf voor het aangezigt zijns vaders Terah, in het land zijner geboorte, in Ur der Chaldeen.

29 En Abram en Nahor namen zich vrouwen; de naam van Abrams huisvrouw was Sarai, en de naam van Nahors huisvrouw was Milka, eene dochter van Haran, vader van Milka, en vader van Jiska.

30 En Sarai was onvruchtbaar, zij had geen kind.

31 En Terah nam Abram zijnen zoon, en Lot, Harans zoon, zijns zoons zoon, en Sarai zijne schoondochter, de huisvrouw van zijnen zoon Abram, en zij togen met hen uit Ur der Chaldeen, om te gaan naar het land Kanaän; en zij kwamen tot Haran, en woonden aldaar.

32 En de dagen van Terah waren twee honderd en vijf jaren, en Terah stierf te Haran. † 2083. 60/. a. Chr. Rahoen.

HOOFDSTUK XII.

DE HEER nu had tot Abram gezegd: Ga gij uit uw land, en uit uwe maagschap, en uit uws vaders huis, naar het land, dat Ik u wijzen zal.

2 En Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uwen naam groot maken; en wees een zegen!

3 En Ik zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vloekt; en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden.

4 En Abram toog heen, gelijk de HEER tot hem gesproken had, en Lot toog met hem; en Abram was vijf en zeventig jaren oud, toen hij uit Haran ging.

5 En Abram nam Sarai zijne huisvrouw, en Lot zijns broeders zoon, en al hunne have, die zij verworven hadden, en de zielen, die zij verkregen hadden in Haran; en zij togen uit, om te gaan naar het land Kanaän, en zij kwamen in het land Kanaän. † 1911.

6 En Abram is doorgetogen in dat land, tot aan de plaats Sichem, tot aan het eikenbosch More; en de Kanaäniten waren toen ter tijd in dat land.

7 Zoo verscheen de HEER aan Abram, en

XII.

1. De Heer 4758. Gaandeweg de Schrift. — Bidadoor de Genesis.
gezegd. Grond? o dentra
tot Abram. Zeer opmerkelijk als het woord, wat de Heer spreekt etc.
Mr. met aanspk. en afgetrokken in het gehoor gebracht.
Ga gij uit uw Land etc. Breek en Gene wie het de katheder. —
Land. Mesopotamie, Ur der Chaldeen, Haran.
Luc. Act. 14. 13. Hebreen, en de gr. Zie Gen. 11. 28. Zie ook 51. 2.
uw Land. Het Gebondelde u tot one; uy behoort als Gebonden Land.
(Gebonden — opgevoed — kennis. Zijn Zeug Grondoorsprong. Klan uy 4 Mosses. Genesis. 11. 27. 28. uit een maagschap. Almagt. Uit een oorsprong.
uit Geest uit Ur. der Ch. met Haran.
Ga en Leest Een zieR. — Laat ga Plaats der nieuwe stand. —
Uit — Uit — Uit — Breeding Lage Natien Kennis Christus. —
— Ga uit Ur — Geen omweg.
naar het Land enz. met hij zaam Wijs Schrift. Heb 11. 8.
tot Zaden en tot een Groot Volk zullen,
— Zaden 2. Mr. God en Schrift zullen —
met de Gebeurtenis — naar de weg der Profeten.
met de weg naar de Negentien. (Ch).
Vrg. Dat 33. 8. g. Uri — Een Heer van Heeren etc.
de Zijn Ur. met Kaldea a uy een met Kind dat uy Ondk. een arme Heer van Land. —
Ge. 19. 12 V. Lotha Abrahame, wijf.
Jer. 48. 20. 52-11. Ez 10. 8. 51. 6. (Heer met Bab. weg)
Js. 48. 11. Mijn Doelte. zeggen wij, a vagel een volk a een Oorsaak Leven. —
Ps. 105. 13. — Mk 10. 27. De vaderschr. Luth. etc.
Zal 14. 26. Mat. 28. 6. 7. Jezus Gaat tot Jeruzalem als Schaduw als Zegen Mr. zaalt met de Uy. dezen a. U. tot al. Aanmoedigen. —
Ps. 18. 36 Gaat tot Jeruzalem de Katheder! opdat ge Een Eeuwigend Genade. Lebb. en goedje u Een Ps. met Schaft.
Men by de Oude Egypte met Klank. Ingroet
Act 10. 27. Zie
Ps. 2.
Het Woord Schrift
Het Woord Schrift
— — Een Uy Het Land
zonder de Heer Offers Wijze

2. een gelovig ras. Hg. d. tegenst. XI. 30.
myne genade.
Gelijk zoo dan ook
=
dan dat gelooft door de ander kinderen v. A.
groot ook u zedelijk (17. 4. 25. 5. J. 12. J.) Isaac. Ro 9.7.
Lien. Gal 4. 6-7 In Isaac zal u het zaad genaamd
Jacobs Isaac Hd 8. 39. - Ro 4. 11. 12.

En, en, en, en, en, en. - meldt. Gods. -
(uitjes)
= Het een tegen - de eene zeg. als wij 1.
(zijn zeg. van de twee terug)
met een Zegen persoonlijk
geestelijk.

Naar gaat maken. Abram Gods woorden
dan zaad Gods zegenheid.
Hg. Rom en Gal XI. 4.
Zo ook het David Schaduwbeeld dat het een gelovig
naar gemaakt. -
Zo ook Isaac. Deut 6. 6. J. Met uit gantsch
hart
Jacobs geestelijk. - blijkt diepe zin - Hg Lukas 16. 9.
dan begrijpt niet het een gelijk en aard
het een gaat naar. Leert - dan onbegrijpelijk
dat het principaal principe de wandeling
Hier een Zegen. { dat een dan een gelovig leven.
Zadelijk zegening!
Zo dat hij een zegen zijn. - Om zijn
3.
Het dat tegen dan een tegenen -
Jezus zij dat Vaders hebben! - Blijkt dat een dat
Jezus niet meer gaat
het [illegible] zijn vaders.
Zij Lk 25. 40. 45
Abraham [illegible] Jezus gaat niet uitbreiden.
en ook. Zij Mensenpaar [illegible]
Zegen zijn. Zegen
in de belofte aan
alle volkeren - de door de dood de zaad
[illegible] gelijkenis! - een Zegen
verenigd. (Gal 4. 8.

Hg. Adam.
Schepping kennis van een Schepper = openbaring
Zullen eenmaal; of God zijn wijze.
Maar heeft de zelfde een
(3). 12. 07 - Zijn aan Zaad zijn belangrijk als. } Leven
Hem Christus blijft het wezen het volk Gods
in al de dingen, dienen gaat, gaat, zijn een. Ps. 8. 50.

4. En Abraham - tot Een gemaakt had -
en aan te een regering zijnen naakte -
Met vrijheid woning der Koningschap. den Patriarch.
Zij leefde uit de aarde! { twee
Tegen
Hand. -
Gelijk de Hr. tot Een gesproken had. -
Naturalisatie geschiedenis -
1. Redelijk genoeg - een gaan bemind goeden.
2. Eenzijdig - Gelegenheid. Goddelijk. -
- eigenlijk maatschappij.
- Zo als zij een anderen
dat of gaan hebben.
Gaan ontbonden en belijden een
Nemen. - dat gaat gelijk.
Eenmaal. -
predikant -
magdom d. h.
en dienen.
Zoth twee mathem. Discipel eigen gelijk. -
Dat gaat eigen legend.
Liefdegift verhouding. -
= Abr. ons 75 jaren. - Haran (11.32) en Nahor de haar 60 jaren
Hij verliet aldus (11.32) en 145 jaren en een
(Jeder. uit de familiebad bij
Mozes).
Abr. gift. d. Uittocht tot Kanaan.
Gijzt. Isaac. van den dubbelen Kleding).
Gijzen de een, tot gelukte overgaan der
harte. -
Hoe oud nadien - dat Zaad zijn tijd en tot een
Heer. Kleding?
Hoe oud Zijt gij, dat een niet Zaad zijn. -
Te oud? -

5. 12. 11. 31.
Sarai was kind 10. hoofd. de haar een aanblaas
Gelukkig dat zij de geboorte van zijn Zaad, mens heeft.
Sarai was haar 90 jaar 31. 30.
Het Gelaat het kom een gelovig Zaad, met niet een
ogenblik of de Egyptenaar Lucht predikaar
Hagar te dood.
de Zuidelijke slaven.
Om te gaan naar het land Kanaan, de eerste
aangewezen.
Een Zij kwamen - Om Haran wel na Kanaan 19. 11. 31.
Naar kwam te Luz. Jos. 9. 16. Zeil dat
Gelukkig een etc.
Gen. 11. 7. Zeggen Hg Gods aan heeft te zien
verheven, dat de natie. Het te verhogen dat

Lang wijs 2 maten nw. E pas N oosten.
6. doorgetogen. Niet bestand rust. - gebogt.
En lange reize. -

Sichem. ◻ M ⊻ (Schouder) gelegen tw Gerizim, naar de Hoeken wordt de D. Mount 33. 18. 34. 2.
24).
in Lil Gebergte Efraim. (Jos. 20. 7. Rech. 9. 45. 1
beyde Ebal. Gerizim Kon. 12. 28. Jos 4. 5).
(Lake Nabus Napolis).

Schoon middelpunt en dal schone land. -
middelpunt der aarde,
2e aanleg met gaafheid
afgunstheid d. d. g. aard.
(met Scalen rech hoogte-plaatsbep)
diennt verwijs

More aan de Kan. plaats of bantles.
= B. 18. 14. 13. 24. 18. 1.

MS. Abr. hielt recht de steden der Canaan.
Hy verplaatst Lot over de rivier.
Al zijn afgesneden gebr. dienen

De Canaan. - in dal land.

De goede del. planten
in dat klooster land. 7 v. 6

Abram - Niet aan alle overweging ontbreekt
de Mr. Eyn. afgedrag. -
Gelovenaarheid.

Abram Geen eigendom.
Gen 7. 5 God gaf hen geen afgeval in Lehneval,
Ook het eenen voetstap. -
Hy wordt dit gezien met het oog
de Canaaniet onbekend.

Vol. letter. hy rust 7 gelooft Eeuwen, dat 7 den
Lehnen Mededeeling gaan wor. Eyn
daar de ten, aan hy hy zijn heden Lad.
Zonder dankbegroeting - dienbaar.
in Eyendom - in Gemeenth. dampt
om de kinderen. -

Abram Opgaven Mededeeling. - een ongemeen palletstoffen Ring.
Gen. 24. 9. Om het gelooft, ontvangt
deel. de 6 Cn. een oud Land, in Leef. belangrijken
gronden -
10. Dat hy verwachte 2 stad etc.

Het eigenlijk land der Kloofte -
Gelukkig die dienaar gezicht,
om 't verondersteld gene ontgoede ondankbaren
rust.

Gen. 13. 9- P. 37. 9. 12.

9. 7 Noorden, Oosten. Gr. zoo 05 en wederz.
Israël het Canaanite de Jer. 22, Ketoerah.

Sylom. Schapen. (Vlees & melk bijspijze).
Zijn aantal. ook, 2 4 5 Afstand.
Landsaanbeden.

Rundvee. Geiten. Ezels (& Oriental dag. afgenoth.)

Landen. (Stof de woestijn). Een nacht a
Lein. - weinig water - 5. 6 dagen
by gloeiend zandvlakte door dinken. -
In Caldaea gevaarlijk. -
Een derde 6 31 mijl.

Herders, dieren, (Graath) Landen - (Landschap)

Legerplaats. by een bron, of een putten by grazen ijzer.

Tenten, rond, uit midden op een stang 8-10 uit Leng.
of langwerpig op 7-9 stangen richting, waar een
3 lange aan 2 rech. de middelste 2 langste.
Bedekking uit Geiten of kemelshair, zwart
(2 dunkle kleur) een dubbel: staat
belegpaarden, met koude & pennen
(vg. Jes. 54. meest 2 pl. een tent wijd, en dat
zo 2 gordijnen een voorgen uitbreid, verbeeldt
het rijke & maak een koninklijk, pracht over
het ziet.).

Vossen Jeht. op een afstand van 30 voet.
Grootte.
Gewoonte der gedaan. 3e verdeeld. (vg. Nabuzaldan)
1e Gedeelte Klauwen (2 de eenen als
het zijn beenen veel).
2e de Ribben.
3e (Abr. Hebbe) de romp der het langhaar
als breede, verspreid 10 G.

MS. zijn een by een meer land van 2 dimen, 2e Schaal
Cubic. 24. 6.

Op de Oliven Matten, of met Kalbaar tapijten. Jer. 49. 29.

Hazard. Geen 2 aandel. - Of de hotel. per 7 3 stoeten
MS. de Ryden Opmerk. Leeke tent.

Tapijten - een Land Cedar, met gele randen, meestal
een tand Ellen hoog 2 breed als 2 bank
& opkant. -

Vergelijking een heldere Schaal Canaan.
Abrahams bleek in 2 tente, waar (gemeenschap)
Landen, dieren) 2 kaart met pracht 2-10 uit
Lage gemeend Cloofte

10. Lorge. = Lorgeamord-

Zwaar is dat lot. — Zelfcaan-a Vaderland.
Gn. 42. — Psalm. 1. a. 2 Tes. 3. 1.

Lorgeamord. v Bloed Cain! Zaan typery en Abels.
— de
moedigt za de goede helpe?
— Christus weg Gods.
in zijn bepaald, aanwijzing uit de Boek. —
der Lorge A. af van Egypte, a den aa vreeselijke
Zij gelooft dit en d belofte ?. Ok aan
de beproeving! —
=
a vaard na Egypte.
— a vreeselijk A. woont in E. gelukgevoel gewaar.
— Lot woont. E. blijkt dat de geloof Abrah. nog Zaïre
— Liefkeid raakt - zij. gaat na stadige be
Loofde. —
Maar Gods hun ook hier in Egypte opstaan van
Lorge af. Hagar Zuidan. Engel Libben a vrijheid
17.105.13. Israël
Egypte. Vrijaar e Mirjam Ond. 41.54.
2 p. 16.3. Loo uy Moonredigzy ondaden."
Zog Broodplaats en Tarbijze.
—
Abrahams Zaadkeid. d Schuld zijn vrouw
manpham. -
Lotbedenom nee —
de schuld de vrijheid ontvaakt C.
God in Zijn kracht. zij dienst —
God maakt ons Abels la in ons aa brood. —
d doen, naastlijke ingaan, opl. en
geloof. -

11-13. Zeg Mk zij zijn zijne Zaden. —
Zijn Zeeman vaal, de afgrond een jeloof
Haran. 20. 13.
Zijn verplicht Lorge. 20. 12.
Abram neemt (dat Lot vertrouwd d zij. eelfbehoeftig
en ontrouw) achter Adam zijn laat zijn Lijn
zijn Abraham. 20.
Zijn Overtuiging zeer juist Mk een Mandelijn.
—
de onvaakt wijden, te laan aa zij en gunt
je vaakt onder leef Lot; en dat en de
keuze der Lorge dat zij uit aan d vaakt
klemmen.
— Job vrouw.
Opvallend.
Abraham vaaien.
Bijbeldijn a Jezus — d Ons slag Lorge.

Mat 6 vers
Zijn Lucas zij zou goed daarmee ontkomen.
Rom.
=
Gelof gebed - zij maar goed!
—
Abr zij eerg 1e v. 11. Ofs Bijbelkeid zij maar.
2e. zij de Egyptenaar. - Lo zijn zijn
12e maar de eerstgeld.
3e. Of ook eerst, 12e zij dorten!
13. Eigenlijk. -
Zij jest Abrahs Opzicht Lon - vreedzijkheid
=
Abrahamsmaal A. Lot aa Lorge v. 11. 17. 20 -
Zijne Lijnmaal.
—
zij Abel zij Lon in Saraïs (oude Godsland.) Zij a Christen
dempt met op Lac Lieb, maar d Zijne?
Gelt als zijn Vgaat na dode, zijn zij Lieb zal.
Zijn la Lot Laten gaan doen, a dat te b-
ontwikkeling Leven. d godlijk karakter.
met den rechten d Patriarche a ongelovigen.)
=
14. 15. Abr. gehaast.
Abrahamsoorlog maar na verkeerd onder God.
Zijn 16. zij Abel Lot de keuze aan dat zijn
eig. van d Mr. Schild zij zijn.
Zo. 10. 22. Daniël o Mr. dat zij d'a samen zijn eig. zijn
a. Lot a wel zij een hadden zij eig. zijn.
=
Genade en Ga, a Lot kantsten der grenzen Lijnen.
bij d keuze en het oog.
Israël dat d land a d Lot een waarden is, die
Heer. gemaakt. Jes. 54. 7. Mar en zijn.
= Lot Lot d a verlaten, maar
d Godlijk aanspraak, Lot a zijn
deden.
=
de Egyptenaar Lorge - d stuur eerst zo d Bijbelse
onderscheiding, gemeenzaamheid.
Leerstukken - en patriarchen ook. zeer Egyptenaar-
Blanken. (Noodzaak jaren oud)
15 Jaar: tekst (vg. 7 Zg. Trouwlos)
de oorsprong Fl. - eerste Liefdeangst, zij eigenaar K.
(de Zone der uitspraak jaren 10. 7. 8.
jaren Lea zij Jaar. de Zeeste Lonlijn a alle
tijden. —

15. Iuis = Iarem. { maand Iaamus
a Iosiaphon
Iaad Iercendo a Iuigenea

Sara d Car.
Mekan ca } a Gyaar
de Ar. va. de Moder d Y Bloeyd laad
Man alle Aleen ch

Cuyt en Mahy.

16. de vendley van Nr 13. Nae Lor Dooyd

Ishapen Tandea
eleden
Iuelten
naagen (d.o. Hoyo)
Iamuden.
} gaid into Sara 2.

Gn Saad uthel Paankefee
Eg. Adr. d. c. Pelle. d. Mulkas
opthal de N. Gaud Caar,

17. Mha Leeft alla gidea ons d Nlf Gn
Loongdela. — God Lugt e ons 11785
Abram Luinoeenn nadd het blijoey.

NB Vadloppig Ceeraan a e eraus uit
Lit monster het d opheffinge der Ioups
und Ingelaten Eathstee 6 haand uth
Amboise, a 6 haar het spaang
e Anden vadeepta de Mauer.

Gn passage Sara — de Sara vaan Tugadea
de Nacht on Sara, a Ch. f blad. Egypte
— benaan Sara, on Abra opgeloofed —
= by de bede a Lud.e d he der
Laeen is.

Gen gehuanked. Mraus Ohoned.
Iemsfeele Pilen d Laad too,
Draan getuyfeld?

be Omal a Sara - de Le Iagenp.
de Leden attael op Cordeelen.

18 de Gedommelly. Aan de Lucas bespaall
Eg. aady geneek. Soothelig

Abra Luigh
2220 - Mhan Lual f. Gedraadt.
Aan plaan Geneer.
Pf. 105. 13 - 15.
Lehhad e Gyphlopte, on de wadhad te
pedden. —
Sara de te trouwes
d alaneth Lad. On Let d. 16 gehuyed.
Pf. 38. 21. 22

Eenheid op a den graafpap uit Rabbijnse en Edelste
Wreedaardh d een Paanthenp. Pelle Lunadt.
— Aanbrand en de Almire. Nagevaaig
Lee ook ca. Les tegn de profeg en God, dat ook
Leede d bespreden d. de Ethiopische Aleer
geweeken. —

5. Ten Laan d Ware Leden - (Ca Mha ook mensch
Zelfba aa de Sara Eg. f. 1 p. 18. Nagevaaig a den Ar.)
de Ware Schenk - die Haad afgedaan Zaal.
attaan d Zonie 2 de Tom. de ee Lugeriad!
en te bezien - Eritha d en God, maar en
alle Zaa - e Paaren - d Y Pelpgidee
Leed. —
Tenderen der menschen 17. (Ophitus, 6.2.
de man. Pf. 2. 4. 5.

6. Aaa. de d.e. aud: Zaide P - Lien, Nadat dit
Rick dit neer Evangelyst Lyon.

7. Kimaan. Zie V. 3. —
ons V. 1. 26. (Ge dyt ca verschil Leede onder andere
als Laid en verschil?)
redeenaan. Ligaa ca het Leed ad d Laa meer
Ongeraan.
Mealbeenaanen — eenige Pelopsy de groote
Pelaenyfeldenheid.
Lubocteaa. Ceo d Mhan de vaapte een
Leid Laa Noman - maal
daa as. eenaig Lineedaal te opa
baar

8 Aleyo, endlands Lin tooren
Een Evendij, ad dandt midnacht
Inneden.
Na daa a Leid groote Tomel Lieren nadeemde
Leeden op — Mraa. der Cesari, Alexander
Napoleon — gee naamkunpleyp
(Claas C.)
de menschid Pyp e Ligt
Lid d. Verschenden Laa
Maakers. — Daaminder
Aap. 1 Praad - Lot Paid
Ods. —
Gen Groote Letaan vaan
en Ved Ala Eg. taalte
Volonderen.
Aches. 13. 24.
daaan een aan Hebreën,
uit d Nikey. a. e. en
Eg Laat naar Wenid neder
bewaart.

9.
Babel.
Evenaring.
Gen an trumpet.
Bild d. Verfoemen
Aanth. —
die Ellaad Lud nestaat
a. in Afgod van Lin
b. e Gouden Lin.
d vaaang door C.
Lach Lobia.
d Ihaly Gen Verdien
de Evening
Trumpeth.
Gen de talen.
Gent de Liefdes.
Thunderdeen.
Pr. f. —

11. 32. Pilgrimsaat (10. 25) Eg. den Evangeliest; tot Eg.
Pabos Laad daag en d.
Bewaaring d Sons Gespaalte d Gemeente d Gnade
waaring; gaat en Neerl. der Ned Vereenigd
Chronologie van a Evangeelie Cap. 5. a Eg. Pabos.
Gen de be Eg. Sons Jesu - Lenne, daa Eg. uitverkoren
Israël. Laat ajaars Gebeden Eg. den Heeyn d Gents

Naamsbetuiging Eygen Vriends - aard en ind.
begaafdheden
Leeg Eyg, uit Gehuldigde
Naden Gaaien (en gaan
of Laaren)
Staat v. Eyg. Gemeenschap
Staan van Leven, Eygendom
Naber Zaken
Staan (v. 31 Mrt. a. d. Plaats,
Leeg.

27. Lot. bel. Onderlinge Gesien.
28. In het Gezin. Z. v. a. - Eyge aanmerk.
Zie Karakter der Latere Chaldeen. uit
Nimr. Skeppotamies Engl. Exp. - Eyge Eenvoudige Boeken
Cosse - d. Jonathan Pinn - Leerlooseend. Leven
Leven?
29. Tot Lantaa d. Lotbellenes Leg Gelte de Naam door
Mensen als Eenden verklaard.
Maan Sarai Gezond a duidelijk, maar Milka
Eygth. 24. 15. Eyp. 30. (Rebekka, Rachel).
Sarai. bet. Myn Vorste, myn Leerlooseg. - 17. 15. 16.
Laat Emilia Nr. 20. 12. (Ca Moraan) (*)
Milka. bet. uit. Koningin — (Als Maan e Oosten. Noordgrens)
Een Familie uit Lich e Lich
Een afgesloten. —
Jiska, d.w. aanplant of gevaarlijk door Menigte onver-
dienstelijke Aan Sara gehaaten - maar 20. 42 anders
Gnadelijk. Nader door Ingelaatby, aa. 3 Mrt. 20 Lotbellen
Loth. Melka. Jeska
30. Gemeenschap van ga. Eyge Gebeurtenissen Nb. - Naam
Tot Laatste van de Laan aan het Lebat, daar
a het uit w. Gepaalt. Nabegelt d. Familien
boven d. wederleeden. —
31. Terach Zeventh. Overleed. maagd. en Zonder
beter wereld te maaken.
Haran. (Later Kanhai, d Carrhaas. en Romeinen
Genoemd. en Edessa gelegen. Vaste? d. stad door
a beyeerlijk - Boom en wolvaart Streek, die uit
Eyp. aanen boven Eyp. met as. Pyramis uitdrijft.
Ook in uy de Babylonische Naboes Pf. 43 aang
Inscha. Pab. 29. — (Ancient d Ho. 19. 12. Encl. D. 03
Graf. Gesteldheden. d. Y. Land d
Emmeralle.). —
De Zeventh d Haran, meest om Abrahs de
Leeg meer tot d Gunstes afgesneden. en Inlich
Eyp. Een God die Leed instied. — Zie (onder V. 7.
Nb. Y. 2. zegt ook d.
Nader Eyg ook met ook Pf. 43. vgl. ook 24. 10.
Methoe. uit. Terach. Nb.

32. In Charr 7. 4. — Stofgeb. d. Terach. Jos. 24. 2.
Teraphim.

(*) Letter uit Ur. Lee. 18. f. 11. 20. 14.

(Teraphim uit
d N. w. gevaar
Abrahs - Nr. 31. 19
Laban - Nr. 31. 19
Ur. en Eenvoudig
Naturmensch - Nr. 19
Steen dienst. —
Land gooden. —
Boek Eeden dienst. —
Maankoningin —
Drie - planten — (Orbis Tellus
Mercurius)
NB. d Ollen alles Zeven Getal.

Later Salem - d Tempel
Stap Gods. Wolk Godt, vuurt Opdal, met Glorie

Hoofst 13.

Ad. v. 4. Deut. 12. 23. Alleen houdt vaste, dat gij het bloed niet en eet, want het bloed is de ziele, daarom en zoudt gij de ziele met het vl. niet eten.

Lev. 17. 14. Want het (bl.) is de Z. van alle vl. Zijn bl. is voor zijn ziele. Daar heb ik de kinderen Isr. gezegd: gij zult geenen vleesche bl. eten; want de Z. v. a. vl. dat is zijn bl. Zoo wie dat eet zal uitgeweerd worden. –

Lev. 17. 11. Want de Z. des vl. is in het bl., daarom ik het u op den alt. gegeven hebbe, om over uwe ziele verzoening te doen; want het is het bl. dat voor de ziele verzoening doen zal. –

Deut. 12. 24. Gij zult dat niet eten op de aarde zoudt gij het uitgieten als water.

27 en het bl. uwer slachtofferen zal op den a. des H. uwer G. worden uitgegoten.

Rom. 14. 1. Dengene om den Zoon; het gelost neemt aan, maar niet tot twistige sauerspuitinge.

Ad. v. 5. Ps. 9. 13. Want hij zocht de bloedstortingen; hij gedacht de selver; hij vergeet het gewijs der ellendige niet.

Ex. 21. 28. En wanneer een ossen een man of een vrouw stoot dat hij sterft, zal de ossen zeker gesteenigd worden. –

Ad. v. 6. Ps. 55. 24. – de mannen des bloeds, bedrogen zullen hunne dagen niet ter helft brengen.

Ezech. 16. 49.50 Ziet dit was de onge-
rechtigheid — van Sodom; hoogmoed,
zatheid van brood, en stille geruchtheid
had zij en hare dochteren; maar
zij sterkte de hand des armen
en des nooddruftigen niet. En
zij verhieven zich en deden
gruwelijkheid voor mijn aangezicht. —
(daarom deed ik zo erg nadat ik
het gezien had.) —

zeide : Aan uw zaad zal Ik dit land geven. Toen bouwde hij aldaar eenen altaar den HEERE, die hem verschenen was.

8 En hij brak op van daar naar het gebergte, tegen het oosten van Beth-el, en hij sloeg zijne tent op, zijnde Beth-el tegen het westen, en Ai tegen het oosten; en hij bouwde daar den HEERE eenen altaar, en riep den naam des HEEREN aan.

9 Daarna vertrok Abram, gaande en trekkende naar het zuiden.

10 En er was honger in dat land; zoo toog Abram af naar Egypte, om daar als een vreemdeling te verkeeren, dewijl de honger zwaar was in dat land.

11 En het geschiedde, als hij naderde, om in Egypte te komen, dat hij zeide tot Sarai zijne huisvrouw : Zie toch, ik weet, dat gij eene vrouw zijt, schoon van aangezigt.

12 En het zal geschieden, als u de Egyptenaars zullen zien, zoo zullen zij zeggen : Dat is zijne huisvrouw; en zij zullen mij dooden, en u in het leven behouden.

13 Zeg toch, gij zijt mijne zuster; opdat het mij wel ga om u, en mijne ziele om uwentwil leve.

14 En het geschiedde, als Abram in Egypte kwam, dat de Egyptenaars deze vrouw zagen, dat zij zeer schoon was.

15 Ook zagen haar de vorsten van Faraö en prezen haar bij Faraö; en die vrouw werd weggenomen naar het huis van Faraö.

16 En hij deed Abram goed, om harentwil; zoodat hij had schapen, en runderen, en ezelen, en knechten, en maagden, en ezelinnen, en kemelen.

17 Maar de HEER plaagde Faraö met groote plagen, ook zijn huis, ter oorzake van Sarai, Abrams huisvrouw.

18 Toen riep Faraö Abram, en zeide : Wat is dit, *dat* gij mij gedaan hebt? waarom hebt gij mij niet te kennen gegeven, dat zij uwe huisvrouw is?

19 Waarom hebt gij gezegd : Zij is mijne zuster; zoodat ik haar mij tot eene vrouw zoude genomen hebben? en nu, zie, daar is uwe huisvrouw, neem *haar* en ga henen!

20 En Faraö gebood *zijnen* mannen van wege hem, en zij geleidden hem, en zijne huisvrouw, en alles wat hij had.

HOOFDSTUK XIII.

ALZOO toog Abram op uit Egypte naar het zuiden, hij en zijne huisvrouw, en al wat hij had, en Lot met hem.

2 En Abram was zeer rijk, in vee, in zilver, en in goud.

3 En hij ging, volgens zijne reizen, van het zuiden tot Beth-el toe, tot aan de plaats, waar zijne tent in het begin geweest was, tusschen Beth-el, en tusschen Ai;

4 Tot de plaats des altaars, dien hij in het eerst daar gemaakt had; en Abram heeft aldaar den naam des HEEREN aangeroepen.

5 En Lot, die met Abram toog, had ook schapen, en runderen, en tenten.

6 En dat land droeg hen niet, om zamen te wonen; want hunne have was vele, zoodat zij zamen niet konden wonen.

7 En er was twist tusschen de herders van Abrams vee, en tusschen de herders van Lots vee. Ook woonden toen de Kanaäniten en Fereziten in dat land.

8 En Abram zeide tot Lot : Laat toch geene twisting zijn tusschen mij en tusschen u, en tusschen mijne herders en tusschen uwe herders; want wij zijn mannen broeders.

9 Is niet het gansche land voor uw aangezigt? scheid u toch van mij; zoo gij de linkerhand *kiest,* zoo zal ik ter regterhand gaan; en zoo gij de regterhand, zoo zal ik ter linkerhand gaan.

10 En Lot hief zijne oogen op, en hij zag de gansche vlakte der Jordaan, dat zij die geheel bevochtigde : eer de HEER Sodom en Gomórra verdorven had, was zij als de hof des HEEREN, als Egypteland, als gij komt te Zoar.

11 Zoo koos Lot voor zich de gansche vlakte der Jordaan, en Lot trok tegen het oosten; en zij werden gescheiden, de één van den anderen.

12 Abram *dan* woonde in het land Kanaän; en Lot woonde in de steden der vlakte, en sloeg tenten tot aan Sodom toe.

13 En de mannen van Sodom waren boos, en groote zondaars tegen den HEERE.

14 En de HEER zeide tot Abram, nadat Lot van hem gescheiden was : Hef uwe oogen op, en zie van de plaats, waar gij zijt, noordwaarts en zuidwaarts, en oostwaarts en westwaarts.

15 Want al dit land, dat gij ziet, zal Ik u geven, en aan uw zaad, tot in eeuwigheid.

16 En Ik zal uw zaad stellen als het stof der aarde, zoodat, indien iemand het stof der aarde zal kunnen tellen, zal ook uw zaad geteld worden.

17 Maak u op, wandel door dit land, in

zijne lengte en in zijne breedte; want Ik zal het u geven.

18 En Abram sloeg tenten op, en kwam en woonde aan de eiken-bosschen van Mamre, die bij Hebron zijn; en hij bouwde aldaar den HEERE eenen altaar.

HOOFDSTUK XIV.

EN het geschiedde in de dagen van Amrafel den koning van Sinear, van A'rioch den koning van Ellasar, van Kedor-Laómer den koning van Elam, en van Tideal, den koning der volken;

2 Dat zij krijg voerden met Bera, koning van Sodom, en met Birsa, koning van Gomórra, Sinab, koning van A'dama, en Semeber, koning van Zeböïm, en den koning van Bela, dat is Zoar.

3 Deze allen voegden zich zamen in het dal Siddim, dat is de Zoutzee.

4 Twaalf jaren hadden zij Kedor-Laómer gedient; maar in het dertiende jaar vielen zij af.

5 Zoo kwam Kedor-Laómer in het veertiende jaar, en de koningen, die met hem waren, en sloegen de Refaïten in Asteroth-Karnáïm, en de Zuziten in Ham, en de Emiten in Schave-Kiriathäïm;

6 En de Horiten op hun gebergte Seïr, tot aan het effen veld van Paran, hetwelk aan de woestijn is.

7 Daarna keerden zij wederom, en kwamen tot En-Mispat, dat is Kades, en sloegen al het land der Amalekiten, en ook den Emoriter, die te Házezon-Thamar woonde.

8 Toen toog de koning van Sodom uit, en de koning van Gomórra, en de koning van A'dama, en de koning van Zeböïm, en de koning van Bela, dat is Zoar.: en zij stelden tegen hen slagorden in het dal Siddim,

9 Tegen Kedor-Laómer den koning van Elam, en Tideal den koning der volken, en Amrafel den koning van Sinear, en A'rioch den koning van Ellasár; vier koningen tegen vijf.

10 Het dal nu van Siddim was vol lijmputten; en de koning van Sodom en Gomórra vlugtten, en vielen aldaar; en de overgeblevenen vlugtten naar het gebergte.

11 En zij namen al de have van Sodom en Gomórra, en al hunne spijze, en trokken weg.

12 Ook namen zij Lot, den zoon van Abrams broeder, en zijne have, en trokken weg: want hij woonde in Sodom.

13 Toen kwam er één, die ontkomen was, en boodschapte het aan Abram den Hebreër, die woonachtig was aan de eiken-bosschen van Mamre den Emoriter, broeder van Eskol, en broeder van Aner, welke Abrams bondgenooten waren.

14 Als Abram hoorde, dat zijn broeder gevangen was, zoo wapende hij zijne onderwezenen, de ingeborenen van zijn huis, drie honderd en achttien, en hij jaagde hen na tot Dan toe.

15 En hij verdeelde zich tegen hen des nachts, hij en zijne knechten, en sloeg ze; en hij jaagde hen na tot Hoba toe, hetwelk is ter linkerhand van Damaskus.

16 En hij bragt alle have weder, en ook Lot zijnen broeder en deszelfs have bragt hij weder, als ook de vrouwen, en het volk.

17 En de koning van Sodom toog uit, hem te gemoet, (nadat hij wedergekeerd was van het slaan van Kedor-Laómer, en van de koningen, die met hem waren,) tot het dal Schave, dat is, het dal des konings.

18 En Melchizédek, koning van Salem, bragt voort brood en wijn; en hij was een priester des Allerhoogsten Gods.

19 En hij zegende hem, en zeide: Gezegend zij Abram Gode, den Allerhoogsten, die hemel en aarde bezit!

20 En gezegend zij de Allerhoogste God, die uwe vijanden in uwe hand geleverd heeft! En hij gaf hem de tiende van alles.

21 En de koning van Sodom zeide tot Abram: Geef mij de zielen; maar neem de have voor u.

22 Doch Abram zeide tot den koning van Sodom: Ik heb mijne hand opgeheven tot den HEERE, den Allerhoogsten God, die hemel en aarde bezit:

23 Zoo ik van een' draad aan tot een' schoenriem toe, ja zoo ik van alles, dat het uwe is, *iets* neme! opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt!

24 *Het zij* buiten mij; alleen wat de jongelingen verteerd hebben, en het deel dezer mannen, die met mij getogen zijn, Aner, Eskol en Mamre, laat die hun deel nemen!

HOOFDSTUK XV.

NA deze dingen geschiedde het woord des HEEREN tot Abram in een gezigt, zeggende: Vrees niet, Abram! Ik ben u één schild, uw loon zeer groot.

2 Toen zeide Abram: Heere, HEERE! wat

1. Nawaste Kanaän en Lauw- en Bergplaatsen aan de Kanaänitische wateren.

Nun 9. K. v. Elath - naast de Kanaänitische Bergplaatsen

Kedr Laomer [b Tweede] k.v. Elam, Elymaïs 10.22. de Koningen van Sinear (v. Gen. 9. 17.).

Tidéal D'72 [7.50] = Leidsman, vorstelijk of Patriarchaal (de eigenaar of opbestuurder, naar de dat opvallende?).

2/M2 De stadh. Koningen hier en bygelegd (naar, naar dikwijls in de bijbel) (22)

Sjaw k. v. S. N.1. wegen Salem, naar de vorstelijke dan 4 Koningen, van 8 Jaar, elkaar Eers Laan. Zalig 27 Zygal. 10.6.

3. Zeldzaam Sodden - d.w.z. a Zakken, dus Gen 29.23. Jesaja. 11.18.

Sodden 2.w.z. verlaten, abbeys. pph. Schattatum; dus Chaldeeuwse Uitspelling - d.w.z. de Zakken?

Verlog - Schattatum dus Jaar - Hemel's Mijn - Zeg Leem. Kor. Aan Zeeën, Zeeën.?
Zeldzaam Zeeën, van Verlog. Koningstad?
Zeldzaam Zeeën Zeeën Zakken.

4. gelijk. Tam, Zaasan - Tidéal Laomer Elam Gen 10. 26.

5. Als Koningen die met hen waren - bondgenoten, waarschijnlijk Onderdanen.

Zeeën - aan. 6. Rakuja Wateren, wijl het gaat de dood van bijgenaamd Zeeën a naar Zeeën Wateren Zakken te uitgaan.

Refaïen - en volk uit vermaarde geslachten. Deut 2. 11. 20 Gen 3. 13. (Astaroth Karnaïm. Astaroth der Lorrainers - daarom dat volgt Koning Zeeën op wegspelling (Astaroth Baäl's Zeeën Zeeën)?

Zuzita - van Zeeën Zeeën - Naam van het Aanwijs - Overgang Zakken), (Mensch = Staatsgenaam - 7 Zeeën der Amoriten. Deut 2. 20.

Emiën - (d. vermaarden.) Deut 2. 10. 11. het Koninkrijk der Zeeën Zeeën. - Schaven (Zakken) Kiriathaïm (Zakken Zeeën) 1Ch. Num. 32. 37 Jos. 13. 19 Ez. 25. 9. Zeeën Zeeën. Zeeën Zeeën Zeeën Zeeën Zeeën Zeeën.

Horiten (Hoor-Zeeën Zeeën) naam Zeeën Zeeën - Zeeën Zeeën Zeeën Zeeën Zeeën Zeeën

zult gij mij geven, daar ik zonder kinderen heen ga? en de bezorger van mijn huis is deze Damaskener Eliëzer. . . . . .

3 Voorts zeide Abram : Zie, mij hebt gij geen zaad gegeven, en zie, de zoon van mijn huis zal mijn erfgenaam zijn!

4 En ziet, het woord des HEEREN (was) tot hem, zeggende : Deze zal uw erfgenaam niet zijn; maar die uit uw lijf voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn.

5 Toen leidde Hij hem uit naar buiten en zeide : Zie nu op naar den hemel, en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem : Zoo zal uw zaad zijn!

6 En hij geloofde in den HEERE; en Hij rekende het hem *tot* geregtigheid.

7 Voorts zeide Hij tot hem : Ik ben de HEERE, die u uitgeleid heb uit Ur der Chaldeen, om u dit land te geven, om dat erfelijk te bezitten.

8 En hij zeide : Heere, HEERE! waarbij zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten zal?

9 En Hij zeide tot hem : Neem mij eene driejarige vaars, en eene driejarige geit, en eenen driejarigen ram, en eene tortelduif, en eene jonge duif.

10 En hij bragt Hem deze allen, en hij deelde ze midden door, en hij leide elks deel tegen het andere over; maar het gevogelte deelde hij niet.

11 En het wild gevogelte kwam neder op het aas, maar Abram joeg het weg.

12 En het geschiedde, als de zon was aan het ondergaan, zoo viel een diepe slaap op Abram; en ziet, een schrik, *en* groote duisternis viel op hem.

13 Toen zeide Hij tot Abram : Weet voorzeker, dat uw zaad vreemd zal zijn in een land, dat het hunne niet is, en zij zullen hun dienen, en zij zullen hen verdrukken vierhonderd jaren.

14 Doch Ik zal het volk ook regten, hetwelk zij zullen dienen; en daarna zullen zij uittrekken met groote have.

15 En gij zult tot uwe vaderen gaan met vrede; gij zult in goeden ouderdom begraven worden.

16 En het vierde geslacht zal herwaarts wederkeeren : want de ongeregtigheid der Amoriten is tot nog toe niet volkomen.

17 En het geschiedde, dat de zon onderging en het duister werd, en ziet, daar was een rookende oven en vurige fakkel, die tusschen die stukken doorging.

18 Ten zelfden dage maakte de HEER een verbond met Abram, zeggende : Aan uw zaad heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte af, tot aan die groote rivier, de rivier Frath.

19 Den Keniet, en den Keniziet, en den Kadmoniet,

20 En den Hethiet, en den Feriziet, en de Refaïten,

21 En den Amoriet, en den Kanaäniet, en den Girgasiet, en den Jebusiet.

HOOFDSTUK XVI.

DOCH Sarai, Abrams huisvrouw, baarde hem niet; en zij had eene Egyptische dienstmaagd, welker naam was Hagar.

2 Zoo zeide Sarai tot Abram : Zie toch, de HEER heeft mij toegesloten, dat ik niet bare; ga toch in tot mijne dienstmaagd, misschien zal ik uit haar gebouwd worden. En Abram hoorde naar de stem van Sarai. (Gr. 3.17)

3 Zoo nam Sarai, Abrams huisvrouw, de Egyptische Hagar, hare dienstmaagd, ten einde van tien jaren, welke Abram in het land Kanaän gewoond had, en zij gaf haar aan Abram haren man, hem tot eene vrouw.

4 En hij ging in tot Hagar, en zij ontving. Als zij nu zag, dat zij ontvangen had, zoo werd hare vrouw veracht in hare oogen. Gal 6. 7. 8. Spr. 30. 21-25.

5 Toen zeide Sarai tot Abram : Mijn ongelijk is op u! ik heb mijne dienstmaagd in uwen schoot gegeven; nu zij ziet, dat zij ontvangen heeft, zoo ben ik veracht in hare oogen; de HEER regte tusschen mij en tusschen u!

6 En Abram zeide tot Sarai : Zie, uwe dienstmaagd is in uwe hand, doe haar, wat goed is in uwe oogen. En Sarai vernederde haar, en zij vlugtte van haar aangezigt.

7 En de Engel des HEEREN vond haar aan eene waterfontein in de woestijn, aan de fontein op den weg van Sur. Spr. 18. 12. 3. Ps. 132. 10. Joh. 4. 6.

8 En hij zeide : Hagar, gij dienstmaagd van Sarai! van waar komt gij, en waar zult gij heen gaan? En zij zeide : Ik ben vlugtende van het aangezigt mijner vrouw Sarai!

9 Toen zeide de Engel des HEEREN tot haar : Keer weder tot uwe vrouw, en verneder u onder hare handen. 1 Petr. 2. 18.

10 Voorts zeide de Engel des HEEREN tot haar : Ik zal uw zaad grootelijks vermenigvuldigen, zoodat het van wege de menigte niet zal geteld worden.

11 Ook zeide des HEEREN Engel tot haar : Zie, gij zijt zwanger, en zult eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam Ismaël noe-

men, omdat de HEER uwe verdrukking aangehoord heeft.

12 En hij zal een woud-ezel van een mensch zijn; zijne hand zal tegen allen zijn, en de hand van allen tegen hem; en hij zal wonen voor het aangezigt van al zijne broederen.

13 En zij noemde den naam des HEEREN, die tot haar sprak, Gij God des aanziens! want zij zeide: Heb ik ook hier gezien naar dien, die mij aanziet?

14 Daarom noemde men dien put, den put Lachai Róï; ziet, hij is tusschen Kades en tusschen Bered.

15 En Hagar baarde Abram eenen zoon; en Abram noemde den naam zijns zoons, dien Hagar gebaard had, Ismaël.

16 En Abram was zes en tachtig jaren oud, toen Hagar Ismaël aan Abram baarde.

HOOFDSTUK XVII.

ALS nu Abram negen en negentig jaren oud was, zoo verscheen de HEER aan Abram, en zeide tot hem: Ik ben God de Almagtige! Wandel voor mijn aangezigt, en zijt opregt!

2 En Ik zal mijn verbond stellen tusschen Mij en tusschen u, en Ik zal u gansch zeer vermenigvuldigen.

3 Toen viel Abram op zijn aangezigt; en God sprak met hem, zeggende:

4 Mij aangaande, zie, mijn verbond is met u; en gij zult tot eenen vader van menigte der volken worden!

5 En uw naam zal niet meer genoemd worden Abram; maar uw naam zal wezen Abraham: want Ik heb u gesteld tot eenen vader van menigte der volken.

6 En Ik zal u gansch zeer vruchtbaar maken, en Ik zal u tot volken stellen; en koningen zullen uit u voortkomen.

7 En Ik zal mijn verbond oprigten tusschen Mij en tusschen u, en tusschen uw zaad na u in hunne geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot eenen God, en uw zaad na u.

8 En Ik zal u, en uw zaad na u, het land uwer vreemdelingschappen geven, het geheele land Kanaän, tot eeuwige bezitting; en Ik zal hun tot eenen God zijn.

9 Voorts zeide God tot Abraham: Gij nu zult mijn verbond houden, gij, en uw zaad na u, in hunne geslachten.

10 Dit is mijn verbond, dat gijlieden houden zult tusschen Mij en tusschen u, en tusschen uw zaad na u: dat al wat mannelijk is, u besneden worde.

11 En gij zult het vleesch uwer voorhuid besnijden; en dat zal tot een teeken zijn van het verbond tusschen Mij en tusschen u.

12 Een zoontje dan van acht dagen zal u besneden worden, al wat mannelijk is in uwe geslachten: de ingeborene van het huis, en de gekochte met geld van allen vreemden, welke niet is van uw zaad;

13 De ingeborene van uw huis en de gekochte met uw geld zal zekerlijk besneden worden; en mijn verbond zal zijn in ulieder vleesch, tot een eeuwig verbond.

14 En wat mannelijk is, de voorhuid hebbende, wiens voorhuids vleesch niet zal besneden worden, dezelve ziele zal uit hare volken uitgeroeid worden: hij heeft mijn verbond gebroken.

15 Nog zeide God tot Abraham: Gij zult den naam van uwe huisvrouw Sarai, niet Sarai noemen, maar haar naam zal zijn Sara.

16 Want Ik zal haar zegenen, en u ook uit haar eenen zoon geven; ja Ik zal haar zegenen, zoodat zij tot volken worden zal: koningen der volken zullen uit haar worden!

17 Toen viel Abraham op zijn aangezigt, en hij lachte: en hij zeide in zijn harte: Zal eenen, die honderd jaren oud is, een kind geboren worden? en zal Sara, die negentig jaren oud is, baren?

18 En Abraham zeide tot God: Och! dat Ismaël mogt leven voor uw aangezigt!

19 En God zeide: Voorwaar Sara, uwe huisvrouw, zal u eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam noemen Izak: en Ik zal mijn verbond met hem oprigten, tot een eeuwig verbond zijnen zade na hem.

20 En aangaande Ismaël heb Ik u verhoord; zie, Ik heb hem gezegend, en zal hem vruchtbaar maken, en hem gansch zeer vermenigvuldigen: twaalf vorsten zal hij gewinnen, en Ik zal hem tot een groot volk stellen;

21 Maar mijn verbond zal Ik met Izak oprigten, dien u Sara op dezen gezetten tijd in het andere jaar baren zal.

22 En Hij eindigde met hem te spreken; en God voer op van Abraham.

23 Toen nam Abraham zijnen zoon Ismaël, en al de ingeborenen van zijn huis, en alle gekochten met zijn geld, al wat mannelijk was onder de lieden van het huis van Abra-

XVIII.

Abraham de eyn vrouw en Kinderen
Hagar de Laer gheheten / een Egiptinne!

4. Daerom ziet, God! laat het niet geschieden
Dat wy de hulp Gheest dat wy belooven
Ons niet. Ge. 6 v. 3
Niet de arbeit om dien of dienst. wy Gode
Zeer wel dienen! –

Hf. Hoogmoed. Stelt voor de d. middel
– – en d. Heer Nederl.
Lijf dagen.

Vreest, wegen onmildheden
Een vrouw! dat Heeft S. altyd. –

Spr. 30. 21–23. Dr 3 dingen alwerelt Nederl. de aarde
Ja en 4 die hy niet draagen kan.
Een knecht als hy regeert; en een
dienstmaagd als hy erfgenaam is van
Een vrouw. – Ondankbaarheden.

Is Sara (als Eva) degene het Artikel.

5. Mijdingelijk of lv. het onrecht dat
Een heer of lv. (Og. 21. 13)
Het noodigt groote verlichtingen, die de a.
v. eerst gheschieden ontdaemt, dat de Godtheyd.
Leed tot te laden. die te lichte Elendt Lad.
Mogten Abr. v. het val hy gelt en dat
Hagar Een hoht aenstelde.
Een wonder a Een en Een
Vreeze. Jaerlijks Vermaert. Og. Abr.
Haard wonder Een Vermaert
Cap XV.
Of het Hebr. Woorden. ar. Opgestelt. Een Opschrift
Overtuigt en het [illegible]
Sara en een voorbeeld van gehoorsaemh. gepresen
1 Petr. 3. 6. Zeedm. – Selfs Godt Eerbiedt
van God – met alzoo onderscheidt, ook d.
Liefde vrouw die op Christus, v. een Een
eenige hoop en verwachting. Gelt Sara en
Abr. en.
Zwaarheid tot het spl. Leven.

De Heere – Og. het eerste Lied in dit oef.
Verheugt aen de Een Gods!
Verheelen moeyte en Godtsdienst.
Oorbeelden Een Een, de Kerk, een Een
Onmisbaer!

6. Abr. Edelmoedigh.
– Het Land is hem op.
Gen 12. 4 En Abr. vertrok
v. hem Een Een –
Zijnheid dat Abr. het Land Een
Land Land.
Mr Vaderland
Zy v. Abr. vond ook gemist dat Vaderl.
Vaderlant Land

6. Vaderlijs Een Een Land.
Magtig. Een van Hagar. –
Vergenoegt rakte Een het Een en
met Een vermaeyd.
Gods Vaderlandsgh. Gen. Vaderl.

7 God vaerwel het Geslacht Een Abr.
met Zijne Gemael.

Abr. 75 J. Om de eerste maal. –
Een draagt het Kruis – en Schroder 318.
Maen v. een van Hagar, een ongelijning –
deze 75 J. Abr. Jehovah Een Een
op Hagar. Een op het Land Abr. Een.
Om Hagar en ongelijning vrees. –
Notat tegen particulariseering Jesu archiv.

Godd – v. e. het Een gemaakt.
Mt. 18. 12–13. Wat d. L. de Ma. v. gelijkt
v. 1 Locke & Een Een Locke St. V. wy
en.
Gal. 32. 10. Hy vond Een v. woestyn
v. een woest Een Een, hy omringde Een,
Een en hy oogapple. – Joh. 4. 6. – Vermoeid.
overtuigt v. Bijbel (Schrift) en v. Leeuwd. Gr.
v. Pharao (20. 1) Een Een Abr. en
Een Een. Artikel. v. Egypte 25. 18.
1 Sam 15. 7.
Vergenoegt Een in de weldaden van
Een Een.
Sier het Een Een Een Een Een Een
gelegt. Vgl. Een Een Een.
Hy wil een Een Een Een Een Een
Abr. Een Een Een Een Een Een
Gen. Jehovah = Jova: Heere

8. Van maar- vraarbeen. Hagar kortlijk
dat bemerkt worden. Gemeldt voorg
: Hoffg. de Leen S.
Dienstmaagd de Sarai. NB.
2/. 6. 5. Gy dienstbaar. Gy
gehoorzaam uwe heeren, de lei 0C., niet
te beven, a eenvoudigh. met Laten, gelijk als
a. Christ. - Salthasy
NB. Proper woord - de Engel verkondigt de hoog
mo.
9. Een vader, e vaderen
1 Petr. 5. 6. Vernedert u dan &
1 Petr. 2. 18. Gy knechten! ofte
met vreze onderdanig de Leeraars, niet
alleen de goede, bijzonderen, maar
ook de Harden.
d. Egypte de Kloste omtrent 10. 11.
mijlen aan Oostzuid Sarai stelt
Haar toe. -

1. 10. Algemeen stelt vg. 1. 13. 16. 17. 20.
Nadat gij gehoord, dat Abr. Sarai
gemaald gehoorzaam Lette heeft, a. deze
Lijke de raad om. beweeg, a. te doen
de Gorplaamen.
(Sara, a. Abrams handen bevrijd,
de ook jeder dienende jaren erop
hoed te wach. Orde Leeft uitspruit.
Zie Ritter Erdkunde 4. Schouten 921.
NB. ik zal (NB Hagar leert ook onder
ons a ghost called. Het
plaats de gene de door de
Heer uitgedrukte worden
Legio.)
11. Gij zult Zwang.
Gebiedende Wijs.-
Zulk stijl gevoerd:
gelijk op knopse dienaar. als Gij overheden.
en Zoon.
Israel Heer aan.
een vaderlijk aanzien.
in dien zeer a. gebeden.
Gij Lord en dienstbaren
a Heere vaderlijk.
12. en vrouwen. - dan a. mede, uitvaten
uitdrukken Job 24.5 Psalm
8. g. Lucy, Uitspraken. Matth 322
Lc 3.2.16 Joh 1.24
NB. a Bedienen. Ritter 4. Matthew 322

Jesaia 63. 9. In alle Hunne benaauwdheid
was hij benaauwd, a. de Engel Zijns aangezichts
Leefde te Kanaan, : door zijne liefde a. door
Zijne Goddelijke Liefde hij Zijn verlost, a. hij droeg
te op a. te draag van (als a. dagen van oudt)

Mal. 3. 17. 18. - als de Heere gesproken
a. na Zijne Zoon verschoont, die Heere
dient. Na Zijne dag wederom zien Zijn
onderscheid tussen de, een Heere dient
de God dulden, tussen den, die God
dient, a. den die Heere niet dient.

Jesaia 20. 7. Heere! Gij Lokt my overreed
en ik ben overreed geworden; Gij zijt my
te sterk geweest a. Hebt overmocht;

Met achtinge overschap

Uw dw. dw.

Nicolaas Beets.

Pred. 9.11. Ik keerde mij om, en zag onder de
Zonne, dat de loop niet is der snellen, noch de
stryd der helden, noch ook de spyse der wyzen,
noch ook de rijkdom der verstandigen, noch ook de
gunste der vrienden, maar dat tijd
en toeval alle deze wederwaart.

ham, en hij besneed het vleesch hunner voorhuid, even ten zelfden dage, gelijk als God met hem gesproken had.

24 En Abraham was oud negen en negentig jaren, als hem het vleesch zijner voorhuid besneden werd.

25 En Ismaël zijn zoon was dertien jaren oud, als hem het vleesch zijner voorhuid besneden werd.

26 Even op dezen zelfden dag werd Abraham besneden, en Ismaël zijn zoon.

27 En alle mannen van zijn huis, de ingeborene des huizes. en de gekochte met geld, van den vreemden af, werden met hem besneden.

HOOFDSTUK XVIII.

DAARNA verscheen hem de HEER aan de eikenbosschen van Mamre, als hij in de deur der tent zat, toen de dag heet werd.

2 En hij hief zijne oogen op en zag; en ziet, daar stonden drie mannen tegenover hem; als hij hen zag, zoo liep hij hun te gemoet van de deur der tent, en boog zich ter aarde.

3 En hij zeide: Heer! heb ik nu genade gevonden in uwe oogen, zoo gaat toch niet van uwen knecht voorbij.

4 Dat toch een weinig waters gebragt worde, en wascht uwe voeten, en leunt onder dezen boom.

5 En ik zal eene bete broods langen, dat gij uw hart sterkt; daarna zult gij voortgaan, daarom omdat gij tot uwen knecht overgekomen zijt. En zij zeiden: Doe zoo als gij gesproken hebt.

6 En Abraham haastte zich naar de tent tot Sara, en hij zeide: Haast u, kneed drie maten meelbloem, en maak koeken.

7 En Abraham liep tot de runderen, en hij nam een kalf, teeder en goed, en hij gaf het aan den knecht, die haastte, om dat toe te maken:

8 En hij nam boter en melk, en het kalf, dat hij toegemaakt had, en hij zettede het hun voor, en stond bij hen onder dien boom, en zij aten.

9 Toen zeiden zij tot hem: Waar is Sara uwe huisvrouw? En hij zeide: Ziet, in de tent.

10 En Hij zeide: Ik zal voorzeker weder tot u komen, omtrent dezen tijd des levens; en zie, Sara uwe huisvrouw zal eenen zoon hebben! En Sara hoorde het aan de deur der tent, welke achter Hem was.

11 Abraham nu en Sara waren oud *en* wel bedaagd: het had Sara opgehouden te gaan naar de wijze der vrouwen.

12 Zoo lachte Sara bij zich zelve, zeggende: Zal ik wellust hebben, nadat ik oud geworden ben, en mijn heer oud is?

13 En de HEER zeide tot Abraham: Waarom heeft Sara gelagchen, zeggende: Zou ik ook waarlijk baren, nu ik oud geworden ben?

14 Zou iets voor den HEERE te wonderlijk zijn? ter gezetter tijd zal ik tot u wederkomen, omtrent dezen tijd des levens, en Sara zal eenen zoon hebben!

15 En Sara loochende het, zeggende: Ik heb niet gelagchen; want zij vreesde. En Hij zeide: Neen! maar gij hebt gelagchen.

16 Toen stonden die mannen op van daar, en zagen naar Sodom toe; en Abraham ging met hen, om hen te geleiden.

17 En de HEER zeide: Zal Ik voor Abraham verbergen, wat Ik doe?

18 Dewijl Abraham gewisselijk tot een groot en magtig volk worden zal, en alle volken der aarde in hem gezegend zullen worden?

19 Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijnen kinderen en zijn huis na hem zoude bevelen, en zij den weg des HEEREN houden, om te doen geregtigheid, en gerigte; opdat de HEER over Abraham brenge, hetgeen Hij over hem gesproken heeft.

20 Voorts zeide de HEER: Dewijl het geroep van Sodom en Gomórra groot is, en dewijl hare zonde zeer zwaar is,

21 Zal Ik nu afgaan en bezien, of zij naar hun geroep, dat tot mij gekomen is, het uiterste gedaan hebben, en zoo niet, Ik zal het weten.

22 Toen keerden die mannen het aangezigt van daar, en gingen naar Sodom; maar Abraham bleef nog staande voor het aangezigt des HEEREN.

23 En Abraham trad toe, en zeide: Zult Gij ook den regtvaardigen met den goddelooze ombrengen?

24 Misschien zijn er vijftig regtvaardigen in de stad; zult Gij hen ook ombrengen, en de plaats niet sparen, om de vijftig regtvaardigen, die binnen haar zijn?

25 Het zij verre van u, zulk een ding te doen, te dooden den regtvaardigen met den goddeloozen! dat de regtvaardige zij gelijk de goddelooze: verre zij het van u! zou de Regter der gansche aarde geen regt doen?

26 Toen zeide de HEER: Zoo Ik te Sodom

binnen de stad vijftig regtvaardigen zal vinden, zoo zal Ik de gansche plaats sparen om hunnentwil.

27 En Abraham antwoordde en zeide: Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heer, hoewel ik stof en asch ben!

28 Misschien zullen aan de vijftig regtvaardigen vijf ontbreken, zult Gij dan om vijf de gansche stad verderven? En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven, zoo Ik er vijf en veertig zal vinden.

29 En hij voer voort nog tot Hem te spreken, en zeide: Misschien zullen aldaar veertig gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal het niet doen om der veertigen wil.

30 Voorts zeide hij: Dat toch de Heer niet ontsteke, dat ik spreke: misschien zullen aldaar dertig gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal het niet doen, zoo Ik aldaar dertig zal vinden.

31 En hij zeide: Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heer; misschien zullen er twintig gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven om der twintigen wil.

32 Nog zeide hij: Dat toch de Heer niet ontsteke, dat ik alleenlijk ditmaal spreke: misschien zullen er tien gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven om der tienen wil.

33 Toen ging de Heer weg, als Hij geëindigd had tot Abraham te spreken; en Abraham keerde weder naar zijne plaats.

HOOFDSTUK XIX. J. V. III.

EN die twee engelen kwamen te Sodom in den avond; en Lot zat in de poort te Sodom; en als Lot hen zag, stond hij op hun te gemoet, en boog zich met het aangezigt ter aarde.

2 En hij zeide: Ziet nu, mijne heeren! keert toch in ten huize van uwen knecht, en vernacht, en wascht uwe voeten; en gij zult vroeg opstaan, en gaan uwes weegs. En zij zeiden: Neen, maar wij zullen op de straat vernachten.

3 En hij hield bij hen zeer aan, zoodat zij tot hem inkeerden, en kwamen in zijn huis; en hij maakte hun eenen maaltijd, en bakte ongezuurde koeken, en zij aten.

4 Eer zij zich te slapen leiden, zoo hebben de mannen dier stad, de mannen van Sodom, van den jongsten tot den oudsten toe, dat huis omsingeld, het gansche volk, van het uiterste einde af.

5 En zij riepen Lot toe, en zeiden tot hem: Waar zijn die mannen, die dezen nacht tot u gekomen zijn? breng hen uit tot ons, opdat wij ze bekennen.

6 Toen ging Lot uit tot hen aan de deur, en hij sloot de deur achter zich toe;

7 En hij zeide: Mijne broeders! doet toch geen kwaad!

8 Ziet toch, ik heb twee dochters, die geenen man bekend hebben; ik zal haar nu tot u uitbrengen, en doet haar, zoo als het goed is in uwe oogen; alleenlijk doet dezen mannen niets, want daarom zijn zij onder de schaduw mijns daks ingegaan.

9 Toen zeiden zij: Kom verder aan! Voorts zeiden zij: Deze één is gekomen, om als een vreemdeling *hier* te wonen, en zoude hij allezins regter zijn? nu zullen wij u meer kwaads doen, dan hun. En zij drongen zeer op den man, op Lot, en zij traden toe om de deur open te breken.

10 Doch die mannen staken hunne hand uit, en deden Lot tot zich inkomen in het huis, en sloten de deur toe.

11 En zij sloegen de mannen, die aan de deur van het huis waren, met verblindheden, van den kleinsten tot aan den grootsten, zoodat zij moede werden, om de deur te vinden.

12 Toen zeiden die mannen tot Lot: Wien hebt gij hier nog meer? eenen schoonzoon, of uwe zonen, of uwe dochteren, en allen, die gij hebt in deze stad, breng uit deze plaats:

13 Want wij gaan deze plaats verderven, omdat haar geroep groot geworden is voor het aangezigt des Heeren, en de Heer ons uitgezonden heeft, om haar te verderven.

14 Toen ging Lot uit, en sprak tot zijne schoonzonen, die zijne dochteren namen zouden, en zeide: Maakt u op, gaat uit deze plaats, want de Heer gaat deze stad verderven; maar hij was in de oogen zijner schoonzonen als jokkende.

15 En als de dageraad opging, drongen de engelen Lot aan, zeggende: Maak u op, neem uwe huisvrouw, en uwe twee dochteren, die voorhanden zijn, opdat gij in de ongeregtigheid dezer stad niet omkomt.

16 Maar hij vertoefde; zoo grepen dan die mannen zijne hand, en de hand zijner vrouw, en de hand zijner twee dochteren, om de verschooning des Heeren over hem! en zij bragten hem uit, en stelden hem buiten de stad.

17 En het geschiedde, als zij hen uitgebragt hadden naar buiten, zoo zeide Hij: Behoud u om uwes levens wil, zie niet achter u om! en sta niet op deze gansche vlakte: behoud u naar het gebergte heen, opdat gij niet omkomt.

18 En Lot zeide tot hen: Neen toch, Heer!

19 Ziet toch, uw knecht heeft genade gevonden in uwe oogen, en gij hebt uwe weldadigheid groot gemaakt, die gij aan mij gedaan hebt, om mijne ziel te behouden bij het leven; maar ik zal niet kunnen behouden worden naar het gebergte heen, opdat mij niet misschien dat kwaad aankleve, en ik sterve!

20 Ziet toch, deze stad is nabij, om derwaarts te vlugten, en zij is klein: laat mij toch derwaarts behouden worden, (is zij niet klein?) opdat mijne ziel leve.

21 En Hij zeide tot hem: Zie, ik heb uw aangezigt opgenomen ook in deze zaak, dat ik deze stad niet omkeere, waarvan gij gesproken hebt.

22 Haast, behoud u derwaarts; want ik zal niets kunnen doen, totdat gij daarhenen ingekomen zijt. Daarom noemde men den naam dezer stad Zoar.

23 De zon ging op boven de aarde, als Lot te Zoar inkwam.

24 Toen deed de HEER zwavel en vuur over Sodom en over Gomórra, regenen van den HEER, uit den hemel.

25 En Hij keerde deze steden om, en die gansche vlakte, en alle inwoners dezer steden, ook het gewas des lands.

26 En zijne huisvrouw zag om van achter hem; en zij werd een zoutpilaar.

27 En Abraham maakte zich deszelven morgens vroeg op, naar de plaats, waar hij voor het aangezigt des HEEREN gestaan had.

28 En hij zag naar Sodom en Gomórra toe, en naar het gansche land van die vlakte: en hij zag, en ziet, er ging een rook van het land op, gelijk de rook eens ovens.

29 En het geschiedde, toen God de steden dezer vlakte verdierf, dat God aan Abraham gedacht, en Hij leidde Lot uit het midden dezer omkeering, in het omkeeren dier steden, in welke Lot gewoond had.

30 En Lot toog op uit Zoar, en woonde op den berg, en zijne twee dochters met hem, want hij vreesde binnen Zoar te wonen. En hij woonde in eene spelonk, hij en zijne twee dochters.

31 Toen zeide de eerstgeborene tot de jongste: Onze vader is oud, en er is geen man in dit land, om tot ons in te gaan, naar de wijze der gansche aarde.

32 Kom, laat ons onzen vader wijn te drinken geven, en bij hem liggen, opdat wij van onzen vader zaad in het leven behouden.

33 En zij gaven dien nacht haren vader wijn te drinken: en de eerstgeborene kwam, en lag bij haren vader, en hij werd het niet gewaar in haar nederliggen, noch in haar opstaan.

34 En het geschiedde des anderen daags, dat de eerstgeborene zeide tot de jongste: Zie, ik heb gisteren nacht bij mijnen vader gelegen; laat ons ook dezen nacht hem wijn te drinken geven; ga dan in, lig bij hem, opdat wij van onzen vader zaad in het leven behouden.

35 En zij gaven haren vader ook dien nacht wijn te drinken, en de jongste stond op, en lag bij hem. En hij werd het niet gewaar in haar nederliggen, noch in haar opstaan.

36 En de twee dochters van Lot werden bevrucht van haren vader.

37 En de eerstgeborene baarde eenen zoon, en noemde zijnen naam Moab: deze is de vader der Moabiten, tot op dezen dag.

38 En de jongste baarde ook eenen zoon, en noemde zijnen naam Ben-Ammi: deze is de vader der kinderen Ammons, tot op dezen dag.

HOOFDSTUK XX.

EN Abraham reisde van daar naar het land van het zuiden, en woonde tusschen Kades en tusschen Sur; en hij verkeerde als vreemdeling te Gerar.

2 Als nu Abraham van Sara zijne huisvrouw gezegd had: Zij is mijne zuster; zoo zond Abimélech, de koning van Gerar, en nam Sara weg.

3 Maar God kwam tot Abimélech in eenen droom des nachts, en Hij zeide tot hem: Zie, gij zijt dood om der vrouwe wil, die gij weggenomen hebt, want zij is met eenen man getrouwd.

4 Doch Abimélech was tot haar niet genaderd; daarom zeide hij: Heer! zult gij dan ook een regtvaardig volk dooden?

5 Heeft hij zelf mij niet gezegd: Zij is mijne zuster? en zij, ook zij heeft gezegd: Hij is mijn broeder. In oprechtheid mijns

harten en in reinheid mijner handen, heb ik dit gedaan.

6 En God zeide tot hem in den droom: Ik heb ook geweten, dat gij dit in opregtheid uws harten gedaan hebt; en Ik heb u ook belet van tegen Mij te zondigen; daarom heb Ik u niet toegelaten, haar aan te roeren.

7 Zoo geef dan nu dezes mans huisvrouw weder, want hij is een profeet, en hij zal voor u bidden, opdat gij leeft; maar zoo gij haar niet wedergeeft, weet, dat gij voorzeker sterven zult, gij, en al wat uwes is!

8 Toen stond Abimélech des morgens vroeg op, en riep al zijne knechten, en sprak al deze woorden voor hunne ooren. En die mannen vreesden zeer.

9 En Abimélech riep Abraham, en zeide tot hem: Wat hebt gij ons gedaan? en wat heb ik tegen u gezondigd, dat gij over mij en over mijn koningrijk eene groote zonde gebragt hebt? gij hebt daden met mij gedaan, die niet zouden gedaan worden.

10 Voorts zeide Abimélech tot Abraham: Wat hebt gij gezien, dat gij deze zaak gedaan hebt?

11 En Abraham zeide: Want ik dacht, alleen is de vreeze Gods in deze plaats niet, zoodat zij mij om mijner huisvrouw wil zullen dooden.

12 En ook is zij waarlijk mijne zuster, zij is mijns vaders dochter, maar niet mijner moeder dochter; en zij is mij ter vrouwe geworden.

13 En het is geschied, als God mij uit mijns vaders huis deed dwalen, zoo sprak ik tot haar: Dit zij uwe weldadigheid, die gij bij mij doen zult, aan alle plaatsen, waar wij komen zullen, zeg van mij: Hij is mijn broeder!

14 Toen nam Abimélech schapen en runderen, ook dienstknechten, en dienstmaagden, en gaf dezelve aan Abraham; en hij gaf hem Sara zijne huisvrouw weder.

15 En Abimélech zeide: Zie, mijn land is voor uw aangezigt; woon, waar het goed is in uwe oogen.

16 En tot Sara zeide hij: Zie, ik heb uwen broeder duizend zilverlingen gegeven; zie, hij zij u een deksel der oogen, allen, die met u zijn, ja bij allen, en wees geleerd.

17 En Abraham bad tot God; en God genas Abimélech, en zijne huisvrouw, en zijne dienstmaagden, zoodat zij baarden.

18 Want de HEER had al de baarmoeders van het huis van Abimélech ganschelijk toegesloten, ter oorzake van Sara, Abrahams huisvrouw.

HOOFDSTUK XXI.

1 EN de HEER bezocht Sara, gelijk als Hij gezegd had; en de HEER deed aan Sara, gelijk als Hij gesproken had.

2 En Sara werd bevrucht, en baarde Abraham eenen zoon in zijnen ouderdom, ter gezetter tijd, dien hem God gezegd had.

3 En Abraham noemde den naam zijns zoons, die hem geboren was, dien hem Sara gebaard had, Izak.

4 En Abraham besneed zijnen zoon Izak, zijnde acht dagen oud, gelijk als hem God geboden had.

5 En Abraham was honderd jaren oud, als hem Izak zijn zoon geboren werd.

6 En Sara zeide: God heeft mij een lagchen gemaakt; al die het hoort, zal met mij lagchen.

7 Voorts zeide zij: Wie zou Abraham gezegd hebben: Sara heeft zonen gezoogd! want ik heb eenen zoon gebaard in zijnen ouderdom.

8 En het kind werd groot, en werd gespeend; toen maakte Abraham eenen grooten maaltijd op den dag, als Izak gespeend werd.

9 En Sara zag den zoon van Hagar de Egyptische, dien zij Abraham gebaard had, spottende.

10 En zij zeide tot Abraham: Drijf deze dienstmaagd en haren zoon uit; want de zoon dezer dienstmaagd zal met mijnen zoon, met Izak, niet erven.

11 En dit woord was zeer kwaad in Abrahams oogen, ter oorzake van zijnen zoon.

12 Maar God zeide tot Abraham: Laat het niet kwaad zijn in uwe oogen over den jongen, en over uwe dienstmaagd: al wat Sara tot u zal zeggen, hoor naar hare stem, want in Izak zal uw zaad genoemd worden.

13 Doch Ik zal ook den zoon dezer dienstmaagd tot een volk stellen, omdat hij uw zaad is.

14 Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en nam brood, en eene flesch waters, en gaf ze aan Hagar, die leggende op haren schouder: ook *gaf hij haar* het

14 En Efron antwoordde Abraham, zeggende tot hem:

15 Mijn heer! hoor mij: een land van vier honderd sikkelen zilvers, wat is dat tusschen mij en tusschen u? begraaf slechts uwe doode.

16 En Abraham luisterde naar Efron; en Abraham woog Efron het geld, waarvan hij gesproken had, voor de ooren van de zonen Heths, vierhonderd sikkelen zilvers, onder den koopman gangbaar.

17 Alzoo werd de akker van Efron, die in Machpéla was, dat tegenover Mamre *lag*, de akker en de spelonk, die daarin was, en al het geboomte, dat op den akker *stond*, dat rondom in zijne gansche landpale was gevestigd,

18 Aan Abraham tot eene bezitting, voor de oogen van de zonen Heths, bij allen, die tot zijne stadspoort ingingen.

19 En daarna begroef Abraham zijne huisvrouw Sara in de spelonk des akkers van Machpéla, tegenover Mamre, hetwelk is Hebron, in het land Kanaän.

20 Alzoo werd die akker, en de spelonk, die daarin was, aan Abraham gevestigd tot eene erf-begrafenis van de zonen Heths.

HOOFDSTUK XXIV.

ABRAHAM nu was oud *en* wel bedaagd; en de HEER had Abraham in alles gezegend.

2 Zoo sprak Abraham tot zijnen knecht, den oudsten van zijn huis, regerende over alles, wat hij had: Leg toch uwe hand onder mijne heup;

3 Opdat ik u doe zweren bij den HEERE, den God des hemels, en den God der aarde, dat gij voor mijnen zoon geene vrouw nemen zult van de dochteren der Kanaäniten, in het midden van welke ik wone;

4 Maar dat gij naar mijn land, en naar mijne maagschap trekken, en voor mijnen zoon Izak eene vrouw nemen zult.

5 En die knecht zeide tot hem: Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen in dit land; zal ik dan uwen zoon moeten wederbrengen in het land, waar gij uitgetogen zijt?

6 En Abraham zeide tot hem: Wacht u, dat gij mijnen zoon niet weder daarheen brengt!

7 De HEER, de God des hemels, die mij, uit mijns vaders huis en uit het land mijner maagschap, genomen heeft, en die tot mij gesproken heeft, en die mij gezworen heeft, zeggende: Aan uw zaad zal Ik dit land geven! Die zelf zal zijnen Engel voor uw aangezigt zenden, dat gij voor mijnen zoon van daar eene vrouw neemt.

8 Maar indien de vrouw u niet volgen wil, zoo zult gij rein zijn van dezen mijnen eed; alleenlijk breng mijnen zoon daar niet weder heen.

9 Toen leide de knecht zijne hand onder de heup van Abraham zijnen heer, en hij zwoer hem over deze zaak.

10 En die knecht nam tien kemelen van zijns heeren kemelen, en toog heen; en al het goed zijns heeren was in zijne hand; en hij maakte zich op, en toog heen naar Mesopotámië, naar de stad van Nahor.

11 En hij deed de kemelen nederknielen buiten de stad, bij eenen waterput, des avondtijds, ten tijde, als de putsters uitkwamen.

12 En hij zeide: HEER! God van mijnen heer Abraham! doe *haar* mij toch heden ontmoeten, en doe weldadigheid bij Abraham mijnen heer.

13 Zie, ik sta bij de waterfontein, en de dochteren der mannen dezer stad zijn uitgaande, om water te putten:

14 Zoo geschiede, dat die jonge dochter, tot welke ik zal zeggen: Neig toch uwe kruik, dat ik drinke; en zij zal zeggen: Drink, en ik zal ook uwe kemelen drenken; diezelve *zij*, die gij uwen knecht Izak toegewezen hebt, en dat ik daaraan bekenne, dat gij weldadigheid bij mijnen heer gedaan hebt.

15 En het geschiedde, eer hij geëindigd had te spreken, ziet, zoo kwam Rebekka uit, welke aan Bethuël geboren was, den zoon van Milka, de huisvrouw van Nahor, den broeder van Abraham; en zij had hare kruik op haren schouder.

16 En die jonge dochter was zeer schoon van aangezigt, eene maagd, en geen man had haar bekend; en zij ging af naar de fontein, en vulde hare kruik, en ging op.

17 Toen liep die knecht haar te gemoet, en hij zeide: Laat mij toch een weinig waters uit uwe kruik drinken.

18 En zij zeide: Drink, mijn heer! en zij haastte zich, en liet hare kruik neder op hare hand, en gaf hem te drinken.

19 Als zij nu voleindigd had van hem drinken te geven, zeide zij: Ik zal ook voor uwe kemelen putten, totdat zij voleindigd hebben te drinken.

20 En zij haastte zich, en goot hare kruik uit in den drinkbak, en liep weder naar den put om te putten, en zij puttede voor al zijne kemelen.

21 En de man ontzettede zich over haar, stilzwijgende, om te merken, of de HEER zijnen weg voorspoedig gemaakt had, of niet.

22 En het geschiedde, als de kemelen voleindigd hadden te drinken, dat die man een gouden voorhoofdsiersel nam, welks gewigt was een halve sikkel, en twee armringen aan hare handen, welker gewigt was tien *sikkelen* gouds.

23 Want hij had gezegd : Wiens dochter zijt gij? geef het mij toch te kennen; is er ook ten huize uws vaders plaats voor ons, om te vernachten?

24 En zij had tot hem gezegd : Ik ben de dochter van Bethuël, den zoon van Milka, dien zij Nahor gebaard heeft.

25 Voorts had zij tot hem gezegd : Ook is er stroo en veel voeders bij ons, ook plaats om te vernachten.

26 Toen neigde die man zijn hoofd, en aanbad den HEERE;

27 En hij zeide : Geloofd zij de HEER, de God van mijnen heer Abraham, die zijne weldadigheid en waarheid niet nagelaten heeft van mijnen heer; aangaande mij, de HEER heeft mij op dezen weg geleid, ten huize van mijns heeren broederen.

28 En die jonge dochter liep, en gaf ten huize harer moeder te kennen, gelijk deze zaken waren.

29 En Rebekka had eenen broeder, wiens naam was Laban; en Laban liep tot dien man naar buiten tot de fontein.

30 En het geschiedde, als hij dat voorhoofdsiersel gezien had, en de armringen aan de handen zijner zuster; en als hij gehoord had de woorden zijner zuster Rebekka, zeggende : Alzoo heeft die man tot mij gesproken; zoo kwam hij tot dien man, en ziet, hij stond bij de kemelen, bij de fontein.

31 En hij zeide : Kom in, gij gezegende des HEEREN, waarom zoudt gij buiten staan? want ik heb het huis bereid, en de plaats voor de kemelen.

32 Toen kwam die man naar het huis toe, en men ontgordde de kemelen, en men gaf den kemelen stroo en voeder; en water om zijne voeten te wasschen, en de voeten der mannen, die bij hem waren.

33 Daarna werd hem te eten voorgezet; maar hij zeide : Ik zal niet eten, totdat ik mijne woorden gesproken heb. En hij zeide : Spreek!

34 Toen zeide hij : Ik ben een knecht van Abraham;

35 En de HEER heeft mijnen heer zeer gezegend, zoodat hij groot geworden is; en Hij heeft hem gegeven schapen, en runderen, en zilver, en goud, en knechten, en maagden, en kemelen, en ezelen.

36 En Sara, de huisvrouw van mijnen heer, heeft mijnen heer eenen zoon gebaard, nadat zij oud geworden was; en hij heeft hem gegeven alles, wat hij heeft.

37 En mijn heer heeft mij doen zweren, zeggende : Gij zult voor mijnen zoon geene vrouw nemen van de dochteren der Kanaäniten, in welker land ik wone;

38 Maar gij zult trekken naar het huis mijns vaders, en naar mijn geslacht, en zult voor mijnen zoon eene vrouw nemen!

39 Toen zeide ik tot mijnen heer : Misschien zal mij die vrouw niet volgen.

40 En hij zeide tot mij : De HEER, voor wiens aangezigt ik gewandeld heb, zal zijnen Engel met u zenden, en Hij zal uwen weg voorspoedig maken, dat gij voor mijnen zoon eene vrouw neemt, uit mijn geslacht en uit mijns vaders huis.

41 Dan zult gij van mijnen eed rein zijn, wanneer gij tot mijn geslacht zult gegaan zijn; en indien zij haar u niet geven, zoo zult gij rein zijn van mijnen eed.

42 En ik kwam heden aan de fontein; en ik zeide : O HEER! God van mijnen heer Abraham! zoo Gij nu mijnen weg voorspoedig maken zult, op welken ik ga;

43 Zie, ik sta bij de waterfontein; zoo geschiede, dat de maagd, die uitkomen zal om te putten, en tot welke ik zeggen zal : Geef mij toch een weinig waters te drinken uit uwe kruik;

44 En zij tot mij zal zeggen : Drink gij ook, en ik zal ook uwen kemelen putten; dat deze die vrouw zij, die de HEER aan den zoon van mijnen heer heeft toegewezen.

45 Eer ik geëindigd had te spreken in mijn harte, ziet, zoo kwam Rebekka uit, en had hare kruik op haren schouder, en zij kwam af tot de fontein en puttede; en ik zeide tot haar : Geef mij toch te drinken!

46 Zoo haastte zij zich, en liet hare kruik van zich neder, en zeide : Drink gij, en ik

*) Vier geannoteerde Bijbels = Het Nieuwe testament

20 En zij haastte zich, en goot hare kruik uit in den drinkbak, en liep weder naar den put om te putten, en zij puttede voor al zijne kemelen.

21 En de man ontzettede zich over haar, stilzwijgende, om te merken, of de HEER zijnen weg voorspoedig gemaakt had, of niet.

22 En het geschiedde, als de kemelen voleindigd hadden te drinken, dat die man een gouden voorhoofdsiersel nam, welks gewigt was een halve sikkel, en twee armringen aan hare handen, welker gewigt was tien *sikkelen* gouds.

23 Want hij had gezegd: Wiens dochter zijt gij? geef het mij toch te kennen; is er ook ten huize uws vaders plaats voor ons, om te vernachten?

24 En zij had tot hem gezegd: Ik ben de dochter van Bethuël, den zoon van Milka, dien zij Nahor gebaard heeft.

25 Voorts had zij tot hem gezegd: Ook is er stroo en veel voeders bij ons, ook plaats om te vernachten.

26 Toen neigde die man zijn hoofd, en aanbad den HEERE;

27 En hij zeide: Geloofd zij de HEER, de God van mijnen heer Abraham, die zijne weldadigheid en waarheid niet nagelaten heeft van mijnen heer; aangaande mij, de HEER heeft mij op dezen weg geleid, ten huize van mijns heeren broederen.

28 En die jonge dochter liep, en gaf ten huize harer moeder te kennen, gelijk deze zaken waren.

29 En Rebekka had eenen broeder, wiens naam was Laban; en Laban liep tot dien man naar buiten tot de fontein.

30 En het geschiedde, als hij dat voorhoofdsiersel gezien had, en de armringen aan de handen zijner zuster; en als hij gehoord had de woorden zijner zuster Rebekka, zeggende: Alzoo heeft die man tot mij gesproken; zoo kwam hij tot dien man, en ziet, hij stond bij de kemelen, bij de fontein.

31 En hij zeide: Kom in, gij gezegende des HEEREN, waarom zoudt gij buiten staan? want ik heb het huis bereid, en de plaats voor de kemelen.

32 Toen kwam die man naar het huis toe, en men ontgordde de kemelen, en men gaf den kemelen stroo en voeder; en water om zijne voeten te wasschen, en de voeten der mannen, die bij hem waren.

33 Daarna werd hem te eten voorgezet; maar hij zeide: Ik zal niet eten, totdat ik mijne woorden gesproken heb. En hij zeide: Spreek!

34 Toen zeide hij: Ik ben een knecht van Abraham;

35 En de HEER heeft mijnen heer zeer gezegend, zoodat hij groot geworden is; en Hij heeft hem gegeven schapen, en runderen, en zilver, en goud, en knechten, en maagden, en kemelen, en ezelen.

36 En Sara, de huisvrouw van mijnen heer, heeft mijnen heer eenen zoon gebaard, nadat zij oud geworden was; en hij heeft hem gegeven alles, wat hij heeft.

37 En mijn heer heeft mij doen zweren, zeggende: Gij zult voor mijnen zoon geene vrouw nemen van de dochteren der Kanaäniten, in welker land ik wone;

38 Maar gij zult trekken naar het huis mijns vaders, en naar mijn geslacht, en zult voor mijnen zoon eene vrouw nemen!

39 Toen zeide ik tot mijnen heer: Misschien zal mij die vrouw niet volgen.

40 En hij zeide tot mij: De HEER, voor wiens aangezigt ik gewandeld heb, zal zijnen Engel met u zenden, en Hij zal uwen weg voorspoedig maken, dat gij voor mijnen zoon eene vrouw neemt, uit mijn geslacht en uit mijns vaders huis.

41 Dan zult gij van mijnen eed rein zijn, wanneer gij tot mijn geslacht zult gegaan zijn; en indien zij haar u niet geven, zoo zult gij rein zijn van mijnen eed.

42 En ik kwam heden aan de fontein; en ik zeide: O HEER! God van mijnen heer Abraham! zoo Gij nu mijnen weg voorspoedig maken zult, op welken ik ga;

43 Zie, ik sta bij de waterfontein; zoo geschiede, dat de maagd, die uitkomen zal om te putten, en tot welke ik zeggen zal: Geef mij toch een weinig waters te drinken uit uwe kruik;

44 En zij tot mij zal zeggen: Drink gij ook, en ik zal ook uwen kemelen putten; dat deze die vrouw zij, die de HEER aan den zoon van mijnen heer heeft toegewezen.

45 Eer ik geëindigd had te spreken in mijn harte, ziet, zoo kwam Rebekka uit, en had hare kruik op haren schouder, en zij kwam af tot de fontein en puttede; en ik zeide tot haar: Geef mij toch te drinken!

46 Zoo haastte zij zich, en liet hare kruik van zich neder, en zeide: Drink gij, en ik

9. Izak m. 75 jaar oud.
Ismael. 89 jaar oud. } met Abrahams ... de overige vrouw.
— 2 eigen zoons ... ook genoeg.
10 daar is Abraham Te. 2 Mose stierft oud en is Israëlis. Egypte
opvang haar Kanaän. de Leviet gemeld
11. Zegens Gods stomp. Lekker eten enz. —
Lachaï Roï = fata plaats, aan den weg Lutlook de Kanaäs.
dus de Abrah. is Vrouw de Kanaäs
fala hebben Rathsen. de J.
6. plaats de Lebend is Gesprekken van Ismael
Hagar. Cursor. 1 Kor B. 4. 5. 7.
Vri Gods hulp in Ismael.
de Kanaänweg, gedachten,
dus afgunstig; Lockt dus de Lek, mest
dus wantrek, Lockt alle dingen ...
c. De gezegend. / gebed. —
Gaan onder! de Tuleg.
Jaar jaar is een hele Lekenspe, waarom dezen dalen ...
Sarajeh Abraham Lak ...
Gebr. dan den. dan is Vaders waarschijnlijk.
Israël. verlaten. Broeders naar Hebron of Mr. Le mamre,
Lokt Abrahams. Lebron naar het dal van Israël van
Izak offeren ... Gen Laas Gods is Hagar Lockt.
Abrahams Jaren is van der Horen ...
Vastberadenheid. Gebr. Loop. Cursor ... den 3. —
van alle als dien. Israël. - Geen - Gebed.
Lees Rom 11. —
Gen. Abr. Lees Gen. 11. Gen. 17.
Gen. 183. 1. 2.
Gen. 68. 10.

Gen. 25. — Lees Rom 9. Gen. 25. 2. 6. Gen. 25. 5. 10.
12. Ismaëls. Negen de namen van Lachaï Roï heer ingezien.
Nebajoth Nabatheërs.
Kedar Kedarenen.
14 Mibsam, Duma, Massa Homa, Lingen, dalen.
Gedrag.
dorpen met ommuurde Woonplaatsen. —
paleizen Legerplaatsen,
18. Van den grens Egypte, tot de Tegris. in O.W.
In het Binnenland Abrahams tot de Israëlische Schaamteloosheid
van het Aangezicht der Broeders. Te. 16. 12.
dus stuit de Hagarenen Lage eigenzinnigheid, Gods overwinning.
19 de Zonen Abrahams de eigenlijke. 19. en 13.
de meer uitgewerkte afkomst Hagarenen Izak Ismaël de
20. Rebekka Sara. de Lebanese Legers Israëls.
21. Onvruchtbaar = Sara. de Lebanese aangezicht Israëlsdaden.
Ismaël 12 Zonen.
Geboren 20 jaar dan v. 26.
Izakbad. Lees meerder. Ismaël Abraham en Hagar.
1 Kor 13. 5 V. Zij haatten dus en gebrekkig.
de Hospitalen dingen.
in tegenst. a. e. in tijdsbeeld zijn Leiderman. dan meester - zij heer
Gebieden der dingen. 5
Ismaël Abram
prins van Izaak Cursor.
Luidruchtenheden. Ufgaven zijn gieren.
22. Kinderen!
Gebrek aan Lichaam dringen dicht dezelfde.
Een Leerling. Ingenomen dan Lange in innen Lucht ...
de afgebeden Lengtekrans en heeren opleiden.
Laten Rebekka een Gelaatsbeschrijving:
de Heer 24. Jongen overwinning Ismaël. (Abr. Laat Christenen)
te vragen — Lees? Bedelen. Zij moet uit de weg van Lucht
Lees Ismaël 21.

23. Twee [illegible] tegen elkaar overstaande
Izak. Ismaël — Abel Kain.
meerdere [illegible]
dienen. [illegible] Dauds tijd vervuld.
2 Sam. 8. 14 Geheel Edom [illegible] dienstbaar.
[illegible] Jacob [illegible] de waarheid.
Raadselprofesie [illegible] Kerk, personen...
[illegible] Ro 9. [illegible]
Roer [illegible]
[illegible] zietig.

25. Esau. de [illegible].
26. [illegible] daarna.
[illegible] hand.
Jakob [illegible] vatten, [illegible].
Zestig jaar. [illegible] 2007.

27. [illegible] Nimrod.
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Hebr. 11. 9. 10.

28. Esau [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ignorat v. 24.
[illegible] Rebekka, [illegible] 24.

29. Jakob [illegible] [illegible]
30. [illegible] Edom. [illegible]
[illegible] Jacob [illegible] Mael.
31. [illegible] [illegible] Jacob.
[illegible] [illegible] [illegible]
32. [illegible] 1 Kor. 15. 32. Hebr 12. 16.
33. Jacob. [illegible] [illegible]
34. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Hebr. 12. 16. [illegible] [illegible]

zal ook uwe kemelen drenken; en ik dronk, en zij drenkte ook de kemelen.

47 Toen vraagde ik haar, en zeide: Wiens dochter zijt gij? En zij zeide: De dochter van Bethuël, den zoon van Nahor, welken Milka hem gebaard heeft. Zoo legde ik het voorhoofdsiersel op haar aangezigt, en de armringen aan hare handen;

48 En ik neigde mijn hoofd, en aanbad den Heere; en ik loofde den Heere, den God van mijnen heer Abraham, die mij op den regten weg geleid had, om de dochter des broeders van mijnen heer voor zijnen zoon te nemen.

49 Nu dan, zoo gijlieden weldadigheid, en trouw aan mijnen heer doen zult, geeft het mij te kennen: en zoo niet, geeft het mij *ook* te kennen, opdat ik mij ter regter- of ter linkerhand wende.

50 Toen antwoordde Laban, en Bethuël, en zeiden: Van den Heere is deze zaak voortgekomen, wij kunnen kwaad noch goed tot u spreken.

51 Zie, Rebekka is voor uw aangezigt, neem haar en trek henen; zij zij de vrouw van den zoon uws heeren, gelijk de Heer gesproken heeft!

52 En het geschiedde, als Abrahams knecht hunne woorden hoorde, zoo boog hij zich ter aarde voor den Heere.

53 En de knecht langde voort zilveren kleinoodiën, en gouden kleinoodiën, en kleederen, en hij gaf die aan Rebekka; hij gaf ook aan haren broeder en hare moeder kostelijkheden.

54 Toen aten en dronken zij, hij en de mannen, die bij hem waren; en zij vernachtten, en zij stonden des morgens op, en hij zeide: Laat mij trekken tot mijnen heer!

55 Toen zeide haar broeder, en hare moeder: Laat de jonge dochter *eenige* dagen, of tien, bij ons blijven; daarna zult gij gaan.

56 Maar hij zeide tot hen: Houdt mij niet op, dewijl de Heer mijnen weg voorspoedig gemaakt heeft! laat mij trekken, dat ik tot mijnen heer ga.

57 Toen zeiden zij: Laat ons de jonge dochter roepen, en haren mond vragen.

58 En zij riepen Rebekka, en zeiden tot haar: Zult gij met dezen man trekken? En zij antwoordde: Ik zal trekken!

59 Toen lieten zij Rebekka hunne zuster, en hare voedster trekken, mitsgaders Abrahams knecht en zijne mannen.

60 En zij zegenden Rebekka, en zeiden tot haar: O onze zuster! word gij tot duizenden millioenen, en uw zaad bezitte de poort zijner haters!

61 En Rebekka maakte zich op met hare jonge dochteren, en zij reden op kemelen, en volgden den man: en die knecht nam Rebekka, en toog heen.

62 Izak nu kwam, van daar men komt tot den put Lachai-Roï; en hij woonde in het zuiderland.

63 En Izak was uitgegaan om te bidden in het veld, tegen het naken van den avond; en hij hief zijne oogen op, en zag toe, en ziet, de kemelen kwamen!

64 Rebekka hief ook hare oogen op, en zij zag Izak: en zij viel van den kemel af.

65 En zij zeide tot den knecht: Wie is die man, die ons in het veld te gemoet wandelt? En de knecht zeide: Dat is mijn heer! Toen nam zij den sluijer, en bedekte zich.

66 En de knecht vertelde aan Izak al de zaken, die hij gedaan had.

67 En Izak bragt haar in de tent van zijne moeder Sara; en hij nam Rebekka, en zij werd hem ter vrouw, en hij had haar lief. Alzoo werd Izak getroost na zijner moeders *dood*.

HOOFDSTUK XXV.

EN Abraham voer voort, en nam eene vrouw, wier naam was Ketùra.

2 En zij baarde hem Zimran en Joksan, en Medan en Midian, en Jisbak en Suah.

3 En Joksan gewon Seba en Dedan; en de zonen van Dedan waren de Assuriten, en Letusiten, en Leümmiten.

4 En de zonen van Midian waren, Efa en Efer, en Henoch en Abida, en Eldaä. Deze allen waren zonen van Ketùra.

5 Doch Abraham gaf aan Izak al wat hij had.

6 Maar aan de zonen der bijwijven, die Abraham had, gaf Abraham geschenken; en zond hen weg van zijnen zoon Izak, terwijl hij nog leefde, oostwaarts naar het land van Oosten.

7 Dit nu zijn de dagen der jaren des levens van Abraham, welke hij geleefd heeft, honderd vijf en zeventig jaren.

8 En Abraham gaf den geest en stierf, in goeden ouderdom, oud en *des levens* zat, en hij werd tot zijne volken verzameld.

9 En Izak en Ismaël zijne zonen begroeven hem, in de spelonk van Machpéla, in den

[illegible] 89.

akker van Efron, den zoon van Zohar, den Hethiter, welke tegenover Mamre is.

10 *In* den akker, dien Abraham van de zonen Heths gekocht had, daar is Abraham begraven, en Sara zijne huisvrouw.

11 En het geschiedde na Abrahams dood, dat God Izak, zijnen zoon, zegende; en Izak woonde bij den put Lachai-Roi.

12 Dit nu zijn de geboorten van Ismaël, den zoon van Abraham, dien Hagar de Egyptische, dienstmaagd van Sara, Abraham gebaard heeft.

13 En dit zijn de namen der zonen van Ismaël, met hunne namen naar hunne geboorten. De eerstgeborene van Ismaël, Nebájoth; daarna Kedar, en Adbeël, en Mibsam,

14 En Misma, en Duma, en Massa,

15 Hadar en Thema, Jetur, Nafis en Kedma.

16 Deze zijn de zonen van Ismaël, en dit zijn hunne namen, in hunne dorpen en paleizen, twaalf vorsten naar hunne volken.

17 En dit zijn de jaren des levens van Ismaël, honderd zeven en dertig jaren; en hij gaf den geest, en stierf, en hij werd verzameld tot zijne volken.

18 En zij woonden van Havila tot Sur toe, hetwelk tegenover Egypte is, daar gij gaat naar Assur: hij heeft zich nedergeslagen voor het aangezigt van al zijne broederen.

19 Dit nu zijn de geboorten van Izak, den zoon van Abraham: Abraham gewon Izak.

20 En Izak was veertig jaren oud, als hij Rebekka, de dochter van Bethuël, den Syriër, uit Paddan-Aram, de zuster van Laban den Syriër, zich ter vrouw nam.

21 En Izak bad den HEERE zeer, in de tegenwoordigheid van zijne huisvrouw, want zij was onvruchtbaar; en de HEER liet zich van hem verbidden, zoodat Rebekka zijne huisvrouw zwanger werd.

22 En de kinderen stieten zich zamen in haar ligchaam. Toen zeide zij: Is het zoo? waarom ben ik dus? en zij ging om den HEERE te vragen.

23 En de HEER zeide tot haar: Twee volken zijn in uwen buik, en twee natiën zullen zich uit uw ingewand van één scheiden; en het ééne volk zal sterker zijn dan het andere volk; en de meerdere zal den minderen dienen.

24 Als nu hare dagen vervuld waren om te baren, ziet, zoo waren tweelingen in haren buik.

25 En de eerste kwam uit, ros; hij was geheel als een haren kleed: daarom noemden zij zijnen naam Ezau.

26 En daarna kwam zijn broeder uit, wiens hand Ezaus verzenen hield: daarom noemde men zijnen naam Jakob. En Izak was zestig jaren oud, als hij hen gewon.

27 Als nu deze jongeren groot werden, werd Ezau een man, verstandig op de jagt, een veld-man; maar Jakob werd een opregt man, wonende in tenten.

28 En Izak had Ezau lief, want het wildbraad was naar zijnen mond; maar Rebekka had Jakob lief.

29 En Jakob had een kooksel gekookt; en Ezau kwam uit het veld, en was moede.

30 En Ezau zeide tot Jakob: Laat mij toch slorpen van dat roode, dat roode daar, want ik ben moede: daarom heeft men zijnen naam genoemd Edom.

31 Toen zeide Jakob: Verkoop mij op dezen dag uwe eerstgeboorte.

32 En Ezau zeide: Zie, ik ga sterven; en waartoe mij dan de eerstgeboorte?

33 Toen zeide Jakob: Zweer mij op dezen dag! En hij zwoer hem; en hij verkocht aan Jakob zijne eerstgeboorte.

34 En Jakob gaf aan Ezau brood, en het linzenkooksel; en hij at en dronk, en hij stond op en ging heen: alzoo verachtte Ezau de eerstgeboorte.

HOOFDSTUK XXVI.

EN er was honger in dat land, behalve den eersten honger, die in de dagen van Abraham geweest was: daarom toog Izak tot Abimélech, den koning der Filistijnen, naar Gerar.

2 En de HEER verscheen hem en zeide: Trek niet af naar Egypte, woon in het land, dat Ik u aanzeggen zal;

3 Woon als vreemdeling in dat land, en Ik zal met u zijn, en zal u zegenen: want aan u en uw zaad zal Ik al deze landen geven, en zal den eed bevestigen, dien Ik Abraham uwen vader gezworen heb.

4 En Ik zal uw zaad vermenigvuldigen, als de sterren des hemels, en zal aan uw zaad al deze landen geven: en in uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde.

5 Daarom dat Abraham mijne stem gehoorzaam geweest is, en heeft onderhouden mijn bevel, mijne geboden, mijne inzettingen en mijne wetten.

6 Alzoo woonde Izak te Gerar.

Hoofdstuk XXV.

1e (Sabbathdag, 12 Augs. 1848.)
behalve de eerste koorn: 12.10. Schaarde de eerste
opgroeiing van Abraham in het land der Philistijnen
– Het den Heere niet. Ps. 21. 22.
Stel als zijn Vader beproefd.
En de dienst der Abrahamitische Exp. CXXV in Abraham.
Angelus dicitur 28. 29 – 32. Aan die opgang
der Zeddiste ingetreden)
Elkaar bij Sara, met eerst 3 engelen 12. v. d. 1.
Het het Land te bezitten, Kanaäniten, Hittiten
N. 11. v. 12.
Abimelech – Hij haar z Paras, niet waarom
Het Hij Cananiten als mogelijk dienstbaar
en ~ Abr. vrijd?
Aan Gera. en omtrent Abr. en Eg. te Hebbelon.
2e Met het Egypte- a Kut – alles het verhaal van
Hagar Kinderen Kanaäniten –
het Oorlog en van Ishmael Hagar's – aan Hem
Mijn volgen: Agar.
en Met Abraham Perzen, zonen te dien. Na J. Mozes
& Jezus Gebr.
de d. 1 Aanraking der aarde. dag. Heer.

3. Het Land Kanaän.
Als Abr. Landen Palestina & al dgn die het
12. v. 13. 15.
dan een bevelige. plaatsen, verhaaijs de Heere
v. 7.
4e Jehovah aan de afgaan op Mória en
Melchizedek, de Koning der Heilige Salem Vs. 18.
De Heer het Land aan Abraham door N. 1. 2 en
ook à Mr Jezus Gal.
Jehovah aan Abr. geboorte. J. te ontmoeten.
Berg, gebeuren, verschijnen, verschijnen. ~ ~ alles
(Verschijnen v. H.) Jezus en geboren
Ps. 1 Kon. 2. 3 Ex. 12. 2 Kor. 1. 34. 47
Rich. 9. 13. – Aan alle aan
Abr. en 7 Geesten de gekomen.
& 7 Lampen Heeren.
6e Overwonnen als gekomen Kinderen.

(H. XXV).
7e Vader Abr. en 7 met den opgenomen dag van Pr.
Vrouwen meestal. Kinderen bij.
Zijn bij de oude gedaante nagaan te vervullen
te Abraham Leeft 2 Eeuwen 100 jaar, in vrede
gestorven. Gen. 15.
Gen 16. 11. Ex 2. 4.
Naam Abraham niet in het oude testament
Stel niet de dgn. de Heer.
Zijn Profeten Gezegd – Abraham Kinderen gehoorzaam
te blijven.
Kinderen (en Eeuwen)
8e De Eeuwen verwacht Stad daar in in
Z. Abrahamitische Stad. Ons Eigen Eeuwen.
יִצְחָק מְצַחֵק Meestal. Haar gemeenen.
Eeuwen. Kinderen
(En Vaders met 2 K. de Overtuigde zonen met Eeuwen
gestorven. Rom. 8. 28. Spr. 16.
2 Zijn hun of 2 Eeuwen)
Zij. Kinderen. Dat Mr. Spr. 5. 18. Rom 8.
9e Opdat Eeuwen Hebt Zijn en de Kinderen der Eeuwen
van Abraham als de zee.
10e Eeuwen van Vijandschappen en 2 Eeuwen
en Volkeren.
Jezus geliefde Zoon, en met Hoofdoek: Zij
11e Gebrek aan. Eeuwen, aan Kleedij, dat
Brood Eeuwen en in Eeuwen Kinderen niet
alles dat van de 2 en aan gaan
Mensen en het moeilijk Strijd te zijn 2 Eeuwen
God te aan Zijn 2 Eeuwen. Kinderen
verwachten niet te Eeuwen Abraham afgaan
van.
Eeuwen Verzoenen Gezin. Zoon en Zonen
de Abraham.

12e Zaad v. de Land Zijn Eeuwen v. de volken
de Land Kanaän = H.C. Land. – Eeuwen. Kinderen
Kinderen Eeuwen –
Land v. Natiën Egypte dagen Zuid. 2. Zuiden
Kinderen Egypte Land en 2 Eeuwen Zijn.
Vrede. Gal. 3. Spr. 10. 22. Matt.
Zegen Land als Kinderen.
13e Zijn van Egypte dan de Abr. dag van de Zijn
Kinderen. Zie. 35.
14e Eeuwen Zijn God dagen Zijn Kinderen
gezien.
15e Zijn Vaders. Zij Zaad Eeuwen Zijn Kinderen
Gal. 21. 22! – en Kinderen. 11.
16e Kinderen Eeuwen – Eeuwen God!
17e Zoon Zijn Eeuwen Zijn Kinderen
Kinderen. 12 b
Zaad en Gezin Meestal: Vrede Abraham
18e Begraven Abr.
Eeuwen Zijn Kinderen Eeuwen Zijn dag
Abraham.

7 En als de mannen van die plaats hem vraagden van zijne huisvrouw, zeide hij : Zij is mijne zuster; want hij vreesde te zeggen, mijne huisvrouw : Opdat mij misschien, *zeide hij,* de mannen dezer plaats niet dooden, om Rebekka : want zij was schoon van aangezigt.

8 En het geschiedde, als hij eenen langen tijd daar geweest was, dat Abimélech, de koning der Filistijnen, ter venster uitkeek, en hij zag, dat, ziet, Izak was jokkende met Rebekka zijne huisvrouw.

9 Toen riep Abimélech Izak, en zeide : Voorwaar, zie, zij is uwe huisvrouw! hoe hebt gij dan gezegd : Zij is mijne zuster? En Izak zeide tot hem : Want ik zeide : Dat ik niet misschien om haren wil sterve.

10 En Abimélech zeide : Wat is dit, *dat* gij ons gedaan hebt? ligtelijk had een van dit volk bij uwe huisvrouw gelegen, zoodat gij eene schuld over ons zoudt gebragt hebben.

11 En Abimélech gebood het gansche volk, zeggende : Zoo wie dezen man of zijne huisvrouw aanroert, zal voorzeker gedood worden!

12 En Izak zaaide in datzelve land, en hij vond in datzelve jaar honderd maten : want de HEER zegende hem.

13 En die man werd groot, ja hij werd doorgaans grooter, totdat hij zeer groot geworden was.

14 En hij had bezitting van schapen, en bezitting van runderen, en groot gezin; zoodat hem de Filistijnen benijdden.

15 En al de putten, die de knechten van zijnen vader, in de dagen van zijnen vader Abraham, gegraven hadden, die stopten de Filistijnen, en vulden dezelve met aarde.

16 Ook zeide Abimélech tot Izak : Trek van ons, want gij zijt veel magtiger geworden, dan wij.

17 Toen toog Izak van daar, en hij legerde zich in het dal van Gerar, en woonde aldaar.

18 Als nu Izak wedergekeerd was, groef hij die waterputten op, die zij ten tijde van Abraham zijnen vader gegraven, en die de Filistijnen na Abrahams dood toegestopt hadden; en hij noemde derzelver namen naar de namen, waarmede zijn vader die genoemd had.

19 De knechten van Izak dan groeven in dat dal, en zij vonden aldaar eenen put van levend water.

20 En de herders van Gerar twistten met Izaks herders, zeggende : Dit water hoort ons toe! Daarom noemde hij den naam van dien put Ezek, omdat zij met hem gekeven hadden.

21 Toen groeven zij eenen anderen put, en daar twistten zij ook over : daarom noemde hij deszelfs naam Sitna.

22 En hij brak op van daar, en groef eenen anderen put, en zij twistten over dien niet : daarom noemde hij deszelfs naam Rehobòth, en zeide : Want nu heeft ons de HEER ruimte gemaakt, en wij zijn gewassen in dit land.

23 Daarna toog hij van daar op naar Berséba.

24 En de HEER verscheen hem in denzelven nacht, en zeide : Ik ben de God van Abraham uwen vader, vrees niet, want Ik ben met u; en Ik zal u zegenen, en uw zaad vermenigvuldigen, om Abrahams mijns knechts wil.

25 Toen bouwde hij daar eenen altaar, en riep den naam des HEEREN aan. En hij sloeg aldaar zijne tent op; en Izaks knechten groeven daar eenen put.

26 En Abimélech trok tot hem van Gerar, met Ahuzzat, zijnen vriend, en Pichol, zijnen krijgs-overste.

27 En Izak zeide tot hen : Waarom zijt gij tot mij gekomen, daar gij mij haat, en hebt mij van u weggezonden?

28 En zij zeiden : Wij hebben merkelijk gezien, dat de HEER met u is : daarom hebben wij gezegd : Laat toch eenen eed tusschen ons zijn, tusschen ons en tusschen u; en laat ons een verbond met u maken :

29 Zoo gij bij ons kwaad doet, gelijk als wij u niet aangeroerd hebben, en gelijk als wij bij u alleenlijk goed gedaan hebben, en hebben u in vrede laten trekken! Gij zijt nu de gezegende des HEEREN!

30 Toen maakte hij hun eenen maaltijd, en zij aten en dronken.

31 En zij stonden des morgens vroeg op, en zwoeren de één den anderen; daarna liet Izak hen gaan, en zij togen van hem in vrede.

32 En het geschiedde ten zelfden dage, dat Izaks knechten kwamen en boodschapten hem van de zaak des puts, dien zij gegraven hadden, en zij zeiden hem : Wij hebben water gevonden.

33 En hij noemde denzelven Siba : daarom

is de naam dier stad Ber-Séba, tot op dezen dag.

34 Als nu Ezau veertig jaren oud was, nam hij tot eene vrouw Judith, de dochter van Beëri, den Hethiter, en Basmath, de dochter van Elon, den Hethiter.

35 En deze waren voor Izak en Rebekka eene bitterheid des geestes.

HOOFDSTUK XXVII.

EN het geschiedde, als Izak oud geworden was, en zijne oogen donker geworden waren, dat hij niet zien kon; toen riep hij Ezau, zijnen grootsten zoon, en zeide tot hem: Mijn zoon! En hij zeide tot hem: Zie, *hier* ben ik!

2 En hij zeide: Zie nu, ik ben oud geworden, ik weet den dag mijns doods niet.

3 Nu dan, neem toch uw gereedschap, uwen pijlkoker en uwen boog, en ga uit in het veld, en jaag mij een wildbraad;

4 En maak mij smakelijke spijzen, zoo als ik die gaarne heb, en breng ze mij, dat ik ete; opdat mijne ziel u zegene, eer ik sterve.

5 Rebekka nu hoorde toe, als Izak tot zijnen zoon Ezau sprak; en Ezau ging in het veld, om een wildbraad te jagen, dat hij het inbragt.

6 Toen sprak Rebekka tot Jakob, haren zoon, zeggende: Zie, ik heb uwen vader tot Ezau, uwen broeder, hooren spreken, zeggende:

7 Breng mij een wildbraad, en maak mij smakelijke spijzen toe, dat ik ete; en ik zal u zegenen voor het aangezigt des HEEREN, vóór mijnen dood.

8 Nu dan, mijn zoon! hoor mijne stem in hetgeen ik u gebiede.

9 Ga nu heen tot de kudde, en haal mij van daar twee goede geitenbokjes; en ik zal die voor uwen vader maken tot smakelijke spijzen, gelijk als hij gaarne heeft.

10 En gij zult ze tot uwen vader brengen, en hij zal eten, opdat hij u zegene vóór zijnen dood.

11 Toen zeide Jakob tot Rebekka, zijne moeder: Zie, mijn broeder Ezau is een harig man, en ik ben een glad man.

12 Misschien zal mij mijn vader betasten, en ik zal in zijne oogen zijn als een bedrieger: zoo zoude ik eenen vloek over mij halen, en niet eenen zegen.

13 En zijne moeder zeide tot hem: Uw vloek zij op mij, mijn zoon! hoor alleen naar mijne stem, en ga, haal ze mij.

14 Toen ging hij, en hij haalde ze, en bragt ze zijne moeder; en zijne moeder maakte smakelijke spijzen, gelijk als zijn vader gaarne had.

15 Daarna nam Rebekka de kostelijke kleederen van Ezau, haren grootsten zoon, die zij bij zich in huis had, en zij trok ze Jakob, haren kleinsten zoon, aan.

16 En de vellen van de geitenbokjes trok zij over zijne handen, en over de gladdigheid van zijnen hals.

17 En zij gaf de smakelijke spijzen, en het brood, welke zij toegemaakt had, in de hand van Jakob, haren zoon.

18 En hij kwam tot zijnen vader, en zeide: Mijn vader! En hij zeide: Zie, *hier* ben ik; wie zijt gij, mijn zoon?

19 En Jakob zeide tot zijnen vader: Ik ben Ezau uw eerstgeborene; ik heb gedaan, gelijk als gij tot mij gesproken hadt; sta toch op, zit, en eet van mijn wildbraad, opdat uwe ziel mij zegene.

20 Toen zeide Izak tot zijnen zoon: Hoe is dit, *dat* gij het zoo haast gevonden hebt, mijn zoon? En hij zeide: Omdat de HEER uw God *het* heeft doen ontmoeten voor mijn aangezigt.

21 En Izak zeide tot Jakob: Nader toch, dat ik u betaste, mijn zoon! of gij mijn zoon Ezau zelf zijt, of niet?

22 Toen kwam Jakob bij, tot zijnen vader Izak, die hem betastte; en hij zeide: De stem is Jakobs stem, maar de handen zijn Ezaus handen.

23 Doch hij kende hem niet, omdat zijne handen harig waren, gelijk zijns broeders Ezaus handen; en hij zegende hem.

24 En hij zeide: Zijt gij mijn zoon Ezau zelf? En hij zeide: Ik ben het!

25 Toen zeide hij: Stel het nabij mij, dat ik van het wildbraad mijns zoons ete, opdat mijne ziel u zegene. En hij stelde het nabij hem, en hij at; hij bragt hem ook wijn, en hij dronk.

26 En zijn vader Izak zeide tot hem: Kom toch bij, en kus mij, mijn zoon!

27 En hij kwam bij, en hij kuste hem; toen rook hij den reuk zijner kleederen, en zegende hem; en hij zeide: Zie de reuk mijns zoons is als de reuk des velds, hetwelk de HEER gezegend heeft.

28 Zoo geve u dan God van den dauw des hemels, en de vetligheden der aarde, en menigte van tarwe en most.

29 Volken zullen u dienen, en natiën zullen zich voor u nederbuigen; wees heer over uwe broeders, en de zonen uwer moeder zullen zich voor u nederbuigen! Vervloekt moet hij zijn, wie u vervloekt; en wie u zegent, zij gezegend! *

30 En het geschiedde, als Izak voleindigd had Jakob te zegenen, zoo geschiedde het, toen Jakob maar even van het aangezigt van zijnen vader Izak uitgegaan was, dat Ezau zijn broeder van zijne jagt kwam.

31 Hij nu ook maakte smakelijke spijzen toe, en bragt die tot zijnen vader; en hij zeide tot zijnen vader: Mijn vader sta op en ete van het wildbraad zijns zoons, opdat uwe ziel mij zegene.

32 En Izak zijn vader zeide tot hem: Wie zijt gij? En hij zeide: Ik ben uw zoon, uw eerstgeborene, Ezau.

33 Toen verschrikte Izak met zeer groote verschrikking, gansch zeer, en zeide: Wie is hij dan, die het wildbraad gejaagd en tot mij gebragt heeft? en ik heb van alles gegeten, eer gij kwaamt, en heb hem gezegend: ook zal hij gezegend wezen.

34 Als Ezau de woorden zijns vaders hoorde, zoo schreeuwde hij met eenen grooten en bitteren schreeuw, gansch zeer; en hij zeide tot zijnen vader: Zegen mij, ook mij, mijn vader!

35 En hij zeide: Uw broeder is gekomen met bedrog, en heeft uwen zegen weggenomen.

36 Toen zeide hij: Is het niet, omdat men zijnen naam noemt Jakob, dat hij mij nu twee reizen heeft bedrogen? mijne eerstgeboorte heeft hij genomen, en zie, nu heeft hij mijnen zegen genomen! Voorts zeide hij: Hebt gij dan geenen zegen voor mij uitbehouden?

37 Toen antwoordde Izak, en zeide tot Ezau: Zie, ik heb hem tot eenen heer over u gezet, en al zijne broeders heb ik hem tot knechten gegeven; en ik heb hem met koorn en most ondersteund: wat zal ik u dan nu doen, mijn zoon?

38 En Ezau zeide tot zijnen vader: Hebt gij *maar* dezen éénen zegen, mijn vader? zegen mij, ook mij, mijn vader! En Ezau hief zijne stem op, en weende.

39 Toen antwoordde zijn vader Izak en zeide tot hem: Zie, de vettigheden der aarde zullen uwe woningen zijn, en van den dauw des hemels van boven af *zult gij gezegend zijn*.

40 En op uw zwaard zult gij leven, en zult uwen broeder dienen; doch het zal geschieden, als gij heerschen zult, dan zult gij zijn juk van uwen hals afrukken.

41 En Ezau haatte Jakob om dien zegen, waarmede zijn vader hem gezegend had; en Ezau zeide in zijn hart: De dagen van den rouw mijns vaders naderen, en ik zal mijnen broeder Jakob dooden.

42 Toen aan Rebekka deze woorden van Ezau, haren grootsten zoon, geboodschapt werden, zoo zond zij heen, en ontbood Jakob, haren kleinsten zoon, en zeide tot hem: Zie, uw broeder Ezau troost zich over u, dat hij u dooden zal.

43 Nu dan, mijn zoon! hoor naar mijne stem, en maak u op, vlugt gij naar Haran, tot Laban, mijnen broeder.

44 En blijf bij hem eenige dagen, totdat de hittige gramschap uws broeders keere;

45 Totdat de toorn uws broeders van u afkeere, en hij vergeten hebbe, hetgeen gij hem gedaan hebt: dan zal ik zenden, en u van daar nemen; waarom zoude ik ook van u beiden beroofd worden op éénen dag?

46 En Rebekka zeide tot Izak: Ik heb verdriet aan mijn leven van wege de dochteren Heths! Indien Jakob eene vrouw neemt van de dochteren Heths, gelijk deze zijn, van de dochteren dezes lands, waartoe zal mij het leven zijn?

HOOFDSTUK XXVIII.

EN Izak riep Jakob, en zegende hem; en gebood hem, en zeide tot hem: Neem geene vrouw van de dochteren van Kanaän.

2 Maak u op, ga naar Paddan-Aram, ten huize van Bethuël, den vader uwer moeder, en neem u van daar eene vrouw, van de dochteren van Laban, uwer moeders broeder.

3 En God almagtig zegene u, en make u vruchtbaar, en vermenigvuldige u, dat gij tot eenen hoop volken wordt.

4 En Hij geve u den zegen van Abraham, aan u, en uw zaad met u, opdat gij erfelijk bezit het land uwer vreemdelingschappen, hetwelk God aan Abraham gegeven heeft.

5 Alzoo zond Izak Jakob weg, dat hij toog naar Paddan-Aram, tot Laban, den zoon van Bethuël, den Syriër, den broeder van Rebekka, Jakobs en Ezaus moeder.

6 Als nu Ezau zag, dat Izak Jakob gezegend, en hem naar Paddan-Aram weggezonden had, om zich van daar eene vrouw te

nemen; *en* als hij hem zegende, dat hij hem geboden had, zeggende: Neem geene vrouw van de dochteren van Kanaän;

7 En dat Jakob zijnen vader en zijne moeder gehoorzaam geweest was, en naar Paddan-Aram getrokken was;

8 En dat Ezau zag, dat de dochteren van Kanaän kwaad waren in de oogen van Izak zijnen vader:

9 Zoo ging Ezau tot Ismaël, en nam zich tot eene vrouw boven zijne vrouwen, Máhalath, de dochter van Ismaël, den zoon van Abraham, de zuster van Nebájoth.

10 Jakob dan toog uit van Ber-Séba, en ging naar Haran.

11 En hij geraakte op eene plaats, waar hij vernachtte, want de zon was ondergegaan; en hij nam van de steenen dier plaats, en maakte zijne hoofdpeluw, en leide zich te slapen te dierzelver plaats.

12 En hij droomde; en ziet, eene ladder was gesteld op de aarde, welker opperste aan den hemel raakte; en, ziet, de engelen Gods klommen daarbij op en neder.

13 En ziet, de HEER stond op dezelve, en zeide: Ik ben de HEER, de God van uwen vader Abraham, en de God van Izak: dit land, waarop gij ligt te slapen, zal Ik aan u geven, en aan uw zaad.

14 En uw zaad zal wezen als het stof der aarde, en gij zult uitbreken *in menigte*, westwaarts en oostwaarts, en noordwaarts en zuidwaarts; en in u, en in uw zaad zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.

15 En zie, Ik ben met u, en Ik zal u behoeden overal, waarheen gij trekken zult, en Ik zal u wederbrengen in dit land: want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik zal gedaan hebben, hetgeen Ik tot u gesproken heb.

16 Toen nu Jakob van zijnen slaap ontwaakte, zeide hij: Gewisselijk is de HEER aan deze plaats, en ik heb het niet geweten!

17 En hij vreesde, en zeide: Hoe vreeselijk is deze plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels!

18 Toen stond Jakob des morgens vroeg op, en hij nam dien steen, dien hij tot zijne hoofdpeluw gelegd had, en zettede hem tot een opgerigt teeken, en goot daar olie boven op.

19 En hij noemde den naam dier plaats Beth-el; daar toch de naam dier stad te voren was Luz.

20 En Jakob beloofde eene gelofte, zeggende: Wanneer God met mij geweest zal zijn, en mij behoed zal hebben op dezen weg, dien ik reize, en mij gegeven zal hebben brood om te eten, en kleederen om aan te trekken;

21 En ik ten huize mijns vaders in vrede zal wedergekeerd zijn: zoo zal de HEER mij tot een God zijn!

22 En deze steen, dien ik tot een opgerigt teeken gezet heb, zal een huis Gods wezen, en van alles, wat Gij mij geven zult, zal ik U voorzeker de tienden geven!

HOOFDSTUK XXIX.

TOEN hief Jakob zijne voeten op, en ging naar het land der kinderen van het Oosten.

2 En hij zag toe, en ziet, er was een put in het veld; en ziet, er waren drie kudden schapen nevens dien nederliggende, want uit dien put drenkten zij de kudden; en er was een groote steen op den mond van dien put.

3 En derwaarts werden al de kudden verzameld, en zij wentelden den steen van den mond des puts, en drenkten de schapen; en legden den steen weder op den mond van dien put, op zijne plaats.

4 Toen zeide Jakob tot hen: Mijne broeders! van waar zijt gij? En zij zeiden: Wij zijn van Haran.

5 En hij zeide tot hen: Kent gij Laban, den zoon van Nahor? En zij zeiden: Wij kennen *hem*.

6 Voorts zeide hij tot hen: Is het wel met hem? En zij zeiden: Het is wel; en ziet, Rachel, zijne dochter, komt met de schapen.

7 En hij zeide: Ziet, het is nog hoog dag, het is geen tijd, dat het vee verzameld worde; drenkt de schapen, en gaat heen, weidt *dezelve*.

8 Toen zeiden zij: Wij kunnen niet, totdat al de kudden zamen zullen verzameld zijn, en dat men den steen van den mond des puts afwentele, opdat wij de schapen drenken.

9 Als hij nog met hen sprak, zoo kwam Rachel met de schapen, die haren vader toebehoorden, want zij was eene herderin.

10 En het geschiedde, als Jakob Rachel zag, de dochter van Laban, zijner moeders broeder, en de schapen van Laban, zijner moeders broeder, dat Jakob toetrad, en

wentelde den steen van den mond des puts, en drenkte de schapen van Laban, zijner moeders broeder.

11 En Jakob kuste Rachel; en hij hief zijne stem op en weende.

12 En Jakob gaf Rachel te kennen, dat hij een broeder van haren vader, en dat hij de zoon van Rebekka was. Toen liep zij heen, en gaf het aan haren vader te kennen.

13 En het geschiedde, als Laban die tijding hoorde van Jakob, zijner zusters zoon, zoo liep hij hem te gemoet, en omhelsde hem, en kuste hem, en bragt hem tot zijn huis. En hij vertelde Laban al deze dingen.

14 Toen zeide Laban tot hem: Voorwaar gij zijt mijn gebeente, en mijn vleesch! En hij bleef bij hem eene volle maand.

15 Daarna zeide Laban tot Jakob: Omdat gij mijn broeder zijt, zoudt gij mij derhalve om niet dienen? verklaar mij, wat zal uw loon zijn?

16 En Laban had twee dochters: de naam der grootste was Lea; en de naam der kleinste was Rachel.

17 Doch Lea had teedere oogen; maar Rachel was schoon van gedaante, en schoon van aangezigt.

18 En Jakob had Rachel lief; en hij zeide: Ik zal u zeven jaren dienen, om Rachel, uwe kleinste dochter.

19 Toen zeide Laban: Het is beter, dat ik haar aan u geve, dan dat ik haar aan een' anderen man geve; blijf bij mij.

20 Alzoo diende Jakob om Rachel zeven jaren; en die waren in zijne oogen als eenige dagen, omdat hij haar lief had.

21 Toen zeide Jakob tot Laban: Geef mijne huisvrouw, want mijne dagen zijn vervuld, dat ik tot haar inga.

22 Zoo verzamelde Laban al de mannen dier plaats, en maakte eenen maaltijd.

23 En het geschiedde des avonds, dat hij zijne dochter Lea nam, en bragt haar tot hem; en hij ging tot haar in.

24 En Laban gaf haar Zilpa, zijne dienstmaagd, aan Lea, zijne dochter, *tot* eene dienstmaagd.

25 En het geschiedde des morgens, en ziet, het was Lea. Daarom zeide hij tot Laban: Wat is dit, *dat* gij mij gedaan hebt; heb ik niet bij u gediend om Rachel? waarom hebt gij mij dan bedrogen?

26 En Laban zeide: Men doet alzoo niet ter dezer onzer plaatse, dat men de kleinste uitgeve vóór de eerstgeborene.

27 Vervul de week van deze; dan zullen wij u ook die geven, voor de dienst, die gij nog zeven andere jaren bij mij dienen zult.

28 En Jakob deed alzoo; en hij vervulde de week van deze. Toen gaf hij hem Rachel, zijne dochter, hem tot eene vrouw.

29 En Laban gaf aan zijne dochter Rachel zijne dienstmaagd Bilha, haar tot eene dienstmaagd.

30 En hij ging ook in tot Rachel, en had ook Rachel liever dan Lea; en hij diende bij hem nog zeven andere jaren.

31 Toen nu de HEER zag, dat Lea gehaat was, opende Hij hare baarmoeder; maar Rachel was onvruchtbaar.

32 En Lea werd bevrucht, en baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Ruben; want zij zeide: Omdat de HEER mijne verdrukking heeft aangezien, daarom zal mijn man mij nu lief hebben.

33 En zij werd wederom bevrucht, en baarde eenen zoon, en zeide: Dewijl de HEER gehoord heeft, dat ik gehaat was, zoo heeft Hij mij ook dezen gegeven; en zij noemde zijnen naam Simeon.

34 En zij werd nog bevrucht, en baarde eenen zoon, en zeide: Nu zal zich ditmaal mijn man bij mij voegen, dewijl ik hem drie zonen gebaard heb; daarom noemde zij zijnen naam Levi.

35 En zij werd wederom bevrucht, en baarde eenen zoon, en zeide: Ditmaal zal ik den HEERE loven; daarom noemde zij zijnen naam Juda. En zij hield op van baren.

HOOFDSTUK XXX.

1 ALS nu Rachel zag, dat zij Jakob niet baarde, zoo benijdde Rachel hare zuster; en zij zeide tot Jakob: Geef mij kinderen! of indien niet, zoo ben ik dood!

2 Toen ontstak Jakobs toorn tegen Rachel, en hij zeide: Ben ik dan in plaats van God, die de vrucht des buiks van u geweerd heeft?

3 En zij zeide: Zie, daar is mijne dienstmaagd Bilha, ga tot haar in; dat zij op mijne knieën bare, en ik ook uit haar gebouwd worde.

4 Zoo gaf zij hem hare dienstmaagd Bilha tot eene vrouw; en Jakob ging tot haar in.

5 En Bilha werd zwanger, en baarde Jakob eenen zoon.

6 Toen zeide Rachel: God heeft mij gerigt, en ook mijne stem verhoord, en heeft mij eenen zoon gegeven; daarom noemde zij zijnen naam Dan.

7 En Bilha, Rachels dienstmaagd, werd wederom bevrucht, en baarde Jakob den tweeden zoon.

8 Toen zeide Rachel: Ik heb worstelingen Gods met mijne zuster geworsteld, ook heb ik de overhand gehad; en zij noemde zijnen naam Nafthali.

9 Toen nu Lea zag, dat zij ophield van baren, nam zij ook hare dienstmaagd Zilpa, en gaf die aan Jakob tot eene vrouw.

10 En Zilpa, Lea's dienstmaagd, baarde Jakob eenen zoon.

11 Toen zeide Lea: Er komt eene hoop! en zij noemde zijnen naam Gad.

12 Daarna baarde Zilpa, Lea's dienstmaagd, Jakob den tweeden zoon.

13 Toen zeide Lea: Tot mijn geluk! want de dochters zullen mij gelukkig achten; en zij noemde zijnen naam Aser.

14 En Ruben ging in de dagen van den tarwe-oogst, en hij vond dûdaïm in het veld, en hij bragt die tot zijne moeder Lea. Toen zeide Rachel tot Lea: Geef mij toch van uws zoons dûdaïm.

15 En zij zeide tot haar: Is het weinig, dat gij mijnen man genomen hebt, dat gij ook mijns zoons dûdaïm nemen zult? Toen zeide Rachel: Daarom zal hij dezen nacht voor uws zoons dûdaïm bij u liggen.

16 Als nu Jakob des avonds uit het veld kwam, ging Lea uit hem te gemoet, en zeide: Gij zult tot mij inkomen: want ik heb u om loon zekerlijk gehuurd voor mijns zoons dûdaïm; en hij lag dien nacht bij haar.

17 En God verhoorde Lea; en zij werd bevrucht, en baarde Jakob den vijfden zoon.

18 Toen zeide Lea: God heeft mijnen loon gegeven, nadat ik mijne dienstmaagd aan mijnen man gegeven heb; en zij noemde zijnen naam Issaschar.

19 En Lea werd wederom bevrucht, en zij baarde Jakob den zesden zoon.

20 En Lea zeide: God heeft mij, mij *heeft Hij* begiftigd met eene goede gift; ditmaal zal mijn man mij bijwonen: want ik heb hem zes zonen gebaard; en zij noemde zijnen naam Zebulon.

21 En zij baarde daarna eene dochter; en zij noemde haren naam Dina.

22 God dacht ook aan Rachel; en God verhoorde haar, en opende hare baarmoeder.

23 En zij werd bevrucht, en baarde eenen zoon; en zij zeide: God heeft mijne smaadheid weggenomen!

24 En zij noemde zijnen naam Jozef, zeggende: De HEER voege mij eenen anderen zoon daartoe!

25 En het geschiedde, als Rachel Jozef gebaard had, dat Jakob tot Laban zeide: Laat mij vertrekken, dat ik ga tot mijne plaats, en naar mijn land.

26 Geef mijne vrouwen, en mijne kinderen, om welke ik u gediend heb, dat ik vertrek: want gij weet mijne dienst, die ik u gediend heb.

27 Toen zeide Laban tot hem: Zoo ik nu genade gevonden heb in uwe oogen; ik heb waargenomen, dat de HEER mij om uwentwil gezegend heeft.

28 Hij zeide dan: Noem mij uitdrukkelijk uwen loon, dien ik geven zal.

29 Toen zeide hij tot hem: Gij weet, hoe ik u gediend heb, en hoe uw vee bij mij geweest is.

30 Want het weinige, dat gij vóór mij gehad hebt, dat is tot eene menigte uitgebroken; en de HEER heeft u gezegend bij mijnen voet; nu dan, wanneer zal ik ook werken voor mijn huis?

31 En hij zeide: Wat zal ik u geven? Toen zeide Jakob: Gij zult mij niet met al geven, indien gij mij deze zaak doen zult, ik zal wederom uwe kudde weiden, *en* bewaren.

32 Ik zal heden door uwe gansche kudde gaan, daarvan afzonderende al het gespikkelde en geplekte vee, en al het bruine vee onder de lammeren, en het geplekte en gespikkelde onder de geiten; en zulks zal mijn loon zijn.

33 Zoo zal mijne geregtigheid op den dag van morgen met mij betuigen, als gij komen zult over mijnen loon, voor uw aangezigt: al wat niet gespikkeld en geplekt is onder de geiten, en bruin onder de lammeren, dat zij bij mij gestolen.

34 Toen zeide Laban: Zie, och ja, het zij naar uw woord!

35 En hij zonderde af ten zelfden dage de gesprenkelde en geplekte bokken, en al de gespikkelde en geplekte geiten, al waar wit aan was, en al het bruine onder de lammeren; en hij gaf dezelve in de hand zijner zonen.

36 En hij stelde eenen weg van drie dagen tusschen hem, en tusschen Jakob; en Jakob weidde de overige kudde van Laban.

37 Toen nam zich Jakob roeden van groen populierhout, en van hazelaar, en van kastanjen; en hij schelde daarin witte strepen, ontblootende het wit, hetwelk aan die roeden was.

38 En hij leide deze roeden, die hij gescheld had, in de goten, *en* in de drinkbakken van het water, waar de kudde kwam drinken, tegenover de kudde; en zij werden verhit, als zij kwamen om te drinken.

39 Als dan de kudde verhit werd bij de roeden, zoo lammerde de kudde gesprenkelde, gespikkelde, en geplekte.

40 Toen scheidde Jakob de lammeren, en hij wendde het gezigt der kudde op het gesprenkelde, en al het bruine onder Labans kudde; en hij stelde zijne kudden alleen, en hij zettede ze niet bij de kudde van Laban.

41 En het geschiedde, telkens als de kudde der vroegelingen verhit werd, zoo stelde Jakob de roeden voor de oogen der kudde in de goten, opdat zij hittig werden bij de roeden.

42 Maar als de kudde spade hittig werd, zoo stelde hij ze niet; zoodat de spadelingen Laban, en de vroegelingen Jakob toekwamen.

43 En die man brak gansch zeer uit *in menigte,* en hij had vele kudden, en dienstmaagden, en dienstknechten, en kemelen, en ezelen.

HOOFDSTUK XXXI.

TOEN hoorde hij de woorden der zonen van Laban, zeggende: Jakob heeft genomen alles, wat onzes vaders was, en van hetgeen, dat onzes vaders was, heeft hij al deze heerlijkheid gemaakt.

2 Jakob zag ook het aangezigt van Laban aan, en ziet, het was jegens hem niet als gisteren *en* eergisteren.

3 En de HEER zeide tot Jakob: Keer weder tot het land uwer vaderen, en tot uwe maagschap, en Ik zal met u zijn.

4 Toen zond Jakob heen, en riep Rachel en Lea, op het veld tot zijne kudde;

5 En hij zeide tot haar: Ik zie het aangezigt uws vaders, dat het jegens mij niet is als gisteren *en* eergisteren; doch de God mijns vaders is bij mij geweest.

6 En gijlieden weet, dat ik met al mijne magt uwen vader gediend heb.

7 Maar uw vader heeft bedriegelijk met mij gehandeld, en heeft mijnen loon tienmalen veranderd; doch God heeft hem niet toegelaten, om aan mij kwaad te doen.

8 Wanneer hij aldus zeide: De gespikkelde zullen uw loon zijn, zoo lammerden al de kudden gespikkelde; en wanneer hij alzoo zeide: De gesprenkelde zullen uw loon zijn, zoo lammerden al de kudden gesprenkelde.

9 Alzoo heeft God uwen vader het vee ontrukt, en aan mij gegeven.

10 En het geschiedde ten tijde, als de kudde hittig werd, dat ik mijne oogen ophief, en ik zag in den droom; en ziet, de bokken, die de kudde beklommen, waren gesprenkeld, gespikkeld, en hagelvlakkig.

11 En de Engel Gods zeide tot mij in den droom: Jakob! En ik zeide: Zie, *hier* ben ik!

12 En hij zeide: Hef toch uwe oogen op, en zie! alle bokken, die de kudde beklimmen, zijn gesprenkeld, gespikkeld, en hagelvlakkig: want ik heb gezien alles, wat Laban u doet.

13 Ik ben die God van Beth-el, alwaar gij het opgerigte teeken gezalfd hebt, waar gij Mij eene gelofte beloofd hebt: nu, maak u op, vertrek uit dit land, en keer weder in het land uwer maagschap.

14 Toen antwoordden Rachel en Lea, en zeiden tot hem: Is er nog voor ons een deel, of erfenis in het huis onzes vaders?

15 Zijn wij niet vreemden van hem geacht? want hij heeft ons verkocht, en hij heeft ook steeds ons geld verteerd.

16 Want al de rijkdom, welken God onzen vader heeft ontrukt, die is onze, en van onze zonen; nu dan, doe alles, wat God tot u gezegd heeft.

17 Toen maakte zich Jakob op, en laadde zijne zonen en zijne vrouwen op kemelen.

18 En hij voerde al zijn vee weg, en al zijne have, die hij geworven had, het vee dat hij bezat, hetwelk hij in Paddan-Aram geworven had, om te komen tot Izak, zijnen vader, naar het land Kanaän.

19 Laban nu was gegaan, om zijne schapen te scheren; zoo stal Rachel de terafim, die haar vader had.

20 En Jakob ontstal zich aan het hart van Laban, den Syriër, overmits hij hem niet te kennen gaf, dat hij vlugtte.

21 En hij vlugtte, en al wat het zijne was, en hij maakte zich op, en voer over de rivier, en hij zettede zijn aangezigt naar het gebergte Gilead.

22 En ten derden dage werd aan Laban geboodschapt, dat Jakob gevloden was.

23 Toen nam hij zijne broeders met zich, en jaagde hem achterna, eenen weg van zeven dagen, en hij kreeg hem op het gebergte van Gilead.

24 Doch God kwam tot Laban, den Syriër, in eenen droom des nachts, en Hij zeide tot hem: Wacht u, dat gij met Jakob spreekt, noch goed, noch kwaad.

25 En Laban achterhaalde Jakob; Jakob nu had zijne tent geslagen op dat gebergte; ook sloeg Laban met zijne broederen *de zijne* op het gebergte van Gilead.

26 Toen zeide Laban tot Jakob: Wat hebt gij gedaan, dat gij u aan mijn hart ontstolen hebt, en mijne dochteren ontvoerd hebt, als gevangenen met het zwaard?

27 Waarom zijt gij heimelijk gevloden, en hebt *u* aan mij ontstolen? en hebt het mij niet aangezegd, dat ik u geleid had met vreugde, en met gezangen, met trommel en met harp?

28 Ook hebt gij mij niet toegelaten mijne zonen en mijne dochteren te kussen; nu, gij hebt dwaselijk gedaan *zoo* doende.

29 Het ware in de magt mijner hand aan ulieden kwaad te doen; maar de God van ulieder vader heeft tot mij gisteren nacht gesproken, zeggende: Wacht u, van met Jakob te spreken of goed, of kwaad.

30 En nu, gij hebt immers willen vertrekken, omdat gij zoo zeer begeerig waart naar uws vaders huis; waarom hebt gij mijne goden gestolen?

31 Toen antwoordde Jakob, en zeide tot Laban: Omdat ik vreesde; want ik zeide: Opdat gij niet misschien uwe dochteren mij ontweldigdet!

32 Bij wien gij uwe goden vinden zult, laat hem niet leven! Onderken gij voor onze broederen, wat bij mij is, en neem het tot u. Want Jakob wist niet, dat Rachel dezelve gestolen had.

33 Toen ging Laban in de tent van Jakob, en in de tent van Lea, en in de tent van de beide dienstmaagden, en hij vond niets; en als hij uit de tent van Lea gegaan was, kwam hij in de tent van Rachel.

34 Maar Rachel had de terafim genomen, en zij had die in een kemels zadeltuig gelegd, en zij zat op dezelve. En Laban betastte die gansche tent, en hij vond niets.

35 En zij zeide tot haren vader: Dat *de toorn* niet ontsteke in mijns heeren oogen, omdat ik voor uw aangezigt niet kan opstaan, want *het gaat* mij naar der vrouwen wijze; en hij doorzocht, maar hij vond de terafim niet.

36 Toen ontstak Jakob, en twistte met Laban; en Jakob antwoordde en zeide tot Laban: Wat is mijne overtreding, wat is mijne zonde, dat gij mij *zoo* hittiglijk hebt nagejaagd?

37 Als gij al mijn huisraad betast hebt, wat hebt gij gevonden van al het huisraad uws huizes? Leg het hier voor mijne broederen en uwe broederen, en laat hen rigten tusschen ons beiden.

38 Deze twintig jaren ben ik bij u geweest; uwe ooijen en uwe geiten hebben niet misdragen, en de rammen uwer kudde heb ik niet gegeten.

39 Het verscheurde heb ik tot u niet gebragt, ik heb het geboet; gij hebt het van mijne hand geëischt, het ware bij dag gestolen, of des nachts gestolen.

40 Ik ben geweest, dat mij bij dag de hitte verteerde, en bij nacht de vorst, en dat mijn slaap van mijne oogen week.

41 Ik ben nu twintig jaren in uw huis geweest; ik heb u veertien jaren gediend om uwe beide dochteren, en zes jaren om uwe kudde; en gij hebt mijn loon tien malen veranderd.

42 Ten ware de God van mijnen vader, de God van Abraham, en de vreeze van Izak, bij mij geweest was, zekerlijk gij zoudt mij nu ledig weggezonden hebben! God heeft mijne ellende, en den arbeid mijner handen aangezien, en heeft u gisteren nacht bestraft!

43 Toen antwoordde Laban, en zeide tot Jakob: Deze dochters zijn mijne dochters, en deze zonen zijn mijne zonen, en deze kudde is mijne kudde, ja al wat gij ziet, dat is mijn; en wat zoude ik aan deze mijne dochteren heden doen? of aan hare zonen, die zij gebaard hebben?

44 Nu dan, kom, laat ons een verbond maken, ik en gij, dat het tot eene getuigenis zij tusschen mij en tusschen u!

45 Toen nam Jakob eenen steen, en hij verhoogde dien *tot* een opgerigt teeken.

46 En Jakob zeide tot zijne broederen: Vergadert steenen! En zij namen steenen,

Abraham. Geloof beproefd en nachtens
valwichtig.
Isaak liefde beproefd en gehoorzaamheid
bij vaderlijke Dulden
Jacob Loop. Lieve en toekomst
bijna Esau.
tusschen Rebecca en Isaak.

Zonde,
Diepstaat, verhoeden
en gestraft.
beproeving hangelijk | verhoorsingen.
Lauder.
Rachel.
Lieve en goed
Judaan. Josef
+
Zonden.
Geloof

en maakten eenen hoop; en zij aten aldaar op dien hoop.

47 En Laban noemde hem Jegar-Sahadûtha; maar Jakob noemde denzelven Gal-ed.

48 Toen zeide Laban: Deze hoop zij heden een getuige tusschen mij en tusschen u! Daarom noemde men zijnen naam Gal-ed,

49 En Mizpa; omdat hij zeide: Dat de HEER opzigt neme tusschen mij en tusschen u, wanneer wij de één van den anderen zullen verborgen zijn!

50 Zoo gij mijne dochteren beleedigt, en zoo gij vrouwen neemt boven mijne dochteren, niemand is bij ons: zie toe, God zal getuige zijn tusschen mij en tusschen u!

51 Laban zeide voorts tot Jakob: Zie, daar is deze zelfde hoop, en zie, daar is dit opgerigt teeken, hetwelk ik opgeworpen heb tusschen mij en tusschen u;

52 Deze zelfde hoop zij getuige, en dit opgerigt teeken zij getuige, dat ik tot u voorbij dezen hoop niet komen zal, en dat gij tot mij, voorbij dezen hoop en dit opgerigt teeken, niet komen zult ten kwade!

53 De God van Abraham, en de God van Nahor, de God huns vaders rigte tusschen ons! En Jakob zwoer bij de vreeze zijns vaders Izak.

54 Toen slagtte Jakob eene slagting op dat gebergte, en hij noodigde zijne broederen, om brood te eten; en zij aten brood, en vernachtten op dat gebergte.

55 En Laban stond des morgens vroeg op, en kuste zijne zonen, en zijne dochteren, en zegende hen; en Laban trok heen, en keerde weder tot zijne plaatse.

HOOFDSTUK XXXII.

JAKOB toog ook zijns weegs; en (de) engelen Gods ontmoetten hem.

2 En Jakob zeide, met dat hij hen zag: Dit is een heirleger Gods! en hij noemde den naam derzelver plaats Mahanáïm.

3 En Jakob zond boden uit voor zijn aangezigt tot Ezau, zijnen broeder, naar het land Seïr, de landstreek van Edom.

4 En hij gebood hun, zeggende: Zoo zult gij zeggen tot mijnen heer, tot Ezau: Zoo zegt Jakob, (uw knecht): Ik heb als vreemdeling gewoond bij Laban, en heb er tot nu toe vertoefd;

5 En ik heb ossen en ezelen, schapen, en knechten en maagden; en ik heb gezonden, om mijnen heer aan te zeggen, opdat ik genade vinde in uwe oogen.

6 En de boden kwamen weder tot Jakob, zeggende: Wij zijn gekomen tot uwen broeder, tot Ezau; en ook trekt hij u te gemoet, en vier honderd mannen met hem.

7 Toen vreesde Jakob zeer, en hem was bange; en hij verdeelde het volk dat met hem was, en de schapen, en de runderen, en de kemels, in twee heiren:

8 Want hij zeide: Indien Ezau op het één heir komt, en slaat het, zoo zal het overgeblevene heir ontkomen.

9 Voorts zeide Jakob: O God mijns vaders Abraham, en God mijns vaders Izak, o HEER! die tot mij gezegd hebt: Keer weder tot uw land, en tot uwe maagschap, en Ik zal wel bij u doen!

10 Ik ben geringer, dan al deze weldadigheden, en dan al deze trouw, die Gij aan uwen knecht gedaan hebt: want ik ben met mijnen staf over deze Jordaan gegaan, en nu ben ik tot twee heiren geworden!

11 Ruk mij toch uit mijns broeders hand, uit Ezaus hand: want ik vreeze hem, dat hij niet misschien kome, en mij sla, de moeder met de zonen!

12 Gij hebt immers gezegd: Ik zal gewisselijk bij u weldoen, en Ik zal uw zaad stellen als het zand der zee, dat van wege de menigte niet geteld kan worden!

13 En hij vernachtte aldaar dienzelfden nacht; en hij nam van hetgeen, dat hem in zijne hand kwam, een geschenk voor Ezau, zijnen broeder:

14 Twee honderd geiten en twintig bokken, twee honderd ooijen en twintig rammen;

15 Dertig zogende kemelinnen met hare veulens, veertig koeijen en tien varren, twintig ezelinnen en tien jonge ezels.

16 En hij gaf die in de hand zijner knechten, elke kudde bijzonder; en hij zeide tot zijne knechten: Gaat gijlieden dóór, voor mijn aangezigt, en stelt ruimte tusschen kudde en tusschen kudde.

17 En hij gebood den eersten, zeggende: Wanneer u Ezau, mijn broeder, ontmoeten zal, en u vragen, zeggende: Wiens zijt gij? en waarheen gaat gij? en wiens zijn dezen voor uw aangezigt?

18 Zoo zult gij zeggen: Dat is een geschenk van uwen knecht Jakob, gezonden tot mijnen heer, tot Ezau; en zie, hij zelf is ook achter ons!

19 En hij gebood ook den tweeden, ook den derden, ook allen, die de kudden nagingen, zeggende: Naar ditzelfde woord

zult gij spreken tot Ezau, als gij hem vinden zult.

20 En gij zult ook zeggen: Zie, uw knecht Jakob is achter ons! want hij zeide: Ik zal zijn aangezigt verzoenen met dit geschenk, dat voor mijn aangezigt gaat, en daarna zal ik zijn aangezigt zien; misschien zal hij mijn aangezigt aannemen.

21 Alzoo ging dat geschenk heen voor zijn aangezigt; doch hij zelf vernachtte dienzelfden nacht in het leger.

22 En hij stond op in dienzelfden nacht, en hij nam zijne twee vrouwen, en zijne twee dienstmaagden, en zijne elf kinderen, en hij toog over het veer van de Jabbok.

23 En hij nam dezelve, en deed hen over die beek trekken; en hij deed overtrekken hetgeen hij had.

24 Doch Jakob bleef alleen over; en een man worstelde met hem, totdat de dageraad opging.

25 En toen hij zag, dat hij hem niet overmogt, roerde hij het gewricht zijner heup aan, zoodat het gewricht van Jakobs heup verwrongen werd, als hij met hem worstelde.

26 En hij zeide: Laat mij gaan, want de dageraad is opgegaan. Maar hij zeide: Ik zal u niet laten gaan, ten zij dat gij mij zegent.

27 En hij zeide tot hem: Hoe is uw naam? En hij zeide: Jakob.

28 Toen zeide hij: Uw naam zal voortaan niet Jakob heeten, maar Israël: want gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de menschen, en hebt overmogt.

29 En Jakob vraagde, en zeide: Geef toch uwen naam te kennen. En hij zeide: Waarom is het, dat gij naar mijnen naam vraagt? en hij zegende hem aldaar.

30 En Jakob noemde den naam dier plaats Pniël: Want, *zeide hij,* ik heb God gezien *van* aangezigt tot aangezigt, en mijne ziel is gered geweest.

31 En de zon rees hem op, als hij door Pnuël gegaan was; en hij was hinkende aan zijne heup.

32 Daarom eten de kinderen Israëls de verrukte zenuw niet, die op het gewricht der heup is, tot op dezen dag, omdat hij het gewricht van Jakobs heup aangeroerd had, aan de verrukte zenuw.

HOOFDSTUK XXXIII.

EN Jakob hief zijne oogen op en zag; en ziet, Ezau kwam, en vier honderd mannen met hem. Toen verdeelde hij de kinderen onder Lea, en onder Rachel, en onder de twee dienstmaagden.

2 En hij stelde de dienstmaagden en hare kinderen vooraan; en Lea en hare kinderen meer achterwaarts; maar Rachel en Jozef de achterste.

3 En hij ging voorbij hun aangezigt heen, en hij boog zich zevenmalen ter aarde, totdat hij bij zijnen broeder kwam.

4 Toen liep Ezau hem te gemoet, en nam hem in den arm, en viel hem aan den hals, en kuste hem; en zij weenden.

5 Daarna hief hij zijne oogen op, en zag die vrouwen en die kinderen, en zeide: Wie zijn dezen bij u? En hij zeide: De kinderen, die God aan uwen knecht genadiglijk verleend heeft.

6 Toen traden de dienstmaagden toe, zij en hare kinderen, en zij bogen zich neder.

7 En Lea trad ook toe, met hare kinderen, en zij bogen zich neder; en daarna trad Jozef toe en Rachel, en zij bogen zich neder.

8 En hij zeide: (*Voor* wien is u al dit heir, dat ik ontmoet heb? En hij zeide: Om genade te vinden in de oogen mijns heeren!

9 Maar Ezau zeide: Ik heb veel, mijn broeder! het zij het uwe, wat gij hebt!

10 Toen zeide Jakob: Och neen! indien ik nu genade in uwe oogen gevonden heb, zoo neem mijn geschenk van mijne hand; daarom, omdat ik uw aangezigt gezien heb, als had ik Gods aangezigt gezien, en gij welgevallen aan mij genomen hebt.

11 Neem toch mijnen zegen, die u toegebragt is, dewijl het God mij genadiglijk verleend heeft, en dewijl ik alles heb; en hij hield bij hem aan, zoodat hij het nam.

12 En hij zeide: Laat ons reizen en voorttrekken; en ik zal vóór u trekken.

13 Maar hij zeide tot hem: Mijn heer weet, dat deze kinderen teeder zijn, en dat ik zogende schapen en koeijen bij mij heb; indien men dezelve maar éénen dag afdrijft, zoo zal de geheele kudde sterven.

14 Mijn heer trekke toch voorbij, voor het aangezigt van zijnen knecht; en ik zal mij op mijn gemak als leidsman voegen, naar den gang van het werk, hetwelk voor mijn aangezigt is, en naar den gang dezer kinderen, totdat ik bij mijnen heer te Seïr kome.

15 En Ezau zeide: Laat mij toch van dit

volk, dat met mij is, u bijstellen. En hij
zeide: Waartoe dat? laat mij genade vinden
in mijns heeren oogen!
16 Alzoo keerde Ezau dien dag wederom
zijns weegs naar Seïr toe.
17 Maar Jakob reisde naar Sukkoth; en
bouwde een huis voor zich, en maakte hut-
ten voor zijn vee; daarom noemde hij den
naam dier plaats Sukkoth.
18 En Jakob kwam behouden *tot* de stad
Sichem, welke is in het land Kanaän, als hij
kwam van Paddan-Aram; en hij legerde
zich in het gezigt der stad.
19 En hij kocht een deel des velds, waarop
hij zijne tent gespannen had, van de hand
der zonen van Hemor, den vader van Si-
chem, voor honderd stukken gelds.
20 En hij rigtte aldaar eenen altaar op, en
noemde hem: De God Israëls *is* God!

HOOFDSTUK XXXIV.

EN Dina, de dochter van Lea, die zij Ja-
kob gebaard had, ging uit, om de doch-
teren van dat land te bezien.
2 Sichem nu, de zoon van Hemor den
Heviet, den landvorst, zag haar, en hij nam
ze, en lag bij haar, en verkrachtte ze.
3 En zijne ziel kleefde aan Dina, Jakobs
dochter: en hij had de jonge dochter lief,
en sprak naar het hart van de jonge dochter.
4 Sichem sprak ook tot zijnen vader He-
mor, zeggende: Neem mij deze dochter tot
eene vrouw.
5 Toen Jakob hoorde, dat hij zijne doch-
ter Dina verontreinigd had, zoo waren zijne
zonen met het vee in het veld; en Jakob
zweeg, totdat zij kwamen.
6 En Hemor, de vader van Sichem, ging
uit tot Jakob, om met hem te spreken.
7 En de zonen van Jakob kwamen van het
veld, als zij dit hoorden; en het smartte deze
mannen, en zij ontstaken zeer, omdat hij
dwaasheid in Israël gedaan had, Jakobs
dochter beslapende, hetwelk alzoo niet zoude
gedaan worden.
8 Toen sprak Hemor met hen, zeggende:
Mijns zoons Sichems ziel is verliefd op uli-
eder dochter; geeft hem haar toch tot eene
vrouw;
9 En verzwagert u met ons; geeft ons uwe
dochteren, en neemt voor u onze dochteren;
10 En woont met ons; en het land zal
voor uw aangezigt zijn; woont, en handelt
daarin, en stelt u tot bezitters daarin.
11 En Sichem zeide tot haren vader, en tot
hare broederen: Laat mij genade vinden in
uwe oogen; en al wat gij tot mij zeggen
zult, zal ik geven.
12 Vergroot zeer over mij den bruidschat
en het geschenk; en ik zal geven, gelijk als
gij tot mij zult zeggen, geeft mij slechts de
jonge dochter tot eene vrouw.
13 Toen antwoordden Jakobs zonen aan
Sichem en Hemor, zijnen vader, bedriege-
lijk, en spraken; (overmits dat hij Dina,
hunne zuster, verontreinigd had)
14 En zij zeiden tot hen: Wij zullen deze
zaak niet kunnen doen, dat wij onze zus-
ter aan eenen man geven zouden, die de
voorhuid heeft: want dat ware ons eene
schande.
15 Doch hierin zullen wij u te wille zijn,
zoo gij wordt gelijk als wij, dat onder u
besneden worde al wat mannelijk is;
16 Dan zullen wij u onze dochteren ge-
ven, en uwe dochteren zullen wij ons ne-
men, en wij zullen met u wonen, en wij
zullen tot één volk zijn.
17 Maar zoo gij naar ons niet zult hooren,
om besneden te worden, zoo zullen wij onze
dochter nemen, en weg trekken.
18 En hunne woorden waren goed in de
oogen van Hemor, en in de oogen van Si-
chem, Hemors zoon.
19 En de jongeling vertoogde niet, deze
zaak te doen: want hij had lust in Jakobs
dochter; en hij was geëerd boven al zijns
vaders huis.
20 Zoo kwam Hemor en Sichem, zijn
zoon, tot hunner stads poort; en zij spraken
tot de mannen hunner stad, zeggende:
21 Deze mannen zijn vreedzaam met ons;
daarom laat hen in dit land wonen, en
daarin handelen, en het land, (ziet, het
is wijd van begrip) voor hun aangezigt
zijn; wij zullen ons hunne dochteren tot
vrouwen nemen, en wij zullen onze doch-
teren aan hen geven.
22 Doch hierin zullen deze mannen ons te
wille zijn, dat zij met ons wonen, om tot
één volk te zijn: als al wat mannelijk is,
onder ons besneden wordt, gelijk als zij be-
sneden zijn.
23 Hun vee, en hunne bezitting, en al
hunne beesten, zullen die niet onze zijn?
alleen laat ons hun te wille zijn, en zij zul-
len met ons wonen.
24 En zij hoorden naar Hemor, en naar
Sichem, zijnen zoon, allen, die ter zijner
stads poort uitgingen; en zij werden besne-

den, al wat mannelijk was, allen, die ter zijner stads poort uitgingen.

25 En het geschiedde ten derden dage, toen zij in de smart waren, zoo namen de twee zonen van Jakob, Simeon en Levi, broeders van Dina, een iegelijk zijn zwaard, en kwamen stoutelijk in de stad, en doodden al wat mannelijk was.

26 Zij sloegen ook Hemor, en zijnen zoon Sichem, dood met de scherpte des zwaards; en zij namen Dina uit Sichems huis, en gingen van daar.

27 De zonen van Jakob kwamen over de verslagenen, en plunderden de stad, omdat zij hunne zuster verontreinigd hadden.

28 Hunne schapen, en hunne runderen, en hunne ezelen, en hetgeen dat in de stad, en hetgeen dat in het veld was, namen zij.

29 En al hun vermogen, en al hunne kleine kinderen, en hunne vrouwen, voerden zij gevankelijk weg, en plunderden dezelve, en al wat binnens huis was.

30 Toen zeide Jakob tot Simeon en tot Levi: Gij hebt mij beroerd, mits mij stinkende te maken onder de inwoners dezes lands, onder de Kanaäniten, en onder de Fereziten; en ik ben weinig volks in getal; zoo zij zich tegen mij verzamelen, zoo zullen zij mij slaan, en ik zal verdelgd worden, ik en mijn huis.

31 En zij zeiden: Zou hij dan *met* onze zuster als *met* eene hoer doen?

HOOFDSTUK XXXV.

1 DAARNA zeide God tot Jakob: Maak u op, trek op naar Beth-el, en woon aldaar; en maak daar eenen altaar dien God, die u verscheen, toen gij vlugtet voor het aangezigt van uwen broeder Ezau.

2 Toen zeide Jakob tot zijn huisgezin, en tot allen, die bij hem waren: Doet weg de vreemde goden, die in het midden van u zijn, en reinigt u, en verandert uwe kleederen;

3 En laat ons ons opmaken, en optrekken naar Beth-el; en ik zal daar eenen altaar maken dien God, die mij antwoordt ten dage mijner benaauwdheid, en met mij geweest is op den weg, dien ik gewandeld heb.

4 Toen gaven zij Jakob al die vreemde goden, die in hunne hand waren, en de oorsierselen, die aan hunne ooren waren, en Jakob verbergde ze onder den eikenboom, die bij Sichem is.

5 En zij reisden heen; en Gods verschrikking was over de steden, die rondom hen waren, zoodat zij de zonen van Jakob niet achterna jaagden.

6 Alzoo kwam Jakob te Luz, hetwelk is in het land Kanaän (dat is Beth-el,) hij en al het volk, dat bij hem was.

7 En hij bouwde aldaar eenen altaar, en noemde die plaats, El Beth-el: want God was hem aldaar geopenbaard geweest, als hij voor zijns broeders aangezigt vlugtte.

8 En Debóra, de voedster van Rebekka, stierf, en zij werd begraven onderaan Beth-el, onder dien eik, welks naam hij noemde, Allon-Báchuth.

9 En God verscheen Jakob wederom, als hij van Paddan-Aram gekomen was; en Hij zegende hem.

10 En God zeide tot hem: Uw naam is Jakob; uw naam zal voortaan niet Jakob genoemd worden, maar Israël zal uw naam zijn; en Hij noemde zijnen naam Israël.

11 Voorts zeide God tot hem: Ik ben God de Almagtige! zijt vruchtbaar, en vermenigvuldig! Een volk, ja een hoop der volken zal uit u worden, en koningen zullen uit uwe lenden voortkomen.

12 En dit land, dat Ik aan Abraham en Izak gegeven heb, dat zal Ik u geven; en aan uw zaad na u zal Ik dit land geven.

13 Toen voer God van hem op, in die plaats, waar Hij met hem gesproken had.

14 En Jakob stelde een opgerigt teeken op, in die plaats, waar Hij met hem gesproken had, een steenen opgerigt teeken; en hij stortte daarop drank-offer, en goot olie daarover.

15 En Jakob noemde den naam dier plaats, alwaar God met hem gesproken had, Beth-el.

16 En zij reisden van Beth-el; en er was nog eene kleine streek lands om tot Efratha te komen; en Rachel baarde, en zij had het hard in haar baren.

17 En het geschiedde, als zij het hard had in haar baren, zoo zeide de vroedvrouw tot haar: Vrees niet, want dezen zoon zult gij ook hebben!

18 En het geschiedde als hare ziel uitging, (want zij stierf) dat zij zijnen naam noemde Ben-oni; maar zijn vader noemde hem Benjamin.

19 Alzoo stierf Rachel; en zij werd begraven aan den weg naar Efratha, hetwelk is Beth-lehem.

20 En Jakob rigtte een gedenkteeken op boven haar graf: dit is het gedenkteeken van Rachels graf tot op dezen dag.

21 Toen verreisde Israël, en hij spande zijne tent op gene zijde van Migdal-eder.

22 En het geschiedde, als Israël in dat land woonde, dat Ruben heenging, en lag bij Bilha, zijns vaders bijwijf; en Israël hoorde het.

En de zonen van Jakob waren twaalf.

23 De zonen van Lea waren, Ruben, Jakobs eerstgeborene, daarna Simeon, en Levi, en Juda, en Issaschar, en Zebulon.

24 De zonen van Rachel, Jozef en Benjamin.

25 En de zonen van Bilha, Rachels dienstmaagd, Dan en Nafthali.

26 En de zonen van Zilpa, Lea's dienstmaagd, Gad en Aser. Dezen zijn de zonen van Jakob, die hem geboren zijn in Paddan-Aram.

27 En Jakob kwam tot Izak, zijnen vader, in Mamre, te Kirjat Arba, hetwelk is Hebron, waar Abraham als vreemdeling had verkeerd, en Izak.

28 En de dagen van Izak waren honderd jaren, en tachtig jaren.

29 En Izak gaf den geest en stierf, en werd verzameld tot zijne volken oud en zat van dagen; en zijne zonen Ezau en Jakob begroeven hem.

HOOFDSTUK XXXVI.

DIT nu zijn de geboorten van Ezau, welke is Edom.

2 Ezau nam zijne vrouwen uit de dochteren van Kanaän: Ada, de dochter van Elon, den Hethiet, en Aholibáma, de dochter van Ana, de dochter van Zibeon, den Heviet;

3 En Basmath, de dochter van Ismaël, zuster van Nebájoth.

4 Ada nu baarde aan Ezau Elifaz, en Basmath baarde Rehuël.

5 En Aholibáma baarde Jehus, en Jáëlam, en Korah. Dit zijn de zonen van Ezau, die hem geboren zijn in het land Kanaän.

6 Ezau nu had genomen zijne vrouwen, en zijne zonen, en zijne dochters, en al de zielen zijns huizes, en zijn vee, en al zijne beesten, en al zijne bezitting, die hij in het land Kanaän geworven had, en was vertrokken naar een *ander* land, van het aangezigt van zijnen broeder Jakob.

7 Want hunne have was te veel, om zamen te wonen; en het land hunner vreemdelingschappen kon ze niet dragen van wege hun vee.

8 Derhalve woonde Ezau op het gebergte Seïr. Ezau is Edom.

9 Dit nu zijn de geboorten van Ezau, den vader der Edomiten, op het gebergte Seïr.

10 Dit zijn de namen der zonen van Ezau: Elifaz, de zoon van Ada, Ezaus huisvrouw; Rehuël, de zoon van Basmath, Ezaus huisvrouw.

11 En de zonen van Elifaz waren: Teman, Omar, Zefo, en Gáëtam, en Kenaz.

12 En Timna was een bijwijf van Elifaz, den zoon van Ezau, en zij baarde aan Elifaz Amalek: dit zijn de zonen van Ada, Ezaus huisvrouw.

13 En dit zijn de zonen van Rehuël: Nahath en Zerah, Samma en Mizza: dat zijn geweest de zonen van Basmath, Ezaus huisvrouw.

14 En dit zijn geweest de zonen van Aholibáma, dochter van Ana, dochter van Zibeon, Ezaus huisvrouw: en zij baarde aan Ezau, Jehus, en Jáëlam, en Korah.

15 Dit zijn de vorsten der zonen van Ezau: de zonen van Elifaz, den eerstgeboren van Ezau, waren: de vorst Teman, de vorst Omar, de vorst Zefo, de vorst Kenaz,

16 De vorst Korah, de vorst Gáëtam, de vorst Amalek: dat zijn de vorsten van Elifaz in het land Edom; dat zijn de zonen van Ada.

17 En dit zijn de zonen van Rehuël, den zoon van Ezau: de vorst Nahath, de vorst Zerah, de vorst Samma, de vorst Mizza: dat zijn de vorsten van Rehuël in het land Edom; dat zijn de zonen van Basmath, de huisvrouw van Ezau.

18 En dit zijn de zonen van Aholibáma, de huisvrouw van Ezau: de vorst Jehus, de vorst Jáëlam, de vorst Korah: dat zijn de vorsten van Aholibáma, de dochter van Ana, de huisvrouw van Ezau.

19 Dat zijn de zonen van Ezau, en dat zijn hunlieder vorsten: hij is Edom.

20 Dit zijn de zonen van Seïr den Horiet, inwoners van dat land: Lotan, en Sobal, en Zibeon, en Ana,

21 En Dison, en Ezer, en Disan: dat zijn de vorsten der Horiten, zonen van Seïr, in het land van Edom.

22 En de zonen van Lotan waren Hori en Hemam; en Lotans zuster was Timna.

23 En dit zijn de zonen van Sobal: Alvan en Manáhath, en Ebal, en Sefo, en Onam.

24 En dit zijn de zonen van Zibeon: Aja

en Ana; hij is die Ana, die de muilen in de woestijn gevonden heeft, toen hij de ezels van zijnen vader Zibeon weidde.
25 En dit zijn de zonen van Ana : Dison; en Aholibáma was de dochter van Ana.
26 En dit zijn de zonen van Dison : Hemdan en Esban, en Ithran, en Cheran.
27 Dit zijn de zonen van Ezer : Bilhan, en Záávan, en Akan.
28 Dit zijn de zonen van Disan : Uz en Aran.
29 Dit zijn de vorsten der Horiten : de vorst Lotan, de vorst Sobal, de vorst Zibeon, de vorst Ana,
30 De vorst Dison, de vorst Ezer, de vorst Disan : dit zijn de vorsten der Horiten, naar hunne vorsten in het land Seïr.
31 En dit zijn de koningen, die geregeerd hebben in het land Edom, eer een koning regeerde over de kinderen Israëls.
32 Bela dan, de zoon van Beor, regeerde in Edom, en de naam zijner stad was Dinhába.
33 En Bela stierf, en Jobab, de zoon van Zerah, van Bozra, regeerde in zijne plaats.
34 En Jobab stierf, en Husam, uit der Temaniten land, regeerde in zijne plaats.
35 En Husam stierf, en in zijne plaats regeerde Hadad, de zoon van Bedad, die Midian versloeg in het veld van Moab; en de naam zijner stad was Avith.
36 En Hadad stierf, en Samla, van Masreka, regeerde in zijne plaats.
37 En Samla stierf, en Saul van Rehobôth, aan de rivier, regeerde in zijne plaats.
38 En Saul stierf, en Baäl-Hanan, de zoon van Achbor, regeerde in zijne plaats.
39 En Baäl-Hanan, de zoon van Achbor, stierf, en Hadar regeerde in zijne plaats; en de naam zijner stad was Pahu; en de naam zijner huisvrouw was Mehetabeël, eene dochter van Matred, de dochter van Mee-zahab.
40 En dit zijn de namen der vorsten van Ezau, naar hunne geslachten, naar hunne plaatsen, met hunne namen : de vorst Timna, de vorst Alva, de vorst Jetheth,
41 De vorst Aholibáma, de vorst Ela, de vorst Pinon,
42 De vorst Kenaz, de vorst Teman, de vorst Mibzar,
43 De vorst Magdiël, de vorst Iram : dit zijn de vorsten van Edom, naar hunne woningen, in het land hunner bezitting : hij is Ezau, de vader van Edom.

HOOFDSTUK XXXVII.

EN Jakob woonde in het land der vreemdelingschappen zijns vaders, in het land Kanaän.
2 Dit zijn Jakobs geschiedenissen. Jozef, zijnde een zoon van zeventien jaren, weidde de kudde met zijne broeders, (en hij was een jongeling) met de zonen van Bilha, en de zonen van Zilpa, zijns vaders vrouwen; en Jozef bragt hun kwaad gerucht tot hunnen vader.
3 En Israël had Jozef lief, boven al zijne zonen; want hij was hem een zoon des ouderdoms; en hij maakte hem eenen veelverwigen rok.
4 Als nu zijne broeders zagen, dat hun vader hem boven al zijne broederen lief had, haatten zij hem, en konden hem niet vredelijk toespreken.
5 Ook droomde Jozef eenen droom, dien hij aan zijne broederen vertelde; daarom haatten zij hem nog te meer.
6 En hij zeide tot hen : Hoort toch dezen droom, dien ik gedroomd heb.
7 En ziet, wij waren schoven bindende in het midden des velds; en ziet, mijne schoof stond op, en bleef ook staande; en ziet, uwe schoven kwamen rondom, en bogen zich neder voor mijne schoof.
8 Toen zeiden zijne broeders tot hem : Zult gij dan ganschelijk over ons regeren? zult gij dan ganschelijk over ons heerschen? Zoo haatten zij hem nog te meer, om zijne droomen en om zijne woorden.
9 En hij droomde nog eenen anderen droom, en verhaalde dien aan zijne broederen; en hij zeide : Ziet, ik heb nog eenen droom gedroomd, en ziet, de zon, en de maan, en elf sterren bogen zich voor mij neder.
10 En als hij het aan zijnen vader en aan zijne broederen verhaalde, bestrafte hem zijn vader, en zeide tot hem : Wat is dit voor een droom, dien gij gedroomd hebt? zullen wij dan ganschelijk komen, ik, en uwe moeder, en uwe broeders, om ons voor u ter aarde te buigen?
11 Zijne broeders dan benijdden hem; doch zijn vader bewaarde deze zaak.
12 En zijne broeders gingen heen, om de kudde van hunnen vader te weiden bij Sichem.
13 Zoo zeide Israël tot Jozef : Weiden uwe broeders niet bij Sichem? kom, dat ik u tot

hen zende. En hij zeide tot hem : Zie, *hier* ben ik!

14 En hij zeide tot hem : Ga toch heen, zie naar den welstand van uwe broederen, en naar den welstand van de kudde, en breng mij een woord wederom. Zoo zond hij hem uit het dal Hebron, en hij kwam te Sichem.

15 En een man vond hem (want ziet, hij was dwalende in het veld); zoo vraagde hem deze man, zeggende : Wat zoekt gij?

16 En hij zeide : Ik zoek mijne broederen; geef mij toch te kennen, waar zij weiden.

17 Zoo zeide die man : Zij zijn van hier gereisd, want ik hoorde hen zeggen : Laat ons naar Dothan gaan. Jozef dan ging zijne broederen na, en vond hen te Dothan.

18 En zij zagen hem van verre; en eer hij tot hen naderde, sloegen zij tegen hem eenen listigen raad, om hem te dooden.

19 En zij zeiden de één tot den anderen : Ziet, daar komt die meester-droomer aan!

20 Nu komt dan, en laat ons hem doodslaan, en hem in één dezer kuilen werpen; en wij zullen zeggen : Een boos dier heeft hem opgegeten; zoo zullen wij zien, wat van zijne droomen worden zal.

21 Ruben hoorde dat, en verloste hem uit hunne hand; en hij zeide : Laat ons hem niet aan het leven slaan.

22 Ook zeide Ruben tot hen : Vergiet geen bloed, werpt hem in dezen kuil, die in de woestijn is, en legt de hand niet aan hem; opdat hij hem uit hunne hand verloste, om hem tot zijnen vader weder te brengen.

23 En het geschiedde, als Jozef tot zijne broederen kwam, zoo togen zij Jozef zijnen rok uit, den veelverwigen rok, dien hij aanhad.

24 En zij namen hem, en wierpen hem in den kuil; doch de kuil was ledig, er was geen water in.

25 Daarna zaten zij neder om brood te eten, en hieven hunne oogen op, en zagen, en ziet, een reisgezelschap van Ismaëliten kwam uit Gilead; en hunne kemelen droegen specerijen, en balsem, en mirre, reizende, om dat af te brengen naar Egypte.

26 Toen zeide Juda tot zijne broederen : Wat gewin zal het zijn, dat wij onzen broeder doodslaan, en zijn bloed verbergen?

27 Komt, en laat ons hem aan deze Ismaëliten verkoopen, en onze hand zij niet aan hem : want hij is onze broeder, ons vleesch; en zijne broeders hoorden *hem*.

28 Als nu de Midianitische kooplieden voorbijtogen, zoo trokken en hieven zij Jozef op uit den kuil, en verkochten Jozef aan deze Ismaëliten voor twintig zilverlingen; die bragten Jozef naar Egypte.

29 Als nu Ruben tot den kuil wederkeerde, ziet, zoo was Jozef niet in den kuil; toen scheurde hij zijne kleederen.

30 En hij keerde weder tot zijne broederen, en zeide : De jongeling is er niet; en ik, waar zal ik heengaan?

31 Toen namen zij Jozefs rok, en zij slagtten eenen geitenbok, en zij doopten den rok in het bloed.

32 En zij zonden den veelverwigen rok, en deden hem tot hunnen vader brengen, en zeiden : Dezen hebben wij gevonden; beken toch, of deze uws zoons rok zij, of niet.

33 En hij bekende hem, en zeide : Het is mijns zoons rok! een boos dier heeft hem opgegeten! voorzeker is Jozef verscheurd!

34 Toen scheurde Jakob zijne kleederen, en leide eenen zak om zijne lendenen; en hij bedreef rouw over zijnen zoon vele dagen.

35 En al zijne zonen, en al zijne dochteren maakten zich op, om hem te troosten; maar hij weigerde zich te laten troosten, en zeide : Want ik zal, rouw bedrijvende, tot mijnen zoon in het graf nederdalen. Alzoo bewEende hem zijn vader.

36 En de Midianiten verkochten hem in Egypte, aan Pótifar, eenen hoveling van Faraö, overste der trawanten.

HOOFDSTUK XXXVIII.

EN het geschiedde ten zelven tijde, dat Juda van zijne broederen aftoog, en hij keerde in tot eenen man van Adullam, wiens naam was Hira.

2 En Juda zag aldaar de dochter van een' Kanaänitisch man, wiens naam was Sua; en hij nam haar, en ging tot haar in.

3 En zij werd bevrucht, en baarde eenen zoon, en hij noemde zijnen naam Er.

4 Daarna werd zij weder bevrucht, en baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Onan.

5 En zij voer nog voort, en baarde eenen zoon, en noemde zijnen naam Sela; doch hij was te Chezib, toen zij hem baarde.

6 Juda nu nam eene vrouw voor Er, zijnen eerstgeborenen, en haar naam was Thamar.

7 Maar Er, de eerstgeborene van Juda, was kwaad in des HEEREN oogen; daarom doodde hem de HEER.

8 Toen zeide Juda tot Onan : Ga in tot uws broeders huisvrouw, en trouw haar in uws broeders naam, en verwek uwen broeder zaad.

9 Doch Onan, wetende, dat dit zaad voor hem niet zoude zijn, zoo geschiedde het, als hij tot zijns broeders huisvrouw inging, dat hij het verdorf tegen de aarde, om zijnen broeder geen zaad te geven.

10 En het was kwaad in des HEEREN oogen, wat hij deed; daarom doodde Hij hem ook.

11 Toen zeide Juda tot Thamar, zijne schoondochter : Blijf weduwe in uws vaders huis, totdat mijn zoon Sela groot wordt : want hij zeide : Dat niet misschien deze ook sterve, gelijk zijne broeders! Zoo ging Thamar heen, en bleef in haars vaders huis.

12 Als nu vele dagen verloopen waren, stierf de dochter van Sua, de huisvrouw van Juda; daarna troostte zich Juda, en ging op tot zijne schaapscheerders naar Timna toe, hij en Hira, zijn vriend, de Adullamiet.

13 En men gaf Thamar te kennen, zeggende : Zie, uw schoonvader gaat op naar Timna, om zijne schapen te scheren.

14 Toen leide zij de kleederen van haar weduwschap van zich af, en zij bedekte zich met eenen sluijer, en bewond zich, en zettede zich aan den ingang der twee fonteinen, die op den weg naar Timna is : want zij zag, dat Sela groot geworden was, en zij hem niet ter vrouw was gegeven.

15 Als Juda haar zag, zoo hield hij haar voor eene hoer, overmits zij haar aangezigt bedekt had.

16 En hij week tot haar naar den weg, en zeide : Kom toch, laat mij tot u ingaan . want hij wist niet, dat zij zijne schoondochter was. En zij zeide : Wat zult gij mij geven, dat gij tot mij ingaat?

17 En hij zeide : Ik zal u eenen geitenbok van de kudde zenden. En zij zeide : Zoo gij pand zult geven, totdat gij het zendt.

18 Toen zeide hij : Wat pand is het, dat ik u geven zal? En zij zeide : Uwen zegelring en uw snoer, en uwen staf, die in uwe hand is; hetwelk hij haar gaf, en ging tot haar in; en zij ontving bij hem.

19 En zij maakte zich op, en ging heen, en leide haren sluijer van zich af, en zij trok aan de kleederen van haar weduwschap.

20 En Juda zond den geitenbok door de hand van zijnen vriend, den Adullamiet, om het pand uit de hand der vrouw te nemen; maar hij vond haar niet.

21 En hij vraagde de lieden van hare plaats, zeggende : Waar is de hoer, die bij deze twee fonteinen aan den weg was? En zij zeiden : Hier is geene hoer geweest.

22 En hij keerde weder tot Juda, en zeide : Ik heb haar niet gevonden; en ook zeiden de lieden van die plaats : Hier is geene hoer geweest.

23 Toen zeide Juda : Zij neme het voor zich, opdat wij misschien niet tot verachting worden; zie, ik heb dezen bok gezonden; maar gij hebt haar niet gevonden.

24 En het geschiedde omtrent na drie maanden, dat men Juda te kennen gaf, zeggende : Thamar, uwe schoondochter, heeft gehoereerd, en ook zie, zij is zwanger van hoererij. Toen zeide Juda : Breng ze hervoor, dat zij verbrand worde!

25 Als zij voorgebragt werd, schikte zij tot haren zweer, om te zeggen : Bij den man, wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger; en zij zeide : Beken toch, wiens deze zegelring, en deze snoeren, en deze staf zijn.

26 En Juda kende ze, en zeide : Zij is regtvaardiger dan ik, daarom, omdat ik haar aan mijnen zoon Sela niet gegeven heb. En hij bekende haar voortaan niet meer.

27 En het geschiedde ten tijde, als zij baren zou, ziet, zoo waren tweelingen in haren buik.

28 En het geschiedde, als zij baarde, dat *een* de hand uitgaf; en de vroedvrouw nam dezelve, en zij bond een' scharlaken *draad* om zijne hand, zeggende : Deze komt het eerst uit.

29 Maar het geschiedde, als hij zijne hand weder intoog, ziet, zoo kwam zijn broeder uit; en zij zeide : Hoe zijt gij doorgebroken? op u is de breuke! en men noemde zijnen naam Perez.

30 En daarna kwam zijn broeder uit, om wiens hand de scharlaken *draad* was; en men noemde zijnen naam Zera.

HOOFDSTUK XXXIX.

JOZEF nu werd naar Egypte afgevoerd; en Pótifar, een hoveling van Faraö, een overste der trawanten, een egyptisch man, kocht hem uit de hand der Ismaëlieten, die hem derwaarts afgevoerd haddep.

2 En de HEER was met Jozef, zoodat hij een voorspoedig man was; en hij was in

het huis van zijnen heer, den Egyptenaar.

3 Als nu zijn heer zag, dat de HEER met hem was, en dat de HEER al wat hij deed, door zijne hand voorspoedig maakte:

4 Zoo vond Jozef genade in zijne oogen, en diende hem; en hij stelde hem over zijn huis, en al wat hij had, gaf hij in zijne hand.

5 En het geschiedde van toen af, dat hij hem over zijn huis, en over al wat het zijne was, gesteld had, dat de HEER des Egyptenaars huis zegende, om Jozefs wil; ja de zegen des HEEREN was in alles, wat hij had, in het huis, en in het veld.

6 En hij liet alles, wat hij had, in Jozefs hand, zoodat hij met hem van geen ding kennis had, behalve van het brood, dat hij at. En Jozef was schoon van gedaante, en schoon van aangezigt.

7 En het geschiedde na deze dingen, dat de huisvrouw zijns heeren hare oogen op Jozef wierp; en zij zeide: Lig bij mij!

8 Maar hij weigerde het, en zeide tot de huisvrouw zijns heeren: Zie, mijn heer heeft geen kennis met mij, wat er in het huis is; en al wat hij heeft, dat heeft hij in mijne hand gegeven.

9 Niemand is grooter in dit huis dan ik, en hij heeft voor mij niets onthouden, dan u, daarin dat gij zijne huisvrouw zijt; hoe zoude ik dan dit een zoo groot kwaad doen, en zondigen tegen God!

10 En het geschiedde, als zij Jozef dag op dag aanSprak, en hij naar haar niet hoorde, om bij haar te liggen, *en* bij haar te zijn;

11 Zoo gebeurde het op zulk eenen dag, dat hij in het huis kwam, om zijn werk te doen; en niemand van de lieden des huizes was daar binnenshuis.

12 En zij greep hem bij zijn kleed, zeggende: Lig bij mij! En hij liet zijn kleed in hare hand, en vlugtte, en ging uit naar buiten.

13 En het geschiedde, als zij zag, dat hij zijn kleed in hare hand gelaten had, en naar buiten gevlugt was:

14 Zoo riep zij de lieden van haar huis, en sprak tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft ons den hebreeuwschen man ingebragt, om met ons te spotten; hij is tot mij gekomen, om bij mij te liggen, en ik heb geroepen met luider stem:

15 En het geschiedde, als hij hoorde, dat ik mijne stem verhief, en riep; zoo verliet hij zijn kleed bij mij, en vlugtte, en ging uit naar buiten.

16 En zij leide zijn kleed bij zich, totdat zijn heer in zijn huis kwam.

17 Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden, zeggende: De hebreeuwsche knecht, dien gij ons hebt ingebragt, is tot mij gekomen, om met mij te spotten.

18 En het is geschied, als ik mijne stem verhief, en riep, dat hij zijn kleed bij mij liet, en vlugtte naar buiten.

19 En het geschiedde, als zijn heer de woorden zijner huisvrouw hoorde, die zij tot hem sprak, zeggende: Naar deze zelfde woorden heeft mij uw knecht gedaan, zoo ontstak zijn toorn.

20 En Jozefs heer nam hem, en leverde hem in het gevangenhuis, ter plaatse, waar des konings gevangenen gevangen waren; alzoo was hij daar in het gevangenhuis.

21 Doch de HEER was met Jozef, en wendde *zijne* goedertierenheid tot hem; en gaf hem genade in de oogen van den overste van het gevangenhuis.

22 En de overste van het gevangenhuis gaf al de gevangenen, die in het gevangenhuis waren, in Jozefs hand; en al wat zij daar deden, deed hij.

23 De overste van het gevangenhuis zag gansch op geen ding, dat in zijne hand was, overmits dat de HEER met hem was; en wat hij deed, dat deed de HEER wel gedijen.

HOOFDSTUK XL.

EN het geschiedde na deze dingen, dat de schenker des konings van Egypte, en de bakker, zondigden tegen hunnen heer, tegen den koning van Egypte.

2 Zoodat Faraö zeer toornig werd op zijne twee hovelingen, op den overste der schenkers, en op den overste der bakkers.

3 En hij leverde hen in bewaring, ten huize van den overste der trawanten, in het gevangenhuis, ter plaatse, waar Jozef gevangen was.

4 En de overste der trawanten bestelde Jozef bij hen, dat hij hun diende; en zij waren *sommige* dagen in bewaring.

5 Zij droomden nu beiden eenen droom, elk zijnen droom, in éénen nacht, elk naar de uitlegging zijns drooms, de schenker en de bakker, die des konings van Egypte waren, die gevangen waren in het gevangenhuis.

6 En Jozef kwam des morgens tot hen, en hij zag hen aan, en ziet, zij waren ontsteld.

7 Toen vraagde hij de hovelingen van Faraö, die bij hem waren in hechtenis van het huis zijns heeren, zeggende: Waarom zijn uwe aangezigten heden kwalijk gesteld?

8 En zij zeiden tot hem: Wij hebben eenen droom gedroomd, en er is niemand, die hem uitlegge. En Jozef zeide tot hen: Zijn de uitleggingen niet van God? vertelt ze mij toch.

9 Toen vertelde de overste der schenkers Jozef zijnen droom, en hij zeide tot hem: In mijnen droom, zie, zoo was een wijnstok voor mijn aangezigt;

10 En aan den wijnstok waren drie ranken; en hij was als bottende, zijn bloesel ging op, zijne trossen bragten rijpe druiven voort.

11 En Faraö's beker was in mijne hand; en ik nam die druiven, en drukte ze uit in Faraö's beker, en ik gaf den beker op Faraö's hand.

12 Toen zeide Jozef tot hem: Dit is zijne uitlegging: de drie ranken zijn drie dagen.

13 Binnen nog drie dagen zal Faraö uw hoofd verheffen, en zal u in uwen staat herstellen; en gij zult Faraö's beker in zijne hand geven, naar de vorige wijze, toen gij zijn schenker waart.

14 Doch gedenk aan mij bij u zelven, wanneer het u wel gaan zal, en doe toch weldadigheid aan mij, en doe van mij melding bij Faraö, en maak, dat ik uit dit huis kome.

15 Want ik ben diefelijk ontstolen uit het land der Hebreën; en ook heb ik hier niets gedaan, dat zij mij in dezen kuil gezet hebben.

16 Toen de overste der bakkers zag, dat hij eene goede uitlegging gedaan had, zoo zeide hij tot Jozef: Ik was ook in mijnen droom, en zie, drie getraliede korven waren op mijn hoofd;

17 En in den oppersten korf was van alle spijze van Faraö, die bakkers-werk is; en het gevogelte at dezelve uit den korf, van boven mijn hoofd.

18 Toen antwoordde Jozef, en zeide: Dit is zijne uitlegging: de drie korven zijn drie dagen.

19 Binnen nog drie dagen zal Faraö uw hoofd verheffen van boven u, en hij zal u aan een hout hangen, en het gevogelte zal uw vleesch van boven u eten.

20 En het geschiedde op den derden dag, den dag van Faraö's geboorte, dat hij voor al zijne knechten eenen maaltijd maakte; en hij verhief het hoofd van den overste der schenkers, en het hoofd van den overste der bakkers, in het midden zijner knechten.

21 En hij deed den overste der schenkers wederkeeren tot zijn schenk-ambt, zoodat hij den beker op Faraö's hand gaf;

22 Maar den overste der bakkers hing hij op; gelijk Jozef hun uitgelegd had.

23 Doch de overste der schenkers gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem.

HOOFDSTUK XLI.

EN het geschiedde ten einde van twee volle jaren, dat Faraö droomde, en ziet, hij stond aan de rivier.

2 En ziet, uit de rivier kwamen op zeven koeijen, schoon van aanzien, en vet van vleesch, en zij weidden in het gras.

3 En ziet, zeven andere koeijen kwamen na die op uit de rivier, leelijk van aanzien, en dun van vleesch; en zij stonden bij *de andere* koeijen aan den oever der rivier.

4 En die koeijen, leelijk van aanzien, en dun van vleesch, aten op die zeven koeijen, schoon van aanzien en vet. Toen ontwaakte Faraö.

5 Daarna sliep hij en droomde andermaal; en ziet, zeven aren rezen op, in éénen halm, vet en goed.

6 En ziet, zeven dunne en van den oostewind verzengde aren, schoten na dezelve uit.

7 En de dunne aren verslonden de zeven vette en volle aren. Toen ontwaakte Faraö, en ziet, het was een droom.

8 En het geschiedde in den morgenstond, dat zijn geest verslagen was, en hij zond heen, en riep al de toovenaars van Egypte, en al de wijzen, die daarin waren; en Faraö vertelde hun zijnen droom; maar er was niemand, die ze aan Faraö uitleide.

9 Toen sprak de overste der schenkers tot Faraö, zeggende: Ik gedenk heden aan mijne zonden.

10 Faraö was zeer vertoornd op zijne dienaars, en leverde mij in bewaring ten huize van den overste der trawanten, mij en den overste der bakkers.

11 En in éénen nacht, droomden wij eenen droom, ik en hij; wij droomden, elk naar de uitlegging zijns drooms.

12 En aldaar was bij ons een hebreeuwsch jongeling, een knecht van den overste der trawanten; en wij vertelden ze hem, en hij leide ons onze droomen uit, een' ieder leide hij ze uit, naar zijnen droom.

13 En gelijk hij ons uitlegde, alzoo is het geschied: mij heeft hij hersteld in mijnen staat, en hem gehangen.

14 Toen zond Faraö en riep Jozef, en zij deden hem haastelijk uit den kuil komen; en men schoor hem, en men veranderde zijne kleederen; en hij kwam tot Faraö.

15 En Faraö sprak tot Jozef: Ik heb eenen droom gedroomd, en er is niemand, die hem uitlegge; maar ik heb van u hooren zeggen, *als* gij eenen droom hoort, dat gij hem uitlegt.

16 En Jozef antwoordde Faraö, zeggende: Het is buiten mij! God zal Faraö's welstand aanzeggen.

17 Toen sprak Faraö tot Jozef: Zie, in mijnen droom stond ik aan den oever der rivier;

18 En zie, uit de rivier kwamen op zeven koeijen, vet van vleesch en schoon van gedaante, en zij weidden in het gras.

19 En zie, zeven andere koeijen kwamen op na dezen, mager en zeer leelijk van gedaante, rank van vleesch; ik heb dergelijke van leelijkheid niet gezien in het gansche Egypteland.

20 En die ranke en leelijke koeijen aten die eerste zeven vette koeijen op;

21 Dewelke in haren buik inkwamen, maar men merkte niet, dat ze in haren buik ingekomen waren: want haar aanzien was leelijk, gelijk als in het begin. Toen ontwaakte ik.

22 Daarna zag ik in mijnen droom, en zie, zeven aren rezen op in éénen halm, vol en goed.

23 En zie, zeven dorre, dunne *en* van den oostewind verzengde aren, schoten na dezelven uit;

24 En de zeven dunne aren verslonden die zeven goede aren. En ik heb het den toovenaars gezegd, maar er was niemand, die het mij verklaarde.

25 Toen zeide Jozef tot Faraö: De droom van Faraö is één: hetgeen God is doende, heeft Hij Faraö te kennen gegeven.

26 Die zeven schoone koeijen zijn zeven jaren; die zeven schoone aren zijn ook zeven jaren: de droom is één.

27 En die zeven ranke en leelijke koeijen, die na genen opkwamen, zijn zeven jaren; en die zeven ranke van den oostewind verzengde aren, zullen zeven jaren des hongers wezen.

28 Dit is het woord, hetwelk ik tot Faraö gesproken heb: hetgeen God is doende, heeft Hij Faraö vertoond.

29 Zie, de zeven aankomende jaren, zal er groote overvloed in het gansche land van Egypte zijn.

30 Maar na dezelven zullen er opstaan zeven jaren des hongers; dan zal in het land van Egypte al die overvloed vergeten worden; en de honger zal het land verteren.

31 Ook zal de overvloed in het land niet gemerkt worden, van wege dienzelven honger, die daarna wezen zal: want hij zal zeer zwaar zijn.

32 En aangaande, dat die droom aan Faraö ten tweeden maal is herhaald, is, omdat de zaak van God vast besloten is, en dat God haast, om dezelve te doen.

33 Zoo zie nu Faraö naar eenen verstandigen en wijzen man, en zette hem over het land van Egypte.

34 Faraö doe *zoo,* en bestelle opzieners over het land; en neme het vijfde deel des lands van Egypte in de zeven jaren des overvloeds.

35 En dat zij alle spijze van deze aankomende goede jaren verzamelen, en koren opleggen, onder de hand van Faraö, tot spijze in de steden, en bewaren het.

36 Zoo zal de spijze zijn tot voorraad voor het land, voor zeven jaren des hongers, die in Egypteland wezen zullen; opdat het land van honger niet verga.

37 En dit woord was goed in de oogen van Faraö, en in de oogen van al zijne knechten.

38 Zoo zeide Faraö tot zijne knechten: Zouden wij wel eenen man vinden als dezen, in welken Gods Geest is?

39 Daarna zeide Faraö tot Jozef: Naardien God u dit alles heeft kond gedaan, zoo is er niemand *zoo* verstandig en wijs, als gij.

40 Gij zult over mijn huis zijn, en op uw bevel zal al mijn volk *de hand* kussen; alleen dezen troon zal ik grooter zijn dan gij.

41 Voorts sprak Faraö tot Jozef: Zie, ik heb u over gansch Egypteland gesteld.
42 En Faraö nam zijnen ring van zijne hand af, en deed hem aan Jozefs hand, en liet hem fijne linnen kleederen aantrekken, en leide eene gouden keten aan zijnen hals.
43 En hij deed hem rijden op den tweeden wagen, dien hij had; en zij riepen voor zijn aangezigt: Knielt! Alzoo stelde hij hem over gansch Egypteland.
44 En Faraö zeide tot Jozef: Ik ben Faraö! doch zonder u zal niemand zijne hand of zijnen voet opheffen in gansch Egypteland.
45 En Faraö noemde Jozefs naam, Zafnath Paanéah! en gaf hem Asnath, de dochter van Potiféra, overste van On, tot eene vrouw; en Jozef toog uit door het land van Egypte.
46 Jozef nu was dertig jaren oud, als hij stond voor het aangezigt van Faraö, koning van Egypte; en Jozef ging uit van Faraö's aangezigt, en hij toog door gansch Egypteland.
47 En het land bragt voort, in de zeven jaren des overvloeds, bij handvollen.
48 En hij vergaderde alle spijze der zeven jaren, die in Egypteland was, en deed de spijze in de steden; de spijze van het veld van elke stad, hetwelk rondom haar was, deed hij daar binnen.
49 Alzoo bragt Jozef zeer veel koren bijeen, als het zand der zee, totdat men ophield te tellen, want daarvan was geen getal.
50 En Jozef werden twee zonen geboren, eer een jaar des hongers aankwam, die Asnath, de dochter van Potiféra, overste van On, hem baarde.
51 En Jozef noemde den naam des eerstgeborenen Manasse: Want, *zeide hij,* God heeft mij doen vergeten al mijne moeite, en het gansche huis mijns vaders.
52 En den naam des tweeden noemde hij Efraïm: Want, *zeide hij,* God heeft mij doen wassen in het land mijner verdrukking.
53 Toen eindigden de zeven jaren des overvloeds, die in Egypte geweest was.
54 En de zeven jaren des hongers begonnen aan te komen, gelijk als Jozef gezegd had. En er was honger in al de landen, maar in gansch Egypteland was brood.
55 Als nu gansch Egypteland hongerde, riep het volk tot Faraö om brood; en Faraö zeide tot alle Egyptenaren: Gaat tot Jozef, doet wat hij u zegt.
56 Als dan honger over het gansche land was, zoo opende Jozef alles, waarin *iets* was, en verkocht aan de Egyptenaren: want de honger werd sterk in Egypteland.
57 En alle landen kwamen in Egypte tot Jozef, om te koopen: want de honger was sterk in alle landen.

HOOFDSTUK XLII.

TOEN Jakob zag, dat er koren in Egypte was, zoo zeide Jakob tot zijne zonen: Waarom ziet gij op elkander?
2 Voorts zeide hij: Ziet, ik heb gehoord, dat er koren in Egypte is; trekt daarhenen af, en koopt ons *koren* van daar, opdat wij leven en niet sterven.
3 Toen togen Jozefs tien broederen af, om koren uit Egypte te koopen.
4 Doch Benjamin, Jozefs broeder, zond Jakob niet met zijne broederen: want hij zeide: Opdat hem niet misschien het verderf ontmoete.
5 Alzoo kwamen Israëls zonen om te koopen, onder degenen, die daar kwamen: want de honger was in het land Kanaän.
6 Jozef nu was regent over dat land; hij verkocht aan al het volk des lands; en Jozefs broederen kwamen, en bogen zich voor hem, *met* de aangezigten ter aarde.
7 Als Jozef zijne broederen zag, zoo kende hij hen; maar hij hield zich vreemd jegens hen, en sprak hard met hen, en zeide tot hen: Van waar komt gij? En zij zeiden: Uit het land Kanaän, om spijze te koopen.
8 Jozef dan kende zijne broederen; maar zij kenden hem niet.
9 Toen gedacht Jozef aan de droomen, die hij van hen gedroomd had; en hij zeide tot hen: Gij zijt verspieders, gij zijt gekomen, om te bezigtigen, waar het land bloot is!
10 En zij zeiden tot hem: Neen, mijn heer! maar uwe knechten zijn gekomen, om spijze te koopen.
11 Wij allen zijn ééns mans zonen; wij zijn vroom; uwe knechten zijn geen verspieders.
12 En hij zeide tot hen: Neen, maar gij zijt gekomen, om te bezigtigen, waar het land bloot is.
13 En zij zeiden: Wij uwe knechten waren twaalf gebroeders, ééns mans zonen, in

het land Kanaän; en zie, de kleinste is heden bij onzen vader; doch de één is niet meer.

14 Toen zeide Jozef tot hen: Dat is het, wat ik tot u gesproken heb, zeggende: Gij zijt verspieders!

15 Hierin zult gij beproefd worden: *zoo waarlijk als* Faraö leeft! indien gij van hier zult uitgaan, ten zij dan, wanneer uw kleinste broeder herwaarts zal gekomen zijn!

16 Zendt één uit u, die uwen broeder hale; maar weest gijlieden gevangen; en uwe woorden zullen beproefd worden, of de waarheid bij u zij; en indien niet, *zoo waarlijk als* Faraö leeft, zoo zijt gij verspieders!

17 En hij zettede hen zamen drie dagen in bewaring.

18 En ten derden dage zeide Jozef tot hen: Doet dit, zoo zult gij leven; ik vreeze God.

19 Zoo gij vroom zijt, zoo zij één uwer broederen gebonden in het huis uwer bewaring; en gaat gij heen, brengt het koren voor den honger uwer huizen.

20 En brengt uwen kleinsten broeder tot mij, zoo zullen uwe woorden waar gemaakt worden; en gij zult niet sterven. En zij deden alzoo.

21 Toen zeiden zij de één tot den anderen: Voorwaar wij zijn schuldig aan onzen broeder, wiens benaauwdheid der ziele wij zagen, toen hij ons om genade bad, maar wij hoorden niet! daarom komt deze benaauwdheid over ons.

22 En Ruben antwoordde hun, zeggende: Heb ik het tot u niet gezegd, toen ik zeide: Zondigt niet aan dezen jongeling! maar gij hoordet niet; en ook zijn bloed, ziet, het wordt gezocht!

23 En zij wisten niet, dat het Jozef hoorde: want daar was een taalman tusschen hen.

24 Toen wendde hij zich om van hen af, en weende; daarna keerde hij weder tot hen, en sprak tot hen, en nam Simeon van hen, en bond hem voor hunne oogen.

25 En Jozef gebood, dat men hunne zakken met koren vullen zou, en dat men hun geld wederkeerde, een' iegelijk in zijnen zak, en dat men hun teerkost gave tot den weg; en men deed hun alzoo.

26 En zij laadden hun koren op hunne ezels, en togen van daar.

27 Toen één zijnen zak opendeed, om zijnen ezel voeder te geven in de herberg, zoo zag hij zijn geld, want ziet, het was in den mond van zijnen zak.

28 En hij zeide tot zijne broederen: Mijn geld is wedergekeerd, daartoe ook, ziet, het is in mijnen zak! Toen ontging hun het hart, en zij verschrikten, de één tot den anderen zeggende: Wat is dit, *dat* ons God gedaan heeft!

29 En zij kwamen in het land Kanaän, tot Jakob, hunnen vader; en zij gaven hem te kennen al hun wedervaren, zeggende:

30 Die man, de heer van dat land, heeft hard met ons gesproken; en hij heeft ons gehouden voor verspieders des lands.

31 Maar wij zeiden tot hem: Wij zijn vroom; wij zijn geen verspieders.

32 Wij waren twaalf gebroeders, zonen van onzen vader; de één is niet *meer*, en de kleinste is heden bij onzen vader in het land Kanaän.

33 En die man, de heer van dat land, zeide tot ons: Hieraan zal ik bekennen, dat gijlieden vroom zijt: laat één uwer broederen bij mij, en neemt voor den honger uwer huizen, en trekt heen.

34 En brengt uwen kleinsten broeder tot mij; zoo zal ik weten, dat gij geen verspieders zijt, maar dat gij vroom zijt; uwen broeder zal ik u wedergeven, en gij zult in dit land handelen.

35 En het geschiedde, als zij hunne zakken ledigden, ziet, zoo had een iegelijk den bundel zijns gelds in zijnen zak, en zij zagen de bundelen huns gelds, zij en hun vader, en zij waren bevreesd.

36 Toen zeide Jakob, hun vader, tot hen: Gij berooft mij van kinderen! Jozef is er niet, en Simeon is er niet, nu zult gij Benjamin wegnemen! al deze dingen zijn tegen mij!

37 Toen sprak Ruben tot zijnen vader, zeggende: Dood twee mijner zonen, zoo ik hem tot u niet wederbreng; geef hem in mijne hand, en ik zal hem weder tot u brengen!

38 Maar hij zeide: Mijn zoon zal met ulieden niet aftrekken: want zijn broeder is dood, en hij is alleen overgebleven; zoo hem een verderf ontmoette op den weg, dien gij zult gaan, zoo zoudt gij mijne graauwe haren met droefenis ten grave doen nederdalen.

HOOFDSTUK XLIII.

DE honger nu werd zwaar in dat land;
2 Zoo geschiedde het, als zij den leeftogt, dien zij uit Egypte gebragt hadden, opgegeten hadden, dat hun vader tot hen zeide: Keert wederom, koopt ons een weinig spijze.
3 Toen sprak Juda tot hem, zeggende: Die man heeft ons op het hoogste betuigd, zeggende: Gij zult mijn aangezigt niet zien, ten zij dat uw broeder met u is.
4 Indien gij onzen broeder met ons zendt, wij zullen aftrekken, en u spijze koopen.
5 Maar indien gij *hem* niet zendt, wij zullen niet aftrekken: want die man heeft tot ons gezegd: Gij zult mijn aangezigt niet zien, ten zij dat uw broeder met u is.
6 En Israël zeide: Waarom hebt gij zoo kwalijk aan mij gedaan, dat gij dien man te kennen gaaft, of gij nog eenen broeder hadt?
7 En zij zeiden: Die man vraagde zeer naauw naar ons, en naar onze maagschap, zeggende: Leeft uw vader nog? hebt gij nog eenen broeder? Zoo gaven wij het hem te kennen, volgens diezelfde woorden; hebben wij juist geweten, dat hij zeggen zou: Brengt uwen broeder af?
8 Toen zeide Juda tot Israël, zijnen vader: Zend den jongeling met mij, zoo zullen wij ons opmaken en reizen, opdat wij leven en niet sterven, noch wij, noch gij, noch onze kinderkens.
9 Ik zal borg voor hem zijn, van mijne hand zult gij hem eischen; indien ik hem tot u niet breng en hem voor uw aangezigt stelle, zoo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben!
10 Want hadden wij niet gezuimd, voorwaar wij waren alreeds tweemaal wedergekomen.
11 Toen zeide Israël, hun vader, tot hen: Is het nu alzoo, zoo doet dit: neemt van het loffelijkste dezes lands in uwe vaten, en brengt dien man een geschenk henen af: een weinig balsem, en een weinig honig, speceriijen en mirre, terpentijnnoten en amandelen.
12 En neemt dubbel geld in uwe hand; en brengt het geld, hetwelk in den mond uwer zakken wedergekeerd is, weder in uwe hand; misschien is het eene feil.
13 Neemt ook uwen broeder mede, en maakt u op, keert weder tot dien man.
14 En God, de Almagtige, geve u barmhartigheid voor het aangezigt van dien man, dat hij uwen anderen broeder en Benjamin met u late gaan! En mij aangaande, als ik van kinderen beroofd ben, zoo ben ik beroofd!
15 En die mannen namen dat geschenk, en namen dubbel geld in hunne hand, en Benjamin; en zij maakten zich op, en togen af naar Egypte, en zij stonden voor Jozefs aangezigt.
16 Als Jozef Benjamin met hen zag, zoo zeide hij tot dengenen, die over zijn huis was: Breng deze mannen naar het huis toe, en slagt slagtvee, en maak *het* gereed: want deze mannen zullen te middag met mij eten.
17 De man nu deed, gelijk Jozef gezegd had; en de man bragt deze mannen in het huis van Jozef.
18 Toen vreesden deze mannen, omdat zij in het huis van Jozef gebragt werden, en zij zeiden: Ter oorzake van het geld, dat in het begin in onze zakken wedergekeerd is, worden wij ingebragt, opdat hij ons overrompele en ons overvalle, en ons tot slaven neme, met onze ezelen.
19 Daarom naderden zij tot dien man, die over het huis van Jozef was, en zij spraken tot hem aan de deur van het huis,
20 En zij zeiden: Och mijn heer! wij waren in het begin gewisselijk afgekomen, om spijze te koopen.
21 Het is nu geschied, als wij in de herberg gekomen waren, en wij onze zakken opendeden, zie, zoo was ieders mans geld in den mond van zijnen zak, ons geld in zijn gewigt; en wij hebben hetzelve wedergebragt in onze hand.
22 Wij hebben ook ander geld in onze hand afgebragt, om spijze te koopen; wij weten niet, wie ons geld in onze zakken gelegd heeft.
23 En hij zeide · Vrede zij ulieden, vreest niet! Uw God en de God uws vaders heeft u eenen schat in uwe zakken gegeven; uw geld is tot mij gekomen. En hij bragt Simeon tot hen uit.
24 Daarna bragt de man deze mannen in het huis van Jozef, en hij gaf water; en zij wieschen hunne voeten; hij gaf ook aan hunne ezelen voeder.
25 En zij bereidden het geschenk, totdat Jozef kwam op den middag: want zij

hadden gehoord, dat zij aldaar brood eten zouden.

26 Als nu Jozef te huis gekomen was, zoo bragten zij hem het geschenk, hetwelk in hunne hand was, in het huis, en zij bogen zich voor hem ter aarde.

27 En hij vraagde hen naar *hunnen* welstand, en zeide: Is het wel met uwen vader, den ouden, waarvan gij zeidet? leeft hij nog?

28 En zij zeiden: Het is wel met uwen knecht, onzen vader, hij leeft nog; en zij neigden het hoofd en bogen zich neder.

29 En hij hief zijne oogen op, en zag Benjamin, zijnen broeder, den zoon zijner moeder, en zeide: Is dit uw kleinste broeder, waarvan gij tot mij zeidet? Daarna zeide hij: Mijn zoon! God zij u genadig!

30 En Jozef haastte zich, want zijn ingewand ontstak jegens zijnen broeder, en hij zocht te weenen; en hij ging in eene kamer, en weende aldaar.

31 Daarna wiesch hij zijn aangezigt en kwam uit; en hij bedwong zich zelven, en zeide: Zet brood op.

32 En zij rigtten voor hem aan in het bijzonder, en voor hen in het bijzonder, en voor de Egyptenaren, die met hem aten, in het bijzonder: want de Egyptenaars mogen geen brood eten met de Hebreën, dewijl zulks den Egyptenaren een gruwel is.

33 En zij aten voor zijn aangezigt, de eerstgeborene naar zijne eerstgeboorte, en de jongere naar zijne jongheid; dies verwonderden zich de mannen onder elkander.

34 En hij langde hun van de geregten, die voor hem waren; maar Benjamins geregt was vijfmaal grooter, dan de geregten van hen allen. En zij dronken, en zij werden dronken met hem.

HOOFDSTUK XLIV.

EN hij gebood dengenen, die over zijn huis was, zeggende: Vul de zakken dezer mannen met spijze, naar dat zij zullen kunnen dragen, en leg ieders mans geld in den mond van zijnen zak;

2 En mijnen beker, den zilveren beker, zult gij leggen in den mond van den zak des kleinsten, met het geld van zijn koren. En hij deed naar Jozefs woord, hetwelk hij gesproken had.

3 Des morgens, als het licht werd, zoo liet men deze mannen trekken, hen en hunne ezelen.

4 Zij zijn ter stad uitgegaan, zij waren niet verre gekomen, als Jozef tot dengenen, die over zijn huis was, zeide: Maak u op, en jaag die mannen achterna; en als gij hen zult achterhaald hebben, zoo zult gij tot hen zeggen: Waarom hebt gij kwaad voor goed vergolden?

5 Is het deze niet, waaruit mijn heer drinkt? en waarbij hij *iets* zekerlijk waarnemen zal? gij hebt kwalijk gedaan, wat gij gedaan hebt.

6 En hij achterhaalde hen, en sprak tot hen diezelve woorden.

7 En zij zeiden tot hem: Waarom spreekt mijn heer zulke woorden? het zij verre van uwe knechten, dat zij zoodanig een ding doen zouden.

8 Zie het geld, dat wij in den mond onzer zakken vonden, hebben wij tot u uit het land Kanaän wedergebragt: hoe zouden wij dan uit het huis uws heeren zilver of goud stelen?

9 Bij wien van uwe knechten hij gevonden zal worden, dat hij sterve; en ook zullen wij mijnen heer tot slaven zijn!

10 En hij zeide: Dit zij nu ook alzoo, naar uwe woorden! Bij wien hij gevonden wordt, die zij mijn slaaf; maar gijlieden zult onschuldig zijn.

11 En zij haastten, en een iegelijk zettede zijnen zak af op de aarde, en een iegelijk opende zijnen zak.

12 En hij doorzocht, beginnende met den grootsten, en voleindigende met den kleinsten; en die beker werd gevonden in den zak van Benjamin.

13 Toen scheurden zij hunne kleederen; en ieder man laadde zijnen ezel op, en zij keerden weder naar de stad.

14 En Juda kwam met zijne broederen in het huis van Jozef, want hij was nog zelf aldaar; en zij vielen voor zijn aangezigt neder ter aarde.

15 En Jozef zeide tot hen: Wat daad is dit, die gij gedaan hebt? weet gij niet, dat zulk een man als ik *dat* zekerlijk waarnemen zou?

16 Toen zeide Juda: Wat zullen wij tot mijnen heer zeggen? wat zullen wij spreken? en wat zullen wij ons regtvaardigen? God heeft de ongeregtigheid uwer knechten gevonden; zie, wij zijn mijns heeren slaven, zoo wij, als hij, in wiens hand de beker gevonden is.

17 Maar hij zeide: Het zij verre van mij zulks te doen! de man, in wiens hand die beker gevonden is, die zal mijn slaaf zijn; doch trekt gijlieden op in vrede tot uwen vader.

18 Toen naderde Juda tot hem, en zeide: Och mijn heer! laat toch uwen knecht een woord spreken voor mijns heeren ooren, en laat uwen toorn tegen uwen knecht niet ontsteken: want gij zijt even gelijk Faraö!

19 Mijn heer vraagde zijne knechten, zeggende: Hebt gijlieden eenen vader, of broeder?

20 Zoo zeiden wij tot mijnen heer: Wij hebben eenen ouden vader, en eenen jongeling des ouderdoms, den kleinsten, wiens broeder dood is, en hij is alleen van zijne moeder overgebleven, en zijn vader heeft hem lief.

21 Toen zeidet gij tot uwe knechten: Brengt hem af tot mij, dat ik mijn oog op hem sla.

22 En wij zeiden tot mijnen heer: Die jongeling zal zijnen vader niet kunnen verlaten; indien hij zijnen vader verlaat, zoo zal hij sterven.

23 Toen zeidet gij tot uwe knechten: Indien uw kleinste broeder met u niet afkomt, zoo zult gij mijn aangezigt niet meer zien.

24 En het is geschied, als wij tot uwen knecht, mijnen vader, opgetrokken zijn, en wij hem de woorden mijns heeren verhaald hebben;

25 En dat onze vader gezegd heeft: Keert weder, koopt ons een weinig spijze;

26 Zoo hebben wij gezegd: Wij zullen niet mogen aftrekken; indien onze kleinste broeder bij ons is, zoo zullen wij aftrekken: want wij zullen het aangezigt van dien man niet mogen zien, zoo deze onze kleinste broeder niet bij ons is.

27 Toen zeide uw knecht, mijn vader, tot ons: Gijlieden weet, dat er mij mijne huisvrouw twee gebaard heeft.

28 En de één is van mij uitgegaan, en ik heb gezegd: Voorwaar, hij is gewisselijk verscheurd geworden! en ik heb hem niet gezien tot nu toe.

29 Indien gij nu dezen ook van mijn aangezigt wegneemt, en hem een verderf ontmoette, zoo zoudt gij mijne graauwe haren met jammer ten grave doen nederdalen!

30 Nu dan, als ik tot uwen knecht, mijnen vader, kome, en de jongeling is niet bij ons, (alzoo zijne ziele aan de ziele van dezen gebonden is)

31 Zoo zal het geschieden, als hij ziet, dat de jongeling er niet is, dat hij sterven zal; en uwe knechten zullen de graauwe haren van uwen knecht, onzen vader, met droefenis ten grave doen nederdalen.

32 Want uw knecht is voor dezen jongeling borg bij mijnen vader, zeggende: Zoo ik hem tot u niet wederbreng, zoo zal ik tegen mijnen vader alle dagen gezondigd hebben!

33 Nu dan, laat toch uwen knecht voor dezen jongeling slaaf van mijnen heer blijven, en laat den jongeling met zijne broederen optrekken!

34 Want hoe zoude ik optrekken tot mijnen vader, indien de jongeling niet met mij was? opdat ik den jammer niet zie, welke mijnen vader overkomen zou.

HOOFDSTUK XLV.

TOEN kon zich Jozef niet bedwingen voor allen, die bij hem stonden, en hij riep: Doet alle man van mij uitgaan! En er stond niemand bij hem, als Jozef zich aan zijne broederen bekend maakte.

2 En hij verhief zijne stem met weenen, zoodat het de Egyptenaars hoorden, en dat het Faraö's huis hoorde.

3 En Jozef zeide tot zijne broederen: Ik ben Jozef! leeft mijn vader nog? En zijne broeders konden hem niet antwoorden, want zij waren verschrikt voor zijn aangezigt.

4 En Jozef zeide tot zijne broederen: Nadert toch tot mij! En zij naderden. Toen zeide hij: Ik ben Jozef, uw broeder, wien gij naar Egypte verkocht hebt.

5 Maar nu, weest niet bekommerd, en *de toorn* ontsteke niet in uwe oogen, omdat gij mij hierheen verkocht hebt: want God heeft mij voor uw aangezigt gezonden, tot behoudenis des levens.

6 Want het zijn nu twee jaren des hongers in het midden des lands; en er zijn nog vijf jaren, in welke geene ploeging noch oogst zijn zal.

7 Doch God heeft mij voor uw aangezigt henen gezonden, om u een overblijfsel te stellen op de aarde, en om u bij het leven te behouden, door eene groote verlossing.

8 Nu dan, gij hebt mij herwaarts niet

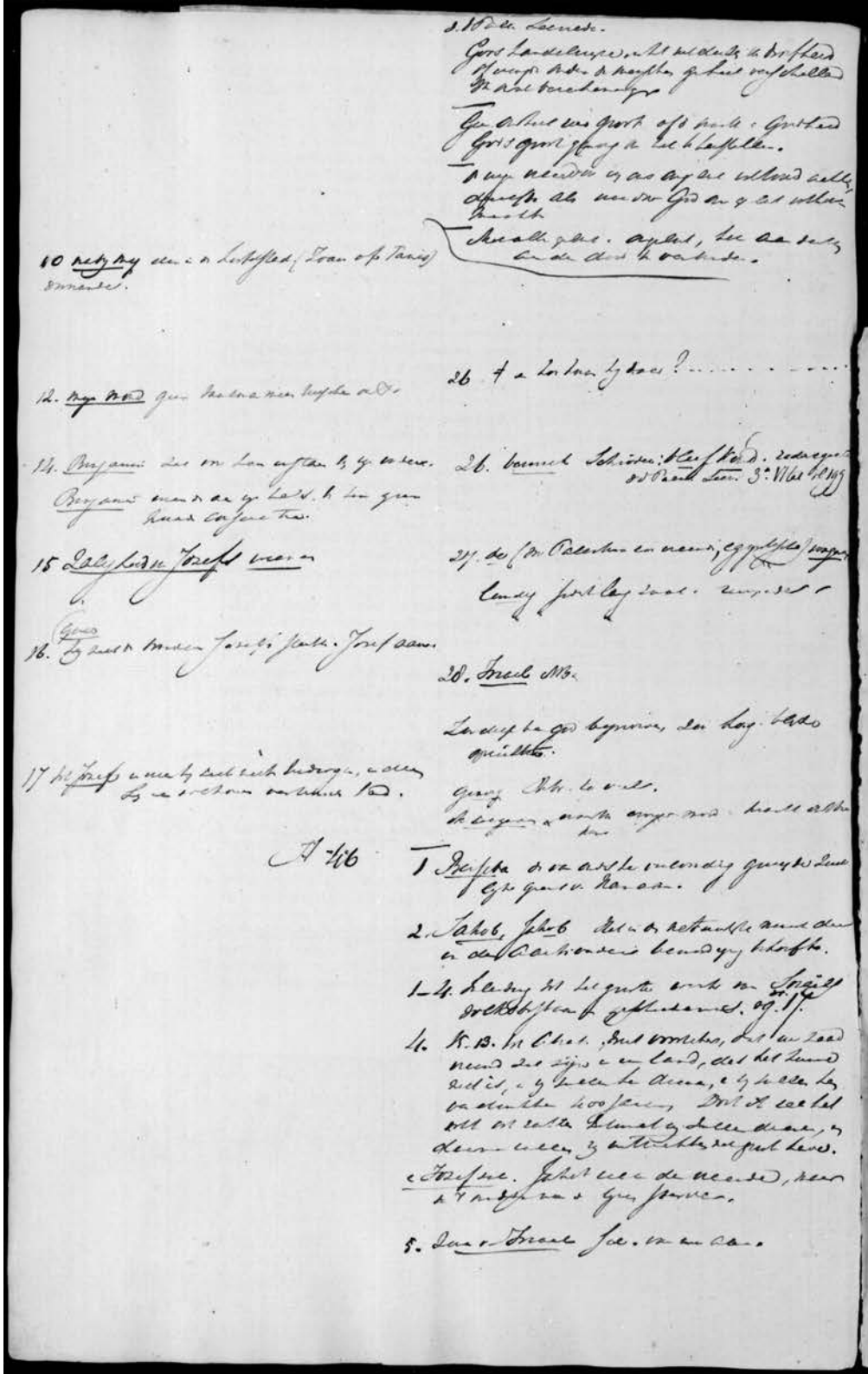

gezonden, maar God zelf, die mij tot Faraö's vader gesteld heeft, en tot eenen heer over zijn gansche huis, en regeerder in het gansche land van Egypte.

9 Haast u en trekt op tot mijnen vader, en zegt tot hem: Alzoo zegt uw zoon Jozef: God heeft mij tot eenen heer over gansch Egypteland gesteld; kom af tot mij, en vertoef niet.

10 En gij zult in het land Gosen wonen, en nabij mij wezen, gij en uwe zonen, en de zonen uwer zonen, en uwe schapen, en uwe runderen, en al wat gij hebt.

11 En ik zal u aldaar onderhouden: want er zullen nog vijf jaren des hongers zijn, opdat gij niet verarmt, gij en uw huis, en alles wat gij hebt!

12 En ziet, uwe oogen zien het, en de oogen van mijnen broeder Benjamin, dat mijn mond tot u spreekt.

13 En boodschapt mijnen vader al mijne heerlijkheid in Egypte, en alles wat gij gezien hebt; en haast u, en brengt mijnen vader herwaarts af.

14 En hij viel aan den hals van Benjamin, zijnen broeder, en weende; en Benjamin weende aan zijnen hals.

15 En hij kuste al zijne broederen, en hij weende over hen; en daarna spraken zijne broeders met hem.

16 Als dit gerucht in het huis van Faraö gehoord werd, dat men zeide: Jozefs broeders zijn gekomen! was het goed in de oogen van Faraö, en in de oogen van zijne knechten.

17 En Faraö zeide tot Jozef: Zeg tot uwe broederen: Doet dit, laadt uwe beesten, en trekt heen, gaat naar het land Kanaän;

18 En neemt uwen vader en uwe huisgezinnen, en komt tot mij, en ik zal u het beste van Egypteland geven, en gij zult het vette dezes lands eten.

19 Gij zijt toch gelast; doet dit, neemt u uit Egypteland wagenen voor uwe kinderkens, en voor uwe vrouwen, en voert uwen vader, en komt.

20 En uw oog verschoone uw huisraad niet: want het beste van gansch Egypteland, dat zal het uwe zijn.

21 En de zonen van Israël deden alzoo. Zoo gaf Jozef hun wagenen, naar Faraö's bevel; ook gaf hij hun teerkost op den weg.

22 Hij gaf hun allen, ieder één, wisselkleederen; maar Benjamin gaf hij drie honderd zilverlingen, en vijf wisselkleederen.

23 En zijnen vader desgelijks zond hij tien ezelen, dragende van het beste van Egypte, en tien ezelinnen, dragende koren, en brood, en spijze voor zijnen vader op den weg.

24 En hij zond zijne broeders heen; en zij vertrokken; en hij zeide tot hen: Verstoort u niet op den weg.

25 En zij trokken op uit Egypte, en zij kwamen in het land Kanaän tot hunnen vader Jakob.

26 Toen boodschapten zij hem, zeggende: Jozef leeft nog, ja ook is hij regeerder in gansch Egypteland! Toen bezweek zijn hart, want hij geloofde hun niet.

27 Maar als zij tot hem gesproken hadden al de woorden van Jozef, die hij tot hen gesproken had, en dat hij de wagenen zag, die Jozef gezonden had om hem te voeren, zoo werd de geest van Jakob, hunnen vader, levendig.

28 En Israël zeide: Het is genoeg! mijn zoon Jozef leeft nog! ik zal gaan, en hem zien, eer ik sterve!

HOOFDSTUK XLVI.

EN Israël verreisde met al wat hij had, en hij kwam te Ber-Séba, en hij offerde offeranden aan den God van zijnen vader Izak.

2 En God sprak tot Israël in gezigten des nachts, en zeide: Jakob, Jakob! En hij zeide: Zie, *hier* ben ik!

3 En Hij zeide: Ik ben die God, uws vaders God; vrees niet van af te trekken naar Egypte, want Ik zal u aldaar tot een groot volk zetten.

4 Ik zal met u aftrekken naar Egypte, en Ik zal u doen *weder*-optrekken, mede optrekkende; en Jozef zal zijne hand op uwe oogen leggen.

5 Toen maakte zich Jakob op van Ber-Séba; en de zonen van Israël voerden Jakob, hunnen vader, en hunne kinderen, en hunne vrouwen, op de wagenen, die Faraö gezonden had, om hem te voeren.

6 En zij namen hun vee, en hunne have, die zij in het land Kanaän geworven hadden, en zij kwamen in Egypte, Jakob en al zijn zaad met hem:

7 Zijne zonen, en de zonen zijner zonen met hem; zijne dochteren, en zijner zonen

dochteren, en al zijn zaad bragt hij met zich in Egypte.

8 En dit zijn de namen der zonen van Israël, die in Egypte kwamen: Jakob en zijne zonen. De eerstgeborene van Jakob, Ruben.

9 En de zonen van Ruben, Hanoch, en Pallu, en Hezron, en Karmi.

10 En de zonen van Simeon, Jemuël, en Jamin, en Ohad, en Jachim, en Zohar, en Saul, de zoon eener kanaänietische vrouw.

11 En de zonen van Levi, Gerson, Kehath en Merári.

12 En de zonen van Juda, Er, en Onan, en Sela, en Perez, en Zerah. Doch Er en Onan waren gestorven in het land van Kanaän; en de zonen van Perez waren Hezron en Hamul.

13 En de zonen van Issaschar, Tola, en Puwa, en Job, en Simron.

14 En de zonen van Zebulon, Sered, en Elon, en Jahleël.

15 Dit zijn de zonen van Lea, die zij Jakob gebaard heeft in Paddan-Aram, met Dina, zijne dochter: al de zielen zijner zonen en zijner dochteren waren drie en dertig.

16 En de zonen van Gad, Zifjon en Haggi, Schuni en Ezbon, Eri en Aródi, en Aréli.

17 En de zonen van Azer, Jimna, en Jisva, en Jisvi, en Berija, en Sera, hunne zuster; en de zonen van Berija, Heber en Malchiël.

18 Dit zijn de zonen van Zilpa, die Laban aan zijne dochter Lea gegeven had; en zij baarde Jakob deze zestien zielen.

19 De zonen van Rachel, Jakobs huisvrouw, Jozef en Benjamin.

20 En Jozef werden geboren in Egypteland Manasse en Efraïm, die hem Asnath, de dochter van Potiféra, den overste te On, baarde.

21 En de zonen van Benjamin, Bela, Becher en Asbel, Gera en Naäman, Echi en Rós, Muppim en Huppim, en Ard.

22 Dit zijn de zonen van Rachel, die Jakób geboren zijn, al te zamen veertien zielen.

23 En de zonen van Dan, Chusim.

24 En de zonen van Naftali, Jáhzcël, en Guni, en Jezer, en Sillem.

25 Dit zijn de zonen van Bilha, die Laban aan zijne dochter Rachel gegeven had; en zij baarde dezelve Jakob, zij waren allen zeven zielen.

26 Al de zielen, die met Jakob in Egypte kwamen, uit zijne heupe gesproten, uitgenomen de vrouwen van de zonen van Jakob, waren allen zes en zestig zielen.

27 En de zonen van Jozef, die hem in Egypte geboren zijn, waren twee zielen. Al de zielen van het huis van Jakob, die in Egypte kwamen, waren zeventig.

28 En hij zond Juda voor zijn aangezigt heen tot Jozef, om voor zijn aangezigt aanwijzing te doen naar Gosen; en zij kwamen in het land Gosen.

29 Toen spande Jozef zijnen wagen aan, en toog op, zijnen vader Israël te gemoet naar Gosen; en als hij zich aan hem vertoonde, zoo viel hij hem aan zijnen hals, en weende lang aan zijnen hals.

30 En Israël zeide tot Jozef: Dat ik nu sterve, nadat ik uw aangezigt gezien heb, dat gij nog leeft!

31 Daarna zeide Jozef tot zijne broederen, en tot zijns vaders huis: Ik zal optrekken en Faraö boodschappen, en tot hem zeggen: Mijne broeders en het huis mijns vaders, die in het land Kanaän waren, zijn tot mij gekomen.

32 En die mannen zijn schaapherders, want het zijn mannen, die met vee omgaan; en zij hebben hunne schapen, en hunne runderen, en al wat zij hebben, medegebragt.

33 Wanneer het nu geschieden zal, dat Faraö ulieden zal roepen, en zeggen: Wat is uwe handtering?

34 Zoo zult gij zeggen: Uwe knechten zijn mannen, die van onze jeugd af tot nu toe met vee omgegaan hebben, zoo wij als onze vaders; opdat gij in het land Gosen moogt wonen: want alle schaapherder is den Egyptenaren een gruwel.

HOOFDSTUK XLVII.

TOEN kwam Jozef en boodschapte Faraö, en zeide: Mijn vader en mijne broeders, en hunne schapen, en hunne runderen, met alles, wat zij hebben, zijn gekomen uit het land Kanaän; en zie, zij zijn in het land Gosen.

2 En hij nam een deel zijner broederen, *te weten* vijf mannen, en hij stelde hen voor Faraö's aangezigt.

3 Toen zeide Faraö tot zijne broederen: Wat is uwe handtering? En zij zeiden tot Faraö: Uwe knechten zijn schaapherders, zoo wij als onze vaders.

4 Voorts zeiden zij tot Faraö: Wij zijn

gekomen, om als vreemdelingen in dit land te wonen: want er is geen weide voor de schapen, die uwe knechten hebben, dewijl de honger zwaar is in het land Kanaän; en nu, laat toch uwe knechten in het land Gosen wonen!

5 Toen sprak Faraö tot Jozef, zeggende: Uw vader en uwe broeders zijn tot u gekomen;

6 Egypteland is voor uw aangezigt, doe uwen vader en uwe broeders in het beste van het land wonen; laat hen in het land Gosen wonen, en zoo gij weet, dat er onder hen kloeke mannen zijn, zoo zet hen tot veemeesters over hetgeen ik heb.

7 En Jozef bragt zijnen vader Jakob mede, en stelde hem voor Faraö's aangezigt; en Jakob zegende Faraö.

8 En Faraö zeide tot Jakob: Hoe vele zijn de dagen der jaren uws levens?

9 En Jakob zeide tot Faraö: De dagen der jaren mijner vreemdelingschappen zijn honderd en dertig jaren; weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest, en hebben niet bereikt de dagen van de jaren des levens mijner vaderen, in de dagen hunner vreemdelingschappen. (de leven)

10 En Jakob zegende Faraö, en ging uit van Faraö's aangezigt.

11 En Jozef bestelde voor Jakob en zijne broederen woningen, en hij gaf hun eene bezitting in Egypteland, in het beste van het land, in het land Rámeses, gelijk als Faraö geboden had.

12 En Jozef onderhield zijnen vader, en zijne broeders, en het gansche huis zijns vaders, met brood, tot den mond der kinderkens toe.

13 En er was geen brood in het gansche land: want de honger was zeer zwaar; zoodat het land van Egypte en het land Kanaän raasden van wege dien honger.

14 Toen verzamelde Jozef al het geld, dat in Egypteland en in het land Kanaän gevonden werd, voor het koren, dat zij kochten; en Jozef bragt dat geld in Faraö's huis.

15 Als nu het geld uit Egypteland en uit het land Kanaän verdaan was, kwamen al de Egyptenaars tot Jozef, zeggende: Geef ons brood, want waarom zouden wij in uwe tegenwoordigheid sterven, want het geld ontbreekt?

16 En Jozef zeide: Geeft uw vee, zoo zal ik het u geven voor uw vee, indien het geld ontbreekt.

17 Toen bragten zij hun vee tot Jozef; en Jozef gaf hun brood voor paarden, en voor het vee der schapen, en voor het vee der runderen, en voor ezels; en hij voedde hen met brood, datzelve jaar, voor al hun vee.

18 Toen datzelve jaar voleind was, zoo kwamen zij tot hem in het tweede jaar, en zeiden tot hem: Wij zullen het voor mijnen heer niet verbergen, alzoo het geld verdaan is, en de bezitting der beesten *gekomen* aan mijnen heer, zoo is er niets anders overgebleven voor het aangezigt mijns heeren, dan ons ligchaam, en ons land.

19 Waarom zullen wij voor uwe oogen sterven? zoo wij als ons land, koop ons en ons land voor brood; zoo zullen wij en ons land Faraö dienstbaar zijn, en geef zaad, opdat wij leven en niet sterven, en het land niet woest worde!

20 Alzoo kocht Jozef het geheele land van Egypte voor Faraö: want de Egyptenaars verkochten een ieder zijnen akker, dewijl de honger sterk over hen geworden was; zoo werd het land Faraö's eigen.

21 En aangaande het volk, dat zettede hij over in de steden, van het ééne uiterste der palen van Egypte, tot het andere uiterste deszelven.

22 Alleen het land der priesteren kocht hij niet: want de priesters hadden een bescheiden deel van Faraö, en zij aten hun bescheiden deel, hetwelk hun Faraö gegeven had; daarom verkochten zij hun land niet.

23 Toen zeide Jozef tot het volk: Ziet, ik heb heden u en uw land gekocht voor Faraö; ziet, daar is zaad voor u, opdat gij het land bezaait.

24 Doch met de inkomsten zal het geschieden, dat gij aan Faraö het vijfde deel zult geven, en de vier deelen zullen voor u zijn, tot zaad des velds, en tot uwe spijze en van degenen, die in uwe huizen zijn, en om te eten voor uwe kinderen.

25 En zij zeiden: Gij hebt ons leven behouden: laat ons genade vinden in de oogen mijns heeren, en wij zullen Faraö's knechten zijn.

26 Jozef dan stelde ditzelve in tot eene wet, tot op dezen dag, over het land van Egypte, dat Faraö het vijfde deel zou hebben; behalve dat alleen het land der priesteren van Faraö niet werd.

27 Zoo woonde Israël in het land van

Egypte, in het land Gosen; en zij stelden zich tot bezitters daarin, en zij werden vruchtbaar en vermeerderden zeer.

28 En Jakob leefde in het land van Egypte zeventien jaar; zoodat de dagen van Jakob, de jaren zijns levens, geweest zijn honderd zeven en veertig jaren.

29 Als nu de dagen van Israël naderden, dat hij sterven zou, zoo riep hij zijnen zoon Jozef, en zeide tot hem: Indien ik nu genade gevonden heb in uwe oogen, zoo leg toch uwe hand onder mijne heup, en doe weldadigheid en trouw aan mij, en begraaf mij toch niet in Egypte;

30 Maar dat ik bij mijne vaderen ligge; hierom zult gij mij uit Egypte voeren, en mij in hun graf begraven! En hij zeide: Ik zal doen naar uw woord.

31 En hij zeide: Zweer mij! En hij zwoer hem. En Israël boog zich ten hoofde van het bed.

HOOFDSTUK XLVIII.

HET geschiedde nu na deze dingen, dat men Jozef zeide: Zie, uw vader is krank! Toen nam hij zijne twee zonen met zich, Manasse en Efraïm.

2 En men boodschapte Jakob, en men zeide: Zie, uw zoon Jozef komt tot u! Zoo versterkte zich Israël, en zat op het bed.

3 Daarna zeide Jakob tot Jozef: God, de Almagtige, is mij verschenen te Luz, in het land Kanaän, en Hij heeft mij gezegend;

4 En Hij heeft tot mij gezegd: Zie, Ik zal u vruchtbaar maken, en u vermenigvuldigen, en u tot eenen hoop van volken stellen; en Ik zal aan uw zaad na u dit land tot eene eeuwige bezitting geven.

5 Nu dan, uwe twee zonen, die u in Egypteland geboren waren, eer ik in Egypte tot u gekomen ben, zijn mijne: Efraïm en Manasse zullen mijne zijn, als Ruben en Simeon.

6 Maar uw geslacht, dat gij na hen zult gewinnen, zullen uwe zijn; zij zullen naar hunner broederen naam genoemd worden in hun erfdeel.

7 Toen ik nu van Paddan kwam, zoo is Rachel bij mij gestorven in het land Kanaän, op den weg, als het nog eene kleine streek lands was, om tot Efrath te komen; en ik begroef haar aldaar aan den weg van Efrath, welke is Beth-lehem.

8 En Israël zag de zonen van Jozef, en zeide: Wiens zijn dezen?

9 En Jozef zeide tot zijnen vader: Zij zijn mijne zonen, die mij God hier gegeven heeft. En hij zeide: Breng hen toch tot mij, dat ik hen zegene!

10 Doch de oogen van Israël waren zwaar van ouderdom, hij kon niet zien; en hij deed hen naderen tot zich; toen kuste hij hen, en omhelsde hen.

11 En Israël zeide tot Jozef: Ik had niet gemeend uw aangezigt te zien; maar zie, God heeft mij ook uw zaad doen zien!

12 Toen deed hen Jozef uitgaan van zijne knieën; en hij boog zich voor zijn aangezigt neder ter aarde.

13 En Jozef nam die beiden, Efraïm met zijne regterhand, tegenover Israëls linkerhand, en Manasse met zijne linkerhand tegenover Israëls regterhand, en hij deed hen naderen tot hem.

14 Maar Israël strekte zijne regterhand uit, en leide die op het hoofd van Efraïm, hoewel hij de minste was, en zijne linkerhand op het hoofd van Manasse; hij bestierde zijne handen verstandiglijk, want Manasse was de eerstgeborene.

15 En hij zegende Jozef, en zeide: De God, voor wiens aangezigt mijne vaders, Abraham en Izak, gewandeld hebben, die God, die mij gevoed heeft, van dat ik was, tot op dezen dag; (gewerd)

16 Die Engel, die mij verlost heeft van alle kwaad, zegene deze jongeren, en dat in hen mijn naam genoemd worde, en de naam mijner vaderen, Abraham en Izak, en dat zij vermenigvuldigen als visschen in menigte, in het midden des lands!

17 Toen Jozef zag, dat zijn vader zijne regterhand op het hoofd van Efraïm leide, zoo was het kwaad in zijne oogen, en hij ondervattede zijns vaders hand, om die van het hoofd van Efraïm op het hoofd van Manasse af te brengen.

18 En Jozef zeide tot zijnen vader: Niet alzoo, mijn vader! want deze is de eerstgeborene, leg uwe regterhand op zijn hoofd.

19 Maar zijn vader weigerde het, en zeide: Ik weet het, mijn zoon! ik weet het; hij zal ook tot een volk worden, en hij zal ook groot worden; maar nogtans zal zijn kleinste broeder grooter worden dan hij, en zijn zaad zal eene volle menigte van volkeren worden.

20 Alzoo zegende hij hen te dien dage, zeggende: In u zal Israël zegenen, zeg-

gende: God zette u als Efraïm en als Manasse! En hij zettede Efraïm vóór Manasse.

21 Daarna zeide Israël tot Jozef: Zie, ik sterve; maar God zal met ulieden wezen, en Hij zal u wederbrengen in het land uwer vaderen.

22 En ik heb u een stuk lands gegeven boven uwe broederen; hetwelk ik, met mijn zwaard en met mijnen boog, uit de hand der Amorieten genomen heb.

HOOFDSTUK XLIX.

DAARNA riep Jakob zijne zonen, en hij zeide: Verzamelt u, en ik zal u verkondigen, hetgeen u in de navolgende dagen wedervaren zal.

2 Komt zamen en hoort, gij zonen van Jakob! en hoort naar Israël, uwen vader.

3 Ruben, gij zijt mijn eerstgeborene, mijne kracht en het begin mijner magt; de voortreffelijkste in hoogheid, en de voortreffelijkste in sterkte!

4 Snelle afloop als der wateren, gij zult de voortreffelijkste niet zijn! want gij hebt uws vaders leger beklommen; toen hebt gij *het* geschonden, hij heeft mijn bed beklommen!

5 Simeon en Levi zijn gebroeders! hunne handelingen zijn werktuigen van geweld!

6 Mijne ziel kome niet in hunnen verborgen raad, mijne eer worde niet vereenigd met hunne vergadering! want in hunnen toorn hebben zij de mannen dood geslagen, en in hunnen moedwil hebben zij de ossen weggerukt.

7 Vervloekt zij hun toorn, want hij is heftig; en hunne verbolgenheid, want zij is hard! Ik zal hen verdeelen onder Jakob, en zal hen verstrooijen onder Israël.

8 Juda! gij zijt het, u zullen uwe broeders loven; uwe hand zal zijn op den nek uwer vijanden; voor u zullen zich uws vaders zonen nederbuigen.

9 Juda is een leeuwenwelp! gij zijt van den roof opgeklommen, mijn zoon! Hij kromt zich, hij legt zich neder als een leeuw, en als een oude leeuw; wie zal hem doen opstaan?

10 De schepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tusschen zijne voeten, totdat Silo komt, en denzelven zullen de volken gehoorzaam zijn.

11 Hij bindt zijnen jongen ezel aan den wijnstok, en het veulen zijner ezelin aan den edelsten wijnstok; hij wascht zijn kleed in den wijn, en zijnen mantel in wijndruiven-bloed.

12 Hij is roodachtig van oogen door den wijn, en wit van tanden door de melk.

13 Zebulon zal aan de haven der zeeën wonen, en hij zal aan de haven der schepen wezen; en zijne zijde zal zijn naar Zidon.

14 Issaschar is een sterk gebeende ezel, nederliggende tusschen twee pakken.

15 Toen hij de rust zag, dat zij goed was, en het land, dat het lustig was, zoo boog hij zijnen schouder om te dragen, en was dienende onder tribuit.

16 Dan zal zijn volk rigten, als één der stammen Israëls.

17 Dan zal eene slang zijn aan den weg, eene adderslang nevens het pad, bijtende des paards verzenen, dat zijn rijder achterover valle.

18 Op uwe zaligheid wacht ik, HEER!

19 Aangaande Gad, eene bende zal hem aanvallen; maar hij zal *haar* aanvallen in het einde.

20 Van Azer, zijn brood zal vet zijn; en hij zal koninklijke lekkernijen leveren.

21 Nafthali is eene losgelatene hinde; hij geeft schoone woorden.

22 Jozef is een vruchtbare tak, een vruchtbare tak aan eene fontein; elkeen der takken loopt over den muur.

23 De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan, en beschoten, en hem gehaat;

24 Maar zijn boog is in stijvigheid gebleven, en de armen zijner handen zijn gesterkt geworden, door de handen van den Magtigen Jakobs; daarvan is hij een herder, een steen Israëls;

25 Van uws vaders God, die u zal helpen, en van den Almagtigen, die u zal zegenen, met zegeningen des hemels van boven, met zegeningen des afgronds, die daaronder ligt, met zegeningen der borsten, en der baarmoeder!

26 De zegeningen uws vaders gaan te boven de zegeningen mijner voorvaderen, tot aan het einde van de eeuwige heuvelen; die zullen zijn op het hoofd van Jozef, en op den hoofdschedel des afgezonderden zijner broederen!

27 Benjamin zal *als* een wolf verscheuren; des morgens zal hij roof eten, en des avonds zal hij buit uitdeelen.

28 Al deze stammen van Israël zijn twaalf; en dit is het, wat hun vader tot hen sprak, als hij hen zegende; hij zegende hen, een' iegelijk naar zijnen bijzonderen zegen.

29 Daarna gebood hij hun, en zeide tot hen: Ik word verzameld tot mijn volk, begraaft mij bij mijne vaders, in de spelonk, die is in den akker van Efron, den Hethiet;

30 In de spelonk, welke is op den akker van Machpéla, die tegenover Mamre is, in het land Kanaän, die Abraham met dien akker gekocht heeft van Efron, den Hethiet, tot eene erf-begrafenis.

31 Aldaar hebben zij Abraham begraven, en Sara, zijne huisvrouw; daar hebben zij Izak begraven, en Rebekka, zijne huisvrouw; en daar heb ik Lea begraven.

32 De akker, en de spelonk, die daarin is, is gekocht van de zonen Heths.

33 Als Jakob voleind had aan zijne zonen bevelen te geven, zoo leide hij zijne voeten zamen op het bed, en hij gaf den geest, en hij werd verzameld tot zijne volken.

HOOFDSTUK L.

TOEN viel Jozef op zijns vaders aangezigt, en hij weende over hem, en kuste hem.

2 En Jozef gebood zijnen knechten, den medicijnmeesters, dat zij zijnen vader balsemen zouden; en de medicijnmeesters balsemden Israël.

3 En veertig dagen werden aan hem vervuld: want alzoo werden vervuld de dagen dergenen, die gebalsemd werden; en de Egyptenaars beweenden hem zeventig dagen.

4 Als nu de dagen zijns beweenens over waren, zoo sprak Jozef tot het huis van Faraö, zeggende: Indien ik nu genade gevonden heb in uwe oogen, spreekt toch voor de ooren van Faraö, zeggende:

5 Mijn vader heeft mij doen zweren, zeggende: Zie, ik sterf; in mijn graf, dat ik mij in het land Kanaän gegraven heb, dáár zult gij mij begraven! Nu dan, laat mij toch optrekken, dat ik mijnen vader begrave, dan zal ik wederkomen.

6 En Faraö zeide: Trek op en begraaf uwen vader, gelijk als hij u heeft doen zweren.

7 En Jozef toog op, om zijnen vader te begraven; en met hem togen op alle Faraö's knechten, de oudsten van zijn huis, en al de oudsten des lands van Egypte;

8 Daartoe het gansche huis van Jozef, en zijne broeders, en het huis zijns vaders; alleen hunne kleine kinderen, en hunne schapen, en hunne runderen lieten zij in het land Gosen.

9 En met hem togen op, zoo wagenen als ruiteren; en het was een zeer zwaar heir.

10 Toen zij nu aan het plein van het doornbosch kwamen, dat aan gene zijde der Jordaan is, hielden zij daar eene groote en zeer zware rouwklage; en hij maakte zijnen vader eenen rouw van zeven dagen.

11 Als de inwoners des lands, de Kanaänieten, dien rouw zagen op het plein van het doornbosch, zoo zeiden zij: Dit is een zware rouw der Egyptenaren; daarom noemde men haren naam, Abel-Mizráïm, die aan het veer der Jordaan is.

12 En zijne zonen deden hem, gelijk als hij hun geboden had:

13 Want zijne zonen voerden hem in het land Kanaän, en begroeven hem in de spelonk des akkers van Machpéla, welke Abraham met den akker gekocht had tot eene erf-begrafenis van Efron, den Hethiet, tegenover Mamre.

14 Daarna keerde Jozef weder in Egypte, hij en zijne broeders, en allen, die met hem opgetogen waren, om zijnen vader te begraven, nadat hij zijnen vader begraven had.

15 Toen Jozefs broeders zagen, dat hun vader dood was, zoo zeiden zij: Misschien zal ons Jozef haten, en hij zal ons gewisselijk vergelden al het kwaad, dat wij hem aangedaan hebben.

16 Daarom ontboden zij aan Jozef, zeggende: Uw vader heeft bevolen vóór zijnen dood, zeggende:

17 Zoo zult gij tot Jozef zeggen: Ei, vergeef toch de overtreding uwer broederen, en hunne zonde, want zij hebben u kwaad aangedaan; maar nu vergeef toch de overtreding der dienaren van den God uws vaders! En Jozef weende, als zij tot hem spraken.

18 Daarna kwamen ook zijne broeders, en vielen voor hem neder, en zeiden: Zie, wij zijn u tot knechten!

19 En Jozef zeide tot hen: Vreest niet: want ben ik in de plaats van God?

20 Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht; *doch* God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij deed, gelijk het te dezen

dage is, om een groot volk in het leven te behouden.

21 Nu dan vreest niet! ik zal u en uwe kleine kinderen onderhouden. Zoo troostte hij hen, en sprak naar hun hart.

22 Jozef dan woonde in Egypte, hij en het huis zijns vaders; en Jozef leefde honderd en tien jaren.

23 En Jozef zag van Efraïm kinderen, van het derde gelid; ook werden de zonen van Machir, den zoon van Manasse, op Jozefs knieën geboren.

24 En Jozef zeide tot zijne broederen: Ik sterf; maar God zal u gewisselijk bezoeken, en Hij zal u doen optrekken uit dit land, in het land, hetwelk Hij Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft.

25 En Jozef deed de zonen van Israël zweren, zeggende: God zal u gewisselijk bezoeken, zoo zult gij mijne beenderen van hier opvoeren!

26 En Jozef stierf, honderd en tien jaren oud zijnde; en zij balsemden hem, en men leide hem in eene kist in Egypte. —

HET TWEEDE BOEK VAN MOZES,

GENAAMD

ÉXODUS.

HOOFDSTUK I.

DIT nu zijn de namen der zonen van Israël, die in Egypte gekomen zijn, met Jakob; zij kwamen er in, elk met zijn huis.

2 Ruben, Simeon, Levi, en Juda;

3 Issaschar, Zebulon, en Benjamin;

4 Dan en Nafthali, Gad en Azer.

5 Al de zielen nu, die uit Jakobs heupe voortgekomen zijn, waren zeventig zielen; doch Jozef was in Egypte.

6 Toen nu Jozef gestorven was, en al zijne broeders, en al dat geslacht,

7 Zoo werden de kinderen Israëls vruchtbaar en wiessen overvloedig, en zij vermeerderden, en werden gansch zeer magtig, zoodat het land met hen vervuld werd.

8 Daarna stond een nieuwe koning op over Egypte, die Jozef niet gekend had;

9 Die zeide tot zijn volk: Ziet, het volk der kinderen Israëls is veel, ja magtiger dan wij.

10 Komt aan, laat ons wijselijk tegen hetzelve handelen, opdat het niet vermenigvuldige, en het geschiede, als er eenige krijg voorvalt, dat het zich ook niet vervoege tot onze vijanden, en tegen ons strijde, en uit het land optrekke.

11 En zij zetteden oversten der schattingen over hetzelve, om het te verdrukken met hunne lasten; want men bouwde voor Faraö schatsteden, Pitom en Raämses.

12 Maar hoe meer zij het verdrukten, hoe meer het vermeerderde, en hoe meer het wies; zoodat zij verdrietig waren van wege de kinderen Israëls.

13 En de Egyptenaars deden de kinderen Israëls dienen met hardigheid;

14 Zoodat zij hun het leven bitter maakten met harde dienst, in leem en in tigchelsteenen, en met alle dienst op het veld, met al hunne dienst, die zij hen deden dienen met hardigheid.

15 Daarenboven sprak de koning van Egypte tot de vroedvrouwen der Hebreënnen, welker eener naam Sifra, en de naam der andere Pua was;

16 En zeide: Wanneer gij de Hebreënnen in het baren helpt, en ziet haar op de stoelen; is het een zoon, zoo doodt hem, maar is het eene dochter, zoo laat haar leven!

17 Doch de vroedvrouwen vreesden God, en deden niet, gelijk als de koning van Egypte tot haar gesproken had, maar zij behielden de knechtjes in het leven.

18 Toen riep de koning van Egypte de vroedvrouwen, en zeide tot haar: Waarom hebt gijlieden deze zaak gedaan, dat gij de knechtjes in het leven behouden hebt?

19 En de vroedvrouwen zeiden tot Faraö: Omdat de Hebreënnen niet zijn gelijk de egyptische vrouwen: want zij zijn sterk, eer de vroedvrouw tot haar komt, zoo hebben zij gebaard.

20 Daarom deed God aan de vroedvrou-

wen goed; en dat volk vermeerderde, en het werd zeer magtig.

21 En het geschiedde, dewijl de vroedvrouwen God vreesden, zoo bouwde Hij hun huizen.

22 Toen gebood Faraö aan al zijn volk, zeggende: Alle zonen, die geboren worden, zult gij in de rivier werpen, maar al de dochteren in het leven behouden.

HOOFDSTUK II.

EN een man van het huis van Levi ging, en nam eene dochter van Levi.

2 En de vrouw werd zwanger, en baarde eenen zoon. Toen zij hem zag, dat hij schoon was, zoo verbergde zij hem drie maanden.

3 Doch als zij hem niet langer verbergen kon, zoo nam zij voor hem een kistje van biezen, en belijmde het met lijm en met pek; en zij leide het knechtje daarin, en leide het in de biezen, aan den oever der rivier.

4 En zijne zuster stelde zich van verre, om te weten, wat hem gedaan zou worden.

5 En de dochter van Faraö ging af, om zich te wasschen in de rivier; en hare jonkvrouwen wandelden aan den kant der rivier; toen zij het kistje in het midden van de biezen zag, zoo zond zij hare dienstmaagd heen, en liet het halen.

6 Toen zij het open deed, zoo zag zij dat knechtje; en ziet, het jongsken weende; en zij werd met barmhartigheid bewogen over hetzelve, en zij zeide: Dit is een van de knechtjes der Hebreën!

7 Toen zeide zijne zuster tot Faraö's dochter: Zal ik heengaan, en u eene voedstervrouw uit de Hebreïnnen roepen, die dat knechtje voor u zoge?

8 En de dochter van Faraö zeide tot haar: Ga heen. En de jonge maagd ging, en riep des knechtjes moeder.

9 Toen zeide Faraö's dochter tot haar: Neem dit knechtje heen, en zoog het mij, ik zal *u* uwen loon geven. En de vrouw nam het knechtje en zoogde het.

10 En toen het knechtje groot geworden was, zoo bragt zij het tot Faraö's dochter, en het werd haar ten zoon; en zij noemde zijnen naam Mozes, en zeide: Want ik heb hem uit het water getogen.

11 En het geschiedde in die dagen, toen Mozes groot geworden was, dat hij uitging tot zijne broederen, en bezag hunne lasten; en hij zag, dat een egyptisch man eenen hebreeuwschen man uit zijne broederen sloeg.

12 En hij zag herwaarts en gindswaarts, en toen hij zag, dat er niemand was, zoo versloeg hij den Egyptenaar, en verbergde hem in het zand.

13 Des anderen daags ging hij wederom uit, en ziet, twee hebreeuwsche mannen twistten; en hij zeide tot den ongeregten: Waarom slaat gij uwen naasten?

14 Hij dan zeide: Wie heeft u tot een' overste en regter over ons gezet? Zegt gij *dit,* om mij te dooden, gelijk gij den Egyptenaar gedood hebt? Toen vreesde Mozes, en zeide: Voorwaar, deze zaak is bekend geworden!

15 Als nu Faraö deze zaak hoorde, zoo zocht hij Mozes te dooden; doch Mozes vlood voor Faraö's aangezigt, en woonde in het land Midian, en hij zat bij eenen waterput.

16 En de priester in Midian had zeven dochters, die kwamen om te putten, en vulden de drinkbakken, om de kudde haars vaders te drenken.

17 Toen kwamen de herders, en zij dreven haar van daar; doch Mozes stond op, en verloste ze, en drenkte hare kudden.

18 En toen zij tot haren vader Rehuël kwamen, zoo sprak hij: Waarom zijt gij heden zoo haast wedergekomen?

19 Toen zeiden zij: Een egyptisch man heeft ons verlost uit de hand der herderen; en hij heeft ook overvloedig voor ons geput, en de kudde gedrenkt.

20 En hij zeide tot zijne dochters: Waar is hij toch? waarom liet gij den man nu gaan? roept hem, dat hij brood ete.

21 En Mozes bewilligde bij den man te wonen; en hij gaf Mozes zijne dochter Zippora.

22 Die baarde eenen zoon; en hij noemde zijnen naam Gersom: want hij zeide: Ik ben een vreemdeling geworden in een vreemd land!

23 En het geschiedde na vele dezer dagen, als de koning van Egypte gestorven was, dat de kinderen Israëls zuchtten en schreeuwden over de dienst; en hun gekrijt over hunne dienst kwam op tot God.

24 En God hoorde hun gekerm, en God gedacht aan zijn verbond met Abraham, met Izak, en met Jakob.

25 En God zag de kinderen Israëls aan, en God kende *hen*.

HOOFDSTUK III.

EN Mozes hoedde de kudde van Jethro, zijnen schoonvader, den priester in Midian; en hij leidde de kudde achter de woestijn, en hij kwam aan den berg Gods, aan Horeb.

2 En de Engel des HEEREN verscheen hem in eene vuurvlam uit het midden van een braambosch; en hij zag, en ziet, het braambosch brandde in het vuur, en het braambosch werd niet verteerd.

3 En Mozes zeide: Ik zal mij nu daarheen wenden, en bezien dat groote gezigt, waarom het braambosch niet verbrandt?

4 Toen de HEER zag, dat hij zich daarheen wendde, om te bezien, zoo riep God tot hem uit het midden van het braambosch, en zeide: Mozes, Mozes! En hij zeide: Zie, *hier* ben ik!

5 En Hij zeide: Nader hier niet toe; trek uwe schoenen uit van uwe voeten: want de plaats, waarop gij staat, is heilig land.

6 Hij zeide voorts: Ik ben de God uws vaders, de God van Abraham, de God van Izak, en de God van Jakob. En Mozes verbergde zijn aangezigt, want hij vreesde God aan te zien.

7 En de HEER zeide: Ik heb zeer wel gezien de verdrukking mijns volks, hetwelk in Egypte is, en heb hun geschrei gehoord, van wege hunne drijvers: want Ik heb hunne smarten bekend.

8 Daarom ben Ik nedergekomen, dat Ik het verlosse uit de hand der Egyptenaren, en het opvoere uit dit land, naar een goed en ruim land, naar een land, vloeijende van melk en honig; tot de plaats der Kanaänieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebuzieten.

9 En nu, zie, het geschrei der kinderen Israëls is tot Mij gekomen; en ook heb Ik gezien de verdrukking, waarmede de Egyptenaars hen verdrukken.

10 Zoo kom nu, en Ik zal u tot Faraö zenden, opdat gij mijn volk (de kinderen Israëls) uit Egypte voert.

11 Toen zeide Mozes tot God: Wie ben ik, dat ik tot Faraö zou gaan; en dat ik de kinderen Israëls uit Egypte zou voeren?

12 Hij dan zeide: Ik zal voorzeker met u zijn, en dit zal u een teeken zijn, dat Ik u gezonden heb: wanneer gij dit volk uit Egypte geleid hebt, zult gijlieden God dienen op dezen berg.

13 Toen zeide Mozes tot God: Zie, wanneer ik kom tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: De God uwer vaderen heeft mij tot ulieden gezonden; en zij mij zeggen: Hoe is zijn naam? wat zal ik tot hen zeggen?

14 En God zeide tot Mozes: IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL! Ook zeide Hij: Alzoo zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden!

15 Toen zeide God verder tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: De HEER, de God uwer vaderen, de God van Abraham, de God van Izak, en de God van Jakob, heeft mij tot ulieden gezonden; dat is mijn naam eeuwiglijk, en dat is mijne gedachtenis van geslacht tot geslacht.

16 Ga heen, en verzamel de oudsten van Israël, en zeg tot hen: De HEER, de God uwer vaderen, is mij verschenen, de God van Abraham, Izak en Jakob, zeggende: Ik heb ulieden getrouwelijk bezocht, en hetgeen ulieden in Egypte is aangedaan;

17 Daarom heb Ik gezegd: Ik zal ulieden uit de verdrukking van Egypte opvoeren, tot het land der Kanaänieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebuzieten; tot het land, vloeijende van melk en honig.

18 En zij zullen uwe stem hooren; en gij zult gaan, gij en de oudsten van Israël, tot den koning van Egypte, en gijlieden zult tot hem zeggen: De HEER, de God der Hebreën, is ons ontmoet; zoo laat ons nu toch gaan den weg van drie dagen in de woestijn, opdat wij den HEERE onzen God offeren!

19 Doch Ik weet, dat de koning van Egypte ulieden niet zal laten gaan, ook niet door eene sterke hand.

20 Want Ik zal mijne hand uitstrekken, en Egypte slaan met al mijne wonderen, die Ik in het midden van hetzelve doen zal; daarna zal hij ulieden laten vertrekken.

21 En Ik zal dit volk genade geven in de oogen der Egyptenaren; en het zal geschieden, wanneer gijlieden uitgaan zult, zoo zult gij niet ledig uitgaan.

22 Maar *elke* vrouw zal van hare naburin, en van de waardin haars huizes, eischen zilveren vaten, en gouden vaten, en kleederen; die zult gijlieden op uwe zonen, en op

uwe dochteren leggen, en gij zult Egypte berooven.

HOOFDSTUK IV.

TOEN antwoordde Mozes, en zeide: Maar zie, zij zullen mij niet gelooven, noch mijne stem hooren: want zij zullen zeggen: De HEER is u niet verschenen!

2 En de HEER zeide tot hem: Wat is er in uwe hand? En hij zeide: Een staf.

3 En Hij zeide: Werp hem ter aarde! En hij wierp hem ter aarde. Toen werd hij tot eene slang; en Mozes vlood van haar.

4 Toen zeide de HEER tot Mozes: Strek uwe hand uit, en grijp haar bij haren staart! Toen strekte hij zijne hand uit, en vattede haar; en zij werd tot eenen staf in zijne hand.

5 Opdat zij gelooven, dat u verschenen is de HEER, de God hunner vaderen, de God van Abraham, de God van Izak, en de God van Jakob.

6 En de HEER zeide verder tot hem: Steek nu uwe hand in uwen boezem. En hij stak zijne hand in zijnen boezem; daarna trok hij ze uit, en ziet, zijne hand was melaatsch, *wit* als sneeuw.

7 En Hij zeide: Steek uwe hand wederom in uwen boezem. En hij stak zijne hand wederom in zijnen boezem; daarna trok hij ze uit zijnen boezem, en ziet, zij was weder als zijn *ander* vleesch.

8 En het zal geschieden, zoo zij u niet gelooven, noch naar de stem van het eerste teeken hooren, zoo zullen zij de stem van het laatste teeken gelooven.

9 En het zal geschieden, zoo zij ook deze twee teekenen niet gelooven, noch naar uwe stem hooren; zoo neem van de wateren der rivier, en giet ze op het drooge; zoo zullen de wateren, die gij uit de rivier zult nemen, diezelve zullen tot bloed worden op het drooge.

10 Toen zeide Mozes tot den HEER: Och Heer! ik ben geen man wel ter tale, noch van gisteren, noch van eergisteren, noch van toen af, toen Gij tot uwen knecht gesproken hebt: want ik ben zwaar van mond, en zwaar van tong.

11 En de HEER zeide tot hem: Wie heeft den mensch den mond gemaakt? of wie heeft den stommen, of dooven, of zienden, of blinden gemaakt? Ben Ik het niet, de HEER?

12 En nu ga henen, en Ik zal met uwen mond zijn, en zal u leeren, wat gij spreken zult.

13 Doch hij zeide: Och Heer! zend toch door de hand *desgenen, dien* Gij zoudt zenden.

14 Toen ontstak de toorn des HEEREN over Mozes, en Hij zeide: Is niet Aäron, de Leviet, uw broeder? Ik weet, dat hij zeer wel spreken zal, en ook, zie, hij zal uitgaan u te gemoet; wanneer hij u ziet, zoo zal hij in zijn hart verblijd zijn.

15 Gij dan zult tot hem spreken, en de woorden in zijnen mond leggen; en Ik zal met uwen mond, en met zijnen mond zijn; en Ik zal ulieden leeren, wat gij doen zult.

16 En hij zal voor u tot het volk spreken; en het zal geschieden, dat hij u tot een' mond zal zijn, en gij zult hem tot een' God zijn.

17 Neem dan dezen staf in uwe hand, waarmede gij die teekenen doen zult.

18 Toen ging Mozes heen, en keerde weder tot Jether, zijnen schoonvader, en zeide tot hem: Laat mij toch gaan, dat ik wederkeere tot mijne broederen, die in Egypte zijn, en zie, of zij nog leven. Jethro dan zeide tot Mozes: Ga in vrede!

19 Ook zeide de HEER tot Mozes in Midian: Ga heen, keer weder in Egypte, want al de mannen zijn dood, die uwe ziel zochten.

20 Mozes dan nam zijne vrouw, en zijne zonen, en voerde hen op eenen ezel, en keerde weder in Egypteland; en Mozes nam den staf Gods in zijne hand.

21 En de HEER zeide tot Mozes: Terwijl gij heentrekt, om weder in Egypte te keeren, zie toe, dat gij al de wonderen doet voor Faraö, die Ik in uwe hand gesteld heb; doch ik zal zijn hart verstokken, dat hij het volk niet zal laten gaan.

22 Dan zult gij tot Faraö zeggen: Alzoo zegt de HEER: Mijn zoon, mijn eerstgeborene, is Israël.

23 En Ik heb tot u gezegd: Laat mijnen zoon trekken, dat hij Mij diene! maar gij hebt geweigerd hem te laten trekken; zie, Ik zal uwen zoon, uwen eerstgeborenen, dooden!

24 En het geschiedde op den weg in de herberg, dat de HEER hem tegenkwam, en zocht hem te dooden.

25 Toen nam Zippora een steenen *mes* en besneed de voorhuid haars zoons, en wierp die voor zijne voeten, en zeide: Voorwaar, gij zijt mij een bloed-bruidegom!

26 En Hij liet van hem af. Toen zeide zij : Bloed-bruidegom ! van wege de besnijdenis.

27 De HEER zeide ook tot Aäron : Ga Mozes te gemoet in de woestijn. En hij ging, en ontmoette hem aan den berg Gods, en hij kuste hem.

28 En Mozes gaf Aäron te kennen al de woorden des HEEREN, die hem gezonden had, en al de teekenen, die Hij hem bevolen had.

29 Toen ging Mozes en Aäron, en zij verzamelden al de oudsten der kinderen Israëls.

30 En Aäron sprak al de woorden, die de HEER tot Mozes gesproken had ; en hij deed de teekenen voor de oogen des volks.

31 En het volk geloofde, en zij hoorden, dat de HEER de kinderen Israëls bezocht, en dat Hij hunne verdrukking zag, en zij neigden hunne hoofden, en aanbaden.

HOOFDSTUK V.

EN daarna gingen Mozes en Aäron heen, en zeiden tot Faraö : Alzoo zegt de HEER, de God van Israël : Laat mijn volk trekken, dat het Mij een feest houde in de woestijn !

2 Maar Faraö zeide : Wie is de HEER, wiens stem ik gehoorzamen zou, om Israël te laten trekken ? Ik ken den HEER niet, en ik zal ook Israël niet laten trekken.

3 Zij dan zeiden : De God der Hebreën is ons ontmoet ; zoo laat ons toch heentrekken, den weg van drie dagen in de woestijn, en den HEERE onzen God offeren, dat Hij ons niet overkome met pestilentie, of met het zwaard.

4 Toen zeide de koning van Egypte tot hen : Gij Mozes en Aäron ! waarom trekt gij het volk af van hunne werken ? gaat heen tot uwe lasten.

5 Verder zeide Faraö : Ziet, het volk des lands is alreeds *te* veel ; en zoudt gijlieden hen doen rusten van hunne lasten ?

6 Daarom beval Faraö, ten zelfden dage, aan de aandrijvers onder het volk, en deszelfs ambtlieden, zeggende :

7 Gij zult voortaan aan deze lieden geen stroo meer geven, tot het maken der tigchelsteenen, als gisteren *en* eergisteren ; laat hen zelven heengaan, en stroo voor zich zelven verzamelen.

8 En het getal der tigchelsteenen, die zij gisteren *en* eergisteren gemaakt hebben, zult gij hun opleggen, gij zult daarvan niet verminderen : want zij gaan ledig, daarom roepen zij, zeggende : Laat ons gaan, laat ons onzen God offeren !

9 Men verzware de dienst over deze mannen, dat zij daaraan te doen hebben, en zich niet vergapen op leugenachtige woorden.

10 Toen gingen de aandrijvers des volks uit, en deszelfs ambtlieden, en spraken tot het volk, zeggende : Zoo zegt Faraö : Ik zal ulieden geen stroo geven.

11 Gaat gij *zelven* heen, haalt u stroo, waar gij het vindt ; doch van uwe dienst zal niet verminderd worden.

12 Toen verstrooide zich het volk in het gansche land van Egypte, dat het stoppelen verzamelde, voor stroo.

13 En de aandrijvers drongen aan, zeggende : Voleindigt uwe werken, *elk* dagwerk op zijnen dag, gelijk toen er stroo was.

14 En de ambtlieden der kinderen Israëls, die Faraö's aandrijvers over hen gesteld hadden, werden geslagen, *en* men zeide : Waarom hebt gijlieden uw gezette werk niet voleindigd, in het maken der tigchelsteenen, gelijk te voren, alzoo ook gisteren en heden ?

15 Derhalve gingen de ambtlieden der kinderen Israëls, en schreeuwden tot Faraö, zeggende : Waarom doet gij uwen knechten alzoo ?

16 Aan uwe knechten wordt geen stroo gegeven, en zij zeggen tot ons : Maakt de tigchelsteenen ; en ziet, uwe knechten worden geslagen, doch de schuld is uws volks !

17 Hij dan zeide : Gijlieden gaat ledig, ledig gaat gij ; daarom zegt gij : Laat ons gaan, laat ons den HEERE offeren !

18 Zoo gaat nu heen, arbeidt ; doch stroo zal u niet gegeven worden : evenwel zult gij het getal der tigchelsteenen leveren.

19 Toen zagen de ambtlieden der kinderen Israëls, dat het kwalijk met hen stond, dewijl men zeide : Gij zult niet minderen van uwe tigchelsteenen, *van* het dagwerk op zijnen dag.

20 En zij ontmoetten Mozes en Aäron, die tegen hen over stonden, toen zij van Faraö uitgingen,

21 En zeiden tot hen : De HEER zie op u, en rigte *het !* dewijl dat gij onzen reuk hebt stinkende gemaakt voor Faraö, en voor

zijne knechten, gevende een zwaard in hunne handen, om ons te dooden.

22 Toen keerde Mozes weder tot den HEERE, en zeide: Heer! waarom hebt Gij dit volk kwaad gedaan? Waarom hebt Gij mij nu gezonden?

23 Want van toen af, dat ik tot Faraö ben ingegaan, om in uwen naam te spreken, heeft hij dit volk kwaad gedaan; en Gij hebt uw volk geenszins verlost.

24 Toen zeide de HEER tot Mozes: Nu zult gij zien, wat Ik aan Faraö doen zal: want door eene magtige hand zal hij hen laten trekken, ja door eene magtige hand zal hij hen uit zijn land drijven.

HOOFDSTUK VI.

VERDER sprak God tot Mozes, en zeide tot hem: Ik ben de HEER.

2 En Ik ben aan Abraham, Izak en Jakob verschenen, als God de Almagtige; doch met mijnen naam HEERE ben Ik hun niet bekend geweest.

3 En ook heb Ik mijn verbond met hen opgerigt, dat Ik hun geven zou het land Kanaän, het land hunner vreemdelingschappen, waarin zij vreemdelingen geweest zijn.

4 En ook heb Ik gehoord het gekerm der kinderen Israëls, die de Egyptenaars in dienstbaarheid houden, en Ik heb aan mijn verbond gedacht.

5 Derhalve zeg tot de kinderen Israëls: Ik ben de HEER! en Ik zal ulieden uitleiden van onder de lasten der Egyptenaren, en Ik zal u redden uit hunne dienstbaarheid, en zal u verlossen door eenen uitgestrekten arm, en door groote gerigten;

6 En Ik zal ulieden tot mijn volk aannemen, en Ik zal u tot eenen God zijn; en gijlieden zult bekennen, dat Ik de HEER, uw God, ben, die u uitleid van onder de lasten der Egyptenaren.

7 En Ik zal ulieden brengen in dat land, waarover Ik mijne hand opgeheven heb, dat Ik het aan Abraham, Izak en Jakob geven zou; en Ik zal het ulieden geven tot een erfdeel, Ik, de HEER!

8 En Mozes sprak alzoo tot de kinderen Israëls; doch zij hoorden naar Mozes niet, van wege de benaauwdheid des geestes, en van wege de harde dienstbaarheid.

9 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

10 Ga heen, spreek tot Faraö, den koning van Egypte, dat hij de kinderen Israëls uit zijn land trekken late.

11 Doch Mozes sprak voor den HEER, zeggende: Zie, de kinderen Israëls hebben naar mij niet gehoord, hoe zou mij dan Faraö hooren? daartoe ben ik onbesneden van lippen.

12 Evenwel sprak de HEER tot Mozes en tot Aäron, en gaf hun bevel aan de kinderen Israëls, en aan Faraö, den koning van Egypte, om de kinderen Israëls uit Egpteland te leiden.

13 Dit zijn de hoofden van *ieder* huis hunner vaderen: de zonen van Ruben, den eerstgeborenen van Israël, zijn Hanoch en Pallu, Hezron en Charmi; dit zijn de huisgezinnen van Ruben.

14 En de zonen van Simeon: Jemuël, en Jamin, en Ohad, en Jachin, en Zohar, en Saul, de zoon eener Kanaänietische; dit zijn de huisgezinnen van Simeon.

15 Dit nu zijn de namen der zonen van Levi, naar hunne geboorten: Gerson, en Kehat, en Merári. En de jaren des levens van Levi waren honderd zeven en dertig jaren.

16 De zonen van Gerson: Libni en Simei, naar hunne huisgezinnen.

17 En de zonen van Kehat: Amram, en Jizhar, en Hebron, en Uzziël; en de jaren des levens van Kehat waren honderd drie en dertig jaren.

18 En de zonen van Merári: Machli en Mûsi; dit zijn de huisgezinnen van Levi, naar hunne geboorten.

19 En Amram nam Jochébed, zijne moei, zich tot eene huisvrouw, en zij baarde hem Aäron en Mozes; en de jaren des levens van Amram waren honderd zeven en dertig jaren.

20 En de zonen van Jizhar: Korah, en Nefeg, en Zichri.

21 En de zonen van Uzziël: Misaël, en Elzafan, en Sithri.

22 En Aäron nam zich tot eene vrouw Elisêba, dochter van Amminádab, zuster van Nahesson; en zij baarde hem Nadab en Abihu, Eleázar en Ithamar.

23 En de zonen van Korah waren, Assir, en Elkana, en Abiásaf; dit zijn de huisgezinnen der Korachieten.

24 En Eleázar, de zoon van Aäron, nam voor zich één van de dochteren van Putiël tot eene vrouw; en zij baarde hem Pinehas. Dit zijn de hoofden van de vaderen

der Levieten, naar hunne huisgezinnen.
25 Dit is Aäron en Mozes, tot welken de HEER zeide: Leidt de kinderen Israëls uit Egypteland, naar hunne heiren.
26 Dezen zijn het, die tot Faraö, den koning van Egypte, spraken, opdat zij de kinderen Israëls uit Egypte leidden; dit is Mozes en Aäron.
27 En het geschiedde ten dien dage, als de HEER tot Mozes sprak in Egypteland;
28 Zoo sprak de HEER tot Mozes, zeggende: Ik ben de HEER! spreek tot Faraö, den koning van Egypte, alles, wat Ik tot u spreek.
29 Toen zeide Mozes voor het aangezigt des HEEREN: Zie, ik ben onbesneden van lippen, hoe zal dan Faraö naar mij hooren?

HOOFDSTUK VII.

TOEN zeide de HEER tot Mozes: Zie, Ik heb u *tot* eenen God gezet over Faraö; en Aäron, uw broeder, zal uw profeet zijn.
2 Gij zult spreken alles, wat Ik u gebieden zal; en Aäron, uw broeder, zal tot Faraö spreken, dat hij de kinderen Israëls uit zijn land trekken laat.
3 Doch Ik zal Faraö's hart verharden; en Ik zal mijne teekenen en mijne wonderheden in Egypteland vermenigvuldigen.
4 Faraö nu zal naar ulieden niet hooren, en Ik zal mijne hand aan Egypte leggen, en voeren mijne heiren, mijn volk, de kinderen Israëls, uit Egypteland, door groote gerigten.
5 Dan zullen de Egyptenaars weten, dat Ik de HEER ben, wanneer Ik mijne hand over Egypte uitstrekke, en de kinderen Israëls uit het midden van hen uitleide.
6 Toen deed Mozes en Aäron, als hun de HEER geboden had, alzoo deden zij.
7 En Mozes was tachtig jaar oud, en Aäron was drie en tachtig jaar oud, toen zij tot Faraö spraken.
8 En de HEER sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende:
9 Wanneer Faraö tot ulieden spreken zal, zeggende: Doet een wondertecken voor ulieden; zoo zult gij tot Aäron zeggen: Neem uwen staf, en werp *hem* voor Faraö's aangezigt neder, hij zal tot een' draak worden.
10 Toen ging Mozes en Aäron tot Faraö henen in, en deden alzoo, gelijk de HEER geboden had; en Aäron wierp zijnen staf neder voor Faraö's aangezigt, en voor het aangezigt zijner knechten, en hij werd tot een' draak.
11 Faraö nu riep ook de wijzen en de guichelaars; en de egyptische toovenaars deden ook alzoo met hunne bezweringen.
12 Want een iegelijk wierp zijnen staf neder, en zij werden tot draken; maar Aärons staf verslond hunne staven.
13 Doch Farao's hart verstokte, zoodat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEER gesproken had.
14 Toen zeide de HEER tot Mozes: Faraö's hart is zwaar; hij weigert het volk te laten trekken.
15 Ga heen tot Faraö in den morgenstond, zie, hij zal uitgaan naar het water toe, zoo stel u tegen hem over aan den oever der rivier; en den staf, die in eene slang is veranderd geweest, zult gij in uwe hand nemen.
16 En gij zult tot hem zeggen: De HEER, de God der Hebreën, heeft mij tot u gezonden, zeggende: Laat mijn volk trekken, dat het Mij diene in de woestijn! doch zie, gij hebt tot nu toe niet gehoord.
17 Zoo zegt de HEER: Daaraan zult gij weten, dat Ik de HEER ben; zie, Ik zal met dezen staf, die in mijne hand is, op het water, dat in deze rivier is, slaan, en het zal in bloed veranderd worden.
18 En de visch in de rivier zal sterven, zoodat de rivier zal stinken; en de Egyptenaars zullen vermoeid worden, dat zij het water uit de rivier drinken mogen.
19 Verder zeide de HEER tot Mozes: Zeg tot Aäron: Neem uwen staf, en steek uwe hand uit over de wateren der Egyptenaren, over hunne stroomen, over hunne rivieren, en over hunne poelen, en over alle vergadering hunner wateren, dat zij bloed worden; en er zij bloed in het gansche Egypteland, beide in houten en in steenen *vaten!*
20 Mozes nu en Aäron deden alzoo, gelijk de HEER geboden had; en hij hief den staf op, en sloeg het water, dat in de rivier was, voor de oogen van Faraö, en voor de oogen van zijne knechten; en al het water in de rivier werd in bloed veranderd.
21 En de visch, die in de rivier was, stierf; en de rivier stonk, zoodat de Egyptenaars het water uit de rivier niet drinken konden; en er was bloed in het gansche Egypteland.

22 Doch de egyptische toovenaars deden *ook* alzoo met hunne bezweringen; zoodat Faraö's hart verstokte, en hij hoorde naar hen niet, gelijk als de HEER gesproken had.

23 En Faraö keerde zich om, en ging naar zijn huis; en hij zettede zijn hart daar ook niet op.

24 Doch alle Egyptenaars groeven rondom de rivier, om water te drinken: want zij konden van het water der rivier niet drinken.

25 Alzoo werden zeven dagen vervuld, nadat de HEER de rivier geslagen had.

HOOFDSTUK VIII.

DAARNA zeide de HEER tot Mozes: Ga in tot Faraö, en zeg tot hem: Zoo zegt de HEER: Laat mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.

2 En indien gij het weigert te laten trekken, zie, zoo zal Ik uwe gansche landpale met vorschen slaan;

3 Dat de rivier van vorschen zal krielen; die zullen opkomen, en in uw huis komen, en in uwe slaapkamer, ja op uw bed; ook in de huizen uwer knechten, en op uw volk, en in uwe bakovens, en in uwe baktroggen.

4 En de vorschen zullen opkomen, op u, en op uw volk, en op al uwe knechten.

5 Verder zeide de HEER tot Mozes: Zeg tot Aäron: Strek uwe hand uit met uwen staf, over de stroomen, en over de rivieren, en over de poelen; en doe vorschen opkomen over Egypteland.

6 En Aäron strekte zijne hand uit over de wateren van Egypte, en er kwamen vorschen op en bedekten Egypteland.

7 Toen deden de toovenaars ook alzoo, met hunne bezweringen; en zij deden vorschen over Egypteland opkomen.

8 En Faraö riep Mozes en Aäron, en zeide: Bidt vuriglijk tot den HEERE, dat Hij de vorschen van mij en van mijn volk wegneme; zoo zal ik het volk trekken laten, dat zij den HEERE offeren.

9 Doch Mozes zeide tot Faraö: Heb de eere boven mij! Tegen wanneer zal ik voor u, en voor uwe knechten, en voor uw volk, vuriglijk bidden, om deze vorschen van u en van uwe huizen te verdelgen, dat zij alleen in de rivier overblijven?

10 Hij dan zeide: Tegen morgen. En hij zeide: Het zij naar uw woord, opdat gij weet, dat er niemand is, gelijk de HEER onze God.

11 Zoo zullen de vorschen van u, en van uwe huizen, en van uwe knechten, en van uw volk wijken; zij zullen alleen in de rivier overblijven.

12 Toen ging Mozes en Aäron uit van Faraö; en Mozes riep tot den HEERE, ter oorzake der vorschen, die Hij Faraö had opgelegd.

13 En de HEER deed naar het woord van Mozes; en de vorschen stierven, uit de huizen, uit de voorzalen, en uit de velden.

14 En zij vergaderden ze zamen bij hoopen, en het land stonk.

15 Toen nu Faraö zag, dat er ademing was, verzwaarde hij zijn hart, dat hij naar hen niet hoorde, gelijk als de HEER gesproken had.

16 Verder zeide de HEER tot Mozes: Zeg tot Aäron: Strek uwen staf uit, en sla het stof der aarde, dat het tot luizen worde, in het gansche Egypteland.

17 En zij deden alzoo: want Aäron strekte zijne hand uit met zijnen staf, en sloeg het stof der aarde, en er werden vele luizen aan de menschen, en aan het vee; al het stof der aarde werd luizen, in het gansche Egypteland.

18 De toovenaars deden ook alzoo met hunne bezweringen, opdat zij luizen voortbragten; doch zij konden niet; zoo waren de luizen aan de menschen, en aan het vee.

19 Toen zeiden de toovenaars tot Faraö: Dit is Gods vinger! Doch Faraö's hart verstijfde, zoodat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEER gesproken had.

20 Verder zeide de HEER tot Mozes: Maak u morgen vroeg op, en stel u voor Faraö's aangezigt; zie, hij zal aan het water uitgaan, en zeg tot hem: Zoo zegt de HEER: Laat mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.

21 Want zoo gij mijn volk niet laat trekken, zie, zoo zal Ik eene vermenging van ongedierte zenden op u, en op uwe knechten, en op uw volk, en in uwe huizen; alzoo dat de huizen der Egyptenaren met deze vermenging zullen vervuld worden, en ook het aardrijk, waarop zij zijn.

22 En Ik zal ten dien dage het land Gosen, waarin mijn volk woont, afzonderen, dat dáár geen vermenging van ongedierte zij, opdat gij weet, dat Ik, de HEER, in het midden dezes lands ben.

23 En Ik zal eene verlossing zetten tusschen mijn volk en tusschen uw volk : tegen morgen zal dit teeken geschieden!
24 En de HEER deed alzoo; en er kwam eene zware vermenging van ongedierte in het huis van Faraö, en in de huizen van zijne knechten, en over het gansche Egypteland; het land werd verdorven van deze vermenging.
25 Toen riep Faraö Mozes en Aäron, en zeide : Gaat heen, en offert uwen God in dit land.
26 Mozes dan zeide : Het is niet regt, dat men alzoo doe : want wij zouden der Egyptenaren gruwel den HEERE onzen God mogen offeren; zie, indien wij der Egyptenaren gruwel voor hunne oogen offerden, zouden zij ons niet steenigen?
27 Laat ons den weg van drie dagen in de woestijn gaan, dat wij den HEERE onzen God offeren, gelijk Hij tot ons zeggen zal.
28 Toen zeide Faraö : Ik zal u trekken laten, dat gijlieden den HEERE uwen God offert in de woestijn; alleen, dat gijlieden in het gaan geenszins te verre trekt! Bidt vuriglijk voor mij.
29 Mozes nu zeide : Zie, ik ga van u, en zal tot den HEERE vuriglijk bidden, dat deze vermenging van ongedierte van Faraö, van zijne knechten, en van zijn volk morgen wegwijke! Alleenlijk, dat Faraö niet meer bedriegelijk handele, dit volk niet latende gaan, om den HEERE te offeren.
30 Toen ging Mozes uit van Faraö, en bad vuriglijk tot den HEERE.
31 En de HEER deed naar het woord van Mozes, en de vermenging van ongedierte week van Faraö, van zijne knechten, en van zijn volk : er bleef niet één over.
32 Doch Faraö verzwaarde zijn hart ook op ditmaal, en hij liet het volk niet trekken.

HOOFDSTUK IX.

DAARNA zeide de HEER tot Mozes : Ga in tot Faraö, en spreek tot hem : Alzoo zegt de HEER, de God der Hebreën : Laat mijn volk trekken, dat het Mij diene.
2 Want zoo gij hen weigert te laten trekken, en gij hen nog met geweld ophoudt,
3 Zie, de hand des HEEREN zal zijn over uw vee, dat in het veld is, over de paarden, over de ezelen, over de kemelen, over de runderen, en over het klein vee, door eene zeer zware pestilentie.
4 En de HEER zal eene afzondering maken tusschen het vee der Israëlieten, en tusschen het vee der Egyptenaren, dat er niets sterve van al wat van de kinderen Israëls is.
5 En de HEER bestemde eenen zekeren tijd, zeggende : Morgen zal de HEER deze zaak in dit land doen.
6 En de HEER deed deze zaak des anderen daags; en al het vee der Egyptenaren stierf, maar van het vee der kinderen Israëls stierf niet één.
7 En Faraö zond er heen, en ziet, van het vee van Israël was niet tot één toe gestorven. Doch het hart van Faraö werd verzwaard, en hij liet het volk niet trekken.
8 Toen zeide de HEER tot Mozes en tot Aäron : Neemt gijlieden uwe vuisten vol asch uit den oven; en Mozes strooije die naar den hemel voor de oogen van Faraö.
9 En zij zal tot klein stof worden over het gansche Egypteland; en zij zal aan de menschen, en aan het vee worden tot zweren, uitbrekende met blaren, in het gansche Egypteland.
10 En zij namen asch uit den oven, en stonden voor Faraö's aangezigt; en Mozes strooide die naar den hemel; toen werden er zweren, uitbrekende met blaren, aan de menschen en aan het vee;
11 Alzoo dat de toovenaars voor Mozes niet staan konden, van wege de zweren : want aan de toovenaars waren zweren, en aan al de Egyptenaren.
12 Doch de HEER verstokte Faraö's hart, dat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEER tot Mozes gesproken had.
13 Toen zeide de HEER tot Mozes : Maak u morgen vroeg op, en stel u voor Faraö's aangezigt, en zeg tot hem : Zoo zegt de HEER, de God der Hebreën : Laat mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.
14 Want ditmaal zal Ik al mijne plagen in uw hart zenden, en over uwe knechten, en over uw volk, opdat gij weet, dat er niemand is gelijk Ik, op de gansche aarde.
15 Want nu heb Ik mijne hand uitgestrekt, opdat Ik u en uw volk met de pestilentie zou slaan, en dat gij van de aarde zoudt verdelgd worden.
16 Maar waarlijk, daarom heb Ik u verwekt, opdat Ik mijne kracht *aan* u betoonde, en opdat men mijnen naam vertelle op de gansche aarde.
17 Verheft gij u zelven nog tegen mijn

volk, dat gij het niet wilt trekken laten;
18 Zie, Ik zal morgen omtrent dezen tijd eenen zeer zwaren hagel doen regenen, desgelijke in Egypte niet geweest is van dien dag af, dat het gegrond is, tot nu toe.
19 En nu, zend heen, vergader uw vee, en alles wat gij op het veld hebt; alle mensch en gedierte, dat op het veld gevonden zal worden, en niet in huis verzameld zal zijn, als deze hagel op hen vallen zal, zoo zullen zij sterven.
20 Wie onder Faraö's knechten des HEEREN woord vreesde, die deed zijne knechten en zijn vee in de huizen vlieden.
21 Doch die zijn hart niet zettede tot des HEEREN woord, die liet zijne knechten en zijn vee op het veld.
22 Toen zeide de HEER tot Mozes: Strek uwe hand uit naar den hemel, en er zal hagel zijn in het gansche Egypteland; over de menschen, en over het vee, en over al het kruid des velds in Egypteland.
23 Toen strekte Mozes zijnen staf naar den hemel; en de HEER gaf donder en hagel, en het vuur schoot naar de aarde; en de HEER liet hagel regenen over Egypteland.
24 En er was hagel, en vuur in het midden des hagels vervangen; hij was zeer zwaar, desgelijke is in het gansche Egypteland nooit geweest, sedert het tot een volk geweest is.
25 En de hagel sloeg, in het gansche Egypteland, alles wat op het veld was, van de menschen af tot de beesten toe; ook sloeg de hagel al het kruid des velds, en verbrak al het geboomte des velds.
26 Alleen in het land Gosen, waar de kinderen Israëls waren, dáár was geen hagel.
27 Toen schikte Faraö heen, en hij riep Mozes en Aäron, en zeide tot hen: Ik heb mij ditmaal verzondigd; de HEER is regtvaardig, ik daarentegen en mijn volk zijn goddeloozen!
28 Bidt vuriglijk tot den HEERE, (want het is genoeg) dat geen donder Gods noch hagel meer zij; dan zal ik ulieden trekken laten, en gij zult niet langer blijven.
29 Toen zeide Mozes tot hem: Wanneer ik ter stad uitgegaan zal zijn, zoo zal ik mijne handen uitbreiden voor den HEERE; de donder zal ophouden, en de hagel zal niet meer zijn; opdat gij weet, dat de aarde des HEEREN is!
30 Nogtans u en uwe knechten aangaande, weet ik, dat gijlieden voor het aangezigt van den HEERE God nog niet vreezen zult.
31 Het vlas nu en de gerst werd geslagen: want de gerst was in de aar, en het vlas was in den halm.
32 Maar de tarwe en spelt werden niet geslagen, want zij waren bedekt.
33 Zoo ging Mozes van Faraö ter stad uit, en breidde zijne handen tot den HEERE; en de donder en de hagel hielden op, en de regen werd niet *meer* uitgegoten op de aarde.
34 Toen Faraö zag, dat de regen en hagel, en de donder ophielden, zoo verzondigde hij zich verder, en hij verzwaarde zijn hart, hij en zijne knechten.
35 Alzoo werd Faraö's hart verstokt, dat hij de kinderen Israëls niet trekken liet, gelijk als de HEER gesproken had door Mozes.

HOOFDSTUK X.

DAARNA zeide de HEER tot Mozes: Ga in tot Faraö, want Ik heb zijn hart verzwaard, ook het hart zijner knechten, opdat Ik deze mijne teekenen in het midden van hem zettede;
2 En opdat gij, voor de ooren uwer kinderen en uwer kindskinderen, moogt vertellen, wat Ik in Egypte uitgerigt heb, en mijne teekenen, die Ik onder hen gesteld heb; opdat gijlieden weet, dat Ik de HEER ben.
3 Zoo ging Mozes en Aäron tot Faraö, en zeiden tot hem: Zoo zegt de HEER, de God der Hebreën: Hoe lang weigert gij u voor mijn aangezigt te vernootmoedigen? Laat mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.
4 Want indien gij weigert mijn volk te laten trekken; zie, zoo zal Ik morgen sprinkhanen in uwe landpale brengen.
5 En zij zullen het gezigt des lands bedekken, alzoo dat men de aarde niet zal kunnen zien; en zij zullen afeten het overige van hetgeen ontkomen is, hetgeen ulieden overgebleven was van den hagel; zij zullen ook al het geboomte afeten, dat ulieden uit het veld voortkomt.
6 En zij zullen vervullen uwe huizen, en de huizen van al uwe knechten, en de huizen van alle Egyptenaren; dewelke uwe vaders, noch de vaderen uwer vaders niet gezien hebben, van dien dag af, dat zij op den aardbodem geweest zijn, tot op dezen

dag. En hij keerde zich om, en ging uit van Faraö.

7 En de knechten van Faraö zeiden tot hem : Hoe lang zal ons deze tot eenen strik zijn? laat de mannen trekken, dat zij den HEERE hunnen God dienen! weet gij nog niet, dat Egypte verdorven is?

8 Toen werden Mozes en Aäron weder tot Faraö gebragt, en hij zeide tot hen : Gaat henen, dient den HEERE uwen God! wie en wie zijn zij, die gaan zullen?

9 En Mozes zeide : Wij zullen gaan met onze jonge en met onze oude lieden; met onze zonen en met onze dochteren, met onze schapen en met onze runderen zullen wij gaan : want wij hebben een feest des HEEREN.

10 Toen zeide hij tot hen : De HEER zij alzoo met ulieden, gelijk ik u en uwe kleine kinderen zal trekken laten! ziet toe, want er is kwaad voor ulieder aangezigt!

11 Niet alzoo! gij mannen, gaat nu heen, en dient den HEERE, want dat hebt gijlieden verzocht! En men dreef hen uit van Faraö's aangezigt.

12 Toen zeide de HEER tot Mozes : Strek uwe hand uit over Egypteland, om de sprinkhanen, dat zij opkomen over Egypteland, en al het kruid des lands opeten, al wat de hagel heeft overig gelaten.

13 Toen strekte Mozes zijnen staf over Egypteland, en de HEER bragt eenen oostewind in dat land, dien geheelen dag en dien ganschen nacht; het geschiedde des morgens, dat de oostewind de sprinkhanen opbragt.

14 En de sprinkhanen kwamen op over het gansche Egypteland, en lieten zich neder aan al de palen der Egyptenaren, zeer zwaar; vóór dezen zijn dergelijke sprinkhanen, als deze, nooit geweest, en na dezen zullen er zulke niet wezen :

15 Want zij bedekten het gezigt des ganschen lands, alzoo dat het land verduisterd werd; en zij aten al het kruid des lands op, en al de vruchten der boomen, die de hagel had overig gelaten; en er bleef niets groens aan de boomen, noch aan de kruiden des velds, in het gansche Egypteland.

16 Toen haastte Faraö, om Mozes en Aäron te roepen, en zeide : Ik heb gezondigd tegen den HEERE uwen God, en tegen ulieden.

17 En nu vergeeft mij toch mijne zonde alleen ditmaal, en bidt vuriglijk tot den HEERE uwen God, dat Hij slechts dezen dood van mij wegneme.

18 En hij ging uit van Faraö, en bad vuriglijk tot den HEERE.

19 Toen keerde de HEER eenen zeer sterken westewind, die hief de sprinkhanen op, en wierp ze in de Schelfzee; er bleef niet één sprinkhaan overig in al de landpalen van Egypte.

20 Doch de HEER verstokte Faraö's hart, dat hij de kinderen Israëls niet liet trekken.

21 Toen zeide de HEER tot Mozes : Strek uwe hand uit naar den hemel, en er zal duisternis komen over Egypteland, dat men de duisternis tasten zal.

22 Als Mozes zijne hand uitstrekte naar den hemel, werd er eene dikke duisternis in het gansche Egypteland, drie dagen.

23 Zij zagen de één den anderen niet, er stond ook niemand op van zijne plaats, in drie dagen; maar bij al de kinderen Israëls was het licht in hunne woningen.

24 Toen riep Faraö Mozes, en zeide : Gaat heen, dient den HEER! alleen uwe schapen en uwe runderen zullen vast blijven; ook zullen uwe kinderkens met u gaan.

25 Doch Mozes zeide : Ook zult gij slagtofferen en brandofferen in onze handen geven, die wij den HEERE onzen God doen mogen;

26 En ons vee zal ook met ons gaan, er zal niet een klaauw achterblijven, want van hetzelve zullen wij nemen, om den HEERE onzen God te dienen : want wij weten niet, waarmede wij den HEERE onzen God dienen zullen, totdat wij dáár komen.

27 Doch de HEER verhardde Faraö's hart; en hij wilde hen niet laten trekken.

28 Maar Faraö zeide tot hem : Ga van mij! wacht u, dat gij niet meer mijn aangezigt ziet : want op welken dag gij mijn aangezigt zult zien, zult gij sterven!

29 Mozes nu zeide : Gij hebt regt gesproken; ik zal niet meer uw aangezigt zien!

HOOFDSTUK XI.

(WANT de HEER had tot Mozes gesproken : Ik zal nog één plaag over Faraö, en over Egypte brengen, daarna zal hij ulieden van hier trekken laten; als hij u geheellijk zal trekken laten, zoo zal hij u haastelijk van hier uitdrijven.

2 Spreek nu voor de ooren des volks, dat
ieder man van zijnen naasten, en iedere
vrouw van hare naaste zilveren vaten en
gouden vaten eische.
3 En de HEER gaf het volk genade, in de
oogen der Egyptenaren: ook was de man
Mozes zeer groot in Egypteland voor de
oogen van Faraö's knechten, en voor de
oogen des volks.)
4 Verder zeide Mozes: Zoo heeft de HEER
gezegd: Omtrent middernacht zal ik uit-
gaan door het midden van Egypte;
5 En alle eerstgeborenen in Egypteland
zullen sterven, van Faraö's eerstgeborenen
af, die op zijnen troon zitten zou, tot den
eerstgeborenen der dienstmaagd, die achter
den molen is, en alle eerstgeborenen van
het vee.
6 En er zal een groot geschrei zijn in het
gansche Egypteland, desgelijke nooit ge-
weest is, en desgelijke niet meer wezen
zal.
7 Maar bij alle kinderen Israëls zal niet
een hond zijne tong verroeren, van de
menschen af tot de beesten toe; opdat gij-
lieden weet, dat de HEER tusschen de Egyp-
tenaren en tusschen de Israëlieten eene af-
zondering maakt.
8 Dan zullen al deze uwe knechten tot
mij afkomen, en zich voor mij neigen,
zeggende: Trek uit, gij en al het volk, dat
uwe voetstappen volgt; en daarna zal ik
uitgaan. En hij ging uit van Faraö in hitte
des toorns.
9 De HEER dan had tot Mozes gesproken:
Faraö zal naar ulieden niet hooren, opdat
mijne wonderen in Egypteland vermenig-
vuldigd worden.
10 En Mozes en Aäron hebben al deze won-
deren gedaan voor Faraö's aangezigt; doch
de HEER verhardde Faraö's hart, dat hij de
kinderen Israëls uit zijn land niet trekken
liet.

HOOFDSTUK XII.

DE HEER nu had tot Mozes en tot Aäron
in Egypteland gesproken, zeggende:
2 Deze zelfde maand zal ulieden het hoofd
der maanden zijn; zij zal u de eerste van
de maanden des jaars zijn.
3 Spreekt tot de gansche vergadering van
Israël, zeggende: Aan den tienden dezer
maand neme een iegelijk een lam, naar
de huizen der vaderen, een lam voor een
huis.
4 Maar indien een huis te klein is voor een
lam, zoo neme hij het en zijn nabuur, de
naaste aan zijn huis, naar het getal der zie-
len, een iegelijk naar dat hij eten kan; gij
zult rekening maken naar het lam.
5 Gij zult een volkomen lam hebben, een
manneken, één jaar oud; van de schapen of
van de geitenbokken zult gij het nemen.
6 En gij zult het in bewaring hebben tot
den veertienden dag dezer maand; en de
gansche gemeente der vergadering van
Israël zal het slagten tusschen twee avon-
den.
7 En zij zullen van het bloed nemen, en
strijken het aan de beide zijposten, en aan
den bovendorpel, aan de huizen, in welke
zij het eten zullen.
8 En zij zullen het vleesch eten in denzelf-
den nacht, aan het vuur gebraden, met
ongezuurde brooden; zij zullen het met
bittere saus eten.
9 Gij zult daarvan niet raauw eten, ook
geenszins in water gezoden; maar aan het
vuur gebraden, zijn hoofd, met zijne schenk-
kelen en met zijn ingewand.
10 Gij zult daarvan ook niet laten over-
blijven tot den morgen; maar hetgeen daar-
van overblijft tot den morgen zult gij met
vuur verbranden.
11 Aldus nu zult gij het eten: uwe len-
denen zullen opgeschort zijn, uwe schoenen
aan uwe voeten, en uw staf in uwe hand;
en gij zult het met haast eten; het is des
HEEREN pascha.
12 Want Ik zal in dezen nacht door Egyp-
teland gaan, en alle eerstgeborenen in
Egypteland slaan, van de menschen af tot
de beesten toe; en Ik zal gerigten oefenen
aan al de goden der Egyptenaren, Ik, de
HEER!
13 En dat bloed zal ulieden tot een teeken
zijn aan de huizen, waarin gij zijt; wanneer
Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan:
en er zal geene plaag onder ulieden ten
verderve zijn, wanneer Ik Egypteland slaan
zal.
14 En deze dag zal ulieden wezen ter ge-
dachtenis, en gij zult hem den HEERE tot
een feest vieren; gij zult hem vieren
onder uwe geslachten tot eene eeuwige in-
zetting.
15 Zeven dagen zult gijlieden ongezuurde
brooden eten; maar aan den eersten dag
zult gij het zuurdeeg wegdoen uit uwe
huizen: want wie het gedesemde eet, van

den eersten dag af tot op den zevenden dag, diezelve ziele zal uitgeroeid worden uit Israël.

16 En op den eersten dag zal er eene heilige verzameling zijn; ook zult gij eene heilige verzameling hebben op den zevenden dag: er zal geen werk op dezelven gedaan worden; maar wat van iedere ziel gegeten zal worden, datzelve alleen mag van ulieden toegemaakt worden.

17 Zoo onderhoudt dan de ongezuurde brooden, dewijl Ik even aan denzelfden dag ulieder heiren uit Egpteland geleid zal hebben; daarom zult gij dezen dag houden, onder uwe geslachten, tot eene eeuwige inzetting.

18 In de eerste *maand,* aan den veertienden dag der maand, in den avond, zult gij ongezuurde brooden eten, tot den een en twintigsten dag der maand, in den avond.

19 Dat er zeven dagen lang geen zuurdesem in uwe huizen gevonden worde! want al wie het gedesemde eten zal, dezelve ziele zal uit de vergadering van Israël uitgeroeid worden, hij zij een vreemdeling of een ingeborene des lands.

20 Gij zult niets eten, dat gedesemd is; in al uwe woningen zult gij ongezuurde brooden eten.

21 Mozes dan riep al de oudsten van Israël, en zeide tot hen: Leest uit, en neemt u lammeren voor uwe huisgezinnen, en slagt het pascha.

22 Neemt dan een bundelken hijzop, en doopt het in het bloed, dat in een bekken zal wezen; en strijkt aan den bovendorpel, en aan de beide zijposten van dat bloed, hetwelk in het bekken zijn zal; doch u aangaande, niemand zal uitgaan uit de deur van zijn huis, tot aan den morgen.

23 Want de HEER zal dóórgaan, om de Egyptenaren te slaan; doch wanneer Hij het bloed zien zal aan den bovendorpel, en aan de twee zijposten, zoo zal de HEER de deur voorbijgaan, en den verderver niet toelaten in uwe huizen te komen om te slaan.

24 Onderhoudt dan deze zaak, tot eene inzetting voor u en voor uwe kinderen, tot in eeuwigheid.

25 En het zal geschieden, als gij in dat land komt, dat u de HEER geven zal, gelijk Hij gesproken heeft, zoo zult gij deze dienst onderhouden.

26 En het zal geschieden, wanneer uwe kinderen tot u zullen zeggen: Wat hebt gij daar voor eene dienst?

27 Zoo zult gij zeggen: Dit is den HEERE een paasch-offer, die voor de huizen der kinderen Israëls voorbijging in Egypte, toen Hij de Egyptenaars sloeg, en onze huizen bevrijdde! Toen boog zich het volk en neigde zich.

28 En de kinderen Israëls gingen en deden het; gelijk als de HEER Mozes en Aäron geboden had, alzoo deden zij.

29 En het geschiedde ter middernacht, dat de HEER al de eerstgeborenen in Egypteland sloeg, van den eerstgeborenen van Faraö af, die op zijnen troon zitten zou, tot op den eerstgeborenen van den gevangenen, die in het gevangenhuis was, en alle eerstgeborenen der beesten.

30 En Faraö stond op bij nacht, hij en al zijne knechten, en al de Egyptenaars; en er was een groot geschrei in Egypte: want er was geen huis waarin niet een doode was.

31 Toen riep hij Mozes en Aäron in den nacht, en zeide: Maakt u op, trekt uit het midden van mijn volk, zoo gijlieden als de kinderen van Israël; en gaat heen, dient den HEERE, gelijk gijlieden gesproken hebt.

32 Neemt ook met u uwe schapen en uwe runderen, zoo als gijlieden gesproken hebt, en gaat heen, en zegent mij ook.

33 En de Egyptenaars hielden sterk aan bij het volk, haastende, om die uit het land te drijven: want zij zeiden: Wij zijn allen dood!

34 En het volk nam zijn deeg op, eer het gedesemd was, hunne deegklompen, gebonden in hunne kleederen, op hunne schouderen.

35 De kinderen Israëls nu hadden gedaan naar het woord van Mozes, en hadden van de Egyptenaren geëischt zilveren vaten, en gouden vaten, en kleederen.

36 Daartoe had de HEER het volk genade gegeven in de oogen der Egyptenaren, dat zij hun hunne begeerte deden; en zij beroofden de Egyptenaren.

37 Alzoo reisden de kinderen Israëls uit van Rámeses naar Sukkoth, omtrent zes honderd duizend te voet, mannen alleen, behalve de kinderkens.

38 En veel vermengd volk trok ook met hen op, en schapen, en runderen, gansch veel vee.

39 En zij bakten van het deeg, dat zij uit Egypte gebragt hadden, ongezuurde koeken, want het was niet gedesemd: overmits zij uit Egypte uitgedreven werden, zoodat zij niet vertoeven konden, noch ook tering voor zich bereiden.

40 De *tijd* nu der woning, die de kinderen Israëls in Egypte gewoond hebben, is vier honderd jaren, en dertig jaren.

41 En het geschiedde ten einde van de vier honderd en dertig jaren, zoo is het even op denzelfden dag geschied, dat al de heiren des HEEREN uit Egypteland gegaan zijn.

42 Dezen nacht zal men den HEERE op het vlijtigst houden, omdat Hij hen uit Egypteland geleid heeft; deze is de nacht des HEEREN, die op het vlijtigst moet gehouden worden, van al de kinderen Israëls, onder hunne geslachten.

43 Voorts zeide de HEER tot Mozes en Aäron: Dit is de inzetting van het pascha, geen zoon eens vreemdelings zal daarvan eten.

44 Doch alle knecht van ieder een, die voor geld gekocht is, nadat gij hem zult besneden hebben, dan zal hij daarvan eten.

45 Geen uitlander noch huurling zal er van eten.

46 In één huis zal het gegeten worden: gij zult van het vleesch niet buiten uit het huis dragen, en gij zult geen been daaraan breken.

47 De gansche vergadering van Israël zal het doen.

48 Als nu een vreemdeling bij u verkeert, en den HEERE het pascha houden zal, dat alles, wat mannelijk is, bij hem besneden worde, en dan kome hij daartoe, om dat te houden, en hij zal wezen als een ingeborene des lands; maar geen onbesnedene zal daarvan eten.

49 Éénerlei wet zij voor den ingeborenen, en den vreemdeling, die als vreemdeling in het midden van u verkeert.

50 En alle kinderen Israëls deden het; gelijk als de HEER Mozes en Aäron geboden had, alzoo deden zij.

51 En het geschiedde even ten zelfden dage, dat de HEER de kinderen Israëls uit Egypteland leidde, naar hunne heiren.

HOOFDSTUK XIII.

TOEN sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Heilig Mij alle eerstgeborenen; wat eenige baarmoeder opent onder de kinderen Israëls, van menschen en van beesten, dat is mijne.

3 Verder zeide Mozes tot het volk: Gedenkt aan dezen zelfden dag, op welken gijlieden uit Egypte, uit het diensthuis, gegaan zijt: want de HEER heeft u door eene sterke hand van hier uitgevoerd; daarom zal het gedesemde niet gegeten worden.

4 Heden gaat gijlieden uit, in de maand Abib.

5 En het zal geschieden, als u de HEER zal gebragt hebben in het land der Kanaänieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Hevieten, en der Jebuzieten, hetwelk Hij uwen vaderen gezworen heeft u te geven, een land vloeijende van melk en honig; zoo zult gij deze dienst houden in deze maand.

6 Zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten, en aan den zevenden dag zal den HEERE een feest zijn.

7 Zeven dagen zullen ongezuurde *brooden* gegeten worden, en het gedesemde zal bij u niet gezien worden, ja er zal geen zuurdeeg bij u gezien worden, in al uwe palen.

8 En gij zult uwen zoon te kennen geven te dienzelven dage, zeggende: *Dit is* om hetgeen de HEER mij gedaan heeft, toen ik uit Egypte uittoog.

9 En het zal u zijn tot een teeken op uwe hand, en tot eene gedachtenis tusschen uwe oogen, opdat de wet des HEEREN in uwen mond zij, omdat u de HEER door eene sterke hand uit Egypte uitgevoerd heeft.

10 Daarom onderhoudt deze inzetting ter bestemder tijd, van jaar tot jaar.

11 Het zal ook geschieden, wanneer u de HEER in het land der Kanaänieten zal gebragt hebben, gelijk Hij u en uwen vaderen gezworen heeft, en Hij het u zal gegeven hebben:

12 Zoo zult gij tot den HEERE doen overgaan alles, wat de baarmoeder opent; ook alles, wat *de baarmoeder* opent van de vrucht der beesten, die gij hebben zult; de mannetjes zullen des HEEREN zijn.

13 Doch al wat *de baarmoeder* der ezelin opent, zult gij lossen met een lam; wanneer gij het nu niet lost, zoo zult gij het den nek breken; maar alle eerstgeborenen des menschen onder uwe zonen zult gij lossen.

14 Wanneer het geschieden zal, dat uw

zoon u morgen zal vragen, zeggende: Wat is dat? zoo zult gij tot hem zeggen: De HEER heeft ons door eene sterke hand uit Egypte, uit het diensthuis, uitgevoerd.

15 Want het geschiedde, toen Faraö zich verhardde ons te laten trekken, zoo doodde de HEER alle eerstgeborenen in Egypteland, van des menschen eerstgeborenen af, tot den eerstgeborenen der beesten: daarom offere ik den HEERE de mannetjes van alles, wat de baarmoeder opent; doch alle eerstgeborenen mijner zonen losse ik.

16 En het zal tot een teeken zijn op uwe hand, en tot voorhoofd-spanselen tusschen uwe oogen: want de HEER heeft door eene sterke hand ons uit Egypte uitgevoerd.

* 17 En het is geschied, toen Faraö het volk had laten trekken, zoo leidde hen God niet op den weg van het land der Filistijnen, hoewel die nader was: want God zeide: Dat het den volke niet rouwe, als zij den strijd zien zouden, en wederkeeren naar Egypte.

18 Maar God leidde het volk om, langs den weg van de woestijn der Schelfzee. De kinderen Israëls nu togen bij vijven uit Egpteland.

19 En Mozes nam de beenderen van Jozef met zich: want hij had met eenen zwaren eed de kinderen Israëls bezworen, zeggende: God zal ulieden voorzeker bezoeken: voert dan mijne beenderen met ulieden op van hier!

20 Alzoo reisden zij uit Sukkoth; en zij legerden zich in Etham, aan het einde der woestijn.

21 En de HEER toog voor hun aangezigt, des daags in eene wolk-kolom, dat Hij hen op den weg leidde, en des nachts in eene vuur-kolom, dat Hij hen lichtte, om voort te gaan dag en nacht.

22 Hij nam de wolk-kolom des daags, noch de vuur-kolom des nachts niet weg van het aangezigt des volks.

HOOFDSTUK XIV.

TOEN sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij wederkeeren, en zich legeren voor Pi-Hachiröth, tusschen Migdol en tusschen de zee: voor Baäl-Zefon, daar tegenover zult gij u legeren aan de zee.

3 Faraö dan zal zeggen van de kinderen Israëls: Zij zijn verward in het land; die woestijn heeft hen besloten.

4 En Ik zal Faraö's hart verstokken, dat hij hen najage; en Ik zal aan Faraö en aan al zijn heir verheerlijkt worden, alzoo dat de Egyptenaars zullen weten, dat Ik de HEER ben. En zij deden alzoo.

5 Toen nu den koning van Egypte werd geboodschapt, dat het volk vlugtte, zoo is het hart van Faraö en van zijne knechten veranderd tegen het volk, en zij zeiden: Waarom hebben wij dat gedaan, dat wij Israël hebben laten trekken, dat zij ons niet dienden?

6 En hij spande zijnen wagen aan en nam zijn volk met zich.

7 En hij nam zes honderd uitgelezene wagens, ja al de wagens van Egypte, en de hoofdlieden over die allen.

8 Want de HEER verstokte het hart van Faraö, den koning van Egypte, dat hij de kinderen Israëls najaagde; doch de kinderen Israëls waren door eene hooge hand uitgegaan.

9 En de Egyptenaars jaagden hen na, en achterhaalden hen, daar zij zich gelegerd hadden aan de zee; al de paarden, de wagens van Faraö en zijne ruiters, en zijn heir; nevens Pi-Hachiröth, voor Baäl-Zefon.

10 Als Faraö nabij gekomen was, zoo hieven de kinderen Israëls hunne oogen op, en ziet, de Egyptenaars togen achter hen; en zij vreesden zeer; toen riepen de kinderen Israëls tot den HEERE.

11 En zij zeiden tot Mozes: Hebt gij ons daarom, omdat er in Egypte gansch geene graven waren, weggenomen, opdat wij in deze woestijn sterven zouden? waarom hebt gij ons dat gedaan, dat gij ons uit Egypte uitgevoerd hebt?

12 Is dit niet het woord, dat wij in Egypte tot u spraken, zeggende: Houd af van ons, en laat ons den Egyptenaren dienen? want het ware ons beter geweest den Egyptenaren te dienen, dan in deze woestijn te sterven.

13 Doch Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, staat vast, en ziet het heil des HEEREN, dat Hij heden aan ulieden doen zal! want de Egyptenaars, die gij heden gezien hebt, zult gij niet weder zien in eeuwigheid.

14 De HEER zal voor ulieden strijden, en gij zult stil zijn.

15 Toen zeide de HEER tot Mozes: Wat roept gij tot Mij? zeg den kinderen Israëls, dat zij voorttrekken.

16 En gij, hef uwen staf op, en strek uwe hand uit over de zee, en klief dezelve, dat de kinderen Israëls door het midden der zee gaan op het drooge.

17 En Ik, zie, Ik zal het hart der Egyptenaren verstokken, dat zij na hen daarin gaan; en Ik zal verheerlijkt worden aan Faraö en aan al zijn heir, aan zijne wagenen en aan zijne ruiteren.

18 En de Egyptenaars zullen weten, dat Ik de HEER ben, wanneer Ik verheerlijkt zal worden aan Faraö, aan zijne wagenen en aan zijne ruiteren.

19 En de Engel Gods, die vóór het heir van Israël ging, vertrok, en ging achter hen; de wolk-kolom vertrok ook van hun aangezigt, en stond achter hen.

20 En zij kwam tusschen het leger der Egyptenaren, en tusschen het leger van Israël; en de wolk was te gelijk duisternis en verlichtte den nacht; zoodat de één tot den anderen niet naderde den ganschen nacht.

21 Toen Mozes zijne hand uitstrekte over de zee, zoo deed de HEER de zee weggaan, door eenen sterken oostewind, dien ganschen nacht, en maakte de zee droog, en de wateren werden gekliefd.

22 En de kinderen Israëls zijn ingegaan in het midden van de zee, op het drooge; en de wateren waren hun een muur, aan hunne regter- en aan hunne linkerhand.

23 En de Egyptenaars vervolgden hen, en gingen in, achter hen, al de paarden van Faraö, zijne wagenen en zijne ruiteren, in het midden van de zee.

24 En het geschiedde in dezelfde morgenwake, dat de HEER, in de kolom des vuurs en der wolk, zag op het leger der Egyptenaren; en Hij verschrikte het leger der Egyptenaren.

25 En Hij stiet de raderen hunner wagenen weg, en deed ze zwaarlijk voortvaren. Toen zeiden de Egyptenaars: Laat ons vlieden van het aangezigt van Israël, want de HEER strijdt voor hen tegen de Egyptenaars.

26 En de HEER zeide tot Mozes: Strek uwe hand uit over de zee, dat de wateren wederkeeren over de Egyptenaars, over hunne wagenen en over hunne ruiters.

27 Toen strekte Mozes zijne hand uit over de zee; en de zee kwam weder, tegen het naken van den morgenstond, tot hare kracht; en de Egyptenaars vlugtten die te gemoet; en de HEER stortte de Egyptenaars in het midden der zee.

28 Want als de wateren wederkeerden, zoo bedekten zij de wagenen en de ruiters van het gansche heir van Faraö, dat hen nagevolgd was in de zee; er bleef niet één van hen overig.

29 Maar de kinderen Israëls gingen op het drooge, in het midden der zee; en de wateren waren hun een muur, aan hunne regter- en aan hunne linkerhand.

30 Alzoo verloste de HEER Israël aan dien dag uit de hand der Egyptenaren; en Israël zag de Egyptenaren dood aan den oever der zee.

31 Ook zag Israël de groote hand, die de HEER aan de Egyptenaren bewezen had; en het volk vreesde den HEER, en geloofde in den HEERE, en aan Mozes zijnen knecht.

HOOFDSTUK XV.

TOEN zong Mozes en de kinderen Israëls den HEERE dit lied, en spraken, zeggende: Ik zal den HEERE zingen, want Hij is hoogelijk verheven! Het paard en zijnen ruiter heeft hij in de zee geworpen.

2 De HEER is mijn kracht en lied, en Hij is mij tot een heil geweest: deze is mijn God, daarom zal ik Hem eene liefelijke woning maken; Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen!

3 De HEER is een krijgsman: HEER is zijn naam!

4 Hij heeft Faraö's wagenen en zijn heir in de zee geworpen; en de keure zijner hoofdlieden zijn verdronken in de Schelfzee!

5 De afgronden hebben hen bedekt; zij zijn in de diepten gezonken als een steen.

6 O HEER! uwe regterhand is verheerlijkt geworden in magt; uwe regterhand, o HEER! heeft den vijand verbroken!

7 En door uwe groote hoogheid hebt Gij, die tegen u opstonden, omgeworpen; Gij hebt uwen brandenden toorn uitgezonden, die hen verteerd heeft als eenen stoppel.

8 En door het geblaas van uwen neus zijn de wateren opgehoopt geworden; de stroomen hebben overeinde gestaan, als een hoop; de afgronden zijn stijf geworden in het harte der zee.

9 De vijand zeide: Ik zal vervolgen, ik zal achterhalen, ik zal den buit deelen, mijne ziel zal van hen vervuld worden; ik

zal mijn zwaard uittrekken, mijne hand zal hen uitroeijen.

10 Gij hebt met uwen wind geblazen; de zee heeft hen gedekt! zij zonken onder als lood in geweldige wateren!

11 O HEER! wie is als Gij onder de goden? wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreeselijk in lofzangen, doende wonder!

12 Gij hebt uwe regterhand uitgestrekt, de aarde heeft hen verslonden!

13 Gij leiddet door uwe weldadigheid dit volk, dat Gij verlost hebt; Gij voert hen zachtkens door uwe sterkte tot de liefelijke woning uwer heiligheid.

14 De volken hebben het gehoord, zij zullen sidderen; weedom heeft de ingezetenen van Palestina bevangen.

15 Dan zullen de vorsten van Edom verbaasd wezen; beving zal de magtigen der Moabieten bevangen: al de ingezetenen van Kanaän zullen versmelten!

16 Verschrikking en vreeze zal op hen vallen; door de grootheid van uwen arm zullen zij verstommen, als een steen! totdat uw volk, HEER! henen doorkome; totdat dit volk henen doorkome, dat Gij verworven hebt.

17 Die zult Gij inbrengen, en planten hen op den berg uwer erfenis, ter plaatse, welke Gij, o HEER! gemaakt hebt tot uwe woning, het heiligdom, hetwelk uwe handen gesticht hebben, o HEER!

18 De HEER zal in eeuwigheid en gedurig-lijk regeren!

19 Want Faraö's paard, met zijnen wagen, met zijne ruiters, zijn in de zee gekomen, en de HEER heeft de wateren der zee over hen doen wederkeeren; maar de kinderen Israëls zijn op het drooge in het midden van de zee gegaan.

20 En Mirjam, de profetes, Aärons zuster, nam eene trommel in hare hand; en al de vrouwen gingen uit, haar na, met trommelen en met reijen.

21 Toen antwoordde Mirjam hunlieden: Zingt den HEERE, want Hij is hoogelijk verheven! Hij heeft het paard met zijnen ruiter in de zee gestort!

22 Hierna deed Mozes de Israëlieten voortreizen van de Schelfzee af; en zij trokken uit tot in de woestijn Sur, en zij gingen drie dagen in de woestijn, en vonden geen water.

23 Toen kwamen zij te Mara; doch zij konden het water van Mara niet drinken, want het was bitter: daarom werd derzelver naam genoemd Mara.

24 Toen murmureerde het volk tegen Mozes, zeggende: Wat zullen wij drinken?

25 Hij dan riep tot den HEERE; en de HEER wees hem een hout, dat wierp hij in dat water; toen werd het water zoet. Aldaar stelde Hij het *volk* eene inzetting en regt, en aldaar verzocht Hij hetzelve,

26 En zeide: Is het, dat gij met ernst naar de stem des HEEREN uws Gods hooren zult, en doen, wat regt is in zijne oogen, en uwe ooren neigt tot zijne geboden, en houdt al zijne inzettingen; zoo zal Ik geene van de krankheden op u leggen, die Ik op Egypteland gelegd heb: want Ik ben de HEER, uw heelmeester!

27 Toen kwamen zij te Elim, en daar waren twaalf waterfonteinen, en zeventig palmboomen; en zij legerden zich aldaar aan de wateren.

HOOFDSTUK XVI.

TOEN zij van Elim gereisd waren, zoo kwam de gansche vergadering der kinderen Israëls in de woestijn Sin, welke is tusschen Elim en tusschen Sinaï, aan den vijftienden dag der tweede maand, nadat zij uit Egypteland uitgegaan waren.

2 En de gansche vergadering der kinderen Israëls murmureerde tegen Mozes en tegen Aäron, in de woestijn.

3 En de kinderen Israëls zeiden tot hen: Och dat wij in Egypteland gestorven waren door de hand des HEEREN, toen wij bij de vleeschpotten zaten, toen wij tot verzadiging brood aten! want gijlieden hebt ons uitgeleid in deze woestijn, om deze gansche gemeente door den honger te dooden.

4 Toen zeide de HEER tot Mozes: Zie, Ik zal voor ulieden brood uit den hemel regenen; en het volk zal uitgaan, en verzamelen elke dagmaat op haren dag; opdat Ik het verzoeke, of het in mijne wet ga, of niet.

5 En het zal geschieden op den zesden dag, dat zij bereiden zullen hetgeen zij ingebragt zullen hebben: dat zal dubbel zijn boven hetgeen zij dagelijks zullen verzamelen.

6 Toen zeiden Mozes en Aäron tot al de kinderen Israëls: Aan den avond, dan zult gij weten, dat u de HEER uit Egypteland uitgeleid heeft;

7 En morgen, dan zult gij des HEEREN heerlijkheid zien, dewijl Hij uwe murmu-

reringen tegen den HEERE gehoord heeft: want wat zijn wij, dat gij tegen ons murmureert?

8 Voorts zeide Mozes: Als de HEER ulieden aan den avond vleesch te eten zal geven, en aan den morgen brood tot verzadiging, het zal zijn, omdat de HEER uwe murmureringen gehoord heeft, die gij tegen Hem murmureert: want wat zijn wij? Uwe murmureringen zijn niet tegen ons, maar tegen den HEERE.

9 Daarna zeide Mozes tot Aäron: Zeg tot de gansche vergadering der kinderen Israëls: Nadert voor het aangezigt des HEEREN, want Hij heeft uwe murmureringen gehoord.

10 En het geschiedde, als Aäron tot de gansche vergadering der kinderen Israëls sprak, en zij zich naar de woestijn keerden, zoo ziet, de heerlijkheid des HEEREN verscheen in de wolke.

11 Ook heeft de HEER tot Mozes gesproken, zeggende:

12 Ik heb de murmureringen van de kinderen Israëls gehoord; spreek tot hen, zeggende: Tusschen de twee avonden zult gij vleesch eten, en aan den morgen zult gij met brood verzadigd worden; en gij zult weten, dat Ik de HEER uw God ben.

13 En het geschiedde aan den avond, dat er kwakkelen opkwamen, en het leger bedekten; en aan den morgen lag de dauw rondom het leger.

14 Als nu de liggende dauw opgevaren was, zoo ziet, over de woestijn was een klein rond ding, klein als de rijm, op de aarde.

15 Toen het de kinderen Israëls zagen, zoo zeiden zij, de één tot den anderen: Het is man! want zij wisten niet wat het was. Mozes dan zeide tot hen: Dit is het brood, hetwelk de HEER ulieden te eten gegeven heeft.

16 Dit is het woord, dat de HEER geboden heeft: Verzamelt daarvan een ieder naar dat hij eten mag, een gomer voor een hoofd, naar het getal van uwe zielen; ieder zal nemen voor degenen, die in zijne tent zijn.

17 En de kinderen Israëls deden alzoo, en verzamelden, de één veel en de ander weinig.

18 Doch als zij het met den gomer maten, zoo had hij, die veel verzameld had, niets over, en dien, die weinig verzameld had, ontbrak niet; een iegelijk verzamelde zoo veel, als hij eten mogt.

2 Cor. 8: 14. 15.

19 En Mozes zeide tot hen: Niemand late daarvan overig tot den morgen.

20 Doch zij hoorden niet naar Mozes, maar sommige mannen lieten daarvan overig tot den morgen. Toen wiessen er wormen in, en het werd stinkende; dies werd Mozes zeer toornig op hen.

21 Zij nu verzamelden het alle morgen, een iegelijk naar dat hij eten mogt: want als de zon heet werd, zoo versmolt het.

22 En het geschiedde op den zesden dag, dat zij dubbel brood verzamelden, twee gomers voor éénen; en al de oversten der vergadering kwamen en verkondigden het aan Mozes.

23 Hij dan zeide tot hen: Dit is het dat de HEER gesproken heeft: Morgen is de rust, de heilige sabbat des HEEREN! wat gij bakken zoudt, bakt dat, en ziedt, wat gij zieden zoudt; en al wat overig blijft, legt het op voor u in bewaring tot den morgen.

24 En zij leiden het op tot den morgen, gelijk als Mozes geboden had; en het stonk niet, en er was geen worm in.

25 Toen zeide Mozes: Eet dat heden, want het is heden de sabbat des HEEREN; gij zult het heden op het veld niet vinden.

26 Zes dagen zult gij het verzamelen; doch op den zevenden dag is het sabbat, op denzelven zal het niet zijn.

27 En het geschiedde aan den zevenden dag, dat sommigen van het volk uitgingen, om te verzamelen; doch zij vonden niet.

28 Toen zeide de HEER tot Mozes: Hoe lang weigert gijlieden te houden mijne geboden en mijne wetten?

29 Ziet, omdat de HEER ulieden den sabbat gegeven heeft, daarom geeft Hij u aan den zesden dag voor twee dagen brood: een ieder blijve in zijne plaats! dat niemand uit zijne plaats ga op den zevenden dag!

30 Alzoo rustte het volk op den zevenden dag.

31 En het huis Israëls noemde deszelfs naam Man; en het was als koriander-zaad, wit, en de smaak daarvan was als honigkoeken.

32 Voorts zeide Mozes: Dit is het woord, hetwelk de HEER bevolen heeft: Vult eenen gomer daarvan tot bewaring voor uwe geslachten, opdat zij zien het brood, dat Ik ulieden heb te eten gegeven in deze woestijn, toen Ik u uit Egypteland uitleidde.

33 Ook zeide Mozes tot Aäron: Neem eene kruik, en doe eenen gomer vol man

daarin; en zet die voor het aangezigt des HEEREN, tot bewaring voor uwe geslachten.
34 Gelijk als de HEER aan Mozes geboden had, alzoo zettede ze Aäron vóór de getuigenis tot bewaring.
35 En de kinderen Israëls aten man veertig jaren, totdat zij in een bewoond land kwamen; zij aten man, totdat zij kwamen aan de pale van het land Kanaän.
36 Een gomer nu is het tiende *deel* van een efa.

HOOFDSTUK XVII.

DAARNA toog de gansche vergadering van de kinderen Israëls, naar hunne dagreizen, uit de woestijn Sin, op het bevel des HEEREN, en zij legerden zich te Rafidim. Daár nu was geen water voor het volk om te drinken.
2 Toen twistte het volk met Mozes en zeide: Geeft gijlieden ons water, dat wij drinken! Mozes dan zeide tot hen: Wat twist gij met mij? waarom verzoekt gij den HEERE?
3 Toen nu het volk aldaar dorstte naar water, zoo murmureerde het volk tegen Mozes, en het zeide: Waartoe hebt gij ons nu uit Egypte doen optrekken, opdat gij mij, en mijne kinderen, en mijn vee, van dorst deedt sterven?
4 Zoo riep Mozes tot den HEERE zeggende: Wat zal ik dit volk doen? Er feilt niet veel aan, of zij zullen mij steenigen!
5 Toen zeide de HEER tot Mozes: Ga heen voor het aangezigt des volks, en neem met u uit de oudsten van Israël; en neem uwen staf in uwe hand, waarmede gij de rivier sloegt, en ga heen.
6 Zie, Ik zal aldaar voor uw aangezigt op den rotssteen in Horeb staan; en gij zult op den rotssteen slaan, zoo zal er water uitgaan, dat het volk drinke. Mozes nu deed alzoo voor de oogen der oudsten van Israël.
7 En hij noemde den naam dier plaats Massa en Meriba, om den twist der kinderen Israëls, en omdat zij den HEERE verzocht hadden, zeggende: Is de HEER in het midden van ons, of niet?
8 Toen kwam Amalek en streed tegen Israël in Rafidim.
9 Mozes dan zeide tot Jozua: Kies ons mannen, en trek uit, strijd tegen Amalek; morgen zal ik op de hoogte des heuvels staan, en de staf Gods zal in mijne hand zijn.
10 Jozua nu deed, als Mozes hem gezegd had, strijdende tegen Amalek; doch Mozes, Aäron en Hur klommen op de hoogte des heuvels.
11 En het geschiedde, terwijl Mozes zijne hand ophief, zoo was Israël de sterkste; maar terwijl hij zijne hand nederliet, zoo was Amalek de sterkste.
12 Doch de handen van Mozes werden zwaar; daarom namen zij eenen steen, en leiden dien onder hem, dat hij daarop zat; en Aäron en Hur onderstutteden zijne handen, de één op deze, de ander op de andere *zijde*: alzoo waren zijne handen gewis, totdat de zon onderging.
13 Alzoo dat Jozua Amalek en zijn volk krenkte, door de scherpte des zwaards.
14 Toen zeide de HEER tot Mozes: Schrijf dit ter gedachtenis in een boek, en leg het in de ooren van Jozua: dat Ik de gedachtenis van Amalek geheel uitdelgen zal van onder den hemel!
15 En Mozes bouwde een altaar; en hij noemde deszelfs naam: De HEER is mijne banier!
16 En hij zeide: Dewijl de hand op den troon des HEEREN is, zoo zal de oorlog des HEEREN tegen Amalek zijn, van geslacht tot geslacht!

HOOFDSTUK XVIII.

TOEN Jethro, priester van Midian, schoonvader van Mozes, hoorde al wat God aan Mozes, en aan Israël zijn volk, gedaan had: dat de HEER Israël uit Egypte uitgevoerd had;
2 Zoo nam Jethro, Mozes schoonvader, Zippora, Mozes huisvrouw, (nadat hij haar wedergezonden had)
3 Met hare twee zonen, welker éénes naam was Gersom; (want hij zeide: Ik ben een vreemdeling geweest in een vreemd land)
4 En de naam des anderen was Eliézer: Want, *zeide hij,* de God mijns vaders is tot mijne hulpe geweest, en heeft mij verlost van Faraö's zwaard.
5 Toen nu Jethro, Mozes schoonvader, met zijne zonen en zijne huisvrouw, tot Mozes kwam, in de woestijn, aan den berg Gods, waar hij zich gelegerd had,
6 Zoo zeide hij tot Mozes: Ik, uw zweer Jethro, kome tot u, met uwe huisvrouw, en hare beide zonen met haar.
7 Toen ging Mozes uit, zijnen schoonvader te gemoet, en hij boog zich, en kuste hem; en zij vraagden de één den anderen

naar den welstand, en zij gingen naar de tent.
8 En Mozes vertelde zijnen schoonvader alles, wat de HEER aan Faraö en aan de Egyptenaren gedaan had, om Israëls wil; al de moeite, die hun op dien weg ontmoet was, en dat hen de HEER verlost had.
9 Jethro nu verheugde zich over al het goede, hetwelk de HEER Israël gedaan had; dat Hij het verlost had uit de hand der Egyptenaren.
10 En Jethro zeide: Gezegend zij de HEER, die ulieden verlost heeft uit de hand der Egyptenaren, en uit Faraö's hand; die dit volk van onder de hand der Egyptenaren verlost heeft!
11 Nu weet ik, dat de HEER grooter is dan alle goden: want in de zaak, waarin zij trotschelijk gehandeld hebben, was Hij boven hen.
12 Toen nam Jethro, de schoonvader van Mozes, Gode brandoffer en slagtofferen; en Aäron kwam, en al de oversten van Israël, om brood te eten met den schoonvader van Mozes, voor het aangezigte Gods.
13 Doch het geschiedde des anderen daags, zoo zat Mozes om het volk te rigten, en het volk stond voor Mozes, van den morgen tot den avond.
14 Als de schoonvader van Mozes alles zag, wat hij het volk deed, zoo zeide hij: Wat ding is dit, dat gij het volk doet? waarom zit gij zelf alleen, en al het volk staat voor u, van den morgen tot den avond?
15 Toen zeide Mozes tot zijnen schoonvader: Omdat dit volk tot mij komt, om God raad te vragen.
16 Wanneer zij eene zaak hebben, zoo komt het tot mij, dat ik rigte tusschen den man en tusschen zijnen naasten; en dat ik *hun* bekend make Gods instellingen en zijne wetten.
17 Doch de schoonvader van Mozes zeide tot hem: De zaak is niet goed, die gij doet.
18 Gij zult geheel vervallen, zoo gij, als dit volk, hetwelk bij u is: want deze zaak is te zwaar voor u, gij alleen kunt het niet doen.
19 Hoor nu mijne stem, ik zal u raden, en God zal met u zijn: wees gij voor het volk bij God, en breng gij de zaken voor God;
20 En verklaar hun de instellingen en de wetten, en maak hun bekend den weg, waarin zij wandelen zullen, en het werk, dat zij doen zullen.
21 Doch zie gij om, onder al het volk, naar klocke mannen, God vreezende, waarachtige mannen, de gierigheid hatende; stel ze over hen, oversten der duizenden, oversten der honderden, oversten der vijftigen, oversten der tienen:
22 Dat zij dit volk ten allen tijde rigten; doch het geschiede, dat zij alle groote zaken aan u brengen, maar dat zij alle kleine zaken rigten; verligt alzoo u zelven, en laat hen met u dragen.
23 Indien gij deze zaak doet, en God het u gebiedt, zoo zult gij kunnen bestaan: zoo zal ook al dit volk in vrede aan zijne plaats komen.
24 Mozes nu hoorde naar de stem van zijnen schoonvader, en hij deed alles, wat hij gezegd had.
25 En Mozes verkoos klocke mannen, uit gansch Israël, en maakte hen tot hoofden over het volk; oversten der duizenden, oversten der honderden, oversten der vijftigen, en oversten der tienen;
26 Dat zij het volk ten allen tijde rigtten, de harde zaak tot Mozes bragten, maar zij alle kleine zaak rigtten.
27 Toen liet Mozes zijnen schoonvader trekken; en hij ging naar zijn land.

HOOFDSTUK XIX.

IN de derde maand, na het uittrekken der kinderen Israëls uit Egypteland, ten zelfden dage kwamen zij in de woestijn Sinaï.
2 Want zij togen uit Rafidim, en kwamen in de woestijn Sinaï, en zij legerden zich in de woestijn; Israël nu legerde zich aldaar tegenover dien berg.
3 En Mozes klom op tot God. En de HEER riep tot hem van den berg, zeggende: Aldus zult gij tot het huis van Jakob spreken, en den kinderen Israëls verkondigen:
4 Gijlieden hebt gezien, wat Ik den Egyptenaren gedaan heb; hoe Ik u op vleugelen der arenden gedragen, en u tot Mij gebragt heb. a.
5 Nu dan, indien gij naarstiglijk mijner stem zult gehoorzamen, en mijn verbond houden, zoo zult gij mijn eigendom zijn uit alle volken, want de gansche aarde is mijne; b. c
6 En gij zult Mij een priesterlijk koningrijk, en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden, die gij tot de kinderen Israëls spreken zult.
7 En Mozes kwam en riep de oudsten des

volks, en stelde voor hunne aangezigten al deze woorden, die de HEER hem geboden had.
8 Toen antwoordde al het volk gelijkelijk, en zeiden: Al wat de HEER gesproken heeft, zullen wij doen! En Mozes bragt de woorden des volks weder tot den HEER.
9 En de HEER zeide tot Mozes: Zie, Ik zal tot u komen in eene dikke wolk, opdat het volk hoore, als Ik met u spreek, en dat zij ook eeuwiglijk aan u gelooven. Want Mozes had den HEERE de woorden des volks verkondigd.
10 Ook zeide de HEER tot Mozes: Ga tot het volk, en heilig hen heden en morgen, en dat zij hunne kleederen wasschen,
11 En bereid zijn tegen den derden dag: want op den derden dag zal de HEER voor de oogen van al het volk afkomen, op den berg Sinaï.
12 En bepaal het volk rondom, zeggende: Wacht u op den berg te klimmen, en deszelfs einde aan te roeren; al wie den berg aanroert, zal zekerlijk gedood worden.
13 Geen hand zal hem aanroeren, maar hij zal zekerlijk gesteenigd, of zekerlijk doorschoten worden; het zij een beest, het zij een man, hij zal niet leven. Als de ramshoorn langzaam gaat, zullen zij op den berg klimmen.
14 Toen ging Mozes van den berg af tot het volk, en hij heiligde het volk; en zij wiesschen hunne kleederen.
15 En hij zeide tot het volk: Weest gereed tegen den derden dag; en nadert niet tot de vrouw.
16 En het geschiedde op den derden dag, toen het morgen was, dat er op den berg donders en bliksemen waren, en eene zware wolk, en het geluid eener zeer sterke bazuin: zoodat al het volk verschrikte, dat in het leger was.
17 En Mozes leidde het volk uit het leger, Gode te gemoet; en zij stonden aan het onderste des bergs.
18 En de gansche berg Sinaï rookte, omdat de HEER op denzelven nederkwam in vuur: en zijn rook ging op, als de rook van eenen oven; en de gansche berg beefde zeer.
19 Toen het geluid der bazuin gaande was, en zeer sterk werd, sprak Mozes; en God antwoordde hem met eene stem.
20 Als de HEER nedergekomen was op den berg Sinaï, op de spits des bergs, zoo riep de HEER Mozes op de spits des bergs; en Mozes klom op.
21 En de HEER zeide tot Mozes: Ga af, betuig dit volk, dat zij niet doorbreken tot den HEERE, om te zien, en velen van hen vallen.
22 Daartoe zullen ook de priesters, die tot den HEERE naderen, zich heiligen, dat de HEER niet tegen hen uitbreke.
23 Toen zeide Mozes tot den HEERE: Het volk zal op den berg Sinaï niet kunnen klimmen: want Gij hebt ons betuigd, zeggende: Bepaal den berg, en heilig hem.
24 De HEER dan zeide tot hem: Ga heen, klim af! daarna zult gij, en Aäron met u, opklimmen; doch dat de priesters en het volk niet doorbreken, om op te klimmen tot den HEERE, dat Hij tegen hen niet uitbreke!
25 Toen klom Mozes af tot het volk, en zeide het hun aan.

HOOFDSTUK XX.

1 TOEN sprak God al deze woorden, zeggende:
2 Ik ben de HEER uw God! die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.
3 Gij zult geene andere goden voor mijn aangezigt hebben.
4 Gij zult u geen gesneden beeld, noch eenige gelijkenis maken, *van hetgeen* boven in den hemel is, noch *van hetgeen* onder op de aarde is, noch *van hetgeen* in de wateren onder de aarde is.
5 Gij zult u voor die niet buigen, noch hun dienen: want Ik, de HEER uw God, ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde *lid* dergenen, die mij haten;
6 En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij lief hebben, en mijne geboden onderhouden.
7 Gij zult den naam des HEEREN uws Gods niet ijdelijk gebruiken: want de HEER zal niet onschuldig houden, die zijnen naam ijdelijk gebruikt.
8 Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt.
9 Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen;
10 Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; *dan* zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uwe dochter, *noch* uw dienstknecht, noch uwe dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uwe poorten is:
11 Want in zes dagen heeft de HEER den

hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage: daarom zegende de HEER den sabbatdag, en heiligde denzelven.

12 Eert uwen vader en uwe moeder, opdat uwe dagen verlengd worden in het land, dat u de HEER uw God geeft.

13 Gij zult niet doodslaan.

14 Gij zult niet echtbreken.

15 Gij zult niet stelen.

16 Gij zult geene valsche getuigenis spreken tegen uwen naasten.

17 Gij zult niet begeeren uws naasten huis; gij zult niet begeeren uws naasten vrouw, noch zijnen dienstknecht, noch zijne dienstmaagd, noch zijnen os, noch zijnen ezel, noch iets, dat uws naasten is.

18 En al het volk zag de donders, en de bliksemen, en het geluid der bazuin, en den rookenden berg; toen het volk zulks zag, weken zij af, en stonden van verre;

19 En zij zeiden tot Mozes: Spreek gij met ons, en wij zullen hooren; en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven!

20 En Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, want God is gekomen, opdat Hij u verzocht, en opdat zijne vreeze voor uw aangezigt zou zijn, dat gij niet zondigt.

21 En het volk stond van verre; maar Mozes naderde tot de donkerheid, alwaar God was.

22 Toen zeide de HEER tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: Gij hebt gezien, dat Ik met ulieden van den hemel gesproken heb.

23 Gij zult nevens Mij niet maken zilveren goden, en gouden goden zult gij u niet maken.

24 Maakt Mij een altaar van aarde, en offert daarop uwe brandofferen, en uwe dankofferen, uwe schapen, en uwe runderen; aan alle plaats, waar Ik mijns naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen, en zal u zegenen.

25 Maar indien gij Mij een steenen altaar zult maken, zoo zult gij dit niet bouwen van gehouwen *steen*; zoo gij uw houwijzer daarover verheft, zoo zult gij het ontheiligen.

26 Gij zult ook niet met trappen tot mijn altaar opklimmen, opdat uwe schaamte voor hetzelve niet ontdekt worde.

HOOFDSTUK XXI.

DIT nu zijn de regten, die gij hun zult voorstellen.

2 Als gij eenen hebreeuwschen knecht koopen zult, die zal zes jaren dienen; maar in het zevende zal hij voor vrij uitgaan, om niet.

3 Indien hij met zijn lijf ingekomen zal zijn, zoo zal hij met zijn lijf uitgaan; indien hij een getrouwd man was, zoo zal zijne vrouw met hem uitgaan.

4 Indien hem zijn heer eene vrouw gegeven, en zij hem zonen of dochteren gebaard zal hebben, zoo zal de vrouw en hare kinderen haars heeren zijn, en hij zal met zijn lijf uitgaan.

5 Maar indien de knecht ronduit zeggen zal: Ik heb mijnen heer, mijne vrouw en mijne kinderen lief, ik wil niet vrij uitgaan;

6 Zoo zal hem zijn heer tot de goden brengen; daarna zal hij hem aan de deur, of aan den post brengen; en zijn heer zal hem met eenen priem zijn oor doorboren, en hij zal hem eeuwiglijk dienen.

7 Wanneer nu iemand zijne dochter zal verkocht hebben tot eene dienstmaagd, zoo zal zij niet uitgaan, gelijk de knechten uitgaan.

8 Indien zij kwalijk bevalt in de oogen haars heeren, dat hij haar niet ondertrouwd heeft, zoo zal hij haar doen lossen; aan een vreemd volk haar te verkoopen zal hij niet vermogen, dewijl hij trouweloos met haar gehandeld heeft.

9 Maar indien hij haar aan zijnen zoon ondertrouwt, zoo zal hij met haar doen naar het regt der dochteren.

10 Indien hij voor zich eene andere neemt, zoo zal hij aan deze hare spijs, haar deksel, en haren huwelijkspligt niet onttrekken.

11 En indien hij haar deze drie *dingen* niet doet, zoo zal zij om niet uitgaan, zonder geld.

12 Wie iemand slaat, dat hij sterft, die zal zekerlijk gedood worden.

13 Doch die *hem* niet nagesteld heeft, maar God heeft hem zijne hand doen ontmoeten, zoo zal Ik u eene plaats bestellen, waar hij henen vliede.

14 Maar indien iemand tegen zijnen naasten moedwillig gehandeld heeft, om hem met list te dooden, zoo zult gij denzelven van voor mijn altaar nemen, dat hij sterve.

15 Zoo wie zijnen vader of zijne moeder slaat, die zal zekerlijk gedood worden.

16 Verder, zoo wie eenen mensch steelt, hetzij dat hij dien verkocht heeft, of dat hij in zijne hand gevonden wordt, die zal zekerlijk gedood worden.

17 Wie ook zijnen vader of zijne moeder vloekt, die zal zekerlijk gedood worden.

18 En wanneer mannen twisten, en de één slaat den anderen met eenen steen, of met eene vuist, en hij sterft niet, maar valt te bedde;

19 Indien hij weder opstaat, en op straat gaat bij zijnen stok, zoo zal hij, die hem sloeg, onschuldig zijn: alleen zal hij geven hetgeen hij verzuimd heeft, en hij zal hem volkomen laten heelen.

20 Wanneer ook iemand zijnen dienstknecht of zijne dienstmaagd met eenen stok slaat, dat hij onder zijne hand sterft, die zal zekerlijk gewroken worden.

21 Zoo hij nogtans één, of twee dagen overeind blijft, zoo zal hij niet gewroken worden, want hij is zijn geld.

22 Wanneer nu mannen kijven, en slaan eene zwangere vrouw, dat haar de vrucht afgaat, doch geen doodelijk verderf zij, zoo zal hij zekerlijk gestraft worden, gelijk als hem de man der vrouw oplegt, en hij zal het geven door de regteren.

23 Maar indien er een doodelijk verderf zal zijn, zoo zult gij geven ziel voor ziel,

24 Oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet,

25 Brand voor brand, wonde voor wonde, buil voor buil.

26 Wanneer ook iemand het oog van zijnen dienstknecht, of het oog van zijne dienstmaagd slaat, en verderft het, hij zal hem vrij laten gaan voor zijn oog.

27 En indien hij een' tand van zijnen dienstknecht, of een' tand van zijne dienstmaagd uitslaat, zoo zal hij hem vrij laten voor zijnen tand.

28 En wanneer een os eenen man of eene vrouw stoot, dat hij sterft, zal de os zekerlijk gesteenigd worden, en zijn vleesch zal niet gegeten worden, maar de heer van den os zal onschuldig zijn.

29 Maar indien de os te voren stootig geweest is, en zijn heer is daarvan overtuigd geweest, en hij hem niet bewaard heeft, en hij doodt eenen man of eene vrouw, zoo zal die os gesteenigd worden, en zijn heer zal ook gedood worden.

30 Indien hem losgeld opgelegd wordt, zoo zal hij tot lossing zijner ziele geven naar alles, wat hem zal opgelegd worden;

31 Hetzij dat hij eenen zoon gestooten heeft, of eene dochter gestooten heeft, naar dat regt zal hem gedaan worden.

32 Indien de os eenen knecht of eene dienstmaagd stoot, hij zal zijnen heer dertig zilverlingen geven, en de os zal gesteenigd worden.

33 En wanneer iemand eenen kuil opent, of wanneer iemand eenen kuil graaft, en hij dekt hem niet toe, en een os of ezel valt daarin;

34 De heer des kuils zal het vergelden, hij zal aan deszelfs heer het geld wederkeeren; doch dat doode zal zijns wezen.

35 Wanneer nu iemands os den os van zijnen naasten kwetst, dat hij sterft, zoo zal men den levenden os verkoopen, en het geld daarvan half en half deelen, en den dooden zal men ook half en half deelen.

36 Of is het kennelijk geweest, dat die os van te voren stootig was, en zijn heer heeft hem niet bewaard, zoo zal hij in alle manier os voor os vergelden; doch de doode zal zijns wezen.

HOOFDSTUK XXII.

1 WANNEER iemand eenen os, of klein vee steelt, en slagt het, of verkoopt het, die zal vijf runderen voor één en os wedergeven, en vier schapen voor één *stuk* klein vee.

2 Indien een dief gevonden wordt in het doorgraven, en hij wordt geslagen, dat hij sterft, het zal hem geene bloedschuld zijn.

3 Indien de zon over hem opgegaan is, zoo zal het hem eene bloedschuld zijn; hij zal het volkomen wedergeven; heeft hij niet, zoo zal hij verkocht worden voor zijne dieverij.

4 Indien de diefstal levend in zijne hand voorzeker gevonden wordt, hetzij os, of ezel, of klein vee, hij zal het dubbel wedergeven.

5 Wanneer iemand een veld, of eenen wijngaard laat afweiden, en hij zijn beest *daarin* drijft, dat het in eens anders veld weide; die zal het van het beste zijns velds en van het beste zijns wijngaards wedergeven.

6 Wanneer een vuur uitgaat, en vat de doornen, zoodat de koornhoop verteerd wordt, of het staande koorn, of het veld; hij, die den brand heeft aangestoken, zal het volkomen wedergeven.

7 Wanneer iemand zijnen naasten geld of vaten te bewaren geeft, en het wordt uit diens mans huis gestolen; indien de dief

gevonden wordt, hij zal het dubbel wedergeven.

8 Indien de dief niet gevonden wordt, zoo zal de heer des huizes tot de goden gebragt worden, of hij niet zijne hand aan zijns naasten have gelegd heeft.

9 Over alle zaak van onregt, over eenen os, over eenen ezel, over klein vee, over kleeding, over al het verlorene, hetwelk iemand zegt, dat het zijne is, beider zaak zal voor de goden komen: wien de goden verwijzen, die zal het aan zijn' naasten dubbel wedergeven.

10 Wanneer iemand aan zijnen naasten eenen ezel, of os, of klein vee, of eenig beest te bewaren geeft, en het sterft, of het wordt verzeerd, of weggedreven, dat het niemand ziet;

11 Zoo zal des HEEREN eed tusschen hen beiden zijn, of hij niet zijne hand aan zijns naasten have geslagen heeft; en derzelver heer zal *dien* aannemen, en hij zal het niet wedergeven.

12 Maar indien het van hem zekerlijk gestolen is, hij zal het zijnen heer wedergeven.

13 Is het gewisselijk verscheurd, dat hij het brenge tot getuige, zoo zal hij het verscheurde niet wedergeven.

14 En wanneer iemand van zijnen naasten wat begeert, en het wordt beschadigd, of het sterft; zijn heer daar niet bij zijnde, zal hij het volkomen wedergeven.

15 Indien zijn heer daarbij geweest is, hij zal het niet wedergeven; indien het gehuurd is, zoo is het voor zijne huur gekomen.

16 Wanneer nu iemand eene maagd verlokt, die niet ondertrouwd is, en hij ligt bij haar, die zal haar zonder uitstel eenen bruidschat geven, dat zij hem ter vrouw zij.

17 Indien haar vader ganschelijk weigert haar aan hem te geven, zoo zal hij geld geven, naar den bruidschat der maagden.

18 De tooveres zult gij niet laten leven.

19 Al wie bij een beest ligt, die zal zekerlijk gedood worden.

20 Wie den goden offert, behalve den HEERE alleen, die zal verbannen worden.

21 Gij zult ook den vreemdeling geenen overlast doen, noch hem onderdrukken: want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland.

22 Gij zult geene weduwe noch wees beleedigen.

23 Indien gij hen eenigzins beleedigt, en indien zij eenigzins tot Mij roepen, Ik zal hun geroep zekerlijk verhooren;

24 En mijn toorn zal ontsteken, en Ik zal ulieden met het zwaard dooden; en uwe vrouwen zullen weduwen, en uwe kinderen weezen worden.

25 Indien gij mijn volk, dat bij u arm is, geld leent, zoo zult gij tegen hetzelve niet zijn, als een woekeraar; gij zult op hetzelve geenen woeker leggen.

26 Indien gij eenigzins uws naasten kleed te pand neemt, zoo zult gij het hem wedergeven, eer de zon ondergaat:

27 Want dat alleen is zijn deksel, het is zijn kleed over zijne huid; waarin zou hij liggen? het zal dan geschieden, wanneer hij tot Mij roept, dat Ik het zal hooren: want Ik ben genadig!

28 De goden zult gij niet vloeken, en de oversten in uw volk zult gij niet lasteren.

29 Uwe volheid en uwe tranen zult gij niet uitstellen: den eerstgeborenen uwer zonen zult gij Mij geven.

30 Desgelijks zult gij doen met uwe ossen *en* met uwe schapen; zeven dagen zullen zij bij hunne moeder zijn, op den achtsten dag zult gij ze Mij geven.

31 Gij nu zult Mij heilige lieden zijn; daarom zult gij geen vleesch eten, dat op het veld gescheurd is, gij zult het den hond voorwerpen.

HOOFDSTUK XXIII.

GIJ zult geen valsch gerucht opnemen; en stelt uwe hand niet bij den goddeloozen, om een getuige tot geweld te zijn.

2 Gij zult de menigte tot booze zaken niet volgen; en gij zult niet spreken in eene twistige zaak, dat gij u neigt naar de menigte, om *het regt* te buigen.

3 Ook zult gij den geringen niet vóórtrekken in zijne twistige zaak.

4 Wanneer gij uws vijands os, of zijnen dwalenden ezel ontmoet, gij zult hem denzelven ganschelijk wederbrengen.

5 Wanneer gij uws haters ezel onder zijnen last ziet liggen, zult gij dan nalatig zijn, om het *uwe* te verlaten voor hem? gij zult het in alle manier met hem verlaten.

6 Gij zult het regt uws armen niet buigen in zijne twistige zaak.

7 Zijt verre van valsche zaken; en den onschuldigen en geregtigen zult gij niet dooden: want Ik zal den goddeloozen niet regtvaardigen.

8 Ook zult gij geen geschenk nemen: want het geschenk verblindt de zienden, en het verkeert de zaak der regtvaardigen.

gevonden wordt, hij zal het dubbel wedergeven.

8 Indien de dief niet gevonden wordt, zoo zal de heer des huizes tot de goden gebragt worden, of hij niet zijne hand aan zijns naasten have gelegd heeft.

9 Over alle zaak van onregt, over eenen os, over eenen ezel, over klein vee, over kleeding, over al het verlorene, hetwelk iemand zegt, dat het zijne is, beider zaak zal voor de goden komen: wien de goden verwijzen, die zal het aan zijn' naasten dubbel wedergeven.

10 Wanneer iemand aan zijnen naasten eenen ezel, of os, of klein vee, of eenig beest te bewaren geeft, en het sterft, of het wordt verzeerd, of weggedreven, dat het niemand ziet;

11 Zoo zal des HEEREN eed tusschen hen beiden zijn, of hij niet zijne hand aan zijns naasten have geslagen heeft; en derzelver heer zal *dien* aannemen, en hij zal het niet wedergeven.

ulieden met het zwaard dooden; en uwe vrouwen zullen weduwen, en uwe kinderen weezen worden.

25 Indien gij mijn volk, dat bij u arm is, geld leent, zoo zult gij tegen hetzelve niet zijn, als een woekeraar; gij zult op hetzelve geenen woeker leggen.

26 Indien gij eenigzins uws naasten kleed te pand neemt, zoo zult gij het hem wedergeven, eer de zon ondergaat:

27 Want dat alleen is zijn deksel, het is zijn kleed over zijne huid; waarin zou hij liggen? het zal dan geschieden, wanneer hij tot Mij roept, dat Ik het zal hooren: want Ik ben genadig!

28 De goden zult gij niet vlocken, en de oversten in uw volk zult gij niet lasteren.

29 Uwe volheid en uwe tranen zult gij niet uitstellen: den eerstgeborenen uwer zonen zult gij Mij geven.

30 Desgelijks zult gij doen met uwe ossen

9 Gij zult ook den vreemdeling niet onderdrukken : want gij kent het gemoed des vreemdelings, dewijl gij vreemdelingen geweest zijt in Egypteland.

10 Gij zult ook zes jaar uw land bezaaijen, en deszelfs inkomst verzamelen;

11 Maar in het zevende zult gij het rusten en stil liggen laten, dat de armen uws volks mogen eten, en het overige daarvan de beesten des velds eten mogen; alzoo zult gij *ook* doen met uwen wijngaard, *en* met uwe olijfboomen.

12 Zes dagen zult gij uwe werken doen, maar op den zevenden dag zult gij rusten; opdat uw os en uw ezel ruste, en dat de zoon uwer dienstmaagd en de vreemdeling adem scheppe.

13 In alles, wat Ik tot ulieden gezegd heb, zult gij op uwe hoede zijn; en den naam van andere goden zult gij niet gedenken, uit uwen mond zal hij niet gehoord worden!

14 Drie reizen in het jaar zult gij mij feest houden.

15 Het feest van de ongezuurde *brooden* zult gij houden : zeven dagen zult gij ongezuurde *brooden* eten, (gelijk Ik u geboden heb) ter bestemder tijd in de maand Abib, want in dezelve zijt gij uit Egypte getogen; doch men zal niet ledig voor mijn aangezigt verschijnen.

16 En het feest des oogstes, der eerste vruchten van uwen arbeid, die gij op het veld gezaaid zult hebben. En het feest der inzameling, op den uitgang des jaars, wanneer gij uwen arbeid uit het veld zult ingezameld hebben.

17 Drie malen des jaars zullen al uwe mannen voor het aangezigt des Heeren HEEREN verschijnen.

18 Gij zult het bloed mijns offers met geen gedesemde *brooden* offeren; ook zal het vette mijns feestes tot op den morgen niet vernachten.

19 De eerstelingen der eerste vruchten uws lands zult gij in het huis des HEEREN uws Gods brengen. Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder.

20 Ziet, Ik zende eenen engel voor uw aangezigt, om u te behoeden op dezen weg, en om u te brengen tot de plaats, die Ik bereid heb.

21 Hoed u voor zijn aangezigt, en wees zijner stem gehoorzaam, en verbitter hem niet : want hij zal ulieder overtredingen niet vergeven, want mijn naam is in het binnenste van hem.

22 Maar zoo gij zijner stem naarstiglijk gehoorzaamt, en doet al wat Ik spreken zal, zoo zal Ik uwer vijanden vijand, en uwer wederpartijders wederpartij zijn.

23 Want mijn engel zal voor uw aangezigt gaan, en hij zal u inbrengen tot de Amorieten, en Hethieten, en Ferezieten, en Kanaänieten, Hevieten en Jebuzieten; en Ik zal hen verdelgen.

24 Gij zult u voor hunne goden niet buigen, noch hun dienen, ook zult gij naar hunne werken niet doen; maar gij zult ze geheel afbreken, en hunne opgerigte beelden ganschelijk vermorzelen.

25 En gij zult den HEERE uwen God dienen, zoo zal Hij uw brood en uw water zegenen; en Ik zal de krankheden uit het midden van u weren.

26 Er zal geen misdragtige noch onvruchtbare in uw land zijn : Ik zal het getal uwer dagen vervullen.

27 Ik zal mijnen schrik voor uw aangezigt zenden, en al het volk, tot hetwelk gij komt, versaagd maken; en Ik zal maken, dat al uwe vijanden u den nek toekeeren.

28 Ik zal ook horzelen voor uw aangezigt zenden; die zullen van voor uw aangezigt uitstooten de Hevieten, de Kanaänieten en de Hethieten.

29 Ik zal hen in één jaar van uw aangezigt niet uitstooten, opdat het land niet woest worde, en het wild gedierte boven u niet vermenigvuldigd worde.

30 Ik zal hen allengskens van uw aangezigt uitstooten, totdat gij gewassen zijt en het land erft.

31 En Ik zal uwe landpalen zetten van de zee Suf tot aan de zee der Filistijnen, en van de woestijn tot aan de rivier : want Ik zal de inwoners van dat land in uwe hand geven, dat gij hen voor uw aangezigt uitstoot.

32 Gij zult met hen, noch met hunne goden, geen verbond maken.

33 Zij zullen in uw land niet wonen, opdat zij u tegen Mij niet doen zondigen; indien gij hunne goden dient, het zal u voorzeker tot eenen valstrik zijn.

HOOFDSTUK XXIV.

1 DAARNA zeide Hij tot Mozes : Klim op tot den HEERE, gij en Aäron, Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten van Israël; en buigt u neder van verre!

2 En dat Mozes alleen zich nadere tot den HEERE, maar dat zij niet naderen; en het volk klimme ook niet op met hem.

3 Als Mozes kwam en verhaalde aan het volk al de woorden des HEEREN, en al de regten, toen antwoordde al het volk met ééne stem, en zij zeiden: Al deze woorden, die de HEER gesproken heeft, zullen wij doen.

4 Mozes nu beschreef al de woorden des HEEREN, en hij maakte zich des morgens vroeg op, en hij bouwde een altaar onder aan den berg, en twaalf kolommen, naar de twaalf stammen van Israël.

5 En hij zond de jongelingen van de kinderen Israëls, die brandofferen offerden, en den HEERE dankofferen offerden, van jonge ossen.

6 En Mozes nam de helft van het bloed, en zettede het in bekkens; en de helft van het bloed sprengde hij op het altaar.

7 En hij nam het boek des verbonds, en hij las het voor de ooren des volks; en zij zeiden: Al wat de HEER gesproken heeft, zullen wij doen en gehoorzamen.

8 Toen nam Mozes dat bloed, en sprengde het op het volk; en hij zeide: Ziet, *dit is* het bloed des verbonds, hetwelk de HEER met ulieden gemaakt heeft over al die woorden.

9 Mozes nu en Aäron klommen opwaarts, ook Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten van Israël.

10 En zij zagen den God van Israël, en onder zijne voeten als een werk van saffiersteenen, en als de gestaltenis des hemels in *zijne* klaarheid.

11 Doch Hij strekte zijne hand niet tot de afgezonderden van de kinderen Israëls; maar zij aten en dronken, nadat zij God gezien hadden.

12 Toen zeide de HEER tot Mozes: Kom tot mij op den berg, en wees aldaar; en Ik zal u steenen tafelen geven, en de wet, en de geboden, die Ik geschreven heb, om hen te onderwijzen.

13 Toen maakte zich Mozes op, met Jozua, zijnen dienaar; en Mozes klom op den berg Gods.

14 En hij zeide tot de oudsten: Blijft gij ons hier, totdat wij weder tot u komen: en ziet, Aäron en Hur zijn bij u; wie eenige zaken heeft, zal tot dezelve komen.

15 Toen Mozes op den berg geklommen was, zoo heeft eene wolk den berg bedekt.

16 En de heerlijkheid des HEEREN woonde op den berg Sinaï, en de wolk bedekte hem zes dagen, en op den zevenden dag riep Hij Mozes uit het midden der wolk.

17 En het aanzien der heerlijkheid des HEEREN was als een verterend vuur, op het opperste diens bergs, in de oogen der kinderen Israëls.

18 En Mozes ging in het midden der wolk, nadat hij op den berg geklommen was; en Mozes was op dien berg veertig dagen en veertig nachten.

HOOFDSTUK XXV.

TOEN sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls: dat zij voor Mij een hefoffer nemen. Van alle man, wiens hart zich vrijwillig bewegen zal, zult gij mijn hefoffer nemen.

3 Dit nu is het hefoffer, hetwelk gij van hen nemen zult: goud, en zilver, en koper;

4 Als ook hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten-*haar;*

5 En roodgeverwde ramsvellen, en dassenvellen, en sittimhout;

6 Olie tot den luchter, specerijen ter zalfolie, en tot rooking welriekende specerijen;

7 Sardónixsteenen, en vervullende steenen tot den efod, en tot den borstlap.

8 En zij zullen Mij een heiligdom maken, dat Ik in het midden van hen wone.

9 Naar al, wat Ik u tot een voorbeeld dezes tabernakels, en een voorbeeld van al deszelfs gereedschap wijzen zal, even alzoo zult gijlieden dat maken.

10 Zoo zullen zij eene ark van sittimhout maken: twee ellen en eene halve zal hare lengte zijn, en anderhalve el hare breedte, en anderhalve el hare hoogte.

11 En gij zult ze met louter goud overtrekken, van binnen en van buiten zult gij ze overtrekken; en gij zult op dezelve eenen gouden krans maken rondom heen.

12 En giet voor haar vier gouden ringen, en zet die aan hare vier hoeken, alzoo dat twee ringen op de ééne zijde derzelve zijn, en twee ringen op hare andere zijde.

13 En maak handboomen van sittimhout, en overtrek ze met goud.

14 En steek de handboomen in de ringen, die aan de zijde der ark zijn, dat men de ark daarmede drage.

15 De draagboomen zullen in de ringen

der ark zijn, zij zullen er niet uitgetogen worden.

16 Daarna zult gij in de ark leggen de getuigenis, die Ik u geven zal.

17 Gij zult ook een verzoendeksel maken van louter goud : twee ellen en eene halve zal deszelfs lengte zijn, en anderhalve el deszelfs breedte.

18 Gij zult ook twee cherubim van goud maken; van digt *goud* zult gij ze maken, uit de beide einden des verzoendeksels.

19 En maak u éénen cherub uit het ééne einde aan deze zijde, en den anderen cherub uit het *andere* einde aan gene zijde; uit het verzoendeksel zult gijlieden de cherubim maken, uit de beide einden van hetzelve.

20 En de cherubim zullen hunne beide vleugelen omhoog uitbreiden, bedekkende met hunne vleugelen het verzoendeksel; en hunne aangezigten zullen tegenover elkander zijn; de aangezigten der cherubim zullen naar het verzoendeksel zijn.

21 En gij zult het verzoendeksel boven op de ark zetten, nadat gij in de ark de getuigenis, die Ik u geven zal, zult gelegd hebben.

22 En aldaar zal Ik bij u komen, en Ik zal met u spreken van boven het verzoendeksel af, van tusschen de twee cherubim, die op de ark der getuigenis zijn zullen, alles, wat Ik u gebieden zal aan de kinderen Israëls.

23 Gij zult ook eene tafel maken van sittimhout; twee ellen zal hare lengte zijn, en ééne el hare breedte, en ééne el en eene halve zal hare hoogte zijn.

24 En gij zult ze met louter goud overtrekken; gij zult ook eenen gouden krans daaraan maken, rondom heen.

25 Gij zult ook eene lijst rondom daaraan maken, eene hand breed; en gij zult eenen gouden krans rondom derzelver lijst maken.

26 Ook zult gij vier gouden ringen daaraan maken; en gij zult de ringen zetten aan de vier hoeken, die aan derzelver vier voeten zijn zullen.

27 Tegenover de lijst zullen de ringen zijn, tot plaatsen voor de handboomen, om de tafel te dragen.

28 Deze handboomen nu zult gij van sittimhout maken, en gij zult dezelve met goud overtrekken; en de tafel zal daaraan gedragen worden.

29 Gij zult ook maken hare schotelen, en hare rookschalen, en hare platteelen, en hare kroezen (met welke zij bedekt zal worden); van louter goud zult gij ze maken.

30 En gij zult op deze tafel altijd het toonbrood voor mijn aangezigt leggen.

31 Gij zult ook eenen kandelaar van louter goud maken. Van digt werk zal deze kandelaar gemaakt worden, zijne schacht, en zijne rieten; zijne schaaltjes, zijne knoopen, en zijne bloemen zullen uit hem zijn.

32 En zes rieten zullen uit zijne zijden uitgaan : drie rieten des kandelaars uit zijne ééne zijde, en drie rieten des kandelaars uit zijne andere zijde.

33 In het ééne riet zullen drie schaaltjes zijn, *gelijk* amandelnoten, een knoop en eene bloem; en drie schaaltjes, *gelijk* amandelnoten in een ander riet, een knoop en eene bloem; alzoo zullen die zes rieten zijn, die uit den kandelaar gaan.

34 Maar aan den kandelaar zelven zullen vier schaaltjes zijn, *gelijk* amandelnoten, met zijne knoopen, en met zijne bloemen.

35 En daar zal een knoop zijn onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande;* ook een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande;* nog een knoop onder twee rieten uit denzelven *uitgaande : alzoo zal het zijn* met de zes rieten, die uit den kandelaar uitgaan.

36 Hunne knoopen en hunne rieten zullen uit hem zijn : het zal altemaal één eenig digt werk van louter goud zijn.

37 Gij zult hem ook zeven lampen maken, en men zal zijne lampen aansteken, en doen lichten aan zijne zijden.

38 Zijne snuiters en zijne bluschvaten zullen louter goud zijn.

39 Uit een talent louter gouds zal men dat maken, met al dit gereedschap.

40 Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op den berg getoond is.

HOOFDSTUK XXVI.

DEN tabernakel nu zult gij maken van tien gordijnen, van fijn getweernd linnen, en hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, *met* cherubim van het allerkunstelijkste werk zult gij ze maken.

2 De lengte van eene gordijn zal van acht en twintig ellen zijn, en de breedte eener gordijn van vier ellen; al deze gordijnen zullen ééne maat hebben.

3 Er zullen vijf gordijnen zamengevoegd zijn, de ééne aan de andere; wederom zullen er vijf gordijnen zamengevoegd zijn, de ééne aan de andere.

4 En gij zult hemelsblaauwe striklisjes maken aan den kant van de ééne gordijn, aan het uiterste, in de zamenvoeging; alzoo zult gij oók doen aan den uitersten kant der gordijn, aan de tweede zamenvoegende.

5 Vijftig striklisjes zult gij aan de ééne gordijn maken, en vijftig striklisjes zult gij maken aan het uiterste der gordijn, dat aan de tweede zamenvoegende is: deze striklisjes zullen het ééne aan het andere zamenvatten.

6 Gij zult ook vijftig gouden haakjes maken, en zult de gordijnen zamenvoegen, de ééne aan de andere, met deze haakjes, opdat het één tabernakel zij.

7 Ook zult gij gordijnen uit geiten-*haar* maken tot eene tent over den tabernakel: van elf gordijnen zult gij die maken.

8 De lengte eener gordijn zal dertig ellen zijn, en de breedte eener gordijn vier ellen: deze elf gordijnen zullen ééne maat hebben.

9 En gij zult vijf dezer gordijnen aan elkander bijzonder voegen, en zes dezer gordijnen bijzonder; en de zesde dezer gordijnen zult gij dubbel maken, regt voorop de tent.

10 En gij zult vijftig striklisjes maken aan den kant van de ééne gordijn, het uiterste in de zamenvoeging, en vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn, die de tweede zamenvoegende *is*.

11 Gij zult ook vijftig koperen haakjes maken, en gij zult de haakjes in de striklisjes doen, en gij zult de tent zamenvoegen, dat zij ééne zij.

12 Het overige nu, dat overschiet aan de gordijnen der tent, de helft der gordijn, die overschiet, zal overhangen, aan de achterste deelen der tabernakels.

13 En ééne el van deze, en ééne el van gene zijde van hetgeen, dat overig zijn zal aan de lengte van de gordijnen der tent, zal overhangen aan de zijden des tabernakels, aan deze en aan gene *zijde*, om dien te bedekken.

14 Gij zult ook voor de tent een deksel maken van roodgeverwde ramsvellen, en daarover een deksel van dassenvellen.

15 Gij zult ook tot den tabernakel staande berderen maken, van sittimhout.

16 De lengte van een berd zal tien ellen zijn, en ééne el en eene halve el zal de breedte van elk berd zijn.

17 Twee houvasten zal een berd hebben, als sporten in eene ladder gezet, het ééne nevens het andere; alzoo zult gij het met al de berderen des tabernakels maken.

18 En de berderen tot den tabernakel zult gij *aldus* maken: twintig berderen naar de zuidzijde zuidwaarts.

19 Gij zult ook veertig zilveren voeten maken onder de twintig berderen: twee voeten onder één berd, aan zijne twee houvasten, en twee voeten onder een ander berd, aan zijne twee houvasten.

20 Er zullen ook twintig berderen zijn aan de andere zijde des tabernakels, aan den noorderhoek.

21 Met hunne veertig zilveren voeten: twee voeten onder één berd, en twee voeten onder een ander berd.

22 Doch aan de zijde des tabernakels tegen het westen zult gij zes berderen maken.

23 Ook zult gij twee berderen maken tot de hoekberderen des tabernakels, aan de beide zijden.

24 En zij zullen van beneden *als* tweelingen zamengevoegd zijn; zij zullen ook *als* tweelingen aan het oppereinde deszelven zamengevoegd zijn, met éénen ring: alzoo zal het met de twee *berderen* zijn, tot twee hoekberderen zullen zij zijn.

25 Alzoo zullen de acht berderen zijn met hunne zilveren voeten, zijnde zestien voeten: twee voeten onder één berd, wederom twee voeten onder één berd.

26 Gij zult ook rigchelen maken van sittimhout: vijf aan de berderen van de ééne zijde des tabernakels;

27 En vijf rigchelen aan de berderen van de andere zijde des tabernakels; als ook vijf rigchelen aan de berderen van de zijde des tabernakels, aan de beide zijden westwaarts.

28 En de middelste rigchel zal midden aan de berderen zijn, doorschietende van het ééne einde tot het andere einde.

29 En gij zult de berderen met goud overtrekken, en hunne ringen (de plaatsen voor de rigchelen) zult gij van goud maken: de rigchelen zult gij ook met goud overtrekken.

30 Dan zult gij den tabernakel oprigten naar zijne wijze, die u op den berg getoond is.

31 Daarna zult gij eenen voorhang maken, van hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; van het allerkunstelijkste werk zal men dien maken, met cherubim.

32 En gij zult hem hangen aan vier pilaren van sittim*hout,* met goud overtogen, hunne haken zullen van goud zijn; *staande* op vier zilveren voeten.

33 En gij zult den voorhang onder de haakjes hangen, en gij zult de ark der getuigenis aldaar binnen den voorhang brengen; en deze voorhang zal ulieden eene scheiding maken tusschen het heilige, en tusschen het heilige der heiligen.

34 En gij zult het verzoendeksel zetten op de ark der getuigenis, in het heilige der heiligen.

35 De tafel nu zult gij zetten buiten den voorhang, en den kandelaar tegen de tafel over, aan de ééne zijde des tabernakels, zuidwaarts; maar de tafel zult gij zetten aan de noordzijde.

36 Gij zult ook aan de deur der tent een deksel maken, van hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk.

37 En gij zult tot dit deksel vijf pilaren van sittim*hout* maken, en die met goud overtrekken, hunne haken zullen van goud zijn; en gij zult hun vijf koperen voeten gieten.

HOOFDSTUK XXVII.

GIJ zult ook een altaar maken van sittimhout; vijf ellen zal de lengte zijn, en vijf ellen de breedte, (vierkant zal dit altaar zijn) en drie ellen zijne hoogte.

2 En gij zult zijne hoornen maken op zijne vier hoeken; uit hetzelve zullen zijne hoornen zijn, en gij zult het met koper overtrekken.

3 Gij zult het ook potten maken, om zijne asch te ontvangen, ook zijne schoffelen, en zijne besprengbekkens, en zijne kraauwelen, en zijne koolpannen; al zijn gereedschap zult gij van koper maken.

4 Gij zult het eenen rooster maken van koper netwerk; en gij zult aan dat net vier koperen ringen maken aan zijne vier einden.

5 En gij zult het onder den omloop des altaars van beneden opleggen, alzoo dat het net tot het midden des altaars zij.

6 Gij zult ook handboomen maken tot het altaar, handboomen van sittimhout; en gij zult ze met koper overtrekken.

7 En de handboomen zullen in de ringen gedaan worden, alzoo dat de handboomen zijn aan beide zijden des altaars, als men het draagt.

8 Gij zult hetzelve hol van planken maken; gelijk als Hij u op den berg gewezen heeft, alzoo zullen zij doen.

9 Gij zult ook den voorhof des tabernakels maken: aan den zuidhoek zuidwaarts, zullen aan den voorhof behangselen zijn van fijn getweernd linnen; de lengte éénér zijde zal honderd ellen zijn.

10 Ook zullen zijne twintig pilaren, en derzelver twintig voeten van koper zijn; de haken dezer pilaren, en hunne banden zullen zilver zijn.

11 Alzoo zullen ook aan den noorderhoek, in de lengte, de behangsels honderd *ellen* lang zijn; en zijne twintig pilaren, en derzelver twintig voeten, van koper; de haken der pilaren, en derzelver banden zullen zilver zijn.

12 En in de breedte des voorhofs, aan den westerhoek, zullen behangselen zijn van vijftig ellen; hunne pilaren tien, en derzelver voeten tien.

13 Van gelijken zal de breedte des voorhofs, aan den oosterhoek oostwaarts, van vijftig ellen zijn.

14 Alzoo dat er vijftien ellen der behangselen op *de ééne* zijde zijn: hunne pilaren drie, en hunne voeten drie;

15 En vijftien *ellen* der behangselen aan de andere zijde: hunne pilaren drie, en hunne voeten drie.

16 In de poort nu des voorhofs zal een deksel zijn van twintig ellen, hemelsblaauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk: de pilaren vier, en hunne voeten vier.

17 Al de pilaren des voorhofs zullen rondom met zilveren banden bezet zijn; hunne haken zullen van zilver zijn, maar hunne voeten zullen van koper zijn.

18 De lengte des voorhofs zal honderd ellen zijn, en de breedte doorgaans vijftig, en de hoogte vijf ellen, van fijn getweernd linnen; maar hunne voeten zullen van koper zijn.

19 Aangaande al het gereedschap des tabernakels, in al deszelfs dienst, ja al zijne pennen, en al de pennen des voorhofs zullen van koper zijn.

20 Gij nu zult den kinderen Israëls gebieden, dat zij tot u brengen reine olie van olijven, gestooten tot den luchter, dat men geduriglijk de lampen aansteke.

21 In de tent der zamenkomst, van buiten den voorhang, die vóór de getuigenis is, zal ze Aäron en zijne zonen toerigten, van den avond tot den morgen, voor het aangezigt des HEEREN; dit zal eene eeuwige inzetting zijn voor hunne geslachten, van wege de kinderen Israëls.

HOOFDSTUK XXVIII.

DAARNA zult gij uwen broeder Aäron, en zijne zonen met hem, tot u doen naderen uit het midden der kinderen Israëls, om Mij het priesterambt te bedienen: namelijk Aäron, Nadab en Abihu, Eleázar en Ithamar, de zonen van Aäron.

2 En gij zult voor uwen broeder Aäron heilige kleederen maken, tot heerlijkheid en tot sieraad.

3 Gij zult ook spreken tot allen, die wijs van harte zijn, die Ik met den geest der wijsheid vervuld heb, dat zij voor Aäron kleederen maken, om hem te heiligen, dat hij Mij het priesterambt bediene.

4 Dit nu zijn de kleederen, die zij maken zullen: een borstlap, en een efod, en een mantel, en een rok vol oogjes, een hoed en een gordel; zij zullen dan voor uwen broeder Aäron heilige kleederen maken, en voor zijne zonen, om Mij het priesterambt te bedienen.

5 Zij zullen ook het goud, en hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen nemen;

6 En zullen den efod maken van goud, hemelsblaauw en purper, scharlaken en fijn getweernd linnen, van het allerkunstelijkste werk.

7 Hij zal twee zamenvoegende schouderbanden hebben aan zijne beide einden, waarmede hij zamengevoegd zal worden.

8 En de kunstelijke riem zijns efods, die op hem is, zal zijn gelijk zijn werk, van hetzelfde, van goud, hemelsblaauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen.

9 En gij zult twee sardónixsteenen nemen, en de namen der zonen van Israël daarop graveren.

10 Zes van hunne namen op éénen steen, en de zes overige namen op den anderen steen, naar hunne geboorten;

11 Naar steensnijders-werk, gelijk men de zegelen graveert, zult gij deze twee steenen graveren, met de namen der zonen van Israël; gij zult ze maken, dat zij omvat zijn in gouden kastjes.

12 En gij zult de twee steenen aan de schouderbanden des efods zetten, zijnde steenen ter gedachtenis voor de kinderen Israëls; en Aäron zal hunne namen op zijne beide schouders dragen, ter gedachtenis, voor het aangezigt des HEEREN.

13 Gij zult ook gouden kastjes maken,

14 En twee ketentjes van louter goud; gelijkeindigende zult gij die maken, gedraaid werk; en de gedraaide ketentjes zult gij aan de kastjes hechten.

15 Gij zult ook eenen borstlap des gerigts maken, van het allerkunstelijkste werk, gelijk het werk des efods zult gij hem maken; van goud, hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en van fijn getweernd linnen zult gij hem maken.

16 Vierkant zal hij zijn, *en* verdubbeld: eene span zal zijne lengte zijn, en eene span zijne breedte.

17 En gij zult vervullende steenen daarin vullen, vier rijen steenen; eene rij van een sardis, een topaas en een karbonkel: dit is de eerste rij.

18 En de tweede rij van een smaragd, een saffier en een diamant.

19 En de derde rij, een hiacint, agaat en ametist.

20 En de vierde rij van een turkoois, en een sardónix, en een jaspis; zij zullen met goud ingevat zijn in hunne vullingen.

21 En deze steenen zullen zijn met de twaalf namen der zonen van Israël, met hunne namen; zij zullen als zegelen gegraveerd worden, elk met zijnen naam: voor de twaalf stammen zullen zij zijn.

22 Gij zult ook aan den borstlap gelijkeindigende ketentjes van gedraaid werk uit louter goud maken.

23 Gij zult ook aan den borstlap twee gouden ringen maken; en gij zult de twee ringen aan de twee einden van den borstlap zetten.

24 Dan zult gij de twee gedraaide gouden *ketentjes* in de twee ringen doen, aan de einden van den borstlap.

25 Maar de twee einden der twee gedraaide *ketentjes* zult gij aan die twee kastjes doen; en gij zult ze zetten aan de schouderbanden van den efod, regt op de voorste zijde van dien.

26 Gij zult nog twee gouden ringen maken, en zult ze aan de twee einden des borstlaps zetten; inwendig aan zijnen rand, die aan de zijde van den efod zijn zal.

27 Nog zult gij twee gouden ringen maken, die gij zetten zult aan de twee schouderbanden van den efod, beneden, aan de voorste zijde, tegenover zijne voege, boven den kunstelijken riem des efods.

28 En zij zullen den borstlap, met zijne ringen aan de ringen van den efod opwaarts binden, met een hemelsblaauw snoer, dat hij op den kunstelijken riem van den efod zij; en de borstlap zal van den efod niet afgescheiden worden.

29 Alzoo zal Aäron de namen der zonen van Israël dragen aan den borstlap des gerigts, op zijn hart, als hij in het heilige zal gaan, ter gedachtenis voor het aangezigt des HEEREN geduriglijk.

30 Gij zult ook in den borstlap des gerigts de urim en de thummim zetten, dat zij op het hart van Aäron zijn, als hij voor het aangezigt des HEEREN ingaan zal; alzoo zal Aäron dat gerigt der kinderen Israëls geduriglijk op zijn hart dragen, voor het aangezigt des HEEREN.

31 Gij zult ook den mantel des efods geheel van hemelsblaauw maken.

32 En het hoofdgat deszelven zal in het midden daarvan zijn; dit gat zal eenen boord rondom hebben van geweven werk: als het gat eens pantsiers zal het daaraan zijn, dat het niet gescheurd worde.

33 En aan deszelfs zoomen zult gij granaatappelen maken van hemelsblaauw, en van purper, en van scharlaken, aan zijne zoomen rondom, en gouden schelletjes rondom tusschen dezelve.

34 Dat er een gouden schelletje, daarna een granaat-appel zij; *wederom* een gouden schelletje, en een granaat-appel; aan de zoomen des mantels rondom.

35 En Aäron zal denzelven aanhebben, om te dienen; opdat zijn geluid gehoord worde, als hij in het heilige, voor het aangezigt des HEEREN, ingaat, en als hij uitgaat, opdat hij niet sterve.

36 Verder zult gij eene plaat maken van louter goud, en gij zult daarin graveren, gelijk men de zegelen graveert: DE HEILIGHEID DES HEEREN!

37 En gij zult dezelve aanhechten met een hemelsblaauw snoer, alzoo dat zij aan den hoed zij: aan de voorste zijde des hoeds zal zij zijn.

38 En zij zal op het voorhoofd van Aäron zijn, opdat Aäron drage de ongeregtigheid der heilige dingen, welke de kinderen Israëls zullen geheiligd hebben, in alle gaven hunner geheiligde dingen; en zij zal geduriglijk aan zijn voorhoofd zijn, om henlieden voor het aangezigt des HEEREN aangenaam te maken.

39 Gij zult ook eenen rok vol oogjes maken, van fijn linnen; gij zult ook den hoed van fijn linnen maken; maar den gordel zult gij van geborduurd werk maken.

40 Voor de zonen van Aäron zult gij ook rokken maken, en gij zult voor hen gordels maken; ook zult gij voor hen mutsen maken, tot heerlijkheid en sieraad.

41 En gij zult die uwen broeder Aäron, en ook zijnen zonen, aantrekken; en gij zult hen zalven, en hunne hand vullen, en hen heiligen, dat zij Mij het priesterambt bedienen.

42 Maak hun ook linnen onderbroeken, om het vleesch der schaamte te bedekken: zij zullen zijn van de lendenen tot de dijen.

43 Aäron nu en zijne zonen zullen die aanhebben, als zij in de tent der zamenkomst gaan, of als zij tot het altaar treden zullen, om in het heilige te dienen; opdat zij geene ongeregtigheid dragen en sterven. *Dit* zal eene eeuwige inzetting zijn, voor hem, en zijn zaad na hem.

HOOFDSTUK XXIX.

DIT nu is de zaak, die gij hun doen zult, om hen te heiligen, dat zij Mij het priesterambt bedienen: neem éénen var, het jong eens runds, en twee volkomen rammen;

2 En ongezuurd brood, en ongezuurde kocken, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie bestreken: van tarwen meelbloem zult gij dezelve maken.

3 En gij zult ze in éénen korf leggen, en zult ze in den korf toebrengen, met den var en de twee rammen.

4 Alsdan zult gij Aäron en zijne zonen doen naderen aan de deur van de tent der zamenkomst; en gij zult hen met water wasschen.

5 Daarna zult gij de kleederen nemen, en Aäron den rok, en den mantel des efods, en den efod, en den borstlap aandoen; en gij zult hem omgorden met den kunstelijken riem des efods.

6 En gij zult den hoed op zijn hoofd zet-

ten; de kroon der heiligheid zult gij aan den hoed zetten.

7 En gij zult de zalfolie nemen, en op zijn hoofd gieten: alzoo zult gij hem zalven.

8 Daarna zult gij zijne zonen doen naderen, en zult hen de rokken doen aantrekken.

9 En gij zult hen met den gordel omgorden, *namelijk* Aäron en zijne zonen; en gij zult hun de mutsen opbinden, opdat zij het priesterambt hebben tot eene eeuwige inzetting. Voorts zult gij de hand van Aäron vullen, en de hand zijner zonen.

10 En gij zult den var nabij brengen voor de tent der zamenkomst; en Aäron en zijne zonen zullen hunne handen op het hoofd van den var leggen.

11 En gij zult den var slagten voor het aangezigt des HEEREN, voor de deur van de tent der zamenkomst.

12 Daarna zult gij van het bloed des vars nemen, en met uwen vinger op de hoornen des altaars doen; en al het bloed zult gij uitgieten aan den bodem des altaars.

13 Gij zult ook al het vet nemen, hetwelk het ingewand bedekt, en het net over de lever, en beide nieren en het vet, dat aan dezelve is, en gij zult ze aansteken op het altaar.

14 Maar het vleesch des vars, en zijn vel, en zijnen drek, zult gij met vuur verbranden, buiten het leger. het is een zondoffer.

15 Daarna zult gij den éénen ram nemen, en Aäron en zijne zonen zullen hunne handen op het hoofd des rams leggen;

16 En gij zult den ram slagten, en gij zult zijn bloed nemen, en rondom op het altaar sprengen.

17 En den ram zult gij in zijne deelen deelen; en gij zult zijn ingewand en zijne schenkelen wasschen, en op zijne deelen, en op zijn hoofd leggen.

18 Alzoo zult gij den geheelen ram aansteken op het altaar: het is een brandoffer den HEERE, tot eenen liefelijken reuk, het is een vuuroffer den HEERE.

19 Daarna zult gij den anderen ram nemen, en Aäron en zijne zonen zullen hunne handen op des rams hoofd leggen;

20 En gij zult den ram slagten, en van zijn bloed nemen, en doen het op het *regter* oorlapje van Aäron, en op het regter oorlapje van zijne zonen, desgelijks op den duim hunner regterhand, en op den grooten teen huns regtervoets; en dat bloed zult gij op het altaar sprengen, rondom heen.

21 Dan zult gij nemen van het bloed, dat op het altaar is, en van de zalfolie, en gij zult op Aäron en op zijne kleederen sprengen, en op zijne zonen en op de kleederen zijner zonen met hem; opdat hij geheiligd zij, en zijne kleederen, ook zijne zonen, en de kleederen zijner zonen met hem.

22 Daarna zult gij van den ram nemen het vet mitsgaders den staart, ook het vet, dat het ingewand bedekt, en het net der lever, en de beide nieren, met het vet, dat aan dezelve is, en den regterschouder: want het is een ram der vulofferen:

23 En éénen brood-bol, en éénen koek geölied brood, en ééne vlade, uit den korf der ongezuurde *brooden*, die voor het aangezigt des HEEREN zijn zal;

24 En leg ze allen op de handen van Aäron, en op de handen zijner zonen, en beweeg ze ten beweegoffer voor het aangezigt des HEEREN.

25 Neem ze daarna van hunne hand, en steek ze aan op het altaar, op het brandoffer, tot eenen liefelijken reuk voor het aangezigt des HEEREN: het is een vuuroffer den HEERE.

26 En neem de borst van den ram der vulofferen, die van Aäron is, en beweeg hem ten beweegoffer voor het aangezigt des HEEREN: en het zal u ten deele zijn.

27 En gij zult de borst des beweegoffers heiligen, en den schouder des hefoffers, die bewogen, en die opgeheven zal zijn van den ram des vuloffers, van hetgeen dat Aärons, en van hetgeen dat zijner zonen is.

28 En het zal voor Aäron en zijne zonen zijn tot eene eeuwige inzetting van wege de kinderen Israëls, want het is een hefoffer; en het hefoffer van wege de kinderen Israëls zal zijn van hunne dankofferen; hun hefoffer zal voor den HEERE zijn.

29 De heilige kleederen nu die van Aäron zullen geweest zijn, zullen van zijne zonen na hem zijn, opdat men hen in dezelve zalve, en dat men hunne hand in dezelve vulle.

30 Zeven dagen zal hij ze aantrekken, die uit zijne zonen in zijne plaats priester zal worden, die in de tent der zamenkomst gaan zal, om in het heilige te dienen.

31 Gij zult den ram der vulling nemen, en gij zult zijn vleesch in de heilige plaats zieden.

32 Aäron nu en zijne zonen zullen het vleesch van dezen ram eten, en het brood,

dat in den korf zal zijn, bij de deur van de tent der zamenkomst.

33 En zij zullen die dingen eten, met welke de verzoening zal gedaan zijn, om hunne hand te vullen, *en* om hen te heiligen; maar een vreemde zal ze niet eten, want zij zijn heilig.

34 En indien er *wat* overblijven zal van het vleesch der vulofferen, of van dit brood, tot aan den morgen, zoo zult gij het overgeblevene met vuur verbranden; het zal niet gegeten worden, want het is heilig.

35 Gij zult dan aan Aäron en aan zijne zonen alzoo doen, naar alles, wat Ik u geboden heb: zeven dagen zult gij hunne hand vullen.

36 Gij zult ook des daags eenen var des zondoffers bereiden, tot de verzoeningen, en gij zult het altaar ontzondigen, mits doende de verzoening over hetzelve; en gij zult het zalven, om het te heiligen.

37 Zeven dagen zult gij verzoening doen voor het altaar, en zult het heiligen: alsdan zal dat altaar eene heiligheid der heiligheden zijn; al wat het altaar aanroert, zal heilig zijn.

38 Dit nu is het, wat gij op het altaar bereiden zult: twee lammeren, die jarig zijn, des daags, geduriglijk.

39 Het ééne lam zult gij des morgens bereiden; maar het andere lam zult gij bereiden tusschen de twee avonden.

40 Met een tiende deel meelbloem, gemengd met een vierendeel van een hin gestooten olie; en tot drankoffer een vierde deel van een hin wijn, tot het ééne lam.

41 Het andere lam nu zult gij bereiden tusschen de twee avonden; gij zult daarmede doen gelijk met het morgen-spijsoffer, en gelijk met het drankoffer deszelven, tot eenen liefelijken reuk: het is een vuuroffer den HEERE.

42 Het zal een gedurig brandoffer zijn bij uwe geslachten, aan de deur van de tent der zamenkomst, voor het aangezigt des HEEREN: aldaar zal Ik met ulieden komen, dat Ik aldaar met u spreke.

43 En dáár zal Ik komen tot de kinderen Israëls; opdat zij geheiligd worden door mijne heerlijkheid.

44 En Ik zal de tent der zamenkomst heiligen, mitsgaders het altaar; Ik zal ook Aäron en zijne zonen heiligen, opdat zij Mij het priesterambt bedienen.

45 En Ik zal in het midden der kinderen Israëls wonen, en Ik zal hun tot eenen God zijn.

46 En zij zullen weten, dat Ik de HEER hun God ben, die hen uit Egypteland uitgevoerd heb, opdat Ik in het midden van hen wonen zou; Ik ben de HEER hun God.

HOOFDSTUK XXX.

GIJ zult ook een reukaltaar des reukwerks maken; van sittimhout zult gij het maken.

2 Eene el zal zijne lengte zijn, en eene el zijne breedte, vierkant zal het zijn, maar twee ellen deszelfs hoogte; uit hetzelve zullen zijne hoornen zijn.

3 En gij zult het met louter goud overtrekken, zijn dak en deszelfs wanden rondom, als ook zijne hoornen; en gij zult het eenen gouden krans rondom maken.

4 Gij zult ook twee gouden ringen daaraan maken, onder zijnen krans, aan zijne twee zijden zult gij dezelve maken, aan zijne beide zijden; en zij zullen zijn tot plaatsen voor de handboomen, dat men het daarmede drage.

5 De draagboomen nu zult gij van sittimhout maken, en gij zult die met goud overtrekken.

6 En gij zult het zetten vóór den voorhang, die vóór de ark der getuigenis zijn zal; vóór het verzoendeksel, hetwelk zijn zal boven de getuigenis, waarheen Ik met u zamenkomen zal.

7 En Aäron zal daarop aansteken welriekende specerijen; alle morgen, als hij de lampen wel zal toegerigt hebben, zal hij dezelve aansteken.

8 En als Aäron de lampen aansteken zal, tusschen de twee avonden, zal hij dat aansteken: het zal een gedurig reukwerk zijn, voor het aangezigt des HEEREN, bij uwe geslachten.

9 Gij zult geen vreemd reukwerk op hetzelve aansteken, noch brandoffer, noch spijsoffer; gij zult ook geen drankoffer daarop gieten.

10 En Aäron zal ééns in het jaar over deszelfs hoornen verzoening doen, met het bloed des zondoffers der verzoeningen; ééns in het jaar zal hij verzoening daarop doen bij uwe geslachten: het is heiligheid der heiligheden den HEERE!

11 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

12 Als gij de som van de kinderen Israëls

opnemen zult, naar de getelden *onder* hen, zoo zullen zij een iegelijk de verzoening zijner ziele den HEERE geven, als gij hen tellen zult; opdat onder hen geene plage zij, als gij hen tellen zult.

13 Dit zullen zij geven, al die tot de getelden overgaat, de helft eens sikkels, naar den sikkel des heiligdoms, (deze sikkel is twintig gera) de helft eens sikkels is een hefoffer den HEERE.

14 Al wie overgaat tot de getelden, van twintig jaren oud en daarboven, zal het hefoffer des HEEREN geven.

15 De rijke zal het niet vermeerderen, en de arme zal niet verminderen van de helft des sikkels, als gij het hefoffer des HEEREN geeft, om voor uwe zielen verzoening te doen.

16 Gij dan zult het geld der verzoeningen van de kinderen Israëls nemen, en zult het leggen tot de dienst van de tent der zamenkomst; en het zal den kinderen Israëls ter gedachtenis zijn, voor het aangezigt des HEEREN, om voor uwe zielen verzoening te doen.

17 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

18 Gij zult ook een koperen waschvat maken, met zijnen koperen voet, om te wasschen; en gij zult het zetten tusschen de tent der zamenkomst, en tusschen het altaar, en gij zult water daar indoen;

19 Dat Aäron en zijne zonen zich daaruit wasschen, hunne handen en voeten.

20 Wanneer zij in de tent der zamenkomst zullen gaan, zoo zullen zij zich met water wasschen, opdat zij niet sterven; of wanneer zij tot het altaar naderen, om te dienen, dat zij het vuuroffer den HEERE aansteken;

21 Zij zullen dan hunne handen en voeten wasschen, opdat zij niet sterven; en dit zal hun eene eeuwige inzetting zijn, voor hem en zijn zaad, bij hunne geslachten.

22 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

23 Gij nu, neem u de voornaamste specerijen, de zuiverste mirre, vijf honderd *sikkels*, en specerij-kaneel, half zoo veel, *namelijk* twee honderd en vijftig *sikkels*, ook specerij-kalmus, twee honderd en vijftig *sikkels;*

24 Ook kassie vijf honderd, naar den sikkel des heiligdoms, en olie van olijfboomen één hin;

25 En maak daarvan eene olie der heilige zalving, eene zalf, heel kunstelijk gemaakt, naar apothekers werk: het zal eene olie der heilige zalving zijn.

26 En met dezelve zult gij zalven de tent der zamenkomst, en de ark der getuigenis;

27 En de tafel met al haar gereedschap, en den kandelaar met zijn gereedschap, en het reukaltaar;

28 En het altaar des brandoffers, met al zijn gereedschap, en het waschvat met zijnen voet.

29 Gij zult ze alzoo heiligen, dat zij heiligheid der heiligheden zijn; al wat ze aanroert, zal heilig zijn.

30 Gij zult ook Aäron en zijne zonen zalven, en gij zult hen heiligen, om Mij het priesterambt te bedienen.

31 En gij zult tot de kinderen Israëls spreken, zeggende: Dit zal mij eene olie der heilige zalving zijn bij uwe geslachten.

32 Op geenes menschen vleesch zal men ze gieten, gij zult ook naar haar maaksel geene dergelijke maken; het is heiligheid, zij zal ulieden heiligheid zijn.

33 De man, die zulk eene zalf maken zal als deze, of die daarvan op wat vreemds doet, die zal uitgeroeid worden uit zijne volken.

34 Verder zeide de HEER tot Mozes: Neem tot u welriekende specerijen, mirre-sap, en oniche, en galban, *deze* welriekende specerijen, en zuiveren wierook; dat elk bijzonder zij.

35 En gij zult een reukwerk eener zalf daaruit maken, naar het werk des apothekers, gemengd, rein, heilig.

36 En gij zult van hetzelve heel klein pulver stooten, en gij zult daarvan leggen voor de getuigenis in de tent der zamenkomst, waarheen Ik tot u komen zal; het zal ulieden heiligheid der heiligheden zijn.

37 Doch naar het maaksel dezes reukwerks, hetwelk gij gemaakt zult hebben, zult gijlieden voor u zelven geen maken; het zal u heiligheid zijn voor den HEERE.

38 De man, die dergelijke maken zal, om daaraan te rieken, die zal uitgeroeid worden uit zijne volken.

HOOFDSTUK XXXI.

DAARNA sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Zie, Ik heb met name geroepen Bezáleël, den zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda.

3 En Ik heb hem vervuld met den Geest

Gods, met wijsheid, en met verstand, en met wetenschap, namelijk in alle handwerk;
4 Om te bedenken vernuftigen arbeid; te werken in goud, en in zilver, en in koper,
5 En in kunstige steensnijding, om in te zetten, en in kunstige houtsnijding, om te werken in alle handwerk.
6 En Ik, zie, Ik heb hem bijgevoegd Ahóliab, den zoon van Ahisamach, van den stam van Dan; en in het hart van een' iegelijk, die wijs van harte is, heb Ik wijsheid gegeven; en zij zullen maken al wat Ik u geboden heb.
7 *Namelijk* de tent der zamenkomst, en de ark der getuigenis, en het verzoendeksel, dat daarop zal zijn, en al het gereedschap der tent;
8 En de tafel, met haar gereedschap; en den louteren kandelaar, met al zijn gereedschap; en het reukaltaar;
9 Ook des brandoffers altaar, met al zijn gereedschap; en het waschvat met zijnen voet;
10 En de ambtskleederen, en de heilige kleederen van den priester Aäron, en de kleederen van zijne zonen, om het priesterambt te bedienen;
11 Ook de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen voor het heiligdom: naar alles, wat Ik u geboden heb, zullen zij het maken.
12 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende:
13 Gij nu, spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Gij zult evenwel mijne sabbaten onderhouden: want dit is een teeken tusschen Mij en tusschen ulieden, bij uwe geslachten; opdat men weet, dat Ik de HEER ben, die u heiligt.
14 Onderhoudt dan den sabbat, dewijl hij ulieden heilig is! wie hem ontheiligt, zal zekerlijk gedood worden: want een ieder, die op denzelven *eenig* werk doet, die ziele zal uitgeroeid worden uit het midden harer volken.
15 Zes dagen zal men werk doen; doch op den zevenden dag is de sabbat der rust, eene heiligheid des HEEREN! Wie op den sabbatdag arbeid doet, zal zekerlijk gedood worden.
16 Dat dan de kinderen Israëls den sabbat houden, den sabbat onderhoudende in hunne geslachten, tot een eeuwig verbond.
17 Hij zal tusschen Mij en tusschen de kinderen Israëls een teeken in eeuwigheid zijn; dewijl de HEER, in zes dagen, den hemel en de aarde gemaakt, en op den zevenden dag gerust en zich verkwikt heeft.
18 En Hij gaf aan Mozes, als Hij met hem op den berg Sinaï te spreken geëindigd had, de twee tafelen der getuigenis, tafelen van steen, beschreven met den vinger Gods.

HOOFDSTUK XXXII.

TOEN het volk zag, dat Mozes vertoog van den berg af te komen, zoo verzamelde zich het volk tot Aäron, en zij zeiden tot hem: Sta op, maak ons goden, die voor ons aangezigt gaan: want dezen Mozes, dien man, die ons uit Egypteland uitgevoerd heeft, wij weten niet, wat hem geschied zij.
2 Aäron nu zeide tot hen: Rukt af de gouden oorsierselen, die in de ooren uwer vrouwen, uwer zonen, en uwer dochteren zijn; en brengt ze tot mij.
3 Toen rukte het gansche volk de gouden oorsierselen af, die in hunne ooren waren; en zij bragten ze tot Aäron.
4 En hij nam ze uit hunne hand, en hij bewierp het met eene griffie, en hij maakte een gegoten kalf daaruit. Toen zeiden zij: Dit zijn uwe goden, Israël! die u uit Egypteland opgevoerd hebben.
5 Als Aäron dat zag, zoo bouwde hij een altaar voor hetzelve; en Aäron riep uit, en zeide: Morgen zal den HEERE een feest zijn!
6 En zij stonden des anderen daags vroeg op, en offerden brandoffer, en bragten dankoffer daartoe; en het volk zat neder om te eten en te drinken; daarna stonden zij op, om te spelen.
7 Toen sprak de HEER tot Mozes: Ga heen, klim af! want uw volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, heeft het verdorven.
8 En zij zijn haast afgeweken van den weg, dien Ik hun geboden had! zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt; en zij hebben zich voor hetzelve gebogen, en hebben het offerande gedaan, en gezegd: Dit zijn uwe goden, Israël! die u uit Egypteland opgevoerd hebben.
9 Verder zeide de HEER tot Mozes: Ik heb dit volk gezien, en zie, het is een hardnekkig volk!
10 En nu, laat Mij toe, dat mijn toorn tegen hen ontsteke, en hen vertere; zoo zal Ik u tot een groot volk maken.
11 Doch Mozes aanbad het aangezigt des HEEREN zijns Gods, en hij zeide: O HEER! waarom zou uw toorn ontsteken tegen uw

volk, hetwelk gij met groote kracht, en met eene sterke hand, uit Egypteland uitgevoerd hebt?

12 Waarom zouden de Egyptenaars spreken, zeggende: In kwaadheid heeft Hij hen uitgevoerd, opdat Hij hen doodde op de bergen, en opdat Hij hen vernielde van den aardbodem? Keer af van de hittigheid uws toorns, en laat het U over het kwaad uws volks berouwen!

13 Gedenk aan Abraham, aan Izak en aan Israël, uwe knechten, aan welke Gij bij u zelven gezworen hebt, en hebt tot hen gesproken: Ik zal uw zaad vermenigvuldigen als de sterren des hemels; en dit geheele land, waarvan Ik gezegd heb, zal Ik aan ulieder zaad geven, dat zij het erfelijk bezitten in eeuwigheid.

14 Toen berouwde het den HEERE over het kwaad, hetwelk Hij gesproken had zijn volk te zullen doen.

15 En Mozes wendde zich om, en klom van den berg af, met de twee tafelen der getuigenis in zijne hand; deze tafelen waren op hare beide zijden beschreven, zij waren op de ééne en op de andere zijde beschreven.

16 En diezelve tafelen waren Gods werk; het geschrift was ook Gods geschrift zelve, in de tafelen gegraveerd.

17 Toen nu Jozua des volks stem hoorde, als het juichte, zoo zeide hij tot Mozes: Er is een krijgsgeschrei in het leger.

18 Maar hij zeide: Het is geene stem des geroeps van overwinning, het is ook geene stem des geroeps van nederlaag; ik hoor eene stem van zingen bij beurte.

19 En het geschiedde, als hij aan het leger naderde, en het kalf, en de reijen zag, dat de toorn van Mozes ontstak, en dat hij de tafelen uit zijne handen wierp, en dezelve beneden aan den berg verbrak.

20 En hij nam dat kalf, dat zij gemaakt hadden, en verbrandde het in het vuur, en vermaalde het, totdat het klein werd, en strooide het op het water, en deed het de kinderen Israëls drinken.

21 En Mozes zeide tot Aäron: Wat heeft u dit volk gedaan, dat gij *zulk* eene groote zonde over hetzelve gebragt hebt?

22 Toen zeide Aäron: De toorn mijns heeren ontsteke niet! gij kent dit volk, dat het in het booze *ligt*.

23 Zij dan zeiden tot mij: Maak ons goden, die voor ons aangezigt gaan! want dezen Mozes, dien man, die ons uit Egypteland opgevoerd heeft, wij weten niet, wat hem geschied zij.

24 Toen zeide ik tot hen: Wie goud heeft, die rukke het af, en geve het mij; en ik wierp het in het vuur, en dit kalf is er uitgekomen.

25 Als Mozes zag, dat het volk ontbloot was, (want Aäron had het ontbloot tot verkleining onder degenen, die tegen hen hadden mogen opstaan)

26 Zoo bleef Mozes staan in de poort des legers, en zeide: Wie den HEERE toebehoort, *kome* tot mij! Toen verzamelden zich tot hem al de zonen van Levi.

27 En hij zeide tot hen: Alzoo zegt de HEER, de God van Israël: Een ieder doe zijn zwaard aan zijne heup; gaat door en keert weder, van poort tot poort in het leger, en een iegelijk doode zijnen broeder, en elk zijnen vriend, en elk zijnen naasten!

28 En de zonen van Levi deden naar het woord van Mozes; en er vielen van het volk, op dien dag, omtrent drie duizend man.

29 Want Mozes had gezegd: Vult heden uwe handen den HEERE! want elk zal zijn tegen zijnen zoon, en tegen zijnen broeder; en dit, opdat Hij heden eenen zegen over ulieden geve!

30 En het geschiedde des anderen daags, dat Mozes tot het volk zeide: Gijlieden hebt eene groote zonde gezondigd; doch nu, ik zal tot den HEERE opklimmen, misschien zal ik eene verzoening doen voor uwe zonde.

31 Zoo keerde Mozes weder tot den HEERE, en zeide: Och, dit volk heeft eene groote zonde gezondigd, dat zij zich gouden goden gemaakt hebben.

32 Nu dan, indien Gij hunne zonden vergeven zult! doch zoo niet, zoo delg mij nu uit uw boek, hetwelk Gij geschreven hebt.

33 Toen zeide de HEER tot Mozes: Dien zou Ik uit mijn boek delgen, die aan Mij zondigt.

34 Doch ga nu heen, leid dit volk, waarheen Ik u gezegd heb; zie, mijn Engel zal voor uw aangezigt gaan! doch ten dage mijns bezoekens, zoo zal Ik hunne zonde over hen bezoeken!

35 Aldus plaagde de HEER dit volk, omdat zij dat kalf gemaakt hadden, hetwelk Aäron gemaakt had.

HOOFDSTUK XXXIII.

VOORTS sprak de HEER tot Mozes: Ga heen, trek op van hier, gij en het volk,

dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, naar het land, dat Ik Abraham, Izak en Jakob, gezworen heb, zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven;

2 En Ik zal eenen Engel voor uw aangezigt zenden, (en Ik zal uitdrijven de Kanaänieten, de Amorieten en de Hethieten, en de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebuzieten;)

3 Naar het land, dat van melk en honig is vloeijende: want Ik zal in het midden van u niet optrekken, want gij zijt een hardnekkig volk; dat Ik u op dezen weg niet vertere.

4 Toen het volk dit kwade woord hoorde, zoo droegen zij leed; en niemand van hen deed zijn versiersel aan zich.

5 En de HEER had tot Mozes gezegd: Zeg tot de kinderen Israëls: Gij zijt een hardnekkig volk, in één oogenblik zou Ik in het midden van ulieden optrekken, en zou u vernielen; doch nu, leg uw sieraad van u af, en Ik zal weten, wat Ik u doen zal.

6 De kinderen Israëls dan beroofden zich zelven van hunne versierselen, verre van den berg Horeb.

7 En Mozes nam de tent, en spande ze zich buiten het leger, ver van het leger afwijkende; en hij noemde ze de tent der zamenkomst. En het geschiedde, dat al wie den HEERE zocht, uitging tot de tent der zamenkomst, die buiten het leger was.

8 En het geschiedde, wanneer Mozes uitging naar de tent, stond al het volk op, en een ieder stelde zich in de deur zijner tent; en zij zagen Mozes na, totdat hij de tent ingegaan was.

9 En het geschiedde, als Mozes de tent ingegaan was, zoo kwam de wolk-kolom nederwaarts, en stond in de deur der tent; en Hij sprak met Mozes.

10 Als het volk de wolk-kolom zag staan in de deur der tent, zoo stond al het volk op, en zij bogen zich, een ieder in de deur zijner tent.

11 En de HEER sprak tot Mozes aangezigt aan aangezigt, gelijk een man met zijnen vriend spreekt; daarna keerde hij weder tot het leger; doch zijn dienaar Jozua, de zoon van Nun, de jongeling, week niet uit het midden der tent.

12 En Mozes zeide tot den HEERE: Zie, Gij zegt tot mij: Voer dit volk op! maar Gij laat mij niet weten, wien Gij met mij zult zenden; daar Gij gezegd hebt: Ik ken u bij name! en ook: Gij hebt genade gevonden in mijne oogen!

13 Nu dan, ik bidde, indien ik genade gevonden heb in uwe oogen, zoo laat mij nu uwen weg weten, en ik zal U kennen, opdat ik genade vinde in uwe oogen; en zie aan, dat deze natie uw volk is!

14 Hij dan zeide: Zou mijn aangezigt moeten medegaan, om u gerust te stellen?

15 Toen zeide hij tot Hem: Indien uw aangezigt niet medegaan zal, doe ons van hier niet optrekken.

16 Want waarbij zou nu bekend worden, dat ik genade gevonden heb in uwe oogen, ik en uw volk? is het niet daarbij, dat Gij met ons gaat? alzoo zullen wij afgezonderd worden, ik en uw volk, van alle volk, dat op den aardbodem is.

17 Toen zeide de HEER tot Mozes: Ook deze zelve zaak, die gij gesproken hebt, zal Ik doen; dewijl gij genade gevonden hebt in mijne oogen, en Ik u bij name ken.

18 Toen zeide hij: Toon mij nu uwe heerlijkheid!

19 Doch Hij zeide: Ik zal al mijne goedigheid voorbij uw aangezigt gaan laten, en zal den naam des HEEREN uitroepen voor uw aangezigt; maar Ik zal genadig zijn, wien Ik zal genadig zijn, en Ik zal mij ontfermen, over wien Ik mij ontfermen zal.

20 Hij zeide verder: Gij zoudt mijn aangezigt niet kunnen zien: want Mij zal geen mensch zien, en leven.

21 De HEER zeide verder: Zie, er is eene plaats bij Mij; dáár zult gij u op de steenrots stellen.

22 En het zal geschieden, wanneer mijne heerlijkheid voorbij zal gaan, zoo zal Ik u in eene kloof der steenrots zetten; en Ik zal u met mijne hand overdekken, totdat Ik zal voorbijgegaan zijn.

23 En wanneer Ik mijne hand zal weggenomen hebben, zoo zult gij mijne achterste deelen zien; maar mijn aangezigt zal niet gezien worden!

HOOFDSTUK XXXIV.

TOEN zeide de HEER tot Mozes: Houw u twee steenen tafelen, gelijk de eerste waren, zoo zal Ik op de tafelen schrijven dezelfde woorden, die op de eerste tafelen geweest zijn, die gij gebroken hebt.

2 En wees bereid tegen den morgenstond; dat gij in den morgenstond op den berg Sinaï klimt, en stel u aldaar vóór Mij, op den top des bergs.

3 En niemand zal met u opklimmen; dat

er ook niemand gezien worde op den ganschen berg : ook het kleine vee, noch runderen zullen tegenover dezen berg niet weiden.

4 Toen hieuw hij twee steenen tafelen, gelijk de eerste; en Mozes stond des morgens vroeg op, en klom op den berg Sinaï, gelijk als hem de HEER geboden had; en hij nam de twee steenen tafelen in zijne hand.

5 De HEER nu kwam nederwaarts in eene wolk, en stelde zich aldaar bij hem; en Hij riep uit den naam des HEEREN.

6 Als nu de HEER voor zijn aangezigt voorbijging, zoo riep Hij : HEER, HEER, God, barmhartig en genadig, langmoedig en groot van weldadigheid en waarheid!

7 Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, die de ongeregtigheid, en overtreding, en zonde vergeeft; die *den schuldigen* geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongeregtigheid der vaderen aan de kinderen, en aan de kindskinderen, in het derde en in het vierde *lid*.

8 Mozes nu haastte zich en neigde het hoofd ter aarde, en hij boog zich.

9 En hij zeide : Heer! indien ik nu genade gevonden heb in uwe oogen, zoo ga nu de Heer in het midden van ons! want dit is een hardnekkig volk; doch vergeef onze ongeregtigheid en onze zonde, en neem ons aan tot een erfdeel!

10 Toen zeide Hij : Zie, Ik maak een verbond, voor uw gansche volk zal Ik wonderen doen, die niet geschapen zijn op de gansche aarde, noch onder eenige volken; alzoo dat dit gansche volk, in welks midden gij zijt, des HEEREN werk zien zal, dat het schrikkelijk is, hetwelk Ik met u doe.

11 Onderhoud gij hetgeen Ik u heden gebiede! zie, Ik zal voor uw aangezigt uitdrijven de Amorieten, en de Kanaänieten, en de Hethieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Jebuzieten.

12 Wacht u, dat gij toch geen verbond maakt met den inwoner des lands, waarin gij komen zult; dat hij misschien niet tot eenen strik worde in het midden van u.

13 Maar hunne altaren zult gijlieden omwerpen, en hunne opgerigte beelden zult gij verbreken, en hunne bosschen zult gij afhouwen.

14 (Want gij zult u niet buigen voor eenen anderen god : want des HEEREN naam is IJveraar! een ijverig God is Hij!)

15 Opdat gij misschien geen verbond maakt met den inwoner van dat land; en zij hunne goden niet nahoereren, noch hunnen goden offerande doen, en hij u noodigende, gij van hunne offerande etet.

16 En gij voor uwe zonen *vrouwen* neemt van hunne dochteren; en hunne dochteren, hare goden nahoererende, maken, dat ook uwe zonen hare goden nahoereren.

17 Gij zult u geene gegoten goden maken.

18 Het feest der ongezuurde *brooden* zult gij houden; zeven dagen zult gij ongezuurde *brooden* eten, gelijk Ik u geboden heb, ter gezetter tijd der maand abib : want in de maand Abib zijt gij uit Egypte uitgegaan.

19 Al wat de baarmoeder opent, is Mijns; ja al uw vee, dat mannelijk zal geboren worden, openende *de baarmoeder van* het groote en kleine vee.

20 Doch den ezel, die *de baarmoeder* opent, zult gij met een *stuk* klein vee lossen; maar indien gij hem niet zult lossen, zoo zult gij hem den nek breken. Al de eerstgeborenen uwer zonen zult gij lossen, en men zal voor mijn aangezigt niet ledig verschijnen.

21 Zes dagen zult gij arbeiden, maar op den zevenden dag zult gij rusten : in den ploegtijd en in den oogst zult gij rusten.

22 Het feest der weken zult gij ook houden, zijnde het feest der eerstelingen van den tarwe-oogst, en het feest der inzameling, als het jaar om is.

23 Al wat mannelijk is onder u zal driemaal in het jaar verschijnen voor het aangezigt des Heeren HEEREN, den God van Israël.

24 Wanneer Ik de volken voor uw aangezigt uit de bezitting zal verdrijven, en uwe landpalen verwijden, dan zal niemand uw land begeeren, terwijl gij henen opgaan zult, om te verschijnen voor het aangezigt des HEEREN uws Gods, driemaal in het jaar.

25 Gij zult het bloed van mijn slagtoffer niet offeren met gedesemd *brood;* het slagtoffer van het paaschfeest zal ook niet vernachten tot den morgen.

26 De eerstelingen van de eerste vruchten uws lands zult gij in het huis des HEEREN uws Gods brengen. Gij zult het bokje in de melk zijner moeder niet koken.

27 Verder zeide de HEER tot Mozes : Schrijf u deze woorden : want naar luid dezer

woorden heb Ik een verbond met u en met Israël gemaakt.

28 En hij was aldaar met den HEERE, veertig dagen en veertig nachten; hij at geen brood, en hij dronk geen water: en Hij schreef op de tafelen de woorden des verbonds, de tien woorden.

29 En het geschiedde, toen Mozes van den berg Sinaï afging, (de twee tafelen der getuigenis nu waren in de hand van Mozes, als hij van den berg afging) zoo wist Mozes niet, dat het vel zijns aangezigts glinsterde, toen Hij met hem sprak.

30 Als nu Aäron en al de kinderen Israëls Mozes aanzagen, ziet, zoo glinsterde het vel zijns aangezigts: daarom vreesden zij tot hem toe te treden.

31 Toen riep hen Mozes; en Aäron, en al de oversten in de vergadering keerden weder tot hem; en Mozes sprak tot hen.

32 En daarna traden al de kinderen Israëls toe; en hij gebood hun al wat de HEER met hem gesproken had op den berg Sinaï.

33 Alzoo eindigde Mozes met hen te spreken, en hij had een deksel op zijn aangezigt gelegd.

34 Doch als Mozes voor het aangezigt des HEEREN kwam, om met Hem te spreken, zoo nam hij het deksel af, totdat hij uitging; en nadat hij uitgegaan was, zoo sprak hij tot de kinderen Israëls, wat hem geboden was.

35 Zoo zagen dan de kinderen Israëls het aangezigt van Mozes, dat het vel van het aangezigt van Mozes glinsterde; derhalve deed Mozes het deksel weder op zijn aangezigt, totdat hij inging om met Hem te spreken.

HOOFDSTUK XXXV.

TOEN deed Mozes de gansche vergadering der kinderen Israëls verzamelen, en zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die de HEER geboden heeft, dat men ze doe.

2 Zes dagen zal men het werk doen, maar op den zevenden dag zal ulieden heiligheid zijn, een sabbat der rust den HEERE; al wie daarop werk doet, zal gedood worden.

3 Gij zult geen vuur aansteken in eenige uwer woningen op den sabbatdag.

4 Verder sprak Mozes tot de gansche vergadering der kinderen Israëls, zeggende: Dit is het woord, dat de HEER geboden heeft, zeggende:

5 Neemt van hetgeen, dat gijlieden hebt, een hefoffer den HEERE; een ieder, wiens hart vrijwillig is, zal het brengen, ten hefoffer des HEEREN: goud, en zilver, en koper;

6 Als ook hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten-*haar;*

7 En roodgeverwde ramsvellen, en dassenvellen, en sittimhout;

8 En olie tot den luchter, en specerijen ter zalfolie, en tot rooking welriekende specerijen;

9 En sardónixsteenen, en vervullende steenen, tot den efod en tot den borstlap.

10 En allen, die wijs van harte zijn onder ulieden, zullen komen, en maken alles, wat de HEER geboden heeft:

11 Den tabernakel, zijne tent en zijn deksel, zijne haakjes en zijne berderen, zijne rigchelen, zijne pilaren, en zijne voeten;

12 De ark en hare handboomen, het verzoendeksel en den voorhang des deksels;

13 De tafel en hare handboomen, en al haar gereedschap, en de toonbrooden;

14 En den kandelaar tot het licht, en zijn gereedschap, en zijne lampen, en de olie tot het licht;

15 En het reukaltaar, en zijne handboomen, en de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen; en het deksel der deur aan de deur des tabernakels;

16 Het altaar des brandoffers, en den koperen rooster, dien het hebben zal, zijne handboomen, en al zijne gereedschappen; het waschvat en zijnen voet;

17 De behangselen des voorhofs, zijne pilaren en zijne voeten; en het deksel van de poort des voorhofs;

18 De nagelen des tabernakels, en de pennen des voorhofs, met derzelver zelen;

19 De ambtskleederen om in het heilige te dienen, de heilige kleederen van den priester Aäron, en de kleederen zijner zonen, om het priesterambt te bedienen.

20 Toen ging de gansche vergadering der kinderen Israëls uit van voor het aangezigt van Mozes.

21 En zij kwamen, alle man, wiens hart hem bewoog, en een ieder, wiens geest hem vrijwillig maakte, die bragten des HEEREN hefoffer tot het werk van de tent der zamenkomst, en tot al hare dienst, en tot de heilige kleederen.

22 Zoo kwamen dan de mannen met de vrouwen, alle vrijwilligen van harte; zij bragten haken, en oorsierselen, en ringen,

woorden heb Ik een verbond met u en met Israël gemaakt.

28 En hij was aldaar met den HEERE, veertig dagen en veertig nachten; hij at geen brood, en hij dronk geen water: en Hij schreef op de tafelen de woorden des verbonds, de tien woorden.

29 En het geschiedde, toen Mozes van den berg Sinaï afging, (de twee tafelen der getuigenis nu waren in de hand van Mozes, als hij van den berg afging) zoo wist Mozes niet, dat het vel zijns aangezigts glinsterde, toen Hij met hem sprak.

30 Als nu Aäron en al de kinderen Israëls Mozes aanzagen, ziet, zoo glinsterde het vel zijns aangezigts: daarom vreesden zij tot hem toe te treden.

31 Toen riep hen Mozes; en Aäron, en al de oversten in de vergadering keerden weder tot hem; en Mozes sprak tot hen.

32 En daarna traden al de kinderen Israëls toe; en hij gebood hun al wat de HEER met hem gesproken had op den berg Sinaï.

33 Alzoo eindigde Mozes met hen te spreken, en hij had een deksel op zijn aangezigt gelegd.

34 Doch als Mozes voor het aangezigt des HEEREN kwam, om met Hem te spreken, zoo nam hij het deksel af, totdat hij uitging; en nadat hij uitgegaan was, zoo sprak hij tot de kinderen Israëls, wat hem geboden was.

35 Zoo zagen dan de kinderen Israëls het aangezigt van Mozes, dat het vel van het aangezigt van Mozes glinsterde; derhalve deed Mozes het deksel weder op zijn aangezigt, totdat hij inging om met Hem te spreken.

HOOFDSTUK XXXV.

TOEN deed Mozes de gansche vergadering der kinderen Israëls verzamelen, en zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die de HEER geboden heeft, dat men ze doe.

2 Zes dagen zal men het werk doen, maar op den zevenden dag zal ulieden heiligheid zijn, een sabbat der rust den HEERE; al wie daarop werk doet, zal gedood worden.

3 Gij zult geen vuur aansteken in eenige uwer woningen op den sabbatdag.

4 Verder sprak Mozes tot de gansche vergadering der kinderen Israëls, zeggende: Dit is het woord, dat de HEER geboden heeft, zeggende:

5 Neemt van hetgeen, dat gijlieden hebt, een hefoffer den HEERE; een ieder, wiens hart vrijwillig is, zal het brengen, ten hefoffer des HEEREN: goud, en zilver, en koper;

6 Als ook hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten-*haar;*

7 En roodgeverwde ramsvellen, en dassenvellen, en sittimhout;

8 En olie tot den luchter, en specerijen ter zalfolie, en tot rooking welriekende specerijen;

9 En sardónixsteenen, en vervullende steenen, tot den efod en tot den borstlap.

10 En allen, die wijs van harte zijn onder ulieden, zullen komen, en maken alles, wat de HEER geboden heeft:

11 Den tabernakel, zijne tent en zijn deksel, zijne haakjes en zijne berderen, zijne rigchelen, zijne pilaren, en zijne voeten;

12 De ark en hare handboomen, het verzoendeksel en den voorhang des deksels;

13 De tafel en hare handboomen, en al haar gereedschap, en de toonbrooden;

14 En den kandelaar tot het licht, en zijn gereedschap, en zijne lampen, en de olie tot het licht;

15 En het reukaltaar, en zijne handboomen, en de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen; en het deksel der deur aan de deur des tabernakels;

16 Het altaar des brandoffers, en den koperen rooster, dien het hebben zal, zijne handboomen, en al zijne gereedschappen; het waschvat en zijnen voet;

17 De behangselen des voorhofs, zijne pilaren en zijne voeten; en het deksel van de poort des voorhofs;

18 De nagelen des tabernakels, en de pennen des voorhofs, met derzelver zelen;

19 De ambtskleederen om in het heilige te dienen, de heilige kleederen van den priester Aäron, en de kleederen zijner zonen, om het priesterambt te bedienen.

20 Toen ging de gansche vergadering der kinderen Israëls uit van voor het aangezigt van Mozes.

21 En zij kwamen, alle man, wiens hart hem bewoog, en een ieder, wiens geest hem vrijwillig maakte, die bragten des HEEREN hefoffer tot het werk van de tent der zamenkomst, en tot al hare dienst, en tot de heilige kleederen.

22 Zoo kwamen dan de mannen met de vrouwen, alle vrijwilligen van harte; zij bragten haken, en oorsierselen, en ringen,

en spanselen, alle gouden vaten; en alle man, die een gouden beweegoffer den HEERE offerde,

23 En alle man, bij wien gevonden werd hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten-*haar*, en roodgeverwde ramsvellen, en dassenvellen, die bragten ze.

24 Allen, die een hefoffer van zilver of koper offerden, die bragten het ten hefoffer des HEEREN; en allen, bij welke sittimhout gevonden werd, bragten het tot alle werk der dienst.

25 En alle vrouwen, die wijs van harte waren, sponnen met hare handen; en zij bragten het gesponnene, de hemelsblaauwe *zijde* en het purper, het scharlaken en het fijn linnen.

26 En alle vrouwen, welker hart haar bewoog in wijsheid, die sponnen het geiten-*haar*.

27 De oversten nu bragten sardónixsteenen en vulsteenen, tot den efod en tot den borstlap;

28 En specerijen en olie, tot den luchter en tot de zalf-olie, en tot rooking welriekende specerijen.

29 Alle man en vrouw, welker hart hen vrijwillig bewoog te brengen tot al het werk, hetwelk de HEER geboden had te maken door de hand van Mozes; dat bragten de kinderen Israëls *tot* een vrijwillig offer den HEERE.

30 Daarna zeide Mozes tot de kinderen Israëls: Ziet, de HEER heeft met name geroepen Bezáleël den zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda.

31 En de Geest Gods heeft hem vervuld met wijsheid, met verstand, en met wetenschap, namelijk in alle handwerk;

32 En om te bedenken vernuftigen arbeid, te werken in goud, en in zilver, en in koper,

33 En in kunstige steensnijding, om in te zetten, en in kunstige houtsnijding; om te werken in alle vernuftige handwerk.

34 Hij heeft hem ook in zijn hart gegeven *anderen* te onderwijzen, hem en Ahóliab, den zoon van Ahisamach, van den stam van Dan.

35 Hij heeft hen vervuld met wijsheid des harten, om te maken alle werk eens werkmeesters, en des allervernuftigsten *handwerkers*, en des borduurders in hemelsblaauw, en in purper, in scharlaken en in fijn linnen, en des wevers: makende alle werk, en bedenkende vernuftigen arbeid.

HOOFDSTUK XXXVI.

TOEN wrocht Bezáleël en Ahóliab, en alle man, die wijs van harte was, in denwelken de HEER wijsheid en verstand gegeven had, om te weten, hoe zij maken zouden alle werk ten dienste des heiligdoms, naar alles, dat de HEER geboden had.

2 Want Mozes had geroepen Bezáleël en Ahóliab, en allen man, die wijs van harte was, in wiens hart God wijsheid gegeven had, al wiens hart hem bewogen had, dat hij toetrad tot het werk, om dat te maken.

3 Zij dan namen van voor het aangezigt van Mozes het gansche hefoffer, hetwelk de kinderen Israëls gebragt hadden, tot het werk der dienst des heiligdoms, om dat te maken; doch zij bragten tot hem nog allen morgen vrijwillig offer.

4 Derhalve kwamen alle wijzen, die al het werk des heiligdoms maakten, ieder man van zijn werk, hetwelk zij maakten;

5 En zij spraken tot Mozes, zeggende: Het volk brengt te veel, meer dan genoeg is ten dienste des werks, hetwelk de HEER te maken geboden heeft.

6 Toen gebood Mozes, dat men eene stem zoude gaan laten door het leger, zeggende: Man noch vrouw make geen werk meer ten hefoffer des heiligdoms! Alzoo werd het volk teruggehouden van *meer* te brengen.

7 Want der stoffe was denzelven genoeg tot het geheele werk, dat te maken was; ja, er was overig.

8 Alzoo maakte een ieder wijze van harte, onder degenen, die het werk maakten, den tabernakel van tien gordijnen, van getweernd fijn linnen, en hemelsblaauw, en purper, en scharlaken *met* cherubim; van het allerkunstelijkste werk maakte hij ze.

9 De lengte eener gordijn was van acht en twintig ellen, en de breedte eener gordijn van vier ellen; al deze gordijnen hadden ééne maat.

10 En hij voegde vijf gordijnen, de ééne aan de andere; en hij voegde *andere* vijf gordijnen, de ééne aan de andere.

11 Daarna maakte hij striklisjes van hemelsblaauw aan den kant eener gordijn, aan het uiterste in de zamenvoeging; hij deed het ook aan den uitersten kant der tweede zamenvoegende gordijn.

12 Vijftig striklisjes maakte hij aan de ééne

gordijn, en vijftig striklisjes maakte hij aan het uiterste der gordijn, dat aan de tweede zamenvoegende was : deze striklisjes vatteden de ééne aan de andere.

13 Hij maakte ook vijftig gouden haakjes, en voegde de gordijnen zamen, de ééne aan de andere, met deze haakjes, dat het één tabernakel werd.

14 Verder maakte hij gordijnen van geiten-*haar,* tot eene tent over den tabernakel; van elf gordijnen maakte hij ze.

15 De lengte eener gordijn was dertig ellen, en vier ellen de breedte eener gordijn; deze elf gordijnen hadden ééne maat.

16 En hij voegde vijf gordijnen zamen bijzonder; wederom zes dezer gordijnen bijzonder.

17 En hij maakte vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn, de uiterste in de zamenvoeging; hij maakte ook vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn der andere zamenvoeging.

18 Hij maakte ook vijftig koperen haakjes, om de tent zamen te voegen, dat zij ééne ware.

19 Ook maakte hij voor de tent een deksel van roodgeverwde ramsvellen, en daarover een deksel van dassenvellen.

20 Hij maakte ook aan den tabernakel berderen van staande sittimhout.

21 De lengte van een berd was tien ellen, en ééne el en eene halve el was de breedte van elk berd.

22 Twee houvasten had een berd, als sporten in eene ladder gezet, het ééne nevens het andere; alzoo maakte hij het met al de berderen des tabernakels.

23 Hij maakte ook de berderen tot den tabernakel : twintig berderen naar de zuidzijde zuidwaarts.

24 En hij maakte veertig zilveren voeten onder de twintig berderen : twee voeten onder één berd, aan zijne twee houvasten, en twee voeten onder een ander berd, aan zijne twee houvasten.

25 Hij maakte ook twintig berderen aan de andere zijde des tabernakels, aan den noorderhoek,

26 Met hunne veertig zilveren voeten : twee voeten onder één berd, en twee voeten onder een ander berd.

27 Doch aan de zijde des tabernakels tegen het westen, maakte hij zes berderen.

28 Ook maakte hij twee berderen tot hoekberderen des tabernakels, aan de beide zijden.

29 En zij waren van beneden *als* tweelingen zamengevoegd, zij waren ook *als* tweelingen aan deszelfs oppereinde zamengevoegd met éénen ring; alzoo deed hij met die beiden, aan de twee hoeken.

30 Alzoo waren er acht berderen met hunne zilveren voeten, zijnde zestien voeten : twee voeten onder elk berd.

31 Hij maakte ook rigchelen van sittimhout : vijf aan de berderen der ééne zijde des tabernakels;

32 En vijf rigchelen aan de berderen van de andere zijde des tabernakels; als ook vijf rigchelen aan de berderen des tabernakels, aan de beide zijden westwaarts.

33 En hij maakte de middelste rigchel doorschietende in het midden der berderen, van het ééne einde tot het andere einde.

34 En hij overtrok de berderen met goud, en hunne ringen (de plaatsen voor de rigchelen) maakte hij van goud : de rigchelen overtrok hij ook met goud.

35 Daarna maakte hij eenen voorhang van hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen : van het allerkunstelijkste werk maakte hij denzelven, met cherubim.

36 En hij maakte daartoe vier pilaren van sittim*hout,* die hij overtrok met goud; hunne haken waren van goud, en hij goot hem vier zilveren voeten.

37 Hij maakte ook aan de deur der tent een deksel van hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk;

38 En de vijf pilaren daarvan, en hunne haken, en hij overtrok hunne hoofden en derzelver banden met goud; en hunne vijf voeten waren van koper.

HOOFDSTUK XXXVII.

ALZOO maakte Bezáleël de ark van sittimhout : twee ellen en eene halve was hare lengte, en anderhalve el hare breedte, en anderhalve el hare hoogte.

2 En hij overtrok ze met louter goud, van binnen en van buiten; en hij maakte ze eenen gouden krans rondom.

3 En hij goot voor dezelve vier gouden ringen, aan hare vier hoeken, alzoo dat twee ringen op derzelver ééne zijde waren, en twee ringen op hare andere zijde.

4 En hij maakte handboomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud.

5 En hij stak de handboomen in de rin-

gen, aan de zijden der ark, om de ark te dragen.

6 Hij maakte ook een verzoendeksel van louter goud : twee ellen en eene halve was deszelfs lengte, en anderhalve el deszelfs breedte.

7 Ook maakte hij twee cherubim van goud, van digt werk maakte hij ze, uit de beide einden des verzoendeksels :

8 Éénen cherub uit het ééne einde aan deze zijde, en den anderen cherub uit het andere einde aan gene zijde; uit het verzoendeksel maakte hij de cherubim, uit deszelfs beide einden.

9 En de cherubim waren de beide vleugelen omhoog uitbreidende, bedekkende met hunne vleugelen het verzoendekzel; en hunne aangezigten waren tegenover elkander; de aangezigten der cherubim waren naar het verzoendeksel.

10 Hij maakte ook eene tafel van sittimhout; twee ellen was hare lengte, en ééne el hare breedte, en ééne el en eene halve hare hoogte.

11 En hij overtrok ze met louter goud; en hij maakte eenen gouden krans daaraan, rondom.

12 Hij maakte daaraan ook eene lijst rondom, eene hand breed; en hij maakte eenen gouden krans rondom derzelver lijst.

13 Hij goot ook vier gouden ringen daaraan; en hij zettede de ringen aan de vier hoeken, die aan derzelver vier voeten waren.

14 Tegenover de lijst waren de ringen tot plaatsen voor de handboomen, om de tafel te dragen.

15 Hij maakte ook de handboomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud, om de tafel te dragen.

16 En hij maakte het gereedschap, dat op de tafel zijn zoude, hare schotelen, en hare reukschalen, en hare kroezen, en hare platteelen, (met welke zij bedekt zoude worden) van louter goud.

17 Hij maakte ook eenen kandelaar van louter goud. Van digt werk maakte hij dezen kandelaar, zijne schacht, en zijne rieten; zijne schaaltjes, zijne knoopen, en zijne bloemen waren uit hem.

18 Zes rieten nu gingen uit zijne zijden : drie rieten des kandelaars uit zijne ééne zijde, en drie rieten des kandelaars uit zijne andere zijde.

19 In het ééne riet waren drie schaaltjes *gelijk* amandelnoten, een knoop en eene bloem; en drie schaaltjes, *gelijk* amandelnoten in een ander riet, een knoop en eene bloem : alzoo waren die zes rieten, die uit den kandelaar gingen.

20 Maar aan den kandelaar zelven waren vier schaaltjes, *gelijk* amandelnoten, met zijne knoopen, en met zijne bloemen.

21 En daar was een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande;* ook een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande;* nog een knoop onder twee rieten uit denzelven *uitgaande: alzoo was het* met de zes rieten, die uit denzelven uitgingen.

22 Hunne knoopen en rieten waren uit hem; het was altemaal één eenig digt werk van louter goud.

23 En hij maakte hem zeven lampen; zijne snuiters en zijne bluschvaten waren van louter goud.

24 Hij maakte denzelven uit een talent louter goud, met al zijne vaten.

25 En hij maakte het reukaltaar van sittimhout; eene el was zijne lengte en eene el zijne breedte, vierkant, maar twee ellen zijne hoogte; uit hetzelve waren zijne hoornen.

26 En hij overtrok het met louter goud, zijn dak, en zijne wanden rondom, als ook zijne hoornen; en hij maakte het eenen gouden krans rondom.

27 Hij maakte ook twee gouden ringen daaraan, onder zijnen krans, aan zijne twee hoeken, aan zijne beide zijden, tot plaatsen voor de handboomen, dat men het daarmede droeg.

28 En hij maakte de handboomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud.

29 Hij maakte ook de heilige zalf-olie, en het reukwerk der zuiverste welriekende specerijen, naar apothekers werk.

HOOFDSTUK XXXVIII.

HIJ maakte ook het brandoffers-altaar van sittimhout; vijf ellen was deszelfs lengte, en vijf ellen zijne breedte, vierkant, en drie ellen zijne hoogte.

2 En hij maakte deszelfs hoornen op zijne vier hoeken; uit hetzelve waren zijne hoornen; en hij overtrok het met koper.

3 Hij maakte ook al het gereedschap des altaars, de potten, en de schoffelen, en de besprengbekkens, en de kraauwelen, en de koolpannen; al zijne vaten maakte hij van koper.

4 Ook maakte hij aan het altaar eenen rooster van koperen netwerk, onder zijnen omloop, van beneden tot zijn midden toe.
5 En hij goot vier ringen aan de vier einden des koperen roosters, tot plaatsen voor de handboomen.
6 En hij maakte de handboomen van sittimhout, en hij overtrok ze met koper.
7 En hij deed de handboomen in de ringen aan de zijden des altaars, dat men het met dezelve droeg; hij maakte hetzelve hol van planken.
8 Hij maakte ook het koperen waschvat, met zijnen koperen voet, van de spiegels der te hoop komende vrouwen, die te hoop kwamen voor de deur van de tent der zamenkomst.
9 Hij maakte ook den voorhof, aan den zuidhoek zuidwaarts; de behangselen tot den voorhof waren van fijn getweernd linnen, van honderd ellen.
10 Hunne twintig pilaren en derzelver twintig voeten, waren van koper; de haken dezer pilaren en hunne banden waren van zilver.
11 En aan den noorderhoek honderd ellen, hunne twintig pilaren en derzelver twintig voeten, waren van koper; de haken der pilaren en derzelver banden waren van zilver.
12 En aan den westerhoek waren behangselen van vijftig ellen, hunne pilaren tien en derzelver voeten tien; de haken der pilaren en hunne banden waren van zilver.
13 En aan den oosterhoek tegen den opgang waren vijftig ellen.
14 De behangselen aan deze zijde waren vijftien ellen, derzelver pilaren drie en hunne voeten drie.
15 En aan de andere zijde van de deur des voorhofs, van hier en van daar, waren behangselen van vijftien ellen : hunne pilaren drie en derzelver voeten drie.
16 Al de behangselen des voorhofs waren rondom van fijn getweernd linnen.
17 De voeten nu der pilaren waren van koper, de haken der pilaren, en hunne banden, waren van zilver, en het overdeksel hunner hoofden was van zilver, en al de pilaren des voorhofs waren met zilver omtogen.
18 En het deksel van de poort des voorhofs was van geborduurd werk, van hemelsblaauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen : en twintig ellen was de lengte, en de hoogte in de breedte was vijf ellen, tegenover de behangselen des voorhofs.
19 En hunne vier pilaren en derzelver vier voeten waren van koper; hunne haken waren van zilver, ook was het overdeksel hunner hoofden en hunne banden van zilver.
20 En al de pennen des tabernakels en des voorhofs rondom waren van koper.
21 Dit zijn de getelde dingen van den tabernakel, van den tabernakel der getuigenis, die geteld zijn naar den mond van Mozes, ten dienste der Levieten, door de hand van Ithamar, den zoon van den priester Áäron.
22 Bezáleël nu, de zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda, maakte al, dat de HEER aan Mozes geboden had.
23 En met hem Ahóliab, de zoon van Ahísamach, van den stam van Dan, een werkmeester en vernuftig kunstenaar, en een borduurder in hemelsblaauw, en in purper, en in scharlaken, en in fijn linnen.
24 Al het goud, dat tot het werk verarbeid is, in het gansche werk des heiligdoms, te weten, het goud des beweegoffers, was negen en twintig talenten, en zeven honderd en dertig sikkels, naar den sikkel des heiligdoms.
25 Het zilver nu van de getelden der vergadering was honderd talenten, en duizend zeven honderd vijf en zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms.
26 Een beka voor elk hoofd, *dat is* een halve sikkel, naar den sikkel des heiligdoms, van een ieder, die overging tot de getelden, van twintig jaren oud en daarboven, *namelijk* zes honderd drie duizend, vijf honderd en vijftig.
27 En er waren honderd talenten zilver, om te gieten de voeten des heiligdoms, en de voeten des voorhangs : tot honderd voeten waren honderd talenten, één talent tot éénen voet.
28 Maar uit de duizend zeven honderd vijf en zeventig *sikkelen* maakte hij de haken aan de pilaren, en hij overtrok hunne hoofden, en omtoog ze met banden.
29 Het koper nu des beweegoffers was zeventig talenten, en twee duizend vier honderd sikkels.
30 En hij maakte daarvan de voeten der deur van de tent der zamenkomst, en het koperen altaar, en den koperen rooster, dien het had, en al het gereedschap des altaars,
31 En de voeten des voorhofs rondom, en de voeten van de poort des voorhofs, ook al

de pennen des tabernakels, en al de pennen des voorhofs rondom.

HOOFDSTUK XXXIX.

ZIJ maakten ook ambtskleederen, om in het heilige te dienen, van hemelsblaauw, en purper, en scharlaken; ook maakten zij de heilige kleederen, die voor Aäron waren, gelijk de HEER aan Mozes geboden had.

2 Aldus maakte hij den efod, van goud, hemelsblaauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen.

3 En zij rekten uit de dunne platen van goud, en sneden het tot draden, om te doen in het midden van het hemelsblaauw, en in het midden van het purper, en in het midden van het scharlaken, en in het midden van het fijn linnen, van het allerkunstelijkste werk.

4 Zij maakten zamenvoegende schouderbanden daaraan; aan deszelfs beide einden werd hij zamengevoegd.

5 En de kunstelijke riem zijns efods, die daarop was, was gelijk zijn werk, van hetzelfde, van goud, van hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, gelijk als de HEER aan Mozes bevolen had.

6 Zij bereidden ook de sardónixsteenen, omvat in gouden kastjes *als* zegelgravering gegraveerd, met de namen der zonen van Israël.

7 En hij zettede ze op de schouderbanden des efods, tot steenen der gedachtenis voor de kinderen Israëls, gelijk de HEER aan Mozes geboden had.

8 Hij maakte ook den borstlap van het allerkunstelijkste werk, gelijk het werk des efods, van goud, hemelsblaauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen.

9 Hij was vierkant; zij maakten den borstlap dubbel: eene span was zijne lengte, en eene span was zijne breedte, dubbel zijnde.

10 En zij vulden daarin vier rijen steenen: eene rij van een sardis, een topaas, en een karbonkel; dit is de eerste rij.

11 En de tweede rij van een smaragd, een saffier en een diamant.

12 En de derde rij van een hiacint, agaat en ametist.

13 En de vierde rij van een turkoois, en een sardónix, en een jaspis; omvat in gouden kastjes in hunne vullingen.

14 Deze steenen nu, met de namen der zonen van Israël, waren twaalf, met hunne namen, met zegelgravering; ieder met zijnen naam, naar de twaalf stammen.

15 Zij maakten ook aan den borstlap gelijkeindigende ketentjes, van gedraaid werk, uit louter goud.

16 En zij maakten twee gouden kastjes, en twee gouden ringen: en zij zetteden die twee ringen aan de beide einden des borstlaps.

17 En zij zetteden de twee gedraaide gouden ketentjes aan de twee ringen, aan de einden van den borstlap.

18 Doch de twee *andere* einden der twee gedraaide *ketenen* zetteden zij aan de twee kastjes, en zij zetteden ze aan de schouderbanden des efods, regt op de voorste zijde van dien.

19 Zij maakten ook twee gouden ringen, die zij aan de twee *andere* einden des borstlaps zetteden, inwendig aan zijnen boord, die aan de zijde des efods is.

20 Nog maakten zij twee gouden ringen, die zij zetteden aan de twee schouderbanden van den efod, beneden, aan deszelfs voorste zijde, tegenover zijne *andere* voege, boven den kunstelijken riem des efods.

21 En zij bonden den borstlap met zijne ringen aan de ringen van den efod, met een hemelsblaauw snoer, dat hij op den kunstelijken riem van den efod was; opdat de borstlap van den efod niet afgescheiden wierd, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.

22 En hij maakte den mantel des efods van geweven werk, geheel van hemelsblaauw.

23 En het gat des mantels was in deszelfs midden, als het gat eens pantsiers: dit gat had eenen boord rondom dat het niet gescheurd wierd.

24 En aan de zoomen des mantels maakten zij granaat-appelen van hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, getweernd.

25 Zij maakten ook schelletjes van louter goud, en zij stelden de schelletjes tusschen de granaat-appelen, aan de zoomen des mantels rondom, tusschen de granaat-appelen;

26 Dat er een schelletje, daarna een granaat-appel was; *wederom* een schelletje, en een granaat-appel; aan de zoomen des mantels rondom: om te dienen, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.

27 Zij maakten ook de rokken van fijn linnen, van geweven werk, voor Aäron en voor zijne zonen;
28 En den hoed van fijn linnen, en de sierlijke mutsen van fijn linnen, en de linnen onderbroeken van fijn getweernd linnen;
29 En den gordel van fijn getweernd linnen, en van hemelsblaauw, en purper, en scharlaken, van geborduurd werk, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.
30 Zij maakten ook de plaat van de kroon der heiligheid van louter goud, en zij schreven daarop een schrift, met zegelgravering: DE HEILIGHEID DES HEEREN.
31 En zij hechtten een snoer van hemelsblaauw daaraan, om aan den hoed van boven te hechten, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.
32 Aldus werd al het werk des tabernakels, van de tent der zamenkomst voleind; en de kinderen Israëls hadden het gemaakt naar alles, wat de HEER aan Mozes geboden had, alzoo hadden zij het gemaakt.
33 Daarna bragten zij den tabernakel tot Mozes, de tent, en al haar gereedschap, hare haakjes, hare berderen, hare rigchelen, en hare pilaren, en hare voeten;
34 En het deksel van roodgeverwde ramsvellen, en het deksel van dassenvellen, en den voorhang van het deksel;
35 De ark der getuigenis, en hare handboomen, en het verzoendeksel;
36 De tafel, met al haar gereedschap, en de toonbrooden;
37 Den louteren kandelaar, met zijne lampen, de lampen, die men toerigten moest, en al deszelfs gereedschap, en de olie tot het licht;
38 Verder het gouden altaar, en de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen, en het deksel van de deur der tent.
39 Het koperen altaar, en den koperen rooster, dien het heeft, deszelfs handboomen, en al zijn gereedschap; het waschvat en zijnen voet;
40 De behangselen des voorhofs, zijne pilaren en zijne voeten, en het deksel van de poort des voorhofs, zijne zelen, en zijne pennen, en al het gereedschap van de dienst des tabernakels, tot de tent der zamenkomst;
41 De ambtskleederen, om in het heiligdom te dienen, de heilige kleederen van den priester Aäron, en de kleederen van zijne zonen, om het priesterambt te bedienen.
42 Naar alles, wat de HEER aan Mozes geboden had, alzoo hadden de kinderen Israëls het gansche werk gemaakt.
43 Mozes nu bezag het gansche werk, en ziet, zij hadden het gemaakt, gelijk als de HEER geboden had: alzoo hadden zij het gemaakt. Toen zegende hen Mozes.

HOOFDSTUK XL.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende:
2 Op den dag der eerste maand, *te weten* op den eersten der maand, zult gij den tabernakel, de tent der zamenkomst, oprigten.
3 En gij zult aldaar zetten de ark der getuigenis; en gij zult de ark met den voorhang bedekken.
4 Daarna zult gij de tafel daarin brengen, en gij zult schikken wat daarop te schikken is; gij zult ook den kandelaar daarin brengen, en zijne lampen aansteken.
5 En gij zult het gouden altaar ten reukwerk voor de ark der getuigenis zetten: dan zult gij het deksel van de deur des tabernakels ophangen.
6 Gij zult ook het altaar des brandoffers zetten voor de deur van den tabernakel, van de tent der zamenkomst.
7 En gij zult het waschvat zetten tusschen de tent der zamenkomst, en tusschen het altaar; en gij zult water daar*in* doen.
8 Daarna zult gij den voorhof rondom zetten, en gij zult het deksel ophangen aan de poort des voorhofs.
9 Dan zult gij de zalf-olie nemen en zalven den tabernakel, en al wat daarin is; en gij zult denzelven heiligen, met al zijn gereedschap, en het zal eene heiligheid zijn.
10 Gij zult ook het altaar des brandoffers zalven, en al zijn gereedschap; en gij zult het altaar heiligen, en het altaar zal heiligheid der heiligheden zijn.
11 Dan zult gij het waschvat zalven, en deszelfs voet; en gij zult het heiligen.
12 Gij zult ook Aäron en zijne zonen doen naderen, tot de deur van de tent der zamenkomst; en gij zult hen met water waschen.
13 En gij zult Aäron de heilige kleederen aantrekken; en gij zult hem zalven, en hem heiligen, dat hij Mij het priesterambt bediene.
14 Gij zult ook zijne zonen doen nade-

ren, en zult hun de rokken aantrekken.
15 En gij zult hen zalven, gelijk als gij hunnen vader zult gezalfd hebben, dat zij Mij het priesterambt bedienen. En het zal geschieden, dat hun hunne zalving zal zijn tot een eeuwig priesterdom bij hunne geslachten.
16 Mozes nu deed het naar alles, wat hem de HEER geboden had: alzoo deed hij.
17 En het geschiedde in de eerste maand, in het tweede jaar, op den eersten der maand, dat de tabernakel opgerigt werd.
18 Want Mozes rigtte den tabernakel op, en zettede zijne voeten, en stelde zijne berderen, en zettede zijne rigchelen daaraan, en hij rigtte deszelfs pilaren op.
19 En hij spreidde de tent uit over den tabernakel, en hij zettede het deksel der tent daarboven op, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.
20 Voorts nam hij, en leide de getuigenis in de ark, en deed de handboomen aan de ark, en hij zettede het verzoendeksel boven op de ark.
21 En hij bragt de ark in den tabernakel, en hij hing den voorhang van het deksel op, en bedekte de ark der getuigenis, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.
22 Hij zettede ook de tafel in de tent der zamenkomst, aan de zijde des tabernakels tegen het noorden, buiten den voorhang.
23 En hij schikte daarop het brood in orde, voor het aangezigt des HEEREN, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.
24 Hij zettede ook den kandelaar in de tent der zamenkomst, regt over de tafel, aan de zijde des tabernakels, zuidwaarts.
25 En hij stak de lampen aan voor het aangezigt des HEEREN, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.
26 En hij zettede het gouden altaar in de tent der zamenkomst, vóór den voorhang.
27 En hij stak daarop aan reukwerk van welriekende specerijen, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.
28 Hij hing ook het deksel van de deur des tabernakels.
29 En hij zettede het altaar des brandoffers aan de deur des tabernakels, van de tent der zamenkomst; en hij offerde daarop brandoffer en spijsoffer, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.
30 Hij zettede ook het waschvat tusschen de tent der zamenkomst, en tusschen het altaar; en hij deed water daarin om te wasschen.
31 En Mozes, en Aäron, en zijne zonen wiesschen daaruit hunne handen en hunne voeten.
32 Als zij ingingen tot de tent der zamenkomst, en als zij tot het altaar naderden, zoo wiesschen zij zich, gelijk als de HEER aan Mozes geboden had.
33 Hij rigtte ook den voorhof op, rondom den tabernakel en het altaar, en hij hing het deksel van de poort des voorhofs op. Alzoo voleindigde Mozes het werk.
34 Toen bedekte de wolk de tent der zamenkomst; en de heerlijkheid des HEEREN vervulde den tabernakel.
35 Zoodat Mozes niet kon ingaan in de tent der zamenkomst, dewijl de wolk daarop bleef, en de heerlijkheid des HEEREN den tabernakel vervulde.
36 Als nu de wolk opgeheven werd van boven den tabernakel, zoo reisden de kinderen Israëls voort in al hunne reizen.
37 Maar als de wolk niet opgeheven werd, zoo reisden zij niet tot op den dag, dat zij opgeheven werd.
38 Want de wolk des HEEREN was op den tabernakel bij dag, en het vuur was er bij nacht op, voor de oogen van het gansche huis Israëls, in al hunne reizen.

HET DERDE BOEK VAN MOZES,

GENAAMD

LEVITICUS.

HOOFDSTUK I.

EN de HEER riep Mozes, en sprak tot hem uit de tent der zamenkomst, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Als een mensch uit u den HEERE eene offerande zal offeren, gij zult uwe of-

feranden offeren van het vee, van runderen en van schapen.

3 Indien zijne offerande een brandoffer van runderen is, zoo zal hij een volkomen mannetje offeren · aan de deur van de tent der zamenkomst zal hij dat offeren, naar zijn welgevallen, voor het aangezigt des HEEREN.

4 En hij zal zijne hand op het hoofd des brandoffers leggen, opdat het voor hem aangenaam zij, om hem te verzoenen.

5 Daarna zal hij het jonge rund slagten voor het aangezigt des HEEREN; en de zonen van Aäron, de priesters, zullen het bloed offeren, en het bloed sprengen rondom dat altaar, hetwelk voor de deur van de tent der zamenkomst is.

6 Dan zal hij het brandoffer de huid aftrekken, en het in zijne stukken deelen.

7 En de zonen van Aäron, den priester, zullen vuur maken op het altaar, en zullen het hout op het vuur schikken.

8 Ook zullen de zonen van Aäron, de priesters, de stukken, het hoofd en het smeer, schikken op het hout, dat op het vuur is, hetwelk op het altaar is.

9 Doch zijn ingewand, en zijne schenkelen zal men met water wasschen; en de priester zal dat alles aansteken op het altaar: het is een brandoffer, een vuuroffer, tot een' liefelijken reuk den HEERE.

10 En indien zijne offerande is van klein vee, van schapen of van geiten, ten brandoffer, zal hij een volkomen mannetje offeren.

11 En hij zal dat slagten aan de zijde van het altaar, noordwaarts, voor het aangezigt des HEEREN; en de zonen van Aäron, de priesters, zullen zijn bloed rondom op het altaar sprengen.

12 Daarna zal hij het in zijne stukken deelen, mitsgaders zijn hoofd en zijn smeer; en de priester zal die schikken op het hout, dat op het vuur is, hetwelk op het altaar is.

13 Doch het ingewand en de schenkelen zal men met water wasschen; en de priester zal dat alles offeren en aansteken op het altaar: het is een brandoffer, een vuuroffer, tot een' liefelijken reuk den HEERE.

14 En indien zijne offerande voor den HEERE een brandoffer van gevogelte is, zoo zal hij zijne offerande van tortelduiven, of van jonge duiven, offeren.

15 En de priester zal die tot het altaar brengen, en deszelfs hoofd met zijnen nagel splijten, en op het altaar aansteken; en zijn bloed zal aan den wand des altaars uitgeduwd worden.

16 En zijnen krop met zijne vederen zal hij wegdoen, en zal het werpen bij het altaar, oostwaarts, aan de plaats der asch.

17 Verder zal hij die met zijne vleugelen klieven, niet afscheiden; en de priester zal die aansteken op het altaar, op het hout, dat op het vuur is: het is een brandoffer, een vuuroffer, tot een' liefelijken reuk den HEERE.

HOOFDSTUK II.

ALS nu eene ziel eene offerande van spijsoffer den HEERE zal offeren, zijne offerande zal van meelbloem zijn; en hij zal olie daarop gieten, en wierook daarop leggen.

2 En hij zal het brengen tot de zonen van Aäron, de priesters, *één* van welke daarvan zijne hand vol grijpen zal uit deszelfs meelbloem, en uit deszelfs olie, met al deszelfs wierook; en de priester zal deszelfs gedenkoffer aansteken op het altaar: het is een vuuroffer, tot een' liefelijken reuk den HEERE.

3 Wat nu overblijft van het spijsoffer, zal voor Aäron en zijne zonen zijn: het is eene heiligheid der heiligheden van de vuurofferen des HEEREN.

4 En als gij offeren zult eene offerande van spijsoffer, een gebak des ovens; het zullen zijn ongezuurde koeken van meelbloem, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie bestreken.

5 En indien uwe offerande spijsoffer is, in de pan *gekookt*, zij zal zijn van ongezuurde meelbloem, met olie gemengd.

6 Breekt ze in stukken, en giet olie daarop: het is een spijsoffer.

7 En zoo uwe offerande een spijsoffer des ketels is, het zal van meelbloem met olie gemaakt worden.

8 Dan zult gij dat spijsoffer, hetwelk daarvan zal gemaakt worden, den HEERE toebrengen; en men zal het tot den priester doen naderen, die het tot het altaar dragen zal.

9 En de priester zal van dat spijsoffer deszelfs gedenkoffer opnemen, en op het altaar aansteken: het is een vuuroffer, tot een' liefelijken reuk den HEERE.

10 En wat overblijft van het spijsoffer, zal voor Aäron en zijne zonen zijn: het is eene

heiligheid der heiligheden van de vuurofferen des HEEREN.

11 Geen spijsoffer, dat gij den HEERE zult offeren, zal met desem gemaakt worden; want van geen zuurdesem, en van geen honig zult gijlieden den HEERE vuuroffer aansteken.

12 De offeranden der eerstelingen zult gij den HEERE offeren; maar op het altaar zullen zij niet komen tot een' liefelijken reuk.

13 En alle offerande uws spijsoffers zult gij met zout zouten, en het zout des verbonds van uwen God van uw spijsoffer niet laten afblijven : met al uwe offerande zult gij zout offeren.

14 En zoo gij den HEERE een spijsoffer der eerste vruchten offert, zult gij het spijsoffer uwer eerste vruchten van groene aren, bij het vuur gedord, dat is, het klein gebroken graan van volle groene aren, offeren.

15 En gij zult olie daarop doen, en wierook daarop leggen : het is een spijsoffer.

16 Zoo zal de priester deszelfs gedenkoffer aansteken van zijn klein gebroken graan en van zijne olie, met al den wierook : het is een vuuroffer den HEERE.

HOOFDSTUK III.

EN indien zijne offerande een dankoffer is : zoo hij ze van de runderen offert, hetzij mannetje of wijfje, volkomen zal hij die offeren, voor het aangezigt des HEEREN.

2 En hij zal zijne hand op het hoofd zijner offerande leggen, en zal ze slagten voor de deur van de tent der zamenkomst; en de zonen van Aäron, de priesters, zullen het bloed rondom op het altaar sprengen.

3 Daarna zal hij van dat dankoffer een vuuroffer den HEERE offeren; het vet, dat het ingewand bedekt, en al het vet, hetwelk aan het ingewand is.

4 Dan zal hij beide de nieren, en het vet, hetwelk daaraan is, dat aan de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen.

5 En de zonen van Aäron zullen dat aansteken op het altaar, op het brandoffer, hetwelk op het hout zal zijn, dat op het vuur is : het is een vuuroffer, tot een' liefelijken reuk den HEERE.

6 En indien zijne offerande van klein vee is, den HEERE tot een dankoffer, hetzij mannetje of wijfje, volkomen zal hij die offeren.

7 Indien hij een lam tot zijne offerande offert, zoo zal hij het offeren voor het aangezigt des HEEREN.

8 En hij zal zijne hand op het hoofd zijner offerande leggen, en hij zal die slagten voor de tent der zamenkomst; en de zonen van Aäron zullen het bloed daarvan sprengen op het altaar rondom.

9 Daarna zal hij van dat dankoffer een vuuroffer den HEERE offeren : zijn vet, den geheelen staart, dien hij digt aan de ruggraat zal afnemen, en het vet bedekkende het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is;

10 Ook beide de nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is; en het net over de lever met de nieren, zal hij afnemen.

11 En de priester zal dat aansteken op het altaar : het is eene spijs des vuuroffers den HEERE.

12 Indien nu zijne offerande eene geit is, zoo zal hij die offeren voor het aangezigt des HEEREN.

13 En hij zal zijne hand op haar hoofd leggen, en hij zal haar slagten voor de tent der zamenkomst; en de zonen van Aäron zullen haar bloed op het altaar sprengen rondom.

14 Dan zal hij daarvan zijne offerande offeren, een vuuroffer den HEERE : het vet bedekkende het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is;

15 Mitsgaders de beide nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen.

16 En de priester zal die aansteken op het altaar : het is eene spijs des vuuroffers, tot een' liefelijken reuk; alle vet zal des HEEREN zijn.

17 *Dit* zij eene eeuwige inzetting voor uwe geslachten, in al uwe woningen : geen vet noch bloed zult gij eten.

HOOFDSTUK IV.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende :

2 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende : Als eene ziele zal gezondigd hebben, door afdwaling van eenige geboden des HEEREN, dat niet zou gedaan worden, en *tegen* een van die zal gedaan hebben;

3 Indien de priester, die gezalfd is, zal gezondigd hebben, tot schuld des volks, zoo zal hij voor zijne zonde, die hij gezon-

digd heeft, offeren eenen var, een volkomen jong rund, den HEERE ten zondoffer.

4 En hij zal dien var brengen tot de deur van de tent der zamenkomst, voor het aangezigt des HEEREN: en hij zal zijne hand op het hoofd van dien var leggen, en hij zal dien var slagten voor het aangezigt des HEEREN.

5 Daarna zal die gezalfde priester van het bloed van den var nemen, en hij zal dat tot de tent der zamenkomst brengen.

6 En de priester zal zijnen vinger in dat bloed doopen; en van dat bloed zal hij zevenmaal sprengen voor het aangezigt des HEEREN, voor den voorhang van het heilige.

7 Ook zal de priester van dat bloed doen op de hoornen des reukaltaars der welriekende specerijen, voor het aangezigt des HEEREN, dat in de tent der zamenkomst is; dan zal hij al het bloed van den var uitgieten aan den bodem van het altaar des brandoffers, hetwelk is aan de deur van de tent der zamenkomst.

8 Verder, al het vet van den var des zondoffers zal hij daarvan opnemen: het vet bedekkende het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is;

9 Daartoe de twee nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is, en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen;

10 Gelijk als het van den os des dankoffers opgenomen wordt; en de priester zal die aansteken op het altaar des brandoffers.

11 Maar de huid van dien var, en al zijn vleesch, met zijn hoofd en met zijne schenkelen, en zijn ingewand, en zijn' mest;

12 En dien geheelen var zal hij tot buiten het leger uitvoeren, aan eene reine plaats, waar men de asch uitstort, en zal hem met vuur op het hout verbranden; bij de uitgegotene asch zal hij verbrand worden.

13 Indien nu de geheele vergadering van Israël afgedwaald zal zijn, en de zaak voor de oogen der gemeente verborgen is, en zij iets gedaan zullen hebben *tegen* eenige van alle geboden des HEEREN, dat niet zoude gedaan worden, en zijn schuldig geworden;

14 En die zonde, die zij daartegen gezondigd zullen hebben, bekend is geworden: zoo zal de gemeente eenen var, een jong rund, ten zondoffer offeren, en dien voor de tent der zamenkomst brengen;

15 En de oudsten der vergadering zullen hunne handen op het hoofd van den var leggen, voor het aangezigt des HEEREN; en hij zal den var slagten voor het aangezigt des HEEREN.

16 Daarna zal die gezalfde priester van het bloed van den var tot de tent der zamenkomst brengen.

17 En de priester zal zijnen vinger indoopen, *nemende* van dat bloed; en hij zal zevenmaal sprengen voor het aangezigt des HEEREN, voor den voorhang.

18 En van dat bloed zal hij doen op de hoornen van het altaar, dat voor het aangezigt des HEEREN is, dat in de tent der zamenkomst is; dan zal hij al het bloed uitgieten, aan den bodem van het altaar des brandoffers, hetwelk is voor de deur van de tent der zamenkomst.

19 Daartoe zal hij al zijn vet van hem opnemen, en op het altaar aansteken.

20 En hij zal dezen var doen, gelijk als hij den var des zondoffers gedaan heeft, alzoo zal hij hem doen; en de priester zal voor hen verzoening doen, en het zal hun vergeven worden.

21 Daarna zal hij dien var tot buiten het leger uitvoeren, en zal hem verbranden, gelijk als hij den eersten var verbrand heeft: het is een zondoffer der gemeente.

22 Als een overste zal gezondigd hebben, en tegen een van de geboden des HEEREN zijns Gods, door afdwaling, gedaan zal hebben, hetwelk niet zou gedaan worden, zoodat hij schuldig is;

23 Of men zijne zonde, die hij daartegen gezondigd heeft, aan hem zal bekend gemaakt hebben: zoo zal hij tot zijn offer brengen eenen geitenbok, een volkomen mannetje.

24 En hij zal zijne hand op het hoofd van den bok leggen, en zal hem slagten in de plaats, waar men het brandoffer slagt, voor het aangezigt des HEEREN: het is een zondoffer.

25 Daarna zal de priester van het bloed des zondoffers met zijnen vinger nemen, en *dat* op de hoornen van het altaar des brandoffers doen; dan zal hij zijn bloed aan den bodem van het altaar des brandoffers uitgieten.

26 Hij zal ook al zijn vet op het altaar aansteken, gelijk het vet des dankoffers; zoo zal de priester voor hem verzoening doen van zijne zonde, en het zal hem vergeven worden.

27 En zoo eenig mensch van het volk des lands door afdwaling zal gezondigd hebben, dewijl hij iets doet *tegen* een van de geboden des HEEREN, dat niet gedaan zou worden, zoodat hij schuldig is;

28 Of men zijne zonde, die hij gezondigd heeft, aan hem zal bekend gemaakt hebben: zoo zal hij tot zijne offerande brengen eene jonge geit, een volkomen wijfje, voor zijne zonde, die hij gezondigd heeft.

29 En hij zal zijne hand op het hoofd des zondoffers leggen; en men zal dat zondoffer slagten in de plaats des brandoffers.

30 Daarna zal de priester van haar bloed met zijnen vinger nemen, en doen het op de hoornen van het altaar des brandoffers; dan zal hij al het bloed daarvan aan den bodem van dat altaar uitgieten.

31 En al haar vet zal hij afnemen, gelijk als het vet van het dankoffer afgenomen wordt, en de priester zal het aansteken op het altaar, tot een' liefelijken reuk den HEERE; en de priester zal voor hem verzoening doen, en het zal hem vergeven worden.

32 Maar zoo hij een lam voor zijne offerande ten zondoffer brengt, het zal een volkomen wijfje zijn, dat hij brengt.

33 En hij zal zijne hand op het hoofd des zondoffers leggen, en hij zal dat slagten tot een zondoffer, in de plaats, waar men het brandoffer slagt.

34 Daarna zal de priester van het bloed des zondoffers met zijnen vinger nemen, en zal het doen op de hoornen van het altaar des brandoffers; dan zal hij al het bloed daarvan aan den bodem van dat altaar uitgieten.

35 En al het vet daarvan zal hij afnemen, gelijk als het vet van het lam des dankoffers afgenomen wordt, en de priester zal die aansteken op het altaar, op de vuurofferen des HEEREN; en de priester zal voor hem verzoening doen over zijne zonde, die hij gezondigd heeft, en het zal hem vergeven worden.

HOOFDSTUK V.

ALS nu een mensch zal gezondigd hebben, dat hij gehoord heeft eene stem des vloeks, waarvan hij getuige is, hetzij dat hij het gezien of geweten heeft; indien hij het niet te kennen geeft, zoo zal hij zijne ongeregtigheid dragen.

2 Of wanneer een mensch eenig onrein ding zal aangeroerd hebben, hetzij het doode aas van een wild onrein gedierte, of het doode aas van onrein vee, of het doode aas van onrein kruipend gedierte; al is het voor hem verborgen geweest, nogtans is hij onrein en schuldig.

3 Of als hij zal aangeroerd hebben de onreinigheid van een' mensch, naar al zijne onreinigheid, waarmede hij onrein wordt; en het is voor hem verborgen geweest, en hij is het gewaar geworden, zoo is hij schuldig.

4 Of als een mensch zal gezworen hebben, onbedacht met zijne lippen uitsprekende, om kwaad te doen, of om goed te doen; naar al wat de mensch in den eed onbedacht uitspreekt, en het is voor hem verborgen geweest, en hij is het gewaar geworden, zoo is hij aan een van die schuldig.

5 Het zal dan geschieden, als hij aan een van die schuldig is, dat hij belijden zal, waarin hij gezondigd heeft;

6 En tot zijn schuldoffer den HEERE voor zijne zonde, die hij gezondigd heeft, brengen zal een wijfje van klein vee, een lam of eene jonge geit, voor de zonde: zoo zal de priester voor hem van wege zijne zonde verzoening doen.

7 Maar indien zijne hand zoo veel niet bereiken kan, als genoeg is tot een *stuk* klein vee, zoo zal hij *tot* zijn offer voor de schuld, die hij gezondigd heeft, den HEERE brengen twee tortelduiven, of twee jonge duiven, één ten zondoffer, en één ten brandoffer.

8 En hij zal die tot den priester brengen, welke eerst die zal offeren, die tot het zondoffer is; en zal haar hoofd met zijnen nagel nevens haren nek splijten, maar niet afscheiden.

9 En van het bloed des zondoffers zal hij aan den wand van het altaar sprengen; maar het overgeblevene van dat bloed zal uitgeduwd worden aan den bodem van het altaar: het is een zondoffer.

10 En de andere zal hij ten brandoffer maken, naar de wijze; zoo zal de priester voor hem, van wege zijne zonde die hij gezondigd heeft, verzoening doen, en het zal hem vergeven worden.

11 Maar indien zijne hand niet reiken kan aan twee tortelduiven of twee jonge duiven, zoo zal hij, die gezondigd heeft, tot zijne offerande brengen het tiende deel van

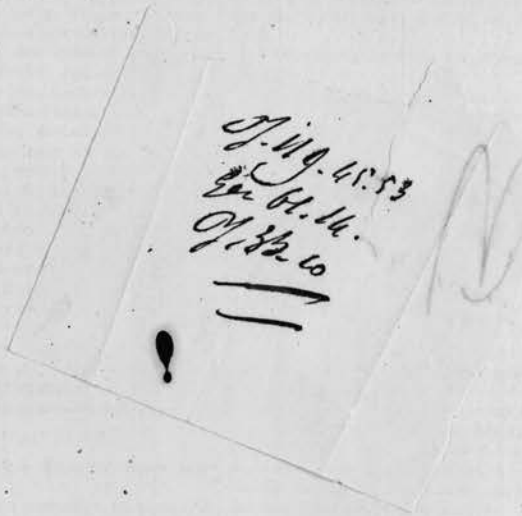

J. 119. 45.53
Ex 61.14.
J. 32.10

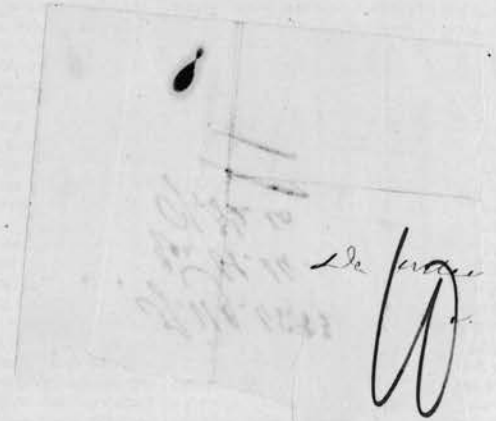

een efa meelbloem ten zondoffer; hij zal geene olie daarover doen, noch wierook daarop leggen, want het is een zondoffer.

12 En hij zal dat tot den priester brengen, en de priester zal daarvan zijne hand vol, ter gedachtenis deszelven, grijpen, en dat aansteken op het altaar, op de vuurofferen des HEEREN: het is een zondoffer.

13 Zoo zal de priester voor hem verzoening doen over zijne zonde, die hij gezondigd heeft in eenige van die *stukken,* en het zal hem vergeven worden; en het zal des priesters zijn, gelijk het spijsoffer.

14 Wijders sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

15 Als een mensch door overtreding overtreden, en door afdwaling gezondigd zal hebben, *wat ontwendende* van de heilige dingen des HEEREN, zoo zal hij tot zijn schuldoffer den HEERE brengen een' volkomen ram uit de kudde, met uwe schatting aan zilveren sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms, ten schuldoffer.

16 Zoo zal hij, dat hij zondigende *heeft ontwend* van de heilige dingen, wedergeven, en zal deszelfs vijfde deel daarenboven toedoen, dat hij den priester geven zal; alzoo zal de priester met den ram des schuldoffers voor hem verzoening doen, en het zal hem vergeven worden.

17 En indien een mensch zal gezondigd hebben, en gedaan *tegen* één van alle geboden des HEEREN, hetwelk niet zou gedaan worden, al is het dat hij het niet geweten heeft, nogtans is hij schuldig, en zal zijne ongeregtigheid dragen.

18 En hij zal een' volkomen ram uit de kudde tot den priester brengen, met uwe schatting, ten schuldoffer; en de priester zal voor hem verzoening doen over zijne afdwaling, door welke hij afgedwaald is, die hij niet geweten had: zoo zal het hem vergeven worden.

19 Het is een schuldoffer; hij heeft zich voorzeker schuldig gemaakt aan den HEERE.

HOOFDSTUK VI.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Als een mensch gezondigd, en tegen den HEERE door overtreding overtreden zal hebben, dat hij aan zijnen naasten zal gelogen hebben van hetgeen hem in bewaring gegeven, of ter hand gesteld was, of van roof, of *dat* hij met geweld zijnen naasten onthoudt;

3 Of dat hij het verlorene gevonden, en daarover gelogen, en met valschheid gezworen zal hebben; over iets van alles dat de mensch doet, daarin zondigende:

4 Het zal dan geschieden, dewijl hij gezondigd heeft, en schuldig geworden is, dat hij wederuitkeeren zal den roof, dien hij geroofd, of het onthoudene, dat hij met geweld onthoudt, of het bewaarde, dat bij hem te bewaren gegeven was, of het verlorene, dat hij gevonden heeft;

5 Of van al, waarover hij valschelijk gezworen heeft, dat hij hetzelve in zijne hoofdsom wedergeve, en nog het vijfde deel daarenboven toedoen zal: wiens dat is, dien zal hij dat geven op den dag zijner schuld.

6 En hij zal den HEERE zijn schuldoffer brengen tot den priester, een' volkomen ram uit de kudde, met uwe schatting, ten schuldoffer.

7 Dan zal de priester voor hem verzoening doen voor het aangezigt des HEEREN, en het zal hem vergeven worden; over iets van al, wat hij doet, waar hij schuld aan heeft.

8 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

9 Gebied Aäron en zijnen zonen, zeggende: Dit is de wet des brandoffers; het is hetgeen, wat door de branding op het altaar den ganschen nacht tot aan den morgen opvaart; alwaar het vuur des altaars zal brandende gehouden worden.

10 En de priester zal zijn linnen kleed aantrekken, en de linnen onderbroek over zijn vleesch aantrekken, en zal de asch opnemen, als het vuur het brandoffer op het altaar zal verteerd hebben, en zal die bij het altaar leggen.

11 Daarna zal hij zijne kleederen uittrekken, en zal andere kleederen aandoen, en zal de asch tot buiten het leger uitdragen aan eene reine plaats.

12 Het vuur nu op het altaar zal daarop brandende gehouden worden, het zal niet uitgebluscht worden; maar de priester zal daar elken morgen hout aansteken, en zal daarop het brandoffer schikken, en het vet der dankofferen daarop aansteken.

13 Het vuur zal geduriglijk op het altaar brandende gehouden worden; het zal niet uitgebluscht worden.

14 Dit is nu de wet des spijsoffers; één der zonen van Aäron zal dat voor het aan-

gezigt des HEEREN offeren, vóór aan het altaar.

13 En hij zal daarvan opnemen zijne hand vol, uit de meelbloem des spijsoffers, en van deszelfs olie, en al den wierook, die op het spijsoffer is; dan zal hij het aansteken op het altaar: het is een liefelijke reuk tot deszelfs gedachtenis voor den HEERE.

16 En het overblijvende daarvan zullen Aäron en zijne zonen eten; ongezuurd zal het gegeten worden in de heilige plaats, in den voorhof van de tent der zamenkomst zullen zij dat eten.

17 Het zal niet gedesemd gebakken worden; het is hun deel, dat Ik gegeven heb van mijne vuurofferen: het is eene heiligheid der heiligheden, gelijk het zondoffer en gelijk het schuldoffer.

18 Al wat mannelijk is onder de zonen van Aäron zal het eten; het zij eene eeuwige inzetting voor uwe geslachten van de vuurofferen des HEEREN: al wat die zal aanroeren, zal heilig zijn.

19 Wijders sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

20 Dit is de offerande van Aäron en van zijne zonen, die zij den HEERE offeren zullen, ten dage als hij zal gezalfd worden: het tiende deel eener efa meelbloem, een spijsoffer gedurig; de helft daarvan op den morgen, en de helft daarvan op den avond.

21 Het zal in eene pan met olie gemaakt worden; geroost zult gij het brengen; en de gebakken stukken des spijsoffers zult gij offeren, tot een' liefelijken reuk den HEERE.

22 Ook zal de priester, die uit zijne zonen in zijne plaats de gezalfde zal worden, hetzelve doen: het zij eene eeuwige inzetting; het zal voor den HEERE geheel aangestoken worden.

23 Alzoo zal alle spijsoffer des priesters ganschelijk zijn; het zal niet gegeten worden.

24 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

25 Spreek tot Aäron en tot zijne zonen, zeggende: Dit is de wet des zondoffers: in de plaats, waar het brandoffer geslagt wordt, zal het zondoffer voor het aangezigt des HEEREN geslagt worden: het is eene heiligheid der heiligheden.

26 De priester, die het voor de zonde offert, zal het eten; in de heilige plaats zal het gegeten worden, in het voorhof van de tent der zamenkomst.

27 Al wat deszelfs vleesch zal aanroeren, zal heilig zijn: zoo wie van zijn bloed op een kleed zal gesprengd hebben, dat, waarop hij gesprengd zal hebben, zult gij in de heilige plaats wasschen.

28 En het aarden vat, waarin het gezoden is, zal gebroken worden; maar zoo het in een koperen vat gezoden is, zoo zal het geschuurd en in water gespoeld worden.

29 Al wat mannelijk is onder de priesteren, zal dat eten: het is eene heiligheid der heiligheden.

30 Maar geen zondoffer, van welks bloed in de tent der zamenkomst zal gebragt worden, om in het heiligdom te verzoenen, zal gegeten worden; het zal in het vuur verbrand worden.

HOOFDSTUK VII.

DIT is nu de wet des schuldoffers; het is eene heiligheid der heiligheden.

2 In de plaats, waar zij het brandoffer slagten, zullen zij het schuldoffer slagten, en men zal deszelfs bloed rondom op het altaar sprengen.

3 En daarvan zal men al zijn vet offeren, den staart, en het vet, dat het ingewand bedekt;

4 Ook de beide nieren, en het vet, dat daaraan is, dat op de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren, zal men afnemen.

5 En de priester zal die aansteken op het altaar, ten vuuroffer den HEERE: het is een schuldoffer.

6 Al wat mannelijk is onder de priesteren zal dat eten; in de heilige plaats zal het gegeten worden: het is eene heiligheid der heiligheden.

7 Gelijk het zondoffer, alzoo zal ook het schuldoffer zijn; éénerlei wet zal voor dezelven zijn: het zal des priesters zijn, die daarmede verzoening gedaan zal hebben.

8 Ook de priester, die iemands brandoffer offert, die priester zal de huid des brandoffers hebben, dat hij geofferd heeft.

9 Daartoe al het spijsoffer, dat in den oven gebakken wordt, met al wat in den ketel en in de pan bereid wordt, zal des priesters zijn, die dat offert.

10 Ook alle spijsoffer met olie gemengd,

of droog, zal voor alle zonen van Aäron zijn, voor den eenen als voor den anderen.

11 Dit is nu de wet des dankoffers, dat men den HEERE offeren zal.

12 Indien hij dat tot een lof*offer* offert, zoo zal hij, nevens het lofoffer, ongezuurde koeken met olie gemengd, en ongezuurde vladen met olie bestreken, offeren: en zullen die koeken met olie gemengd van geroost meelbloem zijn.

13 Benevens de koeken zal hij tot zijne offerande gedesemd brood offeren, met het lofoffer zijns dankoffers.

14 En één daarvan uit de gansche offerande zal hij den HEERE ten hefoffer offeren; het zal voor den priester zijn, die het bloed des dankoffers sprengt.

15 Maar het vleesch van het lofoffer zijns dankoffers zal op den dag van deszelfs offerande gegeten worden; daarvan zal men niet tot den morgen overlaten.

16 En zoo het slagtoffer zijner offerande eene gelofte, of vrijwillig offer is, dat zal ten dage, als hij zijn offer offeren zal, gegeten worden, en het overgeblevene daarvan zal ook des anderen daags gegeten worden.

17 Wat nog van het vleesch des slagtoffers overgebleven is, zal op den derden dag met vuur verbrand worden:

18 Want zoo eenigzins van dat vleesch zijns dankoffers op den derden dag gegeten wordt, die dat geofferd heeft, zal niet aangenaam zijn, het zal hem niet toegerekend worden, het zal een afgrijselijk ding zijn; en de ziel, die daarvan eet, zal hare ongeregtigheid dragen.

19 En het vleesch, dat iets onreins aangeroerd zal hebben, zal niet gegeten worden, met vuur zal het verbrand worden; maar aangaande het *andere* vleesch, dat vleesch zal een ieder, die rein is, mogen eten.

20 Doch als eene ziel het vleesch van het dankoffer, hetwelk des HEEREN is, gegeten zal hebben, en hare onreinigheid aan haar is, zoo zal die ziele uit hare volken uitgeroeid worden.

21 En wanneer eene ziel iets onreins zal aangeroerd hebben, *als* de onreinigheid des menschen, of het onreine vee, of eenig onrein verfoeisel, en zal van het vleesch des dankoffers, hetwelk des HEEREN is, gegeten hebben, zoo zal die ziele uit hare volken uitgeroeid worden.

22 Daarna sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

23 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Geen vet van een' os, of schaap, of geit, zult gij eten.

24 Maar het vet van een dood aas, en het vet van het verscheurde, mag tot alle werk gebezigd worden; doch gij zult het ganschelijk niet eten.

25 Want al wie het vet van vee eten zal, van hetwelk men den HEERE een vuuroffer zal geofferd hebben, die ziele, die het gegeten zal hebben, zal uit hare volken uitgeroeid worden.

26 Ook zult gij in al uwe woningen geen bloed eten, hetzij van het gevogelte, of van het vee.

27 Alle ziele die eenig bloed eten zal, die ziele zal uit hare volken uitgeroeid worden.

28 Voorts sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

29 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Wie zijn dankoffer den HEERE offert, zal zijne offerande van zijn dankoffer den HEERE toebrengen.

30 Zijne handen zullen de vuurofferen des HEEREN brengen; het vet aan de borst zal hij met die borst brengen, om die tot een beweegoffer voor het aangezigt des HEEREN te bewegen.

31 En de priester zal dat vet op het altaar aansteken; doch de borst zal voor Aäron en zijne zonen zijn.

32 Gij zult ook den regterschouder tot een hefoffer den priester geven, uit uwe dankofferen.

33 Wie uit de zonen van Aäron het bloed des dankoffers en het vet offert, dien zal de regterschouder ten deele zijn.

34 Want de beweegborst en den hefschouder heb Ik van de kinderen Israëls uit hunne dankofferen genomen, en heb dezelve aan Aäron den priester en aan zijne zonen, tot eene eeuwige inzetting gegeven, van de kinderen Israëls.

35 Dit is de zalving van Aäron en de zalving van zijne zonen, van de vuurofferen des HEEREN; ten dage als Hij hen deed naderen, om het priesterdom den HEERE te bedienen;

36 Hetwelk de HEER, hun van de kinderen Israëls te geven, geboden heeft, ten dage als Hij hen zalfde; het zij eene eeuwige inzetting voor hunne geslachten.

37 Dit is de wet des brandoffers, des spijs-

offers, des zondoffers, des schuldoffers, des vuloffers en des dankoffers;

38 Die de HEER Mozes op den berg Sinaï geboden heeft, ten dage als Hij den kinderen Israëls gebood, dat zij hunne offeranden den HEERE, in de woestijn van Sinaï, zouden offeren.

HOOFDSTUK VIII.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Neem Aäron en zijne zonen met hem, en de kleederen, en de zalf-olie, daartoe den var des zondoffers, en de twee rammen, en den korf van de ongezuurde *brooden;*

3 En verzamel de gansche vergadering aan de deur van de tent der zamenkomst.

4 Mozes nu deed, gelijk als de HEER hem geboden had; en de vergadering werd verzameld aan de deur van de tent der zamenkomst.

5 Toen zeide Mozes tot de vergadering: Dit is de zaak, die de HEER geboden heeft te doen.

6 En Mozes deed Aäron en zijne zonen naderen, en wiesch hen met dat water.

7 Daar deed hij hem den rok aan, en gordde hem met den gordel, en trok hem den mantel aan; ook deed hij hem den efod aan, en gordde dien met den kunstelijken riem des efods, en ombond hem daarmede.

8 Voorts deed hij hem den borstlap aan, en voegde aan den borstlap de urim en de thummim.

9 En hij zettede den hoed op zijn hoofd; en aan den hoed boven zijn aangezigt zettede hij de gouden plaat, de kroon der heiligheid, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

10 Toen nam Mozes de zalf-olie, en zalfde den tabernakel, en al wat daarin was, en heiligde ze.

11 En hij sprengde daarvan op het altaar zevenmaal; en hij zalfde het altaar, en al zijn gereedschap, mitsgaders het waschvat en zijnen voet, om die te heiligen.

12 Daarna goot hij van de zalf-olie op het hoofd van Aäron, en hij zalfde hem, om hem te heiligen.

13 Ook deed Mozes de zonen van Aäron naderen, en trok hun rokken aan, en gordde hen met eenen gordel, en bond hun mutsen op, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

14 Toen deed hij den var des zondoffers bijkomen; en Aäron en zijne zonen leiden hunne handen op het hoofd van den var des zondoffers;

15 En men slagtte *hem;* en Mozes nam het bloed, en deed het met zijnen vinger rondom op de hoornen des altaars, en ontzondigde het altaar; daarna goot hij het bloed uit aan den bodem des altaars, en heiligde het, om voor hetzelve verzoening te doen.

16 Voorts nam hij al het vet, dat aan het ingewand is, en het net der lever, en de twee nieren en haar vet; en Mozes stak het aan op het altaar.

17 Maar den var met zijne huid, en zijn vleesch, en zijn' mest, heeft hij buiten het leger met vuur verbrand, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

18 Daarna deed hij den ram des brandoffers bijbrengen; en Aäron en zijne zonen leiden hunne handen op het hoofd van den ram.

19 En men slagtte *hem;* en Mozes sprengde het bloed op het altaar rondom.

20 Hij deelde ook den ram in zijne deelen; en Mozes stak het hoofd aan, en die deelen, en het smeer;

21 Doch het ingewand en de schenkelen wiesch hij met water; en Mozes stak dien geheelen ram aan op het altaar: het was een brandoffer tot een' liefelijken reuk, een vuuroffer was het den HEERE, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

22 Daarna deed hij den anderen ram, den ram des vuloffers bijbrengen; en Aäron met zijne zonen leiden hunne handen op het hoofd van den ram.

23 En men slagtte *hem;* en Mozes nam van zijn bloed, en deed het op het lapje van Aärons regteroor, en op den duim zijner regterhand, en op den grooten teen van zijnen regtervoet.

24 Hij deed ook de zonen van Aäron naderen; en Mozes deed van dat bloed op het lapje van hun regteroor, en op den duim van hunne regterhand, en op den grooten teen van hunnen regtervoet; daarna sprengde Mozes dat bloed rondom op het altaar.

25 En hij nam het vet, en den staart, en al het vet, dat aan het ingewand is, en het net der lever, en de beide nieren, en haar vet, daartoe den regterschouder;

26 Ook nam hij uit den korf van de ongezuurde *brooden,* die voor het aangezigt des

HEEREN was, éénen ongezuurden koek, en éénen geölieden broodkoek, en ééne vlade; en hij leide ze op dat vet, en op den regterschouder.

27 En hij gaf dat alles in de handen van Aäron, en in de handen zijner zonen; en bewoog die ten beweegoffer, voor het aangezigt des HEEREN.

28 Daarna nam Mozes ze uit hunne handen, en stak ze aan op het altaar, op het brandoffer; zij waren vulofferen tot een' liefelijken reuk; het was een vuuroffer den HEERE.

29 Voorts nam Mozes de borst, en bewoog ze ten beweegoffer voor het aangezigt des HEEREN; zij werd Mozes ten deele van den ram des vuloffers, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

30 Mozes nam ook van de zalf-olie, en van het bloed, hetwelk op het altaar was, en sprengde het op Aäron, op zijne kleederen, en op zijne zonen, en op de kleederen zijner zonen met hem; en hij heiligde Aäron, zijne kleederen, en zijne zonen, en de kleederen zijner zonen met hem.

31 En Mozes zeide tot Aäron en tot zijne zonen: Ziedt dat vleesch voor de deur van de tent der zamenkomst, en eet hetzelve dáár, mitsgaders het brood, dat in den korf des vuloffers is; gelijk als Ik geboden heb, zeggende: Aäron en zijne zonen zullen dat eten.

32 Maar het overige van het vleesch en van het brood zult gij met vuur verbranden.

33 Ook zult gij uit de deur van de tent der zamenkomst, zeven dagen, niet uitgaan, tot aan den dag, dat vervuld worden de dagen uws vuloffers: want zeven dagen zal men uwe handen vullen.

34 Gelijk men gedaan heeft op dezen dag, heeft de HEER te doen geboden, om voor u verzoening te doen.

35 Gij zult dan aan de deur van de tent der zamenkomst blijven, dag en nacht, zeven dagen, en zult de wacht des HEEREN waarnemen, opdat gij niet sterft: want alzoo is het mij geboden.

36 Aäron nu en zijne zonen deden al de dingen, die de HEER door de dienst van Mozes geboden had.

HOOFDSTUK IX.

EN het geschiedde op den achtsten dag, dat Mozes riep Aäron en zijne zonen, en de oudsten van Israël;

2 En hij zeide tot Aäron: Neem u een kalf, een jong rund, ten zondoffer, en eenen ram ten brandoffer, *die* volkomen zijn; en breng ze voor het aangezigt des HEEREN.

3 Daarna spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Neem eenen geitenbok ten zondoffer, en een kalf, en een lam, éénjarig, volkomen, ten brandoffer.

4 Ook eenen os en ram ten dankoffer, om voor het aangezigt des HEEREN te offeren; en spijsoffer met olie gemengd: want heden zal de HEER u verschijnen.

5 Toen namen zij hetgeen Mozes geboden had, *brengende dat* tot vóór aan de tent der zamenkomst; en de geheele vergadering naderde, en stond voor het aangezigt des HEEREN.

6 En Mozes zeide: Deze zaak, die de HEER geboden heeft, zult gij doen; en de heerlijkheid des HEEREN zal u verschijnen.

7 En Mozes zeide tot Aäron: Nader tot het altaar, en maak uw zondoffer, en uw brandoffer toe; en doe verzoening voor u en voor het volk; daarna maak de offerande des volks toe, en doe de verzoening voor hen, gelijk als de HEER geboden heeft.

8 Toen naderde Aäron tot het altaar, en slagtte het kalf des zondoffers, dat voor hem was.

9 En de zonen van Aäron bragten het bloed tot hem, en hij doopte zijnen vinger in dat bloed, en deed het op de hoornen des altaars; daarna goot hij het bloed uit aan den bodem des altaars.

10 Maar het vet, en de nieren, en het net van de lever van het zondoffer heeft hij op het altaar aangestoken, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

11 Doch het vleesch en de huid verbrandde hij met vuur buiten het leger.

12 Daarna slagtte hij het brandoffer; en de zonen van Aäron leverden aan hem het bloed; en hij sprengde dat rondom op het altaar.

13 Ook leverden zij aan hem het brandoffer in zijne stukken, met het hoofd; en hij stak het aan op het altaar.

14 En hij wiesch het ingewand en de schenkelen; en hij stak ze aan op het brandoffer, op het altaar.

15 Daarna deed hij de offerande des volks toebrengen; en nam den bok des zondoffers, die voor het volk was, en slagtte hem, en bereidde hem ten zondoffer, gelijk het eerste.

16 Verder deed hij het brandoffer toebrengen, en maakte dat toe naar het regt.
17 En hij deed het spijsoffer toebrengen, en vulde daarvan zijne hand, en stak het aan op het altaar, behalve het morgenbrandoffer.
18 Daarna slagtte hij den os, en den ram ten dankoffer, dat voor het volk was; en de zonen van Aäron leverden het bloed aan hem, hetwelk hij rondom op het altaar sprengde;
19 En het vet van den os, en van den ram, den staart, en wat het *ingewand* bedekt, en de nieren, en het net der lever;
20 En zij leiden het vet op de borsten; en hij stak dat vet aan op het altaar.
21 Maar de borsten en den regterschouder bewoog Aäron ten beweegoffer, voor het aangezigt des HEEREN, gelijk als Mozes geboden had.
22 Daarna hief Aäron zijne handen op tot het volk, en zegende hen; en hij kwam af, nadat hij het zondoffer, en brandoffer, en dankoffer gedaan had.
23 Toen ging Mozes met Aäron in de tent der zamenkomst; daarna kwamen zij uit, en zegenden het volk: en de heerlijkheid des HEEREN verscheen al het volk.
24 Want een vuur ging uit van het aangezigt des HEEREN, en verteerde op het altaar het brandoffer, en het vet. Als het gansche volk dit zag, zoo juichten zij, en vielen op hunne aangezigten.

HOOFDSTUK X.

EN de zonen van Aäron, Nadab en Abihu, namen een ieder zijn wierookvat, en deden vuur daarin, en leiden reukwerk daarop, en bragten vreemd vuur voor het aangezigt des HEEREN, hetwelk Hij hun niet geboden had.
2 Toen ging een vuur uit van het aangezigt des HEEREN, en verteerde hen; en zij stierven voor het aangezigt des HEEREN.
3 En Mozes zeide tot Aäron: Dat is het, wat de HEER gesproken heeft, zeggende: In degenen, die tot Mij naderen, zal Ik geheiligd worden, en voor het aangezigt van al het volk zal Ik verheerlijkt worden. Doch Aäron zweeg stil.
4 En Mozes riep Misaël en Elzafan, de zonen van Uzziël, den oom van Aäron, en zeide tot hen: Treedt toe, draagt uwe broederen weg, van voor het heiligdom tot buiten het leger.
5 Toen traden zij toe, en droegen hen, in hunne rokken, tot buiten het leger, gelijk als Mozes gesproken had.
6 En Mozes zeide tot Aäron, en tot Eleázar, en tot Ithamar, zijne zonen: Gij zult uwe hoofden niet ontblooten, noch uwe kleederen verscheuren, opdat gij niet sterft, en groote toorn over de gansche vergadering kome; maar uwe broederen, het gansche huis van Israël, zullen dezen brand, dien de HEER aangestoken heeft, beweenen.
7 Gij zult ook uit de deur van de tent der zamenkomst niet uitgaan, opdat gij niet sterft: want de zalf-olie des HEEREN is op u. En zij deden naar het woord van Mozes.
8 En de HEER sprak tot Aäron, zeggende:
9 Wijn en sterken drank zult gij niet drinken, gij, noch uwe zonen met u, als gij gaan zult in de tent der zamenkomst, opdat gij niet sterft: het zij eene eeuwige inzetting onder uwe geslachten;
10 En om onderscheid te maken tusschen het heilige en tusschen het onheilige, en tusschen het onreine en tusschen het reine;
11 En om den kinderen Israëls te leeren al de inzettingen, die de HEER door de dienst van Mozes tot hen gesproken heeft.
12 En Mozes sprak tot Aäron, en tot Eleázar, en tot Ithamar, zijne overgeblevene zonen: Neemt het spijsoffer, dat van de vuurofferen des HEEREN overgebleven is, en eet hetzelve ongezuurd bij het altaar: want het is eene heiligheid der heiligheden.
13 Daarom zult gij dat eten in de heilige plaats, dewijl het uw bescheiden deel, en het bescheiden deel uwer zonen uit des HEEREN vuurofferen is: want alzoo is mij geboden.
14 Ook de beweegborst en den hefschouder zult gij in eene reine plaats eten, gij, en uwe zonen, en uwe dochteren met u: want tot uw bescheiden deel, en uwer zonen bescheiden deel, zijn zij uit de dankofferen der kinderen Israëls gegeven.
15 Den hefschouder en de beweegborst zullen zij nevens de vuurofferen des vets toebrengen, om ten beweegoffer voor het aangezigt des HEEREN te bewegen; hetwelk, voor u en uwe zonen met u, tot eene eeuwige inzetting zijn zal, gelijk als de HEER geboden heeft.

16 En Mozes zocht zeer naarstiglijk den bok des zondoffers: en ziet, hij was verbrand. Dies was hij op Eleázar en op Ithamar, de overgeblevene zonen van Aäron zeer toornig, zeggende:
17 Waarom hebt gij dat zondoffer niet gegeten in de heilige plaats? want het is eene heiligheid der heiligheden, en Hij heeft u dat gegeven, opdat gij de ongeregtigheid der vergadering zoudt dragen, om over die verzoening te doen voor het aangezigt des HEEREN.
18 Ziet, deszelfs bloed is niet binnen in het heiligdom gedragen; gij moest dat ganschelijk gegeten hebben in het heiligdom, gelijk als ik geboden heb.
19 Toen sprak Aäron tot Mozes: Zie, heden hebben zij hun zondoffer en hun brandoffer voor het aangezigt des HEEREN geofferd, en zulke dingen zijn mij wedervaren! en had ik heden het zondoffer gegeten, zou dat goed geweest zijn in de oogen des HEEREN?
20 Als Mozes dit hoorde, zoo was het goed in zijne oogen.

HOOFDSTUK XI.

EN de HEER sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende tot hen:
2 Spreekt tot de kinderen Israëls, zeggende: Dit is het gedierte, dat gij eten zult uit alle beesten, die op aarde zijn.
3 Al wat onder de beesten den klaauw verdeelt, en de kloof der klaauwen in tweeën klieft, *en* herkaauwt, dat zult gij eten.
4 Dezen nogtans zult gij niet eten, van degenen, die *alleen* herkaauwen, of de klaauwen *alleen* verdeelen: den kemel, want hij herkaauwt wel, maar verdeelt den klaauw niet, die zal u onrein zijn;
5 En het konijntje, want het herkaauwt wel, maar verdeelt den klaauw niet, dat zal u onrein zijn;
6 En den haas, want hij herkaauwt wel, maar verdeelt den klaauw niet, die zal u onrein zijn;
7 Ook het zwijn, want dat verdeelt wel den klaauw, en klieft de klove der klaauwen in tweeën, maar herkaauwt het gekaauwde niet, dat zal u onrein zijn.
8 Van hun vleesch zult gij niet eten, en hun dood aas niet aanroeren, zij zullen u onrein zijn.
9 Dit zult gij eten van al wat in de wateren is: al wat in de wateren, in de zeeën en in de rivieren, vinnen en schubben heeft, dat zult gij eten;
10 Maar al wat in de zeeën en in de rivieren, van alle gewemel der wateren, en van alle levende ziele, die in de wateren is, geene vinnen of schubben heeft, dat zal u een verfoeisel zijn.
11 Ja, een verfoeisel zullen zij u zijn; van hun vleesch zult gij niet eten, en hun dood aas zult gij verfoeijen.
12 Al wat in de wateren geene vinnen en schubben heeft, dat zal u een verfoeisel zijn.
13 En van het gevogelte zult gij dezen verfoeijen, zij zullen niet gegeten worden, zij zullen een verfoeisel zijn: de arend, en de havik, en de zeearend;
14 En de gier, en de kraai, naar haren aard:
15 Alle rave naar haren aard;
16 En de struis, en de nachtuil, en de koekoek, en de sperwer naar zijnen aard,
17 En de steenuil, en het duikertje, en de schuifuit,
18 En de kauw, en de roerdomp, en de pelikaan,
19 En de ooijevaar, de reiger naar zijnen aard, en de hop, en de vledermuis.
20 Alle kruipend gevogelte, dat op vier *voeten* gaat, zal u een verfoeisel zijn.
21 Dit nogtans zult gij eten van al het kruipend gevogelte, dat op vier *voeten* gaat, hetwelk boven aan zijne voeten schenkelen heeft, om daarmede op de aarde te springen;
22 Van die zult gij dezen eten: den sprinkhaan naar zijnen aard, en den solham naar zijnen aard, en den hargol naar zijnen aard, en den hagab naar zijnen aard.
23 En alle kruipend gevogelte, dat vier voeten heeft, zal u een verfoeisel zijn.
24 En aan dezen zult gij verontreinigd worden; zoo wie hun dood aas zal aangeroerd hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.
25 Zoo wie van hun dood aas gedragen zal hebben, zal zijne kleederen wasschen, en onrein zijn tot aan den avond.
26 Alle beest, dat den klaauw verdeelt, doch de klove niet in tweeën klieft, en niet herkaauwt, zullen u onrein zijn; zoo wie dezelve aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn.

27 En al wat op zijne pooten gaat onder alle gedierte, op vier *voeten* gaande, die zullen u onrein zijn; al wie hun dood aas aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.

28 Ook die hun dood aas zal gedragen hebben, zal zijne kleederen wasschen, en onrein zijn tot aan den avond; zij zullen u onrein zijn.

29 Verder zal u dit onder het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, onrein zijn: het wezeltje, en de muis, en de schildpad, naar haren aard,

30 En de zwijn-egel, en de krokodil, en de hagedis, en de slak, en de mol;

31 Die zullen u onrein zijn onder alle kruipend gedierte; zoo wie die zal aangeroerd hebben, als zij dood zijn, zal onrein zijn tot aan den avond.

32 Daartoe al hetgeen, waarop *iets* van dezelve vallen zal, als zij dood zijn, zal onrein zijn, *hetzij* van alle houten vat, of kleed, of vel, of zak, *of* alle vat, waarmede *eenig* werk gedaan wordt; het zal in het water gestoken worden, en onrein zijn tot aan den avond; daarna zal het rein zijn.

33 En alle aarden vat, waarin *iets* van dezelve zal gevallen zijn, al wat daarin is, zal onrein zijn, en gij zult dat breken.

34 Van alle spijze, die men eet, waarop het water zal gekomen zijn, *die* zal onrein zijn: en alle drank, dien men drinkt, zal in alle vat onrein zijn.

35 En waarop iets van hun dood aas zal vallen, zal onrein zijn; de oven en de aarden pan zal verbroken worden; zij zijn onrein, daarom zullen zij u onrein zijn.

36 Doch eene fontein, of put van vergadering der wateren, zal rein zijn; maar wie hun dood aas zal aangeroerd hebben, zal onrein zijn.

37 En wanneer van hun dood aas zal gevallen zijn op eenig zaaibaar zaad, dat gezaaid wordt, dat zal rein zijn.

38 Maar als water op het zaad gedaan zal worden, en van hun dood aas daarop zal gevallen zijn, dat zal u onrein zijn.

39 En wanneer van de dieren, die u tot spijze zijn, *iets* zal gestorven zijn, wie deszelfs dood aas zal aangeroerd hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.

40 Ook die van hun dood aas gegeten zal hebben, zal zijne kleederen wasschen, en onrein zijn tot aan den avond; en die hun dood aas zal gedragen hebben, zal zijne kleederen wasschen, en onrein zijn tot aan den avond.

41 Voorts alle kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, zal een verfoeisel zijn, het zal niet gegeten worden.

42 Al wat op zijnen buik gaat, en al wat gaat op zijne vier *voeten*, of al wat vele voeten heeft, onder alle kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, die zult gij niet eten, want zij zijn een verfoeisel.

43 Maakt uwe zielen niet verfoeijelijk aan eenig kruipend gedierte, dat kruipt; en verontreinigt u niet daaraan, dat gij daaraan verontreinigd zoudt worden.

44 Want Ik ben de HEER uw God; daarom zult gij u heiligen, en heilig zijn, dewijl Ik heilig ben; en gij zult uwe ziel niet verontreinigen aan eenig kruipend gedierte, dat zich op aarde roert.

45 Want Ik ben de HEER, die u uit Egypteland doe optrekken, opdat Ik u tot een God zij, en opdat gij heilig zijt, dewijl Ik heilig ben.

46 Dit is de wet van de beesten, en van het gevogelte, en van alle levende ziele, die zich roert in de wateren, en van alle ziele, die kruipt op de aarde;

47 Om te onderscheiden tusschen het onreine en tusschen het reine, en tusschen het gedierte, dat men eten, en tusschen het gedierte, dat men niet eten zal.

HOOFDSTUK XII.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Wanneer eene vrouw zaad gegeven, en een knechtje gebaard zal hebben, zoo zal zij zeven dagen onrein zijn; volgens de dagen der afzondering harer krankheid, zal zij onrein zijn.

3 En op den achtsten dag zal het vleesch zijner voorhuid besneden worden.

4 Daarna zal zij drie en dertig dagen blijven in het bloed harer reiniging; niets heiligs zal zij aanroeren, en tot het heiligdom zal zij niet komen, totdat de dagen harer reiniging vervuld zijn.

5 Maar indien zij een meisje gebaard zal hebben, zoo zal zij twee weken onrein zijn, volgens hare afzondering; daarna zal zij zes en zestig dagen blijven in het bloed harer reiniging.

6 En als de dagen harer reiniging voor den zoon, of voor de dochter, vervuld zul-

len zijn, zoo zal zij een jarig lam ten brandoffer, en eene jonge duif, of tortelduif, ten zondoffer brengen, voor de deur van de tent der zamenkomst, tot den priester.

7 Die zal dat offeren voor het aangezigt des HEEREN, en zal voor haar verzoening doen, zoo zal zij rein zijn van den vloed haars bloeds. Dit is de wet dergene, die een knechtje of meisje gebaard heeft.

8 Maar indien hare hand niet genoeg voor een lam vindt, zoo zal zij twee tortelduiven, of twee jonge duiven nemen, ééne ten brandoffer, en ééne ten zondoffer; en de priester zal voor haar verzoening doen; zoo zal zij rein zijn.

HOOFDSTUK XIII.

VERDER sprak de HEER tot Mozes en tot Aäron, zeggende:

2 Een mensch, als in het vel zijns vleesches een gezwel, of gezweer, of witte blaar zal zijn, welke in het vel zijns vleesches tot eene plaag der melaatschheid zou worden, hij zal dan tot den priester Aäron, of tot éénen uit zijne zonen, de priesteren, gebragt worden.

3 En de priester zal de plaag in het vel des vleesches bezien, zoo het haar in die plaag *in* wit veranderd is, en het aanzien der plaag dieper is dan het vel zijns vleesches, het is de plaag der melaatschheid; als de priester hem bezien zal hebben, dan zal hij hem onrein verklaren.

4 Maar zoo de blaar in het vel zijns vleesches wit is, en haar aanzien niet dieper is dan het vel, en het haar niet *in* wit veranderd is, zoo zal de priester hem, die de plaag heeft, zeven dagen opsluiten.

5 Daarna zal de priester op den zevenden dag hem bezien; indien, ziet, de plaag, naar dat hij zien kan, is staande gebleven, *en* de plaag in het vel niet uitgespreid is, zoo zal de priester hem zeven andere dagen opsluiten.

6 En de priester zal hem andermaal op den zevenden dag bezien; indien, ziet, de plaag ingetrokken, en de plaag in het vel niet uitgespreid is, zoo zal de priester hem rein verklaren; het was eene verzwering; en hij zal zijne kleederen wasschen, zoo is hij rein.

7 Maar zoo de verzwering in het vel ganschelijk uitgespreid is, nadat hij aan den priester tot zijne reiniging zal vertoond zijn, zoo zal hij andermaal aan den priester vertoond worden.

8 Indien de priester merken zal, dat, ziet, de verzwering in het vel uitgespreid is, zoo zal de priester hem onrein verklaren: het is melaatschheid.

9 Wanneer de plaag der melaatschheid in een' mensch zal zijn, zoo zal hij tot den priester gebragt worden.

10 Indien de priester merken zal, dat, ziet, een wit gezwel in het vel is, hetwelk het haar in wit veranderd heeft, en gezondheid van levend vleesch in dat gezwel is;

11 Dat is eene verouderde melaatschheid in het vel zijns vleesches: daarom zal hem de priester onrein verklaren; hij zal hem niet doen opsluiten, want hij is onrein.

12 En zoo de melaatschheid in het vel ganschelijk uitbot, en de melaatschheid het geheele vel desgenen, die de plaag heeft, van zijn hoofd tot zijne voeten, bedekt heeft, naar al het gezigt van de oogen des priesters;

13 En de priester merken zal, dat, ziet, de melaatschheid zijn geheele vleesch bedekt heeft, zoo zal hij hem, die de plaag heeft, rein verklaren; zij is geheel in wit veranderd: hij is rein.

14 Maar ten welken dage levend vleesch daarin gezien zal worden, zal hij onrein zijn.

15 Als dan de priester dat levende vleesch gezien zal hebben, zal hij hem onrein verklaren; dat levende vleesch is onrein: het is melaatschheid.

16 Of als dat levende vleesch verkeert, en in wit veranderd zal worden, zoo zal hij tot den priester komen.

17 Als de priester hem bezien zal hebben, dat, ziet, de plaag in wit veranderd is, zoo zal de priester hem, die de plaag heeft, rein verklaren: hij is rein.

18 Het vleesch ook, als in deszelfs vel eene zweer zal geweest zijn, zoo het genezen is;

19 En in de plaats van die zweer, een wit gezwel, of eene witte roodachtige blaar worden zal, zoo zal het aan den priester vertoond worden.

20 Indien de priester merken zal, dat, ziet, haar aanzien lager is dan het vel, en derzelver haar in wit veranderd is, zoo zal de priester hem onrein verklaren: het is de plaag der melaatschheid, zij is door de zweer uitgebot.

len zijn, zoo zal zij een jarig lam ten brandoffer, en eene jonge duif, of tortelduif, ten zondoffer brengen, voor de deur van de tent der zamenkomst, tot den priester.

7 Die zal dat offeren voor het aangezigt des HEEREN, en zal voor haar verzoening doen, zoo zal zij rein zijn van den vloed haars bloeds. Dit is de wet dergene, die een knechtje of meisje gebaard heeft.

8 Maar indien hare hand niet genoeg voor een lam vindt, zoo zal zij twee tortelduiven, of twee jonge duiven nemen, één ten brandoffer, en één ten zondoffer; en de priester zal voor haar verzoening doen; zoo zal zij rein zijn.

HOOFDSTUK XIII.

VERDER sprak de HEER tot Mozes en tot Aäron, zeggende:

2 Een mensch, als in het vel zijns vleesches een gezwel, of gezweer, of witte blaar zal zijn, welke in het vel zijns vleesches tot eene plaag der melaatschheid zou worden, hij zal dan tot den priester Aäron, of tot éénen uit zijne zonen, de priesteren, gebragt worden.

3 En de priester zal de plaag in het vel des vleesches bezien, zoo het haar in die plaag *in* wit veranderd is, en het aanzien der plaag dieper is dan het vel zijns vleesches, het is de plaag der melaatschheid; als de priester hem bezien zal hebben, dan zal hij hem onrein verklaren.

4 Maar zoo de blaar in het vel zijns vleesches wit is, en haar aanzien niet dieper is dan het vel, en het haar niet *in* wit veranderd is, zoo zal de priester hem, die de plaag heeft, zeven dagen opsluiten.

5 Daarna zal de priester op den zevenden dag hem bezien; indien, ziet, de plaag, naar dat hij zien kan, is staande gebleven, *en* de plaag in het vel niet uitgespreid is, zoo zal de priester hem zeven andere dagen opsluiten.

6 En de priester zal hem andermaal op den zevenden dag bezien; indien, ziet, de plaag ingetrokken, en de plaag in het vel niet uitgespreid is, zoo zal de priester hem rein verklaren; het was eene verzwering; en hij zal zijne kleederen wasschen, zoo is hij rein.

7 Maar zoo de verzwering in het vel ganschelijk uitgespreid is, nadat hij aan den priester tot zijne reiniging zal vertoond zijn, zoo zal hij andermaal aan den priester vertoond worden.

8 Indien de priester merken zal, dat, ziet, de verzwering in het vel uitgespreid is, zoo zal de priester hem onrein verklaren: het is melaatschheid.

9 Wanneer de plaag der melaatschheid in een' mensch zal zijn, zoo zal hij tot den priester gebragt worden.

10 Indien de priester merken zal, dat, ziet, een wit gezwel in het vel is, hetwelk het haar in wit veranderd heeft, en gezondheid van levend vleesch in dat gezwel is;

11 Dat is eene verouderde melaatschheid in het vel zijns vleesches: daarom zal hem de priester onrein verklaren; hij zal hem niet doen opsluiten, want hij is onrein.

12 En zoo de melaatschheid in het vel ganschelijk uitbot, en de melaatschheid het geheele vel desgenen, die de plaag heeft, van zijn hoofd tot zijne voeten, bedekt heeft, naar al het gezigt van de oogen des priesters;

13 En de priester merken zal, dat, ziet, de melaatschheid zijn geheele vleesch bedekt heeft, zoo zal hij hem, die de plaag heeft, rein verklaren; zij is geheel in wit veranderd: hij is rein.

14 Maar ten welken dage levend vleesch daarin gezien zal worden, zal hij onrein zijn.

15 Als dan de priester dat levende vleesch gezien zal hebben, zal hij hem onrein verklaren; dat levende vleesch is onrein: het is melaatschheid.

16 Of als dat levende vleesch verkeert, en in wit veranderd zal worden, zoo zal hij tot den priester komen.

17 Als de priester hem bezien zal hebben, dat, ziet, de plaag in wit veranderd is, zoo zal de priester hem, die de plaag heeft, rein verklaren: hij is rein.

18 Het vleesch ook, als in deszelfs vel eene zweer zal geweest zijn, zoo het genezen is;

19 En in de plaats van die zweer, een wit gezwel, of eene witte roodachtige blaar worden zal, zoo zal het aan den priester vertoond worden.

20 Indien de priester merken zal, dat, ziet, haar aanzien lager is dan het vel, en derzelver haar in wit veranderd is, zoo zal de priester hem onrein verklaren: het is de plaag der melaatschheid, zij is door de zweer uitgebot.

21 Wanneer nu de priester die bezien zal hebben, dat, ziet, geen wit haar daaraan is, en die niet lager dan het vel, maar ingetrokken is, zoo zal de priester hem zeven dagen opsluiten.

22 Zoo zij daarna gansch in het vel uitgespreid zal zijn, zoo zal de priester hem onrein verklaren : het is de plaag.

23 Maar indien de blaar in hare plaats zal staande blijven, niet uitgespreid zijnde, het is de roof van die zweer, zoo zal de priester hem rein verklaren.

24 Of wanneer in het vel des vleesches een vurige brand zal geweest zijn, en het gezonde van dien brand eene witte roodachtige of witte blaar is;

25 En de priester die gezien zal hebben, dat, ziet, het haar op de blaar in wit veranderd is, en haar aanzien dieper is dan het vel : het is melaatschheid, door den brand is zij uitgebot; daarom zal hem de priester onrein verklaren : het is de plaag der melaatschheid.

26 Maar indien de priester die merken zal, dat, ziet, op de blaar geen wit haar is, en zij niet lager dan het vel, maar ingetrokken is, zoo zal de priester hem zeven dagen opsluiten.

27 Daarna zal de priester hem op den zevenden dag bezien; indien zij gansch uitgespreid is in het vel, zoo zal de priester hem onrein verklaren : het is de plaag der melaatschheid.

28 Maar indien de blaar in hare plaats staande zal blijven, noch in het vel uitgespreid, maar ingetrokken zal zijn, het is een gezwel van den brand; daarom zal de priester hem rein verklaren, want het is de roof van den brand.

29 Verder, als in een' man of vrouw eene plaag zal zijn in het hoofd, of in den baard:

30 En de priester de plaag zal bezien hebben, dat, ziet, haar aanzien dieper is dan het vel, en geelachtig dun haar daarop is, zoo zal de priester hem onrein verklaren : het is schurftheid, het is melaatschheid van het hoofd of van den baard.

31 Maar als de priester de plaag der schurftheid zal bezien hebben, dat, ziet, haar aanzien niet dieper is dan het vel, en geen zwart haar daarop is, zoo zal de priester hem, die de plaag der schurftheid heeft, zeven dagen doen opsluiten.

32 Daarna zal de priester die plaag op den zevenden dag bezien; indien, ziet, de schurftheid niet uitgespreid, en daarop geen geelachtig haar is, noch het aanzien der schurftheid dieper dan het vel is;

33 Zoo zal hij zich scheren laten, maar de schurftheid zal hij niet scheren; en de priester zal hem, die de schurftheid heeft, andermaal zeven dagen doen opsluiten.

34 Daarna zal de priester die schurftheid op den zevenden dag bezien; indien, ziet, de schurftheid in het vel niet uitgespreid is, en haar aanzien niet dieper is dan het vel, zoo zal de priester hem rein verklaren; en hij zal zijne kleederen wasschen, en rein zijn.

35 Maar indien die schurftheid in het vel gansch uitgespreid is, na zijne reiniging;

36 En de priester hem zal bezien hebben, dat, ziet, de schurftheid in het vel uitgespreid is, de priester zal naar het geelachtig haar niet zoeken : hij is onrein.

37 Maar indien die schurftheid, naar dat hij zien kan, is staande gebleven, en zwart haar daarop gewassen is, die schurftheid is genezen, hij is rein : daarom zal de priester hem rein verklaren.

38 Verder als een man, of vrouw, aan het vel van hun vleesch blaren zullen hebben, witte blaren;

39 En de priester zal gemerkt hebben, dat, ziet, ingetrokken witte blaren in het vel van hun vleesch zijn : het is eene witte puist in het vel uitgebot, hij is rein.

40 En als een' man zijn hoofdhaar zal uitgevallen zijn, hij is kaal, hij is rein.

41 En zoo van de zijde zijns aangezigts het haar van zijn hoofd zal uitgevallen zijn, hij is bles, hij is rein.

42 Maar zoo in de kaalheid, of in de blesse, eene witte roodachtige plaag is, dat is melaatschheid, uitbottende in zijne kaalheid, of in zijne blesse.

43 Als de priester hem zal bezien hebben, dat, ziet, het gezwel van die plaag in zijne kaalheid, of blesse wit roodachtig is, gelijk het aanzien der melaatschheid van het vel des vleesches :

44 Die man is melaatsch, hij is onrein; de priester zal hem ganschelijk onrein verklaren, zijne plaag is op zijn hoofd.

45 Voorts zullen de kleederen des melaatschen, in wien die plaag is, gescheurd zijn, en zijn hoofd zal ontbloot zijn, en hij zal

de bovenste lip bewimpelen; daartoe zal hij roepen: Onrein, onrein!

46 Al de dagen, in welke deze plaag aan hem zal zijn, zal hij onrein zijn; onrein is hij, hij zal alleen wonen; buiten het leger zal zijne woning wezen.

47 Verder als aan een kleed de plaag der melaatschheid zal zijn, aan een wollen kleed, of aan een linnen kleed,

48 Of aan den scheerdraad, of aan den inslag van linnen, of van wol, of aan vel, of aan eenig vellenwerk;

49 En die plaag aan het kleed, of aan het vel, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan eenig vellentuig, groenachtig of roodachtig is; het is de plaag der melaatschheid: daarom zal zij den priester vertoond worden.

50 En de priester zal de plaag bezien; en hij zal hetgeen de plaag heeft, zeven dagen, doen opsluiten.

51 Daarna zal hij op den zevenden dag de plaag bezien; zoo de plaag uitgespreid is aan het kleed, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan het vel, tot wat werk dat vel zou mogen gemaakt zijn, die plaag is eene knagende melaatschheid, het is onrein.

52 Daarom zal hij dat kleed, of die werpte, of dien inslag van wol, of van linnen, of alle vellentuig, waarin die plaag zal zijn, verbranden: want het is eene knagende melaatschheid; het zal met vuur verbrand worden.

53 Doch indien de priester zal zien, dat, ziet, de plaag aan het kleed, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan eenig vellentuig niet uitgespreid is;

54 Zoo zal de priester gebieden, dat men hetgeen, waaraan die plaag is, wassche, en hij zal dat andermaal zeven dagen doen opsluiten.

55 Als de priester, nadat het gewasschen is, de plaag zal bezien hebben, dat, ziet, de plaag hare gedaante niet veranderd heeft, en de plaag niet uitgespreid is, het is onrein, gij zult het met vuur verbranden: het is eene ingraving aan zijne achterste of aan zijne voorste zijde.

56 Indien nu de priester merken zal, dat, ziet, die plaag, nadat zij zal gewasschen zijn, ingetrokken is; dan zal hij ze van het kleed, of van het vel, of van den scheerdraad, of van den inslag afscheuren.

57 Maar zoo zij nog aan het kleed, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan eenig vellentuig, gezien wordt, het is uitbottende *melaatschheid,* gij zult hetgeen, waaraan de plaag is, met vuur verbranden.

58 Maar het kleed, of de werpte, of de inslag, of alle vellentuig, dat gij gewasschen zult hebben, als de plaag daarvan geweken zal zijn, dat zal andermaal gewasschen worden, en het zal rein zijn.

59 Dit is de wet van de plaag der melaatschheid, van een wollen of linnen kleed, of eene werpte, of eenen inslag, of alle vellentuig, om dat rein te verklaren, of onrein te verklaren.

HOOFDSTUK XIV.

DAARNA sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Dit zal de wet des melaatschen zijn, ten dage zijner reiniging: dat hij tot den priester zal gebragt worden.

3 En de priester zal buiten het leger gaan; als de priester merken zal, dat, ziet, die plaag der melaatschheid van den melaatschen genezen is;

4 Zoo zal de priester gebieden, dat men voor hem, die te reinigen zal zijn, twee levende reine vogelen neme, mitsgaders cederenhout, en scharlaken, en hijzop.

5 De priester zal ook gebieden, dat men den éénen vogel slagte, in een aarden vat, over levend water.

6 Dien levenden vogel zal hij nemen, en het cederenhout, en het scharlaken, en den hijzop; en zal die, en den levenden vogel doopen in het bloed des vogels, die over het levende water geslagt is;

7 En hij zal over hem, die van de melaatschheid te reinigen is, zevenmaal sprengen; daarna zal hij hem rein verklaren, en den levenden vogel in het open veld vliegen laten.

8 Die nu te reinigen is, zal zijne kleederen wasschen, en al zijn haar afscheren, en zich in het water afwasschen, zoo zal hij rein zijn; daarna zal hij in het leger komen; maar zal buiten zijne tent zeven dagen blijven.

9 En op den zevenden dag zal het geschieden, dat hij al zijn haar zal afscheren, zijn hoofd, en zijnen baard, en de wenkbraauwen zijner oogen; ja al zijn haar zal hij afscheren, en zal zijne kleederen wasschen, en zijn vleesch met water baden, zoo zal hij rein zijn.

10 En op den achtsten dag zal hij twee volkomen lammeren, en één jarig volkomen schaap nemen, mitsgaders drie tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, en éénen log olie.

11 De priester nu, die de reiniging doet, zal den man, die te reinigen is, en die dingen, stellen voor het aangezigt des HEEREN, aan de deur van de tent der zamenkomst.

12 En de priester zal dat ééne lam nemen, en hetzelve offeren tot een schuldoffer met den log olie; en zal die ten beweegoffer voor het aangezigt des HEEREN bewegen.

13 Daarna zal hij dat lam slagten in de plaats, waar men het zondoffer en het brandoffer slagt, in de heilige plaats: want het schuldoffer, gelijk het zondoffer, is voor den priester; het is eene heiligheid der heiligheden.

14 En de priester zal van het bloed des schuldoffers nemen, hetwelk de priester doen zal op het lapje van het regteroor desgenen, die te reinigen is, en op den duim zijner regterhand, en op den grooten teen zijns regtervoets.

15 De priester zal ook uit den log der olie nemen, en zal ze op des priesters linkerhand gieten.

16 Dan zal de priester zijnen regtervinger indoopen, *nemende* van die olie, die in zijne linkerhand is, en zal met zijnen vinger van die olie zevenmaal sprengen, voor het aangezigt des HEEREN.

17 En van het overige van de olie, die in zijne hand zal zijn, zal de priester doen op het lapje van het regteroor desgenen, die te reinigen is, en op den duim zijner regterhand, en op den grooten teen zijns regtervoets, boven op het bloed des schuldoffers.

18 Dat nog overgebleven zal zijn van die olie, die in de hand des priesters geweest is, zal hij doen op het hoofd desgenen, die te reinigen is; zoo zal de priester over hem verzoening doen voor het aangezigt des HEEREN.

19 De priester zal ook het zondoffer bereiden, en voor hem, die van zijne onreinigheid te reinigen is, verzoening doen; en daarna zal hij het brandoffer slagten.

20 En de priester zal dat brandoffer en dat spijsoffer op het altaar offeren; zoo zal de priester de verzoening voor hem doen, en hij zal rein zijn.

21 Maar indien hij arm is, en zijne hand *dat* niet bereikt, zoo zal hij één lam ten schuldoffer, ter beweging nemen, om voor hem verzoening te doen; daartoe één tiende meelbloem, met olie gemengd, ten spijsoffer, en eenen log olie;

22 Mitsgaders twee tortelduiven, of twee jonge duiven, die zijne hand bereiken zal, welker ééne ten zondoffer, en ééne ten brandoffer zijn zal.

23 En hij zal die, op den achtsten dag zijner reiniging, tot den priester brengen, aan de deur van de tent der zamenkomst, voor het aangezigt des HEEREN.

24 En de priester zal het lam des schuldoffers, en den log der olie nemen; en de priester zal die ten beweegoffer voor het aangezigt des HEEREN bewegen.

25 Daarna zal hij het lam des schuldoffers slagten, en de priester zal van het bloed des schuldoffers nemen, en doen op het regter oorlapje desgenen, die te reinigen is, en op den duim zijner regterhand, en op den grooten teen zijns regtervoets.

26 Ook zal de priester van die olie op des priesters linkerhand gieten.

27 Daarna zal de priester met zijnen regtervinger van die olie, die op zijne linkerhand is, sprengen, zevenmaal, voor het aangezigt des HEEREN.

28 En de priester zal van de olie, die op zijne hand is, doen aan het lapje van het regteroor desgenen, die te reinigen is, en aan den duim zijner regterhand, en aan den grooten teen zijns regtervoets, op de plaats van het bloed des schuldoffers.

29 En het overgeblevene van de olie, die in de hand des priesters is, zal hij doen op het hoofd desgenen, die te reinigen is, om de verzoening voor hem te doen, voor het aangezigt des HEEREN.

30 Daarna zal hij de ééne van de tortelduiven, of van de jonge duiven bereiden, van hetgeen zijne hand bereikt zal hebben;

31 Van hetgeen zijne hand bereikt zal hebben, zal het ééne ten zondoffer, en het ééne ten brandoffer zijn, boven het spijsoffer; zoo zal de priester voor hem, die te reinigen is, verzoening doen voor het aangezigt des HEEREN.

32 Dit is de wet *desgenen*, in wien de plaag der melaatschheid zal zijn, wiens hand in zijne reiniging *dat* niet zal bereikt hebben.

33 Verder sprak de HEER tot Mozes en tot Aäron, zeggende :

34 Als gij zult gekomen zijn in het land van Kanaän, hetwelk Ik u tot bezitting geven zal, en Ik de plaag der melaatschheid aan een huis van het land úwer bezitting zal gegeven hebben;

35 Zoo zal hij, van wien dat huis is, komen, en den priester te kennen geven, zeggende : Het schijnt mij, als of er eene plaag in het huis ware.

36 En de priester zal gebieden, dat zij dat huis ruimen, aleer de priester komt, om die plaag te bezien, opdat niet al wat in dat huis is, onrein worde; en daarna zal de priester komen, om dat huis te bezien.

37 Als hij die plaag bezien zal, dat, ziet, die plaag aan de wanden van dat huis, zijn groenachtige of roodachtige kuiltjes, en hun aanzien lager is dan die wand;

38 De priester zal uit dat huis uitgaan, aan de deur van het huis, en hij zal dat huis zeven dagen doen toesluiten.

39 Daarna zal de priester op den zevenden dag wederkeeren; indien hij merken zal, dat, ziet, die plaag aan de wanden van dat huis uitgespreid is;

40 Zoo zal de priester gebieden, dat zij de steenen, in welke die plaag is, uitbreken, en dezelve tot buiten de stad werpen, aan eene onreine plaats;

41 En dat huis zal hij rondom van binnen doen schrabben, en zij zullen het stof, dat zij afgeschrabt hebben, tot buiten de stad aan eene onreine plaats uitstorten.

42 Daarna zullen zij andere steenen nemen, en in de plaats van gene steenen brengen; en men zal ander leem nemen, en dat huis bestrijken.

43 Maar indien die plaag wederkeert, en in dat huis uitbot, nadat men de steenen uitgebroken heeft, en na het afschrabben van het huis, en nadat het zal bestreken zijn;

44 Zoo zal de priester komen; als hij nu zal merken, dat, ziet, die plaag aan dat huis uitgespreid is : het is eene knagende melaatschheid in dat huis, het is onrein.

45 Daarom zal men dat huis, zijne steenen, en zijn hout even afbreken, mitsgaders al het leem van het huis, en men zal het tot buiten de stad uitvoeren, aan eene onreine plaats.

46 En die in dat huis gaat ten eenigen dage, als men hetzelve zal toegesloten hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.

47 Die ook in dat huis te slapen ligt, zal zijne kleederen wasschen; insgelijks die in dat huis eet, zal zijne kleederen wasschen.

48 Maar als de priester zal weder ingegaan zijn, en zal merken, dat, ziet, die plaag aan dat huis niet uitgespreid is, nadat het huis zal bestreken zijn; zoo zal de priester dat huis rein verklaren, dewijl die plaag genezen is.

49 Daarna zal hij, om dat huis te ontzondigen, twee vogeltjes nemen, mitsgaders cederenhout, en scharlaken, en hijzop.

50 En hij zal den éénen vogel slagten in een aarden vat, over levend water.

51 Dan zal hij dat cederenhout, en dien hijzop, en het scharlaken, en den levenden vogel nemen, en zal die in het bloed des geslagten vogels en in het levende water doopen; en hij zal dat huis zevenmaal besprengen.

52 Zoo zal hij dat huis ontzondigen met het bloed des vogels, en met dat levend water, en met den levenden vogel, en met dat cederenhout, en met den hijzop, en met het scharlaken.

53 Den levenden vogel nu zal hij tot buiten de stad, in het open veld, laten vliegen; zoo zal hij over het huis verzoening doen, en het zal rein zijn.

54 Dit is de wet voor alle plage der melaatschheid, en voor schurftheid;

55 En voor melaatschheid der kleederen, en der huizen;

56 Mitsgaders voor gezwel, en voor gezweer, en voor blaren;

57 Om te leeren, op welken dag iets onrein, en op welken dag iets rein is. Dit is de wet der melaatschheid.

HOOFDSTUK XV.

VERDER sprak de HEER tot Mozes en tot Aäron, zeggende :

2 Spreekt tot de kinderen Israëls, en zegt tot hen : Een ieder man, als hij vlocijende zal zijn uit zijn vleesch, zal om zijnen vloed onrein zijn.

3 Dit nu zal zijne onreinigheid om zijnen vloed zijn : zoo zijn vleesch zijnen vloed uitzeevert, of zijn vleesch van zijnen vloed zich verstopt, dat is zijne onreinigheid.

4 Alle leger, waarop hij, die den vloed heeft, zal liggen, zal onrein zijn, en alle tuig, waarop hij zal zitten, zal onrein zijn.

5 Een ieder ook, die zijn leger zal aanroe-

ren, zal zijne kleederen wasschen, en zich met water baden, en zal onrein zijn tot aan den avond.

6 En die op dat tuig zit, waarop hij, die den vloed heeft, gezeten zal hebben, zal zijne kleederen wasschen, en zich met water baden, en zal onrein zijn tot aan den avond.

7 En die het vleesch desgenen, die den vloed heeft, aanroert, zal zijne kleederen wasschen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

8 Als ook hij, die den vloed heeft, op eenen reinen zal gespogen hebben, dan zal hij zijne kleederen wasschen, en zal zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

9 Insgelijks alle zadel, waarop hij, die den vloed heeft, zal gereden hebben, zal onrein zijn.

10 En al wie iets aanroert, dat onder hem zal geweest zijn, zal onrein zijn tot aan den avond; en die hetzelve draagt, zal zijne kleederen wasschen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

11 Daartoe een ieder, wien hij, die den vloed heeft, zal aangeroerd hebben, zonder zijne handen met water gespoeld te hebben, die zal zijne kleederen wasschen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

12 Ook het aarden vat, hetwelk hij, die den vloed heeft, zal aangeroerd hebben, zal gebroken worden; maar alle houten vat zal met water gespoeld worden.

13 Als hij nu, die den vloed heeft, van zijnen vloed gereinigd zal zijn, zoo zal hij tot zijne reiniging zeven dagen voor zich tellen, en zijne kleederen wasschen, en hij zal zijn vleesch met levend water baden, zoo zal hij rein zijn.

14 En op den achtsten dag zal hij voor zich twee tortelduiven of twee jonge duiven nemen; en zal voor het aangezigt des HEEREN, aan de deur van de tent der zamenkomst komen, en zal ze den priester geven.

15 En de priester zal die bereiden, ééne ten zondoffer, en ééne ten brandoffer; zoo zal de priester over hem voor het aangezigt des HEEREN, van wege zijnen vloed, verzoening doen.

16 Verder een man, als van hem het zaad des bijliggens zal uitgegaan zijn, die zal zijn gansche vleesch met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

17 Ook alle kleed, en alle vel, aan hetwelk het zaad des bijliggens wezen zal, dat zal met water gewasschen worden, en onrein zijn tot aan den avond.

18 Mitsgaders de vrouw, als een man met het zaad des bijliggens bij haar gelegen zal hebben; daarom zullen zij zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

19 Maar als eene vrouw vlocijende zijn zal, zijnde haar vloed van bloed in haar vleesch, zoo zal zij zeven dagen in hare afzondering zijn; en al wie haar aanroert, zal onrein zijn tot aan den avond.

20 En al hetgeen, waarop zij in hare afzondering zal gelegen hebben, zal onrein zijn; mitsgaders alles, waarop zij zal gezeten hebben, zal onrein zijn.

21 En al wie haar leger aanroert, zal zijne kleederen wasschen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

22 Ook al wie eenig tuig, waarop zij gezeten zal hebben, aanroert, zal zijne kleederen wasschen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

23 Zelfs indien het op het leger geweest zal zijn, of op het tuig, waarop zij zat, als hij dat aanroerde, hij zal onrein zijn tot aan den avond.

24 Insgelijks zoo iemand zekerlijk bij haar gelegen heeft, dat hare afzondering op hem zij, zoo zal hij zeven dagen onrein zijn; daartoe alle leger, waarop hij zal gelegen hebben, zal onrein zijn.

25 Wanneer ook eene vrouw, vele dagen buiten den tijd harer afzondering, van den vloed haars bloeds vlocijen zal, of wanneer zij vlocijen zal boven hare afzondering, zij zal al de dagen van den vloed harer onreinigheid, als in de dagen harer afzondering, onrein zijn.

26 Alle leger, waarop zij al de dagen haars vloeds gelegen zal hebben, zal haar zijn als het leger harer afzondering; en alle tuig, waarop zij zal gezeten hebben, zal onrein zijn, naar de onreinigheid harer afzondering.

27 En zoo wie die dingen aanroert, zal onrein zijn; daarom zal hij zijne kleederen wasschen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

28 Maar als zij van haren vloed rein wordt, dan zal zij voor zich zeven dagen tellen, en daarna zal zij rein zijn.

29 En op den achtsten dag zal zij voor zich twee tortelduiven, of twee jonge duiven nemen, en zij zal die tot den priester brengen, aan de deur van de tent der zamenkomst.

30 Dan zal de priester ééne ten zondoffer en ééne ten brandoffer bereiden; en de priester zal voor haar, van den vloed harer onreinigheid, verzoening doen voor het aangezigt des HEEREN.

31 Alzoo zult gij de kinderen Israëls afzonderen van hunne onreinigheid; opdat zij in hunne onreinigheid niet sterven, als zij mijnen tabernakel, die in het midden van hen is, verontreinigen zouden.

32 Dit is de wet van dengenen, die den vloed heeft, en van wien het zaad der bijligging uitgaat, zoodat hij daardoor onrein wordt;

33 Mitsgaders van eene zwakke vrouw in hare afzondering, en van dengenen, die van zijnen vloed is vloeijende, voor een' man, en voor eene vrouw; en voor een' man, die bij eene onreine zal gelegen hebben.

HOOFDSTUK XVI.

EN de HEER sprak tot Mozes, nadat de twee zonen van Aäron gestorven waren, als zij genaderd waren voor het aangezigt des HEEREN, en gestorven waren;

2 De HEER dan zeide tot Mozes: Spreek tot uwen broeder Aäron, dat hij niet te allen tijde ga in het heilige, binnen den voorhang, vóór het verzoendeksel, dat op de ark is, opdat hij niet sterve: want Ik verschijne in eene wolk op het verzoendeksel.

3 Hiermede zal Aäron in het heilige gaan: met eenen var, een jong rund ten zondoffer, en eenen ram ten brandoffer.

4 Hij zal den heiligen linnen rok aandoen, en eene linnen onderbroek zal aan zijn vleesch zijn, en met eenen linnen gordel zal hij zich gorden, en met den linnen hoed bedekken: dit zijn heilige kleederen, daarom zal hij zijn vleesch met water baden, als hij ze zal aandoen.

5 En van de vergadering der kinderen Israëls zal hij nemen twee geitenbokken ten zondoffer, en eenen ram ten brandoffer.

6 Daarna zal Aäron den var des zondoffers, die voor hem zal zijn, offeren, en zal voor zich en voor zijn huis verzoening doen.

7 Hij zal ook beide de bokken nemen, en hij zal die stellen voor het aangezigt des HEEREN, aan de deur van de tent der zamenkomst.

8 En Aäron zal de loten over die twee bokken werpen: één lot voor den HEERE, en één lot voor den weggaanden bok.

9 Dan zal Aäron den bok, op denwelken het lot voor den HEERE zal gekomen zijn, toebrengen, en zal hem ten zondoffer maken.

10 Maar de bok, op denwelken het lot zal gekomen zijn, om een weggaande bok te zijn, zal levend voor het aangezigt des HEEREN gesteld worden, om door hem verzoening te doen; opdat men hem als eenen weggaanden bok naar de woestijn uitlate.

11 Aäron dan zal den var des zondoffers, die voor hem zelven zal zijn, toebrengen, en voor zich zelven en voor zijn huis verzoening doen, en zal den var des zondoffers, die voor hem zelven zal zijn, slagten.

12 Hij zal ook een wierookvat vol vurige kolen nemen van het altaar, van voor het aangezigt des HEEREN, en zijne handen vol reukwerk van welriekende specerijen, klein gestooten; en hij zal het binnen den voorhang dragen.

13 En hij zal dat reukwerk op het vuur leggen, voor het aangezigt des HEEREN; opdat de nevel des reukwerks het verzoendeksel, hetwelk is op de getuigenis, bedekke, en dat hij niet sterve.

14 En hij zal van het bloed van den var nemen, en zal met zijnen vinger op het verzoendeksel oostwaarts sprengen; en vóór het verzoendeksel zal hij zevenmaal met zijnen vinger van dat bloed sprengen.

15 Daarna zal hij den bok des zondoffers, die voor het volk zal zijn, slagten, en zal zijn bloed tot binnen in den voorhang dragen, en zal met zijn bloed doen, gelijk als hij met het bloed van den var gedaan heeft, en zal dat sprengen op het verzoendeksel, en vóór het verzoendeksel.

16 Zoo zal hij voor het heilige, van wege de onreinigheden der kinderen Israëls, en van wege hunne overtredingen, naar al hunne zonden, verzoening doen; en alzoo zal hij doen aan de tent der zamenkomst, welke met hen woont in het midden hunner onreinigheden.

17 En geen mensch zal in de tent der zamenkomst zijn, als hij zal ingaan, om in het heilige verzoening te doen, totdat hij zal uitkomen: alzoo zal hij verzoening doen,

voor zich zelven, en voor zijn huis, en voor de geheele gemeente van Israël.

18 Daarna zal hij tot het altaar, dat voor het aangezigt des HEEREN is, uitkomen, en verzoening voor hetzelve doen; en hij zal van het bloed van den var, en van het bloed van den bok nemen, en doen het rondom op de hoornen des altaars.

19 En hij zal daarop van dat bloed met zijnen vinger zevenmaal sprengen, en hij zal dat reinigen en heiligen van de onreinigheden der kinderen Israëls.

20 Als hij nu zal geëindigd hebben van het heilige, en de tent der zamenkomst, en het altaar te verzoenen, zoo zal hij dien levenden bok toebrengen.

21 En Aäron zal beide zijne handen op het hoofd van den levenden bok leggen, en zal daarop al de ongeregtigheden der kinderen Israëls, en al hunne overtredingen, naar al hunne zonden, belijden; en hij zal die op het hoofd des boks leggen, en zal *hem* door de hand eens mans, die voorhanden is, naar de woestijn uitlaten.

22 Alzoo zal die bok op zich al hunne ongeregtigheden in een afgezonderd land wegdragen; en hij zal dien bok in de woestijn uitlaten.

23 Daarna zal Aäron komen in de tent der zamenkomst, en zal de linnen kleederen uitdoen, die hij aangedaan had, als hij in het heilige ging, en hij zal ze dáár laten.

24 En hij zal zijn vleesch in de heilige plaats met water baden, en zijne kleederen aandoen; dan zal hij uitgaan, en zijn brandoffer, en het brandoffer des volks bereiden, en voor zich en voor het volk verzoening doen.

25 Ook zal hij het vet des zondoffers op het altaar aansteken.

26 En die den bok, welke een weggaande bok was, zal uitgelaten hebben, zal zijne kleederen wasschen, en zijn vleesch met water baden; en daarna zal hij in het leger komen.

27 Maar den var des zondoffers, en den bok des zondoffers, welker bloed ingebragt is, om verzoening te doen in het heilige, zal men tot buiten het leger uitvoeren; doch hunne vellen, hun vleesch en hunnen mest zullen zij met vuur verbranden.

28 Die nu dezelven verbrandt, zal zijne kleederen wasschen, en zijn vleesch met water baden; en daarna zal hij in het leger komen.

29 En *dit* zal voor u tot eene eeuwige inzetting zijn: gij zult in de zevende maand, op den tienden der maand, uwe zielen verootmoedigen, en geen werk doen, inboorling noch vreemdeling, die in het midden van u als vreemdeling verkeert.

30 Want op dien dag zal hij voor u verzoening doen, om u te reinigen; van al uwe zonden zult gij voor het aangezigt des HEEREN gereinigd worden.

31 Dat zal u een sabbat der rust zijn, opdat gij uwe zielen verootmoedigt: het is eene eeuwige inzetting.

32 En de priester, dien men gezalfd, en wiens hand men gevuld zal hebben, om voor zijnen vader het priesterambt te bedienen, zal de verzoening doen: als hij de linnen kleederen, de heilige kleederen, zal aangetrokken hebben,

33 Zoo zal hij het heilige heiligdom verzoenen, en de tent der zamenkomst, en het altaar zal hij verzoenen; desgelijks voor de priesteren, en voor al het volk der gemeente zal hij verzoening doen.

34 En dit zal u tot eene eeuwige inzetting zijn, om voor de kinderen Israëls van al hunne zonden, éénmaal des jaars, verzoening te doen.

En men deed, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

HOOFDSTUK XVII.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot Aäron, en tot zijne zonen, en tot al de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Dit is het woord, hetwelk de HEER geboden heeft, zeggende:

3 Een ieder van het huis Israëls, die eenen os, of lam, of geit in het leger slagten zal, of die *ze* slagten zal buiten het leger;

4 En dezelve aan de deur van de tent der zamenkomst niet brengen zal, om eene offerande den HEERE voor den tabernakel des HEEREN te offeren; het bloed zal dienzelven man toegerekend worden, hij heeft bloed vergoten: daarom zal dezelve man uit het midden zijns volks uitgeroeid worden;

5 Opdat, wanneer de kinderen Israëls hunne slagtofferen brengen, welke zij op het veld slagten, dat zij die den HEERE toebrengen, aan de deur van de tent der zamenkomst tot den priester, en dezelve tot dankofferen den HEERE slagten.

6 En de priester zal het bloed op het al-

taar des HEEREN, aan de deur van de tent der zamenkomst, sprengen; en hij zal het vet aansteken, tot eenen liefelijken reuk den HEERE.

7 En zij zullen ook niet meer hunne slagtofferen den duivelen, welke zij nahoereren, offeren: dat zal hun eene eeuwige inzetting zijn voor hunne geslachten.

8 Zeg dan tot hen: Een ieder van het huis Israëls, en van de vreemdelingen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeeren, die een brandoffer of slagtoffer zal offeren.

9 En dat tot de deur van de tent der zamenkomst niet zal brengen, om hetzelve den HEERE te bereiden; diezelve man zal uit zijne volken uitgeroeid worden.

10 En een ieder uit het huis Israëls, en uit de vreemdelingen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeeren, die eenig bloed zal gegeten hebben, tegen diens ziele, die dat bloed zal gegeten hebben, zal Ik mijn aangezigt zetten, en zal die uit het midden haars volks uitroeijen.

11 Want de ziel van het vleesch is in het bloed; daarom heb Ik het u op het altaar gegeven, om over uwe zielen verzoening te doen: want het is het bloed, dat voor de ziele verzoening zal doen.

12 Daarom heb Ik tot de kinderen Israëls gezegd: Geene ziele van u zal bloed eten; noch de vreemdeling, die als vreemdeling in het midden van u verkeert, zal bloed eten.

13 Een ieder ook van de kinderen Israëls en van de vreemdelingen, die als vreemdelingen in het midden van hen verkeeren, die eenig wild gedierte, of gevogelte, dat gegeten wordt, in de jagt gevangen zal hebben; die zal deszelfs bloed vergieten, en zal dat met stof bedekken.

14 Want het is de ziel van alle vleesch, zijn bloed is voor zijne ziele: daarom heb Ik tot de kinderen Israëls gezegd: Gij zult geens vleesches bloed eten: want de ziele van alle vleesch, dat is zijn bloed; zoo wie dat eet, zal uitgeroeid worden.

15 En alle ziele onder de inboorlingen of onder de vreemdelingen, die een dood aas of het verscheurde zal gegeten hebben, die zal zijne kleederen wasschen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond; daarna zal hij rein zijn.

16 Maar indien hij *die* niet wascht, en zijn vleesch niet baadt, zoo zal hij zijne ongeregtigheid dragen.

HOOFDSTUK XVIII.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Ik ben de HEER uw God!

3 Gij zult niet doen naar de werken des Egyptischen lands, waarin gij gewoond hebt; en naar de werken des lands Kanaän, waarheen Ik u brenge, zult gij niet doen, en zult in hunne inzettingen niet wandelen.

4 Mijne regten zult gij doen, en mijne inzettingen zult gij houden, om in die te wandelen: Ik ben de HEER uw God!

5 Ja, mijne inzettingen en mijne regten zult gij houden; welk mensch dezelve zal doen, die zal door dezelve leven: Ik ben de HEER!

6 Niemand zal tot eenige nabestaande zijns vleesches naderen, om de schaamte te ontdekken: Ik ben de HEER!

7 Gij zult de schaamte uws vaders en de schaamte uwer moeder niet ontdekken: zij is uwe moeder, gij zult hare schaamte niet ontdekken.

8 Gij zult de schaamte der huisvrouw uws vaders niet ontdekken: het is de schaamte uws vaders.

9 De schaamte uwer zuster, der dochter uws vaders, of der dochter uwer moeder, te huis geboren of buiten geboren, hare schaamte zult gij niet ontdekken.

10 De schaamte der dochter uws zoons, of der dochter uwer dochter, hare schaamte zult gij niet ontdekken: want zij zijn uwe schaamte.

11 De schaamte van de dochter der huisvrouw uws vaders, die uwen vader geboren is, (zij is uwe zuster) hare schaamte zult gij niet ontdekken.

12 Gij zult de schaamte van de zuster uws vaders niet ontdekken: zij is uws vaders nabestaande.

13 Gij zult de schaamte van de zuster uwer moeder niet ontdekken: want zij is uwer moeder nabestaande.

14 Gij zult de schaamte van den broeder uws vaders niet ontdekken, tot zijne huisvrouw zult gij niet naderen: zij is uwe moei.

15 Gij zult de schaamte uwer schoondochter niet ontdekken: zij is uws zoons huisvrouw, gij zult hare schaamte niet ontdekken.

16 Gij zult de schaamte der huisvrouw

uws broeders niet ontdekken : het is de schaamte uws broeders.

17 Gij zult de schaamte eener vrouw en harer dochter niet ontdekken ; de dochter haars zoons, noch de dochter van hare dochter zult gij niet nemen, om hare schaamte te ontdekken : zij zijn nabestaanden ; het is eene schandelijke daad.

18 Gij zult ook geene vrouw tot hare zuster nemen, om *haar* te benaauwen, mits hare schaamte nevens haar, in haar leven, te ontdekken.

19 Ook zult gij tot de vrouw in de afzondering van hare onreinigheid niet naderen, om hare schaamte te ontdekken.

20 En gij zult niet liggen bij uws naasten huisvrouw ter bezading, om met haar onrein te worden.

21 En van uw zaad zult gij niet geven, om voor den Molech door *het vuur* te doen gaan ; en den naam uws Gods zult gij niet ontheiligen : Ik ben de HEER !

22 Bij een manspersoon zult gij niet liggen met vrouwelijke bijligging : dit is een gruwel.

23 Insgelijks zult gij bij geen beest liggen, om daarmede onrein te worden ; eene vrouw zal ook niet staan voor een beest, om daarmede te doen te hebben : het is eene gruwelijke vermenging.

24 Verontreinigt u niet met eenige van dezen : want de heidenen, die Ik van uw aangezigt uitwerpe, zijn met alle dezen verontreinigd ;

25 Zoodat het land onrein is, en Ik over hetzelve zijne ongeregtigheid bezoeke, en het land zijne inwoners uitspuwt.

26 Maar gij zult mijne inzettingen en mijne regten onderhouden, en van al die gruwelen niets doen, inboorling noch vreemdeling, die in het midden van u als vreemdeling verkeert.

27 Want de lieden dezes lands, die vóór u geweest zijn, hebben al deze gruwelen gedaan ; en het land is onrein geworden.

28 Dat u dat land niet uitspuwe, als gij hetzelve zult verontreinigd hebben ; gelijk als het het volk, dat vóór u was, uitgespuwd heeft.

29 Want al wie eenige van deze gruwelen doen zal ; die zielen, die ze doen, zullen uit het midden van haar volk uitgeroeid worden.

30 Daarom zult gij mijn bevel onderhouden, dat gij niet doet van die gruwelijke inzettingen, die vóór u zijn gedaan geweest, en u daarmede niet verontreinigt : Ik ben de HEER uw God !

HOOFDSTUK XIX.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende :

2 Spreek tot de gansche vergadering der kinderen Israëls, en zeg tot hen : Gij zult heilig zijn, want Ik, de HEER uw God, ben heilig !

3 Een ieder zal zijne moeder en zijnen vader vreezen, en mijne sabbaten houden : Ik ben de HEER uw God !

4 Gij zult u tot de afgoden niet keeren, en u geene gegotene goden maken : Ik ben de HEER uw God !

5 En wanneer gij een dankoffer den HEERE offeren zult, naar uw welgevallen zult gij dat offeren.

6 Op den dag van uw offeren, en des anderen daags, zal het gegeten worden ; maar wat tot op den derden dag overblijft, zal met vuur verbrand worden.

7 En zoo het op den derden dag eenigzins gegeten wordt, het is een afgrijselijk ding, het zal niet aangenaam zijn.

8 En zoo wie dat eet, zal zijne ongeregtigheid dragen, omdat hij het heilige des HEEREN ontheiligd heeft ; daarom zal dezelve ziele uit hare volken uitgeroeid worden.

9 Als gij ook den oogst uws lands inoogsten zult, gij zult den hoek uws velds niet ganschelijk afoogsten, en dat van uwen oogst op te zamelen is, niet opzamelen.

10 Insgelijks zult gij uwen wijngaard niet nalezen, en de afgevallene beziën van uwen wijngaard niet opzamelen ; den armen en den vreemdeling zult gij die overlaten : Ik ben de HEER uw God !

11 Gij zult niet stelen, en gij zult niet liegen, noch valschelijk handelen, een iegelijk tegen zijnen naasten.

12 En gij zult niet valschelijk bij mijnen naam zweren : want gij zoudt den naam uws Gods ontheiligen : Ik ben de HEER !

13 Gij zult uwen naasten niet bedriegelijk verdrukken, noch berooven ; des daglooners arbeidsloon zal bij u niet vernachten tot aan den morgen.

14 Gij zult den dooven niet vloeken, en voor het aangezigt des blinden geenen aanstoot zetten ; maar gij zult voor uwen God vreezen : Ik ben de HEER !

15 Gij zult geen onregt doen in het gerigt ;

gij zult het aangezigt des geringen niet aannemen, noch het aangezigt des grooten vóórtrekken: in geregtigheid zult gij uwen naasten rigten.

16 Gij zult niet wandelen *als* een achterklapper onder uwe volken; gij zult niet staan tegen het bloed van uwen naasten: Ik ben de HEER.

17 Gij zult uwen broeder in uw hart niet haten; gij zult uwen naasten naarstiglijk berispen, en zult de zonde in hem niet verdragen.

18 Gij zult niet wreken, noch *toorn* behouden tegen de kinderen uws volks; maar gij zult uwen naasten lief hebben als u zelven: Ik ben de HEER!

19 Gij zult mijne inzettingen houden: gij zult geen tweederlei aard uwer beesten laten zamen te doen hebben, uwen akker zult gij niet met tweederlei *zaad* bezaaijen, en een kleed van tweederlei stoffe, door één vermengd, zal aan u niet komen.

20 En wanneer een man, door bijligging des zaads, bij eene vrouw zal gelegen hebben, die eene dienstmaagd is, bij den man versmaad, en geenszins gelost is, en haar geene vrijheid is gegeven; die zullen gegeeseld worden; zij zullen niet gedood worden, want zij was niet vrij gemaakt.

21 En hij zal zijn schuldoffer den HEERE, aan de deur van de tent der zamenkomst brengen, eenen ram ten schuldoffer.

22 En de priester zal met den ram des schuldoffers, voor hem over zijne zonde, die hij gezondigd heeft, voor het aangezigt des HEEREN verzoening doen; en hem zal vergeving geschieden van zijne zonde, die hij gezondigd heeft.

23 Als gij ook in dat land gekomen zult zijn, en alle geboomte ter spijze geplant zult hebben, zoo zult gij de voorhuid daarvan, deszelfs vrucht, besnijden; drie jaren zal het u onbesneden zijn, daarvan zal niet gegeten worden.

24 Maar in het vierde jaar zal al zijne vrucht een heilig ding zijn, ter lofzegging voor den HEERE.

25 En in het vijfde jaar zult gij deszelfs vrucht eten, om het inkomen daarvan voor u te vermeerderen: Ik ben de HEER uw God!

26 Gij zult niets met het bloed eten. Gij zult op geen vogelgeschrei achtgeven, noch guichelarij plegen.

27 Gij zult de hoeken uws hoofds niet rond afscheren; ook zult gij de hoeken uws baards niet verderven.

28 Gij zult om een dood ligchaam geene snijding in uw vleesch maken, noch schrift van een ingedrukt teeken in u maken: Ik ben de HEER!

29 Gij zult uwe dochter niet ontheiligen, haar ter hoererij houdende; opdat het land niet hoerere, en het land met schandelijke daden vervuld worde.

30 Gij zult mijne sabbaten houden, en mijn heiligdom zult gij vreezen: Ik ben de HEER!

31 Gij zult u niet keeren tot de waarzeggers, en tot de duivelskunstenaars; zoekt hen niet, u met hen verontreinigende: Ik ben de HEER uw God!

32 Voor het graauwe haar zult gij opstaan, en zult het aangezigt des ouden vereeren; en gij zult vreezen voor uwen God: Ik ben de HEER!

33 En wanneer een vreemdeling bij u in uw land als vreemdeling verkeeren zal, gij zult hem niet verdrukken.

34 De vreemdeling, die als vreemdeling bij u verkeert, zal onder u zijn als een inboorling van ulieden; gij zult hem lief hebben als u zelven: want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland: Ik ben de HEER uw God!

35 Gij zult geen onregt doen in het gerigt, met de el, met het gewigt, of met de maat.

36 Gij zult eene regte wage hebben, regte weegsteenen, een regte efa, en een regte hin: Ik ben de HEER uw God, die u uit Egypteland uitgevoerd heb!

37 Daarom zult gij al mijne inzettingen en al mijne regten onderhouden, en zult ze doen: Ik ben de HEER!

HOOFDSTUK XX.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Gij zult ook tot de kinderen Israëls zeggen: Een ieder uit de kinderen Israëls, of uit de vreemdelingen, die in Israël als vreemdelingen verkeeren, die van zijn zaad den Molech gegeven zal hebben, zal zekerlijk gedood worden; het volk des lands zal hem met steenen steenigen.

3 En Ik zal mijn aangezigt tegen dien man zetten, en zal hem uit het midden zijns volks uitroeijen: want hij heeft van zijn zaad den Molech gegeven, opdat hij mijn

heiligdom ontreinigen, en mijnen heiligen naam ontheiligen zou.

4 En indien het volk des lands hunne oogen eenigzins verbergen zal van dien man, als hij van zijn zaad den Molech zal gegeven hebben, dat het hem niet doode;

5 Zoo zal Ik mijn aangezigt tegen dien man en tegen zijn huisgezin zetten, en Ik zal hem, en al degenen, die hem nahoereren, om den Molech na te hoereren, uit het midden huns volks uitroeijen.

6 Wanneer er eene ziele is, die zich tot de waarzeggers en tot de duivelskunstenaars zal gekeerd hebben, om die na te hoereren, zoo zal Ik mijn aangezigt tegen die ziele zetten, en zal ze uit het midden haars volks uitroeijen.

7 Daarom heiligt u, en weest heilig: want Ik ben de HEER uw God!

8 En onderhoudt mijne inzettingen, en doet dezelve: Ik ben de HEER, die u heilige!

9 Als er iemand is, die zijnen vader of zijne moeder zal gevloekt hebben, die zal zekerlijk gedood worden; hij heeft zijnen vader of zijne moeder gevloekt: zijn bloed is op hem!

10 Een man ook, die met iemands huisvrouw overspel zal gedaan hebben, dewijl hij met zijns naastens vrouw overspel gedaan heeft, zal zekerlijk gedood worden, de overspeler en de overspeelster.

11 En een man, die bij zijns vaders huisvrouw zal gelegen hebben, heeft zijns vaders schaamte ontdekt; zij beiden zullen zekerlijk gedood worden: hun bloed is op hen!

12 Insgelijks, als een man bij de vrouw zijns zoons zal gelegen hebben, zij zullen beiden zekerlijk gedood worden; zij hebben eene gruwelijke vermenging gedaan: hun bloed is op hen!

13 Wanneer ook een man bij een manspersoon zal gelegen hebben, met vrouwelijke bijligging, zij beiden hebben eenen gruwel gedaan; zij zullen zekerlijk gedood worden: hun bloed is op hen!

14 En wanneer een man eene vrouw en hare moeder zal genomen hebben, het is eene schandelijke daad; men zal hem, en diezelven met vuur verbranden, opdat geene schandelijke daad in het midden van u zij.

15 Daartoe als een man bij eenig vee zal gelegen hebben, hij zal zekerlijk gedood worden; ook zult gijlieden het beest dooden.

16 Alzoo wanneer eene vrouw tot eenig beest genaderd zal zijn, om daarmede te doen te hebben, zoo zult gij die vrouw en dat beest dooden; zij zullen zekerlijk gedood worden: hun bloed is op hen!

17 En als een man zijne zuster, de dochter zijns vaders, of de dochter zijner moeder, zal genomen hebben, en hij hare schaamte gezien, en zij zijne schaamte zal gezien hebben, het is eene schandvlek; daarom zullen zij voor de oogen van de kinderen huns volks uitgeroeid worden: hij heeft de schaamte zijner zuster ontdekt, hij zal zijne ongeregtigheid dragen.

18 En als een man bij eene vrouw, die hare krankheid heeft, zal gelegen en hare schaamte ontdekt, hare fontein ontbloot, en zij zelve de fontein haars bloeds ontdekt zal hebben, zoo zullen zij beiden uit het midden huns volks uitgeroeid worden.

19 Daartoe zult gij de schaamte van de zuster uwer moeder, en van de zuster uws vaders niet ontdekken: dewijl hij zijne nabestaande ontbloot heeft, zullen zij hunne ongeregtigheid dragen.

20 Als ook een man bij zijne moei zal gelegen hebben, hij heeft de schaamte zijns ooms ontdekt; zij zullen hunne zonde dragen; zonder kinderen zullen zij sterven.

21 En wanneer een man zijns broeders huisvrouw zal genomen hebben, het is onreinigheid: hij heeft de schaamte zijns broeders ontdekt: zij zullen zonder kinderen zijn.

22 Onderhoudt dan al mijne inzettingen en al mijne regten, en doet dezelve; opdat u dat land, waarheen Ik u brenge, om daarin te wonen, niet uitspuwe.

23 En wandelt niet in de inzettingen des volks, hetwelk Ik voor uw aangezigt uitwerp: want al deze dingen hebben zij gedaan; daarom ben Ik op hen verdrietig geworden.

24 En Ik heb u gezegd: Gij zult hun land erfelijk bezitten, en Ik zal u dat geven, opdat gij hetzelve erfelijk bezit, een land vloeijende van melk en honig: Ik ben de HEER uw God, die u van de volken afgezonderd heb!

25 Daarom zult gij onderscheid maken tusschen reine en onreine beesten, en tusschen het onrein en het rein gevogelte; en gij zult uwe zielen niet verfoeijelijk maken

aan de beesten en aan het gevogelte, en aan al wat op den aardbodem kruipt, hetwelk Ik voor u afgezonderd heb, opdat gij het onrein houdt.

26 En gij zult Mij heilig zijn, want Ik de HEER ben heilig; en Ik heb u van de volken afgezonderd, opdat gij Mijns zoudt zijn.

27 Als nu een man of vrouw in zich eenen waarzeggenden geest zal hebben, of een duivelskunstenaar zal zijn, zij zullen zekerlijk gedood worden; men zal hen met steenen steenigen; hun bloed is op hen.

HOOFDSTUK XXI.

DAARNA zeide de HEER tot Mozes: Spreek tot de priesters, de zonen van Aäron, en zeg tot hen: Over eenen dooden zal *een priester* zich niet verontreinigen onder zijne volken.

2 Behalve over zijnen bloedvriend, die hem ten naaste bestaat, over zijne moeder en over zijnen vader, en over zijnen zoon, en over zijne dochter, en over zijnen broeder,

3 En over zijne zuster, die maagd is, hem nabestaande, die nog geenen man toebehoord heeft: over die zal hij zich verontreinigen.

4 Hij zal zich niet verontreinigen *over* eenen overste onder zijne volken, om zich te ontheiligen.

5 Zij zullen op hun hoofd geene kaalheid maken, en zullen den hoek van hunnen baard niet afscheren, en in hun vleesch zullen zij geene sneden snijden.

6 Zij zullen hunnen God heilig zijn, en den naam huns Gods zullen zij niet ontheiligen: want zij offeren de vuurofferen des HEEREN, de spijze huns Gods; daarom zullen zij heilig zijn.

7 Zij zullen geene vrouw nemen, die eene hoer of ontheiligde is, noch eene vrouw nemen, die van haren man verstooten is: want hij is zijnen God heilig.

8 Daarom zult gij hem heiligen, omdat hij de spijze uws Gods offert; hij zal u heilig zijn, want Ik ben heilig; Ik ben de HEER, die u heilige!

9 Als nu de dochter van eenigen priester zal beginnen te hoereren, zij ontheiligt haren vader; met vuur zal zij verbrand worden.

10 En hij, die de hoogepriester onder zijne broederen is, op wiens hoofd de zalf-olie gegoten is, en wiens hand men gevuld heeft, om die kleederen aan te trekken, zal zijn hoofd niet ontblooten, noch zijne kleederen scheuren.

11 Hij zal ook bij geen doode ligchamen komen: *zelfs* over zijnen vader en over zijne moeder zal hij zich niet verontreinigen.

12 En uit het heiligdom zal hij niet uitgaan, dat hij het heiligdom zijns Gods niet ontheilige: want de kroon der zalf-olie zijns Gods is op hem: Ik ben de HEER!

13 Hij zal ook eene vrouw in haren maagdom nemen.

14 Eene weduwe, of verstootene, of ontheiligde hoer, dezulke zal hij niet nemen; maar eene maagd uit zijne volken zal hij tot eene vrouw nemen.

15 En hij zal zijn zaad onder zijne volken niet ontheiligen: want Ik ben de HEER, die hem heilige!

16 Wijders sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

17 Spreek tot Aäron, zeggende: Niemand uit uw zaad, naar hunne geslachten, in wien een gebrek zal zijn, zal naderen om de spijze zijns Gods te offeren.

18 Want geen man, in wien een gebrek zal zijn, zal naderen, hij zij een blind man, of kreupel, of te kort, of te lang in leden;

19 Of een man, in wien eene breuk des voets, of eene breuk der hand zal zijn;

20 Of die bultachtig, of dwergachtig zal zijn, of een vel op zijn oog zal hebben, of drooge schurftheid, of etterige schurftheid, of die gebroken zal zijn aan zijn gemacht.

21 Geen man, uit het zaad van Aäron, den priester, in wien een gebrek is, zal toetreden, om de vuurofferen des HEEREN te offeren; een gebrek is in hem, hij zal niet toetreden, om de spijs zijns Gods te offeren.

22 De spijs zijns Gods, van de allerheiligste dingen, en van de heilige dingen, zal hij mogen eten;

23 Doch tot den voorhang zal hij niet komen, en tot het altaar niet toetreden, omdat een gebrek in hem is; opdat hij mijne heiligdommen niet ontheilige: want Ik ben de HEER, die hen heilige!

24 En Mozes sprak *zulks* tot Aäron en tot zijne zonen, en tot al de kinderen Israëls.

HOOFDSTUK XXII.

DAARNA sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot Aäron en tot zijne zonen, dat

zij zich van de heilige dingen der kinderen Israëls, die zij mij heiligen, afzonderen, opdat zij den naam mijner heiligheid niet ontheiligen : Ik ben de HEER!

3 Zeg tot hen : Alle man onder uwe geslachten, die uit uw gansche zaad tot de heilige dingen, die de kinderen Israëls den HEERE heiligen, naderen zal, als zijne onreinigheid op hem is; diezelve mensch zal van voor mijn aangezigt uitgeroeid worden : Ik ben de HEER!

4 Niemand van het zaad van Aäron, die melaatsch is, of eenen vloed heeft, zal van die heilige dingen eten, totdat hij rein is; mitsgaders die iets aanroert, dat onrein is van een dood ligchaam, of iemand, wien het zaad der bijligging ontgaat.

5 Of zoo wie aangeroerd zal hebben eenig kruipend gedierte, waarvan hij onrein is, of eenen mensch, waarvan hij onrein is, naar al zijne onreinigheid;

6 De mensch, die dat aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond, en hij zal van die heilige dingen niet eten, maar zal zijn vleesch met water baden.

7 Als de zon zal ondergegaan zijn, dan zal hij rein zijn; en daarna zal hij van die heilige dingen eten, want dat is zijne spijze.

8 Het doode aas, en het verscheurde zal hij niet eten, om daarmede onrein te worden : Ik ben de HEER!

9 Zij zullen dan mijn bevel onderhouden, opdat zij geene zonde daarover dragen en daarin sterven, als zij die ontheiligd zouden hebben : Ik ben de HEER, die hen heilige!

10 Ook zal geen vreemde het heilige eten; een bijwoner des priesters, en een daglooner, zullen het heilige niet eten.

11 Wanneer dan nog de priester eene ziele met zijn geld zal gekocht hebben, die zal daarvan eten; en de ingeborene van zijn huis; die zullen van zijne spijze eten.

12 Maar als des priesters dochter eenen vreemden man zal toebehooren, zij zal van het hefoffer der heilige dingen niet eten.

13 Doch als des priesters dochter eene weduwe of verstootene zal zijn, en geen zaad hebben, en tot haars vaders huis, als in hare jongheid, zal wedergekeerd zijn, zoo zal zij van de spijze haars vaders eten; maar geen vreemde zal daarvan eten.

14 En wanneer iemand het heilige door dwaling zal gegeten hebben, zoo zal hij deszelfs vijfde deel daarboven toedoen, en zal het den priester met het heilige wedergeven.

15 Zoo zullen zij niet ontheiligen de heilige dingen der kinderen Israëls, die zij den HEERE zullen gegeven hebben;

16 En hen doen dragen de ongeregtigheid der schuld, als zij hunne heilige dingen zouden eten : want Ik ben de HEER, die hen heilige!

17 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende :

18 Spreek tot Aäron, en tot zijne zonen, en tot al de kinderen Israëls, en zeg tot hen : Zoo wie uit het huis van Israël, en uit de vreemdelingen in Israël is, die zijne offerande zal offeren naar al hunne geloften, en naar al hunne vrijwillige offeren, die zij den HEERE ten brandoffer zullen offeren;

19 Het zal naar uw welgevallen zijn, een volkomen mannetje, van de runderen, van de lammeren, of van de geiten.

20 Gij zult niet offeren iets, waarin een gebrek is : want het zou niet aangenaam zijn voor u.

21 En als iemand een dankoffer den HEERE zal offeren, uitzonderende van de runderen of van de schapen eene gelofte, of vrijwillig offer, het zal volkomen zijn, opdat het aangenaam zij; geen gebrek zal daarin zijn.

22 Het blinde, of gebrokene, of verlamde, of wratte, of drooge schurftheid, of etterige schurftheid hebbende, dezen zult gij den HEERE niet offeren, en daarvan zult gij den HEERE geen vuuroffer op het altaar geven.

23 Doch eenen os of klein vee, te lang of te verkrompen in leden, die zult gij tot een vrijwillig offer bereiden; doch tot eene gelofte zou het niet aangenaam zijn.

24 Het gedrukte, of gestootene, of gescheurde, of gesnedene, zult gij den HEERE niet offeren : dat zult gij in uw land niet doen.

25 Gij zult ook uit de hand des vreemden van al deze dingen uwen God geene spijs offeren : want hunne verdorvenheid is in hen, in dezelven is gebrek, zij zouden niet aangenaam zijn voor u.

26 Wijders sprak de HEER tot Mozes, zeggende :

27 Wanneer een os, of lam, of geit zal geboren zijn, zoo zal die zeven dagen onder zijne moeder zijn; daarna, van den achtsten dag en daarover, zal hij aangenaam zijn tot offerande des vuuroffers den HEERE.

28 Gij zult ook eenen os, of klein vee, hem en zijn jong, op éénen dag niet slagten.

29 En als gij een lofoffer den HEERE zult slagten, naar uwen wil zult gij het slagten.
30 Het zal op denzelfden dag gegeten worden; gij zult daarvan niet overlaten tot op den morgen : Ik ben de HEER!
31 Daarom zult gij mijne geboden houden, en dezelve doen : Ik ben de HEER!
32 En gij zult mijnen heiligen naam niet ontheiligen, opdat Ik in het midden der kinderen Israëls geheiligd worde : Ik ben de HEER, die u heilige;
33 Die u uit Egypteland uitgevoerd heb, opdat Ik u tot een God zij : Ik ben de HEER!

HOOFDSTUK XXIII.

DAARNA sprak de HEER tot Mozes, zeggende :
2 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen : De gezette hoogtijden des HEEREN, welke gijlieden uitroepen zult, zullen heilige zamenroepingen zijn; deze zijn mijne gezette hoogtijden.
3 Zes dagen zal men het werk doen, maar op den zevenden dag is de sabbat der rust, eene heilige zamenroeping; geen werk zult gij doen : het is des HEEREN sabbat, in al uwe woningen.
4 Deze zijn de gezette hoogtijden des HEEREN, de heilige zamenroepingen, welke gij uitroepen zult op hunnen gezetten tijd.
5 In de eerste maand, op den veertienden der maand, tusschen twee avonden is des HEEREN pascha.
6 En op den vijftienden dag derzelver maand is het feest van de ongezuurde *brooden* des HEEREN : zeven dagen zult gij ongezuurde *brooden* eten.
7 Op den eersten dag zult gij eene heilige zamenroeping hebben : geen dienstwerk zult gij doen.
8 Maar gij zult zeven dagen vuuroffer den HEERE offeren; op den zevenden dag zal eene heilige zamenroeping wezen : geen dienstwerk zult gij doen.
9 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende :
10 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen : Als gij in het land zult gekomen zijn, hetwelk Ik u geven zal, en gij zijnen oogst zult inoogsten, dan zult gij eene garf der eerstelingen van uwen oogst tot den priester brengen.
11 En hij zal die garf voor het aangezigt des HEEREN bewegen, opdat het voor u aangenaam zij; des anderen daags na den sabbat zal de priester die bewegen.
12 Gij zult ook op den dag, als gij die garf bewegen zult, bereiden een volkomen lam, dat éénjarig is, ten brandoffer den HEERE;
13 En zijn spijsoffer twee tienden meelbloem, met olie gemengd, ten vuuroffer, den HEERE tot eenen liefelijken reuk; en zijn drankoffer van wijn, het vierde deel van een hin.
14 En gij zult geen brood, noch geroost koren, noch groene aren eten, tot op dienzelven dag, dat gij de offerande uws Gods zult gebragt hebben : het is eene eeuwige inzetting voor uwe geslachten, in al uwe woningen.
15 Daarna zult gij u tellen van den anderen dag na den sabbat, van den dag, dat gij de garf des beweegoffers zult gebragt hebben, het zullen zeven volkomene sabbaten zijn;
16 Tot den anderen dag, na den zevenden sabbat, zult gij vijftig dagen tellen : dan zult gij een nieuw spijsoffer den HEERE offeren.
17 Gijlieden zult uit uwe woningen twee beweegbrooden brengen, zij zullen van twee tienden meelbloem zijn, gedesemd zullen zij gebakken worden : het zijn de eerstelingen den HEERE.
18 Gij zult ook met het brood zeven volkomene éénjarige lammeren, en éénen var, het jong van een rund, en twee rammen offeren; zij zullen den HEERE een brandoffer zijn, met hun spijsoffer en hunne drankofferen, een vuuroffer, tot eenen liefelijken reuk den HEERE.
19 Ook zult gij éénen geitenbok ten zondoffer, en twee éénjarige lammeren ten dankoffer bereiden.
20 Dan zal de priester dezelven met het brood der eerstelingen *ten* beweegoffer, voor het aangezigt des HEEREN, met de twee lammeren bewegen; zij zullen den HEERE een heilig ding zijn, voor den priester.
21 En gij zult op dienzelven dag uitroepen, *dat* gij eene heilige zamenroeping zult hebben; geen dienstwerk zult gij doen : het is eene eeuwige inzetting in al uwe woningen voor uwe geslachten.
22 Als gij nu den oogst uws lands zult inoogsten, gij zult, in uw inoogsten, den hoek des velds niet ganschelijk afmaaijen, en de opzameling van uwen oogst niet opzamelen; voor den armen en voor den vreemdeling zult gij ze laten : Ik ben de HEER uw God!

23 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:
24 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: In de zevende maand, op den eersten der maand, zult gij eene rust hebben, eene gedachtenis des geklanks, eene heilige zamenroeping.
25 Geen dienstwerk zult gij doen; maar gij zult den HEERE vuuroffer offeren.
26 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende:
27 Doch op den tienden dezer zevende maand zal de verzoendag zijn, eene heilige zamenroeping zult gij hebben; dan zult gij uwe zielen verootmoedigen, en zult den HEERE een vuuroffer offeren.
28 En op dienzelven dag zult gij geen werk doen: want het is de verzoendag, om over u verzoening te doen voor het aangezigt des HEEREN uws Gods.
29 Want alle ziele, welke op dienzelven dag niet zal verootmoedigd zijn geweest, die zal uitgeroeid worden uit hare volken.
30 Ook alle ziele, die eenig werk op dienzelven dag gedaan zal hebben, die ziele zal Ik uit het midden haars volks verderven.
31 Gij zult geen werk doen: het is eene eeuwige inzetting voor uwe geslachten, in al uwe woningen.
32 Het zal u een sabbat der rust zijn, dan zult gij uwe zielen verootmoedigen: op den negenden der maand in den avond, van den avond tot den avond, zult gij uwen sabbat rusten.
33 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:
34 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Op den vijftienden dag van deze zevende maand, zal het feest der loofhutten zeven dagen den HEERE zijn.
35 Op den eersten dag zal eene heilige zamenroeping zijn; geen dienstwerk zult gij doen.
36 Zeven dagen zult gij den HEERE vuuroffers offeren; op den achtsten dag zult gij eene heilige zamenroeping hebben, en zult den HEERE vuuroffer offeren: het is een verbodsdag, gij zult geen dienstwerk doen.
37 Dit zijn de gezette hoogtijden des HEEREN, welke gij zult uitroepen *tot* heilige zamenroepingen, om den HEERE vuuroffer, brandoffer en spijsoffer, slagtoffer en drankofferen, elk dagelijks op zijnen dag, te offeren;
38 Behalve de sabbaten des HEEREN, en behalve uwe gaven, en behalve al uwe geloften, en behalve al uwe vrijwillige offeren, welke gij den HEERE geven zult.
39 Doch op den vijftienden dag der zevende maand, als gij het inkomen des lands zult ingegaderd hebben, zult gij des HEEREN feest zeven dagen vieren; op den eersten dag zal er ruste zijn, en op den achtsten dag zal er ruste zijn.
40 En op den eersten dag zult gij u nemen takken van schoon geboomte, palmtakken, en meijen van digte boomen, met beekwilgen; en gij zult voor het aangezigt des HEEREN uws Gods zeven dagen vrolijk zijn.
41 En gij zult dat feest den HEERE zeven dagen in het jaar vieren; het is eene eeuwige inzetting voor uwe geslachten; in de zevende maand zult gij het vieren.
42 Zeven dagen zult gij in de loofhutten wonen; alle inboorlingen in Israël zullen in loofhutten wonen;
43 Opdat uwe geslachten weten, dat Ik de kinderen Israëls in loofhutten heb doen wonen, als Ik hen uit Egypteland uitgevoerd heb: Ik ben de HEER uw God!
44 Alzoo heeft Mozes de gezette hoogtijden des HEEREN tot de kinderen Israëls uitgesproken.

HOOFDSTUK XXIV.

EN de HEER sprak tot Mozes, zeggende:
2 Gebied den kinderen Israëls, dat zij tot u brengen zuivere gestooten olijfolie, voor den luchter, om de lampen gedurig aan te steken.
3 Aäron zal die voor het aangezigt des HEEREN gedurig toerigten, van den avond tot den morgen, buiten den voorhang van de getuigenis, in de tent der zamenkomst; het is eene eeuwige inzetting voor uwe geslachten.
4 Hij zal op den louteren kandelaar die lampen voor het aangezigt des HEEREN gedurig toerigten.
5 Gij zult ook meelbloem nemen, en twaalf koeken daarvan bakken; van twee tienden zal één koek zijn.
6 En gij zult ze in twee rijen leggen, zes in eene rij, op de reine tafel, voor het aangezigt des HEEREN.
7 En op elke rij zult gij zuiveren wierook leggen, hetwelk het brood ten gedenkoffer zal zijn: het is een vuuroffer den HEERE.
8 Op elken sabbatdag gedurig zal men dat

voor het aangezigt des HEEREN toerigten, van wege de kinderen Israëls, tot een eeuwig verbond.

9 En het zal voor Aäron en zijne zonen zijn, die dat in de heilige plaats zullen eten: want het is voor hem eene heiligheid der heiligheden uit de vuurofferen des HEEREN, eene eeuwige inzetting.

10 En er ging de zoon eener israëlietische vrouw uit, die, in het midden der kinderen Israëls, de zoon van eenen egyptischen man was; en de zoon van deze Israëlietische en een israëlietisch man twistten in het leger.

11 Toen lasterde de zoon der israëlietische vrouw uitdrukkelijk den NAAM, en vloekte; daarom bragten zij hem tot Mozes: de naam nu zijner moeder was Selomith, de dochter van Dibri, van den stam Dan.

12 En zij leidden hem in de gevangenis, opdat hem, naar den mond des HEEREN, verklaring geschieden zou.

13 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

14 Breng den vloeker uit tot buiten het leger, en allen, die het gehoord hebben, zullen hunne handen op zijn hoofd leggen; daarna zal hem de geheele vergadering steenigen.

15 En tot de kinderen Israëls zult gij spreken, zeggende: Een ieder, als hij zijnen God gevloekt zal hebben, zoo zal hij zijne zonde dragen.

16 En wie den naam des HEEREN gelasterd zal hebben, zal zekerlijk gedood worden; de gansche vergadering zal hem zekerlijk steenigen; alzoo zal de vreemdeling zijn, gelijk de inboorling, als hij den NAAM zal gelasterd hebben, hij zal gedood worden.

17 En als iemand eenige ziele des menschen zal verslagen hebben, hij zal zekerlijk gedood worden.

18 Maar wie de ziel van eenig vee zal verslagen hebben, hij zal het wedergeven, ziel voor ziel.

19 Als ook iemand aan zijnen naasten een gebrek zal aangebragt hebben; gelijk als hij gedaan heeft, zoo zal ook aan hem gedaan worden:

20 Breuk voor breuk, oog voor oog, tand voor tand; gelijk als hij een gebrek eenen mensch zal aangebragt hebben, zoo zal ook hem aangebragt worden.

21 Wie dan eenig vee verslaat, die zal het wedergeven; maar wie een' mensch verslaat, die zal gedood worden.

22 Éénerlei regt zult gij hebben; zoo zal de vreemdeling zijn, als de inboorling: want Ik ben de HEER uw God!

23 En Mozes zeide tot de kinderen Israëls, dat zij den vloeker tot buiten het leger uitbrengen, en hem met steenen steenigen zouden. En de kinderen Israëls deden, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

HOOFDSTUK XXV.

VERDER sprak de HEER tot Mozes aan den berg Sinaï, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Wanneer gij zult gekomen zijn in dat land, dat Ik u geve, dan zal dat land rusten eenen sabbat den HEERE.

3 Zes jaren zult gij uwen akker bezaaijen, en zes jaren uwen wijngaard besnijden, en de inkomst daarvan inzamelen.

4 Doch in het zevende jaar zal voor het land een sabbat der rust zijn, een sabbat den HEERE; uwen akker zult gij niet bezaaijen en uwen wijngaard niet besnijden.

5 Wat van zelf van uwen oogst zal gewassen zijn, zult gij niet inoogsten, en de druiven uwer afzondering zult gij niet afsnijden; het zal een jaar der ruste voor het land zijn.

6 En de *inkomst van* den sabbat des lands zal voor u tot spijze zijn, voor u, en voor uwen knecht, en voor uwe dienstmaagd, en voor uwen daglooner, en voor uwen bijwoner, die bij u als vreemdelingen verkeeren;

7 Mitsgaders voor uw vee, en voor het gedierte, dat in uw land is, zal al de inkomst daarvan tot spijze zijn.

8 Gij zult u ook tellen zeven jaarweken, zevenmaal zeven jaren; zoodat de dagen der zeven jaarweken, u negen en veertig jaren zullen zijn.

9 Daarna zult gij in de zevende maand, op den tienden der maand, de bazuin des geklanks doen doorgaan; op den verzoendag zult gij de bazuin doen doorgaan in uw gansche land.

10 En gij zult dat vijftigste jaar heiligen, en vrijheid uitroepen in het land, voor al zijne inwoners; het zal u een jubeljaar zijn; en gij zult wederkeeren een ieder tot zijne

bezittingen, en zult wederkeeren een ieder tot zijn geslacht.

11 Dit jubeljaar zal u het vijftigste jaar zijn; gij zult niet zaaijen, noch inoogsten wat van zelf daarin zal gewassen zijn, noch ook *de druiven* der afzonderingen in hetzelve afsnijden.

12 Want dat is het jubeljaar, het zal u heilig zijn; gij zult uit het veld de inkomst daarvan eten.

13 Op dat jubeljaar zult gij ieder wederkeeren tot zijne bezitting.

14 Daarom, wanneer gij aan uwen naasten wat veilbaars verkoopen, of uit de hand uws naasten koopen zult, dat niemand de één den anderen verdrukke.

15 Naar het getal der jaren, van het jubeljaar af, zult gij van uwen naasten koopen, en naar het getal van de jaren der inkomsten zal hij het aan u verkoopen.

16 Naar de veelheid der jaren zult gij zijnen koop vermeerderen, en naar de weinigheid der jaren zult gij zijnen koop verminderen: want hij verkoopt aan u het getal der inkomsten.

17 Dat dan niemand zijnen naasten verdrukke; maar vreest voor uwen God: want Ik ben de HEER uw God!

18 En doet mijne inzettingen, en houdt mijne regten, en doet dezelve; zoo zult gij zeker wonen in het land.

19 En het land zal zijne vrucht geven, en gij zult eten, tot verzadiging toe; en gij zult zeker daarin wonen.

20 En als gij zoudt zeggen: Wat zullen wij eten in het zevende jaar? ziet, wij zullen niet zaaijen, en onze inkomst niet inzamelen:

21 Zoo zal Ik mijnen zegen gebieden over u in het zesde jaar, dat het de inkomst voor drie jaren zal voortbrengen.

22 Het achtste jaar nu zult gij zaaijen, en zult van de oude inkomst eten, tot het negende jaar toe; totdat zijne inkomst ingekomen is, zult gij het oude eten.

23 Het land ook zal niet voor altoos verkocht worden: want het land is het mijne, dewijl gij vreemdelingen en bijwoners bij Mij zijt.

24 Daarom zult gij, in het gansche land uwer bezitting, lossing voor het land toelaten.

25 Wanneer uw broeder zal verarmd zijn, en iets van zijne bezitting verkocht zal hebben, zoo zal zijn losser, die hem nabestaande is, komen, en zal het verkochte zijns broeders lossen.

26 En wanneer iemand geen' losser zal hebben, maar zijne hand bekomen en hij gevonden zal hebben, zoo veel genoeg is tot zijne lossing;

27 Dan zal hij de jaren zijner verkooping rekenen, en het overschot zal hij den man, wien hij het verkocht had, wederuitkeeren; en hij zal weder tot zijne bezitting komen.

28 Maar indien zijne hand niet gevonden heeft, wat genoeg is, om aan hem wederuit te keeren, zoo zal zijn verkochte goed zijn in de hand van deszelfs kooper tot het jubeljaar toe; maar in het jubeljaar zal het uitgaan, en hij zal tot zijne bezitting wederkeeren.

29 Insgelijks, wanneer iemand een woonhuis *in* eene bemuurde stad zal verkocht hebben, zoo zal zijne lossing zijn totdat het jaar zijner verkooping volkomen zal zijn; in een vol jaar zal zijne lossing wezen.

30 Maar is het, dat het niet gelost wordt, tegen dat hem het geheele jaar zal vervuld zijn, zoo zal dat huis, hetwelk in die stad is, die een' muur heeft, voor altoos blijven aan hem, die dat gekocht heeft, onder zijne geslachten; het zal in het jubeljaar niet uitgaan.

31 Doch de huizen der dorpen, die rondom geenen muur hebben, zullen als het veld des lands gerekend worden; daarvoor zal lossing zijn, en zij zullen in het jubeljaar uitgaan.

32 Aangaande de steden der Levieten, *en* de huizen der steden hunner bezitting; de Levieten zullen eene eeuwige lossing hebben.

33 En als men onder de Levieten lossing zal gedaan hebben, zoo zal de koop van het huis en van de stad zijner bezitting, in het jubeljaar uitgaan: want de huizen van de steden der Levieten zijn hunne bezitting in het midden van de kinderen Israëls.

34 Doch het veld van de voorstad hunner steden zal niet verkocht worden: want het is eene eeuwige bezitting voor hen.

35 En als uw broeder zal verarmd zijn, en zijne hand bij u wankelen zal, zoo zult gij hem vasthouden, *zelfs* eenen vreemdeling en bijwoner, opdat hij bij u leve.

36 Gij zult geen' woeker noch overwinst van hem nemen; maar gij zult vreezen voor uwen God, opdat uw broeder bij u leve.

37 Uw geld zult gij hem niet op woeker geven, en gij zult uwe spijze niet op overwinst geven.

38 Ik ben de HEER uw God, die u uit Egypteland gevoerd heb, om u het land Kanaän te geven, opdat Ik u tot een God zij!

39 Desgelijks, wanneer uw broeder bij u zal verarmd zijn, en zich aan u verkocht zal hebben, gij zult hem niet doen dienen de dienst van eenen slaaf;

40 Als een daglooner, als een bijwoner zal hij bij u zijn; tot het jubeljaar zal hij bij u dienen.

41 Dan zal hij van u uitgaan, hij en zijne kinderen met hem, en hij zal tot zijn geslacht wederkeeren, en tot de bezitting zijner vaderen wederkeeren.

42 Want zij zijn mijne dienstknechten, die Ik uit Egypteland uitgevoerd heb; zij zullen niet verkocht worden, gelijk men eenen slaaf verkoopt.

43 Gij zult geene heerschappij over hem hebben met wreedheid; maar gij zult vreezen voor uwen God.

44 Aangaande uwen slaaf of uwe slavin, die gij zult hebben, die zullen van de volken zijn, die rondom u zijn: van die zult gij eenen slaaf of eene slavin koopen.

45 Gij zult ze ook koopen van de kinderen der bijwoners, die bij u als vreemdelingen verkeeren, uit hen en uit hunne geslachten, die bij u zullen zijn, die zij in uw land zullen gewonnen hebben; en zij zullen u tot eene bezitting zijn.

46 En gij zult u tot bezitters over hen stellen voor uwe kinderen na u, opdat zij de bezitting erven: gij zult hen in eeuwigheid doen dienen; maar over uwe broeders, de kinderen Israëls, een iegelijk over zijnen broeder, gij zult over hem geene heerschappij hebben met wreedheid.

47 En wanneer de hand eens vreemdelings en bijwoners, die bij u is, *wat* bekomen zal hebben, en uw broeder, die bij hem is, verarmd zal zijn, dat hij zich aan den vreemdeling, den bijwoner, die bij u is, of aan den stam van het geslacht des vreemdelings zal verkocht hebben:

48 Nadat hij zich zal verkocht hebben, zal er lossing voor hem zijn: één van zijne broeders zal hem lossen;

49 Of zijn oom, of de zoon zijns ooms zal hem lossen, of die uit de naasten zijns vleesches van zijn geslacht is, zal hem lossen; of heeft zijne hand wat bekomen, dat hij zich zelven losse.

50 En hij zal met zijnen kooper rekenen van dat jaar af, dat hij zich aan hem verkocht heeft tot het jubeljaar toe; alzoo dat het geld zijner verkooping zal zijn naar het getal van de jaren, naar de dagen eens dagloners zal het met hem zijn.

51 Indien nog vele van die jaren zijn, naar die zal hij tot zijne lossing van het geld, waarvoor hij gekocht is, wedergeven.

52 En indien er nog weinige van die jaren overgebleven zijn, tot aan het jubeljaar, zoo zal hij met hem rekenen; naar zijne jaren zal hij zijne lossing wedergeven.

53 Als een daglooner zal hij van jaar tot jaar bij hem zijn; men zal over hem geene heerschappij hebben met wreedheid voor uwe oogen.

54 En is het, dat hij hierdoor niet gelost wordt, zoo zal hij in het jubeljaar uitgaan, hij en zijne kinderen met hem.

55 Want de kinderen Israëls zijn Mij tot dienstknechten, mijne dienstknechten zijn zij, die Ik uit Egypteland uitgevoerd heb; Ik ben de HEER uw God!

HOOFDSTUK XXVI.

GIJ zult ulieden geene afgoden maken, noch gesneden beeld, noch opgerigt beeld zult gij u stellen, noch gebeelden steen in uw land zetten, om u daarvoor te buigen: want Ik ben de HEER uw God!

2 Mijne sabbaten zult gij houden, en mijn heiligdom zult gij vreezen: Ik ben de HEER!

3 Indien gij in mijne inzettingen wandelen, en mijne geboden houden, en die doen zult;

4 Zoo zal Ik uwe regenen geven op hunnen tijd: en het land zal zijne inkomst geven, en het geboomte des velds zal zijne vrucht geven;

5 En de dorschtijd zal u reiken tot den wijnoogst, en de wijnoogst zal reiken tot den zaaitijd; en gij zult uw brood eten tot verzadiging toe, en gij zult zeker in uw land wonen.

6 Ook zal Ik vrede geven in het land, dat gij zult te slapen liggen, en niemand zij, die verschrikke; en Ik zal het boos gedierte uit het land doen ophouden, en het zwaard zal door uw land niet doorgaan.

7 En gij zult uwe vijanden vervolgen; en

zij zullen voor uw aangezigt door het zwaard vallen.

8 Vijf uit u zullen honderd vervolgen, en honderd uit u zullen tien duizend vervolgen; en uwe vijanden zullen voor uw aangezigt door het zwaard vallen.

9 En Ik zal Mij tot u wenden, en zal u vruchtbaar maken, en u vermenigvuldigen; en mijn verbond zal Ik met u bevestigen.

10 En gij zult het oude, dat verouderd is, eten; en het oude zult gij van wege het nieuwe uitbrengen.

11 En Ik zal mijnen tabernakel in het midden van u zetten; en mijne ziel zal van u niet walgen.

12 En Ik zal in het midden van u wandelen, en zal u tot een God zijn; en gij zult Mij tot een volk zijn.

13 Ik ben de HEER uw God, die u uit het land der Egyptenaren uitgevoerd heb, opdat gij hunne slaven niet zoudt zijn; en Ik heb de disselboomen van uw juk verbroken, en heb u doen regtop gaan.

14 Maar indien gij Mij niet zult hooren, en al deze geboden niet zult doen;

15 En zoo gij mijne inzettingen zult smadelijk verwerpen, en zoo uwe ziele van mijne regten zal walgen, dat gij niet doet al mijne geboden, om mijn verbond te vernietigen:

16 Dit zal Ik u ook doen, dat Ik over u stellen zal verschrikking, tering en koorts, die de oogen verteren en de ziel pijnigen; gij zult ook uw zaad te vergeefs zaaijen, en uwe vijanden zullen dat opeten.

17 Daartoe zal Ik mijn aangezigt tegen ulieden zetten, dat gij geslagen zult worden voor het aangezigt uwer vijanden; en uwe haters zullen over u heerschappij hebben, en gij zult vlieden, als u niemand vervolgt.

18 En zoo gij Mij tot deze dingen toe nog niet hooren zult, Ik zal nog daar toedoen, om u zevenvoudig over uwe zonden te tuchtigen.

19 Want Ik zal de hoovaardigheid uwer kracht verbreken, en zal uwen hemel als ijzer maken, en uwe aarde als koper.

20 En uwe magt zal ijdelijk verdaan worden; en uw land zal zijne inkomst niet geven, en het geboomte des lands zal zijne vrucht niet geven.

21 En zoo gij met Mij *in* tegenheid wandelen zult, en Mij niet zult willen hooren, zoo zal ik over u, naar uwe zonden, zevenvoudig slagen toedoen.

22 Want Ik zal onder u zenden het gedierte des velds, hetwelk u berooven, en uw vee uitroeijen, en u verminderen zal; en uwe wegen zullen woest worden.

23 Indien gij nog door deze dingen Mij niet getuchtigd zult zijn, maar met Mij *in* tegenheid wandelen;

24 Zoo zal Ik ook met u in tegenheid wandelen, en Ik zal u ook zevenvoudig over uwe zonden slaan.

25 Want Ik zal een zwaard over u brengen, dat de wraak des verbonds wreken zal, zoodat gij in uwe steden vergaderd zult worden; dan zal Ik de pest in het midden van u zenden, en gij zult in de hand des vijands overgegeven worden.

26 Als Ik u den staf des broods zal gebroken hebben, dan zullen tien vrouwen uw brood in éénen oven bakken, en zullen uw brood bij het gewigt wedergeven; en gij zult eten, maar niet verzadigd worden.

27 Als gij hierom ook Mij niet hooren zult, maar met Mij wandelen zult in tegenheid;

28 Zoo zal Ik ook met u in heetgrimmige tegenheid wandelen, en Ik zal u ook zevenvoudig over uwe zonden tuchtigen.

29 Want gij zult het vleesch uwer zonen eten, en het vleesch uwer dochteren zult gij eten.

30 En Ik zal uwe hoogten verderven, en uwe zonnebeelden uitroeijen, en zal uwe doode ligchamen op de doode ligchamen uwer drekgoden werpen; en mijne ziel zal aan u walgen.

31 En Ik zal uwe steden eene woestijn maken, en uwe heiligdommen verwoesten; en Ik zal uwen liefelijken reuk niet rieken.

32 Ja Ik zal dat land verwoesten; dat uwe vijanden, die daarin zullen wonen, zich daarover ontzetten zullen.

33 Daartoe zal Ik u onder de heidenen verstrooijen, en een zwaard achter u uittrekken; en uw land zal woest, en uwe steden zullen eene woestijn zijn.

34 Dan zal het land aan zijne sabbaten een welgevallen hebben, al de dagen der verwoesting, en gij zult in het land uwer vijanden zijn; dan zal het land rusten, en aan zijne sabbaten een welgevallen hebben.

35 Al de dagen der verwoesting zal het

rusten, overmits het niet rustte in uwe sabbaten, als gij daarin woondet.

36 En aangaande de overgeblevenen onder u, Ik zal in hun hart eene weekigheid in de landen hunner vijanden laten komen; zoodat het geruisch van een gedreven blad hen jagen zal, en zij zullen vlieden, gelijk men vliedt voor een zwaard, en zullen vallen, waar niemand is, die jaagt.

37 En zij zullen de één op den anderen als voor het zwaard vallen, waar niemand is, die jaagt; en gij zult voor het aangezigt uwer vijanden niet kunnen bestaan.

38 Maar gij zult omkomen onder de heidenen, en het land uwer vijanden zal u verteren.

39 En de overgeblevenen onder u zullen om hunne ongeregtigheid in de landen uwer vijanden uitteren; ja ook om de ongeregtigheden hunner vaderen zullen zij met hen uitteren.

40 Dan zullen zij hunne ongeregtigheid belijden, en de ongeregtigheid hunner vaderen met hunne overtredingen, waarmede zij tegen Mij overtreden hebben, en ook dat zij met Mij in tegenheid gewandeld hebben,

41 Dat Ik ook met hen in tegenheid gewandeld, en hen in het land hunner vijanden gebragt zal hebben. Zoo dan hun onbesneden hart gebogen wordt, en zij dan aan de straf hunner ongeregtigheid een welgevallen hebben;

42 Dan zal Ik gedenken aan mijn verbond *met* Jakob, en ook aan mijn verbond *met* Izak, en ook aan mijn verbond *met* Abraham zal Ik gedenken, en aan het land zal Ik gedenken:

43 Als het land om hunnentwil zal verlaten zijn geweest, en aan zijne sabbaten een welgevallen gehad hebben, wanneer het om hunnentwil verwoest was, en zij aan de straf hunner ongeregtigheid een welgevallen zullen gehad hebben; daarom, en omdat zij mijne regten hadden verworpen, en hunne ziel aan mijne inzettingen gewalgd had.

44 En hierenboven is dit ook: als zij in het land hunner vijanden zullen zijn, zal Ik hen niet verwerpen, noch van hen walgen, om een einde van hen te maken, vernietigende mijn verbond met hen: want Ik ben de HEER hun God!

45 Maar Ik zal hun *ten beste* gedenken aan het verbond der voorouderen, die Ik uit Egypteland voor de oogen der heidenen uitgevoerd heb, opdat Ik hun tot een God ware: Ik ben de HEER!

46 Dit zijn die inzettingen, en die regten, en die wetten, welke de HEER gegeven heeft, tusschen zich en tusschen de kinderen Israëls, op den berg Sinaï, door de hand van Mozes.

HOOFDSTUK XXVII.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Wanneer iemand eene gelofte zal afgezonderd hebben, naar uwe schatting zullen de zielen des HEEREN zijn.

3 Als uwe schatting eens mans zal zijn van twintig jaren oud, tot eenen, die zestig jaren oud is; dan zal uwe schatting zijn van vijftig sikkelen zilvers, naar den sikkel des heiligdoms.

4 Maar is het eene vrouw, dan zal uwe schatting zijn dertig sikkelen.

5 En is het van eenen, die vijf jaren oud is, tot eenen, die twintig jaren oud is, zoo zal uwe schatting van eenen man twintig sikkelen zijn, en voor eene vrouw tien sikkelen.

6 Maar is het van eenen, die eene maand oud is, tot eenen, die vijf jaren oud is, zoo zal uwe schatting van een' man zijn vijf sikkelen zilvers, en uwe schatting over eene vrouw, zal zijn drie sikkelen zilvers.

7 En is het van eenen, die zestig jaren oud is en daarboven, is het een man, zoo zal uwe schatting zijn vijftien sikkelen, en voor eene vrouw tien sikkelen.

8 Maar zoo hij armer is, dan uwe schatting, zoo zal hij zich voor het aangezigt des priesters zetten, opdat de priester hem schatte; naar dat de hand desgenen, die de gelofte gedaan heeft, zal kunnen bekomen, zal de priester hem schatten.

9 En indien het een beest is, waarvan men den HEERE offerande offert; al wat hij daarvan den HEERE zal gegeven hebben, zal heilig zijn.

10 Hij zal niet vermangelen, noch hetzelve verwisselen, een goed voor een kwaad, of een kwaad voor een goed; indien hij nogtans een beest voor een beest eenigzins verwisselt, zoo zal dit, en wat daarvoor verwisseld is, heilig zijn.

11 En indien het eenig onrein beest is, van hetwelk men den HEERE geene offer-

ande offert, zoo zal hij dat beest voor het aangezigt des priesters zetten.

12 En de priester zal dat schatten, naar dat het goed of kwaad is; naar uwe schatting, priester! zoo zal het zijn.

13 Maar indien hij het immers lossen zal, zoo zal hij deszelfs vijfde deel boven uwe schatting toedoen.

14 En wanneer iemand zijn huis zal geheiligd hebben, dat het den HEERE heilig zij, zoo zal de priester dat schatten, naar dat het goed of kwaad is; gelijk als de priester dat geschat zal hebben, zoo zal het stand hebben.

15 En indien hij, die het geheiligd heeft, zijn huis zal lossen, zoo zal hij een vijfde deel des gelds uwer schatting daarboven toedoen, zoo zal het zijne zijn.

16 Indien ook iemand van den akker zijner bezitting den HEERE wat geheiligd zal hebben, zoo zal uwe schatting zijn naar zijn zaad: een homer gerstenzaad zal zijn op vijftig sikkelen zilvers.

17 Indien hij zijnen akker van het jubeljaar af geheiligd zal hebben, zoo zal het naar uwe schatting stand hebben.

18 Maar zoo hij zijnen akker na het jubeljaar geheiligd zal hebben, dan zal hem de priester het geld rekenen, naar de jaren, die nog overig zijn tot het jubeljaar; en het zal van uwe schatting afgetrokken worden.

19 En indien hij, die den akker geheiligd heeft, denzelven ganschelijk lossen zal, zoo zal hij een vijfde deel des gelds uwer schatting daarboven toedoen, en dezelve zal hem gevestigd zijn.

20 En indien hij dien akker niet zal lossen, of indien hij dien akker aan een' anderen man verkocht heeft, zoo zal hij niet meer gelost worden.

21 Maar die akker, nadat hij in het jubeljaar zal uitgegaan zijn, zal den HEERE heilig zijn, als een verbannen akker; de bezitting daarvan zal des priesters zijn.

22 En indien hij den HEERE eenen akker heeft geheiligd, dien hij gekocht heeft, en niet is van den akker zijner bezitting;

23 Zoo zal de priester hem rekenen de som uwer schatting tot het jubeljaar; en hij zal op denzelven dag uwe schatting geven, eene heiligheid den HEERE.

24 In het jubeljaar zal die akker wederkomen tot dien, van wien hij hem gekocht had, tot hem, wiens de bezitting van dat land was.

25 Al uwe schatting nu zal naar den sikkel des heiligdoms geschieden; de sikkel zal zijn van twintig gera.

26 Maar het eerstgeborene, dat den HEERE van een beest eerstgeboren wordt, dat zal niemand heiligen; hetzij een os, of klein vee, het is des HEEREN.

27 Doch is het van een onrein beest, hij zal dat lossen naar uwe schatting, en zal zijn vijfde deel daarboven toedoen; en indien het niet gelost wordt, zoo zal het verkocht worden, naar uwe schatting.

28 Evenwel niets, dat verbannen is, dat iemand den HEERE zal verbannen hebben, van al hetgeen hij heeft, van een' mensch, of een beest, of van den akker zijner bezitting, zal verkocht noch gelost worden; al wat verbannen is, zal den HEERE eene heiligheid der heiligheden zijn.

29 Al wat verbannen is, dat van de menschen zal verbannen zijn, zal niet gelost worden; het zal zekerlijk gedood worden.

30 Ook alle tienden des lands, van het zaad des lands, van de vrucht van het geboomte, zijn des HEEREN; zij zijn den HEERE heilig.

31 Maar zoo iemand van zijne tienden immers iets lossen zal, hij zal zijn vijfde deel daarboven toedoen.

32 Aangaande al de tienden van runderen en klein vee, alles wat onder de roede zal doorgaan, het tiende zal den HEERE heilig zijn.

33 Hij zal tusschen het goede en het kwade niet onderzoeken, hij zal het ook niet verwisselen; maar indien hij het immers verwisselen zal, zoo zal dit, en wat daarvoor verwisseld is, heilig zijn; het zal niet gelost worden.

34 Dit zijn de geboden, die de HEER Mozes geboden heeft, aan de kinderen Israëls, op den berg Sinaï.

GENAAMD

NUMERI.

HOOFDSTUK 1.

VOORTS sprak de HEER tot Mozes, in de woestijn van Sinaï, in de tent der zamenkomst, op den eersten der tweede maand, in het tweede jaar, nadat zij uit Egypteland uitgetogen waren, zeggende :

2 Neem op de som van de geheele vergadering der kinderen Israëls, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van al wat mannelijk is, hoofd voor hoofd :

3 Van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire in Israël uittrekken: die zult gij tellen naar hunne heiren, gij en Aäron.

4 En met ulieden zullen zijn van elken stam één man, die een hoofdman is over het huis zijner vaderen.

5 Deze zijn nu de namen der mannen, die bij u staan zullen : van Ruben, Elizur, de zoon van Sedéür.

6 Van Simeon, Selùmiël, de zoon van Zuriaddai.

7 Van Juda, Nahesson, de zoon van Amminádab.

8 Van Issaschar, Nethàneël, de zoon van Zuhar.

9 Van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon.

10 Van de kinderen van Jozef : van Efraïm, Elisáma, de zoon van Ammihud ; van Manasse, Gamáliël, de zoon van Pedázur.

11 Van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideóni.

12 Van Dan, Ahiézer, de zoon van Ammisaddai.

13 Van Aser, Págiël, de zoon van Ochran.

14 Van Gad, Eljasaf, de zoon van Dehuël.

15 Van Nafthali, Ahira, de zoon van Enan.

16 Dezen waren de geroepenen der vergadering, de oversten der stammen hunner vaderen ; zij waren de hoofden der duizenden van Israël.

17 Toen namen Mozes en Aäron die mannen, welke met namen uitgedrukt zijn.

18 En zij verzamelden de geheele vergadering, op den eersten dag der tweede maand ; en die verklaarden hunne afkomst, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van die twintig jaren oud was en daarboven, hoofd voor hoofd.

19 Gelijk als de HEER Mozes geboden had, zoo heeft hij hen geteld in de woestijn, van Sinaï.

20 Zoo waren de zonen van Ruben, den eerstgeborenen van Israël, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken :

21 Hunne getelden van den stam van Ruben waren zes en veertig duizend en vijf honderd.

22 Van de zonen van Simeon, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, zijne getelden, in het getal der namen, hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken :

23 Hunne getelden van den stam van Simeon waren negen en vijftig duizend en drie honderd.

24 Van de zonen van Gad, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,

25 Waren hunne getelden van den stam van Gad vijf en veertig duizend zes honderd en vijftig.

26 Van de zonen van Juda, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,

27 Waren hunne getelden van den stam van Juda vier en zeventig duizend en zes honderd.

28 Van de zonen van Issaschar, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daar-

boven, allen, die ten heire uittrokken,
29 Waren hunne getelden van den stam van Issaschar vier en vijftig duizend en vier honderd.
30 Van de zonen van Zebulon, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
31 Waren hunne getelden van den stam van Zebulon zeven en vijftig duizend en vier honderd.
32 Van de zonen van Jozef: van de zonen van Efraïm, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
33 Waren hunne getelden van den stam van Efraïm veertig duizend en vijf honderd.
34 Van de zonen van Manasse, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
35 Waren hunne getelden van den stam van Manasse twee en dertig duizend en twee honderd.
36 Van de zonen van Benjamin, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
37 Waren hunne getelden van den stam van Benjamin vijf en dertig duizend en vier honderd.
38 Van de zonen van Dan, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
39 Waren hunne getelden van den stam van Dan twee en zestig duizend en zeven honderd.
40 Van de zonen van Aser, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
41 Waren hunne getelden van den stam van Aser één en veertig duizend en vijf honderd.
42 *Van* de zonen van Nafthali, hunne geboorten, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
43 Waren hunne getelden van den stam van Nafthali drie en vijftig duizend en vier honderd.
44 Deze zijn de getelden, welke Mozes geteld heeft, en Aäron, en de oversten van Israël; twaalf mannen waren zij, elk over het huis zijner vaderen.
45 Alzoo waren al de getelden der zonen van Israël, naar het huis hunner vaderen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die in Israël ten heire uittrokken,
46 Al de getelden dan waren, zes honderd drie duizend vijf honderd en vijftig.
47 Maar de Levieten, naar den stam hunner vaderen, werden onder hen niet geteld.
48 Want de HEER had tot Mozes gesproken, zeggende:
49 Alleen den stam Levi zult gij niet tellen, noch hunne som opnemen, onder de zonen van Israël.
50 Maar gij, stel de Levieten over den tabernakel der getuigenis, en over al zijn gereedschap, en over alles, wat daartoe behoort; zij zullen den tabernakel dragen, en al zijn gereedschap; en zij zullen dien bedienen, en zij zullen zich rondom den tabernakel legeren.
51 En als de tabernakel zal optrekken, de Levieten zullen denzelven afnemen; en wanneer de tabernakel zich legeren zal, zullen de Levieten denzelven oprigten; en de vreemde, die daarbij komt, zal gedood worden.
52 En de kinderen Israëls zullen zich legeren, een iegelijk bij zijn leger, en een iegelijk bij zijne banier, naar hunne heiren.
53 Maar de Levieten zullen zich legeren rondom den tabernakel der getuigenis, opdat geene verbolgenheid over de vergadering van de kinderen Israëls zij; daarom zullen de Levieten de wacht van den tabernakel der getuigenis waarnemen.
54 Zoo deden de kinderen Israëls; naar alles, wat de HEER Mozes geboden had, zoo deden zij.

HOOFDSTUK II.

EN de HEER sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende:
2 De kinderen Israëls zullen zich legeren, een ieder onder zijne banier, naar de teeke-

nen van het huis hunner vaderen; rondom tegenover de tent der zamenkomst zullen zij zich legeren.

3 Die zich nu legeren zullen oostwaarts tegen den opgang, zal zijn de banier des legers van Juda, naar hunne heiren; en Nahesson, de zoon van Amminádab, zal de overste der zonen van Juda zijn.

4 Zijn heir nu, en zijne getelden waren vier en zeventig duizend en zes honderd.

5 En nevens hem zal zich legeren de stam van Issaschar; en Nethánecël, de zoon van Zuar, zal de overste der zonen van Issaschar zijn.

6 Zijn heir nu, en zijne getelden waren vier en vijftig duizend en vier honderd.

7 *Daartoe* de stam van Zebulon; en Eliab, de zoon van Helon, zal de overste der zonen van Zebulon zijn.

8 Zijn heir nu, en zijne getelden waren zeven en vijftig duizend en vier honderd.

9 Al de getelden des legers van Juda waren honderd zes en tachtig duizend en vier honderd, naar hunne heiren. Zij zullen vooraan optrekken.

10 De banier des legers van Ruben, naar hunne heiren, zal tegen het zuiden zijn; en Elizur, de zoon van Sedéür, zal de overste der zonen van Ruben zijn.

11 Zijn heir nu, en zijne getelden waren zes en veertig duizend en vijf honderd.

12 En nevens hem zal zich legeren de stam van Simeon; en Selùmiël, de zoon van Zurisaddai, zal de overste der zonen van Simeon zijn.

13 Zijn heir nu, en zijne getelden waren negen en vijftig duizend en drie honderd.

14 Daartoe de stam van Gad; en Eljasaf, de zoon van Rehuël, zal de overste der zonen van Gad zijn.

15 Zijn heir nu, en zijne getelden waren vijf en veertig duizend zes honderd en vijftig.

16 Al de getelden in het leger van Ruben waren honderd één en vijftig duizend vier honderd en vijftig, naar hunne heiren. En zij zullen de tweede optrekken.

17 Daarna zal de tent der zamenkomst optrekken, met het leger der Levieten, in het midden van de legers; gelijk als zij zich legeren zullen, alzoo zullen zij optrekken, een iegelijk aan zijne plaats, naar hunne banieren.

18 De banier des legers van Efraïm, naar hunne heiren, zal tegen het westen zijn; en Elisáma, de zoon van Ammihud, zal de overste der zonen van Efraïm zijn.

19 Zijn heir nu, en zijne getelden waren veertig duizend en vijf honderd.

20 En nevens hem de stam van Manasse; en Gamáliël, de zoon van Pedázur, zal de overste der zonen van Manasse zijn.

21 Zijn heir nu, en zijne getelden waren twee en dertig duizend en twee honderd.

22 Daartoe de stam van Benjamin; en Abídan, de zoon van Gideóni, zal de overste der zonen van Benjamin zijn.

23 Zijn heir nu, en zijne getelden waren vijf en dertig duizend en vier honderd.

24 Al de getelden in het leger van Efraïm, waren honderd acht duizend en één honderd, naar hunne heiren. En zij zullen de derde optrekken.

25 De banier des legers van Dan zal tegen het noorden zijn, naar hunne heiren; en Ahiézer, de zoon van Ammísaddai, zal de overste der zonen van Dan zijn.

26 Zijn heir nu, en zijne getelden waren twee en zestig duizend en zeven honderd.

27 En nevens hem zal zich legeren de stam van Aser; en Págiël, de zoon van Ochran, zal de overste der zonen van Aser zijn.

28 Zijn heir nu, en zijne getelden waren één en veertig duizend en vijf honderd.

29 Daartoe de stam van Nafthali; en Ahíra, de zoon van Enan, zal de overste der zonen van Nafthali zijn.

30 Zijn heir nu, en zijne getelden waren drie en vijftig duizend en vier honderd.

31 Al de getelden in het leger van Dan waren honderd zeven en vijftig duizend en zes honderd. In het achterste zullen zij optrekken, naar hunne banieren.

32 Deze zijn de getelden van de kinderen Israëls, naar het huis hunner vaderen; al de getelden der legers naar hunne heiren, waren zes honderd drie duizend vijf honderd en vijftig.

33 Maar de Levieten werden niet geteld onder de zonen van Israël, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

34 En de kinderen Israëls deden naar alles, wat de HEER Mozes geboden had, zoo legerden zij zich naar hunne banieren, en zoo trokken zij op, een iegelijk naar zijne geslachten, naar het huis zijner vaderen.

HOOFDSTUK III.

DIT nu zijn de geboorten van Aäron en Mozes; ten dage *als* de HEER met Mozes gesproken heeft op den berg Sinaï.

2 En dit zijn de namen der zonen van Aäron: de eerstgeborene, Nadab, daarna Abihu, Eleázar en Ithamar.

3 Dit zijn de namen der zonen van Aäron, der priesteren, die gezalfd waren, welker hand men gevuld had, om het priesterambt te bedienen.

4 Maar Nadab en Abihu stierven voor het aangezigt des HEEREN, als zij vreemd vuur voor het aangezigt des HEEREN in de woestijn van Sinaï bragten, en hadden geene kinderen; doch Eleázar, en Ithamar bedienden het priesterambt voor het aangezigt van hunnen vader Aäron.

5 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

6 Doe den stam Levi naderen, en stel hem voor het aangezigt van den priester Aäron, opdat zij hem dienen;

7 En dat zij waarnemen zijne wacht, en de wacht der geheele vergadering, voor de tent der zamenkomst, om de dienst des tabernakels te bedienen;

8 En dat zij al het gereedschap van de tent der zamenkomst, en de wacht der kinderen Israëls waarnemen, om de dienst des tabernakels te bedienen.

9 Gij zult dan, aan Aäron en aan zijne zonen, de Levieten geven; zij zijn gegeven, zij zijn hem gegeven uit de kinderen Israëls.

10 Maar Aäron en zijne zonen zult gij stellen, dat zij hun priesterambt waarnemen; en de vreemde, die nadert, zal gedood worden.

11 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

12 En Ik, zie, Ik heb de Levieten uit het midden van de kinderen Israëls genomen, in plaats van allen eerstgeborenen, die de baarmoeder opent, uit de kinderen Israëls; en de Levieten zullen mijne zijn.

13 Want alle eerstgeborene is mijne; van den dag, dat Ik alle eerstgeborenen in Egypteland sloeg, heb Ik Mij geheiligd alle eerstgeborenen in Israël, van de menschen tot de beesten; zij zullen mijne zijn: Ik ben de HEER!

14 En de HEER sprak tot Mozes in de woestijn van Sinaï, zeggende;

15 Tel de zonen van Levi naar het huis hunner vaderen, naar hunne geslachten; al wat mannelijk is, van ééne maand oud en daarboven, die zult gij tellen.

16 En Mozes telde hen naar het bevel des HEEREN, gelijk als hem geboden was.

17 Dit nu waren de zonen van Levi met hunne namen: Gerson, en Kahath, en Merári.

18 En dit zijn de namen der zonen van Gerson, naar hunne geslachten: Libni en Simeï.

19 En de zonen van Kahath, naar hunne geslachten: Amram en Izhar, Hebron en Uzziël.

20 En de zonen van Merári, naar hunne geslachten: Máheli en Mûsi; dit zijn de geslachten der Levieten, naar het huis hunner vaderen.

21 Van Gerson was het geslacht der Libnieten, en het geslacht der Simeïeten; dit zijn de geslachten der Gersonieten.

22 Hunne getelden in getal waren van al wat mannelijk was, van ééne maand oud en daarboven; hunne getelden waren zeven duizend en vijf honderd.

23 De geslachten der Gersonieten zullen zich legeren achter den tabernakel, westwaarts.

24 De overste nu van het vaderlijke huis der Gersonieten zal zijn Eljasaf, de zoon van Laël.

25 En de wacht der zonen van Gerson in de tent der zamenkomst zal zijn de tabernakel en de tent, haar deksel, en het deksel aan de deur van de tent der zamenkomst;

26 En de behangselen des voorhofs, en het deksel van de deur des voorhofs, welke bij den tabernakel en bij het altaar rondom zijn; mitsgaders zijne zelen, tot zijne gansche dienst.

27 En van Kahath is het geslacht der Amramieten, en het geslacht der Izharieten, en het geslacht der Hebronieten, en het geslacht der Uzziëlieten; dit zijn de geslachten der Kohathieten.

28 In getal van al wat mannelijk was, van ééne maand oud en daarboven, waren acht duizend en zes honderd, waarnemende de wacht des heiligdoms.

29 De geslachten der zonen van Kohath zullen zich legeren aan de zijde des tabernakels, zuidwaarts.

30 De overste nu van het vaderlijke huis der geslachten van de Kohathieten, zal zijn Elisafan, de zoon van Uzziël.

31 Hunne wacht nu zal zijn de ark, en de tafel, en de kandelaar, en de altaren, en het gereedschap des heiligdoms, met hetwelk zij dienst doen, en het deksel, en al *wat tot* zijne dienst *behoort*.

32 De overste nu der oversten van Levi zal zijn Eleázar, de zoon van Aäron, den priester: *zijn* opzigt zal zijn over degenen, die de wacht des heiligdoms waarnemen.

33 Van Merári is het geslacht der Máhelieten, en het geslacht der Mùsieten; dit zijn de geslachten van Merári.

34 En hunne getelden in getal van al wat mannelijk was, van ééne maand oud en daarboven, waren zes duizend en twee honderd.

35 De overste nu van het vaderlijke huis der geslachten van Merári zal zijn Zùriël, de zoon van Abíhaïl; zij zullen zich legeren aan de zijde des tabernakels, noordwaarts.

36 En het opzigt der wachten van de zonen van Merári zal zijn over de berderen des tabernakels, en zijne rigchelen, en zijne pilaren, en zijne voeten, en al zijn gereedschap, en al *wat tot* zijne dienst *behoort;*

37 En de pilaren des voorhofs rondom, en hunne voeten, en hunne pennen, en hunne zelen.

38 Die nu zich legeren zullen vóór den tabernakel oostwaarts, vóór de tent der zamenkomst, tegen den opgang, zullen zijn Mozes, en Aäron met zijne zonen, waarnemende de wacht des heiligdoms, voor de wacht der kinderen Israëls; en de vreemde, die nadert, zal gedood worden.

39 Alle getelden der Levieten, welke Mozes en Aäron, op het bevel des HEEREN, naar hunne geslachten, geteld hebben, al wat mannelijk was, van ééne maand oud en daarboven, waren twee en twintig duizend.

40 En de HEER zeide tot Mozes: Tel alle eerstgeborenen, wat mannelijk is onder de kinderen Israëls, van ééne maand oud en daarboven; en neem het getal hunner namen op.

41 En gij zult voor Mij de Levieten nemen, (Ik ben de HEER!) in plaats van alle eerstgeborenen onder de kinderen Israëls, en de beesten der Levieten, in plaats van alle eerstgeborenen onder de beesten der kinderen Israëls.

42 Mozes dan telde, gelijk als de HEER hem geboden had, alle eerstgeborenen onder de kinderen Israëls.

43 En alle eerstgeborenen, die mannelijk waren, in het getal der namen, van ééne maand oud en daarboven, naar hunne getelden, waren twee en twintig duizend twee honderd en drie en zeventig.

44 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

45 Neem de Levieten, in plaats van alle eerstgeboorte onder de kinderen Israëls, en de beesten der Levieten, in plaats van hunne beesten: want de Levieten zullen mijne zijn: Ik ben de HEER!

46 Aangaande de twee honderd drie en zeventig, die gelost zullen worden, die overschieten, boven de Levieten, van de eerstgeborenen van de kinderen Israëls;

47 Gij zult voor elk hoofd vijf sikkels nemen; naar den sikkel des heiligdoms zult gij ze nemen; die sikkel is twintig gera.

48 En gij zult dat geld aan Aäron en zijne zonen geven, *het geld* der gelosten, die onder hen overschieten.

49 Toen nam Mozes dat losgeld van degenen, die overschoten boven de gelosten door de Levieten;

50 Van de eerstgeborenen van de kinderen Israëls nam hij dat geld, duizend drie honderd vijf en zestig *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms.

51 En Mozes gaf dat geld der gelosten aan Aäron en aan zijne zonen, naar het bevel des HEEREN, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

HOOFDSTUK IV.

EN de HEER sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende:

2 Neemt op de som der zonen van Kohath, uit het midden der zonen van Levi, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen.

3 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud; al wie tot dezen strijd inkomt, om het werk in de tent der zamenkomst te doen.

4 Dit zal de dienst zijn der zonen van Kohath, in de tent der zamenkomst, *te weten* de heiligheid der heiligheden.

5 In het optrekken des legers, zoo zullen Aäron en zijne zonen komen, en den voorhang des deksels afnemen, en zullen daarmede de ark der getuigenis bedekken.

6 En zij zullen een deksel van dassenvel-

len daarop leggen, en een geheel kleed van hemelsblaauw daarbovenop uitspreiden; en zij zullen derzelver handboomen aanleggen.

7 Zij zullen ook op de toontafel een kleed van hemelsblaauw uitspreiden, en zullen daarop zetten de schotels, en de reukschalen, en de kroezen, en de dekschotels; ook zal het gedurig brood daarop zijn.

8 Daarna zullen zij een scharlaken kleed daarover uitspreiden, en zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen derzelver handboomen aanleggen.

9 Dan zullen zij een kleed van hemelsblaauw nemen, en bedekken den kandelaar des luchters, en zijne lampen, en zijne snuiters, en zijne bluschvaten, en al zijne olievaten, met welke zij aan denzelven dienen.

10 Zij zullen ook denzelven, en al zijn gereedschap, in een deksel van dassenvellen doen, en zullen hem op den draagboom leggen.

11 En over het gouden altaar zullen zij een kleed van hemelsblaauw uitspreiden, en zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen deszelfs handboomen aanleggen.

12 Zij zullen ook nemen alle gereedschap der dienst, met hetwelk zij in het heiligdom dienen, en zullen het leggen in een kleed van hemelsblaauw, en zullen hetzelve met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen het op den draagboom leggen.

13 En zij zullen de asch van het altaar vegen, en zij zullen daarover een kleed van purper uitspreiden.

14 En zij zullen daarop leggen al zijn gereedschap, waarmede zij aan hetzelve dienen, de koolpannen, de kraauwelen, en de schoffelen, en de sprengbekkens, al het gereedschap des altaars; en zij zullen daarover een deksel van dassenvellen uitspreiden, en zullen deszelfs handboomen aanleggen.

15 Als nu Aäron en zijne zonen, het dekken van het heiligdom, en van alle gereedschap des heiligdoms, in het optrekken des legers, zullen voleind hebben, zoo zullen daarna de zonen van Kohath komen om te dragen; maar zij zullen dat heilige niet aanroeren, dat zij niet sterven. Dit is de last der zonen van Kohath, in de tent der zamenkomst.

16 Het opzigt nu van Eleázar, den zoon van Aäron, den priester, zal zijn over de olie des luchters, en het reukwerk der welriekende specerijen, en het gedurig spijsoffer, en de zalf-olie: het opzigt des ganschen tabernakels, en alles wat daarin is, aan het heiligdom en aan zijn gereedschap.

17 En de HEER sprak tot Mozes, en tot Aäron, zeggende:

18 Gij zult den stam van de geslachten der Kohathieten niet laten uitgeroeid worden, uit het midden der Levieten;

19 Maar dit zult gij hun doen, opdat zij leven en niet sterven, als zij tot de heiligheid der heiligheden toetreden zullen: Aäron en zijne zonen zullen komen, en stellen hen een ieder over zijne dienst en aan zijnen last.

20 Doch zij zullen niet inkomen om te zien, als men het heiligdom inwindt, opdat zij niet sterven.

21 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

22 Neem ook op de som der zonen van Gerson, naar het huis hunner vaderen naar hunne geslachten.

23 Gij zult hen tellen van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkomt om den strijd te strijden, opdat hij de dienst bediene in de tent der zamenkomst.

24 Dit zal zijn de dienst der geslachten van de Gersonieten, in het dienen en in den last.

25 Zij zullen dan dragen de gordijnen des tabernakels, en de tent der zamenkomst, *te weten* haar deksel, en het dassendeksel, dat er bovenop is, en het deksel der deur van de tent der zamenkomst;

26 En de behangselen des voorhofs, en het deksel der deur van de poort des voorhofs, hetwelk is bij den tabernakel en bij het altaar rondom; en hunne zelen, en al het gereedschap van hunne dienst, mitsgaders al wat daarvoor bereid wordt, opdat zij dienen.

27 De geheele dienst van de zonen der Gersonieten, in al hunnen last, en in al hunne dienst, zal zijn naar het bevel van Aäron en van zijne zonen; en gijlieden zult hun ter bewaring al hunnen last bevelen.

28 Dit is de dienst van de geslachten der zonen van de Gersonieten, in de tent der zamenkomst; en hunne wacht zal zijn onder de hand van Ithamar, den zoon van Aäron, den priester.

29 Aangaande de zonen van Merári, die

zult gij naar hunne geslachten, en naar het huis hunner vaderen tellen.

30 Gij zult hen tellen van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkomt tot dezen strijd, om te bedienen de dienst van de tent der zamenkomst.

31 Dit zal nu zijn de onderhouding van hunnen last, naar al hunne dienst, in de tent der zamenkomst: de berderen des tabernakels, en zijne rigchelen, en zijne pilaren, en zijne voeten;

32 Mitsgaders de pilaren des voorhofs rondom, hunne voeten, en hunne pennen, en hunne zelen, met al hun gereedschap, en met al hunne dienst; en het gereedschap van de waarneming van hunnen last zult gij bij namen tellen.

33 Dit is de dienst van de geslachten der zonen van Merári, naar hunne gansche dienst, in de tent der zamenkomst, onder de hand van Ithamar, den zoon van Aäron, den priester.

34 Mozes dan en Aäron, en de oversten der vergadering telden de zonen der Kohathieten, naar hunne geslachten, en naar het huis hunner vaderen:

35 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot de dienst in de tent der zamenkomst;

36 Hunne getelden nu waren, naar hunne geslachten, twee duizend zeven honderd en vijftig.

37 Dit zijn de getelden van de geslachten der Kohathieten, van al wie in de tent der zamenkomst diende, welke Mozes en Aäron geteld hebben, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes.

38 Insgelijks de getelden der zonen van Gerson, naar hunne geslachten, en naar het huis hunner vaderen:

39 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot de dienst in de tent der zamenkomst;

40 Hunne getelden waren, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, twee duizend zes honderd en dertig.

41 Deze zijn de getelden van de geslachten der zonen van Gerson, van al wie in de tent der zamenkomst diende, welke Mozes en Aäron telden, naar het bevel des HEEREN.

42 En de getelden van de geslachten der zonen van Merári, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen:

43 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd tot de dienst in de tent der zamenkomst;

44 Hunne getelden nu waren, naar hunne geslachten, drie duizend en twee honderd.

45 Deze zijn de getelden van de geslachten der zonen van Merári, welke Mozes en Aäron geteld hebben, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes.

46 Al de getelden, welke Mozes en Aäron, en de oversten van Israël geteld hebben van de Levieten, naar hunne geslachten, en naar het huis hunner vaderen:

47 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam, om de dienst der bediening en de dienst van den last, in de tent der zamenkomst, te bedienen;

48 Hunne getelden waren acht duizend vijf honderd en tachtig.

49 Men telde hen, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes, een ieder naar zijne dienst, en naar zijnen last; en zijne getelden waren, die de HEER Mozes geboden had.

HOOFDSTUK V.

EN de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

2 Gebied den kinderen Israëls, dat zij uit het leger wegzenden alle melaatschen, en alle vloeijenden, en allen, die onrein zijn van eenen dooden.

3 Van den man tot de vrouw toe zult gij hen wegzenden; tot buiten het leger zult gij hen wegzenden; opdat zij niet verontreinigen hunne legers, in welker midden Ik wone.

4 En de kinderen Israëls deden alzoo, en zonden hen tot buiten het leger; gelijk de HEER tot Mozes gesproken had, alzoo deden de kinderen Israëls.

5 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

6 Spreek tot de kinderen Israëls: Wanneer een man of eene vrouw iets van eenige menschelijke zonden gedaan zullen hebben, overtreden hebbende door overtreding tegen den HEERE, zoo is diezelve ziele schuldig.

7 En zij zullen hunne zonde, welke zij gedaan hebben, belijden; daarna zal hij

zijne schuld wederuitkeeren, naar de hoofdsom daarvan, en derzelver vijfde deel zal hij daarboven toedoen, en zal het dien geven, aan wien hij zich verschuldigd heeft.

8 Maar zoo die man geen' losser zal hebben, om de schuld aan hem wederuit te keeren, zal die schuld, welke den HEERE wederuitgekeerd wordt, des priesters zijn: behalve den ram der verzoening, met welken hij voor hem verzoening doen zal.

9 Desgelijks zal alle hefling van alle geheiligde dingen der kinderen Israëls, welke zij tot den priester brengen, zijne zijn.

10 En een ieders geheiligde dingen zullen zijne zijn; wat iemand den priester zal gegeven hebben, zal zijne zijn.

11 Wijders sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

12 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Wanneer van iemand zijne huisvrouw zal afgeweken zijn, en door overtreding tegen hem overtreden zal hebben:

13 Dat een man bij haar door bijligging des zaads zal gelegen hebben, en het voor de oogen haars mans zal verborgen zijn, en zij zich verheeld zal hebben, zijnde nogtans onrein geworden; en geen getuige tegen haar is, en zij niet betrapt is;

14 En de ijvergeest over hem gekomen is, dat hij ijvert over zijne huisvrouw, dewijl zij onrein geworden is; of dat over hem de ijvergeest gekomen is, dat hij over zijne huisvrouw ijvert, hoewel zij niet onrein geworden is;

15 Dan zal die man zijne huisvrouw tot den priester brengen, en zal hare offerande voor haar medebrengen, een tiende deel van een efa gerstenmeel; hij zal geene olie daarop gieten, noch wierook daarop leggen, dewijl het een spijsoffer der ijveringen is, een spijsoffer der gedachtenis, dat de ongeregtigheid in gedachtenis brengt.

16 En de priester zal haar doen naderen, hij zal haar stellen voor het aangezigt des HEEREN.

17 En de priester zal heilig water in een aarden vat nemen; en van het stof, hetwelk op den vloer des tabernakels is, zal de priester nemen, en in het water doen.

18 Daarna zal de priester de vrouw voor het aangezigt des HEEREN stellen, en zal het hoofd van de vrouw ontblooten, en zal het spijsoffer der gedachtenis op hare handen leggen, hetwelk het spijsoffer der ijveringen is; en in de hand des priesters zal dat bitter water zijn, hetwelk den vloek medebrengt.

19 En de priester zal haar beëedigen, en zal tot die vrouw zeggen: Indien niemand bij u gelegen heeft, en indien gij, onder uwen man zijnde, niet afgeweken zijt tot onreinigheid, zijt vrij van dit bitter water, hetwelk den vloek medebrengt!

20 Maar zoo gij, onder uwen man zijnde, afgeweken zijt, en zoo gij onrein geworden zijt, dat een man bij u gelegen heeft, behalve uwen man:

21 (Dan zal de priester die vrouw met den eed der vervloeking beëedigen, en de priester zal tot de vrouw zeggen:) De HEER zette u tot eenen vloek, en tot eenen eed, in het midden uws volks, mits dat de HEER uwe heup vervallende, en uwen buik zwellende make:

22 Dat ditzelve water, hetwelk de vervloeking medebrengt, in uw ingewand inga, om den buik te doen zwellen, en de heup te doen vervallen! Dan zal die vrouw zeggen: Amen, amen!

23 Daarna zal de priester deze zelfde vloeken op een cedeltje schrijven, en hij zal het met het bitter water uitdoen.

24 En hij zal die vrouw dat bitter water, hetwelk de vervloeking medebrengt, te drinken geven, dat het water, hetwelk de vervloeking medebrengt, in haar tot bitterheden inga.

25 En de priester zal uit de hand van die vrouw het spijsoffer der ijveringen nemen, en hij zal datzelve spijsoffer voor het aangezigt des HEEREN bewegen, en zal dat op het altaar offeren.

26 De priester zal ook van dat spijsoffer, deszelfs gedenkoffer, eene handvol grijpen, en zal het op het altaar aansteken; en daarna zal hij dat water die vrouw te drinken geven.

27 Als hij haar nu dat water zal te drinken gegeven hebben, het zal geschieden, indien zij onrein geworden is, en tegen haren man door overtreding zal overtreden hebben, dat het water, hetwelk vervloeking medebrengt, tot bitterheid in haar ingaan zal, en haar buik zwellen, en hare heup vervallen zal; en die vrouw zal in het midden van haar volk tot eenen vloek zijn.

28 Doch indien de vrouw niet onrein geworden is, maar rein is, zoo zal zij vrij zijn, en zal met zaad bezadigd worden.

29 Dit is de wet der ijveringen, als eene vrouw, onder haren man zijnde, zal afgeweken en onrein geworden zijn:
30 Of als over eenen man de ijvergeest zal gekomen zijn, en hij over zijne huisvrouw zal geijverd hebben, dat hij de vrouw voor het aangezigt des HEEREN stelle, en de priester aan haar deze gansche wet volbrenge.
31 En de man zal van de ongeregtigheid onschuldig zijn; maar diezelve vrouw zal hare ongeregtigheid dragen.

HOOFDSTUK VI.

EN de HEER sprak tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Wanneer een man of eene vrouw zich afgescheiden zal hebben, belovende de gelofte eens nazireërs, om zich den HEERE af te zonderen:
3 Van wijn en sterken drank zal hij zich afzonderen; wijn-edik, en edik van sterken drank zal hij niet drinken, noch eenige vochtigheid van druiven zal hij drinken, noch versche of gedroogde druiven eten.
4 Al de dagen van zijn nazireërschap zal hij niet eten van iets, dat van den wijnstok des wijns gemaakt is, van de kernen af tot de basten toe.
5 Al de dagen der gelofte van zijn nazireërschap zal het scheermes over zijn hoofd niet gaan; totdat die dagen vervuld zullen zijn, die hij zich den HEERE zal afgezonderd hebben, zal hij heilig zijn, latende de lokken van het haar zijns hoofds wassen.
6 Al de dagen, die hij zich den HEERE zal afgezonderd hebben, zal hij tot het ligchaam eens dooden niet gaan.
7 Om zijnen vader of om zijne moeder, om zijnen broeder of om zijne zuster, om hen zal hij zich niet verontreinigen, als zij dood zijn: want het nazireërschap zijns Gods is op zijn hoofd.
8 Al de dagen van zijn nazireërschap is hij den HEERE heilig.
9 En zoo de gestorvene bij hem onvoorziens haastelijk gestorven ware, dat hij het hoofd van zijn nazireërschap zou verontreinigd hebben, zoo zal hij op den dag zijner reiniging zijn hoofd bescheren; op den zevenden dag zal hij het bescheren.
10 En op den achtsten dag zal hij twee tortelduiven, of twee jonge duiven brengen tot den priester, tot de deur van de tent der zamenkomst.
11 De priester nu zal ééne bereiden ten zondoffer, en ééne ten brandoffer, en zal voor hem verzoening doen, van dat hij aan het doode ligchaam gezondigd heeft; alzoo zal hij zijn hoofd op dienzelven dag heiligen.
12 Daarna zal hij de dagen van zijn nazireërschap den HEERE afzonderen, en zal een lam, dat éénjarig is, brengen ten schuldoffer; en de vorige dagen zullen vallen, omdat zijn nazireërschap verontreinigd was.
13 En dit is de wet des nazireërs: op den dag, als de dagen van zijn nazireërschap zullen vervuld zijn, zal hij dit brengen tot de deur van de tent der zamenkomst.
14 Hij dan zal tot zijne offerande den HEERE offeren een volkomen éénjarig lam ten brandoffer, en een volkomen éénjarig ooilam ten zondoffer, en een' volkomen ram ten dankoffer;
15 En een' korf ongezuurde *koeken*, koeken van meelbloem, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie bestreken, mitsgaders hun spijsoffer, en hunne drankofferen;
16 En de priester zal het voor het aangezigt des HEEREN brengen, en zal zijn zondoffer en zijn brandoffer bereiden.
17 Hij zal ook den ram ten dankoffer den HEERE bereiden, met den korf der ongezuurde *koeken*; en de priester zal zijn spijsoffer en zijn drankoffer bereiden.
18 Alsdan zal de nazireër, aan de deur van de tent der zamenkomst, het hoofd van zijn nazireërschap bescheren; en hij zal het hoofdhaar van zijn nazireërschap nemen, en hij zal het leggen op het vuur, dat onder het dankoffer is.
19 Daarna zal de priester een' gezoden schouder nemen van den ram, en éénen ongezuurden koek uit den korf, en ééne ongezuurde vlade; en hij zal ze op de handen des nazireërs leggen, nadat hij zijn nazireërschap afgeschoren heeft.
20 En de priester zal die bewegen ten beweegoffer, voor het aangezigt des HEEREN: het is een heilig ding voor den priester, met de borst des beweegoffers, en met den schouder des hefoffers; en daarna zal die nazireër wijn drinken.
21 Dit is de wet des nazireërs, die zijne offerande den HEERE voor zijn nazireërschap zal beloofd hebben, behalve wat zijne hand

bekomen zal; naar zijne gelofte, welke hij beloofd zal hebben, alzoo zal hij doen, naar de wet van zijn nazireërschap.

22 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:
23 Spreek tot Aäron en zijne zonen, zeggende : Alzoo zult gijlieden de kinderen Israëls zegenen, zeggende tot hen :
24 De HEER zegene u, en behoede u!
25 De HEER doe zijn aangezigt over u lichten, en zij u genadig!
26 De HEER verhefle zijn aangezigt over u, en geve u vrede!
27 Alzoo zullen zij mijnen naam op de kinderen Israëls leggen; en Ik zal hen zegenen.

HOOFDSTUK VII.

EN het geschiedde ten dage, als Mozes geëindigd had den tabernakel op te rigten, en dat hij dien gezalfd, en dien geheiligd had, en al zijn gereedschap, mitsgaders het altaar en al zijn gereedschap, en hij ze gezalfd, en dezelve geheiligd had :
2 Dat de oversten van Isräel, de hoofden van het huis hunner vaderen offerden; dezen waren de oversten der stammen, die over de getelden stonden.
3 En zij bragten hunne offerande voor het aangezigt des HEEREN, zes overdekte wagens, en twaalf runderen; éénen wagen voor twee oversten, en éénen os voor elk éénen; en bragten ze vóór den tabernakel.
4 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:
5 Neem ze van hen, opdat zij zijn mogen om te bedienen de dienst van de tent der zamenkomst; en gij zult dezelve den Levieten geven, een' ieder naar zijne dienst.
6 Alzoo nam Mozes die wagens, en die runderen, en gaf dezelve den Levieten.
7 Twee wagens en vier runderen gaf hij den zonen van Gerson, naar hunne dienst;
8 En vier wagens en acht runderen gaf hij den zonen van Merári, naar hunne dienst; onder de hand van Ithamar, den zoon van Aäron, den priester.
9 Maar den zonen van Kohath gaf hij niet : want de dienst der heilige dingen was op hen, *die* zij op de schouderen droegen.
10 En de oversten offerden ter inwijding des altaars, op den dag als hetzelve gezalfd werd : de oversten dan offerden hunne offerande voor het altaar.
11 En de HEER zeide tot Mozes : Elke overste zal (een iegelijk op zijnen dag) zijne offerande offeren, ter inwijding des altaars.
12 Die nu op den eersten dag zijne offerande offerde, was Nahesson, de zoon van Amminádab, voor den stam van Juda.
13 En zijne offerande was : een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
14 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen,* vol reukwerks;
15 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer;
16 Een geitenbok, ten zondoffer;
17 En ten dankoffer : twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Nahesson, den zoon van Amminádab.
18 Op den tweeden dag offerde Nethánecël, de zoon van Zuar, de overste van Issaschar.
19 Hij offerde zijne offerande : een' zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
20 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen,* vol reukwerks;
21 Een' var, een jong rund, een' ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer;
22 Een' geitenbok, ten zondoffer;
23 En ten dankoffer : twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Nethánecël, den zoon van Zuar.
24 Op den derden dag *offerde* de overste der zonen van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon.
25 Zijne offerande was : een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
26 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen,* vol reukwerks;
27 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer;
28 Een geitenbok, ten zondoffer;
29 En ten dankoffer : twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Eliab, den zoon van Helon.
30 Op den vierden dag *offerde* de overste

der kinderen van Ruben, Elizur, de zoon van Sedéür.

31 Zijne offerande was: een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;

32 Eene reukschaal, van tien gouden *sikkelen,* vol reukwerks;

33 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer;

34 Een geitenbok, ten zondoffer;

35 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Elizur, den zoon van Sedéür.

36 Op den vijfden dag *offerde* de overste der kinderen van Simeon, Selùmiël, de zoon van Zurisaddai.

37 Zijne offerande was: een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;

38 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen,* vol reukwerks;

39 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer;

40 Een geitenbok, ten zondoffer;

41 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Selùmiël, den zoon van Zurisaddai.

42 Op den zesden dag *offerde* de overste der kinderen van Gad, Eljasaf, de zoon van Dehuël.

43 Zijne offerande was: een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; beiden vol meelbloem gemengd met olie, ten spijsoffer;

44 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen,* vol reukwerks;

45 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer;

46 Een geitenbok, ten zondoffer;

47 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Eljasaf, den zoon van Dehuël.

48 Op den zevenden dag *offerde* de overste der kinderen van Efraïm, Elisáma, de zoon van Ammihud.

49 Zijne offerande was: een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;

50 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen,* vol reukwerks;

51 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer;

52 Een geitenbok, ten zondoffer;

53 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Elisáma, den zoon van Ammihud.

54 Op den achtsten dag *offerde* de overste der kinderen van Manasse, Gamáliël, de zoon van Pedázur.

55 Zijne offerande was: een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;

56 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen,* vol reukwerks;

57 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer;

58 Een geitenbok, ten zondoffer;

59 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Gamáliël, den zoon van Pedázur.

60 Op den negenden dag *offerde* de overste der kinderen van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideóni.

61 Zijne offerande was: een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;

62 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen,* vol reukwerks;

63 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer;

64 Een geitenbok, ten zondoffer;

65 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Abidan, den zoon van Gideóni.

66 Op den tienden dag *offerde* de overste

der kinderen van Dan, Ahiézer, de zoon van Ammisaddai.

67 Zijne offerande was : een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen ; naar den sikkel des heiligdoms ; zij waren beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer ;

68 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks ;

69 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer ;

70 Een geitenbok, ten zondoffer ;

71 En ten dankoffer : twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Ahiézer, den zoon van Ammisaddai.

72 Op den elfden dag *offerde* de overste der kinderen van Aser, Págiël, de zoon van Ochran.

73 Zijne offerande was : een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen ;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms ; zij waren beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer ;

74 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks ;

75 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer ;

76 Een geitenbok, ten zondoffer ;

77 En ten dankoffer : twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Págiël, den zoon van Ochran.

78 Op den twaalfden dag *offerde* de overste der kinderen van Naftali, Ahíra, de zoon van Enan.

79 Zijne offerande was : een zilveren schotel, welks gewigt was honderd dertig *sikkelen ;* een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms ; zij waren beiden vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer ;

80 Eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks ;

81 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat éénjarig was, ten brandoffer ;

82 Een geitenbok, ten zondoffer ;

83 En ten dankoffer : twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dit was de offerande van Ahíra, den zoon van Enan.

84 Dit is de inwijding des altaars van de oversten van Israël, op den dag als hetzelve gezalfd werd : twaalf zilveren schotels, twaalf zilveren sprengbekkens, twaalf gouden reukschalen.

85 Een zilveren schotel was van honderd dertig *sikkelen*, en een sprengbekken van zeventig : al het zilver van de vaten, was twee duizend en vier honderd *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms.

86 Twaalf gouden reukschalen vol reukwerks, elke reukschaal was van tien *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms : al het goud der reukschalen was honderd en twintig *sikkelen*.

87 Al de runderen ten brandoffer waren twaalf varren, twaalf rammen, twaalf éénjarige lammeren, met hun spijsoffer ; en twaalf geitenbokken ten zondoffer.

88 En al de runderen ten dankoffer waren vier en twintig varren, de rammen zestig, de bokken zestig, de éénjarige lammeren zestig. Dit is de inwijding des altaars, nadat hetzelve gezalfd was.

89 En als Mozes in de tent der zamenkomst ging, om met Hem te spreken, zoo hoorde hij eene stem tot hem sprekende, van boven het verzoendeksel, hetwelk is op de ark der getuigenis, van tusschen de twee cherubim. Alzoo sprak Hij tot hem.

HOOFDSTUK VIII.

EN de HEER sprak tot Mozes, zeggende :

2 Spreek tot Aäron, en zeg tot hem : Als gij de lampen aansteken zult, regt tegenover den kandelaar zullen de zeven lampen lichten.

3 En Aäron deed alzoo : tegenover vooraan den kandelaar stak hij deszelfs lampen aan ; gelijk als de HEER Mozes geboden had.

4 Dit werk nu des kandelaars was van digt goud, tot zijne schacht, tot zijne bloemen was het digt ; naar de gedaante, die de HEER Mozes vertoond had, alzoo had hij den kandelaar gemaakt.

5 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende :

6 Neem de Levieten uit het midden van de kinderen Israëls, en reinig hen.

7 En aldus zult gij hun doen, om hen te reinigen : spreng op hen water der ontzondiging ; en zij zullen het scheermes over hun gansche vleesch doen gaan, en zij zullen hunne kleederen wasschen, en zich reinigen.

8 Daarna zullen zij nemen eenen var, een

jong rund, met zijn spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd; en eenen anderen var, een jong rund, zult gij nemen ten zondoffer.

9 En gij zult de Levieten voor de tent der zamenkomst doen naderen; en gij zult de geheele vergadering der kinderen Israëls doen verzamelen.

10 Ja gij zult de Levieten voor het aangezigt des HEEREN doen naderen; en de kinderen Israëls zullen hunne handen op de Levieten leggen.

11 En Aäron zal de Levieten bewegen ten beweegoffer voor het aangezigt des HEEREN, van wege de kinderen Israëls; opdat zij zijn, om de dienst des HEEREN te bedienen.

12 En de Levieten zullen hunne handen op het hoofd der varren leggen; daarna bereidt gij éénen ten zondoffer, en éénen ten brandoffer den HEERE, om over de Levieten verzoening te doen.

13 En gij zult de Levieten stellen voor het aangezigt van Aäron, en voor het aangezigt van zijne zonen, en gij zult hen bewegen ten beweegoffer den HEERE.

14 En gij zult de Levieten uit het midden van de kinderen Israëls uitscheiden, opdat de Levieten mijne zijn.

15 En daarna zullen de Levieten inkomen, om de tent der zamenkomst te bedienen; en gij zult hen reinigen, en zult hen ten beweegoffer bewegen.

16 Want zij zijn gegeven, zij zijn Mij gegeven uit het midden van de kinderen Israëls; voor de opening van alle baarmoeder, *voor* de eerstgeborenen van een ieder uit de kinderen Israëls, heb Ik ze Mij genomen.

17 Want alle eerstgeborene onder de kinderen Israëls is mijne, onder de menschen en onder de beesten; ten dage dat Ik alle eerstgeboorte in Egypteland sloeg, heb Ik dezelve Mij geheiligd.

18 En Ik heb de Levieten genomen voor alle eerstgeborenen onder de kinderen Israëls.

19 En Ik heb de Levieten aan Aäron en aan zijne zonen tot eene gift gegeven, uit het midden van de kinderen Israëls, om de dienst van de kinderen Israëls in de tent der zamenkomst te bedienen, en om voor de kinderen Israëls verzoening te doen, dat er geene plage zij onder de kinderen Israëls, als de kinderen Israëls tot het heiligdom naderen zouden.

20 En Mozes deed, en Aäron, en de gansche vergadering der kinderen Israëls, aan de Levieten, naar alles, wat de HEER Mozes geboden had van de Levieten, zoo deden de kinderen Israëls aan hen.

21 En de Levieten ontzondigden zich, en wiesschen hunne kleederen, en Aäron bewoog hen ten beweegoffer voor het aangezigt des HEEREN; en Aäron deed verzoening over hen, om hen te reinigen.

22 En daarna kwamen de Levieten, om hunne dienst te bedienen in de tent der zamenkomst, voor het aangezigt van Aäron, en voor het aangezigt zijner zonen; gelijk als de HEER Mozes van de Levieten geboden had, alzoo deden zij aan hen.

23 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

24 Dit is het, wat de Levieten aangaat: van vijf en twintig jaren oud en daarboven zullen zij inkomen, om den strijd te strijden, in de dienst van de tent der zamenkomst.

25 Maar van dat hij vijftig jaren oud is, zal hij van den strijd dezer dienst afgaan, en hij zal niet meer dienen.

26 Doch hij zal met zijne broederen dienen in de tent der zamenkomst, om de wacht waar te nemen; maar de dienst zal hij niet bedienen. Alzoo zult gij aan de Levieten doen in hunne wachten.

HOOFDSTUK IX.

EN de HEER sprak tot Mozes in de woestijn van Sinaï, in het tweede jaar, nadat zij uit Egypteland uitgetogen waren, in de eerste maand, zeggende:

2 Dat de kinderen Israëls het pascha houden zouden, op zijnen gezetten tijd;

3 Op den veertienden dag in deze maand, tusschen de twee avonden zult gij dat houden, op zijnen gezetten tijd; naar al zijne inzettingen, en naar al zijne regten zult gij dat houden.

4 Mozes dan sprak tot de kinderen Israëls, dat zij het pascha zouden houden.

5 En zij hielden het pascha op den veertienden dag der eerste maand, tusschen de twee avonden, in de woestijn van Sinaï, naar alles, wat de HEER Mozes geboden had, alzoo deden de kinderen Israëls.

6 Toen waren er lieden geweest, die over het doode ligchaam eens menschen onrein waren, en op denzelven dag het pascha niet hadden kunnen houden; daarom naderden zij voor het aangezigt van Mozes, en

voor het aangezigt van Aäron op dienzelven dag.

7 En diezelve lieden zeiden tot hem : Wij zijn onrein over het doode ligchaam eens menschen ; waarom zouden wij verkort worden, dat wij de offerande des HEEREN op zijnen gezetten tijd niet zouden offeren, in het midden van de kinderen Israëls?

8 En Mozes zeide tot hen : Blijft staande, dat ik hoor, wat de HEER u gebieden zal.

9 Toen sprak de HEER tot Mozes, zeggende :

10 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende : Wanneer iemand onder u of onder uwe geslachten, over een dood ligchaam onrein, of op eenen verren weg zal zijn, hij zal dan nog den HEERE het pascha houden.

11 In de tweede maand, op den veertienden dag, tusschen de twee avonden zullen zij dat houden ; met ongezuurde *brooden* en bittere saus zullen zij dat eten.

12 Zij zullen daarvan niet overlaten tot den morgen, en zullen daaraan geen been breken ; naar alle inzetting van het pascha zullen zij dat houden.

13 Als een man, die rein is, en op den weg niet is, en nalaten zal het pascha te houden, zoo zal diezelve ziele uit hare volken uitgeroeid worden : want hij heeft de offerande des HEEREN op zijnen gezetten tijd niet geofferd, diezelve man zal zijne zonde dragen.

14 En wanneer een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, en hij het pascha den HEERE ook houden zal, naar de inzetting van het pascha, en naar zijne wijze, alzoo zal hij het houden ; het zal eenerlei inzetting voor ulieden zijn, beide den vreemdeling en den inboorling des lands.

15 En op den dag van het oprigten des tabernakels bedekte de wolk den tabernakel, op de tent der getuigenis ; en in den avond was over den tabernakel als eene gedaante des vuurs, tot aan den morgen.

16 Alzoo geschiedde het geduriglijk ; de wolk bedekte denzelven, en des nachts was er eene gedaante des vuurs.

17 Maar nadat de wolk opgeheven werd van boven de tent, zoo verreisden ook daarna de kinderen Israëls ; en in de plaats, waar de wolk bleef, dáár legerden zich de kinderen Israëls.

18 Naar den mond des HEEREN verreisden de kinderen Israëls, en naar des HEEREN mond legerden zij zich ; al de dagen, in dewelke de wolk over den tabernakel bleef, legerden zij zich.

19 En als de wolk vele dagen over den tabernakel verbleef, zoo namen de kinderen Israëls de wacht des HEEREN waar, en verreisden niet.

20 Als het nu was, dat de wolk weinige dagen op den tabernakel was, naar den mond des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des HEEREN verreisden zij.

21 Maar was het, dat de wolk van den avond tot den morgen daar was, en de wolk in den morgen opgeheven werd, zoo verreisden zij : of des daags, of des nachts, als de wolk opgeheven werd, zoo verreisden zij.

22 Of als de wolk twee dagen, of eene maand, of *vele* dagen vertoog op den tabernakel, blijvende daarop, zoo legerden zich de kinderen Israëls, en verreisden niet ; en als zij verheven werd, verreisden zij.

23 Naar den mond des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des HEEREN verreisden zij ; zij namen de wacht des HEEREN waar, naar den mond des HEEREN, door de hand van Mozes.

HOOFDSTUK X.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende :

2 Maak u twee zilveren trompetten ; van digt werk zult gij ze maken ; en zij zullen u zijn tot de zamenroeping der vergadering, en tot den optogt der legers.

3 Als zij met dezelve blazen zullen, dan zal de geheele vergadering tot u vergaderd worden, aan de deur van de tent der zamenkomst.

4 Maar als zij met de ééne zullen blazen, dan zullen tot u vergaderd worden de oversten, de hoofden der duizenden van Israël.

5 Als gij met een gebroken geklank blazen zult, dan zullen de legers, die tegen het oosten gelegerd zijn, optrekken.

6 Maar als gij ten tweeden maal met een gebroken geklank blazen zult, zullen de legers, die tegen het zuiden legeren, optrekken ; met een gebroken geklank zullen zij blazen tot hunne optogten.

7 Maar in het verzamelen van de gemeente,

zult gij blazen, doch geen gebroken geklank maken.

8 En de zonen van Aäron, de priesters, zullen met die trompetten blazen; en zij zullen ulieden zijn tot eene eeuwige inzetting bij uwe geslachten.

9 En wanneer gijlieden in uw land ten strijde zult trekken tegen den vijand, die u benaauwt, zult gij ook met die trompetten een gebroken geklank maken; zoo zal uwer gedacht worden voor het aangezigt des HEEREN uws Gods, en gij zult van uwe vijanden verlost worden.

10 Desgelijks ten dage uwer vrolijkheid, en in uwe gezette hoogtijden, en in de beginselen uwer maanden, zult gij ook met de trompetten blazen over uwe brandofferen, en over uwe dankofferen; en zij zullen u ter gedachtenis zijn voor het aangezigt uws Gods: Ik ben de HEER uw God!

11 En het geschiedde in het tweede jaar, in de tweede maand, op den twintigsten van de maand, dat de wolk verheven werd van boven den tabernakel der getuigenis.

12 En de kinderen Israëls togen op, naar hunne togten, uit de woestijn Sinaï; en de wolk bleef in de woestijn Paran.

13 Alzoo togen zij vooreerst op, naar den mond des HEEREN, door de hand van Mozes.

14 Want vooreerst toog op de banier van het leger der kinderen van Juda, naar hunne heiren; en over zijn heir was Nahesson, de zoon van Amminádab.

15 En over het heir van den stam der kinderen van Issaschar was Nethánecël, de zoon van Zuar.

16 En over het heir van den stam der kinderen van Zebulon was Eliab, de zoon van Helon.

17 Toen werd de tabernakel afgenomen, en de zonen van Gerson, en de zonen van Merári togen op, dragende den tabernakel.

18 Daarna toog op de banier van het leger van Ruben, naar hunne heiren; en over zijn heir was Elízur, de zoon van Sedéür.

19 En over het heir van den stam der kinderen van Simeon was Selùmiël, de zoon van Zurísaddai.

20 En over het heir van den stam der kinderen van Gad was Eljasaf, de zoon van Dehuël.

21 Toen togen op de Kohathieten, dragende het heiligdom; en *de anderen* rigtten den tabernakel op, tegen dat dezen kwamen.

22 Daarna toog op de banier van het leger der kinderen van Efraïm, naar hunne heiren; en over zijn heir was Elisáma, de zoon van Ammihud.

23 En over het heir van den stam der kinderen van Manasse was Gamáliël, de zoon van Pedázur.

24 En over het heir van den stam der kinderen van Benjamin was Abidan, de zoon van Gideóni.

25 Toen toog op de banier van het leger der kinderen van Dan, zamensluitende al de legers, naar hunne heiren; en over zijn heir was Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai.

26 En over het heir van den stam der kinderen van Aser was Págiël, de zoon van Ochran.

27 En over het heir van den stam der kinderen van Nafthali was Ahira, de zoon van Enan.

28 Dit waren de togten der kinderen Israëls, naar hunne heiren, als zij reisden.

29 Mozes nu zeide tot Hobab, den zoon van Rehuël, den Midianiet, den schoonvader van Mozes: Wij reizen naar die plaats, van welke de HEER gezegd heeft: Ik zal u die geven; ga met ons, en wij zullen u weldoen: want de HEER heeft over Israël het goede gesproken.

30 Doch hij zeide tot hem: Ik zal niet gaan; maar ik zal naar mijn land en naar mijne maagschap gaan.

31 En hij zeide: Verlaat ons toch niet; want dewijl gij weet, dat wij ons legeren in de woestijn, zoo zult gij ons tot oogen zijn.

32 En het zal geschieden, als gij met ons zult gaan, en het goede geschieden zal, waarmede de HEER bij ons weldoen zal, dat wij u ook weldoen zullen.

33 Zoo togen zij drie dagreizen van den berg des HEEREN; en de ark des verbonds des HEEREN reisde voor hun aangezigt drie dagreizen, om voor hen eene rustplaats uit te speuren.

34 En de wolk des HEEREN was des daags over hen, als zij uit het leger verreisden.

35 Het geschiedde nu in het optrekken van de ark, dat Mozes zeide: Sta op, HEER! en laat uwe vijanden verstrooid worden, en uwe haters van uw aangezigt vlieden!

36 En als zij rustte, zeide hij: Kom weder, HEER! *tot* de tien duizenden der duizenden van Israël!

HOOFDSTUK XI.

EN het geschiedde, als het volk zich was beklagende, *dat* het kwaad was in de ooren des HEEREN: want de HEER hoorde het, zoodat zijn toorn ontstak, en het vuur des HEEREN onder hen ontbrandde, en verteerde, in het uiterste des legers.

2 Toen riep het volk tot Mozes; en Mozes bad tot den HEER; en het vuur werd gedempt.

3 Daarom noemde hij den naam dier plaats Thab-éra, omdat het vuur des HEEREN onder hen gebrand had.

4 En het gemeene volk, dat in het midden van hen was, werd met lust bevangen; daarom zoo weenden ook de kinderen Israëls wederom, en zeiden: Wie zal ons vleesch te eten geven?

5 Wij gedenken aan de vissehen, die wij in Egypte om niet aten; aan de komkommers, en aan de pompoenen, en aan het look, en aan de ajuinen, en aan het knoflook.

6 Maar nu is onze ziel dor, er is niet met al, behalve dit man voor onze oogen!

7 Het man nu was als korianderzaad, en zijne verw was als de verw van den bedólah.

8 Het volk liep hier en daar, en verzamelde *het,* en maalde het met molens, of stiet het in mortieren, en zood het in potten, en maakte daarvan koeken; en zijn smaak was als de smaak van de beste vochtigheid der olie.

9 En wanneer de dauw des nachts op het leger nederviel, viel het man op hetzelve neder.

10 Toen hoorde Mozes het volk weenen door hunne huisgezinnen, een ieder aan de deur zijner hut; en de toorn des HEEREN ontstak zeer; ook was het kwaad in de oogen van Mozes.

11 En Mozes zeide tot den HEER: Waarom hebt gij aan uwen knecht kwalijk gedaan, en waarom heb ik geene genade in uwe oogen gevonden, dat Gij den last van dit gansche volk op mij legt?

12 Heb ik dan al dit volk ontvangen? heb ik het gebaard? dat Gij tot mij zoudt zeggen: Draag het in uwen schoot, gelijk als een voedstervader den zuigeling draagt, tot dat land, hetwelk Gij hunnen vaderen gezworen hebt?

13 Van waar zou ik het vleesch hebben, om al dit volk te geven? want zij weenen tegen mij, zeggende: Geef ons vleesch, dat wij eten!

14 Ik alleen kan al dit volk niet dragen, want het is mij te zwaar!

15 En indien Gij alzoo aan mij doet, dood mij toch slechts, indien ik genade in uwe oogen gevonden heb; en laat mij mijn ongeluk niet aanzien!

16 En de HEER zeide tot Mozes: Verzamel Mij zeventig mannen uit de oudsten van Israël, dewelke gij weet, dat zij de oudsten des volks en deszelfs ambtlieden zijn; en gij zult hen brengen voor de tent der zamenkomst, en zij zullen zich daar bij u stellen.

17 Zoo zal Ik afkomen en met u aldaar spreken; en van den Geest, die op u is, zal Ik afzonderen, en op hen leggen; en zij zullen met u den last van dit volk dragen, opdat gij *dien* alleen niet draagt.

18 En tot het volk zult gij zeggen: Heiligt u tegen morgen, en gij zult vleesch eten: want gij hebt voor de ooren des HEEREN geweend, zeggende: Wie zal ons vleesch te eten geven? want het ging ons wel in Egypte! daarom zal de HEER u vleesch geven, en gij zult eten.

19 Gij zult niet éénen dag, noch twee dagen eten, noch vijf dagen, noch tien dagen, noch twintig dagen;

20 Tot eene geheele maand toe, totdat het uit uwen neus uitga, en u tot eene walging zij; overmits gij den HEERE, die in het midden van u is, verworpen hebt, en hebt voor zijn aangezigt geweend, zeggende: Waarom nu zijn wij uit Egypte getogen?

21 En Mozes zeide: Zes honderd duizend te voet is dit volk, in welks midden ik ben; en Gij hebt gezegd: Ik zal hun vleesch geven, en zij zullen eene geheele maand eten!

22 Zullen dan voor hen schapen en runderen geslagt worden, dat voor hen genoeg zij? zullen al de vissehen der zee voor hen verzameld worden, dat voor hen genoeg zij?

23 Doch de HEER zeide tot Mozes: Zou dan des HEEREN hand verkort zijn? Gij zult nu zien, of mijn woord u wedervaren zal, of niet.

24 En Mozes ging uit, en sprak de woorden des HEEREN tot het volk; en hij verzamelde zeventig mannen uit de oudsten des volks, en stelde hen rondom de tent.

25 Toen kwam de HEER af in de wolk, en

sprak tot hem, en afzonderende van den Geest, die op hem was, leide *hem* op de zeventig mannen, die oudsten; en het geschiedde, als de Geest op hen rustte, dat zij profeteerden, maar daarna niet meer.

26 Maar twee mannen waren in het leger overgebleven: des éénen naam was Eldad, en des anderen naam Medad; en die Geest rustte op hen, (want zij waren onder de aangeschrevenen, hoewel zij tot de tent niet uitgegaan waren) en zij profeteerden in het leger.

27 Toen liep een jongen heen, en boodschapte aan Mozes, en zeide: Eldad en Medad profeteren in het leger.

28 En Jozua, de zoon van Nun, de dienaar van Mozes, één van zijne uitgelezene jongelingen, antwoordde en zeide: Mijn heer, Mozes! verbied hun!

29 Doch Mozes zeide tot hem: Zijt gij voor mij ijverende? och of al het volk des HEEREN profeten waren, dat de HEER zijnen Geest over hen gave!

30 Daarna verzamelde zich Mozes tot het leger, hij en de oudsten van Israël.

31 Toen voer een wind uit van den HEER, en raapte kwakkelen van de zee, en strooide ze bij het leger, omtrent eene dagreize herwaarts, en omtrent eene dagreize derwaarts, rondom het leger; en zij waren omtrent twee ellen boven de aarde.

32 Toen maakte zich het volk op, dien geheelen dag, en dien ganschen nacht, en den ganschen anderen dag, en verzamelden de kwakkelen: die het minst had, had tien homers verzameld; en zij spreidden ze voor zich van elkander rondom het leger.

33 Dat vleesch was nog tusschen hunne tanden, eer het gekaauwd was, zoo ontstak de toorn des HEEREN tegen het volk, en de HEER sloeg het volk met eene zeer groote plaag.

34 Daarom heet men den naam derzelver plaats Kibròth Thââva: want daar begroeven zij het volk, dat belust was geweest.

35 Van Kibròth Thââva verreisde het volk naar Hazeròth; en zij bleven in Hazeròth.

HOOFDSTUK XII.

MIRJAM nu sprak, en Aäron, tegen Mozes, ter oorzake der vrouw, der Cuschietische, die hij genomen had: want hij had eene Cuschietische ter vrouw genomen.

2 En zij zeiden: Heeft dan de HEER maar alleen door Mozes gesproken? heeft Hij ook niet door ons gesproken? En de HEER hoorde het!

3 Doch de man Mozes was zeer zachtmoedig, meer dan alle menschen, die op den aardbodem waren.

4 Toen sprak de HEER haastelijk tot Mozes, en tot Aäron, en tot Mirjam: Gij drie, komt uit tot de tent der zamenkomst! En zij drie kwamen uit.

5 Toen kwam de HEER af in de wolkkolom, en stond aan de deur der tent; daarna riep Hij Aäron en Mirjam: en zij beiden kwamen uit.

6 En Hij zeide: Hoort nu mijne woorden! Zoo er een profeet *onder* u is, Ik de HEER zal door een gezigt Mij aan hem bekend maken, door eenen droom zal Ik met hem spreken.

7 Alzoo is mijn knecht Mozes niet, die in mijn gansche huis getrouw is.

8 *Van* mond tot mond spreek Ik met hem, en *door* aanzien, en niet door duistere woorden; en de gelijkenis des HEEREN aanschouwt hij: waarom dan hebt gijlieden niet gevreesd tegen mijnen knecht, tegen Mozes, te spreken?

9 Zoo ontstak des HEEREN toorn tegen hen, en Hij ging weg.

10 En de wolk week van boven de tent; en ziet, Mirjam was melaatsch, *wit* als de sneeuw. En Aäron zag Mirjam aan, en ziet, zij was melaatsch.

11 Daarom zeide Aäron tot Mozes: Och, mijn heer! leg toch niet op ons de zonde, waarmede wij zottelijk gedaan, en waarmede wij gezondigd hebben!

12 Laat zij toch niet zijn, als een doode, van wiens vleesch, als hij uit zijns moeders lijf uitgaat, de helft wel verteerd is!

13 Mozes dan riep tot den HEER, zeggende: O God! heel haar toch!

14 En de HEER zeide tot Mozes: Zoo haar vader smadelijk in haar aangezigt gespogen had, zou zij niet zeven dagen beschaamd zijn? Laat haar zeven dagen buiten het leger gesloten, en daarna aangenomen worden!

15 Zoo werd Mirjam buiten het leger zeven dagen gesloten; en het volk verreisde niet, totdat Mirjam aangenomen werd.

Hoofdstuk 12.
1. Cuschietische, een onderscheidene Negerstype Egypte
vroeger Ethiopie Diss. Lit. Num. 1826. N°6.

16 Maar daarna verreisde het volk van Hazeróth, en zij legerden zich in de woestijn van Paran.

HOOFDSTUK XIII.

EN de HEER sprak tot Mozes, zeggende:
2 Zend u mannen uit, die het land Kanaän verspieden, hetwelk Ik den kinderen Israëls geven zal: van elken stam zijner vaderen zult gijlieden éénen manzenden, zijnde ieder een overste onder hen.
3 Mozes dan zond hen uit de woestijn van Paran, naar den mond des HEEREN: al die mannen waren hoofden der kinderen Israëls.
4 En dit zijn hunne namen: van den stam van Ruben, Sammua, de zoon van Zaccur.
5 Van den stam van Simeon, Safat, de zoon van Hori.
6 Van den stam van Juda, Kaleb, de zoon van Jefunne.
7 Van den stam van Issaschar, Jigeal, de zoon van Jozef.
8 Van den stam van Efraïm, Hoséa, de zoon van Nun.
9 Van den stam van Benjamin, Palti, de zoon van Rafu.
10 Van den stam van Zebulon, Gaddiël, de zoon van Sodi.
11 Van den stam van Jozef, voor den stam van Manasse, Gaddi, de zoon van Susi.
12 Van den stam van Dan, Ammiël, de zoon van Gemalli.
13 Van den stam van Aser, Sethur, de zoon van Michaël.
14 Van den stam van Nafthali, Nachbi, de zoon van Wofsi.
15 Van den stam van Gad, Guël, de zoon van Machi.
16 Dit zijn de namen der mannen, die Mozes zond, om dat land te verspieden; en Mozes noemde Hoséa, den zoon van Nun, Jozua.
17 Mozes dan zond hen, om het land Kanaän te verspieden; en hij zeide tot hen: Trekt dit heen op tegen het zuiden, en klimt op het gebergte;
18 En beziet het land, hoedanig het zij, en het volk, dat daarin woont, of het sterk zij of zwak, of het weinig zij of veel;
19 En hoedanig het land zij, waarin hetzelve woont, of het goed zij of kwaad; en hoedanig de steden zijn, in dewelke hetzelve woont, of in legers of in sterkten;
20 Ook hoedanig het land zij, of het vet zij of mager, of er boomen in zijn of niet; en versterkt u, en neemt van de vrucht des lands. Die dagen nu waren de dagen der eerste vruchten van de wijndruiven.
21 Alzoo trokken zij op, en verspiedden het land, van de woestijn Zin af tot Rechob toe, waar men gaat naar Hamath.
22 En zij trokken op in het zuiden, en kwamen tot Hebron toe, en daar waren Ahiman, Sesai en Talmai, kinderen van Enak: Hebron nu was zeven jaren gebouwd vóór Zoan in Egypte.
23 Daarna kwamen zij tot het dal Eskol, en sneden van daar eene rank af, met eenen tros wijndruiven, dien zij droegen met tweeën, op eenen draagstok; ook van de granaat-appelen en van de vijgen.
24 Diezelve plaats noemde men het dal Eskol, ter oorzake van den tros, dien de kinderen Israëls van daar afgesneden hadden.
25 Daarna keerden zij weder van het verspieden des lands, ten einde van veertig dagen.
26 En zij gingen heen, en kwamen tot Mozes en tot Aäron, en tot de geheele vergadering der kinderen Israëls, in de woestijn van Paran, naar Kades; en bragten bescheid weder aan hen, en aan de geheele vergadering, en lieten hun de vrucht des lands zien.
27 En zij vertelden hem, en zeiden: Wij zijn gekomen tot dat land, waarheen gij ons gezonden hebt; en voorwaar het is van melk en honig vloeijende, en dit is zijne vrucht.
28 Behalve dat het een sterk volk is, hetwelk in dat land woont, en de steden zijn vast, *en* zeer groot; en ook hebben wij daar kinderen van Enak gezien.
29 De Amalekieten wonen in het land van het zuiden; maar de Hethieten, en de Jebuzieten, en de Amorieten wonen op het gebergte; en de Kanaänieten wonen aan de zee, en aan den oever der Jordaan.
30 Toen stilde Kaleb het volk voor Mozes, en zeide: Laat ons vrijmoedig optrekken, en dat erfelijk bezitten: want wij zullen dat voorzeker overweldigen!
31 Maar de mannen, die met hem opgetrokken waren, zeiden: Wij zullen tot dat

volk niet kunnen optrekken, want het is sterker dan wij.

32 Alzoo bragten zij een kwaad gerucht voort van het land, dat zij verspied hadden, aan de kinderen Israëls, zeggende : Dat land, door hetwelk wij doorgegaan zijn, om het te verspieden, is een land, dat zijne inwoners verteert; en al het volk, hetwelk wij in het midden van hetzelve gezien hebben, zijn mannen van groote lengte.

33 Wij hebben ook daar de reuzen gezien, en de kinderen van Enak, van de reuzen; en wij waren als sprinkhanen in onze oogen, alzoo waren wij ook in hunne oogen.

HOOFDSTUK XIV.

TOEN verhief zich de geheele vergadering, en zij hieven hunne stem op, en het volk weende in dienzelven nacht.

2 En al de kinderen Israëls murmureerden tegen Mozes en tegen Aäron; en de geheele vergadering zeide tot hen : Och of wij in Egypteland gestorven waren, of, och of wij in deze woestijn gestorven waren!

3 En waarom brengt ons de HEER naar dat land, dat wij door het zwaard vallen, *en* onze vrouwen, en onze kinderkens ten roof worden? Zou het ons niet goed zijn naar Egypte weder te keeren?

4 En zij zeiden de een tot den anderen : Laat ons een hoofd opwerpen, en wederkeeren naar Egypte!

5 Toen vielen Mozes en Aäron op hunne aangezigten, voor het aangezigt van de gansche gemeente der vergadering van de kinderen Israëls.

6 En Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, zijnde van degenen, die dat land verspied hadden, scheurden hunne kleederen.

7 En zij spraken tot de gansche vergadering der kinderen Israëls, zeggende : Het land, door hetwelk wij getrokken zijn, om hetzelve te verspieden, is een uitermate goed land.

8 Indien de HEER een welgevallen aan ons heeft, zoo zal Hij ons in dat land brengen, en zal ons dat geven; een land, hetwelk van melk en honig is vloeijende.

9 Alleen zijt tegen den HEERE niet wederspannig! en vreest gij niet het volk dezes lands, want zij zijn ons brood! Hunne schaduw is van hen geweken, en de HEER is met ons; vreest hen niet!

10 Toen zeide de gansche vergadering, dat men hen met steenen steenigen zoude! Maar de heerlijkheid des HEEREN verscheen in de tent der zamenkomst, voor al de kinderen Israëls.

11 En de HEER zeide tot Mozes : Hoe lang zal Mij dat volk tergen? en hoe lang zullen zij aan Mij niet gelooven, door alle teekenen, die Ik in het midden van hen gedaan heb?

12 Ik zal het met pestilentie slaan, en Ik zal het verstooten; en Ik zal u tot een grooter en sterker volk maken, dan dit is.

13 En Mozes zeide tot den HEER : Zoo zullen het de Egyptenaars hooren : want Gij hebt door uwe kracht dit volk uit het midden van hen doen optrekken;

14 En zij zullen zeggen tot de inwoners van dit land, *die* gehoord hebben, dat Gij, HEER! in het midden van dit volk zijt; dat Gij, HEER! oog aan oog gezien wordt, dat uwe wolk over hen staat, en Gij in eene wolkkolom voor hun aangezigt gaat des daags, en in eene vuurkolom des nachts.

15 En zoudt Gij dit volk als eenen eenigen man dooden? zoo zouden de heidenen, die uw gerucht gehoord hebben, spreken, zeggende :

16 Omdat de HEER dit volk niet kon brengen in dat land, hetwelk Hij hun gezworen had, zoo heeft Hij hen geslagt in de woestijn!

17 Nu dan, laat toch de kracht des HEEREN groot worden, gelijk als Gij gesproken hebt, zeggende :

18 De HEER is langmoedig en groot van weldadigheid, vergevende de ongeregtigheid en overtreding, die *den schuldigen* geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongeregtigheid der vaderen aan de kinderen, in het derde en in het vierde *lid*.

19 Vergeef toch de ongeregtigheid dezes volks, naar de grootte uwer goedertierenheid, en gelijk Gij ze aan dit volk, van Egypteland af tot hiertoe, vergeven hebt!

20 En de HEER zeide : Ik heb hun vergeven naar uw woord.

21 Doch zekerlijk, *zoo waarachtig als* Ik leef! zoo zal de gansche aarde met de heerlijkheid des HEEREN vervuld worden!

22 Want al de mannen, die gezien hebben mijne heerlijkheid, en mijne teekenen, die Ik in Egypte en in de woestijn gedaan

heb, en Mij nu tienmaal verzocht hebben, en mijner stem niet zijn gehoorzaam geweest;

23 Zoo zij het land, hetwelk Ik aan hunne vaderen gezworen heb, zien zullen! Ja geenen van die Mij getergd hebben, zullen dat zien!

24 Doch mijn knecht Kaleb, omdat een andere geest met hem geweest is, en hij volhard heeft Mij na te volgen; zoo zal Ik hem brengen tot het land, in hetwelk hij gekomen was, en zijn zaad zal het erfelijk bezitten.

25 De Amalekieten nu en de Kanaänieten wonen in dat dal; wendt u morgen, en maakt uwe reize naar de woestijn, op den weg naar de Schelfzee.

26 Daarna sprak de HEER tot Mozes en tot Aäron, zeggende:

27 Hoe lang zal *Ik* bij deze booze vergadering zijn, die tegen Mij zijn murmurerende? Ik heb gehoord de murmureringen van de kinderen Israëls, waarmede zij tegen mij zijn murmurerende.

28 Zeg tot hen: *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de HEER, indien Ik ulieden zoo niet doe, gelijk als gij in mijne ooren gesproken hebt!

29 Uwe doode ligchamen zullen in deze woestijn vallen; en al uwe getelden, naar uw geheele getal, van twintig jaren oud en daarboven, gij, die tegen Mij gemurmureerd hebt,

30 Zoo gij in dat land komt, over hetwelk Ik mijne hand opgeheven heb, dat Ik u daarin zou doen wonen! behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.

31 En uwe kinderkens, waarvan gij zeidet: Zij zullen ten roof worden! die zal Ik daarin brengen, en die zullen bekennen dat land, hetwelk gij smadelijk verworpen hebt.

32 Maar u aangaande, uwe doode ligchamen zullen in deze woestijn vallen!

33 En uwe kinderen zullen gaan weiden in deze woestijn, veertig jaren, en zullen uwe hoererijen dragen, totdat uwe doode ligchamen verteerd zijn in deze woestijn.

34 Naar het getal der dagen, in welke gij dat land verspied hebt, veertig dagen, elken dag voor elk jaar, zult gij uwe ongeregtigheden dragen, veertig jaren; en gij zult gewaar worden mijne afbreking.

35 Ik de HEER heb gesproken: Zoo Ik dit aan deze gansche booze vergadering dergenen, die zich tegen Mij verzameld hebben, niet doe! zij zullen in deze woestijn te niet worden, en zullen daar sterven!

36 En die mannen, die Mozes gezonden had, om het land te verspieden, en wedergekomen zijnde, de gansche vergadering tegen hem hadden doen murmureren, een kwaad gerucht over dat land voortbrengende;

37 Diezelve mannen, die een kwaad gerucht van dat land voortgebragt hadden, stierven door eene plaag, voor het aangezigt des HEEREN.

38 Maar Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, bleven levende van de mannen, die heengegaan waren, om het land te verspieden.

39 En Mozes sprak deze woorden tot al de kinderen Israëls. Toen treurde het volk zeer.

40 En zij stonden des morgens vroeg op, en klommen op de hoogte des bergs, zeggende: Ziet, hier zijn wij, en wij zullen optrekken tot de plaats, die de HEER gezegd heeft: want wij hebben gezondigd!

41 Maar Mozes zeide: Waarom overtreedt gij alzoo het bevel des HEEREN? want dat zal geenen voorspoed hebben.

42 Trekt niet op, want de HEER zal in het midden van u niet zijn; opdat gij niet geslagen wordt, voor het aangezigt uwer vijanden.

43 Want de Amalekieten, en de Kanaänieten zijn daar voor uw aangezigt, en gij zult door het zwaard vallen: want, omdat gij u afgekeerd hebt van den HEERE, zoo zal de HEER met u niet zijn.

44 Nogtans poogden zij vermetel, om op de hoogte des bergs te klimmen; maar de ark des verbonds des HEEREN en Mozes scheidden niet uit het midden des legers.

45 Toen kwamen af de Amalekieten, en de Kanaänieten, die in dat gebergte woonden, en sloegen hen, en versmeten hen, tot Horma toe.

HOOFDSTUK XV.

DAARNA sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Wanneer gij gekomen zult zijn in het land uwer woningen, dat Ik u geven zal;

3 En gij een vuuroffer den HEERE zult

doen, een brandoffer, of slagtoffer, om af te zonderen eene gelofte, of in een vrijwillig offer, of in uwe gezette hoogtijden, om den HEERE eenen liefelijken reuk te maken, van runderen of van klein vee;

4 Zoo zal hij, die zijne offerande den HEERE offert, een spijsoffer offeren van een tiende meelbloem, gemengd met een vierendeel van een hin olie.

5 En wijn ten drankoffer, een vierendeel van een hin, zult gij bereiden tot een brandoffer of tot een slagtoffer, voor een lam.

6 Of voor een' ram zult gij een spijsoffer bereiden, van twee tienden meelbloem, gemengd met olie, een derdedeel van een hin.

7 En wijn ten drankoffer, een derdedeel van een hin, zult gij offeren tot eenen liefelijken reuk den HEERE.

8 En wanneer gij een jong rund zult bereiden tot een brandoffer of een slagtoffer, om eene gelofte af te zonderen, of ten dankoffer den HEERE;

9 Zoo zal hij tot een jong rund offeren een spijsoffer van drie tienden meelbloem, gemengd met olie, de helft van een hin.

10 En wijn zult gij offeren ten drankoffer, de helft van een hin, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE.

11 Alzoo zal gedaan worden met den éénen os, of met den éénen ram, of met het klein vee, van de lammeren, of van de geiten:

12 Naar het getal, dat gij bereiden zult, zult gij alzoo doen met elk een, naar hun getal.

13 Alle inboorling zal deze dingen alzoo doen, offerende een vuuroffer tot eenen liefelijken reuk den HEERE.

14 Wanneer ook een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, of die in het midden van u is, in uwe geslachten, en hij een vuuroffer zal bereiden tot eenen liefelijken reuk den HEERE; gelijk als gij zult doen, alzoo zal hij doen.

15 Gij gemeente, het zij ulieden en den vreemdeling, die als vreemdeling *bij u* verkeert, eenerlei inzetting; ter eeuwige inzetting bij uwe geslachten, gelijk gijlieden, alzoo zal de vreemdeling voor des HEEREN aangezigt zijn.

16 Eenerlei wet en eenerlei regt zal ulieden zijn, en den vreemdeling, die bij ulieden als vreemdeling verkeert.

17 Voorts sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

18 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Als gij zult gekomen zijn in het land, waarheen Ik u inbrengen zal,

19 Zoo zal het geschieden, als gij van het brood des lands zult eten, dan zult gij den HEERE een hefoffer offeren.

20 De eerstelingen uws deegs, een' koek zult gij tot een hefoffer offeren; gelijk het hefoffer des dorschvloers zult gij dat offeren.

21 Van de eerstelingen uws deegs zult gij den HEERE een hefoffer geven, bij uwe geslachten.

22 Voorts, wanneer gijlieden afgedwaald zult zijn, en niet gedaan hebben al deze geboden, die de HEER tot Mozes gesproken heeft;

23 Alles, wat u de HEER door de hand van Mozes geboden heeft; van dien dag af, dat het de HEER geboden heeft, en voortaan bij uwe geslachten;

24 Zoo zal het geschieden, indien iets bij dwaling gedaan, *en* voor de oogen der vergadering *verborgen is*, dat de gansche vergadering eenen var, een jong rund, zal bereiden ten brandoffer, tot een' liefelijken reuk den HEERE, met zijn spijsoffer en zijn drankoffer, naar de wijze; en eenen geitenbok ten zondoffer.

25 En de priester zal de verzoening doen voor de gansche vergadering van de kinderen Israëls, en het zal hun vergeven worden: want het was eene afdwaling, en zij hebben hunne offerande gebragt, een vuuroffer den HEERE, en hun zondoffer, voor het aangezigt des HEEREN, over hunne afdwaling.

26 Het zal dan aan de gansche vergadering der kinderen Israëls vergeven worden, ook den vreemdeling, die in het midden van henlieden als vreemdeling verkeert: want het is het gansche volk door dwaling *overgekomen*.

27 En indien één ziele door afdwaling gezondigd zal hebben, die zal eene jarige geit ten zondoffer offeren.

28 En de priester zal de verzoening doen over de dwalende ziel, als zij gezondigd heeft door afdwaling, voor het aangezigt des HEEREN, doende de verzoening over haar; en het zal haar vergeven worden.

29 Den inboorling der kinderen Israëls, en den vreemdeling, die in hunlieder midden

als vreemdeling verkeert, eenerlei wet zal ulieden zijn, dengenen, die het door afdwaling doet.

30 Maar de ziele, die iets zal gedaan hebben met opgeheven hand, hetzij van inboorlingen of van vreemdelingen, die smaadt den HEERE; èn diezelve ziele zal uitgeroeid worden uit het midden van haar volk:

31 Want zij heeft het woord des HEEREN veracht, en zijn gebod vernietigd; diezelve ziele zal ganschelijk uitgeroeid worden, hare ongeregtigheid is op haar.

32 Als nu de kinderen Israëls in de woestijn waren, zoo vonden zij eenen man, hout lezende op den sabbatdag.

33 En die hem vonden, hout lezende, bragten hem tot Mozes, en tot Aäron, en tot de gansche vergadering.

34 En zij stelden hem in bewaring: want het was niet verklaard, wat hem gedaan zou worden.

35 Zoo zeide de HEER tot Mozes: Die man zal zekerlijk gedood worden; de gansche vergadering zal hem met steenen steenigen, buiten het leger.

36 Toen bragt hem de gansche vergadering uit tot buiten het leger, en zij steenigden hem met steenen, dat hij stierf, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

37 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

38 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Dat zij zich snoertjes maken aan de hoeken hunner kleederen, bij hunne geslachten; en op de snoertjes des hoeks zullen zij een' hemelsblaauwen draad zetten;

39 En hij zal ulieden aan de snoertjes zijn, opdat gij het aanziet, en aan al de geboden des HEEREN gedenkt, en die doet; en gij zult naar uw hart, en naar uwe oogen niet sporen, die gij zijt nahoererende;

40 Opdat gij gedenkt en doet al mijne geboden, en uwen God heilig zijt.

41 Ik ben de HEER uw God, die u uit Egypteland uitgevoerd heb, om u tot een God te zijn: Ik ben de HEER uw God!

HOOFDSTUK XVI.

KORACH nu, de zoon van Jizhar, zoon van Kahath, zoon van Levi, nam tot zich zoo Dathan als Abiram, zonen van Eliab, en On, den zoon van Peleth, zonen van Ruben.

2 En zij stonden op voor het aangezigt van Mozes, mitsgaders twee honderd en vijftig mannen uit de kinderen Israëls, oversten der vergadering, de geroepenen der zamenkomst, mannen van naam.

3 En zij vergaderden zich tegen Mozes en tegen Aäron, en zeiden tot hen: Het is te veel voor u! want deze gansche vergadering, zij allen, zijn heilig, en de HEER is in het midden van hen; waarom dan verheft gijlieden u over de gemeente des HEEREN?

4 Als Mozes dit hoorde, zoo viel hij op zijn aangezigt.

5 En hij sprak tot Korach, en tot zijne gansche vergadering, zeggende: Morgen vroeg dan zal de HEER bekend maken, wie de zijne, en de heilige is, dien Hij tot zich zal doen naderen: en wien Hij verkoren zal hebben, dien zal Hij tot zich doen naderen.

6 Doet dit: neemt u wierookvaten, Korach en zijne gansche vergadering;

7 En doet morgen vuur daarin, legt reukwerk daarop voor het aangezigt des HEEREN; en het zal geschieden, dat de man, dien de HEER verkiezen zal, die zal heilig zijn. Het is te veel voor u, gij kinderen van Levi!

8 Voorts zeide Mozes tot Korach: Hoort toch, gij kinderen van Levi!

9 Is het u te weinig, dat de God van Israël u van de vergadering van Israël heeft afgescheiden, om ulieden tot zich te doen naderen; om de dienst van des HEEREN tabernakel te bedienen, en te staan voor het aangezigt der vergadering, om hun te dienen?

10 Daar Hij u, en al uwe broederen, de kinderen van Levi, met u, heeft doen naderen; zoekt gij nu ook het priesterambt?

11 Daarom gij, en uwe gansche vergadering, gij zijt vergaderd tegen den HEERE! want Aäron, wat is hij, dat gij tegen hem murmureert?

12 En Mozes schikte heen, om Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, te roepen; maar zij zeiden: Wij zullen niet opkomen!

13 Is het te weinig, dat gij ons uit een land, van melk en honig vloeijende, hebt opgevoerd, om ons te dooden in de woestijn, dat gij ook u zelven ten eenenmaal over ons tot een' overheer maakt?

14 Ook hebt gij ons niet gebragt in een land, dat van melk en honig vloeit, noch ons akkers en wijngaarden ten erfdeel gegeven. Zult gij de oogen dezer mannen uitgraven? wij zullen niet opkomen!

15 Toen ontstak Mozes zeer, en hij zeide

tot den HEERE : Zie hun offer niet aan! ik heb niet éénen ezel van hen genomen, en niet éénen van hen kwaad gedaan!

16 Voorts zeide Mozes tot Korach : Gij, en uwe gansche vergadering, weest voor het aangezigt des HEEREN; gij, en zij, ook Aäron, op morgen.

17 En neemt een ieder zijn wierookvat, en legt reukwerk daarin, en brengt voor het aangezigt des HEEREN, een ieder zijn wierookvat, twee honderd en vijftig wierookvaten; ook gij, en Aäron, een ieder zijn wierookvat.

18 Zoo namen zij, een ieder zijn wierookvat, en deden vuur daarin, en leiden reukwerk daarin; en zij stonden voor de deur van de tent der zamenkomst, ook Mozes en Aäron.

19 En Korach deed de gansche vergadering tegen hen verzamelen, aan de deur van de tent der zamenkomst. Toen verscheen de heerlijkheid des HEEREN aan deze gansche vergadering.

20 En de HEER sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende :

21 Scheidt u af uit het midden van deze vergadering, en Ik zal hen als in een oogenblik verteren!

22 Maar zij vielen op hunne aangezigten, en zeiden : O God! God der geesten van alle vleesch! één eenig man zal gezondigd hebben, en zult Gij u over deze gansche vergadering grootelijks vertoornen?

23 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende :

24 Spreek tot deze vergadering, zeggende : Gaat op van rondom de woning van Korach, Dathan en Abiram.

25 Toen stond Mozes op, en ging tot Dathan en Abiram; en achter hem gingen de oudsten van Israël.

26 En hij sprak tot de vergadering, zeggende : Wijkt toch af van de tenten dezer goddelooze mannen, en roert niets aan van hetgeen hunner is; opdat gij niet misschien verdaan wordt in al hunne zonden.

27 Zoo gingen zij op van de woning van Korach, Dathan en Abiram, van rondom; maar Dathan en Abiram gingen uit, staande in de deur hunner tenten, met hunne vrouwen, en hunne zonen, en hunne kinderkens.

28 Toen zeide Mozes : Hieraan zult gij bekennen, dat de HEER mij gezonden heeft, om al deze daden te doen, dat zij niet uit mijn *eigen* hart zijn.

29 Indien dezen zullen sterven, gelijk alle menschen sterven, en over hen eene bezoeking zal gedaan worden, naar aller menschen bezoeking, zoo heeft mij de HEER niet gezonden.

30 Maar indien de HEER wat nieuws zal scheppen, en het aardrijk zijnen mond zal opendoen, en verslinden hen met alles wat hunner is, en zij levend ter helle zullen nedervaren; alsdan zult gij bekennen, dat deze mannen den HEERE getergd hebben.

31 En het geschiedde, als hij geëindigd had al deze woorden te spreken, zoo werd het aardrijk, dat onder hen was, gekloofd;

32 En de aarde opende haren mond, en verslond hen met hunne huizen, en alle menschen, die Korach toebehoorden, en al de have.

33 En zij voeren neder, zij en alles wat hunner was, levend ter helle; en de aarde overdekte hen, en zij kwamen om uit het midden der gemeente.

34 En het gansche Israël, dat rondom hen was, vlood voor hun geschrei : want, zeiden zij, dat ons de aarde misschien niet verslinde!

35 Daartoe ging een vuur uit van den HEERE, en verteerde die twee honderd en vijftig mannen, die reukwerk offerden.

36 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

37 Zeg tot Eleázar, den zoon van Aäron, den priester, dat hij de wierookvaten uit den brand opneme; en strooit het vuur verre weg, want zij zijn heilig :

38 *Te weten* de wierookvaten van dezen, die tegen hunne zielen gezondigd hebben; dat men uitgerekte platen daarvan make, tot een overtreksel voor het altaar : want zij hebben ze gebragt voor het aangezigt des HEEREN, daarom zijn zij heilig; en zij zullen den kinderen Israëls tot een teeken zijn.

39 En Eleázar, de priester, nam de koperen wierookvaten, die de verbranden gebragt hadden, en zij rekten ze uit tot een overtreksel voor het altaar;

40 Ter gedachtenis voor de kinderen Israëls, opdat niemand vreemds, die niet uit het zaad van Aäron is, nadere om reukwerk aan te steken voor het aangezigt des HEEREN; opdat hij niet worde als Korach, en zijne vergadering, gelijk als hem de HEER door de dienst van Mozes gesproken had.

41 Maar des anderen daags murmureerde de gansche vergadering der kinderen Israëls tegen Mozes en tegen Aäron, zeggende : Gijlieden hebt des HEEREN volk gedood!

tot den HEERE : Zie hun offer niet aan! ik heb niet éénen ezel van hen genomen, en niet éénen van hen kwaad gedaan!

16 Voorts zeide Mozes tot Korach : Gij, en uwe gansche vergadering, weest voor het aangezigt des HEEREN; gij, en zij, ook Aäron, op morgen.

17 En neemt een ieder zijn wierookvat, en legt reukwerk daarin, en brengt voor het aangezigt des HEEREN, een ieder zijn wierookvat, twee honderd en vijftig wierookvaten; ook gij, en Aäron, een ieder zijn wierookvat.

18 Zoo namen zij, een ieder zijn wierookvat, en deden vuur daarin, en leiden reukwerk daarin; en zij stonden voor de deur van de tent der zamenkomst, ook Mozes en Aäron.

19 En Korach deed de gansche vergadering tegen hen verzamelen, aan de deur van de tent der zamenkomst. Toen verscheen de heerlijkheid des HEEREN aan deze gansche vergadering.

20 En de HEER sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende :

21 Scheidt u af uit het midden van deze vergadering, en Ik zal hen als in een oogenblik verteren!

22 Maar zij vielen op hunne aangezigten, en zeiden : O God! God der geesten van alle vleesch! één eenig man zal gezondigd hebben, en zult Gij u over deze gansche vergadering grootelijks vertoornen?

23 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende :

24 Spreek tot deze vergadering, zeggende : Gaat op van rondom de woning van Korach, Dathan en Abiram.

25 Toen stond Mozes op, en ging tot Dathan en Abiram; en achter hem gingen de oudsten van Israël.

26 En hij sprak tot de vergadering, zeggende : Wijkt toch af van de tenten dezer goddelooze mannen, en roert niets aan van hetgeen hunner is; opdat gij niet misschien verdaan wordt in al hunne zonden.

27 Zoo gingen zij op van de woning van Korach, Dathan en Abiram, van rondom; maar Dathan en Abiram gingen uit, staande in de deur hunner tenten, met hunne vrouwen, en hunne zonen, en hunne kinderkens.

28 Toen zeide Mozes : Hieraan zult gij bekennen, dat de HEER mij gezonden heeft, om al deze daden te doen, dat zij niet uit mijn *eigen* hart zijn.

29 Indien dezen zullen sterven, gelijk alle menschen sterven, en over hen eene bezoeking zal gedaan worden, naar aller menschen bezocking, zoo heeft mij de HEER niet gezonden.

30 Maar indien de HEER wat nieuws zal scheppen, en het aardrijk zijnen mond zal opendoen, en verslinden hen met alles wat hunner is, en zij levend ter helle zullen nedervaren; alsdan zult gij bekennen, dat deze mannen den HEERE getergd hebben.

31 En het geschiedde, als hij geëindigd had al deze woorden te spreken, zoo werd het aardrijk, dat onder hen was, gekloofd;

32 En de aarde opende haren mond, en verslond hen met hunne huizen, en alle menschen, die Korach toebehoorden, en al de have.

33 En zij voeren neder, zij en alles wat hunner was, levend ter helle; en de aarde overdekte hen, en zij kwamen om uit het midden der gemeente.

34 En het gansche Israël, dat rondom hen was, vlood voor hun geschrei : want, zeiden zij, dat ons de aarde misschien niet verslinde!

35 Daartoe ging een vuur uit van den HEERE, en verteerde die twee honderd en vijftig mannen, die reukwerk offerden.

36 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

37 Zeg tot Eleázar, den zoon van Aäron, den priester, dat hij de wierookvaten uit den brand opneme; en strooit het vuur verre weg, want zij zijn heilig :

38 *Te weten* de wierookvaten van dezen, die tegen hunne zielen gezondigd hebben; dat men uitgerekte platen daarvan make, tot een overtreksel voor het altaar : want zij hebben ze gebragt voor het aangezigt des HEEREN, daarom zijn zij heilig; en zij zullen den kinderen Israëls tot een teeken zijn.

39 En Eleázar, de priester, nam de koperen wierookvaten, die de verbranden gebragt hadden, en zij rekten ze uit tot een overtreksel voor het altaar;

40 Ter gedachtenis voor de kinderen Israëls, opdat niemand vreemds, die niet uit het zaad van Aäron is, nadere om reukwerk aan te steken voor het aangezigt des HEEREN; opdat hij niet worde als Korach, en zijne vergadering, gelijk als hem de HEER door de dienst van Mozes gesproken had.

41 Maar des anderen daags murmureerde de gansche vergadering der kinderen Israëls tegen Mozes en tegen Aäron, zeggende : Gijlieden hebt des HEEREN volk gedood!

42 En het geschiedde, als de vergadering zich verzamelde tegen Mozes en Aäron, en zich wendde naar de tent der zamenkomst, ziet, zoo bedekte haar die wolk; en de heerlijkheid des HEEREN verscheen.

43 Mozes nu en Aäron kwamen tot voor de tent der zamenkomst.

44 Toen sprak de Heer tot Mozes, zeggende:

45 Maak u op uit het midden van deze vergadering, en Ik zal hen verteren, als in een oogenblik! Toen vielen zij op hunne aangezigten.

46 En Mozes zeide tot Aäron: Neem het wierookvat, en doe vuur daarin van het altaar, en leg reukwerk daarop, haastelijk gaande tot de vergadering, doe over hen verzoening: want een groote toorn is van voor het aangezigt des HEEREN uitgegaan, de plaag heeft aangevangen.

47 En Aäron nam het, gelijk als Mozes gesproken had, en liep in het midden der gemeente, en ziet, de plaag had aangevangen onder het volk; en hij leide reukwerk daarin, en deed verzoening over het volk.

48 En hij stond tusschen de dooden en tusschen de levenden: alzoo werd de plaag opgehouden.

49 Die nu aan die plaag gestorven zijn, waren veertien duizend en zeven honderd, behalve die gestorven waren om de zaak van Korach.

50 En Aäron keerde weder tot Mozes aan de deur van de tent der zamenkomst; en de plaag was opgehouden.

HOOFDSTUK XVII.

TOEN sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls, en neem van hen voor elk vaderlijk huis eenen staf, van al hunne oversten, naar het huis hunner vaderen, twaalf staven: eens iegelijken naam zult gij schrijven op zijnen staf.

3 Doch Aärons naam zult gij schrijven op den staf van Levi: want één staf zal er zijn voor het hoofd van het huis hunner vaderen.

4 En gij zult ze wegleggen in de tent der zamenkomst, vóór de getuigenis, waarheen Ik met ulieden zamenkomen zal.

5 En het zal geschieden, dat de staf des mans, welken Ik zal verkoren hebben, zal bloeijen; en Ik zal stillen de murmureringen van de kinderen Israëls tegen Mij, welke zij tegen ulieden murmureren.

6 Mozes dan sprak tot de kinderen Israëls; en al hunne oversten gaven aan hem éénen staf, voor elken oversten éénen staf, naar het huis hunner vaderen, twaalf staven; Aärons staf was ook onder hunne staven.

7 En Mozes leide deze staven weg, voor het aangezigt des HEEREN, in de tent der getuigenis.

8 Het geschiedde nu des anderen daags, dat Mozes in de tent der getuigenis inging; en ziet, Aärons staf, voor het huis van Levi, bloeide: want hij bragt bloeisel voort, en bloesemde bloesem, en droeg amandelen.

9 Toen bragt Mozes al deze staven uit, van voor het aangezigt des HEEREN, tot al de kinderen Israëls; en zij zagen het, en namen elk zijnen staf.

10 Toen zeide de HEER tot Mozes: Breng den staf van Aäron weder vóór de getuigenis, in bewaring, tot een teeken voor de wederspannige kinderen; alzoo zult gij een einde maken van hunne murmureringen tegen Mij, dat zij niet sterven.

11 En Mozes deed het; gelijk als de HEER hem geboden had, alzoo deed hij.

12 Toen spraken de kinderen Israëls tot Mozes, zeggende: Zie, wij geven den geest, wij vergaan, wij allen vergaan!

13 Al wie eenigzins nadert tot den tabernakel des HEEREN, zal sterven: zullen wij dan den geest gevende verdaan worden?

HOOFDSTUK XVIII.

ZOO zeide de HEER tot Aäron: Gij, en uwe zonen, en het huis uws vaders met u, zult dragen de ongeregtigheid des heiligdoms; en gij, en uwe zonen met u, zult dragen de ongeregtigheid van uw priesterambt.

2 En ook zult gij uwe broederen, den stam van Levi, den stam uws vaders, met u doen naderen, dat zij u bijgevoegd worden, en u dienen; maar gij, en uwe zonen met u, zult zijn voor de tent der getuigenis.

3 En zij zullen uwe wacht waarnemen, en de wacht der gansche tent: doch tot het gereedschap des heiligdoms en het altaar zullen zij niet naderen, opdat zij niet sterven, zoo zij als gijlieden.

4 Maar zij zullen u bijgevoegd worden, en de wacht van de tent der zamenkomst waarnemen, in alle dienst der tent; en een vreemde zal tot u niet naderen.

3 Gijlieden nu zult waarnemen de wacht des heiligdoms, en de wacht des altaars; opdat er geene verbolgenheid meer zij over de kinderen Israëls.

6 Want Ik, zie, Ik heb uwe broederen, de Levieten, uit het midden der kinderen Israëls genomen; zij zijn ulieden eene gave, gegeven den HEERE, om de dienst van de tent der zamenkomst te bedienen.

7 Maar gij, en uwe zonen met u, zult ulieder priesterambt waarnemen in alle zaken des altaars, en in hetgeen van binnen den voorhang is, dat zult gijlieden bedienen; uw priesterambt geve Ik *u* tot eene dienst van een geschenk; en de vreemde, die nadert, zal gedood worden.

8 Voorts sprak de HEER tot Aäron: En Ik, zie, Ik heb u gegeven de wacht mijner hefofferen, met alle heilige dingen van de kinderen Israëls heb Ik ze u gegeven, om der zalving wil, en aan uwe zonen, tot eene eeuwige inzetting.

9 Dit zult gij hebben van de heiligheid der heiligheden, uit het vuur: al hunne offeranden, met al hun spijsoffer, en met al hun zondoffer, en met al hun schuldoffer, dat zij Mij zullen wedergeven; het zal u en uwen zonen eene heiligheid der heiligheden zijn.

10 Aan het allerheiligste zult gij dat eten: al wat mannelijk is zal dat eten, het zal u eene heiligheid zijn.

11 Ook zal dit het uwe zijn: het hefoffer hunner gave, met alle beweegofferen der kinderen Israëls; Ik heb ze aan u gegeven, en aan uwe zonen, en aan uwe dochteren met u, tot eene eeuwige inzetting; al wie in uw huis rein is, zal dat eten.

12 Al het beste van de olie, en al het beste van most, en van koren, hunne eerstelingen, die zij den HEERE zullen geven, u heb Ik ze gegeven.

13 De eerste vruchten van alles, wat in hun land is, die zij den HEERE zullen brengen, zullen uwe zijn; al wie in uw huis rein is, zal dat eten.

14 Al het verbannene in Israël zal het uwe zijn.

15 Al wat de baarmoeder opent, van alle vleesch, dat zij den HEERE zullen brengen, onder de menschen, en onder de beesten, zal het uwe zijn; doch de eerstgeborenen der menschen zult gij ganschelijk lossen; ook zult gij lossen de eerstgeborenen der onreine beesten.

16 Die nu onder dezelve gelost zullen worden, zult gij van ééne maand oud lossen, naar uwe schatting, voor het geld van vijf sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms, die is twintig gera.

17 Maar het eerstgeborene van eene koe, of het eerstgeborene van een schaap, of het eerstgeborene van eene geit, zult gij niet lossen, zij zijn heilig; hun bloed zult gij sprengen op het altaar, en hun vet zult gij aansteken, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE.

18 En hun vleesch zal het uwe zijn; gelijk de beweegborst, en gelijk de regterschouder, zal het 't uwe zijn.

19 Alle hefofferen der heilige dingen, die de kinderen Israëls den HEERE zullen offeren, heb Ik aan u gegeven, en aan uwe zonen, en aan uwe dochteren met u, tot eene eeuwige inzetting; het zal een eeuwig zoutverbond zijn, voor het aangezigt des HEEREN, voor u en voor uw zaad met u.

20 Ook zeide de HEER tot Aäron: Gij zult in hun land niet erven, en gij zult geen deel in het midden van henlieden hebben; Ik ben uw deel en uwe erfenis, in het midden van de kinderen Israëls.

21 En zie, aan de kinderen van Levi heb Ik alle tienden in Israël ter erfenis gegeven, voor hunne dienst, die zij bedienen, de dienst van de tent der zamenkomst.

22 En de kinderen Israëls zullen niet meer naderen tot de tent der zamenkomst, om zonde te dragen *en* te sterven.

23 Maar de Levieten, die zullen bedienen de dienst van de tent der zamenkomst, en die zullen hunne ongeregtigheid dragen; het zal eene eeuwige inzetting zijn voor uwe geslachten; en in het midden van de kinderen Israëls zullen zij geene erfenis erven.

24 Want de tienden der kinderen Israëls, die zij den HEERE tot een hefoffer zullen offeren, heb Ik aan de Levieten tot eene erfenis gegeven; daarom heb Ik tot hen gezegd: Zij zullen in het midden van de kinderen Israëls geene erfenis erven.

25 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

26 Gij zult ook tot de Levieten spreken, en tot hen zeggen: Wanneer gij van de kinderen Israëls de tienden zult ontvangen hebben, die Ik u voor uwe erfenis van henlieden gegeven heb, zoo zult gij daarvan

een hefoffer des HEEREN offeren, de tienden van die tienden;

27 En het zal u gerekend worden tot uw hefoffer, als koren van den dorschvloer, en als de volheid van de perskuip.

28 Alzoo zult gij ook een hefoffer des HEEREN offeren van al uwe tienden, die gij van de kinderen Israëls zult hebben ontvangen; en gij zult daarvan des HEEREN hefoffer geven aan den priester Aäron.

29 Van al uwe gaven zult gij alle hefoffer des HEEREN offeren: van al het beste van die, van zijne heiliging daarvan.

30 Gij zult dan tot hen zeggen: Als gij deszelfs beste daarvan offert, zoo zal het den Levieten toegerekend worden als een inkomen des dorschvloers, en als een inkomen der perskuip.

31 En gij zult dat eten in alle plaatsen, gij en uw huis: want het is ulieden een loon voor uwe dienst in de tent der zamenkomst.

32 Zoo zult gij daarover geene zonde dragen, als gij deszelfs beste daarvan offert; en gij zult de heilige dingen van de kinderen Israëls niet ontheiligen, opdat gij niet sterft.

HOOFDSTUK XIX.

1 WIJDERS sprak de HEER tot Mozes, en tot Aäron, zeggende:

2 Dit is de inzetting van de wet, die de HEER geboden heeft, zeggende: Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij tot u brengen eene roode volkomene vaars, in welke geen gebrek is, op welke geen juk gekomen is.

3 En gij zult die geven aan Eleázar, den priester; en hij zal ze uitbrengen tot buiten het leger, en men zal haar voor zijn aangezigt slagten.

4 En Eleázar, de priester, zal van haar bloed met zijnen vinger nemen, en hij zal van haar bloed regt tegenover de tent der zamenkomst zevenmaal sprengen.

5 Voorts zal men deze vaars voor zijne oogen verbranden: haar vel, en haar vleesch, en haar bloed, met haren mest, zal men verbranden.

6 En de priester zal nemen cederhout, en hijzop, en scharlaken, en werpen ze in het midden van den brand dezer vaars.

7 Dan zal de priester zijne kleederen wasschen, en zijn vleesch met water baden, en daarna in het leger gaan; en de priester zal onrein zijn tot aan den avond.

8 Ook die haar verbrand heeft, zal zijne kleederen met water wasschen, en zijn vleesch met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

9 En een rein man zal de asch dezer vaars verzamelen, en buiten het leger in eene reine plaats wegleggen; en het zal zijn ter bewaring voor de vergadering van de kinderen Israëls, tot het water der afzondering: het is ontzondiging.

10 En die de asch dezer vaars verzameld heeft, zal zijne kleederen wasschen, en onrein zijn tot aan den avond. Dit zal den kinderen Israëls, en den vreemdeling, die in het midden van hen als vreemdeling verkeert, tot eene eeuwige inzetting zijn.

11 Wie eenen dooden, eenig dood ligchaam van een' mensch, aanroert, die zal zeven dagen onrein zijn.

12 Op den derden dag zal hij zich daarmede ontzondigen, zoo zal hij op den zevenden dag rein zijn; maar indien hij zich op den derden dag niet ontzondigt, zoo zal hij op den zevenden dag niet rein zijn.

13 Al wie eenen dooden, het doode ligchaam eens menschen, die gestorven zal zijn, aanroert, en zich niet ontzondigd zal hebben, die verontreinigt den tabernakel des HEEREN; daarom zal die ziele uitgeroeid worden uit Israël, omdat het water der afzondering op hem niet gesprengd is, zal hij onrein zijn; zijne onreinigheid is nog in hem.

14 Dit is de wet, wanneer een mensch zal gestorven zijn in eene tent: al wie in die tent ingaat, en al wie in die tent is, zal zeven dagen onrein zijn.

15 Ook alle open gereedschap, waarop geen deksel gebonden is, dat is onrein.

16 En al wie in het open veld eenen, die met het zwaard verslagen is, of eenen dooden, of het gebeente eens menschen, of een graf zal aangeroerd hebben, zal zeven dagen onrein zijn.

17 Voor eenen onreinen nu zullen zij nemen van het stof des brands der ontzondiging, en daarop levend water doen in een vat.

18 En een rein man zal hijzop nemen, en in dat water doopen, en sprengen het aan die tent, en op al het gereedschap, en aan de zielen, die daar geweest zijn; insgelijks aan dengenen, die een gebeente, of eenen verslagenen, of eenen dooden, of een graf aangeroerd heeft.

19 En de reine zal den onreinen op den

derden dag, en op den zevenden dag besprengen; en op den zevenden dag zal hij hem ontzondigen; en hij zal zijne kleederen wasschen, en *zich* met water baden, en op den avond rein zijn.

20 Wie daarentegen onrein zal zijn, en zich niet zal ontzondigen, die ziele zal uit het midden der gemeente uitgeroeid worden: want hij heeft het heiligdom des HEEREN verontreinigd, het water der afzondering is op hem niet gesprengd, hij is onrein.

21 Dit zal hunlieden zijn tot eene eeuwige inzetting. En die het water der afzondering sprengt, zal zijne kleederen wasschen; ook wie het water der afzondering aanroert, die zal onrein zijn tot aan den avond.

22 Ja al wat die onreine aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn; en de ziele, die *dat* aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.

HOOFDSTUK XX.

ALS de kinderen Israëls, de gansche vergadering, in de woestijn Zin gekomen waren, in de eerste maand, zoo bleef het volk te Kades. En Mirjam stierf aldaar, en zij werd aldaar begraven.

2 En er was geen water voor de vergadering; toen vergaderden zij zich tegen Mozes en tegen Aäron.

3 En het volk twistte met Mozes, en zij spraken, zeggende: Och of wij den geest gegeven hadden, toen onze broeders voor het aangezigt des HEEREN den geest gaven!

4 Waarom toch hebt gijlieden de gemeente des HEEREN in deze woestijn gebragt, dat wij daar sterven zouden, wij en onze beesten?

5 En waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, om ons te brengen in deze kwade plaats? Het is geene plaats van zaad, noch van vijgen, noch van wijnstokken, noch van granaat-appelen; ook is er geen water om te drinken.

6 Toen ging Mozes en Aäron van het aangezigt der gemeente tot de deur van de tent der zamenkomst, en zij vielen op hunne aangezigten; en de heerlijkheid des HEEREN verscheen hun.

7 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

8 Neem dien staf, en verzamel de vergadering, gij en Aäron uw broeder, en spreekt gijlieden tot de steenrots voor hunne oogen, zoo zal zij hun water geven; alzoo zult gij hun water voortbrengen uit de steenrots, en gij zult de vergadering en hare beesten drenken.

9 Toen nam Mozes den staf van voor het aangezigt des HEEREN, gelijk als Hij hem geboden had.

10 En Mozes en Aäron vergaderden de gemeente voor de steenrots, en hij zeide tot hen: Hoort toch, gij wederspannigen! zullen wij water voor ulieden uit deze steenrots hervoorbrengen?

11 Toen hief Mozes zijne hand op, en hij sloeg de steenrots tweemaal met zijnen staf; en er kwam veel waters uit, zoodat de vergadering dronk, en hare beesten.

12 Derhalve zeide de HEER tot Mozes en tot Aäron: Omdat gijlieden Mij niet geloofd hebt, dat gij Mij heiligdet voor de oogen der kinderen van Israël, daarom zult gijlieden deze gemeente niet inbrengen in het land, hetwelk Ik hun gegeven heb.

13 Dit zijn de wateren van Meriba, daar de kinderen Israëls met den HEERE om getwist hebben; en Hij werd aan hen geheiligd.

14 Daarna zond Mozes boden uit Kades tot den koning van Edom, *welke zeiden:* Alzoo zegt uw broeder Israël: Gij weet al de moeite, die ons ontmoet is;

15 Dat onze vaders naar Egypte afgetogen zijn, en wij in Egypte vele dagen gewoond hebben; en dat de Egyptenaars aan ons en onze vaderen kwaad gedaan hebben.

16 Toen riepen wij tot den HEER, en Hij hoorde onze stem, en Hij zond eenen engel, en Hij leidde ons uit Egypte; en ziet, wij zijn te Kades, eene stad aan het uiterste uwer landpale.

17 Laat ons toch door uw land trekken, wij zullen niet trekken door den akker, noch door de wijngaarden, noch zullen het water der putten niet drinken: wij zullen den koninklijken weg gaan, wij zullen niet afwijken ter regter- noch ter linkerhand, totdat wij door uwe landpale zullen getrokken zijn.

18 Doch Edom zeide tot hem: Gij zult door mij niet trekken, opdat ik niet misschien met het zwaard uitga u te gemoet!

19 Toen zeiden de kinderen Israëls tot hem: Wij zullen door den gebaanden weg optrekken, en indien wij van uw water drinken, ik en mijn vee, zoo zal ik deszelfs prijs daarvoor geven; ik zal alleenlijk, zonder iets anders, te voet doortrekken.

20 Doch hij zeide: Gij zult niet doortrek-

ken! En Edom is hem te gemoet uitgetrokken, met een zwaar volk, en met eene sterke hand.

21 Alzoo weigerde Edom Israël toe te laten door zijne landpale te trekken; daarom week Israël van hem af.

22 Toen reisden zij van Kades; en de kinderen Israëls kwamen, de gansche vergadering, aan den berg Hor.

23 De HEER nu sprak tot Mozes, en tot Aäron, aan den berg Hor, aan de pale van het land van Edom, zeggende:

24 Aäron zal tot zijne volken verzameld worden, want hij zal niet komen in het land, hetwelk Ik aan de kinderen Israëls gegeven heb, omdat gijlieden mijnen mond wederspannig geweest zijt bij de wateren van Meriba.

25 Neem Aäron, en Eleázar zijnen zoon, en doe hen opklimmen tot den berg Hor.

26 En trek Aäron zijne kleederen uit, en trek ze Eleázar zijnen zoon aan: want Aäron zal verzameld worden, en daár sterven.

27 Mozes nu deed, gelijk als de HEER geboden had: want zij klommen tot op den berg Hor, voor de oogen der gansche vergadering.

28 En Mozes trok Aäron zijne kleederen uit, en hij trok ze zijnen zoon Eleázar aan; en Aäron stierf aldaar, op de hoogte diens bergs. Toen kwam Mozes en Eleázar van dien berg af.

29 Toen de gansche vergadering zag, dat Aäron overleden was, zoo beweenden zij Aäron dertig dagen, het gansche huis van Israël.

HOOFDSTUK XXI.

ALS de Kanaäniet, de koning van Harad, wonende tegen het zuiden, hoorde, dat Israël door den weg der verspieders kwam, zoo streed hij tegen Israël, en hij voerde eenige gevangenen uit denzelven gevankelijk weg.

2 Toen beloofde Israël den HEERE eene gelofte, en zeide: Indien Gij dit volk geheel in mijne hand geeft, zoo zal ik hunne steden verbannen.

3 De HEER dan verhoorde de stem van Israël, en gaf de Kanaänieten over; en hij verbande hen en hunne steden; en hij noemde den naam dier plaats Horma.

4 Toen reisden zij van den berg Hor, op den weg der Schelfzee, dat zij om het land der Edomieten heentogen; doch de ziele des volks werd verdrietig op dezen weg.

5 En het volk sprak tegen God en tegen Mozes: Waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, opdat wij sterven zouden in deze woestijn? want hier is geen brood, ook geen water, en onze ziele walgt over dit zeer ligte brood.

6 Toen zond de HEER vurige slangen onder het volk, die beten het volk; en er stierf veel volks van Israël.

7 Daarom kwam het volk tot Mozes, en zij zeiden: Wij hebben gezondigd, omdat wij tegen den HEERE en tegen u gesproken hebben: bid den HEER, dat Hij deze slangen van ons wegneme. Toen bad Mozes voor het volk.

8 En de HEER zeide tot Mozes: Maak u eene vurige slang, en stel ze op eene steng; en het zal geschieden, dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zoo zal hij leven.

9 En Mozes maakte eene koperen slang, en stelde ze op eene steng; en het geschiedde, als eene slang iemand beet, zoo zag hij de koperen slang aan, en hij bleef levend.

10 Toen verreisden de kinderen Israëls, en zij legerden zich te Oboth.

11 Daarna reisden zij van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen van Abárim in de woestijn, die tegenover Moab is, tegen den opgang der zon.

12 Van daar reisden zij, en legerden zich bij de beek Zered.

13 Van daar reisden zij, en legerden zich aan deze zijde van de Arnon, welke in de woestijn is, uitgaande uit de landpale der Amorieten: want de Arnon is de landpale van Moab, tusschen Moab en tusschen de Amorieten.

14 (Daarom wordt gezegd in het boek van de oorlogen des HEEREN: Tegen Waheb, in eenen wervelwind, en tegen de beken Arnon,

15 En den afloop der beken, die zich naar de gelegenheid van Ar wendt, en leent aan de landpale van Moab.)

16 En van daar *reisden zij* naar Beër. Dit is de put, van welken de HEER tot Mozes zeide: Verzamel het volk, zoo zal Ik hun water geven.

17 (Toen zong Israël dit lied: Spring op, gij put! zingt daarvan bij beurte!

18 Gij put, dien de vorsten gegraven hebben, dien de edelen des volks gedolven hebben, door den wetgever, met hunne staven.)

En van de woestijn *reisden zij* naar Mattana;
19 En van Mattana tot Naháliël; en van Naháliël tot Bamoth;
20 En van Bamoth tot het dal, dat in het veld van Moab is, aan de hoogte van Pisga, en dat tegen de wildernis ziet.
21 Toen zond Israël boden tot Sihon, den koning der Amorieten, zeggende:
22 Laat mij door uw land trekken. Wij zullen niet afwijken in de akkers, noch in de wijngaarden; wij zullen het water der putten niet drinken; wij zullen op den koninklijken weg gaan, totdat wij uwe landpale doorgetogen zijn.
23 Doch Sihon liet Israël niet toe, door zijne landpale door te trekken; maar Sihon vergaderde al zijn volk, en hij ging uit, Israël te gemoet, naar de woestijn, en hij kwam te Jahza, en streed tegen Israël:
24 Maar Israël sloeg hem met de scherpte des zwaards, en nam zijn land in erfelijke bezitting, van de Arnon af tot de Jabbok toe, tot aan de kinderen Ammons: want de landpale der kinderen Ammons was vast.
25 Alzoo nam Israël al deze steden in; en Israël woonde in al de steden der Amorieten, te Hesbon, en in al hare onderhoorige plaatsen.
26 Want Hesbon was de stad van Sihon, den koning der Amorieten; en hij had gestreden tegen den vorigen koning der Moabieten, en hij had al zijn land uit zijne hand genomen, tot aan de Arnon.
27 Daarom zeggen zij, die spreekwoorden gebruiken: Komt tot Hesbon; men bouwe en bevestige de stad van Sihon!
28 Want er is een vuur uitgegaan uit Hesbon, eene vlam uit de stad van Sihon, zij heeft verteerd Ar der Moabieten, *en* de heeren der hoogten van de Arnon.
29 Wee u, Moab! gij volk Kamoz zijt verloren! hij heeft zijne zonen, die ontliepen, en zijne dochters in de gevangenis geleverd aan Sihon, den koning der Amorieten.
30 En wij hebben hen nedergeveld! Hesbon is verloren tot Dibon toe; en wij hebben hen verwoest tot Nofat toe, welke tot Médeba toe *reikt*.
31 Alzoo woonde Israël in het land van den Amoriet.
32 Daarna zond Mozes om Jáëzer te verspieden; en zij namen hare onderhoorige plaatsen in; en hij dreef de Amorieten, die er waren, uit de bezitting.
33 Toen wendden zij zich en trokken op den weg van Basan; en Og, de koning van Basan, ging uit hun te gemoet, hij en al zijn volk, tot den strijd, in Edréï.
34 De HEER nu zeide tot Mozes: Vrees hem niet, want Ik heb hem in uwe hand gegeven, en al zijn volk, ook zijn land; en gij zult hem doen, gelijk als gij Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde, gedaan hebt.
35 En zij sloegen hem, en zijne zonen, en al zijn volk, alzoo dat hem niemand overbleef; en zij namen zijn land in erfelijke bezitting.

HOOFDSTUK XXII.

DAARNA reisden de kinderen van Israël, en legerden zich in de vlakke velden van Moab, aan deze zijde der Jordaan van Jericho.
2 Toen Balak, de zoon van Zippor, zag al wat Israël aan de Amorieten gedaan had;
3 Zoo vreesde Moab zeer voor het aangezigt dezes volks, want het was veel; en Moab was beangstigd voor het aangezigt van de kinderen Israëls.
4 Derhalve zeide Moab tot de oudsten der Midianieten: Nu zal deze gemeente oplikken al wat rondom ons is, gelijk de os de groente des velds oplikt. Te dier tijd nu was Balak, de zoon van Zippor, koning der Moabieten.
5 Die zond boden aan Bileam, den zoon van Beor, te Pethor, hetwelk aan de rivier is, in het land der kinderen zijns volks, om hem te roepen, zeggende: Zie, er is een volk uit Egypte getogen; zie, het heeft het gezigt des lands bedekt, en het blijft liggen regt tegenover mij.
6 En nu, kom toch, vervloek mij dit volk, want het is magtiger dan ik; misschien zal ik het kunnen slaan, of zal het uit het land verdrijven: want ik weet, dat, wien gij zegent, die zal gezegend zijn, en wien gij vervloekt, die zal vervloekt zijn.
7 Toen gingen de oudsten der Moabieten, en de oudsten der Midianieten, en hadden den *loon der* waarzeggingen in hunne hand; alzoo kwamen zij tot Bileam, en spraken tot hem de woorden van Balak.
8 Hij dan zeide tot hen: Vernacht hier dezen nacht, zoo zal ik ulieden een antwoord wederbrengen, gelijk als de HEER tot mij zal gesproken hebben. Toen bleven de vorsten der Moabieten bij Bileam.

9 En God kwam tot Bileam, en zeide: Wie zijn die mannen, die bij u zijn?
10 Toen zeide Bileam tot God: Balak, de zoon van Zippor, de koning der Moabieten, heeft hen tot mij gezonden, *zeggende:*
11 Zie, er is een volk uit Egypte getogen, en het heeft het gezigt des lands bedekt; kom nu, vervloek het mij; misschien zal ik tegen hetzelve kunnen strijden, of het uitdrijven.
12 Toen zeide God tot Bileam: Gij zult met hen niet trekken; gij zult dat volk niet vloeken, want het is gezegend.
13 Toen stond Bileam des morgens op, en zeide tot de vorsten van Balak: Gaat naar uw land, want de HEER weigert mij toe te laten met ulieden te gaan.
14 Zoo stonden dan de vorsten der Moabieten op, en kwamen tot Balak, en zij zeiden: Bileam heeft geweigerd met ons te gaan.
15 Doch Balak voer nog voort vorsten te zenden, meer en eerlijker, dan die waren;
16 Die tot Bileam kwamen, en hem zeiden: Alzoo zegt Balak, de zoon van Zippor: Laat u toch niet beletten tot mij te komen!
17 Want ik zal u zeer hoog vereeren, en al wat gij tot mij zeggen zult, dat zal ik doen: zoo kom toch, vervloek mij dit volk!
18 Toen antwoordde Bileam, en zeide tot de dienaren van Balak: Wanneer Balak mij zijn huis vol zilver en goud gave, zoo vermogt ik niet het bevel des HEEREN mijns Gods te overtreden, om te doen klein of groot.
19 En nu, blijft gijlieden toch ook hier dezen nacht, opdat ik wete, wat de HEER tot mij verder spreken zal.
20 God nu kwam tot Bileam des nachts, en zeide tot hem: Dewijl die mannen gekomen zijn, om u te roepen, sta op, ga met hen; en nogtans zult gij dat doen, hetwelk Ik tot u spreken zal.
21 Toen stond Bileam des morgens op, en zadelde zijne ezelin, en hij trok heen met de vorsten van Moab.
22 Doch de toorn van God werd ontstoken, omdat hij heentoog; en de Engel des HEEREN stelde zich in den weg, hem tot eene tegenpartij; hij nu reed op zijne ezelin, en twee zijner jongeren waren bij hem.
23 De ezelin nu zag den Engel des HEEREN staande in den weg, met zijn uitgetrokken zwaard in zijne hand; daarom week de ezelin uit den weg, en ging in het veld. Toen sloeg Bileam de ezelin, om dezelve naar den weg te doen wenden.
24 Maar de Engel des HEEREN stond in een pad der wijngaarden, zijnde een muur aan deze, en een muur aan gene zijde.
25 Toen de ezelin den Engel des HEEREN zag, zoo klemde zij zich zelve aan den wand, en klemde Bileams voet aan den wand; daarom voer hij voort haar te slaan.
26 Toen ging de Engel des HEEREN nog verder, en hij stond in eene enge plaats, waar geen weg was om te wijken ter regternoch ter linkerhand.
27 Als de ezelin den Engel des HEEREN zag, zoo leide zij zich neder onder Bileam; en de toorn van Bileam ontstak, en hij sloeg de ezelin met eenen stok.
28 De HEER nu opende den mond der ezelin, die tot Bileam zeide: Wat heb ik u gedaan, dat gij mij nu driemaal geslagen hebt?
29 Toen zeide Bileam tot de ezelin: Omdat gij mij bespot hebt; och of ik een zwaard in mijne hand had! want ik zou u nu dooden.
30 De ezelin nu zeide tot Bileam: Ben ik niet uwe ezelin, op welke gij gereden hebt van toen af, dat gij *mijn heer* geweest zijt, tot op dezen dag? ben ik ooit gewend geweest u alzoo te doen? Hij dan zeide: Neen!
31 Toen ontdekte de HEER de oogen van Bileam, zoodat hij den Engel des HEEREN zag, staande in den weg, en zijn uitgetrokken zwaard in zijne hand; daarom neigde hij het hoofd en boog zich op zijn aangezigt.
32 Toen zeide de Engel des HEEREN tot hem: Waarom hebt gij uwe ezelin nu driemaal geslagen? zie, ik ben uitgegaan *u* tot eene tegenpartij, dewijl deze weg van mij afwijkt.
33 Maar de ezelin heeft mij gezien, en zij is nu driemaal voor mijn aangezigt geweken; indien zij voor mijn aangezigt niet geweken ware, zekerlijk ik zoude u nu ook gedood, en haar bij het leven behouden hebben.
34 Toen zeide Bileam tot den Engel des HEEREN: Ik heb gezondigd, want ik heb niet geweten, dat gij mij te gemoet op dezen weg stondt; en nu, is het kwaad in uwe oogen, ik zal wederkeeren.
35 De Engel des HEEREN nu zeide tot Bileam: Ga heen met deze mannen; maar alleenlijk dat woord, wat ik tot u spreken

zal, dat zult gij spreken. Alzoo toog Bileam met de vorsten van Balak.

36 Als Balak hoorde, dat Bileam kwam, zoo ging hij uit hem te gemoet, tot de stad der Moabieten, welke aan de landpale van de Arnon *ligt*, die aan het uiterste der landpale is.

37 En Balak zeide tot Bileam : Heb ik niet ernstelijk tot u gezonden, om u te roepen? waarom zijt gij niet tot mij gekomen? kan ik u niet te regt vereeren?

38 Toen zeide Bileam tot Balak : Zie, ik ben tot u gekomen; zal ik nu eenigzins iets kunnen spreken? Het woord, hetwelk God in mijnen mond leggen zal, dat zal ik spreken.

39 En Bileam ging met Balak; en zij kwamen te Kirjath-Huzzòth.

40 Toen slagtte Balak runderen en schapen; en hij zond aan Bileam, en aan de vorsten, die bij hem waren.

41 En het geschiedde des morgens, dat Balak Bileam nam, en voerde hem op de hoogten van Baäl, dat hij van daar zag het uiterste des volks.

HOOFDSTUK XXIII.

TOEN zeide Bileam tot Balak : Bouw mij hier zeven altaren en bereid mij hier zeven varren, en zeven rammen.

2 Balak nu deed, gelijk als Bileam gesproken had; en Balak en Bileam offerden eenen var en eenen ram, op elk altaar.

3 Toen zeide Bileam tot Balak : Blijf staan bij uw brandoffer, en ik zal heengaan, misschien zal de HEER mij te gemoet komen; en hetgeen Hij wijzen zal, dat zal ik u bekend maken. Toen ging hij op de hoogte.

4 Als God Bileam ontmoet was, zoo zeide hij tot hem : Zeven altaren heb ik toegerigt, en heb eenen var en eenen ram op elk altaar geofferd.

5 Toen leide de HEER het woord in den mond van Bileam, en zeide : Keer weder tot Balak, en spreek aldus.

6 Als hij nu tot hem wederkeerde, ziet, zoo stond hij bij zijn brandoffer, hij en al de vorsten der Moabieten.

7 Toen hief hij zijne spreuk op, en zeide : Uit Syrië heeft mij Balak, de koning der Moabieten, laten halen, van het gebergte tegen het oosten, *zeggende :* Kom, vervloek mij Jakob! en kom, scheld Israël!

8 Wat zal ik vloeken, dien God niet vloekt? en wat zal ik schelden, waar de HEER niet scheldt?

9 Want van de hoogte der steenrotsen zie ik hem, en van de heuvelen aanschouw ik hem; ziet, dat volk zal alleen wonen, en het zal onder de heidenen niet gerekend worden.

10 Wie zal het stof van Jakob tellen? en het getal, *ja* het vierde deel van Israël? Mijne ziel sterve den dood der opregten, en mijn uiterste zij gelijk het zijne!

11 Toen zeide Balak tot Bileam : Wat hebt gij mij gedaan? Ik heb u genomen, om mijne vijanden te vloeken, maar zie, gij hebt hen doorgaans gezegend!

12 Hij nu antwoordde en zeide : Zal ik dat niet waarnemen te spreken, wat de HEER in mijnen mond gelegd heeft?

13 Toen zeide Balak tot hem : Kom toch met mij aan eene andere plaats, van waar gij hem zult zien; gij zult niet dan zijn einde zien, maar hem niet ganschelijk zien; en vervloek hem mij van dáár!

14 Alzoo nam hij hem mede tot het veld Zofim, op de hoogte van Pisga; en hij bouwde zeven altaren, en hij offerde eenen var en eenen ram op elk altaar.

15 Toen zeide hij tot Balak : Blijf hier staan bij uw brandoffer, en ik zal *Hem* aldaar ontmoeten.

16 Als de HEER Bileam ontmoet was, zoo leide Hij het woord in zijnen mond, en Hij zeide : Keer weder tot Balak, en spreek alzoo.

17 Toen hij tot hem kwam, ziet, zoo stond hij bij zijn brandoffer, en de vorsten der Moabieten bij hem. Balak nu zeide tot hem : Wat heeft de HEER gesproken?

18 Toen hief hij zijne spreuk op, en zeide : Sta op, Balak, en hoor! neig uwe ooren tot mij, gij zoon van Zippor!

19 God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens menschen kind, dat het Hem berouwen zou! zou Hij het zeggen, en niet doen? of spreken, en niet bestendig maken?

20 Zie, ik heb ontvangen te zegenen; dewijl Hij zegent, zoo zal ik het niet keeren.

21 Hij schouwt niet aan de ongeregtigheid in Jakob, ook ziet Hij niet aan de boosheid in Israël. De HEER, zijn God, is met hem, en het geklank des Konings is bij hem.

22 God heeft hen uit Egypte uitgevoerd;

zijne krachten zijn als van eenen eenhoorn.
23 Want er is geene tooverij tegen Jakob, noch waarzeggerij tegen Israël. Te dezer tijd zal van Jakob gezegd worden, en van Israël, wat God gewrocht heeft.
24 Zie, het volk zal opstaan als een oude leeuw, en het zal zich verheffen als een leeuw; het zal zich niet nederleggen, totdat het den roof gegeten, en het bloed der verslagenen gedronken zal hebben!
25 Toen zeide Balak tot Bileam: Gij zult het ganschelijk noch vloeken noch geenszins zegenen.
26 Doch Bileam antwoordde en zeide tot Balak: Heb ik niet tot u gesproken, zeggende: Al wat de HEER spreken zal, dat zal ik doen?
27 Verder zeide Balak tot Bileam: Kom toch, ik zal u aan eene andere plaats mede nemen; misschien zal het regt zijn in de oogen van dien God, dat gij het mij van dáár vervloekt.
28 Toen nam Balak Bileam mede tot de hoogte van Peor, die tegen de woestijn ziet.
29 En Bileam zeide tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren, en bereid mij hier zeven varren en zeven rammen.
30 Balak nu deed, gelijk als Bileam gezegd had; en hij offerde eenen var en eenen ram op elk altaar.

HOOFDSTUK XXIV.

TOEN Bileam zag, dat het goed was in de oogen des HEEREN, dat hij Israël zegende, zoo ging hij ditmaal niet heen, gelijk meermaal, tot de tooverijen, maar hij stelde zijn aangezigt naar de woestijn.
2 Als Bileam zijne oogen ophief, en Israël zag, wonende naar zijne stammen, zoo was de Geest van God op hem.
3 En hij hief zijne spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van Beor, spreekt, en de man, wien de oogen geopend zijn, spreekt!
4 De hoorder der redenen Gods spreekt, die het gezigt des Almagtigen ziet; die verrukt wordt, en wien de oogen ontdekt worden!
5 Hoe goed zijn uwe tenten, Jakob! uwe woningen, Israël!
6 Gelijk de beken breiden zij zich uit, als de hoven aan de rivieren; de HEER heeft ze geplant, als de sandelboomen, als de cederboomen aan het water.
7 Er zal water uit zijne emmeren vloeijen, en zijn zaad zal in vele wateren zijn; en zijn Koning zal boven Agag verheven worden, en zijn koningrijk zal verhoogd worden.
8 God heeft hem uit Egypte uitgevoerd, zijne krachten zijn als van eenen eenhorn; hij zal de heidenen, zijne vijanden, verteren, en hun gebeente breken, en met zijne pijlen doorschieten.
9 Hij heeft zich gekromd, hij heeft zich nedergelegd, gelijk een leeuw, en als een oude leeuw, wie zal hem doen opstaan? zoo wie u zegent, die zij gezegend, en vervloekt zij, wie u vervloekt!
10 Toen ontstak de toorn van Balak tegen Bileam, en hij sloeg zijne handen zamen; en Balak zeide tot Bileam: Ik heb u geroepen, om mijne vijanden te vloeken, maar zie, gij hebt hen nu driemaal gedurig gezegend!
11 En nu, pak u weg naar uwe plaats! Ik had gezegd, dat ik u hoog vereeren zou, maar zie, de HEER heeft die eer van u geweerd!
12 Toen zeide Bileam tot Balak: Heb ik ook niet tot uwe boden, die gij tot mij gezonden hebt, geproken, zeggende:
13 Wanneer mij Balak zijn huis vol zilver en goud gaf, zoo kan ik het bevel des HEEREN niet overtreden, doende goed of kwaad uit mijn *eigen* hart; wat de HEER spreken zal, dat zal ik spreken.
14 En nu, zie, ik ga tot mijn volk: kom, ik zal u raad geven, *en zeggen* wat dit volk uw volk doen zal in de laatste dagen.
15 Toen hief hij zijne spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van Beor, spreekt, en die man, wien de oogen geopend zijn, spreekt!
16 De hoorder der redenen Gods spreekt, en die de wetenschap des Allerhoogsten weet; die het gezigt des Almagtigen ziet, die verrukt wordt, en wien de oogen ontdekt worden.
17 Ik zal hem zien, maar nu niet; ik zal hem aanschouwen, maar niet nabij. Er zal eene ster voortgaan uit Jakob, en er zal een schepter uit Israël opkomen; die zal de palen der Moabieten verslaan, en zal al de kinderen van Seth verstoren.
18 En Edom zal eene erfelijke bezitting zijn; en Seïr zal zijnen vijanden eene erfelijke bezitting zijn; doch Israël zal kracht doen.
19 En er zal *één* uit Jakob heerschen, en

hij zal de overigen uit de steden ombrengen.

20 Toen hij de Amalekieten zag, zoo hief hij zijne spreuk op, en zeide: Amalek is de eersteling der heidenen, maar zijn uiterste is ten verderve!

21 Toen hij de Kenieten zag, zoo hief hij zijne spreuk op, en zeide: Uwe woning is vast, en gij hebt uw nest in eene steenrots gelegd.

22 Evenwel zal Kaïn verteerd worden, totdat u Assur gevankelijk wegvoeren zal.

23 Voorts hief hij zijne spreuk op, en zeide: Och! wie zal leven, als God dit doen zal!

24 En de schepen van den oever der Chitteërs, die zullen Assur plagen, zij zullen ook Heber plagen; en hij zal ook ten verderve zijn.

25 Toen stond Bileam op, en ging heen, en keerde weder tot zijne plaats. Balak ging ook zijnen weg.

HOOFDSTUK XXV.

EN Israël verbleef te Sittim, en het volk begon te hoereren met de dochteren der Moabieten.

2 En zij noodigden het volk tot de slagtofferen harer goden; en het volk at, en boog zich voor hare goden.

3 Als nu Israël zich koppelde aan Baäl-Peor, ontstak de toorn des HEEREN tegen Israël.

4 En de HEER zeide tot Mozes: Neem al de hoofden des volks, en hang ze den HEERE tegen de zon, zoo zal de hittigheid van des HEEREN toorn gekeerd worden van Israël.

5 Toen zeide Mozes tot de regters van Israël: Een ieder doode zijne mannen, die zich aan Baäl-Peor gekoppeld hebben!

6 En ziet, een man uit de kinderen Israëls kwam, en bragt eene Midianietin tot zijne broederen voor de oogen van Mozes, en voor de oogen van de gansche vergadering der kinderen Israëls, toen zij weenden voor de deur van de tent der zamenkomst.

7 Toen Pinehas, de zoon van Eleázar, den zoon van Aäron, den priester, *dat* zag, zoo stond hij op uit het midden der vergadering, en nam eene spies in zijne hand;

8 En hij ging den israëlietischen man na in den hoerenwinkel, en doorstak hen beiden, den israëlietischen man en de vrouw, door hunnen buik. Toen werd de plaag van over de kinderen Israëls opgehouden.

9 Degenen nu, die aan de plaag stierven, waren vier en twintig duizend.

10 Toen sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

11 Pinehas, de zoon van Eleázar, den zoon van Aäron, den priester, heeft mijne grimmigheid van over de kinderen Israëls afgewend, dewijl hij mijnen ijver geijverd heeft in het midden derzelve, zoodat ik de kinderen Israëls in mijnen ijver niet vernield heb.

12 Daarom spreek: Zie, Ik geef hem mijn verbond des vredes.

13 En hij zal hebben, en zijn zaad na hem, het verbond des eeuwigen priesterdoms, daarom dat hij voor zijnen God geijverd, en verzoening gedaan heeft voor de kinderen Israëls.

14 De naam nu des verslagenen israëlietischen mans, die verslagen was met de Midianietin, was Zimri, de zoon van Salu, een overste van een vaderlijk huis der Simeonieten.

15 En de naam der verslagene midianietische vrouw was Kozbi, eene dochter van Zur, die een hoofd was der volken van een vaderlijk huis onder de Midianieten.

16 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

17 Handel vijandelijk met de Midianieten, en versla hen:

18 Want zij hebben vijandelijk tegen ulieden gehandeld door hunne listen, die zij listig tegen u bedacht hebben in de zaak van Peor, en in de zaak van Kozbi, de dochter van den oversten der Midianieten, hunne zuster, die verslagen is, ten dage der plaag, om de zaak van Peor.

HOOFDSTUK XXVI.

HET geschiedde nu na die plaag, dat de HEER sprak tot Mozes, en tot Eleázar, den zoon van Aäron, den priester, zeggende:

2 Neemt de som van de geheele vergadering der kinderen Israëls op, van twintig jaren oud en daarboven, naar het huis hunner vaderen, al wie ten heire in Israël uittrekt.

3 Mozes dan en Eleázar, de priester, spraken hen aan, in de vlakke velden van Moab, aan de Jordaan van Jericho, zeggende:

4 *Dat men opneme* van twintig jaren oud en daarboven; gelijk als de HEER Mozes geboden had, en den kinderen Israëls, die uit Egypteland uitgetogen waren.

5 Ruben was de eerstgeborene van Israël. De zonen van Ruben waren: Hanoch, *van welken* was het geslacht der Hanochieten; van Pallu het geslacht der Palluïeten;
6 Van Hezron het geslacht der Hezronieten; van Karmi het geslacht der Karmieten.
7 Dit zijn de geslachten der Rubenieten; en hunne getelden waren drie en veertig duizend zeven honderd en dertig.
8 En de zonen van Pallu waren Eliab.
9 En de zonen van Eliab waren Nemuël, en Dathan, en Abiram: deze Dathan en Abiram waren de geroepenen der vergadering, die gekijf maakten tegen Mozes en tegen Aäron, in de vergadering van Korach, als zij gekijf tegen den HEERE maakten;
10 En de aarde haren mond opendeed, en verslond hen met Korach, als die vergadering stierf, toen het vuur twee honderd en vijftig mannen verteerde, en werden tot een teeken.
11 Maar de kinderen van Korach stierven niet.
12 De zonen van Simeon, naar hunne geslachten: van Nemuël het geslacht der Nemuëlieten; van Jamin het geslacht der Jaminieten; van Jachin het geslacht der Jachinieten;
13 Van Zerah het geslacht der Zerahieten; van Saul het geslacht der Saulieten.
14 Dat zijn de geslachten der Simeonieten: twee en twintig duizend en twee honderd.
15 De zonen van Gad, naar hunne geslachten: van Zefon het geslacht der Zefonieten; van Haggi het geslacht der Haggieten; van Suni het geslacht der Sunieten;
16 Van Ozni het geslacht der Oznieten; van Heri het geslacht der Herieten;
17 Van Arod het geslacht der Arodieten; van Aréli het geslacht der Arélieten.
18 Dat zijn de geslachten der zonen van Gad, naar hunne getelden: veertig duizend en vijf honderd.
19 De zonen van Juda waren Er en Onan; maar Er en Onan stierven in het land Kanaän.
20 Alzoo waren de zonen van Juda naar hunne geslachten: van Sela het geslacht der Selanieten; van Perez het geslacht der Perezieten; van Zerah het geslacht der Zerahieten.
21 En de zonen van Perez waren: van Hezron het geslacht der Hezronieten; van Hamul het geslacht der Hamulieten.
22 Dat zijn de geslachten van Juda, naar hunne getelden: zes en zeventig duizend en vijf honderd.
23 De zonen van Issaschar, naar hunne geslachten, waren: *van* Tola het geslacht der Tolaïeten; van Puva het geslacht der Punieten;
24 Van Jasub het geslacht der Jasubieten; van Simron het geslacht der Simronieten.
25 Dat zijn de geslachten van Issaschar, naar hunne getelden: vier en zestig duizend en drie honderd.
26 De zonen van Zebulon, naar hunne geslachten, waren: van Sered het geslacht der Seredieten; van Elon het geslacht der Elonieten; van Jahleël het geslacht der Jahleëlieten.
27 Dat zijn de geslachten der Zebulonieten, naar hunne getelden: zestig duizend en vijf honderd.
28 De zonen van Jozef, naar hunne geslachten, waren Manasse en Efraïm.
29 De zonen van Manasse waren: van Machir het geslacht der Machirieten; Machir nu gewon Gilead; van Gilead was het geslacht der Gileadieten.
30 Dit zijn de zonen van Gilead: *van* Jezer het geslacht der Jezerieten; van Helek het geslacht der Helekieten;
31 En *van* Asriël het geslacht der Asriëlieten; en *van* Sechem het geslacht der Sechemieten;
32 En *van* Semida het geslacht der Semidaïeten; en *van* Hefer het geslacht der Heferieten.
33 Doch Zelófead, de zoon van Hefer, had geene zonen, maar dochters; en de namen der dochteren van Zelófead waren: Machla en Noa, Hogla, Milka en Tirza.
34 Dat zijn de geslachten van Manasse; en hunne getelden waren twee en vijftig duizend en zeven honderd.
35 Dit zijn de zonen van Efraïm, naar hunne geslachten: van Sutélah het geslacht der Sutélahieten; van Becher het geslacht der Becherieten; van Tahan het geslacht der Tahanieten.
36 En dit zijn de zonen van Sutélah: van Eran het geslacht der Eranieten.
37 Dat zijn de geslachten der zonen van Efraïm, naar hunne getelden: twee en dertig duizend en vijf honderd. Dat zijn de zonen van Jozef naar hunne geslachten.
38 De zonen van Benjamin, naar hunne geslachten: van Bela het geslacht der Belaïeten; van Asbel het geslacht der Asbelieten;

van Ahíram het geslacht der Ahíramieten;
39 Van Sefúfam het geslacht der Sufamieten; van Hufam het geslacht der Hefamieten.
40 En de zonen van Bela waren Ard en Naäman: *van Ard* het geslacht der Ardieten; van Naäman het geslacht der Naämieten.
41 Dat zijn de zonen van Benjamin, naar hunne geslachten; en hunne getelden waren vijf en veertig duizend en zes honderd.
42 Dit zijn de zonen van Dan, naar hunne geslachten: van Suham het geslacht der Suhamieten: dat zijn de geslachten van Dan, naar hunne geslachten.
43 Al de geslachten der Suhamieten, naar hunne getelden, waren vier en zestig duizend en vier honderd.
44 De zonen van Aser, naar hunne geslachten, waren: van Imna het geslacht der Imnaïeten; van Isvi het geslacht der Isvieten; van Beria het geslacht der Beriïeten.
45 Van de zonen van Beria waren: van Heber het geslacht der Hebericten; van Malchiël het geslacht der Malchiëlieten.
46 En de naam der dochter van Aser was Serah.
47 Dat zijn de geslachten der zonen van Aser, naar hunne getelden: drie en vijftig duizend en vier honderd.
48 De zonen van Nafthali, naar hunne geslachten: van Jáhzeël het geslacht der Jáhzeëlieten; van Guni het geslacht der Gunieten;
49 Van Jezer het geslacht der Jezerieten; van Sillem het geslacht der Sillemieten.
50 Dat zijn de geslachten van Nafthali, naar hunne geslachten; en hunne getelden waren vijf en veertig duizend en vier honderd.
51 Dat zijn de getelden van de zonen Israëls: zes honderd één duizend, zeven honderd en dertig.
52 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:
53 Aan dezen zal het land uitgedeeld worden ter erfenis, naar het getal der namen.
54 Aan degenen, die veel zijn, zult gij hunne erfenis meerder maken, en aan hen, die weinig zijn, zult gij hunne erfenis minder maken; aan een iegelijk zal, naar zijne getelden, zijne erfenis gegeven worden.
55 Het land nogtans zal door het lot gedeeld worden; naar de namen der stammen hunner vaderen zullen zij erven.
56 Naar het lot zal elks erfenis gedeeld worden, tusschen de velen en de weinigen.
57 Dit zijn nu de getelden van Levi, naar hunne geslachten: van Gerson het geslacht der Gersonieten; van Kehath het geslacht der Kehathieten; van Merári het geslacht der Merárieten.
58 Dit zijn de geslachten van Levi: het geslacht der Libnieten, het geslacht der Hebronieten, het geslacht der Machlieten, het geslacht der Musieten, het geslacht der Korachieten. En Kehath gewon Amram.
59 En de naam der huisvrouw van Amram was Jochébed, de dochter van Levi, welke *de huisvrouw* van Levi baarde in Egypte; en deze baarde aan Amram, Aäron en Mozes, en Mirjam, hunne zuster.
60 En aan Aäron werden geboren Nadab en Abihu, Eleázar en Ithamar.
61 Nadab nu en Abihu waren gestorven, toen zij vreemd vuur bragten voor het aangezigt des HEEREN.
62 En hunne getelden waren drie en twintig duizend, al wat mannelijk is, van één maand oud en daarboven: want dezen werden niet geteld onder de kinderen Israëls, omdat hun geene erfenis gegeven werd onder de kinderen Israëls.
63 Dat zijn de getelden van Mozes en Eleázar, den priester, die de kinderen Israëls telden in de vlakke velden van Moab, aan de Jordaan van Jericho.
64 En onder dezen was niemand uit de getelden van Mozes en Aäron, den priester, als zij de kinderen Israëls telden in de woestijn van Sinaï.
65 Want de HEER had van die gezegd, dat zij in de woestijn gewisselijk zouden sterven; en er was niemand van hen overgebleven, dan Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.

HOOFDSTUK XXVII.

TOEN naderden de dochteren van Zelófead, den zoon van Hefer, den zoon van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, onder de geslachten van Manasse, den zoon van Jozef; en dit zijn de namen zijner dochteren, Machla, Noa en Hogla, en Milka, en Tirza.
2 En zij stonden voor het aangezigt van Mozes, en voor het aangezigt van Eleázar, den priester, en voor het aangezigt van de oversten, en van de gansche vergadering,

aan de deur van de tent der zamenkomst, zeggende:

5 Onze vader is gestorven in de woestijn, en hij is niet geweest in het midden van de vergadering dergenen, die zich tegen den HEERE vergaderd hebben, in de vergadering van Korach; maar hij is in zijne zonde gestorven, en had geene zonen.

4 Waarom zou de naam onzes vaders uit het midden van zijn geslacht weggenomen worden, omdat hij geenen zoon heeft? geef ons eene bezitting in het midden der broederen van onzen vader.

5 En Mozes bragt hare regtzaak voor het aangezigt des HEEREN.

6 En de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

7 De dochteren van Zeláfead spreken regt: gij zult haar ganschelijk geven de bezitting eener erfenis, in het midden van de broederen haars vaders; en gij zult de erfenis haars vaders op haar doen komen.

8 En tot de kinderen Israëls zult gij spreken, zeggende: Wanneer iemand sterft, en geenen zoon heeft, zoo zult gij zijne erfenis op zijne dochter doen komen.

9 En indien hij geene dochter heeft, zoo zult gij zijne erfenis aan zijne broederen geven.

10 Indien hij nu geene broederen heeft, zoo zult gij zijne erfenis aan de broederen zijns vaders geven.

11 Indien ook zijn vader geene broeders heeft, zoo zult gij zijne erfenis geven aan zijnen naastbestaanden, die hem de naaste van zijn geslacht is, dat hij het erfelijk bezitte. Dit zal den kinderen Israëls tot eene inzetting des regts zijn, gelijk als de HEER Mozes geboden heeft.

12 Daarna zeide de HEER tot Mozes: Klim op dezen berg Abárim, en zie dat land, hetwelk Ik den kinderen Israëls gegeven heb.

13 Wanneer gij dat gezien zult hebben, dan zult gij tot uwe volken verzameld worden, gij ook, gelijk als uw broeder Aäron verzameld geworden is.

14 Naardien gijlieden mijnen mond wederspannig zijt geweest in de woestijn Zin, in de twisting der vergadering, om Mij aan de wateren voor hunne oogen te heiligen. Dat zijn de wateren van Meriba, van Kades, in de woestijn Zin.

15 Toen sprak Mozes tot den HEERE, zeggende:

16 Dat de HEER, de God der geesten van alle vleesch, eenen man stelle over deze vergadering.

17 Die voor hun aangezigt uitga, en die voor hun aangezigt inga, en die hen uitleide, en die hen inleide; opdat de vergadering des HEEREN niet zij als schapen, die geenen herder hebben.

18 Toen zeide de HEER tot Mozes: Neem tot u Jozua, den zoon van Nun, een' man, in wien de Geest is; en leg uwe hand op hem;

19 En stel hem voor het aangezigt van Eleázar, den priester, en voor het aangezigt der gansche vergadering; en geef hem bevel voor hunne oogen;

20 En leg op hem van uwe heerlijkheid, opdat zij hooren, *te weten* de gansche vergadering der kinderen Israëls.

21 En hij zal voor het aangezigt van Eleázar, den priester, staan, die voor hem raad vragen zal, naar de wijze van Urim, voor het aangezigt des HEEREN: naar zijnen mond zullen zij uitgaan, en naar zijnen mond zullen zij ingaan, hij, en al de kinderen Israëls met hem, en de gansche vergadering.

22 En Mozes deed, gelijk als de HEER hem geboden had: want hij nam Jozua, en stelde hem voor het aangezigt van Eleázar, den priester, en voor het aangezigt der gansche vergadering;

23 En hij leide zijne handen op hem, en gaf hem bevel; gelijk als de HEER door de dienst van Mozes gesproken had.

HOOFDSTUK XXVIII.

VERDER sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

2 Gebied den kinderen Israëls, en zeg tot hen: Mijne offerande, mijne spijze voor mijne vuurofferen, mijnen liefelijken reuk, zult gij waarnemen, om Mij te offeren op zijnen gezetten tijd.

3 En gij zult tot hen zeggen: Dit is het vuuroffer, hetwelk gij den HEERE offeren zult: twee volkomene éénjarige lammeren des daags, tot een gedurig brandoffer.

4 Het ééne lam zult gij bereiden des morgens; en het andere lam zult gij bereiden tusschen de twee avonden.

5 En een tiende deel eener efa meelbloem ten spijsoffer, gemengd met het vierendeel van een hin van gestooten olie.

6 Het is het gedurig brandoffer, hetwelk op den berg Sinaï ingesteld was tot een'

liefelijken reuk, een vuuroffer den HEERE.

7 En zijn drankoffer zal zijn het vierendeel van een hin, voor het ééne lam; in het heiligdom zult gij het drankoffer des sterken dranks den HEERE offeren.

8 En het andere lam zult gij bereiden tusschen de twee avonden; gelijk het spijsoffer des morgens, en gelijk zijn drankoffer zult gij het bereiden, ten vuuroffer des liefelijken reuks den HEERE.

9 Maar op den sabbatdag twee volkomene éénjarige lammeren, en twee tienden meelbloem, ten spijsoffer, met olie gemengd, mitsgaders zijn drankoffer.

10 Het is het brandoffer des sabbats op elken sabbat, boven het gedurig brandoffer, en zijn drankoffer.

11 En in de beginselen uwer maanden zult gij een brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, en éénen ram, zeven volkomene éénjarige lammeren;

12 En drie tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot den éénen var; en twee tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot den éénen ram;

13 En tot elk een tiende deel meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot het ééne lam: het is een brandoffer tot een' liefelijken reuk, een vuuroffer den HEERE.

14 En hunne drankofferen zullen zijn de helft van een hin tot een' var, en een derde deel van een hin tot een' ram, en een vierendeel van een hin van wijn tot een lam: dat is het brandoffer der nieuwe maan in elke maand, naar de maanden des jaars.

15 Daartoe zal één geitenbok ten zondoffer den HEERE, boven het gedurig brandoffer, bereid worden, met zijn drankoffer.

16 En in de eerste maand, op den veertienden dag der maand, is het pascha den HEERE.

17 En op den vijftienden dag derzelve maand is het feest; zeven dagen zullen ongezuurde *brooden* gegeten worden.

18 Op den eersten dag zal eene heilige zamenroeping zijn: geen dienstwerk zult gijlieden doen;

19 Maar gij zult een vuuroffer ten brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, en éénen ram, daartoe zeven éénjarige lammeren: volkomen zullen zij u zijn.

20 En hun spijsoffer zal zijn meelbloem met olie gemengd; drie tienden tot een' var, en twee tienden tot een' ram zult gij bereiden.

21 Tot elk zult gij een tiende deel bereiden tot een lam, tot die zeven lammeren toe.

22 Daarna éénen bok ten zondoffer, om over ulieden verzoening te doen.

23 Behalve het morgen-brandoffer, hetwelk tot een gedurig brandoffer is, zult gij deze dingen bereiden.

24 Achtervolgens deze dingen zult gij des daags, zeven dagen lang, de spijze des vuuroffers bereiden tot een' liefelijken reuk den HEERE; boven dat gedurig brandoffer zal het bereid worden, met zijn drankoffer.

25 En op den zevenden dag zult gij eene heilige zamenroeping hebben: geen dienstwerk zult gij doen.

26 Insgelijks op den dag der eerstelingen, als gij een nieuw spijsoffer den HEERE zult offeren naar uwe weken, zult gij eene heilige zamenroeping hebben: geen dienstwerk zult gij doen.

27 Dan zult gij den HEERE een brandoffer ten liefelijken reuk offeren: twee jonge varren, éénen ram, zeven éénjarige lammeren;

28 En hun spijsoffer van meelbloem met olie gemengd: drie tienden tot éénen var, twee tienden tot éénen ram;

29 Tot elk één tiende tot een lam, tot die zeven lammeren toe;

30 Éénen geitenbok, om voor u verzoening te doen.

31 Behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, zult gij ze bereiden: zij zullen u volkomen zijn met hunne drankofferen.

HOOFDSTUK XXIX.

DESGELIJKS in de zevende maand, op den eersten der maand, zult gij eene heilige zamenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen: het zal u een dag des geklanks zijn.

2 Dan zult gij een brandoffer, ten liefelijken reuk, den HEERE bereiden: een' jongen var, een' ram, zeven volkomene éénjarige lammeren;

3 En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot den var, twee tienden tot den ram,

4 En één tiende tot een lam, tot die zeven lammeren toe;

5 En éénen geitenbok ten zondoffer, om over ulieden verzoening te doen;

6 Behalve het brandoffer der maand, en zijn spijsoffer, en het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, met hunne drankofferen, naar

hunne wijze, ten liefelijken reuk, ten vuuroffer den HEERE.

7 En op den tienden dezer zevende maand zult gij eene heilige zamenroeping hebben, en gij zult uwe zielen verootmoedigen: geen werk zult gij doen;

8 Maar gij zult brandoffer, ten liefelijken reuk den HEERE offeren: éénen jongen var, éénen ram, zeven éénjarige lammeren: volkomen zullen zij u zijn;

9 En hun spijsoffer van meelbloem met olie gemengd: drie tienden tot den var, twee tienden tot den éénen ram;

10 Tot elk één tiende tot een lam, tot die zeven lammeren toe;

11 Éénen geitenbok ten zondoffer; behalve het zondoffer der verzoeningen, en het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, met hunne drankofferen.

12 Insgelijks op den vijftienden dag dezer zevende maand, zult gij eene heilige zamenroeping hebben: geen dienstwerk zult gij doen; maar zeven dagen zult gij den HEERE een feest vieren.

13 En gij zult een brandoffer, ten vuuroffer offeren, ten liefelijken reuk den HEERE: dertien jonge varren, twee rammen, veertien éénjarige lammeren: zij zullen volkomen zijn;

14 En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot éénen var, tot die dertien varren toe; twee tienden tot éénen ram, onder die twee rammen;

15 En tot elk één tiende tot een lam, tot die veertien lammeren toe;

16 En éénen geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

17 Daarna op den tweeden dag: twaalf jonge varren, twee rammen, veertien volkomene éénjarige lammeren;

18 En hun spijsoffer, en hunne drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;

19 En éénen geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, met hunne drankofferen.

20 En op den derden dag: elf varren, twee rammen, veertien volkomene éénjarige lammeren;

21 En hunne spijsofferen, en hunne drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;

22 En éénen bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

23 Verder op den vierden dag: tien varren, twee rammen, veertien volkomene éénjarige lammeren;

24 Hun spijsoffer, en hunne drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;

25 En éénen geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

26 En op den vijfden dag: negen varren, twee rammen, en veertien volkomene éénjarige lammeren;

27 En hun spijsoffer, en hunne drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;

28 En éénen bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

29 Daarna op den zesden dag: acht varren, twee rammen, veertien volkomene éénjarige lammeren;

30 En hun spijsoffer, en hunne drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;

31 En éénen bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijne drankofferen.

32 En op den zevenden dag: zeven varren, twee rammen, veertien volkomene éénjarige lammeren;

33 En hun spijsoffer, en hunne drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar hunne wijze;

34 En éénen bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

35 Op den achtsten dag zult gij een' verbodsdag hebben: geen dienstwerk zult gij doen.

36 En gij zult een brandoffer ten vuuroffer offeren, *ten* liefelijken reuk den HEERE: éénen var, éénen ram, zeven volkomene éénjarige lammeren;

37 Hun spijsoffer, en hunne drankofferen tot den var, tot den ram, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;

38 En éénen bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

39 Deze dingen zult gij den HEERE doen op uwe gezette hoogtijden; behalve uwe geloften, en uwe vrijwillige offeren, met uwe brandofferen, en met uwe spijsofferen, en

met uwe drankofferen, en met uwe dankofferen.

40 En Mozes sprak tot de kinderen Israëls, naar al wat de HEER Mozes geboden had.

HOOFDSTUK XXX.

EN Mozes sprak tot de hoofden der stammen van de kinderen Israëls, zeggende: Dit is de zaak, die de HEER geboden heeft:

2 Wanneer een man den HEERE eene gelofte zal beloofd, of eenen eed zal gezworen hebben, zijne ziele met eene verbindtenis verbindende, zijn woord zal hij niet ontheiligen: naar alles, wat uit zijn mond gegaan is, zal hij doen.

3 Maar als eene vrouw den HEERE eene gelofte zal beloofd hebben, en zich met eene verbindtenis in het huis haars vaders in hare jongheid zal verbonden hebben;

4 En haar vader hare gelofte, en hare verbindtenis, waarmede zij hare ziele verbonden heeft, zal hooren, en haar vader tegen haar zal stilzwijgen, zoo zullen al hare geloften bestaan, en alle verbindtenis, waarmede zij hare ziele verbonden heeft, zal bestaan.

5 Maar indien haar vader dat zal breken, ten dage als hij het hoort, al hare geloften, en hare verbindtenissen, waarmede zij hare ziele verbonden heeft, zullen niet bestaan; maar de HEER zal het haar vergeven, want haar vader heeft ze haar doen breken.

6 Doch indien zij immers eenen man heeft, en hare geloften op haar zijn, of de uitspraak harer lippen, waarmede zij hare ziele verbonden heeft;

7 En haar man *dat* zal hooren, en ten dage als hij het hoort, tegen haar zal stilzwijgen, zoo zullen hare geloften bestaan, en hare verbindtenissen, waarmede zij hare ziele verbonden heeft, zullen bestaan.

8 Maar indien haar man ten dage, als hij het hoorde, dat zal breken, en hare gelofte, die op haar was, zal te niet maken, mitsgaders de uitspraak harer lippen, waarmede zij hare ziele verbonden heeft, zoo zal het de HEER haar vergeven.

9 Aangaande de gelofte eener weduwe, of eener verstootene: alles, waarmede zij hare ziele verbonden heeft, zal over haar bestaan.

10 Maar indien zij ten huize haars mans gelofte gedaan heeft, of met eenen eed door verbindtenis hare ziele verbonden heeft;

11 En haar man *dat* gehoord, en tegen haar stil zal gezwegen hebben, dat niet brekende; zoo zullen al hare geloften bestaan, mitsgaders alle verbindtenis, waarmede zij hare ziele verbonden heeft, zal bestaan.

12 Maar indien haar man die dingen ganschelijk te niet maakt, ten dage als hij het hoort, niets van al wat uit hare lippen gegaan is, van hare gelofte, en van de verbindtenis harer ziele, zal bestaan; haar man heeft ze te niet gemaakt, en de HEER zal het haar vergeven.

13 Alle gelofte, en allen eed der verbindtenis, om de ziele te verootmoedigen, die zal haar man bevestigen, of die zal haar man te niet maken.

14 Maar zoo haar man tegen haar van dag tot dag ganschelijk stilzwijgt, zoo bevestigt hij al hare geloften, of al hare verbindtenissen, dewelke op haar zijn; hij heeft ze bevestigd, omdat hij tegen haar stilgezwegen heeft, ten dage als hij het hoorde.

15 Doch zoo hij ze ganschelijk te niet maken zal, nadat hij het gehoord zal hebben, zoo zal hij hare ongeregtigheid dragen.

16 Dat zijn de inzettingen, die de HEER Mozes geboden heeft, tusschen een' man en zijne huisvrouw, tusschen een' vader en zijne dochter, zijnde in hare jongheid, ten huize haars vaders.

HOOFDSTUK XXXI.

EN de HEER sprak tot Mozes, zeggende:

2 Neem de wraak der kinderen Israëls van de Midianieten; daarna zult gij verzameld worden tot uwe volken.

3 Mozes dan sprak tot het volk, zeggende: Dat zich mannen uit u ten strijde toerusten, en dat zij tegen de Midianieten zijn, om de wraak des HEEREN te doen aan de Midianieten.

4 Van elken stam onder alle stammen Israëls, zult gij één duizend ten strijde zenden.

5 Alzoo werden geleverd uit de duizenden van Israël, duizend van elken stam, twaalf duizend toegerusten ten strijde.

6 En Mozes zond hen ten strijde, duizend van elken stam, hen en Pinehas, den zoon van Eleázar, den priester, ten strijde, met de heilige vaten, en de trompetten des geklanks in zijne hand.

7 En zij streden tegen de Midianieten, gelijk als de HEER Mozes geboden had, en zij doodden al wat mannelijk was.

8 Daartoe doodden zij boven hunne verslagenen, de koningen der Midianieten, Evi, en Rekem, en Zur, en Hur, en Reba,

vijf koningen der Midianieten; ook doodden zij met het zwaard Bileam, den zoon van Beor.

9 Maar de kinderen Israëls namen de vrouwen der Midianieten, en hunne kinderkens gevangen; zij roofden ook al hunne beesten, en al hun vee, en al hun vermogen.

10 Voorts al hunne steden met hunne woonplaatsen, en al hunne burgen verbrandden zij met vuur.

11 En zij namen al den roof, en al den buit, van menschen en van beesten.

12 Daarna bragten zij de gevangenen, en den buit, en den roof, tot Mozes en tot Eleázar, den priester, en tot de vergadering der kinderen Israëls, in het leger, in de vlakke velden van Moab, dewelke zijn aan de Jordaan van Jericho.

13 Maar Mozes en Eleázar, de priester, en alle oversten der vergadering, gingen uit hun te gemoet, tot buiten voor het leger.

14 En Mozes werd grootelijks vertoornd tegen de bevelhebbers des heirs, de hoofdlieden der duizenden, en de hoofdlieden der honderden, die uit den strijd van dien oorlog kwamen.

15 En Mozes zeide tot hen: Hebt gij dan alle vrouwen laten leven?

16 Ziet, dezen waren, door den raad van Bileam, den kinderen Israëls, om oorzake der overtreding tegen den HEERE te geven, in de zaak van Peor; waardoor die plaag werd onder de vergadering des HEEREN.

17 Nu dan, doodt al wat mannelijk is onder de kinderkens; en doodt alle vrouw, die door bijligging des mans eenen man bekend heeft.

18 Doch al de kinderen van vrouwelijk geslacht, die de bijligging des mans niet bekend hebben, laat voor ulieden leven.

19 En gijlieden legert u buiten het leger zeven dagen; een ieder, die eenen mensch gedood, en een ieder, die eenen verslagenen zult aangeroerd hebben, zult u op den derden dag en op den zevenden dag ontzondigen, gij en uwe gevangenen.

20 Ook zult gij alle kleeding, en alle gereedschap van vellen, en alle geiten*haren* werk, en alle gereedschap van hout, ontzondigen.

21 En Eleázar, de priester, zeide tot de krijgslieden, die tot dien strijd getogen waren: Dit is de inzetting der wet, die de HEER Mozes geboden heeft.

22 Alleen het goud en het zilver, het koper, het ijzer, het tin en het lood;

23 Alle ding, dat het vuur lijdt, zult gij door het vuur laten doorgaan, dat het rein worde: evenwel zal het door het water der afzondering ontzondigd worden; maar al wat het vuur niet lijdt, zult gij door het water laten doorgaan.

24 Gij zult ook uwe kleederen op den zevenden dag wasschen, dat gij rein wordt; en daarna zult gij in het leger komen.

25 Verder sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

26 Neem op de som van den buit der gevangenen, van menschen en van beesten; gij en Eleázar, de priester, en de hoofden van de vaderen der vergadering.

27 En deel den buit in twee helften, tusschen degenen, die den strijd aangegrepen hebben, die tot den krijg uitgegaan zijn, en tusschen de gansche vergadering.

28 Daarna zult gij eene schatting voor den HEERE heffen, van de oorlogsmannen, die tot dezen krijg uitgetogen zijn, van vijf honderd één ziel, uit de menschen, en uit de runderen, en uit de ezelen, en uit de schapen.

29 Van hunne helft zult gij het nemen, en den priester Eleázar geven tot eene heffing des HEEREN.

30 Maar van de helft der kinderen Israëls zult gij één gevangenen van vijftig nemen, uit de menschen, uit de runderen, uit de ezelen, en uit de schapen, uit al de beesten; en gij zult ze aan de Levieten geven, die de wacht van den tabernakel des HEEREN waarnemen.

31 En Mozes en Eleázar, de priester, deden, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

32 De buit nu, het overschot van den roof, dat het krijgsvolk geroofd had, was zes honderd vijf en zeventig duizend schapen;

33 En twee en zeventig duizend runderen;

34 En één en zestig duizend ezelen;

35 En der menschen zielen, uit de vrouwen, die geene bijligging des mans bekend hadden, alle zielen waren twee en dertig duizend.

36 En de helft, *te weten* het deel dergenen, die tot dezen krijg uitgetogen waren, was in getal drie honderd zeven en dertig duizend en vijf honderd schapen.

37 En de schatting voor den HEERE van schapen was zes honderd vijf en zeventig.

38 En de runderen waren zes en dertig duizend; en hunne schatting voor den HEERE twee en zeventig.

39 En de ezelen waren dertig duizend en vijf honderd; en hunne schatting voor den HEERE was één en zestig.

40 En der menschen zielen waren zestien duizend; en hunne schatting voor den HEERE twee en dertig zielen.

41 En Mozes gaf Eleázar, den priester, de schatting van de hefling des HEEREN, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

42 En van de helft der kinderen Israëls, welke Mozes afgedeeld had, van de mannen, die gestreden hadden;

43 (Het halve deel nu der vergadering was, uit de schapen, drie honderd zeven en dertig duizend en vijf honderd;

44 En de runderen waren zes en dertig duizend;

45 En de ezelen dertig duizend en vijf honderd;

46 En der menschen zielen zestien duizend:)

47 Van die helft der kinderen Israëls nam Mozes éénen gevangenen uit vijftig, van menschen en van beesten; en hij gaf ze aan de Levieten, die de wacht van den tabernakel des HEEREN waarnamen, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

48 Toen traden tot Mozes de bevelhebbers, die over de duizenden des heirs waren, de hoofdlieden der duizenden, en de hoofdlieden der honderden;

49 En zij zeiden tot Mozes: Uwe knechten hebben opgenomen de som der krijgslieden, die onder onze hand geweest zijn; en uit ons ontbreekt niet één man.

50 Daarom hebben wij eene offerande des HEEREN gebragt, een ieder wat hij gekregen heeft, een gouden vat, eene keten, of een' armring, een' vingerring, een' oorring, of een' afhangenden gordel, om voor onze zielen verzoening te doen voor het aangezigt des HEEREN.

51 Zoo nam Mozes en Eleázar, de priester, van hen het goud, alle welgewrochte vaten.

52 En al het goud der hefling, dat zij den HEERE offerden, was zestien duizend zeven honderd en vijftig sikkelen, van de hoofdlieden der duizenden, en van de hoofdlieden der honderden.

53 Aangaande de krijgslieden, een iegelijk had geroofd voor zich zelven.

54 Zoo nam Mozes en Eleázar, de priester, dat goud van de hoofdlieden der duizenden en der honderden, en zij bragten het in de tent der zamenkomst, ter gedachtenis voor de kinderen Israëls, voor het aangezigt des HEEREN.

HOOFDSTUK XXXII.

DE kinderen van Ruben nu hadden veel vee, en de kinderen van Gad hadden magtig veel; en zij bezagen het land van Jáëzer, en het land van Gilead, en ziet, deze plaats was eene plaats voor vee.

2 Zoo kwamen de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben, en spraken tot Mozes, en tot Eleázar, den priester, en tot de oversten der vergadering, zeggende:

3 Atarôth, en Dibon, en Jáëzer, en Nimra, en Hesbon, en Eleále, en Schebam, en Nebo, en Behon;

4 Dit land, hetwelk de HEER voor het aangezigt der vergadering van Israël geslagen heeft, is een land voor vee; en uwe knechten hebben vee.

5 Voorts zeiden zij: Indien wij genade in uwe oogen gevonden hebben, dat ditzelve land aan uwe knechten gegeven worde tot eene bezitting; *en* doe ons niet trekken over de Jordaan.

6 Maar Mozes zeide tot de kinderen van Gad en tot de kinderen van Ruben: Zullen uwe broeders ten strijde gaan, en zult gijlieden hier blijven?

7 Waarom toch zult gij het hart der kinderen Israëls breken, dat zij niet overtrekken naar het land, dat de HEER hun gegeven heeft?

8 Zoo deden uwe vaders, als ik hen van Kades-Barnéa zond, om dit land te bezien.

9 Als zij opgekomen waren tot aan het dal Eskol, en dit land bezagen, zoo braken zij het hart der kinderen Israëls, dat zij niet gingen naar het land, dat de HEER hun gegeven had.

10 Toen ontstak de toorn des HEEREN ten zelven dage, en Hij zwoer, zeggende:

11 Indien deze mannen, die uit Egypte opgetogen zijn, van twintig jaren oud en daarboven, het land zullen zien, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb! want zij hebben niet volhard Mij na te volgen:

12 Behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, den Keniziet, en Jozua, de zoon van Nun:

want zij hebben volhard den HEERE na te volgen.

13 Alzoo ontstak des HEEREN toorn tegen Israël, en Hij deed hen omzwerven in de woestijn, veertig jaren, totdat verteerd was het gansche geslacht, hetwelk gedaan had, wat kwaad was in de oogen des HEEREN.

14 En ziet, gijlieden zijt opgestaan in stede van uwe vaderen, eene menigte van zondige menschen, om de hittigheid van des HEEREN toorn tegen Israël te vermeerderen.

15 Wanneer gij van achter Hem u zult afkeeren, zoo zal Hij wijders voortvaren het te laten in de woestijn; en gij zult al dit volk verderven.

16 Toen traden zij toe tot hem, en zeiden: Wij zullen hier schaapskooijen bouwen voor ons vee, en steden voor onze kinderen.

17 Maar wij zelven zullen ons toerusten, haastende voor het aangezigt der kinderen Israëls, totdat wij hen aan hunne plaats zullen gebragt hebben; en onze kinderen zullen blijven in de vaste steden, van wege de inwoners des lands.

18 Wij zullen niet wederkeeren tot onze huizen, totdat zich de kinderen Israëls tot erfelijke bezitters zullen gesteld hebben, een ieder van zijne erfenis.

19 Want wij zullen met hen niet erven aan gene zijde der Jordaan, en verder heen, als onze erfenis ons toegekomen zal zijn aan deze zijde der Jordaan, tegen den opgang.

20 Toen zeide Mozes tot hen: Indien gij deze zaak doen zult, indien gij u voor het aangezigt des HEEREN zult toerusten ten strijde,

21 En een ieder van u, die toegerust is, over de Jordaan zal trekken voor het aangezigt des HEEREN, totdat Hij zijne vijanden voor zijn aangezigt uit de bezitting zal verdreven hebben,

22 En het land voor het aangezigt des HEEREN te ondergebragt zij; zoo zult gij daarna wederkeeren, en onschuldig zijn voor den HEERE en voor Israël, en dit land zal u ter bezitting zijn voor het aangezigt des HEEREN.

23 Indien gij daarentegen alzoo niet zult doen, ziet, zoo hebt gij tegen den HEERE gezondigd; doch gij zult uwe zonde gewaar worden, als zij u vinden zal!

24 Bouwt u steden voor uwe kinderen, en kooijen voor uwe schapen; en doet, wat uit uwen mond uitgegaan is.

25 Toen spraken de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben tot Mozes, zeggende: Uwe knechten zullen doen, gelijk als mijn heer gebiedt.

26 Onze kinderen, onze vrouwen, onze have en al onze beesten zullen aldaar zijn in de steden van Gilead;

27 Maar uwe knechten zullen overtrekken, al wie ten heire toegerust is, voor het aangezigt des HEEREN tot den strijd, gelijk als mijn heer gesproken heeft.

28 Toen gebood Mozes, hunnenthalve, den priester Eleázar, en Jozua, den zoon van Nun, en den hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israëls;

29 En Mozes zeide tot hen: Indien de kinderen van Gad, en de kinderen van Ruben, met ulieden over de Jordaan zullen trekken, een ieder, die toegerust is ten oorlog, voor het aangezigt des HEEREN, als het land voor uw aangezigt zal te ondergebragt zijn; zoo zult gij hun het land Gilead ter bezitting geven.

30 Maar indien zij niet toegerust met u zullen overtrekken, zoo zullen zij tot bezitters gesteld worden in het midden van ulieden in het land Kanaän.

31 En de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben antwoordden, zeggende: Wat de HEER tot uwe knechten gesproken heeft, zullen wij alzoo doen.

32 Wij zullen toegerust overtrekken voor het aangezigt des HEEREN naar het land Kanaän; en de bezitting onzer erfenis zullen wij hebben aan deze zijde der Jordaan.

33 Alzoo gaf Mozes hunlieden, den kinderen van Gad, en den kinderen van Ruben, en den halven stam van Manasse, den zoon van Jozef, het koningrijk van Sihon, koning der Amorieten, en het koningrijk van Og, koning van Bazan; het land met de steden van hetzelve in de landpalen, de steden des lands rondom.

34 En de kinderen van Gad bouwden Dibon, en Atarôth, en Aroër,

35 En Atroth-Sofan, en Jáëzer, en Jógbeha,

36 En Beth-Nimra, en Beth-Háran, vaste steden en schaapskooijen.

37 En de kinderen van Ruben bouwden Hezbon, en Eleále, en Kirjathâïm,

38 En Nebo, en Baäl-Meon, veranderd zijnde van naam, en Sibma; en zij noemden de namen der steden, die zij bouwden, met *andere* namen.

39 En de kinderen van Machir, den zoon van Manasse, gingen naar Gilead, en namen dat in, en zij verdreven de Amorieten, die daarin waren, uit de bezitting.

40 Zoo gaf Mozes Gilead aan Machir, den zoon van Manasse; en hij woonde daarin.

41 Jaïr nu, de zoon van Manasse, ging heen en nam hunlieder dorpen in, en hij noemde die Havvôth-Jaïr.

42 En Nobah ging heen, en nam Kenath in, met hare onderhoorige plaatsen, en noemde ze Nobah naar zijnen naam.

HOOFDSTUK XXXIII.

DIT zijn de reizen der kinderen Israëls, die uit Egypteland uitgetogen zijn, naar hunne heiren, door de hand van Mozes en Aäron.

2 En Mozes schreef hunne uittogten, naar hunne reizen, naar den mond des HEEREN: en dit zijn hunne reizen, naar hunne uittogten.

3 Zij reisden dan van Rámeses; in de eerste maand, op den vijftienden dag der eerste maand, des anderen daags van het pascha, togen de kinderen Israëls uit door eene hooge hand, voor de oogen van alle Egyptenaren:

4 Als de Egyptenaars begroeven degenen, welken de HEER onder hen geslagen had, alle eerstgeborenen; ook had de HEER gerigten geoefend aan hunne goden.

5 Als de kinderen Israëls van Rámeses verreisd waren, zoo legerden zij zich te Sukkoth.

6 En zij verreisden van Sukkoth, en legerden zich in Etham, hetwelk aan het einde der woestijn is.

7 En zij verreisden van Etham, en keerden weder naar Pi-hachirôth, dat tegenover Baäl-Zefon is, en zij legerden zich voor Migdol.

8 En zij verreisden van Hachirôth, en gingen over, door het midden van de zee, naar de woestijn; en zij gingen drie dagreizen in de woestijn Etham, en legerden zich in Mara.

9 En zij verreisden van Mara, en kwamen te Elim: in Elim nu waren twaalf waterfonteinen en zeventig palmboomen, en zij legerden zich aldaar.

10 En zij verreisden van Elim, en legerden zich aan de Schelfzee.

11 En zij verreisden van de Schelfzee, en legerden zich in de woestijn Sin.

12 En zij verreisden uit de woestijn Sin, en zij legerden zich in Dofka.

13 En zij verreisden van Dofka, en legerden zich in Aluz.

14 En zij verreisden van Aluz, en legerden zich in Rafidim; doch daar was geen water voor het volk, om te drinken.

15 Zoo verreisden zij van Rafidim, en legerden zich in de woestijn van Sinaï.

16 En zij verreisden uit de woestijn van Sinaï, en legerden zich in Kibrôth-Tháäva.

17 En zij verreisden van Kibrôth-Tháäva, en legerden zich in Hazerôth.

18 En zij verreisden van Hazerôth, en legerden zich in Rithma.

19 En zij verreisden van Rithma, en legerden zich in Rimmon-Perez.

20 En zij verreisden van Rimmon-Perez, en legerden zich in Libna.

21 En zij verreisden van Libna, en legerden zich in Rissa.

22 En zij verreisden van Rissa, en legerden zich in Kehelátha.

23 En zij verreisden van Kehelátha, en legerden zich in het gebergte van Safer.

24 En zij verreisden van het gebergte Safer, en legerden zich in Hárada.

25 En zij verreisden van Hárada, en legerden zich in Makhelôth.

26 En zij verreisden van Makhelôth, en legerden zich in Tachath.

27 En zij verreisden van Tachath, en legerden zich in Tharah.

28 En zij verreisden van Tharah, en legerden zich in Mithka.

29 En zij verreisden van Mithka, en legerden zich in Hasmóna.

30 En zij verreisden van Hasmóna, en legerden zich in Moséroth.

31 En zij verreisden van Moséroth, en legerden zich in Bene-Jáäkan.

32 En zij verreisden van Bene-Jáäkan, en legerden zich in Hor-gidgad.

33 En zij verreisden van Hor-gidgad, en legerden zich in Jotbátha.

34 En zij verreisden van Jotbátha, en legerden zich in Abróna.

35 En zij verreisden van Abróna, en legerden zich in Ezeon-Geber.

36 En zij verreisden van Ezeon-Geber, en legerden zich in de woestijn Zin, dat is Kades.

37 En zij verreisden van Kades, en legerden zich aan den berg Hor, aan het einde des lands van Edom.

38 Toen ging de priester Aäron op den berg Hor, naar den mond des HEEREN, en stierf aldaar, in het veertigste jaar na den uittogt van de kinderen Israëls uit Egypteland, in de vijfde maand, op den eersten der maand.

39 Aäron nu was honderd drie en twintig jaren oud, als hij stierf op den berg Hor.

40 En de Kanaäniet, de koning van Harad, die in het Zuiden woonde in het land Kanaän, hoorde, dat de kinderen Israëls aankwamen.

41 En zij verreisden van den berg Hor, en legerden zich in Zálmona.

42 En zij verreisden van Zálmona, en legerden zich in Funon.

43 En zij verreisden van Funon, en legerden zich in Oboth.

44 En zij verreisden van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen van Abárim, in de landpale van Moab.

45 En zij verreisden van de heuvelen van *Abárim,* en legerden zich in Dibon-Gad.

46 En zij verreisden van Dibon-Gad, en legerden zich in Almon-Diblathäïm.

47 En zij verreisden van Almon-Diblathäïm, en legerden zich in de bergen Abárim, tegen Nebo.

48 En zij verreisden van de bergen Abárim, en legerden zich in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho.

49 En zij legerden zich aan de Jordaan van Beth-Jesimóth, tot aan Abel-Sittim, in de vlakke velden der Moabieten.

50 En de HEER sprak tot Mozes, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho, zeggende:

51 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Wanneer gijlieden over de Jordaan zult gegaan zijn in het land Kanaän;

52 Zoo zult gij alle inwoners des lands voor uw aangezigt uit de bezitting verdrijven, en al hunne beeldtenissen verderven; ook zult gij al hunne gegotene beelden verderven, en al hunne hoogten verdelgen.

53 En gij zult het land in erfelijke bezitting nemen, en daarin wonen: want Ik heb u dat land gegeven, om hetzelve erfelijk te bezitten.

54 En gij zult het land in erfelijke bezitting nemen door het lot, naar uwe geslachten: dengenen, die veel zijn, zult gij hunne erfenis meerder maken, en dien, die weinig zijn, zult gij hunne erfenis minder maken; waarheen voor iemand het lot zal uitgaan, dat zal hij hebben; naar de stammen uwer vaderen zult gij de erfenis nemen.

55 Maar indien gij de inwoners des lands niet voor uw aangezigt uit de bezitting zult verdrijven, zoo zal het geschieden, dat, die gij van hen zult laten overblijven, tot doornen zullen zijn in uwe oogen, en tot prikkelen in uwe zijden, en u zullen benaauwen op het land, waarin gij woont.

56 En het zal geschieden, dat Ik u zal doen, gelijk als Ik hun dacht te doen.

HOOFDSTUK XXXIV.

VOORTS sprak de HEER tot Mozes zeggende:

2 Gebied den kinderen Israëls, en zeg tot hen: Wanneer gij in het land Kanaän ingaat, zoo zal dit het land zijn, dat u ter erfenis vallen zal, het land Kanaän, naar zijne landpalen.

3 De zuiderhoek nu zal u zijn van de woestijn Zin, aan de zijden van Edom; en de zuider landpale zal u zijn van het einde der Zoutzee tegen het oosten:

4 En deze landpale zal u omgaan van het zuiden naar den opgang van Akrábbim, en doorgaan naar Zin; en hare uitgangen zullen zijn, van het zuiden naar Kades-Barnéa; en zij zal uitgaan naar Hazar-Addar, en doorgaan naar Azmon.

5 Voorts zal deze landpale omgaan van Azmon naar de rivier van Egypte, en hare uitgangen zullen zijn naar de zee.

6 Aangaande de landpale van het westen, daar zal u de groote zee de landpale zijn; dit zal uwe landpale van het westen zijn.

7 Voorts zal u de landpale van het noorden deze zijn: van de groote zee af zult gij u den berg Hor afteekenen.

8 Van den berg Hor zult gij afteekenen tot daar men komt te Hamath; en de uitgangen dezer landpale zullen zijn naar Zedad.

9 En deze landpale zal uitgaan naar Zifron, en hare uitgangen zullen zijn te Hazar-Enan; dit zal u de noorder landpale zijn.

10 Voorts zult gij u tot eene landpale tegen het oosten afteekenen van Hazar-Enan naar Sefam.

11 En deze landpale zal afgaan van Sefam naar Ribla, tegen het oosten van Ain:

daarna zal deze landpale afgaan en strekken langs den oever van de zee Cinnereth oostwaarts.

12 Voorts zal deze landpale afgaan langs de Jordaan, en hare uitgangen zullen zijn aan de Zoutzee. Dit zal u zijn het land naar zijne landpalen rondom.

13 En Mozes gebood den kinderen Israëls, zeggende: Dit is het land, dat gij door het lot ten erve innemen zult, hetwelk de HEER aan de negen stammen en aan den halven stam *van Manasse* te geven geboden heeft.

14 Want de stam van de kinderen der Rubenieten, naar het huis hunner vaderen, en de stam van de kinderen der Gadieten, naar het huis hunner vaderen, hebben ontvangen; mitsgaders de halve stam van Manasse heeft zijne erfenis ontvangen.

15 Twee stammen en een halve stam hebben hunne erfenis ontvangen aan deze zijde der Jordaan, van Jericho oostwaarts tegen den opgang.

16 Voorts sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

17 Dit zijn de namen der mannen, die ulieden dat land ten erve zullen uitdeelen: Eleázar, de priester, en Jozua, de zoon van Nun.

18 Daartoe zult gij uit elken stam éénen oversten nemen, om het land ten erve uit te deelen.

19 En dit zijn de namen dezer mannen: van den stam van Juda, Kaleb, zoon van Jefunne.

20 En van den stam der kinderen van Simeon, Semuël, zoon van Ammihud.

21 Van den stam van Benjamin, Elidad, zoon van Chislon.

22 En van den stam der kinderen van Dan, de overste Bukki, zoon van Jogli.

23 Van de kinderen van Jozef: van den stam der kinderen van Manasse, de overste Hanniël, zoon van Efod.

24 En van den stam der kinderen van Efraïm, de overste Kemuël, zoon van Siftan.

25 En van den stam der kinderen van Zebulon, de overste Elizafan, zoon van Parnach.

26 En van den stam der kinderen van Issaschar, de overste Paltiël, zoon van Azzan.

27 En van den stam der kinderen van Aser, de overste Achihud, zoon van Selómi.

28 En van den stam der kinderen van Nafthali, de overste Pedáël, zoon van Ammihud.

29 Dit zijn ze, dien de HEER geboden heeft, den kinderen Israëls de erfenissen uit te deelen, in het land Kanaän.

HOOFDSTUK XXXV.

EN de HEER sprak tot Mozes, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho, zeggende:

2 Gebied den kinderen Israëls, dat zij van de erfenis hunner bezitting aan de Levieten steden zullen geven om te bewonen; daartoe zult gijlieden aan de Levieten voorsteden geven, aan de steden rondom dezelve.

3 En die steden zullen zij hebben om te bewonen; maar hunne voorsteden zullen zijn voor hunne beesten en voor hunne have en voor al hun gedierte.

4 En de voorsteden der steden, die gij aan de Levieten geven zult, zullen van den stadsmuur af, en naar buiten, van duizend ellen zijn rondom.

5 En gij zult meten van buiten de stad, aan den hoek tegen het oosten, twee duizend ellen, en aan den hoek van het zuiden, twee duizend ellen, en aan den hoek van het westen, twee duizend ellen, en aan den hoek van het noorden, twee duizend ellen; dat de stad in het midden zij. Dit zullen zij hebben tot voorsteden van de steden.

6 De steden nu, die gij aan de Levieten zult geven, zullen zijn zes vrijsteden, die gij geven zult, opdat de doodslager daarheen vliede; en boven dezelve zult gij *hun* twee en veertig steden geven.

7 Al de steden, die gij aan de Levieten geven zult, zullen zijn acht en veertig steden, deze met hare voorsteden.

8 De steden, die gij van de bezitting der kinderen Israëls geven zult, zult gij van dien, die vele heeft, vele nemen, en van dien, die weinige heeft, weinige nemen; een ieder zal naar zijne erfenis, die zij zullen erven, van zijne steden aan de Levieten geven.

9 Voorts sprak de HEER tot Mozes, zeggende:

10 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Wanneer gij over de Jordaan gaat naar het land Kanaän,

11 Zoo zult gij maken, dat u steden te

gemoet liggen, *die* u tot vrijsteden zullen zijn; opdat de doodslager daarheen vliede, die eene ziel onwetend geslagen heeft.

12 En deze steden zullen u tot eene toevlugt zijn voor den *bloed*-wreker; opdat de doodslager niet sterve, totdat hij voor de vergadering aan het gerigt gestaan hebbe.

13 En deze steden, die gij geven zult, zullen zes vrijsteden voor u zijn.

14 Drie dezer steden zult gij geven op deze zijde der Jordaan, en drie dezer steden zult gij geven in het land Kanaän; vrijsteden zullen het zijn.

15 Die zes steden zullen voor de kinderen Israëls, en voor den vreemdeling, en den bijwoner in het midden van hen, tot eene toevlugt zijn; opdat daarheen vliede, wie eene ziel onvoorziens slaat.

16 Maar indien hij hem met een ijzeren instrument geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij: deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.

17 Of indien hij hem met een' handsteen, waarvan men zoude kunnen sterven, geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.

18 Of indien hij hem met een houten hand-instrument, waarvan men zoude kunnen sterven, geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.

19 De wreker des bloeds, die zal den doodslager dooden; als hij hem ontmoet, zal hij hem dooden.

20 Indien hij hem ook door haat zal gestooten hebben, of met opzet op hem geworpen heeft, dat hij gestorven zij;

21 Of hem door vijandschap met zijne hand geslagen heeft, dat hij gestorven zij: de slager zal zekerlijk gedood worden, een doodslager is hij: de bloedwreker zal dezen doodslager dooden, als hij hem ontmoet.

22 Maar indien hij hem met der haast zonder vijandschap gestooten heeft, of eenig instrument zonder opzet op hem geworpen heeft;

23 Of onvoorziens met eenigen steen, waarvan men zou kunnen sterven, en hij dien op hem heeft doen vallen, dat hij gestorven zij, zoo hij hem toch geen vijand was, noch zijn kwaad zoekende;

24 Zoo zal de vergadering rigten tusschen den slager, en tusschen den bloedwreker, naar deze zelve regten.

25 En de vergadering zal den doodslager redden uit de hand des bloedwrekers, en de vergadering zal hem doen wederkeeren tot zijne vrijstad, waarheen hij gevloden was; en hij zal daarin blijven tot den dood des hoogepriesters, dien men met de heilige olie gezalfd heeft.

26 Doch indien de doodslager eenigzins zal gaan uit de palen zijner vrijstad, waarheen hij gevloden was;

27 En de bloedwreker hem zal vinden buiten de palen zijner vrijstad; zoo de bloedwreker den doodslager zal dooden, het zal hem geene bloedschuld zijn.

28 Want hij zou in zijne vrijstad gebleven zijn tot den dood des hoogepriesters; maar na den dood des hoogepriesters zal de doodslager wederkeeren tot het land zijner bezitting.

29 En deze dingen zullen ulieden zijn tot eene inzetting van regt, bij uwe geslachten, in al uwe woningen.

30 Al wie eene ziel slaat, naar den mond der getuigen zal men den doodslager dooden; maar één eenig getuige zal niet getuigen tegen eene ziel, dat zij sterve.

31 En gij zult geene verzoening nemen voor de ziel des doodslagers, die schuldig is te sterven: want hij zal zekerlijk gedood worden.

32 Ook zult gij geene verzoening nemen voor dien, die gevlugt is naar zijne vrijstad, dat hij zou wederkeeren, om te wonen in het land, tot den dood des *hooge*-priesters.

33 Zoo zult gij niet ontheiligen het land, waarin gij zijt: want het bloed ontheiligt het land; en voor het land zal geene verzoening gedaan worden over het bloed, dat daarin vergoten is, dan door het bloed desgenen, die dat vergoten heeft.

34 Verontreinigt dan het land niet, waarin gij gaat wonen, in welks midden Ik wonen zal: want Ik ben de HEER, wonende in het midden der kinderen Israëls.

HOOFDSTUK XXXVI.

EN de hoofden der vaderen van het geslacht der kinderen van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, uit de geslachten der kinderen van Jozef, traden toe en spraken voor het aangezigt van Mozes, en voor het aangezigt der oversten, hoofden van de vaderen der kinderen Israëls,

2 En zeiden : De HEER heeft mijnen heer geboden, dat land door het lot aan de kinderen Israëls in erfenis te geven ; en mijnen heer is door den HEERE geboden, de erfenis van onzen broeder Zeláfead te geven aan zijne dochteren.

3 Wanneer zij eenen van de zonen der *andere* stammen van de kinderen Israëls tot vrouwen zouden worden, zoo zou hare erfenis van de erfenis onzer vaderen afgetrokken worden, en toegedaan tot de erfenis van dien stam, aan welken zij geworden zouden ; alzoo zou van het lot onzer erfenis worden afgetrokken.

4 Als ook de kinderen Israëls een jubeljaar zullen hebben, zoo zou hare erfenis toegedaan zijn tot de erfenis van dien stam, aan welken zij zouden geworden zijn ; alzoo zou hare erfenis van de erfenis van den stam onzer vaderen afgetrokken worden.

5 Toen gebood Mozes den kinderen Israëls, naar des HEEREN mond, zeggende : De stam der kinderen van Jozef spreekt regt.

6 Dit is het woord, dat de HEER van de dochteren van Zeláfead geboden heeft, zeggende : Laat zij dien tot vrouwen worden, die in hare oogen goed zal zijn ; alleenlijk, dat zij aan het geslacht van haars vaders stam tot vrouwen worden.

7 Zoo zal de erfenis van de kinderen Israëls niet omgewend worden van stam tot stam : want de kinderen Israëls zullen aanhangen een ieder aan de erfenis van den stam zijner vaderen.

8 Voorts zal elke dochter, die eene erfenis erft, van de stammen der kinderen Israëls, ter vrouw worden aan eenen van het geslacht van den stam haars vaders ; opdat de kinderen Israëls erfelijk bezitten, een ieder de erfenis zijner vaderen.

9 Zoo zal de erfenis niet omgewend worden van den éénen stam tot den anderen : want de stammen der kinderen Israëls zullen aanhangen, een ieder aan zijne erfenis.

10 Gelijk als de HEER Mozes geboden had, alzoo deden de dochteren van Zeláfead.

11 Want Machla, Thirza en Hogla, en Milka, en Noha, dochteren van Zeláfead, zijn den zonen harer ooms tot vrouwen geworden.

12 Onder de geslachten van de kinderen van Manasse, den zoon van Jozef, zijn zij tot vrouwen geworden ; alzoo bleef hare erfenis aan den stam van het geslacht haars vaders.

13 Dat zijn de geboden en de regten, die de HEER door de dienst van Mozes aan de kinderen Israëls geboden heeft, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho.

HET VIJFDE BOEK VAN MOZES,

GENAAMD

DEUTERONOMIUM.

HOOFDSTUK I.

DIT zijn de woorden, die Mozes tot gansch Israël gesproken heeft, aan deze zijde der Jordaan, in de woestijn, op het vlakke veld tegenover Suf, tusschen Paran en tusschen Tofel, en Laban, en Hazeróth, en Dizáhab.

2 Elf dag-*reizen* zijn het van Horeb, *door* den weg van het gebergte Seïr, tot aan Kades-Barnéa.

3 En het is geschied in het veertigste jaar, in de elfde maand, op den eersten der maand, dat Mozes sprak tot de kinderen Israëls, naar alles, wat hem de HEER aan hen bevolen had :

4 Nadat hij geslagen had Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde, en Og, den koning van Bazan, welke woonde te Astharóth, te Edréï ;

5 Aan deze zijde der Jordaan, in het land van Moab, hief Mozes aan deze wet uit te leggen, zeggende :

6 De HEER, onze God, sprak tot ons aan Horeb, zeggende : Gij zijt lang genoeg bij dezen berg gebleven.

7 Keert u, en vertrekt, en gaat in het gebergte der Amorieten, en tot al hunne geburen, in het vlakke veld, op het gebergte, en in de laagte, en in het zuiden, en aan de havens der zee ; het land der Kanaänie-

ten, en den Libanon, tot aan die groote rivier, de rivier Frath.

8 Ziet, Ik heb dat land gegeven voor uw aangezigt; gaat daarin, en bezit erfelijk het land, dat de HEER aan uwe vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft, dat Hij het hun en hun zaad na hen geven zou.

9 En ik sprak te zelver tijd tot u, zeggende: Ik alleen zal u niet kunnen dragen.

10 De HEER, uw God, heeft u vermenigvuldigd, en ziet, gij zijt heden als de sterren des hemels in menigte.

11 De HEER, uwer vaderen God, doe tot u, zoo als gij *nu* zijt, duizendmaal meer, en Hij zegene u, gelijk als Hij tot u gesproken heeft!

12 Hoe zoude ik alleen uwe moeite, en uwen last, en uwe twistzaken dragen?

13 Neemt u wijze, en verstandige, en ervarene mannen, van uwe stammen, dat ik hen tot uwe hoofden stelle.

14 Toen antwoorddet gij mij, en zeidet: Dit woord is goed, dat gij gesproken hebt, om te doen.

15 Zoo nam ik de hoofden uwer stammen, wijze en ervarene mannen, en stelde hen tot hoofden over u, oversten van duizenden, en oversten van honderden, en oversten van vijftigen, en oversten van tienen, en ambtlieden voor uwe stammen.

16 En ik gebood uwen regters te zelver tijd, zeggende: Hoort *de verschillen* tusschen uwe broederen, en rigt regt tusschen den man en tusschen zijnen broeder, en tusschen deszelfs vreemdeling.

17 Gij zult het aangezigt in het gerigt niet kennen; gij zult den kleinen, zoo wel als den grooten, hooren; gij zult niet vreezen voor iemands aangezigt, want het gerigt is Godes; doch de zaak, die voor u te zwaar zal zijn, zult gij tot mij doen komen, en ik zal ze hooren.

18 Alzoo gebood ik u te dier tijd alle zaken, die gij zoudt doen.

19 Toen vertogen wij van Horeb, en doorwandelden die gansch groote en vreeselijke woestijn, die gij gezien hebt, op den weg van het gebergte der Amorieten, gelijk de HEER onze God ons geboden had; en wij kwamen tot Kades-Barnéa.

20 Toen zeide ik tot ulieden: Gij zijt gekomen tot het gebergte der Amorieten, dat de HEER, onze God, ons geven zal.

21 Ziet, de HEER, uw God, heeft dat land gegeven voor uw aangezigt; trekt op, bezit het erfelijk, gelijk als de HEER, uwer vaderen God, tot u gesproken heeft; vreest niet, en ontzet u niet.

22 Toen naderdet gij allen tot mij, en zeidet: Laat ons mannen voor ons aangezigt heenzenden, die ons het land uitspeuren, en ons bescheid wederbrengen, wat weg wij daarin optrekken zullen, en tot wat steden wij komen zullen.

23 Deze zaak nu was goed in mijne oogen; zoo nam ik uit u twaalf mannen, van elken stam éénen man.

24 Die keerden zich, en togen op naar het gebergte, en kwamen tot het dal Eskol, en verspiedden datzelve.

25 En zij namen van de vrucht des lands in hunne hand, en bragten ze tot ons af, en zeiden ons bescheid weder, en zeiden: Het land, dat de HEER, onze God, ons geven zal, is goed.

26 Doch gij wildet niet optrekken; maar gij waart den mond des HEEREN, uws Gods, wederspannig.

27 En gij murmureerdet in uwe tenten, en zeidet: Omdat de HEER ons haat, heeft Hij ons uit Egypteland uitgevoerd, opdat Hij ons levere in de hand der Amorieten, om ons te verdelgen.

28 Waarheen zouden wij optrekken? onze broeders hebben ons hart doen smelten, zeggende: Het is een volk, grooter en langer dan wij; de steden zijn groot, en gesterkt tot in den hemel toe; ook hebben wij daar kinderen der Enakieten gezien!

29 Toen zeide ik tot u: Verschrikt niet, en vreest niet voor hen.

30 De HEER, uw God, die voor uw aangezigt wandelt, die zal voor u strijden; naar alles, wat Hij bij u voor uwe oogen gedaan heeft in Egypte,

31 En in de woestijn, waar gij gezien hebt, dat de HEER, uw God, u daarin gedragen heeft, als een man zijnen zoon draagt, op al den weg, dien gij gewandeld hebt, totdat gij kwaamt aan deze plaats.

32 Maar door dit woord geloofdet gij niet aan den HEER, uwen God,

33 Die voor uw aangezigt op den weg wandelde, om u de plaats uit te zien, waar gij zoudt legeren; des nachts in het vuur, opdat Hij u den weg wees, waarin gij zoudt gaan, en des daags in de wolk.

34 Als nu de HEER de stem uwer woorden

hoorde, zoo werd Hij zeer toornig, en zwoer, zeggende :

35 Zoo iemand van deze mannen, *van* dit kwade geslacht, zal zien dat goede land, hetwelk Ik gezworen heb uwen vaderen te zullen geven!

36 Behalve Kaleb, de zoon van Jefunne; die zal het zien, en aan hem zal Ik het land geven, waarop hij getreden heeft, en aan zijne kinderen; omdat hij volhard heeft den HEER te volgen.

37 Ook vertoornde zich de HEER op mij om uwentwil, zeggende : Gij zult daar ook niet inkomen.

38 Jozua, de zoon van Nun, die voor uw aangezigt staat, die zal daarin komen : sterk denzelven, want hij zal het Israël doen erven.

39 En uwe kinderkens, waarvan gij zeidet : Zij zullen tot eenen roof zijn; en uwe kinderen, die heden noch goed noch kwaad weten, die zullen daarin komen, en dien zal Ik het geven, en die zullen het erfelijk bezitten.

40 Gij daarentegen, keert u, en reist naar de woestijn, den weg van de Schelfzee.

41 Toen antwoorddet gij, en zeidet tot mij : Wij hebben tegen den HEER gezondigd; wij zullen optrekken en strijden, naar alles, wat de HEER, onze God, ons geboden heeft. Als gij nu een iegelijk zijn krijgsgereedschap aangorddet, en willens waart, om naar het gebergte henen op te trekken,

42 Zoo zeide de HEER tot mij : Zeg hun : Trekt niet op, en strijdt niet, want Ik ben niet in het midden van u; opdat gij niet voor het aangezigt uwer vijanden geslagen wordet.

43 Doch als ik tot u sprak, zoo hoordet gij niet, maar waart den mond des HEEREN wederspannig, en handeldet trotschelijk, en toogt op naar het gebergte.

44 Toen togen de Amorieten uit, die op dat gebergte woonden, u te gemoet, en vervolgden u, gelijk als de bijen doen; en zij verpletterden u in Seïr tot Horma toe.

45 Als gij nu wederkwaamt en weendet voor het aangezigt des HEEREN, zoo verhoorde de HEER uwe stem niet, en neigde zijne ooren niet tot u.

46 Alzoo bleeft gij in Kades vele dagen, naar de dagen, die gij er bleeft.

HOOFDSTUK II.

DAARNA keerden wij ons, en reisden naar de woestijn, den weg van de Schelfzee, gelijk de HEER tot mij gesproken had, en wij togen om het gebergte Seïr, vele dagen.

2 Toen sprak de HEER tot mij, zeggende:

3 Gijlieden hebt dit gebergte genoeg omgetogen; keert u naar het noorden.

4 En gebied het volk, zeggende: Gij zult doortrekken aan de landpale uwer broederen, de kinderen van Ezau, die in Seïr wonen; zij zullen wel voor u vreezen, maar gij zult u zeer wachten.

5 Mengt u niet met hen : want Ik zal u van hun land niet geven, ook niet tot de betreding van eene voetzool : want Ik heb Ezau het gebergte Seïr ter erfenis gegeven.

6 Spijze zult gij voor geld van hen koopen, dat gij etet; en ook zult gij water voor geld van hen koopen, dat gij drinket.

7 Want de HEER, uw God, heeft u gezegend in al het werk uwer hand; Hij kent uw wandelen door deze zoo groote woestijn; deze veertig jaren is de HEER, uw God, met u geweest; geen ding heeft u ontbroken.

8 Als wij nu doorgetrokken waren van onze broederen, de kinderen van Ezau, die in Seïr woonden, van den weg des vlakken velds, van Elath, en van Ezeon-Geber; zoo keerden wij ons, en doortogen den weg der woestijn van Moab.

9 Toen sprak de HEER tot mij : Beangstig Moab niet, en meng u niet met hen in den strijd : want Ik zal u geene erfenis van hun land geven, dewijl Ik aan Lots kinderen Ar ter erfenis gegeven heb.

10 De Emieten woonden te voren daarin, een groot, en menigvuldig, en lang volk, gelijk de Enakieten.

11 Dezen werden ook voor reuzen gehouden, als de Enakieten; en de Moabieten noemden hen Emieten.

12 Ook woonden de Horieten te voren in Seïr; maar de kinderen van Ezau verdreven hen uit de bezitting en verdelgden hen van hun aangezigt, en hebben in hunlieder plaats gewoond; gelijk als Israël gedaan heeft aan het land zijner erfenis, hetwelk de HEER hun gegeven heeft.

13 Nu maakt u op, en trekt over de beek Zered. Alzoo trokken wij over de beek Zered.

14 De dagen nu, die wij gewandeld hebben van Kades-Barnéa, totdat wij over de beek Zered getogen zijn, waren acht en dertig jaren; totdat het gansche geslacht der krijgslieden uit het midden des heirlegers verteerd was, gelijk de HEER hun gezworen had.

15 Zoo was ook de hand des HEEREN tegen
hen, om hen uit het midden des heirlegers
te verslaan, totdat zij verteerd waren.
16 En het geschiedde, als al de krijgslieden
verteerd waren, uit het midden des heirle-
gers wegstervende,
17 Dat de HEER tot mij sprak, zeggende:
18 Gij zult heden doortrekken aan Ar, de
landpale van Moab;
19 En gij zult naderen tegenover de kin-
deren Ammons; beangstig die niet, en meng
u met hen niet: want Ik zal u van het land
der kinderen Ammons geene erfenis geven,
dewijl Ik het aan Lots kinderen ter erfenis
gegeven heb.
20 Dit werd ook voor een land der reuzen
gehouden; de reuzen woonden te voren daar-
in, en de Ammonieten noemden hen Zam-
zummieten:
21 Een groot, en menigvuldig, en lang volk,
als de Enakieten; en de HEER verdelgde hen
voor hun aangezigt, zoodat zij hen uit de
bezitting verdreven, en aan hunlieder plaats
woonden;
22 Gelijk Hij aan de kinderen van Ezau,
die in Seïr wonen, gedaan heeft, voor welker
aangezigt Hij de Horieten verdelgde; en zij
verdreven hen uit de bezitting, en hebben
aan hunne plaats gewoond tot op dezen dag.
23 Ook hebben de Kafthorieten, die uit
Kafthor uittogen, de Avieten, die in Haze-
rim tot Gaza toe woonden, verdelgd, en aan
hunne plaats gewoond.
24 Maakt u op, reist heen, en gaat over de
beek Arnon; ziet, Ik heb Sihon, den koning
van Hesbon, den Amoriet, en zijn land, in
uwe hand gegeven; begin te erven, en meng
u met hen in den strijd.
25 Te dezen dage zal Ik beginnen uwen
schrik en uwe vreeze te geven over het aan-
gezigt der volken, onder den ganschen he-
mel; die uw gerucht zullen hooren, die zul-
len sidderen en bang zijn van uw aangezigt.
26 Toen zond ik boden uit de woestijn Ke-
démot tot Sihon, den koning van Hesbon,
met woorden van vrede, zeggende:
27 Laat mij door uw land doortrekken; ik
zal alleenlijk langs den weg voorttrekken;
ik zal noch ter regter- noch ter linkerhand
uitwijken.
28 Verkoop mij spijze voor geld, dat ik
ete, en geef mij water voor geld, dat ik drin-
ke; alleenlijk laat mij op mijne voeten door-
trekken:
29 Gelijk de kinderen van Ezau, die in
Seïr wonen, en de Moabieten, die in Ar wo-
nen, mij gedaan hebben; totdat ik over de
Jordaan kome in het land, dat de HEER, onze
God, ons geven zal.
30 Maar Sihon, de koning van Hesbon,
wilde ons door hetzelve niet laten doortrek-
ken: want de HEER, uw God, verhardde
zijnen geest, en verstokte zijn hart, opdat
Hij hem in uwe hand gave, gelijk het is te
dezen dage.
31 En de HEER zeide tot mij: Zie, Ik heb
begonnen Sihon en zijn land voor uw aan-
gezigt te geven; begin dan te erven, om zijn
land erfelijk te bezitten.
32 En Sihon toog uit ons te gemoet, hij en
al zijn volk, ten strijde, naar Jahaz.
33 En de HEER, onze God, gaf hem voor
ons aangezigt; en wij sloegen hem, en zijne
zonen, en al zijn volk.
34 En wij namen te dier tijd al zijne steden
in, en wij verbanden alle steden, mannen,
en vrouwen, en kinderkens; wij lieten nie-
mand overblijven.
35 Het vee alleen roofden wij voor ons, en
den roof der steden, die wij innamen.
36 Van Aroër af, dat aan den oever der
beek Arnon is, en de stad, die aan de beek
is, ook tot Gilead toe, was er geene stad, die
voor ons te hoog was; de HEER, onze God,
gaf dat alles voor ons aangezigt.
37 Behalve tot het land van de kinderen
Ammons naderdet gij niet, noch tot de gan-
sche streek der beek Jabbok, noch tot de
steden van het gebergte, noch tot iets, dat
de HEER, onze God, ons verboden had.

HOOFDSTUK III.

DAARNA keerden wij ons en togen op,
den weg van Bazan: en Og, de koning
van Bazan, trok uit ons te gemoet, hij en al
zijn volk, ten strijde, bij Edréï.
2 Toen zeide de HEER tot mij: Vrees hem
niet, want Ik heb hem, en al zijn volk, en
zijn land, in uwe hand gegeven; en gij zult
hem doen, gelijk als gij Sihon, den koning
der Amorieten, die te Hesbon woonde, ge-
daan hebt.
3 En de HEER, onze God, gaf ook Og, den
koning van Bazan, en al zijn volk, in onze
hand, zoodat wij hem sloegen, totdat wij
hem niemand lieten overblijven.
4 En wij namen te dier tijd al zijne steden;
er was geene stad, die wij van hen niet na-
men: zestig steden, de gansche landstreek
van Argob, het koningrijk van Og in Bazan.

5 Al die steden waren met hooge muren, poorten en grendelen gesterkt, behalve zeer vele onbemuurde steden.

6 En wij verbanden dezelve, gelijk wij Sihon, den koning van Hesbon, gedaan hadden, verbannende alle steden, mannen, vrouwen en kinderkens.

7 Doch al het vee en den roof van die steden roofden wij voor ons.

8 Zoo namen wij te dier tijd het land uit de hand van de twee koningen der Amorieten, die aan deze zijde van de Jordaan waren, van de beek Arnon tot den berg Hermon toe:

9 (De Zidoniers noemen Hermon, Sirjon; maar de Amorieten noemen hem Senir.)

10 Al de steden des platten lands, en het gansche Gilead, en het gansche Bazan, tot Salcha en Edréï toe; steden des koningrijks van Og in Bazan.

11 Want Og, de koning van Bazan, was alleen van de overige der reuzen overgebleven; ziet, zijne bedstede, zijnde eene bedstede van ijzer, is zij niet te Rabba der kinderen Ammons? negen ellen is hare lengte, en vier ellen hare breedte, naar eens mans elleboog.

12 Ditzelve land nu namen wij te dier tijd in bezit; van Aroër af, dat aan de beek Arnon is, en de helft van het gebergte van Gilead, met de steden van hetzelve, gaf ik aan de Rubenieten en Gadieten.

13 En het overige van Gilead, mitsgaders het gansche Bazan, het koningrijk van Og, gaf ik aan den halven stam van Manasse, de gansche landstreek van Argob, door het gansche Bazan; datzelve werd genoemd het land der reuzen.

14 Jaïr, de zoon van Manasse, kreeg de gansche landstreek van Argob, tot aan de landpale der Gezurieten en Maächatieten; en hij noemde ze naar zijnen naam, Bazan Havvôth-Jaïr, tot op dezen dag.

15 En aan Machir gaf ik Gilead.

16 Maar aan de Rubenieten en Gadieten gaf ik van Gilead af tot aan de beek Arnon, het midden van de beek en de landpale; en tot aan de beek Jabbok, de landpale der kinderen Ammons;

17 Daartoe het vlakke veld, en de Jordaan, mitsgaders de landpale; van Cinnereth af tot aan de zee des vlakken velds, de Zoutzee, onder Asdoth-Pisga tegen het oosten.

18 Voorts gebood ik ulieden ter zelver tijd, zeggende: De HEER, uw God, heeft u dit land gegeven om het te erven; allen dan, die strijdbare mannen zijt, trekt gewapend dóór voor het aangezigt van uwe broederen, de kinderen Israëls;

19 Behalve uwe vrouwen, en uwe kinderkens, en uw vee (ik weet, dat gij veel vee hebt), zij zullen blijven in uwe steden, die ik u gegeven heb;

20 Totdat de HEER uwen broederen rust geve, gelijk ulieden, dat zij ook erven het land, dat de HEER, uw God, hun geven zal aan gene zijde der Jordaan; dan zult gij wederkeeren, elk tot zijne erfenis, die ik u gegeven heb.

21 Ook gebood ik Jozua ter zelver tijd, zeggende: Uwe oogen zien alles, wat de HEER, ulieder God, aan deze twee koningen gedaan heeft; alzoo zal de HEER aan alle koningrijken doen, naar welke gij henen doortrekt.

22 Vreest ze niet, want de HEER, uw God, strijdt voor ulieden.

23 Ook bad ik den HEERE om genade, zeggende ter zelver tijd:

24 Heer, HEER! gij hebt begonnen uwen knecht te toonen uwe grootheid en uwe sterke hand: want wat God is er in den hemel en op de aarde, die doen kan naar uwe werken, en naar uwe mogendheden!

25 Laat mij toch overtrekken, en dat goede land bezien, dat aan gene zijde der Jordaan is, dat goede gebergte, en den Libanon!

26 Doch de HEER verstoorde zich zeer om uwentwil over mij, en hoorde niet naar mij; maar de HEER zeide tot mij: Het zij u genoeg; spreek niet meer tot Mij van deze zaak!

27 Klim op de hoogte van Pisga, en hef uwe oogen op naar het westen, en naar het noorden, en naar het zuiden, en naar het oosten, en zie toe met uwe oogen: want gij zult over deze Jordaan niet gaan.

28 Gebied dan Jozua, en versterk hem, en bekrachtig hem: want hij zal voor het aangezigt van dit volk henen overgaan, en zal hun dat land, dat gij zien zult, doen erven.

29 Alzoo bleven wij in dit dal tegenover Beth-Peor.

HOOFDSTUK IV.

NU dan, Israël! hoor naar de inzettingen en naar de regten, die ik ulieden leere te doen; opdat gij leeft, en henen inkomt,

en erft het land, dat de HEER, uwer vaderen God, u geeft.

2 Gij zult tot dit woord, dat ik u gebiede, niet toedoen, ook daarvan niet afdoen; opdat gij bewaart de geboden van den HEERE, uwen God, die ik u gebiede.

3 Uwe oogen hebben gezien, wat God om Baäl-Peor gedaan heeft: want alle man, die Baäl-Peor navolgde, dien heeft de HEER, uw God, uit het midden van u verdaan.

4 Gij daarentegen, die den HEERE, uwen God, aanhingt, gij zijt heden allen levende.

5 Ziet, ik heb u geleerd de inzettingen en regten, gelijk als de HEER, mijn God, mij geboden heeft; opdat gij alzoo doet in het midden des lands, waar gij naar toe gaat, om het te erven.

6 Behoudt ze dan, en doet ze: want dat zal uwe wijsheid en uw verstand zijn voor de oogen der volken, die al deze inzettingen hooren zullen, en zeggen: Dit groote volk alleen is een wijs en verstandig volk!

7 Want wat groot volk is er, hetwelk de goden *zoo* nabij zijn als de HEER, onze God, zoo dikwijls wij Hem aanroepen?

8 En wat groot volk is er, dat *zoo* regtvaardige inzettingen en regten heeft, als deze gansche wet is, die ik heden voor uw aangezigt geve?

9 Alleenlijk wacht u, en bewaart uwe ziele wel, dat gij niet vergeet de dingen, die uwe oogen gezien hebben; en dat zij niet van uw hart wijken, al de dagen uws levens; en gij zult ze aan uwe kinderen, en uwe kindskinderen bekend maken.

10 Ten dage, als gij voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, aan Horeb stondt, als de HEER tot mij zeide: Vergader mij dit volk, en Ik zal hun mijne woorden doen hooren, die zij zullen leeren, om Mij te vreezen al de dagen, die zij op den aardbodem zullen leven, en zij zullen ze hunnen kinderen leeren;

11 En gijlieden naderdet en stondt beneden dien berg; (die berg nu brandde van vuur, tot aan het midden des hemels, er was duisternis, wolken en donkerheid.)

12 Zoo sprak de HEER tot u uit het midden des vuurs; gij hoordet de stem der woorden, maar gij zaagt geene gelijkenis, behalve de stem.

13 Toen verkondigde Hij u zijn verbond, dat Hij u gebood te doen, de tien woorden, en schreef ze op twee steenen tafelen.

14 Ook gebood mij de HEER ter zelver tijd, dat ik u inzettingen en regten leeren zou; opdat gij die deedt in dat land, naar hetwelk gij doortrekt, om dat te erven.

15 Wacht u dan wel voor uwe zielen: want gij hebt geene gelijkenis gezien, ten dage als de HEER op Horeb uit het midden des vuurs tot u sprak;

16 Opdat gij u niet verderft, en maakt u iets gesnedens, de gelijkenis van eenig beeld, de gedaante van man of vrouw;

17 De gedaante van eenig beest, dat op de aarde is; de gedaante van eenigen gevleugelden vogel, die door den hemel vliegt;

18 De gedaante van iets, dat op den aardbodem kruipt; de gedaante van eenigen visch, die in het water is onder de aarde:

19 Dat gij ook uwe oogen niet opheft naar den hemel, en aanziet de zon, en de maan, en de sterren, des hemels gansche heir; en wordt aangedreven, dat gij u voor die buigt, en hun dient; dewelke de HEER, uw God, aan alle volken onder den ganschen hemel heeft uitgedeeld.

20 Maar ulieden heeft de HEER aangenomen, en uit den ijzer-oven, uit Egypte, uitgevoerd; opdat gij Hem tot een erfvolk zoudt zijn, gelijk het te dezen dage is.

21 Ook vertoornde zich de HEER over mij, om ulieder woorden; en Hij zwoer, dat ik over de Jordaan niet zou gaan, en dat ik niet zou komen in dat goede land, dat de HEER, uw God, u ter erfenis geven zal.

22 Want ik zal in dit land sterven, ik zal over de Jordaan niet gaan; maar gij zult er overgaan, en datzelve goede land erven.

23 Wacht u, dat gij het verbond des HEEREN, uws Gods, hetwelk Hij met u gemaakt heeft, niet vergeet: dat gij u een gesneden beeld zoudt maken, de gelijkenis van iets, dat de HEER, uw God, u verboden heeft.

24 Want de HEER, uw God, is een verterend vuur, een ijverig God.

25 Wanneer gij nu kinderen en kindskinderen gewonnen zult hebben, en in het land oud geworden zult zijn, en u zult verderven, dat gij gesnedene beelden maakt, de gelijkenis van eenig ding, en doet, wat kwaad is in de oogen des HEEREN, uws Gods, om Hem tot toorn te verwekken;

26 Zoo roep ik heden den hemel en de aarde tot getuigen tegen ulieden, dat gij voorzeker haast zult omkomen van dat land, waar gij over de Jordaan naar toe trekt, om dat te erven; gij zult uwe dagen

daarin niet verlengen, maar ganschelijk verdelgd worden.

27 En de HEER zal u verstrooijen onder de volken; en gij zult een klein volksken in getal overblijven onder de heidenen, waar de HEER u henen leiden zal.

28 En aldaar zult gij goden dienen, die des menschen handenwerk zijn, hout en steen, die niet zien, noch hooren, noch eten, noch rieken.

29 Dan zult gij van daar den HEERE, uwen God, zoeken, en vinden; als gij Hem zoeken zult met uw gansche hart en met uwe gansche ziel.

30 Wanneer gij in angst zult zijn, en u al deze dingen zullen treffen; in het laatste der dagen, dan zult gij wederkeeren tot den HEER, uwen God, en zijne stem gehoorzaam zijn.

31 Want de HEER, uw God, is een barmhartig God; Hij zal u niet verlaten, noch u verderven; en Hij zal het verbond uwer vaderen, dat Hij hun gezworen heeft, niet vergeten.

32 Want, vraag toch naar de vorige dagen, die vóór u geweest zijn, van dien dag af, dat God den mensch op de aarde geschapen heeft, van het *ééne* einde des hemels tot aan het *andere* einde des hemels, of zulk een groot ding geschied of gehoord zij, als dit:

33 Of een volk gehoord hebbe de stem van God, sprekende uit het midden des vuurs, gelijk als gij gehoord hebt, en levend zij gebleven?

34 Of: of God verzocht hebbe te gaan, om zich een volk uit het midden eens volks aan te nemen, door verzoekingen, door teekenen, en door wonderen, en door strijd, en door eene sterke hand, en door eenen uitgestrekten arm, en met groote verschrikkingen; naar al hetgeen de HEER, uw God, ulieden voor uwe oogen in Egypte gedaan heeft?

35 U is het getoond, opdat gij wetet, dat de HEER die God is; er is niemand meer dan Hij alleen!

36 Van den hemel heeft Hij u zijne stem laten hooren, om u te onderwijzen; en op de aarde heeft Hij u zijn groot vuur doen zien; en gij hebt zijne woorden uit het midden des vuurs gehoord.

37 En omdat Hij uwe vaderen liefhad, en hun zaad na hen verkoren had, zoo heeft Hij u voor zijn aangezigt door zijne groote kracht uit Egypte uitgevoerd;

38 Om volken, die grooter en magtiger waren dan gij, voor uw aangezigt uit de bezitting te verdrijven; om u in te brengen, dat Hij u hunlieder land ter erfenis gave, als het te dezen dage is.

39 Zoo zult gij heden weten, en in uw hart hervatten, dat de HEER die God is, boven in den hemel, en onder op de aarde, niemand meer!

40 En gij zult houden zijne inzettingen en zijne geboden, die ik u heden gebiede, opdat het u en uwen kinderen na u welga, en opdat gij de dagen verlengt in het land, dat de HEER, uw God, u geeft, voor altoos.

41 Toen scheidde Mozes drie steden uit, aan deze zijde der Jordaan, tegen den opgang der zon;

42 Opdat daarheen vlood de doodslager, die zijnen naasten onwetende doodslaat, dien hij van gisteren *en* eergisteren niet haatte; dat hij in één van deze steden vlood en levend bleve:

43 Bezer in de woestijn, in het effen land, voor de Rubenieten; en Ramoth in Gilead, voor de Gadieten; en Golan in Bazan, voor de Manassieten.

44 Dit is nu de wet, die Mozes den kinderen Israëls voorstelde:

45 Dit zijn de getuigenissen, en de inzettingen, en de regten, die Mozes sprak tot de kinderen Israëls, als zij uit Egypte waren uitgetogen;

46 Aan deze zijde van de Jordaan, in het dal tegenover Beth-Peor, in het land van Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde; welken Mozes sloeg, en de kinderen Israëls, als zij uit Egypte waren uitgetogen,

47 En zijn land in bezitting genomen hadden; daartoe het land van Og, koning van Bazan; twee koningen der Amorieten, die aan deze zijde van de Jordaan waren, tegen den opgang der zon:

48 Van Aroër af, dat aan den oever der beek Arnon is, tot aan den berg Sion, welke is Hermon;

49 En al het vlakke veld, aan deze zijde der Jordaan, naar het oosten, tot aan de zee des vlakken velds, onder Asdoth-Pisga.

HOOFDSTUK V.

EN Mozes riep het gansche Israël, en zeide tot hen: Hoor, Israël! de inzettingen en regten, die ik heden voor uwe

ooren spreek, dat gij ze leert en waarneemt, om dezelve te doen.

2 De HEER, onze God, heeft een verbond met ons gemaakt aan Horeb.

3 Met onze vaderen heeft de HEER dit verbond niet gemaakt, maar met ons, wij die hier heden allen levend zijn.

4 *Van* aangezigt tot aangezigt heeft de HEER met u op den berg gesproken uit het midden des vuurs,

5 (Ik stond te dier tijd tusschen den HEER en tusschen u, om u des HEEREN woord aan te zeggen: want gij vreesdet voor het vuur en klomt niet op den berg) zeggende:

6 Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb.

7 Gij zult geene andere goden voor mijn aangezigt hebben.

8 Gij zult u geen gesneden beeld maken, *noch* eenige gelijkenis, *van* hetgeen boven in den hemel, of onder op de aarde is, of in het water onder de aarde is;

9 Gij zult u voor die niet buigen, noch hun dienen: want Ik de HEER, uw God, ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, en aan het derde, en aan het vierde *lid* dergenen, die Mij haten;

10 En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en mijne geboden onderhouden.

11 Gij zult den naam des HEEREN, uws Gods, niet ijdelijk gebruiken: want de HEER zal niet onschuldig houden dengenen, die zijnen naam ijdelijk gebruikt.

12 Onderhoudt den sabbatdag, dat gij dien heiligt; gelijk als de HEER, uw God, u geboden heeft.

13 Zes dagen zult gij arbeiden, en al uw werk doen;

14 Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN, uws Gods; *dan* zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uwe dochter, noch uw dienstknecht, noch uwe dienstmaagd, noch uw os, noch uw ezel, noch eenig van uw vee, noch de vreemdeling, die in uwe poorten is; opdat uw dienstknecht, en uwe dienstmaagd ruste, gelijk als gij.

15 Want gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat de HEER, uw God, u van daar heeft uitgeleid door eene sterke hand en eenen uitgestrekten arm; daarom heeft u de HEER, uw God, geboden, dat gij den sabbatdag houden zult.

16 Eert uwen vader, en uwe moeder, gelijk als de HEER, uw God, u geboden heeft, opdat uwe dagen verlengd worden, en opdat het u welga in het land, dat u de HEER, uw God, geven zal.

17 Gij zult niet doodslaan.

18 En gij zult geen overspel doen.

19 En gij zult niet stelen.

20 En gij zult geene valsche getuigenis spreken tegen uwen naasten.

21 En gij zult niet begeeren uws naasten vrouw; en zult u niet laten gelusten uws naasten huis, zijnen akker, noch zijnen dienstknecht, noch zijne dienstmaagd, zijnen os, noch zijnen ezel, noch iets, dat uws naasten is.

22 Deze woorden sprak de HEER tot uwe gansche gemeente, op den berg, uit het midden des vuurs, der wolk en der donkerheid, met eene groote stem, en deed daar niets toe; en Hij schreef ze op twee steenen tafelen, en gaf ze mij.

23 En het geschiedde, als gij die stem uit het midden der duisternis hoordet, en de berg van vuur brandde, zoo naderdet gij tot mij, alle hoofden uwer stammen, en uwe oudsten,

24 En zeidet: Zie, de HEER, onze God, heeft ons zijne heerlijkheid en zijne grootheid laten zien, en wij hebben zijne stem gehoord uit het midden des vuurs; dezen dag hebben wij gezien, dat God met den mensch spreekt, en dat hij levend blijft.

25 Maar nu, waarom zouden wij sterven? want dit groote vuur zou ons verteren; indien wij voortvoeren de stem des HEEREN, onzes Gods, langer te hooren, zoo zouden wij sterven.

26 Want wie is er van alle vleesch, die de stem des levenden Gods, sprekende uit het midden des vuurs, gehoord heeft gelijk wij, en is levend gebleven?

27 Nader gij, en hoor alles, wat de HEER, onze God, zeggen zal; en spreek gij tot ons al wat de HEER, onze God, tot u spreken zal, en wij zullen het hooren en doen.

28 Als nu de HEER de stem uwer woorden hoorde, toen gij tot mij spraakt, zoo zeide de HEER tot mij: Ik heb gehoord de stem der woorden van dit volk, die zij tot u gesproken hebben: het is altemaal goed, dat zij gesproken hebben.

29 Och dat zij zulk een hart hadden, om Mij te vreezen, en al mijne geboden te allen dage te onderhouden: opdat het hun en hunnen kinderen welging in eeuwigheid!

30 Ga, zeg hun: Keert weder naar uwe tenten.

31 Maar gij, sta hier bij mij, dat Ik tot u spreke al de geboden, en inzettingen, en regten, die gij hun leeren zult, dat zij ze doen in het land, hetwelk Ik hun geven zal, om dat te erven.

32 Neemt dan waar, dat gij doet, gelijk als de HEER, uw God, u geboden heeft; en wijkt niet af ter regter- noch ter linkerhand.

33 In al den weg, dien de HEER, uw God, u gebiedt, zult gij gaan; opdat gij leeft, en dat het u welga, en gij de dagen verlengt in het land, dat gij erven zult.

HOOFDSTUK VI.

DIT zijn dan de geboden, de inzettingen en de regten, die de HEER, uw God, geboden heeft om u te leeren; opdat gij ze doet in het land, naar hetwelk gij heentrekt, om dat erfelijk te bezitten:

2 Opdat gij den HEERE, uwen God, vreezet, om te houden al zijne inzettingen, en zijne geboden, die ik u gebiede; gij, en uw kind, en kindskind, al de dagen uws levens; en opdat uwe dagen verlengd worden.

3 Hoor dan, Israël! en neem waar, dat gij ze doet, opdat het u welga, en opdat gij zeer vermenigvuldiget (gelijk als u de HEER, uwer vaderen God, gesproken heeft) in het land, dat van melk en honig is vloeijende.

4 Hoor, Israël! de HEER, onze God, is een eenig HEER!

5 Zoo zult gij den HEER, uwen God, liefhebben, met uw gansche hart, en met uwe gansche ziel, en met al uw vermogen.

6 En deze woorden, die ik u heden gebiede, zullen in uw hart zijn.

7 En gij zult ze uwen kinderen inscherpen, en daarvan spreken, als gij in uw huis zit, en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt, en als gij opstaat.

8 Ook zult gij ze tot een teeken binden op uwe hand, en zij zullen u tot voorhoofdspanselen zijn tusschen uwe oogen.

9 En gij zult ze op de posten van uw huis, en aan uwe poorten schrijven.

10 Als het dan zal geschied zijn, dat de HEER, uw God, u zal hebben ingebragt in dat land, dat Hij uwen vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft, u te zullen geven; groote en goede steden die gij niet gebouwd hebt,

11 En huizen, vol van alles goeds, die gij niet gevuld hebt, en uitgehouwene bornputten, die gij niet uitgehouwen hebt, wijngaarden en olijfgaarden, die gij niet geplant hebt, en gij gegeten hebt en verzadigd zijt;

12 Zoo wacht u, dat gij den HEER niet vergeet, die u uit Egypteland, uit het dienshuis heeft uitgevoerd.

13 Gij zult den HEERE, uwen God, vreezen, en Hem dienen; en gij zult bij zijnen naam zweren.

14 Gij zult andere goden niet navolgen, van de goden der volken, die rondom u zijn.

15 Want de HEER, uw God, is een ijverig God in het midden van u; dat de toorn des HEEREN, uws Gods, tegen u niet ontsteke, en Hij u van den aardbodem verdelge.

16 Gij zult den HEERE, uwen God, niet verzoeken, gelijk als gij Hem verzocht hebt te Massa.

17 Gij zult de geboden des HEEREN, uws Gods, vlijtig houden, mitsgaders zijne getuigenissen, en zijne inzettingen, die Hij u geboden heeft.

18 En gij zult doen, wat regt en goed is in de oogen des HEEREN; opdat het u welga, en dat gij inkomt, en erft het goede land, dat de HEER uwen vaderen gezworen heeft;

19 Om al uwe vijanden voor uw aangezigt te verdrijven, gelijk als de HEER gesproken heeft.

20 Wanneer uw zoon u morgen zal vragen, zeggende: Wat zijn dat voor getuigenissen, en inzettingen, en regten, die de HEER, onze God, ulieden geboden heeft?

21 Zoo zult gij tot uwen zoon zeggen: Wij waren dienstknechten van Faraö in Egypte; maar de HEER heeft ons door eene sterke hand uit Egypte uitgevoerd.

22 En de HEER gaf teekenen, en groote en kwade wonderen, in Egypte, aan Faraö en aan zijn gansche huis, voor onze oogen;

23 En Hij voerde ons van daar uit; opdat Hij ons inbragt, om ons het land te geven, dat Hij onzen vaderen gezworen had.

24 En de HEER gebood ons te doen al deze inzettingen, om te vreezen den HEERE, onzen God, ons voor altoos ten goede, om ons in het leven te behouden, gelijk het te dezen dage is.

25 En het zal ons geregtigheid zijn, als wij zullen waarnemen te doen al deze geboden, voor het aangezigt des HEEREN, onzes Gods, gelijk Hij ons geboden heeft.

HOOFDSTUK VII.

WANNEER u de HEER, uw God, zal gebragt hebben in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven; en Hij vele volken voor uw aangezigt zal hebben uitgeworpen, de Hethieten, en de Girgasieten, en de Amorieten, en de Kanaänieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Jebuzieten, zeven volken, die meerder en magtiger zijn dan gij;

2 En de HEER, uw God, hen zal gegeven hebben voor uw aangezigt, dat gij ze slaat; zoo zult gij hen ganschelijk verbannen, gij zult geen verbond met hen maken, noch hun genadig zijn.

3 Gij zult u ook met hen niet vermaagschappen; gij zult uwe dochters niet geven aan hunne zonen, en hunne dochters niet nemen voor uwe zonen.

4 Want zij zouden uwe zonen van Mij doen afwijken, dat zij anderen goden zouden dienen; en de toorn des HEEREN zou tegen ulieden ontsteken, en u haast verdelgen.

5 Maar alzoo zult gij hun doen: hunne altaren zult gij afwerpen, en hunne opgerigte beelden verbreken, en hunne bosschen zult gij afhouwen, en hunne gesnedene beelden met vuur verbranden.

6 Want gij zijt een heilig volk den HEERE, uwen God: u heeft de HEER, uw God, verkoren, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zoudt zijn uit alle volken, die op den aardbodem zijn.

7 De HEER heeft geen' lust tot u gehad, noch u verkoren, om uwe veelheid boven alle andere volken: want gij waart het weinigste van alle volken;

8 Maar omdat de HEER ulieden liefhad, en opdat Hij hield den eed, dien Hij uwen vaderen gezworen had, heeft u de HEER met eene sterke hand uitgevoerd, en heeft u verlost uit het diensthuis, uit de hand van Faraö, koning van Egypte.

9 Gij zult dan weten, dat de HEER, uw God, die God is, die getrouwe God, welke het verbond en de weldadigheid houdt dien, die Hem liefhebben, en zijne geboden houden, tot in duizend geslachten.

10 En Hij vergeldt een ieder van hen, die Hem haten, in zijn aangezigt, om hem te verderven; Hij zal het zijnen hater niet vertrekken, in zijn aangezigt zal Hij het hem vergelden.

11 Houdt dan de geboden, en de inzettingen, en de regten, die ik u heden gebiede, om die te doen.

12 Zoo zal het geschieden, omdat gij deze regten zult hooren, en houden, en dezelve doen, dat de HEER, uw God, u het verbond en de weldadigheid zal houden, die Hij uwen vaderen gezworen heeft;

13 En Hij zal u liefhebben, en zal u zegenen, en u doen vermenigvuldigen; en Hij zal zegenen de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands, uw koren, en uwen most, en uwe olie, de voortzetting uwer koeijen, en de kudden van uw klein vee, in het land, dat Hij aan uwe vaderen gezworen heeft u te geven.

14 Gezegend zult gij zijn boven alle volken; er zal onder u noch man noch vrouw onvruchtbaar zijn, ook *niet* onder uwe beesten.

15 En de HEER zal alle krankheid van u afweren, en Hij zal u geene van de kwade ziekten der Egyptenaren, die gij kent, opleggen, maar zal ze leggen op allen, die u haten.

16 Gij zult dan al die volken verteren, die de HEER, uw God, u geven zal; uw oog zal hen niet verschoonen, en gij zult hunnen goden niet dienen: want dat zoude u een strik zijn.

17 Zoo gij in uw hart zeidet: Deze volken zijn meerder dan ik; hoe zou ik hen uit de bezitting kunnen verdrijven?

18 Vreest niet voor hen; gedenkt steeds, wat de HEER, uw God, aan Faraö en aan alle Egyptenaren gedaan heeft:

19 De groote verzoekingen, die uwe oogen gezien hebben, en de teekenen, en de wonderen, en de sterke hand, en den uitgestrekten arm, door welken u de HEER, uw God, heeft uitgevoerd; alzoo zal de HEER, uw God, doen aan alle volken, voor welker aangezigt gij vreest.

20 Daartoe zal de HEER, uw God, ook horzelen onder hen zenden; totdat zij omkomen, die overgebleven, en voor uw aangezigt verborgen zijn.

21 Ontzet u niet voor hunlieder aangezigt: want de HEER, uw God, is in het midden van u, een groot en vreeselijk God.
22 En de HEER, uw God, zal deze volken voor uw aangezigt allengskens uitwerpen; haastelijk zult gij hen niet mogen te niet doen, opdat het wild des velds niet tegen u vermenigvuldige.
23 En de HEER zal hen geven voor uw aangezigt, en Hij zal hen verschrikken met groote verschrikking, totdat zij verdelgd worden.
24 Ook zal Hij hunne koningen in uwe hand geven, dat gij hunnen naam van onder den hemel te niet doet; geen man zal voor uw aangezigt bestaan, totdat gij hen zult hebben verdelgd.
25 De gesnedene beelden van hunne goden zult gij met vuur verbranden; het zilver en goud, dat daaraan is, zult gij niet begeeren, noch voor u nemen, opdat gij daardoor niet verstrikt wordt: want dat is den HEERE, uwen God, een gruwel.
26 Gij zult dan den gruwel in uw huis niet brengen, dat gij een ban zoudt worden, gelijk datzelve is; gij zult het ganschelijk verfoeijen, en te eenenmaal eenen gruwel daarvan hebben, want het is een ban.

HOOFDSTUK VIII.

ALLE geboden, die ik u heden gebiede, zult gij waarnemen om te doen, opdat gij leeft, en vermenigvuldigt, en inkomt, en het land erft, dat de HEER aan uwe vaderen gezworen heeft.
2 En gij zult gedenken aan al den weg, dien u de HEER, uw God, deze veertig jaren in de woestijn geleid heeft; opdat Hij u verootmoedigde, om u te verzoeken, om te weten, wat in uw hart was, of gij zijne geboden zoudt houden, of niet.
3 En Hij verootmoedigde u, en liet u hongeren, en spijsde u met het man, dat gij niet kendet, noch uwe vaderen gekend hadden; opdat Hij u bekend maakte, dat de mensch niet alleen van het brood leeft, maar dat de mensch leeft van alles, wat uit des HEEREN mond uitgaat.
4 Uwe kleeding is aan u niet verouderd, en uw voet is niet gezwollen, deze veertig jaren.
5 Bekent dan in uw hart, dat de HEER, uw God, u kastijdt, gelijk als een man zijnen zoon kastijdt.
6 En houdt de geboden des HEEREN, uws Gods, om in zijne wegen te wandelen, en om Hem te vreezen.
7 Want de HEER, uw God, brengt u in een goed land, een land van waterbeken, fonteinen en diepten, die in dalen en in bergen uitvlieten;
8 Een land van tarwe en gerst, en wijnstokken, en vijgeboomen, en granaat-appelen; een land van olierijke olijfboomen, en van honig;
9 Een land, waarin gij brood zonder schaarschheid eten zult, waarin u niets ontbreken zal; een land, welks steenen ijzer zijn, en uit welks bergen gij koper uithouwen zult.
10 Als gij dan zult gegeten hebben en verzadigd zijn, zoo zult gij den HEER, uwen God, loven over dat goede land, dat Hij u zal hebben gegeven.
11 Wacht u, dat gij den HEER, uwen God, niet vergeet, dat gij niet zoudt houden zijne geboden, en zijne regten, en zijne inzettingen, die ik u heden gebiede;
12 Opdat niet misschien, als gij zult gegeten hebben en verzadigd zijn, en goede huizen gebouwd hebben, en die bewonen,
13 En uwe runderen en uwe schapen zullen vermeerderd zijn, ook zilver en goud u zal vermeerderd zijn, ja al wat gij hebt, vermeerderd zal zijn;
14 Uw hart zich alsdan verheffe, dat gij vergeet den HEER, uwen God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgevoerd heeft;
15 Die u geleid heeft in die groote en vreeselijke woestijn, *waar* vurige slangen, en schorpioenen, en dorheid, waar geen water was; die u water uit de keiachtige rots voortbragt;
16 Die u in de woestijn spijsde met man, dat uwe vaderen niet gekend hadden; om u te verootmoedigen, en om u te verzoeken, opdat Hij u ten laatste weldeed;
17 En gij in uw hart zegt: Mijne kracht, en de sterkte mijner hand heeft mij dit vermogen verkregen.
18 Maar gij zult gedenken den HEERE, uwen God, dat Hij het is, die u kracht geeft om vermogen te verkrijgen; opdat Hij zijn verbond bevestige, dat Hij aan uwe vaderen gezworen heeft, gelijk het te dezen dage is.
19 Maar indien het geschiedt, dat gij den HEER, uwen God, ganschelijk vergeet, en

andere goden navolgt, en hun dient, en u voor dezelve buigt, zoo betuig ik heden tegen u, dat gij voorzeker zult vergaan.

20 Gelijk de heidenen, die de HEER voor uw aangezigt verdaan heeft, alzoo zult gij vergaan, omdat gij de stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam zult geweest zijn.

HOOFDSTUK IX.

HOOR, Israël! gij zult heden over de Jordaan gaan, dat gij inkomt, om volken te erven, die grooter en sterker zijn dan gij; steden, die groot en tot in den hemel gesterkt zijn;

2 Een groot en lang volk, kinderen der Enakieten; die gij kent, en *van welken* gij gehoord hebt: Wie zou bestaan voor het aangezigt der kinderen van Enak?

3 Zoo zult gij heden weten, dat de HEER, uw God, degene is, die voor uw aangezigt doorgaat, een verterend vuur: Die zal hen verdelgen, en Die zal hen voor uw aangezigt nederwerpen; en gij zult ze uit de bezitting verdrijven, en zult hen haastelijk te niet doen, gelijk als de HEER tot u gesproken heeft.

4 Wanneer hen nu de HEER, uw God, voor uw aangezigt zal hebben uitgestooten, zoo spreek niet in uw hart, zeggende: De HEER heeft mij om mijne geregtigheid ingebragt, om dit land te erven: want, om de goddeloosheid dezer volken, verdrijft hen de HEER voor uw aangezigt uit de bezitting.

5 Niet om uwe geregtigheid, noch om de opregtheid uws harten, komt gij er henen in, om hun land te erven; maar om de goddeloosheid dezer volken, verdrijft hen de HEER, uw God, voor uw aangezigt uit de bezitting; en om het woord te bevestigen, dat de HEER, uw God, aan uwe vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft.

6 Weet dan, dat u de HEER, uw God, niet om uwe geregtigheid, ditzelve goede land geeft, om dat te erven: want gij zijt een hardnekkig volk.

7 Gedenkt, vergeet niet, dat gij den HEER, uwen God, in de woestijn zeer vertoornd hebt; van dien dag af, dat gij uit Egypteland uitgegaan zijt, totdat gij kwaamt aan deze plaats, zijt gijlieden wederspannig geweest tegen den HEERE.

8 Want aan Horeb vertoorndet gij den HEERE zeer, dat Hij zich tegen u vertoornde, om u te verdelgen.

9 Als ik op den berg geklommen was, om te ontvangen de steenen tafelen, de tafelen des verbonds, dat de HEER met ulieden gemaakt had, toen bleef ik veertig dagen en veertig nachten op den berg, at geen brood, en dronk geen water.

10 En de HEER gaf mij de twee steenen tafelen, met Gods vinger beschreven; en op dezelve, naar al de woorden, die de HEER op den berg, uit het midden des vuurs, ten dage der verzameling, met ulieden gesproken had.

11 Zoo geschiedde het, ten einde van veertig dagen en veertig nachten, *als* mij de HEER de twee steenen tafelen, de tafelen des verbonds, gaf,

12 Dat de HEER tot mij zeide: Sta op, ga haastelijk af van hier, want uw volk, dat gij uit Egypte hebt uitgevoerd, heeft het verdorven; zij zijn haastelijk afgeweken van den weg, dien ik hun geboden had; zij hebben zich een gegoten beeld gemaakt.

13 Voorts sprak de HEER tot mij, zeggende: Ik heb dit volk aangemerkt, en zie, het is een hardnekkig volk.

14 Laat van Mij af, dat Ik hen verdelge, en hunnen naam van onder den hemel uitdoe; en Ik zal u tot een magtiger en meerder volk maken, dan dit is.

15 Toen keerde ik mij, en ging van den berg af: de berg nu brandde van vuur, en de twee tafelen des verbonds waren op beide mijne handen.

16 En ik zag toe, en ziet, gij hadt tegen den HEERE, uwen God, gezondigd; gij hadt u een gegoten kalf gemaakt; gij waart haastelijk afgeweken van den weg, dien u de HEER geboden had.

17 Toen vattede ik de twee tafelen, en wierp ze heen uit beide mijne handen, en brak ze voor uwe oogen.

18 En ik wierp mij neder voor het aangezigt des HEEREN, als in het eerst, veertig dagen en veertig nachten; ik at geen brood, en dronk geen water; om al uwe zonde, die gij hadt gezondigd, doende dat kwaad is in des HEEREN oogen, om Hem tot toorn te verwekken.

19 Want ik vreesde van wege den toorn en de grimmigheid, waarmede de HEER zeer op ulieden vertoornd was, om u te verdelgen: doch de HEER verhoorde mij ook op dat maal.

20 Ook vertoornde zich de HEER zeer tegen Aäron, om hem te verdelgen; doch ik bad ook ter zelver tijd voor Aäron.

21 Maar uwe zonde, het kalf, dat gij hadt gemaakt, nam ik, en verbrandde het met vuur, en stampte het, malende het wel, totdat het verdund werd tot stof; en zijn stof wierp ik in de beek, die van den berg afvliet.

22 Ook vertoorndet gij den HEERE zeer te Thab-éra en te Massa, en te Kibròth-Thâäva.

23 Voorts als de HEER ulieden zond uit Kades-Barnéa, zeggende: Gaat op en erft dat land, dat Ik u gegeven heb; zoo waart gij den mond des HEEREN, uws Gods, wederspannig, en geloofdet Hem niet, en waart zijne stem niet gehoorzaam.

24 Wederspannig zijt gij geweest tegen den HEERE, van den dag af, dat ik u gekend heb.

25 En ik wierp mij neder voor des HEEREN aangezigt, die veertig dagen en veertig nachten, in welke ik mij nederwierp, dewijl de HEER gezegd had, dat Hij u verdelgen zou.

26 En ik bad tot den HEERE, en zeide: Heere, HEERE! verderf uw volk en uw erfdeel niet, dat Gij door uwe grootheid verlost hebt; dat Gij uit Egypte door eene sterke hand hebt uitgevoerd.

27 Gedenk aan uwe knechten, Abraham, Izak en Jakob; zie niet op de hardigheid dezes volks, noch op zijne goddeloosheid, noch op zijne zonde;

28 Opdat het land, van waar Gij ons hebt uitgevoerd, niet zegge: Omdat ze de HEER niet kon brengen in het land, waarvan Hij hun gesproken had, en omdat Hij hen haatte, heeft Hij ze uitgevoerd, om hen te dooden in de woestijn.

29 Zij zijn toch uw volk, en uw erfdeel, dat Gij door uwe groote kracht, en door uwen uitgestrekten arm hebt uitgevoerd!

HOOFDSTUK X.

TER zelver tijd zeide de HEER tot mij: Houw u twee steenen tafelen, als de eerste, en klim Mij op dezen berg; daarna zult gij u eene kist van hout maken.

2 En Ik zal op die tafelen schrijven de woorden, die geweest zijn op de eerste tafelen, die gij gebroken hebt; en gij zult ze leggen in die kist.

3 Alzoo maakte ik eene kist van sittimhout, en hieuw twee steenen tafelen als de eerste; en ik klom op den berg, en de twee tafelen waren in mijne hand.

4 Toen schreef Hij op de tafelen, naar het eerste schrift, de tien woorden, die de HEER, ten dage der verzameling, op den berg, uit het midden des vuurs, tot ulieden gesproken had; en de HEER gaf ze mij.

5 En ik keerde mij, en ging af van den berg, en leide de tafelen in de kist, die ik gemaakt had; en aldaar zijn zij, gelijk als de HEER mij geboden heeft.

6 (En de kinderen Israëls reisden, van Beëròth Bene-Jâäkan *en* Moséra. Aldaar stierf Aäron, en werd aldaar begraven; en zijn zoon Eleázar bediende het priesterambt in zijne plaats.

7 Van daar reisden zij naar Gudgod, en van Gudgod naar Jotbath, een land van waterbeken.)

8 Ter zelver tijd scheidde de HEER den stam Levi uit, om de ark des verbonds des HEEREN te dragen, om voor het aangezigt des HEEREN te staan, om Hem te dienen, en om in zijnen naam te zegenen, tot op dezen dag.

9 Daarom heeft Levi geen deel noch erve met zijne broederen; de HEER is zijn erfdeel, gelijk als de HEER, uw God, tot hem gesproken heeft.

10 En ik stond op den berg, als de vorige dagen, veertig dagen en veertig nachten; en de HEER verhoorde mij ook op datzelve maal: de HEER heeft u niet willen verderven.

11 Maar de HEER zeide tot mij: Sta op, ga op de reize, voor het aangezigt des volks; dat zij inkomen, en erven het land, dat Ik hunnen vaderen gezworen heb, hun te geven.

12 Nu dan, Israël! wat eischt de HEER, uw God, van u? dan den HEER, uwen God, te vreezen, in al zijne wegen te wandelen, en Hem lief te hebben, en den HEERE, uwen God, te dienen, met uw gansche hart en met uwe gansche ziel;

13 Om te houden de geboden des HEEREN, en zijne inzettingen, die ik u heden gebiede, u ten goede.

14 Ziet, des HEEREN, uws Gods, is de hemel, en de hemel der hemelen, de aarde, en al wat daarin is.

15 Alleenlijk heeft de HEER lust gehad aan uwe vaderen, om die lief te hebben, en heeft hun zaad na hen, ulieden, uit al

de volken verkoren, gelijk het te dezen dage is.

16 Besnijdt dan de voorhuid uws harten, en verhardt uwen nek niet meer.

17 Want de HEER, uw God, is een God der goden, en een Heer der heeren; die groote, die magtige, en die vreeselijke God, die geen aangezigt aanneemt, noch geschenk ontvangt;

18 Die het regt van den wees en van de weduwe doet; en den vreemdeling liefheeft, dat Hij hem brood en kleeding geve.

19 Daarom zult gijlieden den vreemdeling liefhebben, want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland.

20 Den HEER, uwen God, zult gij vreezen, Hem zult gij dienen, en Hem zult gij aanhangen, en bij zijnen naam zweren.

21 Hij is uw lof, en Hij is uw God! die bij u gedaan heeft deze groote en vreeselijke dingen, die uwe oogen gezien hebben.

22 Uwe vaderen togen af naar Egypte met zeventig zielen; en nu heeft u de HEER, uw God, gesteld als de sterren des hemels in menigte.

HOOFDSTUK XI.

DAAROM zult gij den HEER, uwen God, liefhebben, en gij zult te allen dage onderhouden zijn bevel, en zijne inzettingen, en zijne regten, en zijne geboden.

2 En gijlieden zult heden weten, dat ik niet *spreek* met uwe kinderen, die het niet weten, en de onderwijzing des HEEREN, uws Gods, niet gezien hebben, zijne grootheid, zijne sterke hand en zijnen uitgestrekten arm;

3 Daartoe zijne teekenen en zijne daden, die Hij in het midden van Egypte gedaan heeft, aan Faraö, den koning van Egypte, en aan zijn gansche land;

4 En wat Hij gedaan heeft aan het heir der Egyptenaren, aan deszelfs paarden en aan deszelfs wagenen: dat Hij de wateren van de Schelfzee boven hun aangezigt deed overzwemmen, als zij ulieden van achteren vervolgden; en de HEER verdeed hen, tot op dezen dag.

5 En wat Hij ulieden gedaan heeft in de woestijn, totdat gij gekomen zijt aan deze plaats.

6 Daarenboven, wat Hij gedaan heeft aan Dathan en aan Abiram, zonen van Eliab, den zoon van Ruben; hoe de aarde haren mond opendeed, en hen verslond met hunne huisgezinnen, en hunne tenten, ja al wat bestond, dat hun aanging, in het midden van gansch Israël.

7 Want het zijn uwe oogen, die gezien hebben al dit groote werk des HEEREN, dat Hij gedaan heeft.

8 Houdt dan alle geboden, die ik u heden gebiede; opdat gij gesterkt wordt en inkomt, en erft het land, waarheen gij overtrekt, om dat te erven;

9 En opdat gij de dagen verlengt in het land, dat de HEER uwen vaderen gezworen heeft, aan hen en aan hun zaad te geven; een land, vloeijende van melk en honig.

10 Want het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven, is niet als Egypteland, van waar gij uitgegaan zijt, hetwelk gij bezaaidet met uw zaad, en bewaterdet met uwen gang, als eenen kruidhof.

11 Maar het land, waarheen gij overtrekt, om dat te erven, is een land van bergen en van dalen: het drinkt water bij den regen des hemels;

12 Een land, dat de HEER, uw God, bezorgt: de oogen des HEEREN, uws Gods, zijn gedurig daarop, van het begin des jaars tot het einde des jaars.

13 En het zal geschieden, zoo gij naarstiglijk zult hooren naar mijne geboden, die ik u heden gebiede, om den HEER, uwen God, lief te hebben, en Hem te dienen, met uw gansche hart en met uwe gansche ziel;

14 Zoo zal Ik den regen uws lands geven te zijner tijd, vroegen regen en spaden regen; opdat gij uw koren, en uwen most, en uwe olie inzamelt.

15 En Ik zal kruid geven op uw veld voor uwe beesten; en gij zult eten en verzadigd worden.

16 Wacht u zelven, dat ulieder hart niet verleid worde, dat gij afwijkt, en anderen goden dient, en u voor die buigt;

17 Dat de toorn des HEEREN tegen ulieden ontsteke, en Hij den hemel toesluite, dat er geen regen zij, en het aardrijk zijn gewas niet geve; en gij haastelijk omkomt van het goede land, dat u de HEER geeft.

18 Legt dan deze mijne woorden in uw hart, en in uwe ziele, en bindt ze tot een teeken op uwe hand, dat zij tot voorhoofdspanselen zijn tussehen uwe oogen;

19 En leert die uwen kinderen, sprekende daarvan, als gij in uw huis zit, en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt, en als gij opstaat;

20 En schrijft ze op de posten van uw huis, en aan uwe poorten;
21 Opdat uwe dagen en de dagen uwer kinderen, in het land, dat de HEER uwen vaderen hun te geven gezworen heeft, vermenigvuldigen, gelijk de dagen des hemels op de aarde.
22 Want zoo gij naarstiglijk houdt al deze geboden, die ik u gebiede om die te doen, den HEER, uwen God, liefhebbende, wandelende in al zijne wegen, en Hem aanhangende;
23 Zoo zal de HEER al deze volken voor uw aangezigt uit de bezitting verdrijven, en gij zult erfelijk bezitten grooter en magtiger volken, dan gij zijt.
24 Alle plaats, waar uwe voetzool op treedt, zal de uwe zijn : van de woestijn en den Libanon, van de rivier, de rivier Frath, tot aan de achterste zee, zal uwe landpale zijn.
25 Niemand zal voor uw aangezigt bestaan; de HEER, uw God, zal uwen schrik en uwe vreeze geven over al het land, waarop gij treden zult, gelijk als Hij tot u gesproken heeft.
26 Ziet, ik stel ulieden heden voor zegen en vloek :
27 Den zegen, wanneer gij hooren zult naar de geboden des HEEREN, uws Gods, die ik u heden gebiede;
28 Maar den vloek, zoo gij niet hooren zult naar de geboden des HEEREN, uws Gods, en afwijkt van den weg, dien ik u heden gebiede, om andere goden na te wandelen, die gij niet gekend hebt.
29 En het zal geschieden, als u de HEER, uw God, zal hebben ingebragt in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven; dan zult gij den zegen uitspreken op den berg Gerizim, en den vloek op den berg Ebal.
30 Zijn zij niet aan gene zijde van de Jordaan, achter den weg van den ondergang der zon, in het land der Kanaänieten, die in het vlakke veld wonen, tegenover Gilgal, bij de eiken-bosschen van More?
31 Want gijlieden zult over de Jordaan gaan, dat gij inkomet om te erven dat land, dat de HEER, uw God, u geven zal; en gij zult het erfelijk bezitten, en daarin wonen.
32 Neemt dan waar te doen al de inzettingen en de regten, die ik u heden voorstel.

HOOFDSTUK XII.

DIT zijn de inzettingen en de regten, die gijlieden zult waarnemen om te doen, in dat land, hetwelk u de HEER, uwer vaderen God, gegeven heeft, om het te erven; al de dagen, die gijlieden op den aardbodem leeft.
2 Gij zult ganschelijk vernielen al de plaatsen, alwaar de volken, die gij zult erven, hunnen goden gedient hebben; op de hooge bergen, en op de heuvelen, en onder allen groenen boom.
3 En gij zult hunne altaren afwerpen, en hunne opgerigte beelden verbreken, en hunne bosschen met vuur verbranden, en de gesnedene beelden hunner goden nederhouwen; en gij zult hunnen naam te niet doen, uit diezelve plaats.
4 Gij zult den HEERE, uwen God, alzoo niet doen;
5 Maar naar de plaats, die de HEER, uw God, uit al uwe stammen verkiezen zal, om zijnen naam aldaar te zetten, naar zijne woning zult gijlieden vragen, en daarheen zult gij komen;
6 En daarheen zult gijlieden brengen uwe brandofferen, en uwe slagtofferen, en uwe tienden, en het hefoffer uwer hand, en uwe geloften, en uwe vrijwillige offeren, en de eerstgeboorten uwer runderen en uwer schapen.
7 En aldaar zult gijlieden voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, eten, en vrolijk zijn, gijlieden en uwe huizen, over alles, waaraan gij uwe hand geslagen hebt, waarin u de HEER, uw God, gezegend heeft.
8 Gij zult niet doen naar alles, wat wij hier heden doen : een ieder al wat in zijne oogen regt is.
9 Want gij zijt tot nu toe niet gekomen in de rust en in de erfenis, die de HEER, uw God, u geven zal.
10 Maar gij zult over de Jordaan gaan, en wonen in het land, dat u de HEER, uw God, zal doen erven; en Hij zal u rust geven van al uwe vijanden rondom, en gij zult zeker wonen.
11 Dan zal er eene plaats zijn, die de HEER, uw God, verkiezen zal, om zijnen naam aldaar te doen wonen; daarheen zult gij brengen alles, wat ik u gebiede : uwe brandofferen, en uwe slagtofferen, uwe tienden, en het hefoffer uwer hand, en alle keure uwer geloften, die gij den HEERE beloven zult.
12 En gij zult vrolijk zijn voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, gijlieden, en uwe zonen, en uwe dochteren, en uwe

dienstknechten, en uwe dienstmaagden, en de Leviet, die in uwe poorten is : want hij heeft geen deel noch erve met ulieden.

13 Wacht u, dat gij uwe brandofferen niet offert in alle plaats, die gij zien zult.

14 Maar in de plaats, die de HEER in éénen uwer stammen zal verkiezen, daar zult gij uwe brandofferen offeren, en daar zult gij doen al wat ik u gebiede.

15 Doch naar allen lust uwer ziele zult gij slagten en vleesch eten, naar den zegen des HEEREN, uws Gods, dien Hij u geeft, in al uwe poorten; de onreine en de reine zal daarvan eten, als van eene ree, en als van een hert.

16 Alleenlijk het bloed zult gijlieden niet eten; gij zult het op de aarde uitgieten als water.

17 Gij zult in uwe poorten niet mogen eten de tienden van uw koren, en van uwen most, en van uwe olie, noch de eerstgeboorten van uwe runderen en van uwe schapen, noch eenige uwer geloften, die gij zult hebben beloofd, noch uwe vrijwillige offeren, noch het hefoffer uwer hand.

18 Maar gij zult dat eten voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, in de plaats, die de HEER, uw God, verkiezen zal, gij, en uw zoon, en uwe dochter, en uw dienstknecht, en uwe dienstmaagd, en de Leviet, die in uwe poorten is; en gij zult vrolijk zijn voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, over alles, waaraan gij uwe handen geslagen hebt.

19 Wacht u, dat gij den Leviet niet verlaat, al uwe dagen in uw land.

20 Wanneer de HEER, uw God, uwe landpale zal verwijd hebben, gelijk als Hij tot u gesproken heeft, en gij zeggen zult : Ik zal vleesch eten; dewijl uwe ziele lust heeft vleesch te eten, zoo zult gij vleesch eten, naar allen lust uwer ziele.

21 Zoo de plaats, die de HEER, uw God, verkiezen zal, om zijnen naam aldaar te zetten, verre van u zal zijn, zoo zult gij slagten van uwe runderen en van uwe schapen, die de HEER u gegeven heeft, gelijk als ik u geboden heb; en gij zult eten in uwe poorten naar allen lust uwer ziele.

22 Doch gelijk als eene ree en een hert gegeten wordt, alzoo zult gij dat eten; de onreine en de reine zullen het te zamen eten.

23 Alleen houdt vast, dat gij het bloed niet eet, want het bloed is de ziel; daarom zult gij de ziel met het vleesch niet eten;

24 Gij zult dat niet eten; op de aarde zult gij het uitgieten als water;

25 Gij zult dat niet eten; opdat het u, en uwen kinderen na u, welga, als gij zult gedaan hebben, wat regt is in de oogen des HEEREN.

26 Doch uwe heilige dingen, die gij hebben zult, en uwe geloften zult gij opnemen, en komen tot de plaats, die de HEER verkiezen zal;

27 En gij zult uwe brandofferen, het vleesch en het bloed, bereiden op het altaar des HEEREN, uws Gods; en het bloed uwer slagtofferen zal op het altaar des HEEREN uws Gods, worden uitgegoten, maar het vleesch zult gij eten.

28 Neemt waar en hoort al deze woorden, die ik u gebiede, opdat het u, en uwen kinderen na u, welga tot in eeuwigheid, als gij zult gedaan hebben wat goed en regt is in de oogen des HEEREN, uws Gods.

29 Wanneer de HEER, uw God, voor uw aangezigt zal hebben uitgerocid de volken, naar dewelke gij heengaat, om die erfelijk te bezitten; en gij die erfelijk zult bezitten, en in hun land wonen;

30 Wacht u, dat gij niet verstrikt wordt achter hen, nadat zij voor uw aangezigt zullen verdelgd zijn; en dat gij niet vraagt naar hunne goden, zeggende : Gelijk als deze volken hunnen goden gediend hebben, alzoo zal ik ook doen.

31 Gij zult alzoo niet doen den HEERE, uwen God : want al wat den HEERE een gruwel is, dat Hij haat, hebben zij hunnen goden gedaan : want zij hebben ook hunne zonen en hunne dochteren met vuur verbrand voor hunne goden.

32 Al dit woord, hetwelk ik ulieden gebiede, zult gij waarnemen om te doen; gij zult daar niet toedoen, en daarvan niet afdoen.

HOOFDSTUK XIII.

WANNEER een profeet, of droomendroomer, in het midden van u zal opstaan, en u geven een teeken of wonder;

2 En dat teeken of dat wonder komt, dat hij tot u gesproken had, zeggende : Laat ons andere goden, die gij niet gekend hebt, navolgen en hun dienen;

3 Gij zult naar de woorden van dien profeet, of naar dien droomen-droomer niet

hooren : want de HEER, uw God, verzoekt ulieden, om te weten, of gij den HEER, uwen God, liefhebt met uw gansche hart en met uwe gansche ziel.

4 Den HEERE, uwen God, zult gij navolgen, en Hem vreezen, en zijne geboden zult gij houden, en zijne stem gehoorzaam zijn, en Hem dienen, en Hem aanhangen.

5 En diezelve profeet, of droomen-droomer, zal gedood worden : want hij heeft *tot* eenen afval gesproken tegen den HEERE, uwen God, die ulieden uit Egypteland heeft uitgevoerd, en u uit het diensthuis verlost; om u af te drijven van den weg, dien u de HEER, uw God, geboden heeft, om daarin te wandelen. Zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen.

6 Wanneer uw broeder, de zoon uwer moeder, of uw zoon, of uwe dochter, of de vrouw van uwen schoot, of uw vriend, die als uwe ziele is, u zal aanporren in het heimelijke, zeggende : Laat ons gaan, en dienen anderen goden, die gij niet gekend hebt, gij noch uwe vaderen;

7 Van de goden der volken, die rondom u zijn, nabij u, of verre van u, van het ééne einde der aarde tot aan het andere einde der aarde;

8 Zoo zult gij hem niet te wille zijn, en naar hem niet hooren; ook zal uw oog hem niet verschoonen, en gij zult u niet ontfermen, noch hem verbergen;

9 Maar gij zult hem zekerlijk doodslaan : uwe hand zal eerst tegen hem zijn, om hem te dooden, en daarna de hand des ganschen volks.

10 En gij zult hem met steenen steenigen, dat hij sterve : want hij heeft u gezocht af te drijven van den HEERE, uwen God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgevoerd heeft.

11 Opdat gansch Israël het hoore en vreeze, en niet voortvare te doen naar dit booze stuk in het midden van u.

12 Wanneer gij van ééne uwer steden, die de HEER, uw God, u geeft, om aldaar te wonen, zult hooren zeggen :

13 Er zijn mannen, Belials kinderen, uit het midden van u uitgegaan, en hebben de inwoners hunner stad aangedreven, zeggende : Laat ons gaan, en dienen anderen goden, die gij niet gekend hebt;

14 Zoo zult gij onderzoeken, en naspeuren, en wel navragen; en ziet, het is de waarheid, de zaak is zeker, zulk een gruwel is in het midden van u gedaan :

15 Zoo zult gij de inwoners derzelve stad ganschelijk slaan met de scherpte des zwaards, verbannende haar, en alles, wat daarin is, ook hare beesten, met de scherpte des zwaards.

16 En al haren roof zult gij verzamelen in het midden van hare straat, en den HEERE, uwen God, die stad en al haren roof ganschelijk met vuur verbranden; en zij zal een hoop zijn eeuwiglijk, zij zal niet weder gebouwd worden.

17 Ook zal er niets van het verbannene aan uwe hand kleven, opdat de HEER zich wende van de hitte zijns toorns, en u geve barmhartigheid, en zich uwer erbarme, en u vermenigvuldige, gelijk als Hij uwen vaderen gezworen heeft;

18 Wanneer gij de stem des HEEREN, uws Gods, zult gehoorzaam zijn, om te houden al zijne geboden, die ik u heden gebiede, om te doen wat regt is in de oogen des HEEREN, uws Gods.

HOOFDSTUK XIV.

GIJLIEDEN zijt kinderen des HEEREN, uws Gods; gij zult u zelven niet snijden, noch kaalheid maken tusschen uwe oogen, over eenen dooden.

2 Want gij zijt een heilig volk den HEERE, uwen God; en u heeft de HEER verkoren, om Hem tot een volk des eigendoms te zijn, uit al de volken, die op den aardbodem zijn.

3 Gij zult geenen gruwel eten.

4 Dit zijn de beesten, die gijlieden eten zult : een os, klein vee der schapen, en klein vee der geiten;

5 Een hert, en eene ree, en een buffel, en een steenbok, en een das, en een wilde os, en eene gemse.

6 Alle beesten, die de klaauwen verdeelen, en de kloof in twee klaauwen klieven, *en* herkaauwen onder de beesten, die zult gij eten.

7 Maar dezen zult gij niet eten, van degenen, die *alleen* herkaauwen, of van degenen, die den gekloofden klaauw *alleen* verdeelen : den kemel, en den haas, en het konijn : want dezen herkaauwen wel, maar zij verdeelen den klaauw niet; onrein zullen zij ulieden zijn.

8 Ook het varken, want dat verdeelt zijnen klaauw wel, maar het herkaauwt niet; onrein zal het ulieden zijn : van hun

vleesch zult gij niet eten, en hun dood aas zult gij niet aanroeren.

9 Dit zult gij eten van alles, wat in de wateren is : al wat vinnen en schubben heeft, zult gij eten.

10 Maar al wat geene vinnen en schubben heeft, zult gij niet eten; het zal ulieden onrein zijn.

11 Allen reinen vogel zult gij eten.

12 Maar dezen zijn het, van dewelke gij niet zult eten : de arend, en de havik, en de zeearend;

13 En de wouw, en de kraai, en de gier naar haren aard;

14 En alle rave naar haren aard;

15 En de struis, en de nachtuil, en de koekoek, en de sperwer naar zijnen aard;

16 En de steenuil, en de schuifuit, en de kauw;

17 En de roerdomp, en de pelikaan, en het duikertje;

18 En de ooijevaar, en de reiger naar zijnen aard, en de hop, en de vledermuis;

19 Ook al het kruipend gevogelte zal ulieden onrein zijn: zij zullen niet gegeten worden.

20 Al het rein gevogelte zult gij eten.

21 Gij zult geen dood aas eten; den vreemdeling, die in uwe poorten is, zult gij het geven, dat hij het ete, of verkoop het den vreemden : want gij zijt een heilig volk den HEERE, uwen God. Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder.

22 Gij zult getrouwelijk vertienen al het inkomen uws zaads, dat elk jaar van het veld voortkomt.

23 En voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, ter plaatse, die Hij verkiezen zal, om zijnen naam aldaar te doen wonen, zult gij eten de tienden van uw koren, van uwen most, en van uwe olie, en de eerstgeboorten uwer runderen en uwer schapen; opdat gij den HEERE, uwen God, leert vreezen alle dagen.

24 Wanneer dan nog de weg voor u te veel zal zijn, dat gij zulks niet zoudt kunnen heendragen, omdat de plaats te verre van u zal zijn, die de HEER, uw God, verkiezen zal, om zijnen naam aldaar te stellen; wanneer de HEER, uw God, u zal gezegend hebben :

25 Zoo maak het tot geld, en bind het geld in uwe hand, en ga naar de plaats, die de HEER, uw God, verkiezen zal;

26 En geef dat geld voor alles, wat uwe ziel gelust, voor runderen en voor schapen, en voor wijn, en voor sterken drank, en voor alles, wat uwe ziel van u begeeren zal, en eet aldaar voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, en wees vrolijk, gij en uw huis.

27 Maar den Leviet, die in uwe poorten is, zult gij niet verlaten : want hij heeft geen deel noch erve met u.

28 Ten einde van drie jaren zult gij voortbrengen alle tienden van uw inkomen, in hetzelve jaar, en gij zult ze wegleggen in uwe poorten :

29 Zoo zal komen de Leviet, dewijl hij geen deel noch erve met u heeft, en de vreemdeling, en de wees en de weduwe, die in uwe poorten zijn, en zullen eten en verzadigd worden; opdat u de HEER, uw God, zegene in al het werk uwer hand, dat gij doen zult.

HOOFDSTUK XV.

TEN einde van zeven jaren zult gij eene vrijlating maken.

2 Dit nu is de zaak der vrijlating, dat ieder schuldheer, die zijnen naasten zal geleend hebben, vrijlate; hij zal zijnen naasten of zijnen broeder niet manen, dewijl men den HEERE eene vrijlating heeft uitgeroepen.

3 Den vreemden zult gij manen; maar wat gij bij uwen broeder hebt, zal uwe hand vrijlaten.

4 Alleenlijk, omdat er geen bedelaar onder u zal zijn : want de HEER zal u overvloediglijk zegenen in het land, dat u de HEER, uw God, ten erve zal geven, om hetzelve erfelijk te bezitten :

5 Indien gij slechts de stem des HEEREN, uws Gods, vlijtiglijk zult gehoorzamen, dat gij waarneemt te doen al deze geboden, die ik u heden gebiede.

6 Want de HEER, uw God, zal u zegenen, gelijk als Hij tot u heeft gesproken; zoo zult gij aan vele volken leenen, maar gij zult niet ontleenen; en gij zult over vele volken heerschen, maar over u zullen zij niet heerschen.

7 Wanneer er onder u een arme zal zijn, één uit uwe broederen, in éene uwer poorten, in uw land, dat de HEER, uw God, u geven zal, zoo zult gij uw hart niet verstijven, noch uwe hand toesluiten voor uwen broeder, die arm is;

8 Maar gij zult hem uwe hand mildelijk opendoen, en zult hem rijkelijk leenen, ge-

noeg voor zijn gebrek, dat hem ontbreekt.
9 Wacht u, dat in uw hart geen Belials woord zij, om te zeggen: Het zevende jaar, het jaar der vrijlating naakt: dat uw oog boos zij tegen uwen broeder, die arm is, en dat gij hem niet gevet: en hij over u roepe tot den HEER, en zonde in u zij.
10 Gij zult hem mildelijk geven, en uw hart zal niet boos zijn, als gij hem geeft: want om dezer zake wil zal u de HEER, uw God, zegenen in al uw werk, en in alles, waaraan gij uwe hand slaat.
11 Want de arme zal niet ophouden uit het midden des lands: daarom gebiede ik u, zeggende: Gij zult uwe hand mildelijk opendoen aan uwen broeder, aan uwe bedrukten en aan uwe armen in uw land.
12 Wanneer uw broeder, een Hebreër of eene Hebreïnne, aan u verkocht zal zijn, zoo zal hij u zes jaren dienen: maar in het zevende jaar zult gij hem vrij van u laten gaan.
13 En als gij hem vrij van u gaan laat, zoo zult gij hem niet ledig laten gaan:
14 Gij zult hem rijkelijk opleggen van uwe kudde, en van uwen dorschvloer, en van uwe wijnpers; waarin u de HEER, uw God, gezegend heeft, daarvan zult gij hem geven.
15 En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat u de HEER, uw God, verlost heeft; daarom gebiede ik u heden deze zake.
16 Maar het zal geschieden, als hij tot u zeggen zal: Ik zal niet van u uitgaan, omdat hij u en uw huis liefheeft, dewijl het hem wel bij u is;
17 Zoo zult gij eenen priem nemen, en steken in zijn oor en in de deur, en hij zal eeuwiglijk uw dienstknecht zijn: en aan uwe dienstmaagd zult gij ook alzoo doen.
18 Het zal niet hard zijn in uwe oogen, als gij hem vrij van u gaan laat: want *als* een dubbel-loons-daglooner heeft hij u zes jaren gediend; zoo zal u de HEER, uw God, zegenen in alles, wat gij doen zult.
19 Al het eerstgeborene, dat onder uwe runderen en onder uwe schapen zal geboren worden, zijnde een manneken, zult gij den HEERE, uwen God, heiligen: gij zult niet arbeiden met den eerstgeborenen van uwen os, noch den eerstgeborenen uwer schapen scheren.
20 Voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, zult gij ze jaar op jaar eten in de plaats, die de HEER zal verkiezen, gij en uw huis.
21 Doch als eenig gebrek daaraan zal zijn, het zij mank of blind, *of* eenig kwaad gebrek, zoo zult gij het den HEERE, uwen God, niet offeren;
22 In uwe poorten zult gij het eten; de onreine en de reine te zamen, als eene ree, en als een hert.
23 Zijn bloed alleen zult gij niet eten; gij zult het op de aarde uitgieten als water.

HOOFDSTUK XVI.

NEEMT waar de maand abib, dat gij den HEERE, uwen God, pascha houdt: want in de maand abib heeft u de HEER, uw God, uit Egypteland uitgevoerd, bij nacht.
2 Dan zult gij den HEERE, uwen God, het pascha slagten, schapen en runderen, in de plaats, die de HEER verkiezen zal, om zijnen naam aldaar te doen wonen.
3 Gij zult niets gedesemds op hetzelve eten; zeven dagen zult gij ongezuurde *broden* op hetzelve eten, een brood der ellende; (want in der haast zijt gij uit Egypteland uitgetogen) opdat gij gedenkt aan den dag van uw uittrekken uit Egypteland, al de dagen uws levens.
4 Er zal bij u in zeven dagen geen zuurdeeg gezien worden in eenige uwer landpalen; ook zal van het vleesch, dat gij aan den avond aan den eersten dag geslagt zult hebben, niets tot den morgen overnachten.
5 Gij zult het pascha niet mogen slagten in ééne uwer poorten, die de HEER, uw God, u geeft.
6 Maar aan de plaats, die de HEER, uw God, verkiezen zal, om *daar* zijnen naam te doen wonen, aldaar zult gij het pascha slagten aan den avond, als de zon ondergaat, ter bestemder tijd van uw uittrekken uit Egypte.
7 Dan zult gij het koken en eten in de plaats, die de HEER, uw God, verkiezen zal; daarna zult gij u des morgens keeren, en heengaan naar uwe tenten.
8 Zes dagen zult gij ongezuurde *brooden* eten, en aan den zevenden dag is een verbods-*dag* den HEERE, uwen God; *dan* zult gij geen werk doen.
9 Zeven weken zult gij u tellen; van dat men *met* de sikkel begint in het staande koren, zult gij de zeven weken beginnen te tellen.

10 Daarna zult gij den HEERE, uwen God, het feest der weken houden; het zal eene vrijwillige schatting uwer hand zijn, dat gij geven zult, naar dat u de HEER, uw God, zal gezegend hebben.

11 En gij zult vrolijk zijn voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, gij, en uw zoon, en uwe dochter, en uw dienstknecht, en uwe dienstmaagd, en de Leviet, die in uwe poorten is, en de vreemdeling, en de wees, en de weduwe, die in het midden van u zijn; in de plaats, die de HEER, uw God, zal verkiezen, om zijnen naam aldaar te doen wonen.

12 En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht geweest zijt in Egypte; en gij zult deze inzettingen houden en doen.

13 Het feest der loofhutten zult gij u zeven dagen houden, als gij zult hebben ingezameld van uwen dorschvloer en van uwe wijnpers.

14 En gij zult vrolijk zijn op uw feest, gij, en uw zoon, en uwe dochter, en uw dienstknecht, en uwe dienstmaagd, en de Leviet, en de vreemdeling, en de wees, en de weduwe, die in uwe poorten zijn.

15 Zeven dagen zult gij den HEERE, uwen God, feest houden, in de plaats, die de HEER verkiezen zal: want de HEER, uw God, zal u zegenen in al uw inkomen, en in al het werk uwer handen; daarom zult gij immers vrolijk zijn.

16 Driemaal in het jaar zal alles, wat mannelijk onder u is, voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, verschijnen, in de plaats, die Hij verkiezen zal: op het feest der ongezuurde *brooden*, en op het feest der weken, en op het feest der loofhutten; maar het zal niet ledig voor het aangezigt des HEEREN verschijnen:

17 Een ieder naar de gave zijner hand, naar den zegen des HEEREN, uws Gods, dien Hij u gegeven heeft.

18 Regters en ambtlieden zult gij u stellen in al uwe poorten, die de HEER, uw God, u geven zal, onder uwe stammen; dat zij het volk rigten met een gerigt der geregtigheid.

19 Gij zult het gerigt niet buigen, gij zult het aangezigt niet kennen, ook zult gij geen geschenk nemen: want het geschenk verblindt de oogen der wijzen, en verkeert de woorden der regtvaardigen.

20 Geregtigheid, geregtigheid zult gij najagen; opdat gij leeft, en erfelijk bezit het land, dat u de HEER, uw God, geven zal.

21 Gij zult u geen bosch planten van eenig geboomte, bij het altaar des HEEREN, uws Gods, dat gij u maken zult.

22 Ook zult gij u geen opgerigt beeld stellen, hetwelk de HEER, uw God, haat.

HOOFDSTUK XVII.

GIJ zult den HEERE, uwen God, geen' os of klein vee offeren, waaraan een gebrek zij *of* eenig kwaad: want dat is den HEERE, uwen God, een gruwel.

2 Wanneer in het midden van u, in ééne uwer poorten, die de HEER, uw God, u geeft, een man of vrouw gevonden zal worden, die doen zal, dat kwaad is in de oogen des HEEREN, uws Gods, overtredende zijn verbond:

3 Dat hij heengaat, en dient anderen goden, en buigt zich voor die, of voor de zon, of voor de maan, of voor het gansche heir des hemels, hetwelk ik niet geboden heb;

4 En het wordt u aangezegd, en gij hoort het; zoo zult gij het wel onderzoeken: en ziet, het is de waarheid, de zaak is zeker, zulk een gruwel is in Israël gedaan;

5 Zoo zult gij dien man of die vrouw, die ditzelve booze stuk gedaan hebben, tot uwe poorten uitbrengen, dien man, *zeg ik*, of die vrouw; en gij zult hen met steenen steenigen, dat zij sterven.

6 Op den mond van twee getuigen, of drie getuigen, zal hij gedood worden, die sterven zal; op den mond van éénen eenigen getuige zal hij niet gedood worden.

7 De hand der getuigen zal eerst tegen hem zijn, om hem te dooden, en daarna de hand des ganschen volks: zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen.

8 Wanneer eene zaak aan het gerigt voor u te zwaar zal zijn, tusschen bloed en bloed, tusschen regtshandel en regtshandel, tusschen plage en plage, zijnde twistzaken in uwe poorten, zoo zult gij u opmaken en opgaan naar de plaats, die de HEER, uw God, verkiezen zal;

9 En gij zult komen tot de levietische priesters, en tot den regter, die in die dagen zijn zal; en gij zult ondervragen, en zij zullen u de zaak des regts aanzeggen.

10 En gij zult doen naar het bevel des woords, dat zij u zullen aanzeggen, van diezelve plaats, die de HEER verkiezen zal, en

gij zult waarnemen te doen naar alles, wat zij u zullen leeren.

11 Naar het bevel der wet, die zij u zullen leeren, en naar het oordeel, dat zij u zullen zeggen, zult gij doen: gij zult niet afwijken van het woord, dat zij u zullen aanzeggen, ter regter- of ter linkerhand.

12 De man nu, die trotschelijk handelen zal, dat hij niet hoore naar den priester, dewelke staat, om aldaar den HEERE, uwen God, te dienen, of naar den regter, dezelve man zal sterven; en gij zult het booze uit Israël wegdoen.

13 Dat het al dat volk hoore en vreeze, en niet meer trotschelijk handele.

14 Wanneer gij zult gekomen zijn in het land, dat u de HEER, uw God, geeft, en gij dat erfelijk zult bezitten en daarin wonen, en gij zeggen zult: Ik zal eenen koning over mij stellen, als al de volken, die rondom mij zijn;

15 Zoo zult gij ganschelijk tot koning over u stellen, dien de HEER, uw God, verkiezen zal; uit het midden uwer broederen zult gij eenen koning over u stellen: gij zult niet vermogen over u te zetten eenen vreemden man, die uw broeder niet zij.

16 Maar hij zal voor zich de paarden niet vermenigvuldigen, en het volk niet doen wederkeeren naar Egypte, om paarden te vermenigvuldigen; dewijl de HEER ulieden gezegd heeft: Gij zult voortaan niet wederkeeren door dezen weg.

17 Ook zal hij voor zich de vrouwen niet vermenigvuldigen, opdat zijn hart niet afwijke; hij zal ook voor zich geen zilver en goud zeer vermenigvuldigen.

18 Voorts zal het geschieden, als hij op den stoel zijns koningrijks zal zitten, zoo zal hij zich een dubbel van deze wet afschrijven in een boek, uit *hetgeen* voor het aangezigt der levietische priesteren is;

19 En het zal bij hem zijn, en hij zal daarin lezen al de dagen zijns levens; opdat hij den HEERE, zijnen God, leere vreezen, om te bewaren al de woorden dezer wet en deze inzettingen, om die te doen;

20 Dat zijn hart zich niet verhefse boven zijne broederen, en dat hij niet afwijke van het gebod, ter regter- of ter linkerhand; opdat hij de dagen verlenge in zijn koningrijk, hij en zijne zonen, in het midden van Israël.

HOOFDSTUK XVIII.

DE levietische priesteren, de gansche stam van Levi, zullen geen deel noch erve hebben met Israël: de vuuroffers des HEEREN en zijn erfdeel zullen zij eten.

2 Daarom zal hij geen erfdeel hebben in het midden zijner broederen: de HEER is zijn erfdeel, gelijk als Hij tot hem gesproken heeft.

3 Dit nu zal het regt der priesteren zijn van het volk, van hen, die eene offerande offeren, hetzij eenen os, of klein vee: dat hij den priester zal geven den schouder, en beide kinnebakken, en den pens.

4 De eerstelingen van uw koren, van uwen most en van uwe olie, en de eerstelingen van de beschering uwer schapen zult gij hem geven:

5 Want de HEER, uw God, heeft hem uit al uwe stammen verkoren, dat hij sta, om te dienen in den naam des HEEREN, hij en zijne zonen, te allen dage.

6 Voorts wanneer een Leviet zal komen uit éene uwer poorten, uit gansch Israël, alwaar hij woont, en hij komt naar alle begeerte zijner ziel, tot de plaats, die de HEER zal hebben verkoren,

7 En hij dienen zal in den naam des HEEREN, zijns Gods, als al zijne broederen, de Levieten, die aldaar voor het aangezigt des HEEREN staan;

8 Zoo zullen zij een gelijk deel eten, boven zijne verkooping bij de vaderen.

9 Wanneer gij komt in het land, dat de HEER, uw God, u geven zal, zoo zult gij niet leeren te doen naar de gruwelen van dezelve volken.

10 Onder u zal niet gevonden worden, die zijnen zoon of zijne dochter door het vuur doet doorgaan, die met waarzeggerijen omgaat, een guichelaar, of die op vogelgeschrei acht geeft, of toovenaar,

11 Of een bezweerder, die met bezwering omgaat, of die eenen waarzeggenden geest vraagt, of een duivelskunstenaar, of die de dooden vraagt.

12 Want al wie zulks doet, is den HEERE een gruwel; en om dezer gruwelen wil verdrijft hen de HEER, uw God, voor uw aangezigt, uit de bezitting.

13 Opregt zult gij zijn met den HEERE, uwen God.

14 Want deze volken, die gij zult erven, hooren naar guichelaars en waarzeggers: maar u aangaande, de HEER, uw God, heeft u zulks niet toegelaten.

15 Eenen profeet, uit het midden van u, uit uwe broederen, als mij, zal u de HEER,

uw God, verwekken : naar hem zult gij hooren.

16 Naar alles, wat gij van den HEERE, uwen God, aan Horeb, ten dage der verzameling, geëischt hebt, zeggende : Ik zal niet voortvaren te hooren de stem des HEEREN, mijns Gods, en ditzelve groote vuur zal ik niet meer zien, dat ik niet sterve.

17 Toen zeide de HEER tot mij : Het is goed, wat zij gesproken hebben.

18 Eenen profeet zal Ik hun verwekken uit het midden hunner broederen, als u; en Ik zal mijne woorden in zijnen mond geven, en hij zal tot hen spreken alles, wat Ik hem gebieden zal.

19 En het zal geschieden, de man, die niet zal hooren naar mijne woorden, die hij in mijnen naam zal spreken, van dien zal Ik het zoeken.

20 Maar de profeet, die hoogmoedelijk zal handelen, sprekende een woord in mijnen naam, hetwelk Ik hem niet geboden heb te spreken, of die spreken zal in den naam van andere goden, dezelve profeet zal sterven.

21 Zoo gij dan in uw hart zoudt mogen zeggen : Hoe zullen wij het woord kennen, dat de HEER niet gesproken heeft?

22 Wanneer die profeet in den naam des HEEREN zal hebben gesproken, en dat woord geschiedt niet, en komt niet; dat is het woord, dat de HEER niet gesproken heeft : door trotschheid heeft die profeet dat gesproken; gij zult voor hem niet vreezen.

HOOFDSTUK XIX.

WANNEER de HEER, uw God, de volken zal hebben uitgeroeid, welker land de HEER, uw God, u geven zal, en gij die erfelijk zult bezitten, en in hunne steden en in hunne huizen wonen;

2 Zoo zult gij u drie steden uitscheiden, in het midden van uw land, hetwelk de HEER, uw God, u geven zal, om dat erfelijk te bezitten.

3 Gij zult u den weg bereiden, en de pale uws lands, dat u de HEER, uw God, zal doen erven, in drieën deelen : dit nu zal zijn, opdat ieder doodslager daarhenen vliede.

4 En dit zij de zaak des doodslagers, die daarhenen vlieden zal, dat hij leve : die zijnen naasten zal geslagen hebben door onwetendheid, dien hij toch van gisteren *en* eergisteren niet haatte :

5 Als, dewelke met zijnen naasten in het bosch zal zijn gegaan, om hout te houwen, en zijne hand met de bijl wordt aangedreven, om hout af te houwen, en het ijzer schiet af van den steel, en treft zijnen naasten, dat hij sterve: die zal in ééne dezer steden vlugten en leven;

6 Opdat de bloedwreker den doodslager niet najage, als zijn hart verhit is, en hem achterhale, omdat de weg te verre zou zijn, en hem sla aan het leven; zoo toch geen oordeel des doods aan hem is, want hij haatte hem niet van gisteren *en* eergisteren.

7 Daarom gebiede ik u, zeggende : Gij zult u drie steden uitscheiden.

8 En indien de HEER, uw God, uwe landpale zal verwijden, gelijk als Hij uwen vaderen gezworen heeft, en u al dat land geven zal, hetwelk Hij uwen vaderen te geven gesproken heeft;

9 (Wanneer gij al ditzelve gebod zult waarnemen, om dat te doen, hetgeen ik u heden gebiede, den HEERE, uwen God, liefhebbende en alle dagen in zijne wegen wandelende) zoo zult gij u nog drie steden toedoen tot deze drie;

10 Opdat het bloed des onschuldigen niet vergoten worde in het midden van uw land, dat u de HEER, uw God, ten erve geeft, en bloedschulden op u zouden zijn.

11 Maar wanneer er iemand zijn zal, die zijnen naasten haat, en hem lagen legt, en staat tegen hem op, en slaat hem aan het leven, dat hij sterve; en vliedt tot ééne van die steden;

12 Zoo zullen de oudsten zijner stad zenden, en nemen hem van daar, en zij zullen hem in de hand des bloedwrekers geven, dat hij sterve.

13 Uw oog zal hem niet verschoonen, maar gij zult het bloed des onschuldigen uit Israël wegdoen, dat het u welga.

14 Gij zult uws naasten landpale, die de voorvaderen gepaald hebben, niet verrukken in uw erfdeel, dat gij erven zult, in het land, hetwelk u de HEER, uw God, geeft, om dat erfelijk te bezitten.

15 Een eenig getuige zal tegen niemand opstaan over eenige ongeregtigheid of over eenige zonde, van alle zonde, die hij zou mogen zondigen : op den mond van twee getuigen, of op den mond van drie getuigen zal de zaak bestaan.

16 Wanneer een wrevelig getuige tegen iemand zal opstaan, om eene afwijking tegen hem te betuigen;

17 Zoo zullen die twee mannen, welke den twist hebben, staan voor het aangezigt des HEEREN, voor het aangezigt der priesters, en der regters, die in diezelve dagen zullen zijn.

18 En de regters zullen wel onderzoeken; en ziet, de getuige is een valsch getuige, hij heeft valschheid betuigd tegen zijnen broeder;

19 Zoo zult gijlieden hem doen, gelijk als hij zijnen broeder dacht te doen: alzoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen;

20 Dat de overgeblevenen het hooren en vreezen, en niet voortvaren meer te doen naar dit booze stuk, in het midden van u.

21 En uw oog zal niet verschoonen: ziel om ziel, oog om oog, tand om tand, hand om hand, voet om voet.

HOOFDSTUK XX.

WANNEER gij zult uittrekken tot den strijd tegen uwe vijanden, en zult zien paarden en wagenen, een volk, meerder dan gij, zoo zult gij voor hen niet vreezen: want de HEER, uw God, is met u, die u uit Egypteland heeft opgevoerd.

2 En het zal geschieden, als gijlieden tot den strijd nadert, zoo zal de priester toetreden, en tot het volk spreken,

3 En tot hen zeggen: Hoor, Israël! gijlieden zijt heden na aan den strijd tegen uwe vijanden; uw hart worde niet week, vreest niet, en beeft niet, en verschrikt niet voor hun aangezigt.

4 Want het is de HEER, uw God, die met u gaat, om voor u te strijden tegen uwe vijanden, om u te verlossen.

5 Dan zullen de ambtlieden tot het volk spreken, zeggende: Wie is de man, die een nieuw huis heeft gebouwd, en het niet heeft ingewijd? die ga henen en keere weder naar zijn huis; opdat hij niet misschien sterve in den strijd, en iemand anders dat inwijde.

6 En wie is de man, die eenen wijngaard geplant heeft, en deszelfs vrucht niet heeft genoten? die ga henen en keere weder naar zijn huis; opdat hij niet misschien in den strijd sterve, en iemand anders dien geniete.

7 En wie is de man, die eene vrouw ondertrouwd heeft, en haar niet *tot zich* heeft genomen? die ga henen en keere weder naar zijn huis; opdat hij niet misschien in den strijd sterve, en een ander man haar neme.

8 Daarna zullen de ambtlieden voortvaren te spreken tot het volk, en zeggen: Wie is de man, die vreesachtig en week van hart is? die ga henen en keere weder naar zijn huis; opdat het hart zijner broederen niet smelte, gelijk zijn hart.

9 En het zal geschieden, als die ambtlieden geëindigd zullen hebben te spreken tot het volk, zoo zullen zij oversten der heiren aan de spits des volks bestellen.

10 Wanneer gij nadert tot eene stad om tegen haar te strijden, zoo zult gij haar den vrede toeroepen.

11 En het zal geschieden, indien zij u vrede zal antwoorden, en u opendoen, zoo zal al het volk, dat daarin gevonden wordt, u cijnsbaar zijn, en u dienen.

12 Doch zoo zij geenen vrede met u zal maken, maar krijg tegen u voeren, zoo zult gij haar belegeren.

13 En de HEER, uw God, zal haar in uwe hand geven; en gij zult alles, wat mannelijk daarin is, slaan met de scherpte des zwaards:

14 Behalve de vrouwen, en de kinderkens, en de beesten, en al wat in de stad zijn zal, al haren buit zult gij voor u rooven; en gij zult eten den buit uwer vijanden, dien u de HEER, uw God, gegeven heeft.

15 Alzoo zult gij aan alle steden doen, die zeer verre van u zijn, die niet zijn van de steden dezer volken.

16 Maar van de steden dezer volken, die u de HEER, uw God, ten erve geeft, zult gij niets laten leven, dat adem heeft.

17 Maar gij zult ze ganschelijk verbannen: de Hethieten, en de Amorieten, en de Kanaänieten, en de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebuzieten, gelijk als u de HEER, uw God, geboden heeft;

18 Opdat zij ulieden niet leeren te doen naar al hunne gruwelen, die zij hunnen goden gedaan hebben, en gij zondigt tegen den HEERE, uwen God.

19 Wanneer gij eene stad vele dagen zult belegeren, strijdende tegen haar, om die in te nemen, zoo zult gij haar geboomte niet verderven, de bijl daaraan drijvende: want gij zult daarvan eten, daarom zult gij dat niet afhouwen; (want het geboomte van het

veld is des menschen *spijze*) opdat het voor uw aangezigt kome tot een bolwerk.

20 Maar het geboomte, hetwelk gij kennen zult, dat het geen geboomte ter spijze is, dat zult gij verderven en afhouwen; en gij zult een bolwerk bouwen tegen deze stad, dewelke tegen u krijg voert, totdat zij te onderga.

HOOFDSTUK XXI.

WANNEER in het land, hetwelk de HEER, uw God, u geven zal, om dat te erven, een verslagene zal gevonden worden, liggende in het veld, niet bekend zijnde, wie hem geslagen heeft;

2 Zoo zullen uwe oudsten en uwe regters uitgaan, en zij zullen meten naar de steden, die rondom den verslagenen zijn.

3 De stad nu, die de naaste zal zijn aan den verslagenen, dáár zullen de oudsten derzelve stad, eene jonge koe van de runderen nemen, met dewelke niet gearbeid is, die aan het juk niet getrokken heeft.

4 En de oudsten derzelve stad zullen de jonge koe afbrengen in een ruw dal, dat niet bearbeid noch bezaaid zal zijn; en zij zullen deze jonge koe aldaar in het dal den nek doorhouwen.

5 Dan zullen de priesters, de kinderen van Levi, toetreden: want de HEER, uw God, heeft hen verkoren, om Hem te dienen, en om in des HEEREN naam te zegenen, en naar hunnen mond zal alle twist en alle plaag afgedaan worden.

6 En alle oudsten derzelve stad, die naast aan den verslagenen zijn, zullen hunne handen wasschen over deze jonge koe, die in dat dal de nek doorgehouwen is;

7 En zij zullen betuigen en zeggen: Onze handen hebben dit bloed niet vergoten, en onze oogen hebben het niet gezien;

8 Wees genadig aan uw volk Israël, dat gij, o HEER! verlost hebt, en leg geen onschuldig bloed in het midden van uw volk Israël! En dat bloed zal voor hen verzoend zijn.

9 Alzoo zult gij het onschuldig bloed uit het midden van u wegdoen: want gij zult doen, wat regt is in de oogen des HEEREN.

10 Wanneer gij zult uitgetogen zijn tot den strijd tegen uwe vijanden; en de HEER, uw God, hen zal gegeven hebben in uwe hand, dat gij hunne gevangenen gevankelijk wegvoert;

11 En gij onder de gevangenen zult zien eene vrouw, schoon van gedaante, en gij lust tot haar gekregen zult hebben, dat gij ze u ter vrouwe neemt;

12 Zoo zult gij haar binnen in uw huis brengen; en zij zal haar hoofd scheren, en hare nagelen besnijden,

13 En zij zal het kleed harer gevangenis van zich afleggen, en in uw huis zitten, en haren vader en hare moeder eene maand lang beweenen; en daarna zult gij tot haar ingaan, en haar man zijn, en zij zal u ter vrouwe zijn.

14 En het zal geschieden, indien gij geen behagen in haar hebt, dat gij haar zult laten gaan naar hare begeerte; doch gij zult haar geenszins voor geld verkoopen, gij zult met haar geen gewin drijven, daarom dat gij haar vernederd hebt.

15 Wanneer een man twee vrouwen heeft, ééne beminde, en ééne gehaatte; en de beminde en de gehaatte hem zonen zullen gebaard hebben, en de eerstgeborene zoon van de gehaatte zal zijn;

16 Zoo zal het geschieden, ten dage als hij zijne zonen zal doen erven wat hij heeft, dat hij niet zal vermogen de eerstgeboorte te geven aan den zoon der beminde, voor het aangezigt van den zoon der gehaatte, die de eerstgeborene is.

17 Maar den eerstgeborenen, den zoon der gehaatte, zal hij kennen, gevende hem het dubbele deel van alles, wat bij hem zal worden gevonden: want hij is het beginsel zijner kracht, het regt der eerstgeboorte is het zijne.

18 Wanneer iemand eenen moedwilligen en wederspannigen zoon heeft, die de stem zijns vaders en de stem zijner moeder niet gehoorzaam is; en zij hem gekastijd zullen hebben, en hij naar hen niet hooren zal;

19 Zoo zullen zijn vader en zijne moeder hem grijpen, en zij zullen hem uitbrengen tot de oudsten zijner stad, en tot de poorte zijner plaats.

20 En zij zullen zeggen tot de oudsten zijner stad: Deze onze zoon is afwijkende en wederspannig, hij is onze stem niet gehoorzaam; hij is een brasser en zuiper.

21 Dan zullen alle lieden zijner stad hem met steenen overwerpen, dat hij sterve; en gij zult het booze uit het midden van u wegdoen; dat het gansch Israël hoore, en vreeze.

22 Voorts wanneer in iemand eene zonde zal zijn, die het oordeel des doods *waardig*

is, dat hij gedood zal worden, en gij hem aan het hout zult opgehangen hebben;

23 Zoo zal zijn dood ligchaam aan het hout niet overnachten, maar gij zult het zekerlijk ten zelven dage begraven: want een opgehangene is Gode een vloek. Alzoo zult gij uw land niet verontreinigen, dat u de HEER, uw God, ten erve geeft.

HOOFDSTUK XXII.

GIJ zult uws broeders os of klein vee niet zien afgedreven, en u van die verbergen; gij zult ze uwen broeder ganschelijk weder toesturen.

2 En indien uw broeder niet nabij u is, of gij hem niet kent, zoo zult gij ze binnen in uw huis vergaderen, dat zij bij u zijn, totdat uw broeder die zoeke, en gij ze hem wedergeeft.

3 Alzoo zult gij ook doen aan zijnen ezel, en alzoo zult gij doen aan zijne kleeding, ja alzoo zult gij doen aan al het verlorene uws broeders, dat van hem verloren zal zijn, en dat gij zult hebben gevonden; gij zult u niet mogen verbergen.

4 Gij zult uws broeders ezel of zijnen os niet zien, vallende op den weg, en u van die verbergen; gij zult ze met hem ganschelijk oprigten.

5 Het kleed eens mans zal niet zijn aan eene vrouw, en een man zal geen vrouwekleed aantrekken: want al wie zulks doet, is den HEERE, uwen God, een gruwel.

6 Wanneer voor uw aangezigt een vogelnest op den weg voorkomt, in eenigen boom, of op de aarde, met jongen of eijeren, en de moeder zittende op de jongen of op de eijeren, zoo zult gij de moeder met de jongen niet nemen.

7 Gij zult de moeder ganschelijk vrijlaten, maar de jongen zult gij voor u nemen; opdat het u welga, en gij de dagen verlengt.

8 Wanneer gij een nieuw huis zult bouwen, zoo zult gij op uw dak eene lening maken; opdat gij geene bloedschuld op uw huis legt, wanneer iemand, vallende, daarvan afviel.

9 Gij zult uwen wijngaard niet met tweederlei bezaaijen; opdat de volheid des zaads, dat gij zult gezaaid hebben, en de inkomst des wijngaards niet ontheiligd worde.

10 Gij zult niet ploegen met eenen os en met eenen ezel te gelijk.

11 Gij zult geen kleed van gemengde stof aantrekken, wollen en linnen te gelijk.

12 Snoeren zult gij u maken aan de vier hoeken uws opperkleeds, waarmede gij u bedekt.

13 Wanneer een man eene vrouw zal genomen hebben, en tot haar ingegaan zijnde, alsdan haar zal haten,

14 En haar oorzaak van naspraak zal opleggen, en eenen kwaden naam over haar uitbrengen, en zeggen: Deze vrouw heb ik genomen, en ben tot haar genaderd, maar heb den maagdom aan haar niet gevonden;

15 Dan zullen de vader van deze jonge dochter en hare moeder nemen, en tot de oudsten der stad aan de poort uitbrengen, den maagdom dezer jonge dochter.

16 En de vader van de jonge dochter zal tot de oudsten zeggen: Ik heb mijne dochter aan dezen man gegeven tot eene vrouw, maar hij heeft haar gehaat;

17 En ziet, hij heeft oorzaak van opspraak gegeven, zeggende: Ik heb den maagdom aan uwe dochter niet gevonden; dit nu is de maagdom mijner dochter. En zij zullen het kleed voor het aangezigt van de oudsten der stad uitbreiden.

18 Dan zullen de oudsten derzelve stad dien man nemen, en kastijden hem;

19 En zij zullen hem eene boete opleggen van honderd zilverlingen, en ze geven aan den vader van de jonge dochter, omdat hij eenen kwaden naam heeft uitgebragt over eene jonge dochter van Israël; voorts zal zij hem ter vrouwe zijn, hij zal haar niet mogen laten gaan al zijne dagen.

20 Maar indien ditzelve woord waarachtig is, *dat* de maagdom aan de jonge dochter niet gevonden is;

21 Zoo zullen zij deze jonge dochter uitbrengen tot de deur van haars vaders huis, en de lieden harer stad zullen haar met steenen steenigen, dat zij sterve, omdat zij eene dwaasheid in Israël gedaan heeft, hoererende in haars vaders huis: zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen.

22 Wanneer een man gevonden zal worden, liggende bij eens mans getrouwde vrouw, zoo zullen zij ook beiden sterven, de man, die bij de vrouw gelegen heeft,

en de vrouw: zoo zult gij het booze uit Israël wegdoen.

23 Wanneer er eene jonge dochter zal zijn, die eene maagd is, ondertrouwd aan eenen man, en een man haar in de stad zal gevonden, en bij haar gelegen hebben;

24 Zoo zult gij ze beiden uitbrengen tot de poort derzelve stad, en gij zult hen met steenen steenigen, dat zij sterven: de jonge dochter, ter oorzake dat zij niet geroepen heeft in de stad; en den man, ter oorzake dat hij zijns naasten vrouw vernederd heeft: zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen.

25 En indien een man eene ondertrouwde jonge dochter in het veld gevonden, en de man haar verkracht en bij haar gelegen zal hebben, zoo zal de man, die bij haar gelegen heeft, alleen sterven;

26 Maar de jonge dochter zult gij niets doen; de jonge dochter heeft geene zonde des doods: want gelijk of een man tegen zijnen naasten opstond, en sloeg hem dood aan het leven, alzoo is deze zaak.

27 Want hij heeft haar in het veld gevonden: de ondertrouwde jonge dochter riep, en er was niemand, die haar verloste.

28 Wanneer een man eene jonge dochter zal gevonden hebben, die eene maagd is, dewelke niet ondertrouwd is, en haar zal gegrepen en bij haar gelegen hebben, en zij gevonden zullen zijn;

29 Zoo zal de man, die bij haar gelegen heeft, den vader van de jonge dochter vijftig zilverlingen geven, en zij zal hem ter vrouwe zijn, omdat hij haar vernederd heeft; hij zal ze niet mogen laten gaan al zijne dagen.

30 Een man zal zijns vaders vrouw niet nemen, en hij zal zijns vaders slippe niet ontdekken.

HOOFDSTUK XXIII.

DIE door plettering verwond of uitgesneden is aan de mannelijkheid, zal in de vergadering des HEEREN niet komen.

2 Geen bastaard zal in de vergadering des HEEREN komen; zelfs zijn tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen.

3 Geen Ammoniet, noch Moabiet zal in de vergadering des HEEREN komen; zelfs hun tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen tot in eeuwigheid.

4 Ter oorzake dat zij ulieden op den weg niet tegengekomen zijn met brood en met water, als gij uit Egypte uittoogt; en omdat hij tegen u gehuurd heeft Bileam, den zoon van Beor, van Pethor uit Mesopotámië, om u te vloeken.

5 Doch de HEER, uw God, heeft naar Bileam niet willen hooren, maar de HEER, uw God, heeft u den vloek in eenen zegen veranderd, omdat de HEER, uw God, u liefhad.

6 Gij zult hunnen vrede en hun best niet zoeken, al uwe dagen in eeuwigheid.

7 Den Edomiet zult gij voor geenen gruwel houden, want hij is uw broeder; den Egyptenaar zult gij voor geen' gruwel houden, want gij zijt een vreemdeling geweest in zijn land.

8 *Aangaande* de kinderen, die hun zullen geboren worden in het derde geslacht, elk van die zal in de vergadering des HEEREN komen.

9 Wanneer het leger uittrekt tegen uwe vijanden, zoo zult gij u wachten voor alle kwade zaak.

10 Wanneer iemand onder u is, die niet rein is, door eenig toeval des nachts, die zal tot buiten het leger uitgaan, hij zal tot binnen het leger niet komen.

11 Maar het zal geschieden, dat hij zich tegen het naken van den avond met water zal baden; en als de zon ondergegaan is, zal hij tot binnen het leger komen.

12 Gij zult ook eene plaats hebben buiten het leger, en daarhenen zult gij uitgaan naar buiten.

13 En gij zult een schopje hebben, benevens uw gereedschap; en het zal geschieden, als gij buiten gezeten hebt, dan zult gij daarmede graven, en u omkeeren, en bedekken wat van u uitgegaan is.

14 Want de HEER, uw God, wandelt in het midden van uw leger, om u te verlossen, en om uwe vijanden voor uw aangezigt te geven; daarom zal uw leger heilig zijn, opdat Hij niets schandelijks onder u zie, en achterwaarts van u afkeere.

15 Gij zult eenen knecht aan zijnen heer niet overleveren, die van zijnen heer tot u ontkomen zal zijn.

16 Hij zal bij u blijven in het midden van u, in de plaats, die hij zal verkiezen, in één van uwe poorten, waar het goed voor hem is: gij zult hem niet verdrukken.

17 Er zal geene hoer zijn onder de dochteren van Israël; en er zal geen schandjongen zijn onder de zonen van Israël.

18 Gij zult geen hoerenloon noch hondenprijs in het huis des HEEREN, uws Gods, brengen, tot eenige gelofte: want ook die beiden zijn den HEERE, uwen God, een gruwel.

19 Gij zult aan uwen broeder niet woekeren, met woeker van geld, met woeker van spijze, met woeker van eenig ding, waarmede men woekert.

20 Aan den vreemden zult gij woekeren, maar aan uwen broeder zult gij niet woekeren; opdat u de HEER, uw God, zegene, in alles, waaraan gij uwe hand slaat, in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.

21 Wanneer gij den HEERE, uwen God, eene gelofte zult beloofd hebben, gij zult niet vertrekken die te betalen: want de HEER, uw God, zal ze zekerlijk van u eischen, en zonde zou in u zijn.

22 Maar als gij nalaat te beloven, zoo zal het geene zonde in u zijn.

23 Wat uit uwe lippen gaat, zult gij houden en doen; gelijk als gij den HEERE, uwen God, een vrijwillig offer beloofd hebt, dat gij met uwen mond gesproken hebt.

24 Wanneer gij gaan zult in uws naasten wijngaard, zoo zult gij druiven eten naar uwen lust, tot uwe verzadiging; maar in uw vat zult gij niets doen.

25 Wanneer gij zult gaan in uws naasten staande koren, zoo zult gij de aren met uwe hand afplukken; maar de sikkel zult gij aan uws naasten staande koren niet bewegen.

HOOFDSTUK XXIV.

WANNEER een man eene vrouw zal genomen en die getrouwd hebben, zoo zal het geschieden, indien zij geene genade zal vinden in zijne oogen, omdat hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft, dat hij haar eenen scheidbrief zal schrijven, en in hare hand geven, en ze laten gaan uit zijn huis.

2 Zoo zij dan, uit zijn huis uitgegaan zijnde, zal henengaan en eenen anderen man *ter vrouwe* worden,

3 En deze laatste man haar gehaat, en haar eenen scheidbrief geschreven, en in hare hand gegeven, en haar uit zijn huis zal hebben laten gaan; of als deze laatste man, die haar voor zich tot eene vrouw genomen heeft, zal gestorven zijn;

4 Zoo zal haar eerste man, die haar heeft laten gaan, haar niet mogen wedernemen, dat zij hem ter vrouwe zij, nadat zij is verontreinigd geworden: want dat is een gruwel voor het aangezigt des HEEREN; alzoo zult gij het land niet doen zondigen, dat u de HEER, uw God, ten erve geeft.

5 Wanneer een man eene nieuwe vrouw zal genomen hebben, die zal in het heir niet uittrekken, en men zal hem geenen last opleggen; een jaar lang zal hij vrij zijn in zijn huis, en zijne vrouw, die hij genomen heeft, verheugen.

6 Men zal beide molensteenen, immers den bovensten molensteen niet te pand nemen: want hij neemt de ziele te pand.

7 Wanneer iemand gevonden zal worden, die eene ziele steelt uit zijne broederen, uit de kinderen Israëls, en drijft gewin met hem, en verkoopt hem: zoo zal deze dief sterven, en gij zult het booze uit het midden van u wegdoen.

8 Wacht u in de plaag der melaatschheid, dat gij naarstiglijk waarneemt en doet naar alles, wat de levietische priesteren ulieden zullen leeren; gelijk als ik hun geboden heb, zult gij waarnemen te doen.

9 Gedenkt, wat de HEER, uw God, gedaan heeft aan Mirjam, op den weg, als gij uit Egypte waart uitgetogen.

10 Wanneer gij aan uwen naasten iets zult geleend hebben, zoo zult gij tot zijn huis niet ingaan, om zijn pand te pand te nemen;

11 Buiten zult gij staan, en de man, dien gij geleend hebt, zal het pand naar buiten tot u uitbrengen.

12 Doch indien hij een arm man is, zoo zult gij met zijn pand niet nederliggen.

13 Gij zult hem dat pand zekerlijk wedergeven, als de zon ondergaat, dat hij in zijn kleed nederligge, en u zegene; en het zal u geregtigheid zijn voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods.

14 Gij zult den armen en nooddruftigen daglooner niet verdrukken, die uit uwe broederen is, of uit uwe vreemdelingen, die in uw land en in uwe poorten zijn.

15 Op zijnen dag zult gij zijn loon geven, en de zon zal daarover niet ondergaan: want hij is arm, en zijne ziel verlangt daarnaar; dat hij tegen u niet roepe tot den HEERE, en zonde in u zij.

16 De vaders zullen niet gedood worden voor de kinderen, en de kinderen zullen niet gedood worden voor de vaders: een

ieder zal om zijne zonde gedood worden.
17 Gij zult het regt van den vreemdeling *en* van den wees niet buigen, en gij zult het kleed der weduwe niet te pand nemen.
18 Maar gij zult gedenken, dat gij een knecht in Egypte geweest zijt, en de HEER, uw God, heeft u van daar verlost; daarom gebiede ik u deze zaak te doen.
19 Wanneer gij uwen oogst op uwen akker afgeoogst, en eene garf op den akker vergeten zult hebben, zoo zult gij niet wederkeeren, om die op te nemen: voor den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal zij zijn; opdat u de HEER, uw God, zegene in al het werk uwer handen.
20 Wanneer gij uwen olijfboom zult geschud hebben, zoo zult gij de takken achter u niet naauw doorzoeken: voor den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal het zijn.
21 Wanneer gij uwen wijngaard zult afgelezen hebben, zoo zult gij de druiven achter u niet nalezen: voor den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal het zijn.
22 En gij zult gedenken, dat gij een knecht in Egypteland geweest zijt; daarom gebiede ik u deze zaak te doen.

HOOFDSTUK XXV.

WANNEER er tusschen lieden twist zal zijn, en zij tot het geregt zullen toetreden, dat zij hen rigten, zoo zullen zij den regtvaardigen regtvaardig spreken, en den onregtvaardigen verdoemen.
2 En het zal geschieden, indien de onregtvaardige slagen verdiend heeft, dat de regter hem zal doen nedervallen, en hem doen slaan in zijne tegenwoordigheid, naar dat het voor zijne onregtvaardigheid genoeg zal zijn, in getal.
3 Met veertig *slagen* zal hij hem doen slaan, hij zal er niet toedoen; opdat niet misschien, zoo hij voortvoere hem daarboven met meer slagen te doen slaan, uw broeder dan voor uwe oogen verachtelijk gehouden worde.
4 Eenen os zult gij niet muilbanden, als hij dorscht.
5 Wanneer broeders zamenwonen, en één van hen sterft, en geenen zoon heeft, zoo zal de vrouw des verstorvenen aan geenen vreemden man daarbuiten geworden: haars mans broeder zal tot haar ingaan, en nemen haar zich ter vrouwe, en doen haar den pligt van eens mans broeder.
6 En het zal geschieden, dat de eerstgeborene, dien zij zal baren, zal staan in den naam zijns broeders, des verstorvenen; opdat zijn naam niet uitgedelgd worde uit Israël.
7 Maar indien dezen man zijns broeders vrouw niet bevallen zal te nemen, zoo zal zijns broeders vrouw opgaan naar de poort tot de oudsten, en zeggen: Mijns mans broeder weigert zijnen broeder eenen naam te verwekken in Israël, hij wil mij den pligt van eens mans broeder niet doen.
8 Dan zullen hem de oudsten zijner stad roepen, en tot hem spreken; blijft hij dan daarbij staan en zegt: Het bevalt mij niet haar te nemen;
9 Zoo zal zijns broeders vrouw voor de oogen der oudsten tot hem toetreden, en zijnen schoen van zijnen voet uittrekken, en spuwen in zijn aangezigt, en zal betuigen en zeggen: Alzoo zal dien man gedaan worden, die zijns broeders huis niet zal bouwen.
10 En zijn naam zal in Israël genoemd worden: Het huis desgenen, dien de schoen uitgetogen is.
11 Wanneer mannen, de één met den anderen, twisten, en de vrouw des éénen toetreedt, om haren man uit de hand desgenen, die hem slaat, te redden, en hare hand uitstrekt, en zijne schamelheid aangrijpt;
12 Zoo zult gij hare hand afhouwen, uw oog zal niet verschoonen.
13 Gij zult geen tweederlei weegsteenen in uwen zak hebben, een' grooten en een' kleinen.
14 Gij zult in uw huis geen tweederlei efa hebben, eene groote en eene kleine.
15 Gij zult eenen volkomenen en geregten weegsteen hebben; gij zult eene volkomene en geregte efa hebben; opdat uwe dagen verlengd worden in het land, dat u de HEER, uw God, geven zal.
16 Want al wie zulks doet, is den HEERE, uwen God, een gruwel; *ja* al wie onregt doet.
17 Gedenkt, wat u Amalek gedaan heeft, op den weg, als gij uit Egypte uittoogt:
18 Hoe hij u op den weg ontmoette, en sloeg onder u in den staart al de zwakken achter u, als gij moede en mat waart; en hij vreesde God niet.

19 Het zal dan geschieden, als u de HEER, uw God, rust zal gegeven hebben van al uwe vijanden rondom, in het land, dat u de HEER, uw God, ten erve geven zal, om hetzelve erfelijk te bezitten, dat gij de gedachtenis van Amalek van onder den hemel zult uitdelgen : vergeet het niet!

HOOFDSTUK XXVI.

VOORTS zal het geschieden, wanneer gij zult gekomen zijn in het land, dat u de HEER, uw God, ten erve geven zal, en gij dat erfelijk zult bezitten, en daarin wonen:

2 Zoo zult gij nemen van de eerstelingen van alle vrucht des lands, die gij opbrengen zult van uw land, dat u de HEER, uw God, geeft, en zult ze in eenen korf leggen; en gij zult heengaan tot de plaats, die de HEER, uw God, verkoren zal hebben, om zijnen naam aldaar te doen wonen;

3 En gij zult komen tot den priester, dewelke in die dagen zijn zal, en tot hem zeggen : Ik verklaar heden voor den HEER, uwen God, dat ik gekomen ben in het land, hetwelk de HEER onzen vaderen gezworen heeft ons te zullen geven.

4 En de priester zal den korf van uwe hand nemen, en hij zal dien voor het altaar des HEEREN, uws Gods, nederzetten.

5 Dan zult gij voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, betuigen en zeggen : Mijn vader was een bedorven Syriër, en hij toog af naar Egypte, en verkeerde aldaar als vreemdeling met weinig volks; maar hij werd aldaar tot een groot, magtig en menigvuldig volk.

6 Doch de Egyptenaars deden ons kwaad, en verdrukten ons, en leiden ons eene harde dienst op.

7 Toen riepen wij tot den HEER, den God onzer vaderen; en de HEER verhoorde onze stem en zag onze ellende aan, en onzen arbeid, en onze onderdrukking.

8 En de HEER voerde ons uit Egypte, door eene sterke hand, en door eenen uitgestrekten arm, en door grooten schrik, en door teekenen, en door wonderen.

9 En Hij heeft ons gebragt tot deze plaats: en Hij heeft ons dit land gegeven, een land vloeijende van melk en honig.

10 En nu, zie, ik heb gebragt de eerstelingen van de vrucht dezes lands, dat Gij, HEER! mij gegeven hebt! Dan zult gij ze nederzetten voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, en zult u buigen voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods;

11 En gij zult vrolijk zijn over al het goede, dat de HEER, uw God, aan u en uw huis gegeven heeft; gij, en de Leviet, en de vreemdeling, die in het midden van u is.

12 Wanneer gij zult geëindigd hebben alle tienden van uw inkomen te vertienen, in het derde jaar, zijnde een jaar der tienden; dan zult gij aan den Leviet, aan den vreemdeling, aan den wees en aan de weduwe geven, dat zij in uwe poorten eten en verzadigd worden.

13 En gij zult voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, zeggen : Ik heb het heilige uit het huis weggenomen, en heb het ook aan den Leviet en aan den vreemdeling, aan den wees en aan de weduwe gegeven, naar al uwe geboden, die Gij mij geboden hebt; ik heb niets van uwe geboden overtreden, en niets vergeten.

14 Ik heb daarvan niet gegeten in mijn leed, en heb daarvan niets weggenomen tot iets onreins, noch daarvan gegeven tot eenen dooden; ik ben der stem des HEEREN, mijns Gods, gehoorzaam geweest, ik heb gedaan naar alles, wat Gij mij geboden hebt.

15 Zie nederwaarts van uwe heilige woning, van den hemel, en zegen uw volk Israël, en het land, dat Gij ons gegeven hebt, gelijk als Gij onzen vaderen gezworen hebt; een land van melk en honig vloeijende.

16 Te dezen dage gebiedt u de HEER, uw God, deze inzettingen en regten te doen; houdt dan en doet dezelve, met uw gansche hart en met uwe gansche ziel.

17 Heden hebt gij den HEER doen zeggen, dat Hij u tot een' God zal zijn, en dat gij zult wandelen in zijne wegen, en houden zijne inzettingen, en zijne geboden, en zijne regten, en dat gij zijner stem zult gehoorzaam zijn.

18 En de HEER heeft u heden doen zeggen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn, gelijk als Hij u gesproken heeft, en dat gij al zijne geboden zult houden.

19 Opdat Hij u alzoo boven al de volken, die Hij gemaakt heeft, hoog zette, tot lof, en tot eenen naam, en tot heerlijkheid; en

opdat gij een heilig volk zijt den HEERE, uwen God, gelijk als Hij gesproken heeft.

HOOFDSTUK XXVII.

EN Mozes, te zamen met de oudsten van Israël, gebood het volk, zeggende: Behoudt al deze geboden, die ik ulieden heden gebiede.

2 Het zal dan geschieden, ten dage als gij over de Jordaan zult gegaan zijn in het land, dat u de HEER, uw God, geven zal, zoo zult gij u groote steenen oprigten, en bestrijken ze met kalk.

3 En gij zult daarop schrijven alle woorden dezer wet, als gij overgegaan zult zijn; opdat gij komt in het land, dat de HEER, uw God, u geven zal, een land vloeijende van melk en honig, gelijk als de HEER, uwer vaderen God, tot u gesproken heeft.

4 Het zal dan geschieden, als gij over de Jordaan gegaan zult zijn, dat gij dezelve steenen, van dewelke ik u heden gebiede, zult oprigten op den berg Ebal, en gij zult ze met kalk bestrijken.

5 En gij zult aldaar den HEERE, uwen God, een altaar bouwen, een altaar van steenen; gij zult geen ijzer over dezelven bewegen.

6 Van geheele steenen zult gij het altaar des HEEREN, uws Gods, bouwen; en gij zult den HEERE, uwen God, brandofferen daarop offeren.

7 Ook zult gij dankofferen offeren, en zult aldaar eten, en vrolijk zijn voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods.

8 En gij zult op deze steenen schrijven alle woorden dezer wet, die wel uitdrukkende.

9 Voorts sprak Mozes, te zamen met de levietische priesteren, tot gansch Israël, zeggende: Luistert toe en hoort, ô Israël! op dezen dag zijt gij den HEERE, uwen God, tot een volk geworden.

10 Daarom zult gij der stem des HEEREN, uws Gods, gehoorzaam zijn, en gij zult doen zijne geboden en zijne inzettingen, die ik u heden gebiede.

11 En Mozes gebood het volk te dien dage, zeggende:

12 Dezen zullen staan, om het volk te zegenen op den berg Gerizim, als gij over de Jordaan gegaan zult zijn: Simeon, en Levi, en Juda, en Issaschar, en Jozef, en Benjamin.

13 En dezen zullen staan over den vloek op den berg Ebal: Ruben, Gad en Aser, Zebulon, Dan en Nafthali.

14 En de Levieten zullen betuigen en zeggen tot allen man van Israël, met verhevene stem:

15 Vervloekt zij de man, die een gesneden of gegoten beeld, eenen gruwel des HEEREN, een werk van 's werkmeesters handen, zal maken, en zetten in het verborgene! en al het volk zal antwoorden en zeggen: Amen.

16 Vervloekt zij, die zijnen vader of zijne moeder veracht! en al het volk zal zeggen: Amen.

17 Vervloekt zij, die zijns naasten landpale verrukt! en al het volk zal zeggen: Amen.

18 Vervloekt zij, die eenen blinden op den weg doet dolen! en al het volk zal zeggen: Amen.

19 Vervloekt zij, die het regt van den vreemdeling, van den wees en van de weduwe buigt! en al het volk zal zeggen: Amen.

20 Vervloekt zij, die bij de vrouw zijns vaders ligt, omdat hij zijns vaders slippe ontdekt heeft! en al het volk zal zeggen: Amen.

21 Vervloekt zij, die bij eenig beest ligt! en al het volk zal zeggen: Amen.

22 Vervloekt zij, die bij zijne zuster ligt, de dochter zijns vaders of de dochter zijner moeder! en al het volk zal zeggen: Amen.

23 Vervloekt zij, die bij zijne schoonmoeder ligt! en al het volk zal zeggen: Amen.

24 Vervloekt zij, die zijnen naasten in het verborgene verslaat! en al het volk zal zeggen: Amen.

25 Vervloekt zij, die geschenk neemt, om eene ziele, het bloed eens onschuldigen, te verslaan! en al het volk zal zeggen: Amen.

26 Vervloekt zij, die de woorden dezer wet niet zal bevestigen, doende dezelve! en al het volk zal zeggen: Amen.

HOOFDSTUK XXVIII.

EN het zal geschieden, indien gij der stem des HEEREN, uws Gods, vlijtiglijk zult gehoorzamen, waarnemende te doen al zijne geboden, die ik u heden gebiede, zoo zal de HEER, uw God, u hoog zetten boven alle volken der aarde.

2 En al deze zegeningen zullen over u

komen, en u aantreffen, wanneer gij der stem des HEEREN, uws Gods, zult gehoorzaam zijn.

3 Gezegend zult gij zijn in de stad, en gezegend zult gij zijn in het veld.

4 Gezegend zal zijn de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands, en de vrucht uwer beesten, de voortzetting uwer koeijen, en de kudden van uw klein vee.

5 Gezegend zal zijn uw korf, en uw baktrog.

6 Gezegend zult gij zijn in uw ingaan, gezegend zult gij zijn in uw uitgaan.

7 De HEER zal geven uwe vijanden, die tegen u opstaan, geslagen voor uw aangezigt: door éénen weg zullen zij tot u uittrekken, maar door zeven wegen zullen zij voor uw aangezigt vlieden.

8 De HEER zal den zegen gebieden, dat Hij met u zij in uwe schuren, en in alles, waaraan gij uwe hand slaat; en Hij zal u zegenen in het land, dat u de HEER, uw God, geven zal.

9 De HEER zal u zich zelven tot een heilig volk bevestigen, gelijk als Hij u gezworen heeft, wanneer gij de geboden des HEEREN, uws Gods, zult houden, en in zijne wegen wandelen.

10 En alle volken der aarde zullen zien, dat de naam des HEEREN over u genoemd is, en zij zullen voor u vreezen.

11 En de HEER zal u doen overvloeijen aan goed, in de vrucht uws buiks, en in de vrucht uwer beesten, en in de vrucht uws lands; op het land, dat de HEER uwen vaderen gezworen heeft u te zullen geven.

12 De HEER zal u opendoen zijnen goeden schat, den hemel, om aan uw land regen te geven te zijner tijd, en om te zegenen al het werk uwer hand; en gij zult aan vele volken leenen, maar gij zult niet ontleenen.

13 En de HEER zal u tot een hoofd maken, en niet tot een' staart, en gij zult alleenlijk boven zijn, en niet onder zijn; wanneer gij hooren zult naar de geboden des HEEREN, uws Gods, die ik u heden gebiede te houden en te doen;

14 En gij niet afwijken zult van al de woorden, die ik ulieden heden gebiede, ter regter- of ter linkerhand, dat gij andere goden nawandelt, om hun te dienen.

15 Daarentegen zal het geschieden, indien gij der stem des HEEREN, uws Gods, niet zult gehoorzaam zijn, om waar te nemen, dat gij doet al zijne geboden en zijne inzettingen, die ik u heden gebiede; zoo zullen al deze vloeken over u komen, en u treffen.

16 Vervloekt zult gij zijn in de stad, en vervloekt zult gij zijn in het veld.

17 Vervloekt zal zijn uw korf, en uw baktrog.

18 Vervloekt zal zijn de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands, de voortzetting uwer koeijen, en de kudden van uw klein vee.

19 Vervloekt zult gij zijn in uw ingaan, en vervloekt zult gij zijn in uw uitgaan.

20 De HEER zal onder u zenden den vloek, de verstoring en het verderf, in alles, waaraan gij uwe hand slaat, dat gij doen zult; totdat gij verdelgd wordt, en totdat gij haastelijk omkomt, van wege de boosheid uwer werken, waarmede gij Mij verlaten hebt.

21 De HEER zal u de pestilentie doen aankleven, totdat Hij u verdoe van het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.

22 De HEER zal u slaan met tering, en met koorts, en met vurigheid, en met hitte, en met droogte, en met brandkoren, en met honigdauw, die u vervolgen zullen, totdat gij omkomt.

23 En uw hemel, die boven uw hoofd is, zal koper zijn, en de aarde, die onder u is, zal ijzer zijn.

24 De HEER, uw God, zal pulver en stof tot regen uws lands geven: van den hemel zal het op u nederdalen, totdat gij verdelgd wordt.

25 De HEER zal u geven geslagen voor het aangezigt uwer vijanden: door éénen weg zult gij tot hem uittrekken, en door zeven wegen zult gij voor zijn aangezigt vlieden; en gij zult van alle koningrijken der aarde beroerd worden.

26 En uw dood ligchaam zal aan alle gevogelte des hemels, en aan de beesten der aarde tot spijze zijn; en niemand zal ze afschrikken.

27 De HEER zal u slaan met zweren van Egypte, en met spenen, en met drooge schurft, en met kraauwsel, waarvan gij niet zult kunnen genezen worden.

28 De HEER zal u slaan met onzinnigheid, en met blindheid, en met verbaasdheid des harten;

29 Dat gij op den middag zult omtasten, gelijk als een blinde omtast in het donkere,

en uwe wegen niet zult voorspoedig maken: maar gij zult alleenlijk verdrukt en beroofd zijn alle dagen, en er zal geen verlosser zijn.

30 Gij zult eene vrouw ondertrouwen, maar een ander man zal haar beslapen; een huis zult gij bouwen, maar daarin niet wonen; eenen wijngaard zult gij planten, maar dien niet gemeen maken.

31 Uw os zal voor uwe oogen geslagt worden, maar gij zult daarvan niet eten; uw ezel zal van voor uw aangezigt geroofd worden, en tot u niet wederkeeren; uw klein vee zal aan uwe vijanden gegeven worden, en voor u zal geen verlosser zijn.

32 Uwe zonen en uwe dochteren zullen aan een ander volk gegeven worden, dat het uwe oogen aanzien, en naar hen bezwijken den ganschen dag; maar het zal in het vermogen uwer hand niet zijn.

33 De vrucht van uw land en al uwen arbeid zal een volk eten, dat gij niet gekend hebt: en gij zult alle dagen alleenlijk verdrukt en gepletterd zijn.

34 En gij zult onzinnig zijn, van wege het gezigt uwer oogen, dat gij zien zult.

35 De HEER zal u slaan met booze zweren, aan de knieën en aan de beenen, waarvan gij niet zult kunnen genezen worden, van uwe voetzool af tot aan uwen schedel.

36 De HEER zal u, mitsgaders uwen koning, dien gij over u zult gesteld hebben, doen gaan tot een volk, dat gij niet gekend hebt, noch uwe vaderen; en aldaar zult gij dienen anderen goden, hout en steen.

37 En gij zult zijn tot eenen schrik, tot een spreekwoord, en tot eene spotrede, onder al de volken, waarheen u de HEER leiden zal.

38 Gij zult veel zaads op den akker uitbrengen, maar gij zult weinig inzamelen: want de sprinkhaan zal het verteren.

39 Wijngaarden zult gij planten, en bouwen, maar gij zult geenen wijn drinken, noch iets vergaderen: want de worm zal het afeten.

40 Olijfboomen zult gij hebben in al uwe landpalen, maar gij zult u met olie niet zalven: want uw olijfboom zal *zijne vrucht* afwerpen.

41 Zonen en dochteren zult gij gewinnen, maar zij zullen voor u niet zijn: want zij zullen in gevangenis gaan.

42 Al uw geboomte, en de vrucht uws lands zal het boos gewormte erfelijk bezitten.

43 De vreemdeling, die in het midden van u is, zal hoog, hoog boven u opklimmen; en gij zult laag, laag nederdalen.

44 Hij zal u leenen, maar gij zult hem niet leenen: hij zal tot een hoofd zijn, en gij zult tot een' staart zijn.

45 En al deze vloeken zullen over u komen, en u vervolgen, en u treffen, totdat gij verdelgd wordt: omdat gij der stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam zult geweest zijn, om te houden zijne geboden en zijne inzettingen, die Hij u geboden heeft.

46 En zij zullen onder u tot een teeken, en tot een wonder zijn, ja onder uw zaad tot in eeuwigheid.

47 Omdat gij den HEERE, uwen God, niet gediend zult hebben met vrolijkheid en goedheid des harten, van wege de veelheid van alles; .

48 Zoo zult gij uwen vijanden, die de HEER onder u zenden zal, dienen, in honger en in dorst, en in naaktheid, en in gebrek van alles; en Hij zal een ijzeren juk op uwen hals leggen, totdat Hij u verdelge.

49 De HEER zal tegen u een volk verheffen van verre, van het einde der aarde, gelijk als een arend vliegt; een volk, welks spraak gij niet zult verstaan;

50 Een volk stijf van aangezigt, dat het aangezigt des ouden niet zal aannemen, noch den jongen genadig zijn.

51 En het zal de vrucht uwer beesten, en de vrucht uws lands opeten, totdat gij verdelgd zult zijn; hetwelk u geen koren, most noch olie, voortzetting uwer koeijen noch kudden van uw klein vee zal overig laten, totdat Hij u verdoe.

52 En het zal u beangstigen in al uwe poorten, totdat uwe hooge en vaste muren nedervallen, op welke gij vertrouwdet in uw gansche land; ja het zal u beangstigen in al uwe poorten, in uw gansche land, dat u de HEER, uw God, gegeven heeft.

53 En gij zult eten de vrucht uws buiks, het vleesch uwer zonen en uwer dochteren, die u de HEER, uw God, gegeven zal hebben; in de belegering en in de benaauwing, waarmede uwe vijanden u zullen benaauwen.

54 Aangaande den man, die teeder onder u, en die zeer wellustig geweest is, zijn oog zal kwaad zijn tegen zijnen broeder, en

tegen de huisvrouw zijns schoots, en tegen zijne overige zonen, die hij overgehouden zal hebben;

55 Dat hij niet aan eenen van die zal geven van het vleesch zijner zonen, die hij eten zal, omdat hij voor zich niets heeft overgehouden; in de belegering en in de benaauwing, waarmede u uw vijand in al uwe poorten zal benaauwen.

56 Aangaande de teedere en wellustige *vrouw* onder u, die niet verzocht heeft hare voetzool op de aarde te zetten, omdat zij zich wellustig en teeder hield; haar oog zal kwaad zijn tegen den man haars schoots, en tegen haren zoon, en tegen hare dochter;

57 En dat om hare nageboorte, die van tusschen hare voeten uitgegaan zal zijn, en om hare zonen, die zij gebaard zal hebben: want zij zal hen eten in het verborgene, vermits gebrek van alles; in de belegering en in de benaauwing, waarmede uw vijand u zal benaauwen in uwe poorten.

58 Indien gij niet zult waarnemen te doen al de woorden dezer wet, die in dit boek geschreven zijn, om te vreezen dezen heerlijken en vreeselijken Naam, den HEERE, uwen God;

59 Zoo zal de HEER uwe plagen wonderlijk maken, mitsgaders de plagen van uw zaad; het zullen groote en gewisse plagen, en booze en gewisse krankten zijn.

60 En Hij zal op u doen keeren alle kwalen van Egypte, voor dewelke gij gevreesd hebt, en zij zullen u aanhangen.

61 Ook alle krankte, en alle plage, die in het boek dezer wet niet geschreven is, zal de HEER over u doen komen, totdat gij verdelgd wordt.

62 En gij zult met weinige menschen overgelaten worden, in plaats dat gij geweest zijt als de sterren des hemels in menigte; omdat gij der stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam geweest zijt.

63 En het zal geschieden, gelijk als de HEER zich over ulieden verblijdde, u goed doende en u vermenigvuldigende, alzoo zal zich de HEER over u verblijden, u verdoende en u verdelgende; en gij zult uitgerukt worden uit het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.

64 En de HEER zal u verstrooijen onder alle volken, van het ééne einde der aarde tot aan het andere einde der aarde; en aldaar zult gij anderen goden dienen, die gij niet gekend hebt, noch uwe vaders, hout en steen.

65 Daartoe zult gij onder dezelve volken niet stil zijn, en uwe voetzool zal geene rust hebben: want de HEER zal u aldaar een bevend hart geven, en bezwijking der oogen, en mattigheid der ziel.

66 En uw leven zal tegenover u hangen; en gij zult nacht en dag schrikken, en gij zult van uw leven niet zeker zijn.

67 Des morgens zult gij zeggen: Och dat het avond ware! en des avonds zult gij zeggen: Och dat het morgen ware! vermits den schrik uws harten, waarmede gij zult verschrikt zijn, en vermits het gezigt uwer oogen, dat gij zien zult.

68 En de HEER zal u naar Egypte doen wederkeeren in schepen, door eenen weg, waarvan ik u gezegd heb: Gij zult dien niet meer zien; en aldaar zult gij u aan uwe vijanden willen verkoopen tot dienstknechten en tot dienstmaagden, maar er zal geen kooper zijn.

HOOFDSTUK XXIX.

DIT zijn de woorden des verbonds, dat de HEER Mozes geboden heeft te maken met de kinderen Israëls, in het land van Moab, boven het verbond, dat Hij met hen gemaakt had aan Horeb.

2 En Mozes riep gansch Israël, en zeide tot hen: Gij hebt gezien al wat de HEER in Egypteland voor uwe oogen gedaan heeft, aan Faraö, en aan al zijne knechten, en aan zijn land:

3 De groote verzoekingen, die uwe oogen gezien hebben, diezelve teekenen en groote wonderen.

4 Maar de HEER heeft ulieden niet gegeven een hart om te verstaan, noch oogen om te zien, noch ooren om te hooren, tot op dezen dag.

5 En Ik heb ulieden veertig jaren doen wandelen in de woestijn: uwe kleederen zijn aan u niet veroud, en uw schoen is niet veroud aan uwen voet.

6 Brood hebt gij niet gegeten, en wijn en sterken drank hebt gij niet gedronken; opdat gij wistet, dat Ik de HEER, uw God, ben.

7 Toen gij nu kwaamt aan deze plaats, toog Sihon, de koning van Hesbon, uit, en Og, de koning van Bazan, ons te gemoet, ten strijde; en wij sloegen hen.

8 En wij hebben hun land ingenomen, en

dat ten erve gegeven aan de Rubenieten en Gadieten, mitsgaders aan den halven stam der Manassieten.

9 Houdt dan de woorden dezes verbonds, en doet ze; opdat gij verstandelijk handelt in alles, wat gij doen zult.

10 Gij staat heden allen voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods: uwe hoofden uwer stammen, uwe oudsten, en uwe ambtlieden, alle man van Israël;

11 Uwe kinderkens, uwe vrouwen, en uw vreemdeling, die in het midden van uw leger is, van uwen houthouwer tot uwen waterputter toe;

12 Om over te gaan in het verbond des HEEREN, uws Gods, en in zijnen vloek, hetwelk de HEER, uw God, heden met u maakt;

13 Opdat Hij u heden zich zelven tot een volk bevestige, en Hij u tot een' God zij, gelijk als Hij tot u gesproken heeft, en gelijk als Hij uwen vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft.

14 En niet met ulieden alleen maak ik dit verbond en dezen vloek;

15 Maar met dengenen, die heden hier bij ons voor het aangezigt des HEEREN, onzes Gods, staat; en met dengenen, die hier heden bij ons niet is.

16 Want gij weet, hoe wij in Egypteland gewoond hebben, en hoe wij doorgetogen zijn door het midden der volken, die gij doorgetogen zijt.

17 En gij hebt gezien hunne verfoeiselen, en hunne drekgoden, hout en steen, zilver en goud, die bij hen waren.

18 Dat onder ulieden niet zij een man, of vrouw, of huisgezin, of stam, die zijn hart heden wende van den HEERE, onzen God, om te gaan dienen den goden dezer volken; dat onder ulieden niet zij een wortel, die gal en alsem drage;

19 En het geschiede, als hij de woorden dezes vloeks hoort, dat hij zich zelven zegene in zijn hart, zeggende: Ik zal vrede hebben, wanneer ik schoon naar mijns harten goeddunken zal wandelen, om de dronkene te doen tot de dorstige.

20 De HEER zal hem niet willen vergeven, maar alsdan zal des HEEREN toorn en ijver rooken over denzelven man, en al de vloek die in dit boek geschreven is, zal op hem liggen; en de HEER zal zijnen naam van onder den hemel uitdelgen.

21 En de HEER zal hem ten kwade afscheiden van al de stammen Israëls, naar alle vloeken des verbonds, dat in het boek dezer wet geschreven is.

22 Dan zal zeggen het navolgend geslacht, uwe kinderen, die na ulieden opstaan zullen, en de vreemde, die uit verren lande komen zal, als zij zullen zien de plagen dezes lands en deszelfs krankheden, waarmede de HEER het gekrenkt heeft;

23 Dat zijne gansche aarde zij zwavel en zout der verbranding; die niet bezaaid zal zijn, en geene spruit zal voortgebragt hebben, noch eenig kruid daarin zal opgekomen zijn: gelijk de omkeering van Sodom en Gomorra, A'dama en Zebôïm, die de HEER heeft omgekeerd in zijnen toorn en in zijne grimmigheid;

24 En alle volken zullen zeggen: Waarom heeft de HEER aan dit land alzoo gedaan? wat is de ontsteking van dezen grooten toorn?

25 Dan zal men zeggen: Omdat zij het verbond des HEEREN, des Gods hunner vaderen, hebben verlaten, dat Hij met hen gemaakt had, als Hij hen uit Egypteland uitvoerde;

26 En zij heengegaan zijn, en anderen goden gediend en zich voor die gebogen hebben; goden, die hen niet gekend hadden, en geen van welken hun iets medegedeeld had:

27 Daarom is de toorn des HEEREN ontstoken tegen dit land, om daarover te brengen al dezen vloek, die in dit boek geschreven is.

28 En de HEER heeft hen uit hun land uitgetrokken, in toorn, en in grimmigheid, en in groote verbolgenheid; en Hij heeft hen verworpen in een ander land, gelijk het is te dezen dage.

29 De verborgene dingen zijn voor den HEER, onzen God; maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen, tot in eeuwigheid, om te doen al de woorden dezer wet.

HOOFDSTUK XXX.

VOORTS zal het geschieden, wanneer al deze dingen over u zullen gekomen zijn, deze zegen of deze vloek, die ik u voorgesteld heb; zoo zult gij het weder ter harte nemen, onder alle volken, waarheen u de HEER, uw God, gedreven heeft;

2 En gij zult u bekeeren tot den HEERE, uwen God, en zijner stem gehoorzaam zijn.

naar alles, wat ik u heden gebiede, gij en uwe kinderen, met uw gansche hart en met uwe gansche ziel.

3 En de HEER, uw God, zal uwe gevangenis wenden, en zich uwer ontfermen; en Hij zal u weder vergaderen uit al de volken, waarheen u de HEER, uw God, verstrooid had.

4 Al waren uwe verdrevenen aan het einde des hemels, van daar zal u de HEER, uw God, vergaderen, en van daar zal Hij u nemen.

5 En de HEER, uw God, zal u brengen in het land, dat uwe vaderen erfelijk bezeten hebben, en gij zult dat erfelijk bezitten; en Hij zal u weldoen, en zal u vermenigvuldigen boven uwe vaderen.

6 En de HEER, uw God, zal uw hart besnijden, en het hart van uw zaad, om den HEERE, uwen God, lief te hebben, met uw gansche hart en met uwe gansche ziele, opdat gij levet.

7 En de HEER, uw God, zal al die vloeken leggen op uwe vijanden en op uwe haters, die u vervolgd hebben.

8 Gij dan zult u bekeeren, en der stem des HEEREN gehoorzaam zijn, en gij zult doen al zijne geboden, die ik u heden gebiede.

9 En de HEER, uw God, zal u doen overvloeijen in al het werk uwer hand, in de vrucht uws buiks, en in de vrucht uwer beesten, en in de vrucht uws lands, ten goede: want de HEER zal wederkeeren, om zich over u te verblijden ten goede, gelijk als Hij zich over uwe vaderen verblijd heeft;

10 Wanneer gij der stem des HEEREN, uws Gods, zult gehoorzaam zijn, houdende zijne geboden en zijne inzettingen, die in dit wetboek geschreven zijn; wanneer gij u zult bekeeren tot den HEERE, uwen God, met uw gansche hart en met uwe gansche ziel.

11 Want ditzelve gebod, hetwelk ik u heden gebiede, dat is van u niet verborgen, en dat is niet verre.

12 Het is niet in den hemel, om te zeggen: Wie zal voor ons ten hemel varen, dat hij het voor ons hale, en ons hetzelve hooren late, dat wij het doen?

13 Het is ook niet op gene zijde der zee, om te zeggen: Wie zal voor ons overvaren aan gene zijde der zee, dat hij het voor ons hale, en ons hetzelve hooren late, dat wij het doen?

14 Want dit woord is zeer nabij u, in uwen mond, en in uw hart, om dat te doen.

15 Ziet, ik heb u heden voorgesteld het leven, en het goede, en den dood, en het kwade.

16 Want ik gebiede u heden, den HEERE, uwen God, lief te hebben, in zijne wegen te wandelen, en te houden zijne geboden, en zijne inzettingen, en zijne regten, opdat gij levet en vermenigvuldiget, en de HEER, uw God, u zegene in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.

17 Maar indien uw hart zich zal afwenden, en gij niet hooren zult, en gij gedreven zult worden, dat gij u voor andere goden buigt, en denzelven dient;

18 Zoo verkondig ik ulieden heden, dat gij voorzeker zult omkomen: gij zult de dagen niet verlengen op het land, naar hetwelk gij over de Jordaan zijt heengaande, om daarin te komen, dat gij het erfelijk bezit.

19 Ik neem heden tegen ulieden tot getuigen den hemel en de aarde: het leven en den dood heb ik u voorgesteld, den zegen en den vloek! Kiest dan het leven, opdat gij levet, gij en uw zaad:

20 Liefhebbende den HEERE, uwen God, zijner stem gehoorzaam zijnde, en Hem aanhangende: want Hij is uw leven en de lengte uwer dagen; opdat gij blijft in het land, dat de HEER uwen vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft hun te zullen geven.

HOOFDSTUK XXXI.

1 DAARNA ging Mozes heen, en sprak deze woorden tot gansch Israël,

2 En zeide tot hen: Ik ben heden honderd en twintig jaren oud, ik zal niet meer kunnen uitgaan en ingaan; daartoe heeft de HEER tot mij gezegd: Gij zult over deze Jordaan niet gaan.

3 De HEER, uw God, Die zal voor uw aangezigt overgaan; Die zal deze volken van voor uw aangezigt verdelgen, dat gij hen erfelijk bezit. Jozua zal voor uw aangezigt overgaan, gelijk als de HEER gesproken heeft.

4 En de HEER zal hun doen, gelijk als Hij aan Sihon en Og, koningen der Amorieten, en aan hun land, gedaan heeft, die Hij verdelgd heeft.

5 Wanneer hen nu de HEER voor uw aangezigt zal gegeven hebben, dan zult gij hun

doen naar alle gebod, dat ik ulieden geboden heb.

6 Weest sterk en hebt goeden moed, en vreest niet, en verschrikt niet voor hun aangezigt: want het is de HEER, uw God, die met u gaat; Hij zal u niet begeven, noch u verlaten.

7 En Mozes riep Jozua, en zeide tot hem voor de oogen van gansch Israël: Zijt sterk en heb goeden moed! want gij zult met dit volk ingaan in het land, dat de HEER hunnen vaderen gezworen heeft hun te zullen geven; en gij zult het hen doen erven.

8 De HEER nu is degene, die voor uw aangezigt gaat; Die zal met u zijn; Hij zal u niet begeven, noch u verlaten; vrees niet, en ontzet u niet.

9 En Mozes schreef deze wet, en gaf ze aan de priesteren, de zonen van Levi, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, en aan alle oudsten van Israël.

10 En Mozes gebood hun, zeggende: Ten einde van zeven jaren, op den gezetten tijd van het jaar der vrijlating, op het feest der loofhutten,

11 Als gansch Israël zal komen, om te verschijnen voor het aangezigt des HEEREN, uws Gods, in de plaats, die Hij zal verkoren hebben, zult gij deze wet voor gansch Israël uitroepen, voor hunne ooren:

12 Vergader het volk, de mannen, en de vrouwen, en de kinderen, en uwe vreemdelingen, die in uwe poorten zijn; opdat zij hooren, en opdat zij leeren, en vreezen den HEER, uwen God, en waarnemen te doen alle woorden dezer wet.

13 En dat hunne kinderen, die het niet geweten hebben, hooren en leeren, om te vreezen den HEER, uwen God, al de dagen, die gij leeft op het land, naar hetwelk gij over de Jordaan zijt heengaande, om dat te erven.

14 En de HEER zeide tot Mozes: Zie, uwe dagen zijn genaderd, om te sterven; roep Jozua, en stelt ulieden in de tent der zamenkomst, dat Ik hem bevel geve. Zoo ging Mozes, en Jozua, en zij stelden zich in de tent der zamenkomst.

15 Toen verscheen de HEER in de tent, in de wolkkolom; en de wolkkolom stond boven de deur der tent.

16 En de HEER zeide tot Mozes: Zie, gij zult slapen met uwe vaderen; en dit volk zal opstaan, en nahoereren de goden der vreemden van dat land, waar het naar toe gaat, in het midden van hetzelve; en het zal Mij verlaten, en vernietigen mijn verbond, dat Ik met hetzelve gemaakt heb.

17 Zoo zal mijn toorn te dien dage tegen hetzelve ontsteken, en Ik zal hen verlaten, en mijn aangezigt van hen verbergen, dat zij ter spijze zijn, en vele kwaden en benaauwdheden zullen het treffen; dat het te dien dage zal zeggen: Hebben mij deze kwaden niet getroffen, omdat mijn God in het midden van mij niet is?

18 Ik dan zal mijn aangezigt te dien dage ganschelijk verbergen, om al het kwaad, dat het gedaan heeft: want het heeft zich gewend tot andere goden.

19 En nu, schrijft ulieden dit lied, en leert het den kinderen Israëls, legt het in hunnen mond; opdat dit lied Mij ten getuige zij tegen de kinderen Israëls.

20 Want Ik zal dit *volk* inbrengen in het land, dat Ik zijnen vaderen gezworen heb, vloeijende van melk en honig, en het zal eten, en verzadigd, en vet worden; dan zal het zich wenden tot andere goden, en hun dienen, en zij zullen Mij tergen, en mijn verbond vernietigen.

21 En het zal geschieden, wanneer vele kwaden en benaauwdheden hetzelve zullen treffen, dan zal dit lied voor zijn aangezigt antwoorden tot getuige: want het zal uit den mond zijns zaads niet vergeten worden; dewijl ik weet zijn gedichtsel, dat het heden maakt, aleer Ik het inbreng in het land, dat Ik gezworen heb.

22 Zoo schreef Mozes dit lied te dien dage, en hij leerde het den kinderen Israëls.

23 En hij gebood Jozua, den zoon van Nun, en zeide: Zijt sterk en heb goeden moed! want gij zult de kinderen Israëls inbrengen in het land, dat Ik hun gezworen heb; en Ik zal met u zijn.

24 En het geschiedde, als Mozes voleind had de woorden dezer wet te schrijven in een boek, totdat zij voltrokken waren;

25 Zoo gebood Mozes den Levieten, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, zeggende:

26 Neemt dit wetboek, en legt het aan de zijde van de ark des verbonds des HEEREN, uws Gods, dat het aldaar zij ten getuige tegen u.

27 Want ik ken uwe wederspannigheid, en uwen harden nek. Ziet, terwijl ik nog heden met ulieden leve, zijt gij wederspan-

nig geweest tegen den HEER; hoe veel te meer na mijnen dood!

28 Vergadert tot mij al de oudsten uwer stammen, en uwe ambtlieden; dat ik voor hunne ooren deze woorden spreke, en tegen hen den hemel en de aarde tot getuigen neme.

29 Want ik weet, dat gij het na mijnen dood zekerlijk zult verderven, en afwijken van den weg, dien ik u geboden heb; dan zal u dit kwaad in het laatste der dagen ontmoeten, wanneer gij zult gedaan hebben, dat kwaad is in de oogen des HEEREN, om Hem door het werk uwer handen tot toorn te verwekken.

30 Toen sprak Mozes; voor de ooren der gansche gemeente van Israël, de woorden dezes lieds, totdat zij voltrokken waren.

HOOFDSTUK XXXII.

NEIG de ooren, gij hemel! en ik zal spreken; en de aarde hoore de redenen mijns monds.

2 Mijne leer druipe als een regen, mijne rede vlocije als een dauw; als een stofregen op de grasscheutjes, en als druppelen op het kruid.

3 Want ik zal den naam des HEEREN uitroepen; geeft onzen God grootheid!

4 Hij is de rotssteen, wiens werk volkomen is: want al zijne wegen zijn gerigte. God is waarheid, en is geen onregt, regtvaardig en regt is Hij.

5 Hij heeft het tegen Hem verdorven, het zijn zijne kinderen niet, de schandvlek is hunne; het is een verkeerd en verdraaid geslacht.

6 Zult gij dit den HEERE vergelden, gij dwaas en onwijs volk! Is Hij niet uw Vader, die u verkregen, die u gemaakt en u bevestigd heeft?

7 Gedenk aan de dagen van ouds, merk op de jaren van elk geslacht; vraag uwen vader, die zal het u bekend maken, uwe ouden, en zij zullen het u zeggen.

8 Toen de Allerhoogste aan de volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen van één scheidde, heeft Hij de landpalen der volken gesteld naar het getal der kinderen Israëls.

9 Want des HEEREN deel is zijn volk, Jakob is het snoer zijner erve.

10 Hij vond hem in een land der woestijn, en in eene woeste huilende wildernis; Hij voerde hem rondom, Hij onderwees hem, Hij bewaarde hem als zijn' oogappel.

11 Gelijk een arend zijn nest opwekt, over zijne jongen zweeft, zijne vleugelen uitbreidt, ze neemt en ze draagt op zijne vlerken;

12 *Zoo* leidde hem de HEER alleen, en er was geen vreemd god met Hem.

13 Hij deed hem rijden op de hoogten der aarde, dat hij at de inkomsten des velds; en Hij deed hem honig zuigen uit de steenrots, en olie uit den kei der rots;

14 Boter van koeijen, en melk van klein vee, met het vet der lammeren en der rammen, die in Bazan weiden, en der bokken, met het vette der nieren van tarwe; en het druivenbloed, reinen wijn, hebt gij gedronken.

15 Als nu Jeschurun vet werd, zoo sloeg hij achteruit; (gij zijt vet, gij zijt dik, *ja met vet* overdekt geworden!) en hij liet God varen, die hem gemaakt heeft, en versmaadde den rotssteen zijns heils.

16 Zij hebben Hem tot ijver verwekt door vreemde *goden*; door gruwelen hebben zij Hem tot toorn verwekt.

17 Zij hebben aan de duivelen geofferd, niet aan God; aan de goden, die zij niet kenden: nieuwe, die van nabij gekomen waren, voor dewelke uwe vaders niet geschrikt hebben.

18 Den rotssteen, die u gegenereerd heeft, hebt gij vergeten; en gij hebt in vergetenis gesteld den God, die u gebaard heeft.

19 Als het de HEER zag, zoo versmaadde Hij hen, uit toornigheid tegen zijne zonen en zijne dochteren.

20 En Hij zeide: Ik zal mijn aangezigt van hen verbergen; Ik zal zien, welk hunlieder einde zal wezen: want zij zijn een gansch verkeerd geslacht, kinderen, in welke geene trouw is.

21 Zij hebben Mij tot ijver verwekt door hetgene geen God is; zij hebben Mij tot toorn verwekt door hunne ijdelheden; Ik dan zal hen tot ijver verwekken door diegenen, die geen volk zijn, door een dwaas volk zal Ik hen tot toorn verwekken.

22 Want een vuur is aangestoken in mijnen toorn, en zal bernen tot in de onderste hel, en zal het land met zijne inkomst verteren, en de gronden der bergen in vlam zetten.

23 Ik zal kwaden over hen hoopen; mijne pijlen zal Ik op hen verschieten.

24 Uitgeteerd zullen zij zijn van honger,

opgegeten van den karbonkel en bitter verderf; en Ik zal de tanden der beesten onder hen schikken, met vurig venijn van slangen des stofs.

25 Van buiten zal het zwaard berooven, en uit de binnenkameren de verschrikking: ook den jongeling, ook de jonge dochter, het zuigende kind met den grijzen man.

26 Ik zeide: In alle hoeken zoude Ik hen verstrooijen; Ik zoude hunne gedachtenis van onder de menschen doen ophouden;

27 Ten ware, dat Ik de toornigheid des vijands schroomde, dat niet hunne tegenpartijen zich vreemd mogten houden; dat zij niet mogten zeggen: Onze hand is hoog geweest, de HEER heeft dit alles niet gewrocht.

28 Want zij zijn een volk, dat door raadslagen verloren gaat, en er is geen verstand in hen.

29 O dat zij wijs waren! zij zouden dit vernemen, zij zouden op hun einde merken.

30 Hoe zoude een eenige duizend jagen, en twee tien duizend doen vlugten, ten ware, dat hunlieder rotssteen hen verkocht, en de HEER hen overgeleverd had?

31 Want hun rotssteen is niet gelijk onze rotssteen, zelfs onze vijanden regters zijnde.

32 Want hun wijnstok is uit den wijnstok van Sodom, en uit de velden van Gomorra; hunne wijndruiven zijn vergiftige wijndruiven, zij hebben bittere beziën.

33 Hun wijn is vurig drakenvenijn, en een wreed adderenvergift.

34 Is dat niet bij Mij opgesloten, verzegeld in mijne schatten?

35 Mijne is de wraak en de vergelding, ten tijde als hunlieder voet zal wankelen; want de dag huns ondergangs is nabij, en de dingen, die hun zullen gebeuren, haasten.

36 Want de HEER zal aan zijn volk regt doen, en het zal Hem over zijne knechten berouwen: want Hij zal zien, dat de hand is weggegaan, en de beslotene en verlatene niets is.

37 Dan zal Hij zeggen: Waar zijn hunne goden? de rotssteen, op welken zij betrouwden?

38 Welker slagtofferen vet zij aten, welker drankofferen wijn zij dronken; dat zij opstaan en u helpen, dat er verberging voor u zij.

39 Ziet nu, dat Ik, Ik DIE ben, en geen God met Mij! Ik doode en maak levend, Ik versla en Ik heel; en er is niemand, die uit mijne hand redt!

40 Want Ik zal mijne hand naar den hemel opheffen, en Ik zal zeggen: Ik leef in eeuwigheid!

41 Indien Ik mijn glinsterend zwaard wette, en mijne hand ten gerigte grijpt, zoo zal Ik de wraak op mijne tegenpartijen doen wederkeeren, en mijnen hateren vergelden.

42 Ik zal mijne pijlen dronken maken van bloed, en mijn zwaard zal vleesch eten: van het bloed des verslagenen en des gevangenen, van het hoofd af zullen er wraken des vijands zijn.

43 Juicht, gij heidenen, *met* zijn volk! want Hij zal het bloed zijner knechten wreken; en Hij zal de wraak op zijne tegenpartijen doen wederkeeren, en verzoenen zijn land *en* zijn volk.

44 En Mozes kwam, en sprak al de woorden dezes lieds voor de ooren des volks, hij en Hoséa, de zoon van Nun.

45 Als nu Mozes geëindigd had al die woorden tot gansch Israël te spreken;

46 Zoo zeide hij tot hen: Zet uw hart op al de woorden, die ik heden onder ulieden betuige, dat gij ze uwen kinderen gebieden zult, dat zij waarnemen te doen al de woorden dezer wet.

47 Want dat is geen vergeefsch woord voor ulieden, maar het is uw leven; en door ditzelve woord zult gij de dagen verlengen op het land, waar gij over de Jordaan naar toe gaat, om dat te erven.

48 Daarna sprak de HEER tot Mozes, op dienzelven dag, zeggende:

49 Klim op den berg Abárim, (deze is de berg Nebo, die in het land van Moab is, die tegenover Jericho is) en zie het land Kanaän, dat Ik den kinderen Israëls tot eene bezitting geven zal:

50 En sterf op dien berg, waarheen gij opklimmen zult, en word vergaderd tot uwe volken; gelijk als uw broeder Aäron stierf op den berg Hor, en werd tot zijne volken vergaderd:

51 Omdat gijlieden u tegen mij vergrepen hebt, in het midden der kinderen Israëls, aan het twistwater te Kades, in de woestijn Zin; omdat gij Mij niet geheiligd hebt in het midden der kinderen Israëls.

52 Want van tegenover zult gij dat land zien, maar daarheen niet inkomen, in het

land, dat Ik den kinderen Israëls geven zal.

HOOFDSTUK XXXIII.

DIT nu is de zegen, met welken Mozes, de man Gods, de kinderen Israëls gezegend heeft, vóór zijnen dood.

2 Hij zeide dan: De HEER is van Sinaï gekomen, en is hunlieden opgegaan van Seïr: Hij is blinkende verschenen van het gebergte Paran, en is aangekomen met tien duizenden der heiligen; tot zijne regterhand was eene vurige wet aan hen.

3 Immers bemint hij de volken! Al zijne heiligen zijn in uwe hand; zij zullen in het midden tusschen uwe voeten gezet worden; een ieder zal ontvangen van uwe woorden.

4 Mozes heeft ons de wet geboden, eene erfenis van Jakobs gemeente;

5 En Hij was Koning in Jeschurun, als de hoofden des volks zich vergaderen, zamen met de stammen Israëls.

6 Dat Ruben leve, en niet sterve, en dat zijne lieden *van* getal zijn!

7 En dit is van Juda, dat hij zeide: Hoor, HEER! de stem van Juda, en breng hem weder tot zijn volk; zijne handen moeten hem genoegzaam zijn, en zijt Gij *hem* eene hulp tegen zijne vijanden!

8 En van Levi zeide hij: Uwe thummim en uwe urim zijn aan den man, uwen gunstgenoot; dien Gij verzocht hebt in Massa, met welken Gij getwist hebt aan de wateren van Meriba.

9 Die tot zijnen vader en tot zijne moeder zeide: Ik zie hem niet; en die zijne broederen niet kende, en zijne zonen niet achtte: want zij onderhielden uw woord, en bewaarden uw verbond.

10 Zij zullen Jakob uwe regten leeren, en Israël uwe wet; zij zullen reukwerk voor uwen neus leggen, en dat gansch verteerd zal worden, op uw altaar.

11 Zegen, HEER! zijn vermogen, en laat U het werk zijner handen wel bevallen; versla de lendenen dergenen, die tegen hem opstaan en hem haten, dat zij niet weder opstaan!

12 En van Benjamin zeide hij: De beminde des HEEREN, Hij zal zeker bij hem wonen; Hij zal hem den ganschen dag overdekken, en tusschen zijne schouders zal Hij wonen!

13 En van Jozef zeide hij: Zijn land zij gezegend van den HEER, van het uitnemendste des hemels, van den dauw, en van de diepte, die beneden is liggende;

14 En van de uitnemendste inkomsten der zon, en van de uitnemendste voortzetting der maan;

15 En van het voornaamste der oude bergen, en van het uitnemendste der eeuwige heuvelen;

16 En van het uitnemendste der aarde en hare volheid, en *van* de goedgunstigheid Desgenen, die in het braambosch woonde, kome *de zegening* op het hoofd van Jozef, en op den schedel des afgezonderden van zijne broederen!

17 Hij heeft de heerlijkheid des eerstgeborenen zijns osses, en zijne hoornen zijn hoornen des eenhoorns; met dezelve zal hij de volken te zamen stooten tot aan de einden des lands. Dezen nu zijn de tien duizenden van Efraïm, en dezen zijn de duizenden van Manasse!

18 En van Zebulon zeide hij: Verheug u, Zebulon! over uwen uittogt, en Issaschar! over uwe hutten.

19 Zij zullen de volken tot den berg roepen; daar zullen zij offeranden der geregtigheid offeren: want zij zullen den overvloed der zeeën zuigen, en de bedekte verborgene dingen des zands.

20 En van Gad zeide hij: Gezegend zij, die aan Gad ruimte maakt! hij woont als een oude leeuw, en verscheurt den arm, ja ook den schedel.

21 En hij heeft zich van het eerste voorzien, omdat hij aldaar *in* het deel des wetgevers bedekt was; daarom kwam hij met de hoofden des volks, hij verrigtte de geregtigheid des HEEREN, en zijne gerigten met Israël.

22 En van Dan zeide hij: Dan is een jonge leeuw; hij zal *als* uit Bazan voortspringen.

23 En van Nafthali zeide hij: O Nafthali! zijt verzadigd van de goedgunstigheid, en vol van den zegen des HEEREN; bezit erfelijk het westen en het zuiden.

24 En van Aser zeide hij: Aser zij gezegend met zonen; hij zij zijnen broederen aangenaam, en doope zijnen voet in olie.

25 IJzer en koper zal *onder* uwen schoen zijn; en uwe sterkte gelijk uwe dagen!

26 Niemand is er gelijk God, ô Jeschurun! die op den hemel vaart tot uwe hulp, en

met zijne hoogheid op de bovenste wolken.

27 De eeuwige God zij u eene woning, en van onder, eeuwige armen: en Hij verdrijve den vijand voor uw aangezigt, en zegge: Verdelg!

28 Israël dan zal zeker alleen wonen, *en* Jakobs oog zal zijn op een land van koren en most; ja zijn hemel zal van dauw druipen.

29 Welgelukzalig zijt gij, ô Israël! wie is u gelijk? gij zijt een volk, verlost door den HEER, het schild uwer hulp, en die een zwaard is uwer hoogheid; daarom zullen zich uwe vijanden geveinsdelijk aan u onderwerpen, en gij zult op hunne hoogten treden!

HOOFDSTUK XXXIV.

TOEN ging Mozes op, uit de vlakke velden van Moab, naar den berg Nebo, op de hoogte van Pisga, welke regt tegen Jericho over is: en de HEER wees hem dat gansche land, Gilead tot Dan toe;

2 En het gansche Nafthali, en het land van Efraïm en Manasse, en het gansche land van Juda, tot aan de achterste zee;

3 En het zuiden, en het effen veld der vallei van Jericho, de palmstad, tot Zoar toe. F

4 En de HEER zeide tot hem: Dit is het land, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb, zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven! Ik heb het u met uwe oogen doen zien, maar gij zult daarheen niet overgaan.

5 Alzoo stierf Mozes, de knecht des HEEREN, aldaar, in het land van Moab, naar des HEEREN mond. *v. e. land by Gen. 45:21.*

6 En Hij begroef hem in een dal, in het land van Moab, tegenover Beth-Peor; en niemand heeft zijn graf geweten, tot op dezen dag.

7 Mozes nu was honderd en twintig jaren oud, als hij stierf: zijn oog was niet donker geworden, en zijne kracht was niet vergaan.

8 En de kinderen Israëls beweenden Mozes, in de vlakke velden van Moab, dertig dagen: en de dagen des weenens, van den rouw over Mozes, werden voleindigd.

9 Jozua nu, de zoon van Nun, was vol van den Geest der wijsheid, want Mozes had zijne handen op hem gelegd: zoo hoorden de kinderen Israëls naar hem, en deden, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

10 En er stond geen profeet meer op in Israël, gelijk Mozes, dien de HEER gekend had, van aangezigt tot aangezigt:

11 In al de teekenen en de wonderen, waartoe hem de HEER gezonden heeft, om die in Egypteland te doen aan Faraö, en aan al zijne knechten, en aan al zijn land:

12 En in al die sterke hand, en in al die groote verschrikking, die Mozes gedaan heeft voor de oogen van gansch Israël. F

F Als Landsklopper, dwz. hy eerst het land verkende, kwam Jozua ook met Kaleb te Hebron, Num. 13:23.

F Als Landsklopper, dwz. hy eerst het land verkende, kwam Jozua ook met Kaleb te Hebron, Num. 13:23.

HET BOEK VAN JOZUA.

HOOFDSTUK I.

HET geschiedde nu, na den dood van Mozes, den knecht des HEEREN, dat de HEER tot Jozua, den zoon van Nun, den dienaar van Mozes, sprak, zeggende:

2 Mijn knecht Mozes is gestorven; zoo maak u nu op, trek over deze Jordaan, gij en al dit volk, tot het land, dat Ik hun, den kinderen Israëls, geve.

3 Alle plaats, waarop ulieder voetzool treden zal, heb Ik u gegeven, gelijk als Ik tot Mozes gesproken heb.

4 Van de woestijn en dezen Libanon af, tot aan de groote rivier, de rivier Frath, het gansche land der Hethieten, en tot aan de groote zee, *tegen* den ondergang der zon, zal ulieder landpale zijn.

5 Niemand zal voor uw aangezigt bestaan al de dagen uws levens: gelijk als Ik met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn; Ik zal u niet begeven, en zal u niet verlaten.

6 Zijt sterk en heb goeden moed! want gij zult dit volk dat land erfelijk doen bezitten,

dat Ik hunnen vaderen heb gezworen hun te geven.

7 Alleenlijk wees sterk en heb zeer goeden moed, dat gij waarneemt te doen naar de gansche wet, welke Mozes mijn knecht u geboden heeft, en wijk daarvan niet, ter regter- noch ter linkerhand, opdat gij verstandelijk handelt alom, waar gij zult gaan:

8 Dat het boek dezer wet niet wijke van uwen mond, maar overleg het dag en nacht, opdat gij waarneemt te doen naar alles, wat daarin geschreven is: want alsdan zult gij uwe wegen voorspoedig maken, en alsdan zult gij verstandelijk handelen.

9 Heb Ik het u niet bevolen? wees sterk en heb goeden moed, en verschrik niet, en ontzet u niet: want de HEER, uw God, is met u alom, waar gij heengaat.

10 Toen gebood Jozua den ambtlieden des volks, zeggende:

11 Gaat door het midden des legers, en beveelt het volk, zeggende: Bereidt teerkost voor ulieden: want binnen nog drie dagen zult gijlieden over deze Jordaan gaan, dat gij ingaat, om te erven het land, hetwelk de HEER, uw God, ulieden geeft om te beërven.

12 En Jozua sprak tot de Rubenieten en Gadieten, en den halven stam van Manasse, zeggende:

13 Gedenkt aan het woord, hetwelk Mozes, de knecht des HEEREN, ulieden geboden heeft, zeggende: De HEER, uw God, geeft ulieden rust, en Hij geeft u dit land:

14 Laat uwe vrouwen, uwe kleine kinderen, en uw vee blijven in het land, dat Mozes ulieden aan deze zijde der Jordaan gegeven heeft; maar gijlieden zult gewapend trekken, voor het aangezigt uwer broederen, alle strijdbare helden, en zult hen helpen;

15 Totdat de HEER uwen broederen rust geve, als ulieden, en dat zij ook erfelijk bezitten het land, dat de HEER, uw God, hun geeft: alsdan zult gijlieden wederkeeren tot het land uwer erfenis, en zult het erfelijk bezitten, dat Mozes, de knecht des HEEREN, ulieden gegeven heeft, aan deze zijde der Jordaan, tegen den opgang der zon.

16 Toen antwoordden zij Jozua, zeggende: Al wat gij ons geboden hebt, zullen wij doen, en alom, waar gij ons zenden zult, zullen wij gaan.

17 Gelijk wij in alles naar Mozes hebben gehoord, alzoo zullen wij naar u hooren: alleenlijk dat de HEER, uw God, met u zij, gelijk als Hij met Mozes geweest is!

18 Alle man, die uwen mond wederspannig wezen zal, en uwe woorden niet hooren zal in alles, wat gij hem gebieden zult, die zal gedood worden: alleenlijk wees sterk en heb goeden moed!

HOOFDSTUK II.

JOZUA nu, de zoon van Nun, had twee mannen, die heimelijk verspieden zouden, gezonden van Sittim, zeggende: Gaat heen, bezigtigt het land en Jericho. Zij dan gingen, en kwamen ten huize van eene vrouw, eene hoere, wier naam was Rachab; en zij sliepen daar.

2 Toen werd den koning te Jericho geboodschapt, zeggende: Zie, in dezen nacht zijn hier mannen gekomen van de kinderen Israëls, om dit land te doorzoeken.

3 Daarom zond de koning van Jericho tot Rachab, zeggende: Breng de mannen uit, die tot u gekomen zijn, die te uwen huize gekomen zijn: want zij zijn gekomen, om het gansche land te doorzoeken.

4 Maar die vrouw had die beide mannen genomen, en zij had hen verborgen; en zeide aldus: Er zijn mannen tot mij gekomen, maar ik wist niet, van waar zij waren.

5 En het geschiedde, als men de poort zou sluiten, als het duister was, dat die mannen uitgingen; ik weet niet, waarheen die mannen gegaan zijn; jaagt hen haastelijk na, want gij zult ze achterhalen.

6 Maar zij had hen op het dak doen klimmen, en zij had hen verstoken onder de vlas-stoppelen, die van haar op het dak beschikt waren.

7 Die mannen nu jaagden hen na op den weg der Jordaan, tot aan de veren: en men sloot de poort toe, nadat zij uitgegaan waren, die hen najaagden.

8 Eer zij nu sliepen, zoo klom zij tot hen op, op het dak.

9 En zij sprak tot die mannen: Ik weet, dat de HEER u dit land gegeven heeft, en dat ulieder verschrikking op ons gevallen is, en dat al de inwoners dezes lands voor ulieder aangezigt gesmolten zijn.

10 Want wij hebben gehoord, dat de HEER de wateren der Schelfzee uitgedroogd heeft voor ulieder aangezigt, toen gij uit Egypte gingt; en wat gijlieden aan de twee

koningen der Amorieten, Sihon en Og, gedaan hebt, die op gene zijde der Jordaan waren, dewelke gijlieden verbannen hebt.

11 Als wij het hoorden, zoo versmolt ons hart, en er bestaat geen moed meer in iemand, van wege ulieder tegenwoordigheid: want de HEERE, ulieder God, is een God boven in den hemel, en beneden op de aarde.

12 Nu dan, zweert mij toch bij den HEER, dewijl ik weldadigheid aan ulieden gedaan heb, dat gij ook weldadigheid doen zult aan mijns vaders huis, en geeft mij een waarteeken:

13 Dat gij mijnen vader en mijne moeder in het leven zult behouden, als ook mijne broeders en mijne zusters, met alles, wat zij hebben; en dat gij onze zielen van den dood redden zult.

14 Toen spraken die mannen tot haar: Onze ziel zij voor ulieden om te sterven! indien gijlieden deze onze zaak niet te kennen geeft; het zal dan geschieden, wanneer de HEER ons dit land geeft, zoo zullen wij aan u weldadigheid en trouw bewijzen.

15 Zij liet hen dan neder met een zeel door het venster: want haar huis was op den stadsmuur; en zij woonde op den muur.

16 En zij zeide tot hen: Gaat op het gebergte, opdat niet misschien de vervolgers u ontmoeten, en verbergt u aldaar drie dagen, totdat de vervolgers wedergekeerd zullen zijn; en gaat daarna uwen weg.

17 Ook zeiden die mannen tot haar: Wij zullen onschuldig zijn van dezen uwen eed, dien gij ons hebt doen zweren:

18 Zie, wanneer wij in het land komen, zoo zult gij dit snoer van scharlakendraad aan het venster binden, door hetwelk gij ons zult nedergelaten hebben; en gij zult tot u in het huis vergaderen uwen vader, en uwe moeder, en uwe broeders, en het gansche huisgezin uws vaders.

19 Zoo zal het geschieden, al wie uit de deuren van uw huis naar buiten gaan zal, zijn bloed zij op zijn hoofd, en wij zullen onschuldig zijn; maar al wie bij u in het huis zijn zal, diens bloed zij op ons hoofd, indien eene hand tegen hem zijn zal!

20 Maar indien gij deze onze zaak te kennen zult geven, zoo zullen wij onschuldig zijn van uwen eed, dien gij ons hebt doen zweren.

21 Zij nu zeide: Het zij alzoo naar uwe woorden. Toen liet zij hen gaan; en zij gingen heen: en zij bond het scharlakensnoer aan het venster.

22 Zij dan gingen heen, en kwamen op het gebergte, en bleven aldaar drie dagen, totdat de vervolgers wedergekeerd waren: want de vervolgers hadden hen op al den weg gezocht, maar niet gevonden.

23 Alzoo keerden die twee mannen weder, en gingen af van het gebergte, en voeren over, en kwamen tot Jozua, den zoon van Nun; en zij vertelden hem al wat hun wedervaren was.

24 En zij zeiden tot Jozua: Zekerlijk de HEER heeft dat gansche land in onze handen gegeven: want ook zijn al de inwoners des lands voor onze aangezigten gesmolten.

HOOFDSTUK III.

JOZUA dan maakte zich des morgens vroeg op, en zij reisden van Sittim, en kwamen tot aan de Jordaan, hij en al de kinderen Israëls; en zij vernachtten aldaar, eer zij overtrokken.

2 En het geschiedde, dat de ambtlieden, op het einde van drie dagen, door het midden des legers gingen;

3 En zij geboden het volk, zeggende: Wanneer gij de ark des verbonds des HEEREN, uws Gods, ziet, en de levietische priesters dezelve dragende, verreist gijlieden ook van uwe plaats, en volgt haar na:

4 Dat er nogtans ruimte zij tusschen ulieden en tusschen dezelve, bij de twee duizend ellen in de maat; en nadert tot dezelve niet; opdat gij dien weg wetet, dien gij gaan zult: want gijlieden zijt door dien weg niet gegaan gisteren *en* eergisteren.

5 Jozua zeide ook tot het volk: Heiligt u! want morgen zal de Heer wonderheden in het midden van ulieden doen.

6 Desgelijks sprak Jozua tot de priesters, zeggende: Neemt de ark des verbonds op, en gaat dóór voor het aangezigt van dit volk. Zij dan namen de ark des verbonds op, en zij gingen voor het aangezigt des volks.

7 Want de HEER had tot Jozua gezegd: Dezen dag zal Ik beginnen u groot te maken voor de oogen van gansch Israël, opdat zij weten, dat Ik met u zijn zal, gelijk als Ik met Mozes geweest ben.

8 Gij dan zult den priesteren, die de ark des verbonds dragen, gebieden, zeggende:

Wanneer gijlieden komt tot aan het uiterste van het water der Jordaan, staat stil in de Jordaan.

9 Toen zeide Jozua tot de kinderen Israëls: Nadert herwaarts, en hoort de woorden des HEEREN, uws Gods.

10 Verder zeide Jozua: Hieraan zult gijlieden bekennen, dat de levende God in het midden van u is, en dat Hij ganschelijk voor uw aangezigt uitdrijven zal de Kanaänieten, en de Hethieten, en de Hevieten, en de Ferezieten, en de Girgazieten, en de Amorieten en de Jebuzieten.

11 Ziet, de ark des verbonds van den HEER der gansche aarde, gaat dóór voor ulieder aangezigt in de Jordaan.

12 Nu dan, neemt gijlieden u twaalf mannen uit de stammen Israëls, uit ieder' stam éénen man:

13 Want het zal geschieden, met dat de voetzolen der priesteren, die de ark van den HEER, den Heer der gansche aarde, dragen, in het water der Jordaan zullen rusten, zoo zullen de wateren der Jordaan afgesneden worden, *te weten* de wateren, die van boven afvlieten, en zij zullen op éénen hoop blijven staan.

14 En het geschiedde, toen het volk vertrok uit zijne tenten, om over de Jordaan te gaan, zoo droegen de priesters de ark des verbonds voor het aangezigt des volks.

15 En als zij, die de ark droegen, tot aan de Jordaan gekomen waren, en de voeten der priesteren, dragende de ark, ingedoopt waren in het uiterste van het water; (de Jordaan nu was vol al de dagen des oogstes aan al hare oevers)

16 Zoo stonden de wateren, die van boven afkwamen: zij rezen op éénen hoop, zeer verre van de stad Adam af, die ter zijde van Sarthan *ligt;* en die naar de zee des vlakken velds, *te weten* de Zoutzee, afliepen, vergingen, zij werden afgesneden. Toen trok het volk over, tegenover Jericho.

17 Maar de priesters, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, stonden steevast, op het drooge, in het midden der Jordaan: en gansch Israël ging over op het drooge, totdat al het volk geëindigd had door de Jordaan te trekken.

HOOFDSTUK IV.

HET geschiedde nu, toen al het volk geëindigd had over de Jordaan te trekken, dat de HEER tot Jozua sprak, zeggende:

2 Neemt gijlieden u twaalf mannen uit het volk, uit elken stam éénen man,

3 En gebiedt hun, zeggende: Neemt voor ulieden op, van hier uit het midden der Jordaan, uit de standplaats van de voeten der priesteren, en bereidt twaalf steenen, en brengt ze met ulieden over, en stelt ze in het nachtleger, waar gij dezen nacht zult vernachten.

4 Jozua dan riep die twaalf mannen, die hij had doen bestellen van de kinderen Israëls, uit elken stam éénen man.

5 En Jozua zeide tot hen: Gaat over vóór de ark des HEEREN, uws Gods, midden in de Jordaan; en heft u een ieder éénen steen op zijnen schouder, naar het getal der stammen van de kinderen Israëls;

6 Opdat dit een teeken zij onder ulieden: wanneer uwe kinderen morgen vragen zullen, zeggende: Wat zijn u deze steenen?

7 Zoo zult gij tot hen zeggen: Omdat de wateren der Jordaan zijn afgesneden geweest voor de ark des verbonds des HEEREN: als zij toog door de Jordaan, werden de wateren der Jordaan afgesneden; zoo zullen deze steenen den kinderen Israëls ter gedachtenis zijn tot in eeuwigheid.

8 De kinderen Israëls nu deden alzoo, gelijk als Jozua geboden had; en zij namen twaalf steenen op midden uit de Jordaan, gelijk als de HEER tot Jozua gesproken had, naar het getal der stammen van de kinderen Israëls; en zij bragten ze met zich over naar het nachtleger, en stelden ze aldaar.

9 Jozua rigtte ook twaalf steenen op, midden in de Jordaan, ter standplaats van de voeten der priesteren, die de ark des verbonds droegen; en zij zijn daar tot op dezen dag.

10 De priesters nu, die de ark droegen, stonden midden in de Jordaan, totdat alle ding volbragt was, hetwelk de HEER Jozua geboden had het volk aan te zeggen, naar al wat Mozes Jozua geboden had. En het volk haastte, en het trok over.

11 En het geschiedde, als al het volk geëindigd had over te gaan, toen ging de ark des HEEREN over, en de priesters voor het aangezigt des volks.

12 En de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, mitsgaders de halve stam van Manasse, trokken gewapend voor het

aangezigt der kinderen Israëls, gelijk als Mozes tot hen gesproken had.

15 Omtrent veertig duizend toegeruste krijgsmannen trokken er voor het aangezigt des HEEREN ten strijde, naar de vlakke velden van Jericho.

14 Te dienzelven dage maakte de HEER Jozua groot voor de oogen van het gansche Israël; en zij vreesden hem, gelijk als zij Mozes gevreesd hadden, al de dagen zijns levens.

15 De HEER dan sprak tot Jozua, zeggende:

16 Gebied den priesteren, die de ark der getuigenis dragen, dat zij uit de Jordaan opklimmen.

17 Toen gebood Jozua den priesteren, zeggende: Klimt op uit de Jordaan.

18 En het geschiedde, toen de priesters, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, uit het midden der Jordaan opgeklommen waren, *en* de voetzolen der priesteren afgetrokken waren tot op het droge: zoo keerden de wateren der Jordaan weder in hunne plaats, en gingen als gisteren *en* eergisteren aan al hare oevers.

19 Het volk nu was den tienden der eerste maand uit de Jordaan opgeklommen: en zij legerden zich te Gilgal, aan het oosteinde van Jericho.

20 En Jozua rigtte die twaalf steenen te Gilgal op, die zij uit de Jordaan genomen hadden.

21 En hij sprak tot de kinderen Israëls, zeggende: Wanneer uwe kinderen morgen hunne vaderen vragen zullen, zeggende: Wat zijn deze steenen?

22 Zoo zult gij het uwen kinderen te kennen geven, zeggende: Op het drooge is Israël door deze Jordaan gegaan.

23 Want de HEER, uw God, heeft de wateren der Jordaan voor uwe aangezigten doen uitdroogen, totdat gijlieden er waart doorgegaan: gelijk als de HEER, uw God, aan de Schelfzee gedaan heeft, die Hij voor ons aangezigt heeft doen uitdroogen, totdat wij daardoor gegaan waren;

24 Opdat alle volken der aarde de hand des HEEREN kennen zouden, dat zij sterk is: opdat gijlieden den HEERE, uwen God, vreezet te allen dage.

HOOFDSTUK V.

EN het geschiedde, toen al de koningen der Amorieten, die aan deze zijde der Jordaan westwaarts, en al de koningen der Kanaänieten, die aan de zee *waren*, hoorden, dat de HEER de wateren der Jordaan had uitgedroogd, voor het aangezigt der kinderen Israëls, totdat wij daardoor gegaan waren: zoo versmolt hun hart, en er was geen moed meer in hen, voor het aangezigt der kinderen Israëls.

2 Te dier tijd sprak de HEER tot Jozua: Maak u steenen messen, en besnijd wederom de kinderen Israëls ten tweeden maal.

3 Toen maakte zich Jozua steenen messen, en besneed de kinderen Israëls op den heuvel der voorhuiden.

4 Dit nu was de oorzaak, waarom hen Jozua besneed: al het volk, dat uit Egypte getogen was, de manspersonen, alle krijgslieden, waren gestorven in de woestijn, op den weg, nadat zij uit Egypte getogen waren.

5 Want al het volk, dat er uittoog, was besneden; maar al het volk, dat geboren was in de woestijn op den weg, nadat zij uit Egypte getrokken waren, hadden zij niet besneden.

6 Want de kinderen Israëls wandelden veertig jaren in de woestijn, totdat vergaan was het gansche volk der krijgslieden, die uit Egypte gegaan waren, die de stem des HEEREN niet gehoorzaam geweest waren, denwelken de HEER gezworen had, dat Hij hun niet zoude laten zien het land, hetwelk de HEER hunnen vaderen gezworen had ons te zullen geven, een land vloeijende van melk en honig.

7 Maar hunne zonen heeft Hij aan hunne plaats gesteld: die heeft Jozua besneden, omdat zij de voorhuid hadden, want zij hadden hen op den weg niet besneden.

8 En het geschiedde, als men een einde gemaakt had van al dat volk te besnijden, zoo bleven zij in hunne plaats in het leger, totdat zij genezen waren.

9 Verder sprak de HEER tot Jozua: Heden heb ik den smaad van Egypte van ulieden afgewenteld: daarom noemde men den naam dier plaats Gilgal, tot op dezen dag.

10 Terwijl de kinderen Israëls te Gilgal gelegerd lagen, zoo hielden zij het pascha op den veertienden dag derzelve maand, in den avond, op de vlakke velden van Jericho.

11 En zij aten van het overjarige koren des lands, des anderen daags van het pascha,

ongezuurde brooden en verzengde aren, even op dienzelven dag.

12 En het manna hield op des anderen daags, nadat zij van des lands overjarige koren gegeten hadden; en de kinderen Israëls hadden geen manna meer, maar zij aten in hetzelve jaar van de inkomst des lands Kanaän.

13 Voorts geschiedde het, als Jozua bij Jericho was, dat hij zijne oogen ophief, en zag toe, en ziet, er stond een man tegenover hem, die een uitgetogen zwaard in zijne hand had. En Jozua ging tot hem, en zeide tot hem: Zijt gij van ons, of van onze vijanden?

14 En hij zeide: Neen, maar ik ben de Vorst van het heir des HEEREN: ik ben nu gekomen! Toen viel Jozua op zijn aangezigt ter aarde en aanbad, en zeide tot hem: Wat spreekt mijn Heer tot zijnen knecht?

15 Toen zeide de Vorst van het heir des HEEREN tot Jozua: Trek uwe schoenen af van uwe voeten, want de plaats, waarop gij staat, is heilig. En Jozua deed alzoo.

HOOFDSTUK VI.

(JERICHO nu sloot *de poorten* toe, en was gesloten, voor het aangezigt van de kinderen Israëls; er ging niemand uit, en er ging niemand in.)

2 Toen zeide de HEER tot Jozua: Zie, Ik heb Jericho met haren koning *en* strijdbare helden in uwe hand gegeven.

3 Gij dan allen, die krijgslieden zijt, zult rondom de stad gaan, de stad omringende éénmaal; alzoo zult gij doen zes dagen lang.

4 En zeven priesters zullen zeven ramsbazuinen dragen, vóór de ark: en gijlieden zult op den zevenden dag de stad zevenmaal omgaan; en de priesters zullen met de bazuinen blazen.

5 En het zal geschieden, als men langzaam met den ramshoorn blaast, als gijlieden het geluid der bazuin hoort, zoo zal al het volk juichen met een groot gejuich; dan zal de stadsmuur onder zich vallen, en het volk zal daarin klimmen, een iegelijk tegenover zich.

6 Toen riep Jozua, de zoon van Nun, de priesters, en zeide tot hen: Draagt de ark des verbonds, en dat zeven priesters zeven ramsbazuinen dragen, vóór de ark des HEEREN.

7 En tot het volk zeide hij: Trekt door en gaat rondom deze stad; en wie toegerust is, die ga door vóór de ark des HEEREN.

8 En het geschiedde, gelijk Jozua tot het volk gesproken had, zoo gingen de zeven priesters, dragende zeven ramsbazuinen, voor het aangezigt des HEEREN; zij trokken door en bliezen met de bazuinen; en de ark des verbonds des HEEREN volgde hen na.

9 En wie toegerust was, ging voor het aangezigt der priesters, die de bazuinen bliezen; en de achtertogt volgde de ark na, terwijl men ging en blies met de bazuinen.

10 Jozua nu had het volk geboden, zeggende: Gij zult niet juichen, ja gij zult uwe stem niet laten hooren, en geen woord zal er uit uwen mond uitgaan, tot op den dag, wanneer ik tot ulieden zeggen zal: Juicht! dan zult gij juichen.

11 En hij deed de ark des HEEREN rondom de stad gaan, omringende *dezelve* éénmaal; toen kwamen zij *weder* in het leger, en vernachtten in het leger.

12 Daarna stond Jozua des morgens vroeg op, en de priesters droegen de ark des HEEREN.

13 En de zeven priesters, dragende de zeven ramsbazuinen vóór de ark des HEEREN, gingen voort, en bliezen met de bazuinen; en de toegerusten gingen voor hunne aangezigten, en de achtertogt volgde de ark des HEEREN na, terwijl men ging en blies met de bazuinen.

14 Alzoo gingen zij éénmaal rondom de stad op den tweeden dag: en zij keerden weder in het leger. Alzoo deden zij zes dagen lang.

15 En het geschiedde op den zevenden dag, dat zij zich vroeg opmaakten, met het opgaan des dageraads, en zij gingen rondom de stad, naar dezelve wijze, zevenmaal: alleenlijk op dien dag gingen zij zevenmaal rondom de stad.

16 En het geschiedde ten zevenden maal, als de priesters met de bazuinen bliezen, dat Jozua tot het volk sprak: Juicht, want de HEER heeft ulieden de stad gegeven!

17 Doch deze stad zal den HEERE verbannen zijn, zij en al wat daarin is; alleenlijk zal de hoere Rachab levend blijven, zij en allen, die met haar in het huis zijn, omdat zij de boden, die wij uitgezonden hadden, verborgen heeft.

18 Alleenlijk dat gijlieden u wacht van het verbannene, opdat gij u misschien niet

verbant, mits nemende van het verbannene, en het leger van Israël niet stelt tot eenen ban, noch datzelve beroert.

19 Maar al het zilver en goud, en de koperen en ijzeren vaten, zullen den HEERE heilig zijn: tot den schat des HEEREN zullen zij komen.

20 Het volk dan juichte, als zij met de bazuinen bliezen: en het geschiedde, als het volk het geluid der bazuin hoorde, zoo juichte het volk met een groot gejuich; en de muur viel onder zich, en het volk klom in de stad, een ieder tegenover zich, en zij namen de stad in.

21 En zij verbanden alles, wat in de stad was, van den man tot de vrouw toe, van het kind tot den ouden, en tot den os, en het klein vee, en den ezel, door de scherpte des zwaards.

22 Jozua nu zeide tot de twee mannen, de verspieders des lands: Gaat in het huis der vrouw, der hoere, en brengt die vrouw van daar uit, met al wat zij heeft, gelijk als gij haar gezworen hebt.

23 Toen gingen de jongelingen, de verspieders, daarin, en bragten er Rachab uit, en haren vader, en hare moeder, en hare broeders, en al wat zij had; ook bragten zij uit al hare huisgezinnen, en zij stelden hen buiten het leger van Israël.

24 De stad nu verbrandden zij met vuur, en al wat daarin was: alleenlijk het zilver en goud, mitsgaders de koperen en ijzeren vaten, gaven zij tot den schat van het huis des HEEREN.

25 Dus liet Jozua de hoere Rachab leven, en het huisgezin haars vaders, en al wat zij had; en zij heeft gewoond in het midden van Israël tot op dezen dag, omdat zij de boden verborgen had, die Jozua gezonden had, om Jericho te verspieden.

26 En ter zelver tijd bezwoer hen Jozua, zeggende: Vervloekt zij die man voor het aangezigt des HEEREN, die zich opmaken en deze stad Jericho bouwen zal; dat hij ze grondveste op zijnen eerstgeborenen zoon, en hare poorten stelle op zijnen jongsten zoon!

27 Alzoo was de HEER met Jozua; en zijn gerucht liep door het gansche land.

HOOFDSTUK VII.

MAAR de kinderen Israëls overtraden door overtreding met het verbannene: want Achan, de zoon van Charmi, den zoon van Zabdi, den zoon van Zerah, uit den stam van Juda, nam van het verbannene. Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen de kinderen Israëls.

2 Als Jozua mannen zond van Jericho naar Ai, dat bij Beth-aven ligt, aan het oosten van Beth-el, zoo sprak hij tot hen, zeggende: Trekt opwaarts en bespiedt het land. Die mannen nu trokken op en bespiedden Ai.

3 Daarna keerden zij weder naar Jozua, en zeiden tot hem: Dat het gansche volk niet optrekke, dat er omtrent twee duizend mannen, of omtrent drie duizend mannen optrekken, om Ai te slaan; vermoei daarheen al het volk niet, want zij zijn weinige.

4 Alzoo trokken derwaarts op van het volk omtrent drie duizend man; dewelke vloden voor het aangezigt der mannen van Ai.

5 En de mannen van Ai sloegen van dezelven omtrent zes en dertig man, en vervolgden hen *van* vóór de poort tot Schebárim toe, en sloegen hen in een' afgang. Toen versmolt het hart des volks, en het werd tot water.

6 Toen verscheurde Jozua zijne kleederen, en viel op zijn aangezigt ter aarde, voor de ark des HEEREN, tot den avond toe; hij en de oudsten van Israël; en zij wierpen stof op hun hoofd.

7 En Jozua zeide: Ach Heere HEERE! waarom hebt Gij dit volk door de Jordaan ooit doen gaan, om ons te geven in de hand der Amorieten, om ons te verderven? Och dat wij toch tevreden geweest en gebleven waren aan gene zijde der Jordaan!

8 Och Heere! wat zal ik zeggen, nademaal dat Israël voor het aangezigt zijner vijanden den nek gekeerd heeft?

9 Als het de Kanaänieten, en alle inwoners des lands hooren zullen, zoo zullen zij ons omsingelen, en onzen naam uitroeijen van de aarde: wat zult Gij dan uwen grooten naam doen?

10 Toen zeide de HEER tot Jozua: Sta op; waarom ligt gij dus neder op uw aangezigt?

11 Israël heeft gezondigd; en zij hebben ook mijn verbond, hetwelk Ik hun geboden had, overtreden; en ook hebben zij van het verbannene genomen, en ook gestolen, en ook gelogen, en hebben het ook onder hun gereedschap gelegd.

12 Daarom zullen de kinderen Israëls niet kunnen bestaan voor het aangezigt hunner

vijanden; zij zullen den nek voor het aangezigt hunner vijanden keeren, want zij zijn in den ban. Ik zal voortaan niet meer met ulieden zijn, ten zij gij den ban uit het midden van ulieden verdelgt.

13 Sta op, heilig het volk, en zeg: Heiligt u tegen morgen: want alzoo zegt de HEER, de God van Israël: Er is een ban in het midden van u, Israël! gij zult niet kunnen bestaan voor het aangezigt uwer vijanden, totdat gij den ban wegdoet uit het midden van u.

14 Gij zult dan in den morgenstond aankomen naar uwe stammen; en het zal geschieden, de stam, welken de HEER geraakt zal hebben, die zal aankomen naar de geslachten, en welk geslacht de HEER geraakt zal hebben, dat zal aankomen bij huisgezinnen, en welk huisgezin de HEER geraakt zal hebben, dat zal aankomen man voor man.

15 En het zal geschieden, die geraakt zal worden met den ban, die zal met vuur verbrand worden, hij en al wat hij heeft; omdat hij het verbond des HEEREN overtreden heeft, en omdat hij dwaasheid in Israël gedaan heeft.

16 Toen maakte zich Jozua des morgens vroeg op, en deed Israël aankomen naar zijne stammen; en de stam van Juda werd geraakt.

17 Als hij het geslacht van Juda deed aankomen, zoo raakte hij het geslacht van Zarchi. Toen hij het geslacht van Zarchi deed aankomen, man voor man, zoo werd Zabdi geraakt;

18 Welks huisgezin als hij deed aankomen, man voor man, zoo werd Achan geraakt, de zoon van Charmi, den zoon van Zabdi, den zoon van Zerah, uit den stam van Juda.

19 Toen zeide Jozua tot Achan: Mijn zoon! geef toch den HEERE, den God van Israël, de eer, en doe voor Hem belijdenis; en geef mij toch te kennen, wat gij gedaan hebt, verberg het voor mij niet.

20 Achan nu antwoordde Jozua, en zeide: Voorwaar ik heb tegen den HEER, den God Israëls, gezondigd, en heb alzoo en alzoo gedaan.

21 Want ik zag onder den roof een schoon sierlijk babylonisch overkleed, en twee honderd sikkelen zilvers, en eene gouden tong, welker gewigt was vijftig sikkelen; en ik kreeg lust daartoe, en ik nam ze; en zie, zij zijn verborgen in de aarde, in het midden mijner tent, en het zilver daaronder.

22 Toen zond Jozua boden henen, die tot de tent liepen; en ziet, het lag verborgen in zijne tent, en het zilver daaronder.

23 Zij dan namen die dingen uit het midden der tent, en zij bragten ze tot Jozua en tot al de kinderen Israëls; en zij stortten ze uit voor het aangezigt des HEEREN.

24 Toen nam Jozua, en gansch Israël met hem, Achan, den zoon van Zerah, en het zilver, en het sierlijk overkleed, en de gouden tong, en zijne zonen, en zijne dochteren, en zijne ossen, en zijne ezelen, en zijn vee, en zijne tent, en alles wat hij had; en zij voerden ze naar het dal Achor.

25 En Jozua zeide: Hoe hebt gij ons beroerd? de HEERE zal u beroeren te dezen dage! En gansch Israël steenigde hem met steenen, en zij verbrandden hen met vuur, en zij overwierpen hen met steenen.

26 En zij rigtten over hem eenen grooten steenhoop, zijnde tot op dezen dag. Alzoo keerde zich de HEER van de hittigheid zijns toorns. Daarom noemde men den naam dier plaats het dal van Achor, tot dezen dag toe.

HOOFDSTUK VIII.

TOEN zeide de HEER tot Jozua: Vrees niet, en ontzet u niet; neem met u al het krijgsvolk, en maak u op, trek op naar Ai: zie, Ik heb den koning van Ai, en zijn volk, en zijne stad, en zijn land, in uwe hand gegeven.

2 Gij nu zult aan Ai en haren koning doen, gelijk als gij aan Jericho en haren koning gedaan hebt; behalve dat gij haren roof en haar vee voor ulieden rooven zult: stel u eene achterlage tegen de stad, van achter dezelve.

3 Toen maakte zich Jozua op, en al het krijgsvolk, om op te trekken naar Ai. En Jozua verkoos dertig duizend mannen, strijdbare helden, en hij zond hen bij nacht uit,

4 En gebood hun, zeggende: Ziet toe, gijlieden zult der stad lagen leggen van achter de stad; houdt u niet zeer verre van de stad, en weest gij allen bereid.

5 Ik nu, en al het volk, dat bij mij is, zullen tot de stad naderen: en het zal geschieden, wanneer zij ons te gemoet zullen uitgaan, gelijk als in het eerst, zoo zullen wij voor hun aangezigt vlieden.

6 Laat hen dan uitkomen achter ons, totdat wij hen van de stad aftrekken, want zij zullen zeggen : Zij vlieden voor onze aangezigten, gelijk als in het eerst; zoo zullen wij vlieden voor hunne aangezigten.

7 Dan zult gijlieden opstaan uit de achterlage, en gij zult de stad innemen : want de HEER, uw God, zal ze in uwe hand geven.

8 En het zal geschieden, wanneer gij de stad ingenomen hebt, zoo zult gij de stad met vuur aansteken; naar het woord des HEEREN zult gijlieden doen : ziet, ik heb het ulieden geboden.

9 Alzoo zond hen Jozua heen, en zij gingen naar de achterlage, en zij bleven tusschen Beth-el en tusschen Ai, tegen het westen van Ai; maar Jozua overnachtte dien nacht in het midden des volks.

10 En Jozua maakte zich des morgens vroeg op, en hij monsterde het volk; en hij trok op, hij en de oudsten van Israël, voor het aangezigt des volks, naar Ai.

11 Ook trok al het krijgsvolk op, dat bij hem was; en zij naderden en kwamen tegenover de stad, en zij legerden zich tegen het noorden van Ai; en er was een dal tusschen hem en tusschen Ai.

12 Hij nam ook omtrent vijf duizend man, en hij stelde hen tot eene achterlage tusschen Beth-el en tusschen Ai, aan het westen der stad.

13 En zij stelden het volk, het gansche leger, dat aan het noorden der stad was, en zijne lage was aan het westen der stad. En Jozua ging in denzelven nacht in het midden des dals.

14 En het geschiedde, toen de koning van Ai *dat* zag, zoo haastten zij en maakten zich vroeg op, en de mannen der stad kwamen uit, Israël te gemoet, ten strijde, hij en al zijn volk, ter bestemder tijd, voor het vlakke veld : want hij wist niet, dat hem iemand eene achterlage leide van achter de stad.

15 Jozua dan en gansch Israël werd geslagen voor hunne aangezigten; en zij vloden door den weg der woestijn.

16 Daarom werd zamengeroepen al het volk, dat in de stad was, om hen na te jagen : en zij joegen Jozua na, en werden van de stad afgetrokken.

17 En er werd niet één man overgelaten in Ai noch Beth-el, die niet uittrokken, Israël na; en zij lieten de stad openstaan, en joegen Israël achterna.

18 Toen sprak de HEER tot Jozua : Strek de spies uit, die in uwe hand is, naar Ai, want Ik zal hen in uwe hand geven. Toen strekte Jozua de spies, die in zijne hand was, naar de stad aan.

19 Toen rees de achterlage haastelijk op van hare plaats, en zij liepen toe, met dat hij zijne hand uitgestrekt had, en kwamen aan de stad, en zij namen ze in, en zij haastten zich, en staken de stad aan met vuur.

20 Als de mannen van Ai zich achterom keerden, zoo zagen zij, en ziet, de rook der stad ging op naar den hemel; en zij hadden geene ruimte, om herwaarts of derwaarts te vlieden : want het volk, dat naar de woestijn vlugtte, keerde zich tegen degenen, die *hen* najoegen.

21 En Jozua en gansch Israël, ziende, dat de achterlage de stad ingenomen had, en dat de rook der stad opging, zoo keerden zij zich om, en sloegen de mannen van Ai.

22 Ook kwamen die uit de stad hun te gemoet, zoodat zij in het midden der Israëlieten waren, dezen van hier en genen van daar; en zij sloegen hen, totdat geen overige onder hen overbleef, noch die ontkwam.

23 Doch den koning van Ai grepen zij levend, en zij bragten hem tot Jozua.

24 En het geschiedde, toen de Israëlieten een einde gemaakt hadden van al de inwoners van Ai te dooden, op het veld, in de woestijn, in dewelke zij hen nagejaagd hadden, en dat zij allen door de scherpte des zwaards gevallen waren, totdat zij allen vernield waren; zoo keerde zich gansch Israël naar Ai, en zij sloegen ze met de scherpte des zwaards.

25 En het geschiedde, dat allen, die te dien dage vielen, zoo mannen als vrouwen, waren twaalf duizend, al te zamen lieden van Ai.

26 Jozua trok ook zijne hand niet terug, die hij met de spies had uitgestrekt, totdat hij al de inwoners van Ai verbannen had.

27 Alleenlijk roofden de Israëlieten voor zich zelven het vee en den buit derzelve stad, naar het woord des HEEREN, dat Hij Jozua geboden had.

28 Jozua nu verbrandde Ai, en hij stelde haar tot eenen eeuwigen hoop, ter verwoesting, tot op dezen dag.

29 En den koning van Ai hing hij aan een

hout, tot aan den avondstond : en omtrent den ondergang der zon gebood Jozua, dat men zijn dood ligchaam van het hout afname; en zij wierpen het aan de deur der stadspoort, en rigtten daarop eenen grooten steenhoop, zijnde tot op dezen dag.

30 Toen bouwde Jozua een altaar den HEERE, den God van Israël, op den berg Ebal;

31 Gelijk als Mozes, de knecht des HEEREN, den kinderen Israëls geboden had, achtervolgens hetgeen geschreven is in het wetboek van Mozes; een altaar van geheele steenen, over dewelke men geen ijzer bewogen had : en daarop offerden zij den HEERE brandofferen, ook offerden zij dankofferen.

32 Aldaar schreef hij ook op steenen een dubbel van de wet van Mozes, hetwelk hij geschreven heeft voor het aangezigt der kinderen Israëls.

33 En gansch Israël met zijne oudsten, en ambtlieden, en zijne regters, stonden aan deze en aan gene zijde der ark, vóór de levietische priesteren, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, zoo vreemdelingen als inboorlingen, éene helft daarvan tegenover den berg Gerizim, en éene helft daarvan tegenover den berg Ebal, gelijk als Mozes, de knecht des HEEREN, bevolen had; om het volk van Israël in het eerst te zegenen.

34 En daarna las hij overluid al de woorden der wet, de zegening en den vloek, naar alles, wat in het wetboek geschreven staat.

35 Daar was niet een woord van al hetgeen Mozes geboden had, dat Jozua niet overluid las voor de geheele gemeente van Israël, en de vrouwen, en de kleine kinderen, en de vreemdelingen, die in het midden van hen wandelden.

HOOFDSTUK IX.

EN het geschiedde, toen *dit* hoorden al de koningen, die aan deze zijde der Jordaan waren, op het gebergte, en in de laagte, en aan alle havens der groote zee, tegenover den Libanon : de Hethieten, en de Amorieten, de Kanaänieten, de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebuzieten:

2 Zoo vergaderden zij zich zamen, om tegen Jozua en tegen Israël te krijgen, eenmoediglijk.

3 Als de inwoners te Gibeon hoorden, wat Jozua met Jericho en met Ai gedaan had,

4 Zoo handelden zij ook arglistelijk, en gingen heen, en veinsden zich gezanten te zijn, en zij namen oude zakken op hunne ezels, en oude en gescheurde, en zamengebondene lederen wijnzakken;

5 Ook oude en bevlekte schoenen aan hunne voeten, en zij hadden oude kleederen aan: en al het brood, dat zij op hunne reize hadden, was droog *en* beschimmeld.

6 En zij gingen tot Jozua in het leger te Gilgal, en zij zeiden tot hem en tot de mannen van Israël : Wij zijn gekomen uit een ver land, zoo maakt nu een verbond met ons.

7 Toen zeiden de mannen van Israël tot de Hevieten : Misschien woont gijlieden in het midden van ons, hoe zullen wij dan een verbond met u maken?

8 Zij dan zeiden tot Jozua : Wij zijn uwe knechten. Toen zeide Jozua tot hen : Wie zijt gijlieden, en van waar komt gij?

9 Zij nu zeiden tot hem : Uwe knechten zijn uit een zeer ver land gekomen, om den naam des HEEREN, uws Gods : want wij hebben zijn gerucht gehoord, en alles wat Hij in Egypte gedaan heeft;

10 En alles wat Hij gedaan heeft aan de twee koningen der Amorieten, die aan gene zijde der Jordaan waren, Sihon, den koning van Hesbon, en Og, den koning van Bazan, die te Astharòth *woonde*.

11 Daarom spraken tot ons onze oudsten, en al de inwoners onzes lands, zeggende : Neemt reiskost met u in uwe handen op de reize, en gaat hun te gemoet, en zegt tot hen : Wij zijn ulieder knechten, zoo maakt nu een verbond met ons.

12 Dit ons brood hebben wij, warm tot onzen teerkost uit onze huizen genomen, ten dage, toen wij uittogen om tot ulieden te reizen; maar ziet, nu is het droog, en het is beschimmeld :

13 En deze lederen wijnzakken, die wij gevuld hebben, waren nieuw, maar ziet, zij zijn gescheurd: en deze onze kleederen, en onze schoenen zijn oud geworden, van wege deze zeer lange reis.

14 Toen namen de mannen van hunnen reiskost; en zij vraagden het den mond des HEEREN niet.

15 En Jozua maakte vrede met hen, en hij maakte een verbond met hen, dat hij hen bij het leven behouden zoude: en de

oversten der vergadering zwoeren hun.
16 En het geschiedde ten einde van drie dagen, nadat zij het verbond met hen gemaakt hadden, zoo hoorden zij, dat zij hunne naburen waren, en dat zij in het midden van hen waren wonende.
17 Want toen de kinderen Israëls voorttogen, zoo kwamen zij ten derden dage aan hunne steden: hunne steden nu waren Gibeon, en Chefira, en Beëróth, en Kirjath-Jeárim.
18 En de kinderen Israëls sloegen ze niet, omdat de oversten der vergadering hun gezworen hadden bij den HEERE, den God Israëls: daarom murmureerde de gansche vergadering tegen de oversten.
19 Toen zeiden al de oversten tot de gansche vergadering: Wij hebben hun gezworen bij den HEERE, den God Israëls; daarom kunnen wij hen niet aantasten.
20 Dit zullen wij hun doen, dat wij hen bij het leven behouden, opdat geen groote toorn over ons zij, om des eeds wil, dien wij hun gezworen hebben.
21 Verder zeiden de oversten tot hen: Laat hen leven, en laat ze houthouwers en waterputters zijn der gansche vergadering, gelijk de oversten tot hen gezegd hebben.
22 En Jozua riep hen, en sprak tot hen, zeggende: Waarom hebt gijlieden ons bedrogen, zeggende: Wij zijn zeer verre van ulieden gezeten, daar gij in het midden van ons zijt wonende?
23 Nu dan, vervloekt zijt gijlieden! en onder ulieden zullen niet afgesneden worden knechten, noch houthouwers, noch waterputters ten huize mijns Gods.
24 Zij dan antwoordden Jozua, en zeiden: Dewijl het aan uwe knechten zekerlijk was te kennen gegeven, dat de HEER, uw God, zijnen knecht Mozes geboden heeft, dat Hij ulieden al dit land geven, en al de inwoners des lands voor ulieder aangezigt verdelgen zoude, zoo vreesden wij onzes levens zeer voor ulieder aangezigten; daarom hebben wij deze zaak gedaan.
25 En nu, zie, wij zijn in uwe hand; doe, gelijk het goed en gelijk het regt is in uwe oogen ons te doen.
26 Zoo deed hij hun alzoo, en hij verloste hen van de hand der kinderen Israëls, dat zij hen niet doodsloegen.
27 Alzoo gaf hen Jozua over ten zelven dage tot houthouwers en waterputters der vergadering, en dat tot het altaar des HEEREN, tot dezen dag toe, aan de plaats, die Hij verkiezen zoude.

HOOFDSTUK X.

HET geschiedde nu, toen Adóni-Zédek, de koning van Jerûzalem, gehoord had, dat Jozua Ai ingenomen en haar verbannen had, *en* aan Ai en haren koning alzoo gedaan had, gelijk als hij aan Jericho en haren koning gedaan had; en dat de inwoners van Gibeon vrede met Israël gemaakt hadden, en in derzelver midden waren;
2 Zoo vreesden zij zeer: want Gibeon was eene groote stad, als eene der koninklijke steden; ja zij was grooter dan Ai, en al hare mannen waren sterk.
3 Daarom zond Adóni-Zédek, koning van Jerûzalem, tot Hoham, den koning van Hebron, en tot Pir-am, den koning van Jarmuth, en tot Jafia, den koning van Lachis, en tot Debir, den koning van Eglon, zeggende:
4 Komt op tot mij en helpt mij, dat wij Gibeon slaan; omdat zij vrede gemaakt heeft met Jozua en met de kinderen Israëls.
5 Toen werden verzameld en kwamen op, vijf koningen der Amorieten, de koning van Jerûzalem, de koning van Hebron, de koning van Jarmuth, de koning van Lachis, de koning van Eglon, zij en al hunne legers; en zij belegerden Gibeon, en krijgden tegen haar.
6 De mannen nu van Gibeon zonden tot Jozua, in het leger te Gilgal, zeggende: Trek uwe handen niet af van uwe knechten, kom haastelijk tot ons op, en verlos ons, en help ons: want al de koningen der Amorieten, die op het gebergte wonen, hebben zich tegen ons vergaderd.
7 Toen toog Jozua op van Gilgal, hij en al het krijgsvolk met hem, en alle strijdbare helden.
8 Want de HEER had tot Jozua gezegd: Vrees u niet voor hen, want Ik heb ze in uwe hand gegeven; niemand van hen zal voor uw aangezigt bestaan.
9 Alzoo kwam Jozua snellijk tot hen; den ganschen nacht over was hij van Gilgal opgetrokken.
10 En de HEER verschrikte hen voor het aangezigt van Israël; en hij sloeg hen met eenen grooten slag te Gibeon, en vervolgde hen op den weg, waar men naar Beth-hóron

opgaat, en sloeg hen tot Azéka en tot Makkéda toe.

11 Het geschiedde nu, toen zij voor het aangezigt van Israël vlugtten, zijnde in den afgang van Beth-hóron, zoo wierp de HEER groote steenen op hen van den hemel, tot Azéka toe, dat zij stierven: daar waren er meer, die van de hagelsteenen stierven, dan die de kinderen Israëls met het zwaard doodden.

12 Toen sprak Jozua tot den HEER, ten dage als de HEER de Amorieten voor het aangezigt der kinderen Israëls overgaf, en zeide voor de oogen der Israëlieten: Zon, sta stil te Gibeon, en gij maan, in het dal van Ajálon!

13 En de zon stond stil, en de maan bleef staan, totdat zich het volk aan zijne vijanden gewroken had. Is dit niet geschreven in het boek des opregten? De zon nu stond stil in het midden des hemels, en haastte niet onder te gaan omtrent eenen volkomenen dag.

14 En er was geen dag aan dezen gelijk, vóór hem noch na hem, dat de HEER de stem eens mans *alzoo* verhoorde: want de HEER streed voor Israël.

15 Toen keerde Jozua weder, en gansch Israël met hem, naar het leger te Gilgal.

16 Maar die vijf koningen waren gevloden, en hadden zich verborgen in de spelonk bij Makkéda.

17 En aan Jozua werd geboodschapt, mits te zeggen: Die vijf koningen zijn gevonden, verborgen in de spelonk bij Makkéda.

18 Zoo zeide Jozua: Wentelt groote steenen voor den mond der spelonk, en stelt mannen daarvoor om hen te bewaren.

19 Maar staat gijlieden niet stil, jaagt uwe vijanden achterna, en slaat hen in den staart: laat hen in hunne steden niet komen, want de HEER, uw God, heeft ze in uwe hand gegeven.

20 En het geschiedde, toen Jozua en de kinderen Israëls geëindigd hadden hen met eenen zeer grooten slag te slaan, totdat zij vernield waren; en dat de overgeblevenen, die van hen overgebleven waren, in de vaste steden gekomen waren:

21 Zoo keerde al het volk tot Jozua in het leger, bij Makkéda in vrede; niemand had zijne tong tegen de kinderen Israëls geroerd.

22 Daarna zeide Jozua: Opent den mond der spelonk, en brengt tot mij uit die vijf koningen, uit die spelonk.

23 Zij nu deden alzoo, en bragten tot hem uit die vijf koningen uit de spelonk: den koning van Jerùzalem, den koning van Hebron, den koning van Jarmuth, den koning van Lachis, den koning van Eglon.

24 En het geschiedde, als zij die koningen uitgebragt hadden tot Jozua, zoo riep Jozua al de mannen van Israël, en hij zeide tot de oversten des krijgsvolks, die met hem getogen waren: Treedt toe, zet uwe voeten op de halzen dezer koningen. En zij traden toe, en zetteden hunne voeten op hunne halzen.

25 Toen zeide Jozua tot hen: Vreest niet en ontzet u niet, zijt sterk en hebt goeden moed: want alzoo zal de HEER aan al uwe vijanden doen, tegen dewelke gijlieden strijdt.

26 En Jozua sloeg hen daarna, en doodde ze, en hing ze aan vijf houten; en zij hingen aan de houten tot den avond.

27 En het geschiedde, ten tijde als de zon onderging, beval Jozua, dat men hen van de houten afname, en zij wierpen hen in de spelonk, alwaar zij verborgen geweest waren; en zij leiden groote steenen voor den mond der spelonk, *die daar zijn* tot op dezen zelven dag.

28 Op denzelven dag nam ook Jozua Makkéda in, en sloeg haar met de scherpte des zwaards; daartoe verbande hij derzelver koning, henlieden en alle ziele, die daarin was: hij liet geene overigen overblijven; en hij deed den koning van Makkéda, gelijk als hij den koning van Jericho gedaan had.

29 Toen toog Jozua door, en gansch Israël met hem, van Makkéda naar Libna, en hij krijgde tegen Libna.

30 En de HEER gaf dezelve ook in de hand van Israël, met haren koning; en hij sloeg haar met de scherpte des zwaards, en alle ziele, die daarin was: hij liet daarin geene overigen overblijven: en hij deed derzelver koning, gelijk als hij den koning van Jericho gedaan had.

31 Toen toog Jozua voort, en gansch Israël met hem van Libna naar Lachis; en hij belegerde haar en krijgde tegen haar.

32 En de HEER gaf Lachis in de hand van Israël; en hij nam haar in op den tweeden dag, en hij sloeg haar met de scherpte des zwaards, en alle ziele, die daarin was,

naar alles, wat hij aan Libna gedaan had.

33 Toen trok Horam, de koning van Gezer, op, om Lachis te helpen: maar Jozua sloeg hem en zijn volk, totdat hij hem geene overigen overliet.

34 En Jozua trok voort van Lachis naar Eglon, en gansch Israël met hem; en zij belegerden haar en krijgden tegen haar.

35 En zij namen haar in ten zelven dage, en sloegen haar met de scherpte des zwaards, en alle ziele, die daarin was, verbande hij op denzelven dag, naar alles, wat hij aan Lachis gedaan had.

36 Daarna toog Jozua op, en gansch Israël met hem, van Eglon naar Hebron, en zij krijgden tegen haar.

37 En zij namen haar in, en sloegen haar met de scherpte des zwaards, zoo haren koning als al hare steden, en alle ziele, die daarin was: hij liet niemand in het leven overig blijven, naar alles, wat hij aan Eglon gedaan had; en hij verbande haar, en alle ziele, die daarin was.

38 Toen keerde Jozua, en gansch Israël met hem, naar Debir, en hij krijgde tegen haar.

39 En hij nam haar in, met haren koning, en al hare steden, en zij sloegen haar met de scherpte des zwaards, en verbanden alle ziele, die daarin was: hij liet geene overigen overblijven; gelijk als hij aan Hebron gedaan had, alzoo deed hij aan Debir en haren koning, en gelijk als hij aan Libna en haren koning gedaan had.

40 Alzoo sloeg Jozua het gansche land, het gebergte, en het zuiden, en de laagte, en de afloopingen der wateren, en al hunne koningen, hij liet geene overigen overblijven: ja hij verbande alles, wat adem had, gelijk als de HEER, de God Israëls, geboden had.

41 En Jozua sloeg hen van Kades-Barnéa en tot Gaza toe; ook het gansche land Gosen, en tot Gibeon toe.

42 En Jozua nam al deze koningen en hun land op eenmaal: want de HEER, de God Israëls, streed voor Israël.

43 Toen keerde Jozua weder, en gansch Israël met hem, naar het leger te Gilgal.

HOOFDSTUK XI.

HET geschiedde daarna, als Jabin, de koning van Hazor, dit hoorde, zoo zond hij tot Jobab, den koning van Madon, en tot den koning van Simron, en tot den koning van Achsaf,

2 En tot de koningen, die tegen het noorden op het gebergte, en op het vlakke, tegen het zuiden van Cinnerôth, en in de laagte, en in Nafoth-Dor, aan de zee waren;

3 Tot de Kanaänieten tegen het oosten en tegen het westen, en de Amorieten, en de Hethieten, en de Ferezieten, en de Jebuzieten op het gebergte, en de Hevieten onder aan Hermon, in het land van Mizpa.

4 Dezen nu togen uit, en al hunne heirlegers met hen; veel volks, als het zand, dat aan den oever der zee is, in veelheid; en zeer vele paarden en wagens.

5 Al deze koningen werden vergaderd, en kwamen en legerden zich zamen aan de wateren van Merom, om tegen Israël te krijgen.

6 En de HEER zeide tot Jozua: Vrees niet voor hunne aangezigten, want morgen omtrent dezen tijd zal Ik hen altegaar verslagen geven voor het aangezigt van Israël: hunne paarden zult gij verlammen, en hunne wagenen met vuur verbranden.

7 En Jozua, en al het krijgsvolk met hem, kwam snellijk over hen aan de wateren van Merom, en zij overvielen hen.

8 En de HEER gaf hen in de hand van Israël, en zij sloegen hen, en zij joegen hen na tot groot Sidon toe, en tot Misrefôth-maïm, en tot het dal Mizpe tegen het oosten; en zij sloegen hen, totdat zij geene overigen onder hen overlieten.

9 Jozua nu deed hun, gelijk hem de HEER gezegd had: hunne paarden verlamde hij, en hunne wagenen verbrandde hij met vuur.

10 En Jozua keerde weder ter zelver tijd, en hij nam Hazor in; en haren koning sloeg hij met het zwaard: want Hazor was te voren het hoofd van al deze koningrijken.

11 En zij sloegen alle ziele, die daarin was, met de scherpte des zwaards, die verbannende: er bleef niets overig, dat adem had; en Hazor verbrandde hij met vuur.

12 En Jozua nam al de steden dezer koningen in, en al hare koningen, en hij sloeg hen met de scherpte des zwaards, hen verbannende, gelijk als Mozes, de knecht des HEEREN, geboden had.

13 Alleenlijk verbrandden de Israëlieten geene steden, die op hare heuvelen ston-

den, behalve Hazor alleen, dat verbrandde Jozua.

14 En al den roof dezer steden, en het vee, roofden de kinderen Israëls voor zich: alleenlijk sloegen zij al de menschen met de scherpte des zwaards, totdat zij hen verdelgden, zij lieten niet overblijven wat adem had.

15 Gelijk als de HEER Mozes, zijnen knecht, geboden had, alzoo gebood Mozes aan Jozua; en alzoo deed Jozua: hij deed er niet een woord af van alles, wat de HEER Mozes geboden had.

16 Alzoo nam Jozua al dat land in, het gebergte, en al het zuiden, en al het land van Gosen, en de laagte, en het vlakke veld, en het gebergte Israëls, en zijne laagte;

17 Van den kalen berg, die opwaarts naar Seïr gaat, tot Baäl-Gad toe, in het dal van den Libanon, onder aan den berg Hermon: al hunne koningen nam hij ook, en sloeg hen, en doodde hen.

18 Vele dagen voerde Jozua krijg tegen al deze koningen.

19 Er was geene stad, die vrede maakte met de kinderen Israëls, behalve de Hevieten, inwoners van Gibeon; zij namen ze allen in door krijg.

20 Want het was van den HEERE, hunne harten te verstokken, dat zij Israël met oorlog te gemoet gingen, opdat hij hen verbannen zoude, dat hun geene genade geschiedde, maar opdat hij hen verdelgen zoude, gelijk als de HEER Mozes geboden had.

21 Te dier tijd nu kwam Jozua, en roeide de Enakieten uit, van het gebergte, van Hebron, van Debir, van Anab, en van het gansche gebergte van Juda, en van het gansche gebergte van Israël: Jozua verbande hen met hunne steden.

22 Er bleef niemand van de Enakieten overig in het land der kinderen Israëls: alleenlijk bleven zij overig te Gaza, te Gath, en te Asdod.

23 Alzoo nam Jozua al dat land in, naar alles, wat de HEER tot Mozes gesproken had; en Jozua gaf het Israël ten erve, naar hunne afdeelingen, naar hunne stammen. En het land rustte van den krijg.

HOOFDSTUK XII.

DIT nu zijn de koningen des lands, die de kinderen Israëls geslagen hebben, en hun land erfelijk bezaten, aan gene zijde der Jordaan, tegen den opgang der zon; van de beek Arnon af tot den berg Hermon, en het gansche vlakke veld tegen het oosten:

2 Sihon, de koning der Amorieten, die te Hesbon woonde; die van Aroër af heerschte, welke aan den oever der beek Arnon is, en *over* het midden der beek, en de helft van Gilead, en tot aan de beek Jabbok, de landpale der kinderen Ammons.

3 En *over* het vlakke veld tot aan de zee van Cinnerôth tegen het oosten, en tot aan de zee des vlakken velds, de Zoutzee, tegen het oosten, op den weg naar Beth-Jesimôth; en van het zuiden beneden Asdoth-Pisga.

4 Daartoe de landpale van Og, den koning van Bazan, die van het overblijfsel der reuzen was, wonende te Astharôth en te Edréï,

5 En heerschte over den berg Hermon, en over Salcha, en over geheel Bazan, tot aan de landpale der Gezurieten, en der Maächathieten; en de helft van Gilead, de landpale van Sihon, den koning van Hesbon.

6 Mozes, de knecht des HEEREN, en de kinderen Israëls sloegen hen, en Mozes, de knecht des HEEREN, gaf aan de Rubenieten en de Gadieten, en aan den halven stam van Manasse, dat *land* tot eene erfelijke bezitting.

7 Dit nu zijn de koningen des lands, die Jozua sloeg, en de kinderen Israëls, aan deze zijde der Jordaan tegen het westen, van Baäl-Gad aan, in het dal van den Libanon, en tot aan den kalen berg, die naar Seïr opgaat: en Jozua gaf het aan de stammen Israëls tot eene erfelijke bezitting, naar hunne afdeelingen.

8 Wat op het gebergte, en in de laagte, en in het vlakke veld, en in de afloopingen der wateren, en in de woestijn, en tegen het zuiden was: de Hethieten, de Amorieten, en Kanaänieten, de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebuzieten.

9 De koning van Jericho, één; de koning van Ai, die ter zijde van Beth-el is, één;

10 De koning van Jerûzalem, één; de koning van Hebron, één;

11 De koning van Jarmuth, één; de koning van Lachis, één;

12 De koning van Eglon, één; de koning van Gezer, één;

13 De koning van Debir, één; de koning van Geder, één;
14 De koning van Horma, één; de koning van Harad, één;
15 De koning van Libna, één; de koning van Adullam, één;
16 De koning van Makkéda, één; de koning van Beth-el, één;
17 De koning van Tappuah, één; de koning van Hefer, één;
18 De koning van Afek, één; de koning van Lassaron, één;
19 De koning van Madon, één; de koning van Hazor, één;
20 De koning van Simron Meron, één; de koning van Achsaf, één;
21 De koning van Taänach, één; de koning van Megiddo, één;
22 De koning van Kedes, één; de koning van Jokneam, aan den Karmel, één;
23 De koning van Dor, tot Nafath-Dor, één; de koning der heidenen te Gilgal, één;
24 De koning van Thirza, één. Al deze koningen zijn één en dertig.

HOOFDSTUK XIII.

JOZUA nu was oud, wel bedaagd; en de HEER zeide tot hem: Gij zijt oud geworden, wel bedaagd, en er is zeer veel lands overgebleven, om dat erfelijk te bezitten.
2 Dit is het land, dat overgebleven is: al de grenzen der Filistijnen en het gansche Gesuri.
3 Van de Sichor, die voor aan Egypte is, tot aan de landpale van Ekron tegen het noorden, dat den Kanaänieten toegerekend wordt; vijf vorsten der Filistijnen, de Gazatiet en Asdodiet, de Askeloniet, de Gethiet en Ekroniet, en de Avvieten.
4 Van het zuiden, het gansche land der Kanaänieten, en Meára, die van de Sidoniërs is, tot Afek toe, tot aan de landpale der Amorieten.
5 Daartoe het land der Giblieten, en de gansche Libanon tegen den opgang der zon, van Baäl-Gad, onder aan den berg Hermon, tot aan den ingang van Hamath.
6 Allen, die op het gebergte wonen van den Libanon aan tot Misrefóth-maïm toe, al de Sidoniërs; Ik zal hen verdrijven van het aangezigt der kinderen Israëls: alleenlijk maak, dat het Israël ten erfdeel valle, gelijk als Ik u geboden heb.
7 En nu, deel dit land tot een erfdeel aan de negen stammen, en aan den halven stam van Manasse;
8 Met denwelken de Rubenieten en Gadieten hunne erfenis ontvangen hebben; dewelke Mozes hunlieden gaf aan gene zijde der Jordaan tegen het oosten, gelijk als Mozes, de knecht des HEEREN, hun gegeven had:
9 Van Aroër aan, die aan den oever der beek Arnon is, en de stad, die in het midden der beek is, en al het vlakke land van Médeba tot Dibon toe;
10 En al de steden van Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon geregeerd heeft, tot aan de landpale der kinderen Ammons;
11 En Gilead, en de landpale der Gezurieten, en der Maächathieten, en den ganschen berg Hermon, en gansch Bazan, tot Salcha toe;
12 Het gansche koningrijk van Og in Bazan, die geregeerd heeft te Astharóth en te Edréï: deze is overig gebleven uit het overblijfsel der reuzen, dewelke Mozes heeft verslagen, en heeft ze verdreven.
13 Doch de kinderen Israëls verdreven de Gezurieten en de Maächathieten niet; maar Gezur en Maächath woonden in het midden van Israël tot op dezen dag.
14 Alleenlijk gaf hij den stam Levi geene erfenis. De vuurofferen Gods, des HEEREN van Israël, zijn zijne erfenis, gelijk als Hij tot hem gesproken had.
15 Alzoo gaf Mozes aan den stam der kinderen van Ruben, naar hunne huisgezinnen,
16 Dat hunne landpale was van Aroër af, dat aan den oever der beek Arnon is, en de stad, die in het midden der beek is, en al het vlakke land tot Médeba toe:
17 Hesbon en al hare steden, die in het vlakke land zijn, Dibon, en Bamóth-Baäl, en Beth-Baäl-Meon,
18 En Jahza, en Kedémóth, en Mefaäth,
19 En Kirjathaïm, en Sibma, en Zeret-Hassáhar op den berg des dals,
20 En Beth-Peor, en Asdoth-Pisga, en Beth-Jesimóth;
21 En alle steden des vlakken lands, en het gansche koningrijk van Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon regeerde, denwelken Mozes geslagen heeft, mitsgaders de vorsten van Midian, Evi, en Rekem, en Zur, en Hur, en Reba, geweldigen van Sihon, inwoners des lands.

22 Daartoe hebben de kinderen Israëls met het zwaard gedood Bileam, den zoon van Beor, den voorzegger, nevens degenen, die van hen verslagen zijn.

23 De landpale nu der kinderen van Ruben was de Jordaan, en *derzelver* landpale: dat is het erfdeel der kinderen van Ruben, naar hunne huisgezinnen, steden en hare dorpen.

24 En aan den stam van Gad, aan de kinderen van Gad, naar hunne huisgezinnen, gaf Mozes,

25 Dat hunne landpale was Jáëzer, en al de steden van Gilead, en het halve land der kinderen Ammons, tot Aróër toe, die voor aan Rabba is;

26 En van Hesbon af tot Ramath-Mizpe en Betónim; en van Mahanáïm tot aan de landpale van Debir;

27 En in het dal, Beth-háram, en Bethnimra, en Sukkóth, en Zefon, wat overig was van het koningrijk van Sihon, den koning te Hesbon; de Jordaan en *hare* landpale, tot aan het einde der zee van Cinnereth, over de Jordaan, tegen het oosten.

28 Dat is het erfdeel der kinderen van Gad, naar hunne huisgezinnen: de steden en hare dorpen.

29 Verder had Mozes aan den halven stam van Manasse *eene erfenis* gegeven, die aan den halven stam der kinderen van Manasse bleef, naar hunne huisgezinnen;

30 Zoodat hunne landpale was van Mahanáïm af, het gansche Bazan, het gansche koningrijk van Og, den koning van Bazan, en al de vlekken van Jaïr, die in Bazan zijn, zestig steden.

31 En het halve Gilead, en Astharóth, en Edréï, steden des koningrijks van Og in Bazan, waren van de kinderen van Machir, den zoon van Manasse, *namelijk* de helft der kinderen van Machir, naar hunne huisgezinnen.

32 Dat is het, wat Mozes ten erve uitgedeeld had in de velden van Moab, op gene zijde der Jordaan van Jericho, tegen het oosten.

33 Maar aan den stam van Levi gaf Mozes geen erfdeel: de HEER, de God Israëls, is zelf hunlieder erfdeel, gelijk als Hij tot hen gesproken heeft.

HOOFDSTUK XIV.

DIT is nu hetgeen de kinderen Israëls geërfd hebben in het land Kanaän; hetwelk de priester Eleázar, en Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israëls, hen hebben doen erven;

2 Door het lot hunner erfenis, gelijk als de HEER door de dienst van Mozes geboden had, aangaande de negen stammen en den halven stam.

3 Want aan de twee stammen en den halven stam had Mozes een erfdeel gegeven op gene zijde der Jordaan; maar aan de Levieten had hij geen erfdeel onder hen gegeven.

4 Want de kinderen van Jozef waren twee stammen, Manasse en Efraïm; en aan de Levieten gaven zij geen deel in het land, maar steden om te bewonen, en derzelver voorsteden voor hun vee en voor hunne bezitting.

5 Gelijk als de HEER Mozes geboden had, alzoo deden de kinderen Israëls, en zij deelden het land.

6 Toen naderden de kinderen van Juda tot Jozua, te Gilgal, en Kaleb, de zoon van Jefunne, de Keneziet, zeide tot hem: Gij weet het woord, dat de HEER tot Mozes, den man Gods, gesproken heeft te Kades-Barnéa, ter oorzake van mij, en ter oorzake van u.

7 Ik was veertig jaren oud, toen Mozes, de knecht des HEEREN, mij uitgezonden heeft van Kades-Barnéa, om het land te verspieden; en ik hem antwoord bragt, gelijk als het in mijn hart was.

8 Maar mijne broeders, die met mij opgegaan waren, deden het hart des volks smelten; doch ik volhardde den HEER, mijnen God, na te volgen.

9 Toen zwoer Mozes te dienzelven dage, zeggende: Indien niet het land, waarop uw voet getreden heeft, u en uwen kinderen ten erfdeel zal zijn in eeuwigheid! dewijl gij volhard hebt den HEER, mijnen God, na te volgen.

10 En nu, zie, de HEER heeft mij in het leven behouden, gelijk als Hij gesproken heeft: het zijn nu vijf en veertig jaren, sedert dat de HEER dit woord tot Mozes gesproken heeft, toen Israël in de woestijn wandelde; en nu, zie, ik ben heden vijf en tachtig jaren oud.

11 Ik ben nog heden zoo sterk, gelijk als ik was ten dage, toen Mozes mij uitzond: gelijk mijne kracht toen was, alzoo is nu mijne kracht, tot den oorlog, en om uit te gaan, en om in te gaan.

12 En nu, geef mij dit gebergte, waarvan de HEER te dien dage gesproken heeft: want gij hebt het te dienzelven dage gehoord, dat de Enakieten aldaar waren, en dat er groote vaste steden waren; of de HEER met mij ware, dat ik hen verdreef, gelijk als de HEER gesproken heeft.

13 Toen zegende hem Jozua, en hij gaf Kaleb, den zoon van Jefunne, Hebron ten erfdeel.

14 Daarom werd Hebron aan Kaleb, den zoon van Jefunne, den Keneziet, ten erfdeel tot op dezen dag: omdat hij volhard had den HEER, den God Israëls, na te volgen.

15 De naam nu van Hebron was eertijds Kirjath-Arba, die een groot mensch geweest is onder de Enakieten. En het land rustte van den krijg.

HOOFDSTUK XV.

EN het lot voor den stam der kinderen van Juda, naar hunne huisgezinnen, was: aan de landpale van Edom, de woestijn Zin, zuidwaarts, was het uiterste tegen het zuiden:

2 Zoodat hunne landpale, tegen het zuiden, het uiterste van de Zoutzee was, van de tong af, die tegen het zuiden ziet;

3 En zij gaat uit naar het zuiden tot den opgang van Akrabbim, en gaat door naar Zin, en gaat op van het zuiden naar Kades-Barnéa, en gaat door Hezron, en gaat op naar Adar, en gaat om Karkáä;

4 En gaat door naar Azmon, en komt uit aan de beek van Egypte; en de uitgangen dezer landpale zullen naar de zee zijn. Dit zal uwe landpale tegen het zuiden zijn.

5 De landpale nu tegen het oosten zal de Zoutzee zijn, tot aan het uiterste der Jordaan; en de landpale, aan de zijde tegen het noorden, zal zijn van de tong der zee, van het uiterste der Jordaan.

6 En deze landpale zal opgaan tot Béthhogla, en zal doorgaan van het noorden naar Beth-arába; en deze landpale zal opgaan tot den steen van Bohan, den zoon van Ruben.

7 Verder zal deze landpale opgaan naar Debir, van het dal van Achor, en zal noordwaarts zien naar Gilgal, hetwelk tegen den opgang van Adùmmim is, die aan het zuiden der beek is. Daarna zal deze landpale doorgaan tot het water van Ensémes, en hare uitgangen zullen wezen te En-rógel.

8 En deze landpale zal opgaan door het dal van den zoon van Hinnom, aan de zijde van den Jebuziet van het zuiden, dezelve is Jerùzalem; en deze landpale zal opwaarts gaan tot de spits van den berg, die voor aan het dal van Hinnom is, westwaarts, hetwelk in het uiterste van het dal der Refaïeten is, tegen het noorden.

9 Daarna zal deze landpale strekken van de hoogte des bergs tot aan de waterfontein Nefthóah, en uitgaan tot de steden van het gebergte Efron. Verder zal deze landpale strekken naar Báäla, deze is Kirjath-Jeárim.

10 Daarna zal deze landpale zich omkeeren van Báäla tegen het westen, naar het gebergte Seïr, en zal doorgaan aan de zijde van den berg Jeárim van het noorden, deze is Chesalón; en zij zal afkomen naar Beth-Sémes, en door Timna gaan.

11 Verder zal deze landpale uitgaan aan de zijde van Ekron, noordwaarts, en deze landpale zal strekken naar Sichron aan, en over den berg Báäla gaan, en uitgaan te Jábneël; en de uitgangen dezer landpale zullen zijn naar de zee.

12 De landpale nu tegen het westen zal zijn tot de groote zee en *derzelver* landpale. Dit is de landpale der kinderen van Juda rondom heen, naar hunne huisgezinnen.

13 Doch Kaleb, den zoon van Jefunne, had hij een deel gegeven in het midden der kinderen van Juda, naar den mond des HEEREN tot Jozua, de stad van Arba, vader van Enak, dat is Hebron.

14 En Kaleb verdreef van daar de drie zonen van Enak, Sésai, en Ahíman, en Talmai, geboren van Enak.

15 En van daar toog hij opwaarts tot de inwoners van Debir (de naam van Debir nu was te voren Kirjath-Séfer).

16 En Kaleb zeide: Wie Kirjath-Séfer zal slaan, en nemen haar in, dien zal ik ook mijne dochter Achsa tot eene vrouw geven.

17 Othniël nu, de zoon van Kenaz, den broeder van Kaleb, nam haar in; en hij gaf hem Achsa, zijne dochter, tot eene vrouw.

18 En het geschiedde, als zij *tot hem* kwam, zoo porde zij hem aan, om een veld van haren vader te begeeren; en zij sprong van den ezel af; toen sprak Kaleb tot haar: Wat is u?

19 En zij zeide : Geef mij eenen zegen; dewijl gij mij een dor land gegeven hebt, geef mij ook waterwellingen. Toen gaf hij haar hooge waterwellingen en lage waterwellingen.

20 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Juda, naar hunne huisgezinnen.

21 De steden nu, van het uiterste van den stam der kinderen van Juda tot de landpale van Edom, tegen het zuiden, zijn : Kábzeël, en Eder, en Jagur,

22 En Kina, en Dimóna, en Ad-áda,

23 En Kedes, en Hazor, en Jithnan,

24 Zif, en Telem, en Baälòth,

25 En Hazor, Hadattha, en Kerijòth, (Hezron, dat is, Hazor)

26 Amám, en Sema, en Mólada,

27 En Hazar-Gadda, en Hesmon, en Beth-Pálet,

28 En Hazar-Sual, en Beër-séba, en Bizjótheja,

29 Báäla, en Ijim, en Azem,

30 En Elthólad, en Chesil, en Horma,

31 En Ziklag, en Madmánna, en Sanzánna,

32 En Lebaòth, en Silhim, en Aïn, en Rimmon. Al deze steden zijn negen en twintig en hare dorpen.

33 In de laagte zijn : Estháol, en Zora, en Asna,

34 En Zanóah, en En-gánnim-Tappùah, en Enam,

35 Jarmuth en Adullam, Socho en Azéka,

36 En Saäräïm, en Adithaïm, en Gedéra, en Gedérothäïm : veertien steden en hare dorpen.

37 Zenan, en Hadása, en Migdal-gad,

38 En Dil-an, en Mizpe, en Jókteël,

39 Lachis, en Bozkath, en Eglon,

40 En Chabbon, en Lahmas, en Chitlis,

41 En Gedérôth, Beth-Dagon, en Nääma, en Makkéda : zestien steden en hare dorpen.

42 Libna, en Ether, en Asan,

43 En Jiftah, en Asna, en Nezib,

44 En Kehíla, en Achzib, en Maréza : negen steden en hare dorpen;

45 Ekron, en hare onderhoorige plaatsen, en hare dorpen.

46 Van Ekron, en naar de zee toe, alle die aan de zijde van Asdod zijn, en hare dorpen;

47 Asdod, hare onderhoorige plaatsen en hare dorpen; Gaza, hare onderhoorige plaatsen en hare dorpen, tot aan de rivier van Egypte; en de groote zee, en *hare* landpale.

48 Op het gebergte nu : Samir, en Jatthir, en Socho,

49 En Danna, en Kirjath-Sanna, die is Debir,

50 En Anab, en Estemo, en Anim,

51 En Gosen, en Holon, en Gilo : elf steden en hare dorpen.

52 Arab, en Duma, en Es-an,

53 En Janum, en Beth-Tappùah, en Aféka,

54 En Humta, en Kirjath-Arba, die is Hebron, en Zior : negen steden en hare dorpen.

55 Maon, Karmel, en Zif, en Juta,

56 En Jizreël, en Jókdeam, en Zanóah,

57 Kaïn, Gibea, en Timna : tien steden en hare dorpen.

58 Halhul, Beth-Zur, en Gedor,

59 En Määrath, en Beth-Anòth, en Éltekon : zes steden en hare dorpen.

60 Kirjath-Baäl, die is Kirjath-Jeárim, en Rabba : twee steden en hare dorpen.

61 In de woestijn : Beth-aräba, Middin en Secháeha,

62 En Nibsan, en de Zoutstad, en Engedi : zes steden en hare dorpen.

63 Maar de kinderen van Juda konden de Jebuzieten, inwoners van Jerùzalem, niet verdrijven : alzoo woonden de Jebuzieten bij de kinderen van Juda te Jerùzalem, tot dezen dag toe.

HOOFDSTUK XVI.

DAARNA kwam het lot der kinderen van Jozef uit : van de Jordaan bij Jericho, aan het water van Jericho, oostwaarts, de woestijn opgaande van Jericho, door het gebergte Beth-el;

2 En het komt van Beth-el uit naar Luz; en het gaat door tot de landpale des Archiets, tot Atarôth toe;

3 En het gaat af tegen het westen naar de landpale Jafléti, tot aan de landpale van het benedenste Beth-hóron, en tot Gezer; en hare uitgangen zijn aan de zee.

4 Alzoo hebben hun erfdeel bekomen de kinderen van Jozef, Manasse en Efraïm.

5 De landpale nu der kinderen van Efraïm, naar hunne huisgezinnen, is deze : te weten, de landpale huns erfdeels was oostwaarts Atròth-Addar tot aan het bovenste Beth-hóron.

6 En deze landpale gaat uit tegen het

westen bij Michmetâth, van het noorden, en deze landpale keert zich om tegen het oosten naar Thâânath-Silo, en gaat door dezelve van het oosten naar Janóah:

7 En komt af van Janóah naar Atarôth en Náharath, en stoot aan Jericho, en gaat uit aan de Jordaan.

8 Van Tappûah gaat deze landpale westwaarts naar de beek Kana, en hare uitgangen zijn aan de zee. Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Efraïm, naar hunne huisgezinnen.

9 En de steden, die afgezonderd waren voor de kinderen van Efraïm, waren in het midden van het erfdeel der kinderen van Manasse, al die steden en hare dorpen.

10 En zij verdreven de Kanaänieten niet, die te Gezer woonden; alzoo woonden die Kanaänieten in het midden der Efraïmieten tot op dezen dag; maar zij waren onder schatting dienende.

HOOFDSTUK XVII.

DE stam van Manasse had ook een lot, omdat hij de eerstgeborene van Jozef was: *te weten* Machir, de eerstgeborene van Manasse, de vader van Gilead; omdat hij een krijgsman was, zoo had hij Gilead en Bazan.

2 Ook hadden de overgeblevene kinderen van Manasse *een lot,* naar hunne huisgezinnen: *te weten* de kinderen van Abiézer, en de kinderen van Helek, en de kinderen van Asriël, en de kinderen van Sechem, en de kinderen van Hefer, en de kinderen van Semida. Dit zijn de mannelijke kinderen van Manasse, den zoon van Jozef, naar hunne huisgezinnen.

3 Zelâfead nu, de zoon van Hefer, den zoon van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, had geene zonen, maar dochters; en dit zijn de namen zijner dochteren: Machla en Noa, Hogla, Milka en Tirza.

4 Deze dan traden toe voor het aangezigt van Eleázar, den priester, en voor het aangezigt van Jozua, den zoon van Nun, en voor het aangezigt der oversten, zeggende: De HEER heeft Mozes geboden, dat men ons een erfdeel geven zou in het midden onzer broederen. Daarom gaf hij haar, naar den mond des HEEREN, een erfdeel in het midden der broederen van haren vader.

5 En aan Manasse vielen tien snoeren toe, behalve het land Gilead en Bazan, dat op gene zijde der Jordaan is.

6 Want de dochteren van Manasse erfden een erfdeel in het midden zijner zonen; en het land Gilead hadden de overgeblevene kinderen van Manasse.

7 Zoodat de landpale van Manasse was van Aser af tot Michmetâth, die voor aan Sichem is; en deze landpale gaat ter regterhand tot aan de inwoners van En-Tappûah.

8 Manasse had wel het land van Tappûah, maar Tappûah zelve, aan de landpale van Manasse, hadden de kinderen van Efraïm.

9 Daarna komt de landpale af naar de beek Kana tegen het zuiden der beek. Deze steden zijn van Efraïm in het midden der steden van Manasse; en de landpale van Manasse is aan het noorden der beek, en hare uitgangen zijn aan de zee.

10 Het was van Efraïm tegen het zuiden, en tegen het noorden was het van Manasse, en de zee was zijne landpale; en aan het noorden stieten zij aan Aser, en aan het oosten aan Issaschar.

11 Want Manasse had, in Issaschar en in Aser, Beth-Scan en hare onderhoorige plaatsen, en Jibleam en hare onderhoorige plaatsen, en de inwoners te Dòr en hare onderhoorige plaatsen, en de inwoners te En-Dor en hare onderhoorige plaatsen, en de inwoners te Thâânach en hare onderhoorige plaatsen, en de inwoners te Megiddo en hare onderhoorige plaatsen: drie landstreken.

12 En de kinderen van Manasse konden *de inwoners van* die steden niet verdrijven: want de Kanaänieten wilden in hetzelve land wonen.

13 En het geschiedde, als de kinderen Israëls sterk werden, zoo maakten zij de Kanaänieten cijnsbaar; maar zij verdreven hen niet ganschelijk.

14 Toen spraken de kinderen van Jozef tot Jozua, zeggende: Waarom hebt gij mij ten erfdeel maar één lot en één snoer gegeven, daar ik toch een groot volk ben, voor zoo veel de HEER mij dus verre gezegend heeft?

15 Jozua nu zeide tot henlieden: Dewijl gij een groot volk zijt, zoo ga op naar het woud, en houw daar voor u af in het land der Ferezieten en der Refaïeten, dewijl u het gebergte van Efraïm te eng is.

16 Toen zeiden de kinderen van Jozef:

Dat gebergte zou ons niet genoegzaam zijn; er zijn ook ijzeren wagens bij alle Kanaänieten, die in het land des dals wonen, bij die te Beth-Sean en hare onderhoorige plaatsen, en die in het dal van Jizreël zijn.

17 Verder sprak Jozua tot het huis van Jozef, tot Efraïm en tot Manasse, zeggende: Gij zijt een groot volk, en gij hebt groote kracht, gij zult geen één lot hebben;

18 Maar het gebergte zal het uwe zijn; *en* dewijl het een woud is, zoo houw het af, zoo zullen zijne uitgangen de uwe zijn, want gij zult de Kanaänieten verdrijven, al hebben zij ijzeren wagens, al zijn zij sterk.

HOOFDSTUK XVIII.

EN de gansche vergadering van de kinderen Israëls verzamelde zich te Silo, en zij rigtten aldaar op de tent der zamenkomst, nadat het land voor hen onderworpen was.

2 En er bleven overig onder de kinderen Israëls, aan dewelken zij hun erfdeel niet uitgedeeld hadden, zeven stammen.

3 En Jozua zeide tot de kinderen Israëls: Hoe lang houdt gij u zoo slap, om voort te gaan, om het land te beërven, hetwelk de HEER, de God uwer vaderen, u gegeven heeft?

4 Geeft voor ulieden drie mannen van elken stam, dat ik ze heenzende, en zij zich opmaken, en het land doorwandelen, en beschrijven hetzelve naar hunne erven, en *weder* tot mij komen.

5 Zij nu zullen het deelen in zeven deelen: Juda zal blijven op zijne landpale van het zuiden, en het huis van Jozef zal blijven op zijne landpale van het noorden.

6 En gijlieden zult het land beschrijven in zeven deelen, en tot mij herwaarts brengen, dat ik voor ulieden het lot hier werpe voor het aangezigt des HEEREN, onzes Gods.

7 Want de Levieten hebben geen deel in het midden van ulieden; maar het priesterdom des HEEREN is hun erfdeel. Gad nu, en Ruben, en de halve stam van Manasse, hebben hun erfdeel genomen op gene zijde der Jordaan, oostwaarts, hetwelk hun Mozes, de knecht des HEEREN, gegeven heeft.

8 Toen maakten zich die mannen op, en gingen heen. En Jozua gebood hun, die heengingen, om het land te beschrijven, zeggende: Gaat, en doorwandelt het land, en beschrijft het; komt dan weder tot mij, zoo zal ik ulieden hier het lot werpen, voor het aangezigt des HEEREN, te Silo.

9 De mannen dan gingen heen, en togen het land door en beschreven het, naar de steden, in zeven deelen, in een boek; en kwamen *weder* tot Jozua in het leger te Silo.

10 Toen wierp Jozua het lot voor hen te Silo, voor het aangezigt des HEEREN. En Jozua deelde aldaar den kinderen Israëls het land, naar hunne afdeelingen.

11 En het lot van den stam der kinderen van Benjamin kwam op, naar hunne huisgezinnen; en de landpale van hun lot ging uit tusschen de kinderen van Juda, en tusschen de kinderen van Jozef.

12 En hunne landpale was naar den hoek noordwaarts van de Jordaan: en deze landpale gaat opwaarts aan de zijde van Jericho van het noorden, en gaat op door het gebergte westwaarts, en hare uitgangen zijn aan de woestijn van Beth-áven.

13 En van daar gaat de landpale door naar Luz, aan de zijde van Luz (welke is Bethel), zuidwaarts; en deze landpale gaat af naar Atróth-Addar, aan den berg, die aan de zuidzijde van het benedenste Beth-hóron is.

14 En die landpale strekt en keert zich om, naar den westhoek zuidwaarts van den berg, die tegenover Beth-hóron zuidwaarts is, en hare uitgangen zijn aan Kirjath-Baäl (welke is Kirjath-Jeárim), eene stad der kinderen van Juda. Dit is de hoek ten westen.

15 De hoek nu ten zuiden is aan het uiterste van Kirjath-Jeárim; en deze landpale gaat uit ten westen, en zij komt uit aan de fontein der wateren van Neftóah.

16 En deze landpale gaat af tot aan het uiterste des bergs, die tegenover het dal van den zoon van Hinnom is, die in het dal der Refaïeten is tegen het noorden; en gaat af door het dal van Hinnom, aan de zijde der Jebuzieten zuidwaarts, en gaat af aan de fontein van Rogel;

17 En strekt zich van het noorden, en gaat uit te En-sémes; van daar gaat zij uit naar Gelilóth, welke is tegenover den opgang naar Adùmmim, en zij gaat af aan den steen van Bohan, den zoon van Ruben;

18 En gaat door ter zijde tegenover Arába naar het noorden, en gaat af te Arába.

19 Verder gaat deze landpale door aan de zijde van Beth-hogla noordwaarts, en de

uitgangen van deze landpale zijn aan de tong der Zoutzee noordwaarts, aan het uiterste der Jordaan zuidwaarts. Dit is de zuiderlandpale.

20 De Jordaan nu bepaalt haar aan den hoek naar het oosten. Dit is het erfdeel der kinderen van Benjamin, in hunne landpalen rondom, naar hunne huisgezinnen.

21 De steden nu van den stam der kinderen van Benjamin, naar hunne huisgezinnen, zijn: Jericho, en Beth-hogla, en Emek-Keziz,

22 En Beth-arába, en Zemaráïm, en Beth-el,

23 En Háävvim, en Para, en Ofra,

24 Chefar-haämmónai, en Ofni, en Gaba: twaalf steden en hare dorpen.

25 Gibeon, en Rama, en Beëróth,

26 En Mizpe, en Chefira, en Moza,

27 En Rekem, en Jirpeël, en Thár-ala,

28 En Zela, Elef en Jebusi (deze is Jerúzalem), Gibath, Kirjath: veertien steden mitsgaders hare dorpen. Dit is het erfdeel der kinderen van Benjamin, naar hunne huisgezinnen.

HOOFDSTUK XIX.

DAARNA ging het tweede lot uit voor Simeon, voor den stam der kinderen van Simeon, naar hunne huisgezinnen; en hun erfdeel was in het midden van het erfdeel der kinderen van Juda.

2 En zij hadden in hun erfdeel: Beërséba, en Seba, en Mólada,

3 En Hazar-Sual, en Bala, en Azem,

4 En Elthólad, en Bethul, en Horma,

5 En Ziklag, en Beth-hammarchabóth, en Hazar-Suza,

6 En Beth-Lebaóth, en Sarúhen: dertien steden en hare dorpen.

7 Aïn, Rimmon, en Ether, en Asan: vier steden en hare dorpen:

8 En al de dorpen, die rondom deze steden waren, tot Báälath-Beër, *dat is* Ramath tegen het zuiden. Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Simeon, naar hunne huisgezinnen.

9 Het erfdeel der kinderen van Simeon is onder het snoer der kinderen van Juda: want het erfdeel der kinderen van Juda was te groot voor hen; daarom erfden de kinderen van Simeon in het midden van hun erfdeel.

10 Daarna kwam het derde lot op voor de kinderen van Zebulon, naar hunne huisgezinnen; en de landpale van hun erfdeel was tot aan Sarid.

11 En hunne landpale gaat opwaarts naar het westen en Mar-ála, en reikt tot Dabbáseth, en reikt tot aan de beek, die voor aan Jokneam is.

12 En zij wendt zich van Sarid oostwaarts tegen den opgang der zon, tot de landpale van Chislóth-Thabor, en zij komt uit te Dobrath, en gaat opwaarts naar Jafia.

13 En van daar gaat zij oostwaarts door naar den opgang, naar Gath-Hefer, te Eth-Kazin, en zij komt uit te Rimmon-Methóar, hetwelk is Nea.

14 En deze landpale keert zich om tegen het noorden naar Hannáthon, en hare uitgangen zijn het dal van Jiftah-El.

15 En Kattath, en Náhalal, en Simron, en Jidala, en Beth-lehem: twaalf steden en hare dorpen.

16 Dit is het erfdeel der kinderen van Zebulon, naar hunne huisgezinnen, deze steden en hare dorpen.

17 Het vierde lot ging uit voor Issaschar, voor de kinderen van Issaschar, naar hunne huisgezinnen.

18 En hunne landpale was Jizreéla, en Chesullóth, en Sunem.

19 En Hafaráïm, en Sion, en Anácharath,

20 En Rabbith, en Kisjon, en Ebez,

21 En Remeth, en En-gannim, en En-hadda, en Beth-Pazzez.

22 En deze landpale reikt aan Thabor, en Sahazima, en Beth-Sémes; en de uitgangen van hunne landpale zijn aan de Jordaan: zestien steden en hare dorpen.

23 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Issaschar, naar hunne huisgezinnen, de steden en hare dorpen.

24 Toen ging het vijfde lot voor den stam der kinderen van Aser uit, naar hunne huisgezinnen.

25 En hunne landpale was Helkath, en Hali, en Beten, en Achsaf,

26 En Allammélech, en Am-ad, en Mis-al; en zij reikt aan Karmel westwaarts, en aan Sichor-Libnath;

27 En wendt zich tegen den opgang der zon naar Beth-Dagon, en reikt aan Zebulon, en aan het dal Jiftah-El, noordwaarts naar Beth-Emek, en Nehiël, en komt uit tot Kabul ter linkerhand;

28 En Ebron, en Rehob, en Hammon, en Kana, tot aan groot Zidon.

29 En deze landpale wendt zich naar Ra-

ma, en tot aan de vaste stad Tyrus; dan keert deze landpale naar Hosa, en hare uitgangen zijn aan de zee, van het landsnoer *strekkende* naar Achzib,

30 En Umma, en Afek, en Rehob: twee en twintig steden en hare dorpen.

31 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Aser, naar hunne huisgezinnen, deze steden en hare dorpen.

32 Het zesde lot ging uit voor de kinderen van Nafthali, voor de kinderen van Nafthali, naar hunne huisgezinnen.

33 En hunne landpale is van Helef, van Allon tot Zâânannim, en Adâmi-Nekeb, en Jabneël, tot Lakkum; en hare uitgangen zijn aan de Jordaan.

34 En deze landpale wendt zich westwaarts naar Aznoth-Thabor, en van daar gaat zij voort naar Hukkok, en zij reikt aan Zebulon tegen het zuiden, en aan Aser reikt zij tegen het westen, en aan Juda aan de Jordaan tegen den opgang der zon.

35 De vaste steden nu zijn: Ziddim, Zer en Hammath, Rakkath en Cinnéreth,

36 En Adâma, en Rama, en Hazor,

37 En Kedes, en Edréï, en En-Hazor,

38 En Jiron, en Migdal-El, Horem en Beth-Anath, en Beth-Sémes: negentien steden en hare dorpen.

39 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Nafthali, naar hunne huisgezinnen, de steden en hare dorpen.

40 Het zevende lot ging uit voor den stam der kinderen van Dan, naar hunne huisgezinnen.

41 En de landpale van hun erfdeel was: Zora, en Esthâol, en Ir-Sémes,

42 En Saâlabbin, en Ajâlon, en Jithla,

43 En Elon, en Timnâtha, en Ekron,

44 En Elteké, en Gibbethon, en Baâlath,

45 En Jehud, en Bené-Berak, en Gath-Rimmon,

46 En Me-Jarkon, en Rakkon, met de landpale tegenover Jafo.

47 Doch de landpale der kinderen van Dan was hun te klein uitgekomen: daarom togen de kinderen van Dan op, en krijgden tegen Lesem, en namen haar in, en sloegen haar met de scherpte des zwaards, en erfden haar, en woonden daarin, en zij noemden Lesem, Dan, naar den naam van hunnen vader Dan.

48 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Dan, naar hunne huisgezinnen, deze steden en hare dorpen.

49 Toen zij nu geëindigd hadden het land erfelijk te deelen, naar zijne landpalen, zoo gaven de kinderen Israëls aan Jozua, den zoon van Nun, een erfdeel in het midden van hen.

50 Naar den mond des HEEREN gaven zij hem die stad, welke hij begeerde, Thimnath-Serah, op het gebergte van Efraïm: en hij bouwde die stad, en woonde in dezelve.

51 Dit zijn de erfdeelen, welke Eleázar, de priester, en Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden der vaderen van de stammen, door het lot aan de kinderen Israëls erfelijk uitdeelden, te Silo, voor het aangezigt des HEEREN, aan de deur van de tent der zamenkomst. Aldus maakten zij een einde van het uitdeelen des lands.

HOOFDSTUK XX.

VERDER sprak de HEER tot Jozua, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Geeft voor ulieden de vrijsteden, waarvan ik met ulieden gesproken heb door de dienst van Mozes.

3 Dat daarhenen vliede de doodslager, die eene ziele door dwaling, niet met wetenschap, verslaat; opdat zij ulieden zijn tot eene toevlugt voor den bloedwreker.

4 Als hij vlugt tot eene van die steden, zoo zal hij staan aan de deur der stadspoort, en hij zal zijne woorden spreken voor de ooren van de oudsten derzelve stad; dan zullen zij hem tot zich in de stad nemen, en hem plaats geven, dat hij bij hen wone.

5 En als de bloedwreker hem najaagt, zoo zullen zij den doodslager in zijne hand niet overgeven, dewijl hij zijnen naasten niet met wetenschap verslagen heeft, en hem gisteren *en* eergisteren niet heeft gehaat.

6 En hij zal in dezelve stad wonen, totdat hij sta voor het aangezigt der vergadering voor het gerigt, totdat de hoogepriester sterve, die in die dagen zijn zal; dan zal de doodslager wederkeeren, en komen tot zijne stad, en tot zijn huis, tot de stad, van waar hij gevloden is.

7 Toen heiligden zij Kedes in Galiléa, op het gebergte van Nafthali, en Sichem op het gebergte van Efraïm, en Kirjath-Arba, deze is Hebron, op het gebergte van Juda.

8 En aan gene zijde der Jordaan van Jericho oostwaarts, gaven zij Bezer in de

woestijn, in het platte land, van den stam van Ruben; en Ramoth in Gilead, van den stam van Gad; en Golan in Bazan, van den stam van Manasse.

9 Dit nu zijn de steden, die bestemd waren voor al de kinderen Israëls, en voor den vreemdeling, die in het midden van henlieden verkeert, opdat derwaarts vlugtte al wie eene ziele slaat door dwaling; opdat hij niet sterve door de hand des bloedwrekers, totdat hij voor het aangezigt der vergadering gestaan zal hebben.

HOOFDSTUK XXI.

TOEN naderden de hoofden der vaderen van de Levieten tot Eleázar, den priester, en tot Jozua, den zoon van Nun, en tot de hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israëls;

2 En zij spraken tot hen, te Silo, in het land Kanaän, zeggende: De HEER heeft geboden door de dienst van Mozes, dat men ons steden te bewonen geven zou, en hare voorsteden voor onze beesten.

3 Daarom gaven de kinderen Israëls aan de Levieten van hun erfdeel, naar den mond des HEEREN, deze steden en de voorsteden derzelve.

4 Toen ging het lot uit voor de huisgezinnen der Kahathieten: en voor de kinderen van Aäron, den priester, uit de Levieten, waren van den stam van Juda, en van den stam van Simeon, en van den stam van Benjamin, door het lot, dertien steden.

5 En aan de overgeblevene kinderen van Kahath vielen, bij het lot, van de huisgezinnen van den stam van Efraïm, en van den stam van Dan, en van den halven stam van Manasse, tien steden.

6 En aan de kinderen van Gerson, van de huisgezinnen van den stam van Issaschar, en van den stam van Aser, en van den stam van Nafthali, en van den halven stam van Manasse, in Bazan, bij het lot, dertien steden.

7 Aan de kinderen van Merári, naar hunne huisgezinnen, van den stam van Ruben, en van den stam van Gad, en van den stam van Zebulon, twaalf steden.

8 Alzoo gaven de kinderen Israëls aan de Levieten deze steden en hare voorsteden, bij het lot, gelijk de HEER geboden had door de dienst van Mozes.

9 Verder gaven zij van den stam der kinderen van Juda, en van den stam der kinderen van Simeon, deze steden, die men bij name noemde:

10 Dat zij waren van de kinderen van Aäron, van de huisgezinnen der Kahathieten, uit de kinderen van Levi: want het eerste lot was het hunne.

11 Zoo gaven zij hun de stad van Arba, den vader van Anok (zij is Hebron), op den berg van Juda, en hare voorsteden rondom haar.

12 Maar het veld der stad en hare dorpen, gaven zij aan Kaleb, den zoon van Jefunne, tot zijne bezitting.

13 Alzoo gaven zij aan de kinderen van den priester Aäron de vrijstad des doodslagers, Hebron en hare voorsteden, en Libna en hare voorsteden;

14 En Jatthir en hare voorsteden, en Esthemóa en hare voorsteden;

15 En Holon en hare voorsteden, en Debir en hare voorsteden;

16 En Aïn en hare voorsteden, en Jutta en hare voorsteden, en Beth-Sémes en hare voorsteden: negen steden van deze twee stammen.

17 En van den stam van Benjamin, Gibeon en hare voorsteden, Geba en hare voorsteden;

18 Anathoth en hare voorsteden, en Almon en hare voorsteden: vier steden.

19 Al de steden der kinderen van Aäron, de priesteren, waren dertien steden en hare voorsteden.

20 De huisgezinnen nu der kinderen van Kahath, de Levieten, die overgebleven waren van de kinderen van Kahath, die hadden de steden huns lots van den stam van Efraïm.

21 En zij gaven hun Sichem, eene vrijstad des doodslagers, en hare voorsteden, op den berg Efraïm, en Gezer en hare voorsteden;

22 En Kibzáïm en hare voorsteden, en Beth-hóron en hare voorsteden: vier steden.

23 En van den stam van Dan, Elteké en hare voorsteden, Gibbethon en hare voorsteden;

24 Ajálon en hare voorsteden, Gath-Rimmon en hare voorsteden: vier steden.

25 En van den halven stam van Manasse, Thäänach en hare voorsteden, en Gath-Rimmon en hare voorsteden: twee steden.

26 Al de steden voor de huisgezinnen van

de overige kinderen van Kahath, zijn tien, met hare voorsteden.

27 En aan de kinderen van Gerson, van de huisgezinnen der Levieten, van den halven stam van Manasse, de vrijstad des doodslagers, Golan in Bazan, en hare voorsteden, en Beëšthera en hare voorsteden : twee steden.

28 En van den stam van Issaschar, Kisjon en hare voorsteden, en Dobrath en hare voorsteden;

29 Jarmuth en hare voorsteden, Enganním en hare voorsteden : vier steden.

30 En van den stam van Aser, Mis-al en hare voorsteden, Abdon en hare voorsteden;

31 En Helkath en hare voorsteden, en Rehob en hare voorsteden : vier steden.

32 En van den stam van Nafthali, de vrijstad des doodslagers, Kedes in Galiléa, en hare voorsteden, en Hammoth-Dór en hare voorsteden, en Karthan en hare voorsteden : drie steden.

33 Al de steden der Gersonieten, naar hunne huisgezinnen, zijn dertien steden en hare voorsteden.

34 Aan de huisgezinnen nu van de kinderen van Merári, van de overige Levieten, *werd gegeven* van den stam van Zebulon, Jokneam en hare voorsteden, Kartha en hare voorsteden;

35 Dimna en hare voorsteden, Náhalal en hare voorsteden : vier steden.

36 En van den stam van Ruben, Bezer en hare voorsteden, en Jahza en hare voorsteden;

37 Kedémóth en hare voorsteden, en Mefaäth en hare voorsteden : vier steden.

38 Van den stam van Gad nu, de vrijstad des doodslagers, Ramoth in Gilead, en hare voorsteden, en Mahanáïm en hare voorsteden;

39 Hesbon en hare voorsteden, Jáëzer en hare voorsteden : al die steden zijn vier.

40 Al die steden waren van de kinderen van Merári, naar hunne huisgezinnen, die nog overig waren van de huisgezinnen der Levieten; en hun lot was twaalf steden.

41 Al de steden der Levieten, in het midden van de erfenis der kinderen Israëls, waren acht en veertig steden en hare voorsteden.

42 Deze steden waren elk met hare voorsteden rondom haar; alzoo was het met al die steden.

43 Alzoo gaf de HEER aan Israël het gansche land, dat Hij gezworen had hunnen vaderen te geven, en zij beërfden het, en woonden daarin.

44 En de HEER gaf hun rust rondom, naar alles, wat Hij hunnen vaderen gezworen had; en er bestond niet één man van al hunne vijanden voor hun aangezigt : al hunne vijanden gaf de HEER in hunne hand.

45 Er viel niet één woord van al de goede woorden, die de HEER gesproken had tot het huis van Israël; het kwam altemaal.

HOOFDSTUK XXII.

TOEN riep Jozua de Rubenieten, en de Gadieten, en den halven stam van Manasse,

2 En hij zeide tot hen : Gijlieden hebt onderhouden alles, wat u Mozes, de knecht des HEEREN, geboden heeft; en gij zijt mijne stem gehoorzaam geweest in alles, wat ik u geboden heb.

3 Gij hebt uwe broederen niet verlaten nu langen tijd, tot op dezen dag toe; maar gij hebt waargenomen de onderhouding der geboden van den HEER, uwen God.

4 En nu, de HEER, uw God, heeft uwen broederen rust gegeven, gelijk Hij hun toegezegd had : keert dan nu wederom, en gaat gij naar uwe tenten, naar het land uwer bezitting, hetwelk u Mozes, de knecht des HEEREN, gegeven heeft op gene zijde der Jordaan.

5 Alleenlijk neemt naarstiglijk waar te doen het gebod en de wet, die u Mozes, de knecht des HEEREN, geboden heeft, dat gij den HEER, uwen God, liefhebt, en dat gij wandelt in al zijne wegen, en zijne geboden houdt, en Hem aanhangt, en dat gij Hem dient met uw gansche hart en met uwe gansche ziel.

6 Alzoo zegende hen Jozua, en hij liet hen gaan; en zij gingen naar hunne tenten.

7 Want aan de helft van den stam van Manasse had Mozes *een erfdeel* gegeven in Bazan, maar aan *de andere* helft van denzelven gaf Jozua *een erfdeel* bij hunne broederen, aan deze zijde der Jordaan westwaarts. Verder ook als Jozua hen liet trekken naar hunne tenten, zoo zegende hij hen.

8 En hij sprak tot hen, zeggende : Keert weder tot uwe tenten met veel rijkdom, en met zeer veel vee, met zilver, en met goud, en met koper, en met ijzer, en met

zeer veel kleederen; deelt den roof uwer vijanden met uwe broederen.

9 Alzoo keerden de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse wederom, en togen van de kinderen Israëls, van Silo, dat in het land Kanaän is, om te gaan naar het land van Gilead, naar het land hunner bezitting, in hetwelk zij bezitters gemaakt waren, naar den mond des HEEREN, door de dienst van Mozes.

10 Toen zij kwamen aan de grenzen der Jordaan, die in het land Kanaän zijn, zoo bouwden de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse aldaar een altaar aan de Jordaan, een altaar groot in het aanzien.

11 En de kinderen Israëls hoorden zeggen: Ziet, de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse hebben een altaar gebouwd, tegenover het land Kanaän, aan de grenzen der Jordaan, aan de zijde der kinderen Israëls.

12 Als de kinderen Israëls *dit* hoorden, zoo verzamelde de gansche vergadering der kinderen Israëls te Silo, dat zij tegen hen optogen met een heir.

13 En de kinderen Israëls zonden aan de kinderen van Ruben, en aan de kinderen van Gad, en aan den halven stam van Manasse, in het land Gilead, Pinehas, den zoon van Eleázar, den priester;

14 En tien vorsten met hem, van ieder vaderlijk huis éénen vorst, uit al de stammen van Israël: en zij waren een ieder een hoofd van het huis hunner vaderen over de duizenden van Israël.

15 Toen zij tot de kinderen van Ruben, en tot de kinderen van Gad, en tot den halven stam van Manasse kwamen, in het land Gilead, zoo spraken zij met hen, zeggende:

16 Aldus spreekt de gansche gemeente des HEEREN: Wat overtreding is dit, waarmede gijlieden overtreden hebt tegen den God van Israël, heden afkeerende van achter den HEER, mits dat gij een altaar voor u gebouwd hebt, om heden tegen den HEER wederspannig te zijn?

17 Is ons de ongeregtigheid van Peor te weinig? van dewelke wij niet gereinigd zijn tot op dezen dag, hoewel de plaag in de vergadering des HEEREN geweest is.

18 Dewijl gij u heden van achter den HEER afkeert, het zal dan geschieden, als gij heden wederspannig zijt tegen den HEER, zoo zal Hij zich morgen grootelijks vertoornen tegen de gansche gemeente van Israël.

19 Maar toch, indien het land uwer bezitting onrein is, komt over in het land van de bezitting des HEEREN, waar de tabernakel des HEEREN woont, en neemt bezitting in het midden van ons; maar zijt niet wederspannig tegen den HEER, en zijt ook niet wederspannig tegen ons, een altaar voor u bouwende, behalve het altaar van den HEER, onzen God.

20 Heeft niet Achan, de zoon van Zerah, overtreding begaan met' het verbannene? en kwam er niet eene verbolgenheid over de gansche vergadering van Israël? en die man stierf niet alleen in zijne ongeregtigheid.

21 Toen antwoordden de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse, en zij spraken met de hoofden der duizenden van Israël:

22 De God der goden, de HEER, de God der goden, de HEER, Die weet het, Israël zelf zal het ook weten! Is het door wederspannigheid, of is het door overtreding tegen den HEER, zoo behoudt ons heden niet;

23 Dat wij ons een altaar zouden gebouwd hebben, om ons van achter den HEERE af te keeren, of om brandoffer en spijsoffer daarop te offeren, of om dankoffer daarop te doen, zoo eische het de HEER.

24 En zoo wij dit niet uit zorg van wege *deze* zaak gedaan hebben, zeggende: Morgen mogten uwe kinderen tot onze kinderen spreken, zeggende: Wat hebt gij met den HEER, den God van Israël, te doen?

25 De HEER heeft immers de Jordaan tot landpale gezet tusschen ons en tusschen ulieden, gij kinderen van Ruben, en gij kinderen van Gad! gij hebt geen deel aan den HEER. Zoo mogten uwe kinderen onze kinderen doen ophouden, dat zij den HEER niet vreesden.

26 Daarom zeiden wij: Laat ons toch voor ons maken, bouwende een altaar, niet ten brandoffer, noch ten offer.

27 Maar dat het een getuige zij tusschen ons en tusschen ulieden, en tusschen onze geslachten na ons, opdat wij de dienst des HEEREN voor zijn aangezigt dienen mogten

met onze brandofferen, en met onze slagtofferen, en met onze dankofferen; en dat uwe kinderen tot onze kinderen morgen niet zeggen: Gijlieden hebt geen deel aan den HEER.

28 Daarom zeiden wij: Wanneer het geschiedt, dat zij morgen *alzoo* tot ons en tot onze geslachten zeggen zullen; zoo zullen wij zeggen: Ziet de gedaante van het altaar des HEEREN, hetwelk onze vaderen gemaakt hebben, niet ten brandoffer, noch ten offer; maar het is een getuige tusschen ons en tusschen ulieden.

29 Het zij verre van ons, van ons, dat wij zouden wederspannig zijn tegen den HEER, of dat wij te dezen dage ons van achter den HEER afkeeren zouden, bouwende een altaar ten brandoffer, ten spijsoffer, of ten slagtoffer, behalve het altaar van den HEER, onzen God, dat voor zijnen tabernakel is.

30 Toen de priester Pinchas, en de oversten der vergadering, en de hoofden der duizenden van Israël, die bij hem waren, de woorden hoorden, die de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de kinderen van Manasse gesproken hadden, zoo was het goed in hunne oogen.

31 En Pinchas, de zoon van den priester Eleázar, zeide tot de kinderen van Ruben, en tot de kinderen van Gad, en tot de kinderen van Manasse: Heden weten wij, dat de HEER in het midden van ons is, dewijl gij deze overtreding tegen den HEER niet begaan hebt: toen hebt gijlieden de kinderen Israëls verlost uit de hand des HEEREN.

32 En Pinchas, de zoon van den priester Eleázar, keerde wederom, met de oversten van de kinderen van Ruben, en van de kinderen van Gad, uit het land Gilead, naar het land Kanaän, tot de kinderen Israëls; en zij bragten hun antwoord weder.

33 Het antwoord nu was goed in de oogen van de kinderen Israëls, en de kinderen Israëls loofden God, en zeiden niet *meer* van tegen hen op te trekken met een heir, om het land te verderven, waarin de kinderen van Ruben en de kinderen van Gad woonden.

34 En de kinderen van Ruben en de kinderen van Gad noemden dat altaar: Dat het een getuige zij tusschen ons, dat de HEER God zij.

HOOFDSTUK XXIII.

EN het geschiedde na vele dagen, nadat de HEER Israël rust gegeven had van al zijne vijanden rondom heen, en Jozua oud geworden *en* wel bedaagd was;

2 Zoo riep Jozua gansch Israël, hunne oudsten, en hunne hoofden, en hunne rigters, en hunne ambtlieden, en hij zeide tot hen: Ik ben oud geworden, *en* wel bedaagd;

3 En gijlieden hebt gezien alles, wat de HEER, uw God, gedaan heeft aan al deze volken voor uw aangezigt: want de HEER, uw God, zelf is het, die voor u gestreden heeft.

4 Ziet, ik heb u deze overige volken door het lot doen toevallen, ten erfdeel voor uwe stammen, van de Jordaan af, met al de volken, die ik uitgeroeid heb, en tot de groote zee, tegen den ondergang der zon.

5 En de HEER, uw God, zelf zal hen uitstooten voor ulieder aangezigt, en Hij zal hen van voor ulieder aangezigt verdrijven; en gij zult hun land erfelijk bezitten, gelijk als de HEER, uw God, tot u gesproken heeft.

6 Zoo weest zeer sterk, om te bewaren en om te doen alles, wat geschreven is in het wetboek van Mozes; opdat gij daarvan niet afwijkt ter regter- noch ter linkerhand;

7 Dat gij niet ingaat tot deze volken, deze, die overgebleven zijn bij ulieden: gedenkt ook niet aan den naam hunner goden, en doet er niet bij zweren, en dient hun niet, en buigt u voor die niet;

8 Maar den HEER, uwen God, zult gij aanhangen, gelijk als gij tot op dezen dag gedaan hebt.

9 Want de HEER heeft van uw aangezigt verdreven groote en magtige volken; en u aangaande, niemand heeft voor uw aangezigt bestaan, tot op dezen dag toe.

10 Een eenig man onder u zal er duizend jagen: want het is de HEER, uw God zelf, die voor u strijdt, gelijk als Hij tot u gesproken heeft.

11 Daarom bewaart uwe zielen naarstiglijk, dat gij den HEER, uwen God, liefhebt.

12 Want zoo gij eenigzins afkeert, en het overige van deze volken aanhangt, van deze, die bij u overgebleven zijn, en u met hen verzwagert, en gij tot hen zult ingaan, en zij tot u;

13 Weet voorzeker, dat de HEER, uw God,

niet voortvaren zal deze volken van voor uw aangezigt te verdrijven; maar zij zullen ulieden zijn tot een' strik, en tot een net, en tot een' geesel aan uwe zijden, en tot doornen in uwe oogen, totdat gij omkomt van dit goede land, hetwelk u de HEER, uw God, gegeven heeft.

14 En ziet, ik ga heden in den weg der gansche aarde; en gij weet in uw gansche hart en in uwe gansche ziel, dat er niet een eenig woord gevallen is van al die goede woorden, welke de HEER, uw God, over u gesproken heeft, zij zijn u allen overkomen, er is van dezelve niet een eenig woord gevallen.

15 En het zal geschieden, gelijk als al die goede dingen over u gekomen zijn, die de HEER, uw God, tot u gesproken heeft, alzoo zal de HEER over u komen laten al die kwade dingen, totdat Hij u verdelge van dit goede land, hetwelk u de HEER, uw God, gegeven heeft.

16 Wanneer gij het verbond des HEEREN, uws Gods, overtreedt, dat Hij u geboden heeft, en gij heengaat en dient anderen goden, en u voor dezelve nederbuigt, zoo zal de toorn des HEEREN over u ontsteken, en gij zult haastelijk omkomen van het goede land, hetwelk Hij u gegeven heeft.

HOOFDSTUK XXIV.

DAARNA verzamelde Jozua al de stammen van Israël te Sichem, en hij riep de oudsten van Israël, en deszelfs hoofden, en deszelfs rigters, en deszelfs ambtlieden; en zij stelden zich voor het aangezigt van God.

2 Toen zeide Jozua tot het gansche volk: Alzoo zegt de HEER, de God Israëls: Over gene zijde der rivier hebben uwe vaders van ouds gewoond, *namelijk* Terah, de vader van Abraham, en de vader van Nahor; en zij hebben anderen goden gediend.

3 Toen nam ik uwen vader Abraham van gene zijde der rivier, en deed hem wandelen door het gansche land Kanaän; Ik vermeerderde ook zijn zaad en gaf hem Izak.

4 En aan Izak gaf Ik Jakob en Ezau; en Ik gaf aan Ezau het gebergte Seïr, om dat erfelijk te bezitten; maar Jakob en zijne kinderen togen af in Egypte.

5 Toen zond Ik Mozes en Aäron, en Ik plaagde Egypte, gelijk als Ik in deszelfs midden gedaan heb; en daarna leidde Ik u daaruit.

6 Als Ik uwe vaders uit Egypte gevoerd had, zoo kwaamt gij aan de zee, en de Egyptenaars jaagden uwe vaderen na met wagens en met ruiters, tot de Schelfzee.

7 Zij nu riepen tot den HEERE, en Hij stelde eene duisternis tusschen u en tusschen de Egyptenaars, en Hij bragt de zee over hen, en bedekte hen; en uwe oogen hebben gezien, wat Ik in Egypte gedaan heb. Daarna hebt gij vele dagen in de woestijn gewoond.

8 Toen bragt Ik u in het land der Amorieten, die over gene zijde der Jordaan woonden, die streden tegen u; maar Ik gaf hen in uwe hand, en gij bezat hun land erfelijk, en Ik verdelgde hen voor ulieder aangezigt.

9 Ook maakte zich Balak op, de zoon van Zippor, de koning der Moabieten, en hij streed tegen Israël; en hij zond heen, en deed Bileam, den zoon van Beor, roepen, opdat hij u vervloeken zou.

10 Maar Ik wilde Bileam niet hooren: dies zegende hij u gestadiglijk, en Ik verloste u uit zijne hand.

11 Toen gij over de Jordaan getrokken waart, en te Jericho kwaamt, zoo krijgden de burgers van Jericho tegen u, de Amorieten, en de Ferezieten, en de Kanaänieten, en de Hethieten, en de Girgazieten, de Hevieten en de Jebuzieten; doch Ik gaf hen in ulieder hand.

12 En Ik zond horzelen voor u heen; die dreven hen weg van ulieder aangezigt, *gelijk* de beide koningen der Amorieten, niet door uw zwaard, noch door uwen boog.

13 Dus heb Ik u een land gegeven, waaraan gij niet gearbeid hebt, en steden, die gij niet gebouwd hebt, en gij woont in dezelve, gij eet van de wijngaarden en olijfboomen, die gij niet geplant hebt.

14 En nu, vreest den HEER, en dient Hem in opregtheid en in waarheid; en doet weg de goden, dien uwe vaders gediend hebben, aan gene zijde der rivier, en in Egypte; en dient den HEERE.

15 Doch zoo het kwaad is in uwe oogen den HEERE te dienen, kiest u heden, wien gij dienen zult: hetzij den goden, welken uwe vaders, die aan de andere zijde der rivier waren, gediend hebben, of den goden der Amorieten, in welker land gij woont;

maar aangaande mij, en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen!

16 Toen antwoordde het volk en zeide: Het zij verre van ons, dat wij den HEER verlaten zouden, om anderen goden te dienen.

17 Want de HEER is onze God; Hij is het, die ons en onze vaderen uit het land van Egypte, uit het diensthuis heeft opgebragt, en die deze groote teekenen voor onze oogen gedaan heeft, en ons bewaard heeft op al den weg, door welken wij getogen zijn, en onder alle volken, door welker midden wij getrokken zijn.

18 En de HEER heeft voor ons aangezigt uitgestooten al die volken, zelfs den Amoriet, inwoner des lands. Wij zullen ook den HEERE dienen, want hij is onze God.

19 Toen zeide Jozua tot het volk: Gij zult den HEERE niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God; Hij is een ijverig God; Hij zal uwe overtreding en uwe zonden niet vergeven.

20 Indien gij den HEER verlaten en vreemden goden dienen zult, zoo zal Hij zich omkeeren, en Hij zal u kwaad doen, en Hij zal u verdoen, naar dat Hij u goed gedaan zal hebben.

21 Toen zeide het volk tot Jozua: Neen, maar wij zullen den HEERE dienen.

22 Jozua nu zeide tot het volk: Gij zijt getuigen over u zelven, dat gij u den HEER verkoren hebt, om Hem te dienen. En zij zeiden: Wij zijn getuigen.

23 En nu, doet de vreemde goden weg, die in het midden van u zijn, en neigt uwe harten tot den HEER, den God van Israël.

24 En het volk zeide tot Jozua: Wij zullen den HEERE, onzen God, dienen, en wij zullen zijne stem gehoorzamen.

25 Alzoo maakte Jozua op dienzelven dag een verbond met het volk; en hij stelde het hun tot eene inzetting en regt te Sichem.

26 En Jozua schreef deze woorden in het wetboek Godes; en hij nam eenen grooten steen, en hij rigtte dien daar op onder den eik, die bij het heiligdom des HEEREN was.

27 En Jozua zeide tot het gansche volk: Ziet, deze steen zal ons tot eene getuigenis zijn, want hij heeft gehoord al de redenen des HEEREN, die Hij tot ons gesproken heeft; ja hij zal tot eene getuigenis tegen ulieden zijn, opdat gij uwen God niet liegt.

28 Toen zond Jozua het volk weg, een ieder naar zijn erfdeel.

29 En het geschiedde na deze dingen, dat Jozua, de zoon van Nun, de knecht des HEEREN, stierf, oud zijnde honderd en tien jaren.

30 En zij begroeven hem in de landpale zijns erfdeels, te Timnath-Serah, welke is op eenen berg van Efraïm, aan het noorden van den berg Gaäs.

31 Israël nu diende den HEERE al de dagen van Jozua, en al de dagen van de oudsten, die lang na Jozua leefden, en die al het werk des HEEREN wisten, hetwelk Hij aan Israël gedaan had.

32 Zij begroeven ook de beenderen van Jozef, die de kinderen Israëls uit Egypte opgebragt hadden, te Sichem, in dat stuk velds, hetwelk Jakob gekocht had van de kinderen van Hemor, den vader van Sichem, voor honderd stukken gelds: want zij waren aan de kinderen van Jozef ter erfenis geworden.

33 Ook stierf Eleázar, de zoon van Aäron; en zij begroeven hem op den heuvel van Pinehas, zijnen zoon, die hem gegeven was geweest op het gebergte van Efraïm.

HET BOEK

DER

RIGTEREN.

HOOFDSTUK I.

EN het geschiedde na den dood van Jozua, dat de kinderen Israëls den HEER vraagden, zeggende: Wie zal onder ons het eerst optrekken naar de Kanaänieten, om tegen hen te krijgen?

2 En de HEER zeide : Juda zal optrekken; ziet, Ik heb dat land in zijne hand gegeven.

3 Toen zeide Juda tot zijnen broeder Simeon : Trek met mij op in mijn lot, en laat ons tegen de Kanaänieten krijgen, zoo zal ik ook met u optrekken in uw lot. Alzoo toog Simeon met hem.

4 En Juda toog op, en de HEER gaf de Kanaänieten en de Ferezieten in hunne hand; en zij sloegen hen bij Bézek, tien duizend man.

5 En zij vonden Adóni-Bézek te Bézek, en streden tegen hem; en zij sloegen de Kanaänieten en de Ferezieten.

6 Doch Adóni-Bézek vlugtte; en zij jaagden hem na, en zij grepen hem, en hieuwen de duimen zijner handen en zijner voeten af.

7 Toen zeide Adóni-Bézek : Zeventig koningen, met afgehouwene duimen van hunne handen en van hunne voeten, waren onder mijne tafel, *de kruimen* oplezende; gelijk als ik gedaan heb, alzoo heeft mij God vergolden! En zij bragten hem te Jerûzalem, en hij stierf aldaar.

8 Want de kinderen van Juda hadden tegen Jerûzalem gestreden, en hadden haar ingenomen, en met de scherpte des zwaards geslagen; en zij hadden de stad in het vuur gezet.

9 En daarna waren de kinderen van Juda afgetogen, om te krijgen tegen de Kanaänieten, wonende in het gebergte, en in het zuiden, en in de laagte.

10 En Juda was heengetogen tegen de Kanaänieten, die te Hebron woonden, (de naam nu van Hebron was te voren Kirjath-Arba) en zij sloegen Sésai, en Ahiman, en Thalmai.

11 En van daar was hij heengetogen tegen de inwoners van Debir; de naam nu van Debir was te voren Kirjath-Sefer.

12 En Kaleb zeide : Wie Kirjath-Sefer zal slaan, en haar innemen, dien zal ik ook mijne dochter Achsa tot eene vrouw geven.

13 Toen nam Othniël haar in, de zoon van Kenaz, broeder van Kaleb, die jonger was dan hij; en *Kaleb* gaf hem Achsa, zijne dochter, tot eene vrouw.

14 En het geschiedde, als zij *tot hem* kwam, dat zij hem aanporde, om van haren vader een veld te begeeren; en zij sprong van den ezel af; toen zeide Kaleb tot haar : Wat is u?

15 En zij zeide tot hem : Geef mij eenen zegen; dewijl gij mij een dor land gegeven hebt, geef mij ook waterwellingen. Toen gaf haar Kaleb hooge wellingen en lage wellingen.

16 De kinderen van den Keniet, den schoonvader van Mozes, togen ook uit de Palmstad op, met de kinderen van Juda, naar de woestijn van Juda, die tegen het zuiden van Harad is; en zij gingen heen en woonden met het volk.

17 Juda dan toog met zijnen broeder Simeon, en zij sloegen de Kanaänieten, wonende te Zefat, en zij verbanden hen; en men noemde den naam dezer stad Horma.

18 Daartoe nam Juda Gaza in, met hare landpale, en Askelon met hare landpale, en Ekron met hare landpale.

19 En de HEER was met Juda, dat hij *de inwoners* van het gebergte verdreef; maar hij *ging niet voort* om de inwoners des dals te verdrijven, omdat zij ijzeren wagenen hadden.

20 En zij gaven Hebron aan Kaleb, gelijk als Mozes gesproken had; en hij verdreef van daar de drie zonen van Enak.

21 Doch de kinderen van Benjamin hebben de Jebuzieten, te Jerûzalem wonende, niet verdreven; maar de Jebuzieten woonden met de kinderen van Benjamin te Jerûzalem, tot op dezen dag.

22 En het huis van Jozef toog ook op naar Beth-el. En de HEER was met hen.

23 En het huis van Jozef bestelde verspieders bij Beth-el : de naam nu dezer stad was te voren Luz.

24 En de wachters zagen eenen man, uitgaande uit de stad; en zij zeiden tot hem : Wijs ons toch den ingang der stad, en wij zullen weldadigheid bij u doen.

25 En als hij hun den ingang der stad gewezen had, zoo sloegen zij de stad met de scherpte des zwaards; maar dien man en zijn gansche huisgezin lieten zij gaan.

26 Toen toog deze man in het land der Hethieten; en hij bouwde eene stad, en noemde haren naam Luz; dit is haar naam tot op dezen dag.

27 En Manasse verdreef Beth-Sean niet, noch hare onderhoorige plaatsen, noch Thâânach met hare onderhoorige plaatsen, noch de inwoners van Dôr met hare onderhoorige plaatsen, noch de inwoners van Jibleam met hare onderhoorige plaatsen, noch de inwoners van Megiddo met hare onder-

hoorige plaatsen; en de Kanaänieten wilden wonen in hetzelve land.

28 En het geschiedde, als Israël sterk werd, dat hij de Kanaänieten op cijns stelde; maar hij verdreef hen niet ganschelijk.

29 Ook verdreef Efraïm de Kanaänieten niet, die te Gezer woonden; maar de Kanaänieten woonden in het midden van hem te Gezer.

30 Zebulon verdreef de inwoners van Kitron niet, noch de inwoners van Náhalol; maar de Kanaänieten woonden in het midden van hem, en waren cijnsbaar.

31 Aser verdreef de inwoners van Acco niet, noch de inwoners van Zidon, noch Achlab, noch Achsib, noch Chelba, noch Afik, noch Rechob;

32 Maar de Asierieten woonden in het midden der Kanaänieten, die in het land woonden, want zij verdreven hen niet.

33 Nafthali verdreef de inwoners van Beth-Sémes niet, noch de inwoners van Beth-Anath, maar woonde in het midden der Kanaänieten, die in het land woonden; doch de inwoners van Beth-Sémes en Beth-Anath, werden hun cijnsbaar.

34 En de Amorieten drongen de kinderen van Dan in het gebergte: want zij lieten hun niet toe af te komen in het dal.

35 Ook wilden de Amorieten wonen op het gebergte van Heres, te Ajálon, en te Sáälbim; maar de hand van het huis van Jozef werd zwaar, zoodat zij cijnsbaar werden.

36 En de landpale der Amorieten was van den opgang van Akrabbim, van den rotssteen, en opwaarts heen.

HOOFDSTUK II.

EN een Engel des HEEREN kwam opwaarts van Gilgal tot Bochim, en Hij zeide: Ik heb ulieden uit Egypte opgevoerd, en u gebragt in het land, dat Ik uwen vaderen gezworen heb, en gezegd: Ik zal mijn verbond met ulieden niet verbreken in eeuwigheid.

2 En ulieden aangaande, gij zult geen verbond maken met de inwoners dezes lands; hunne altaren zult gij afbreken. Maar gij zijt mijner stem niet gehoorzaam geweest: waarom hebt gij dit gedaan?

3 Daarom heb Ik ook gezegd: Ik zal hen voor uw aangezigt niet uitdrijven; maar zij zullen u aan de zijden zijn, en hunne goden zullen u tot een' strik zijn.

4 En het geschiedde, als de Engel des HEEREN deze woorden tot alle kinderen Israëls gesproken had, zoo hief het volk zijne stem op en weende.

5 Daarom noemden zij den naam dier plaats Bochim; en zij offerden aldaar den HEERE.

6 Als Jozua het volk had laten gaan, zoo waren de kinderen Israëls heengegaan, een ieder tot zijn erfdeel, om het land erfelijk te bezitten.

7 En het volk diende den HEERE, al de dagen van Jozua, en al de dagen der oudsten, die lang geleefd hadden na Jozua; die gezien hadden al dat groote werk des HEEREN, dat Hij aan Israël gedaan had.

8 Maar als Jozua, de zoon van Nun, de knecht des HEEREN, gestorven was, honderd en tien jaren oud zijnde;

9 En zij hem begraven hadden in de landpale zijns erfdeels, te Timnath-Heres, op eenen berg van Efraïm, tegen het noorden van den berg Gaäs;

10 En al datzelve geslacht ook tot zijne vaderen vergaderd was: zoo stond er een ander geslacht na hen op, dat den HEER niet kende, noch ook het werk, dat Hij aan Israël gedaan had.

11 Toen deden de kinderen Israëls dat kwaad was in de oogen des HEEREN, en zij dienden den Baäls.

12 En zij verlieten den HEER, hunner vaderen God, die hen uit Egypteland had uitgevoerd, en volgden andere goden na, van de goden der volken, die rondom hen waren, en bogen zich voor die, en zij verwekten den HEER tot toorn.

13 Want zij verlieten den HEER, en dienden Baäl en Astharoth.

14 Zoo ontstak des HEEREN toorn tegen Israël, en Hij gaf hen in de hand der roovers, die hen beroofden; en Hij verkocht hen in de hand hunner vijanden rondom: en zij konden niet meer bestaan voor het aangezigt hunner vijanden.

15 Overal, waarheen zij uittogen, was de hand des HEEREN tegen hen ten kwade, gelijk als de HEER gesproken, en gelijk als de HEER hun gezworen had; en hun was zeer bang.

16 En de HEER verwekte rigteren, die hen verlosten uit de hand dergenen, die hen beroofden;

17 Doch zij hoorden ook niet naar hunne rigteren, maar hoereerden andere goden na, en bogen zich voor die: haast weken zij af van den weg, dien hunne vaders gewandeld hadden, hoorende de geboden des HEEREN; alzoo deden zij niet.

18 En wanneer de HEER hun rigteren verwekte, zoo was de HEER met den rigter, en verloste hen uit de hand hunner vijanden, al de dagen des rigters: want het berouwde den HEERE, huns zuchtens halve van wege degenen, die hen drongen en die hen drukten.

19 Maar het geschiedde met het versterven des rigters, dat zij omkeerden, en verdorven het meer dan hunne vaderen, navolgende andere goden, denzelven dienende, en zich voor die buigende; zij lieten niets vallen van hunne werken, noch van dezen hunnen harden weg.

20 Daarom ontstak de toorn des HEEREN tegen Israël, dat Hij zeide: Omdat dit volk mijn verbond heeft overtreden, dat Ik hunnen vaderen geboden heb, en zij naar mijne stem niet gehoord hebben;

21 Zoo zal Ik ook niet voortvaren voor hun aangezigt iemand uit de bezitting te verdrijven, van de heidenen, die Jozua heeft achtergelaten, als hij stierf;

22 Opdat Ik Israël door hen verzoeke, of zij den weg des HEEREN zullen houden, om daarin te wandelen, gelijk als hunne vaderen gehouden hebben, of niet.

23 Alzoo liet de HEER deze heidenen blijven, dat Hij hen niet haastelijk uit de bezitting verdreef; die Hij in de hand van Jozua niet had overgegeven.

HOOFDSTUK III.

DIT nu zijn de heidenen, die de HEER liet blijven, om door hen Israël te verzoeken, allen, die niet wisten van al de krijgen van Kanaän:

2 Alleenlijk, opdat de geslachten der kinderen Israëls *die* wisten, opdat Hij hun den krijg leerde, ten minste dengenen, die daar te voren niet van wisten.

3 Vijf vorsten der Filistijnen, en al de Kanaänieten, en de Zidoniërs, en de Hevieten, wonende in het gebergte van den Libanon, van den berg Baäl-Hermon, tot daar men komt te Hamath.

4 Dezen dan waren, om Israël door hen te verzoeken, opdat men wiste, of zij de geboden des HEEREN zouden hooren, die hij hunnen vaderen door de hand van Mozes geboden had.

5 Als nu de kinderen Israëls woonden in het midden der Kanaänieten, der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebuzieten;

6 Zoo namen zij zich derzelver dochters tot vrouwen, en gaven hunne dochters aan derzelver zonen; en zij dienden derzelver goden.

7 En de kinderen Israëls deden dat kwaad was in de oogen des HEEREN, en vergaten den HEER, hunnen God, en zij dienden den Baäls en den bosschen.

8 Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Israël; en Hij verkocht hen in de hand van Cuschan Rischatáïm, koning van Mesopotámië: en de kinderen Israëls dienden Cuschan Rischatáïm acht jaren.

9 Zoo riepen de kinderen Israëls tot den HEER; en de HEER verwekte den kinderen Israëls eenen verlosser, die hen verloste, Othniël, zoon van Kenaz, broeder van Kaleb, die jonger was dan hij.

10 En de Geest des HEEREN was over hem, en hij rigtte Israël, en toog uit ten strijde; en de HEER gaf Cuschan Rischatáïm, den koning van Syrië, in zijne hand, dat zijne hand sterk werd over Cuschan Rischatáïm.

11 Toen was het land veertig jaren stil, en Othniël, de zoon van Kenaz, stierf.

12 Maar de kinderen Israëls voeren voort te doen dat kwaad was in de oogen des HEEREN; toen sterkte de HEER Eglon, den koning der Moabieten, tegen Israël, omdat zij deden dat kwaad was in de oogen des HEEREN.

13 En hij vergaderde tot zich de kinderen Ammons en de Amalekieten, en hij toog heen, en sloeg Israël, en zij namen de Palmstad in bezit.

14 En de kinderen Israëls dienden Eglon, koning der Moabieten, achttien jaren.

15 Toen riepen de kinderen Israëls tot den HEER: en de HEER verwekte hun eenen verlosser, Ehud, den zoon van Gera, eenen zoon van Jemini, een' man, die linksch was. En de kinderen Israëls zonden door zijne hand een geschenk aan Eglon, den koning der Moabieten.

16 En Ehud maakte zich een zwaard, dat twee scherpten had, welks lengte eene el was: en hij gordde dat onder zijne kleederen, aan zijne regterheup.

17 En hij bragt aan Eglon, den koning der Moabieten, dat geschenk : Eglon nu was een zeer vet man.

18 En het geschiedde, als hij geëindigd had het geschenk te leveren, zoo geleidde hij het volk, die het geschenk gedragen hadden;

19 Maar hij zelf keerde wederom van de gesnedene beelden, die bij Gilgal waren, en zeide : Ik heb eene heimelijke zaak aan u, ô koning! dewelke zeide : Zwijg! En allen, die om hem stonden, gingen van hem uit.

20 En Ehud kwam tot hem in, daar hij was zittende in eene koele opperzaal, die hij voor zich alleen had; zoo zeide Ehud : Ik heb een woord Gods aan u. Toen stond hij op van den stoel.

21 Ehud dan reikte zijne linkerhand uit, en nam het zwaard van zijne regterheup, en stak het in zijnen buik;

22 Dat ook het hecht achter het lemmer inging, en het vet om het lemmer toesloot, (want hij trok het zwaard niet uit zijnen buik) en de drek uitging.

23 Toen ging Ehud uit naar de voorzaal, en sloot de deuren der opperzaal voor zich toe, en deed *ze* in het slot.

24 Als hij uitgegaan was, zoo kwamen zijne knechten, en zagen toe, en ziet, de deuren der opperzaal waren in het slot gedaan; zoo zeiden zij : Zeker, hij bedekt zijne voeten in de verkoelkamer.

25 Als zij nu tot schamens toe gebeid hadden, ziet, zoo opende hij de deuren der opperzaal niet. Toen namen zij den sleutel en deden open; en ziet, hunlieder heer lag ter aarde dood.

26 En Ehud ontkwam, terwijl zij vertoefden : want hij ging voorbij de gesnedene beelden, en ontkwam naar Schirath.

27 En het geschiedde, als hij aankwam, zoo blies hij met de bazuin op het gebergte van Efraïm : en de kinderen Israëls togen met hem af van het gebergte, en hij zelf voor hun aangezigt heen.

28 En hij zeide tot hen : Volgt mij na, want de HEER heeft uwe vijanden, de Moabieten, in ulieder hand gegeven. En zij togen af hem na, en namen de veren der Jordaan in naar Moab, en lieten niemand overgaan.

29 En zij sloegen de Moabieten te dier tijd, omtrent tien duizend man, allen vette en allen strijdbare mannen, dat er niet één man ontkwam.

30 Alzoo werd Moab te dien dage onder Israëls hand te ondergebragt; en het land was stil tachtig jaren.

31 Na hem nu was Samgar, een zoon van Anath, die sloeg de Filistijnen, zes honderd man, met eenen ossenstok : alzoo verloste hij ook Israël.

HOOFDSTUK IV.

MAAR de kinderen Israëls voeren voort te doen dat kwaad was in de oogen des HEEREN, als Ehud gestorven was.

2 Zoo verkocht hen de HEER in de hand van Jabin, koning der Kanaänieten, die te Hazor regeerde; en zijn krijgsoverste was Sisera : dezelve nu woonde te Haróseth der heidenen.

3 Toen riepen de kinderen Israëls tot den HEER : want hij had negen honderd ijzeren wagenen, en hij had de kinderen Israëls met geweld onderdrukt, twintig jaren.

4 Debóra nu, eene vrouw, die eene profetesse was, de huisvrouw van Lappidóth, deze rigtte te dier tijd Israël.

5 En zij woonde onder den palmboom van Debóra, tusschen Rama en tusschen Bethel, op het gebergte van Efraïm; en de kinderen Israëls gingen op tot haar ten gerigte.

6 En zij zond heen en riep Barak, den zoon van Abinóam, van Kedes-Nafthali; en zij zeide tot hem : Heeft de HEER, de God Israëls, niet geboden : Ga heen en trek op den berg Thabor, en neem met u tien duizend man, van de kinderen van Nafthali, en van de kinderen van Zebulon?

7 En Ik zal aan de beek Kizon tot u trekken Sisera, den krijgsoverste van Jabin, met zijne wagenen en zijne menigte; en Ik zal hem in uwe hand geven?

8 Toen zeide Barak tot haar : Indien gij met mij trekken zult, zoo zal ik heentrekken; maar indien gij niet met mij zult trekken, zoo zal ik niet trekken.

9 En zij zeide : Ik zal zekerlijk met u trekken, behalve dat de eer de uwe niet zal zijn op dezen weg, dien gij wandelt : want de HEER zal Sisera verkoopen in de hand eener vrouw. Alzoo maakte Debóra zich op, en toog met Barak naar Kedes.

10 Toen riep Barak Zebulon en Nafthali bijeen te Kedes, en hij toog op, op zijne voeten, *met* tien duizend man; ook toog Debóra met hem op.

11 Heber nu, de Keniet, had zich afgezonderd van Kaïn, uit de kinderen van Hobab, Mozes schoonvader; en hij had zijne tenten opgeslagen tot aan den eik in Zaännáïm, die bij Kedes is.

12 Toen boodschapten zij Sisera, dat Barak, de zoon van Abinóam, op den berg Thabor getogen was.

13 Zoo riep Sisera al zijne wagenen bijeen, negen honderd ijzeren wagenen, en al het volk, dat met hem was, van Haróseth der heidenen tot de beek Kison.

14 Debóra dan zeide tot Barak: Maak u op, want dit is de dag, in welken de HEER Sisera in uwe hand gegeven heeft: is de HEER niet voor uw aangezigt henen uitgetogen? Zoo trok Barak van den berg Thabor af, en tien duizend man achter hem.

15 En de HEER versloeg Sisera, met al *zijne* wagenen, en het gansche heirleger, door de scherpte des zwaards, voor het aangezigt van Barak; dat Sisera van den wagen afklom, en vlugtte op zijne voeten.

16 En Barak jaagde ze na, achter de wagenen en achter het heirleger, tot aan Haróseth der heidenen. En het gansche heirleger van Sisera viel door de scherpte des zwaards, dat er niet overbleef tot één' toe.

17 Maar Sisera vlugtte op zijne voeten naar de tent van Jaël, de huisvrouw van Heber, den Keniet: want er was vrede tusschen Jabin, den koning van Hazor, en tusschen het huis van Heber, den Keniet.

18 Jaël nu ging uit, Sisera te gemoet, en zeide tot hem: Wijk in, mijn heer, wijk in tot mij, vrees niet! En hij week tot haar in de tent, en zij bedekte hem met eene deken.

19 Daarna zeide hij tot haar: Geef mij toch een weinig waters te drinken, want mij dorst. Toen opende zij eene melkflesch, en gaf hem te drinken, en dekte hem toe.

20 Ook zeide hij tot haar: Sta in de deur der tent; en het zij, zoo iemand zal komen, en u vragen, en zeggen: Is hier iemand? dat gij zegt: Niemand.

21 Daarna nam Jaël, de huisvrouw van Heber, eenen nagel der tente, en greep eenen hamer in hare hand, en ging stilletjes tot hem in, en dreef den nagel in den slaap zijns hoofds, dat hij in de aarde vast werd: hij nu was met eenen diepen slaap bevangen en vermoeid, en stierf.

22 En ziet, Barak vervolgde Sisera; en Jaël ging uit hem te gemoet, en zeide tot hem: Kom, en ik zal u den man wijzen, dien gij zoekt. Zoo kwam hij tot haar in, en ziet, Sisera lag dood, en de nagel was in den slaap zijns hoofds.

23 Alzoo heeft God te dien dage Jabin, den koning van Kanaän, te ondergebragt, voor het aangezigt der kinderen Israëls.

24 En de hand der kinderen Israëls ging steeds voort, en werd hard over Jabin, den koning van Kanaän, totdat zij Jabin, den koning van Kanaän, hadden uitgerocid.

HOOFDSTUK V.

VOORTS zong Debóra, en Barak, de zoon van Abinóam, ten zelven dage, zeggende:

2 Looft den HEER, van het wreken der wraken in Israël, van dat het volk zich gewillig heeft aangeboden.

3 Hoort, gij koningen, neemt ter ooren, gij vorsten! Ik, den HEERE zal ik zingen, ik zal den HEERE, den God Israëls, psalmzingen.

4 HEER! toen Gij voorttoogt van Seïr, toen Gij daarheen traadt van het veld van Edom, beefde de aarde, ook droop de hemel, ook dropen de wolken van water.

5 De bergen vervloten van het aangezigt des HEEREN; zelfs Sinaï van het aangezigt des HEEREN, des Gods van Israël.

6 In de dagen van Samgar, den zoon van Anath, in de dagen van Jaël, hielden de wegen op, en die op paden wandelden, gingen kromme wegen.

7 De dorpen hielden op in Israël, zij hielden op; totdat ik, Debóra, opstond, dat ik opstond, eene moeder in Israël.

8 Verkoos hij nieuwe goden, dan was er krijg in de poorten; werd er ook een schild gezien, of eene spies, onder veertig duizend in Israël?

9 Mijn hart is tot de wetgevers van Israël, die zich gewillig aangeboden hebben onder het volk: looft den HEER.

10 Gij, die op witte ezelinnen rijdt, gij, die aan het gerigt zit, en gij, die over weg wandelt, spreekt er van!

11 Van het gedruisch der schutters, tusschen de plaatsen, waar men water schept, spreekt aldaar te zamen van de geregtigheden des HEEREN, van de geregtigheden, *bewezen* aan zijne dorpen in Israël: toen ging des HEEREN volk af tot de poorten.

12 Waak op, waak op, Debóra, waak op, waak op, spreek een lied! maak u op, Barak, en leid uwe gevangenen gevangen, gij zoon van Abinóam!

13 Toen deed Hij de overgeblevenen heerschen over de heerlijken *onder* het volk: de HEER doet mij heerschen over de geweldigen.

14 Uit Efraïm was hun wortel tegen Amalek. Achter u was Benjamin onder uwe volken. Uit Machir zijn de wetgevers afgetogen, en uit Zebulon, trekkende door den staf des schrijvers.

15 Ook waren de vorsten in Issaschar met Debóra: en *gelijk* Issaschar, alzoo was Barak: op zijne voeten werd hij gezonden in het dal. In Rubens gedeelten waren de inbeeldingen des harten groot.

16 Waarom bleeft gij zitten tusschen de stallingen, om te hooren de bleetingen der kudden? De gedeelten van Ruben hadden groote onderzoekingen des harten.

17 Gilead bleef aan gene zijde der Jordaan; en Dan, waarom onthield hij zich in schepen? Aser zat aan de zeehaven, en bleef in zijne gescheurde plaatsen.

18 Zebulon, het is een volk, *dat* zijne ziel versmaad heeft ter dood, insgelijks Nafthali, op de hoogten des velds.

19 De koningen kwamen, zij streden; toen streden de koningen van Kanaän, te Thâânach aan de wateren van Megiddo; zij bragten geen gewin des zilvers daarvan.

20 Van den hemel streden zij, de sterren uit hare loopplaatsen streden tegen Sisera.

21 De beek Kison wentelde hen weg, de beek Kedûmim, de beek Kison; vertreed, ô mijne ziel! de sterken.

22 Toen werden de paardshoeven verpletterd, van het rennen, het rennen zijner magtigen.

23 Vloekt Meroz, zegt de Engel des HEEREN, vloekt hare inwoners geduriglijk; omdat zij niet gekomen zijn tot de hulp des HEEREN, tot de hulp des HEEREN, met de helden.

24 Gezegend zij boven de vrouwen, Jaël, de huisvrouw van Heber, den Keniet; gezegend zij ze boven de vrouwen in de tente!

25 Water eischte hij, melk gaf zij; in eene heeren-schaal bragt zij boter.

26 Hare hand sloeg zij aan den nagel, en hare regterhand aan den hamer der arbeidslieden: en zij klopte Sisera, zij streek zijn hoofd af, als zij zijnen slaap had doorna-geld en doorgedrongen.

27 Tusschen hare voeten kromde hij zich, viel henen, lag daar neder; tusschen hare voeten kromde hij zich, hij viel: alwaar hij zich kromde, daar lag hij geheel geschonden!

28 De moeder van Sisera keek uit door het venster, en schreeuwde door de traliën: Waarom vertrekt zijn wagen te komen? waarom blijven de gangen zijner wagenen achter?

29 De wijsste harer staatsvrouwen antwoordden; ook beantwoordde zij hare redenen aan zich zelve:

30 Zouden zij dan den buit niet vinden *en* deelen? één liefje, *of* twee liefjes, voor iegelijken man? Voor Sisera eenen buit van verscheidene verwen, eenen buit van verscheidene verwen, gestikt; van verscheidene verwe aan beide zijden gestikt, voor de buithalzen?

31 Alzoo moeten omkomen al uwe vijanden, ô HEERE! Die Hem daarentegen liefhebben, *moeten zijn,* als wanneer de zon opgaat in hare kracht. En het land was stil, veertig jaren.

HOOFDSTUK VI.

MAAR de kinderen Israëls deden dat kwaad was in de oogen des HEEREN: zoo gaf hen de HEER in de hand der Midianieten, zeven jaren.

2 Als nu de hand der Midianieten sterk werd over Israël, maakten zich de kinderen Israëls, van wege de Midianieten, de holen, die in de bergen zijn, en de spelonken, en de vestingen.

3 Want het geschiedde, als Israël gezaaid had, zoo kwamen de Midianieten op, en de Amalekieten, en die van het Oosten kwamen ook op tegen hem.

4 En zij legerden zich tegen hen, en verdorven de opkomst des lands, tot daar gij komt te Gaza; en zij lieten geenen leeftogt overig in Israël, noch klein vee, noch os, noch ezel.

5 Want zij kwamen op met hun vee en hunne tenten; zij kwamen gelijk de sprinkhanen in menigte, dat men hen en hunne kemelen niet tellen kon; en zij kwamen in het land, om dat te verderven.

6 Alzoo werd Israël zeer verarmd, van wege de Midianieten. Toen riepen de kinderen Israëls tot den HEER.

7 En het geschiedde, als de kinderen Israëls tot den HEER riepen, ter oorzake van de Midianieten;

8 Zoo zond de HEER eenen man, die een profeet was, tot de kinderen Israëls; die zeide tot hen: Alzoo zegt de HEER, de God Israëls: Ik heb u uit Egypte doen opkomen, en u uit het diensthuis uitgevoerd;

9 En Ik heb u verlost van de hand der Egyptenaren, en van de hand van allen, die u drukten: en Ik heb hen voor uw aangezigt uitgedreven, en u hun land gegeven;

10 En Ik zeide tot ulieden: Ik ben de HEER, uw God, vreest de goden der Amorieten niet, in welker land gij woont; maar gij zijt mijner stem niet gehoorzaam geweest.

11 Toen kwam een Engel des HEEREN, en zettede zich onder den eik, die te Ofra is, welke aan Joas, den Abi-ezriet, toekwam; en zijn zoon Gideon dorschte tarwe bij de pers, om *die* te vlugten voor het aangezigt der Midianieten.

12 Toen verscheen hem de Engel des HEEREN, en zeide tot hem: De HEER is met u, gij strijdbare held!

13 Maar Gideon zeide tot hem: Och, mijn heer! zoo de HEER met ons is, waarom is ons dan dit alles wedervaren? en waar zijn al zijne wonderen, die onze vaders ons verteld hebben, zeggende: Heeft ons de HEER niet uit Egypte opgevoerd? Doch nu heeft ons de HEER verlaten, en heeft ons in der Midianieten hand gegeven.

14 Toen keerde zich de HEER tot hem, en zeide: Ga heen in deze uwe kracht, en gij zult Israël uit der Midianieten hand verlossen: heb Ik u niet gezonden?

15 En hij zeide tot hem: Och mijn heer! waarmede zal ik Israël verlossen? Zie, mijn duizend is het armste in Manasse, en ik ben de kleinste in mijns vaders huis.

16 En de HEER zeide tot hem: Omdat Ik met u zal zijn, zoo zult gij de Midianieten slaan, als een' eenigen man.

17 En hij zeide tot Hem: Indien ik nu genade gevonden heb in uwe oogen, zoo doe mij een teeken, dat Gij het zijt, die met mij spreekt.

18 Wijk toch niet van hier, totdat ik tot U kome, en mijn geschenk uitbrenge, en U voorzette. En Hij zeide: Ik zal blijven, totdat gij wederkomt.

19 En Gideon ging in, en bereidde een geitenbokje, en ongezuurde *koeken* van eene efa meels; het vleesch leide hij in eenen korf, en het sop deed hij in eenen pot; en hij bragt het tot Hem uit, tot onder den eik, en zettede het nader.

20 Doch de Engel Gods zeide tot hem: Neem het vleesch en de ongezuurde *koeken*, en leg ze op dien rotssteen, en giet het sop uit: en hij deed alzoo.

21 En de Engel des HEEREN stak het uiterste van den staf uit, die in zijne hand was, en roerde het vleesch en de ongezuurde *koeken* aan: toen ging er vuur op uit de rots en verteerde het vleesch en de ongezuurde *koeken*. En de Engel des HEEREN bekwam uit zijne oogen.

22 Toen zag Gideon, dat het een Engel des HEEREN was; en Gideon zeide: Ach Heere, HEERE! daarom, omdat ik eenen Engel des HEEREN gezien heb van aangezigt tot aangezigt.

23 Doch de HEER zeide tot hem: Vrede zij u, vrees niet, gij zult niet sterven.

24 Toen bouwde Gideon aldaar den HEERE een altaar, en noemde het: De HEER is vrede! het is nog tot op dezen dag in Ofra der Abi-ezrieten.

25 En het geschiedde in dienzelven nacht, dat de HEER tot hem zeide: Neem eenen var van de ossen, die van uwen vader zijn, te weten, den tweeden var, van zeven jaren; en breek af het altaar van Baäl, dat van uwen vader is, en houw af het bosch, dat daarbij is:

26 En bouw den HEERE, uwen God, een altaar, op de hoogte dezer sterkte, in eene bekwame plaats; en neem den tweeden var, en offer een brandoffer met het hout der hage, die gij zult hebben afgehouwen.

27 Toen nam Gideon tien mannen uit zijne knechten, en deed, gelijk als de HEER tot hem gesproken had. Doch het geschiedde, dewijl hij zijns vaders huis en de mannen van die stad vreesde, van het te doen bij dag, dat hij het deed bij nacht.

28 Als nu de mannen van die stad des morgens vroeg opstonden, ziet, zoo was het altaar van Baäl omgeworpen, en de hage, die daarbij was, afgehouwen, en die tweede var was op het gebouwde altaar geofferd.

29 Zoo zeiden zij, de één tot den ande-

ren : Wie heeft dit stuk gedaan? En als zij onderzochten en navraagden, zoo zeide men : Gideon, de zoon van Joas, heeft dit stuk gedaan.

30 Toen zeiden de mannen van die stad tot Joas : Breng uwen zoon uit, dat hij sterve, omdat hij het altaar van Baäl heeft omgeworpen, en omdat hij de hage, die daarbij was, afgehouwen heeft.

31 Joas daarentegen zeide tot allen, die bij hem stonden : Zult gij voor den Baäl twisten? zult gij hem verlossen? Die voor hem zal twisten, zal nog dezen morgen gedood worden! Indien hij een God is, hij twiste voor zich zelven, omdat men zijn altaar heeft omgeworpen.

32 Daarom noemde hij hem te dien dage Jerubbaäl, zeggende : Baäl twiste tegen hem, omdat hij zijn altaar heeft omgeworpen.

33 Alle Midianieten nu, en Amalekieten, en de kinderen van het Oosten, waren zamenvergaderd, en zij trokken over, en legerden zich in het dal van Jizreël.

34 Toen toog de Geest des HEEREN Gideon aan, en hij blies met de bazuin, en de Abi-ezrieten werden achter hem bijeengeroepen.

35 Ook zond hij boden in gansch Manasse, en die werden ook achter hem bijeengeroepen ; desgelijks zond hij boden in Aser, en in Zebulon, en in Nafthali ; en zij kwamen op, hun te gemoet.

36 En Gideon zeide tot God : Indien Gij Israël door mijne hand zult verlossen, gelijk als Gij gesproken hebt ;

37 Zie, ik zal een wollen vlies op den vloer leggen : indien er dauw op het vlies alleen zal zijn, en droogte op de gansche aarde, zoo zal ik weten, dat Gij Israël door mijne hand zult verlossen, gelijk als Gij gesproken hebt.

38 En het geschiedde alzoo : want hij stond des anderen daags vroeg op, en drukte het vlies uit, en hij wrong den dauw uit het vlies, eene schaal vol waters.

39 En Gideon zeide tot God : Uw toorn ontsteke niet tegen mij, dat ik alleenlijk ditmaal spreke ; laat mij toch alleenlijk ditmaal met het vlies verzoeken ; er zij toch droogte op het vlies alleen, en op de gansche aarde zij dauw.

40 En God deed alzoo in denzelven nacht : want de droogte was op het vlies alleen, en op de gansche aarde was dauw.

HOOFDSTUK VII.

TOEN stond Jerubbaäl (dewelke is Gideon) vroeg op, en al het volk, dat met hem was ; en zij legerden zich aan de fontein van Harod ; dat hij het heirleger der Midianieten had tegen het noorden, achter den heuvel More, in het dal.

2 En de HEER zeide tot Gideon : Des volks is te veel, dat met u is, dan dat Ik de Midianieten in hunne hand zou geven ; opdat zich Israël niet tegen Mij beroeme, zeggende : Mijne hand heeft mij verlost.

3 Nu dan, roep nu uit voor de ooren des volks, zeggende : Wie bloode en versaagd is, die keere weder, en spoede zich naar het gebergte van Gilead! Toen keerden uit het volk weder twee en twintig duizend, dat er tien duizend overbleven.

4 En de HEER zeide tot Gideon : Nog is des volks te veel ; doe hen afgaan naar het water, en Ik zal ze u aldaar beproeven ; en het zal geschieden, van welken Ik tot u zeggen zal : Deze zal met u trekken, die zal met u trekken ; maar al degene, van welken Ik zeggen zal : Deze zal niet met u trekken, die zal niet trekken.

5 En hij deed het volk afgaan naar het water. Toen zeide de HEER tot Gideon : Al wie met zijne tong uit het water zal lekken, gelijk als een hond zou lekken, dien zult gij alleen stellen ; desgelijks al wie op zijne knieën zal bukken om te drinken.

6 Toen was het getal dergenen, die met hunne hand tot hunnen mond gelekt hadden, drie honderd man ; maar alle overigen des volks hadden op hunne knieën gebukt om water te drinken.

7 En de HEER zeide tot Gideon : Door deze drie honderd mannen, die gelekt hebben, zal Ik ulieden verlossen, en de Midianieten in uwe hand geven ; daarom laat al dat volk weggaan, een ieder naar zijne plaats.

8 En het volk namen den teerkost in hunne hand, en hunne bazuinen ; en hij liet al die mannen van Israël gaan, een iegelijk naar zijne tent ; maar die drie honderd man behield hij. En hij had het heirleger der Midianieten beneden in het dal.

9 En het geschiedde in denzelven nacht, dat de HEER tot hem zeide : Sta op, ga henen af in het leger, want Ik heb het in uwe hand gegeven.

10 Vreest gij dan nog af te gaan, zoo

ga af, gij, en Pura, uw jongen, naar het leger.

11 En gij zult hooren wat zij zullen spreken, en daarna zullen uwe handen gesterkt worden, dat gij aftrekken zult in het leger. Toen ging hij af, met Pura, zijnen jongen, tot het uiterste der schildwachten, die in het leger waren.

12 En de Midianieten, en Amalekieten, en al de kinderen van het Oosten, lagen in het dal, gelijk sprinkhanen in menigte, en hunne kemelen waren ontelbaar, gelijk het zand, dat aan den oever der zee is, in menigte.

13 Toen nu Gideon aankwam, ziet, zoo was er een man, die zijnen medgezel eenen droom vertelde, en zeide: Zie, ik heb eenen droom gedroomd, en zie, een geroost gerstenbrood wentelde zich in het leger der Midianieten, en het kwam tot aan de tent, en sloeg haar, dat zij viel, en keerde haar om, het onderste boven, dat de tent er lag.

14 En zijn medgezel antwoordde en zeide: Dit is niet anders, dan het zwaard van Gideon, den zoon van Joas, den israëlietischen man; God heeft de Midianieten en dit gansche leger in zijne hand gegeven.

15 En het geschiedde, als Gideon de vertelling dezes drooms, en zijne uitlegging hoorde, zoo aanbad hij; en hij keerde weder tot het leger van Israël, en zeide: Maakt u op, want de HEER heeft het leger der Midianieten in ulieder hand gegeven.

16 En hij deelde de drie honderd man in drie hoopen; en hij gaf een' iegelijk eene bazuin in zijne hand, en ledige kruiken, en fakkelen in het midden der kruiken.

17 En hij zeide tot hen: Ziet naar mij en doet alzoo; en ziet, als ik zal komen aan het uiterste des legers, zoo zal het geschieden, gelijk als ik zal doen, alzoo zult gij doen.

18 Als ik met de bazuin zal blazen, ik en allen, die met mij zijn, dan zult gijlieden ook met de bazuin blazen, rondom het gansche leger, en gij zult zeggen: Voor den HEER en voor Gideon!

19 Alzoo kwam Gideon, en honderd mannen, die met hem waren, in het uiterste des legers, in het begin van de middelste nachtwaak, als zij maar even de wachters gesteld hadden; en zij bliezen met de bazuinen, ook sloegen zij de kruiken, die in hunne hand waren, in stukken.

20 Alzoo bliezen de drie hoopen met de bazuinen, en braken de kruiken; en zij hielden met hunne linkerhand de fakkelen, en met hunne regterhand de bazuinen om te blazen; en zij riepen: Het zwaard van den HEER en van Gideon!

21 En zij stonden, een iegelijk in zijne plaats, rondom het leger. Toen verliep het gansche leger, en zij schreeuwden en vloden.

22 Als de drie honderd met de bazuinen bliezen, zoo zettede de HEER het zwaard des éénen tegen den anderen, en *dat* in het gansche leger; en het leger vlugtte tot Beth-Sitta toe naar Tserédath, tot aan de grens van Abel-Mehóla, boven Tabbath.

23 Toen werden de mannen van Israël bijeengeroepen, uit Nafthali, en uit Aser, en uit gansch Manasse; en zij jaagden de Midianieten achterna.

24 Ook zond Gideon boden in het gansche gebergte van Efraïm, zeggende: Komt af den Midianieten te gemoet, en beneemt hunlieden de wateren, tot aan Beth-bára, te weten de Jordaan; alzoo werd alle man van Efraïm bijeengeroepen, en zij benamen *hun* de wateren tot aan Beth-bára, en de Jordaan.

25 En zij vingen twee vorsten der Midianieten, Oreb en Zeëb, en doodden Oreb op den rotssteen Oreb, en Zeëb doodden zij in de perskuip van Zeëb, en vervolgden de Midianieten; en zij bragten de hoofden van Oreb en Zeëb tot Gideon, over de Jordaan.

HOOFDSTUK VIII.

TOEN zeiden de mannen van Efraïm tot hem: Wat stuk is dit, dat gij ons gedaan hebt, dat gij ons niet riept, toen gij heentoogt om te strijden tegen de Midianieten? en zij twistten sterk met hem.

2 Hij daarentegen zeide tot hen: Wat heb ik nu gedaan, gelijk gijlieden? zijn niet de nalezingen van Efraïm beter dan de wijnoogst van Abi-ezer?

3 God heeft de vorsten der Midianieten, Oreb en Zeëb, in uwe hand gegeven; wat heb ik dan kunnen doen, gelijk gijlieden? Toen liet hun toorn van hem af, als hij dit woord sprak.

4 Als nu Gideon gekomen was aan de Jordaan, ging hij over, met de drie honderd

LTK Beets

C 31 2

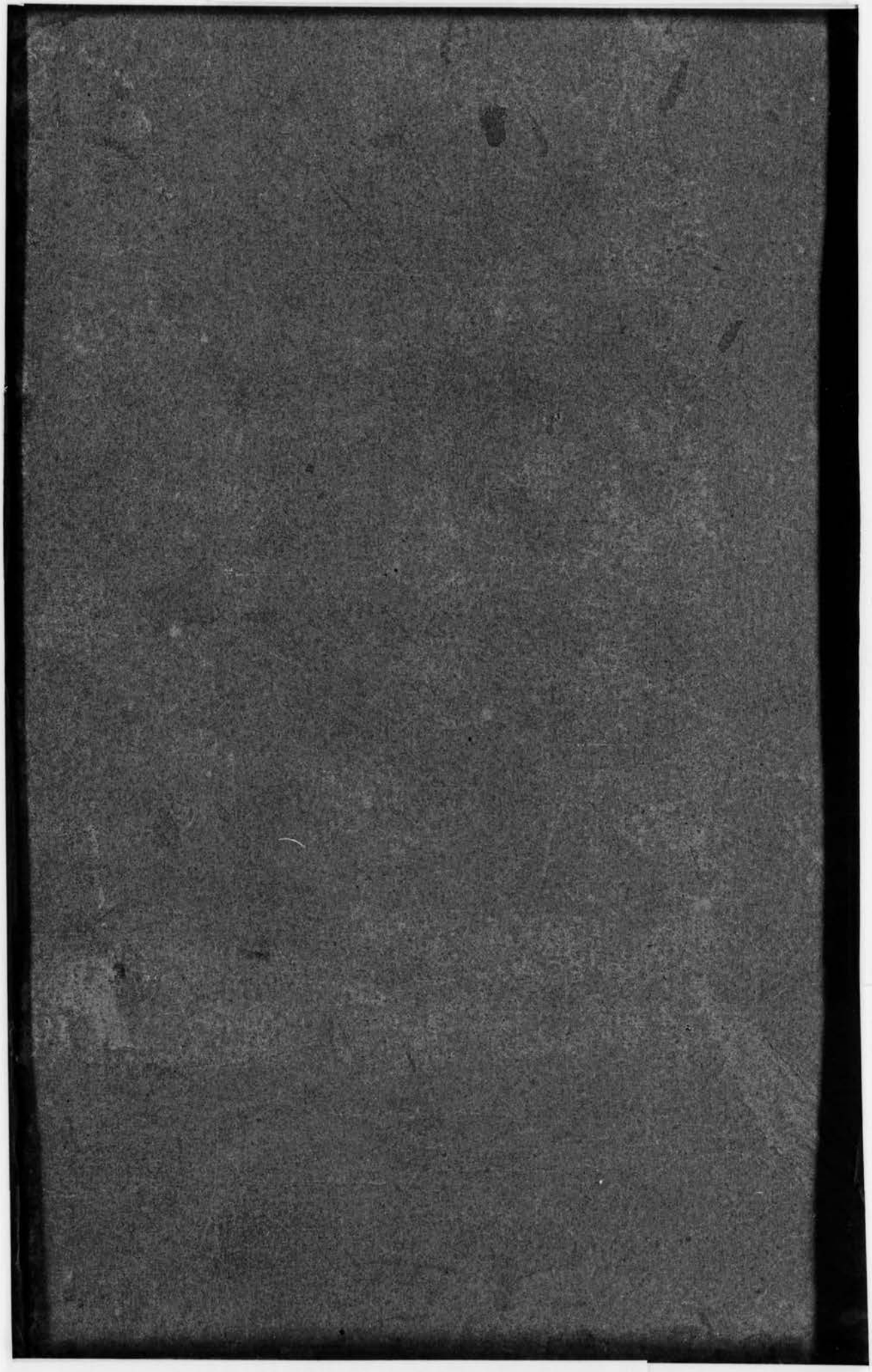

Ltk Beets C 31/2

mannen, die bij hem waren, zijnde moede, nogtans vervolgende.

5 En hij zeide tot de lieden van Sukkoth: Geeft toch eenige bollen broods aan het volk, dat mijne voetstappen volgt, want zij zijn moede; en ik jaag Zebah en Tsalmûna, de koningen der Midianieten, achterna.

6 Maar de oversten van Sukkoth zeiden: Is dan de handpalm van Zebah en Tsalmûna alreede in uwe hand, dat wij aan uw heir brood zouden geven?

7 Toen zeide Gideon: Daarom, als de HEER Zebah en Tsalmûna in mijne hand geeft, zoo zal ik uw vleesch dorschen met doornen der woestijn, en met distelen.

8 En hij toog van daar op naar Pnuël, en sprak tot hen desgelijks. En de lieden van Pnuël antwoordden hem, gelijk als de lieden van Sukkoth geantwoord hadden.

9 Daarom sprak hij ook tot de lieden van Pnuël, zeggende: Als ik met vrede wederkome, zal ik dezen toren afwerpen.

10 Zebah nu en Tsalmûna waren te Karkor, en hunne legers met hen, omtrent vijftien duizend, al de overgeblevenen van het gansche leger der kinderen van het Oosten; en de gevallenen waren honderd en twintig duizend mannen, die het zwaard uittrokken.

11 En Gideon toog opwaarts, den weg dergenen, die in tenten wonen, tegen het oosten van Nobah en Jógbeha; en hij sloeg dat leger, want het leger was zorgeloos.

12 En Zebah en Tsalmûna vloden; doch hij jaagde hen na; en hij ving de beide koningen der Midianieten, Zebah en Tsalmûna, en verschrikte het gansche leger.

13 Toen nu Gideon, de zoon van Joas, van den strijd wederkwam, vóór den opgang der zon,

14 Zoo ving hij eenen jongen van de lieden te Sukkoth, en ondervraagde hem: die schreef hem op de oversten van Sukkoth, en hunne oudsten, zeven en zeventig mannen.

15 Toen kwam hij tot de lieden van Sukkoth, en zeide: Ziet daar Zebah en Tsalmûna, van dewelken gij mij smadelijk verweten hebt, zeggende: Is de handpalm van Zebah en Tsalmûna alreede in uwe hand, dat wij aan uwe mannen, die moede zijn, brood zouden geven?

16 En hij nam de oudsten dier stad, en doornen der woestijn, en distelen, en deed het den lieden van Sukkoth door dezelve verstaan.

17 En den toren van Pnuël wierp hij af, en doodde de lieden der stad.

18 Daarna zeide hij tot Zebah en Tsalmûna: Wat waren het voor mannen, die gij te Thabor dood sloegt? En zij zeiden: Gelijk gij, alzoo waren zij, eenerlei, van gedaante als koningszonen.

19 Toen zeide hij: Het waren mijne broeders, zonen mijner moeder; *zoo waarlijk als* de HEER leeft, zoo gij hen hadt laten leven, ik zou ulieden niet dooden!

20 En hij zeide tot Jether, zijnen eerstgeborenen: Sta op, dood hen; maar de jongeling trok zijn zwaard niet uit, want hij vreesde, dewijl hij nog een jongeling was.

21 Toen zeiden Zebah en Tsalmûna: Sta gij op, en val op ons aan, want naar dat de man is, zoo is zijne magt. Zoo stond Gideon op, en doodde Zebah en Tsalmûna, en nam de maantjes, die aan de halzen hunner kemelen waren.

22 Toen zeiden de mannen van Israël tot Gideon: Heersch over ons, zoo gij als uw zoon en uws zoons zoon, dewijl gij ons van der Midianieten hand verlost hebt.

23 Maar Gideon zeide tot hen: Ik zal over u niet heerschen, ook zal mijn zoon over u niet heerschen; de HEER zal over u heerschen.

24 Voorts zeide Gideon tot hen: Één begeerte zal ik van u begeeren: geeft mij maar een iegelijk een voôrhoofdsiersel van zijnen roof: want zij hadden gouden voorhoofdsierselen gehad, dewijl zij Ismaëlieten waren.

25 En zij zeiden: Wij zullen ze gaarne geven; en zij spreidden een kleed uit, en wierpen daarop een iegelijk een voorhoofdsiersel van zijnen roof.

26 En het gewigt der gouden voorhoofdsierselen, die hij begeerd had, was duizend en zeven honderd *sikkelen* gouds, zonder de maantjes, en ketenen, en purperen kleederen, die de koningen der Midianieten aangehad hadden, en zonder de halsbanden, die aan de halzen hunner kemelen geweest waren.

27 En Gideon maakte daarvan eenen efod, en stelde dien in zijne stad, te Ofra: en gansch Israël hoereerde aldaar denzelven na; en het werd Gideon en zijn huis tot een' valstrik.

28 Alzoo werden de Midianieten te ondergebragt voor het aangezigt der kinderen Israëls, en hieven hun hoofd niet meer op. En het land was stil veertig jaren, in de dagen van Gideon.

29 En Jerubbaäl, de zoon van Joas, ging henen en woonde in zijn huis.

30 Gideon nu had zeventig zonen, die uit zijne heupe voortgekomen waren : want hij had vele vrouwen.

31 En zijn bijwijf, hetwelk te Sichem was, baarde hem ook eenen zoon; en hij noemde zijnen naam Abimélech.

32 En Gideon, de zoon van Joas, stierf in goeden ouderdom : en hij werd begraven in het graf van zijnen vader Joas, te Ofra des Abi-ezriets.

33 En het geschiedde, als Gideon gestorven was, dat de kinderen Israëls zich omkeerden, en de Baäls nahoereerden : en zij stelden zich Baäl-Berith tot eenen God.

34 En de kinderen Israëls dachten niet aan den HEER, hunnen God, die hen gered had van de hand van al hunne vijanden van rondom.

35 En zij deden geene weldadigheid bij het huis van Jerubbaäl, *dat is* Gideon, naar al het goede, dat hij bij Israël gedaan had.

HOOFDSTUK IX.

ABIMÉLECH nu, de zoon van Jerubbaäl, ging henen naar Sichem, tot de broeders zijner moeder; en hij sprak tot hen, en tot het gansche geslacht van het huis van den vader zijner moeder, zeggende :

2 Spreekt toch voor de ooren van alle burgers van Sichem : Wat is u beter, dat zeventig mannen, alle zonen van Jerubbaäl, over u heerschen, of dat één man over u heersche? Gedenkt ook, dat ik uw been en uw vleesch ben.

3 Toen spraken de broeders zijner moeder van hem, voor de ooren van alle burgers van Sichem, al dezelve woorden; en hun hart neigde zich naar Abimélech, want zij zeiden : Hij is onze broeder.

4 En zij gaven hem zeventig zilverlingen, uit het huis van Baäl-Berith; en Abimélech huurde daarmede ijdele en ligtvaardige mannen, die hem navolgden.

5 En hij kwam in zijns vaders huis te Ofra, en doodde zijne broederen, de zonen van Jerubbaäl, zeventig mannen, op éénen steen; doch Jotham, de jongste zoon van Jerubbaäl, werd overgelaten, want hij had zich verstoken.

6 Toen vergaderden zich alle burgeren van Sichem, en het gansche huis van Millo, en gingen heen en maakten Abimélech ten koning, bij den hoogen eik, die bij Sichem is.

7 Als zij dit Jotham aanzeiden, zoo ging hij heen, en stond op de hoogte des bergs Gerizim, en verhief zijne stem, en riep, en hij zeide tot hen : Hoort naar mij, gij burgers van Sichem! en God zal naar ulieden hooren.

8 De boomen gingen eens heen, om eenen koning over zich te zalven, en zij zeiden tot den olijfboom : Wees gij koning over ons.

9 Maar de olijfboom zeide tot hen : Zoude ik mijne vettigheid verlaten, die God en de menschen in mij prijzen? en zoude ik heengaan om te zweven over de boomen?

10 Toen zeiden de boomen tot den vijgeboom : Kom gij, wees koning over ons.

11 Maar de vijgeboom zeide tot hen : Zou ik mijne zoetigheid en mijne goede vrucht verlaten? en zou ik heengaan om te zweven over de boomen?

12 Toen zeiden de boomen tot den wijnstok : Kom gij, wees koning over ons.

13 Maar de wijnstok zeide tot hen : Zou ik mijnen most verlaten, die God en menschen vrolijk maakt? en zou ik heengaan om te zweven over de boomen?

14 Toen zeiden al de boomen tot het doornenbosch : Kom gij, wees koning over ons.

15 En het doornenbosch zeide tot de boomen : Indien gij mij in waarheid tot een koning over u zalft, zoo komt, vertrouwt u onder mijne schaduw; maar indien niet, zoo ga vuur uit het doornenbosch, en vertere de cederen van den Libanon.

16 Alzoo, nu indien gij het in waarheid en opregtheid gedaan hebt, dat gij Abimélech koning gemaakt hebt, en indien gij welgedaan hebt bij Jerubbaäl en bij zijn huis, en indien gij hem naar de verdienste zijner handen gedaan hebt :

17 (Want mijn vader heeft voor ulieden gestreden, en hij heeft zijne ziele verre weggeworpen, en u uit der Midianieten hand gered;

18 Maar gij zijt heden opgestaan tegen het huis mijns vaders, en hebt zijne zonen,

zeventig mannen, op éénen steen gedood: en gij hebt Abimélech, eenen zoon zijner dienstmaagd, koning gemaakt over de burgers van Sichem, omdat hij uw broeder is)

19 Indien gij dan in waarheid en in opregtheid bij Jerubbaäl en bij zijn huis te dezen dage gehandeld hebt; zoo weest vrolijk over Abimélech, en hij zij ook vrolijk over ulieden.

20 Maar indien niet, zoo ga vuur uit van Abimélech, en vertere de burgers van Sichem, en het huis van Millo; en vuur ga uit van de burgers van Sichem, en van het huis van Millo, en vertere Abimélech!

21 Toen vlood Jotham, en vlugtte, en ging naar Beër; en hij woonde aldaar van wege zijnen broeder Abimélech.

22 Als nu Abimélech drie jaren over Israël geheerscht had,

23 Zoo zond God eenen boozen geest tusschen Abimélech en tusschen de burgers van Sichem; en de burgers van Sichem handelden trouweloos tegen Abimélech;

24 Opdat het geweld, *gedaan* aan de zeventig zonen van Jerubbaäl, kwame, en opdat hun bloed gelegd wierd op Abimélech, hunnen broeder, die hen gedood had, en op de burgers van Sichem, die zijne handen gesterkt hadden om zijne broeders te dooden.

25 En de burgers van Sichem bestelden tegen hem, die op de hoogten der bergen lagen leiden, en al wie voorbij hen op den weg doorging, beroofden zij; en het werd Abimélech aangezegd.

26 Gaäl, de zoon van Ebed, kwam ook met zijne broederen, en zij gingen over in Sichem; en de burgeren van Sichem verlieten zich op hem.

27 En zij togen uit in het veld, en lazen hunne wijnbergen af, en traden *de druiven*, en maakten lofliedcren; en zij gingen in het huis huns gods, en aten en dronken, en vloekten Abimélech.

28 En Gaäl, de zoon van Ebed, zeide: Wie is Abimélech, en wat is Sichem, dat wij hem dienen zouden? is hij niet een zoon van Jerubbaäl? en Zebul zijn bevelhebber? dient *liever* den mannen van Hemor, den vader van Sichem: want waarom zouden wij hem dienen?

29 Och dat dit volk in mijne hand ware! ik zoude Abimélech wel verdrijven. En tot Abimélech zeide hij: Vermeerder uw heir, en trek uit.

30 Als Zebul, de overste der stad, de woorden van Gaäl, den zoon van Ebed, hoorde, zoo ontstak zijn toorn.

31 En hij zond listiglijk boden tot Abimélech, zeggende: Zie, Gaäl, de zoon van Ebed, en zijne broeders zijn te Sichem gekomen, en zie, zij, met deze stad, handelen vijandelijk tegen u.

32 Zoo maak u nu op bij nacht, gij en het volk dat met u is, en leg lagen in het veld.

33 En het geschiede in den morgen, als de zon opgaat, zoo maak u vroeg op, en overval deze stad; en zie, zoo hij en het volk, dat met hem is, tot u uittrekken, zoo doe hem, gelijk als uwe hand vinden zal.

34 Abimélech dan maakte zich op, en al het volk, dat met hem was, bij nacht; en zij leiden lagen op Sichem, met vier hoopen.

35 En Gaäl, de zoon van Ebed, ging uit, en stond aan de deur van de stadspoort; en Abimélech rees op, en al het volk, dat met hem was, uit de achterlage.

36 Als Gaäl dat volk zag, zoo zeide hij tot Zebul: Zie, er komt volk af van de hoogten der bergen. Zebul daarentegen zeide tot hem: Gij ziet de schaduw der bergen voor menschen aan.

37 Maar Gaäl voer wijders voort te spreken, en zeide: Zie daar volk afkomende uit het midden des lands, en een hoop komt van den weg van den eik Meónenim.

38 Toen zeide Zebul tot hem: Waar is nu uw mond, waarmede gij zeidet: Wie is Abimélech, dat wij hem zouden dienen? is niet dit het volk, dat gij veracht hebt? trekt toch nu uit en strijd tegen hem!

39 En Gaäl trok uit voor het aangezigt der burgeren van Sichem, en hij streed tegen Abimélech.

40 En Abimélech jaagde hem na, want hij vlood voor zijn aangezigt; en er vielen vele verslagenen tot aan de deur der *stads*poort.

41 Abimélech nu bleef te A'ruma; en Zebul verdreef Gaäl en zijne broederen, dat zij te Sichem niet mogten wonen.

42 En het geschiedde des anderen daags, dat het volk uittrok in het veld, en zij zeiden het Abimélech aan.

43 Toen nam hij het volk, en deelde hen in drie hoopen, en hij leide lagen in het veld; en hij zag toe, en ziet, het volk trok

uit de stad, zoo maakte hij zich tegen hen op, en sloeg hen.

44 Want Abimélech en de hoopen, die bij hem waren, overvielen hen, en bleven staan aan de deur der stadspoort; en de twee *andere* hoopen overvielen allen, die in het veld waren, en sloegen hen.

45 Voorts streed Abimélech tegen de stad dienzelven ganschen dag, en nam de stad in, en doodde het volk, dat daarin was; en hij brak de stad af, en bezaaide haar met zout.

46 Als alle burgeren des torens van Sichem dat hoorden, zoo gingen zij in de sterkte, in het huis van den god Berith.

47 En het werd Abimélech aangezegd, dat alle burgeren des torens van Sichem zich verzameld hadden.

48 Zoo ging Abimélech op den berg Zalmon, hij en al het volk, dat met hem was; en Abimélech nam eene bijl in zijne hand, en hieuw eenen tak van de boomen, en nam hem op, en leide hem op zijnen schouder; en hij zeide tot het volk, dat bij hem was: Wat gij mij hebt zien doen, haast u, doet als ik.

49 Zoo hieuw ook al het volk, een iegelijk zijnen tak af, en zij volgden Abimélech na, en leiden ze aan de sterkte, en verbrandden daardoor de sterkte met vuur; dat ook alle lieden des torens van Sichem stierven, omtrent duizend mannen en vrouwen.

50 Voorts toog Abimélech naar Thebez, en hij legerde zich tegen Thebez, en nam haar in.

51 Doch er was een sterke toren in het midden der stad; zoo vloden daarheen al de mannen en de vrouwen, en alle burgers van de stad, en sloten voor zich toe; en zij klommen op het dak des torens.

52 Toen kwam Abimélech tot aan den toren, en bestormde dien; en hij genaakte tot aan de deur des torens, om dien met vuur te verbranden.

53 Maar eene vrouw wierp een stuk van eenen molensteen op Abimélechs hoofd; en zij verpletterde zijne hersenpan.

54 Toen riep hij haastelijk den jongen, die zijne wapenen droeg, en zeide tot hem: Trek uw zwaard uit, en dood mij, opdat zij niet van mij zeggen: Eene vrouw heeft hem gedood. En zijn jongen doorstak hem, dat hij stierf.

55 Als nu de mannen van Israël zagen, dat Abimélech dood was, zoo gingen zij, een iegelijk naar zijne plaats.

56 Alzoo deed God wederkeeren het kwaad van Abimélech, dat hij aan zijnen vader gedaan had, doodende zijne zeventig broederen.

57 Desgelijks al het kwaad der lieden van Sichem deed God wederkeeren op hun hoofd; en de vloek van Jotham, den zoon van Jerubbaäl, kwam over hen.

HOOFDSTUK X.

NA Abimélech nu stond op, om Israël te behouden, Thola, een zoon van Pua, zoon van Dodo, een man van Issaschar; en hij woonde te Samir, op het gebergte van Efraïm.

2 En hij rigtte Israël drie en twintig jaren; en hij stierf, en werd begraven te Samir.

3 En na hem stond op Jaïr, de Gileadiet; en hij rigtte Israël twee en twintig jaren.

4 En hij had dertig zonen, rijdende op dertig ezelveulens, en die hadden dertig steden, die zij noemden Havvôth-Jaïr, tot op dezen dag, dewelke in het land van Gilead zijn.

5 En Jaïr stierf, en werd begraven te Kamon.

6 Toen voeren de kinderen Israëls voort te doen dat kwaad was in de oogen des HEEREN, en dienden den Baäls, en Astharoth, en den goden van Syrië, en den goden van Zidon, en den goden van Moab, en den goden der kinderen Ammons, mitsgaders den goden der Filistijnen; en zij verlieten den HEER, en dienden Hem niet.

7 Zoo ontstak de toorn des HEEREN tegen Israël; en Hij verkocht hen in de hand der Filistijnen, en in de hand der kinderen Ammons.

8 En zij onderdrukten en vertraden de kinderen Israëls in datzelve jaar; achttien jaren *onderdrukten zij* al de kinderen Israëls, die aan gene zijde der Jordaan waren, in het land der Amorieten, dat in Gilead is.

9 Daartoe togen de kinderen Ammons over de Jordaan, om te krijgen, zelfs tegen Juda, en tegen Benjamin, en tegen het huis van Efraïm; zoodat het Israël zeer bange werd.

10 Toen riepen de kinderen Israëls tot den HEER, zeggende: Wij hebben tegen U gezondigd, zoo omdat wij onzen God hebben

verlaten, als dat wij den Baäls gediend hebben.

11 Maar de HEER zeide tot de kinderen Israëls: Heb Ik u niet van de Egyptenaren, en van de Amorieten, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen,

12 En de Zidoniërs, en Amalekieten, en Maonieten, *die* u onderdrukten, toen gij tot Mij riept, alsdan uit hunne hand verlost?

13 Nogtans hebt gij Mij verlaten, en anderen goden gediend; daarom zal Ik u niet meer verlossen.

14 Gaat henen, roept tot de goden, die gij verkoren hebt; laat u die verlossen, ter tijd uwer benaauwdheid.

15 Maar de kinderen Israëls zeiden tot den HEER: Wij hebben gezondigd, doe Gij ons, naar alles, wat goed is in uwe oogen; alleenlijk verlos ons toch te dezen dage!

16 En zij deden de vreemde goden uit hun midden weg, en dienden den HEERE. Toen werd zijne ziel verdrietig over den arbeid van Israël.

17 En de kinderen Ammons werden bijeengeroepen, en legerden zich in Gilead; daarentegen werden de kinderen Israëls vergaderd, en legerden zich te Mizpa.

18 Toen zeiden het volk, de oversten van Gilead, de één tot den anderen: Wie is de man, die beginnen zal te strijden tegen de kinderen Ammons? die zal tot een hoofd zijn over alle inwoners van Gilead.

HOOFDSTUK XI.

JEFTHA nu, de Gileadiet, was een strijdbaar held, maar hij was een hoerekind; doch Gilead had Jeftha gegenereerd.

2 Gileads huisvrouw baarde hem ook zonen; en de zonen dezer vrouw, groot geworden zijnde, stieten Jeftha uit, en zeiden tot hem: Gij zult in het huis onzes vaders niet erven, want gij zijt een zoon van eene andere vrouw.

3 Toen vlood Jeftha voor het aangezigt zijner broederen, en woonde in het land Tob; en ijdele mannen vergaderden zich tot Jeftha, en togen met hem uit.

4 En het geschiedde, na eenige dagen, dat de kinderen Ammons tegen Israël krijgden.

5 Zoo geschiedde het, als de kinderen Ammons tegen Israël krijgden, dat de oudsten van Gilead heengingen, om Jeftha te halen uit het land van Tob.

6 En zij zeiden tot Jeftha: Kom, en wees ons tot een' overste, opdat wij strijden tegen de kinderen Ammons.

7 Maar Jeftha zeide tot de oudsten van Gilead: Hebt gijlieden mij niet gehaat, en mij uit mijns vaders huis verstooten? waarom zijt gij dan nu tot mij gekomen, terwijl gij in benaauwdheid zijt?

8 En de oudsten van Gilead zeiden tot Jeftha: Daarom zijn wij nu tot u wedergekomen, dat gij met ons trekt, en tegen de kinderen Ammons strijdt; en gij zult ons tot een hoofd zijn, over alle inwoners van Gilead.

9 Toen zeide Jeftha tot de oudsten van Gilead: Zoo gijlieden mij wederhaalt, om te strijden tegen de kinderen Ammons, en de HEER hen voor mijn aangezigt geven zal, zal ik u dan tot een hoofd zijn?

10 En de oudsten van Gilead zeiden tot Jeftha: De HEER zij tochoorder tusschen ons, indien wij niet alzoo naar uw woord doen.

11 Alzoo ging Jeftha met de oudsten van Gilead, en het volk stelde hem tot een hoofd en overste over zich. En Jeftha sprak al zijne woorden voor het aangezigt des HEEREN te Mizpa.

12 Voorts zond Jeftha boden tot den koning der kinderen Ammons, zeggende: Wat hebben ik en gij met elkander te doen, dat gij tot mij gekomen zijt, om tegen mijn land te krijgen?

13 En de koning der kinderen Ammons zeide tot de boden van Jeftha: Omdat Israël, als hij uit Egypte optoog, mijn land genomen heeft, van de Arnon af tot aan de Jabbok, en tot aan de Jordaan; zoo geef mij dat nu weder met vrede.

14 Maar Jeftha voer wijders voort, en zond boden tot den koning der kinderen Ammons,

15 En hij zeide tot hem: Zoo zegt Jeftha: Israël heeft het land der Moabieten, en het land der kinderen Ammons niet genomen:

16 Want als zij uit Egypte optogen, zoo wandelde Israël door de woestijn tot aan de Schelfzee, en kwam te Kades.

17 En Israël zond boden tot den koning der Edomieten, zeggende: Laat mij toch door uw land doortrekken; maar de koning der Edomieten gaf geen gehoor. En

hij zond ook tot den koning der Moabieten, die ook niet wilde. Alzoo bleef Israël in Kades.

18 Daarna wandelde hij in de woestijn, en toog om het land der Edomieten en het land der Moabieten, en kwam van den opgang der zon aan het land der Moabieten, en zij legerden zich op gene zijde van de Arnon; maar zij kwamen niet binnen de landpale der Moabieten, want de Arnon is de landpale der Moabieten.

19 Maar Israël zond boden tot Sihon, den koning der Amorieten, koning van Hesbon, en Israël zeide tot hem: Laat ons toch door uw land doortrekken tot aan mijne plaats.

20 Doch Sihon betrouwde Israël niet door zijne landpale door te trekken; maar Sihon verzamelde al zijn volk, en zij legerden zich te Jaza; en hij streed tegen Israël.

21 En de HEER, de God Israëls, gaf Sihon met al zijn volk in de hand van Israël, dat zij hen sloegen; alzoo nam Israël erfelijk in het gansche land der Amorieten, die in datzelve land woonden.

22 En zij namen erfelijk in de gansche landpale der Amorieten, van de Arnon af tot aan de Jabbok, en van de woestijn tot aan de Jordaan.

23 Zoo heeft nu de HEER, de God Israëls, de Amorieten voor het aangezigt van zijn volk Israël uit de bezitting verdreven; en zoudt gij hunlieder erfgenaam zijn?

24 Zoudt gij niet dengenen erven, dien uw god Kamos voor u uit de bezitting verdreef? Alzoo zullen wij al dengenen erven, dien de HEER, onze God, voor ons aangezigt uit de bezitting verdrijft.

25 Nu voorts, zijt gij veel beter dan Balak, de zoon van Zippor, de koning der Moabieten? heeft hij ooit met Israël getwist? heeft hij ook ooit tegen hen gekrijgd?

26 Terwijl Israël drie honderd jaren gewoond heeft in Hesbon, en in hare stedekens, en in Aroër en in hare stedekens, en in al de steden, die aan de zijde van de Arnon zijn; waarom hebt gij het dan in dien tijd niet gered?

27 Ook heb ik tegen u niet gezondigd, maar gij doet kwalijk bij mij, dat gij tegen mij krijgt; de HEER, die Regter is, rigte heden tusschen de kinderen Israëls en tusschen de kinderen Ammons!

28 Maar de koning der kinderen Ammons hoorde niet naar de woorden van Jeftha, die hij tot hem gezonden had.

29 Toen kwam de Geest des HEEREN op Jeftha, dat hij Gilead en Manasse doortrok: want hij trok door tot Mizpa in Gilead, en van Mizpa in Gilead trok hij door tot de kinderen Ammons.

30 En Jeftha beloofde den HEERE eene gelofte, en zeide: Indien Gij de kinderen Ammons ganschelijk in mijne hand zult geven;

31 Zoo zal het uitgaande, dat uit de deur van mijn huis mij te gemoet zal uitgaan, als ik met vrede van de kinderen Ammons wederkom, dat zal des HEEREN zijn, en ik zal het offeren ten brandoffer.

32 Alzoo trok Jeftha door naar de kinderen Ammons, om tegen hen te strijden; en de HEER gaf hen in zijne hand.

33 En hij sloeg hen van Aroër af tot daar gij komt te Minnith, twintig steden, en tot aan Abél-Kerámim, met eenen zeer grooten slag. Alzoo werden de kinderen Ammons te ondergebragt voor het aangezigt der kinderen Israëls.

34 Toen nu Jeftha te Mizpa bij zijn huis kwam, ziet, zoo ging zijne dochter uit hem te gemoet, met trommelen en reijen. Zij nu was alleen, een eenig *kind*, hij had uit zich *anders* geenen zoon of dochter.

35 En het geschiedde, als hij haar zag, zoo verscheurde hij zijne kleederen, en zeide: Ach mijne dochter! gij hebt mij ganschelijk nedergebogen, en gij zijt onder degenen, die mij beroeren: want ik heb mijnen mond opengedaan tot den HEER, en ik zal niet kunnen teruggaan.

36 En zij zeide tot hem: Mijn vader! hebt gij uwen mond opengedaan tot den HEER, doe mij, gelijk als uit uwen mond gegaan is; naardien u de HEER volkomene wraak gegeven heeft van uwe vijanden, van de kinderen Ammons.

37 Voorts zeide zij tot haren vader: Laat deze zaak aan mij geschieden: laat twee maanden van mij af, dat ik heenga, en ga af tot de bergen, en beweene mijnen maagdom, ik en mijne gezellinnen.

38 En hij zeide: Ga heen; en hij liet haar twee maanden gaan. Toen ging zij heen met hare gezellinnen, en beweende haren maagdom op de bergen.

39 En het geschiedde ten einde van twee maanden, dat zij tot haren vader weder-

kwam, die aan haar volbragt zijne gelofte, die hij beloofd had; en zij heeft geenen man bekend. Voorts werd het eene gewoonheid in Israël,

40 *Dat* de dochteren Israëls van jaar tot jaar heengingen, om de dochter van Jeftha, den Gileadiet, aan te spreken, vier dagen in het jaar.

HOOFDSTUK XII.

TOEN werden de mannen van Efraïm bijeengeroepen, en trokken over naar het noorden; en zij zeiden tot Jeftha: Waarom zijt gij doorgetogen om te strijden tegen de kinderen Ammons, en hebt ons niet geroepen, om met u te gaan? wij zullen uw huis met u met vuur verbranden.

2 En Jeftha zeide tot hen: Ik en mijn volk waren zeer twistig met de kinderen Ammons; en ik heb ulieden geroepen, maar gij hebt mij uit hunne hand niet verlost.

3 Als ik nu zag, dat gij niet verlostet, zoo stelde ik mijne ziele in mijne hand, en toog door tot de kinderen Ammons, en de HEER gaf hen in mijne hand: waarom zijt gij dan te dezen dage tot mij opgekomen, om tegen mij te strijden?

4 En Jeftha vergaderde alle mannen van Gilead, en streed met Efraïm: en de mannen van Gilead sloegen Efraïm, want de Gileadieten, zijnde tusschen Efraïm *en* tusschen Manasse, zeiden: Gijlieden zijt vlugtelingen van Efraïm.

5 Want de Gileadieten namen den Efraïmieten de veren der Jordaan af; en het geschiedde, als de vlugtelingen van Efraïm zeiden: Laat mij overgaan; zoo zeiden de mannen van Gilead tot hem: Zijt gij een Efraïmiet? wanneer hij zeide: Neen;

6 Zoo zeiden zij tot hem: Zeg nu Schibbóleth; maar hij zeide: Sibbóleth, en kon het alzoo niet regt spreken; zoo grepen zij hem, en versloegen hem aan de veren der Jordaan; dat te dier tijd van Efraïm vielen twee en veertig duizend.

7 Jeftha nu rigtte Israël zes jaren; en Jeftha, de Gileadiet, stierf, en werd begraven in de steden van Gilead.

8 En na hem rigtte Israël Ebzan, van Beth-lehem.

9 En hij had dertig zonen; en hij zond dertig dochteren naar buiten, en bragt dertig dochteren van buiten in voor zijne zonen; en hij rigtte Israël zeven jaren.

10 Toen stierf Ebzan, en werd begraven te Beth-lehem.

11 En na hem rigtte Israël Elon, de Zebuloniet, en hij rigtte Israël tien jaren.

12 En Elon, de Zebuloniet, stierf, en werd begraven te Ajálon, in het land van Zebulon.

13 En na hem rigtte Israël Abdon, een zoon van Hillel, de Pirhathoniet.

14 En hij had veertig zonen, en dertig zoons zonen, rijdende op zeventig ezelveulens; en hij rigtte Israël acht jaren.

15 Toen stierf Abdon, een zoon van Hillel, de Pirhathoniet; en hij werd begraven te Pirhathon, in het land van Efraïm, op den berg van den Amalekiet.

HOOFDSTUK XIII.

EN de kinderen Israëls voeren voort te doen dat kwaad was in de oogen des HEEREN; zoo gaf hen de HEER in de hand der Filistijnen veertig jaren.

2 En er was een man van Zora, uit het geslacht van eenen Daniet, wiens naam was Manóach; en zijne huisvrouw was onvruchtbaar en baarde niet.

3 En een Engel des HEEREN verscheen aan deze vrouw, en hij zeide tot haar: Zie nu, gij zijt onvruchtbaar, en hebt niet gebaard; maar gij zult zwanger worden, en eenen zoon baren.

4 Zoo wacht u toch nu, en drink geen' wijn noch sterken drank, en eet niets onreins.

5 Want zie, gij zult zwanger worden, en eenen zoon baren, op wiens hoofd geen scheermes zal komen: want dat knechtje zal een nazireër Gods zijn, van *moeders* buik af; en hij zal beginnen Israël te verlossen uit der Filistijnen hand.

6 Toen kwam deze vrouw in, en sprak tot haren man, zeggende: Er kwam een man Gods tot mij, wiens aanzigt was als het aanzigt van een' Engel Gods, zeer vreeselijk; en ik vraagde hem niet, van waar hij was, en zijnen naam gaf hij mij niet te kennen.

7 Maar hij zeide tot mij: Zie, gij zult zwanger worden, en eenen zoon baren; zoo drink nu geen' wijn noch sterken drank, en eet niets onreins: want dat knechtje zal een nazireër Gods zijn, van *moeders* buik af tot op den dag zijns doods.

8 Toen aanbad Manóach den HEER vurig-

lijk, en zeide : Och Heer! dat toch de man Gods, dien Gij gezonden hebt, weder tot ons kome, en ons leere, wat wij dat knechtje doen zullen, dat geboren zal worden.

9 En God verhoorde de stem van Manóach; en de Engel Gods kwam wederom tot de vrouw. Zij nu zat in het veld, doch haar man Manóach was niet bij haar.

10 Zoo haastte de vrouw, en liep, en gaf het haren man te kennen; en zij zeide tot hem : Zie, die man is mij verschenen, welke op dien dag tot mij kwam.

11 Toen stond Manóach op, en ging zijne huisvrouw na; en hij kwam tot dien man, en zeide tot hem : Zijt gij die man, dewelke tot deze vrouw gesproken hebt? En hij zeide : Ik ben het.

12 Toen zeide Manóach : Nu, dat uwe woorden komen; *maar* wat zal des knechtjes wijze en zijn werk zijn?

13 En de Engel des HEEREN zeide tot Manóach : Van alles, wat ik tot de vrouw gezegd heb, zal zij zich wachten.

14 Zij zal niet eten van iets, dat van den wijnstok des wijns voortkomt; en wijn en sterken drank zal zij niet drinken, noch iets onreins eten; al wat ik haar geboden heb, zal zij onderhouden.

15 Toen zeide Manóach tot den Engel des HEEREN : Laat ons u toch ophouden, en een geitenbokje voor uw aangezigt bereiden.

16 Maar de Engel des HEEREN zeide tot Manóach : Indien gij mij zult ophouden, ik zal van uw brood niet eten; en indien gij een brandoffer zult doen, dat zult gij den HEERE offeren. Want Manóach wist niet, dat het een Engel des HEEREN was.

17 En Manóach zeide tot den Engel des HEEREN : Wat is uw naam, opdat wij u vereeren, wanneer uw woord zal komen.

18 En de Engel des HEEREN zeide tot hem : Waarom vraagt gij dus naar mijnen naam? Die is toch Wonderlijk.

19 Toen nam Manóach een geitenbokje, en het spijsoffer, en offerde het op den rotssteen, den HEERE. En Hij handelde wonderlijk in *zijn* doen; en Manóach en zijne huisvrouw zagen toe.

20 En het geschiedde, als de vlam van het altaar opvoer naar den hemel, zoo voer de Engel des HEEREN op in de vlam des altaars. Als Manóach en zijne huisvrouw *dat* zagen, zoo vielen zij op hunne aangezigten ter aarde.

21 En de Engel des HEEREN verscheen niet meer aan Manóach en aan zijne huisvrouw. Toen bekende Manóach, dat het een Engel des HEEREN was.

22 En Manóach zeide tot zijne huisvrouw : Wij zullen zekerlijk sterven, omdat wij God gezien hebben.

23 Maar zijne huisvrouw zeide tot hem : Zoo de HEER lust had ons te dooden, Hij had het brandoffer en spijsoffer van onze hand niet aangenomen, noch ons dit alles getoond, noch ons om dezen tijd laten hooren *zulks* als dit is.

24 Daarna baarde deze vrouw eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Simson; en dat knechtje werd groot, en de HEER zegende het.

25 En de Geest des HEEREN begon hem bij wijlen te drijven in het leger van Dan, tusschen Zora en tusschen Estháol.

HOOFDSTUK XIV.

EN Simson ging af naar Thimnath, en gezien hebbende eene vrouw te Thimnath, van de dochteren der Filistijnen,

2 Zoo ging hij opwaarts, en gaf het zijnen vader en zijne moeder te kennen, en zeide : Ik heb eene vrouw gezien te Thimnath, van de dochteren der Filistijnen; nu dan, neem mij die tot eene vrouw.

3 Maar zijn vader zeide tot hem, mitsgaders zijne moeder : Is er geene vrouw onder de dochteren uwer broeders, en onder al mijn volk, dat gij heengaat, om eene vrouw te nemen van de Filistijnen, die onbesnedenen? En Simson zeide tot zijnen vader : Neem mij die, want zij is bevallig in mijne oogen.

4 Zijn vader nu en zijne moeder wisten niet, dat dit van den HEER was, dat hij gelegenheid zocht van de Filistijnen : want de Filistijnen heerschten te dier tijd over Israël.

5 Alzoo ging Simson, met zijnen vader en zijne moeder, heen af naar Thimnath. Als zij nu kwamen tot aan de wijngaarden van Thimnath, ziet daar, een jonge leeuw, brullende hem te gemoet.

6 Toen werd de Geest des HEEREN vaardig over hem, dat hij hem van een scheurde; gelijk men een bokje van een scheurt, en er was niets in zijne hand; doch hij gaf zij-

nen vader en zijne moeder niet te kennen, wat hij gedaan had.

7 En hij kwam af, en sprak tot de vrouw; en zij beviel in Simsons oogen.

8 En na sommige dagen kwam hij weder, om haar te nemen; toen week hij af, om het aas van den leeuw te bezien; en ziet, een bijënzwerm was in het ligchaam van den leeuw, met honig.

9 En hij nam dien in zijne handen, en ging voort, al gaande en etende; en hij ging tot zijnen vader en tot zijne moeder, en gaf hun *daarvan,* en zij aten; doch hij gaf hun niet te kennen, dat hij den honig uit het ligchaam van den leeuw genomen had.

10 Als nu zijn vader afgekomen was tot die vrouw, zoo maakte Simson aldaar eene bruiloft, want alzoo plagten de jongelingen te doen.

11 En het geschiedde, als zij hem zagen, zoo namen zij dertig medgezellen, die bij hem zouden zijn.

12 Simson dan zeide tot hen: Ik zal nu ulieden een raadsel te raden geven; indien gij mij dat in de zeven dagen dezer bruiloft wel zult verklaren en uitvinden, zoo zal ik ulieden geven dertig fijne lijnwaadskleederen, en dertig wisselkleederen.

13 En indien gij het mij niet zult kunnen verklaren, zoo zult gijlieden mij geven dertig fijne lijnwaadskleederen, en dertig wisselkleederen. En zij zeiden tot hem: Geef uw raadsel te raden, en laat het ons hooren.

14 En hij zeide tot hen: Spijze ging uit van den eter, en zoetigheid ging uit van den sterken. En zij konden dat raadsel in drie dagen niet verklaren.

15 Daarna geschiedde het op den zevenden dag, dat zij tot de huisvrouw van Simson zeiden: Overreed uwen man, dat hij ons dat raadsel verklare, opdat wij niet misschien u, en het huis uws vaders, met vuur verbernen. Hebt gijlieden ons genoodigd, om het onze te bezitten? is het zoo niet?

16 En Simsons huisvrouw weende voor hem en zeide: Gij haat mij maar, en hebt mij niet lief; gij hebt den kinderen mijns volks een raadsel te raden gegeven, en hebt het mij niet verklaard. En hij zeide tot haar: Zie, ik heb het mijnen vader en mijne moeder niet verklaard, zou ik het u dan verklaren?

17 En zij weende voor hem op den zevenden der dagen, in dewelke zij deze bruiloft hadden; zoo geschiedde het op den zevenden dag, dat hij het haar verklaarde, want zij perste hem; en zij verklaarde dat raadsel den kinderen haars volks.

18 Toen zeiden de mannen der stad tot hem, op den zevenden dag, eer de zon onderging: Wat is zoeter dan honig? en wat is sterker dan een leeuw? En hij zeide tot hen: Zoo gij met mijn kalf niet hadt geploegd, gij zoudt mijn raadsel niet hebben uitgevonden.

19 Toen werd de Geest des HEEREN vaardig over hem, en hij ging af naar de Askelonieten, en sloeg van hen dertig man; en hij nam hun gewaad, en gaf de wisselkleederen aan degenen, die dat raadsel verklaard hadden. Doch zijn toorn ontstak, en hij ging op in zijns vaders huis.

20 En de huisvrouw van Simson werd zijns medgezels, die hem vergezelschapt had.

HOOFDSTUK XV.

EN het geschiedde na *sommige* dagen, in de dagen van den tarwe-oogst, dat Simson zijne huisvrouw bezocht met een geitenbokje, en hij zeide: Laat mij tot mijne huisvrouw ingaan in de kamer; maar haar vader liet hem niet toe in te gaan.

2 Want haar vader zeide: Ik sprak zeker, dat gij haar ganschelijk haattet, zoo heb ik haar aan uwen medgezel gegeven. Is niet hare kleinste zuster schooner dan zij? Laat ze u toch zijn in plaats van haar.

3 Toen zeide Simson van henlieden: Ik ben ditmaal onschuldig van de Filistijnen, wanneer ik aan hen kwaad doe.

4 En Simson ging heen, en ving drie honderd vossen; en hij nam fakkelen, en keerde staart aan staart, en deed eenen fakkel tusschen twee staarten in het midden.

5 En hij stak de fakkelen aan met vuur, en liet ze loopen in het staande koren der Filistijnen; en hij stak in brand zoowel de korenhoopen als het staande koren, zelfs tot de wijngaarden *en* olijfboomen toe.

6 Toen zeiden de Filistijnen: Wie heeft dit gedaan? En men zeide: Simson, de schoonzoon van den Thimniet, omdat hij zijne huisvrouw heeft genomen, en heeft haar aan zijnen medgezel gegeven. Toen

kwamen de Filistijnen op, en verbrandden haar en haren vader met vuur.

7 Toen zeide Simson tot hen : Zoudt gij alzoo doen? Zeker, als ik mij aan u gewroken heb, zoo zal ik daarna ophouden.

8 En hij sloeg hen, den schenkel en de heup, *met* eenen grooten slag; en hij ging af, en woonde op de hoogte van de rots Etam.

9 Toen togen de Filistijnen op, en legerden zich tegen Juda, en breidden zich uit in Lechi.

10 En de mannen van Juda zeiden : Waarom zijt gijlieden tegen ons opgetogen? En zij zeiden : Wij zijn opgetogen om Simson te binden, om hem te doen, gelijk als hij ons gedaan heeft.

11 Toen kwamen drie duizend mannen af uit Juda tot het hol der rots Etam, en zeiden tot Simson : Wist gij niet, dat de Filistijnen over ons heerschen? waarom hebt gij ons dan dit gedaan? En hij zeide tot hen : Gelijk als zij mij gedaan hebben, alzoo heb ik hunlieden gedaan.

12 En zij zeiden tot hem : Wij zijn afgekomen om u te binden, om u over te geven in de hand der Filistijnen. Toen zeide Simson tot hen : Zweert mij, dat gijlieden op mij niet zult aanvallen.

13 En zij spraken tot hem, zeggende : Neen, maar wij zullen u wel binden, en u in hunlieder hand overgeven; doch wij zullen u geenszins dooden. En zij bonden hem met twee nieuwe touwen, en voerden hem op van de rots.

14 Als hij kwam tot Lechi, zoo juichten de Filistijnen hem te gemoet; maar de Geest des HEEREN werd vaardig over hem; en de touwen, die aan zijne armen waren, werden als linnen draden, die van het vuur gebrand zijn, en zijne banden versmolten van zijne handen.

15 En hij vond een vochtig ezels kinnebakken, en hij strekte zijne hand uit, en nam het, en sloeg daarmede duizend man.

16 Toen zeide Simson : Met een ezels kinnebakken, éénen hoop, twee hoopen, met een ezels kinnebakken heb ik duizend man geslagen.

17 En het geschiedde, als hij geëindigd had te spreken, zoo wierp hij het kinnebakken uit zijne hand, en hij noemde dezelve plaats Ramath-Lechi.

18 Als hem nu zeer dorstte, zoo riep hij tot den HEER, en zeide : Gij hebt door de hand van uwen knecht dit groote heil gegeven; zou ik dan nu van dorst sterven, en vallen in de hand dezer onbesnedenen?

19 Toen kloofde God de holle plaats, die in Lechi is, en er ging water uit van dezelve, en hij dronk. Toen kwam zijn geest weder, en hij werd levend. Daarom noemde hij haren naam : De fontein des aanroepers, die in Lechi is, tot op dezen dag.

20 En hij rigtte Israël, in de dagen der Filistijnen, twintig jaren.

HOOFDSTUK XVI.

SIMSON nu ging heen naar Gaza; en hij zag aldaar eene vrouw, die eene hoere was; en hij ging tot haar in.

2 Toen werd den Gazieten gezegd : Simson is hier ingekomen; zoo gingen zij rondom, en leiden hem den ganschen nacht lagen in de stadspoort; doch zij hielden zich den ganschen nacht stil, zeggende : Tot aan het morgenlicht dan zullen wij hem dooden.

3 Maar Simson lag tot middernacht toe; toen stond hij op ter middernacht, en hij greep de deuren der stadspoort met de beide posten, en nam ze weg met den grendelboom, en leide ze op zijne schouderen, en droeg ze opwaarts op de hoogte des bergs, die in het gezigt van Hebron is.

4 En het geschiedde daarna, dat hij eene vrouw liefkreeg, aan de beek Sorek, welker naam was Delila.

5 Toen kwamen de vorsten der Filistijnen tot haar op, en zeiden tot haar : Overreed hem, en zie, waarin zijne groote kracht zij, en waarmede wij hem zouden magtig worden, en hem binden, om hem te plagen; zoo zullen wij u geven, een iegelijk, duizend en honderd zilverlingen.

6 Delila dan zeide tot Simson : Verklaar mij toch, waarin uwe groote kracht zij, en waarmede gij zoudt kunnen gebonden worden, dat men u plage.

7 En Simson zeide tot haar : Indien zij mij bonden met zeven versche zelen, die niet verdroogd zijn, zoo zou ik zwak worden, en wezen als een ander mensch.

8 Toen bragten de vorsten der Filistijnen tot haar op zeven versche zelen, die niet verdroogd waren; en zij bond hem daarmede.

9 De achterlage nu zat bij haar in eene kamer. Zoo zeide zij tot hem : De Filistijnen over u, Simson! Toen verbrak hij de zelen, gelijk als een snoertje van grof vlas

verbroken wordt, als het vuur riekt. Alzoo werd zijne kracht niet bekend.

10 Toen zeide Delila tot Simson : Zie, gij hebt met mij gespot, en leugenen tot mij gesproken; verklaar mij toch nu, waarmede gij zoudt kunnen gebonden worden?

11 En hij zeide tot haar : Indien zij mij vastbonden met nieuwe touwen, met dewelke geen werk gedaan is, zoo zou ik zwak worden, en wezen als een ander mensch.

12 Toen nam Delila nieuwe touwen, en bond hem daarmede, en zeide tot hem : De Filistijnen over u, Simson! (De achterlage nu was zittende in eene kamer.) Toen verbrak hij ze van zijne armen als eenen draad.

13 En Delila zeide tot Simson : Tot hiertoe hebt gij met mij gespot, en leugenen tot mij gesproken; verklaar mij *toch nu*, waarmede gij zoudt kunnen gebonden worden. En hij zeide tot haar : Indien gij de zeven haarlokken mijns hoofds vlochtet aan eenen weversboom.

14 En zij maakte ze vast met eene pin, en zeide tot hem : De Filistijnen over u, Simson! Toen waakte hij op uit zijnen slaap, en nam weg de pin der gevlochtene *haarlokken* en den weversboom.

15 Toen zeide zij tot hem : Hoe zult gij zeggen : Ik heb u lief, daar uw hart niet met mij is? gij hebt nu driemaal met mij gespot, en mij niet verklaard, waarin uwe groote kracht zij.

16 En het geschiedde, als zij hem alle dagen met hare woorden perste, en hem moeijelijk viel, dat zijne ziel verdrietig werd tot stervens toe;

17 Zoo verklaarde hij haar zijn gansche hart, en zeide tot haar : Er is nooit scheermes op mijn hoofd gekomen, want ik ben een nazireër Gods van mijner moeders buik af : indien ik geschoren wierd, zoo zou mijne kracht van mij wijken, en ik zou zwak worden, en wezen als al de menschen.

18 Als nu Delila zag, dat hij haar zijn gansche hart verklaard had, zoo zond zij heen, en riep de vorsten der Filistijnen, zeggende : Komt ditmaal op, want hij heeft mij zijn gansche hart verklaard. En de vorsten der Filistijnen kwamen tot haar op, en bragten dat geld in hunne hand.

19 Toen deed zij hem slapen op hare knieën, en riep eenen man, en liet hem de zeven haarlokken zijns hoofds afscheren, en zij begon hem te plagen; en zijne kracht week van hem.

20 En zij zeide : De Filistijnen over u, Simson! En hij ontwaakte uit zijnen slaap, en zeide : Ik zal ditmaal uitgaan, als op andere malen, en mij uitschudden : want hij wist niet, dat de HEER van hem geweken was.

21 Toen grepen hem de Filistijnen en groeven zijne oogen uit; en zij voerden hem af naar Gaza, en bonden hem met twee koperen ketenen, en hij was malende in het gevangenhuis.

22 En het haar zijns hoofds begon *weder* te wassen, gelijk toen hij geschoren werd.

23 Toen verzamelden zich de vorsten der Filistijnen, om hunnen god Dagon een groot offer te offeren, en tot vrolijkheid; en zij zeiden : Onze god heeft onzen vijand Simson in onze hand gegeven.

24 Desgelijks als hem het volk zag, loofden zij hunnen god, want zij zeiden : Onze god heeft in onze hand gegeven onzen vijand, en die ons land verwoestte, en die onzer verslagenen velen maakte!

25 En het geschiedde, als hun hart vrolijk was, dat zij zeiden : Roept Simson, dat hij voor ons spele. En zij riepen Simson uit het gevangenhuis; en hij speelde voor hunne aangezigten, en zij deden hem staan tusschen de pilaren.

26 Toen zeide Simson tot den jongen, die hem bij de hand hield : Laat mij gaan, dat ik de pilaren betaste, op dewelke het huis gevestigd is, dat ik daaraan lene.

27 Het huis nu was vol mannen en vrouwen; ook waren daar alle vorsten der Filistijnen; en op het dak waren omtrent drie duizend mannen en vrouwen, die toezagen, als Simson speelde.

28 Toen riep Simson tot den HEER, en zeide : Heer, HEER! gedenk toch mijner, en sterk mij toch alleenlijk ditmaal, ô God! dat ik mij met één wrake voor mijne twee oogen aan de Filistijnen wreke.

29 En Simson vattede de twee middelste pilaren, op dewelke het huis was gevestigd, en waarop het steunde, den éénen met zijne regterhand, en den anderen met zijne linkerhand;

30 En Simson zeide : Mijne ziel sterve met de Filistijnen! en hij boog zich met kracht, en het huis viel op de vorsten, en op al het volk, dat daarin was. En de dooden, die hij in zijn sterven gedood heeft,

waren meer, dan die hij in zijn leven gedood had.

31 Toen kwamen zijne broeders af, en het gansche huis zijns vaders, en namen hem op, en bragten *hem* opwaarts, en begroeven hem tusschen Zora en tusschen Esthâol, in het graf van zijnen vader Manóach; hij nu had Israël gerigt twintig jaren.

HOOFDSTUK XVII.

EN er was een man van het gebergte van Efraïm, wiens naam was Micha.

2 Die zeide tot zijne moeder: De duizend en honderd zilverlingen, die u ontnomen zijn, om dewelke gij gevloekt hebt, en ook voor mijne ooren gesproken hebt, zie, dat geld is bij mij, ik heb dat genomen. Toen zeide zijne moeder: Gezegend zij mijn zoon den HEERE!

3 Alzoo gaf hij aan zijne moeder de duizend en honderd zilverlingen weder. Doch zijne moeder zeide: Ik heb dat geld den HEERE ganschelijk geheiligd van mijne hand, voor mijnen zoon, om een gesneden beeld en een gegoten beeld te maken; zoo zal ik het u nu wedergeven.

4 Maar hij gaf dat geld aan zijne moeder weder. En zijne moeder nam twee honderd zilverlingen, en gaf ze den goudsmid, die maakte daarvan een gesneden beeld en een gegoten beeld; dat was in het huis van Micha.

5 En de man Micha had een Godshuis; en hij maakte eenen efod, en teraſim, en vulde de hand van éénen uit zijne zonen, dat hij hem tot eenen priester ware.

6 In diezelve dagen was er geen koning in Israël; een iegelijk deed wat regt was in zijne oogen.

7 Nu was er een jongeling van Bethlehem-Juda, van het geslacht van Juda; deze was een Leviet, en verkeerde aldaar als vreemdeling.

8 En deze man was uit die stad, uit Bethlehem-Juda getogen, om te verkeeren, waar hij *gelegenheid* zou vinden. Als hij nu kwam aan het gebergte van Efraïm tot aan het huis van Micha, om zijnen weg te gaan,

9 Zoo zeide Micha tot hem: Van waar komt gij? En hij zeide tot hem: Ik ben een Leviet van Bethlehem-Juda, en ik wandele, om te verkeeren, waar ik *gelegenheid* zal vinden.

10 Toen zeide Micha tot hem: Blijf bij mij, en zijt mij tot eenen vader en tot eenen priester; en ik zal u jaarlijks geven tien zilverlingen, en orde van kleederen, en uwen leeftogt; alzoo ging de Leviet *met hem*.

11 En de Leviet bewilligde bij dien man te blijven; en de jongeling was hem als een van zijne zonen.

12 En Micha vulde de hand van den Leviet, dat hij hem tot eenen priester wierd; alzoo was hij in het huis van Micha.

13 Toen zeide Micha: Nu weet ik, dat de HEER mij weldoen zal, omdat ik dezen Leviet tot eenen priester heb.

HOOFDSTUK XVIII.

IN die dagen was er geen koning in Israël; en in dezelve dagen zocht de stam der Danieten voor zich eene erfenis om te wonen: want hun was tot op dien dag onder de stammen van Israël niet *genoegzaam* ter erfenis toegevallen.

2 Zoo zonden de kinderen van Dan uit hun geslacht vijf mannen uit hunne einden, mannen, die strijdbaar waren, van Zora en van Esthâol, om het land te verspieden, en dat te doorzoeken; en zij zeiden tot hen: Gaat, doorzoekt het land. En zij kwamen aan het gebergte van Efraïm, tot aan het huis van Micha, en vernachtten aldaar.

3 Zijnde bij het huis van Micha, zoo kenden zij de stem van den jongeling, den Leviet; en zij weken daarheen, en zeiden tot hem: Wie heeft u hier gebragt, en wat doet gij alhier, en wat hebt gij hier?

4 En hij zeide tot hen: Zoo en zoo heeft Micha mij gedaan; en hij heeft mij gehuurd, en ik ben hem tot eenen priester.

5 Toen zeiden zij tot hem: Vraag toch God, dat wij mogen weten, of onze weg, op welken wij wandelen, voorspoedig zal zijn.

6 En de priester zeide tot hen: Gaat in vrede; uw weg, welken gij zult heentrekken, is voor den HEER.

7 Toen gingen die vijf mannen heen, en kwamen te Laïs; en zij zagen het volk, hetwelk in derzelver midden was, zijnde gelegen in zekerheid, naar de wijze der Zidoniërs, stil en zeker zijnde; en daar was geen erfheer, die *iemand* om eenige zaak schande aandeed in dat land; ook waren zij verre van de Zidoniërs, en hadden niets te doen met eenigen mensch.

8 En zij kwamen tot hunne broederen te

Zora en te Esthâol, en hunne broeders zeiden tot hen : Wat *zegt* gijlieden?

9 En zij zeiden : Maakt u op, en laat ons tot hen optrekken, want wij hebben dat land bezien, en ziet, het is zeer goed; zoudt gij dan stil zijn? weest niet lui om te trekken, dat gij henen inkomt, om dat land in erfelijke bezitting te nemen :

10 (Als gij daarhenen komt, zoo zult gij komen tot een zorgeloos volk, en dat land is wijd van ruimte) want God heeft het in uwe hand gegeven; eene plaats, alwaar geen gebrek is van eenig ding, dat op de aarde is.

11 Toen reisden van daar uit het geslacht der Danieten, van Zora en van Esthâol, zes honderd man, aangegord met krijgswapenen.

12 En zij togen op, en legerden zich bij Kirjath-Jeârim, in Juda; daarom noemden zij deze plaats, Machané-Dan, tot op dezen dag; ziet, het is achter Kirjath-Jeârim.

13 En van daar togen zij door naar het gebergte van Efraïm, en zij kwamen tot aan het huis van Micha.

14 Toen antwoordden de vijf mannen, die gegaan waren om het land van Laïs te verspieden, en zeiden tot hunne broederen : Weet gijlieden ook, dat in die huizen een efod is, en teraſim, en een gesneden en een gegoten beeld? zoo weet nu wat u te doen zij.

15 Toen weken zij daarheen, en kwamen aan het huis van den jongeling, den Leviet, ten huize van Micha; en zij vraagden hem naar vrede.

16 En de zes honderd mannen, die van de kinderen van Dan waren, met hunne krijgswapenen aangegord, bleven staan aan de deur van de poort.

17 Maar de vijf mannen, die gegaan waren om het land te verspieden, gingen op, kwamen daarhenen in, *en* namen weg het gesneden beeld, en den efod, en de teraſim, en het gegoten beeld : de priester nu bleef staan aan de deur van de poort, met de zes honderd mannen, die met krijgswapenen aangegord waren.

18 Als die nu ten huize van Micha waren ingegaan, en het gesneden beeld, den efod, en de teraſim, en het gegoten beeld weggenomen hadden, zoo zeide de priester tot hen : Wat doet gijlieden?

19 En zij zeiden tot hem : Zwijg, leg uwe hand op uwen mond, en ga met ons, en zijt ons tot eenen vader en tot eenen priester? Is het beter, dat gij een priester zijt voor het huis van éénen man, of dat gij priester zijt voor een' stam, en een geslacht in Israël?

20 Toen werd het hart van den priester vrolijk, en hij nam den efod, en de teraſim, en het gesneden beeld, en hij kwam in het midden des volks.

21 Alzoo keerden zij zich, en togen voort; en zij stelden de kinderkens, en het vee, en de bagaadje voor zich.

22 Als zij nu verre van Micha's huis gekomen waren, zoo werden de mannen, zijnde in de huizen, die bij het huis van Micha waren, bijeengeroepen, en zij achterhaalden de kinderen van Dan.

23 En zij riepen de kinderen van Dan na; dewelke hunne aangezigten omkeerden; en zeiden tot Micha : Wat is u, dat gij bijeengeroepen zijt?

24 Toen zeide hij : Gijlieden hebt mijne goden, die ik gemaakt had, weggenomen, mitsgaders den priester, en zijt weggegaan; wat heb ik nu meer? wat is het dan, dat gij tot mij zegt : Wat is u?

25 Maar de kinderen van Dan zeiden tot hem : Laat uwe stem bij ons niet hooren, opdat niet misschien mannen, van bitteren gemoede, op u aanvallen, en gij uw leven verliest, en het leven van uw huis.

26 Alzoo gingen de kinderen van Dan huns weegs; en Micha, ziende, dat zij sterker waren dan hij, zoo keerde hij om en kwam weder tot zijn huis.

27 Zij dan namen wat Micha gemaakt had, en den priester, dien hij gehad had, en kwamen te Laïs, tot een stil en zeker volk, en sloegen hen met de scherpte des zwaards, en de stad verbrandden zij met vuur :

28 En er was niemand, die hen verloste, want zij was verre van Zidon, en zij hadden niets met eenigen mensch te doen; en zij *lag* in het dal, dat bij Beth-Rechob is. Daarna herbouwden zij de stad, en woonden daarin.

29 En zij noemden den naam der stad Dan, naar den naam huns vaders Dan, die aan Israël geboren was : hoewel de naam dezer stad te voren Laïs was.

30 En de kinderen van Dan rigtten voor zich dat gesneden beeld op; en Jónathan, de zoon van Gersom, den zoon van Manasse, hij en zijne zonen waren priesters voor den stam der Danieten. tot den dag toe,

dat het land gevankelijk is weggevoerd.
31 Alzoo stelden zij onder zich het gesneden beeld van Micha, dat hij gemaakt had, al de dagen, dat het huis Gods te Silo was.

HOOFDSTUK XIX.

HET geschiedde ook in die dagen, als er geen koning was in Israël, dat er een levietisch man was, verkeerende als vreemdeling aan de zijden van het gebergte van Efraïm, die zich eene vrouw, een bijwijf, nam van Bethlehem-Juda.
2 Maar zijn bijwijf hoereerde, bij hem zijnde, en toog van hem weg naar haars vaders huis, tot Bethlehem-Juda; en zij was aldaar eenige dagen, *te weten* vier maanden.
3 En haar man maakte zich op, en toog haar na, om naar haar hart te spreken, om haar weder te halen; en zijn jongen was bij hem, en een paar ezelen. En zij bragt hem in het huis haars vaders. En als de vader van de jonge vrouw hem zag, werd hij vrolijk over zijne ontmoeting.
4 En zijn schoonvader, de vader van de jonge vrouw, behield hem, dat hij drie dagen bij hem bleef; en zij aten en dronken, en vernachtten aldaar.
5 Op den vierden dag nu geschiedde het, dat zij des morgens vroeg op waren, en hij opstond om weg te trekken; toen zeide de vader van de jonge vrouw tot zijnen schoonzoon: Sterk uw hart met eene bete broods, en daarna zult gijlieden wegtrekken.
6 Zoo zaten zij neder, en zij beiden aten te zamen, en dronken. Toen zeide de vader van de jonge vrouw tot den man: Bewillig toch en vernacht, en laat uw hart vrolijk zijn.
7 Maar de man stond op om weg te trekken. Toen drong hem zijn schoonvader, dat hij aldaar wederom vernachtte.
8 Als hij op den vijfden dag des morgens vroeg op was, om weg te trekken, zoo zeide de vader van de jonge vrouw: Sterk toch uw hart. En zij vertoefden totdat de dag zich neigde; en zij beiden aten *te zamen*.
9 Toen maakte zich de man op, om weg te trekken, hij, en zijn bijwijf, en zijn jongen; en zijn schoonvader, de vader van de jonge vrouw, zeide: Zie toch, de dag heeft afgenomen, dat het avond zal worden, vernacht toch; zie, de dag legert zich, vernacht hier, en laat uw hart vrolijk zijn, en maak u morgen vroeg op uws weegs, en ga naar uwe tent.
10 Doch de man wilde niet vernachten, maar stond op, en trok weg, en kwam tot tegenover Jebus (dewelke is Jerúzalem), en met hem het paar gezadelde ezelen; ook was zijn bijwijf met hem.
11 Als zij nu bij Jebus waren, zoo was de dag zeer gedaald; en de jongen zeide tot zijnen heer: Trek toch voort, en laat ons in deze stad der Jebuzieten wijken, en daarin vernachten.
12 Maar zijn heer zeide tot hem: Wij zullen herwaarts niet wijken tot eene vreemde stad, die niet is van de kinderen Israëls; maar wij zullen voorttrekken tot Gibea toe.
13 Voorts zeide hij tot zijnen jongen: Ga voort, dat wij tot eene van die plaatsen naderen, en te Gibea of te Rama vernachten.
14 Alzoo togen zij voort, en wandelden; en de zon ging hun onder bij Gibea, dewelke Benjamins is.
15 En zij weken daarheen, dat zij inkwamen, om in Gibea te vernachten. Toen hij nu inkwam, zat hij neder in eene straat der stad, want er was niemand, die hen in huis nam om te vernachten.
16 En ziet, een oud man kwam van zijn werk van het veld in den avond: welke man ook was van het gebergte van Efraïm, doch als vreemdeling verkeerende te Gibea; maar de lieden dezer plaats waren kinderen van Jemini.
17 Als hij nu zijne oogen ophief, zoo zag hij dien reizenden man op de straat der stad; en de oude man zeide: Waar trekt gij henen, en van waar komt gij?
18 En hij zeide tot hem: Wij trekken door van Bethlehem-Juda tot aan de zijden van het gebergte van Efraïm, van waar ik ben; en ik was naar Bethlehem-Juda getogen, maar ik trek *nu* naar het huis des HEEREN; en er is niemand, die mij in huis neemt.
19 Daar toch onze ezelen zoowel stroo als voeder hebben, en ook brood en wijn is voor mij, en voor uwe dienstmaagd, en voor den jongen, *die* bij uwe knechten is: er is aan geen ding gebrek.
20 Toen zeide de oude man: Vrede zij u! al wat u ontbreekt, is toch bij mij; alleenlijk vernacht niet op de straat.

21 En hij bragt hem in zijn huis, en gaf aan de ezelen voeder; en hunne voeten gewasschen hebbende, zoo aten en dronken zij.

22 Toen zij nu hun hart vrolijk maakten, ziet, zoo omringden de mannen van die stad (mannen die Belials kinderen waren) het huis, kloppende op de deur; en zij spraken tot den ouden man, den heer des huizes, zeggende: Breng den man, die in uw huis gekomen is, uit, opdat wij hem bekennen.

23 En de man, de heer des huizes, ging tot hen uit, en zeide tot hen: Niet, mijne broeders! doet toch *zoo* kwalijk niet; naardien deze man in mijn huis gekomen is, zoo doet zulke dwaasheid niet.

24 Ziet, mijne dochter, die maagd is, en zijn bijwijf, die zal ik nu uitbrengen, dat gij die schendt, en haar doet, wat goed is in uwe oogen; maar doet aan dezen man zulk een dwaas ding niet.

25 Maar de mannen wilden naar hem niet hooren. Toen greep de man zijn bijwijf, en bragt haar uit tot hen daarbuiten; en zij bekenden haar en waren met haar bezig den ganschen nacht tot aan den morgen, en lieten haar gaan, als de dageraad oprees.

26 En deze vrouw kwam tegen het aanbreken van den morgenstond, en viel neder voor de deur van het huis des mans, waarin haar heer was, totdat het licht werd.

27 Als nu haar heer des morgens opstond, en de deuren van het huis opendeed, en uitging om zijns weegs te gaan, ziet, zoo lag de vrouw, zijn bijwijf, aan de deur van het huis, en hare handen op den dorpel.

28 En hij zeide tot haar: Sta op, en laat ons trekken; maar niemand antwoordde. Toen nam hij haar op den ezel, en de man maakte zich op, en toog naar zijne plaats.

29 Als hij nu in zijn huis kwam, zoo nam hij een mes, en greep zijn bijwijf, en deelde haar met hare beenderen in twaalf stukken; en hij zond ze in alle landpalen van Israël.

30 En het geschiedde, dat al wie het zag, zeide: Zulks is niet geschied noch gezien, van dien dag af, dat de kinderen Israëls uit Egypteland zijn opgetogen, tot op dezen dag; legt uw *hart* daarop, geeft raad en spreekt!

HOOFDSTUK XX.

TOEN togen alle kinderen Israëls uit, en de vergadering verzamelde zich, als een eenig man, van Dan af tot Ber-séba toe, ook het land van Gilead, tot den HEER te Mizpa.

2 En *uit* de hoeken des ganschen volks stelden zich al de stammen van Israël in de vergadering van het volk Gods, vier honderd duizend man te voet, die het zwaard uittrokken.

3 (De kinderen Benjamins nu hoorden, dat de kinderen Israëls opgetogen waren naar Mizpa.) En de kinderen Israëls zeiden: Spreekt, hoe is dit kwaad geschied?

4 Toen antwoordde de levietische man, de man van de vrouw, die gedood was, en zeide: Ik kwam met mijn bijwijf te Gibea, dewelke Benjamins is, om te vernachten.

5 En de burgers van Gibea maakten zich tegen mij op, en omringden tegen mij het huis bij nacht: zij dachten mij te dooden, en mijn bijwijf hebben zij geschonden, dat zij gestorven is.

6 Toen greep ik mijn bijwijf, en deelde haar, en zond haar in het gansche land der erfenis van Israël, omdat zij eene schandelijke daad en dwaasheid in Israël gedaan hadden.

7 Ziet, gij allen zijt kinderen Israëls, geeft hier voor ulieden woord en raad!

8 Toen maakte zich al het volk op, als een eenig man, zeggende: Wij zullen niet gaan, een ieder naar zijne tent, noch wijken, een ieder naar zijn huis.

9 Maar nu, dit is de zaak, die wij aan Gibea zullen doen: tegen haar bij het lot!

10 En wij zullen tien mannen nemen van honderd, van alle stammen Israëls, en honderd van duizend, en duizend van tien duizend, om teerkost te nemen voor het volk, opdat zij, komende te Geba-Benjamins, *haar* doen naar al de dwaasheid, die zij in Israël gedaan heeft.

11 Alzoo werden alle mannen van Israël verzameld tot deze stad, verbonden als een eenig man.

12 En de stammen van Israël zonden mannen door den ganschen stam van Benjamin, zeggende: Wat voor een kwaad is dit, dat onder ulieden geschied is?

13 Zoo geeft nu die mannen, die kinderen Belials, die te Gibea zijn, dat wij hen dooden, en het kwaad uit Israël wegdoen. Doch de *kinderen* van Benjamin wilden niet hooren naar de stem van hunne broederen, de kinderen Israëls.

14 Maar de kinderen van Benjamin verza-

melden zich uit de steden naar Gibea, om uit te trekken ten strijde tegen de kinderen Israëls.

15 En de kinderen van Benjamin werden te dien dage geteld uit de steden, zes en twintig duizend mannen, die het zwaard uittrokken, behalve dat de inwoners van Gibea geteld werden, zeven honderd uitgelezene mannen.

16 Onder al dit volk waren zeven honderd uitgelezene mannen, welke linksch waren: deze allen slingerden met eenen steen op een haar, dat het hun niet miste.

17 En de mannen van Israël werden geteld, behalve Benjamin, vier honderd duizend mannen, die het zwaard uittrokken: deze allen waren mannen van oorlog.

18 En de kinderen Israëls maakten zich op, en togen opwaarts ten huize Gods, en vraagden God, en zeiden: Wie zal onder ons vooreerst optrekken ten strijde tegen de kinderen van Benjamin? En de HEER zeide: Juda vooreerst.

19 Alzoo maakten zich de kinderen Israëls in den morgenstond op, en legerden zich tegen Gibea.

20 En de mannen van Israël togen uit ten strijde tegen Benjamin; voorts schikten de mannen Israëls den strijd tegen hen bij Gibea.

21 Toen togen de kinderen van Benjamin uit van Gibea, en zij vernielden ter aarde op dien dag van Israël twee en twintig duizend man.

22 Doch het volk versterkte zich, *te weten* de mannen van Israël, en zij beschikten den strijd wederom ter plaatse, waar zij *dien* des vorigen daags geschikt hadden.

23 En de kinderen Israëls togen op, en weenden voor het aangezigt des HEEREN tot op den avond, en vraagden den HEER, zeggende: Zal ik weder genaken ten strijde tegen de kinderen van Benjamin, mijnen broeder? En de HEER zeide: Trekt tegen hem op.

24 Zoo naderden de kinderen Israëls tot de kinderen van Benjamin, des anderen daags.

25 En die van Benjamin trokken uit hun te gemoet, uit Gibea, op den tweeden dag, en velden van de kinderen Israëls nog achttien duizend man neder ter aarde; die allen trokken het zwaard uit.

26 Toen togen alle kinderen Israëls en al het volk op, en kwamen ten huize Gods, en weenden, en bleven aldaar voor het aangezigt des HEEREN, en vastten dien dag tot op den avond; en zij offerden brandofferen en dankofferen voor het aangezigt des HEEREN.

27 En de kinderen Israëls vraagden den HEER, want aldaar was de ark des verbonds van God in die dagen.

28 En Pinehas, de zoon van Eleázar, den zoon van Aäron, stond voor zijn aangezigt in die dagen, zeggende: Zal ik nog meer uittrekken ten strijde tegen de kinderen van Benjamin, mijnen broeder, of zal ik ophouden? En de HEER zeide: Trekt op, want morgen zal Ik hem in uwe hand geven.

29 Toen bestelde Israël achterlagen op Gibea rondom.

30 En de kinderen Israëls togen op, aan den derden dag, tegen de kinderen van Benjamin; en zij schikten *den strijd* op Gibea, als op de andere malen.

31 Toen togen de kinderen van Benjamin uit, het volk te gemoet, *en* werden van de stad afgetrokken; en zij begonnen te slaan van het volk *en* te doorsteken, gelijk de andere malen, op de straten, waarvan de ééne opgaat naar het huis Gods, en de andere naar Gibea, in het veld, omtrent dertig man van Israël.

32 Toen zeiden de kinderen van Benjamin: Zij zijn voor ons aangezigt geslagen, als te voren; maar de kinderen Israëls zeiden: Laat ons vlieden, en hem van de stad aftrekken naar de straten.

33 Toen maakten zich alle mannen van Israël op uit hunne plaatsen, en schikten *den strijd* te Baäl-Thamar; ook brak Israëls achterlage op uit hare plaats, na de ontblooting van Geba.

34 En tien duizend uitgelezene mannen van gansch Israël kwamen van tegenover Gibea, en de strijd werd zwaar; doch zij wisten niet, dat het kwaad hen treffen zou.

35 Toen sloeg de HEER Benjamin voor Israëls aangezigt, dat de kinderen Israëls op dien dag van Benjamin vernielden vijf en twintig duizend en honderd mannen; die allen trokken het zwaard uit.

36 En de kinderen van Benjamin zagen, dat zij geslagen waren: want de mannen van Israël gaven den Benjaminieten plaats, omdat zij vertrouwden op de achterlage, die zij tegen Gibea gesteld hadden.

37 En de achterlage haastte, en brak voorwaarts naar Gibea toe; ja de achterlage trok

regt door, en sloeg de gansche stad met de scherpte des zwaards.

38 En de mannen van Israël hadden eenen bestemden tijd met de achterlage, wanneer zij eene groote verhefling van rook van de stad zouden doen opgaan.

39 Zoo keerden zich de mannen van Israël om in den strijd; en Benjamin had begonnen te slaan *en* te doorsteken van de mannen van Israël omtrent dertig man: want zij zeiden: Immers is hij zekerlijk voor ons aangezigt geslagen, als in den vorigen strijd.

40 Toen begon de verhefling op te gaan van de stad, *als* een pilaar van rook; als nu Benjamin achter zich omzag, ziet, zoo ging de brand der stad op naar den hemel.

41 En de mannen van Israël keerden zich om; en de mannen van Benjamin werden verbaasd, want zij zagen, dat het kwaad hen treffen zou.

42 Zoo wendden zij zich voor het aangezigt der mannen van Israël naar den weg der woestijn; maar de strijd kleefde hen aan, en die uit de steden vernielden ze in het midden van hen.

43 Zij omringden Benjamin, zij vervolgden hem, zij vertraden hem gemakkelijk, tot vóór Gibea, tegen den opgang der zon.

44 Er er vielen van Benjamin achttien duizend mannen; deze allen waren strijdbare mannen.

45 Toen keerden zij zich, en vloden naar de woestijn, tot den rotssteen van Rimmon; maar zij deden eene nalezing onder hen op de straten, van vijf duizend man; voorts kleefden zij hen achteraan tot aan Gideom, en sloegen van hen twee duizend man.

46 Alzoo waren allen, die op dien dag van Benjamin vielen, vijf en twintig duizend mannen, die het zwaard uittrokken; die allen waren strijdbare mannen.

47 Doch zes honderd mannen keerden zich, en vloden naar de woestijn, tot den rotssteen van Rimmon, en bleven in den rotssteen van Rimmon, vier maanden.

48 En de mannen van Israël keerden weder tot de kinderen van Benjamin, en sloegen hen met de scherpte des zwaards, die van de geheele stad tot de beesten toe, ja al wat gevonden werd; ook zetteden zij alle steden, die gevonden werden, in het vuur.

HOOFDSTUK XXI.

DE mannen van Israël nu hadden te Mizpa gezworen, zeggende: Niemand van ons zal zijne dochter aan de Benjaminieten ter vrouwe geven.

2 Zoo kwam het volk tot het huis Gods, en zij bleven dáár tot op den avond, voor Gods aangezigt; en zij hieven hunne stem op en weenden met groot geween,

3 En zeiden: O HEER, God van Israël! waarom is dit geschied in Israël, dat er heden een stam van Israël gemist wordt?

4 En het geschiedde des anderen daags, dat zich het volk vroeg opmaakte, en bouwde aldaar een altaar; en zij offerden brandofferen en dankofferen.

5 En de kinderen Israëls zeiden: Wie is er, die niet is opgekomen in de vergadering uit al de stammen van Israël tot den HEER? want er was een groote eed geschied aangaande dengenen, die niet opkwam tot den HEER te Mizpa, zeggende: Hij zal zekerlijk gedood worden.

6 En het berouwde den kinderen Israëls over Benjamin, hunnen broeder; en zij zeiden: Heden is een stam van Israël afgesneden.

7 Wat zullen wij, belangende de vrouwen, doen aan degenen, die overgebleven zijn? want wij hebben bij den HEER gezworen, dat wij hun van onze dochteren geene tot vrouwen zullen geven.

8 En zij zeiden: Is er iemand van de stammen van Israël, die niet opgekomen is tot den HEER te Mizpa? En ziet, van Jabes in Gilead was niemand opgekomen in het leger, tot de gemeente.

9 Want het volk werd geteld, en ziet, er was niemand van de inwoners van Jabes in Gilead.

10 Toen zond de vergadering daarheen twaalf duizend mannen, van de strijdbaarste; en zij geboden hun, zeggende: Trekt heen, en slaat met de scherpte des zwaards de inwoners van Jabes in Gilead, met de vrouwen en de kinderkens.

11 Doch dit is de zaak, die gij doen zult: al wat mannelijk is, en alle vrouwen, die de bijligging eens mans bekend hebben, zult gij verbannen.

12 En zij vonden onder de inwoners van Jabes in Gilead vier honderd jonge dochters, die maagden waren, die geenen man bekend hadden in bijligging des mans; en zij bragten die in het leger te Silo, dewelke is in het land Kanaän.

13 Toen zond de gansche vergadering heen, en sprak tot de kinderen van Benjamin, die in den rotssteen van Rimmon waren, en zij riepen hun vrede toe.

14 Alzoo kwamen de Benjaminieten ter zelver tijd weder; en zij gaven hun de vrouwen, die zij in het leven behouden hadden van de vrouwen van Jabes in Gilead; maar alzoo waren er nog niet genoeg voor hen.

15 Toen berouwde het den volke over Benjamin, omdat de HEER eene scheure gemaakt had in de stammen van Israël.

16 En de oudsten der vergadering zeiden: Wat zullen wij, belangende de vrouwen, doen aan degenen, die overgebleven zijn? want de vrouwen zijn uit Benjamin verdelgd.

17 Wijders zeiden zij: De erfenis dergenen, die ontkomen zijn, is van Benjamin, en er moet geen stam uitgedelgd worden uit Israël.

18 Maar wij zullen hun geene vrouwen van onze dochteren kunnen geven: want de kinderen Israëls hebben gezworen, zeggende: Vervloekt zij, die den Benjaminieten eene vrouw geeft!

19 Toen zeiden zij: Ziet, er is een feest des HEEREN te Silo, van jaar tot jaar, dat *gehouden wordt* tegen het noorden van het huis Gods, tegen den opgang der zon, aan den hoogen weg, die opgaat van het huis Gods naar Sichem, en tegen het zuiden van Lebóna.

20 En zij geboden den kinderen van Benjamin, zeggende: Gaat heen, en loert in de wijngaarden,

21 En let er op, en ziet, als de dochters van Silo zullen uitgegaan zijn om met reijen te dansen, zoo komt gij voort uit de wijngaarden, en schaakt u, een ieder zijne huisvrouw, uit de dochteren van Silo; en gaat heen in het land van Benjamin.

22 En het zal geschieden, wanneer hare vaders of hare broeders zullen komen, om voor ons te regten, dat wij tot hen zullen zeggen: Zijt hun om onzentwil genadig, omdat wij geene huisvrouw voor een ieder van hen in dezen krijg genomen hebben; want gijlieden hebt ze hun niet gegeven, dat gij te dezer tijd schuldig zoudt zijn.

23 En de kinderen van Benjamin deden alzoo, en voerden naar hun getal vrouwen weg, van de reijende dochters, die zij roofden; en zij togen heen, en keerden weder tot hunne erfenis, en herbouwden de steden, en woonden daarin.

24 Ook togen de kinderen Israëls te dier tijd van daar, een iegelijk naar zijnen stam en naar zijn geslacht; alzoo togen zij uit van daar, een iegelijk naar zijne erfenis.

25 In die dagen was er geen koning in Israël, een iegelijk deed wat regt was in zijne oogen.

HET BOEK VAN RUTH.

HOOFDSTUK I.

IN de dagen, als de rigters rigtten, zoo geschiedde het, dat er honger in het land was: daarom toog een man van Bethlehem-Juda, om als vreemdeling te verkeeren in de velden Moabs, hij, en zijne huisvrouw, en zijne twee zonen.

2 De naam nu dezes mans was Elimélech, en de naam zijner huisvrouw Naómi, en de naam zijner twee zonen Machlon en Chiljon, Efrathers, van Bethlehem-Juda; en zij kwamen in de velden Moabs, en bleven aldaar.

3 En Elimélech, de man van Naómi, stierf; maar zij werd overgelaten met hare twee zonen.

4 Die namen zich moabietische vrouwen; de naam der ééne was Orpa, en de naam der andere Ruth; en zij bleven aldaar omtrent tien jaren.

5 En die twee, Machlon en Chiljon, stierven ook; alzoo werd deze vrouw overgelaten, na hare twee zonen en na haren man.

6 Toen maakte zij zich op met hare schoondochters, en keerde weder uit de velden van Moab: want zij had gehoord in

het land van Moab, dat de HEER zijn volk bezocht had, gevende hun brood.

7 Daarom ging zij uit van de plaats, waar zij geweest was, en hare twee schoondochters met haar. Als zij nu gingen op den weg, om weder te keeren naar het land van Juda,

8 Zoo zeide Naómi tot hare twee schoondochters: Gaat heen, keert weder, een iegelijk tot het huis van hare moeder; de HEER doe bij u weldadigheid, gelijk als gij gedaan hebt bij de dooden, en bij mij.

9 De HEER geve u, dat gij ruste vindt, een iegelijk in het huis van haren man! En als zij haar kuste, hieven zij hare stem op en weenden;

10 En zij zeiden tot haar: Wij zullen zekerlijk met u wederkeeren tot uw volk.

11 Maar Naómi zeide: Keert weder, mijne dochters! waarom zoudt gij met mij gaan? heb ik nog zonen in mijn ligchaam, dat zij u tot mannen zouden zijn?

12 Keert weder, mijne dochters! gaat heen, want ik ben te oud om eenen man te hebben. Wanneer ik al zeide: Ik heb hoop, of ik ook in dezen nacht eenen man had, ja ook zonen baarde;

13 Zoudt gij daarnaar wachten, totdat zij zouden groot geworden zijn; zoudt gij daarnaar opgehouden worden, om geenen man te nemen? Niet, mijne dochters! want het is mij veel bitterder dan u; maar de hand des HEEREN is tegen mij uitgegaan.

14 Toen hieven zij hare stem op, en weenden wederom; en Orpa kuste hare schoonmoeder, maar Ruth kleefde haar aan.

15 Daarom zeide zij: Zie, uwe zwagerin is wedergekeerd tot haar volk en tot hare goden; keer gij ook weder uwe zwagerin na.

16 Maar Ruth zeide: Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keeren: want waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk, en uw God mijn God.

17 Waar gij zult sterven, zal ik sterven, en aldaar zal ik begraven worden; alzoo doe mij de HEER en alzoo doe Hij daartoe, zoo niet de dood *alleen* zal scheiding maken tusschen mij en tusschen u!

18 Als zij nu zag, dat zij vastelijk voorgenomen had met haar te gaan, zoo hield zij op tot haar te spreken.

19 Alzoo gingen die beiden, totdat zij te Beth-lehem kwamen; en het geschiedde, als zij te Beth-lehem inkwamen, dat de gansche stad over haar beroerd werd, en zij zeiden: Is dit Naómi?

20 Maar zij zeide tot henlieden: Noemt mij niet Naómi, noemt mij Mara: want de Almagtige heeft mij groote bitterheid aangedaan.

21 Vol toog ik weg, maar ledig heeft mij de HEER doen wederkeeren; waarom zoudt gij mij Naómi noemen, daar de HEER tegen mij getuigt, en de Almagtige mij kwaad aangedaan heeft?

22 Alzoo kwam Naómi weder, en Ruth, de Moabietische, hare schoondochter, met haar, die uit de velden Moabs wederkwam; en zij kwamen te Beth-lehem in het begin van den gerste-oogst.

HOOFDSTUK II.

NAÓMI nu had eenen bloedvriend van haren man, eenen man, geweldig van vermogen van het geslacht van Elimélech; en zijn naam was Boaz.

2 En Ruth, de Moabietische, zeide tot Naómi: Laat mij toch in het veld gaan, en van de aren oplezen, achter dien, in wiens oogen ik genade zal vinden. En zij zeide tot haar: Ga heen, mijne dochter!

3 Zoo ging zij heen, en kwam, en las op in het veld, achter de maaijers; en haar viel bij geval voor, een deel van het veld van Boaz, die van het geslacht van Elimélech was.

4 En ziet, Boaz kwam van Beth-lehem, en zeide tot de maaijers: De HEER zij met ulieden! En zij zeiden tot hem: De HEER zegene u!

5 Daarna zeide Boaz tot zijnen jongen, die over de maaijers gezet was: Wiens is deze jonge vrouw?

6 En de jongen, die over de maaijers gezet was, antwoordde en zeide: Deze is de moabietische jonge vrouw, die met Naómi wedergekomen is uit de velden Moabs;

7 En zij heeft gezegd: Laat mij toch oplezen, en *aren* bij de garven verzamelen, achter de maaijers; zoo is zij gekomen en heeft gestaan van des morgens af tot nu toe; nu is haar te huis blijven weinig.

8 Toen zeide Boaz tot Ruth: Hoort gij niet, mijne dochter? ga niet, om in een ander veld op te lezen, ook zult gij van hier niet weggaan, maar hier zult gij u houden bij mijne maagden.

9 Uwe oogen zullen zijn op dit veld, dat

zij maaijen zullen, en gij zult achter haarlieden gaan; heb ik den jongens niet geboden, dat men u niet aanroere? als u dorst, zoo ga tot de vaten, en drink van hetgeen de jongens zullen geschept hebben.

10 Toen viel zij op haar aangezigt, en boog zich ter aarde, en zij zeide tot hem: Waarom heb ik genade gevonden in uwe oogen, dat gij mij kent, daar ik eene vreemde ben?

11 En Boaz antwoordde, en zeide tot haar: Het is mij wel aangezegd alles, wat gij bij uwe schoonmoeder gedaan hebt, na den dood uws mans, en hebt uwen vader en uwe moeder, en het land uwer geboorte verlaten, en zijt heengegaan tot een volk, dat gij van te voren niet kendet.

12 De HEER vergelde u uwe daad! en uw loon zij volkomen, van den HEER, den God Israëls, onder wiens vleugelen gij gekomen zijt om toevlugt te nemen.

13 En zij zeide: Laat mij genade vinden in uwe oogen, mijn heer! dewijl gij mij getroost hebt, en dewijl gij naar het hart van uwe dienstmaagd gesproken hebt, hoewel ik niet ben, gelijk één uwer dienstmaagden.

14 Als het nu etenstijd was, zeide Boaz tot haar: Kom hier bij, en eet van het brood, en doop uwe bete in den azijn. Zoo zat zij neder aan de zijde van de maaijers, en hij langde haar geroost *koren,* en zij at, en werd verzadigd, en hield over.

15 Als zij nu opstond, om op te lezen, zoo gebood Boaz zijnen jongens, zeggende: Laat haar ook tusschen de garven oplezen, en beschaam haar niet.

16 Ja laat ook allengskens van de handvollen voor haar wat vallen, en laat het liggen, dat zij het opleze, en bestraf haar niet.

17 Alzoo las zij op in dat veld, tot aan den avond; en zij sloeg uit wat zij opgelezen had, en het was omtrent eene efa gerst.

18 En zij nam het op, en kwam in de stad; en hare schoonmoeder zag wat zij opgelezen had; ook bragt zij voort, en gaf haar wat zij van hare verzadiging overgehouden had.

19 Toen zeide hare schoonmoeder tot haar: Waar hebt gij heden opgelezen, en waar hebt gij gewrocht? Gezegend zij, die u gekend heeft! En zij verhaalde hare schoonmoeder, bij wien zij gewrocht had, en zeide: De naam des mans, bij welken ik heden gewrocht heb, is Boaz.

20 Toen zeide Naómi tot hare schoondochter: Gezegend zij hij den HEERE, die zijne weldadigheid niet heeft nagelaten aan de levenden en aan de dooden! Voorts zeide Naómi tot haar: Die man is ons nabestaande, hij is een van onze lossers.

21 En Ruth, de Moabietische, zeide: Ook, omdat hij tot mij gezegd heeft: Gij zult u houden bij de jongens, die ik heb, totdat zij den ganschen oogst, dien ik heb, zullen hebben voleindigd.

22 En Naómi zeide tot hare schoondochter Ruth: Het is goed, mijne dochter! dat gij met zijne maagden uitgaat, opdat zij u niet tegenvallen in een ander veld.

23 Alzoo hield zij zich bij de maagden van Boaz, om op te lezen, totdat de gerste-oogst en tarwe-oogst voleindigd waren; en zij bleef bij hare schoonmoeder.

HOOFDSTUK III.

EN Naómi, hare schoonmoeder, zeide tot haar: Mijne dochter! zoude ik u geene rust zoeken, dat het u welga?

2 Nu dan, is niet Boaz, met wiens maagden gij geweest zijt, *van* onze bloedvriendschap? Zie, hij zal dezen nacht gerst op den dorschvloer wannen.

3 Zoo baad u, en zalf u, en doe uwe kleederen aan, en ga af naar den dorschvloer; *maar* maak u den man niet bekend, totdat hij geëindigd zal hebben te eten en te drinken.

4 En het zal geschieden, als hij nederligt, dat gij de plaats zult merken, waar hij zal nedergelegen zijn; ga dan in, en sla zijn voetdeksel op, en leg u; zoo zal hij u te kennen geven, wat gij doen zult.

5 En zij zeide tot haar: Al wat gij *tot mij* zegt, zal ik doen.

6 Alzoo ging zij af naar den dorschvloer, en deed naar alles, wat hare schoonmoeder haar geboden had.

7 Als nu Boaz gegeten en gedronken had, en zijn hart vrolijk was, zoo kwam hij om neder te liggen aan het uiterste van een' *koren*-hoop. Daarna kwam zij stilletjes in, en sloeg zijn voetdeksel op, en leide zich.

8 En het geschiedde ter middernacht, dat die man verschrikte, en om zich greep, en ziet, eene vrouw lag aan zijn voetdeksel.

9 En hij zeide: Wie zijt gij? En zij zeide: Ik ben Ruth, uwe dienstmaagd; breid dan

uwen vleugel uit over uwe dienstmaagd, want gij zijt de losser.

10 En hij zeide : Gezegend zijt gij den HEERE, mijne dochter! gij hebt deze uwe laatste weldadigheid beter gemaakt dan de eerste, dewijl gij geene jonge gezellen zijt nagegaan, hetzij arm of rijk.

11 En nu, mijne dochter! vrees niet; al wat gij gezegd hebt, zal ik u doen : want de gansche stad mijns volks weet, dat gij eene deugdelijke vrouw zijt.

12 Nu dan, wel is waar, dat ik een losser ben; maar er is nog een losser, nader dan ik.

13 Blijf dezen nacht over; voorts in den morgen zal het geschieden, indien hij u lost, goed, laat hem lossen; maar indien het hem niet lust u te lossen, zoo zal ik u lossen, *zoo waarachtig als* de HEER leeft! leg u neder tot den morgen toe.

14 Alzoo lag zij neder aan zijn voetdeksel tot den morgen toe; en hij stond op, eer dat één den ander kennen kon, want hij zeide : Het worde niet bekend, dat eene vrouw op den dorschvloer gekomen is.

15 Voorts zeide hij : Lang den sluijer, die op u is, en houd dien; en zij hield hem : en hij mat zes *maten* gerst, en leide ze op haar; daarna ging hij in de stad.

16 Zij nu kwam tot hare schoonmoeder, dewelke zeide : Wie zijt gij, mijne dochter? En zij verhaalde haar alles, wat die man haar gedaan had.

17 Ook zeide zij : Deze zes *maten* gerst heeft hij mij gegeven; want hij zeide *tot mij :* Kom niet ledig tot uwe schoonmoeder.

18 Toen zeide zij : Zit *stil,* mijne dochter! totdat gij weet, hoe de zaak zal vallen : want die man zal niet rusten, ten zij dat hij heden deze zaak voleind hebbe.

HOOFDSTUK IV.

EN Boaz ging op in de poort, en zettede zich aldaar; en ziet, de losser, van welken Boaz gesproken had, ging voorbij; zoo zeide hij : Wijk herwaarts, zet u hier, gij, zulk een! En hij week derwaarts, en zettede zich.

2 En hij nam tien mannen van de oudsten der stad, en zeide : Zet u hier; en zij zetteden zich.

3 Toen zeide hij tot dien losser : Het stuk lands, dat van onzen broeder Elimélech was, heeft Naómi, die uit der Moabieten land wedergekomen is, verkocht;

4 En ik heb gezegd : Ik zal het *voor* uw oor openbaren, zeggende : Aanvaard het in tegenwoordigheid der inwoners, en in tegenwoordigheid der oudsten mijns volks, zoo gij het zult lossen, los het; en zoo men het ook niet zou lossen, verklaar het mij, dat ik het wete : want er is niemand, behalve gij, die het losse, en ik na u. Toen zeide hij : Ik zal het lossen.

5 Maar Boaz zeide : Ten dage, als gij het land aanvaardt van de hand van Naómi, zoo zult gij het ook aanvaarden van Ruth, de Moabietische, de huisvrouw des verstorvenen, om den naam des verstorvenen te verwekken over zijn erfdeel.

6 Toen zeide die losser : Ik zal het voor mij niet kunnen lossen, opdat ik mijn erfdeel niet misschien verderve; los gij mijne lossing voor u, want ik zal niet kunnen lossen.

7 Nu was dit van ouds *eene gewoonheid* in Israël, bij de lossing en bij de verwisseling, om de gansche zaak te bevestigen, zoo trok de man zijnen schoen uit en gaf dien aan zijnen naasten; en dit was tot eene getuigenis in Israël.

8 Zoo zeide deze losser tot Boaz : Aanvaard gij het voor u; en hij trok zijnen schoen uit.

9 Toen zeide Boaz tot de oudsten en al het volk : Gijlieden zijt heden getuigen, dat ik aanvaard heb alles, wat van Elimélech geweest is, en alles, wat van Chiljon en Machlon geweest is, van de hand van Naómi.

10 Daartoe aanvaarde ik mij ook Ruth, de Moabietische, de huisvrouw van Machlon, tot eene vrouw, om den naam des verstorvenen over zijn erfdeel te verwekken, opdat de naam des verstorvenen niet worde uitgeroeid van zijne broederen, en van de poort zijner plaats; gijlieden zijt heden getuigen.

11 En al het volk, dat in de poort was, mitsgaders de oudsten, zeiden : Wij zijn getuigen; de HEER make deze vrouw, die in uw huis komt, als Rachel en als Lea, die beiden het huis van Israël gebouwd hebben; en handel kloekelijk in Efratha, en maak *uwen* naam vermaard in Beth-lehem!

12 En uw huis zij, als het huis van Perez, (dien Thamar aan Juda baarde) van het zaad, dat de HEER u geven zal uit deze jonge vrouw!

13 Alzoo nam Boaz Ruth, en zij werd hem ter vrouwe, en hij ging tot haar in; en de HEER gaf haar, dat zij zwanger werd en eenen zoon baarde.

14 Toen zeiden de vrouwen tot Naómi: Gelooft zij de HEER, die niet heeft nagelaten u heden eenen losser te geven; en zijn naam worde vermaard in Israël!

15 Die zal u zijn tot eenen verkwikker der ziele, en om uwen ouderdom te onderhouden: want uwe schoondochter, die u liefheeft, heeft hem gebaard, dewelke u beter is dan zeven zonen.

16 En Naómi nam dat kind, en zettede het op haren schoot, en werd zijne voedster.

17 En de naburinnen gaven hem eenen naam, zeggende: Aan Naómi is een zoon geboren; en zij noemden zijnen naam Obed: deze is de vader van Isaï, Davids vader.

18 Dit nu zijn de geboorten van Perez: Perez gewon Hezron;

19 En Hezron gewon Ram; en Ram gewon Amminádab;

20 En Amminádab gewon Nahesson; en Nahesson gewon Salma;

21 En Salmon gewon Boaz; en Boaz gewon Obed;

22 En Obed gewon Isaï; en Isaï gewon David.

HET EERSTE BOEK VAN SAMUËL.

HOOFDSTUK I.

DAAR was een man van Ramathäïm-Zofim, van het gebergte van Efraïm, wiens naam was Elkana, een zoon van Jerócham, den zoon van Elihu, den zoon van Tochu, den zoon van Zuf, een Efrathiet.

2 En hij had twee vrouwen: de naam van de ééne was Hanna, en de naam van de andere was Peninna. Peninna nu had kinderen, maar Hanna had geene kinderen.

3 Deze man nu ging opwaarts uit zijne stad van jaar tot jaar, om te aanbidden, en om te offeren den HEERE der heirscharen te Silo; en aldaar waren priesters des HEEREN Hofni en Pinehas, de twee zonen van Eli.

4 En het geschiedde op dien dag, als Elkana offerde, zoo gaf hij aan Peninna, zijne huisvrouw, en aan al hare zonen en hare dochteren, deelen.

5 Maar aan Hanna gaf hij een aanzienlijk deel, want hij had Hanna lief; doch de HEER had hare baarmoeder toegesloten.

6 En hare tegenpartijdige tergde haar ook met terging, om haar te vergrimmen, omdat de HEER hare baarmoeder toegesloten had.

7 En alzoo deed hij jaar op jaar; van dat zij opging tot het huis des HEEREN, zoo tergde zij haar alzoo; daarom weende zij en at niet.

8 Toen zeide Elkana, haar man: Hanna! waarom weent gij? en waarom eet gij niet? en waarom is uw hart kwalijk gesteld? ben ik u niet beter dan tien zonen?

9 Toen stond Hanna op, nadat *hij* gegeten, en nadat *hij* gedronken had te Silo. En Eli, de priester, zat op eenen stoel bij eenen post van den tempel des HEEREN.

10 Zij dan van ziele bitterlijk bedroefd zijnde, zoo bad zij tot den HEER, en zij weende zeer.

11 En zij beloofde eene gelofte, en zeide: HEER der heirscharen! zoo Gij eenmaal de ellende uwer dienstmaagd aanziet, en mijner gedenkt, en uwe dienstmaagd niet vergeet, maar geeft aan uwe dienstmaagd een mannelijk zaad, zoo zal ik dat den HEERE geven al de dagen zijns levens, en er zal geen scheermes op zijn hoofd komen.

12 Het geschiedde nu, als zij evenzeer bleef biddende voor het aangezigt des HEEREN, zoo gaf Eli acht op haren mond.

13 Want Hanna sprak in haar hart, alleenlijk roerden zich hare lippen, maar hare stem werd niet gehoord; daarom hield Eli haar voor dronken.

14 En Eli zeide tot haar: Hoe lang zult

gij u dronken aanstellen? doe uwen wijn van u.

15 Doch Hanna antwoordde en zeide : Neen, mijn heer! ik ben eene vrouw, bezwaard van geest; ik heb noch wijn noch sterken drank gedronken; maar ik heb mijne ziel uitgegoten voor het aangezigt des HEEREN.

16 Acht toch uwe dienstmaagd niet voor eene dochter Belials : want ik heb tot nu toe gesproken uit de veelheid van mijne gedachten en van mijn verdriet.

17 Toen antwoordde Eli en zeide : Ga heen in vrede! en de God Israëls zal uwe bede geven, die gij van Hem gebeden hebt.

18 En zij zeide : Laat uwe dienstmaagd genade vinden in uwe oogen! Alzoo ging die vrouw haars weegs; en zij at, en haar aangezigt was haar *zoodanig* niet meer.

19 En zij stonden des morgens vroeg op, en zij aanbaden voor het aangezigt des HEEREN, en zij keerden weder, en kwamen tot hun huis te Rama. En E'lkana bekende zijne huisvrouw Hanna, en de HEER gedacht aan haar.

20 En het geschiedde, na verloop van dagen, dat Hanna bevrucht werd, en baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Samuël : Want, *zeide zij,* ik heb hem van den HEER gebeden.

21 En die man, E'lkana, toog op met zijn gansche huis, om den HEERE te offeren het jaarlijksche offer, en zijne gelofte.

22 Doch Hanna toog niet op, maar zij zeide tot haren man : Als de jongen gespeend is, dan zal ik hem brengen, dat hij voor het aangezigt des HEEREN verschijne, en blijve daar tot in eeuwigheid.

23 En E'lkana, haar man, zeide tot haar : Doe wat goed is in uwe oogen, blijf totdat gij hem zult gespeend hebben; de HEER bevestige maar zijn woord! Alzoo bleef de vrouw, en zoogde haren zoon, totdat zij hem speende.

24 Daarna, als zij hem gespeend had, bragt zij hem met zich opwaarts, met drie varren, en eene efa meels, en eene flesch met wijn; en zij bragt hem in het huis des HEEREN te Silo : en het jongsken was *zeer* jong.

25 En zij slagtten een' var; alzoo bragten zij het kind tot Eli.

26 En zij zeide : Och mijn heer! *zoo waarachtig als* uwe ziel leeft, mijn heer! ik ben die vrouw, die hier bij u stond, om den HEER te bidden.

27 Ik bad om dit kind, en de HEER heeft mij mijne bede gegeven, die ik van Hem gebeden heb.

28 Daarom heb ik hem ook den HEERE overgegeven al de dagen, die hij wezen zal, hij is van den HEER gebeden; en hij bad aldaar den HEER aan.

HOOFDSTUK II.

TOEN bad Hanna en zeide : Mijn hart springt op van vreugde in den HEER; mijn hoorn is verhoogd in den HEER; mijn mond is wijd opengedaan over mijne vijanden : want ik verheug mij in uw heil.

2 Er is niemand heilig, gelijk de HEER : want er is niemand dan Gij, en er is geen rotssteen, gelijk onze God!

3 Maakt het niet te veel, dat gij hoog, hoog zoudt spreken, dat iets hards uit uwen mond zou gaan : want de HEER is een God der wetenschappen, en zijne daden zijn regt gedaan.

4 De boog der sterken is gebroken; en die struikelden, zijn met sterkte omgord.

5 Die verzadigd waren, hebben zich verhuurd om brood, en die hongerig waren, zijn het niet meer; totdat de onvruchtbare zeven heeft gebaard, en die vele kinderen had, krachteloos is geworden.

6 De HEER doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet *weder* opkomen.

7 De HEER maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij.

8 Hij verheft den geringen uit het stof, *en* den nooddruftigen verhoogt Hij uit den drek, om te doen zitten bij de vorsten, dat Hij hen den stoel der eere doe beërven : want de grondvesten des aardrijks zijn des HEEREN, en Hij heeft de wereld daarop gezet.

9 Hij zal de voeten zijner gunstgenooten bewaren, maar de goddeloozen zullen zwijgen in duisternis; want een man vermag niet door kracht.

10 Die met den HEER twisten, zullen verpletterd worden; Hij zal in den hemel over hen donderen : de HEER zal de einden der aarde rigten, en zal zijnen Koning sterkte geven, en den hoorn zijns Gezalfden verhoogen!

11 Daarna ging E'lkana naar Rama in zijn

huis; maar de jongeling was den HEERE dienende voor het aanschijn van den priester Eli.

12 Doch de zonen van Eli waren kinderen Belials; zij kenden den HEER niet.

13 Want de wijze dier priesters met het volk was, dat, *wanneer* iemand eene offerande offerde, des priesters jongen kwam, terwijl het vleesch kookte, met eenen drietandigen kraauwel in zijne hand.

14 En sloeg in de teile, of in den ketel, of in de pan, of in den pot; al wat de kraauwel optrok, dat nam de priester voor zich. Alzoo deden zij aan al de Israëlieten, die te Silo kwamen.

15 Ook eer zij het vet aanstaken, kwam des priesters jongen, en zeide tot den man, die offerde: Geef dat vleesch om te braden voor den priester: want hij zal geen gekookt vleesch van u nemen, maar raauw.

16 Wanneer nu die man tot hem zeide: Zij zullen dat vet als heden ganschelijk aansteken, zoo neem dan voor u, gelijk als het uwe ziele lusten zal; zoo zeide hij tot hem: Nu zult gij het immers geven, en zoo niet, ik zal het met geweld nemen.

17 Alzoo was de zonde dezer jongelingen zeer groot voor het aangezigt des HEEREN: want de lieden verachtten het spijsoffer des HEEREN.

18 Doch Samuël diende voor het aangezigt des HEEREN, zijnde een jongeling, omgord met den linnen lijfrok.

19 En zijne moeder maakte hem eenen kleinen rok, en bragt hem dien van jaar tot jaar, als zij opkwam met haren man, om het jaarlijksche offer te offeren.

20 En Eli zegende Elkana, en zijne huisvrouw, en zeide: De HEER geve u zaad uit deze vrouw voor de bede, die zij den HEERE afgebeden heeft. En zij gingen naar zijne plaats.

21 Want de HEER bezocht Hanna, en zij werd bevrucht, en baarde drie zonen en twee dochters; en de jongeling Samuël werd groot bij den HEER.

22 Doch Eli was zeer oud, en hoorde al wat zijne zonen aan gansch Israël deden, en dat zij sliepen bij de vrouwen, die met hoopen zamenkwamen aan de deur van de tent der zamenkomst.

23 En hij zeide tot hen: Waarom doet gij al zulke dingen, dat ik deze uwe booze stukken hoore van dit gansche volk?

24 Niet, mijne zonen! want dit is geen goed gerucht, dat ik hoor; gij maakt, dat het volk des HEEREN overtreedt.

25 Wanneer een mensch tegen een' mensch zondigt, zoo zullen de goden hem oordeelen; maar wanneer een mensch tegen den HEER zondigt, wie zal voor hem bidden? Doch zij hoorden de stem huns vaders niet, want de HEER wilde hen dooden.

26 En de jongeling Samuël nam toe, en werd groot en aangenaam beide bij den HEER en ook bij de menschen.

27 En er kwam een man Gods tot Eli, en zeide tot hem: Zoo zegt de HEER: Heb Ik Mij niet klaarlijk geopenbaard aan het huis uws vaders, toen zij in Egypte waren, in het huis van Faraö?

28 En Ik heb hem uit alle stammen van Israël mij ten priester verkoren, om te offeren op mijn altaar, om het reukwerk aan te steken, om den efod voor mijn aangezigt te dragen; en heb aan het huis uws vaders gegeven al de vuurofferen van de kinderen Israëls.

29 Waarom slaat gijlieden achteruit tegen mijn slagtoffer, en tegen mijn spijsoffer, hetwelk Ik geboden heb *in* de woning; en eert uwe zonen meer dan Mij, dat gijlieden u mest van het voornaamste van alle spijsoffers van mijn volk Israël?

30 Daarom spreekt de HEER, de God Israëls: Ik had wel klaarlijk gezegd: Uw huis en uws vaders huis zouden voor mijn aangezigt wandelen tot in eeuwigheid; maar nu spreekt de HEER: Dat zij verre van Mij! want die Mij eeren, zal Ik eeren, maar die Mij versmaden, zullen ligt geacht worden.

31 Zie, de dagen komen, dat Ik uwen arm zal afhouwen, en den arm van uws vaders huis, dat er geen oud man in uw huis wezen zal.

32 En gij zult aanschouwen de benaauwdheid der woning *Gods,* in plaats van al het goede, dat Hij Israël zou gedaan hebben; en er zal te geenen dage een oud man in uw huis zijn.

33 Doch de man, dien Ik u niet zal uitroeijen van mijn altaar, zou zijn om uwe oogen te verteren, en om uwe ziel te bedroeven; en al de menigte uws huizes zal sterven, mannen geworden zijnde.

34 Dit nu zal u een teeken zijn, hetwelk over uwe beide zonen, over Hofni en Pinehas, komen zal: op éénen dag zullen zij beiden sterven.

35 En Ik zal Mij eenen getrouwen priester verwekken; die zal doen, gelijk als in mijn hart en in mijne ziel zijn zal; dien zal Ik een bestendig huis bouwen, en hij zal altijd voor het aangezigt mijns Gezalfden wandelen.

36 En het zal geschieden, dat al wie van uw huis zal overig zijn, zal komen, om zich voor hem neder te buigen voor een stukje gelds, en een bolle broods, en zal zeggen: Neem mij toch aan tot eenige priesterlijke bediening, dat ik eene bete broods moge eten.

HOOFDSTUK III.

EN de jongeling Samuël diende den HEERE voor het aangezigt van Eli; en het woord des HEEREN was dierbaar in die dagen, er was geen openbaar gezigt.

2 En het geschiedde te dien dage, als Eli op zijne plaats nederlag, (en zijne oogen begonnen donker te worden, dat hij niet zien kon)

3 En Samuël zich ook nedergelegd had, eer de lampe Gods uitgedaan werd, in den tempel des HEEREN, waar de arke Gods was,

4 Dat de HEER Samuël riep; en hij zeide: Zie, *hier* ben ik.

5 En hij liep tot Eli en zeide: Zie *hier* ben ik, want gij hebt mij geroepen. Doch hij zeide: Ik heb niet geroepen, keer weder, leg u neder. En hij ging heen en leide zich neder.

6 Toen riep de HEER Samuël wederom; en Samuël stond op, en ging tot Eli, en zeide: Zie, *hier* ben ik, want gij hebt mij geroepen. Hij dan zeide: Ik heb niet geroepen, mijn zoon! keer weder, leg u neder.

7 Doch Samuël kende den HEER nog niet; en het woord des HEEREN was aan hem nog niet geopenbaard.

8 Toen riep de HEER Samuël wederom, ten derden maal; en hij stond op, en ging tot Eli, en zeide: Zie, *hier* ben ik, want gij hebt mij geroepen. Toen verstond Eli, dat de HEER den jongeling riep.

9 Daarom zeide Eli tot Samuël: Ga heen, leg u neder, en het zal geschieden, zoo Hij u roept, zoo zult gij zeggen: Spreek, HEER! want uw knecht hoort. Toen ging Samuël heen en leide zich aan zijne plaats.

10 Toen kwam de HEER, en stelde zich dáár, en riep gelijk de andere malen: Samuël, Samuël! En Samuël zeide: Spreek, want uw knecht hoort.

11 En de HEER zeide tot Samuël: Zie, Ik doe een ding in Israël, dat al wie het hooren zal, *dien* zullen zijne beide ooren klinken.

12 Te dienzelven dage zal Ik verwekken over Eli alles, wat Ik tegen zijn huis gesproken heb; Ik zal het beginnen en voleinden.

13 Want Ik heb hem te kennen gegeven, dat Ik zijn huis rigten zal tot in eeuwigheid, om der ongeregtigheids wil, die hij geweten heeft: want *als* zijne zonen zich hebben vervloekt gemaakt, zoo heeft hij hen niet eens zuur aangezien.

14 Daarom dan heb Ik het huis van Eli gezworen: Zoo de ongeregtigheid van het huis van Eli tot in eeuwigheid zal verzoend worden door slagtoffer of door spijsoffer!

15 Samuël nu lag tot aan den morgen, toen deed hij de deuren van het huis des HEEREN open; doch Samuël vreesde dit gezigt aan Eli te kennen te geven.

16 Toen riep Eli Samuël, en zeide: Mijn zoon Samuël! Hij dan zeide: Zie, *hier* ben ik.

17 En hij zeide: Wat is het woord, dat Hij tot u gesproken heeft? verberg het toch niet voor mij; God doe u zoo, en zoo doe Hij daartoe, indien gij een woord voor mij verbergt van al de woorden, die Hij tot u gesproken heeft!

18 Toen gaf hem Samuël te kennen al die woorden, en verbergde *ze* voor hem niet. En hij zeide: Hij is de HEER, Hij doe wat goed is in zijne oogen!

19 Samuël nu werd groot; en de HEER was met hem, en liet niet één van al zijne woorden op de aarde vallen.

20 En gansch Israël, van Dan tot Berséba toe, bekende, dat Samuël bevestigd was tot een' profeet des HEEREN.

21 En de HEER voer voort te verschijnen te Silo, want de HEER openbaarde zich aan Samuël te Silo, door het woord des HEEREN.

HOOFDSTUK IV.

EN het woord van Samuël geschiedde aan gansch Israël. En Israël toog uit den Filistijnen te gemoet ten strijde, en legerde zich bij Eben-Haëzer, maar de Filistijnen legerden zich bij Afek.

2 En de Filistijnen stelden zich in slagorden, om Israël te ontmoeten; en als zich de

strijd uitspreidde, zoo werd Israël voor der Filistijnen aangezigt geslagen : want zij sloegen in de slagorden in het veld omtrent vier duizend man.

3 Als het volk *wederom* in het leger gekomen was, zoo zeiden de oudsten van Israël : Waarom heeft ons de HEER heden geslagen voor het aangezigt der Filistijnen? Laat ons van Silo tot ons nemen de ark des verbonds des HEEREN, en laat die in het midden van ons komen, opdat zij ons verlosse van de hand onzer vijanden.

4 Het volk dan zond naar Silo, en men bragt van daar de ark des verbonds des HEEREN der heirscharen, die tusschen de cherubim woont; en de twee zonen van Eli, Hofni en Pinehas, waren daar met de ark des verbonds van God.

5 En het geschiedde, als de ark des verbonds des HEEREN in het leger kwam, zoo juichte gansch Israël met een groot gejuich, alzoo dat de aarde dreunde.

6 Als nu de Filistijnen de stem van het juichen hoorden, zoo zeiden zij : Wat is de stem van dit groote juichen in het leger der Hebreën? Toen vernamen zij, dat de ark des HEEREN in het leger gekomen was.

7 Daarom vreesden de Filistijnen, want zij zeiden : God is in het leger gekomen. En zij zeiden : Wee ons, want diergelijke is gisteren *en* eergisteren niet geschied!

8 Wee ons, wie zal ons redden uit de hand van deze heerlijke Goden? Dit zijn dezelve Goden, die de Egyptenaars met alle plagen geplaagd hebben, bij de woestijn.

9 Zijt sterk, en weest mannen, gij Filistijnen! opdat gij den Hebreën niet misschien dient, gelijk als zij ulieden gediend hebben; zoo zijt mannen, en strijdt.

10 Toen streden de Filistijnen, en Israël werd geslagen, en zij vloden een iegelijk in zijne tenten; en er geschiedde eene zeer groote nederlaag, zoodat er van Israël vielen dertig duizend voetvolks.

11 En de arke Gods werd genomen, en de twee zonen van Eli, Hofni en Pinehas, stierven.

12 Toen liep er een Benjaminiet uit de slagorden, en kwam te Silo denzelfden dag; en zijne kleederen waren gescheurd, en er was aarde op zijn hoofd.

13 En als hij kwam, ziet, zoo zat Eli op eenen stoel aan de zijde van den weg, uitziende : want zijn hart was sidderende van wege de arke Gods. Als die man kwam, om *zulks* te verkondigen in de stad, toen schreeuwde de gansche stad.

14 En als Eli de stem des geroeps hoorde, zoo zeide hij : Wat is de stem dezer beroerte? Toen haastte zich de man, en hij kwam en boodschapte het aan Eli.

15 (Eli nu was een man van acht en negentig jaren, en zijne oogen stonden stijf, dat hij niet zien kon.)

16 En die man zeide tot Eli : Ik ben het, die uit de slagorden kom, en ik ben heden uit de slagorden gevloden. Hij dan zeide : Wat is er geschied, mijn zoon?

17 Toen antwoordde hij, die de boodschap bragt, en zeide : Israël is gevloden voor het aangezigt der Filistijnen, en er is ook eene groote nederlaag onder het volk geschied; daarenboven zijn uwe twee zonen, Hofni en Pinehas, gestorven, en de arke Gods is genomen.

18 En het geschiedde, als hij van de arke Gods vermeldde, zoo viel hij achterwaarts van den stoel af, aan de zijde der poort, en brak den nek, en stierf, want de man was oud en zwaar; en hij rigtte Israël veertig jaren.

19 En zijne schoondochter, de huisvrouw van Pinehas, was bevrucht, zij zou baren; als deze de tijding hoorde, dat de arke Gods genomen was, en haar schoonvader gestorven was, en haar man, zoo kromde zij zich, en baarde, want hare weeën overvielen haar.

20 En omtrent den tijd van haar sterven, zoo spraken de vrouwen, die bij haar stonden :Vrees niet, want gij hebt eenen zoon gebaard. Doch zij antwoordde niet, en nam het niet ter harte.

21 En zij noemde het jongsken Ikabod, zeggende : De eere is weggevoerd uit Israël! omdat de arke Gods gevankelijk weggevoerd was, en om haars schoonvaders en haars mans wil.

22 En zij zeide : De eere is gevankelijk weggevoerd uit Israël, want de arke Gods is genomen.

HOOFDSTUK V.

DE Filistijnen nu namen de arke Gods, en zij bragten ze van Eben-Haëzer tot Asdod.

2 En de Filistijnen namen de arke Gods, en zij bragten ze in het huis van Dagon, en stelden ze bij Dagon.

3 Maar als die van Asdod des anderen

daags vroeg opstonden, ziet, zoo was Dagon op zijn aangezigt ter aarde gevallen vóór de ark des HEEREN. En zij namen Dagon en zetteden hem weder op zijne plaats.

4 Toen zij nu des anderen daags des morgens vroeg opstonden, ziet, Dagon lag op zijn aangezigt ter aarde gevallen vóór de ark des HEEREN; maar het hoofd van Dagon, en de beide palmen zijner handen afgehouwen, aan den dorpel: alleenlijk was Dagon daarop overig gebleven.

5 Daarom treden de priesters van Dagon, en allen, die in het huis van Dagon komen, niet op den dorpel van Dagon te Asdod, tot op dezen dag.

6 Doch de hand des HEEREN was zwaar over die van Asdod, en verwoestte hen: en Hij sloeg ze met spenen, Asdod en hare landpalen.

7 Toen nu de mannen te Asdod zagen, dat het alzoo *toeging,* zoo zeiden zij: Dat de ark des Gods van Israël bij ons niet blijve, want zijne hand is hard over ons, en over Dagon, onzen god.

8 Daarom zonden zij heen, en verzamelden tot zich al de vorsten der Filistijnen, en zij zeiden: Wat zullen wij met de ark des Gods van Israël doen? En die zeiden: Dat de ark des Gods van Israël rondom Gath ga. Alzoo droegen zij de ark des Gods van Israël rondom.

9 En het geschiedde, nadat zij die hadden rondom gedragen, zoo was de hand des HEEREN tegen die stad met eene zeer groote kwelling, want Hij sloeg de lieden dier stad van den kleinen tot den grooten, en zij hadden spenen in de verborgene plaatsen.

10 Toen zonden zij de arke Gods naar Ekron; maar het geschiedde, als de arke Gods te Ekron kwam, zoo riepen die van Ekron, zeggende: Zij hebben de ark des Gods van Israël tot mij rondom gebragt, om mij en mijn volk te dooden.

11 En zij zonden heen, en vergaderden al de vorsten der Filistijnen, en zeiden: Zendt de ark des Gods van Israël heen, dat zij wederkeere tot hare plaats, opdat zij mij en mijn volk niet doode: want er was eene doodelijke kwelling in de gansche stad, *en* de hand Gods was er zeer zwaar.

12 En de menschen, die niet stierven, werden geslagen met spenen, zoodat het geschrei der stad opklom naar den hemel.

HOOFDSTUK VI.

ALS nu de ark des HEEREN zeven maanden in het land der Filistijnen geweest was,

2 Zoo riepen de Filistijnen de priesters en de waarzeggers, zeggende: Wat zullen wij met de ark des HEEREN doen? laat ons weten, waarmede wij ze aan hare plaats zenden zullen.

3 Zij dan zeiden: Indien gij de ark des Gods van Israël wegzendt, zendt haar niet ledig weg, maar vergeldt Hem ganschelijk een schuldoffer; dan zult gij genezen worden, en ulieden zal bekend worden, waarom zijne hand van u niet afwijkt.

4 Toen zeiden zij: Welk is dat schuldoffer, dat wij Hem vergelden zullen? En zij zeiden: Vijf gouden spenen, en vijf gouden muizen, naar het getal van de vorsten der Filistijnen: want het is eenerlei plaag over u allen, en over uwe vorsten.

5 Zoo maakt dan beelden uwer spenen, en beelden uwer muizen, die het land verderven, en geeft den God van Israël de eer; misschien zal Hij zijne hand verligten van over ulieden, en van over uwen God, en van over uw land.

6 Waarom toch zoudt gijlieden uw hart verzwaren, gelijk de Egyptenaars en Faraö hun hart verzwaard hebben? Hebben zij niet, toen Hij *wonderlijk* met hen gehandeld had, hen laten trekken, dat zij heengingen?

7 Nu dan, neemt en maakt eenen nieuwen wagen, en twee zogende koeijen, op dewelke geen juk gekomen is; spant de koeijen aan den wagen, en brengt hare kalveren van achter haar weder naar huis.

8 Neemt dan de ark des HEEREN, en zet ze op den wagen, en legt de gouden kleinooden, die gij Hem ten schuldoffer vergelden zult, in een koffertje aan hare zijde; en zendt ze weg, dat zij heenga.

9 Ziet dan toe, indien zij den weg van hare landpale opgaat naar Beth-Sémes, zoo heeft Hij ons dit groot kwaad gedaan; maar zoo niet, zoo zullen wij weten, dat zijne hand ons niet geraakt heeft; het is ons een toeval geweest.

10 En die lieden deden alzoo, en namen twee zogende koeijen, en spanden ze aan den wagen, en hare kalveren sloten zij in huis.

11 En zij zetteden de ark des HEEREN op den wagen, en het koffertje met de gou-

den muizen, en de beelden hunner spenen.

12 De koeijen nu gingen regt in dien weg, op den weg naar Beth-Sémes op eene straat; zij gingen steeds voort, al loeijende, en weken noch ter regter- noch ter linkerhand; en de vorsten der Filistijnen gingen achter dezelve tot aan de landpale van Beth-Sémes.

13 En die van Beth-Sémes maaiden den tarwe-oogst in het dal, en als zij hunne oogen ophieven, zagen zij de ark en verblijdden zich, als zij *die* zagen.

14 En de wagen kwam op den akker van Jozua, den Beth-semiet, en bleef daar staande; en daar was een groote steen, en zij kloofden het hout van den wagen, en offerden de koeijen den HEERE ten brandoffer.

15 En de Levieten namen de ark des HEEREN af, en het koffertje, dat daarbij was, waarin de gouden kleinooden waren, en zetteden ze op dien grooten steen; en die lieden van Beth-Sémes offerden brandofferen, en slagtten slagtofferen den HEERE, op denzelven dag.

16 En als de vijf vorsten der Filistijnen zulks gezien hadden, zoo keerden zij weder op denzelven dag naar Ekron.

17 Dit nu zijn de gouden spenen, die de Filistijnen aan den HEER ten schuldoffer vergolden hebben: voor Asdod één, voor Gaza één, voor A'skelon één, voor Gath één, voor Ekron één;

18 Ook gouden muizen, naar het getal van alle steden der Filistijnen, onder de vijf vorsten, van de vaste steden af tot aan de landvlekken; en tot aan Abel, den grooten *steen,* op denwelken zij de ark des HEEREN nedergesteld hadden, die tot op dezen dag is op den akker van Jozua, den Beth-semiet.

19 En *de HEER* sloeg onder die lieden van Beth-Sémes, omdat zij in de ark des HEEREN gezien hadden; ja Hij sloeg van het volk zeventig mannen, *en* vijftig duizend mannen. Toen bedreef het volk rouw, omdat de HEER een grooten slag onder het volk geslagen had.

20 Toen zeiden de lieden van Beth-Sémes: Wie zou kunnen bestaan voor het aangezigt van den HEER, dezen heiligen God? en tot wien van ons zal Hij optrekken?

21 Zoo zonden zij boden tot de inwoners van Kirjath-Jeárim, zeggende: De Filistijnen hebben de ark des HEEREN wedergebragt; komt af, haalt ze opwaarts tot u.

HOOFDSTUK VII.

TOEN kwamen de mannen van Kirjath-Jeárim, en haalden de ark des HEEREN op, en zij bragten ze in het huis van Abinádab, op den heuvel; en zij heiligden zijnen zoon Eleázar, dat hij de ark des HEEREN bewaarde.

2 En het geschiedde, van dien dag af, dat de ark *des HEEREN* te Kirjath-Jeárim bleef, en de dagen werden vermenigvuldigd, en het werden twintig jaren; en het gansche huis van Israël klaagde den HEER achterna.

3 Toen sprak Samuël tot het gansche huis van Israël, zeggende: Indien gijlieden u met uw gansche hart tot den HEER bekeert, zoo doet de vreemde goden uit het midden van u weg, ook de A'stharoths; en rigt uw hart tot den HEER, en dient Hem alleen, zoo zal Hij u uit de hand der Filistijnen rukken.

4 De kinderen Israëls nu deden de Baäls en de A'stharoths weg, en zij dienden den HEERE alleen.

5 Verder zeide Samuël: Vergadert het gansche Israël naar Mizpa, en ik zal den HEER voor u bidden.

6 En zij werden vergaderd te Mizpa, en zij schepten water, en goten het uit voor het aangezigt des HEEREN, en zij vastten te dien dage, en zeiden aldaar: Wij hebben tegen den HEER gezondigd. Alzoo rigtte Samuël de kinderen Israëls te Mizpa.

7 Toen de Filistijnen hoorden, dat de kinderen Israëls zich vergaderd hadden te Mizpa, zoo kwamen de oversten der Filistijnen op tegen Israël. Als de kinderen Israëls *dat* hoorden, zoo vreesden zij voor het aangezigt der Filistijnen.

8 En de kinderen Israëls zeiden tot Samuël: Zwijg niet van onzentwege, dat gij niet zoudt roepen tot den HEER, onzen God, opdat Hij ons verlosse uit de hand der Filistijnen.

9 Toen nam Samuël een melk-lam, en hij offerde het geheel den HEERE ten brandoffer; en Samuël riep tot den HEER voor Israël; en de HEER verhoorde hem.

10 En het geschiedde, toen Samuël dat brandoffer offerde, zoo kwamen de Filistijnen aan ten strijde tegen Israël; en de HEER donderde te dien dage met eenen grooten

donder over de Filistijnen, en Hij verschrikte hen, zoodat zij verslagen werden voor het aangezigt van Israël.

11 En de mannen van Israël togen uit van Mizpa, en vervolgden de Filistijnen, en zij sloegen hen tot onder Beth-kar.

12 Samuël nu nam eenen steen, en stelde *dien* tusschen Mizpa en tusschen Sen, en hij noemde diens naam Eben-Haëzer; en hij zeide: Tot hiertoe heeft ons de HEER geholpen.

13 Alzoo werden de Filistijnen vernederd, en kwamen niet meer in de landpalen van Israël: want de hand des HEEREN was tegen de Filistijnen al de dagen van Samuël.

14 En de steden, welke de Filistijnen van Israël genomen hadden, kwamen weder aan Israël, van Ekron tot Gath toe; ook rukte Israël derzelver landpale uit de hand der Filistijnen: en er was vrede tusschen Israël en tusschen de Amorieten.

15 Samuël nu rigtte Israël al de dagen zijns levens.

16 En hij toog van jaar tot jaar, en ging rondom naar Beth-el, en Gilgal, en Mizpa; en hij rigtte Israël in al die plaatsen.

17 Doch hij keerde weder naar Rama, want dáár was zijn huis, en daar rigtte hij Israël; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar.

HOOFDSTUK VIII.

HET geschiedde nu, toen Samuël oud geworden was, zoo stelde hij zijne zonen tot rigters over Israël.

2 De naam van zijnen eerstgeborenen zoon nu was Joël, en de naam van zijnen tweeden was Abía; zij waren rigters te Berséba.

3 Doch zijne zonen wandelden niet in zijne wegen, maar zij neigden zich tot de gierigheid, en namen geschenken, en bogen het regt.

4 Toen vergaderden zich alle oudsten van Israël, en zij kwamen tot Samuël te Rama;

5 En zij zeiden tot hem: Zie, gij zijt oud geworden, en uwe zonen wandelen niet in uwe wegen; zoo zet nu eenen koning over ons, om ons te rigten, gelijk al de volken *hebben*.

6 Maar dit woord was kwaad in de oogen van Samuël, als zij zeiden: Geef ons eenen koning, om ons te rigten. En Samuël bad den HEER aan.

7 Doch de HEER zeide tot Samuël: Hoor naar de stem des volks in alles, wat zij tot u zeggen zullen: want zij hebben u niet verworpen, maar zij hebben Mij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zal zijn.

8 Naar al de werken, die zij gedaan hebben, van dien dag af, toen Ik hen uit Egypte geleid heb, tot op dezen dag toe, en hebben Mij verlaten, en anderen goden gediend; alzoo doen zij u ook.

9 Hoor dan nu naar hunne stem; doch als gij hen op het hoogste zult betuigd hebben, zoo zult gij hun te kennen geven de wijze des konings, die over hen regeren zal.

10 Samuël nu zeide al de woorden des HEEREN het volk aan, hetwelk eenen koning van hem begeerde,

11 En zeide: Dit zal des konings wijze zijn, die over u regeren zal: hij zal uwe zonen nemen, dat hij hen zich stelle tot zijnen wagen, en tot zijne ruiteren, dat zij vóór zijnen wagen henen loopen;

12 En dat hij hen zich stelle tot oversten der duizenden, en tot oversten der vijftigen; en dat zij zijnen akker ploegen, en dat zij zijnen oogst oogsten, en dat zij zijne krijgswapenen maken, mitsgaders zijn wagentuig.

13 En uwe dochteren zal hij nemen tot apothekeressen, en tot keukenmaagden, en tot baksters.

14 En uwe akkers, en uwe wijngaarden, en uwe olijfgaarden, die de beste zijn, zal hij nemen, en zal ze aan zijne knechten geven.

15 En uw zaad, en uwe wijngaarden zal hij vertienen, en hij zal ze aan zijne hovelingen, en aan zijne knechten geven.

16 En hij zal uwe knechten, en uwe dienstmaagden, en uwe beste jongelingen, en uwe ezelen nemen, en hij zal zijn werk daarmede doen.

17 Hij zal uwe kudde vertienen; en gij zult hem tot knechten zijn.

18 Gij zult wel te dien dage roepen, van wege uwen koning, dien gij u zult verkoren hebben; maar de HEER zal u te dien dage niet verhooren.

19 Doch het volk weigerde Samuëls stem te hooren; en zij zeiden: Neen, maar er zal een koning over ons zijn.

20 En wij zullen ook zijn gelijk al de volken; en onze koning zal ons rigten, en hij

zal voor onze aangezigten uitgaan, en hij zal onze krijgen voeren.

21 Als Samuël al de woorden des volks gehoord had, zoo sprak hij dezelve voor de ooren des HEEREN.

22 De HEER nu zeide tot Samuël : Hoor naar hunne stem, en stel hun eenen koning. Toen zeide Samuël tot de mannen van Israël : Gaat heen, een iegelijk naar zijne stad.

HOOFDSTUK IX.

ER was nu een man van Benjamin, wiens naam was Kis, een zoon van Abiël, den zoon van Zeror, den zoon van Bechorath, den zoon van Afiah, de zoon eens mans van Jemini, een dapper held.

2 Die had eenen zoon, wiens naam was Saul, een jongeling, en schoon, ja er was geen schooner man dan hij onder de kinderen Israëls; van zijne schouderen en opwaarts was hij hooger dan al het volk.

3 De ezelinnen nu van Kis, den vader van Saul, waren verloren; daarom zeide Kis tot zijnen zoon Saul : Neem nu éénen van de jongens met u, en maak u op, ga heen, zoek de ezelinnen.

4 Hij dan ging door het gebergte van Efraïm, en hij ging door het land van Salisa, maar zij vonden ze niet; daarna gingen zij door het land van Sáhalim, maar zij waren er niet; verder ging hij door het land van Jemini, doch zij vonden ze niet.

5 Toen zij in het land van Zuf kwamen, zeide Saul tot zijnen jongen, die bij hem was : Kom, en laat ons wederkeeren; dat niet misschien mijn vader van de ezelinnen aflate, en voor ons bekommerd zij.

6 Hij daarentegen zeide tot hem : Zie toch, er is een man Gods in deze stad, en hij is een geëerd man; al wat hij spreekt, dat komt zekerlijk : laat ons nu derwaarts gaan, misschien zal hij ons onzen weg aanwijzen, op denwelken wij gaan zullen.

7 Toen zeide Saul tot zijnen jongen : Maar zie, zoo wij gaan, wat zullen wij toch dien man brengen? want het brood is weg uit onze vaten, en wij hebben geene gave, om den man Gods te brengen : wat hebben wij?

8 En de jongen antwoordde Saul verder en zeide : Zie, er vindt zich in mijne hand het vierendeel eens zilveren sikkels; dat zal ik den man Gods geven, opdat hij ons onzen weg wijze.

9 (Eertijds zeide een ieder aldus in Israël, als hij ging om God te vragen : Komt en laat ons gaan tot den ziener : want die heden een profeet *genoemd wordt,* die werd eertijds een ziener genoemd.)

10 Toen zeide Saul tot zijnen jongen : Uw woord is goed, kom, laat ons gaan. En zij gingen naar de stad, waar de man Gods was.

11 Als zij opklommen door den opgang der stad, zoo vonden zij maagden, die uitgingen om water te putten; en zij zeiden tot haar : Is de ziener hier?

12 Toen antwoordden zij hun, en zeiden : Ziet, hij is voor uw aangezigt; haast u nu, want hij is heden in de stad gekomen, dewijl het volk heden eene offerande heeft op de hoogte.

13 Wanneer gijlieden in de stad komt, zoo zult gij hem vinden, eer hij opgaat op de hoogte om te eten : want het volk zal niet eten, totdat hij komt, want hij zegent het offer, daarna eten de genoodigden; daarom gaat nu op, want hem, als heden zult gij hem vinden.

14 Alzoo gingen zij op in de stad. Toen zij in het midden der stad kwamen, ziet, zoo ging Samuël uit hun te gemoet, om op te gaan naar de hoogte.

15 Want de HEER had het *voor* Samuëls oor geopenbaard, éénen dag eer Saul kwam, zeggende :

16 Morgen omtrent dezen tijd zal Ik tot u zenden eenen man uit het land van Benjamin, dien zult gij ten voorganger zalven over mijn volk Israël ; en hij zal mijn volk verlossen uit der Filistijnen hand : want Ik heb mijn volk aangezien, dewijl deszelfs geroep tot Mij gekomen is.

17 Toen Samuël Saul aanzag, zoo antwoordde hem de HEER : Zie, dit is de man, van welken Ik u gezegd heb : Deze zal over mijn volk heerschen.

18 En Saul naderde tot Samuël in het midden der poort, en zeide : Wijs mij toch, waar is hier het huis des zieners?

19 En Samuël antwoordde Saul en zeide : Ik ben de ziener; ga op voor mijn aangezigt op de hoogte, dat gijlieden heden met mij eet; zoo zal ik u morgen vroeg laten gaan, en alles, wat in uw hart is, zal ik u te kennen geven.

20 Want de ezelinnen aangaande, die gij heden den derden dag verloren hebt, zet uw hart daarop niet, want zij zijn gevon-

den; en wiens zal zijn al het gewenschte, dat in Israël is? is het niet van u, en van het gansche huis uws vaders?

21 Toen antwoordde Saul, en zeide: Ben ik niet een zoon van Jemini, van den kleinsten der stammen van Israël? en mijn geslacht *is het niet* het kleinste van al de geslachten van den stam van Benjamin? Waarom spreekt gij mij dan aan met zulke woorden?

22 Samuël dan nam Saul en zijnen jongen, en hij bragt ze in de kamer; en hij gaf hun plaats aan het opperste der genoodigden: die nu waren omtrent dertig man.

23 Toen zeide Samuël tot den kok: Lang dat stuk, hetwelk ik u gegeven heb; waarvan ik tot u zeide: Zet het bij u weg.

24 De kok nu bragt een' schouder op, met wat daaraan was, en zettede het voor Saul; en hij zeide: Zie, dit is het overgeblevene, zet het voor u, eet, want het is ter bestemder tijd voor u bewaard, als ik zeide: Ik heb het volk genoodigd. Alzoo at Saul met Samuël op dien dag.

25 Daarna gingen zij af van de hoogte in de stad; en hij sprak met Saul op het dak.

26 En zij stonden vroeg op; en het geschiedde, omtrent den opgang des dageraads, zoo riep Samuël Saul op het dak, zeggende: Sta op, dat ik u gaan late. Toen stond Saul op, en zij beiden gingen uit, hij en Samuël, naar buiten.

27 Toen zij afgegaan waren aan het einde der stad, zoo zeide Samuël tot Saul: Zeg den jongen, dat hij voor onze aangezigten heenga; toen ging hij heen; maar sta gij als nu stil, en ik zal u Gods woord doen hooren.

HOOFDSTUK X.

TOEN nam Samuël eene olickruik, en goot ze uit op zijn hoofd, en kuste hem, en zeide: Is het niet *alzoo,* dat de HEER u tot eenen voorganger over zijn erfdeel gezalfd heeft?

2 Als gij heden van mij gaat, zoo zult gij twee mannen vinden bij het graf van Rachel, aan de landpale van Benjamin, te Zelzah; die zullen tot u zeggen: De ezelinnen zijn gevonden, die gij zijt gaan zoeken, en zie, uw vader heeft de zaken der ezelinnen verlaten, en hij is bekommerd voor ulieden, zeggende: Wat zal ik om mijnen zoon doen?

3 Als gij u van daar en verder aan begeeft, en zult komen tot aan Elon Thabor, daar zullen u drie mannen vinden, opgaande tot God naar Beth-el; één, dragende drie bokjes, en één, dragende drie bollen broods, en één, dragende eene flesch wijn.

4 En zij zullen u naar *uwen* welstand vragen, en zij zullen u twee brooden geven: die zult gij van hunne hand nemen.

5 Daarna zult gij komen op den heuvel Gods, waar der Filistijnen bezettingen zijn; en het zal geschieden, als gij aldaar in de stad komt, zoo zult gij ontmoeten eenen hoop profeten, van de hoogte afkomende, en voor hunne aangezigten luiten, en trommelen, en pijpen, en harpen, en zij zullen profeteren.

6 En de Geest des HEEREN zal vaardig worden over u, en gij zult met hen profeteren; en gij zult in eenen anderen man veranderd worden.

7 En het zal geschieden, als u deze teekenen zullen komen, doe gij wat uwe hand vinden zal, want God zal met u zijn.

8 Gij nu zult voor mijn aangezigt afgaan naar Gilgal, en zie, ik zal tot u afkomen, om brandofferen te offeren, om te offeren offeranden der dankzegging; zeven dagen zult gij *daar* beiden, totdat ik tot u kome, en u bekend make, wat gij doen zult.

9 Het geschiedde nu, toen hij zijnen schouder keerde, om van Samuël te gaan, veranderde hem God het hart *in* een ander; en al die teekenen kwamen ten zelven dage.

10 Toen zij daar aan den heuvel kwamen, ziet, zoo *kwam* hem een hoop profeten te gemoet; en de Geest des HEEREN werd vaardig over hem, en hij profeteerde in het midden van hen.

11 En het geschiedde, als een iegelijk, die hem van te voren gekend had, zag, dat hij, ziet, profeteerde met de profeten, zoo zeide het volk, een ieder tot zijnen medgezel: Wat is dit, dat den zoon van Kis geschied is? Is Saul ook onder de profeten?

12 Toen antwoordde een man van daar, en zeide: Wie is toch hun vader? Daarom is het tot een spreekwoord geworden: Is Saul ook onder de profeten?

13 Toen hij nu voleind had te profeteren, zoo kwam hij op de hoogte.

14 En Sauls oom zeide tot hem en tot zijnen jongen: Waar zijt gijlieden heengegaan? Hij nu zeide: Om de ezelinnen te

zoeken; toen wij zagen, dat zij er niet waren, zoo kwamen wij tot Samuël.

15 Toen zeide Sauls oom: Geef mij toch te kennen, wat heeft Samuël ulieden gezegd?

16 Saul nu zeide tot zijnen oom: Hij heeft ons voorzeker te kennen gegeven, dat de ezelinnen gevonden waren; maar de zaak des koningrijks, waarvan Samuël gezegd had, gaf hij hem niet te kennen.

17 Doch Samuël riep het volk te zamen tot den HEER, te Mizpa.

18 En hij zeide tot de kinderen Israëls: Alzoo heeft de HEER, de God Israëls, gesproken: Ik heb Israël uit Egypte opgebragt, en Ik heb ulieden van de hand der Egyptenaren gered, en van de hand van alle koningrijken, die u onderdrukten.

19 Maar gijlieden hebt heden uwen God verworpen, die u uit al uwe ellenden en uwe nooden verlost heeft, en hebt tot Hem gezegd: Zet eenen koning over ons; nu dan, stelt u voor het aangezigt des HEEREN, naar uwe stammen en naar uwe duizenden.

20 Toen nu Samuël al de stammen van Israël had doen naderen, zoo is de stam van Benjamin geraakt.

21 Toen hij den stam van Benjamin deed aankomen naar zijne geslachten, zoo werd het geslacht van Matri geraakt; en Saul, de zoon van Kis, werd geraakt. En zij zochten hem, maar hij werd niet gevonden.

22 Toen vraagden zij verder den HEER, of die man nog derwaarts komen zou? De HEER dan zeide: Ziet, hij heeft zich tusschen de vaten verstoken.

23 Zij nu liepen, en namen hem van daar, en hij stelde zich in het midden des volks; en hij was hooger dan al het volk, van zijnen schouder en opwaarts.

24 Toen zeide Samuël tot het gansche volk: Ziet gij, wien de HEER verkoren heeft? want gelijk hij, is er niemand onder het gansche volk. Toen juichte het gansche volk, en zij zeiden: De koning leve!

25 Samuël nu sprak tot het volk het regt des koningrijks, en schreef het in een boek, en leide het voor het aangezigt des HEEREN. Toen liet Samuël het gansche volk gaan, elk naar zijn huis.

26 En Saul ging ook naar zijn huis te Gibea, en *van* het heir gingen met hem, welker hart God geroerd had.

27 Doch de kinderen Belials zeiden: Wat zou ons deze verlossen? en zij verachtten hem, en bragten hem geen geschenk. Doch hij was als doof.

HOOFDSTUK XI.

TOEN toog Nahas, de Ammoniet, op, en belegerde Jabes in Gilead. En al de mannen van Jabes zeiden tot Nahas: Maak een verbond met ons, zoo zullen wij u dienen.

2 Doch Nahas, de Ammoniet, zeide tot hen: Mits dezen zal ik *een verbond* met ulieden maken, dat ik u allen het regteroog uitsteke; en dat ik deze schande op gansch Israël legge.

3 Toen zeiden tot hem de oudsten van Jabes: Laat zeven dagen van ons af, dat wij boden zenden in al de landpalen van Israël; is er dan niemand, die ons verlost, zoo zullen wij tot u uitgaan.

4 Als de boden te Gibea-Sauls kwamen, zoo spraken zij deze woorden voor de ooren van het volk. Toen hief al het volk zijne stem op, en weende.

5 En ziet, Saul kwam achter de runderen uit het veld, en Saul zeide: Wat is den volke, dat zij weenen? Toen vertelden zij hem de woorden der mannen van Jabes.

6 Toen werd de Geest Gods vaardig over Saul, als hij deze woorden hoorde; en zijn toorn ontstak zeer.

7 En hij nam een paar runderen, en hieuw ze in stukken, en hij zond ze in alle landpalen van Israël door de hand der boden, zeggende: Die niet zelf uittrekt achter Saul en achter Samuël, alzoo zal men zijnen runderen doen. Toen viel de vreeze des HEEREN op het volk, en zij gingen uit als een eenig man.

8 En hij telde hen te Bezek; en van de kinderen Israëls waren drie honderd duizend, en van de mannen van Juda dertig duizend.

9 Toen zeiden zij tot de boden, die gekomen waren: Aldus zult gijlieden den mannen te Jabes in Gilead zeggen: Morgen zal u verlossing geschieden, als de zon heet worden zal. Als de boden kwamen, en verkondigden *dat* aan de mannen te Jabes, zoo werden zij verblijd.

10 En de mannen van Jabes zeiden: Morgen zullen wij tot ulieden uitgaan, en gij zult ons doen naar alles, wat goed is in uwe oogen.

11 Het geschiedde nu des anderen daags, dat Saul het volk stelde in drie hoopen, en

zij kwamen in het midden des legers, in de morgenwake, en zij sloegen Ammon, totdat de dag heet werd; en het geschiedde, dat de overigen alzoo verstrooid werden, dat er onder hen geen twee te zamen bleven.

12 Toen zeide het volk tot Samuël: Wie is hij, die zeide: Zou Saul over ons regeren? Geeft hier die mannen, dat wij hen dooden.

13 Maar Saul zeide: Er zal te dezen dage geen man gedood worden, want de HEER heeft heden eene verlossing in Israël gedaan.

14 Verder zeide Samuël tot het volk: Komt en laat ons naar Gilgal gaan, en het koningrijk aldaar vernieuwen.

15 Toen ging al het volk naar Gilgal, en maakte Saul aldaar koning voor het aangezigt des HEEREN te Gilgal; en zij offerden aldaar dankofferen voor het aangezigt des HEEREN; en Saul verheugde zich aldaar gansch zeer, met al de mannen van Israël.

HOOFDSTUK XII.

TOEN zeide Samuël tot gansch Israël: Ziet, ik heb naar ulieder stem gehoord in alles, wat gij mij gezegd hebt, en ik heb eenen koning over u gezet.

2 En nu, ziet, daar trekt de koning voor uw aangezigt heen, en ik ben oud en grijs geworden, en, ziet, mijne zonen zijn bij ulieden; en ik heb voor uwe aangezigten gewandeld van mijne jeugd af tot dezen dag toe.

3 Ziet, *hier* ben ik, betuigt tegen mij voor den HEER, en voor zijnen gezalfden, wiens os ik genomen heb, en wiens ezel ik genomen heb, en wien ik verongelijkt heb, wien ik onderdrukt heb, en van wiens hand ik een geschenk genomen heb, dat ik mijne oogen van hem zou verborgen hebben; zoo zal ik het ulieden wedergeven.

4 Toen zeiden zij: Gij hebt ons niet verongelijkt, en gij hebt ons niet onderdrukt, en gij hebt van niemands hand iets genomen.

5 Toen zeide hij tot hen: De HEER zij een getuige tegen ulieden, en zijn gezalfde zij te dezen dage getuige, dat gij in mijne hand niets gevonden hebt! En *het volk* zeide: Hij zij getuige!

6 Verder zeide Samuël tot het volk: Het is de HEER, die Mozes en Aäron gemaakt heeft, en die uwe vaders uit Egypteland opgebragt heeft.

7 En nu, stelt u *hier*, dat ik met ulieden regte, voor het aangezigt des HEEREN, over al de geregtigheden des HEEREN, die Hij aan u en aan uwe vaderen gedaan heeft.

8 Nadat Jakob in Egypte gekomen was, zoo riepen uwe vaders tot den HEER; en de HEER zond Mozes en Aäron, en zij leidden uwe vaders uit Egypte, en deden hen aan deze plaats wonen.

9 Maar zij vergaten den HEER, hunnen God; zoo verkocht Hij hen in de hand van Sisera, den krijgsoverste, te Hazor, en in de hand der Filistijnen, en in de hand van den koning der Moabieten, die tegen hen streden.

10 En zij riepen tot den HEER, en zeiden: Wij hebben gezondigd, dewijl wij den HEER verlaten, en den Baäls en A'stharoths gediend hebben; en nu, ruk ons uit de hand onzer vijanden, en wij zullen U dienen.

11 En de HEER zond Jerubbaäl, en Bedan, en Jeftha, en Samuël, en Hij rukte u uit de hand uwer vijanden rondom, alzoo dat gij zeker woondet.

12 Als gij nu zaagt, dat Nahas, de koning van de kinderen Ammons, tegen u kwam, zoo zeidet gij tot mij: Neen, maar een koning zal over ons regeren; zoo toch de HEER, uw God, uw Koning was.

13 En nu, ziet daar den koning, dien gij verkoren hebt, dien gij begeerd hebt; en ziet, de HEER heeft eenen koning over ulieden gezet.

14 Zoo gij den HEER zult vreezen, en Hem dienen, en naar zijne stem hooren, en den mond des HEEREN niet wederspannig zijn, zoo zult gijlieden, zoowel gij als de koning, die over u regeren zal, achter den HEER, uwen God, zijn.

15 Doch zoo gij naar de stem des HEEREN niet zult hooren, maar den mond des HEEREN wederspannig zijn, zoo zal de hand des HEEREN tegen u zijn, als tegen uwe vaders.

16 Ook stelt u nu *hier*, en ziet die groote zaak, die de HEER voor uwe oogen doen zal.

17 Is het niet van daag de tarwe-oogst? Ik zal tot den HEER roepen, en Hij zal donder en regen geven; zoo weet dan, en ziet, dat uw kwaad groot is, dat gij voor de oogen des HEEREN gedaan hebt, dat gij eenen koning voor u begeerd hebt.

18 Toen Samuël den HEER aanriep, zoo gaf de HEER donder en regen te dien dage;

daarom vreesde al het volk zeer den HEER en Samuël.

19 En al het volk zeide tot Samuël: Bid voor uwe knechten den HEER, uwen God, dat wij niet sterven: want boven al onze zonden hebben wij dit kwaad daartoe gedaan, dat wij voor ons eenen koning begeerd hebben.

20 Toen zeide Samuël tot het volk: Vreest niet, gij hebt al dit kwaad gedaan; doch wijkt niet van achter den HEER af, maar dient den HEERE met uw gansche hart.

21 En wijkt niet af: want gij zoudt de ijdelheden na-*volgen*, die niet bevorderlijk zijn, noch verlossen, want zij zijn ijdelheden.

22 Want de HEER zal zijn volk niet verlaten, om zijns grooten naams wil; dewijl het den HEERE beliefd heeft ulieden zich tot een volk te maken.

23 Wat ook mij aangaat, het zij verre van mij, dat ik tegen den HEER zou zondigen, dat ik zou aflaten voor ulieden te bidden; maar ik zal u den goeden en regten weg leeren.

24 Vreest slechts den HEER, en dient Hem trouwelijk met uw gansche hart: want ziet, hoe groote dingen Hij bij ulieden gedaan heeft!

25 Maar indien gij voortaan kwaad doet, zoo zult gijlieden, als ook uw koning, omkomen.

HOOFDSTUK XIII.

SAUL was één jaar in zijne regering geweest, en het tweede jaar regeerde hij over Israël.

2 Toen verkoos zich Saul drie duizend *mannen* uit Israël: en er waren bij Saul twee duizend te Michmas en op het gebergte van Beth-el, en duizend waren er bij Jónathan te Gibea-Benjamins; en het overige des volks liet hij gaan, een iegelijk naar zijne tent.

3 Doch Jónathan sloeg de bezetting der Filistijnen, die te Geba was, hetwelk de Filistijnen hoorden. Daarom blies Saul met de bazuin in het gansche land, zeggende: Laat het de Hebreën hooren.

4 Toen hoorde het gansche Israël zeggen: Saul heeft de bezetting der Filistijnen geslagen, en ook is Israël stinkende geworden bij de Filistijnen. Toen werd het volk zamengeroepen achter Saul, naar Gilgal.

5 En de Filistijnen werden verzameld om te strijden tegen Israël, dertig duizend wagens, en zes duizend ruiters, en volk in menigte als het zand, dat aan den oever der zee is; en zij togen op, en legerden zich te Michmas, tegen het oosten van Beth-aven.

6 Toen de mannen van Israël zagen, dat zij in nood waren (want het volk was benaauwd), zoo verbergde zich het volk in de spelonken, en in de doornbosschen, en in de steenklippen, en in de vestingen, en in de putten.

7 De Hebreën nu gingen over de Jordaan in het land van Gad en Gilead. Toen Saul nog zelf te Gilgal was, zoo kwam al het volk bevende achter hem.

8 En hij vertoefde zeven dagen, tot den tijd, dien Samuël bestemd had. Als Samuël te Gilgal niet opkwam, zoo verstrooide het volk van hem.

9 Toen zeide Saul: Brengt tot mij herwaarts een brandoffer, en dankofferen; en hij offerde brandoffer.

10 En het geschiedde, toen hij geëindigd had het brandoffer te offeren, ziet, zoo kwam Samuël; en Saul ging uit hem te gemoet, om hem te zegenen.

11 Toen zeide Samuël: Wat hebt gij gedaan? Saul nu zeide: Omdat ik zag, dat zich het volk van mij verstrooide, en gij op den bestemden tijd der dagen niet kwaamt, en de Filistijnen te Michmas vergaderd waren,

12 Zoo zeide ik: Nu zullen de Filistijnen tot mij afkomen te Gilgal, en ik heb het aangezigt des HEEREN niet ernstelijk aangebeden; zoo dwong ik mij zelven, en heb brandoffer geofferd.

13 Toen zeide Samuël tot Saul: Gij hebt zottelijk gedaan, gij hebt het gebod van den HEER, uwen God, niet gehouden, dat Hij u geboden heeft: want de HEER zou nu uw rijk over Israël bevestigd hebben tot in eeuwigheid.

14 Maar nu zal uw rijk niet bestaan. De HEER heeft zich eenen man gezocht naar zijn hart, en de HEER heeft hem geboden een voorganger te zijn over zijn volk, omdat gij niet gehouden hebt, wat u de HEER geboden had.

15 Toen maakte zich Samuël op, en hij ging op van Gilgal naar Gibea-Benjamins; en Saul telde het volk, dat bij hem gevonden werd, omtrent zes honderd man.

16 En Saul en zijn zoon Jónathan, en het

volk, dat bij hen gevonden was, bleven te Geba-Benjamins; maar de Filistijnen waren te Michmas gelegerd.

17 En de verdervers gingen uit het leger der Filistijnen, in drie hoopen: de ééne hoop keerde zich op den weg naar Ofra, naar het land Sual;

18 En één hoop keerde zich naar den weg van Beth-hóron; en één hoop keerde zich naar den weg der landpale, die naar het dal Zebóim naar de woestijn uitziet.

19 En er werd geen smid gevonden in het gansche land van Israël: want de Filistijnen hadden gezegd: Opdat de Hebreën geen zwaard noch spies maken.

20 Daarom moest gansch Israël tot de Filistijnen aftrekken, opdat een iegelijk zijn ploegijzer, of zijne spade, of zijne bijl, of zijn houweel scherpen liet.

21 Maar zij hadden tandige vijlen tot hunne houweelen, en tot hunne spaden, en tot de drietandige vorken, en tot de bijlen, en tot het stellen der prikkelen.

22 En het geschiedde ten dage des strijds, dat er geen zwaard noch spies gevonden werd in de hand van het gansche volk, dat bij Saul en bij Jónathan was; doch bij Saul en bij Jónathan, zijnen zoon, werden zij gevonden.

23 En der Filistijnen leger toog naar den doortogt van Michmas.

HOOFDSTUK XIV.

HET geschiedde nu op eenen dag, dat Jónathan, de zoon van Saul, tot den jongen, die zijne wapenen droeg, zeide: Kom, en laat ons tot de bezetting der Filistijnen overgaan, welke aan gene zijde is; doch hij gaf het zijnen vader niet te kennen.

2 Saul nu zat aan het uiterste van Gibea onder den granatenboom, die te Migron was; en het volk, dat bij hem was, was omtrent zes honderd man.

3 En Ahia, de zoon van Ahitub, den broeder van Ikabod, den zoon van Pinehas, den zoon van Eli, was priester des HEEREN te Silo, dragende den efod; doch het volk wist niet, dat Jónathan heengegaan was.

4 Er was nu tusschen de doortogten, waar Jónathan zocht door te gaan tot der Filistijnen bezetting, eene scherpte van eene steenklip aan deze zijde, en eene scherpte van eene steenklip aan gene zijde; en de naam der eene was Bozez, en de naam der andere Séne.

5 De eene tand was gelegen tegen het noorden, tegenover Michmas, en de andere tegen het zuiden tegenover Geba.

6 Jónathan nu zeide tot den jongen, die zijne wapenen droeg: Kom, en laat ons tot de bezetting dezer onbesnedenen overgaan; misschien zal de HEER voor ons werken: want bij den HEER is geene verhindering om te verlossen door velen of door weinigen.

7 Toen zeide zijn wapendrager tot hem: Doe al wat in uw hart is; wend u, zie ik ben met u, naar uw hart.

8 Jónathan nu zeide: Zie, wij zullen overgaan tot die mannen, en wij zullen ons aan hen ontdekken.

9 Indien zij aldus tot ons zeggen: Staat stil, totdat wij aan ulieden komen; zoo zullen wij blijven staan aan onze plaats, en tot hen niet opklimmen.

10 Maar zeggen zij aldus: Klimt tot ons op; zoo zullen wij opklimmen, want de HEER heeft hen in onze hand gegeven; en dit zal ons een teeken zijn.

11 Toen zij beiden zich aan der Filistijnen bezetting ontdekten, zoo zeiden de Filistijnen: Ziet, de Hebreën zijn uit de holen uitgegaan, waarin zij zich verstoken hadden.

12 Verder antwoordden de mannen der bezetting aan Jónathan en zijnen wapendrager, en zeiden: Klimt op tot ons, en wij zullen het u wijs maken. En Jónathan zeide tot zijnen wapendrager: Klim op achter mij, want de HEER heeft hen gegeven in de hand van Israël.

13 Toen klom Jónathan op zijne handen en op zijne voeten, en zijn wapendrager hem na; en zij vielen voor Jónathans aangezigt, en zijn wapendrager doodde ze achter hem.

14 Deze eerste slag nu, waarmede Jónathan en zijn wapendrager omtrent twintig mannen versloegen, geschiedde omtrent in de helft eens bunders, zijnde een jok ossen lands.

15 En er was eene beving in het leger, op het veld en onder het gansche volk; de bezetting en de verdervers beefden ook zelfs; ja het land werd beroerd, want het was eene beving Gods.

16 Als nu de wachters van Saul te Gibea-Benjamins zagen, dat, ziet, de menigte versmolt, en doorging, en geklopt werd;

17 Toen zeide Saul tot het volk, dat bij hem was: Telt toch, en beziet, wie van ons

weggegaan zij. En zij telden, en ziet, Jónathan en zijn wapendrager waren daar niet.

18 Toen zeide Saul tot Ahía: Breng de ark Gods herwaarts. Want de ark Gods was te dien dage bij de kinderen Israëls.

19 En het geschiedde, toen Saul nog tot den priester sprak, dat het rumoer, hetwelk in der Filistijnen leger was, zeer toenam en vermenigvuldigde: zoo zeide Saul tot den priester: Haal uwe hand in.

20 Saul nu, en al het volk, dat bij hem was, werd zamengeroepen, en zij kwamen ten strijde; en ziet, het zwaard des éénen was tegen den anderen, er was een zeer groot gedruisch.

21 Er waren ook Hebreën bij de Filistijnen, als eertijds, die met hen in het leger opgetogen waren rondom; dezen nu vervoegden zich ook met de Israëlieten, die bij Saul en Jónathan waren.

22 Als alle mannen van Israël, die zich verstoken hadden in het gebergte van Efraïm, hoorden, dat de Filistijnen vlugtten, zoo kleefden zij ook hen achteraan in den strijd.

23 Alzoo verloste de HEER Israël te dien dage: en het leger trok over naar Beth-aven.

24 En de mannen van Israël werden mat te dien dage: want Saul had het volk bezworen, zeggende: Vervloekt zij de man, die spijze eet tot aan den avond, opdat ik mij aan mijne vijanden wreke! Daarom proefde dat gansche volk geene spijs.

25 En het gansche land kwam in een woud: en daar was honig op het veld.

26 Toen het volk in het woud kwam, ziet, zoo was er een honigvloed; maar niemand raakte met zijne hand aan zijnen mond, want het volk vreesde de bezwering.

27 Maar Jónathan had het niet gehoord, toen zijn vader het volk bezworen had, en hij reikte het einde van den staf uit, die in zijne hand was, en hij doopte denzelven in eene honigraat; als hij nu zijne hand tot zijnen mond wendde, zoo werden zijne oogen verlicht.

28 Toen antwoordde een man uit het volk, en zeide: Uw vader heeft het volk zwaarlijk bezworen, zeggende: Vervloekt zij de man, die heden brood eet! daarom bezwijkt het volk.

29 Toen zeide Jónathan: Mijn vader heeft het land beroerd; zie toch, hoe mijne oogen verlicht zijn, omdat ik een weinig van dezen honig gesmaakt heb.

30 Hoe veel meer, indien het volk heden had mogen vrijelijk eten van den buit zijner vijanden, dien het gevonden heeft! Maar nu is die slag niet groot geweest over de Filistijnen.

31 Doch zij sloegen te dien dage de Filistijnen van Michmas tot Ajálon: en het volk was zeer moede.

32 Toen maakte zich het volk aan den buit, en zij namen schapen, en runderen, en kalveren, en zij slagtten ze tegen de aarde; en het volk at ze met het bloed.

33 En men boodschapte het Saul, zeggende: Zie, het volk verzondigt zich aan den HEER, etende met het bloed. En hij zeide: Gij hebt trouweloozlijk gehandeld, wentelt heden eenen grooten steen tot mij.

34 Verder sprak Saul: Verstrooit u onder het volk, en zegt tot hen: Brengt tot mij een iegelijk zijnen os, en een iegelijk zijn schaap, en slagt het hier, en eet, en bezondigt u niet aan den HEER, die etende met het bloed. Toen bragt al het volk een iegelijk zijnen os met zijne hand, des nachts, en slagtten ze aldaar.

35 Toen bouwde Saul den HEERE een altaar; dit was het eerste altaar, dat hij den HEERE bouwde.

36 Daarna zeide Saul: Laat ons aftrekken de Filistijnen na, bij nacht, en laat ons dezelven berooven, totdat het morgen licht worde, en laat ons niet éénen man onder hen overig laten. Zij nu zeiden: Doe al wat goed is in uwe oogen; maar de priester zeide: Laat ons herwaarts tot God naderen.

37 Toen vraagde Saul God: Zal ik aftrekken de Filistijnen na? zult Gij ze in de hand van Israël overgeven? Doch Hij antwoordde hem niet te dien dage.

38 Toen zeide Saul: Komt herwaarts *uit* alle hoeken des volks, en verneemt, en ziet, waarin deze zonde heden geschied zij.

39 Want *zoo waarachtig als* de HEER leeft, die Israël verlost, al ware het in mijnen zoon Jónathan, zoo zal hij den dood sterven; en niemand uit het gansche volk antwoordde hem.

40 Verder zeide hij tot het gansche Israël: Gijlieden zult aan de ééne zijde zijn, en ik en mijn zoon Jónathan zullen aan de andere zijde zijn. Toen zeide het volk tot Saul: Doe wat goed is in uwe oogen.

41 Saul nu sprak tot den HEER, den God Israëls: Toon den onschuldigen. Toen werd

Jónathan en Saul geraakt, en het volk ging *vrij* uit.

42 Toen zeide Saul: Werpt *het lot* tusschen mij en tusschen mijnen zoon Jónathan. Toen werd Jónathan geraakt.

43 Saul dan zeide tot Jónathan: Geef mij te kennen wat gij gedaan hebt. Toen gaf het Jónathan hem te kennen, en zeide: Ik heb maar een weinig honigs geproefd, met het uiterste des stafs, dien ik in mijne hand had: zie *hier* ben ik, moet ik sterven?

44 Toen zeide Saul: Zoe doe *mij* God, en zoo doe Hij daartoe, Jónathan! gij moet den dood sterven.

45 Maar het volk zeide tot Saul: Zou Jónathan sterven, die deze groote verlossing in Israël gedaan heeft? dat zij verre! *zoo waarachtig als* de HEER leeft, zoo er een haar van zijn hoofd op de aarde vallen zal! want hij heeft *dit* heden met God gedaan. Alzoo verloste het volk Jónathan, dat hij niet stierf.

46 Saul nu toog op van achter de Filistijnen, en de Filistijnen trokken aan hunne plaats.

47 Toen nam Saul het koningrijk over Israël in; en hij streed rondom tegen al zijne vijanden, tegen Moab, en tegen de kinderen Ammons, en tegen Edom, en tegen de koningen van Zoba, en tegen de Filistijnen, en overal, waar hij zich wendde, oefende hij straf.

48 En hij handelde dapper, en hij sloeg de Amalekieten, en hij redde Israël uit de hand desgenen, die hem beroofde.

49 De zonen van Saul nu waren Jónathan, en Isvi, en Malchi-sua; en de namen zijner twee dochters waren *deze:* de naam der eerstgeborene was Merab, en de naam der kleinste Michal.

50 En de naam van Sauls huisvrouw was Ahinóam, eene dochter van Ahimáäz; en de naam van zijnen krijgsoverste was Abi-ner, een zoon van Ner, Sauls oom.

51 En Kis was Sauls vader, en Ner, Abners vader, was een zoon van Abiël.

52 En er was een sterke krijg tegen de Filistijnen al de dagen van Saul; daarom alle helden en alle kloeke mannen, die Saul zag, die vergaderde hij tot zich.

HOOFDSTUK XV.

TOEN zeide Samuël tot Saul: De HEER heeft mij gezonden, dat ik u ten koning zalfde over zijn volk, over Israël; hoor dan nu de stem van de woorden des HEEREN.

2 Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Ik heb bezocht hetgeen Amalek aan Israël gedaan heeft, hoe hij zich tegen hem gesteld heeft op den weg, toen hij uit Egypte opkwam.

3 Ga nu heen, en sla Amalek, en verban alles, wat hij heeft, en verschoon hem niet; maar dood van den man af tot de vrouw toe, van de kinders tot de zogelingen, van de ossen tot de schapen, van de kemelen tot de ezelen toe.

4 Dit verkondigde Saul het volk, en hij telde hen te Teláïm, twee honderd duizend voetvolks, en tien duizend mannen van Juda.

5 Als Saul tot aan de stad Amalek kwam, zoo leide hij eene achterlage in het dal.

6 En Saul liet den Kenieten zeggen: Gaat weg, wijkt, trekt af uit het midden der Amalekieten, opdat ik u met hen niet wegruime: want gij hebt barmhartigheid gedaan aan al de kinderen Israëls, toen zij uit Egypte opkwamen. Alzoo weken de Kenieten uit het midden der Amalekieten.

7 Toen sloeg Saul de Amalekieten van Havila af, tot daar gij komt te Sur, dat vooraan Egypte is.

8 En hij ving Agag, den koning der Amalekieten, levend; maar al het volk verbande hij door de scherpte des zwaards.

9 Doch Saul en het *gansche* volk verschoonde Agag, en de beste schapen, en runderen, en de naast *beste*, en de lammeren, en al wat best was, en zij wilden ze niet verbannen; maar alle ding, dat verachtzaam, en dat verdwijnende was, verbanden zij.

10 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Samuël, zeggende:

11 Het berouwt Mij, dat Ik Saul tot koning gemaakt heb, dewijl hij zich van achter Mij afgekeerd heeft, en mijne woorden niet bevestigd heeft. Toen ontstak Samuël, en hij riep tot den HEER den ganschen nacht.

12 Daarna maakte zich Samuël des morgens vroeg op, Saul te gemoet; en het werd Samuël gehoodschapt, zeggende: Saul is te Karmel gekomen, en zie, hij heeft zich eenen pilaar gesteld; daarna is hij omgetogen, en doorgetrokken, en naar Gilgal afgekomen.

13 Samuël nu kwam tot Saul, en Saul

zeide tot hem : Gezegend zijt gij den HEERE! ik heb des HEEREN woord bevestigd.

14 Toen zeide Samuël : Wat is dan dit voor eene stem der schapen in mijne ooren, en eene stem der runderen, die ik hoor?

15 Saul nu zeide : Zij hebben ze van de Amalekieten gebragt, want het volk heeft de beste schapen en runderen verschoond, om den HEERE, uwen God, te offeren; maar het overige hebben wij verbannen.

16 Toen zeide Samuël tot Saul : Houd op, zoo zal ik u te kennen geven, wat de HEER van nacht tot mij gesproken heeft. Hij dan zeide tot hem : Spreek.

17 En Samuël zeide : Is het niet *alzoo*, toen gij klein waart in uwe oogen, dat gij het hoofd der stammen van Israël geworden zijt, en dat u de HEER tot koning over Israël gezalfd heeft?

18 En de HEER heeft u op den weg gezonden, en gezegd : Ga heen, en verban de zondaars, de Amalekieten, en strijd tegen hen, totdat gij dezelven te niet doet.

19 Waarom toch hebt gij naar de stem des HEEREN niet gehoord, maar zijt tot den roof gevlogen, en hebt gedaan dat kwaad was in de oogen des HEEREN?

20 Toen zeide Saul tot Samuël : Ik heb immers naar de stem des HEEREN gehoord, en heb gewandeld op den weg, op denwelken mij de HEER gezonden heeft; en ik heb Agag, den koning der Amalekieten, *mede*gebragt, maar de Amalekieten heb ik verbannen.

21 Het volk nu heeft genomen van den roof, schapen en runderen, het voornaamste van het verbannene, om den HEERE, uwen God, op te offeren te Gilgal.

22 Doch Samuël zeide : Heeft de HEER lust aan brandofferen, en slagtofferen, als aan het gehoorzamen van de stem des HEEREN? Zie, gehoorzamen is beter dan slagtoffer, opmerken dan het vette der rammen.

23 Want wederspannigheid is eene zonde der tooverij, en wederstreven is afgoderij en beeldendienst. Omdat gij des HEEREN woord verworpen hebt, zoo heeft Hij u verworpen, dat gij geen koning zult zijn.

24 Toen zeide Saul tot Samuël : Ik heb gezondigd, omdat ik des HEEREN bevel en uwe woorden overtreden heb : want ik heb het volk gevreesd en naar hunne stem gehoord.

25 Nu dan, vergeef *mij* toch mijne zonde, en keer met mij wederom, dat ik den HEER aanbidde.

26 Doch Samuël zeide tot Saul : Ik zal met u niet wederkeeren; omdat gij het woord des HEEREN verworpen hebt, zoo heeft u de HEER verworpen, dat gij geen koning over Israël zult zijn.

27 Als zich Samuël omkeerde om weg te gaan, zoo greep hij eene slip van zijnen mantel, en zij scheurde.

28 Toen zeide Samuël tot hem : De HEER heeft heden het koningrijk van Israël van u afgescheurd, en heeft het aan uwen naasten gegeven, die beter is dan gij.

29 En ook liegt Hij, die de overwinning van Israël is, niet, en het berouwt Hem niet : want Hij is geen mensch, dat Hem *iets* berouwen zou.

30 Hij dan zeide : Ik heb gezondigd; eer mij toch nu voor de oudsten mijns volks, en voor Israël; en keer wederom met mij, dat ik den HEER, uwen God, aanbidde.

31 Toen keerde Samuël wederom Saul na; en Saul aanbad den HEER.

32 Toen zeide Samuël : Breng Agag, den koning der Amalekieten, hier tot mij. Agag nu ging tot hem weeldelijk; en Agag zeide : Voorwaar de bitterheid des doods is geweken!

33 Maar Samuël zeide : Gelijk als uw zwaard de vrouwen van hare kinderen beroofd heeft, alzoo zal uwe moeder van hare kinderen beroofd worden onder de vrouwen! Toen hieuw Samuël Agag in stukken, voor het aangezigt des HEEREN te Gilgal.

34 Daarna ging Samuël naar Rama; en Saul ging op naar zijn huis te Gibea-Sauls.

35 En Samuël zag Saul niet meer tot den dag zijns doods toe; evenwel droeg Samuël leed om Saul; en het berouwde den HEERE, dat Hij Saul tot koning over Israël gemaakt had.

HOOFDSTUK XVI.

TOEN zeide de HEER tot Samuël : Hoe lang draagt gij leed om Saul, dien Ik toch verworpen heb, dat hij geen koning zij over Israël? vul uwen hoorn met olie, en ga heen, Ik zal u zenden tot Isaï, den Beth-lehemiet, want Ik heb Mij eenen koning onder zijne zonen uitgezien.

2 Maar Samuël zeide : Hoe zou ik heengaan? Saul zal het toch hooren en mij dooden. Toen zeide de HEER : Neem een kalf van de runderen met u, en zeg : Ik ben

gekomen, om den HEERE offerande te doen.
5 En gij zult Isaï ten offer noodigen, en Ik zal u te kennen geven wat gij doen zult, en gij zult Mij zalven dien Ik u zeggen zal.
4 Samuël nu deed hetgeen de HEER gesproken had, en hij kwam te Bethlehem. Toen kwamen de oudsten der stad bevende hem te gemoet, en zeiden: Is uwe komst *met* vrede?
5 Hij dan zeide: *Met* vrede; ik ben gekomen om den HEERE offerande te doen, heiligt u, en komt met mij ten offer; en hij heiligde Isaï en zijne zonen, en hij noodigde hen ten offer.
6 En het geschiedde, toen zij inkwamen, zoo zag hij Eliab aan, en dacht: Zekerlijk is *deze* voor den HEER, zijn gezalfde.
7 Doch de HEER zeide tot Samuël: Zie zijne gestalte niet aan, noch de hoogte zijner statuur, want Ik heb hem verworpen: want het is niet gelijk de mensch ziet, want de mensch ziet aan wat voor oogen is, maar de HEER ziet het hart aan.
8 Toen riep Isaï Abinádab, en hij deed hem voorbij het aangezigt van Samuël gaan; doch hij zeide: Dezen heeft de HEER ook niet verkoren.
9 Daarna liet Isaï Samma voorbijgaan; doch hij zeide: Dezen heeft de HEER ook niet verkoren.
10 Alzoo liet Isaï zijne zeven zonen voorbij het aangezigt van Samuël gaan; doch Samuël zeide tot Isaï: De HEER heeft dezen niet verkoren.
11 Voorts zeide Samuël tot Isaï: Zijn dit al de jongelingen? En hij zeide: De kleinste is nog overig, en zie, hij weidt de schapen. Samuël nu zeide tot Isaï: Zend heen en laat hem halen, want wij zullen niet rondom aanzitten, totdat hij hier zal gekomen zijn.
12 Toen zond hij heen, en bragt hem in: hij nu was roodachtig, mitsgaders schoon van oogen en schoon van aanzien; en de HEER zeide: Sta op, zalf hem, want deze is het.
13 Toen nam Samuël den oliehoorn, en hij zalfde hem in het midden zijner broederen. En de Geest des HEEREN werd vaardig over David van dien dag af en voortaan. Daarna stond Samuël op, en hij ging naar Rama.
14 En de Geest des HEEREN week van Saul; en een booze geest van den HEER verschrikte hem.
15 Toen zeiden Sauls knechten tot hem: Zie toch, een booze geest Gods verschrikt u.
16 Onze heer zegge toch tot uwe knechten, die voor uw aangezigt *staan,* dat zij eenen man zoeken, die op de harp spelen kan; en het zal geschieden, als de booze geest Gods op u is, dat hij met zijne hand spele, dat het beter met u worde.
17 Toen zeide Saul tot zijne knechten: Ziet mij toch eenen man uit, die wel spelen kan, en brengt hem tot mij.
18 Toen antwoordde één van de jongelingen, en zeide: Zie, ik heb gezien eenen zoon van Isaï, den Beth-lehemiet, die spelen kan, en hij is een dapper held, en een krijgsman, en verstandig in zaken, en een schoon man, en de HEER is met hem.
19 Saul nu zond boden tot Isaï, en zeide: Zend uwen zoon David tot mij, die bij de schapen is.
20 Toen nam Isaï eenen ezel met brood, en eenen lederen zak met wijn, en een geitenbokje; en hij zond ze door de hand van zijnen zoon David aan Saul.
21 Alzoo kwam David tot Saul, en hij stond voor zijn aangezigt; en hij beminde hem zeer, en hij werd zijn wapendrager.
22 Daarna zond Saul tot Isaï, om te zeggen: Laat toch David voor mijn aangezigt staan, want hij heeft genade in mijne oogen gevonden.
23 En het geschiedde, als de geest Gods over Saul was, zoo nam David de harp, en hij speelde met zijne hand: dat was voor Saul eene verademing, en het werd beter met hem, en de booze geest week van hem.

HOOFDSTUK XVII.

EN de Filistijnen verzamelden hun heir ten strijde, en verzamelden zich te Socho, dat in Juda is; en zij legerden zich tusschen Socho en tusschen Azéka, aan het einde van Dammim.
2 Doch Saul en de mannen van Israël verzamelden zich, en legerden zich in het eikendal; en stelden de slagorde tegen de Filistijnen aan.
3 De Filistijnen nu stonden aan eenen berg aan gene, en de Israëlieten stonden aan eenen berg aan deze zijde; en de vallei was tusschen hen.
4 Toen ging er een kampvechter uit, uit het leger der Filistijnen, zijn naam was Go-

liath, van Gath; zijne hoogte was zes ellen en eene span.

5 En hij had eenen koperen helm op zijn hoofd, en hij had een schubachtig pantsier aan; en het gewigt van het pantsier was vijf duizend sikkelen kopers;

6 En een koperen scheenharnas boven zijne voeten, en een koperen schild tusschen zijne schouders.

7 En de schacht zijner spies was als een weversboom, en het lemmer zijner spies was van zes honderd sikkelen ijzers: en de schilddrager ging voor zijn aangezigt.

8 Deze nu stond, en riep tot de slagorden van Israël, en zeide tot hen: Waarom zoudt gijlieden uittrekken, om de slagorde te stellen? ben ik niet een Filistijn, en gijlieden knechten van Saul? kiest eenen man onder u, die tot mij afkome.

9 Indien hij tegen mij strijden en mij verslaan kan, zoo zullen wij ulieden tot knechten zijn; maar indien ik hem overwin en hem sla, zoo zult gij ons tot knechten zijn, en ons dienen.

10 Verder zeide de Filistijn: Ik heb heden de slagorden van Israël gehoond, *zeggende:* Geeft mij eenen man, dat wij te zamen strijden!

11 Toen Saul en het gansche Israël deze woorden van den Filistijn hoorden, zoo ontzetteden zij zich, en vreesden zeer.

12 David nu was de zoon van den efrathischen man van Bethlehem-Juda, wiens naam was Isaï, en *die* acht zonen had, en in de dagen van Saul was hij een man, oud, afgaande onder de mannen.

13 En de drie grootste zonen van Isaï gingen henen, zij volgden Saul na in den krijg. De namen nu zijner drie zonen, die in den krijg gingen, waren: Eliab, de eerstgeborene, en zijn tweede Abinádab, en de derde Samma.

14 En David was de kleinste; en de drie grootsten waren Saul nagevolgd.

15 Doch David ging henen, en kwam weder van Saul, om zijns vaders schapen te weiden te Beth-lehem.

16 De Filistijn nu trad toe, des morgens vroeg en des avonds. Alzoo stelde hij zich *daar* veertig dagen lang.

17 En Isaï zeide tot zijnen zoon David: Neem toch voor uwe broeders eene efa van dit geroost koren, en deze tien brooden, en breng ze ter loops in het leger tot uwe broederen.

18 Maar breng deze tien melkkazen aan de oversten over duizend; en gij zult uwe broederen bezoeken, of het hun welga, en gij zult van hen pand medenemen.

19 Saul nu, en zij, en alle mannen van Israël waren bij het eikendal met de Filistijnen strijdende.

20 Toen maakte zich David des morgens vroeg op, en hij liet de schapen bij den hoeder, en hij nam het op, en ging henen, gelijk als Isaï hem bevolen had; en hij kwam aan den wagenburg, als het heir in slagorde uittoog, en men ten strijde riep.

21 En de Israëlieten en Filistijnen stelden slagorde tegen slagorde.

22 David nu liet de vaten van zich, onder de hand van den bewaarder der vaten, en hij liep ter slagorde; en hij kwam en vraagde zijne broederen naar *hunnen* welstand.

23 Toen hij met hen sprak, ziet, zoo kwam de kampvechter op; zijn naam was Goliath, de Filistijn van Gath; uit het heir der Filistijnen, en hij sprak achtervolgens die woorden; en David hoorde ze.

24 Doch alle mannen in Israël, als zij dien man zagen, zoo vlugtten zij voor zijn aangezigt, en zij vreesden zeer.

25 En de mannen Israëls zeiden: Hebt gijlieden dien man wel gezien, die opgekomen is? want hij is opgekomen, om Israël te honen: en het zal geschieden, dat de koning dien man, die hem slaat, met grooten rijkdom verrijken zal, en hij zal hem zijne dochter geven, en hij zal zijns vaders huis vrijmaken in Israël.

26 Toen zeide David tot de mannen, die bij hem stonden, zeggende: Wat zal men dien man doen, die dezen Filistijn slaat, en den smaad van Israël wendt? want wie is deze onbesneden Filistijn, dat hij de slagorden van den levenden God zou honen?

27 Wederom zeide hem het volk achtervolgens dat woord, zeggende: Alzoo zal men den man doen, die hem slaat.

28 Als Eliab, zijn grootste broeder, hem tot die mannen hoorde spreken, zoo ontstak de toorn van Eliab tegen David, en hij zeide: Waarom zijt gij nu afgekomen? en onder wien hebt gij de weinige schapen in de woestijn gelaten? ik ken uwe vermetelheid, en de boosheid uws harten wel, want gij zijt afgekomen, opdat gij den strijd zaagt.

29 Toen zeide David : Wat heb ik nu gedaan? is er geen oorzaak?
30 En hij wendde zich af van dien naar eenen anderen toe, en hij zeide achtervolgens dat woord; en het volk gaf hem weder antwoord, achtervolgens de eerste woorden.
31 Toen die woorden gehoord werden, die David gesproken had, en in de tegenwoordigheid van Saul verkondigd werden, zoo liet hij hem halen.
32 En David zeide tot Saul : Aan geen' mensch ontvalle het hart, om zijnentwil. Uw knecht zal heengaan, en hij zal met dezen Filistijn strijden.
33 Maar Saul zeide tot David : Gij zult niet kunnen heengaan tot dezen Filistijn, om met hem te strijden, want gij zijt een jongeling, en hij is een krijgsman van zijne jeugd af.
34 Toen zeide David tot Saul : Uw knecht weidde de schapen zijns vaders, en er kwam een leeuw en een beer, en nam een schaap van de kudde weg.
35 En ik ging uit hem na, en ik sloeg hem, en redde het uit zijnen mond; toen hij tegen mij opstond, zoo vattede ik hem bij zijnen baard, en sloeg hem, en doodde hem.
36 Uw knecht heeft zoo den leeuw als den beer geslagen; alzoo zal deze onbesneden Filistijn zijn, gelijk één van die, omdat hij de slagorden van den levenden God gehoond heeft.
37 Verder zeide David : De HEER, die mij van de hand des leeuws gered heeft, en uit de hand des beers, die zal mij redden uit de hand van dezen Filistijn. Toen zeide Saul tot David : Ga heen, en de HEER zij met u!
38 En Saul kleedde David met zijne kleederen, en zettede eenen koperen helm op zijn hoofd, en hij kleedde hem met een pantsier.
39 En David gordde zijn zwaard aan over zijne kleederen, en wilde gaan, want hij had het nooit verzocht. Toen zeide David tot Saul : Ik kan in deze niet gaan, want ik heb het nooit verzocht; en David leide ze van zich.
40 En hij nam zijnen staf in zijne hand, en hij koos zich vijf gladde steenen uit de beek, en leide ze in de herderstasch, die hij had, te weten in den zak, en zijn slinger was in zijne hand; alzoo naderde hij tot den Filistijn.
41 De Filistijn ging ook heen, gaande en naderende tot David; en zijn schilddrager *ging* voor zijn aangezigt.
42 Toen de Filistijn opzag, en David zag, zoo verachtte hij hem : want hij was een jongeling, roodachtig, mitsgaders schoon van aanzien.
43 De Filistijn nu zeide tot David : Ben ik een hond, dat gij tot mij komt met stokken? en de Filistijn vloekte David bij zijne goden.
44 Daarna zeide de Filistijn tot David : Kom tot mij, zoo zal ik uw vleesch aan de vogelen des hemels geven, en aan de dieren des velds.
45 David daarentegen zeide tot den Filistijn : Gij komt tot mij met een zwaard, en met eene spies, en met een schild; maar ik kom tot u in den naam van den HEER der heirscharen, den God der slagorden van Israël, die gij gehoond hebt.
46 Te dezen dage zal de HEER u besluiten in mijne hand, en ik zal u slaan, en ik zal uw hoofd van u wegnemen, en ik zal de doode ligchamen van der Filistijnen leger dezen dag aan de vogelen des hemels, en aan de beesten des velds geven; en de gansche aarde zal weten, dat Israël eenen God heeft.
47 En deze gansche vergadering zal weten, dat de HEER niet door het zwaard, noch door de spies verlost : want de krijg is des HEEREN, Die zal ulieden in onze hand geven.
48 En het geschiedde, toen de Filistijn zich opmaakte, en heenging, en David te gemoet naderde, zoo haastte David, en liep naar de slagorde toe, den Filistijn te gemoet.
49 En David stak zijne hand in de tasch, en hij nam eenen steen daaruit, en hij slingerde, en trof den Filistijn in zijn voorhoofd; zoodat de steen zonk in zijn voorhoofd, en hij viel op zijn aangezigt ter aarde.
50 Alzoo overweldigde David den Filistijn met eenen slinger en met eenen steen : en hij versloeg den Filistijn, en doodde hem; doch David had geen zwaard in de hand.
51 Daarom liep David, en stond op den Filistijn, en nam zijn zwaard, en hij trok het uit zijne scheede, en hij doodde hem, en hij hieuw hem het hoofd daarmede af. Toen de Filistijnen zagen, dat hun geweldigste dood was, zoo vlugtten zij.
52 Toen maakten zich de mannen van

Israël en van Juda op, en juichten, en vervolgden de Filistijnen, tot daar men komt aan de vallei, en tot aan de poorten van Ekron; en de verwonden der Filistijnen vielen op den weg van Saäraïm, en tot aan Gath, en tot aan Ekron.

53 Daarna keerden de kinderen Israëls om, van het hittig najagen der Filistijnen, en zij beroofden hunne legers.

54 Daarna nam David het hoofd van den Filistijn, en bragt het naar Jerûzalem; maar zijne wapenen leide hij in zijne tent.

55 Toen Saul David zag uitgaan den Filistijn te gemoet, zeide hij tot Abner, den krijgsoverste: Wiens zoon is deze jongeling, Abner? En Abner zeide: *Zoo waarlijk als* uwe ziel leeft, o koning! ik weet het niet.

56 De koning nu zeide: Vraag gij het, wiens zoon deze jongeling is.

57 Als David wederkeerde van het slaan des Filistijns, zoo nam hem Abner, en hij bragt hem voor het aangezigt van Saul, en het hoofd van den Filistijn was in zijne hand.

58 En Saul zeide tot hem: Wiens zoon zijt gij, jongeling? En David zeide: Ik ben een zoon van uwen knecht Isaï, den Bethlehemiet.

HOOFDSTUK XVIII.

HET geschiedde nu, als hij geëindigd had tot Saul te spreken, dat de ziel van Jónathan verbonden werd aan de ziel van David; en Jónathan beminde hem als zijne ziel.

2 En Saul nam hem te dien dage, en liet hem niet wederkeeren tot zijns vaders huis.

3 Jónathan nu en David maakten een verbond, dewijl hij hem liefhad als zijne ziel.

4 En Jónathan deed zijnen mantel af, dien hij aanhad, en gaf hem aan David, ook zijne kleederen, ja tot zijn zwaard toe, en tot zijnen boog toe, en tot zijnen gordel toe.

5 En David toog uit, overal, waar Saul hem zond: hij gedroeg zich voorzigtiglijk, en Saul zettede hem over de krijgslieden; en hij was aangenaam in de oogen des ganschen volks, en ook in de oogen der knechten van Saul.

6 Het geschiedde nu, toen zij kwamen, en David wederkeerde van het slaan der Filistijnen, dat de vrouwen uitgingen uit al de steden van Israël, met gezang en reijen, den koning Saul te gemoet, met trommen, met vreugde en met muzijkinstrumenten.

7 En de vrouwen, spelende, antwoordden *elkander* en zeiden: Saul heeft zijne duizenden verslagen, maar David zijne tien duizenden!

8 Toen ontstak Saul zeer, en dat woord was kwaad in zijne oogen, en hij zeide: Zij hebben David tien duizend gegeven, doch mij hebben zij *maar* duizend gegeven; en voorzeker zal het koningrijk nog voor hem zijn.

9 En Saul had het oog op David, van dien dag af en voortaan.

10 En het geschiedde des anderen daags, dat de booze geest Gods over Saul vaardig werd, en hij profeteerde midden in het huis, en David speelde op snarenspel met zijne hand, als van dag tot dag: Saul nu had eene spies in de hand.

11 En Saul schoot de spies, en zeide: Ik zal David aan den wand spitten; maar David wendde zich tweemaal van zijn aangezigt af.

12 En Saul vreesde voor David, want de HEER was met hem, en Hij was van Saul geweken.

13 Daarom deed hem Saul van zich weg, en hij zettede hem zich tot eenen overste van duizend; en hij ging uit en hij ging in voor het aangezigt des volks.

14 En David gedroeg zich voorzigtiglijk op al zijne wegen; en de HEER was met hem.

15 Toen nu Saul zag, dat hij zich zeer voorzigtiglijk gedroeg, vreesde hij voor zijn aangezigt.

16 Doch gansch Israël en Juda had David lief, want hij ging uit en hij ging in voor hun aangezigt.

17 Derhalve zeide Saul tot David: Zie, mijne grootste dochter Merab zal ik u tot eene vrouw geven; alleenlijk wees mij een dapper zoon, en voer den krijg des HEEREN. Want Saul zeide: Dat mijne hand niet tegen hem zij, maar dat de hand der Filistijnen tegen hem zij.

18 Doch David zeide tot Saul: Wie ben ik, en wat is mijn leven, *en* mijns vaders huisgezin in Israël, dat ik des konings schoonzoon zou worden?

19 Het geschiedde nu ten tijde, als men Merab, de dochter van Saul, aan David

geven zou, zoo is zij aan A'driël, den Meholathiet, ter vrouw gegeven.

20 Doch Michal, de dochter van Saul, had David lief. Toen dat Saul te kennen werd gegeven, zoo was die zaak regt in zijne oogen.

21 En Saul zeide : Ik zal haar hem geven, dat zij hem tot een' valstrik zij, en dat de hand der Filistijnen tegen hem zij. Daarom zeide Saul tot David : Met de andere zult gij heden mijn schoonzoon worden.

22 En Saul gebood zijnen knechten : Spreekt met David in het heimelijke, zeggende : Zie, de koning heeft lust aan u, en al zijne knechten hebben u lief : word dan nu des konings schoonzoon.

23 En de knechten van Saul spraken deze woorden voor de ooren van David. Toen zeide David : Is dat ligt in ulieder oogen, des konings schoonzoon te worden, daar ik een arm en verachtzaam man ben?

24 En de knechten van Saul boodschapten het hem, zeggende : Zulke woorden heeft David gesproken.

25 Toen zeide Saul : Aldus zult gijlieden tot David zeggen : De koning heeft geenen lust aan den bruidschat, maar aan honderd voorhuiden der Filistijnen, opdat men zich wreke aan des konings vijanden. Want Saul dacht David te vellen door de hand der Filistijnen.

26 Zijne knechten nu boodschapten David deze woorden. En die zaak was regt in de oogen van David, dat hij des konings schoonzoon zou worden; maar de dagen waren nog niet vervuld.

27 Toen maakte zich David op, en hij en zijne mannen gingen heen, en zij sloegen onder de Filistijnen twee honderd mannen, en David bragt hunne voorhuiden, en men leverde ze den koning volkomenlijk, opdat hij schoonzoon des konings worden zou. Toen gaf Saul hem zijne dochter Michal ter vrouw.

28 En Saul zag en merkte, dat de HEER met David was; en Michal, de dochter van Saul, had hem lief.

29 Toen vreesde zich Saul nog meer voor David; en Saul was David een vijand al *zijne* dagen.

30 Als de vorsten der Filistijnen uittogen, zoo geschiedde het, als zij uittogen, dat David kloeker was, dan al de knechten van Saul; zoodat zijn naam zeer geacht was.

HOOFDSTUK XIX.

1 DERHALVE sprak Saul tot zijnen zoon Jónathan en tot al zijne knechten, om David te dooden. Doch Jónathan, Sauls zoon, had groot welgevallen aan David.

2 En Jónathan verkondigde het David, zeggende : Mijn vader Saul zoekt u te dooden : nu dan, wacht u toch des morgens, en blijf in het verborgen, en versteek u.

3 Doch ik zal uitgaan, en aan de hand mijns vaders staan op het veld, waar gij zult zijn, en ik zal van u tot mijnen vader spreken, en zal zien wat het zij : dat zal ik u verkondigen.

4 Zoo sprak dan Jónathan goed van David tot zijnen vader Saul; en hij zeide tot hem : De koning zondige niet tegen zijnen knecht David, omdat hij tegen u niet gezondigd heeft, en omdat zijne daden voor u zeer goed zijn.

5 Want hij heeft zijne ziel in zijne hand gezet, en hij heeft den Filistijn geslagen, en de HEER heeft een groot heil aan het gansche Israël gedaan; gij hebt het gezien, en gij zijt verblijd geweest: waarom zoudt gij dan tegen onschuldig bloed zondigen, David zonder oorzaak doodende?

6 Saul nu hoorde naar de stem van Jónathan; en Saul zwoer : *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, hij zal niet gedood worden!

7 En Jónathan riep David, en Jónathan gaf hem al deze woorden te kennen; en Jónathan bragt David tot Saul, en hij was voor zijn aangezigt als gisteren *en* eergisteren.

8 En er werd wederom krijg; en David toog uit, en streed tegen de Filistijnen, en hij sloeg hen met eenen grooten slag, en zij vloden voor zijn aangezigt.

9 Doch de booze geest des HEEREN was over Saul, en hij zat in zijn huis, en zijne spies was in zijne hand; en David speelde op snarenspel met de hand.

10 Saul nu zocht met de spies David aan den wand te spitten, doch hij ontweek van het aangezigt van Saul, die met de spies in den wand sloeg. Toen vlood David, en ontkwam in dienzelven nacht.

11 Maar Saul zond boden heen tot Davids huis, dat zij hem bewaarden, en dat zij hem des morgens doodden. Dit gaf Michal, zijne huisvrouw, David te kennen, zeggende : Indien gij uwe ziel dezen nacht niet behoedt, zoo zult gij morgen gedood worden.

12 En Michal liet David door een venster neder; en hij ging heen, en vlugtte, en ontkwam.

13 En Michal nam een beeld, en zij leide het in het bed, en zij leide een geitenvel aan zijne hoofdpeluw, en dekte het met een kleed toe.

14 Saul nu zond boden, om David te halen. Zij dan zeide: Hij is ziek.

15 Toen zond Saul boden, om David te bezien, zeggende: Brengt hem op het bed tot mij op, dat men hem doode.

16 Als de boden kwamen, zoo ziet, er was een beeld in het bed, en er was een geitenvel aan zijne hoofdpeluw.

17 Toen zeide Saul tot Michal: Waarom hebt gij mij alzoo bedrogen: en hebt mijnen vijand laten gaan, dat hij ontkomen is? Michal nu zeide tot Saul: Hij zeide tot mij: Laat mij gaan, waarom zou ik u dooden?

18 Alzoo vlugtte David en ontkwam, en hij kwam tot Samuël te Rama, en hij gaf hem te kennen al wat Saul hem gedaan had; en hij en Samuël gingen heen, en zij bleven te Najoth.

19 En men boodschapte Saul, zeggende: Zie David is te Najoth bij Rama.

20 Toen zond Saul boden heen, om David te halen; die zagen eene vergadering van profeten, profeterende, en Samuël staande, over hen gesteld; en de Geest Gods was over Sauls boden, en die profeteerden ook.

21 Toen men het Saul boodschapte, zoo zond hij andere boden, en die profeteerden ook; toen voer Saul voort, en zond de derde boden, en die profeteerden ook.

22 Daarna ging hij ook zelf naar Rama, en hij kwam tot den grooten waterput, die te Sechu was, en hij vraagde, en zeide: Waar is Samuël en David? Toen werd hem gezegd: Zie, zij zijn te Najoth bij Rama.

23 Toen ging hij derwaarts naar Najoth bij Rama: en dezelve Geest Gods was ook op hem, en hij, al voortgaande, profeteerde, totdat hij te Najoth in Rama kwam.

24 En hij toog zelf ook zijne kleederen uit, en hij profeteerde zelf ook, voor het aangezigt van Samuël, en hij viel bloot neder dienzelven ganschen dag, en den ganschen nacht. Daarom zegt men: Is Saul ook onder de profeten?

HOOFDSTUK XX.

TOEN vlugtte David van Najoth bij Rama, en hij kwam, en zeide voor het aangezigt van Jónathan: Wat heb ik gedaan, wat is mijne misdaad, en wat is mijne zonde voor het aangezigt uws vaders, dat hij mijne ziele zoekt?

2 Hij daarentegen zeide tot hem: Dat zij verre! gij zult niet sterven. Zie, mijn vader doet geen groote zaak, en geen kleine zaak, die hij voor mijn oor niet openbaart; waarom zou dan mijn vader deze zaak van mij verbergen? dat is niet.

3 Toen zwoer David verder, en zeide: Uw vader weet zeer wel, dat ik genade in uwe oogen gevonden heb, daarom heeft hij gezegd: Dat Jónathan dit niet wete, opdat hij zich niet bekommere; en zekerlijk, *zoo waarachtig als* de HEER leeft, en uwe ziel leeft, er is maar als eene schrede tusschen mij en tusschen den dood!

4 Jónathan nu zeide tot David: Wat uwe ziele zegt, dat zal ik u doen.

5 En David zeide tot Jónathan: Zie, morgen is de nieuwe maan, dat ik zekerlijk met den koning zou aanzitten om te eten; zoo laat mij gaan, dat ik mij op het veld verberge tot aan den derden avond.

6 Indien uw vader mij gewisselijk mist, zoo zult gij zeggen: David heeft van mij zeer begeerd, dat hij tot zijne stad Bethlehem mogte loopen, want aldaar is een jaarlijksch offer voor het gansche geslacht.

7 Indien hij aldus zegt: Het is goed, zoo heeft uw knecht vrede; maar indien hij gansch ontstoken is, zoo weet, dat het kwaad bij hem ten volle besloten is.

8 Doe dan barmhartigheid aan uwen knecht, want gij hebt uwen knecht in een verbond des HEEREN met u gebragt; maar is er eene misdaad in mij, zoo dood gij mij, waarom zoudt gij mij toch tot uwen vader brengen?

9 Toen zeide Jónathan: Dat zij verre van u! maar indien ik zekerlijk merkte, dat dit kwaad bij mijnen vader ten volle besloten ware, dat het u zou overkomen, zou ik dat u dan niet te kennen geven?

10 David nu zeide tot Jónathan: Wie zal het mij te kennen geven, indien uw vader u wat hards antwoordt?

11 Toen zeide Jónathan tot David: Kom, laat ons toch uitgaan in het veld; en die beiden gingen uit in het veld.

12 En Jónathan zeide tot David: De HEER, de God Israëls, indien ik mijnen vader onderzocht zal hebben omtrent dezen tijd, morgen *of* overmorgen, en zie, het is goed

voor David, en ik dan tot u niet zende, en *voor* uw oor openbare;

13 Alzoo doe de HEER aan Jónathan, en alzoo doe Hij daartoe! Als mijnen vader het kwaad over u behaagt, zoo zal ik het voor uw oor ontdekken, en ik zal u trekken laten, dat gij in vrede heengaat; en de HEER zij met u, gelijk als Hij met mijnen vader geweest is.

14 En zult gij niet, indien ik dan nog leve, ja zult gij niet de weldadigheid des HEEREN aan mij doen, dat ik niet sterve?

15 Ook zult gij uwe weldadigheid niet afsnijden van mijn huis tot in eeuwigheid; ook niet, wanneer de HEER een' iegelijk der vijanden van David van den aardbodem zal afgesneden hebben.

16 Alzoo maakte Jónathan *een verbond* met het huis van David, *zeggende:* Dat het de HEER eische van de hand der vijanden Davids!

17 En Jónathan voer voort, met David te doen zweren, omdat hij hem liefhad: want hij had hem lief met de liefde zijner ziele.

18 Daarna zeide Jónathan tot hem: Morgen is de nieuwe maan; dan zal men u missen, want uwe zitplaats zal ledig gevonden worden.

19 En als gij de drie dagen zult uitgebleven zijn, kom haastig af, en ga tot die plaats, waar gij u verborgen hadt ten dage dezer handeling; en blijf bij den steen Ezel.

20 Zoo zal ik drie pijlen ter zijde schieten, als of ik naar een teeken schoot.

21 En zie, ik zal den jongen zenden, *zeggende:* Ga heen, zoek de pijlen; indien ik uitdrukkelijk tot den jongen zeg: Zie de pijlen zijn van u af en herwaarts, neem hem; en kom gij, want er is vrede voor u, en er is geen ding, *zoo waarlijk* de HEER leeft!

22 Maar indien ik tot den jongen alzoo zeg: Zie, de pijlen zijn van u af en verder; ga heen, want de HEER heeft u laten gaan.

23 En aangaande de zaak, waarvan ik en gij gesproken hebben, zie, de HEER zij tusschen mij en tusschen u, tot in eeuwigheid!

24 David nu verbergde zich in het veld; en als het nieuwe maan was, zat de koning bij de spijze, om te eten.

25 Toen zich de koning gezet had op zijne zitplaats, op dit maal gelijk de andere maal, aan de stede bij den wand, zoo stond Jónathan op, en Abner zat aan Sauls zijde, en Davids plaats werd ledig gevonden.

26 En Saul sprak te dien dage niets, want hij zeide: Hem is wat voorgevallen, dat hij niet rein is; voorzeker hij is niet rein.

27 Het geschiedde nu des anderen daags den tweeden der nieuwe maan, als Davids plaats ledig gevonden werd, zoo zeide Saul tot zijnen zoon Jónathan: Waarom is de zoon van Isaï noch gisteren noch heden tot de spijze gekomen?

28 En Jónathan antwoordde Saul: David begeerde van mij ernstelijk naar Beth-lehem te mogen gaan.

29 En hij zeide: Laat mij toch gaan, want ons geslacht heeft een offer in de stad, en mijn broeder heeft het mij zelfs geboden: heb ik nu genade in uwe oogen gevonden, laat mij toch ontslagen zijn, dat ik mijne broeders zie; hierom is hij aan des konings tafel niet gekomen.

30 Toen ontstak de toorn van Saul tegen Jónathan, en hij zeide tot hem: Gij zoon der verkeerde in wederspannigheid! weet ik het niet, dat gij den zoon van Isaï verkoren hebt tot uwe schande, en tot schande van de naaktheid uwer moeder?

31 Want al de dagen, die de zoon van Isaï op den aardbodem leven zal, zoo zult gij noch uw koningrijk bevestigd worden: nu dan, schik heen, en haal hem tot mij, want hij is een kind des doods.

32 Toen antwoordde Jónathan Saul, zijnen vader, en zeide tot hem: Waarom zal hij gedood worden? wat heeft hij gedaan?

33 Toen schoot Saul de spies op hem, om hem te slaan. Alzoo merkte Jónathan, dat dit ten volle bij zijnen vader besloten was, David te dooden.

34 Daarom stond Jónathan van de tafel op in hittigheid des toorns; en hij at op den tweeden dag der nieuwe maan geen brood, want hij was bekommerd om David, omdat zijn vader hem gesmaad had.

35 En het geschiedde des morgens, dat Jónathan in het veld ging, op den tijd, die David bestemd was; en er was een kleine jongen bij hem.

36 En hij zeide tot zijnen jongen: Loop, zoek nu de pijlen, die ik schieten zal. De jongen liep heen, en hij schoot eenen pijl, dien hij deed over hem vliegen.

37 Toen de jongen tot aan de plaats des pijls, dien Jónathan geschoten had, gekomen was, zoo riep Jónathan den jongen na, en zeide: Is niet de pijl van u af en verder?

38 Wederom riep Jónathan den jongen

na : Haast u, spoed u, sta niet stil! De jongen van Jónathan nu raapte den pijl op, en hij kwam tot zijnen heer.

39 Doch de jongen wist er niets van; Jónathan en David alleen wisten van de zaak.

40 Toen gaf Jónathan zijn gereedschap aan den jongen, dien hij had; en hij zeide tot hem : Ga heen, breng het in de stad.

41 Als de jongen heenging, zoo stond David op van de zuidzijde, en hij viel op zijn aangezigt ter aarde, en hij boog zich driemaal; en zij kusten elkander, en weenden met elkander, totdat het David gansch veel maakte.

42 Toen zeide Jónathan tot David : Ga in vrede! hetgeen wij beiden in den naam des HEEREN gezworen hebben, zeggende : De HEER zij tusschen mij en tusschen u, en tusschen mijn zaad en tusschen uw zaad, zij tot in eeuwigheid!

43 Daarna stond hij op, en ging heen; en Jónathan kwam in de stad.

HOOFDSTUK XXI.

TOEN kwam David te Nob, tot den priester Achimélech; en Achimélech kwam bevende David te gemoet, en hij zeide tot hem : Waarom zijt gij alleen, en geen man met u?

2 En David zeide tot den priester Achimélech : De koning heeft mij eene zaak bevolen, en zeide tot mij : Laat niemand iets van de zaak weten, om dewelke ik u gezonden, en die ik u geboden heb; den jongelingen nu heb ik de plaats van zulk eenen te kennen gegeven.

3 En nu wat is er onder uwe hand? geef mij vijf brooden in mijne hand, of wat er gevonden wordt.

4 En de priester antwoordde David, en zeide : Er is geen gemeen brood onder mijne hand; maar er is heilig brood, wanneer zich de jongelingen slechts van de vrouwen onthouden hebben.

5 David nu antwoordde den priester, en zeide tot hem : Ja trouwens, de vrouwen zijn ons onthouden geweest gisteren en eergisteren, toen ik uitging, en de vaten der jongelingen zijn heilig; en het is eeniger wijze gemeen *brood*, te meer dewijl heden *ander* in de vaten zal geheiligd worden.

6 Toen gaf de priester hem dat heilige *brood*, dewijl er geen brood was dan de toonbrooden, die van voor het aangezigt des HEEREN weggenomen waren, dat men er warm brood leide, ten dage als dat weggenomen werd.

7 Dáár was nu een man van de knechten van Saul, te dienzelven dage opgehouden voor het aangezigt des HEEREN, en zijn naam was Doëg, een Edomiet, de magtigste onder de herderen, die Saul had.

8 En David zeide tot Achimélech : Is hier onder uwe hand geen spies of zwaard? want ik heb noch mijn zwaard noch ook mijne wapenen in mijne hand genomen, dewijl de zaak des konings haastig was.

9 Toen zeide de priester : Het zwaard van Goliath den Filistijn, denwelken gij sloegt in het eikendal, zie, dat is *hier*, gewonden in een kleed, achter den efod : indien gij u dat nemen wilt, zoo neem het, want hier is geen ander dan dat. David nu zeide : Er is zijns gelijke niet, geef het mij.

10 En David maakte zich op, en vlugtte te dien dage van het aangezigt van Saul; en hij kwam tot Achis, den koning van Gath.

11 Doch de knechten van Achis zeiden tot hem : Is deze niet David, de koning des lands? zong men niet van dezen in de reijen, zeggende : Saul heeft zijne duizenden verslagen, maar David zijne tien duizenden?

12 En David leide deze woorden in zijn hart; en hij was zeer bevreesd voor het aangezigt van Achis, den koning van Gath.

13 Daarom veranderde hij zijn gelaat voor hunne oogen, en hij maakte zich zelven gek onder hunne handen; en hij bekrabbelde de deuren der poort, en hij liet zijne zeever in zijnen baard afloopen.

14 Toen zeide Achis tot zijne knechten : Ziet, gij ziet, dat de man razende is, waarom hebt gij hem tot mij gebragt?

15 Heb ik razenden gebrek, dat gij dezen gebragt hebt, om voor mij te razen? zal deze in mijn huis komen?

HOOFDSTUK XXII.

TOEN ging David van daar, en ontkwam in de spelonk van Adullam. En zijne broeders hoorden het, en het gansche huis zijns vaders, en kwamen derwaarts tot hem af.

2 En tot hem vergaderden alle man, die benaauwd was, en alle man, die eenen schuldeischer had, en alle man, wiens ziel bitterlijk bedroefd was, en hij werd tot

overste over hen; zoodat bij hem waren omtrent vier honderd mannen.

3 En David ging van daar naar Mizpe der Moabieten; en hij zeide tot den koning der Moabieten: Laat toch mijn vader en mijne moeder bij ulieden uitgaan, totdat ik weet, wat God mij doen zal.

4 En hij bragt hen voor het aangezigt van den koning der Moabieten; en zij bleven bij hem al de dagen, die David in de vesting was.

5 Doch de profeet Gad zeide tot David: Blijf in de vesting niet, ga heen, en ga in het land van Juda. Toen ging David heen, en hij kwam in het woud Chereth.

6 En Saul hoorde, dat David bekend geworden was, en de mannen, die bij hem waren. Saul nu zat op eenen heuvel onder het geboomte te Rama, en hij had zijne spies in zijne hand, en al zijne knechten stonden bij hem.

7 Toen zeide Saul tot zijne knechten, die bij hem stonden: Hoort toch, gij zonen van Jemini! zal ook de zoon van Isaï u altegaar akkers en wijnbergen geven? zal hij u allen tot oversten van duizenden, en oversten van honderden stellen?

8 Dat gij u allen tegen mij verbonden hebt, en niemand *voor* mijn oor openbaart, dat mijn zoon een verbond gemaakt heeft met den zoon van Isaï; en niemand is onder ulieden, dien het wee doet van mijnentwege, en die het *voor* mijn oor openbaart: want mijn zoon heeft mijnen knecht tegen mij opgewekt tot eenen lagenlegger, gelijk het te dezen dage is.

9 Toen antwoordde Doëg, de Edomiet, die bij de knechten van Saul stond, en zeide: Ik zag den zoon van Isaï, komende te Nob, tot Achimélech, den zoon van Ahitub;

10 Die den HEER voor hem vraagde, en gaf hem teerkost; hij gaf hem ook het zwaard van Goliath, den Filistijn.

11 Toen zond de koning heen, om den priester Achimélech, den zoon van Ahitub, te roepen, en zijns vaders gansche huis, de priesters, die te Nob waren; en zij kwamen allen tot den koning.

12 En Saul zeide: Hoor nu, gij zoon van Ahitub! En hij zeide: Zie, *hier* ben ik, mijn heer!

13 Toen zeide Saul tot hem: Waarom hebt gijlieden zamen u tegen mij verbonden, gij en de zoon van Isaï, mits dat gij hem gegeven hebt brood en het zwaard, en God voor hem gevraagd, dat hij zou opstaan tegen mij tot eenen lagenlegger, gelijk het te dezen dage is?

14 En Achimélech antwoordde den koning en zeide: Wie is toch onder al uwe knechten getrouw als David, en des konings schoonzoon, en voortgaande in uwe gehoorzaamheid, en is eerlijk in uw huis?

15 Heb ik heden begonnen God voor hem te vragen? Dat zij verre van mij! de koning legge op zijnen knecht geen ding, *noch* op het gansche huis mijns vaders: want uw knecht heeft van al deze dingen niet geweten, klein noch groot.

16 Doch de koning zeide: Achimélech! gij moet den dood sterven, gij en het gansche huis uws vaders.

17 En de koning zeide tot de trawanten, die bij hem stonden: Wendt u, en doodt de priesters des HEEREN, omdat hunne hand ook met David is, en omdat zij geweten hebben, dat hij vlugtte, en hebben het voor mijne ooren niet geopenbaard. Doch de knechten des konings wilden hunne hand niet uitsteken, om op de priesters des HEEREN aan te vallen.

18 Toen zeide de koning tot Doëg: Wend gij u, en val aan op de priesters. Toen wendde zich Doëg, de Edomiet, en hij viel aan op de priesters, en doodde te dien dage vijf en tachtig mannen, die den linnen lijfrok droegen.

19 Hij sloeg ook Nob, de stad dezer priesteren, met de scherpte des zwaards, van den man tot de vrouw, van de kinderen tot de zogelingen, zelfs de ossen en ezels, en de schapen *sloeg hij* met de scherpte des zwaards.

20 Doch één der zonen van Achimélech, den zoon van Ahitub, ontkwam, wiens naam was Abjathar: die vlugtte David na.

21 En Abjathar boodschapte het David, dat Saul de priesteren des HEEREN gedood had.

22 Toen zeide David tot Abjathar: Ik wist wel te dien dage, toen Doëg, de Edomiet, daar was, dat hij het voorzeker Saul zou te kennen geven; ik heb oorzaak gegeven tegen al de zielen van uws vaders huis.

23 Blijf bij mij, vrees niet: want wie mijne ziel zoeken zal, die zal uwe ziel zoeken; maar gij zult met mij in bewaring zijn.

HOOFDSTUK XXIII.

EN men boodschapte David, zeggende: Zie, de Filistijnen strijden tegen Kehíla, en zij berooven de schuren.

2 En David vraagde den HEER, zeggende: Zal ik heengaan en deze Filistijnen slaan? En de HEER zeide tot David: Ga heen, en gij zult de Filistijnen slaan en Kehíla verlossen.

3 Doch de mannen Davids zeiden tot hem: Zie, wij vreezen hier in Juda; hoe veel te meer, als wij naar Kehíla tegen der Filistijnen slagorden gaan zullen!

4 Toen vraagde David den HEER nog verder; en de HEER antwoordde hem en zeide: Maak u op, trek af naar Kehíla, want Ik geef de Filistijnen in uwe hand.

5 Alzoo toog David en zijne mannen naar Kehíla, en hij streed tegen de Filistijnen, en dreef hun vee weg, en hij sloeg onder hen eenen grooten slag; alzoo verloste David de inwoners van Kehíla.

6 En het geschiedde, toen Abjathar, de zoon van Achimélech, tot David vlugtte naar Kehíla, dat hij afkwam met den efod in zijne hand.

7 Als aan Saul te kennen gegeven werd, dat David te Kehíla gekomen was, zoo zeide Saul: God heeft hem in mijne hand overgegeven, want hij is besloten, komende in eene stad met poorten en grendelen.

8 Toen liet Saul al het volk ten strijde roepen, dat zij aftogen naar Kehíla, om David en zijne mannen te belegeren.

9 Als nu David verstond, dat Saul dit kwaad tegen hem heimelijk voorhad, zeide hij tot den priester Abjathar: Breng den efod herwaarts.

10 En David zeide: HEER, God van Israël! uw knecht heeft zekerlijk gehoord, dat Saul zoekt naar Kehíla te komen, en de stad te verderven om mijnentwil.

11 Zullen mij ook de burgers van Kehíla in zijne hand overgeven? Zal Saul afkomen, gelijk als uw knecht gehoord heeft? ô HEER, God van Israël! geef het toch uwen knecht te kennen! De HEER nu zeide: Hij zal afkomen.

12 Daarna zeide David: Zouden de burgers van Kehíla mij en mijne mannen overgeven in de hand van Saul? En de HEER zeide: Zij zouden *u* overgeven.

13 Toen maakte zich David en zijne mannen op, omtrent zes honderd man, en zij gingen uit Kehíla, en zij gingen heen, waar zij konden gaan. Toen aan Saul geboodschapt werd, dat David uit Kehíla ontkomen was, zoo hield hij op uit te trekken.

14 David nu bleef in de woestijn in de vestingen, en hij bleef op den berg in de woestijn Zif; en Saul zocht hem alle dagen, doch God gaf hem niet over in zijne hand.

15 Als David zag, dat Saul uitgetogen was, om zijne ziel te zoeken, zoo was David in de woestijn Zif in een woud.

16 Toen maakte zich Jónathan, de zoon van Saul, op, en hij ging tot David in het woud; en hij versterkte zijne hand in God;

17 En hij zeide tot hem: Vrees niet, want de hand van Saul, mijnen vader, zal u niet vinden, maar gij zult koning worden over Israël, en ik zal de tweede bij u zijn; ook weet mijn vader Saul zulks wel.

18 En die beiden maakten een verbond voor het aangezigt des HEEREN; en David bleef in het woud, maar Jónathan ging naar zijn huis.

19 Toen togen de Zifieten op tot Saul naar Gíbea, zeggende: Heeft zich niet David bij ons verborgen in de vestingen in het woud, op den heuvel van Hachíla, die aan de regterhand der wildernis is?

20 Nu dan, ô koning! kom spoedig af naar al de begeerte uwer ziel; en het komt ons toe hem over te geven in de hand des konings.

21 Toen zeide Saul: Gezegend zijt gijlieden den HEERE dat gij u over mij ontfermd hebt!

22 Gaat toch heen, en bereidt *de zaak* nog meer, dat gij weet en beziet zijne plaats, waar zijn gang is, wie hem daar gezien heeft: want hij heeft tot mij gezegd, dat hij zeer listiglijk pleegt te handelen.

23 Daarom ziet toe, en verneemt naar alle schuilplaatsen, in dewelke hij schuilt; komt dan weder tot mij met vast bescheid, zoo zal ik met ulieden gaan; en het zal geschieden, zoo hij in het land is, zoo zal ik hem naspeuren onder alle duizenden van Juda.

24 Toen maakten zij zich op, en zij gingen naar Zif voor het aangezigt van Saul. David nu en zijne mannen waren in de woestijn van Maon, in het vlakke veld, aan de regterhand der wildernis.

25 Saul en zijne mannen gingen ook om te zoeken. Dat werd David geboodschapt, die van dien rotssteen afgegaan was, en bleef in de woestijn van Maon. Toen Saul

dat hoorde, jaagde hij David na in de woestijn van Maon.

26 En Saul ging aan deze zijde des bergs, en David en zijne mannen aan gene zijde des bergs. Het geschiedde nu, dat zich David haastte, om te ontgaan van het aangezigt van Saul; en Saul en zijne mannen omsingelden David en zijne mannen, om die te grijpen.

27 Doch daar kwam een bode tot Saul, zeggende: Haast u, en kom, want de Filistijnen zijn in het land gevallen.

28 Toen keerde zich Saul van David na te jagen, en hij toog den Filistijnen te gemoet: daarom noemde men die plaats Sela Machlekòth.

HOOFDSTUK XXIV.

EN David toog van daar op, en hij bleef in de vestingen van En-gédi.

2 En het geschiedde, nadat Saul wedergekeerd was van achter de Filistijnen, zoo gaf men hem te kennen, zeggende: Zie, David is in de woestijn van En-gédi.

3 Toen nam Saul drie duizend uitgelezene mannen uit gansch Israël, en hij toog heen, om David en zijne mannen te zoeken boven op de rotssteenen der steenbokken.

4 En hij kwam tot de schaapskooijen aan den weg, waar eene spelonk was; en Saul ging daarin, om zijne voeten te dekken. David nu en zijne mannen zaten aan de zijden der spelonk.

5 Toen zeiden de mannen van David tot hem: Zie den dag, *in* welken de HEER tot u zegt: Zie, Ik geef uwen vijand in uwe hand, en gij zult hem doen, gelijk als het goed zal zijn in uwe oogen. En David stond op, en sneed stilletjes eene slip van Sauls mantel.

6 Doch het geschiedde daarna, dat Davids hart hem sloeg, omdat hij de slip van Saul afgesneden had.

7 En hij zeide tot zijne mannen: Dat late de HEER ver van mij zijn, dat ik die zaak doen zou aan mijnen heer, den gezalfden des HEEREN, dat ik mijne hand tegen hem uitsteken zou: want hij is de gezalfde des HEEREN!

8 En David scheidde zijne mannen met woorden, en liet hun niet toe, dat zij opstonden tegen Saul. En Saul maakte zich op uit de spelonk, en ging op den weg.

9 Daarna maakte zich David ook op, en ging uit de spelonk, en hij riep Saul achterna, zeggende: Mijn heer koning! Toen zag Saul achter zich om, en David boog zich met het aangezigt ter aarde en neigde zich.

10 En David zeide tot Saul: Waarom hoort gij de woorden der menschen, zeggende: Zie, David zoekt uw kwaad?

11 Zie, te dezen dage hebben uwe oogen gezien, dat de HEER u heden in mijne hand gegeven heeft in deze spelonk, en men zeide, dat ik u dooden zou; doch *mijne hand* verschoonde u, want ik zeide: Ik zal mijne hand niet uitsteken tegen mijnen heer, want hij is de gezalfde des HEEREN.

12 Zie toch, mijn vader! ja zie de slip uws mantels in mijne hand: want als ik de slip uws mantels afgesneden heb, zoo heb ik u niet gedood; beken en zie, dat er in mijne hand geen kwaad, noch overtreding is, en ik tegen u niet gezondigd heb; nogtans jaagt gij mijne ziel, dat gij ze wegnemet.

13 De HEER zal rigten tusschen mij en tusschen u, en de HEER zal mij wreken aan u; maar mijne hand zal niet tegen u zijn.

14 Gelijk als het spreekwoord der ouden zegt: Van de goddeloozen komt goddeloosheid voort; maar mijne hand zal niet tegen u zijn.

15 Naar wien is de koning van Israël uitgegaan? wien jaagt gij na? naar eenen dooden hond! naar een eenige vloo!

16 Doch de HEER zal zijn tot Regter, en rigten tusschen mij en tusschen u, en zien daarin, en twisten mijnen twist, en rigten mij van uwe hand.

17 En het geschiedde, toen David geëindigd had al deze woorden tot Saul te spreken, zoo zeide Saul: Is dit uwe stem, mijn zoon David? Toen hief Saul zijne stem op en weende.

18 En hij zeide tot David: Gij zijt regtvaardiger dan ik: want gij hebt mij goed vergolden, en ik heb u kwaad vergolden.

19 En gij hebt *mij* heden aangewezen, dat gij mij goed gedaan hebt: want de HEER had mij in uwe hand besloten, en gij hebt mij niet gedood.

20 Zoo wanneer iemand zijnen vijand gevonden heeft, zal hij hem op eenen goeden weg laten gaan? De HEER nu vergelde u het goede, voor dezen dag, dien gij mij heden gemaakt hebt.

21 En nu, zie, ik weet, dat gij voorzeker

koning worden zult, en dat het koningrijk van Israël in uwe hand bestaan zal.

22 Zoo zweer mij dan nu bij den HEER: zoo gij mijn zaad na mij zult uitroeijen, en mijnen naam zult uitdelgen van mijns vaders huis!

23 Toen zwoer David aan Saul; en Saul ging in zijn huis, maar David en zijne mannen gingen op in de vesting.

HOOFDSTUK XXV.

EN Samuël stierf; en gansch Israël vergaderde zich, en zij bedreven rouw over hem, en begroeven hem in zijn huis te Rama. En David maakte zich op, en toog af naar de woestijn Paran.

2 En er was een man te Maon, en zijn bedrijf was te Karmel; en die man was zeer groot, en hij had drie duizend schapen, en duizend geiten; en hij was in het scheren zijner schapen te Karmel.

3 En de naam des mans was Nabal, en de naam zijner huisvrouw Abigáïl; en de vrouw was goed van verstand, en schoon van gedaante; maar de man was hard en boos van daden, en hij was een Kalebiet.

4 Als David hoorde in de woestijn, dat Nabal zijne schapen schoor,

5 Zoo zond David tien jongelingen; en David zeide tot de jongelingen: Gaat op naar Karmel, en als gij tot Nabal komt, zoo zult gij hem in mijnen naam naar den welstand vragen;

6 En zult alzoo zeggen tot dien welvarenden: Vrede zij u, en uwen huize zij vrede, en alles, wat gij hebt, zij vrede!

7 En nu, ik heb gehoord, dat gij scheerders hebt; nu, de herders, die gij hebt, zijn bij ons geweest, wij hebben hun geene smaadheid aangedaan, en zij hebben ook niets gemist al de dagen, die zij te Karmel geweest zijn.

8 Vraag het uwe jongelingen, en zij zullen het u te kennen geven. Laat dan deze jongelingen genade vinden in uwe oogen, want wij zijn op eenen goeden dag gekomen; geef toch uwen knechten, en uwen zoon David, hetgeen uwe hand vinden zal.

9 Toen de jongelingen van David gekomen waren, en in Davids naam naar al die woorden tot Nabal gesproken hadden, zoo hielden zij stil.

10 En Nabal antwoordde den knechten van David, en zeide: Wie is David, en wie is de zoon van Isaï? Er zijn heden vele knechten, die zich afscheuren, elk van zijnen heer.

11 Zou ik dan mijn brood, en mijn water, en mijn geslagt *vleesch* nemen, dat ik voor mijne scheerders geslagt heb, en zou ik het den mannen geven, die ik niet weet, van waar zij zijn?

12 Toen keerden zich de jongelingen van David naar hunnen weg; en zij keerden weder, en kwamen, en boodschapten hem achtervolgens al deze woorden.

13 David dan zeide tot zijne mannen: Een iegelijk gorde zijn zwaard aan. Toen gordde een iegelijk zijn zwaard aan, en David gordde ook zijn zwaard aan; en zij togen op achter David, omtrent vier honderd man, en daar bleven er twee honderd bij het gereedschap.

14 Doch één jongeling uit de jongelingen boodschapte het aan Abigáïl, de huisvrouw van Nabal, zeggende: Zie, David heeft boden gezonden uit de woestijn, om onzen heer te zegenen, maar hij is tegen hen uitgevaren.

15 Nogtans zijn zij ons zeer goede mannen geweest; en wij hebben geene smaadheid geleden, en wij hebben niets gemist al de dagen, *die* wij met hen verkeerd hebben, toen wij op het veld waren.

16 Zij zijn een muur om ons geweest, zoo bij nacht als bij dag, al de dagen, die wij bij hen geweest zijn, weidende de schapen.

17 Weet dan nu, en zie, wat gij doen zult, want het kwaad is ten volle over onzen heer besloten, en over zijn gansche huis; en hij is een zoon Belials, dat men hem niet mag aanspreken.

18 Toen haastte zich Abigáïl, en nam twee honderd brooden, en twee lederzakken wijns, en vijf toebereide schapen, en vijf maten geroost koren, en honderd stukken rozijnen, en twee honderd klompen vijgen, en leide *die* op ezelen.

19 En zij zeide tot hare jongelingen: Trekt heen voor mijn aangezigt, ziet, ik kom achter ulieden: doch haren man Nabal gaf zij het niet te kennen.

20 Het geschiedde nu, toen zij op den ezel reed, en dat zij afkwam in het verborgene des bergs, en ziet, David en zijne mannen kwamen af haar te gemoet, en zij ontmoette hen.

21 David nu had gezegd: Trouwens ik heb te vergeefs bewaard al wat deze in de

woestijn heeft, alzoo dat er niets van alles, wat hij heeft, gemist is; en hij heeft mij kwaad voor goed vergolden.

22 Zoo doe God aan de vijanden van David, en zoo doe Hij daartoe, indien ik van allen, die hij heeft, tot morgen overig late, die aan den wand pist!

23 Toen nu Abigáïl David zag, zoo haastte zij zich, en kwam van den ezel af; en zij viel voor het aangezigt van David op haar aangezigt, en zij boog zich ter aarde.

24 En zij viel aan zijne voeten en zeide: och mijn heer! mijne zij de misdaad, en laat toch uwe dienstmaagd voor uwe ooren spreken, en hoor de woorden uwer dienstmaagd.

25 Mijn heer stelle toch zijn hart niet aan dezen Belials man, aan Nabal: want, gelijk zijn naam is, alzoo is hij, zijn naam is Nabal, en dwaasheid is bij hem; en ik, uwe dienstmaagd, heb de jongelingen van mijnen heer niet gezien, die gij gezonden hebt.

26 En nu, mijn heer! *zoo waarachtig als* de HEER leeft, en uwe ziel leeft: het is de HEER, die u verhinderd heeft van te komen met bloedstorting, dat uwe hand u zou verlossen; en nu, dat als Nabal worden uwe vijanden, en die tegen mijnen heer kwaad zoeken!

27 En nu, dit is de zegen, dien uwe dienstmaagd mijnen heere toegebragt heeft, dat hij gegeven worde den jongelingen, die mijns heeren voetstappen nawandelen.

28 Vergeef toch aan uwe dienstmaagd de overtreding, want de HEER zal zekerlijk mijnen heere een bestendig huis maken, dewijl mijn heer de oorlogen des HEEREN oorloogt, en geen kwaad bij u gevonden is van uwe dagen af.

29 Wanneer een mensch opstaan zal, om u te vervolgen, en om uwe ziel te zoeken, zoo zal de ziel mijns heeren ingebonden zijn in het bundeltje der levenden bij den HEER, uwen God: maar de ziel uwer vijanden zal Hij slingeren uit het midden van de holligheid des slingers.

30 En het zal geschieden, als de HEER mijnen heere naar al het goede doen zal, dat Hij over u gesproken heeft, en Hij u gebieden zal, een voorganger te zijn over Israël;

31 Zoo zal dit u, mijnen heere, niet zijn tot wankeling, noch aanstoot des harten, te weten, dat gij bloed zonder oorzaak zoudt vergoten hebben, en dat mijn heer zich zelven zou verlost hebben; en als de HEER mijnen heere weldoen zal, zoo zult gij uwer dienstmaagd gedenken.

32 Toen zeide David tot Abigáïl: Gezegend zij de HEER, de God Israëls, die u te dezen dage mij te gemoet gezonden heeft!

33 En gezegend zij uw raad, en gezegend zijt gij, dat gij mij te dezen dage geweerd hebt, van te komen met bloedstorting, dat mijne hand mij verlost zou hebben!

34 Want voorzeker *het is zoo waarachtig als* de HEER, de God Israëls, leeft, die mij verhinderd heeft, van u kwaad te doen, dat, den ware dat gij u gehaast hadt, en mij te gemoet gekomen waart, zoo ware van Nabal niemand, die aan den wand pist, overig gebleven tot het morgenlicht!

35 Toen nam David uit hare hand, wat zij hem gebragt had; en hij zeide tot haar: Trek met vrede op naar uw huis; zie, ik heb naar uwe stem gehoord, en heb uw aangezigt aangenomen.

36 Toen nu Abigáïl tot Nabal kwam, ziet, zoo had hij eenen maltijd in zijn huis, als eens konings maaltijd, en het hart van Nabal was vrolijk op denzelven, en hij was zeer dronken; daarom gaf zij hem niet één woord, klein noch groot, te kennen, tot aan het morgenlicht.

37 Het geschiedde nu in den morgen, toen de wijn van Nabal gegaan was, zoo gaf hem zijne huisvrouw die woorden te kennen. Toen bestierf zijn hart in het binnenste van hem, en hij werd als een steen.

38 En het geschiedde omtrent *na* tien dagen, zoo sloeg de HEER Nabal, dat hij stierf.

39 Toen David hoorde, dat Nabal dood was, zoo zeide hij: Gezegend zij de HEER, die den twist mijner smaadheid getwist heeft van de hand van Nabal, en heeft zijnen knecht onthouden van het kwade, en *dat* de HEER het kwaad van Nabal op zijn hoofd heeft doen wederkeeren! En David zond heen, en liet met Abigáïl spreken, dat hij ze zich ter vrouwe nam.

40 Als nu de knechten van David tot Abigáïl gekomen waren te Karmel, zoo spraken zij tot haar, zeggende: David heeft ons tot u gezonden, dat hij zich u ter vrouwe neme.

41 Toen stond zij op, en neigde zich met het aangezigt ter aarde, en zij zeide: Ziet, uwe dienstmaagd zij tot eene dienares, om

de voeten der knechten mijns heeren te wasschen.

42 Abigáïl nu haastte, en maakte zich op, en zij reed op eenen ezel, met hare vijf jonge maagden, die hare voetstappen nawandelden; zij dan volgde de boden van David na, en zij werd hem ter huisvrouw.

43 Ook nam David Ahinóam van Jizreël; alzoo waren ook die beiden hem tot vrouwen.

44 Want Saul had zijne dochter Michal, de huisvrouw van David, gegeven aan Palti, den zoon van Laïs, die van Gallim was.

HOOFDSTUK XXVI.

DE Zifieten nu kwamen tot Saul te Gibea, zeggende: Houdt zich David niet verborgen op den heuvel van Hachíla, voor aan de wildernis?

2 Toen maakte zich Saul op, en toog af naar de woestijn Zif, en met hem drie duizend man, uitgelezenen van Israël, om David te zoeken in de woestijn Zif.

3 En Saul legerde zich op den heuvel van Hachíla, die voor aan de wildernis is aan den weg; maar David bleef in de woestijn, en zag, dat Saul achter hem kwam naar de woestijn.

4 Want David had verspieders gezonden, en hij vernam, dat Saul voorzeker kwam.

5 En David maakte zich op, en kwam aan de plaats, waar Saul zich gelegerd had, en David bezag de plaats, waar Saul lag, met Abner, den zoon van Ner, zijnen krijgsoverste. En Saul lag in den wagenburg, en het volk was rondom hem gelegerd.

6 Toen antwoordde David, en sprak tot Achimélech, den Hethiet, en tot Abisai, den zoon van Zerúja, den broeder van Joab, zeggende: Wie zal met mij tot Saul in het leger afgaan? Toen zeide Abisai: Ik zal met u afgaan.

7 Alzoo kwamen David en Abisai tot het volk des nachts; en ziet, Saul lag te slapen in den wagenburg, en zijne spies stak in de aarde aan zijn hoofdeinde, en Abner, en het volk lag rondom hem.

8 Toen zeide Abisai tot David: God heeft heden uwen vijand in uwe hand besloten; laat mij toch hem nu met de spies op éénmaal ter aarde slaan, en ik zal het hem niet ten tweeden maal doen.

9 David daarentegen zeide tot Abisai: Verderf hem niet; want wie heeft zijne hand aan den gezalfden des HEEREN gelegd, en is onschuldig gebleven?

10 Verder zeide David: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft! maar de HEER zal hem slaan, of zijn dag zal komen, dat hij zal sterven, of hij zal in eenen strijd trekken, dat hij omkome.

11 De HEER late het verre van mij zijn, dat ik mijne hand legge aan den gezalfden des HEEREN! zoo neem toch nu de spies, die aan zijn hoofdeinde is, en de waterflesch, en laat ons gaan.

12 Zoo nam David de spies en de waterflesch van Sauls hoofdeinde, en zij gingen heen; en er was niemand, die het zag, en niemand, die het merkte, ook niemand, die ontwaakte, want zij sliepen allen, want er was een diepe slaap des HEEREN op hen gevallen.

13 Toen David over aan gene zijde gekomen was, zoo stond hij op de hoogte des bergs van verre, dat er eene groote plaats tusschen hen was.

14 En David riep tot het volk, en tot Abner, den zoon van Ner, zeggende: Zult gij niet antwoorden, Abner? Toen antwoordde Abner, en zeide: Wie zijt gij, die tot den koning roept?

15 Toen zeide David tot Abner: Zijt gij niet een man? en wie is u gelijk in Israël? waarom dan hebt gij over uwen heer, den koning, geene wacht gehouden? Want daar is één van het volk gekomen, om den koning, uwen heer, te verderven.

16 Deze zaak, die gij gedaan hebt, is niet goed; *zoo waarachtig als* de HEER leeft, gijlieden zijt kinderen des doods, die over uwen heer, den gezalfden des HEEREN, geene wacht gehouden hebt! En nu, zie, waar de spies des konings is, en de waterflesch, die aan zijn hoofdeinde was.

17 Saul nu kende de stem van David, en zeide: Is dit uwe stem, mijn zoon David? David zeide: Het is mijne stem, mijn heer koning!

18 Hij zeide verder: Waarom vervolgt mijn heer zijnen knecht alzoo achterna? want wat heb ik gedaan? en wat kwaad is er in mijne hand?

19 En nu, mijn heer de koning hoore toch naar de woorden zijns knechts. Indien u de HEER tegen mij aanport, laat Hem het spijsoffer rieken; maar indien het menschen kinderen zijn, zoo zijn zij vervloekt voor het aangezigt des HEEREN, dewijl zij mij

heden verstooten, dat ik niet mag vastgehecht blijven in het erfdeel des HEEREN, zeggende : Ga heen, dien andere goden.

20 En nu, mijn bloed valle niet op de aarde van voor het aangezigt des HEEREN : want de koning van Israël is uitgegaan om eene eenige vloo te zoeken, gelijk als men een veldhoen op de bergen najaagt.

21 Toen zeide Saul : Ik heb gezondigd, keer weder, mijn zoon David! want ik zal u geen kwaad meer doen, voor dat mijne ziele dezen dag dierbaar in uwe oogen geweest is; zie, ik heb dwaselijk gedaan, en ik heb zeer grootelijks gedwaald.

22 Toen antwoordde David, en zeide : Zie, de spies des konings; zoo laat één van de jongelingen overkomen, en halen ze.

23 De HEER dan vergelde aan een' iegelijk zijne geregtigheid en zijne getrouwheid : want de HEER had u heden in *mijne* hand gegeven, maar ik heb mijne hand niet willen uitsteken aan den gezalfden des HEEREN.

24 En zie, gelijk als te dezen dage uwe ziel in mijne oogen is groot geacht geweest, alzoo zij mijne ziel in de oogen des HEEREN groot geacht, en Hij verlosse mij uit allen nood.

25 Toen zeide Saul tot David : Gezegend zijt gij, mijn zoon David! gij zult het ja gewisselijk doen, en gij zult ook gewisselijk de overhand hebben. Toen ging David op zijnen weg, en Saul keerde weder naar zijne plaats.

HOOFDSTUK XXVII.

DAVID nu zeide in zijn hart : Nu zal ik één der dagen door Sauls hand omkomen; mij is niet beter, dan dat ik haastelijk ontkome in het land der Filistijnen, opdat Saul van mij de hoop verlieze, om mij meer te zoeken in de gansche landpale van Israël, zoo zal ik ontkomen uit zijne hand.

2 Toen maakte zich David op, en hij ging door, hij en de zes honderd mannen, die bij hem waren, tot Achis, den zoon van Maoch, den koning van Gath.

3 En David bleef bij Achis te Gath, hij en zijne mannen, een iegelijk met zijn huis; David met zijne beide vrouwen, Ahinóam, de Jizreëlietische, en Abigáïl, de huisvrouw van Nabal, de Karmelietische.

4 Toen aan Saul geboodschapt werd, dat David gevlugt was naar Gath, zoo voer hij niet meer voort hem te zoeken.

5 En David zeide tot Achis : Indien ik nu genade in uwe oogen gevonden heb, men geve mij eene plaats in ééne van de steden des lands, dat ik daar wone : want waarom zou uw knecht in de koninklijke stad bij u wonen?

6 Toen gaf hem Achis te dien dage Ziklag : daarom is Ziklag van de koningen van Juda geweest tot op dezen dag.

7 Het getal nu der dagen, die David in het land der Filistijnen woonde, was een jaar en vier maanden.

8 David nu toog op met zijne mannen, en zij overvielen de Gesurieten, en de Girzieten, en de Amalekieten, (want dezen zijn van ouds geweest de inwoners des lands) daar gij gaat naar Sur, en tot aan Egypteland.

9 En David sloeg dat land, en liet noch man noch vrouw leven; ook nam hij de schapen en runderen, en de ezelen, en kemels, en kleederen, en keerde weder en kwam tot Achis.

10 Als Achis zeide : Waar zijt gijlieden heden ingevallen? zoo zeide David : Tegen het zuiden van Juda, en tegen het zuiden der Jerahmeëlieten, en tegen het zuiden der Kenieten.

11 En David liet noch man noch vrouw leven, om te Gath te brengen, zeggende : Dat zij misschien van ons niet boodschappen, zeggende : Alzoo heeft David gedaan! En alzoo was zijne wijze al de dagen, die hij in der Filistijnen land gewoond heeft.

12 En Achis geloofde David, zeggende : Hij heeft zich ten eenenmaal stinkende gemaakt bij zijn volk, in Israël, daarom zal hij eeuwiglijk mij tot eenen knecht zijn.

HOOFDSTUK XXVIII.

EN het geschiedde in die dagen, als de Filistijnen hunne legers vergaderden tot den strijd, om tegen Israël te strijden, zoo zeide Achis tot David : Gij zult zekerlijk weten, dat gij met mij in het leger zult uittrekken, gij en uwe mannen.

2 Toen zeide David tot Achis : Aldus zult gij weten, wat uw knecht doen zal. En Achis zeide tot David : Daarom zal ik u ten bewaarder mijns hoofds zetten, te allen dage.

3 Samuël nu was gestorven, en gansch

Israël had rouw over hem bedreven, en zij hadden hem begraven te Rama, te weten in zijne stad. En Saul had uit het land weggedaan de waarzeggers en de duivels-kunstenaars.

4 En de Filistijnen kwamen en vergaderden zich, en zij legerden zich te Sunem; en Saul vergaderde gansch Israël, en zij legerden zich op Gilboa.

5 Toen Saul het leger der Filistijnen zag, zoo vreesde hij, en zijn hart beefde zeer.

6 En Saul vraagde den HEER; maar de HEER antwoordde hem niet, noch door droomen, noch door de urim, noch door de profeten.

7 Toen zeide Saul tot zijne knechten: Zoekt mij eene vrouw, die eenen waarzeggenden geest heeft, dat ik tot haar ga, en door haar onderzoeke. Zijne knechten nu zeiden tot hem: Ziet, te Endor is eene vrouw, die eenen waarzeggenden geest heeft.

8 En Saul verstelde zich, en trok andere kleederen aan, en ging heen, en twee mannen met hem, en zij kwamen des nachts tot de vrouw; en hij zeide: Voorzeg mij toch door den waarzeggenden geest, en doe mij opkomen, dien ik tot u zeggen zal.

9 Toen zeide de vrouw tot hem: Zie, gij weet, wat Saul gedaan heeft, hoe hij de waarzegsters en de duivels-kunstenaars uit dit land heeft uitgeroeid; waarom stelt gij dan mijne ziel eenen strik, om mij te doden?

10 Saul nu zwoer haar bij den HEER, zeggende: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, indien u eene straf om deze zaak zal overkomen!

11 Toen zeide de vrouw: Wien zal ik u doen opkomen? En hij zeide: Doe mij Samuël opkomen.

12 Toen nu de vrouw Samuël zag, zoo riep zij met luider stem; en de vrouw sprak tot Saul, zeggende: Waarom hebt gij mij bedrogen? want gij zijt Saul.

13 En de koning zeide tot haar: Vrees niet; maar wat ziet gij? Toen zeide de vrouw tot Saul: Ik zie goden uit de aarde opkomende.

14 Hij dan zeide tot haar: Hoe is zijne gedaante? En zij zeide: Er komt een oud man op, en hij is met eenen mantel bekleed. Toen Saul vernam, dat het Samuël was, zoo neigde hij zich met het aangezigt ter aarde, en hij boog zich.

15 En Samuël zeide tot Saul: Waarom hebt gij mij onrustig gemaakt, mij doende opkomen? Toen zeide Saul: Ik ben zeer beangstigd, want de Filistijnen krijgen tegen mij, en God is van mij geweken, en antwoordt mij niet meer, noch door de dienst der profeten, noch door droomen; daarom heb ik u geroepen, dat gij mij te kennen geeft, wat ik doen zal.

16 Toen zeide Samuël: Waarom vraagt gij mij toch, dewijl de HEER van u geweken en uw vijand geworden is?

17 Want de HEER heeft voor zich gedaan, gelijk als Hij door mijne dienst gesproken heeft; en heeft het koningrijk van uwe hand gescheurd, en Hij heeft dat gegeven aan uwen naasten, aan David.

18 Gelijk als gij naar de stem des HEEREN niet gehoord hebt, en de hittigheid zijns toorns niet uitgerigt hebt tegen Amalek; daarom heeft u de HEER deze zaak gedaan te dezen dage.

19 En de HEER zal ook Israël met u in de hand der Filistijnen geven, en morgen zult gij en uwe zonen bij mij zijn; ook zal de HEER het leger van Israël in de hand der Filistijnen geven.

20 Toen viel Saul haastelijk ter aarde, zoo lang als hij was, en hij vreesde zeer van wege de woorden van Samuël; ook was er geene kracht in hem, want hij had den geheelen dag en den geheelen nacht geen brood gegeten.

21 De vrouw nu kwam tot Saul, en zag, dat hij zeer verbaasd was; en zij zeide tot hem: Zie, uwe dienstmaagd heeft naar uwe stem gehoord, en ik heb mijne ziel in mijne hand gesteld, en ik heb uwe woorden gehoord, die gij tot mij gesproken hebt.

22 Zoo hoor toch gij nu ook naar de stem uwer dienstmaagd, en laat mij eene bete broods voor u zetten, en eet; zoo zal er kracht in u zijn, dat gij over weg gaat.

23 Doch hij weigerde het, en zeide: Ik zal niet eten. Maar zijne knechten, en ook de vrouw, hielden aan bij hem. Toen hoorde hij naar hunne stem, en hij stond op van de aarde, en zettede zich op het bed.

24 En de vrouw had een gemest kalf in het huis, en zij haastte zich, en slagtte het, en zij nam meel, en kneedde het, en bakte daar ongezuurde *koeken* van.

25 En zij bragt ze voor Saul en voor zijne

knechten, en zij aten; daarna stonden zij op, en gingen weg in dienzelven nacht.

HOOFDSTUK XXIX.

DE Filistijnen nu hadden al hunne legers vergaderd te Afek; en de Israëlieten legerden zich bij de fontein, die bij Jizreël is.

2 En de vorsten der Filistijnen togen daarheen met honderden, en met duizenden; doch David en zijne mannen togen met Achis in den achtertogt.

3 Toen zeiden de oversten der Filistijnen: Wat zullen deze Hebreën? Zoo zeide Achis tot de oversten der Filistijnen: Is deze niet David, de knecht van Saul, den koning van Israël, die deze dagen of deze jaren bij mij geweest is? en ik heb in hem niets gevonden van dien dag af, dat hij afgevallen is tot dezen dag toe.

4 Doch de oversten der Filistijnen werden zeer toornig op hem, en de oversten der Filistijnen zeiden tot hem: Doe den man wederkeeren, dat hij tot zijne plaats wederkeere, waar gij hem besteld hebt, en dat hij niet met ons aftrekke in den strijd, opdat hij ons niet tot eenen tegenpartijder worde in den strijd: want waarmede zou deze zich bij zijnen heer aangenaam maken? is het niet met de hoofden dezer mannen?

5 Is dit niet die David, van denwelken zij in den rei *elkander* antwoordden, zeggende: Saul heeft zijne duizenden geslagen, maar David zijne tien duizenden?

6 Toen riep Achis David, en zeide tot hem: *Het is zoo waarachtig als* de HEER leeft, dat gij opregt zijt, en uw uitgang en uw ingang met mij in het leger is goed in mijne oogen, want ik heb geen kwaad bij u gevonden van dien dag af, dat gij tot mij zijt gekomen, tot dezen dag toe; maar gij zijt niet aangenaam in de oogen der vorsten.

7 Zoo keer nu om, en ga in vrede, opdat gij geen kwaad doet in de oogen van de vorsten der Filistijnen.

8 Toen zeide David tot Achis: Maar wat heb ik gedaan? of wat hebt gij in uwen knecht gevonden, van dien dag af, dat ik voor uw aangezigt geweest ben, tot dezen dag toe, dat ik niet zal gaan en strijden tegen de vijanden van mijnen heer, den koning?

9 Achis nu antwoordde en zeide tot David: Ik weet het; voorwaar gij zijt aangenaam in mijne oogen, als een engel Gods; maar de oversten der Filistijnen hebben gezegd: Laat hem met ons in dezen strijd niet optrekken.

10 Nu dan, maak u morgen vroeg op met de knechten uws heeren, die met u gekomen zijn; en als gijlieden u morgen vroeg zult opgemaakt hebben, en het ulieden licht geworden is, zoo gaat heen.

11 Toen maakte zich David vroeg op, hij en zijne mannen, dat zij des morgens weggingen, om weder te keeren in het land der Filistijnen; de Filistijnen daarentegen togen op naar Jizreël.

HOOFDSTUK XXX.

HET geschiedde nu, als David en zijne mannen den derden dag te Ziklag kwamen, dat de Amalekieten in het zuiden en te Ziklag ingevallen waren, en Ziklag geslagen, en dezelve met vuur verbrand hadden;

2 En dat zij de vrouwen, die daarin waren, gevankelijk weggevoerd hadden, *doch* zij hadden niemand doodgeslagen, van den kleinsten tot den grootsten; maar hadden ze weggevoerd en waren huns weegs gegaan.

3 En David en zijne mannen kwamen aan de stad, en ziet, zij was met vuur verbrand; en hunne vrouwen, en hunne zonen, en hunne dochteren, waren gevankelijk weggevoerd.

4 Toen hief David en het volk, dat bij hem was, hunne stem op, en weenden, totdat er geene kracht *meer* in hen was om te weenen.

5 Davids beide vrouwen waren ook gevankelijk weggevoerd, Ahinóam, de Jizreëlietische, en Abigáïl, de huisvrouw van Nabal, den Karmeliet.

6 En David werd zeer bang, want het volk sprak van hem te steenigen, want de zielen van het gansche volk waren verbitterd, een iegelijk over zijne zonen en over zijne dochteren; doch David sterkte zich in den HEER, zijnen God.

7 En David zeide tot den priester Abjathar, den zoon van Achimélech: Breng mij toch den efod hier. En Abjathar bragt den efod tot David.

8 Toen vraagde David den HEER, zeggende: Zal ik deze bende achternajagen? zal ik ze achterhalen? En Hij zeide hem: Jaag na,

want gij zult gewisselijk achterhalen, en gij zult gewisselijk verlossen.

9 David dan ging heen, hij en de zes honderd mannen, die bij hem waren, en als zij kwamen aan de beek Besor, zoo bleven de overigen staan.

10 En David vervolgde hen, hij en die vier honderd mannen; en twee honderd mannen bleven staan, die zoo moede waren, dat zij over de beek Besor niet konden gaan.

11 En zij vonden eenen egyptischen man op het veld, en zij bragten hem tot David; en zij gaven hem brood, en hij at, en zij gaven hem water te drinken.

12 Zij gaven hem ook een stuk van eenen klomp vijgen, en twee stukken rozijnen; en hij at, en zijn geest kwam weder in hem; want hij had *in* drie dagen en drie nachten geen brood gegeten, noch water gedronken.

13 Daarna zeide David tot hem: Wiens zijt gij? en van waar zijt gij? Toen zeide de egyptische jongen: Ik ben de knecht van eenen amalekietischen man, en mijn heer heeft mij verlaten, omdat ik *voor* drie dagen krank geworden ben.

14 Wij waren ingevallen tegen het zuiden van de Cherethieten, en op hetgeen van Juda is, en tegen het zuiden van Kaleb; en wij hebben Ziklag met vuur verbrand.

15 Toen zeide David tot hem: Zoudt gij mij wel henen afleiden tot deze bende? Hij dan zeide: Zweer mij bij God, dat gij mij niet zult dooden, en dat gij mij niet zult overleveren in de hand mijns heeren! Zoo zal ik u tot deze bende afleiden.

16 En hij leidde hem af, en ziet, zij lagen verstrooid over de gansche aarde, etende, en drinkende, en dansende, om al den grooten buit, dien zij genomen hadden uit het land der Filistijnen, en uit het land van Juda.

17 En David sloeg hen van de schemering tot aan den avond van hunlieder anderen dag; en er ontkwam niet één man van hen, behalve vier honderd jonge mannen, die op kemelen reden en vloden.

18 Alzoo redde David al wat de Amalekieten genomen hadden; ook redde David zijne twee vrouwen.

19 En onder hen werd niet gemist van den kleinsten tot aan den grootsten, en tot aan de zonen en dochteren; en van den buit ook tot alles, wat zij van hen genomen hadden: David bragt het altemaal weder.

20 David nam ook al de schapen en de runderen; zij dreven ze voor datzelve vee heen, en zeiden: Dit is Davids buit.

21 Als David tot de twee honderd mannen kwam, die zoo moede waren geweest, dat zij David niet hadden kunnen navolgen, en die zij aan de beek Besor hadden laten blijven; die gingen David te gemoet, en het volk, dat bij hem was, te gemoet; en David trad tot het volk, en hij vraagde hen naar den welstand.

22 Toen antwoordde een ieder boos en Belials man onder de mannen, die met David getogen waren, en zij zeiden: Omdat zij met ons niet getogen zijn, zullen wij hun van den buit, dien wij gered hebben, niet geven, maar aan een' iegelijk zijne vrouw en zijne kinderen, laat hen die heenleiden, en weggaan.

23 Maar David zeide: Alzoo zult gij niet doen, mijne broeders! met hetgeen ons de HEER gegeven heeft, en Hij heeft ons bewaard, en heeft de bende, die tegen ons kwam, in onze hand gegeven.

24 Wie zou toch ulieden in deze zaak hooren? Want gelijk het deel dergenen is, die in den strijd mede afgetogen zijn, alzoo zal ook het deel dergenen zijn, die bij het gereedschap gebleven zijn, zij zullen gelijkelijk deelen.

25 En dit is van dien dag af en voortaan *alzoo* geweest: want hij heeft het tot eene inzetting en tot een regt gesteld in Israël, tot op dezen dag.

26 Als nu David te Ziklag kwam, zoo zond hij tot de oudsten van Juda, zijne vrienden, van den buit, zeggende: Ziet, daar is een zegen voor ulieden, van den buit der vijanden des HEEREN.

27 *Namelijk* tot die te Beth-el, en tot die te Ramoth tegen het zuiden, en tot die te Jather,

28 En tot die te Aroër, en tot die te Sifmoth, en tot die te Esthemóa,

29 En tot die te Rachel, en tot die, welke in de steden der Jerahmeëlieten waren, en tot die, welke in de steden der Kenieten waren;

30 En tot die te Horma, en tot die te Chor-Asan, en tot die te Atach,

31 En tot die te Hebron; en tot al de plaatsen, waar David gewandeld had, hij en zijne mannen.

HOOFDSTUK XXXI.

DE Filistijnen dan streden tegen Israël; en de mannen Israëls vloden voor het aangezigt der Filistijnen, en vielen verslagen op het gebergte Gilbóa.

2 En de Filistijnen hielden digt op Saul en zijne zonen, en de Filistijnen sloegen Jónathan, en Abinádab, en Malchi-sua, de zonen van Saul.

3 En de strijd werd zwaar tegen Saul; en de mannen, die met den boog schieten, troffen hem aan, en hij vreesde zeer voor de schutters.

4 Toen zeide Saul tot zijnen wapendrager: Trek uw zwaard uit, en doorsteek mij daarmede, dat misschien deze onbesnedenen niet komen, en mij doorsteken, en met mij den spot drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet, want hij vreesde zeer. Toen nam Saul het zwaard, en viel daarin.

5 Toen zijn wapendrager zag, dat Saul dood was, zoo viel hij ook in zijn zwaard en stierf met hem.

6 Alzoo stierf Saul, en zijne drie zonen, en zijn wapendrager, ook al zijne mannen, te dienzelven dage te gelijk.

7 Als de mannen van Israël, die aan deze zijde van het dal waren, en die aan deze zijde der Jordaan waren, zagen, dat de mannen van Israël gevloden waren, en dat Saul en zijne zonen dood waren, zoo verlieten zij de steden, en zij vloden. Toen kwamen de Filistijnen en woonden daarin.

8 Het geschiedde nu des anderen daags, als de Filistijnen kwamen, om de verslagenen te plunderen, zoo vonden zij Saul en zijne drie zonen, liggende op het gebergte Gilbóa.

9 En zij hieuwen zijn hoofd af, en zij togen zijne wapenen uit, en zij zonden ze in der Filistijnen land rondom, om te boodschappen in het huis hunner afgoden, en onder het volk.

10 En zij leiden zijne wapenen in het huis van Astharóth; en zijn ligchaam hechtten zij aan den muur te Beth-San.

11 Als de inwoners van Jabes in Gilead daarvan hoorden, wat de Filistijnen Saul gedaan hadden;

12 Zoo maakten zich op alle strijdbare mannen, en gingen den geheelen nacht, en zij namen het ligchaam van Saul, en de ligchamen zijner zonen, van den muur te Beth-San; en zij kwamen te Jabes, en brandden ze aldaar.

13 En zij namen hunne beenderen, en begroeven ze onder het geboomte te Jabes; en zij vastten zeven dagen.

HET TWEEDE BOEK VAN SAMUËL.

HOOFDSTUK I.

VOORTS geschiedde het na Sauls dood, als David van den slag der Amalekieten was wedergekomen, en David twee dagen te Ziklag gebleven was;

2 Zoo geschiedde het op den derden dag, dat, ziet, uit het heirleger van Saul, een man kwam, wiens kleederen gescheurd waren, en aarde was op zijn hoofd; en het geschiedde, als hij tot David kwam, zoo viel hij ter aarde en boog zich neder.

3 En David zeide tot hem: Van waar komt gij? En hij zeide tot hem: Ik ben ontkomen uit het heirleger van Israël.

4 Voorts zeide David tot hem: Wat is de zaak? verhaal het mij toch. En hij zeide, dat het volk uit den strijd gevloden was, en dat er ook velen van het volk gevallen en gestorven waren, dat ook Saul en zijn zoon Jónathan dood waren.

5 En David zeide tot den jongen, die hem de boodschap bragt: Hoe weet gij, dat Saul dood is, en zijn zoon Jónathan?

6 Toen zeide de jongen, die hem de boodschap bragt: Ik kwam bij geval op het gebergte van Gilbóa; en ziet, Saul leende op zijne spies; en ziet, de wagens en ritmeesters hielden digt op hem.

7 Zoo zag hij achter zich om, en zag

mij, en hij riep mij, en ik zeide : Zie, *hier* ben ik.

8 En hij zeide tot mij : Wie zijt gij? en ik zeide tot hem : Ik ben een Amalekiet.

9 Toen zeide hij tot mij : Sta toch bij mij, en dood mij, want deze maliën-koller heeft mij opgehouden; want mijn leven is nog gansch in mij.

10 Zoo stond ik bij hem, en doodde hem : want ik wist, dat hij na zijnen val niet leven zou; en ik nam de kroon, die op zijn hoofd was, en het armgesmijde, dat aan zijnen arm was, en heb ze hier tot mijnen heer gebragt.

11 Toen vattede David zijne kleederen en scheurde ze; desgelijks ook al de mannen, die met hem waren.

12 En zij weeklaagden, en weenden, en vastten tot op den avond, over Saul en over Jónathan, zijnen zoon, en over het volk des HEEREN, en over het huis Israëls, omdat zij door het zwaard gevallen waren.

13 Voorts zeide David tot den jongen, die hem de boodschap gebragt had : Van waar zijt gij? En hij zeide : Ik ben de zoon van een' vreemden man, van eenen Amalekiet.

14 En David zeide tot hem : Hoe? hebt gij niet gevreesd uwe hand uit te strekken, om den gezalfden des HEEREN te verderven?

15 En David riep éénen van de jongens, en zeide : Treed toe, val op hem aan. En hij sloeg hem, dat hij stierf.

16 En David zeide tot hem : Uw bloed zij op uw hoofd : want uw mond heeft tegen u getuigd, zeggende : Ik heb den gezalfden des HEEREN gedood.

17 David nu klaagde deze klage over Saul en over Jónathan, zijnen zoon;

18 Als hij gezegd had, dat men den kinderen van Juda den boog zou leeren : ziet, het is geschreven in het boek des Opregten.

19 O sieraad van Israël, op uwe hoogten is hij verslagen; hoe zijn de helden gevallen!

20 Verkondigt het niet te Gath, boodschapt het niet op de straten van A'skelon; opdat de dochters der Filistijnen zich niet verblijden, opdat de dochters der onbesnedenen niet opspringen van vreugde.

21 Gij bergen van Gilbóa! noch dauw noch regen moet zijn op u, noch velden der hefofferen : want aldaar is der helden schild smadelijk weggeworpen, het schild van Saul, als of hij niet gezalfd ware geweest met olie.

22 Van het bloed der verslagenen, van het vette der helden, werd Jónathans boog niet achterwaarts gedreven; en Sauls zwaard keerde niet ledig weder.

23 Saul en Jónathan, die beminden, en die liefelijken in hun leven, zijn ook in hunnen dood niet gescheiden; zij waren ligter dan arenden, zij waren sterker dan leeuwen.

24 Gij dochteren Israëls! weent over Saul : die u kleedde met scharlaken, met weelde; die u sieraad van goud deed dragen over uwe kleeding.

25 Hoe zijn de helden gevallen in het midden van den strijd! Jónathan is verslagen op uwe hoogten!

26 Ik ben benaauwd om uwentwil, mijn broeder Jónathan! gij waart mij zeer liefelijk; uwe liefde was mij wonderlijker dan liefde der vrouwen.

27 Hoe zijn de helden gevallen, en de krijgswapenen verloren!

HOOFDSTUK II.

EN het geschiedde daarna, dat David den HEER vraagde, zeggende : Zal ik optrekken in eene der steden van Juda? En de HEER zeide tot hem : Trek op. En David zeide : Waarheen zal ik optrekken? En Hij zeide : Naar Hebron.

2 Alzoo toog David derwaarts op, als ook zijne twee vrouwen, Ahinóam, de Jizreëlietische, en Abigáïl, de huisvrouw van Nabal, den Karmeliet.

3 Ook deed David zijne mannen optrekken, die bij hem waren, een' iegelijk met zijn huisgezin; en zij woonden in de steden van Hebron.

4 Daarna kwamen de mannen van Juda, en zalfden aldaar David tot eenen koning over het huis van Juda. Toen boodschapten zij David, zeggende : Het zijn de mannen van Jabes in Gilead, die Saul begraven hebben.

5 Toen zond David boden tot de mannen van Jabes in Gilead, en hij zeide tot hen : Gezegend zijt gij den HEERE, dat gij deze weldadigheid gedaan hebt aan uwen heer, aan Saul, en hebt hem begraven.

6 Zoo doe nu de HEER aan u weldadigheid en trouw! en ik ook, ik zal aan u dit goede doen, dewijl gij deze zaak gedaan hebt.

7 En nu, laat uwe handen sterk zijn, en zijt dapper, dewijl uw heer Saul gestorven is: en ook hebben mij die van het huis van Juda tot koning over zich gezalfd.

8 Abner nu, de zoon van Ner, de krijgsoverste, dien Saul gehad had, nam Isbóseth, Sauls zoon, en voerde hem over naar Mahanáïm,

9 En maakte hem ten koning over Gilead, en over de Aschurieten, en over Jizreël, en over Efraïm, en over Benjamin, en over gansch Israël.

10 Veertig jaren was Isbóseth, Sauls zoon, oud, als hij koning werd over Israël; en hij regeerde het tweede jaar: alleenlijk die van het huis van Juda volgden David na.

11 Het getal nu der dagen, die David koning geweest is te Hebron, over het huis van Juda, is zeven jaren en zes maanden.

12 Toen toog Abner, de zoon van Ner, uit, met de knechten van Isbóseth, den zoon van Saul, van Mahanáïm naar Gibeon.

13 Joab, de zoon van Zerúja, en de knechten van David togen ook uit; en zij ontmoetten elkander bij den vijver van Gibeon; en zij bleven, dezen aan deze zijde des vijvers, en die aan gene zijde des vijvers.

14 En Abner zeide tot Joab: Laat zich nu de jongens opmaken, en voor ons aangezigt spelen. En Joab zeide: Laat hen zich opmaken.

15 Toen maakten zich op, en gingen over in getal, twaalf van Benjamin, te weten voor Isbóseth, Sauls zoon, en twaalf van Davids knechten.

16 En de één greep den anderen bij het hoofd, en *stiet* zijn zwaard in de zijde des anderen, en zij vielen te zamen: daarvan noemde men dezelve plaats Chelkath Hazûrim, die bij Gibeon is.

17 En er was op dienzelven dag een gansch zeer harde strijd. Doch Abner en de mannen van Israël werden voor het aangezigt der knechten van David geslagen.

18 Nu waren aldaar drie zonen van Zerúja, Joab, en Abisai, en A'sahel; en A'sahel was ligt op zijne voeten, als eene der reeën, die in het veld zijn.

19 En A'sahel jaagde Abner achterna; en hij week niet, om van achter Abner ter regter- of ter linkerhand af te gaan.

20 Toen zag Abner achter zich om, en zeide: Zijt gij dit, A'sahel? En hij zeide: Ik ben het.

21 En Abner zeide tot hem: Wijk tot uwe regterhand of tot uwe linkerhand, en grijp u éénen van die jongens, en neem voor u hun gewaad; maar A'sahel wilde niet afwijken van achter hem.

22 Toen voer Abner wijders voort, zeggende tot A'sahel: Wijk af van achter mij; waarom zal ik u ter aarde slaan? hoe zou ik dan mijn aangezigt opheffen voor uwen broeder Joab?

23 Maar hij weigerde af te wijken. Zoo sloeg hem Abner met het achterste van de spies aan de vijfde rib, dat de spies van achter hem uitging; en hij viel aldaar, en stierf op zijne plaats. En het geschiedde, dat allen, die tot de plaats kwamen, alwaar A'sahel gevallen en gestorven was, staan bleven.

24 Maar Joab en Abisai jaagden Abner achterna; en de zon ging onder, als zij gekomen waren tot den heuvel van Amma, dewelke is voor Giach, op den weg der woestijn van Gibeon.

25 En de kinderen van Benjamin verzamelden zich achter Abner, en werden tot éénen hoop; en zij stonden op de spits van eenen heuvel.

26 Toen riep Abner tot Joab, en zeide: Zal dan het zwaard eeuwiglijk verteren? weet gij niet, dat het in het laatste bitterheid zal zijn? en hoe lang zult gij het volk niet zeggen, dat zij wederkeeren van hunne broederen te vervolgen?

27 En Joab zeide: *Zoo waarachtig als* God leeft, ten ware dat gij gesproken hadt, zekerlijk het volk zou al toen van den morgen af weggevoerd zijn geweest, een iegelijk van zijnen broeder te vervolgen!

28 Toen blies Joab met de bazuin; en al het volk stond stil, en zij jaagden Israël niet meer achterna, en voeren niet wijders voort te strijden.

29 Abner dan en zijne mannen gingen dienzelven ganschen nacht over het vlakke veld; en zij gingen over de Jordaan, en wandelden het gansche Bithron door, en kwamen tot Mahanáïm.

30 Joab keerde ook weder van achter Abner, en verzamelde het gansche volk. En er werden van Davids knechten gemist negentien mannen, en A'sahel.

31 Maar Davids knechten hadden van Benjamin en onder Abners mannen geslagen: drie honderd en zestig mannen waren er dood gebleven.

32 En zij namen A'sahel op, en begroeven

hem in zijns vaders graf, dat te Beth-lehem was. Joab nu en zijne mannen gingen den ganschen nacht, dat hun het licht aanbrak te Hebron.

HOOFDSTUK III.

EN er was een lange krijg tusschen het huis van Saul, en tusschen het huis van David. Doch David ging en werd sterker, maar die van het huis van Saul gingen en werden zwakker.

2 En David werden zonen geboren te Hebron. Zijn eerstgeborene nu was Amnon, van Ahinóam, de Jizreëlietische;

3 En zijn tweede was Chileab, van Abigáïl, de huisvrouw van Nabal, den Karmeliet; en de derde, Absalom, de zoon van Máächa, de dochter van Thalmai, koning van Gesur;

4 En de vierde, Adónia, de zoon van Haggith; en de vijfde Sefatja, de zoon van Abital;

5 En de zesde, Jithream, van Egla, Davids huisvrouw. Dezen zijn David geboren te Hebron.

6 Terwijl die krijg was tusschen het huis van Saul, en tusschen het huis van David, zoo geschiedde het, dat Abner zich sterkte in het huis van Saul.

7 Saul nu had een bijwijf gehad, welker naam was Rizpa, dochter van Aja; en *Isbóseth* zeide tot Abner: Waarom zijt gij ingegaan tot mijns vaders bijwijf?

8 Toen ontstak Abner zeer over Isbóseths woorden, en zeide: Ben ik dan een hondskop, ik, die tegen Juda, aan het huis van Saul, uwen vader, aan zijne broederen en aan zijne vrienden, heden weldadigheid doe, en u niet overgeleverd heb in Davids hand, dat gij heden aan mij onderzoekt de ongeregtigheid eener vrouw?

9 God doe Abner zoo, en doe hem zoo daartoe! voorzeker, gelijk als de HEER aan David gezworen heeft, dat ik even alzoo aan hem zal doen:

10 Overbrengende het koningrijk van het huis van Saul, en oprigtende den stoel van David over Israël en over Juda, van Dan tot Ber-séba toe.

11 En hij kon Abner verder niet één woord antwoorden, omdat hij hem vreesde.

12 Toen zond Abner boden voor zich tot David, zeggende: Wiens is het land? zeggende *wijders:* Maak uw verbond met mij, en zie, mijne hand zal met u zijn, om gansch Israël tot u om te keeren.

13 En hij zeide: Wel, ik zal een verbond met u maken; doch één ding begeer ik van u, zeggende: gij zult mijn aangezigt niet zien, ten zij dat gij Michal, Sauls dochter, te voren inbrengt, als gij komt om mijn aangezigt te zien.

14 Ook zond David boden tot Isbóseth, den zoon van Saul, zeggende: Geef *mij* mijne huisvrouw Michal, die ik mij met honderd voorhuiden der Filistijnen ondertrouwd heb.

15 Isbóseth dan zond heen, en nam haar van den man, van Paltiël, den zoon van Laïs.

16 En haar man ging met haar, al gaande en weenende achter haar, tot Bahúrim toe. Toen zeide Abner tot hem: Ga weg, keer weder. En hij keerde weder.

17 Abner nu had woorden met de oudsten van Israël, zeggende: Gij hebt David te voren lang tot eenen koning over u begeerd.

18 Zoo doet het nu: want de HEER heeft tot David gesproken, zeggende: Door de hand van David, mijnen knecht, zal Ik mijn volk Israël verlossen van de hand der Filistijnen, en van de hand van al hunne vijanden.

19 En Abner sprak ook voor de ooren van Benjamin. Voorts ging Abner ook heen, om te Hebron voor Davids ooren te spreken alles, wat goed was in de oogen van Israël, en in de oogen van het gansche huis van Benjamin.

20 En Abner kwam tot David te Hebron, en twintig mannen met hem. En David maakte Abner, en den mannen, die met hem waren, eenen maaltijd.

21 Toen zeide Abner tot David: Ik zal mij opmaken, en heengaan, en vergaderen gansch Israël tot mijnen heer, den koning, dat zij een verbond met u maken, en gij regeert over alles, wat uwe ziel begeert. Alzoo liet David Abner gaan, en hij ging in vrede.

22 En ziet, Davids knechten en Joab kwamen van eene bende, en bragten met zich eenen grooten roof. Abner nu was niet bij David te Hebron, want hij had hem laten gaan, en hij was gegaan in vrede.

23 Als nu Joab en het gansche heir, dat met hem was, aankwamen, zoo gaven zij Joab te kennen, zeggende: Abner, de zoon

van Ner, is gekomen tot den koning, en hij heeft hem laten gaan, en hij is gegaan in vrede.

24 Toen ging Joab tot den koning in, en zeide: Wat hebt gij gedaan? zie, Abner is tot u gekomen, waarom nu hebt gij hem laten gaan, dat hij zoo vrij is weggegaan?

25 Gij kent Abner, den zoon van Ner, dat hij gekomen is om u te overreden, en om te weten uwen uitgang en uwen ingang, ja om te weten alles, wat gij doet.

26 En Joab ging uit van David, en zond Abner boden na, die hem wederomhaalden van den bornput van Sira: maar David wist het niet.

27 Als nu Abner weder te Hebron kwam, zoo leidde hem Joab ter zijde af in het midden der poort, om in de stilte met hem te spreken; en hij sloeg hem aldaar aan de vijfde rib, dat hij stierf, om des bloeds wil van zijnen broeder A'sahel.

28 Als David dat daarna hoorde, zoo zeide hij: Ik ben onschuldig, en mijn koningrijk, bij den HEER, tot in eeuwigheid, van het bloed van Abner, den zoon van Ner.

29 Het blijve op het hoofd van Joab, en op het gansche huis zijns vaders; en er worde van het huis van Joab niet afgesneden, die eenen vloed hebbe, en melaatsch zij, en zich aan den stok houde, en door het zwaard valle, en broods gebrek hebbe!

30 Alzoo hebben Joab en zijn broeder Abisai Abner doodgeslagen, omdat hij hunnen broeder A'sahel te Gibeon in den strijd gedood had.

31 David dan zeide tot Joab en tot al het volk, dat bij hem was: Scheurt uwe kleederen, en gordt zakken aan, en weeklaagt vóór Abner henen; en de koning David ging achter de baar.

32 Als zij nu Abner te Hebron begroeven, zoo hief de koning zijne stem op, en weende bij Abners graf; ook weende al het volk.

33 En de koning maakte eene klage over Abner, en zeide: Is dan Abner gestorven, als een dwaas sterft?

34 Uwe handen waren niet gebonden, noch uwe voeten in koperen boeijen gedaan; *maar* gij zijt gevallen, gelijk men valt voor het aangezigt van kinderen der verkeerdheid. Toen weende het gansche volk nog meer over hem.

35 Daarna kwam al het volk om David brood te doen eten, als het nog dag was; maar David zwoer, zeggende: God doe mij zoo, en doe er zoo toe, indien ik vóór het ondergaan der zon brood of iets smake!

36 Als al het volk dit vernam, zoo was het goed in hunne oogen; alles, zoo als de koning gedaan had, was goed in de oogen van het gansche volk.

37 En al het volk en gansch Israël merkten te dienzelven dage, dat het van den koning niet was, dat men Abner, den zoon van Ner, gedood had.

38 Voorts zeide de koning tot zijne knechten: Weet gij niet, dat te dezen dage een vorst, ja een groote in Israël gevallen is?

39 Maar ik ben heden teeder, en gezalfd ten koning, en deze mannen, de zonen van Zerúja, zijn harder dan ik: de HEER zal den boosdoener vergelden naar zijne boosheid.

HOOFDSTUK IV.

ALS nu Sauls zoon hoorde, dat Abner te Hebron gestorven was, werden zijne handen slap, en gansch Israël werd verschrikt.

2 En Sauls zoon had twee mannen, oversten van benden: de naam des eenen was Baëna, en de naam des anderen Rechab, zonen van Rimmon, den Beërothiet, van de kinderen van Benjamin: want ook Beëroth werd aan Benjamin gerekend.

3 En de Beërothieten waren gevloden naar Gitthaïm, en waren aldaar vreemdelingen tot op dezen dag.

4 En Jónathan, Sauls zoon, had eenen zoon, die geslagen was aan beide voeten: vijf jaren was hij oud, als het gerucht van Saul en Jónathan uit Jizreël kwam, en zijne voedster hem opnam, en vlugtte; en het geschiedde, als zij haastte om te vlugten, dat hij viel en kreupel werd; en zijn naam was Mefibóseth.

5 En de zonen van Rimmon, den Beërothiet, Rechab en Baëna, gingen heen, en kwamen ten huize van Isbóseth, als de dag heet geworden was; en hij lag op de slaapstede, in den middag.

6 En zij kwamen daarin tot het midden des huizes, *als* zullende tarwe halen; en zij sloegen hem aan de vijfde rib; en Rechab en zijn broeder Baëna ontkwamen.

7 Want zij kwamen in huis, als hij op zijn bed lag, in zijne slaapkamer, en sloegen hem, en doodden hem, en hieuwen zijn hoofd af; en zij namen zijn hoofd, en gin-

gen henen, den weg op het vlakke veld, den ganschen nacht.

8 En zij bragten het hoofd van Isbóseth tot David te Hebron, en zeiden tot den koning: Zie, daar is het hoofd van Isbóseth, den zoon van Saul, uwen vijand, die uwe ziel zocht: alzoo heeft de HEER mijnen heere den koning te dezen dage wraken gegeven van Saul en van zijn zaad.

9 Maar David antwoordde Rechab en zijnen broeder Baëna, den zonen van Rimmon, den Beërothiet, en zeide tot hen: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, die mijne ziel uit alle benaauwdheid verlost heeft!

10 Dewijl ik hem, die mij boodschapte, zeggende: Zie, Saul is dood; daar hij in zijne oogen was als een, die goede boodschap bragt, nogtans gegrepen en te Ziklag gedood heb, hoewel hij *meende,* dat ik hem bodenloon zou geven;

11 Hoe veel te meer, wanneer goddelooze mannen eenen regtvaardigen man in zijn huis op zijne slaapstede hebben gedood? nu dan, zou ik zijn bloed van uwe handen niet eischen, en u van de aarde wegdoen?

12 En David gebood zijnen jongens, en zij doodden hen, en hieuwen hunne handen en hunne voeten af, en hingen ze op bij den vijver te Hebron: maar het hoofd van Isbóseth namen zij, en begroeven het in Abners graf te Hebron.

HOOFDSTUK V.

TOEN kwamen alle stammen van Israël tot David te Hebron; en zij spraken, zeggende: Zie wij, uw gebeente en uw vleesch zijn wij.

2 Daartoe ook te voren, toen Saul koning over ons was, waart gij Israël uitvoerende en inbrengende; ook heeft de HEER tot u gezegd: Gij zult mijn volk Israël weiden, en gij zult tot eenen voorganger zijn over Israël.

3 Alzoo kwamen alle oudsten van Israël tot den koning te Hebron; en de koning David maakte een verbond met hen te Hebron, voor het aangezigt des HEEREN; en zij zalfden David tot koning over Israël.

4 Dertig jaar was David oud, als hij koning werd; veertig jaren heeft hij geregeerd.

5 Te Hebron regeerde hij over Juda zeven jaren en zes maanden; en te Jerúzalem regeerde hij drie en dertig jaren over gansch Israël en Juda.

6 En de koning toog met zijne mannen naar Jerúzalem, tegen de Jebuzieten, die in dat land woonden. En zij spraken tot David, zeggende: Gij zult hier niet inkomen, maar de blinden en kreupelen zullen u afdrijven; dat is te zeggen: David zal hier niet inkomen.

7 Maar David nam den burg Zion in: dezelve is de stad Davids.

8 Want David zeide ten zelven dage: Al wie de Jebuzieten slaat, en geraakt aan die watergoot, en die kreupelen, en die blinden, die van Davids ziele gehaat zijn, *die zal tot een hoofd en tot een' overste zijn;* daarom zegt men: Een blinde en kreupele zal in het huis niet komen.

9 Alzoo woonde David in den burg, en noemde die Davids stad. En David bouwde rondom van Millo af en binnenwaarts.

10 David nu ging geduriglijk voort, en werd groot: want de HEER, de God der heirscharen, was met hem.

11 En Hiram, de koning van Tyrus, zond boden tot David, en cederenhout, en timmerlieden, en metselaars; en zij bouwden David een huis.

12 En David merkte, dat de HEER hem tot eenen koning over Israël bevestigd had, en dat Hij zijn koningrijk verheven had, om zijns volks Israëls wil.

13 En David nam meer bijwijven, en vrouwen van Jerúzalem, nadat hij van Hebron gekomen was; en David werden meer zonen en dochteren geboren.

14 En dit zijn de namen dergenen, die hem te Jerúzalem geboren zijn: Sammúa, en Sobab, en Nathan, en Salomo,

15 En Ibchar, en Elisúa, en Nefeg, en Jafia,

16 En Elisama, en Eljada, en Eliféleth.

17 Als nu de Filistijnen hoorden, dat zij David ten koning over Israël gezalfd hadden, zoo togen alle Filistijnen op om David te zoeken; en David, dat hoorende, toog af naar den burg.

18 En de Filistijnen kwamen en verspreidden zich, in het dal Refaïm.

19 Zoo vraagde David den HEER, zeggende: Zal ik optrekken tegen de Filistijnen? zult Gij ze in mijne hand geven? En de HEER zeide tot David: Trek op, want ik zal de Filistijnen zekerlijk in uwe hand geven.

20 Toen kwam David te Baäl-Perázim: en David sloeg hen aldaar, en zeide: De

HEER heeft mijne vijanden voor mijn aangezigt gescheurd, als eene scheure der wateren; daarom noemde hij den naam derzelve plaats, Baäl-Perázim.

21 En zij lieten hunne afgoden aldaar; en David en zijne mannen namen ze op.

22 Daarna togen de Filistijnen weder op; en zij verspreidden zich in het dal Refaïm.

23 En David vraagde den HEER, dewelke zeide: Gij zult niet optrekken; *maar* trek om tot achter hen, dat gij aan hen komt van tegenover de moerbeziënboomen.

24 En het geschiede, als gij hoort het geruisch van eenen gang in de toppen der moerbeziënboomen, dan rep u, want alsdan is de HEER voor uw aangezigt uitgegaan, om het heirleger der Filistijnen te slaan.

25 En David deed alzoo, gelijk als de HEER hem geboden had; en hij sloeg de Filistijnen van Geba af totdat gij komt te Gezer.

HOOFDSTUK VI.

DAARNA verzamelde David wederom alle uitgelezenen in Israël, dertig duizend.

2 En David maakte zich op, en ging heen met al het volk, dat bij hem was, van Baälim-Juda, om van daar op te brengen de arke Gods, bij dewelke de Naam wordt aangeroepen, de naam van den HEER der heirscharen, die daarop woont tusschen de cherubim.

3 En zij voerden de arke Gods op eenen nieuwen wagen, en haalden ze uit het huis van Abinádab, dat op eenen heuvel is; en Uza en Ahio, zonen van Abinádab, leidden den nieuwen wagen.

4 Toen zij hem nu uit het huis van Abinádab, dat op den heuvel is, met de arke Gods, wegvoerden, zoo ging Ahio vóór de ark henen.

5 En David en het gansche huis Israëls speelden voor het aangezigt des HEEREN, met allerlei *snarenspel* van dennenhout, als met harpen, en met luiten, en met trommelen, ook met schellen, en met cimbalen.

6 Als zij nu kwamen tot aan Nachons dorschvloer, zoo strekte Uza *zijne hand* uit aan de arke Gods, en hield ze, want de runderen struikelden.

7 Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Uza, en God sloeg hem aldaar, om deze onbedachtzaamheid; en hij stierf aldaar bij de arke Gods.

8 En David ontstak, omdat de HEER eene scheur gescheurd had aan Uza; en hij noemde dezelve plaats Pérez-Uza, tot op dezen dag.

9 En David vreesde den HEER ten zelven dage; en hij zeide: Hoe zal de arke des HEEREN tot mij komen?

10 David dan wilde de ark des HEEREN niet tot zich *laten* verbrengen in de stad Davids; maar David deed ze afwijken in het huis van Obed-Edom, den Gethiet.

11 En de ark des HEEREN bleef in het huis van Obed-Edom, den Gethiet, drie maanden; en de HEER zegende Obed-Edom en zijn gansche huis.

12 Toen boodschapte men den koning David, zeggende: De HEER heeft het huis van Obed-Edom, en al wat hij heeft, gezegend om der arke Gods wil: zoo ging David heen en haalde de arke Gods uit het huis van Obed-Edom opwaarts in de stad Davids, met vreugde.

13 En het geschiedde, als zij, die de ark des HEEREN droegen, zes treden voortgetreden waren, dat hij ossen en gemest *vee* offerde.

14 En David huppelde met alle magt voor het aangezigt des HEEREN; en David was omgord met eenen linnen lijfrok.

15 Alzoo bragten David en het gansche huis Israëls de ark des HEEREN op, met gejuich en met geluid der bazuinen.

16 En het geschiedde, als de ark des HEEREN in de stad Davids kwam, dat Michal, Sauls dochter, door het venster uitzag. Als zij nu den koning David zag, springende en huppelende voor het aangezigt des HEEREN, verachtte zij hem in haar hart.

17 Toen zij nu de ark des HEEREN inbragten, stelden zij die in hare plaats, in het midden der tent, die David voor haar gespannen had; en David offerde brandofferen voor des HEEREN aangezigt, en dankofferen.

18 Als David geëindigd had het brandoffer en de dankofferen te offeren, zoo zegende hij het volk in den naam des HEEREN der heirscharen.

19 En hij deelde uit aan het gansche volk, aan de gansche menigte van Israël, van de mannen tot de vrouwen toe, aan een' iegelijk een' broodkoek, en een schoon stuk *vleesch*, en eene flesch *wijn*. Toen ging al

dat volk heen, een iegelijk naar zijn huis.
20 Als nu David wederkwam, om zijn huis te zegenen, ging Michal, Sauls dochter, uit, David te gemoet, en zeide: Hoe is heden de koning van Israël verheerlijkt, die zich heden voor de oogen van de dienstmaagden zijner dienstknechten heeft ontbloot, gelijk een van de ijdele lieden zich onbeschaamdelijk ontbloot?
21 Maar David zeide tot Michal: Voor het aangezigt des HEEREN, die mij verkoren heeft voor uwen vader en voor zijn gansche huis, mij instellende tot eenen voorganger over het volk des HEEREN, over Israël; ja ik zal spelen voor het aangezigt des HEEREN.
22 Ook zal ik mij nog geringer houden dan alzoo, en zal nederig zijn in mijne oogen, en met de dienstmaagden, waarvan gij gezegd hebt, met dezelve zal ik verheerlijkt worden.
23 Michal nu, Sauls dochter, had geen kind, tot den dag van haren dood toe.

HOOFDSTUK VII.

EN het geschiedde, als de koning in zijn huis zat, en de HEER hem rust gegeven had van al zijne vijanden rondom;
2 Zoo zeide de koning tot den profeet Nathan: Zie toch, ik woon in een cederen huis, en de arke Gods woont in het midden der gordijnen.
3 En Nathan zeide tot den koning: Ga heen, doe al wat in uw hart is, want de HEER is met u.
4 Maar het gebeurde in denzelven nacht, dat het woord des HEEREN tot Nathan geschiedde, zeggende:
5 Ga, en zeg tot mijnen knecht, tot David: Zoo zegt de HEER: Zoudt gij Mij een huis bouwen tot mijne woning?
6 Want Ik heb in geen huis gewoond, van dien dag af, dat Ik de kinderen Israëls uit Egypte opvoerde, tot op dezen dag; maar Ik heb gewandeld in eene tent en in eenen tabernakel.
7 Overal, waar Ik met al de kinderen Israëls heb gewandeld, heb Ik wel een woord gesproken met éénen der stammen Israëls, dien Ik bevolen heb mijn volk Israël te weiden, zeggende: Waarom bouwt gij Mij niet een cederen huis?
8 Nu dan, alzoo zult gij tot mijnen knecht, tot David, zeggen: Zoo zegt de HEER der heirscharen: Ik heb u genomen van de schaapskooi, van achter de schapen, dat gij een voorganger zoudt zijn over mijn volk, over Israël;
9 En Ik ben met u geweest overal, waar gij gegaan zijt, en heb al uwe vijanden voor uw aangezigt uitgeroeid; en Ik heb u eenen grooten naam gemaakt, als den naam der grooten, die op de aarde zijn.
10 En Ik heb voor mijn volk, voor Israël, eene plaats besteld, en hem geplant, dat hij aan zijne plaats wone, en niet meer heen en weder gedreven worde; en de kinderen der verkeerdheid zullen hem niet meer verdrukken, gelijk als in het eerst,
11 En van dien dag af, dat Ik geboden heb rigters te wezen over mijn volk Israël. Doch u heb Ik rust gegeven van al uwe vijanden. Ook geeft u de HEER te kennen, dat de HEER u een huis maken zal.
12 Wanneer uwe dagen zullen vervuld zijn, en gij met uwe vaderen zult ontslapen zijn, zoo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal zijn koningrijk bevestigen.
13 Die zal mijnen naam een huis bouwen; en Ik zal den stoel zijns koningrijks bevestigen tot in eeuwigheid.
14 Ik zal hem zijn tot eenen vader, en hij zal Mij zijn tot eenen zoon; dewelke als hij misdoet, zoo zal Ik hem met eene menschen-roede en met plagen der menschenkinderen straffen.
15 Maar mijne goedertierenheid zal van hem niet wijken, gelijk als Ik *die* weggenomen heb van Saul, dien Ik van voor uw aangezigt heb weggenomen.
16 Doch uw huis zal bestendig zijn, en uw koningrijk tot in eeuwigheid, voor uw aangezigt; uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid.
17 Naar al deze woorden, en naar dit gansche gezigt, alzoo sprak Nathan tot David.
18 Toen ging de koning David in, en bleef voor het aangezigt des HEEREN, en hij zeide: Wie ben ik, Heere HEERE! en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebragt hebt?
19 Daartoe is dit in uwe oogen nog klein geweest, Heere HEERE! maar Gij hebt ook over het huis uws knechts gesproken tot van verre heen; en dit *naar* de wet der menschen, Heere HEERE!
20 En wat zal David nog meer tot U spreken? want Gij kent uwen knecht, Heere HEERE!
21 Om uws woords wil, en naar uw hart

hebt Gij al deze groote dingen gedaan, om aan uwen knecht bekend te maken.

22 Daarom zijt Gij groot, HEERE God! want er is niemand gelijk Gij, en er is geen God dan alleen Gij, naar alles, wat wij met onze ooren gehoord hebben.

23 En wie is, gelijk uw volk, gelijk Israël, een eenig volk op aarde, hetwelk God is heengegaan Zich tot een volk te verlossen, en om Zich eenen naam te zetten, en om voor ulieden deze groote en verschrikkelijke dingen te doen aan uw land, voor het aangezigt uws volks, dat Gij U uit Egypte verlost hebt, de heidenen en hunne goden *verdrijvende*.

24 En Gij hebt uw volk Israël U bevestigd, U tot een volk, tot in eeuwigheid; en Gij, HEERE! zijt hun tot eenen God geworden.

25 Nu dan, HEERE God! doe dit woord, dat Gij over uwen knecht en over zijn huis gesproken hebt, bestaan tot in eeuwigheid; en doe, gelijk als Gij gesproken hebt.

26 En uw naam worde groot gemaakt tot in eeuwigheid, dat men zegge: De HEER der heirscharen is God over Israël; en het huis van uwen knecht David zal bestendig zijn voor uw aangezigt.

27 Want Gij HEER der heirscharen, Gij God Israëls! Gij hebt *voor* het oor uws knechts geopenbaard, zeggende: Ik zal u een huis bouwen; daarom heeft uw knecht in zijn hart gevonden, dit gebed tot U te bidden.

28 Nu dan, Heere HEERE! Gij zijt die God, en uwe woorden zullen waarheid zijn, en Gij hebt dit goede tot uwen knecht gesproken.

29 Zoo believe het U nu, en zegen het huis van uwen knecht, dat het in eeuwigheid voor uw aangezigte zij: want Gij, Heere HEERE! hebt *het* gesproken, en met uwen zegen zal het huis van uwen knecht gezegend worden in eeuwigheid.

HOOFDSTUK VIII.

EN het geschiedde daarna, dat David de Filistijnen sloeg, en bragt hen te onder; en David nam Meteg-Amma uit der Filistijnen hand.

2 Ook sloeg hij de Moabieten, en mat hen met een snoer, doende hen ter aarde nederliggen; en hij mat *met* twee snoeren om te dooden, en *met* een vol snoer om in het leven te laten. Alzoo werden de Moabieten David tot knechten, brengende geschenken.

3 David sloeg ook Hadad-ézer, den zoon van Rechob, den koning van Zoba, toen hij heentoog, om zijne hand te wenden naar de rivier Frath.

4 En David nam hem duizend *wagens* af, en zeven honderd ruiteren, en twintig duizend man te voet; en David ontzenuwde alle wagenpaarden, en hield daarvan honderd wagenen overig.

5 En de Syriërs van Damascus kwamen om Hadad-ézer, den koning van Zoba, te helpen; maar David sloeg van de Syriërs twee en twintig duizend man.

6 En David leide bezettingen in Syrië van Damascus, en de Syriërs werden David tot knechten, brengende geschenken; en de HEER behoedde David overal waar hij heentoog.

7 En David nam de gouden schilden, die bij Hadad-ézers knechten geweest waren, en bragt ze te Jerúzalem.

8 Daartoe nam de koning David zeer veel kopers uit Betach, en uit Bérothai, steden van Hadad-ézer.

9 Als nu Thoï, de koning van Hamath, hoorde, dat David het gansche heir van Hadad-ézer geslagen had;

10 Zoo zond Thoï zijnen zoon Joram tot den koning David, om hem te vragen naar *zijnen* welstand, en om hem te zegenen, van wege dat hij tegen Hadad-ézer gekrijgd en hem geslagen had; (want Hadad-ézer voerde steeds krijg tegen Thoï) en in zijne hand waren zilveren vaten, en gouden vaten, en koperen vaten;

11 Welke de koning David ook den HEERE heiligde, met het zilver en het goud, dat hij geheiligd had van alle heidenen, die hij *zich* onderworpen had:

12 Van Syrië, en van Moab, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen, en van Amalek, en van den roof van Hadad-ézer, den zoon van Rechob, den koning van Zoba.

13 Ook maakte *zich* David eenen naam, als hij wederkwam, nadat hij de Syriërs geslagen had, in het Zoutdal, achttien duizend.

14 En hij leide bezettingen in Edom, in gansch Edom leide hij bezettingen; en alle Edomieten werden David tot knechten; en de HEER behoedde David overal, waar hij heentoog.

15 Alzoo regeerde David over gansch Israël; en David deed aan zijn gansche volk regt en geregtigheid.

16 Joab nu, de zoon van Zerúja, was over het heir; en Jósafat, zoon van Achílud, was kanselier.

17 En Zadok, zoon van Ahítub, en Achimélech, zoon van Abjathar, waren priesters; en Serája was schrijver.

18 Er was ook Benája, zoon van Jójada, met de Krethi en de Plethi; maar Davids zonen waren prinsen.

HOOFDSTUK IX.

EN David zeide: Is er nog iemand, die overgebleven is van het huis van Saul, dat ik weldadigheid aan hem doe, om Jónathans wil?

2 Het huis van Saul nu had eenen knecht, wiens naam was Ziba; en zij riepen hem tot David. En de koning zeide tot hem: Zijt gij Ziba? En hij zeide: Uw knecht.

3 En de koning zeide: Is er niet nog iemand van het huis van Saul, dat ik Gods weldadigheid bij hem doe? Toen zeide Ziba tot den koning: Er is nog een zoon van Jónathan, die geslagen is aan beide voeten.

4 En de koning zeide tot hem: Waar is hij? En Ziba zeide tot den koning: Zie, hij is in het huis van Machir, den zoon van Ammiël, te Lódebar.

5 Toen zond de koning David heen; en hij nam hem uit het huis van Machir, den zoon van Ammiël, van Lódebar.

6 Als nu Mefibóseth, de zoon van Jónathan, den zoon van Saul, tot David inkwam, zoo viel hij op zijn aangezigt, en boog zich neder. En David zeide: Mefibóseth! En hij zeide: Zie, *hier* is uw knecht.

7 En David zeide tot hem: Vrees niet, want ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen, om uws vaders Jónathans wil; en ik zal u alle akkers van uwen vader Saul wedergeven; en gij zult geduriglijk brood eten aan mijne tafel.

8 Toen boog hij zich, en zeide: Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar eenen dooden hond, als ik ben?

9 Toen riep de koning Ziba, Sauls jongen, en zeide tot hem: Al wat Saul gehad heeft, en zijn gansche huis, heb ik den zoon uws heeren gegeven.

10 Daarom zult gij voor hem het land bearbeiden, gij, en uwe zonen, en uwe knechten, en zult *de vruchten* inbrengen, opdat de zoon uws heeren brood hebbe, dat hij ete; en Mefibóseth, de zoon uws heeren, zal geduriglijk brood eten aan mijne tafel. Ziba nu had vijftien zonen en twintig knechten.

11 En Ziba zeide tot den koning: Naar alles, wat mijn heer de koning zijnen knecht gebiedt, alzoo zal uw knecht doen. Ook zou Mefibóseth, etende aan mijne tafel, als één van des konings zonen zijn.

12 Mefibóseth nu had eenen kleinen zoon, wiens naam was Micha; en allen, die in het huis van Ziba woonden, waren knechten van Mefibóseth.

13 Alzoo woonde Mefibóseth te Jerúzalem, omdat hij geduriglijk at aan des konings tafel; en hij was kreupel aan beide zijne voeten.

HOOFDSTUK X.

EN het geschiedde daarna, dat de koning der kinderen Ammons stierf, en zijn zoon Hanun werd koning in zijne plaats.

2 Toen zeide David: Ik zal weldadigheid doen aan Hanun, den zoon van Nahas, gelijk als zijn vader weldadigheid aan mij gedaan heeft. Zoo zond David heen, om hem door de dienst zijner knechten te troosten over zijnen vader. En de knechten van David kwamen in het land van de kinderen Ammons.

3 Toen zeiden de vorsten der kinderen Ammons tot hunnen heer Hanun: Eert David uwen vader in uwe oogen, omdat hij troosters tot u gezonden heeft? Heeft David zijne knechten niet daarom tot u gezonden, dat hij deze stad doorzoeke, en die verspiede, en die omkeere?

4 Toen nam Hanun Davids knechten, en schoor hunnen baard half af, en sneed hunne kleederen half af, tot aan hunne billen; en hij liet hen gaan.

5 Als zij dit David lieten weten, zoo zond hij hun te gemoet: want deze mannen waren zeer beschaamd. En de koning zeide: Blijft te Jericho, totdat uw baard weder gewassen zal zijn, komt dan weder.

6 Toen nu de kinderen Ammons zagen, dat zij zich bij David stinkende gemaakt hadden, zonden de kinderen Ammons heen, en huurden van de Syriërs van Beth-Rechob, en van de Syriërs van Zoba, twintig duizend voetvolks, en van den koning van Máächa duizend man, en van de mannen van Tob twaalf duizend man.

7 Als David dit hoorde, zond hij Joab heen, en het gansche heir met de helden.

8 En de kinderen Ammons togen uit, en stelden de slagorde voor de deur der poort; maar de Syriërs van Zoba, en Rechob, en de mannen van Tob en Máächa waren bijzonder in het veld.

9 Als nu Joab zag, dat de spits der slagorde tegen hem was, van voren en van achteren, zoo verkoos hij uit alle uitgelezenen van Israël, en stelde hen in orde tegen de Syriërs aan;

10 En het overige des volks gaf hij onder de hand van zijnen broeder Abisai, die het in orde stelde tegen de kinderen Ammons aan.

11 En hij zeide: Zoo de Syriërs mij te sterk zullen zijn, zoo zult gij mij komen verlossen; en zoo de kinderen Ammons u te sterk zullen zijn, zoo zal ik komen om u te verlossen.

12 Wees sterk, en laat ons sterk zijn voor ons volk, en voor de steden onzes Gods; de HEER nu doe wat goed is in zijne oogen.

13 Toen naderde Joab, en het volk, dat bij hem was, tot den strijd tegen de Syriërs; en zij vloden voor zijn aangezigt.

14 Als de kinderen Ammons zagen, dat de Syriërs vloden, vloden zij ook voor het aangezigt van Abisai, en kwamen in de stad. En Joab keerde weder van de kinderen Ammons, en kwam te Jerúzalem.

15 Toen nu de Syriërs zagen, dat zij voor Israëls aangezigt geslagen waren, zoo vergaderden zij zich *weder* te zamen.

16 En Hadar-ézer zond heen, en deed de Syriërs uitkomen, die op gene zijde der rivier zijn, en zij kwamen te Helam; en Sobach, Hadar-ézers krijgsoverste, *toog* voor hun aangezigt heen.

17 Als dat David werd aangezegd, verzamelde hij gansch Israël, en toog over de Jordaan, en kwam te Helam; en de Syriërs stelden *de slagorde* tegen David aan, en streden met hem.

18 Maar de Syriërs vloden voor Israëls aangezigt, en David versloeg van de Syriërs zeven honderd wagenen, en veertig duizend ruiteren; daartoe sloeg hij Sobach, hunnen krijgsoverste, dat hij aldaar stierf.

19 Toen nu al de koningen, die Hadar-ézers knechten waren, zagen, dat zij voor Israëls aangezigt geslagen waren, maakten zij vrede met Israël, en dienden hun; en de Syriërs vreesden de kinderen Ammons meer te verlossen.

HOOFDSTUK XI.

EN het geschiedde met de wederkomst van het jaar, ter tijd als de koningen uittrekken, dat David Joab, en zijne knechten met hem, en gansch Israël henenzond, dat zij de kinderen Ammons verderven, en Rabba belegeren zouden. Doch David bleef te Jerúzalem.

2 Zoo geschiedde het tegen den avondtijd, dat David van zijn leger opstond, en wandelde op het dak van het koningshuis, en zag van het dak eene vrouw, zich wasschende: deze vrouw nu was zeer schoon van aanzien.

3 En David zond henen, en ondervraagde naar deze vrouw; en men zeide: Is dat niet Bathséba, de dochter van Eliam, de huisvrouw van Uría, den Hethiet?

4 Toen zond David boden henen, en liet haar halen. En als zij tot hem ingekomen was, lag hij bij haar: (zij nu had zich van hare onreinigheid gezuiverd) daarna keerde zij weder naar haar huis.

5 En die vrouw werd zwanger; zoo zond zij henen, en liet David weten, en zeide: Ik ben zwanger geworden.

6 Toen zond David tot Joab, *zeggende:* Zend Uría, den Hethiet, tot mij. En Joab zond Uría tot David.

7 Als nu Uría tot hem kwam, zoo vraagde David naar den welstand van Joab, en naar den welstand des volks, en naar den welstand des krijgs.

8 Daarna zeide David tot Uría: Ga af naar uw huis, en wasch uwe voeten. En toen Uría uit des konings huis uitging, volgde hem een geregt des konings achterna.

9 Maar Uría leide zich neder voor de deur van des konings huis, met al de knechten zijns heeren; en hij ging niet af in zijn huis.

10 En zij gaven het David te kennen, zeggende: Uría is niet afgegaan in zijn huis. Toen zeide David tot Uría: Komt gij niet van de reis? waarom zijt gij niet afgegaan in uw huis?

11 En Uría zeide tot David: De ark, en Israël, en Juda blijven in de tenten: en mijn heer Joab, en de knechten mijns heeren zijn gelegerd op het open veld, en zou ik in mijn huis gaan, om te eten en te drinken, en bij mijne huisvrouw te liggen? *Zoo*

waarachtig als gij leeft en uwe ziel leeft, indien ik deze zaak doen zal!

12 Toen zeide David tot Uria: Blijf ook heden hier, zoo zal ik u morgen afzenden. Alzoo bleef Uria te Jerûzalem, dien dag en den anderen dag.

13 En David noodigde hem, zoodat hij voor zijn aangezigt at en dronk, en hij maakte hem dronken. Daarna ging hij in den avond uit, om zich neder te leggen op zijn leger, met zijns heeren knechten, maar ging niet af in zijn huis.

14 Des morgens nu geschiedde het, dat David eenen brief schreef aan Joab; en hij zond *dien* door de hand van Uria.

15 En hij schreef in dien brief, zeggende: Stel Uria vooraan tegenover den sterksten strijd, en keer van achter hem af, opdat hij geslagen worde en sterve.

16 Zoo geschiedde het, als Joab op de stad gelet had, dat hij Uria stelde aan de plaats, waarvan hij wist, dat aldaar strijdbare mannen waren.

17 Als nu de mannen der stad uittogen en met Joab streden, vielen er van het volk, van Davids knechten, en Uria, de Hethiet, stierf ook.

18 Toen zond Joab heen, en liet David den ganschen handel van dezen strijd weten.

19 En hij beval den bode, zeggende: Als gij zult geëindigd hebben den ganschen handel van dezen strijd tot den koning uit te spreken;

20 En het zal geschieden, indien de grimmigheid des konings opkomt, en hij tot u zegt: Waarom zijt gij zoo na aan de stad gekomen om te strijden? wist gij niet, dat zij van den muur zouden schieten?

21 Wie sloeg Abimélech, den zoon van Jerubbéseth? wierp niet eene vrouw een stuk van eenen molensteen op hem van den muur, dat hij te Thebez stierf? waarom zijt gij tot den muur genaderd? Dan zult gij zeggen: Uw knecht, Uria, de Hethiet, is ook dood.

22 En de bode ging heen, en kwam in, en gaf David te kennen alles, waar hem Joab om uitgezonden had.

23 En de bode zeide tot David: Die mannen zijn ons zeker te magtig geweest, en zijn tot ons uitgetogen in het veld; maar wij zijn tegen hen aan geweest tot aan de deur der poort.

24 Toen schoten de schutters van den muur af op uwe knechten, dat er van des konings knechten dood gebleven zijn; en uw knecht, Uria, de Hethiet, is ook dood.

25 Toen zeide David tot den bode: Zoo zult gij tot Joab zeggen: Laat deze zaak niet kwaad zijn in uwe oogen, want het zwaard verteert zoo wel dezen als genen: versterk uwen strijd tegen de stad, en verstoor ze; versterk hem alzoo.

26 Als nu de huisvrouw van Uria hoorde, dat haar man Uria dood was, zoo droeg zij leed over haren heer.

27 En als de rouw was overgegaan, zond David heen, en nam haar in zijn huis; en zij werd hem ter vrouwe, en baarde hem eenen zoon. Doch deze zaak, die David gedaan had, was kwaad in de oogen des HEEREN.

HOOFDSTUK XII.

EN de HEER zond Nathan tot David. Als die tot hem inkwam, zeide hij tot hem: Er waren twee mannen in ééne stad, de één rijk en de ander arm.

2 De rijke had zeer vele schapen en runderen.

3 Maar de arme had gansch niet, dan een eenig klein ooilam, dat hij gekocht had, en had het gevoed, dat het groot geworden was bij hem, en bij zijne kinderen te gelijk: het at van zijne bete, en dronk van zijnen beker, en sliep in zijnen schoot, en het was hem als eene dochter.

4 Toen nu den rijken man een wandelaar overkwam, verschoonde hij te nemen van zijne schapen en van zijne runderen, om voor den reizenden man, die tot hem gekomen was, *wat* te bereiden; en hij nam des armen mans ooilam, en bereidde dat voor den man, die tot hem gekomen was.

5 Toen ontstak Davids toorn zeer tegen dien man; en hij zeide tot Nathan: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, de man, die dat gedaan heeft, is een kind des doods!

6 En dat ooilam zal hij viervoudig wedergeven, daarom dat hij deze zaak gedaan, en omdat hij niet verschoond heeft.

7 Toen zeide Nathan tot David: Gij zijt die man! Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Ik heb u ten koning gezalfd over Israël, en Ik heb u uit Sauls hand gered;

8 En Ik heb u uws heeren huis gegeven, daartoe uws heeren vrouwen in uwen schoot, ja Ik heb u het huis van Israël en Juda gegeven; en indien het weinig is, Ik zou u alzulks en alzulks daartoe doen.

9 Waarom hebt gij *dan* het woord des HEEREN veracht, doende wat kwaad is in zijne oogen? Gij hebt Uria, den Hethiet, met het zwaard verslagen, en zijne huisvrouw hebt gij u ter vrouwe genomen; en hem hebt gij met het zwaard van de kinderen Ammons doodgeslagen.

10 Nu dan, het zwaard zal van uw huis niet afwijken tot in eeuwigheid; daarom dat gij Mij veracht hebt, en de huisvrouw van Uria, den Hethiet, genomen hebt, dat zij u ter vrouwe zij.

11 Zoo zegt de HEER: Zie, Ik zal kwaad over u verwekken uit uw huis, en zal uwe vrouwen nemen voor uwe oogen, en zal haar aan uwen naasten geven; die zal bij uwe vrouwen liggen, voor de oogen dezer zon.

12 Want gij hebt het in het verborgen gedaan; maar Ik zal deze zaak doen voor gansch Israël, en voor de zon.

13 Toen zeide David tot Nathan: Ik heb gezondigd tegen den HEER! En Nathan zeide tot David: De HEER heeft ook uwe zonde weggenomen, gij zult niet sterven.

14 Nogtans, dewijl gij door deze zaak de vijanden des HEEREN grootelijks hebt doen lasteren, zal ook de zoon, die u geboren is, den dood sterven.

15 Toen ging Nathan naar zijn huis. En de HEER sloeg het kind, dat de huisvrouw van Uria David gebaard had, dat het zeer krank werd.

16 En David zocht God voor dat jongsken; en David vastte een vasten, en ging in, en lag den nacht over op de aarde.

17 Toen maakten zich de oudsten van zijn huis op tot hem, om hem te doen opstaan van de aarde; maar hij wilde niet, en at geen brood met hen.

18 En het geschiedde op den zevenden dag, dat het kind stierf; en Davids knechten vreesden hem aan te zeggen, dat het kind dood was, want zij zeiden: Ziet, als het kind nog levend was, spraken wij tot hem, maar hij hoorde naar onze stem niet, hoe zullen wij dan tot hem zeggen: Het kind is dood? want het mogt kwaad doen.

19 Maar David zag, dat zijne knechten mompelden; zoo merkte David, dat het kind dood was. Dies zeide David tot zijne knechten: Is het kind dood? En zij zeiden: Het is dood.

20 Toen stond David op van de aarde, en wiesch en zalfde zich, en veranderde zijne kleeding, en ging in het huis des HEEREN, en bad aan; daarna kwam hij in zijn huis, en eischte *brood;* en zij zetteden hem brood voor, en hij at.

21 Zoo zeiden zijne knechten tot hem: Wat is dit voor een ding, dat gij gedaan hebt? Om des levenden kinds wil hebt gij gevast en geweend, maar nadat het kind gestorven is, zijt gij opgestaan en hebt brood gegeten.

22 En hij zeide: Als het kind nog leefde, heb ik gevast en geweend, want ik zeide: Wie weet, de HEER zou mij mogen genadig zijn, dat het kind levend bleve.

23 Maar nu is het dood, waarom zou ik nu vasten? Zal ik hem nog kunnen wederhalen? Ik zal wel tot hem gaan, maar hij zal tot mij niet wederkomen.

24 Daarna troostte David zijne huisvrouw Bathséba, en ging tot haar in, en lag bij haar; en zij baarde eenen zoon, wiens naam hij noemde Sálomo; en de HEER had hem lief,

25 En zond heen door de hand van den profeet Nathan, en noemde zijnen naam Jedid-Jah, om des HEEREN wil.

26 Joab nu krijgde tegen Rabba der kinderen Ammons; en hij nam de koninklijke stad in.

27 Toen zond Joab boden tot David, en zeide: Ik heb gekrijgd tegen Rabba, ook heb ik de waterstad ingenomen.

28 Zoo verzamel gij nu het overige des volks, en beleger de stad, en neem ze in; opdat niet, zoo ik de stad zou innemen, mijn naam over haar uitgeroepen worde.

29 Toen verzamelde David al dat volk, en toog naar Rabba; en hij krijgde tegen haar, en nam ze in.

30 En hij nam de kroon haars konings van zijn hoofd af, welker gewigt was een talent gouds, met edelgesteente, en zij werd op Davids hoofd *gezet;* ook voerde hij uit eenen zeer grooten roof der stad.

31 Het volk nu, dat daarin was, voerde hij uit, en leide het onder zagen, en onder ijzeren dorschwagens, en onder ijzeren bijlen, en deed hen door den tigchel-oven doorgaan: en alzoo deed hij aan alle steden der kinderen Ammons. Daarna keerde David, en al het volk, weder naar Jerùzalem.

HOOFDSTUK XIII.

EN het geschiedde daarna, alzoo Absalom, Davids zoon, eene schoone zuster had,

welker naam was Thamar, dat Amnon, Davids zoon, haar lief kreeg.

2 En Amnon was benaauwd tot krank wordens toe, om zijner zuster Thamars wil: want zij was eene maagd, zoodat het in Amnons oogen zwaar was, haar iets te doen.

3 Doch Amnon had eenen vriend, wiens naam was Jónadab, eenen zoon van Simea, Davids broeder; en Jónadab was een zeer wijs man.

4 Die zeide tot hem: Waarom zijt gij van morgen tot morgen zoo mager, gij konings zoon! zult gij het mij niet te kennen geven? Toen zeide Amnon tot hem: Ik heb Thamar, de zuster van mijnen broeder Absalom, lief.

5 En Jónadab zeide tot hem: Leg u op uw leger, en maak u krank; als dan uw vader zal komen om u te zien, zoo zult gij tot hem zeggen: Dat toch mijne zuster Thamar kome, dat zij mij met brood spijzige, en de spijze voor mijne oogen toemake, opdat ik het aanzie, en van hare hand ete.

6 Amnon dan leide zich, en maakte zich krank. Toen nu de koning kwam om hem te zien, zeide Amnon tot den koning: Dat toch mijne zuster Thamar kome, dat zij twee koekjes voor mijne oogen toemake, en ik van hare hand ete.

7 Toen zond David heen tot Thamar in het huis, zeggende: Ga toch heen in het huis van uwen broeder Amnon, en maak hem eene spijze.

8 En Thamar ging heen in het huis van haren broeder Amnon, (hij nu was nederliggende) en zij nam deeg, en kneedde het, en maakte koekjes toe voor zijne oogen, en bakte de koekjes.

9 En zij nam eene pan, en goot ze uit voor zijn aangezigt; maar hij weigerde te eten. En Amnon zeide: Doet alle man van mij uitgaan. En alle man ging van hem uit.

10 Toen zeide Amnon tot Thamar: Breng de spijze in de kamer, dat ik van uwe hand ete; zoo nam Thamar de koekjes, die zij gemaakt had, en bragt ze haren broeder Amnon in de kamer.

11 Als zij ze nu tot hem nabij bragt, dat hij ate, zoo greep hij haar, en zeide tot haar: Kom, lig bij mij, mijne zuster!

12 Maar zij zeide tot hem: Niet, mijn broeder! verkracht mij niet, want alzoo doet men niet in Israël: doe deze dwaasheid niet.

13 Want ik, waarhenen zou ik mijne schande brengen? en gij, gij zoudt zijn als een der dwazen in Israël; zoo spreek toch nu tot den koning, want hij zal mij van u niet onthouden.

14 Doch hij wilde naar hare stem niet hooren; maar sterker zijnde dan zij, zoo verkrachtte hij haar, en lag bij haar.

15 Daarna haatte haar Amnon met eenen zeer grooten haat: want de haat, waarmede hij haar haatte, was grooter dan de liefde, waarmede hij haar had liefgehad; en Amnon zeide tot haar: Maak u op, ga weg.

16 Toen zeide zij tot hem: Er zijn geene oorzaken om mij uit te drijven; dit kwaad zou grooter zijn dan het andere, dat gij bij mij gedaan hebt; maar hij wilde naar haar niet hooren.

17 En hij riep zijnen jongen, die hem diende, en zeide: Drijf nu deze van mij uit naar buiten, en grendel de deur achter haar toe.

18 Zij nu had eenen veelverwigen rok aan: want alzoo werden des konings dochteren, die maagden waren, met mantels gekleed; en zijn dienaar bragt haar uit tot buiten, en grendelde de deur achter haar toe.

19 Toen nam Thamar asch op haar hoofd, en scheurde den veelverwigen rok, dien zij aanhad; en zij leide hare hand op haar hoofd, en ging vast henen en kreet.

20 En haar broeder Absalom zeide tot haar: Is uw broeder Amnon bij u geweest? nu dan, mijne zuster! zwijg stil, hij is uw broeder; zet uw hart niet op deze zaak. Alzoo bleef Thamar en was eenzaam in het huis van haren broeder Absalom.

21 Als de koning David al deze dingen hoorde, zoo ontstak hij zeer.

22 Doch Absalom sprak niet met Amnon, noch kwaad noch goed; maar Absalom haatte Amnon, ter oorzake dat hij zijne zuster Thamar verkracht had.

23 En het geschiedde, na twee volle jaren, dat Absalom *schaap*-scheerders had te Baäl-Hazor, dat bij Efraïm is; zoo noodigde Absalom al des konings zonen.

24 En Absalom kwam tot den koning, en zeide: Zie, nu heeft uw knecht *schaap*-scheerders; dat toch de koning en zijne knechten met uwen knecht gaan.

25 Maar de koning zeide tot Absalom: Niet, mijn zoon! laat ons toch niet al te zamen gaan, opdat wij u niet bezwaarlijk

zijn; en hij hield bij hem aan, doch hij wilde niet gaan, maar zegende hem.

26 Toen zeide Absalom: Zoo niet, laat toch mijnen broeder Amnon met ons gaan. Maar de koning zeide tot hem: Waarom zoude hij met u gaan?

27 Als Absalom bij hem aanhield, zoo liet hij Amnon en al des konings zonen met hem gaan.

28 Absalom nu gebood zijnen jongens, zeggende: Let er nu op, als Amnons hart vrolijk is van den wijn, en ik tot ulieden zal zeggen: Slaat Amnon; dan zult gij hem dooden, vreest niet: is het niet, omdat ik het u geboden heb? zijt sterk en weest dapper.

29 En Absaloms jongens deden aan Amnon, gelijk als Absalom geboden had. Toen stonden alle zonen des konings op, en reden een iegelijk op zijnen muil, en vloden.

30 En het geschiedde, als zij op den weg waren, dat het gerucht tot David kwam, dat men zeide: Absalom heeft al de zonen des konings geslagen, en er is niet één van hen overgelaten.

31 Toen stond de koning op, en scheurde zijne kleederen, en leide zich neder ter aarde; desgelijks stonden al zijne knechten met gescheurde kleederen.

32 Maar Jónadab, de zoon van Simea, Davids broeder, antwoordde en zeide: Mijn heer zegge niet, dat zij al de jongelingen, des konings zonen, gedood hebben; maar Amnon alleen is dood: want bij Absalom is er op toegeleid, van den dag af, dat hij zijne zuster Thamar verkracht heeft.

33 Zoo neme nu mijn heer de koning de zaak niet in zijn hart, denkende: al des konings zonen zijn dood: want Amnon alleen is dood.

34 Absalom nu vlugtte; en de jongen, die de wacht hield, hief zijne oogen op, en zag toe, en ziet, er kwam veel volks van den weg achter hem, aan de zijde van het gebergte.

35 Toen zeide Jónadab tot den koning: Zie, de zonen des konings komen; naar het woord uws knechts, alzoo is het geschied.

36 En het geschiedde, als hij geëindigd had te spreken, ziet, zoo kwamen de zonen des konings, en hieven hunne stemmen op en weenden; en de koning ook en al zijne knechten weenden met een zeer groot geween.

37 (Absalom dan vlugtte, en toog tot Thalmai, den zoon van Ammihur, koning van Gesur.) En hij droeg rouwe over zijnen zoon, al die dagen.

38 Alzoo vlugtte Absalom, en toog naar Gesur; en hij was aldaar drie jaren.

39 Toen verlangde *de ziele* van den koning David zeer om naar Absalom uit te trekken: want hij had zich getroost over Amnon, dat hij dood was.

HOOFDSTUK XIV.

ALS nu Joab, de zoon van Zerúja, merkte, dat des konings hart over Absalom was;

2 Zoo zond Joab heen naar Thekóa, en nam van daar eene wijze vrouw; en hij zeide tot haar: Stel u toch als of gij rouw droegt, en trek nu rouwkleederen aan, en zalf u niet met olie, en wees als eene vrouw, die nu vele dagen rouw gedragen heeft over eenen dooden:

3 En ga in tot den koning, en spreek tot hem naar dit woord. En Joab leide de woorden in haren mond.

4 En de thekoïetische vrouw zeide tot den koning, als zij op haar aangezigt ter aarde was gevallen, en zich nedergebogen had, zoo zeide zij: Behoud, o koning!

5 En de koning zeide tot haar: Wat is u? En zij zeide: Zekerlijk, ik ben eene weduwvrouw, en mijn man is gestorven.

6 Nu had uwe dienstmaagd twee zonen, en deze beide twistten in het veld, en er was geen scheider tusschen hen; zoo sloeg de een den ander', en doodde hem.

7 En zie, het gansche geslacht is opgestaan tegen uwe dienstmaagd, en hebben gezegd: Geef dien hier, die zijnen broeder geslagen heeft, dat wij hem voor de ziel zijns broeders, dien hij doodgeslagen heeft, dooden, en ook den erfgenaam verdelgen; alzoo zullen zij mijne kool, die overgebleven is, uitblusschen, dat zij mijnen man geenen naam noch overblijfsel laten op den aardbodem.

8 Toen zeide de koning tot deze vrouw: Ga naar uw huis, en ik zal voor u gebieden.

9 En de thekoïetische vrouw zeide tot den koning: Mijn heer koning! de ongeregtigheid zij op mij en op mijns vaders huis; de koning daarentegen, en zijn stoel, zij onschuldig.

10 En de koning zeide: Spreekt iemand

tegen u, zoo breng hem tot mij; en hij zal u voortaan niet meer aantasten.

11 En zij zeide: De koning gedenke toch aan den HEER, uwen God, dat de bloedwrekers niet te vele worden om te verderven, dat zij mijnen zoon niet verdelgen. Toen zeide hij: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, indien er één van de haren uws zoons op de aarde zal vallen!

12 Toen zeide deze vrouw: Laat toch uwe dienstmaagd één woord tot mijnen heer den koning spreken. En hij zeide: Spreek.

13 En de vrouw zeide: Waarom hebt gij dan alzulks tegen Gods volk gedacht? Want daaruit, dat de koning dit woord gesproken heeft, is hij als een schuldige, dewijl de koning zijnen verstootenen niet wederhaalt.

14 Want wij zullen den dood sterven, en wezen als water, dat, ter aarde uitgestort zijnde, niet verzameld wordt. God dan zal de ziele niet wegnemen, maar Hij zal gedachten denken, dat Hij den verstootenen niet van zich verstoote.

15 Nu dan, dat ik gekomen ben, om ditzelve woord tot den koning, mijnen heer, te spreken, *is* omdat het volk mij vreesachtig gemaakt heeft; zoo zeide uwe dienstmaagd: Ik zal nu tot den koning spreken; misschien zal de koning het woord zijner dienstmaagd doen.

16 Want de koning zal hooren, om zijne dienstmaagd te redden van de hand des mans, die *voorheeft* mij en mijnen zoon te zamen van Gods erve te verdelgen.

17 Wijders zeide uwe dienstmaagd: Het woord mijns heeren, des konings, zij toch tot ruste: want gelijk een engel Gods, alzoo is mijn heer de koning, om te hooren het goede en het kwade; en de HEER, uw God, zal met u zijn.

18 Toen antwoordde de koning, en zeide tot de vrouw: Verberg nu niet voor mij de zaak, die ik u vragen zal. En de vrouw zeide: Mijn heer de koning spreke toch.

19 En de koning zeide: Is Joabs hand met u in dit alles? En de vrouw antwoordde en zeide: *Zoo waarachtig als* uwe ziel leeft, mijn heer koning! indien iemand ter regter- of ter linkerhand zou kunnen afwijken van alles, wat mijn heer de koning gesproken heeft: want uw knecht Joab heeft het mij geboden, en die heeft al deze woorden in den mond uwer dienstmaagd gelegd:

20 Dat ik de gestalte dezer zaak alzoo omwenden zou, zulks heeft uw knecht Joab gedaan; doch mijn heer is wijs, naar de wijsheid van eenen engel Gods, om te merken alles, wat op de aarde is.

21 Toen zeide de koning tot Joab: Zie nu, ik heb deze zaak gedaan; zoo ga henen, haal den jongeling Absalom weder.

22 Toen viel Joab op zijn aangezigt ter aarde, en boog zich, en dankte den koning; en Joab zeide: Heden heeft uw knecht gemerkt, dat ik genade gevonden heb in uwe oogen, mijn heer koning! omdat de koning het woord van zijnen knecht gedaan heeft.

23 Alzoo maakte zich Joab op, en toog naar Gesur; en hij bragt Absalom te Jerûzalem.

24 En de koning zeide: Dat hij in zijn huis keere, en mijn aangezigt niet zie. Alzoo keerde Absalom in zijn huis, en zag des konings aangezigt niet.

25 Nu was er in gansch Israël geen man zoo schoon, als Absalom, zeer te prijzen; van zijne voetzole af tot zijnen hoofdschedel toe was er geen gebrek in hem.

26 En als hij zijn hoofd beschoor, (nu geschiedde het ten einde van elk jaar, dat hij het beschoor, omdat het hem te zwaar was, zoo beschoor hij het) zoo woog het haar zijns hoofds twee honderd sikkelen, naar des konings gewigt.

27 Ook werden Absalom drie zonen geboren, en ééne dochter, welker naam was Thamar: deze was eene vrouw, schoon van aanzien.

28 Alzoo bleef Absalom twee volle jaren te Jerûzalem, dat hij des konings aangezigt niet zag.

29 Daarom zond Absalom tot Joab, dat hij hem tot den koning zond; maar hij wilde niet tot hem komen. Zoo zond hij nog ten anderen maal; evenwel wilde hij niet komen.

30 Zoo zeide hij tot zijne knechten: Ziet, het stuk akkers van Joab is aan de zijde van het mijne, en hij heeft gerst daarop; gaat heen, en steekt het aan met vuur; en Absaloms knechten staken dat stuk akkers aan met vuur.

31 Toen maakte zich Joab op, en kwam tot Absalom in het huis, en zeide tot hem: Waarom hebben uwe knechten het stuk akkers, dat mijn is, met vuur aangestoken?

32 En Absalom zeide tot Joab: Zie, ik

heb tot u gezonden, zeggende : Kom herwaarts, dat ik u tot den koning zende, om te zeggen : Waarom ben ik van Gesur gekomen? het ware mij goed, dat ik nog daar ware; nu dan, laat mij het aangezigt des konings zien; is er dan nog eene misdaad in mij, zoo doode hij mij.

33 Toen ging Joab in tot den koning, en zeide het hem aan. Toen riep hij Absalom, en hij kwam tot den koning in, en boog zich voor hem op zijn aangezigt ter aarde, voor des konings aangezigt; en de koning kuste Absalom.

HOOFDSTUK XV.

EN het geschiedde daarna, dat Absalom zich liet bereiden wagen en paarden, en vijftig mannen, loopende voor zijn aangezigt henen.

2 Ook maakte zich Absalom des morgens vroeg op, en stond aan de zijde van den weg der poort. En het geschiedde, dat Absalom allen man, die een geschil had, om tot den koning ten gerigte te komen, tot zich riep, en zeide : Uit welke stad zijt gij? Als hij dan zeide : Uw knecht is uit een' der stammen Israëls;

3 Zoo zeide Absalom tot hem : Zie, uwe zaken zijn goed en regt; maar gij hebt geenen verhoorder van des konings wege.

4 Voorts zeide Absalom : Och, dat men mij ten regter stelde in het land! dat alle man tot mij kwame, die een geschil of regtszaak heeft, dat ik hem regt sprake.

5 Het geschiedde ook, als iemand naderde, om zich voor hem te buigen, zoo reikte hij zijne hand uit, en greep hem, en kuste hem.

6 En naar die wijze deed Absalom aan gansch Israël, die tot den koning ten gerigte kwamen. Alzoo stal Absalom het hart der mannen van Israël.

7 Ten einde nu van veertig jaren is het geschied, dat Absalom tot den koning zeide : Laat mij toch heengaan, en mijne gelofte, die ik den HEERE beloofd heb, te Hebron betalen.

8 Want uw knecht heeft eene gelofte beloofd, als ik te Gesur in Syrië woonde, zeggende : Indien de HEER mij zekerlijk weder te Jerùzalem zal brengen, zoo zal ik den HEERE dienen.

9 Toen zeide de koning tot hem : Ga in vrede. Alzoo maakte hij zich op, en ging naar Hebron.

10 Absalom nu had verspieders uitgezonden in alle stammen van Israël, om te zeggen : Als gij het geluid der bazuin zult hooren, zoo zult gij zeggen : Absalom is koning te Hebron.

11 En er gingen met Absalom van Jerùzalem twee honderd mannen, genoodigd zijnde, doch gaande in hunne eenvoudigheid, want zij wisten *van* geene zaak.

12 Absalom zond ook om Achitófel, den Giloniet, Davids raad, uit zijne stad, uit Gilo *te halen,* als hij offeranden offerde. En de verbindtenis werd sterk, en het volk kwam toe en vermeerderde bij Absalom.

13 Toen kwam er een boodschapper tot David, zeggende : Het hart van een' iegelijk in Israël *volgt* Absalom na.

14 Zoo zeide David tot al zijne knechten, die met hem te Jerùzalem waren : Maakt u op, en laat ons vlieden, want er zou voor ons geen ontkomen zijn voor Absaloms aangezigt; haast u, om weg te gaan, opdat hij niet misschien haaste, en ons achterhale, en een kwaad over ons drijve, en deze stad sla met de scherpte des zwaards.

15 Toen zeiden de knechten des konings tot den koning : Naar alles, wat mijn heer de koning verkiezen zal, ziet, *hier* zijn uwe knechten.

16 En de koning ging uit met zijn gansche huis te voet; doch de koning liet tien bijwijven, om het huis te bewaren.

17 Als nu de koning met al het volk te voet was uitgegaan, zoo bleven zij staan in eene verre plaats.

18 En al zijne knechten gingen aan zijne zijde heen, ook al de Krethi en al de Plethi, en al de Gethieten, zes honderd man, die van Gath te voet gekomen waren, gingen voor des konings aangezigt heen;

19 Zoo zeide de koning tot Ithai, den Gethiet : Waarom zoudt gij ook met ons gaan? keer weder, en blijf bij den koning : want gij zijt vreemd, en ook zult gij weder vertrekken naar uwe plaats.

20 Gisteren zijt gij gekomen, en heden zou ik u met ons omvoeren om te gaan? zoo ik toch gaan moet, waarheen ik gaan kan, keer weder, en breng uwe broederen wederom; weldadigheid en trouwe zij met u.

21 Maar Ithai antwoordde den koning, en zeide : *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, en mijn heer de koning leeft : in de plaats,

waar mijn heer de koning zal zijn, het zij ten doode, het zij ten leven, daar zal uw knecht voorzeker ook zijn!

22 Toen zeide David tot Ithai: Zoo kom, en ga over. Alzoo ging Ithai, de Gethiet, over, en al zijne mannen, en al de kinderen, die met hem waren.

23 En het gansche land weende met luider stem, als al het volk overging; ook ging de koning over de beek Kidron, en al het volk ging over, regt naar den weg der woestijn.

24 En ziet, Zadok was ook daar, en al de Levieten met hem, dragende de ark des verbonds van God, en zij zetteden de arke Gods neder; en Abjathar klom op, totdat al het volk uit de stad geëindigd had over te gaan.

25 Toen zeide de koning tot Zadok: Breng de arke Gods weder in de stad: indien ik genade zal vinden in des HEEREN oogen, zoo zal Hij mij wederhalen, en zal ze mij laten zien, mitsgaders zijne woning.

26 Maar indien Hij alzoo zal zeggen: Ik heb geenen lust tot u; zie, *hier* ben ik, Hij doe mij, zoo als het in zijne oogen goed is.

27 Voorts zeide de koning tot den priester Zadok: Zijt gij *niet* een ziener? keer weder in de stad met vrede; ook ulieder beide zonen, Ahimáäz, uw zoon, en Jónathan, Abjathars zoon, met u.

28 Zie, ik zal vertoeven in de vlakke velden der woestijn, totdat er een woord van ulieden kome, dat men mij aanzegge.

29 Alzoo bragt Zadok, en Abjathar, de arke Gods weder te Jerúzalem; en zij bleven aldaar.

30 En David ging op door den opgang der olijven, opgaande en weenende, en het hoofd was hem bewonden; en hij zelf ging barrevoets; ook had al het volk, dat met hem was, een iegelijk zijn hoofd bedekt, en zij gingen op, opgaande en weenende.

31 Toen gaf men David te kennen, zeggende: Achitófel is onder degenen, die zich met Absalom hebben verbonden. Dies zeide David: O HEER! maak toch Achitófels raad tot zotheid.

32 En het geschiedde, als David tot op de hoogte kwam, dat hij aldaar God aanbad; ziet, toen ontmoette hem Husai, de Archiet, hebbende zijnen rok gescheurd, en aarde op zijn hoofd.

33 En David zeide tot hem: Zoo gij met mij voortgaat, zoo zult gij mij tot eenen last zijn;

34 Maar zoo gij weder in de stad gaat, en tot Absalom zegt: Uw knecht, ik zal des konings zijn; ik ben wel uws vaders knecht van te voren geweest, maar nu zal ik uw knecht zijn; zoo zoudt gij mij den raad van Achitófel te niet maken.

35 En zijn niet Zadok en Abjathar, de priesters, aldaar met u? Zoo zal het geschieden, dat gij alle ding, dat gij uit des konings huis zult hooren, den priesteren, Zadok en Abjathar, zult te kennen geven.

36 Ziet, hunne beide zonen zijn aldaar bij hen, Ahimáäz, Zadoks, en Jónathan, Abjathars *zoon;* zoo zult gijlieden door hunne hand tot mij zenden alle ding, dat gij zult hooren.

37 Alzoo kwam Husai, Davids vriend, in de stad; en Absalom kwam te Jerúzalem.

HOOFDSTUK XVI.

ALS nu David een weinig van de hoogte was voortgegaan, ziet, toen ontmoette hem Ziba, Mefibóseths jongen, met een paar gezadelde ezelen, en daarop twee honderd brooden, met honderd stukken rozijnen, en honderd *stukken* zomervruchten, en eenen lederen zak wijns.

2 En de koning zeide tot Ziba: Wat zult gij daarmede? En Ziba zeide: De ezels zijn voor het huis des konings, om op te rijden; en het brood en de zomervruchten, om te eten voor de jongens; en de wijn, opdat de moeden in de woestijn drinken.

3 Toen zeide de koning: Waar is dan de zoon uws heeren? En Ziba zeide tot den koning: Zie, hij blijft te Jerúzalem, want hij zeide: Heden zal mij het huis Israëls mijns vaders koningrijk wedergeven.

4 Zoo zeide de koning tot Ziba: Zie, het zal het uwe zijn alles wat Mefibóseth heeft. En Ziba zeide: Ik buig mij neder, laat mij genade vinden in uwe oogen, mijn heer koning!

5 Als nu de koning David tot aan Bahúrim kwam, ziet, toen kwam van daar een man uit, van het geslacht van het huis van Saul, wiens naam was Simeï, de zoon van Gera; hij ging steeds voort, en vloekte.

6 En hij wierp David met steenen, mitsgaders alle knechten van den koning David, hoewel al het volk en al de helden aan zijne regter-, en aan zijne linkerhand waren.

7 Aldus nu zeide Simeï in zijn vlocken : Ga uit, ga uit, gij man des bloeds, en gij Belials man!
8 De HEER heeft op u doen wederkomen al het bloed van Sauls huis, in wiens plaats gij geregeerd hebt; nu heeft de HEER het koningrijk gegeven in de hand van Absalom, uwen zoon; zie nu, gij zijt in uw ongeluk, omdat gij een man des bloeds zijt.
9 Toen zeide Abisai, de zoon van Zerúja, tot den koning : Waarom zou deze doode hond mijnen heer den koning vlocken? laat mij toch overgaan en zijnen kop wegnemen.
10 Maar de koning zeide : Wat heb ik met u te doen, gij zonen van Zerúja? ja, laat hem vlocken! want de HEER toch heeft tot hem gezegd : Vloek David; wie zou dan zeggen : Waarom hebt gij alzoo gedaan?
11 Voorts zeide David tot Abisai en tot al zijne knechten : Ziet, mijn zoon, die van mijn lijf is voortgekomen, zoekt mijne ziel; hoe veel te meer dan nu deze zoon van Jemini? laat hem geworden, dat hij vloeke, want de HEER heeft het hem gezegd.
12 Misschien zal de HEER mijne ellende aanzien; en de HEER zal mij goed vergelden voor zijnen vloek, te dezen dage.
13 Alzoo ging David met zijne lieden op den weg; en Simeï ging al voort langs de zijde des bergs tegen hem over, en vloekte, en wierp met steenen van tegenover hem, en stoof met stof.
14 En de koning kwam in, en al het volk, dat met hem was, moede zijnde; en hij verkwikte zich aldaar.
15 Absalom nu en al het volk, de mannen van Israël, kwamen te Jerúzalem, en Achitófel met hem.
16 En het geschiedde, als Husai, de Archiet, Davids vriend, tot Absalom kwam, dat Husai tot Absalom zeide : De koning leve, de koning leve!
17 Maar Absalom zeide tot Husai : Is dit uwe weldadigheid aan uwen vriend? waarom zijt gij niet met uwen vriend getogen?
18 En Husai zeide tot Absalom : Neen, maar welken de HEER verkiest, en al dit volk, en alle mannen van Israël, diens zal ik zijn, en bij hem zal ik blijven.
19 En ten andere, wien zou ik dienen? zou het niet zijn voor het aangezigt zijns zoons? Gelijk als ik voor het aangezigt uws vaders gedient heb, alzoo zal ik voor uw aangezigt zijn.
20 Toen zeide Absalom tot Achitófel : Geeft onder ulieden raad, wat zullen wij doen?
21 En Achitófel zeide tot Absalom : Ga in tot de bijwijven uws vaders, die hij gelaten heeft om het huis te bewaren; zoo zal gansch Israël hooren, dat gij bij uwen vader stinkende zijt geworden, en de handen van allen, die met u zijn, zullen gesterkt worden.
22 Zoo spanden zij Absalom eene tent op het dak; en Absalom ging in tot de bijwijven zijns vaders, voor de oogen van het gansche Israël.
23 En in die dagen was Achitófels raad, dien hij raadde, als of men naar Gods woord gevraagd had; alzoo was alle raad van Achitófel, zoo bij David als bij Absalom.

HOOFDSTUK XVII.

VOORTS zeide Achitófel tot Absalom : Laat mij nu twaalf duizend mannen uitlezen, dat ik mij opmake en David dezen nacht achterna jage.
2 Zoo zal ik over hem komen, daar hij moede en slap van handen is, en zal hem verschrikken, en al het volk, dat met hem is, zal vlugten : dan zal ik den koning alleen slaan.
3 En ik zal al het volk tot u doen wederkeeren; de man, dien gij zoekt, is gelijk het wederkeeren van allen; zoo zal al het volk in vrede zijn.
4 Dit woord nu was regt in Absaloms oogen, en in de oogen van alle oudsten Israëls.
5 Doch Absalom zeide : Roep toch ook Husai, den Archiet, en laat ons hooren, wat hij ook zegt.
6 En als Husai tot Absalom inkwam, zoo sprak Absalom tot hem, zeggende : Aldus heeft Achitófel gesproken; zullen wij zijn woord doen? zoo niet, spreek gij.
7 Toen zeide Husai tot Absalom : De raad, dien Achitófel op ditmaal geraden heeft, is niet goed.
8 Wijders zeide Husai : Gij kent uwen vader en zijne mannen, dat zij helden zijn, dat zij bitter van gemoed zijn, als een beer, die van de jongen beroofd is in het veld: daartoe is uw vader een krijgsman, en zal niet vernachten met het volk.
9 Zie, nu heeft hij zich verstoken in één der holen, of in éene der plaatsen. En het zal geschieden, als er in het eerst *sommi-*

gen onder hen vallen, dat een ieder, die het zal hooren, alsdan zal zeggen : Er is een slag geschied onder het volk, dat Absalom navolgt.

10 Zoo zou hij, die ook een dapper man is, wiens hart is als een leeuwen hart, ten eenenmaal smelten : want gansch Israël weet, dat uw vader een held is, en het dappere mannen zijn, die met hem zijn.

11 Maar ik rade, dat in alle haast tot u verzameld worde gansch Israël, van Dan tot Ber-séba toe, als zand, dat aan de zee is, in menigte; en dat uw persoon medega in den strijd.

12 Dan zullen wij tot hem komen, in eene der plaatsen, waar hij gevonden wordt, en hem gemakkelijk overvallen, gelijk als de dauw op den aardbodem valt; en er zal van hem, en van al de mannen, die met hem zijn, ook niet één worden overgelaten.

13 En indien hij zich in eene stad zal begeven, zoo zal gansch Israël koorden tot dezelve stad aandragen, en wij zullen ze tot in de beek nedertrekken, totdat ook niet een steentje aldaar gevonden worde.

14 Toen zeide Absalom, en alle man van Israël : De raad van Husai, den Archiet, is beter dan Achitófels raad. Doch de HEER had het geboden, om den goeden raad van Achitófel te vernietigen, opdat de HEER het kwaad over Absalom bragte.

15 En Husai zeide tot Zadok en tot Abjathar, de priesters : Alzoo en alzoo heeft Achitófel Absalom en den oudsten van Israël geraden, maar alzoo en alzoo heb ik geraden.

16 Nu dan, zendt haastelijk henen, en boodschapt David, zeggende : Vernacht dezen nacht niet in de vlakke velden der woestijn, en ook ga spoedig over; opdat de koning niet verslonden worde, en al het volk, dat met hem is.

17 Jónathan nu en Ahimáäz stonden bij de fontein Rogel; en eene dienstmaagd ging henen en zeide het hun aan; en zij gingen henen en zeiden het den koning David aan : want zij mogten zich niet zien laten, dat zij in de stad kwamen.

18 Een jongen dan nog zag hen, en zeide het Absalom aan; doch die beiden gingen haastelijk, en kwamen in eens mans huis te Bahúrim, dewelke eenen put had in zijnen voorhof, en zij daalden daarin.

19 En de vrouw nam en spreidde een deksel over het opene van den put, en strooide gort daarop. Alzoo werd de zaak niet bekend.

20 Toen nu Absaloms knechten tot de vrouw in het huis kwamen, zeiden zij : Waar zijn Ahimáäz en Jónathan? En de vrouw zeide tot hen : Zij zijn over dat waterriviertje gegaan. En toen zij hen gezocht en niet gevonden hadden, keerden zij weder naar Jerúzalem.

21 En het geschiedde, nadat zij weggegaan waren, zoo klommen zij uit den put, en gingen henen en boodschapten het den koning David; en zij zeiden tot David : Maakt ulieden op, en gaat haastelijk over het water, want alzoo heeft Achitófel tegen ulieden geraden.

22 Toen maakte zich David op, en al het volk, dat met hem was, en zij gingen over de Jordaan. Aan het morgenlicht ontbrak er niet tot één toe, die niet over de Jordaan gegaan was.

23 Als nu Achitófel zag, dat zijn raad niet gedaan was, zadelde hij den ezel, en maakte zich op, en toog naar zijn huis in zijne stad, en gaf bevel aan zijn huis, en verhing zich. Alzoo stierf hij, en werd begraven in zijns vaders graf.

24 David nu kwam te Mahanáïm : en Absalom toog over de Jordaan, hij en alle mannen van Israël met hem.

25 En Absalom had Amása in Joabs plaats gesteld over het heir. Amása nu was eens mans zoon, wiens naam was Jethra, de Israëliet, die ingegaan was tot Abigáïl, dochter van Nahas, zuster van Zerúja, Joabs moeder.

26 Israël nu en Absalom legerden zich in het land van Gilead.

27 En het geschiedde, als David te Mahanáïm gekomen was, dat Sobi, de zoon van Nahas, van Rabba der kinderen Ammons, en Machir, de zoon van Ammiël, van Lódebar, en Barzillai, de Gileadiet, van Rógelim,

28 Beddewerk, en schalen, en aarden vaten, en tarwe, en gerst, en meel, en geroost *koren*, en boonen, en linzen, ook geroost,

29 En honig, en boter, en schapen, en koeijenkazen, bragten tot David, en tot het volk, dat met hem was, om te eten, want zij zeiden : Dit volk is hongerig, en moede, en dorstig in de woestijn.

HOOFDSTUK XVIII.

EN David monsterde het volk, dat met hem was; en hij stelde over hen over-

sten van duizenden, en oversten van honderden.

2 Voorts zond David het volk uit, een derde deel onder de hand van Joab, en een derde deel onder de hand van Abisai, den zoon van Zerúja, Joabs broeder, en een derde deel onder de hand van Ithai, den Gethiet. En de koning zeide tot het volk: Ik zal ook zelf zekerlijk met ulieden uittrekken.

3 Maar het volk zeide: Gij zult niet uittrekken: want of wij ten eenenmaal vloden, zij zullen het hart op ons niet stellen, ja of de helft van ons stierf, zij zullen het hart op ons niet stellen; maar *gij zijt* nu als tien duizend onzer. Zoo zal het nu beter zijn, dat gij ons uit de stad ter hulpe zijt.

4 Toen zeide de koning tot hen: Ik zal doen, wat goed is in uwe oogen. De koning nu stond aan de zijde van de poort, en al het volk trok uit bij honderden en bij duizenden.

5 En de koning gebood Joab, en Abisai, en Ithai, zeggende: *Handelt* mij zachtkens met den jongeling, met Absalom. En al het volk hoorde het, als de koning aan al de oversten van Absaloms zaak gebood.

6 Alzoo toog het volk uit in het veld, Israël te gemoet; en de strijd geschiedde bij Efraïms woud.

7 En het volk van Israël werd aldaar voor het aangezigt van Davids knechten geslagen; en aldaar geschiedde te dienzelven dage een groote slag, van twintig duizend.

8 Want de strijd werd aldaar verspreid over al dat land. En het woud verteerde meer van het volk, dan die het zwaard verteerde, te dienzelven dage.

9 Absalom nu ontmoette voor het aangezigt der knechten Davids; en Absalom reed op eenen muil; en als de muil kwam onder de digte takken van eenen grooten eik, zoo werd zijn hoofd vast aan den eik, dat hij hangen bleef tusschen den hemel en tusschen de aarde, en de muil, die onder hem was, ging door.

10 Als dat een man zag, zoo gaf hij het Joab te kennen, en zeide: Zie, ik heb Absalom zien hangen aan eenen eik.

11 Toen zeide Joab tot den man, die het hem te kennen gaf: Zie toch, gij hebt het gezien, waarom dan hebt gij hem niet aldaar ter aarde geslagen? alzoo het aan mij *stond* om u tien zilverlingen en eenen gordel te geven.

12 Maar die man zeide tot Joab: En of ik al duizend zilverlingen op mijne handen mogt wegen, zoo zou ik mijne hand aan des konings zoon niet slaan: want de koning heeft u, en Abisai, en Ithai voor onze ooren geboden, zeggende: Hoedt u, wie *gij zijt*, van den jongeling, van Absalom.

13 Of ik al valschelijk tegen mijne ziel handelde, zoo zou toch geen ding voor den koning verborgen worden; ook gij zelf zoudt er u van tegenover stellen.

14 Toen zeide Joab: Ik zal hier bij u alzoo niet vertoeven; en hij nam drie pijlen, en stak ze in Absaloms hart, daar hij nog levend was in het midden van den eik.

15 En tien jongens, wapendragers van Joab, omringden *hem*, en zij sloegen Absalom, en doodden hem.

16 Toen blies Joab met de bazuin, en al het volk keerde af van Israël achterna te jagen, want Joab hield het volk terug.

17 En zij namen Absalom, en wierpen hem in het woud, in eenen grooten kuil, en stelden op hem eenen zeer grooten steenhoop; en gansch Israël vlugtte, een iegelijk naar zijne tent.

18 Absalom nu had genomen, en in zijn leven voor zich opgerigt eenen pilaar, die in het Konings dal is; want hij zeide: Ik heb geenen zoon, om aan mijnen naam te doen gedenken; en hij had dien pilaar genoemd naar zijnen naam, daarom wordt hij tot op dezen dag genoemd, Absaloms hand.

19 Toen zeide Ahimáäz, Zadoks zoon: Laat mij toch heenloopen, en den koning boodschappen, dat de HEER hem regt gedaan heeft van de hand zijner vijanden.

20 Maar Joab zeide tot hem: Gij zult dezen dag geen boodschapper zijn, maar op eenen anderen dag zult gij boodschappen; dezen dag nu zult gij niet boodschappen, daarom dat des konings zoon dood is.

21 En Joab zeide tot Cuschi: Ga heen, en zeg den koning aan, wat gij gezien hebt; en Cuschi boog zich voor Joab, en liep heen.

22 Doch Ahimáäz, Zadoks zoon, voer nog voort en zeide tot Joab: Wat het ook zij, laat mij toch ook Cuschi achterna loopen. En Joab zeide: Waarom zoudt gij nu heenloopen, mijn zoon! zoo gij toch geen bekwame boodschap hebt?

23 Wat het ook zij, *zeide hij*, laat mij heenloopen; zoo zeide hij tot hem: Loop

heen. En Ahimáäz liep den weg van het effen veld, en kwam Cuschi voorbij.

24 David nu zat tusschen de twee poorten; en de wachter ging op het dak der poort aan den muur, en hief zijne oogen op, en zag, en ziet, er liep een man alleen.

25 Zoo riep de wachter, en zeide het den koning aan; en de koning zeide: Indien hij alleen is, zoo is er eene boodschap in zijnen mond; en hij ging al voort en naderde.

26 Toen zag de wachter eenen anderen man loopende, en de wachter riep tot den poortier, en zeide: Zie, er loopt *nog* een man alleen. Toen zeide de koning: Die is ook een boodschapper.

27 Voorts zeide de wachter: Ik zie den loop des eersten aan, als den loop van Ahimáäz, Zadoks zoon. Toen zeide de koning: Dat is een goed man, en hij zal met eene goede boodschap komen.

28 Ahimáäz dan riep en zeide tot den koning: Vrede! En hij boog zich voor den koning met zijn aangezigt ter aarde; en hij zeide: Geloofd zij de HEER, uw God, die de mannen, dewelke hunne hand tegen mijnen heer den koning ophieven, heeft overgegeven.

29 Toen zeide de koning: Is het wel met den jongeling, met Absalom? En Ahimáäz zeide: Ik zag een groot rumoer, als Joab den knecht des konings, en *mij* uwen knecht afzond, maar ik weet niet wat.

30 En de koning zeide: Ga om, stel u hier; zoo ging hij om, en bleef staan.

31 En ziet, Cuschi kwam aan; en Cuschi zeide: Mijnen heer den koning wordt geboodschapt, dat u de HEER heden heeft regt gedaan van de hand van al degenen, die tegen u opstonden.

32 Toen zeide de koning tot Cuschi: Is het wel met den jongeling, met Absalom? En Cuschi zeide: De vijanden van mijnen heer den koning, en allen, die tegen u ten kwade opstaan, moeten worden, als die jongeling.

33 Toen werd de koning zeer beroerd, en ging op naar de opperzaal der poort, en weende; en in zijn gaan zeide hij alzoo: Mijn zoon Absalom, mijn zoon, mijn zoon Absalom! Och dat ik, ik, voor u gestorven ware, Absalom, mijn zoon, mijn zoon!

HOOFDSTUK XIX.

EN Joab werd aangezegd: Zie, de koning weent, en bedrijft rouw over Absalom.

2 Toen werd de verlossing te dienzelven dage het gansche volk tot rouw: want het volk had te dienzelven dage hooren zeggen: Het smart den koning over zijnen zoon.

3 En het volk kwam te dienzelven dage steelswijze in de stad, gelijk als het volk zich wegsteelt, dat beschaamd is, wanneer zij in den strijd gevloden zijn.

4 De koning nu had zijn aangezigt toegewonden, en de koning riep met luider stem: Mijn zoon Absalom, Absalom, mijn zoon, mijn zoon!

5 Toen kwam Joab tot den koning in het huis, en zeide: Gij hebt heden beschaamd het aangezigt van al uwe knechten, die uwe ziel, en de ziel uwer zonen en uwer dochteren, en de ziel uwer vrouwen, en de ziel uwer bijwijven heden hebben bevrijd;

6 Liefhebbende die u haten, en hatende die u liefhebben: want gij geeft heden te kennen, dat oversten en knechten bij u niets zijn: want ik merk heden, dat, zoo Absalom leefde, en wij heden allen dood waren, dat het alsdan regt zou zijn in uwe oogen.

7 Zoo sta nu op, ga uit, en spreek naar het hart uwer knechten: want ik zweer bij den HEER, als gij niet uitgaat, zoo er een man dezen nacht bij u zal vernachten! en dit zal u kwader zijn, dan al het kwaad, dat over u gekomen is van uwe jeugd af tot nu toe.

8 Toen stond de koning op, en zettede zich in de poort. En zij lieten al het volk weten, zeggende: Ziet, de koning zit in de poort. Toen kwam al het volk voor des konings aangezigt; maar Israël was gevloden, een iegelijk naar zijne tenten.

9 En al het volk, in alle stammen van Israël, was onder zich twistende, zeggende: De koning heeft ons gered van de hand onzer vijanden, en hij heeft ons bevrijd van de hand der Filistijnen, en nu is hij uit het land gevlucht voor Absalom;

10 En Absalom, dien wij over ons gezalfd hadden, is in den strijd gestorven: nu dan, waarom zwijgt gijlieden van den koning weder te halen?

11 Toen zond de koning David tot Zadok en tot Abjathar, de priesteren, zeggende: Spreekt tot de oudsten van Juda, zeggende: Waarom zoudt gijlieden de laatsten zijn, om den koning weder te halen in zijn huis? (want de rede van het gansche Israël was tot den koning gekomen in zijn huis.)

12 Gij zijt mijne broederen, mijn been en mijn vleesch zijt gij; waarom zoudt gij dan

de laatsten zijn, om den koning weder te halen?

13 En tot Amása zult gijlieden zeggen: Zijt gij niet mijn been en mijn vleesch? God doe mij zoo, en doe er zoo toe, zoo gij niet krijgsoverste zult zijn voor mijn aangezigt, te allen dage, in Joabs plaats.

14 Alzoo neigde hij het hart aller mannen van Juda, als van een' eenigen man: en zij zonden henen tot den koning, *zeggende:* Keer weder, gij en al uwe knechten..

15 Toen keerde de koning weder, en kwam tot aan de Jordaan; en Juda kwam te Gilgal, om den koning in het gemoet te gaan, dat zij den koning over de Jordaan voerden.

16 En Simeï, de zoon van Gera, een zoon van Jemini, die van Bahûrim was, haastte zich, en kwam af met de mannen van Juda, den koning David te gemoet;

17 En duizend man van Benjamin met hem; ook Ziba, de knecht van Sauls huis, en zijne vijftien zonen en zijne twintig knechten met hem; en zij togen vaardiglijk over de Jordaan, vóór den koning.

18 Als nu de pont overvoer, om het huis des konings over te halen, en te doen wat goed was in zijne oogen, zoo viel Simeï, de zoon van Gera, neder voor het aangezigt des konings, als hij over de Jordaan voer;

19 En hij zeide tot den koning: Mijn heer rekene mij niet toe de misdaad, en gedenke niet, wat uw knecht verkeerdelijk gedaan heeft, te dien dage, als mijn heer de koning uit Jerûzalem uitging, dat het de koning zich ter harte zoude nemen.

20 Want uw knecht weet *het* zekerlijk, ik heb gezondigd; doch zie, ik ben heden gekomen, de eerste van het gansche huis van Jozef, om mijnen heer den koning te gemoet af te komen.

21 Toen antwoordde Abisai, de zoon van Zerúja, en zeide: Zou dan Simeï hiervoor niet gedood worden? zoo hij toch den gezalfden des HEEREN gevloekt heeft.

22 Maar David zeide: Wat heb ik met ulieden te doen, gij zonen van Zerúja! dat gij mij heden ten satan zoudt zijn? zou heden iemand gedood worden in Israël? want weet ik niet, dat ik heden koning geworden ben over Israël?

23 En de koning zeide tot Simeï: Gij zult niet sterven. En de koning zwoer hem.

24 Mefibóseth, Sauls zoon, kwam ook af den koning te gemoet; en hij had zijne voeten niet schoon gemaakt, noch zijnen knevelbaard beschoren, noch zijne kleederen gewasschen, van dien dag af, dat de koning was weggegaan, tot dien dag toe, dat hij met vrede wederkwam.

25 En het geschiedde, als hij te Jerûzalem den koning te gemoet kwam, dat de koning tot hem zeide: Waarom zijt gij niet met mij getogen, Mefibóseth?

26 En hij zeidê: Mijn heer koning! mijn knecht heeft mij bedrogen; want uw knecht zeide: Ik zal mij eenen ezel zadelen, en daarop rijden, en tot den koning trekken, want uw knecht is kreupel.

27 Daartoe heeft hij uwen knecht bij mijnen heer den koning valschelijk aangedragen; doch mijn heer de koning is als een engel Gods; doe dan, wat goed is in uwe oogen.

28 Want al mijns vaders huis is niet geweest, dan maar lieden des doods voor mijnen heer den koning; nogtans hebt gij uwen knecht gezet onder degenen, die aan uwe tafel eten: wat heb ik dan meer voor geregtigheid, en meer te roepen aan den koning?

29 Toen zeide de koning tot hem: Waarom spreekt gij meer *van* uwe zaken? ik heb gezegd: Gij en Ziba, deelt het land.

30 En Mefibóseth zeide tot den koning: Hij neme het ook gansch weg: nadien mijn heer de koning met vrede in zijn huis is gekomen.

31 Barzillai, de Gileadiet, kwam ook af van Rógelim; en hij toog met den koning over de Jordaan, om hem over de Jordaan te geleiden.

32 Barzillai nu was zeer oud, een man van tachtig jaren; en hij had den koning ouderhouden, toen hij te Mahanáïm zijn verblijf had; want hij was een zeer groot man.

33 En de koning zeide tot Barzillai: Trek gij met mij over, en ik zal u bij mij te Jerûzalem onderhouden.

34 Maar Barzillai zeide tot den koning: Hoe veel zullen de dagen der jaren mijns levens zijn, dat ik met den koning zou optrekken naar Jerûzalem?

35 Ik ben heden tachtig jaren oud, zou ik kunnen onderscheiden tusschen goed en kwaad? zou uw knecht kunnen smaken, wat ik eet en wat ik drink? zoude ik meer kunnen hooren naar de stem der zangers en zangeressen? en waarom zou uw knecht

mijnen heer den koning verder tot eenen last zijn?

36 Uw knecht zal maar een weinig met den koning over de Jordaan gaan; waarom toch zou mij de koning zulk eene vergelding doen?

37 Laat toch uwen knecht wederkeeren, dat ik sterve in mijne stad, bij het graf mijns vaders en mijner moeder; maar zie, daar is uw knecht Chimham, laat dien met mijnen heer den koning overtrekken, en doe hem, wat goed is in uwe oogen.

38 Toen zeide de koning: Chimham zal met mij overtrekken, en ik zal hem doen, wat goed is in uwe oogen; ja alles, wat gij op mij begeeren zult, zal ik u doen.

39 Toen nu al het volk over de Jordaan gegaan was, en de koning *ook* was overgegaan, kuste de koning Barzillai, en zegende hem; alzoo keerde hij weder naar zijne plaats.

40 En de koning toog voort naar Gilgal, en Chimham toog met hem voort; en al het volk van Juda had den koning overgevoerd, als ook een gedeelte van het volk Israëls.

41 En ziet, alle mannen van Israël kwamen tot den koning; en zij zeiden tot den koning: Waarom hebben u onze broeders, de mannen van Juda, gestolen, en hebben den koning en zijn huis over de Jordaan gevoerd, en alle mannen Davids met hem?

42 Toen antwoordden alle mannen van Juda tegen de mannen van Israël: Omdat de koning ons naverwant is; en waarom zijt gij nu toornig over deze zaak? hebben wij dan eenigzins gegeten van des konings *kost,* of heeft hij ons een geschenk geschonken?

43 En de mannen van Israël antwoordden den mannen van Juda, en zeiden: Wij hebben tien deelen aan den koning, en ook aan David, wij meer dan gij; waarom hebt gij ons dan gering geacht, dat ons woord niet het eerste geweest is, om onzen koning weder te halen? Maar het woord der mannen van Juda was harder dan het woord der mannen van Israël.

HOOFDSTUK XX.

TOEN was daar bij geval een Belials man, wiens naam was Seba, een zoon van Bichri, een man van Jemini: die blies met de bazuin, en zeide: Wij hebben geen deel aan David, en wij hebben geene erfenis aan den zoon van Isaï, een iegelijk naar zijne tenten, o Israël!

2 Toen toog alle man van Israël op van achter David, Seba, den zoon van Bichri, achterna; maar de mannen van Juda kleefden hunnen koning aan, van de Jordaan af tot aan Jerûzalem.

3 Toen nu David in zijn huis te Jerûzalem kwam, nam de koning de tien vrouwen, *zijne* bijwijven, die hij gelaten had, om het huis te bewaren, en deed ze in een huis van bewaring, en onderhield ze, maar ging tot haar niet in. En zij waren opgesloten tot op den dag van haarlieder dood, levende als weduwen.

4 Voorts zeide de koning tot Amása: Roep mij de mannen van Juda te zamen, tegen den derden dag; en gij, stel u *dan* hier.

5 En Amása ging heen, om Juda bijeen te roepen; maar hij bleef achter, boven den gezetten tijd, dien hij hem gezet had.

6 Toen zeide David tot Abisai: Nu zal ons Seba, de zoon van Bichri, meer kwaads doen, dan Absalom; neem gij de knechten uws heeren, en jaag hem achterna, opdat hij niet misschien vaste steden voor zich vinde, en zich aan onze oogen onttrekke.

7 Toen togen uit, hem achterna, de mannen van Joab, en de Krethi, en de Plethi, en al de helden. Dezen togen uit van Jerûzalem, om Seba, den zoon van Bichri, achterna te jagen.

8 Als zij nu waren bij den grooten steen, die bij Gibeon is, zoo kwam Amása voor hun aangezigt. En Joab was omgord over zijn kleed, dat hij aanhad, en daarop was een gordel, daar het zwaard aan vastgemaakt was op zijne lendenen in zijne scheede; en als hij voortging, zoo viel het uit.

9 En Joab zeide tot Amása: Is het wel met u, mijn broeder? En Joab vattede met de regterhand den baard van Amása, om hem te kussen.

10 En Amása hoedde zich niet voor het zwaard, dat in Joabs hand was; zoo sloeg hij hem daarmede aan de vijfde rib, en hij stortte zijn ingewand ter aarde uit, en hij sloeg hem niet ten tweeden maal, en hij stierf. Toen jaagden Joab, en zijn broeder Abisai, Seba, den zoon van Bichri, achterna.

11 Maar één man, van Joabs jongens, bleef bij hem staan; en hij zeide: Wie is er, die lust heeft aan Joab, en wie is er, die voor David is, die volge Joab na!

12 Amása nu lag in het bloed gewenteld, midden op de straat. Als die man zag, dat al het volk staan bleef, zoo deed hij Amása weg van de straat in het veld, en wierp een kleed op hem, dewijl hij zag, dat al wie bij hem kwam, staan bleef.

13 Toen hij nu van de straat weggenomen was, toog alle man voort, Joab na, om Seba, den zoon van Bichri achterna te jagen.

14 En hij toog heen door alle stammen van Israël naar Abel, te weten, Beth-Máächa, en het gansche Berim; en zij verzamelden zich, en kwamen hem ook na.

15 En zij kwamen en belegerden hem in Abel Beth-Máächa, en zij wierpen eenen wal op tegen de stad, dat hij aan den buitenmuur stond; en al het volk, dat met Joab was, verdorven den muur, om dien neder te vellen.

16 Toen riep eene wijze vrouw uit de stad: Hoort, hoort, zegt toch tot Joab: Nader tot hiertoe, dat ik tot u spreke.

17 Toen hij nu tot haar naderde, zeide de vrouw: Zijt gij Joab? En hij zeide: Ik ben het; en zij zeide tot hem: Hoor de woorden uwer dienstmaagd; en hij zeide: Ik hoor.

18 Toen sprak zij, zeggende: In voortijden spraken zij gemeenlijk, zeggende: Zij zullen zonder twijfel te Abel vragen; en alzoo volbragten zij het.

19 Ik ben eene van de vreedzame, van de getrouwe in Israël, en gij zoekt te dooden eene stad, die eene moeder is in Israël: waarom zoudt gij het erfdeel des HEEREN verslinden?

20 Toen antwoordde Joab, en zeide: Het zij verre, het zij verre van mij, dat ik zou verslinden, en dat ik zou verderven!

21 De zaak is niet alzoo; maar een man van het gebergte van Efraïm, wiens naam is Seba, de zoon van Bichri, heeft zijne hand opgeheven tegen den koning, tegen David: lever hem alleen, zoo zal ik van deze stad aftrekken. Toen zeide de vrouw tot Joab: Zie, zijn hoofd zal tot u over den muur geworpen worden.

22 En de vrouw kwam in tot al het volk met hare wijsheid; en zij hieuwen Seba, den zoon van Bichri, het hoofd af, en wierpen het tot Joab. Toen blies hij met de bazuin, en zij verstrooiden zich van de stad, een iegelijk naar zijne tenten; en Joab keerde weder naar Jerúzalem tot den koning.

23 Joab nu was over het gansche heir van Israël; en Benája, de zoon van Jójada, over de Krethi en over de Plethi;

24 En Adóram was over de schatting; en Jósafat, de zoon van Ahílud, was kanselier;

25 En Seja was schrijver; en Zadok en Abjathar waren priesters.

26 En ook was Ira, de Jaïriet, Davids opperofficier.

HOOFDSTUK XXI.

EN er was in Davids dagen een honger, drie jaren, jaar achter jaar; en David zocht het aangezigt des HEEREN. En de HEER zeide: Het is om Sauls en om des bloedhuizes wil, omdat hij de Gibeonieten gedood heeft.

2 Toen riep de koning de Gibeonieten, en zeide tot hen: (de Gibeonieten nu waren niet van de kinderen Israëls, maar van het overblijfsel der Amorieten, en de kinderen Israëls hadden hun gezworen, maar Saul zocht hen te slaan in zijnen ijver voor de kinderen van Israël en Juda.)

3 David dan zeide tot de Gibeonieten: Wat zal ik ulieden doen? en waarmede zal ik verzoenen, dat gij het erfdeel des HEEREN zegent?

4 Toen zeiden de Gibeonieten tot hem: Het is ons niet *te doen om* zilver en goud met Saul en met zijn huis; ook is het ons niet om iemand te dooden in Israël. En hij zeide: Wat zegt gij dan, dat ik u doen zal?

5 En zij zeiden tot den koning: De man, die ons te niet gemaakt, en tegen ons gedacht heeft, dat wij zouden verdelgd worden, zonder te kunnen bestaan in eenige landpale van Israël;

6 Laat ons zeven mannen van zijne zonen gegeven worden, dat wij hen den HEERE ophangen te Gibea Sauls, o gij verkorene des HEEREN! En de koning zeide: Ik zal hen geven.

7 Doch de koning verschoonde Mefibóseth, den zoon van Jónathan, den zoon van Saul, om den eed des HEEREN, die tusschen hen was, tusschen David en tusschen Jónathan, Sauls zoon.

8 Maar de koning nam de twee zonen van Rizpa, dochter van Aja, die zij Saul gebaard had, Armóni en Mefibóseth; daartoe de vijf zonen van Michals *zuster*, Sauls dochter, die zij Adriël, den zoon van Barzillai, den Meholathiet, gebaard had;

9 En hij gaf hen in de hand der Gibeonieten, die ze ophingen op den berg voor het aangezigt des HEEREN, en die zeven vielen te gelijk; en zij werden gedood in de dagen van den oogst, in de eerste *dagen,* in het begin van den gerste-oogst.

10 Toen nam Rizpa, de dochter van Aja, eenen zak, en spande dien voor zich uit op eenen rotssteen, van het begin van den oogst, totdat er water op hen drupte van den hemel; en zij liet het gevogelte des hemels op hen niet rusten des daags, noch het gedierte van het veld des nachts.

11 En het werd David aangezegd, wat Rizpa, de dochter van Aja, Sauls bijwijf, gedaan had.

12 Zoo ging David henen, en nam de beenderen van Saul, en de beenderen van Jónathan, zijnen zoon, van de burgeren van Jabes in Gilead, die dezelve gestolen hadden van de straat Beth-San, alwaar de Filistijnen ze hadden opgehangen, ten dage, als de Filistijnen Saul sloegen op Gilbóa.

13 En hij bragt van daar op, de beenderen van Saul, en de beenderen van Jónathan, zijnen zoon: ook verzamelden zij de beenderen der gehangenen.

14 En zij begroeven de beenderen van Saul en zijnen zoon Jónathan in het land van Benjamin te Zela, in het graf van zijnen vader Kis, en deden alles, wat de koning geboden had. Alzoo werd God na dezen den lande verbeden.

15 Voorts hadden de Filistijnen nog eenen krijg tegen Israël. En David toog af, en zijne knechten met hem, en streden tegen de Filistijnen, dat David moede werd.

16 En Isbi Benob, die van de kinderen van Rafa was, en het gewigt zijner spies drie honderd gewigt kopers, en hij was aangegord met een nieuw *zwaard;* deze dacht David te slaan.

17 Maar Abísai, de zoon van Zerúja, hielp hem, en sloeg den Filistijn, en doodde hem. Toen zwoeren hem de mannen van David, zeggende: Gij zult niet meer met ons uittrekken ten strijde, opdat gij de lamp van Israël niet uitblusscht.

18 En het geschiedde daarna, dat er wederom een krijg was te Gob tegen de Filistijnen. Toen sloeg Sibbechai, de Husathiet, Saf, die van de kinderen van Rafa was.

19 Voorts was er nog een krijg te Gob tegen de Filistijnen; en E'lhánan, de zoon van Jaäré-O'regim, sloeg Beth-halachmi, *dewelke was* met Goliath, den Gethiet, wiens spiesenhout was als een wevers-boom.

20 Nog was er ook een krijg te Gath; en er was een zeer lang man, die zes vingeren had aan zijne handen, en zes teenen aan zijne voeten, vier en twintig in getal, en deze was ook aan Rafa geboren.

21 En hij hoonde Israël: maar Jónathan, de zoon van Símea, Davids broeder, sloeg hem.

22 Deze vier waren aan Rafa geboren te Gath; en zij vielen door de hand van David, en door de hand zijner knechten.

HOOFDSTUK XXII.

EN David sprak de woorden dezes lieds tot den HEER, ten dage als de HEER hem verlost had uit de hand van al zijne vijanden, en uit de hand van Saul.

2 Hij zeide dan: De HEER is mij mijn steenrots, en mijn burg, en mijn uithelper.

3 God is mijn rots, ik zal op Hem betrouwen; mijn schild en de hoorn mijns heils, mijn hoog vertrek en mijne toevlugt, mijn Verlosser, van geweld hebt Gij mij verlost!

4 Ik riep den HEER aan, die te prijzen is, en ik werd verlost van mijne vijanden.

5 Want baren des doods hadden mij omvangen; beken Belials verschrikten mij.

6 Banden der hel omringden mij; strikken des doods bejegenden mij.

7 Als mij bange was, riep ik den HEER aan, en riep tot mijnen God; en Hij hoorde mijne stem uit zijn paleis, en mijn geroep *kwam* in zijne ooren.

8 Toen daverde en beefde de aarde, de fondamenten des hemels beroerden zich, en daverden, omdat Hij ontstoken was.

9 Rook ging op van zijnen neus, en een vuur uit zijnen mond verteerde, kolen werden daarvan aangestoken.

10 En Hij boog den hemel, en daalde neder; en donkerheid was onder zijne voeten.

11 En Hij voer op eenen cherub, en vloog, en werd gezien op de vleugelen des winds.

12 En Hij zettede duisternis rondom zich tot tenten, eene zamenbinding der wateren, wolken des hemels.

13 Van den glans voor Hem henen werden kolen des vuurs aangestoken.

14 De HEER donderde van den hemel, en de Allerhoogste gaf zijne stem.
15 En Hij zond pijlen uit en verstrooide ze; bliksem, en verschrikte ze.
16 En de diepe kolken der zee werden gezien, de gronden der wereld werden ontdekt, door het schelden des HEEREN, van het geblaas des winds van zijnen neus.
17 Hij zond van de hoogte, Hij nam mij, Hij trok mij op uit groote wateren.
18 Hij verloste mij van mijnen sterken vijand, van mijne haters, omdat zij magtiger waren dan ik.
19 Zij hadden mij bejegend ten dage mijns ongevals; maar de HEER was mij een steunsel.
20 En Hij voerde mij uit in de ruimte, en rukte mij uit, want Hij had lust aan mij.
21 De HEER vergold mij naar mijne geregtigheid, Hij gaf mij weder naar de reinigheid mijner handen.
22 Want ik heb des HEEREN wegen gehouden, en ben van mijnen God niet goddeloslijk afgegaan.
23 Want al zijne regten waren voor mij, en zijne inzettingen, daarvan week ik niet af.
24 Maar ik was opregt voor Hem; en ik wachtte mij voor mijne ongeregtigheid.
25 Zoo gaf mij de HEER weder naar mijne geregtigheid, naar mijne reinigheid, voor zijne oogen.
26 Bij den goedertierenen houdt Gij u goedertieren, bij den opregten held houdt Gij u opregt.
27 Bij den reinen houdt Gij u rein, maar bij den verkeerden houdt Gij u verdraaid.
28 En Gij verlost het bedrukte volk; maar uwe oogen zijn tegen de hoogen, Gij zult hen vernederen.
29 Want Gij zijt mijne lamp, o HEER! en de HEER doet mijne duisternis opklaren.
30 Want met U loop ik door eene bende; met mijnen God spring ik over eenen muur.
31 Gods weg is volmaakt; de rede des HEEREN is doorlouterd; Hij is een schild allen, die op Hem betrouwen.
32 Want wie is God, behalve de HEER? en wie is een rotssteen, behalve onze God?
33 God is mijne sterkte *en* kracht; en Hij heeft mijnen weg volkomen geopend.
34 Hij maakt mijne voeten gelijk als der hinden, en stelt mij op mijne hoogten.
35 Hij leert mijne handen ten strijde, zoodat een stalen boog met mijne armen verbroken is.
36 Ook hebt Gij mij gegeven het schild uws heils, en *door* uw verootmoedigen hebt Gij mij groot gemaakt.
37 Gij hebt mijnen voetstap ruim gemaakt onder mij; en mijne enkelen hebben niet gewankeld.
38 Ik vervolgde mijne vijanden, en verdelgde hen, en keerde niet weder, totdat ik ze verdaan had.
39 En ik verteerde hen, en doorstak ze, dat zij niet weder opstonden, maar zij vielen onder mijne voeten.
40 Want Gij omgorddet mij met kracht ten strijde; Gij deedt onder mij nederbukken, die tegen mij opstonden.
41 En Gij gaaft mij den nek mijner vijanden, mijner haters, en ik vernielde hen.
42 Zij zagen uit, maar er was geen verlosser; naar den HEER, maar Hij antwoordde hun niet.
43 Toen vergruisde ik hen, als stof der aarde; ik stampte ze, ik breidde hen uit als slijk der straten.
44 Ook hebt Gij mij uitgeholpen van de twisten mijns volks, Gij hebt mij bewaard tot een hoofd der heidenen; het volk, *dat* ik niet kende, heeft mij gediend.
45 Vreemden hebben zich mij geveinsdelijk onderworpen; zoo haast als *hun* oor *van mij* hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd.
46 Vreemden zijn vervallen, en hebben zich aangegord uit hunne sloten.
47 De HEER leeft, en geloofd zij mijn rotssteen; en verhoogd zij God, de rotssteen mijns heils!
48 De God, die mij volkomene wraak geeft, en de volken onder mij nederwerpt;
49 En die mij uitvoert van mijne vijanden; en Gij verhoogt mij boven degenen, die tegen mij opstaan, Gij redt mij van den man alles gewelds.
50 Daarom zal ik U, o HEER! loven onder de heidenen, en uwen naam zal ik psalmzingen.
51 *Hij is* een toren der verlossingen zijns konings, en Hij doet goedertierenheid aan zijnen gezalfden, aan David en aan zijn zaad, tot in eeuwigheid.

HOOFDSTUK XXIII.

VOORTS zijn dit de laatste woorden van David. David, de zoon van Isaï, zegt,

en de man, die hoog is opgerigt, de gezalfde van Jakobs God, en liefelijk *in* psalmen van Israël, zegt:

2 De Geest des HEEREN heeft door mij gesproken, en zijne rede is op mijne tong geweest.

3 De God Israëls heeft gezegd, de Rotssteen Israëls heeft tot mij gesproken: *Er zal zijn* een Heerscher over de menschen, een Regtvaardige, een Heerscher *in de* vreeze Gods.

4 En hij zal zijn gelijk het licht des morgens, *wanneer* de zon opgaat, des morgens zonder wolken, *wanneer* van den glans na den regen de grasscheutjes uit de aarde *voortkomen*.

5 Hoewel mijn huis alzoo niet is bij God, nogtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is *daarin* al mijn heil, en alle lust, hoewel Hij het *nog* niet doet uitspruiten.

6 Maar de *mannen* Belials zullen altemaal zijn als doornen, die weggeworpen worden, omdat men ze met de hand niet kan vatten;

7 Maar een iegelijk, die ze zal aantasten, voorziet zich met ijzer en het hout eener spies; en zij zullen ganschelijk met vuur verbrand worden ter zelver plaats.

8 Dit zijn de namen der helden, die David gehad heeft: Joscheb Baschébeth, *de zoon van* Tachkemóni, de voornaamste der hoofdlieden. Deze was Adino, de Ezniet, *die zich stelde* tegen acht honderd, die *van hem* verslagen werden op éénmaal.

9 En na hem was Eleázar, de zoon van Dodo, zoon van Ahóhi: *deze was* onder de drie helden met David, toen zij de Filistijnen beschimpten, *die* aldaar ten strijde verzameld waren, en de mannen van Israël waren opgetogen.

10 Deze stond op, en sloeg onder de Filistijnen, totdat zijne hand moede werd, ja zijne hand aan het zwaard kleefde; en de HEER wrocht een groot heil ten zelven dage; en het volk keerde wederom hem na, alleenlijk om te plunderen.

11 Na hem nu was Samma, de zoon van Age, de Hatariet. Toen de Filistijnen verzameld waren in een dorp, en aldaar een stuk akkers was vol linzen, en het volk voor het aangezigt der Filistijnen vlugtte;

12 Zoo stelde hij zich in het midden van dat stuk, en verloste dat, en sloeg de Filistijnen; en de HEER wrocht een groot heil.

13 Ook gingen af drie van de dertig hoofden, en kwamen in den oogst tot David, in de spelonk van Adullam; en de hoop der Filistijnen had zich gelegerd in het dal Refaïm.

14 En David was toen in eene vesting; en de bezetting der Filistijnen was toen te Beth-lehem.

15 En David kreeg lust, en zeide: Wie zal mij water te drinken geven uit Beth-lehems bornput, die in de poort is?

16 Toen braken die drie helden door het leger der Filistijnen, en putteden water uit Beth-lehems bornput, die in de poort is, en droegen het, en kwamen tot David; doch hij wilde dat niet drinken, maar goot het uit voor den HEER,

17 En zeide: Het zij verre van mij, o HEER! dat ik dit zou doen; zou *ik drinken* het bloed der mannen, die heengegaan zijn met gevaar van hun leven? En hij wilde het niet drinken. Dit deden die drie helden.

18 Abisai, Joabs broeder, de zoon van Zerúja, die was ook een hoofd van drieën; en die hief zijne spies op tegen drie honderd, die *van hem* verslagen werden; en hij had eenen naam onder die drie.

19 Was hij niet de heerlijkste van die drie? Daarom was hij hun tot eenen overste. Maar hij kwam niet tot aan die *eerste* drie.

20 Voorts Benája, de zoon van Jójada, de zoon van een' dapperen man, groot van daden, van Kábzeël; die sloeg twee sterke leeuwen van Moab; ook ging hij af, en sloeg eenen leeuw in het midden van eenen kuil in den sneeuwtijd.

21 Daartoe sloeg hij eenen egyptischen man, eenen man van aanzien; en in de hand des Egyptenaars was eene spies, maar hij ging tot hem af met eenen staf: en hij rukte de spies uit de hand des Egyptenaars, en doodde hem met zijne *eigene* spies.

22 Die dingen deed Benája, de zoon van Jójada: dies had hij eenen naam onder de drie helden.

23 Hij was de heerlijkste van de dertig, maar tot die drie *eersten* kwam hij niet; en David stelde hem over zijne trawanten.

24 A'sahel, Joabs broeder, was onder de dertig; Elhanan, de zoon van Dodo, van Beth-lehem;

25 Samma, de Harodiet; Elika, de Harodiet;

26 Helez, de Paltiet; Ira, de zoon van Ikes, de Thekoïet;
27 Abi-ezer, de Anethothiet; Mebunnai, de Husathiet;
28 Zalmon, de Ahohiet; Máharai, de Netofathiet;
29 Heleb, de zoon van Báëna, de Netofathiet; Ithai, de zoon van Ribai, van Gibea der kinderen Benjamins;
30 Benája, de Pirháthoniet; Hiddai, van de beken van Gaäs;
31 Abi-Albòn, de Arbathiet; Azmáveth, de Barhumiet;
32 Eljachba, de Saälboniet; van de zonen van Jazen, Jónathan;
33 Samma, de Hartariet; Ahiam, de zoon van Sarar, de Hartariet;
34 Elifélet, de zoon van Ahasbai, de zoon van eenen Máächathiet; Eliam, de zoon van Achitófel, de Giloniet;
35 Hezrai, de Karmeliet; Paërai, de Arbiet;
36 Jig-al, de zoon van Nathan, van Zoba; Bani, de Gadiet;
37 Zelek, de Ammoniet; Náharai, de Beërothiet, de wapendrager van Joab, den zoon van Zerúja;
38 Ira, de Jethriet; Gareb, de Jethriet;
39 Uría, de Hethiet: zeven en dertig in alles.

HOOFDSTUK XXIV.

EN de toorn des HEEREN voer voort te ontsteken tegen Israël; en Hij porde David aan tegen henlieden, zeggende: Ga, tel Israël en Juda.
2 De koning dan zeide tot Joab, den krijgsoverste, die bij hem was: Trek nu om, door alle stammen van Israël, van Dan tot Ber-séba toe, en tel het volk, opdat ik het getal des volks wete.
3 Toen zeide Joab tot den koning: Nu doe de HEER, uw God, tot dit volk, zoo als deze en die nu zijn, honderdmaal meer, dat de oogen van mijnen heer den koning het aanzien; maar waarom heeft mijn heer de koning lust tot deze zaak?
4 Doch des konings woord nam de overhand tegen Joab, en tegen de oversten des heirs. Alzoo toog Joab uit, met de oversten des heirs, van des konings aangezigt, om het volk Israël te tellen.
5 En zij gingen over de Jordaan, en legerden zich bij Aroër, ter regterhand der stad, die in het midden is van de beek van Gad, en aan Jáëzer.
6 Voorts kwamen zij in Gilead, en in het lage land Hodsi; ook kwamen zij tot Dan-Jaän, en rondom bij Zidon.
7 En zij kwamen tot de vesting van Tyrus, en alle steden der Hevieten en der Kanaänieten; en zij kwamen uit aan het zuiden van Juda te Ber-séba.
8 Alzoo togen zij om door het gansche land; en ten einde van negen maanden en twintig dagen kwamen zij te Jerùzalem.
9 En Joab gaf de som van het getelde volk aan den koning; en in Israël waren acht honderd duizend strijdbare mannen, die het zwaard uittrokken, en de mannen van Juda waren vijf honderd duizend man.
10 En Davids hart sloeg hem, nadat hij het volk geteld had; en David zeide tot den HEER: Ik heb zeer gezondigd *in* hetgeen ik gedaan heb; maar nu, o HEER! neem toch de misdaad uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gedaan.
11 Als nu David des morgens opstond, zoo geschiedde het woord des HEEREN tot den profeet Gad, Davids ziener, zeggende:
12 Ga heen en spreek tot David: Alzoo zegt de HEER: Drie dingen draag ik u voor; verkies u één uit die, dat ik u doe.
13 Zoo kwam Gad tot David, en maakte het hem bekend, en zeide tot hem: Zal u een honger van zeven jaren in uw land komen? of *wilt* gij drie maanden vlieden voor het aangezigt uwer vijanden, dat die u vervolgen? of dat er drie dagen pestilentie in uw land zij? Merk nu, en zie toe, wat antwoord ik Dien zal wederbrengen, die mij gezonden heeft.
14 Toen zeide David tot Gad: Mij is zeer bange; laat ons toch in de hand des HEEREN vallen, want zijne barmhartigheden zijn vele, maar laat mij in de hand van menschen niet vallen.
15 Toen gaf de HEER eene pestilentie in Israël, van den morgen af tot den gezetten tijd toe; en er stierven van het volk, van Dan tot Ber-séba toe, zeventig duizend mannen.
16 Toen nu de engel zijne hand uitstrekte over Jerùzalem, om haar te verderven, berouwde het den HEERE over dat kwaad, en Hij zeide tot den engel, die het verderf onder het volk maakte: Het is genoeg, trek uwe hand nu af. De engel des HEEREN nu was bij den dorschvloer van Arauna, den Jebuziet.
17 En David, als hij den engel zag, die

het volk sloeg, sprak tot den HEER, en zeide: Zie, ik, ik heb gezondigd, en ik, ik heb onregt gehandeld, maar wat hebben deze schapen gedaan? Uwe hand zij toch tegen mij en tegen mijns vaders huis.

18 En Gad kwam tot David op dienzelven dag, en zeide tot hem: Ga op, rigt den HEERE een altaar op, op den dorschvloer van Arauna, den Jebuziet.

19 Alzoo ging David op naar het woord van Gad, gelijk als de HEER geboden had.

20 En Arauna zag toe, en zag den koning en zijne knechten tot zich overkomen; zoo ging Arauna uit, en boog zich voor den koning met zijn aangezigt ter aarde.

21 En Arauna zeide: Waarom komt mijn heer de koning tot zijnen knecht? En David zeide: Om dezen dorschvloer van u te koopen, om den HEERE een altaar te bouwen, opdat deze plage opgehouden worde van over het volk.

22 Toen zeide Arauna tot David: Mijn heer de koning neme en offere, wat goed is in zijne oogen; zie daar de runderen ten brandoffer, en de sleden en het rundertuig tot hout.

23 Dit alles gaf Arauna, de koning, aan den koning. Voorts zeide Arauna tot den koning: De HEER uw God neme een welgevallen in u.

24 Doch de koning zeide tot Arauna: Neen, maar ik zal het zekerlijk van u koopen voor den prijs: want ik zal den HEERE, mijnen God, niet offeren brandofferen om niet. Alzoo kocht David den dorschvloer en de runderen voor vijftig zilveren sikkelen.

25 En David bouwde aldaar den HEERE een altaar, en offerde brandofferen en dankofferen. Alzoo werd de HEER den lande verbeden, en deze plage van over Israël opgehouden.

HET EERSTE BOEK DER KONINGEN.

HOOFDSTUK I.

DE koning David nu was oud, wel bedaagd; en zij dekten hem met kleederen, doch hij kreeg geene warmte.

2 Toen zeiden zijne knechten tot hem: Laat ze mijnen heer den koning eene jonge dochter, eene maagd zoeken, die voor het aangezigt des konings sta, en hem koestere; en zij slape in uwen schoot, dat mijn heer de koning warm worde.

3 Zoo zochten zij eene schoone jonge dochter in alle landpalen van Israël; en zij vonden Abisag, eene Sunamietische, en bragten ze tot den koning.

4 En de jonge dochter was boven maten schoon, en koesterde den koning, en diende hem; doch de koning bekende ze niet.

5 Adónia nu, de zoon van Haggith, verhief zich, zeggende: Ik zal koning zijn; en hij bereidde zich wagenen en ruiteren, en vijftig mannen, loopende voor zijn aangezigt.

6 En zijn vader had hem niet bedroefd van zijne dagen, zeggende: Waarom hebt gij alzoo gedaan? En ook was hij zeer schoon van gedaante, en *Haggith* had hem gebaard na Absalom.

7 En zijne raadslagen waren met Joab, den zoon van Zerúja, en met Abjathar, den priester: die hielpen, volgende Adónia.

8 Maar Zadok, de priester, en Benája, de zoon van Jójada, en Nathan, de profeet, en Simeï, en Reï, en de helden, die David had, waren met Adónia niet.

9 En Adónia slagtte schapen, en runderen, en gemest vee bij den steen Zohéleth, die bij de fontein Rogel is; en noodde al zijne broederen, de zonen des konings, en alle mannen van Juda, des konings knechten.

10 Maar Nathan, den profeet, en Benája, en de helden, en Sálomo, zijnen broeder, noodde hij niet.

11 Toen sprak Nathan tot Bathséba, de moeder van Sálomo, zeggende: Hebt gij niet gehoord, dat Adónia, de zoon van Haggith, koning is? en onze heer David weet dat niet.

12 Nu dan, kom, laat mij u toch eenen

raad geven, dat gij uwe ziel en de ziel van uwen zoon Sálomo redt.

13 Ga heen, en treed in tot den koning David, en zeg tot hem : Hebt gij niet, mijn heer koning! uwe dienstmaagd gezworen, zeggende : Voorzeker uw zoon Sálomo zal na mij koning zijn, en hij zal op mijnen troon zitten! waarom dan is Adónia koning?

14 Zie, als gij daar nog met den koning spreken zult, zoo zal ik na u inkomen, en zal uwe woorden vervullen.

15 En Bathséba ging in tot den koning in de binnenkamer; doch de koning was zeer oud, en Abisag, de Sunamietische, diende den koning.

16 En Bathséba neigde het hoofd, en boog zich neder voor den koning; en de koning zeide : Wat is u?

17 En zij zeide tot hem : Mijn heer! gij hebt uwe dienstmaagd bij den HEER, uwen God, gezworen : Voorzeker Sálomo, uw zoon, zal na mij koning zijn, en hij zal op mijnen troon zitten!

18 En nu zie, Adónia is koning; en nu, mijn heer koning! gij weet het niet.

19 En hij heeft ossen, en gemest vee, en schapen in menigte geslagt, en genood al de zonen des konings, en Abjathar, den priester, en Joab, den krijgsoverste, maar uwen knecht Sálomo heeft hij niet genood.

20 Maar gij, mijn heer koning! de oogen van het gansche Israël zijn op u, dat gij hun zoudt te kennen geven, wie op den troon van mijnen heer den koning na hem zitten zal.

21 Anders zal het geschieden, als mijn heer de koning met zijne vaderen zal ontslapen zijn, dat ik en mijn zoon Sálomo *als* zondaars zullen zijn.

22 En ziet, zij sprak nog met den koning, als de profeet Nathan inkwam.

23 En zij gaven den koning te kennen, zeggende : Zie, de profeet Nathan is daar; en hij kwam voor het aangezigt des konings, en boog zich voor den koning op zijn aangezigt ter aarde.

24 En Nathan zeide : Mijn heer koning! hebt gij gezegd : Adónia zal na mij koning zijn, en hij zal op mijnen troon zitten?

25 Want hij is heden afgegaan, en heeft geslagt ossen, en gemest vee, en schapen in menigte, en heeft genood al de zonen des konings, en de oversten des heirs, en Abjathar, den priester : en ziet, zij eten en drinken voor zijn aangezigt, en zeggen : De koning Adónia leve!

26 Maar mij, die uw knecht ben, en Zadok, den priester, en Benája, den zoon van Jójada, en Sálomo, uwen knecht, heeft hij niet genood.

27 Is deze zaak van mijnen heer den koning geschied? en hebt gij uwen knecht niet bekend gemaakt, wie op den troon van mijnen heer den koning na hem zitten zou?

28 En de koning David antwoordde en zeide : Roept mij Bathséba; en zij kwam voor het aangezigt des konings, en stond voor het aangezigt des konings.

29 Toen zwoer de koning, en zeide : *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, die mijne ziel uit allen nood verlost heeft :

30 Voorzeker, gelijk als ik u gezworen heb bij den HEER, den God Israëls, zeggende : Voorzeker zal uw zoon Sálomo na mij koning zijn, en zal op mijnen troon in mijne plaats zitten; voorzeker alzoo zal ik te dezen zelven dage doen.

31 Toen neigde zich Bathséba met het aangezigt ter aarde, en boog zich neder voor den koning, en zeide : Mijn heer de koning David leve in eeuwigheid!

32 En de koning David zeide : Roept mij Zadok, den priester, en Nathan, den profeet, en Benája, den zoon van Jójada; en zij kwamen voor het aangezigt des konings.

33 En de koning zeide tot hen : Neemt met u de knechten uws heeren, en doet mijnen zoon Sálomo rijden op de muilezelin, die voor mij is; en voert hem af naar Gihon.

34 En dat Zadok, de priester, met Nathan, den profeet, hem aldaar tot koning over Israël zalven. Daarna zult gij met de bazuin blazen, en zeggen : De koning Sálomo leve!

35 Dan zult gij achter hem optrekken, en hij zal komen, en zal op mijnen troon zitten, en hij zal koning zijn in mijne plaats : want ik heb geboden, dat hij een voorganger zou zijn over Israël en over Juda.

36 Toen antwoordde Benája, de zoon van Jójada, den koning, en zeide : Amen; alzoo zegge de HEER, de God van mijnen heer den koning!

37 Gelijk als de HEER met mijnen heer den koning geweest is, alzoo zij Hij met Sálomo; en Hij make zijnen troon grooter dan den troon van mijnen heer den koning David!

38 Toen ging Zadok, de priester, af, met Nathan, den profeet, en Benája, den zoon van Jójada, en de Krethi en de Plethi, en zij deden Sálomo rijden op de muilezelin van den koning David, en geleidden hem naar Gihon.

39 En Zadok, de priester, nam den oliehoorn uit de tent, en zalfde Sálomo; en zij bliezen met de bazuin, en al het volk zeide: De koning Sálomo leve!

40 En al het volk kwam op achter hem, en het volk pijpte met pijpen, en verblijdde zich met groote blijdschap, zoodat de aarde van hun geluid spleet.

41 En Adónia hoorde het, en al de genooden, die met hem waren, die nu geëindigd hadden te eten; ook hoorde Joab het geluid der bazuinen, en zeide: Waarom is het geroep dier stad, die in roer is?

42 Als hij nog sprak, ziet, zoo kwam Jónathan, de zoon van Abjathar, den priester; en Adónia zeide: Kom in, want gij zijt een kloek man, en zult het goede boodschappen.

43 En Jónathan antwoordde en zeide tot Adónia: Ja maar onze heer, de koning David, heeft Sálomo tot koning gemaakt;

44 En de koning heeft met hem gezonden Zadok, den priester, en Nathan, den profeet, en Benája, den zoon van Jójada, en de Krethi en de Plethi; en zij hebben hem doen rijden op de muilezelin des konings.

45 Daartoe hebben hem Zadok, de priester, en Nathan, de profeet, in Gihon tot koning gezalfd, en zijn van daar blijde opgetogen, zoodat de stad in roer is; dat is het geroep, dat gij gehoord hebt.

46 En ook zit Sálomo op den troon des koningrijks.

47 Zoo zijn ook de knechten des konings gekomen, om onzen heer, den koning David, te zegenen, zeggende: Uw God make den naam van Sálomo beter dan uwen naam, en make zijnen troon grooter dan uwen troon; en de koning heeft aangebeden op de slaapstede.

48 Ja ook heeft de koning aldus gezegd: Geloofd zij de HEER, de God Israëls, die heden gegeven heeft eenen, zittende op mijnen troon, dat het mijne oogen gezien hebben!

49 Toen verschrikten en stonden op al de genooden, die bij Adónia waren, en gingen een iegelijk zijns weegs.

50 Doch Adónia vreesde voor Sálomo, en hij stond op, en ging heen, en vattede de hoornen des altaars.

51 En men maakte Sálomo bekend, zeggende: Zie, Adónia vreest den koning Sálomo, want zie, hij heeft de hoornen des altaars gevat, zeggende: Dat de koning Sálomo mij als heden zwere, dat hij zijnen knecht met het zwaard niet dooden zal!

52 En Sálomo zeide: Indien hij een vroom man zal zijn, daar zal niet van zijn haar op de aarde vallen; maar indien in hem kwaad bevonden zal worden, zoo zal hij sterven.

53 En de koning Sálomo zond heen, en zij deden hem afgaan van het altaar; en hij kwam, en boog zich neder voor den koning Sálomo. En Sálomo zeide tot hem: Ga heen naar uw huis.

HOOFDSTUK II.

ALS nu de dagen van David nabij waren, dat hij sterven zou, zoo gebood hij zijnen zoon Sálomo, zeggende:

2 Ik ga heen in den weg der gansche aarde; zoo zijt sterk, en wees een man.

3 En neem waar de wacht des HEEREN, uws Gods, om te wandelen in zijne wegen, om te onderhouden zijne inzettingen, en zijne geboden, en zijne regten, en zijne getuigenissen, gelijk geschreven is in de wet van Mozes; opdat gij verstandelijk handelt in al wat gij doen zult, en al waarheen gij u wenden zult;

4 Opdat de HEER bevestige zijn woord, dat Hij over mij gesproken heeft, zeggende: Indien uwe zonen hunnen weg bewaren, om voor mijn aangezigt trouwelijk, met hun gansche hart en met hunne gansche ziel, te wandelen, zoo zal geen man, zeide Hij, u afgesneden worden van den troon Israëls.

5 Zoo weet gij ook, wat Joab, de zoon van Zerúja, mij gedaan heeft, *en* wat hij gedaan heeft aan de twee krijgsoversten van Israël, Abner, den zoon van Ner, en Amása, den zoon van Jether, die hij gedood heeft, en heeft krijgsbloed vergoten in vrede; en hij heeft krijgsbloed gedaan aan zijnen gordel, die aan zijne lendenen was, en aan zijne schoenen, die aan zijne voeten waren.

6 Doe dan naar uwe wijsheid, dat gij zijn graauwe haar niet met vrede in het graf laat dalen.

7 Maar aan de zonen van Barzillai, den Gileadiet, zult gij weldadigheid bewijzen, en zij zullen zijn onder degenen, die aan uwe tafel eten : want alzoo naderden zij tot mij, als ik vlugtte voor het aangezigt van uwen broeder Absalom.

8 En zie, bij u is Simeï, de zoon van Gera, de zoon van Jemini, uit Bahùrim, die mij vloekte met eenen geweldigen vloek, ten dage als ik ging naar Mahanáim; doch hij kwam af mij te gemoet aan de Jordaan, en ik zwoer hem bij den HEER, zeggende : Zoo ik hem met het zwaard doode!

9 Maar nu, houd hem niet onschuldig, dewijl gij een wijs man zijt : en gij zult weten, wat gij hem doen zult, opdat gij zijn graauwe haar met bloed in het graf doet dalen.

10 En David ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven in de stad Davids.

11 De dagen nu, die David geregeerd heeft over Israël, zijn veertig jaar : zeven jaren heeft hij geregeerd in Hebron, en in Jerùzalem heeft hij drie en dertig jaren geregeerd.

12 En Sálomo zat op den troon van zijnen vader David; en zijn koningrijk werd zeer bevestigd.

13 Toen kwam Adónia, de zoon van Haggith, tot Bathséba, de moeder van Sálomo; en zij zeide : Is uwe komst vrede? en hij zeide : Vrede.

14 Daarna zeide hij : Ik heb een woord aan u. En zij zeide : Spreek.

15 Hij zeide dan : Gij weet, dat het koningrijk mijne was, en het gansche Israël zijn aangezigt op mij gezet had, dat ik koning zijn zou; hoewel het koningrijk omgewend en mijns broeders geworden is : want het is van den HEER hem geworden.

16 En nu begeer ik van u eene eenige begeerte, wijs mijn aangezigt niet af. En zij zeide tot hem : Spreek.

17 En hij zeide : Spreek toch tot den koning Sálomo, want hij zal uw aangezigt niet afwijzen, dat hij mij Abisag, de Sunamietische, ter vrouwe geve.

18 En Bathséba zeide : Het is goed, ik zal den koning voor u aanspreken.

19 Zoo kwam Bathséba tot den koning Sálomo, om hem voor Adónia aan te spreken. En de koning stond op, haar te gemoet, en boog zich voor haar; daarna zat hij op zijnen troon, en deed eenen stoel voor de moeder des konings zetten; en zij zat aan zijne regterhand.

20 Toen zeide zij : Ik begeer van u eene eenige kleine begeerte, wijs mijn aangezigt niet af. En de koning zeide tot haar : Begeer, mijne moeder! want ik zal uw aangezigt niet afwijzen.

21 En zij zeide : Laat Abisag, de Sunamietische, aan Adónia, uwen broeder, ter vrouwe gegeven worden.

22 Toen antwoordde de koning Sálomo, en zeide tot zijne moeder : En waarom begeert gij Abisag, de Sunamietische, voor Adónia? begeer ook voor hem het koningrijk, (want hij is mijn broeder, die ouder is dan ik ben) ja voor hem, en voor Abjathar, den priester, en voor Joab, den zoon van Zerúja.

23 En de koning Sálomo zwoer bij den HEER, zeggende : Zoo doe mij God, en zoo doe Hij daartoe, voorzeker Adónia zal dat woord tegen zijn leven gesproken hebben!

24 En nu *zoo waarachtig als* de HEER leeft, die mij bevestigd heeft, en mij heeft doen zitten op den troon van mijnen vader David, en die mij een huis gemaakt heeft, gelijk als Hij gesproken had : voorzeker Adónia zal heden gedood worden!

25 En de koning Sálomo zond door de hand van Benája, den zoon van Jójada; die viel op hem aan, dat hij stierf.

26 En tot Abjathar, den priester, zeide de koning : Ga naar Anathoth, op uwe akkers, want gij zijt een man des doods; maar op dezen dag zal ik u niet dooden, omdat gij de ark des Heeren HEEREN voor het aangezigt van mijnen vader David gedragen hebt, en omdat gij verdrukt zijt geweest, in alles, waarin mijn vader verdrukt was.

27 Sálomo dan verdreef Abjathar, dat hij des HEEREN priester niet ware; om te vervullen het woord des HEEREN, hetwelk hij over het huis van Eli te Silo gesproken had.

28 Als het gerucht tot Joab kwam (want Joab had zich gewend achter Adónia, hoewel hij zich niet had gewend achter Absalom) zoo vlugtte Joab tot de tent des HEEREN, en vattede de hoornen des altaars.

29 En het werd den koning Sálomo aangezegd, dat Joab tot de tent des HEEREN gevloden was, en zie, hij is bij het altaar. Toen zond Sálomo Benája, den zoon van Jójada, zeggende : Ga heen, val op hem aan.

30 En Benája kwam tot de tent des HEE-

REN, en zeide tot hem: Zoo zegt de koning: Kom uit. En hij zeide: Neen, maar hier zal ik sterven! En Benája bragt het antwoord weder aan den koning, zeggende: Zoo heeft Joab gesproken, en zoo heeft hij mij geantwoord.

31 En de koning zeide tot hem: Doe gelijk als hij gesproken heeft, en val op hem aan; en begraaf hem, opdat gij wegdoet, van mij en van mijns vaders huis, dat bloed, dat Joab zonder oorzaak vergoten heeft.

32 Zoo zal de HEER zijn bloed op zijn hoofd doen wederkeeren, omdat hij op twee mannen, regtvaardiger en beter dan hij, aangevallen is, en die met het zwaard gedood heeft, daar het mijn vader David niet wist; Abner, den zoon van Ner, den krijgsoverste van Israël, en Amása, den zoon van Jether, den krijgsoverste van Juda.

33 Alzoo zal hun bloed wederkeeren op het hoofd van Joab, en op het hoofd van zijn zaad in eeuwigheid; maar David, en zijn zaad, en zijn huis, en zijn troon zal vrede hebben van den HEER tot in eeuwigheid.

34 En Benája, de zoon van Jójada, ging op, en viel op hem aan, en doodde hem; en hij werd begraven in zijn huis, in de woestijn.

35 En de koning zettede Benája, den zoon van Jójada, in zijne plaats over het heir; en Zadok, den priester, zettede de koning in de plaats van Abjathar.

36 Daarna zond de koning, en riep Simeï, en zeide tot hem: Bouw u een huis in Jerûzalem, en woon aldaar; en ga van daar niet uit herwaarts of derwaarts.

37 Want het zal geschieden ten dage van uw uitgaan, als gij over de beek Kidron zult gaan, weet voorzeker, dat gij den dood sterven zult; uw bloed zal op uw hoofd zijn.

38 En Simeï zeide tot den koning: Dat woord is goed; gelijk als mijn heer de koning gesproken heeft, alzoo zal uw knecht doen. En Simeï woonde te Jerûzalem vele dagen.

39 Doch het geschiedde met het einde van drie jaren, dat twee knechten van Simeï wegliepen tot Achis, den zoon van Máácha, den koning van Gath; en men gaf het Simeï te kennen, zeggende: Zie, uwe knechten zijn in Gath.

40 Toen maakte zich Simeï op, en zadelde zijnen ezel, en toog heen naar Gath tot Achis, om zijne knechten te zoeken; zoo toog Simeï heen, en bragt zijne knechten van Gath.

41 En het werd Sálomo aangezegd, dat Simeï uit Jerûzalem naar Gath getogen, en wedergekomen was.

42 Toen zond de koning, en riep Simeï, en zeide tot hem: Heb ik u niet bečedigd bij den HEER, en tegen u betuigd, zeggende: Ten dage van uw uitgaan, als gij zult herwaarts of derwaarts gaan, weet voorzeker, dat gij den dood zult sterven? en gij zeidet tot mij: Dat woord is goed, *dat* ik gehoord heb.

43 Waarom dan hebt gij den eed des HEEREN niet gehouden, en het gebod, dat ik over u geboden had?

44 Verder zeide de koning tot Simeï: Gij weet al de boosheid, die uw hart weet, die gij aan mijnen vader David gedaan hebt; daarom heeft de HEER uwe boosheid op uw hoofd doen wederkeeren.

45 Maar de koning Sálomo is gezegend; en de troon van David zal bevestigd zijn voor het aangezigt des HEEREN tot in eeuwigheid.

46 En de koning gebood Benája, den zoon van Jójada; die ging uit, en viel op hem aan, dat hij stierf. Alzoo is het koningrijk bevestigd in de hand van Sálomo.

HOOFDSTUK III.

EN Sálomo verzwagerde zich met Faraö, den koning van Egypte; en nam de dochter van Faraö, en bragt ze in de stad Davids, totdat hij voleind zou hebben het bouwen van zijn huis, en het huis des HEEREN, en den muur van Jerûzalem rondom.

2 Alleenlijk offerde het volk op de hoogten, want geen huis was den naam des HEEREN gebouwd, tot die dagen toe.

3 En Sálomo had den HEER lief, wandelende in de inzettingen van zijnen vader David; alleenlijk offerde hij en rookte op de hoogten.

4 En de koning ging naar Gibeon, om aldaar te offeren, omdat die hoogte groot was: duizend brandofferen offerde Sálomo op dat altaar.

5 Te Gibeon verscheen de HEER aan Sálomo in eenen droom des nachts; en God zeide: Begeer wat Ik u geven zal.

6 En Sálomo zeide: Gij hebt aan uwen

knecht David, mijnen vader, groote weldadigheid gedaan, gelijk als hij voor uw aangezigt gewandeld heeft, in waarheid, en in geregtigheid, en in opregtigheid des harten met U; en Gij hebt hem deze groote weldadigheid gehouden, dat Gij hem gegeven hebt eenen zoon, zittende op zijnen troon, als te dezen dage.

7 Nu dan, HEERE, mijn God! Gij hebt uwen knecht koning gemaakt in de plaats van mijnen vader David; en ik ben een klein jongeling, ik weet niet uit te gaan noch in te gaan.

8 En uw knecht is in het midden van uw volk, dat Gij verkoren hebt, een groot volk, hetwelk niet kan geteld noch gerekend worden, van wege de menigte.

9 Geef dan uwen knecht een verstandig hart, om uw volk te rigten, verstandelijk onderscheidende tusschen goed en kwaad: want wie zou dit uw zwaar volk kunnen rigten?

10 Die zaak nu was goed in de oogen des HEEREN, dat Sálomo deze zaak begeerd had.

11 En God zeide tot hem: Daarom dat gij deze zaak begeerd hebt, en niet begeerd hebt voor u vele dagen, noch voor u begeerd hebt rijkdom, noch begeerd hebt de ziel uwer vijanden; maar hebt begeerd verstand voor u, om gerigtzaken te hooren;

12 Zie, Ik heb gedaan naar uwe woorden; zie, Ik heb u een wijs en verstandig hart gegeven, dat uws gelijke vóór u niet geweest is, en uws gelijke na u niet opstaan zal.

13 Zelfs ook wat gij niet begeerd hebt, heb Ik u gegeven, beide rijkdom en eer; dat uws gelijke niemand onder de koningen al uwe dagen zijn zal.

14 En zoo gij in mijne wegen wandelen zult, onderhoudende mijne inzettingen en mijne geboden, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, zoo zal Ik ook uwe dagen verlengen.

15 En Sálomo waakte op, en ziet, het was een droom. En hij kwam te Jerúzalem, en stond voor de ark des verbonds des HEEREN, en offerde brandofferen, en bereidde dankofferen, en maakte eenen maaltijd voor al zijne knechten.

16 Toen kwamen er twee vrouwen, die hoeren waren, tot den koning; en zij stonden voor zijn aangezigt.

17 En de ééne vrouw zeide: Och mijn heer! ik en deze vrouw wonen in één huis; en ik heb bij haar in dat huis gebaard.

18 Het is nu geschied op den derden dag na mijn baren, dat deze vrouw ook gebaard heeft; en wij waren te zamen, geen vreemde was met ons in het huis, behalve ons tweeën in het huis.

19 En de zoon dezer vrouw is des nachts gestorven, omdat zij op hem gelegen had.

20 En zij stond ter middernacht op en nam mijnen zoon van bij mij, als uwe dienstmaagd sliep, en leide hem in haren schoot, en haren dooden zoon leide zij in mijnen schoot.

21 En ik stond in den morgen op, om mijnen zoon te zogen, en zie, hij was dood; maar ik lettede in den morgen op hem, en zie, het was mijn zoon niet, dien ik gebaard had.

22 Toen zeide de andere vrouw: Neen, maar die levende is mijn zoon, en de doode is uw zoon; gene daarentegen zeide: Neen, maar de doode is uw zoon, en de levende is mijn zoon! Alzoo spraken zij voor het aangezigt des konings.

23 Toen zeide de koning: Deze zegt: Dit is mijn zoon, die leeft, maar uw zoon is het, die dood is; en die zegt: Neen, maar de doode is uw zoon, en de levende mijn zoon.

24 Verder zeide de koning: Haalt mij een zwaard; en zij bragten een zwaard voor het aangezigt des konings.

25 En de koning zeide: Doorsnijdt dat levende kind in tweeën; en geeft de ééne eene helft, en de andere eene helft.

26 Maar de vrouw, welker zoon de levende was, sprak tot den koning, (want haar ingewand ontstak over haren zoon) en zeide: Och mijn heer! geef haar dat levende kind, en dood het geenszins; deze daarentegen zeide: Het zij noch het uwe noch het mijne, doorsnijdt het.

27 Toen antwoordde de koning, en zeide: Geeft aan die het levende kind, en doodt het geenszins; die is zijne moeder.

28 En geheel Israël hoorde dat oordeel, dat de koning geoordeeld had, en vreesde voor het aangezigt des konings: want zij zagen, dat de wijsheid Gods in hem was, om regt te doen.

HOOFDSTUK IV.

ALZOO was de koning Sálomo koning over gansch Israël.

2 En deze waren de vorsten, die hij had:

Azaria, de zoon van Zadok, was opperambtman.

3 Elihóref, en Ahia, de zoon van Sisa, waren schrijvers; Jósafat, de zoon van Ahílud, was kanselier.

4 En Benája, de zoon van Jójada, was over het heir; en Zadok en Abjathar waren priesters.

5 En Azaria, de zoon van Nathan, was over de bestelmeesters; en Zabud, de zoon van Nathan, was overambtman, des konings vriend.

6 En Ahisar was hofmeester; en Adoníram, de zoon van Abda, was over de schatting.

7 En Sálomo had twaalf bestelmeesters over gansch Israël, die den koning en zijn huis verzorgden: voor elk was eene maand in het jaar om te verzorgen.

8 En dit zijn hunne namen: de zoon van Hur was in het gebergte van Efraïm.

9 De zoon van Deker in Makaz en in Saälbim, en Beth-Sémes, en Elon Beth-Hanan.

10 De zoon van Hésed in Arubbóth; hij had *daartoe* Socho en het gansche land Hefer.

11 De zoon van Abinádab *had* de gansche landstreek van Dor: deze had Tafath, de dochter van Sálomo, tot eene vrouw.

12 Báäna, de zoon van Ahílud, had Taänach, en Megiddo, en het gansche Beth-Sean, hetwelk is bij Zartána, beneden van Jizreël, van Beth-Sean aan tot Abel-Mehóla, tot op gene zijde van Jokmeam.

13 De zoon van Geber was te Ramoth in Gilead: hij had de dorpen van Jaïr, den zoon van Manasse, die in Gilead zijn; *ook* had hij de streek van Argob, welke is in Basan, zestig groote steden, met muren en koperen grendelen.

14 Ahinádab, de zoon van Iddo, was te Mahanáïm.

15 Ahimáäz was in Nafthali: deze nam ook Sálomo's dochter, Basmath, ter vrouwe.

16 Báäna, de zoon van Husai, was in Aser en in Aloth.

17 Jósafat, de zoon van Parúah, in Issaschar.

18 Simeï, de zoon van Ela, in Benjamin.

19 Geber, de zoon van Uri, was in het land Gilead, het land van Sihon, den koning der Amorieten, en van Og, den koning van Basan, en hij was de eenige bestelmeester, die in dat land was.

20 Juda *nu* en Israël waren velen, als zand, dat aan de zee is in menigte, etende, en drinkende, en blijde zijnde.

21 En Sálomo was heerschende over al de koningrijken, van de rivier *tot* het land der Filistijnen, en tot aan de landpale van Egypte; die bragten geschenken, en dienden Sálomo al de dagen zijns levens.

22 De spijze nu van Sálomo was voor éénen dag, dertig kor meelbloem, en zestig kor meel;

23 Tien vette runderen, en twintig weiderunderen, en honderd schapen; uitgenomen de herten, en reeën, en buffelen, en gemeste vogelen.

24 Want hij had heerschappij over al wat op deze zijde der rivier was van Thifsah tot aan Gaza, over alle koningen op deze zijde der rivier; en hij had vrede van al zijne zijden rondom.

25 En Juda en Israël woonden zeker, een iegelijk onder zijnen wijnstok en onder zijnen vijgeboom, van Dan tot Ber-séba, al de dagen van Sálomo.

26 Sálomo had ook veertig duizend paardenstallen tot zijne wagenen, en twaalf duizend ruiteren.

27 Die bestelmeesters nu, een ieder op zijne maand, verzorgden den koning Sálomo, en al degenen, die tot de tafel van den koning Sálomo naderden; zij lieten geen ding ontbreken.

28 De gerst nu en het stroo voor de paarden, en voor de snelle kemelen, bragten zij aan de plaats, waar hij was, een iegelijk naar zijnen last.

29 En God gaf Sálomo wijsheid en zeer veel verstand, en een wijd begrip des harten, gelijk zand, dat aan den oever der zee is.

30 En de wijsheid van Sálomo was grooter dan de wijsheid van al die van het Oosten, en dan alle wijsheid der Egyptenaren;

31 Ja hij was wijzer dan alle menschen; dan Ethan, de Ezrahiet, en Heman, en Chalcol, en Darda, de zonen van Mahol; en zijn naam was onder alle heidenen rondom.

32 En hij sprak drie duizend spreuken, daartoe waren zijne liederen duizend en vijf.

33 Hij sprak ook van de boomen: van den cederboom af, die op den Libanon is, tot op den hijzop, die aan den wand uitwast: hij sprak ook van het vee, en van het ge-

vogelte, en van de kruipende *dieren,* en van de visschen.

34 En van alle volken kwamen er, om de wijsheid van Sálomo te hooren, van alle koningen der aarde, die van zijne wijsheid gehoord hadden.

HOOFDSTUK V.

EN Hiram, de koning van Tyrus, zond zijne knechten tot Sálomo, (want hij had gehoord, dat zij Sálomo tot koning gezalfd hadden in zijns vaders plaats) dewijl Hiram David altijd bemind had.

2 Daarna zond Sálomo tot Hiram, zeggende :

3 Gij weet, dat mijn vader David den naam des HEEREN, zijns Gods, geen huis kon bouwen, van wege de oorlogen, waarmede zij hem omsingelden, totdat de HEER hen onder zijne voetzolen gaf.

4 Maar nu heeft de HEER, mijn God, mij van rondom rust gegeven : er is geen tegenpartijder, en geene bejegening van kwaad.

5 En zie, ik denk voor den naam van den HEER, mijnen God, een huis te bouwen; gelijk als de HEER gesproken heeft tot mijnen vader David, zeggende : Uw zoon, dien Ik in uwe plaats op uwen troon zetten zal, die zal mijnen naam dat huis bouwen.

6 Zoo gebied nu, dat men mij cederen uit den Libanon houwe; en mijne knechten zullen met uwe knechten zijn, en den loon uwer knechten zal ik u geven, naar al wat gij zeggen zult : want gij weet, dat onder ons niemand is, die weet hout te houwen, gelijk de Zidoniërs.

7 En het geschiedde, als Hiram de woorden van Sálomo gehoord had, dat hij zich zeer verblijdde, en zeide : Gezegend zij de HEER heden, die David eenen wijzen zoon gegeven heeft, over dit groote volk!

8 En Hiram zond tot Sálomo, zeggende : Ik heb gehoord, waarom gij tot mij gezonden hebt; ik zal al uwen wil doen met het cederenhout, en met het dennenhout.

9 Mijne knechten zullen het afbrengen van den Libanon aan de zee; en ik zal het op vlotten over de zee doen voeren, tot die plaats, die gij aan mij ontbieden zult, en zal het aldaar los maken, en gij zult het wegnemen; gij zult ook mijnen wil doen, dat gij mijn huis spijze geeft.

10 Alzoo gaf Hirom aan Sálomo cederenhout en dennenhout, *naar* al zijnen wil.

11 En Sálomo gaf Hiram twintig duizend kor tarwe, tot spijze van zijn huis, en twintig kor gestooten olie; zulks gaf Sálomo aan Hiram jaar op jaar.

12 De HEER dan gaf Sálomo wijsheid, gelijk als Hij tot hem gesproken had; en er was vrede tusschen Hiram en tusschen Sálomo, en zij beiden maakten een verbond.

13 En de koning Sálomo deed een uitschot opkomen uit gansch Israël; en het uitschot was dertig duizend man.

14 En hij zond hen naar den Libanon, tien duizend des maands bij beurten; ééne maand waren zij op den Libanon, twee maanden elk in zijn huis; en Adoniram was over dit uitschot.

15 Daartoe had Sálomo zeventig duizend, die last droegen, en tachtig duizend houwers op het gebergte.

16 Behalve de oversten van Sálomo's bestelden, die over dat werk waren, drie duizend en drie honderd, die heerschappij hadden over het volk, hetwelk dat werk deed.

17 Als het nu de koning gebood, zoo voerden zij groote steenen toe, kostelijke steenen, gehouwen steenen, om den grond van dat huis te leggen.

18 En de bouwlieden van Sálomo, en de bouwlieden van Hirom, en de Giblieten behieuwen ze, en bereidden het hout toe, en de steenen, om dat huis te bouwen.

HOOFDSTUK VI.

HET geschiedde nu in het vier honderd en tachtigste jaar, na den uitgang der kinderen Israëls uit Egypte, in het vierde jaar van het koningrijk van Sálomo over Israël, in de maand Ziv, (deze is de tweede maand) dat hij het huis des HEEREN bouwde.

2 En dat huis, hetwelk de koning Sálomo den HEERE bouwde, was van zestig ellen in zijne lengte, en van twintig in zijne breedte, en van dertig ellen in zijne hoogte.

3 En het voorhuis, vooraan den tempel van dat huis, was in zijne lengte van twintig ellen, naar de breedte van het huis, tien ellen in zijne breedte, vooraan het huis.

4 En hij maakte vensteren aan het huis van geslotene uitzigten.

5 En rondom aan den wand van het huis bouwde hij kameren, aan de wanden van het huis rondom, *beide* van den tempel en

van de aanspraakplaats. Alzoo maakte hij zijkameren rondom.

6 De onderste kamer was van vijf ellen in hare breedte, en de middelste van zes ellen in hare breedte, en de derde van zeven ellen in hare breedte : want hij had aan het huis rondom buitenwaarts inkortingen gemaakt, opdat zij zich niet hielden in de wanden van het huis.

7 Het huis nu, als het gebouwd werd, werd met volmaakten steen, zoo als dezelve toegevoerd was, gebouwd; zoodat geene hameren, noch bijl *of* eenig ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis, als het gebouwd werd.

8 De deur der middelste zijkamer, was aan de regterzijde van het huis; en door wenteltrappen ging men tot de middelste *zijkamer,* en van de middelste tot de derde.

9 Alzoo bouwde hij het huis, en volmaakte het; en bedekte dat huis met gewelven en rijen van cederen.

10 Hij bouwde ook de kameren aan het gansche huis, van vijf ellen in hare hoogte; en hij voegde ze vast aan dat huis met cederenhout.

11 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Sálomo, zeggende :

12 Aangaande dit huis, dat gij bouwt, zoo gij wandelt in mijne inzettingen, en doet mijne regten, en onderhoudt al mijne geboden, wandelende in dezelve; zoo zal Ik mijn woord met u bevestigen, dat Ik tot uwen vader David gesproken heb.

13 En Ik zal in het midden der kinderen Israëls wonen; en Ik zal mijn volk Israël niet verlaten.

14 Alzoo bouwde Sálomo dat huis en volmaakte hetzelve.

15 Ook bouwde hij de wanden van het huis van binnen met cederen planken : van den vloer des huizes tot aan het dak der wanden, beschoot hij ze van binnen met hout; en overdekte den vloer van het huis met dennen planken.

16 Daartoe bouwde hij twintig ellen met cederen planken aan de zijden van het huis, van den vloer af tot de wanden : dit bouwde hij Hem van binnen tot eene aanspraakplaats, tot het heilige der heiligen.

17 Dat huis nu was van veertig ellen, *namelijk* de tempel, die vooraan was.

18 En het ceder aan het huis inwendig was gesneden met knoppen en opene bloemen; het was al ceder, geen steen werd gezien.

19 En de aanspraakplaats bereidde hij inwaarts in het huis, om de arke des verbonds des HEEREN daar te zetten.

20 En de aanspraakplaats vooraan was van twintig ellen in lengte, en van twintig ellen in breedte, en van twintig ellen in hare hoogte, en hij overtoog ze met gesloten goud; ook overtoog hij het cederen altaar.

21 En Sálomo overtoog het huis van binnen met gesloten goud; en hij toog voor de aanspraakplaats *eenen voorhang* henen door met gouden ketenen, en overtoog dien met goud.

22 Alzoo overtoog hij het gansche huis met goud, totdat het gansche huis volmaakt was; daartoe overtoog hij met goud het geheele altaar, dat voor de aanspraakplaats was.

23 In de aanspraakplaats nu maakte hij twee cherubs van olieachtig hout; elks hoogte was tien ellen.

24 En van vijf ellen was de ééne vleugel des cherubs, en van vijf ellen de andere vleugel des cherubs; van het einde van zijnen éénen vleugel, tot aan het einde van zijnen anderen vleugel, waren tien ellen.

25 Alzoo was de andere cherub van tien ellen : beide cherubs hadden eenerlei maat, en eenerlei snede.

26 De hoogte van den ééncn cherub was van tien ellen, en alzoo van den anderen cherub.

27 En hij zettede deze cherubs in het midden van het binnenste huis; en de cherubs spreidden de vleugelen uit, zoodat de vleugel des éénen raakte aan dezen wand, en de vleugel des anderen cherubs raakte aan den anderen wand : en hunne vleugelen naar het midden van het huis raakten vleugel aan vleugel.

28 En hij overtoog deze cherubs met goud.

29 En al de wanden van het huis, in het ronde, graveerde hij met uitgesneden graveringen van cherubs, en van palmboomen, en opene bloemen, van binnen en van buiten.

30 Daartoe overtoog hij den vloer van het huis met goud van binnen en van buiten.

31 En aan den ingang der aanspraakplaats maakte hij deuren van olieachtig hout; de

bovendorpel *met* de posten was het vijfde deel *des wands*.

32 De twee deuren ook waren van olieachtige boomen; en hij graveerde daarop graveringen van cherubs, en van palmboomen, en van opene bloemen, dewelke hij met goud overtoog; ook trok hij goud over de cherubs en over de palmboomen.

33 En alzoo maakte hij aan de deuren des tempels posten van olieachtige boomen, uit het vierde deel *van den wand*.

34 En de twee deuren waren van dennenhout; de twee zijden der ééne deur waren omdraaijende, alzoo waren de twee gegraveerde *zijden* der andere deur omdraaijende.

35 En hij graveerde ze met cherubs, en palmboomen, en opene bloemen, dewelke hij met goud overtoog, gerigt naar het uitgesnedene.

36 Daarna bouwde hij het binnenste voorhof van drie rijen gehouwen steenen, en eene rij cederen balken.

37 In het vierde jaar werd de grond van het huis des HEEREN gelegd, in de maand Ziv,

38 En in het elfde jaar, in de maand Bul, welke is de achtste maand, was dit huis volmaakt, naar al zijne stukken en naar al zijn behooren: alzoo heeft hij zeven jaren daaraan gebouwd.

HOOFDSTUK VII.

MAAR aan zijn huis bouwde Sálomo dertien jaren, en hij volmaakte zijn gansche huis.

2 Hij bouwde ook het huis des wouds van Libanon, van honderd ellen in zijne lengte, en vijftig ellen in zijne breedte, en dertig ellen in zijne hoogte, op vier rijen van cederen pilaren, en cederen balken op de pilaren.

3 En het was bedekt met ceder van boven op de ribben, die op vijf en veertig pilaren waren, vijftien in eene rij.

4 Er waren drie rijen van uitzigten, dat het ééne venster was over het andere venster, in drie orden.

5 Ook waren al de deuren en de posten vierkantig van *eenerlei* uitzigt; en venster was tegenover venster, in drie orden.

6 Daarna maakte hij een voorhuis van pilaren: vijftig ellen was zijne lengte, en dertig ellen zijne breedte; en het voorhuis was tegenover die, en de pilaren met de dikke balken tegenover dezelve.

7 Ook maakte hij een voorhuis voor den troon, alwaar hij rigtte, tot een voorhuis des gerigts, dat met ceder bedekt was, van vloer tot vloer.

8 En *aan* zijn huis, alwaar hij woonde, was een ander voorhof, *meer* inwaarts dan dat voorhuis, hetwelk aan hetzelve werk gelijk was; ook maakte hij voor de dochter van Faraö, die Sálomo *tot vrouw* genomen had, een huis, aan dat voorhuis gelijk.

9 Al deze dingen waren van kostelijke steenen, naar de maten gehouwen, van binnen en van buiten met de zaag gezaagd; en dat van den grondslag tot aan de neutsteenen een palm breed, en van buiten tot het groote voorhof.

10 Het was ook gegrondvest met kostelijke steenen, groote steenen; met steenen van tien ellen, en steenen van acht ellen.

11 En bovenop kostelijke steenen, naar de winkelmaten gehouwen, en cederen.

12 En het groote voorhof was rondom van drie rijen gehouwen steenen, met ééne rij van cederen balken. Zoo was het met het binnenste voorhof van het huis des HEEREN, en met het voorhuis van dat huis.

13 En de koning Sálomo zond heen, en liet Hiram van Tyrus halen.

14 Hij was de zoon eener weduwvrouw, uit den stam van Naftháli, en zijn vader was een man van Tyrus geweest, een koperwerker, die vervuld was met wijsheid, en met verstand, en met wetenschap, om alle werk in het koper te maken; deze kwam tot den koning Sálomo, en maakte al zijn werk.

15 Want hij vormde twee koperen pilaren; de hoogte van den éénen pilaar was achttien ellen, en een draad van twaalf ellen omving den anderen pilaar.

16 Hij maakte ook twee kapiteelen, van gegoten koper, om op de hoofden der pilaren te zetten; vijf ellen was de hoogte van het ééne kapiteel, en vijf ellen de hoogte van het andere kapiteel.

17 De netten waren van nettenwerk, de banden van ketenwerk voor de kapiteelen, die op het hoofd der pilaren waren; zeven waren voor het ééne kapiteel, en zeven voor het andere kapiteel.

18 Zoo maakte hij de pilaren, mitsgaders twee rijen rondom over het ééne net, om de kapiteelen, die boven het hoofd der gra-

naatappelen waren, te bedekken; alzoo deed hij ook aan het andere kapiteel.

19 En de kapiteelen, dewelke waren op het hoofd der pilaren, waren van leliewerk in het voorhuis, van vier ellen.

20 De kapiteelen nu waren op de twee pilaren, ja daarboven tegenover den buik, dewelke was nevens het net; en twee honderd granaatappelen waren in rijen rondom, *ook* over het andere kapiteel.

21 Daarna rigtte hij de pilaren op in het voorhuis des tempels; en den regter pilaar opgerigt hebbende, zoo noemde hij zijnen naam Jachin, en den linker pilaar opgerigt hebbende, zoo noemde hij zijnen naam Boaz.

22 En op het hoofd der pilaren was het leliewerk; alzoo werd het werk der pilaren volmaakt.

23 Verder maakte hij de gegoten zee; van tien ellen was zij van haren éénen rand tot haren anderen rand, rondom rond, en van vijf ellen in hare hoogte, en een meetsnoer van dertig ellen omving ze rondom.

24 En onder haren rand waren knoppen, dezelve rondom omsingelende, tien in één el, omringende die zee rondom; twee rijen dezer knoppen waren in hare gieting gegoten.

25 Zij stond op twaalf runderen: drie ziende naar het noorden, en drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en drie ziende naar het oosten; en de zee was boven op dezelve; en al hunne achterdeelen waren inwaarts.

26 Hare dikte nu was eene hand breed, en haar rand als het werk van den rand eens bekers *of* eener leliebloem; zij hield twee duizend bath.

27 Hij maakte ook tien koperen stellingen; van vier ellen was de lengte eener stelling, en van vier ellen hare breedte, en van drie ellen hare hoogte.

28 En dit was het werk der stelling: zij hadden lijsten, en de lijsten waren tusschen kransen.

29 En op de lijsten, die tusschen de kransen waren, waren leeuwen, runderen en cherubs; en op de kransen was een voet boven henen; en onder de leeuwen en runderen bijvoegselen van uitgerekt werk.

30 En eene stelling had vier koperen raderen, en koperen platen; en hare vier hoeken hadden schouderen: onder het waschvat waren deze gegoten schouderen ter zijde van ieders bijvoegselen.

31 En de mond daarvan was van binnen den krans, en daarboven van één el, en de mond hiervan was rond van voetwerk van één el en eene halve el: en op den mond daarvan waren ook graveringen, en de lijsten daarvan waren vierkantig, niet rond.

32 De vier raderen nu waren onder de lijsten, en de assen der raderen aan de stelling; en de hoogte van een rad was één el en eene halve el.

33 En het werk van die raderen was als het werk van een wagenrad; hunne assen, en hunne naven, en hunne randen, en hunne spaken waren alle gegoten.

34 En er waren vier schouderen op de vier hoeken eener stelling; hare schouderen waren uit de stelling.

35 En op het hoofd eener stelling was eene ronde hoogte van eene halve el rondom; ook waren op het hoofd der stelling hare handhaven, en hare lijsten uit denzelven.

36 Hij sneed nu op de platen van hare handhaven, en op hare lijsten, cherubs, leeuwen en palmboomen, naar elks ledige plaats, en bijvoegselen rondom.

37 Dezen gelijk maakte hij de tien stellingen; eenerlei gieting, eenerlei maat, eenerlei snede hadden zij allen.

38 Hij maakte ook tien koperen waschvaten; één waschvat hield veertig bath; één waschvat was van vier ellen: op elke stelling van die tien stellingen was een waschvat.

39 En hij zettede vijf dier stellingen aan de regterzijde van het huis, en vijf aan de linkerzijde van het huis; maar de zee zettede hij aan de regterzijde van het huis, oostwaarts tegen het zuiden.

40 Daartoe maakte Hirom de waschvaten, en de schoffelen, en de besprengbekkens; en Hiram voleindde al het werk te maken, dat hij voor den koning Sálomo maakte voor het huis des HEEREN:

41 *Te weten* de twee pilaren, en bollen der kapiteelen, die op het hoofd der twee pilaren waren, en de twee netten, om de twee bollen der kapiteelen te bedekken, die op het hoofd der pilaren waren;

42 En de vier honderd granaatappelen tot de twee netten: *namelijk* twee rijen van granaatappelen tot het één net, om de twee bollen der kapiteelen te bedekken, die boven op de pilaren waren:

43 Mitsgaders de tien stellingen, en de tien waschvaten op de stellingen:
44 Daartoe de eenige zee; en de twaalf runderen onder die zee.
45 De potten ook, en de schoffelen, en de besprengbekkens, en al deze vaten, die Hiram voor den koning Sálomo tot het huis des HEEREN maakte, *alle* van gepolijst koper.
46 In de vlakte der Jordaan goot ze de koning, in digte aarde, tusschen Sukkoth en tusschen Zarthan.
47 En Sálomo liet al deze vaten *ongewogen* van wege de zeer groote menigte; het gewigt des kopers werd niet onderzocht.
48 Ook maakte Sálomo al de vaten, die voor het huis des HEEREN waren; het gouden altaar, en de gouden tafel, op dewelke de toonbrooden waren;
49 En de kandelaren, vijf aan de regterhand, en vijf aan de linkerhand vóór de aanspraakplaats, van gesloten goud; en de bloemen, en de lampen, en de snuiters van goud;
50 Mitsgaders de schalen, en de gaffelen, en de sprengbekkens, en de rookschalen, en de wierookvaten, van gesloten goud; daartoe de herren der deuren van het binnenste huis, van het heilige der heiligen, *en* der deuren van het huis des tempels, van goud.
51 Alzoo werd al het werk volbragt, dat de koning Sálomo aan het huis des HEEREN maakte. Daarna bragt Sálomo de geheiligde dingen van zijnen vader David; het zilver en het goud, en de vaten leide hij onder de schatten van het huis des HEEREN.

HOOFDSTUK VIII.

TOEN vergaderde Sálomo de oudsten van Israël, en al de hoofden der stammen, de oversten der vaderen, onder de kinderen Israëls, tot den koning Sálomo te Jerúzalem, om de arke des verbonds des HEEREN op te brengen uit de stad Davids, dewelke is Zion.
2 En alle mannen van Israël verzamelden zich tot den koning Sálomo, in de maand E'thanim op het feest; die is de zevende maand.
3 En al de oudsten van Israël kwamen; en de priesters namen de ark op.
4 En zij bragten de ark des HEEREN en de tent der zamenkomst opwaarts, mitsgaders al de heilige vaten, die in de tent waren; en de priesters en de Levieten bragten dezelve opwaarts.
5 De koning Sálomo nu en de gansche vergadering van Israël, die bij hem vergaderd waren, waren met hem vóór de ark, offerende schapen en runderen, die van wege de menigte niet konden geteld, noch gerekend worden.
6 Alzoo bragten de priesteren de arke des verbonds des HEEREN tot hare plaats, tot de aanspraakplaats van het huis, tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugelen der cherubim.
7 Want de cherubim spreidden beide vleugelen over de plaats der ark; en de cherubim overdekten de ark en hare handboomen van boven.
8 Daarna schoven zij de handboomen verder uit, dat de hoofden der handboomen gezien werden uit het heiligdom vóór aan de aanspraakplaats, maar buiten niet gezien werden: en zij zijn aldaar tot op dezen dag.
9 Er was niets in de ark, dan alleen de twee steenen tafelen, die Mozes bij Horeb daarin gelegd had, als de HEER *een verbond* maakte met de kinderen Israëls, toen zij uit Egypteland uitgetogen waren.
10 En het geschiedde, als de priesters uit het heilige uitgingen, dat eene wolk het huis des HEEREN vervulde.
11 En de priesters konden niet staan om te dienen, van wege de wolk, want de heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld.
12 Toen zeide Sálomo: De HEER heeft gezegd, dat Hij in donkerheid zou wonen.
13 Ik heb immers een huis gebouwd, U ter woonstede, eene vaste plaats tot uwe eeuwige woning.
14 Daarna wendde de koning zijn aangezigt om, en zegende de gansche gemeente van Israël; en de gansche gemeente van Israël stond.
15 En hij zeide: Geloofd zij de HEER, de God Israëls, die met zijnen mond tot mijnen vader David gesproken heeft, en heeft het met zijne hand vervuld, zeggende:
16 Van dien dag af, dat Ik mijn volk Israël uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik geene stad verkoren uit alle stammen van Israël, om een huis te bouwen, dat mijn naam daar zou wezen; maar Ik heb David verkoren, dat hij over mijn volk Israël wezen zou.
17 Het was ook in het hart van mijnen

vader David, een huis den naam van den HEER, den God Israëls, te bouwen.

18 Maar de HEER zeide tot David, mijnen vader: Dewijl dat in uw hart geweest is mijnen naam een huis te bouwen, gij hebt welgedaan, dat het in uw hart geweest is.

19 Evenwel gij zult dat huis niet bouwen; maar uw zoon, die uit uwe lendenen voortkomen zal, die zal mijnen naam dat huis bouwen.

20 Zoo heeft de HEER bevestigd zijn woord, dat Hij gesproken had: want ik ben opgestaan in de plaats van mijnen vader David, en ik zit op den troon van Israël, gelijk als de HEER gesproken heeft; en ik heb een huis gebouwd den naam des HEEREN, des Gods van Israël.

21 En ik heb daar eene plaats beschikt voor de ark, waarin het verbond des HEEREN is, hetwelk Hij met onze vaderen maakte, als Hij hen uit Egypteland uitvoerde.

22 En Sálomo stond voor het altaar des HEEREN, tegenover de gansche gemeente van Israël, en breidde zijne handen uit naar den hemel;

23 En hij zeide: HEERE, God van Israël! er is geen God, gelijk Gij, boven in den hemel, noch beneden op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid aan uwe knechten, die voor uw aangezigt met hun gansche hart wandelen.

24 Die uwen knecht, mijnen vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem gesproken hadt: want met uwen mond hebt Gij gesproken, en met uwe hand vervuld, gelijk het te dezen dage is.

25 En nu HEERE, God van Israël! houd uwen knecht, mijnen vader David, wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man zal u van voor mijn aangezigt afgesneden worden, die op den troon van Israël zitte; alleenlijk zoo uwe zonen hunnen weg bewaren, om te wandelen voor mijn aangezigt, gelijk als gij gewandeld hebt voor mijn aangezigt.

26 Nu dan, o God van Israël! laat toch uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot uwen knecht, mijnen vader David.

27 Maar waarlijk, zou God op de aarde wonen? Zie, de hemelen, ja de hemel der hemelen zouden U niet begrijpen, hoe veel te min dit huis, dat ik gebouwd heb!

28 Wend u dan nog tot het gebed van uwen knecht, en tot zijne smeeking, o HEERE, mijn God! om te hooren naar het geroep en naar het gebed, dat uw knecht heden voor uw aangezigt bidt.

29 Dat uwe oogen open zijn, nacht en dag, over dit huis, over deze plaats, van dewelke Gij gezegd hebt: Mijn naam zal daar zijn! om te hooren naar het gebed, hetwelk uw knecht bidden zal in deze plaats.

30 Hoor dan naar de smeeking van uwen knecht, en van uw volk Israël, die in deze plaats zullen bidden; en Gij, hoor in de plaats uwer woning, in den hemel, ja hoor, en vergeef.

31 Wanneer iemand tegen zijnen naasten zal gezondigd hebben, en hij hem eenen eed des vloeks opgelegd zal hebben, om zich zelven te vervloeken; en de eed des vloeks voor uw altaar in dit huis komen zal;

32 Hoor Gij dan in den hemel, en doe, en rigt uwe knechten, veroordeelende den ongeregtigen, gevende zijnen weg op zijn hoofd, en regtvaardigende den geregtigen, gevende hem naar zijne geregtigheid.

33 Wanneer uw volk Israël zal geslagen worden voor het aangezigt des vijands, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en zich tot U bekeeren, en uwen naam belijden, en tot U in dit huis bidden en smeeken zullen;

34 Hoor gij dan in den hemel, en vergeef de zonde van uw volk Israël, en breng hen weder in het land, dat Gij hunnen vaderen gegeven hebt.

35 Als de hemel zal gesloten zijn, dat er geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben; en zij in deze plaats bidden, en uwen naam belijden, en van hunne zonden zich bekeeren zullen, als Gij hen geplaagd zult hebben;

36 Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde van uwe knechten en van uw volk Israël, als Gij hen zult geleerd hebben den goeden weg, in denwelken zij wandelen zullen; en geef regen op uw land, dat Gij uw volk tot eene erfenis gegeven hebt.

37 Als er honger in het land wezen zal, als er pest wezen zal, als er brandkoren, honigdauw, sprinkhanen, kevers wezen zullen, als zijn vijand in het land zijner poorten hem belegeren zal, *of* eenige plage, *of* eenige krankheid wezen zal;

38 Alle gebed, alle smeeking, die van eenig mensch, van al uw volk Israël, geschieden zal; als zij erkennen, een ieder

de plage zijns harten, en *een ieder* zijne handen in dit huis uitbreiden zal;

39 Hoor Gij dan in den hemel, de vaste plaats uwer woning, en vergeef, en doe, en geef een' iegelijk naar al zijne wegen, gelijk Gij zijn hart kent: want Gij alleen kent het hart van alle kinderen der menschen.

40 Opdat zij U vreezen al de dagen, die zij leven zullen in het land, dat Gij onzen vaderen gegeven hebt.

41 Zelfs ook aangaande den vreemden, die van uw volk Israël niet zal zijn, maar uit verren lande om uws naams wil komen zal;

42 (Want zij zullen hooren van uwen grooten naam, en van uwe sterke hand, en van uwen uitgestrekten arm) als hij komen en bidden zal in dit huis;

43 Hoor Gij in den hemel, de vaste plaats uwer woning, en doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal; opdat alle volken der aarde uwen naam kennen, om U te vreezen, gelijk uw volk Israël, en om te weten, dat uw naam genoemd wordt over dit huis, hetwelk ik gebouwd heb.

44 Wanneer uw volk in den krijg tegen zijnen vijand uittrekken zal door den weg, dien Gij hen henen zenden zult, en zullen tot den HEER bidden naar den weg dezer stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, hetwelk ik uwen naam gebouwd heb;

45 Hoor dan in den hemel hun gebed en hunne smeeking, en voer hun regt uit.

46 Wanneer zij gezondigd zullen hebben tegen U, (want geen mensch is er, die niet zondigt) en Gij tegen hen vertoornd zult zijn, en hen leveren zult voor het aangezigt des vijands, dat degenen, die hen gevangen hebben, hen gevankelijk wegvoeren in des vijands land, dat verre of nabij is;

47 En zij in het land, waar zij gevankelijk weggevoerd zijn, weder aan hun hart brengen zullen, dat zij zich bekeeren, en tot U smeeken in het land dergenen, die ze gevankelijk weggevoerd hebben, zeggende: Wij hebben gezondigd, en verkeerdelijk gedaan, wij hebben goddeloos lijk gehandeld;

48 En zij zich tot U bekeeren, met hun gansche hart en met hunne gansche ziel, in het land hunner vijanden, die hen gevankelijk weggevoerd zullen hebben; en tot U bidden zullen naar den weg van hun land (hetwelk Gij hunnen vaderen gegeven hebt), naar deze stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, dat ik uwen naam gebouwd heb;

49 Hoor dan in den hemel, de vaste plaats uwer woning, hun gebed en hunne smeeking, en voer hun regt uit;

50 En vergeef aan uw volk, dat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en al hunne overtredingen, waarmede zij tegen U zullen overtreden hebben; en geef hun barmhartigheid voor het aangezigt dergenen, die ze gevangen houden, opdat zij zich hunner ontfermen:

51 Want zij zijn uw volk en uw erfdeel, die Gij uitgevoerd hebt uit Egypteland, uit het midden des ijzeren ovens.

52 Opdat uwe oogen open zijn tot de smeeking van uwen knecht, en tot de smeeking van uw volk Israël, om naar hen te hooren, in al hun roepen tot U.

53 Want Gij hebt hen U tot een erfdeel afgezonderd, uit alle volken der aarde; gelijk als Gij gesproken hebt door de dienst van Mozes, uwen knecht, als Gij onze vaderen uit Egypte uitvoerdet, Heere HEERE!

54 Het geschiedde nu als Sálomo voleind had dit gansche gebed, en deze smeeking tot den HEER te bidden, *dat* hij van voor het altaar des HEEREN opstond, van het knielen op zijne knieën, met zijne handen uitgebreid naar den hemel;

55 Zoo stond hij, en zegende de gansche gemeente van Israël, zeggende met luider stem:

56 Geloofd zij de HEER; die aan zijn volk Israël rust gegeven heeft, naar alles, wat Hij gesproken heeft! niet een eenig woord is er gevallen van al zijne goede woorden, die Hij gesproken heeft door de dienst van Mozes, zijnen knecht.

57 De HEER, onze God, zij met ons, gelijk als Hij geweest is met onze vaderen; Hij verlate ons niet, en begeve ons niet;

58 Neigende tot Zich ons hart, om in al zijne wegen te wandelen, en om te houden zijne geboden, en zijne inzettingen, en zijne regten, dewelke Hij onzen vaderen geboden heeft.

59 En dat deze mijne woorden, waarmede ik voor den HEER gesmeekt heb, mogen nabij zijn voor den HEER, onzen God, dag en nacht; opdat Hij het regt van zijnen knecht uitvoere, en het regt van zijn volk Israël, elk een dagelijks op zijnen dag.

60 Opdat alle volken der aarde weten, dat de HEER die God is, niemand meer;

61 En ulieder hart volkomen zij met den HEER, onzen God, om te wandelen in zijne

inzettingen, en zijne geboden te houden, gelijk te dezen dage.

62 En de koning, en gansch Israël met hem, offerden slagtofferen voor het aangezigt des HEEREN.

63 En Sálomo offerde ten dankoffer, dat hij den HEERE offerde, twee en twintig duizend runderen, en honderd en twintig duizend schapen. Alzoo hebben zij het huis des HEEREN ingewijd, de koning en al de kinderen Israëls.

64 Ten zelven dage heiligde de koning het middelste des voorhofs, dat vóór het huis des HEEREN was, omdat hij aldaar het brandoffer en het spijsoffer bereid had, mitsgaders het vet der dankofferen: want het koperen altaar, dat voor het aangezigt des HEEREN was, was te klein, om de brandofferen, en de spijsofferen, en het vet der dankofferen te vatten.

65 Ter zelver tijd ook hield Sálomo het feest, en gansch Israël met hem, eene groote gemeente, van den ingang af van Hamath tot de rivier van Egypte, voor het aangezigt des HEEREN, onzes Gods, zeven dagen en zeven dagen, zijnde veertien dagen.

66 Op den achtsten dag liet hij het volk gaan, en zij zegenden den koning; daarna gingen zij naar hunne tenten, blijde en goeds moeds over al het goede, dat de HEER aan David, zijnen knecht, en aan Israël, zijn volk, gedaan had.

HOOFDSTUK IX.

HET geschiedde nu, als Sálomo voleind had te bouwen het huis des HEEREN en het huis des konings, en al de begeerte van Sálomo, die hem gelust had te maken;

2 Dat de HEER ten anderen maal aan Sálomo verscheen, gelijk als Hij hem in Gibeon verschenen was.

3 En de HEER zeide tot hem: Ik heb uw gebed en uwe smeeking gehoord, die gij voor mijn aangezigt smeekende gedaan hebt; Ik heb dat huis geheiligd, hetwelk gij gebouwd hebt, opdat Ik mijnen naam aldaar tot in eeuwigheid zette; en mijne oogen en mijn hart zullen daar zijn te allen dage.

4 En zoo gij voor mijn aangezigt wandelen zult, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, met volkomenheid des harten, en met opregtheid, om te doen naar al wat Ik u geboden heb, *en* mijne inzettingen en mijne regten houden zult;

5 Zoo zal Ik den troon uws koningrijks over Israël bevestigen in eeuwigheid; gelijk als Ik gesproken heb over uwen vader David, zeggende: Geen man zal u afgesneden worden van den troon van Israël.

6 *Maar* zoo gijlieden u ten eenenmaal afkeeren zult, gij en uwe kinderen, van Mij na *te volgen,* en niet houden zult mijne geboden *en* mijne inzettingen, die Ik voor uw aangezigt gegeven heb; maar heengaan, en anderen goden dienen, en u voor dezelve nederbuigen zult;

7 Zoo zal Ik Israël uitroeijen van het land, dat Ik hun gegeven heb, en dit huis, hetwelk Ik mijnen naam geheiligd heb, zal Ik van mijn aangezigt wegwerpen; en Israël zal tot een spreekwoord en spotrede zijn onder alle volken.

8 En aangaande dit huis, *dat* verheven zal geweest zijn, al wie vóór hetzelve zal voorbijgaan, zal zich ontzetten en fluiten; men zal zeggen: Waarom heeft de HEER alzoo gedaan aan dit land en aan dit huis?

9 En men zal zeggen: Omdat zij den HEER, hunnen God, verlaten hebben, die hunne vaderen uit Egypteland uitgevoerd had, en hebben zich aan andere goden gehouden, en zich voor dezelve nedergebogen, en hun gedient; daarom heeft de HEER al dit kwaad over hen gebragt.

10 En het geschiedde ten einde van twintig jaren, in dewelke Sálomo die twee huizen gebouwd had, het huis des HEEREN en het huis des konings;

11 (*Waartoe* Hiram, de koning van Tyrus, Sálomo van cederboomen, en van dennenboomen, en van goud, naar al zijnen lust opgebragt had) dat alstoen de koning Sálomo aan Hiram twintig steden gaf in het land van Galiléa.

12 En Hiram toog uit van Tyrus, om de steden te bezien, die Sálomo hem gegeven had; maar zij waren niet regt in zijne oogen.

13 Daarom zeide hij: Wat zijn dat voor steden, mijn broeder! die gij mij gegeven hebt? en hij noemde ze het land Kabul, tot op dezen dag.

14 En Hiram had den koning gezonden honderd en twintig talenten gouds.

15 Dit is nu de oorzaak van het uitschot, dat de koning Sálomo deed opkomen, om het huis des HEEREN te bouwen, en zijn

huis, en Millo, en den muur van Jerùzalem, mitsgaders Hazor, en Megiddo, en Gezer.

16 *Want* Faraö, de koning van Egypte, was opgekomen, en had Gezer ingenomen, en haar met vuur verbrand, en de Kanaänieten, die in de stad woonden, gedood, en had haar aan zijne dochter, de huisvrouw van Sálomo, tot een geschenk gegeven.

17 Alzoo bouwde Sálomo Gezer, en het lage Beth-hóron,

18 En Baälath, en Tamor in de woestijn, in dat land;

19 En al de schatsteden, die Sálomo had, en de wagensteden, en de steden der ruiteren, en wat de begeerte van Sálomo begeerde te bouwen, in Jerùzalem, en op den Libanon, en in het gansche land zijner heerschappij.

20 Aangaande al het volk, dat overgebleven was van de Amorieten, Hethieten, Ferezieten, Hevieten, en Jebuzieten, die niet waren van de kinderen Israëls:

21 Hunne kinderen, die na hen in het land overgebleven waren, die de kinderen Israëls niet hadden kunnen verbannen, die heeft Sálomo gebragt op slaafschen uitschot tot op dezen dag.

22 Doch van de kinderen Israëls maakte Sálomo geen' slaaf; maar zij waren krijgslieden, en zijne knechten, en zijne vorsten, en zijne hoofdlieden, en de oversten zijner wagenen en zijner ruiteren.

23 Deze waren de oversten der bestelden, die over het werk van Sálomo waren, vijf honderd en vijftig, die heerschappij hadden over het volk, dat in het werk doende was.

24 Doch de dochter van Faraö toog van de stad Davids op tot haar huis, hetwelk hij voor haar gebouwd had; toen bouwde hij Millo.

25 En Sálomo offerde driemaal des jaars brandofferen en dankofferen, op het altaar, dat hij den HEERE gebouwd had, en rookte op dat, hetwelk voor het aangezigt des HEEREN was, als hij het huis volmaakt had.

26 De koning Sálomo maakte ook schepen te Ezeon-Geber, dat bij Eloth is, aan den oever der Schelfzee, in het land van Edom.

27 En Hiram zond met die schepen zijne knechten, scheepslieden, kenners van de zee, met de knechten van Sálomo.

28 En zij kwamen te Ofir, en haalden van daar aan goud, vier honderd en twintig talenten, en bragten het tot den koning Sálomo.

HOOFDSTUK X.

EN toen de koningin van Scheba het gerucht van Sálomo hoorde, aangaande den naam des HEEREN, kwam zij, om hem met raadselen te verzoeken.

2 En zij kwam te Jerùzalem, met een zeer zwaar heir, met kemelen, dragende specerijen, en zeer veel gouds, en kostelijk gesteente; en zij kwam tot Sálomo, en sprak tot hem al wat in haar hart was.

3 En Sálomo verklaarde haar al hare woorden: geen ding was er verborgen voor den koning, dat hij haar niet verklaarde.

4 Als nu de koningin van Scheba zag al de wijsheid van Sálomo, en het huis, hetwelk hij gebouwd had,

5 En de spijze zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hunne kleedingen, en zijne schenkers, en zijnen opgang, waardoor hij henen opging in het huis des HEEREN, zoo was in haar geen geest meer.

6 En zij zeide tot den koning: Het woord is waarheid geweest, dat ik in mijn land gehoord heb, van uwe zaken en van uwe wijsheid.

7 En ik heb die woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben, en mijne oogen *dat* gezien hebben; en ziet, de helft is mij niet aangezegd, gij hebt met wijsheid en goed overtroffen het gerucht, dat ik gehoord heb.

8 Welgelukzalig zijn uwe mannen, welgelukzalig deze uwe knechten, die gedurig voor uw aangezigt staan, die uwe wijsheid hooren!

9 Geloofd zij de HEER, uw God, die behagen in u heeft gehad, om u op den troon van Israël te zetten! omdat de HEER Israël in eeuwigheid bemint, daarom heeft Hij u tot koning gesteld, om regt en geregtigheid te doen.

10 En zij gaf den koning honderd en twintig talenten gouds, en zeer veel specerijen, en kostelijk gesteente; als deze specerij, die de koningin van Scheba den koning Sálomo gaf, is er nooit meer in menigte gekomen.

11 Verder ook de schepen van Hiram, die goud uit Ofir voerden, bragten uit Ofir zeer veel almuggimhout en kostelijk gesteente.

12 En de koning maakte van dit almuggimhout steunselen voor het huis des HEEREN, en voor het huis des konings, mitsga-

ders harpen en luiten voor de zangers. Het almuggimhout was zoo niet gekomen noch gezien geweest, tot op dezen dag.

13 En de koning Sálomo gaf de koningin van Scheba al haar behagen, wat zij begeerde; behalve dat hij haar gaf naar het vermogen van den koning Sálomo : zoo keerde zij en toog in haar land, zij en hare knechten.

14 Het gewigt nu van het goud, dat voor Sálomo op een jaar inkwam, was zes honderd zes en zestig talenten gouds;

15 Behalve dat van de kramers was, en van den handel der kruideniers, en van alle koningen van Arabië, en van de geweldigen deszelven lands.

16 Ook maakte de koning Sálomo twee honderd rondassen van geslagen goud : zes honderd *sikkelen* gouds liet hij opwegen tot elke rondas.

17 Insgelijks drie honderd schilden van geslagen goud : drie pond gouds liet hij opwegen tot elk schild : en de koning leide ze in het huis des wouds van Líbanon.

18 Nog maakte de koning eenen grooten elpenbeenen troon, en hij overtoog denzelven met digt goud.

19 Deze troon had zes trappen, en het hoofd van den troon was van achteren rond, en aan beide zijden waren leningen tot de zitplaats toe, en twee leeuwen stonden bij die leningen.

20 En twaalf leeuwen stonden daar, op de zes trappen aan beide zijden : desgelijks is in geene koningrijken gemaakt geweest.

21 Ook waren alle drinkvaten van den koning Sálomo van goud, en alle vaten van het huis des wouds van Líbanon waren van gesloten goud; geen zilver was er aan : *want* het werd in de dagen van Sálomo niet voor eenig ding geacht.

22 Want de koning had in zee schepen van Tharsis, met de schepen van Hiram : deze schepen van Tharsis kwamen in, éénmaal in drie jaren, brengende goud, en zilver, elpenbeen, en apen, en paauwen.

23 Alzoo werd de koning Sálomo grooter dan alle koningen der aarde, in rijkdom en in wijsheid.

24 En de gansche aarde zocht het aangezigt van Sálomo, om zijne wijsheid te hooren, die God in zijn hart gegeven had.

25 En zij bragten een ieder zijn geschenk, zilveren vaten, en gouden vaten, en kleederen, en harnas, en specerijen, paarden en muilezelen : elk ding van jaar tot jaar.

26 Daartoe vergaderde Sálomo wagenen en ruiteren, en hij had duizend en vier honderd wagenen, en twaalf duizend ruiteren; en leide ze in de wagensteden, en bij den koning in Jerúzalem.

27 En de koning maakte het zilver in Jerúzalem te zijn als steenen, en de cederen maakte hij te zijn als de wilde vijgeboomen, die in de laagte zijn, in menigte.

28 En het uitbrengen der paarden, was hetgeen Sálomo uit Egypte had; en aangaande het linnen garen, de kooplieden des konings namen het linnen garen voor den prijs.

29 En een wagen kwam op, en ging uit van Egypte, voor zes honderd *sikkelen* zilvers, en een paard voor honderd en vijftig; en alzoo voerden ze *die* uit door hunne hand voor alle koningen der Hethieten, en voor de koningen van Syrië.

HOOFDSTUK XI.

EN de koning Sálomo had vele vreemde vrouwen lief, en dat beneven de dochter van Faraö : Moabietische, Ammonietische, Edomietische, Zidonische, Hethietische;

2 Van die volken, waarvan de HEER gezegd had tot de kinderen Israëls : Gijlieden zult tot hen niet ingaan, en zij zullen tot u niet inkomen, zij zouden zekerlijk uw hart achter hunne goden neigen : aan deze hing Sálomo met liefde.

3 En hij had zeven honderd vrouwen, vorstinnen, en drie honderd bijwijven; en zijne vrouwen neigden zijn hart.

4 Want het geschiedde in den tijd van Sálomo's ouderdom, *dat* zijne vrouwen zijn hart achter andere goden neigden; dat zijn hart niet volkomen was met den HEER, zijnen God, gelijk het hart van zijnen vader David.

5 Want Sálomo wandelde A'storeth, den god der Zidoniërs, na, en Milchom, het verfoeisel der Ammonieten.

6 Alzoo deed Sálomo dat kwaad was in de oogen des HEEREN; en volhardde niet den HEER te volgen, gelijk zijn vader David.

7 Toen bouwde Sálomo eene hoogte voor Kamos, het verfoeisel der Moabieten, op den berg, die voor Jerúzalem is, en voor Molech, het verfoeisel der kinderen Ammons.

8 En alzoo deed hij voor al zijne vreemde

vrouwen, die haren goden rookten en offerden.

9 Daarom vertoornde zich de HEER tegen Sálomo, omdat hij zijn hart geneigd had van den HEER, den God Israëls, die hem tweemaal verschenen was,

10 En hem van deze zaak geboden had, dat hij andere goden niet zou nawandelen; doch hij hield niet, wat de HEER geboden had.

11 Daarom zeide de HEER tot Sálomo: Dewijl dit bij u geschied is, dat gij niet hebt gehouden mijn verbond en mijne inzettingen, die Ik u geboden heb; Ik zal gewisselijk dit koningrijk van u scheuren, en datzelve uwen knecht geven.

12 In uwe dagen nogtans zal Ik dat niet doen, om uws vaders Davids wil, van de hand uws zoons zal Ik het scheuren.

13 Doch Ik zal het geheele koningrijk niet afscheuren; éénen stam zal Ik uwen zoon geven, om mijns knechts Davids wil, en om Jerúzalems wil, dat Ik verkoren heb.

14 Zoo verwekte de HEER Sálomo eenen tegenpartijder, Hadad, den Edomiet: hij was van des konings zaad in Edom.

15 Want het was geschied, als David in Edom was, toen Joab, de krijgsoverste, optoog, om de verslagenen te begraven, dat hij al wat mannelijk was in Edom sloeg:

16 Want Joab bleef aldaar zes maanden, met het gansche Israël, totdat hij al wat mannelijk was in Edom uitgeroeid had.

17 Doch Hadad was ontvloden, hij en *eenige* edomietische mannen uit zijns vaders knechten met hem, om in Egypte te komen: Hadad nu was een klein jongsken.

18 En zij maakten zich op van Midian, en kwamen tot Paran; en namen met zich mannen van Paran, en kwamen in Egypte tot Faraö, den koning van Egypte, die hem een huis gaf, en hem voeding toezeide, en hem een land gaf.

19 En Hadad vond groote genade in de oogen van Faraö, zoodat hij hem tot eene vrouw gaf de zuster zijner huisvrouw, de zuster van Táchpenes, de koningin.

20 En de zuster van Táchpenes baarde hem zijnen zoon Genúbath, denwelken Táchpenes optoog in het huis van Faraö; zoodat Genúbath in het huis van Faraö was, onder de zonen van Faraö.

21 Toen nu Hadad in Egypte hoorde, dat David met zijne vaderen ontslapen, en dat Joab, de krijgsoverste, dood was, zeide Hadad tot Faraö: Laat mij gaan, dat ik in mijn land trekke.

22 Doch Faraö zeide tot hem: Maar wat ontbreekt u bij mij, dat, zie, gij in uw land zoekt te trekken? En hij zeide: Niets, maar laat mij evenwel gaan.

23 Ook verwekte hem God eenen wederpartijder, Rezon, den zoon van Eljáda, die gevloden was van zijnen heer Hadad-ézer, den koning van Zoba.

24 Tegen welken hij ook mannen vergaderd had, en werd overste eener bende, als David die doodde; en getrokken zijnde naar Damascus, woonden zij aldaar, en regeerden in Damascus.

25 En hij was Israëls tegenpartijder al de dagen van Sálomo, en dat benevens het kwaad, dat Hadad *deed;* want hij had eenen afkeer van Israël, en hij regeerde over Syrië.

26 Daartoe Jeróbeam, de zoon van Nebat, een Efrathiet van Zeréda, Sálomo's knecht, (wiens moeders naam was Zerúa, eene weduwvrouw) hief ook de hand op tegen den koning.

27 Dit is nu de zaak, waarom hij de hand tegen den koning ophief. Sálomo bouwde Millo, *en* sloot de breuk der stad van zijnen vader David toe.

28 En de man Jeróbeam was een dapper held. Toen Sálomo dezen jongeling zag, dat hij arbeidzaam was, zoo stelde hij hem over al den last van het huis van Jozef.

29 Het geschiedde nu te dier tijd, als Jeróbeam uit Jerúzalem uitging, dat de profeet Ahía, de Siloniet, hem op den weg vond, en hij zich een nieuw kleed aangedaan had, en zij beiden alleen op het veld waren;

30 Zoo vattede Ahía het nieuwe kleed, dat aan hem was, en scheurde het in twaalf stukken.

31 En hij zeide tot Jeróbeam: Neem u tien stukken: want alzoo zegt de HEER, de God Israëls: Zie, Ik zal het koningrijk van de hand van Sálomo scheuren, en u tien stammen geven.

32 Maar éénen stam zal hij hebben, om mijns knechts Davids wil, en om Jerúzalems wil, de stad, die Ik verkoren heb uit alle stammen van Israël.

33 Daarom dat zij Mij verlaten, en zich nedergebogen hebben voor A'storeth, den god der Zidoniërs, Kamos, den god der Moabieten, en Milchom, den god der kinderen Ammons; en niet gewandeld hebben

in mijne wegen, om te doen wat regt is in mijne oogen, te weten mijne inzettingen en mijne regten, gelijk zijn vader David.

34 Doch niets van dit koningrijk zal Ik uit zijne hand nemen; maar Ik stel hem tot eenen vorst al de dagen zijns levens, om mijns knechts Davids wil, dien Ik verkoren heb, die mijne geboden en mijne inzettingen gehoûden heeft.

35 Maar uit de hand zijns zoons zal Ik het koningrijk nemen; en Ik zal u daarvan tien stammen geven.

36 En zijnen zoon zal Ik éénen stam geven; opdat mijn knecht David altijd eene lamp voor mijn aangezigt hebbe in Jerûzalem, de stad, die Ik mij verkoren heb, om mijnen naam daar te stellen.

37 Zoo zal Ik u nemen, en gij zult regeren over al wat uwe ziel zal begeeren; en gij zult koning zijn over Israël.

38 En het zal geschieden, zoo gij hooren zult al wat Ik u zal gebieden, en in mijne wegen zult wandelen, en doen wat regt in mijne oogen is, houdende mijne inzettingen en mijne geboden, gelijk als mijn knecht David gedaan heeft: dat Ik met u zal zijn, en u een bestendig huis bouwen, gelijk als Ik David gebouwd heb, en zal u Israël geven.

39 En Ik zal om diens wil het zaad van David verootmoedigen; nogtans niet altijd.

40 Daarom zocht Sálomo Jeróbeam te dooden; maar Jeróbeam maakte zich op, en vlood in Egypte, tot Sisak, den koning van Egypte, en was in Egypte, totdat Sálomo stierf.

41 Het overige nu der geschiedenissen van Sálomo, en al wat hij gedaan heeft, en zijne wijsheid, is dat niet geschreven in het boek der geschiedenissen van Sálomo?

42 De tijd nu, dien Sálomo te Jerûzalem over het gansche Israël regeerde, was veertig jaar.

43 Daarna ontsliep Sálomo met zijne vaderen, en werd begraven in de stad van zijnen vader David; en Rehábeam, zijn zoon, werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XII.

EN Rehábeam toog naar Sichem, want het gansche Israël was te Sichem gekomen, om hem koning te maken.

2 Het geschiedde nu, als Jeróbeam, de zoon van Nebat, *dit* hoorde, daar hij nog in Egypte was, (want hij was van het aangezigt van den koning Sálomo gevloden; en Jeróbeam woonde in Egypte)

3 Dat zij henenzonden, en lieten hem roepen; en Jeróbeam en de gansche gemeente van Israël kwamen en spraken tot Rehábeam, zeggende:

4 Uw vader heeft ons juk hard gemaakt; gij dan nu, maak uws vaders harde dienst, en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, ligter, en wij zullen u dienen.

5 En hij zeide tot hen: Gaat heen tot aan den derden dag, komt dan weder tot mij. En het volk ging heen.

6 En de koning Rehábeam hield raad met de oudsten, die gestaan hadden voor het aangezigt van zijnen vader Sálomo, als hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden, dat men dit volk antwoorden zal?

7 En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij heden knecht van dit volk wezen zult, en hun dienen, en hun antwoorden, en tot hen goede woorden spreken zult, zoo zullen zij te allen dage uwe knechten zijn.

8 Maar hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden; en hij hield raad met de jongelingen, die met hem opgewassen waren, die voor zijn aangezigt stonden.

9 En hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden, dat wij dit volk antwoorden zullen, die tot mij gesproken hebben, zeggende: Maak het juk, dat uw vader ons opgelegd heeft, ligter.

10 En de jongelingen, die met hem opgewassen waren, spraken tot hem, zeggende: Alzoo zult gij zeggen tot dat volk, die tot u gesproken hebben, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het over ons ligter; alzoo zult gij tot hen spreken: Mijn kleinste *vinger* zal dikker zijn dan mijns vaders lendenen.

11 Indien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, zoo zal ik boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geeselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden.

12 Zoo kwam Jeróbeam en het gansche volk tot Rehábeam op den derden dag, gelijk als de koning gesproken had, zeggende: Komt weder tot mij op den derden dag.

13 En de koning antwoordde het volk hardelijk: want hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden.

14 En hij sprak tot hen naar den raad der

jongelingen, zeggende : Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geeselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden.

13 Alzoo hoorde de koning naar het volk niet; want deze omwending was van den HEER, opdat Hij zijn woord bevestigde, hetwelk de HEER door de dienst van Ahía, den Siloniet, gesproken had tot Jeróbeam, den zoon van Nebat.

16 Toen gansch Israël zag, dat de koning naar hen niet hoorde, zoo gaf het volk den koning weder antwoord, zeggende : Wat deel hebben wij aan David? ja geene erve *hebben wij* aan den zoon van Isaï; naar uwe tenten, o Israël! voorzie nu uw huis, o David! Zoo ging Israël naar zijne tenten.

17 Doch aangaande de kinderen van Israël, die in de steden van Juda woonden, over die regeerde Rehábeam ook.

18 Toen zond de koning Rehábeam Adóram, die over de schatting was; en het gansche Israël steenigde hem met steenen, dat hij stierf; maar de koning Rehábeam verkloekte zich om op eenen wagen te klimmen, dat hij naar Jerúzalem vlugtte.

19 Alzoo vielen de Israëlieten van het huis Davids af, tot op dezen dag.

20 En het geschiedde, als gansch Israël hoorde, dat Jeróbeam wedergekomen was, dat zij henenzonden, en hem in de vergadering riepen, en hem over gansch Israël koning maakten : niemand volgde het huis Davids, dan de stam van Juda alleen.

21 Toen nu Rebábeam te Jerúzalem gekomen was, vergaderde hij het gansche huis van Juda en den stam van Benjamin, honderd en tachtig duizend uitgelezenen, geoefend ten oorlog, om tegen het huis Israëls te strijden, opdat hij het koningrijk weder aan Rehábeam, den zoon van Sálomo, bragt.

22 Doch het woord van God geschiedde tot Semája, den man Gods, zeggende :

23 Zeg tot Rehábeam, den zoon van Sálomo, den koning van Juda, en tot het gansche huis van Juda en Benjamin, en het overige des volks, zeggende :

24 Zoo zegt de HEER : Gij zult niet optrekken, noch strijden tegen uwe broederen, de kinderen Israëls; een ieder keere weder tot zijn huis, want deze zaak is van Mij geschied. En zij hoorden het woord des HEEREN, en keerden weder, om weg te trekken naar het woord des HEEREN.

25 Jeróbeam nu bouwde Sichem op het gebergte van Efraïm, en woonde daarin, en toog van daar uit, en bouwde Penúël.

26 En Jeróbeam zeide in zijn hart : Nu zal het koningrijk weder tot het huis van David keeren.

27 Zoo dit volk opgaan zal om offeranden te doen in het huis des HEEREN te Jerúzalem, zoo zal het hart dezes volks tot hunnen heer, tot Rehábeam, den koning van Juda, wederkeeren; ja zij zullen mij dooden, en tot Rehábeam, den koning van Juda, wederkeeren.

28 Daarom hield de koning eenen raad, en maakte twee gouden kalveren; en hij zeide tot hen : Het is ulieden te veel om op te gaan naar Jerúzalem; zie uwe goden, o Israël! die u uit Egypteland opgebragt hebben.

29 En hij zettede het ééne te Beth-el, en het andere stelde hij te Dan.

30 En deze zaak werd tot zonde : want het volk ging heen voor het ééne, tot Dan toe.

31 Hij maakte ook een huis der hoogten; en maakte priesteren van de geringsten des volks, die niet waren uit de zonen van Levi.

32 En Jeróbeam maakte een feest in de achtste maand, op den vijftienden dag der maand, gelijk het feest, dat in Juda was, en offerde op het altaar; van gelijken deed hij te Beth-el, offerende den kalveren, die hij gemaakt had : hij stelde ook te Beth-el priesteren der hoogten, die hij gemaakt had.

33 En hij offerde op het altaar, dat hij te Beth-el gemaakt had, op den vijftienden dag der achtste maand, der maand, dewelke hij uit zijn hart verdacht had : zoo maakte hij den kinderen Israëls een feest, en offerde op dat altaar, rookende.

HOOFDSTUK XIII.

EN ziet, een man Gods kwam uit Juda, door het woord des HEEREN, tot Beth-el; en Jeróbeam stond bij het altaar, om te rooken.

2 En hij riep tegen het altaar, door het woord des HEEREN, en zeide : Altaar, altaar! zoo zegt de HEER : Zie, een zoon zal aan het huis Davids geboren worden, wiens naam zal zijn Josia; die zal op u offeren de

priesters der hoogten, die op u rooken, en men zal menschen-beenderen op u verbranden.

3 En hij gaf ten zelven dage een wonderteeken, zeggende: Dit is dat wonderteeken, waarvan de HEER gesproken heeft; ziet, het altaar zal van één gescheurd, en de asch, die daarop is, afgestort worden.

4 Het geschiedde nu, als de koning het woord van den man Gods hoorde, hetwelk hij tegen het altaar te Beth-el geroepen had, dat Jeróbeam zijne hand van op het altaar uitstrekte, zeggende: Grijpt hem! Maar zijne hand, die hij tegen hem uitgestrekt had, verdorde, dat hij ze niet weder tot zich trekken kon.

5 En het altaar werd van één gescheurd, en de asch van het altaar afgestort, naar dat wonderteeken, dat de man Gods gegeven had, door het woord des HEEREN.

6 Toen antwoordde de koning, en zeide tot den man Gods: Aanbid toch het aangezigt des HEEREN, uws Gods, ernstelijk, en bid voor mij, dat mijne hand weder tot mij kome! Toen bad de man Gods het aangezigt des HEEREN ernstelijk; en de hand des konings kwam weder tot hem, en werd gelijk te voren.

7 En de koning sprak tot den man Gods: Kom met mij naar huis, en sterk *u*, en ik zal u een geschenk geven.

8 Maar de man Gods zeide tot den koning: Al gaaft gij mij de helft van uw huis, zoo zou ik niet met u gaan, en ik zou in deze plaats geen brood eten, noch water drinken.

9 Want zoo heeft mij de HEER geboden door zijn woord, zeggende: Gij zult geen brood eten, noch water drinken; en gij zult niet wederkeeren door den weg, dien gij gegaan zijt.

10 En hij ging door eenen anderen weg, en keerde niet weder door den weg, door welken hij te Beth-el gekomen was.

11 Een oud profeet nu woonde te Beth-el; en zijn zoon kwam, en vertelde hem al het werk, dat de man Gods te dien dage in Beth-el gedaan had, met de woorden, die hij tot den koning gesproken had; deze vertelden zij ook hunnen vader.

12 En hun vader sprak tot hen: Wat weg is hij getogen? En zijne zonen hadden den weg gezien, welken de man Gods was getogen, die uit Juda gekomen was.

13 Toen zeide hij tot zijne zonen: Zadelt mij den ezel. En zij zadelden hem den ezel, en hij reed daarop.

14 En hij toog den man Gods na, en vond hem, zittende onder eenen eik; en hij zeide tot hem: Zijt gij de man Gods, die uit Juda gekomen zijt? En hij zeide: Ik ben het.

15 Toen zeide hij tot hem: Kom met mij naar huis, en eet brood.

16 Doch hij zeide: Ik kan niet met u wederkeeren, noch met u inkomen; ik zal ook geen brood eten, noch met u water drinken, in deze plaats.

17 Want een woord is tot mij *geschied* door het woord des HEEREN: Gij zult aldaar noch brood eten, noch water drinken; gij zult niet wederkeeren, gaande door den weg, door denwelken gij gegaan zijt.

18 En hij zeide tot hem: Ik ben ook een profeet, gelijk gij, en een engel heeft tot mij gesproken door het woord des HEEREN, zeggende: Breng hem weder met u in uw huis, dat hij brood ete en water drinke. *Doch* hij loog hem.

19 En hij keerde met hem wederom, en at brood in zijn huis, en dronk water.

20 En het geschiedde, als zij aan de tafel zaten, dat het woord des HEEREN geschiedde tot den profeet, die hem had doen wederkeeren;

21 En hij riep tot den man Gods, die uit Juda gekomen was, zeggende: Zoo zegt de HEER: Daarom, dat gij den mond des HEEREN zijt wederspannig geweest, en niet gehouden hebt het gebod, dat u de HEER, uw God, geboden had:

22 Maar zijt wedergekeerd, en hebt brood gegeten en water gedronken ter plaatse, waarvan Hij tot u gesproken had: Gij zult geen brood eten, noch water drinken; zoo zal uw dood ligchaam in uwer vaderen graf niet komen.

23 En het geschiedde, nadat hij brood gegeten, en nadat hij gedronken had, dat hij hem den ezel zadelde, *te weten voor* den profeet, dien hij had doen wederkeeren.

24 Zoo toog hij heen, en een leeuw vond hem op den weg, en doodde hem; en zijn dood ligchaam lag geworpen op den weg, en de ezel stond daarbij, ook stond de leeuw bij het doode ligchaam.

25 En ziet, er gingen lieden voorbij, en zagen het doode ligchaam geworpen op den weg, en den leeuw, staande bij het doode ligchaam; en zij kwamen en zeiden het in de stad, waarin de oude profeet woonde.

26 Als de profeet, die hem van den weg had doen wederkeeren, *dit* hoorde, zoo zeide hij: Het is de man Gods, die den mond des HEEREN wederspannig is geweest; daarom heeft de HEER hem den leeuw overgegeven, die hem gebroken, en hem gedood heeft, naar het woord des HEEREN, dat Hij tot hem gesproken had.

27 Verder sprak hij tot zijne zonen, zeggende: Zadelt mij den ezel. En zij zadelden *hem*.

28 Toen toog hij heen, en vond zijn dood ligchaam geworpen op den weg, en den ezel, en den leeuw, staande bij het doode ligchaam: de leeuw had het doode ligchaam niet gegeten, en den ezel niet gebroken.

29 Toen nam de profeet het doode ligchaam van den man Gods op, en leide dat op den ezel, en voerde het wederom; zoo kwam de oude profeet in de stad, om rouw te bedrijven en hem te begraven.

30 En hij leide zijn dood ligchaam in zijn graf; en zij maakten over hem eene weeklage: Ach, mijn broeder!

31 Het geschiedde nu, nadat hij hem begraven had, dat hij sprak tot zijne zonen, zeggende: Als ik zal gestorven zijn, zoo begraaft mij in dat graf, waarin de man Gods begraven is, *en* legt mijne beenderen bij zijne beenderen.

32 Want de zaak zal gewisselijk geschieden, die hij door het woord des HEEREN uitgeroepen heeft tegen het altaar, dat te Beth-el is, en tegen al de huizen der hoogten, die in de steden van Samaria zijn.

33 Na deze geschiedenis keerde zich Jeróbeam niet van zijnen boozen weg; maar maakte wederom priesters der hoogten van de geringsten des volks: wie wilde, diens hand vulde hij, en werd één van de priesters der hoogten.

34 En hij werd in deze zaak het huis van Jeróbeam tot zonde, om *hetzelve* te doen afsnijden en te verdelgen van den aardbodem.

HOOFDSTUK XIV.

TE dierzelver tijd was Abía, de zoon van Jeróbeam, krank.

2 En Jeróbeam zeide tot zijne huisvrouw: Maak u nu op, en verstel u, dat men niet merke, dat gij Jeróbeams huisvrouw zijt, en ga heen naar Silo; zie, daar is de profeet Ahía, die van mij gesproken heeft, dat ik koning zou zijn over dit volk.

3 En neem in uwe hand tien brooden, en koeken, en eene kruik honig, en ga tot hem; hij zal u te kennen geven, wat dezen jongen geschieden zal.

4 En Jeróbeams huisvrouw deed alzoo, en maakte zich op, en ging naar Silo, en kwam in het huis van Ahía. Ahía nu kon niet zien, want zijne oogen stonden stijf van wege zijnen ouderdom.

5 Maar de HEER zeide tot Ahía: Zie, Jeróbeams huisvrouw komt, om eene zaak van u te vragen, aangaande haren zoon, want hij is krank: zoo en zoo zult gij tot haar spreken, en het zal zijn, als zij inkomt, dat zij zich vreemd aanstellen zal.

6 En het geschiedde, als Ahía het geruisch harer voeten hoorde, toen zij ter deure inkwam, dat hij zeide: Kom in, gij huisvrouw van Jeróbeam! waarom stelt gij u dus vreemd aan? want ik ben tot u gezonden met eene harde *boodschap*.

7 Ga heen, zeg Jeróbeam: Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Daarom dat Ik u verheven heb uit het midden des volks, en u tot eenen voorganger over mijn volk Israël gesteld heb;

8 En het koningrijk van het huis van David gescheurd, en dat u gegeven heb, en gij niet geweest zijt, gelijk mijn knecht David, die mijne geboden hield, en die Mij met zijn gansche hart navolgde, om te doen alleen wat regt is in mijne oogen;

9 Maar kwaad gedaan hebt, doende des meer dan allen, die vóór u geweest zijn, en henengegaan zijt, en hebt u andere goden en gegotene beelden gemaakt, om Mij tot toorn te verwekken, en hebt Mij achter uwen rug geworpen:

10 Daarom, zie, Ik zal kwaad over het huis van Jeróbeam brengen, en van Jeróbeam uitroeijen, die aan den wand pist, den beslotenen en verlatenen in Israël; en Ik zal de nakomelingen van het huis van Jeróbeam wegdoen, gelijk de drek weggedaan wordt, totdat het ganschelijk vergaan zij.

11 Die van Jeróbeam in de stad sterft, zullen de honden eten; en die in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten: want de HEER heeft het gesproken.

12 Gij dan maak u op, ga naar uw huis; als uwe voeten in de stad zullen gekomen zijn, zoo zal het kind sterven.

13 En gansch Israël zal hem beklagen, en hem begraven: want deze alleen van Jeróbeam zal in het graf komen, omdat in hem wat goeds voor den HEER, den God Israëls, in het huis van Jeróbeam gevonden is.

14 Doch de HEER zal zich eenen koning verwekken over Israël, die het huis van Jeróbeam ten zelven dage uitroeijen zal: maar wat zal het ook nu zijn?

15 De HEER zal ook Israël slaan, gelijk een riet in het water omgedreven wordt, en zal Israël uitrukken uit dit goede land, dat Hij hunnen vaderen gegeven heeft, en zal hen verstrooijen op gene zijde der rivier: daarom dat zij hunne bosschen gemaakt hebben, den HEER tot toorn verwekkende.

16 En Hij zal Israël overgeven, om Jeróbeams zonden wil, die gezondigd heeft, en die Israël heeft doen zondigen.

17 Toen maakte zich Jeróbeams vrouw op, en ging heen, en kwam te Thirza: als zij nu op den dorpel van het huis kwam, zoo stierf de jongeling.

18 En zij begroeven hem, en gansch Israël beklaagde hem; naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door de dienst van zijnen knecht Ahía, den profeet.

19 Het overige nu der geschiedenissen van Jeróbeam, hoe hij gekrijgd, en hoe hij geregeerd heeft, ziet, die zijn geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël.

20 De dagen nu, die Jeróbeam heeft geregeerd, zijn twee en twintig jaren; en hij ontsliep met zijne vaderen, en Nadab, zijn zoon, regeerde in zijne plaats.

21 Rehábeam nu, de zoon van Sálomo, regeerde in Juda; één en veertig jaren was Rehábeam oud, als hij koning werd, en regeerde zeventien jaren te Jerûzalem, in de stad, die de HEER verkoren had uit al de stammen van Israël, om zijnen naam daar te zetten: en de naam zijner moeder was Nâáma, de Ammonietische.

22 En Juda deed wat kwaad was in de oogen des HEEREN, en zij verwekten Hem tot ijver, meer dan al hunne vaderen gedaan hadden, met hunne zonden, die zij zondigden.

23 Want ook zij bouwden zich hoogten, en opgerigte beelden, en bosschen, op allen hoogen heuvel, en onder allen groenen boom.

24 Er waren ook schandjongens in het land: zij deden naar al de gruwelen der heidenen, die de HEER van het aangezigt der kinderen Israëls uit de bezitting verdreven had.

25 Het geschiedde nu in het vijfde jaar van den koning Rehábeam, *dat* Sisak, de koning van Egypte, optoog tegen Jerûzalem.

26 En hij nam de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings weg, ja hij nam alles weg; hij nam ook al de gouden schilden weg, die Sálomo gemaakt had.

27 En de koning Rehábeam maakte, in plaats van die, koperen schilden; en hij beval *die* onder de hand van de oversten der trawanten, die de deur van het huis des konings bewaarden.

28 En het geschiedde, zoo wanneer de koning in het huis des HEEREN ging, *dat* de trawanten dezelve droegen, en die wederbragten in der trawanten wachtkamer.

29 Het overige nu der geschiedenissen van Rehábeam, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

30 En er was krijg tusschen Rehábeam en tusschen Jeróbeam, al *hunne* dagen.

31 En Rehábeam ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven bij zijne vaderen in de stad Davids; en de naam zijner moeder was Nâáma, de Ammonietische; en zijn zoon Abíam regeerde in zijne plaats.

HOOFDSTUK XV.

IN het achttiende jaar nu van den koning Jeróbeam, den zoon van Nebat, werd Abíam koning over Juda.

2 Hij regeerde drie jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Máácha, eene dochter van Abisalom.

3 En hij wandelde in al de zonden zijns vaders, die hij vóór hem gedaan had; en zijn hart was niet volkomen met den HEER, zijnen God, gelijk het hart van zijnen vader David.

4 Maar om Davids wil gaf de HEER, zijn God, hem eene lamp in Jerûzalem, verwekkende zijnen zoon na hem, en bevestigende Jerûzalem.

5 Omdat David gedaan had wat regt was in de oogen des HEEREN, en niet geweken was van alles, wat Hij hem geboden had, al de dagen zijns levens, dan alleen in de zaak van Uría, den Hethiet.

6 En er was krijg geweest tusschen Rehábeam en tusschen Jeróbeam, al de dagen zijns levens.

7 Het overige nu der geschiedenissen van Abíam, en alles, wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda? Er was ook krijg tusschen Abíam en tusschen Jeróbeam.

8 En Abíam ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids; en Asa, zijn zoon, regeerde in zijne plaats.

9 In het twintigste jaar van Jeróbeam, den koning van Israël, werd Asa koning over Juda.

10 En hij regeerde één en veertig jaren te Jerúzalem, en de naam zijner moeder was Máächa, eene dochter van Abísalom.

11 En Asa deed wat regt was in de oogen des HEEREN, gelijk zijn vader David.

12 Want hij nam weg de schandjongens uit het land, en deed weg al de drekgoden, die zijne vaders gemaakt hadden;

13 Ja zelfs zijne moeder Máächa zettede hij ook af, dat zij geene koningin ware, omdat zij eenen afgrijselijken afgod in een bosch gemaakt had; ook roeide Asa uit haren afgrijselijken afgod, en verbrandde *hem* aan de beek Kidron.

14 De hoogten werden wel niet weggenomen; nogtans was het hart van Asa volkomen met den HEER, al zijne dagen.

15 En hij bragt in het huis des HEEREN de geheiligde dingen zijns vaders, en *zijne* geheiligde dingen, zilver, en goud, en vaten.

16 En er was krijg tusschen Asa en tusschen Báësa, den koning van Israël, al hunne dagen.

17 Want Báësa, de koning van Israël, toog op tegen Juda, en bouwde Rama; opdat hij niemand toeliet uit te gaan en in te komen tot Asa, den koning van Juda.

18 Toen nam Asa al het zilver en goud, dat overgebleven was in de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings, en gaf ze in de hand zijner knechten: en de koning Asa zond ze tot Benhadad, den zoon van Tabrimmon, den zoon van Hézion, den koning van Syrië, die te Damascus woonde, zeggende:

19 Er is een verbond tusschen mij en tusschen u, tusschen mijnen vader en tusschen uwen vader: zie, ik zend u een geschenk, zilver en goud, ga heen, maak uw verbond te niet met Báësa, den koning van Israël, dat hij aftrekke van tegen mij.

20 En Benhadad hoorde naar den koning Asa, en zond de oversten der heiren, die hij had, tegen de steden van Israël: en sloeg Ijon, en Dan, en Abél Beth-Máächa, en het gansche Cinneroth, met het gansche land Nafthali.

21 En het geschiedde, als Báësa *zulks* hoorde, dat hij afliet van Rama te bouwen, en hij bleef te Thirza.

22 Toen liet de koning Asa door gansch Juda uitroepen, (niemand was vrij) dat zij de steenen van Rama, en het hout daarvan, zouden wegdragen, waarmede Báësa gebouwd had; en de koning Asa bouwde daarmede Geba-Benjamins, en Mizpa.

23 Het overige nu van alle geschiedenissen van Asa, en al zijne magt, en al wat hij gedaan heeft, en de steden, die hij gebouwd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda? Doch in den tijd zijns ouderdoms werd hij krank aan zijne voeten.

24 En Asa ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven met zijne vaderen, in de stad van zijnen vader David; en zijn zoon Jósafat werd koning in zijne plaats.

25 Nadab nu, de zoon van Jeróbeam, werd koning over Israël, in het tweede jaar van Asa, den koning van Juda; en hij regeerde twee jaren over Israël.

26 En hij deed wat kwaad was in de oogen des HEEREN, en wandelde in den weg zijns vaders, en in zijne zonde, waarmede hij Israël had doen zondigen.

27 En Báësa, de zoon van Ahía, van het huis van Issaschar, maakte eene verbindtenis tegen hem, en Báësa sloeg hem te Gibbethon, hetwelk der Filistijnen is, als Nadab en gansch Israël Gibbethon belegerden.

28 En Báësa doodde hem, in het derde jaar van Asa, den koning van Juda, en werd koning in zijne plaats.

29 Het geschiedde nu, als hij regeerde, dat hij het gansche huis van Jeróbeam sloeg; hij liet niets over van Jeróbeam, wat adem had, totdat hij hem verdelgd had, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door de dienst van zijnen knecht Ahía, den Siloniet:

30 Om de zonden van Jeróbeam, die zondigde, en die Israël zondigen deed, *en* om

zijne terging, waarmede hij den HEER, den God Israëls, getergd had.

31 Het overige nu der geschiedenissen van Nadab, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

32 En er was oorlog tusschen Asa en tusschen Báësa, den koning van Israël, al hunne dagen.

33 In het derde jaar van Asa, koning van Juda, werd Báësa, de zoon van Ahia, koning over gansch Israël, te Thirza, *en regeerde* vier en twintig jaren.

34 En hij deed wat kwaad was in de oogen des HEEREN, en wandelde in den weg van Jeróbeam, en in zijne zonde, waarmede hij Israël had doen zondigen.

HOOFDSTUK XVI.

TOEN geschiedde het woord des HEEREN tot Jehu, den zoon van Hanáni, tegen Báësa, zeggende:

2 Daarom, dat Ik u uit het stof verheven, en u tot eenen voorganger over mijn volk Israël gesteld heb, en gij gewandeld hebt in den weg van Jeróbeam, en mijn volk Israël hebt doen zondigen, Mij tot toorn verwekkende door hunne zonden;

3 Zie, zoo zal Ik de nakomelingen van Báësa, en de nakomelingen van zijn huis wegdoen; en Ik zal uw huis maken, gelijk het huis van Jeróbeam, den zoon van Nebat.

4 Die van Báësa in de stad sterft, zullen de honden eten, en die van hem in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten.

5 Het overige nu der geschiedenissen van Báësa, en wat hij gedaan heeft, en zijne magt, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

6 En Báësa ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven te Thirza; en zijn zoon Ela regeerde in zijne plaats.

7 Alzoo geschiedde ook het woord des HEEREN, door de dienst van den profeet Jehu, den zoon van Hanáni, tegen Báësa en tegen zijn huis; en dat om al het kwaad, dat hij gedaan had in de oogen des HEEREN, Hem tot toorn verwekkende door het werk zijner handen, omdat hij was gelijk het huis van Jeróbeam, en omdat hij hetzelve verslagen had.

8 In het zes en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda, werd Ela, de zoon van Báësa, koning over Israël, te Thirza, *en regeerde* twee jaren.

9 En Zimri zijn knecht, overste van de helft der wagenen, maakte eene verbindtenis tegen hem, als hij te Thirza was, zich dronken drinkende in het huis van Arza, den hofmeester te Thirza:

10 Zoo kwam Zimri in, en sloeg hem, en doodde hem, in het zeven en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda; en hij werd koning in zijne plaats.

11 En het geschiedde, als hij regeerde, als hij op zijnen troon zat, dat hij het gansche huis van Báësa sloeg; hij liet hem niet over, die aan den wand pist, noch zijne bloedverwanten, noch zijne vrienden.

12 Alzoo verdelgde Zimri het gansche huis van Báësa; naar het woord des HEEREN, dat hij over Báësa gesproken had, door de dienst van den profeet Jehu:

13 Om al de zonden van Báësa, en de zonden van Ela, zijnen zoon, waarmede zij gezondigd hadden, en waarmede zij Israël hadden doen zondigen, tot toorn verwekkende den HEER, den God Israëls, door hunne ijdelheden.

14 Het overige nu der geschiedenissen van Ela, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

15 In het zeven en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda, regeerde Zimri zeven dagen te Thirza; en het volk had zich gelegerd tegen Gibbethon, dat der Filistijnen is.

16 Het volk nu, dat zich gelegerd had, hoorde zeggen: Zimri heeft eene verbindtenis gemaakt, ja heeft ook den koning verslagen; daarom maakte het gansche Israël ten zelfden dage Omri, den krijgsoverste, koning over Israël, in het leger.

17 En Omri toog op, en gansch Israël met hem van Gibbethon, en belegerde Thirza.

18 En het geschiedde, als Zimri zag, dat de stad ingenomen was, dat hij ging in het paleis van het huis des konings, en verbrandde boven zich het huis des konings met vuur, en stierf:

19 Om zijne zonden, die hij gezondigd had, doende wat kwaad was in de oogen des HEEREN, wandelende in den weg van Jeróbeam, en in zijne zonde, die hij gedaan had, doende Israël zondigen.

20 Het overige nu der geschiedenissen

van Zimri, en zijne verbindtenis, die hij gemaakt heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

21 Toen werd het volk van Israël verdeeld in twee helften; de helft des volks volgde Tibni, den zoon van Ginath, om hem koning te maken; en de helft volgde Omri.

22 Maar het volk, dat Omri volgde, was sterker dan het volk, dat Tibni, den zoon van Ginath, volgde; en Tibni stierf, en Omri regeerde.

23 In het één en dertigste jaar van Asa, den koning van Juda, werd Omri koning over Israël, *en regeerde* twaalf jaar; te Thirza regeerde hij zes jaren.

24 En hij kocht den berg Samaria van Semer, voor twee talenten zilvers, en bebouwde den berg; en noemde den naam der stad, die hij bouwde, naar den naam van Semer, den heer des bergs, Samaria.

25 En Omri deed wat kwaad was in de oogen des HEEREN; ja hij deed erger dan allen, die vóór hem geweest waren.

26 En hij wandelde in alle wegen van Jeróbeam, den zoon van Nebat, en in zijne zonden, waarmede hij Israël had doen zondigen, verwekkende den HEER, den God Israëls, tot toorn, door hunne ijdelheden.

27 Het overige nu der geschiedenissen van Omri, wat hij gedaan heeft, en zijne magt, die hij gepleegd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

28 En Omri ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven te Samaria; en zijn zoon Achab regeerde in zijne plaats.

29 En Achab, de zoon van Omri, werd koning over Israël, in het acht en dertigste jaar van Asa, den koning van Juda; en Achab, de zoon van Omri, regeerde over Israël, te Samaria, twee en twintig jaren.

30 En Achab, de zoon van Omri, deed wat kwaad was in de oogen des HEEREN, meer dan allen, die vóór hem geweest waren.

31 En het geschiedde, (was het eene ligte zaak, dat hij wandelde in de zonden van Jeróbeam, den zoon van Nebat?) dat hij nog ter vrouwe nam Izébel, de dochter van Eth-Baäl, den koning der Zidoniërs, en heenging, en diende Baäl, en boog zich voor hem.

32 En hij rigtte voor Baäl een altaar op, in het huis van Baäl, hetwelk hij te Samaria gebouwd had.

33 Ook maakte Achab een bosch; zoodat Achab nog meer deed, om den HEER, den God Israëls, tot toorn te verwekken, dan alle koningen van Israël, die vóór hem geweest waren.

34 In zijne dagen bouwde Hiël, de Betheliet, Jericho: op Abiram, zijnen eerstgeborenen zoon, heeft hij haar gegrondvest, en op Segub, zijnen jongsten *zoon*, heeft hij hare poorten gesteld; naar het woord des HEEREN, dat hij door de dienst van Jozua, den zoon van Nun, gesproken had.

HOOFDSTUK XVII.

EN Elia, de Thisbiet, van de inwoneren van Gilead, zeide tot Achab: *Zoo waarachtig als* de HEER, de God Israëls, leeft, voor wiens aangezigt ik sta, indien deze jaren dauw of regen zijn zal, ten zij dan naar mijn woord!

2 Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot hem, zeggende:

3 Ga weg van hier, en wend u naar het oosten, en verberg u aan de beek Krith, die vóór aan de Jordaan is.

4 En het zal geschieden, dat gij uit de beek drinken zult: en Ik heb de raven geboden, dat zij u daar onderhouden zullen.

5 Hij ging dan heen, en deed naar het woord des HEEREN: want hij ging en woonde bij de beek Krith, die vóór aan de Jordaan is.

6 En de raven bragten hem des morgens brood en vleesch, desgelijks brood en vleesch des avonds; en hij dronk uit de beek.

7 En het geschiedde ten einde van *vele* dagen, dat de beek uitdroogde, want geen regen was in het land geweest.

8 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot hem, zeggende:

9 Maak u op, ga heen naar Zarfath, dat bij Zidon is, en woon aldaar; zie, Ik heb daar eene weduwvrouw geboden, dat zij u onderhoude.

10 Toen maakte hij zich op, en ging naar Zarfath. Als hij nu aan de poort der stad kwam, ziet, zoo was daar eene weduwvrouw, hout lezende; en hij riep tot haar, en zeide: Haal mij toch een weinig waters in dit vat, dat ik drinke.

11 Toen zij nu heenging om te halen, zoo riep hij tot haar, en zeide: Haal mij toch *ook* eene bete broods in uwe hand.

12 Maar zij zeide : *Zoo waarachtig als* de HEER, uw God, leeft, indien ik een' koek heb, dan alleen eene hand vol meels in de kruik, en een weinig olie in de flesch! en zie, ik heb een paar houten gelezen, en ik ga heen, en zal het voor mij en voor mijnen zoon bereiden, dat wij het eten, en sterven.

13 En Elia zeide tot haar : Vrees niet, ga heen, doe naar uw woord; maar maak mij vooreerst een' kleinen koek daarvan, en breng mij dien hier uit; doch voor u en uwen zoon zult gij daarna *wat* maken.

14 Want zoo zegt de HEER, de God Israëls : Het meel van de kruik zal niet verteerd worden, en de olie der flesch zal niet ontbreken, tot op den dag, dat de HEER regen op den aardbodem geven zal.

15 En zij ging heen, en deed naar het woord van Elia; zoo at zij, en hij, en haar huis, *vele* dagen.

16 Het meel van de kruik werd niet verteerd, en de olie van de flesch ontbrak niet, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door de dienst van Elia.

17 En het geschiedde na deze dingen, dat de zoon dezer vrouw, der waardin van het huis, krank werd : en zijne krankheid werd zeer sterk, totdat geen adem in hem overgebleven was.

18 En zij zeide tot Elia : Wat heb ik met u te doen, gij man Gods? zijt gij bij mij ingekomen, om mijne ongeregtigheid in gedachtenis te brengen, en om mijnen zoon te dooden?

19 En hij zeide tot haar : Geef mij uwen zoon. En hij nam hem van haren schoot, en droeg hem boven in de opperzaal, waar hij zelf woonde, en hij leide hem neder op zijn bed.

20 En hij riep den HEER aan, en zeide : HEERE, mijn God! hebt Gij dan ook deze weduwe, bij dewelke ik herberge, zoo kwalijk gedaan, dat Gij haren zoon gedood hebt?

21 En hij mat zich driemaal uit over dat kind, en riep den HEER aan, en zeide : HEERE, mijn God! laat toch de ziel van dit kind in hem wederkomen.

22 En de HEER verhoorde de stem van Elia; en de ziel van het kind kwam weder in hem, dat het weder levend werd.

23 En Elia nam het kind, en bragt het af van de opperzaal in het huis, en gaf het aan zijne moeder; en Elia zeide : Zie, uw zoon leeft.

24 Toen zeide die vrouw tot Elia : Nu weet ik, dat gij een man Gods zijt, en dat het woord des HEEREN in uwen mond waarheid is.

HOOFDSTUK XVIII.

EN het gebeurde *na* vele dagen, dat het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, in het derde jaar, zeggende : Ga heen, vertoon u aan Achab; want Ik zal regen geven op den aardbodem.

2 En Elia ging heen, om zich aan Achab te vertoonen. En de honger was sterk in Samaria.

3 En Achab had Obadja, den hofmeester, geroepen : en Obadja was den HEERE zeer vreezende.

4 Want het geschiedde, als Izébel de profeten des HEEREN uitroeide, dat Obadja honderd profeten nam, en verbergde hen bij vijftig man in eene spelonk, en onderhield hen met brood en water.

5 En Achab had gezegd tot Obadja : Trek door het land, tot alle waterfonteinen en tot alle rivieren; misschien zullen wij gras vinden, opdat wij de paarden en de muilezelen in het leven behouden, en niets uitroeijen van de beesten.

6 En zij deelden het land onder zich, dat zij het doortogen; Achab ging bijzonder op éénen weg, en Obadja ging ook bijzonder op éénen weg.

7 Als nu Obadja op den weg was, ziet, zoo was hem Elia te gemoet; en hem kennende, zoo viel hij op zijn aangezigt, en zeide : Zijt gij mijn heer Elia?

8 Hij zeide : Ik ben het; ga heen, zeg uwen heer : Zie, Elia is *hier*.

9 Maar hij zeide : Wat heb ik gezondigd, dat gij uwen knecht geeft in de hand van Achab, dat hij mij doode?

10 *Zoo waarachtig als* de HEER, uw God, leeft, zoo er een volk of koningrijk is, waar mijn heer niet gezonden heeft, om u te zoeken; en als zij zeiden : Hij is hier niet; zoo nam hij dat koningrijk en dat volk eenen eed af, dat zij u niet hadden gevonden.

11 En nu zegt gij : Ga heen, zeg uwen heer : Zie, Elia is *hier*.

12 En het mogt geschieden, wanneer ik van u zou weggegaan zijn, dat de Geest des HEEREN u wegnam, ik weet niet waarheen;

en ik kwam, om *dat* Achab aan te zeggen, en hij vond u niet, zoo zou hij mij dooden: ik, uw knecht, nu vrees den HEER van mijne jonkheid af.

13 Is mijnen heer niet aangezegd, wat ik gedaan heb, als Izébel de profeten des HEEREN doodde? dat ik van de profeten des HEEREN honderd man heb verborgen, elke vijftig man in eene spelonk, en die met brood en water onderhouden heb?

14 En nu zegt gij: Ga heen, zeg uwen heer: Zie, Elia is *hier;* en hij zou mij doodslaan.

15 En Elia zeide: *Zoo waarachtig als* de HEER der heirscharen leeft, voor wiens aangezigt ik sta, ik zal voorzeker mij heden aan hem vertoonen!

16 Toen ging Obadja Achab te gemoet, en zeide het hem aan; en Achab ging Elia te gemoet.

17 En het geschiedde, als Achab Elia zag, dat Achab tot hem zeide: Zijt gij die beroerder van Israël?

18 Toen zeide hij: Ik heb Israël niet beroerd, maar gij en uws vaders huis, daarmede, dat gijlieden de geboden des HEEREN verlaten hebt en de Baäls nagevolgd zijt.

19 Nu dan, zend heen, verzamel tot mij het gansche Israël op den berg Karmel, en de vier honderd en vijftig profeten van Baäl, en de vier honderd profeten van het bosch, die van de tafel van Izébel eten.

20 Zoo zond Achab onder alle kinderen Israëls, en verzamelde de profeten op den berg Karmel.

21 Toen naderde Elia tot het gansche volk, en zeide: Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? zoo de HEER God is, volgt Hem na, en zoo het Baäl is, volgt hem na! Maar het volk antwoordde hem niet één woord.

22 Toen zeide Elia tot het volk: Ik ben alleen een profeet des HEEREN overgebleven, en de profeten van Baäl zijn vier honderd en vijftig mannen.

23 Dat men ons dan twee varren geve, en dat zij voor zich den éénen var kiezen, en denzelven in stukken deelen, en op het hout leggen, maar geen vuur daaraan leggen; en ik zal den anderen var bereiden, en op het hout leggen, en geen vuur daaraan leggen.

24 Roept gij daarna den naam van uwen god aan, en ik zal den naam des HEEREN aanroepen; en de God, die door vuur antwoorden zal, die zal God zijn. En het gansche volk antwoordde en zeide: Dat woord is goed.

25 En Elia zeide tot de profeten van Baäl: Kiest gijlieden voor u den éénen var, en bereidt gij *hem* eerst, want gij zijt velen; en roept den naam uws gods aan, en legt geen vuur daaraan.

26 En zij namen den var, dien hij hun gegeven had, en bereidden *hem* en riepen den naam van Baäl aan, van den morgen tot op den middag, zeggende: O Baäl, antwoord ons! Maar er was geene stem en geen antwoorder. En zij sprongen tegen het altaar dat men gemaakt had.

27 En het geschiedde op den middag, dat Elia met hen spottede, en zeide: Roept met luider stem, want hij is een God; omdat hij in gepeins is, of omdat hij wat te doen heeft, of omdat hij eene reize heeft; misschien slaapt hij en zal wakker worden.

28 En zij riepen met luider stem, en zij sneden zich zelven met messen en met priemen, naar hunne wijze, totdat zij bloed over zich uitstortten.

29 Het geschiedde nu, als de middag voorbij was, dat zij profeteerden, totdat men het spijsoffer zou offeren; maar er was geene stem, en geen antwoorder, en geene opmerking.

30 Toen zeide Elia tot het gansche volk: Nadert tot mij. En al het volk naderde tot hem; en hij heelde het altaar des HEEREN, dat verbroken was.

31 En Elia nam twaalf steenen, naar het getal der stammen van de kinderen Jakobs, tot welken het woord des HEEREN geschied was, zeggende: Israël zal uw naam zijn.

32 En hij bouwde met die steenen het altaar in den naam des HEEREN; daarna maakte hij eene groeve rondom het altaar, naar de wijdte van twee maten zaads.

33 En hij schikte het hout, en deelde den var in stukken, en leide *hem* op het hout.

34 En hij zeide: Vult vier kruiken met water, en giet op het brandoffer en op het hout. En hij zeide: Doet het ten tweeden maal. En zij deden het ten tweeden maal. Voorts zeide hij: Doet het ten derden maal. En zij deden het ten derden maal;

35 Dat het water rondom het altaar liep; daartoe vulde hij ook de groeve met water.

36 Het geschiedde nu, als men het spijsoffer offerde, dat de profeet Elia naderde en zeide: HEERE, God van Abraham, Izak en Israël! dat het heden bekend worde, dat Gij

God in Israël zijt, en ik uw knecht; en dat ik al deze dingen naar uw woord gedaan heb.

37 Antwoord mij, HEERE! antwoord mij; opdat dit volk erkenne, dat Gij, o HEERE! die God zijt, en dat Gij hun hart achterwaarts omgewend hebt.

38 Toen viel het vuur des HEEREN, en verteerde dat brandoffer, en dat hout, en die steenen, en dat stof, ja lekte dat water op, hetwelk in de groeve was.

39 Als nu het gansche volk dat zag, zoo vielen zij op hunne aangezigten, en zeiden: De HEER is God, de HEER is God!

40 En Elia zeide tot hen: Grijpt de profeten van Baäl, dat niemand van hen ontkome. En zij grepen ze; en Elia voerde hen af naar de beek Kison, en slagtte hen aldaar.

41 Daarna zeide Elia tot Achab: Trek op, eet en drink: want er is een geruisch van eenen overvloedigen regen.

42 Alzoo toog Achab op, om te eten en te drinken; maar Elia ging op naar de hoogte van Karmel, en breidde zich uit voorwaarts ter aarde; daarna leide hij zijn aangezigt tusschen zijne knieën.

43 En hij zeide tot zijnen jongen: Ga nu op, en zie uit naar de zee. Toen ging hij op, en zag uit, en zeide: Er is niets. Toen zeide hij: Ga weder henen, zevenmaal.

44 En het geschiedde op de zevende maal, dat hij zeide: Zie, eene kleine wolk, als eens mans hand, gaat op van de zee. En hij zeide: Ga op, zeg tot Achab: Span aan, en kom af, dat u de regen niet ophoude.

45 En het geschiedde ondertusschen, dat de hemel van wolken en wind zwart werd; en er kwam een groote regen; en Achab reed weg, en toog naar Jizreël.

46 En de hand des HEEREN was over Elia, en hij gordde zijne lendenen, en liep voor het aangezigt van Achab henen, tot daar men te Jizreël komt.

HOOFDSTUK XIX.

EN Achab zeide Izébel aan al wat Elia gedaan had, en allen, die hij gedood had, *te weten* al de profeten, met het zwaard.

2 Toen zond Izébel eenen bode tot Elia, om te zeggen: Zoo doen *mij* de goden, en doen zoo daartoe, voorzeker, ik zal morgen omtrent dezen tijd uwe ziel stellen, als de ziel van één' hunner.

3 Toen hij dat zag, maakte hij zich op, en ging heen, om zijns levens wil, en kwam te Ber-séba, dat in Juda is; en liet zijnen jongen aldaar.

4 Maar hij zelf ging henen in de woestijn eene dagreis, en kwam, en zat onder eenen jeneverboom; en bad, dat zijne ziel stierve, en zeide: Het is genoeg, neem nu, HEERE! mijne ziel, want ik ben niet beter dan mijne vaderen.

5 En hij leide zich neder, en sliep onder eenen jeneverboom; en ziet, toen roerde hem een engel aan, en zeide tot hem; Sta op, eet!

6 En hij zag om, en ziet, aan zijn hoofdeinde was een koek op de kolen gebakken, en eene flesch met water; alzoo at hij, en dronk, en leide zich wederom neder.

7 En de Engel des HEEREN kwam ten anderen maal weder, en roerde hem aan, en zeide: Sta op, eet! want de weg zou voor u te veel zijn.

8 Zoo stond hij op, en at, en dronk; en hij ging, door de kracht derzelver spijs, veertig dagen en veertig nachten, tot aan den berg Gods, Horeb.

9 En hij kwam aldaar in eene spelonk, en vernachtte aldaar; en ziet, het woord des HEEREN geschiedde tot hem, en zeide tot hem: Wat maakt gij hier, Elia?

10 En hij zeide: Ik heb zeer geijverd voor den HEER, den God der heirscharen: want de kinderen Israëls hebben uw verbond verlaten, uwe altaren afgebroken en uwe profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijne ziel, om die weg te nemen.

11 En Hij zeide: Ga uit, en sta op dezen berg, voor het aangezigt des HEEREN. En ziet, de HEER ging voorbij, en een groote en sterke wind, scheurende de bergen, en brekende de steenrotsen, voor den HEER henen; *doch* de HEER was in den wind niet: en na dezen wind eene aardbeving; de HEER was *ook* in de aardbeving niet:

12 En na de aardbeving een vuur; de HEER was *ook* in het vuur niet: en na het vuur het suizen van eene zachte stilte.

13 En het geschiedde, als Elia *dat* hoorde, dat hij zijn aangezigt bewond met zijnen mantel, en uitging, en stond in den ingang der spelonk. En ziet, eene stem *kwam* tot hem, die zeide: Wat maakt gij hier, Elia?

14 En hij zeide: Ik heb zeer geijverd voor den HEER, den God der heirscharen:

want de kinderen Israëls hebben uw verbond verlaten, uwe altaren afgebroken en uwe profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijne ziel, om die weg te nemen.

13 En de HEER zeide tot hem: Ga, keer weder op uwen weg, naar de woestijn van Damascus; en ga daar in, en zalf Házaël ten koning over Syrië:

16 Daartoe zult gij Jehu, den zoon van Nimsi, zalven ten koning over Israël; en Elisa, den zoon van Safat, van Abel-mehóla, zult gij tot profeet zalven in uwe plaats.

17 En het zal geschieden, dat Jehu hem, die van het zwaard van Házaël ontkomt, dooden zal; en die van het zwaard van Jehu ontkomt, dien zal Elisa dooden.

18 Ook heb Ik in Israël doen overblijven zeven duizend, alle knieën, die zich niet gebogen hebben voor Baäl, en allen mond, die hem niet gekust heeft.

19 Zoo ging hij van daar, en vond Elisa, den zoon van Safat; dezelve ploegde met twaalf juk *runderen* voor zich henen, en hij was bij het twaalfde; en Elia ging over tot hem, en wierp zijnen mantel op hem.

20 En hij verliet de runderen, en liep Elia na, en zeide: Dat ik toch mijnen vader en mijne moeder kusse, daarna zal ik u navolgen. En hij zeide tot hem: Ga, keer weder: want wat heb ik u gedaan?

21 Zoo keerde hij weder van achter hem af, en nam een juk runderen, en slagtte het, en met het gereedschap der runderen zood hij hun vleesch, hetwelk hij aan het volk gaf, en zij aten. Daarna stond hij op, en volgde Elia na, en diende hem.

HOOFDSTUK XX.

EN Benhadad, de koning van Syrië, vergaderde al zijne magt; en twee en dertig koningen waren met hem, en paarden en wagenen; en hij toog op, en belegerde Samaria, en krijgde tegen haar.

2 En hij zond boden tot Achab, den koning van Israël, in de stad.

3 En hij zeide hem aan: Zoo zegt Benhadad: Uw zilver en uw goud, dat is mijne; daartoe uwe vrouwen en uwe beste kinderen, die zijn mijne.

4 En de koning van Israël antwoordde en zeide: Naar uw woord, mijn heer de koning! ik ben uwe, en al wat ik heb.

5 Daarna kwamen de boden weder, en zeiden: Alzoo spreekt Benhadad, zeggende: Ik heb wel tot u gezonden, zeggende: Uw zilver, en uw goud, en uwe vrouwen, en uwe kinderen zult gij mij geven;

6 Maar morgen om dezen tijd zal ik mijne knechten tot u zenden, dat zij uw huis en de huizen uwer knechten bezoeken; en het zal geschieden, dat zij al het begeerlijke uwer oogen in hunne handen leggen en wegnemen zullen.

7 Toen riep de koning van Israël alle oudsten des lands, en zeide: Merkt toch en ziet, dat deze het kwade zoekt: want hij had tot mij gezonden, om mijne vrouwen, en om mijne kinderen, en om mijn zilver, en om mijn goud, en ik heb het hem niet geweigerd.

8 Doch al de oudsten, en het gansche volk, zeiden tot hem: Hoor niet, en bewillig niet.

9 Daarom zeide hij tot de boden van Benhadad: Zegt mijnen heer den koning: Alles, waarom gij in het eerst tot uwen knecht gezonden hebt, zal ik doen; maar deze zaak kan ik niet doen. Zoo gingen de boden heen, en bragten hem bescheid weder.

10 En Benhadad zond tot hem, en zeide: De goden doen mij zoo, en doen zoo daartoe, indien het stof van Samaria genoeg zal zijn tot handvollen voor al het volk, dat mijne voetstappen volgt!

11 Maar de koning van Israël antwoordde en zeide: Spreekt *tot hem:* Die zich aangordt, beroeme zich niet, als die zich los maakt.

12 En het geschiedde, als hij dit woord hoorde, daar hij was drinkende, hij en de koningen, in de tenten, dat hij zeide tot zijne knechten: Legt aan! En zij leiden aan tegen de stad.

13 En ziet, een profeet trad tot Achab, den koning van Israël, en zeide: Zoo zegt de HEER: Hebt gij gezien al deze groote menigte? Zie, Ik zal ze heden in uwe hand geven, opdat gij weet, dat Ik de HEER ben.

14 En Achab zeide: Door wie? En hij zeide: Zoo zegt de HEER: Door de jongens van de oversten der landschappen. En hij zeide: Wie zal den strijd aanbinden? En hij zeide: Gij.

15 Toen telde hij de jongens van de oversten der landschappen, en zij waren twee honderd twee en dertig; en na hen telde hij al het volk, al de kinderen Israëls, zeven duizend.

16 En zij togen uit op den middag. Ben-

hadad nu dronk zich dronken in de tenten, hij en de koningen, de twee en dertig koningen, die hem hielpen.

17 En de jongens van de oversten der landschappen togen eerst uit. Doch Benhadad zond *eenigen* uit, en zij boodschapten hem, zeggende : Uit Samaria zijn mannen uitgetogen.

18 En hij zeide : Hetzij dat zij tot vrede uitgetogen zijn, grijpt hen levend; hetzij ook, dat zij ten strijde uitgetogen zijn, grijpt hen levend.

19 Zoo togen deze jongens van de oversten der landschappen uit de stad, en het heir, dat hen navolgde.

20 En een ieder sloeg zijnen man, zoodat de Syriërs vloden, en Israël jaagde hen na. Doch Benhadad, de koning van Syrië, ontkwam op een paard, met *eenige* ruiteren.

21 En de koning van Israël toog uit, en sloeg paarden en wagenen, dat hij eenen grooten slag aan de Syriërs sloeg.

22 Toen trad die profeet tot den koning van Israël, en zeide tot hem : Ga heen, sterk u; en bemerk, en zie, wat gij doen zult : want met de wederkomst des jaars zal de koning van Syrië tegen u optrekken.

23 Want de knechten van den koning van Syrië hadden tot hem gezegd : Hunne Goden zijn berggoden, daarom zijn zij sterker geweest dan wij; maar zeker laat ons tegen hen op het effen veld strijden, zoo wij niet sterker zijn dan zij!

24 Daarom doe deze zaak : doe de koningen weg, elk een uit zijne plaats, en stel landvoogden in hunne plaats.

25 En gij, tel u een heir, als dat heir, dat van de uwen gevallen is, en paarden, als die paarden, en wagenen, als die wagenen; en laat ons tegen hen op het effen veld strijden, zoo wij niet sterker zijn dan zij! En hij hoorde naar hunne stem, en deed alzoo.

26 Het geschiedde nu met de wederkomst des jaars, dat Benhadad de Syriërs monsterde; en hij toog op naar Afek, ten krijge tegen Israël.

27 De kinderen Israëls werden ook gemonsterd, en waren verzorgd van leeftogt, en trokken hun te gemoet; en de kinderen Israëls legerden zich tegenover hen, als twee bloote geitenkudden, maar de Syriërs vervulden het land.

28 En de man Gods trad toe, en sprak tot den koning van Israël, en zeide : Zoo zegt de HEER : Daarom dat de Syriërs gezegd hebben : De HEER is een God der bergen, en Hij is niet een God der laagten; zoo zal Ik al deze groote menigte in uwe hand geven, opdat gijlieden weet, dat Ik de HEER ben.

29 En dezen waren gelegerd tegenover die, zeven dagen; het geschiedde nu op den zevenden dag, dat de strijd aanging; en de kinderen Israëls sloegen van de Syriërs honderd duizend voetvolks op éénen dag.

30 En de overgeblevenen vloden naar Afek in de stad, en de muur viel op zeven en twintig duizend mannen, die overgebleven waren; ook vlood Benhadad, en kwam in de stad *van* kamer in kamer.

31 Toen zeiden zijne knechten tot hem : Zie toch, wij hebben gehoord, dat de koningen van het huis Israëls goedertierene koningen zijn; laat ons toch zakken om onze lendenen leggen, en koorden om onze hoofden, en uitgaan tot den koning van Israël; mogelijk zal hij uwe ziel in het leven behouden.

32 Toen gordden zij zakken om hunne lendenen, en koorden om hunne hoofden, en kwamen tot den koning van Israël, en zeiden : Uw knecht Benhadad zegt : Laat toch mijne ziel leven. En hij zeide : Leeft hij dan nog? hij is mijn broeder.

33 De mannen nu namen naarstiglijk waar, en vatteden het haastelijk, of het van hem ware, en zeiden : Uw broeder Benhadad *leeft*. En hij zeide : Komt, brengt hem. Toen kwam Benhadad tot hem uit, en hij deed hem op den wagen klimmen.

34 En hij zeide tot hem : De steden, die mijn vader van uwen vader genomen heeft, zal ik wedergeven, en maak u straten in Damascus, gelijk mijn vader in Samaria gemaakt heeft. En ik, *antwoordde Achab*, zal u met dit verbond dan laten gaan. Zoo maakte hij een verbond met hem, en liet hem gaan.

35 Toen zeide een man uit de zonen der profeten tot zijnen naasten, door het woord des HEEREN : Sla mij toch. En de man weigerde hem te slaan.

36 En hij zeide tot hem : Daarom dat gij de stem des HEEREN niet gehoorzaam zijt geweest, zie, als gij van mij weggegaan zijt, zoo zal u een leeuw slaan. En als hij van bij hem weggegaan was, zoo vond hem een leeuw, die hem sloeg.

37 Daarna vond hij eenen anderen man,

en zeide : Sla mij toch. En die man sloeg hem, slaande en wondende.

38 Toen ging de profeet heen, en stond voor den koning op den weg; en hij verstelde zich met asch boven zijne oogen.

39 En het geschiedde, als de koning voorbijging, dat hij tot den koning riep, en zeide : Uw knecht was uitgegaan in het midden des strijds; en zie, een man was afgeweken, en bragt tot mij eenen man, en zeide : Bewaar dezen man, indien hij eenigzins gemist wordt, zoo zal uwe ziel in de plaats zijner ziel zijn, of gij zult een talent zilvers opwegen.

40 Het geschiedde nu, als uw knecht hier en daar doende was, dat hij er niet was. Toen zeide de koning van Israël tot hem : Zoo is uw oordeel; gij zelf hebt het geveld.

41 Toen haastte hij zich, en deed de asch af van zijne oogen; en de koning van Israël kende hem, dat hij een der profeten was.

42 En hij zeide tot hem : Zoo zegt de HEER : Omdat gij den man, dien Ik verbannen heb, uit de hand hebt laten gaan, zoo zal uwe ziel in de plaats van zijne ziel zijn, en uw volk in de plaats van zijn volk.

43 En de koning van Israël toog henen, gemelijk en toornig, naar zijn huis, en kwam te Samaria.

HOOFDSTUK XXI.

HET geschiedde nu na deze dingen, *alzoo* Naboth, een Jizreëliet, eenen wijngaard had, die te Jizreël was, bij het paleis van Achab, den koning van Samaria,

2 Dat Achab sprak tot Naboth, zeggende : Geef mij uwen wijngaard, opdat hij mij zij tot een' kruidhof, dewijl hij nabij mijn huis is; en ik zal u daarvoor geven eenen wijngaard, die beter is dan die; *of,* zoo het goed in uwe oogen is, zal ik u in geld deszelfs waarde geven.

3 Maar Naboth zeide tot Achab : Dat late de HEER verre van mij zijn, dat ik u de erve mijner vaderen geven zou!

4 Toen kwam Achab in zijn huis, gemelijk en toornig over het woord, dat Naboth, de Jizreëliet, tot hem gesproken had, en gezegd : Ik zal u de erve mijner vaderen niet geven. En hij leide zich neder op zijn bed, en keerde zijn aangezigt om, en at geen brood.

5 Maar Izébel, zijne huisvrouw, kwam tot hem, en sprak tot hem : Wat is dit, dat uw geest dus gemelijk is, en dat gij geen brood eet?

6 En hij sprak tot haar : Omdat ik tot Naboth, den Jizreëliet, gesproken en hem gezegd heb : Geef mij uwen wijngaard om geld, of, zoo het u behaagt, zal ik u eenen wijngaard in zijne plaats geven; maar hij heeft gezegd : Ik zal u mijnen wijngaard niet geven.

7 Toen zeide Izébel, zijne huisvrouw, tot hem : Zoudt gij nu het koningrijk over Israël regeren? sta op, eet brood, en uw hart zij vrolijk; ik zal u den wijngaard van Naboth, den Jizreëliet, geven.

8 Zij dan schreef brieven in den naam van Achab, en verzegelde ze met zijn signet; en zond de brieven tot de oudsten en tot de edelen, die in zijne stad waren, wonende met Naboth.

9 En zij schreef in die brieven, zeggende : Roept een vasten uit, en zet Naboth in de hoogste plaats des volks;

10 En zet tegenover hem twee mannen, zonen Belials, die tegen hem getuigen, zeggende : Gij hebt God en den koning gezegend; en voert hem uit, en steenigt hem, dat hij sterve.

11 En de mannen zijner stad, die oudsten en die edelen, die in zijne stad woonden, deden gelijk als Izébel tot hen gezonden had; gelijk als geschreven was in de brieven, die zij tot hen gezonden had.

12 Zij riepen een vasten uit; en zij zetteden Naboth in de hoogste plaats des volks.

13 Toen kwamen de twee mannen, zonen Belials, en zetteden zich tegenover hem; en de mannen Belials getuigden tegen hem, tegen Naboth, voor het volk, zeggende : Naboth heeft God en den koning gezegend. En zij voerden hem buiten de stad, en steenigden hem met steenen, dat hij stierf.

14 Daarna zonden zij tot Izébel, zeggende : Naboth is gesteenigd en is dood.

15 Het geschiedde nu, toen Izébel hoorde, dat Naboth gesteenigd en dood was, dat Izébel tot Achab zeide : Sta op, bezit den wijngaard van Naboth, den Jizreëliet erfelijk, dien hij u weigerde om geld te geven, want Naboth leeft niet, maar is dood.

16 En het geschiedde, als Achab hoorde, dat Naboth dood was, dat Achab opstond, om naar den wijngaard van Naboth, den Jizreëliet, af te gaan, om dien erfelijk te bezitten.

17 Doch het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, den Thisbiet, zeggende:
18 Maak u op, ga henen af, Achab, den koning van Israël, te gemoet, die in Samaria is; zie, hij is in den wijngaard van Naboth, waarhenen hij afgegaan is, om dien erfelijk te bezitten.
19 En gij zult tot hem spreken, zeggende: Alzoo zegt de HEER: Hebt gij doodgeslagen, en ook eene erfelijke bezitting ingenomen? Daartoe zult gij tot hem spreken, zeggende: Alzoo zegt de HEER: In plaats dat de honden het bloed van Naboth gelekt hebben, zullen de honden uw bloed lekken, ja het uwe!
20 En Achab zeide tot Elia: Hebt gij mij gevonden, o mijn vijand? En hij zeide: Ik heb *u* gevonden! overmits gij u zelven verkocht hebt, om te doen dat kwaad is in de oogen des HEEREN.
21 Zie, Ik zal kwaad over u brengen, en uwe nakomelingen wegdoen; en Ik zal van Achab uitroeijen, die aan den wand pist, mitsgaders den beslotenen en verlatenen in Israël.
22 En Ik zal uw huis maken gelijk het huis van Jeróbeam, den zoon van Nebat, en gelijk het huis van Báësa, den zoon van Ahia; om de terging, waarmede gij *Mij* getergd hebt, en dat gij Israël hebt doen zondigen.
23 Verder ook over Izébel sprak de HEER, zeggende: De honden zullen Izébel eten, aan den voorwal van Jizreël.
24 Die van Achab sterft in de stad, zullen de honden eten; en die in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten.
25 Doch er was niemand geweest gelijk Achab, die zich zelven verkocht had, om te doen dat kwaad is in de oogen des HEEREN, dewijl Izébel, zijne huisvrouw, hem ophitste.
26 En hij deed zeer grouwelijk, wandelende achter de drekgoden; naar alles, wat de Amorieten gedaan hadden, die God voor het aangezigt van de kinderen Israëls uit de bezitting verdreven had.
27 Het geschiedde nu, als Achab deze woorden hoorde, dat hij zijne kleederen scheurde, en eenen zak om zijn vleesch leide, en vastte; hij lag ook neder in den zak, en ging langzaam.
28 En het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, den Thisbiet, zeggende:
29 Hebt gij gezien, dat Achab zich vernedert voor mijn aangezigt? daarom dewijl hij zich vernedert voor mijn aangezigt, zoo zal Ik dat kwaad in zijne dagen niet brengen; in de dagen zijns zoons zal Ik dat kwaad over zijn huis brengen.

HOOFDSTUK XXII.

EN zij zaten drie jaren stil, dat er geen krijg was tusschen Syrië en tusschen Israël.
2 Maar het geschiedde in het derde jaar, als Jósafat, de koning van Juda, tot den koning van Israël afgekomen was,
3 Dat de koning van Israël tot zijne knechten zeide: Weet gij, dat Ramoth in Gilead onze is? en wij zijn stil, zonder dat te nemen uit de hand van den koning van Syrië.
4 Daarna zeide hij tot Jósafat: Zult gij met mij trekken in den strijd naar Ramoth in Gilead? En Jósafat zeide tot den koning van Israël: Zoo zal ik zijn gelijk gij zijt, zoo mijn volk als uw volk, zoo mijne paarden als uwe paarden.
5 Verder zeide Jósafat tot den koning van Israël: Vraag toch als heden naar het woord des HEEREN.
6 Toen vergaderde de koning van Israël de profeten, omtrent vier honderd man, en hij zeide tot hen: Zal ik tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En zij zeiden: Trek op, want de Heer zal ze in de hand des konings geven.
7 Maar Jósafat zeide: Is hier niet nog een profeet des HEEREN, dat wij het van hem vragen mogten?
8 Toen zeide de koning van Israël tot Jósafat: Er is nog één man, om door hem den HEER te vragen; maar ik haat hem, omdat hij over mij niets goeds profeteert maar kwaad, Micha, de zoon van Jimla. En Jósafat zeide: De koning zegge niet alzoo!
9 Toen riep de koning van Israël eenen kamerling, en hij zeide: Haal haastelijk Micha, den zoon van Jimla.
10 De koning van Israël nu, en Jósafat, de koning van Juda, zaten elk op zijnen troon, bekleed met *hunne* kleederen, op het plein, aan de deur der poort van Samaria; en al de profeten profeteerden in hunne tegenwoordigheid.
11 En Zedekia, de zoon van Kenáäna, had zich ijzeren horens gemaakt; en hij zeide: Zoo zegt de HEER: Met deze zult gij de Sy-

riërs stooten, totdat gij hen gansch verdaan zult hebben.

12 En al de profeten profeteerden alzoo, zeggende: Trek op naar Ramoth in Gilead, en gij zult voorspoedig zijn, want de HEER zal hen in de hand des konings geven.

13 De bode nu, die henengegaan was, om Micha te roepen, sprak tot hem, zeggende: Zie toch, de woorden der profeten zijn uit éénen mond goed tot den koning; dat toch uw woord zij, gelijk als het woord van éénen uit hen, en spreek het goede.

14 Doch Micha zeide: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, hetgeen de HEER tot mij zeggen zal, dat zal ik spreken.

15 Als hij tot den koning gekomen was, zoo zeide de koning tot hem: Micha! zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zullen wij *het* nalaten? En hij zeide tot hem: Trek op, en gij zult voorspoedig zijn, want de HEER zal ze in de hand des konings geven.

16 En de koning zeide tot hem: Tot hoe vele reizen zal ik u bezweren, opdat gij tot mij niet spreekt, dan alleen de waarheid, in den naam des HEEREN?

17 En hij zeide: Ik zag het gansche Israël verstrooid op de bergen, gelijk schapen, die geenen herder hebben; en de HEER zeide: Dezen hebben geenen heer; een iegelijk keere weder naar zijn huis in vrede.

18 Toen zeide de koning van Israël tot Jósafat: Heb ik tot u niet gezegd: Hij zal over mij niets goeds, maar kwaad profeteren?

19 Verder zeide hij: Daarom hoort het woord des HEEREN: ik zag den HEER, zittende op zijnen troon, en al het hemelsche heir, staande nevens Hem, aan zijne regteren aan zijne linkerhand.

20 En de HEER zeide: Wie zal Achab overreden, dat hij optrekke en valle te Ramoth in Gilead? De één nu zeide aldus, en de andere zeide alzoo.

21 Toen ging een geest uit, en stond voor het aangezigt des HEEREN, en zeide: Ik zal hem overreden. En de HEER zeide tot hem: Waarmede?

22 En hij zeide: Ik zal uitgaan, en een leugengeest zijn in den mond van al zijne profeten. En Hij zeide: Gij zult overreden, en zult het ook vermogen; ga uit en doe alzoo.

23 Nu dan, zie, de HEER heeft eenen leugengeest in den mond van al deze uwe profeten gegeven; en de HEER heeft kwaad over u gesproken.

24 Toen trad Zedekia, de zoon van Kenáäna, toe, en sloeg Micha op het kinnebakken; en hij zeide: Door wat *weg* is de Geest des HEEREN van mij doorgegaan, om u aan te spreken?

25 En Micha zeide: Zie, gij zult het zien op dienzelven dag, als gij zult gaan *van* kamer in kamer, om u te versteken.

26 De koning van Israël nu zeide: Neem Micha, en breng hem weder tot Amon, den overste der stad, en tot Joas, den zoon des konings;

27 En gij zult zeggen: Zoo zegt de koning: Zet dezen in het gevangenhuis, en spijst hem met brood der bedruktheid, en met water der bedruktheid, totdat ik met vrede *weder*kom.

28 En Micha zeide: Indien gij eenigzins met vrede wederkomt, zoo heeft de HEER door mij niet gesproken! Verder zeide hij: Hoort, gij volken altegaar!

29 Alzoo toog de koning van Israël en Jósafat, de koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead.

30 En de koning van Israël zeide tot Jósafat: Als ik mij versteld heb, zal ik in den strijd komen, maar gij, trek uwe kleederen aan. Alzoo verstelde zich de koning van Israël, en kwam in den strijd.

31 De koning nu van Syrië had geboden aan de oversten der wagenen, van welke hij twee en dertig had, zeggende: Gij zult noch kleinen noch grooten bestrijden, maar den koning van Israël alleen.

32 Het geschiedde dan, als de oversten der wagenen Jósafat zagen, dat zij zeiden: Gewisselijk, die is de koning van Israël; en zij keerden zich naar hem, om te strijden; maar Jósafat riep uit.

33 En het geschiedde, als de oversten der wagenen zagen, dat hij de koning van Israël niet was, dat zij zich van achter hem afkeerden.

34 Toen spande een man den boog in zijne eenvoudigheid, en schoot den koning van Israël tusschen de gespen en tusschen het pantsier. Toen zeide hij tot zijnen voerman: Keer uwe hand, en voer mij uit het leger, want ik ben zeer verwond.

35 En de strijd nam op denzelven dag toe, en de koning werd met den wagen staande gehouden tegenover de Syriërs; maar hij

stierf des avonds, en het bloed der wonde vloeide in den bak des wagens.

36 En er ging eene uitroeping door het heirleger, als de zon onderging, zeggende: Een ieder *keere* naar zijne stad, en een ieder naar zijn land!

37 Alzoo stierf de koning, en werd naar Samaria gebragt; en zij begroeven den koning te Samaria.

38 Als men nu den wagen in den vijver van Samaria spoelde, lekten de honden zijn bloed, waar de hoeren wiesschen, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had.

39 Het overige nu der geschiedenissen van Achab, en al wat hij gedaan heeft, en het elpenbeenen huis, dat hij gebouwd heeft, en al de steden, die hij gebouwd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

40 Alzoo ontsliep Achab met zijne vaderen; en zijn zoon Aházia werd koning in zijne plaats.

41 Jósafat nu, de zoon van Asa, werd koning over Juda, in het vierde jaar van Achab, den koning van Israël.

42 Jósafat was vijf en dertig jaren oud, als hij koning werd, en regeerde vijf en twintig jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Azúba, de dochter van Silchi.

43 En hij wandelde in al den weg van zijnen vader Asa, hij week niet daarvan, doende dat regt was in de oogen des HEEREN.

44 Evenwel werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.

45 En Jósafat maakte vrede met den koning van Israël.

46 Het overige nu der geschiedenissen van Jósafat, en zijne magt, die hij bewezen heeft, en hoe hij geoorloogd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

47 Ook deed hij uit het land weg de overige schandjongens, die in de dagen van zijnen vader Asa overgebleven waren.

48 Toen was er geen koning in Edom, *maar* een stadhouder des konings.

49 *En* Jósafat maakte schepen van Tharsis, om naar Ofir te gaan om goud; maar zij gingen niet, want de schepen werden gebroken te Ezion-Geber.

50 Toen zeide Aházia, de zoon van Achab, tot Jósafat: Laat mijne knechten met uwe knechten op de schepen varen; maar Jósafat wilde niet.

51 En Jósafat ontsliep met zijne vaderen, en werd bij zijne vaderen begraven in de stad van zijnen vader David; en zijn zoon Jóram werd koning in zijne plaats.

52 Aházia, de zoon van Achab, werd koning over Israël te Samaria, in het zeventiende jaar van Jósafat, den koning van Juda, en regeerde twee jaren over Israël.

53 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN: want hij wandelde in den weg van zijnen vader, en in den weg van zijne moeder, en in den weg van Jeróbeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed.

54 En hij diende Baäl, en boog zich voor hem, en vertoornde den HEER, den God Israëls, naar alles, wat zijn vader gedaan had.

HET TWEEDE BOEK DER KONINGEN.

HOOFDSTUK I.

EN Moab viel van Israël af, na Achabs dood.

2 En Aházia viel door eene tralie in zijne opperzaal, die te Samaria was, en werd krank. En hij zond boden, en zeide tot hen: Gaat heen, vraagt Baäl-Zebub, den god van Ekron, of ik van deze krankheid genezen zal.

3 Maar de Engel des HEEREN sprak tot Elia, den Thisbiet: Maak u op, ga op, den boden des konings van Samaria te gemoet, en spreek tot hen: Is het, omdat er geen God in Israël is, dat gijlieden heengaat,

om Baäl-Zebub, den god van Ekron, te vragen?

4 Daarom nu zegt de HEER alzoo: Gij zult niet afkomen van dat bed, waarop gij geklommen zijt, maar gij zult den dood sterven. En Elia ging weg.

5 Zoo kwamen de boden weder tot hem; en hij zeide tot hen: Wat is dit, *dat* gij wederkomt?

6 En zij zeiden tot hem: Een man kwam op, ons te gemoet, en zeide tot ons: Gaat heen, keert weder tot den koning, die u gezonden heeft, en spreekt tot hem: Zoo zegt de HEER: Is het, omdat er geen God in Israël is, dat gij zendt, om Baäl-Zebub, den god van Ekron, te vragen? Daarom zult gij van dat bed, waarop gij geklommen zijt, niet afkomen, maar gij zult den dood sterven.

7 En hij sprak tot hen: Hoedanig was de gestalte des mans, die u te gemoet opgekomen is, en deze woorden tot u gesproken heeft?

8 En zij zeiden tot hem: Hij was een man met een harig *kleed*, en met eenen lederen gordel gegord om zijne lendenen. Toen zeide hij: Het is Elia, de Thisbiet.

9 En hij zond tot hem eenen hoofdman van vijftig met zijne vijftigen. En als hij tot hem opkwam, (want ziet, hij zat op de hoogte eenes bergs) zoo sprak hij tot hem: Gij man Gods! de koning zegt: Kom af.

10 Maar Elia antwoordde en sprak tot den hoofdman van vijftigen: Indien ik dan een man Gods ben, zoo dale vuur van den hemel, en vertere u en uwe vijftigen. Toen daalde vuur van den hemel, en verteerde hem en zijne vijftigen.

11 En hij zond wederom tot hem eenen anderen hoofdman van vijftig met zijne vijftigen. Deze antwoordde en sprak tot hem: Gij man Gods! zoo zegt de koning: Kom haastelijk af.

12 En Elia antwoordde en sprak tot hen: Ben ik een man Gods, zoo dale vuur van den hemel, en vertere u en uwe vijftigen. Toen daalde het vuur Gods van den hemel, en verteerde hem en zijne vijftigen.

13 En wederom zond hij eenen hoofdman van de derde vijftigen met zijne vijftigen. Zoo ging de derde hoofdman van vijftigen op, en kwam en boog zich op zijne knieën voor Elia, en smeekte hem, en sprak tot hem: Gij man Gods! laat toch mijne ziel en de ziel van uwe knechten, van deze vijftigen, dierbaar zijn in uwe oogen!

14 Zie, het vuur is van den hemel gedaald, en heeft die twee eerste hoofdmannen van vijftigen met hunne vijftigen verteerd; maar nu, laat mijne ziel dierbaar zijn in uwe oogen!

15 Toen sprak de Engel des HEEREN tot Elia: Ga af met hem, vrees niet voor zijn aangezigt. En hij stond op, en ging met hem af tot den koning.

16 En hij sprak tot hem: Zoo zegt de HEER: Daarom, dat gij boden gezonden hebt, om Baäl-Zebub, den god van Ekron, te vragen; (is het, omdat er geen God in Israël is, om zijn woord te vragen?) daarom, van dat bed, waarop gij geklommen zijt, zult gij niet afkomen, maar gij zult den dood sterven.

17 Alzoo stierf hij, naar het woord des HEEREN, dat Elia gesproken had; en Joram werd koning in zijne plaats, in het tweede jaar van Joram, den zoon van Jósafat, den koning van Juda: want hij had geenen zoon.

18 Het overige nu der zaken van Aházia, die hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

HOOFDSTUK II.

HET geschiedde nu, als de HEER Elía met een onweder ten hemel opnemen zou, dat Elia met Elisa ging van Gilgal.

2 En Elia zeide tot Elisa: Blijf toch hier, want de HEER heeft mij naar Beth-el gezonden. Maar Elisa zeide: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft en uwe ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Alzoo gingen zij af naar Beth-el.

3 Toen gingen de zonen der profeten, die te Beth-el waren, tot Elisa uit, en zeiden tot hem: Weet gij, dat de HEER heden uwen heer van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het ook wel, zwijgt gij stil.

4 En Elia zeide tot hem: Elisa! blijf toch hier, want de HEER heeft mij naar Jericho gezonden. Maar hij zeide: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft en uwe ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Alzoo kwamen zij te Jericho.

5 Toen traden de zonen der profeten, die te Jericho waren, naar Elisa toe, en zeiden tot hem: Weet gij, dat de HEER heden

uwen heer van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het ook wel, zwijgt gij stil.

6 En Elia zeide tot hem: Blijf toch hier, want de HEER heeft mij naar de Jordaan gezonden. Maar hij zeide: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft en uwe ziel leeft, ik zal u niet verlaten! En zij beiden gingen henen.

7 En vijftig mannen van de zonen der profeten gingen henen, en stonden tegenover van verre; en die beiden stonden aan de Jordaan.

8 Toen nam Elia zijnen mantel, en wond *hem* zamen, en sloeg het water, en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld; en zij beiden gingen er door op het drooge.

9 Het geschiedde nu, als zij overgekomen waren, dat Elia zeide tot Elisa: Begeer wat ik u doen zal, eer ik van bij u weggenomen worde. En Elisa zeide: Dat toch twee deelen van uwen geest op mij zijn!

10 En hij zeide: Gij hebt eene harde zaak begeerd: indien gij mij zult zien, als ik van bij u weggenomen worde, het zal u alzoo geschieden; doch zoo niet, het zal niet geschieden.

11 En het gebeurde, als zij voortgingen, gaande en sprekende, ziet, zoo was er een vurige wagen met vurige paarden, die tusschen hen beiden scheiding maakten. Alzoo voer Elia met een onweder ten hemel.

12 En Elisa zag het, en hij riep: Mijn vader, mijn vader! wagen Israëls en zijne ruiteren! En hij zag hem niet meer; en hij vattede zijne kleederen en scheurde ze in twee stukken.

13 Hij hief ook Elia's mantel op, die van hem afgevallen was, en keerde weder, en stond aan den oever der Jordaan.

14 En hij nam den mantel van Elia, die van hem afgevallen was, en sloeg het water, en zeide: Waar is de HEER, de God van Elia? ja dezelve? En hij sloeg het water en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld, en Elisa ging er door.

15 Als nu de kinderen der profeten, die tegenover te Jericho waren, hem zagen, zoo zeiden zij: De geest van Elia rust op Elisa; en zij kwamen hem te gemoet, en bogen zich voor hem neder ter aarde.

16 En zij zeiden tot hem: Zie nu, er zijn bij uwe knechten vijftig dappere mannen, laat hen toch heengaan, en uwen heer zoeken, of niet misschien de Geest des HEEREN hem opgenomen, en op eenen der bergen, of in een der dalen hem geworpen heeft. Doch hij zeide: Zendt niet.

17 Maar zij hielden bij hem aan tot schamens toe; en hij zeide: Zendt. En zij zonden vijftig mannen, die drie dagen zochten, doch hem niet vonden.

18 Toen kwamen zij weder tot hem, daar hij te Jericho gebleven was; en hij zeide tot hen: Heb ik tot ulieden niet gezegd: Gaat niet?

19 En de mannen der stad zeiden tot Elisa: Zie toch, de woning dezer stad is goed, gelijk als mijn heer ziet, maar het water is kwaad, en het land onvruchtbaar.

20 En hij zeide: Brengt mij eene nieuwe schaal, en legt er zout in. En zij bragten ze tot hem.

21 Toen ging hij uit tot de waterwelle, en wierp het zout daarin, en zeide: Zoo zegt de HEER: Ik heb dit water gezond gemaakt, er zal geen dood noch onvruchtbaarheid meer van worden.

22 Alzoo werd dat water gezond, tot op dezen dag, naar het woord van Elisa, dat hij gesproken had.

23 En hij ging van daar op naar Beth-el. Als hij nu den weg opging, zoo kwamen kleine jongens uit de stad; die bespotteden hem, en zeiden tot hem: Kaalkop, ga op, kaalkop, ga op!

24 En hij keerde zich achterom, en hij zag ze, en vloekte hen, in den naam des HEEREN. Toen kwamen twee beeren uit het woud, en verscheurden van dezelve twee en veertig kinderen.

25 En hij ging van daar naar den berg Karmel; en van daar keerde hij weder naar Samaria.

HOOFDSTUK III.

JORAM nu, de zoon van Achab, werd koning over Israël te Samaria, in het achttiende jaar van Jósafat, den koning van Juda, en hij regeerde twaalf jaren.

2 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, doch niet gelijk zijn vader en gelijk zijne moeder; want hij deed dat opgerigte beeld van Baäl weg, hetwelk zijn vader gemaakt had.

3 Evenwel hing hij de zonden van Jeróbeam, den zoon van Nebat, aan, die Israël deed zondigen; hij week daarvan niet af.

4 Mesa nu, de koning der Moabieten, was een vechandelaar, en bragt op aan den ko-

ning van Israël honderd duizend lammeren, en honderd duizend rammen met de wol.

5 Maar het geschiedde, als Achab gestorven was, dat de koning der Moabieten van den koning van Israël afviel.

6 Zoo toog de koning Joram ter zelver tijd uit Samaria, en monsterde gansch Israël.

7 En hij ging heen, en zond tot Jósafat, den koning van Juda, zeggende: De koning der Moabieten is van mij afgevallen, zult gij met mij trekken in den oorlog tegen de Moabieten? En hij zeide: Ik zal opkomen, zoo zal ik zijn, gelijk gij zijt, zoo mijn volk als uw volk, zoo mijne paarden als uwe paarden.

8 En hij zeide: Door welken weg zullen wij optrekken? Hij dan zeide: Door den weg der woestijn van Edom.

9 Alzoo toog de koning van Israël heen, en de koning van Juda, en de koning van Edom; en als zij zeven dagreizen omgetogen waren, zoo had het leger, en het vee, dat hen navolgde, geen water.

10 Toen zeide de koning van Israël: Ach, dat de HEER deze drie koningen geroepen heeft, om die in der Moabieten hand te geven!

11 En Jósafat zeide: Is hier geen profeet des HEEREN, dat wij door hem den HEER mogten vragen? Toen antwoordde één van de knechten des konings van Israël, en zeide: Hier is Elisa, de zoon van Safat, die water op Elia's handen goot.

12 En Jósafat zeide: Des HEEREN woord is bij hem. Zoo togen tot hem af de koning van Israël, en Jósafat, en de koning van Edom.

13 Maar Elisa zeide tot den koning van Israël: Wat heb ik met u te doen? ga heen tot de profeten uws vaders, en tot de profeten uwer moeder. Doch de koning van Israël zeide tot hem: Neen, want de HEER heeft deze drie koningen geroepen, om die in der Moabieten hand te geven.

14 En Elisa zeide: *Zoo waarachtig als* de HEER der heirscharen leeft, voor wiens aangezigt ik sta, zoo ik niet het aangezigt van Jósafat, den koning van Juda, opnam, ik zou u niet aanschouwen, noch u aanzien!

15 Nu dan, brengt mij eenen speelman. En het geschiedde, als de speelman op de snaren speelde, dat de hand des HEEREN op hem kwam.

16 En hij zeide: Zoo zegt de HEER: Maakt in dit dal vele grachten.

17 Want zoo zegt de HEER: Gijlieden zult geen' wind zien, en gij zult geen' regen zien, nogtans zal dit dal met water vervuld worden, zoodat gij zult drinken, gij, en uw vee, en uwe beesten.

18 Daartoe is dat slecht in de oogen des HEEREN; Hij zal ook de Moabieten in ulieder hand geven.

19 En gij zult alle vaste steden, en alle uitgelezene steden slaan, en zult alle goede boomen vellen, en zult alle waterfonteinen stoppen; en alle goede stukken lands zult gij met steenen verderven.

20 En het geschiedde des morgens, als men het spijsoffer offert, dat er, ziet, water door den weg van Edom kwam, en het land met water vervuld werd.

21 Toen nu al de Moabieten hoorden, dat de koningen opgetogen waren, om tegen hen te strijden, zoo werden zij zamengeroepen, van al degenen af, die den gordel aangordden en daarboven, en zij stonden aan de landpale.

22 En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, en de zon over dat water oprees, zagen de Moabieten dat water tegenover rood gelijk bloed.

23 En zij zeiden: Dit is bloed; de koningen hebben voorzeker zich met het zwaard verdorven, en hebben de één den anderen verslagen; nu dan aan den buit, gij Moabieten!

24 Maar als zij aan het leger van Israël kwamen, maakten zich de Israëlieten op, en sloegen de Moabieten; en zij vloden van hun aangezigt: ja zij kwamen in *het land,* slaande ook de Moabieten.

25 De steden nu braken zij af, en een iegelijk wierp zijnen steen op alle goede stukken lands, en zij vulden ze, en stopten alle waterfonteinen, en velden alle goede boomen, totdat zij in Kir-haréseth *alleen* de steenen daarvan lieten overblijven; en de slingeraars omsingelden en sloegen hen.

26 Doch als de koning der Moabieten zag, dat hem de strijd te sterk was, nam hij tot zich zeven honderd mannen, die het zwaard uittogen, om door te breken tegen den koning van Edom; maar zij konden niet.

27 Toen nam hij zijnen eerstgeborenen zoon, die in zijne plaats koning zou worden, en offerde hem ten brandoffer op den muur. Daaruit werd een zeer groote toorn in Is-

raël; daarom trokken zij van hem af, en keerden weder in *hun* land.

HOOFDSTUK IV.

EENE vrouw nu uit de vrouwen van de zonen der profeten riep tot Elisa, zeggende: Uw knecht, mijn man, is gestorven, en gij weet, dat uw knecht den HEER was vreezende; nu is de schuldheer gekomen, om mijne beide kinderen voor zich tot knechten te nemen.

2 En Elisa zeide tot haar: Wat zal ik u doen? geef mij te kennen, wat gij in het huis hebt. En zij zeide: Uwe dienstmaagd heeft niet met al in het huis, dan eene kruik met olie.

3 Toen zeide hij: Ga, eisch voor u vaten van buiten, van al uwe naburen ledige vaten; maak er niet weinig te hebben.

4 Kom dan in, en sluit de deur voor u en voor uwe zonen toe; daarna giet in al die vaten, en zet weg dat vol is.

5 Zoo ging zij van hem, en sloot de deur voor zich en voor hare zonen toe; die bragten haar de vaten toe, en zij goot in.

6 En het geschiedde, als die vaten vol waren, dat zij tot haren zoon zeide: Breng mij nog een vat aan; maar hij zeide tot haar: Er is geen vat meer. En de olie stond stil.

7 Toen kwam zij, en gaf het den man Gods te kennen; en hij zeide: Ga heen, verkoop de olie, en betaal uwen schuldheer; gij dan, *met* uwe zonen, leef bij het overige.

8 Het geschiedde ook op eenen dag, als Elisa naar Sunem doortrok, dat aldaar eene groote vrouw was, dewelke hem aanhield, om brood te eten. Voorts geschiedde het, zoo dikwijls hij doortrok, week hij daar in, om brood te eten.

9 En zij zeide tot haren man: Zie nu, ik heb gemerkt, dat deze man Gods heilig is, die bij ons altoos doortrekt.

10 Laat ons toch eene kleine opperkamer van eenen wand maken, en laat ons daar voor hem zetten een bed, en tafel, en stoel, en kandelaar; zoo zal het geschieden, wanneer hij tot ons komt, dat hij daar inwijke.

11 En het geschiedde op eenen dag, dat hij daar kwam; en hij week in die opperkamer, en leide zich daar neder.

12 Toen zeide hij tot zijnen jongen Géhazi: Roep deze Sunamietische. En als hij ze geroepen had, stond zij voor zijn aangezigt.

13 (Want hij had hem gezegd: Zeg nu tot haar: Zie, gij zijt zorgvuldig voor ons geweest, met al deze zorgvuldigheid; wat is er voor u te doen? is er iets om voor u te spreken tot den koning, of tot den krijgsoverste? en zij had gezegd: Ik woon in het midden mijns volks.

14 Toen had hij gezegd: Wat is er dan voor haar te doen? En Géhazi had gezegd: Zij heeft toch geen' zoon, en haar man is oud.

15 Daarom had hij gezegd: Roep haar. En als hij ze geroepen had, stond zij in de deur.)

16 En hij zeide: Op dezen gezetten tijd, omtrent dezen tijd des levens zult gij eenen zoon omhelzen. En zij zeide: Neen, mijn heer, gij man Gods! lieg tegen uwe dienstmaagd niet.

17 En de vrouw werd zwanger, en baarde eenen zoon op dien gezetten tijd, omtrent den tijd des levens, dien Elisa tot haar gesproken had.

18 Toen nu het kind groot werd, geschiedde het op eenen dag, dat het uitging tot zijnen vader, tot de maaijers.

19 En het zeide tot zijnen vader: Mijn hoofd, mijn hoofd! Hij dan zeide tot eenen jongen: Draag hem tot zijne moeder.

20 En hij droeg hem, en bragt hem tot zijne moeder. En hij zat op hare knieën tot aan den middag toe, toen stierf hij.

21 En zij ging op, en leide hem op het bed van den man Gods; daarna sloot zij voor hem toe, en ging uit.

22 En zij riep om haren man, en zeide: Zend mij toch eenen van de jongens, en eene van de ezelinnen, dat ik tot den man Gods loope, en wederkome.

23 En hij zeide: Waarom gaat gij heden tot hem? het is geen nieuwe maan, noch sabbat. En zij zeide: Het zal wel zijn.

24 Toen zadelde zij de ezelin, en zeide tot haren jongen: Drijf, en ga voort; houd mij niet op voort te rijden, ten zij dan dat ik het u zegge.

25 Alzoo toog zij heen, en kwam tot den man Gods, tot den berg Karmel. En het geschiedde, als de man Gods haar van tegenover zag, dat hij tot Géhazi, zijnen jongen, zeide: Zie, daar is de Sunamietische.

26 Nu loop toch haar te gemoet, en zeg tot haar: Is het wel met u? is het wel met uwen man? is het wel met uw kind? En zij zeide: Het is wel.

27 Toen zij nu tot den man Gods op den berg kwam, vattede zij zijne voeten. Maar Géhazi trad toe, om haar af te stooten. Doch de man Gods zeide : Laat ze geworden, want hare ziel is in haar bitterlijk bedroefd, en de HEER heeft het voor mij verborgen, en mij niet kond gedaan.

28 En zij zeide : Heb ik eenen zoon van mijnen heer begeerd? zeide ik niet : Bedrieg mij niet?

29 En hij zeide tot Géhazi : Gord uwe lendenen, en neem mijnen staf in uwe hand, en ga henen; zoo gij iemand vindt, groet hem niet; en zoo u iemand groet, antwoord hem niet: en leg mijnen staf op het aangezigt van den jongen.

30 Doch de moeder van den jongen zeide : *Zoo waarachtig als* de HEER leeft en uwe ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Hij stond dan op, en volgde haar na.

31 Géhazi nu was voor hun aangezigt doorgegaan; en hij leide den staf op het aangezigt van den jongen; doch er was geene stem, noch opmerking. Zoo keerde hij weder hem te gemoet, en bragt hem boodschap, zeggende : De jongen is niet ontwaakt.

32 En toen Elisa in het huis kwam, ziet, zoo was de jongen dood, zijnde gelegd op zijn bed.

33 Zoo ging hij in, en sloot de deur voor hen beiden toe; en bad tot den HEER.

34 En hij klom op, en leide zich neder op het kind, en leggende zijnen mond op deszelfs mond, en zijne oogen op zijne oogen, en zijne handen op zijne handen, breidde zich over hem uit. En het vleesch des kinds werd warm.

35 Daarna kwam hij weder, en wandelde in het huis ééns herwaarts, en ééns derwaarts, en klom *weder* op, en breidde zich over hem uit; en de jongen niesde tot zevenmaal toe; daarna deed de jongen zijne oogen open.

36 En hij riep Géhazi, en zeide : Roep deze Sunamietische. En hij riep ze, en zij kwam tot hem; en hij zeide : Neem uwen zoon op.

37 Zoo kwam zij, en viel voor zijne voeten, en boog zich ter aarde; en zij nam haren zoon op, en ging uit.

38 Als nu Elisa weder te Gilgal kwam, zoo was er honger in dat land, en de zonen der profeten zaten voor zijn aangezigt : en hij zeide tot zijnen jongen : Zet den grooten pot aan, en zied moes voor de zonen der profeten.

39 Toen ging één uit in het veld, om moeskruiden te lezen, en hij vond eenen wilden wijnstok, en las daarvan, zijn kleed vol wilde kolokwinten, en kwam, en sneed ze in den moespot, want zij kenden ze niet.

40 Daarna schepten zij voor de mannen op om te eten; en het geschiedde, als zij aten van dat moes, dat zij riepen en zeiden : Man Gods! de dood is in den pot. En zij konden het niet eten.

41 Maar hij zeide : Brengt dan meel; en hij wierp het in den pot; en hij zeide : Schep voor het volk op, dat zij eten. Toen was er niets kwaads in den pot.

42 En er kwam een man van Baäl-Salisa, en bragt den man Gods brooden der eerstelingen, twintig gerstenbrooden, en groene aren in hare hulsen; en hij zeide : Geef aan het volk, dat zij eten.

43 Doch zijn dienaar zeide : Wat zou ik dat aan honderd mannen voorzetten? En hij zeide : Geef aan het volk, dat zij eten, want alzoo zegt de HEER : Men zal eten en overhouden.

44 Zoo zettede hij het hun voor, en zij aten, en zij hielden over, naar het woord des HEEREN.

HOOFDSTUK V.

NA'ÄMAN nu, de krijgsoverste van den koning van Syrië, was een groot man voor het aangezigt zijns heeren, en van hoog aanzien : want door hem had de HEER den Syriërs verlossing gegeven; zoo was deze man een strijdbaar held, *doch* melaatsch.

2 En er waren benden uit Syrië getogen, en hadden eene kleine jonge dochter uit het land van Israël gevankelijk gebragt, die in de dienst der huisvrouw van Nääman was.

3 Deze zeide tot hare vrouw : Och of mijn heer ware voor het aangezigt van den profeet, die te Samaria is, dan zou hij hem van zijne melaatschheid ontledigen.

4 Toen ging hij in en gaf het zijnen heer te kennen, zeggende : Zoo en zoo heeft de jonge dochter gesproken, die uit het land van Israël is.

5 Toen zeide de koning van Syrië : Ga heen, kom, en ik zal eenen brief aan den koning van Israël zenden. En hij ging heen, en nam in zijne hand tien talenten zilvers

en zes duizend *sikkelen* gouds, en tien wisselkleederen.

6 En hij bragt den brief tot den koning van Israël, zeggende : Zoo wanneer nu deze brief tot u zal gekomen zijn, zie, ik heb mijnen knecht Nääman tot u gezonden, dat gij hem ontledigt van zijne melaatschheid.

7 En het geschiedde, als de koning van Israël den brief gelezen had, dat hij zijne kleederen scheurde, en zeide : Ben ik dan God, om te dooden en levend te maken, dat deze tot mij zendt, om eenen man van zijne melaatschheid te ontledigen? Want voorwaar merkt toch, en ziet, dat hij oorzaak tegen mij zoekt.

8 Maar het geschiedde, als Elisa, de man Gods, gehoord had, dat de koning van Israël zijne kleederen gescheurd had, dat hij tot den koning zond, om te zeggen : Waarom hebt gij uwe kleederen gescheurd? Laat hem nu tot mij komen, zoo zal hij weten, dat er een profeet in Israël is.

9 Alzoo kwam Nääman met zijne paarden en met zijnen wagen, en stond voor de deur van het huis van Elisa.

10 Toen zond Elisa tot hem eenen bode, zeggende : Ga heen en wasch u zevenmaal in de Jordaan, en uw vleesch zal u wederkomen, en gij zult rein zijn.

11 Maar Nääman werd zeer toornig, en toog weg, en zeide : Zie, ik zeide bij mij zelven : Hij zal zekerlijk uitkomen, en staan, en den naam des HEEREN, zijns Gods, aanroepen, en zijne hand over de plaats strijken, en den melaatschen ontledigen.

12 Zijn niet Abána en Farpar, de rivieren van Damascus, beter dan alle wateren van Israël; zou ik mij in die niet kunnen wasschen en rein worden? Zoo wendde hij zich, en toog weg met grimmigheid.

13 Toen traden zijne knechten toe, en spraken tot hem, en zeiden : Mijn vader! *zoo* die profeet tot u eene groote zaak gesproken had, zoudt gij ze niet gedaan hebben? hoe veel te meer, nadien hij tot u gezegd heeft : Wasch u, en gij zult rein zijn?

14 Zoo klom hij af, en doopte zich in de Jordaan zevenmaal, naar het woord van den man Gods; en zijn vleesch kwam weder, gelijk het vleesch van eenen kleinen jongen, en hij werd rein.

15 Toen keerde hij weder tot den man Gods, hij en zijn gansche heir, en kwam, en stond voor zijn aangezigt, en zeide : Zie, nu weet ik, dat er geen God is op de gansche aarde, dan in Israël! Nu dan, neem toch eenen zegen van uwen knecht.

16 Maar hij zeide : *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, voor wiens aangezigt ik sta, indien ik het neme! En hij hield bij hem aan, opdat hij het nam, doch hij weigerde het.

17 En Nääman zeide : Zoo niet; laat toch uwen knecht gegeven worden een last aarde van een juk muilen : want uw knecht zal niet meer brandoffer of slagtoffer aan andere goden doen, maar den HEERE.

18 In deze zaak vergeve de HEER uwen knecht : wanneer mijn heer in het huis van Rimmon gaan zal, om zich daar neder te buigen, en hij op mijne hand lenen zal, en ik mij in het huis van Rimmon nederbuigen zal; als ik mij *alzoo* nederbuigen zal in het huis van Rimmon, de HEER vergeve toch uwen knecht in deze zaak.

19 En hij zeide tot hem : Ga in vrede. En hij ging van hem eene kleine streek lands.

20 Géhazi nu, de jongen van Elisa, den man Gods, zeide : Zie, mijn heer heeft Nääman, dien Syriër, belet, dat men uit zijne hand niet genomen heeft, wat hij gebragt had : maar *zoo waarachtig als* de HEER leeft, ik zal hem naloopen, en zal wat van hem nemen!

21 Zoo volgde Géhazi Nääman achterna. En toen Nääman zag, dat hij hem naliep, viel hij van den wagen af, hem te gemoet, en hij zeide : Is het wel?

22 En hij zeide : Het is wel; mijn heer heeft mij gezonden, om te zeggen : Zie, nu straks zijn tot mij twee jongelingen uit de zonen der profeten, van het gebergte van Efraïm gekomen; geef toch hun een talent zilvers en twee wisselkleederen.

23 En Nääman zeide : Belieft het u, neem twee talenten. En hij hield aan bij hem, en bond twee talenten zilvers in twee buidels, met twee wisselkleederen, en hij leide ze op twee van zijne jongens, die ze voor zijn aangezigt droegen.

24 Als hij nu op de hoogte kwam, nam hij ze van hunne hand, en bestelde ze in een huis; en hij liet de mannen gaan, en zij togen heen.

25 Daarna kwam hij in, en stond voor zijnen heer. En Elisa zeide tot hem : Van waar, Géhazi? En hij zeide : Uw knecht is noch herwaarts noch derwaarts gegaan.

26 Maar hij zeide tot hem : Ging niet

mijn hart mede, als die man zich omkeerde van op zijnen wagen u te gemoet? was het tijd, om dat zilver te nemen, en om kleederen te nemen, en olijfboomen, en wijngaarden, en schapen, en runderen, en knechten, en dienstmaagden?

27 Daarom zal u de melaatschheid van Nääman aankleven, en uw zaad in eeuwigheid! Toen ging hij uit van voor zijn aangezigt, melaatsch, *wit* als de sneeuw.

HOOFDSTUK VI.

EN de kinderen der profeten zeiden tot Elisa: Zie nu, de plaats, waar wij wonen voor uw aangezigt, is voor ons te eng.

2 Laat ons toch tot aan de Jordaan gaan, en elk van daar een timmerhout halen, dat wij ons daar eene plaats maken, om er te wonen. En hij zeide: Gaat heen.

3 En er zeide één: Het believe u toch te gaan met uwe knechten. En hij zeide: Ik zal gaan.

4 Zoo ging hij met hen. Als zij nu aan de Jordaan gekomen waren, hieuwen zij hout af.

5 En het geschiedde, als één het timmerhout velde, dat het ijzer in het water viel; en hij riep, en zeide: Ach, mijn heer! want het was geleend.

6 En de man Gods zeide: Waar is het gevallen? En toen hij hem de plaats gewezen had, sneed hij een hout af, en wierp het daarhenen, en deed het ijzer boven zwemmen.

7 En hij zeide: Neem het tot u op. Toen stak hij zijne hand uit, en nam het.

8 En de koning van Syrië voerde krijg tegen Israël, en beraadslaagde zich met zijne knechten, zeggende: Mijne legering zal zijn in de plaats van zulk een.

9 Maar de man Gods zond henen tot den koning van Israël, zeggende: Wacht u, dat gij door die plaats niet trekt, want de Syriërs zijn daarhenen afgekomen.

10 Daarom zond de koning van Israël henen aan die plaats, waarvan hem de man Gods gezegd en hem gewaarschuwd had, en wachtte zich aldaar, niet eenmaal, noch tweemaal.

11 Toen werd het hart des konings van Syrië onstuimig over dezen handel; en hij riep zijne knechten, en zeide tot hen: Zult gij mij dan niet te kennen geven, wie van de onzen zij voor den koning van Israël?

12 En één van zijne knechten zeide: Neen, mijn heer koning! maar Elisa, de profeet, die in Israël is, geeft den koning van Israël te kennen de woorden, die gij in uwe binnenste slaapkamer spreekt.

13 En hij zeide: Gaat heen, en ziet, waar hij is, dat ik zende en hem halen late. En hem werd te kennen gegeven, zeggende: Zie, hij is te Dothan.

14 Toen zond hij daarhenen paarden, en wagenen, en een zwaar heir; welke des nachts kwamen, en omsingelden de stad.

15 En de dienaar van den man Gods stond zeer vroeg op, en ging uit; en ziet, een heir omringde de stad met paarden en wagenen. Toen zeide zijn jongen tot hem: Ach, mijn heer! hoe zullen wij doen?

16 En hij zeide: Vrees niet: want die bij ons zijn, zijn meer, dan die bij hen zijn.

17 En Elisa bad, en zeide: HEERE! open toch zijne oogen, dat hij zie. En de HEER opende de oogen van den jongen, dat hij zag; en ziet, de berg was vol vurige paarden en wagenen rondom Elisa.

18 Als zij nu tot hem afkwamen, bad Elisa tot den HEER, en zeide: Sla toch dit volk met verblindheden. En Hij sloeg hen met verblindheden, naar het woord van Elisa.

19 Toen zeide Elisa tot hen: Dit is de weg niet, en dit is de stad niet; volgt mij na, en ik zal u leiden tot den man, dien gij zoekt: en hij leide hen naar Samaria.

20 En het geschiedde, als zij te Samaria gekomen waren, dat Elisa zeide: HEERE! open de oogen van dezen, dat zij zien. En de HEER opende hunne oogen, dat zij zagen; en ziet, zij waren in het midden van Samaria.

21 En de koning van Israël zeide tot Elisa, als hij hen zag: Zal ik hen slaan? zal ik hen slaan, mijn vader?

22 Doch hij zeide: Gij zult hen niet slaan; zoudt gij ook slaan, die gij met uw zwaard en met uwen boog gevangen hadt? zet hun brood en water voor, dat zij eten en drinken, en tot hunnen heer trekken.

23 En hij bereidde hun eenen grooten maaltijd, dat zij aten en dronken; daarna liet hij hen gaan, en zij trokken tot hunnen heer. Zoo kwamen de benden der Syriërs niet meer in het land van Israël.

24 En het geschiedde daarna, dat Benhadad, de koning van Syrië, zijn geheele leger verzamelde, en optoog, en Samaria belegerde.

25 En er werd groote honger in Samaria; want ziet, zij belegerden ze, totdat een ezelskop voor tachtig zilverlingen was *verkocht*, en een vierendeel van een kab duivenmest voor vijf zilverlingen.

26 En het geschiedde, als de koning op den muur voorbijging, dat eene vrouw tot hem riep, zeggende: Help mij, heer koning!

27 En hij zeide: De HEER helpt u niet, waarvan zou ik u helpen? van den dorschvloer of van de wijnpers?

28 Verder zeide de koning tot haar: Wat is u? En zij zeide: Deze vrouw heeft tot mij gezegd: Geef uwen zoon, dat wij hem heden eten, en morgen zullen wij mijnen zoon eten.

29 Zoo hebben wij mijnen zoon gezoden, en hebben hem gegeten; maar als ik des anderen daags tot haar zeide: Geef uwen zoon, dat wij hem eten, zoo heeft zij haren zoon verstoken.

30 En het geschiedde, als de koning de woorden dezer vrouw gehoord had, dat hij zijne kleederen scheurde, alzoo hij op den muur voortging; en het volk zag, dat, ziet, een zak van binnen over zijn vleesch was.

31 En hij zeide: Zoo doe mij God, en doe zoo daartoe, indien het hoofd van Elisa, den zoon van Safat, heden op hem zal blijven staan!

32 (Elisa nu zat in zijn huis, en de oudsten zaten bij hem.) En hij zond eenen man van voor zijn aangezigt; maar eer de bode tot hem gekomen was, had hij gezegd tot de oudsten: Hebt gijlieden gezien, hoe die zoon des moordenaars gezonden heeft, om mijn hoofd af te nemen? ziet toe, als die bode komt, sluit de deur toe, en dringt hem uit met de deur; is niet het geruisch der voeten van zijnen heer achter hem?

33 Als hij nog met hen sprak, ziet, zoo kwam de bode tot hem af; en hij zeide: Zie, dat kwaad is van den HEER, wat zou ik verder op den HEER wachten?

HOOFDSTUK VII.

1 TOEN zeide Elisa: Hoort het woord des HEEREN; zoo zegt de HEER: Morgen omtrent dezen tijd zal eene maat meelbloem *verkocht* worden voor eenen sikkel, en twee maten gerst voor eenen sikkel, in de poort van Samaria.

2 Maar een hoofdman, op wiens hand de koning leende, antwoordde den man Gods, en zeide: Zie, zoo de HEER vensteren in den hemel maakte, zou die zaak *kunnen* geschieden? En hij zeide: Zie, gij zult het met uwe oogen zien, doch daarvan niet eten.

3 Er waren nu vier melaatsche mannen voor de deur der poort: die zeiden, de één tot den anderen: Wat blijven wij hier, totdat wij sterven?

4 Indien wij zeggen: Laat ons in de stad komen, zoo is de honger in de stad, en wij zullen daar sterven; en indien wij hier blijven, wij zullen ook sterven: nu dan, komt en laat ons in het leger der Syriërs vallen: indien zij ons laten leven, wij zullen leven; en indien zij ons dooden, wij zullen maar sterven.

5 En zij stonden op in de schemering, om in het leger der Syriërs te komen. Toen zij aan het uiterste van het leger der Syriërs kwamen, ziet, toen was er niemand.

6 Want de Heer had het heir der Syriërs doen hooren een geluid van wagenen, en een geluid van paarden, het geluid eener groote heirkracht; zoodat zij zeiden de één tot den anderen: Zie, de koning van Israël heeft tegen ons gehuurd de koningen der Hethieten, en de koningen der Egyptenaren, om tegen ons te komen.

7 Derhalve hadden zij zich opgemaakt, en waren in de schemering gevloden, en hadden hunne tenten gelaten, en hunne paarden, en hunne ezelen, het leger gelijk als het was; en waren gevloden om huns levens wil.

8 Als nu deze melaatschen aan het uiterste des legers kwamen, zoo gingen zij in eene tent, en aten en dronken, en namen van daar zilver, en goud, en kleederen, en gingen henen en verbergden het; daarna keerden zij weder, en kwamen in eene andere tent, namen van daar ook, en gingen henen, en verbergden het.

9 Toen zeiden zij de één tot den anderen: Wij doen niet regt; deze dag is een dag van goede boodschap, en wij zwijgen stil. Indien wij vertoeven tot den lichten morgen, zoo zal ons de ongeregtigheid vinden: daarom nu, komt, laat ons gaan, en *dit* aan het huis des konings boodschappen.

10 Zoo kwamen zij, en riepen tot den portier der stad, en boodschapten hun, zeggende: Wij zijn gekomen tot het leger der Syriërs, en ziet, niemand was daar, noch eens menschen stem; maar paarden

aangebonden, en ezels aangebonden, en tenten, gelijk als zij waren.

11 En hij riep de portiers: en zij deden de boodschap binnen in het huis des konings.

12 En de koning stond op in den nacht, en zeide tot zijne knechten: Ik zal u nu te kennen geven, wat de Syriërs ons gedaan hebben: zij weten, dat wij hongerig zijn, daarom zijn zij uit het leger gegaan, om zich in het veld te versteken, zeggende: Als zij uit de stad gegaan zullen zijn, dan zullen wij hen levend grijpen, en wij zullen in de stad komen.

13 Toen antwoordde één van zijne knechten, en zeide: Dat men toch neme vijf van de overige paarden, die hierbinnen overgebleven zijn; (zie, zij zijn als de geheele menigte der Israëlieten, die hierbinnen overgebleven zijn; zie, zij zijn als de geheele menigte der Israëlieten, die vergaan zijn,) laat ons die zenden, en zien.

14 Zij namen dan twee wagenpaarden. En de koning zond het leger der Syriërs achterna, zeggende: Gaat henen, en ziet.

15 En zij volgden hen na tot de Jordaan toe; en ziet, de gansche weg was vol van kleederen en gereedschap, die de Syriërs in hun verhaasten weggeworpen hadden. De boden nu keerden weder, en boodschapten het den koning.

16 Toen ging het volk uit, en beroofde het leger der Syriërs; en eene maat meelbloem werd *verkocht* voor eenen sikkel, en twee maten gerst voor eenen sikkel, naar het woord des HEEREN.

17 De koning nu had den hoofdman, op wiens hand hij leende, over die poort gesteld; en het volk vertrad hem in de poort, dat hij stierf, gelijk de man Gods gesproken had, die het sprak, als de koning tot hem afgekomen was.

18 Want het was geschied, gelijk de man Gods gesproken had tot den koning, zeggende: Morgen omtrent dezen tijd zullen twee maten gerst voor eenen sikkel, en eene maat meelbloem voor eenen sikkel *verkocht* worden, in de poort van Samaria.

19 En die hoofdman had den man Gods geantwoord en gezegd: Zie, zoo de HEER vensteren in den hemel maakte, zou het ook naar dit woord geschieden *kunnen?* en hij had gezegd: Zie, gij zult het met uwe oogen zien, doch daarvan niet eten.

20 Even alzoo geschiedde hem, want het volk vertrad hem in de poort, dat hij stierf.

HOOFDSTUK VIII.

ELISA nu had gesproken tot die vrouw, welker zoon hij levend gemaakt had, zeggende: Maak u op, en ga heen, gij en uw huisgezin, en verkeer als vreemdeling, waar gij verkeeren kunt: want de HEER heeft eenen honger geroepen, die ook in het land zeven jaren komen zal.

2 En de vrouw had zich opgemaakt, en had gedaan naar het woord van den man Gods: want zij was gegaan met haar huisgezin, en had als vreemdeling verkeerd in het land der Filistijnen, zeven jaren.

3 En het geschiedde met het einde der zeven jaren, dat de vrouw uit het land der Filistijnen wederkeerde; en zij ging uit, dat zij tot den koning riep, om haar huis en om haren akker.

4 De koning nu sprak tot Géhazi, den jongen van den man Gods, zeggende: Vertel mij toch al de groote dingen, die Elisa gedaan heeft.

5 En het geschiedde, als hij den koning vertelde, hoe hij eenen dooden had levend gemaakt, ziet, zoo riep de vrouw, welker zoon hij levend gemaakt had, tot den koning, om haar huis en om haren akker. Toen zeide Géhazi: Mijn heer koning! dit is de vrouw, en dit is haar zoon, dien Elisa heeft levend gemaakt.

6 En de koning ondervraagde de vrouw, en zij vertelde het hem. Toen gaf de koning haar eenen kamerling, zeggende: Doe *haar* wederhebben alles, wat het hare was, daartoe alle inkomsten des akkers, van den dag af, dat zij het land verlaten heeft, tot nu toe.

7 Daarna kwam Elisa te Damascus, als Benhadad, de koning van Syrië, krank was; en men boodschapte hem, zeggende: De man Gods is herwaarts gekomen.

8 Toen zeide de koning tot Házaël: Neem een geschenk in uwe hand, en ga den man Gods te gemoet; en vraag door hem den HEER, zeggende: Zal ik van deze krankheid genezen?

9 Zoo ging Házaël hem te gemoet, en nam een geschenk in zijne hand, te weten, alle goed van Damascus, een last van veertig kemelen: en hij kwam, en stond voor zijn aangezigt, en zeide: Uw zoon Benhadad, de koning van Syrië, heeft mij tot u gezon-

den, om te zeggen : Zal ik van deze krankheid genezen?

10 En Elisa zeide tot hem : Ga, zeg, gij zult ganschelijk niet genezen : want de HEER heeft mij getoond, dat hij den dood sterven zal.

11 En hij hield zijn gezigt staande, en zettede het vast, tot schamens toe; en de man Gods weende.

12 Toen zeide Házaël : Waarom weent mijn heer? En hij zeide : Omdat ik weet, wat kwaad gij den kinderen Israëls doen zult : gij zult hunne sterkten in het vuur zetten, en hunne jonge manschap met het zwaard dooden, en hunne jonge kinderen verpletteren, en hunne zwangere vrouwen opensnijden.

13 En Házaël zeide : Maar wat is uw knecht, die een hond is, dat hij deze groote zaak doen zou? En Elisa zeide : De HEER heeft mij getoond, dat gij koning zijn zult over Syrië.

14 Zoo ging hij weg van Elisa, en kwam tot zijnen heer, die tot hem zeide : Wat heeft Elisa tot u gezegd? En hij zeide : Hij heeft tot mij gezegd : Gij zult zekerlijk genezen.

15 En het geschiedde des anderen daags, dat hij eene deken nam, en in het water doopte, en over zijn aangezigt uitspreidde, dat hij stierf; en Házaël werd koning in zijne plaats.

16 In het vijfde jaar nu van Joram, den zoon van Achab, den koning van Israël, toen Jósafat koning was van Juda, *begon* Jehóram, de zoon van Jósafat, den koning van Juda, te regeren.

17 Hij was twee en dertig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaren te Jerûzalem.

18 En hij wandelde op den weg der koningen van Israël, gelijk als het huis van Achab deed : want de dochter van Achab was hem ter vrouwe geworden: en hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN.

19 Doch de HEER wilde Juda niet verderven, om Davids zijns knechts wil; gelijk als Hij hem gezegd had, dat Hij hem te allen tijde voor zijne zonen eene lampe zou geven.

20 In zijne dagen vielen de Edomieten van onder het gebied van Juda af, en maakten eenen koning over zich.

21 Daarom toog Joram over naar Zaïr, en al de wagenen met hem; en hij maakte zich des nachts op, en sloeg de Edomieten, die rondom hem waren, daartoe de oversten der wagenen; en het volk vlood in zijne hutten.

22 De Edomieten evenwel vielen van onder het gebied van Juda af, tot op dezen dag : toen viel Libna af in denzelven tijd.

23 Het overige nu der geschiedenissen van Joram, en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

24 En Joram ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven bij zijne vaderen, in de stad Davids; en Aházia, zijn zoon, werd koning in zijne plaats.

25 In het twaalfde jaar van Joram, den zoon van Achab, den koning van Israël, *begon* Aházia, de zoon van Jehóram, den koning van Juda, te regeren.

26 Twee en twintig jaar was Aházia oud, als hij koning werd, en regeerde één jaar te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Athália, de dochter van Omri, den koning van Israël.

27 En hij wandelde in den weg van het huis van Achab, en deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, gelijk het huis van Achab : want hij was een schoonzoon van het huis van Achab.

28 En hij toog met Joram, den zoon van Achab, naar den strijd, te Ramoth in Gilead, tegen Házaël, den koning van Syrië; en de Syriërs sloegen Joram.

29 Toen keerde Joram, de koning, wederom, opdat hij zich te Jizreël heelen liet van de slagen, die hem de Syriërs te Rama geslagen hadden, als hij streed tegen Házaël, den koning van Syrië; en Aházia, de zoon van Jehóram, de koning van Juda, kwam af, om Joram, den zoon van Achab, te Jizreël te bezien, want hij was krank.

HOOFDSTUK IX.

TOEN riep de profeet Elisa éénen van de zonen der profeten, en hij zeide tot hem : Gord uwe lendenen, en neem deze oliekruik in uwe hand, en ga heen naar Ramoth in Gilead.

2 Als gij daar zult gekomen zijn, zoo zie, waar Jehu, de zoon van Jósafat, den zoon van Nimsi, is; en ga in, en doe hem opstaan uit het midden zijner broederen, en breng hem in eene binnenste kamer.

3 En neem de oliekruik, en giet ze uit op

zijn hoofd, en zeg : Zoo zegt de HEER : Ik heb u tot koning gezalfd over Israël. Doe daarna de deur open, en vlied, en vertoef niet.

4 Zoo ging de jongeling, die jongeling van den profeet, naar Ramoth in Gilead.

5 En toen hij inkwam, ziet, daar zaten de hoofdmannen van het heir, en hij zeide : Ik heb een woord aan u, o hoofdman! En Jehu zeide : Tot wien van ons allen? En hij zeide : Tot u, o hoofdman!

6 Toen stond hij op en ging in huis; hij dan goot de olie op zijn hoofd, en hij zeide tot hem : Zoo zegt de HEER, de God Israëls : Ik heb u gezalfd tot koning over het volk des HEEREN, over Israël.

7 En gij zult het huis van Achab, uwen heer, slaan; opdat Ik het bloed van mijne knechten, de profeten, en het bloed van alle knechten des HEEREN, wreke van de hand van Izébel.

8 En het gansche huis van Achab zal omkomen; en Ik zal van Achab uitroeijen dien, die aan den wand pist, ook den beslotenen en verlatenen in Israël.

9 Want Ik zal het huis van Achab maken als het huis van Jeróbeam, den zoon van Nebat, en als het huis van Báësa, den zoon van Ahía.

10 Ook zullen de honden Izébel eten op het stuk *lands* van Jizreël, en er zal niemand zijn, die *haar* begrave. Toen deed hij de deur open en vlood.

11 En als Jehu uitging tot de knechten zijns heeren, zeide men tot hem : Is het al wel? waarom is deze onzinnige tot u gekomen? En hij zeide tot hen : Gij kent den man en zijne spraak.

12 Maar zij zeiden : Het is leugen, geef het ons nu te kennen. En hij zeide : Zoo en zoo heeft hij tot mij gesproken, zeggende : Zoo zegt de HEER : Ik heb u gezalfd tot koning over Israël.

13 Toen haastten zij zich, en een iegelijk nam zijn kleed, en leide het onder hem, op den hoogsten trap; en zij bliezen met de bazuin, en zeiden : Jehu is koning geworden!

14 Alzoo maakte Jehu, de zoon van Jósafat, den zoon van Nimsi, eene verbindtenis tegen Joram. (Joram nu had Ramoth in Gilead bewaard, hij en gansch Israël, uit oorzake van Hazaël, den koning van Syrië;

15 Maar de koning Joram was wedergekeerd, opdat hij zich te Jizreël heelen liet van de slagen, die hem de Syriërs geslagen hadden, als hij streed tegen Hazaël, den koning van Syrië.) En Jehu zeide : Zoo het ulieder wil is, laat niemand van de stad uittrekken, die ontkome, om *dit* in Jizreël te gaan verkondigen.

16 Toen reed Jehu, en toog naar Jizreël, want Joram lag aldaar; en Aházia, de koning van Juda, was afgekomen, om Joram te bezien.

17 De wachter nu stond op den toren te Jizreël, en zag den hoop van Jehu, als hij aankwam, en zeide : Ik zie eenen hoop. Toen zeide Joram : Neem eenen ruiter, en zend *dien* hunlieden te gemoet, en dat hij zegge : Is het vrede?

18 En de ruiter te paard toog heen hem te gemoet, en zeide : Zoo zegt de koning : Is het vrede? En Jehu zeide : Wat hebt gij met den vrede te doen? keer om naar achter mij. En de wachter gaf het te kennen, zeggende : De bode is tot hen gekomen, maar hij komt niet weder.

19 Toen zond hij eenen anderen ruiter te paard; en als deze tot hen gekomen was, zeide hij : Zoo zegt de koning : Is het vrede? En Jehu zeide : Wat hebt gij met den vrede te doen? keer om naar achter mij.

20 En de wachter gaf dit te kennen, zeggende : Hij is tot aan hen gekomen, maar hij komt niet weder; en het drijven is als het drijven van Jehu, den zoon van Nimsi, want hij drijft onzinniglijk.

21 Toen zeide Joram : Span aan. En men spande zijnen wagen aan. Zoo toog Joram, de koning van Israël, uit, en Aházia, de koning van Juda, een ieder op zijnen wagen; en zij togen uit Jehu te gemoet, en vonden hem op het stuk *lands* van Naboth, den Jizreëliet.

22 Het geschiedde nu, als Joram Jehu zag, dat hij zeide : Is het ook vrede, Jehu? Maar hij zeide : Wat vrede, zoo lang als de hoererijen van uwe moeder Izébel, en hare tooverijen zoo vele zijn?

23 Toen keerde Joram zijne hand, en vlood, en zeide tot Aházia : Het is bedrog, Aházia!

24 Maar Jehu spande den boog met volle hand, en schoot Joram tusschen zijne armen, dat de pijl door zijn hart uitging; en hij kromde zich in zijnen wagen.

25 Toen zeide *Jehu* tot Bidkar, zijnen hoofdman : Neem, werp hem op dat stuk

lands van Naboth, den Jizreëliet: want gedenk, als ik en gij nevens elkander achter zijnen vader Achab reden, dat hem de HEER dezen last opleide, *zeggende:*

26 Zoo Ik gister avond niet gezien heb het bloed van Naboth, en het bloed zijner zonen! zegt de HEER, en Ik u dat niet vergelde op dit stuk *lands!* zegt de HEER. Nu dan, neem, werp hem op dat stuk *lands,* naar het woord des HEEREN.

27 Als Aházia, de koning van Juda, *dat* zag, zoo vlood hij door den weg van het huis des hofs; doch Jehu vervolgde hem achterna, en zeide: Slaat hem ook op den wagen, aan den opgang naar Gur, die bij Jibleam is; en hij vlood naar Megiddo, en stierf aldaar.

28 En zijne knechten voerden hem naar Jerúzalem, en zij begroeven hem in zijn graf, bij zijne vaderen in de stad Davids.

29 In het elfde jaar nu van Joram, den zoon van Achab, was Aházia koning geworden over Juda.

30 En Jehu kwam te Jizreël. Als Izébel *dat* hoorde, zoo blankettede zij haar aangezigt, en versierde haar hoofd, en keek ten venster uit.

31 Toen nu Jehu ter poorte inkwam, zeide zij: Is het wel, o Zimri? doodslager van zijnen heer!

32 En hij hief zijn aangezigt op naar het venster, en zeide: Wie is met mij? wie? Toen zagen op hem twee, drie kamerlingen.

33 En hij zeide: Stoot ze van boven neder. En zij stieten haar van boven neder, zoodat van haar bloed aan den wand en aan de paarden gesprengd werd, en hij vertrad haar.

34 Als hij nu ingekomen was, en gegeten en gedronken had, zeide hij: Ziet nu naar die vervloekte, en begraaf ze, want zij is eens konings dochter.

35 En zij gingen henen om haar te begraven; doch zij vonden niet van haar, dan het bekkeneel, en de voeten, en de palmen harer handen.

36 Toen kwamen zij weder, en gaven het hem te kennen, en hij zeide: Dit is het woord des HEEREN, dat hij gesproken heeft door de dienst van zijnen knecht Elia, den Thisbiet, zeggende: Op het stuk *lands* van Jizreël zullen de honden het vleesch van Izébel eten.

37 En het doode ligchaam van Izébel zal zijn gelijk mest op het veld, in het stuk *lands* van Jizreël, dat men niet zal kunnen zeggen: Dit is Izébel.

HOOFDSTUK X.

ACHAB nu had zeventig zonen te Samaria: en Jehu schreef brieven, dewelke hij zond naar Samaria, tot de oversten van Jizreël, de oudsten, en tot de voedsterheeren van Achab, zeggende:

2 Zoo wanneer nu deze brief tot u zal gekomen zijn, dewijl de zonen van uwen heer bij u zijn, ook de wagenen en de paarden bij u zijn, mitsgaders eene vaste stad, en wapenen;

3 Zoo ziet naar den besten en geregtigsten van de zonen uwes heeren, zet dien op zijns vaders troon; en strijdt voor het huis uws heeren.

4 Doch zij vreesden gansch zeer, en zeiden: Ziet, twee koningen bestonden niet voor zijn aangezigt, hoe zouden wij dan bestaan?

5 Die dan over het huis was, en die over de stad was, en de oudsten, en de voedsterheeren zonden tot Jehu, zeggende: Wij zijn uwe knechten, en al wat gij tot ons zeggen zult, zullen wij doen; wij zullen niemand koning maken; doe wat goed is in uwe oogen.

6 Toen schreef hij ten tweeden maal tot hen eenen brief, zeggende: Zoo gij mijne zijt, en gij naar mijne stem hoort, neemt de hoofden van de mannen, de zonen uws heeren, en komt tot mij morgen omtrent dezen tijd naar Jizreël. (De zonen nu des konings, zeventig mannen, waren bij de grooten der stad, die hen opvoedden.)

7 Het geschiedde dan, als die brief tot hen kwam, dat zij de zonen des konings namen, en zeventig mannen sloegen; en zij leiden hunne hoofden in korven, die zij tot hem zonden naar Jizreël.

8 En er kwam een bode, en boodschapte hem, zeggende: Zij hebben de hoofden van de zonen des konings gebragt. En hij zeide: Legt ze in twee hoopen, aan de deur der poort tot morgen.

9 En het geschiedde des morgens, toen hij uitging, dat hij stil stond, en tot al het volk zeide: Gij zijt regtvaardig. Ziet, ik heb eene verbindtenis gemaakt tegen mijnen heer, en heb hem doodgeslagen; en wie heeft alle dezen geslagen?

10 Weet nu, dat niets van het woord des HEEREN, hetwelk de HEER tegen het huis

van Achab gesproken heeft, zal op de aarde vallen : want de HEER heeft gedaan, wat hij door de dienst van zijnen knecht Elia gesproken heeft.

11 Daartoe sloeg Jehu al de overgeblevenen van het huis van Achab te Jizreël, en al zijne grooten, en zijne bekenden, en zijne priesteren; totdat hij hem geenen overigen liet overblijven.

12 En hij maakte zich op, en toog heen en ging naar Samaria; en zijnde te Beth-Héked der herderen, op den weg,

13 Vond Jehu de broederen van Aházia, den koning van Juda, en hij zeide : Wie zijt gijlieden? En zij zeiden : Wij zijn de broederen van Aházia, en zijn afgekomen, om de zonen des konings en de zonen der koningin te groeten.

14 Toen zeide hij : Grijpt hen levend. En zij grepen hen levend; en zij sloegen hen bij den bornput van Beth-Héked, twee en veertig mannen, en hij liet niet éénen van hen over.

15 En van daar gegaan zijnde, zoo vond hij Jónadab, den zoon van Rechab, hem te gemoet, die hem groette; en hij zeide tot hem : Is uw hart regt, gelijk als mijn hart met uw hart is? En Jónadab zeide : Het is, ja het is, geef uwe hand. En hij gaf zijne hand, en hij deed hem tot zich op den wagen klimmen.

16 En hij zeide : Ga met mij, en zie mijnen ijver aan voor den HEER. Zoo deden zij hem rijden op zijnen wagen.

17 En toen hij te Samaria kwam, sloeg hij allen, die aan Achab te Samaria overgebleven waren, totdat hij hem verdelgd had; naar het woord des HEEREN, dat Hij tot Elia gesproken had.

18 En Jehu verzamelde al het volk, en zeide tot hen : Achab heeft Baäl een weinig gediend, Jehu zal hem veel dienen.

19 Nu daarom roept alle profeten van Baäl, al zijne dienaren, en al zijne priesteren tot mij, dat niemand gemist worde : want ik heb eene groote offerande aan Baäl; al wie gemist wordt zal niet leven. Doch Jehu deed dat door listigheid, opdat hij de dienaren van Baäl ombragt.

20 Verder zeide Jehu : Heiligt Baäl eenen verbods-*dag*. En zij riepen *dien* uit.

21 Ook zond Jehu in het gansche Israël; en alle Baäls dienaars kwamen, dat niet één man overbleef, die niet kwam; en zij kwamen in het huis van Baäl, dat het huis van Baäl vervuld werd van het eene einde tot het andere einde.

22 Toen zeide hij tot dengenen, die over het kleederhuis was : Breng voor alle dienaren van Baäl de kleeding uit. En hij bragt voor hen de kleeding uit.

23 En Jehu kwam met Jónadab, den zoon van Rechab, in het huis van Baäl; en hij zeide tot de dienaren van Baäl : Onderzoekt en ziet toe, dat hier misschien bij u niemand zij van de dienaren des HEEREN, maar de dienaren van Baäl alleen.

24 Toen zij nu inkwamen, om slagtofferen en brandofferen te doen, bestelde zich Jehu daarbuiten tachtig mannen; en hij zeide : Zoo iemand van de mannen, die ik in uwe handen gebragt heb, ontkomt, zijne ziel zal voor deszelfs ziel zijn.

25 En het geschiedde, als hij voleind had het brandoffer te doen, dat Jehu zeide tot de trawanten en tot de hoofdmannen : Komt in, slaat hen, dat niemand uitkome. En zij sloegen hen met de scherpte des zwaards; en de trawanten en hoofdmannen wierpen hen weg : daarna kwamen zij tot de stad in het huis van Baäl;

26 En zij bragten de opgerigte beelden uit het huis van Baäl, en verbrandden ze.

27 Zij braken ook het opgerigte beeld van Baäl af; daartoe braken zij het huis van Baäl af, en maakten dat tot heimelijke gemakken, tot op dezen dag.

28 Alzoo verdelgde Jehu Baäl uit Israël.

29 Maar van de zonden van Jeróbeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed, na te volgen, week Jehu niet af, *te weten* van de gouden kalveren, die te Beth-el en die te Dan waren.

30 De HEER dan zeide tot Jehu : Daarom dat gij welgedaan hebt, doende wat regt is in mijne oogen, *en* hebt aan het huis van Achab gedaan, naar alles, wat in mijn hart was, zullen u zonen tot het vierde gelid op den troon van Israël zitten.

31 Maar Jehu nam niet waar te wandelen in de wet des HEEREN, des Gods van Israël, met zijn gansche hart; hij week niet van de zonden van Jeróbeam, die Israël zondigen deed.

32 In die dagen begon de HEER Israël af te korten, want Házaël sloeg ze in alle landpalen van Israël :

33 Van de Jordaan af, tegen den opgang der zon, het gansche land van Gilead, der Gadieten, en der Rubenieten, en der Manas-

sieten; van Aroër, dat aan de beek van Arnon is, en Gilead, en Bazan.

34 Het overige nu der geschiedenissen van Jehu, en al wat hij gedaan heeft, en al zijne magt, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

35 En Jehu ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem te Samaria, en zijn zoon Jóahaz werd koning in zijne plaats.

36 En de dagen, die Jehu over Israël geregeerd heeft in Samaria, zijn acht en twintig jaren.

HOOFDSTUK XI.

TOEN nu Athália, de moeder van Aházia, zag, dat haar zoon dood was, zoo maakte zij zich op, en bragt al het koninklijke zaad om.

2 Maar Joséba, de dochter van den koning Joram, de zuster van Aházia, nam Joas, den zoon van Aházia, en stal hem uit het midden van des konings zonen, die gedood werden, *zettende* hem en zijne voedster in eene slaapkamer; en zij verbergden hem voor Athália, dat hij niet gedood werd.

3 En hij was met haar verstoken in het huis des HEEREN zes jaren; en Athália regeerde over het land.

4 In het zevende jaar nu zond Jójada, en nam de oversten van honderd met de hoofdmannen, en met de trawanten, en hij bragt hen tot zich, in het huis des HEEREN; en hij maakte een verbond met hen, en hij beëedigde hen in het huis des HEEREN, en hij toonde hun den zoon des konings.

5 En hij gebood hun, zeggende: Dit is de zaak, die gij doen zult: een derde deel van u, die op den sabbat ingaan, zullen de wacht waarnemen, van het huis des konings;

6 En een derde deel zal zijn aan de poort Sur; en een derde deel aan de poort achter de trawanten: zoo zult gij waarnemen de wacht van dit huis, tegen inbreking.

7 En de twee deelen van ulieden, allen, die op den sabbat uitgaan, zullen de wacht van het huis des HEEREN waarnemen bij den koning.

8 En gij zult den koning rondom omsingelen, een ieder met zijne wapenen in zijne hand, en hij, die tusschen de ordeningen intreedt, zal gedood worden; en zijt gij bij den koning, als hij uitgaat en als hij inkomt.

9 De oversten dan van honderd deden naar al wat de priester Jójada geboden had, en namen ieder zijne mannen, die op den sabbat ingingen, met degenen, die op den sabbat uitgingen; en zij kwamen tot den priester Jójada.

10 En de priester gaf aan de oversten van honderd de spiesen en de schilden, die van den koning David geweest waren, die in het huis des HEEREN geweest waren.

11 En de trawanten stonden, ieder met zijne wapenen in zijne hand, van de regterzijde van het huis, tot de linkerzijde van het huis, naar het altaar en naar het huis toe, bij den koning rondom.

12 Daarna bragt hij des konings zoon voort, en zettede hem de kroon op, en *gaf hem* de getuigenis; en zij maakten hem koning, en zalfden hem: daartoe klapten zij met de handen, en zeiden: De koning leve!

13 Toen Athália hoorde de stem der trawanten *en* des volks, zoo kwam zij tot het volk in het huis des HEEREN.

14 En zij zag toe, en ziet, de koning stond bij den pilaar, naar de wijze, en de oversten en de trompetten bij den koning; en al het volk des lands was blijde en blies met trompetten. Toen verscheurde Athália hare kleederen, en zij riep: Verraad, verraad!

15 Maar de priester Jójada gebood aan de oversten van honderd, die over het heir gesteld waren, en zeide tot hen: Brengt haar uit tot buiten de ordeningen, en doodt, wie haar volgt, met het zwaard; want de priester had gezegd: Laat ze in het huis des HEEREN niet gedood worden.

16 En zij leiden de handen aan haar; en zij ging den weg van den ingang der paarden naar het huis des konings, en zij werd daar gedood.

17 En Jójada maakte een verbond tusschen den HEER, en tusschen den koning, en tusschen het volk, dat het den HEERE tot een volk zou zijn; mitsgaders tusschen den koning en tusschen het volk.

18 Daarna ging al het volk des lands in het huis van Baäl, en braken dat af; zijne altaren en zijne beelden verbraken zij regt wel; en Mattan, den priester van Baäl, sloegen zij dood voor de altaren. De priester nu bestelde de ambten in het huis des HEEREN.

19 En hij nam de oversten van honderd, en de hoofdmannen, en de trawanten, en al

het volk des lands; en zij bragten den koning af uit het huis des HEEREN, en kwamen door den weg van de poort der trawanten tot het huis des konings, en hij zat op den troon der koningen.

20 En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat zij Athália met het zwaard gedood hadden *bij* des konings huis.

21 Joas was zeven jaren oud, toen hij koning werd.

HOOFDSTUK XII.

IN het zevende jaar van Jehu werd Joas koning, en regeerde veertig jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Zibja van Ber-séba.

2 En Joas deed dat regt was in de oogen des HEEREN, al zijne dagen, in dewelke de priester Jójada hem onderwees.

3 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.

4 En Joas zeide tot de priesteren: Al het geld der geheiligde dingen, dat gebragt zal worden in het huis des HEEREN, *te weten* het geld desgenen, die overgaat *tot de getelden*, het geld van een ieder der personen *naar* zijne schatting, *en* al het geld, dat in ieders hart komt, om *dat* te brengen in het huis des HEEREN,

5 Zullen de priesters tot zich nemen, een ieder van zijnen bekenden; en zij zullen de breuken van het huis verbeteren, naar alles, wat er voor breuk bevonden zal worden.

6 Maar het geschiedde in het drie en twintigste jaar van den koning Joas, dat de priesters de breuken van het huis niet gebeterd hadden.

7 Toen riep de koning Joas den priester Jójada en de *andere* priesteren, en zeide tot hen: Waarom betert gijlieden niet de breuken van het huis? Nu dan, neemt geen geld van uwe bekenden, dat gij het zoudt geven voor de breuken van het huis..

8 En de priesters bewilligden van het volk geen geld te nemen, noch de breuken van het huis te verbeteren.

9 Maar de priester Jójada nam eene kist, en boorde een gat in haar deksel, en zettede die bij het altaar ter regterhand, als iemand inkwam in het huis des HEEREN; en de priesters, die den dorpel bewaarden, staken daarin al het geld, dat ten huize des HEEREN gebragt werd.

10 Het geschiedde nu, als zij zagen, dat veel gelds in de kist was, dat des konings schrijver met den hoogepriester opkwam, en zij bonden het zamen, en telden het geld, dat in het huis des HEEREN gevonden werd.

11 En zij gaven het geld wel gewogen in handen der verzorgers van dat werk, die besteld waren over het huis des HEEREN; en zij besteedden het uit aan de timmerlieden en aan de bouwlieden, die het huis des HEEREN vermaakten;

12 En aan de metselaren, en aan de steenhouwers, en om hout en gehouwen steenen te koopen, om de breuken van het huis des HEEREN te verbeteren; en voor al wat uitgegeven werd voor het huis, om *dat* te beteren.

13 Evenwel werden niet gemaakt voor het huis des HEEREN zilveren schalen, gaffelen, sprengbekkens, trompetten, *noch* eenig gouden vat, of zilveren vat, van het geld, dat ten huize des HEEREN gebragt werd.

14 Maar zij gaven dat aan degenen, die het werk deden; en zij verbeterden daarmede het huis des HEEREN.

15 Daartoe eischten zij geene rekening van de mannen, dien zij dat geld in hunne handen gaven, om aan degenen, die het werk deden, te geven, want zij handelden trouwelijk.

16 Het geld van schuldoffer, en het geld van zondofferen werd ten huize des HEEREN niet gebragt, het was voor de priesteren.

17 Toen trok Házaël, de koning van Syrië, op, en krijgde tegen Gath, en nam haar in; daarna stelde Házaël zijn aangezigt, om tegen Jerûzalem op te trekken.

18 Maar Joas, de koning van Juda, nam al de geheiligde dingen, die Jósafat, en Joram, en Aházia, zijne vaderen, de koningen van Juda, geheiligd hadden, en zijne geheiligde dingen, en al het goud, dat gevonden werd in de schatten van het huis des HEEREN en van het huis des konings, en zond het tot Házaël, den koning van Syrië; toen trok hij op van Jerûzalem.

19 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

20 En zijne knechten stonden op, en maakten eene verbindtenis, en sloegen

Joas, in het huis Millo, dat afgaat naar Silla:

21 Want Józacar, de zoon van Simeath, en Józabad, de zoon van Somer, zijne knechten, sloegen hem, dat hij stierf; en zij begroeven hem met zijne vaderen in de stad Davids; en Amázia, zijn zoon, werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XIII.

IN het drie en twintigste jaar van Joas, den zoon van Aházia, den koning van Juda, werd Jóahaz, de zoon van Jehu, koning over Israël, te Samaria, *en regeerde* zeventien jaren.

2 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN: want hij wandelde na de zonden van Jeróbeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed; hij week daarvan niet af.

3 Daarom ontstak des HEEREN toorn tegen Israël; en Hij gaf hen in de hand van Házaël, den koning van Syrië, en in de hand van Benhadad, den zoon van Házaël, al die dagen.

4 Doch Jóahaz bad des HEEREN aangezigt ernstelijk aan; en de HEER verhoorde hem: want Hij zag de verdrukking van Israël, dat de koning van Syrië hen verdrukte.

5 (Zoo gaf de HEER Israël eenen verlosser, dat zij van onder de hand der Syriërs uitkwamen; en de kinderen Israëls woonden in hunne tenten, als te voren.

6 Nogtans weken zij niet af van de zonden van het huis van Jeróbeam, die Israël zondigen deed; *maar* hij wandelde daarin; en het bosch bleef ook staan te Samaria.)

7 Want hij had Jóahaz geen volk laten overblijven dan vijftig ruiteren, en tien wagenen, en tien duizend voetvolks: want de koning van Syrië had hen omgebragt, en had hen dorschende gemaakt als stof.

8 Het overige nu der geschiedenissen van Jóahaz, en al wat hij gedaan heeft, en zijne magt, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

9 En Jóahaz ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem te Samaria; en Joas zijn zoon regeerde in zijne plaats.

10 In het zeven en dertigste jaar van Joas, den koning van Juda, werd Joas, de zoon van Jóahaz, koning over Israël te Samaria, *en regeerde* zestien jaren.

11 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN; hij week niet af van al de zonden van Jeróbeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed, *maar* hij wandelde daarin.

12 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, en al wat hij gedaan heeft, en zijne magt, waarmede hij gestreden heeft tegen Amázia, den koning van Juda, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

13 En Joas ontsliep met zijne vaderen, en Jeróbeam zat op zijnen troon. En Joas werd begraven te Samaria, bij de koningen van Israël.

14 Elisa nu was krank geweest van zijne krankheid, van dewelke hij stierf; en Joas, de koning van Israël, was tot hem afgekomen, en had geweend over zijn aangezigt, en gezegd: Mijn vader, mijn vader! wagen Israëls en zijne ruiteren!

15 En Elisa zeide tot hem: Neem eenen boog en pijlen. En hij nam tot zich eenen boog en pijlen.

16 En hij zeide tot den koning van Israël: Leg uwe hand aan den boog; en hij leide zijne hand *daaraan;* en Elisa leide zijne handen op des konings handen.

17 En hij zeide: Doe het venster open tegen het oosten. En hij deed het open. Toen zeide Elisa: Schiet. En hij schoot. En hij zeide: Het is een pijl der verlossing des HEEREN, en een pijl der verlossing tegen de Syriërs: want gij zult de Syriërs slaan in Afek, tot verdoens toe.

18 Daarna zeide hij: Neem de pijlen. En hij nam ze. Toen zeide hij tot den koning van Israël: Sla tegen de aarde. En hij sloeg driemaal; daarna stond hij stil.

19 Toen werd de man Gods zeer toornig op hem, en zeide: Gij zoudt vijf of zesmaal geslagen hebben, dan zoudt gij de Syriërs tot verdoens toe geslagen hebben; doch nu zult gij de Syriërs driemaal slaan.

20 Daarna stierf Elisa, en zij begroeven hem. De benden nu der Moabieten kwamen in het land met het ingaan des jaars.

21 En het geschiedde, als zij eenen man begroeven, dat zij, ziet, eene bende zagen; zoo wierpen zij den man in het graf van Elisa: en toen de man daarin kwam en het gebeente van Elisa aanroerde, werd hij levend, en rees op zijne voeten.

22 Házaël nu, de koning van Syrië, verdrukte Israël, al de dagen van Jóahaz.

23 Doch de HEER was hun genadig, en ontfermde zich hunner, en wendde zich tot

hen, om zijns verbonds wil met Abraham, Izak en Jakob; en Hij wilde hen niet verderven, en heeft hen niet verworpen van zijn aangezigt, tot nu toe.

24 En Házaël, de koning van Syrië, stierf; en zijn zoon Benhadad werd koning in zijne plaats.

25 Joas nu, de zoon van Jóahaz, nam de steden weder in, uit de hand van Benhadad, den zoon van Házaël, die hij uit de hand van Jóahaz, zijnen vader, met krijg genomen had; Joas sloeg hem driemaal, en bragt de steden van Israël weder.

HOOFDSTUK XIV.

IN het tweede jaar van Joas, den zoon van Jóahaz, den koning van Israël, werd Amázia koning, de zoon van Joas, den koning van Juda.

2 Vijf en twintig jaren was hij oud, toen hij koning werd, en regeerde negen en twintig jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Jóaddan van Jerûzalem.

3 En hij deed dat regt was in de oogen des HEEREN, nogtans niet als zijn vader David; hij deed naar alles, wat zijn vader Joas gedaan had.

4 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.

5 Het geschiedde nu, als het koningrijk in zijne hand versterkt was, dat hij zijne knechten sloeg, die den koning, zijnen vader, geslagen hadden.

6 Doch de kinderen der doodslagers doodde hij niet: gelijk geschreven is in het wetboek van Mozes, waar de HEER geboden heeft, zeggende: De vaders zullen voor de kinderen niet gedood worden, en de kinders zullen voor de vaders niet gedood worden: maar een ieder zal om zijne zonden gedood worden.

7 Hij sloeg de Edomieten in het zoutdal tien duizend, en nam Sela in met krijg, en noemde haren naam Jokteël, tot op dezen dag.

8 Toen zond Amázia boden tot Joas, den zoon van Jóahaz, den zoon van Jehu, den koning van Israël, zeggende: Kom, laat ons elkanders aangezigt zien.

9 Maar Joas, de koning van Israël, zond tot Amázia, den koning van Juda, zeggende: De distel, die op den Líbanon is, zond tot den ceder, die op den Líbanon is, zeggende: Geef uwe dochter mijnen zoon ter vrouwe; maar het gedierte des velds, dat op den Líbanon is, ging voorbij, en vertrad den distel.

10 Gij hebt de Edomieten dapper geslagen, daarom heeft uw hart u verheven: heb de eer en blijf in uw huis; want waarom zoudt gij u in het kwade mengen, dat gij vallen zoudt, gij en Juda met u?

11 Doch Amázia hoorde niet; daarom toog Joas, de koning van Israël, op, zoodat hij en Amázia, de koning van Juda, elkanders aangezigten zagen te Beth-Sémes, dat in Juda is.

12 En Juda werd geslagen voor het aangezigt van Israël, en zij vloden, een iegelijk in zijne tenten.

13 En Joas, de koning van Israël, greep Amázia, den koning van Juda, den zoon van Joas, den zoon van Aházia, te Beth-Sémes, en kwam te Jerûzalem; en hij brak aan den muur van Jerûzalem, van de poort van Efraïm tot aan de hoekpoort, vier honderd ellen.

14 En hij nam al het goud, en het zilver, en al de vaten, die gevonden werden in het huis des HEEREN, en in de schatten van des konings huis, mitsgaders gijzelaars; en hij keerde weder naar Samaria.

15 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, wat hij gedaan heeft, en zijne magt, en hoe hij gestreden heeft tegen Amázia, den koning van Juda, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

16 En Joas ontsliep met zijne vaderen, en werd te Samaria begraven bij de koningen van Israël; en zijn zoon Jeróbeam werd koning in zijne plaats.

17 Amázia nu, de zoon van Joas, koning van Juda, leefde na den dood van Joas, den zoon van Jóahaz, den koning van Israël, vijftien jaren.

18 Het overige nu der geschiedenissen van Amázia, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

19 En zij maakten eene verbindtenis tegen hem te Jerûzalem, dat hij vlugtte naar Lachis; maar zij zonden hem na tot Lachis, en doodden hem aldaar.

20 En zij bragten hem op paarden; en hij werd te Jerûzalem begraven, bij zijne vaderen, in de stad Davids.

21 En het gansche volk van Juda nam Azária, (die nu zestien jaren oud was) en maakten hem koning in plaats van zijnen vader Amázia.

22 Die bouwde Elath, en bragt haar weder aan Juda, nadat de koning met zijne vaderen ontslapen was.

23 In het vijftiende jaar van Amázia, den zoon van Joas, den koning van Juda, werd te Samaria koning, Jeróbeam, de zoon van Joas, koning over Israël, *en regeerde* een en veertig jaren.

24 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN; hij week niet van alle zonden van Jeróbeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed.

25 Hij bragt ook weder de landpale van Israël van den ingang van Hamath, tot aan de zee van het vlakke veld; naar het woord des HEEREN, des Gods van Israël, dat Hij gesproken had door de dienst van zijnen knecht Jona, den zoon van Amíthai, den profeet, die van Gath-héfer was.

26 Want de HEER zag, dat de ellende van Israël zeer bitter was, en dat er geene opgeslotenen noch verlatenen waren, en dat Israël geenen helper had.

27 En de HEER had niet gesproken, dat Hij den naam van Israël van onder den hemel verdelgen zou; maar Hij verloste hen door de hand van Jeróbeam, den zoon van Joas.

28 Het overige nu der geschiedenissen van Jeróbeam, en al wat hij gedaan heeft, en zijne magt, hoe hij gekrijgd heeft, en hoe hij Damascus en Hamath, tot Juda *behoorende*, aan Israël wedergebragt heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

29 En Jeróbeam ontsliep met zijne vaderen, met de koningen van Israël; en zijn zoon Zacharía werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XV.

IN het zeven en twintigste jaar van Jeróbeam, den koning van Israël, werd koning Azária, de zoon van Amázia, den koning van Juda.

2 Hij was zestien jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee en vijftig jaren te Jerùzalem; en de naam zijner moeder was Jechólia van Jerùzalem.

3 En hij deed dat regt was in de oogen des HEEREN, naar al wat zijn vader Amázia gedaan had.

4 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.

5 En de HEER plaagde den koning, dat hij melaatsch werd tot den dag zijns doods; en hij woonde in een afgezonderd huis; doch Jotham, de zoon des konings, was over het huis, rigtende het volk des lands.

6 Het overige nu der geschiedenissen van Azária, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

7 En Azária ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem bij zijne vaderen, in de stad Davids; en zijn zoon Jotham werd koning in zijne plaats.

8 In het acht en dertigste jaar van Azária, den koning van Juda, regeerde Zacharía, de zoon van Jeróbeam, over Israël te Samaria, zes maanden.

9 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, gelijk als zijne vaderen gedaan hadden; hij week niet af van de zonden van Jeróbeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed.

10 En Sallum, de zoon van Jabes, maakte eene verbindtenis tegen hem, en sloeg hem voor het volk, en doodde hem; en hij werd koning in zijne plaats.

11 Het overige nu der geschiedenissen van Zacharía, ziet, dat is geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël.

12 Dit was het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had tot Jehu, zeggende: U zullen zonen van het vierde gelid op den troon van Israël zitten; en het is alzoo geschied.

13 Sallum, de zoon van Jabes, werd koning, in het negen en dertigste jaar van Uzzia, den koning van Juda; en hij regeerde eene volle maand te Samaria.

14 Want Menáhem, de zoon van Gadi, toog op van Thirza, en kwam te Samaria, en sloeg Sallum, den zoon van Jabes, te Samaria, en doodde hem, en werd koning in zijne plaats.

15 Het overige nu der geschiedenissen van Sallum, en zijne verbindtenis, die hij maakte, ziet, die zijn geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël.

16 Toen sloeg Menáhem Tifsah, met allen, die daarin waren, ook hare landpalen van Thirza af; omdat men niet *voor hem* had opengedaan, zoo sloeg hij *hen;* al hare bevruchte vrouwen hieuw hij in stukken.

17 In het negen en dertigste jaar van Azária, den koning van Juda, werd Menáhem,

de zoon van Gadi, koning over Israël, *en regeerde* tien jaren te Samaria.

18 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN; hij week al zijne dagen niet af van de zonden van Jeróbeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed.

19 *Toen* kwam Pul, de koning van Assyrië, tegen het land; en Menáhem gaf aan Pul duizend talenten zilvers, opdat zijne hand met hem zoude zijn, om het koningrijk in zijne hand te sterken.

20 Menáhem nu bragt dit geld op van Israël, van alle geweldigen van vermogen, om den koning van Assyrië te geven, voor elk man vijftig zilveren sikkels; alzoo keerde de koning van Assyrië weder, en bleef daar niet in het land.

21 Het overige nu der geschiedenissen van Menáhem, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël?

22 Daarna ontsliep Menáhem met zijne vaderen; en zijn zoon Pekáhia werd koning in zijne plaats.

23 In het vijftigste jaar van Azária, den koning van Juda, werd Pekáhia, de zoon van Menáhem, koning over Israël, *en regeerde* twee jaren te Samaria.

24 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN; hij week niet af van de zonden van Jeróbeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed.

25 En Pekah, de zoon van Remália, zijn hoofdman, maakte eene verbindtenis tegen hem, en sloeg hem te Samaria, in het paleis van het huis des konings, met Argob en met Arje, en met hem vijftig mannen van de kinderen der Gileadieten; alzoo doodde hij hem, en werd koning in zijne plaats.

26 Het overige nu der geschiedenissen van Pekáhia, en al wat hij gedaan heeft, ziet, dat is geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël.

27 In het twee en vijftigste jaar van Azária, den koning van Juda, werd Pekah, de zoon van Remália, koning over Israël, *en regeerde* twintig jaren te Samaria.

28 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN; hij week niet af van de zonden van Jeróbeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed.

29 In de dagen van Pekah, den koning van Israël, kwam Tiglath-Pilézer, de koning van Assyrië, en nam Ijon in, en Abel-Beth-Máächa, en Janóah, en Kedes, en Hazor, en Gilead, en Galiléa, het gansche land van Nafthali; en hij voerde hen weg naar Assyrië.

30 En Hoséa, de zoon van Ela, maakte eene verbindtenis tegen Pekah, den zoon van Remália, en sloeg hem, en doodde hem, en werd koning in zijne plaats; in het twintigste jaar van Jotham, den zoon van Uzzia.

31 Het overige nu der geschiedenissen van Pekah, en al wat hij gedaan heeft, ziet, dat is geschreven in het boek der kronijken der koningen van Israël.

32 In het tweede jaar van Pekah, den zoon van Remália, den koning van Israël, werd Jotham koning, de zoon van Uzzia, koning van Juda.

33 Vijf en twintig jaren was hij oud, als hij koning werd, en regeerde zestien jaren te Jerúzalem; en de naam zijner moeder was Jerúsa, de dochter van Zadok.

34 En hij deed dat regt was in de oogen des HEEREN; naar alles, wat zijn vader Uzzia gedaan had, deed hij.

35 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten: dezelve bouwde de hooge poort aan het huis des HEEREN.

36 Het overige nu der geschiedenissen van Jotham, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

37 In die dagen begon de HEER in Juda te zenden Rezin, den koning van Syrië, en Pekah, den zoon van Remália.

38 En Jotham ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven bij zijne vaderen in de stad van zijnen vader David; en zijn zoon Achaz werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XVI.

IN het zeventiende jaar van Pekah, den zoon van Remália, werd Achaz koning, de zoon van Jotham, den koning van Juda.

2 Twintig jaar was Achaz oud, toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaren te Jerúzalem; en hij deed niet dat regt was in de oogen des HEEREN zijns Gods, als zijn vader David.

3 Want hij wandelde in den weg der koningen van Israël; ja hij deed ook zijnen zoon door het vuur gaan, naar de gruwelen der heidenen, die de HEER voor de kinderen Israëls verdreven had.

4 Hij offerde ook en rookte op de hoogten

en op de heuvelen, ook onder alle groen geboomte.

5 Toen toog Rezin, de koning van Syrië, op, met Pekah, den zoon van Remália, den koning van Israël, naar Jerûzalem ten strijde; en zij belegerden Achaz, maar zij vermogten niet met strijden.

6 Te dierzelver tijd bragt Rezin, de koning van Syrië, Elath weder aan Syrië, en wierp de Joden uit Eloth; en de Syriërs kwamen te Elath, en hebben daar gewoond tot op dezen dag.

7 Achaz nu zond boden tot Tiglath-Pilézer, den koning van Assyrië, zeggende: Ik ben uw knecht en uw zoon; kom op en verlos mij uit de hand van den koning van Syrië, en uit de hand van den koning van Israël, die zich tegen mij opmaken.

8 En Achaz nam het zilver en het goud, dat in het huis des HEEREN, en in de schatten van het huis des konings gevonden werd, en hij zond den koning van Assyrië een geschenk.

9 Zoo hoorde de koning van Assyrië naar hem: want de koning van Assyrië toog op tegen Damascus, en nam haar in, en voerde hen gevankelijk naar Kir, en hij doodde Rezin.

10 Toen toog de koning Achaz Tiglath-Pilézer, den koning van Assyrië, te gemoet, naar Damascus; en gezien hebbende een altaar, dat te Damascus was, zoo zond de koning Achaz aan den priester Uría de gelijkenis van het altaar, en zijne afbeelding, naar zijn gansche maaksel.

11 En Uría, de priester, bouwde een altaar, naar alles, wat de koning Achaz van Damascus ontboden had; alzoo deed de priester Uría, tegen dat de koning Achaz van Damascus kwam.

12 Als nu de koning van Damascus gekomen was, zag de koning het altaar; en de koning naderde tot het altaar, en offerde daarop.

13 En hij stak zijn brandoffer aan, en zijn spijsoffer, en goot zijn drankoffer, en sprengde het bloed zijner dankofferen op dat altaar.

14 Maar het koperen altaar, dat voor het aangezigt des HEEREN was, dat bragt hij van het voorste deel van het huis, van tusschen *zijn* altaar, en van tusschen het huis des HEEREN, en hij zettede het aan de zijde *zijns* altaars noordwaarts.

15 En de koning Achaz gebood Uría, den priester, zeggende: Steek op het groote altaar aan het morgen-brandoffer, en het avond-spijsoffer, en des konings brandoffer, en zijn spijsoffer, en het brandoffer van al het volk des lands, en hun spijsoffer, en hunne drankofferen; en spreng daarop al het bloed des brandoffers, en al het bloed des slagtoffers: maar het koperen altaar zal mij zijn, om te onderzoeken.

16 En Uría, de priester, deed naar alles, wat de koning Achaz geboden had.

17 En de koning Achaz sneed de lijsten der stellingen af, en nam van boven die het waschvat weg, en deed de zee af van de koperen runderen, die daaronder waren; en hij zettede die op eenen steenen vloer.

18 Daartoe het deksel des sabbats, dat zij in het huis gebouwd hadden, en den buitensten ingang des konings nam hij weg van het huis des HEEREN, van wege den koning van Assyrië.

19 Het overige nu der geschiedenissen van Achaz, wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

20 En Achaz ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven bij zijne vaderen, in de stad Davids; en Hizkia, zijn zoon, werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XVII.

IN het twaalfde jaar van Achaz, den koning van Juda, werd Hoséa, de zoon van Ela, koning over Israël te Samaria, *en regeerde* negen jaren.

2 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN; evenwel niet, als de koningen van Israël, die vóór hem geweest waren.

3 Tegen hem toog op Salmaneser, koning van Assyrië; en Hoséa werd zijn knecht, dat hij hem een geschenk gaf.

4 Maar de koning van Assyrië bevond eene verbindtenis in Hoséa, dat hij tot So, den koning van Egypte, boden gezonden had, en het geschenk aan den koning van Assyrië niet als te voren van jaar tot jaar opbragt; zoo besloot hem de koning van Assyrië, en bond hem in het gevangenhuis.

5 Want de koning van Assyrië toog op in het gansche land; ja hij kwam op naar Samaria, en hij belegerde haar drie jaren.

6 In het negende jaar van Hoséa nam de koning van Assyrië Samaria in, en voerde Israël weg in Assyrië, en deed ze wonen in

Halah, en in Habor, aan de rivier Gozan, en in de steden der Meden.

7 Want het was geschied, dat de kinderen Israëls gezondigd hadden tegen den HEER, hunnen God, die hen uit Egypteland opgebragt had, van onder de hand van Faraö, den koning van Egypte; en hadden andere goden gevreesd;

8 En hadden gewandeld in de inzettingen der heidenen, die de HEER voor het aangezigt der kinderen Israëls verdreven had, en der koningen van Israël, die ze gemaakt hadden.

9 En de kinderen Israëls hadden de zaken, die niet regt zijn, tegen den HEER, hunnen God, bemanteld; en hadden zich hoogten gebouwd in al hunne steden, van den wachttoren af tot de vaste steden toe.

10 En zij hadden zich staande beelden opgerigt en bossehen, op allen hoogen heuvel en onder alle groen geboomte.

11 En zij hadden daar gerookt op alle hoogten, gelijk de heidenen, die de HEER van hunne aangezigten weggevoerd had; en zij hadden kwade dingen gedaan, om den HEER tot toorn te verwekken.

12 En zij hadden den drekgoden gediend, waarvan de HEER tot hen gezegd had: Gij zult deze zaak niet doen.

13 Als nu de HEER tegen Israël en tegen Juda, door de dienst van alle profeten, van alle zieners, betuigd had, zeggende: Bekeert u van uwe booze wegen, en houdt mijne geboden, *en* mijne inzettingen, naar al de wet, die Ik uwen vaderen geboden heb, en die Ik tot u door de hand van mijne knechten, de profeten, gezonden heb;

14 Zoo hoorden zij niet, maar zij verhardden hunnen nek, gelijk de nek hunner vaderen geweest was, die aan den HEER, hunnen God, niet geloofd hadden.

15 Daartoe verwierpen zij zijne inzettingen, en zijn verbond, dat Hij met hunne vaderen gemaakt had, en zijne getuigenissen, die Hij tegen hen betuigd had, en wandelden de ijdelheid na, dat zij ijdel werden, en achter de heidenen, die rondom hen waren, van dewelke de HEER hun geboden had, dat zij niet doen zouden gelijk die.

16 Ja zij verlieten al de geboden des HEEREN, huns Gods, en maakten zich gegotene beelden, twee kalveren; en maakten bossehen, en bogen zich voor alle heir des hemels, en dienden Baäl.

17 Ook deden zij hunne zonen en hunne dochteren door het vuur gaan, en gebruikten waarzeggerijen, en gaven op vogelgeschrei acht, en verkochten zich, om te doen dat kwaad was in de oogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken.

18 Daarom vertoornde zich de HEER zeer over Israël, dat Hij hen wegdeed van zijn aangezigt: er bleef niets over, behalve de stam van Juda alleen.

19 Zelfs hield Juda de geboden des HEEREN, huns Gods, niet; maar zij wandelden in de inzettingen van Israël, die zij gemaakt hadden.

20 Zoo verwierp de HEER het gansche zaad van Israël, en bedrukte hen, en gaf ze in de hand der roovers, totdat Hij hen van zijn aangezigt weggeworpen had.

21 Want Hij scheurde Israël van het huis van David af, en zij maakten Jeróbeam, den zoon van Nebat, koning; en Jeróbeam dreef Israël af van achter den HEER, en hij deed ze eene groote zonde zondigen.

22 Alzoo wandelden de kinderen Israëls in alle zonden van Jeróbeam, die hij gedaan had; zij weken daarvan niet af:

23 Totdat de HEER Israël van zijn aangezigt wegdeed, gelijk als Hij gesproken had door de dienst van al zijne knechten, de profeten; alzoo werd Israël weggevoerd uit zijn land naar Assyrië, tot op dezen dag.

24 De koning nu van Assyrië bragt *volk* van Babel, en van Chuta, en van Avva, en van Hamath, en Sefarváïm, en deed hen wonen in de steden van Samaria, in de plaats der kinderen Israëls: en zij namen Samaria erfelijk in, en woonden in hare steden.

25 En het geschiedde in het begin hunner woning aldaar, dat zij den HEER niet vreesden: zoo zond de HEER leeuwen onder hen, die *eenigen* van hen doodden.

26 Daarom spraken zij tot den koning van Assyrië, zeggende: De volken, die gij vervoerd hebt, en hebt doen wonen in de steden van Samaria, weten de wijze des Gods van het land niet: daarom heeft Hij leeuwen onder hen gezonden, en ziet, zij dooden hen, dewijl zij niet weten de wijze des Gods van het land.

27 Toen gebood de koning van Assyrië, zeggende: Brengt éénen der priesteren daarheen, die gijlieden van daar weggevoerd hebt, dat zij henentrekken, en wonen

aldaar; en dat hij hun leere de wijze des Gods van het land.

28 Zoo kwam één uit de priesters, die zij van Samaria weggevoerd hadden, en woonde te Beth-el; en hij leerde hun, hoe zij den HEER vreezen zouden.

29 Maar elk volk maakte zijne goden; en zij stelden ze in de huizen der hoogten, die de Samaritanen gemaakt hadden, elk volk in hunne steden, waarin zij woonachtig waren.

30 Want de lieden van Babel maakten Sukkôth Benôth, en de lieden van Chut maakten Nergal, en de lieden van Hamath maakten Asima,

31 En de Avvieten maakten Nibha en Tartak; en de Sefarvieten verbrandden hunne zonen voor Adramélech en Anamélech, de goden van Sefarváïm, met vuur.

32 Ook vreesden zij den HEER, en maakten zich van hunne geringsten priesteren der hoogten, dewelke voor hen *dienst* deden in de huizen der hoogten.

33 Zij vreesden den HEER, en dienden *ook* hunnen goden, naar de wijze der volken, van dewelke zij die weggevoerd hadden.

34 Tot op dezen dag toe doen die naar de eerste wijzen; zij vreezen den HEER niet, en zij doen niet naar hunne inzettingen, en naar hunne regten, en naar de wet, en naar het gebod, dat de HEER geboden heeft aan de kinderen van Jakob, dien Hij den naam Israël gaf.

35 Nogtans had de HEER een verbond met hen gemaakt, en had hun geboden, zeggende: Gij zult geene andere goden vreezen, noch u voor hen nederbuigen, noch hun dienen, noch hun offerande doen.

36 Maar den HEER, die u uit Egypteland met groote kracht en met eenen uitgestrekten arm opgevoerd heeft, Dien zult gij vreezen, en voor Hem zult gij u buigen, en Hem zult gij offerande doen;

37 En de inzettingen, en de regten, en de wet, en het gebod, die Hij u geschreven heeft, zult gij waarnemen te doen te allen dage; en gij zult andere goden niet vreezen.

38 En het verbond, dat Ik met u gemaakt heb, zult gij niet vergeten; en gij zult andere goden niet vreezen.

39 Maar den HEER, uwen God, zult gij vreezen; en Hij zal u redden uit de hand van al uwe vijanden.

40 Doch zij hoorden niet, maar zij deden naar hunne eerste wijze.

41 Maar deze volken vreesden den HEER, en dienden hunnen gesnedenen beelden; ook doen hunne kinderen en hunne kindskinderen, gelijk als hunne vaders gedaan hebben, tot op dezen dag.

HOOFDSTUK XVIII.

HET geschiedde nu in het derde jaar van Hoséa, den zoon van Ela, den koning van Israël, *dat* Hizkia koning werd, de zoon van Achaz, koning van Juda.

2 Vijf en twintig jaren was hij oud, toen hij koning werd, en hij regeerde negen en twintig jaren te Jerûzalem, en de naam zijner moeder was Abi, eene dochter van Zacharia.

3 En hij deed dat regt was in de oogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader David gedaan had.

4 Hij nam de hoogten weg, en brak de opgerigte beelden, en roeide de bosschen uit; en hij verbrijzelde de koperen slang, die Mozes gemaakt had, omdat de kinderen Israëls tot die dagen toe haar gerookt hadden: en hij noemde haar Nehûstan.

5 Hij betrouwde op den HEER, den God Israëls, zoodat na hem zijns gelijke niet was onder alle koningen van Juda, noch die vóór hem geweest waren.

6 Want hij kleefde den HEER aan, hij week niet van Hem na te volgen, en hij hield zijne geboden, die de HEER aan Mozes geboden had.

7 Zoo was de HEER met hem; overal, waar hij henen uittrok, handelde hij kloekelijk: daartoe viel hij af van den koning van Assyrië, dat hij hem niet diende.

8 Hij sloeg de Filistijnen tot Gaza toe, en hare landpalen, van den wachttoren af tot de vaste steden toe.

9 Het geschiedde nu in het vierde jaar van den koning Hizkia, (hetwelk was het zevende jaar van Hoséa, den zoon van Ela, den koning van Israël) dat Salmaneser, de koning van Assyrië, opkwam tegen Samaria, en haar belegerde.

10 En zij namen haar in ten einde van drie jaren, in het zesde jaar van Hizkia; het was het negende jaar van Hoséa, den koning van Israël, als Samaria ingenomen werd.

11 En de koning van Assyrië voerde Israël weg naar Assyrië, en deed hen leiden in Halah, en in Habor, bij de rivier Gozan, en in de steden der Meden.

12 Daarom dat zij de stem des HEEREN, huns Gods, niet waren gehoorzaam geweest, maar zijn verbond overtreden hadden; *en* al wat Mozes, de knecht des HEEREN, geboden had, dat hadden zij niet gehoord, noch gedaan.

13 Maar in het veertiende jaar van den koning Hizkia, kwam Sanherib, de koning van Assyrië, op tegen alle vaste steden van Juda, en nam ze in.

14 Toen zond Hizkia, de koning van Juda, tot den koning van Assyrië naar Lachis, zeggende: Ik heb gezondigd, keer af van mij, wat gij mij opleggen zult, zal ik dragen. Toen leide de koning van Assyrië Hizkia, den koning van Juda, drie honderd talenten zilvers, en dertig talenten gouds op.

15 Alzoo gaf Hizkia al het zilver, dat gevonden werd in het huis des HEEREN, en in de schatten van het huis des konings.

16 Te dier tijd sneed Hizkia *het goud* af van de deuren van den tempel des HEEREN, en van de posten, die Hizkia, de koning van Juda, had laten overtrekken, en gaf dat aan den koning van Assyrië.

17 Evenwel zond de koning van Assyrië Tartan, en Rabsaris, en Rabsake, van Lachis tot den koning Hizkia, met een zwaar heir naar Jerûzalem: en zij togen op, en kwamen naar Jerûzalem. En als zij optogen en gekomen waren, bleven zij staan bij den watergang des oppersten vijvers, welke is bij den hoogen weg van het veld des vollers.

18 En zij riepen tot den koning: zoo ging tot hen uit Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier.

19 En Rabsake zeide tot hen: Zegt nu tot Hizkia: Zoo zegt de groote koning, de koning van Assyrië: Wat vertrouwen is dit, waarmede gij vertrouwt?

20 Gij zegt: (doch het is een woord der lippen.) Er is raad en magt tot den oorlog: op wien vertrouwt gij nu, dat gij tegen mij rebelleert?

21 Zie nu, vertrouwt gij u op dien gebroken rietstaf, op Egypte, op denwelken zoo iemand leent, zoo zal hij in zijne hand gaan, en die doorboren: alzoo is Faraö, de koning van Egypte, al dengenen, die op hem vertrouwen.

22 Maar zoo gij tot mij zegt: Wij vertrouwen op den HEER, onzen God: is Hij die niet, wiens hoogten en wiens altaren Hizkia weggenomen heeft, en tot Juda en tot Jerûzalem gezegd heeft: Voor dit altaar zult gij u buigen te Jerûzalem?

23 Nu dan, wed toch met mijnen heer, den koning van Assyrië: en ik zal u twee duizend paarden geven, zoo gij voor u de ruiters daarop zult kunnen geven.

24 Hoe zoudt gij dan het aangezigt van een' eenigen vorst van de geringste knechten mijns heeren afkeeren? Maar gij vertrouwt op Egypte, om de wagenen en om de ruiteren.

25 Nu, ben ik zonder den HEER opgetogen tegen deze plaats, om die te verderven? De HEER heeft tot mij gezegd: Trek op tegen dat land, en verderf het.

26 Toen zeide Eljakim, de zoon van Hilkia, en Sebna, en Joah tot Rabsake: Spreek toch tot uwe knechten in het syrisch, want wij verstaan het *wel;* en spreek met ons niet in het joodsch, voor de ooren des volks, dat op den muur is.

27 Maar Rabsake zeide tot hen: Heeft mijn heer mij tot uwen heer en tot u gezonden, om deze woorden te spreken? is het niet tot de mannen, die op den muur zitten, dat zij met ulieden hunnen drek eten, en hunne pis drinken zullen?

28 Alzoo stond Rabsake, en riep met luider stem, in het joodsch; en hij sprak en zeide: Hoort het woord des grooten konings, des konings van Assyrië!

29 Zoo zegt de koning: Dat Hizkia u niet bedriege: want hij zal u niet kunnen redden uit zijne hand.

30 Daartoe dat Hizkia u niet doe vertrouwen op den HEER, zeggende: De HEER zal ons zekerlijk redden, en deze stad zal niet in de hand van den koning van Assyrië gegeven worden.

31 Hoort naar Hizkia niet; want zoo zegt de koning van Assyrië: Handelt met mij door een geschenk, en komt tot mij uit, en eet, een ieder *van* zijnen wijnstok, en een ieder *van* zijnen vijgeboom; en drinkt een ieder het water zijns bornputs:

32 Totdat ik kom, en u haal in een land, als ulieder land, een land van koren en van most, een land van brood en van wijngaarden, een land van olijven, van olie en van honig; zoo zult gij leven en niet sterven: en hoort niet naar Hizkia, want hij hitst u op, zeggende: De HEER zal ons redden.

33 Hebben de goden der volken, ieder zijn

land, eenigzins gered uit de hand van den koning van Assyrië?
34 Waar zijn de goden van Hamath, en van Arpad? Waar zijn de goden van Sefarváïm, Hena en Ivva? Ja hebben zij Samaria uit mijne hand gered?
35 Welke zijn ze onder alle goden der landen, die hun land uit mijne hand gered hebben, dat de HEER Jerûzalem uit mijne hand redden zou?
36 Doch het volk zweeg stil en antwoordde hem niet één woord: want het gebod des konings was, zeggende: Gij zult hem niet antwoorden.
37 Toen kwam Eljakim, de zoon van Hilkía, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier, tot Hizkia, met gescheurde kleederen; en zij gaven hem de woorden van Rabsake te kennen.

HOOFDSTUK XIX.

EN het geschiedde, als de koning Hizkia *dat* hoorde, zoo scheurde hij zijne kleederen, en bedekte zich met eenen zak, en ging in het huis des HEEREN.
2 Daarna zond hij Eljakim, den hofmeester, en Sebna, den schrijver, en de oudsten der priesteren, met zakken bedekt, tot Jesája, den profeet, den zoon van Amoz;
3 En zij zeiden tot hem: Alzoo zegt Hizkia: Deze dag is een dag der benaauwdheid, en der schelding, en der lastering: want de kinderen zijn gekomen tot aan de geboorte, en er is geen kracht om te baren.
4 Misschien zal de HEER, uw God, hooren al de woorden van Rabsake, denwelken zijn heer, de koning van Assyrië, gezonden heeft, om den levenden God te honen, en te schelden met woorden, die de HEER, uw God, gehoord heeft; hef dan een gebed op voor het overblijfsel, dat gevonden wordt.
5 En de knechten van den koning Hizkia kwamen tot Jesája.
6 En Jesája zeide tot hen: Zoo zult gij tot uwen heer zeggen: Zoo zegt de HEER: Vrees niet voor de woorden, die gij gehoord hebt, waarmede Mij de dienaars van den koning van Assyrië gelasterd hebben.
7 Zie, Ik zal eenen geest in hem geven, dat hij een gerucht hooren zal, en weder in zijn land keeren; en Ik zal hem door het zwaard in zijn land vellen.
8 Zoo kwam Rabsake weder, en vond den koning van Assyrië, strijdende tegen Libna: want hij had gehoord, dat hij van Lachis vertrokken was.
9 Als hij nu hoorde van Tirhaka, den koning van Cusch, zeggen: Ziet, hij is uitgetogen, om tegen u te strijden; zond hij weder boden tot Hizkia, zeggende:
10 Zoo zult gij spreken tot Hizkia, den koning van Juda, zeggende: Laat u uwen God niet bedriegen, op welken gij vertrouwt, zeggende: Jerûzalem zal in de hand des konings van Assyrië niet gegeven worden.
11 Zie, gij hebt gehoord, wat de koningen van Assyrië aan alle landen gedaan hebben, die verbannende; en zoudt gij gered worden?
12 Hebben de goden der volken, die mijne vaders verdorven hebben, dezelve gered? *als* Gozan, en Haran, en Rezef, en de kinderen van Eden, die in Telasser waren?
13 Waar is de koning van Hamath, en de koning van Arpad, en de koning der stad Sefarváïm, Hena en Ivva?
14 Als nu Hizkia de brieven uit der boden hand ontvangen, en die gelezen had, ging hij op in het huis des HEEREN, en Hizkia breidde die uit voor het aangezigt des HEEREN.
15 En Hizkia bad voor het aangezigt des HEEREN, en zeide: O HEERE, God Israëls, die tusschen de cherubim woont! Gij zelf, Gij alleen zijt de God van alle koningrijken der aarde, Gij hebt den hemel en de aarde gemaakt.
16 O HEERE! neig uw oor en hoor, doe, HEERE, uwe oogen open en zie; en hoor de woorden van Sanherib, die dezen gezonden heeft, om den levenden God te honen.
17 Waarlijk, HEERE! hebben de koningen van Assyrië die heidenen, en hun land verwoest;
18 En hebben hunne goden in het vuur geworpen: want zij waren geene goden, maar het werk van menschen-handen, hout en steen; daarom hebben zij die verdorven.
19 Nu dan, HEERE, onze God! verlos ons toch uit zijne hand; zoo zullen alle koningrijken der aarde weten, dat gij, HEERE! alleen God zijt.
20 Toen zond Jesája, de zoon van Amoz, tot Hizkia, zeggende: Zoo spreekt de HEER, de God Israëls: Dat gij tot Mij gebeden hebt tegen Sanherib, den koning van Assyrië, heb Ik gehoord.

21 Dit is het woord, dat de HEER over hem gesproken heeft : De jonkvrouw, de dochter van Zion, veracht u, zij bespot u, de dochter van Jerûzalem schudt het hoofd achter u.

22 Wien hebt gij gehoond en gelasterd? en tegen wien hebt gij de stem verheven, en uwe oogen omhoog opgeheven? Tegen den Heiligen Israëls!

23 Door middel uwer boden hebt gij den HEER gehoond, en gezegd : Ik heb met de menigte mijner wagenen beklommen de hoogten der bergen, de zijden van den Libanon; en ik zal zijne hooge cederboomen, en zijne uitgelezene denneboomen afhouwen; en zal komen in zijne uiterste herberg, in het woud zijns schoonen velds.

24 Ik heb gegraven en heb gedronken vreemde wateren; en ik heb met mijne voetzolen alle rivieren der belegerde plaatsen verdroogd.

25 Hebt gij niet gehoord, dat Ik zulks lang te voren gedaan heb? en dat van oude dagen af geformeerd heb? Nu heb Ik dat doen komen, dat gij zoudt zijn, om de vaste steden te verstoren tot woeste hoopen.

26 Daarom waren hare inwoners handeloos, zij waren verslagen en beschaamd; zij waren *als* het gras des velds, en de groene grasscheutjes, het hooi der daken, en het brandkoren, eer het over einde staat.

27 Maar Ik weet uw zitten, en uw uitgaan, en uw inkomen, en uw woeden tegen Mij.

28 Om uw woeden tegen Mij, en dat uwe woeling voor mijne ooren opgekomen is, zoo zal Ik mijnen haak in uwen neus leggen, en mijn gebit in uwe lippen, en Ik zal u doen wederkeeren door dien weg, door denwelken gij gekomen zijt.

29 En dat zij u een teeken, dat men *in* dit jaar eten zal, wat van zelf gewassen is; en in het tweede jaar, wat daarvan weder uitspruit; maar zaait in het derde jaar, en maait, en plant wijngaarden, en eet hunne vruchten.

30 Want het ontkomene, dat overgebleven is van het huis van Juda, zal wederom nederwaarts wortelen, en zal opwaarts vrucht dragen.

31 Want van Jerûzalem zal het overblijfsel uitgaan, en het ontkomene van den berg Zion : de ijver van den HEER der heirscharen zal dit doen.

32 Daarom zoo zegt de HEER van den koning van Assyrië : Hij zal in deze stad niet komen, noch daar eenen pijl inschieten; ook zal hij *met* geen schild daarvoor komen, en zal geenen wal daartegen opwerpen.

33 Door den weg, dien hij gekomen is, door dien zal hij wederkeeren; maar in deze stad zal hij niet komen, zegt de HEER.

34 Want Ik zal deze stad beschermen, om die te verlossen, om mijnentwil, en om Davids, mijns knechts wil.

35 Het geschiedde dan in dienzelven nacht, dat de Engel des HEEREN uitvoer, en sloeg in het leger van Assyrië honderd vijf en tachtig duizend. En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, ziet, die allen waren doode ligchamen.

36 Zoo vertrok Sanherib, de koning van Assyrië, en toog henen, en keerde weder; en hij bleef te Nineve.

37 Het geschiedde nu, als hij in het huis van Nisroch, zijnen god, zich nederboog, dat Adramélech en Sarézer, *zijne zonen*, hem met het zwaard versloegen; doch zij ontkwamen in het land van A'rarat : en E'sar-Haddon zijn zoon, werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XX.

IN die dagen werd Hizkia krank tot stervens toe; en de profeet Jesája, de zoon van Amoz, kwam tot hem, en zeide tot hem : Zoo zegt de HEER : Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven.

2 Toen keerde hij zijn aangezigt om naar den wand, en hij bad tot den HEER, zeggende :

3 Och HEERE! gedenk toch, dat ik voor uw aangezigt in waarheid en met een volkomen hart gewandeld, en wat goed in uwe oogen is, gedaan heb. En Hizkia weende gansch zeer.

4 Het gebeurde nu, als Jesája uit het middelvoorhof *nog* niet gegaan was, dat het woord des HEEREN tot hem geschiedde, zeggende :

5 Keer weder en zeg tot Hiskia, den voorganger mijns volks : Zoo zegt de HEER, de God van uwen vader David : Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uwe tranen gezien; zie, Ik zal u gezond maken; aan den derden dag zult gij opgaan in het huis des HEEREN;

6 En Ik zal vijftien jaren tot uwe dagen toedoen, en zal u uit de hand des konings

van Assyrië verlossen, mitsgaders deze stad; en Ik zal deze stad beschermen om mijnentwil, en om mijns knechts Davids wil.

7 Daarna zeide Jesája: Neemt eenen klomp vijgen: en zij namen ze, en leiden ze op de zweer, en hij werd genezen.

8 Hizkía nu had gezegd tot Jesája: Welk is het teeken, dat de HEER mij gezond maken zal, en dat ik op den derden dag in des HEEREN huis zal opgaan?

9 En Jesája zeide: Dit zal u een teeken van den HEER zijn, dat de HEER het woord, dat Hij gesproken heeft, doen zal: zal de schaduw tien graden voorwaarts gaan, of tien graden achterwaarts keeren?

10 Toen zeide Jehizkía: Het is der schaduwe ligt, tien graden nederwaarts te gaan; neen, maar dat de schaduw tien graden achterwaarts keere.

11 En Jesája, de profeet, riep den HEER aan; en Hij deed de schaduw tien graden achterwaarts keeren in de graden, dewelke zij nederwaarts gegaan was, in de graden van Achaz *zonnewijzer*.

12 Te dier tijd zond Beródach Báladan, de zoon van Báladan, de koning van Babel, brieven en een geschenk aan Hizkía: want hij had gehoord, dat Hizkía krank geweest was.

13 En Hizkía hoorde naar hen, en hij toonde hun zijn gansche schathuis, het zilver, en het goud, en de specerijen, en de beste olie, en zijn wapenhuis, en al wat gevonden werd in zijne schatten: er was geen ding in zijn huis, noch in zijne gansche heerschappij, dat hij hun niet toonde.

14 Toen kwam de profeet Jesája tot den koning Hizkía, en zeide tot hem: Wat hebben die mannen gezegd, en van waar zijn zij tot u gekomen? En Hizkía zeide: Zij zijn uit verren lande gekomen, uit Babel.

15 En hij zeide: Wat hebben zij gezien in uw huis? En Hizkía zeide: Zij hebben alles gezien, wat in mijn huis is; geen ding is er in mijne schatten, dat ik hun niet getoond heb.

16 Toen zeide Jesája tot Hizkía: Hoor des HEEREN woord.

17 Zie, de dagen komen, dat al wat in uw huis is, en wat uwe vaderen tot dezen dag toe opgelegd hebben, naar Babel weggevoerd zal worden; er zal niets overgelaten worden, zegt de HEER.

18 Daartoe zullen zij van uwe zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen zult, nemen, dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van Babel.

19 Maar Hizkía zeide tot Jesája: Het woord des HEEREN, dat gij gesproken hebt, is goed. Ook zeide hij: Zou het niet, nadien vrede en waarheid in mijne dagen wezen zal?

20 Het overige nu der geschiedenissen van Hizkía, en al zijne magt, en hoe hij den vijver en den watergang gemaakt heeft, en water in de stad gebragt heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

21 En Hizkía ontsliep met zijne vaderen; en zijn zoon Manasse werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XXI.

MANASSE was twaalf jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde vijf en vijftig jaren te Jerúzalem; en de naam zijner moeder was Hefzi-bah.

2 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar de gruwelen der heidenen, die de HEER voor het aangezigt der kinderen Israëls uit de bezitting verdreven had.

3 Want hij bouwde de hoogten weder op, die Hizkía, zijn vader, verdorven had; en hij rigtte Baäl altaren op, en maakte een bosch, gelijk als Achab, de koning van Israël, gemaakt had, en boog zich neder voor al het heir des hemels, en diende ze.

4 En hij bouwde altaren in het huis des HEEREN, waarvan de HEER gezegd had: Te Jerúzalem zal Ik mijnen naam zetten.

5 Daartoe bouwde hij altaren voor al het heir des hemels, in beide de voorhoven van het huis des HEEREN.

6 Ja hij deed zijnen zoon door het vuur gaan, en pleegde guichelarij en gaf op vogelgeschrei acht; en hij stelde waarzeggers en duivelskunstenaren: hij deed zeer veel kwaads in de oogen des HEEREN, om *Hem* tot toorn te verwekken.

7 Hij stelde ook een gesneden beeld van het bosch, dat hij gemaakt had, in het huis, waarvan de HEER gezegd had tot David en tot zijnen zoon Sálomo: In dit huis, en in Jerúzalem, die Ik uit alle stammen van Israël verkoren heb, zal Ik mijnen naam zetten in eeuwigheid.

8 En Ik zal niet voortvaren den voet van Israël te bewegen uit dit land, dat Ik hun-

nen vaderen gegeven heb; alleenlijk, zoo zij waarnemen te doen, naar alles, wat Ik hun geboden heb, en naar de gansche wet, die mijn knecht Mozes hun geboden heeft.

9 Maar zij hoorden niet: want Manasse deed hen dwalen, dat zij erger deden dan de heidenen, die de HEER voor het aangezigt der kinderen Israëls verdelgd had.

10 Toen sprak de HEER door de dienst van zijne knechten, de profeten, zeggende:

11 Dewijl dat Manasse, de koning van Juda, deze gruwelen gedaan heeft, erger doende dan al wat de Amorieten gedaan hebben, die vóór hem geweest zijn, ja ook Juda door zijne drekgoden heeft doen zondigen;

12 Daarom, alzoo zegt de HEER, de God Israëls: Ziet, Ik zal een kwaad over Jerûzalem en Juda brengen, dat een' ieder, die het hoort, beide zijne ooren klinken zullen.

13 En Ik zal over Jerûzalem het meetsnoer van Samaria trekken, mitsgaders het paslood van het huis van Achab; en Ik zal Jerûzalem uitwisschen, gelijk als men eenen schotel uitwischt; men wischt dien uit, en men keert hem om op zijne holligheid.

14 En Ik zal het overblijfsel mijns erfdeels verlaten, en zal ze in de hand hunner vijanden geven; en zij zullen tot eenen roof en plundering worden al hunnen vijanden;

15 Daarom dat zij gedaan hebben dat kwaad was in mijne oogen, en Mij tot toorn verwekt hebben, van dien dag, dat hunne vaderen van Egypte uitgegaan zijn, ook tot op dezen dag toe.

16 Daartoe vergoot Manasse ook zeer veel onschuldig bloed, totdat hij Jerûzalem van het ééne einde tot het andere vervuld had; behalve zijne zonde, die hij Juda zondigen deed, doende dat kwaad was in de oogen des HEEREN.

17 Het overige nu der geschiedenissen van Manasse, en al wat hij gedaan heeft, en zijne zonde, die hij gezondigd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

18 En Manasse ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven in den hof van zijn huis, in den hof van Uzza; en zijn zoon Amon werd koning in zijne plaats.

19 Amon was twee en twintig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Mesullémet, eene dochter van Haruz van Jotba.

20 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, gelijk als zijn vader Manasse gedaan had.

21 Want hij wandelde in al den weg, dien zijn vader gewandeld had, en hij diende den drekgoden, dien zijn vader gediend had, en hij boog zich voor die neder.

22 Zoo verliet hij den HEER, den God zijner vaderen, en hij wandelde niet in den weg des HEEREN.

23 En de knechten van Amon maakten eene verbindtenis tegen hem, en zij doodden den koning in zijn huis.

24 Maar het volk des lands versloeg allen, die tegen den koning Amon eene verbindtenis gemaakt hadden; en het volk des lands maakte zijnen zoon Josía koning in zijne plaats.

25 Het overige nu der geschiedenissen van Amon, wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

26 En men begroef hem in zijn graf, in den hof van Uzza; en zijn zoon Josía werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XXII.

JOSI'A was acht jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde een en dertig jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Jedída, eene dochter van Adája, van Bozkath.

2 En hij deed dat regt was in de oogen des HEEREN; en hij wandelde in al den weg van zijnen vader David, en week niet af ter regter-, noch ter linkerhand.

3 Het geschiedde nu in het achttiende jaar van den koning Josía, dat de koning den schrijver Safan, den zoon van Azália, den zoon van Mesullam, zond in het huis des HEEREN, zeggende:

4 Ga op tot Hilkia, den hoogepriester, opdat hij het geld opsomme, dat in het huis des HEEREN gebragt is, hetwelk de wachters des dorpels van het volk verzameld hebben;

5 En dat zij dat geven in de hand der verzorgers van het werk, die besteld zijn over het huis des HEEREN; opdat zij het geven aan degenen, die het werk doen, dat in het huis des HEEREN is, om de breuken van het huis te beteren:

6 Aan de timmerlieden, en de bouwlie-

den, en de metselaars, en om hout en gehouwene steenen te koopen, om het huis te beteren.

7 Doch er werd met hen geene rekening gehouden van het geld, dat in hunne hand geleverd was, want zij handelden trouwelijk.

8 Toen zeide de hoogepriester Hilkía tot Safan, den schrijver: Ik heb het wetboek in het huis des HEEREN gevonden; en Hilkía gaf dat boek aan Safan, die las het.

9 Daarna kwam Safan, de schrijver, tot den koning, en bragt den koning bescheid weder, en hij zeide: Uwe knechten hebben het geld, dat in het huis gevonden was, zamengebragt, en hebben het gegeven in de hand der verzorgers van het werk, die besteld waren over het huis des HEEREN.

10 Ook gaf Safan, de schrijver, den koning te kennen, zeggende: De priester Hilkía heeft mij een boek gegeven. En Safan las dat voor het aangezigt des konings.

11 Het geschiedde nu, als de koning de woorden des wetboeks hoorde, dat hij zijne kleederen scheurde.

12 En de koning gebood Hilkía, den priester, en Ahíkam, den zoon van Safan, en Achbor, den zoon van Michája, en Safan, den schrijver, en Asája, den knecht des konings, zeggende:

13 Gaat henen, vraagt den HEER voor mij, en voor het volk, en voor het gansche Juda, over de woorden dezes boeks, dat gevonden is: want de grimmigheid des HEEREN is groot, dewelke tegen ons aangestoken is, omdat onze vaderen niet gehoord hebben naar de woorden dezes boeks, om te doen naar al wat voor ons geschreven is.

14 Toen ging de priester Hilkía, en Ahikam, en Achbor, en Safan, en Asája henen tot de profetes Hulda, de huisvrouw van Sallum, den zoon van Tikva, den zoon van Harhas, den kleederbewaarder, (zij nu woonde te Jerûzalem, in het tweede deel) en zij spraken tot haar.

15 En zij zeide tot hen: Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Zegt tot den man, die u tot mij gezonden heeft:

16 Zoo zegt de HEER: Zie, Ik zal kwaad over deze plaats brengen, en over hare inwoners, *namelijk* al de woorden des boeks, dat de koning van Juda gelezen heeft.

17 Daarom dat zij Mij verlaten, en anderen goden gerookt hebben, opdat zij Mij tot toorn verwekten met al het werk hunner handen, zoo zal mijne grimmigheid aangestoken worden tegen deze plaats, en niet uitgebluscht worden.

18 Maar tot den koning van Juda, die u gezonden heeft, om den HEER te vragen, alzoo zult gij tot hem zeggen: Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Aangaande de woorden, die gij gehoord hebt:

19 Omdat uw hart week geworden is, en gij u voor het aangezigt des HEEREN vernederd hebt, als gij hoordet, wat Ik gesproken heb tegen deze plaats en derzelver inwoners, dat zij tot eene verwoesting en vloek zullen worden, en dat gij uwe kleederen gescheurd en voor mijn aangezigt geweend hebt; zoo heb Ik *u* ook verhoord, spreekt de HEER.

20 Daarom zie, Ik zal u verzamelen tot uwe vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden, en uwe oogen zullen al het kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats brengen zal. En zij bragten den koning het antwoord weder.

HOOFDSTUK XXIII.

TOEN zond de koning henen, en tot hem verzamelden al de oudsten van Juda en Jerûzalem.

2 En de koning ging op in het huis des HEEREN, en met hem alle man van Juda, en alle inwoners van Jerûzalem, en de priesteren en profeten, en al het volk, van den minsten tot den meesten; en hij las voor hunne ooren al de woorden van het boek des verbonds, dat in het huis des HEEREN gevonden was.

3 De koning nu stond aan den pilaar, en maakte een verbond voor des HEEREN aangezigt, om den HEER na te wandelen, en zijne geboden, en zijne getuigenissen, en zijne inzettingen met ganschen harte en met ganscher ziele te houden, bevestigende de woorden dezes verbonds, die in dit boek geschreven zijn. En het gansche volk stond in dit verbond.

4 En de koning gebood den hoogepriester Hilkía, en den priesteren der tweede ordening, en den dorpelbewaarders, dat zij uit den tempel des HEEREN alle gereedschap, dat voor Baäl, en voor het *beeld van het* bosch, en voor al het heir des hemels gemaakt was, uitbrengen zouden; en hij verbrandde dat buiten Jerûzalem in de velden van Kidron, en liet het stof daarvan naar Beth-el dragen.

5 Daartoe schafte hij de Chemárim af, die de koningen van Juda gesteld hadden, opdat men rooken zou op de hoogten, in de steden van Juda, en rondom Jerûzalem; mitsgaders, die voor Baäl, de zon, en de maan, en de *andere* planeten, en al het heir des hemels rookten.

6 Hij bragt ook het *beeld van het* bosch uit het huis des HEEREN weg, buiten Jerûzalem, tot de beek Kidron, en verbrandde het aan de beek Kidron, en vergruisde het tot stof; en hij wierp het stof daarvan op de graven der kinderen des volks.

7 Daartoe brak hij de huizen der schandjongens af, die aan het huis des HEEREN waren, alwaar de vrouwen huisjes voor het *beeld van het* bosch weefden.

8 En hij bragt al de priesters uit de steden van Juda, en verontreinigde de hoogten, alwaar die priesters gerookt hadden, van Geba af tot Ber-séba toe; en hij brak de hoogten der poorten af, *ook* die aan de deur der poort van Jozua, den overste der stad, was, welke aan iemands linkerhand was, in de stadspoort *gaande*.

9 Doch de priesters der hoogten offerden niet op het altaar des HEEREN te Jerûzalem; maar zij aten ongezuurde *brooden* in het midden van hunne broederen.

10 Hij verontreinigde ook Thofeth, dat in het dal der kinderen van Hinnom is, opdat niemand zijnen zoon of zijne dochter voor den Molech door het vuur deed gaan.

11 En hij schafte de paarden af, die de koningen van Juda voor de zon gesteld hadden, van den ingang in het huis des HEEREN, tot de kamer van Nathan-Mélech, den hoveling, die in Parvárim was; en de wagenen der zon verbrandde hij met vuur.

12 Verder de altaren, die op het dak der opperzaal van Achaz waren, die de koningen van Juda gemaakt hadden, mitsgaders de altaren, die Manasse in de twee voorhoven van het huis des HEEREN gemaakt had, brak de koning af; en hij verbrijzelde ze van daar, en wierp het stof daarvan in de beek Kidron.

13 De hoogten ook, die vooraan Jerûzalem waren, dewelke waren ter regterhand van den berg Mashith, die Sálomo, de koning van Israël, voor Astoreth, het verfoeisel der Zidoniërs, en voor Kamos, het verfoeisel der Moabieten, en voor Milchom, den gruwel der kinderen Ammons, gebouwd had, verontreinigde de koning.

14 Insgelijks brak hij de opgerigte beelden, en roeide de bosschen uit; en hij vervulde hunne plaats met menschenbeenderen.

15 Daartoe ook het altaar, dat te Beth-el was, *en* de hoogte, die Jeróbeam, de zoon van Nebat, dewelke Israël zondigen deed, gemaakt had; te zamen dat altaar en die hoogte brak hij af; ja hij verbrandde de hoogte, hij vergruisde ze tot stof, en hij verbrandde het bosch.

16 En als Josia zich omkeerde, zag hij de graven, die daar op den berg waren, en zond henen, en nam de beenderen uit de graven, en verbrandde ze op dat altaar, en verontreinigde dat; naar het woord des HEEREN, dat de man Gods uitgeroepen had, die deze woorden uitriep.

17 Verder zeide hij: Wat is dat voor een grafteeken, dat ik zie? En de lieden der stad zeiden tot hem: Het is het graf van den man Gods, die uit Juda kwam, en deze dingen, die gij tegen dit altaar van Beth-el gedaan hebt, uitgeroepen heeft.

18 En hij zeide: Laat hem liggen, dat niemand zijne beenderen verroere. Zoo bevrijdden zij zijne beenderen, met de beenderen van den profeet, die uit Samaria gekomen was.

19 Daartoe nam Josia ook weg al de huizen der hoogten, die in de steden van Samaria waren, die de koningen van Israël gemaakt hadden, om *den HEER* tot toorn te verwekken; en hij deed dezelve naar al de daden, die hij te Beth-el gedaan had.

20 En hij slagtte al de priesteren der hoogten, die daar waren, op de altaren, en verbrandde menschenbeenderen op dezelve. Daarna keerde hij weder naar Jerûzalem.

21 En de koning gebood het gansche volk, zeggende: Houdt den HEERE, uwen God, pascha, gelijk in dit boek des verbonds geschreven is.

22 Want gelijk dit pascha was er geen gehouden, van de dagen der rigteren af, die Israël gerigt hadden, noch in al de dagen der koningen van Israël, noch der koningen van Juda.

23 Maar in het achttiende jaar van den koning Josia, werd dit pascha den HEERE te Jerûzalem gehouden.

24 En ook deed Josia weg de waarzeggers, en de duivelskunstenaars, en de terafim, en de drekgoden, en alle verfoeiselen, die

in het land van Juda en in Jerûzalem gezien werden; opdat hij bevestigde de woorden der wet, die geschreven waren in het boek, dat de priester Hilkia in het huis des HEEREN gevonden had.

25 En vóór hem was geen koning zijns gelijke, die zich tot den HEER, met zijn gansche hart, en met zijne gansche ziel, en met zijne gansche kracht, naar al de wet van Mozes, bekeerd had; en na hem stond zijns gelijke niet op.

26 Nogtans keerde zich de HEER van den brand zijns grooten toorns niet af, waarmede zijn toorn brandde tegen Juda, om al de tergingen, waarmede Manasse Hem getergd had.

27 En de HEER zeide: Ik zal Juda ook van mijn aangezigt wegdoen, gelijk als Ik Israël weggedaan heb; en Ik zal deze stad Jerûzalem verwerpen, die Ik verkoren heb, en het huis, waarvan Ik gezegd heb: Mijn naam zal daar wezen.

28 Het overige nu der geschiedenissen van Josía, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

29 In zijne dagen toog Faraö Necho, de koning van Egypte, op tegen den koning van Assyrië, naar de rivier Frath: en de koning Josía toog hem te gemoet, en hij doodde hem te Megiddo, als hij hem gezien had.

30 En zijne knechten voerden hem dood op eenen wagen, van Megiddo, en bragten hem te Jerûzalem, en begroeven hem in zijn graf, en het volk des lands nam Jóahaz, den zoon van Josía, en zalfden hem, en maakten hem koning in zijns vaders plaats.

31 Drie en twintig jaren was Jóahaz oud, toen hij koning werd, en hij regeerde drie maanden te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Hamútal, de dochter van Jeremía, van Libna.

32 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar alles, wat zijne vaderen gedaan hadden.

33 Doch Faraö Necho liet hem binden te Ribla in het land van Hamath, opdat hij te Jerûzalem niet regeren zou; en hij leide het land eene boete op van honderd talenten zilvers en één talent gouds.

34 Ook maakte Faraö Necho Eljákim, den zoon van Josía, koning, in de plaats van zijnen vader Josía, en veranderde zijnen naam in Jójakim; maar Jóahaz nam hij mede, en hij kwam in Egypte, en stierf aldaar.

35 En Jójakim gaf dat zilver en dat goud aan Faraö; doch hij schattede het land, om dat geld naar het bevel van Faraö te geven; een ieder naar zijne schatting eischte hij het zilver en goud af van het volk des lands, om aan Faraö Necho te geven.

36 Vijf en twintig jaren was Jójakim oud, toen hij koning werd, en regeerde elf jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Zebudda, eene dochter van Pedája, van Ruma.

37 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar alles, wat zijne vaders gedaan hadden.

HOOFDSTUK XXIV.

IN zijne dagen toog Nebukadnézar, de koning van Babel, op, en Jójakim werd zijn knecht drie jaren; daarna keerde hij zich om, en rebelleerde tegen hem.

2 En de HEER zond tegen hem de benden der Chaldeen, en de benden der Syriërs, en de benden der Moabieten, en de benden der kinderen Ammons, en zond hen tegen Juda, om dat te verderven, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door de dienst zijner knechten, de profeten.

3 Zekerlijk geschiedde *dit* naar het bevel des HEEREN tegen Juda, dat Hij hen van zijn aangezigt wegdeed, om de zonden van Manasse, naar alles, wat hij gedaan had;

4 Als ook *om* het onschuldig bloed, dat hij vergoten had, zoodat hij Jerûzalem met onschuldig bloed vervuld had: daarom wilde de HEER niet vergeven.

5 Het overige nu der geschiedenissen van Jójakim, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Juda?

6 En Jójakim ontsliep met zijne vaderen; en zijn zoon Jójachin werd koning in zijne plaats.

7 De koning nu van Egypte toog voortaan niet meer uit zijn land; want de koning van Babel had, van de rivier van Egypte af tot aan de rivier Frath, ingenomen al wat van den koning van Egypte was.

8 Jójachin was achttien jaar oud, toen hij koning werd, en regeerde drie maanden te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Nehústa, eene dochter van Elnáthan, van Jerûzalem.

9 En hij deed dat kwaad was in de oogen

des HEEREN, naar alles, wat zijn vader gedaan had.

10 Te dier tijd togen de knechten van Nebukadnézar, den koning van Babel, naar Jerûzalem; en de stad werd belegerd.

11 Zelfs kwam Nebukadnézar, de koning van Babel, tegen de stad, als zijne knechten die belegerden.

12 Toen ging Jójachin, de koning van Juda, uit tot den koning van Babel, hij, en zijne moeder, en zijne knechten, en zijne vorsten, en zijne hovelingen; en de koning van Babel nam hem *gevangen* in het achtste jaar zijner regering.

13 En hij bragt van daar uit al de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings; en hij hieuw alle gouden vaten af, die Sâlomo, de koning van Israël, in den tempel des HEEREN gemaakt had, gelijk als de HEER gesproken had.

14 En hij voerde gansch Jerûzalem weg, mitsgaders al de vorsten, en alle strijdbare helden, tien duizend gevangenen, en alle timmerlieden en smeden; niemand werd overgelaten, dan het arme volk des lands.

15 Zoo voerde hij Jójachin weg naar Babel, mitsgaders des konings moeder, en des konings vrouwen, en zijne hovelingen; daartoe de magtigen des lands bragt hij gevankelijk van Jerûzalem naar Babel;

16 En alle kloeke mannen tot zeven duizend, en timmerlieden en smeden tot één duizend, *en* alle helden, die ten oorlog geoefend waren; dezen bragt de koning van Babel gevankelijk naar Babel.

17 En de koning van Babel maakte Mattánja, deszelfs oom, koning in plaats van hem, en veranderde zijnen naam in Zedekía.

18 Zedekía was één en twintig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde elf jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Hamútal, eene dochter van Jeremía, van Libna.

19 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar alles, wat Jójakim gedaan had.

20 Want het geschiedde, om den toorn des HEEREN tegen Jerûzalem en tegen Juda, totdat Hij hen van zijn aangezigt weggeworpen had. En Zedekía rebelleerde tegen den koning van Babel.

HOOFDSTUK XXV.

EN het geschiedde in het negende jaar zijner regering, in de tiende maand, op den tienden der maand, *dat* Nebukadnézar, de koning van Babel, kwam tegen Jerûzalem, hij en zijn gansche heir, en legerde zich tegen haar; en zij bouwden tegen haar sterkten rondom.

2 Zoo kwam de stad in belegering, tot in het elfde jaar van den koning Zedekía.

3 Op den negenden der *vierde* maand, als de honger in de stad sterk werd, en het volk des lands geen brood had,

4 Toen werd de stad doorgebroken, en al de krijgslieden *vloden* des nachts door den weg der poort, tusschen de twee muren, die aan des konings hof waren, (de Chaldeen nu waren tegen de stad rondom) en *de koning* trok *door* den weg des vlakken velds.

5 Doch het heir der Chaldeen jaagde den koning na, en zij achterhaalden hem in de vlakke velden van Jéricho, en al zijn heir werd van bij hem verstrooid.

6 Zij dan grepen den koning, en voerden hem opwaarts tot den koning van Babel, naar Ribla; en zij spraken een oordeel tegen hem.

7 En zij slagtten de zonen van Zedekía voor zijne oogen, en men verblindde Zedekía's oogen, en zij bonden hem met twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel.

8 Daarna in de vijfde maand, op den zevenden der maand (dit was het negentiende jaar van Nebukadnézar, den koning van Babel) kwam Nebuzáradan, de overste der trawanten, de knecht des konings van Babel, te Jerûzalem.

9 En hij verbrandde het huis des HEEREN, en het huis des konings, mitsgaders alle huizen van Jerûzalem; en alle huizen der grooten verbrandde hij met vuur.

10 En het gansche heir der Chaldeen, dat met den overste der trawanten was, brak de muren van Jerûzalem rondom af.

11 Het overige nu des volks, die in de stad overgelaten waren, en de afvalligen, die tot den koning van Babel gevallen waren, en het overige der menigte, voerde Nebuzáradan, de overste der trawanten, gevankelijk weg.

12 Maar van de armsten des lands liet de overste der trawanten *eenigen* overig tot wijngaardeniers en tot akkerlieden.

13 Verder braken de Chaldeen de koperen pilaren, die in het huis des HEEREN waren, en de stellingen, en de koperen zee, die in het huis des HEEREN was; en zij voerden het koper daarvan naar Babel.

14 Zij namen ook de potten, en de schoffelen, en de gaffelen, en de rookschalen, en al de koperen vaten, daar men de dienst mede deed.

15 En de overste der trawanten nam weg de wierookvaten en de sprengbekkens, wat geheel goud en wat geheel zilver was.

16 De twee pilaren, de ééne zee, en de stellingen, die Sálomo voor het huis des HEEREN gemaakt had: het koper van al deze vaten was zonder gewigt.

17 De hoogte van éénen pilaar was achttien ellen, en het kapiteel daarop was koper; en de hoogte des kapiteels was drie ellen; en het net, en de granaatappelen op het kapiteel rondom, waren allen van koper; en dezen gelijk had de andere pilaar, met het net.

18 Ook nam de overste der trawanten Serája, den hoofdpriester, en Zefanja, den tweeden priester, en de drie dorpelbewaarders.

19 En uit de stad nam hij eenen hoveling, die over de krijgslieden gesteld was, en vijf mannen uit degenen, die des konings aangezigt zagen, die in de stad gevonden werden, mitsgaders den oversten schrijver des heirs, die het volk des lands ten oorlog opschreef, en zestig mannen van het volk des lands, die in de stad gevonden werden.

20 Als Nebuzáradan, de overste der trawanten, dezen genomen had, zoo bragt hij hen tot den koning van Babel, naar Ribla.

21 En de koning van Babel sloeg hen, en doodde hen te Ribla, in het land van Hamath. Alzoo werd Juda uit zijn land gevankelijk weggevoerd.

22 Maar aangaande het volk, dat in het land van Juda overgebleven was, dat Nebukadnézar, de koning van Babel, had laten overblijven, daarover stelde hij Gedália, den zoon van Ahíkam, den zoon van Safan.

23 Toen nu al de oversten der heiren, zij en hunne mannen, hoorden, dat de koning van Babel Gedália tot overste gesteld had, kwamen zij tot Gedália naar Mizpa: namelijk, Ismaël, de zoon van Nethánja, en Jóhanan, de zoon van Karéah, en Serája, de zoon van Tanhúmeth, de Netofathiet, en Jaäzánja, de zoon van den Maächathiet, zij en hunne mannen.

24 En Gedália zwoer hun en hunnen mannen, en zeide tot hen: Vreest niet van te zijn knechten der Chaldeen, blijft in het land, en dient den koning van Babel, zoo zal het u wel gaan.

25 Maar het geschiedde in de zevende maand, dat Ismaël, de zoon van Nethánja, den zoon van Elisáma, van koninklijk zaad, kwam, en tien mannen met hem; en zij sloegen Gedália, dat hij stierf, mitsgaders de Joden en de Chaldeen, die met hem te Mizpa waren.

26 Toen maakte zich al het volk op, van den minsten tot den meesten, en de oversten der heiren, en kwamen in Egypte, want zij vreesden voor de Chaldeen.

27 Het geschiedde daarna in het zeven en dertigste jaar der wegvoering van Jójachin, den koning van Juda, in de twaalfde maand, op den zeven en twintigsten der maand, dat Evilmeródach, de koning van Babel, in het jaar, als hij koning werd, het hoofd van Jójachin, den koning van Juda, uit het gevangenhuis verhief.

28 En hij sprak vriendelijk met hem, en stelde zijnen stoel boven den stoel der koningen, die bij hem te Babel waren.

29 En hij veranderde de kleederen zijner gevangenis, en hij at geduriglijk brood voor zijn aangezigt, al de dagen zijns levens.

30 En aangaande zijne tering, eene gedurige tering werd hem van den koning gegeven, elk dagelijks bestemde deel op zijnen dag, al de dagen zijns levens.

HET EERSTE BOEK DER KRONIJKEN.

HOOFDSTUK I.

ADAM, Seth, Enos,
2 Kenan, Mahalal-el, Jered,
3 Henoch, Methúsalah, Lamech,
4 Noach, Sem, Cham en Jafeth.
5 De kinderen van Jafeth waren Gomer,

en Magog, en Madai, en Javan, en Tubal, en Mesech, en Tiras.

6 En de kinderen van Gomer waren A'skenaz, en Difath, en Thogárma.

7 En de kinderen van Javan waren Elisa en Tharsisa, de Chittieten en Dodanieten.

8 De kinderen van Cham waren Cusch en Mitsraïm, Put en Kanaän.

9 En de kinderen van Cusch waren Seba, en Havila, en Sabta, en Raëma, en Sábtecha; en de kinderen van Ráëma waren Scheba en Dedan.

10 Cusch nu gewon Nimrod: die begon geweldig te zijn op aarde.

11 En Mitsraïm gewon de Ludieten, en de Anamieten, en de Lehabieten, en de Naftuchieten,

12 En de Pathrusieten, en de Casluchieten, (van welke de Filistijnen zijn voortgekomen,) en de Cafthorieten.

13 Kanaän nu gewon Zidon, zijnen eerstgeborenen, en Heth,

14 En den Jebusiet, en den Amoriet, en den Girgasiet,

15 En den Heviet, en den Arkiet, en den Siniet,

16 En den Arvadiet, en den Zemariet, en den Hamathiet.

17 De kinderen van Sem waren Elam, en Assur, en Arfachsad, en Lud, en Aram, en Uz, en Hul, en Gether, en Mesech.

18 Arfachsad nu gewon Selah, en Selah gewon Heber.

19 Aan Heber nu zijn twee zonen geboren: de naam des éénen was Peleg, omdat in zijne dagen het aardrijk verdeeld is, en de naam zijns broeders was Joktan.

20 En Joktan gewon Almódad, en Selef, en Hazarmáveth, en Jerah;

21 En Hadóram, en Uzal, en Dikla;

22 En Ebal, en Abimaël, en Scheba;

23 En Ofir, en Havila, en Jobab. Alle dezen waren zonen van Joktan.

24 Sem, Arfachsad, Selah,

25 Heber, Peleg, Rehu,

26 Serug, Nahor, Terah,

27 Abram: die is Abraham.

28 De kinderen van Abraham waren Izak en Ismaël.

29 Dit zijn hunne geboorten: de eerstgeborene van Ismaël was Nebájoth, en Kedar, en Adbeël, en Mibsam,

30 Misma, en Duma, Massa, Hadad en Thema,

31 Jetur, Nafis, en Kedma: deze zijn de kinderen van Ismaël.

32 De kinderen nu van Ketûra, Abrahams bijwijf: *die* baarde Zimran, en Joksan, en Medan, en Midian, en Isbak, en Suah. En de kinderen van Joksan waren Scheba en Dedan.

33 De kinderen van Midian nu waren Efa, en Efer, en Henoch, en Abída, en Eldaä. Die allen waren zonen van Ketûra.

34 Abraham nu gewon Izak. De zonen van Izak waren Esau en Israël.

35 En de kinderen van Esau, Elifaz, Rehuël, en Jehus, en Jáëlam, en Korah.

36 De kinderen van Elifaz waren Theman, en Omar, Zefi, en Gáëtham, Kenaz, en Timna, en Amalek.

37 De kinderen van Rehuël waren Nahath, Zerah, Samma en Mizza.

38 De kinderen van Seïr nu waren Lotan, en Sobal, en Zibeon, en Ana, en Dison, en Ezer, en Disan.

39 De kinderen van Lotan nu waren Hori en Homam; en de zuster van Lotan was Timna.

40 De kinderen van Sobal waren A'ljan, en Manáhath, en Ebal, Sefi en Onam; en de kinderen van Zibeon waren Aja en Ana.

41 De kinderen van Ana waren Dison; en de zonen van Dison waren Hamran, en Esban, en Jithran, en Cheran.

42 De kinderen van Ezer waren Bilhan, en Záävan, en Jáákan. De kinderen van Disan waren Uz en Aran.

43 Dit nu zijn de koningen, die geregeerd hebben in het land van Edom, eer er een koning regeerde over de kinderen Israëls: Bela, de zoon van Beor, en de naam zijner stad was Dinhába.

44 En Bela stierf, en Jobab regeerde in zijne plaats, een zoon van Zerah, van Bozra.

45 En Jobab stierf, en Husam, uit het land der Themanieten, regeerde in zijne plaats.

46 En Husam stierf, en Hadad, de zoon van Bedad, regeerde in zijne plaats, die de Midianieten in het veld van Moab versloeg, en de naam zijner stad was Avith.

47 En Hadad stierf, en Samla, van Masréka, regeerde in zijne plaats.

48 En Samla stierf, en Saul, van Rehobòth aan de rivier, regeerde in zijne plaats.

49 En Saul stierf, en Baäl-Hánan, de zoon van Achbor, regeerde in zijne plaats.

50 Als Baäl-Hánan stierf, zoo regeerde Hadad in zijne plaats, en de naam zijner stad was Pahi, en de naam zijner huisvrouw was Mehetábeël, de dochter van Matred, dochter van Mee-zahab.

51 Toen Hadad stierf, zoo werden vorsten in Edom, de vorst Timna, de vorst Alja, de vorst Jetheth,

52 De vorst Aholi-báma, de vorst Ela, de vorst Pinon,

53 De vorst Kenaz, de vorst Theman, de vorst Mibzar,

54 De vorst Magdiël, de vorst Iram. Dezen waren de vorsten van Edom.

HOOFDSTUK II.

DEZEN zijn de kinderen van Israël : Ruben, Simeon, Levi en Juda, Issaschar en Zebulon,

2 Dan, Jozef en Benjamin, Nafthali, Gad en Aser.

3 De kinderen van Juda zijn : Er, en Onan, en Sela; drie zijn er hem geboren van de dochter van Sua, de Kanaänietische; en Er, de eerstgeborene van Juda, was kwaad in de oogen des HEEREN, daarom doodde Hij hem.

4 Maar Thamar, zijne schoondochter, baarde hem Perez en Zerah. Al de zonen van Juda waren vijf.

5 De kinderen van Perez waren Hezron en Hamul.

6 En de kinderen van Zerah waren Zimri, en Ethan, en Heman, en Chalcol, en Dara. Deze allen zijn vijf.

7 En de kinderen van Charmi waren Achar, de beroerder van Israël, die zich aan het verbannene vergreep.

8 De kinderen van Ethan nu waren, Azária.

9 En de kinderen van Hezron, die hem geboren zijn, waren Jeráhmeël, en Ram, en Chelúbai.

10 Ram nu gewon Amminádab, en Amminádab gewon Nahesson, den vorst, der kinderen van Juda;

11 En Nahesson gewon Salma, en Salma gewon Boaz;

12 En Boaz gewon Obed, en Obed gewon Isaï;

13 En Isaï gewon Eliab, zijnen eerstgeborenen, en Abinádab den tweeden, en Simea den derden.

14 Nethánecël den vierden, Raddai den vijfden.

15 Ozem den zesden, David den zevenden.

16 En hunne zusters waren Zerúja en Abigáïl. De kinderen nu van Zerúja waren Abisai, en Joab, en A'sa-El; drie.

17 En Abigáïl baarde Amása; en de vader van Amása was Jether, een Ismaëliet.

18 Kaleb nu, de zoon van Hezron, gewon kinderen uit Azúba, *zijne* vrouw, en uit Jerioth. En de zonen van deze zijn dezen : Jeser, en Sobab, en Ardon.

19 Als nu Azúba gestorven was, zoo nam zich Kaleb Efrath, die baarde hem Hur.

20 En Hur gewon Uri, en Uri gewon Bezáleël.

21 Daarna ging Hezron in tot de dochter van Machir, den vader van Gilead, en hij nam ze, toen hij zestig jaren oud was, en zij baarde hem Segub.

22 Segub nu gewon Jaïr; en hij had drie en twintig steden in het land van Gilead.

23 En hij nam Gesur en Aram, met de vlekken van Jaïr, van dezelve, met Kenath en hare onderhoorige plaatsen, zestig steden. Deze allen zijn zonen van Machir, den vader van Gilead.

24 En na den dood van Hezron, in Kaleb-Efratha, heeft Abia, Hezrons huisvrouw, hem ook gebaard Aschur, den vader van Thekóa.

25 De kinderen van Jeráhmeël nu, den eerstgeborenen van Hezron, waren *dezen :* de eerstgeborene was Ram, daartoe Buna, en Oren, en Ozem *en* Ahia.

26 Jeráhmeël had nog eene andere vrouw, welker naam was Atára; zij was de moeder van Onam.

27 En de kinderen van Ram, den eerstgeborenen van Jeráhmeël, waren Maäz, en Jamin, en Eker.

28 En de kinderen van Onam waren Sammai en Jada. En de kinderen van Sammai, Nadab en Abisur.

29 De naam nu der huisvrouw van Abísur was Abiháïl; die baarde hem Achban en Molid.

30 En de kinderen van Nadab waren Seled en Appáïm; en Seled stierf zonder kinderen.

31 En de kinderen van Appáïm waren Jiseï; en de kinderen van Jiseï waren Sesan; en de kinderen van Sesan, Achlai.

32 En de kinderen van Jada, den broeder van Sammai, waren Jether en Jónathan; en Jether is gestorven zonder kinderen.

33 De kinderen van Jónathan nu waren Peleth en Zaza. Dit waren de kinderen van Jerâhmeël.

34 En Sesan had geene zonen, maar dochteren. En Sesan had eenen egyptischen knecht, wiens naam was Jarha.

35 Sesan nu gaf zijne dochter aan zijnen knecht Jarha tot eene vrouw; en zij baarde hem Attai.

36 Attai nu gewon Nathan, en Nathan gewon Zabad;

37 En Zabad gewon Eflal, en Eflal gewon Obed;

38 En Obed gewon Jehu, en Jehu gewon Azária;

39 En Azária gewon Helez, en Helez gewon Elása;

40 En Elása gewon Sismai, en Sismai gewon Sallum;

41 En Sallum gewon Jekamja, en Jekamja gewon Elisáma.

42 De kinderen van Kaleb nu, den broeder van Jerâhmeël, zijn Mesa, zijn eerstgeborene, (die is de vader van Zif) en de kinderen van Marésa, den vader van Hebron.

43 De kinderen van Hebron nu waren Korah, en Tappúah, en Rekem, en Sema.

44 Sema nu gewon Raham, den vader van Jórkeam, en Rekem gewon Sammai.

45 De kinderen van Sammai nu waren Maon; en Maon was de vader van Beth-Zur.

46 En Efa, het bijwijf van Kaleb, baarde Haran, en Moza, en Gazez; en Haran gewon Gazez.

47 De kinderen van Jochdai nu waren Regem, en Jotham, en Gesan, en Pelet, en Efa, en Saäf.

48 Uit het bijwijf Máächa gewon Kaleb, Seber en Tirhana.

49 En *de huisvrouw* van Saäf, den vader van Madmánna, baarde Seva, den vader van Machbéna, en den vader van Gibea; en de dochter van Kaleb was Achsa.

50 Dit waren de kinderen van Kaleb, den zoon van Hur, den eerstgeborenen van Efratha: Sobal, de vader van Kirjath-Jeárim;

51 Salma, de vader der Beth-lehemieten; Haref, de vader van Beth-Gader.

52 De kinderen van Sobal, den vader van Kirjath-Jeárim, waren Haroë *en* Hazi-hammenúchoth.

53 En de geslachten van Kirjath-Jeárim waren de Jithrieten, en de Futieten, en de Sumathieten, en de Misraïeten: van dezen zijn uitgegaan de Zoraïeten, en de Esthaolieten.

54 De kinderen van Salma waren de Beth-lehemieten, en de Netofathieten, Atroth, Beth-Joab, en de helft der Manathieten, *en* de Zorieten.

55 En de huisgezinnen der schrijvers, die te Jabez woonden, de Tirathieten, de Simeathieten, de Suchathieten: dezen zijn de Kenieten, die gekomen zijn van Hammath, den vader van het huis van Rechab.

HOOFDSTUK III.

DEZEN nu waren de kinderen van David, die hem te Hebron geboren zijn: de eerstgeborene Amnon, van Ahinóam, de Jizreëlietische; de tweede Daniël, van Abigáïl, de Karmelietische;

2 De derde Absalom, de zoon van Máächa, de dochter van Thalmai, den koning te Gesur; de vierde Adónia, de zoon van Haggith;

3 De vijfde Sefatja, van Abital; de zesde Jithream, van zijne huisvrouw Egla.

4 Zes zijn hem te Hebron geboren: want hij regeerde daar zeven jaren, en zes maanden; en drie en dertig jaren regeerde hij te Jerûzalem.

5 Dezen nu zijn hem te Jerûzalem geboren: Simea, en Sobab, en Nathan, en Sálomo: *deze* vier zijn van Bath-Sua, de dochter van Ammiël;

6 Daartoe Jibchar, en Elisáma, en Elifélet,

7 En Nogah, en Nefeg, en Jafia,

8 En Elisáma, en Eljáda, en Elifélet; negen.

9 *Deze* allen zijn zonen van David, behalve de kinderen der bijwijven, en Thamar hunne zuster.

10 Sálomo's zoon nu was Rehábeam; zijn zoon was Abía; zijn zoon was Asa; zijn zoon was Jósafat;

11 Zijn zoon was Joram; zijn zoon was Aházia; zijn zoon was Joas;

12 Zijn zoon was Amázia; zijn zoon was Azária; zijn zoon was Jotham;

13 Zijn zoon was Achaz; zijn zoon was Hizkia; zijn zoon was Manasse;

14 Zijn zoon was Amon; zijn zoon was Josia.

15 De zonen van Josia nu waren *deze:* de eerstgeborene Jóhanan, de tweede Jójakim, de derde Zedekia, de vierde Sallum.

16 De kinderen van Jójakim nu waren: Jechónia zijn zoon, Zedekia zijn zoon.

17 En de kinderen van Jechónia waren Assir; zijn zoon was Sealthiël;
18 Dezes *zonen* waren Malchiram, en Pedája, en Senázar, Jekámja, Hósama en Nedábja.
19 De kinderen van Pedája nu waren Zerubbábel en Simeï; en de kinderen van Zerubbábel waren Mesullam en Hananja: en Selomith was hunlieder zuster;
20 En Hasúba, en Ohel, en Berechja, en Hasadja, Jusabhésed; vijf.
21 De kinderen van Hanánja nu waren Pelatja en Jesája. De kinderen van Refája, de kinderen van Arnan, de kinderen van Obadja, de kinderen van Sechanja.
22 De kinderen nu van Sechanja waren Semája; en de kinderen van Semája waren Hattus, en Jigeal, en Bariah, en Neárja, en Safat; zes.
23 En de kinderen van Neárja waren Eljoënai, en Hizkia, en Azrikam; drie.
24 En de kinderen van Eljoënai waren Hodájeva, en Eljasib, en Pelája, en Akkub, en Jóhanan, en Delája, en Anáni; zeven.

HOOFDSTUK IV.

DE kinderen van Juda waren Perez, Hezron en Charmi, en Hur, en Sobal.
2 En Reája, de zoon van Subal, gewon Jahath, en Jahath gewon Ahúmai en Lahad: dit zijn de huisgezinnen der Zorathieten;
3 En dezen zijn van den vader Etam: Jizreël, en Isma, en Idbas; en de naam hunner zuster was Hazelelpóni.
4 En Pnuël was de vader van Gedor, en Ezer de vader van Husah. Dit zijn de kinderen van Hur, den eerstgeborenen van Efratha, den vader van Beth-lehem.
5 Aschur nu, de vader van Thekóa, had twee vrouwen, Hela en Náära.
6 En Náära baarde hem Ahúzzam, en Hefer, en Témeni, en Haähástari. Dit zijn de kinderen van Náära.
7 En de kinderen van Hela waren Zereth, Jezóhar en Ethnan.
8 En Koz gewon Anub en Hazobéba, en de huisgezinnen van Aharhel, den zoon van Harum.
9 Jabez nu was heerlijker dan zijne broeders; en zijne moeder had zijnen naam Jabez genoemd, zeggende: Want ik heb hem met smarten gebaard.
10 Want Jabez riep den God Israëls aan, zeggende: Indien Gij mij rijkelijk zegenen, en mijne landpale vermeerderen zult, en uwe hand met mij zijn zal, en met het kwade *alzoo* maakt, dat het mij niet smarte! En God liet komen wat hij begeerde.
11 En Chelub, de broeder van Suha, gewon Mechir; hij is de vader van Eston.
12 Eston nu gewon Beth-rafa, en Paséa, en Tehinna, den vader van Ir-nahas: dit zijn de mannen van Recha.
13 En de kinderen van Kenaz waren Othniël en Serája; en de kinderen van Othniël, Hathath.
14 En Meónothai gewon Ofra; en Serája gewon Joab, den vader des dals der werkmeesters, want zij waren werkmeesters.
15 De kinderen van Kaleb nu, den zoon van Jefunne, waren Iru, Ela en Naäm; en de kinderen van Ela, te weten Kenaz.
16 En de kinderen van Jehalelel waren Zif en Zifa, Thirea en Asáreël.
17 En de kinderen van Ezra waren Jether, en Mered, en Efer, en Jalon; en zij baarde Mirjam, en Sammai, en Isbah, den vader van Esthemóa.
18 En zijne joodsche huisvrouw baarde Jered, den vader van Gedor, en Heber, den vader van Socho, en Jekúthiël, den vader van Zanóah; en die zijn kinderen van Bitja, de dochter van Faraö, die Mered genomen had.
19 En de kinderen van de huisvrouw Hodija, de zuster van Naham, waren Abi-Kehíla, de Garmiet, en Esthemóa, de Maächathiet.
20 De kinderen van Simon nu waren Amnon en Rinna, Ben-hanan en Tilon; en de kinderen van Iseï waren Zoheth en Ben-Zoheth.
21 De kinderen van Sela, den zoon van Juda, waren Er, de vader van Lecha, en Lada, de vader van Marésa; en de huisgezinnen van het huis der linnenwerkers in het huis van Asbéa.
22 Daartoe Jokim, en de mannen van Chozéba, en Joas, en Saraf, (die over de Moabieten geheerscht hebben) en de Jasúbiléhem: doch deze dingen zijn oud.
23 Dezen waren pottebakkers, wonende bij plantaadjen en tuinen; zij zijn daar gebleven bij den koning in zijn werk.
24 De kinderen van Simeon waren Nemúël en Jamin, Jarib, Zerah, Saul.
25 Sallum was zijn zoon; Mibsam was zijn zoon; Misma was zijn zoon.
26 De kinderen van Misma waren *deze:*

Hammúël zijn zoon, Zaccur zijn zoon, Simeï zijn zoon.
27 Simeï nu had zestien zonen en zes dochteren; maar zijne broeders hadden niet vele kinderen: en hun gansche huisgezin werd zoo zeer niet vermenigvuldigd, als van de kinderen van Juda.
28 En zij woonden te Ber-séba, en te Mólada, en te Hazar-Sual,
29 En te Bilha, en te Ezem, en te Tholad,
30 En te Bethúël, en te Horma, en te Ziklag,
31 En te Beth-markabôth, en te Hazar-Susim, en te Beth-bíri, en te Saäráïm. Dit waren hunne steden, totdat David koning werd.
32 En hunne dorpen waren Etam en Ain, Rimmon en Tochen, en Asan; vijf steden,
33 En al hare dorpen, die in den omloop dezer steden waren, tot Baäl toe. Dit zijn hunne woningen, en hunne geslachtrekening voor hen.
34 Doch Mesóbab, en Jamlech, en Josa, de zoon van Amázia,
35 En Joël, en Jehu, de zoon van Jesibja, den zoon van Serája, den zoon van Asiël,
36 En Eljoënai, en Jaäkóba, en Jesóhaja, en Asája, en Adiël, en Jesiméël, en Benája,
37 En Ziza, de zoon van Sifeï, den zoon van Allon, den zoon van Jedája, den zoon van Simri, den zoon van Semája;
38 Dezen kwamen tot namen, zijnde vorsten in hunne huisgezinnen, en de huisgezinnen hunner vaderen braken uit in menigte.
39 En zij gingen tot aan den ingang van Gedor tot het oosten des dals, om weide te zoeken voor hunne schapen.
40 En zij vonden vette en goede weide, en een land, wijd van begrip, en stil, en gerust; want die van Cham woonden daar te voren.
41 Dezen nu, die met namen beschreven zijn, kwamen in de dagen van Hizkia, den koning van Juda, en zij sloegen de tenten en woningen dergenen, die daar gevonden werden, en zij verbanden hen, tot op dezen dag; en zij woonden aan hunne plaats, want daar was weide voor hunne schapen.
42 Ook gingen uit hen, *te weten* uit de kinderen van Simeon, vijf honderd mannen, tot het gebergte van Seïr; en Pelatja, en Neárja, en Refája, en Uzziël, de zonen van Iseï, waren hun tot hoofden.
43 En zij sloegen de overigen der ontkomenen onder de Amalekieten, en zij woonden aldaar tot op dezen dag.

HOOFDSTUK V.

DE kinderen van Ruben nu, den eerstgeborenen van Israël: (want hij was de eerstgeborene; maar dewijl hij zijns vaders bed ontheiligd had, werd zijne eerstgeboorte gegeven aan de kinderen van Jozef, den zoon van Israël: doch niet *alzoo* dat hij zich in het geslacht-register naar de eerstgeboorte rekenen mogt:
2 Want Juda werd magtig onder zijne broederen, en die tot een voorganger was, was uit hem; doch de eerstgeboorte was van Jozef:)
3 De kinderen van Ruben, den eerstgeborenen van Israël, zijn Hanoch en Pallu, Hezron en Charmi.
4 De kinderen van Joël: zijn zoon Semája; zijn zoon Gog; zijn zoon Simeï;
5 Zijn zoon Micha; zijn zoon Reája; zijn zoon Baäl;
6 Zijn zoon Béëra, welken Tilgath-Pilnéser, de koning van Assyrië, gevankelijk wegvoerde: hij was de vorst der Rubenieten.
7 Aangaande zijne broederen, in hunne huisgezinnen, als zij naar hunne geboorten in de geslacht-registers gesteld werden: de hoofden zijn geweest Jehiël en Zecharja,
8 En Bela, de zoon van Azaz, den zoon van Sema, den zoon van Joël, die woonde te Aroër, en tot aan Nebo, en Baäl-Meon.
9 En hij woonde tegen het oosten, tot den ingang der woestijn, van de rivier Frath af; want hun vee was veel geworden in het land van Gilead.
10 En in de dagen van Saul voerden zij krijg tegen de Hagarenen, die vielen door hunne hand; en zij woonden in hunne tenten tegen de geheele oostzijde van Gilead.
11 De kinderen van Gad nu woonden tegen hen over, in het land van Basan, tot Salcha toe.
12 Joël was het hoofd; en Safam de tweede; maar Jáënai en Safat *bleven* in Basan.
13 Hunne broeders nu, naar hunne vaderlijke huizen, waren Michaël, en Mesullam, en Seba, en Jorai, en Jachan, en Zia, en Heber; zeven.
14 Deze zijn de kinderen van Abiháïl, den zoon van Huri, den zoon van Jaróah, den zoon van Gilead, den zoon van Michaël,

den zoon van Jesisai, den zoon van Jahdo, den zoon van Buz.

15 Ahi, de zoon van Abdiël, den zoon van Guni, was het hoofd van het huis hunner vaderen.

16 En zij woonden in Gilead, in Basan, en in hare onderhoorige plaatsen, en in al de voorsteden van Saron, tot aan hunne uitgangen.

17 Alle dezen zijn naar hunne geslachtregisters geteld, in de dagen van Jotham, den koning van Juda, en in de dagen van Jeróbeam, den koning van Israël.

18 Van de kinderen van Ruben, en van de Gadieten, en van den halven stam van Manasse, van de strijdbaarste mannen, schild en zwaard dragende, en den boog spannende, en ervaren in den krijg, waren vier en veertig duizend zeven honderd en zestig, uitgaande in het heir.

19 En zij voerden krijg tegen de Hagarenen, en *tegen* Jetur, en Nafis, en Nodab.

20 Doch zij werden geholpen tegen hen, en de Hagarenen werden in hunne hand gegeven, en allen, die met hen waren: omdat zij tot God riepen in den krijg, zoo liet Hij zich van hen verbidden, dewijl zij op Hem vertrouwden.

21 En zij voerden hun vee gevankelijk weg, van hunne kemelen vijftig duizend, en twee honderd en vijftig duizend schapen, en twee duizend ezelen, en honderd duizend zielen der menschen.

22 Want er vielen vele verwonden, dewijl de strijd van God was; en zij woonden in hunne plaats, totdat zij gevankelijk weggevoerd werden.

23 De kinderen nu van den halven stam van Manasse woonden in dat land. Zij werden vermenigvuldigd van Basan tot aan Baäl-Hermon, en Senir, en den berg Hermon.

24 Dezen nu waren de hoofden hunner vaderlijke huizen: te weten, Hefer, en Jiseï, en Eliël, en Azriël, en Jeremia, en Hodávja, en Jahdiël; mannen sterk van kracht, mannen van naam, hoofden der huizen hunner vaderen.

25 Maar zij hebben tegen den God hunner vaderen overtreden, en de goden der volken des lands nagehoereerd, welke God voor hunne aangezigten had verdelgd.

26 Zoo verwekte de God Israëls den geest van Pul, den koning van Assyrië, en den geest van Tiglath-Pilnézer, den koning van Assyrië, die voerde hen gevankelijk weg, *te weten* de Rubenieten, en de Gadieten, en den halven stam van Manasse; en hij bragt hen te Halah, en Habor, en Hara, en aan de rivier Gozan, tot op dezen dag.

HOOFDSTUK VI.

1 DE kinderen van Levi waren Gerson, Kahath en Merári.

2 De kinderen van Kahath nu waren Amram, Jizhar, en Hebron, en Uzziël.

3 En de kinderen van Amram waren Aäron, en Mozes, en Mirjam; en de kinderen van Aäron waren Nadab en Abihu, Eleázar en Ithamar.

4 En Eleázar gewon Pinchas, Pinchas gewon Abisúa;

5 En Abisúa gewon Bukki, en Bukki gewon Uzzi;

6 En Uzzi gewon Zeráhja, en Zeráhja gewon Merajóth;

7 En Merajóth gewon Amarja, en Amarja gewon Ahitub;

8 En Ahitub gewon Zadok, en Zadok gewon Ahimáäz;

9 En Ahimáäz gewon Azarja, en Azarja gewon Jóhanan;

10 En Jóhanan gewon Azarja. Hij is het, die het priesterambt bediende in het huis, dat Sálomo te Jerúzalem gebouwd had.

11 En Azarja gewon Amarja, en Amarja gewon Ahitub;

12 En Ahitub gewon Zadok, en Zadok gewon Sallum;

13 En Sallum gewon Hilkia, en Hilkia gewon Azarja;

14 En Azarja gewon Serája, en Serája gewon Józadak;

15 En Józadak ging mede, als de HEER Juda en Jerúzalem gevankelijk wegvoerde door de hand van Nebukadnézar.

16 *Zoo zijn dan* de kinderen van Levi, Gersom, Kahath en Merári.

17 En dit zijn de namen der zonen van Gersom, Libni en Simeï.

18 En de kinderen van Kahath waren Amram, en Jizhar, en Hebron, en Uzziël.

19 De kinderen van Merári waren Máheli en Musi. En dit zijn de huisgezinnen der Levieten, naar hunne vaderen.

20 Van Gersom: zijn zoon was Libni; zijn zoon Jahath; zijn zoon Zimma;

21 Zijn zoon Joah; zijn zoon Iddo; zijn zoon Zerah; zijn zoon Jeáthrai.

22 De kinderen van Kahath waren: zijn

zoon Amminádab; zijn zoon Korah; zijn zoon Assir;
23 Zijn zoon Elkana; en zijn zoon Ebjásaf; en zijn zoon Assir;
24 Zijn zoon Tahath; zijn zoon Uriël; zijn zoon Uzzia; en zijn zoon Saul.
25 De kinderen van Elkana nu waren Amásai en Ahimóth.
26 Elkana: dezes zoon was Elkana; zijn zoon was Zofai; en zijn zoon was Nahath;
27 Zijn zoon Eliab; zijn zoon Jeróham; zijn zoon Elkana.
28 De zonen van Samuël nu waren *deze:* zijn eerstgeborene was Vasni, daarna Abia.
29 De kinderen van Merári waren, Máheli; zijn zoon Libni; zijn zoon Simeï; zijn zoon Uzza;
30 Zijn zoon Simea; zijn zoon Haggija; zijn zoon Asája.
31 Dezen nu zijn het, die David gesteld heeft tot het ambt des gezangs in het huis des HEEREN, nadat de ark *tot* rust *gekomen* was.
32 En zij dienden voor den tabernakel van de tent der zamenkomst met gezangen, totdat Sálomo het huis des HEEREN te Jerûzalem bouwde; en zij stonden naar hunne wijze in hun ambt.
33 Dezen nu zijn ze, die daar stonden met hunne zonen: van de zonen der Kahathieten, Heman de zanger, de zoon van Joël, den zoon van Samuël;
34 Den zoon van Elkana, den zoon van Jeróham, den zoon van Eliël, den zoon van Toah;
35 Den zoon van Zuf, den zoon van Elkana, den zoon van Mahath, den zoon van Amásai;
36 Den zoon van Elkana, den zoon van Joël, den zoon van Azarja, den zoon van Zefanja;
37 Den zoon van Tahath, den zoon van Assir, den zoon van Ebjásaf, den zoon van Korah;
38 Den zoon van Jizhar, den zoon van Kahath, den zoon van Levi, den zoon van Israël.
39 En zijn broeder Asaf stond aan zijne regter-*zijde:* Asaf was de zoon van Berechja, den zoon van Simea;
40 Den zoon van Míchaël, den zoon van Baëseja, den zoon van Malchija;
41 Den zoon van Ethní, den zoon van Zerah, den zoon van Adája;
42 Den zoon van Ethan, den zoon van Zimma, den zoon van Simeï;
43 Den zoon van Jahath, den zoon van Gersom, den zoon van Levi.
44 Hunne broeders nu, de kinderen van Merári *stonden* aan de linker-*zijde, namelijk* Ethan, de zoon van Kisi, den zoon van Abdi, den zoon van Malluch;
45 Den zoon van Hasabja, den zoon van Amázia, den zoon van Hilkia;
46 Den zoon van Amzi, den zoon van Bani, den zoon van Semer;
47 Den zoon van Máheli, den zoon van Musi, den zoon van Merári, den zoon van Levi.
48 Hunne broeders nu, de Levieten, waren gegeven tot allerlei dienst des tabernakels van het huis Gods.
49 Aäron nu en zijne zonen rookten op het altaar des brandoffers, en op het reukaltaar, zijnde *besteld* tot al het werk van het heilige der heiligen, en om over Israël verzoening te doen, naar alles wat Mozes, de knecht Gods, geboden had.
50 Dit nu zijn de kinderen van Aäron: Eleázar was zijn zoon; Pinehas zijn zoon; Abisúa zijn zoon;
51 Bukki zijn zoon; Uzzi zijn zoon; Seráhja zijn zoon;
52 Merajóth zijn zoon; Amarja zijn zoon; Ahitub zijn zoon;
53 Zadok zijn zoon; Ahimáäz zijn zoon.
54 En dit waren hunne woningen, naar hunne kasteelen, in hunne landpalen: *namelijk* van de zonen van Aäron, van het huisgezin der Kahathieten, want dat lot was voor hen.
55 En zij gaven hun Hebron, in het land van Juda, en hare voorsteden rondom dezelve.
56 Maar het veld der stad, en hare dorpen, gaven zij Kaleb, den zoon van Jefunne.
57 En den kinderen van Aäron gaven zij steden van Juda, de vrijstad Hebron, en Libna en hare voorsteden, en Jattir en Esthemóa, en hare voorsteden,
58 En Hilen en hare voorsteden, en Debir en hare voorsteden,
59 En Asan en hare voorsteden, en Beth-Sémes en hare voorsteden.
60 Van den stam van Benjamin nu, Geba en hare voorsteden, en Allémeth en hare voorsteden, en Anáthoth en hare voorsteden. Al hunne steden, in hunne huisgezinnen, waren dertien steden.

61 Maar de kinderen van Kahath, die overgebleven waren, hadden van het huisgezin van den stam, uit den halven stam van half Manasse, bij het lot, tien steden.
62 En de kinderen van Gersom, naar hunne huisgezinnen, hadden van den stam van Issaschar, en van den stam van Aser, en van den stam van Nafthali, en van den stam van Manasse in Basan, dertien steden.
63 De kinderen van Merári, naar hunne huisgezinnen, hadden van den stam van Ruben, en van den stam van Gad, en van den stam van Zebulon, bij het lot, twaalf steden.
64 Alzoo gaven de kinderen Israëls aan de Levieten deze steden en hare voorsteden.
65 En zij gaven ze bij het lot, van den stam der kinderen van Juda, en van den stam der kinderen van Simeon, en van den stam der kinderen van Benjamin, deze steden, dewelke zij bij namen noemden.
66 *Aan de overigen* nu, uit de huisgezinnen der kinderen van Kahath, dien geworden steden hunner landpale, van den stam van Efraïm.
67 Want zij gaven hun van de vrijsteden, Sichem en hare voorsteden op het gebergte van Efraïm, en Gezer en hare voorsteden,
68 En Jokmeam en hare voorsteden, en Beth-hóron en hare voorsteden,
69 En Ajálon en hare voorsteden, en Gath-Rimmon en hare voorsteden.
70 En uit den halven stam van Manasse : Aner en hare voorsteden, en Bileam en hare voorsteden. De huisgezinnen der overige kinderen van Kahath, hadden *deze steden :*
71 De kinderen van Gersom hadden van de huisgezinnen van den halven stam van Manasse : Golan in Basan en hare voorsteden, en Astharóth en hare voorsteden.
72 En van den stam van Issaschar : Kedes en hare voorsteden, Dobrath en hare voorsteden,
73 En Ramoth en hare voorsteden, en Anem en hare voorsteden;
74 En van den stam van Aser : Masal en hare voorsteden, en Abdon en hare voorsteden,
75 En Hukok en hare voorsteden, en Rehob en hare voorsteden;
76 En van den stam van Nafthali : Kedes in Galiléa, en hare voorsteden, en Hammon en hare voorsteden, en Kirjathäïm en hare voorsteden.
77 De overige kinderen van Merári hadden van den stam van Zebulon : Rimmóno en hare voorsteden, Thabor en hare voorsteden;
78 En aan gene zijde der Jordaan tegen Jericho, tegen het oosten aan de Jordaan, van den stam van Ruben : Bezer in de woestijn, en hare voorsteden, en Jahza en hare voorsteden,
79 En Kedémoth en hare voorsteden, en Mefaäth en hare voorsteden;
80 En van den stam van Gad : Ramoth in Gilead, en hare voorsteden, en Mahanäïm en hare voorsteden,
81 En Hesbon en hare voorsteden, en Jáëzer en hare voorsteden.

HOOFDSTUK VII.

DE kinderen van Issaschar waren Thola en Pua, Jasib en Simron; vier.
2 De kinderen van Thola nu waren Uzzi, en Refája, en Jeriël, en Jachmai, en Jibsam, en Semúël; hoofden van de huizen hunner vaderen, van Thola, kloeke helden in hunne geslachten : hun getal was in de dagen van David twee en twintig duizend en zes honderd.
3 En de kinderen van Uzzi waren Jizráhja; en de kinderen van Jizráhja waren Michaël, en Obadja, en Joël, *en* Jisia; deze vijf waren al te zamen hoofden.
4 En met hen naar hunne geslachten, naar hunne vaderlijke huizen, waren de hoopen des krijgsheirs zes en dertig duizend : want zij hadden vele vrouwen en kinderen.
5 En hunne broeders, in alle huisgezinnen van Issaschar, kloeke helden, waren zeven en tachtig duizend, alle dezelven in geslacht-registers gesteld zijnde.
6 *De kinderen* van Benjamin waren Bela, en Becher, en Jediaël; drie.
7 En de kinderen van Bela waren Ezbon, en Uzzi, en Uzziël, en Jerimóth, en Iri; vijf hoofden in de huizen der vaderen, kloeke helden; die, in geslacht-registers gesteld zijnde, waren twee en twintig duizend en vier en dertig.
8 De kinderen van Becher nu waren Zemira, en Joas, en Eliëzer, en Eljoënai, en Omri, en Jerémoth, en Abija, en Anáthoth, en Alémeth; deze allen waren kinderen van Becher.
9 Dezen nu in geslacht-registers gesteld zijnde, naar hunne geslachten, hoofden der huizen hunner vaderen, kloeke helden, waren twintig duizend en twee honderd.

10 De kinderen van Jediaël nu waren Bilhan; en de kinderen van Bilhan waren Jeüs en Benjamin, en Ehud, en Chenáäna, en Zethan, en Tharsis, en Ahi-sahar.
11 Alle dezen waren kinderen van Jediaël, tot hoofden der vaderen, kloeke helden, zeventien duizend en twee honderd, uitgaande in het heir ten strijde.
12 Daartoe Suppim en Huppim, waren kinderen van Ir, *en* Husim, kinderen van Aher.
13 De kinderen van Nafthali waren Jahziël en Guni, en Jezer, en Sallum, kinderen van Bilha.
14 De kinderen van Manasse waren Asriël, welken *de vrouw van Gilead* baarde; *doch* zijn bijwijf, de Syrische, baarde Machir, den vader van Gilead.
15 Machir nu nam tot eene vrouw de zuster van Huppim en Suppim, en haar naam was Máächa; en de naam des tweeden was Zeláfead. Zeláfead nu had dochters.
16 En Máächa, de huisvrouw van Machir, baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Peres, en de naam zijns broeders was Seres, en zijne zonen waren Ulam en Rekem.
17 De kinderen van Ulam nu waren Bedan: deze zijn de kinderen van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse.
18 Belangende nu zijne zuster Molécheth, zij baarde Ishud, en Abiëzer, en Máhela.
19 De kinderen van Semida nu waren Ahjan, en Sechem, en Likhi, en Aniam.
20 En de kinderen van Efraïm waren Suthélah; en zijn zoon was Bered; en zijn zoon Tahath; en zijn zoon Eláda; en zijn zoon Tahath;
21 En zijn zoon was Zabad; en zijn zoon Suthélah, en Ezer, en Elad. En de mannen van Gath, die in het land geboren waren, doodden hen, omdat zij afgekomen waren om hun vee te nemen.
22 Daarom droeg Efraïm, hun vader, vele dagen leed; en zijne broeders kwamen om hem te troosten.
23 Daarna ging hij in tot zijne huisvrouw, en zij werd zwanger, en baarde eenen zoon; en hij noemde zijnen naam Beria, omdat zij in ellende was in zijn huis.
24 Zijne dochter nu was Séëra, die bouwde het lage en het hooge Beth-hóron, en Uzzen-Séëra.
25 En Refah was zijn zoon, en Resef; en zijn zoon was Telah; en zijn zoon Tahan;
26 Zijn zoon was Ladan; zijn zoon Ammihud; zijn zoon Elisáma;
27 Zijn zoon was Nun; zijn zoon Jozua.
28 En hunne bezitting en hunne woning was Beth-el, en hare onderhoorige plaatsen; en tegen het oosten Nääran, en tegen het westen Gézer en hare onderhoorige plaatsen, en Sichem en hare onderhoorige plaatsen, tot Gaza toe, en hare onderhoorige plaatsen.
29 En aan de zijden der kinderen van Manasse was Beth-Sean en hare onderhoorige plaatsen, Thäänach en hare onderhoorige plaatsen, Megiddo en hare onderhoorige plaatsen, Dor en hare onderhoorige plaatsen. In deze hebben de kinderen van Jozef, den zoon van Israël, gewoond.
30 De kinderen van Aser waren Jimna, en Jisva, en Jisvi, en Beria, en Sera, hunlieder zuster.
31 De kinderen van Beria nu waren Heber en Málchiël: hij is de vader van Birzávith.
32 En Heber gewon Jaflet, en Somer, en Hotham, en Sua, hunlieder zuster.
33 De kinderen van Jaflet nu waren Pasach, en Bimhal, en Asvath: dit waren de kinderen van Jaflet.
34 En de zonen van Semer waren Ahi en Róhega, Jehubba en Aram.
35 En de kinderen van zijnen broeder Helem waren Zofah, en Jimna, en Seles, en Amal.
36 De kinderen van Zofah waren Suah, en Harnéfer, en Sual, en Beri, en Jimra,
37 Bezer, en Hod, en Samma, en Silsa en Jithran, en Beëra.
38 De kinderen van Jether nu waren Jefunne, en Pispa, en Ara.
39 En de kinderen van Ulla waren Arah, en Hanniël, en Rizja.
40 Deze allen waren kinderen van Aser, hoofden der vaderlijke huizen, uitgelezene kloeke helden, hoofden der vorsten; en zij werden in geslacht-registers geteld ten heire in den krijg, hun getal was zes en twintig duizend mannen.

HOOFDSTUK VIII.

BENJAMIN nu gewon Bela, zijnen eerstgeborenen, Asbel den tweeden, en Ahrah den derden,
2 Noha den vierden, en Rafa den vijfden.

3 Bela nu had deze kinderen : Addar, en Gera, en Abihud,
4 En Abisúa, en Nääman, en Ahóah,
5 En Gera, en Sefúfan, en Huram.
6 Deze nu zijn de kinderen van Ehud; dezen waren hoofden der vaderen van de inwoners te Geba, en hij voerde hen over naar Manahath;
7 En Nääman, en Ahía, en Gera, dezen voerde hij weg; en hij gewon Uzza en Ahihud.
8 En Saharáïm gewon kinderen in het land van Moab (nadat hij dezelve weggezonden had) uit Husim en Bäära, zijne vrouwen;
9 En uit Hodes, zijne huisvrouw, gewon hij Jobab, en Zibja, en Mesa, en Malcham,
10 En Jeüz, en Sochja, en Mirma; deze zijn zijne zonen, hoofden der vaderen.
11 En uit Husim gewon hij Abítub en Elpáäl.
12 De kinderen van Elpáäl nu waren Eber, en Misam, en Semed : deze heeft Ono gebouwd, en Lod en hare onderhoorige plaatsen;
13 En Beria, en Sema : dezen waren hoofden der vaderen van de inwoners te Ajálon; dezen hebben de inwoners van Gath verdreven.
14 En Ahjo, Sasak en Jerémoth,
15 En Zebádja, en Arad, en Eder,
16 En Michaël, en Jispa, en Joha, waren kinderen van Beria.
17 En Zebádja, en Mesullam, en Hizki, en Heber,
18 En Jismerai, en Jizlía, en Jobab, de kinderen van Elpáäl.
19 En Jakim, en Zichri, en Zabdi,
20 En Eljoënai, en Zillethai, en Eliël,
21 En Adája, en Berája, en Simrath, waren kinderen van Simeï.
22 En Jispan, en Eber, en Eliël,
23 En Abdon, en Zichri en Hanan,
24 En Hananja, en Elam, en Antothija,
25 En Jifdeja, en Pnúël, waren zonen van Sasak.
26 En Sámserai, en Scharja, en Athalja,
27 En Jaäresja, en Elia, en Zichri, waren zonen van Jeróham.
28 Dezen waren de hoofden der vaderen, hoofden naar hunne geslachten; dezen woonden te Jerûzalem.
29 En te Gibeon woonde de vader van Gibeon; en de naam zijner huisvrouw was Máächa.
30 En zijn eerstgeboren zoon was Abdon, daarna Zur, en Kis, en Baäl, en Nadab,
31 En Gedor, en Ahío, en Zecher.
32 En Mikloth gewon Simea; en dezen woonden ook tegenover hunne broederen te Jerûzalem, met hunne broederen.
33 Ner nu gewon Kis, en Kis gewon Saul, en Saul gewon Jónathan, en Malchi-sua, en Abinádab, en Esbáäl.
34 En Jónathans zoon was Merib-baäl, en Merib-baäl gewon Micha.
35 De kinderen van Micha nu waren Pithon, en Melech, en Thaäréa, en Achaz.
36 En Achaz gewon Jehóadda, en Jehóadda gewon Alémeth, en Azmáveth, en Zimri; Zimri nu gewon Moza;
37 En Moza gewon Bina; zijn zoon was Rafa; zijn zoon was Elása; zijn zoon was Azel.
38 Azel nu had zes zonen, en dit zijn hunne namen : Azrikam, Bochru, en Ismaël, en Searja, en Obadja, en Hanan. Alle dezen waren zonen van Azel.
39 En de zonen van Esek, zijnen broeder, waren Ulam, zijn eerstgeborene, Jeüs de tweede, en Elifélet de derde.
40 En de zonen van Ulam waren mannen, kloeke helden, den boog spannende, en zij hadden vele zonen, en zoons zonen, honderd en vijftig. Alle dezen waren van de kinderen van Benjamin.

HOOFDSTUK IX.

EN gansch Israël werd in geslacht-registers geteld, en ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Israël. En die van Juda waren weggevoerd naar Babel, om hunner overtredinge wil.
2 De eerste inwoners nu, die in hunne bezitting, in hunne steden *kwamen,* waren de Israëlieten, de priesters, de Levieten, en de Nethinim.
3 Maar te Jerûzalem woonden van de kinderen van Juda, en van de kinderen van Benjamin, en van de kinderen van Efraïm en Manasse.
4 Uthai, de zoon van Ammihud, den zoon van Omri, den zoon van Imri, den zoon van Bani, van de kinderen van Perez, den zoon van Juda.
5 En van de Silonieten was Asája, de eerstgeborene, en zijne kinderen.
6 En van de kinderen van Zerah was Jeüël, en van hunne broederen waren zes honderd en negentig.
7 En van de kinderen van Benjamin waren

Sallu, de zoon van Mesullam, den zoon van Hodávja, den zoon van Hassenúa;

8 En Jibnéja, de zoon van Jeróham, en Ela, de zoon van Uzzi, den zoon van Michri; en Mesullam, de zoon van Sefatja, den zoon van Reüël, den zoon van Jibnija;

9 En hunne broederen naar hunne geslachten, negen honderd zes en vijftig: al deze mannen waren hoofden der vaderen in de huizen hunner vaderen.

10 Van de priesteren nu, Jedája, en Jojárib, en Jachin,

11 En Azarja, de zoon van Hilkija, den zoon van Mesullam, den zoon van Zadok, den zoon van Merajóth, den zoon van Ahitub, overste van het huis Gods;

12 En Adája, de zoon van Jeróham, den zoon van Pashur, den zoon van Malchija; en Masai, de zoon van Adiël, den zoon van Jahzéra, den zoon van Mesullam, den zoon van Mesillémith, den zoon van Immer.

13 Daartoe hunne broeders, hoofden in de huizen hunner vaderen, duizend zeven honderd en zestig, klocke helden aan het werk der dienst van het huis Gods.

14 Van de Levieten nu, waren Semája, de zoon van Hasub, den zoon van Azrikam, den zoon van Hasabja, van de kinderen van Merári;

15 En Bakbakkar, Heres, en Galal, en Mattanja, de zoon van Micha, den zoon van Zichri, den zoon van Asaf;

16 En Obadja, de zoon van Semája, den zoon van Galal, den zoon van Jedúthun; en Berechja, de zoon van Asa, den zoon van Elkana, woonachtig in de dorpen der Netofathieten.

17 De portiers nu waren: Sallum, en Akkub, en Talmon, en Ahiman, en hunne broeders: Sallum was het hoofd.

18 Ook tot nog toe, aan de poort des konings oostwaarts, waren dezen de portiers onder de legers der kinderen van Levi.

19 En Sallum, de zoon van Kore, den zoon van Ebjásaf, den zoon van Korah, en zijne broeders van het huis zijns vaders, de Korahieten, waren over het werk der dienst, wachters der dorpelen des tabernakels; gelijk hunne vaders in het leger des HEEREN geweest waren bewaarders van den ingang;

20 Als Pinehas, de zoon van Eleázar, te voren voorganger bij hen was, met welken de HEER was.

21 Zacharja, de zoon van Meselemja, was portier aan de deur van de tent der zamenkomst.

22 Allen, die uitgelezen waren tot portiers aan de dorpelen, waren twee honderd en twaalf. Dezen waren in het geslacht-register gesteld naar hunne dorpen. David en Samuël, de ziener, hadden hen in hun ambt bevestigd.

23 Zij dan en hunne zonen waren aan de poorten van het huis des HEEREN, in het huis der tent, aan de wachten.

24 Die portiers waren aan de vier winden, tegen het oosten, tegen het westen, tegen het noorden, en tegen het zuiden.

25 En hunne broeders waren op hunne dorpen, inkomende ten zevenden dage van tijd tot tijd, om met hen *te dienen:*

26 Want in dat ambt waren vier overste portiers, die Levieten waren; en zij waren over de kameren en over de schatten van het huis Gods.

27 En zij bleven over nacht rondom het huis Gods: want op hen was de wacht, en zij waren over de opening, en dat allen morgen.

28 En *eenigen* van hen waren over de vaten der dienst, want bij getal droegen zij ze in, en bij getal droegen zij ze uit.

29 Want uit dezelven zijn er besteld over de vaten, en over al de heilige vaten, en over de meelbloem, en wijn, en olie, en wierook, en speecrij.

30 En uit de zonen der priesteren waren de bereiders van het reukwerk der speecrijen.

31 En Mattithja uit de Levieten, dewelke was de eerstgeborene van Sallum, den Korahiet, was in het ambt over het werk, dat in pannen gekookt wordt.

32 En uit de kinderen der Kahathieten, uit hunne broederen, waren *eenigen* over de brooden der toerigting, om *die* alle sabbaten te bereiden.

33 *Uit* dezen zijn ook de zangers, hoofden der vaderen onder de Levieten in de kameren, dienstvrij: want dag en nacht was het op hen, in dat werk te zijn.

34 Dit zijn de hoofden der vaderen onder de Levieten, hoofden in hunne geslachten; dezen woonden te Jerúzalem.

35 Maar te Gibeon hadden gewoond Jeïël, de vader van Gibeon: de naam zijner zuster nu was Máächa.

36 En Abdon was zijn eerstgeboren zoon,

daarna Zur, en Kis, en Baäl, en Ner, en Nadab,
37 En Gedor, en Ahio, en Zacharja, en Mikloth.
38 Mikloth nu gewon Simeam; dezen woonden ook te Jerúzalem, tegenover hunne broederen, met hunne broederen.
39 En Ner gewon Kis, en Kis gewon Saul, en Saul gewon Jónathan, en Malchi-sua, en Abinádab, en Esbaäl.
40 En Jónathans zoon was Merib-baäl, en Merib-baäl gewon Micha.
41 De kinderen van Micha nu waren Pithon, en Melech, en Thaëréa.
42 En Achaz gewon Jáëra, en Jáëra gewon Alémeth, en Azmáveth, en Zimri, en Zimri gewon Moza;
43 En Moza gewon Bina; wiens zoon was Refája; wiens zoon was Elása; wiens zoon was Azel.
44 Azel nu had zes zonen, en dit zijn hunne namen: Azrikam, Bochru, en Ismaël, en Searja, en Obadja, en Hanan: dezen zijn Azels zonen.

HOOFDSTUK X.

EN de Filistijnen streden tegen Israël, en de mannen van Israël vloden voor het aangezigt der Filistijnen, en zij vielen verslagen op het gebergte Gilbóa.
2 En de Filistijnen hielden digt achteraan Saul en achter zijne zonen; en de Filistijnen sloegen Jónathan, en Abinádab, en Malchi-sua, de zonen van Saul.
3 En de strijd werd zwaar tegen Saul, en de schutters met de bogen troffen hem aan; en hij vreesde zeer voor de schutters.
4 Toen zeide Saul tot zijnen wapendrager: Trek uw zwaard uit en doorsteek mij daarmede, dat misschien deze onbesnedenen niet komen, en met mij den spot drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet, want hij vreesde zeer. Toen nam Saul het zwaard, en viel daarin.
5 Toen zijn wapendrager zag, dat Saul dood was, zoo viel hij ook in het zwaard en stierf.
6 Alzoo stierf Saul en zijne drie zonen; ook zijn gansche huis is te gelijk gestorven.
7 Als al de mannen van Israël, die in het dal waren, zagen, dat zij gevloden waren, en dat Saul en zijne zonen dood waren, zoo verlieten zij hunne steden, en zij vloden. Toen kwamen de Filistijnen en woonden daarin.
8 Het geschiedde nu des anderen daags, als de Filistijnen kwamen om de verslagenen te plunderen, zoo vonden zij Saul en zijne zonen, liggende op het gebergte Gilbóa.
9 En zij plunderden hem, en zij namen zijn hoofd en zijne wapenen, en zij zonden ze in der Filistijnen land rondom, om *dit* te boodschappen aan hunne afgoden, en aan het volk.
10 En zij leiden zijne wapenen in het huis huns Gods; en zijn hoofd hechtten zij in het huis van Dagon.
11 Als geheel Jabes in Gilead hoorde alles, wat de Filistijnen Saul gedaan hadden;
12 Zoo maakten zich alle strijdbare mannen op, en zij namen het ligchaam van Saul, en de ligchamen zijner zonen, en zij bragten ze te Jabes; en zij begroeven hunne beenderen onder eenen eikenboom te Jabes, en zij vastten zeven dagen.
13 Alzoo stierf Saul, in zijne overtreding, waarmede hij overtreden had tegen den HEER, tegen het woord des HEEREN, hetwelk hij niet gehouden had; en ook, omdat hij de waarzegster gevraagd had, haar zoekende,
14 En den HEER niet gezocht had: daarom doodde Hij hem, en keerde het koningrijk tot David, den zoon van Isaï.

HOOFDSTUK XI.

TOEN vergaderde zich gansch Israël tot David naar Hebron, zeggende: Zie, wij zijn uw gebeente en uw vleesch.
2 Zelfs ook te voren, toen Saul nog koning was, hebt gij Israël uitgeleid en ingeleid; ook heeft de HEER, uw God, tot u gezegd: Gij zult mijn volk Israël weiden, en gij zult voorganger zijn van mijn volk Israël.
3 Ook kwamen alle oudsten in Israël tot den koning naar Hebron; en David maakte een verbond met hen te Hebron, voor het aangezigt des HEEREN; en zij zalfden David ten koning over Israël, naar het woord des HEEREN, door de dienst van Samuël.
4 En David toog henen, en gansch Israël, naar Jerúzalem, welke is Jebus: want daar waren de Jebusieten, de inwoners des lands.
5 En de inwoners van Jebus zeiden tot David: Gij zult hier niet inkomen. David dan nog won den burg Zion, welke is de stad Davids.
6 Want David zeide: Al wie de Jebusieten het eerst slaat, zal tot een hoofd, en tot een

overste worden. Toen beklom Joab, de zoon van Zerúja, dien het eerst; daarom werd hij tot een hoofd.

7 David nu woonde op den burg; daarom heet men dien de stad Davids.

8 En hij bouwde de stad rondom, van Millo af, en rondom henen; en Joab vernieuwde het overige der stad.

9 En David ging geduriglijk voort, en werd groot, want de HEER der heirscharen was met hem.

10 Dezen nu waren de hoofden der helden, die David had, die zich dapper bij hem gedragen hebben in zijn koningrijk bij geheel Israël, om hem koning te maken, naar het woord des HEEREN over Israël.

11 Dezen nu zijn van het getal der helden, die David had: Jasóbam, de zoon van Hachmóni, was het hoofd der dertigen, die, zijne spies tegen drie honderd opheffende, hen op eenmaal versloeg.

12 En na hem was Eleázar, de zoon van Dodo, de Ahohiet; hij was onder die drie helden.

13 Hij was met David te Pas-Dammim, als de Filistijnen daar ten strijde vergaderd waren, en het stuk des akkers vol gerst was, en het volk voor het aangezigt der Filistijnen vlood;

14 En zij stelden zich in het midden van dat stuk, en beschermden het, en zij sloegen de Filistijnen; en de HEER verloste hen door eene groote verlossing.

15 En drie uit de dertig hoofden togen af naar den rotssteen tot David in de spelonk van Adullam; en het leger der Filistijnen had zich gelegerd in het dal Refaïm.

16 En David was toen in de vesting; en de bezetting der Filistijnen was toen te Bethlehem.

17 En David kreeg lust, en zeide: Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die onder de poort is?

18 Toen braken die drie door het leger der Filistijnen, en putteden water uit Bethlehems bornput, die onder de poort is, en zij droegen het en bragten het tot David. Doch David wilde het niet drinken, maar hij goot het uit voor den HEER;

19 En hij zeide: Dat late mijn God verre van mij zijn, van zulks te doen! zou ik het bloed dezer mannen drinken? Met gevaar huns levens, ja met gevaar huns levens hebben zij dat gebragt. En hij wilde het niet drinken. Dit deden de drie helden.

20 Abisai nu, de broeder van Joab, was ook het hoofd van drie; en hij, verheffende zijne spies tegen drie honderd, versloeg hen: alzoo had hij eenen naam onder die drie.

21 Uit die drie was hij geëerd boven de twee; daarom werd hij hun tot een' overste; maar hij kwam tot aan die *eerste* drie niet.

22 Benája, de zoon van Jójada, de zoon eens dapperen mans van Kabzeël, was groot van daden; hij versloeg twee sterke leeuwen van Moab: ook ging hij af, en versloeg eenen leeuw in het midden des kuils, in den sneeuwtijd.

23 Hij versloeg ook eenen egyptischen man, eenen man van groote lengte, van vijf ellen; en die Egyptenaar had eene spies in de hand, als een weversboom; maar hij ging tot hem af met eenen staf, en hij rukte de spies uit de hand des Egyptenaars, en hij doodde hem met zijne *eigene* spies.

24 Deze dingen deed Benája, de zoon van Jójada; dies had hij eenen naam onder die drie helden.

25 Ziet, hij was de heerlijkste van die dertig; nogtans kwam hij tot aan de drie niet. En David stelde hem over zijne trawanten.

26 De helden nu der heiren waren: A'sahel, de broeder van Joab: E'lhanan, de zoon van Dodo, van Beth-lehem;

27 Sammoth, de Harodiet; Helez, de Peloniet;

28 Ira, de zoon van Ikkes, de Thekoïet; Abiëzer, de Anathothiet;

29 Sibchai, de Husathiet; Ilai, de Ahohiet;

30 Máharai, de Netofathiet; Heled, de zoon van Bâäna, de Netofathiet;

31 Ithai, de zoon van Ribai, van Gibea der kinderen Benjamins; Benája, de Pirhathoniet;

32 Hurai, van de beken van Gaäs; Abiël, de Arbathiet;

33 Azmáveth, de Baharumiet; Eljáhba, de Saälboniet;

34 *Van* de kinderen van Hasem, den Gizoniet, was Jónathan, de zoon van Sage, de Hararíet;

35 Ahíam, de zoon van Sachar, de Hararíet; Elifal, de zoon van Ur;

36 Hefer, de Mecherathiet; Ahía, de Peloniet;

37 Hezro, de Karmeliet; Náärai, de zoon van Ezbai;

38 Joël, de broeder van Nathan; Mibhar, de zoon van Geri;
39 Zelek, de Ammoniet; Nahrai, de Berothiet, wapendrager van Joab, den zoon van Zerúja;
40 Ira, de Jithriet; Gareb, de Jithriet;
41 Uría, de Hethiet; Zabad, de zoon van Ahlai;
42 Adína, de zoon van Siza, de Rubeniet, was het hoofd der Rubenieten; nogtans waren er dertig boven hem;
43 Hanan, de zoon van Máächa, en Jósafat, de Mithniet;
44 Uzzia, de Asterathiet; Sama, en Jeïël, de zoon van Hotham, den Aroëriet;
45 Jediaël, de zoon van Simri, en Joha, zijn broeder, de Tiziet;
46 Eliël Hammáhavim, en Jeríbai, en Josávia, de zonen van Elnáäm; en Jithma, de Moabiet;
47 Eliël en Obed, en Jaäziël van Mezóbaja.

HOOFDSTUK XII.

DEZEN nu zijn het, die tot David kwamen naar Ziklag, toen hij nog besloten was voor het aangezigt van Saul, den zoon van Kis; zij waren ook onder de helden, die tot dien krijg hielpen:
2 Gewapend met bogen, regts en links met steenen werpende, en met pijlen schietende uit den boog; zij waren van de broederen van Saul, uit Benjamin.
3 Het hoofd was Ahiëzer, en Joas, zonen van Semáä, den Gibeathiet; daarna Jeziël en Pelet, zonen van Azmáveth, en Berácha, en Jehu, de Anathothiet.
4 En Jismaja, de Gibeoniet, was een held onder de dertig, en over dertig *gesteld;* en Jirmeja, en Jaháziël, en Jóhanan, en Józabad, de Gederathiet;
5 Elúzai, en Jerimoth, en Beálja, en Semárja, en Sefátja, de Haruphiet;
6 Elkana, en Jissía, en Azáreël, en Joëzer, en Jasóbam, de Korahieten.
7 En Joëla en Zebadja, de zonen van Jeróham, van Gedor.
8 Ook scheidden zich van de Gadieten af tot David, in die vesting naar de woestijn, kloeke helden, krijgslieden ten oorlog, toegerust met rondas en schild; en hunne aangezigten waren aangezigten der leeuwen; en zij waren als de reeën op de bergen in snelheid.
9 Ezer was het hoofd; Obadja de tweede; Eliab de derde;
10 Mismánna de vierde; Jirméja de vijfde;
11 Attai de zesde; Eliël de zevende;
12 Jóhanan de achtste; Elzábad de negende;
13 Jirméja de tiende; Machbánnai de elfde.
14 Dezen waren van de kinderen van Gad, hoofden des heirs: een van de kleinsten was over honderd, en de grootste over duizend.
15 Deze zelven zijn het, die over de Jordaan gingen in de eerste maand, toen dezelve vol was aan al hare oevers; en zij verdreven al *de inwoners* der laagten, tegen het oosten en tegen het westen.
16 Er kwamen ook van de kinderen van Benjamin en Juda op de vesting tot David.
17 En David ging uit hun te gemoet, en antwoordde, en zeide tot hen: Indien gijlieden ten vrede tot mij gekomen zijt, om mij te helpen, zoo zal mijn hart te gelijk over ulieden zijn; maar indien het is, om mij aan mijne vijanden bedriegelijk over te leveren, daar toch geen wrevel in mijne handen is; de God onzer vaderen zie het, en straffe het!
18 En de Geest toog Amásai aan, den overste der hoofdlieden, *en hij zeide:* Wij zijn uwe, o David! en met u zijn wij, gij zoon van Isaï! vrede, vrede zij u, en vrede uwen helperen, want uw God helpt u. Toen nam hen David aan, en stelde hen tot hoofden der benden.
19 Er vielen ook van Manasse tot David, toen hij met de Filistijnen kwam, om tegen Saul te strijden, alhoewel zij hen niet hielpen: want de vorsten der Filistijnen verlieten hem met raad, zeggende: Met *gevaar van* onze hoofden zou hij tot Saul, zijnen heer, vallen.
20 Toen hij naar Ziklag toog, vielen tot hem uit Manasse: Adnah, en Józabad, en Jediaël, en Michaël, en Józabad, en Elihu, en Zillethai; hoofden der duizenden, die in Manasse waren.
21 En dezen hielpen David mede tegen die benden, want alle dezen waren kloeke helden; en zij waren oversten in het heir.
22 Want er kwamen er te *dier* tijd dag bij dag tot David, om hem te helpen, tot een groot leger toe, als een leger Gods.
23 En dit zijn de getallen der hoofden dergenen, die toegerust waren ten heire, die tot David te Hebron kwamen, om het koning-

rijk van Saul tot hem te wenden, naar den mond des HEEREN:

24 Van de kinderen van Juda, die rondassen en spiesen droegen, waren zes duizend en acht honderd, toegerust ten heire.

25 Van de kinderen van Simeon, kloeke helden ten heire, zeven duizend en honderd.

26 Van de kinderen van Levi, vier duizend en zes honderd.

27 En Jehójada was overste der Aäronieten; en met hem waren er drie duizend en zeven honderd.

28 En Zadok was een jongeling, een kloek held; en uit zijns vaders huis waren twee en twintig oversten.

29 En van de kinderen van Benjamin, de broederen van Saul, drie duizend: want tot nog toe waren er velen van hen, die het met het huis van Saul hielden.

30 En van de kinderen van Efraïm, twintig duizend en acht honderd, kloeke helden, mannen van naam in het huis hunner vaderen.

31 En van den halven stam van Manasse achttien duizend, die met namen uitgedrukt zijn, dat zij kwamen, om David koning te maken.

32 En van de kinderen van Issaschar, die ervaren waren in het verstand van de tijden, om te weten wat Israël doen moest: hunne hoofden waren twee honderd, en al hunne broeders *pasten* op hun woord.

33 Uit Zebulon, uitgaande in het heir, toegerust ten strijde met alle krijgswapenen, vijftig duizend; en om eene slagordening te houden met een onwankelbaar hart.

34 En uit Nafthali duizend oversten, en bij hen met rondas en spies, zeven en dertig duizend.

35 En uit de Danieten ten strijde toegerust, acht en twintig duizend en zes honderd.

36 En uit Aser, uitgaande in het heir, om krijgsorde te houden, waren veertig duizend.

37 En van gene zijde der Jordaan, van de Rubenieten, en Gadieten, en den halven stam van Manasse, met allerlei krijgsgereedschap ten oorlog, honderd en twintig duizend.

38 Al deze krijgslieden, die zich in slagorde konden houden, kwamen met een volkomen hart te Hebron, om David koning te maken over gansch Israël. En ook was al het overige van Israël één hart, om David ten koning te maken.

39 En zij waren daar bij David drie dagen lang, etende en drinkende: want hunne broeders hadden voor hen *wat* toebereid.

40 En ook de naasten aan hen, tot aan Issaschar, en Zebulon, en Nafthali, bragten brood op ezelen, en op kemelen, en op muilen, en op runderen, meelspijs, stukken vijgen, en stukken rozijnen, en wijn, en olie, en runderen, en klein vee in menigte: want er was blijdschap in Israël.

HOOFDSTUK XIII.

EN David hield raad met de oversten der duizenden en der honderden, *en* met alle vorsten.

2 En David zeide tot de gansche gemeente van Israël: Indien het ulieden goed dunkt, en van den HEER, onzen God, te zijn, laat ons ons uitbreiden, laat ons zenden aan onze overige broeders, in alle landen van Israël, en de priesters en Levieten, *die* met hen zijn in de steden, met hare voorsteden, opdat zij tot ons vergaderd worden.

3 En laat ons de arke onzes Gods tot ons wederhalen, want wij hebben ze in de dagen van Saul niet gezocht.

4 Toen zeide de gansche gemeente, dat men alzoo doen zou: want die zaak was regt in de oogen des ganschen volks.

5 David dan vergaderde gansch Israël van het egyptische Sichor af, tot daar men komt te Hamath, om de arke Gods te brengen van Kirjath-Jeárim.

6 Toen toog David op met het gansche Israël naar Bääla, dat is, naar Kirjath-Jeárim, hetwelk in Juda is, dat hij van daar ophaalde de arke Gods, des HEEREN, die tusschen de cherubim woont, waar de Naam wordt aangeroepen.

7 En zij voerden de arke Gods op eenen nieuwen wagen uit het huis van Abinádab. Uza nu en Ahio leidden den wagen.

8 En David en gansch Israël speelden voor het aangezigt Gods met alle magt, zoo met liederen, als met harpen, en met luiten, en met trommelen, en met cimbalen, en met trompetten.

9 Toen zij aan den dorschvloer van Chidon gekomen waren, zoo strekte Uza zijne hand uit, om de ark te houden, want de runderen struikelden.

10 Toen ontstak de toorn des HEEREN over Uza, en Hij sloeg hem, omdat hij zijne hand

had uitgestrekt aan de ark; en hij stierf aldaar voor het aangezigt Gods.

11 En David ontstak, dat de HEER eene scheur gescheurd had aan Uza; daarom noemde hij diezelve plaats Perez-Uza, tot op dezen dag.

12 En David vreesde den HEER te dien dage, zeggende: Hoe zal ik de arke Gods tot mij brengen?

13 Daarom liet David de ark niet tot zich brengen in de stad Davids, maar deed ze afwijken in het huis van Obed-Edom, den Gethiet.

14 Alzoo bleef de arke Gods bij het huisgezin van Obed-Edom, in zijn huis, drie maanden; en de HEER zegende het huis van Obed-Edom, en alles, wat hij had.

HOOFDSTUK XIV.

TOEN zond Hiram, de koning van Tyrus, boden tot David, en cederenhout, en metselaars, en timmerlieden, dat zij hem een huis bouwden.

2 En David merkte, dat hem de HEER tot koning bevestigd had over Israël: want zijn koningrijk werd ten hoogste verheven, om zijns volks Israëls wil.

3 En David nam meer vrouwen te Jerûzalem, en David gewon meer zonen en dochteren.

4 Dit nu zijn de namen der kinderen, die hij te Jerûzalem had: Sammúa en Sobab, Nathan en Sálomo,

5 En Jibchar, en Elisúa, en Elpélet,

6 En Nogah, en Nefeg, en Jafía,

7 En Elisáma, en Beëljada, en Elifélet.

8 Toen de Filistijnen hoorden, dat David tot koning gezalfd was over het gansche Israël, zoo togen al de Filistijnen op om David te zoeken. Toen David dat hoorde, zoo toog hij uit tegen hen.

9 Toen de Filistijnen kwamen, zoo spreidden zij zich uit in de laagte van Refaïm.

10 Toen vraagde David God, zeggende: Zal ik optrekken tegen de Filistijnen, en zult Gij hen in mijne hand geven? En de HEER zeide tot hem: Trek op, want Ik zal hen in uwe hand geven.

11 Toen zij nu optogen naar Baäl-Perázim, zoo sloeg hen David daar; en David zeide: God heeft mijne vijanden door mijne hand gescheurd, als eene scheure der wateren; daarom noemden zij den naam derzelve plaats, Baäl-Perázim.

12 En daar lieten zij hunne goden; en David gebood, en zij werden met vuur verbrand.

13 Doch de Filistijnen voeren nog voort, en zij verspreidden zich in dat dal.

14 En David vraagde God nog eens; en God zeide tot hem: Gij zult niet optrekken achter hen heen: *maar* omsingel hen van boven, en kom tot hen tegenover de moerbeziënboomen.

15 En het zal geschieden, als gij hoort het geruisch van eenen gang in de toppen der moerbeziënboomen, kom dan uit ten strijde: want God zal voor uw aangezigt uitgegaan zijn, om het leger der Filistijnen te slaan.

16 David nu deed, gelijk als hem God geboden had; en zij sloegen het heir der Filistijnen van Gibeon af tot aan Gezer.

17 Alzoo ging Davids naam uit in al die landen; en de HEER gaf zijne verschrikking over al die heidenen.

HOOFDSTUK XV.

EN David maakte zich huizen in zijne stad; en hij bereidde der arke Gods eene plaats, en spande eene tent voor haar.

2 Toen zeide David: Niemand mag de arke Gods dragen, dan de Levieten: want die heeft de HEER verkoren, om de arke Gods te dragen, en om Hem te dienen tot in der eeuwigheid.

3 Ook vergaderde David gansch Israël te Jerûzalem, om de arke des HEEREN op te halen aan hare plaats, die hij haar bereid had.

4 En David verzamelde de kinderen van Aäron en de Levieten.

5 Van de kinderen van Kehath was Uriël overste, en van zijne broederen waren honderd en twintig.

6 Van de kinderen van Merári was Asája overste, en van zijne broederen waren twee honderd en twintig.

7 Van de kinderen van Gersom was Joël overste, en van zijne broederen waren honderd en dertig.

8 Uit de kinderen van Elizafan was overste Semája, en van zijne broederen waren twee honderd.

9 Uit de kinderen van Hebron was Eliël overste, en zijne broeders waren tachtig.

10 Uit de kinderen van Uzziël was Amminádab overste, en zijne broederen waren honderd en twaalf.

11 En David riep de priesters Zadok en Abjathar, en de Levieten Uriël, Asája en

Joël, Semája, en Eliël, en Amminádab,
12 En hij zeide tot hen : Gijlieden zijt hoofden der vaderen onder de Levieten; heiligt u, gij en uwe broeders, dat gij de arke des HEEREN, des Gods van Israël, opbrengt, ter *plaatse, die* ik voor haar bereid heb.
13 Want omdat gijlieden ten eerste *dit* niet *deedt,* heeft de HEER, onze God, onder ons eene scheure gedaan, omdat wij Hem niet gezocht hebben naar het regt.
14 Zoo heiligden zich dan de priesters en Levieten, om de arke des HEEREN, des Gods van Israël, op te brengen.
15 En de kinderen der Levieten droegen de arke Gods op hunne schouderen, met de draagboomen, die op hen waren, gelijk als Mozes geboden had naar het woord des HEEREN.
16 En David zeide tot de oversten der Levieten, dat zij hunne broeders, de zangers, stellen zouden met muzijk-instrumenten, met luiten, en harpen, en cimbalen, dat zij zich zouden doen hooren, verheffende de stem met blijdschap.
17 Zoo stelden dan de Levieten Heman, den zoon van Joël, en uit zijne broederen Asaf, den zoon van Berechja; en uit de zonen van Merári, hunne broederen, Ethan, den zoon van Kusája;
18 En met hen hunne broeders van de tweede orde : Zecharja, Ben en Jaäziël, en Semiramoth, en Jehiël, en Unni, Eliab, en Benája, en Maäséja, en Mattithja, en Eliféle, en Miknéja, en Obed-Edom, en Jeiël, de portiers.
19 De zangers nu, Heman, Asaf en Ethan, lieten zich hooren met koperen cimbalen;
20 En Zechárja, en Aziël, en Semiramoth, en Jehiël, en Unni, en Eliab, en Maäséja, en Benája, met luiten op Alámoth.
21 En Mattithja, en Eliféle, en Miknéja, en Obed-Edom, en Jeiël, en Azázja, met harpen op de Scheminith, om den toon te versterken.
22 En Chenánja, de overste der Levieten, was over het opheffen : hij onderwees hen in het opheffen, want hij was verstandig.
23 En Berechja en Elkana waren portiers der ark.
24 En Sebánja, en Jósafat, en Nethánecël, en Amásai, en Zechárja, en Benája, en Eliëzer, de priesters, trompetteden met trompetten voor de arke Gods; en Obed-Edom en Jehia waren portiers der ark.
25 Het geschiedde nu, dat David en de oudsten van Israël, en de oversten der duizenden, henengingen, om de arke des verbonds des HEEREN op te halen, uit het huis van Obed-Edom, met vreugde;
26 Zoo geschiedde het, doordien dat God de Levieten hielp, die de arke des verbonds des HEEREN droegen, dat zij zeven varren en zeven rammen offerden.
27 David nu was gekleed met eenen mantel van fijn linnen; ook al de Levieten, die de arke droegen, en de zangers, en Chenánja, de overste van het opheffen der zangers; ook had David eenen lijfrok aan van linnen.
28 Alzoo bragt gansch Israël de arke des verbonds des HEEREN op, met gejuich, en met geluid der bazuin, en met trompetten, en met cimbalen, makende geluid met luiten en met harpen.
29 Het geschiedde nu, toen de arke des verbonds des HEEREN tot aan de stad Davids gekomen was, dat Michal, de dochter van Saul, door een venster keek, en den koning David zag springende en spelende, zoo verachtte zij hem in haar hart.

HOOFDSTUK XVI.

TOEN zij de arke Gods inbragten, zoo stelden zij ze in het midden der tent, welke David voor haar gespannen had; en zij offerden brandofferen en dankofferen voor het aangezigt Gods.
2 Als David het brandoffer en de dankofferen geëindigd had te offeren, zoo zegende hij het volk in den naam des HEEREN.
3 En hij deelde een' iegelijk in Israël, van den man tot de vrouw, een' iegelijk eenen bol broods, en een schoon stuk *vleesch,* en eene flesch *wijn.*
4 En hij stelde voor de ark des HEEREN *sommigen* uit de Levieten tot dienaars, en dat, om den HEER, den God Israëls, te vermelden, en te loven, en te prijzen.
5 Asaf was het hoofd, en Zechárja de tweede na hem; Jeiël, en Semiramoth, en Jehiël, en Mattithja, en Eliab, en Benája, en Obed-Edom, en Jeiël, met instrumenten der luiten en met harpen : en Asaf liet zich hooren met cimbalen;
6 Maar Benája en Jahaziël, de priesters, steeds met trompetten vóór de arke des verbonds van God.
7 Te dienzelven dage gaf David ten eerste

dezen psalm, om den HEER te loven, door de dienst van Asaf en zijne broederen.

8 Looft den HEER, roept zijnen naam aan, maakt zijne daden bekend onder de volken!
9 Zingt Hem, psalmzingt Hem, spreekt aandachtelijk van al zijne wonderwerken.
10 Roemt u in den naam zijner heiligheid; dat zich het hart dergenen, die den HEER zoeken, verblijde.
11 Vraagt naar den HEER en zijne sterkte, zoekt zijn aangezigt geduriglijk.
12 Gedenkt zijner wonderwerken, die Hij gedaan heeft, zijner wonderteekenen, en der oordeelen zijns monds;
13 Gij zaad van Israël, zijnen dienaar, gij kinderen van Jakob, zijnen uitverkorenen!
14 Hij is de HEER onze God; zijne oordeelen zijn over de geheele aarde.
15 Gedenkt tot in der eeuwigheid zijns verbonds, des woords, *dat* Hij ingesteld heeft tot in het duizendste geslacht;
16 *Des verbonds,* dat Hij met Abraham heeft gemaakt, en zijns eeds aan Izak;
17 Welken Hij ook aan Jakob heeft gesteld tot eene inzetting, *aan* Israël tot een eeuwig verbond;
18 Zeggende: Ik zal u het land Kanaän geven, een snoer van ulieder erfdeel:
19 Als gij weinige menschen in getal waart; ja weinigen en vreemdelingen daarin.
20 En zij wandelden van volk tot volk, en van het ééne koningrijk tot een ander volk.
21 Hij liet niemand toe hen te onderdrukken, ook bestrafte hij koningen om hunnentwil, *zeggende:*
22 Tast mijne gezalfden niet aan, en doet mijnen profeten geen kwaad.
23 Zingt den HEERE, gij gansche aarde! boodschapt zijn heil van dag tot dag.
24 Vertelt zijne eer onder de heidenen, zijne wonderwerken onder alle volken.
25 Want de HEER is groot, en zeer te prijzen, en Hij is vreeselijk boven alle goden.
26 Want al de goden der volken zijn afgoden; maar de HEER heeft de hemelen gemaakt.
27 Majesteit en heerlijkheid zijn voor zijn aangezigt, sterkte en vrolijkheid zijn in zijne plaats.
28 Geeft den HEERE, gij geslachten der volken! geeft den HEERE eere en sterkte.
29 Geeft den HEERE de eer zijns naams, brengt offer, en komt voor zijn aangezigt; aanbidt den HEER in de heerlijkheid des heiligdoms.
30 Schrikt voor zijn aangezigt, gij geheele aarde! Ook zal de wereld bevestigd worden, dat zij niet bewogen worde.
31 Dat de hemelen zich verblijden, en de aarde verheuge zich, en dat men onder de heidenen zegge: De HEER regeert.
32 Dat de zee bruische met hare volheid, dat het veld huppele van vreugde, met al wat daarin is.
33 Dan zullen de boomen des wouds juichen voor het aangezigt des HEEREN, omdat Hij komt de aarde te rigten.
34 Looft den HEER, want Hij is goed, want zijne goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
35 En zegt: Verlos ons, o God onzes heils! en verzamel ons, en red ons van de heidenen, dat wij uwen heiligen naam loven, en dat wij ons uwes lofs roemen.
36 Geloofd zij de HEER, de God Israëls, van eeuwigheid tot eeuwigheid! En al het volk zeide: Amen! en het loofde den HEER.
37 Alzoo liet hij daar, voor de arke des verbonds des HEEREN, Asaf en zijne broederen, om geduriglijk te dienen voor de ark, naar dat op elken dag besteld was.
38 Obed-Edom nu, met hunlieder broederen, waren acht en zestig; en *hij stelde* Obed-Edom, den zoon van Jedúthun, en Hosa, tot portiers;
39 En den priester Zadok, en zijne broederen, de priesters, voor den tabernakel des HEEREN op de hoogte, welke te Gibeon is:
40 Om den HEERE de brandofferen geduriglijk te offeren op het brandoffer-altaar, des morgens en des avonds; en zulks naar alles, wat er geschreven staat in de wet des HEEREN, die Hij Israël geboden had.
41 En met hen Heman en Jedúthun, en de overige uitgelezenen, die met namen uitgedrukt zijn, om den HEER te loven: want zijne goedertierenheid is tot in der eeuwigheid.
42 Met hen dan waren Heman en Jedúthun, *met* trompetten en cimbalen voor degenen, die zich lieten hooren, en *met* instrumenten der muzijk Gods; maar de zonen van Jedúthun waren aan de poort.
43 Alzoo toog het gansche volk henen, een iegelijk in zijn huis; en David keerde zich, om zijn huis te gaan zegenen.

HOOFDSTUK XVII.

HET geschiedde nu, als David in zijn huis woonde, dat David tot Nathan, den profeet, zeide: Zie, ik woon in een cederen huis, maar de ark des verbonds des HEEREN onder gordijnen.

2 Toen zeide Nathan tot David: Doe alles, wat in uw hart is, want God is met u.

3 Maar het geschiedde in denzelven nacht, dat het woord Gods tot Nathan kwam, zeggende:

4 Ga heen en zeg tot David, mijnen knecht: Alzoo zegt de HEER: Gij zult Mij geen huis bouwen, om in te wonen.

5 Want Ik heb in geen huis gewoond van dien dag af, dat Ik Israël heb opgevoerd tot dezen dag toe; maar Ik ben gegaan van tent tot tent, en van tabernakel *tot tabernakel*.

6 Overal, waar Ik gewandeld heb met geheel Israël, heb Ik wel een woord gesproken tot één' van de rigters van Israël, denwelken Ik gebood mijn volk te weiden, zeggende: Waarom bouwt gijlieden Mij geen cederen huis?

7 Nu dan, alzoo zult gij zeggen tot mijnen knecht, tot David: Zoo zegt de HEER der heirscharen: Ik heb u van de schaapskooi genomen, van achter de schapen, opdat gij een voorganger over mijn volk Israël zoudt zijn:

8 En Ik ben met u geweest overal, waar gij heengegaan zijt, en Ik heb al uwe vijanden uitgeroeid van voor uw aangezigt; en Ik heb u eenen naam gemaakt, gelijk de naam is der grooten, die op de aarde zijn.

9 En Ik heb voor mijn volk Israël eene plaats besteld, en hem geplant, dat hij aan zijne plaats wone, en niet meer heen en weder gedreven worde; en de kinderen der verkeerdheid zullen hem niet meer krenken, gelijk als in het eerst,

10 En van die dagen af, dat Ik geboden heb rigters te wezen over mijn volk Israël; en heb al uwe vijanden vernederd: ook heb Ik u te kennen gegeven, dat u de HEER een huis bouwen zal.

11 En het zal geschieden, als uwe dagen zullen vervuld zijn, dat gij heengaat tot uwe vaderen, zoo zal ik uw zaad na u doen opstaan, hetwelk uit uwe zonen zijn zal, en Ik zal zijn koningrijk bevestigen.

12 Die zal Mij een huis bouwen, en Ik zal zijnen stoel bevestigen tot in der eeuwigheid.

13 Ik zal hem tot eenen vader zijn, en hij zal Mij tot eenen zoon zijn; en mijne goedertierenheid zal Ik van hem niet wenden, gelijk als Ik *die* weggenomen heb van dien, die vóór u geweest is;

14 Maar Ik zal hem in mijn huis bestendig maken, en in mijn koningrijk tot in eeuwigheid; en zijn stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid.

15 Naar al deze woorden, en naar dit gansche gezigt, alzoo sprak Nathan tot David.

16 Toen kwam de koning David in, en bleef voor het aangezigt des HEEREN, en hij zeide: Wie ben ik, HEERE God! en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebragt hebt?

17 En dit is klein in uwe oogen geweest, o God! daarom hebt Gij van het huis uws knechts tot van verre heen gesproken, en Gij hebt mij naar menschelijke wijze voorzien met deze verhooging, o HEERE God!

18 Wat zal David meer bij U daartoe voegen, van wege de eere aan uwen knecht? doch Gij kent uwen knecht wel.

19 HEERE! om uws knechts wil, en naar uw hart, hebt Gij al deze groote dingen gedaan, om al deze groote dingen bekend te maken.

20 HEERE! er is niemand gelijk Gij, en er is geen God behalve Gij, naar alles, wat wij met onze ooren gehoord hebben.

21 En wie is als uw volk Israël, een eenig volk op de aarde, hetwelk God heengegaan is zich tot een volk te verlossen, dat Gij u eenen naam maaktet van groote en verschrikkelijke dingen, met de heidenen uit te stooten van het aangezigt uws volks, hetwelk Gij uit Egypte verlost hebt?

22 En Gij hebt uw volk Israël u ten volk gemaakt tot in der eeuwigheid; en Gij, HEERE! zijt hun tot eenen God geworden.

23 Nu dan, HEERE! het woord, dat Gij over uwen knecht gesproken hebt, en over zijn huis, dat worde waar tot in eeuwigheid; en doe, gelijk als Gij gesproken hebt.

24 Ja het worde waar, en uw naam worde groot gemaakt tot in eeuwigheid, dat men zegge: De HEER der heirscharen, de God van Israël, is Israëls God; en het huis van David, uwen knecht, zij bestendig voor uw aangezigt.

25 Want Gij, mijn God! hebt voor het oor uws knechts geopenbaard, dat Gij hem een huis bouwen zoudt; daarom heeft uw

knecht *in zijn hart* gevonden, om voor uw aangezigt te bidden.

26 Nu dan, HEERE! Gij zijt die God; en Gij hebt dit goede over uwen knecht gesproken.

27 Nu dan, het heeft U believd te zegenen het huis uws knechts, dat het in eeuwigheid voor uw aangezigt zij: want Gij, HEERE! hebt het gezegend, en het zal gezegend zijn in eeuwigheid.

HOOFDSTUK XVIII.

HET geschiedde nu na dezen, dat David de Filistijnen sloeg, en hen te onderbragt; en hij nam Gath, en hare onderhoorige plaatsen, uit der Filistijnen hand.

2 Hij sloeg ook de Moabieten: alzoo dat de Moabieten Davids knechten werden, brengende geschenken.

3 David sloeg ook Hadar-ézer, den koning van Zoba, naar Hamath toe, toen hij heentoog, om zijne hand te stellen aan de rivier Frath.

4 En David nam hem duizend wagens af, en zeven duizend ruiters, en twintig duizend man te voet; en David ontzenuwde al de wagen-*paarden;* doch hij behield honderd wagens daarvan overig.

5 En de Syriërs van Damascus kwamen, om Hadar-ézer, den koning van Zoba, te helpen; maar David sloeg van de Syriërs twee en twintig duizend man.

6 En David leide *bezetting* in Syrië van Damascus, alzoo dat de Syriërs Davids knechten werden, geschenken brengende. En de HEER behoedde David overal, waar hij heenging.

7 En David nam de gouden schilden, die bij Hadar-ézers knechten waren, en hij bragt ze te Jerùzalem.

8 Ook nam David zeer veel kopers uit Tibchath, en uit Chun, steden van Hadar-ézer: daarvan heeft Sálomo de koperen zee, en de pilaren, en de koperen vaten gemaakt.

9 Toen Thoü, de koning van Hamath, hoorde, dat David de gansche heirkracht van Hadar-ézer, den koning van Zoba, geslagen had;

10 Zoo zond hij zijnen zoon Hadóram tot den koning David, om hem naar *zijnen* welstand te vragen, en om hem te zegenen, van wege dat hij met Hadar-ézer gestreden, en hem verslagen had, (want Hadar-ézer voerde oorlog tegen Thoü) en alle gouden, en zilveren, en koperen vaten.

11 Deze heiligde de koning David ook den HEERE, met het zilver en het goud, hetwelk hij medegebragt had van al de heidenen: van de Edomieten, en van de Moabieten, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen, en van de Amalekieten.

12 Ook sloeg Abisai, de zoon van Zerúja, de Edomieten in het zoutdal, achttien duizend.

13 En hij leide bezetting in Edom, zoodat al de Edomieten Davids knechten werden; en de HEER behoedde David overal, waar hij heenging.

14 Alzoo regeerde David over gansch Israël; en hij deed zijnen ganschen volke regt en geregtigheid.

15 Joab nu, de zoon van Zerúja, was over het heir; en Jósafat, de zoon van Ahilud, was kanselier;

16 En Zadok, de zoon van Ahitub, en Abimélech, de zoon van Abjathar, waren priesters, en Sausa schrijver;

17 En Benája, de zoon van Jójada, was over de Krethi en Plethi; maar de zonen van David waren de eersten aan de hand des konings.

HOOFDSTUK XIX.

EN het geschiedde na dezen, dat Nahas, de koning der kinderen Ammons, stierf, en zijn zoon werd koning in zijne plaats.

2 Toen zeide David: Ik zal weldadigheid doen aan Hanun, den zoon van Nahas, want zijn vader heeft weldadigheid aan mij gedaan. Daarom zond David boden, om hem te troosten over zijnen vader. Toen de knechten van David in het land der kinderen Ammons tot Hanun kwamen, om hem te troosten;

3 Zoo zeiden de vorsten der kinderen Ammons tot Hanun: Eert David uwen vader in uwe oogen, omdat hij troosters tot u gezonden heeft? Zijn niet zijne knechten tot u gekomen, om te doorzoeken, en om te keeren, en om het land te verspieden?

4 Daarom nam Hanun de knechten van David, en hij beschoor hen, en sneed hunne kleederen half af tot aan de heupen, en liet hen henengaan.

5 Zij nu gingen henen, en men boodschapte David van deze mannen; en hij zond hun te gemoet, want die mannen waren zeer beschaamd. De koning dan zeide: Blijft te Jericho, totdat ulieder baard

weder gewassen zij, komt dan wederom.

6 Toen de kinderen Ammons zagen, dat zij zich stinkende gemaakt hadden bij David, zoo zond Hanun en de kinderen Ammons duizend talenten zilvers om zich wagenen en ruiters te huren uit Mesopotámië, en uit Syrië-Máächa, en uit Zoba.

7 Zoodat zij zich huurden twee en dertig duizend wagenen; en de koning van Máächa en zijn volk kwamen en legerden zich voor Médeba; ook vergaderden de kinderen Ammons uit hunne steden, en zij kwamen ten strijde.

8 Toen het David hoorde, zoo zond hij Joab en het gansche heir met de helden.

9 Als de kinderen Ammons uitgetogen waren, zoo stelden zij de slagorde voor de poort der stad; maar de koningen, die gekomen waren, die waren bijzonder in het veld.

10 Toen Joab zag, dat de spits der slagorde van voren en van achteren tegen hem was, zoo verkoos hij *eenigen* uit alle uitgelezenen in Israël, en hij stelde hen in orde tegen de Syriërs aan.

11 En het overige des volks gaf hij in de hand van zijnen broeder Abísai; en zij stelden hen in orde tegen de kinderen Ammons aan.

12 En hij zeide: Indien mij de Syriërs te sterk worden, zoo zult gij mij komen verlossen; en indien de kinderen Ammons u te sterk worden, zoo zal ik u verlossen.

13 Zijt sterk, en laat ons sterk zijn voor ons volk, en voor de steden onzes Gods; de HEER nu doe, wat goed is in zijne oogen.

14 Toen naderde Joab en het volk, dat bij hem was, ten strijde voor het aangezigt der Syriërs; en zij vloden voor zijn aangezigt.

15 Toen de kinderen Ammons zagen, dat de Syriërs vloden, zoo vloden zij ook voor het aangezigt van Abísai, zijnen broeder, en zij kwamen in de stad; en Joab kwam te Jerúzalem.

16 Als de Syriërs zagen, dat zij voor het aangezigt van Israël geslagen waren, zoo zonden zij boden, en bragten de Syriërs uit, die aan gene zijde der rivier woonden; en Sofach, de krijgsoverste van Hadar-ézer, *toog* voor hun aangezigt henen.

17 Toen het David werd aangezegd, zoo vergaderde hij gansch Israël, en hij toog over de Jordaan, en hij kwam tot hen, en hij stelde de slagorde tegen hen. Als David de slagorde tegen de Syriërs gesteld had, zoo streden zij met hem.

18 Doch de Syriërs vloden voor het aangezigt van Israël, en David versloeg van de Syriërs zeven duizend wagenen, en veertig duizend mannen te voet; daartoe doodde hij Sofach, den krijgsoverste.

19 Toen de knechten van Hadar-ézer zagen, dat zij geslagen waren voor het aangezigt van Israël, zoo maakten zij vrede met David, en dienden hem; en de Syriërs wilden de kinderen Ammons niet meer verlossen.

HOOFDSTUK XX.

HET geschiedde nu ten tijde van de wederkomst des jaars, ten tijde als de koningen uittrokken, zoo voerde Joab de heirkracht, en hij verdierf het land der kinderen Ammons: en hij kwam, en belegerde Rabba; maar David bleef te Jerúzalem. En Joab sloeg Rabba, en verwoestte ze.

2 En David nam de kroon huns konings van zijn hoofd, en hij bevond haar in gewigt een talent gouds, en daar was edelgesteente aan; en zij werd op Davids hoofd *gezet*, en hij voerde zeer veel roofs uit de stad.

3 Hij voerde ook al het volk uit, dat daarin was, en hij zaagde ze met de zaag, en met ijzeren dorschwagens, en met bijlen; en alzoo deed David aan al de steden der kinderen Ammons. Toen keerde David wederom met al het volk naar Jerúzalem.

4 En het geschiedde daarna, als de krijg met de Filistijnen te Gezer opstond, toen sloeg Sibchai, de Husathiet, Sippai, die van de kinderen van Rafa was; en zij werden te ondergebragt.

5 Daarna was er nog een krijg tegen de Filistijnen, en E'lhanan, de zoon van Jaïr, versloeg Lachmi, den broeder van Goliath, den Gethiet, wiens spieschout was als een weversboom.

6 Daarna was er nog een krijg te Gath; en daar was een zeer lang man, en zijne vingeren waren zes en zes, vier en twintig, en hij was ook van Rafa geboren:

7 En hij hoonde Israël; maar Jónathan, de zoon van Simea, den broeder van David, versloeg hem.

8 Dezen waren van Rafa geboren te Gath; en zij vielen door de hand van David, en door de hand zijner knechten.

HOOFDSTUK XXI.

1 TOEN stond de satan op tegen Israël, en hij porde David aan, dat hij Israël telde.
2 En David zeide tot Joab en tot de oversten des volks: Gaat heen, telt Israël van Ber-séba tot Dan toe, en brengt hen tot mij, dat ik hun getal wete.
3 Toen zeide Joab: De HEER doe tot zijn volk, gelijk zij *nu* zijn, honderdmaal meer: zijn zij niet allen, o mijn heer koning! mijnen heere tot knechten? waarom verzoekt mijn heer dit? waarom zou het Israël tot schuld worden?
4 Doch het woord des konings nam de overhand tegen Joab: derhalve toog Joab uit, en hij doorwandelde gansch Israël; daarna kwam hij weder te Jerùzalem.
5 En Joab gaf David de som van het getelde volk; en gansch Israël was elf honderd duizend man, die het zwaard uittrokken, en Juda vier honderd duizend, en zeventig duizend man, die het zwaard uittrokken.
6 Doch Levi en Benjamin telde hij onder dezelven niet: want des konings woord was Joab een gruwel.
7 En deze zaak was kwaad in de oogen Gods; daarom sloeg Hij Israël.
8 Toen zeide David tot God: Ik heb zeer gezondigd, dat ik deze zaak gedaan heb; maar neem toch nu de misdaad uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gehandeld.
9 De HEER nu sprak tot Gad, den ziener van David, zeggende:
10 Ga heen, en spreek tot David, zeggende: Aldus zegt de HEER: Drie dingen leg Ik u voor; kies u één uit die, dat Ik u doe.
11 En Gad kwam tot David, en zeide tot hem: Zoo zegt de HEER: Neem u uit:
12 Of drie jaren honger, of drie maanden verteerd te worden voor het aangezigt uwer wederpartij, en dat het zwaard uwer vijanden *u* achterhale; of drie dagen het zwaard des HEEREN, dat is, de pestilentie in het land, en eenen verdervenden engel des HEEREN in al de landpalen van Israël? zoo zie nu toe, wat antwoord ik Dien zal wederbrengen, die mij gezonden heeft.
13 Toen zeide David tot Gad: Mij is zeer bang; laat mij toch in de hand des HEEREN vallen, want zijne barmhartigheden zijn zeer vele, maar laat mij in de hand der menschen niet vallen.
14 De HEER dan gaf pestilentie in Israël; en er vielen van Israël zeventig duizend man.
15 En God zond eenen engel naar Jerùzalem, om die te verderven; en als hij haar verdierf, zag dat de HEER, en het berouwde Hem over dat kwaad, en Hij zeide tot den verdervenden engel: Het is genoeg, trek nu uwe hand af. De Engel des HEEREN nu stond bij den dorschvloer van Ornan, den Jebusiet.
16 Als David zijne oogen ophief, zoo zag hij den Engel des HEEREN, staande tusschen de aarde en tusschen den hemel, met zijn uitgetrokken zwaard in zijne hand, uitgestrekt over Jerùzalem: toen viel David, en de oudsten, bedekt met zakken, op hunne aangezigten.
17 En David zeide tot God: Ben ik het niet, die gezegd heb, dat men het volk tellen zou? ja, ik zelf ben het, die gezondigd en zeer kwalijk gehandeld heb, maar deze schapen, wat hebben die gedaan? O HEERE, mijn God! dat toch uwe hand tegen mij, en tegen het huis mijns vaders zij, maar niet tegen uw volk ter plage.
18 Toen zeide de Engel des HEEREN tot Gad, dat hij David zeggen zou, dat David zou opgaan, om den HEERE een altaar op te rigten in den dorschvloer van Ornan, den Jebusiet.
19 Zoo ging dan David op naar het woord van Gad, dat hij in den naam des HEEREN gesproken had.
20 Toen zich Ornan wendde, zoo zag hij den engel; en zijne vier zonen, die bij hem waren, verstaken zich: en Ornan dorschte tarwe.
21 En David kwam tot Ornan; en Ornan zag toe, en zag David, zoo ging hij uit den dorschvloer, en boog zich neder voor David, met het aangezigt ter aarde.
22 En David zeide tot Ornan: Geef mij de plaats des dorschvloers, dat ik op dezelve den HEERE een altaar bouwe; geef ze mij voor het volle geld, opdat deze plage opgehouden worde van over het volk.
23 Toen zeide Ornan tot David: Neem ze maar henen, en mijn heer de koning doe wat goed is in zijne oogen; zie, ik geef deze runderen tot brandofferen, en deze sleden tot hout, en de tarwe tot spijsoffer, ik geef het al.
24 En de koning David zeide tot Ornan: Neen, maar ik zal het zekerlijk koopen

voor het volle geld : want ik zal voor den HEER niet nemen wat uwe is, dat ik een brandoffer om niet offere.

25 En David gaf aan Ornan voor die plaats zes honderd gouden sikkelen van gewigt.

26 Toen bouwde David aldaar den HEERE een altaar, en hij offerde brandofferen en dankofferen. Als hij den HEER aanriep, zoo antwoordde Hij hem door vuur uit den hemel, op het brandoffer-altaar.

27 En de HEER zeide tot den Engel, dat hij zijn zwaard weder in zijne scheede steken zou.

28 Ter zelver tijd, toen David zag, dat de HEER hem geantwoord had op den dorschvloer van Ornan, den Jebusiet, zoo offerde hij aldaar :

29 Want de tabernakel des HEEREN, die Mozes in de woestijn gemaakt had, en het altaar des brandoffers, was te dier tijd op de hoogte te Gibeon.

30 David nu kon niet heengaan voor hetzelve, om God te zoeken, want hij was verschrikt voor het zwaard van den Engel des HEEREN.

HOOFDSTUK XXII.

EN David zeide : Hier zal het huis Gods des HEEREN zijn, en hier zal het altaar des brandoffers voor Israël zijn.

2 En David zeide, dat men vergaderen zou de vreemdelingen, die in het land Israëls waren; en hij bestelde steenhouwers, om uit te houwen steenen, welke men behouwen zou, om het huis Gods te bouwen.

3 En David bereidde ijzer in menigte, tot nagelen aan de deuren der poorten, en tot de zamenvoegingen; ook koper in menigte, zonder gewigt;

4 En cederenhout zonder getal : want de Zidoniërs en de Tyriërs bragten tot David cederenhout in menigte.

5 Want David zeide : Mijn zoon Sálomo is een jongeling en teeder; en het huis, dat men den HEERE bouwen zal, zal men ten hoogste groot maken, tot eenen naam en tot heerlijkheid in alle landen; ik zal hem nu *voorraad* bereiden. Alzoo bereidde David *voorraad* in menigte vóór zijnen dood.

6 Toen riep hij zijnen zoon Sálomo, en gebood hem den HEERE, den God Israëls, een huis te bouwen.

7 En David zeide tot Sálomo : Mijn zoon, wat mij aangaat, het was in mijn hart den naam des HEEREN, mijns Gods, een huis te bouwen;

8 Doch het woord des HEEREN geschiedde tot mij, zeggende : Gij hebt bloed in menigte vergoten, want gij hebt groote krijgen gevoerd; gij zult mijnen naam geen huis bouwen, dewijl gij veel bloeds op de aarde voor mijn aangezigt vergoten hebt.

9 Zie, de zoon, die u geboren zal worden, die zal een man der ruste zijn, want Ik zal hem rust geven van al zijne vijanden rondom henen : want zijn naam zal Sálomo zijn, en Ik zal vrede en stilte over Israël geven in zijne dagen.

10 Die zal mijnen naam een huis bouwen, en die zal mij tot eenen zoon zijn, en Ik hem tot eenen vader; en Ik zal den troon zijns rijks over Israël bevestigen tot in eeuwigheid.

11 Nu, mijn zoon! de HEER zal met u zijn, en gij zult voorspoedig zijn, en zult het huis des HEEREN, uws Gods, bouwen, gelijk als Hij van u gesproken heeft.

12 Alleenlijk de HEER geve u kloekheid en verstand, en geve u bevel over Israël, en dat om te onderhouden de wet des HEEREN, uws Gods.

13 Dan zult gij voorspoedig zijn, als gij waarnemen zult te doen de inzettingen en de regten, die de HEER aan Mozes geboden heeft over Israël. Zijt sterk en heb goeden moed, vrees niet en wees niet verslagen.

14 Zie daar, ik heb in mijne verdrukking voor het huis des HEEREN bereid honderd duizend talenten gouds, en duizendmaal duizend talenten zilvers; en des kopers en des ijzers is geen gewigt, want het is er in menigte; ik heb ook hout en steenen bereid, doe gij er nog meer bij.

15 Ook zijn er bij u in menigte, die het werk kunnen doen, houwers, en werkmeesters in steen en hout, en allerlei wijze lieden in allerlei werk.

16 Des gouds, des zilvers, en des kopers, en des ijzers is geen getal : maak u op en doe het, en de HEER zal met u zijn.

17 Ook gebood David aan alle vorsten van Israël, dat zij zijnen zoon Sálomo helpen zouden, *zeggende :*

18 Is niet de HEER, uw God, met ulieden, en heeft u rust gegeven rondom henen? want Hij heeft de inwoners des lands in mijne hand gegeven, en dit land is onderworpen geworden voor het aangezigt des HEEREN, en voor het aangezigt zijns volks.

19 Zoo begeeft dan nu uw hart en uwe ziel, om te zoeken den HEER, uwen God, en maakt u op, en bouwt het heiligdom Gods des HEEREN; dat men de arke des verbonds des HEEREN en de heilige vaten Gods in dit huis brenge, dat den naam des HEEREN zal gebouwd worden.

HOOFDSTUK XXIII.

TOEN nu David oud was en zat van dagen, maakte hij zijnen zoon Sálomo tot koning over Israël.

2 En hij vergaderde al de vorsten van Israël, ook de priesters en de Levieten.

3 En de Levieten werden geteld, van dertig jaren af en daarboven; en hun getal was, naar hunne hoofden, aan mannen, acht en dertig duizend.

4 Uit dezen waren er vier en twintig duizend, om het werk van het huis des HEEREN aan te drijven; en zes duizend ambtlieden en regters;

5 En vier duizend portiers, en vier duizend lofzangers des HEEREN met instrumenten, die ik gemaakt heb, *zeide David,* om lof te zingen.

6 En David verdeelde hen in verdeelingen, naar de kinderen van Levi, Gerson, Kehath en Merári.

7 Uit de Gersonieten waren Ladan en Simeï.

8 De kinderen van Ladan waren *deze:* Jehiël, het hoofd, en Zetham, en Joël; drie.

9 De kinderen van Simeï waren Selómith, en Haziël, en Haran; drie: dezen waren de hoofden der vaderen van Ladan.

10 De kinderen van Simeï nu waren Jahath, Zina, en Jeüs, en Beria: dezen waren de kinderen van Simeï; vier.

11 En Jahath was het hoofd, en Ziza de tweede; maar Jeüs en Beria hadden niet vele kinderen, daarom waren zij in het vaderlijke huis maar van ééne telling.

12 De kinderen van Kehath waren Amram, Jizhar, Hebron en Uzziël; vier.

13 De kinderen van Amram waren Aäron en Mozes. Aäron nu werd afgezonderd, dat hij heiligde de allerheiligste dingen, hij en zijne zonen, tot in eeuwigheid, om te rooken voor het aangezigt des HEEREN, om Hem te dienen en om in zijnen naam tot in eeuwigheid te zegenen.

14 Aangaande nu Mozes, den man Gods, zijne kinderen werden genoemd onder den stam van Levi.

15 De kinderen van Mozes waren Gersom en Eliézer.

16 Van de kinderen van Gersom was Sebúël het hoofd.

17 De kinderen van Eliézer nu waren *deze:* Rehábja het hoofd; en Eliézer had geen andere kinderen; maar de kinderen van Rehábja vermeerderden ten hoogste.

18 Van de kinderen van Jizhar was Selómith het hoofd.

19 Aangaande de kinderen van Hebron: Jería was het hoofd, Amárja de tweede, Jahäziël de derde, en Jekámeam de vierde.

20 Aangaande de kinderen van Uzziël: Micha was het hoofd, en Jissia de tweede.

21 De kinderen van Merári waren Máheli en Musi: de kinderen van Máheli waren Eleázar en Kis.

22 En Eleázar stierf, en hij had geene zonen, maar dochters; en de kinderen van Kis, hare broeders, namen ze.

23 De kinderen van Musi waren Máheli, en Eder, en Jerémoth, drie.

24 Dit zijn de kinderen van Levi, naar het huis hunner vaderen, de hoofden der vaderen, naar hunne gerekenden in het getal der namen naar hunne hoofden, doende het werk der dienst van het huis des HEEREN, van twintig jaren oud en daarboven.

25 Want David had gezegd: De HEER, de God Israëls, heeft zijn volk ruste gegeven, en Hij zal te Jerúzalem wonen tot in eeuwigheid.

26 En ook aangaande de Levieten, dat zij den tabernakel, noch eenig van deszelfs gereedschap, tot deszelfs dienst *behoorende,* niet *meer* zouden dragen.

27 Want naar de laatste woorden van David werden de kinderen van Levi geteld, van twintig jaren oud en daarboven,

28 Omdat hunne standplaats was aan de hand der zonen van Aäron in de dienst van het huis des HEEREN, over de voorhoven, en over de kameren, en over de reiniging van alle heilige dingen, en het werk der dienst van het huis Gods;

29 Te weten tot het brood der toerigting, en tot de meelbloem ten spijsoffer, en tot ongezuurde vladen, en tot de pannen, en tot het gerooste, en tot alle mate en afmeting;

30 En om alle morgens te staan, om den HEER te loven en te prijzen; en van gelijken des avonds:

31 En tot al het offeren der brandofferen des HEEREN, op de sabbaten, op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden in getal, naar de wijze onder hen, geduriglijk, voor het aangezigt des HEEREN:
32 En dat zij de wacht van de tent der zamenkomst zouden waarnemen, en de wacht des heiligdoms, en de wacht der zonen van Aäron, hunne broederen, in de dienst van het huis des HEEREN.

HOOFDSTUK XXIV.

AANGAANDE nu de kinderen van Aäron, *dit* waren hunne verdeelingen. De zonen van Aäron waren Nadab en Abihu, Eleázar en Ithamar.
2 Maar Nadab stierf, en Abihu, voor het aangezigt huns vaders, en zij hadden geene kinderen. En Eleázar en Ithamar bedienden het priesterambt.
3 David nu verdeelde hen, en Zadok uit de kinderen van Eleázar, en Ahimélech uit de kinderen van Ithamar, naar hun ambt in hunne dienst.
4 En van de kinderen van Eleázar werden meer gevonden tot hoofden der mannen, dan van de kinderen van Ithamar, als zij hen afdeelden: van de kinderen van Eleázar waren zestien hoofden der vaderlijke huizen, maar van de kinderen van Ithamar, naar hunne vaderlijke huizen, acht.
5 En zij deelden hen door loten af, dezen met genen: want de oversten des heiligdoms en de oversten Gods waren uit de kinderen van Eleázar en van de kinderen van Ithamar.
6 En Semája, de zoon van Nethánecël, de schrijver, uit de Levieten, schreef hen op, voor het aangezigt des konings, en van de vorsten, en van den priester Zadok, en van Ahimélech, den zoon van Abjathar, en van de hoofden der vaderen onder de priesters en onder de Levieten: één vaderlijk huis werd genomen voor Eleázar, en van gelijken werd genomen voor Ithamar.
7 Het eerste lot nu ging uit voor Jójarib, het tweede voor Jedája;
8 Het derde voor Harim, het vierde voor Séorim;
9 Het vijfde voor Malchía, het zesde voor Mijámin;
10 Het zevende voor Hakkoz, het achtste voor Abía;
11 Het negende voor Jésua, het tiende voor Sechánja;
12 Het elfde voor Eljasib, het twaalfde voor Jakim;
13 Het dertiende voor Huppa, het veertiende voor Jesébeab;
14 Het vijftiende voor Bilga, het zestiende voor Immer;
15 Het zeventiende voor Hezir, het achttiende voor Happizzes;
16 Het negentiende voor Petáhja, het twintigste voor Jehézkel;
17 Het een en twintigste voor Jachin, het twee en twintigste voor Gamul;
18 Het drie en twintigste voor Delája, het vier en twintigste voor Maäzja.
19 Het ambt van dezen in hunne dienst was te gaan in het huis des HEEREN, naar hunne ordening door de hand van Aäron, huns vaders; gelijk als hem de HEER, de God Israëls, geboden had.
20 Van de overige kinderen van Levi nu, was van de kinderen van Amram Súbaël, van de kinderen van Súbaël was Jéchdeja.
21 Aangaande Rehábja: van de kinderen van Rehábja was Jissia het hoofd.
22 Van de Jizharieten was Selomóth; van de kinderen van Selomóth was Jahath.
23 En van de kinderen van *Hebron* was Jería *de eerste,* Amárja de tweede, Jaháziël de derde, Jekámeam de vierde.
24 *Van* de kinderen van Uzziël was Micha; van de kinderen van Micha was Samir;
25 De broeder van Micha was Jissia; van de kinderen van Jissia was Zecharja.
26 De kinderen van Merári waren Máheli en Musi. De kinderen van Jaäzia waren Beno.
27 De kinderen van Merári van Jaäzia waren Beno, en Soham, en Zakkur, en Hibri.
28 Van Máheli was Eleázar; en die had geene kinderen.
29 Aangaande Kis: de kinderen van Kis waren Jerahmeël.
30 En de kinderen van Musi waren Máheli, en Eder, en Jerimóth. Deze zijn de kinderen der Levieten, naar hunne vaderlijke huizen.
31 En zij wierpen ook loten, nevens hunne broederen, de zonen van Aäron, voor het aangezigt van den koning David, en Zadok, en Ahimélech, en van de hoofden der vaderen onder de priesteren en onder de Levie-

ten : het hoofd der vaderen tegen zijnen kleinsten broeder.

HOOFDSTUK XXV.

EN David, mitsgaders de oversten des heirs, scheidde af tot de dienst, van de kinderen van Asaf, en van Heman, en van Jedúthun, die met harpen, met luiten en met cimbalen profeteren zouden; en die onder hen geteld werden, waren mannen, bekwaam tot het werk hunner dienst.

2 Van de kinderen van Asaf waren Zakkur, en Jozef, en Nethánja, en Asaréla, kinderen van Asaf; aan de hand van Asaf, die aan des konings handen profeteerde.

3 Aangaande Jedúthun : de kinderen van Jedúthun waren Gedálja, en Zeri, en Jesája, Hasábja en Mattithja, zes; aan de handen van hunnen vader Jedúthun, op harpen profeterende met den HEER te danken en te loven.

4 Aangaande Heman : de kinderen van Heman waren Bukkia, Mattánja, Uzziël, Sebúel, en Jerimóth, Hanánja, Hanáni, Eliátha, Giddálti, en Romámthi-Ezer, Josbekása, Mallóthi, Hothir, Maházioth.

5 Deze allen waren kinderen van Heman, den ziener des konings, in de woorden Gods, om den hoorn te verheffen : want God had Heman veertien zonen gegeven, en drie dochters.

6 Dezen waren altemaal aan de handen huns vaders *gesteld* tot het gezang van het huis des HEEREN, op cimbalen, luiten en harpen, tot de dienst van het huis Gods, aan de handen van den koning, van Asaf, Jedúthun, en van Heman.

7 En hun getal met hunne broederen, die geleerd waren in het gezang des HEEREN, alle meesters, was twee honderd acht en tachtig.

8 En zij wierpen de loten over de wacht, tegen elkander, zoo de kleinen, als de grooten, den meester met den leerling.

9 Het eerste lot nu ging uit voor Asaf, *namelijk* voor Jozef. Het tweede voor Gedálja; hij en zijne broederen, en zijne zonen, waren twaalf.

10 Het derde voor Zakkur; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

11 Het vierde voor Jizri; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

12 Het vijfde voor Nethánja; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

13 Het zesde voor Bukkia; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

14 Het zevende voor Jesaréla; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

15 Het achtste voor Jesája; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

16 Het negende voor Mattánja; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

17 Het tiende voor Simeï; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

18 Het elfde voor Azáreël; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

19 Het twaalfde voor Hasábja; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

20 Het dertiende voor Súbaël; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

21 Het veertiende voor Mattithja; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

22 Het vijftiende voor Jerémoth; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

23 Het zestiende voor Hanánja; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

24 Het zeventiende voor Josbekása; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

25 Het achttiende voor Hanáni; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

26 Het negentiende voor Mallóthi; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

27 Het twintigste voor Eliátha; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

28 Het een en twintigste voor Hothir; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

29 Het twee en twintigste voor Giddálti; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

30 Het drie en twintigste voor Maházioth; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

31 Het vier en twintigste voor Romámthi-Ezer; zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

HOOFDSTUK XXVI.

AANGAANDE de verdeelingen der portiers : van de Korahieten was Meselémja, de zoon van Kore, van de kinderen van Asaf.

2 Meselémja nu had kinderen : Zechárja was de eerstgeborene, Jediaël de tweede, Zebádja de derde, Játhniël de vierde,

3 Elam de vijfde, Jóhanan de zesde, Eljeóënai de zevende.

4 Obed-Edom had ook kinderen : Semája was de eerstgeborene, Józabad de tweede, Joah de derde, en Sachar de vierde, en Nethánéël de vijfde,

5 Ammiël de zesde, Issaschar de zevende, Peúllethai de achtste; want God had hem gezegend.

6 Ook werden zijnen zoon Semája kinderen geboren, heerschende over het huis huns vaders, want zij waren kloeke helden.
7 De kinderen van Semája waren Othni, en Refaël, en Obed, *en* Elzabad, zijne broeders, kloeke lieden; Elihu, en Semáchja.
8 Deze allen waren uit de kinderen van Obed-Edom; zij, en hunne kinderen, en hunne broeders, kloeke mannen in kracht tot de dienst; daar waren er twee en zestig van Obed-Edom.
9 Meselémja nu had kinderen en broeders, kloeke lieden, achttien.
10 En Hosa, uit de kinderen van Merári, had zonen: Simri was het hoofd, (alhoewel hij de eerstgeborene niet was, nogtans stelde hem zijn vader tot een hoofd)
11 Hilkia was de tweede, Tebálja de derde, Zechárja de vierde: al de kinderen en broederen van Hosa waren dertien.
12 Uit dezen waren de verdeelingen der portiers onder de hoofden der mannen, tot de wachten tegen hunne broederen, om te dienen in het huis des HEEREN.
13 En zij wierpen de loten, zoo de kleinen als de grooten, naar hunne vaderlijke huizen, tot elke poort.
14 Het lot nu tegen het oosten viel op Selémja; maar voor zijnen zoon Zechárja, die een verstandig raadsman was, wierp men de loten, en zijn lot is uitgekomen tegen het noorden.
15 Obed-Edom tegen het zuiden; en voor zijne kinderen het huis der schatkameren.
16 Suppim en Hosa tegen het westen, met de poort Schalléchet, bij den opgaanden hoogen weg, wacht tegenover wacht.
17 Tegen het oosten waren zes Levieten; tegen het noorden des daags vier; tegen het zuiden des daags vier: maar bij de schatkameren twee *en* twee.
18 Aan Parbar tegen het westen waren er vier bij den hoogen weg, twee bij Parbar.
19 Dit zijn de verdeelingen der portiers van de kinderen der Korahieten, en der kinderen van Merári.
20 Ook was, van de Levieten, Ahía over de schatten van het huis Gods, en over de schatten der geheiligde dingen.
21 Van de kinderen van Ladan, kinderen van den Gersoniet Ladan: van Ladan, den Gersoniet, waren hoofden der vaderen, Jehiéli.
22 De kinderen van Jehiéli waren Zetham en Joël, zijn broeder; *dezen* waren over de schatten van het huis des HEEREN.
23 Voor de Amramieten, van de Jizharieten, van de Hebronieten, van de Uzziëlieten,
24 En Sebúel, de zoon van Gersom, den zoon van Mozes, was overste over de schatten.
25 Maar zijne broeders van Eliëzer waren *deze:* Rehábja was zijn zoon, en Jesája zijn zoon, en Joram zijn zoon, en Zichri zijn zoon, en Selómith zijn zoon.
26 Deze Selómith en zijne broeders waren over al de schatten der heilige dingen, die de koning David geheiligd had, mitsgaders de hoofden der vaderen, de oversten over duizenden en honderden, en de oversten des heirs:
27 Van de krijgen en van den buit hadden zij het geheiligd, om het huis des HEEREN te onderhouden.
28 Ook alles, wat Samuël, de ziener, geheiligd had, en Saul, de zoon van Kis, en Abner, de zoon van Ner, en Joab, de zoon van Zerúja: al wat *iemand* geheiligd had, was onder de hand van Selómith en zijne broederen.
29 Van de Jizharieten waren Chenánja en zijne zonen tot het buitenwerk in Israël, tot ambtlieden en tot regters.
30 Van de Hebronieten was Hasábja, en zijne broeders, kloeke mannen, duizend en zeven honderd, over de ambten van Israël op deze zijde der Jordaan tegen het westen, over al het werk des HEEREN, en tot de dienst des konings.
31 Van de Hebronieten was Jeria het hoofd, van de Hebronieten zijner geslachten onder de vaderen: in het veertigste jaar des koningrijks van David zijn er gezocht en onder hen gevonden kloeke helden te Jáëzer in Gilead.
32 En zijne broeders waren kloeke lieden, twee duizend en zeven honderd hoofden der vaderen; en de koning David stelde hen over de Rubenieten, en Gadieten, en den halven stam der Manassieten, tot alle zaken Gods en de zaken des konings.

HOOFDSTUK XXVII.

DIT nu zijn de kinderen Israëls naar hun getal, de hoofden der vaderen, en de oversten der duizenden en der honderden, met hunne ambtlieden, den koning dienende in alle zaken der verdeelingen, aan-

gaande en afgaande van maand tot maand in al de maanden des jaars: elke verdeeling was vier en twintig duizend.

2 Over de eerste verdeeling in de eerste maand was Jásobam, de zoon van Zabdiël: en in zijne verdeelingen waren er vier en twintig duizend.

3 Hij was uit de kinderen van Perez, het hoofd van al de oversten der heiren in de eerste maand.

4 En over de verdeeling in de tweede maand was Dodai, de Ahohiet, en *over* zijne verdeeling was Mikloth ook voorganger; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

5 De derde overste des heirs in de derde maand was Benája, de zoon van Jójada, den opperambtman, die was het hoofd; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

6 Deze Benája was een held van de dertig, en over de dertig; en *over* zijne verdeeling was Ammizabad, zijn zoon.

7 De vierde, in de vierde maand, was A'sahel, de broeder van Joab, en na hem Zebádja, zijn zoon; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

8 De vijfde, in de vijfde maand, was Samhuth, de Jizrahiet, de overste; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

9 De zesde, in de zesde maand, was Ira, de zoon van Ikkes, de Thekoïet; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

10 De zevende, in de zevende maand, was Helez, de Peloniet, uit de kinderen van Efraïm; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

11 De achtste, in de achtste maand, was Sibbechai, de Husathiet, van de Zerahieten; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

12 De negende, in de negende maand, was Abiézer, de Annethothiet, van de Benjaminieten; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

13 De tiende, in de tiende maand, was Máharai, de Netofathiet, van de Zerahieten; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

14 De elfde, in de elfde maand, was Benája, de Pirhathoniet, van de kinderen van Efraïm; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

15 De twaalfde, in de twaalfde maand, was Heldai, de Netofathiet, van Othniël; in zijne verdeeling waren er ook vier en twintig duizend.

16 Doch over de stammen van Israël waren *dezen:* over de Rubenieten was Eliézer, de zoon van Zichri, voorganger; over de Simeonieten was Sefátja, de zoon van Máächa;

17 Over de Levieten was Hasábja, de zoon van Kemúël; over de Aäronieten was Zadok;

18 Over Juda was Elihu, uit de broederen van David; over Issaschar was Omri, de zoon van Michaël;

19 Over Zebúlon was Jismaja, de zoon van Obádja; over Nafthali was Jerimóth, de zoon van Azriël;

20 Over de kinderen van Efraïm was Hoséa, de zoon van Azázja; over den halven stam van Manasse was Joël, de zoon van Pedája;

21 Over half Manasse, in Gilead, was Jiddo, de zoon van Zechárja; over Benjamin was Jaäsiel, de zoon van Abner.

22 Over Dan was A'zarel, de zoon van Jeróham. Dezen waren de oversten der stammen van Israël.

23 Maar David nam het getal van die niet op, die twintig jaren oud en daar beneden waren; omdat de HEER gezegd had, dat Hij Israël vermenigvuldigen zou als de sterren des hemels.

24 Joab, de zoon van Zerúja, had begonnen te tellen, maar hij voleindde het niet, omdat er deshalve een groote toorn over Israël gekomen was; daarom is het getal niet opgebragt, in de rekening der kronijken van den koning David.

25 En over de schatten des konings was Azmáveth, de zoon van Adiël; en over de schatten op het land, in de steden, en in de dorpen, en in de torens, was Jónathan, de zoon van Uzzia.

26 En over die, die het akkerwerk deden, in de landbouwing, was Ezri, de zoon van Chelub.

27 En over de wijngaarden was Simeï, de Ramathiet; maar over hetgeen van de wijnstokken kwam tot de schatten des wijns, was Zabdi, de Sifmiet.

28 En over de olijfgaarden en de wilde vijgeboomen, die in de laagte waren, was Baäl-Hánan, de Gederiet; maar Joas was over de schatten der olie.

29 En over de runderen, die in Saron weidden, was Sitrai, de Saroniet; maar over de runderen in de laagten, was Safat, de zoon van Adlai.

30 En over de kemelen was Obil, de Ismaëliet; en over de ezelinnen was Jéchdeja, de Meronothiet.

31 En over het kleine vee was Jaziz, de Hageriet. Alle dezen waren oversten over de have, die de koning David had.

32 En Jónathan, Davids oom, was raad, een verstandig man, hij was ook schrijver; Jehiël nu, de zoon van Hachmóni, was bij de zonen des konings.

33 En Achitófel was raad des konings; en Husai, de Arkiet, was des konings vriend.

34 En na Achitófel was Jójada, de zoon van Benája, en Abjathar; maar Joab was des konings krijgsoverste.

HOOFDSTUK XXVIII.

TOEN vergaderde David te Jerúzalem alle oversten van Israël, de oversten der stammen, en de oversten der verdeelingen, den koning dienende, en de oversten der duizenden, en de oversten der honderden, en de oversten van alle have en vee des konings en zijner zonen, met de kamerlingen, en de helden, ja allen klocken held.

2 En de koning David stond op zijne voeten, en hij zeide: Hoort mij, mijne broeders, en mijn volk! ik had in mijn hart een huis der rust voor de arke des verbonds des HEEREN te bouwen, en voor de voetbank der voeten onzes Gods, en ik heb gereedschap gemaakt om te bouwen.

3 Maar God heeft tot mij gezegd: Gij zult mijnen naam geen huis bouwen, want gij zijt een krijgsman, en gij hebt veel bloeds vergoten.

4 Nu heeft mij de HEER, de God Israëls, verkoren uit mijns vaders gansche huis, dat ik tot koning over Israël wezen zou in eeuwigheid: want Hij heeft Juda tot eenen voorganger verkoren, en mijns vaders huis in het huis van Juda; en onder de zonen mijns vaders heeft Hij een welgevallen aan mij gehad, dat Hij mij ten koning maakte over gansch Israël.

5 En uit al mijne zonen (want de HEER heeft mij vele zonen gegeven) heeft Hij mijnen zoon Sálomo verkoren, dat hij zitten zou op den stoel des koningrijks des HEEREN over Israël.

6 En Hij heeft tot mij gezegd: Uw zoon Sálomo, die zal mijn huis en mijne voorhoven bouwen; want Ik heb hem Mij uitverkoren tot eenen zoon, en Ik zal hem tot eenen vader zijn.

7 En Ik zal zijn koningrijk bevestigen tot in eeuwigheid: indien hij sterk wezen zal, om mijne geboden en mijne regten te doen, gelijk te dezen dage.

8 Nu dan, voor de oogen van het gansche Israël, de gemeente des HEEREN, en voor de ooren onzes Gods, houdt en zoekt al de geboden des HEEREN, uws Gods; opdat gijliedien dit goede land erfelijk bezit, en uwen kinderen na u tot in eeuwigheid doet erven.

9 En gij, mijn zoon Sálomo! ken den God uws vaders, en dien Hem met een volkomen hart en met eene willige ziel; want de HEER doorzoekt alle harten, en Hij verstaat al het gedichtsel der gedachten: indien gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar indien gij Hem verlaat, Hij zal u tot in eeuwigheid verstooten.

10 Zie nu toe, want de HEER heeft u verkoren, dat gij een huis ten heiligdom bouwt; wees sterk, en doe het.

11 En David gaf zijnen zoon Sálomo een voorbeeld van het voorhuis, met zijne behuizingen, en zijne schatkameren, en zijne opperzalen, en zijne binnenkameren, en van het huis des verzoendeksels;

12 En een voorbeeld van alles, wat bij hem door den Geest was, *namelijk* van de voorhoven van het huis des HEEREN, en van alle kameren rondom; tot de schatten van het huis Gods, en tot de schatten der heilige dingen;

13 En van de verdeelingen der priesteren en der Levieten, en van alle werk der dienst van het huis des HEEREN, en van alle vaten der dienst van het huis des HEEREN.

14 Het goud *gaf hij* naar het goudgewigt, tot alle vaten van elke dienst: *ook zilver* tot alle zilveren vaten bij gewigt, tot al de vaten van elke dienst;

15 En het gewigt tot de gouden kandelaars, en hunne gouden lampen, naar het gewigt van elken kandelaar en zijne lampen; ook tot de zilveren kandelaars, naar het gewigt van eenen kandelaar en zijne lampen, naar de dienst van elken kandelaar.

16 Ook *gaf hij* het goud naar het gewigt tot de tafelen der toerigting, tot elke tafel, en het zilver tot de zilveren tafelen;

17 En louter goud tot de kraauwelen, en tot de sprengbekkens, en tot de schotelen, en tot gouden bekers, het gewigt tot elken beker, desgelijks tot zilveren bekers, tot elken beker het gewigt;
18 En tot het reukaltaar gelouterd goud in gewigt; en goud tot het voorbeeld des wagens, *te weten* der cherubim, die *de vleugels* zouden uitbreiden, en de arke des verbonds des HEEREN overdekken.
19 Dit alles heeft men mij, *zeide David*, bij geschrift te verstaan gegeven van de hand des HEEREN, *te weten* al de werken dezes voorbeelds.
20 En David zeide tot zijnen zoon Sálomo: Wees sterk, en heb goeden moed, en doe het, vrees niet en wees niet verslagen: want de HEERE God, mijn God, zal met u zijn; Hij zal u niet begeven, en Hij zal u niet verlaten, totdat gij al het werk tot de dienst van het huis des HEEREN zult volbragt hebben.
21 En zie, daar zijn de verdeelingen der priesteren en der Levieten, tot alle dienst van het huis Gods; en bij u zijn tot alle werk allerlei vrijwilligen, met wijsheid tot alle dienst, ook de vorsten, en het gansche volk, *bereid* tot al uwe bevelen.

HOOFDSTUK XXIX.

VERDER zeide de koning David tot de gansche gemeente: God heeft mijnen zoon Sálomo alleen verkoren, eenen jongeling en teeder: dit werk daarentegen is groot, want het is geen paleis voor eenen mensch, maar voor God, den HEER.
2 Ik nu heb uit al mijne kracht bereid, tot het huis mijns Gods, goud tot gouden, en zilver tot zilveren, en koper tot koperen, ijzer tot ijzeren, en hout tot houten *werken;* sardónixsteenen en vervullende *steenen*, versiersteenen en borduursel, en allerlei kostelijke steenen, en marmersteenen in menigte.
3 En daartoe, uit mijn welgevallen tot het huis mijns Gods, geef ik het bijzonder goud en zilver, dat ik heb, tot het huis mijns Gods daarenboven, behalve al wat ik ten huize des heiligdoms bereid heb:
4 Drie duizend talenten gouds, van het goud van Ofir, en zeven duizend talenten gelouterd zilver, om de wanden der huizen te overtrekken;
5 Goud tot de gouden, en zilver tot de zilveren *vaten,* en tot alle werk, door de hand der werkmeesteren *te maken.* En wie is er willig, heden zijne hand den HEERE te vullen?
6 Toen gaven vrijwillig de oversten der vaderen, en de oversten der stammen van Israël, en de oversten der duizenden en der honderden, en de oversten van het werk des konings;
7 En zij gaven, tot de dienst van het huis Gods, vijf duizend talenten gouds, en tien duizend drachmen, en tien duizend talenten zilvers, en achttien duizend talenten kopers, en honderd duizend talenten ijzers.
8 En bij wien steenen gevonden werden, die gaven zij in den schat van het huis des HEEREN, onder de hand van Jehiël, den Gersoniet.
9 En het volk was verblijd over hun vrijwillig geven, want zij gaven met een volkomen hart den HEERE vrijwillig; en de koning David verblijdde zich ook met groote blijdschap.
10 Daarom loofde David den HEER voor de oogen der gansche gemeente; en David zeide: Geloofd zijt Gij, HEERE, God van onzen vader Israël, van eeuwigheid tot in eeuwigheid!
11 Uwe, o HEERE! is de grootheid, en de magt, en de heerlijkheid, en de overwinning, en de majesteit, want alles, wat in den hemel en op de aarde is, *is uwe;* uwe, o HEERE! is het koningrijk, en Gij hebt U verhoogd tot een Hoofd boven alles.
12 En rijkdom en eere zijn voor uw aangezigt, en Gij heerscht over alles; en in uwe hand is kracht en magt: ook staat het in uwe hand alles groot te maken en sterk te maken.
13 Nu dan, onze God! wij danken U, en loven den naam uwer heerlijkheid.
14 Want wie ben ik, en wat is mijn volk, dat wij de magt zouden verkregen hebben, om vrijwillig te geven als dit is? want het is alles van U, en wij geven het U uit uwe hand.
15 Want wij zijn vreemdelingen en bijwoners voor uw aangezigt, gelijk al onze vaders; onze dagen op aarde zijn als eene schaduw, en er is geene verwachting.
16 HEERE, onze God! al deze menigte, die wij bereid hebben, om U een huis te bouwen, den name uwer heiligheid, dat is van uwe hand, en het is alles uwe.
17 En ik weet, mijn God! dat Gij het hart proeft, en dat Gij een welgevallen hebt

aan opregtigheden. Ik heb in opregtigheid mijns harten al deze dingen vrijwillig gegeven, en ik heb nu met vreugde uw volk, dat hier gevonden wordt, gezien, dat het zich jegens U vrijwillig gedragen heeft.

18 O HEERE, Gij God onzer vaderen, Abraham, Izak en Israël! bewaar dit in der eeuwigheid in den zin der gedachten van het hart uws volks, en rigt hun hart tot U.

19 En geef mijnen zoon Sálomo een volkomen hart, om te houden uwe geboden, uwe getuigenissen en uwe inzettingen; en om alles te doen, en om dit paleis te bouwen, hetwelk ik bereid heb.

20 Daarna zeide David tot de gansche gemeente: Looft nu den HEER, uwen God! Toen loofde de gansche gemeente den HEER, den God hunner vaderen; en zij neigden het hoofd, en zij bogen zich neder voor den HEER, en voor den koning.

21 En zij offerden den HEERE slagtofferen, ook offerden zij den HEERE brandofferen, des anderen morgens van dien dag, duizend varren, duizend rammen, duizend lammeren, met hunne drankofferen; en slagtofferen in menigte, voor gansch Israël.

22 En zij aten en dronken deszelven daags voor het aangezigt des HEEREN met groote vreugde; en zij maakten Sálomo, den zoon van David, ten anderen maal koning, en zij zalfden *hem* den HEERE tot voorganger, en Zadok tot priester.

23 Alzoo zat Sálomo op den troon des HEEREN, als koning in zijns vaders Davids plaats, en hij was voorspoedig; en gansch Israël hoorde naar hem.

24 En al de vorsten, en helden, ja ook al de zonen van den koning David, gaven de hand, dat zij onder den koning Sálomo zijn zouden.

25 En de HEER maakte Sálomo groot ten hoogste voor de oogen van gansch Israël; en Hij gaf aan hem eene koninklijke majesteit, hoedanige aan geenen koning van Israël vóór hem geweest is.

26 Zoo heeft dan David, de zoon van Isaï, geregeerd over gansch Israël.

27 De dagen nu, die hij geregeerd heeft over Israël, zijn veertig jaar: te Hebron regeerde hij zeven jaren, en te Jerúzalem regeerde hij drie en dertig.

28 En hij stierf in goeden ouderdom, zat van dagen, rijkdom en eer; en zijn zoon Sálomo regeerde in zijne plaats.

29 De geschiedenissen nu van den koning David, de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in de geschiedenissen van Samuël, den ziener, en in de geschiedenissen van den profeet Nathan, en in de geschiedenissen van Gad, den ziener:

30 Met al zijn koningrijk, en zijne magt, en de tijden, die over hem verloopen zijn, en over Israël, en over al de koningrijken der landen.

HET TWEEDE BOEK DER KRONIJKEN.

HOOFDSTUK 1.

EN Sálomo, de zoon van David, werd versterkt in zijn koningrijk, want de HEER, zijn God, was met hem, en maakte hem ten hoogste groot.

2 En Sálomo sprak tot het gansche Israël, tot de oversten der duizenden en der honderden, en tot de regteren, en tot alle vorsten in gansch Israël, de hoofden der vaderen;

3 En zij gingen henen, Sálomo en de gansche gemeente met hem, naar de hoogte, die te Gibeon was: want dáár was de tente der zamenkomste Gods, die Mozes, de knecht des HEEREN, in de woestijn gemaakt had.

4 (Maar de arke Gods had David van Kirjath-Jeárim opgebragt, ter plaatse, die David voor haar bereid had; want hij had voor haar eene tent te Jerúzalem gespannen.)

5 Ook was het koperen altaar, dat Bezáleël, de zoon van Uri, den zoon van Hur, gemaakt had, aldaar voor den tabernakel des HEEREN: Sálomo nu en de gemeente bezochten hetzelve.

6 En Sálomo offerde daar, voor het aangezigt des HEEREN, op het koperen altaar, dat aan de tent der zamenkomst was; en hij offerde daarop duizend brandofferen.

7 In dienzelven nacht verscheen God aan Sálomo; en Hij zeide tot hem: Begeer wat Ik u geven zal.

8 En Sálomo zeide tot God: Gij hebt aan mijnen vader David groote weldadigheid gedaan; en Gij hebt mij koning gemaakt in zijne plaats:

9 Nu, HEERE God! laat uw woord waar worden, *gedaan* aan mijnen vader David; want Gij hebt mij koning gemaakt over een volk, menigvuldig als het stof der aarde:

10 Geef mij nu wijsheid en wetenschap, dat ik voor het aangezigt van dit volk uitga en inga: want wie zou dit uw groot volk *kunnen* rigten?

11 Toen zeide God tot Sálomo: Daarom, dat dit in uw hart geweest is, en gij niet begeerd hebt rijkdom, goederen, noch eer, noch de ziel uwer haters, noch ook vele dagen begeerd hebt; maar wijsheid en wetenschap voor u begeerd hebt, opdat gij mijn volk mogt rigten, waarover Ik u koning gemaakt heb:

12 De wijsheid, en de wetenschap is u gegeven; daartoe zal Ik u rijkdom, en goederen, en eere geven, dergelijke geene koningen, die vóór u geweest zijn, gehad hebben, en na u zal dergelijke niet zijn.

13 Alzoo kwam Sálomo te Jerúzalem, van de hoogte, die te Gibeon is, van voor de tent der zamenkomst; en hij regeerde over Israël.

14 En Sálomo vergaderde wagenen en ruiteren, zoodat hij duizend en vier honderd wagenen, en twaalf duizend ruiteren had; en hij leide ze in de wagensteden, en bij den koning te Jerúzalem.

15 En de koning maakte het zilver en het goud in Jerúzalem te zijn, als steenen, en de cederen maakte hij te zijn, als wilde vijgeboomen, die in de laagten zijn, in menigte.

16 En het uitbrengen der paarden was hetgeen Sálomo uit Egypte had: en aangaande het linnengaren, de kooplieden des konings namen het linnengaren voor den prijs.

17 En zij bragten op, en voerden eenen wagen uit van Egypte voor zes honderd *sikkelen* zilvers, en een paard voor één honderd en vijftig; en alzoo voerden zij *die* door hunne hand uit, voor alle koningen der Hethieten, en voor de koningen van Syrië.

HOOFDSTUK II.

SÁLOMO nu dacht voor den naam des HEEREN een huis te bouwen, en een huis voor zijn koningrijk.

2 En Sálomo telde zeventig duizend lastdragende mannen, en tachtig duizend mannen, die houwen zouden in het gebergte; mitsgaders drie duizend en zes honderd opzieners over dezelven.

3 En Sálomo zond tot Huram, den koning van Tyrus, zeggende: Gelijk als gij met mijnen vader David gedaan hebt, en hebt hem cederen gezonden om voor hem een huis te bouwen, om daarin te wonen, *zoo doe ook met mij*.

4 Zie, ik zal een huis voor den naam des HEEREN, mijns Gods, bouwen, om Hem te heiligen, om reukwerk der welriekende speerijen voor zijn aangezigt aan te steken, en *voor* de toerigting des gedurigen *broods*, en *voor* de brandofferen des morgens en des avonds, op de sabbaten, en op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden des HEEREN, onzes Gods; hetwelk voor eeuwig is in Israël.

5 En het huis, dat ik zal bouwen, zal groot zijn: want onze God is grooter dan alle goden.

6 Doch wie zou de kracht hebben, om voor Hem een huis te bouwen, dewijl de hemelen, ja de hemel der hemelen, Hem niet begrijpen zouden? En wie ben ik, dat ik voor Hem een huis zou bouwen, ten ware om reukwerk voor zijn aangezigt aan te steken?

7 Zoo zend mij nu eenen wijzen man, om te werken in goud, en in zilver, en in koper, en in ijzer, en in purper, en karmezijn, en hemelsblaauw, en die weet graveerselen te graveren, met de wijzen, die bij mij zijn in Juda en in Jerúzalem, die mijn vader David beschikt heeft.

8 Zend mij ook cederen, dennen, en algummimhout uit Libanon, want ik weet, dat uwe knechten het hout van Libanon weten te houwen; en zie, mijne knechten zullen met uwe knechten zijn:

9 En dat om mij hout in menigte te bereiden; want het huis, dat ik zal bouwen, zal groot en wonderlijk zijn.

10 En zie, ik zal uwen knechten, den houwers, die het hout houwen, twintig duizend kor uitgeslagen tarwe, en twintig duizend kor gerst geven; daartoe twintig duizend bath wijns, en twintig duizend bath olie.

11 Huram nu, de koning van Tyrus, antwoordde door schrift, en zond tot Sálomo: Daarom dat de HEER zijn volk liefheeft, heeft Hij u over hen tot koning gesteld.

12 Verder zeide Huram: Geloofd zij de HEER, de God Israëls, die den hemel en de aarde gemaakt heeft, dat Hij den koning David eenen wijzen zoon, kloek in voorzigtigheid en verstand, gegeven heeft, die een huis voor den HEER, en een huis voor zijn koningrijk bouwe!

13 Zoo zend ik nu eenen wijzen man, kloek van verstand, Huram Abi;

14 Den zoon eener vrouw uit de dochteren van Dan, en wiens vader een man geweest is van Tyrus, die weet te werken in goud, en in zilver, in koper, in ijzer, in steenen, en in hout, in purper, in hemelsblaauw, en in fijn linnen, en in karmezijn, en om alle graveersel te graveren, en om te bedenken allen vernuftigen vond, die hem zal voorgesteld worden, met uwe wijzen, en de wijzen van mijnen heer uwen vader David.

15 Zoo zende nu mijn heer zijnen knechten de tarwe en de gerst, de olie en den wijn, die hij gezegd heeft.

16 En wij zullen hout houwen uit den Libanon, naar al uwe nooddruft, en zullen het tot u met vlotten, over de zee, naar Jafo brengen; en gij zult het laten ophalen naar Jerûzalem.

17 En Sálomo telde al de vreemde mannen, die in het land van Israël waren, achtervolgens de telling, met dewelke zijn vader David die geteld had; en er werden gevonden honderd drie en vijftig duizend en zes honderd.

18 En hij maakte uit dezelven zeventig duizend lastdragers, en tachtig duizend houwers in het gebergte, mitsgaders drie duizend en zes honderd opzieners, om het volk te doen arbeiden.

HOOFDSTUK III.

EN Sálomo begon het huis des HEEREN te bouwen te Jerûzalem, op den berg Moria, die zijnen vader David gewezen was, in de plaats, die David toebereid had, op den dorschvloer van Ornan, den Jebusiet.

2 Hij begon nu te bouwen in de tweede maand, op den tweeden *dag*, in het vierde jaar van zijn koningrijk.

3 En deze zijn de grondleggingen van Sálomo, om het huis Gods te bouwen: de lengte in ellen naar de eerste mate, was zestig ellen, en de breedte twintig ellen.

4 En het voorhuis, hetwelk vooraan was, was in de lengte, naar de breedte van het huis, twintig ellen, en de hoogte honderd en twintig; hetwelk hij van binnen overtrok met louter goud.

5 Het groote huis nu overdekte hij met dennenhout; daarna overtoog hij dat met goed goud; en hij maakte daarop palmen en ketenwerk.

6 Hij overtoog ook het huis met kostelijke steenen tot versiering; het goud nu was goud van Parváïm.

7 Daartoe overdekte hij aan het huis de balken, de posten en de wanden daarvan, en de deuren daarvan, met goud; en hij graveerde cherubs aan de wanden.

8 Verder maakte hij het huis van het heilige der heiligen, welks lengte, naar de breedte van het huis, was twintig ellen, en de breedte daarvan twintig ellen; en hij overtoog dat met goed goud, tot zes honderd talenten.

9 En het gewigt der nagelen was tot vijftig sikkelen gouds; en hij overtoog de opperzalen met goud.

10 Ook maakte hij, in het huis van het heilige der heiligen, twee cherubim van uittrekkend werk, en hij overtoog die met goud.

11 Aangaande de vleugelen der cherubim, hunne lengte was twintig ellen: des éénen vleugel was van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis, en de andere vleugel van vijf ellen, rakende aan den vleugel des anderen cherubs.

12 Insgelijks was de vleugel des anderen cherubs van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis; en de andere vleugel was van vijf ellen, klevende aan den vleugel des anderen cherubs.

13 De vleugelen dezer cherubim spreidden zich uit twintig ellen; en zij stonden op hunne voeten, en hunne aangezigten waren huiswaarts.

14 Hij maakte ook den voorhang van

hemelsblaauw, en purper, en karmezijn, en fijn linnen; en hij maakte cherubs daarop.

15 Nog maakte hij vóór het huis twee pilaren, van vijf en dertig ellen in lengte; en het kapiteel, dat op derzelver hoofd was, was van vijf ellen.

16 Ook maakte hij ketenen, *als* in de aanspraakplaats, en hij zettede ze op de hoofden der pilaren; daartoe maakte hij honderd granaatappelen, en zettede ze tusschen de ketenen.

17 En hij rigtte de pilaren op vóór aan den tempel, éénen ter regterhand, en éénen ter linkerhand; en hij noemde den naam van den regter Jachin, en den naam van den linker Boaz.

HOOFDSTUK IV.

1 HIJ maakte ook een koperen altaar, van twintig ellen in zijne lengte, en twintig ellen in zijne breedte, en tien ellen in zijne hoogte.

2 Daartoe maakte hij de gegotene zee: van tien ellen was zij, van haren éénen rand tot haren anderen rand, rondom rond, en van vijf ellen in hare hoogte, en een meetsnoer van dertig ellen omving ze rondom.

3 Onder dezelve nu was de gelijkenis van runderen, rondom henen, die omsingelende, tien in één el, omringende de zee rondom: twee rijen dezer runderen waren in hare gieting gegoten.

4 Zij stond op twaalf runderen: drie ziende naar het noorden, en drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en drie ziende naar het oosten; en de zee was boven op dezelve; en al hunne achterdeelen waren inwaarts.

5 Hare dikte nu was eene hand breed, en haar rand als het werk van den rand eens bekers *of* eener leliebloem, begrijpende *vele* bathen; zij hield drie duizend.

6 En hij maakte tien waschvaten, en stelde vijf ter regter-, en vijf ter linkerhand, om daarin te wasschen: wat ten brandoffer behoort, staken zij daarin; maar de zee was, opdat de priesteren zich daarin zouden wasschen.

7 Hij maakte ook tien gouden kandelaren, naar hunne wijze, en hij stelde ze in den tempel, vijf aan de regterhand, en vijf aan de linkerhand.

8 Ook maakte hij tien tafelen, en hij zettede ze in den tempel, vijf aan de regterhand, en vijf aan de linkerhand: en hij maakte honderd gouden sprengbekkens.

9 Verder maakte hij het voorhof der priesteren, en het groote voorhof, mitsgaders de deuren voor het voorhof, en overtoog hunne deuren met koper.

10 De zee nu zettede hij aan de regterzijde, naar het oosten, tegenover het zuiden.

11 Daartoe maakte Huram de potten, en de schoffelen, en de sprengbekkens: alzoo voleindde Hiram het werk te maken, dat hij voor den koning Sálomo aan het huis Gods maakte.

12 De twee pilaren, en de bollen, en de twee kapiteelen, op het hoofd der pilaren; en de twee netten, om de twee bollen der kapiteelen te bedekken, die op der pilaren hoofd waren;

13 En de vier honderd granaatappelen tot de twee netten: twee rijen van granaatappelen tot elk net, om de twee bollen der kapiteelen te bedekken, die boven op de pilaren waren.

14 Hij maakte ook de stellingen; en waschvaten maakte hij op de stellingen;

15 Één zee, en de twaalf runderen daaronder.

16 Insgelijks de potten, en de schoffelen, en de kraauwelen, en al hunne vaten maakte Huram Abiu voor den koning Sálomo, voor het huis des HEEREN, van gepolijst koper.

17 In de vlakte der Jordaan goot ze de koning, in digte aarde, tusschen Sukkoth, en tusschen Zeredátha.

18 En Sálomo maakte al deze vaten in groote menigte; want het gewigt des kopers werd niet onderzocht.

19 Ook maakte Sálomo alle vaten, die voor het huis Gods waren, en het gouden altaar, en de tafelen, waarop de toonbrooden zijn;

20 En de kandelaren met hunne lampen, van gesloten goud, om die naar de wijze aan te steken, vóór de aanspraakplaats;

21 En de bloemen, en de lampen, en de snuiters, van goud; het was het volmaaktste goud:

22 Mitsgaders de gaffelen, en de sprengbekkens, en de rookschalen, en de wierookvaten, van gesloten goud: aangaande den ingang van het huis, zijne binnenste deuren, van het heilige der heiligen, en de

deuren van het huis des tempels waren van goud.

HOOFDSTUK V.

ALZOO werd al het werk volbragt, dat Sálomo aan het huis des HEEREN maakte. Daarna bragt Sálomo de geheiligde dingen van zijnen vader David; en het zilver, en het goud, en al de vaten leide hij onder de schatten van het huis Gods.

2 Toen vergaderde Sálomo de oudsten van Israël, en al de hoofden der stammen, de oversten der vaderen onder de kinderen Israëls, te Jerúzalem, om de arke des verbonds des HEEREN op te brengen uit de stad Davids, dewelke is Zion.

3 En alle mannen van Israël verzamelden zich tot den koning op het feest, hetwelk was *in* de zevende maand.

4 En al de oudsten van Israël kwamen, en de Levieten namen de ark op.

5 En zij bragten de ark, en de tent der zamenkomst opwaarts, mitgaders al de heilige vaten, die in de tent waren; deze bragten de priesters *en* Levieten opwaarts.

6 De koning Sálomo nu, en de gansche vergadering van Israël, die bij hem vergaderd waren vóór de ark, offerden schapen en runderen, die van wege de menigte niet konden geteld noch gerekend worden.

7 Alzoo bragten de priesters de ark des verbonds des HEEREN tot hare plaats, tot de aanspraakplaats van het huis, tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugelen der cherubim.

8 Want de cherubim spreidden de beide vleugelen over de plaats der ark: en de cherubim overdekten de ark en hare handboomen van boven.

9 Daarna schoven zij de handboomen verder uit, dat de hoofden der handboomen gezien werden uit de ark, vóór aan de aansraakplaats, maar buiten niet gezien werden: en zij was daar tot op dezen dag.

10 Er was niets in de ark, dan alleen de twee tafelen, die Mozes bij Horeb *daarin* gedaan had, als de HEER *een verbond* maakte met de kinderen Israëls, toen zij uit Egypte uitgetogen waren.

11 En het geschiedde, als de priesters uit het heilige uitgingen: (want al de priesters, die gevonden werden, hadden zich geheiligd, zonder de verdeelingen te houden;

12 En de Levieten, die zangers waren van hen allen, van Asaf, van Heman, van Jedúthun, en van hunne zonen, en van hunne broederen, in fijn linnen gekleed, met cimbalen, en met luiten, en harpen, stonden tegen het oosten des altaars, en met hen tot honderd en twintig priesteren toe, trompettende met trompetten.)

13 Het geschiedde dan, als zij eenpariglijk trompetteden en zongen, om eene eenparige stem te laten hooren, prijzende en lovende den HEER; en als zij de stem verhieven met trompetten, en met cimbalen, en *andere* muzikale instrumenten, en als zij den HEER prezen, dat Hij goed is, dat zijne weldadigheid is tot in eeuwigheid: dat het huis met eene wolk vervuld werd, *namelijk* het huis des HEEREN.

14 En de priesters konden, van wege die wolk, niet staan, om te dienen; want de heerlijkheid des HEEREN had het huis Gods vervuld.

HOOFDSTUK VI.

TOEN zeide Sálomo: De HEER heeft gezegd, dat Hij in de donkerheid zou wonen.

2 En ik heb U een huis ter woonstede gebouwd, en eene vaste plaats tot uwe eeuwige woning.

3 Daarna wendde de koning zijn aangezigt om, en zegende de gansche gemeente van Israël; en de gansche gemeente van Israël stond.

4 En hij zeide: Geloofd zij de HEER, de God van Israël, die met zijnen mond tot mijnen vader David gesproken heeft, en heeft het met zijne handen vervuld, zeggende:

5 Van dien dag af, dat Ik mijn volk uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik geene stad verkoren uit alle stammen van Israël, om een huis te bouwen, dat mijn naam daar zou wezen; en geenen man verkoren, om een voorganger te zijn over mijn volk Israël.

6 Maar Ik heb Jerúzalem verkoren, dat mijn naam daar zou wezen; en Ik heb David verkoren, dat hij over mijn volk Israël wezen zou.

7 Het was ook in het hart van mijnen vader David, een huis te bouwen den naam des HEEREN, des Gods van Israël.

8 Maar de HEER zeide tot mijnen vader David: Dewijl dat in uw hart geweest is mijnen naam een huis te bouwen, gij hebt

welgedaan, dat het in uw hart geweest is.
9 Evenwel gij zult dat huis niet bouwen; maar uw zoon, die uit uwe lendenen voortkomen zal, die zal mijnen naam dat huis bouwen.
10 Zoo heeft de HEER zijn woord bevestigd, dat Hij gesproken had: want ik ben opgestaan in de plaats van mijnen vader David, en ik zit op den troon van Israël, gelijk als de HEER gesproken heeft; en ik heb een huis gebouwd den naam des HEEREN, des Gods van Israël.
11 En ik heb daar de ark gesteld, waarin het verbond des HEEREN is, hetwelk Hij maakte met de kinderen Israëls.
12 En hij stond voor het altaar des HEEREN, tegenover de gansche gemeente van Israël: en hij breidde zijne handen uit;
13 (Want Sálomo had een koperen gestoelte gemaakt, en had het gesteld in het midden des voorhofs; zijnde vijf ellen in zijne lengte, en vijf ellen in zijne breedte, en drie ellen in zijne hoogte; en hij stond daarop, en knielde op zijne knieën voor de gansche gemeente van Israël, en breidde zijne handen uit naar den hemel.)
14 En hij zeide: HEERE, God van Israël! er is geen God gelijk Gij, in den hemel noch op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid aan uwe knechten, die voor uw aangezigt met hun gansche hart wandelen;
15 Die uwen knecht, mijnen vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem gesproken hadt: want met uwen mond hebt Gij gesproken, en met uwe hand vervuld, gelijk het te dezen dage is.
16 En nu, HEERE, God van Israël! houd uwen knecht, mijnen vader David, wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man zal u van voor mijn aangezigt afgesneden worden, die zitte op den troon van Israël; alleenlijk zoo uwe zonen hunnen weg bewaren, om te wandelen in mijne wet, gelijk als gij gewandeld hebt voor mijn aangezigt.
17 Nu dan, o HEERE, God van Israël! laat uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot uwen knecht, tot David.
18 Maar waarlijk, zou God bij de menschen op de aarde wonen? Ziet, de hemelen, ja de hemel der hemelen, zouden U niet begrijpen, hoeveel te min dit huis, dat ik gebouwd heb!
19 Wend U dan nog tot het gebed uws knechts, en tot zijne smeeking, o HEERE, mijn God! om te hooren naar het geroep en naar het gebed, dat uw knecht voor uw aangezigt bidt.
20 Dat uwe oogen open zijn, dag en nacht, over dit huis, over de plaats, van dewelke Gij gezegd hebt, uwen naam daar te zullen zetten; om te hooren naar het gebed, hetwelk uw knecht bidden zal in deze plaats.
21 Hoor dan naar de smeekingen van uwen knecht, en van uw volk Israël, die in deze plaats zullen bidden; en hoor Gij uit de plaats uwer woning, uit den hemel, ja hoor, en vergeef.
22 Wanneer iemand tegen zijnen naasten zal gezondigd hebben, en die hem eenen eed des vloeks opgelegd zal hebben, om zich zelven te vervloeken, en de eed des vloeks voor uw altaar in dit huis komen zal;
23 Hoor Gij dan uit den hemel, en doe, en rigt uwe knechten, vergeldende den goddeloozen, gevende zijnen weg op zijn hoofd, en regtvaardigende den regtvaardigen, gevende hem naar zijne geregtigheid.
24 Wanneer ook uw volk Israël voor het aangezigt des vijands zal geslagen worden, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en zich bekeeren, en uwen naam belijden, en voor uw aangezigt in dit huis bidden en smeeken zullen;
25 Hoor Gij dan uit den hemel, en vergeef de zonden van uw volk Israël, en breng hen weder in het land, dat Gij hun en hunnen vaderen gegeven hebt.
26 Als de hemel zal gesloten zijn, dat er geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben; en zij in deze plaats bidden, en uwen naam belijden, *en* van hunne zonden zich bekeeren zullen, als Gij hen geplaagd zult hebben;
27 Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde uwer knechten en van uw volk Israël, als Gij hun zult geleerd hebben den goeden weg, in denwelken zij wandelen zullen; en geef regen op uw land, dat Gij uw volk tot eene erfenis gegeven hebt.
28 Als er honger in het land wezen zal, als er pest wezen zal, als er brandkoren of honigdauw, sprinkhanen en kevers wezen zullen, als iemand van zijne vijanden in het land zijner poorten hem belegeren zal, *of* eenige plage, of eenige krankheid wezen zal;
29 Alle gebed, alle smeeking, die van eenig mensch, of van al uw volk Israël geschie-

den zal, als zij erkennen, een ieder zijne plage en zijne smarte, en *een ieder* zijne handen in dit huis uitbreiden zal;

30 Hoor Gij dan uit den hemel, de vaste plaats uwer woning, en vergeef, en geef een' iegelijk naar al zijne wegen, gelijk Gij zijn hart kent: want Gij alleen kent het hart van de kinderen der menschen.

31 Opdat zij U vreezen, om te wandelen in uwe wegen, al de dagen, die zij leven zullen op het land, dat Gij onzen vaderen gegeven hebt.

32 Zelfs ook aangaande den vreemden, die van uw volk Israël niet zijn zal, maar uit verren lande, om uws grooten naams, en uwer sterke hand, en uws uitgestrekten arms wil, komen zal: als zij komen, en bidden zullen in dit huis;

33 Hoor Gij dan uit den hemel, uit de vaste plaats uwer woning, en doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal; opdat alle volken der aarde uwen naam kennen, zoo om U te vreezen, gelijk uw volk Israël, als om te weten, dat uw naam genoemd wordt over dit huis, hetwelk ik gebouwd heb.

34 Wanneer uw volk in den krijg tegen zijne vijanden uittrekken zal door den weg, dien Gij hen heenzenden zult, en zullen tot U bidden naar den weg dezer stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, hetwelk ik uwen naam gebouwd heb:

35 Hoor dan uit den hemel hun gebed en hunne smeeking, en voer hun regt uit.

36 Wanneer zij gezondigd zullen hebben tegen U, (want geen mensch is er, die niet zondigt) en Gij tegen hen vertoornd zult zijn, en hen leveren zult voor het aangezigt des vijands, dat degenen, die hen gevangen hebben, hen gevankelijk wegvoeren in een land, dat verre of nabij is;

37 En zij in het land, waar zij gevankelijk weggevoerd zijn, weder aan hun hart brengen zullen, dat zij zich bekeeren, en tot U smeeken in het land hunner gevangenis, zeggende: Wij hebben gezondigd, verkeerdelijk gedaan, en goddeloozlijk gehandeld:

38 En zij zich tot U bekeeren, met hun gansche hart en met hunne gansche ziel, in het land hunner gevangenis, waar zij hen gevankelijk weggevoerd hebben, en bidden zullen naar den weg huns lands, dat Gij hunnen vaderen gegeven hebt, en naar deze stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, dat ik uwen naam gebouwd heb;

39 Hoor dan uit den hemel, uit de vaste plaats uwer woning, hun gebed en hunne smeekingen, en voer hun regt uit, en vergeef uw volk, wat zij tegen U gezondigd zullen hebben.

40 Nu, mijn God! laat toch uwe oogen open en uwe ooren opmerkende zijn tot het gebed dezer plaats.

41 En nu, HEERE God! maak U op tot uwe ruste, Gij en de arke uwer kracht: laat uwe priesters, HEERE God! met heil bekleed worden, en laat uwe gunstgenooten over het goede blijde zijn.

42 O HEERE God! wend het aangezigt uws gezalfden niet af; gedenk der weldadigheden van David, uwen knecht.

HOOFDSTUK VII.

ALS nu Sálomo voleind had te bidden, zoo daalde het vuur van den hemel, en verteerde het brandoffer en de slagtofferen: en de heerlijkheid des HEEREN vervulde het huis.

2 En de priesters konden niet ingaan in het huis des HEEREN; want de heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld.

3 En als al de kinderen Israëls dat vuur zagen afdalen, en de heerlijkheid des HEEREN over het huis, zoo bukten zij met hunne aangezigten ter aarde op den vloer, en aanbaden, en loofden den HEER, dat Hij goedig is, dat zijne weldadigheid is tot in eeuwigheid.

4 De koning nu en al het volk offerden slagtofferen voor het aangezigt des HEEREN.

5 En de koning Sálomo offerde slagtofferen van runderen, twee en twintig duizend, en van schapen, honderd en twintig duizend. Alzoo hebben de koning en het gansche volk het huis Gods ingewijd.

6 Ook stonden de priesters in hunne wachten, en de Levieten met de muzikale instrumenten des HEEREN, die de koning David gemaakt had, om den HEER te loven, dat zijne weldadigheid is in eeuwigheid, als David door hunne dienst *Hem* prees; en de priesters trompetteden tegen hen over, en gansch Israël stond.

7 En Sálomo heiligde het middelste des voorhofs, hetwelk vóór het huis des HEEREN was, dewijl hij dáár de brandofferen

en het vette der dankofferen bereid had : want het koperen altaar, dat Sálomo gemaakt had, kon het brandoffer, en het spijsoffer, en het vette niet vatten.

8 Sálomo hield ook ter zelver tijd het feest zeven dagen, en gansch Israël met hem, eene zeer groote gemeente, van den ingang af van Hamath, tot de rivier van Egypte.

9 En ten achtsten dage hielden zij eenen verbodsdag; want zij hielden de inwijding des altaars zeven dagen, en het feest zeven dagen.

10 Doch op den drie en twintigsten dag der zevende maand liet hij het volk gaan tot hunne hutten, blijde en goeds moeds over het goede, dat de HEER aan David en Sálomo, en zijn volk Israël gedaan had.

11 Alzoo volbragt Sálomo het huis des HEEREN, en het huis des konings; en al wat in Sálomo's hart gekomen was, om in het huis des HEEREN en in zijn huis te maken, rigtte hij voorspoedig uit.

12 En de HEER verscheen Sálomo des nachts; en Hij zeide tot hem : Ik heb uw gebed verhoord, en heb Mij deze plaats verkoren tot een offerhuis.

13 Zoo Ik den hemel toesluite, dat er geen regen zij, of zoo Ik den sprinkhanen gebiede, het land te verteren, of zoo Ik pest onder mijn volk zende :

14 En mijn volk, over dewelken mijn naam genoemd wordt, zich verootmoedigen en bidden, en mijn aangezigt zoeken, en zich bekeeren van hunne booze wegen : zoo zal Ik uit den hemel hooren, en hunne zonden vergeven, en hun land genezen.

15 Nu zullen mijne oogen open zijn en mijne ooren opmerkende op het gebed dezer plaats.

16 Want Ik heb nu dit huis verkoren en geheiligd, opdat mijn naam daar zij tot in eeuwigheid : en mijne oogen en mijn hart zullen daar te allen dage zijn.

17 En u aangaande, zoo gij voor mijn aangezigt wandelen zult, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, en doen naar alles, wat Ik u geboden heb, en mijne inzettingen en mijne regten houden zult;

18 Zoo zal Ik den troon uws koningrijks bevestigen, gelijk als Ik *een verbond* met uwen vader David gemaakt heb, zeggende : Geen man zal u afgesneden worden, die in Israël heersche.

19 Maar zoo gijlieden u afkeeren zult, en mijne inzettingen en mijne geboden, die Ik voor uw aangezigt gegeven heb, verlaten, en henengaan, en anderen goden dienen, en u voor die nederbuigen zult;

20 Zoo zal Ik hen uitrukken uit mijn land, dat Ik hun gegeven heb, en dit huis, dat Ik mijnen naam geheiligd heb, zal Ik van mijn aangezigt wegwerpen, en zal het tot een spreekwoord en spotrede onder alle volken maken.

21 En dit huis, dat verheven zal geweest zijn, daarover zal zich een ieder, die voorbijgaat, ontzetten, dat hij zal zeggen : Waarom heeft de HEER aan dit land en aan dit huis alzoo gedaan?

22 En men zal zeggen : Omdat zij den HEER, hunner vaderen God, verlaten hebben, die hen uit Egypteland uitgevoerd had, en hebben zich aan andere goden gehouden, en zich voor dezelve nedergebogen, en hun gediend; daarom heeft Hij al dat kwaad over hen gebragt.

HOOFDSTUK VIII.

HET geschiedde nu ten einde van twintig jaren, in dewelke Sálomo het huis des HEEREN en zijn huis gebouwd had,

2 Dat Sálomo de steden, welke Huram hem gegeven had, bouwde, en de kinderen Israëls aldaar deed wonen.

3 Daarna toog Sálomo naar Hamath-Zoba, en hij overweldigde ze.

4 Hij bouwde ook Thadmor in de woestijn, en al de schatsteden, die hij bouwde in Hamath.

5 Ook bouwde hij het hooge Beth-hóron en het neder Beth-hóron, vaste steden met muren, deuren en grendelen;

6 Mitsgaders Baälath, en al de schatsteden, die Sálomo had, en alle wagensteden, en de steden der ruiteren, en wat de begeerte van Sálomo begeerd had te bouwen, in Jerúzalem, en in den Líbanon, en in het gansche land zijner heerschappij.

7 Aangaande al het volk, dat overgebleven was van de Hethieten, en de Amorieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Jebuzieten, die niet uit Israël waren;

8 Uit hunne kinderen, die na hen in het land overgebleven waren, welke de kinderen Israëls niet verdaan hadden, die bragt Sálomo op uitschot tot op dezen dag.

9 Doch uit de kinderen Israëls, die Sálomo niet maakte tot slaven in zijn werk; (want zij waren krijgslieden, en oversten

zijner hoofdlieden, en oversten zijner wagenen en zijner ruiteren)

10 *Uit* dezen dan, waren oversten der bestelden, die de koning Sálomo had, twee honderd en vijftig, die over het volk heerschappij hadden.

11 Sálomo nu deed de dochter van Faraö opkomen uit de stad Davids tot het huis, dat hij voor haar gebouwd had, want hij zeide : Mijne vrouw zal in het huis van David, den koning van Israël, niet wonen, omdat de *plaatsen* heilig zijn, tot dewelke de ark des HEEREN gekomen is.

12 Toen offerde Sálomo den HEERE brandofferen op het altaar des HEEREN, hetwelk hij vóór het voorhuis gebouwd had :

13 Zelfs naar den eisch van elken dag, offerende, naar het gebod van Mozes, op de sabbaten, en op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden, drie malen in het jaar : op het feest van de ongezuurde *brooden,* en op het feest der weken, en op het feest der loofhutten.

14 Hij stelde ook, naar de wijze zijns vaders Davids, de verdeelingen der priesteren over hunne dienst, en der Levieten over hunne wachten, om *God* te prijzen, en voor de priesteren te dienen, naar den eisch van elken dag; en de portiers in hunne verdeelingen, aan elke poort : want alzoo was het gebod van David, den man Gods.

15 En men week niet van des konings gebod aan de priesteren en de Levieten, aangaande alle zaken, en aangaande de schatten.

16 Alzoo werd al het werk van Sálomo bereid tot den dag der grondlegging van het huis des HEEREN, en tot het volbrengen van hetzelve, *dat* het huis des HEEREN volmaakt werd.

17 Toen toog Sálomo naar E'zeon-Geber, en naar Eloth, aan den oever der zee, in het land van Edom.

18 En Huram zond hem, door de hand zijner knechten, schepen, mitsgaders knechten, kenners van de zee; en zij gingen met Sálomo's knechten naar Ofir, en zij haalden van daar vier honderd en vijftig talenten gouds, dewelke zij bragten tot den koning Sálomo.

HOOFDSTUK IX.

EN toen de koningin van Scheba het gerucht van Sálomo hoorde, kwam zij, om Sálomo met raadselen te verzoeken, te Jerùzalem, met een zeer zwaar heir, en kemelen, dragende speceríjen en goud in menigte, en kostelijk gesteente : en zij kwam tot Sálomo, en sprak met hem al wat in haar hart was.

2 En Sálomo verklaarde haar al hare woorden; en geen ding was er verborgen voor Sálomo, dat hij haar niet verklaarde.

3 Als nu de koningin van Scheba zag de wijsheid van Sálomo, en het huis, dat hij gebouwd had,

4 En de spijze zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hunne kleedingen, en zijne schenkers, en hunne kleedingen, en zijnen opgang, waardoor hij opging in het huis des HEEREN, zoo was in haar geen geest meer.

5 En zij zeide tot den koning : Het is een waarachtig woord geweest, dat ik in mijn land gehoord heb, van uwe zaken en van uwe wijsheid.

6 En ik heb hunne woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben, en mijne oogen *dat* gezien hebben; en zie, de helft van de grootheid uwer wijsheid is mij niet aangezegd : gij hebt overtroffen het gerucht, dat ik gehoord heb.

7 Welgelukzalig zijn uwe mannen, en welgelukzalig deze uwe knechten, die geduriglijk voor uw aangezigt staan, en uwe wijsheid hooren.

8 Geloofd zij de HEER, uw God, die behagen in u gehad heeft, om u op zijnen troon den HEERE, uwen God, tot eenen koning te zetten! overmits uw God Israël bemint, om hetzelve tot in eeuwigheid op te rigten, zoo heeft Hij u tot eenen koning over hen gesteld, om regt en geregtigheid te doen.

9 En zij gaf den koning honderd en twintig talenten gouds, en speceríjen in groote menigte, en kostelijk gesteente; en er was gelijk deze specerij, die de koningin van Scheba den koning Sálomo gaf, geene geweest.

10 Verder ook Hurams knechten, en Sálomo's knechten, die goud bragten uit Ofir, bragten algummimhout en edelgesteente.

11 En de koning maakte van dat algummimhout hooge gangen tot het huis des HEEREN en tot het huis des konings, mitsgaders harpen en luiten voor de zangers : desgelijks ook was te voren in het land van Juda niet gezien geweest.

12 En de koning Sálomo gaf de koningin van Scheba al haar behagen, wat zij begeerde, behalve hetgeen zij tot den koning gebragt had: zoo keerde zij, en toog naar haar land, zij en hare knechten.

13 Het gewigt nu van het goud, dat voor Sálomo op een jaar inkwam, was zes honderd zes en zestig talenten gouds;

14 Behalve dat zij van de kramers en de kooplieden inbragten: ook bragten alle koningen van Arabië, en de vorsten deszelven lands, goud en zilver aan Sálomo.

15 Daartoe maakte de koning Sálomo twee honderd rondassen van geslagen goud; zes honderd *sikkelen* van geslagen goud liet hij opwegen tot elke rondas.

16 Insgelijks drie honderd schilden van geslagen goud; drie honderd *sikkelen* gouds liet hij opwegen tot elk schild: en de koning leide ze in het huis des wouds van den Libanon.

17 Nog maakte de koning eenen grooten elpenbeenen troon, en hij overtoog denzelven met louter goud.

18 En de troon had zes trappen en eene voetbank van goud, aan den troon vast zijnde, en leningen aan beide zijden, tot de zitplaats toe; en twee leeuwen stonden bij de leningen.

19 En twaalf leeuwen stonden daar aan beide zijden, op de zes trappen: desgelijks is in geen koningrijk gemaakt geweest.

20 Ook waren alle drinkvaten van den koning Sálomo van goud, en alle vaten van het huis des wouds van den Libanon waren van gesloten goud: het zilver was in de dagen van Sálomo niet voor iets geacht.

21 Want des konings schepen voeren naar Tharsis, met de knechten van Huram: eens in drie jaren kwamen de schepen van Tharsis in, brengende goud, en zilver, elpenbeen, en apen, en paauwen.

22 Alzoo werd de koning Sálomo grooter dan alle koningen der aarde in rijkdom en wijsheid.

23 En alle koningen der aarde zochten Sálomo's aangezigt, om zijne wijsheid te hooren, die God in zijn hart gegeven had.

24 En zij bragten een ieder zijn geschenk, zilveren vaten, en gouden vaten, en kleederen, harnas, en specerijen, paarden, en muilezelen, van elk van jaar tot jaar.

25 Ook had Sálomo vier duizend paardenstallen, en wagenen, en twaalf duizend ruiteren; en hij leide ze in de wagensteden, en bij den koning te Jerúzalem.

26 En hij heerschte over alle koningen, van de rivier tot aan het land der Filistijnen, en tot aan de landpale van Egypte.

27 Ook maakte de koning het zilver in Jerúzalem te zijn als steenen, en de cederen maakte hij te zijn als de wilde vijgeboomen, die in de laagte zijn, in menigte.

28 En zij bragten voor Sálomo paarden uit Egypte, en uit al die landen.

29 Het overige nu der geschiedenissen van Sálomo, der eerste en der laatste, zijn die niet geschreven in de woorden van Nathan, den profeet, en in de profetie van Ahija, den Siloniet, en in de gezigten van Jedi, den ziener, aangaande Jeróbeam, den zoon van Nebat?

30 En Sálomo regeerde te Jerúzalem over gansch Israël, veertig jaren.

31 En Sálomo ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem in de stad zijns vaders Davids; en zijn zoon Rehábeam werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK X.

EN Rehábeam toog naar Sichem; want het gansche Israël was te Sichem gekomen, om hem koning te maken.

2 Het geschiedde nu, als Jeróbeam, de zoon van Nebat, *dat* hoorde, (dezelve nu was in Egypte, alwaar hij van het aangezigt van den koning Sálomo gevloden was) dat Jeróbeam uit Egypte wederkeerde:

3 Want zij zonden henen en lieten hem roepen; zoo kwam Jeróbeam met het gansche Israël, en zij spraken tot Rehábeam, zeggende:

4 Uw vader heeft ons juk hard gemaakt; nu dan, maak gij uws vaders harde dienst, en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, ligter, en wij zullen u dienen.

5 En hij zeide tot hen: Komt over drie dagen weder tot mij. En het volk ging heen.

6 En de koning Rehábeam hield raad met de oudsten, die gestaan hadden voor het aangezigt van zijnen vader Sálomo, als hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden, dat men dit volk antwoorden zal?

7 En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij dit volk goedertieren en jegens hen goedwillig wezen zult, en tot hen goede woorden spreken, zoo zullen zij te allen dage uwe knechten zijn.

8 Maar hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden; en hij hield raad met de jongelingen, die met hem opgewassen waren, die voor zijn aangezigt stonden.

9 En hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden, dat wij dit volk antwoorden zullen, die tot mij gesproken hebben, zeggende: Maak het juk, dat uw vader ons opgelegd heeft, ligter?

10 En de jongelingen, die met hem opgewassen waren, spraken tot hem, zeggende: Alzoo zult gij zeggen tot dat volk, die tot u gesproken hebben, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het over ons ligter; alzoo zult gij tot hen spreken: Mijn kleinste *vinger* zal dikker zijn dan mijns vaders lendenen.

11 Indien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, zoo zal ik boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geeselen gekastijd, maar ik *zal u* met schorpioenen *kastijden*.

12 Zoo kwam Jeróbeam en al het volk tot Rehábeam, op den derden dag, gelijk als de koning gesproken had, zeggende: Komt weder tot mij op den derden dag.

13 En de koning antwoordde hun hardelijk: want de koning Rehábeam verliet den raad der oudsten.

14 En hij sprak tot hen naar den raad der jongelingen, zeggende: Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal nog daarboven toedoen; mijn vader heeft u met geeselen gekastijd, maar ik *zal u* met schorpioenen *kastijden*.

15 Alzoo hoorde de koning naar het volk niet: want deze omwending was van God, opdat de HEER zijn woord bevestigde, hetwelk Hij door de dienst van Ahía, den Siloniet, gesproken had tot Jeróbeam, den zoon van Nebat.

16 Toen het gansche Israël zag, dat de koning naar hen niet hoorde, zoo antwoordde het volk den koning, zeggende: Wat deel hebben wij aan David? ja geene erve *hebben wij* aan den zoon van Isaï; een ieder naar uwe tenten, o Israël! voorzie nu uw huis, o David! Zoo ging het gansche Israël naar zijne tenten.

17 Doch aangaande de kinderen van Israël, die in de steden van Juda woonden, over die regeerde Rehábeam ook.

18 Toen zond de koning Rehábeam Hadóram, die over de schatting was; en de kinderen Israëls steenigden hem met steenen, dat hij stierf; maar de koning Rehábeam verkloekte zich, om op eenen wagen te klimmen, dat hij naar Jerúzalem vlugtte.

19 Alzoo vielen de Israëlieten van het huis van David af, tot op dezen dag.

HOOFDSTUK XI.

TOEN nu Rehábeam te Jerúzalem gekomen was, vergaderde hij het huis van Juda en Benjamin, een honderd en tachtig duizend uitgelezenen, geoefend ten oorlog, om tegen Israël te strijden, opdat hij het koningrijk weder aan Rehábeam bragt.

2 Doch het woord des HEEREN geschiedde tot Semája, den man Gods, zeggende:

3 Zeg tot Rehábeam, den zoon van Sálomo, den koning van Juda, en tot het gansche Israël in Juda en Benjamin, zeggende:

4 Zoo zegt de HEER: Gij zult niet optrekken, noch strijden tegen uwe broederen: een ieder keere weder tot zijn huis, want deze zaak is van Mij geschied. En zij hoorden de woorden des HEEREN, en zij keerden weder van tegen Jeróbeam te trekken.

5 Rehábeam nu woonde te Jerúzalem; en hij bouwde steden tot vastigheden in Juda.

6 Hij bouwde nu Beth-lehem, en Etam, en Thekóa,

7 En Beth-Zur, en Socho, en Adullam,

8 En Gath, en Marésa, en Zif,

9 En Adoráïm, en Lachis, en Azéka,

10 En Zora, en Ajálon, en Hebron; dewelke in Juda en in Benjamin de vaste steden waren.

11 En hij sterkte deze vastigheden, en leide oversten daarin, en schatten van spijs, en olie, en wijn;

12 En in elke stad rondassen en spiesen, en sterkte ze gansch zeer: zoo was Juda, en Benjamin zijne.

13 Daartoe de priesteren en de Levieten, die in het gansche Israël waren, stelden zich bij hem uit al hunne landpalen.

14 Want de Levieten verlieten hunne voorsteden en hunne bezitting, en kwamen in Juda en in Jerúzalem: want Jeróbeam en zijne zonen hadden hen verstooten, van het priesterdom den HEERE te mogen bedienen.

15 En hij had zich priesteren gesteld voor de hoogten, en voor de duivelen, en voor de kalveren, die hij gemaakt had.

16 Na die kwamen ook uit alle stammen

van Israël te Jerùzalem, die hun hart begaven, om den HEER, den God Israëls, te zoeken, dat zij den HEERE, den God hunner vaderen, offerande deden.

17 Alzoo sterkten zij het koningrijk van Juda, en bekrachtigden Rehábeam, den zoon van Sálomo, drie jaren : want drie jaren wandelden zij in den weg van David en Sálomo.

18 En Rehábeam nam zich, benevens Máhalath, de dochter van Jerimòth, den zoon van David, ter vrouwe Abihâïl, de dochter van Eliab, den zoon van Isaï.

19 Dewelke hem zonen baarde, Jeüs, en Semárja, en Zaham.

20 En na haar nam hij Máächa, de dochter van Absalom; deze baarde hem Abía, en Attai, en Ziza, en Selómith.

21 En Rehábeam had Máächa, Absaloms dochter, liever dan al zijne vrouwen en zijne bijwijven : want hij had achttien vrouwen genomen, en zestig bijwijven; en hij gewon acht en twintig zonen en zestig dochteren.

22 En Rehábeam stelde Abía, den zoon van Máächa, tot een hoofd, om een overste te zijn onder zijne broederen : want het was om hem koning te maken.

23 En hij handelde verstandelijk, dat hij van al zijne zonen, door alle landen van Juda en Benjamin, in alle vaste steden verspreidde, denwelken hij spijze gaf in overvloed; en hij begeerde de veelheid van vrouwen.

HOOFDSTUK XII.

HET geschiedde nu, als Rehábeam het koningrijk bevestigd had, en hij sterk geworden was, dat hij de wet des HEEREN verliet, en gansch Israël met hem.

2 Daarom geschiedde het, in het vijfde jaar van den koning Rehábeam, dat Sisak, de koning van Egypte, tegen Jerùzalem optoog, (want zij hadden overtreden tegen den HEER)

3 Met duizend en twee honderd wagenen, en met zestig duizend ruiteren; en des volks was geen getal, dat met hem kwam uit Egypte, Libyërs, Suchieten en Mooren :

4 En hij nam de vaste steden in, die Juda had, en hij kwam tot Jerùzalem toe.

5 Toen kwam Semája, de profeet, tot Rehábeam en de oversten van Juda, die te Jerùzalem verzameld waren, uit oorzaak van Sisak; en hij zeide tot hen : Alzoo zegt de HEER : Gij hebt Mij verlaten, daarom heb Ik u ook verlaten in de hand van Sisak.

6 Toen verootmoedigden zich de oversten van Israël en de koning, en zij zeiden : De HEER is regtvaardig.

7 Als nu de HEER zag, dat zij zich verootmoedigden, geschiedde het woord des HEEREN tot Semája, zeggende : Zij hebben zich verootmoedigd, Ik zal hen niet verderven; maar Ik zal hun in kort ontkoming geven, dat mijne grimmigheid over Jerùzalem door de hand van Sisak niet zal uitgegoten worden.

8 Doch zij zullen hem tot knechten zijn; opdat zij onderkennen mijne dienst, en de dienst van de koningrijken der landen.

9 Zoo toog Sisak, de koning van Egypte, op tegen Jerùzalem; en hij nam de schatten van het huis des HEEREN en de schatten van het huis des konings weg; hij nam alles weg : hij nam ook al de gouden schilden weg, die Sálomo gemaakt had.

10 En de koning Rehábeam maakte, in plaats van die, koperen schilden; en hij beval *die* onder de hand van de oversten der trawanten, die de deur van het huis des konings bewaarden.

11 En het geschiedde, zoo wanneer de koning in het huis des HEEREN ging, dat de trawanten kwamen, en die droegen, en die wederbragten in der trawanten wachtkamer.

12 En als hij zich verootmoedigde, keerde de toorn des HEEREN van hem af, opdat Hij *hem* niet ten uiterste toe verdierf : ook waren in Juda nog goede dingen.

13 Zoo versterkte zich de koning Rehábeam in Jerùzalem, en regeerde : want Rehábeam was één en veertig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde zeventien jaren in Jerùzalem, de stad, die de HEER uit alle stammen van Israël verkoren had, om zijnen naam daar te zetten; en de naam zijner moeder was Nääma, eene Ammonietische.

14 En hij deed dat kwaad was, dewijl hij zijn hart niet rigtte, om den HEER te zoeken.

15 De geschiedenissen nu van Rehábeam, de eerste en de laatste, zijn die niet geschreven in de woorden van Semája, den profeet, en Iddo, den ziener, verhalende de geslacht-registeren : daartoe de krijgen van Rehábeam en Jeróbeam in al *hunne* dagen?

16 En Rehábeam ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven in de stad Davids; en zijn zoon Abia werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XIII.

IN het achttiende jaar van den koning Jeróbeam, zoo werd Abía koning over Juda.

2 Hij regeerde drie jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Michája, de dochter van Uriël, van Gibea: en er was krijg tusschen Abia en tusschen Jeróbeam.

3 En Abía bond den strijd aan met een heir van strijdbare helden, vier honderd duizend uitgelezene mannen; en Jeróbeam stelde tegen hem de slagorde, met acht honderd duizend uitgelezene mannen, kloeke helden.

4 En Abia maakte zich op van boven den berg Zemaráïm, dewelke is in het gebergte van Efraïm; en hij zeide: Hoort mij toe, Jeróbeam en gansch Israël!

5 Staat het u niet toe te weten, dat de HEER, de God Israëls, het koningrijk over Israël aan David gegeven heeft, tot in eeuwigheid, hem en zijnen zonen, met een zoutverbond?

6 Evenwel is Jeróbeam, de zoon van Nebat, de knecht van Sálomo, den zoon van David, opgestaan, en heeft gerebelleerd tegen zijnen heer.

7 Daartoe hebben zich ijdele mannen, kinderen Belials, tot hem vergaderd, en hebben zich sterk gemaakt tegen Rehábeam, den zoon van Sálomo, als Rehábeam jong was en teeder van hart, dat hij zich tegen hen niet kon versterken.

8 En nu, gij denkt u te versterken tegen het koningrijk des HEEREN, *hetwelk* in de hand is der zonen van David: gij zijt wel eene groote menigte, maar gij hebt gouden kalveren bij u, die u Jeróbeam tot goden gemaakt heeft.

9 Hebt gij niet de priesteren des HEEREN, de zonen van Aäron, en de Levieten uitgedreven, en hebt u priesteren gemaakt, gelijk de volken der landen? Een iegelijk, die komt om zijne hand te vullen met een jong rund en zeven rammen, die wordt priester dergenen, die geene goden zijn.

10 Maar ons aangaande, de HEER is onze God, en wij hebben Hem niet verlaten; en de priesters, die den HEERE dienen, zijn de zonen van Aäron, en de Levieten zijn in het werk

11 En zij steken aan voor den HEER brandofferen, op elken morgen en op elken avond, ook reukwerk van welriekende specerijen, nevens de toerigting des broods op de reine tafel, en den gouden kandelaar en zijne lampen, om *die* op elken avond te doen branden: want wij nemen waar de wacht des HEEREN, onzes Gods; maar gij hebt Hem verlaten.

12 Daarom ziet, God is met ons aan de spitse, en zijne priesteren met de trompetten des geklanks, om tegen u alarm-geklank te maken: o kinderen Israëls! strijdt niet tegen den HEER, den God uwer vaderen, want gij zult geen voorspoed hebben.

13 Maar Jeróbeam deed eene achterlage omwenden, om van achter hen te komen: zoo waren zij voor het aangezigt van Juda, en de achterlage van achter hen.

14 Toen nu Juda omzag, ziet, zoo hadden zij den strijd voor en achter; en zij riepen tot den HEER, en de priesters trompetteden met de trompetten.

15 En de mannen van Juda maakten een alarm-geschrei; en het geschiedde, als de mannen van Juda een alarm-geschrei maakten, dat God Jeróbeam en het gansche Israël sloeg voor Abia en Juda.

16 En de kinderen Israëls vloden voor het aangezigt van Juda; en God gaf hen in hunne hand.

17 Abía dan, en zijn volk, sloeg hen met eenen grooten slag: want uit Israël vielen verslagen vijf honderd duizend uitgelezene mannen.

18 Alzoo werden de kinderen Israëls vernederd te dier tijd; maar de kinderen van Juda werden magtig, dewijl zij op den HEER, hunner vaderen God, gesteund hadden.

19 En Abía jaagde Jeróbeam achterna, en nam van hem de steden, Beth-el met hare onderhoorige plaatsen, en Jesána met hare onderhoorige plaatsen, en Efron met hare onderhoorige plaatsen.

20 En Jeróbeam behield geene kracht meer in de dagen van Abía; maar de HEER sloeg hem, dat hij stierf.

21 Zoo versterkte zich Abia; en hij nam zich veertien vrouwen, en gewon twee en twintig zonen en zestien dochteren.

22 Het overige nu der geschiedenissen van Abía, zoo zijne wegen als zijne woorden, zijn beschreven in de historie van den profeet Iddo.

HOOFDSTUK XIV.

ZOO ontsliep Abia met zijne vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids, en zijn zoon Asa werd koning in zijne plaats. In zijne dagen was het land tien jaren stil.

2 En Asa deed dat goed en dat regt was in de oogen des HEEREN, zijns Gods.

3 Want hij nam de altaren der vreemden, en de hoogten weg, en brak de opgerigte beelden, en hieuw de bosschen af.

4 En hij zeide tot Juda, dat zij den HEER, den God hunner vaderen, zoeken, en dat zij de wet en het gebod doen zouden.

5 Hij nam ook weg uit alle steden van Juda de hoogten en de zonnebeelden : en het koningrijk was voor hem stil.

6 Daartoe bouwde hij vaste steden in Juda : want het land was stil, en er was geen oorlog in die jaren tegen hem, dewijl de HEER hem rust gaf.

7 Want hij zeide tot Juda : Laat ons deze steden bouwen, en muren daarom trekken, en torens, deuren en grendelen, terwijl het land nog is voor ons aangezigt : want wij hebben den HEER, onzen God, gezocht, wij hebben *Hem* gezocht, en Hij heeft ons rondom henen rust gegeven. Zoo bouwden zij en hadden voorspoed.

8 Asa nu had een heir van drie honderd duizend uit Juda, rondas en spies dragende, en twee honderd en tachtig duizend uit Benjamin, het schild dragende en den boog spannende : alle dezen waren kloeke helden.

9 En Zerah, de Moor, kwam tegen hen uit, met een heir van duizendmaal duizend, en drie honderd wagenen; en hij kwam tot Marésa toe.

10 Toen toog Asa tegen hem uit; en zij stelden de slagorde in het dal Zefátha bij Marésa.

11 En Asa riep tot den HEER, zijnen God, en zeide : HEERE! het is niets bij U, te helpen hetzij den magtigen, hetzij den krachteloozen : help ons, o HEERE, onze God! want wij steunen op U, en in uwen naam zijn wij gekomen tegen deze menigte; o HEERE! Gij zijt onze God, laat den sterfelijken mensch tegen U niets vermogen.

12 En de HEER plaagde de Mooren voor Asa en voor Juda; en de Mooren vloden.

13 Asa nu en het volk, dat met hem was, jaagden hen na tot Gerar toe; en *zoo velen* vielen er van de Mooren, dat er voor hen geene hervatting was; want zij waren verbroken voor den HEER en voor zijn leger : en zij droegen zeer veel roofs daarvan.

14 En zij sloegen alle steden rondom Gerar : want de verschrikking des HEEREN was over hen; en zij beroofden al de steden, omdat veel roofs in dezelve was.

15 En zij sloegen ook de tenten van het vee, en voerden weg schapen in menigte, en kemelen; en kwamen weder te Jerûzalem.

HOOFDSTUK XV.

TOEN kwam de Geest Gods op Azária, den zoon van Oded.

2 En hij ging uit, Asa tegen, en hij zeide tot hem : Hoort mij, Asa, en gansch Juda, en Benjamin! de HEER is met ulieden, terwijl gij met Hem zijt; en zoo gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden, maar zoo gij Hem verlaat, Hij zal u verlaten.

3 Israël nu is vele dagen geweest zonder den waren God, en zonder eenen leerenden priester, en zonder de wet.

4 Maar als zij zich in hunnen nood bekeerden tot den HEER, den God Israëls, en Hem zochten, zoo werd Hij van hen gevonden.

5 En in die tijden was er geen vrede voor dengenen, die uitging, en dengenen, die inkwam; maar vele beroerten waren over al de inwoners van die landen;

6 Dat volk tegen volk, en stad tegen stad in stukken gestooten werden : want God had hen met allen angst verschrikt.

7 Daarom weest gij sterk, en laat uwe handen niet verslappen, want er is loon naar uw werk.

8 Als nu Asa deze woorden hoorde, en de profetie van den profeet Oded, sterkte hij zich, en hij deed weg de verfoeiselen uit het gansche land van Juda en Benjamin, en uit de steden, die hij van het gebergte van Efraïm genomen had, en vernieuwde het altaar des HEEREN, dat vóór het voorhuis des HEEREN was.

9 En hij vergaderde het gansche Juda en Benjamin, en de vreemdelingen met hen uit Efraïm, en Manasse, en uit Simeon : want uit Israël vielen zij tot hem in menigte, als zij zagen, dat de HEER, zijn God, met hem was.

10 En zij vergaderden zich te Jerûzalem, in de derde maand, in het vijftiende jaar van het koningrijk van Asa.

11 En zij offerden den HEERE ten zelven

dage van den roof, *dien* zij gebragt hadden, zeven honderd runderen en zeven duizend schapen.

12 En zij traden in een verbond, dat zij den HEER, den God hunner vaderen, zoeken zouden met hun gansche hart en met hunne gansche ziel.

13 En al wie den HEER, den God Israëls, niet zou zoeken, zou gedood worden, van den kleinen tot den grooten, en van den man tot de vrouw toe.

14 En zij zwoeren den HEERE met luider stem en met gejuich, desgelijks met trompetten en met bazuinen.

15 En gansch Juda was verblijd over dezen eed: want zij hadden met hun gansche hart gezworen, en met hunnen ganschen wil Hem gezocht; en Hij werd van hen gevonden, en de HEER gaf hun rust rondom henen.

16 Aangaande ook Máächa, de moeder van den koning Asa, hij zettede haar af, dat zij geen koningin ware, omdat zij eenen afgrijselijken afgod in een bosch gemaakt had; ook roeide Asa haren afgrijselijken afgod uit, en verbrijzelde en verbrandde *hem* aan de beek Kidron.

17 De hoogten werden wel niet weggenomen uit Israël, het hart van Asa nogtans was volkomen al zijne dagen.

18 En hij bragt in het huis Gods de geheiligde dingen zijns vaders, en zijne geheiligde dingen, zilver en goud, en vaten.

19 En er was geen oorlog tot in het vijf en dertigste jaar van het koningrijk van Asa.

HOOFDSTUK XVI.

IN het zes en dertigste jaar van het koningrijk van Asa, toog Báësa, de koning van Israël, op tegen Juda, en bouwde Rama, opdat hij niemand toeliet uit te gaan en in te komen tot Asa, den koning van Juda.

2 Toen bragt Asa het zilver en het goud voort, uit de schatten van het huis des HEEREN en van het huis des konings, en zond tot Benhadad, den koning van Syrië, die te Damascus woonde, zeggende:

3 Er is een verbond tusschen mij en tusschen u, en tusschen mijnen vader en tusschen uwen vader: zie, ik zend u zilver en goud, ga heen, maak uw verbond te niet met Báësa, den koning van Israël, dat hij van tegen mij aftrekke.

4 En Benhadad hoorde naar den koning Asa, en zond de oversten der heiren, die hij had, tegen de steden van Israël, en zij sloegen Ijon, en Dan, en Abel-Maïm, en alle schatsteden van Nafthali.

5 En het geschiedde, als Báësa *zulks* hoorde, dat hij afliet van Rama te bouwen, en zijn werk staakte.

6 Toen nam de koning Asa gansch Juda, en zij droegen weg de steenen van Rama, en het hout daarvan, waarmede Báësa gebouwd had; en hij bouwde daarmede Geba en Mizpa.

7 En in denzelven tijd kwam de ziener Hanáni tot Asa, den koning van Juda, en hij zeide tot hem: Omdat gij gesteund hebt op den koning van Syrië, en niet gesteund hebt op den HEER, uwen God, daarom is het heir des konings van Syrië uit uwe hand ontkomen.

8 Waren niet de Mooren en de Libyërs een groot heir met zeer vele wagenen en ruiteren? Toen gij nogtans op den HEER steundet, heeft Hij hen in uwe hand gegeven.

9 Want den HEER *aangaande*, zijne oogen doorloopen de gansche aarde, om zich sterk te bewijzen aan *degenen*, welker hart volkomen is tot Hem; gij hebt hierin zottelijk gedaan: want van nu af zullen oorlogen tegen u zijn.

10 Doch Asa werd toornig tegen den ziener, en leide hem in het gevangenhuis, want hij was hierover tegen hem ontsteld; daartoe onderdrukte Asa *eeniyen* uit het volk ter zelver tijd.

11 En ziet, de geschiedenissen van Asa, de eerste met de laatste, ziet, zij zijn beschreven in het boek der koningen van Juda en Israël.

12 Asa nu werd, in het negen en dertigste jaar van zijn koningrijk, krank aan zijne voeten; tot op het hoogste toe was zijne krankheid: daartoe ook zocht hij den HEER niet in zijne krankheid, maar de medicijnmeesters.

13 Alzoo ontsliep Asa met zijne vaderen; en hij stierf in het één en veertigste jaar zijner regering.

14 En zij begroeven hem in zijn graf, dat hij voor zich gegraven had in de stad Davids, en leiden hem op het bed, hetwelk hij gevuld had met speceryen, en dat van verscheidene soorten, naar apothekerskunst toebereid; en zij brandden over hem eene gansch groote branding.

HOOFDSTUK XVII.

EN zijn zoon Jósafat werd koning in zijne plaats, en hij sterkte zich tegen Israël.
2 En hij leide krijgsvolk in alle vaste steden van Juda, en leide bezettingen in het land van Juda, en in de steden van Efraïm, die zijn vader Asa ingenomen had.
3 En de HEER was met Jósafat: want hij wandelde in de vorige wegen zijns vaders Davids, en zocht de Baäls niet.
4 Maar hij zocht den God zijns vaders, en wandelde in zijne geboden, en niet naar het doen van Israël.
5 En de HEER bevestigde het koningrijk in zijne hand, en gansch Juda gaven Jósafat geschenken; en hij had rijkdom en eer in menigte.
6 En zijn hart verhief zich in de wegen des HEEREN; en hij nam verder de hoogten en de bosschen uit Juda weg.
7 In het derde jaar nu zijner regering zond hij tot zijne vorsten, tot Ben-chaïl, en tot Obadja, en tot Zechárja, en tot Nethánecël, en tot Michája, opdat men zou leeren in de steden van Juda.
8 En met hen de Levieten, Semája, en Nethánja, en Zebádja, en Asaël, en Semiramòth, en Jónathan, en Adonia, en Tobia, en Tòb-Adonia, de Levieten, en met hen de priesters Elisáma en Joram.
9 En zij leerden in Juda, en het wetboek des HEEREN was bij hen; en zij gingen rondom in alle steden van Juda, en leerden onder het volk.
10 En eene verschrikking des HEEREN werd over alle koningrijken der landen, die rondom Juda waren, dat zij niet krijgden tegen Jósafat.
11 En van de Filistijnen bragten zij Jósafat geschenken met het opgelegde geld; ook bragten hem de Arabieren klein vee, zeven duizend en zeven honderd rammen, en zeven duizend en zeven honderd bokken.
12 Alzoo nam Jósafat toe, en werd ten hoogste groot; daartoe bouwde hij in Juda burgen en schatsteden.
13 En hij had veel werks in de steden van Juda, en krijgslieden, kloeke helden in Jerùzalem.
14 Dit nu is hunne telling, naar de huizen hunner vaderen. In Juda waren oversten der duizenden: Adna de overste, en met hem waren drie honderd duizend kloeke helden.
15 Naast hem nu was de overste Jóhanan; en met hem waren twee honderd en tachtig duizend.
16 En naast hem was Amásia, de zoon van Zichri, die zich vrijwillig den HEERE overgegeven had; en met hem waren twee honderd duizend kloeke helden.
17 En uit Benjamin was Eljáda, een kloek held; en met hem twee honderd duizend, die met boog en schild gewapend waren.
18 En naast hem was Józabad; en met hem waren honderd en tachtig duizend, ten krijge toegerust.
19 Dezen waren in de dienst des konings; behalve degenen, die de koning in de vaste steden door gansch Juda gezet had.

HOOFDSTUK XVIII.

JO'SAFAT nu had rijkdom en eere in overvloed; en hij verzwagerde zich aan Achab.
2 En ten einde van *eenige* jaren toog hij af tot Achab naar Samaria; en Achab slagtte schapen en runderen voor hem in menigte, en voor het volk, dat met hem was; en hij porde hem aan, om op te trekken naar Ramoth in Gilead.
3 Want Achab, de koning van Israël, zeide tot Jósafat, den koning van Juda: Zult gij met mij gaan naar Ramoth in Gilead? En hij zeide tot hem: Zoo zal ik zijn, gelijk gij zijt, en gelijk uw volk is, zal mijn volk zijn, en wij zullen met u zijn in dezen krijg.
4 Verder zeide Jósafat tot den koning van Israël: Vraag toch als heden naar het woord des HEEREN.
5 Toen vergaderde de koning van Israël de profeten, vier honderd mannen, en hij zeide tot hen: Zullen wij tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En zij zeiden: Trek op, want God zal hen in de hand des konings geven.
6 Maar Jósafat zeide: Is hier niet nog een profeet des HEEREN, dat wij van hem vragen mogten?
7 Toen zeide de koning van Israël tot Jósafat: Er is nog één man, om door hem den HEER te vragen; maar ik haat hem, want hij profeteert over mij niets goeds, maar altijd kwaad; deze is Micha, de zoon van Jimla. En Jósafat zeide: De koning zegge niet alzoo.
8 Toen riep de koning van Israël eenen

kamerling, en hij zeide : Haal haastelijk Micha, den zoon van Jimla.

9 De koning van Israël nu en Jósafat, de koning van Juda, zaten elk op zijnen troon, bekleed met *hunne* kleederen, en zij zaten op het plein, aan de deur der poort van Samaria; en al de profeten profeteerden in hunne tegenwoordigheid.

10 En Zedekía, de zoon van Kenáäna, had zich ijzeren hoornen gemaakt, en hij zeide : Zoo zegt de HEER : Met deze zult gij de Syriërs stooten, totdat gij hen gansch verdaan zult hebben.

11 En al de profeten profeteerden alzoo, zeggende : Trek op naar Ramoth in Gilead, en gij zult voorspoedig zijn, want de HEER zal hen in de hand des konings geven.

12 De bode nu, die heengegaan was, om Micha te roepen, sprak tot hem, zeggende : Zie, de woorden der profeten zijn, uit éénen mond, goed tot den koning; dat nu toch uw woord zij, gelijk als van éénen uit hen, en spreek het goede.

13 Doch Micha zeide : *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, hetgeen mijn God zeggen zal, dat zal ik spreken!

14 Als hij tot den koning gekomen was, zoo zeide de koning tot hem : Micha! zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En hij zeide : Trekt op, en gijlieden zult voorspoedig zijn, want zij zullen in uwe hand gegeven worden.

15 En de koning zeide tot hem : Tot hoe vele reizen zal ik u bezweren, opdat gij tot mij niet spreekt, dan de waarheid, in den naam des HEEREN.

16 En hij zeide : Ik zag het gansche Israël verstrooid op de bergen, gelijk schapen, die geenen herder hebben; en de HEER zeide : Dezen hebben geenen heer; een iegelijk keere weder naar zijn huis in vrede.

17 Toen zeide de koning van Israël tot Jósafat : Heb ik tot u niet gezegd : Hij zal over mij niets goeds, maar kwaad profeteren?

18 Verder zeide hij : Daarom hoort het woord des HEEREN : Ik zag den HEER, zittende op zijnen troon, en al het hemelsche heir, staande aan zijne regter- en zijne linkerhand.

19 En de HEER zeide : Wie zal Achab, den koning van Israël, overreden, dat hij optrekke, en valle te Ramoth in Gilead? Daarna zeide hij : Deze zegt aldus, en die zegt alzoo.

20 Toen kwam een geest voort, en stond voor het aangezigt des HEEREN, en zeide : Ik zal hem overreden. En de HEER zeide tot hem : Waarmede?

21 En hij zeide : Ik zal uitgaan, en een leugengeest zijn in den mond van al zijne profeten. En Hij zeide : Gij zult overreden, en zult ook vermogen; ga uit, en doe alzoo.

22 Nu dan, zie, de HEER heeft eenen leugengeest in den mond van deze uwe profeten gegeven, en de HEER heeft kwaad over u gesproken.

23 Toen trad Zedekía, de zoon van Kenáäna, toe, en sloeg Micha op het kinnebakken, en hij zeide : Door wat weg is de Geest des HEEREN van mij doorgegaan, om u aan te spreken?

24 En Micha zeide : Zie, gij zult het zien aan dienzelven dag, als gij zult gaan van kamer in kamer, om u te versteken.

25 De koning van Israël nu zeide : Neemt Micha, en brengt hem weder tot Amon, den overste der stad, en tot Joas, den zoon des konings;

26 En gijlieden zult zeggen : Zoo zegt de koning : Zet dezen in het gevangenhuis, en spijst hem met brood der bedruktheid, en met water der bedruktheid, totdat ik met vrede wederkom.

27 En Micha zeide : Indien gij eenigzins met vrede wederkomt, zoo heeft de HEER door mij niet gesproken. Verder zeide hij : Hoort, gij volken altegaar!

28 Alzoo toog de koning van Israël, en Jósafat, de koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead.

29 En de koning van Israël zeide tot Jósafat : Als ik mij versteld heb, zal ik in den strijd komen, maar gij, trek uwe kleederen aan. Alzoo verstelde zich de koning van Israël, en zij kwamen in den strijd.

30 De koning nu van Syrië had geboden aan de oversten der wagenen, die hij had, zeggende : Gijlieden zult niet strijden tegen kleinen noch grooten, maar tegen den koning van Israël alleen.

31 Het geschiedde dan, als de oversten der wagenen Jósafat zagen, dat zij zeiden : Die is de koning van Israël; en zij togen rondom hem, om te strijden; maar Jósafat riep, en de HEER hielp hem, en God wendde hen van hem af.

32 Want het geschiedde, als de oversten

der wagenen zagen, dat het de koning van Israël niet was, dat zij van achter hem afkeerden.

33 Toen spande een man den boog in zijne eenvoudigheid, en schoot den koning van Israël tusschen de gespen en tusschen het pantsier. Toen zeide hij tot den voerman: Keer uwe hand en voer mij uit het leger, want ik ben verwond.

34 En de strijd nam op denzelven dag toe, en de koning van Israël deed zich met den wagen staande houden tegenover de Syriërs, tot den avond toe; en hij stierf ter tijd, als de zon onderging.

HOOFDSTUK XIX.

EN Jósafat, de koning van Juda, keerde met vrede weder naar zijn huis te Jerûzalem.

2 En Jehu, de zoon van Hanáni, de ziener, ging uit, hem tegen, en zeide tot den koning Jósafat: Zoudt gij den goddeloozen helpen, en die den HEER haten, liefhebben? nu is daarom over u van het aangezigt des HEEREN groote toornigheid.

3 Evenwel goede dingen zijn bij u gevonden: want gij hebt de bosschen uit het land weggedaan, en uw hart gerigt, om God te zoeken.

4 Jósafat nu woonde te Jerûzalem; en hij toog wederom uit door het volk, van Berséba af tot het gebergte van Efraïm toe, en deed hen wederkeeren tot den HEER hunner vaderen God.

5 En hij stelde regters in het land, in alle vaste steden van Juda, van stad tot stad.

6 En hij zeide tot de regters: Ziet wat gij doet, want gij houdt het gerigt niet den mensche, maar den HEERE; en Hij is bij u in de zaak van het gerigt.

7 Nu dan, de verschrikking des HEEREN zij op ulieden: neemt waar, en doet het: want bij den HEER, onzen God, is geen onregt, noch aanneming van personen, noch ontvanging van geschenken.

8 Daartoe stelde Jósafat ook te Jerûzalem *eenige* van de Levieten, en van de priesteren, en van de hoofden der vaderen van Israël, over het gerigt des HEEREN, en over regtsgeschillen, als zij weder te Jerûzalem gekomen waren.

9 En hij gebood hun, zeggende: Doet alzoo in de vreeze des HEEREN, met getrouwheid en met een volkomen hart.

10 En *in* alle geschil, hetwelk van uwe broederen, die in hunne steden wonen, tot u zal komen, tusschen bloed en bloed, tusschen wet en gebod, en inzettingen en regten, zoo vermaant hen, dat zij niet schuldig worden aan den HEER, en eene groote toornigheid over u en over uwe broederen zij: doet alzoo, en gij zult niet schuldig worden.

11 En ziet, Amárja, de hoofdpriester, is over u in alle zaak des HEEREN; en Zebádja, de zoon van Ismaël, de vorst van het huis van Juda, in alle zaak des konings; ook zijn de ambtlieden, de Levieten, voor uw aangezigt: weest sterk en doet het, en de HEER zal met den goeden zijn.

HOOFDSTUK XX.

HET geschiedde nu na dezen, dat de kinderen Moabs, en de kinderen Ammons, en met hen *anderen* benevens de Ammonieten, kwamen tegen Jósafat ten strijde.

2 Toen kwamen er, die Jósafat boodschapten, zeggende: Daar komt eene groote menigte tegen u van gene zijde der zee, uit Syrië: en zie, zij zijn te Házezon-thamar, hetwelk is Engedi.

3 Jósafat nu vreesde, en stelde zijn aangezigt, om den HEER te zoeken; en hij riep een vasten uit in gansch Juda.

4 En Juda werd vergaderd, om van den HEER *hulp* te zoeken; ook kwamen zij uit alle steden van Juda, om den HEER te zoeken.

5 En Jósafat stond in de gemeente van Juda en Jerûzalem, in het huis des HEEREN, voor het nieuwe voorhof.

6 En hij zeide: O HEERE, God onzer vaderen! zijt Gij niet die God in den hemel? ja Gij zijt de heerscher over alle koningrijken der heidenen; en in uwe hand is kracht en sterkte, zoodat niemand zich tegen U stellen kan.

7 Hebt Gij niet, onze God! de inwoners dezes lands van voor het aangezigt van uw volk Israël verdreven, en dat aan het zaad van Abraham, uwen liefhebber, tot in eeuwigheid gegeven?

8 Zij nu hebben daarin gewoond, en zij hebben U daarin een heiligdom gebouwd voor uwen naam, zeggende:

9 Indien over ons *eenig* kwaad komt, het zwaard des oordeels, of pestilentie, of honger, wij zullen voor dit huis, en voor uw aangezigt staan, dewijl uw naam in dit huis is; en wij zullen uit onze benaauwd-

heid tot U roepen, en Gij zult verhooren en verlossen.

10 En nu, zie de kinderen Ammons, en Moab, en die van het gebergte Seïr, door dewelken Gij Israël niet toeliet te trekken, als zij uit Egypteland togen, maar zij weken van hen, en verdelgden hen niet:

11 Zie dan, zij vergelden het ons, komende om ons uit uwe erve, die Gij ons te erven gegeven hebt, te verdrijven.

12 O onze God! zult Gij geen regt tegen hen oefenen? want in ons is geene kracht tegen deze groote menigte, die tegen ons komt, en wij weten niet, wat wij doen zullen; maar onze oogen zijn op U.

13 En gansch Juda stond voor het aangezigt des HEEREN, ook hunne kinderkens, hunne vrouwen en hunne zonen.

14 Toen kwam de Geest des HEEREN, in het midden der gemeente, op Jahäziël, den zoon van Zechárja, den zoon van Benája, den zoon van Jehiël, den zoon van Matthánja, den Leviet, uit de zonen van Asaf;

15 En hij zeide: Merkt op, geheel Juda, en gij inwoners van Jerûzalem, en gij koning Jósafat! alzoo zegt de HEER tot ulieden: Vreest gijlieden niet, en wordt niet ontzet van wege deze groote menigte: want de strijd is niet uwe, maar Gods.

16 Trekt morgen tot hen af: ziet, zij komen op bij den opgang van Ziz; en gij zult hen vinden in het einde des dals, voor aan de woestijn van Jerúël.

17 Gij zult in dezen *strijd* niet te strijden hebben; stelt u zelven, staat en ziet het heil des HEEREN met u, o Juda en Jerûzalem! vreest niet, en ontzet u niet, gaat morgen uit, hun tegen, want de HEER zal met u wezen.

18 Toen neigde zich Jósafat met het aangezigt ter aarde; en gansch Juda en de inwoners van Jerûzalem vielen neder voor het aangezigt des HEEREN, aanbiddende den HEER.

19 En de Levieten uit de kinderen der Kahathieten, en uit de kinderen der Korahieten, stonden op, om den HEER, den God Israëls, met luider stem ten hoogste te prijzen.

20 En zij maakten zich des morgens vroeg op, en togen uit naar de woestijn van Thekóa; en als zij uittogen, stond Jósafat en zeide: Hoort mij, o Juda, en gij inwoners van Jerûzalem! gelooft in den HEER, uwen God, zoo zult gij bevestigd worden; gelooft aan zijne profeten, en gij zult voorspoedig zijn.

21 Hij nu beraadslaagde zich met het volk, en hij stelde den HEERE zangers, die de heilige Majesteit prijzen zouden, vóór de toegerusten uitgaande en zeggende: Looft den HEER, want zijne goedertierenheid is tot in eeuwigheid!

22 Ter tijd nu, als zij aanhieven met een vreugdegeroep en lofzang, stelde de HEER achterlagen tegen de kinderen Ammons, Moab, en die van het gebergte Seïr, die tegen Juda gekomen waren; en zij werden geslagen.

23 Want de kinderen Ammons en Moab stonden op tegen de inwoners van het gebergte Seïr, om te verbannen en te verdelgen; en als zij met de inwoners van Seïr een einde gemaakt hadden, hielpen zij de een den anderen ten verderve.

24 Als nu Juda tot den wachttoren in de woestijn gekomen was, wendden zij zich naar de menigte; en ziet, het waren doode ligchamen, liggende op de aarde, en niemand was ontkomen.

25 Jósafat nu en zijn volk kwamen, om hunnen buit te rooven, en zij vonden bij hen in menigte, zoowel have en doode ligchamen, als kostelijk gereedschap, en namen voor zich weg, totdat zij niet meer dragen konden; en zij roofden den buit drie dagen, want dies was veel.

26 En op den vierden dag vergaderden zij zich in het dal van Berácha, want dáár loofden zij den HEER: daarom noemden zij den naam dierzelve plaats het dal van Berácha, tot op dezen dag.

27 Daarna keerden alle mannen van Juda en Jerûzalem weder, en Jósafat in de voorspitse van hen, om wederom met blijdschap tot Jerûzalem te komen: want de HEER had hen verblijd over hunne vijanden.

28 En zij kwamen te Jerûzalem, met luiten, en met harpen, en met trompetten, tot het huis des HEEREN.

29 En er werd eene verschrikking Gods over alle koningrijken dier landen, als zij hoorden, dat de HEER tegen de vijanden van Israël gestreden had.

30 Alzoo was het koningrijk van Jósafat stil: en zijn God gaf hem rust rondom henen.

31 Zoo regeerde Jósafat over Juda: hij was vijf en dertig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde vijf en twintig jaren

te Jerùzalem; en de naam zijner moeder was Azúba, eene dochter van Silhi.

32 En hij wandelde in den weg van zijnen vader Asa, en hij week daarvan niet af, doende dat regt was in de oogen des HEEREN.

33 Evenwel werden de hoogten niet weggenomen: want het volk had nog zijn hart niet geschikt tot den God hunner vaderen.

34 Het overige nu der geschiedenissen van Jósafat, de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in de geschiedenissen van Jehu, den zoon van Hanáni, die men hem opteekenen deed in het boek der koningen van Israël.

35 Doch na dezen vergezelschapte zich Jósafat, de koning van Juda, met Aházia, den koning van Israël; die handelde goddelooslijk in *zijn* doen.

36 En hij vergezelschapte zich met hem, om schepen te maken, om naar Tharsis te gaan: en zij maakten de schepen te Ezeon-Géber.

37 Maar Eliëzer, de zoon van Dódava, van Marésa, profeteerde tegen Jósafat, zeggende: Omdat gij u met Aházia vergezelschapt hebt, heeft de HEER uwe werken verscheurd. Alzoo werden de schepen verbroken, dat zij niet konden naar Tharsis gaan.

HOOFDSTUK XXI.

DAARNA ontsliep Jósafat met zijne vaderen, en werd begraven bij zijne vaderen in de stad Davids; en zijn zoon Joram werd koning in zijne plaats.

2 En hij had broederen, Jósafats zonen, Azárja, en Jehiël, en Zechárja, en Azarjáhu, en Michaël, en Sefátja: deze allen waren zonen van Jósafat, den koning van Israël.

3 En hun vader had hun vele gaven gegeven van zilver, en van goud, en van kostelijkheden, met vaste steden in Juda; maar het koningrijk gaf hij Joram, omdat hij de eerstgeborene was.

4 Als Joram tot het koningrijk zijns vaders opgekomen was, en zich versterkt had, zoo doodde hij al zijne broederen met het zwaard, mitsgaders ook *eenige* van de vorsten van Israël.

5 Twee en dertig jaar was Joram oud, toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaren te Jerùzalem.

6 En hij wandelde in den weg der koningen van Israël, gelijk als het huis van Achab deed: want hij had de dochter van Achab tot eene vrouw; en hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN.

7 Doch de HEER wilde het huis Davids niet verderven, om des verbonds wil, dat Hij met David gemaakt had; en gelijk als Hij gezegd had, hem en zijnen zonen te allen dage eene lamp te zullen geven.

8 In zijne dagen vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda, en zij maakten over zich eenen koning.

9 Daarom toog Joram voort met zijne oversten, en al de wagenen met hem; en hij maakte zich des nachts op, en sloeg de Edomieten, die rondom hem waren, en de oversten der wagenen.

10 Evenwel vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda, tot op dezen dag; toen ter zelver tijd viel Libna af van onder zijn gebied: want hij had den HEER, den God zijner vaderen, verlaten.

11 Ook maakte hij hoogten op de bergen van Juda; en hij deed de inwoners van Jerùzalem hoereren, ja hij dreef Juda *daartoe*.

12 Zoo kwam een schrift tot hem van den profeet Elia, zeggende: Alzoo zegt de HEER, de God van uwen vader David: Omdat gij in de wegen van uwen vader Jósafat, en in de wegen van Asa, den koning van Juda, niet gewandeld hebt;

13 Maar hebt gewandeld in den weg der koningen van Israël, en hebt Juda en de inwoners van Jerùzalem doen hoereren, achtervolgens het hoereren van het huis van Achab; en ook uwe broederen, van uws vaders huis, gedood hebt, die beter waren dan gij;

14 Zie, de HEER zal *u* plagen met eene groote plage aan uw volk, en aan uwe kinderen, en aan uwe vrouwen, en aan al uwe have.

15 Gij zult ook in groote krankheden zijn, door de krankheid uwer ingewanden, totdat uwe ingewanden uitgaan van wege de krankheid, jaar op jaar.

16 Zoo verwekte de HEER tegen Joram den geest der Filistijnen en der Arabieren, die aan de zijde der Mooren zijn.

17 Die togen op in Juda, en braken daarin, en voerden alle have weg, die in het huis des konings gevonden werd, zelfs ook zijne kinderen, en zijne vrouwen;

zoodat hem geen zoon overgelaten werd, dan Jóahaz, de kleinste zijner zonen.

18 En na dit alles plaagde hem de HEER in zijn ingewand met eene krankheid, daar geen genezen aan was.

19 Dit geschiedde van jaar tot jaar, zoodat, wanneer de tijd van het einde der twee jaren uitging, zijne ingewanden met de krankheid uitgingen, dat hij stierf van booze krankheden; en zijn volk maakte hem geene branding, als de branding zijner vaderen.

20 Hij was twee en dertig *jaren* oud, als hij koning werd, en regeerde acht jaren te Jerùzalem; en hij ging henen zonder begeerd te zijn; en zij begroeven hem in de stad Davids, maar niet in de graven der koningen.

HOOFDSTUK XXII.

EN de inwoners van Jerùzalem maakten Aházia, zijnen kleinsten zoon, koning in zijne plaats: want eene bende, die met de Arabieren in het leger gekomen was, had al de eersten gedood. Aházia dan, de zoon van Joram, den koning van Juda, regeerde.

2 Twee en veertig jaar was Aházia oud, toen hij koning werd, en hij regeerde één jaar te Jerùzalem; en de naam zijner moeder was Athália, eene dochter van Omri.

3 Hij wandelde ook in de wegen van het huis van Achab: want zijne moeder was zijne raadgeefster, om goddeloslijk te handelen.

4 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, gelijk het huis van Achab: want zij waren zijne raadgevers, na den dood zijns vaders, hem ten verderve.

5 Hij wandelde ook in hunnen raad, en toog henen met Joram, den zoon van Achab, den koning van Israël, tot den strijd tegen Házaël, den koning van Syrië, bij Ramoth in Gilead; en de Syriërs sloegen Joram.

6 En hij keerde weder om zich te laten genezen te Jizreël, want *hij had* wonden, die men hem bij Rama geslagen had, als hij streed tegen Házaël, den koning van Syrië: en Azárja, de zoon van Joram, den koning van Juda, kwam af, om Joram, den zoon van Achab, te Jizreël te bezien, want hij was krank.

7 De vertreding nu van Aházia was van God, dat hij tot Joram kwam: want als hij gekomen was, toog hij met Joram uit tot Jehu, den zoon van Nimsi, denwelken de HEER gezalfd had, om het huis van Achab uit te roeijen.

8 Zoo geschiedde het, als Jehu oordeel uitvoerde tegen het huis van Achab, dat hij de vorsten van Juda en de zonen der broederen van Aházia, die Aházia dienden, vond, en die doodde.

9 Daarna zocht hij Aházia, en zij kregen hem, (want hij was verstoken in Samaria) en zij bragten hem tot Jehu, en zij doodden hem, en begroeven hem: want zij zeiden: Hij is de zoon van Jósafat, die den HEER met zijn gansche hart gezocht heeft. Zoo had het huis van Aházia niemand, die kracht behield tot het koningrijk.

10 Toen Athália, de moeder van Aházia, zag, dat haar zoon dood was, zoo maakte zij zich op, en bragt al het koninklijke zaad van het huis van Juda om.

11 Maar Jósabath, de dochter des konings, nam Joas, den zoon van Aházia, en stal hem uit het midden van des konings zonen, die gedood werden, en zettede hem en zijne voedster in eene slaapkamer: zoo verbergde hem Jósabath, de dochter van den koning Joram, de huisvrouw van den priester Jójada, (want zij was de zuster van Aházia) voor Athália, dat zij hem niet doodde.

12 En hij was bij hen verstoken in het huis Gods zes jaren; en Athália regeerde over het land.

HOOFDSTUK XXIII.

DOCH in het zevende jaar versterkte zich Jójada, en nam de oversten der honderden, Azárja, den zoon van Jeróham, en Ismaël, den zoon van Jóhanan, en Azárja, den zoon van Obed, en Maäséja, den zoon van Adája, en Elisáfat, den zoon van Zichri, met zich in een verbond.

2 Die togen om in Juda, en vergaderden de Levieten uit alle steden van Juda, en de hoofden der vaderen van Israël, en zij kwamen naar Jerùzalem.

3 En die gansche gemeente maakte een verbond, in het huis Gods, met den koning: en hij zeide tot hen: Ziet, de zoon des konings zal koning zijn, gelijk als de HEER van de zonen van David gesproken heeft.

4 Dit is de zaak, die gij doen zult: een derde deel van u, die op den sabbat ingaan, van de priesteren en van de Levieten, zullen tot portiers der dorpelen zijn:

5 En een derde deel zal zijn aan het huis des konings; en een derde deel aan de fondamentpoort; en al het volk zal in de voorhoven zijn van het huis des HEEREN.

6 Maar dat niemand kome in het huis des HEEREN, dan de priesteren en de Levieten, die dienen: die zullen ingaan, want zij zijn heilig; maar al het volk zal de wacht des HEEREN waarnemen.

7 De Levieten nu zullen den koning rondom omsingelen, een ieder met zijne wapenen in zijne hand; en die tot het huis inkomt, zal gedood worden: doch weest gijlieden bij den koning, als hij inkomt en uitgaat.

8 En de Levieten en gansch Juda deden naar alles, wat de priester Jójada geboden had; en zij namen een ieder zijne mannen, die op den sabbat inkwamen, met degenen, die op den sabbat uitgingen: want de priester Jójada had aan de verdeelingen geen verlof gegeven.

9 Verder gaf de priester Jójada aan de oversten der honderden de spiesen, en de rondassen, en de schilden, die van den koning David geweest waren, die in het huis Gods waren.

10 En hij stelde al het volk, en een ieder met zijn geweer in zijne hand, van de regterzijde van het huis tot de linkerzijde van het huis, naar het altaar en naar het huis, bij den koning rondom.

11 Toen bragten zij des konings zoon voort, en zetteden hem de kroon op, en *gaven hem* de getuigenis, en zij maakten hem koning; en Jójada en zijne zonen zalfden hem, en zeiden: De koning leve!

12 Toen nu Athália hoorde de stem des volks, dat toeliep en den koning roemde, kwam zij tot het volk in het huis des HEEREN.

13 En zij zag toe; en ziet, de koning stond bij zijnen pilaar, aan den ingang; en de oversten en de trompetten waren bij den koning; en al het volk des lands was blijde, en blies met trompetten; en de zangers waren er met muzikale instrumenten, en gaven te kennen, dat men lofzingen zou: toen verscheurde Athália hare kleederen, en zij riep: Verraad, verraad!

14 Maar de priester Jójada bragt de oversten der honderden, die over het heir gesteld waren, uit, en zeide tot hen: Breng ze uit tot buiten de ordeningen, en die haar volgt, zal met het zwaard gedood worden: want de priester had gezegd: Gij zult ze in het huis des HEEREN niet dooden.

15 En zij leiden de handen aan haar, en zij ging naar den ingang van de paardenpoort, naar het huis des konings; en zij doodden ze daar.

16 En Jójada maakte een verbond, tusschen zich, en tusschen al het volk, en tusschen den koning, dat zij den HEERE tot een volk zouden zijn.

17 Daarna ging al het volk in het huis van Baäl, en braken dat af; en zijne altaren en zijne beelden verbraken zij, en Matthan, den priester van Baäl, sloegen zij dood voor de altaren.

18 Jójada nu bestelde de ambten in het huis des HEEREN, onder de hand der levietische priesteren, die David in het huis des HEEREN afgedeeld had, om de brandofferen des HEEREN te offeren, gelijk in de wet van Mozes geschreven is, met blijdschap en met gezang, naar de instelling van David.

19 En hij stelde de portiers aan de poorten van het huis des HEEREN, opdat niemand, in eenig ding onrein zijnde, inkwame.

20 En hij nam de oversten der honderden, en de magtigen, en die heerschappij hadden onder het volk, en al het volk des lands, en bragt den koning van het huis des HEEREN af, en zij kwamen door het midden der hooge poort in het huis des konings; en zij zetteden den koning op den troon des koningrijks.

21 En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat zij Athália met het zwaard gedood hadden.

HOOFDSTUK XXIV.

JOAS was zeven jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde veertig jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Zibja, van Ber-séba.

2 En Joas deed dat regt was in de oogen des HEEREN, al de dagen van den priester Jójada.

3 En Jójada nam voor hem twee vrouwen: en hij gewon zonen en dochteren.

4 Het geschiedde nu na dezen, dat het in het hart van Joas was, het huis des HEEREN te vernieuwen.

5 Zoo vergaderde hij de priesteren en de Levieten, en zeide tot hen: Trekt uit tot

de steden van Juda, en vergadert geld van het gansche Israël, om het huis uws Gods te beteren van jaar tot jaar; en gijlieden, haast tot deze zaak; maar de Levieten haastten niet.

6 En de koning riep Jójada, het hoofd, en zeide tot hem : Waarom hebt gij geen onderzoek gedaan bij de Levieten, dat zij uit Juda en uit Jerùzalem inbrengen zouden de schatting van Mozes, den knecht des HEEREN, en van de gemeente van Israël, voor de tent der getuigenis?

7 Want als Athália goddeloóslijk handelde, hadden hare zonen het huis Gods opengebroken, ja zelfs alle geheiligde dingen van het huis des HEEREN besteed aan de Baäls.

8 En de koning gebood, en zij maakten eene kist, en stelden die buiten aan de poort van het huis des HEEREN.

9 En men deed uitroeping in Juda en in Jerùzalem, dat men den HEERE inbrengen zou de schatting van Mozes, den knecht Gods, over Israël in de woestijn.

10 Toen verblijdden zich alle oversten en al het volk, en zij bragten in, en wierpen in de kist, totdat men voleind had.

11 Het geschiedde nu ter tijd, als hij de kist, naar des konings bevel, door de hand der Levieten, inbragt, en als zij zagen, dat er veel gelds was, dat de schrijver des konings kwam, en de bestelde van den hoofdpriester, en de kist ledig maakten, en die opnamen, en die wederbragten aan hare plaats : alzoo deden zij van dag tot dag, en verzamelden geld in menigte;

12 Hetwelk de koning en Jójada gaven aan degenen, die het werk der dienst van het huis des HEEREN verzorgden; en zij huurden houwers en timmerlieden, om het huis des HEEREN te vernieuwen, mitsgaders ook werkmeesters in ijzer en koper, om het huis des HEEREN te beteren.

13 Zoo deden de verzorgers van het werk, dat de betering des werks door hunne hand toenam; en zij herstelden het huis Gods in zijne gestaltenis, en maakten het vast.

14 Als zij nu voleind hadden, bragten zij voor den koning en Jójada het overige des gelds, waarvan hij vaten maakte voor het huis des HEEREN, vaten om te dienen en te offeren, en rookschalen, en gouden en zilveren vaten : en zij offerden geduriglijk brandofferen in het huis des HEEREN al de dagen van Jójada.

15 En Jójada werd oud en zat van dagen, en stierf; hij was honderd en dertig jaren oud, toen hij stierf.

16 En zij begroeven hem in de stad Davids, bij de koningen : want hij had goed gedaan in Israël, beide aan God en zijnen huize.

17 Maar na den dood van Jójada kwamen de vorsten van Juda, en bogen zich neder voor den koning; toen hoorde de koning naar hen.

18 Zoo verlieten zij het huis des HEEREN, des Gods hunner vaderen, en dienden den bossehen en den afgoden : toen was eene groote toornigheid over Juda en Jerùzalem, om deze hunne schuld.

19 Doch Hij zond profeten onder hen, om hen tot den HEER te doen wederkeeren; die betuigden tegen hen, maar zij neigden de ooren niet.

20 En de Geest Gods toog Zacharía aan, den zoon van Jójada, den priester, die boven het volk stond, en hij zeide tot hen : Zoo zegt God : Waarom overtreedt gij de geboden des HEEREN? Daarom zult gij niet voorspoedig zijn; dewijl gij den HEER verlaten hebt, zoo zal Hij u verlaten.

21 En zij maakten eene verbindtenis tegen hem, en steenigden hem met steenen door het gebod des konings, in het voorhof van het huis des HEEREN.

22 Zoo gedacht de koning Joas niet der weldadigheid, die zijn vader Jójada aan hem gedaan had, maar doodde zijnen zoon: dewelke, als hij stierf, zeide : De HEER zal het zien en zoeken!

23 Daarom geschiedde het met den omgang des jaars, dat de heirkracht van Syrië tegen hem optoog, en zij kwamen tot Juda en Jerùzalem, en verdorven uit het volk al de vorsten des volks; en zij zonden al hunnen roof tot den koning van Damascus.

24 Hoewel de heirkracht van Syrië met weinige mannen kwam, evenwel gaf de HEER in hunne hand eene heirkracht van groote menigte, dewijl zij den HEER, den God hunner vaderen, verlaten hadden : alzoo voerden zij de oordeelen uit tegen Joas.

25 En toen zij van hem getogen waren, (want zij lieten hem in groote krankheden) maakten zijne knechten, om het bloed der zonen van den priester Jójada, eene verbindtenis tegen hem, en zij sloegen hem dood op zijn bed, dat hij stierf; en zij begroeven hem in de stad Davids, maar zij

begroeven hem niet in de graven der koningen.

26 Dezen nu zijn, die eene verbindtenis tegen hem maakten, Zabad, de zoon van Simeath, de Ammonietische, en Józabad, de zoon van Simrith, de Moabietische.

27 Aangaande nu zijne zonen, en de grootheid van den last, hem op*gelegd*, en het gebouw van het huis Gods, ziet, zij zijn geschreven in de historie van het boek der koningen; en zijn zoon Amázia werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XXV.

AMA'ZIA, vijf en twintig jaren oud zijnde, werd koning, en regeerde negen en twintig jaren te Jerúzalem; en de naam zijner moeder was Jóaddan van Jerúzalem.

2 En hij deed dat regt was in de oogen des HEEREN, doch niet met een volkomen hart.

3 Het geschiedde nu, als het koningrijk aan hem gesterkt was, dat hij zijne knechten, die den koning, zijnen vader, geslagen hadden, doodde.

4 Doch hunne kinderen doodde hij niet, maar hij *deed*, gelijk in de wet, in het boek van Mozes, geschreven is, waar de HEER geboden heeft, zeggende: De vaders zullen niet sterven om de kinderen, en de kinderen zullen niet sterven om de vaders; maar een ieder zal om zijne zonde sterven.

5 En Amázia vergaderde Juda, en stelde hen, naar de huizen der vaderen, tot oversten van duizenden en tot oversten van honderden, door gansch Juda en Benjamin; en hij monsterde hen, van twintig jaren oud en daarboven, en vond hen drie honderd duizend uitgelezenen, uittrekkende ten heire, handelende spies en rondas.

6 Daartoe huurde hij uit Israël honderd duizend kloeke helden, voor honderd talenten zilvers.

7 Maar er kwam een man Gods tot hem, zeggende: O koning! laat het heir van Israël met u niet gaan: want de HEER is niet met Israël, *met* alle kinderen van Efraïm.

8 Maar zoo gij gaat, doe het, wees sterk ten strijde, God zal u doen vallen voor den vijand: want in God is kracht, om te helpen en om te doen vallen.

9 En Amázia zeide tot den man Gods: Maar wat zal men doen met de honderd talenten, die ik aan de benden van Israël gegeven heb? En de man Gods zeide: De HEER heeft meer dan dit, om u te geven.

10 Toen scheidde Amázia die af, te weten de benden, die uit Efraïm tot hem gekomen waren, dat zij naar hunne plaats gingen; daarom ontstak hun toorn zeer tegen Juda, en zij keerden weder tot hunne plaats in hittigheid des toorns.

11 Amázia nu sterkte zich, en leidde zijn volk uit, en toog in het zoutdal, en sloeg van de kinderen van Seïr tien duizend.

12 Daartoe vingen de kinderen van Juda tien duizend levend, en bragten ze op de hoogte der steenrots, en stieten hen van de spits der steenrots af, dat zij allen barstten.

13 Maar de mannen der benden, die Amázia had doen wederkeeren, dat zij met hem in den strijd niet zouden trekken, die deden eenen inval in de steden van Juda, van Samaria af tot Beth-hóron toe, en sloegen van hen drie duizend, en roofden veel roofs.

14 Het geschiedde nu, nadat Amázia van het slaan der Edomieten gekomen was, en dat hij de goden der kinderen van Seïr medegebragt had, dat hij die zich tot goden stelde, en zich voor dezelve nederboog, en dien rookte.

15 Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Amázia; en Hij zond tot hem eenen profeet, die zeide tot hem: Waarom hebt gij de goden van dat volk gezocht, die hun volk niet gered hebben uit uwe hand?

16 En het geschiedde, als hij tot hem sprak, dat hij hem zeide: Heeft men u tot des konings raadgever gesteld? houd gij op: waarom zouden zij u slaan? Toen hield de profeet op, en zeide: Ik merk, dat God besloten heeft u te verderven, dewijl gij dit gedaan en naar mijnen raad niet gehoord hebt.

17 En Amázia, de koning van Juda, werd te rade, dat hij zond tot Joas, den zoon van Jóahaz, den zoon van Jehu, den koning van Israël, om te zeggen: Kom, laat ons elkanders aangezigt zien.

18 Maar Joas, de koning van Israël, zond tot Amázia, den koning van Juda, om te zeggen: De distel, die op den Libanon is, zond tot den ceder, die op den Libanon is, om te zeggen: Geef uwe dochter mijnen zoon ter vrouwe; maar het gedierte des velds, dat op den Libanon is, ging voorbij, en vertrad de distel.

19 Gij zegt: Zie, gij hebt de Edomieten geslagen; daarom heeft uw hart u verhe-

ven, om te roemen: nu, blijf in uw huis; waarom zoudt gij u in het kwaad mengen, dat gij vallen zoudt, gij en Juda met u?

20 Doch Amázia hoorde niet, want het was van God, opdat Hij hen in *hunne* hand gave, overmits zij de goden der Edomieten gezocht hadden.

21 Zoo toog Joas, de koning van Israël, op, en hij en Amázia, de koning van Juda, zagen elkanders aangezigten te Beth-Sémes, dat in Juda is.

22 En Juda werd geslagen voor het aangezigt van Israël; en zij vloden een iegelijk in zijne tenten.

23 En Joas, de koning van Israël, greep Amázia, den koning van Juda, den zoon van Joas, den zoon van Jóahaz, te Beth-Sémes; en hij bragt hem te Jerûzalem, en hij brak aan den muur van Jerûzalem, van de poort van Efraïm tot aan de hoekpoort, vier honderd ellen.

24 Daartoe *nam* hij al het goud, en het zilver, en al de vaten, die in het huis Gods gevonden werden, bij Obed-Edom, en de schatten van het huis des konings, mitsgaders gijzelaars, en hij keerde weder naar Samaria.

25 Amázia nu, de zoon van Joas, de koning van Juda, leefde na den dood van Joas, den zoon van Jóahaz, den koning van Israël, vijftien jaren.

26 Het overige nu der geschiedenissen van Amázia, de eerste en de laatste, ziet, zijn die niet geschreven in het boek der koningen van Juda en Israël?

27 Van den tijd nu af, dat Amázia afgeweken was van achter den HEER, zoo maakten zij in Jerûzalem eene verbindtenis tegen hem; doch hij vlugtte naar Lachis. Toen zonden zij hem na tot Lachis, en doodden hem aldaar.

28 En zij bragten hem op paarden, en begroeven hem bij zijne vaders in de stad van Juda.

HOOFDSTUK XXVI.

TOEN nam het gansche volk van Juda Uzzia, (die nu zestien jaren oud was) en maakten hem koning in de plaats van zijnen vader Amázia.

2 Dezelve bouwde Eloth, en bragt ze weder aan Juda, nadat de koning met zijne vaderen ontslapen was.

3 Zestien jaren was Uzzia oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee en vijftig jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Jechólia van Jerûzalem.

4 En hij deed dat regt was in de oogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader Amázia gedaan had.

5 Want hij begaf zich om God te zoeken, in de dagen van Zacharía, die verstandig was in de gezigten Gods: in de dagen nu, dat hij den HEER zocht, maakte hem God voorspoedig.

6 Want hij toog uit, en krijgde tegen de Filistijnen, en brak den muur van Gath, en den muur van Jabne, en den muur van Asdod; daartoe bouwde hij steden in Asdod, en onder de Filistijnen.

7 En God hielp hem tegen de Filistijnen, en tegen de Arabieren, die te Gurbaäl woonden, en *tegen* de Meünieten.

8 En de Ammonieten gaven Uzzia geschenken; en zijn naam ging tot den ingang van Egypte, want hij sterkte zich ten hoogste.

9 Daartoe bouwde Uzzia torens te Jerûzalem, aan de hoekpoort en aan de dalpoort, en aan de hoeken; en hij sterkte ze.

10 Hij bouwde ook torens in de woestijn, en hieuw vele putten uit, overmits hij veel vee had, beide in de laagten en in de effene velden; akkerlieden en wijngaardeniers op de bergen en op de vruchtbare velden: want hij was een liefhebber van den landbouw.

11 Verder had Uzzia eene heirkracht van geoefenden ten oorlog, uittrekkende ten heire bij benden, naar het getal hunner monstering, door de hand van Jeiël, den schrijver, en Mahaséja, den ambtman; onder de hand van Hanánja, *één'* van de vorsten des konings.

12 Het geheele getal van de hoofden der vaderen, der strijdbare helden, was twee duizend en zes honderd.

13 En onder hunne hand was een krijgsheir van drie honderd zeven duizend en vijf honderd, die met strijdbare kracht zich ten oorlog oefenden, om den koning tegen den vijand te helpen.

14 En Uzzia bereidde voor hen, voor het gansche heir, schilden, en spiesen, en helmen, en pantsieren, en bogen, zelfs tot de slingersteenen toe.

15 Hij maakte ook te Jerûzalem kunstige werken, bedenking van kunstige werkmeesters, dat zij op de torens en op de hoeken zijn zouden, om met pijlen en met groote steenen te schieten: zoo ging zijn naam tot

verre toe uit, want hij werd wonderlijk geholpen, totdat hij sterk werd.

16 Maar als hij sterk geworden was, verhief zich zijn hart tot verdervens toe, en hij overtrad tegen den HEER, zijnen God: want hij ging in den tempel des HEEREN, om te rooken op het reukaltaar.

17 Doch Azária, de priester, ging hem na, en met hem des HEEREN priesters, tachtig klocke mannen.

18 En zij wederstonden den koning Uzzia, en zeiden tot hem: Het komt u niet toe, Uzzia! den HEERE te rooken, maar den priesteren, Aärons zonen, die geheiligd zijn, om te rooken; ga uit het heiligdom, want gij hebt overtreden, en het zal u niet tot eere zijn van den HEERE God.

19 Toen werd Uzzia toornig, en het reukwerk was in zijne hand, om te rooken; als hij nu toornig werd tegen de priesteren, rees de melaatschheid op aan zijn voorhoofd, voor het aangezigt der priesteren, in het huis des HEEREN, van boven het reukaltaar.

20 Alstoen zag de hoofdpriester Azária op hem, en al de priesteren, en ziet, hij was melaatsch aan zijn voorhoofd, en zij stieten hem met der haast van daar, ja hij zelf werd ook gedreven uit te gaan, omdat de HEER hem geplaagd had.

21 Alzoo was de koning Uzzia melaatsch tot aan den dag zijns doods; en melaatsch zijnde, woonde hij in een afgezonderd huis, want hij was van het huis des HEEREN afgesneden: Jotham nu, zijn zoon, was over het huis des konings, rigtende het volk des lands.

22 Het overige nu der geschiedenissen van Uzzia, de eerste en de laatste, heeft de profeet Jesája, de zoon van Amoz, beschreven.

23 En Uzzia ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem bij zijne vaderen, in het veld van de begrafenis, die van de koningen was: want zij zeiden, hij is melaatsch: en zijn zoon Jotham werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XXVII.

JOTHAM was vijf en twintig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Jerûsa, eene dochter van Zadok.

2 En hij deed dat regt was in de oogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader Uzzia gedaan had, behalve dat hij in den tempel des HEEREN niet ging; en het volk verdierf zich nog.

3 Dezelve bouwde de hooge poorten aan het huis des HEEREN; hij bouwde ook veel aan den muur van Ofel.

4 Daartoe bouwde hij steden op het gebergte van Juda; en in de wouden bouwde hij burgen en torens.

5 Hij krijgde ook tegen den koning der kinderen Ammons, en had de overhand over hen, zoodat de kinderen Ammons in datzelve jaar hem gaven honderd talenten zilvers, en tien duizend kor tarwe, en tien duizend gerst: dat bragten hem de kinderen Ammons wederom, ook in het tweede en in het derde jaar.

6 Alzoo versterkte zich Jotham: want hij rigtte zijne wegen voor het aangezigt des HEEREN, zijns Gods.

7 Het overige nu der geschiedenissen van Jotham, en al zijne krijgen, en zijne wegen, ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Israël en Juda.

8 Hij was vijf en twintig jaren oud, toen hij koning werd; en hij regeerde zestien jaren te Jerûzalem.

9 En Jotham ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids: en zijn zoon Achaz werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XXVIII.

ACHAZ was twintig jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde zestien jaren te Jerûzalem; en hij deed niet dat regt was in de oogen des HEEREN, gelijk zijn vader David;

2 Maar hij wandelde in de wegen der koningen van Israël: daartoe maakte hij ook gegotene beelden den Baäls.

3 Dezelve rookte ook in het dal des zoons van Hinnom; en hij brandde zijne zonen in het vuur, naar de gruwelen der heidenen, die de HEER voor het aangezigt der kinderen Israëls uit de bezitting verdreven had.

4 Ook offerde hij en rookte op de hoogten en op de heuvelen, mitsgaders onder alle groen geboomte.

5 Daarom gaf hem de HEER, zijn God, in de hand des konings van Syrië, dat zij hem sloegen, en van hem gevankelijk wegvoerden eene groote menigte van gevangenen, die zij te Damascus bragten. En hij

werd ook gegeven in de hand des konings van Israël, die hem sloeg met eenen grooten slag.

6 Want Pekah, de zoon van Remália, sloeg in Juda honderd en twintig duizend dood op éénen dag, allen strijdbare mannen, omdat zij den HEER, den God hunner vaderen, verlaten hadden.

7 En Zichri, een geweldig man van Efraïm, sloeg Maäséja, den zoon des konings, dood, en Azrikam, den huisoverste, mitsgaders Elkana, den tweeden na den koning.

8 En de kinderen Israëls voerden van hunne broederen gevankelijk weg twee honderd duizend, vrouwen, zonen en dochteren, en plunderden ook veel roofs van hen; en zij bragten den roof te Samaria.

9 Aldaar nu was een profeet des HEEREN, wiens naam was Oded, die ging uit, het heir tegen, dat naar Samaria kwam, en zeide tot hen: Ziet, door de grimmigheid des HEEREN, des Gods uwer vaderen, over Juda, heeft Hij hen in uwe hand gegeven, en gij hebt hen doodgeslagen in toornigheid, *die* tot aan den hemel raakt.

10 Daartoe denkt gij nu de kinderen van Juda en Jerúzalem u tot slaven en slavinnen te onderwerpen; zijt gij het niet alleenlijk? bij ulieden zijn schulden tegen den HEER, uwen God.

11 Nu dan, hoort mij, en brengt de gevangenen weder, die gij van uwe broederen gevankelijk weggevoerd hebt: want de hitte van des HEEREN toorn is over u.

12 Toen maakten zich mannen op van de hoofden der kinderen van Efraïm, Azária, de zoon van Jóhanan, Berechja, de zoon van Mesillémoth, en Jehizkía, de zoon van Sallum, en Amása, de zoon van Hadlai, tegen degenen, die uit het heir kwamen.

13 En zij zeiden tot hen: Gij zult deze gevangenen hier niet inbrengen, tot eene schuld over ons tegen den HEER: denkt gijlieden toe te doen tot onze zonden en tot onze schulden, hoewel wij vele schuld hebben, en de hitte des toorns over Israël is?

14 Toen lieten de toegerusten de gevangenen en den roof voor het aangezigt der oversten en der gansche gemeente.

15 De mannen nu, die met namên uitgedrukt zijn, maakten zich op, en grepen de gevangenen, en kleedden van den roof al hunne naakten: en zij kleedden hen, en schoeiden hen, en spijsden hen, en drenkten hen, en zalfden hen, en voerden ze op ezelen, allen die zwak waren, en bragten hen te Jericho, de palmstad, bij hunne broederen; daarna keerden zij weder naar Samaria.

16 Ter zelver tijd zond de koning Achaz tot de koningen van Assyrië, dat zij hem helpen zouden.

17 Daarenboven waren ook de Edomieten gekomen, en hadden Juda geslagen en gevangenen gevankelijk weggevoerd.

18 Daartoe waren de Filistijnen in de steden der laagte en het zuiden van Juda ingevallen, en hadden ingenomen Beth-Sémes, en Ajálon, en Gedéroth, en Socho en hare onderhoorige plaatsen, en Gimzo en hare onderhoorige plaatsen; en zij woonden aldaar.

19 Want de HEER vernederde Juda, om wille van Achaz, den koning Israëls: want hij had Juda afgetrokken, dat het gansch zeer overtrad tegen den HEER.

20 En Tilgath-Pilnéser, de koning van Assyrië, kwam tot hem; doch hij benaauwde hem, en sterkte hem niet.

21 Want Achaz nam een deel van het huis des HEEREN, en van het huis des konings en der vorsten, hetwelk hij den koning van Assyrië gaf; maar hij hielp hem niet.

22 Ja ter tijd, als men hem benaauwde, zoo maakte hij des overtredens tegen den HEER nog meer: dit was de koning Achaz.

23 Want hij offerde den goden van Damascus, die hem geslagen hadden, en zeide: Omdat de goden der koningen van Syrië hen helpen, zal ik hun offeren, opdat zij mij *ook* helpen; maar zij waren hem tot zijnen val, mitsgaders aan gansch Israël.

24 En Achaz verzamelde de vaten van het huis Gods, en hieuw de vaten van het huis Gods in stukken, en sloot de deuren van het huis des HEEREN toe: daartoe maakte hij zich altaren in alle hoeken te Jerúzalem.

25 Ook maakte hij in elke stad van Juda hoogten, om anderen goden te rooken; alzoo verwekte hij den HEER, zijner vaderen God, tot toorn.

26 Het overige nu zijner geschiedenissen, en al zijne wegen, de eerste en de laatste, ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Juda en Israël.

27 En Achaz ontsliep met zijne vaderen,

en zij begroeven hem in de stad te Jerùzalem; maar zij bragten hem niet in de graven der koningen van Israël; en zijn zoon Jehizkía werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XXIX.

JEHIZKI'A werd koning, vijf en twintig jaren oud zijnde, en regeerde negen en twintig jaren te Jerùzalem; en de naam zijner moeder was Abía, eene dochter van Zacharía.

2 En hij deed dat regt was in de oogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader David gedaan had.

3 Dezelve deed in het eerste jaar zijner regering, in de eerste maand, de deuren van het huis des HEEREN open, en beterde ze.

4 En hij bragt de priesteren en de Levieten in, en hij verzamelde ze in de ooststraat.

5 En hij zeide tot hen: Hoort mij, o Levieten! heiligt nu u zelven, en heiligt het huis des HEEREN, des Gods uwer vaderen, en brengt de onreinigheid uit van het heiligdom.

6 Want onze vaders hebben overtreden, en gedaan dat kwaad was in de oogen des HEEREN, onzes Gods, en hebben Hem verlaten, en zij hebben hunne aangezigten van den tabernakel des HEEREN omgewend, en hebben den nek toegekeerd.

7 Ook hebben zij de deuren van het voorhuis toegesloten, en de lampen uitgeblusscht, en het reukwerk niet gerookt; en het brandoffer hebben zij in het heiligdom aan den God Israëls niet geofferd.

8 Daarom is een groote toorn des HEEREN over Juda en Jerùzalem geweest; en Hij heeft hen overgegeven ter beroering, ter verwoesting en ter aanfluiting, gelijk als gij ziet met uwe oogen.

9 Want ziet, onze vaders zijn door het zwaard gevallen; daartoe onze zonen, en onze dochteren, en onze vrouwen zijn daarom in gevangenis geweest.

10 Nu is het in mijn hart een verbond te maken met den HEER, den God Israëls, opdat de hitte zijns toorns van ons afkeere.

11 Mijne zonen! weest nu niet traag: want de HEER heeft u verkoren, dat gij voor zijn aangezigt staan zoudt, om Hem te dienen, en opdat gij Hem dienaars en wierookers zoudt wezen.

12 Toen maakten zich de Levieten op, Mahath, de zoon van Amásai, en Joël, de zoon van Azárja, van de kinderen der Kehathieten; en van de kinderen van Merári, Kis, de zoon van Abdi, en Azárja, de zoon van Jehàleël; en van de Gersonieten, Joah, de zoon van Zimma, en Eden, de zoon van Joah;

13 En van de kinderen van Elizafan, Simri en Jeiël; en van de kinderen van Asaf, Zechárja en Mattánja;

14 En van de kinderen van Heman, Jehiël en Simeï; en van de kinderen van Jedùthun, Semája en Uzziël.

15 En zij verzamelden hunne broederen, en heiligden zich, en kwamen, naar het gebod des konings, door de woorden des HEEREN, om het huis des HEEREN te reinigen.

16 Maar de priesteren gingen binnen in het huis des HEEREN, om *dat* te reinigen, en zij bragten uit in het voorhof van het huis des HEEREN al de onreinigheid, die zij in den tempel des HEEREN vonden; en de Levieten namen ze op, om naar buiten uit te brengen, in de beek Kidron.

17 Zij begonnen nu te heiligen op den eersten der eerste maand, en op den achtsten dag der maand kwamen zij in het voorhuis des HEEREN, en heiligden het huis des HEEREN in acht dagen; en op den zestienden dag der eerste maand maakten zij een einde.

18 Daarna kwamen zij binnen tot den koning Hizkía, en zeiden: Wij hebben het geheele huis des HEEREN gereinigd, mitsgaders het brandoffer-altaar met al zijn gereedschap, en de tafel der toerigting met al haar gereedschap.

19 Alle gereedschap ook, dat de koning Achaz, onder zijn koningrijk, door zijne overtreding weggeworpen had, hebben wij bereid en geheiligd; en zie, zij zijn voor het altaar des HEEREN.

20 Toen maakte zich de koning Jehizkía vroeg op, en verzamelde de oversten der stad, en hij ging op in het huis des HEEREN.

21 En zij bragten zeven varren, en zeven rammen, en zeven lammeren, en zeven geitenbokken ten zondoffer voor het koningrijk, en voor het heiligdom, en voor Juda; en hij zeide tot de zonen van Aäron, de priesteren, dat zij *die* op het altaar des HEEREN zouden offeren.

22 Zoo slagtten zij de runderen, en de

priesters ontvingen het bloed, en sprengden het op het altaar; zij slagtten ook de rammen, en sprengden het bloed op het altaar; insgelijks slagtten zij de lammeren, en sprengden het bloed op het altaar.

23 Daarna bragten zij de bokken bij, ten zondoffer, voor het aangezigt des konings en der gemeente, en zij leiden hunne handen op dezelve.

24 En de priesteren slagtten ze, en ontzondigden met derzelver bloed op het altaar, om verzoening te doen voor het gansche Israël : want de koning had dat brandoffer en dat zondoffer voor gansch Israël bevolen.

25 En hij stelde de Levieten in het huis des HEEREN, met cimbalen, met luiten en harpen, naar het gebod van David, en van Gad, den ziener des konings, en van Nathan, den profeet : want dit gebod was van de hand des HEEREN, door de hand zijner profeten.

26 De Levieten nu stonden met de instrumenten van David, en de priesters met de trompetten.

27 En Hizkia beval, dat men het brandoffer op het altaar zou offeren : ter tijd nu, als dat brandoffer begon, begon het gezang des HEEREN met de trompetten en met de instrumenten van David, den koning van Israël.

28 De gansche gemeente nu boog zich neder, als men het gezang zong, en met trompetten trompettede; dit alles totdat het brandoffer voleind was.

29 Als men nu geëindigd had te offeren, bukten de koning en allen, die bij hem gevonden waren, en bogen zich neder.

30 Daarna zeide de koning Jehizkia, en de oversten, tot de Levieten, dat zij den HEER loven zouden, met de woorden van David en van Asaf, den ziener; en zij loofden tot blijdschap toe, en neigden hunne hoofden, en bogen zich neder.

31 En Jehizkia antwoordde en zeide : Nu hebt gij uwe handen den HEERE gevuld, treedt toe, en brengt slagtofferen en lofofferen tot het huis des HEEREN; en de gemeente bragt slagtofferen en lofofferen, en alle vrijwilligen van harten brandofferen.

32 En het getal der brandofferen, die de gemeente bragt, was zeventig runderen, honderd rammen, twee honderd lammeren; deze allen den HEERE ten brandoffer.

33 Nog waren der geheiligde dingen zes honderd runderen en drie duizend schapen.

34 Doch van de priesteren waren er te weinig, en zij konden al den brandofferen de huid niet aftrekken: daarom hielpen hen hunne broederen, de Levieten, totdat het werk geëindigd was, en totdat de *andere* priesters zich geheiligd hadden; want de Levieten waren regter van hart, om zich te heiligen, dan de priesteren.

35 En ook waren de brandofferen in menigte, met het vet der dankofferen, en met de drankofferen, voor de brandofferen; alzoo werd de dienst van het huis des HEEREN besteld.

36 Jehizkia nu en al het volk verblijdden zich over hetgeen God het volk voorbereid had; want deze zaak geschiedde haastiglijk.

HOOFDSTUK XXX.

DAARNA zond Jehizkia tot het gansche Israël en Juda, en schreef ook brieven tot Efraïm en Manasse, dat zij zouden komen tot het huis des HEEREN te Jerùzalem, om den HEERE, den God Israëls, pascha te houden.

2 Want de koning had raad gehouden met zijne oversten en de gansche gemeente te Jerùzalem, om het pascha te houden, in de tweede maand.

3 Want zij hadden het niet kunnen houden te dierzelver tijd, omdat de priesteren zich niet genoeg geheiligd hadden, en het volk zich niet verzameld had te Jerùzalem.

4 En deze zaak was regt in de oogen des konings, en in de oogen der gansche gemeente.

5 Zoo stelden zij zulks, dat men eene stem door gansch Israël, van Ber-séba tot Dan, zou laten doorgaan, opdat zij zouden komen, om het pascha den HEERE, den God Israëls, te houden in Jerùzalem : want zij hadden het in lang niet gehouden, gelijk het geschreven was.

6 De loopers dan gingen henen met de brieven van de hand des konings en zijner vorsten, door gansch Israël en Juda, en naar het gebod des konings, zeggende : Gij kinderen Israëls! bekeert u tot den HEER, den God van Abraham, Izak en Israël, zoo zal Hij zich keeren tot de ontkomenen, die ulieden overgebleven zijn uit de hand der koningen van Assyrië.

7 En zijt niet als uwe vaders en als uwe broeders, die tegen den HEER, den God

hunner vaderen, overtreden hebben; waarom Hij hen tot verwoesting overgegeven heeft, gelijk als gij ziet.

8 Verhardt nu ulieder nek niet, gelijk uwe vaderen; geeft den HEERE de hand, en komt tot zijn heiligdom, hetwelk Hij geheiligd heeft tot in eeuwigheid, en dient den HEERE, uwen God; zoo zal de hitte zijns toorns van u afkeeren.

9 Want als gij u bekeert tot den HEER, zullen uwe broederen en uwe kinderen barmhartigheid vinden voor het aangezigt dergenen, die hen gevangen hebben, zoodat zij in dit land zullen wederkomen: want de HEER, uw God, is genadig en barmhartig, en zal het aangezigt van u niet afwenden, zoo gij u tot Hem bekeert.

10 Zoo gingen de loopers door, van stad tot stad, door het land van Efraïm en Manasse, tot Zebulon toe; doch zij belachten hen, en bespotteden hen.

11 Evenwel verootmoedigden zich sommigen van Aser, en Manasse, en van Zebulon, en kwamen te Jerùzalem.

12 Ook was de hand Gods in Juda, hun eenerlei hart gevende, dat zij het gebod des konings en der vorsten deden, naar het woord des HEEREN.

13 En te Jerùzalem verzamelde zich veel volks, om het feest der ongezuurde *brooden* te houden, in de tweede maand, eene zeer groote gemeente.

14 En zij maakten zich op, en namen de altaren weg, die te Jerùzalem waren; daartoe namen zij alle rooktuig weg, hetwelk zij in de beek Kidron wierpen.

15 Toen slagtten zij het pascha, op den veertienden der tweede maand; en de priesters en de Levieten waren beschaamd geworden, en hadden zich geheiligd, en hadden brandofferen gebragt in het huis des HEEREN.

16 En zij stonden in hunnen stand, naar hunne wijze, naar de wet van Mozes, den man Gods; de priesters sprengden het bloed, *dat nemende* uit de hand der Levieten.

17 Want eene menigte was in die gemeente, die zich niet geheiligd hadden: daarom waren de Levieten over de slagting der paaschlammeren, voor ieder een', die niet rein was, om *die* den HEERE te heiligen.

18 Want eene menigte des volks, velen van Efraïm en Manasse, Issaschar en Zebulon hadden zich niet gereinigd, maar aten het pascha, niet gelijk geschreven is. Doch Jehizkia bad voor hen, zeggende: De HEER, die goed is, make verzoening voor *dien*,

19 *Die* zijn gansche hart gerigt heeft, om God den HEER, den God zijner vaderen, te zoeken, hoewel niet naar de reinigheid des heiligdoms.

20 En de HEER verhoorde Jehizkia, en heelde het volk.

21 Zoo hielden de kinderen Israëls, die te Jerùzalem gevonden werden, het feest der ongezuurde *brooden*, zeven dagen, met groote blijdschap. De Levieten nu en de priesteren prezen den HEER, dag op dag, met sterkluidende instrumenten des HEEREN.

22 En Jehizkia sprak naar het hart van alle Levieten, die verstand hadden in de goede kennis des HEEREN: en zij aten *de offeranden* des gezetten hoogtijds zeven dagen, offerende dankofferen, en lovende den HEER, den God hunner vaderen.

23 Als nu de gansche gemeente raad gehouden had, om andere zeven dagen te houden, hielden zij nog zeven dagen met blijdschap.

24 Want Jehizkia, de koning van Juda, gaf de gemeente duizend varren en zeven duizend schapen; en de vorsten gaven de gemeente duizend varren en tien duizend schapen: de priesteren nu hadden zich in menigte geheiligd.

25 En de gansche gemeente van Juda verblijdde zich, mitsgaders de priesteren en de Levieten, en de geheele gemeente dergenen, die uit Israël gekomen waren; ook de vreemdelingen, die uit het land van Israël gekomen waren, en die in Juda woonden.

26 Zoo was er groote blijdschap te Jerùzalem: want van de dagen van Sálomo, den zoon van David, den koning van Israël, was desgelijks in Jerùzalem niet geweest.

27 Toen stonden de levietische priesteren op, en zegenden het volk; en hunne stem werd gehoord, want hun gebed kwam tot zijne heilige woning in den hemel.

HOOFDSTUK XXXI.

ALS zij nu dit alles voleind hadden, togen alle Israëlieten, die er gevonden werden, uit, tot de steden van Juda, en

braken de opgerigte beelden, en hieuwen de bossehen af, en wierpen de hoogten en de altaren af, uit gansch Juda en Benjamin, ook in Efraïm en Manasse, totdat zij alles te niet gemaakt hadden: daarna keerden al de kinderen Israëls weder, een ieder tot zijne bezitting, in hunne steden.

2 En Hizkia bestelde de verdeelingen der priesteren en der Levieten, naar hunne verdeelingen, een ieder naar zijne dienst, de priesters en de Levieten tot het brandoffer en tot de dankofferen, om te dienen, en om te loven, en om te prijzen in de poort van de legers des HEEREN:

3 Ook het deel des konings van zijne have tot de brandofferen, tot de brandofferen des morgens en des avonds, en de brandofferen der sabbaten, en der nieuwe maanden, en der gezette hoogtijden; gelijk geschreven is in de wet des HEEREN.

4 En hij zeide tot het volk, tot de inwoners van Jerùzalem, dat zij het deel der priesteren en Levieten geven zouden, opdat zij versterkt mogten worden in de wet des HEEREN.

5 Toen nu dat woord uitbrak, bragten de kinderen Israëls vele eerstelingen van koren, most, en olie, en honig, en van al de inkomsten des velds; ook bragten zij de tienden van alles in met menigte.

6 En de kinderen van Israël en Juda, die in de steden van Juda woonden, bragten ook tienden der runderen en der schapen, en tienden der heilige dingen, die den HEERE, hunnen God, geheiligd waren, en maakten vele hoopen.

7 In de derde maand begonnen zij den grond van die hoopen te leggen, en in de zevende maand voleindden zij.

8 Toen nu Jehizkia en de vorsten kwamen en die hoopen zagen, zegenden zij den HEER en zijn volk Israël.

9 En Jehizkia ondervraagde de priesteren en de Levieten aangaande die hoopen.

10 En Azária, de hoofdpriester, van het huis van Zadok, sprak tot hem en zeide: Van dat men deze hefling begonnen heeft tot het huis des HEEREN te brengen, is er te eten geweest en verzadigd te worden, ja over te houden tot overvloed toe; want de HEER heeft zijn volk gezegend, zoodat deze veelheid overgebleven is.

11 Toen zeide Jehizkia, dat men kameren aan het huis des HEEREN bereiden zou: en zij bereidden ze.

12 Daarin bragten zij die hefling, en de tienden, en de geheiligde dingen, in getrouwigheid; en daarover was Chonánja, de Leviet, overste, en Simeï, zijn broeder, de tweede.

13 Maar Jehiël, en Azázia, en Nahath, en A'sahel, en Jerimòth, en Józabad, en Eliël, en Jismachja, en Mahath, en Benája, waren opzieners, onder de hand van Chonánja en Simeï, zijnen broeder; door het bevel van den koning Jehizkia en van Azária, den overste van het huis Gods.

14 En Kore, de zoon van Jimna, de Leviet, de portier tegen het oosten, was over de vrijwillige gaven Gods, om het hefoffer des HEEREN en het allerheiligste uit te deelen.

15 En aan zijne hand waren Eden, en Minjamin, en Jésua, en Semája, Amárja en Sechánja, in de steden der priesteren, met getrouwigheid, om aan hunne broederen in de verdeelingen, zoowel aan de kleinen als de grooten, uit te deelen:

16 (Benevens die gesteld waren in het geslacht-register der manspersonen, drie jaren oud en daarboven) allen, die in het huis des HEEREN gingen, tot het dagelijksche werk op elken dag, voor hunne dienst, in hunne wachten, naar hunne verdeelingen.

17 En met die gesteld waren in het geslacht-register der priesteren, naar het huis hunner vaderen, ook de Levieten van twintig jaren oud en daarboven, in hunne wachten, naar hunne verdeelingen:

18 Ook tot de geslacht-rekening met al hunne kinderkens, hunne vrouwen, en hunne zonen, en hunne dochteren, door de gansche gemeente; want zij hadden zich in hun ambt *in* heiligheid geheiligd.

19 Ook waren onder de kinderen van Aäron, de priesteren, op de velden der voorsteden hunner steden, in elke stad, mannen, die met namen uitgedrukt waren, om aan alle manspersonen onder de priesteren, en aan allen, die in het geslachtregister onder de Levieten gesteld waren, deelen te geven.

20 En alzoo deed Jehizkia in geheel Juda; en hij deed dat goed, en regt, en waarachtig was, voor het aangezigt des HEEREN, zijns Gods.

21 En in alle werk, dat hij begon in de dienst van het huis Gods, en in de wet en in het gebod, om zijnen God te zoeken, deed hij met zijn gansche hart, en had voorspoed.

HOOFDSTUK XXXII.

NA deze geschiedenissen en derzelver bevestiging, kwam Sanherib, de koning van Assyrië, en toog in Juda, en legerde zich tegen de vaste steden, en dacht ze tot zich af te scheuren.

2 Jehizkia nu ziende, dat Sanherib kwam, en zijn aangezigt was tot den krijg tegen Jerûzalem;

3 Zoo hield hij raad met zijne vorsten en zijne helden, om de fonteinwateren te stoppen, die buiten de stad waren; en zij hielpen hem.

4 Want veel volks werd vergaderd, dat al de fonteinen stopte, mitsgaders de beek, die door het midden des lands henenvloeide, zeggende: Waarom zouden de koningen van Assyrië komen, en veel waters vinden?

5 Zoo versterkte hij zich, en bouwde den geheelen muur op, die gebroken was, dien hij optrok tot aan de torens, met eenen anderen muur daarbuiten, en hij versterkte Millo *in* de stad Davids; en hij maakte geweer en schilden in menigte.

6 En hij stelde krijgsoversten over het volk, en hij vergaderde hen tot zich in de straat der stadspoorte, en sprak naar hun hart, zeggende:

7 Zijt sterk en hebt eenen goeden moed, vreest niet en ontzet u niet, voor het aangezigt des konings van Assyrië, noch voor het aangezigt der gansche menigte, die met hem is: want met ons is er meer, dan met hem.

8 Met hem is een vleeschelijke arm, maar met ons is de HEER, onze God, om ons te helpen en om onze krijgen te krijgen. En het volk steunde op de woorden van Jehizkia, den koning van Juda.

9 Na dezen zond Sanherib, de koning van Assyrië, zijne knechten naar Jerûzalem, (doch hij zelf was voor Lachis, en al zijne heerschappij met hem) tot Jehizkia, den koning van Juda, en tot het gansche Juda, dat te Jerûzalem was, zeggende:

10 Zoo zegt Sanherib, de koning van Assyrië: Waarop vertrouwt gij, dat gij te Jerûzalem blijft in de vesting?

11 Ruit u Jehizkia niet op, dat hij u overgeve, om door honger en door dorst te sterven, zeggende: De HEER, onze God, zal ons uit de hand des konings van Assyrië redden?

12 Heeft niet dezelve Jehizkia zijne hoogten en zijne altaren weggenomen, en tot Juda en tot Jerûzalem gesproken, zeggende: Voor het eenige altaar zult gij u nederbuigen, en daarop rooken?

13 Weet gij niet, wat ik gedaan heb, en mijne vaderen aan alle volken der landen? Hebben de goden van de natiën dier landen hun land eenigzins kunnen redden uit mijne hand?

14 Wie is er onder alle goden derzelve natiën, dewelke mijne vaders verbannen hebben, die zijn volk heeft kunnen redden uit mijne hand, dat uw God u uit mijne hand zou kunnen redden?

15 Nu dan, dat Jehizkia ulieden niet bedriege, en dat hij u op zulk eene wijze niet opruije, en gelooft hem niet: want geen god van eenige natie en koningrijk heeft zijn volk uit mijne hand en mijner vaderen hand kunnen redden; hoe veel te min zal uw God u uit mijne hand kunnen redden?

16 Daartoe spraken zijne knechten nog meer tegen God, den HEER, en tegen zijnen knecht Jehizkia.

17 Ook schreef hij brieven, om den HEER, den God Israëls, te honen, en om tegen Hem te spreken, zeggende: Gelijk de goden van de natiën der landen, die hun volk uit mijne hand niet gered hebben, alzoo zal de God van Jehizkia zijn volk uit mijne hand niet redden.

18 En zij riepen met luider stem, in het joodsch, tegen het volk van Jerûzalem, dat op den muur was, om die bevreesd te maken en die te beroeren, opdat zij de stad mogten innemen,

19 En spraken van den God van Jerûzalem, als van de goden der volken der aarde, een werk van menschen-handen.

20 Maar de koning Jehizkia en de profeet Jesája, de zoon van Amoz, baden daartegen, en zij riepen naar den hemel.

21 En de HEER zond eenen engel, die alle strijdbare helden, en vorsten, en oversten in het leger des konings van Assyrië verdelgde. Zoo is hij met schaamte des aangezigts in zijn land wedergekeerd; en als hij in het huis zijns gods ingegaan was, zoo velden hem daar met het zwaard, die uit zijn lijf voortgekomen waren.

22 Alzoo verloste de HEER Jehizkia en de inwoners van Jerûzalem, uit de hand van Sanherib, den koning van Assyrië, en uit de hand van allen; en Hij geleidde hen rondom heen.

23 En velen bragten geschenken tot den HEER te Jerûzalem, en kostelijkheden tot Jehizkía, den koning van Juda, zoodat hij daarna voor de oogen van alle heidenen verheven werd.

24 In die dagen werd Jehizkía krank tot stervens toe, en hij bad tot den HEER; Die sprak tot hem, en Hij gaf hem een wonderteeken.

25 Maar Jehizkía deed geene vergelding, naar de weldaad, aan hem geschied, dewijl zijn hart verheven werd; daarom werd over hem, en over Juda en Jerûzalem, eene groote toornigheid.

26 Doch Jehizkía verootmoedigde zich om de verheffing zijns harten, hij en de inwoners van Jerûzalem, zoodat de groote toornigheid des HEEREN over hen niet kwam in de dagen van Jehizkía.

27 Jehizkía nu had zeer veel rijkdom en eer; en hij maakte zich schatkameren voor zilver en voor goud, en voor kostelijk gesteente, en voor specerijen, en voor schilden, en voor alle begeerlijk gereedschap;

28 Ook schathuizen voor de inkomsten van koren, en most, en olie; en stallen voor allerlei beesten, en kooijen voor de kudden.

29 Daartoe had hij zich steden gemaakt, mitsgaders bezitting van schapen en runderen in menigte: want God gaf hem zeer groote have.

30 Dezelve Jehizkía stopte ook den opperuitgang der wateren van Gihon, en leidde ze regt af beneden naar het westen der stad Davids: want Jehizkía had voorspoed in al zijn werk.

31 Maar het is alzoo, als de gezanten der vorsten van Babel, die tot hem gezonden hadden, om te vragen naar dat wonderteeken, dat in het land geschied was, *bij hem waren,* verliet hem God, om hem te verzoeken, om te weten al *wat* in zijn hart was.

32 Het overige nu der geschiedenissen van Jehizkía, en zijne goeddadigheden, ziet, die zijn geschreven in het gezigt van den profeet Jesája, den zoon van Amoz, *en* in het boek der koningen van Juda en Israël.

33 En Jehizkía ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem in het hoogste van de graven der zonen van David; daartoe deden gansch Juda en de inwoners van Jerûzalem hem eere aan in zijnen dood; en zijn zoon Manasse werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XXXIII.

MANASSE was twaalf jaren oud, als hij koning werd, en regeerde vijf en vijftig jaren te Jerûzalem.

2 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar de gruwelen der heidenen, die de HEER voor het aangezigt der kinderen Israëls uit de bezitting verdreven had.

3 Want hij bouwde de hoogten weder op, die zijn vader Jehizkía afgebroken had, en rigtte den Baäls altaren op, en maakte bosschen, en boog zich neder voor al het heir des hemels, en diende ze;

4 En bouwde altaren in het huis des HEEREN, van hetwelk de HEER gezegd had: Te Jerûzalem zal mijn naam zijn tot in eeuwigheid.

5 Daartoe bouwde hij altaren voor al het heir des hemels, in beide de voorhoven van het huis des HEEREN.

6 En hij deed zijne zonen door het vuur gaan, in het dal des zoons van Hinnom, en pleegde guichelarij, en gaf op vogelgeschrei acht, en tooverde; en hij stelde waarzeggers en duivelskunstenaren: hij deed *zeer* veel kwaads in de oogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken.

7 Hij stelde ook de gelijkenis van een gesneden beeld, die hij gemaakt had, in het huis Gods, van hetwelk God gezegd had tot David en tot zijnen zoon Sálomo: In dit huis, en te Jerûzalem, dat Ik uit alle stammen van Israël verkoren heb, zal Ik mijnen naam zetten tot in eeuwigheid.

8 En Ik zal den voet van Israël niet meer doen wijken van het land, dat Ik uwen vaderen besteld heb; alleenlijk zoo zij waarnemen te doen, al hetgeen Ik hun geboden heb, naar de gansche wet, en inzettingen, en regten, door de hand van Mozes.

9 Zoo deed Manasse Juda en de inwoners te Jerûzalem dwalen, dat zij erger deden dan de heidenen, die de HEER voor het aangezigt der kinderen Israëls verdelgd had.

10 De HEER sprak wel tot Manasse en tot zijn volk; maar zij merkten daar niet op.

11 Daarom bragt de HEER over hen de krijgsoversten, die de koning van Assyrië had, dewelke Manasse gevangen namen onder de doornen; en zij bonden hem met

twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel.

12 En als hij hem benaauwde, bad hij het aangezigt des HEEREN, zijns Gods, ernstelijk aan, en vernederde zich zeer voor het aangezigt van den God zijner vaderen,

13 En bad Hem; en Hij liet zich van hem verbidden, en hoorde zijne smeeking, en Hij bragt hem weder te Jerùzalem, in zijn koningrijk. Toen kende Manasse, dat de HEER God is.

14 En na dezen bouwde hij den buitenmuur aan de stad Davids, aan de westzijde van Gihon in het dal, en tot den ingang van de vischpoort, en omsingelde Ofel, en verhief dien zeer; hij leide ook krijgsoversten in alle vaste steden in Juda.

15 En hij nam de vreemde goden en die gelijkenis uit het huis des HEEREN weg, mitsgaders al de altaren, die hij gebouwd had op den berg van het huis des HEEREN, en te Jerùzalem; en hij wierp ze buiten de stad.

16 En hij rigtte het altaar des HEEREN toe, en offerde daarop dankofferen en lofofferen, en zeide tot Juda, dat zij den HEERE, den God Israëls, dienen zouden.

17 Maar het volk offerde nog op de hoogten, hoewel den HEERE, hunnen God.

18 Het overige nu der geschiedenissen van Manasse, en zijn gebed tot zijnen God, ook de woorden der zieners, die tot hem gesproken hebben in den naam van den HEER, den God Israëls, ziet, die zijn in de geschiedenissen der koningen van Israël;

19 En zijn gebed, en hoe zich *God* van hem heeft laten verbidden, ook al zijne zonde, en zijne overtreding, en de plaatsen, waarop hij hoogten gebouwd, en bosschen en gesnedene beelden gesteld heeft, eer hij vernederd werd, ziet, dat is beschreven in de woorden der zieners.

20 En Manasse ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem in zijn huis; en zijn zoon Amon werd koning in zijne plaats.

21 Amon was twee en twintig jaren oud, als hij koning werd, en regeerde twee jaren te Jerùzalem.

22 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, gelijk als zijn vader Manasse gedaan had: want Amon offerde al den gesneden beelden, die zijn vader Manasse gemaakt had, en diende ze.

23 Maar hij vernederde zich niet voor het aangezigt des HEEREN, gelijk Manasse, zijn vader, zich vernederd had, maar deze Amon vermenigvuldigde de schuld.

24 En zijne knechten maakten eene verbindtenis tegen hem, en doodden hem in zijn huis.

25 Maar het volk des lands sloeg hen allen, die de verbindtenis tegen den koning Amon gemaakt hadden; en het volk des lands maakte zijnen zoon Josia koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XXXIV.

JOSI'A was acht jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde één en dertig jaren te Jerùzalem.

2 En hij deed dat regt was in de oogen des HEEREN, en wandelde in de wegen van zijnen vader David, en week niet af ter regter-, noch ter linkerhand.

3 Want in het achtste jaar zijner regering, toen hij nog een jongeling was, begon hij den God zijns vaders Davids te zoeken; en in het twaalfde jaar begon hij Juda en Jerùzalem van de hoogten en de bosschen, en de gesneden en de gegoten beelden te reinigen.

4 En men brak voor zijn aangezigt af de altaren der Baäls; en de zonnebeelden, die omhoog boven dezelve waren, hieuw hij af: de bosschen ook, en de gesneden en gegoten beelden verbrak, en vergruisde, en strooide hij op de graven dergenen, die hun geofferd hadden.

5 En de beenderen der priesteren verbrandde hij op hunne altaren; en hij reinigde Juda en Jerùzalem.

6 Daartoe in de steden van Manasse, en Efraïm, en Simeon, ja tot Nafthali toe, in hare woeste plaatsen rondom,

7 Brak hij ook de altaren af en de bosschen, en de gesneden beelden stampte hij, *die* vergruizende, en al de zonnebeelden hieuw hij af in het gansche land van Israël: daarna keerde hij weder naar Jerùzalem.

8 In het achttiende jaar nu zijner regering, als hij het land en het huis gereinigd had, zond hij Safan, den zoon van Azàlia, en Maäséja, den overste der stad, en Joha, den zoon van Jóahaz, den kanselier, om het huis des HEEREN, zijns Gods, te verbeteren.

9 En zij kwamen tot Hilkia, den hoogepriester, en zij gaven het geld, dat ten huize

Gods gebragt was, hetwelk de Levieten, die den dorpel bewaarden, vergaderd hadden uit de hand van Manasse en Efraïm, en uit het gansche overblijfsel van Israël, en uit gansch Juda en Benjamin, en te Jerùzalem wedergekomen waren;

10 Zij nu gaven het in de hand der verzorgers van het werk, die besteld waren over het huis des HEEREN; en *deze* gaven dat dengenen, die het werk deden, die arbeidden aan het huis des HEEREN, om het huis te vermaken en te verbeteren.

11 Want zij gaven het den werkmeesters en den bouwlieden, om gehouwen steenen te koopen, en hout tot de zamenvoegingen, en om de huizen te zolderen, die de koningen van Juda verdorven hadden.

12 En die mannen handelden trouwelijk in dit werk; en de bestelden over dezelve waren Jahath en Obadja, Levieten van de kinderen van Merári, mitsgaders Zacharía en Mesullam, van de kinderen der Kohathieten, om het werk voort te drijven; en die Levieten waren allen verstandig op instrumenten van muzijk.

13 Zij waren ook over de lastdragers, en de voortdrijvers van allen, die in eenig werk arbeidden: want uit de Levieten waren schrijvers, en ambtlieden, en portiers.

14 En als zij het geld uitnamen, dat in het huis des HEEREN gebragt was, vond de priester Hilkía het wetboek des HEEREN, *gegeven* door de hand van Mozes.

15 En Hilkía antwoordde en zeide tot Safan, den schrijver: Ik heb het wetboek gevonden in het huis des HEEREN. En Hilkía gaf Safan dat boek.

16 En Safan droeg dat boek tot den koning: daarbeneven bragt hij nog den koning bescheid weder, zeggende: Al wat in de hand uwer knechten gegeven is, dat doen zij;

17 En zij hebben het geld zamengestort, dat in het huis des HEEREN gevonden is, en hebben het gegeven in de hand der bestelden, en in de hand dergenen, die het werk maakten.

18 Voorts gaf Safan, de schrijver, den koning te kennen, zeggende: Hilkía, de priester, heeft mij een boek gegeven. En Safan las daarin voor het aangezigt des konings.

19 Het geschiedde nu, als de koning de woorden der wet hoorde, dat hij zijne kleederen scheurde.

20 En de koning gebood Hilkía, en Ahikam, den zoon van Safan, en Abdon, den zoon van Micha, en Safan, den schrijver, en Asája, den knecht des konings, zeggende:

21 Gaat heen, vraagt den HEER voor mij, en voor het overgeblevene in Israël en in Juda, over de woorden dezes boeks, dat gevonden is: want de grimmigheid des HEEREN is groot, die over ons uitgegoten is, omdat onze vaders niet hebben gehouden het woord des HEEREN, om te doen naar al hetgeen in dat boek geschreven is.

22 Toen ging Hilkía henen, en die des konings waren, tot de profetes Hulda, de huisvrouw van Sallum, den zoon van Tokhath, den zoon van Hasra, den kleederbewaarder. Zij nu woonde te Jerùzalem in het tweede deel: en zij spraken zulks tot haar.

23 En zij zeide tot hen: Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Zegt den man, die ulieden tot mij gezonden heeft:

24 Zoo zegt de HEER: Zie, Ik zal kwaad over deze plaats en over hare inwoners brengen; al de vloeken, die geschreven zijn in het boek, dat men voor het aangezigt des konings van Juda gelezen heeft.

25 Daarom dat zij Mij verlaten, en anderen goden gerookt hebben, opdat zij Mij tot toorn verwekten met alle werken hunner handen; zoo zal mijne grimmigheid uitgegoten worden tegen deze plaats, en niet uitgebluscht worden.

26 Maar tot den koning van Juda, die ulieden gezonden heeft, om den HEER te vragen, tot hem zult gij alzoo zeggen: Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Aangaande de woorden, die gij hebt gehoord;

27 Omdat uw hart week geworden is, en gij u voor het aangezigt Gods vernederd hebt, als gij zijne woorden hoordet tegen deze plaats en tegen hare inwoners, en hebt u vernederd voor mijn aangezigt, en uwe kleederen gescheurd, en geweend voor mijn aangezigt, zoo heb Ik *u* ook verhoord, spreekt de HEER.

28 Zie, Ik zal u verzamelen tot uwe vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden, en uwe oogen zullen al dat kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats en over hare inwoners brengen zal. En zij bragten den koning dit antwoord weder.

29 Toen zond de koning henen, en verza-

melde alle oudsten van Juda en Jerûzalem.
30 En de koning ging op in het huis des HEEREN, en al de mannen van Juda en de inwoners van Jerûzalem, mitsgaders de priesters en de Levieten, en al het volk, van den grooten tot den kleinen toe; en men las voor hunne ooren al de woorden van het boek des verbonds, dat in het huis des HEEREN gevonden was.
31 En de koning stond in zijne standplaats, en maakte een verbond voor des HEEREN aangezigt, om den HEER na te wandelen, en om zijne geboden, en zijne getuigenissen, en zijne inzettingen, met zijn gansche hart en met zijne gansche ziel, te onderhouden, doende de woorden des verbonds, die in datzelve boek geschreven zijn.
32 En hij deed allen, die te Jerûzalem en in Benjamin gevonden werden, staan; en de inwoners van Jerûzalem deden naar het verbond van God, den God hunner vaderen.
33 Josia dan deed alle gruwelen weg uit alle landen, die der kinderen Israëls waren, en maakte allen, die in Israël gevonden werden, te dienen, te dienen den HEERE, hunnen God: al zijne dagen weken zij niet af van den HEER, den God hunner vaderen, na te volgen.

HOOFDSTUK XXXV.

DAARNA hield Josia het pascha den HEERE te Jerûzalem; en zij slagtten het pascha op den veertienden der eerste maand.
2 En hij stelde de priesters op hunne wachten; en hij sterkte hen tot de dienst van het huis des HEEREN.
3 En hij zeide tot de Levieten, die gansch Israël onderwezen, die den HEERE heilig waren: Zet de heilige ark in het huis, hetwelk Sálomo, de zoon van David, den koning van Israël, gebouwd heeft; gij hebt geenen last op de schouderen: dient nu den HEERE, uwen God, en zijn volk Israël;
4 En bereidt u naar de huizen uwer vaderen, naar uwe verdeelingen, naar het voorschrift van David, den koning van Israël, en naar de beschrijving van zijnen zoon Sálomo;
5 En staat in het heiligdom, naar de onderscheiding der vaderlijke huizen, voor uwe broederen, het volk, en *naar* de afdeeling van de vaderlijke huizen der Levieten;
6 En slagt het pascha, en heiligt u, en bereidt *dat* voor uwe broederen, doende naar het woord des HEEREN, door de hand van Mozes.
7 En Josia gaf voor het volk, van klein vee, lammeren en jonge geitenbokken, die allen tot paaschofferen, naar al hetgeen er gevonden werd, in getal dertig duizend; maar van runderen drie duizend: dit was van des konings have.
8 Ook gaven zijne vorsten tot een vrijwillig offer voor het volk, voor de priesteren, en voor de Levieten: Hilkía, en Zacharía, en Jehiël, de oversten van het huis Gods, gaven den priesteren tot paaschofferen, twee duizend en zes honderd *klein vee*, en drie honderd runderen.
9 Daartoe Chonánja, en Semája en Nethánecël, zijne broeders, mitsgaders Hasábja, en Jeiël, en Józabad, de oversten der Levieten, gaven den Levieten tot paaschofferen, vijf duizend *klein vee* en vijf honderd runderen.
10 Alzoo werd de dienst toebereid: en de priesteren stonden in hunne standplaats, en de Levieten in hunne verdeelingen, naar het gebod des konings.
11 Daarna slagtte men het pascha, en de priesters sprengden *het bloed* uit hunne handen, en de Levieten trokken de huiden af.
12 En zij namen het brandoffer daaraf, opdat zij die, naar de verdeelingen der vaderlijke huizen, aan het volk geven mogten, om den HEERE te offeren, gelijk geschreven is in het boek van Mozes: en alzoo met de runderen.
13 En zij kookten het pascha bij het vuur, naar het regt; maar de *andere* heilige dingen kookten zij in potten, en in ketels, en in pannen; en zij deelden het haastelijk onder al het volk.
14 Daarna bereidden zij ook voor zich zelven en voor de priesteren: want de priesters, de zonen van Aäron, waren tot aan den nacht in het offeren der brandofferen en des vets; daarom bereidden de Levieten voor zich zelven, en voor de priesteren, de zonen van Aäron.
15 En de zangers, de zonen van Asaf, waren in hunne standplaats, naar het gebod van David, en Asaf, en Heman, en Jedúthun, den ziener des konings, mitsgaders de portiers aan elke poort; zij behoefden niet te wijken van hunne dienst, overmits

hunne broeders, de Levieten, voor hen bereidden.

16 Alzoo werd de gansche dienst des HEEREN op denzelven dag beschikt, om pascha te houden, en brandofferen op het altaar des HEEREN te offeren, naar het gebod van den koning Josia.

17 En de kinderen Israëls, die er gevonden werden, hielden het pascha ter zelver tijd, en het feest der ongezuurde *brooden*, zeven dagen.

18 Daar was ook geen pascha als dat in Israël gehouden, van de dagen van Samuël, den profeet, af; en geene koningen van Israël hadden zulk een pascha gehouden, gelijk dat Josia hield met de priesters en de Levieten, en gansch Juda en Israël, dat er gevonden werd, en de inwoners van Jerûzalem.

19 In het achttiende jaar van het koningrijk van Josia werd dit pascha gehouden.

20 Na dit alles, toen Josia het huis toebereid had, toog Necho, de koning van Egypte, op, om te krijgen tegen Kárchemis, aan den Frath; en Josia toog uit hem te gemoet.

21 Toen zond *hij* boden tot hem, zeggende : Wat heb ik met u te doen, gij koning van Juda? wat u aangaat, ik ben heden tegen u niet, maar tegen een huis, dat oorlog voert tegen mij; en God heeft gezegd, dat ik mij haasten zou; houd u af van God, die met mij is, opdat Hij u niet verderve.

22 Doch Josia keerde zijn aangezigt niet van hem, maar hij verstelde zich, om tegen hem te strijden, en hoorde niet naar de woorden van Necho uit den mond van God; maar hij kwam om te strijden in het dal Megiddo.

23 En de schutters schoten den koning Josia. Toen zeide de koning tot zijne knechten : Voert mij weg, want ik ben zeer gewond.'

24 En zijne knechten namen hem weg van den wagen, en voerden hem op den tweeden wagen, dien hij had, en bragten hem te Jerûzalem; en hij stierf, en werd begraven in de graven zijner vaderen; en gansch Juda en Jerûzalem bedreven rouw over Josia.

25 En Jeremia maakte een klaaglied over Josia; desgelijks alle zangers en zangeressen spraken in hunne klaagliederen van Josia, tot op dezen dag : want zij gaven ze tot eene inzetting in Israël, en ziet, zij zijn geschreven in de klaagliederen.

26 Het overige nu der geschiedenissen van Josia en zijne goeddadigheden, naar dat geschreven is in de wet des HEEREN;

27 Zijne geschiedenissen dan, de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in het boek der koningen van Israël en van Juda.

HOOFDSTUK XXXVI.

TOEN nam het volk des lands Jehóahaz, den zoon van Josia, en zij maakten hem koning, in zijns vaders plaats, te Jerûzalem.

2 Drie en twintig jaren was Jóahaz oud, als hij koning werd, en hij regeerde drie maanden te Jerûzalem.

3 Want de koning van Egypte zettede hem af te Jerûzalem; en hij leide het land eene boete op van honderd talenten zilvers en één talent gouds.

4 En de koning van Egypte maakte zijnen broeder Eljakim koning over Juda en Jerûzalem, en veranderde zijnen naam in Jehójakim; maar zijnen broeder Jóahaz nam Necho, en bragt hem in Egypte.

5 Vijf en twintig jaren was Jehójakim oud, als hij koning werd, en regeerde elf jaren te Jerûzalem; en hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, zijns Gods.

6 Nebukadnézar, de koning van Babel, toog tegen hem op, en bond hem met twee koperen ketenen, om hem te voeren naar Babel.

7 Nebukadnézar bragt ook van de vaten van het huis des HEEREN naar Babel, en stelde ze in zijnen tempel te Babel.

8 Het overige nu van de geschiedenissen van Jehójakim, en zijne gruwelen, die hij deed, en wat aan hem gevonden werd, ziet, dat is geschreven in het boek der koningen van Israël en Juda; en Jehójachin, zijn zoon, werd koning in zijne plaats.

9 Acht jaren was Jehójachin oud, als hij koning werd, en regeerde drie maanden en tien dagen te Jerûzalem, en deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN.

10 En met de wederkomst des jaars zond de koning Nebukadnézar henen, en liet hem naar Babel halen, met de kostelijkste vaten van het huis des HEEREN; en hij maakte zijnen broeder Zedekía koning over Juda en Jerûzalem.

11 Één en twintig jaren was Zedekía

oud, als hij koning werd, en regeerde elf jaren te Jerûzalem.

12 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, zijns Gods; hij verootmoedigde zich niet voor het aangezigt van den profeet Jeremia, *sprekende* uit den mond des HEEREN.

13 Daartoe werd hij ook afvallig tegen den koning Nebukadnézar, die hem beëedigd had bij God; en verhardde zijnen nek, en verstokte zijn hart, dat hij zich niet bekeerde tot den HEER, den God Israëls.

14 Ook maakten alle oversten der priesteren, en het volk, der overtredingen zeer veel, naar alle gruwelen der heidenen; en zij verontreinigden het huis des HEEREN, dat Hij geheiligd had te Jerûzalem.

15 En de HEER, de God hunner vaderen, zond tot hen, door de hand zijner boden, vroeg op zijnde, om *die* te zenden: want Hij verschoonde zijn volk en zijne woning.

16 Maar zij spotteden met de boden Gods, en verachtten zijne woorden; zij verleidden zich zelven tegen zijne profeten; totdat de grimmigheid des HEEREN tegen zijn volk opging, dat er geen heelen aan was.

17 Want Hij deed tegen hen opkomen den koning der Chaldeen, die hunne jongelingen met het zwaard in het huis huns heiligdoms doodde, en hij verschoonde de jongelingen niet, noch de maagden, de ouden noch de stokouden; Hij gaf hen allen in zijne hand.

18 En alle vaten van het huis Gods, de groote en de kleine, en de schatten van het huis des HEÉREN, en de schatten des konings en zijner vorsten, dit alles voerde hij naar Babel.

19 En zij verbrandden het huis Gods, en zij braken den muur van Jerûzalem af, en al de paleizen daarvan verbrandden zij met vuur, verdervende ook alle kostelijke vaten derzelve.

20 En wie overgebleven was van het zwaard, voerde hij weg naar Babel, en zij werden hem en zijnen zonen tot knechten, tot het regeren des koningrijks van Perzië;

21 Opdat het woord des HEEREN vervuld wierd, door den mond van Jeremia, totdat het land aan zijne sabbaten een welgevallen had; het rustte al de dagen der verwoesting, totdat de zeventig jaren vervuld waren.

22 Maar in het eerste jaar van Kores, koning van Perzië, opdat volbragt wierd het woord des HEEREN, door den mond van Jeremia, verwekte de HEER den geest van Kores, koning van Perzië, dat hij eene stem liet doorgaan door zijn gansche koningrijk, zelfs ook in geschrift, zeggende:

23 Zoo zegt Kores, koning van Perzië: De HEER, de God des hemels, heeft mij alle koningrijken der aarde gegeven; en Hij heeft mij bevolen Hem een huis te bouwen te Jerûzalem, hetwelk in Juda is: wie is onder ulieden van al zijn volk? de HEER, zijn God, zij met hem, en hij trekke op.

HET BOEK

EZRA.

HOOFDSTUK I.

IN het eerste jaar nu van Kores, koning van Perzië, opdat volbragt wierd het woord des HEEREN, uit den mond van Jeremia, verwekte de HEER den geest van Kores, koning van Perzië, dat hij eene stem liet doorgaan door zijn gansche koningrijk, zelfs ook in geschrift, zeggende:

2 Zoo zegt Kores, koning van Perzië: De HEER, de God des hemels, heeft mij alle koningrijken der aarde gegeven; en Hij heeft mij bevolen Hem een huis te bouwen te Jerûzalem, hetwelk in Juda is.

3 Wie is onder ulieden van al zijn volk? zijn God zij met hem, en hij trekke op naar Jerûzalem, dat in Juda is, en bouwe het huis des HEEREN, des Gods van Israël; Hij is de God, die te Jerûzalem *woont*.

4 En al wie achterblijven zou in eenige plaatsen, waar hij als vreemdeling verkeert, dien zullen de lieden zijner plaats bevorderlijk zijn met zilver, en met goud, en met

have, en met beesten: benevens eene vrijwillige gave, voor het huis Gods, die te Jerûzalem *woont*.

5 Toen maakten zich op de hoofden der vaderen van Juda en Benjamin, en de priesteren en de Levieten, benevens een iegelijk, wiens geest God verwekte, dat zij optrokken om te bouwen het huis des HEEREN, die te Jerûzalem *woont*.

6 Allen nu, die rondom hen waren, sterkten hunlieder handen met zilveren vaten, met goud, met have, en met beesten, en met kostelijkheden; behalve alles, wat vrijwillig gegeven werd.

7 Ook bragt de koning Kores uit, de vaten van het huis des HEEREN, die Nebukadnézar uit Jerûzalem had uitgevoerd, en had gesteld in het huis zijns gods.

8 En Kores, de koning van Perzië, bragt ze uit door de hand van Mithredath, den schatmeester, die ze aan Sesbazar, den vorst van Juda, toetelde.

9 En dit is hun getal: dertig gouden bekkens, duizend zilveren bekkens, negen en twintig messen;

10 Dertig gouden bekers, vier honderd en tien andere zilveren bekers; andere vaten, duizend.

11 Alle vaten van goud en van zilver waren vijf duizend en vier honderd; deze allen voerde Sesbazar op, met degenen, die van de gevangenis opgevoerd werden, van Babel naar Jerûzalem.

HOOFDSTUK II.

DIT zijn de kinderen van dat landschap, die optogen uit de gevangenis, van de weggevoerden, die Nebukadnézar, koning van Babel, weggevoerd had naar Babel, die naar Jerûzalem en Juda zijn wedergekeerd, een iegelijk naar zijne stad;

2 Dewelke kwamen met Zerubbábel, Jésua, Nehemia, Serája, Reëlaja, Mordechai, Bilsan, Mispar, Bigvai, Rehum *en* Báëna. *Dit is* het getal der mannen des volks van Israël.

3 De kinderen van Paros, twee duizend honderd twee en zeventig.

4 De kinderen van Sefátja, drie honderd twee en zeventig.

5 De kinderen van Arach, zeven honderd vijf en zeventig.

6 De kinderen van Pahath-Moab, van de kinderen van Jésua-Joab, twee duizend acht honderd en twaalf.

7 De kinderen van Elam, duizend twee honderd vier en vijftig.

8 De kinderen van Zatthu, negen honderd vijf en veertig.

9 De kinderen van Zakkai, zeven honderd en zestig.

10 De kinderen van Bani, zes honderd twee en veertig.

11 De kinderen van Bebai, zes honderd drie en twintig.

12 De kinderen van Azgad, duizend twee honderd twee en twintig.

13 De kinderen van Adónikam, zes honderd zes en zestig.

14 De kinderen van Bigvai, twee duizend zes en vijftig.

15 De kinderen van Adin, vier honderd vier en vijftig.

16 De kinderen van Ater, van Hizkía, acht en negentig.

17 De kinderen van Bezai, drie honderd drie en twintig.

18 De kinderen van Jora, honderd en twaalf.

19 De kinderen van Hasum, twee honderd drie en twintig.

20 De kinderen van Gibbar, vijf en negentig.

21 De kinderen van Beth-lehem, honderd drie en twintig.

22 De mannen van Netófa, zes en vijftig.

23 De mannen van Anáthoth, honderd acht en twintig.

24 De kinderen van Azmáveth, twee en veertig.

25 De kinderen van Kirjath-Arim, Cefira en Beëroth, zeven honderd drie en veertig.

26 De kinderen van Rama en Gaba, zes honderd één en twintig.

27 De mannen van Michmas, honderd twee en twintig.

28 De mannen van Beth-el en Ai, twee honderd drie en twintig.

29 De kinderen van Nebo, twee en vijftig.

30 De kinderen van Magbis, honderd zes en vijftig.

31 De kinderen van den anderen Elam, duizend twee honderd vier en vijftig.

32 De kinderen van Harim, drie honderd en twintig.

33 De kinderen van Lod, Hadid en Ono, zeven honderd vijf en twintig.

34 De kinderen van Jericho, drie honderd vijf en veertig.

35 De kinderen van Senáä, drie duizend zes honderd en dertig.

36 De priesters. De kinderen van Jedája, van het huis van Jésua, negen honderd drie en zeventig.

37 De kinderen van Immer, duizend twee en vijftig.

38 De kinderen van Pashur, duizend twee honderd zeven en veertig.

39 De kinderen van Harim, duizend en zeventien.

40 De Levieten. De kinderen van Jésua en Kadmiël, van de kinderen van Hodavja, vier en zeventig.

41 De zangers. De kinderen van Asaf, honderd acht en twintig.

42 De kinderen der portiers. De kinderen van Sallum, de kinderen van Ater, de kinderen van Talmon, de kinderen van Akkub, de kinderen van Hatíta, de kinderen van Sobai: deze allen waren honderd negen en dertig.

43 De Nethínim. De kinderen van Zíha, de kinderen van Hasúfa, de kinderen van Tabbaoth;

44 De kinderen van Keros, de kinderen van Siaha, de kinderen van Padon;

45 De kinderen van Lebána, de kinderen van Hagába, de kinderen van Akkub;

46 De kinderen van Hagab, de kinderen van Samlai, de kinderen van Hanan;

47 De kinderen van Giddel, de kinderen van Gahar, de kinderen van Reája;

48 De kinderen van Rezin, de kinderen van Nekóda, de kinderen van Gazzam;

49 De kinderen van Uza, de kinderen van Paséah, de kinderen van Bezai;

50 De kinderen van Asna, de kinderen der Mehúnim, de kinderen der Nefúsim;

51 De kinderen van Bakbuk, de kinderen van Hakúfa, de kinderen van Harhur;

52 De kinderen van Bazluth, de kinderen van Mehida, de kinderen van Harsa;

53 De kinderen van Barkos, de kinderen van Sísera, de kinderen van Thamah;

54 De kinderen van Neziah, de kinderen van Hatífa.

55 De kinderen der knechten van Sálomo. De kinderen van Sotai, de kinderen van Soféreth, de kinderen van Perúda;

56 De kinderen van Jáäla, de kinderen van Darkon, de kinderen van Giddel;

57 De kinderen van Sefátja, de kinderen van Hattil, de kinderen van Pochéret-Hazebáïm, de kinderen van Ami.

58 Al de Nethínim, en de kinderen der knechten van Sálomo, waren drie honderd twee en negentig.

59 Dezen togen ook op van Tel-mélah, Tel-harsa, Cherub, Addan *en* Immer; doch zij konden hunner vaderen huis en hun zaad niet bewijzen, of zij uit Israël waren.

60 De kinderen van Delája, de kinderen van Tóbia, de kinderen van Nekóda, zes honderd twee en vijftig.

61 En van de kinderen der priesteren, de kinderen van Habája, de kinderen van Koz, de kinderen van Barzillai, die van de dochteren van Barzillai, den Gileadiet, eene vrouw genomen had, en naar hunnen naam genoemd was.

62 Dezen zochten hun register, onder degenen, die in het geslacht-register gesteld waren, maar zij werden niet gevonden; daarom werden zij als onreinen van het priesterdom geweerd.

63 En Hattirsátha zeide tot hen, dat zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er een priester stond met urim en met thummim.

64 Deze gansche gemeente te zamen was twee en veertig duizend, drie honderd *en* zestig.

65 Behalve hunne knechten en hunne maagden, die waren zeven duizend drie honderd zeven en dertig; en zij hadden twee honderd zangers en zangeressen.

66 Hunne paarden waren zeven honderd zes en dertig; hunne muilen, twee honderd vijf en veertig;

67 Hunne kemelen, vier honderd vijf en dertig; de ezelen, zes duizend zeven honderd en twintig.

68 En *sommigen* van de hoofden der vaderen, als zij kwamen ten huize des HEEREN, die te Jerúzalem *woont,* gaven vrijwilliglijk ten huize Gods, om dat te zetten op zijne vaste plaats.

69 Zij gaven naar hun vermogen tot den schat des werks, aan goud, één en zestig duizend drachmen, en aan zilver, vijf duizend ponden, en honderd priesterrokken.

70 En de priesters en de Levieten, en *sommigen* uit het volk, zoo de zangers als de portiers, en de Nethínim woonden in hunne steden, en gansch Israël in zijne steden.

HOOFDSTUK III.

TOEN nu de zevende maand aankwam, en de kinderen Israëls in de steden waren, verzamelde zich het volk, als een eenig man, te Jerûzalem.

2 En Jésua, de zoon van Józadak, maakte zich op, en zijne broederen de priesters, en Zerubbábel, de zoon van Sealthiël, en zijne broederen, en zij bouwden het altaar des Gods van Israël, om daarop brandofferen te offeren, gelijk geschreven is in de wet van Mozes, den man Gods.

3 En zij vestigden het altaar op zijne stelling, maar met verschrikking, *die* over hen was, van wege de volken der landen; en zij offerden daarop brandofferen den HEERE, brandofferen des morgens en des avonds.

4 En zij hielden het feest der loofhutten, gelijk geschreven is; en *zij offerden* brandofferen dag bij dag in getal, naar het regt, van elk dagelijks op zijnen dag.

5 Daarna ook het gedurig brandoffer, en van de nieuwe maanden, en van alle gezette hoogtijden des HEEREN, die geheiligd waren; ook van een ieder, die eene vrijwillige offerande den HEERE vrijwilliglijk offerde.

6 Van den eersten dag af der zevende maand begonnen zij den HEERE brandofferen te offeren; doch de grond van den tempel des HEEREN was niet gelegd.

7 Zoo gaven zij geld aan de houwers en werkmeesters, ook spijze, en drank, en olie aan de Zidoniërs en aan de Tyriërs, om cederenhout van den Libanon te brengen aan de zee naar Jafo, naar de vergunning van Kores, koning van Perzië, aan hen.

8 In het tweede jaar nu hunner aankomst ten huize Gods te Jerûzalem, in de tweede maand, begonnen Zerubbábel, de zoon van Sealthiël, en Jésua, de zoon van Józadak, en de overige hunner broederen, de priesters en de Levieten, en allen, die uit de gevangenis te Jerûzalem gekomen waren; en zij stelden de Levieten, van twintig jaren oud en daarboven, om opzigt te nemen over het werk van des HEEREN huis.

9 Toen stond Jésua, zijne zonen en zijne broederen, *en* Kadmiël met zijne zonen, kinderen van Juda, als één *man*, om opzigt te hebben over degenen, die het werk deden aan het huis Gods, met de zonen van Hénadad, hunne zonen en hunne broederen, de Levieten.

10 Als nu de bouwlieden den grond van des HEEREN tempel leiden, zoo stelden zij de priesteren, aangekleed zijnde, met trompetten, en de Levieten, Asafs zonen, met cimbalen, om den HEER te loven, naar de instelling van David, den koning van Israël.

11 En zij zongen bij beurten, met den HEER te loven en te danken, dat Hij goedig is, dat zijne weldadigheid tot in eeuwigheid is over Israël. En al het volk juichte met groot gejuich, als men den HEER loofde over de grondlegging van het huis des HEEREN.

12 Maar vele van de priesteren, en de Levieten, en hoofden der vaderen, die oud waren, die het eerste huis gezien hadden, dit huis in zijne grondlegging voor hunne oogen zijnde, weenden met luider stem; maar velen verhieven de stem met gejuich *en* met vreugde.

13 Zoodat het volk niet onderkende de stem van het gejuich der vreugde, van de stem des geweens van het volk: want het volk juichte met groot gejuich, dat de stem tot van verre gehoord werd.

HOOFDSTUK IV.

TOEN nu de wederpartijders van Juda en Benjamin hoorden, dat de kinderen der gevangenis den HEERE, den God Israëls, den tempel bouwden;

2 Zoo kwamen zij aan tot Zerubbábel, en tot de hoofden der vaderen, en zeiden tot hen: Laat ons met ulieden bouwen, want wij zullen uwen God zoeken, gelijk gijlieden; ook hebben wij Hem geofferd sins de dagen van Esar-Haddon, den koning van Assur, die ons herwaarts heeft doen optrekken.

3 Maar Zerubbábel, en Jésua, en de overige hoofden der vaderen van Israël zeiden tot hen: Het betaamt niet, dat gijlieden en wij onzen God een huis bouwen; maar wij alleen zullen het den HEERE, den God Israëls, bouwen, gelijk als de koning Kores, koning van Perzië, ons geboden heeft.

4 Evenwel maakte het volk des lands de handen des volks van Juda slap, en verstoorde hen in het bouwen;

5 En zij huurden tegen hen raadslieden, om hunnen raad te vernietigen, al de dagen van Kores, koning van Perzië, tot aan

het koningrijk van Darius, den koning van Perzië.

6 En onder het koningrijk van Ahasvéros, in het begin zijns koningrijks, schreven zij eene aanklagt tegen de inwoners van Juda en Jerûzalem.

7 En in de dagen van Arthahsasta schreef Bislam, Mithredath, Tábeël, en de overigen van zijn gezelschap, aan Arthahsasta, koning van Perzië; en de schrift des briefs was in het syrisch geschreven, en in het syrisch uitgelegd.

8 Rehum, de kanselier, en Simsai, de schrijver, schreven eenen brief tegen Jerûzalem, aan den koning Arthahsasta, op deze manier:

9 Toen Rehum, de kanselier, en Simsai, de schrijver, en de overigen van hun gezelschap, de Dinaïeten, de Afarsathchieten, de Tarpelieten, de Afarsieten, de Archevieten, de Babyloniërs, de Susanchieten, de Dehavieten, de Elamieten;

10 En de overige volkeren, die de groote en vermaarde Asnappar heeft vervoerd en doen wonen in de stad van Samaria, ook de overigen, aan deze zijde der rivier, en op zulken tijd.

11 Dit is een afschrift des briefs, dien zij aan hem, aan den koning Arthahsasta, zonden: Uwe knechten, de mannen aan deze zijde der rivier, en op zulken tijd.

12 Den koning zij bekend, dat de Joden, die van u zijn opgetogen, tot ons gekomen zijn te Jerûzalem, bouwende die rebelle en die booze stad, waarvan zij de muren voltrekken, en de fondamenten zamenvoegen.

13 Zoo zij nu den koning bekend, indien dezelve stad zal worden opgebouwd, en de muren voltrokken, dat zij den cijns, ouden impost, en tol niet zullen geven, en gij zult aan de inkomsten der koningen schade aanbrengen.

14 Nu, omdat wij salaris uit het paleis trekken, en het ons niet betaamt des konings oneere te zien; daarom hebben wij gezonden, en *dit* den koning bekend gemaakt;

15 Opdat men zoeke in het boek der kronijken uwer vaderen, zoo zult gij vinden in het boek der kronijken, en weten, dat dezelve stad eene rebelle stad geweest is, en den koningen en landschappen schade aanbrengende, en dat zij daarbinnen afval gesticht hebben, van oude tijden af: daarom is dezelve stad verwoest.

16 Wij maken dan den koning bekend, dat, zoo dezelve stad zal worden opgebouwd, en hare muren voltrokken, gij daardoor geen deel zult hebben aan deze zijde der rivier.

17 De koning zond antwoord aan Rehum, den kanselier, en Simsai, den schrijver, en de overigen van hunne gezelschappen, die te Samaria woonden; mitsgaders aan de overigen aan deze zijde der rivier *aldus*: Vrede, en op zulken tijd.

18 De brief, dien gij aan ons geschikt hebt, is duidelijk voor mij gelezen.

19 En als van mij bevel gegeven was, hebben zij gezocht en gevonden, dat dezelve stad zich van oude tijden af tegen de koningen heeft verheven, en rebellie en afval daarin gesticht is.

20 Ook zijn er magtige koningen geweest over Jerûzalem, die geheerscht hebben overal aan gene zijde der rivier; en hun is cijns, oude impost en tol gegeven.

21 Geeft dan nu bevel, om diezelve mannen te beletten, dat diezelve stad niet opgebouwd worde, totdat van mij bevel zal worden gegeven.

22 Weest gewaarschuwd, *van* feil in dezen te begaan; waarom zou het verderf tot schade der koningen aanwassen?

23 Toen, van dat het afschrift des briefs van den koning Arthahsasta voor Rehum, en Simsai, den schrijver, en hunne gezelschappen gelezen was, togen zij in haast naar Jerûzalem tot de Joden, en beletteden hen met arm en geweld.

24 Toen hield het werk op van het huis Gods, die te Jerûzalem *woont*, ja het hield op tot in het tweede jaar van het koningrijk van Darius, den koning van Perzië.

HOOFDSTUK V.

HAGGAI nu, de profeet, en Zacharia, de zoon van Iddo, profeten, profeteerden tot de Joden, die in Juda en te Jerûzalem waren; in den naam des Gods van Israël *profeteerden zij* tot hen.

2 Toen maakten zich op Zerubbábel, de zoon van Sealthiël, en Jésua, de zoon van Józadak, en begonnen te bouwen het huis Gods, die te Jerûzalem *woont;* en met hen de profeten Gods, die hen ondersteunden.

3 Te dier tijd kwam tot hen Thathnai, de landvoogd aan deze zijde der rivier, en Sthar-Bóznai, en hun gezelschap, en zeiden aldus tot hen: Wie heeft ulieden bevel ge-

geven dit huis te bouwen, en dezen muur te voltrekken?

4 Toen zeiden wij aldus tot hen, *en* welke de namen waren der mannen, die dit gebouw bouwden.

5 Doch het oog huns Gods was over de oudsten der Joden, dat zij hun niet beletteden, totdat de zaak aan Darius kwam, en zij alsdan daarover eenen brief wederbragten.

6 Afschrift des briefs, dien Thathnai, de landvoogd aan deze zijde der rivier, met Sthar-Boznai en zijn gezelschap, de Afarsechaïeten, die aan deze zijde der rivier waren, aan den koning Darius zond.

7 Zij zonden een verhaal aan hem; en daarin was aldus geschreven: Den koning Darius zij alle vrede.

8 Den koning zij bekend, dat wij getogen zijn naar het landschap Juda, ten huize des grooten Gods, hetwelk gebouwd wordt met groote steenen, en het hout wordt geleid in de wanden; en datzelve werk wordt ras gedaan, en gaat voorspoediglijk door hunne handen voort.

9 Toen hebben wij dezelve oudsten gevraagd, *en* aldus tot hen gezegd: Wie heeft ulieden bevel gegeven dit huis te bouwen, en dezen muur te voltrekken?

10 Wijders hebben wij hun ook hunne namen afgevraagd, dat wij ze u bekend maakten; dat wij mogten overschrijven de namen der mannen, die hoofden onder hen zijn.

11 En zij hebben ons dusdanig antwoord wedergegeven, zeggende: Wij zijn knechten van den God des hemels en der aarde, en bouwen het huis, dat vele jaren voor dezen is gebouwd geweest: want een groot koning van Israël had het gebouwd en voltrokken.

12 Maar nadat onze vaders den God des hemels hadden vertoornd, heeft hij hen gegeven in de hand van Nebukadnézar, den koning van Babel, den Chaldeër; dewelke dat huis heeft vernield, en het volk naar Babel weggevoerd.

13 Doch in het eerste jaar van Kores, koning van Babel, heeft de koning Kores bevel gegeven dit huis Gods te bouwen.

14 Ja de vaten van Gods huis, welke van goud en zilver waren, die Nebukadnézar uit den tempel, die te Jerùzalem was, had weggenomen en dezelve gebragt in den tempel van Babel, die heeft de koning Kores uitgehaald uit den tempel van Babel, en zij zijn gegeven aan eenen, wiens naam was Sesbazar, dien hij tot landvoogd had gesteld.

15 En hij zeide tot hem: Neem deze vaten, ga ze afvoeren in den tempel, die te Jerùzalem is, en laat het huis Gods gebouwd worden op zijne plaats.

16 Toen kwam dezelve Sesbazar; hij leide de fondamenten van het huis Gods, die te Jerùzalem *woont;* en er is van toen af tot nu toe gebouwd, doch niet volbragt.

17 Zoo het dan nu den koning goeddunkt, laat er gezocht worden in het schathuis des konings aldaar, dat te Babel is, of het zij, dat een bevel van den koning Kores gegeven zij, om dit huis Gods te Jerùzalem te bouwen; en dat men des konings believen hiervan tot ons zende.

HOOFDSTUK VI.

TOEN gaf de koning Darius bevel; en zij zochten in de kanselarij, waar de schatten waren weggelegd, in Babel.

2 En te Achmetha, in den burg, die in het landschap Medië is, werd eene rol gevonden; en daarin was aldus geschreven: GEDACHTENIS:

3 In het eerste jaar van den koning Kores, gaf de koning Kores *dit* bevel: Het huis Gods te Jerùzalem, dat huis zal gebouwd worden, ter plaatse, waar zij offeranden offeren, en de fondamenten daarvan zullen zwaar zijn; zijne hoogte van zestig ellen, en zijne breedte van zestig ellen:

4 Met drie rijen van grooten steen, en éène rij van nieuw hout; en de onkosten zullen uit des konings huis gegeven worden.

5 Daartoe zal men ook de gouden en zilveren vaten van het huis Gods, die Nebukadnézar uit den tempel, die te Jerùzalem was, heeft weggevoerd en naar Babel gebragt, wedergeven, dat zij gaan naar den tempel, die te Jerùzalem is, aan zijne plaats, en men zal ze afvoeren ten huize Gods.

6 Nu, gij Thathnai, landvoogd aan gene zijde der rivier, gij Sthar-Boznai, met ulieder gezelschap, gij Afarsechaïeten, die aan gene zijde der rivier zijt, weest verre van daar!

7 Laat hen aan den arbeid van dit huis Gods; dat de landvoogd der Joden en de

oudsten der Joden dit huis Gods bouwen aan zijne plaats.

8 Ook wordt van mij bevel gegeven, wat gijlieden doen zult aan de oudsten dezer Joden, om dit huis Gods te bouwen: te weten, dat uit des konings goederen, van den cijns aan gene zijde der rivier, de onkosten dezen mannen spoedigljk gegeven worden, opdat men hun niet belette.

9 En wat noodig is, als jonge runderen, en rammen, en lammeren, tot brandofferen aan den God des hemels, tarwe, zout, wijn en olie, naar het zeggen der priesteren, die te Jerùzalem zijn, dat het hun dag bij dag gegeven worde, dat er geene feil zij.

10 Opdat zij offeranden van liefelijken reuk aan den God des hemels offeren, en bidden voor het leven des konings en zijner kinderen.

11 Voorts wordt bevel van mij gegeven, dat al dengenen, die dit woord zal veranderen, een hout uit zijn huis zal gerukt en opgerigt worden, waaraan hij zal worden opgehangen; en zijn huis zal om diens wille tot eenen drekhoop gemaakt worden.

12 De God nu, die zijnen naam aldaar heeft doen wonen, werpe ter neder alle koningen en volken, die hunne hand zullen uitstrekken, om te veranderen *en* te verderven dit huis Gods, dat te Jerùzalem is: ik, Darius, heb het bevel gegeven; dat het spoedigljk gedaan worde.

13 Toen deden Thathnai, de landvoogd aan gene zijde der rivier, Sthar-Boznai en hun gezelschap, spoedigljk alzoo, naar hetgeen de koning Darius gezonden had.

14 En de oudsten der Joden bouwden en gingen voorspoedigljk voort, door de profetie van den profeet Haggaï, en Zacharia, den zoon van Iddo; en zij bouwden en voltrokken het, naar het bevel van den God Israëls, en naar het bevel van Kores, en Darius, en Arthahsasta, koning van Perzië.

15 En dit huis werd volbragt op den derden dag der maand Adar; datzelve was het zesde jaar van het koningrijk van den koning Darius.

16 En de kinderen Israëls, de priesters en Levieten, en de overige kinderen der gevangenis deden de inwijding van dit huis Gods met vreugde.

17 En zij offerden, ter inwijding van dit huis Gods, honderd runderen, twee honderd rammen, vier honderd lammeren en twaalf geitenbokken, ten zondoffer voor gansch Israël, naar het getal der stammen Israëls.

18 En zij stelden de priesteren in hunne onderscheidingen, en de Levieten in hunne verdeelingen, tot de dienst Gods, die te Jerùzalem is, naar het voorschrift des boeks van Mozes.

19 Ook hielden de kinderen der gevangenis het pascha, op den veertienden der eerste maand.

20 Want de priesters en de Levieten hadden zich gereinigd als een eenig *man*, zij waren allen rein; en zij slagtten het pascha voor alle kinderen der gevangenis, en voor hunne broederen, de priesteren, en voor zich zelven.

21 Alzoo aten de kinderen Israëls, die uit de gevangenis wedergekomen waren, mitsgaders al wie zich van de onreinigheid der heidenen des lands tot hen afgezonderd had, om den HEER, den God Israëls, te zoeken.

22 En zij hielden het feest der ongezuurde *brooden* zeven dagen, met blijdschap: want de HEER had hen verblijd, en het hart des konings van Assur tot hen gewend, om hunne handen te sterken in het werk van het huis Gods, des Gods van Israël.

HOOFDSTUK VII.

NA deze geschiedenissen nu, in het koningrijk van Arthahsasta, koning van Perzië: Ezra, de zoon van Seràja, den zoon van Azàrja, den zoon van Hilkia,

2 Den zoon van Sallum, den zoon van Zadok, den zoon van Ahitub,

3 Den zoon van Amàrja, den zoon van Azàrja, den zoon van Merajoth,

4 Den zoon van Zeràhja, den zoon van Uzzi, den zoon van Bukki,

5 Den zoon van Abisua, den zoon van Pinehas, den zoon van Eleàzar, den zoon van Aäron, den hoofdpriester.

6 Deze Ezra toog op uit Babel; en hij was een vaardig schriftgeleerde in de wet van Mozes, die de HEER, de God Israëls, gegeven heeft: en de koning gaf hem, naar de hand des HEEREN, zijns Gods, over hem, al zijn verzoek.

7 Ook *sommigen* van de kinderen Israëls, en van de priesteren en de Levieten, en de zangers, en de portiers, en de Nethinim,

togen op naar Jerûzalem, in het zevende jaar van den koning Arthahsasta.

8 En hij kwam te Jerûzalem in de vijfde maand; dat was het zevende jaar dezes konings.

9 Want op den eersten der eerste maand was het begin des optogts uit Babel, en op den eersten der vijfde maand kwam hij te Jerûzalem, naar de goede hand zijns Gods over hem.

10 Want Ezra had zijn hart gerigt, om de wet des HEEREN te zoeken en te doen, en om in Israël te leeren de inzettingen en de regten.

11 Dit is nu het afschrift des briefs, dien de koning Arthahsasta gaf aan Ezra, den priester, den schriftgeleerden; den schriftgeleerden van de woorden der geboden des HEEREN, en zijne inzettingen over Israël:

12 Arthahsasta, koning der koningen, aan Ezra, den priester, den schriftgeleerden der wet van den God des hemels, volkomen *vrede* en op zulken tijd.

13 Van mij wordt bevel gegeven, dat al wie vrijwillig is in mijn koningrijk, van het volk van Israël, en van deszelfs priesteren en Levieten, om te gaan naar Jerûzalem, dat hij met u ga.

14 Dewijl gij van voor den koning en zijne zeven raadsheeren gezonden zijt, om onderzoek te doen in Judéa en te Jerûzalem, naar de wet uws Gods, die in uwe hand is;

15 En om henen te brengen het zilver en goud, dat de koning en zijne raadsheeren vrijwilliglijk gegeven hebben aan den God Israëls, wiens woning te Jerûzalem is;

16 Mitsgaders al het zilver en goud, dat gij vinden zult in het gansche landschap van Babel, met de vrijwillige gave des volks en der priesteren, die vrijwilliglijk geven, ten huize huns Gods, dat te Jerûzalem is:

17 Opdat gij spoedig lijk voor dat geld koopt runderen, rammen, lammeren, met hunne spijsofferen en hunne drankofferen, en die offert op het altaar van het huis van ulieder God, dat te Jerûzalem is.

18 Daartoe, wat u en uwen broederen goeddunken zal, met het overige zilver en goud te doen, zult gijlieden doen naar het welgevallen uws Gods.

19 En geef de vaten, die u gegeven zijn tot de dienst van het huis uws Gods, weder voor den God van Jerûzalem.

20 Het overige nu, dat van noode zal zijn voor het huis uws Gods, dat u voorvallen zal uit te geven, zult gij geven uit het schathuis des konings.

21 En van mij, mij koning Arthahsasta, wordt bevel gegeven aan alle schatmeesters, die aan gene zijde der rivier zijt, dat alles, wat Ezra, de priester, de schriftgeleerde der wet van den God des hemels, van u zal begeeren, spoediglijk gedaan worde:

22 Tot honderd talenten zilvers toe, en tot honderd kor tarwe, en tot honderd bath wijns, en tot honderd bath olie, en zout zonder voorschrift.

23 Al wat naar het bevel van den God des hemels is, dat het vlijtiglijk gedaan worde, voor het huis van den God des hemels; want waartoe zou er groote toorn zijn over het koningrijk des konings en zijner kinderen?

24 Ook laten wij ulieden weten, aangaande alle priesteren en Levieten, zangers, portiers, Nethinim en dienaars van het huis dezes Gods, dat men den eijns, ouden impost en tol hun niet zal vermogen op te leggen.

25 En gij, Ezra! naar de wijsheid uws Gods, die in uwe hand is, stel regeerders en rigters, die al het volk rigten, dat aan gene zijde der rivier is, allen, die de wetten uws Gods weten, en die ze niet weet, zult gijlieden *die* bekend maken.

26 En al wie de wet uws Gods en de wet des konings niet zal doen, over dien laat spoediglijk regt worden gedaan, het zij ter dood, of tot uitbanning, of tot boete van goederen, of tot de banden.

27 Gelooft zij de HEER, de God onzer vaderen, die alzulks in het hart des konings gegeven heeft, om te versieren het huis des HEEREN, dat te Jerûzalem is,

28 En heeft tot mij weldadigheid geneigd, voor het aangezigt des konings en zijner raadsheeren, en aller geweldige vorsten des konings! Zoo heb ik mij gesterkt, naar de hand des HEEREN, mijns Gods, over mij, en de hoofden uit Israël vergaderd, om met mij op te trekken.

HOOFDSTUK VIII.

DIT nu zijn de hoofden hunner vaderen, met hunne geslacht-rekening, die met

mij uit Babel optogen, onder het koningrijk van den koning Arthahsasta.

2 Van de kinderen van Pínehas, Gersom; van de kinderen van Ithamar, Daniël; van de kinderen van David, Hattus.

3 Van de kinderen van Sechánja, van de kinderen van Paros, Zachárja; en met hem werden bij geslacht-registers gerekend, aan manspersonen, honderd en vijftig.

4 Van de kinderen van Pahath-Moab, Eljehóënai, de zoon van Zeráhja; en met hem twee honderd manspersonen.

5 Van de kinderen van Sechánja, de zoon van Jahaziël; en met hem drie honderd manspersonen.

6 En van de kinderen van Adin, Ebed, de zoon van Jónathan; en met hem vijftig manspersonen.

7 En van de kinderen van Elam, Jesája, de zoon van Athálja: en met hem zeventig manspersonen.

8 En van de kinderen van Sefátja, Zebádja, de zoon van Michaël; en met hem tachtig manspersonen.

9 Van de kinderen van Joab, Obádja, de zoon van Jehiël; en met hem twee honderd en achttien manspersonen.

10 En van de kinderen van Selómith, de zoon van Josifja; en met hem honderd en zestig manspersonen.

11 En van de kinderen van Bebai, Zachárja, de zoon van Bebai; en met hem acht en twintig manspersonen.

12 En van de kinderen van Azgad, Jóhanan, de zoon van Katan; en met hem honderd en tien manspersonen.

13 En van de laatste kinderen van Adónikam, welker namen deze waren: Elifélet, Jehiël en Semája; en met hen zestig manspersonen.

14 En van de kinderen van Bigvai, Uthai en Zabbud; en met hen zeventig manspersonen.

15 En ik vergaderde hen aan de rivier, gaande naar A'hava, en wij legerden ons aldaar drie dagen: toen lettede ik op het volk en de priesteren, en vond aldaar geene van de kinderen van Levi.

16 Zoo zond ik tot Eliëzer, tot Ariël, tot Semája, en tot E'lnathan, en tot Jarib, en tot E'lnathan, en tot Nathan, en tot Zachárja, en tot Mesullam, de hoofden, en tot Jójarib en tot E'lnathan, de leeraars;

17 En ik gaf hun bevel aan Iddo, het hoofd in de plaats Chasifja; en ik leide de woorden in hunnen mond, om te zeggen tot Iddo, zijnen broeder, *en* de Nethínim, in de plaats Chasifja, dat zij ons bragten dienaars voor het huis onzes Gods.

18 En zij bragten ons, naar de goede hand onzes Gods over ons, eenen man van verstand, van de kinderen van Mahli, den zoon van Levi, den zoon van Israël; namelijk Sérebja, met zijne zonen en broederen, achttien;

19 En Hasábja, en met hem Jesája, van de kinderen van Merári, *met* zijne broederen, en hunne zonen, twintig;

20 En van de Nethínim, die David en de vorsten ten dienste der Levieten gegeven hadden, twee honderd en twintig Nethínim, die allen bij namen genoemd werden.

21 Toen riep ik aldaar een vasten uit aan de rivier A'hava, opdat wij ons verootmoedigden voor het aangezigt onzes Gods, om van Hem te verzoeken eenen regten weg, voor ons, en voor onze kinderkens, en voor al onze have.

22 Want ik schaamde mij van den koning een heir en ruiters te begeeren, om ons te helpen van den vijand, op den weg; omdat wij tot den koning hadden gesproken, zeggende: De hand onzes Gods is ten goede over allen, die Hem zoeken, maar zijne sterkte en zijn toorn over allen, die Hem verlaten.

23 Alzoo vastten wij, en verzochten zulks van onzen God; en Hij liet zich van ons verbidden.

24 Toen scheidde ik twaalf uit van de oversten der priesteren: Sérebja, Hasábja, en tien van hunne broederen met hen.

25 En ik woog hun toe het zilver, en het goud, en de vaten, zijnde de offering van het huis onzes Gods, die de koning en zijne raadsheeren, en zijne vorsten, en gansch Israël, die er gevonden werden, geofferd hadden.

26 Ik woog dan aan hunne hand zes honderd en vijftig talenten zilvers, en honderd zilveren vaten in talenten; aan goud, honderd talenten:

27 En twintig gouden bekers, tot duizend drachmen; en twee vaten van blinkend goed koper, begeerlijk als goud.

28 En ik zeide tot hen: Gij zijt heilig den HEERE, en deze vaten zijn heilig; ook dit zilver en dit goud, de vrijwillige gave, den HEERE, den God uwer vaderen.

29 Waakt en bewaart het, totdat gij het

opweegt, in tegenwoordigheid van de oversten der priesteren en Levieten, en der vorsten der vaderen van Israël, te Jerûzalem, in de kameren van des HEEREN huis.

30 Toen ontvingen de priesters en de Levieten het gewigt des zilvers en des gouds, en der vaten, om te brengen te Jerûzalem ten huize onzes Gods.

31 Alzoo verreisden wij van de rivier A'hava, op den twaalfden der eerste maand, om te gaan naar Jerûzalem : en de hand onzes Gods was over ons, en reddede ons van de hand des vijands, en desgenen, die *ons* lagen leide op den weg.

32 En wij kwamen te Jerûzalem; en wij bleven aldaar drie dagen.

33 Op den vierden dag nu werd gewogen het zilver, en het goud, en de vaten, in het huis onzes Gods, aan de hand van Merémoth, den zoon van Uría, den priester, en met hem Eleázar, de zoon van Pínehas; en met hem Józabad, de zoon van Jésua, en Noádja, de zoon van Binnui, de Levieten.

34 Naar het getal en naar het gewigt van die allen; en het gansche gewigt werd ter zelver tijd opgeschreven.

35 *En* de weggevoerden, die uit de gevangenis gekomen waren, offerden den God Israëls brandofferen : twaalf varren voor gansch Israël, zes en negentig rammen, zeven en zeventig lammeren, twaalf bokken ten zondoffer; alles ten brandoffer den HEERE.

36 Daarna gaven zij de wetten des konings aan des konings stadhouders en landvoogden aan deze zijde der rivier; en zij bevorderden het volk en het huis Gods.

HOOFDSTUK IX.

ALS nu deze dingen voleind waren, traden de vorsten tot mij toe, zeggende: Het volk Israëls, en de priesters, en de Levieten, zijn niet afgezonderd van de volken dezer landen, naar hunne gruwelen, *namelijk* van de Kanaänieten, de Hethieten, de Ferezieten, de Jebusieten, de Ammonieten, de Moabieten, de Egyptenaren en de Amorieten.

2 Want zij hebben van hunne dochteren genomen voor zich zelven en voor hunne zonen, zoodat zich vermengd hebben het heilig zaad met de volken dezer landen; ja de hand der vorsten en overheden is de eerste geweest in deze overtreding.

3 Als ik nu deze zaak hoorde, scheurde ik mijn kleed en mijnen mantel; en ik trok van het haar mijns hoofds en mijns baards uit, en zat neder verbaasd.

4 Toen verzamelden zich tot mij allen, die voor de woorden van den God Israëls beefden, om de overtreding der weggevoerden; doch ik bleef verbaasd zitten tot aan het avondoffer.

5 En omtrent het avondoffer stond ik op uit mijne bedruktheid, als ik nu mijn kleed en mijnen mantel gescheurd had; en ik boog mij op mijne knieën, en breidde mijne handen uit tot den HEER, mijnen God;

6 En ik zeide : Mijn God! ik ben beschaamd en schaamrood, om mijn aangezigt tot U op te heffen, mijn God! want onze ongeregtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven *ons* hoofd, en onze schuld is groot geworden tot aan den hemel.

7 Van de dagen onzer vaderen af zijn wij in groote schuld tot op dezen dag; en wij zijn om onze ongeregtigheden overgegeven, wij, onze koningen *en* onze priesters, in de hand van de koningen der landen, in zwaard, in gevangenis, en in roof, en in schaamte des aangezigts, gelijk het is te dezen dage.

8 En nu is er, als een klein oogenblik, eene genade geschied van den HEER, onzen God, om ons eene ontkoming over te laten, en ons eenen nagel te geven in zijne heilige plaats, om onze oogen te verlichten, o onze God! en om ons een weinig levens te geven in onze dienstbaarheid.

9 Want wij zijn knechten; doch in onze dienstbaarheid heeft ons onze God niet verlaten; maar Hij heeft weldadigheid tot ons geneigd voor het aangezigt der koningen van Perzië, dat Hij ons *een weinig* levens gave, om het huis onzes Gods te verhoogen, en de woestigheden van hetzelve op te rigten, en om ons eenen tuin te geven in Juda en te Jerûzalem.

10 En nu, wat zullen wij zeggen, o onze God! na dezen? want wij hebben uwe geboden verlaten,

11 Die Gij geboden hadt door de dienst uwer knechten, de profeten, zeggende : Het land, waar gijlieden inkomt, om dat te erven, is een vuil land, door de vuiligheid van de volken der landen, om hunne gruwelen, waarmede zij dat vervuld hebben,

van het ééne einde tot het andere einde, met hunne onreinigheid.

12 Zoo zult gij nu uwe dochteren niet geven aan hunne zonen, en hunne dochteren niet nemen voor uwe zonen, en zult hunnen vrede en hun best niet zoeken, tot in eeuwigheid; opdat gij sterk wordt, en het goede des lands eet, en uwen kinderen doet erven tot in eeuwigheid.

13 En na alles, wat over ons gekomen is, om onze booze werken, en om onze groote schuld, omdat Gij, o onze God! belet hebt, *dat wij niet* te onder zijn van wege onze ongeregtigheid, en hebt ons eene ontkoming gegeven, als deze is;

14 Zullen wij nu wederkeeren, om uwe geboden te vernietigen, en ons te verzwageren met de volken dezer gruwelen? Zoudt Gij niet tegen ons toornen tot verterens toe, dat er geen overblijfsel noch ontkoming zij?

15 O HEERE, God van Israël! Gij zijt regtvaardig: want wij zijn overgelaten ter ontkoming, als het is te dezen dage. Zie, wij zijn voor uw aangezigt in onze schuld, want er is niemand, die voor uw aangezigt zou kunnen bestaan, om zulks.

HOOFDSTUK X.

ALS Ezra alzoo bad, en als hij *deze* belijdenis deed, weenende en zich voor Gods huis nederwerpende, verzamelde zich tot hem uit Israël eene zeer groote gemeente van mannen, en vrouwen, en kinderen, want het volk weende met groot geween.

2 Toen antwoordde Sechánja, de zoon van Jehiël, *een* van de zonen van Elam, en zeide tot Ezra: Wij hebben overtreden tegen onzen God, en wij hebben vreemde vrouwen van de volken des lands *bij ons* doen wonen; maar nu, er is hope voor Israël, dezen aangaande.

3 Laat ons dan nu een verbond maken met onzen God, dat wij alle *die* vrouwen, en wat van haar geboren is, zullen doen uitgaan, naar den raad des Heeren, en dergenen, die beven voor het gebod onzes Gods; en laat er gedaan worden naar de wet.

4 Sta op, want deze zaak komt u toe, en wij zullen met u zijn; wees sterk en doe het.

5 Toen stond Ezra op, en deed de oversten der priesteren, de Levieten en gansch Israël zweren, te zullen doen naar dit woord; en zij zwoeren.

6 En Ezra stond op van voor Gods huis, en ging in de kamer van Jóhanan, den zoon van Eljásib; als hij daar kwam, at hij geen brood, en dronk geen water, want hij bedreef rouw over de overtreding der weg gevoerden.

7 En zij lieten eene stem doorgaan door Juda en Jerùzalem, aan al de kinderen der gevangenis, dat zij zich te Jerùzalem zou den verzamelen.

8 En al wie niet kwam in drie dagen, naar den raad der vorsten en der oudsten, al zijne have zou verbannen zijn; en hij zelf zou afgezonderd wezen van de gemeente der weggevoerden.

9 Toen verzamelden zich alle mannen van Juda en Benjamin te Jerùzalem in drie dagen; het was de negende maand, op den twintigsten in de maand; en al het volk zat op de straat van Gods huis, sidderende om deze zaak, en van wege de plasregenen.

10 Toen stond Ezra, de priester, op en zeide tot hen: Gijlieden hebt overtreden, en vreemde vrouwen *bij u* doen wonen, om Israëls schuld te vermeerderen.

11 Nu dan, doet den HEERE, uwer vaderen God, belijdenis, en doet zijn welgevallen, en scheidt u af van de volken des lands, en van de vreemde vrouwen.

12 En de gansche gemeente antwoordde en zeide met luider stem: Naar uwe woorden, alzoo komt het ons toe te doen.

13 Maar des volks is veel, en het is een tijd van plasregen, dat men hier buiten niet staan kan; en het is geen werk van éénen dag noch van twee, want velen onzer hebben overtreden in deze zaak.

14 Laat toch onze vorsten der gansche gemeente *hierover* staan, en allen, die in onze steden zijn, die vreemde vrouwen *bij zich* hebben doen wonen, op gezette tijden komen, en met hen de oudsten van elke stad en derzelver regters; totdat wij van ons afwenden de hittigheid des toorns onzes Gods, om dezer zaken wil.

15 Alleenlijk Jónathan, de zoon van A'sahel, en Jeházia, de zoon van Tikva, stonden hierover; en Mesullam, en Sábbethai, de Leviet, hielpen hen.

16 En de kinderen der gevangenis deden alzoo; en Ezra, de priester, *met* de mannen, de hoofden der vaderen, naar het huis

hunner vaderen, en zij allen, bij namen *genoemd*, scheidden zich af, en zij zaten op den eersten dag der tiende maand, om deze zaak te onderzoeken.

17 En zij voleindden het met alle mannen, die vreemde vrouwen *bij zich* hadden doen wonen, tot op den eersten dag der eerste maand.

18 En er werden gevonden van de zonen der priesteren, die vreemde vrouwen *bij zich* hadden doen wonen : van de zonen van Jésua, den zoon van Józadak, en zijne broederen, Maäséja, en Eliézer, en Jarib, en Gedálja.

19 En zij gaven hunne hand, dat zij hunne vrouwen zouden doen uitgaan; en schuldig zijnde *offerden zij* eenen ram van de kudde voor hunne schuld.

20 En van de kinderen van Immer : Hanáni en Zebádja.

21 En van de kinderen van Harim : Maäséja, en Elía, en Semája, en Jehiël, en Uzia.

22 En van de kinderen van Pashur : Eljoënai, Maäséja, Ismaël, Nethánecël, Józabad en Elása.

23 En van de Levieten : Józabad, en Simeï, en Kélaja (deze is Kelíta), Pethájha, Juda en Eliézer.

24 En van de zangers, Eljásib; en van de portiers : Sallum, en Telem, en Uri.

25 En van Israël : van de kinderen van Paros : Ramja, en Jezía, en Malchía, en Mijamin, en Eleázar, en Malchía, en Benája.

26 En van de kinderen van Elam : Mattanja, Zachárja, en Jehiël, en Abdi, en Jeremóth, en Elía.

27 En van de kinderen van Zatthu : Eljoënai, Eljásib, Mattánja, en Jeremóth, en Zabad, en Aziza.

28 En van de kinderen van Bebai : Jóhanan, Hanánja, Sabbai, Athlai.

29 En van de kinderen van Bani : Mesullam, Malluch en Adája, Jasub, en Seal, Jeramóth.

30 En van de kinderen van Pahath-Moab : Adna, en Chelal, Benája, Maäséja, Mattánja, Bezáleël, en Binnui, en Manasse.

31 En van de kinderen van Harim : Eliézer, Jissía, Malchía, Semája, Simeon,

32 Benjamin, Malluch, Semárja.

33 Van de kinderen van Hasum : Mathnai, Máttatta, Zabad, Elifélet, Jerémai, Manasse, Simeï.

34 Van de kinderen van Bani : Máädai, Amram, en Uël,

35 Benája, Bédeja, Chelúhi,

36 Vanja, Merémoth, Eljásib,

37 Mattánja, Mathnai, en Jáäsai,

38 En Bani, en Binnui, Simeï,

39 En Selémja, en Nathan, en Adája,

40 Machnádbai, Sasai, Sarai,

41 Azáreël, en Selémja, Semárja,

42 Sallum, Amárja, Jozef.

43 Van de kinderen van Nebo : Jeiël, Matthíthja, Zabad, Zebína, Jaddai, en Joël, Benája.

44 Alle dezen hadden vreemde vrouwen genomen; en *sommigen* van hen hadden vrouwen, waarbij zij kinderen gekregen hadden.

HET BOEK

NEHEMÍA.

HOOFDSTUK I.

DE geschiedenissen van Nehemia, zoon van Hachálja. En het geschiedde in de maand Chisleu, in het twintigste jaar, als ik te Susan in het paleis was;

2 Zoo kwam Hanáni, een van mijne broederen, hij en *sommige* mannen uit Juda; en ik vraagde hen naar de Joden, die ontkomen waren, (die overgebleven waren van de gevangenis) en naar Jerúzalem.

3 En zij zeiden tot mij : De overgeblevenen, die van de gevangenis aldaar in het landschap zijn overgebleven, zijn in groote ellende en in versmaadheid; en Jerúzalems muur is verscheurd, en hare poorten zijn met vuur verbrand.

4 En het geschiedde, als ik deze woorden hoorde, zoo zat ik neder, en weende, en bedreef rouw, *eenige* dagen; en ik was vastende en biddende voor het aangezigt van den God des hemels.

5 En ik zeide : Och HEERE, God des he-

mels, Gij groote en vreeselijke God! die het verbond en goedertierenheid houdt dien, die Hem liefhebben, en zijne geboden houden.

6 Laat toch uw oor opmerkende, en uwe oogen open zijn, om te hooren naar het gebed uws knechts, dat ik heden voor uw aangezigt bidde, dag en nacht, voor de kinderen Israëls, uwe knechten; en ik doe belijdenis over de zonden der kinderen Israëls, die wij tegen U gezondigd hebben: ook ik en mijns vaders huis, wij hebben gezondigd.

7 Wij hebben het ganschelijk tegen U verdorven; en wij hebben niet gehouden de geboden, noch de inzettingen, noch de regten, die Gij uwen knecht Mozes geboden hebt.

8 Gedenk toch des woords, dat Gij uwen knecht Mozes geboden hebt, zeggende: Gijlieden zult overtreden, Ik zal u onder de volken verstrooijen.

9 En gij zult u tot Mij bekeeren, en mijne geboden houden en die doen; al waren uwe verdrevenen aan het einde des hemels, Ik zal hen van daar verzamelen, en zal ze brengen tot de plaats, die Ik verkoren heb, om mijnen naam aldaar te doen wonen.

10 Zij zijn toch uwe knechten en uw volk, dat Gij verlost hebt, door uwe groote kracht en door uwe sterke hand.

11 Och Heere! laat toch uw oor opmerkende zijn op het gebed uws knechts, en op het gebed uwer knechten, die lust hebben uwen naam te vreezen; en doe het toch uwen knecht heden wel gelukken, en geef hem barmhartigheid voor het aangezigt dezes mans. Ik nu was des konings schenker.

HOOFDSTUK II.

TOEN geschiedde het in de maand Nisan, in het twintigste jaar van den koning Arthahsasta, *als er* wijn voor zijn aangezigt was, dat ik den wijn opnam, en gaf *hem* den koning; nu was ik nooit treurig geweest voor zijn aangezigt.

2 Zoo zeide de koning tot mij: Waarom is uw aangezigt treurig, zoo gij toch niet krank zijt? dit is niet dan treurigheid des harten. Toen vreesde ik gansch zeer.

3 En ik zeide tot den koning: De koning leve in eeuwigheid! Hoe zou mijn aangezigt niet treurig zijn, daar de stad, de plaats der begrafenissen mijner vaderen, woest is, en hare poorten met vuur verteerd zijn?

4 En de koning zeide tot mij: Wat verzoekt gij nu? Toen bad ik tot God van den hemel.

5 En ik zeide tot den koning: Zoo het den koning goeddunkt, en zoo uw knecht voor uw aangezigt aangenaam is; dat gij mij zendt naar Juda, naar de stad der begrafenissen mijner vaderen, dat ik ze bouwe.

6 Toen zeide de koning tot mij, daar de koningin nevens hem zat: Hoe lang zal uwe reis wezen, en wanneer zult gij wederkomen? En het behaagde den koning, dat hij mij zond, als ik hem zekeren tijd gesteld had.

7 Voorts zeide ik tot den koning: Zoo het den koning goeddunkt, dat men mij brieven geve aan de landvoogden aan gene zijde der rivier, dat zij mij overgeleiden, totdat ik in Juda zal gekomen zijn:

8 Ook eenen brief aan Asaf, den bewaarder van den lusthof, denwelken de koning heeft, dat hij mij hout geve om te zolderen de poorten van het paleis, dat aan het huis is, en tot den stadsmuur, en tot het huis, waar ik intrekken zal. En de koning gaf ze mij, naar de goede hand mijns Gods over mij.

9 Toen kwam ik tot de landvoogden aan gene zijde der rivier, en gaf hun de brieven des konings. En de koning had oversten des heirs en ruiteren met mij gezonden.

10 Toen nu Sanballat, de Horoniet, en Tobia, de ammonietische knecht, *dat* hoorden, mishaagde het hun met groot mishagen, dat er een mensch gekomen was, om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israëls.

11 En ik kwam te Jerûzalem, en was daar drie dagen.

12 Daarna maakte ik mij des nachts op, ik en weinige mannen met mij, en ik gaf geen' mensch te kennen, wat mijn God in mijn hart gegeven had, om aan Jerûzalem te doen; en er was geen dier met mij, dan het dier, waarop ik reed.

13 En ik trok uit bij nacht door de dalpoort, en voorbij de drakenfontein, en naar de mistpoort, en ik brak aan de muren van Jerûzalem, dewelke verscheurd waren, en hare poorten met vuur verteerd.

14 En ik ging voort naar de fonteinpoort, en naar des konings vijver; doch daar was

geene plaats voor het dier, om onder mij voort te gaan.

13 Toen ging ik op, des nachts, door de beek, en ik brak aan den muur; en ik keerde weder, en kwam in door de dalpoort; alzoo keerde ik wederom.

16 En de overheden wisten niet, waar ik heengegaan was, en wat ik deed: want ik had tot nog toe den Joden, en den priesteren, en den edelen, en overheden, en den anderen, die het werk deden, niets te kennen gegeven.

17 Toen zeide ik tot hen: Gijlieden ziet de ellende, waarin wij zijn, dat Jerùzalem woest is, en hare poorten met vuur verbrand zijn; komt, en laat ons Jerùzalems muur opbouwen, opdat wij niet meer eene versmaadheid zijn.

18 En ik gaf hun te kennen de hand mijns Gods, die goed over mij geweest was, als ook de woorden des konings, die hij tot mij gesproken had. Toen zeiden zij: Laat ons op zijn, dat wij bouwen; en zij sterkten hunne handen ten goede.

19 Als nu Sanballat, de Horoniet, en Tobia, de ammonietische knecht, en Gesem, de Arabier, dit hoorden, zoo bespotteden zij ons, en verachtten ons; en zij zeiden: Wat is dit voor een ding, dat gijlieden doet? wilt gijlieden tegen den koning rebelleren?

20 Toen gaf ik hun tot antwoord, en zeide tot hen: God van den hemel, die zal het ons doen gelukken, en wij, zijne knechten, zullen ons opmaken en bouwen; maar gijlieden hebt geen deel, noch gerechtigheid, noch gedachtenis in Jerùzalem.

HOOFDSTUK III.

EN Eljásib, de hoogepriester, maakte zich op met zijne broederen, de priesteren, en zij bouwden de schaapspoort; zij heiligden ze, en rigtten hare deuren op; ja zij heiligden ze tot aan den toren Mea, tot aan den toren Hanáneël.

2 En aan zijne hand bouwden de mannen van Jericho; ook bouwde aan zijne hand Zacchur, de zoon van Imri.

3 De vischpoort nu bouwden de kinderen van Senáä; zij zolderden die, en rigtten hare deuren op, *met* hare sloten en hare grendelen.

4 En aan hunne hand verbeterde Merémoth, de zoon van Uría, den zoon van Koz; en aan hunne hand verbeterde Mesullam, de zoon van Berèchja, den zoon van Mesezábeël; en aan hunne hand verbeterde Zadok, zoon van Báëna.

5 Voorts aan hunne hand verbeterden de Thekoïeten; maar hunne voortreffelijken bragten hunnen hals niet tot de dienst huns Heeren.

6 En de oude poort verbeterden Jójada, de zoon van Paséah, en Mesullam, de zoon van Besódja; deze zolderden zij, en rigtten hare deuren op, met hare sloten en hare grendelen.

7 En aan hunne hand verbeterden Melátja, de Gibeoniet, en Jadon, de Meronothiet, de mannen van Gibeon en van Mizpa; tot aan den stoel des landvoogds aan deze zijde der rivier.

8 Aan zijne hand verbeterde Uzziël, de zoon van Harhója, *een* der goudsmeden, en aan zijne hand verbeterde Hanánja, de zoon van een' der apothekers; en zij lieten Jerùzalem tot aan den breeden muur.

9 En aan hunne hand verbeterde Refája, de zoon van Hur, overste des halven deels van Jerùzalem.

10 Voorts aan hunne hand verbeterde Jedája, de zoon van Harúmaf, en tegenover zijn huis; en aan zijne hand verbeterde Hattus, de zoon van Hasábneja.

11 De andere mate verbeterde Malchía, de zoon van Harim, en Hassub, de zoon van Pahath-Moab; daartoe den bakovenstoren.

12 En aan zijne hand verbeterde Sallum, de zoon van Lohes, overste van het *andere* halve deel van Jerùzalem, hij en zijne dochteren.

13 De dalpoort verbeterde Hanun, en de inwoners van Zanóah; zij bouwden die, en rigtten hare deuren op, *met* hare sloten en hare grendelen; daartoe duizend ellen aan den muur, tot aan de mistpoort.

14 De mistpoort nu verbeterde Malchía, de zoon van Rechab, overste van het deel Beth-Chérem; hij bouwde ze, en rigtte hare deuren op, *met* hare sloten en hare grendelen.

15 En de fonteinpoort verbeterde Sallum, de zoon van Kol-Hoze, overste van het deel van Mizpa; hij bouwde ze, en overdekte ze, en rigtte hare deuren op, *met* hare sloten en hare grendelen; daartoe den muur des vijvers Schelah bij des konings hof, en tot aan de trappen, die afgaan van Davids stad.

16 Na hem verbeterde Nehemia, de zoon van Azbuk, overste van het halve deel van Beth-Zur, tot tegenover Davids graven, en tot aan den gemaakten vijver, en tot aan het huis der helden.

17 Na hem verbeterden de Levieten, Rehum, de zoon van Bani; aan zijne hand verbeterde Hasábja, de overste van het halve deel van Kehila, in zijn deel.

18 Na hem verbeterden hunne broederen, Bavai, de zoon van Hénadad, de overste van het *andere* halve deel van Kehila.

19 Aan zijne hand verbeterde Ezer, de zoon van Jésua, de overste van Mizpa, eene andere maat, tegenover den opgang naar het wapenhuis, aan den hoek.

20 Na hem verbeterde zeer vuriglijk Baruch, de zoon van Zabbai, eene andere maat; van den hoek tot aan de deur van het huis van Eljásib, den hoogepriester.

21 Na hem verbeterde Merémoth, de zoon van Uría, den zoon van Koz, eene andere maat; van de huisdeur van Eljásib af, tot aan het einde van Eljásibs huis.

22 En na hem verbeterden de priesteren, wonende in de vlakke velden.

23 Daarna verbeterde Benjamin, en Hassub, tegen hun huis over; na hem verbeterde Azária, de zoon van Maäséja, den zoon van Hanánja, bij zijn huis.

24 Na hem verbeterde Binnui, de zoon van Hénadad, eene andere maat; van het huis van Azária tot aan den hoek en tot aan het punt;

25 Palal, de zoon van Uzai, tegen den hoek, en den hoogen toren over, die van des konings huis uitsteekt, die bij den voorhof der gevangenis is; na hem Pedája, de zoon van Paros;

26 De Nethinim nu, *die* in Ofel woonden, tot tegenover de waterpoort aan het oosten, en den uitstekenden toren.

27 Daarna verbeterden de Thekoïeten eene andere maat; tegenover den grooten uitstekenden toren, en tot aan den muur van Ofel.

28 Van boven de paardenpoort verbeterden de priesteren, een iegelijk tegen zijn huis over.

29 Daarna verbeterde Zadok, de zoon van Immer, tegen zijn huis over. En na hem verbeterde Semája, de zoon van Sechánja, de bewaarder van de oostpoort.

30 Na hem verbeterde Hanánja, de zoon van Selémja, en Hanun, de zoon van Zalaf, de zesde, eene andere maat. Na hem verbeterde Mesullam, de zoon van Beréchja, tegen zijne kamer over.

31 Na hem verbeterde Malchia, de zoon eens goudsmids, tot aan het huis der Nethinim en der kruideniers, tegenover de poort van Mifkad, en tot de opperzaal van het punt.

32 En tusschen de opperzaal van het punt tot de schaapspoort toe, verbeterden de goudsmeden en de kruideniers.

HOOFDSTUK IV.

MAAR het geschiedde, als Sanballat gehoord had, dat wij den muur bouwden, zoo ontstak hij, en werd zeer toornig; en hij bespottede de Joden,

2 En sprak in de tegenwoordigheid zijner broederen en van het heir van Samaria, en zeide: Wat doen deze aamechtige Joden? zal men hen laten geworden? zullen zij offeren? zullen zij het in een' dag voleinden? zullen zij de steenen uit de stofhoopen levend maken, daar zij verbrand zijn?

3 En Tobia, de Ammoniet, was bij hem, en zeide: Al is het, dat zij bouwen, zoo er een vos opkwame, hij zou hunnen steenen muur wel verscheuren.

4 Hoor, o onze God! dat wij zeer veracht zijn, en keer hunne versmaadheid weder op hun hoofd, en geef hen over tot eenen roof in een land der gevangenis.

5 En dek hunne ongeregtigheid niet toe; en hunne zonde worde niet uitgedelgd van voor uw aangezigt, want zij hebben *U* getergd, *staande* tegenover de bouwlieden.

6 Doch wij bouwden den muur, zoodat de gansche muur zamengevoegd werd tot zijne helft toe: want het hart des volks was om te werken.

7 En het geschiedde, als Sanballat, en Tobia, en de Arabieren, en de Ammonieten, en de Asdodieten hoorden, dat de verbetering aan de muren van Jerúzalem toenam, dat de scheuren begonnen gestopt te worden, zoo ontstaken zij zeer;

8 En zij maakten allen te zamen eene verbindtenis, dat zij zouden komen om tegen Jerúzalem te strijden, en eene verbijstering daarin te maken.

9 Maar wij baden tot onzen God, en zetteden wacht tegen hen, dag en nacht, hunnenthalve.

10 Toen zeide Juda: De kracht der dra-

gers is vervallen, en des stofs is veel, zoodat wij aan den muur niet zullen kunnen bouwen.

11 Nu hadden onze vijanden gezegd : Zij zullen het niet weten, noch zien, totdat wij in het midden van hen komen, en slaan hen dood; alzoo zullen wij het werk doen ophouden.

12 En het geschiedde, als de Joden, die bij hen woonden, kwamen, dat zij het ons *wel* tienmaal zeiden, uit al de plaatsen, *door* dewelke gij tot ons wederkeert.

13 Daarom zettede ik in de benedenste plaatsen achter den muur, *en* op de hoogten, en ik zettede het volk naar de geslachten, met hunne zwaarden, hunne spiesen en hunne bogen.

14 En ik zag toe, en maakte mij op, en zeide tot de edelen, en tot de overheden, en tot het overige des volks : Vreest niet voor hun aangezigt; denkt aan dien grooten en vreeselijken Heer, en strijdt voor uwe broederen, uwe zonen en uwe dochteren, uwe vrouwen en uwe huizen.

15 Daarna geschiedde het, als onze vijanden hoorden, dat het ons bekend was geworden, en God hunnen raad te niet gemaakt had, zoo keerden wij allen weder tot den muur, een iegelijk tot zijn werk.

16 En het geschiedde van dien dag af, dat de helft mijner jongens doende waren aan het werk, en de helft van hen hielden de spiesen, en de schilden, en de bogen, en de pantsiers; en de oversten waren achter het gansche huis van Juda.

17 Die aan den muur bouwden, en die den last droegen, *en* die oplaadden, waren een ieder met zijne ééne hand doende aan het werk, en de andere hield het geweer.

18 En de bouwers hadden een iegelijk zijn zwaard aan zijne lendenen gegord, en bouwden; maar die met de bazuin blies, was bij mij.

19 En ik zeide tot de edelen, en tot de overheden, en tot het overige des volks : Het werk is groot en wijd; en wij zijn op den muur afgezonderd, de één ver van den ander;

20 Ter plaats, waar gij het geluid der bazuin zult hooren, daarheen zult gij u tot ons verzamelen : onze God zal voor ons strijden.

21 Alzoo waren wij doende aan het werk; en de helft van hen hielden de spiesen, van het opgaan des dageraads tot het voortkomen der sterren toe.

22 Ook zeide ik te dier tijd tot het volk : Een iegelijk vernachte met zijnen jongen binnen Jerùzalem; opdat zij ons des nachts ter wacht zijn, en des daags aan het werk.

23 Voorts noch ik, noch mijne broederen, noch mijne jongelingen, noch de mannen van de wacht, die achter mij waren, wij trokken onze kleederen niet uit; een iegelijk *had* zijn geweer *en* water.

HOOFDSTUK V.

MAAR het geroep des volks en hunner vrouwen was groot, tegen hunne broederen, de Joden.

2 Want er waren, die zeiden : Onze zonen, en onze dochteren, wij zijn velen; daarom hebben wij koren opgenomen, opdat wij eten en leven.

3 Ook waren er, die zeiden : Wij verpanden onze akkers, en onze wijngaarden, en onze huizen, opdat wij in dezen honger koren mogen opnemen.

4 Desgelijks waren er, die zeiden : Wij hebben geld ontleend tot des konings cijns, *op* onze akkers en onze wijngaarden.

5 Nu is toch ons vleesch als het vleesch onzer broederen, onze kinderen zijn als hunne kinderen; en ziet, wij onderwerpen onze zonen en onze dochteren tot dienstknechten; ja er zijn eenige van onze dochteren onderworpen, dat zij in de magt onzer handen niet zijn; en anderen hebben onze akkers en onze wijngaarden.

6 Toen ik nu hun geroep en deze woorden hoorde, ontstak ik zeer.

7 En mijn hart beraadslaagde in mij; daarna twistte ik met de edelen, en met de overheden, en zeide tot hen : Gijlieden vordert eenen last, een iegelijk van zijnen broeder. Voorts beleide ik eene groote vergadering tegen hen.

8 En ik zeide tot hen : Wij hebben onze broederen, de Joden, die aan de heidenen verkocht waren, naar ons vermogen wedergekocht; en zoudt gijlieden ook uwe broederen verkoopen, of zouden zij aan ons verkocht worden? Toen zwegen zij, en vonden geen antwoord.

9 Voorts zeide ik : De zaak is niet goed, die gijlieden doet; zoudt gij niet wandelen in de vreeze onzes Gods, om de versmading der heidenen, onze vijanden?

10 Ik, mijne broederen, en mijne jongens,

vorderen wij ook geld en koren van hen? laat ons toch dezen last nalaten.

11 Geeft hun toch als heden weder hunne akkers, hunne wijngaarden, hunne olijfgaarden en hunne huizen; en het honderdste *deel* van het geld, en van het koren, den most en de olie, die gij hun hebt afgevorderd.

12 Toen zeiden zij: Wij zullen het wedergeven, en van hen niets zoeken; wij zullen alzoo doen, als gij zegt. En ik riep de priesteren, en deed hen zweren, dat zij doen zouden naar dit woord.

13 Ook schuddede ik mijnen boezem uit, en zeide: Alzoo schudde God uit allen man, die dit woord niet zal bevestigen, uit zijn huis en uit zijnen arbeid, en hij zij alzoo uitgeschud en ledig. En de gansche gemeente zeide: Amen! en zij prezen den HEER. En het volk deed naar dit woord.

14 Ook van dien dag af, dat hij mij bevolen heeft hun landvoogd te zijn in het land Juda, van het twintigste jaar af, tot het twee en dertigste jaar van den koning Arthahsasta, zijnde twaalf jaren, heb ik, met mijne broederen, het brood des landvoogds niet gegeten.

15 En de vorige landvoogden, die vóór mij geweest zijn, hebben het volk bezwaard, en van hen genomen aan brood en wijn, daarna veertig zilveren sikkelen: ook heerschten hunne jongens over het volk; maar ik heb alzoo niet gedaan, om der vreeze Gods wil.

16 Daartoe heb ik ook aan het werk dezes muurs verbeterd, en wij hebben geen land gekocht; en al mijne jongens zijn aldaar verzameld geweest tot het werk.

17 Ook zijn van de Joden en van de overheden honderd en vijftig man, en die van de heidenen, die rondom ons zijn, tot ons kwamen, aan mijne tafel geweest.

18 En wat voor éénen dag bereid werd, was een os *en* zes uitgelezene schapen; ook werden mij vogelen bereid, en binnen tien dagen van allen wijn zeer veel: nog heb ik bij dezen het brood des landvoogds niet gezocht, omdat de dienstbaarheid zwaar was over dit volk.

19 Gedenk mijner, mijn God! ten goede, alles, wat ik aan dit volk gedaan heb.

HOOFDSTUK VI.

VOORTS is het geschied, als van Sanballat, en Tobia, en van Gesem, den Arabier, en van onze andere vijanden gehoord was, dat ik den muur gebouwd had, en dat geene scheur daarin was overgelaten: ook had ik tot dezen tijd toe de deuren niet opgezet in de poorten;

2 Zoo zond Sanballat, en Gesem, tot mij, om te zeggen: Kom en laat ons te zamen vergaderen in de dorpen, in het dal Ono. Maar zij dachten mij kwaad te doen.

3 En ik zond boden tot hen, om te zeggen: Ik doe een groot werk, zoodat ik niet zal kunnen afkomen; waarom zou dit werk ophouden, terwijl ik het zou nalaten en tot ulieden afkomen?

4 Zij zonden nu *wel* viermaal tot mij, op dezelve wijze. En ik antwoordde hun op dezelve wijze.

5 Toen zond Sanballat tot mij op dezelve wijze, ten vijfden maal, zijnen jongen, met eenen openen brief in zijne hand.

6 Daarin was geschreven: Het is onder de volken gehoord, en Gasmu zegt: Gij en de Joden denkt te rebelleren, daarom bouwt gij den muur, en gij zult hun ten koning zijn; naar dat deze zaken zijn.

7 Dat gij ook profeten hebt besteld, om van u te Jerûzalem uit te roepen, zeggende: Hij is koning in Juda. Nu zal het van den koning gehoord worden, naar dat deze zaken zijn; kom dan nu, en laat ons te zamen raadslaan.

8 Doch ik zond tot hem, om te zeggen: Er is van alzulke zaken, als gij zegt, niets geschied; maar gij versiert ze uit uw hart.

9 Want zij allen zochten ons vreesachtig te maken, zeggende: Hunne handen zullen van het werk aflaten, dat het niet zal gedaan worden: nu dan sterk mijne handen!

10 Als ik nu kwam in het huis van Semája, den zoon van Delája, den zoon van Mehetábeël, (hij nu was besloten) zoo zeide hij: Laat ons zamenkomen in het huis Gods, in het midden des tempels, en laat ons de deuren des tempels toesluiten, want zij zullen komen om u te dooden, ja bij nacht zullen zij komen, om u te dooden.

11 Maar ik zeide: Zou een man, als ik, vlieden? en wie is er, zijnde als ik, die in den tempel zou gaan, dat hij levend bleve? Ik zal er niet ingaan.

12 Want ik merkte, en ziet, God had hem niet gezonden; maar hij sprak deze profetie tegen mij, omdat Tobia en Sanballat hem gehuurd hadden.

13 Daarom was hij gehuurd, opdat ik zou vreezen, en alzoo doen, en zondigen; opdat zij iets zouden hebben tot eenen kwaden naam, opdat zij mij zouden honen.

14 Gedenk, mijn God! aan Tobía en aan Sanballat, naar deze zijne werken; en ook aan de profetes Noádja, en aan de andere profeten, die mij gezocht hebben vreesachtig te maken.

15 De muur nu werd volbragt, op den vijf en twintigsten van Elul, in twee en vijftig dagen.

16 En het geschiedde, als al onze vijanden *dit* hoorden, zoo vreesden al de heidenen, die rondom ons waren, en zij vervielen zeer in hunne oogen: want zij merkten, dat dit werk van onzen God gedaan was.

17 Ook schreven in die dagen edelen van Juda vele brieven, die naar Tobía gingen; en die van Tobía kwamen tot hen.

18 Want velen in Juda hadden hem gezworen, omdat hij was een schoonzoon van Sechánja, den zoon van Arah; en zijn zoon Jóhanan had genomen de dochter van Mesullam, den zoon van Beréchja.

19 Ook verhaalden zij zijne goeddadigheden voor mijn aangezigt, en mijne woorden bragten zij uit tot hem. Tobía *dan* zond brieven, om mij vreesachtig te maken.

HOOFDSTUK VII.

VOORTS geschiedde het, als de muur gebouwd was, dat ik de deuren oprigtte, en de portiers, en de zangers, en de Levieten werden besteld.

2 En ik gaf bevel aan mijnen broeder Hanáni, en aan Hanánja, den overste van den burg te Jerúzalem, want hij was als een man van getrouwigheid, en godvreezende boven velen.

3 En ik zeide tot hen: Laat de poorten van Jerúzalem niet geopend worden, totdat de zon heet wordt, en terwijl zij daarbij staan, laat hen de deuren sluiten, betast gij ze dan; en dat men wachten zette, inwoners van Jerúzalem, een iegelijk op zijne wacht, en een iegelijk tegen zijn huis over.

4 De stad nu was wijd van ruimte en groot, doch des volks was weinig daarbinnen: en de huizen waren niet gebouwd.

5 Zoo gaf mijn God in mijn hart, dat ik de edelen, en de overheden, en het volk verzamelde, om de geslachten te rekenen: en ik vond het geslacht-register dergenen, die in het eerst waren opgetogen, en vond daarin geschreven *aldus:*

6 Dit zijn de kinderen van dat landschap, die optogen uit de gevangenis der weggevoerden, die Nebukadnézar, koning van Babel, weggevoerd had, en *die* wedergekeerd zijn naar Jerúzalem en naar Juda, een iegelijk tot zijne stad;

7 Dewelke kwamen met Zerubbábel, Jésua, Nehemía, Azária, Raämja, Nahamáni, Mórdechai, Bilsan, Mispéreth, Bigvai, Nehum *en* Báëna. *Dit* is het getal der mannen van het volk van Israël.

8 De kinderen van Paros waren twee duizend honderd twee en zeventig.

9 De kinderen van Sefátja, drie honderd twee en zeventig.

10 De kinderen van Arach, zes honderd twee en vijftig.

11 De kinderen van Pahath-Moab, van de kinderen van Jésua en Joab, twee duizend acht honderd *en* achttien.

12 De kinderen van Elam, duizend twee honderd vier en vijftig.

13 De kinderen van Zatthu, acht honderd vijf en veertig.

14 De kinderen van Zakkai, zeven honderd en zestig.

15 De kinderen van Binnui, zes honderd acht en veertig.

16 De kinderen van Bebai, zes honderd acht en twintig.

17 De kinderen van Azgad, twee duizend drie honderd twee en twintig.

18 De kinderen van Adónikam, zes honderd zeven en zestig.

19 De kinderen van Bigvai, twee duizend zeven en zestig.

20 De kinderen van Adin, zes honderd vijf en vijftig.

21 De kinderen van Ater, van Hizkia, acht en negentig.

22 De kinderen van Hasum, drie honderd acht en twintig.

23 De kinderen van Bezai, drie honderd vier en twintig.

24 De kinderen van Harif, honderd *en* twaalf.

25 De kinderen van Gibeon, vijf en negentig.

26 De mannen van Beth-lehem en Netófa, honderd acht en tachtig.

27 De mannen van Anáthoth, honderd acht en twintig.

28 De mannen van Beth-Azmáveth, twee en veertig.
29 De mannen van Kirjat-Jeárim, Cefira en Beëroth, zeven honderd drie en veertig.
30 De mannen van Rama en Gaba, zes honderd één en twintig.
31 De mannen van Michmas, honderd twee en twintig.
32 De mannen van Beth-el en Ai, honderd drie en twintig.
33 De mannen van het andere Nebo, twee en vijftig.
34 De kinderen des anderen Elams, duizend twee honderd vier en vijftig.
35 De kinderen van Harim, drie honderd en twintig.
36 De kinderen van Jericho, drie honderd vijf en veertig.
37 De kinderen van Lod, Hadid en Ono, zeven honderd één en twintig.
38 De kinderen van Senáä, drie duizend negen honderd en dertig.
39 De priesters. De kinderen van Jedája, van het huis van Jésua, negen honderd drie en zeventig.
40 De kinderen van Immer, duizend twee en vijftig.
41 De kinderen van Pashur, duizend twee honderd zeven en veertig.
42 De kinderen van Harim, duizend *en* zeventien.
43 De Levieten. De kinderen van Jésua, van Kadmiël, van de kinderen van Hódeva, vier en zeventig.
44 De zangers. De kinderen van Asaf, honderd acht en veertig.
45 De portiers. De kinderen van Sallum, de kinderen van Ater, de kinderen van Talmon, de kinderen van Akkub, de kinderen van Hatita, de kinderen van Sobai, honderd acht en dertig.
46 De Nethinim. De kinderen van Ziha, de kinderen van Hasúfa, de kinderen van Tabbaóth;
47 De kinderen van Keros, de kinderen van Sia, de kinderen van Padon;
48 De kinderen van Lebána, de kinderen van Hagába, de kinderen van Salmai;
49 De kinderen van Hanan, de kinderen van Giddel, de kinderen van Gahar;
50 De kinderen van Reája, de kinderen van Rezin, de kinderen van Nekóda;
51 De kinderen van Gazzam, de kinderen van Uzza, de kinderen van Paséah;
52 De kinderen van Bezai, de kinderen van Meünim, de kinderen van Nefussim;
53 De kinderen van Bakbuk, de kinderen van Hakúfa, de kinderen van Harhur;
54 De kinderen van Bazlith, de kinderen van Mehida, de kinderen van Harsa;
55 De kinderen van Barkos, de kinderen van Sisera, de kinderen van Thamah;
56 De kinderen van Neziah, de kinderen van Hatifa.
57 De kinderen der knechten van Sálomo. De kinderen van Sotai, de kinderen van Soféreth, de kinderen van Perída;
58 De kinderen van Jáëla, de kinderen van Darkon, de kinderen van Giddel;
59 De kinderen van Sefátja, de kinderen van Hattil, de kinderen van Pochéreth van Zebáïm, de kinderen van Amon.
60 Al de Nethinim, en de kinderen der knechten van Sálomo, waren drie honderd twee en negentig.
61 Ook togen dezen op van Tel-melah, Tel-harsa, Cherub, Addon en Immer; maar zij konden hunner vaderen huis, en hun zaad niet toonen, of zij uit Israël waren:
62 De kinderen van Delája, de kinderen van Tobia, de kinderen van Nekóda, zes honderd twee en veertig.
63 En van de priesteren, de kinderen van Habája, de kinderen van Koz, de kinderen van Barzillai, die eene vrouw van de dochteren van Barzillai, den Gileadiet, genomen had, en naar hunnen naam genoemd was.
64 Dezen zochten hun geschrift, willende hun geslacht rekenen, maar het werd niet gevonden; daarom werden zij als onreinen van het priesterdom geweerd.
65 En Hattirsátha zeide tot hen, dat zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er een priester stond met urim en thummim.
66 Deze gansche gemeente te zamen was twee en veertig duizend drie honderd en zestig.
67 Behalve hunne knechten en hunne maagden, die waren zeven duizend, drie honderd zeven en dertig; en zij hadden twee honderd vijf en veertig zangers en zangeressen.
68 Hunne paarden, zeven honderd zes en dertig; hunne muilen, twee honderd vijf en veertig;
69 Kemelen, vier honderd vijf en dertig;

ezelen, zes duizend zeven honderd en twintig.

70 Een deel nu van de hoofden der vaderen gaven tot het werk. Hattirsátha gaf tot den schat, aan goud, duizend drachmen, vijftig sprengbekkens, vijf honderd en dertig priesterrokken.

71 En *anderen* van de hoofden der vaderen gaven tot den schat des werks, aan goud, twintig duizend drachmen, en aan zilver, twee duizend en twee honderd ponden.

72 En wat de overigen des volks gaven, was aan goud, twintig duizend drachmen, en aan zilver, twee duizend mijnen, en zeven en zestig priesterrokken.

73 En de priesters, en de Levieten, en de portiers, en de zangers, en *sommigen* van het volk, en de Nethínim, en gansch Israël, woonden in hunne steden.

HOOFDSTUK VIII.

ALS nu de zevende maand aankwam, en de kinderen Israëls in hunne steden waren,

2 Zoo verzamelde zich al het volk als een eenig man op de straat voor de waterpoort; en zij zeiden tot Ezra, den schriftgeleerden, dat hij het boek der wet van Mozes zou halen, die de HEER Israël geboden had.

3 En Ezra, de priester, bragt de wet voor de gemeente, beide mans en vrouwen, en allen, die verstandig waren om te hooren, op den eersten dag der zevende maand.

4 En hij las daarin voor de straat, die voor de waterpoort is, van het *morgen*licht aan tot op den middag, voor de mannen en vrouwen, en de verstandigen; en de ooren des ganschen volks waren naar het wetboek.

5 En Ezra, de schriftgeleerde, stond op eenen hoogen houten stoel, dien zij tot die zaak gemaakt hadden, en nevens hem stond Mattithja, en Sema, en Anája, en Uría, en Hilkia, en Maäséja, aan zijne regterhand; en aan zijne linkerhand Pedája, en Misaël, en Malchía, en Hasum, en Hasbaddána, Zachárja *en* Mesullam.

6 En Ezra opende het boek voor de oogen des ganschen volks, want hij was boven al het volk; en als hij het opende, stond al het volk.

7 En Ezra loofde den HEER, den grooten God; en al het volk antwoordde: Amen, amen! met opheffing hunner handen, en neigden zich, en aanbaden den HEER, met de aangezigten ter aarde.

8 Jésua nu, en Bani, en Serébja, Jamin, Akkub, Sábbethai, Hodia, Maäséja, Kelita, Azária, Józabad, Hanan, Pelája en de Levieten onderwezen het volk in de wet. En het volk stond op zijne standplaats.

9 En zij lazen in het boek, in de wet Gods, duidelijk; en den zin verklarende, zoo maakten zij, dat men het verstond in het lezen.

10 En Nehemía, (dezelve is Hattirsátha) en Ezra, de priester, de schriftgeleerde, en de Levieten, die het volk onderwezen, zeiden tot al het volk: Deze dag is den HEERE, uwen God, heilig; bedrijft *dan* geenen rouw, en weent niet: want al het volk weende, als zij de woorden der wet hoorden.

11 Voorts zeide hij tot hen: Gaat, eet het vette, en drinkt het zoete, en zendt deelen dengenen, voor welken niets bereid is, want deze dag is onzen Heere heilig; zoo bedroeft u niet, want de blijdschap des HEEREN, die is uwe sterkte.

12 En de Levieten stilden al het volk, zeggende: Zwijgt, want deze dag is heilig, daarom bedroeft u niet.

13 Toen ging al het volk henen om te eten, en om te drinken, en om deelen te zenden, en om groote blijdschap te maken: want zij hadden de woorden verstaan, die men hun had bekend gemaakt.

14 En des anderen daags verzamelden zich de hoofden der vaderen van het gansche volk, de priesters en de Levieten, tot Ezra, den schriftgeleerden, en dat, om verstand te bekomen in de woorden der wet.

15 En zij vonden in de wet geschreven, dat de HEER door de hand van Mozes geboden had, dat de kinderen Israëls in loofhutten zouden wonen, op het feest in de zevende maand;

16 En dat zij het zouden luidbaar maken, en eene stem laten doorgaan door al hunne steden, en te Jerúzalem, zeggende: Gaat uit op het gebergte, en haalt takken van olijfboomen, en takken van *andere* olieachtige boomen, en takken van mirteboomen, en takken van palmboomen, en takken van *andere* digte boomen, om loofhutten te maken, als er geschreven is.

17 Alzoo ging het volk uit en haalden ze,

en maakten zich loofhutten, een iegelijk op zijn dak, en in hunne voorhoven, en in de voorhoven van Gods huis, en op de straat der waterpoort, en op de straat van Efraïms poort.

18 En de gansche gemeente dergenen, die uit de gevangenis waren wedergekomen, maakten loofhutten, en woonden in die loofhutten : want de kinderen Israëls hadden alzoo niet gedaan sins de dagen van Jésua, den zoon van Nun, tot op dezen dag toe; en er was zeer groote blijdschap.

19 En men las in het wetboek Gods dag bij dag, van den eersten dag tot den laatsten dag. En zij hielden het feest zeven dagen, en op den achtsten dag den verbodsdag, naar het regt.

HOOFDSTUK IX.

VOORTS op den vier en twintigsten dag dezer maand verzamelden zich de kinderen Israëls met vasten en met zakken, en aarde was op hen.

2 En het zaad Israëls scheidde zich af van alle vreemden. En zij stonden, en deden belijdenis van hunne zonden en hunner vaderen ongeregtigheden.

3 Want als zij opgestaan waren op hunne standplaats, zoo lazen zij in het wetboek des HEEREN, huns Gods, een vierendeel van den dag; en op een *ander* vierendeel deden zij belijdenis, en aanbaden den HEER, hunnen God.

4 Jésua nu, en Bani, Kadmiël, Sebánja, Bunni, Sérebja, Bani *en* Chenáni, stonden op het hooge gestoelte der Levieten, en riepen met luider stem tot den HEER, hunnen God.

5 En de Levieten, Jésua, en Kadmiël, Bani, Hasábneja, Sérebja, Hodia, Sebánja, Petáhja, zeiden : Staat op, looft den HEER, uwen God, van eeuwigheid tot in eeuwigheid: en men love den naam uwer heerlijkheid, die verhoogd is boven allen lof en prijs!

6 Gij zijt die HEER alleen, Gij hebt gemaakt den hemel, den hemel der hemelen, en al hun heir, de aarde en al wat daarop is, de zeeën en al wat daarin is, en Gij maakt die allen levend; en het heir der hemelen aanbidt U.

7 Gij zijt die HEER, de God, die Abram hebt verkoren, en hem uit Ur der Chaldeen uitgevoerd: en Gij hebt zijnen naam gesteld Abraham.

8 En Gij hebt zijn hart getrouw gevonden voor uw aangezigt, en hebt een verbond met hem gemaakt, dat Gij zoudt geven het land der Kanaänieten, der Hethieten, der Amorieten, en der Ferezieten, en der Jebuzieten, en der Girgasieten, dat Gij het zijnen zade zoudt geven; en Gij hebt uwe woorden bevestigd, omdat Gij regtvaardig zijt.

9 En Gij hebt aangezien onzer vaderen ellende in Egypte, en Gij hebt hun geroep gehoord aan de Schelfzee;

10 En Gij hebt teekenen en wonderen gedaan aan Faraö, en aan al zijne knechten, en aan al het volk zijns lands, want Gij wist, dat zij trotschelijk tegen hen handelden; en Gij hebt U eenen naam gemaakt, als het is te dezen dage.

11 En Gij hebt de zee voor hun aangezigt gekliefd, dat zij in het midden der zee op het drooge zijn doorgegaan; en hunne vervolgers hebt Gij in de diepten geworpen, als eenen steen in sterke wateren.

12 En Gij hebt hen des daags geleid met eene wolkkolom, en des nachts met eene vuurkolom, om hun te lichten op den weg, waarin zij zouden wandelen.

13 En Gij zijt nedergedaald op den berg Sinaï, en hebt met hen gesproken uit den hemel; en Gij hebt hun gegeven regtmatige regten, en getrouwe wetten, goede inzettingen en geboden.

14 En Gij hebt hun uwen heiligen sabbat bekend gemaakt; en Gij hebt hun geboden, en inzettingen en eene wet bevolen, door de hand van uwen knecht Mozes.

15 En Gij hebt hun brood uit den hemel gegeven voor hunnen honger, en hun water uit de steenrots voortgebragt voor hunnen dorst; en Gij hebt tot hen gezegd, dat zij zouden ingaan om te erven het land, waarover Gij uwe hand ophieft, dat Gij het hun zoudt geven.

16 Maar zij en onze vaders hebben trotschelijk gehandeld, en zij hebben hunnen nek verhard, en niet gehoord naar uwe geboden;

17 En zij hebben geweigerd te hooren, en niet gedacht aan uwe wonderen, die Gij bij hen gedaan hadt, en hebben hunnen nek verhard, en in hunne wederspannigheid een hoofd gesteld, om weder te keeren tot hunne dienstbaarheid. Doch Gij, een God van vergevingen, genadig en barmhartig, langmoedig en groot van

weldadigheid, hebt hen evenwel niet verlaten.

18 Zelfs, als zij zich een gegoten kalf gemaakt hadden, en gezegd : Dit is uw God, die u uit Egypte heeft opgevoerd : en groote lasteren gedaan hadden;

19 Hebt Gij hen nogtans door uwe groote barmhartigheid niet verlaten in de woestijn : de wolkkolom week niet van hen des daags, om hen op den weg te leiden, noch de vuurkolom des nachts, om hun te lichten, en dat, op den weg, waarin zij zouden wandelen.

20 En Gij hebt uwen goeden Geest gegeven om hen te onderwijzen; en uw man hebt Gij niet geweerd van hunnen mond, en water hebt gij hun gegeven voor hunnen dorst.

21 Alzoo hebt Gij hen veertig jaar onderhouden in de woestijn; zij hebben geen gebrek gehad : hunne kleederen zijn niet veroud, en hunne voeten niet gezwollen.

22 Voorts hebt gij hun koningrijken en volken gegeven, en hebt hen verdeeld in hoeken. Alzoo hebben zij erfelijk bezeten het land van Sihon, te weten, het land des konings van Hesbon, en het land van Og, koning van Basan.

23 Gij hebt ook hunne kinderen vermenigvuldigd, als de sterren des hemels; en Gij hebt hen gebragt in het land, waarvan Gij tot hunne vaderen hadt gezegd, dat zij zouden ingaan om het erfelijk te bezitten.

24 Alzoo zijn de kinderen daarin gekomen, en hebben dat land erfelijk ingenomen; en Gij hebt de inwoners des lands, de Kanaänieten, voor hun aangezigt te ondergebragt, en hebt hen in hunne hand gegeven, mitsgaders hunne koningen en de volken des lands, om daarmede te doen naar hun welgevallen.

25 En zij hebben vaste steden en een vet land ingenomen, en erfelijk bezeten, huizen vol van alle goed, uitgehouwene bornputten, wijngaarden, olijfgaarden en boomen van spijze, in menigte; en zij hebben gegeten, en zijn zat en vet geworden, en hebben in wellust geleefd, door uwe groote goedigheid.

26 Maar zij zijn wederspannig geworden, en hebben tegen U gerebelleerd, en uwe wet achter hunnen rug geworpen, en uwe profeten gedood, die tegen hen betuigden, om hen te doen wederkeeren tot U; alzoo hebben zij groote lasteren gedaan.

27 Daarom hebt Gij hen gegeven in de hand hunner benaauwers, die hen benaauwd hebben; maar als zij in den tijd hunner benaauwdheid tot U riepen, hebt Gij van den hemel gehoord, en hun naar uwe groote barmhartigheden verlossers gegeven, die hen uit de hand hunner benaauwers verlosten.

28 Maar als zij rust hadden, keerden zij weder om kwaad te doen, voor uw aangezigt : zoo verliet Gij hen in de hand hunner vijanden, dat zij over hen heerschten; als zij zich dan bekeerden, en U aanriepen, zoo hebt Gij hen van den hemel gehoord, en hebt hen naar uwe barmhartigheden tot vele tijden uitgerukt.

29 En Gij hebt tegen hen betuigd, om hen te doen wederkeeren tot uwe wet; maar zij hebben trotschelijk gehandeld, en niet gehoord naar uwe geboden, en tegen uwe regten, tegen dezelve hebben zij gezondigd, door dewelke een mensch, die ze doet, leven zal; en zij hebben hunnen schouder teruggetogen, en hunnen nek verhard, en niet gehoord.

30 Doch Gij vertoogt het vele jaren over hen, en betuigdet tegen hen door uwen Geest, door de dienst uwer profeten, maar zij neigden het oor niet; daarom hebt Gij hen gegeven in de hand van de volken der landen.

31 Doch door uwe groote barmhartigheden hebt Gij hen niet vernield, noch hen verlaten : want Gij zijt een genadig en barmhartig God.

32 Nu dan, o onze God, Gij groote, Gij magtige, en Gij vreeselijke God, die het verbond en de weldadigheid houdt! laat voor uw aangezigt niet gering zijn al de moeite, die ons getroffen heeft, onze koningen, onze vorsten, en onze priesteren, en onze profeten, en onze vaderen, en uw gansche volk, van de dagen der koningen van Assur af tot op dezen dag.

33 Doch Gij zijt regtvaardig, in alles, wat ons overkomen is : want Gij hebt trouwelijk gehandeld, maar wij hebben goddelooslijk gehandeld.

34 En onze koningen, onze vorsten, onze priesters en onze vaders hebben uwe wet niet gedaan; en zij hebben niet geluisterd naar uwe geboden, en naar uwe getuigenissen, die Gij tegen hen betuigdet.

35 Want zij hebben U niet gediend in hun koningrijk, en in uw menigvuldig

goed, dat Gij hun gaaft, en in dat wijde en dat vette land, dat Gij voor hun aangezigt gegeven hadt; en zij hebben zich niet bekeerd van hunne booze werken.

36 Zie, wij zijn heden knechten; ja het land, dat Gij onzen vaderen gegeven hebt, om de vrucht daarvan, en het goede daarvan te eten, zie, daarin zijn wij knechten.

37 En het vermenigvuldigt zijne inkomste voor de koningen, die Gij over ons gesteld hebt, om onzer zonden wil; en zij heerschen over onze ligchamen en over onze beesten, naar hun welgevallen: alzoo zijn wij in groote benaauwdheid.

38 En in dit alles maken wij een vast *verbond* en schrijven het; en onze vorsten, onze Levieten *en* onze priesteren zullen het verzegelen.

HOOFDSTUK X.

TOT de verzegelingen nu waren: Nehemía Hattirsátha, zoon van Hachálja, en Zidkía,

2 Serája, Azária, Jeremía,
3 Pashur, Amárja, Malchía,
4 Hattus, Sebánja, Malluch,
5 Harim, Merémoth, Obádja,
6 Daniël, Ginnethon, Baruch,
7 Mesullam, Abía, Mijámin,
8 Maäzia, Bilgai, Semája. Dat waren de priesters.

9 En de Levieten, namelijk: Jésua, zoon van Azánja, Binnui; van de zonen van Hénadad, Kadmiël;

10 En hunne broederen: Sebánja, Hodía, Kelíta, Pelája, Hanan;
11 Micha, Rehob, Hasábja,
12 Zakkur, Sérebja, Sebánja,
13 Hodía, Bani, Beninu.
14 De hoofden des volks: Paros, Pahath-Moab, Elam, Zatthu, Bani,
15 Bunni, Azgad, Bebai,
16 Adónia, Bigvai, Adin,
17 Ater, Hizkía, Azzur,
18 Hodía, Hasum, Bezai,
19 Harif, Anáthoth, Nebai,
20 Magpias, Mesullam, Hezir,
21 Meszábeël, Zadok, Jaddúa,
22 Pelátja, Hanan, Anája,
23 Hoséa, Hanánja, Hassub,
24 Hallóhes, Pilha, Sobek,
25 Rehum, Hasábna, Maäséja,
26 En Ahía, Hanan, Anan,
27 Malluch, Harim, Báäna.
28 En het overige des volks, de priesteren, de Levieten, de portiers, de zangers, de Nethínim, en al wie zich van de volken der landen had afgescheiden tot Gods wet, hunne vrouwen, hunne zonen en hunne dochteren, al wie wetenschap *en* verstand had;

29 Die hielden zich aan hunne broederen, hunne voortreffelijken, en kwamen in den vloek en in den eed, dat zij zouden wandelen in de wet Gods, die gegeven is door de hand van den knecht Gods Mozes; en dat zij zouden houden, en dat zij zouden doen al de geboden des HEEREN, onzes Heeren, en zijne regten en zijne inzettingen;

30 En dat wij onze dochteren niet zouden geven aan de volken des lands, noch hunne dochteren nemen voor onze zonen.

31 Ook als de volken des lands waren en alle koren op den sabbatdag te verkoop brengen, dat wij op den sabbat, of op eenen *anderen* heiligen dag van hen niet zouden nemen; en dat wij het zevende jaar zouden vrij laten, mitsgaders allerhande bezwaarnis.

32 Voorts zetteden wij ons geboden op, ons opleggende een derde deel van eenen sikkel in het jaar, tot de dienst van het huis onzes Gods:

33 Tot het brood der toerigting, en het gedurig spijsoffer, en tot het gedurig brandoffer, der sabbaten, der nieuwe maanden, tot de gezette hoogtijden, en tot de heilige dingen, en tot de zondofferen, om verzoening te doen over Israël; en *tot* alle werk van het huis onzes Gods.

34 Ook wierpen wij de loten, onder de priesters, de Levieten en het volk, over het offer van het hout, dat men brengen zou ten huize onzes Gods, naar het huis onzer vaderen, op bestemde tijden, jaar op jaar, om te branden op het altaar des HEEREN, onzes Gods, gelijk het in de wet geschreven is:

35 Dat wij ook de eerstelingen onzes lands en de eerstelingen van alle vrucht van al het geboomte, jaar op jaar, zouden brengen ten huize des HEEREN;

36 En de eerstgeborenen onzer zonen en onzer beesten, gelijk het in de wet geschreven is; en dat wij de eerstgeborenen onzer runderen en onzer schapen zouden brengen ten huize onzes Gods, tot de priesteren, die in het huis onzes Gods dienen:

37 En dat wij de eerstelingen onzes deegs, en onze hefofferen, en de vrucht aller boomen, most en olie, zouden brengen tot de priesteren, in de kameren van het huis onzes Gods, en de tienden onzes lands tot de Levieten; en dat dezelve Levieten de tienden zouden hebben in alle steden onzer landbouwerij;

38 En dat er een priester, een zoon van Aäron, bij de Levieten zou zijn, als de Levieten de tienden ontvangen; en dat de Levieten de tienden der tienden zouden opbrengen ten huize onzes Gods, in de kameren van het schathuis.

39 Want de kinderen Israëls en de kinderen van Levi moeten hefoffer van koren, most en olie in die kameren brengen, omdat aldaar de vaten des heiligdoms zijn, en de priesteren, die dienen, en de portiers, en de zangers; dat wij alzoo het huis onzes Gods niet zouden verlaten.

HOOFDSTUK XI.

VOORTS woonden de oversten des volks te Jerûzalem; maar het overige des volks wierpen loten, om uit tien éénen uit te brengen, die in de heilige stad Jerûzalem zou wonen, en negen deelen in de *andere* steden.

2 En het volk zegende al de mannen, die vrijwilliglijk aanboden te Jerûzalem te wonen.

3 En dit zijn de hoofden van het landschap, die te Jerûzalem woonden: (maar in de steden van Juda woonden, een iegelijk op zijne bezitting, in hunne steden, Israël, de priesters, en de Levieten, en de Nethínim, en de kinderen der knechten van Sálomo.)

4 Te Jerûzalem dan woonden *sommigen* van de kinderen van Juda, en van de kinderen van Benjamin. Van de kinderen van Juda: Athája, de zoon van Uzzía, den zoon van Zachárja, den zoon van Amárja, den zoon van Sefátja, den zoon van Mahaláleël, van de kinderen van Perez;

5 En Maäséja, de zoon van Baruch, den zoon van Kol-hose, den zoon van Hazája, den zoon van Adája, den zoon van Jójarib, den zoon van Zachárja, den zoon van Silóni.

6 Alle kinderen van Perez, die te Jerûzalem woonden, waren vier honderd acht en zestig dappere mannen.

7 En dit zijn de kinderen van Benjamin: Sallu, de zoon van Mesullam, den zoon van Joëd, den zoon van Pedája, den zoon van Kolája, den zoon van Maäséja, den zoon van Ithiël, den zoon van Jesája;

8 En na hem Gabbai, Sallai; negen honderd acht en twintig.

9 En Joël, de zoon van Zichri, was opziener over hen: en Juda, de zoon van Senúa, was de tweede over de stad.

10 Van de priesteren: Jedája, de zoon van Jójarib, Jachin;

11 Serája, de zoon van Hilkía, den zoon van Mesullam, den zoon van Zadok, den zoon van Merájoth, den zoon van Ahítub, was voorganger van Gods huis;

12 En hunne broederen, die het werk in het huis deden, waren acht honderd twee en twintig. En Adája, de zoon van Jeróham, den zoon van Pelálja, den zoon van Amzi, den zoon van Zachárja, den zoon van Pashur, den zoon van Malchía;

13 En zijne broederen, hoofden der vaderen, waren twee honderd twee en veertig. En Amassai, de zoon van Azáreël, den zoon van Achzai, den zoon van Mesillémoth, den zoon van Immer;

14 En hunne broederen, dappere helden, waren honderd acht en twintig: en opziener over hen was Zabdiël, de zoon van Gedólim.

15 En van de Levieten: Semája, de zoon van Hassub, den zoon van Azrikam, den zoon van Hasábja, den zoon van Buni.

16 En Sábbethai, en Józabad, van de hoofden der Levieten, waren over het buitenwerk van het huis Gods.

17 En Mattánja, de zoon van Micha, den zoon van Zabdi, den zoon van Asaf, was het hoofd, die de dankzegging begon in het gebed, en Bakbukja was de tweede van zijne broederen; en Abda, de zoon van Sammúa, den zoon van Galal, den zoon van Jedúthun.

18 Al de Levieten in de heilige stad waren twee honderd vier en tachtig.

19 En de portiers: Akkub, Talmon, met hunne broederen, die wacht hielden in de poorten, waren honderd twee en zeventig.

20 Het overige nu van Israël, van de priesters *en* de Levieten, was in alle steden van Juda, een iegelijk in zijn erfdeel.

21 En de Nethínim woonden in Ofel; en Ziha en Gispa waren over de Nethínim.

22 En der Levieten opziener te Jerûzalem

was Uzzi, de zoon van Bani, den zoon van Hasábja, den zoon van Mattánja, den zoon van Micha; van de kinderen van Asaf waren de zangers tegen over het werk van Gods huis.

23 Want er was een gebod des konings van hen, te weten, een zeker onderhoud voor de zangers, van elk dagelijks op zijnen dag.

24 En Petáhja, de zoon van Meszábeël, van de kinderen van Zerah, den zoon van Juda, was aan des konings hand, in alle zaken tot het volk.

25 In de dorpen nu op hunne akkers woonden *sommigen* van de kinderen van Juda, in Kirjath-Arba en hare onderhoorige plaatsen, en in Dibon en hare onderhoorige plaatsen, en in Jekábzeël en hare dorpen;

26 En te Jésua, en te Mólada, en te Beth-Pelet,

27 En te Hazar-Sual, en in Ber-séba en hare onderhoorige plaatsen,

28 En te Ziklag, en in Mechóna en hare onderhoorige plaatsen,

29 En te En-Rimmon, en te Zora, en te Jarmuth,

30 Zanóah, Adullam en hare dorpen, Lachis en hare akkers, Azéka en hare onderhoorige plaatsen; en zij legerden zich van Ber-séba af tot aan het dal Hinnom.

31 De kinderen van Benjamin nu van Geba *woonden* in Michmas, en Aja, en Beth-el, en hare onderhoorige plaatsen,

32 Anáthoth, Nob, Anánja,

33 Hazor, Rama, Gitthaïm,

34 Hadid, Zeböim, Nebállat,

35 Lod, en Ono, *in* het dal der werkmeesters.

36 Van de Levieten nu, *woonden sommigen in* de verdeelingen van Juda, *en van* Benjamin.

HOOFDSTUK XII.

DIT nu zijn de priesters en de Levieten, die met Zerubbábel, den zoon van Sealthiël, en Jésua, optogen: Serája, Jeremía, Ezra,

2 Amárja, Malluch, Hattus,

3 Sechánja, Rehum, Merémoth,

4 Iddo, Ginnethoi, Abía,

5 Mijámin, Máádja, Bilga,

6 Semája, en Jójarib, Jedája,

7 Sallu, Amok, Hilkía, Jedája; dat waren de hoofden der priesteren, en hunne broederen, in de dagen van Jésua.

8 En de Levieten waren: Jésua, Binnui, Kadmiël, Sérebja, Juda, Mattánja; hij en zijne broederen waren over de dankzeggingen.

9 En Bakbukja, en Unni, hunne broederen, waren tegen hen over in de wachten.

10 Jésua nu gewon Jójakim, en Jójakim gewon Eljásib, en Eljásib gewon Jójada,

11 En Jójada gewon Jónathan, en Jónathan gewon Jaddua.

12 En in de dagen van Jójakim waren priesters, hoofden der vaderen: van Serája, was Merája; van Jeremía, Hanánja;

13 Van Ezra, Mesullam; van Amárja, Jóhanan;

14 Van Melichu, Jónathan; van Sebánja, Jozef;

15 Van Harim, Adna; van Merájoth, Helkai;

16 Van Iddo, Zacharía; van Ginnethon, Mesullam;

17 Van Abía, Zichri; van Minjámin, van Moádja, Piltai;

18 Van Bilga, Sammúa; van Semája, Jónathan;

19 En van Jójarib, Mátthenai; van Jedája, Uzzi;

20 Van Sallai, Kallai; van Amok, Heber;

21 Van Hilkía, Hasábja; van Jedája, Nethánecël.

22 *Van* de Levieten werden in de dagen van Eljásib, Jójada, en Jóhanan, en Jaddua, de hoofden der vaderen beschreven; mitsgaders de priesteren, tot het koningrijk van Darius, den Perziaan.

23 De kinderen van Levi, de hoofden der vaderen, werden beschreven in het boek der kronijken, tot de dagen van Jóhanan, den zoon van Eljásib, toe.

24 De hoofden dan der Levieten waren, Hasábja, Sérebja, en Jésua, de zoon van Kadmiël, en hunne broederen tegen hen over, om te prijzen *en* te danken, naar het gebod van David, den man Gods, wacht tegen wacht.

25 Mattánja en Bakbukja, Obádja, Mesullam, Talmon *en* Akkub, waren portiers, de wacht waarnemende, bij de schatkamers der poorten.

26 Dezen waren in de dagen van Jójakim, den zoon van Jésua, den zoon van Józadak, en in de dagen van Nehemía, den landvoogd, en van den priester Ezra, den schriftgeleerden.

27 In de inwijding nu van Jerûzalems

muur, zochten zij de Levieten uit al hunne plaatsen, dat zij hen te Jerùzalem bragten, om de inwijding te doen met vreugde, en met dankzeggingen, en met gezang, cimbalen, luiten, en met harpen.

28 Alzoo werden de kinderen der zangers verzameld, zoo uit het vlakke veld rondom Jerùzalem, als uit de dorpen van de Netofathieten;

29 En uit het huis van Gilgal, en uit de velden van Geba en Azmáveth: want de zangers hadden zich dorpen gebouwd rondom Jerùzalem.

30 En de priesters en de Levieten reinigden zich zelven; daarna reinigden zij het volk, en de poorten, en den muur.

31 Toen deed ik de vorsten van Juda opgaan op den muur; en ik stelde twee groote dank-koren en omgangen, *één* ter regterhand op den muur, naar de mistpoort toe.

32 En achter hen ging Hosája, en de helft der vorsten van Juda,

33 En Azária, Ezra, en Mesullam,

34 Juda, en Benjamin, en Semája, en Jeremia;

35 En van de priesters-kinderen met trompetten: Zachárja, de zoon van Jónathan, den zoon van Semája, den zoon van Mattánja, den zoon van Michája, den zoon van Zakkur, den zoon van Asaf;

36 En zijne broeders, Semája en Azárecël, Milalai, Gilalai, Maäi, Nethánecël, en Juda, Hanáni, met muzijk-instrumenten van David, den man Gods: en Ezra, de schriftgeleerde, *ging* voor hun aangezigt heen.

37 Voorts naar de fonteinpoort, en tegen hen over, gingen zij op bij de trappen van Davids stad, door den opgang des muurs, boven Davids huis, tot aan de waterpoort, tegen het oosten.

38 Het tweede dank-koor nu ging tegenover, en ik achter hetzelve, met de helft des volks, op den muur, van boven den bakovens-toren tot aan den breeden muur;

39 En van boven de poort van Efraïm, en boven de oude poort, en boven de vischpoort, en den toren Hanánecël, en den toren Mea, tot aan de schaapspoort, en zij bleven staan in de gevangenpoort.

40 Daarna stonden de beide dank-koren in Gods huis: ook ik en de helft der overheden met mij;

41 En de priesters, Eljákim, Maäséja, Minjámin, Michája, Eljoënai, Zachárja, Hanánja, met trompetten;

42 Voorts Maäséja, en Semája, en Eleázar, en Uzzi, en Jóhanan, en Malchía, en Elam, en Ezer: ook lieten zich de zangers hooren, met Jizráhja, den opziener.

43 En zij offerden deszelven daags groote slagtofferen, en waren vrolijk, want God had hen vrolijk gemaakt met groote vrolijkheid; en ook waren de vrouwen en de kinderen vrolijk; zoodat de vrolijkheid van Jerùzalem tot van verre gehoord werd.

44 Ook werden ten zelven dage mannen gesteld over de kameren, tot de schatten, tot de hefofferen, tot de eerstelingen en tot de tienden, om daarin uit de akkers der steden te verzamelen de deelen der wet, voor de priesteren en voor de Levieten: want Juda was vrolijk over de priesteren en over de Levieten, die daar stonden,

45 En de wacht huns Gods waarnamen, en de wacht der reiniging, ook de zangers, en de portiers, naar het gebod van David *en* zijnen zoon Sálomo.

46 Want in de dagen van David en Asaf, van ouds, waren er hoofden der zangers, en des lofgezangs, en der dankzeggingen tot God.

47 Daarom gaf gansch Israël, in de dagen van Zerubbábel, en in de dagen van Nehemía, de deelen der zangers en der portiers, van elk dagelijks op zijnen dag; en zij heiligden voor de Levieten, en de Levieten heiligden voor de kinderen van Aäron.

HOOFDSTUK XIII.

TE dien dage werd er gelezen in het boek van Mozes, voor de ooren des volks; en daarin werd geschreven gevonden, dat de Ammonieten en Moabieten niet zouden komen in de gemeente Gods, tot in eeuwigheid;

2 Omdat zij den kinderen Israëls niet waren tegengekomen met brood en met water, ja Bileam tegen hen gehuurd hadden, om hen te vloeken, hoewel onze God den vloek omkeerde in eenen zegen.

3 Zoo geschiedde het, als zij deze wet hoorden, dat zij alle vermengeling van Israël afscheidden.

4 Eljásib nu, de priester, die gesteld was over de kamer van het huis onzes Gods, was voor dezen nabestaande van Tobía geworden;

5 En hij had hem eene groote kamer gemaakt, alwaar zij te voren henenleiden het spijsoffer, den wierook en de vaten, en de

tienden van koren, van most en van olie, die bevolen waren voor de Levieten, en de zangers, en de portiers, mitsgaders het hefoffer der priesteren.

6 Doch in dit alles was ik niet te Jerúzalem: want in het twee en dertigste jaar van Arthahsasta, koning van Babel, kwam ik tot den koning; maar ten einde van *sommige* dagen verkreeg ik *weder* verlof van den koning.

7 En ik kwam te Jerúzalem, en verstond van het kwaad, dat Eljásib voor Tobia gedaan had, makende hem eene kamer in de voorhoven van Gods huis.

8 En het mishaagde mij zeer: zoo wierp ik al het huisraad van Tobia buiten, uit de kamer.

9 Voorts gaf ik bevel, en zij reinigden de kameren; en ik bragt daar weder in de vaten van Gods huis, met het spijsoffer en den wierook.

10 Ook vernam ik, dat der Levieten deel *hun* niet gegeven was; zoodat de Levieten en de zangers, die het werk deden, gevloden waren, een iegelijk naar zijnen akker.

11 En ik twistte met de overheden, en zeide: Waarom is het huis Gods verlaten? Doch ik vergaderde hen, en herstelde ze in hunnen stand.

12 Toen bragt gansch Juda de tienden van het koren, en van den most, en van de olie, in de schatten.

13 En ik stelde tot schatmeesters over de schatten, Selémja, den priester, en Zadok, den schrijver, en Pedája, uit de Levieten; en aan hunne hand Hanan, den zoon van Zakkur, den zoon van Mattánja: want zij werden getrouw geacht, en hun werd opgelegd aan hunne broederen uit te deelen.

14 Gedenk mijner, mijn God! in dezen; en delg mijne weldadigheden niet uit, die ik aan het huis mijns Gods en aan zijne wachten gedaan heb.

15 In dezelve dagen zag ik in Juda, die persen traden op den sabbat, en die garven inbragten, die zij op ezels laadden; als ook wijn, druiven en vijgen, en allen last, dien zij te Jerúzalem inbragten op den sabbatdag: en ik betuigde *tegen hen* ten dage, als zij eetwaren verkochten.

16 Daar woonden ook Tyriërs binnen, die visch aanbragten, en alle koopwaren, die zij op den sabbat verkochten aan de kinderen van Juda, en te Jerúzalem.

17 Zoo twistte ik met de edelen van Juda, en zeide tot hen: Wat voor een boos ding is dit, dat gijlieden doet, en ontheiligt den sabbatdag?

18 Deden niet uwe vaders alzoo, en onze God bragt al dit kwaad over ons en over deze stad? En gijlieden maakt de hittige gramschap nog meer over Israël, ontheiligende den sabbat.

19 Het geschiedde nu, als de poorten van Jerúzalem schaduw gaven, vóór den sabbat, dat ik bevel gaf, en de deuren werden gesloten; en ik beval, dat zij ze niet zouden opendoen tot na den sabbat; en ik stelde van mijne jongens aan de poorten, *opdat er* geen last zou inkomen op den sabbatdag.

20 Toen vernachtten de kramers, en de verkoopers van alle koopwaren, buiten vóór Jerúzalem, eens of tweemaal.

21 Zoo betuigde ik tegen hen, en zeide tot hen: Waarom vernacht gijlieden tegenover den muur? zoo gij het weder doet, zal ik de hand aan u slaan. Van dien tijd af kwamen zij niet op den sabbat.

22 Voorts zeide ik tot de Levieten, dat zij zich zouden reinigen, en de poorten komen wachten, om den sabbatdag te heiligen. Gedenk mijner ook *in* dezen, mijn God! en verschoon mij naar de veelheid uwer goedertierenheid.

23 Ook zag ik in die dagen Joden, die asdodische, ammonietische *en* moabietische vrouwen *bij zich* hadden doen wonen.

24 En hunne kinderen spraken half asdodisch, en zij konden geen joodsch spreken; maar naar de taal eens iegelijken volks.

25 Zoo twistte ik met hen, en vloekte hen, en sloeg *sommige* mannen van hen, en plukte hun het haar uit; en ik deed hen zweren bij God: Indien gij uwe dochteren hunnen zonen zult geven, en indien gij van hunne dochteren voor uwe zonen of voor u zult nemen!

26 Heeft niet Sálomo, de koning van Israël, daarin gezondigd? hoewel er onder vele heidenen geen koning was, gelijk hij, en hij zijnen God lief was, en God hem ten koning over gansch Israël gesteld had; ook hem deden de vreemde vrouwen zondigen.

27 Zouden wij dan naar ulieden hooren, dat gij al dit groote kwaad zoudt doen,

overtredende tegen onzen God, doende vreemde vrouwen *bij u* wonen?

28 Ook was er *één* van de kinderen van Jójada, den zoon van Eljásib, den hoogepriester, schoonzoon geworden van Sanballat, den Horoniet; daarom jaagde ik hem van mij weg.

29 Gedenk aan hen, mijn God! omdat zij het priesterdom hebben verontreinigd, ja het verbond des priesterdoms en der Levieten.

30 Alzoo reinigde ik hen van alle vreemden; en ik bestelde de wachten der priesteren en der Levieten, elk op zijn werk;

31 Ook tot het offer des houts, op bestemde tijden, en tot de eerstelingen. Gedenk mijner, mijn God! ten goede.

HET BOEK

ESTHER.

HOOFDSTUK I.

HET geschiedde nu in de dagen van Ahasvéros, (hij is die Ahasvéros, dewelke regeerde van Indië af tot aan Moorenland toe, honderd zeven en twintig landschappen;)

2 In die dagen, als de koning Ahasvéros op den troon zijns koningrijks zat, die op den burg Susan was;

3 In het derde jaar zijner regering maakte hij eenen maaltijd al zijnen vorsten en zijnen knechten: de magt van Perzië en Medië, de grootste heeren, en de oversten der landschappen waren voor zijn aangezigt;

4 Als hij vertoonde den rijkdom der heerlijkheid zijns rijks, en de kostelijkheid des sieraads zijner grootheid, vele dagen lang, honderd en tachtig dagen.

5 Toen nu die dagen vervuld waren, maakte de koning eenen maaltijd al den volke, dat gevonden werd op den burg Susan, van den grootsten tot den kleinsten, zeven dagen lang, in het voorhof van den hof van het koninklijke paleis.

6 Er waren witte, groene en hemelsblaauwe *behangselen*, gevat aan lijn-linnen en purperen banden, in zilveren ringen, en *aan* marmeren pilaren: de bedsteden waren van goud en zilver, op eenen vloer van porfier-*steen* en van marmer, en albast, en kostelijke steenen.

7 En men gaf te drinken in vaten van goud, en het ééne vat was anders dan het andere vat: en er was veel koninklijke wijn, naar des konings vermogen.

8 En het drinken geschiedde naar de wet, dat niemand dwong: want alzoo had de koning vastelijk bevolen aan alle grooten zijns huizes, dat zij doen zouden naar den wil van een' iegelijk.

9 De koningin Vasthi maakte ook eenen maaltijd voor de vrouwen, in het koninklijke huis, hetwelk de koning Ahasvéros had.

10 Op den zevenden dag, toen des konings hart vrolijk was van den wijn, zeide hij tot Mehúman, Biztha, Charbóna, Bigtha en Abagtha, Zethar en Charchas, de zeven kamerlingen, dienende voor het aangezigt van den koning Ahasvéros,

11 Dat zij Vasthi, de koningin, zouden brengen voor het aangezigt des konings, met de koninklijke kroon, om den volken en den vorsten hare schoonheid te toonen; want zij was schoon van aangezigt.

12 Doch de koningin Vasthi weigerde te komen op het woord des konings, hetwelk door de dienst der kamerlingen *haar aangezegd was*. Toen werd de koning zeer verbolgen, en zijne grimmigheid ontstak in hem.

13 Toen zeide de koning tot de wijzen, die de tijden verstonden: (want alzoo moest des konings zaak geschieden, in de tegenwoordigheid van al degenen, die de wet en het regt wisten:

14 De naaste nu bij hem waren Cársena, Sethar, Admátha, Tharsis, Meres, Mársena, Memúchan, zeven vorsten der Perzen en der Meden, die het aangezigt des konings zagen, die vooraan zaten in het koningrijk:)

15 Wat men naar de wet met de koningin Vasthi doen zou, omdat zij niet gedaan had het woord van den koning Ahasvéros, door de dienst der kamerlingen?

16 Toen zeide Memúchan voor het aan-

gezigt des konings en der vorsten : De koningin Vasthi heeft niet alleen tegen den koning misdaan, maar *ook* tegen al de vorsten, en tegen al de volken, die in al de landschappen van den koning Ahasvéros zijn.

17 Want deze daad der koningin zal uitkomen tot alle vrouwen, zoodat zij hare mannen verachten zullen in hare oogen, als men zeggen zal : De koning Ahasvéros zeide, dat men de koningin Vasthi voor zijn aangezigt brengen zou ; maar zij kwam niet.

18 Te dezen zelven dage zullen de vorstinnen van Perzië en Medië ook *alzoo* zeggen tot al de vorsten des konings, als zij deze daad der koningin zullen hooren ; en er zal verachtens en toorns genoeg wezen.

19 Indien het den koning goeddunkt, dat een koninklijk gebod van hem uitga, hetwelk geschreven worde in de wetten der Perzen en Meden, en dat men het niet overtrede : Dat Vasthi niet inga voor het aangezigt van den koning Ahasvéros, en de koning geve haar koningrijk aan hare naaste, die beter is dan zij.

20 Als het bevel des konings, hetwelk hij doen zal in zijn gansche koningrijk, (want het is groot) gehoord zal worden, zoo zullen alle vrouwen aan hare mannen eere geven, van de grootste tot de kleinste toe.

21 Dit woord nu was goed in de oogen des konings en der vorsten ; en de koning deed naar het woord van Memúchan.

22 En hij zond brieven aan al de landschappen des konings, aan een iegelijk landschap naar zijn schrift, en aan elk volk naar zijne spraak : Dat elk man overheer in zijn huis wezen zou, en spreken naar de spraak zijns volks.

HOOFDSTUK II.

NA deze geschiedenissen, toen de grimmigheid van den koning Ahasvéros gestild was, gedacht hij aan Vasthi, en wat zij gedaan had, en wat over haar besloten was.

2 Toen zeiden de jongelingen des konings, die hem dienden : Men zoeke voor den koning jonge dochters, maagden, schoon van aangezigt.

3 En de koning bestelle toezieners in al de landschappen zijns koningrijks, dat zij vergaderen alle jonge dochters, maagden, schoon van aangezigt, tot den burg Susan, tot het huis der vrouwen, onder de hand van Hege, des konings kamerling, bewaarder der vrouwen ; en men geve haar hare versierselen.

4 En de jonge dochter, die in des konings oog schoon wezen zal, worde koningin in stede van Vasthi. Deze zaak nu was goed in de oogen des konings, en hij deed alzoo.

5 Er was een joodsch man op den burg Susan, wiens naam was Mórdechai, een zoon van Jaïr, den zoon van Simeï, den zoon van Kis, een man van Jemini ;

6 Die weggevoerd was van Jerúzalem met de weggevoerden, die weggevoerd waren met Jechónia, den koning van Juda, denwelken Nebukadnézar, de koning van Babel, had weggevoerd.

7 En hij was het, die opvoedde Hadássa, (deze is Esther, de dochter zijns ooms) want zij had geen' vader noch moeder ; en zij was eene jonge dochter, schoon van gedaante, en schoon van aangezigt ; en als haar vader en hare moeder stierven, had Mórdechai ze zich tot eene dochter aangenomen.

8 Het geschiedde nu, toen het woord des konings en zijne wet ruchtbaar was, en toen vele jonge dochters zamenvergaderd werden op den burg Susan, onder de hand van Hegai, werd Esther ook genomen in des konings huis, onder de hand van Hegai, den bewaarder der vrouwen.

9 En die jonge dochter was schoon in zijne oogen, en zij verkreeg gunst voor zijn aangezigt ; daarom haastte hij met hare versierselen en met hare deelen haar te geven, en zeven aanzienlijke jonge dochters haar te geven uit het huis des konings ; en hij verplaatste haar en hare jonge dochters naar het beste van het huis der vrouwen.

10 Esther had haar volk en hare maagschap niet te kennen gegeven : want Mórdechai had haar geboden, dat zij het niet zou te kennen geven.

11 Mórdechai nu wandelde allen dag voor het voorhof van het huis der vrouwen, om te vernemen naar den welstand van Esther, en wat met haar geschieden zou.

12 Als nu de beurt van elke jonge dochter naakte, om tot den koning Ahasvéros te komen, nadat haar twaalf maanden lang

naar de wet der vrouwen geschied was : want alzoo werden vervuld de dagen harer versieringen, zes maanden met mirre-olie, en zes maanden met specerijen, en met *andere* versierselen der vrouwen;

13 Daarmede kwam dan de jonge dochter tot den koning : al wat zij zeide, werd haar gegeven, dat zij daarmede ging uit het huis der vrouwen tot het huis des konings.

14 Des avonds ging zij daarin, en des morgens ging zij weder naar het tweede huis der vrouwen, onder de hand van Sáäsgaz, den kamerling des konings, bewaarder der bijwijven; zij kwam niet weder tot den koning, ten ware de koning lust tot haar had, en zij bij name geroepen wierd.

15 Als de beurt van Esther, de dochter van Abichâïl, den oom van Mórdechai, (die hij zich ter dochter genomen had) naakte, dat zij tot den koning komen zou, begeerde zij niet met al, dan wat Hegai, des konings kamerling, de bewaarder der vrouwen, zeide; en Esther verkreeg genade in de oogen van allen, die haar zagen.

16 Alzoo werd Esther genomen tot den koning Ahasvéros, tot zijn koninklijk huis, in de tiende maand, welke is de maand Tebeth, in het zevende jaar zijns rijks.

17 En de koning beminde Esther boven alle vrouwen, en zij verkreeg genade en gunst voor zijn aangezigt, boven alle maagden; en hij zettede de koninklijke kroon op haar hoofd, en hij maakte haar koningin in de plaats van Vasthi.

18 Toen maakte de koning eenen grooten maaltijd al zijnen vorsten en zijnen knechten, den maaltijd van Esther; en hij gaf den landschappen rust, en hij gaf geschenken naar des konings vermogen.

19 Toen ten anderen maal maagden vergaderd werden, zoo zat Mórdechai in de poort des konings.

20 Esther *nu* had hare maagschap en haar volk niet te kennen gegeven, gelijk als Mórdechai haar geboden had : want Esther deed het bevel van Mórdechai, gelijk als toen zij bij hem opgevoed werd.

21 In die dagen, als Mórdechai in de poort des konings zat, werden Bigthan en Theres, twee kamerlingen des konings, van de dorpelwachters, zeer toornig, en zij zochten de hand te slaan aan den koning Ahasvéros.

22 En deze zaak werd Mórdechai bekend gemaakt, en hij gaf ze de koningin Esther te kennen; en Esther zeide het den koning in Mórdechai 's naam.

23 Als men de zaak onderzocht, is het alzoo bevonden, en zij beiden werden aan eene galg gehangen; en het werd in de kronijken geschreven voor het aangezigt des konings.

HOOFDSTUK III.

NA deze geschiedenissen maakte de koning Ahasvéros Haman groot, den zoon van Hammedátha, den Agagiet, en hij verhoogde hem, en hij zettede zijnen stoel boven al de vorsten, die bij hem waren.

2 En al de knechten des konings, die in de poort des konings waren, neigden en bogen zich neder voor Haman : want de koning had alzoo van hem bevolen; maar Mórdechai neigde zich niet, en boog zich niet neder.

3 Toen zeiden de knechten des konings, die in de poort des konings waren, tot Mórdechai : Waarom overtreedt gij des konings gebod?

4 Het geschiedde nu, toen zij *dit* van dag tot dag tot hem zeiden, en hij naar hen niet hoorde, zoo gaven zij het Haman te kennen, opdat zij zagen, of de woorden van Mórdechai bestaan zouden, want hij had hun te kennen gegeven, dat hij een Jood was.

5 Toen Haman zag, dat Mórdechai zich niet neigde, noch zich voor hem nederboog, zoo werd Haman vervuld met grimmigheid.

6 Doch hij verachtte in zijne oogen, dat hij aan Mórdechai alleen de hand zou slaan, (want men had hem het volk van Mórdechai aangewezen;) maar Haman zocht al de Joden, die in het gansche koningrijk van Ahasvéros waren, *namelijk* het volk van Mórdechai, te verdelgen.

7 In de eerste maand (deze is de maand Nisan) in het twaalfde jaar van den koning Ahasvéros, wierp men het Pur, dat is, het lot, voor Hamans aangezigt, van dag tot dag, en van maand *tot maand*, tot de twaalfde maand toe, deze is de maand Adar.

8 Want Haman had tot den koning Ahasvéros gezegd : Er is een volk, verstrooid en verdeeld onder de volken in al de landschappen uws koningrijks; en hunne wet-

ten zijn verscheiden van *de wetten* aller volken; ook doen zij des konings wetten niet: daarom is het den koning niet oorbaar hen te laten blijven.

9 Indien het den koning goeddunkt, laat er geschreven worden, dat men hen verdoe; zoo zal ik tien duizend talenten zilvers opwegen in de handen dergenen, die het werk doen, om in des konings schatten te brengen.

10 Toen trok de koning zijnen ring van zijne hand, en hij gaf hem aan Haman, den zoon van Hammedátha, den Agagiet, der Joden tegenpartijder.

11 En de koning zeide tot Haman: Dat zilver zij u geschonken, ook dat volk, om daarmede te doen, naar dat het goed is in uwe oogen.

12 Toen werden de schrijvers des konings geroepen, in de eerste maand, op den dertienden dag derzelve, en er werd geschreven, naar alles, wat Haman beval, aan de stadhouders des konings, en aan de landvoogden, die over elk landschap waren, en aan de vorsten van elk volk, elk landschap naar zijn schrift, en elk volk naar zijne spraak: er werd geschreven in den naam van den koning Ahasvéros, en het werd met des konings ring verzegeld.

13 De brieven nu werden gezonden door de hand der loopers tot al de landschappen des konings, dat men zou verdelgen, dooden en verdoen al de Joden, van den jongen tot den ouden toe, de kleine kinderen en de vrouwen, op éénen dag, op den dertienden der twaalfde maand (deze is de maand Adar) en dat men hunnen buit zou rooven.

14 De inhoud van het schrift was, dat er eene wet zou gegeven worden in alle landschappen, openbaar aan alle volken, dat zij tegen denzelven dag zouden gereed zijn.

15 De loopers gingen uit, voortgedrongen zijnde door het woord des konings, en de wet werd uitgegeven in den burg Susan. En de koning en Haman zaten en dronken, doch de stad Susan was verward.

HOOFDSTUK IV.

ALS Mórdechai wist al wat er geschied was, zoo verscheurde Mórdechai zijne kleederen, en hij trok eenen zak aan met asch: en hij ging uit door het midden der stad, en hij riep *met* een groot en bitter geroep.

2 En hij kwam tot vóór de poort des konings: want niemand mogt in des konings poort inkomen, bekleed met eenen zak.

3 En in alle en een ieder landschap *en* plaats, waar het woord des konings, en zijne wet aankwam, was een groote rouw onder de Joden, met vasten, en geween, en misbaar: velen lagen in zakken en asch.

4 Toen kwamen Esthers jonge dochters en hare kamerlingen, en zij gaven het haar te kennen; en het deed de koningin zeer wee; en zij zond kleederen om Mórdechai aan te doen, en zijnen zak van hem af te doen; maar hij nam ze niet aan.

5 Toen riep Esther Hatach, *eenen* van de kamerlingen des konings, welke hij voor haar gesteld had, en zij gaf hem bevel aan Mórdechai, om te weten wat dit, en waarom dit ware?

6 Als Hatach uitging tot Mórdechai, op de straat der stad, die voor de poort des konings was,

7 Zoo gaf Mórdechai hem te kennen al wat hem wedervaren was, en de verklaring van het zilver, hetwelk Haman gezegd had te zullen wegen in de schatten des konings, voor de Joden, om dezelve om te brengen.

8 En hij gaf hem het afschrift der geschrevene wet, die te Susan gegeven was, om hen te verdelgen, dat hij het Esther liet zien, en haar te kennen gaf, en haar gebood, dat zij tot den koning ging, om hem te smeeken, en van hem te verzoeken voor haar volk.

9 Hatach nu kwam, en gaf Esther de woorden van Mórdechai te kennen.

10 Toen zeide Esther tot Hatach, en gaf hem bevel aan Mórdechai:

11 Alle knechten des konings, en het volk der landschappen des konings, weten wel, dat al wie tot den koning ingaat in het binnenste voorhof, die niet geroepen is, hij zij man of vrouw, zijn eenig vonnis zij, dat men *hem* doode, ten zij dat de koning den gouden schepter hem toereike, opdat hij levend blijve: ik nu ben deze dertig dagen niet geroepen om tot den koning in te komen.

12 En zij gaven de woorden van Esther aan Mórdechai te kennen.

13 Zoo zeide Mórdechai, dat men Esther wederom zeggen zou: Beeld u niet in uwe ziele, dat gij zult ontkomen in het huis des konings, meer dan al de *andere* Joden.

14 Want indien gij eenigzins zwijgen zult te dezer tijd, zoo zal den Joden verkwikking en verlossing uit eene andere plaats ontstaan, maar gij en uws vaders huis zult omkomen : en wie weet, of gij *niet* om zulken tijd als deze is, tot dit koningrijk geraakt zijt?

15 Toen zeide Esther, dat men Mórdechai weder aanzeggen zou :

16 Ga, vergader al de Joden, die te Susan gevonden worden, en vast voor mij, en eet of drinkt niet, in drie dagen, nacht noch dag; ik en mijne jonge dochters zullen ook alzoo vasten : en alzoo zal ik tot den koning ingaan, hetwelk niet naar de wet is. Wanneer ik dan omkome, zoo kom ik om.

17 Toen ging Mórdechai henen, en hij deed naar alles, wat Esther aan hem geboden had.

HOOFDSTUK V.

HET geschiedde nu aan den derden dag, dat Esther een koninklijk kleed aantrok, en stond in het binnenste voorhof van des konings huis, tegenover het huis des konings : de koning nu zat op zijnen koninklijken troon, in het koninklijke huis, tegenover de deur van het huis.

2 En het geschiedde, toen de koning de koningin Esther zag, staande in het voorhof, verkreeg zij genade in zijne oogen; zoodat de koning den gouden schepter, die in zijne hand was, Esther toereikte; en Esther naderde, en roerde de spits des schepters aan.

3 Toen zeide de koning tot haar : Wat is u, koningin Esther! of wat is uw verzoek? het zal u gegeven worden, ook tot de helft des koningrijks.

4 Esther nu zeide : Indien het den koning goeddunkt, zoo kome de koning met Haman heden tot den maaltijd, dien ik hem bereid heb.

5 Toen zeide de koning : Doet Haman spoeden, dat hij het bevel van Esther doe. Als nu de koning met Haman tot den maaltijd, dien Esther bereid had, gekomen was,

6 Zoo zeide de koning tot Esther op den maaltijd des wijns : Wat is uwe bede? en zij zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? het zal geschieden, ook tot de helft des koningrijks.

7 Toen antwoordde Esther, en zeide : Mijne bede en verzoek is :

8 Indien ik genade gevonden heb in de oogen des konings, en indien het den koning goeddunkt mij te geven mijne bede, en mijn verzoek te doen, zoo kome de koning met Haman tot den maaltijd, dien ik hem bereiden zal; zoo zal ik morgen doen naar het bevel des konings.

9 Toen ging Haman ten zelven dage uit, vrolijk en goeds moeds; maar toen Haman Mórdechai zag in de poort des konings, en dat hij niet opstond, noch zich voor hem bewoog, zoo werd Haman vervuld met grimmigheid op Mórdechai.

10 Doch Haman bedwong zich, en hij kwam tot zijn huis; en hij zond henen, en liet zijne vrienden komen, en Zeres, zijne huisvrouw.

11 En Haman vertelde hun de heerlijkheid zijns rijkdoms, en de veelheid zijner zonen, en alles, waarin de koning hem groot gemaakt had, en waarin hij hem verheven had boven de vorsten en knechten des konings.

12 Verder zeide Haman : Ook heeft de koningin Esther niemand met den koning doen komen tot den maaltijd, dien zij bereid heeft, dan mij; en ik ben ook tegen morgen van haar met den koning genoodigd.

13 Doch dit alles baat mij niet, zoo langen tijd als ik den Jood Mórdechai zie zitten in de poort des konings.

14 Toen zeide zijne huisvrouw Zeres tot hem, mitsgaders al zijne vrienden : Men make eene galg, vijftig ellen hoog, en zeg morgen aan den koning, dat men Mórdechai daaraan hange; ga dan vrolijk met den koning tot dien maaltijd. Deze raad nu dacht Haman goed, en hij deed de galg maken.

HOOFDSTUK VI.

IN denzelven nacht was de slaap van den koning geweken, en hij zeide, dat men het boek der gedachtenissen, de kronijken, brengen zou; en zij werden in de tegenwoordigheid des konings gelezen.

2 En men vond geschreven, dat Mórdechai had te kennen gegeven van Bigthána en Theres, twee kamerlingen des konings, uit de dorpelwachters, die de hand zochten te leggen aan den koning Ahasvéros.

3 Toen zeide de koning : Wat eer en verhooging is Mórdechai hierover gedaan? En de jongelingen des konings, zijne dienaars, zeiden : Aan hem is niets gedaan.

4 Toen zeide de koning : Wie is in het voorhof? (Haman nu was gekomen in het buitenvoorhof van het huis des konings, om den koning te zeggen, dat men Mórdechai zou hangen aan de galg, die hij hem had doen bereiden.)

5 En des konings jongelingen zeiden tot hem : Zie, Haman staat in het voorhof. Toen zeide de koning : Dat hij inkome.

6 Als Haman ingekomen was, zoo zeide de koning tot hem : Wat zal men met dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft? Toen zeide Haman in zijn hart : Tot wien heeft de koning een welbehagen, om *hem* eere te doen, meer dan tot mij?

7 Daarom zeide Haman tot den koning : Den man, tot wiens eere de koning een welbehagen heeft,

8 Zal men het koninklijke kleed brengen, dat de koning pleegt aan te trekken, en het paard, waarop de koning pleegt te rijden; en dat de koninklijke kroon op zijn hoofd gezet worde.

9 En men zal dat kleed en dat paard geven in de hand van een' uit de vorsten des konings, van de grootste heeren, en men zal het dien man aantrekken, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft; en men zal hem op dat paard doen rijden door de straten der stad, en men zal voor hem roepen : Alzoo zal men dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft!

10 Toen zeide de koning tot Haman : Haast u, neem dat kleed, en dat paard, gelijk als gij gesproken hebt, en doe alzoo aan Mórdechai, den Jood, die aan de poort des konings zit; en laat niet één woord vallen van alles, wat gij gesproken hebt.

11 En Haman nam dat kleed en dat paard, en trok het kleed Mórdechai aan, en deed hem rijden door de straten der stad, en hij riep voor hem : Alzoo zal men dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft!

12 Daarna keerde Mórdechai wederom tot de poort des konings; maar Haman werd voortgedreven naar zijn huis, treurig en met bedekten hoofde.

13 En Haman vertelde aan zijne huisvrouw Zeres en al zijne vrienden al wat hem wedervaren was. Toen zeiden hem zijne wijzen, en Zeres, zijne huisvrouw : Indien Mórdechai, voor wiens aangezigt gij hebt begonnen te vallen, van het zaad der Joden is, zoo zult gij tegen hem niet vermogen, maar gij zult gewisselijk voor zijn aangezigt vallen.

14 Toen zij nog met hem spraken, zoo kwamen des konings kamerlingen nabij, en zij haastten Haman tot den maaltijd te brengen, dien Esther bereid had.

HOOFDSTUK VII.

TOEN de koning met Haman gekomen was, om te drinken met de koningin Esther;

2 Zoo zeide de koning tot Esther, ook op den tweeden dag, op den maaltijd des wijns : Wat is uwe bede, koningin Esther! en zij zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? het zal geschieden, ook tot de helft des koningrijks.

3 Toen antwoordde de koningin Esther, en zeide : Indien ik, o koning! genade in uwe oogen gevonden heb, en indien het den koning goeddunkt, men geve mij mijn leven, om mijner bede wil, en mijn volk, om mijns verzoeks wil.

4 Want wij zijn verkocht, ik en mijn volk, dat men *ons* verdelge, doode en ombrenge. Indien wij nog tot knechten en tot dienstmaagden waren verkocht geweest, ik zou gezwegen hebben, ofschoon de onderdrukker de schade des konings geenszins zou kunnen vergoeden.

5 Toen sprak de koning Ahasvéros, en zeide tot de koningin Esther : Wie is die? en waar is diezelve, die zijn hart vervuld heeft, om alzoo te doen?

6 En Esther zeide : De man, de onderdrukker en vijand, is deze booze Haman! Toen verschrikte Haman voor het aangezigt des konings en der koningin.

7 En de koning stond op in zijne grimmigheid van den maaltijd des wijns, *en ging* naar den hof van het paleis. En Haman bleef staan, om van de koningin Esther, aangaande zijn leven, verzoek te doen, want hij zag, dat het kwaad van den koning over hem ten volle besloten was.

8 Toen de koning wederkwam uit den hof van het paleis in het huis van den maaltijd des wijns, zoo was Haman gevallen op het bed, waarop Esther was. Toen zeide de koning : Zou hij ook wel de koningin verkrachten bij mij in het huis? Het woord ging uit des konings mond, en zij bedekten Hamans aangezigt.

9 En Charbóna, één van de kamerlingen,

voor het aanschijn des konings *staande,* zeide : Ook zie, de galg, welke Haman gemaakt heeft voor Mórdechai, die goed voor den koning gesproken heeft, staat bij Hamans huis, vijftig ellen hoog. Toen zeide de koning : Hang hem daaraan.

10 Alzoo hingen zij Haman aan de galg, die hij voor Mórdechai had doen bereiden : en de grimmigheid des konings werd gestild.

HOOFDSTUK VIII.

TE dienzelven dage gaf de koning Ahasvéros aan de koningin Esther het huis van Haman, den vijand der Joden ; en Mórdechai kwam voor het aangezigt des konings, want Esther had te kennen gegeven, wat hij voor haar was.

2 En de koning toog zijnen ring af, dien hij van Haman genomen had, en gaf hem aan Mórdechai ; en Esther stelde Mórdechai over het huis van Haman.

3 En Esther sprak verder voor het aangezigt des konings, en zij viel voor zijne voeten, en zij weende, en zij smeekte hem, dat hij de boosheid van Haman, den Agagiet, en zijne gedachte, die hij tegen de Joden gedacht had, zou wegnemen.

4 De koning nu reikte den gouden scheptер Esther toe. Toen rees Esther op, en zij stond voor het aangezigt des konings.

5 En zij zeide : Indien het den koning goeddunkt, en indien ik genade voor zijn aangezigt gevonden heb, en deze zaak voor den koning regt is, en ik in zijne oogen aangenaam ben, dat er geschreven worde, dat de brieven en de gedachte van Haman, den zoon van Hammedátha, den Agagiet, wederroepen worden, welke hij geschreven heeft, om de Joden om te brengen, die in al de landschappen des konings zijn.

6 Want hoe zal ik vermogen, dat ik aanzie het kwaad, dat mijn volk treffen zal? en hoe zal ik vermogen, dat ik aanzie het verderf van mijn geslacht?

7 Toen zeide de koning Ahasvéros tot de koningin Esther en tot Mórdechai, den Jood : Ziet, het huis van Haman heb ik Esther gegeven, en hem heeft men aan de galg gehangen, omdat hij zijne hand aan de Joden geslagen had.

8 Schrijft dan gijlieden voor de Joden, zoo als het goed is in uwe oogen, in des konings naam, en verzegelt het met des konings ring : want het schrift, dat in des konings naam geschreven, en met des konings ring verzegeld is, is niet te wederroepen.

9 Toen werden des konings schrijvers geroepen, ter zelver tijd, in de derde maand, (zij is de maand Sivan) op den drie en twintigsten derzelve, en er werd geschreven naar alles, wat Mórdechai gebood, aan de Joden, en aan de stadhouders, en landvoogden, en oversten der landschappen, die van Indië af tot aan Moorenland *strekken,* honderd zeven en twintig landschappen, een ieder landschap naar zijn schrift, een ieder volk naar zijne spraak : ook aan de Joden naar hun schrift en naar hunne spraak.

10 En men schreef in den naam van den koning Ahasvéros, en men verzegelde het met des konings ring ; en men zond de brieven door de hand der loopers te paard, rijdende op snelle kemelen, op muilen, van merriën geteeld :

11 Dat de koning den Joden toeliet, die in elke stad waren, zich te vergaderen, en voor hun leven te staan, om te verdelgen, om te dooden en om om te brengen alle magt des volks en des landschaps, die hen benaauwen zou, de kleine kinderen en de vrouwen, en hunnen buit te rooven :

12 Op éénen dag in al de landschappen van den koning Ahasvéros, op den dertienden der twaalfde maand, deze is de maand Adar.

13 De inhoud dies schrifts was : Dat eene wet zou gegeven worden in alle landschappen, openbaar aan alle volken ; en dat de Joden gereed zouden zijn tegen dien dag, om zich te wreken aan hunne vijanden.

14 De loopers, die op snelle kemelen reden *en* op muilen, togen snellijk uit, aangedreven zijnde door het woord des konings. Deze wet nu werd gegeven op den burg Susan.

15 En Mórdechai ging uit van voor het aangezigt des konings in een hemelsblaauw en wit koninklijk kleed, en met eene groote gouden kroon, en met een opperkleed van fijn linnen en purper ; en de stad Susan juichte en was vrolijk.

16 Bij de Joden was licht, en blijdschap, en vreugde, en eere :

17 Ook in alle en een ieder landschap, en in alle en eene iedere stad, ter plaatse, waar des konings woord en zijne wet aankwam, dáár was bij de Joden blijdschap

en vreugde, maaltijden en vrolijke dagen; en velen uit de volken des lands werden Joden, want de vreeze der Joden was op hen gevallen.

HOOFDSTUK IX.

IN de twaalfde maand nu (dezelve is de maand Adar) op den dertienden dag derzelve, toen des konings woord en zijne wet nabij gekomen was, dat men het doen zou, ten dage, als de vijanden der Joden hoopten over hen te heerschen, zoo is het omgekeerd, want de Joden heerschten zelfs over hunne haters.

2 *Want* de Joden vergaderden zich in hunne steden, in al de landschappen van den koning Ahasvéros, om de hand te slaan aan degenen, die hun verderf zochten; en niemand bestond voor hen, want hunlieder schrik was op al die volken gevallen.

3 En al de oversten der landschappen, en de stadhouders, en landvoogden, en die het werk des konings deden, verhieven de Joden: want de vreeze van Mórdechai was op hen gevallen.

4 Want Mórdechai was groot in het huis des konings, en zijn gerucht ging uit door alle landschappen: want die man, Mórdechai, werd doorgaans grooter.

5 De Joden nu sloegen op al hunne vijanden, met den slag des zwaards, en der dooding, en der verderving; en zij deden met hunne haters naar hun welbehagen.

6 En in den burg Susan hebben de Joden gedood en omgebragt vijf honderd mannen.

7 En Parsandátha, en Dalfon, en Asfáta,

8 En Porátha, en Adália, en Aridátha,

9 En Parmástha, en Arisai, en Aridai, en Vaizátha,

10 De tien zonen van Haman, den zoon van Hammedátha, den vijand der Joden, doodden zij; maar zij sloegen hunne handen niet aan den roof.

11 Ten zelven dage kwam voor den koning het getal der gedooden op den burg Susan.

12 En de koning zeide tot de koningin Esther: Te Susan op den burg hebben de Joden gedood en omgebragt vijf honderd mannen en de tien zonen van Haman, wat hebben zij al in de andere landschappen des konings gedaan! wat is nu uwe bede? en het zal u gegeven worden; of wat is verder uw verzoek? het zal geschieden.

13 Toen zeide Esther: Dunkt het den koning goed, men late ook morgen den Joden, die te Susan zijn, toe te doen naar het gebod van heden; en men hange de tien zonen van Haman aan de galg.

14 Toen zeide de koning, dat men alzoo doen zou; en er werd een gebod gegeven te Susan, en men hing de tien zonen van Haman op.

15 En de Joden, die te Susan waren, vergaderden ook op den veertienden dag der maand Adar, en zij doodden te Susan drie honderd mannen; maar zij sloegen hunne hand niet aan den roof.

16 De overige Joden nu, die in de landschappen des konings waren, vergaderden, opdat zij stonden voor hun leven, en rust hadden van hunne vijanden, en zij doodden onder hunne haters vijf en zeventig duizend; maar zij sloegen hunne hand niet aan den roof.

17 *Dit geschiedde* op den dertienden dag der maand Adar; en op den veertienden derzelve rustten zij, en zij maakten denzelven eenen dag der maaltijden en der vreugde.

18 En de Joden, die te Susan waren, vergaderden op den dertienden derzelve, en op den veertienden derzelve; en zij rustten op den vijftienden derzelve, en zij maakten denzelven eenen dag der maaltijden en der vreugde.

19 Daarom maakten de Joden van de dorpen, die in de dorpsteden woonden, den veertienden dag der maand Adar ter vreugde en maaltijden, en eenen vrolijken dag, en der zending van deelen aan elkander.

20 En Mórdechai beschreef deze geschiedenissen; en hij zond brieven aan al de Joden, die in al de landschappen van den koning Ahasvéros waren, dien, die nabij, en dien, die verre waren,

21 Om over hen te bevestigen, dat zij zouden onderhouden den veertienden dag der maand Adar, en den vijftienden dag derzelve, in alle en ieder jaar:

22 Naar de dagen, in dewelke de Joden tot rust gekomen waren van hunne vijanden, en de maand, die hun veranderd was van droefenis in blijdschap, en van rouw in eenen vrolijken dag; dat zij dezelve *dagen* maken zouden *tot* dagen der maaltijden, en der vreugde, en der zending van deelen aan elkander, en der gaven aan de armen.

23 En de Joden namen aan te doen, wat

zij begonnen hadden, en dat Mórdechai aan hen geschreven had;

24 Omdat Haman, de zoon van Hammedátha, den Agagiet, aller Joden vijand, tegen de Joden gedacht had hen om te brengen; en dat hij het Pur, dat is, het lot had geworpen, om hen te verslaan en om hen om te brengen.

25 Maar als zij voor den koning gekomen was, heeft hij door brieven bevolen, dat zijne booze gedachte, die hij gedacht had over de Joden, op zijn hoofd zou wederkeeren; en men heeft hem en zijne zonen aan de galg gehangen.

26 Daarom noemt men die dagen Purim, van den naam van dat Pur. Hierom, van wege al de woorden van dien brief, en hetgeen zij zelven daarvan gezien hadden, en wat tot hen overgekomen was,

27 Bevestigden de Joden, en namen op zich en op hun zaad, en op allen, die zich tot hen vervoegen zouden, dat men het niet overtrade, dat zij deze twee dagen zouden houden, naar het voorschrift derzelve, en naar den bestemden tijd derzelve, in alle en ieder jaar:

28 Dat deze dagen gedacht zouden worden en onderhouden, in alle en elk geslacht, elk huisgezin, elk landschap en elke stad; en dat deze dagen Purim niet zouden overtreden worden onder de Joden, en dat de gedachtenis derzelve geen einde nemen zou bij hun zaad.

29 Daarna schreef de koningin Esther, de dochter van Abichâil, en Mórdechai, de Jood, met alle magt, om dezen brief van Purim ten tweeden maal te bevestigen.

30 En hij zond de brieven aan al de Joden, in de honderd zeven en twintig landschappen van het koningrijk van Ahasvéros, met woorden van vrede en trouw:

31 Dat zij deze dagen van Purim bevestigen zouden op hunne bestemde tijden, gelijk als Mórdechai, de Jood, over hen bevestigd had, en Esther, de koningin, en gelijk als zij het bevestigd hadden voor zich zelven en voor hun zaad: de zaken van het vasten en hunlieder geroep.

32 En het bevel van Esther bevestigde de geschiedenissen van deze Purim, en het werd in een boek geschreven.

HOOFDSTUK X.

DAARNA leide de koning Ahasvéros schatting op het land, en de eilanden der zee.

2 Al de werken nu zijner magt en zijns gewelds, en de verklaring der grootheid van Mórdechai, denwelken de koning groot gemaakt heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronijken der koningen van Medië en Perzië?

3 Want de Jood Mórdechai was de tweede bij den koning Ahasvéros, en groot bij de Joden, en aangenaam bij de menigte zijner broederen, zoekende het beste voor zijn volk, en sprekende voor den welstand van zijn gansche zaad.

HET BOEK

J O B.

P. 30. stel vermoeden met D. als Westphal gelezen wordt. Zie A. Jan. ad Ps. 1 Bij myne ms. p. 39. mist Ps 14 1-2.

HOOFDSTUK I.

ER was een man in het land Uz, zijn naam was Job; en dezelve man was opregt, en vroom, en godvreezende, en wijkende van het kwaad.

2 En hem werden zeven zonen en drie dochteren geboren.

3 Daartoe was zijn vee zeven duizend schapen, en drie duizend kemelen, en vijf honderd juk ossen, en vijf honderd ezelinnen; ook was zijn dienstvolk zeer veel; zoodat deze man grooter was dan al die van het Oosten.

4 En zijne zonen gingen en maakten maaltijden in ieders huis op zijnen dag; en zij zonden henen, en noodigden hunne drie zusteren, om met hen te eten en te drinken.

5 Het geschiedde dan, als de dagen der maaltijden omgegaan waren, dat Job henenzond, en hen heiligde, en des morgens vroeg opstond, en brandofferen offerde *naar* hun aller getal; want Job zeide: Misschien hebben mijne kinderen gezondigd, en God in hun hart gezegend. Alzoo deed Job al die dagen.

6 Er was nu een dag, als de kinderen Gods kwamen, om zich voor den HEER te stellen, dat de Satan ook in het midden van hen kwam.

7 Toen zeide de HEER tot den Satan: Van waar komt gij? En de Satan antwoordde den HEERE, en zeide: Van om te trekken op de aarde, en van die te doorwandelen.

8 En de HEER zeide tot den Satan: Hebt gij *ook* acht geslagen op mijnen knecht Job? want niemand is op de aarde gelijk hij, een man opregt en vroom, godvreezende en wijkende van het kwaad.

9 Toen antwoordde de Satan den HEERE, en zeide: Is het om niet, dat Job God vreest?

10 Hebt gij niet eene betuining gemaakt voor hem, en voor zijn huis, en voor al wat hij heeft rondom? Het werk zijner handen hebt Gij gezegend, en zijn vee is *in menigte* uitgebroken in den lande.

11 Maar toch strek nu uwe hand uit, en tast aan alles, wat hij heeft; zoo hij U niet in uw aangezigt zal zegenen!

12 En de HEER zeide tot den Satan: Zie, al wat hij heeft, zij in uwe hand; alleen aan hem strek uwe hand niet uit. En de Satan ging uit van het aangezigt des HEEREN.

13 Er was nu een dag, als zijne zonen en zijne dochteren aten, en wijn dronken, in het huis van hunnen broeder, den eerstgeborenen,

14 Dat een bode tot Job kwam, en zeide: De runderen waren ploegende, en de ezelinnen weidende aan hunne zijden.

15 Doch de Sabeërs deden eenen inval, en namen ze, en sloegen de jongeren met de scherpte des zwaards; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.

16 Als deze nog sprak, zoo kwam een ander, en zeide: Het vuur Gods viel uit den hemel, en ontstak onder de schapen en onder de jongeren, en verteerde ze; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.

17 Als deze nog sprak, zoo kwam een ander, en zeide: De Chaldeen stelden drie hoopen, en vielen op de kemelen aan, en namen ze, en sloegen de jongeren met de scherpte des zwaards; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.

18 Als deze nog sprak, zoo kwam een ander, en zeide: Uwe zonen en uwe dochteren aten, en dronken wijn, in het huis van hunnen broeder, den eerstgeborenen;

19 En zie, een groote wind kwam van over de woestijn, en stiet aan de vier hoeken van het huis, en het viel op de jongelingen, dat ze stierven; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.

20 Toen stond Job op, en scheurde zijnen mantel, en schoor zijn hoofd, en viel op de aarde, en boog zich neder;

21 En hij zeide: Naakt ben ik uit mijner moeders buik gekomen, en naakt zal ik daarhenen wederkeeren. De HEER heeft gegeven, en de HEER heeft genomen; de naam des HEEREN zij geloofd!

22 In dit alles zondigde Job niet, en schreef Gode niets ongerijmds toe.

HOOFDSTUK II.

WEDEROM was er een dag, als de kinderen Gods kwamen, om zich voor den HEER te stellen, dat de Satan ook in het midden van hen kwam, om zich voor den HEER te stellen.

2 Toen zeide de HEER tot den Satan: Van waar komt gij? En de Satan antwoordde den HEERE, en zeide: Van om te trekken op de aarde, en van die te doorwandelen.

3 En de HEER zeide tot den Satan: Hebt gij *ook* acht geslagen op mijnen knecht Job? want niemand is op de aarde gelijk hij, een man opregt en vroom, godvreezende en wijkende van het kwaad; en hij houdt nog vast aan zijne opregtigheid, hoewel gij Mij tegen hem opgehitst hebt, om hem te verslinden zonder oorzaak.

4 Toen antwoordde de Satan den HEERE, en zeide: Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven.

5 Doch strek nu uwe hand uit, en tast zijn gebeente en zijn vleesch aan; zoo hij U niet in uw aangezigt zal zegenen!

6 En de HEER zeide tot den Satan: Zie, hij zij in uwe hand; doch verschoon zijn leven.

7 Toen ging de Satan uit van het aangezigt des HEEREN, en sloeg Job met booze zweren, van zijne voetzool af tot zijnen schedel toe.

8 En hij nam zich eene potscherf, om zich daarmede te schrabben; en hij zat neder in het midden der asch.

9 Toen zeide zijne huisvrouw tot hem: Houdt gij nog vast aan uwe opregtigheid? zegen God, en sterf.

10 Maar hij zeide tot haar: Gij spreekt als eene der zottinnen spreekt; ja, zouden wij het goede van God ontvangen, en het

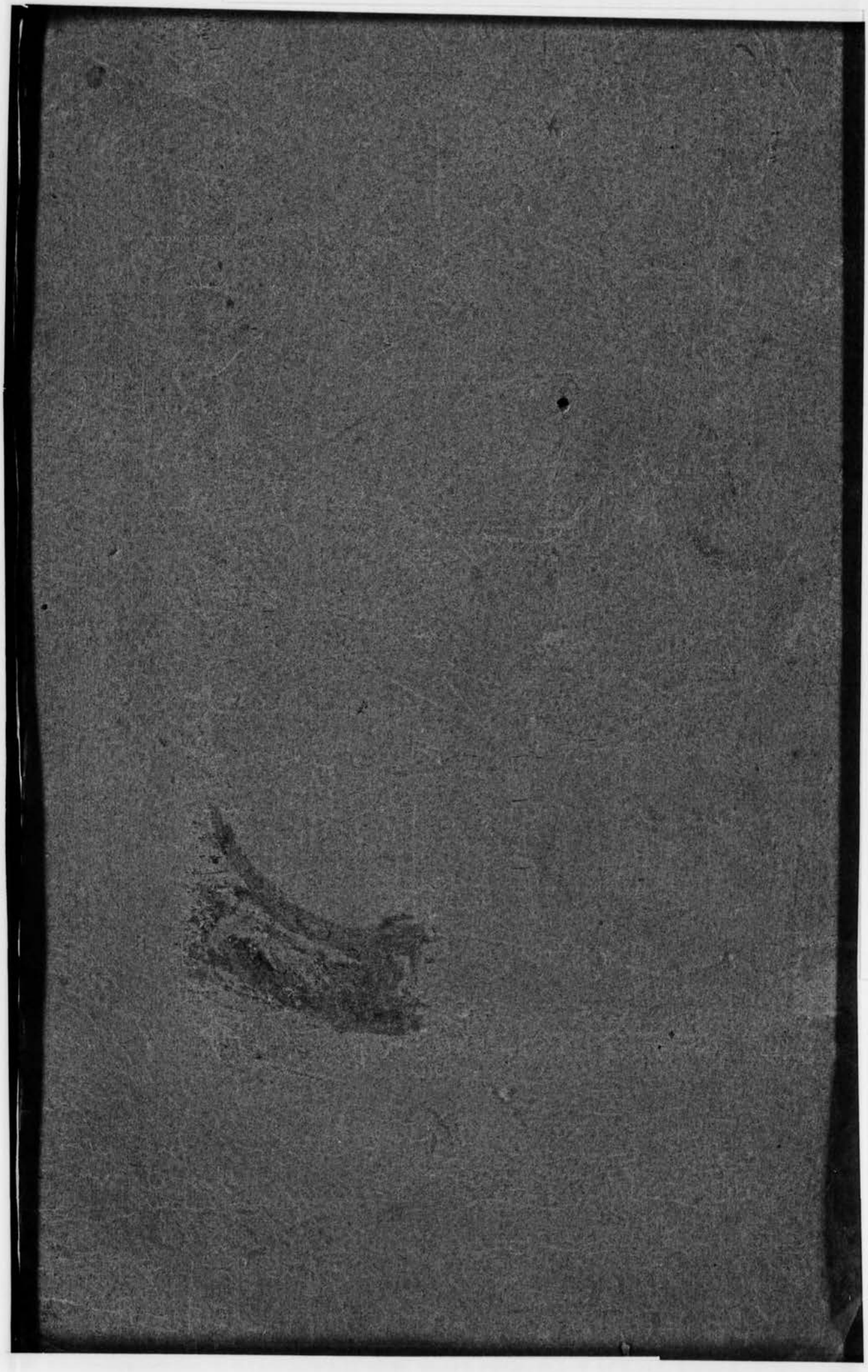

LTK Beets

C 31 3

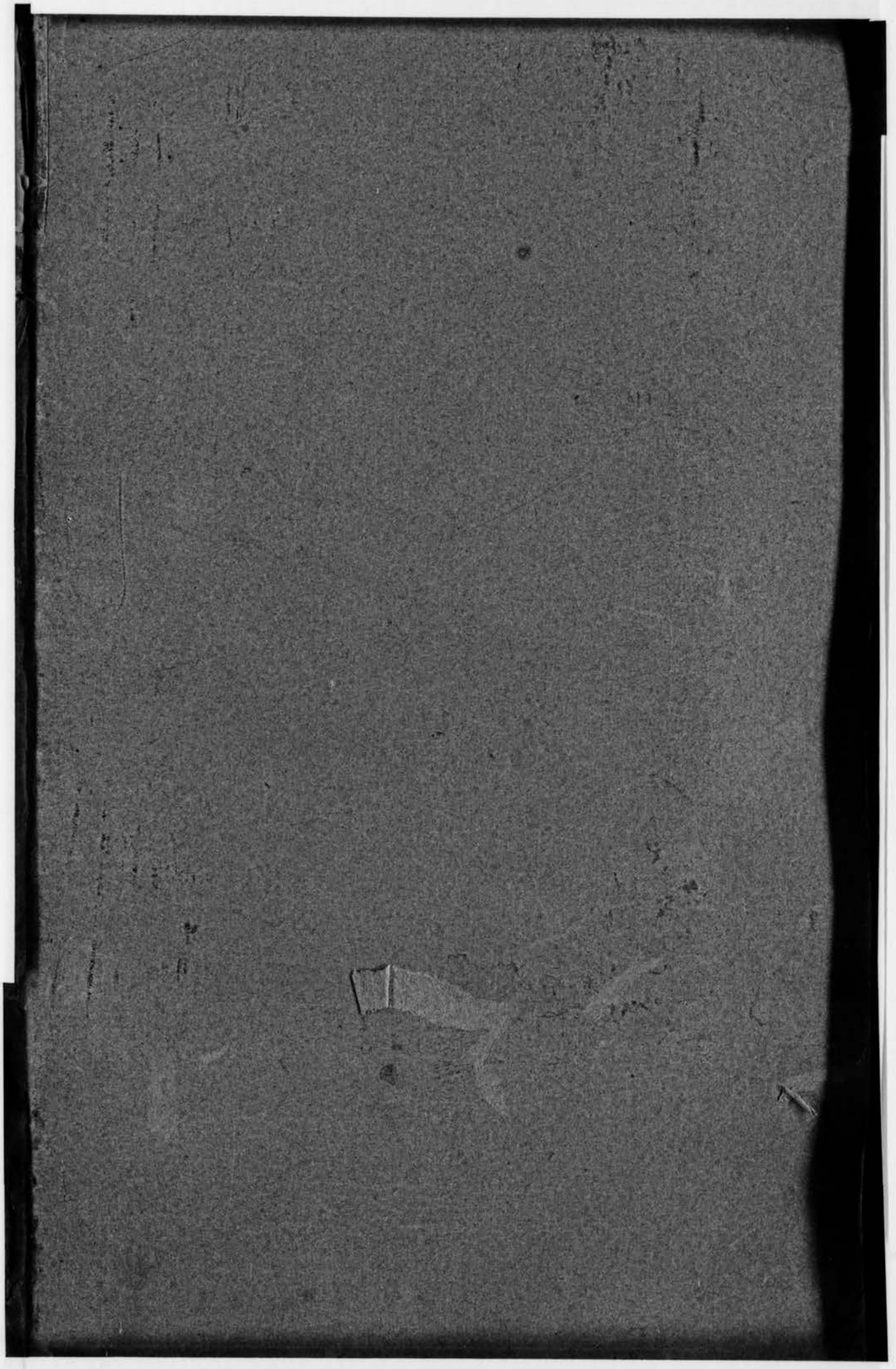

Ltle Beats C31 13

kwade niet ontvangen? In dit alles zondigde Job met zijne lippen niet.

11 Als nu de drie vrienden van Job gehoord hadden al dit kwaad, dat over hem gekomen was, kwamen zij, ieder uit zijne plaats, Elifaz, de Themaniet, en Bildad, de Suhiet, en Zofar, de Naämathiet; en zij waren het eens geworden, dat zij kwamen om hem te beklagen, en om hem te vertroosten.

12 En toen zij hunne oogen van verre ophieven, kenden zij hem niet, en hieven hunne stem op, en weenden; daartoe scheurden zij een ieder zijnen mantel, en strooiden stof op hunne hoofden naar den hemel.

13 Alzoo zaten zij met hem op de aarde, zeven dagen en zeven nachten; en niemand sprak tot hem één woord, want zij zagen, dat de smart zeer groot was.

HOOFDSTUK III.

DAARNA opende Job zijnen mond, en vervloekte zijnen dag.

2 Want Job antwoordde en zeide:

3 De dag verga, waarin ik geboren ben, en de nacht, *waarin* men zeide: Een knechtje is ontvangen;

4 Diezelve dag zij duisternis; dat God naar hem niet vrage van boven; en dat geen glans over hem schijne;

5 Dat de duisternis en des doods schaduwe hem verontreinigen; dat wolken over hem wonen; dat hem verschrikken de zwarte dampen des dags!

6 Diezelve nacht, donkerheid neme hem in; dat hij zich niet verheuge onder de dagen des jaars; dat hij in het getal der maanden niet kome!

7 Ziet, diezelve nacht zij eenzaam; dat geen vrolijk gezang daarin kome;

8 Dat hem vervloeken de vervloekers des dags, die bereid zijn hunnen rouw te verwekken;

9 Dat de sterren van zijnen schemertijd verduisterd worden; hij wachte naar het licht, en het worde niet; en hij zie niet de oogleden des dageraads!

10 Omdat hij niet toegesloten heeft de deuren mijns buiks, noch verborgen de moeite van mijne oogen.

11 Waarom ben ik niet gestorven van de baarmoeder af? *en* heb den geest gegeven, als ik uit den buik voortkwam?

12 Waarom zijn mij de knieën voorgekomen? en waartoe de borsten, opdat ik zuigen zou?

13 Want nu zou ik nederliggen, en stil zijn; ik zou slapen, dan zou voor mij rust wezen:

14 Met de koningen en raadsheeren der aarde, die voor zich woeste plaatsen bebouwden;

15 Of met de vorsten, die goud hadden, die hunne huizen met zilver vervulden.

16 Of als eene verborgen misdragt, zou ik niet zijn; als de kinderkens, *die* het licht niet gezien hebben.

17 Daar houden de boozen op van beroering, en daar rusten de vermoeiden van kracht;

18 *Daar* zijn de gebondenen te zamen in rust: zij hooren de stem des drijvers niet.

19 De kleine en de groote is daar; en de knecht vrij van zijnen heer.

20 Waarom geeft Hij den ellendigen het licht, en het leven den bitterlijk bedroefden van gemoed?

21 Die verlangen naar den dood, maar hij is er niet; en graven daarnaar meer dan naar verborgene schatten;

22 Die blijde zijn tot opspringens toe, *en* zich verheugen, als zij het graf vinden:

23 Aan den man, wiens weg verborgen is, en dien God overdekt heeft?

24 Want voor mijn brood komt mijne zuchting; en mijne brullingen worden uitgestort als water.

25 Want ik vreesde eene vreeze, en zij is mij aangekomen; en wat ik schroomde, is mij overgekomen.

26 Ik was niet gerust, en was niet stil, en rustte niet; en de beroering is gekomen.

HOOFDSTUK IV.

TOEN antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:

2 Zoo wij een woord opnemen tegen u, zult gij verdrietig zijn? nogtans wie zal zich van woorden kunnen onthouden?

3 Zie, gij hebt velen onderwezen, en gij hebt slappe handen gesterkt;

4 Uwe woorden hebben den struikelenden opgerigt, en de krommende knieën hebt gij vast gesteld;

5 Maar nu komt het aan u, en gij zijt verdrietig; het raakt tot u, en gij wordt beroerd.

6 Was niet uwe vreeze *Gods* uwe hoop?

en de opregtigheid uwer wegen uwe verwachting?
7 Gedenk toch, wie is de onschuldige, die vergaan zij; en waar zijn de opregten verdelgd?
8 *Maar* gelijk als ik gezien heb: die ondeugd ploegen, en moeite zaaijen, maaijen dezelve.
9 Van den adem Gods vergaan zij, en van het geblaas van zijnen neus worden zij verdaan.
10 De brulling des leeuws, en de stem des fellen leeuws, en de tanden der jonge leeuwen worden verbroken.
11 De oude leeuw vergaat, omdat er geen roof is, en de jongen eens oudachtigen leeuws worden verstrooid.
12 Voorts is tot mij een woord heimelijk gebragt, en mijn oor heeft een weinigje daarvan gevat:
13 Onder de gedachten van de gezigten des nachts, als diepe slaap valt op de menschen;
14 Kwam mij schrik en beving over, en verschrikte de veelheid mijner beenderen:
15 Toen ging voorbij mijn aangezigt een geest; hij deed het haar mijns vleesches te berge rijzen.
16 Hij stond, doch ik kende zijne gedaante niet; eene beeldtenis was voor mijne oogen; er was stilte, en ik hoorde eene stem, *zeggende:*
17 Zou een mensch regtvaardiger zijn dan God? zou een man reiner zijn dan zijn Maker?
18 Zie, op zijne knechten zou Hij niet vertrouwen; hoewel Hij in zijne engelen klaarheid gesteld heeft.
19 Hoe veel te min *op* degenen, die leemen huizen bewonen, welker grondslag in het stof is? zij worden verbrijzeld voor de motten.
20 Van den morgen tot den avond worden zij vermorzeld; zonder dat men er acht op slaat, vergaan zij in eeuwigheid.
21 Verrijst niet hunne uitnemendheid met hen? zij sterven, maar niet in wijsheid.

HOOFDSTUK V.

ROEP nu, zal er iemand zijn, die u antwoorde? en tot wien van de heiligen zult gij u keeren?
2 Want den dwazen brengt de toornigheid om, en de ijver doodt den slechten.
3 Ik heb gezien eenen dwaas wortelende; doch terstond vervloekte ik zijne woning.
4 Verre waren zijne zonen van heil; en zij werden verbrijzeld in de poort, en er was geen verlosser.
5 Wiens oogst de hongerige verteerde, dien hij ook tot uit de doornen gehaald had; de struikroover slokte hun vermogen in.
6 Want uit het stof komt het verdriet niet voort, en de moeite spruit niet uit de aarde;
7 Maar de mensch wordt tot moeite geboren; gelijk de spranken der vurige kolen zich verheffen *tot* vliegen.
8 Doch ik zou naar God zoeken, en tot God mijne aanspraak rigten:
9 Die groote dingen doet, die men niet doorzoeken kan; wonderen, die men niet tellen kan;
10 Die den regen geeft op de aarde, en water zendt op de straten:
11 Om de vernederden te stellen in het hooge; dat de rouwdragenden door heil verheven worden.
12 Hij maakt te niet de gedachten der arglistigen; dat hunne handen niet een ding uitrigten.
13 Hij vangt de wijzen in hunne arglistigheid; dat de raad der verdraaiden gestort wordt.
14 Des daags ontmoeten zij de duisternis, en gelijk des nachts, tasten zij in den middag.
15 Maar Hij verlost den behoeftigen van het zwaard, van hunnen mond, en van de hand des sterken.
16 Zoo is voor den armen verwachting; en de boosheid stopt haren mond toe.
17 Zie, gelukzalig is de mensch, denwelken God straft: daarom verwerp de kastijding des Almagtigen niet.
18 Want Hij doet smart aan, en Hij verbindt; Hij doorwondt, en zijne handen heelen.
19 In zes benaauwdheden zal Hij u verlossen, en in de zevende zal u het kwaad niet aanroeren.
20 In den honger zal Hij u verlossen van den dood, en in den oorlog van het geweld des zwaards.
21 Tegen den geesel der tong zult gij verborgen wezen, en gij zult niet vreezen voor de verwoesting, als zij komt.
22 Tegen de verwoesting en tegen den

honger zult gij lachen, en voor het gedierte der aarde zult gij niet vreezen.

23 Want met de steenen des velds zal uw verbond zijn, en het gedierte des velds zal met u bevredigd zijn.

24 En gij zult bevinden, dat uwe tent in vrede is; en gij zult uwe woning verzorgen, en zult niet feilen.

25 Ook zult gij bevinden, dat uw zaad menigvuldig wezen zal, en uwe spruiten als het kruid der aarde.

26 Gij zult in ouderdom ten grave komen, gelijk de korenhoop te zijner tijd opgevoerd wordt.

27 Zie dit, wij hebben het doorzocht, het is alzoo; hoor het, en bemerk gij het voor u.

HOOFDSTUK VI.

MAAR Job antwoordde en zeide:

2 Och of mijn verdriet regt gewogen wierd, en men mijne ellende zamen in eene weegschaal ophief!

3 Want het zou nu zwaarder zijn dan het zand der zeeën; daarom worden mijne woorden opgezwolgen.

4 Want de pijlen des Almagtigen zijn in mij, welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt: de verschrikkingen Gods rusten zich tegen mij.

5 Rugchelt ook de woudezel bij het jonge gras? loeit de os bij zijn voeder?

6 Wordt ook het onsmakelijke gegeten zonder zout? is er smaak in het witte des dojers?

7 Mijne ziel weigert *uwe woorden* aan te roeren; die zijn als mijne laffe spijze.

8 Och of mijne begeerte kwame, en dat God mijne verwachting gave;

9 En dat het Gode beliefde, dat Hij mij verbrijzelde, zijne hand los liet, en een einde met mij maakte!

10 Dat zou nog mijn troost zijn, en zou mij verkwikken in den weedom, *zoo* Hij niet spaarde: want ik heb de redenen des Heiligen niet verborgen gehouden.

11 Wat is mijne kracht, dat ik hopen zou? of welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou?

12 Is mijne kracht steenen kracht? is mijn vleesch staal?

13 Is dan mijne hulpe niet in mij? en is de wijsheid uit mij verdreven?

14 Aan hem, die versmolten is, zou van zijnen vriend weldadigheid geschieden; of hij zou de vreeze des Almagtigen verlaten.

15 Mijne broeders hebben trouweloosljk gehandeld als eene beek; als de storting der beken gaan zij door;

16 Die verdonkerd zijn van het ijs, *en* in dewelke de sneeuw zich verbergt.

17 Ter tijd, als zij van hitte vervlieten, worden zij uitgedelgd; als zij warm worden, verdwijnen zij uit hare plaats.

18 De gangen haars wegs wenden zich ter zijden af; zij loopen op in het woeste, en vergaan.

19 De reizigers van Thema zien ze, de wandelaars van Scheba wachten op haar.

20 Zij worden beschaamd, omdat elk een vertrouwde; als zij daartoe komen, zoo worden zij schaamrood.

21 Voorwaar *alzoo* zijt gijlieden *mij* nu niets geworden; gij hebt gezien de ontzetting, en gij hebt gevreesd.

22 Heb ik gezegd: Brengt mij, en geeft geschenken voor mij van uw vermogen?

23 Of bevrijdt mij van de hand des verdrukkers, en verlost mij van de hand der tirannen?

24 Leert mij, en ik zal zwijgen, en geeft mij te verstaan, waarin ik gedwaald heb?

25 O hoe krachtig zijn de regte redenen! maar wat bestraft het bestraffen, *dat* van ulieden is?

26 Zult gij, om te bestraffen, woorden bedenken? en zullen de redenen des mismoedigen voor wind zijn?

27 Ook werpt gij u op eenen wees; en gij graaft tegen uwen vriend.

28 Maar nu, belieft u, wendt u tot mij, en het zal voor ulieder aangezigt zijn, of ik liege.

29 Keert toch weder, laat er geen onregt wezen, ja keert weder, nog zal mijne geregtigheid daarin zijn.

30 Zou onregt op mijne tong wezen? zou mijn gehemelte niet de ellenden te verstaan geven?

HOOFDSTUK VII.

HEEFT niet de mensch eenen strijd op de aarde? en zijn zijne dagen niet als de dagen des daglooners?

2 Gelijk de dienstknecht hijgt naar de schaduw, en gelijk de daglooner verwacht zijn werkloon;

3 Alzoo zijn mij maanden der ijdelheid ten erve geworden, en nachten der moeite zijn mij voorbereid.

4 Als ik te slapen lig, dan zeg ik: Wanneer zal ik opstaan, en Hij den avond afgemeten hebben? en ik word zat van woelingen, tot aan den schemertijd.
5 Mijn vleesch is met het gewormte en met het gruis des stofs bekleed; mijne huid is gekliefd en verachtelijk geworden.
6 Mijne dagen zijn ligter geweest dan eene weversspoel, en zijn vergaan zonder verwachting.
7 Gedenk, dat mijn leven een wind is; mijn oog zal niet wederkomen, om het goede te zien.
8 Het oog desgenen, die mij *nu* ziet, zal mij niet zien; uwe oogen zullen op mij zijn, maar ik zal niet *meer* zijn.
9 Eene wolk vergaat en vaart henen; alzoo die in het graf daalt, zal niet *weder*opkomen.
10 Hij zal niet meer wederkeeren tot zijn huis, en zijne plaats zal hem niet meer kennen.
11 Zoo zal ik ook mijnen mond niet wederhouden, ik zal spreken in benaauwdheid mijns geestes; ik zal klagen in bitterheid mijner ziel.
12 Ben ik dan eene zee, of walvisch, dat Gij om mij wachten zet?
13 Wanneer ik zeg: Mijne bedstede zal mij vertroosten, mijn leger zal van mijne klagt *wat* wegnemen;
14 Dan ontzet Gij mij met droomen, en door gezigten verschrikt Gij mij;
15 Zoodat mijne ziel de verworging kiest, den dood meer dan mijne beenderen.
16 Ik versmaad ze, ik zal toch in der eeuwigheid niet leven; houd op van mij, want mijne dagen zijn ijdelheid.
17 Wat is de mensch, dat Gij hem groot acht, en dat Gij uw hart op hem zet?
18 En dat Gij hem bezoekt in elken morgenstond? dat Gij hem in elken oogenblik beproeft?
19 Hoe lang keert Gij u niet af van mij? *en* laat niet van mij af, totdat ik mijn speeksel inzwelge?
20 Heb ik gezondigd, wat zal ik U doen, o Menschenhoeder? waarom hebt Gij mij U tot een' tegenloop gesteld, dat ik mij zelven tot een' last zij?
21 En waarom vergeeft Gij niet mijne overtreding, en doet mijne ongeregtigheid niet weg? want nu zal ik in het stof liggen; en Gij zult mij vroeg zoeken, maar ik zal niet zijn.

HOOFDSTUK VIII.

TOEN antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:
2 Hoe lang zult gij deze dingen spreken, en de redenen uws monds een geweldige wind zijn?
3 Zou dan God het regt verkeeren? en zou de Almagtige de geregtigheid verkeeren?
4 Indien uwe kinderen gezondigd hebben tegen Hem, Hij heeft hen ook in de hand hunner overtreding geworpen.
5 *Maar* indien gij naar God vroeg zoekt, en tot den Almagtigen om genade bidt;
6 Zoo gij zuiver en regt zijt, gewisselijk zal Hij nu opwaken, om uwentwil, en Hij zal de woning uwer geregtigheid volmaken.
7 Uw beginsel zal wel gering zijn: maar uw laatste zal zeer vermeerderd worden.
8 Want vraag toch naar het vorige geslacht, en bereid u tot de onderzoeking hunner vaderen.
9 Want wij zijn van gisteren, en weten niet; dewijl onze dagen op de aarde eene schaduw zijn.
10 Zullen die u niet leeren, tot u spreken, en uit hun hart redenen voortbrengen?
11 Verheft zich de bieze zonder slijk? groeit het rietgras zonder water?
12 Als het nog in zijne groenigheid is, *hoewel* het niet afgesneden wordt, nogtans verdort het vóór alle gras.
13 Alzoo zijn de paden van allen, die God vergeten; en de verwachting des huichelaars zal vergaan.
14 Van denwelken zijne hoop walgen zal; en zijn vertrouwen zal zijn een huis der spinnekop.
15 Hij zal op zijn huis lenen, maar het zal niet bestaan; hij zal zich daaraan vasthouden, maar het zal niet staande blijven.
16 Hij is sappig voor de zon, en zijne scheuten gaan over zijnen hof uit.
17 Zijne wortelen worden bij de springader ingevlochten; hij ziet eene steenige plaats.
18 *Maar* als *God* hem verslindt uit zijne plaats, zoo zal zij hem loochenen, *zeggende:* Ik heb u niet gezien.
19 Zie, dat is de vreugde zijns wegs; en uit het stof zullen anderen voortspruiten.
20 Zie, God zal den opregten niet verwerpen; Hij vat ook de boosdoeners niet bij de hand;
21 Totdat Hij uwen mond met gelach vervulle, en uwe lippen met gejuich.

22 Uwe haters zullen met schaamte bekleed worden; en de tent der goddeloozen zal niet *meer* zijn.

HOOFDSTUK IX.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Waarlijk ik weet, dat het zoo is: want hoe zou de mensch regtvaardig zijn bij God?
3 Zoo Hij lust heeft, om met hem te twisten, niet één uit duizend zal hij Hem beantwoorden.
4 Hij is wijs van hart, en sterk van kracht; wie heeft zich tegen Hem verhard, en vrede gehad?
5 Die de bergen verzet, dat zij het niet gewaar worden, die ze omkeert in zijnen toorn;
6 Die de aarde beweegt uit hare plaats, dat hare pilaren schudden;
7 Die de zon gebiedt, en zij gaat niet op; en verzegelt de sterren;
8 Die alleen de hemelen uitbreidt, en treedt op de hoogten der zee;
9 Die den Wagen maakt, den Orion, en het Zevengesternte, en de binnenkameren van het Zuiden;
10 Die groote dingen doet, die men niet doorzoeken kan; en wonderen, die men niet tellen kan.
11 Zie, Hij zal voor mij henengaan, en ik zal Hem niet zien; en Hij zal voorbijgaan, en ik zal Hem niet merken.
12 Zie, Hij zal rooven, wie zal het Hem doen wedergeven? wie zal tot Hem zeggen: Wat doet Gij?
13 God zal zijnen toorn niet afkeeren; onder Hem worden gebogen de hoovaardige helpers.
14 Hoe veel min zal ik Hem antwoorden, *en* mijne woorden uitkiezen tegen Hem?
15 Denwelken ik, zoo ik regtvaardig ware, niet zou antwoorden; mijnen Regter zal ik om genade bidden.
16 Indien ik roep, en Hij mij antwoordt; ik zal niet gelooven, dat Hij mijne stem ter ooren genomen heeft.
17 Want Hij vermorzelt mij door een onweder, en vermenigvuldigt mijne wonden zonder oorzaak.
18 Hij laat mij niet toe mijnen adem te verhalen; maar Hij verzadigt mij met bitterheden.
19 Zoo het aan de kracht *komt,* zie, Hij is sterk; en zoo het aan het regt *komt,* wie zal mij dagvaarden?
20 Zoo ik mij regtvaardig, mijn mond zal mij verdoemen; ben ik opregt, Hij zal mij toch verkeerd verklaren.
21 Ben ik opregt, zoo acht ik *toch* mijne ziel niet; ik versmaad mijn leven.
22 Dat is één ding, daarom zeg ik: Den opregten en den goddeloozen verdoet Hij.
23 Als de geesel haastelijk doodt, bespot Hij de verzoeking der onschuldigen.
24 De aarde wordt gegeven in de hand des goddeloozen; Hij overdekt het aangezigt harer regteren: zoo niet, wie is Hij dan?
25 En mijne dagen zijn ligter geweest dan een looper; zij zijn weggevloden, zij hebben het goede niet gezien.
26 Zij zijn voorbijgevaren met jagtschepen; gelijk een arend naar het aas toevliegt.
27 Indien mijn zeggen is: Ik zal mijne klage vergeten, en ik zal mijn gebaar laten varen, en mij verkwikken;
28 Zoo schroom ik voor al mijne smarten; ik weet, dat Gij mij niet onschuldig zult houden.
29 Ik zal *toch* goddeloos zijn: waarom dan zal ik ijdelijk arbeiden?
30 Indien ik mij wassche met sneeuwwater, en mijne handen zuivere met zeep;
31 Dan zult Gij mij in de gracht induiken, en mijne kleederen zullen van mij gruwelen.
32 Want Hij is niet een man, als ik, dien ik antwoorden zou, zoo wij te zamen in het gerigt kwamen.
33 Er is geen scheidsman tusschen ons, *die* zijne hand op ons beiden leggen mogt.
34 Dat Hij van op mij zijne roede wegdoe, en dat zijne verschrikking mij niet verbaasd make;
35 Zoo zal ik spreken, en Hem niet vreezen, want zoodanig ben ik niet bij mij.

HOOFDSTUK X.

MIJNE ziel is verdrietig over mijn leven; ik zal mijne klage op mij laten, ik zal spreken in bitterheid mijner ziel.
2 Ik zal tot God zeggen: Verdoem mij niet; doe mij weten, waarover Gij met mij twist.
3 Is het U goed, dat Gij verdrukt? dat Gij verwerpt den arbeid uwer handen, en over den raad der goddeloozen schijnsel geeft?

4 Hebt Gij vleeschelijke oogen? ziet Gij,
gelijk een mensch ziet?
5 Zijn uwe dagen als de dagen van een'
mensch? zijn uwe jaren als de dagen eens
mans?
6 Dat Gij onderzoekt naar mijne ongereg-
tigheid, en naar mijne zonde verneemt?
7 Het is uwe wetenschap, dat ik niet god-
deloos ben; nogtans is er niemand, die uit
uwe hand verlosse.
8 Uwe handen doen mij smart aan, hoe-
wel zij mij gemaakt hebben; te zamen
rondom *mij* zijn zij, en Gij verslindt mij.
9 Gedenk toch, dat Gij mij als leem bereid
hebt, en mij tot stof zult doen wederkee-
ren.
10 Hebt Gij mij niet als melk gegoten, en
mij als eene kaas doen runnen?
11 Met vel en vleesch hebt Gij mij be-
kleed, met beenderen ook en zenuwen hebt
Gij mij zamengevlochten:
12 Benevens het leven hebt Gij weldadig-
heid aan mij gedaan, en uw opzigt heeft
mijnen geest bewaard.
13 Maar deze dingen hebt Gij verborgen
in uw hart; ik weet, dat dit bij U ge-
weest is.
14 Indien ik zondig, zoo zult Gij mij
waarnemen, en van mijne misdaad zult
Gij mij niet onschuldig houden.
15 Zoo ik goddeloos ben, wee mij! en ben
ik regtvaardig, ik zal mijn hoofd niet op-
heffen; ik ben zat van schande, maar aan-
zie mijne ellende.
16 Want zij verheft zich; gelijk een felle
leeuw jaagt Gij mij, Gij keert weder en
stelt U wonderlijk tegen mij.
17 Gij vernieuwt uwe getuigen tegenover
mij, en vermenigvuldigt uwen toorn tegen
mij; verwisselingen, ja een heirleger, zijn
tegen mij.
18 En waarom hebt Gij mij uit de baar-
moeder voortgebragt? Och dat ik den geest
gegeven had, en geen oog mij gezien had!
19 Ik zou zijn, als of ik niet geweest
ware; van *moeders* buik zou ik tot het
graf gebragt zijn geweest.
20 Zijn mijne dagen niet weinig? houd
op, zet van mij af, dat ik mij een weinig
verkwikke;
21 Eer ik henenga, (en niet wederkom)
in een land der duisternis en der schaduwe
des doods;
22 Een stikdonker land, als de duisternis
zelve, de schaduwe des doods, en zonder
ordeningen, en het geeft schijnsel als de
duisternis.

HOOFDSTUK XI.

TOEN antwoordde Zofar, de Naämathiet,
en zeide:
2 Zou de veelheid der woorden niet be-
antwoord worden? en zou een klapachtig
man regt hebben?
3 Zouden uwe leugenen de lieden doen
zwijgen? en zoudt gij spotten, en niemand
u beschamen?
4 Want gij hebt gezegd: Mijne leer is
zuiver, en ik ben rein in uwe oogen.
5 Maar gewisselijk, och of God sprak,
en zijne lippen tegen u opende;
6 En u bekend maakte de verborgenheden
der wijsheid, omdat zij dubbel zijn in we-
zen! Daarom weet, dat God voor u vergeet
van uwe ongeregtigheid.
7 Zult gij de onderzoeking Gods vinden?
zult gij tot de volkmaaktheid toe den Al-
magtigen vinden?
8 *Zij is als* de hoogten der hemelen, wat
kunt gij doen? dieper dan de hel, wat kunt
gij weten?
9 Langer dan de aarde is hare maat, en
breeder dan de zee.
10 Indien Hij voorbijgaat, opdat Hij
overlevere of vergadere, wie zal dan Hem
afkeeren?
11 Want Hij kent de ijdele lieden, en Hij
ziet de ondeugd; zou Hij dan niet aan-
merken?
12 Dan zal een verstandeloos man kloek-
zinnig worden: hoewel de mensch *als*
het veulen eens woudezels geboren is.
13 Indien gij uw hart bereid hebt, zoo
breid uwe handen tot Hem uit.
14 Indien er ondeugd in uwe hand is,
doe die verre weg; en laat het onregt in
uwe tenten niet wonen.
15 Want dan zult gij uw aangezigt op-
heffen uit de gebreken, en zult vast wezen,
en niet vreezen.
16 Want gij zult de moeite vergeten, *en
harer* gedenken als der wateren, die voor-
bijgegaan zijn.
17 Ja *uw* tijd zal klaarder dan de middag
oprijzen; gij zult uitvliegen, als de mor-
genstond zult gij zijn.
18 En gij zult vertrouwen, omdat er ver-
wachting zijn zal; en gij zult graven, ge-
rustelijk zult gij slapen;
19 En gij zult nederliggen, en niemand

7-12. Lee Sher. Reale Jesu. IV. 50. 51.

zal *u* verschrikken; en velen zullen uw aangezigt smeeken.

20 Maar de oogen der goddeloozen zullen bezwijken, en de toevlugt zal van hen vergaan; en hunne verwachting zal zijn de uitblazing der ziel.

HOOFDSTUK XII.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Trouwens, omdat gijlieden het volk zijt, zoo zal de wijsheid met ulieden sterven!

3 Ik heb ook een hart even als gijlieden, ik zwicht niet voor u; en bij wien zijn niet dergelijke dingen?

4 Ik ben het, *die* zijnen vriend een spot is, *maar* roepende tot God, die hem verhoort; de regtvaardige *en* opregte is een spot.

5 Hij is eene verachte fakkel, naar de meening desgenen, die gerust is; hij is gereed met den voet te struikelen.

6 De tenten der verwoesters hebben rust, en die God tergen, hebben verzekerdheden, om hetgene God met zijne hand toebrengt.

7 En waarlijk vraag toch de beesten, en elk een van die zal het u leeren; en het gevogelte des hemels, dat zal het u te kennen geven.

8 Of spreek tot de aarde, en zij zal het u leeren; ook zullen het u de visschen der zee vertellen.

9 Wie weet niet uit alle dezen, dat de hand des HEEREN dit doet?

10 In wiens hand de ziel is van al wat leeft, en de geest van alle vleesch des menschen.

11 Zal niet het oor de woorden proeven, gelijk het gehemelte voor zich de spijze smaakt?

12 In de stokouden is de wijsheid, en in de langheid der dagen het verstand.

13 Bij Hem is wijsheid en magt; Hij heeft raad en verstand.

14 Ziet, Hij breekt af, en het zal niet herbouwd worden; Hij besluit iemand, en er zal niet opengedaan worden.

15 Ziet, Hij houdt de wateren op, en zij droogen uit; ook laat Hij ze uit, en zij keeren de aarde om.

16 Bij Hem is kracht en wijsheid, Zijns is de dwalende, en die doet dwalen.

17 Hij voert de raadsheeren beroofd weg, en de regters maakt Hij uitzinnig.

18 Den band der koningen maakt Hij los, en Hij bindt den gordel aan hunne lendenen.

19 Hij voert de oversten beroofd weg, en de magtigen keert Hij om.

20 Hij beneemt den getrouwen de spraak, en der ouden oordeel neemt Hij weg.

21 Hij giet verachting over de prinsen uit, en Hij verslapt den riem der geweldigen.

22 Hij openbaart de diepten uit de duisternis, en des doods schaduwe brengt Hij voort in het licht.

23 Hij vermenigvuldigt de volken, en verderft ze; Hij breidt de volken uit, en leidt ze.

24 Hij neemt het hart van de hoofden des volks der aarde weg, en doet hen dwalen in het woeste, waar geen weg is.

25 Zij tasten in de duisternis, waar geen licht is; en Hij doet hen dwalen, als eenen dronkaard.

HOOFDSTUK XIII.

ZIET, *dat* alles heeft mijn oog gezien, mijn oor gehoord en verstaan.

2 Gelijk gijlieden *het* weet, weet ik het ook; ik zwicht niet voor u.

3 Maar ik zal tot den Almagtigen spreken, en ben belust *mij* te verdedigen voor God.

4 Want gewisselijk gij zijt leugenstoffeerders; gij allen zijt nietige medicijnmeesters.

5 Och of gij gansch stilzweegt! dat zou ulieden voor wijsheid wezen.

6 Hoort toch mijne verdediging, en merkt op de twistingen mijner lippen.

7 Zult gij voor God onregt spreken? en zult gij voor Hem bedriegerij spreken?

8 Zult gij zijn aangezigt aannemen? zult gij voor God twisten?

9 Zal het goed zijn, als Hij u zal onderzoeken? zult gij met Hem spotten, gelijk men met een' mensch spot?

10 Hij zal u gewisselijk bestraffen, zoo gij in het verborgene het aangezigt aanneemt.

11 Zal u niet zijne hoogheid verschrikken, en zijne vreeze over u vallen?

12 Uwe gedachtenissen zijn gelijk asch, uwe hoogten als hoogten van leem.

13 Houdt stil van mij, opdat ik spreke, en er ga over mij, wat het zij.

14 Waarom zou ik mijn vleesch in mijne tanden nemen, en mijne ziel in mijne hand stellen?

15 Ziet, *zoo* Hij mij doodde, zou ik niet

hopen? evenwel zal ik mijne wegen voor zijn aangezigt verdedigen.

16 Ook zal Hij mij tot zaligheid zijn; maar een huichelaar zal voor zijn aangezigt niet komen.

17 Hoort naarstiglijk mijne rede, en mijne aanwijzing met uwe ooren.

18 Ziet nu, ik heb het regt ordentlijk gesteld; ik weet, dat ik regtvaardig zal verklaard worden.

19 Wie is hij, die met mij twist? wanneer ik nu zweeg, zoo zou ik den geest geven.

20 Alleenlijk twee dingen doe niet met mij; dan zal ik mij van uw aangezigt niet verbergen.

21 Doe uwe hand verre van op mij, en uwe verschrikking make mij niet verbaasd.

22 Roep dan, en ik zal antwoorden; of ik zal spreken, en geef mij antwoord.

23 Hoe vele misdaden en zonden heb ik? maak mijne overtreding en mijne zonde mij bekend.

24 Waarom verbergt Gij uw aangezigt, en houdt mij voor uwen vijand?

25 Zult Gij een gedreven blad verbrijzelen? en zult Gij eenen droogen stoppel vervolgen?

26 Want Gij schrijft tegen mij bittere dingen; en Gij doet mij erven de misdaden mijner jongheid.

27 Gij legt ook mijne voeten in den stok, en neemt waar al mijne paden; Gij drukt u in de wortelen mijner voeten.

28 En hij veroudert als eene verrotting, als een kleed, dat de mot opeet.

HOOFDSTUK XIV.

DE mensch, van eene vrouw geboren, is kort van dagen, en zat van onrust.

2 Hij komt voort als eene bloem, en wordt afgesneden; ook vlugt hij als eene schaduw, en bestaat niet.

3 Nog doet Gij uwe oogen over zulk eenen open; en Gij betrekt mij in het gerigt met U.

4 Wie zal eenen reinen geven uit den onreinen? niet één.

5 Dewijl zijne dagen bestemd zijn, het getal zijner maanden bij U is, *en* Gij zijne bepalingen gemaakt hebt, die hij niet overgaan zal;

6 Wend U van hem af, dat hij rust hebbe, totdat hij als een daglooner aan zijnen dag een welgevallen hebbe.

7 Want voor eenen boom, als hij afgehouwen wordt, is er verwachting, dat hij zich nog zal veranderen, en zijn scheute niet zal ophouden.

8 Indien zijn wortel in de aarde veroudert, en zijn stam in het stof versterft;

9 Hij zal van den reuk der wateren *weder*uitspruiten, en zal eenen tak maken, gelijk eene plant.

10 Maar een man sterft, als hij verzwakt is, en de mensch geeft den geest, waar is hij dan?

11 De wateren verloopen uit een meer, en eene rivier droogt uit en verdort;

12 Alzoo ligt de mensch neder, en staat niet op: totdat de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet opwaken, noch uit hunnen slaap opgewekt worden.

13 Och of Gij mij in het graf verstaakt, mij verbergdet, totdat uw toorn zich afkeerde; dat Gij mij eene bepaling steldet, en mijner gedachtig waart!

14 Als een man gestorven is, zal hij weder leven? ik zou al de dagen mijns strijds hopen, totdat mijne verandering komen zou:

15 Dat Gij zoudt roepen, en ik U zou antwoorden, dat Gij tot het werk uwer handen zoudt begeerig zijn.

16 Maar nu telt Gij mijne treden; Gij bewaart *mij* niet om mijner zonden wil.

17 Mijne overtreding is in een bundeltje verzegeld, en Gij pakt mijne ongeregtigheid opeen.

18 En voorwaar een berg vallende vergaat, en eene rots wordt versteld uit hare plaats;

19 De wateren vermalen de steenen, het stof der aarde overstelpt het gewas, dat van zelfs daaruit voortkomt; alzoo verderft Gij de verwachting des menschen.

20 Gij overweldigt hem in eeuwigheid, en hij gaat heen; veranderende zijn gelaat, zoo zendt Gij hem weg.

21 Zijne kinderen komen tot eere, en hij weet het niet; of zij worden klein, en hij let niet op hen.

22 Maar zijn vleesch, *nog* aan hem zijnde, heeft smart; en zijne ziel, in hem zijnde, heeft rouw.

HOOFDSTUK XV.

TOEN antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:

2 Zal een wijs man winderige wetenschap

voor antwoord geven, en zal hij zijnen buik vullen met oostewind?

3 Bestraffende door woorden, *die* niet baten, en door redenen, met dewelke hij geen voordeel doet?

4 Ja gij vernietigt de vreeze, en neemt het gebed voor het aangezigte Gods weg.

5 Want uw mond leert uwe ongeregtigheid, en gij hebt de tong der arglistigen verkoren.

6 Uw mond verdoemt u, en niet ik; en uwe lippen getuigen tegen u.

7 Zijt gij de eerste een mensch geboren? of zijt gij vóór de heuvelen voortgebragt?

8 Hebt gij den verborgen raad Gods gehoord, en hebt gij de wijsheid naar u getrokken?

9 Wat weet gij, dat wij niet weten? *wat* verstaat gij, dat bij ons niet is?

10 Onder ons is ook een grijze, ja een stokoude, meerder van dagen dan uw vader.

11 Zijn de vertroostingen Gods u te klein? en schuilt er eenige zaak bij u?

12 Waarom rukt uw hart u weg? en waarom wenken uwe oogen?

13 Dat gij uwen geest keert tegen God, en *zulke* redenen uit uwen mond laat uitgaan.

14 Wat is de mensch, dat hij zuiver zou zijn? en die geboren is van eene vrouw, dat hij regtvaardig zou zijn?

15 Zie, op zijne heiligen zou Hij niet vertrouwen, en de hemelen zijn niet zuiver in zijne oogen.

16 Hoe veel te meer is een man gruwelijk en stinkende, die het onregt indrinkt als water?

17 Ik zal u wijzen, hoor mij aan, en hetgeen ik gezien heb, dat zal ik vertellen;

18 Hetwelk de wijzen verkondigd hebben, en men voor hunne vaderen niet verborgen heeft;

19 Denwelken alleen het land gegeven was, en door welker midden niemand vreemds doorging.

20 Te allen dage doet de goddelooze zich zelven weedom aan; en *weinige* jaren in getal zijn voor den tiran weggelegd.

21 Het geluid der verschrikkingen is in zijne ooren; in den vrede zelven komt de verwoester hem over.

22 Hij gelooft niet uit de duisternis weder te keeren, maar dat hij beloerd wordt ten zwaarde.

23 Hij zwerft heen en weder om brood, waar het zijn mag; hij weet, dat bij zijne hand gereed is de dag der duisternis.

24 Angst en benaauwdheid verschrikken hem, zij overweldigt hem, gelijk een koning bereid ten strijde.

25 Want hij strekt tegen God zijne hand uit, en tegen den Almagtigen stelt hij zich geweldelijk aan.

26 Hij loopt tegen Hem aan met den hals, met zijne dikke, hoog verhevene schilden.

27 Omdat hij zijn aangezigt met zijn vet bedekt heeft, en rimpelen gemaakt om de weekdarmen.

28 En heeft bewoond verdelgde steden, *en* huizen, die men niet bewoonde, die gereed waren tot *steen*hoopen te worden.

29 Hij zal niet rijk worden, en zijn vermogen zal niet bestaan; en hunne volmaaktheid zal zich niet uitbreiden op de aarde.

30 Hij zal van de duisternis niet ontwijken, de vlam zal zijnen scheut verdroogen; hij zal wijken door het geblaas zijns monds.

31 Hij betrouwe niet op ijdelheid, *waardoor* hij verleid wordt: want ijdelheid zal zijne vergelding wezen.

32 Als zijn dag nog niet is, zal hij vervuld worden: want zijn tak zal niet groenen.

33 Men zal zijne onrijpe druiven afrukken, als van eenen wijnstok, en zijn bloesel afwerpen, als van eenen olijfboom.

34 Want de vergadering der huichelaren wordt eenzaam, en het vuur verteert de tenten der geschenken.

35 Zij ontvangen moeite, en baren ijdelheid, en hun buik rigt bedrog aan.

HOOFDSTUK XVI.

MAAR Job antwoordde en zeide:

2 Ik heb vele dergelijke dingen gehoord; gij allen zijt moeijelijke vertroosters.

3 Zal er een einde zijn aan de winderige woorden? of wat stijft u, dat gij *alzoo* antwoordt?

4 Zou ik ook, als gijlieden, spreken, indien uwe ziele ware in mijner ziele plaats? zou ik woorden tegen u zamenhoopen? en zou ik over u met mijn hoofd schudden?

5 Ik zou u versterken met mijnen mond, en de beweging mijner lippen zou zich inhouden.

6 Zoo ik spreek, mijne smart wordt niet ingehouden; en houd ik op, wat gaat er van mij weg?
7 Gewisselijk, Hij heeft mij nu vermoeid; Gij hebt mijne gansche vergadering verwoest.
8 Dat Gij mij rimpelachtig gemaakt hebt, is tot een getuige; en mijne magerheid staat tegen mij op, zij getuigt in mijn aangezigt.
9 Zijn toorn verscheurt, en Hij haat mij, Hij knerst over mij met zijne tanden; mijn wederpartijder scherpt zijne oogen tegen mij.
10 Zij gapen met hunnen mond tegen mij, zij slaan met smaadheid op mijn kinnebakken; zij vervullen zich te zamen aan mij.
11 God heeft mij den verkeerden overgegeven, en heeft mij afgewend in de handen der goddeloozen.
12 Ik had rust, maar Hij heeft mij verbroken, en bij mijnen nek gegrepen, en mij verpletterd; en Hij heeft mij zich tot een doelwit opgerigt.
13 Zijne schutters hebben mij omringd; Hij heeft mijne nieren doorspleten, en niet gespaard; Hij heeft mijne gal op de aarde uitgegoten.
14 Hij heeft mij gebroken met breuk op breuk; Hij is tegen mij aangeloopen als een geweldige.
15 Ik heb eenen zak over mijne huid genaaid, ik heb mijnen hoorn in het stof gedaan.
16 Mijn aangezigt is gansch bemodderd van weenen, en over mijne oogleden is des doods schaduw;
17 Daar toch geen wrevel in mijne handen is, en mijn gebed zuiver is.
18 O aarde! bedek mijn bloed niet; en voor mijn geroep zij geene plaats.
19 Ook nu, zie, in den hemel is mijn getuige, en mijn getuige in de hoogten.
20 Mijne vrienden zijn mijne bespotters; *doch* mijn oog druipt tot God.
21 Och, mogt men regten voor een' man met God, gelijk een kind des menschen voor zijnen vriend!
22 Want *weinige* jaren in getal zullen er *nog* aankomen, en ik zal het pad henengaan, *waardoor* ik niet zal wederkeeren.

HOOFDSTUK XVII.

MIJN geest is verdorven, mijne dagen worden uitgeblusscht, de graven zijn voor mij.
2 Zijn niet bespotters bij mij, en overnacht *niet* mijn oog in hunlieder verbittering?
3 Zet toch bij, stel mij een' borg bij U; wie zal hij zijn? dat in mijne hand geklapt worde.
4 Want hun hart hebt Gij van kloek verstand verborgen; daarom zult Gij hen niet verhoogen.
5 Die met vleijing den vrienden *wat* aanzegt, ook zijner kinderen oogen zullen versmachten.
6 Doch Hij heeft mij tot een spreekwoord der volken gesteld; zoodat ik een trommelslag ben voor *ieders* aangezigt.
7 Daarom is mijn oog door verdriet verdonkerd, en al mijne ledematen zijn gelijk eene schaduw.
8 De opregten zullen hierover verbaasd zijn, en de onschuldige zal zich tegen den huichelaar opmaken;
9 En de regtvaardige zal zijnen weg vasthouden, en die rein van handen is, zal in sterkte toenemen.
10 Maar toch gij allen, keert weder, en komt nu: want ik vinde onder u geen' wijzen.
11 Mijne dagen zijn voorbijgegaan, uitgerukt zijn mijne gedachten, de bezittingen mijns harten.
12 Den nacht verstellen zij in den dag; het licht is nabij *den ondergang* van wege de duisternis.
13 Zoo ik wacht, het graf zal mijn huis wezen; in de duisternis zal ik mijn bed spreiden.
14 Tot de groeve roep ik: Gij zijt mijn vader! tot het gewormte: Mijne moeder, en mijne zuster!
15 Waar zou dan nu mijne verwachting wezen? ja mijne verwachting, wie zal ze aanschouwen?
16 Zij zullen ondervaren *met* de handboomen des grafs, als er rust te zamen in het stof wezen zal.

HOOFDSTUK XVIII.

TOEN antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:
2 Hoe lang is het, dat gijlieden een einde van woorden zult maken? merkt op, en daarna zullen wij spreken.
3 Waarom worden wij geacht als beesten, en zijn onrein in ulieder oogen?
4 O gij, die zijne ziele verscheurt door zijnen toorn! zal om uwentwil de aarde

verlaten worden? en zal eene rots versteld worden uit hare plaats?

5 Ja het licht der goddeloozen zal uitgebluscht worden, en de vonk zijns vuurs zal niet glinsteren.

6 Het licht zal verduisteren in zijne tent, en zijne lamp zal over hem uitgebluscht worden.

7 De treden zijner magt zullen benaauwd worden, en zijn raad zal hem nederwerpen.

8 Want met zijne voeten zal hij in het net geworpen worden, en zal in het wargaren wandelen.

9 De strik zal *hem* bij de verzenen vatten; de struikroover zal hem overweldigen.

10 Zijn touw is in de aarde verborgen, en zijn val op het pad.

11 De beroeringen zullen hem rondom verschrikken, en hem verstrooijen op zijne voeten.

12 Zijne magt zal hongerig wezen, en het verderf is bereid aan zijne zijde.

13 De eerstgeborene des doods zal de grendelen zijner huid verteren, zijne grendelen zal hij verteren.

14 Zijn vertrouwen zal uit zijne tent uitgerukt worden; zulks zal hem doen treden tot den koning der verschrikkingen.

15 Zij zal wonen in zijne tent, waar zij de zijne niet is; zijne woning zal met zwavel overstrooid worden.

16 Van onder zullen zijne wortelen verdorren, en van boven zal zijn tak afgesneden worden.

17 Zijne gedachtenis zal vergaan van de aarde, en hij zal geen' naam hebben op de straten.

18 Men zal hem stooten van het licht in de duisternis, en men zal hem van de wereld verjagen.

19 Hij zal geenen zoon, noch neef hebben onder zijn volk; en niemand zal in zijne woningen overig zijn.

20 Over zijnen dag zullen de nakomelingen verbaasd zijn, en de ouden met schrik bevangen worden.

21 Gewisselijk zoodanige zijn de woningen des verkeerden, en dit is de plaats *desgenen, die* God niet kent.

HOOFDSTUK XIX.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Hoe lang zult gijlieden mijne ziel bedroeven, en mij met woorden verbrijzelen?

3 Gij hebt nu tienmaal mij schande aangedaan; gij schaamt u niet, gij verhardt u tegen mij.

4 Maar ook het zij waarlijk, dat ik gedwaald heb, mijne dwaling zal bij mij vernachten.

5 Indien gijlieden waarlijk u verheft tegen mij, en mijnen smaad tegen mij drijft;

6 Weet nu, dat God mij heeft omgekeerd, en mij *met* zijn net omsingeld.

7 Ziet, ik roep, geweld! doch word niet verhoord; ik schreeuw, doch er is geen regt.

8 Hij heeft mijnen weg toegemuurd, dat ik niet doorgaan kan, en over mijne paden heeft Hij duisternis gesteld.

9 Mijne eer heeft Hij van mij afgetrokken, en de kroon mijns hoofds heeft Hij weggenomen.

10 Hij heeft mij rondom afgebroken, zoodat ik henenga, en heeft mijne verwachting als eenen boom weggerukt.

11 Daartoe heeft Hij zijnen toorn tegen mij ontstoken, en mij bij zich geacht als zijne vijanden.

12 Zijne benden zijn te zamen aangekomen, en hebben tegen mij haren weg gebaand, en hebben zich gelegerd rondom mijne tent.

13 Mijne broeders heeft Hij verre van mij gedaan; en die mij kennen, zekerlijk zij zijn van mij vervreemd.

14 Mijne nabestaanden houden op, en mijne bekenden vergeten mij.

15 Mijne huisgenooten en mijne dienstmaagden achten mij voor eenen vreemden; een uitlander ben ik in hunne oogen.

16 Ik riep mijnen knecht, en hij antwoordde niet; ik smeekte met mijnen mond tot hem.

17 Mijn adem is mijne huisvrouw vreemd; en ik smeek om der kinderen mijns buiks wil.

18 Ook versmaden mij de jonge kinderen; sta ik op, zoo spreken zij mij tegen.

19 Alle menschen mijns heimelijken raads hebben eenen gruwel aan mij; en die ik liefhad, zijn tegen mij gekeerd.

20 Mijn gebeente kleeft aan mijne huid en aan mijn vleesch; en ik ben ontkomen met de huid mijner tanden.

21 Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, o gij, mijne vrienden! want de hand Gods heeft mij aangeraakt.

22 Waarom vervolgt gij mij als God, en wordt niet verzadigd van mijn vleesch?

23 Och of nu mijne woorden toch opgeschreven wierden! Och of zij in een boek ook wierden ingeteekend!
24 Dat zij met eene ijzeren griffie en lood voor eeuwig in eene rots gehouwen wierden!
25 Want ik weet, mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan:
26 En als zij na mijne huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vleesch God aanschouwen;
27 Denwelken ik voor mij aanschouwen zal, en mijne oogen zien zullen, en niet een' vreemden: mijne nieren verlangen zeer in mijnen schoot.
28 Voorwaar gij zoudt zeggen: Waarom vervolgen wij hem? nademaal de wortel der zaak in mij gevonden wordt.
29 Schroomt u van wege het zwaard: want de grimmigheid is *over* de misdaden des zwaards; opdat gij weet, dat er een gerigt zij.

Job 20. 21. 19. Ps. 39.

HOOFDSTUK XX.

TOEN antwoordde Zofar, de Naämathiet, en zeide:
2 Daarom doen mijne gedachten mij antwoorden, en over zulks is mijn verhaasten in mij.
3 Ik heb aangehoord eene bestraffing, die mij schande aandoet; maar de geest zal uit mijn verstand voor mij antwoorden.
4 Weet gij dit? van altoos af, van dat *God* den mensch op de wereld gezet heeft,
5 Dat het gejuich der goddeloozen van nabij geweest is, en de vreugde des huichelaars voor een' oogenblik?
6 Wanneer zijne hoogheid tot den hemel toe opklomme, en zijn hoofd tot aan de wolken raakte;
7 Zal hij gelijk zijn drek in eeuwigheid vergaan; die hem gezien hadden, zullen zeggen: Waar is hij?
8 Hij zal wegvliegen als een droom, dat men hem niet vinden zal, en hij zal verjaagd worden als een gezigt des nachts.
9 Het oog, dat hem zag, zal het niet meer doen; en zijne plaats zal hem niet meer aanschouwen.
10 Zijne kinderen zullen zoeken den armen te behagen; en zijne handen zullen zijn vermogen moeten wederuitkeeren.
11 Zijne beenderen zullen vol van zijne verborgene *zonden* zijn; van welke elk een met hem op het stof nederliggen zal.
12 Indien het kwaad in zijnen mond zoet is, hij dat verbergt onder zijne tong,
13 Hij dat spaart, en hetzelve niet verlaat, maar dat in het midden van zijn gehemelte inhoudt;
14 Zijne spijze zal in zijn ingewand veranderd worden; gal der adderen zal zij in het binnenste van hem zijn.
15 Hij heeft goed ingeslokt, maar zal het uitspuwen; God zal het uit zijnen buik uitdrijven.
16 Het vergift der adderen zal hij zuigen, de tong der slang zal hem dooden.
17 De stroomen, rivieren, beken van honig en boter zal hij niet zien.
18 Den arbeid zal hij wedergeven en niet inslokken; naar het vermogen zijner verandering, zoo zal hij van vreugde niet opspringen.
19 Omdat hij onderdrukt heeft, de armen verlaten heeft, een huis geroofd heeft, dat hij niet opgebouwd had;
20 Omdat hij geene rust in zijnen buik gekend heeft, zoo zal hij van zijn gewenscht goed niet uitbehouden.
21 Er zal niets overig zijn dat hij ete; daarom zal hij niet wachten naar zijn goed.
22 Als zijne genoegzaamheid zal vol zijn, zal hem bang zijn; alle hand des ellendigen zal over hem komen.
23 Er zij *wat* om zijnen buik te vullen, *God* zal over hem de hitte zijns toorns zenden, en over hem regenen op zijne spijze.
24 Hij zij gevloden van de ijzeren wapenen, de stalen boog zal hem doorschieten.
25 Men zal *het zwaard* uittrekken, het zal uit het lijf uitgaan, en glinsterende uit zijne gal voortkomen; verschrikkingen zullen over hem zijn.
26 Alle duisternis zal verborgen zijn in zijne schuilplaatsen; een vuur, dat niet opgeblazen is, zal hem verteren; den overigen in zijne tent zal het kwalijk gaan.
27 De hemel zal zijne ongeregtigheid openbaren, en de aarde zal zich tegen hem opmaken.
28 De inkomste van zijn huis zal weggevoerd worden; het zal al henenvloeijen in den dag zijns toorns.
29 Dit is het deel des goddeloozen menschen van God, en de erve zijner redenen, van God.

HOOFDSTUK XXI.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Hoort aandachtelijk mijne rede,

en laat dit zijn uwe vertroostingen.
5 Verdraagt mij, en ik zal spreken; en nadat ik gesproken zal hebben, spot *dan*.
4 Is (mij aangaande) mijne klagt tot den mensch? doch of het zoo ware, waarom zou mijn geest niet verdrietig zijn?
5 Ziet mij aan, en wordt verbaasd, en legt de hand op den mond.
6 Ja wanneer ik *daaraan* gedenk, zoo word ik beroerd, en mijn vleesch heeft een gruwen gevat.
7 Waarom leven de goddeloozen, worden oud, ja worden geweldig in vermogen?
8 Hun zaad is bestendig met hen voor hun aangezigt, en hunne spruiten zijn voor hunne oogen.
9 Hunne huizen hebben vrede zonder vreeze, en de roede Gods is op hen niet.
10 Zijn stier bespringt, en mist niet; zijne koe kalft, en misdraagt niet.
11 Hunne jonge kinderen zenden zij uit als eene kudde, en hunne kinderen huppelen.
12 Zij heffen op met den trommel en de harp, en zij verblijden zich op het geluid des orgels.
13 In het goede verslijten zij hunne dagen; en in een' oogenblik dalen zij in het graf.
14 Nogtans zeggen zij tot God : Wijk van ons! want aan de kennis uwer wegen hebben wij geenen lust.
15 Wat is de Almagtige, dat wij Hem zouden dienen? en wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanloopen zouden?
16 *Doch* ziet, hun goed is niet in hunne hand; de raad der goddeloozen is verre van mij.
17 Hoe dikwijls geschiedt het, dat de lamp der goddeloozen uitgeblusscht wordt, en hun verderf hun overkomt; dat *God hun* smarten uitdeelt in zijnen toorn!
18 Dat zij gelijk stroo worden voor den wind, en gelijk kaf, dat de wervelwind wegsteelt;
19 Dat God zijn geweld weglegt voor zijne kinderen, hem vergeldt, dat hij het gewaar wordt;
20 Dat zijne oogen zijnen ondergang zien, en hij drinkt van de grimmigheid des Almagtigen!
21 Want wat lust zou hij na zich aan zijn huis hebben, als het getal zijner maanden afgesneden is?
22 Zal men God wetenschap leeren, daar Hij de hoogen rigt?
23 Deze sterft in de kracht zijner volkomenheid, daar hij gansch stil en gerust was;
24 Zijne melkvaten waren vol melk, en het merg zijner beenen was bevochtigd.
25 De ander daarentegen sterft met eene bittere ziel, en hij heeft van het goede niet gegeten.
26 Zij liggen te zamen neder in het stof, en het gewormte overdekt ze.
27 Ziet, ik weet ulieder gedachten, en de booze verdichtselen, *waarmede* gij tegen mij geweld doet.
28 Want gij zult zeggen : Waar is het huis van den prins? en waar is de tent van de woningen der goddeloozen?
29 Hebt gijlieden niet gevraagd de voorbijgaanden op den weg? en kent gij hunne teekenen niet?
30 Dat de booze onttrokken wordt ten dage des verderfs; *dat zij* ten dage der verbolgenheden ontvoerd worden.
31 Wie zal hem in het aangezigt zijnen weg vertoonen? als hij *wat* doet, wie zal hem vergelden?
32 Eindelijk wordt hij naar de graven gebragt, en is gedurig in den aardhoop.
33 De kluiten des dals zijn hem zoet, en hij trekt na zich alle menschen; en dergenen, die vóór hem geweest zijn, is geen getal.
34 Hoe vertroost gij mij dan met ijdelheid? dewijl *in* uwe antwoorden overtreding overig is.

HOOFDSTUK XXII.

TOEN antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide :
2 Zal ook een man Gode voordeelig zijn? Maar voor zich zelven zal de verstandige voordeelig zijn.
3 Is het voor den Almagtigen nuttigheid, dat gij regtvaardig zijt? of gewin, dat gij uwe wegen volmaakt?
4 Is het om uwe vreeze, dat Hij u bestraft, dat Hij met u in het gerigt komt?
5 Is niet uwe boosheid groot, en uwer ongeregtigheden geen einde?
6 Want gij hebt uwen broederen zonder oorzaak pand afgenomen, en de kleederen der naakten hebt gij uitgetogen.
7 Den moeden hebt gij geen water te drinken gegeven, en van den hongerigen hebt gij het brood onthouden.
8 Maar was er een man van geweld, voor

dien was het land, en een aanzienlijk persoon woonde daarin.

9 De weduwen hebt gij ledig weggezonden, en de armen der weezen zijn verbrijzeld.

10 Daarom zijn strikken rondom u, en vervaardheid heeft u haastelijk beroerd.

11 Of gij ziet de duisternis niet, en des waters overvloed bedekt u.

12 Is niet God *in* de hoogte der hemelen? zie toch het opperste der sterren aan, dat zij verheven zijn.

13 Daarom zegt gij : Wat weet er God van? zal Hij door de donkerheid oordeelen?

14 De wolken zijn Hem eene verberging, dat Hij niet ziet; en Hij bewandelt den omgang der hemelen.

15 Hebt gij het pad der eeuw waargenomen, dat de ongeregtige lieden betreden hebben?

16 Die rimpelachtig gemaakt zijn, als het de tijd niet was : een vloed is *over* hunnen grond uitgestort;

17 Die zeiden tot God : Wijk van ons! en wat had de Almagtige hun gedaan?

18 Hij had immers hunne huizen met goed vervuld; daarom is de raad der goddeloozen verre van mij.

19 De regtvaardigen zagen het en waren blijde, en de onschuldige bespottede hen :

20 Dewijl onze stand niet verdelgd is, maar het vuur hun overblijfsel verteerd heeft.

21 Gewen u toch aan Hem, en heb vrede; daardoor zal u het goede overkomen.

22 Ontvang toch de wet uit zijnen mond, en leg zijne redenen in uw hart.

23 Zoo gij u bekeert tot den Almagtigen, gij zult gebouwd worden; doe het onregt verre van uwe tenten.

24 Dan zult gij het goud op het stof leggen, en het *goud van* Ofir bij den rotssteen der beken;

25 Ja, de Almagtige zal uw overvloedig goud zijn, en uw krachtig zilver zijn :

26 Want dan zult gij u over den Almagtigen verlustigen, en gij zult tot God uw aangezigt opheffen.

27 Gij zult tot Hem ernstelijk bidden, en Hij zal u verhooren; en gij zult uwe geloften betalen.

28 Als gij eene zaak besluit, zoo zal zij u bestendig zijn; en op uwe wegen zal het licht schijnen.

29 Als men *iemand* vernederen zal, en gij zeggen zult : Het zij verhooging; dan zal *God* den nederigen van oogen behouden.

30 *Ja* Hij zal dien bevrijden, die niet onschuldig is, want hij wordt bevrijd door de zuiverheid uwer handen.

HOOFDSTUK XXIII.

MAAR Job antwoordde en zeide :

2 Ook heden is mijne klagt wederspannigheid; mijne plage is zwaar boven mijn zuchten.

3 Och of ik wist, dat ik Hem vinden zou! ik zou tot zijnen stoel komen :

4 Ik zou het regt voor zijn aangezigt ordentlijk voorstellen, en mijnen mond zou ik met verdedigingen vervullen.

5 Ik zou de redenen weten, die Hij mij antwoorden zou; en verstaan, wat Hij mij zeggen zou.

6 Zou Hij naar de grootheid *zijner* magt met mij twisten? neen; maar Hij zou acht op mij slaan.

7 Daar zou de opregte met Hem pleiten; en ik zou mij in eeuwigheid van mijnen Regter vrijmaken.

8 Zie, ga ik voorwaarts, zoo is Hij er niet, of achterwaarts, zoo verneem ik Hem niet.

9 Als Hij ter linkerhand werkt, zoo aanschouw ik *Hem* niet; bedekt Hij zich ter regterhand, zoo zie ik *Hem* niet.

10 Doch Hij kent den weg, *die* bij mij is; Hij beproeve mij, als goud zal ik uitkomen.

11 Aan zijnen gang heeft mijn voet vastgehouden; zijnen weg heb ik bewaard, en ben niet afgeweken.

12 Het gebod zijner lippen heb ik ook niet weggedaan; de redenen zijns monds heb ik meer dan mijn bescheiden deel weggelegd.

13 Maar is Hij tegen iemand, wie zal dan Hem afkeeren? wat zijne ziel begeert, dat zal Hij doen.

14 Want Hij zal volbrengen, dat over mij bescheiden is; en diergelijke dingen zijn er vele bij hem.

15 Hierom word ik voor zijn aangezigt beroerd; aanmerke het, en vreeze voor Hem :

16 Want God heeft mijn hart week gemaakt, en de Almagtige heeft mij beroerd;

17 Omdat ik niet uitgedelgd ben vóór de duisternis, en dat Hij van mijn aangezigt de donkerheid bedekt heeft.

HOOFDSTUK XXIV.

WAAROM zouden van den Almagtigen de tijden niet verborgen zijn, dewijl

zij, die Hem kennen, zijne dagen niet zien?
2 Zij tasten de landpalen aan; de kudde rooven zij, en weiden ze.
3 Den ezel der weezen drijven zij weg, den os eener weduwe nemen zij te pand.
4 Zij doen de nooddruftigen wijken van den weg; te zamen versteken zich de ellendigen des lands.
5 Ziet, zij zijn woudezels in de woestijn; zij gaan uit tot hun werk, makende zich vroeg op ten roof; het vlakke veld is hem tot spijs, *en* den jongeren.
6 Op het veld maaijen zij zijn voeder, en den wijnberg des goddeloozen lezen zij af.
7 Den naakten laten zij vernachten zonder kleeding, die geen deksel *heeft* tegen de koude.
8 Van den stroom der bergen worden zij nat, en zonder toevlugt zijnde, omhelzen zij de steenrotsen.
9 Zij rukken het weesje van de borst, en *dat* over den armen is, nemen zij te pand.
10 Den naakten doen zij weggaan zonder kleed, en hongerig, *die* garven dragen.
11 Tusschen hunne muren persen zij olie uit, treden de wijnpersen, en zijn dorstig.
12 Uit de stad zuchten de lieden, en de ziel der verwonden schreeuwt uit; nogtans beschikt God niets ongerijmds.
13 Zij zijn onder de wederstrevers des lichts; zij kennen zijne wegen niet, en zij blijven niet op zijne paden.
14 Met het licht staat de moorder op, doodt den armen en den nooddruftigen; en des nachts is hij als een dief.
15 Ook neemt het oog des overspelers de schemering waar, zeggende: Geen oog zal mij zien; en hij legt een deksel op het aangezigt.
16 In de duisternis doorgraaft hij de huizen, *die* zij zich des daags afgeteekend hadden; zij kennen het licht niet.
17 Want de morgenstond is hun te zamen de schaduw des doods: als men hen kent, zijn zij *in* de schrikken van des doods schaduw.
18 Hij is licht op het vlakke der wateren; vervloekt is hun deel op de aarde; hij wendt zich niet tot den weg der wijngaarden.
19 De droogte mitsgaders de hitte nemen de sneeuwwateren weg; *alzoo* het graf *degenen, die* gezondigd hebben.
20 De baarmoeder vergeet hem, het gewormte is hem zoet, zijns wordt niet meer gedacht; en het onregt wordt gebroken als een hout.
21 De onvruchtbare, *die* niet baart, teert hij af, en aan de weduwe doet hij niets goeds.
22 Ook trekt hij de magtigen door zijne kracht; staat hij op, zoo is men des levens niet zeker.
23 Stelt hem *God* in gerustigheid, zoo steunt hij daarop; nogtans zijn zijne oogen op hunne wegen.
24 Zij zijn een weinig *tijds* verheven, daarna is er niemand van hen; zij worden nedergedrukt, gelijk alle *anderen* worden zij besloten; en gelijk de top eener aar worden zij afgesneden.
25 Indien het nu zoo niet is, wie zal mij leugenachtig maken, en mijne rede tot niet brengen?

HOOFDSTUK XXV.

TOEN antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:
2 Heerschappij en vreeze zijn bij Hem; Hij maakt vrede in zijne hoogten.
3 Is er een getal zijner benden? en over wien staat zijn licht niet op?
4 Hoe zou dan een mensch regtvaardig zijn bij God? en hoe zou hij zuiver zijn, die van eene vrouw geboren is?
5 Zie, tot de maan toe, en zij zal geen schijnsel geven, en de sterren zijn niet zuiver in zijne oogen.
6 Hoe veel te min de mensch, *die* eene made is, en des menschen kind, *die* een worm is!

HOOFDSTUK XXVI.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Hoe hebt gij geholpen dien, die zonder kracht is, *en* behouden den arm, *die* zonder sterkte is?
3 Hoe hebt gij hem geraden, die geene wijsheid heeft, en de zaak, alzoo zij is, ten volle bekend gemaakt?
4 Aan wien hebt gij *die* woorden verhaald? en wiens geest is van u uitgegaan?
5 De dooden zullen geboren worden van onder de wateren, en hunne inwoners.
6 De hel is naakt voor Hem, en geen deksel is er voor het verderf.
7 Hij breidt het Noorden uit over het woeste; Hij hangt de aarde aan een niet.
8 Hij bindt de wateren in zijne wolken; nogtans scheurt de wolk daaronder niet.

9 Hij houdt het vlakke *zijns* troons vast; Hij spreidt zijne wolk daarover.
10 Hij heeft een gezet perk over het vlakke der wateren rondom afgeteekend, tot aan de voleinding toe des lichts met de duisternis.
11 De pilaren des hemels sidderen, en ontzetten zich voor zijn schelden.
12 Door zijne kracht klieft Hij de zee, en door zijn verstand verslaat Hij *hare* verhefling.
13 Door zijnen Geest heeft Hij de hemelen versierd; zijne hand heeft de langwemelende slang geschapen.
14 Ziet, die zijn *maar* uiterste einden zijner wegen; en wat een klein stukje der zaak hebben wij van Hem gehoord? wie zou dan den donder zijner mogendheden verstaan?

HOOFDSTUK XXVII.

EN Job ging voort zijne spreuk op te heffen, en zeide:
2 *Zoo waarachtig als* God leeft, die mijn regt weggenomen heeft, en de Almagtige, die mijner ziel bitterheid heeft aangedaan!
3 Zoo lang als mijn adem in mij zal zijn, en het geblaas Gods in mijnen neus;
4 Indien mijne lippen onregt zullen spreken, en indien mijne tong bedrog zal uitspreken!
5 Het zij verre van mij, dat ik ulieden regtvaardigen zou; totdat ik den geest zal gegeven hebben, zal ik mijne opregtigheid van mij niet wegdoen.
6 Aan mijne geregtigheid zal ik vasthouden, en zal ze niet laten varen; mijn hart zal *die* niet versmaden van mijne dagen.
7 Mijn vijand zij als de goddelooze, en die zich tegen mij opmaakt, als de verkeerde.
8 Want wat is de verwachting des huichelaars, als hij zal gierig geweest zijn, wanneer God zijne ziel zal uittrekken?
9 Zal God zijn geroep hooren, als benaauwdheid over hem komt?
10 Zal hij zich verlustigen in den Almagtigen? zal hij God aanroepen te aller tijd?
11 Ik zal ulieden leeren van de hand Gods; wat bij den Almagtigen is, zal ik niet verhelen.
12 Ziet, gij zelve allen hebt het gezien: en waarom wordt gij dus door ijdelheid verijdeld?
13 Dit is het deel des goddeloozen menschen bij God, en de erve der tirannen, *die* zij van den Almagtigen ontvangen zullen.
14 Indien zijne kinderen vermenigvuldigen, het is ten zwaarde; en zijne spruiten zullen van brood niet verzadigd worden.
15 Zijne overgeblevenen zullen in den dood begraven worden, en zijne weduwen zullen niet weenen.
16 Zoo hij zilver opgehoopt zal hebben als stof, en kleeding bereid als leem;
17 Hij zal ze bereiden, maar de regtvaardige zal ze aantrekken, en de onschuldige zal het zilver deelen.
18 Hij bouwt zijn huis als eene motte, en als een hoeder de hutte maakt.
19 Rijk ligt hij neder, en wordt niet weggenomen; doet hij zijne oogen open, zoo is hij er niet.
20 Verschrikkingen zullen hem als wateren aangrijpen; des nachts zal hem een wervelwind wegstelen.
21 De oostewind zal hem wegvoeren, dat hij henengaat, en zal hem wegstormen uit zijne plaats.
22 En *God* zal *dit* over hem werpen, en niet sparen; van zijne hand zal hij snellijk vlieden.
23 *Een ieder* zal over hem met zijne handen klappen, en over hem fluiten uit zijne plaats.

HOOFDSTUK XXVIII.

GEWISSELIJK er is voor het zilver een uitgang, en eene plaats voor het goud, dat zij smelten.
2 Het ijzer wordt uit stof genomen, en *uit* steen wordt koper gegoten.
3 Het einde, *dat God* gesteld heeft voor de duisternis, en al het uiterste onderzoekt hij; het gesteente der donkerheid en der schaduw des doods.
4 Breekt er eene beek door, bij dengenen, die daar woont, *de wateren* vergeten zijnde van den voet, worden van den mensch uitgeput, *en* gaan weg.
5 Uit de aarde komt het brood voort, en onder zich wordt zij veranderd, als of zij vuur ware.
6 Hare steenen zijn de plaats van den saffier, en zij heeft stofjes van goud.
7 De roofvogel heeft het pad niet gekend, en het oog der kraai heeft het niet gezien.
8 De jonge hoogmoedige dieren hebben

S. ontbreekt. ‏שחץ‎ לא = ‏שחצו‎ Sm.

het niet betreden, de felle leeuw is daarover niet henengegaan.

9 Hij legt zijne hand aan de keiachtige *rots,* hij keert de bergen van den wortel om.

10 In de rotssteenen houwt hij stroomen uit, en zijn oog ziet al het kostelijke.

11 Hij bindt de rivieren toe, dat niet een traan uitkomt, en het verborgene brengt hij uit in het licht.

12 Maar de Wijsheid, van waar zal zij gevonden worden? en waar is de plaats des verstands?

13 De mensch weet hare waarde niet, en zij wordt niet gevonden in het land der levenden.

14 De afgrond zegt: Zij is in mij niet; en de zee zegt: Zij is niet bij mij.

15 Het gesloten goud kan voor haar niet gegeven worden, en met zilver kan haar prijs niet worden opgewogen.

16 Zij kan niet geschat worden tegen fijn goud van Ofir, tegen den kostelijken schoham, of den saffier.

17 Men kan het goud of het kristal haar niet gelijk waarderen; ook is zij *niet* te verwisselen voor een kleinood van digt goud.

18 De ramoth en gabisch zal niet gedacht worden: want de trek der Wijsheid is meerder dan der robijnen.

19 Men kan den topaas van Moorenland haar niet gelijk waarderen; en bij het fijn louter goud kan zij niet geschat worden.

20 Die Wijsheid dan, van waar komt zij? en waar is de plaats des verstands?

21 Want zij is verholen voor de oogen aller levenden, en voor het gevogelte des hemels is zij verborgen.

22 Het verderf en de dood zeggen: Haar gerucht hebben wij met onze ooren gehoord.

23 God verstaat haren weg, en Hij weet hare plaats.

24 Want Hij schouwt tot aan de einden der aarde, Hij ziet onder al de hemelen.

25 Als Hij den wind het gewigt maakte, en de wateren opwoog in mate;

26 Als Hij den regen eene gezette orde maakte, en eenen weg voor het weerlicht der donderen;

27 Toen zag Hij haar, en vertelde ze, Hij schikte ze, en ook doorzocht Hij ze.

28 Maar tot den mensch heeft Hij gezegd: Zie, de vreeze des Heeren is de wijsheid, en van het kwade te wijken is het verstand.

HOOFDSTUK XXIX.

EN Job ging voort zijne spreuk op te heffen, en zeide:

2 Och of ik ware, gelijk in de vorige maanden, gelijk in de dagen, *toen* God mij bewaarde!

3 Toen Hij zijne lamp deed schijnen over mijn hoofd, *en* ik bij zijn licht de duisternis doorwandelde;

4 Gelijk als ik was in de dagen mijner jongheid, toen Gods verborgenheid over mijne tent was;

5 Toen de Almagtige nog met mij was, *en* mijne jongens rondom mij;

6 Toen ik mijne gangen wiesch in boter, en de rots bij mij oliebeken uitgoot;

7 Toen ik uitging naar de poort door de stad, *toen* ik mijnen stoel op de straat liet bereiden.

8 De jongens zagen mij, en verstaken zich, en de stokouden rezen op *en* stonden.

9 De oversten hielden de woorden in, en leiden de hand op hunnen mond.

10 De stem der vorsten verstak zich, en hunne tong kleefde aan hun gehemelte.

11 Als een oor *mij* hoorde, zoo hield het mij gelukzalig; als *mij* een oog zag, zoo getuigde het van mij.

12 Want ik bevrijdde den ellendigen, die riep, en den wees, en die geen' helper had.

13 De zegen desgenen, die verloren ging, kwam op mij; en het hart der weduwe deed ik vrolijk zingen.

14 Ik bekleedde mij met geregtigheid, en zij bekleedde mij; mijn oordeel was als een mantel en vorstelijke hoed.

15 Den blinden was ik *tot* oogen, en den kreupelen was ik *tot* voeten.

16 Ik was den nooddruftigen een vader; en het geschil, *dat* ik niet wist, dat onderzocht ik.

17 En ik verbrak de baktanden des verkeerden, en wierp den roof uit zijne tanden.

18 En ik zeide: Ik zal in mijn nest den geest geven, en ik zal de dagen vermenigvuldigen als het zand.

19 Mijn wortel was uitgebreid aan het water, en dauw vernachtte op mijnen tak.

20 Mijne heerlijkheid was nieuw bij mij, en mijn boog veranderde zich in mijne hand.

21 Zij hoorden mij aan, en wachtten, en zwegen op mijnen raad.

22 Na mijn woord spraken zij niet weder, en mijne rede drupte op hen.

23 Want zij wachtten naar mij, gelijk *naar* den regen, en sperden hunnen mond open, *als* naar den spaden regen.
24 Lachte ik hun toe, zij geloofden het niet; en het licht mijns aangezigts deden zij niet nedervallen.
25 Verkoos ik hunnen weg, zoo zat ik bovenaan, en woonde als een koning onder de benden, als een, die treurigen vertroost.

HOOFDSTUK XXX.

MAAR nu lagchen over mij minderen dan ik van dagen, welker vaderen ik versmaad zou hebben, om bij de honden mijner kudde te stellen.
2 Waartoe zou mij ook geweest zijn de kracht hunner handen? zij was *door* ouderdom in hen vergaan.
3 Die door gebrek en honger eenzaam waren, vliedende naar dorre plaatsen, *in het* donkere, woeste en verwoeste.
4 Die ziltige kruiden plukten bij de struiken, en welker spijze was de wortel der jeneveren.
5 Zij werden uit het midden uitgedreven; (men jouwde over hen, als *over* eenen dief)
6 Opdat zij wonen zouden in de kloven der dalen, de holen des stofs en der steenrotsen.
7 Zij schreeuwden tusschen de struiken, onder de netelen vergaderden zij zich.
8 Zij waren kinderen der dwazen, en kinderen van geen' naam; zij waren geslagen uit den lande.
9 Maar nu ben ik hun snarenspel geworden, en ik ben hun tot een klapwoord.
10 Zij hebben eenen gruwel aan mij, zij maken zich verre van mij, ja zij onthouden het speeksel niet van mijn aangezigt.
11 Want Hij heeft mijn zeel losgemaakt, en mij bedrukt; daarom hebben zij den breidel voor mijn aangezigt afgeworpen.
12 Ter regterhand staat de jeugd op, stooten mijne voeten uit, en banen tegen mij hunne verderfelijke wegen.
13 Zij breken mijn pad af, zij bevorderen mijne ellende; zij hebben geenen helper *van doen*.
14 Zij komen aan, als door eene wijde breuk; onder de verwoesting rollen zij zich aan.
15 Men is *met* verschrikkingen tegen mij gekeerd; elk een vervolgt als een wind mijne edele *ziel*, en mijn heil is als eene wolk voorbijgegaan.
16 Daarom stort zich nu mijne ziel in mij uit; de dagen des druks grijpen mij aan.
17 Des nachts doorboort Hij mijne beenderen in mij, en mijne polsaderen rusten niet.
18 Door de veelheid der kracht is mijn kleed veranderd; Hij omgordt mij als de kraag mijns roks.
19 Hij heeft mij in het slijk geworpen, en ik ben gelijk geworden als stof en asch.
20 Ik schreije tot U, maar Gij antwoordt mij niet; ik sta, maar Gij acht *niet* op mij.
21 Gij zijt veranderd in eenen wreeden tegen mij; door de sterkte uwer hand wederstaat Gij mij hatelijk.
22 Gij heft mij op in den wind, Gij doet mij *daarop* rijden, en Gij versmelt mij het wezen.
23 Want ik weet, dat Gij mij ter dood brengen zult, en tot het huis der zamenkomst aller levenden.
24 Maar Hij zal tot den aardhoop de hand niet uitsteken; is er bij henlieden geschrei in zijne verdrukking?
25 Weende ik niet over hem, die harde dagen had? was mijne ziel niet beangst over den nooddruftigen?
26 *Nogtans* toen ik het goede verwachtte, zoo kwam het kwade; toen ik hoopte naar het licht, zoo kwam de donkerheid.
27 Mijn ingewand ziedt, en is niet stil; de dagen der verdrukking zijn mij voorgekomen.
28 Ik ga zwart daarheen, niet van de zon; opstaande schreeuw ik in de gemeente.
29 Ik ben den draken een broeder geworden, en een medgezel der jonge struisen.
30 Mijne huid is zwart geworden over mij, en mijn gebeente is ontstoken van dorrigheid.
31 Hierom is mijne harp tot eene rouwklage geworden, en mijn orgel tot eene stem der weenenden.

HOOFDSTUK XXXI.

IK heb een verbond gemaakt met mijne oogen, hoe zou ik dan acht gegeven hebben op eene maagd?
2 Want wat is het deel Gods van boven? of de erve des Almagtigen uit de hoogten?
3 Is niet het verderf voor den verkeerden, ja wat vreemds voor de werkers der ongeregtigheid?
4 Ziet Hij niet mijne wegen, en telt Hij niet al mijne treden?

5 Zoo ik met ijdelheid omgegaan heb, en mijn voet gesneld heeft tot bedriegerij;
6 Hij wege mij op, in eene regte weegschaal, en God zal mijne opregtigheid weten.
7 Zoo mijn gang uit den weg geweken is, en mijn hart mijne oogen nagevolgd is, en aan mijne handen iets aankleeft;
8 Zoo moet ik zaaijen, maar een ander eten, en mijne spruiten moeten uitgeworteld worden!
9 Zoo mijn hart verlokt is geweest tot eene vrouw, of ik aan mijns naasten deur geloerd heb;
10 Zoo moet mijne huisvrouw met een' ander' malen, en anderen zich over haar krommen!
11 Want dat is eene schandelijke daad, en het is eene misdaad *bij* de regters.
12 Want dat is een vuur, hetwelk tot de verderving toe verteert, en al mijn inkomen uitgeworteld zou hebben.
13 Zoo ik versmaad heb het regt mijns knechts, of mijner dienstmaagd, als zij geschil hadden met mij;
14 (Want wat zou ik doen als God opstond? en als Hij bezoeking deed, wat zou ik Hem antwoorden?
15 Heeft Hij niet, die mij in den buik maakte, hem *ook* gemaakt? en één ons in de baarmoeder bereid?)
16 Zoo ik den armen *hunne* begeerte onthouden heb, of de oogen der weduwe laten versmachten;
17 En mijne bete alleen gegeten heb, zoodat de wees daarvan niet gegeten heeft:
18 (Want van mijne jongheid af is hij bij mij opgetogen, als *bij* een' vader, en van mijns moeders buik af heb ik haar geleid;)
19 Zoo ik iemand heb zien omkomen, omdat hij zonder kleeding was, en dat de nooddruftige geen deksel had;
20 Zoo zijne lendenen mij niet gezegend hebben, toen hij van de vellen mijner lammeren verwarmd werd;
21 Zoo ik mijne hand tegen den wees bewogen heb, omdat ik in de poort mijne hulpe zag;
22 Mijn schouder valle van het schouderbeen, en mijn arm breke van zijne pijp af!
23 Want het verderf Gods was bij mij een schrik, en ik vermogt niet van wege zijne hoogheid.
24 Zoo ik het goud tot mijne hope gezet heb, of tot het fijn goud gezegd heb: Gij zijt mijn vertrouwen;
25 Zoo ik blijde ben geweest, omdat mijn vermogen groot was, en omdat mijne hand geweldig veel verkregen had;
26 Zoo ik het licht aangezien heb, wanneer het scheen, of de maan heerlijk voort gaande;
27 En mijn hart verlokt is geweest in het verborgen, dat mijne hand mijnen mond gekust heeft:
28 Dat ware ook eene misdaad *bij* den regter; want ik zou den God van boven verzaakt hebben.
29 Zoo ik verblijd ben geweest in de verdrukking mijns haters, en mij opgewekt heb, als het kwaad hem vond;
30 (Ook heb ik mijn gehemelte niet toegelaten te zondigen, mits door eenen vloek zijne ziele te begeeren.)
31 Zoo de lieden mijner tente niet hebben gezegd: Och of wij van zijn vleesch hadden! wij zouden niet verzadigd worden;
32 De vreemdeling overnachtte niet op de straat; mijne deuren opende ik naar den weg:
33 Zoo ik, gelijk Adam, mijne overtredingen bedekt heb, door eigenliefde mijne misdaad verbergende!
34 Zeker ik kon wel eene groote menigte geweldelijk onderdrukt hebben, maar de verachtste der huisgezinnen zou mij afgeschrikt hebben; zoodat ik gezwegen zou hebben, en ter deure niet uitgegaan zijn.
35 Och of ik eenen hadde, die mij hoorde! zie, mijn oogmerk is, dat de Almagtige mij antwoorde, en dat mijne tegenpartij een boek schrijve.
36 Zou ik het niet op mijnen schouder dragen? ik zou het op mij binden *als* eene kroon.
37 Het getal mijner treden zou ik hem aanwijzen; als een vorst zou ik tot hem naderen.
38 Zoo mijn land tegen mij roept, en zijne voren te zamen weenen;
39 Zoo ik zijn vermogen gegeten heb zonder geld, en de ziele zijner akkerlieden heb doen hijgen;
40 Dat voor tarwe distelen voortkomen, en voor gerst stinkkruid!

De woorden van Job hebben een einde.

HOOFDSTUK XXXII.

TOEN hielden die drie mannen op van Job te antwoorden, dewijl hij in zijne oogen regtvaardig was.

2 Zoo ontstak de toorn van Elihu, den zoon van Barácheël, den Buziet, van het geslacht van Ram; tegen Job werd zijn toorn ontstoken, omdat hij zijne ziele meer regtvaardigde dan God.

3 Zijn toorn ontstak ook tegen zijne drie vrienden, omdat zij, geen antwoord vindende, nogtans Job verdoemden.

4 Doch Elihu had gewacht op Job in het spreken, omdat zij ouder van dagen waren dan hij.

5 Als dan Elihu zag, dat er geen antwoord was in den mond van die drie mannen, ontstak zijn toorn.

6 Hierom antwoordde Elihu, de zoon van Barácheël, den Buziet, en zeide: Ik ben minder van dagen, maar gijlieden zijt stokouden; daarom heb ik geschroomd en gevreesd ulieden mijn gevoelen te vertoonen.

7 Ik zeide: Laat de dagen spreken, en de veelheid der jaren wijsheid te kennen geven.

8 Zekerlijk de geest, die in den mensch is, en de inblazing des Almagtigen, maakt henlieden verstandig.

9 De grooten zijn niet wijs, en de ouden verstaan het regt *niet*.

10 Daarom zeg ik: Hoor naar mij; ik zal mijn gevoelen ook vertoonen.

11 Ziet, ik heb gewacht op ulieder woorden; ik heb het oor gewend tot ulieder aanmerkingen, totdat gij redenen uitgezocht hadt.

12 Als ik nu acht op u gegeven heb, ziet, er is niemand, die Job overreedde, die uit ulieden zijne redenen beantwoordde;

13 Opdat gij niet zegt: Wij hebben de wijsheid gevonden; God heeft hem nedergestooten, geen mensch.

14 Nu heeft hij tegen mij geene woorden gerigt, en met ulieder woorden zal ik hem niet beantwoorden.

15 Zij zijn ontzet, zij antwoorden niet meer; zij hebben de woorden van zich verzet.

16 Ik heb dan gewacht, maar zij spreken niet; want zij staan stil, zij antwoorden niet meer.

17 Ik zal mijn deel ook antwoorden, ik zal mijn gevoelen ook vertoonen.

18 Want ik ben der woorden vol: de geest mijns buiks benaauwt mij.

19 Ziet, mijn buik is als de wijn, *die* niet geopend is; gelijk nieuwe lederen zakken zou hij bersten.

20 Ik zal spreken, opdat ik voor mij lucht krijge; ik zal mijne lippen openen, en zal antwoorden.

21 Och, dat ik niemands aangezigt aanneme, en tot den mensch geene bijnamen gebruike!

22 Want ik weet geene bijnamen te gebruiken: in kort zou mijn Maker mij wegnemen.

HOOFDSTUK XXXIII.

EN gewisselijk, o Job! hoor toch mijne redenen, en neem al mijne woorden ter oore.

2 Zie nu, ik heb mijnen mond opengedaan; mijne tong spreekt onder mijn gehemelte.

3 Mijne redenen zullen de opregtigheid mijns harten, en de wetenschap mijner lippen, wat zuiver is, uitspreken.

4 De Geest Gods heeft mij gemaakt, en de adem des Almagtigen heeft mij levend gemaakt.

5 Zoo gij kunt, antwoord mij; schik u voor mijn aangezigt, stel u.

6 Zie, ik ben Gode, gelijk gij; uit het leem ben ik ook afgesneden.

7 Zie, mijne verschrikking zal u niet beroeren, en mijne hand zal over u niet zwaar zijn.

8 Zeker, gij hebt gezegd voor mijne ooren, en ik heb de stem der woorden gehoord:

9 Ik ben rein, zonder overtreding; ik ben zuiver en heb geene misdaad.

10 Zie, Hij vindt oorzaken tegen mij; Hij houdt mij voor zijnen vijand.

11 Hij legt mijne voeten in den stok; Hij neemt al mijne paden waar.

12 Zie, hierin zijt gij niet regtvaardig, antwoord ik u: want God is meerder dan een mensch.

13 Waarom hebt gij tegen Hem getwist? want Hij antwoordt niet van al zijne daden.

14 Maar God spreekt ééns of tweemaal; doch men let niet daarop.

15 In den droom, *door* het gezigt des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt, in de sluimering op het leger:

16 Dan openbaart Hij het voor het oor der lieden, en Hij verzegelt hunne kastijding;

17 Opdat hij den mensch afwende *van zijn* werk, en van den man de hoovaardij verberge:

18 Dat Hij zijne ziel van het verderf afhoude; en zijn leven, dat het door het zwaard niet doorga.

19 Ook wordt hij gestraft met smart op

zijn leger, en de sterke menigte zijner beenderen;
20 Zoodat zijn leven het brood zelve verfoeit, en zijne ziel de begeerlijke spijze;
21 Dat zijn vleesch verdwijnt uit het gezigt, en zijne beenderen, *die* niet gezien werden, uitsteken;
22 En zijne ziel nadert ten verderve, en zijn leven tot de dingen, die dooden.
23 Is er dan bij Hem een Gezant, een Uitlegger, één uit duizend, om den mensch zijnen regten pligt te verkondigen;
24 Zoo zal Hij hem genadig zijn, en zeggen: Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, ik heb verzoening gevonden.
25 Zijn vleesch zal frisscher worden, dan het was in de jeugd; hij zal tot de dagen zijner jongheid wederkeeren.
26 Hij zal tot God ernstelijk bidden, die in hem een welbehagen nemen zal, en zijn aangezigt met gejuich aanzien: want hij zal den mensch zijne geregtigheid wedergeven.
27 Hij zal de menschen aanschouwen, en zeggen: Ik heb gezondigd, en het regt verkeerd, hetwelk mij niet heeft gebaat;
28 *Maar God* heeft mijne ziel verlost, dat zij niet voere in het verderf, zoodat mijn leven het licht aanziet.
29 Zie, dit alles werkt God twee *of* driemaal met een' man;
30 Opdat hij zijne ziel afkeere van het verderf, en hij verlicht worde met het licht der levenden.
31 Merk op, o Job! hoor naar mij; zwijg, en ik zal spreken.
32 Zoo er redenen zijn, antwoord mij; spreek, want ik heb lust u te regtvaardigen.
33 Zoo niet, hoor naar mij; zwijg, en ik zal u wijsheid leeren.

HOOFDSTUK XXXIV.

VERDER antwoordde Elihu, en zeide:
2 Hoort, gij wijzen! mijne woorden, en gij verstandigen! neigt de ooren naar mij.
3 Want het oor proeft de woorden, gelijk het gehemelte de spijze smaakt.
4 Laat ons kiezen voor ons wat regt is; laat ons kennen onder ons wat goed is.
5 Want Job heeft gezegd: Ik ben regtvaardig, en God heeft mijn regt weggenomen:
6 Ik moet liegen in mijn regt; mijn pijl is smartelijk zonder overtreding.
7 Wat man is er, gelijk Job? hij drinkt de bespotting in als water;
8 En gaat over weg in gezelschap met de werkers der ongeregtigheid, en wandelt met goddelooze lieden?
9 Want hij heeft gezegd: Het baat een' man niet, als hij welbehagen heeft aan God.
10 Daarom, gij lieden van verstand! hoort naar mij: verre zij God van goddeloosheid, en de Almagtige van onregt!
11 Want *naar* het werk des menschen vergeldt Hij hem, en naar eens ieders weg doet Hij het hem vinden.
12 Ook waarlijk God handelt niet goddelooslijk, en de Almagtige verkeert het regt niet.
13 Wie heeft hem gesteld over de aarde? en wie heeft de gansche wereld geschikt?
14 Indien Hij zijn hart tegen hem zettede, zijnen geest en zijnen adem zou Hij tot zich vergaderen:
15 Alle vleesch zou te gelijk den geest geven, en de mensch zou tot stof wederkeeren.
16 Zoo er dan verstand *bij u* is, hoor dit; neig de ooren tot de stem mijner woorden.
17 Zou hij ook, die het regt haat, *den gewonden* verbinden? en zoudt gij den zeer Regtvaardigen verdoemen?
18 Zou men tot eenen koning zeggen: Gij Belial! tot de prinsen, gij goddeloozen!
19 *Hoe dan tot Dien,* die het aangezigt der vorsten niet aanneemt, en den rijken voor den armen niet kent? want zij zijn allen zijner handen werk.
20 In een oogenblik sterven zij, zelfs ter middernacht wordt een volk geschud, dat het doorga; en de magtige wordt weggenomen zonder hand.
21 Want zijne oogen zijn op ieders wegen, en Hij ziet al zijne treden.
22 Er is geene duisternis, en er is geene schaduwe des doods, dat aldaar de werkers der ongeregtigheid zich verbergen mogten.
23 Gewisselijk Hij legt den mensch niet te veel op, dat hij tegen God in het gerigt zou mogen treden.
24 Hij vermorzelt de geweldigen, dat men het niet doorzoeken kan, en stelt anderen in hunne plaats.
25 Daarom *dat* Hij hunne werken kent, zoo keert Hij hen des nachts om, en zij worden verbrijzeld.
26 Hij klopt hen zamen als goddeloozen, in eene plaats, *waar* aanschouwers zijn;
27 Daarom dat zij van achter Hem afge-

weken zijn, en geene zijner wegen verstaan hebben;
28 Opdat Hij op hem het geroep des armen brenge, en het geroep der ellendigen verhoore.
29 Als Hij stilt, wie zal dan beroeren? als Hij het aangezigt verbergt, wie zal Hem dan aanschouwen, zoowel voor een volk, als voor eenen mensch alleen?
30 Opdat de huichelachtige mensch niet *meer* regere, *en* geene strikken des volks zijn.
31 Zekerlijk, heeft hij tot God gezegd: Ik heb *uwe straf* verdragen, ik zal het niet verderven.
32 Behalve *wat* ik zie, leer Gij mij: heb ik onregt gewrocht, ik zal het niet meer doen.
33 Zal het van u zijn, hoe Hij iets vergelden zal, dewijl gij *Hem* versmaadt? zoudt gij dan verkiezen, en niet ik? wat weet gij dan? spreek.
34 De lieden van verstand zullen met mij zeggen, en een wijs man zal naar mij hooren:
35 *Dat* Job niet met wetenschap gesproken heeft, en zijne woorden niet met kloek verstand geweest zijn.
36 Mijn Vader! laat Job beproefd worden tot het einde toe, om *zijner* antwoorden wil onder de ongeregtige lieden.
37 Want tot zijne zonde zou hij nog overtreding bijvoegen; hij zou onder ons in de handen klappen, en hij zou zijne redenen vermenigvuldigen tegen God.

HOOFDSTUK XXXV.

ELI'HU antwoordde verder en zeide:
2 Houdt gij dat voor regt, *dat* gij gezegd hebt: Mijne geregtigheid is meerder dan Gods?
3 Want gij hebt gezegd: Wat zou zij u baten? wat meer voordeel zal ik *daarmede* doen, dan met mijne zonde?
4 Ik zal u antwoord geven, en uwen vrienden met u.
5 Bemerk den hemel en zie: en aanschouw de bovenste wolken, zij zijn hooger dan gij.
6 Indien gij zondigt, wat bedrijft gij tegen Hem? indien uwe overtredingen menigvuldig zijn, wat doet gij Hem?
7 Indien gij regtvaardig zijt, wat geeft gij Hem? of wat ontvangt Hij uit uwe hand?
8 Uwe goddeloosheid zou zijn tegen eenen man, gelijk gij zijt, en uwe geregtigheid voor eens menschen kind.
9 Van wege *hunne* grootheid doen zij de onderdrukten roepen; zij schreeuwen van wege den arm der grooten.
10 Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, die de psalmen geeft in den nacht?
11 Die ons geleerder maakt dan de beesten der aarde, en ons wijzer maakt dan het gevogelte des hemels.
12 Daar roepen zij; maar Hij antwoordt niet, van wege den hoogmoed der boozen.
13 Gewisselijk zal God de ijdelheid niet verhooren, en de Almagtige zal die niet aanschouwen.
14 Dat gij ook gezegd hebt: Gij zult hem niet aanschouwen; er is *nogtans* gerigt voor zijn aangezigt, wacht gij dan op Hem.
15 Maar nu, dewijl het niets is, dat zijn toorn *Job* bezocht heeft, en Hij *hem* niet zeer in overvloed doorkend heeft;
16 Zoo heeft Job in ijdelheid zijnen mond geopend, *en* zonder wetenschap woorden vermenigvuldigd.

HOOFDSTUK XXXVI.

ELI'HU ging nog voort, en zeide:
2 Verbeid mij een weinig, en ik zal u aanwijzen, dat er nog redenen voor God zijn.
3 Ik zal mijn gevoelen van verre ophalen, en mijnen Schepper geregtigheid toewijzen.
4 Want voorwaar mijne woorden zullen geene valschheid zijn; een, die opregt is van gevoelen, is bij u.
5 Zie, God is geweldig, nogtans versmaadt Hij niet; geweldig is Hij in kracht des harten.
6 Hij laat den goddeloozen niet leven, en het regt der ellendigen beschikt Hij.
7 Hij onttrekt zijne oogen niet van den regtvaardigen, maar met de koningen zijn zij in den troon; daar zet Hij hen voor altoos, en zij worden verheven.
8 En zoo zij, gebonden zijnde in boeijen, vast gehouden worden met banden der ellende:
9 Dan geeft Hij hun hun werk te kennen, en hunne overtredingen, omdat zij de overhand genomen hebben:
10 En Hij openbaart het *voor* hunlieder oor ter tucht, en zegt, dat zij zich van de ongeregtigheid bekeeren zouden.
11 Indien zij hooren, en *Hem* dienen,

zoo zullen zij hunne dagen eindigen in het goede, en hunne jaren in liefelijkheden.

12 Maar zoo zij niet hooren, zoo gaan zij door het zwaard door, en zij geven den geest zonder kennis.

13 En die met het hart huichelachtig zijn, leggen toorn op; zij roepen niet, als Hij hen gebonden heeft.

14 Hunne ziel zal in de jongheid sterven, en hun leven onder de schandjongens.

15 Hij zal den ellendigen in zijne ellende vrijmaken, en in de onderdrukking zal Hij het *voor* hunlieder oor openbaren.

16 Alzoo zou Hij ook u afgekeerd hebben van den mond des angstes *tot* de ruimte, onder dewelke geene benaauwing zou geweest zijn; en het gerigt uwer tafel zou vol vettigheid geweest zijn.

17 Maar gij hebt het gerigt des goddeloozen vervuld; het gerigt en het regt houden *u* vast.

18 Omdat er grimmigheid is, *wacht u*, dat Hij u misschien niet met eenen klop wegstoote: zoodat u een groot rantsoen er niet zou afbrengen.

19 Zou Hij uwen rijkdom achten, *dat gij* niet in benaauwdheid zoudt zijn; of eenige versterkingen van kracht?

20 Haak niet naar dien nacht, *als* de volken van hunne plaats opgenomen worden.

21 Wacht u, wend u niet tot ongeregtigheid; overmits gij ze in dezen verkoren hebt, uit oorzake van de ellende.

22 Zie, God verhoogt door zijne kracht; wie is een Leeraar, gelijk Hij?

23 Wie heeft Hem gesteld over zijnen weg? of wie heeft gezegd: Gij hebt onregt gedaan?

24 Gedenk, dat gij zijn werk groot maakt, hetwelk de lieden aanschouwen.

25 Alle menschen zien het aan; de mensch schouwt *het* van verre.

26 Zie, God is groot, en wij begrijpen het niet; er is ook geene onderzoeking van het getal zijner jaren.

27 Want Hij trekt de druppelen der wateren op, die den regen na zijnen damp uitgieten;

28 Welken de wolken uitgieten, *en* over den mensch overvloediglijk afdruipen.

29 Kan men ook verstaan de uitbreidingen der wolken, *en* de krakingen zijner hutte?

30 Zie, Hij breidt over hem zijn licht uit, en de wortelen der zee bedekt Hij.

31 Want daardoor rigt Hij de volken; Hij geeft spijze ten overvloede.

32 Met handen bedekt Hij het licht, en doet aan hetzelve verbod door degene, die tusschen doorkomt.

33 Daarvan verkondigt zijn geklater, *en* het vee; ook van den opgaanden *damp*.

HOOFDSTUK XXXVII.

OOK beeft hierover mijn hart, en springt op uit zijne plaats.

2 Hoort met aandacht de beweging zijner stem, en het geluid, *dat* uit zijnen mond uitgaat!

3 Dat zendt Hij regtuit onder den ganschen hemel, en zijn licht over de einden der aarde.

4 Daarna brult Hij met de stem, Hij dondert met de stem zijner hoogheid, en vertrekt die dingen niet, als zijne stem zal gehoord worden.

5 God dondert met zijne stem zeer wonderlijk; Hij doet groote dingen, en wij begrijpen ze niet.

6 Want Hij zegt tot de sneeuw: Wees op de aarde; en *tot* den plasregen des regens; dan is er de plasregen zijner sterke regenen.

7 *Dan* zegelt Hij de hand van ieder mensch toe, opdat Hij kenne al de lieden zijns werks.

8 En het gedierte gaat in loerplaatsen, en blijft in zijne holen.

9 Uit de binnenkamer komt de wervelwind, en van de verstrooijende *winden* de koude.

10 Door *zijn* geblaas geeft God de vorst, zoodat de breede wateren verstijfd worden.

11 Ook vermoeit Hij de dikke wolken *door* klaarheid; Hij verstrooit de wolke zijns lichts.

12 Die keert zich dan naar zijnen wijzen raad *door* ommegangen, dat zij doen al wat Hij ze gebiedt, op het vlakke der wereld, op de aarde.

13 Het zij dat Hij die tot eene róede, of tot zijn land, of tot weldadigheid beschikt.

14 Neem dit, o Job! ter oore; sta, en aanmerk de wonderen Gods.

15 Weet gij, wanneer God over dezelve orde stelt, en het licht zijner wolke laat schijnen?

16 Hebt gij wetenschap van de opwegingen der dikke wolken; de wonderheden desgenen, die volmaakt is in wetenschappen?

17 Hoe uwe kleederen warm worden, als
Hij de aarde stil maakt uit het zuiden?
18 Hebt gij met Hem de hemelen uitge-
spannen, die vast zijn, als een gegoten
spiegel?
19 Onderrigt ons, wat wij Hem zeggen
zullen : *want* wij zullen niets ordentlijk
voorstellen kunnen van wege de duisternis.
20 Zal het Hem verteld worden, als ik *zoo*
zou spreken? denkt iemand *dat*, gewisselijk
hij zal verslonden worden.
21 En nu ziet men het licht niet, *als het*
helder is in den hemel, als de wind door-
gaat, en dien zuivert;
22 *Als* van het noorden het goud komt;
maar bij God is eene vreeselijke majesteit!
23 Den Almagtigen, Dien kunnen wij niet
uitvinden; Hij is groot van kracht; doch
door gerigt en groote geregtigheid verdrukt
Hij niet.
24 Daarom vreezen Hem de lieden; Hij
ziet geene wijzen van harte aan.

HOOFDSTUK XXXVIII.

DAARNA antwoordde de HEER Job uit
een onweder, en zeide :
2 Wie is hij, die den raad verduistert met
woorden zonder wetenschap?
3 Gord nu, als een man, uwe lendenen,
zoo zal Ik u vragen, en onderrigt Mij.
4 Waar waart gij, toen Ik de aarde grond-
de? geef het te kennen, indien gij kloek
van verstand zijt.
5 Wie heeft hare maten gezet? want gij
weet het : of wie heeft over haar een rigt-
snoer getrokken?
6 Waarop zijn hare grondvesten neder-
gezonken? of wie heeft haren hoeksteen
gelegd?
7 Toen de morgensterren te zamen vrolijk
zongen, en al de kinderen Gods juichten.
8 Of *wie* heeft de zee met deuren toegeslo-
ten, toen zij uitbrak, *en* uit de baarmoeder
voortkwam?
9 Toen Ik de wolk *tot* hare kleeding stelde,
en de donkerheid *tot* haren windeldoek;
10 Toen Ik voor haar *met* mijn besluit
de aarde doorbrak, en zettede grendel en
deuren;
11 En zeide : Tot hiertoe zult gij komen,
en niet verder! en hier zal hij zich stellen
tegen den hoogmoed uwer golven.
12 Hebt gij van uwe dagen den morgen-
stond geboden? hebt gij den dageraad zijne
plaats gewezen;
13 Opdat hij de einden der aarde vatten
zou; en de goddeloozen uit haar uitgeschud
zouden worden?
14 Dat zij veranderd zou worden gelijk
zegelleem, en zij gesteld worden als een
kleed?
15 En dat van de goddeloozen hun licht
geweerd worde, en de hooge arm worde
gebroken?
16 Zijt gij gekomen tot aan de oorspron-
gen der zee? en hebt gij in het onderste des
afgronds gewandeld?
17 Zijn u de poorten des doods ontdekt?
en hebt gij gezien de poorten van de scha-
duw des doods?
18 Zijt gij met uw verstand gekomen tot
aan de breedte der aarde? geef het te ken-
nen, indien gij dit alles weet.
19 Waar is de weg, *daar* het licht woont?
en de duisternis, waar is hare plaats?
20 Dat gij dat brengen zoudt tot zijne
pale, en dat gij merken zoudt de paden
zijns huizes?
21 Gij weet het, want gij waart toen
geboren, en uwe dagen zijn vele in ge-
tal.
22 Zijt gij gekomen tot de schatkameren
der sneeuw? en hebt gij de schatkameren
des hagels gezien?
23 Dien Ik ophoude tot den tijd der be-
naauwdheid, tot den dag des strijds en des
oorlogs!
24 Waar is de weg, *daar* het licht ver-
deeld wordt, *en* de oostewind zich ver-
strooit op de aarde?
25 Wie deelt voor den stortregen eenen
waterloop uit, en eenen weg voor het weer-
licht der donders?
26 Om te regenen op het land, *waar*
niemand is, *op* de woestijn, waarin geen
mensch is;
27 Om het woeste en het verwoeste te
verzadigen, en om het uitspruitsel der
grasscheutjes te doen wassen.
28 Heeft de regen eenen vader? of wie
baart de druppelen des dauws?
29 Uit wiens buik komt het ijs voort? en
wie baart den rijm des hemels?
30 Als met eenen steen verbergen zich de
wateren, en het vlakke des afgronds wordt
omvat.
31 Kunt gij de liefelijkheden van het
Zevengesternte binden, of de strengen des
Oríons losmaken?
32 Kunt gij de Mazzaròth voortbrengen

XXXVIII. Zie Ster Raad-Jesu W. 80-81.82-

op haren tijd? en den Wagen met zijne kinderen leiden?
33 Weet gij de verordeningen des hemels, of kunt gij deszelfs heerschappij op de aarde bestellen?
34 Kunt gij uwe stem tot de wolken opheffen, opdat een overvloed van water u bedekke?
35 Kunt gij de bliksemen uitlaten, dat zij henenvaren? en tot u zeggen: Zie, *hier* zijn wij?
36 Wie heeft de wijsheid in het binnenste gezet? of wie heeft den zin het verstand gegeven?
37 Wie kan de wolken met wijsheid tellen? en wie kan de flesschen des hemels nederleggen?
38 Als het stof doorgoten is tot vastigheid, en de kluiten zamenkleven?

HOOFDSTUK XXXIX.

ZULT gij voor den ouden leeuw roof jagen? of de graagheid der jonge leeuwen vervullen?
2 Als zij nederbukken in de holen, *en* in den kuil zitten, ter loering.
3 Wie bereidt de raaf haren kost, als hare jongen tot God schreeuwen, *als* zij dwalen, omdat er geen eten is?
4 Weet gij den tijd van het baren der steengeiten? hebt gij waargenomen den arbeid der hinden?
5 Zult gij de maanden tellen, *die* zij vervullen? en weet gij den tijd van haar baren?
6 Als zij zich krommen, hare jongen met versplijting voortbrengen, hare smarten uitwerpen?
7 Hare jongen worden kloek, worden groot door het koren; zij gaan uit, en keeren niet weder tot dezelve.
8 Wie heeft den woudezel vrij henengezonden? en wie heeft de banden des wilden ezels gelost?
9 Dien Ik de wildernis tot zijn huis besteld heb, en het ziltige tot zijne woningen.
10 Hij belacht het gewoel der stad, het menigerlei getier des drijvers hoort hij niet.
11 Dat hij uitspeurt op de bergen, is zijne weide; en hij zoekt allerlei groensel na.
12 Zal de eenhoorn u willen dienen? zal hij vernachten aan uwe kribbe?
13 Zult gij den eenhoorn met zijn touw aan de voren binden? zal hij de laagten achter u leggen?
14 Zult gij op hem vertrouwen, omdat zijne kracht groot is? en zult gij uwen arbeid op hem laten?
15 Zult gij hem gelooven, dat hij uw zaad zal wederbrengen, en vergaderen *tot* uwen dorschvloer?
16 Zijn *van u* de verheugelijke vleugelen der paauwen? of de vederen des ooijevaars, en des struisvogels?
17 Dat zij hare eijeren in de aarde laat, en in het stof die verwarmt,
18 En vergeet, dat de voet die drukken kan, en de dieren des velds die vertrappen kunnen?
19 Zij verhardt zich tegen hare jongen, als of zij de hare niet waren; haar arbeid is te vergeefs, *omdat* zij zonder vreeze is.
20 Want God heeft haar van wijsheid ontbloot, en heeft haar des verstands niets medegedeeld.
21 Als het tijd is, verheft zij zich in de hoogte; zij belacht het paard en zijnen rijder.
22 Zult gij het paard sterkte geven? kunt gij zijnen hals met donder bekleeden?
23 Zult gij het beroeren als eenen sprinkhaan? de pracht van zijn gesnuif is eene verschrikking.
24 Het graaft in den grond, en het is vrolijk in zijne kracht; en trekt uit, den geharnasten te gemoet.
25 Het belacht de vreeze en wordt niet ontsteld, en keert niet wederom van wege het zwaard.
26 Tegen hem ratelt de pijlkoker, het vlammig ijzer der spies en der lans.
27 Met schudding en beroering slokt het de aarde op, en gelooft niet, dat het is het geluid der bazuin.
28 In het volle geklank der bazuin, zegt het: Heah! en riekt den krijg van verre, den donder der vorsten en het gejuich.
29 Vliegt de sperwer door uw verstand? *en* breidt hij zijne vleugelen uit naar het zuiden?
30 Is het naar uw bevel, dat de arend zich omhoog verheft, en dat hij zijn nest in de hoogte maakt?
31 Hij woont en vernacht in de steenrots, op de scherpte der steenrots en der vaste plaats.
32 Van daar speurt hij de spijze op, zijne oogen zien van verre af.
33 Ook zuipen zijne jongen bloed; en waar verslagenen zijn, daar is hij.
34 En de HEER antwoordde Job en zeide:

33 Is het twisten met den Almagtigen onderrigten? wie God bestraft, die antwoorde daarop.

36 Toen antwoordde Job den HEERE, en zeide:

37 Zie, ik ben te gering, wat zou ik U antwoorden? ik leg mijne hand op mijnen mond.

38 Éénmaal heb ik gesproken, maar zal niet antwoorden; óf tweemaal, maar zal niet voortvaren.

HOOFDSTUK XL.

EN de HEER antwoordde Job uit een onweder, en zeide:

2 Gord nu als een man uwe lendenen; Ik zal u vragen, en onderrigt Mij.

3 Zult gij ook mijn oordeel te niet maken? zult gij Mij verdoemen, opdat gij regtvaardig zijt?

4 Hebt gij eenen arm gelijk God? en kunt gij gelijk Hij met de stem donderen?

5 Versier u nu met voortreffelijkheid en hoogheid, en bekleed u met majesteit en heerlijkheid!

6 Strooi de verbolgenheden uws toorns uit, en zie allen hoogmoedigen, en verneder hem!

7 Zie allen hoogmoedigen, *en* breng hem te onder; en verpletter de goddeloozen in hunne plaats!

8 Verberg hen te zamen in het stof, verbind hunne aangezigten in het verborgen!

9 Dan zal Ik ook u loven, omdat uwe regterhand u zal verlost hebben.

10 Zie nu Behémoth, welken Ik gemaakt heb nevens u; hij eet hooi, gelijk een rund.

11 Zie toch, zijne kracht is in zijne lendenen, en zijne magt in den navel zijns buiks.

12 Als het hem lust, zijn staart is als een ceder; de zenuwen zijner schaamte zijn doorvlochten.

13 Zijne beenderen zijn *als* vast koper; zijne gebeenten zijn als ijzeren handboomen.

14 Hij is een hoofdstuk der wegen Gods; die hem gemaakt heeft, heeft *hem* zijn zwaard aangehecht.

15 Omdat de bergen hem voeder voortbrengen, daarom spelen al de dieren des velds aldaar.

16 Onder schaduwachtige boomen ligt hij neder, in eene schuilplaats des riets en des slijks.

17 De schaduwachtige boomen bedekken hem, elk een met zijne schaduw; de beekwilgen omringen hem.

18 Zie, hij doet de rivier geweld aan, *en* verhaast zich niet; hij vertrouwt, dat hij de Jordaan in zijnen mond zou kunnen intrekken.

19 Zou men hem voor zijne oogen kunnen vangen? zou men *hèm* met strikken den neus doorboren kunnen?

20 Zult gij den Leviathan met den angel trekken, of zijne tong met een koord, *dat* gij laat nederzinken?

21 Zult gij hem eene bieze in den neus leggen? of met een' doorn zijne kaak doorboren?

22 Zal hij aan u vele smeekingen maken? zal hij zachtjes tot u spreken?

23 Zal hij een verbond met u maken? zult gij hem aannemen tot eenen eeuwigen slaaf?

24 Zult gij met hem spelen gelijk *met* een vogeltje? of zult gij hem binden voor uwe jonge dochters?

25 Zullen de medgezellen over hem een' maaltijd bereiden? zullen zij hem deelen onder de kooplieden?

26 Zult gij zijne huid met haken vullen, of met een' visschers kraauwel zijn hoofd?

27 Leg uwe hand op hem, gedenk des strijds, doe het niet meer.

28 Zie, zijne hoop zal feilen; zal hij ook voor zijn gezigt nedergeslagen worden?

HOOFDSTUK XLI.

NIEMAND is *zoo* koen, dat hij hem opwekken zou; wie is dan hij, die zich voor mijn aangezigt stellen zou?

2 Wie heeft Mij voorgekomen, dat Ik *hem* zou vergelden? wat onder den gansehen hemel is, is het mijne.

3 Ik zal zijne leden niet verzwijgen, noch het verhaal *zijner* sterkte, noch de bevalligheid zijner gestaltenis.

4 Wie zou het opperste zijns kleeds ontdekken? wie zou met zijnen dubbelen breidel *hem* aankomen?

5 Wie zou de deuren zijns aangezigts opendoen? rondom zijne tanden is verschrikking.

6 Zeer uitnemend zijn zijne sterke schilden, elk een gesloten *als* met een naauwdrukkend zegel.

7 Het ééne is *zoo* na aan het andere, dat de wind daar niet kan tusschen komen.

8 Zij kleven aan elkander, zij vatten zich zamen, dat zij zich niet scheiden.
9 Elk eene zijner niezingen doet een licht schijnen; en zijne oogen zijn als de oogleden des dageraads.
10 Uit zijnen mond gaan fakkelen, vurige vonken raken er uit.
11 Uit zijne neusgaten komt rook voort, als *uit* eenen ziedenden pot en ruimen ketel.
12 Zijn adem zou kolen doen vlammen, en eene vlam komt uit zijnen mond voort.
13 In zijnen hals herbergt de sterkte; voor hem springt zelfs de droefheid van vreugde op.
14 De stukken van zijn vleesch kleven zamen; elk een is vast in hem, het wordt niet bewogen.
15 Zijn hart is vast gelijk een steen; ja vast gelijk een deel van den ondersten *molensteen*.
16 Van zijn verheffen schromen de sterken; om *zijner* doorbrekingen wille ontzondigen zij zich.
17 Raakt hem iemand met het zwaard, dat zal niet bestaan, spies, schicht noch pantsier.
18 Hij acht het ijzer voor stroo, en het staal voor verrot hout.
19 De pijl zal hem niet doen vlieden, de slingersteenen worden hem in stoppelen veranderd.
20 De werpsteenen worden *van hem* geacht als stoppelen, en hij belacht de drilling der lans.
21 Onder hem zijn scherpe scherven; hij spreidt zich op het puntachtige, *als* op slijk.
22 Hij doet de diepte zieden gelijk een' pot; hij stelt de zee als eene apothekers kokerij.
23 Achter zich verlicht hij het pad; men zou den afgrond voor grijzigheid houden.
24 Op de aarde is niets met hem te vergelijken; die gemaakt is, om zonder schrik te wezen.
25 Hij aanziet alles, wat hoog is, hij is een koning over alle jonge hoogmoedige dieren.

HOOFDSTUK XLII.

TOEN antwoordde Job den HEERE, en zeide:
2 Ik weet, dat Gij alles vermoogt, en dat geene van uwe gedachten kan afgesneden worden.
3 Wie is hij, *zegt Gij,* die den raad verbergt zonder wetenschap? zoo heb ik dan verhaald hetgeen ik niet verstond, dingen, die voor mij te wonderbaar waren, die ik niet wist.
4 Hoor toch, en ik zal spreken; ik zal U vragen, en onderrigt Gij mij.
5 Met het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U mijn oog.
6 Daarom verfoei ik *mij,* en ik heb berouw in stof en asch.
7 Het geschiedde nu, nadat de HEER die woorden tot Job gesproken had, dat de HEER tot Elifaz, den Themaniet, zeide: Mijn toorn is ontstoken tegen u, en tegen uwe twee vrienden, want gijlieden hebt niet regt van Mij gesproken, gelijk als mijn knecht Job.
8 Daarom neemt nu voor ulieden zeven varren en zeven rammen, en gaat henen tot mijnen knecht Job, en offert brandoffer voor ulieden, en laat mijnen knecht Job voor ulieden bidden; want zekerlijk Ik zal zijn aangezigt aannemen, opdat Ik aan ulieden niet doe naar uwe dwaasheid: want gijlieden hebt niet regt van Mij gesproken, gelijk mijn knecht Job.
9 Toen gingen Elifaz, de Themaniet, en Bildad, de Suhiet, *en* Zofar, de Naämathiet, henen, en deden, gelijk als de HEER tot hen gesproken had; en de HEER nam het aangezigt van Job aan.
10 En de HEER wendde de gevangenis van Job, toen hij gebeden had voor zijne vrienden; en de HEER vermeerderde al hetgeen Job gehad had tot dubbel zoo veel.
11 Ook kwamen tot hem al zijne broeders, en al zijne zusters, en allen, die hem te voren gekend hadden, en aten brood met hem in zijn huis, en beklaagden hem, en vertroostten hem over al het kwaad, dat de HEER over hem gebragt had; en zij gaven hem een iegelijk een stuk gelds, een iegelijk ook een gouden voorhoofdsiersel.
12 En de HEER zegende Jobs laatste meer dan zijn eerste: want hij had veertien duizend schapen, en zes duizend kemelen, en duizend juk runderen, en duizend ezelinnen.
13 Daartoe had hij zeven zonen en drie dochteren.
14 En hij noemde den naam der eerste Jemima, en den naam der tweede Kezia, en den naam der derde Keren-happùch.
15 En er werden zoo schoone vrouwen

niet gevonden in het gansche land, als de dochteren van Job; en haar vader gaf haar erfdeel onder hare broederen.

16 En Job leefde na dezen honderd en veertig jaren, dat hij zag zijne kinderen, en de kinderen zijner kinderen, tot in vier geslachten.

17 En Job stierf, oud en der dagen zat.

HET BOEK DER PSALMEN.

PSALM I.

WELGELUKZALIG is de man, die niet wandelt in den raad der goddeloozen, noch staat op den weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters;

2 Maar zijn lust is in des HEEREN wet, en hij overdenkt zijne wet dag en nacht.

3 Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijne vrucht geeft op zijnen tijd, en welks blad niet afvalt; en al wat hij doet, zal wel gelukken.

4 Alzoo zijn de goddeloozen niet, maar als het kaf, dat de wind henendrijft.

5 Daarom zullen de goddeloozen niet bestaan in het gerigt, noch de zondaars in de vergadering der regtvaardigen.

6 Want de HEER kent den weg der regtvaardigen; maar de weg der goddeloozen zal vergaan.

PSALM II.

WAAROM woeden de heidenen, en bedenken de volken ijdelheid?

2 De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen te zamen tegen den HEER, en tegen zijnen Gezalfden, *zeggende:*

3 Laat ons hunne banden verscheuren, en hunne touwen van ons werpen.

4 Die in den hemel woont, zal lagchen, de Heer zal hen bespotten.

5 Dan zal Hij tot hen spreken in zijnen toorn, en in zijne grimmigheid zal Hij hen verschrikken.

6 Ik toch heb mijnen Koning gezalfd over Zion, den berg mijner heiligheid.

7 Ik zal van het besluit verhalen: de HEER heeft tot mij gezegd: Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd.

8 Eisch van Mij, en Ik zal de heidenen geven *tot* uw erfdeel, en de einden der aarde *tot* uwe bezitting.

9 Gij zult hen verpletteren met eenen ijzeren schepter; gij zult hen in stukken slaan als een pottebakkers vat.

10 Nu dan, gij koningen! handelt verstandiglijk, laat u tuchtigen, gij regters der aarde!

11 Dient den HEERE met vreeze, en verheugt u met beving.

12 Kust den Zoon, opdat hij niet toorne, en gij *op* den weg vergaat, wanneer zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Welgelukzalig zijn allen, die op Hem betrouwen.

PSALM III.

EEN psalm van David, als hij vlood voor het aangezigt van zijnen zoon Absalom.

2 O HEER! hoe zijn mijne tegenpartijders vermenigvuldigd! velen staan tegen mij op.

3 Velen zeggen van mijne ziel: Hij heeft geen heil bij God. Sela.

4 Doch Gij, HEER! zijt een schild voor mij, mijne eer, en die mijn hoofd opheft.

5 Ik riep met mijne stem tot den HEER, en Hij verhoorde mij van den berg zijner heiligheid. Sela.

6 Ik lag neder en sliep; ik ontwaakte, want de HEER ondersteunde mij.

7 Ik zal niet vreezen voor tien duizenden des volks, die zich rondom tegen mij zetten.

8 Sta op, HEER! verlos mij, mijn God! want Gij hebt al mijne vijanden op het kinnebakken geslagen, de tanden der goddeloozen hebt Gij verbroken.

9 Het heil is des HEEREN; uw zegen is over uw volk. Sela.

PSALM IV.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginôth.

2 Als ik roep, verhoor mij, o God mijner
geregtigheid! In benaauwdheid hebt Gij
mij ruimte gemaakt; zijt mij genadig, en
hoor mijn gebed.
3 Gij mannen! hoe lang zal mijne eer tot
schande zijn? *hoe lang* zult gij de ijdel-
heid beminnen, de leugen zoeken? Sela.
4 Weet toch, dat de HEER zich eenen
gunstgenoot heeft afgezonderd; de HEER
zal hooren, als ik tot Hem roep.
5 Zijt beroerd, en zondigt niet, spreekt in
ulieder hart op uw leger, en zijt stil. Sela.
6 Offert offeranden der geregtigheid, en
vertrouwt op den HEER.
7 Velen zeggen: Wie zal ons het goede
doen zien? verhef Gij over ons het licht
uws aanschijns, o HEER!
8 Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven,
meer dan ter tijd, als hun koren en hun
most vermenigvuldigd zijn.
9 Ik zal in vrede te zamen nederliggen en
slapen: want Gij, o HEER! alleen zult mij
doen zeker wonen.

PSALM V.

EEN psalm van David, voor den opper-
zangmeester, op de Nechilôth.
2 O HEER! neem mijne redenen ter oore,
versta mijne overdenking.
3 Merk op de stem mijns geroeps, o mijn
Koning en mijn God! want tot U zal ik
bidden.
4 Des morgens, HEER! zult gij mijne
stem hooren; des morgens zal ik *mij* tot U
schikken, en wacht houden.
5 Want Gij zijt geen God, die lust heeft
aan goddeloosheid; de booze zal bij U niet
verkeeren.
6 De onzinnigen zullen voor uwe oogen
niet bestaan; Gij haat alle werkers der on-
geregtigheid.
7 Gij zult de leugensprekers verdoen; van
den man des bloeds en bedrogs heeft de
HEER eenen gruwel.
8 Maar ik zal door de grootheid uwer
goedertierenheid in uw huis ingaan; ik
zal mij buigen naar het paleis uwer heilig-
heid, in uwe vreeze.
9 HEER! leid mij in uwe geregtigheid,
om mijner verspieders wil; rigt uwen weg
voor mijn aangezigt.
10 Want in hunnen mond is niets regts,
hun binnenste is enkel verderving, hunne
keel is een open graf, met hunne tong
vleijen zij.
11 Verklaar hen schuldig, o God! laat
hen vervallen van hunne raadslagen; drijf
hen henen om de veelheid hunner over-
tredingen, want zij zijn wederspannig te-
gen U.
12 Maar laat verblijd zijn allen, die op U
betrouwen, tot in eeuwigheid; laat hen
juichen, omdat Gij hen overdekt; en laat
in U van vreugde opspringen, die uwen
naam liefhebben.
13 Want Gij, HEER! zult den regtvaardi-
gen zegenen; Gij zult hem met goedgun-
stigheid kroonen, als met eene rondas.

PSALM VI.

EEN psalm van David, voor den opper-
zangmeester, op de Neginôth, op de
Scheminith.
2 O HEER! straf mij niet in uwen toorn,
en kastijd mij niet in uwe grimmigheid!
3 Zijt mij genadig, HEER! want ik ben
verzwakt; genees mij, HEER! want mijne
beenderen zijn verschrikt.
4 Ja mijne ziel is zeer verschrikt; en Gij,
HEER! hoe lange?
5 Keer weder, HEER! red mijne ziel, ver-
los mij, om uwer goedertierenheid wil.
6 Want in den dood is Uwer geene gedach-
tenis; wie zal U loven in het graf?
7 Ik ben moede van mijn zuchten; ik
doe mijn bed den ganschen nacht zwem-
men; ik doornat mijne bedstede met mijne
tranen.
8 Mijn oog is doorknaagd van verdriet, is
veroud, van wege al mijne tegenpartijders.
9 Wijkt van mij, al gij werkers der on-
geregtigheid! want de HEER heeft de stem
mijns geweens gehoord.
10 De HEER heeft mijne smeeking ge-
hoord; de HEER zal mijn gebed aannemen.
11 Al mijne vijanden zullen zeer be-
schaamd en verbaasd worden; zij zullen
terugkeeren, zij zullen in een oogenblik
beschaamd worden.

PSALM VII.

DAVIDS Schiggajôn, dat hij den HEERE
gezongen heeft, over de woorden van
Cusch, den zoon van Jemini.
2 HEER, mijn God! op U betrouw ik:
verlos mij van al mijne vervolgers en red
mij.
3 Opdat hij mijne ziel niet roove als een
leeuw, verscheurende, terwijl er geen ver-
losser is.

4 HEER, mijn God! indien ik dat gedaan heb, indien er onregt in mijne handen is;
5 Indien ik kwaad vergolden heb dien, die vrede met mij had; (ja ik heb dien gered, die mij zonder oorzaak benaauwde!)
6 Zoo vervolge de vijand mijne ziel, en achterhale ze, en vertrede mijn leven ter aarde, en doe mijne eer in het stof wonen! Sela.
7 Sta op, HEER! in uwen toorn, verhef u om de verbolgenheden mijner benaauwers, en ontwaak tot mij: Gij hebt het gerigt bevolen.
8 Zoo zal de vergadering der volken u omsingelen: keer dan boven haar weder in de hoogte.
9 De HEER zal den volken regt doen: rigt mij, HEER! naar mijne geregtigheid, en naar mijne opregtigheid, *die* bij mij is.
10 Laat toch de boosheid der goddeloozen een einde nemen, maar bevestig den regtvaardigen, Gij die harten en nieren beproeft, o regtvaardige God!
11 Mijn schild is bij God, die de opregten van harte behoudt.
12 God is een regtvaardig Regter, en een God, die te allen dage toornt.
13 Indien hij zich niet bekeert, zoo zal Hij zijn zwaard wetten; Hij heeft zijnen boog gespannen, en dien bereid,
14 En heeft doodelijke wapenen voor zich gereed gemaakt; Hij zal zijne pijlen tegen de hittige vervolgers te werk stellen.
15 Ziet, hij is in arbeid van ongeregtigheid, en is zwanger van moeite, hij zal leugen baren.
16 Hij heeft eenen kuil gedolven, en dien uitgegraven, maar hij is gevallen in de groeve, *die* hij gemaakt heeft.
17 Zijne moeite zal op zijn hoofd wederkeeren, en zijn geweld op zijnen schedel nederdalen.
18 Ik zal den HEER loven naar zijne geregtigheid, en den naam des HEEREN, des Allerhoogsten, psalmzingen.

PSALM VIII.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Gitthith.
2 O HEER, onze Heer! hoe heerlijk is uw naam op de gansche aarde! Gij, die uwe majesteit gesteld hebt boven de hemelen.
3 Uit den mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, om uwer tegenpartijen wil, om den vijand en wraakgierigen te doen ophouden.
4 Als ik uwen hemel aanzie, het werk uwer vingeren, de maan en de sterren, die Gij bereid hebt:
5 Wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt? en de zoon des menschen, dat Gij hem bezoekt?
6 En hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen, en hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond?
7 Gij doet hem heerschen over de werken uwer handen; Gij hebt alles onder zijne voeten gezet:
8 Schapen en ossen, allen die; ook mede de dieren des velds,
9 Het gevogelte des hemels, en de vischen der zee; hetgeen de paden der zeeën doorwandelt.
10 O HEER, onze Heer! hoe heerlijk is uw naam op de gansche aarde!

PSALM IX.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op Mûth-Labben.
2 Ik zal den HEER loven met mijn gansche hart; ik zal al uwe wonderen vertellen.
3 In U zal ik mij verblijden, en van vreugde opspringen; ik zal uwen naam psalmzingen, o Allerhoogste!
4 Omdat mijne vijanden achterwaarts gekeerd, gevallen en vergaan zijn van uw aangezigt.
5 Want Gij hebt mijn regt en mijne regtszaak afgedaan; Gij hebt gezeten op den troon, o Regter der geregtigheid!
6 Gij hebt de heidenen gescholden, den goddeloozen verdaan, hunnen naam uitgedelgd, tot in eeuwigheid en altoos.
7 O vijand! zijn de verwoestingen voleind in eeuwigheid? en hebt gij de steden uitgeroeid? hunlieder gedachtenis is *met* hen vergaan.
8 Maar de HEER zal in eeuwigheid zitten; Hij heeft zijnen troon bereid ten gerigte.
9 En Hij zelf zal de wereld rigten in geregtigheid, en de volken oordeelen in regtmatigheden.
10 En de HEER zal een hoog vertrek zijn voor den verdrukten, een hoog vertrek in tijden van benaauwdheid.
11 En die uwen naam kennen, zullen op U vertrouwen, omdat Gij, HEER! niet hebt verlaten degenen, die U zoeken.

12 Psalmzingt den HEERE, die te Zion woont; verkondigt onder de volken zijne daden.

13 Want Hij zoekt de bloedstortingen, Hij gedenkt derzelven; Hij vergeet het geroep der ellendigen niet.

14 Zijt mij genadig, HEER! zie mijne ellende aan, van mijne haters *mij aangedaan,* Gij, die mij verhoogt uit de poorten des doods;

15 Opdat ik uwen ganschen lof in de poorten der dochter van Zion vertelle, dat ik mij verheuge in uw heil.

16 De heidenen zijn gezonken in de groeve, *die* zij gemaakt hadden; hunlieder voet is gevangen in het net, dat zij verborgen hadden.

17 De HEER is bekend geworden; Hij heeft regt gedaan; de goddelooze is verstrikt in het werk zijner handen! Higgajon, Sela.

18 De goddeloozen zullen terugkeeren, naar de helle toe, alle godvergetende heidenen.

19 Want de nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden, *noch* de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn.

20 Sta op, HEER! laat den mensch zich niet versterken; laat de heidenen voor uw aangezigt geoordeeld worden.

21 O HEER! jaag hun vreeze aan; laat de heidenen weten, *dat* zij menschen zijn. Sela.

PSALM X.

O HEER! waarom staat Gij van verre? *waarom* verbergt Gij u in tijden van benaauwdheid?

2 De goddelooze vervolgt hittiglijk in hoogmoed den ellendigen; laat hen gegrepen worden in de aanslagen, die zij bedacht hebben.

3 Want de goddelooze roemt over den wensch zijner ziele; hij zegent den gierigaard, hij lastert den HEER.

4 De goddelooze, gelijk hij zijn' neus omhoog steekt, onderzoekt niet; al zijne gedachten zijn, dat er geen God is.

5 Zijne wegen maken te allen tijde smarte; uwe oordeelen zijn eene hoogte, verre van hem; al zijne tegenpartijders, die blaast hij aan.

6 Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen: want *ik* zal van geslacht tot geslacht in geen kwaad zijn.

7 Zijn mond is vol van vloek, en bedriegerijen, en list: onder zijne tong is moeite en ongeregtigheid.

8 Hij zit in de achterlage der hoeven, in verborgene plaatsen doodt hij den onschuldigen; zijne oogen verbergen zich tegen den armen.

9 Hij legt lagen in eene verborgene plaats, gelijk een leeuw in zijn hol; hij legt lagen, om den ellendigen te rooven: hij rooft den ellendigen, als hij hem trekt in zijn net.

10 Hij duikt neder, hij buigt zich; en de arme hoop valt in zijne sterke *pooten*.

11 Hij zegt in zijn hart: God heeft het vergeten, Hij heeft zijn aangezigt verborgen, Hij ziet niet in eeuwigheid.

12 Sta op, HEERE God! hef uwe hand op, vergeet de ellendigen niet.

13 Waarom lastert de goddelooze God? zegt in zijn hart: Gij zult het niet zoeken?

14 Gij ziet het *immers*: want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in uwe hand geve; op U verlaat zich de arme, Gij zijt geweest een helper van den wees.

15 Breek den arm des goddeloozen en boozen, zoek zijne goddeloosheid, *totdat* Gij haar niet vindt.

16 De HEER is Koning eeuwiglijk en altoos: de heidenen zijn vergaan uit zijn land.

17 HEER! Gij hebt den wensch der zachtmoedigen gehoord; Gij zult hun hart sterken, uw oor zal opmerken:

18 Om den wees en verdrukten regt te doen; opdat een mensch van de aarde niet meer voortvare geweld te bedrijven.

PSALM XI.

EEN *psalm* van David, voor den opperzangmeester.

Ik betrouw op den HEER; hoe zegt gijlieden tot mijne ziel: Zwerft henen *naar* ulieder gebergte, *als* een vogel?

2 Want, ziet, de goddeloozen spannen den boog, zij schikken hunne pijlen op de pees, om in het donkere te schieten naar de opregten van harte.

3 Zekerlijk de fondamenten worden omgestooten; wat heeft de regtvaardige bedreven?

4 De HEER is in het paleis zijner heiligheid, des HEEREN troon is in den hemel; zijne oogen aanschouwen, zijne oogleden proeven der menschen kinderen.

5 De HEER proeft den regtvaardigen;

maar den goddeloozen, en dien, die geweld liefheeft, haat zijne ziel.

6 Hij zal op de goddeloozen regenen strikken, vuur en zwavel; en een geweldige stormwind zal het deel huns bekers zijn.

7 Want de HEER is regtvaardig, Hij heeft geregtigheden lief; zijn aangezigt aanschouwt den opregten.

PSALM XII.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Scheminith.

2 Behoud, o HEER! want de goedertierene ontbreekt, want de getrouwen zijn weinig geworden onder der menschen kinderen.

3 Zij spreken valschheid, een ieder met zijnen naasten, *met* vleijende lippen; zij spreken met een dubbel hart.

4 De HEER snijde af alle vleijende lippen, de grootsprekende tong;

5 Die daar zeggen: Wij zullen de overhand hebben met onze tong; onze lippen zijn onze! wie is heer over ons?

6 Om de verwoesting der ellendigen, om het kermen der nooddruftigen, zal Ik nu opstaan, zegt de HEER; Ik zal in behoudenis zetten, dien hij aanblaast.

7 De redenen des HEEREN zijn reine redenen, zilver, gelouterd in eenen aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal.

8 Gij, HEER! zult hen bewaren; Gij zult hen behoeden voor dit geslacht, tot in eeuwigheid.

9 De goddeloozen draven rondom, wanneer de snoodsten van des menschen kinderen verhoogd worden.

PSALM XIII.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.

2 Hoe lang, HEER! zult Gij mij steeds vergeten? hoe lang zult Gij uw aangezigt voor mij verbergen?

3 Hoe lang zal ik raadslagen voornemen in mijne ziel? droefenis in mijn hart bij dag? Hoe lang zal mijn vijand over mij verhoogd zijn?

4 Aanschouw, verhoor mij, HEER, mijn God! verlicht mijne oogen, opdat ik *in* den dood niet ontslape.

5 Opdat niet mijn vijand zegge: Ik heb hem overmogt; mijne tegenpartijders zich verheugen, wanneer ik zou wankelen.

6 Maar ik vertrouw op uwe goedertierenheid: mijn hart zal zich verheugen in uw heil; ik zal den HEERE zingen, omdat Hij aan mij welgedaan heeft.

PSALM XIV.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.

De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij verderven het, zij maken het gruwelijk *met hun* werk; er is niemand, die goed doet.

2 De HEER heeft uit den hemel nedergezien op der menschen kinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God zocht.

3 Zij zijn allen afgeweken, te zamen zijn zij stinkende geworden; er is niemand, die goed doet, ook niet één.

4 Hebben dan alle werkers der ongeregtigheid geene kennis, die mijn volk opeten, *als of* zij brood aten? Zij roepen den HEER niet aan.

5 Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard: want God is bij het geslacht des regtvaardigen.

6 Gijlieden beschaamt den raad des ellendigen, omdat de HEER zijne toevlugt is.

7 Och dat Israëls verlossing uit Zion *kwame!* Als de HEER de gevangenen zijns volks zal doen wederkeeren, *dan* zal zich Jakob verheugen, Israël zal verblijd zijn.

PSALM XV.

EEN psalm van David.

HEER! wie zal verkeeren in uwe tent? wie zal wonen op den berg uwer heiligheid?

2 Die opregt wandelt, en geregtigheid werkt, en die met zijn hart de waarheid spreekt;

3 Die met zijne tong niet achterklapt, zijnen medgezellen geen kwaad doet, en geene smaadrede opneemt tegen zijnen naasten;

4 In wiens oogen de verworpene veracht is, maar hij eert degenen, die den HEER vreezen; heeft hij gezworen tot *zijne* schade, evenwel verandert hij niet;

5 Die zijn geld niet geeft op woeker, en geen geschenk neemt tegen den onschuldigen. Die deze dingen doet, zal niet wankelen in eeuwigheid.

PSALM XVI.

EEN gouden kleinood van David.

Bewaar mij, o God! want ik betrouw op U.

2 *O mijne ziel!* gij hebt tot den HEER

gezegd : Gij zijt de HEER, mijne goedheid *raakt* niet tot U;

3 *Maar* tot de heiligen, die op de aarde zijn, en de heerlijken, in dewelke al mijn lust is.

4 De smarten dergenen, die eenen anderen *God* begiftigen, zullen vermenigvuldigd worden; ik zal hunne drankofferen van bloed niet offeren, en hunne namen op mijne lippen niet nemen.

5 De HEER is het deel mijner erve, en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot.

6 De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja eene schoone erfenis is mij geworden.

7 Ik zal den HEER loven, die mij raad heeft gegeven; zelfs bij nacht onderwijzen mij mijne nieren.

8 Ik stel den HEER geduriglijk voor mij; omdat Hij aan mijne regterhand is, zal ik niet wankelen.

9 Daarom is mijn hart verblijd, en mijne eere verheugt zich; ook zal mijn vleesch zeker wonen.

10 Want Gij zult mijne ziel in de hel niet verlaten; Gij zult niet toelaten, dat uw Heilige de verderving zie.

11 Gij zult mij het pad des levens bekend maken : verzadiging der vreugde is bij uw aangezigt; liefelijkheden zijn in uwe regterhand, eeuwiglijk.

PSALM XVII.

EEN gebed van David.

HEER! hoor de geregtigheid, merk op mijn geschrei, neem ter oore mijn gebed, met onbedriegelijke lippen *gesproken*.

2 Laat mijn regt van voor uw aangezigt uitgaan, laat uwe oogen de billijkheden aanschouwen.

3 Gij hebt mijn hart geproefd, des nachts bezocht, Gij hebt mij getoetst, Gij vindt niets : *hetgeen* ik gedacht heb, overtreedt mijn mond niet.

4 Aangaande de handelingen des menschen, ik heb mij, naar het woord uwer lippen, gewacht voor de paden des inbrekers;

5 Houdende mijne gangen in uwe sporen, opdat mijne voetstâppen niet zouden wankelen.

6 Ik roep U aan, omdat Gij mij verhoort, o God! neig uw oor tot mij, hoor mijne rede.

7 Maak uwe weldadigheden wonderbaar; Gij, die verlost degenen, die *op U* betrouwen, van degenen, die tegen uwe regterhand opstaan!

8 Bewaar mij als het zwart des oogappels, verberg mij onder de schaduw uwer vleugelen,

9 Voor het aangezigt der goddeloozen, die mij verwoesten, mijner doodvijanden, die mij omringen.

10 Met hun vet besluiten zij *zich*, met hunnen mond spreken zij hoovaardiglijk.

11 In onzen gang hebben zij ons nu omsingeld, zij zetten hunne oogen *op ons*, ter aarde nederbukkende.

12 Hij is gelijk als een leeuw, die begeert te rooven, en als een jonge leeuw, zittende in verborgene plaatsen.

13 Sta op, HEER! kom zijn aangezigt voor, vel hem neder; bevrijd mijne ziel met uw zwaard van den goddeloozen;

14 Met uwe hand van de lieden, o HEER! van de lieden, die van de wereld zijn, welker deel in dit leven is, welker buik Gij vervult met uwen verborgen' *schat;* de kinderen worden verzadigd, en zij laten hun overschot hunnen kinderkens achter.

15 *Maar* ik zal uw aangezigt in geregtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met uw beeld, als ik zal opwaken.

PSALM XVIII.

VOOR den opperzangmeester, *een psalm* van David, den knecht des HEEREN, die de woorden dezes lieds tot den HEER gesproken heeft, ten dage, als hem de HEER gered had uit de hand van al zijne vijanden, en uit de hand van Saul.

2 Hij zeide dan : Ik zal U hartelijk liefhebben, HEER, mijne sterkte!

3 De HEER is mijne steenrots, en mijn burg, en mijn uithelper; mijn God, mijne rots, op welken ik betrouw; mijn schild, en de hoorn mijns heils, mijn hoog vertrek.

4 Ik riep den HEER aan, die te prijzen is, en werd verlost van mijne vijanden.

5 Banden des doods hadden mij omvangen, en beken Belials verschrikten mij.

6 Banden der hel omringden mij, strikken des doods bejegenden mij.

7 Als mij bange was, riep ik den HEER aan, en riep tot mijnen God; Hij hoorde mijne stem uit zijn paleis, en mijn geroep voor zijn aangezigt kwam in zijne ooren.

8 Toen daverde en beefde de aarde, en de gronden der bergen beroerden zich en daverden, omdat Hij ontstoken was.

9 Rook ging op van zijnen neus, en een vuur uit zijnen mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken.
10 En Hij boog den hemel, en daalde neder, en donkerheid was onder zijne voeten.
11 En Hij voer op eenen cherub, en vloog; ja Hij vloog snellijk op de vleugelen des winds.
12 Duisternis zettede Hij tot zijne verberging; rondom Hem was zijne tent, duisterheid der wateren, wolken des hemels.
13 Van den glans, die vóór Hem was, dreven zijne wolken daarhenen, hagel en vurige kolen.
14 En de HEER donderde in den hemel, en de Allerhoogste gaf zijne stem, hagel en vurige kolen.
15 En Hij zond zijne pijlen uit, en verstrooide ze; en Hij vermenigvuldigde de bliksemen, en verschrikte ze.
16 En de diepe kolken der wateren werden gezien, en de gronden der wereld werden ontdekt, van uw schelden, o HEER! van het geblaas des winds van uwen neus.
17 Hij zond van de hoogte, Hij nam mij, Hij trok mij op uit groote wateren.
18 Hij verloste mij van mijnen sterken vijand, en van mijne haters, omdat zij magtiger waren dan ik.
19 Zij hadden mij bejegend ten dage mijns ongevals; maar de HEER was mij tot een steunsel.
20 En Hij voerde mij uit in de ruimte, Hij rukte mij uit, want Hij had lust aan mij.
21 De HEER vergold mij naar mijne geregtigheid; Hij gaf mij weder naar de reinigheid mijner handen.
22 Want ik heb des HEEREN wegen gehouden, en ben van mijnen God niet goddelooslijk afgegaan.
23 Want al zijne regten waren voor mij, en zijne inzettingen deed ik niet van mij weg.
24 Maar ik was opregt bij Hem, en ik wachtte mij voor mijne ongeregtigheid.
25 Zoo gaf mij de HEER weder naar mijne geregtigheid, naar de reinigheid mijner handen, voor zijne oogen.
26 Bij den goedertierenen houdt Gij u goedertieren, bij den opregten man houdt Gij u opregt.
27 Bij den reinen houdt Gij u rein, maar bij den verkeerden bewijst Gij u eenen worstelaar.
28 Want Gij verlost het bedrukte volk; maar de hooge oogen vernedert Gij.
29 Want Gij doet mijne lamp lichten; de HEER, mijn God, doet mijne duisternis opklaren.
30 Want met U loop ik door eene bende, en met mijnen God spring ik over eenen muur.
31 Gods weg is volmaakt: de rede des HEEREN is doorlouterd; Hij is een schild allen, die op Hem betrouwen.
32 Want wie is God, behalve de HEER? en wie is een rotssteen, dan alleen onze God?
33 Het is God, die mij met kracht omgordt; en Hij heeft mijnen weg volkomen gemaakt.
34 Hij maakt mijne voeten gelijk als der hinden, en Hij stelt mij op mijne hoogten.
35 Hij leert mijne handen ten strijde, zoodat een stalen boog met mijne armen verbroken is.
36 Ook hebt Gij mij het schild uws heils gegeven, en uwe regterhand heeft mij ondersteund, en uwe zachtmoedigheid heeft mij groot gemaakt.
37 Gij hebt mijnen voetstap ruim gemaakt onder mij, en mijne enkelen hebben niet gewankeld.
38 Ik vervolgde mijne vijanden, en trof hen aan; en ik keerde niet weder, totdat ik hen verdaan had.
39 Ik doorstak hen, dat zij niet weder konden opstaan; zij vielen onder mijne voeten.
40 Want Gij omgorddet mij met kracht ten strijde; Gij deedt onder mij nederbukken, die tegen mij opstonden.
41 En Gij gaaft mij den nek mijner vijanden, en mijne haters, die vernielde ik.
42 Zij riepen, maar er was geen verlosser; tot den HEER, maar Hij antwoordde hun niet.
43 Toen vergruisde ik hen als stof voor den wind; ik ruimde hen weg als slijk der straten.
44 Gij hebt mij uitgeholpen van de twisten des volks, Gij hebt mij gesteld tot een hoofd der heidenen; het volk, *dat* ik niet kende, heeft mij gediend.
45 Zoo haast als *hun* oor *van mij* hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd; vreemden hebben zich mij geveinsdelijk onderworpen.
46 Vreemden zijn vervallen, en hebben gesidderd uit hunne sloten.
47 De HEER leeft, en geloofd zij mijn

rotssteen, en verhoogd zij de God mijns heils!

48 De God, die mij volkomene wraak geeft, en de volken onder mij brengt;

49 Die mij uithelpt van mijne vijanden; ja Gij verhoogt mij boven degenen, die tegen mij opstaan; Gij redt mij van den man des gewelds.

50 Daarom zal ik U, o HEER! loven onder de heidenen; en uwen naam zal ik psalmzingen;

51 Die de verlossingen zijns konings groot maakt, en goedertierenheid doet aan zijnen gezalfden, aan David en aan zijn zaad tot in eeuwigheid.

PSALM XIX.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.

2 De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt zijner handen werk.

3 De dag aan den dag stort overvloediglijk sprake uit, en de nacht aan den nacht toont wetenschap.

4 Geene spraak, en geene woorden zijn er, waar hunne stem niet wordt gehoord.

5 Hun rigtsnoer gaat uit over de gansche aarde, en hunne redenen aan het einde der wereld; Hij heeft in dezelve eene tent gesteld voor de zon.

6 En die is als een bruidegom, uitgaande uit zijne slaapkamer; zij is vrolijk als een held, om het pad te loopen.

7 Haar uitgang is van het einde des hemels, en haar omloop tot aan de einden deszelven; en niets is verborgen voor hare hitte.

8 De wet des HEEREN is volmaakt, bekeerende de ziel; de getuigenis des HEEREN is gewis, den slechten wijsheid gevende.

9 De bevelen des HEEREN zijn regt, verblijdende het hart; het gebod des HEEREN is zuiver, verlichtende de oogen.

10 De vreeze des HEEREN is rein, bestaande tot in eeuwigheid; de regten des HEEREN zijn waarheid, zamen zijn zij regtvaardig.

11 Zij zijn begeerlijker dan goud, ja dan veel fijn goud; en zoeter dan honig, en honigzeem.

12 Ook wordt uw knecht door dezelve klaarlijk vermaand; in het houden van die is groote loon.

13 Wie zou de afdwalingen verstaan? reinig mij van de verborgene *afdwalingen*.

14 Houd uwen knecht ook terug van trotschheden, laat ze niet over mij heerschen; dan zal ik opregt zijn, en rein van groote overtreding.

15 Laat de redenen mijns monds, en de overdenking mijns harten welbehagelijk zijn voor uw aangezigt, o HEER, mijn rotssteen en mijn verlosser!

PSALM XX.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.

2 De HEER verhoore u in den dag der benaauwdheid; de naam van den God Jakobs zette u in een hoog vertrek.

3 Hij zende uwe hulp uit het heiligdom, en ondersteune u uit Zion.

4 Hij gedenke al uwer spijsofferen, en make uw brandoffer tot asch. Sela.

5 Hij geve u naar uw hart, en vervulle al uwen raad.

6 Wij zullen juichen over uw heil, en de vaandelen opsteken in den naam onzes Gods. De HEER vervulle al uwe begeerten.

7 Alsnu weet ik, dat de HEER zijnen gezalfden behoudt; Hij zal hem verhooren uit den hemel zijner heiligheid; het heil zijner regterhand zal zijn met mogendheden.

8 Dezen *vermelden* van wagens, en die van paarden; maar wij zullen vermelden van den naam des HEEREN, onzes Gods.

9 Zij hebben zich gekromd, en zijn gevallen; maar wij zijn gerezen en staande gebleven.

10 O HEER! behoud; die Koning verhoore ons ten dage van ons roepen.

PSALM XXI.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.

2 O HEER! de koning is verblijd over uwe sterkte; en hoe zeer is hij verheugd over uw heil!

3 Gij hebt hem zijns harten wensch gegeven; en de uitspraak zijner lippen hebt Gij niet geweerd. Sela.

4 Want Gij komt hem voor met zegeningen van het goede; op zijn hoofd zet Gij eene kroon van fijn goud.

5 Het leven heeft hij van U begeerd, Gij hebt het hem gegeven; lengte van dagen, eeuwiglijk en altoos.

6 Groot is zijne eer door uw heil; majesteit en heerlijkheid hebt Gij hem toegevoegd.

7 Want Gij zet hem *tot* zegeningen in eeuwigheid; Gij vervrolijkt hem door vreugde met uw aangezigt.
8 Want de koning vertrouwt op den HEER, en door de goedertierenheid des Allerhoogsten zal hij niet wankelen.
9 Uwe hand zal al uwe vijanden vinden; uwe regterhand zal uwe haters vinden.
10 Gij zult hen zetten als eenen vurigen oven ter tijd uws *toorns*; de HEER zal hen in zijnen toorn verslinden, en het vuur zal hen verteren.
11 Gij zult hunne vrucht van de aarde verdoen, en hun zaad van de kinderen der menschen.
12 Want zij hebben kwaad tegen U aangelegd; zij hebben eene schandelijke daad bedacht, *doch* zullen niets vermogen.
13 Want Gij zult hen zetten tot een wit, met uwe pezen zult Gij het op hun aangezigt toeleggen.
14 Verhoog U, HEER! in uwe sterkte; zoo zullen wij zingen, en uwe magt met psalmen loven.

PSALM XXII.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op Aijéleth hasschâchar.
2 Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten? verre zijnde van mijne verlossing, *van* de woorden mijns brullens?
3 Mijn God! ik roep des daags, maar Gij antwoordt niet, en des nachts, en ik heb geene stilte.
4 Doch Gij zijt heilig, wonende *onder* de lofzangen Israëls.
5 Op U hebben onze vaders vertrouwd; zij hebben vertrouwd, en Gij hebt hen uitgeholpen.
6 Tot U hebben zij geroepen, en zijn uitgered; op U hebben zij vertrouwd, en zijn niet beschaamd geworden.
7 Maar ik ben een worm en geen man, een smaad van menschen, en veracht van het volk.
8 Allen, die mij zien, bespotten mij; zij steken de lip uit, zij schudden het hoofd, *zeggende:*
9 Hij heeft *het* op den HEER gewenteld, dat Hij hem *nu* uithelpe, dat Hij hem redde, dewijl Hij lust aan hem heeft!
10 Gij zijt het immers, die mij uit den buik hebt uitgetogen; die mij hebt doen vertrouwen, zijnde aan mijner moeders borsten.
11 Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, van den buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God.
12 Zoo wees niet verre van mij, want benaauwdheid is nabij, want er is geen helper.
13 Vele varren hebben mij omsingeld, sterke *stieren* van Basan hebben mij omringd.
14 Zij hebben hunnen mond tegen mij opgesperd, *als* een verscheurende en brullende leeuw.
15 Ik ben uitgestort als water, en al mijne beenderen hebben zich van één gescheiden; mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden mijns ingewands.
16 Mijne kracht is verdroogd als eene potscherf, en mijne tong kleeft aan mijn gehemelte; en Gij legt mij in het stof des doods.
17 Want honden hebben mij omsingeld, eene vergadering der boosdoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijne handen en mijne voeten doorgraven.
18 Al mijne beenderen zou ik kunnen tellen; zij schouwen het aan, zij zien op mij.
19 Zij deelen mijne kleederen onder zich, en werpen het lot over mijn gewaad.
20 Maar Gij, HEER! wees niet verre; mijne sterkte! haast u tot mijne hulp.
21 Red mijne ziel van het zwaard, mijne eenzame van het geweld des honds.
22 Verlos mij uit des leeuwen muil; en verhoor mij van de hoornen der eenhoornen.
23 Zoo zal ik uwen naam mijnen broederen vertellen; in het midden der gemeente zal ik U prijzen.
24 Gij, die den HEER vreest! prijst Hem; al gij zaad van Jakob! vereert Hem, en ontziet u voor Hem, al gij zaad van Israël!
25 Want Hij heeft niet veracht, noch verfoeid de verdrukking des verdrukten, noch zijn aangezigt voor hem verborgen; maar Hij heeft gehoord, als die tot Hem riep.
26 Van U zal mijn lof zijn, in eene groote gemeente; ik zal mijne geloften betalen in tegenwoordigheid dergenen, die Hem vreezen.
27 De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden, zij zullen den HEER prijzen, die Hem zoeken; ulieder hart zal in eeuwigheid leven.
28 Alle einden der aarde zullen het ge-

denken, en zich tot den HEER bekeeren; en alle geslachten der heidenen zullen voor uw aangezigt aanbidden.

29 Want het koningrijk is des HEEREN, en Hij heerscht onder de heidenen.

30 Alle vetten op aarden zullen eten, en aanbidden; allen, die in het stof nederdalen, zullen voor zijn aangezigt nederbukken; en die zijne ziel bij het leven niet kan houden.

31 Het zaad zal Hem dienen; het zal den Heere aangeschreven worden tot in geslachten.

32 Zij zullen aankomen, en zijne geregtigheid verkondigen den volke, dat geboren wordt, omdat Hij het gedaan heeft.

PSALM XXIII.

EEN psalm van David.
De HEER is mijn herder, mij zal niets ontbreken.

2 Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtjes aan zeer stille wateren.

3 Hij verkwikt mijne ziel; Hij leidt mij in het spoor der geregtigheid, om zijns naams wil.

4 Al ging ik ook in een dal der schaduwe des doods, ik zou geen kwaad vreezen, want Gij zijt met mij; uw stok en uw staf, die vertroosten mij.

5 Gij rigt de tafel toe voor mijn aangezigt, tegenover mijne tegenpartijders; Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is overvloeijende.

6 Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen mijns levens; en ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen.

PSALM XXIV.

EEN psalm van David.
De aarde is des HEEREN, mitsgaders hare volheid, de wereld, en die daarin wonen.

2 Want Hij heeft ze gegrond op de zeeën, en heeft ze gevestigd op de rivieren.

3 Wie zal klimmen op den berg des HEEREN? en wie zal staan in de plaats zijner heiligheid?

4 Die rein van handen, en zuiver van hart is, die zijne ziel niet opheft tot ijdelheid, en die niet bedriegelijk zweert;

5 Die zal den zegen ontvangen van den HEER, en geregtigheid van den God zijns heils.

6 Dat is het geslachte dergenen, die naar Hem vragen, die uw aangezigt zoeken, *dat* is Jakob! Sela.

7 Heft uwe hoofden op, gij poorten! en verheft u, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der eere inga.

8 Wie is de Koning der eere? De HEER, sterk en geweldig, de HEER, geweldig in den strijd.

9 Heft uwe hoofden op, gij poorten! ja heft op, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der eere inga.

10 Wie is hij, deze Koning der eere? De HEER der heirscharen, die is de Koning der eere. Sela.

PSALM XXV.

EEN *Psalm* van David.
Aleph. Tot U, o HEER! hef ik mijne ziel op.

2 *Beth.* Mijn God! op U vertrouw ik, laat mij niet beschaamd worden; laat mijne vijanden niet van vreugde opspringen over mij.

3 *Gimel.* Ja, allen, die U verwachten, zullen niet beschaamd worden; zij zullen beschaamd worden, die trouweloslijk handelen zonder oorzaak.

4 *Daleth.* HEER! maak mij uwe wegen bekend, leer mij uwe paden.

5 *He. Vau.* Leid mij in uwe waarheid, en leer mij, want Gij zijt de God mijns heils; U verwacht ik den ganschen dag.

6 *Zain.* Gedenk, HEER! uwer barmhartigheden en uwer goedertierenheden, want die zijn van eeuwigheid.

7 *Cheth.* Gedenk niet der zonden mijner jongheid, noch mijner overtredingen; gedenk mijner naar uwe goedertierenheid, om uwer goedheid wil, o HEER!

8 *Teth.* De HEER is goed en regt; daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in den weg.

9 *Jod.* Hij zal de zachtmoedigen leiden in het regt, en Hij zal de zachtmoedigen zijnen weg leeren.

10 *Caph.* Alle paden des HEEREN zijn goedertierenheid en waarheid, dengenen, die zijn verbond en zijne getuigenissen bewaren.

11 *Lamed.* Om uws naams wil, HEER! zoo vergeef mijne ongeregtigheid, want die is groot.

12 *Mem.* Wie is de man, die den HEER vreest? Hij zal hem onderwijzen in den weg, *dien* hij zal hebben te verkiezen.

13 *Nun*. Zijne ziel zal vernachten in het goede, en zijn zaad zal de aarde beërven.
14 *Samech*. De verborgenheid des HEEREN is voor degenen, die Hem vreezen; en zijn verbond, om hun *die* bekend te maken.
15 *Ain*. Mijne oogen zijn geduriglijk op den HEER, want Hij zal mijne voeten uit het net uitvoeren.
16 *Pe*. Wend U tot mij, en zijt mij genadig, want ik ben eenzaam en ellendig.
17 *Tsade*. De benaauwdheden mijns harten hebben zich wijd uitgestrekt; voer mij uit mijne nooden.
18 *Resch*. Aanzie mijne ellende, en mijne moeite, en neem weg al mijne zonden.
19 *Resch*. Aanzie mijne vijanden, want zij vermenigvuldigen, en zij haten mij met eenen wreveligen haat.
20 *Schin*. Bewaar mijne ziel, en red mij; laat mij niet beschaamd worden, want ik betrouw op U.
21 *Thau*. Laat opregtigheid en vroomheid mij behoeden, want ik verwacht U.
22 O God! verlos Israël uit al zijne benaauwdheden.

PSALM XXVI.

EEN *psalm* van David.
Doe mij regt, HEER! want ik wandel in mijne opregtigheid; en ik vertrouw op den HEER, ik zal niet wankelen.
2 Proef mij, HEER! en verzoek mij, toets mijne nieren en mijn hart.
3 Want uwe goedertierenheid is voor mijne oogen, en ik wandel in uwe waarheid.
4 Ik zit niet bij ijdele lieden, en met bedekte lieden ga ik niet om.
5 Ik haat de vergadering der boosdoeners, en bij de goddeloozen zit ik niet.
6 Ik wasch mijne handen in onschuld, en ik ga rondom uw altaar, o HEER!
7 Om te doen hooren de stem des lofs, en om te vertellen al uwe wonderen.
8 HEER! ik heb lief de woning van uw huis, en de plaats des tabernakels uwer eer.
9 Raap mijne ziel niet weg met de zondaren, noch mijn leven met de mannen des bloeds;
10 In welker handen schandelijk bedrijf is, en welker regterhand vol geschenken is.
11 Maar ik wandel in mijne opregtigheid, verlos mij *dan* en zijt mij genadig.
12 Mijn voet staat op effen baan; ik zal den HEER loven in de vergaderingen.

PSALM XXVII.

EEN *psalm* van David.
De HEER is mijn licht en mijn heil, voor wien zou ik vreezen? de HEER is mijns levens kracht, voor wien zou ik vervaard zijn?
2 Als de boozen, mijne tegenpartijen, en mijne vijanden tegen mij, tot mij naderden, om mijn vleesch te eten, stieten zij zelven aan, en vielen.
3 Ofschoon mij een leger belegerde, mijn hart zou niet vreezen; ofschoon een oorlog tegen mij opstond, zoo vertrouw ik hierop.
4 Één ding heb ik van den HEER begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mogt wonen in het huis des HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in zijnen tempel.
5 Want Hij versteekt mij in zijne hut, ten dage des kwaads; Hij verbergt mij in het verborgene zijner tent; Hij verhoogt mij op eenen rotssteen.
6 Ook nu zal mijn hoofd verhoogd worden boven mijne vijanden, die rondom mij zijn, en ik zal in zijne tent offeranden des geklanks offeren; ik zal zingen, ja psalmzingen den HEERE.
7 Hoor, HEER! mijne stem, *als* ik roep; en wees mij genadig, en antwoord mij.
8 Mijn hart zegt tot u: *Gij zegt:* Zoek mijn aangezigt; ik zoek uw aangezigt, o HEER!
9 Verberg uw aangezigt niet voor mij, keer uwen knecht niet af in toorn; Gij zijt mijne hulp geweest, begeef mij niet, en verlaat mij niet, o God mijns heils!
10 Want mijn vader en mijne moeder hebben mij verlaten, maar de HEER zal mij aannemen.
11 HEER! leer mij uwen weg, en leid mij in het regte pad, om mijner verspieders wil.
12 Geef mij niet over in de begeerte mijner tegenpartijders: want valsche getuigen zijn tegen mij opgestaan, mitsgaders die wrevel uitblaast.
13 Zoo ik niet had geloofd, dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, *ik ware vergaan*.
14 Wacht op den HEER, zijt sterk, en Hij zal uw hart versterken, ja wacht op den HEER.

PSALM XXVIII.

EEN *psalm* van David.
Tot U roep ik, HEER! mijn rotssteen,

houd U niet als doof van mij af; opdat ik niet, *zoo* Gij u van mij stil houdt, vergeleken worde met degenen, die in den kuil nederdalen.

2 Hoor de stem mijner smeekingen, als ik tot U roep, als ik mijne handen ophef naar de aanspraakplaats uwer heiligheid.

3 Trek mij niet weg met de goddeloozen, en met de werkers der ongeregtigheid, die van vrede spreken met hunne naasten, maar kwaad is in hun hart.

4 Geef hun naar hun doen, en naar de boosheid hunner handelingen; geef hun naar hunner handen werk; doe hunne vergelding tot hen wederkeeren.

5 Omdat zij niet letten op de daden des HEEREN, noch op het werk zijner handen, zoo zal Hij hen afbreken en zal hen niet bouwen.

6 Geloofd zij de HEER, want Hij heeft de stem mijner smeekingen gehoord.

7 De HEER is mijne sterkte en mijn schild; op Hem heeft mijn hart vertrouwd, en ik ben geholpen; dies springt mijn hart van vreugde, en ik zal Hem met mijn gezang loven.

8 De HEER is hunlieder sterkte, en Hij is de sterkheid der verlossingen zijns gezalfden.

9 Verlos uw volk, en zegen uwe erve, en weid hen, en verhef hen tot in eeuwigheid.

PSALM XXIX.

EEN psalm van David.

Geeft den HEERE, gij kinderen der magtigen! geeft den HEERE eere en sterkte.

2 Geeft den HEERE de eere zijns naams, aanbidt den HEER in de heerlijkheid des heiligdoms.

3 De stem des HEEREN is op de wateren, de God der eere dondert; de HEER is op de groote wateren.

4 De stem des HEEREN is met kracht, de stem des HEEREN is met heerlijkheid.

5 De stem des HEEREN breekt de cederen; ja de HEER verbreekt de cederen van Libanon.

6 En Hij doet ze huppelen als een kalf; den Libanon en Sirjon als een' jongen eenhoorn.

7 De stem des HEEREN houwt er vlammen vuurs uit.

8 De stem des HEEREN doet de woestijn beven; de HEER doet de woestijn Kades beven.

9 De stem des HEEREN doet de hinden jongen werpen, en ontbloot de wouden; maar in zijnen tempel zegt *Hem* een iegelijk eere.

10 De HEER heeft gezeten over den watervloed; ja de HEER zit, Koning in eeuwigheid.

11 De HEER zal zijnen volke sterkte geven; de HEER zal zijn volk zegenen met vrede.

PSALM XXX.

EEN psalm, een lied der inwijding van Davids huis.

2 Ik zal u verhoogen, HEER! want Gij hebt mij opgetrokken, en mijne vijanden over mij niet verblijd.

3 HEER, mijn God! ik heb tot U geroepen, en Gij hebt mij genezen.

4 HEER! Gij hebt mijne ziel uit het graf opgevoerd; Gij hebt mij bij het leven behouden, dat ik in den kuil niet ben nedergedaald.

5 Psalmzingt den HEERE, gij zijne gunstgenooten! en zegt lof ter gedachtenis zijner heiligheid.

6 Want een oogenblik is er in zijnen toorn, *maar* een leven in zijne goedgunstigheid: des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich.

7 Ik zeide wel in mijnen voorspoed: Ik zal niet wankelen in eeuwigheid.

8 *Want,* HEER! Gij hadt mijnen berg door uwe goedgunstigheid vastgezet; *maar toen* Gij uw aangezigt verbergdet, werd ik verschrikt.

9 Tot U, HEER! riep ik, en ik smeekte tot den HEER:

10 Wat gewin is er in mijn bloed, in mijn nederdalen tot de groeve? Zal U het stof loven? zal het uwe waarheid verkondigen?

11 Hoor, HEER! en zijt mij genadig; HEER! wees mij een helper.

12 Gij hebt mij mijne weeklage veranderd in eenen rei; Gij hebt mijnen zak ontbonden, en mij met blijdschap omgord;

13 Opdat *mijne* eere u psalmzinge, en niet zwijge. HEER, mijn God! in eeuwigheid zal ik U loven.

PSALM XXXI.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.

2 Op u, o HEER! betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid; help mij uit door uwe geregtigheid.

3 Neig uw oor tot mij, red mij haastelijk; wees mij tot eenen sterken rotssteen, tot een zeer vast huis, om mij te behouden.
4 Want Gij zijt mijne steenrots en mijn burg; leid mij dan, en voer mij, om uws naams wil.
5 Doe mij uitgaan uit het net, dat zij voor mij verborgen hebben, want Gij zijt mijne sterkte.
6 In uwe hand beveel ik mijnen geest; Gij hebt mij verlost, HEER, Gij God der waarheid!
7 Ik haat degenen, die op valsche ijdelheden acht nemen, en ik betrouw op den HEER.
8 Ik zal mij verheugen en verblijden in uwe goedertierenheid, omdat Gij mijne ellende hebt aangezien, *en* mijne ziel in benaauwdheden gekend;
9 En mij niet hebt overgeleverd in de hand des vijands; Gij hebt mijne voeten doen staan in de ruimte.
10 Zijt mij genadig, HEER! want mij is bange; van verdriet is doorknaagd mijn oog, mijne ziel en mijn buik.
11 Want mijn leven is verteerd van droefenis, en mijne jaren van zuchten; mijne kracht is vervallen door mijne ongeregtigheid, en mijne beenderen zijn doorknaagd.
12 Van wege al mijne wederpartijders ben ik, ook mijnen naburen, grootelijks tot eenen smaad geworden, en mijnen bekenden tot eenen schrik; die mij op de straten zien, vlieden van mij weg.
13 Ik ben uit het hart vergeten als een doode; ik ben geworden als een bedorven vat.
14 Want ik hoorde de naspraak van velen; vreeze is van rondom, dewijl zij te zamen tegen mij raadslaan; zij denken mijne ziele te nemen.
15 Maar ik vertrouw op U, o HEER! ik zeg: Gij zijt mijn God.
16 Mijne tijden zijn in uwe hand; red mij van de hand mijner vijanden, en van mijne vervolgers.
17 Laat uw aangezigt over uwen knecht lichten; verlos mij door uwe goedertierenheid.
18 HEER! laat mij niet beschaamd worden, want ik roep U aan: laat de goddeloozen beschaamd worden, laat hen zwijgen in het graf.
19 Laat de valsche lippen stom worden, die hard spreken tegen den regtvaardigen, in hoogmoed en verachting.
20 O hoe groot is uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vreezen; *dat* Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der menschen-kinderen!
21 Gij verbergt hen in het verborgene uws aangezigts voor de hoogmoedigheden des mans; Gij versteekt hen in eene hut voor den twist der tongen.
22 Geloofd zij de HEER, want Hij heeft zijne goedertierenheid aan mij wonderlijk gemaakt, *mij voerende als* in eene vaste stad.
23 Ik zeide wel in mijn haasten: Ik ben afgesneden van voor uwe oogen; dan nog hoordet Gij de stem mijner smeekingen, als ik tot U riep.
24 Hebt den HEER lief, gij al zijne gunstgenooten! *want* de HEER behoedt de geloovigen, en vergeldt overvloedig dengenen, die hoogmoed bedrijft.
25 Zijt sterk, en Hij zal ulieder hart versterken, allen gij, die op den HEER hoopt!

PSALM XXXII.

EENE onderwijzing van David.
Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is.
2 Welgelukzalig is de mensch, dien de HEER de ongeregtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is.
3 Toen ik zweeg, werden mijne beenderen verouderd, in mijn brullen den ganschen dag.
4 Want uwe hand was dag en nacht zwaar op mij; mijn sap werd veranderd in zomerdroogten. Sela.
5 Mijne zonde maakte ik U bekend, en mijne ongeregtigheid bedekte ik niet. Ik zeide: Ik zal belijdenis van mijne overtredingen doen voor den HEER; en Gij vergaaft de ongeregtigheid mijner zonde. Sela.
6 Hierom zal U ieder heilige aanbidden in vindenstijd; ja, in eenen overloop van groote wateren, zullen zij hem niet aanraken.
7 Gij zijt mij eene verberging; Gij behoedt mij voor benaauwdheid: Gij omringt mij met vrolijke gezangen van bevrijding. Sela.
8 Ik zal u onderwijzen, en u leeren van den weg, dien gij gaan zult; ik zal raad geven, mijn oog zal op u zijn.
9 Weest niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, hetwelk geen verstand heeft, welks muil men breidelt met toom en gebit, opdat het tot u niet genake.

10 De goddelooze heeft vele smarten, maar die op den HEER vertrouwt, dien zal de goedertierenheid omringen.

11 Verblijdt u in den HEER, en verheugt u, gij regtvaardigen! en zingt vrolijk, alle gij opregten van harte!

PSALM XXXIII.

GIJ regtvaardigen! zingt vrolijk in den HEER; lof betaamt den opregten.

2 Looft den HEER met de harp; psalmzingt Hem met de luit *en* het tiensnarig instrument.

3 Zingt Hem een nieuw lied; speelt wel met vrolijk geschal.

4 Want des HEEREN woord is regt, en al zijn werk getrouw.

5 Hij heeft geregtigheid en gerigte lief; de aarde is vol van de goedertierenheid des HEEREN.

6 Door het woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest zijns monds al hun heir.

7 Hij vergadert de wateren der zee als op eenen hoop; Hij stelt den afgronden schatkameren.

8 Laat de gansche aarde voor den HEER vreezen; laat alle inwoners van de wereld voor Hem schrikken.

9 Want Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er.

10 De HEER vernietigt den raad der heidenen, Hij breekt de gedachten der volken.

11 *Maar* de raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid, de gedachten zijns harten van geslachte tot geslachte.

12 Welgelukzalig is het volk, diens God de HEER is; het volk, dat Hij zich ten erve verkoren heeft.

13 De HEER schouwt uit den hemel, en ziet alle menschen-kinderen;

14 Hij ziet uit van zijne vaste woonplaats op alle inwoners der aarde.

15 Hij formeert hun aller hart; Hij let op al hunne werken.

16 Een koning wordt niet behouden door een groot heir; een held wordt niet gered door groote kracht;

17 Het paard feilt ter overwinning, en bevrijdt niet door zijne groote sterkte.

18 Ziet, des HEEREN oog is over degenen, die Hem vreezen, op degenen, die op zijne goedertierenheid hopen;

19 Om hunne ziel van den dood te redden, en om hen bij het leven te houden in den honger.

20 Onze ziel verbeidt den HEER: Hij is onze hulp en ons schild.

21 Want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op den naam zijner heiligheid vertrouwen.

22 Uwe goedertierenheid, HEER! zij over ons; gelijk als wij op U hopen.

PSALM XXXIV.

EEN *psalm* van David, als hij zijn gelaat veranderd had voor het aangezigt van Abimélech, die hem wegjoeg, dat hij doorging.

2 *Aleph.* Ik zal den HEER loven te aller tijd; zijn lof zal geduriglijk in mijnen mond zijn.

3 *Beth.* Mijne ziel zal zich beroemen in den HEER; de zachtmoedigen zullen het hooren en verblijd zijn.

4 *Gimel.* Maakt den HEER met mij groot, en laat ons zijnen naam zamen verhoogen.

5 *Daleth.* Ik heb den HEER gezocht, en Hij heeft mij geantwoord, en mij uit al mijn vreezen gered.

6 *He. Vau.* Zij hebben op Hem gezien, ja *Hem* als een waterstroom aangeloopen; en hunne aangezigten zijn niet schaamrood geworden.

7 *Zain.* Deze ellendige riep, en de HEER hoorde; en Hij verloste hem uit al zijne benaauwdheden.

8 *Cheth.* De Engel des HEEREN legert zich rondom degenen, die Hem vreezen, en rukt hen uit.

9 *Teth.* Smaakt en ziet, dat de HEER goed is; welgelukzalig is de man, *die* op Hem betrouwt.

10 *Jod.* Vreest den HEER, gij zijne heiligen! want die Hem vreezen, hebben geen gebrek.

11 *Caph.* De jonge leeuwen lijden armoede, en hongeren; maar die den HEER zoeken, hebben geen gebrek aan eenig goed.

12 *Lamed.* Komt, gij kinderen! hoort naar mij; ik zal u des HEEREN vreeze leeren.

13 *Mem.* Wie is de man, die lust heeft ten leven, die dagen liefheeft, om het goede te zien?

14 *Nun.* Bewaar uwe tong van het kwaad, en uwe lippen van bedrog te spreken.

15 *Samech.* Wijk af van het kwaad, en doe het goede; zoek den vrede, en jaag dien na.

16 *Ain.* De oogen des HEEREN zijn op de

regtvaardigen, en zijne ooren tot hun geroep.

17 *Pe.* Het aangezigt des HEEREN is tegen degenen, die kwaad doen, om hunne gedachtenis van de aarde uit te roeijen.

18 *Tsade.* Zij roepen, en de HEER hoort, en Hij redt hen uit al hunne benaauwdheden.

19 *Koph.* De HEER is nabij de gebrokenen van harte, en Hij behoudt de verslagenen van geest.

20 *Resch.* Vele zijn de tegenspoeden des regtvaardigen; maar uit alle die redt hem de HEER.

21 *Schin.* Hij bewaart al zijne beenderen; niet één van die wordt gebroken.

22 *Thau.* De boosheid zal den goddeloozen dooden; en die den regtvaardigen haten, zullen schuldig verklaard worden.

23 De HEER verlost de ziel zijner knechten; en allen, die op Hem betrouwen, zullen niet schuldig verklaard worden.

PSALM XXXV.

EEN psalm van David.

1 Twist, HEER! met mijne twisters, strijd met mijne bestrijders.

2 Grijp het schild en de rondas, en sta op tot mijne hulp.

3 En breng de spies voort, en sluit *den weg* toe, mijnen vervolgers te gemoet; zeg tot mijne ziel: Ik ben uw heil.

4 Laat hen beschaamd en te schande worden, die mijne ziel zoeken; laat hen achterwaarts gedreven en schaamrood worden, die kwaad tegen mij bedenken.

5 Laat hen worden als kaf voor den wind; en de Engel des HEEREN drijve hen weg.

6 Hun weg zij duister en gansch slibberig; en de Engel des HEEREN vervolge hen.

7 Want zij hebben zonder oorzaak de groeve van hun net voor mij verborgen; zij hebben zonder oorzaak gegraven voor mijne ziele.

8 De verwoesting overkome hem, dat hij het niet wete, en zijn net, dat hij verborgen heeft, vange hem zelven; hij valle daarin met verwoesting.

9 Zoo zal mijne ziel zich verheugen in den HEER; zij zal vrolijk zijn in zijn heil.

10 Al mijne beenderen zullen zeggen: HEER, wie is U gelijk! Gij, die den ellendigen redt van dien, die sterker is dan hij, en den ellendigen en nooddruftigen van zijnen beroover.

11 Wrevelige getuigen staan er op; hetgeen ik niet weet, eischen zij van mij.

12 Zij vergelden mij kwaad voor goed, de berooving mijner ziele.

13 Mij aangaande daarentegen, als zij krank waren, was een zak mijn kleed, ik kwelde mijne ziel met vasten, en mijn gebed keerde weder in mijnen boezem.

14 Ik ging steeds, als of het een vriend, als of het mij een broeder geweest ware; ik ging gebukt in het zwart, als een, die over *zijne* moeder treurt.

15 Maar als ik hinkte, waren zij verblijd, en verzamelden zich; zij verzamelden zich tot mij *als* geslagenen, en ik merkte niets; zij scheurden *hunne kleederen,* en zwegen niet stil.

16 Onder de huichelende spotachtige tafelbroeders knersten zij over mij met hunne tanden.

17 Heer! hoe lang zult Gij toezien? Breng mijne ziel weder van hunlieder verwoestingen, mijne eenzame van de jonge leeuwen.

18 Zoo zal ik u loven in de groote gemeente; onder magtig veel volks zal ik U prijzen.

19 Laat hen zich niet verblijden over mij, die mij om valsche oorzaken vijand zijn; *noch* wenken met de oogen, die mij zonder oorzaak haten.

20 Want zij spreken niet van vrede, maar zij bedenken bedriegelijke zaken tegen de stillen in het land.

21 En zij sperren hunnen mond wijd op tegen mij; zij zeggen: Ha, ha, ons oog heeft het gezien!

22 HEER! Gij hebt het gezien, zwijg niet; Heer! wees niet verre van mij.

23 Ontwaak en word wakker tot mijn regt; mijn God en Heer! tot mijne twistzaak.

24 Doe mij regt naar uwe geregtigheid, HEER, mijn God! en laat hen zich over mij niet verblijden.

25 Laat hen niet zeggen in hun hart: Heah, onze ziele! laat hen niet zeggen: Wij hebben hem verslonden!

26 Laat hen beschaamd en te zamen schaamrood worden, die zich in mijn kwaad verblijden; laat hen met schaamte en schande bekleed worden, die zich tegen mij groot maken.

27 Laat hen vrolijk zingen en verblijd zijn, die lust hebben tot mijne geregtig-

heid; en laat hen geduriglijk zeggen: Groot gemaakt zij de HEER, die lust heeft tot den vrede zijns knechts!

28 Zoo zal mijne tong vermelden uwe geregtigheid, *en* uwen lof den ganschen dag.

PSALM XXXVI.

EEN *psalm* van David, den knecht des HEEREN, voor den opperzangmeester.

2 De overtreding des goddeloozen spreekt in het binnenste van mijn hart: Er is geene vreeze Gods voor zijne oogen.

3 Want hij vleit zich zelven in zijne oogen, als men zijne ongeregtigheid bevindt, *die* te haten is.

4 De woorden zijns monds zijn onregt en bedrog; hij laat na te verstaan tot weldoen.

5 Hij bedenkt onregt op zijn leger; hij stelt zich op eenen weg, die niet goed is; het kwaad verwerpt hij niet.

6 O HEER! uwe goedertierenheid is *tot* in de hemelen; uwe waarheid tot de bovenste wolken toe.

7 Uwe geregtigheid is als de bergen Gods, uwe oordeelen zijn een groote afgrond; HEER! Gij behoudt menschen en beesten.

8 Hoe dierbaar is uwe goedertierenheid, o God! dies de menschen-kinderen onder de schaduw uwer vleugelen toevlugt nemen.

9 Zij worden dronken van de vettigheid uws huizes; en Gij drenkt hen *uit* de beek uwer wellusten.

10 Want bij U is de fontein des levens; in uw licht zien wij het licht.

11 Strek uwe goedertierenheid uit over degenen, die U kennen, en uwe geregtigheid over de opregten van harte.

12 De voet der hoovaardigen kome niet over mij, en de hand der goddeloozen doe mij niet omzwerven.

13 Aldaar zijn de werkers der ongeregtigheid gevallen; zij zijn nedergestooten, en kunnen niet weder opstaan.

PSALM XXXVII.

EEN *psalm* van David.

Aleph. Ontsteek u niet over de boosdoeners; benijd hen niet, die onregt doen.

2 Want als gras zullen zij haast worden afgesneden, en als de groene grasscheutjes zullen zij afvallen.

3 *Beth*. Vertrouw op den HEER, en doe het goede; bewoon de aarde, en voed u *met* getrouwigheid.

4 En verlustig u in den HEER, zoo zal Hij u geven de begeerten uws harten.

5 *Gimel*. Wentel uwen weg op den HEER, en vertrouw op Hem, Hij zal het maken;

6 En zal uwe geregtigheid doen voortkomen als het licht, en uw regt als den middag.

7 *Daleth*. Zwijg den HEERE, en verbeid Hem; ontsteek u niet over dengenen, wiens weg voorspoedig is, over eenen man, die listige aanslagen uitvoert.

8 *He*. Laat af van toorn, en verlaat de grimmigheid; ontsteek u niet, immers *niet*, om kwaad te doen.

9 Want de boosdoeners zullen uitgeroeid worden; maar die den HEER verwachten, die zullen de aarde erfelijk bezitten.

10 *Vau*. En nog een weinig, en de goddelooze zal er niet zijn; en gij zult acht nemen op zijne plaats, maar hij zal er niet wezen.

11 De zachtmoedigen daarentegen zullen de aarde erfelijk bezitten, en zich verlustigen over grooten vrede.

12 *Zain*. De goddelooze bedenkt listige aanslagen tegen den regtvaardigen, en hij knerst over hem met zijne tanden.

13 De Heer belacht hem, want Hij ziet, dat zijn dag komt.

14 *Cheth*. De goddeloozen hebben het zwaard uitgetrokken, en hunnen boog gespannen, om den ellendigen en nooddruftigen neder te vellen, om te slagten, die opregt van weg zijn.

15 *Maar* hun zwaard zal in hunlieder hart gaan; en hunne bogen zullen verbroken worden.

16 *Teth*. Het weinige, dat de regtvaardige heeft, is beter dan de overvloed veler goddeloozen.

17 Want de armen der goddeloozen zullen verbroken worden; maar de HEER ondersteunt de regtvaardigen.

18 *Jod*. De HEER kent de dagen der opregten; en hunne erfenis zal in eeuwigheid blijven.

19 Zij zullen niet beschaamd worden in den kwaden tijd, en in de dagen des hongers zullen zij verzadigd worden.

20 *Caph*. Maar de goddeloozen zullen vergaan, en de vijanden des HEEREN zullen verdwijnen, als het kostelijkste der lammeren; met den rook zullen zij verdwijnen.

21 *Lamed*. De goddeloozen ontleent en geeft niet weder; maar de regtvaardige ontfermt zich, en geeft.

22 Want zijne gezegenden zullen de aarde erfelijk bezitten; maar zijne vervloekten zullen uitgeroeid worden.

23 *Mem.* De gangen *deszelven*-mans worden van den HEER bevestigd; en Hij heeft lust aan zijnen weg.

24 Als hij valt, zoo wordt hij niet weggeworpen, want de HEER ondersteunt zijne hand.

25 *Nun.* Ik ben jong geweest, ook ben ik oud geworden, maar heb niet gezien den regtvaardigen verlaten, noch zijn zaad zoekende brood.

26 Den ganschen dag ontfermt hij zich, en leent; en zijn zaad is tot zegening.

27 *Samech.* Wijk af van het kwade, en doe het goede, en woon in eeuwigheid.

28 Want de HEER heeft het regt lief, en zal zijne gunstgenooten niet verlaten: in eeuwigheid worden zij bewaard; maar het zaad der goddeloozen wordt uitgeroeid.

29 De regtvaardigen zullen de aarde erfelijk bezitten, en in eeuwigheid daarop wonen.

30 *Pe.* De mond des regtvaardigen vermeldt wijsheid, en zijne tong spreekt het regt.

31 De wet zijns Gods is in zijn hart; zijne gangen zullen niet slibberen.

32 *Tsade.* De goddelooze loert op den regtvaardigen, en zoekt hem te dooden.

33 *Maar* de HEER laat hem niet in zijne hand; en Hij verdoemt hem niet, als hij geoordeeld wordt.

34 *Koph.* Wacht op den HEER, en houd zijnen weg, en Hij zal u verhoogen, om de aarde erfelijk te bezitten; gij zult zien, dat de goddeloozen worden uitgeroeid.

35 *Resch.* Ik heb gezien eenen gewelddrijvenden goddeloozen, die zich uitbreidde als een groene inlandsche boom.

36 Maar hij ging door, en zie, hij was er niet *meer;* en ik zocht hem, maar hij werd niet gevonden.

37 *Schin.* Let op den vromen, en zie naar den opregten, want het einde van *dien* man zal vrede zijn.

38 Maar de overtreders worden te zamen verdelgd; het einde der goddeloozen wordt uitgeroeid.

39 *Thau.* Doch het heil der regtvaardigen is van den HEER; hunne sterkte ter tijd van benaauwdheid.

40 En de HEER zal hen helpen, en zal hen bevrijden; Hij zal ze bevrijden van de goddeloozen, en zal ze behouden, want zij betrouwen op Hem.

PSALM XXXVIII.

EEN psalm van David, om te doen gedenken.

2 O HEER! straf mij niet in uwen grooten toorn, en kastijd mij niet in uwe grimmigheid.

3 Want uwe pijlen zijn in mij gedaald, en uwe hand is op mij nedergedaald.

4 Er is niets geheels in mijn vleesch, van wege uwe gramschap; er is geen vrede in mijne beenderen, van wege mijne zonde.

5 Want mijne ongeregtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden.

6 Mijne etterbuilen stinken, zij zijn vervuild, van wege mijne dwaasheid.

7 Ik ben krom geworden, ik ben uitermate zeer nedergebogen, ik ga den ganschen dag in het zwart.

8 Want mijne darmen zijn vol van eene verachtelijke *plage,* en er is niets geheels in mijn vleesch.

9 Ik ben verzwakt, en uitermate zeer verbrijzeld; ik brul van het geruisch mijns harten.

10 Heer! voor U is al mijne begeerte; en mijn zuchten is voor U niet verborgen.

11 Mijn hart keert om en om, mijne kracht heeft mij verlaten; en het licht mijner oogen, ook zij zelven zijn niet bij mij.

12 Mijne liefhebbers en mijne vrienden staan van tegenover mijne plage, en mijne nabestaanden staan van verre.

13 En die mijne ziel zoeken, leggen *mij* strikken, en die mijn kwaad zoeken, spreken verdervingen, en zij overdenken den ganschen dag listen.

14 Ik daarentegen ben als een doove, ik hoor niet, en als een stomme, *die* zijnen mond niet opendoet.

15 Ja ik ben als een man, die niet hoort, en in wiens mond geene tegenredenen zijn.

16 Want op U, HEER! hoop ik; Gij zult verhooren, Heer, mijn God!

17 Want ik zeide: Dat zij zich toch over mij niet verblijden! wanneer mijn voet zou wankelen, zoo zouden zij zich tegen mij groot maken.

18 Want ik ben tot hinken gereed, en mijne smart is steeds voor mij.

19 Want ik maak *u* mijne ongeregtigheid

bekend, ik ben bekommerd van wege mijne zonde.

20 Maar mijne vijanden zijn levende, worden magtig; en die mij om valsche oorzaken haten, worden groot.

21 En die kwaad voor goed vergelden, staan mij tegen, omdat ik het goede najaag.

22 Verlaat mij niet, o HEER, mijn God! wees niet verre van mij.

23 Haast u tot mijne hulp, Heer, mijn heil!

PSALM XXXIX.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, voor Jedùthun.

2 Ik zeide: Ik zal mijne wegen bewaren, dat ik niet zondige met mijne tong; ik zal mijnen mond met eenen breidel bewaren, terwijl de goddelooze nog tegenover mij is.

3 Ik was verstomd *door* stilzwijgen, ik zweeg van het goede; maar mijne smart werd verzwaard.

4 Mijn hart werd heet in mijn binnenste, een vuur ontbrandde in mijne overdenking; *toen* sprak ik met mijne tong:

5 HEER! maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij; dat ik wete, hoe vergankelijk ik zij.

6 Zie, Gij hebt mijne dagen een handbreed gesteld, en mijn leeftijd is als niets voor u: immers is een ieder mensch, *hoe* vast hij staat, enkel ijdelheid. Sela.

7 Immers wandelt de mensch *als* in een beeld, immers woelen zij ijdelijk; men brengt bijeen, en men weet niet, wie het naar zich nemen zal.

8 En nu, wat verwacht ik, o HEER! mijne hoop, die is op U.

9 Verlos mij van al mijne overtredingen; stel mij niet tot eenen smaad des dwazen.

10 Ik ben verstomd, ik zal mijnen mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan.

11 Neem uwe plage van op mij weg, ik ben bezweken van de bestrijding uwer hand.

12 Kastijdt Gij iemand met straffingen om de ongeregtigheid, zoo doet Gij zijne bevalligheid smelten als eene mot; immers is een ieder mensch ijdelheid. Sela.

13 Hoor, HEER! mijn gebed, en neem mijn geroep ter ooren, zwijg niet tot mijne tranen: want ik ben een vreemdeling bij U, een bijwoner, gelijk al mijne vaders.

14 Wend u van mij af, dat ik mij verkwikke, eer dat ik heenga, en ik niet *meer* zij.

PSALM XL.

DAVIDS psalm, voor den opperzangmeester.

2 Ik heb den HEER lang verwacht; en Hij heeft zich tot mij geneigd, en mijn geroep gehoord.

3 En Hij heeft mij uit eenen ruischenden kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijne voeten op eenen rotssteen gesteld, Hij heeft mijne gangen vastgemaakt.

4 En Hij heeft een nieuw lied in mijnen mond gegeven, eenen lofzang onzen Gode; velen zullen het zien, en vreezen, en op den HEER vertrouwen.

5 Welgelukzalig is de man, die den HEER tot zijn vertrouwen stelt, en niet omziet naar de hoovaardigen, en die tot leugen afwijken.

6 Gij, o HEER, mijn God! hebt uwe wonderen en uwe gedachten aan ons vele gemaakt, men kan ze niet in orde bij U verhalen; zal ik ze verkondigen en uitspreken, zoo zijn zij menigvuldiger dan dat ik ze zou kunnen vertellen.

7 Gij hebt geenen lust gehad aan slagtoffer en spijsoffer; Gij hebt mij de ooren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt Gij niet geëischt.

8 Toen zeide ik: Zie, ik kom; in de rol des boeks is van mij geschreven.

9 Ik heb lust, o mijn God! om uw welbehagen te doen; en uwe wet is in het midden mijns ingewands.

10 Ik boodschap de geregtigheid in de groote gemeente; zie, mijne lippen bedwing ik niet; HEER! Gij weet het.

11 Uwe geregtigheid bedek ik niet in het midden mijns harten; uwe waarheid en uw heil spreek ik uit; uwe weldadigheid en uwe trouw verheel ik niet in de groote gemeente.

12 Gij, o HEER! zult uwe barmhartigheden van mij niet onthouden; laat uwe weldadigheid en uwe trouw mij geduriglijk behoeden.

13 Want kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven, mijne ongeregtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten.

14 Het behage U, HEER! mij te verlossen; HEER! haast U tot mijne hulp.
15 Laat hen te zamen beschaamd en schaamrood worden, die mijne ziel zoeken, om die te vernielen; laat hen achterwaarts gedreven worden, en te schande worden, die lust hebben aan mijn kwaad.
16 Laat hen verwoest worden tot loon hunner beschaming, die van mij zeggen: Ha, ha!
17 Laat in U vrolijk en verblijd zijn allen, die U zoeken; laat de liefhebbers uws heils geduriglijk zeggen: De HEER zij groot gemaakt!
18 Ik ben wel ellendig en nooddruftig, *maar* de Heer denkt aan mij; Gij zijt mijne hulp en mijn bevrijder; o mijn God! vertoef niet.

PSALM XLI.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.
2 Welgelukzalig is hij, die zich verstandiglijk gedraagt jegens eenen ellendigen: de HEER zal hem bevrijden ten dage des kwaads.
3 De HEER zal hem bewaren, en zal hem bij het leven behouden; hij zal op aarde gelukzalig gemaakt worden. Geef hem ook niet over in zijner vijanden begeerte.
4 De HEER zal hem ondersteunen op het ziekbed; in zijne krankheid verandert Gij zijn gansche leger.
5 Ik zeide: O HEER! zijt mij genadig; genees mijne ziel, want ik heb tegen U gezondigd.
6 Mijne vijanden spreken kwaad van mij, *zeggende:* Wanneer zal hij sterven, en zijn naam vergaan?
7 En zoo *iemand van hen* komt, om *mij* te zien, hij spreekt valschheid, zijn hart vergadert zich onregt; gaat hij uit naar buiten, hij spreekt er van.
8 Al mijne haters mompelen te zamen tegen mij, zij bedenken tegen mij hetgeen mij kwaad is, *zeggende:*
9 Een Belials stuk kleeft hem aan; en hij die nederligt, zal niet weder opstaan.
10 Zelfs de man mijns vredes, op welken ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft de verzenen tegen mij grootelijks verheven.
11 Maar Gij, o HEER! zijt mij genadig, en rigt mij op; en ik zal het hun vergelden.
12 Hierbij weet ik, dat Gij lust aan mij hebt, dat mijn vijand over mij niet zal juichen.
13 Want mij aangaande, Gij onderhoudt mij in mijne opregtigheid, en Gij stelt mij voor uw aangezigt in eeuwigheid.
14 Geloofd zij de HEER, de God Israëls, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid! Amen, ja amen.

PSALM XLII.

EENE onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
2 Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstroomen, alzoo schreeuwt mijne ziel tot U, o God!
3 Mijne ziel dorst naar God, naar den levenden God: wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezigt verschijnen?
4 Mijne tranen zijn mij tot spijs dag en nacht; omdat zij den ganschen dag tot mij zeggen: Waar is uw God?
5 Ik gedenk daaraan, en stort mijne ziel uit in mij, omdat ik plagt heen te gaan onder de schare, *en* met hen te treden naar Gods huis, met eene stem van vreugdegezang en lof, *onder* de feesthoudende menigte.
6 Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en zijt onrustig in mij? hoop op God, want ik zal Hem nog loven voor de verlossingen zijns aangezigts.
7 O mijn God! mijne ziel buigt zich neder in mij, daarom gedenk ik Uwer uit het land der Jordaan, en Hermon, uit het klein gebergte.
8 De afgrond roept tot den afgrond, bij het gedruisch uwer watergoten; al uwe baren en uwe golven zijn over mij heengegaan.
9 *Maar* de HEER zal des daags zijne goedertierenheid gebieden, en des nachts zal zijn lied bij mij zijn; het gebed tot den God mijns levens.
10 Ik zal zeggen tot God: Mijne steenrots! waarom vergeet Gij mij? waarom ga ik in het zwart, van wege des vijands onderdrukking?
11 Met eenen doodsteek in mijne beenderen honen mij mijne wederpartijders, als zij den ganschen dag tot mij zeggen: Waar is uw God?
12 Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de

menigvuldige verlossing mijns aangezigts, en mijn God.

PSALM XLIII.

DOE mij regt, o God! en twist Gij mijne twistzaak; bevrijd mij van het ongoedertieren volk, van den man des bedrogs en des onregts.

2 Want Gij zijt de God mijner sterkte; waarom verstoot Gij mij *dan?* waarom ga ik steeds in het zwart, van wege des vijands onderdrukking?

3 Zend uw licht en uwe waarheid, dat die mij leiden; dat zij mij brengen tot den berg uwer heiligheid, en tot uwe woningen;

4 En dat ik inga tot Gods altaar, tot den God der blijdschap mijner verheuging, en U met de harp love, o God, mijn God!

5 Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezigts, en mijn God.

PSALM XLIV.

EENE onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.

2 O God! wij hebben het met onze ooren gehoord, onze vaders hebben het ons verteld: Gij hebt een werk gewrocht in hunne dagen, in de dagen van ouds.

3 Gij hebt de heidenen met uwe hand uit de bezitting verdreven, maar henlieden geplant; Gij hebt de volken geplaagd, henlieden daarentegen doen voortschieten.

4 Want zij hebben het land niet geërfd door hun zwaard, en hun arm heeft hun geen heil gegeven; maar uwe regterhand, en uw arm, en het licht uws aangezigts, omdat Gij een welbehagen in hen hadt.

5 Gij zelf zijt mijn Koning, o God! gebied de verlossingen Jakobs.

6 Door U zullen wij onze wederpartijders met hoornen stooten; in uwen naam zullen wij vertreden die tegen ons opstaan.

7 Want ik vertrouw niet op mijnen boog, en mijn zwaard zal mij niet verlossen.

8 Maar Gij verlost ons van onze wederpartijders, en Gij maakt onze haters beschaamd.

9 In God roemen wij den ganschen dag, en uwen naam zullen wij loven in eeuwigheid. Sela.

10 Maar *nu* hebt Gij ons verstooten en te schande gemaakt, dewijl Gij met onze krijgsheiren niet uittrekt.

11 Gij doet ons achterwaarts keeren van den wederpartijder; en onze haters berooven *ons* voor zich.

12 Gij geeft ons over als schapen ter spijze, en Gij verstrooit ons onder de heidenen.

13 Gij verkoopt uw volk om geene waardij; en Gij verhoogt hunnen prijs niet.

14 Gij stelt ons onzen naburen tot smaad, tot spot en schimp dengenen, die rondom ons zijn.

15 Gij stelt ons tot een spreekwoord onder de heidenen, tot eene hoofdschudding onder de volken.

16 Mijne schande is den ganschen dag voor mij, en de schaamte mijns aangezigts bedekt mij;

17 Om de stem des honers en des lasteraars, van wege den vijand en den wraakgierigen.

18 Dit alles is ons overgekomen, nogtans hebben wij u niet vergeten, noch valschelijk gehandeld tegen uw verbond.

19 Ons hart is niet achterwaarts gekeerd, noch onze gang geweken van uw pad.

20 Hoewel Gij ons verpletterd hebt in eene plaats der draken, en ons met eene doodsschaduw bedekt hebt.

21 Zoo wij den naam onzes Gods hadden vergeten, en onze handen tot eenen vreemden God uitgebreid,

22 Zou God zulks niet onderzoeken? want Hij weet de verborgenheden des harten.

23 Maar om uwentwil worden wij den ganschen dag gedood; wij worden geacht als slagtschapen.

24 Waak op, waarom zoudt Gij slapen, Heer! Ontwaak, verstoot niet in eeuwigheid.

25 Waarom zoudt Gij uw aangezigt verbergen? onze ellende en onze onderdrukking vergeten?

26 Want onze ziel is in het stof nedergebogen; onze buik kleeft aan de aarde.

27 Sta op, ons ter hulpe, en verlos ons om uwer goedertierenheid wil.

PSALM XLV.

EENE onderwijzing, een lied der liefde, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach, op Schóschannim.

2 Mijn hart geeft eene goede rede op; ik

zegge mijne gedichten uit van eenen Koning; mijne tong is eene pen eens vaardigen schrijvers.

3 Gij zijt veel schooner dan de menschen-kinderen; genade is uitgestort in uwe lippen; daarom heeft u God gezegend in eeuwigheid.

4 Gord uw zwaard aan de heup, o held! uwe majesteit en uwe heerlijkheid.

5 En rijd voorspoediglijk in uwe heerlijkheid, op het woord der waarheid en regtvaardige zachtmoedigheid; en uwe regterhand zal u vreeselijke dingen leeren.

6 Uwe pijlen zijn scherp, volken zullen onder u vallen; *zij treffen* in het hart van des Konings vijanden.

7 Uw troon, o God! is eeuwiglijk en altoos; de schepter uws koningrijks is een schepter der regtmatigheid.

8 Gij hebt geregtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft u, o God! uw God gezalfd met vreugde-olie, boven uwe medegenooten.

9 Al uwe kleederen zijn mirre, en aloë, *en* kassie; uit de elpenbeenen paleizen, van waar zij u verblijden.

10 Dochters van koningen zijn onder uwe kostelijke *staatdochteren;* de koningin staat aan uwe regterhand, in het fijnste goud van Ofir.

11 Hoor, o dochter! en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis.

12 Zoo zal de Koning lust hebben aan uwe schoonheid: dewijl hij uw Heer is, zoo buig u voor hem neder.

13 En de dochter van Tyrus, de rijken onder het volk zullen uw aangezigt met geschenk smeken.

14 Des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig; hare kleeding is van gouden borduursel.

15 In gestikte kleederen zal zij tot den Koning geleid worden; de jonge dochteren, *die* achter haar zijn, hare medegezellinnen, zullen tot u gebragt worden.

16 Zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging; zij zullen ingaan in des Konings paleis.

17 In plaats van uwe vaderen, zullen uwe zonen zijn; gij zult hen tot vorsten zetten over de gansche aarde.

18 Ik zal uws naams doen gedenken van elk geslacht tot geslacht: daarom zullen u de volken loven eeuwiglijk en altoos.

PSALM XLVI.

EEN lied op Alamòth, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.

2 God is ons eene toevlugt en sterkte; Hij is krachtelijk bevonden eene hulp in benaauwdheden.

3 Daarom zullen wij niet vreezen, al veranderde de aarde *hare plaats*, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën:

4 Laat hare wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen daveren, door derzelver verhefling! Sela.

5 De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten.

6 God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen; God zal haar helpen in het aanbreken van den morgenstond.

7 De heidenen raasden, de koningrijken bewogen zich; Hij verhief zijne stem, de aarde versmolt.

8 De HEER der heirscharen is met ons; de God van Jakob is ons een hoog vertrek. Sela.

9 Komt, aanschouwt de daden des HEEREN, die verwoestingen op aarde aanrigt;

10 Die de oorlogen doet ophouden tot aan het einde der aarde, den boog verbreekt, en de spies aan twee slaat, de wagenen met vuur verbrandt.

11 Laat af, en weet, dat Ik God ben; Ik zal verhoogd worden onder de heidenen, Ik zal verhoogd worden op de aarde.

12 De HEER der heirscharen is met ons; de God van Jakob is ons een hoog vertrek. Sela.

PSALM XLVII.

EEN psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.

2 Al gij volken! klapt in de hand; juicht Gode met eene stem van vreugdegezang.

3 Want de HEER, de Allerhoogste, is vreeselijk, een groot Koning over de gansche aarde.

4 Hij brengt de volken onder ons, en de natiën onder onze voeten.

5 Hij verkiest voor ons onze erfenis, de heerlijkheid van Jakob, dien Hij heeft liefgehad. Sela.

6 God vaart op met gejuich, de HEER met geklank der bazuin.

7 Psalmzingt Gode, psalmzingt! psalmzingt onzen Koning, psalmzingt!

8 Want God is een Koning der gansche

aarde; psalmzingt *met* eene onderwijzing!
9 God regeert over de heidenen; God zit op den troon zijner heiligheid.
10 De edelen der volken zijn verzameld *tot* het volk van den God van Abraham: want de schilden der aarde zijn Godes. Hij is zeer verheven!

PSALM XLVIII.

EEN lied, een psalm, voor de kinderen van Korach.
2 De HEER is groot en zeer te prijzen, in de stad onzes Gods, *op* den berg zijner heiligheid.
3 Schoon van gelegenheid, eene vreugde der gansche aarde is de berg Zion, *aan* de zijden van het noorden; de stad des grooten Konings.
4 God is in hare paleizen; Hij is er bekend voor een hoog vertrek.
5 Want ziet, de koningen waren vergaderd; zij waren te zamen doorgetogen:
6 *Gelijk* zij het zagen, alzoo waren zij verwonderd; zij werden verschrikt, zij haastten weg.
7 Beving greep hen aldaar aan, smart als van eene barende *vrouw*.
8 Met eenen oostewind verbreekt Gij de schepen van Tharsis.
9 Gelijk wij gehoord hadden, alzoo hebben wij gezien in de stad des HEEREN der heirscharen, in de stad onzes Gods; God zal haar bevestigen tot in eeuwigheid. Sela.
10 O God! wij gedenken uwer weldadigheid, in het midden uws tempels.
11 Gelijk uw naam is, o God! alzoo is uw roem tot aan de einden der aarde; uwe regterhand is vol van geregtigheid.
12 Laat den berg Zion blijde zijn, laat de dochteren van Juda zich verheugen, om uwer oordeelen wil.
13 Gaat rondom Zion, en omringt haar; telt hare torens;
14 Zet uw hart op hare vesting; beschouwt onderscheidenlijk hare paleizen, opdat gij het aan het navolgend geslacht vertelt.
15 Want deze God is onze God eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe.

PSALM XLIX.

EEN psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
2 Hoort dit, alle gij volken! neemt ter oore, alle inwoners der wereld!
3 Zoo wel slechten als aanzienlijken, te zamen rijk en arm!
4 Mijn mond zal enkel wijsheid spreken, en de overdenking mijns harten zal vol verstand zijn.
5 Ik zal mijn oor neigen tot eene spreuk; ik zal mijne verborgene rede openen op de harp.
6 Waarom zou ik vreezen in kwade dagen, *als* de ongeregtigen, die op de hielen zijn, mij omringen?
7 Aangaande degenen, die op hun goed vertrouwen, en op de veelheid huns rijkdoms roemen;
8 Niemand van hen zal *zijnen* broeder immermeer kunnen verlossen; hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven:
9 (Want de verlossing hunner ziel is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden;)
10 Dat hij ook voortaan geduriglijk zou leven, *en* de verderving niet zien.
11 Want hij ziet, dat de wijzen sterven, dat te zamen een dwaas en een onvernuftige omkomen, en hun goed anderen nalaten.
12 Hunne binnenste gedachte is, dat hunne huizen zullen zijn in eeuwigheid, hunne woningen van geslachte tot geslachte; zij noemen de landen naar hunne namen.
13 De mensch nogtans, *die* in waarde is, blijft niet; hij wordt gelijk als de beesten, *die* vergaan.
14 Deze hun weg is eene dwaasheid van hen: nogtans hebben hunne nakomelingen een welbehagen in hunne woorden. Sela.
15 Men zet hen als schapen in het graf, de dood zal hen afweiden; en de opregten zullen over hen heerschen in dien morgenstond; en het graf zal hunne gedaante verslijten, *elk* uit zijne woning.
16 Maar God zal mijne ziel van het geweld des grafs verlossen, want Hij zal mij opnemen. Sela.
17 Vrees niet, wanneer een man rijk wordt, wanneer de eere van zijn huis groot wordt:
18 Want hij zal in zijn sterven niet met al medenemen, zijne eer zal hem niet nadalen.
19 Hoewel hij zijne ziel in zijn leven zegent, en zij u loven, omdat gij u zelven goed doet;
20 Zoo zal zij *toch* komen tot het geslacht

harer vaderen; tot in eeuwigheid zullen zij het licht niet zien.
21 De mensch, *die* in waarde is, en geen verstand heeft, wordt gelijk als de beesten, *die* vergaan.

PSALM L.

EEN psalm van Asaf.
De God der goden, de HEER spreekt, en roept de aarde, van den opgang der zon tot aan haren ondergang.
2 Uit Zion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende.
3 Onze God zal komen en zal niet zwijgen : een vuur voor zijn aangezigt zal verteren, en rondom Hem zal het zeer stormen.
4 Hij zal roepen tot den hemel van boven, en tot de aarde, om zijn volk te rigten.
5 Verzamelt Mij mijne gunstgenooten, die mijn verbond maken met offerande!
6 En de hemelen verkondigen zijne geregtigheid : want God zelf is Regter. Sela.
7 Hoor, mijn volk! en Ik zal spreken; Israël! en Ik zal onder u betuigen; Ik God, ben uw God.
8 Om uwe offeranden zal Ik u niet straffen, want uwe brandofferen zijn steeds voor Mij.
9 Ik zal uit uw huis geen' var nemen, *noch* bokken uit uwe kooijen :
10 Want al het gedierte des wouds is Mijns, de beesten op duizend bergen.
11 Ik ken al het gevogelte der bergen, en het wild des velds is bij Mij.
12 Zoo Mij hongerde, Ik zou het u niet zeggen, want Mijns is de wereld en hare volheid.
13 Zou Ik stierenvleesch eten, of bokkenbloed drinken?
14 Offert Gode dank, en betaalt den Allerhoogsten uwe geloften.
15 En roept Mij aan in den dag der benaauwdheid; Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eeren.
16 Maar tot den goddeloozen zegt God : Wat hebt gij mijne inzettingen te vertellen, en neemt mijn verbond in uwen mond?
17 Dewijl gij de kastijding haat, en mijne woorden achter u henenwerpt.
18 Indien gij eenen dief ziet, zoo loopt gij met hem; en uw deel is met de overspelers.
19 Uwen mond slaat gij in het kwade, en uwe tong koppelt bedrog.
20 Gij zit, gij spreekt tegen uwen broeder, tegen den zoon uwer moeder geeft gij lastering uit.
21 Deze dingen doet gij, en Ik zwijg; gij meent, dat Ik ten eenenmaal ben, gelijk gij; Ik zal u straffen, en zal het ordentlijk voor uwe oogen stellen.
22 Verstaat dit toch, gij godvergetenden! opdat Ik niet verscheure en niemand redde.
23 Wie dankoffert, die zal Mij eeren; en wie *zijnen* weg *wel* aanstelt, dien zal Ik Gods heil doen zien.

PSALM LI.

EEN psalm van David, voor den oppervangmeester.
2 Toen de profeet Nathan tot hem was gekomen, nadat hij tot Bath-séba was ingegaan.
3 Zijt mij genadig, o God! naar uwe goedertierenheid; delg mijne overtreding uit, naar de grootheid uwer barmhartigheden.
4 Wasch mij wel van mijne ongeregtigheid, en reinig mij van mijne zonde.
5 Want ik ken mijne overtredingen, en mijne zonde is steeds voor mij.
6 Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan, dat kwaad is in uwe oogen; opdat Gij regtvaardig zijt in uw spreken, *en* rein zijt in uw rigten.
7 Zie, ik ben in ongeregtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijne moeder ontvangen.
8 Zie, Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste, en in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend.
9 Ontzondig mij met hijzop, en ik zal rein zijn; wasch mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw.
10 Doe mij vreugde en blijdschap hooren; dat de beenderen zich verheugen, *die* Gij verbrijzeld hebt.
11 Verberg uw aangezigt van mijne zonden, en delg uit al mijne ongeregtigheden.
12 Schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij eenen vasten geest.
13 Verwerp mij niet van uw aangezigt, en neem uwen Heiligen Geest niet van mij.
14 Geef mij weder de vreugde uws heils; en de vrijmoedige geest ondersteune mij.
15 Zoo zal ik de overtreders uwe wegen leeren; en de zondaars zullen zich tot U bekeeren.

16 Verlos mij van bloedschulden, o God, gij God mijns heils! zoo zal mijne tong uwe geregtigheid vrolijk roemen.
17 Heer! open mijne lippen, zoo zal mijn mond uwen lof verkondigen.
18 Want Gij hebt geen' lust tot offerande, anders zou ik ze geven; in brandofferen hebt Gij geen behagen.
19 De offeranden Gods zijn een gebroken geest; een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten.
20 Doe wel bij Zion naar uw welbehagen, bouw de muren van Jerûzalem op.
21 Dan zult Gij lust hebben aan de offeranden der geregtigheid, aan brandoffer en een offer dat gansch verteerd wordt; dan zullen zij varren offeren op uw altaar.

PSALM LII.

EENE onderwijzing van David, voor den opperzangmeester.
2 Als Doëg, de Edomiet, gekomen was, en Saul te kennen gegeven, en tot hem gezegd had : David is gekomen ten huize van Achimelech.
3 Wat beroemt gij u in het kwaad, o gij geweldige? Gods goedertierenheid *duurt toch* den ganschen dag.
4 Uwe tong denkt enkel schade, als een geslepen scheermes, werkende bedrog.
5 Gij hebt het kwade liever dan het goede, de leugen, dan geregtigheid te spreken. Sela.
6 Gij hebt lief alle woorden van verslinding, *en* eene tong des bedrogs.
7 God zal u ook afbreken in eeuwigheid; Hij zal u wegrapen en u uit de tente uitrukken; ja Hij zal u uitwortelen uit het land der levenden. Sela.
8 En de regtvaardigen zullen het zien, en vreezen; en zij zullen over hem lagchen, *zeggende:*
9 Ziet den man, *die* God niet stelde tot zijne sterkte, maar vertrouwde op de veelheid zijns rijkdoms; hij was sterk geworden door zijn beschadigen.
10 Maar ik zal zijn als een groene olijfboom in Gods huis; ik vertrouw op Gods goedertierenheid eeuwiglijk en altoos.
11 Ik zal U loven in eeuwigheid, omdat Gij het gedaan hebt; en ik zal uwen naam verwachten, want hij is goed voor uwe gunstgenooten.

PSALM LIII.

EENE onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op Máchalath.
2 De dwaas zegt in zijn hart : Er is geen God; zij verderven het en zij bedrijven gruwelijk onregt, er is niemand, die goed doet.
3 God heeft uit den hemel nedergezien op de menschen-kinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God zocht.
4 Een ieder van hen is teruggekeerd, te zamen zijn zij stinkende geworden, er is niemand, die goed doet, ook niet één.
5 Hebben dan de werkers der ongeregtigheid geene kennis? die mijn volk opeten, *als of* zij brood aten? zij roepen God niet aan.
6 Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard geworden, *waar* geene vervaardheid was : want God heeft de beenderen desgenen, die u belegerde, verstrooid; gij hebt hen beschaamd gemaakt, want God heeft hen verworpen.
7 Och dat Israëls verlossingen uit Zion kwamen! Als God de gevangenen zijns volks zal doen wederkeeren, *dan* zal zich Jakob verheugen, Israël zal verblijd zijn.

PSALM LIV.

EENE onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op de Neginôth.
2 Als de Zifieten gekomen waren, en tot Saul gezegd hadden : Verbergt zich David niet bij ons?
3 O God! verlos mij door uwen naam, en doe mij regt door uwe magt.
4 O God! hoor mijn gebed, neig de ooren tot de redenen mijns monds.
5 Want vreemden staan tegen mij op, en tirannen zoeken mijne ziel; zij stellen God niet voor hunne oogen. Sela.
6 Ziet, God is mij een helper; de Heer is onder degenen, die mijne ziel ondersteunen.
7 Hij zal dit kwaad mijnen verspieders vergelden : roei hen uit door uwe waarheid.
8 Ik zal U met vrijwilligheid offeren; ik zal uwen naam, o HEER! loven, want hij is goed.
9 Want Hij heeft mij gered uit alle benaauwdheid; en mijn oog heeft gezien op mijne vijanden.

PSALM LV.

EENE onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op de Neginôth.

2 O God! neem mijn gebed ter ooren, en verberg U niet voor mijne smeeking.
3 Merk op mij, en verhoor mij; ik bedrijf misbaar in mijne klage, en maak getier;
4 Om den roep des vijands, van wege de beangstiging des goddeloozen: want zij schuiven ongeregtigheid op mij, en in toorn haten zij mij.
5 Mijn hart smart in het binnenste van mij, en verschrikkingen des doods zijn op mij gevallen.
6 Vrees en beving komt mij aan, en gruwen overdekt mij;
7 Zoodat ik zeg: Och dat mij iemand vleugelen, als eener duive, gave! ik zou henenvliegen, waar ik blijven mogt.
8 Ziet, ik zou verre weg zwerven, ik zou vernachten in de woestijn. Sela.
9 Ik zou haasten, dat ik ontkwame, van den drijvenden wind, van den storm.
10 Verslind hen, Heer! deel hunne tong: want ik zie wrevel en twist in de stad.
11 Dag en nacht omringen zij haar op hare muren; en ongeregtigheid en overlast is binnen in haar.
12 Enkel verderving is binnen in haar; en list en bedrog wijkt niet van hare straat.
13 Want het is geen vijand, *die* mij hoont, anders zou ik het hebben gedragen; het is mijn hater niet, *die* zich tegen mij groot maakt, anders zou ik mij voor hem verborgen hebben.
14 Maar gij zijt het, o mensch, als van mijne waardigheid, mijn leidsman, en mijn bekende!
15 Wij, die te zamen in zoetigheid heimelijk raadpleegden; wij wandelden in gezelschap ten huize Gods.
16 Dat hun de dood als een schuldeischer overvalle, dat zij levend ter helle nederdalen: want boosheden zijn in hunne woning, in het binnenste van hen.
17 Mij aangaande, ik zal tot God roepen, en de HEER zal mij verlossen.
18 Des avonds, en des morgens, en des middags zal ik klagen en getier maken; en Hij zal mijne stem hooren.
19 Hij heeft mijne ziel in vrede verlost van den strijd tegen mij: want met menigte zijn zij tegen mij geweest.
20 God zal hooren, en zal hen plagen, als die van ouds zit: Sela; dewijl bij hen gansch geene verandering is, en zij God niet vreezen.
21 Hij slaat zijne handen aan degenen, die vrede met hem hadden; hij ontheiligt zijn verbond.
22 Zijn mond is gladder dan boter, maar zijn hart is krijg; zijne woorden zijn zachter dan olie, maar dezelve zijn bloote zwaarden.
23 Werp uwe zorg op den HEER, en Hij zal u onderhouden; Hij zal in eeuwigheid niet toelaten, dat de regtvaardige wankele.
24 Maar Gij, o God! zult die doen nederdalen in den put des verderfs; de mannen des bloeds en bedrogs zullen hunne dagen niet ter helft brengen; ik, daarentegen, zal op U vertrouwen.

PSALM LVI.

EEN gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, op Jonath Elem Rechokim; als de Filistijnen hem gegrepen hadden te Gath.
2 Zijt mij genadig, o God! want de mensch zoekt mij op te slokken; den ganschen dag dringt mij de bestrijder.
3 Mijne verspieders zoeken *mij* den ganschen dag op te slokken: want ik heb vele bestrijders, o Allerhoogste!
4 Ten dage, *als* ik zal vreezen, zal ik op U vertrouwen.
5 In God zal ik zijn woord prijzen; ik vertrouw op God, ik zal niet vreezen; wat zou mij vleesch doen?
6 Den ganschen dag verdraaijen zij mijne woorden; al hunne gedachten zijn tegen mij ten kwade.
7 Zij rotten zamen, zij versteken zich, zij passen op mijne hielen; als die op mijne ziel wachten.
8 Zouden zij om *hunne* ongeregtigheid vrijgaan? Stort de volken neder in toorn, o God!
9 Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijne tranen in uwe flesch; zijn zij niet in uw register?
10 Dan zullen mijne vijanden achterwaarts keeren, ten dage als ik roepen zal; dit weet ik, dat God met mij is.
11 In God zal ik het woord prijzen; in den HEER zal ik het woord prijzen.
12 Ik vertrouw op God, ik zal niet vreezen; wat zou mij de mensch doen?
13 O God! op mij zijn uwe geloften; ik zal U dankzeggingen vergelden:
14 Want Gij hebt mijne ziel gered van den dood; ook niet mijne voeten van aanstoot, om voor Gods aangezigt te wandelen in het licht der levenden?

PSALM LVII.

EEN gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Al-táscheth; als hij voor Sauls aangezigt vlood in de spelonk.

2 Zijt mij genadig, o God! zijt mij genadig, want mijne ziel betrouwt op U, en ik neem mijne toevlugt onder de schaduw uwer vleugelen, totdat de verdervingen zullen voorbij zijn gegaan.

3 Ik zal roepen tot God, den Allerhoogsten, tot God, die het aan mij voleinden zal.

4 Hij zal van den hemel zenden, en mij verlossen, te schande makende dengenen, die mij zoekt op te slokken. Sela. God zal zijne goedertierenheid en zijne waarheid zenden.

5 Mijne ziel is in het midden der leeuwen, ik lig *onder* stokebranden, menschenkinderen, welker tanden spiesen en pijlen zijn, en hunne tong een scherp zwaard.

6 Verhef U boven de hemelen, o God! Uwe eer zij over de gansche aarde.

7 Zij hebben een net bereid voor mijne gangen, mijne ziel was nedergebukt; zij hebben eenen kuil voor mijn aangezigt gegraven; zij zijn er midden ingevallen. Sela.

8 Mijn hart is bereid, o God! mijn hart is bereid; ik zal zingen, en psalmzingen.

9 Waak op, mijne eer! waak op, gij luit en harp! ik zal in den dageraad opwaken.

10 Ik zal U loven onder de volken, o Heer! ik zal U psalmzingen onder de natiën.

11 Want uwe goedertierenheid is groot tot aan de hemelen, en uwe waarheid tot aan de bovenste wolken.

12 Verhef U boven de hemelen, o God! Uwe eer zij over de gansche aarde.

PSALM LVIII.

EEN gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Al-táscheth.

2 Spreekt gijlieden waarlijk geregtigheid, gij vergadering? oordeelt gij billijkheden, gij menschen-kinderen?

3 Ja gij werkt ongeregtigheden in het hart; gij weegt het geweld uwer handen op de aarde.

4 De goddeloozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan; de leugensprekers dolen van *moeders* buik aan.

5 Zij hebben vurig venijn, naar gelijkheid van vurig slangenvenijn; zij zijn als eene doove adder, *die* hare ooren toestopt;

6 Opdat zij niet hoore naar de stem der belezers, desgenen, die ervaren is met bezweringen om te gaan.

7 O God! verbreek hunne tanden in hunnen mond; breek af de baktanden der jonge leeuwen, o HEER!

8 Laat hen smelten als water, laat hen daarhenen drijven; legt hij zijne pijlen aan, laat hen zijn, als of zij afgesneden waren.

9 Laat hem henengaan, als eene smeltende slak; laat hen, *als* eener vrouwe misdragt, de zon niet aanschouwen.

10 Eer dan uwe potten den doornstruik gewaar worden, zal Hij hem als levend, als *in* heeten toorn wegstormen.

11 De regtvaardige zal zich verblijden, als hij de wraak aanschouwt; hij zal zijne voeten wasschen in het bloed des goddeloozen.

12 En de mensch zal zeggen: Immers is er vrucht voor den regtvaardigen; immers is er een God, die op de aarde rigt.

PSALM LIX.

EEN gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Al-táscheth; toen Saul gezonden had, die *zijn* huis bewaren zouden, om hem te dooden.

2 Red mij van mijne vijanden, o mijn God! stel mij in een hoog vertrek voor degenen, die tegen mij opstaan.

3 Red mij van de werkers der ongeregtigheid, en verlos mij van de mannen des bloeds.

4 Want zie, zij leggen mijner ziele lagen, sterken rotten zich tegen mij; zonder mijne overtreding, en zonder mijne zonde, o HEER!

5 Zij loopen en bereiden zich zonder *mijne* misdaad; waak op mij te gemoet, en zie.

6 Ja Gij, HEER, God der heirscharen, God Israëls! ontwaak, om al deze heidenen te bezoeken; zijt niemand van hen genadig, die trouwelooslijk ongeregtigheid bedrijven. Sela.

7 Tegen den avond keeren zij weder, zij tieren als een hond, en zij gaan rondom de stad.

8 Zie, zij storten overvloediglijk uit met hunnen mond; zwaarden zijn op hunne lippen: want wie hoort het?

9 Maar Gij, HEER! zult hen belagchen; Gij zult alle heidenen bespotten.

10 *Tegen* zijne sterkte zal ik *op* U wachten: want God is mijn hoog vertrek.

11 De God mijner goedertierenheid zal mij

voorkomen; God zal mij op mijne verspieders doen zien.

12 Dood hen niet, opdat mijn volk *het* niet vergete; doe hen omzweven door uwe magt, en werp hen neder, o Heer, onze schild!

13 *Om* de zonde huns monds, *om* het woord hunner lippen; en laat hen gevangen worden in hunnen hoogmoed; en om den vloek, en om de leugen, *die* zij vertellen.

14 Verteer hen in grimmigheid, verteer hen, dat zij er niet zijn, en laat hen weten, dat God heerscher is in Jakob, *ja* tot aan de einden der aarde. Sela.

15 Laat hen dan tegen den avond wederkeeren, laat hen tieren als een hond, en rondom de stad gaan;

16 Laat hen zelfs omzweven om spijs; en laat hen vernachten, al zijn zij niet verzadigd.

17 Maar ik zal uwe sterkte zingen, en des morgens uwe goedertierenheid vrolijk roemen, omdat Gij mij een hoog vertrek zijt geweest, en eene toevlugt ten dage, als mij bange was.

18 Van U, o mijne sterkte! zal ik psalmzingen: want God is mijn hoog vertrek, de God mijner goedertierenheid.

PSALM LX.

EEN gouden kleinood van David tot leering, voor den opperzangmeester, op Schûsan E'duth.

2 Als hij gevochten had met de Syriërs van Mesopotâmië, en met de Syriërs van Zoba; en Joab wederkwam, en de Edomieten sloeg in het zoutdal, twaalf duizend.

3 O God! Gij hadt ons verstooten, Gij hadt ons gescheurd, Gij zijt toornig geweest; keer weder tot ons.

4 Gij hebt het land geschud, Gij hebt het gespleten; genees zijne breuken, want het wankelt.

5 Gij hebt uwen volke eene harde zaak doen zien; Gij hebt ons gedrenkt met zwijmelwijn.

6 *Maar nu* hebt Gij dengenen, die U vreezen, eene banier gegeven, om *die* op te werpen, van wege de waarheid. Sela.

7 Opdat uwe beminden zouden bevrijd worden; geef heil *door* uwe regterhand, en verhoor ons.

8 God heeft gesproken in zijn heiligdom; *dies* zal ik van vreugde opspringen: ik zal Sichem deelen, en het dal van Sukkoth zal ik afmeten.

9 Gilead is mijn, en Manasse is mijn, en Efraïm is de sterkte mijns hoofds, Juda is mijn wetgever.

10 Moab is mijn waschpot; op Edom zal ik mijn' schoen werpen; juich over mij, o gij Palestina!

11 Wie zal mij voeren in eene vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?

12 Zult Gij het niet zijn, o God! *die* ons verstooten hadt, en niet uittoogt, o God! met onze heirkrachten?

13 Geef Gij ons hulp uit de benaauwdheid, want 's menschen heil is ijdelheid.

14 In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze wederpartijders vertreden.

PSALM LXI.

EEN *psalm van* David, voor den opperzangmeester, op de Neginath.

2 O God! hoor mijn geschrei, merk op mijn gebed.

3 Van het einde des lands roep ik tot U, als mijn hart overstelpt is; leid mij op eenen rotssteen, *die* mij te hoog zou zijn.

4 Want Gij zijt mij eene toevlugt geweest, een sterke toren voor den vijand.

5 Ik zal in uwe hut verkeeren *in* eeuwigheden; ik zal mijne toevlugt nemen in het verborgene uwer vleugelen. Sela.

6 Want Gij, o God! hebt gehoord naar mijne geloften; Gij hebt *mij* gegeven de erfenis dergenen, die uwen naam vreezen.

7 Gij zult dagen tot des konings dagen toedoen; zijne jaren zullen zijn als van geslachte tot geslachte;

8 Hij zal eeuwiglijk voor Gods aangezigt zitten; bereid goedertierenheid en waarheid, dat zij hem behoeden.

9 Zoo zal ik uwen naam psalmzingen in eeuwigheid; opdat ik mijne geloften betale, dag bij dag.

PSALM LXII.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester over Jedûthun.

2 Immers is mijne ziel stil tot God; van Hem is mijn heil.

3 Immers is Hij mijn rotssteen en mijn heil, mijn hoog vertrek, ik zal niet grootelijks wankelen.

4 Hoe lang zult gijlieden kwaad aanstichten tegen éénen man? gij allen zult gedood

worden; gij zult zijn als een ingebogen wand, een aangestooten muur.

5 Zij raadslagen slechts, om *hem* van zijne hoogheid te verstooten; zij hebben behagen in leugen, met hunnen mond zegenen zij, maar met hun binnenste vloeken zij. Sela.

6 Doch gij, o mijne ziel! zwijg Gode: want van Hem is mijne verwachting.

7 Hij is immers mijn rotssteen en mijn heil, mijn hoog vertrek, ik zal niet wankelen.

8 In God is mijn heil en mijne eer; de rotssteen mijner sterkte, mijne toevlugt is in God.

9 Vertrouw op Hem te aller tijd, o gij volk! stort ulieder hart uit voor zijn aangezigt; God is ons eene toevlugt. Sela.

10 Immers zijn de gemeene lieden ijdelheid, de groote lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen, zouden zij zamen *ligter* zijn dan de ijdelheid.

11 Vertrouwt niet op onderdrukking, noch op rooverij; wordt niet ijdel, als het vermogen overvloedig aanwast, en zet er het hart niet op.

12 God heeft één ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord, dat de sterkte Godes is.

13 En de goedertierenheid, o Heer! is uwe: want Gij zult een' iegelijk vergelden naar zijn werk.

PSALM LXIII.

EEN psalm van David, als hij was in de woestijn van Juda.

2 O God, Gij zijt mijn God! ik zoek U in den dageraad; mijne ziel dorst naar U, mijn vleesch verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water:

3 Voorwaar ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende uwe sterkheid en uwe eer:

4 Want uwe goedertierenheid is beter dan het leven; mijne lippen zouden U prijzen.

5 Alzoo zou ik U loven in mijn leven; in uwen naam zou ik mijne handen opheffen.

6 Mijne ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden, en mijn mond zou roemen met vrolijk zingende lippen;

7 Als ik Uwer gedenk op mijne legerstede, zoo peins ik aan U in de nachtwaken.

8 Want Gij zijt mij eene hulp geweest; en in de schaduw uwer vleugelen zal ik vrolijk zingen.

9 Mijne ziel kleeft U achteraan; uwe regterhand ondersteunt mij.

10 Maar dezen, *die* mijne ziel zoeken tot verwoesting, zullen komen in de onderste plaatsen der aarde.

11 Men zal hen storten door het geweld des zwaards; zij zullen den vossen ten deele worden.

12 Maar de koning zal zich in God verblijden; een iegelijk, die bij Hem zweert, zal zich beroemen, want de mond der leugensprekers zal gestopt worden.

PSALM LXIV.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.

2 Hoor, o God! mijne stem in mijn geklag; behoed mijn leven voor des vijands schrik.

3 Verberg mij voor den heimelijken raad der boosdoeners, voor de oproerigheid van de werkers der ongeregtigheid.

4 Die hunne tong scherpen als een zwaard, een bitter woord aanleggen *als* hunnen pijl;

5 Om in verborgene plaatsen den opregten te schieten: haastig schieten zij naar hem, en vreezen niet.

6 Zij sterken zich zelven *in* eene booze zaak; zij houden spraak van strikken te verbergen; zij zeggen: Wie zal ze zien?

7 Zij doorzoeken allerlei schalkheid, ten uiterste doorzoeken zij wat te doorzoeken is; zelfs het binnenste eens mans, en het diepe hart.

8 Maar God zal hen haastig met eenen pijl schieten; hunne plagen zijn er.

9 En hunne tong zal hen doen aanstooten tegen zich zelven; een ieder, die hen ziet, zal zich wegpakken.

10 En alle menschen zullen vreezen, en Gods werk verkondigen, en zijn doen verstandelijk aanmerken.

11 De regtvaardige zal zich verblijden in den HEER, en op Hem betrouwen; en alle opregten van hart zullen zich beroemen.

PSALM LXV.

EEN psalm van David, een lied, voor den opperzangmeester.

2 De lofzang is *in* stilheid tot U, o God! in Zion; en U zal de gelofte betaald worden.

3 Gij hoort het gebed, tot U zal alle vleesch komen.

4 Ongeregtige dingen hadden de overhand

over mij; *maar* onze overtredingen, die verzoent Gij.

5 Welgelukzalig is hij, *dien* Gij verkiest en doet naderen, dat hij wone in uwe voorhoven; wij zullen verzadigd worden met het goed van uw huis, *met* het heilige van uw paleis.

6 Vreeselijke dingen zult Gij ons in geregtigheid antwoorden, o God onzes heils! o vertrouwen aller einden der aarde, en der verre gelegenen *aan* de zee!

7 Die de bergen vastzet door zijne kracht, omgord zijnde met magt.

8 Die het bruisen der zeeën stilt, het bruisen harer golven, en het rumoer der volken.

9 En die op de einden wonen, vreezen voor uwe teekenen; Gij doet de uitgangen des morgens en des avonds juichen.

10 Gij bezoekt het land, en hebbende het begeerig gemaakt, verrijkt Gij het grootelijks; de rivier Gods is vol waters; wanneer Gij het alzoo bereid hebt, maakt Gij hunlieder koren gereed.

11 Gij maakt zijne opgeploegde aarde dronken; Gij doet ze dalen *in* zijne voren; Gij maakt het week door de druppelen, Gij zegent zijn uitspruitsel.

12 Gij kroont het jaar uwer goedheid; en uwe voetstappen druipen van vettigheid.

13 Zij bedruipen de weiden der woestijn; en de heuvelen zijn aangegord met verheuging.

14 De velden zijn bekleed met kudden, en de dalen zijn bedekt met koren; zij juichen, ook zingen zij.

PSALM LXVI.

EEN lied, een psalm, voor den opperzangmeester.

Juicht Gode, gij gansche aarde!

2 Psalmzingt de eer zijns naams; geeft eer zijnen lof.

3 Zegt tot God: Hoe vreeselijk zijt Gij *in* uwe werken! Om de grootheid uwer sterkte zullen zich uwe vijanden geveinsdelijk aan U onderwerpen.

4 De gansche aarde aanbidde u, en psalmzinge u, zij psalmzinge uwen naam. Sela.

5 Komt en ziet Gods daden: Hij is vreeselijk van werking aan de menschen-kinderen.

6 Hij heeft de zee veranderd in het drooge; zij zijn te voet doorgegaan door de rivier: daar hebben wij ons in Hem verblijd.

7 Hij heerscht eeuwiglijk met zijne magt; zijne oogen houden wacht over de heidenen: laat de afvalligen niet verhoogd worden. Sela.

8 Looft, gij volken! onzen God; en laat hooren de stem zijns roems.

9 Die onze zielen in het leven stelt, en niet toelaat, dat onze voet wankele.

10 Want Gij hebt ons beproefd, o God! Gij hebt ons gelouterd, gelijk men het zilver loutert;

11 Gij hadt ons in het net gebragt; Gij hadt eenen engen band om onze lendenen gelegd;

12 Gij hadt den mensch op ons hoofd doen rijden; wij waren in het vuur en in het water gekomen; maar Gij hebt ons uitgevoerd in eene overvloeijende verversching.

13 Ik zal met brandofferen in uw huis gaan; ik zal U mijne geloften betalen,

14 Die mijne lippen hebben geuit, en mijn mond heeft uitgesproken, als mij bange was.

15 Brandofferen van mergbeesten zal ik U offeren, met rookwerk van rammen; ik zal runderen met bokken bereiden. Sela.

16 Komt, hoort toe, o allen gij, die God vreest, en ik zal vertellen, wat Hij aan mijne ziel gedaan heeft.

17 Ik riep tot Hem met mijnen mond, en Hij werd verhoogd onder mijne tong.

18 Had ik naar ongeregtigheid met mijn hart gezien, de Heer zou niet gehoord hebben.

19 Maar zeker, God heeft gehoord, Hij heeft gemerkt op de stem mijns gebeds.

20 Geloofd zij God, die mijn gebed niet heeft afgewend, noch zijne goedertierenheid van mij.

PSALM LXVII.

EEN psalm, een lied, voor den opperzangmeester, op de Neginôth.

2 God zij ons genadig en zegene ons; Hij doe zijn aanschijn aan ons lichten. Sela.

3 Opdat men op de aarde uwen weg kenne, onder alle heidenen uw heil.

4 De volken zullen U, o God! loven; de volken, al te maal, zullen U loven.

5 De natiën zullen zich verblijden en juichen, omdat Gij de volken zult rigten *in* regtmatigheid; en de natiën op de aarde, die zult Gij leiden. Sela.

6 De volken zullen U, o God! loven; de volken, al te maal, zullen U loven.

7 De aarde geeft haar gewas; God, onze God, zal ons zegenen.
8 God zal ons zegenen; en alle einden der aarde zullen Hem vreezen.

PSALM LXVIII.

EEN psalm, een lied van David, voor den opperzangmeester.
2 God zal opstaan, zijne vijanden zullen verstrooid worden, en zijne haters zullen van zijn aangezigt vlieden.
3 Gij zult hen verdrijven, gelijk rook verdreven wordt; gelijk was voor het vuur smelt, zullen de goddeloozen vergaan van Gods aangezigt.
4 Maar de regtvaardigen zullen zich verblijden, zij zullen van vreugde opspringen voor Gods aangezigt, en van blijdschap vrolijk zijn.
5 Zingt Gode, psalmzingt zijnen naam; hoogt de wegen voor Dien, die in de vlakke velden rijdt, omdat zijn naam is HEER; en springt op van vreugde voor zijn aangezigt.
6 Hij is een vader der weezen, en een regter der weduwen; God, in de woonstede zijner heiligheid.
7 Een God, die de eenzamen zet in een huisgezin, uitvoert, die in boeijen gevangen zijn; maar de afvalligen wonen in het dorre.
8 O God! toen Gij voor het aangezigt uws volks uittoogt, toen Gij daarhenen tradt in de woestijn; Sela.
9 Daverde de aarde, ook dropen de hemelen voor Gods aanschijn; *zelfs* deze Sinaï, voor het aanschijn Gods, des Gods van Israël.
10 Gij hebt zeer milden regen doen druipen, o God! en Gij hebt uwe erfenis gesterkt, als zij mat was geworden.
11 Uwe hoop woonde daarin; Gij bereiddet ze door uwe goedheid voor den ellendigen, o God!
12 De HEER gaf te spreken; der boodschappers van goede tijdingen was eene groote heirschaar.
13 De koningen der heirscharen vloden weg, zij vloden weg; en zij, die te huis bleef, deelde den roof uit.
14 Al laagt gijlieden tusschen twee rijen van steenen, *zoo zult gij toch worden als* vleugelen eener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven geluwen goud.
15 Als de Almagtige de koningen daarin verstrooide, werd zij sneeuwwit *als* op Zalmon.
16 De berg Basan is een berg Gods; de berg Basan is een bultige berg.
17 Waarom springt gij op, gij bultige bergen? Dezen berg heeft God begeerd tot zijne woning; ook zal er de HEER wonen in eeuwigheid.
18 Gods wagenen zijn tweemaal tien duizend, de duizenden verdubbeld. De Heer is onder hen, een Sinaï in heiligheid!
19 Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen *om uit te deelen* onder de menschen; ja ook de wederhoorigen om *bij U* te wonen, o HEERE God!
20 Geloofd zij de Heer; dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God *is* onze zaligheid. Sela.
21 Die God is ons een God van volkomene zaligheid; en bij den HEER, den Heer, zijn uitkomsten tegen den dood.
22 Voorzeker zal God den kop zijner vijanden verslaan, den harigen schedel desgenen, die in zijne schulden wandelt.
23 De Heer heeft gezegd: Ik zal wederbrengen uit Basan, Ik zal wederbrengen uit de diepten der zee;
24 Opdat gij uwen voet, *ja* de tong uwer honden, moogt steken in het bloed van de vijanden, van een' iegelijk van hen.
25 O God! zij hebben uwe gangen gezien, de gangen mijns Gods, mijns Konings, in het heiligdom.
26 De zangers gingen vóór, de speellieden achter, in het midden de trommelende maagden.
27 Looft God in de gemeenten, den Heer, gij, die zijt uit den springader van Israël!
28 Daar is Benjamin de kleine, die over hen heerschte, de vorsten van Juda *met* hunne vergadering, de vorsten van Zebulon, de vorsten van Nafthali.
29 Uw God heeft uwe sterkte geboden: sterk, o God! wat Gij aan ons gewrocht hebt!
30 Om uws tempels wil te Jerùzalem, zullen U de koningen geschenk toebrengen.
31 Scheld het wild gedierte des riets, de vergadering der stieren met de kalveren der volken; *en* dien, die zich onderwerpt met stukken zilvers; Hij heeft de volken verstrooid, *die* lust hebben in oorlogen.
32 Prinselijke gezanten zullen komen uit

Egypte; Moorenland zal zich haasten zijne handen tot God uit te strekken.

33 Gij koningrijken der aarde! zingt Gode; psalmzingt den Heer! Sela.

34 Dien, die daar rijdt in den hemel der hemelen, die van ouds is; ziet, Hij geeft zijne stem, eene stem der sterkte.

35 Geeft Gode sterkte! Zijne hoogheid is over Israël, en zijne sterkte in de bovenste wolken.

36 O God! Gij zijt vreeselijk uit uwe heiligdommen; de God Israëls, die geeft den volke sterkte en krachten. Geloofd zij God!

PSALM LXIX.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op Schóschannim.

2 Verlos mij, o God! want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel.

3 Ik ben gezonken in grondeloozen modder, waar men niet kan staan; ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt mij.

4 Ik ben vermoeid van mijn roepen, mijne keel is ontstoken, mijne oogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijnen God.

5 Die mij zonder oorzaak haten, zijn meer dan de haren mijns hoofds; die mij zoeken te vernielen, die mij om valsche oorzaken vijand zijn, zijn magtig geworden: wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven.

6 O God! Gij weet van mijne dwaasheid, en mijne schulden zijn voor U niet verborgen.

7 Laat hen door mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heer, Heer der heirscharen! laat hen door mij niet te schande worden, die U zoeken, o God Israëls!

8 Want om uwentwil draag ik versmaadheid; schande heeft mijn aangezigt bedekt.

9 Ik ben mijnen broederen vreemd geworden, en onbekend aan mijner moeders kinderen.

10 Want de ijver van uw huis heeft mij verteerd; en de smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op mij gevallen.

11 En ik heb geweend in het vasten mijner ziel; maar het is mij geworden tot allerlei smaad.

12 En ik heb eenen zak tot mijn kleed aangedaan; maar ik ben hun tot een spreekwoord geworden;

13 Die in de poort zitten, klappen van mij; en ik ben een snarenspel dergenen, die sterken drank drinken.

14 Maar mij aangaande, mijn gebed is tot U, o Heer! er is een tijd des welbehagens, o God! door de grootheid uwer goedertierenheid: verhoor mij door de getrouwheid uws heils.

15 Ruk mij uit het slijk, en laat mij niet verzinken; laat mij gered worden van mijne haters, en uit de diepten der wateren.

16 Laat den watervloed mij niet overstroomen, en laat de diepte mij niet verslinden; en laat den put zijnen mond over mij niet toesluiten.

17 Verhoor mij, o Heer! want uwe goedertierenheid is goed; zie mij aan naar de grootheid uwer barmhartigheden.

18 En verberg uw aangezigt niet van uwen knecht, want mij is bange; haast u, verhoor mij.

19 Nader tot mijne ziel, bevrijd ze; verlos mij om mijner vijanden wil.

20 Gij weet mijne versmaadheid, en mijne schaamte, en mijne schande; al mijne benaauwers zijn voor U.

21 De versmaadheid heeft mijn hart gebroken, en ik ben zeer zwak; en ik heb gewacht naar medelijden, maar er is geen; en naar vertroosters, maar heb ze niet gevonden.

22 Ja zij hebben mij gal tot mijne spijze gegeven; en in mijnen dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven.

23 Hunne tafel worde voor hun aangezigt tot een' strik, en tot volle vergelding tot een' valstrik.

24 Laat hunne oogen duister worden, dat zij niet zien; en doe hunne lendenen gedurig waggelen.

25 Stort over hen uwe gramschap uit; en de hittigheid uws toorns grijpe hen aan.

26 Hun paleis zij verwoest; in hunne tenten zij geen inwoner.

27 Want zij vervolgen, die Gij geslagen hebt; en maken een' praat van de smart uwer verwonden.

28 Doe misdaad tot hunne misdaad, en laat hen niet komen tot uwe geregtigheid.

29 Laat hen uitgedelgd worden uit het boek des levens, en met de regtvaardigen niet aangeschreven worden.

30 Doch ik ben ellendig en in smart; uw heil, o God! zette mij in een hoog vertrek.

31 Ik zal Gods naam prijzen met gezang, en Hem met dankzegging grootmaken.
32 En het zal den HEERE aangenamer zijn dan een os, *of* een gehoornde var, die *de klaauwen* verdeelt.
33 De zachtmoedigen, dit gezien hebbende, zullen zich verblijden; en gij, die God zoekt! ulieder hart zal leven.
34 Want de HEER hoort de nooddruftigen, en Hij veracht zijne gevangenen niet.
35 Dat Hem prijzen de hemel en de aarde, de zeeën, en al wat daarin wremelt.
36 Want God zal Zion verlossen, en de steden van Juda bouwen; en aldaar zullen zij wonen, en haar erfelijk bezitten:
37 En het zaad zijner knechten zal haar beërven; en de liefhebbers zijns naams zullen daarin wonen.

PSALM LXX.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, om te doen gedenken.
2 Haast U, o God! om mij te verlossen; o HEER! tot mijne hulp.
3 Laat hen beschaamd en schaamrood worden, die mijne ziel zoeken; laat hen achterwaarts gedreven en te schande worden, die lust hebben aan mijn kwaad.
4 Laat hen terugkeeren tot loon hunner beschaming, die daar zeggen: Ha, ha!
5 Laat in U vrolijk en verblijd zijn allen, die U zoeken; laat de liefhebbers uws heils geduriglijk zeggen: God zij groot gemaakt!
6 Doch ik ben ellendig en nooddruftig; o God! haast U tot mij; Gij zijt mijne hulp en mijn bevrijder; HEER! vertoef niet.

PSALM LXXI.

OP U, o HEER! betrouw ik; laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid.
2 Red mij door uwe geregtigheid, en bevrijd mij; neig uw oor tot mij, en verlos mij.
3 Wees mij tot eenen rotssteen, om daarin te wonen, om geduriglijk daarin te gaan; Gij hebt bevel gegeven, om mij te verlossen, want Gij zijt mijne steenrots en mijn burg.
4 Mijn God! bevrijd mij van de hand des goddeloozen, van de hand desgenen, die verkeerdelijk handelt, en des opgeblazenen.
5 Want Gij zijt mijne verwachting, Heer, HEER! mijn vertrouwen van mijne jeugd aan.
6 Op U heb ik gesteund van den buik aan, van mijner moeders ingewand aan zijt Gij mijn uithelper; mijn lof is geduriglijk van U.
7 Ik ben velen als een wonder geweest; doch Gij zijt mijne sterke toevlugt.
8 Laat mijnen mond vervuld worden met uwen lof, den ganschen dag met uwe heerlijkheid.
9 Verwerp mij niet in den tijd des ouderdoms; verlaat mij niet, terwijl mijne kracht vergaat.
10 Want mijne vijanden spreken van mij, en die op mijne ziel loeren, beraadslagen te zamen,
11 Zeggende: God heeft hem verlaten; jaagt na, en grijpt hem, want er is geen verlosser.
12 O God! wees niet verre van mij; mijn God! haast U tot mijne hulp.
13 Laat hen beschaamd worden, laat hen verteerd worden, die mijne ziel tegen zijn; laat hen met smaad en schande overdekt worden, die mijn kwaad zoeken.
14 Doch ik zal geduriglijk hopen, en zal al uwen lof nog grooter maken.
15 Mijn mond zal uwe geregtigheid vertellen, den ganschen dag uw heil: hoewel ik de getallen niet weet.
16 Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal uwe geregtigheid vermelden, uwe alleen.
17 O God! Gij hebt mij geleerd van mijne jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik uwe wonderen.
18 Daarom ook, terwijl de ouderdom en grijsheid daar is, verlaat mij niet, o God! totdat ik *dezen* geslachte verkondige uwen arm, allen nakomelingen uwe magt.
19 Ook is uwe geregtigheid, o God! tot in de hoogte; Gij, die groote dingen gedaan hebt: o God! wie is U gelijk?
20 Gij, die mij vele benaauwdheden en kwaden hebt doen zien, zult mij weder levend maken, en zult mij weder ophalen uit de afgronden der aarde.
21 Gij zult mijne grootheid vermeerderen, en mij rondom vertroosten.
22 Ook zal ik U loven met het instrument der luit, uwe trouw, mijn God! ik zal U psalmzingen met de harp, o Heilige Israëls!
23 Mijne lippen zullen juichen, wanneer ik U zal psalmzingen, en mijne ziel, die Gij verlost hebt.
24 Ook zal mijne tong uwe geregtigheid den ganschen dag uitspreken, want zij zijn beschaamd, want zij zijn schaamrood geworden, die mijn kwaad zoeken.

PSALM LXXII.

VOOR Sálomo.
O God! geef den koning uwe regten, en uwe geregtigheid den zoon des konings.
2 Zoo zal hij uw volk rigten met geregtigheid, en uwe ellendigen met regt.
3 De bergen zullen den volke vrede dragen, ook de heuvelen met geregtigheid.
4 Hij zal de ellendigen des volks rigten, hij zal de kinderen des nooddruftigen verlossen, en den verdrukker verbrijzelen.
5 Zij zullen U vreezen, zoo lang de zon en maan zullen zijn, van geslachte tot geslachte.
6 Hij zal nederdalen als een regen op het nagras, als de druppelen, die de aarde bevochtigen.
7 In zijne dagen zal de regtvaardige bloeijen, en de veelheid van vrede, totdat de maan niet meer zij.
8 En hij zal heerschen van de zee tot aan de zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde.
9 De ingezetenen van dorre plaatsen zullen voor zijn aangezigt knielen, en zijne vijanden zullen het stof lekken.
10 De koningen van Tharsis en de eilanden zullen geschenken aanbrengen; de koningen van Scheba en Seba zullen vereeringen toevoeren.
11 Ja alle koningen zullen zich voor hem nederbuigen, alle heidenen zullen hem dienen.
12 Want hij zal den nooddruftigen redden, die daar roept, mitsgaders den ellendigen, en die geen' helper heeft.
13 Hij zal den armen en nooddruftigen verschoonen, en de zielen der nooddruftigen verlossen.
14 Hij zal hunne zielen van list en geweld bevrijden, en hun bloed zal dierbaar zijn in zijne oogen.
15 En hij zal leven; en men zal hem geven van het goud van Scheba, en men zal geduriglijk voor hem bidden; den ganschen dag zal men hem zegenen.
16 Is er eene hand vol koren in het land op de hoogte der bergen, de vrucht daarvan zal ruischen als de Libanon; en die van de stad zullen bloeijen als het kruid der aarde.
17 Zijn naam zal zijn tot in eeuwigheid; zoo lang als er de zon is, zal zijn naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in hem gezegend worden: alle heidenen zullen hem welgelukzalig roemen.
18 Geloofd zij de HEERE God, de God Israëls, die alleen wonderen doet.
19 En geloofd zij de naam zijner heerlijkheid tot in eeuwigheid; en de gansche aarde worde met zijne heerlijkheid vervuld. Amen, ja amen.
20 De gebeden van David, den zoon van Isaï, hebben een einde.

PSALM LXXIII.

EEN psalm van Asaf.
Immers is God Israël goed, dengenen, die rein van harte zijn.
2 Maar mij aangaande, mijne voeten waren bijna uitgeweken; mijne treden waren bijkans uitgeschoten.
3 Want ik was nijdig op de dwazen, ziende der goddeloozen vrede.
4 Want er zijn geene banden tot hunnen dood toe, en hunne kracht is frisch.
5 Zij zijn niet in de moeite *als andere* menschen, en worden met *andere* menschen niet geplaagd.
6 Daarom omringt hen de hoovaardij als eene keten, het geweld bedekt hen *als* een gewaad.
7 Hunne oogen puilen uit van vet; zij gaan de inbeeldingen des harten te boven.
8 Zij mergelen *de lieden* uit, en spreken booselijk van verdrukking; zij spreken uit de hoogte.
9 Zij zetten hunnen mond tegen den hemel, en hunne tong wandelt op de aarde.
10 Daarom keert zich zijn volk hiertoe, als hun wateren eens vollen *bekers* worden uitgedrukt.
11 Dat zij zeggen: Hoe zou het God weten, en zou er wetenschap zijn bij den Allerhoogsten?
12 Ziet, dezen zijn goddeloos; nogtans hebben zij rust in de wereld, zij vermenigvuldigen het vermogen.
13 Immers heb ik te vergeefs mijn hart gezuiverd, en mijne handen in onschuld gewasschen.
14 Dewijl ik den ganschen dag geplaagd ben, en mijne straffing is er alle morgens.
15 Indien ik zou zeggen: Ik zal ook alzoo spreken; ziet, zoo zou ik trouweloos zijn aan het geslacht uwer kinderen.
16 Nogtans heb ik gedacht om dit te mogen verstaan; *maar* het was moeite in mijne oogen;
17 Totdat ik in Gods heiligdommen inging, *en* op hun einde merkte.

18 Immers zet Gij hen op gladde plaatsen; Gij doet hen vallen in verwoestingen.
19 Hoe worden zij als in een oogenblik tot verwoesting, nemen een einde, worden te niet van verschrikkingen!
20 Als een droom na het ontwaken! Als Gij opwaakt, o Heer! *dan* zult Gij hun beeld verachten.
21 Als mijn hart opgezwollen was, en ik in mijne nieren geprikkeld werd;
22 Toen was ik onvernuftig, en wist niets; ik was een groot beest bij U.
23 Ik zal dan geduriglijk bij U zijn; Gij hebt mijne regterhand gevat;
24 Gij zult mij leiden door uwen raad; en daarna zult Gij mij *in* heerlijkheid opnemen.
25 Wien heb ik *nevens U* in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!
26 Bezwijkt mijn vleesch en mijn hart, zoo is God de rotssteen mijns harten, en mijn deel in eeuwigheid.
27 Want ziet, die verre van U zijn, zullen vergaan; Gij roeit uit, al wie van U afhoereert;
28 Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen; ik zet mijn betrouwen op den Heere HEERE, om al uwe werken te vertellen.

PSALM LXXIV.

EENE onderwijzing voor Asaf.
O God! waarom verstoot Gij in eeuwigheid? *waarom* zou uw toorn rooken tegen de schapen uwer weide?
2 Gedenk aan uwe vergadering, *die* Gij van ouds verworven hebt; de roede uwer erfenis, *die* Gij verlost hebt; den berg Zion, waarop Gij gewoond hebt.
3 Hef uwe voeten op tot de eeuwige verwoestingen; de vijand heeft alles in het heiligdom verdorven.
4 Uwe wederpartijders hebben in het midden van uwe vergaderplaatsen gebruld; zij hebben hunne teekenen tot teekenen gesteld.
5 Een ieder werd er bekend als een, die de bijlen omhoog aanbrengt in de digtigheid van een geboomte.
6 Alzoo hebben zij nu derzelver graveerselen zamen met houweelen en beukhamers in stukken geslagen.
7 Zij hebben uwe heiligdommen in het vuur gezet; ter aarde toe hebben zij de woning uws naams ontheiligd.
8 Zij hebben in hun hart gezegd: Laat ze ons te zamen uitplunderen; zij hebben alle Gods vergaderplaatsen in het land verbrand.
9 Wij zien onze teekenen niet; er is geen profeet meer, noch iemand bij ons, die weet, hoe lang.
10 Hoe lang, o God! zal de wederpartijder smaden? zal de vijand uwen naam in eeuwigheid lasteren?
11 Waarom trekt Gij uwe hand, ja uwe regterhand, af? *trek haar* uit het midden van uwen boezem, maak een einde.
12 Evenwel is God mijn Koning van ouds af, die verlossingen werkt in het midden der aarde.
13 Gij hebt door uwe sterkte de zee gespleten; Gij hebt de koppen der draken in de wateren verbroken.
14 Gij hebt de koppen des Leviathans verpletterd; Gij hebt hem tot spijze gegeven aan het volk in dorre plaatsen.
15 Gij hebt eene fontein en beek gekliefd; Gij hebt sterke rivieren uitgedroogd.
16 De dag is uwe, ook is de nacht uwe; Gij hebt het licht en de zon bereid.
17 Gij hebt al de palen der aarde gesteld; zomer en winter, die hebt Gij geformeerd.
18 Gedenk hieraan: de vijand heeft den HEER gesmaad, en een dwaas volk heeft uwen naam gelasterd.
19 Geef aan het wild gedierte de ziel uwer tortelduif niet over; vergeet den hoop uwer ellendigen niet in eeuwigheid.
20 Aanschouw het verbond: want de duistere plaatsen des lands zijn vol woningen van geweld.
21 Laat den verdrukten niet beschaamd wederkeeren; laat den ellendigen en noodruftigen uwen naam prijzen.
22 Sta op, o God! twist uwe twistzaak; gedenk der smaadheid, *die* u van den dwazen *wedervaart* den ganschen dag.
23 Vergeet niet het geroep uwer wederpartijders; het getier dergenen, die tegen U opstaan, klimt geduriglijk op.

PSALM LXXV.

VOOR den opperzangmeester, Al-tascheth; een psalm, een lied, voor Asaf.
2 Wij loven U, o God! wij loven, dat uw naam nabij is; men vertelt uwe wonderen.
3 Als ik het bestemde *ambt* zal ontvangen hebben, zoo zal ik gansch regt rigten.

4 Het land en al zijne inwoners waren versmolten; *maar* ik heb zijne pilaren vastgemaakt. Sela.

5 Ik heb gezegd tot de onzinnigen: Weest niet onzinnig; en tot de goddeloozen: Verhoogt den hoorn niet.

6 Verhoogt uwen hoorn niet omhoog; spreekt *niet* met stijven hals.

7 Want het verhoogen *komt* niet uit het oosten, noch uit het westen, noch uit de woestijn;

8 Maar God is Regter; Hij vernedert dezen, en verhoogt genen.

9 Want in des HEEREN hand is een beker, en de wijn is beroerd, vol van mengeling, en Hij schenkt daaruit; doch alle goddeloozen der aarde zullen zijnen droesem uitzuigende drinken.

10 En ik zal het in eeuwigheid verkondigen; ik zal den God Jakobs psalmzingen.

11 En ik zal alle hoornen der goddeloozen afhouwen; de hoornen des regtvaardigen zullen verhoogd worden.

PSALM LXXVI.

EEN psalm, een hed van Asaf, voor den opperzangmeester, op de Neginòth.

2 God is bekend in Juda, zijn naam is groot in Israël.

3 En in Salem is zijne hut, en zijne woning in Zion.

4 Aldaar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van den boog, het schild, en het zwaard, en den krijg. Sela.

5 Gij zijt doorluchtiger *en* heerlijker dan de roofbergen.

6 De stouthartigen zijn beroofd geworden; zij hebben hunnen slaap gesluimerd; en geene van de dappere mannen hebben hunne handen gevonden.

7 Van uw schelden, o God van Jakob! is zamen wagen en paard in slaap gezonken.

8 Gij, vreeselijk zijt Gij: en wie zal voor uw aangezigt bestaan, van den tijd uws toorns af?

9 Gij deedt een oordeel hooren uit den hemel; de aarde vreesde, en werd stil:

10 Als God opstond ten oordeel, om alle zachtmoedigen der aarde te verlossen. Sela.

11 Want de grimmigheid des menschen zal U loffelijk maken; het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden.

12 Doet geloften en betaalt ze den HEERE uwen God, allen gij, die rondom Hem zijt! laat hen Dien, die te vreezen is, geschenken brengen.

13 Die den geest der vorsten als druiven afsnijdt, die den koningen der aarde vreeselijk is.

PSALM LXXVII.

EEN psalm van Asaf, voor den opperzangmeester, over Jedùthun.

2 Mijne stem is tot God, en ik roep; mijne stem is tot God, en Hij zal het oor tot mij neigen.

3 Ten dage mijner benaauwdheid zocht ik den Heer; mijne hand was des nachts uitgestrekt, en liet niet af; mijne ziel weigerde getroost te worden.

4 Dacht ik aan God, zoo maakte ik misbaar; peinsde ik, zoo werd mijne ziel overstelpt. Sela.

5 Gij hieldt mijne oogen wakende; ik was verslagen, en sprak niet.

6 Ik overdacht de dagen van ouds, de jaren der eeuwen.

7 Ik dacht aan mijn snarenspel; in den nacht overleide ik in mijn hart, en mijn geest onderzocht:

8 Zal dan de Heer in eeuwigheden verstooten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn?

9 Houdt zijne goedertierenheid in eeuwigheid op? heeft de toezegging een einde, van geslachte tot geslachte?

10 Heeft God vergeten genadig te zijn? heeft Hij zijne barmhartigheden door toorn toegesloten? Sela.

11 Daarna zeide ik: Dit krenkt mij; *maar* de regterhand des Allerhoogsten verandert.

12 Ik zal de daden des HEEREN gedenken, ja ik zal gedenken uwe wonderen van ouds her;

13 En zal al uwe werken betrachten, en van uwe daden spreken.

14 O God! uw weg is in het heiligdom: wie is een groot God, gelijk God?

15 Gij zijt die God, die wonder doet; Gij hebt uwe sterkte bekend gemaakt onder de volken.

16 Gij hebt uw volk door *uwen* arm verlost; de kinderen van Jakob en van Jozef. Sela.

17 De wateren zagen U, o God! de wateren zagen U, zij beefden; ook waren de afgronden beroerd.

18 De dikke wolken goten water uit; de

bovenste wolken gaven geluid; ook gingen uwe pijlen daarhenen.

19 Het geluid uws donders was in het ronde; de bliksemen verlichtten de wereld; de aarde werd beroerd en daverde.

20 Uw weg was in de zee, en uw pad in groote wateren, en uwe voetstappen werden niet bekend.

21 Gij leiddet uw volk, als eene kudde, door de hand van Mozes en Aäron.

PSALM LXXVIII.

EENE onderwijzing van Asaf.
O mijn volk! neem mijne leer ter ooren; neigt ulieder oor tot de redenen mijns monds.

2 Ik zal mijnen mond opendoen met spreuken; ik zal verborgenheden overvloedeglijk uitstorten, van ouds her;

3 Die wij gehoord hebben en weten, en onze vaders ons verteld hebben.

4 Wij zullen het niet verbergen voor hunne kinderen, voor het navolgende geslacht, vertellende de loffelijkheden des HEEREN, en zijne sterkheid, en zijne wonderen, die Hij gedaan heeft.

5 Want Hij heeft eene getuigenis opgerigt in Jakob, en eene wet gesteld in Israël; die Hij onzen vaderen geboden heeft, dat zij ze hunnen kinderen zouden bekend maken.

6 Opdat het navolgende geslacht *die* weten zou, de kinderen, *die* geboren zouden worden; *en* zouden opstaan, en vertellen ze hunnen kinderen.

7 En dat zij hunne hoop op God zouden stellen, en Gods daden niet vergeten, maar zijne geboden bewaren.

8 En dat zij niet zouden worden gelijk hunne vaders, een wederhoorig en wederspannig geslacht; een geslacht, *dat* zijn hart niet rigtte, en welks geest niet getrouw was met God.

9 (De kinderen van Efraïm, gewapende boogschutters, keerden om ten dage des strijds.)

10 Zij hielden Gods verbond niet, en weigerden te wandelen in zijne wet.

11 En zij vergaten zijne daden, en zijne wonderen, die Hij hun had doen zien.

12 Voor hunne vaderen had Hij wonder gedaan, in Egypteland, *in* het veld van Zoan.

13 Hij kliefde de zee, en deed er hen doorgaan; en de wateren deed Hij staan als eenen hoop.

14 En Hij leidde hen des daags met eene wolk, en den ganschen nacht met een licht des vuurs.

15 Hij kliefde de rotssteenen in de woestijn, en drenkte hen overvloedig, als *uit* afgronden.

16 Want Hij bragt stroomen voort uit de steenrots, en deed de wateren afdalen als rivieren.

17 Nog voeren zij wijders voort tegen Hem te zondigen, verbitterende den Allerhoogsten in de dorre wildernis.

18 En zij verzochten God in hun hart, begeerende spijze naar hunnen lust.

19 En zij spraken tegen God, zij zeiden: Zou God eene tafel kunnen toerigten in de woestijn?

20 Ziet, Hij heeft den rotssteen geslagen, dat er wateren uitvloeiden, en beken overvloedeglijk uitbraken; zou Hij ook brood kunnen geven? zou Hij zijnen volke vleesch toebereiden?

21 Daarom hoorde de HEER, en werd verbolgen; en een vuur werd ontstoken tegen Jakob, en toorn ging ook op tegen Israël;

22 Omdat zij in God niet geloofden, en op zijn heil niet vertrouwden.

23 Daar Hij de wolken van boven gebood, en de deuren des hemels opende;

24 En regende op hen het man om te eten, en gaf hun hemelsch koren.

25 Een iegelijk at het brood der magtigen; Hij zond hun teerkost tot verzadiging.

26 Hij dreef den oostewind voort in den hemel, en voerde den zuidewind aan door zijne sterkte;

27 En regende op hen vleesch als stof, en gevleugeld gevogelte als zand der zeeën;

28 En deed het vallen in het midden zijns legers, rondom zijne woningen.

29 Toen aten zij, en werden zeer zat; zoodat Hij hun hunnen lust toebragt.

30 Zij waren nog niet vervreemd van hunnen lust, hunne spijze was nog in hunnen mond,

31 Als Gods toorn tegen hen opging, dat Hij van hunne vetsten doodde, en de uitgelezenen van Israël nedervelde.

32 Boven dit alles zondigden zij nog, en geloofden niet, door zijne wonderen.

33 Dies deed Hij hunne dagen vergaan in ijdelheid, en hunne jaren in verschrikking.

34 Als Hij hen doodde, zoo vraagden zij naar Hem, en keerden weder, en zochten God vroeg;

35 En gedachten, dat God hun rotssteen was, en God, de Allerhoogste, hun verlosser.
36 En zij vleiden Hem met hunnen mond, en logen Hem met hunne tong.
37 Want hun hart was niet regt met Hem, en zij waren niet getrouw in zijn verbond.
38 Doch Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongeregtigheid, en verdierf hen niet; maar wendde dikwijls zijnen toorn af, en wekte zijne gansche grimmigheid niet op.
39 En Hij dacht, dat zij vleesch waren, een wind, die henengaat en niet wederkeert.
40 Hoe dikwijls verbitterden zij Hem in de woestijn, deden hem smart aan in de wildernis!
41 Want zij kwamen al weder, en verzochten God, en stelden den Heiligen Israëls een perk.
42 Zij dachten niet aan zijne hand, aan den dag, toen Hij hen van den wederpartijder verloste;
43 Hoe Hij zijne teekenen stelde in Egypte, en zijne wonderheden in het veld van Zoan;
44 En hunne vloeden in bloed veranderde, en hunne stroomen, opdat zij niet zouden drinken.
45 Hij zond eene vermenging van ongedierte onder hen, dat hen verteerde, en vorschen, die hen verdorven.
46 En Hij gaf hun gewas den kruidworm, en hunnen arbeid den sprinkhaan.
47 Hij doodde hunnen wijnstok door den hagel, en hunne wilde vijgeboomen door vurigen hagelsteen.
48 Ook gaf Hij hun vee den hagel over, en hunne beesten aan de vurige kolen.
49 Hij zond onder hen de hittigheid zijns toorns, verbolgenheid, en verstoordheid, en benaauwdheid, *met* uitzending der boden van veel kwaads.
50 Hij woog een pad voor zijnen toorn; Hij onttrok hunne ziel niet van den dood; en hun gedierte gaf Hij aan de pestilentie over.
51 En Hij sloeg al het eerstgeborene in Egypte, het beginsel der krachten in de tenten van Cham.
52 En Hij voerde zijn volk als schapen, en leidde hen, als eene kudde, in de woestijn.
53 Ja Hij leidde hen zeker, zoodat zij niet vreesden, want de zee had hunne vijanden overdekt.
54 En Hij bragt hen tot de landpale zijner heiligheid, tot dezen berg, *dien* zijne regterhand verkregen heeft.
55 En Hij verdreef voor hun aangezigt de heidenen, en deed hen vallen in het snoer *hunner* erfenis, en deed de stammen Israëls in hunne tenten wonen.
56 Maar zij verzochten en verbitterden God, den Allerhoogsten, en onderhielden zijne getuigenissen niet.
57 En zij weken terug, en handelden trouweloóslijk, gelijk hunne vaders; zij zijn omgekeerd, als een bedriegelijke boog.
58 En zij verwekten Hem tot toorn door hunne hoogten, en verwekten Hem tot ijver door hunne gesnedene beelden.
59 God hoorde het en werd verbolgen, en versmaadde Israël zeer.
60 Dies verliet hij den tabernakel te Silo, de tent, *die* Hij tot eene woning gesteld had onder de menschen.
61 En Hij gaf zijne sterkte in de gevangenis, en zijne heerlijkheid in de hand des wederpartijders.
62 En Hij leverde zijn volk over ten zwaarde, en werd verbolgen tegen zijne erfenis.
63 Het vuur verteerde hunne jongelingen, en hunne jonge dochters werden niet geprezen.
64 Hunne priesters vielen door het zwaard, en hunne weduwen weenden niet.
65 Toen ontwaakte de Heer, als een slapende, als een held, die juicht van den wijn.
66 En Hij sloeg zijne wederpartijders aan het achterste, Hij deed hun eeuwige smaadheid aan.
67 Doch hij verwierp de tent van Jozef, en den stam van Efraïm verkoos Hij niet.
68 Maar Hij verkoos den stam van Juda, den berg Zion, dien Hij liefhad.
69 En Hij bouwde zijn heiligdom als hoogten, als de aarde, die Hij gegrond heeft in eeuwigheid.
70 En Hij verkoos zijnen knecht David, en nam hem van de schaapskooijen;
71 Van achter de zogende *schapen* deed Hij hem komen, om te weiden Jakob, zijn volk, en Israël, zijne erfenis.
72 Ook heeft Hij hen geweid naar de opregtheid zijns harten, en heeft hen geleid met een zeer verstandig beleid zijner handen.

PSALM LXXIX.

EEN psalm van Asaf.
O God! heidenen zijn gekomen in uwe erfenis; zij hebben den tempel uwer heiligheid verontreinigd, zij hebben Jerùzalem tot steenhoopen gesteld.
2 Zij hebben de doode ligchamen uwer knechten aan het gevogelte des hemels tot spijs gegeven; het vleesch uwer gunstgenooten aan het gedierte des lands.
3 Zij hebben hun bloed rondom Jerùzalem als water vergoten; en er was niemand, die hen begroef.
4 Wij zijn onzen naburen eene smaadheid geworden; een spot en schimp dien, die rondom ons zijn.
5 Hoe lang, HEER! zult Gij eeuwiglijk toornen? zal uw ijver als vuur branden?
6 Stort uwe grimmigheid uit over de heidenen, die U niet kennen, en over de koningrijken, die uwen naam niet aanroepen.
7 Want men heeft Jakob opgegeten, en zij hebben zijne liefelijke woning verwoest.
8 Gedenk ons de vorige misdaden niet; haast U, laat uwe barmhartigheden ons vóórkomen : want wij zijn zeer dun geworden.
9 Help ons, o God onzes heils! ter oorzake van de eer uws naams; en red ons, en doe verzoening over onze zonden, om uws naams wil.
10 Waarom zouden de heidenen zeggen : Waar is hun God? Laat de wraak des vergoten bloeds uwer knechten onder de heidenen voor onze oogen bekend worden.
11 Laat het gekerm der gevangenen voor uw aanschijn komen; behoud overig de kinderen des doods, naar de grootheid uws arms.
12 En geef onzen naburen zevenvoudig weder in hunnen schoot hunnen smaad, waarmede zij u, o Heer! gesmaad hebben.
13 Zoo zullen wij, uw volk en de schapen uwer weide, U loven in eeuwigheid, van geslachte tot geslachte; wij zullen uwen roem vertellen.

PSALM LXXX.

VOOR den opperzangmeester, op Schóschannim; eene getuigenis, een psalm van Asaf.
2 O Herder Israëls! neem ter ooren, die Jozef als schapen leiddet; die tusschen de cherubim zit, verschijn blinkende.
3 Wek uwe magt op voor het aangezigt van Efraïm, en Benjamin, en Manasse, en kom tot onze verlossing.
4 O God! breng ons weder, en laat uw aanschijn lichten, zoo zullen wij verlost worden.
5 O HEER, God der heirscharen! hoe lang zult Gij rooken tegen het gebed uws volks?
6 Gij spijst hen met tranenbrood, en drenkt hen met tranen uit een drieling.
7 Gij hebt ons onzen naburen tot eenen twist gesteld, en onze vijanden spotten onder zich.
8 O God der heirscharen! breng ons weder, en laat uw aangezigt lichten, zoo zullen wij verlost worden.
9 Gij hebt eenen wijnstok uit Egypte overgebragt, hebt de heidenen verdreven, en hebt denzelven geplant;
10 Gij hebt *de plaats* voor hem bereid, en zijne wortelen doen inwortelen, zoodat hij het land vervuld heeft.
11 De bergen zijn met zijne schaduw bedekt geweest, en zijne ranken waren *als* cederboomen Gods.
12 Hij schoot zijne ranken uit tot aan de zee, en zijne scheuten tot aan de rivier.
13 Waarom hebt Gij zijne muren doorgebroken, zoodat allen, die den weg voorbijgaan, hem plukken?
14 Het zwijn uit het woud heeft hem uitgewroet, en het wild des velds heeft hem afgeweid.
15 O God der heirscharen! keer toch weder; aanschouw uit den hemel, en zie, en bezoek dezen wijnstok,
16 En den stam, dien uwe regterhand geplant heeft, en dat om den zoon, *dien* Gij U gesterkt hebt!
17 Hij is met vuur verbrand, hij is afgehouwen; zij komen om van het schelden uws aangezigts.
18 Uwe hand zij over den man uwer regterhand, over des menschen zoon, *dien* Gij U gesterkt hebt.
19 Zoo zullen wij van u niet terugkeeren; behoud ons in het leven, zoo zullen wij uwen naam aanroepen.
20 O HEER, God der heirscharen! breng ons weder; laat uw aanschijn lichten, zoo zullen wij verlost worden.

PSALM LXXXI.

VOOR den opperzangmeester, op de Gittith, *een psalm* van Asaf.
2 Zingt vrolijk Gode, onze sterkte; juicht den God van Jakob.

3 Heft eenen psalm op, en geeft de trommel; de liefelijke harp met de luit.
4 Blaast de bazuin in de nieuwe maan, ter bestemder tijd, op onzen feestdag.
5 Want dit is eene inzetting in Israël, een regt van den God Jakobs.
6 Hij heeft het gezet tot eene getuigenis in Jozef, als Hij uitgetogen was tegen Egypteland; *alwaar* ik gehoord heb eene spraak, die ik niet verstond:
7 Ik heb zijnen schouder van den last onttrokken; zijne handen zijn van de potten ontslagen.
8 In de benaauwdheid riept gij, en Ik hielp u uit; Ik antwoordde u uit de schuilplaats des donders; Ik beproefde u aan de wateren van Meriba. Sela.
9 Mijn volk! *zeide Ik*, hoor toe, en Ik zal onder u betuigen; Israël, of gij naar Mij hoordet!
10 Er zal onder u geen uitlandsch God wezen, en gij zult u voor geenen vreemden God nederbuigen.
11 Ik ben de HEER, uw God, die u heb opgevoerd uit het land van Egypte; doe uwen mond wijd open, en Ik zal hem vervullen.
12 Maar mijn volk heeft mijne stem niet gehoord; en Israël heeft Mijner niet gewild.
13 Dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelden in hunne raadslagen.
14 Och, dat mijn volk naar Mij gehoord had, dat Israël in mijne wegen gewandeld had!
15 In kort zou Ik hunne vijanden gedempt hebben, en mijne hand gewend hebben tegen hunne wederpartijders.
16 Die den HEER haten, zouden zich Hem geveinsdelijk onderworpen hebben, maar hunlieder tijd zou eeuwig geweest zijn.
17 En Hij zou het gespijsd hebben met het vette der tarwe; ja Ik zou u verzadigd hebben met honig uit de rotssteenen.

PSALM LXXXII.

EEN psalm van Asaf.
God staat in de vergaderinge Gods; Hij oordeelt in het midden der goden:
2 Hoe lang zult gijlieden onregt oordeelen, en het aangezigt der goddeloozen aannemen? Sela.
3 Doet regt den armen en den wees; regtvaardigt den verdrukten en den armen.
4 Verlost den armen en den behoeftigen, rukt *hem* uit der goddeloozen hand
5 Zij weten niet, en verstaan niet, zij wandelen steeds in duisternis; *dies* wankelen alle fondamenten der aarde.
6 Ik heb wel gezegd: Gij zijt goden; en gij zijt alle kinderen des Allerhoogsten:
7 Nogtans zult gij sterven als een mensch; en als een van de vorsten zult gij vallen.
8 Sta op, o God! oordeel het aardrijk, want Gij bezit alle natiën.

PSALM LXXXIII.

EEN lied, een psalm van Asaf.
2 O God! zwijg niet, houd U niet als doof, en zijt niet stil, o God!
3 Want zie, uwe vijanden maken getier, en uwe haters steken het hoofd op.
4 Zij maken listiglijk eenen heimelijken aanslag tegen uw volk, en beraadslagen zich tegen uwe verborgenen.
5 Zij hebben gezegd: Komt, en laat ons hen uitroeijen, dat zij geen volk meer zijn; dat aan den naam Israëls niet meer gedacht worde.
6 Want zij hebben in het hart te zamen geraadslaagd; tegen U hebben zij een verbond gemaakt:
7 De tenten van Edom en der Ismaëlieten, Moab en de Hagarenen;
8 Gebal, en Ammon, en Amalek, Palestina met de inwoners van Tyrus.
9 Ook heeft zich Assur bij hen gevoegd; zij zijn den kinderen van Lot tot eenen arm geweest. Sela.
10 Doe hun als Midian, als Sisera, als Jabin aan de beek Kison;
11 *Die* verdelgd zijn te Endor; zij zijn geworden tot drek der aarde.
12 Maak hen *en* hunne prinsen als Oreb en als Zeëb, en al hunne vorsten als Zebah en als Zalmúna;
13 Die zeiden: Laat ons de schoone woningen Gods voor ons in erfelijke bezitting nemen.
14 Mijn God! maak hen als een' wervel, als stoppelen voor den wind.
15 Gelijk het vuur een woud verbrandt, en gelijk de vlam de bergen aansteekt;
16 Vervolg hen alzoo met uw onweder, en verschrik hen met uwen draaiwind.
17 Maak hun aangezigt vol schande, opdat zij, o HEER! uwen naam zoeken.
18 Laat hen beschaamd en verschrikt wezen tot in eeuwigheid, en laat hen schaamrood worden, en omkomen.
19 Opdat zij weten, dat Gij alleen met

uwen naam zijt de HEER, de Allerhoogste over de gansche aarde.

PSALM LXXXIV.

VOOR den opperzangmeester, op de Gittith; een psalm, voor de kinderen van Korach.

2 Hoe liefelijk zijn uwe woningen, o HEER der heirscharen!

3 Mijne ziel is begeerig, en bezwijkt ook van verlangen, naar de voorhoven des HEEREN; mijn hart en mijn vleesch roepen uit tot den levenden God.

4 Zelfs vindt de musch een huis, en de zwaluw een nest voor zich, waar zij hare jongen legt, bij uwe altaren, HEER der heirscharen, mijn Koning, en mijn God!

5 Welgelukzalig zijn zij, die in uw huis wonen; zij prijzen U gestadiglijk. Sela.

6 Welgelukzalig is de mensch, wiens sterkte in U is, in welker hart de gebaande wegen zijn.

7 Als zij door het dal der moerbeziënboomen doorgaan, stellen zij Hem tot eene fontein; ook zal de regen hen gansch rijkelijk overdekken.

8 Zij gaan van kracht tot kracht, een iegelijk *van hen* zal verschijnen voor God in Zion.

9 HEER, God der heirscharen! hoor mijn gebed; neem het ter ooren, o God van Jakob! Sela.

10 O God, onze schild! zie, en aanschouw het aangezigt uws gezalfden.

11 Want één dag in uwe voorhoven is beter dan duizend *elders;* ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid.

12 Want God, de HEER, is eene zon en schild; de HEER zal genade en eere geven; Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in opregtheid wandelen.

13 HEER der heirscharen! welgelukzalig is de mensch, die op U vertrouwt.

PSALM LXXXV.

EEN psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.

2 Gij zijt uwen lande gunstig geweest, HEER! de gevangenis van Jakob hebt Gij gewend.

3 De misdaad uws volks hebt Gij weggenomen; Gij hebt al hunne zonden bedekt. Sela.

4 Gij hebt weggenomen al uwe verbolgenheid; Gij hebt U gewend van de hittigheid uws toorns.

5 Breng ons weder, o God onzes heils! en doe te niet uwe toornigheid over ons.

6 Zult Gij eeuwiglijk tegen ons toornen? zult Gij uwen toorn uitstrekken van geslachte tot geslachte?

7 Zult Gij ons niet weder levend maken, opdat uw volk zich in U verblijde?

8 Toon ons uwe goedertierenheid, o HEER! en geef ons uw heil.

9 Ik zal hooren wat God, de HEER, spreken zal; want Hij zal tot zijn volk en tot zijne gunstgenooten van vrede spreken; maar dat zij niet weder tot dwaasheid keeren.

10 Zekerlijk, zijn heil is nabij dengenen, die Hem vreezen, opdat in ons land eere wone.

11 De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten, de geregtigheid en vrede zullen *elkander* kussen.

12 De waarheid zal uit de aarde spruiten, en geregtigheid zal van den hemel nederzien.

13 Ook zal de HEER het goede geven; en ons land zal zijne vrucht geven.

14 De geregtigheid zal voor zijn aangezigt henengaan, en Hij zal ze zetten op den weg zijner voetstappen.

PSALM LXXXVI.

EEN gebed van David. HEER! neig uw oor, verhoor mij: want ik ben ellendig en nooddruftig.

2 Bewaar mijne ziel, want ik ben *uw* gunstgenoot, o Gij, mijn God! verlos uwen knecht, die op U betrouwt.

3 Zijt mij genadig, HEER! want ik roep tot U den ganschen dag.

4 Verheug de ziel uws knechts: want tot U, HEER! verhef ik mijne ziel.

5 Want Gij, HEER! zijt goed en gaarn vergevende, en van groote goedertierenheid allen, die U aanroepen.

6 HEER! neem mijn gebed ter ooren, en merk op de stem mijner smeekingen.

7 In den dag mijner benaauwdheid roep ik U aan, want Gij verhoort mij.

8 Onder de goden is niemand U gelijk, HEER! en er zijn geene gelijk uwe werken.

9 Al de heidenen, HEER! die Gij gemaakt hebt, zullen komen, en zullen zich voor uw aanschijn nederbuigen, en uwen naam eeren.

10 Want Gij zijt groot, en doet wonderwerken; Gij alleen zijt God.
11 Leer mij, HEER! uwen weg, ik zal in uwe waarheid wandelen; vereenig mijn hart tot de vreeze uws naams.
12 HEER, mijn God! ik zal u met mijn gansche hart loven, en ik zal uwen naam eeren in eeuwigheid:
13 Want uwe goedertierenheid is groot over mij; en Gij hebt mijne ziel uit het onderste des grafs uitgerukt.
14 O God! de hoovaardigen staan tegen mij op, en de vergaderingen der tirannen zoeken mijne ziel; en zij stellen U niet voor hunne oogen.
15 Maar Gij, HEER! zijt een barmhartig en genadig God, langmoedig, en groot van goedertierenheid en waarheid.
16 Wend U tot mij, en zijt mij genadig, geef uwen knecht uwe sterkte, en verlos den zoon uwer dienstmaagd.
17 Doe aan mij een teeken ten goede, opdat het mijne haters zien, en beschaamd worden, als Gij, HEER! mij geholpen, en mij getroost zult hebben.

PSALM LXXXVII.

EEN psalm, een lied voor de kinderen van Korach.
Zijn grondslag is op de bergen der heiligheid.
2 De HEER bemint de poorten van Zion boven alle woningen van Jakob.
3 Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods! Sela.
4 Ik zal Rahab en Babel vermelden, onder degenen, die Mij kennen; ziet, de Filistijn, en de Tyriër, met den Moor, deze is aldaar geboren.
5 En van Zion zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren; en de Allerhoogste zelf zal hen bevestigen.
6 De HEER zal hen rekenen in het opschrijven der volken, *zeggende:* Deze is aldaar geboren. Sela.
7 En de zangers, gelijk de speellieden, *mitsgaders* al mijne fonteinen zullen binnen u zijn.

PSALM LXXXVIII.

EEN lied, een psalm voor de kinderen van Korach, voor den opperzangmeester, op Máchalath Leánnòth; eene onderwijzing van Heman, den Ezrahiet.
2 O HEER, God mijns heils! bij dag, bij nacht roep ik voor U.
3 Laat mijn gebed voor uw aanschijn komen; neig uw oor tot mijn geschrei.
4 Want mijne ziel is der tegenheden zat, en mijn leven raakt tot aan het graf.
5 Ik ben gerekend met degenen, die in den kuil nederdalen; ik ben geworden als een man, die krachteloos is:
6 Afgezonderd onder de dooden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die Gij niet meer gedenkt, en zij zijn afgesneden van uwe hand.
7 Gij hebt mij in den ondersten kuil gelegd, in duisternissen, in diepten.
8 Uwe grimmigheid ligt op mij; Gij hebt *mij* nedergedrukt met al uwe baren. Sela.
9 Mijne bekenden hebt Gij verre van mij gedaan, Gij hebt mij hun tot eenen grooten gruwel gesteld; ik ben besloten, en kan niet uitkomen.
10 Mijn oog treurt van wege verdrukking; HEER! ik roep tot U den ganschen dag; ik strek mijne handen uit tot U.
11 Zult Gij wonder doen aan de dooden? Of zullen de overledenen opstaan, zullen zij U loven? Sela.
12 Zal uwe goedertierenheid in het graf verteld worden, uwe getrouwheid in het verderf?
13 Zullen uwe wonderen bekend worden in de duisternis, en uwe geregtigheid in het land der vergetelheid?
14 Maar ik, HEER! roep tot U, en mijn gebed komt U voor in den morgenstond.
15 HEER! waarom verstoot Gij mijne ziel, *en* verbergt uw aanschijn voor mij?
16 Van der jeugd aan ben ik bedrukt en doodbrakende; ik draag uwe vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig.
17 Uwe hittige toornigheden gaan over mij; uwe verschrikkingen doen mij vergaan.
18 Den ganschen dag omringen zij mij, als water; te zamen omgeven zij mij.
19 Gij hebt vriend en medgezel verre van mij gedaan; mijne bekenden zijn *in* duisternis.

PSALM LXXXIX.

EENE onderwijzing van Ethan, den Ezrahiet.
2 Ik zal de goedertierenheden des HEEREN eeuwiglijk zingen; ik zal uwe waarheid met mijnen mond bekend maken, van geslachte tot geslachte.
3 Want ik heb gezegd: Uwe goedertieren-

heid zal eeuwiglijk gebouwd worden; in de hemelen zelve hebt Gij uwe waarheid bevestigd, *zeggende:*

4 Ik heb een verbond gemaakt met mijnen uitverkorenen; Ik heb mijnen knecht David gezworen:

5 Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uwen troon opbouwen van geslachte tot geslachte. Sela.

6 Dies loven de hemelen uwe wonderen, o HEER! ook is uwe getrouwheid in de gemeente der heiligen.

7 Want wie mag in den hemel tegen den HEER geschat worden? *wie* is den HEER gelijk, onder de kinderen der sterken?

8 God is grootelijks geducht in den raad der heiligen, en vreeselijk boven allen, die rondom Hem zijn.

9 O HEER, God der heirscharen! wie is als Gij, grootmagtig, o HEER! en uwe getrouwheid is rondom U.

10 Gij heerscht over de opgeblazenheid der zee; wanneer hare baren zich verheffen, zoo stilt Gij ze.

11 Gij hebt Rahab verbrijzeld als eenen verslagenen; Gij hebt uwe vijanden verstrooid met den arm uwer sterkte.

12 De hemel is uwe, ook is de aarde uwe; de wereld en hare volheid, die hebt Gij gegrond.

13 Het noorden en het zuiden, die hebt Gij geschapen; Thabor en Hermon juichen in uwen naam.

14 Gij hebt eenen arm met magt; uwe hand is sterk, uwe regterhand is hoog.

15 Geregtigheid en gerigt zijn de vastigheid uws troons; goedertierenheid en waarheid gaan voor uw aanschijn henen.

16 Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent: o HEER! zij zullen in het licht uws aanschijns wandelen.

17 Zij zullen zich den ganschen dag verheugen in uwen naam, en door uwe geregtigheid verhoogd worden.

18 Want Gij zijt de heerlijkheid hunner sterkte; en door uw welbehagen zal onze hoorn verhoogd worden.

19 Want onze schild is van den HEER, en onze koning is van den Heiligen Israëls.

20 Toen hebt Gij in een gezigt gesproken van uwen heiligen, en gezegd: Ik heb hulp besteld bij eenen held; Ik heb eenen verkorenen uit het volk verhoogd.

21 Ik heb David, mijnen knecht, gevonden; met mijne heilige olie heb Ik hem gezalfd.

22 Met welken mijne hand vast blijven zal; ook zal hem mijn arm versterken.

23 De vijand zal hem niet dringen, en de zoon der ongeregtigheid zal hem niet onderdrukken.

24 Maar Ik zal zijne wederpartijders verpletteren voor zijn aangezigt, en die hem haten, zal Ik plagen.

25 En mijne getrouwheid en mijne goedertierenheid zullen met hem zijn; en zijn hoorn zal in mijnen naam verhoogd worden.

26 En Ik zal zijne hand in de zee zetten, en zijne regterhand in de rivieren.

27 Hij zal mij noemen: Gij zijt mijn Vader! mijn God, en de rotssteen mijns heils!

28 Ook zal Ik hem ten eerstgeborenen zoon stellen, ten hoogsten over de koningen der aarde.

29 Ik zal hem mijne goedertierenheid in eeuwigheid houden, en mijn verbond zal hem vast blijven.

30 En Ik zal zijn zaad in eeuwigheid zetten, en zijn' troon als de dagen der hemelen.

31 Indien zijne kinderen mijne wet verlaten, en in mijne regten niet wandelen;

32 Indien zij mijne inzettingen ontheiligen, en mijne geboden niet houden;

33 Zoo zal Ik hunne overtreding met de roede bezoeken, en hunne ongeregtigheid met plagen.

34 Maar mijne goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen, en in mijne getrouwheid niet feilen.

35 Ik zal mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen uit mijne lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen.

36 Ik heb eens gezworen bij mijne heiligheid: zoo Ik aan David liege!

37 Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn, en zijn troon zal voor Mij zijn gelijk de zon.

38 Hij zal eeuwiglijk bevestigd worden, gelijk de maan; en de getuige in den hemel is getrouw. Sela.

39 Maar Gij hebt *hem* verstooten en verworpen; Gij zijt verbolgen geworden tegen uwen gezalfden.

40 Gij hebt het verbond uws knechts te niet gedaan; Gij hebt zijne kroon ontheiligd tegen de aarde.

41 Gij hebt al zijne muren doorgebroken; Gij hebt zijne vestingen nedergeworpen.

42 Allen, die den weg voorbijgingen, hebben hem beroofd; zijnen naburen is hij tot eenen smaad geweest.

43 Gij hebt de regterhand zijner wederpartijders verhoogd; Gij hebt al zijne vijanden verblijd.
44 Gij hebt ook de scherpte zijns zwaards omgekeerd, en hebt hem niet staande gehouden in den strijd.
45 Gij hebt zijne schoonheid doen ophouden; en Gij hebt zijnen troon ter aarde nedergestooten.
46 Gij hebt de dagen zijner jeugd verkort; Gij hebt hem met schaamte overdekt. Sela.
47 Hoe lang, o HEER! zult Gij U steeds verbergen? zal uwe grimmigheid branden als een vuur?
48 Gedenk van hoedanige eeuw ik ben; waarom zoudt gij aller menschen-kinderen te vergeefs geschapen hebben?
49 Wat man leeft er, die den dood niet zien zal? die zijne ziel zal bevrijden van het geweld des grafs? Sela.
50 HEER! waar zijn uwe vorige goedertierenheden, *die* Gij David gezworen hebt bij uwe trouw?
51 Gedenk, HEER! aan den smaad uwer knechten, dien ik in mijnen boezem draag *van* alle groote volken;
52 Waarmede, o HEER! uwe vijanden smaden, waarmede zij de voetstappen uws gezalfden smaden.
53 Geloofd zij de HEER in eeuwigheid! Amen, ja amen.

PSALM XC.

EEN gebed van Mozes, den man Gods. HEER! Gij zijt ons geweest eene toevlugt van geslachte tot geslachte.
2 Eer de bergen geboren waren, en Gij de aarde en de wereld voortgebragt hadt, ja van eeuwigheid tot eeuwigheid, zijt Gij God.
3 Gij doet den mensch wederkeeren tot verbrijzeling, en zegt: Keert weder, gij menschen-kinderen!
4 Want duizend jaren zijn in uwe oogen, als de dag van gisteren, als hij voorbijgegaan is, en *als* eene nachtwaak.
5 Gij overstroomt hen; zij zijn *gelijk* een slaap; in den morgenstond zijn zij gelijk het gras, *dat* verandert:
6 In den morgenstond bloeit het, en het verandert, des avonds wordt het afgesneden, en het verdort.
7 Want wij vergaan door uwen toorn; en door uwe grimmigheid worden wij verschrikt.
8 Gij stelt onze ongeregtigheden voor U, onze heimelijke *zonden* in het licht uws aanschijns.
9 Want al onze dagen gaan henen door uwe verbolgenheid; wij brengen onze jaren door als eene gedachte.
10 Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaren, of zoo wij zeer sterk zijn, tachtig jaren; en het uitnemendste van die is moeite en verdriet: want het wordt snellijk afgesneden, en wij vliegen daarheen.
11 Wie kent de sterkte uws toorns, en uwe verbolgenheid, naar dat Gij te vreezen zijt?
12 Leer *ons* alzoo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen.
13 Keer weder, HEER! tot hoe lange? en het berouwe U over uwe knechten.
14 Verzadig ons in den morgenstond met uwe goedertierenheid, zoo zullen wij juichen, en verblijd zijn in al onze dagen.
15 Verblijd ons naar de dagen, *in dewelke* Gij ons gedrukt hebt, *naar* de jaren, *in dewelke* wij het kwaad gezien hebben.
16 Laat uw werk aan uwe knechten gezien worden, en uwe heerlijkheid over hunne kinderen.
17 En de liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods, zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja het werk onzer handen, bevestig dat.

PSALM XCI.

DIE in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almagtigen.
2 Ik zal tot den HEER zeggen: Mijne toevlugt en mijn burg! mijn God, op welken ik vertrouw!
3 Want Hij zal u redden van den strik des vogelvangers, van de zeer verderfelijke pestilentie.
4 Hij zal u dekken met zijne vlerken, en onder zijne vleugelen zult gij betrouwen; zijne waarheid is eene rondas en beukelaar.
5 Gij zult niet vreezen voor den schrik des nachts, voor den pijl, die des daags vliegt;
6 Voor de pestilentie, die in de donkerheid wandelt; voor het verderf, dat op den middag verwoest.
7 Aan uwe zijde zullen er duizend vallen, en tien duizend aan uwe regterhand; tot u zal het niet genaken.
8 Alleenlijk zult gij het met uwe oogen aanschouwen; en gij zult de vergelding der goddeloozen zien.

9 Want Gij, HEER! zijt mijne toevlugt! Den Allerhoogsten hebt Gij gesteld tot uw vertrek;
10 U zal geen kwaad wedervaren, en geene plage zal uwe tent naderen.
11 Want Hij zal zijne engelen van u bevelen, dat zij u bewaren in al uwe wegen.
12 Zij zullen u op de handen dragen, opdat gij uwen voet aan geen' steen stoot.
13 Op den fellen leeuw en de adder zult gij treden, gij zult den jongen leeuw en den draak vertreden.
14 Dewijl hij Mij zeer bemint, *spreekt God,* zoo zal Ik hem uithelpen; Ik zal hem op eene hoogte stellen, want hij kent mijnen naam.
15 Hij zal mij aanroepen, en Ik zal hem verhooren: in de benaauwdheid zal Ik bij hem zijn, Ik zal er hem uittrekken, en zal hem verheerlijken.
16 Ik zal hem met langheid der dagen verzadigen, en Ik zal hem mijn heil doen zien.

PSALM XCII.

EEN psalm, een lied, op den sabbatdag.
2 Het is goed, dat men den HEER love, en uwen naam psalmzinge, o Allerhoogste!
3 Dat men in den morgenstond uwe goedertierenheid verkondige, en uwe getrouwheid in de nachten:
4 Op het tiensnarig instrument en op de luit, met een voorbedacht lied op de harp.
5 Want Gij hebt mij verblijd, HEER! met uwe daden; ik zal juichen over de werken uwer handen.
6 O HEER! hoe groot zijn uwe werken! zeer diep zijn uwe gedachten.
7 Een onvernuftig man weet er niet van, en een dwaas verstaat ditzelve niet:
8 Dat de goddeloozen groeijen als het kruid, en al de werkers der ongeregtigheid bloeijen, opdat zij tot in der eeuwigheid verdelgd worden.
9 Maar Gij zijt de Allerhoogste, in eeuwigheid de HEER!
10 Want zie, uwe vijanden, o HEER! want zie uwe vijanden zullen vergaan; al de werkers der ongeregtigheid zullen verstrooid worden.
11 Maar Gij zult mijnen hoorn verhoogen, gelijk eens eenhoorns; ik ben met versche olie overgoten.
12 En mijn oog zal mijne verspieders aanschouwen, mijne ooren zullen het hooren, aangaande de boosdoeners, die tegen mij opstaan.
13 De regtvaardige zal groeijen als een palmboom, hij zal wassen als een cederboom op Libanon.
14 Die in het huis des HEEREN geplant zijn, dien zal gegeven worden te groeijen in de voorhoven onzes Gods.
15 In den grijzen ouderdom zullen zij nog vruchten dragen; zij zullen vet en groen zijn;
16 Om te verkondigen, dat de HEER regt is: Hij is mijn rotssteen, en in Hem is geen onregt.

PSALM XCIII.

DE HEER regeert, Hij is met hoogheid bekleed, de HEER is bekleed met sterkte, Hij heeft zich omgord. Ook is de wereld bevestigd, zij zal niet wankelen.
2 Van toen af is uw troon bevestigd; Gij zijt van eeuwigheid af.
3 De rivieren verheffen, o HEER! de rivieren verheffen haar bruisen; de rivieren verheffen hare aanstooting.
4 *Doch* de HEER in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van groote wateren, *dan* de geweldige baren der zee.
5 Uwe getuigenissen zijn zeer getrouw, de heiligheid is uwen huize sierlijk, HEER! tot lange dagen.

PSALM XCIV.

O GOD der wraken! o HEER, God der wraken! verschijn blinkende.
2 Gij, Regter der aarde! verhef U; breng vergelding weder over de hoovaardigen.
3 Hoe lang zullen de goddeloozen, o HEER! hoe lang zullen de goddeloozen van vreugde opspringen?
4 Uitgieten? hard spreken? alle werkers der ongeregtigheid zich beroemen?
5 O HEER! zij verbrijzelen uw volk, en zij verdrukken uw erfdeel.
6 De weduwe en den vreemdeling dooden zij, en zij vermoorden de weezen,
7 En zeggen: De HEER ziet het niet, en de God van Jakob merkt het niet.
8 Aanmerkt, gij onvernuftigen onder het volk! en gij dwazen! wanneer zult gij verstandig worden?
9 Zou Hij, die het oor plant, niet hooren? zou Hij, die het oog formeert, niet aanschouwen?

10 Zou Hij, die de heidenen tuchtigt, niet straffen, Hij, die den mensch wetenschap leert?
11 De HEER weet de gedachten des menschen, dat zij ijdelheid zijn.
12 Welgelukzalig is de man, o HEER! dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit uwe wet;
13 Om hem rust te geven van de kwade dagen; totdat de kuil voor den goddeloozen gegraven wordt.
14 Want de HEER zal zijn volk niet begeven, en Hij zal zijne erve niet verlaten.
15 Want het oordeel zal wederkeeren tot de geregtigheid; en alle opregten van harte zullen hetzelve navolgen.
16 Wie zal voor mij staan tegen de boosdoeners? wie zal zich voor mij stellen tegen de werkers der ongeregtigheid?
17 Ten ware dat de HEER mij eene hulp geweest ware, mijne ziel had bijna in de stilte gewoond.
18 Als ik zeide: Mijn voet wankelt; uwe goedertierenheid, o HEER! ondersteunde mij.
19 Als mijne gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben uwe vertroostingen mijne ziel verkwikt.
20 Zou zich de stoel der schadelijkheden met U vergezelschappen, die moeite verdicht bij inzetting?
21 Zij rotten zich zamen tegen de ziel des regtvaardigen, en zij verdoemen onschuldig bloed.
22 Doch de HEER is mij geweest tot een hoog vertrek, en mijn God tot eene steenrots mijner toevlugt.
23 En Hij zal hunne ongeregtigheid op hen doen wederkeeren, en Hij zal hen in hunne boosheid verdelgen; de HEER, onze God, zal hen verdelgen.

PSALM XCV.

KOMT, laat ons den HEERE vrolijk zingen, laat ons juichen den rotssteen onzes heils.
2 Laat ons zijn aangezigt te gemoet gaan met lof; laat ons Hem juichen met psalmen.
3 Want de HEER is een groot God; ja een groot Koning boven alle goden.
4 In wiens hand de diepste plaatsen der aarde zijn, en de hoogten der bergen zijn zijne.
5 Wiens ook de zee is, want Hij heeft ze gemaakt; en zijne handen hebben het drooge geformeerd.
6 Komt, laat ons aanbidden en nederbukken, laat ons knielen voor den HEER, die ons gemaakt heeft.
7 Want Hij is onze God, en wij zijn het volk zijner weide, en de schapen zijner hand. Heden, zoo gij zijne stem hoort,
8 Verhardt uw hart niet, gelijk te Meriba, gelijk ten dage van Massa in de woestijn;
9 Waar Mij uwe vaders verzochten, Mij beproefden, ook mijn werk zagen.
10 Veertig jaren heb Ik verdriet gehad aan *dit* geslacht, en heb gezegd: Zij zijn een volk, dwalende van hart, en zij kennen mijne wegen niet.
11 Daarom heb Ik in mijnen toorn gezworen: Zoo zij in mijne rust zullen ingaan!

PSALM XCVI.

ZINGT den HEERE een nieuw lied; zingt den HEERE, gij gansche aarde!
2 Zingt den HEERE, looft zijnen naam; boodschapt zijn heil van dag tot dag.
3 Vertelt onder de heidenen zijne eer, onder alle volken zijne wonderen.
4 Want de HEER is groot, en zeer te prijzen, Hij is vreeselijk boven alle goden.
5 Want al de goden der volken zijn afgoden; maar de HEER heeft de hemelen gemaakt.
6 Majesteit en heerlijkheid zijn voor zijn aangezigt, sterkte en sieraad in zijn heiligdom.
7 Geeft den HEERE, gij geslachten der volken! geeft den HEERE eere en sterkte.
8 Geeft den HEERE de eere zijns naams, brengt offer, en komt in zijne voorhoven.
9 Aanbidt den HEER in de heerlijkheid des heiligdoms, schrikt voor zijn aangezigt, gij gansche aarde!
10 Zegt onder de heidenen: De HEER regeert; ook zal de wereld bevestigd worden, zij zal niet bewogen worden; Hij zal de volken rigten in alle regtmatigheid.
11 Dat de hemelen zich verblijden, en de aarde zich verheuge, dat de zee bruise met hare volheid.
12 Dat het veld huppele van vreugde met al wat er in is; dat dan al de boomen des wouds juichen,
13 Voor het aangezigt des HEEREN: want Hij komt, want Hij komt, om de aarde te rigten: Hij zal de wereld rigten met geregtigheid, en de volken met zijne waarheid.

PSALM XCVII.

DE HEER regeert, de aarde verheuge zich; dat vele eilanden zich verblijden.
2 Rondom Hem zijn wolken en donkerheid, geregtigheid en gerigte zijn de vastigheid zijns troons.
3 Een vuur gaat voor zijn aangezigt heen, en het steekt zijne wederpartijen rondom aan brand.
4 Zijne bliksemen verlichten de wereld; het aardrijk ziet ze en het beeft.
5 De bergen smelten als was voor het aanschijn des HEEREN, voor het aanschijn des Heeren der gansche aarde.
6 De hemelen verkondigen zijne geregtigheid, en alle volken zien zijne eer.
7 Beschaamd moeten wezen allen, die den beelden dienen, die zich op afgoden beroemen: buigt u neder voor Hem, alle gij goden!
8 Zion heeft gehoord, en het heeft zich verblijd, en de dochteren van Juda hebben zich verheugd van wege uwe oordeelen, o HEER!
9 Want Gij, HEER! zijt de Allerhoogste over de geheele aarde; Gij zijt zeer hoog verheven boven alle goden.
10 Gij liefhebbers des HEEREN! haat het kwade; Hij bewaart de zielen zijner gunstgenooten; Hij redt hen uit der goddeloozen hand.
11 Het licht is voor den regtvaardigen gezaaid, en vrolijkheid voor de opregten van hart.
12 Gij regtvaardigen! verblijdt u in den HEER, en spreekt lof ter gedachtenis zijner heiligheid.

PSALM XCVIII.

EEN psalm.
Zingt den HEERE een nieuw lied, want Hij heeft wonderen gedaan; zijne regterhand, en de arm zijner heiligheid, heeft Hem heil gegeven.
2 De HEER heeft zijn heil bekend gemaakt, Hij heeft zijne geregtigheid geopenbaard voor de oogen der heidenen.
3 Hij is gedachtig geweest zijner goedertierenheid, en zijner waarheid aan het huis Israëls; en al de einden der aarde hebben gezien het heil onzes Gods.
4 Juicht den HEERE, gij gansche aarde! roept uit van vreugde, en zingt vrolijk, en psalmzingt.
5 Psalmzingt den HEERE met de harp, met de harp en met de stem des gezangs.
6 Met trompetten en bazuinen-geklank; juicht voor het aangezigt des Konings, des HEEREN.
7 De zee bruise met hare volheid, de wereld met degenen, die daarin wonen.
8 Dat de rivieren met de handen klappen, dat te gelijk de gebergten vreugde bedrijven,
9 Voor het aangezigt des HEEREN: want Hij komt, om de aarde te rigten; Hij zal de wereld rigten in geregtigheid, en de volken in alle regtmatigheid.

PSALM XCIX.

DE HEER regeert, dat de volken beven; Hij zit *tusschen* de cherubim; de aarde bewege zich.
2 De HEER is groot in Zion, en Hij is hoog boven alle volken.
3 Dat zij uwen grooten en vreeselijken naam loven, die heilig is;
4 En de sterkte des Konings, die het regt liefheeft. Gij hebt billijkheden bevestigd, Gij hebt regt en geregtigheid gedaan in Jakob.
5 Verheft den HEER, onzen God, en buigt u neder voor de voetbank zijner voeten; Hij is heilig!
6 Mozes en Aäron waren onder zijne priesters, en Samuël onder de aanroepers zijns naams; zij riepen tot den HEER, en Hij verhoorde hen.
7 Hij sprak tot hen in eene wolkkolom; zij hebben zijne getuigenissen onderhouden, en de inzettingen, *die* Hij hun gegeven had.
8 O HEER, onze God! Gij hebt hen verhoord, Gij zijt hun geweest een vergevend God, hoewel wraak doende over hunne daden.
9 Verheft den HEER, onzen God, en buigt u voor den berg zijner heiligheid, want de HEER, onze God, is heilig.

PSALM C.

EEN lofpsalm.
Gij gansche aarde! juich den HEERE.
2 Dient den HEERE met blijdschap, komt voor zijn aanschijn met vrolijk gezang.
3 Weet, dat de HEER is God; Hij heeft ons gemaakt, (en niet wij) zijn volk en de schapen zijner weide.
4 Gaat in tot zijne poorten met lof, in zijne voorhoven, met lofgezang; looft Hem, prijst zijnen naam.

5 Want de HEER is goed; zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid, en zijne getrouwheid van geslachte tot geslachte.

PSALM CI.

EEN psalm van David.
Ik zal van goedertierenheid en regt zingen; U zal ik psalmzingen, o HEER!
2 Ik zal verstandelijk handelen in den opregten weg; wanneer zult Gij tot mij komen? Ik zal in het midden mijns huizes wandelen, in opregtigheid mijns harten.
3 Ik zal geen Belials stuk voor mijne oogen stellen; ik haat het doen der afvalligen; het zal mij niet aankleven.
4 Het verkeerde hart zal van mij wijken; den boozen zal ik niet kennen.
5 Die zijnen naasten in het heimelijke achterklapt, dien zal ik verdelgen; die hoog van oogen is, en trotsch van hart, dien zal ik niet vermogen.
6 Mijne oogen zullen zijn op de getrouwen in het land, dat zij bij mij zitten; die in den opregten weg wandelt, die zal mij dienen.
7 Wie bedrog pleegt, zal binnen mijn huis niet blijven; die leugens spreekt, zal voor mijne oogen niet bevestigd worden.
8 Allen morgen zal ik alle goddeloozen des lands verdelgen, om uit de stad des HEEREN alle werkers der ongeregtigheid uit te roeijen.

PSALM CII.

EEN gebed des verdrukten, als hij overstelpt is, en zijne klagt uitstort voor het aangezigt des HEEREN.
2 O HEER! hoor mijn gebed, en laat mijn geroep tot U komen.
3 Verberg uw aangezigt niet voor mij, neig uw oor tot mij ten dage mijner benaauwdheid; ten dage als ik roep, verhoor mij haastelijk.
4 Want mijne dagen zijn vergaan als rook, en mijne gebeenten zijn uitgebrand als een haard.
5 Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zoodat ik vergeten heb mijn brood te eten.
6 Mijn gebeente kleeft aan mijn vleesch, van wege de stem mijns zuchtens.
7 Ik ben eenen roerdomp der woestijn gelijk geworden, ik ben geworden als een steenuil der wildernissen.
8 Ik waak, en ben geworden als eene eenzame musch op het dak.
9 Mijne vijanden smaden mij al den dag; die *tegen* mij razen, zweren bij mij.
10 Want ik eet asch als brood, en vermeng mijnen drank met tranen,
11 Van wege uwe verstoordheid en uwen grooten toorn: want Gij hebt mij verheven, en mij *weder* nedergeworpen.
12 Mijne dagen zijn als eene afgaande schaduw, en ik verdor als gras.
13 Maar Gij, HEER! blijft in eeuwigheid, en uwe gedachtenis van geslachte tot geslachte.
14 Gij zult opstaan, Gij zult U ontfermen over Zion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen.
15 Want uwe knechten hebben een welgevallen aan hare steenen, en hebben medelijden met haar gruis.
16 Dan zullen de heidenen den naam des HEEREN vreezen, en alle koningen der aarde uwe heerlijkheid.
17 Als de HEER Zion zal opgebouwd hebben, in zijne heerlijkheid zal verschenen zijn,
18 Zich gewend zal hebben tot het gebed desgenen, die gansch ontbloot is, en niet versmaad hebben hunlieder gebed;
19 Dat zal beschreven worden voor het navolgende geslacht; en het volk, dat geschapen zal worden, zal den HEER loven:
20 Omdat Hij uit de hoogte zijns heiligdoms zal hebben nederwaarts gezien; dat de HEER uit den hemel op de aarde geschouwd zal hebben;
21 Om het zuchten der gevangenen te hooren, om los te maken de kinderen des doods;
22 Opdat men den naam des HEEREN vertelle te Zion, en zijnen lof te Jerúzalem:
23 Wanneer de volken zamen zullen vergaderd worden, ook de koningrijken, om den HEER te dienen.
24 Hij heeft mijne kracht op den weg ter neder gedrukt; mijne dagen heeft Hij verkort.
25 Ik zeide: Mijn God! neem mij niet weg in het midden mijner dagen; uwe jaren zijn van geslachte tot geslachte.
26 Gij hebt voormaals de aarde gegrond, en de hemelen zijn het werk uwer handen;
27 Die zullen vergaan, maar Gij zult staande blijven, en zij allen zullen als een kleed verouden; Gij zult ze veranderen als een gewaad, en zij zullen veranderd zijn.
28 Maar Gij zijt dezelfde, en uwe jaren zullen niet geëindigd worden.

29 De kinderen uwer knechten zullen wonen, en hun zaad zal voor uw aangezigt bevestigd worden.

PSALM CIII.

EEN psalm van David.
Loof den HEER, mijne ziel! en al wat binnen in mij is, zijnen heiligen naam.
2 Loof den HEER, mijne ziel! en vergeet geene van zijne weldaden.
3 Die al uwe ongeregtigheid vergeeft, die al uwe krankheden geneest;
4 Die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden;
5 Die uwen mond verzadigt met het goede, uwe jeugd vernieuwt als eens arends.
6 De HEER doet geregtigheid en gerigten al dengenen, die onderdrukt worden.
7 Hij heeft Mozes zijne wegen bekend gemaakt, den kinderen Israëls zijne daden.
8 Barmhartig en genadig is de HEER, langmoedig en groot van goedertierenheid.
9 Hij zal niet altoos twisten, noch eeuwiglijk *den toorn* behouden.
10 Hij doet ons niet naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze ongeregtigheden.
11 Want zoo hoog de hemel is boven de aarde, is zijne goedertierenheid geweldig over degenen, die Hem vreezen.
12 Zoo ver het oosten is van het westen, zoo ver doet Hij onze overtredingen van ons.
13 Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt zich de HEER over degenen, die Hem vreezen.
14 Want Hij weet, wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde, dat wij stof zijn.
15 De dagen des menschen zijn als het gras, gelijk eene bloem des velds, alzoo bloeit hij.
16 Als de wind daarover gegaan is, zoo is zij niet *meer,* en hare plaats kent haar niet meer.
17 Maar de goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen, die Hem vreezen, en zijne geregtigheid aan kindskinderen;
18 Aan degenen, die zijn verbond houden, en die aan zijne bevelen denken, om die te doen.
19 De HEER heeft zijnen troon in de hemelen bevestigd, en zijn koningrijk heerscht over alles.
20 Looft den HEER, zijne engelen! gij krachtige helden, die zijn woord doet, gehoorzamende de stem zijns woords.
21 Looft den HEER, al zijne heirscharen! gij zijne dienaars, die zijn welbehagen doet!
22 Looft den HEER, al zijne werken! aan alle plaatsen zijner heerschappij. Loof den HEER, mijne ziel!

PSALM CIV.

LOOF den HEER, mijne ziel! o HEER, mijn God! Gij zijt zeer groot, Gij zijt bekleed met majesteit en heerlijkheid.
2 Hij bedekt zich met het licht, als met een kleed, Hij rekt den hemel uit als eene gordijn.
3 Die zijne opperzalen zoldert in de wateren, die van de wolken zijnen wagen maakt, die op de vleugelen des winds wandelt.
4 Hij maakt zijne engelen geesten, zijne dienaars tot een vlammend vuur.
5 Hij heeft de aarde gegrond op hare grondvesten, zij zal nimmermeer noch eeuwiglijk wankelen.
6 Gij hadt ze met den afgrond als een kleed overdekt; de wateren stonden boven de bergen.
7 Van uw schelden vloden zij, zij haastten zich weg voor de stem uws donders.
8 De bergen rezen op, de dalen daalden, ter plaatse, die Gij voor hen gegrond hadt.
9 Gij hebt een' paal gesteld, dien zij niet overgaan zullen; zij zullen de aarde niet weder bedekken.
10 Die de fonteinen uitzendt door de dalen, dat zij tusschen de gebergten henen wandelen.
11 Zij drenken al het gedierte des velds; de woudezels breken er hunnen dorst *mede.*
12 Bij dezelve woont het gevogelte des hemels, eene stem gevende van tusschen de takken.
13 Hij drenkt de bergen uit zijne opperzalen; de aarde wordt verzadigd van de vrucht uwer werken.
14 Hij doet het gras uitspruiten voor de beesten, en het kruid tot dienst des menschen, doende het brood uit de aarde voortkomen,
15 En den wijn, die het hart des menschen verheugt, doende het aangezigt blinken van olie; en het brood, dat het hart des menschen sterkt.
16 De boomen des HEEREN worden ver-

zadigd, de cederboomen van Libanon, die Hij geplant heeft;
17 Alwaar de vogeltjes nestelen; des ooijevaars huis zijn de denneboomen.
18 De hooge bergen zijn voor de steenbokken; de steenrotsen zijn een vertrek voor de konijnen.
19 Hij heeft de maan gemaakt tot de gezette tijden, de zon weet haren ondergang.
20 Gij beschikt de duisternis, en het wordt nacht, in denwelken al het gedierte des wouds uittreedt:
21 De jonge leeuwen, brieschende om eenen roof, en om hunne spijs van God te zoeken.
22 De zon opgaande, maken zij zich weg, en liggen neder in hunne holen.
23 De mensch gaat *dan* uit tot zijn werk, en naar zijnen arbeid tot den avond toe.
24 Hoe groot zijn uwe werken, o HEER! Gij hebt ze allen met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van uwe goederen.
25 Deze zee, die groot en wijd van ruimte is, daarin is het wremelende gedierte, en dat zonder getal, kleine gedierten met groote.
26 Daar wandelen de schepen, *en* de Leviathan, dien Gij geformeerd hebt, om daarin te spelen.
27 Zij allen wachten op U, dat Gij *hun* hunne spijze geeft te zijner tijd.
28 Geeft Gij ze hun, zij vergaderen ze; doet Gij uwe hand open, zij worden met goed verzadigd.
29 Verbergt Gij uw aangezigt, zij worden verschrikt; neemt Gij hunnen adem weg, zij sterven, en zij keeren weder tot hun stof.
30 Zendt Gij uwen Geest uit, zoo worden zij geschapen, en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks.
31 De heerlijkheid des HEEREN zij tot in der eeuwigheid; de HEER verblijde zich in zijne werken.
32 Als Hij de aarde aanschouwt, zoo beeft zij; als Hij de bergen aanroert, zoo rooken zij.
33 Ik zal den HEER zingen in mijn leven; ik zal mijnen God psalmzingen, terwijl ik nog ben.
34 Mijne overdenking van Hem zal zoet zijn; ik zal mij in den HEER verblijden.
35 De zondaars zullen van de aarde verdaan worden, en de goddeloozen zullen niet meer zijn. Loof den HEER, mijne ziel! Halelujah!

PSALM CV.

LOOFT den HEER, roept zijnen naam aan, maakt zijne daden bekend onder de volken.
2 Zingt Hem, psalmzingt Hem, spreekt aandachtelijk van al zijne wonderen.
3 Roemt u in den naam zijner heiligheid; het hart dergenen, die den HEER zoeken, verblijde zich.
4 Vraagt naar den HEER en zijne sterkte; zoekt zijn aangezigt geduriglijk.
5 Gedenkt zijner wonderen, die Hij gedaan heeft, zijner wonderteekenen, en der oordeelen zijns monds.
6 Gij zaad van Abraham, zijnen knecht, gij kinderen van Jakob, zijnen uitverkorenen!
7 Hij is de HEER, onze God; zijne oordeelen zijn over de geheele aarde.
8 Hij gedenkt zijns verbonds tot in der eeuwigheid, des woords, *dat* Hij ingesteld heeft, tot in duizend geslachten;
9 *Des verbonds,* dat Hij met Abraham heeft gemaakt, en zijns eeds aan Izak;
10 Welken Hij ook gesteld heeft aan Jakob tot eene inzetting, aan Israël *tot* een eeuwig verbond,
11 Zeggende: Ik zal u geven het land Kanaän, het snoer van ulieder erfdeel.
12 Als zij weinige menschen in getal waren, ja weinige en vreemdelingen daarin;
13 En wandelden van volk tot volk, van het ééne koningrijk tot het andere volk.
14 Hij liet geen mensch toe hen te onderdrukken, ook bestrafte Hij koningen om hunnentwil, *zeggende:*
15 Tast mijne gezalfden niet aan, en doet mijnen profeten geen kwaad.
16 Hij riep ook eenen honger in het land, Hij brak allen staf des broods.
17 Hij zond eenen man voor hun aangezigt henen; Jozef werd verkocht tot een' slaaf.
18 Men drukte zijne voeten in den stok, zijn persoon kwam *in* de ijzers.
19 Tot den tijd toe, dat zijn woord kwam, heeft hem de rede des HEEREN doorlouterd.
20 De koning zond, en deed hem ontslaan, de heerscher der volken liet hem los.
21 Hij zettede hem tot een' heer over zijn huis, en tot eenen heerscher over al zijn goed;
22 Om zijne vorsten te binden naar zijnen lust, en zijne oudsten te onderwijzen.
23 Daarna kwam Israël in Egypte, en

Jakob verkeerde als vreemdeling in het land van Cham.
24 En Hij deed zijn volk zeer wassen, en maakte het magtiger dan zijne tegenpartijders.
25 Hij keerde hun hart om, dat zij zijn volk haatten, dat zij met zijne knechten listiglijk handelden.
26 Hij zond Mozes, zijnen knecht, *en* Aäron, dien Hij verkoren had.
27 Zij deden onder hen de bevelen zijner teekenen, en de wonderwerken in het land van Cham.
28 Hij zond duisternis, en maakte het duister; en zij waren zijn woord niet wederspannig.
29 Hij keerde hunne wateren in bloed, en Hij doodde hunne vischen.
30 Hun land bragt voorschen voort in overvloed, *tot* in de binnenste kameren hunner koningen.
31 Hij sprak, en er kwam eene vermenging van ongedierte, luizen, in hunne gansche landpale.
32 Hij maakte hunnen regen tot hagel, vlammig vuur in hun land.
33 En Hij sloeg hunnen wijnstok en hunnen vijgeboom, en Hij brak het geboomte hunner landpalen.
34 Hij sprak, en er kwamen sprinkhanen en kevers, en dat zonder getal;
35 Die al het kruid in hun land opaten, ja aten de vrucht hunner landouwe op.
36 Hij versloeg ook alle eerstgeborenen in hun land, de eerstelingen al hunner krachten.
37 En Hij voerde hen uit met zilver en goud; en onder hunne stammen was niemand, die struikelde.
38 Egypte was blijde, als zij uittrokken, want hunne verschrikking was op hen gevallen.
39 Hij breidde eene wolk uit tot een deksel, en vuur om den nacht te verlichten.
40 Zij baden, en Hij deed kwakkelen komen, en Hij verzadigde hen met hemelsch brood.
41 Hij opende eene steenrots, en er vlooiden wateren uit, *die* gingen door de dorre plaatsen *als* eene rivier.
42 Want Hij dacht aan zijn heilig woord, aan Abraham, zijnen knecht.
43 Alzoo voerde Hij zijn volk uit met vrolijkheid, zijne uitverkorenen met gejuich.
44 En Hij gaf hun de landen der heidenen, zoodat zij in erfenis bezaten den arbeid der volken.
45 Opdat zij zijne inzettingen onderhielden, en zijne wetten bewaarden. Halelujah!

PSALM CVI.

HALELUJAH! Looft den HEER, want Hij is goed, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
2 Wie zal de mogendheden des HEEREN uitspreken, al zijnen lof verkondigen?
3 Welgelukzalig zijn zij, die het regt onderhouden, die te aller tijd geregtigheid doet.
4 Gedenk mijner, o HEER! naar het welbehagen *tot* uw volk, bezoek mij met uw heil;
5 Opdat ik aanschouwe het goede uwer uitverkorenen; opdat ik mij verblijde met de blijdschap uws volks; opdat ik mij beroeme met uw erfdeel.
6 Wij hebben gezondigd, mitsgaders onze vaderen, wij hebben verkeerdelijk gedaan, wij hebben goddeloozlijk gehandeld.
7 Onze vaders in Egypte hebben niet gelet op uwe wonderen, zij zijn der menigte uwer goedertierenheden niet gedachtig geweest; maar zij waren wederspannig aan de zee, bij de Schelfzee.
8 Doch Hij verloste hen om zijns naams wil, opdat Hij zijne mogendheid bekend maakte.
9 En Hij schold de Schelfzee, zoodat zij verdroogde, en Hij deed hen wandelen door de afgronden, als *door* eene woestijn.
10 En Hij verloste hen uit de hand des haters, en Hij bevrijdde hen van de hand des vijands.
11 En de wateren overdekten hunne wederpartijders; niet één van hen bleef over.
12 Toen geloofden zij aan zijne woorden; zij zongen zijnen lof.
13 *Doch* zij vergaten haast zijne werken, zij verbeidden naar zijnen raad niet.
14 Maar zij werden belust met lust in de woestijn, en zij verzochten God in de wildernis.
15 Toen gaf Hij hun hunne begeerte; maar Hij zond aan hunne zielen eene magerheid.
16 En zij benijdden Mozes in het leger, *en* Aäron, den heiligen des HEEREN.
17 De aarde deed zich open, en verslond Dathan, en overdekte de vergadering van Abiram.

18 En een vuur brandde onder hunne vergadering, eene vlam stak de goddeloozen aan brand.
19 Zij maakten een kalf bij Horeb, en zij bogen zich voor een gegoten beeld.
20 En zij veranderden hunne Eer in de gedaante van eenen os, die gras eet.
21 Zij vergaten God, hunnen Heiland, die groote dingen gedaan had in Egypte;
22 Wonderdaden in het land van Cham; vreeselijke dingen aan de Schelfzee.
23 Dies Hij zeide, dat Hij hen verdelgen zou, ten ware Mozes, zijn uitverkorene, in de scheure voor zijn aangezigt gestaan had, om zijne grimmigheid af te keeren, dat Hij hen niet verdierf.
24 Zij versmaadden ook het gewenschte land; zij geloofden zijn woord niet.
25 Maar zij murmureerden in hunne tenten; naar de stem des HEEREN hoorden zij niet.
26 Dies hief Hij tegen hen zijne hand op, *zwerende*, dat Hij hen nedervellen zou in de woestijn;
27 En dat Hij hun zaad zou nedervellen onder de heidenen, en hen verstrooijen zou door de landen.
28 Ook hebben zij zich gekoppeld aan Baäl-Peor, en zij hebben de offeranden der dooden gegeten.
29 En zij hebben *den* HEER tot toorn verwekt met hunne daden, zoodat de plage eene inbreuk onder hen deed.
30 Toen stond Pinehas op, en hij oefende gerigt, en de plage werd opgehouden.
31 En het is hem gerekend tot geregtigheid, van geslachte tot geslachte tot in eeuwigheid.
32 Zij maakten *Hem* ook zeer toornig aan het twistwater, en het ging Mozes kwalijk om hunnentwil.
33 Want zij verbitterden zijnen geest, zoodat hij *wat* onbedachtelijk voortbragt met zijne lippen.
34 Zij hebben die volken niet verdelgd, die de HEER hun gezegd had;
35 Maar zij vermengden zich met de heidenen, en leerden derzelver werken.
36 En zij dienden hunne afgoden, en zij werden hun tot eenen strik.
37 Daarenboven hebben zij hunne zonen en hunne dochteren den duivelen opgeofferd.
38 En zij hebben onschuldig bloed vergoten, het bloed hunner zonen, en hunner dochteren, die zij den afgoden van Kanaän hebben opgeofferd; zoodat het land door deze bloedschulden is ontheiligd geworden.
39 En zij ontreinigden zich door hunne werken, en zij hebben gehoereerd door hunne daden.
40 Dies is de toorn des HEEREN ontstoken tegen zijn volk, en Hij heeft eenen gruwel gehad aan zijn erfdeel.
41 En Hij gaf hen in de hand der heidenen, en hunne haters heerschten over hen.
42 En hunne vijanden hebben hen verdrukt, en zij zijn vernederd geworden onder hunne hand.
43 Hij heeft hen menigmaal gered, maar zij verbitterden *Hem* door hunnen raad, en werden uitgeteerd door hunne ongeregtigheid.
44 Nogtans zag Hij hunne benaauwdheid aan, als Hij hun geschrei hoorde.
45 En Hij dacht tot hun beste aan zijn verbond, en het berouwde Hem, naar de veelheid zijner goedertierenheden.
46 Dies gaf Hij hun barmhartigheid voor het aangezigt van allen, die hen gevangen hadden.
47 Verlos ons, HEER, onze God! en verzamel ons uit de heidenen, opdat wij den naam uwer heiligheid loven, ons beroemende in uwen lof.
48 Geloofd zij de HEER, de God Israëls, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid; en al het volk zegge: Amen, Halelujah!

PSALM CVII.

LOOFT den HEER, want Hij is goed, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
2 Dat *zulks* de bevrijden des HEEREN zeggen, die Hij van de hand der wederpartijders bevrijd heeft.
3 En die Hij uit de landen verzameld heeft, van het oosten en van het westen, van het noorden en van de zee.
4 Die in de woestijn dwaalden, in eenen weg der wildernis, die geene stad ter woning vonden:
5 Zij waren hongerig, ook dorstig, hunne ziel was in hen overstelpt.
6 Doch roepende tot den HEER in de benaauwdheid, die zij hadden, heeft Hij hen gered uit hunne angsten;
7 En Hij leidde hen op eenen regten weg, om te gaan tot eene stad ter woning.
8 Laat hen voor den HEER zijne goeder-

tierenheid loven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen :
9 Want Hij heeft de dorstige ziel verzadigd, en de hongerige ziel met goed vervuld.
10 Die in duisternis en de schaduwe des doods zaten, gebonden met verdrukking en ijzer :
11 Omdat zij wederspannig waren geweest tegen Gods geboden, en den raad des Allerhoogsten onwaardiglijk verworpen hadden.
12 Waarom Hij hun het hart door zwarigheid vernederd heeft; zij zijn gestruikeld, en er was geen helper.
13 Doch roepende tot den HEER in de benaauwdheid, die zij hadden, verloste Hij hen uit hunne angsten.
14 Hij voerde hen uit de duisternis en de schaduwe des doods, en Hij brak hunne banden.
15 Laat hen voor den HEER zijne goedertierenheid loven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen :
16 Want Hij heeft de koperen deuren gebroken, en de ijzeren grendelen in stukken gehouwen.
17 De zotten worden om den weg hunner overtreding, en om hunne ongeregtigheden geplaagd;
18 Hunne ziel gruwelde van alle spijze, en zij waren tot aan de poorten des doods gekomen.
19 Doch roepende tot den HEER in de benaauwdheid, die zij hadden, verloste Hij hen uit hunne angsten.
20 Hij zond zijn woord uit, en heelde hen, en rukte hen uit hunne kuilen.
21 Laat hen voor den HEER zijne goedertierenheid loven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen;
22 En dat zij lofofferen offeren, en met gejuich zijne werken vertellen.
23 Die met schepen ter zee afvaren, handel doende op groote wateren;
24 Die zien de werken des HEEREN, en zijne wonderwerken in de diepte.
25 Als Hij spreekt, zoo doet Hij eenen stormwind opstaan, die hare golven omhoog verheft.
26 Zij rijzen op naar den hemel, zij dalen neder tot in de afgronden; hunne ziel versmelt van angst.
27 Zij dansen en waggelen als een dronken man, en al hunne wijsheid wordt verslonden.
28 Doch roepende tot den HEER in de benaauwdheid, die zij hadden, zoo voerde Hij hen uit hunne angsten.
29 Hij doet den storm stilstaan, zoodat hunne golven stilzwijgen.
30 Dan zijn zij verblijd, omdat zij gestild zijn, en dat Hij hen tot de haven hunner begeerte geleid heeft.
31 Laat hen voor den HEER zijne goedertierenheid loven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen;
32 En Hem verhoogen in de gemeente des volks, en in het gestoelte der oudsten Hem roemen.
33 Hij stelt de rivieren tot eene woestijn, en watertogten tot een dorstig *land*.
34 Het vruchtbaar land tot zouten *grond*, om de boosheid dergenen, die daarin wonen.
35 Hij stelt de woestijn tot eenen waterpoel, en het dorre land tot watertogten.
36 En Hij doet de hongerigen aldaar wonen, en zij stichten eene stad ter woning;
37 En bezaaijen akkers, en planten wijngaarden, die inkomende vrucht voortbrengen.
38 En Hij zegent hen, zoodat zij zeer vermenigvuldigen, en hun vee vermindert Hij niet.
39 Daarna verminderen zij, en komen te onder, door verdrukking, kwaad en droefenis.
40 Hij stort verachting uit over de prinsen, en doet hen dwalen in het woeste, waar geen weg is.
41 Maar Hij brengt den nooddruftigen uit de verdrukking in een hoog vertrek, en maakt de huisgezinnen als kudden.
42 De opregten zien het, en zijn verblijd, maar alle ongeregtigheid stopt haren mond.
43 Wie is wijs? die neme deze *dingen* waar; en dat zij verstandelijk letten op de goedertierenheden des HEEREN.

PSALM CVIII.

EEN lied, een psalm van David.
2 O God! mijn hart is bereid; ik zal zingen en psalmzingen, ook mijne eere.
3 Waak op, gij luit en harp! ik zal in den dageraad opwaken.
4 Ik zal U loven onder de volken, o HEER! en ik zal U psalmzingen onder de natiën.
5 Want uwe goedertierenheid is groot tot boven de hemelen, en uwe waarheid tot aan de bovenste wolken.

6 Verhef U, o God! boven de hemelen, en uwe eer over de gansche aarde.
7 Opdat uwe beminden bevrijd worden; geef heil *door* uwe regterhand, en verhoor ons.
8 God heeft gesproken in zijn heiligdom, *dies* zal ik van vreugde opspringen: Ik zal Sichem deelen, en het dal van Sukkoth zal Ik afmeten.
9 Gilead is mijn, Manasse is mijn, en Efraïm is de sterkte mijns hoofds, Juda is mijn wetgever.
10 Moab is mijn waschpot; op Edom zal ik mijn' schoen werpen; over Palestina zal ik juichen.
11 Wie zal mij voeren in eene vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?
12 Zult Gij het niet zijn, o God! *die* ons verstooten hadt, en die niet uittoogt, o God! met onze heirkrachten?
13 Geef Gij ons hulp uit de benaauwdheid: want des menschen heil is ijdelheid.
14 In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze wederpartijders vertreden.

PSALM CIX.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.
O God mijns lofs! zwijg niet.
2 Want de mond des goddeloozen en de mond des bedrogs zijn tegen mij opengedaan, zij hebben met mij gesproken met eene valsche tong.
3 En met hatelijke woorden hebben zij mij omsingeld; ja zij hebben mij bestreden zonder oorzaak.
4 Voor mijne liefde, staan zij mij tegen; maar ik was *steeds in* het gebed.
5 En zij hebben mij kwaad voor goed opgelegd, en haat voor mijne liefde.
6 Stel eenen goddeloozen over hem, en de satan sta aan zijne regterhand.
7 Als hij gerigt wordt, zoo ga hij schuldig uit, en zijn gebed zij tot zonde.
8 Dat zijne dagen weinig zijn; een ander neme zijn ambt.
9 Dat zijne kinderen weezen worden, en zijne vrouw weduwe.
10 En dat zijne kinderen hier en daar omzwerven, en bedelen, en *de nooddruft* uit hunne verwoeste plaatsen zoeken.
11 Dat de schuldeischer aansla al wat hij heeft, en dat de vreemden zijnen arbeid rooven.
12 Dat hij niemand hebbe, die weldadigheid *over hem* uitstrekke, en dat er niemand zij, die zijnen weezen genadig zij.
13 Dat zijne nakomelingen uitgeroeid worden; hun naam worde uitgedelgd in het andere geslacht.
14 De ongeregtigheid zijner vaderen worde gedacht bij den HEER, en de zonde zijner moeder worde niet uitgedelgd.
15 Dat zij gedurig voor den HEER zijn; en Hij roeije hunne gedachtenis uit van de aarde.
16 Omdat hij niet gedacht heeft weldadigheid te doen, maar heeft den ellendigen en den nooddruftigen man vervolgd, en den verslagenen van hart, om *hem* te dooden.
17 Dewijl hij den vloek heeft liefgehad, dat die hem overkome, en geen' lust gehad heeft tot den zegen, zoo zij die verre van hem.
18 En hij zij bekleed met den vloek, als met zijn kleed, en dat die ga tot in het binnenste van hem als het water, en als de olie in zijne beenderen.
19 Die zij hem als een kleed, *waarmede* hij zich bedekt, en tot een' gordel, waarmede hij zich steeds omgordt.
20 Dit zij het werkloon mijner tegenstanders van den HEER, en dergenen, die kwaad spreken tegen mijne ziel.
21 Maar Gij, o HEERE Heere! maak het met mij om uws naams wil; dewijl uwe goedertierenheid goed is, verlos mij.
22 Want ik ben ellendig en nooddruftig, en mijn hart is in het binnenste van mij doorwond.
23 Ik ga heen gelijk eene schaduw, wanneer zij zich neigt; ik word omgedreven als een sprinkhaan.
24 Mijne knieën struikelen van vasten, en mijn vleesch is gemagerd, zoodat er geen vet aan is.
25 Nog ben ik hun een smaad: als zij mij zien, zoo schudden zij hun hoofd.
26 Help mij, HEER, mijn God! verlos mij naar uwe goedertierenheid.
27 Opdat zij weten, dat dit uwe hand is, *dat* Gij het, HEER! gedaan hebt.
28 Laat hen vloeken, maar zegen Gij; laat hen zich opmaken, maar dat zij beschaamd worden; doch dat zich uw knecht verblijde.
29 Laat mijne tegenstanders met schande bekleed worden, en dat zij met hunne beschaamdheid zich bedekken, als met eenen mantel.

30 Ik zal den HEER met mijnen mond zeer loven, en in het midden van velen zal ik Hem prijzen.

31 Want Hij zal den nooddruftigen ter regterhand staan, om *hem* te verlossen van degenen, die zijne ziel veroordeelen.

PSALM CX.

EEN psalm van David.

De HEER heeft tot mijnen Heer gesproken : Zit aan mijne regterhand, totdat Ik uwe vijanden gezet zal hebben tot eene voetbank uwer voeten.

2 De HEER zal den schepter uwer sterkte zenden uit Zion, *zeggende :* Heersch in het midden uwer vijanden.

3 Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag uwer heirkracht, in heilig sieraad; uit de baarmoeder des dageraads zal u de dauw uwer jeugd zijn.

4 De HEER heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen : Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek.

5 De HEER is aan uwe regterhand; Hij zal koningen verslaan ten dage zijns toorns.

6 Hij zal regt doen onder de heidenen; Hij zal het vol doode ligchamen maken; Hij zal verslaan dengenen, die het hoofd is over een groot land.

7 Hij zal op den weg uit de beek drinken; daarom zal Hij het hoofd omhoog heffen.

PSALM CXI.

HALELUJAH! *Aleph.* Ik zal den HEER loven van ganscher harte; *Beth.* in den raad en vergadering der opregten.

2 *Gimel.* De werken des HEEREN zijn groot; *Daleth.* zij worden gezocht van allen, die er lust in hebben.

3 *He.* Zijn doen is majesteit en heerlijkheid; *Vau.* en zijne geregtigheid bestaat in der eeuwigheid.

4 *Zain.* Hij heeft zijnen wonderen eene gedachtenis gemaakt, *Cheth.* de HEER is genadig en barmhartig.

5 *Teth.* Hij heeft dengenen, die Hem vreezen, spijs gegeven; *Jod.* Hij gedenkt in der eeuwigheid aan zijn verbond.

6 *Caph.* Hij heeft de kracht zijner werken zijnen volke bekend gemaakt; *Lamed.* hun gevende de erve der heidenen.

7 *Mem.* De werken zijner handen zijn waarheid en oordeel; *Nun.* al zijne bevelen zijn getrouw.

8 *Samech.* Zij zijn ondersteund voor altoos *en* in eeuwigheid; *Ain.* zijnde gedaan in waarheid en opregtigheid.

9 *Pe.* Hij heeft zijnen volke verlossing gezonden; *Tsade.* Hij heeft zijn verbond in eeuwigheid geboden; *Koph.* zijn naam is heilig en vreeselijk.

10 *Resch.* De vreeze des HEEREN is het beginsel der wijsheid; *Schin.* allen, die ze doen, hebben goed verstand; *Thau.* zijn lof bestaat tot in der eeuwigheid.

PSALM CXII.

HALELUJAH! *Aleph.* Welgelukzalig is de man, die den HEER vreest, *Beth.* die grooten lust heeft in zijne geboden.

2 *Gimel.* Zijn zaad zal geweldig zijn op aarde; *Daleth.* het geslacht der opregten zal gezegend worden.

3 *He.* In zijn huis zal have en rijkdom wezen; *Vau.* en zijne geregtigheid bestaat in eeuwigheid.

4 *Zain.* Den opregten gaat het licht op in de duisternis; *Cheth.* Hij is genadig, en barmhartig, en regtvaardig.

5 *Teth.* Wel dien man, die zich ontfermt en uitleent; *Jod.* hij beschikt zijne zaken met regt.

6 *Caph.* Zekerlijk hij zal in der eeuwigheid niet wankelen; *Lamed.* de regtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn.

7 *Mem.* Hij zal voor geen kwaad gerucht vreezen; *Nun.* zijn hart is vast, betrouwende op den HEER.

8 *Samech.* Zijn hart, wel ondersteund zijnde, zal niet vreezen; *Ain.* totdat hij op zijne wederpartijen zie.

9 *Pe.* Hij strooit uit, hij geeft den nooddruftigen; *Tsade.* zijne geregtigheid bestaat in eeuwigheid; *Koph.* zijn hoorn zal verhoogd worden in eere.

10 *Resch.* De goddelooze zal het zien, en hij zal zich vertoornen; *Schin.* hij zal met zijne tanden knersen en smelten; *Thau.* de wensch der goddeloozen zal vergaan.

PSALM CXIII.

HALELUJAH! Looft, gij knechten des HEEREN! looft den naam des HEEREN.

2 De naam des HEEREN zij geprezen, van nu aan tot in der eeuwigheid.

3 Van den opgang der zon af tot haren nedergang, zij de naam des HEEREN geloofd.

4 De HEER is hoog boven alle heidenen, boven de hemelen is zijne heerlijkheid.

5 Wie is gelijk de HEER, onze God? die zeer hoog woont,
6 Die zeer laag ziet, in den hemel en op de aarde;
7 Die den geringen uit het stof oprigt, *en* den nooddruftigen uit den drek verhoogt;
8 Om *te* doen zitten bij de prinsen, bij de prinsen zijns volks.
9 Die de onvruchtbare doet wonen met een huisgezin, eene blijde moeder van kinderen. Halelujah!

PSALM CXIV.

TOEN Israël uit Egypte toog, het huis Jakobs van een volk, dat eene vreemde taal had;
2 Zoo werd Juda tot zijn heiligdom, Israël zijne volkomene heerschappij.
3 De zee zag het, en vlood, de Jordaan keerde achterwaarts.
4 De bergen sprongen als rammen, de heuvelen als lammeren.
5 Wat was u, gij zee! dat gij vloodt? gij Jordaan! dat gij achterwaarts keerdet?
6 Gij bergen! dat gij opsprongt als rammen? gij heuvelen! als lammeren?
7 Beef, gij aarde! voor het aangezigt des HEEREN, voor het aangezigt van den God Jakobs.
8 Die den rotssteen veranderde in eenen watervloed, den keisteen in eene waterfontein.

PSALM CXV.

NIET ons, o HEER! niet ons, maar uwen naam geef eer, om uwer goedertierenheid, om uwer waarheid wil.
2 Waarom zouden de heidenen zeggen: Waar is nu hun God?
3 Onze God is toch in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt.
4 Hunlieder afgoden zijn zilver en goud, het werk van des menschen handen:
5 Zij hebben eenen mond, maar spreken niet; zij hebben oogen, maar zien niet;
6 Ooren hebben zij, maar hooren niet; zij hebben een' neus, maar zij rieken niet;
7 Hunne handen *hebben zij*, maar tasten niet; hunne voeten, maar gaan niet; zij geven geen geluid door hunne keel.
8 Dat die hen maken, hun gelijk worden, *en* al wie op hen vertrouwt.
9 Israël! vertrouw gij op den HEER; Hij is hunne hulp en hun schild.
10 Gij huis van Aäron! vertrouw op den HEER; Hij is hunne hulp en hun schild.
11 Gijlieden, die den HEER vreest! vertrouwt op den HEER; Hij is hunne hulp en hun schild.
12 De HEER is onzer gedachtig geweest, Hij zal zegenen, Hij zal het huis van Israël zegenen, Hij zal het huis van Aäron zegenen.
13 Hij zal zegenen, die den HEER vreezen, de kleinen met de grooten.
14 De HEER zal *den zegen* over ulieden vermeerderen, over ulieden en over uwe kinderen.
15 Gijlieden zijt den HEERE gezegend, die den hemel en de aarde gemaakt heeft.
16 Aangaande den hemel, de hemel is des HEEREN; maar de aarde heeft Hij der menschen kinderen gegeven.
17 De dooden zullen den HEER niet prijzen, noch die in de stilte nedergedaald zijn.
18 Maar wij zullen den HEER loven van nu aan tot in der eeuwigheid. Halelujah!

PSALM CXVI.

IK heb lief, want de HEER hoort mijne stem, mijne smeekingen:
2 Want Hij neigt zijn oor tot mij; dies zal ik *Hem* in mijne dagen aanroepen.
3 De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen; ik vond benaauwdheid en droefenis.
4 Maar ik riep den naam des HEEREN aan, *zeggende:* Och HEER! bevrijd mijne ziel.
5 De HEER is genadig en regtvaardig, en onze God is ontfermende.
6 De HEER bewaart de eenvoudigen; Ik was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost.
7 Mijne ziel! keer weder tot uwe rust, want de HEER heeft aan u welgedaan.
8 Want Gij, HEER! hebt mijne ziel gered van den dood, mijne oogen van tranen, mijnen voet van aanstoot.
9 Ik zal wandelen voor het aangezigt des HEEREN, in de landen der levenden.
10 Ik heb geloofd, daarom sprak ik; ik ben zeer bedrukt geweest.
11 Ik zeide in mijn haasten: Alle menschen zijn leugenaars.
12 Wat zal ik den HEERE vergelden *voor* al zijne weldaden, aan mij *bewezen?*
13 Ik zal den beker der verlossingen opnemen, en den naam des HEEREN aanroepen.
14 Mijne geloften zal ik den HEERE beta-

len, nu, in de tegenwoordigheid van al zijn volk.

15 Kostelijk is in de oogen des HEEREN de dood zijner gunstgenooten.

16 Och HEER! zekerlijk ik ben uw knecht, ik ben uw knecht, een zoon uwer dienstmaagd; Gij hebt mijne banden losgemaakt.

17 Ik zal U offeren eene offerande van dankzegging, en den naam des HEEREN aanroepen.

18 Ik zal mijne geloften den HEERE betalen, nu, in de tegenwoordigheid van al zijn volk;

19 In de voorhoven van het huis des HEEREN, in het midden van u, o Jerùzalem! Halelujah!

PSALM CXVII.

LOOFT den HEER, alle heidenen! prijst Hem, alle natiën!

2 Want zijne goedertierenheid is geweldig over ons, en de waarheid des HEEREN is in der eeuwigheid! Halelujah!

PSALM CXVIII.

LOOFT den HEER, want Hij is goed, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

2 Dat Israël nu zegge, dat zijne goedertierenheid in der eeuwigheid is.

3 Het huis van Aäron zegge nu, dat zijne goedertierenheid in der eeuwigheid is.

4 Dat degenen, die den HEER vreezen, nu zeggen, dat zijne goedertierenheid in der eeuwigheid is.

5 Uit de benaauwdheid heb ik den HEER aangeroepen; de HEER heeft mij verhoord, *stellende mij* in de ruimte.

6 De HEER is bij mij, ik zal niet vreezen; wat zal mij een mensch doen?

7 De HEER is bij mij onder degenen, die mij helpen: daarom zal ik *mijnen lust* zien aan degenen, die mij haten.

8 Het is beter tot den HEER toevlugt te nemen, dan op den mensch te vertrouwen.

9 Het is beter tot den HEER toevlugt te nemen, dan op prinsen te vertrouwen.

10 Alle heidenen hadden mij omringd; het is in den naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.

11 Zij hadden mij omringd, ja zij hadden mij omringd; het is in den naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.

12 Zij hadden mij omringd als bijën; zij zijn uitgebluscht als een doornenvuur; het is in den naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.

13 Gij hadt mij zeer hard gestooten, tot vallens toe, maar de HEER heeft mij geholpen.

14 De HEER is mijne sterkte en psalm, want Hij is mij tot heil geweest.

15 In de tenten der regtvaardigen is eene stem des gejuichs en des heils: de regterhand des HEEREN doet krachtige daden.

16 De regterhand des HEEREN is verhoogd; de regterhand des HEEREN doet krachtige daden.

17 Ik zal niet sterven, maar leven; en ik zal de werken des HEEREN vertellen.

18 De HEER heeft mij wel hard gekastijd, maar Hij heeft mij ter dood niet overgegeven.

19 Doet mij de poorten der geregtigheid open, ik zal daardoor ingaan, ik zal den HEER loven.

20 Dit is de poort des HEEREN, door dewelke de regtvaardigen zullen ingaan.

21 Ik zal U loven, omdat Gij mij verhoord hebt, en mij tot heil geweest zijt.

22 De steen, *dien* de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden.

23 Dit is van den HEER geschied, *en* het is wonderlijk in onze oogen.

24 Dit is de dag, *dien* de HEER gemaakt heeft, laat ons op denzelven ons verheugen, en verblijd zijn.

25 Och HEER! geef nu heil; och HEER! geef nu voorspoed.

26 Gezegend zij hij, die daar komt in den naam des HEEREN! Wij zegenen ulieden uit het huis des HEEREN.

27 De HEER is God, die ons licht gegeven heeft. Bindt het feest-*offer* met touwen tot aan de hoornen van het altaar.

28 Gij zijt mijn God, daarom zal ik U loven; o mijn God! ik zal U verhoogen.

29 Looft den HEER, want Hij is goed, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

PSALM CXIX.

ALEPH.

WELGELUKZALIG zijn de opregten van wandel, die in de wet des HEEREN gaan.

2 Welgelukzalig zijn zij, die zijne getuigenissen onderhouden, *die* Hem van ganscher harte zoeken;

3 Ook geen onregt werken, *maar* wandelen in zijne wegen.
4 HEER! Gij hebt geboden, dat men uwe bevelen zeer bewaren zal.
5 Och, dat mijne wegen gerigt werden, om uwe inzettingen te bewaren!
6 Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op al uwe geboden.
7 Ik zal U loven in opregtheid des harten, als ik de regten uwer geregtigheid geleerd zal hebben.
8 Ik zal uwe inzettingen bewaren; verlaat mij niet al te zeer.

BETH.

9 Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij *dat* houdt naar uw woord.
10 Ik zoek U met mijn geheele hart; laat mij van uwe geboden niet afdwalen.
11 Ik heb uwe rede in mijn hart verborgen, opdat ik tegen U niet zondigen zou.
12 HEER! Gij zijt gezegend; leer mij uwe inzettingen.
13 Ik heb met mijne lippen verteld al de regten uws monds.
14 Ik ben vrolijker in den weg uwer getuigenissen, dan over allen rijkdom.
15 Ik zal uwe bevelen overdenken, en op uwe paden letten.
16 Ik zal mij zelven vermaken in uwe inzettingen; uw woord zal ik niet vergeten.

GIMEL.

17 Doe wel bij uwen knecht, *dat* ik leve en uw woord beware.
18 Ontdek mijne oogen, dat ik aanschouwe de wonderen van uwe wet.
19 Ik ben een vreemdeling op de aarde, verberg uwe geboden voor mij niet.
20 Mijne ziel is verbroken van wege het verlangen naar uwe oordeelen te aller tijd.
21 Gij scheldt de vervloekte hoovaardigen, die van uwe geboden afdwalen.
22 Wentel van mij versmaadheid en verachting, want ik heb uwe getuigenissen onderhouden.
23 *Als* zelfs de vorsten zittende tegen mij gesproken hebben, heeft uw knecht uwe inzettingen betracht.
24 Ook zijn uwe getuigenissen mijne vermakingen *en* mijne raadslieden.

DALETH.

25 Mijne ziel kleeft aan het stof; maak mij levend naar uw woord.
26 Ik heb *U* mijne wegen verteld, en Gij hebt mij verhoord; leer mij uwe inzettingen.
27 Geef mij den weg uwer bevelen te verstaan, opdat ik uwe wonderen betrachte.
28 Mijne ziel druipt weg van treurigheid; rigt mij op naar uw woord.
29 Wend van mij den weg der valschheid, en verleen mij genadiglijk uwe wet.
30 Ik heb verkoren den weg der waarheid, uwe regten heb ik mij voorgesteld.
31 Ik kleef vast aan uwe getuigenissen; o HEER! beschaam mij niet.
32 Ik zal den weg uwer geboden loopen, als Gij mijn hart verwijd zult hebben.

HE.

33 HEER! leer mij den weg uwer inzettingen, en ik zal hem houden ten einde toe.
34 Geef mij het verstand, en ik zal uwe wet houden, ja ik zal ze onderhouden met ganschen harte.
35 Doe mij treden op het pad uwer geboden, want daarin heb ik lust.
36 Neig mijn hart tot uwe getuigenissen, en niet tot gierigheid.
37 Wend mijne oogen af, dat zij geene ijdelheid zien; maak mij levend door uwe wegen.
38 Bevestig uwe toezegging aan uwen knecht, die uwe vreeze toegedaan is.
39 Wend mijne smaadheid af, die ik vreeze, want uwe regten zijn goed.
40 Zie, ik heb eene begeerte tot uwe bevelen, maak mij levend door uwe geregtigheid.

VAU.

41 En dat mij uwe goedertierenheden overkomen, o HEER! uw heil, naar uwe toezegging;
42 Opdat ik mijnen smader wat heb te antwoorden, want ik vertrouw op uw woord.
43 En ruk het woord der waarheid van mijnen mond niet al te zeer, want ik hoop op uwe regten.
44 Zoo zal ik uwe wet steeds onderhouden, eeuwiglijk en altoos.
45 En ik zal wandelen in de ruimte, omdat ik uwe bevelen gezocht heb.
46 Ook zal ik voor koningen spreken van uwe getuigenissen, en mij niet schamen.
47 En ik zal mij vermaken in uwe geboden, die ik liefheb.

48 En ik zal mijne handen opheffen naar uwe geboden, die ik liefheb, en ik zal uwe inzettingen betrachten.

ZAIN.

49 Gedenk des woords, tot uwen knecht *gesproken*, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen.

50 Dit is mijn troost in mijne ellende, want uwe toezegging heeft mij levend gemaakt.

51 De hoovaardigen hebben mij boven mate zeer bespot; *nogtans* ben ik van uwe wet niet geweken.

52 Ik heb gedacht, o HEER! aan uwe oordeelen van ouds aan, en heb mij getroost.

53 Groote beroering heeft mij bevangen van wege de goddeloozen, die uwe wet verlaten.

54 Uwe inzettingen zijn mij gezangen geweest, ter plaatse mijner vreemdelingschappen.

55 HEER! des nachts ben ik uws naams gedachtig geweest, en heb uwe wet bewaard.

56 Dat is mij geschied, omdat ik uwe bevelen bewaard heb.

CHETH.

57 De HEER is mijn deel, ik heb gezegd, dat ik uwe woorden zal bewaren.

58 Ik heb uw aanschijn ernstelijk gebeden van ganscher harte, zijt mij genadig naar uwe toezegging.

59 Ik heb mijne wegen bedacht, en heb mijne voeten gekeerd tot uwe getuigenissen.

60 Ik heb gehaast, en niet vertraagd uwe geboden te onderhouden.

61 De goddelooze hoopen hebben mij beroofd; *nogtans* heb ik uwe wet niet vergeten.

62 Te middernacht sta ik op, om U te loven voor de regten uwer geregtigheid.

63 Ik ben een gezel van allen, die U vreezen, en van hen, die uwe bevelen onderhouden.

64 HEER! de aarde is vol van uwe goedertierenheid; leer mij uwe inzettingen.

TETH.

65 Gij hebt bij uwen knecht goed gedaan, HEER! naar uw woord.

66 Leer mij eenen goeden zin en wetenschap, want ik heb aan uwe geboden geloofd.

67 Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu onderhoud ik uw woord.

68 Gij zijt goed en goed doende; leer mij uwe inzettingen.

69 De hoovaardigen hebben leugens tegen mij gestoffeerd; *doch* ik bewaar uwe bevelen van ganscher harte.

70 Hun hart is vet als smeer; *maar* ik heb vermaak *in* uwe wet.

71 Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik uwe inzettingen leerde.

72 De wet uws monds is mij beter, dan duizenden van goud of zilver.

JOD.

73 Uwe handen hebben mij gemaakt en bereid; maak mij verstandig, opdat ik uwe geboden leere.

74 Die U vreezen, zullen mij aanzien, en zich verblijden, omdat ik op uw woord gehoopt heb.

75 Ik weet, HEER! dat uwe gerigten de geregtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt.

76 Laat toch uwe goedertierenheid zijn om mij te troosten, naar uwe toezegging aan uwen knecht.

77 Laat mij uwe barmhartigheden overkomen, opdat ik leve, want uwe wet is al mijne vermaking.

78 Laat de hoovaardigen beschaamd worden, omdat zij mij met leugen nedergestooten hebben; *doch* ik betracht uwe geboden.

79 Laat hen tot mij keeren, die U vreezen, en die uwe getuigenissen kennen.

80 Laat mijn hart opregt zijn tot uwe inzettingen, opdat ik niet beschaamd worde.

CAPH.

81 Mijne ziel is bezweken van verlangen naar uw heil; op uw woord heb ik gehoopt.

82 Mijne oogen zijn bezweken van verlangen naar uwe toezegging, terwijl ik zeide: Wanneer zult Gij mij vertroosten?

83 Want ik ben geworden als een lederen zak in den rook; *doch* uwe inzettingen heb ik niet vergeten.

84 Hoe vele zullen de dagen uws knechts zijn? wanneer zult Gij regt doen over mijne vervolgers?

85 De hoovaardigen hebben mij putten gegraven, hetwelk niet is naar uwe wet.

86 Al uwe geboden zijn waarheid; zij vervolgen mij met leugen, help mij.

87 Zij hebben mij bijna vernietigd op de

aarde, maar ik heb uwe bevelen niet verlaten.
88 Maak mij levend naar uwe goedertierenheid, dan zal ik de getuigenis uws monds onderhouden.

LAMED.

89 O HEER! uw woord bestaat in der eeuwigheid in de hemelen.
90 Uwe getrouwheid is van geslachte tot geslachte; Gij hebt de aarde vastgemaakt, en zij blijft staan;
91 Naar uwe verordeningen blijven zij *nog* heden staan, want zij allen zijn uwe knechten.
92 Indien uwe wet niet ware geweest al mijne vermaking, ik ware in mijnen druk al lang vergaan.
93 Ik zal uwe bevelen in der eeuwigheid niet vergeten, want door dezelve hebt Gij mij levend gemaakt.
94 Ik ben uwe, behoud mij, want ik heb uwe bevelen gezocht.
95 De goddeloozen hebben op mij gewacht, om mij te doen vergaan; ik neem acht op uwe getuigenissen.
96 In alle volmaaktheid heb ik een einde gezien; *maar* uw gebod is zeer wijd.

MEM.

97 Hoe lief heb ik uwe wet! Zij is mijne betrachting den ganschen dag.
98 Zij maakt mij door uwe geboden wijzer, dan mijne vijanden zijn, want zij is in eeuwigheid bij mij.
99 Ik ben verstandiger dan al mijne leeraars, omdat uwe getuigenissen mijne betrachting zijn.
100 Ik ben voorzigtiger dan de ouden, omdat ik uwe bevelen bewaard heb.
101 Ik heb mijne voeten geweerd van alle kwade paden, opdat ik uw woord zou onderhouden.
102 Ik ben niet geweken van uwe regten, want Gij hebt mij geleerd.
103 Hoe zoet zijn uwe redenen mijn gehemelte geweest, meer dan honig mijnen mond!
104 Uit uwe bevelen krijg ik verstand, daarom haat ik alle leugenpaden.

NUN.

105 Uw woord is eene lamp voor mijnen voet, en een licht voor mijn pad.
106 Ik heb gezworen, en zal het bevestigen, dat ik onderhouden zal de regten uwer geregtigheid.
107 Ik ben gansch zeer verdrukt, HEER! maak mij levend naar uw woord.
108 Laat U toch, o HEER! welgevallen de vrijwillige offeranden mijns monds, en leer mij uwe regten.
109 Mijne ziel is geduriglijk in mijne hand; nogtans vergeet ik uwe wet niet.
110 De goddeloozen hebben mij eenen strik gelegd; nogtans ben ik niet afgedwaald van uwe bevelen.
111 Ik heb uwe getuigenissen genomen tot eene eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijkheid.
112 Ik heb mijn hart geneigd, om uwe inzettingen eeuwiglijk te doen, ten einde toe.

SAMECH.

113 Ik haat de kwade ranken, maar heb uwe wet lief.
114 Gij zijt mijne schuilplaats en mijn schild; op uw woord heb ik gehoopt.
115 Wijkt van mij, gij boosdoeners! dat ik de geboden mijns Gods moge bewaren.
116 Ondersteun mij naar uwe toezegging, opdat ik leve; en laat mij niet beschaamd worden over mijne hope.
117 Ondersteun mij, zoo zal ik behouden zijn; dan zal ik mij steeds in uwe inzettingen vermaken.
118 Gij vertreedt al degenen, die van uwe inzettingen afdwalen, want hun bedrog is leugen.
119 Gij doet alle goddeloozen der aarde weg *als* schuim, daarom heb ik uwe getuigenissen lief.
120 *Het haar* mijns vleesches is te berge gerezen van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor uwe oordeelen.

AIN.

121 Ik heb regt en geregtigheid gedaan; geef mij niet over aan mijne onderdrukkers.
122 Wees borg voor uwen knecht ten goede; laat de hoovaardigen mij niet onderdrukken.
123 Mijne oogen zijn bezweken van verlangen naar uw heil, en naar de toezegging uwer regtvaardigheid.
124 Doe bij uwen knecht naar uwe goedertierenheid, en leer mij uwe inzettingen.
125 Ik ben uw knecht, maak mij verstandig, en ik zal uwe getuigenissen kennen.
126 Het is tijd voor den HEER, dat Hij

werke, *want* zij hebben uwe wet verbroken.

127 Daarom heb ik uwe geboden lief, meer dan goud, ja meer dan het fijnste goud.

128 Daarom heb ik al *uwe* bevelen, van alles, voor regt gehouden; *maar* alle valsche pad heb ik gehaat.

PE.

129 Uwe getuigenissen zijn wonderbaar, daarom bewaart ze mijne ziel.

130 De opening uwer woorden geeft licht, de slechten verstandig makende.

131 Ik heb mijnen mond wijd open gedaan, en gehijgd, want ik heb verlangd naar uwe geboden.

132 Zie mij aan, wees mij genadig, naar het regt aan degenen, die uwen naam beminnen.

133 Maak mijne voetstappen vast in uw woord, en laat geene ongeregtigheid over mij heerschen.

134 Verlos mij van des menschen overlast, en ik zal uwe bevelen onderhouden.

135 Doe uw aangezigt lichten over uwen knecht, en leer mij uwe inzettingen.

136 Waterbeken vlieten af uit mijne oogen, omdat zij uwe wet niet onderhouden.

TSADE.

137 HEER! Gij zijt regtvaardig, en elk een uwer oordeelen is regt.

138 Gij hebt de geregtigheid uwer getuigenissen, en de waarheid hoogelijk geboden.

139 Mijn ijver heeft mij doen vergaan, omdat mijne wederpartijders uwe woorden vergeten hebben.

140 Uw woord is zeer gelouterd, en uw knecht heeft het lief.

141 Ik ben klein en veracht, *doch* uwe bevelen vergeet ik niet.

142 Uwe geregtigheid is geregtigheid in eeuwigheid, en uwe wet is de waarheid.

143 Benaauwdheid en angst hebben mij getroffen, *doch* uwe geboden zijn mijne vermakingen.

144 De geregtigheid uwer getuigenissen is in der eeuwigheid; doe ze mij verstaan, zoo zal ik leven.

KOPH.

145 Ik heb van ganscher harte geroepen: verhoor mij, o HEER! ik zal uwe inzettingen bewaren.

146 Ik heb U aangeroepen, verlos mij, en ik zal uwe getuigenissen onderhouden.

147 Ik ben de *morgen*-schemering voorgekomen, en heb geschrei gemaakt; op uw woord heb ik gehoopt.

148 Mijne oogen komen de *nacht*-waken vóór, om uwe rede te betrachten.

149 Hoor mijne stem naar uwe goedertierenheid, o HEER! maak mij levend naar uw regt.

150 Die kwade praktijken najagen, genaken *mij*; zij wijken verre van uwe wet.

151 *Maar* Gij, HEER! zijt nabij, en al uwe geboden zijn waarheid.

152 Van ouds heb ik geweten van uwe getuigenissen, dat Gij ze in eeuwigheid gegrond hebt.

RESCH.

153 Zie mijne ellende aan, en help mij uit, want uwe wet heb ik niet vergeten.

154 Twist mijne twistzaak, en verlos mij; maak mij levend, naar uwe toezegging.

155 Het heil is verre van de goddeloozen, want zij zoeken uwe inzettingen niet.

156 HEER! uwe barmhartigheden zijn vele; maak mij levend naar uwe regten.

157 Mijne vervolgers en mijne wederpartijders zijn vele, *maar* van uwe getuigenissen wijk ik niet.

158 Ik heb gezien degenen, die trouweloozlijk handelen, en het verdroot mij, dat zij uw woord niet onderhielden.

159 Zie aan, dat ik uwe bevelen liefheb, o HEER! maak mij levend naar uwe goedertierenheid.

160 Het begin uws woords is waarheid, en in der eeuwigheid is al het regt uwer geregtigheid.

SCHIN.

161 De vorsten hebben mij vervolgd zonder oorzaak; maar mijn hart heeft gevreesd voor uw woord.

162 Ik ben vrolijk over uwe toezegging, als een, die eenen grooten buit vindt.

163 Ik haat de valschheid, en heb er eenen gruwel van; *maar* uwe wet heb ik lief.

164 Ik loof U zevenmaal des daags, over de regten uwer geregtigheid.

165 Die uwe wet beminnen, hebben grooten vrede, en zij hebben geenen aanstoot.

166 O HEER! ik hoop op uw heil, en doe uwe geboden.

167 Mijne ziel onderhoudt uwe getuigenissen, en ik heb ze zeer lief.
168 Ik onderhoude uwe bevelen en uwe getuigenissen, want al mijne wegen zijn voor U.

THAU.

169 O HEER! laat mijn geschrei voor uw aanschijn genaken, maak mij verstandig naar uw woord.
170 Laat mijn smeeken voor uw aanschijn komen, red mij naar uwe toezegging.
171 Mijne lippen zullen *uwen* lof overvloedigljk uitstorten, als Gij mij uwe inzettingen zult geleerd hebben.
172 Mijne tong zal spraak houden van uwe rede, want al uwe geboden zijn regtvaardigheid.
173 Laat uwe hand mij te hulp komen, want ik heb uwe bevelen verkoren.
174 O HEER! ik verlang naar uw heil, en uwe wet is al mijne vermaking.
175 Laat mijne ziel leven, en zij zal U loven, en laat uwe regten mij helpen.
176 Ik heb gedwaald als een verloren schaap; zoek uwen knecht, want uwe geboden heb ik niet vergeten.

PSALM CXX.

EEN lied Hammaälôth.
Ik heb tot den HEER geroepen in mijne benaauwdheid, en Hij heeft mij verhoord.
2 O HEER! red mijne ziel van de valsche lippen, van de bedriegelijke tong.
3 Wat zal u de bedriegelijke tong geven, of wat zal zij u toevoegen?
4 Scherpe pijlen eens magtigen, mitsgaders gloeijende jeneverkolen.
5 O wee mij, dat ik een vreemdeling ben *in* Mesech, dat ik in de tenten Kedars wone!
6 Mijne ziel heeft lang gewoond bij degenen, die den vrede haten.
7 Ik ben vreedzaam; maar als ik spreek, zijn zij aan den oorlog.

PSALM CXXI.

EEN lied Hammaälôth.
Ik hef mijne oogen op naar de bergen, van waar mijne hulp komen zal.
2 Mijne hulp is van den HEER, die hemel en aarde gemaakt heeft.
3 Hij zal uwen voet niet laten wankelen; uw bewaarder zal niet sluimeren.
4 Ziet, de bewaarder Israëls zal niet sluimeren, noch slapen.
5 De HEER is uw bewaarder, de HEER is uwe schaduw, aan uwe regterhand.
6 De zon zal u des daags niet steken, noch de maan des nachts.
7 De HEER zal u bewaren van alle kwaad; uwe ziel zal Hij bewaren.
8 De HEER zal uwen uitgang en uwen ingang bewaren, van nu aan tot in der eeuwigheid.

PSALM CXXII.

EEN lied Hammaälôth, van David.
Ik verblijde mij in degenen, die tot mij zeggen: Wij zullen in het huis des HEEREN gaan.
2 Onze voeten zijn staande in uwe poorten, o Jerûzalem!
3 Jerûzalem is gebouwd, als eene stad, die wel zamengevoegd is.
4 Waarheen de stammen opgaan, de stammen des HEEREN, *tot* de getuigenis Israëls, om den naam des HEEREN te danken.
5 Want dáár zijn de stoelen des gerigts gezet, de stoelen van het huis van David.
6 Bidt om den vrede van Jerûzalem; wel moeten zij varen, die u beminnen.
7 Vrede zij in uwe vesting, welvaren in uwe paleizen!
8 Om mijner broederen en mijner vrienden wil, zal ik nu spreken, vrede zij in u!
9 Om des huizes des HEEREN, onzes Gods wil, zal ik het goede voor u zoeken.

PSALM CXXIII.

EEN lied Hammaälôth.
Ik hef mijne oogen op tot U, die in de hemelen zit.
2 Zie, gelijk de oogen der knechten zijn op de hand hunner heeren; gelijk de oogen der dienstmaagd zijn op de hand harer vrouwe; alzoo zijn onze oogen op den HEER, onzen God, totdat Hij ons genadig zij.
3 Zijt ons genadig, o HEER! zijt ons genadig, want wij zijn der verachting veel te zat.
4 Onze ziel is veel te zat des spots der weeldigen, der verachting der hoovaardigen.

PSALM CXXIV.

EEN lied Hammaälôth, van David.
Ten ware de HEER, die bij ons geweest is, zegge nu Israël:
2 Ten ware de HEER, die bij ons geweest is, als de menschen tegen ons opstonden:
3 Toen zouden zij ons levend verslonden hebben, als hun toorn tegen ons ontstak.

4 Toen zouden ons de wateren overloopen hebben: een stroom zou over onze ziel gegaan zijn.

5 Toen zouden de stoute wateren over onze ziel gegaan zijn.

6 De HEER zij geloofd, die ons in hunne tanden niet heeft overgegeven tot eenen roof.

7 Onze ziel is ontkomen, als een vogel uit den strik der vogelvangers; de strik is gebroken, en wij zijn ontkomen.

8 Onze hulp is in den naam des HEEREN, die hemel en aarde gemaakt heeft.

PSALM CXXV.

EEN lied Hammaälòth.

Die op den HEER vertrouwen, zijn als de berg Zion, *die* niet wankelt, *maar* blijft in eeuwigheid.

2 Rondom Jerùzalem zijn bergen; alzoo is de HEER rondom zijn volk, van nu aan tot in der eeuwigheid.

3 Want de schepter der goddeloosheid zal niet rusten op het lot der regtvaardigen; opdat de regtvaardigen hunne handen niet uitstrekken tot onregt.

4 HEER! doe den goeden wel, en dengenen, die opregt zijn in hunne harten.

5 Maar die zich neigen *tot* hunne kromme wegen, die zal de HEER weg doen gaan met de werkers der ongeregtigheid. Vrede zal over Israël zijn!

PSALM CXXVI.

EEN lied Hammaälòth.

Als de HEER de gevangenen Zions wederbragt, waren wij gelijk degenen, die droomen.

2 Toen werd onze mond vervuld met lagchen, en onze tong met gejuich; toen zeide men onder de heidenen: De HEER heeft groote dingen aan dezen gedaan.

3 De HEER heeft groote dingen bij ons gedaan; *dies* zijn wij verblijd.

4 O HEER! wend onze gevangenis, gelijk waterstroomen in het zuiden.

5 Die met tranen zaaijen, zullen met gejuich maaijen.

6 Die het zaad draagt, dat men zaaijen zal, gaat al gaande en weenende; *maar* voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijne schoven.

PSALM CXXVII.

EEN lied Hammaälòth, van Sálomo.

Zoo de HEER het huis niet bouwt, te vergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan; zoo de HEER de stad niet bewaart, te vergeefs waakt de wachter.

2 Het is te vergeefs, dat gijlieden vroeg opstaat, laat opblijft, eet brood der smarten; het is alzoo, dat Hij het zijnen beminden *als in* den slaap geeft.

3 Ziet, de kinderen zijn een erfdeel des HEEREN; des buiks vrucht is eene belooning.

4 Gelijk de pijlen zijn in de hand eens helds, zoodanig zijn de zonen der jeugd.

5 Welgelukkig is de man, die zijnen pijlkoker met dezelve gevuld heeft; zij zullen niet beschaamd worden, als zij met de vijanden spreken zullen in de poort.

PSALM CXXVIII.

EEN lied Hammaälòth.

Welgelukzalig is een iegelijk, die den HEER vreest, die in zijne wegen wandelt.

2 Want gij zult eten den arbeid uwer handen; welgelukzalig zult gij zijn, en het zal u welgaan.

3 Uwe huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijden van uw huis; uwe kinderen als olijfplanten rondom uwe tafel.

4 Ziet, alzoo zal zekerlijk die man gezegend worden, die den HEER vreest.

5 De HEER zal u zegenen uit Zion, en gij zult het goede van Jerùzalem aanschouwen al de dagen uws levens;

6 En gij zult uwe kindskinderen zien. Vrede over Israël!

PSALM CXXIX.

EEN lied Hammaälòth.

Zij hebben mij dikwijls benaauwd van mijne jeugd af, zegge nu Israël;

2 Zij hebben mij dikwijls van mijne jeugd af benaauwd; evenwel hebben zij mij niet overmogt.

3 Ploegers hebben op mijnen rug geploegd; zij hebben hunne voren lang getogen.

4 De HEER, die regtvaardig is, heeft de touwen der goddeloozen afgehouwen.

5 Laat hen beschaamd en achterwaarts gedreven worden, allen, die Zion haten.

6 Laat hen worden als gras op de daken, hetwelk verdort, eer men het uittrekt;

7 Waarmede de maaijer zijne hand niet vult, noch de garvenbinder zijnen arm;

8 En die voorbijgaan, niet zeggen: De

zegen des HEEREN zij bij u! Wij zegenen ulieden in den naam des HEEREN.

PSALM CXXX.

EEN lied Hammaälôth.
Uit de diepten roep ik tot U, o HEER!
2 HEER! hoor naar mijne stem; laat uwe ooren opmerkende zijn op de stem mijner smeekingen.
3 Zoo Gij, HEER! de ongeregtigheden gadeslaat; HEER! wie zal bestaan?
4 Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt.
5 Ik verwacht den HEER, mijne ziel verwacht, en ik hoop op zijn woord.
6 Mijne ziel *wacht* op den HEER, meer dan de wachters op den morgen; de wachters op den morgen.
7 Israël hope op den HEER: want bij den HEER is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing.
8 En Hij zal Israël verlossen van al zijne ongeregtigheden.

PSALM CXXXI.

EEN lied Hammaälôth, van David.
O HEER! mijn hart is niet verheven, en mijne oogen zijn niet hoog; ook heb ik niet gewandeld in *dingen* mij te groot en te wonderlijk.
2 Zoo ik mijne ziel niet heb gezet en stil gehouden, gelijk een gespeend kind bij zijne moeder! mijne ziel is als een gespeend kind in mij.
3 Israël hope op den HEER van nu aan tot in der eeuwigheid.

PSALM CXXXII.

EEN lied Hammaälôth.
O HEER! gedenk aan David, aan al zijn lijden;
2 Dat hij den HEERE gezworen heeft, den Magtigen Jakobs gelofte gedaan heeft, *zeggende:*
3 Zoo ik in de tent mijns huizes inga, zoo ik op de koets van mijn bed klimme!
4 Zoo ik mijnen oogen slaap geve, mijnen oogleden sluimering;
5 Totdat ik voor den HEER eene plaats gevonden zal hebben, woningen voor den Magtigen Jakobs!
6 Ziet, wij hebben van haar gehoord in Efratha; wij hebben haar gevonden in de velden van Jaär.
7 Wij zullen in zijne woningen ingaan, wij zullen ons nederbuigen voor de voetbank zijner voeten.
8 Sta op, HEER! tot uwe rust, Gij en de ark uwer sterkte!
9 Dat uwe priesters bekleed worden met geregtigheid, en dat uwe gunstgenooten juichen.
10 Weer het aangezigt uws gezalfden niet af, om Davids uws knechts wil.
11 De HEER heeft David de waarheid gezworen, waarvan Hij niet wijken zal, *zeggende:* Van de vrucht uws buiks zal Ik op uwen troon zetten.
12 Indien uwe zonen mijn verbond zullen houden, en mijne getuigenissen, die Ik hun leeren zal; zoo zullen ook hunne zonen tot in eeuwigheid op uwen troon zitten.
13 Want de HEER heeft Zion verkoren, Hij heeft het begeerd tot zijne woonplaats, *zeggende:*
14 Dit is mijne ruste tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd.
15 Ik zal haren kost rijkelijk zegenen, hare nooddruftigen zal Ik met brood verzadigen.
16 En hare priesters zal ik met heil bekleeden, en hare gunstgenooten zullen zeer juichen.
17 Daar zal Ik David eenen hoorn doen uitspruiten; Ik heb voor mijnen gezalfden eene lamp toegerigt.
18 Ik zal zijne vijanden met schaamte bekleeden; maar op hem zal zijne kroon blocijen.

PSALM CXXXIII.

EEN lied Hammaälôth, van David.
Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook zamenwonen!
2 Het is, gelijk de kostelijke olie op het hoofd, nederdalende op den baard, den baard van Aäron; die nederdaalt tot op den zoom zijner kleederen.
3 Het is gelijk de dauw van Hermon, *en* die nederdaalt op de bergen van Zion: want de HEER gebiedt aldaar den zegen *en* het leven tot in der eeuwigheid.

PSALM CXXXIV.

EEN lied Hammaälôth.
Ziet, looft den HEER, alle gij knechten des HEEREN! gij, die allen nacht in het huis des HEEREN staat.
2 Heft uwe handen op *naar* het heiligdom, en looft den HEER.

3 De HEER zegene u uit Zion, Hij, die den hemel en de aarde gemaakt heeft.

PSALM CXXXV.

HALELUJAH! Prijst den naam des HEEREN, prijst *Hem*, gij knechten des HEEREN!

2 Gij, die staat in het huis des HEEREN, in de voorhoven van het huis onzes Gods!

3 Looft den HEER, want de HEER is goed; psalmzingt zijnen naam, want Hij is liefelijk.

4 Want de HEER heeft zich Jakob verkoren, Israël tot zijn eigendom.

5 Want ik weet, dat de HEER groot is, en dat onze Heer boven alle goden is.

6 Al wat den HEERE behaagt, doet Hij, in de hemelen en op de aarde, in de zeeën en alle afgronden.

7 Hij doet dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen; Hij brengt den wind uit zijne schatkameren voort.

8 Die de eerstgeborenen van Egypte sloeg, van den mensch af tot het vee toe.

9 Hij zond teekenen en wonderen in het midden van u, o Egypte! tegen Faraö en tegen al zijne knechten.

10 Die vele volken sloeg, en magtige koningen doodde:

11 Sihon, den koning der Amorieten, en Og, den koning van Basan; en al de koningrijken van Kanaän.

12 En Hij gaf hun land ten erve, ten erve aan zijn volk Israël.

13 O HEER! uw naam is in eeuwigheid; HEER! uwe gedachtenis is van geslachte tot geslachte.

14 Want de HEER zal zijn volk rigten, en het zal Hem berouwen over zijne knechten.

15 De afgoden der heidenen zijn zilver en goud, een werk van menschen-handen.

16 Zij hebben eenen mond, maar spreken niet; zij hebben oogen, maar zien niet;

17 Ooren hebben zij, maar hooren niet; ook is er geen adem in hunnen mond.

18 Dat die ze maken, hun gelijk worden, *en* al wie op hen vertrouwt.

19 Gij huis Israëls! looft den HEER; Gij huis Aärons! looft den HEER.

20 Gij huis van Levi! looft den HEER; gij, die den HEER vreest! looft den HEER.

21 Geloofd zij de HEER uit Zion, die te Jerùzalem woont. Halelujah!

PSALM CXXXVI.

LOOFT den HEER, want Hij is goed: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

2 Looft den God der goden: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

3 Looft den HEER der heeren: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

4 Dien, die alleen groote wonderen doet: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

5 Dien, die de hemelen met verstand gemaakt heeft: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

6 Dien, die de aarde op het water uitgespannen heeft: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

7 Dien, die de groote lichten heeft gemaakt: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

8 De zon tot heerschappij op den dag: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

9 De maan en sterren tot heerschappij in den nacht: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

10 Dien, die de Egyptenaren geslagen heeft in hunne eerstgeborenen: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

11 En heeft Israël uit het midden van hen uitgebragt: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

12 Met eene sterke hand, en met eenen uitgestrekten arm: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

13 Hem, die de Schelfzee in deelen deelde: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

14 En voerde Israël door het midden van dezelve: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

15 Hij heeft Faraö met zijn heir gestort in de Schelfzee: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

16 Die zijn volk door de woestijn geleid heeft: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

17 Die groote koningen geslagen heeft: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

18 En heeft heerlijke koningen gedood: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

19 Sihon, den amorietischen koning: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

20 En Og, den koning van Basan: want

zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
21 En heeft hun land ten erve gegeven : want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
22 Ten erve aan zijnen knecht Israël : want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
23 Die aan ons gedacht heeft in onze nederigheid : want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
24 En Hij heeft ons onzen tegenpartijders ontrukt : want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
25 Die alle vleesch spijze geeft : want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
26 Looft den God des hemels : want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

PSALM CXXXVII.

AAN de rivieren van Babel, daar zaten wij, ook weenden wij, als wij gedachten aan Zion.
2 Wij hebben onze harpen gehangen aan de wilgen, die daarin zijn.
3 Als zij, die ons aldaar gevangen hielden, de woorden eens lieds van ons begeerden, en zij, die ons over hoop geworpen hadden, vreugd, *zeggende :* Zingt ons *een* van de liederen Zions.
4 *Wij zeiden :* Hoe zouden wij een lied des HEEREN zingen in een vreemd land?
5 Indien ik u vergeet, o Jerûzalem! zoo vergete mijne regterhand *zich zelve!*
6 Mijne tong kleve aan mijn gehemelte, zoo ik aan u niet gedenke, zoo ik Jerûzalem niet verheffe boven het hoogste mijner blijdschap!
7 HEER! gedenk aan de kinderen van Edom, aan den dag van Jerûzalem; die daar zeiden : Ontbloot ze, ontbloot ze, tot haar fondament toe!
8 O dochter van Babel! die verwoest zult worden, welgelukkig zal hij zijn, die u uwe misdaad vergelden zal, die gij aan ons misdaan hebt.
9 Welgelukkig zal hij zijn, die uwe kinderkens grijpen, en aan de steenrots verpletteren zal.

PSALM CXXXVIII.

EEN *psalm* van David.
Ik zal U loven met mijn geheele hart; in de tegenwoordigheid der goden zal ik U psalmzingen.
2 Ik zal mij nederbuigen naar het paleis uwer heiligheid, en ik zal uwen naam loven, om uwe goedertierenheid en om uwe waarheid : want Gij hebt van wege uwen ganschen naam uw woord groot gemaakt.
3 Ten dage, *als* ik riep, zoo hebt Gij mij verhoord; Gij hebt mij versterkt *met* kracht in mijne ziel.
4 Alle koningen der aarde zullen U, o HEER! loven, wanneer zij gehoord zullen hebben de redenen uws monds.
5 En zij zullen zingen van de wegen des HEEREN, want de heerlijkheid des HEEREN is groot.
6 Want de HEER is hoog, nogtans ziet Hij den nederigen aan, en den verhevenen kent Hij van verre.
7 Als ik wandel in het midden der benaauwdheid, maakt Gij mij levend; uwe hand strekt Gij uit tegen den toorn mijner vijanden, en uwe regterhand behoudt mij.
8 De HEER zal het voor mij voleinden; uwe goedertierenheid, HEER! is in eeuwigheid; laat niet varen de werken uwer handen.

PSALM CXXXIX.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.
HEER! Gij doorgrondt en kent mij.
2 Gij weet mijn zitten en mijn opstaan; Gij verstaat van verre mijne gedachten.
3 Gij omringt mijn gaan en mijn liggen; en Gij zijt al mijne wegen gewend.
4 Als er *nog* geen woord op mijne tong is, zie, HEER! Gij weet het alles.
5 Gij bezet mij van achteren en van voren, en Gij zet uwe hand op mij.
6 De kennis is mij te wonderbaar, zij is hoog, ik kan er niet bij.
7 Waar zou ik heengaan voor uwen Geest? en waar zoude ik heenvlieden voor uw aangezigt?
8 Zoo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of beddede ik mij in de hel, zie, Gij zijt *daar*.
9 Nam ik vleugelen des dageraads; woonde ik aan het uiterste der zee;
10 Ook dáár zou uwe hand mij geleiden, en uwe regterhand zou mij houden.
11 Indien ik zeide : De duisternis zal mij immers bedekken; dan is de nacht een licht om mij.
12 Ook verduistert de duisternis voor U niet; maar de nacht licht als de dag; de duisternis is als het licht.
13 Want Gij bezit mijne nieren; Gij hebt mij in mijner moeders buik bedekt.
14 Ik loof U, omdat ik op eene heel vree-

selijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben; wonderlijk zijn uwe werken! ook weet het mijne ziel zeer wel.

15 Mijn gebeente was voor U niet verholen, als ik in het verborgene gemaakt ben, *en* als een borduursel gewrocht ben, in de nederste deelen der aarde.

16 Uwe oogen hebben mijnen ongevormden klomp gezien; en al deze dingen waren in uw boek geschreven, de dagen als zij geformeerd zouden worden, toen nog geen van die was.

17 Daarom, hoe kostelijk zijn mij, o God, uwe gedachten! hoe magtig vele zijn hare sommen!

18 Zoude ik ze tellen? harer is meer, dan des zands; word ik wakker, zoo ben ik nog bij U.

19 O God! dat Gij den goddeloozen ombragt! en gij mannen des bloeds, wijkt van mij!

20 Die van U schandelijk spreken, *en* uwe vijanden ijdelijk verheffen.

21 Zoude ik niet haten, HEER! die U haten? en verdriet hebben in degenen, die tegen U opstaan?

22 Ik haat hen met volkomen' haat, tot vijanden zijn zij mij.

23 Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijne gedachten.

24 En zie, of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op den eeuwigen weg.

PSALM CXL.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.

2 Red mij, HEER! van den kwaden mensch; behoed mij voor den man alles gewelds;

3 Die veel kwaads in het hart denken, allen dag zamenkomen om te oorlogen.

4 Zij scherpen hunne tong, als eene slang; heet addervergift is onder hunne lippen. Sela.

5 Bewaar mij, HEER! van de handen des goddeloozen; behoed mij van den man alles gewelds; *van hen,* die mijne voeten denken weg te stooten.

6 De hoovaardigen hebben mij eenen strik verborgen, en koorden; zij hebben een net uitgespreid aan de zijde des wegs; valstrikken hebben zij mij gezet. Sela.

7 Ik heb tot den HEER gezegd: Gij zijt mijn God; neem ter oore, o HEER! de stem mijner smeekingen.

8 HEER, Heer, sterkte mijns heils! Gij hebt mijn hoofd bedekt ten dage der wapening.

9 Geef, HEER! de begeerten des goddeloozen niet; bevorder zijn kwaad voornemen niet; zij zouden zich verheffen. Sela.

10 Aangaande het hoofd dergenen, die mij omringen, de overlast hunner lippen overdekke hen.

11 Vurige kolen moeten op hen geschud worden; Hij doe hen vallen in het vuur, in diepe kuilen, dat zij niet wederopstaan.

12 Een man van *kwade* tong zal op de aarde niet bevestigd worden; een boos man des gewelds, dien zal men jagen, totdat hij geheel verdreven is.

13 Ik weet, dat de HEER de regtzaak des ellendigen, *en* het regt der nooddruftigen zal uitvoeren.

14 Gewisselijk de regtvaardigen zullen uwen naam loven; de opregten zullen voor uw aangezigt blijven.

PSALM CXLI.

EEN psalm van David.

HEER! ik roep U aan, haast U tot mij; neem mijne stem ter oore, als ik tot U roep.

2 Mijn gebed worde gesteld als reukwerk voor uw aangezigt, de opheffing mijner handen *als* het avondoffer.

3 HEER! zet eene wacht voor mijnen mond, behoed de deur mijner lippen.

4 Neig mijn hart niet tot eene kwade zaak, om eenigen handel in goddeloosheid te handelen, met mannen, die ongeregtigheid werken; en dat ik niet ete van hunne lekkernijen.

5 De regtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn; en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn, het zal mijn hoofd niet breken: want nog zal ook mijn gebed *voor hen* zijn in hunne tegenspoeden.

6 Hunne regters zijn aan de zijde der steenrots vrijgelaten geweest, en hebben gehoord mijne redenen, dat zij aangenaam waren.

7 Onze beenderen zijn verstrooid aan den mond des grafs, gelijk of iemand op de aarde *iets* gekloofd en verdeeld had.

8 Doch op U zijn mijne oogen, HEER, Heer! op U betrouw ik, ontbloot mijne ziel niet.

9 Bewaar mij voor het geweld des striks, *dien* zij mij gelegd hebben, en *voor* de valstrikken van de werkers der ongeregtigheid.

10 Dat de goddeloozen, elk in zijn garen

vallen, te zamen, totdat ik zal zijn voorbijgegaan.

PSALM CXLII.

EENE onderwijzing van David, een gebed, als hij in de spelonk was.

2 Ik riep met mijne stem tot den HEER; ik smeekte tot den HEER met mijne stem.

3 Ik stortte mijne klagt uit voor zijn aangezigt; ik gaf te kennen voor zijn aangezigt mijne benaauwdheid.

4 Als mijn geest in mij overstelpt was, zoo hebt Gij mijn pad gekend. Zij hebben mij eenen strik verborgen op den weg, dien ik gaan zou.

5 Ik zag uit ter regterhand, en ziet, zoo was er niemand, die mij kende, er was geen ontvlieden voor mij; niemand zorgde voor mijne ziel.

6 Tot U riep ik, o HEER! ik zeide: Gij zijt mijne toevlugt, mijn deel in het land der levenden.

7 Let op mijn geschrei, want ik ben zeer uitgeteerd, red mij van mijne vervolgers, want zij zijn magtiger dan ik.

8 Voer mijne ziel uit de gevangenis, om uwen naam te loven; de regtvaardigen zullen mij omringen, wanneer Gij wel bij mij zult gedaan hebben.

PSALM CXLIII.

EEN psalm van David.

O HEER! hoor mijn gebed, neig de ooren tot mijne smeekingen; verhoor mij naar uwe waarheid, naar uwe geregtigheid.

2 En ga niet in het gerigt met uwen knecht: want niemand, die leeft, zal voor uw aangezigt regtvaardig zijn.

3 Want de vijand vervolgt mijne ziel, hij vertreedt mijn leven ter aarde; hij legt mij in duisternissen, als degenen, die over lang dood zijn.

4 Daarom wordt mijn geest overstelpt in mij, mijn hart is verbaasd in het midden van mij.

5 Ik gedenk aan de dagen van ouds; ik overleg al uwe daden; ik spreek bij mij zelven van de werken uwer handen.

6 Ik breide mijne handen uit tot U; mijne ziel is voor U als een dorstig land. Sela.

7 Verhoor mij haastelijk, HEER! mijn geest bezwijkt; verberg uw aangezigt niet van mij: want ik zou gelijk worden dengenen, die in den kuil dalen.

8 Doe mij uwe goedertierenheid in den morgenstond hooren, want ik betrouw op U; maak mij bekend den weg, dien ik te gaan heb, want ik hef mijne ziel tot U op.

9 Red mij, HEER! van mijne vijanden; bij U schuil ik.

10 Leer mij uw welbehagen doen, want Gij zijt mijn God; uw goede Geest geleide mij in een effen land.

11 O HEER! maak mij levend, om uws naams wil; voer mijne ziel uit de benaauwdheid, om uwe geregtigheid.

12 En roei mijne vijanden uit, om uwe goedertierenheid, en breng hen om, allen, die mijne ziel beangstigen, want ik ben uw knecht.

PSALM CXLIV.

EEN psalm van David.

Gezegend zij de HEER, mijn rotssteen, die mijne handen onderwijst ten strijde, mijne vingeren ten oorlog;

2 Mijne goedertierenheid en mijn burg, mijn hoog vertrek en mijn bevrijder voor mij, mijn schild, en op wien ik mij betrouwe; die mijn volk aan mij onderwerpt!

3 O HEER! wat is de mensch, dat Gij hem kent, het kind des menschen, dat Gij het acht?

4 De mensch is der ijdelheid gelijk; zijne dagen zijn als eene voorbijgaande schaduw.

5 Neig uwe hemelen, HEER! en daal neder; raak de bergen aan, dat zij rooken.

6 Bliksem bliksem, en verstrooi hen, zend uwe pijlen uit, en verdoe hen.

7 Steek uwe handen van de hoogte uit; ontzet mij, en ruk mij uit de groote wateren, uit de hand der vreemden;

8 Welker mond leugen spreekt, en hunne regterhand is eene regterhand der valschheid.

9 O God! ik zal U een nieuw lied zingen; met de luit *en* het tiensnarig instrument zal ik U psalmzingen.

10 Gij, die den koningen overwinning geeft, die zijnen knecht David ontzet van het booze zwaard;

11 Ontzet mij en red mij van de hand der vreemden, welker mond leugen spreekt, en hunne regterhand is eene regterhand der valschheid.

12 Opdat onze zonen zijn als planten, welke groot geworden zijn in hunne jeugd; onze dochters als hoeksteenen, uitgehouwen naar de gelijkenis van een paleis.

13 Dat onze winkelen vol zijnde, den

H. Kerk- und Schoolgebeden. 1837. Fac.

éénen voorraad na den anderen uitgeven; dat onze kudden bij duizenden werpen, *ja* bij tien duizenden op onze hoeven vermenigvuldigen.

14 Dat onze ossen wel geladen zijn: dat geene inbreuk, noch uitval, noch gekrijsch zij op onze straten.

15 Welgelukzalig is het volk, dien het alzoo gaat; welgelukzalig is het volk, diens God de HEER is.

PSALM CXLV.

EEN lofzang van David.

Aleph. O mijn God, gij Koning! ik zal U verhoogen, en uwen naam loven in eeuwigheid en altoos.

2 *Beth.* Te allen dage zal ik U loven, en uwen naam prijzen in eeuwigheid en altoos.

3 *Gimel.* De HEER is groot en zeer te prijzen, en zijne grootheid is ondoorgrondelijk.

4 *Daleth.* Geslacht aan geslacht zal uwe werken roemen; en zij zullen uwe mogendheden verkondigen.

5 *He.* Ik zal uitspreken de heerlijkheid der eere uwer majesteit, en uwe wonderlijke daden.

6 *Vau.* En zij zullen vermelden de kracht uwer vreeselijke *daden;* en uwe grootheid, die zal ik vertellen.

7 *Zain.* Zij zullen de gedachtenis der grootheid uwer goedheid overvloedigelijk uitstorten, en zij zullen uwe geregtigheid met gejuich verkondigen.

8 *Cheth.* Genadig en barmhartig is de HEER, langmoedig en groot van goedertierenheid.

9 *Teth.* De HEER is aan allen goed, en zijne barmhartigheden zijn over al zijne werken.

10 *Jod.* Al uwe werken, HEER! zullen U loven, en uwe gunstgenooten zullen U zegenen.

11 *Caph.* Zij zullen de heerlijkheid uws koningrijks vermelden, en uwe mogendheid zullen zij uitspreken.

12 *Lamed.* Om des menschen kinderen bekend te maken zijne mogendheden, en de eer der heerlijkheid zijns koningrijks.

13 *Mem.* Uw koningrijk is een koningrijk van alle eeuwen, en uwe heerschappij is in alle geslacht en geslacht.

14 *Samech.* De HEER ondersteunt allen, die vallen, en Hij rigt op alle gebogenen.

15 *Ain.* Aller oogen wachten op U; en Gij geeft hun hunne spijs te zijner tijd.

16 *Pe.* Gij doet uwe hand open, en verzadigt al wat er leeft, *naar uw* welbehagen.

17 *Tsade.* De HEER is regtvaardig in al zijne wegen, en goedertieren in al zijne werken.

18 *Koph.* De HEER is nabij allen, die Hem aanroepen, allen, die Hem aanroepen in der waarheid.

19 *Resch.* Hij doet het welbehagen dergenen, die Hem vreezen, en Hij hoort hun geroep, en verlost hen.

20 *Schin.* De HEER bewaart al degenen, die Hem liefhebben, maar Hij verdelgt alle goddeloozen.

21 *Thau.* Mijn mond zal den prijs des HEEREN uitspreken, en alle vleesch zal zijnen heiligen naam loven in der eeuwigheid en altoos.

PSALM CXLVI.

HALELUJAH! O mijne ziel! prijs den HEER.

2 Ik zal den HEER prijzen in mijn leven; ik zal mijnen God psalmzingen, terwijl ik nog ben.

3 Vertrouwt niet op prinsen, op des menschen kind, bij hetwelk geen heil is.

4 Zijn geest gaat uit, hij keert wederom tot zijne aarde; te dienzelven dage vergaan zijne aanslagen.

5 Welgelukzalig is hij, die den God Jakobs tot zijne hulp heeft, wiens verwachting op den HEER, zijnen God, is;

6 Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en al wat in dezelve is; die trouwe houdt in der eeuwigheid.

7 Die den verdrukten regt doet, die den hongerigen brood geeft; de HEER maakt de gevangenen los.

8 De HEER opent *de oogen* der blinden; de HEER rigt de gebogenen op; de HEER heeft de regtvaardigen lief.

9 De HEER bewaart de vreemdelingen; Hij houdt den wees en de weduwe staande; maar der goddeloozen weg keert Hij om.

10 De HEER zal in eeuwigheid regeren; uw God, o Zion! is van geslachte tot geslachte. Halelujah!

PSALM CXLVII.

LOOFT den HEER, want onzen God te psalmzingen is goed, dewijl Hij liefelijk is; de lof is betamelijk.

2 De HEER bouwt Jerûzalem; Hij vergadert Israëls verdrevenen.

3 Hij geneest de gebrokenen van harte, en Hij verbindt hen in hunne smarten.
4 Hij telt het getal der sterren; Hij noemt ze allen bij namen.
5 Onze Heer is groot en van vele kracht; zijns verstands is geen getal.
6 De HEER houdt de zachtmoedigen staande; de goddeloozen vernedert Hij tot de aarde toe.
7 Zingt den HEER bij beurte met dankzegging; psalmzingt onzen God op de harp.
8 Die de hemelen met wolken bedekt, die voor de aarde regen bereidt; die het gras *op* de bergen doet uitspruiten;
9 Die het vee zijn voeder geeft; aan de jonge raven, als zij roepen.
10 Hij heeft geen' lust aan de sterkte des paards; Hij heeft geen welgevallen aan de beenen des mans.
11 De HEER heeft een welgevallen aan hen, die Hem vreezen, die op zijne goedertierenheid hopen.
12 O Jerûzalem! roem den HEER; o Zion! loof uwen God.
13 Want Hij maakt de grendelen uwer poorten sterk; Hij zegent uwe kinderen binnen in u.
14 Die uwe landpalen *in* vrede stelt; Hij verzadigt u met het vette der tarwe.
15 Hij zendt zijn bevel *op* aarde; zijn woord loopt zeer snel.
16 Hij geeft sneeuw als wol; Hij strooit den rijm als asch.
17 Hij werpt zijn ijs heen als stukken; wie zou bestaan voor zijne koude?
18 Hij zendt zijn woord, en doet ze smelten; Hij doet zijnen wind waaijen, de wateren vloeijen henen.
19 Hij maakt Jakob zijne woorden bekend, Israël zijne inzettingen en zijne regten.
20 Alzoo heeft Hij geen volk gedaan; en zijne regten, die kennen zij niet. Halelujah!

PSALM CXLVIII.

HALELUJAH! Looft den HEER uit de hemelen; looft Hem in de hoogste plaatsen!
2 Looft Hem, al zijne engelen! Looft Hem, al zijne heirscharen!
3 Looft Hem, zon en maan! Looft Hem, alle gij lichtende sterren!
4 Looft Hem, gij hemelen der hemelen! en gij wateren, die boven de hemelen zijt!
5 Dat zij den naam des HEEREN loven. want als Hij het beval, zoo werden zij geschapen.
6 En Hij heeft ze bevestigd voor altoos in eeuwigheid; Hij heeft hun eene orde gegeven, die geen van hen zal overtreden.
7 Looft den HEER, van de aarde; gij walvisschen en alle afgronden!
8 Vuur en hagel, sneeuw en damp; gij stormwind, die zijn woord doet!
9 Gij bergen en alle heuvelen; vruchtboomen en alle cederboomen!
10 Het wild gedierte en alle vee; kruipend gedierte en gevleugeld gevogelte!
11 Gij koningen der aarde, en alle volken! gij vorsten, en alle regters der aarde!
12 Jongelingen en ook maagden; gij ouden met de jongen!
13 Dat zij den naam des HEEREN loven: want zijn naam alleen is hoog verheven; zijne Majesteit is over de aarde en den hemel.
14 En Hij heeft den hoorn zijns volks verhoogd, den roem al zijner gunstgenooten, der kinderen Israëls, des volks, dat nabij Hem is. Halelujah!

PSALM CXLIX.

HALELUJAH! Zingt den HEERE een nieuw lied; zijn lof zij in de gemeente *zijner* gunstgenooten.
2 Dat Israël zich verblijde in dengenen, die hem gemaakt heeft; dat de kinderen Zions zich verheugen over hunnen Koning.
3 Dat zij zijnen naam loven op de fluit; dat zij Hem psalmzingen op de trommel en harp.
4 Want de HEER heeft een welgevallen aan zijn volk; Hij zal de zachtmoedigen versieren met heil.
5 Dat *zijne* gunstgenooten van vreugde opspringen om *die* eere; dat zij juichen op hunne legers.
6 De verheffingen Gods zullen in hunne keel zijn; en een tweesnijdend zwaard in hunne hand;
7 Om wraak te doen over de heidenen, *en* bestraffingen over de volken;
8 Om hunne koningen te binden met ketenen, en hunne achtbaren met ijzeren boeijen;
9 Om het beschreven regt over hen te doen. Dit zal de heerlijkheid van al zijne gunstgenooten zijn. Halelujah!

PSALM CL.

HALELUJAH! Looft God in zijn heiligdom; looft Hem in het uitspansel zijner sterkte!
2 Looft Hem van wege zijne mogendheden; looft Hem naar de menigvuldigheid zijner grootheid!
3 Looft Hem met geklank der bazuin; looft Hem met de luit en met de harp!
4 Looft Hem met de trommel en fluit; looft Hem met snarenspel en orgel!
5 Looft Hem met helklinkende cimbalen; looft Hem met cimbalen van vreugdegeluid!
6 Alles, wat adem heeft, love den HEER! Halelujah!

DE SPREUKEN
VAN
SÁLOMO. (25. 11).

HOOFDSTUK I.

DE Spreuken van Sálomo, den zoon van David, den koning van Israël;
2 Om wijsheid en tucht te weten; om te verstaan redenen des verstands;
3 Om aan te nemen onderwijs van goed verstand, geregtigheid, en regt, en billijkheden;
4 Om den slechten kloekzinnigheid te geven, den jongeling wetenschap en bedachtzaamheid.
5 Die wijs is, zal hooren, en zal in leere toenemen; en die verstandig is, zal wijzen raad bekomen:
6 Om te verstaan eene spreuk en de uitlegging, de woorden der wijzen en hunne raadselen.
7 De vrees des HEEREN is het beginsel der wetenschap; de dwazen verachten wijsheid en tucht.
8 Mijn zoon! hoor de tucht uws vaders, en verlaat de leer uwer moeder niet:
9 Want zij zullen uwen hoofde een aangenaam toevoegsel zijn, en ketenen aan uwen hals.
10 Mijn zoon! indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet.
11 Indien zij zeggen: Ga met ons, laat ons loeren op bloed, ons versteken tegen den onschuldigen, zonder oorzaak;
12 Laat ons hen levend verslinden, als het graf; ja geheel en al, gelijk die in den kuil nederdalen;
13 Alle kostelijk goed zullen wij vinden, onze huizen zullen wij met roof vullen;
14 Gij zult uw lot midden onder ons werpen; wij zullen allen éénen buidel hebben.
15 Mijn zoon! wandel niet met hen op den weg; weer uwen voet van hun pad.
16 Want hunne voeten loopen ten booze; en zij haasten zich om bloed te storten.
17 Zekerlijk het net wordt te vergeefs gespreid voor de oogen van allerlei gevogelte:
18 En dezen loeren op hun *eigen* bloed, en versteken zich tegen hunne zielen.
19 Zoo zijn de paden van een' iegelijk, die gierigheid pleegt; zij zal de ziel van haren meester vangen.
20 De opperste Wijsheid roept overluid daar buiten; zij verheft hare stem op de straten.
21 Zij roept in het voorste der woelingen; aan de deuren der poorten spreekt zij hare redenen in de stad:
22 Gij slechten! hoe lang zult gij de slechtigheid beminnen, en de spotters voor zich de spotternij begeeren, en de zotten wetenschap haten?
23 Keert u tot mijne bestrafling; ziet, ik zal mijnen geest ulieden overvloediglijk uitstorten; ik zal mijne woorden u bekend maken.
24 Dewijl ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt; mijne hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte;
25 En gij al mijnen raad verworpen, en mijne bestrafling niet gewild hebt;
26 Zoo zal ik ook in ulieder verderf lachen, ik zal spotten, wanneer uwe vreeze komt.
27 Wanneer uwe vreeze komt gelijk eene verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benaauwdheid en angst overkomt;
28 Dan zullen zij tot mij roepen, maar ik

zal niet antwoorden; zij zullen mij vroeg zoeken, maar zullen mij niet vinden:
29 Daarom dat zij de wetenschap gehaat hebben, en de vreeze des HEEREN niet hebben verkoren.
30 Zij hebben in mijnen raad niet bewilligd, al mijne bestraffingen hebben zij versmaad;
31 Zoo zullen zij eten van de vrucht van hunnen weg, en zich verzadigen met hunne raadslagen.
32 Want de afkeering der slechten zal hen dooden, en de voorspoed der zotten zal hen verderven.
33 Maar die naar mij hoort, zal zeker wonen, en hij zal gerust zijn van de vreeze des kwaads.

HOOFDSTUK II.

MIJN zoon! zoo gij mijne redenen aanneemt, en mijne geboden bij u weglegt;
2 Om uwe ooren naar wijsheid te doen opmerken; *zoo* gij uw hart tot verstandigheid neigt;
3 Ja zoo gij tot het verstand roept, uwe stem verheft tot de verstandigheid;
4 Zoo gij haar zoekt als zilver, en naspeurt als verborgene schatten:
5 Dan zult gij de vreeze des HEEREN verstaan, en zult de kennis van God vinden.
6 Want de HEER geeft wijsheid; uit zijnen mond *komt* kennis en verstand.
7 Hij legt weg voor de opregten een bestendig wezen; Hij is een schild dengenen, die opregtelijk wandelen;
8 Opdat zij de paden des regts houden; en Hij zal den weg zijner gunstgenooten bewaren.
9 Dan zult gij verstaan geregtigheid, en regt, en billijkheden, *en* alle goede pad.
10 Als de wijsheid in uw hart zal gekomen zijn, en de wetenschap voor uwe ziel zal liefelijk zijn;
11 Zoo zal de bedachtzaamheid over u de wacht houden, de verstandigheid zal u behoeden:
12 Om u te redden van den kwaden weg, van den man, die verkeerdheden spreekt;
13 *Van degenen*, die de paden der opregtheid verlaten, om te gaan in de wegen der duisternis;
14 Die blijde zijn in het kwaad doen, zich verheugen in de verkeerdheden des kwaden;
15 Welker paden verkeerd zijn, en afwijkende in hunne sporen:
16 Om u te redden van de vreemde vrouw, van de onbekende, *die* met hare redenen vleit;
17 Die den leidsman harer jongheid verlaat, en het verbond haars Gods vergeet:
18 Want haar huis helt naar den dood, en hare paden naar de overledenen.
19 Allen, die tot haar ingaan, zullen niet wederkomen, en zullen de paden des levens niet aantreffen,
20 Opdat gij wandelt op den weg der goeden, en houdt de paden der regtvaardigen.
21 Want de vromen zullen de aarde bewonen, en de opregten zullen daarin overblijven;
22 Maar de goddeloozen zullen van de aarde uitgeroeid worden, en de trouweloozen zullen er van uitgerukt worden.

HOOFDSTUK III.

MIJN zoon! vergeet mijne wet niet, maar uw hart beware mijne geboden.
2 Want langheid van dagen, en jaren van leven, en vrede zullen zij u vermeerderen.
3 Dat de goedertierenheid en de trouw u niet verlaten; bind ze aan uwen hals, schrijf ze op de tafel uws harten.
4 En vind gunst en goed verstand, in de oogen Gods en der menschen.
5 Vertrouw op den HEER met uw gansche hart, en steun op uw verstand niet.
6 Ken Hem in al uwe wegen, en Hij zal uwe paden regt maken.
7 Zijt niet wijs in uwe oogen; vrees den HEER, en wijk van het kwade.
8 Het zal eene medicijn voor uwen navel zijn, en eene bevochtiging voor uwe beenderen.
9 Vereer den HEER van uw goed, en van de eerstelingen al uwer inkomsten;
10 Zoo zullen uwe schuren met overvloed vervuld worden, en uwe perskuipen van most overloopen.
11 Mijn zoon! verwerp de tucht des HEEREN niet, en wees niet verdrietig over zijne kastijding:
12 Want de HEER kastijdt dengenen, dien Hij liefheeft, ja gelijk een vader den zoon, *in denwelken* hij een welbehagen heeft.
13 Welgelukzalig is de mensch, *die* wijsheid vindt, en de mensch, *die* verstandigheid voortbrengt!
14 Want haar koophandel is beter dan de

koophandel van zilver, en hare inkomst dan het uitgegraven goud.

15 Zij is kostelijker dan robijnen; en al wat u lusten mag, is met haar niet te vergelijken.

16 Langheid der dagen is in hare regterhand, in hare linkerhand rijkdom en eer.

17 Hare wegen zijn wegen der liefelijkheid, en al hare paden vrede.

18 Zij is een boom des levens dengenen, die ze aangrijpen, en elk een, die ze vasthoudt, wordt welgelukzalig.

19 De HEER heeft de aarde door wijsheid gegrond, de hemelen door verstandigheid bereid.

20 Door zijne wetenschap zijn de afgronden gekloofd, en de wolken druipen dauw.

21 Mijn zoon! laat ze niet afwijken van uwe oogen, bewaar de bestendige wijsheid en bedachtzaamheid.

22 Want zij zullen het leven voor uwe ziel zijn, en eene aangenaamheid voor uwen hals.

23 Dan zult gij uwen weg zeker wandelen, en gij zult uwen voet niet stooten.

24 Zoo gij nederligt, zult gij niet schrikken; maar gij zult nederliggen, en uw slaap zal zoet wezen.

25 Vrees niet voor haastigen schrik, noch voor de verwoesting der goddeloozen, als zij komt.

26 Want de HEER zal met uwe hoop wezen, en Hij zal uwen voet bewaren van gevangen te worden.

27 Onthoud het goed van zijne meesters niet, als het in het vermogen uwer hand is te doen.

28 Zeg niet tot uwen naasten: Ga heen, en kom weder, en morgen zal ik geven, dewijl het bij u is.

29 Smeed geen kwaad tegen uwen naasten, aangezien hij met vertrouwen bij u woont.

30 Twist met een' mensch niet zonder oorzaak, zoo hij u geen kwaad gedaan heeft.

31 Zijt niet nijdig over eenen man des gewelds, en verkies geene van zijne wegen.

32 Want de afwijker is den HEERE een gruwel, maar zijne verborgenheid is met de opregten.

33 De vloek des HEEREN is in het huis des goddeloozen; maar de woning der regtvaardigen zal Hij zegenen.

34 Zekerlijk de spotters zal Hij bespotten; maar den zachtmoedigen zal Hij genade geven.

35 De wijzen zullen eer beërven; maar elk een der zotten neemt schande op zich.

HOOFDSTUK IV.

HOORT, gij kinderen! de tucht des vaders, en merkt op, om verstand te weten.

2 Dewijl ik ulieden goede leer geve, verlaat mijne wet niet.

3 Want ik was mijns vaders zoon, teeder, en een eenige voor het aangezigt mijner moeder.

4 Hij nu leerde mij, en zeide tot mij: Uw hart houde mijne woorden vast, onderhoud mijne geboden, en leef.

5 Verkrijg wijsheid, verkrijg verstand; vergeet niet, en wijk niet van de redenen mijns monds.

6 Verlaat ze niet, en zij zal u behoeden, heb ze lief, en zij zal u bewaren.

7 De wijsheid is het voornaamste; verkrijg *dan* wijsheid, en verkrijg verstand met al uwe bezitting.

8 Verhef ze, en zij zal u verhoogen; zij zal u vereeren, als gij haar omhelzen zult.

9 Zij zal uwen hoofde een aangenaam toevoegsel geven, eene sierlijke kroon zal zij u leveren.

10 Hoor, mijn zoon! en neem mijne redenen aan, en de jaren des levens zullen u vermenigvuldigd worden.

11 Ik onderwijs u in den weg der wijsheid, ik doe u treden in de regte sporen.

12 In uw gaan zal uw tred niet benaauwd worden, en indien gij loopt, zult gij niet struikelen.

13 Grijp de tucht aan, laat niet af; bewaar ze, want zij is uw leven.

14 Kom niet op het pad der goddeloozen, en treed niet op den weg der boozen.

15 Verwerp dien, ga er niet door; wijk er van, en ga voorbij.

16 Want zij slapen niet, zoo zij geen kwaad gedaan hebben; en hun slaap wordt weggenomen, zoo zij niet *iemand* hebben doen struikelen.

17 Want zij eten brood der goddeloosheid, en drinken wijn van enkel geweld.

18 Maar het pad der regtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe.

19 De weg der goddeloozen is als donkerheid, zij weten niet, waarover zij struikelen zullen.

20 Mijn zoon! merk op mijne woorden, neig uw oor tot mijne redenen.
21 Laat ze niet wijken van uwe oogen, behoud ze in het midden uws harten.
22 Want zij zijn het leven dengenen, die ze vinden, en eene medicijn voor hun geheele vleesch.
23 Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens.
24 Doe de verkeerdheid des monds van u weg, en doe de verdraaidheid der lippen verre van u.
25 Laat uwe oogen regtuit zien, en uwe oogleden zich regt voor u heen houden.
26 Weeg den gang uws voets, en laat al uwe wegen wel gevestigd zijn.
27 Wijk niet ter regter- of ter linkerhand, wend uwen voet af van het kwade.

HOOFDSTUK V.

MIJN zoon! merk op mijne wijsheid, neig uw oor tot mijn verstand;
2 Opdat gij alle bedachtzaamheid behoudt, en uwe lippen wetenschap bewaren.
3 Want de lippen der vreemde *vrouw* druppen honigzeem, en haar gehemelte is gladder dan olie;
4 Maar het laatste van haar is bitter als alsem, scherp als een tweesnijdend zwaard.
5 Hare voeten dalen naar den dood, hare treden houden de hel vast.
6 Opdat gij het pad des levens niet zoudt wegen, zijn hare gangen ongestadig, *dat* gij het niet merkt.
7 Nu dan, gij kinderen! hoort naar mij, en wijkt niet van de redenen mijns monds.
8 Maak uwen weg verre van haar, en nader niet tot de deur van haar huis;
9 Opdat gij anderen uwe eer niet geeft, en uwe jaren den wreeden;
10 Opdat de vreemden zich niet verzadigen van uw vermogen, en al uw smartelijke arbeid niet *kome* in het huis des onbekenden;
11 En gij in uw laatste brult, als uw vleesch, en uw lijf verteerd is;
12 En zegt: Hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart de bestrafling versmaad!
13 En heb niet gehoord naar de stem mijner onderwijzers, noch mijne ooren geneigd tot mijne leeraars!
14 Ik ben bijna in alle kwaad geweest, in het midden der gemeente en der vergadering!
15 Drink water uit uwen bak, en vloeden uit het midden van uwen bornput;
16 Laat uwe fonteinen zich buiten verspreiden, *en* de waterbeken op de straten:
17 Laat ze de uwe alleen zijn, en van geene vreemden met u.
18 Uw springader zij gezegend; en verblijd u van wege de huisvrouw uwer jeugd;
19 Eene zeer liefelijke hinde, en een aangenaam steengeitje; laat u hare borsten te allen tijd dronken maken; dool steeds in hare liefde.
20 En waarom zoudt gij, mijn zoon! in eene vreemde dolen, en den schoot der onbekende omvangen?
21 Want een iegelijks wegen zijn voor de oogen des HEEREN, en Hij weegt al zijne gangen.
22 Den goddeloozen zullen zijne ongeregtigheden vangen, en met de banden zijner zonde zal hij vastgehouden worden.
23 Hij zal sterven, omdat hij zonder tucht geweest is, en in de grootheid zijner dwaasheid zal hij verdwalen.

HOOFDSTUK VI.

MIJN zoon! zoo gij voor uwen naasten borg geworden zijt, voor eenen vreemden uwe hand toegeklapt hebt;
2 Gij zijt verstrikt met de redenen uws monds; gij zijt gevangen met de redenen uws monds.
3 Doe nu dit, mijn zoon! en red u, dewijl gij in de hand uws naasten gekomen zijt; ga, onderwerp u zelven, en sterk uwen naasten.
4 Laat uwen oogen geen' slaap toe, noch uwen oogleden sluimering;
5 Red u, als eene ree uit de hand *des jagers,* en als een vogel uit de hand des vogelvangers.
6 Ga tot de mier, gij luiaard! zie hare wegen, en word wijs.
7 Dewelke, geenen overste, ambtman noch heerscher hebbende,
8 Haar brood bereidt in den zomer, hare spijs vergadert in den oogst.
9 Hoe lang zult gij, luiaard! nederliggen? wanneer zult gij van uwen slaap opstaan?
10 Een weinig slapens, een weinig sluimerens, een weinig handvouwens, al nederliggende:
11 Zoo zal uwe armoede *u* overkomen als een wandelaar, en uw gebrek als een gewapend man.

12 Een Belials mensch, een ondeugdzaam man gaat met verkeerdheid des monds om:
13 Wenkt met zijne oogen, spreekt met zijne voeten, leert met zijne vingeren;
14 In zijn hart zijn verkeerdheden, hij smeedt te aller tijd kwaad; hij werpt twisten in.
15 Daarom zal zijn verderf haastelijk komen; hij zal schielijk verbroken worden, dat er geen genezen aan zij.
16 Deze zes haat de HEER: ja zeven zijn zijne ziel een gruwel:
17 Hooge oogen, eene valsche tong, en handen, die onschuldig bloed vergieten;
18 Een hart, dat ondeugdzame gedachten smeedt; voeten, die zich haasten, om tot kwaad te loopen;
19 Een valsch getuige, *die* leugenen blaast; en die tusschen broederen krakeelen inwerpt.
20 Mijn zoon! bewaar het gebod uws vaders, en verlaat de wet uwer moeder niet.
21 Bind ze steeds aan uw hart, hecht ze aan uwen hals.
22 Als gij wandelt, zal dat u geleiden; als gij nederligt, zal het over u de wacht houden; als gij wakker wordt, zal hetzelve *met* u spreken.
23 Want het gebod is eene lamp, en de wet is een licht, en de bestraffingen der tucht zijn de weg des levens;
24 Om u te bewaren voor de kwade vrouw, voor het gevlei der vreemde tong.
25 Begeer hare schoonheid niet in uw hart, en laat ze u niet vangen met hare oogleden.
26 Want door eene vrouw, *die* eene hoere is, komt men tot een stuk broods; en eens mans huisvrouw jaagt de kostelijke ziel.
27 Zal iemand vuur in zijnen boezem nemen, dat zijne kleederen niet verbrand worden?
28 Zal iemand op kolen gaan, dat zijne voeten niet bernen?
29 Alzoo die tot zijns naasten huisvrouw ingaat; al wie haar aanroert, zal niet onschuldig gehouden worden.
30 Men doet eenen dief geene verachting aan, als hij steelt om zijne ziel te vullen, dewijl hij honger heeft;
31 En gevonden zijnde, vergeldt hij het zevenvoudig: hij geeft al het goed van zijn huis.
32 *Maar* die met eene vrouw overspel doet, is verstandeloos; hij verderft zijne ziel, die dat doet;
33 Plage en schande zal hij vinden, en zijn smaad zal niet uitgewischt worden.
34 Want jaloerschheid is eene grimmigheid des mans; en in den dag der wraak zal hij niet verschoonen.
35 Hij zal geene verzoening aannemen; en hij zal niet bewilligen, ofschoon gij het geschenk vergroot.

HOOFDSTUK VII.

MIJN zoon! bewaar mijne redenen, en leg mijne geboden bij u weg.
2 Bewaar mijne geboden, en leef, en mijne wet als den appel uwer oogen.
3 Bind ze aan uwe vingeren, schrijf ze op de tafel uws harten.
4 Zeg tot de wijsheid: Gij zijt mijne zuster; en heet het verstand uwen bloedvriend.
5 Opdat zij u bewaren voor de vreemde vrouw, voor de onbekende, *die* met hare redenen vleit.
6 Want door het venster van mijn huis, door mijne tralie keek ik uit:
7 En ik zag onder de slechten, ik merkte onder de jonge gezellen eenen verstandeloozen jongeling;
8 Voorbijgaande op de straat, nevens haren hoek, en hij trad op den weg van haar huis,
9 In de schemering, in den avond des daags, in den zwarten nacht en de donkerheid;
10 En ziet, eene vrouw ontmoette hem in hoerenversiersel, en met het hart op hare hoede:
11 Deze was woelachtig en wederstrevig, hare voeten bleven in haar huis niet;
12 Nu buiten, dan op de straten zijnde, en bij alle hoeken loerende;
13 En zij greep hem aan, en kuste hem; zij sterkte haar aangezigt, en zeide tot hem:
14 Dankoffers zijn bij mij, ik heb heden mijne geloften betaald;
15 Daarom ben ik uitgegaan u te gemoet, om uw aangezigt naarstiglijk te zoeken, en ik heb u gevonden.
16 Ik heb mijne bedstede met tapijtsieraad toegemaakt, met uitgehouwene werken, met fijn linnen van Egypte;
17 Ik heb mijn leger met mirre, aloë en kaneel welriekende gemaakt;
18 Kom, laat ons dronken worden van minnen tot den morgen toe, laat ons ons vrolijk maken in groote liefde.

St. Lucas in Lorenzi Diurnis potentia rebus

19 Want de man is niet in zijn huis, hij is eenen verren weg getogen;
20 Hij heeft eenen bundel gelds in zijne hand genomen; ten bestemden dage zal hij naar zijn huis komen.
21 Zij bewoog hem door de veelheid van haar onderrigt, zij dreef hem aan door het gevlei harer lippen.
22 Hij ging haar straks achterna, gelijk een os ter slagting gaat, en gelijk een dwaas tot de tuchtiging der boeijen;
23 Totdat hem de pijl zijne lever doorsneed; gelijk een vogel zich haast naar den strik, en niet weet, dat dezelve tegen zijn leven is.
24 Nu dan, kinderen! hoort naar mij, en luistert naar de redenen mijns monds.
25 Laat uw hart tot hare wegen niet wijken, dwaalt niet op hare paden.
26 Want zij heeft vele gewonden nedergeveld, en al hare gedooden zijn magtig vele.
27 Haar huis zijn wegen des grafs, dalende naar de binnenkameren des doods.

HOOFDSTUK VIII.

ROEPT de Wijsheid niet? en verheft *niet* de verstandigheid hare stem?
2 Op de spits der hooge plaatsen, aan den weg, ter plaatse, waar paden zijn, staat zij;
3 Aan de zijde der poorten, voor aan de stad, *aan* den ingang der deuren roept zij overluid:
4 Tot u, o mannen! roep ik, en mijne stem is tot der menschen kinderen.
5 Gij slechten! verstaat kloekzinnigheid, en gij zotten! verstaat *met het* hart.
6 Hoort, want ik zal vorstelijke dingen spreken, en de opening mijner lippen zal enkel billijkheid zijn.
7 Want mijn gehemelte zal de waarheid bedachtelijk uitspreken, en de goddeloosheid is mijnen lippen een gruwel.
8 Al de redenen mijns monds zijn in geregtigheid; er is niets verdraaids, noch verkeerds in.
9 Zij zijn allen regt voor dengenen, die verstandig is, en regtmatig voor degenen, die wetenschap vinden.
10 Neemt mijne tucht aan, en niet zilver, en wetenschap, meer dan het uitgelezen uitgegraven goud.
11 Want wijsheid is beter dan robijnen, en al wat men begeeren mag is met haar niet te vergelijken.
12 Ik, Wijsheid, woon *bij* de kloekzinnigheid, en vinde de kennis van alle bedachtzaamheid.
13 De vreeze des HEEREN is, te haten het kwade, de hoovaardigheid, en den hoogmoed, en den kwaden weg; ik haat ook den mond der verkeerdheden.
14 Raad en het wezen zijn mijne; ik ben het verstand, mijne is de sterkte.
15 Door mij regeren de koningen, en de vorsten stellen geregtigheid.
16 Door mij heerschen de heerschers, en de prinsen, al de regters der aarde.
17 Ik heb lief, die mij liefhebben; en die mij vroeg zoeken, zullen mij vinden.
18 Rijkdom, en eere is bij mij, duurachtig goed, en geregtigheid.
19 Mijne vrucht is beter dan uitgegraven goud, en dan digt goud; en mijn inkomen dan uitgelezen zilver.
20 Ik doe wandelen op den weg der geregtigheid, in het midden van de paden des regts;
21 Opdat ik mijnen liefhebbers doe beërven dat bestendig is, en ik zal hunne schatkameren vervullen.
22 De HEER bezat mij *in het* beginsel zijns wegs, vóór zijne werken, van toen aan.
23 Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van den aanvang, van de oudheden der aarde aan.
24 Ik was geboren, als de afgronden nog niet waren, als nog geene fonteinen waren, zwaar van water;
25 Aleer de bergen ingevest waren, vóór de heuvelen was ik geboren.
26 Hij had de aarde nog niet gemaakt, noch de velden, noch den aanvang van de stofjes der wereld.
27 Toen Hij de hemelen bereidde, was ik daar, toen Hij eenen cirkel over het vlakke des afgronds beschreef;
28 Toen Hij de opperwolken van boven vestigde, toen Hij de fonteinen des afgronds vastmaakte;
29 Toen Hij der zee haar perk zettede, opdat de wateren zijn bevel niet zouden overtreden; toen Hij de grondvesten der aarde stelde:
30 Toen was ik een voedsterling bij Hem, en ik was dagelijks *zijne* vermakingen, te aller tijd voor zijn aangezigt spelende;
31 Spelende in de wereld zijns aardrijks, en mijne vermakingen zijn met der menschen kinderen.
32 Nu dan, kinderen! hoort naar mij:

31. Laat in hunne plaats deze potlatsen enz.

want welgelukzalig zijn zij, *die* mijne wegen bewaren.
33 Hoort de tucht, en wordt wijs, en verwerpt *die* niet.
34 Welgelukzalig is de mensch, die naar mij hoort, dagelijks wakende aan mijne poorten, waarnemende de posten mijner deuren.
35 Want die mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van den HEER.
36 Maar die *tegen* mij zondigt, doet zijne ziel geweld aan; allen, die mij haten, hebben den dood lief.

HOOFDSTUK IX.

DE opperste Wijsheid heeft haar huis gebouwd, zij heeft hare zeven pilaren gehouwen.
2 Zij heeft haar slagtvee geslagt, zij heeft haren wijn gemengd; ook heeft zij hare tafel toegerigt.
3 Zij heeft hare dienstmaagden uitgezonden; zij noodigt op de tinnen van de hoogten der stad:
4 Wie is slecht? hij keere zich herwaarts! tot den verstandeloozen zegt zij:
5 Komt, eet van mijn brood, en drinkt van den wijn, *dien* ik gemengd heb.
6 Verlaat de slechtigheden, en leeft; en treedt in den weg des verstands.
7 Wie den spotter tuchtigt, behaalt zich schande; en die den goddeloozen bestraft, zijne schandvlek.
8 Bestraf den spotter niet, opdat hij u niet hate; bestraf den wijzen, en hij zal u liefhebben.
9 Leer den wijzen, zoo zal hij nog wijzer worden; onderwijs den regtvaardigen, zoo zal hij in leer toenemen.
10 De vreeze des HEEREN is het beginsel der wijsheid, en de wetenschap der heiligen is verstand.
11 Want door mij zullen uwe dagen vermenigvuldigen, en de jaren des levens zullen u toegedaan worden.
12 Indien gij wijs zijt, gij zijt wijs voor u zelven; en zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen.
13 Eene zotte vrouw is woelachtig, de slechtigheid *zelve*, en weet niet met al.
14 En zij zit aan de deur van haar huis, op eenen stoel, *op* de hooge plaatsen der stad;
15 Om te roepen degenen, die *op* den weg voorbijgaan, die hunne paden regt maken, *zeggende:*
16 Wie is slecht? hij keere zich herwaarts! en tot den verstandeloozen zegt zij:
17 De gestolen wateren zijn zoet, en het verborgen brood is liefelijk.
18 Maar hij weet niet, dat aldaar dooden zijn, hare genooden zijn in de diepten der hel.

HOOFDSTUK X.

DE Spreuken van Sálomo.
Een wijs zoon verblijdt den vader: maar een zot zoon is zijner moeder droefheid.
2 Schatten der goddeloosheid doen geen nut; maar de geregtigheid redt van den dood.
3 De HEER laat de ziel des regtvaardigen niet hongeren; maar de have der goddeloozen stoot Hij weg.
4 Die met eene bedriegelijke hand werkt, wordt arm; maar de hand der vlijtigen maakt rijk.
5 Die in den zomer vergadert, is een verstandig zoon; *maar* die in den oogst vast slaapt, is een zoon, die beschaamd maakt.
6 Zegeningen zijn op het hoofd des regtvaardigen; maar het geweld bedekt den mond der goddeloozen.
7 De gedachtenis des regtvaardigen zal tot zegening zijn; maar de naam der goddeloozen zal verrotten.
8 Die wijs van hart is, neemt de geboden aan; maar die dwaas is van lippen, zal omgeworpen worden.
9 Die in opregtheid wandelt, wandelt zeker; maar die zijne wegen verkeert, zal bekend worden.
10 Die met het oog wenkt, rigt smart aan; en een dwaas van lippen zal omgeworpen worden.
11 De mond des regtvaardigen is eene springader des levens; maar het geweld bedekt den mond der goddeloozen.
12 Haat verwekt krakeelen; maar de liefde dekt alle overtredingen toe.
13 In de lippen des verstandigen wordt wijsheid gevonden; maar op den rug des verstandeloozen de roede.
14 De wijzen leggen wetenschap weg; maar den mond des dwazen is de verstoring nabij.
15 Des rijken goed is eene stad zijner sterkte; de armoede der geringen is hunne verstoring.
16 Het werk des regtvaardigen is ten le-

ven; de inkomst des goddeloozen is ter zonde.

17 Het pad tot het leven is desgenen, die de tucht bewaart; maar die de bestraffing verlaat, doet dwalen.

18 Die den haat bedekt, is van valsche lippen, en die een kwaad gerucht voortbrengt, is een zot.

19 In de veelheid der woorden ontbreekt de overtreding niet; maar die zijne lippen wederhoudt, is kloekverstandig.

20 De tong des regtvaardigen is uitgelezen zilver; het hart der goddeloozen is weinig *waard*.

21 De lippen des regtvaardigen voeden er velen; maar de dwazen sterven door gebrek van verstand.

22 De zegen des HEEREN, die maakt rijk; en Hij voegt er geene smart bij.

23 Het is voor den zot als spel, schandelijkheid te doen; maar voor een' man van verstand, wijsheid *te plegen*.

24 De vreeze des goddeloozen, die zal hem overkomen; maar de begeerte der regtvaardigen zal *God* geven.

25 Gelijk een wervelwind voorbijgaat, alzoo is de goddelooze niet *meer;* maar de regtvaardige is eene eeuwige grondvest.

26 Gelijk edik den tanden, en gelijk rook den oogen is, zoo is de luije dengenen, die hem uitzenden.

27 De vreeze des HEEREN vermeerdert de dagen; maar de jaren der goddeloozen worden verkort.

28 De hoop der regtvaardigen is blijdschap; maar de verwachting der goddeloozen zal vergaan.

29 De weg des HEEREN is voor den opregten sterkte; maar voor de werkers der ongeregtigheid verstoring.

30 De regtvaardige zal in eeuwigheid niet bewogen worden; maar de goddeloozen zullen de aarde niet bewonen.

31 De mond des regtvaardigen brengt overvloedigljk wijsheid voort; maar de tong der verkeerdheden zal uitgeroeid worden.

32 De lippen des regtvaardigen weten wat gevallig is; maar de mond der goddeloozen enkel verkeerdheid.

HOOFDSTUK XI.

EENE bedriegelijke weegschaal is den HEERE een gruwel; maar een volkomen weegsteen is zijn welgevallen.

2 Als de hoovaardigheid komt, zal de schande ook komen; maar met de ootmoedigen is wijsheid.

3 De opregtheid der opregten leidt hen; maar de verkeerdheid der trouweloozen verstoort hen.

4 Goed doet geen nut ten dage der verbolgenheid; maar de geregtigheid redt van den dood.

5 De geregtigheid des opregten maakt zijnen weg regt; maar de goddelooze valt door zijne goddeloosheid.

6 De geregtigheid der vromen zal hen redden; maar de trouweloozen worden gevangen in *hunne* verkeerdheid.

7 Als de goddelooze mensch sterft, vergaat zijne verwachting; zelfs is de allersterkste hoop vergaan.

8 De regtvaardige wordt uit benaauwdheid bevrijd; en de goddelooze komt in zijne plaats.

9 De huichelaar verderft zijnen naasten door den mond; maar door wetenschap worden de regtvaardigen bevrijd.

10 Eene stad springt op van vreugde over het welvaren der regtvaardigen; en als de goddeloozen vergaan, is er gejuich.

11 Door den zegen der opregten wordt eene stad verheven; maar door den mond der goddeloozen wordt zij verbroken.

12 Die verstandeloos is, veracht zijnen naasten; maar een man van groot verstand zwijgt stil.

13 Die *als* een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke; maar die getrouw is van geest, bedekt de zaak.

14 Als er geene wijze raadslagen zijn, vervalt het volk; maar de behoudenis is in de veelheid der raadslieden.

15 Als *iemand voor* een' vreemden borg geworden is, hij zal zekerlijk verbroken worden; maar wie degenen haat, die *in de hand* klappen, is zeker.

16 Eene aangename huisvrouw houdt de eere vast, gelijk de geweldigen den rijkdom vasthouden.

17 Een goedertieren mensch doet zijne ziel wel; maar die wreed is, beroert zijn vleesch.

18 De goddelooze doet een valsch werk; maar *voor* dengenen, die geregtigheid zaait, is trouwe loon.

19 Alzoo is de geregtigheid ten leven, gelijk die het kwade najaagt, naar zijnen dood *jaagt*.

20 De verkeerden van hart zijn den

HEERE een gruwel; maar de opregten van weg zijn zijn welgevallen.

21 Hand aan hand zal de booze niet onschuldig zijn; maar het zaad der regtvaardigen zal ontkomen.

22 Eene schoone vrouw, die van rede afwijkt, is eene gouden bagge in eenen varkens-snuit.

23 De begeerte der regtvaardigen is alleenlijk het goede; maar de verwachting der goddeloozen is verbolgenheid.

24 Er is een, die uitstrooit, denwelken nog meer toegedaan wordt; en een, die meer inhoudt dan regt is, maar het is tot gebrek.

25 De zegenende ziel zal vet gemaakt worden; en die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden.

26 Wie koren inhoudt, dien vloekt het volk; maar zegening zal zijn over het hoofd des verkoopers.

27 Wie het goede vroeg nazoekt, zoekt welgevalligheid; maar wie het kwade natracht, dien zal het overkomen.

28 Wie op zijnen rijkdom vertrouwt, die zal vallen; maar de regtvaardigen zullen groenen als loof.

29 Wie zijn huis beroert, zal wind erven; en de dwaas zal een knecht zijn desgenen, die wijs van hart is.

30 De vrucht des regtvaardigen is een boom des levens; en wie zielen vangt, is wijs.

31 Ziet, den regtvaardigen wordt vergolden op de aarde, hoe veel te meer den goddeloozen en zondaar!

HOOFDSTUK XII.

WIE de tucht liefheeft, die heeft de wetenschap lief; maar wie de bestraffing haat, is onvernuftig.

2 De goede zal een welgevallen trekken van den HEER; maar eenen man van schandelijke verdichtselen zal Hij verdoemen.

3 De mensch zal niet bevestigd worden door goddeloosheid; maar de wortel der regtvaardigen zal niet bewogen worden.

4 Eene kloeke huisvrouw is eene kroon haars heeren; maar die beschaamd maakt, is als verrotting in zijne beenderen.

5 Der regtvaardigen gedachten zijn regt; der goddeloozen raadslagen zijn bedrog.

6 De woorden der goddeloozen zijn om op bloed te loeren; maar de mond der opregten zal ze redden.

7 De goddeloozen worden omgekeerd, dat zij niet *meer* zijn; maar het huis der regtvaardigen zal bestaan.

8 Een ieder zal geprezen worden naar dat zijne verstandigheid is; maar die verkeerd van hart is, zal tot verachting wezen.

9 Beter is, die zich gering acht, en eenen knecht heeft, dan die zich zelven eert, en des broods gebrek heeft.

10 De regtvaardige kent het leven zijner beesten; maar de barmhartigheden der goddeloozen zijn wreed.

11 Die zijn land bouwt, zal van brood verzadigd worden; maar die ijdele *menschen* volgt, is verstandeloos.

12 De goddelooze begeert het net der boozen; maar de wortel der regtvaardigen zal uitgeven.

13 In de overtreding der lippen is de strik des boozen; maar de regtvaardige zal uit de benaauwdheid uitkomen.

14 Een ieder wordt van de vrucht des monds met goed verzadigd; en de vergelding van des menschen handen zal hij tot zich wederbrengen.

15 De weg des dwazen is regt in zijne oogen: maar die naar raad hoort, is wijs.

16 De toorn des dwazen wordt ten zelven dage bekend; maar die kloekzinnig is, bedekt de schande.

17 Die waarheid voortbrengt, maakt geregtigheid bekend; maar een getuige der valschheden, bedrog.

18 Daar is een, die *woorden* als steken van een zwaard onbedachtelijk uitspreekt; maar de tong der wijzen is medicijn.

19 Eene waarachtige lip zal bevestigd worden in eeuwigheid; maar eene valsche tong is *maar* voor een oogenblik.

20 Bedrog is in het hart dergenen, die kwaad smeden; maar degenen, die vrede raden, hebben blijdschap.

21 Den regtvaardigen zal geen leed wedervaren; maar de goddeloozen zullen met kwaad vervuld worden.

22 Valsche lippen zijn den HEERE een gruwel; maar die trouwelijk handelen, zijn zijn welgevallen.

23 Een kloekzinnig mensch bedekt de wetenschap: maar het hart der zotten roept dwaasheid uit.

24 De hand der vlijtigen zal heerschen; maar de bedriegers zullen onder cijns wezen.

25 Bekommernis in het hart des men-

schen buigt het neder; maar een goed woord verblijdt het.

26 De regtvaardige is voortreffelijker dan zijn naaste; maar de weg der goddeloozen doet hen dwalen.

27 Een bedrieger zal zijn' jagtvang niet braden; maar het kostelijk goed des menschen is des vlijtigen.

28 In het pad der geregtigheid is het leven; en *in* den weg *van haar* voetpad is de dood niet.

HOOFDSTUK XIII.

EEN wijs zoon *hoort* de tucht des vaders; maar een spotter hoort de bestrafling niet.

2 Een ieder zal van de vrucht des monds het goede eten; maar de ziel der trouweloozen het geweld.

3 Die zijnen mond bewaart, behoudt zijne ziel; maar voor hem is verstoring, die zijne lippen wijd opendoet.

4 De ziel des luiaards is begeerig, doch er is niets; maar de ziel der vlijtigen zal vet gemaakt worden.

5 De regtvaardige haat leugentaal; maar de goddelooze maakt zich stinkende, en doet zich schaamte aan.

6 De geregtigheid bewaart den opregten van weg; maar de goddeloosheid zal den zondaar omkeeren.

7 Er is een, die zich zelven rijk maakt, en niet met al *heeft; en* een, die zich zelven arm maakt, en *heeft* veel goed.

8 Het rantsoen van ieders ziel is zijn rijkdom; maar de arme hoort het schelden niet.

9 Het licht der regtvaardigen zal zich verblijden; maar de lamp der goddeloozen zal uitgebluscht worden.

10 Door hoovaardigheid maakt men niet dan gekijf; maar bij de beradenen is wijsheid.

11 Goed, van ijdelheid *gekomen*, zal verminderd worden; maar die met de hand vergadert, zal het vermeerderen.

12 De uitgestelde hoop krenkt het hart; maar de begeerte, die komt, is een boom des levens.

13 Die het woord veracht, die zal verdorven worden; maar wie het gebod vreest, dien zal vergolden worden.

14 Des wijzen leer is eene springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods.

15 Goed verstand geeft aangenaamheid; maar de weg der trouweloozen is streng.

16 Al wie kloekzinnig is, handelt met wetenschap; maar een zot breidt dwaasheid uit.

17 Een goddelooze bode zal in het kwaad vallen; maar een trouw gezant is medicijn.

18 Armoede en schande is desgenen, die de tucht verwerpt; maar die de bestrafling waarneemt, zal geëerd worden.

19 De begeerte, die geschiedt, is zoet voor de ziel; maar het is den zotten een gruwel van het kwade af te wijken.

20 Die met de wijzen omgaat, zal wijs worden; maar die der zotten medgezel is, zal verbroken worden.

21 Het kwaad zal de zondaars vervolgen; maar den regtvaardigen zal men goed vergelden.

22 De goede zal zijner kinders kinderen doen erven; maar het vermogen des zondaars is voor den regtvaardigen weggeleid.

23 Het ploegen der armen *geeft* veelheid der spijze; maar daar is een, die verteerd wordt door gebrek van oordeel.

24 Die zijne roede inhoudt, haat zijnen zoon; maar die hem liefheeft, zoekt hem vroeg *met* tuchtiging.

25 De regtvaardige eet tot verzadiging zijner ziel toe; maar de buik der goddeloozen zal gebrek hebben.

HOOFDSTUK XIV.

ELKE wijze vrouw bouwt haar huis; maar die zeer dwaas is, breekt het af met hare handen.

2 Die in zijne opregtheid wandelt, vreest den HEER; maar die afwijkt in zijne wegen, veracht Hem.

3 In den mond des dwazen is eene roede des hoogmoeds; maar de lippen der wijzen bewaren hen.

4 Als er geene ossen zijn, zoo is de krib rein; maar door de kracht van den os is der inkomsten veel.

5 Een waarachtig getuige zal niet liegen; maar een valsch getuige blaast leugens.

6 De spotter zoekt wijsheid, en er is geene; maar de wetenschap is voor den verstandigen ligt.

7 Ga weg van de tegenwoordigheid eens zotten mans, want gij zoudt *bij hem* geene lippen der wetenschap merken.

8 De wijsheid des kloekzinnigen is zijnen weg te verstaan; maar dwaasheid der zotten is bedriegerij.

9 Elke dwaas zal de schuld verbloemen; maar onder de opregten is goedwilligheid.
10 Het hart kent zijne eigene bittere droefheid; en een vreemde zal zich met deszelfs blijdschap niet vermengen.
11 Het huis der goddeloozen zal verdelgd worden; maar de tent der opregten zal blocijen.
12 Er is een weg, die iemand regt schijnt, maar het laatste van dien zijn wegen des doods.
13 Het hart zal ook in het lagchen smart hebben; en het laatste van die blijdschap is droefheid.
14 Die afkeerig van hart is, zal van zijne wegen verzadigd worden; maar een goed man van zich zelven.
15 De slechte gelooft alle woord; maar de kloekzinnige merkt op zijnen gang.
16 De wijze vreest, en wijkt van het kwade; maar de zot is oploopende toornig, en zorgeloos.
17 Die haastig is tot toorn, zal dwaasheid doen; en een man van schandelijke verdichtselen zal gehaat worden.
18 De slechten erven dwaasheid; maar de kloekzinnigen zullen zich met wetenschap kroonen.
19 De kwaden buigen voor het aangezigt der goeden neder, en de goddeloozen voor de poorten des regtvaardigen.
20 De arme wordt zelfs van zijnen vriend gehaat; maar de liefhebbers des rijken zijn vele.
21 Die zijnen naasten veracht, zondigt; maar die zich der nederigen ontfermt, die is welgelukzalig.
22 Dwalen zij niet, die kwaad stichten? maar weldadigheid en trouw is voor degenen, die goed stichten.
23 In allen smartelijken arbeid is overschot; maar het woord der lippen *strekt* alleen tot gebrek.
24 Der wijzen kroon is hun rijkdom; de dwaasheid der zotten is dwaasheid.
25 Een waarachtig getuige redt de zielen; maar die leugens blaast, is een bedrieger.
26 In de vreeze des HEEREN is een sterk vertrouwen, en Hij zal zijnen kinderen eene toevlugt wezen.
27 De vreeze des HEEREN is eene springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods.
28 In de menigte des volks is des konings heerlijkheid; maar in gebrek van volk is eens vorsten verstoring.
29 De langmoedige is groot van verstand; maar die haastig is van gemoed, verheft de dwaasheid.
30 Een gezond hart is het leven des vleesches; maar nijd is verrotting der beenderen.
31 Die den armen verdrukt, smaadt deszelfs Maker; maar die zich des nooddruftigen ontfermt, eert Hem.
32 De goddelooze zal heengedreven worden in zijn kwaad; maar de regtvaardige betrouwt *zelfs* in zijnen dood.
33 Wijsheid rust in het hart des verstandigen; maar wat in het binnenste der zotten is, wordt bekend.
34 Geregtigheid verhoogt een volk; maar de zonde is eene schandvlek der natiën.
35 Het welbehagen des konings is over een' verstandig knecht; maar zijne verbolgenheid zal zijn *over* dengenen, die beschaamd maakt.

HOOFDSTUK XV.

EEN zacht antwoord keert de grimmigheid af; maar een smartend woord doet den toorn oprijzen.
2 De tong der wijzen maakt de wetenschap goed; maar de mond der zotten stort overvloediglijk dwaasheid uit.
3 De oogen des HEEREN zijn in alle plaatsen, beschouwende de kwaden en de goeden.
4 De medicijn der tong is een boom des levens; maar de verkeerdheid in dezelve is eene breuk in den geest.
5 Een dwaas zal de tucht zijns vaders versmaden; maar die de bestrafling waarneemt, zal kloekzinniglijk handelen.
6 *In* het huis des regtvaardigen is een groote schat; maar in des goddeloozen inkomst is beroerte.
7 De lippen der wijzen zullen de wetenschap uitstrooijen; maar het hart der zotten niet alzoo.
8 Het offer des goddeloozen is den HEERE een gruwel; maar het gebed der opregten is zijn welgevallen.
9 De weg der goddeloozen is den HEERE een gruwel; maar dien, die de geregtigheid najaagt, zal Hij liefhebben.
10 De tucht is onaangenaam voor dengenen, die het pad verlaat; *en* die de bestrafling haat, zal sterven.
11 De hel en het verderf zijn voor den

HEER; hoe veel te meer de harten van des menschen kinderen?

12 De spotter zal niet liefhebben, die hem bestraft; hij zal niet gaan tot de wijzen.

13 Een vrolijk hart zal het aangezigt blijde maken; maar door de smart des harten wordt de geest verslagen.

14 Een verstandig hart zal de wetenschap opzoeken; maar de mond der zotten zal met dwaasheid gevoed worden.

15 Al de dagen des bedrukten zijn kwaad; maar een vrolijk hart is een gedurige maaltijd.

16 Beter is weinig met de vreeze des HEEREN, dan een groote schat, en onrust daarbij.

17 Beter is een geregt van groen moes, waar ook liefde is, dan een gemeste os, en haat daarbij.

18 Een grimmig man zal gekijf verwekken; maar de langmoedige zal den twist stillen.

19 De weg des luiaards is als eene doornheg; maar het pad der opregten is welgebaand.

20 Een wijs zoon zal den vader verblijden; maar een zot mensch veracht zijne moeder.

21 De dwaasheid is den verstandeloozen blijdschap; maar een man van verstand zal regt wandelen.

22 De gedachten worden vernietigd, als er geen raad is; maar door veelheid der raadslieden zal elk een bestaan.

23 Een man heeft blijdschap in het antwoord zijns monds; en hoe goed is een woord op zijnen tijd!

24 De weg des levens is den verstandigen naar boven; opdat hij afwijke van de hel, beneden.

25 Het huis der hoovaardigen zal de HEER afrukken; maar de landpale der weduwe zal Hij vastzetten.

26 Des boozen gedachten zijn den HEERE een gruwel; maar der reinen zijn liefelijke redenen.

27 Die gierigheid pleegt, beroert zijn huis; maar die geschenken haat, zal leven.

28 Het hart des regtvaardigen bedenkt zich, om te antwoorden; maar de mond der goddeloozen zal overvloediglijk kwade dingen uitstorten.

29 De HEER is ver van de goddeloozen; maar het gebed der regtvaardigen zal Hij verhooren.

30 Het licht der oogen verblijdt het hart; een goed gerucht maakt het gebeente vet.

31 Het oor, dat de bestrafling des levens hoort, zal in het midden der wijzen vernachten.

32 Die de tucht verwerpt, die versmaadt zijne ziel; maar die de bestrafling hoort, krijgt verstand.

33 De vreeze des HEEREN is de tucht der wijsheid; en de nederigheid *gaat* vóór de eer.

HOOFDSTUK XVI.

DE mensch heeft schikkingen des harten; maar het antwoord der tong is van den HEER.

2 Alle wegen des mans zijn zuiver in zijne oogen; maar de HEER weegt de geesten.

3 Wentel uwe werken op den HEER, en uwe gedachten zullen bevestigd worden.

4 De HEER heeft alles gewrocht om zijn zelfs wil; ja ook den goddeloozen tot den dag des kwaads.

5 Al wie hoog is van hart, is den HEERE een gruwel: hand aan hand, zal hij niet onschuldig zijn.

6 Door goedertierenheid en trouw wordt de misdaad verzoend; en door de vreeze des HEEREN wijkt men af van het kwade.

7 Als iemands wegen den HEERE behagen, zoo zal Hij ook zijne vijanden met hem bevredigen.

8 Beter is een weinig met geregtigheid, dan de veelheid der inkomsten zonder regt.

9 Het hart des menschen overdenkt zijnen weg; maar de HEER stiert zijnen gang.

10 Waarzegging is op de lippen des konings; zijn mond zal niet overtreden in het gerigt.

11 Eene regte waag en weegschaal zijn des HEEREN: alle weegsteenen des zaks zijn zijn werk.

12 Het is der koningen gruwel, goddeloosheid te doen: want door geregtigheid wordt de troon bevestigd.

13 De lippen der geregtigheid zijn het welgevallen der koningen: en elk een van hen zal liefhebben dien, die regte dingen spreekt.

14 De grimmigheid des konings is *als* de boden des doods; maar een wijs man zal die verzoenen.

15 In het licht van des konings aangezigt is leven; en zijn welgevallen is als eene wolk des spaden regens.

16 Hoe veel beter is het wijsheid te be-

komen, dan uitgegraven goud! en uitnemender verstand te bekomen, dan zilver!
17 De baan der opregten is van het kwaad af te wijken; hij behoedt zijne ziel, die zijnen weg bewaart.
18 Hoovaardigheid is vóór de verbreking; en hoogheid des geestes vóór den val.
19 Het is beter nederig van geest te zijn met de zachtmoedigen, dan roof te deelen met de hoovaardigen.
20 Die op het woord verstandelijk let, zal het goede vinden; en die op den HEER vertrouwt, is welgelukzalig.
21 De wijze van hart zal verstandig genoemd worden; en de zoetheid der lippen zal de leering vermeerderen.
22 Het verstand dergenen, die het bezitten, is eene springader des levens, maar de tucht der dwazen is dwaasheid.
23 Het hart eens wijzen maakt zijnen mond verstandig; en zal op zijne lippen de leering vermeerderen.
24 Liefelijke redenen zijn eene honigraat, zoet voor de ziel, en medicijn voor het gebeente.
25 Er is een weg, die iemand regt schijnt; maar het laatste van dien zijn wegen des doods.
26 De ziel des arbeidzamen arbeidt voor zich zelven : want zijn mond buigt zich voor hem.
27 Een Belials man graaft kwaad; en op zijne lippen is als brandend vuur.
28 Een verkeerd man zal krakeel inwerpen; en een oorblazer scheidt den voornaamsten vriend.
29 Een man des gewelds verlokt zijnen naasten, en hij leidt hem in eenen weg, die niet goed is.
30 Hij sluit zijne oogen, om verkeerdheden te bedenken; zijne lippen bijtende, volbrengt hij het kwaad.
31 De grijsheid is eene sierlijke kroon, zij wordt opden weg der geregtigheid gevonden.
32 De langmoedige is beter dan de sterke; en die heerscht over zijnen geest, dan die eene stad inneemt.
33 Het lot wordt in den schoot geworpen, maar het geheele beleid daarvan is van den HEER.

HOOFDSTUK XVII.

EENE drooge bete, en rust daarbij, is beter, dan een huis vol van geslagte beesten, met twist.
2 Een verstandig knecht zal heerschen over eenen zoon, die beschaamd maakt, en in het midden der broederen zal hij erfenis deelen.
3 De smeltkroes is voor het zilver, en de oven voor het goud; maar de HEER proeft de harten.
4 De boosdoener merkt op de ongeregtige lip; een leugenaar neigt het oor tot de verkeerde tong.
5 Die den armen bespot, smaadt deszelfs Maker; die zich verblijdt in het verderf, zal niet onschuldig zijn.
6 De kroon der ouden zijn de kindskinderen, en der kinderen sieraad zijn hunne vaderen.
7 Eene voortreffelijke lip past eenen dwazen niet, veel min eenen prins eene leugenachtige lip.
8 Het geschenk is in de oogen zijner heeren een aangenaam gesteente; waarhenen het zich zal wenden, zal het wel gedijen.
9 Die de overtreding toedekt, zoekt liefde; maar die de zaak weder ophaalt, scheidt den voornaamsten vriend.
10 De bestrafling gaat dieper in den verstandigen, dan den zot honderdmaal te slaan.
11 Zekerlijk de wederspannige zoekt het kwaad; maar een wreede bode zal tegen hem gezonden worden.
12 Dat een beer, die van jongen beroofd is, eenen man te gemoet kome, maar niet een zot in zijne dwaasheid.
13 Die kwaad voor goed vergeldt, het kwaad zal van zijn huis niet wijken.
14 Het begin des krakeels is *gelijk* een, die het water opening geeft; daarom verlaat den twist, eer hij zich vermengt.
15 Wie den goddeloozen regtvaardigt, en den regtvaardigen verdoemt, zijn den HEERE een gruwel, ja die beiden.
16 Waarom toch zou in de hand des zots het koopgeld zijn, om wijsheid te koopen, dewijl hij geen verstand heeft?
17 Een vriend heeft te aller tijd lief; en een broeder wordt in de benaauwdheid geboren.
18 Een verstandeloos mensch klapt in de hand, zich borg stellende bij zijnen naasten.
19 Die het gekijf liefheeft, heeft de overtreding lief; die zijne deur verhoogt, zoekt verbreking.
20 Wie verdraaid is van hart, zal het goede niet vinden; en die verkeerd is

met zijne tong, zal in het kwaad vallen.
21 Wie eenen zot genereert, *die* zal hem tot droefheid zijn; en de vader des dwazen zal zich niet verblijden,
22 Een blij hart zal eene medicijn goed maken; maar een verslagen geest zal het gebeente verdroogen.
23 De goddelooze zal het geschenk uit den schoot nemen, om de paden des regts te buigen.
24 In het aangezigt des verstandigen is wijsheid; maar de oogen des zots zijn in het einde der aarde.
25 Een zotte zoon is een verdriet voor zijnen vader, en bittere droefheid voor degene, die hem gebaard heeft.
26 Het is niet goed, den regtvaardigen ook te doen boeten, dat de prinsen *iemand* slaan zouden om hetgeen regt is.
27 Wie wetenschap weet, houdt zijne woorden in; *en* een man van verstand is kostelijk van geest.
28 Een dwaas zelfs, die zwijgt, zal wijs geacht worden, *en* die zijne lippen toesluit, verstandig.

HOOFDSTUK XVIII.

DIE zich afzondert, tracht naar wat begeerlijks; hij vermengt zich in alle bestendige wijsheid.
2 De zot heeft geenen lust in verstandigheid, maar daarin, dat zijn hart zich ontdekt.
3 Als de goddelooze komt, komt ook de verachting, en met schande versmaadheid.
4 De woorden van den mond eens mans zijn diepe wateren; en de springader der wijsheid is eene uitstortende beek.
5 Het is niet goed het aangezigt des goddeloozen aan te nemen, om den regtvaardigen in het gerigt te buigen.
6 De lippen des zots komen in twist, en zijn mond roept naar slagen.
7 De mond des zots is hem zelven eene verstoring, en zijne lippen een strik zijner ziel.
8 De woorden des oorblazers zijn als dergenen, die geslagen zijn, en die dalen in het binnenste des buiks.
9 Ook die zich slap aanstelt in zijn werk, die is een broeder van eenen doorbrenger.
10 De naam des HEEREN is een sterke toren; de regtvaardige zal daarhenen loopen, en in een hoog vertrek gesteld worden.
11 Des rijken goed is de stad zijner sterkte, en als een verheven muur in zijne inbeelding.
12 Vóór de verbreking zal des menschen hart zich verheffen; en de nederigheid gaat vóór de eer.
13 Die antwoord geeft, eer hij zal gehoord hebben, dat is hem dwaasheid en schande.
14 De geest eens mans zal zijne krankheid ondersteunen; maar eenen verslagenen geest, wie zal dien opheffen?
15 Het hart des verstandigen bekomt wetenschap, en het oor der wijzen zoekt wetenschap.
16 De gifte des menschen maakt hem ruimte, en zij geleidt hem voor het aangezigt der grooten.
17 Die de eerste is in zijne twistzaak, *schijnt* regtvaardig te zijn; maar zijn naaste komt, en hij onderzoekt hem.
18 Het lot doet de geschillen ophouden, en maakt scheiding tusschen magtigen.
19 Een broeder is wederspanniger dan eene sterke stad; en de geschillen zijn als een grendel van een paleis.
20 Van de vrucht van ieders mond zal zijn buik verzadigd worden; hij zal verzadigd worden van de inkomst zijner lippen.
21 Dood en leven zijn in het geweld der tong; en een ieder, die ze liefheeft, zal hare vrucht eten.
22 Die eene vrouw gevonden heeft, heeft eene goede zaak gevonden, en hij heeft welgevallen getrokken van den HEER.
23 De arme spreekt smeekingen; maar de rijke antwoordt harde dingen.
24 Een man, die vrienden heeft, heeft zich vriendelijk te houden: want er is een liefhebber, die meer aankleeft dan een broeder.

HOOFDSTUK XIX.

DE arme, in zijne opregtheid wandelende, is beter dan de verkeerde van lippen, en die een zot is.
2 Ook is de ziel zonder wetenschap niet goed; en die met de voeten haastig is, zondigt.
3 De dwaasheid des menschen zal zijnen weg verkeeren; en zijn hart zal zich tegen den HEER vergrammen.
4 Het goed brengt vele vrienden toe; maar de arme wordt van zijnen vriend gescheiden.
5 Een valsch getuige zal niet onschuldig

zijn; en die leugenen blaast, zal niet ontkomen.

6 Velen smeeken het aangezigt des prinsen; en een ieder is een vriend dengenen, die giften geeft.

7 Al de broeders des armen haten hem: hoe veel te meer gaan zijne vrienden verre van hem! hij loopt hen na *met* woorden, die niets zijn.

8 Die verstand bekomt, heeft zijne ziel lief; hij neemt de verstandigheid waar, om het goede te vinden.

9 Een valsch getuige zal niet onschuldig zijn; en die leugenen blaast, zal vergaan.

10 De weelde staat eenen zot niet wel; hoe veel te min eenen knecht te heerschen over vorsten!

11 Het verstand des menschen vertrekt zijnen toorn; en zijn sieraad is de overtreding voorbij te gaan.

12 Des konings gramschap is als het brullen eens jongen leeuws; maar zijn welgevallen is als dauw op het kruid.

13 Een zotte zoon is zijnen vader groote ellende; en de kijvingen eener vrouw *als* een gestadig druipen.

14 Huis en goed is eene erve van de vaderen; maar eene verstandige vrouw is van den HEER.

15 Luiheid doet in diepen slaap vallen; en eene bedriegelijke ziel zal hongeren.

16 Die het gebod bewaart, bewaart zijne ziel; die zijne wegen veracht, zal sterven.

17 Die zich des armen ontfermt, leent den HEERE; en Hij zal hem zijne weldaad vergelden.

18 Tuchtig uwen zoon, als er nog hoop is; maar verhef uwe ziel niet, om hem te dooden.

19 Die groot is van grimmigheid, zal straf dragen: want zoo gij *hem* uitredt, zoo zult gij nog moeten voortvaren.

20 Hoor raad, en ontvang tucht, opdat gij in uw laatste wijs zijt.

21 In het hart des mans zijn vele gedachten; maar de raad des HEEREN, die zal bestaan.

22 De wensch des menschen is zijne weldadigheid; maar de arme is beter dan een leugenachtig man.

23 De vreeze des HEEREN is ten leven: want men zal verzadigd zijnde vernachten, met het kwaad zal men niet bezocht worden.

24 Een luiaard verbergt de hand in den boezem, en hij zal ze niet weder aan zijnen mond brengen.

25 Sla den spotter, zoo zal de slechte kloekzinnig worden; en bestraf den verstandigen, hij zal wetenschap begrijpen.

26 Wie den vader verwoest, *of* de moeder verjaagt, is een zoon, die beschaamd maakt, en schande aandoet.

27 Laat af, mijn zoon! hoorende de tucht, af te dwalen van de redenen der wetenschap.

28 Een Belials getuige bespot het regt; en de mond der goddeloozen slokt de ongeregtigheid in.

29 Gerigten zijn voor de spotters bereid, en slagen voor den rug der zotten.

HOOFDSTUK XX.

DE wijn is een spotter, de sterke drank is woelachtig; al wie daarin dwaalt, zal niet wijs zijn.

2 De schrik eens konings is als het brullen eens jongen leeuws; die zich tegen hem vergramt, zondigt tegen zijne ziel.

3 Het is eere voor eenen man, van twist af te blijven; maar ieder dwaas zal er zich inmengen.

4 Om den winter zal de luiaard niet ploegen; daarom zal hij bedelen in den oogst, maar er zal niet zijn.

5 De raad in het hart eens mans is *als* diepe wateren; maar een man van verstand zal dien uithalen.

6 Elk een van de menigte der menschen roept zijne weldadigheid uit; maar wie zal eenen regt trouwen man vinden?

7 De regtvaardige wandelt steeds in zijne opregtheid; welgelukzalig zijn zijne kinderen na hem.

8 Een koning, zittende op den troon des gerigts, verstrooit alle kwaad met zijne oogen.

9 Wie kan zeggen: Ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van mijne zonde?

10 Tweederlei weegsteen, tweederlei efa is den HEERE een gruwel, ja die beiden.

11 Een jongen zal ook door zijne handelingen zich bekend maken, of zijn werk zuiver, en of het regt zal wezen.

12 Een hoorend oor, en een ziend oog heeft de HEER gemaakt, ja die beiden.

13 Heb den slaap niet lief, opdat gij niet arm wordt; open uwe oogen, verzadig u met brood.

14 Het is kwaad, het is kwaad! zal de

kooper zeggen; maar als hij weggegaan is, dan zal hij zich beroemen.

15 Goud is er, en menigte van robijnen; maar de lippen der wetenschap zijn een kostelijk kleinood.

16 Als *iemand voor* eenen vreemden borg geworden is, neem zijn kleed; en pand hem voor de onbekenden.

17 Het brood der leugen is den mensch zoet; maar daarna zal zijn mond vol van zandsteentjes worden.

18 Elke gedachte wordt door raad bevestigd, daarom voer oorlog met wijze raadslagen.

19 Die *als* een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke; vermeng u dan niet met hem, die met zijne lippen verlokt.

20 Wie zijnen vader of zijne moeder vloekt, diens lamp zal uitgeblusscht worden in zwarte duisternis.

21 Als eene erfenis in het eerste verhaastigd wordt, zoo zal haar laatste niet gezegend worden.

22 Zeg niet: Ik zal het kwaad vergelden; wacht op den HEER, en Hij zal u verlossen.

23 Tweederlei weegsteen is den HEERE een gruwel, en de bedriegelijke weegschaal is niet goed.

24 De treden des mans zijn van den HEER; hoe zou dan een mensch zijnen weg verstaan?

25 Het is een strik des menschen, dat hij het heilige verslindt, en na *gedane* geloften, onderzoek te doen.

26 Een wijs koning verstrooit de goddeloozen, en hij brengt het rad over hen.

27 De ziel des menschen is eene lamp des HEEREN, doorzoekende al de binnenkameren des buiks.

28 Weldadigheid en waarheid bewaren den koning; en door weldadigheid ondersteunt hij zijnen troon.

29 Der jongelingen sieraad is hunne kracht, en der ouden heerlijkheid is de grijsheid.

30 Gezwellen der wonde zijn in den boozen eene zuivering, mitsgaders de slagen van het binnenste des buiks.

HOOFDSTUK XXI.

DES konings hart is in de hand des HEEREN *als* waterbeken; Hij neigt het tot al wat Hij wil.

2 Alle weg des menschen is regt in zijne oogen; maar de HEER weegt de harten.

3 Geregtigheid en regt te doen, is bij den HEER uitgelezener dan offer.

4 Hoogheid der oogen, en trotschheid des harten, *en* de ploeging der goddeloozen, zijn zonde.

5 De gedachten des vlijtigen zijn alleen tot overschot; maar van een' ieder, die haastig is, alleen tot gebrek.

6 Te arbeiden om schatten met eene valsche tong, is eene voortgedrevene ijdelheid dergenen, die den dood zoeken.

7 De verwoesting der goddeloozen zal hen doorsnijden, omdat zij weigeren regt te doen.

8 De weg des menschen is gansch verkeerd en vreemd; maar het werk des zuiveren is regt.

9 Het is beter te wonen op eenen hoek van het dak, dan met eene kijfachtige huisvrouw, en dat *in* een huis van gezelschap.

10 De ziel des goddeloozen begeert het kwaad; zijn naaste krijgt geene genade in zijne oogen.

11 Als men den spotter straft, wordt de slechte wijs; en als men den wijzen onderrigt, neemt hij wetenschap aan.

12 De regtvaardige let verstandelijk op des goddeloozen huis, als *God* de goddeloozen in het kwaad stort.

13 Die zijn oor stopt voor het geschrei des armen, die zal ook roepen, en niet verhoord worden.

14 Eene gift in het verborgene houdt den toorn onder, en een geschenk in den schoot de sterke grimmigheid.

15 Het is den regtvaardigen eene blijdschap regt te doen; maar voor de werkers der ongeregtigheid is het verschrikking.

16 Een mensch, die van den weg des verstands afdwaalt, zal in de gemeente der dooden rusten.

17 Die blijdschap liefheeft, die zal gebrek lijden; die wijn en olie liefheeft, zal niet rijk worden.

18 De goddelooze is een rantsoen voor de regtvaardigen, en de trouwelooze voor de opregten.

19 Het is beter te wonen in een woest land, dan bij eene zeer kijfachtige en toornige huisvrouw.

20 In des wijzen woning is een gewenschte schat, en olie; maar een zot mensch verslindt zulks.

21 Die regtvaardigheid en weldadigheid

najaagt, zal het leven, regtvaardigheid en eere vinden.
22 De wijze beklimt de stad der geweldigen, en werpt de sterkte huns vertrouwens neder.
23 Die zijnen mond en zijne tong bewaart, bewaart zijne ziel van benaauwdheden.
24 Die een hoovaardig pogcher is, zijn naam is spotter; hij gaat met hoovaardige verbolgenheid te werk.
25 De begeerte des luiaards zal hem dooden: want zijne handen weigeren te werken.
26 Den ganschen dag begeert hij begeerlijke dingen; maar de regtvaardige zal geven, en niet inhouden.
27 Het offer der goddeloozen is een gruwel; hoe veel te meer, als zij het met een schandelijk voornemen brengen!
28 Een leugenachtig getuige zal vergaan; en een man, die hoort, zal spreken tot overwinning.
29 Een goddeloos man sterkt zich in zijn aangezigt; maar de opregte, die maakt zijnen weg vast.
30 Er is geene wijsheid, en er is geen verstand, en er is geen raad tegen den HEER.
31 Het paard wordt bereid tegen den dag des strijds; maar de overwinning is des HEEREN.

HOOFDSTUK XXII.

DE naam is uitgelezener dan groote rijkdom, de goede gunst dan zilver en dan goud.
2 Rijken en armen ontmoeten elkander; de HEER heeft hen allen gemaakt.
3 Een kloekzinnig mensch ziet het kwaad, en verbergt zich; maar de slechten gaan henen door, en worden gestraft.
4 De loon der nederigheid, *met* de vreeze des HEEREN, is rijkdom, en eere, en leven.
5 Doornen *en* strikken zijn in den weg des verkeerden; die zijne ziel bewaart, zal zich verre van die maken.
6 Leer den jongen de eerste beginselen naar den eisch zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken.
7 De rijke heerscht over de armen; en die ontleent, is des leeners knecht.
8 Die onregt zaait, zal moeite maaijen; en de roede zijner verbolgenheid zal een einde nemen.
9 Die goed van oog is, die zal gezegend worden: want hij heeft van zijn brood den armen gegeven.
10 Drijf den spotter uit, en het gekijf zal weggaan, en het geschil met de schande zal ophouden.
11 Die de reinheid des harten liefheeft, wiens lippen aangenaam zijn, diens vriend is de koning.
12 De oogen des HEEREN bewaren de wetenschap; maar de zaken des trouweloozen zal Hij omkeeren.
13 De luiaard zegt: Er is een leeuw buiten; ik mogt op het midden der straten gedood worden!
14 De mond der vreemde vrouwen is eene diepe gracht; op welken de HEER vergramd is, zal daarin vallen.
15 De dwaasheid is in het hart des jongen gebonden; de roede der tucht zal ze verre van hem wegdoen.
16 Die den armen verdrukt, om het zijne te vermeerderen, *en* den rijken geeft, *komt* zekerlijk tot gebrek.
17 Neig uw oor, en hoor de woorden der wijzen, en stel uw hart tot mijne wetenschap:
18 Want het is liefelijk, als gij die in uw binnenste bewaart; zij zullen zamen op uwe lippen gepast worden.
19 Opdat uw vertrouwen op den HEER zij, maak ik u *die* heden bekend, gij ook *maak ze bekend*.
20 Heb ik u niet heerlijke dingen geschreven van allerlei raad en wetenschap?
21 Om u bekend te maken de zekerheid van de redenen der waarheid; opdat gij redenen der waarheid antwoorden moogt dengenen, die u zenden.
22 Beroof den armen niet, omdat hij arm is; en verbrijzel den ellendigen niet in de poort.
23 Want de HEER zal hunne twistzaak twisten, en Hij zal dengenen, die hen berooven, de ziel rooven.
24 Vergezelschap u niet met eenen grammoedigen, en ga niet om met een zeer grimmig man;
25 Opdat gij zijne paden niet leert, en eenen strik over uwe ziel haalt.
26 Wees niet onder degenen, die in de hand klappen, onder degenen, die voor schulden borg zijn.
27 Zoo gij niet hadt om te betalen, waarom zou men uw bed van onder u wegnemen?

28 Zet de oude palen niet terug, die uwe vaderen gemaakt hebben.
29 Hebt gij eenen man gezien, die vaardig in zijn werk is? hij zal voor het aangezigt der koningen gesteld worden; voor het aangezigt der ongeachte lieden zal hij niet gesteld worden.

HOOFDSTUK XXIII.

ALS gij aangezeten zult zijn om met een' heerscher te eten, zoo zult gij scherpelijk letten op dengenen, die voor uw aangezigt is.
2 En zet een mes aan uwe keel, indien gij een gulzig mensch zijt;
3 Laat u niet gelusten zijner smakelijke spijzen, want het is een leugenachtig brood.
4 Vermoei u niet om rijk te worden; sta af van uw vernuft.
5 Zult gij uwe oogen laten vliegen op hetgeen niets is? want het zal zich gewisselijk vleugelen maken, gelijk een arend, die naar den hemel vliegt.
6 Eet het brood niet desgenen, die boos is van oog, en wees niet belust op zijne smakelijke spijzen:
7 Want gelijk hij bedacht heeft in zijne ziel, alzoo zal hij tot u zeggen: Eet en drink! maar zijn hart is niet met u:
8 Uwe bete, die gij gegeten hebt, zoudt gij uitspuwen; en gij zoudt uwe liefelijke woorden verderven.
9 Spreek niet voor het oor van een' zot, want hij zou het verstand uwer woorden verachten.
10 Zet den ouden paal niet terug; en kom op de akkers der weezen niet:
11 Want hun Verlosser is sterk; die zal hunne twistzaak tegen u twisten.
12 Begeef uw hart tot de tucht, en uwe ooren tot de redenen der wetenschap.
13 Weer de tucht van den jongen niet: als gij hem met de roede zult slaan, zal hij niet sterven.
14 Gij zult hem met de roede slaan, en zijne ziel van de hel redden.
15 Mijn zoon! zoo uw hart wijs is, mijn hart zal blijde zijn, ja ik.
16 En mijne nieren zullen van vreugde opspringen, als uwe lippen billijkheden spreken zullen.
17 Uw hart zij niet nijdig over de zondaren; maar zijt te allen dage in de vreeze des HEEREN:
18 Want zekerlijk, er is eene belooning: en uwe verwachting zal niet afgesneden worden.
19 Hoor gij, mijn zoon! en word wijs, en rigt uw hart op den weg.
20 Zijt niet onder de wijnzuipers, noch onder de vleeschvreters:
21 Want een zuiper en vraat zal arm worden; en de sluimering doet verscheurde kleederen dragen.
22 Hoor naar uwen vader, die u gewonnen heeft; en veracht uwe moeder niet, als zij oud geworden is.
23 Koop de waarheid, en verkoop ze niet, *mitsgaders* wijsheid, en tucht, en verstand.
24 De vader des regtvaardigen zal zich zeer verheugen; en die eenen wijzen *zoon* gewint, zal zich over hem verblijden.
25 Laat uwen vader zich verblijden, ook uwe moeder; en laat haar zich verheugen, die u gebaard heeft.
26 Mijn zoon! geef mij uw hart, en laat uwe oogen mijne wegen bewaren.
27 Want eene hoer is eene diepe gracht, en eene vreemde vrouw is een enge put.
28 Ook loert zij als een roover; en zij vermenigvuldigt de trouweloozen onder de menschen.
29 Bij wien is wee? bij wien och arme! bij wien gekijf? bij wien het geklag? bij wien wonden zonder oorzaak? bij wien de roodheid der oogen?
30 Bij degenen, die bij den wijn vertoeven; bij degenen, die komen om gemengden drank na te zoeken.
31 Zie den wijn niet aan, als hij zich rood vertoont, als hij in den beker zijne verw geeft, *als* hij regt opgaat;
32 *In* zijn einde zal hij als eene slang bijten, en steken als eene adder.
33 Uwe oogen zullen naar vreemde vrouwen zien, en uw hart zal verkeerdheden spreken.
34 En gij zult zijn, gelijk een, die in het hart van de zee slaapt; en gelijk een, die in het opperste van den mast slaapt.
35 Men heeft mij geslagen, *zult gij zeggen*, ik ben niet ziek geweest; men heeft mij gebeukt, ik heb het niet gevoeld; wanneer zal ik opwaken? ik zal hem nog meer zoeken!

HOOFDSTUK XXIV.

ZIJT niet nijdig over de booze lieden, en laat u niet gelusten, om bij hen te zijn:

2 Want hun hart bedenkt verwoesting, en hunne lippen spreken moeite.
3 Door wijsheid wordt een huis gebouwd, en door verstandigheid bevestigd;
4 En door wetenschap worden de binnenkameren vervuld met alle kostelijk en liefelijk goed.
5 Een wijs man is sterk; en een man van wetenschap maakt de kracht vast.
6 Want door wijze raadslagen zult gij voor u den krijg voeren; en in de veelheid der raadgevers is de overwinning.
7 Alle wijsheid is voor den dwazen te hoog; hij zal in de poort zijnen mond niet opendoen.
8 Die denkt om kwaad te doen, dien zal men eenen meester van schandelijke verdichtselen noemen.
9 De gedachte der dwaasheid is zonde; en een spotter is den mensch een gruwel.
10 Vertoont gij u slap ten dage der benaauwdheid, uwe kracht is naauw.
11 Red degenen, die ter dood gegrepen zijn: want zij wankelen ter dooding, zoo gij u onthoudt.
12 Wanneer gij zegt: Ziet, wij weten dat niet; zal Hij niet, die de harten weegt, *dat* merken? en die uwe ziel gade slaat, zal Hij het niet weten? want Hij zal den mensch vergelden naar zijn werk.
13 Eet honig, mijn zoon! want hij is goed, en honigzeem is zoet voor uw gehemelte.
14 Zoodanig is de kennis der wijsheid voor uwe ziel; als gij ze vindt, zoo zal er belooning wezen, en uwe verwachting zal niet afgesneden worden.
15 Loer niet, o goddelooze! op de woning des regtvaardigen; verwoest zijne legerplaats niet.
16 Want de regtvaardige zal zevenmaal vallen, en opstaan; maar de goddeloozen zullen in het kwaad nederstruikelen.
17 Verblijd u niet, als uw vijand valt; en als hij nederstruikelt, laat uw hart zich niet verheugen;
18 Opdat het de HEER niet zie, en het kwaad zij in zijne oogen, en hij zijnen toorn van hem afkeere.
19 Ontsteek u niet over de boosdoeners; zijt niet nijdig over de goddeloozen:
20 Want de kwade zal geene belooning hebben; de lamp der goddeloozen zal uitgebluscht worden.
21 Mijn zoon! vrees den HEER en den koning; vermeng u niet met hen, die naar verandering staan:
22 Want hun verderf zal haastelijk ontstaan; en wie weet hun beider ondergang?
23 Deze *Spreuken* zijn ook van de wijzen. Het aangezigt in het gerigt te kennen, is niet goed.
24 Die tot den goddeloozen zegt: Gij zijt regtvaardig; dien zullen de volken vervloeken, de natiën zullen hem gram zijn;
25 Maar voor degenen, die *hem* bestraffen, zal liefelijkheid zijn; en de zegen des goeds zal op hen komen.
26 Men zal de lippen kussen desgenen, die regte woorden antwoordt.
27 Beschik uw werk daar buiten, en bereid het voor u op den akker, en bouw daarna uw huis.
28 Wees niet zonder oorzaak getuige tegen uwen naasten: want zoudt gij verleiden met uwe lip?
29 Zeg niet: Gelijk als hij mij gedaan heeft, zoo zal ik hem doen; ik zal een' ieder vergelden naar zijn werk.
30 Ik ging voorbij den akker eens luiaards, en voorbij den wijngaard van een verstandeloos mensch;
31 En ziet, hij was gansch opgeschoten van distelen, zijne gedaante was *met* netelen bedekt, en zijn steenen scheidsmuur was afgebroken.
32 Als ik dat aanschouwde, nam ik het ter harte, ik zag het, *en* nam onderwijzing aan:
33 Een weinig slapens, een weinig sluimerens, een weinig handvouwens, al nederliggende;
34 Zoo zal uwe armoede *u* overkomen *als* een wandelaar, en uw velerlei gebrek als een gewapend man.

HOOFDSTUK XXV.

DIT zijn ook Spreuken van Sálomo, die de mannen van Hizkia, den koning van Juda, uitgeschreven hebben.
2 Het is Gods eer eene zaak te verbergen; maar de eer der koningen eene zaak te doorgronden.
3 Aan de hoogte des hemels, en aan de diepte der aarde, en *aan* het hart der koningen is geene doorgronding.
4 Doe het schuim van het zilver weg, en er zal een vat voor den smelter uitkomen:
5 Doe den goddeloozen weg van het aan-

gezigt des konings, en zijn troon zal door geregtigheid bevestigd worden.

6 Praal niet voor het aangezigt des konings, en sta niet in de plaats der grooten:
7 Want het is beter, dat men tot u zegge: Kom hier bovenaan, dan dat men u vernedere voor het aangezigt eens prinsen, dien uwe oogen gezien hebben.

8 Vaar niet haastelijk voort om te twisten, opdat gij misschien in het laatste daarvan niet wat doet, als uw naaste u zou mogen beschaamd hebben.

9 Twist uwe twistzaak met uwen naasten; maar openbaar het heimelijke van een' ander niet;
10 Opdat degene, die het hoort, u niet smade, want uw kwaad gerucht zou niet afgekeerd worden.

11 Eene rede, op zijn pas gesproken, is *als* gouden appelen in zilveren gebeelde schalen.

12 Een wijs bestraffer bij een hoorend oor, is een gouden oorsiersel, en een halssieraad van het fijnste goud.

13 Een trouw gezant is dengenen, die hem zenden, als de koude der sneeuw ten dage des oogstes, want hij verkwikt zijns heeren ziel.

14 Een man, die zich zelven beroemt over eene valsche gift, is *als* wolken en wind, waar geen regen bij is.

15 Een overste wordt door langmoedigheid overreed; en eene zachte tong breekt het gebeente.

16 Hebt gij honig gevonden, eet dat u genoeg is; opdat gij misschien daarvan niet zat wordt, en dien uitspuwt.

17 Spaar uwen voet van het huis uws naasten, opdat hij niet zat van u worde, en u hate.

18 Een man, tegen zijnen naasten eene valsche getuigenis sprekende, is een hamer, en zwaard, en scherpe pijl.

19 Het vertrouwen op eenen trouweloozen, ten dage der benaauwdheid, is *als* een gebroken tand en verstuikte voet.

20 Die liederen zingt bij een treurig hart, is gelijk hij, die een kleed aflegt ten dage der koude, *en als* edik op salpeter.

21 Indien degene, die u haat, hongert, geef hem brood te eten; en zoo hij dorstig is, geef hem water te drinken:
22 Want gij zult vurige kolen op zijn hoofd hoopen, en de HEER zal het u vergelden.

23 De noordewind verdrijft den regen, en een vergramd aangezigt de verborgene tong.

24 Het is beter te wonen op eenen hoek van het dak, dan met eene kijfachtige huisvrouw, en dat in een huis van gezelschap.

25 Eene goede tijding uit een ver land is als koud water op eene vermoeide ziel.

26 De regtvaardige, wankelende voor het aangezigt des goddeloozen, is eene beroerde fontein, en verdorven springader.

27 Veel honigs te eten is niet goed: maar de onderzoeking van de heerlijkheid van zulke dingen is eer.

28 Een man, die zijnen geest niet wederhouden kan, is eene opengebroken stad zonder muur.

HOOFDSTUK XXVI.

GELIJK de sneeuw in den zomer, en gelijk de regen in den oogst, alzoo past den zot de eer niet.

2 Gelijk eene musch is tot wegzweven, gelijk eene zwaluw tot vervliegen, alzoo zal een vloek, die zonder oorzaak is, niet komen.

3 Eene zweep is voor het paard, een toom voor den ezel, en eene roede voor den rug der zotten.

4 Antwoord den zot naar zijne dwaasheid niet, opdat gij ook hem niet gelijk wordt.
5 Antwoord den zot naar zijne dwaasheid, opdat hij in zijne oogen niet wijs zij.

6 Hij snijdt *zich* de voeten af, *en* drinkt geweld, die boodschappen zendt door de hand van eenen zot.

7 Hef de beenen van den kreupelen op, alzoo is eene spreuk in den mond der zotten.

8 Gelijk hij, die een *edel* gesteente in eenen slinger bindt, alzoo is hij, die den zot eer geeft.

9 *Gelijk* een doorn gaat in de hand eens dronkaards, alzoo is eene spreuk in den mond der zotten.

10 De grooten doen een' iegelijk verdriet aan, en huren de zotten, en huren de overtreders.

11 Gelijk een hond tot zijn uitspuwsel wederkeert, *alzoo* herneemt de zot zijne dwaasheid.

12 Hebt gij eenen man gezien, die wijs in zijne oogen is? van eenen zot is meer verwachting dan van hem.

13 De luiaard zegt: Er is een felle leeuw op den weg, een leeuw is op de straten!

14 Eene deur keert om op hare herre, alzoo de luiaard op zijn bed.
15 De luiaard verbergt zijne hand in den boezem, hij is te moede, om die weder tot zijnen mond te brengen.
16 De luiaard is wijzer in zijne oogen, dan zeven, die *met* rede antwoorden.
17 De voorbijgaande, die zich vertoornt in eenen twist, *die* hem niet aangaat, is *gelijk* die eenen hond bij de ooren grijpt.
18 Gelijk een, die zich veinst te razen, die vuursprankelen, pijlen en doodelijke dingen werpt;
19 Alzoo is een man, die zijnen naasten bedriegt, en zegt: Jok ik er niet mede?
20 Als er geen hout is, gaat het vuur uit; en als er geen oorblazer is, wordt het gekijf gestild.
21 De doove kool is om de vurige kool, en het hout om het vuur; alzoo is een kijfachtig man, om twist te ontsteken.
22 De woorden des oorblazers zijn als dergenen, die geslagen zijn, en die dalen in het binnenste des buiks.
23 Brandende lippen, en een boos hart, zijn *als* eene potscherf met schuim van zilver overtogen.
24 Die haat draagt, gelaat zich vreemd met zijne lippen; maar in zijn binnenste stelt hij bedrog aan.
25 Als hij met zijne stem smeekt, geloof hem niet, want zeven gruwelen zijn in zijn hart.
26 *Wiens* haat door bedrog bedekt is, diens boosheid zal in de gemeente geopenbaard worden.
27 Die eenen kuil graaft, zal er invallen, en die eenen steen wentelt, op hem zal hij wederkeeren.
28 Eene valsche tong haat degenen, die zij verbrijzelt; en een gladde mond maakt omstooting.

HOOFDSTUK XXVII.

1 BEROEM u niet over den dag van morgen: want gij weet niet, wat de dag zal baren.
2 Laat u eenen vreemden prijzen, en niet uwen mond; eenen onbekenden, en niet uwe lippen.
3 Een steen is zwaar, en het zand gewigtig; maar de toornigheid des dwazen is zwaarder dan die beiden.
4 Grimmigheid en overlooping van toorn is wreedheid; maar wie zal voor nijdigheid bestaan?
5 Openbare bestrafling is beter dan verborgene liefde.
6 De wonden des liefhebbers zijn getrouw; maar de kussingen des haters zijn af te bidden.
7 Eene verzadigde ziel vertreedt het honigzeem; maar aan eene hongerige ziel is alle bitter zoet.
8 Gelijk een vogel is, die uit zijn nest omdoolt, alzoo is een man, die omdoolt uit zijne plaats.
9 Olie, en reukwerk verblijdt het hart; alzoo is de zoetigheid van iemands vriend, van wege den raad der ziele.
10 Verlaat uwen vriend, noch den vriend uws vaders niet; en ga ten huize uws broeders niet op den dag van uwen tegenspoed. Beter is een gebuur, die nabij is, dan een broeder, die verre is.
11 Zijt wijs, mijn zoon! en verblijd mijn hart; opdat ik mijnen smader wat te antwoorden heb.
12 De kloekzinnige ziet het kwaad, *en* verbergt zich; de slechten gaan henen door, *en* worden gestraft.
13 Als *iemand voor* eenen vreemden borg geworden is, neem zijn kleed, en pand hem voor eene onbekende *vrouw*.
14 Die zijnen vriend zegent met luider stem, zich des morgens vroeg opmakende, het zal hem tot eenen vloek gerekend worden.
15 Eene gedurige druiping ten dage des slagregens en eene kijfachtige huisvrouw zijn even gelijk.
16 Elk een die haar verbergt, zou den wind verbergen, en de olie zijner regterhand, *die* roept.
17 IJzer scherpt men met ijzer; alzoo scherpt een man het aangezigt zijns naasten.
18 Die den vijgeboom bewaart, zal zijne vrucht eten; en die zijnen heer waarneemt, zal geëerd worden.
19 Gelijk *in het* water het aangezigt is tegen het aangezigt, alzoo is des menschen hart tegen den mensch.
20 De hel en het verderf worden niet verzadigd; alzoo worden de oogen des menschen niet verzadigd.
21 De smeltkroes is voor het zilver, en de oven voor het goud; alzoo is een man naar zijnen lof *te proeven*.
22 Al stiet gij den dwaas in eenen mor-

tier met eenen stamper, in het midden van het gestooten graan, zijne dwaasheid zou van hem niet afwijken.

23 Zijt naarstig, om het aangezigt uwer schapen te kennen; zet uw hart op de kudden.

24 Want de schat is niet tot in eeuwigheid: of zal de kroon van geslacht tot geslacht zijn?

25 Als het gras zich openbaart, en de grasscheuten gezien worden, laat de kruiden der bergen verzameld worden.

26 De lammeren zullen zijn tot uwe kleeding, en de bokken de prijs des velds.

27 Daartoe zult gij genoegzaamheid van geitenmelk *hebben* tot uwe spijze, tot spijze van uw huis, en leeftogt uwer maagden.

HOOFDSTUK XXVIII.

DE goddeloozen vlieden, waar geen vervolger is; maar elk regtvaardige is moedig, als een jonge leeuw.

2 Om de overtreding des lands zijn deszelfs vorsten vele; maar om verstandige *en* wetende menschen zal insgelijks verlenging wezen.

3 Een arm man, die de geringen verdrukt, is een wegvagende regen, zoodat er geen brood zij.

4 Die de wet verlaten, prijzen de goddeloozen; maar die de wet bewaren, mengen zich *in strijd* tegen hen.

5 De kwade lieden verstaan het regt niet; maar die den HEER zoeken, verstaan alles.

6 De arme, wandelende in zijne opregtheid, is beter, dan die verkeerd is van wegen, al is hij rijk.

7 Die de wet bewaart, is een verstandig zoon; maar die der vraten medgezel is, beschaamt zijnen vader.

8 Die zijn goed vermeerdert met woeker en met overwinst, vergadert dat voor dengenen, die zich des armen ontfermt.

9 Die zijn oor afwendt van de wet te hooren, diens gebed zelf zal een gruwel zijn.

10 Die de opregten doet dwalen op eenen kwaden weg, zal zelf in zijne gracht vallen; maar de vromen zullen het goede beërven.

11 Een rijk man is wijs in zijne oogen; maar de arme, die verstandig is, doorzoekt hem.

12 Als de regtvaardigen opspringen van vreugde, is er groote heerlijkheid; maar als de goddeloozen opkomen, wordt de mensch naauw gezocht.

13 Die zijne overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen.

14 Welgelukzalig is de mensch, die geduriglijk vreest; maar die zijn hart verhardt, zal in het kwaad vallen.

15 De goddelooze, heerschende over een arm volk, is een brullende leeuw, en een beer, die ginds en weder loopt.

16 Een vorst, die van alle verstand gebrek heeft, is ook veelvoudig in verdrukkingen; *maar* die de gierigheid haat, zal de dagen verlengen.

17 Een mensch, gedrukt om het bloed eener ziel, zal naar den kuil toevlieden; men ondersteune hem niet!

18 Die opregt wandelt, zal behouden worden; maar die zich verkeerdelijk gedraagt in twee wegen, zal in den éénen vallen.

19 Die zijn land bouwt, zal met brood verzadigd worden; maar die ijdele *menschen* volgt, zal met armoede verzadigd worden.

20 Een gansch getrouw man zal veelvoudig zijn in zegeningen; maar die haastig is, om rijk te worden, zal niet onschuldig wezen.

21 De aangezigten te kennen, is niet goed: want een man zal om een stuk broods overtreden.

22 Die zich haast naar goed, is een man van een boos oog; maar hij weet niet, dat het gebrek hem overkomen zal.

23 Die eenen mensch bestraft, zal achterna gunst vinden, meer dan die met de tong vleit.

24 Wie zijnen vader of zijne moeder berooft, en zegt: Het is geene overtreding; die is des verdervenden mans gezel.

25 Die grootmoedig is, verwekt gekijf; maar die op den HEER vertrouwt, zal vet worden.

26 Die op zijn hart vertrouwt, die is een zot; maar die in wijsheid wandelt, die zal ontkomen.

27 Die den armen geeft, zal geen gebrek hebben; maar die zijne oogen verbergt, zal veel vervloekt worden.

28 Als de goddeloozen opkomen, verbergt zich de mensch; maar als zij omkomen, vermenigvuldigen de regtvaardigen.

HOOFDSTUK XXIX.

EEN man, die, dikwijls bestraft zijnde, den nek verhardt, zal schielijk verbro-

ken worden, zoodat er geen genezen aan zij.
2 Als de regtvaardigen groot worden, verblijdt zich het volk; maar als de goddelooze heerscht, zucht het volk.
3 Een man, die de wijsheid bemint, verblijdt zijnen vader; maar die een medgezel der hoeren is, brengt het goed door.
4 Een koning houdt het land staande door het regt; maar een, die tot geschenken genegen is, verstoort hetzelve.
5 Een man, die zijnen naasten vleit, spreidt een net uit voor deszelfs gangen.
6 In de overtreding eens boozen mans is een strik; maar de regtvaardige juicht en is blijde.
7 De regtvaardige neemt kennis van de regtzaak der armen; *maar* de goddelooze begrijpt de wetenschap niet.
8 Spotdrijvende lieden blazen eene stad aan *brand;* maar de wijzen keeren den toorn af.
9 Een wijs man, met een dwaas man in regten zich begeven hebbende, hetzij dat hij beroerd is of lacht, zoo is er toch geene rust.
10 Bloedgierige lieden haten den vromen; maar de opregten zoeken zijne ziel.
11 Een zot laat zijnen ganschen geest uit; maar de wijze wederhoudt dien achterwaarts.
12 Een heerscher, die op leugentaal acht geeft, al zijne dienaars zijn goddeloos.
13 De arme en de bedrieger ontmoeten elkander; de HEER verlicht hun beider oogen.
14 Een koning, die de armen in trouw regt doet, diens troon zal in eeuwigheid bevestigd worden.
15 De roede, en de bestrafling geeft wijsheid; maar een kind, dat *aan zich zelf* gelaten is, beschaamt zijne moeder.
16 Als de goddeloozen vele worden, wordt de overtreding veel; maar de regtvaardigen zullen hunnen val aanzien.
17 Tuchtig uwen zoon, en hij zal u gerustheid aandoen, en hij zal uwe ziel vermakelijkheden geven.
18 Als er geene profetie is, wordt het volk ontbloot; maar welgelukzalig is hij, die de wet bewaart.
19 Een knecht zal door de woorden niet getuchtigd worden; hoewel hij *u* verstaat, nogtans zal hij niet antwoorden.
20 Hebt gij eenen man gezien, die haastig in zijne woorden is? van eenen zot is meer verwachting dan van hem.
21 Als men zijnen knecht van jongs op weeldig houdt, hij zal in zijn laatste een zoon *willen* zijn.
22 Een toornig man verwekt gekijf; en de grammoedige is veelvoudig in overtreding.
23 De hoogmoed des menschen zal hem vernederen; maar de nederige van geest zal de eer vasthouden.
24 Die met eenen dief deelt, haat zijne ziel; hij hoort eenen vloek, en hij geeft het niet te kennen.
25 De siddering des menschen legt eenen strik; maar die op den HEER vertrouwt, zal in een hoog vertrek gesteld worden.
26 Velen zoeken het aangezigt des heerschers; maar een ieders regt is van den HEER.
27 Een ongeregtig man is den regtvaardigen een gruwel; maar die regt is van weg, is den goddeloozen een gruwel.

HOOFDSTUK XXX.

DE woorden van Agur, zoon van Jake; een last. De man spreekt tot Ithiël, tot Ithiël en Uchal.
2 Voorwaar ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen menschenverstand:
3 En ik heb geene wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend.
4 Wie is ten hemel opgeklommen, en nedergedaald? Wie heeft den wind in zijne vuisten verzameld? Wie heeft de wateren in een kleed gebonden? Wie heeft al de einden der aarde gesteld? Hoe is zijn naam, en hoe is de naam zijns zoons? zoo gij het weet.
5 Alle rede Gods is doorlouterd; Hij is een schild dengenen, die op Hem betrouwen.
6 Doe niet tot zijne woorden, opdat Hij u niet bestraffe, en gij leugenachtig bevonden wordt.
7 Twee dingen heb ik van U begeerd, onthoud ze mij niet, eer ik sterve:
8 IJdelheid en leugentaal doe verre van mij; armoede of rijkdom geef mij niet: voed mij met het brood mijns bescheiden' deels;
9 Opdat ik, zat zijnde, *U* dan niet verloochene, en zegge: Wie is de HEER? of dat ik, verarmd zijnde, dan niet stele, en den naam mijns Gods aantaste.
10 Achterklap niet van den knecht bij zijnen heer, opdat hij u niet vloeke, en gij schuldig wordt.
11 Daar is een geslacht, dat zijnen vader vervloekt, en zijne moeder niet zegent;
12 Een geslacht, dat rein in zijne oogen

is, en van zijnen drek niet gewasschen is;
13 Een geslacht, welks oogen hoog zijn, en welks oogleden verheven zijn;
14 Een geslacht, welks tanden zwaarden, en welks baktanden messen zijn, om de ellendigen van de aarde en de nooddruftigen van onder de menschen te verteren.
15 De bloedzuiger heeft twee dochters: Geef, geef! Deze drie dingen worden niet verzadigd; *ja* vier zeggen niet: Het is genoeg!
16 Het graf, de geslotene baarmoeder, de aarde, *die* van water niet verzadigd wordt, en het vuur zegt niet: Het is genoeg!
17 Het oog, *dat* den vader bespot, of de gehoorzaamheid der moeder veracht, dat zullen de raven der beek uitpikken, en des arends jongen zullen het eten.
18 Deze drie dingen zijn voor mij te wonderlijk, ja vier, die ik niet weet:
19 De weg eens arends in den hemel; de weg eener slang op eenen rotssteen; de weg van een schip in het hart der zee; en de weg eens mans bij eene maagd.
20 Alzoo is de weg eener overspelige vrouw; zij eet en wischt haren mond, en zegt: Ik heb geene ongeregtigheid gewrocht!
21 Om drie dingen ontroert zich de aarde, ja om vier, *die* zij niet dragen kan:
22 Om eenen knecht, als hij regeert; en eenen dwaas, als hij van brood verzadigd is;
23 Om eene hatelijke *vrouw*, als zij getrouwd wordt; en eene dienstmaagd, als zij erfgenaam is van hare vrouw.
24 Deze vier zijn van de kleinste der aarde; doch dezelve zijn wijs, met wijsheid wel voorzien.
25 De mieren zijn een onsterk volk, evenwel bereiden zij in den zomer hare spijs.
26 De konijnen zijn een magteloos volk; nogtans stellen zij hun huis in den rotssteen.
27 De sprinkhanen hebben geenen koning; nogtans gaan zij allen uit, zich verdeelende *in hoopen*.
28 De spinnekop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen.
29 Deze drie maken eenen goeden tred; ja vier zijn er, die eenen goeden gang maken:
30 De oude leeuw geweldig onder de gedierten, die voor niemand zal wederkeeren;
31 Een windhond van goede lendenen, of een bok; en een koning, die niet tegen te staan is.
32 Zoo gij dwaselijk gehandeld hebt, met u te verheffen, en zoo gij kwaad bedacht hebt, de hand op den mond!
33 Want de drukking der melk brengt boter voort, en de drukking van den neus brengt bloed voort, en de drukking des toorns brengt twist voort.

HOOFDSTUK XXXI.

DE woorden van den koning Lemuël; de last, waarmede zijne moeder hem onderwees.
2 Wat, o mijn zoon? en wat, o zoon mijns buiks? ja wat, o zoon mijner geloften?
3 Geef aan de vrouwen uw vermogen niet, noch uwe wegen, om koningen te verdelgen.
4 Het komt den koningen niet toe, o Lemuël! het komt den koningen niet toe wijn te drinken, en den prinsen, sterken drank te begeeren;
5 Opdat hij niet drinke, en het gezette vergete, en de regtzaak van alle verdrukten verandere.
6 Geeft sterken drank dengenen, die verloren gaat, en wijn dengenen, die bitterlijk bedroefd van ziel zijn;
7 Dat hij drinke, en zijne armoede vergete, en zijner moeite niet meer gedenke.
8 Open uwen mond voor den stommen, voor de regtzaak van allen, die omkomen zouden.
9 Open uwen mond, oordeel geregtelijk, en doe den verdrukten en nooddruftigen regt.
10 *Aleph.* Wie zal eene deugdelijke huisvrouw vinden? want hare waardij is verre boven de robijnen.
11 *Beth.* Het hart haars heeren vertrouwt op haar, zoodat hem geen goed zal ontbreken.
12 *Gimel.* Zij doet hem goed en geen kwaad, al de dagen haars levens.
13 *Daleth.* Zij zoekt wol en vlas, en werkt met lust harer handen.
14 *He.* Zij is als de schepen eens koopmans; zij doet haar brood van verre komen.
15 *Vau.* En zij staat op, als het nog nacht is, en geeft haar huis spijze, en hare dienstmaagden het bescheiden deel.
16 *Zain.* Zij denkt om eenen akker, en krijgt hem; van de vrucht harer handen plant zij eenen wijngaard.
17 *Cheth.* Zij gordt hare lendenen met kracht, en zij versterkt hare armen.
18 *Teth.* Zij smaakt, dat haar koophandel goed is; hare lamp gaat des nachts niet uit.

19 *Jod.* Zij steekt hare handen uit naar de spil, en hare handpalmen vatten den spinrok.

20 *Caph.* Zij breidt hare handpalm uit tot den ellendigen; en zij steekt hare handen uit tot den nooddruftigen.

21 *Lamed.* Zij vreest voor haar huis niet van wege de sneeuw: want haar gansche huis is met dubbele kleederen gekleed.

22 *Mem.* Zij maakt voor zich tapijtsieraad; hare kleeding is fijn linnen en purper.

23 *Nun.* Haar man is bekend in de poorten, als hij zit met de oudsten des lands.

24 *Samech.* Zij maakt fijn lijnwaad en verkoopt het; en zij levert den koopman gordelen.

25 *Ain.* Sterkte en heerlijkheid zijn hare kleeding; en zij lacht over den nakomenden dag.

26 *Pe.* Zij doet haren mond open met wijsheid; en op hare tong is leer der goeddadigheid.

27 *Tsade.* Zij beschouwt de gangen van haar huis; en het brood der luiheid eet zij niet.

28 *Koph.* Hare kinderen staan op, en roemen haar welgelukzalig; *ook* haar man, en hij prijst haar, *zeggende:*

29 *Resch.* Vele dochteren hebben deugdelijk gehandeld; maar gij gaat die allen te boven.

30 *Schin.* De bevalligheid is bedrog, en de schoonheid ijdelheid; *maar* eene vrouw, die den HEER vreest, die zal geprezen worden.

31 *Thau.* Geef haar van de vrucht harer handen, en laat hare werken haar prijzen in de poorten.

HET BOEK
GENAAMD
DE PREDIKER.

HOOFDSTUK I.

DE woorden van den prediker, den zoon van David, den koning te Jerûzalem.

2 IJdelheid der ijdelheden, zegt de prediker; ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid.

3 Wat voordeel heeft de mensch van al zijnen arbeid, dien hij arbeidt onder de zon?

4 Het eene geslacht gaat, en het andere geslacht komt, maar de aarde staat in der eeuwigheid.

5 Ook rijst de zon op, en de zon gaat onder, en zij hijgt naar hare plaats, waar zij oprees.

6 Zij gaat naar het zuiden, en zij gaat om naar het noorden; de wind gaat steeds omgaande, en de wind keert weder tot zijne omgangen.

7 Al de beken gaan in de zee, nogtans wordt de zee niet vol; naar de plaats, waar de beken heengaan, derwaarts gaande keeren zij weder.

8 Al deze dingen worden *zoo* moede, dat het niemand zou kunnen uitspreken: het oog wordt niet verzadigd met zien, en het oor wordt niet vervuld van hooren.

9 Hetgeen er geweest is, hetzelve zal er zijn, en hetgeen er gedaan is, hetzelve zal er gedaan worden; zoodat er niets nieuws is onder de zon.

10 Is er eenig ding, waarvan men zou kunnen zeggen: Ziet dat, het is nieuw? het is alreeds geweest in de eeuwen, die vóór ons geweest zijn.

11 Er is geene gedachtenis van de voorgaande dingen; en van de navolgende dingen, die zijn zullen, van dezelve zal ook geene gedachtenis zijn bij degenen, die namaals wezen zullen.

12 Ik, prediker, was koning over Israël te Jerûzalem.

13 En ik begaf mijn hart om met wijsheid te onderzoeken, en na te speuren al wat er geschiedt onder den hemel. Deze moeijelijke bezigheid heeft God den kinderen der menschen gegeven, om zich daarin te bekommeren.

14 Ik zag al de werken aan, die onder de zon geschieden; en ziet, het was al ijdelheid en kwelling des geestes.

15 Het kromme kan niet regt gemaakt

worden; en hetgeen ontbreekt, kan niet geteld worden.

16 Ik sprak met mijn hart, zeggende: Ziet, ik heb wijsheid vergroot en vermeerderd, boven allen, die vóór mij te Jerùzalem geweest zijn; en mijn hart heeft veel wijsheid en wetenschap gezien.

17 En ik begaf mijn hart om wijsheid en wetenschap te weten, onzinnigheden en dwaasheid; ik ben gewaar geworden, dat ook dit eene kwelling des geestes is.

18 Want in veel wijsheid is veel verdriets; en die wetenschap vermeerdert, vermeerdert smart.

HOOFDSTUK II.

IK zeide in mijn hart: Nu wel aan! ik zal u beproeven door vreugde, derhalve zie het goede aan; maar zie, ook dat was ijdelheid.

2 Tot het lagchen zeide ik: Gij zijt onzinnig! en tot de vreugde: Wat maakt deze?

3 Ik heb in mijn hart nagespeurd, om mijn vleesch op te houden in den wijn, (nogtans leidende mijn hart in wijsheid) en om de dwaasheid vast te houden, totdat ik zou zien wat den kinderen der menschen het best ware, dat zij doen zouden onder den hemel, *gedurende* het getal der dagen huns levens.

4 Ik maakte mij groote werken, ik bouwde mij huizen, ik plantte mij wijngaarden.

5 Ik maakte mij hoven en lusthoven, en ik plantte boomen in dezelve, van allerlei vrucht.

6 Ik maakte mij vijvers van wateren, om daarmede te bewateren het woud, dat met boomen groende.

7 Ik kreeg knechten en maagden, en ik had kinderen des huizes; ook had ik een groot bezit van runderen en schapen, meer dan allen, die vóór mij te Jerùzalem geweest waren.

8 Ik vergaderde mij ook zilver en goud, en kleinooden der koningen en der landschappen; ik bestelde mij zangers en zangeressen, en wellustigheden der menschen-kinderen, snarenspel, ja allerlei snarenspel.

9 En ik werd groot, en nam toe, meer dan iemand, die vóór mij te Jerùzalem geweest was; ook bleef mijne wijsheid mij bij.

10 En al wat mijne oogen begeerden, dat onttrok ik hun niet; ik wederhield mijn hart niet van eenige blijdschap, maar mijn hart was verblijd van wege al mijnen arbeid: en dit was mijn deel van al mijnen arbeid.

11 Toen wendde ik mij tot al mijne werken, die mijne handen gemaakt hadden, en tot den arbeid, dien ik werkende gearbeid had: ziet, het was al ijdelheid en kwelling des geestes; en daarin was geen voordeel onder de zon.

12 Daarna wendde ik mij, om te zien wijsheid, ook onzinnigheden en dwaasheid: want hoe zou een mensch, die den koning nakomen zal, *doen* hetgeen alreede gedaan is?

13 Toen zag ik, dat de wijsheid uitnemendheid heeft boven de dwaasheid, gelijk het licht uitnemendheid heeft boven de duisternis.

14 De oogen des wijzen zijn in zijn hoofd, maar de zot wandelt in de duisternis. Toen bemerkte ik ook, dat eenerlei geval hun allen bejegent.

15 Dies zeide ik in mijn hart: Gelijk het den dwazen bejegent, zal het ook mij zelven bejegenen; waarom heb ik dan toen meer naar wijsheid gestaan? Toen sprak ik in mijn hart, dat ook hetzelve ijdelheid was.

16 Want er zal in eeuwigheid niet meer gedachtenis van eenen wijzen, dan van eenen dwaas zijn; aangezien hetgeen nu is, in de toekomende dagen altemaal vergeten wordt; en hoe sterft de wijze met den zot?

17 Daarom haatte ik dit leven, want dit werk dacht mij kwaad, dat onder de zon geschiedt: want het is al ijdelheid en kwelling des geestes.

18 Ik haatte ook al mijnen arbeid, dien ik bearbeid had onder de zon, dat ik dien zou achterlaten aan eenen mensch, die na mij wezen zal.

19 Want wie weet, of hij wijs zal zijn, of dwaas? evenwel zal hij heerschen over al mijnen arbeid, dien ik bearbeid heb, en dien ik wijselijk beleid heb onder de zon. Dat is ook ijdelheid.

20 Daarom keerde ik mij om, om mijn hart te doen wanhopen over al den arbeid, dien ik bearbeid heb onder de zon.

21 Want er is een mensch, wiens arbeid in wijsheid, en in wetenschap, en in geschikkelijkheid is; nogtans zal hij dien overgeven tot zijn deel, aan eenen mensch, die daaraan niet gearbeid heeft. Dit is ook ijdelheid en een groot kwaad.

22 Wat heeft toch die mensch van al zijnen arbeid, en van de kwellingen zijns harten, dien hij is bearbeidende onder de zon?

23 Want al zijne dagen zijn smarten, en zijne bezigheid is verdriet; zelfs des nachts rust zijn hart niet. Datzelve is ook ijdelheid.

24 Is het *dan* niet goed voor den mensch, dat hij ete en drinke, en dat hij zijne ziel het goede doe genieten in zijnen arbeid? Ik heb ook gezien, dat zulks van de hand Gods is.

25 (Want wie zou er van eten, of wie zou zich *daartoe* haasten, meer dan ik zelf?)

26 Want Hij geeft wijsheid, en wetenschap, en vreugde den mensch, die goed is voor zijn aangezigt; maar den zondaar geeft Hij bezigheid, om te verzamelen en te vergaderen, opdat hij het geve dien, die goed is voor Gods aangezigt. Dit is ook ijdelheid en kwelling des geestes.

HOOFDSTUK III.

ALLES heeft eenen bestemden tijd, en alle voornemen onder den hemel heeft zijnen tijd.

2 Er is een tijd om geboren te worden, en een tijd om te sterven; een tijd om te planten, en een tijd om het geplante uit te roeijen;

3 Een tijd om te dooden, en een tijd om te genezen; een tijd om af te breken, en een tijd om te bouwen;

4 Een tijd om te weenen, en een tijd om te lagchen; een tijd om te kermen, en een tijd om op te springen;

5 Een tijd om steenen weg te werpen, en een tijd om steenen te vergaderen; een tijd om te omhelzen, en een tijd om verre te zijn van omhelzen;

6 Een tijd om te zoeken, en een tijd om te laten verloren gaan; een tijd om te bewaren, en een tijd om weg te werpen;

7 Een tijd om te scheuren, en een tijd om toe te naaijen; een tijd om te zwijgen, en een tijd om te spreken;

8 Een tijd om lief te hebben, en een tijd om te haten; een tijd van oorlog, en een tijd van vrede.

9 Wat voordeel heeft hij, die werkt, van hetgeen hij bearbeidt?

10 Ik heb gezien de bezigheid, die God den kinderen der menschen gegeven heeft, om zich zelven daarmede te bekommeren.

11 Hij heeft ieder ding schoon gemaakt op zijnen tijd; ook heeft Hij de eeuw in hun hart geleid, zonder dat een mensch het werk, dat God gemaakt heeft, kan uitvinden, van het begin tot het einde toe.

12 Ik heb gemerkt, dat er niets beters voor henlieden is, dan zich te verblijden, en goed te doen in zijn leven.

13 Ja ook dat ieder mensch ete en drinke, en het goede geniete van al zijnen arbeid. *Dit* is eene gave Gods.

14 Ik weet, dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn, er is niet toe te doen, noch er is niet af te doen; en God doet *dat,* opdat men vreeze voor zijn aangezigt.

15 Hetgeen geweest is, dat is nu, en wat wezen zal, dat is alreede geweest; en God zoekt het weggedrevene.

16 Verder heb ik ook gezien onder de zon, ter plaatse des gerigts, aldaar was goddeloosheid; en ter plaatse der geregtigheid, aldaar was goddeloosheid.

17 Ik zeide in mijn hart: God zal den regtvaardigen en den goddeloozen oordeelen: want aldaar is de tijd voor alle voornemen, en over alle werk.

18 Ik zeide in mijn hart van de gelegenheid der menschen-kinderen, dat God hen zal verklaren, en dat zij zullen zien, dat zij *als* de beesten zijn aan zich zelven.

19 Want wat den kinderen der menschen wedervaart, dat wedervaart ook den beesten, en eenerlei wedervaart hun *beiden:* gelijk die sterft, alzoo sterft deze, en zij allen hebben eenerlei adem, en de uitnemendheid der menschen boven de beesten is geene: want allen zijn zij ijdelheid.

20 Zij gaan allen naar ééne plaats; zij zijn allen uit het stof, en zij keeren allen weder tot het stof.

21 Wie merkt, dat de adem van de kinderen der menschen opvaart naar boven, en de adem der beesten nederwaarts vaart in de aarde?

22 Dies ik gezien heb, dat er niets beters is, dan dat de mensch zich verblijde in zijne werken, want dat is zijn deel: want wie zal hem daarhenen brengen, dat hij ziet hetgeen na hem geschieden zal?

HOOFDSTUK IV.

DAARNA wendde ik mij, en zag aan al de onderdrukkingen, die onder de zon geschieden; en ziet, er waren de tranen der verdrukten, en dergenen, die geenen trooster hadden; en aan de zijde hunner verdrukkers was magt, zij daarentegen hadden geenen vertrooster.

2 Dies prees ik de dooden, die alreede ge-

storven waren, boven de levenden, die tot nog toe levend zijn.

3 Ja hij is beter dan die beiden, die nog niet geweest is, die niet gezien heeft het booze werk, dat onder de zon geschiedt.

4 Verder zag ik al den arbeid en alle geschikkelijkheid des werks, dat het den mensch nijd van zijnen naasten *aanbrengt*. Dat is ook ijdelheid en kwelling des geestes.

5 De zot vouwt zijne handen zamen, en eet zijn eigen vleesch.

6 Eene hand vol *met* rust, is beter dan beide de vuisten vol *met* arbeid en kwelling des geestes.

7 Ik wendde mij wederom, en ik zag eene ijdelheid onder de zon:

8 Daar is er één, en geen tweede, hij heeft ook geen kind, noch broeder; nogtans is van al zijnen arbeid geen einde, ook wordt zijn oog niet verzadigd van den rijkdom, en *zegt niet*: Voor wien arbeide ik toch, en doe mijne ziel gebrek hebben van het goede? Dit is ook ijdelheid, en het is eene moeijelijke bezigheid.

9 Twee zijn beter dan één: want zij hebben eene goede belooning van hunnen arbeid:

10 Want indien zij vallen, de één rigt zijnen medgezel op; maar wee den éénen, die gevallen is! want er is geen tweede, om hem op te helpen.

11 Ook, indien twee te zamen liggen, zoo hebben zij warmte; maar hoe zou één *alleen* warm worden?

12 En indien iemand den éénen mogt overweldigen, zoo zullen de twee tegen hem bestaan; en een drievoudig snoer wordt niet haast gebroken.

13 Beter is een arm en wijs jongeling, dan een oud en zot koning, die niet weet van meer vermaand te worden.

14 Want een komt uit het gevangenhuis, om koning te zijn; daar ook een, die in zijn koningrijk geboren is, verarmt.

15 Ik zag al de levenden wandelen onder de zon, met den jongeling, den tweeden, die in diens plaats staan zal.

16 Er is geen einde van al het volk, van allen, die voor hen geweest zijn; de nakomelingen zullen zich ook over hem niet verblijden: gewisselijk dat is ook ijdelheid en kwelling des geestes.

17 Bewaar uwen voet, als gij tot het huis Gods ingaat, en zijt liever nabij om te hooren, dan om der zotten slagtoffer te geven: want zij weten niet, dat zij kwaad doen.

HOOFDSTUK V.

1 WEES niet te snel met uwen mond, en uw hart haaste niet een woord voort te brengen voor Gods aangezigt: want God is in den hemel, en gij zijt op de aarde; daarom laat uwe woorden weinig zijn.

2 Want *gelijk* de droom komt door vele bezigheid, alzoo de stem des zots door de veelheid der woorden.

3 Wanneer gij eene gelofte aan God zult beloofd hebben, stel niet uit dezelve te betalen: want Hij heeft geen' lust aan de zotten; wat gij zult beloofd hebben, betaal het.

4 Het is beter, dat gij niet belooft, dan dat gij belooft en niet betaalt.

5 Laat uwen mond niet toe, dat hij uw vleesch zou doen zondigen; en zeg niet voor het aangezigt des Engels, dat het eene dwaling was; waarom zou God grootelijks toornen, om uwer stemme wille, en verderven het werk uwer handen?

6 Want gelijk in de veelheid der droomen ijdelheden zijn, alzoo *in* vele woorden; maar vrees gij God!

7 Indien gij de onderdrukking des armen, en de berooving des gerigts en der geregtigheid ziet in een landschap, verwonder u niet over zulk een voornemen: want die hooger is dan de hooge, neemt er acht op; en daar zijn hoogen boven henlieden.

8 Het voordeel des aardrijks is voor allen: de koning zelfs wordt van het veld gediend.

9 Die het geld liefheeft, wordt van het geld niet zat; en wie den overvloed liefheeft, wordt van het inkomen niet *zat*. Dit is ook ijdelheid.

10 Waar het goed vermenigvuldigt, daar vermenigvuldigen ook die het eten; wat nuttigheid hebben dan de bezitters daarvan, dan het gezigt hunner oogen?

11 De slaap des arbeiders is zoet, hij hebbe weinig of veel gegeten; maar de zatheid des rijken laat hem niet slapen.

12 Er is een kwaad, dat krankheid aanbrengt, *hetwelk* ik zag onder de zon: rijkdom van zijne bezitters bewaard tot hun eigen kwaad.

13 Of de rijkdom zelf vergaat door eene moeijelijke bezigheid; en hij gewint eenen zoon, en er is niet met al in zijne hand.

14 Gelijk als hij voortgekomen is uit zij-

ner moeders buik, *alzoo* zal hij naakt wederkeeren, gaande gelijk hij gekomen was; en hij zal niet medenemen van zijnen arbeid, dat hij met zijne hand zou wegdragen.

15 Daarom is dit ook een kwaad, dat krankheid aanbrengt: dat hij in alle manier, gelijk hij gekomen is, alzoo heengaat; en wat voordeel is het hem, dat hij in den wind gearbeid heeft?

16 Dat hij ook al zijne dagen in duisternis gegeten heeft: en dat hij veel verdriets gehad heeft, ook zijne krankheid, en onstuimigen toorn?

17 Ziet, wat ik gezien heb, eene goede zaak, die schoon is: te eten en te drinken, en te genieten het goede van al zijnen arbeid, dien hij bearbeid heeft onder de zon, *gedurende* het getal der dagen zijns levens, hetwelk God hem geeft: want dat is zijn deel.

18 Ook een iegelijk mensch, aan denwelken God rijkdom en goederen gegeven heeft, en Hij geeft hem de magt, om daarvan te eten, en om zijn deel te nemen, en om zich te verheugen van zijnen arbeid, datzelve is eene gave van God.

19 Want hij zal niet veel gedenken aan de dagen zijns levens, dewijl *hem* God verhoort in de blijdschap zijns harten.

HOOFDSTUK VI.

ER is een kwaad, dat ik gezien heb onder de zon, en het is veel onder de menschen:

2 Een man, denwelken God gegeven heeft rijkdom, en goederen, en eere; en hij heeft voor zijne ziel aan geen ding gebrek, van alles wat hij begeert; en God geeft hem de magt niet, om daarvan te eten, maar dat een vreemd man dat opeet. Dit is *ook* ijdelheid en eene kwade smart.

3 Indien een man honderd *kinderen* gewon, en vele jaren leefde, zoodat de dagen zijner jaren vele waren, doch zijne ziel niet verzadigd werd van het goed, en hij ook geene begrafenis had: ik zeg, dat eene misdragt beter is dan hij.

4 Want met ijdelheid komt zij, en in duisternis gaat zij weg, en met duisternis wordt haar naam bedekt.

5 Ook heeft zij de zon niet gezien, noch bekend: zij heeft meer rust, dan hij.

6 Ja al leefde hij schoon tweemaal duizend jaren, en het goede niet zag: gaan zij niet allen naar ééne plaats?

7 Al de arbeid des menschen is voor zijnen mond; en nogtans wordt de begeerlijkheid niet vervuld.

8 Want wat heeft de wijze meer dan de zot? wat heeft de arme *meer*, die voor de levenden weet te wandelen?

9 Beter is het aanzien der oogen, dan het wandelen der begeerlijkheid. Dit is ook ijdelheid en kwelling des geestes.

10 Wat ook iemand zij, alreede is zijn naam genoemd, en het is bekend, dat hij een mensch is; en dat hij niet kan regten met dien, die sterker is dan hij.

11 Voorwaar, er zijn vele dingen die de ijdelheid vermeerderen; wat heeft de mensch te meer *daarvan?*

12 Want wie weet, wat goed is voor den mensch in dit leven, *gedurende* het getal der dagen van het leven zijner ijdelheid, welke hij doorbrengt als eene schaduwe? want wie kan den mensch aanzeggen, wat na hem wezen zal onder de zon?

HOOFDSTUK VII.

BETER is een *goede* naam, dan goede olie, en de dag des doods, dan de dag, dat iemand geboren wordt.

2 Het is beter te gaan in het klaaghuis, dan te gaan in het huis des maaltijds: *want* in hetzelve is het einde aller menschen, en de levende legt het in zijn hart.

3 Het treuren is beter dan het lagchen: want door de droefheid des aangezigts wordt het hart gebeterd.

4 Het hart der wijzen is in het klaaghuis: maar het hart der zotten in het huis der vreugde.

5 Het is beter te hooren het bestraffen des wijzen, dan dat iemand hoore het gezang der dwazen.

6 Want gelijk het geluid der doornen onder eenen pot, alzoo is het lagchen eens zots. Dit is ook ijdelheid.

7 Voorwaar de onderdrukking zou wel eenen wijzen dol maken; en het geschenk verderft het hart.

8 Het einde van een ding is beter dan zijn begin: de langmoedige is beter dan de hoogmoedige.

9 Zijt niet haastig in uwen geest om te toornen: want de toorn rust in den boezem der dwazen.

10 Zeg niet: Wat is er, dat de vorige dagen beter geweest zijn, dan deze? want gij zoudt naar zulks niet uit wijsheid vragen.

11 De wijsheid is goed met een erfdeel; en degenen, die de zon aanschouwen, hebben voordeel *daarvan*.

12 Want de wijsheid is tot eene schaduw, *en* het geld is tot eene schaduw; maar de uitnemendheid der wetenschap is, dat de wijsheid haren bezitters het leven geeft.

13 Aanmerk het werk Gods: want wie kan regt maken, dat Hij krom gemaakt heeft?

14 Geniet het goede ten dage des voorspoeds, maar ten dage des tegenspoeds zie toe: *want* God maakt ook den een' tegenover den ander', ter oorzake dat de mensch niet zou vinden iets, dat na hem zal zijn.

15 Dit alles heb ik gezien in de dagen mijner ijdelheid: er is een regtvaardige, die in zijne geregtigheid omkomt; daarentegen is er een goddelooze, die in zijne boosheid *zijne dagen* verlengt.

16 Wees niet al te regtvaardig, noch houd u zelven al te wijs; waarom zoudt gij verwoesting over u brengen?

17 Wees niet al te goddeloos, noch wees *al te* dwaas; waarom zoudt gij sterven buiten uwen tijd?

18 Het is goed, dat gij daaraan vasthoudt, en trek ook uwe hand van dit niet af: want die God vreest, die ontgaat dat al.

19 De wijsheid versterkt den wijzen meer dan tien heerschappers, die in eene stad zijn.

20 Voorwaar er is geen mensch regtvaardig op aarde, die goed doet, en niet zondigt.

21 Geef ook uw hart niet tot alle woorden, die men spreekt, opdat gij niet hoort, dat uw knecht u vloekt.

22 Want uw hart heeft ook veelmalen bekend, dat gij ook anderen gevloekt hebt.

23 Dit alles heb ik met wijsheid verzocht, ik zeide: Ik zal wijsheid bekomen, maar zij was *nog* verre van mij.

24 Hetgeen verre af is, en zeer diep, wie zal dat vinden?

25 Ik keerde mij om, en mijn hart, om te weten, en om na te sporen, en te zoeken wijsheid en eene sluitrede; en om te weten de goddeloosheid der zotheid, en de dwaasheid der onzinnigheden.

26 En ik vond een bitterder ding, dan de dood: eene vrouw, welker hart netten en garen, *en* hare handen banden zijn; wie goed is voor Gods aangezigt, zal van haar ontkomen; daarentegen de zondaar zal van haar gevangen worden.

27 Ziet, dit heb ik gevonden, zegt de prediker, het ééne bij het andere, om de sluitrede te vinden;

28 Dewelke mijne ziel nog zoekt, maar ik heb haar niet gevonden: éénen man uit duizend heb ik gevonden, maar eene vrouw onder die allen heb ik niet gevonden.

29 Alleenlijk ziet, dit heb ik gevonden, dat God den mensch regt gemaakt heeft, maar zij hebben vele vonden gezocht.

HOOFDSTUK VIII.

WIE is gelijk de wijze? en wie weet de uitlegging der dingen? de wijsheid des menschen verlicht zijn aangezigt, en de stuurschheid zijns aangezigts wordt *daardoor* veranderd.

2 Ik *zeg:* Neem acht op den mond des konings; doch naar de gelegenheid van den eed Gods.

3 Haast u niet weg te gaan van zijn aangezigt; blijf niet staande in eene kwade zaak: want al wat hem lust, doet hij.

4 Waar het woord des konings is, daar is heerschappij; en wie zal tot hem zeggen: Wat doet gij?

5 Wie het gebod onderhoudt, zal niets kwaads gewaar worden; en het hart eens wijzen zal tijd en wijze weten.

6 Want een ieder voornemen heeft tijd en wijze, dewijl het kwaad des menschen veel is over hem.

7 Want hij weet niet, wat er geschieden zal: want wie zal het hem te kennen geven, wanneer het geschieden zal?

8 Er is geen mensch, die heerschappij heeft over den geest, om den geest in te houden: en hij heeft geene heerschappij over den dag des doods; ook geen geweer in dezen strijd; ook zal de goddeloosheid hare meesters niet verlossen.

9 Dit alles heb ik gezien, toen ik mijn hart begaf tot alle werk, dat onder de zon geschiedt: er is een tijd, dat de *eene* mensch over den *anderen* mensch heerscht, hem ten kwade.

10 Alzoo heb ik ook gezien de goddeloozen, die begraven waren, en *degenen, die* kwamen, en uit de plaats des Heiligen gingen, die werden vergeten in die stad, *in* dewelke zij regt gedaan hadden. Dit is ook ijdelheid.

11 Omdat niet haastelijk het oordeel *over* de booze daad geschiedt, daarom is het hart

van de kinderen der menschen in hen vol om kwaad te doen.

12 Hoewel een zondaar honderd*maal* kwaad doet, en *God* hem *de dagen* verlengt; zoo weet ik toch, dat het dien zal welgaan, die God vreezen, die voor zijn aangezigt vreezen.

13 Maar den goddeloozen zal het niet welgaan, en hij zal de dagen niet verlengen; hij zal zijn gelijk eene schaduw, omdat hij voor Gods aangezigt niet vreest.

14 Er is *nog* eene ijdelheid, die op aarde geschiedt: dat er zijn regtvaardigen, dien het wedervaart naar het werk der goddeloozen, en er zijn goddeloozen, dien het wedervaart naar het werk der regtvaardigen. Ik zeg, dat dit ook ijdelheid is.

15 Daarom prees ik de blijdschap, dewijl de mensch niets beters heeft onder de zon, dan te eten, en te drinken, en blijde te zijn: want dat zal hem aankleven van zijnen arbeid, de dagen zijns levens, die hem God geeft onder de zon.

16 Als ik mijn hart begaf, om wijsheid te weten, en om aan te zien de bezigheid, die op de aarde geschiedt, dat men ook, des daags of des nachts, den slaap niet ziet met zijne oogen;

17 Toen zag ik al het werk Gods, dat de mensch niet kan uitvinden, het werk, dat onder de zon geschiedt, om hetwelk een mensch arbeidt om te zoeken, maar hij zal het niet uitvinden; ja indien ook een wijze zeide, dat hij het zou weten, zoo zal hij het *toch* niet kunnen uitvinden.

HOOFDSTUK IX.

ZEKERLIJK dit alles heb ik in mijn hart gelegd, opdat ik dit alles klaarlijk mogt verstaan, dat de regtvaardigen, en de wijzen, en hunne werken in de hand Gods zijn; ook liefde, ook haat, weet de mensch niet *uit* al hetgeen voor zijn aangezigt is.

2 Alle ding *wedervaart hun*, gelijk aan alle *anderen*; eenerlei wedervaart den regtvaardigen en den goddeloozen, den goeden en den reinen, als den onreinen; zoo dien, die offert, als dien, die niet offert: gelijk den goeden, alzoo *ook* den zondaar; dien, die zweert, gelijk dien, die den eed vreest.

3 Dit is een kwaad onder alles, wat onder de zon geschiedt, dat eenerlei ding allen wedervaart, en dat ook het hart der menschen-kinderen vol boosheid is, en dat er in hun leven onzinnigheden zijn in hun hart; en daarna *moeten* zij naar de dooden toe.

4 Want voor dengenen, die vergezelschapt is bij alle levenden, is er hoop: want een levende hond is beter dan een doode leeuw.

5 Want de levenden weten, dat zij sterven zullen; maar de dooden weten niet met al: zij hebben ook geen loon meer, maar hunne gedachtenis is vergeten.

6 Ook is alreede hunne liefde, ook hun haat, ook hunne nijdigheid vergaan; en zij hebben geen deel meer in *deze* eeuw in alles, wat onder de zon geschiedt.

7 Ga *dan* heen, eet uw brood met vreugde, en drink uwen wijn van goeder harte: want God heeft alreeds een behagen aan uwe werken.

8 Laat uwe kleederen te aller tijd wit zijn, en laat op uw hoofd geene olie ontbreken.

9 Geniet het leven met de vrouw, die gij liefhebt, al de dagen uws ijdelen levens, welke *God* u gegeven heeft onder de zon, al uwe ijdele dagen: want dit is uw deel in dit leven, en van uwen arbeid, dien gij arbeidt onder de zon.

10 Alles, wat uwe hand vindt om te doen, doe *dat* met uwe magt: want er is geen werk, noch verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf, daar gij heengaat.

11 Ik keerde mij, en zag onder de zon, dat de loop niet is der snellen, noch de strijd der helden, noch ook de spijs der wijzen, noch ook de rijkdom der verstandigen, noch ook de gunst der welwetenden, maar dat tijd en toeval aan alle dezen wedervaart:

12 Dat ook de mensch zijnen tijd niet weet, gelijk de vissehen, die gevangen worden met het booze net; en gelijk de vogelen, die gevangen worden met den strik: gelijk die, *alzoo* worden de kinderen der menschen verstrikt, ter boozer tijd, wanneer dezelve haastelijk over hen valt.

13 Ook heb ik onder de zon deze wijsheid gezien, en zij was groot bij mij:

14 Er was eene kleine stad, en weinige lieden waren daarin; en een groot koning kwam tegen haar, en hij omsingelde ze, en hij bouwde groote vastigheden tegen haar.

15 En men vond daar eenen armen wijzen man in, die de stad verloste door zijne wijs-

heid; maar geen mensch gedacht denzelven armen man.

16 Toen zeide ik: Wijsheid is beter dan kracht, hoewel de wijsheid des armen verachtt, en zijne woorden niet waren gehoord geweest.

17 De woorden der wijzen moeten in stilheid aangehoord worden, meer dan het geroep desgenen, die over de zotten heerscht.

18 De wijsheid is beter dan de krijgswapenen; maar één eenig zondaar verderft veel goeds.

HOOFDSTUK X.

EENE doode vlieg doet de zalf des apothekers stinken *en* opwellen: *alzoo* een weinig dwaasheid eenen *man,* die kostelijk is van wijsheid *en* van eer.

2 Het hart des wijzen is tot zijne regter-, maar het hart eens zots is tot zijne linkerhand.

3 En ook wanneer de dwaas op den weg wandelt, zijn hart ontbreekt *hem,* en hij zegt tot een' iegelijk, dat hij dwaas is.

4 Als de geest des heerschers tegen u oprijst, verlaat uwe plaats niet; want het is medicijn, het stilt groote zonden.

5 Er is *nog* een kwaad, *dat* ik gezien heb onder de zon, als eene dwaling, die van het aangezigt des oversten voortkomt:

6 Een dwaas wordt gezet in groote hoogheden, maar de rijken zitten in de laagte.

7 Ik heb knechten te paard gezien, en vorsten, gaande als knechten op de aarde.

8 Wie eenen kuil graaft, zal daarin vallen; en wie eenen muur doorbreekt, eene slang zal hem bijten.

9 Wie steenen wegdraagt, zal smart daardoor lijden: wie hout klieft, zal daardoor in gevaar zijn.

10 Indien hij het ijzer heeft stomp gemaakt, en hij slijpt de snede niet, dan moet hij meerder kracht te werk stellen; maar de wijsheid is eene uitnemende zaak, om *iets* regt te maken.

11 Indien de slang gebeten heeft, eer de bezwering geschied is, dan is er geene nuttigheid voor den allerwelsprekendsten *bezweerder.*

12 De woorden van eenen wijzen mond zijn aangenaam; maar de lippen van eenen zot verslinden hem zelven.

13 Het begin der woorden zijns monds is dwaasheid, en het einde zijns monds is booze dolligheid.

14 De dwaas maakt wel vele woorden: *maar* de mensch weet niet, wat het zij, dat geschieden zal; en wat na hem geschieden zal, wie zal het hem te kennen geven?

15 De arbeid der zotten maakt een' iegelijk van hen moede: dewijl zij niet weten naar de stad te gaan.

16 Wee u, land! welks koning een kind is, en welks vorsten in den morgenstond eten!

17 Welgelukzalig zijt gij, land! welks koning een zoon der edelen is, en welks vorsten ter regter tijd eten, tot sterkte en niet tot drinkerij.

18 Door groote luiheid verzwakt het gebindte, en door slapheid der handen wordt het huis doorlekkende.

19 Men maakt maaltijden om te lagchen, en de wijn verheugt de levenden, en het geld verantwoordt alles.

20 Vloek den koning niet, zelfs in uwe gedachte, en vloek den rijken niet in het binnenste uwer slaapkamer: want het gevogelte des hemels zou de stem wegvoeren, en het gevleugelde zou het woord te kennen geven.

HOOFDSTUK XI.

WERP uw brood uit op het water, want gij zult het vinden na vele dagen.

2 Geef een deel aan zeven, ja ook aan acht: want gij weet niet, wat kwaad op de aarde wezen zal.

3 Als de wolken vol geworden zijn, zoo storten zij plasregen uit op de aarde; en als de boom naar het zuiden, of als hij naar het noorden valt, in de plaats, waar de boom valt, daar zal hij wezen.

4 Wie op den wind acht geeft, die zal niet zaaijen, en wie op de wolken ziet, die zal niet maaijen.

5 Gelijk gij niet weet, welke de weg des winds zij, *of* hoedanig de beenderen zijn in den buik van eene zwangere *vrouw,* alzoo weet gij het werk Gods niet, die het alles maakt.

6 Zaai uw zaad in den morgenstond, en trek uwe hand des avonds niet af: want gij weet niet, wat regt wezen zal, of dit of dat, of dat die beiden te zamen goed zijn zullen.

7 Verder, het licht is zoet, en het is den oogen goed de zon te aanschouwen;

8 Maar indien de mensch vele jaren leeft, *en* verblijdt zich in die allen, zoo laat hem ook gedenken aan de dagen der duisternis,

want die zullen vele zijn; *en* al wat gekomen is, is ijdelheid.

9 Verblijd u, o jongeling! in uwe jeugd, en laat uw hart zich vermaken in de dagen uwer jongelingschap, en wandel in de wegen uws harten, en in de aanschouwing uwer oogen; maar weet, dat God, om al deze dingen, u zal doen komen voor het gerigt.

10 Zoo doe dan de toornigheid wijken van uw hart, en doe het kwade weg van uw vleesch, want de jeugd, en de jongheid is ijdelheid.

HOOFDSTUK XII.

EN gedenk aan uwen Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen, en de jaren naderen, van dewelke gij zeggen zult: Ik heb geenen lust in dezelve.

2 Eer dan de zon, en het licht, en de maan, en de sterren verduisterd worden, en de wolken wederkomen na den regen.

3 In den dag, wanneer de wachters des huizes zullen beven, en de sterke mannen zich zelven zullen krommen, en de maalsters zullen stilstaan, omdat zij minder geworden zijn, en die door de vensteren zien, verduisterd zullen worden;

4 En de twee deuren naar de straat zullen gesloten worden, als er is een nederig geluid der maling, en hij opstaat op de stem van het vogeltje, en al de zangeressen nedergebogen zullen worden.

5 Ook *wanneer* zij voor de hoogte zullen vreezen, en dat er verschrikkingen zullen zijn op den weg, en de amandelboom zal bloeijen, en dat de sprinkhaan zich zelven een last zal wezen, en dat de lust zal vergaan: want de mensch gaat naar zijn eeuwig huis, en de rouwklagers zullen in de straat omgaan.

6 Eer dan de zilveren koord ontketend wordt, en de gulden schaal in stukken gestooten wordt, en de kruik aan de springader gebroken wordt, en het rad aan den bornput in stukken gestooten wordt;

7 En dat het stof wederom tot aarde keert, als het geweest is; en de geest weder tot God keert, die hem gegeven heeft.

8 IJdelheid der ijdelheden, zegt de prediker; het is al ijdelheid!

9 En voorts, dewijl de prediker wijs geweest is, zoo leerde hij het volk nog wetenschap, en merkte op, en onderzocht, hij stelde vele spreuken in orde.

10 De prediker zocht aangename woorden uit te vinden, en het geschrevene is regt, woorden der waarheid.

11 De woorden der wijzen zijn gelijk prikkelen, en gelijk nagelen, diep ingeslagen *van* de meesters der verzamelingen, *die* gegeven zijn van den eenigen Herder.

12 En wat boven dezelve is, mijn zoon! wees gewaarschuwd: van vele boeken te maken is geen einde, en veel lezens is vermoeijing des vleesches.

13 Van alles, wat gehoord is, is het einde van de zaak: Vrees God, en houd zijne geboden, want dit *betaamt* alle menschen.

14 Want God zal ieder werk in het gerigt brengen, met al wat verborgen is, het zij goed, of het zij kwaad.

HET HOOGLIED

SÁLOMO.

HOOFDSTUK I.

HET hooglied, hetwelk van Sálomo is.

2 Hij kusse mij met de kussen zijns monds: want uwe uitnemende liefde is beter dan wijn.

3 Uwe oliën zijn goed tot reuk, uw naam is eene olie, die uitgestort wordt: daarom hebben u de maagden lief.

4 Trek mij, wij zullen u naloopen! De koning heeft mij gebragt in zijne binnenkameren, wij zullen ons verheugen en in u verblijden; wij zullen uwe uitnemende liefde vermelden, meer dan den wijn: de opregten hebben u lief.

5 Ik ben zwart, doch liefelijk, (gij dochteren van Jerúzalem!) gelijk de tenten van

Kedar, gelijk de gordijnen van Sálomo.
6 Ziet mij niet aan, dat ik zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen: de kinderen mijner moeder waren tegen mij ontstoken, zij hebben mij gezet tot eene hoederin der wijngaarden. Mijnen wijngaard, dien ik heb, heb ik niet gehoed.
7 Zeg mij aan, *gij*, dien mijne ziel liefheeft! waar gij weidt, waar gij *de kudde* legert in den middag: want waarom zou ik zijn als eene, die zich bedekt bij de kudden uwer medgezellen?
8 Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen! zoo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uwe geiten bij de woningen der herderen.
9 Mijne vriendin! ik vergelijke u bij de paarden in de wagens van Faraö.
10 Uwe wangen zijn liefelijk in de spangen, uw hals in de parelsnoeren.
11 Wij zullen u gouden spangen maken, met zilveren stipjes.
12 Terwijl de koning aan zijne ronde tafel is, geeft mijn nardus zijnen reuk.
13 Mijn liefste is mij een bundeltje mirre, *dat* tusschen mijne borsten vernacht.
14 Mijn liefste is mij een tros van cyprus, in de wijngaarden van En-gedi.
15 Zie, gij zijt schoon, mijne vriendin! zie, gij zijt schoon, uwe oogen zijn duiven*oogen*.
16 Zie, gij zijt schoon, mijn liefste! ja liefelijk; ook groent onze bedstede.
17 De balken onzer huizen zijn cederen, onze galerijen zijn cipressen.

HOOFDSTUK II.

IK ben eene roos van Saron, eene lelie der dalen.
2 Gelijk eene lelie onder de doornen, alzoo is mijne vriendin onder de dochteren.
3 Als een appelboom onder de boomen des wouds, zoo is mijn liefste onder de zonen: ik heb grooten lust in zijne schaduw, en zit er *onder*, en zijne vrucht is mijn gehemelte zoet.
4 Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is zijne banier over mij.
5 Ondersteunt gijlieden mij met de flesschen, versterkt mij met de appelen, want ik ben krank van liefde.
6 Zijne linkerhand zij onder mijn hoofd, en zijne regterhand omhelze mij.
7 Ik bezweer u, gij dochteren van Jerúzalem! *die* bij de reeën, of bij de hinden des velds zijt, dat gij die liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het *dezelve* luste!
8 *Dat* is de stem mijns liefsten, ziet hem, hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen!
9 Mijn liefste is gelijk eene ree, of een welp der herten: ziet, hij staat achter onzen muur, kijkende uit de vensteren, blinkende uit de traliën.
10 Mijn liefste antwoordt, en zegt tot mij: Sta op, mijne vriendin, mijne schoone, en kom!
11 Want zie, de winter is voorbij, de plasregen is over, hij is overgegaan;
12 De bloemen worden gezien in het land, de zangtijd genaakt, en de stem der tortelduif wordt gehoord in ons land.
13 De vijgeboom brengt zijne jonge vijgjes voort, en de wijnstokken geven reuk *met hunne* jonge druifjes. Sta op, mijne vriendin, mijne schoone, en kom!
14 Mijne duive! zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgene eener steile plaats, toon mij uwe gedaante, doe mij uwe stem hooren: want uwe stem is zoet, en uwe gedaante is liefelijk.
15 Vangt gijlieden ons de vossen, de kleine vossen, die de wijngaarden verderven: want onze wijngaarden *hebben* jonge druifjes.
16 Mijn liefste is mijn, en ik ben zijne, die weidt onder de leliën,
17 Totdat de dag aankomt, en de schaduwen vlieden: keer om, mijn liefste! word gij gelijk eene ree, of een welp der herten, op de bergen van Bether.

HOOFDSTUK III.

IK zocht des nachts op mijn leger hem, dien mijne ziel liefheeft; ik zocht hem, maar ik vond hem niet; *ik zeide:*
2 Ik zal nu opstaan, en in de stad omgaan, in de wijken en in de straten; ik zal hem zoeken, dien mijne ziel liefheeft; ik zocht hem, maar ik vond hem niet.
3 De wachters, die in de stad omgingen, vonden mij; *ik zeide:* Hebt gij dien gezien, dien mijne ziel liefheeft?
4 Toen ik een weinigje van hen weggegaan was, vond ik hem, dien mijne ziel liefheeft; ik hield hem vast, en liet hem niet gaan, totdat ik hem in mijner moeders huis gebragt had, en in de binnenste kamer van degene, die mij gebaard heeft.

5 Ik bezweer u, gij dochteren van Jerùzalem! die bij de reeën of bij de hinden des velds zijt, dat gij de liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het *haar* luste!

6 Wie is zij, die daar opkomt uit de woestijn, als rookpilaren, berookt met mirre en wierook, *en* met allerlei poeder des kruideniers?

7 Ziet, het bed, dat Sálomo heeft, daar zijn zestig helden rondom van de helden van Israël;

8 Die altemaal zwaarden houden, geleerd ten oorlog, elk hebbende zijn zwaard aan zijne heup, van wege den schrik des nachts.

9 De koning Sálomo heeft zich eene koets gemaakt van het hout van Libanon.

10 De pilaren derzelve maakte hij *van* zilver, haren vloer *van* goud, haar gehemelte *van* purper: het binnenste was bespreid met de liefde van de dochteren van Jerùzalem.

11 Gaat uit, en aanschouwt, gij dochteren van Zion! den koning Sálomo, met de kroon, waarmede hem zijne moeder kroonde op den dag zijner bruiloft, en op den dag der vreugde zijns harten.

HOOFDSTUK IV.

ZIE, gij zijt schoon, mijne vriendin! zie, gij zijt schoon: uwe oogen zijn duiven*oogen* tusschen uwe vlechten; uw haar is als eene kudde geiten, die *het gras* van den berg Gileads afscheren.

2 Uwe tanden zijn als eene kudde *schapen,* die geschoren zijn, die uit de waschstede opkomen; die al te zamen tweelingen voortbrengen, en geene onder haar is jongeloos.

3 Uwe lippen zijn als een scharlaken snoer, en uwe spraak is liefelijk; de slaap uws hoofds is als een stuk van eenen granaatappel tusschen uwe vlechten.

4 Uw hals is als Davids toren, die gebouwd is tot ophanging van wapentuig, waar duizend rondassen aan hangen, altemaal zijnde schilden der helden.

5 Uwe twee borsten zijn gelijk twee welpen, tweelingen van eene ree, die onder de leliën weiden.

6 Totdat de dag aankomt, en de schaduwen vlieden, zal ik gaan tot den mirreberg, en tot den wierookheuvel.

7 Geheel zijt gij schoon, mijne vriendin! en er is geen gebrek aan u.

8 Bij mij van den Libanon af, o bruid! kom bij mij van den Libanon af; zie van den top van Amána, van den top van Senir en van Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden.

9 Gij hebt mij het hart genomen, mijne zuster, o bruid! gij hebt mij het hart genomen, met één van uwe oogen, met éene keten van uwen hals.

10 Hoe schoon is uwe uitnemende liefde, mijne zuster, o bruid! hoe veel beter is uwe uitnemende liefde dan wijn, en de reuk uwer oliën dan alle specerijen!

11 Uwe lippen, o bruid! druppen van honigzeem; honig en melk is onder uwe tong, en de reuk uwer kleederen is als de reuk van Libanon.

12 Mijne zuster, o bruid! gij zijt een besloten hof, eene beslotene wel, eene verzegelde fontein.

13 Uwe scheuten zijn een paradijs van granaat-appelen, met edele vruchten, cyprus met nardus;

14 Nardus en saffraan, kalmus en kaneel, met allerlei boomen van wierook, mirre en aloë, mitsgaders alle voornaamste specerijen.

15 O fontein der hoven, put der levende wateren, die uit Libanon vlocijen!

16 Ontwaak, noordewind! en kom, gij zuidewind! doorwaai mijnen hof, dat zijne specerijen uitvlocijen. O dat mijn liefste tot zijnen hof kwame, en ate zijne edele vruchten!

HOOFDSTUK V.

IK ben in mijnen hof gekomen, o mijne zuster, o bruid! ik heb mijne mirre geplukt met mijne specerij, ik heb mijne honigraten met mijnen honig gegeten; ik heb mijnen wijn mitsgaders mijne melk gedronken. Eet, vrienden! drinkt, en wordt dronken, o liefste!

2 Ik sliep, maar mijn hart waakte; de stem mijns liefsten, die klopte, was: Doe mij open, mijne zuster, mijne vriendin, mijne duive, mijne volmaakte! want mijn hoofd is vervuld met dauw, mijne haarlokken met nachtdruppen.

3 Ik heb mijnen rok uitgetogen, hoe zal ik hem weder aantrekken? ik heb mijne voeten gewasschen, hoe zal ik ze weder bezoedelen?

4 Mijn liefste trok zijne hand van het gat *der deur;* en mijn ingewand werd ontroerd om zijnentwil.

5 Ik stond op, om mijnen liefsten open te doen; en mijne handen drupten *van* mirre, en mijne vingers *van* vloeijende mirre, op de handhaven des slots.

6 Ik deed mijnen liefsten open, maar mijn liefste was geweken, hij was doorgegaan, mijne ziel ging uit van wege zijn spreken; ik zocht hem, maar ik vond hem niet, ik riep hem, doch hij antwoordde mij niet.

7 De wachters, die in de stad omgingen, vonden mij, zij sloegen mij, zij verwondden mij; de wachters op de muren namen mijnen sluijer van mij.

8 Ik bezweer u, gij dochters van Jerùzalem! indien gij mijnen liefsten vindt, wat zult gij hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.

9 Wat is uw liefste meer dan een *ander* liefste, o gij schoonste onder de vrouwen! wat is uw liefste meer dan een *ander* liefste, dat gij ons zoo bezworen hebt?

10 Mijn liefste is blank en rood, hij draagt de banier boven tien duizend.

11 Zijn hoofd is van het fijnste goud, van het digtste goud; zijne haarlokken zijn gekruld, zwart als eene raaf.

12 Zijne oogen zijn als der duiven bij de waterstroomen, met melk gewasschen, staande *als* in kasjes *der ringen*.

13 Zijne wangen zijn als een bed van specerijen, *als* welriekende torentjes; zijne lippen zijn *als* leliën, druppende van vloeijende mirre.

14 Zijne handen zijn *als* gouden ringen, gevuld met turkoois; zijn buik is *als* blinkend elpenbeen, overtogen met saffieren.

15 Zijne schenkelen zijn *als* marmeren pilaren, gegrond op voeten van het digtste goud; zijne gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen.

16 Zijn gehemelte is enkele zoetigheid, en al wat aan hem is, is gansch begeerlijk. Zulk een is mijn liefste, ja zulk een is mijn vriend, gij dochters van Jerùzalem!

HOOFDSTUK VI.

WAAR is uw liefste heengegaan, o gij schoonste onder de vrouwen? waarheen heeft uw liefste het aangezigt gewend, opdat wij hem met u zoeken?

2 Mijn liefste is afgegaan in zijnen hof, tot de specerijbedden, om te weiden in de hoven, en om de leliën te verzamelen.

3 Ik ben mijns liefsten, en mijn liefste is mijn, die onder de leliën weidt.

4 Gij zijt schoon, mijne vriendin! gelijk Thirza, liefelijk als Jerùzalem, schrikkelijk als *slagorden* met banieren.

5 Wend uwe oogen van mij af, want zij doen mij geweld aan; uw haar is als eene kudde geiten, die *het gras* van Gilead afscheren.

6 Uwe tanden zijn als eene kudde schapen, die uit de waschstede opkomen, die al te zamen tweelingen voortbrengen, en onder dezelve is geene jongeloos.

7 Uwe wangen zijn als een stuk van eenen granaatappel tusschen uwe vlechten.

8 Er zijn zestig koninginnen en tachtig bijwijven, en maagden zonder getal.

9 Een eenige is mijne duive, mijne volmaakte, de eenige harer moeder, zij is de zuivere dergene, die haar gebaard heeft: als de dochters haar zien, zoo zullen zij haar welgelukzalig roemen, de koninginnen en de bijwijven; en zij zullen haar prijzen.

10 Wie is zij, die er uitziet, als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als *slagorden* met banieren?

11 Ik ben tot den notenhof afgegaan, om de groene vruchten der vallei te zien; om te zien, of de wijnstok bloeide, de granaatboomen uitbotteden.

12 Eer ik het wist, zettede mij mijne ziel *op* de wagens van mijn vrijwillig volk.

13 Keer weder, keer weder, o Sulammith! Keer weder, keer weder, dat wij u mogen aanzien. Wat ziet gijlieden de Sulammith aan? zij is als een rei van twee heiren.

HOOFDSTUK VII.

HOE schoon zijn uwe gangen in de schoenen, gij prinsen-dochter! de omdraaijingen uwer heupen zijn als kostelijke ketens, zijnde het werk van de handen eens kunstenaars.

2 Uw navel is *als* een ronde beker, dien geen drank ontbreekt; uw buik is *als* een hoop tarwe, rondom bezet met leliën.

3 Uwe twee borsten zijn als twee welpen, tweelingen van eene ree.

4 Uw hals is als een elpenbeenen toren, uwe oogen zijn *als* de vijvers te Hesbon, bij de poort van Bath-rabbim; uw neus is als de toren van Libanon, die tegen Damascus ziet.

5 Uw hoofd op u is als Karmel, en de haar-

band uws hoofds als purper; de koning is *als* gebonden op de galerijen.

6 Hoe schoon zijt gij, en hoe liefelijk zijt gij, o liefde, in wellusten!

7 Deze uwe lengte is te vergelijken bij eenen palmboom, en uwe borsten bij *druif*-trossen.

8 Ik zeide: Ik zal op den palmboom klimmen, ik zal zijne takken grijpen; zoo zullen dan uwe borsten zijn als *druif*-trossen aan den wijnstok, en de reuk van uwen neus als appelen.

9 En uw gehemelte als goede wijn, die regt tot mijnen beminden gaat, doende de lippen der slapenden spreken.

10 Ik ben mijns liefsten, en zijne genegenheid is tot mij.

11 Kom, mijn liefste! laat ons uitgaan in het veld, laat ons vernachten op de dorpen.

12 Laat ons vroeg ons opmaken naar de wijnbergen, laat ons zien, of de wijnstok bloeit, de jonge druifjes zich opendoen, de granaat-appelboomen uitbotten; daar zal ik u mijne uitnemende liefde geven.

13 De dudaïm geven reuk, en aan onze deuren zijn allerlei edele vruchten, nieuwe en oude; o mijn liefste! die heb ik voor u weggelegd.

HOOFDSTUK VIII.

OCH dat gij mij als een broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder! dat ik u op de straat vond, ik zou u kussen, ook zouden zij mij niet verachten.

2 Ik zou u leiden, ik zou u brengen in mijner moeders huis, gij zoudt mij leeren; ik zou u van specerij-wijn te drinken geven, en van het sap van mijne granaat-appelen.

3 Zijne linkerhand zij onder mijn hoofd, en zijne regterhand omhelze mij.

4 Ik bezweer u, gij dochteren van Jerûzalem! dat gij die liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het *dezelve* lust!

5 Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en liefelijk leunt op haren liefsten? Onder den appelboom heb ik u opgewekt, daar heeft u uwe moeder met smart voortgebragt, daar heeft zij *u* met smart voortgebragt, *die* u gebaard heeft.

6 Zet mij als een zegel op uw hart, als een zegel op uwen arm: want de liefde is sterk als de dood; de ijver is hard als het graf: hare kolen zijn vurige kolen, vlammen des HEEREN.

7 Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblusschen; ja de rivieren zouden ze niet verdrinken: al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten eenenmaal verachten.

8 Wij hebben eene kleine zuster, die nog geene borsten heeft; wat zullen wij onze zuster doen in dien dag, als men van haar spreken zal?

9 Zoo zij een muur is, wij zullen een paleis van zilver op haar bouwen; en zoo zij eene deur is, wij zullen haar rondom bezetten met cederen planken.

10 Ik ben een muur, en mijne borsten zijn als torens. Toen was ik in zijne oogen als eene, die vrede vindt.

11 Sálomo had eenen wijngaard, te Baäl-Hamon; hij gaf dezen wijngaard aan de hoeders, een ieder bragt voor deszelfs vrucht duizend zilverlingen.

12 Mijn wijngaard, dien ik heb, is voor mijn aangezigt: de duizend *zilverlingen* zijn voor u, o Sálomo! maar twee honderd zijn voor de hoeders van deszelfs vrucht.

13 O gij bewoonster der hoven! de medgezellen merken op uwe stem; doe ze mij hooren.

14 Kom haastelijk, mijn liefste! en wees gij gelijk eene ree, of gelijk een welp der herten op de bergen der specerijen.

DE PROFEET

JESAJA.

HOOFDSTUK I.

HET gezigt van Jesaja, den zoon van Amoz, hetwelk hij zag over Juda en Jerûzalem, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz *en* Hizkia, de koningen van Juda.

2 Hoort gij, hemelen! en neem ter oore,

gij aarde! want de HEER spreekt: Ik heb kinderen groot gemaakt en verhoogd, maar zij hebben tegen Mij overtreden.

3 Een os kent zijnen bezitter, en een ezel de krib zijns heeren; *maar* Israël heeft geene kennis, mijn volk verstaat niet.

4 Wee het zondige volk, het volk van zware ongeregtigheid, het zaad der boosdoeners, de verdervende kinderen! Zij hebben den HEER verlaten, zij hebben den Heiligen Israëls gelasterd, zij hebben zich vervreemd, *wijkende* achterwaarts.

5 Waartoe zoudt gij meer geslagen worden? gij zoudt des afvals des te meer maken; het gansche hoofd is krank, en het gansche hart is mat.

6 Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan hetzelve; *maar* wonden, en striemen, en etterbuilen, *die* niet uitgedrukt noch verbonden zijn, en geene derzelve is met olie verzacht.

7 Uw aardrijk is eene verwoesting, uwe steden zijn met het vuur verbrand; uw land verteren de vreemden in uwe tegenwoordigheid, en eene verwoesting is er, als eene omkeering door de vreemden.

8 En de dochter van Zion is overgebleven als een hutje in den wijngaard, als een nachthutje in den komkommerhof, als eene belegerde stad.

9 Zoo niet de HEER der heirscharen ons nog een weinig overblijfsels had gelaten, als Sódom zouden wij geworden zijn, wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden.

10 Hoort des HEEREN woord, gij oversten van Sódom! neem ter oore de wet onzes Gods, gij volk van Gomorra!

11 Waartoe zal mij zijn de veelheid uwer slagtoffers? zegt de HEER; Ik ben zat van de brandoffers der rammen, en het smeer der vette *beesten*, en heb geen' lust aan het bloed der varren, noch der lammeren, noch der bokken.

12 Wanneer gijlieden voor mijn aangezigt komt te verschijnen, wie heeft zulks van uwe hand geëischt, dat gij mijne voorhoven betreden zoudt?

13 Brengt niet meer vergeefsch offer, het reukwerk is Mij een gruwel; de nieuwe maanden, en sabbaten, *en* het bijeenroepen der vergaderingen vermag Ik niet, het is ongeregtigheid, zelfs de verbodsdagen.

14 Uwe nieuwe maanden en uwe gezette hoogtijden haat mijne ziel, zij zijn Mij tot eenen last; Ik ben moede geworden *die* te dragen.

15 En als gijlieden uwe handen uitbreidt, verberg Ik mijne oogen voor u; ook wanneer gij het gebed vermenigvuldigt, hoor Ik niet: *want* uwe handen zijn vol bloed.

16 Wascht u, reinigt u, doet de boosheid uwer handelingen van voor mijne oogen weg, laat af van kwaad te doen.

17 Leert goed doen, zoekt het regt, helpt den verdrukten, doet den wees regt, handelt de twistzaak der weduwe.

18 Komt dan, en laat ons zamen regten, zegt de HEER: al waren uwe zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als *witte* wol.

19 Indien gijlieden willig zijt en hoort, zoo zult gij het goede dezes lands eten;

20 Maar indien gij weigert, en wederspannig zijt, zoo zult gij van het zwaard gegeten worden; want de mond des HEEREN heeft *het* gesproken.

21 Hoe is de getrouwe stad tot eene hoer geworden! zij was vol regts, geregtigheid herbergde daarin, maar nu doodslagers.

22 Uw zilver is geworden tot schuim; uw wijn is vermengd met water.

23 Uwe vorsten zijn afvalligen, en medgezellen der dieven, een ieder van hen heeft de geschenken lief, en zij jagen de vergeldingen na: den weezen doen zij geen regt, en de twistzaak der weduwen komt voor hen niet.

24 Daarom spreekt de Heer, HEER der heirscharen, de Magtige Israëls: O wee! Ik zal Mij troosten van mijne wederpartijders, Ik zal mij wreken van mijne vijanden.

25 En Ik zal mijne hand tegen u keeren, en Ik zal uw schuim op het allerreinste afzuiveren, en Ik zal al uw tin wegnemen.

26 En Ik zal *u* uwe regters wedergeven, als in het eerste, en uwe raadslieden als in den beginne; daarna zult gij eene stad der geregtigheid, eene getrouwe stad, genoemd worden.

27 Zion zal door regt verlost worden, en hare wederkeerenden door geregtigheid.

28 Maar er zal verbreking zijn der overtreders, en der zondaars te zamen; en die den HEER verlaten, zullen omkomen.

29 Want zij zullen beschaamd worden om der eiken wil, die gijlieden begeerd hebt, en gij zult schaamrood worden, om der hoven wil, die gij verkoren hebt.

30 Want gij zult zijn als een eik, welks bladeren afvallen, en als een hof, die geen water heeft.

31 En de sterke zal wezen tot grof vlas, en zijn werkmeester tot eene vonk, en zij zullen beiden te zamen branden, en er zal geen uitblusscher wezen.

HOOFDSTUK II.

HET woord, dat Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft over Juda en Jerûzalem.

2 En het zal geschieden in het laatste der dagen, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen, en dat hij zal verheven worden boven de heuvelen, en tot denzelven zullen alle heidenen toevloeijen.

3 En vele volken zullen heengaan en zeggen : Komt, laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, tot het huis van den God Jakobs, opdat Hij ons leere van zijne wegen, en dat wij wandelen in zijne paden : want uit Zion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jerûzalem.

4 En Hij zal regten onder de heidenen, en bestraffen vele volken; en zij zullen hunne zwaarden slaan tot spaden, en hunne spiesen tot sikkelen : het *eene* volk zal tegen het *andere* volk geen zwaard opheffen, en zij zullen geen oorlog meer leeren.

5 Komt, gij huis van Jakob! en laat ons wandelen in het licht des HEEREN.

6 Maar Gij hebt uw volk, het huis van Jakob, verlaten, want zij zijn vervuld *met goddeloosheid,* meer dan het Oosten, en zij zijn guichelaars gelijk de Filistijnen, en aan de kinderen der vreemden toonen zij hun behagen.

7 En hun land is vervuld met zilver en goud, en hunner schatten is geen einde; hun land is ook vervuld met paarden, en hunner wagenen is geen einde.

8 Ook is hun land vervuld met afgoden : voor het werk hunner handen buigen zij zich neder, voor hetgeen hunne vingeren gemaakt hebben.

9 Daar bukt zich de gemeene man, en de aanzienlijke man vernedert zich; daarom zult Gij het hun niet vergeven.

10 Ga in den rotssteen, en verberg u in het stof, van wege den schrik des HEEREN, en om de heerlijkheid zijner majesteit.

11 De hooge oogen der menschen zullen vernederd worden, en de hoogheid der mannen zal nedergebogen worden : en de HEER alleen zal in dien dag verheven zijn.

12 Want de dag des HEEREN der heirscharen zal zijn tegen allen hoovaardigen en hoogen, en tegen allen verhevenen, opdat hij vernederd worde;

13 En tegen alle hooge en verhevene cederen van Líbanon, en tegen alle eiken van Basan;

14 En tegen alle hooge bergen, en tegen alle verhevene heuvelen;

15 En tegen allen hoogen toren, en tegen allen vasten muur;

16 En tegen alle schepen van Tarsis, en tegen alle gewenschte schilderijen.

17 En de hoogheid des menschen zal gebogen, en de hoogheid der mannen zal vernederd worden : en de HEER alleen zal in dien dag verheven zijn.

18 En elk een der afgoden zal ganschelijk vergaan.

19 Dan zullen zij in de spelonken der rotssteenen gaan, en in de holen der aarde, van wege den schrik des HEEREN, en van wege de heerlijkheid zijner majesteit, wanneer Hij zich opmaken zal, om de aarde te verschrikken.

20 In dien dag zal de mensch zijne zilveren afgoden, en zijne gouden afgoden, welke zij zich gemaakt hadden, om zich *daarvoor* neder te buigen, wegwerpen voor de mollen en de vledermuizen :

21 Gaande in de reten der rotsen, en in de kloven der steenrotsen, van wege den schrik des HEEREN, en van wege de heerlijkheid zijner majesteit, wanneer Hij zich opmaken zal, om de aarde geweldelijk te verschrikken.

22 Laat gijlieden *dan* af van den mensch, wiens adem in zijnen neus is, want waarin is hij te achten?

HOOFDSTUK III.

WANT ziet, de Heer, HEER der heirscharen, zal van Jerûzalem en van Juda wegnemen den stok en den staf, allen stok des broods, en allen stok des waters;

2 Den held en den krijgsman, den regter en den profeet, en den waarzegger, en den ouden;

3 Den overste van vijftig, en den aanzienlijken, en den raadsman, en den wijzen onder de werkmeesters, en dien, die kloek ter tale is.

4 En Ik zal jongelingen stellen *tot* hunne

vorsten, en kinderen zullen over hen heerschen;
5 En het volk zal gedrongen worden, de een zal zijn tegen den ander', en een iegelijk tegen zijnen naasten : de jongeling zal stout zijn tegen den ouden, de verachte tegen den eerlijken.
6 Wanneer iemand zijnen broeder *uit* het huis zijns vaders zal aangrijpen, *zeggende :* Gij hebt een kleed, wees ons ten overste, laat toch dezen aanstoot onder uwe hand wezen;
7 *Zoo* zal hij in dien dag *zijne hand* opheffen, zeggende : Ik kan geen heelmeester wezen; er is ook geen brood en geen kleed in mijn huis; zet mij niet tot een' overste des volks.
8 Want Jerûzalem heeft aangestooten, en Juda is gevallen, dewijl hunne tong en handelingen tegen den HEER zijn, om de oogen zijner heerlijkheid te verbitteren.
9 Het gelaat huns aangezigts getuigt tegen hen, en hunne zonden spreken zij vrij uit, gelijk Sódom, zij verbergen ze niet. Wee hunlieder ziele, want zij doen zich zelven kwaad!
10 Zegt den regtvaardigen, dat het *hem* welgaan zal; dat zij de vrucht hunner werken zullen eten.
11 Wee den goddeloozen, het zal *hem* kwalijk gaan! want de vergelding zijner handen zal hem geschieden.
12 De drijvers mijns volks zijn kinderen, en vrouwen heerschen over hetzelve. O mijn volk! die u leiden, verleiden *u,* en den weg uwer paden slokken zij in.
13 De HEER stelt zich om te pleiten, en Hij staat, om de volken te rigten.
14 De HEER komt ten gerigte tegen de oudsten zijns volks en deszelfs vorsten, want gijlieden hebt dezen wijngaard verteerd; de roof des ellendigen is in uwe huizen.
15 Wat is ulieden, dat gij mijn volk verbrijzelt, en de aangezigten der ellendigen vermaalt? spreekt de Heer, HEER der heirscharen.
16 Verder zegt de HEER : Daarom dat de dochteren van Zion zich verheffen, en gaan met uitgestrekten hals, en lonken met de oogen, al gaande en trippelende daarhenen treden, en als of hare voeten gebonden waren;
17 Zoo zal de Heer den schedel der dochteren van Zion schurftig maken, en de HEER zal hare schaamte ontblooten.
18 Ten zelven dage zal de Heer wegnemen het sieraad der kousenbanden, en de netjes, en de maantjes,
19 De reukdoosjes, en de kleine ketentjes, en de glinsterende kleedingen,
20 De hoofdkrooning, en de armversierselen, en de bindselen, en de reukballetjes, en de oorringen,
21 De ringen en de voorhoofd-sierselen,
22 De wisselkleederen, en de manteltjes, en de hoedjes, en de buidels,
23 De spiegels, en de fijn-linnen deksels, en de hulledoeken, en de sluijers.
24 En het zal geschieden, dat er voor specerij stank zal zijn, en lossigheid voor eenen gordel, en kaalheid in plaats van haarvlechten, en omgording eens zaks in plaats van eenen wijden rok, en verbranding in plaats van schoonheid.
25 Uwe mannen zullen door het zwaard vallen, en uwe helden in den strijd.
26 En hare poorten zullen treuren, en leed dragen, en zij zal, ledig gemaakt zijnde, op de aarde zitten.

HOOFDSTUK IV.

EN te dien dage zullen zeven vrouwen éénen man aangrijpen, zeggende : Ons brood zullen wij eten, en met onze kleederen zullen wij bekleed zijn, laat ons alleenlijk naar uwen naam genoemd worden, neem onze smaadheid weg.
2 Te dien dage zal des HEEREN Spruit zijn tot sieraad en tot heerlijkheid, en de vrucht der aarde tot voortreffelijkheid en tot versiering dengenen, die het ontkomen zullen in Israël.
3 En het zal geschieden, dat de overgeblevene in Zion, en de overgelatene in Jerûzalem zal heilig geheeten worden, een iegelijk, die geschreven is ten leven te Jerûzalem;
4 Als de Heer zal afgewasschen hebben den drek der dochteren van Zion, en de bloedschulden van Jerûzalem zal verdreven hebben uit derzelver midden, door den geest des oordeels, en door den geest der uitbranding.
5 En de HEER zal over alle woning van den berg Zions, en over hare vergaderingen, scheppen eene wolk des daags, en eenen rook, en den glans eens vlammenden vuurs des nachts : want over alles wat heerlijk is zal eene beschutting wezen.

6 En daar zal eene hut zijn tot eene schaduw des daags tegen de hitte, en tot eene toevlugt en tot eene verberging tegen den vloed en tegen den regen.

HOOFDSTUK V.

NU zal ik mijnen beminden een lied mijns liefsten zingen van zijnen wijngaard : Mijn beminde heeft eenen wijngaard op eenen vetten heuvel.

2 En hij heeft dien omtuind, en van steenen gezuiverd, en hij heeft hem beplant *met* edele wijnstokken; en hij heeft in deszelfs midden eenen toren gebouwd, en ook eenen wijnbak daarin uitgehouwen; en hij heeft verwacht, dat hij *goede* druiven zou voortbrengen, maar hij heeft stinkende druiven voortgebragt.

3 Nu dan, gij inwoners van Jerûzalem, en gij mannen van Juda! oordeelt toch tusschen mij en tusschen mijnen wijngaard.

4 Wat is er meer te doen aan mijnen wijngaard, hetwelk ik aan hem niet gedaan heb? Waarom heb ik verwacht, dat hij *goede* druiven voortbrengen zou, en hij heeft stinkende druiven voortgebragt?

5 Nu dan, ik zal ulieden nu bekend maken, wat ik mijnen wijngaard doen zal : ik zal zijnen tuin wegnemen, opdat hij zij tot afweiding; zijnen muur zal ik verscheuren, opdat hij zij tot vertreding.

6 En ik zal hem *tot* woestheid maken; hij zal niet besnoeid noch omgehakt worden, maar distelen en doornen zullen *daarin* opgaan : en ik zal de wolken gebieden, dat zij geen' regen daarop regenen.

7 Want de wijngaard van den HEER der heirscharen is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn eene plant zijner verlustingen; en Hij heeft gewacht naar regt, maar ziet, het is schurftheid, naar geregtigheid, maar ziet, het is geschreeuw.

8 Wee dengenen, die huis aan huis trekken, akker aan akker brengen, totdat er geene plaats meer zij, en dat gijlieden alleen inwoners gemaakt wordt in het midden des lands!

9 Voor mijne ooren *heeft* de HEER der heirscharen *gesproken :* Zoo niet vele huizen tot verwoesting zullen worden, de groote en de treffelijke zonder inwoner!

10 Ja tien bunderen wijngaards zullen één eenig bath geven, en een homer zaads zal één efa geven.

11 Wee dengenen, die, zich vroeg opmakende in den morgenstond, sterken drank najagen, *en* vertoeven tot in de schemering, *totdat* de wijn hen heeft verhit!

12 En harpen en luiten, trommelen en pijpen, en wijn zijn *in* hunne maaltijden; maar zij aanschouwen het werk des HEEREN niet, en zij zien niet op het maaksel zijner handen.

13 Daarom zal mijn volk gevankelijk weggevoerd worden, omdat het geene wetenschap heeft; en deszelfs heerlijken zullen honger lijden, en hunne menigte zal verdorren van dorst.

14 Daarom zal het graf zich zelf wijd opsperren, en zijnen mond opendoen, zonder maat; opdat nederdale hare heerlijkheid, en hare menigte, met haar gedruisch, en die in haar van vreugd opspringt.

15 Dan zal de gemeene man nedergebogen worden, en de aanzienlijke man zal vernederd worden, en de oogen der hoovaardigen zullen vernederd worden.

16 Doch de HEER der heirscharen zal verhoogd worden door het regt; en God, die Heilige, zal geheiligd worden door geregtigheid.

17 En de lammeren zullen weiden naar hunne wijze, en de vreemdelingen zullen de verwoeste plaatsen der vetten eten.

18 Wee dengenen, die de ongeregtigheid trekken met koorden der ijdelheid, en de zonde als *met* dikke wagen-zelen!

19 Die daar zeggen : Dat Hij haaste, dat Hij zijn werk bespoedige, opdat wij het zien; en laat naderen en komen den raadslag des Heiligen van Israël, dat wij *het* vernemen!

20 Wee dengenen, die het kwade goed heeten, en het goede kwaad; die duisternis tot licht stellen, en het licht tot duisternis; die het bittere tot zoet stellen, en het zoete tot bitterheid!

21 Wee dengenen, die in hunne oogen wijs, en bij zich zelven verstandig zijn!

22 Wee dengenen die helden zijn om wijn te drinken, en die kloeke mannen zijn om sterken drank te mengen!

23 Die den goddeloozen regtvaardigen om een geschenk, en de geregtigheid der regtvaardigen van dezelven afwenden.

24 Daarom, gelijk de tong des vuurs den stoppel verteert, en het kaf door de vlam verdaan wordt, *alzoo* zal hun wortel als eene uittering wezen, en hunne bloem zal als stof opvaren : omdat zij verwerpen de

wet des HEEREN der heirscharen, en de rede des Heiligen van Israël versmaden.

25 Daarom is de toorn des HEEREN ontstoken tegen zijn volk, en Hij heeft tegen hetzelve zijne hand uitgestrekt, en Hij heeft het geslagen, zoodat de bergen hebben gebeefd, en hunne doode ligchamen zijn geworden als drek in het midden der straten. Om dit alles keert zich zijn toorn niet af, maar zijne hand is nog uitgestrekt.

26 Want Hij zal eene banier opwerpen onder de heidenen van verre, en Hij zal hen *herwaarts* tsissen van het einde der aarde; en ziet, haastelijk, snellijk zullen zij aankomen.

27 Geen moede, en geen struikelende zal onder hen wezen; niemand zal sluimeren noch slapen, noch de gordel zijner lendenen ontbonden worden, noch de schoenriem zijner schoenen afgescheurd worden.

28 Welker pijlen scherp zullen zijn, en al hunne bogen gespannen; hunner paarden hoeven zullen als eene rots geacht zijn, en hunne raderen als een wervelwind.

29 Hun gebrul zal zijn als van eenen ouden leeuw, en zij zullen brullen als de jonge leeuwen, en zij zullen brieschen, en den roof aangrijpen en wegvoeren; en er zal geen verlosser zijn.

30 En zij zullen tegen hetzelve te dien dage bruisen, als het bruisen der zee. Dan zal men de aarde aanzien, maar ziet, er zal duisternis *en* benaauwdheid zijn, en het licht zal verduisterd worden in hunne verwoestingen.

HOOFDSTUK VI.

IN het jaar, toen de koning Uzzia stierf, zoo zag ik den Heer, zittende op eenen hoogen en verhevenen troon, en zijne zoomen vervullende den tempel.

2 De serafs stonden boven Hem; een iegelijk had zes vleugelen: met twee bedekte *ieder* zijn aangezigt, en met twee bedekte hij zijne voeten, en met twee vloog hij.

3 En de een riep tot den ander', en zeide: Heilig, heilig, heilig is de HEER der heirscharen! De gansche aarde is van zijne heerlijkheid vol!

4 Zoodat de posten der dorpels zich bewogen van de stem des roependen; en het huis werd vervuld met rook.

5 Toen zeide ik: Wee mij, want ik verga! dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is: want mijne oogen hebben den Koning, den HEER der heirscharen gezien.

6 Maar één van de serafs vloog tot mij, en had eene gloeijende kool in zijne hand, *die* hij met de tang van het altaar genomen had.

7 En hij roerde mijnen mond daarmede aan, en zeide: Zie, deze heeft uwe lippen aangeroerd; alzoo is uwe misdaad *van u* geweken, en uwe zonde is verzoend.

8 Daarna hoorde ik de stem des HEEREN, dewelke zeide: Wien zal Ik zenden? en wie zal ons henengaan? Toen zeide ik: Zie, *hier* ben ik, zend mij henen.

9 Toen zeide Hij: Ga henen, en zeg tot dit volk: Hoorende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar merkt niet.

10 Maak het hart dezes volks vet, en maak hunne ooren zwaar, en sluit hunne oogen, opdat het niet zie met zijne oogen, noch met zijne ooren hoore, noch met zijn hart versta, noch zich bekeere, en Hij het geneze.

11 Toen zeide ik: Hoe lang, HEER? En Hij zeide: Totdat de steden verwoest worden, zoodat er geen inwoner zij, en de huizen, dat er geen mensch zij, en dat het land met verwoesting verstoord worde.

12 Want de HEER zal die menschen verre wegdoen, en de verlating zal groot wezen in het binnenste des lands.

13 Doch nog een tiende deel zal daarin zijn, en het zal wederkeeren, en zijn om af te weiden: *maar* gelijk de eik, en gelijk de haageik, in dewelken na de afwerping *der bladen nog* steunsel is, *alzoo* zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn.

HOOFDSTUK VII.

HET geschiedde nu in de dagen van Achaz, den zoon van Jotham, den zoon van Uzzia, den koning van Juda, dat Rezin, de koning van Syrië, en Pekah, de zoon van Remália, de koning van Israël, optoog naar Jerúzalem, ten oorlog tegen haar; maar hij vermogt met strijden niet tegen haar.

2 Als men den huize Davids boodschapte, zeggende: De Syriërs rusten op Efraïm; zoo bewoog zich zijn hart en het hart zijns volks, gelijk de boomen des wouds bewogen worden van den wind.

3 En de HEER zeide tot Jesaja: Ga nu uit, Achaz te gemoet, gij en uw zoon Schear-

Jaschub, aan het einde van den watergang des oppersten vijvers, aan den hoogen weg van het veld des vollers;

4 En zeg tot hem: Wacht u, en zijt gerust, vrees niet, en uw hart worde niet week, van wege die twee staarten dezer rookende vuurbranden; van wege de ontsteking des toorns van Rezin en der Syriërs, en van den zoon van Remália:

5 Omdat de Syriër kwaad tegen u beraadslaagd heeft, *met* Efraïm en den zoon van Remália, zeggende:

6 Laat ons optrekken tegen Juda, en het verdriet aandoen, en het onder ons deelen, en den zoon van Tábeal, koning maken in het midden van hen.

7 Aldus zegt de Heere HEERE: Het zal niet bestaan, en het zal niet geschieden.

8 Maar Damascus zal het hoofd van Syrië zijn, en Rezin het hoofd van Damascus; en in nog vijf en zestig jaren zal Efraïm verbroken worden, dat het geen volk zij.

9 Ondertusschen zal Samaria Efraïms hoofd zijn, en de zoon van Remália het hoofd van Samaria. Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk gij zult niet bevestigd worden.

10 En de HEER voer voort te spreken tot Achaz, zeggende:

11 Eisch u een teeken van den HEER, uwen God; eisch beneden in de diepte, of eisch boven uit de hoogte.

12 Doch Achaz zeide: Ik zal het niet eischen, en ik zal den HEER niet verzoeken.

13 Toen zeide hij: Hoort gijlieden nu, gij huis van David! is het ulieden te weinig, dat gij de menschen moede maakt, dat gij ook mijnen God moede maakt?

14 Daarom zal de Heer zelf ulieden een teeken geven: ziet, eene maagd zal zwanger worden, en zij zal eenen zoon baren, en zijnen naam IMMANUËL heeten.

15 Boter en honig zal hij eten, totdat hij wete te verwerpen het kwade, en te verkiezen het goede.

16 Zekerlijk eer dit knechtje weet te verwerpen het kwade, en te verkiezen het goede, zal dat land, waarover gij verdrietig zijt, verlaten zijn van zijne twee koningen.

17 *Doch* de HEER zal over u, en over uw volk, en over uws vaders huis, dagen doen komen, hoedanige niet gekomen zijn van dien dag af, dat Efraïm van Juda is afgeweken, *door* den koning van Assyrië.

18 Want het zal te dien dage geschieden, dat de HEER zal toetsissen de vliegen, die aan het einde der riveren van Egypte zijn, en de bijen, die in het land van Assur zijn.

19 En zij zullen komen, en zij allen zullen rusten in de woeste dalen, en in de kloven der steenrotsen, en in al de doornhagen, en in alle geprezene plaatsen.

20 Te dien dage zal de Heer door een gehuurd scheermes, *hetwelk* aan gene zijde der rivier is, door den koning van Assyrië, afscheren het hoofd, en het haar der voeten; ja het zal ook den baard gansch wegnemen.

21 En het zal geschieden te dien dage, dat iemand een koetje in het leven zal behouden hebben, en twee schapen;

22 En het zal geschieden, dat hij van wege de veelheid der melk, die zij geven zullen, boter zal eten; ja een ieder, die overgebleven zal zijn in het midden des lands, die zal boter en honig eten.

23 Ook zal het te dienzelven dage geschieden, dat iedere plaats, alwaar duizend wijnstokken geweest zijn, van duizend zilverlingen, tot doornen en distelen zijn zal;

24 Dat men met pijlen en met den boog aldaar zal moeten gaan: want het gansche land zal doornen en distelen zijn.

25 Ook al de bergen, die men met houweelen pleegt om te hakken, daar zal men niet komen *uit* vrees der doornen en der distelen; maar die zullen wezen tot inzending van den os, en tot vertreding van het kleine vee.

HOOFDSTUK VIII.

VERDER zeide de HEER tot mij: Neem u eene groote rol, en schrijf daarop met eens menschen griffie: Haastende tot den roof, is hij spoedig tot den buit!

2 Toen nam ik mij getrouwe getuigen, Uria, den priester, en Zacharía, den zoon van Jeberechja.

3 En ik was tot de profetesse genaderd, die werd zwanger, en baarde eenen zoon; en de HEER zeide tot mij: Noem zijnen naam MAHER-SCHALAL, CHAS-BAZ.

4 Want eer dat knechtje zal kunnen roepen: Mijn vader! of, mijne moeder! zal men den rijkdom van Damascus, en den buit van Samaria dragen voor het aangezigt van den koning van Assur.

5 En de HEER sprak nog verder tot mij, zeggende:

6 Dewijl dit volk veracht de wateren van

Silóa, die zachtjes gaan, en er vreugde is bij Rezin en den zoon van Remália;

7 Daarom ziet, zoo zal de HEER over hen doen opkomen die sterke en geweldige wateren der rivier, den koning van Assyrië en al zijne heerlijkheid; en hij zal opkomen over al zijne stroomen, en gaan over al zijne oevers:

8 En hij zal doortrekken in Juda, hij zal het overstroomen, en er doorgaan, hij zal tot aan den hals reiken; en de uitstrekkingen zijner vleugelen zullen vervullen de breedte uws lands, o Immanuël!

9 Vergezelt u te zamen, gij volken! doch wordt verbroken; en neemt ter oore, allen gij, die in verre landen zijt, omgordt u, doch wordt verbroken, omgordt u, doch wordt verbroken!

10 Beraadslaagt eenen raad, doch hij zal vernietigd worden; spreekt een woord, doch het zal niet bestaan: want God is met ons!

11 Want alzoo heeft de HEER tot mij gezegd, met eene sterke hand, en Hij onderwees mij van niet te wandelen op den weg dezes volks, zeggende:

12 Gijlieden zult niet zeggen: Eene verbindtenis, van alles, waar dit volk van zegt: Het is eene verbindtenis; en vreest gijlieden hunne vreeze niet, en verschrikt niet.

13 Den HEER der heirscharen, dien zult gijlieden heiligen, en Hij zij uwe vreeze, en Hij zij uwe verschrikking.

14 Dan zal Hij *ulieden* tot een heiligdom zijn; maar tot een' steen des aanstoots en tot een' rotssteen der struikeling den twee huizen van Israël, tot een' strik en tot een net den inwoners te Jerúzalem.

15 En velen onder hen zullen struikelen, en vallen, en verbroken worden, en zullen verstrikt en gevangen worden.

16 Bind de getuigenis toe; verzegel de wet onder mijne leerlingen.

17 Daarom zal ik den HEER verbeiden, die zijn aangezigt verbergt voor het huis van Jakob, en ik zal Hem verwachten.

18 Ziet, ik en de kinderen, die mij de HEER gegeven heeft, zijn tot teekenen en tot wonderen in Israël, van den HEER der heirscharen, die op den berg Zion woont.

19 Wanneer zij dan tot ulieden zeggen zullen: Vraagt de waarzeggers en duivelskunstenaars, die daar piepen, en binnen 's monds mompelen; *zoo zegt:* Zal niet een volk zijnen God vragen? zal men voor de levenden de dooden *vragen?*

20 Tot de wet en tot de getuigenis! zoo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen' dageraad zullen hebben.

21 En een ieder van hen zal daar doorgaan, hard gedrukt en hongerig; en het zal geschieden, wanneer hem hongert, en hij zeer toornig zal zijn, dan zal hij vloeken op zijnen koning en op zijnen God, als hij opwaarts zal zien:

22 Als hij de aarde aanschouwen zal, ziet, er zal benaauwdheid en duisternis zijn; hij zal verduisterd zijn door angst, en voortgedreven door donkerheid.

23 Maar *het land,* dat beangstigd was, zal niet *gansch* verduisterd worden; gelijk als Hij het in den eersten tijd verachtelijk gemaakt heeft, naar het land van Zebulon aan, en naar het land van Nafthali aan, alzoo heeft Hij het in het laatste heerlijk gemaakt, naar den weg zeewaarts aan *gelegen* over de Jordaan, aan Galiléa der heidenen.

HOOFDSTUK IX.

HET volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; degenen, die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelven zal een licht schijnen.

2 Gij hebt dit volk vermenigvuldigd, *maar* Gij hebt de blijdschap niet groot gemaakt; zij zullen *nogtans* blijde wezen voor uw aangezigt, gelijk men zich verblijdt in den oogst, gelijk men verheugd is, wanneer men den buit uitdeelt.

3 Want het juk van hunnen last, en den stok hunner schouders, en den staf desgenen, die hen dreef, hebt Gij verbroken, gelijk ten dage der Midianieten;

4 Toen de gansche strijd dergenen, die streden, met gedruisch geschiedde, en de kleederen in het bloed gewenteld en verbrand werden, *tot* een voedsel des vuurs.

5 Want een kind is ons geboren, een zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op zijnen schouder; en men noemt zijnen naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst:

6 Der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op den troon van David en in zijn koningrijk, om dat te bevestigen, en dat te sterken met gerigte en met geregtigheid, van nu aan tot in eeuwig-

heid toe. De ijver des HEEREN der heirscharen zal zulks doen.

7 De HEER heeft een woord gezonden in Jakob, en het is gevallen in Israël.

8 En al dit volk zal het gewaar worden, Efraïm en de inwoner van Samaria; in hoogmoed en grootschheid des harten zeggende:

9 De tigchelsteenen zijn gevallen, maar *met* uitgehouwene steenen zullen wij *wederom* bouwen; de wilde vijgeboomen zijn afgehouwen, maar wij zullen ze in cederen veranderen.

10 Want de HEER zal Rezins tegenpartijders tegen hem verheffen, en Hij zal zijne vijanden zamen vermengen:

11 De Syriërs van voren, en de Filistijnen van achteren, dat zij Israël opeten met vollen mond. Om dit alles keert zijn toorn zich niet af, maar zijne hand is nog uitgestrekt.

12 Want dit volk keert zich niet tot Dien, die het slaat, en den HEER der heirscharen zoeken zij niet.

13 Daarom zal de HEER afhouwen uit Israël den kop en den staart, den tak en de bieze, op éénen dag.

14 (De oude en aanzienlijke, die is de kop; maar de profeet, die valschheid leert, die is de staart.)

15 Want de leiders dezes volks zijn verleiders, en die van hen geleid worden, worden ingeslokt.

16 Daarom zal zich de HEER niet verblijden over hunne jongelingen, en hunner weezen en hunner weduwen zal Hij zich niet ontfermen, want zij zijn allen te zamen huichelaars en boosdoeners, en alle mond spreekt dwaasheid. Om dit alles keert zijn toorn zich niet af, maar zijne hand is nog uitgestrekt.

17 Want de goddeloosheid brandt als vuur, doornen en distelen zal zij verteren, en zal aansteken de verwarde struiken des wouds, die zich verheven hebben *als* de verheffing des rooks.

18 Van wege de verbolgenheid des HEEREN der heirscharen, zal het land verduisterd worden; en het volk zal zijn als een voedsel des vuurs: de een zal den ander' niet verschoonen.

19 Zoo hij ter regterhand snijdt, zal hij toch hongeren, en zoo hij ter linkerhand eet, zal hij toch niet verzadigd worden; een iegelijk zal het vleesch zijns arms eten:

20 Manasse Efraïm, en Efraïm Manasse, *en* zij zullen te zamen tegen Juda zijn. Om dit alles keert zijn toorn zich niet af, maar zijne hand is nog uitgestrekt.

HOOFDSTUK X.

WEE dengenen, die ongeregte inzettingen inzetten, en den schrijvers, die moeite voorschrijven;

2 Om de armen van het regt af te wenden, en om het regt der ellendigen mijns volks te rooven, opdat de weduwen hun buit worden, en opdat zij de weezen mogen plunderen!

3 Maar wat zult gijlieden doen ten dage der bezoeking, en der verwoesting, *die* van verre komen zal? tot wien zult gij vlieden om hulp? en waar zult gij uwe heerlijkheid laten?

4 Dat elk een zich niet zou buigen onder de gevangenen, en vallen onder de gedoodenen? Om dit alles keert zijn toorn zich niet af, maar zijne hand is nog uitgestrekt.

5 Wee den Assyriër, *die* de roede mijns toorns is, en mijne grimmigheid is een stok in hunne hand!

6 Ik zal hem zenden tegen een huichelachtig volk, en Ik zal hem bevel geven tegen het volk mijner verbolgenheid; opdat hij den roof roove, en plundere de plundering, en stelle het ter vertreding, gelijk het slijk der straten.

7 Hoewel hij het zoo niet meent, en zijn hart alzoo niet denkt, maar hij zal in zijn hart hebben te verdelgen, en uit te roeijen niet weinige volken.

8 Want hij zegt: Zijn niet mijne vorsten al te zamen koningen?

9 Is niet Kalno gelijk Karchemis? is Hamath niet gelijk Arphad? is niet Samaria gelijk Damascus?

10 Gelijk als mijne hand gevonden heeft de koningrijken der afgoden, ofschoon hunne gesnedene beelden beter zijn, dan *die* van Jerùzalem, en dan *die* van Samaria;

11 Gelijk als ik gedaan heb aan Samaria en aan hare afgoden, zou ik alzoo niet kunnen doen aan Jerùzalem en aan hare afgoden?

12 Want het zal geschieden, als de HEER een einde zal gemaakt hebben van al zijn werk op den berg Zion en te Jerùzalem, dan zal Ik te huis zoeken de vrucht van de grootschheid des harten van den koning van Assyrië, en de pracht van de hoogheid zijner oogen.

13 Omdat hij gezegd heeft: Door de kracht mijner hand heb ik het gedaan, en

door mijne wijsheid, want ik ben verstandig; en ik heb de landpalen der volken weggenomen, en heb hunnen voorraad geroofd, en heb als een geweldige de inwoners doen nederdalen;

14 En mijne hand heeft gevonden het vermogen der volken, als een nest, en ik heb het gansche aardrijk zamengeraapt, gelijk men de eijeren, die verlaten zijn, zamenraapt; en er is niemand geweest, die eene vleugel verroerde, of den bek opendeed, of piepte.

15 Zal eene bijl zich beroemen tegen dien, die daarmede houwt? zal eene zaag pogchen tegen dien, die ze trekt? als of een staf bewoog degenen, die hem opheffen? als men eenen stok opheft, is het geen hout?

16 Daarom zal de Heer, HEER der heirscharen, onder zijne vetten eene magerheid zenden: en onder zijne heerlijkheid zal Hij eenen brand doen branden, als den brand des vuurs.

17 Want het licht van Israël zal tot een vuur zijn, en zijn Heilige tot eene vlam, welke in brand steken en verteren zal zijne doornen en zijne distelen, op éénen dag.

18 Ook zal hij verteren de heerlijkheid zijns wouds en zijns vruchtbaren velds, van de ziel af tot het vleesch toe; en hij zal zijn, gelijk als wanneer een vaandrager versmelt.

19 En de overgeblevene boomen zijns wouds zullen weinige in getal zijn, ja een jongen zou ze opschrijven.

20 En het zal geschieden te dien dage, dat het overblijfsel van Israël, en de ontkomenen van het huis Jakobs niet meer steunen zullen op dien, die ze geslagen heeft; maar zij zullen steunen op den HEER, den Heiligen Israëls, opregtelijk.

21 Het overblijfsel zal wederkeeren, het overblijfsel van Jakob, tot den sterken God.

22 Want afschoon uw volk, o Israël! is gelijk het zand der zee, zoo zal *toch maar* het overblijfsel daarvan wederkeeren: de verdelging is vastelijk besloten, overvlocijende met geregtigheid.

23 Want eene verdelging, die vastelijk besloten is, zal de Heer, HEER der heirscharen, doen in het midden dezes ganschen lands.

24 Daarom zegt de Heer, HEER der heirscharen alzoo: Vrees niet, gij mijn volk, dat te Zion woont! voor Assur, als hij u met de roede zal slaan, en hij zijnen staf tegen u zal opheffen, naar de wijze der Egyptenaren:

25 Want nog een klein weinig, zoo zal volbragt worden de gramschap, en mijn toorn tot hunne vernieling.

26 Want de HEER der heirscharen zal tegen hem eenen geesel verwekken, gelijk de slagting van Midian was aan de rots van Oreb; en *gelijk* zijn staf over de zee was, denwelken Hij verheffen zal, naar de wijze der Egyptenaren.

27 En het zal geschieden ten zelven dage, dat zijn last zal afwijken van uwen schouder, en zijn juk van uwen hals; en het juk zal verdorven worden, om des Gezalfden wil.

28 Hij komt te Ajath, hij trekt door Migron, te Michmas leidt hij zijn gereedschap af.

29 Zij trekken door den doorgang, te Geba houden zij hunne vernachting; Rama beeft, Gibea Sauls vlugt.

30 Roep luide met uwe stem, gij dochter van Gallim! laat ze hooren tot Laïs toe, o ellendige Anathoth!

31 Madména vliedt weg, de inwoners van Gebim vlugten met hoopen.

32 Nog een' dag blijft hij te Nob; hij zal zijne hand bewegen *tegen* den berg der dochter van Zion, den heuvel van Jerúzalem.

33 *Doch* ziet, de Heer, HEER der heirscharen zal met geweld de takken afkappen, en die hoog van gestalte zijn, zullen nedergehouwen worden, en de verhevenen zullen vernederd worden.

34 En Hij zal met ijzer de verwarde struiken des wouds omhouwen; en de Líbanon zal vallen door den Heerlijken.

HOOFDSTUK XI.

WANT er zal een rijsje voortkomen uit den afgehouwenen tronk van Isaï, en een scheut uit zijne wortelen zal vrucht voortbrengen.

2 En op hem zal de Geest des HEEREN rusten, de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreeze des HEEREN.

3 En zijn rieken zal zijn in de vreeze des HEEREN; en hij zal naar het gezigt zijner oogen niet rigten; hij zal ook naar het gehoor zijner ooren niet bestraffen.

4 Maar hij zal de armen met geregtigheid

rigten, en de zachtmoedigen des lands met regtmatigheid bestraffen; doch hij zal de aarde slaan met de roede zijns monds, en met den adem zijner lippen zal hij den goddeloozen dooden.

5 Want geregtigheid zal de gordel zijner lendenen zijn; ook zal de waarheid de gordel zijner lendenen zijn.

6 En de wolf zal met het lam verkeeren, en de luipaard bij den geitenbok nederliggen; en het kalf, en de jonge leeuw, en het mestvee te zamen, en een klein jongsken zal ze drijven.

7 De koe en de beerin zullen te zamen weiden, hare jongen zullen *te zamen* nederliggen, en de leeuw zal stroo eten, gelijk de os.

8 En een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een' adder; en een gespeend kind zal zijne hand uitsteken in den kuil van den basilisk.

9 Men zal nergens leed doen noch verderven op den ganschen berg mijner heiligheid: want de aarde zal vol van kennis des HEEREN zijn, gelijk de wateren *den bodem* der zee bedekken.

10 Want het zal geschieden ten zelven dage, dat de heidenen naar den wortel van Isaï, die staan zal tot eene banier der volken, zullen vragen, en zijne rust zal heerlijk zijn.

11 Want het zal geschieden te dien dage, dat de Heer ten anderen maal zijne hand aanleggen zal om weder te verwerven het overblijfsel zijns volks, hetwelk overgebleven zal zijn van Assyrië, en van Egypte, en van Pathros, en van Moorenland, en van Elam, en van Sinear, en van Hamath, en van de eilanden der zee.

12 En Hij zal eene banier oprigten onder de heidenen, en Hij zal de verdrevenen van Israël verzamelen, en de verstrooiden uit Juda vergaderen, van de vier einden des aardrijks.

13 En de nijd van Efraïm zal wegwijken, en de tegenpartijders van Juda zullen uitgeroeid worden: Efraïm zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraïm niet benaauwen.

14 Maar zij zullen den Filistijnen op den schouder vliegen tegen het westen, *en* zij zullen te zamen die van het oosten berooven; *aan* Edom en Moab zullen zij hunne handen slaan, en de kinderen Ammons zullen hun gehoorzaam zijn.

15 Ook zal de HEER den inham der zee van Egypte verbannen, en Hij zal zijne hand bewegen tegen de rivier, door de sterkte zijns winds; en Hij zal dezelve slaan in de zeven stroomen, en Hij zal maken, dat men met schoenen daardoor zal gaan.

16 En er zal een gebaande weg zijn voor het overblijfsel zijns volks, dat overgebleven zal zijn van Assur, gelijk als Israël geschiedde ten dage, toen het uit Egypteland optoog.

HOOFDSTUK XII.

EN te dienzelven dage zult gij zeggen: Ik dank U, HEER! dat Gij toornig op mij geweest zijt; *maar* uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij.

2 Ziet, God is mijn heil, ik zal vertrouwen en niet vreezen: want de HEER HEER is mijne sterkte en mijn psalm, en Hij is mij tot heil geworden.

3 En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils;

4 En zult te dienzelven dage zeggen: Dankt den HEER, roept zijnen naam aan, maakt zijne daden bekend onder de volken; vermeldt, dat zijn naam verhoogd is.

5 Psalmzingt den HEER, want Hij heeft heerlijke dingen gedaan: zulks zij bekend op den ganschen aardbodem.

6 Juich en zing vrolijk, gij inwoneresse van Zion! want de Heilige Israëls is groot in het midden van u.

HOOFDSTUK XIII.

DE last van Babel, dien Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft.

2 Heft op eene banier, op eenen hoogen berg; verheft eene stem tot hen; beweegt de hand omhoog, dat zij intrekken door de deuren der prinsen.

3 Ik heb aan mijne geheiligden bevel gegeven; ook heb Ik tot mijnen toorn geroepen mijne helden, de vrolijken mijner hoogheid.

4 Er is eene ruischende stem op de bergen, gelijk eens grooten volks; eene stem van gedruisch der koningrijken, der verzamelde heidenen; de HEER der heirscharen monstert het krijgsheir.

5 Zij komen uit verren lande, van het einde des hemels; de HEER en de instrumenten zijner gramschap, om dat gansche land te verderven.

6 Huilt gijlieden, want de dag des HEE-

REN is nabij; hij komt als eene verwoesting van den Almagtigen.

7 Daarom zullen alle handen slap worden, en aller menschen hart zal versmelten;

8 En zij zullen verschrikt worden, smarten en weeën zullen hen aangrijpen, zij zullen bang zijn als eene barende vrouw; een iegelijk zal over zijnen naasten verbaasd zijn; hunne aangezigten zullen vlammende aangezigten zijn:

9 Ziet, de dag des HEEREN komt, gruwelijk, met verbolgenheid en hittigen toorn, om het land te stellen tot verwoesting, en deszelfs zondaars daaruit te verdelgen:

10 Want de sterren des hemels en zijne gesternten zullen haar licht niet laten lichten; de zon zal verduisterd worden, wanneer zij zal opgaan, en de maan zal haar licht niet laten schijnen.

11 Want ik zal over de wereld de boosheid bezoeken, en over de goddeloozen hunne ongeregtigheid; en Ik zal den hoogmoed der stouten doen ophouden, en de hoovaardij der tirannen zal Ik vernederen.

12 Ik zal maken, dat een man dierbaarder zal zijn dan digt goud, en een mensch dan fijn goud van Ofir.

13 Daarom zal Ik den hemel beroeren, en de aarde zal bewogen worden van hare plaats, van wege de verbolgenheid des HEEREN der heirscharen, en van wege den dag zijns hittigen toorns.

14 En *een iegelijk* zal zijn als eene verjaagde ree, en als een schaap, dat niemand vergadert; een iegelijk zal naar zijn volk omzien, en een iegelijk zal naar zijn land vlugten.

15 Al wie gevonden wordt, zal doorstoken worden, en al wie daarbij gevoegd is, zal door het zwaard vallen.

16 Ook zullen hunne kinderkens voor hunne oogen verpletterd worden; hunne huizen zullen geplunderd, en hunne vrouwen geschonden worden.

17 Ziet, Ik zal de Meden tegen hen verwekken, die het zilver niet zullen achten, en aan het goud zullen zij geen' lust hebben.

18 Maar *hunne* bogen zullen de jongelingen verpletteren, en zij zullen zich niet ontfermen over de vrucht des buiks, hun oog zal de kinderen niet verschoonen.

19 Alzoo zal Babel, het sieraad der koningrijken, de heerlijkheid, de hoovaardigheid der Chaldeen, zijn gelijk als God Sódom en Gomorra omgekeerd heeft.

20 Daar zal geene woonplaats zijn in der eeuwigheid, en zij zal niet bewoond worden van geslachte tot geslachte; en de Arabier zal daar geene tent spannen, en de herders zullen er niet legeren.

21 Maar daar zullen nederliggen de wilde dieren der woestijnen, en hunne huizen zullen vervuld worden met schrikkelijke gedierten, en daar zullen de jonge struisen wonen, en de duivelen zullen er huppelen.

22 En wilde dieren der eilanden zullen in zijne verlatene plaatsen elkander toeroepen, mitsgaders de draken in de wellustige paleizen; hun tijd toch is nabij om te komen, en hunne dagen zullen niet vertogen worden.

HOOFDSTUK XIV.

WANT de HEER zal zich over Jakob ontfermen, en Hij zal Israël nog verkiezen, en Hij zal hen in hun land zetten; en de vreemdeling zal zich tot hen vervoegen, en zij zullen het huis van Jakob aanhangen.

2 En de volken zullen hen aannemen, en in hunne plaats brengen; en het huis Israëls zal hen erfelijk bezitten in het land des HEEREN tot knechten en tot maagden; en zij zullen gevangen houden degenen, die hen gevangen hielden, en zij zullen heerschen over hunne drijvers.

3 En het zal geschieden ten dage, wanneer u de HEER rust geven zal van uwe smart, en van uwe beroering, en van de harde dienstbaarheid, waarin men u heeft doen dienen;

4 Dan zult gij deze spreuk opnemen tegen den koning van Babel, en zeggen: Hoe houdt de drijver op? *hoe* houdt de goudene op?

5 De HEER heeft den stok der goddeloozen gebroken, den schepter der heerschers.

6 Die de volken plaagde in verbolgenheid met eene plage zonder ophouden, die in toorn over de heidenen heerschte, die wordt vervolgd, zonder dat het iemand afweren kan.

7 De gansche aarde rust, zij is stil; zij maken groot geschal met gejuich.

8 Ook verheugen zich de dennen over u, *en* de cederen van Libanon, *zeggende:* Sints dat gij daar nederligt, komt niemand tegen ons op, die ons afhouwe.

9 De hel van onderen was beroerd om uwentwil, om *u* te gemoet te gaan, als gij kwaamt; zij wekt om uwentwil de dooden op, al de bokken der aarde; zij doet al de koningen der heidenen van hunne troonen opstaan.

10 Die altegaar zullen antwoorden, en tot u zeggen: Gij zijt ook krank geworden, gelijk wij, gij zijt ons gelijk geworden.

11 Uwe hoovaardij is in de hel nedergestort, *met* het geklank uwer luiten; de maden zullen onder u gestrooid worden, en de wormen zullen u bedekken.

12 Hoe zijt gij uit den hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! *hoe* zijt gij ter aarde nedergehouwen, gij, die de heidenen krenktet!

13 En zeidet in uw hart: Ik zal ten hemel opklimmen, ik zal mijnen troon boven de sterren Gods verhoogen; en ik zal mij zetten op den berg der zamenkomst aan de zijden van het noorden.

14 Ik zal boven de hoogten der wolken klimmen, ik zal den Allerhoogsten gelijk worden.

15 Ja in de hel zult gij nedergestooten worden, aan de zijden van den kuil!

16 Die u zien zullen, zullen u aanschouwen, zij zullen op u letten, *en zeggen:* Is dat die man, die de aarde beroerde, die de koningrijken deed beven?

17 Die de wereld als eene woestijn stelde, en derzelver steden verstoorde? die zijne gevangenen niet liet los *gaan* naar huis toe?

18 Al de koningen der heidenen, zij allen liggen neder met eere, een iegelijk in zijn huis;

19 Maar gij zijt verworpen van uw graf, als een gruwelijke scheut, *als* een kleed der gedooden, die met het zwaard doorstoken zijn; *als* die nederdalen in eenen steenkuil, als een vertreden dood ligchaam.

20 Gij zult bij dezelven niet gevoegd worden in de begrafenis: want gij hebt uw land verdorven, *en* uw volk gedood; het zaad der boosdoeners zal in der eeuwigheid niet genoemd worden.

21 Maakt de slagting voor zijne kinderen gereed, om hunner vaderen ongeregtigheid wil; dat zij niet opstaan, en de aarde erven, en de wereld vervullen met steden:

22 Want Ik zal tegen hen opstaan, spreekt de HEER der heirscharen, en Ik zal van Babel uitroeijen den naam en het overblijfsel, en den zoon en den zoons zoon, spreekt de HEER.

23 En Ik zal hen stellen tot eene erve der nachtuilen, en *tot* waterpoelen; en Ik zal hen met eenen bezem des verderfs uitvagen, spreekt de HEER der heirscharen.

24 De HEER der heirscharen heeft gezworen, zeggende: Indien niet, gelijk Ik gedacht heb, het alzoo geschiede, en gelijk Ik beraadslaagd heb, het bestaan zal!

25 Dat Ik Assur in mijn land zal verbreken, en hem op mijne bergen vertreden; opdat zijn juk van hen afwijke, en zijn last van hunnen schouder wijke.

26 Dit is de raadslag, die beraadslaagd is over dat gansche land; en dit is de hand, die uitgestrekt is over alle volken.

27 Want de HEER der heirscharen heeft het in zijnen raad besloten, wie zal het dan breken? en zijne hand is uitgestrekt, wie zal ze dan keeren?

28 In het jaar, toen de koning Achaz stierf, geschiedde deze last.

29 Verheug u niet, gij gansch Palestina! dat de roede, die u sloeg, gebroken is: want uit den wortel der slang zal een basilisk voortkomen, en hare vrucht zal een vurige vliegende draak zijn.

30 En de eerstgeborenen der armen zullen weiden, en de nooddruftigen zullen zeker nederliggen: uwen wortel daarentegen zal Ik door den honger dooden, en uw overblijfsel zal hij ombrengen.

31 Huil, gij poort! schreeuw, gij stad! gij zijt gesmolten, gij gansch Palestina! want van het noorden komt een rook, en er is geen eenzame in zijne zamenkomsten.

32 Wat zal men dan antwoorden den boden des volks? Dat de HEER Zion gegrond heeft, opdat de bedrukten zijns volks eene toevlugt daarin hebben zouden.

HOOFDSTUK XV.

DE last van Moab.
Zekerlijk in den nacht is Ar-Moabs verwoest, zij is uitgeroeid; zekerlijk in den nacht is Kir-Moabs verwoest, zij is uitgeroeid!

2 Hij gaat op naar Baïth en Dibon, *en naar* Bamoth, om te weenen; over Nebo en over Médeba zal Moab huilen; op al hunne hoofden is kaalheid, aller baard is afgesneden.

3 Op hunne wijken hebben zij zakken aangegord; op hunne daken en op hunne

straten huilen zij altemaal, afgaande met geween.

4 Zoo Hesbon als Eleäle schreeuwt, hunne stem wordt gehoord tot Jahaz toe; daarom maken de toegerusten van Moab een geschrei, eens iegelijks ziel in hem is kwalijk gesteld.

5 Mijn hart schreeuwt over Moab, hare grendelen zijn naar Zoar toe, de driejarige vaars: want hij gaat op met geween naar den opgang van Luhith, want op den weg naar Horonáïm verwekken zij een jammergeschrei.

6 Want de wateren van Nimrim zullen enkel verwoesting wezen: want het gras is verdord, het teeder gras is vergaan, er is geene groente.

7 Daarom zullen zij den overvloed, *dien* zij vergaderd hebben, en hetgeen zij weggelegd hebben, aan de beek der wilgen voeren.

8 Want dat geschreeuw zal omgaan door de landpale van Moab, haar gehuil tot Eglaïm toe, ja tot Beër-Elim toe zal haar gehuil zijn.

9 Want de wateren van Dimon zijn vol bloeds, want Ik zal Dimon nog meer toeschikken; *te weten* leeuwen over de ontkomenen van Moab, mitsgaders over het overblijfsel des lands.

HOOFDSTUK XVI.

ZENDT de lammeren van den heerscher des lands van Sela af, naar de woestijn henen, tot den berg der dochter van Zion.

2 Anderzins zal het geschieden, dat de dochteren van Moab aan de veren van Arnon zullen zijn, als een zwervende vogel, *uit* het nest gedreven zijnde.

3 Brengt eenen raad aan, houdt gerigt, maakt uwe schaduw op het midden van den middag, gelijk van den nacht; verbergt de verdrevenen, *en* meldt den omzwevenden niet.

4 Laat mijne verdrevenen onder u verkeeren, o Moab! wees gij hun eene schuilplaats voor het aangezigt des verstoorders: want de onderdrukker heeft een einde, de verstoring is te niet geworden, de vertreders zijn van de aarde verdaan.

5 Want er zal een troon bevestigd worden in goedertierenheid, en op denzelven zal bestendig een zitten in de tent van David, een, die oordeelt en het regt zoekt, en vaardig is ter geregtigheid.

6 Wij hebben gehoord de hoovaardij van Moab, hij is zeer hoovaardig; zijn hoogmoed, en zijne hoovaardij, en zijne verbolgenheid, zijn alzoo zijne grendelen niet.

7 Daarom zal Moab over Moab huilen, altemaal zullen zij huilen; over de fondamenten van Kir-Haréseth zult gijlieden zuchten, gewisselijk zij zijn gebroken.

8 Want de velden van Hesbon zijn verflaauwd, *ook* de wijnstok van Sibma, de heeren der heidenen hebben zijne uitgelezene planten verpletterd; zij reiken tot Jáëzer toe, zij dwalen *door* de woestijn: hunne scheuten zijn uitgespreid, zij zijn gegaan over zee.

9 Daarom beween ik, in de weening over Jáëzer, den wijnstok van Sibma, ik maak u doornat met mijne tranen, o Hesbon en Eleäle! want het vreugdegeschrei over uwe zomervruchten en over uwen oogst is gevallen;

10 Alzoo dat de blijdschap en vrolijkheid weggenomen is van het vruchtbare veld, en in de wijngaarden wordt niet gezongen, *noch* eenig gejuich gemaakt; de *druiven*treder treedt geen' wijn uit in de wijnbakken, Ik heb het vreugdegeschrei doen ophouden.

11 Daarom rommelt mijn ingewand over Moab, als eene harp, en mijn binnenste over Kir-héres.

12 En het zal geschieden, als men zien zal, dat Moab vermoeid is geworden op de hoogten, dan zal hij in zijn heiligdom gaan om te aanbidden, maar hij zal niet vermogen.

13 Dit is het woord, dat de HEER tegen Moab gesproken heeft, van toen af.

14 Maar nu spreekt de HEER, zeggende: Binnen drie jaren (als de jaren eens huurlings), dan zal de eere van Moab verachtzaam gemaakt worden, met al die groote menigte; en het overblijfsel zal klein, weinig, onmagtig wezen.

HOOFDSTUK XVII.

DE last van Damascus.

Ziet, Damascus zal weggenomen worden, dat zij geene stad meer zij, maar zij zal een vervallen steenhoop zijn.

2 De steden van Aroër zullen verlaten worden; voor de kudden zullen zij wezen, die zullen *daar* nederliggen, en niemand zal ze verschrikken.

3 En de vesting zal ophouden van Efraïm.

en het koningrijk van Damascus, en het overblijfsel der Syriërs; zij zullen zijn gelijk de heerlijkheid der kinderen Israëls, spreekt de HEER der heirscharen.

4 En het zal geschieden te dien dage, dat de heerlijkheid van Jakob verdund zal worden, en dat de vettigheid van zijn vleesch mager worden zal.

5 Want hij zal zijn, gelijk *wanneer* een maaijer het staande koren verzamelt, en zijn arm aren afmaait; ja hij zal zijn, gelijk *wanneer* iemand aren leest in het dal Refaïm.

6 Doch eene nalezing zal daarin overig blijven, gelijk *in* de afschudding eens olijfbooms, twee *of* drie beziën in den top der opperste twijg, en vier *of* vijf aan zijne vruchtbare takken, spreekt de HEER, de God Israëls.

7 Te dien dage zal de mensch zien naar Dien, die hem gemaakt heeft, en zijne oogen zullen op den Heiligen Israëls zien.

8 En hij zal niet aanschouwen de altaren, het werk zijner handen, en hetgeen zijne vingeren gemaakt hebben zal hij niet aanzien, noch de bosschen, noch de zonnebeelden.

9 Te dien dage zullen zijne sterke steden zijn, als een verlaten struik, en opperste tak, welke zij verlaten hebben, om der kinderen Israëls wil, hoewel daar verwoesting zal wezen.

10 Want gij hebt den God uws heils vergeten, en niet gedacht aan den Rotssteen uwer sterkte; daarom zult gij wel liefelijke planten planten, en gij zult hem met uitlandsche ranken bezetten:

11 Ten dage, als gij ze zult geplant hebben, zult gij *die* doen wassen, en in den morgenstond zult gij uw zaad doen bloeijen; *doch* het zal maar een hoop van het gemaaide zijn, in den dag der krankheid en der pijnlijke smart.

12 Wee der veelheid der groote volken, die daar bruisen, gelijk de zeeën bruisen; en *wee* het geruisch der natiën, die daar ruischen, gelijk de geweldige wateren ruischen!

13 De natiën zullen *wel* ruischen, gelijk groote wateren ruischen; doch Hij zal hem schelden, zoo zal hij verre wegvlieden, ja hij zal gejaagd worden, als het kaf der bergen van den wind, en gelijk een kloot van den wervelwind.

14 Ten tijde des avonds, ziet, zoo is er verschrikking, eer het morgen is, is hij er niet meer. Dit is het deel dergenen, die ons berooven, en het lot dergenen, die ons plunderen.

HOOFDSTUK XVIII.

WEE het land, dat schaduwachtig is aan de frontieren, dat aan de zijde der rivieren van Moorenland is;

2 Dat gezanten zendt over de zee, en in schepen van biezen op de wateren! Gaat henen, gij snelle boden! tot een volk, dat getrokken is en geplukt, tot een volk, dat vreeselijk is van dat het was en voortaan; een volk van regel en regel, en van vertreding, welks land de rivieren berooven.

3 Alle gij ingezetenen der wereld, en gij inwoners der aarde! als men de banier zal oprigten *op* de bergen, zult gijlieden *het* zien, en als de bazuin zal blazen, zult gijlieden *het* hooren.

4 Want alzoo heeft de HEER tot mij gezegd: Ik zal stil zijn, en zien in mijne woning, als de glinsterende hitte op den regen, als eene wolk des dauws in de hitte des oogstes:

5 Want vóór den oogst, als de botte volkomen is, en de onrijpe druif rijp wordt *na* den bloesem, zoo zal Hij de ranken met snoeimessen afsnijden, en de takken wegdoen *en* afkappen.

6 Zij zullen te zamen gelaten worden den roofvogelen der bergen, en den dieren der aarde; en de roofvogelen zullen op hen overzomeren, en alle dieren der aarde zullen daarop overwinteren.

7 Te dier tijd zal den HEERE der heirscharen een geschenk gebragt worden *van* het volk, dat getrokken is en geplukt, en van het volk, dat vreeselijk is van dat het was en voortaan; een volk van regel *en* regel, en van vertreding, welks land de rivieren berooven: tot de plaats van den naam des HEEREN der heirscharen, tot den berg Zion.

HOOFDSTUK XIX.

DE last van Egypte.

Ziet, de HEER rijdt op eene snelle wolk, en Hij zal in Egypte komen; en de afgoden van Egypte zullen bewogen worden van zijn aangezigt, en het hart der Egyptenaren zal smelten in het binnenste van hen.

2 Want Ik zal de Egyptenaren tegen de Egyptenaren verwarren, dat zij zullen strij-

den een iegelijk tegen zijnen broeder, en een iegelijk tegen zijnen naasten, stad tegen stad, koningrijk tegen koningrijk.

3 En de geest der Egyptenaren zal uitgeledigd worden in het binnenste van hen, en hunnen raad zal Ik verslinden; dan zullen zij hunne afgoden vragen, en de bezweerders, en de waarzeggers, en de duivelskunstenaars.

4 En Ik zal de Egyptenaars besluiten in de hand van harde heeren, en een strenge koning zal over hen heerschen, spreekt de Heer, HEER der heirscharen.

5 En zij zullen de wateren uit de zee doen vergaan, en de rivier zal verzijpen en verdroogen.

6 Zij zullen ook de rivieren verre terugdrijven, zij zullen ze uithoozen, en de gedamde stroomen opdroogen; het riet en het schilf zullen verwelken.

7 Het papiergewas bij de stroomen, aan de oevers der stroomen, en al het gezaaide aan de stroomen, zal verdroogen, het zal weggestooten worden, en niet *meer* zijn.

8 En de visschers zullen treuren, en allen, die den angel in de stroomen werpen, zullen rouw maken; en die het werpnet uitbreiden op de wateren, zullen kwelen.

9 En de werkers in het fijne vlas zullen beschaamd worden, ook de wevers van de witte stof.

10 En zij zullen *met* hunne fondamenten verbrijzeld worden, allen, die *voor* loon lustige staande wateren maken.

11 Gewisselijk de vorsten van Zoan zijn dwazen, de raad der wijzen, der raadgevers van Faraö, is onvernuftig geworden; hoe kunt gijlieden *dan* zeggen tot Faraö: Ik ben een zoon der wijzen, een zoon der oude koningen?

12 Waar zijn nu uwe wijzen? dat zij u nu te kennen geven of vernemen, wat de HEER der heirscharen beraadslaagd heeft tegen Egypte.

13 De vorsten van Zoan zijn zot geworden, de vorsten van Nof zijn bedrogen, zij zullen ook Egypte doen dwalen, *tot* den uitersten hoek zijner stammen.

14 De HEER heeft eenen zeer verkeerden geest ingeschonken in het midden van hen, en zij hebben Egypte doen dwalen in al zijn doen, gelijk een dronkaard zich om en omwentelt in zijn uitspuwsel.

15 En er zal geen werk wezen voor de Egyptenaren, hetwelk het hoofd of de staart, de tak of de bieze doen mag.

16 Te dien dage zullen de Egyptenaars zijn als de vrouwen; en zij zullen beven en vreezen van wege de beweging van de hand des HEEREN der heirscharen, welke Hij tegen hen bewegen zal.

17 En het land van Juda zal den Egyptenaren tot een' schrik zijn; zoo wie het vermelden zal, die zal in zich zelven bevreesd wezen van wege den raad des HEEREN der heirscharen, dien Hij tegen hen beraadslaagd heeft.

18 Te dien dage zullen er vijf steden in Egypteland zijn, sprekende de spraak van Kanaän, en zwerende den HEERE der heirscharen; één zal genoemd zijn, eene stad der verstoring.

19 Te dien dage zal de HEER een altaar hebben in het midden van Egypteland, en een opgerigt teeken aan hare landpale voor den HEER.

20 En het zal zijn tot een teeken, en tot eene getuigenis den HEERE der heirscharen in Egypteland: want zij zullen tot den HEER roepen van wege de verdrukkers, en Hij zal hun eenen Heiland en Meester zenden, die zal hen verlossen.

21 En de HEER zal den Egyptenaren bekend worden, en de Egyptenaars zullen den HEER kennen te dien dage; en zij zullen *Hem* dienen *met* slagtoffer, en spijsoffer, en zij zullen den HEERE eene gelofte beloven en betalen.

22 En de HEER zal de Egyptenaars dapper slaan, en genezen; en zij zullen zich tot den HEER bekeeren, en Hij zal zich van hen verbidden laten, en Hij zal hen genezen.

23 Te dien dage zal er een gebaande weg wezen van Egypte in Assyrië, dat de Assyriërs in Egypte, en de Egyptenaars in Assyrië komen zullen; en de Egyptenaars zullen met de Assyriërs *den HEERE* dienen.

24 Te dien dage zal Israël de derde wezen met de Egyptenaren en met de Assyriërs, een zegen in het midden van het land.

25 Want de HEER der heirscharen zal hen zegenen, zeggende: Gezegend zij mijn volk, de Egyptenaars, en de Assyriërs, het werk mijner handen, en Israël, mijn erfdeel!

HOOFDSTUK XX.

IN het jaar, toen Tartan naar Asdod kwam, als hem Sargon, de koning van

Assyrië, gezonden had, toen hij krijg voerde tegen Asdod, en het innam:

2 Ter zelver tijd sprak de HEER, door de dienst van Jesaja, den zoon van Amoz, zeggende: Ga heen, en ontbind den zak van uwe lendenen, en doe uwe schoenen van uwe voeten. En hij deed alzoo, gaande naakt en barrevoets.

3 Toen zeide de HEER: Gelijk als mijn knecht Jesaja naakt en barrevoets wandelt, drie jaren, *tot* een teeken en wonder over Egypte en over Moorenland;

4 Alzoo zal de koning van Assyrië voortdrijven de gevangenen der Egyptenaren, en de Mooren, die weggevoerd zullen worden, jongen en ouden, naakt en barrevoets, en met bloote billen, den Egyptenaren *tot* schaamte.

5 En zij zullen verschrikken en beschaamd zijn van de Mooren, op dewelke zij zagen, en van de Egyptenaars, hunnen roem.

6 En de inwoners van dit eiland zullen te dien dage zeggen: Ziet, alzoo is het *gegaan* dien, op welken wij zagen, werwaarts wij henenvloden om hulp, om gered te worden van het aangezigt des konings van Assyrië; hoe zullen wij dan ontkomen?

HOOFDSTUK XXI.

DE last der woestijn aan de zee.
Gelijk de wervelwinden in het zuiden henen doorgaan, zal hij uit de woestijn komen, uit een vreeselijk land.

2 Een hard gezigt is mij te kennen gegeven: die trouwelooze handelt trouwelooslijk, en die verstoorder verstoort; trek op, o Elam! beleger ze, o Media! Ik heb al hare zuchting doen ophouden.

3 Daarom zijn mijne lendenen vol van groote krankheid, bange weeën hebben mij aangegrepen, gelijk de bange weeën van eene, die baart; ik krom mij van hooren, ik word ontsteld van het aanzien.

4 Mijn hart dwaalt, gruwen verschrikt mij, de schemering, waar ik naar verlangd heb, stelt Hij mij tot beving.

5 Bereid de tafel, zie toe, gij wachter! eet, drink; maakt u op, gij vorsten, bestrijkt het schild!

6 Want aldus heeft de HEER tot mij gezegd, ga heen, zet eenen wachter, laat hem aanzeggen, wat hij ziet.

7 En hij zag eenen wagen, een paar ruiters, eenen wagen *met* ezels, eenen wagen *met* kemels; en hij merkte zeer naauw op, met groote opmerking.

8 En hij riep: Een leeuw, Heer! ik sta op den wachttoren geduriglijk bij dag, en op mijne hoede zet ik mij gansche nachten.

9 En zie nu, daar komt een wagen mannen, *en* een paar ruiters! Toen antwoordde hij, en zeide: Babel is gevallen, zij is gevallen! en al de gesnedene beelden harer goden heeft Hij verbroken tegen de aarde.

10 O mijne dorsching, en de tarwe mijns dorschvloers! wat ik gehoord heb van den HEER der heirscharen, den God Israëls, dat heb ik ulieden aangezegd.

11 De last van Duma.
Men roept tot mij uit Seïr: Wachter! wat is er van den nacht? wachter! wat is er van den nacht?

12 De wachter zeide: De morgenstond is gekomen, en het is nog nacht; wilt gijlieden vragen, vraagt; keert weder, komt.

13 De last tegen Arabië.
In het woud van Arabië zult gijlieden vernachten, o gij reizende gezelschappen van Dedanieten!

14 Komt den dorstigen te gemoet *met* water; de inwoners des lands van Thema zijn den vlugtenden met zijn brood bejegend.

15 Want zij vlugten voor de zwaarden, voor het uitgetrokken zwaard, en voor den gespannen boog, en voor de zwarigheid des krijgs.

16 Want alzoo heeft de Heer tot mij gezegd: Nog binnen een jaar, gelijk de jaren eens daglooners zijn, zoo zal al de heerlijkheid van Kedar te ondergaan.

17 En het overgeblevene getal der schutters, de helden der Kedarenen, zullen minder worden, want de HEER, de God Israëls, heeft het gesproken.

HOOFDSTUK XXII.

DE last van het dal des gezigts.
Wat is u nu, dat gij altegaar op de daken klimt?

2 Gij, die vol van groot gedruisch waart, gij woelige stad, gij vrolijk huppelende stad! Uwe verslagenen zijn niet verslagen met het zwaard, noch gestorven in den strijd.

3 Al uwe oversten zijn te zamen weggevlugt; zij zijn van de schutters gebonden. allen, die in u gevonden zijn, zijn zamengebonden, zij zijn van verre gevloden.

4 Daarom zeg ik : Wendt het gezigt van mij af, laat mij bitterlijk weenen; dringt niet aan, om mij te troosten over de verstoring der dochter mijns volks.

5 Want het is een dag van beroering, en van vertreding, en van verwarring van den Heer, den HEER der heirscharen, in het dal des gezigts, *een dag* van ontmuring des muurs, en van geschreeuw naar het gebergte toe.

6 Want Elam heeft den pijlkoker genomen, de man is op den wagen, er zijn ruiters; en Kir ontbloot het schild.

7 En het zal geschieden, dat uwe uitgelezene dalen vol wagenen zullen zijn, en dat de ruiters zich gewisselijk zullen zetten ter poorten aan.

8 En hij zal het deksel van Juda ontdekken; en te dien dage zult gij zien naar de wapenen in het huis des wouds.

9 En gijlieden zult bezien de reten der stad Davids, omdat zij vele zijn; en gij zult de wateren des ondersten vijvers vergaderen.

10 Gij zult ook de huizen van Jerûzalem tellen; en gij zult huizen afbreken, om de muren te bevestigen.

11 Ook zult gij eene gracht maken tusschen beide de muren, voor de wateren des ouden vijvers; maar gij zult niet opwaarts zien op Dien, die zulks gedaan heeft, noch aanmerken Dien, die dat van verre *tijden* geformeerd heeft.

12 En te dien dage zal de Heer, de HEER der heirscharen, roepen tot geween, en tot rouwklage, en tot kaalheid, en tot omgording des zaks.

13 Maar ziet, er is vreugde en blijdschap met runderen te dooden, en schapen te kelen, vleesch te eten, en wijn te drinken, *en te zeggen :* Laat ons eten en drinken, want morgen zullen wij sterven.

14 Maar de HEER der heirscharen heeft zich voor mijne ooren geopenbaard, *zeggende :* Indien ulieden deze ongeregtigheid verzoend wordt totdat gij sterft! zegt de Heer, de HEER der heirscharen.

15 Alzoo zegt de Heer, de HEER der heirscharen : Ga heen, ga in tot dien schatmeester, tot Sebna, den hofmeester, *en spreek :*

16 Wat hebt gij hier? of wien hebt gij hier, dat gij u hier een graf uitgehouwen hebt? *als* die zijn graf in de hoogte uithouwt, die eene woning voor zich op eenen rotssteen laat afteekenen.

17 Zie, de HEER zal u wegwerpen met eene mannelijke wegwerping, en Hij zal u ganschelijk overdekken.

18 Hij zal u gewisselijk voortrollen, gelijk men eenen bal rolt, in een land, wijd van begrip; aldaar zult gij sterven, en aldaar zullen uwe heerlijke wagenen zijn, o gij schandvlek van het huis uws heeren!

19 En Ik zal u afstooten van uwen staat, en van uwen stand zal Hij u verstoren.

20 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik mijnen knecht, Eljakim, den zoon van Hilkia, roepen zal.

21 En Ik zal hem met uwen rok bekleeden, en Ik zal hem met uwen gordel sterken, en uwe heerschappij zal Ik in zijne hand geven; en hij zal den inwoneren te Jerûzalem en den huize van Juda tot een' vader zijn.

22 En Ik zal den sleutel van het huis van David op zijnen schouder leggen; en hij zal opendoen, en niemand zal sluiten, en hij zal sluiten, en niemand zal opendoen.

23 En Ik zal hem *als* eenen nagel inslaan in eene vaste plaats; en hij zal wezen tot eenen stoel der eere voor het huis zijns vaders.

24 En men zal aan hem hangen alle heerlijkheid van het huis zijns vaders, der uitspruitelingen en der afkomelingen, *ook* alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flesschen.

25 Te dien dage, spreekt de HEER der heirscharen, zal die nagel, die aan eene vaste plaats gestoken was, weggenomen worden; en hij zal afgehouwen worden, en hij zal vallen, en de last, die daaraan is, zal afgesneden worden : want de HEER heeft het gesproken.

HOOFDSTUK XXIII.

DE last van Tyrus.

Huilt, gij schepen van Tarsis! want zij is verwoest, dat er geen huis meer is, dat niemand er meer ingaat; uit het land Chittim is het aan hen openbaar geworden.

2 Zwijgt, gij inwoners des eilands! gij, die de kooplieden van Zidon, over zee varende, vervulden.

3 En wiens inkomste was het zaad van Sichor over de groote wateren, de oogst der rivier; en zij was de markt der heidenen.

4 Word beschaamd, o Zidon! want de zee spreekt, *ja* de sterkte der zee, zeggende :

Ik heb geenen barensnood gehad, ik heb ook niet gebaard, en ik heb geene jongelingen groot gemaakt, *en* geene jonge dochters opgebragt.

5 Gelijk als geweest is de tijding van Egypte, zal men ook in weedom zijn, als men van Tyrus hooren zal.

6 Vaart over naar Tarsis, huilt, gij inwoners des eilands!

7 Is dit uwe vrolijk huppelende *stad?* welker oudheid *wel* van oude dagen af is; *maar* hare eigene voeten zullen haar verre wegdragen, om in vreemdelingschap te verkeeren.

8 Wie heeft dit beraadslaagd over Tyrus, die kroonende *stad,* welker kooplieden vorsten zijn, welker handelaars de heerlijkste in het land zijn?

9 De HEER der heirscharen heeft het beraadslaagd, opdat Hij ontheilige de hoovaardij van alle sieraad, om al de heerlijksten der aarde verachtelijk te maken.

10 Ga door *naar* uw land, als eene rivier, gij dochter van Tarsis! er is geen gordel meer.

11 Hij heeft zijne hand uitgestrekt over de zee, Hij heeft de koningrijken beroerd; de HEER heeft bevel gegeven tegen Kanaän, om hare sterkten te verdelgen.

12 En Hij heeft gezegd: Gij zult niet meer vrolijk huppelen, o gij verdrukte maagd, gij dochter van Zidon! Naar Chittim toe, maak u op, vaar over; ook zult gij aldaar geene rust hebben.

13 Ziet, het land der Chaldeen: dit volk was er niet; Assur heeft het gefondeerd voor degenen, die in de wildernissen woonden; zij rigtten hunne sterkten op, *en* bouwden hunne paleizen, *maar* Hij heeft het tot eenen vervallenen hoop gesteld.

14 Huilt, gij schepen van Tarsis! want ulieder sterkte is verstoord.

15 En het zal geschieden te dien dage, dat Tyrus zal vergeten worden zeventig jaren, gelijk eens konings dagen; *maar* ten einde van zeventig jaren zal in Tyrus als een hoerelied zijn:

16 Neem de harp, ga in de stad rondom, gij vergetene hoer! speel wel, zing vele liederen, opdat uwer gedacht worde!

17 Want het zal geschieden ten einde van zeventig jaren, dat de HEER Tyrus zal bezoeken, en dat zij wederkeeren zal tot haren hoerenloon, en zij zal hoererij bedrijven met alle koningrijken der aarde, die op den aardbodem zijn.

18 En haar koophandel en haar hoerenloon zal den HEERE heilig zijn, het zal niet ten schat vergaderd noch opgesloten worden; maar haar koophandel zal wezen voor hen, die voor den HEER wonen, opdat zij eten tot verzadiging, en dat zij durig deksel hebben.

HOOFDSTUK XXIV.

ZIET, de HEER maakt het land ledig, en Hij maakt het woest; en Hij keert deszelfs gestaltenis om, en Hij verstrooit zijne inwoners.

2 En gelijk het volk, alzoo zal de priester wezen; gelijk de knecht, alzoo zijn heer; gelijk de dienstmaagd, alzoo hare vrouw; gelijk de kooper, alzoo de verkooper; gelijk de leener, alzoo de ontleener; gelijk de woekeraar, alzoo die, van welken hij woeker ontvangt.

3 Dat land zal ganschelijk ledig gemaakt worden, en het zal ganschelijk beroofd worden: want de HEER heeft dit woord gesproken.

4 Het land treurt, het verwelkt, het aardrijk kweelt, het verwelkt; de hoogsten van het volk des lands kwelen.

5 Want het land is bevlekt van wege zijne inwoners: want zij overtreden de wetten, zij veranderen de inzettingen, zij vernietigen het eeuwig verbond.

6 Daarom verteert de vloek het land, en die daarin wonen, zullen verwoest worden; daarom zullen de inwoners des lands verbrand worden, en er zullen weinige menschen overig blijven.

7 De most treurt, de wijnstok kweelt, allen, die blijhartig waren, zuchten.

8 De vreugde der trommelen rust; het geluid der vrolijk huppelenden houdt op, de vreugde der harp rust.

9 Zij zullen geenen wijn drinken met gezang; de sterke drank zal bitter zijn dengenen, die hem drinken.

10 De woeste stad is verbroken, al de huizen staan gesloten, dat er niemand inkomen kan.

11 Er is een klagelijk geroep op de straten, om des wijns wil; alle blijdschap is verduisterd, de vreugde des lands is heengevaren.

12 Verwoesting is in de stad overgebleven,

en met gekraak wordt de poort in stukken verbroken.

13 Want in het binnenste van het land, in het midden dezer volken, zal het alzoo wezen, gelijk de afschudding des olijfbooms, gelijk de nalezingen, wanneer de wijnoogst geëindigd is.

14 Die zullen hunne stem opheffen, zij zullen vrolijk zingen; van wege de heerlijkheid des HEEREN zullen zij juichen van de zee af.

15 Daarom eert den HEER in de valleijen, in de eilanden der zee den naam des HEEREN, des Gods van Israël.

16 Van het uiterste einde der aarde hooren wij psalmen, *tot* verheerlijking des Regtvaardigen. Doch *nu* zeg ik: Ik word mager, ik word mager, wee mij! de trouweloozen handelen trouwelooslijk, en met trouwelooshеid handelen de trouweloozen trouwelooslijk.

17 De vrees, en de kuil, en de strik over u, o inwoner des lands!

18 En het zal geschieden, zoo wie voor de stem der vreeze vlieden zal, die zal in den kuil vallen; en die uit den kuil opklimt, die zal in den strik gevangen worden: want de sluizen in de hoogte zijn opengedaan, en de fondamenten der aarde zullen beven.

19 De aarde zal ganschelijk verbroken worden, de aarde zal ganschelijk van één gescheurd worden, de aarde zal ganschelijk bewogen worden.

20 De aarde zal ganschelijk waggelen, gelijk een dronkaard, en zij zal heen en weder bewogen worden, gelijk eene nachthut; en hare overtreding zal zwaar op haar zijn, en zij zal vallen, en niet weder opstaan.

21 En het zal geschieden te dien dage, dat de HEER bezoeking doen zal over de heirscharen des hoogen in de hoogte, en over de koningen des aardbodems op den aardbodem.

22 En zij zullen zamenvergaderd worden, *gelijk* de gevangenen in eenen put, en zij zullen besloten worden in eene gevangenis, maar na vele dagen *weder* bezocht worden.

23 En de maan zal schaamrood worden, en de zon zal beschaamd worden, als de HEER der heirscharen regeren zal op den berg Zion en te Jerùzalem, en voor zijne oudsten zal heerlijkheid zijn.

HOOFDSTUK XXV.

HEER! Gij zijt mijn God, U zal ik verhoogen, uwen naam zal ik loven, want Gij hebt wonder gedaan; *uwe* raadslagen van verre zijn waarheid *en* vastigheid.

2 Want Gij hebt van de stad een' steenhoop gemaakt, de vaste stad tot een' vervallen hoop; het paleis der vreemdelingen, dat het geene stad meer zij, in eeuwigheid zal zij niet herbouwd worden.

3 Daarom zal U een magtig volk eeren, de stad der tirannische volken zal U vreezen.

4 Want Gij zijt den armen eene sterkte geweest, eene sterkte den nooddruftigen, als hem bange was; eene toevlugt tegen den vloed, eene schaduw tegen de hitte: want het blazen der tirannen is als een vloed *tegen* eenen wand.

5 Gelijk de hitte in eene dorre plaats, zult Gij de onstuimigheid der vreemdelingen nederdrukken; *gelijk* de hitte door de schaduw eener dikke wolk, zal het gezang der tirannen vernederd worden.

6 En de HEER der heirscharen zal op dezen berg allen volken een' vetten maaltijd maken, eenen maaltijd van reinen wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn.

7 En Hij zal op dezen berg verslinden het bewindsel des aangezigts, waarmede alle volken bewonden zijn, en het deksel, waarmede alle natiën bedekt zijn.

8 Hij zal den dood verslinden tot overwinning, en de Heere HEERE zal de tranen van alle aangezigten afwisschen; en Hij zal de smaadheid zijns volks van de gansche aarde wegnemen: want de HEER heeft het gesproken.

9 En men zal te dien dage zeggen: Ziet, deze is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken. Deze is de HEER, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in zijne zaligheid.

10 Want de hand des HEEREN zal op dezen berg rusten; maar Moab zal onder Hem verdorscht worden, gelijk het stroo verdorscht wordt tot mist.

11 En Hij zal zijne handen uitbreiden in het midden van hen, gelijk als een zwemmer *die* uitbreidt om te zwemmen, en Hij zal hunnen hoogmoed vernederen met de lagen hunner handen.

12 En Hij zal de hooge vesten uwer mu-

ren buigen, vernederen, *ja* Hij zal ze ter aarde tot het stof toe doen reiken.

HOOFDSTUK XXVI.

TE dien dage zal dit lied gezongen worden in het land van Juda: Wij hebben eene sterke stad, *God* stelt heil tot muren en vóórschansen.

2 Doet de poorten open, dat het regtvaardige volk daarin ga, hetwelk de getrouwigheden bewaart.

3 Het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd.

4 Vertrouwt op den HEER tot in der eeuwigheid, want in den HEERE HEERE is een eeuwige rotssteen.

5 Want Hij buigt de hooggezetenen neder, de verhevene stad; Hij vernedert ze, Hij vernedert ze tot de aarde toe, Hij doet ze tot aan het stof reiken.

6 De voet zal ze vertreden, de voeten des ellendigen, de treden der armen.

7 Het pad des regtvaardigen is geheel effen, den gang des regtvaardigen weegt Gij regt.

8 Wij hebben ook in den weg uwer gerigten, U, o HEER! verwacht; tot uwen naam en tot uwe gedachtenis is de begeerte *onzer* ziel.

9 *Met* mijne ziel heb ik U begeerd in den nacht, ook zal ik *met* mijnen geest, *die* in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken: want, wanneer uwe gerigten op de aarde zijn, zoo leeren de inwoners der wereld geregtigheid.

10 Wordt den goddeloozen genade bewezen, hij leert *evenwel* geene geregtigheid, hij drijft onregt in een gansch rigtig land, en hij ziet de hoogheid des HEEREN niet aan.

11 HEER! is uwe hand verhoogd, zij zien het niet; *maar* zij zullen het zien, en beschaamd worden, *van wege* den ijver *over uw* volk, ook zal het vuur uwe wederpartijders verteren.

12 HEER! gij zult ons vrede bestellen, want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgerigt.

13 HEER, onze God! *andere* heeren, behalve Gij, hebben over ons geheerscht; *doch* door U alleen gedenken wij uws naams.

14 Dood zijnde zullen zij niet *weder* leven, overleden zijnde zullen zij niet opstaan; daarom hebt Gij hen bezocht, en hebt hen verdelgd, en Gij hebt al hunne gedachtenis doen vergaan.

15 Gij, o HEER! hadt dit volk vermeerderd, Gij hadt dit volk vermeerderd, Gij waart verheerlijkt geworden; *maar* Gij hebt hen *in* al de einden des aardrijks verre weggedaan.

16 HEER! in benaauwdheid hebben zij U bezocht; zij hebben *hun* stil gebed uitgestort, als uwe tuchtiging over hen was.

17 Gelijk eene bevruchte vrouw, als zij nadert tot het baren, smarten heeft, en schreeuwt in hare weeën, alzoo zijn wij geweest, o HEER! van wege uw aangezigt.

18 Wij waren bevrucht, wij hadden de smarten, *maar* wij hebben *niet* dan wind gebaard; wij deden het land geene behoudenis aan, en de inwoners der wereld vielen niet neder.

19 Uwe dooden zullen leven, *ook* mijn dood ligchaam, zij zullen opstaan: Waakt op en juicht, gij, die in het stof woont! want uw dauw zal zijn *als* een dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen.

20 Ga henen, mijn volk! ga in uwe binnenste kamers, en sluit uwe deuren na u toe; verberg u als een' kleinen oogenblik, totdat de gramschap overga.

21 Want ziet, de HEER zal uit zijne plaats uitgaan, om de ongeregtigheid van de inwoners der aarde over hen te bezoeken; en de aarde zal haar bloed ontdekken, en zal hare doodgeslagenen niet langer bedekt houden.

HOOFDSTUK XXVII.

TE dien dage zal de HEER met zijn hard en groot en sterk zwaard bezoeken den Leviathan, de langwemelende slang, ja den Leviathan, de kromme slomme slang; en Hij zal den draak, die in de zee is, dooden.

2 Te dien dage zal er een wijngaard van rooden wijn zijn; zingt van denzelven bij beurte.

3 Ik, de HEER, behoede dien, alle oogenblik zal Ik hem bevochtigen: opdat *de vijand* hem niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag.

4 Grimmigheid is bij Mij niet; wie zou Mij *als* eenen doorn *en* distel in oorlog stellen, dat Ik tegen hem zou aanvallen, *en* hem te gelijk verbranden zou?

5 Of hij moest mijne sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken.

6 In het toekomende zal Jakob wortelen schieten, Israël zal bloeijen en groeijen; en zij zullen de wereld met inkomsten vervullen.

7 Heeft Hij hem geslagen, gelijk Hij dien geslagen heeft, die hem sloeg? Is hij gedood, gelijk zijne gedooden gedood zijn geworden?

8 Met mate hebt Gij met hem getwist, wanneer Gij hem wegstiet; *als* Hij *hem* wegnam door zijnen harden wind, in den dag des oostewinds.

9 Daarom zal daardoor de ongeregtigheid van Jakob verzoend worden, en dit is de gansche vrucht, dat Hij deszelfs zonde zal wegdoen, wanneer Hij al de steenen des altaars maken zal als verstrooide kalksteenen, de bosschen en de zonnebeelden zullen niet bestaan.

10 Want de vaste stad zal eenzaam, de woonstede zal verstooten en verlaten worden, gelijk eene woestijn; daar zullen de kalveren weiden, en daar zullen zij nederliggen, en zullen hare takken verslinden.

11 Als hare takken verdord zullen zijn, zullen zij afgebroken worden, *en* de vrouwen, komende, zullen ze aansteken: want het is geen volk van eenig verstand; daarom zal Hij, die het gemaakt heeft, zich deszelven niet ontfermen, en die het geformeerd heeft, zal aan hetzelve geene genade bewijzen.

12 En het zal te dien dage geschieden, dat de HEER dorschen zal, van den stroom der rivier af tot aan de rivier van Egypte; doch gijlieden zult opgelezen worden, één bij één, o gij kinderen Israëls!

13 En het zal te dien dage geschieden, dat er met eene groote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen, die in het land van Assur verloren zijn, en de heengedrevenen in het land van Egypte; en zij zullen den HEER aanbidden op den heiligen berg te Jerûzalem.

HOOFDSTUK XXVIII.

WEE de hoovaardige kroon der dronkenen van Efraïm, welker heerlijk sieraad is eene afvallende bloem, die daar is op het hoofd der zeer vette vallei, der geslagenen van den wijn.

2 Ziet, de HEER heeft eenen sterken en magtigen, er is gelijk een hagelvloed, eene poort des verderfs; gelijk een vloed der sterke wateren, die overvloeijen, zal Hij ze ter aarde nederwerpen met de hand.

3 De hoovaardige kroonen der dronkenen van Efraïm zullen met voeten vertreden worden.

4 En de afvallende bloem zijns heerlijken sieraads, die op het hoofd der zeer vette vallei is, zal zijn gelijk eene vroegrijpe vrucht voor den zomer, welke, wanneer ze iemand ziet, terwijl zij nog in zijne hand is, slokt hij ze op.

5 Te dien dage zal de HEER der heirscharen tot eene heerlijke kroon en tot eenen sierlijken krans zijn den overgeblevenen zijns volks;

6 En tot eenen geest des oordeels dien, die ten oordeel zit, en tot eene sterkte dengenen, die den strijd afkeeren tot de poort toe.

7 En ook dwalen dezen van den wijn, en zij dolen van den sterken drank: de priester en de profeet dwalen van den sterken drank; zij zijn verslonden van den wijn, zij dolen van sterken drank; zij dwalen in het gezigt, zij waggelen in het gerigt.

8 Want alle tafels zijn vol van uitspuwsel *en* van drek, zoodat er geene plaats *schoon* is.

9 Wien zou Hij *dan* de kennis leeren? en wien zou Hij het gehoorde te verstaan geven? den gespeenden van de melk? den afgetrokkenen van de borsten?

10 Want het is gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig.

11 Daarom zal Hij door belagchelijke lippen, en door eene andere tong tot dit volk spreken.

12 Tot dewelken Hij gezegd heeft: Dit is de rust, geeft den moeden rust, en dit is de verkwikking; doch zij hebben niet willen hooren.

13 Zoo zal hun het woord des HEEREN zijn gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig; opdat zij heengaan, en achterwaarts vallen, en verbreken, en verstrikt en gevangen worden.

14 Daarom hoort des HEEREN woord, gij bespotters! gij, heerschers over dit volk, dat te Jerûzalem is!

15 Omdat gijlieden zegt: Wij hebben een

verbond met den dood gemaakt, en met de hel hebben wij een voorzigtig verdrag gemaakt; wanneer de overvloeijende geesel doortrekken zal, zal hij tot ons niet komen: want wij hebben de leugen ons tot eene toevlugt gesteld, en onder de valschheid hebben wij ons verborgen.

16 Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik leg eenen grondsteen in Zion, eenen beproefden steen, eenen kostelijken hoeksteen, die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten;

17 En Ik zal het gerigt stellen naar het rigtsnoer, en de geregtigheid naar het paslood; en de hagel zal de toevlugt der leugen wegvagen, en de wateren zullen de schuilplaats overloopen;

18 En ulieder verbond met den dood zal te niet worden, en uw voorzigtig verdrag met de hel zal niet bestaan; wanneer de overvloeijende geesel doortrekken zal, dan zult gijlieden van denzelven vertreden worden.

19 Van den tijd af, als hij doortrekt, zal hij ulieden wegnemen, want alle morgen zal hij doortrekken, bij dag en bij nacht; en het zal geschieden, dat het gerucht te verstaan, enkel beroering wezen zal.

20 Want het bed zal korter zijn, dan dat men zich daarop uitstrekken kunne; en het deksel zal te smal wezen, als men zich *daaronder* voegt.

21 Want de HEER zal zich opmaken, gelijk op den berg Perázim, Hij zal beroerd zijn, gelijk *in* het dal van Gibeon, om zijn werk te doen, zijn werk zal vreemd zijn; en om zijne daad te doen, zijne daad zal vreemd zijn!

22 Nu dan drijft den spot niet, opdat uwe banden niet vaster gemaakt worden: want ik heb van den Heer, HEER der heirscharen gehoord eene verdelging, ja eene, die vast besloten is over het gansche land.

23 Neemt ter ooren en hoort mijne stem, merkt op en hoort mijne rede!

24 Ploegt de ploeger den geheelen dag om te zaaijen? opent en egt hij zijn land *den geheelen dag*?

25 Is het niet alzoo? wanneer hij het bovenste van hetzelve effen gemaakt heeft, dan strooit hij wikken, en spreidt komijn, of hij werpt er van de beste tarwe in, of uitgelezene gerst, of spelt, elk aan zijne plaats.

26 En zijn God onderrigt hem van de wijze, Hij leert hem.

27 Want men dorscht de wikken niet met den dorschwagen, en men laat het wagenrad niet rondom over het komijn gaan; maar de wikken slaat men uit met eenen staf, en het komijn met eenen stok:

28 Het brood-*koren* moet verbrijzeld worden, maar hij dorscht het niet geduriglijk dorschende; noch hij breekt *het met* het wiel zijns wagens, noch hij verbrijzelt het met zijne paarden.

29 Zulks komt ook voort van den HEER der heirscharen: Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad.

HOOFDSTUK XXIX.

WEE Ariël, Ariël! de stad, *waarin* David gelegerd heeft; doe jaar tot jaar, laat ze feestofferen slagten:

2 Evenwel zal Ik Ariël beangstigen, en er zal treuring en droefheid wezen, en *die stad* zal Mij gelijk Ariël zijn.

3 Want Ik zal een leger in het rond om u slaan, en Ik zal u belegeren met bolwerken, en Ik zal vestingen tegen u opwerpen.

4 Dan zult gij vernederd worden, gij zult uit de aarde spreken, en uwe spraak zal uit het stof zachtjes voortkomen; en uwe stem zal zijn uit de aarde als van eenen toovenaar, en uwe spraak zal uit het stof piepen.

5 En de menigte uwer vreemde *soldaten* zal zijn gelijk dun stof, en de menigte der tirannen als voorbijvliegend kaf; en het zal in een' oogenblik haastelijk geschieden.

6 Gij zult van den HEER der heirscharen bezocht worden met donder, en met aardbeving, en groot geluid, *met* wervelwind, en onweder, en de vlam eens verterenden vuurs.

7 En gelijk de droom van een nachtgezigt is, *alzoo* zal de veelheid aller heidenen zijn, die tegen Ariël strijden zullen; zelfs allen, die tegen haar en hare vestingen strijden, en haar beangstigen zullen.

8 Het zal alzoo zijn, gelijk wanneer een hongerige droomt, en ziet, hij eet; maar als hij ontwaakt, zoo is zijne ziel ledig; of, gelijk als wanneer een dorstige droomt, en ziet, hij drinkt; maar als hij ontwaakt, ziet, zoo is hij nog mat, en zijne ziel is begeerig: alzoo zal de menigte aller heidenen zijn, die tegen den berg Zion krijgen.

9 Zij vertoeven, daarom verwondert u, zij zijn vrolijk, derhalve roept gijlieden; zij

zijn dronken, maar niet van wijn; zij waggelen, maar niet van sterken drank.

10 Want de HEER heeft over ulieden uitgegoten eenen geest van diepen slaap, en Hij heeft uwe oogen toegesloten; de profeten, en uwe hoofden, *en* de zieners heeft Hij verblind.

11 Daarom is ulieden alle gezigt geworden, als de woorden van een verzegeld boek, hetwelk men geeft aan eenen, die lezen kan, zeggende: Lees toch dit; en hij zegt: Ik kan niet, want het is verzegeld.

12 Of men geeft het boek aan eenen, die niet lezen kan, zeggende: Lees toch dit; en hij zegt: Ik kan niet lezen.

13 Want de HEER heeft gezegd: Daarom dat dit volk *tot Mij* nadert met zijnen mond, en zij Mij met hunne lippen eeren, doch hun hart verre van Mij doen; en hunne vreeze, *waarmede zij* Mij *vreezen*, menschengeboden zijn, die hun geleerd zijn;

14 Daarom, ziet, Ik zal voorts wonderlijk handelen met dit volk, wonderlijk en wonderbaarlijk: want de wijsheid zijner wijzen zal vergaan, en het verstand zijner verstandigen zal zich verbergen.

15 Wee dengenen, die zich diep versteken willen voor den HEER, *hunnen* raad verbergende; en welker werken in duisterheid geschieden, en zij zeggen: Wie ziet ons? en wie kent ons?

16 Ulieder omkeeren is, als of de pottebakker geacht werd als leem, dat het maaksel zeide van zijnen maker: Hij heeft mij niet gemaakt; en het geformeerde vat van zijnen pottebakker zeide: Hij verstaat het niet.

17 Is het niet nog om een klein weinig, dat de Libanon in een vruchtbaar veld zal veranderd worden, en het vruchtbare veld voor een woud geacht zal worden?

18 En te dien dage zullen de dooven hooren de woorden des Boeks; en de oogen der blinden, zijnde uit de donkerheid en uit de duisternis, zullen zien.

19 En de zachtmoedigen zullen vreugde op vreugde hebben in den HEERE; en de behoeftigen onder de menschen zullen zich in den Heiligen Israëls verheugen,

20 Wanneer de tiran een einde zal hebben, en dat het met den bespotter uit zal zijn, en dat allen, die tot ongeregtigheid waken, uitgeroeid zullen zijn;

21 Die eenen mensch schuldig maken om een woord, en leggen dien strikken, die *hen* bestraft in de poort; en die den regtvaardigen verdrijven in het woeste.

22 Daarom zegt de HEER, die Abraham verlost heeft, tot het huis van Jakob alzoo: Jakob zal nu niet *meer* beschaamd worden, en nu zal zijn aangezigt niet *meer* bleek worden:

23 Want als hij zijne kinderen, het werk mijner handen, zien zal in het midden van hem, zullen zij mijnen naam heiligen; en zij zullen den Heiligen Jakobs heiligen, en den God van Israël vreezen.

24 En die dwalende van geest zijn, zullen tot verstand komen, en de murmureerders zullen de leering aannemen.

HOOFDSTUK XXX.

WEE den kinderen, die afvallen, spreekt de HEER, om eenen raadslag te maken, maar niet uit Mij, en om *zich* met eene bedekking te bedekken, maar niet *uit* mijnen geest, om zonde tot zonde te doen.

2 Die gaan, om af te trekken in Egypte, en vragen mijnen mond niet; om zich te sterken met de magt van Faraö, en om hunne toevlugt te nemen onder de schaduw van Egypte.

3 Want de sterkte van Faraö zal ulieden tot schaamte zijn, en die toevlugt onder de schaduw van Egypte tot schande.

4 Wanneer zijne vorsten zullen geweest zijn tot Zoan, en zijne gezanten zullen gekomen zijn tot nabij Chanes;

5 Hij zal hen allen beschaamd maken door een volk, dat hun geen nut kan doen, noch tot hulp, noch tot voordeel, maar tot schande en ook tot smaadheid zijn zal.

6 De last der beesten, van het zuiden, naar het land des angstes en der benaauwdheid, van waar de sterke leeuw en de oude leeuw is, de basilisk en de vurige vliegende draak; hunne goederen zullen zij voeren op den rug der veulens, en hunne schatten op de bulten der kemelen, tot het volk, *dat hun* geen nut zal doen.

7 Want Egypte zal ijdelijk en te vergeefs helpen; daarom heb Ik hierover geroepen: Stilzitten zal hunne sterkte zijn.

8 Nu *dan*, ga henen, schrijf voor hen op eene tafel, en teeken het in een boek, opdat het blijve tot den laatsten dag, voor altoos, tot in eeuwigheid.

9 Want het is een wederspannig volk, het

zijn leugenachtige kinderen; kinderen, die des HEEREN wet niet hooren willen.

10 Die daar zeggen tot de zieners: Ziet niet; en tot de schouwers: Schouwt ons niet wat regt is; spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegerijen.

11 Wijkt af van den weg, maakt u van de baan; laat den Heiligen Israëls van ons ophouden!

12 Daarom, zoo zegt de Heilige Israëls: Omdat gijlieden dit woord verwerpt, en vertrouwt op onderdrukking en verkeerdheid, en steunt daarop;

13 Daarom zal ulieden deze misdaad zijn gelijk eene vallende scheur uitwaarts gebogen in eenen hoogen muur, welks breuk haastelijk in een oogenblik komen zal.

14 Ja Hij zal ze verbreken, gelijk eene pottebakkerskruik verbroken wordt, in het brijzelen zal Hij niet verschoonen; alzoo dat van hare verbrijzeling niet eene scherf zal gevonden worden, om vuur uit den haard te nemen, of om water te scheppen uit eene gracht.

15 Want alzoo zegt de Heere HEERE, de Heilige Israëls: Door wederkeering en rust zoudt gijlieden behouden worden, in stilheid en in vertrouwen zou uwe sterkte zijn; doch gij hebt niet gewild.

16 En gij zegt: Neen, maar op paarden zullen wij vlieden; daarom zult gij vlieden! en: Op snelle *paarden* zullen wij rijden; daarom zullen uwe vervolgers *ook* snel zijn!

17 Een duizend van het schelden van één eenigen, van het schelden van vijf zult gij *allen* vlieden; totdat gij overgelaten wordt, gelijk een mast op den top van eenen berg, en als eene banier op eenen heuvel.

18 En daarom zal de HEER wachten, opdat Hij u genadig zij, en daarom zal Hij verhoogd worden, opdat Hij zich over ulieden ontferme, want de HEER is een God des gerigts: welgelukzalig zijn die allen, die Hem verwachten.

19 Want het volk zal in Zion wonen, te Jerúzalem; gij zult ganschelijk niet weenen; gewisselijk zal Hij u genadig zijn op de stem uws geroeps; zoo haast Hij die hooren zal, zal Hij u antwoorden.

20 De Heer zal ulieden *wel* brood der benaauwdheid, en wateren der verdrukking geven; maar uwe leeraars zullen niet meer als met vleugelen wegvliegen, maar uwe oogen zullen uwe leeraars zien:

21 En uwe ooren zullen hooren het woord *desgenen, die* achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven; als gij zoudt afwijken ter regter- of ter linkerhand.

22 En gijlieden zult voor onrein houden het deksel uwer zilveren gesneden beelden, en het overtreksel uwer gouden gegoten beelden; gij zult ze wegwerpen gelijk een maanstondig kleed, en tot elk van dien zeggen: Henen uit!

23 Dan zal Hij uw zaad, waarmede gij het land bezaaid hebt, regen geven, en brood van des lands inkomen, en hetzelve zal vet en smoutig zijn; uw vee zal te dien dage *in* eene wijde landouwe weiden.

24 En de ossen, en ezelveulens, die het land bouwen, zullen zuiver voeder eten, hetwelk verschud is met de werpschoffel en met de wan.

25 En er zullen op allen hoogen berg, en op allen verhevenen heuvel beekjes *en* watervlieten zijn, in den dag der groote slagting, wanneer de torens vallen zullen.

26 En het licht der maan zal zijn als het licht der zon, en het licht der zon zal zevenvoudig zijn als het licht van zeven dagen; ten dage als de HEER de breuk zijns volks zal verbinden, en de wonde, waarmede het geslagen is, genezen.

27 Ziet, de naam des HEEREN komt van verre, zijn toorn brandt, en de last is zwaar; zijne lippen zijn vol gramschap, en zijne tong als een verterend vuur;

28 En zijn adem is als eene overloopende beek, *die* tot aan den hals toe raakt: om de heidenen te schudden met eene schudding der ijdelheid, en als een misleidende toom in de kinnebakkens der volken.

29 Er zal een lofzang bij ulieden zijn, gelijk in den nacht, wanneer het feest geheiligd wordt; en blijdschap des harten, gelijk van eenen, die met pijpen wandelt, om te komen tot den berg des HEEREN, tot den Rotssteen van Israël.

30 En de HEER zal zijne heerlijke stem doen hooren, en de nederlating zijns arms doen zien, met grimmigheid van toorn, en eene vlam van verterend vuur, stralen, en eenen vloed, en hagelsteenen.

31 Want door de stem des HEEREN zal Assur te morzel geslagen worden, *die* met de roede sloeg.

32 En alwaar die gegrondveste staf doorgegaan zal zijn, (op welken de HEER dien zal hebben doen rusten) *daar* zal men met

trommelen en harpen zijn : want met bewegende bestrijdingen zal Hij tegen hen strijden.

33 Want Tofeth is van gisteren bereid; *ja* hij is ook voor den koning bereid; Hij heeft hem diep *en* wijd gemaakt, het vuur en hout van zijnen brandstapel is veel : de adem des HEEREN zal hem aansteken als eenen zwavelstroom.

HOOFDSTUK XXXI.

WEE dengenen, die in Egypte om hulp aftrekken, en steunen op paarden, en vertrouwen op wagenen, omdat er vele zijn, en op ruiters, omdat die zeer magtig zijn; en zien niet op den Heiligen Israëls, en zoeken den HEER niet!

2 Nogtans is Hij ook wijs, en Hij doet het kwaad komen, en trekt zijne woorden niet terug; maar Hij zal zich opmaken tegen het huis der boosdoeners, en tegen de hulp dergenen, die ongeregtigheid werken.

3 Want de Egyptenaars zijn menschen, en geen God, en hunne paarden zijn vleesch, en geen geest; en de HEER zal zijne hand uitstrekken, dat de helper struikelen zal, en die geholpen wordt, zal nedervallen, en zij zullen al te zamen te niet komen.

4 Want alzoo heeft de HEER tot mij gezegd : Gelijk als een leeuw, en een jonge leeuw over zijnen roof brult, wanneer schoon eene volle menigte der herderen zamengeroepen wordt tegen hem, verschrikt hij voor hunne stem niet, en vernedert zich niet van wege hunne veelheid; alzoo zal de HEER der heirscharen nederdalen, om te strijden voor den berg Zions en voor haren heuvel.

5 Gelijk vliegende vogelen, alzoo zal de HEER der heirscharen Jerùzalem beschutten, beschuttende zal Hij haar ook verlossen, doorgaande zal Hij haar ook uithelpen.

6 Bekeert u tot *Hem, van* denwelken de kinderen Israëls diep afgeweken zijn.

7 Want te dien dage zullen zij verwerpen, een ieder zijne zilveren afgoden en zijne gouden afgoden, welke u uwe handen *tot* zonde gemaakt hadden :

8 En Assur zal vallen door het zwaard, niet eens mans, en het zwaard, niet eens menschen, zal hem verteren; en hij zal voor het zwaard vlieden, en zijne jongelingen zullen versmelten.

9 En hij zal van vreeze doorgaan *naar* zijnen rotssteen, en zijne vorsten zullen voor de banier verschrikken, spreekt de HEER, die te Zion vuur, en te Jerùzalem eenen oven heeft.

HOOFDSTUK XXXII.

ZIET, een koning zal regeren in geregtigheid, en de vorsten zullen heerschen naar regt.

2 En *die* man zal zijn als eene verberging tegen den wind, en eene schuilplaats tegen den vloed, als waterbeken in eene dorre plaats, als de schaduw van eenen zwaren rotssteen in een dorstig land.

3 En de oogen dergenen, die zien, zullen niet terugzien, en de ooren dergenen, die hooren, zullen opmerken.

4 En het hart der onbedachtzamen zal de wetenschap verstaan, en de tong der stamelenden zal vaardig zijn, om bescheidenlijk te spreken.

5 De dwaas zal niet meer genoemd worden milddadig, en de gierige zal niet *meer* mild geheeten worden.

6 Want een dwaas spreekt dwaasheid, en zijn hart doet ongeregtigheid, om huichelarij te plegen, en om dwaling te spreken tegen den HEER, om de ziel des hongerigen ledig te laten, en den dorstigen drank te doen ontbreken,

7 En eens gierigaards gansche gereedschap is kwaad : hij beraadslaagt schandelijke verdichtselen, om de ellendigen te bederven met valsche redenen, en het regt, als de arme spreekt.

8 Maar een milddadige beraadslaagt milddadigheden, en staat op milddadigheden.

9 Staat op, gij geruste vrouwen! hoort mijne stem; gij dochters, die zoo zeker zijt! neemt mijne redenen ter oore.

10 *Vele* dagen over het jaar zult gij beroerd zijn, gij *dochters,* die zoo zeker zijt! want de wijnoogst zal uit zijn, er zal geene inzameling komen.

11 Beeft, gij geruste *vrouwen!* weest beroerd, *dochters,* die zoo zeker zijt! trekt u uit, en ontbloot u, en gordt *zakken* om uwe lendenen.

12 Men zal rouwklagen over de borsten, over de gewenschte akkers, over de vruchtbare wijnstokken.

13 Op het land mijns volks zal de doorn *en* de distel opgaan; ja op alle vreugdehuizen, *in* de vrolijk huppelende stad.

14 Want het paleis zal verlaten zijn, het

gewoel der stad zal ophouden; Ofel en de wachttorens zullen tot spelonken zijn, tot in der eeuwigheid, eene vreugde der woudezelen, eene weide der kudden.

15 Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte; dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden, en het vruchtbare veld zal voor een woud geacht worden.

16 En het regt zal in de woestijn wonen, en de geregtigheid zal op het vruchtbare veld verblijven.

17 En het werk der geregtigheid zal vrede zijn; en de werking der geregtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid.

18 En mijn volk zal in eene woonplaats des vredes wonen, en in welverzekerde woningen, en in stille geruste plaatsen.

19 Maar het zal hagelen, waar men afgaat in het woud, en de stad zal laag worden in de laagte.

20 Welgelukzalig zijt gijlieden, die aan alle wateren zaait; gij, die den voet des osses en des ezels *derwaarts* henenzendt!

HOOFDSTUK XXXIII.

WEE u, gij verwoester, die niet verwoest zijt! en gij, die trouwelooslijk handelt, waar men niet trouwelooslijk tegen u gehandeld heeft! Als gij het verwoesten zult volbragt hebben, zult gij verwoest worden: als gij het trouweloos handelen zult voleind hebben, zal men trouwelooslijk tegen u handelen.

2 HEER! wees ons genadig, wij hebben op U gewacht; wees hun arm allen morgen, daartoe onze behoudenis ten tijde der benaauwdheid.

3 Van het geluid des rumoers zullen de volken wegvlieden; van uwe verhooging zullen de heidenen verstrooid worden.

4 Dan zal ulieder buit verzameld worden, gelijk de kevers verzameld worden; men zal daarin ginds en weder huppelen, gelijk de sprinkhanen ginds en weder huppelen.

5 De HEER is verheven, want Hij woont *in* de hoogte; Hij heeft Zion vervuld met gerigt en geregtigheid.

6 En het zal geschieden, dat de vastigheid uwer tijden, de sterkte van *uwe* behoudenissen zal zijn wijsheid en kennis; de vreeze des HEEREN zal zijn schat zijn.

7 Ziet, hunne allersterksten roepen daar buiten, de boden des vredes weenen bitterlijk;

8 De gebaande wegen zijn verwoest, die door de paden gaat, houdt op; hij vernietigt het verbond, hij veracht de steden, hij acht geen' mensch.

9 Het land treurt, het kweelt, de Libanon schaamt zich, hij verwelkt; Saron is geworden als eene woestijn; zoo Basan als Karmel zijn geschud.

10 Nu zal Ik opstaan, zegt de HEER, nu zal Ik verhoogd worden, nu zal Ik verheven worden.

11 Gijlieden gaat met stroo zwanger, gij zult stoppelen baren; uw geest zal u *als* vuur verslinden.

12 En de volken zullen zijn *als* de verbrandingen des kalks; *als* afgehouwene doornen zullen zij met het vuur verbrand worden.

13 Hoort gijlieden, die verre zijt, wat Ik gedaan heb; en gijlieden, die nabij zijt, bekent mijne magt!

14 De zondaren te Zion zijn verschrikt, beving heeft de huichelaren aangegrepen; *zij zeggen:* Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan? wie is er onder ons, die bij eenen eeuwigen gloed wonen kan?

15 Die in geregtigheden wandelt, en die billijkheden spreekt; die het gewin der onderdrukkingen verwerpt; die zijne handen uitschudt, dat zij geene geschenken behouden; die zijn oor stopt, dat hij geene bloedschulden hoore, en zijne oogen toesluit, dat hij het kwade niet aanzie:

16 Die zal in de hoogten wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn; zijn brood wordt hem gegeven, zijne wateren zijn gewis.

17 Uwe oogen zullen den Koning zien in zijne schoonheid; zij zullen een ver gelegen land zien.

18 Uw hart zal de verschrikking overdenken, *zeggende:* Waar is de schrijver? waar is de betaalsheer? waar is hij, die de torens telt?

19 Gij zult niet *meer* dat stuursche volk zien, het volk, dat zoo diep van spraak is, dat men het niet hooren kan, van belagchelijke tong, hetwelk men niet verstaan kan.

20 Schouwt Zion aan, de stad onzer bijeenkomsten: uwe oogen zullen Jerûzalem zien, eene geruste woonplaats, eene tent,

die niet ter neder geworpen zal worden, welker pinnen in der eeuwigheid niet zullen uitgetogen worden, en van welker zelen geene zullen verscheurd worden.

21 Maar de HEER zal aldaar bij ons heerlijk zijn, het zal zijn eene plaats van rivieren, van wijde stroomen; geen roeischuit zal daar doorvaren, en geen treffelijk schip zal daar overvaren.

22 Want de HEER is onze Regter, de HEER is onze Wetgever, de HEER is onze Koning; Hij zal ons behouden.

23 Uwe touwen zijn slap geworden; zij zullen hunnen mastboom niet kunnen regt stijf houden, zij zullen het zeil niet uitspannen; dan zal de roof van eenen overvloedigen buit uitgedeeld worden, *zelfs* zullen de lammen den roof rooven.

24 En geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek, *want* het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongeregtigheid hebben.

HOOFDSTUK XXXIV.

NADERT, gij heidenen! om te hooren, en gij volken! luistert toe; de aarde hoore, en hare volheid, de wereld en al wat daaruit voortkomt.

2 Want de verbolgenheid des HEEREN is over al de heidenen, en grimmigheid over al hun heir; Hij heeft hen verbannen, hij heeft ze ter slagting overgegeven.

3 En hunne verslagenen zullen weggeworpen worden, en van hunne doode ligchamen zal hun stank opgaan; en de bergen zullen smelten van hun bloed.

4 En al het heir der hemelen zal uitteren, en de hemelen zullen toegerold worden, gelijk een boek, en al hun heir zal afvallen, gelijk een blad van den wijnstok afvalt, en gelijk *een vijg* afvalt van den vijgeboom.

5 Want mijn zwaard is dronken geworden in den hemel: ziet, het zal ten oordeel nederdalen op Edom, en op het volk, hetwelk Ik verbannen heb.

6 Het zwaard des HEEREN is vol van bloed, het is vet geworden van smeer, van het bloed der lammeren en der bokken, van het smeer der nieren van de rammen: want de HEER heeft een slagtoffer te Bozra, en eene groote slagting in het land der Edomieten.

7 En de eenhoornen zullen met hen afgaan, en de varren met de stieren; en hun land zal doordronken zijn van het bloed, en hun stof zal van het smeer vet gemaakt worden.

8 Want het zal zijn de dag der wraak des HEEREN, een jaar der vergeldingen, om Zions twistzaak.

9 En hunne beken zullen in pek verkeerd worden, en hun stof in zwavel; ja hunne aarde zal tot brandend pek worden.

10 Het zal des nachts of des daags niet uitgebluscht worden, tot in der eeuwigheid zal zijn rook opgaan; van geslachte tot geslachte zal het woest zijn, tot in eeuwigheid der eeuwigheden zal niemand daar doorgaan.

11 Maar de roerdomp en de nachtuil zullen het erfelijk bezitten, en de schuifuit, en de raaf zal daarin wonen: want Hij zal een rigtsnoer der woestigheid over hen trekken, en een rigtlood der ledigheid.

12 Hunne edelen (doch zij zijn er niet) zullen zij *tot* het koningrijk roepen, maar al hunne vorsten zullen niets zijn.

13 En in hunne paleizen zullen doornen opgaan, netelen en distelen in hunne vestingen; en het zal eene woning der draken zijn, eene zaal voor de jongen der struisen.

14 En de wilde dieren der woestijnen zullen de wilde dieren der eilanden *daar* ontmoeten, en de duivel zal zijnen medgezel toeroepen; ook zal het nachtgedierte zich aldaar nederzetten, en het zal eene rustplaats voor zich vinden.

15 Daar zal de wilde meerle nestelen en leggen, en hare jongen uitbikken, en onder hare schaduw vergaderen; ook zullen aldaar de gieren met elkander verzameld worden.

16 Zoekt in het boek des HEEREN, en leest; niet één van dezen zal er feilen, het eene noch het andere zal men missen: want mijn mond zelf heeft het geboden, en zijn Geest zelf zal ze zamenbrengen.

17 Want Hij zelf heeft voor hen het lot geworpen, en zijne hand heeft het hun uitgedeeld met het rigtsnoer: tot in der eeuwigheid zullen zij dat erfelijk bezitten, van geslachte tot geslachte zullen zij daarin wonen.

HOOFDSTUK XXXV.

DE woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn, en de wildernis zal zich verheugen, en zal bloeijen als eene roos.

2 Zij zal lustig bloeijen, en zich verheugen, ja *met* verheuging, en juichen : de heerlijkheid van Libanon is haar gegeven, het sieraad van Karmel en Saron; zij zullen zien de heerlijkheid des HEEREN, het sieraad onzes Gods.

3 Versterkt de slappe handen, en stelt de struikelende knieën vast.

4 Zegt den onbedachtzamen van harte : Weest sterk, en vreest niet; ziet, ulieder God zal *ter* wrake komen *met* de vergelding Gods, Hij zal komen en ulieden verlossen.

5 Alsdan zullen der blinden oogen opengedaan worden, en der dooven ooren zullen geopend worden.

6 Alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen : want in de woestijn zullen wateren uitbarsten, en beken in de wildernis.

7 En het dorre land zal tot staande water worden, en het dorstige land tot springaders der wateren; in de woningen der draken, waar zij gelegen hebben, zal gras met riet en biezen zijn.

8 En aldaar zal eene verhevene baan, en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden : de onreine zal er niet doorgaan, maar hij zal voor dezen zijn; die *dezen* weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen.

9 Er zal geen leeuw zijn, en geen verscheurend gedierte zal daarop komen, noch aldaar gevonden worden; maar de verlosten zullen *daarop* wandelen.

10 En de vrijgekochten des HEEREN zullen wederkeeren, en *tot* Zion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden.

HOOFDSTUK XXXVI.

EN het geschiedde in het veertiende jaar van den koning Hizkia, dat Sanherib, de koning van Assyrië, optoog tegen alle vaste steden van Juda, en nam ze in.

2 En de koning van Assyrië zond Rabsake van Lachis naar Jerùzalem tot den koning Hizkia, met een zwaar heir; en hij stond aan den watergang des oppersten vijvers, aan den hoogen weg van het veld des vollers.

3 Toen ging tot hem uit Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier.

4 En Rabsake zeide tot hen : Zegt nu tot Hizkia : Zoo zegt de groote koning, de koning van Assyrië : Wat vertrouwen is dit, waarmede gij vertrouwt?

5 Ik mogt zeggen : (doch het is een woord der lippen) er is raad en magt tot den oorlog; op wien vertrouwt gij nu, dat gij tegen mij rebelleert?

6 Zie, gij vertrouwt op dien gebrokenen rietstaf, op Egypte; op denwelken zoo iemand leunt, zoo zal hij in zijne hand gaan en die doorboren : alzoo is Faraö, de koning van Egypte, al dengenen, die op hem vertrouwen.

7 Maar zoo gij tot mij zegt : Wij vertrouwen op den HEER, onzen God; is Hij die niet, wiens hoogten en wiens altaren Hizkia weggenomen heeft, en *die* tot Juda en tot Jerùzalem gezegd heeft : Voor dit altaar zult gij u nederbuigen?

8 Nu dan, wed toch met mijnen heer, den koning van Assyrië : en ik zal u twee duizend paarden geven, zoo gij voor u de ruiters daarop zult kunnen geven.

9 Hoe zoudt gij dan het aangezigt van een' eenigen vorst, van de geringste knechten mijns heeren, afkeeren? Maar gij vertrouwt op Egypte, om de wagenen en om de ruiteren.

10 En nu, ben ik zonder den HEER opgetogen tegen dit land, om dat te verderven? De HEER heeft tot mij gezegd : Trek op tegen dat land, en verderf het.

11 Toen zeide Eljakim, en Sebna, en Joah tot Rabsake : Spreek toch tot uwe knechten in het syrisch, want wij verstaan het *wel;* en spreek niet met ons in het joodsch, voor de ooren des volks, dat op den muur is.

12 Maar Rabsake zeide : Heeft mijn heer mij tot uwen heer en tot u gezonden, om deze woorden te spreken? is het niet tot de mannen, die op den muur zitten, dat zij met ulieden hunnen drek eten, en hunne pis drinken zullen?

13 Alzoo stond Rabsake, en riep met luider stem in het joodsch, en zeide : Hoort de woorden des grooten konings, des konings van Assyrië!

14 Alzoo zegt de koning : Dat Hizkia u niet bedriege, want hij zal u niet kunnen redden.

15 Daartoe, dat Hizkia u niet doe vertrouwen op den HEER, zeggende : De HEER

zal ons zekerlijk redden; deze stad zal niet in de hand des konings van Assyrië gegeven worden.

16 Hoort naar Hizkia niet; want alzoo zegt de koning van Assyrië: Handelt met mij door een geschenk, en komt tot mij uit, en eet, een ieder *van* zijnen wijnstok, en een ieder *van* zijnen vijgeboom, en drinkt een ieder het water zijns bornputs;

17 Totdat ik kom en u haal in een land, als ulieder land is, een land van koren en van most, een land van brood en van wijngaarden.

18 Dat Hizkia ulieden niet verleide, zeggende: De HEER zal ons redden; hebben de goden der volken, een ieder zijn land, gered uit de hand des konings van Assyrië?

19 Waar zijn de goden van Hamath en Arpad? Waar zijn de goden van Sefarváïm? Hebben zij ook Samaria van mijne hand gered?

20 Welke zijn ze onder al de goden dezer landen, die hun land uit mijne hand gered hebben, dat de HEER Jerùzalem uit mijne hand redden zou?

21 Doch zij zwegen stil, en antwoordden hem niet één woord: want het gebod des konings was, zeggende: Gij zult hem niet antwoorden.

22 Toen kwam Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier, tot Hizkia met gescheurde kleederen; en zij gaven hem de woorden van Rabsake te kennen.

HOOFDSTUK XXXVII.

EN het geschiedde, als de koning Hizkia *dat* hoorde, zoo scheurde hij zijne kleederen, en bedekte zich met eenen zak, en ging in het huis des HEEREN.

2 Daarna zond hij Eljakim, den hofmeester, en Sebna, den schrijver, en de oudsten der priesteren, met zakken bedekt, tot Jesaja, den profeet, den zoon van Amoz:

3 En zij zeiden tot hem: Alzoo zegt Hizkia: Deze dag is een dag der benaauwdheid, en der schelding, en der lastering: want de kinderen zijn gekomen tot aan de geboorte, en er is geene kracht om te baren.

4 Misschien zal de HEER, uw God, hooren de woorden van Rabsake, denwelken zijn heer, de koning van Assyrië, gezonden heeft, om den levenden God te honen, en te schelden met woorden, die de HEER, uw God, gehoord heeft; hef dan een gebed op voor het overblijfsel, dat gevonden wordt.

5 En de knechten van den koning Hizkia kwamen tot Jesaja.

6 En Jesaja zeide tot hen: Zoo zult gijlieden tot uwen heer zeggen: Zoo zegt de HEER: Vrees niet voor de woorden, die gij gehoord hebt, waarmede Mij de dienaars des konings van Assyrië gelasterd hebben.

7 Zie, Ik zal eenen geest in hem geven, dat hij een gerucht hooren zal, en weder in zijn land keeren; en Ik zal hem door het zwaard in zijn land vellen.

8 Zoo kwam Rabsake weder, en hij vond den koning van Assyrië strijdende tegen Libna: want hij had gehoord, dat hij van Lachis vertrokken was.

9 Als hij nu hoorde van Tirhaka, den koning van Cusch, zeggen: Hij is uitgetogen, om tegen u te strijden; toen hij zulks hoorde, zoo zond hij *weder* boden tot Hizkia, zeggende:

10 Zoo zult gijlieden spreken tot Hizkia, den koning van Juda, zeggende: Laat u uwen God niet bedriegen, op welken gij vertrouwt, zeggende: Jerùzalem zal in de hand des konings van Assyrië niet gegeven worden.

11 Zie, gij hebt gehoord, wat de koningen van Assyrië aan alle landen gedaan hebben, die verbannende; en zoudt gij gered worden?

12 Hebben de goden der volken, die mijne vaders verdorven hebben, dezelve gered? *als* Gozan, en Haran, en Rezef, en de kinderen van Eden, die in Telasser waren?

13 Waar is de koning van Hamath? en de koning van Arpad? en de koning der stad Sefarváïm, Hena en Ivva?

14 Als nu Hizkia de brieven uit der boden hand ontvangen, en die gelezen had, ging hij op in het huis des HEEREN; en Hizkia breidde die uit voor het aangezigt des HEEREN.

15 En Hizkia bad tot den HEER, zeggende:

16 O HEER der heirscharen, gij God van Israël, die tusschen de cherubim woont! Gij zelf, Gij alleen zijt de God van alle koningrijken der aarde, Gij hebt den hemel en de aarde gemaakt!

17 O HEERE! neig uw oor en hoor, HEERE! doe uwe oogen open en zie; en hoor al de woorden van Sanherib, die ge-

zonden heeft om den levenden God te honen.

18 Waarlijk, HEERE! hebben de koningen van Assyrië al de landen, mitsgaders derzelver landerijen verwoest:

19 En hebben hunne goden in het vuur geworpen: want zij waren geene goden, maar het werk van menschenhanden, hout en steen; daarom hebben zij die verdorven.

20 Nu dan, HEERE, onze God! verlos ons uit zijne hand, zoo zullen alle koningrijken der aarde weten, dat Gij alleen de HEER zijt.

21 Toen zond Jesaja, de zoon van Amoz, tot Hizkia, om te zeggen: Alzoo zegt de HEER, de God Israëls: Dat gij tot Mij gebeden hebt tegen Sanherib, den koning van Assyrië, *heb Ik gehoord*.

22 Dit is het woord, dat de HEER over hem gesproken heeft: De jonkvrouw, de dochter van Zion, veracht u, zij bespot u, de dochter van Jerùzalem schudt het hoofd achter u.

23 Wien hebt gij gehoond en gelasterd? en tegen wien hebt gij de stem verheven, en uwe oogen omhoog opgeheven? Tegen den Heiligen Israëls!

24 Door middel uwer dienstknechten hebt gij den Heer gehoond, en gezegd: Ik heb met de menigte mijner wagenen beklommen de hoogte der bergen, de zijden van Libanon; en ik zal zijne hooge cederboomen en zijne uitgelezene denneboomen afhouwen; en zal komen tot zijne uiterste hoogte, in het woud zijns schoonen velds.

25 Ik heb gegraven, en de wateren gedronken; en ik heb met mijne voetzolen alle rivieren der belegerde plaatsen verdroogd.

26 Hebt gij niet gehoord, dat Ik zulks lang te voren gedaan heb? en dat van oude dagen af geformeerd heb? Nu heb Ik dat doen komen, dat gij zoudt zijn, om de vaste steden te verstoren tot woeste hoopen.

27 Daarom waren hare inwoners handeloos, zij waren verslagen en beschaamd: zij waren *als* het gras des velds en de groene grasscheutjes, *als* het hooi der daken, en het brandkoren, eer het over einde staat.

28 Maar Ik weet uw zitten, en uw uitgaan, en uw inkomen, en uw woeden tegen Mij.

29 Om uw woeden tegen Mij, en dat uwe woeling voor mijne ooren opgekomen is, zoo zal Ik mijnen haak in uwen neus leggen, en mijn gebit in uwe lippen, en Ik zal u doen wederkeeren door dien weg, door denwelken gij gekomen zijt.

30 En dat zij u een teeken, dat men *in* dit jaar, wat van zelf gewassen is, eten zal, en in het tweede jaar, wat daarvan weder uitspruit; maar zaait in het derde jaar, en maait, en plant wijngaarden, en eet hunne vruchten.

31 Want het ontkomene, dat overgebleven is van het huis van Juda, zal wederom nederwaarts wortelen, en het zal opwaarts vrucht dragen.

32 Want van Jerùzalem zal het overblijfsel uitgaan, en het ontkomene van den berg Zion: de ijver des HEEREN der heirscharen zal dit doen.

33 Daarom zoo zegt de HEER van den koning van Assyrië: Hij zal in deze stad niet komen, noch daar eenen pijl inschieten; ook zal hij *met* geen schild daarvoor komen, en zal geenen wal daartegen opwerpen.

34 Door den weg, dien hij gekomen is, door dien zal hij wederkeeren; maar in deze stad zal hij niet komen, zegt de HEER.

35 Want Ik zal deze stad beschermen, om die te verlossen, om mijnentwil, en om Davids, mijns knechts wil.

36 Toen voer de Engel des HEEREN uit, en sloeg in het leger van Assyrië honderd vijf en tachtig duizend. En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, ziet, die allen waren doode ligchamen.

37 Zoo vertrok Sanherib, de koning van Assyrië, en toog henen, en keerde weder; en hij bleef te Nineve.

38 Het geschiedde nu, als hij in het huis van Nisroch, zijnen god, zich nederboog, dat Adramélech en Sarézer, zijne zonen, hem met het zwaard versloegen; doch zij ontkwamen in het land van A'rarat; en Esar-Haddon zijn zoon, werd koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK XXXVIII.

IN die dagen werd Hizkia krank tot stervens toe; en de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, kwam tot hem, en zeide tot hem: Alzoo zegt de HEER: Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven.

2 Toen keerde Hizkia zijn aangezigt om

naar den wand, en hij bad tot den HEER,
3 En hij zeide: Och HEERE! gedenk toch, dat ik voor uw aangezigt in waarheid en met een volkomen hart gewandeld, en wat goed in uwe oogen is gedaan heb. En Hizkia weende gansch zeer.
4 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Jesaja, zeggende:
5 Ga henen, en zeg tot Hizkia: Zoo zegt de HEER, de God van uwen vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uwe tranen gezien; zie, Ik zal vijftien jaren tot uwe dagen toedoen;
6 En Ik zal u uit de hand des konings van Assyrië verlossen, mitsgaders deze stad; en Ik zal deze stad beschermen.
7 En dit zal u een teeken zijn van den HEER, dat de HEER het woord, dat Hij gesproken heeft, doen zal:
8 Zie, Ik zal de schaduw der graden, die met de zon in de graden van Achaz *zonnewijzer* nederwaarts gegaan is, tien graden achterwaarts doen keeren. Dies is de zon tien graden teruggekeerd, in de graden, die zij nederwaarts gegaan was.
9 *Dit* is het schrift van Hizkia, koning van Juda, toen hij ziek geweest en van zijne ziekte genezen was.
10 Ik zeide: Van wege de afsnijding mijner dagen, zal ik tot de poorten des grafs heengaan, ik word beroofd van het overige mijner jaren.
11 Ik zeide: Ik zal den HEER niet *meer* zien, den HEER, in het land der levenden; ik zal de menschen niet meer aanschouwen met de inwoners der wereld.
12 Mijn levenstijd is weggetogen, en van mij weggevoerd gelijk eens herders hut; ik heb mijn leven afgesneden, gelijk een wever *zijn web;* Hij zal mij afsnijden, *als* van den drom; van den dag tot den nacht zult Gij mij ten einde gebragt hebben.
13 Ik stelde mij voor tot den morgenstond toe; gelijk een leeuw, alzoo zal Hij al mijne beenderen breken; van den dag tot den nacht zult Gij mij ten einde gebragt hebben.
14 Gelijk eene kraan *of* zwaluw, alzoo piepte ik; ik kirde als eene duif; mijne oogen verhieven zich omhoog; o HEER! ik word onderdrukt, wees Gij mijn borg.
15 Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzoo heeft Hij het gedaan; ik zal *nu* al zoetjes voorttreden al mijne jaren, van wege de bitterheid mijner ziel.
16 Heere! bij deze dingen leeft men, en in dit alles is het leven van mijnen geest: want Gij hebt mij gezond gemaakt en mij genezen.
17 Zie, in vrede is mij de bitterheid bitter geweest; maar Gij hebt mijne ziel liefelijk omhelsd, dat zij in de groeve der vertering niet kwame: want Gij hebt al mijne zonden achter uwen rug geworpen.
18 Want het graf zal U niet loven, de dood zal U *niet* prijzen; die in den kuil nederdalen, zullen op uwe waarheid niet hopen.
19 De levende, de levende, die zal U loven, gelijk ik heden *doe;* de vader zal den kinderen uwe waarheid bekend maken.
20 De HEER was *gereed* om mij te verlossen; daarom zullen wij op mijn snarenspel spelen, al de dagen onzes levens, in het huis des HEEREN.
21 Jesaja nu had gezegd: Laat men nemen eenen klomp vijgen, en tot eene pleister op het gezwel maken, en hij zal genezen.
22 En Hizkia had gezegd: Welk zal het tecken zijn, dat ik ten huize des HEEREN zal opgaan?

HOOFDSTUK XXXIX.

TE dier tijd zond Meródach Báladan, de zoon van Báladan, de koning van Babel, brieven en een geschenk aan Hizkia; want hij had gehoord, dat hij krank geweest en *weder* sterk geworden was.
2 En Hizkia verblijdde zich over hen, en hij toonde hun zijn schathuis, het zilver, en het goud, en de specerijen, en de beste olie, en zijn gansche wapenhuis, en al wat gevonden werd in zijne schatten: er was geen ding in zijn huis, noch in zijne gansche heerschappij, dat Hizkia hun niet toonde.
3 Toen kwam de profeet Jesaja tot den koning Hizkia, en zeide tot hem: Wat hebben die mannen gezegd, en van waar zijn zij tot u gekomen? En Hizkia zeide: Zij zijn uit verren lande tot mij gekomen, uit Babel.
4 En hij zeide: Wat hebben zij gezien in uw huis? En Hizkia zeide: Zij hebben alles gezien, wat in mijn huis is; geen ding is er in mijne schatten, dat ik hun niet getoond heb.
5 Toen zeide Jesaja tot Hizkia: Hoor het woord des HEEREN der heirscharen.

6 Zie, de dagen komen, dat al wat in uw huis is, en wat uwe vaders opgelegd hebben tot een' schat tot op dezen dag, naar Babel weggevoerd zal worden; er zal niets overgelaten worden, zegt de HEER.

7 Daartoe zullen zij van uwe zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen zult, nemen, dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van Babel.

8 Maar Hizkia zeide tot Jesaja: Het woord des HEEREN, dat gij gesproken hebt, is goed. Ook zeide hij: Doch het zij vrede en waarheid in mijne dagen!

HOOFDSTUK XL.

TROOST, troost mijn volk, zal ulieder God zeggen.

2 Spreekt naar het hart van Jerùzalem, en roept haar toe, dat haar strijd vervuld is, dat hare ongeregtigheid verzoend is, dat zij van de hand des HEEREN dubbel ontvangen heeft voor al hare zonden.

3 Eene stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des HEEREN, maakt regt in de wildernis eene baan voor onzen God!

4 Alle dalen zullen verhoogd worden, en alle bergen en heuvelen zullen vernederd worden; en wat krom is, dat zal regt, en wat hobbelachtig is, dat zal tot eene vallei gemaakt worden.

5 En de heerlijkheid des HEEREN zal geopenbaard worden; en alle vleesch te gelijk zal zien, dat *het* de mond des HEEREN gesproken heeft.

6 Eene stem zegt: Roept! En hij zegt: Wat zal ik roepen? Alle vleesch is gras, en al zijne goedertierenheid als eene bloem des velds.

7 Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des HEEREN daarin blaast; voorwaar het volk is gras.

8 Het gras verdort, de bloem valt af; maar het woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid.

9 O Zion, gij verkondigster van goede boodschap! klim op eenen hoogen berg; o Jerùzalem, gij verkondigster van goede boodschap; hef uwe stem op met magt, hef ze op, vrees niet, zeg de steden van Juda: Ziet, *hier* is uw God!

10 Ziet, de Heer HEER zal komen tegen den sterken, en zijn arm zal heerschen; ziet, zijn loon is bij Hem, en zijn arbeidsloon is voor zijn aangezigt.

11 Hij zal zijne kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammeren in zijne armen vergaderen, en in zijnen schoot dragen; de zogenden zal hij zachtjes leiden.

12 Wie heeft de wateren met zijne vuist gemeten? en van de hemelen met de span de maat genomen? en heeft met eenen drieling het stof der aarde begrepen? en de bergen gewogen in eene waag, en de heuvelen in eene weegschaal?

13 Wie heeft den Geest des HEEREN bestierd, en *wie* heeft Hem *als* zijn raadsman onderwezen?

14 Met wien heeft Hij raad gehouden, die Hem verstand zou geven, en Hem zou leeren van het pad des regts? en Hem wetenschap zou leeren, en Hem zou bekend maken den weg des veelvoudigen verstands?

15 Ziet, de volken zijn geacht als een druppel van eenen emmer, en als een stofje van de weegschaal; ziet, Hij werpt de eilanden henen als dun stof!

16 En de Libanon is niet genoegzaam om te branden; en zijn gedierte is niet genoegzaam ten brandoffer.

17 Alle volken zijn als niets voor Hem; en zij worden bij Hem geacht minder dan niets en ijdelheid.

18 Bij wien dan zult gij God vergelijken? of wat gelijkenis zult gij Hem toepassen?

19 De werkmeester giet een beeld, en de goudsmid overtrekt het met goud, en giet er zilveren ketenen *toe*.

20 Die verarmd is, dat hij niet te offeren heeft, die kiest een hout uit, *dat* niet verrotte; hij zoekt zich eenen wijzen werkmeester, om een beeld te bereiden, *dat* niet wankele.

21 Weet gijlieden niet? hoort gij niet? is het u van den beginne aan niet bekend gemaakt? hebt gij op de grondvesten der aarde niet gelet?

22 Hij is het, die daar zit boven den kloot der aarde, en derzelver inwoners zijn als sprinkhanen; Hij is het, die de hemelen uitspant als eenen dunnen doek, en breidt ze uit als eene tent, om te bewonen;

23 Die de vorsten te niet maakt; de rigters der aarde maakt Hij tot ijdelheid.

24 Ja zij worden niet geplant, ja zij worden niet gezaaid, ja hun afgehouwen stam wortelt niet in de aarde; ook als Hij op hen blazen zal, zoo zullen zij verdorren, en een stormwind zal hen als eenen stoppel wegnemen.

25 Bij wien dan zult gijlieden Mij vergelijken, dien Ik gelijk zij? zegt de Heilige.
26 Heft uwe oogen op omhoog, en ziet, wie deze dingen geschapen heeft; die in getal hun heir voortbrengt; die ze alle bij name roept, van wege de grootheid *zijner* krachten, en *omdat* Hij sterk van vermogen is, er wordt niet één gemist.
27 Waarom zegt gij *dan*, o Jakob! en spreekt, o Israël! mijn weg is voor den HEER verborgen, en mijn regt gaat van mijnen God voorbij?
28 Weet gij het niet? hebt gij niet gehoord, dat de eeuwige God, de HEER, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is geene doorgronding van zijn verstand.
29 Hij geeft den moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geene krachten heeft.
30 De jongen zullen moede en mat worden, en de jongelingen zullen gewisselijk vallen;
31 Maar die den HEER verwachten, zullen de kracht vernieuwen, zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen loopen, en niet moede worden, zij zullen wandelen, en niet mat worden.

HOOFDSTUK XLI.

ZWIJGT voor mij, gij eilanden! en laat de volken de kracht vernieuwen; laat ze toetreden, laat ze dan spreken: laat ons zamen ten gerigte naderen.
2 Wie heeft van den opgang dien regtvaardigen verwekt? heeft hem geroepen op zijnen voet? de heidenen voor zijn aangezigt gegeven, en gemaakt, dat hij *over* koningen heerschte? heeft ze zijnen zwaarde gegeven als stof, zijnen boog als eenen voortgedrevenen stoppel?
3 Dat hij ze najaagde *en* doortrok *met* vrede, door een pad, *hetwelk* hij met zijne voeten niet gegaan had?
4 Wie heeft *dit* gewrocht en gedaan, roepende de geslachten van den beginne? Ik, de HEER, die de eerste ben, en met de laatste ben Ik dezelfde.
5 De eilanden zagen het, en zij vreesden; de einden der aarde beefden; zij naderden en kwamen toe:
6 De een hielp den ander', en zeide tot zijnen medgezel: Wees sterk!
7 En de werkmeester versterkte den goudsmid; die met den hamer glad maakt, dien, die op het aanbeeld slaat, zeggende van het soldeersel: Het is goed; daarna maakt hij het vast met nagelen, dat het niet wankele.
8 Maar gij, Israël, mijn knecht! gij Jakob, dien ik verkoren heb! het zaad van Abraham, mijnen liefhebber!
9 Gij, welken Ik gegrepen heb van de einden der aarde, en uit hare bijzonderste geroepen heb; en zeide tot u: Gij zijt mijn knecht, u heb Ik uitverkoren, en heb u niet verworpen.
10 Vrees niet, want Ik ben met u, zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de regterhand mijner geregtigheid.
11 Ziet, zij zullen beschaamd en te schande worden, allen, die tegen u ontstoken zijn; zij zullen worden als niet, en die lieden, die met u twisten, zullen vergaan.
12 Gij zult hen zoeken, maar zult hen niet vinden; de lieden, die met u kijven, zullen worden als niet, en die lieden, die met u oorlogen, als een nietig ding.
13 Want Ik, de HEER, uw God, grijp uwe regterhand aan, die tot u zeg: Vrees niet, Ik help u.
14 Vrees niet, gij wormpje Jakobs, gij volkje Israëls! Ik help u, spreekt de HEER, en uw Verlosser is de Heilige Israëls!
15 Ziet, Ik heb u tot eene scherpe nieuwe dorschslede gesteld, die scherpe pinnen heeft; gij zult bergen dorschen en vermalen, en heuvelen zult gij stellen gelijk kaf.
16 Gij zult ze wannen, en de wind zal ze wegnemen, en de stormwind zal ze verstrooijen; maar gij zult u verheugen in den HEER, in den Heiligen Israëls zult gij u beroemen.
17 De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hunne tong versmacht van dorst; Ik, de HEER, zal hen verhooren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten.
18 Ik zal rivieren op de hooge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleijen; Ik zal de woestijn tot eenen waterpoel zetten, en het dorre land tot watertogten.
19 Ik zal in de woestijn den cederboom, den sittimboom, en den mirteboom, en den olieachtigen boom zetten; Ik zal in de wildernis stellen den denneboom, den beuk, en den busboom te gelijk;
20 Opdat zij zien, en bekennen, en over-

leggen, en te gelijk verstaan, dat de hand des HEEREN zulks gedaan, en dat de Heilige Israëls zulks geschapen heeft.

21 Brengt ulieder twistzaak voor, zegt de HEER; brengt uwe vaste bewijsredenen bij, zegt de Koning van Jakob.

22 Laat hen voortbrengen en ons verkondigen de dingen, die gebeuren zullen; verkondigt de vorige dingen, welke die geweest zijn, opdat wij het ter harte nemen, en het einde daarvan weten; of doet ons de toekomende dingen hooren.

23 Verkondigt dingen, die hierna komen zullen, opdat wij weten, dat gij goden zijt; ja doet goed, en doet kwaad, dat wij verbaasd staan, en te zamen toezien.

24 Ziet, gijlieden zijt minder dan niet, en ulieder werk is erger dan eene adder; hij is een gruwel, die ulieden verkiest.

25 Ik verwek *eenen* van het noorden, en hij zal komen van den opgang der zon, hij zal mijnen naam aanroepen; en hij zal komen *over* de overheden als *over* leem, en gelijk een pottebakker het slijk treedt.

26 Wie heeft *wat* verkondigd van den beginne aan, dat wij het weten mogen, of van te voren, dat wij zeggen mogen: Hij is regtvaardig; maar er is niemand, die het verkondigt, ook niemand, die *wat* hooren doet, ook niemand, die ulieder woorden hoort.

27 *Ik* de eerste *zeg* tot Zion: Zie, zie ze *daar!* en tot Jerúzalem: Ik zal eenen blijden boodschapper geven.

28 Want Ik zag toe, maar er was niemand, zelfs onder dezen, maar er was geen raadgever, dat Ik hen zou vragen, en zij Mij antwoord geven zouden.

29 Ziet, zij zijn altemaal ijdelheid, hunne werken zijn een nietig ding, hunne gegotene beelden zijn wind, en een ijdel ding.

HOOFDSTUK XLII.

ZIET, mijn knecht, dien Ik ondersteun, mijn uitverkorene, *in denwelken* mijne ziel een welbehagen heeft! Ik heb mijnen Geest op hem gegeven; hij zal het regt den heidenen voortbrengen.

2 Hij zal niet schreeuwen, noch zijne *stem* verheffen, noch zijne stem op de straat hooren laten.

3 Het gekrookte riet zal hij niet verbreken, en de rookende vlaswiek zal hij niet uitblusschen; met waarheid zal hij het regt voortbrengen.

4 Hij zal niet verdonkerd worden, en hij zal niet verbroken worden, totdat hij het regt op aarde zal hebben besteld; en de eilanden zullen naar zijne leer wachten.

5 Alzoo zegt God, de HEER, die de hemelen geschapen, en dezelve uitgebreid heeft, die de aarde uitgespannen heeft, en wat daaruit voortkomt; die den volke, *dat* daarop is, den adem geeft, en den geest dengenen, die daarop wandelen:

6 Ik, de HEER, heb u geroepen in geregtigheid, en Ik zal *u* bij uwe hand grijpen; en Ik zal u behoeden, en Ik zal u geven tot een verbond des volks, tot een licht der heidenen;

7 Om te openen de blinde oogen, om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, *en* uit het gevangenhuis, die in duisternis zitten.

8 Ik ben de HEER, dat is mijn naam; en mijne eer zal Ik geen' anderen geven, noch mijnen lof den gesnedenen beelden.

9 Ziet, de voorgaande dingen zijn gekomen, en nieuwe dingen verkondig Ik, eer dat zij uitspruiten doe Ik ulieden die hooren.

10 Zingt den HEERE een nieuw lied, zijnen lof van het einde der aarde; gij, die ter zee vaart, en al wat daarin is, gij eilanden en hunne inwoners!

11 Laat de woestijn en hare steden *de stem* verheffen, met de dorpen, *die* Kedar bewoont; laat hen juichen, die in de rotssteenen wonen, *en* van den top der bergen af schreeuwen.

12 Laat ze den HEERE de eer geven, en zijnen lof in de eilanden verkondigen.

13 De HEER zal uittrekken als een held; Hij zal den ijver opwekken als een krijgsman; Hij zal juichen, ja Hij zal een groot getier maken; Hij zal zijne vijanden overweldigen.

14 Ik heb van ouds gezwegen, Ik heb mij stil gehouden *en* mij ingehouden; Ik zal uitschreeuwen, als eene, die baart, Ik zal ze verwoesten, en te zamen opslokken.

15 Ik zal bergen en heuvelen woest maken, en al hun gras zal Ik doen verdorren; en Ik zal de rivieren tot eilanden maken, en de poelen uitdroogen.

16 En Ik zal de blinden leiden door den weg, *dien* zij niet geweten hebben, Ik zal ze doen treden door de paden, *die* zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezigt ten licht maken, en het

kromme tot regt : deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal hen niet verlaten.

17 *Maar* die zich op gesnedene beelden verlaten, die tot de gegotene beelden zeggen : Gij zijt onze goden ; die zullen achterwaarts keeren *en* met schaamte beschaamd worden.

18 Hoort, gij dooven ! en schouwt aan, gij blinden ! om te zien.

19 Wie is er blind als mijn knecht, en doof, gelijk mijn bode, *dien* ik zende ? Wie is blind, gelijk de volmaakte, en blind, gelijk de knecht des HEEREN ?

20 Gij ziet *wel* vele dingen, maar gij bewaart ze niet ; of*schoon* hij de ooren opendoet, zoo hoort hij toch niet.

21 De HEER had lust *aan hem,* om zijner geregtigheid wil ; Hij maakte *hem* groot *door* de wet, en Hij maakte *hem* heerlijk.

22 Maar *nu* is het een beroofd en geplunderd volk ; zij zijn allen verstrikt in de holen, en verstoken in de gevangenhuizen ; zij zijn tot eenen roof geworden, en er is niemand, die ze redt ; *tot* eene plundering, en niemand zegt : Geeft *ze* weder.

23 Wie onder ulieden neemt zulks ter ooren ? *wie* merkt op en hoort, wat hierna zijn zal ?

24 Wie heeft Jakob tot eene plundering overgegeven, en Israël den roovers ? Is het niet de HEER, Hij, tegen wien wij gezondigd hebben ? want zij wilden niet wandelen in zijne wegen, en zij hoorden niet naar zijne wet.

25 Daarom heeft Hij over hen uitgestort de grimmigheid zijns toorns en de magt des oorlogs ; en Hij heeft ze rondom in vlam gezet, doch zij merkten het niet ; en Hij heeft ze in brand gestoken, doch zij nemen het niet ter harte.

HOOFDSTUK XLIII.

MAAR nu, alzoo zegt de HEER, uw Schepper, o Jakob ! en uw Formeerder, o Israël ! vrees niet, want Ik heb u verlost ; Ik heb u bij uwen naam geroepen, gij zijt de mijne.

2 Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstroomen ; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken.

3 Want Ik ben de HEER, uw God, de Heilige Israëls, uw Heiland ; Ik heb Egypte, Moorenland en Seba gegeven *tot* uw losgeld in uwe plaats.

4 Van toen af, dat gij kostelijk zijt geweest in mijne oogen, zijt gij verheerlijkt geweest, en Ik heb u liefgehad ; daarom heb Ik menschen in uwe plaats gegeven, en volken in plaats van uwe ziel.

5 Vrees niet, want Ik ben met u ; Ik zal uw zaad van den opgang brengen, en Ik zal u verzamelen van den ondergang.

6 Ik zal zeggen tot het noorden : Geef ; en tot het zuiden : Houd niet terug ; breng mijne zonen van verre, en mijne dochters van het einde der aarde ;

7 Een' ieder, die naar mijnen naam genoemd is, en dien Ik geschapen heb tot mijne eer, dien Ik geformeerd heb, dien Ik ook gemaakt heb.

8 Breng voort het blinde volk, hetwelk oogen heeft, en de dooven, die ooren hebben.

9 Laat al de heidenen zamenvergaderd worden, en laat de volken verzameld worden, wie onder hen zal dit verkondigen ? Of laat hen ons doen hooren de vorige dingen, laat hen hunne getuigen voortbrengen, opdat zij geregtvaardigd worden, en men het hoore en zegge : Het is de waarheid.

10 Gijlieden zijt mijne getuigen, spreekt de HEER, en mijn knecht, dien Ik uitverkoren heb ; opdat gij het weet, en Mij gelooft, en verstaat, dat Ik Dezelve ben, *dat* vóór Mij geen God geformeerd is, en na Mij geen zijn zal.

11 Ik, Ik ben de HEER, en er is geen Heiland behalve Ik.

12 Ik heb verkondigd, en Ik heb verlost, en Ik heb *het* doen hooren, en geen vreemd *god* was onder ulieden ; en gij zijt mijne getuigen, spreekt de HEER, dat Ik God ben.

13 Ook eer de dag was, ben Ik, en er is niemand, die uit mijne hand redden kan ; Ik zal werken, en wie zal het keeren ?

14 Alzoo zegt de HEER, uw Verlosser, de Heilige Israëls : Om ulieder wil heb Ik naar Babel gezonden, en heb hen allen vlugtig doen nederdalen, te weten de Chaldeen, in de schepen, op welke zij juichten.

15 Ik ben de HEER, uw Heilige ; de Schepper van Israël, ulieder Koning.

16 Alzoo zegt de HEER, die in de zee eenen weg, en in de sterke wateren een pad maakte ;

17 Die wagenen en paarden, heir en magt

voortbragt: Te zamen zijn zij nedergelegen, zij zullen niet weder opstaan, zij zijn uitgeblusscht, gelijk eene vlaswiek zijn zij uitgegaan.

18 Gedenkt der vorige *dingen* niet, en overlegt de oude dingen niet.

19 Ziet, Ik zal wat nieuws maken, nu zal het uitspruiten, zult gijlieden dat niet weten? Ja Ik zal in de woestijn eenen weg leggen, *en* rivieren in de wildernis;

20 Het gedierte des velds zal Mij eeren, de draken en de jonge struisen: want Ik zal in de woestijn wateren geven, *en* rivieren in de wildernis, om mijn volk, mijnen uitverkorenen drinken te geven.

21 Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen mijnen lof vertellen.

22 Doch gij hebt Mij niet aangeroepen, o Jakob! als gij u tegen Mij vermoeid hebt, o Israël!

23 Mij hebt gij niet gebragt het kleine vee uwer brandofferen, en *met* uwe slagtofferen hebt gij Mij niet geëerd; Ik heb u *Mij* niet doen dienen met spijsoffer, en Ik heb u niet vermoeid met wierook.

24 Mij hebt gij geen' kalmus voor geld gekocht, en met het vette uwer slagtoffers hebt gij Mij niet gedrenkt; maar gij hebt Mij arbeid gemaakt met uwe zonden, gij hebt Mij vermoeid met uwe ongeregtigheden.

25 Ik, Ik ben het, die uwe overtredingen uitdelg om mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet.

26 Maakt Mij indachtig, laat ons te zamen rigten, vertelt gij *uwe redenen*, opdat gij moogt geregtvaardigd worden.

27 Uw eerste vader heeft gezondigd, en uwe uitleggers hebben tegen Mij overtreden.

28 Daarom zal Ik de oversten des heiligdoms ontheiligen, en Jakob ten ban overgeven, en Israël tot beschimpingen.

HOOFDSTUK XLIV.

MAAR hoor nu, mijn knecht Jakob, en Israël, dien Ik verkoren heb!

2 Zoo zegt de HEER, uw Maker, en uw Formeerder van den buik af, die u helpt: Vrees niet, o Jakob, mijn knecht, en gij Jeschurun, dien Ik uitverkoren heb!

3 Want Ik zal water gieten op den dorstigen, en stroomen op het drooge; Ik zal mijnen Geest op uw zaad gieten, en mijnen zegen op uwe nakomelingen.

4 En zij zullen uitspruiten tusschen in het gras, als de wilgen aan de waterbeken.

5 Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN; en die zal *zich* noemen met den naam van Jakob; en gene zal *met* zijne hand schrijven: *Ik ben* des HEEREN; en zich toenoemen met den naam van Israël.

6 Zoo zegt de HEER, de Koning van Israël, en zijn Verlosser, de HEER der heirscharen: Ik ben de eerste, en Ik ben de laatste, en behalve Ik is er geen God.

7 En wie zal, gelijk als Ik, roepen en het verkondigen, en het ordentlijk voor Mij stellen, sedert dat Ik een eeuwig volk gesteld heb? en laat ze de toekomstige dingen, en die komen zullen, hun verkondigen.

8 Verschrikt niet, en vreest niet; heb Ik het u van toen af niet doen hooren en verkondigd? Want gijlieden zijt mijne getuigen: is er ook een God behalve Ik? Immers is er geen *andere* rotssteen: Ik ken er geenen!

9 De formeerders van gesnedene beelden zijn al te zamen ijdelheid, en hunne gewenschte dingen doen geen nut; ja zij zelven zijn hunne getuigen: zij zien niet, en zij weten niet, daarom zullen zij beschaamd worden.

10 Wie formeert eenen god, en giet een beeld, dat geen nut doet?

11 Ziet, al hunne medegenooten zullen beschaamd worden, want de werkmeesters zijn uit de menschen: dat zij zich altemaal vergaderen, dat zij opstaan, zij zullen verschrikken, zij zullen te zamen beschaamd worden.

12 De ijzersmid *maakt* eene bijl, en werkt in den gloed, en formeert het met hamers, en werkt het met zijnen sterken arm; ook lijdt hij honger, totdat hij krachteloos wordt, hij drinkt geen water, totdat hij aamechtig wordt.

13 De timmerman trekt het rigtsnoer uit, hij teekent het af met den draad, hij maakt het *effen* met de schaven, en teekent het met den passer, en maakt het naar de beeldtenis eens mans, naar de schoonheid van een' mensch, dat het in het huis blijve.

14 Als hij zich cederen afhouwt, zoo neemt hij eenen cipressenboom of eenen eik, en hij versterkt zich onder de boomen des wouds; hij plant eenen olmboom, en de regen maakt *dien* groot.

15 Dan is het voor den mensch om te ver-

branden, dan neemt hij daarvan, en warmt er zich bij; ook ontsteekt hij het, en bakt er brood bij : daarenboven maakt hij er eenen god van, en buigt zich *daarvoor,* hij maakt er een gesneden beeld van, en knielt er voor neder.

16 Zijne helft brandt hij in het vuur, bij *de andere* helft daarvan eet hij vleesch; hij braadt een gebraad, en hij wordt verzadigd; ook warmt hij zich zelven, en hij zegt : Hei! ik ben warm geworden, ik heb het vuur gezien!

17 Het overige nu daarvan maakt hij tot eenen god, tot zijn gesneden beeld; hij knielt er voor neder, en buigt zich, en bidt het aan, en zegt : Red mij, want gij zijt mijn God!

18 Zij weten niet, en verstaan niet, want het heeft hunne oogen bestreken, dat zij niet zien, *en* hunne harten, dat zij niet verstaan.

19 En niemand *van hen* brengt het in zijn hart, en er is noch kennis noch verstand, dat hij zeggen zou : De helft daarvan heb ik verbrand in het vuur, ja ook op de kolen daarvan heb ik brood gebakken, ik heb vleesch *daarbij* gebraden, en heb het gegeten; en zou ik het overblijfsel daarvan tot eenen gruwel maken? zou ik nederknielen voor hetgeen van eenen boom gekomen is?

20 Hij voedt zich met asch, het bedrogen hart heeft hem *ter zijden* afgeleid; zoodat hij zijne ziel niet redden kan, noch zeggen : Is er niet eene leugen in mijne regterhand?

21 Gedenk aan deze dingen, o Jakob, en Israël! want gij zijt mijn knecht, Ik heb u geformeerd; gij zijt mijn knecht, Israël! gij zult van Mij niet vergeten worden.

22 Ik delg uwe overtredingen uit als eenen nevel, en uwe zonden als eene wolk : keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost.

23 Zingt met vreugde, gij hemelen! want de HEER heeft het gedaan; juicht, gij benedenste deelen der aarde! gij bergen! maakt een groot gedreun met vreugdegezang, gij bosschen, en alle geboomte daarin! want de HEER heeft Jakob verlost, en zich heerlijk gemaakt in Israël.

24 Alzoo zegt de HEER, uw Verlosser, en die u geformeerd heeft van den buik af : Ik ben de HEER, die alles doe, die den hemel uitbreid, Ik alleen, en die de aarde uitspan door Mij zelven.

25 Die de teekenen der leugendichters vernietigt, en de waarzeggers dol maakt; die de wijzen achterwaarts doet keeren, en *die* hunne wetenschap verdwaast.

26 Die het woord zijns knechts bevestigt, en den raad zijner boden volbrengt; die tot Jerûzalem zegt : Gij zult bewoond worden; en tot de steden van Juda : Gij zult herbouwd worden, en Ik zal hare verwoeste plaatsen oprigten.

27 Die tot de diepte zegt : Verdroog, en uwe rivieren zal Ik verdroogen.

28 Die van Cores zegt : Hij is mijn herder, en hij zal al mijn welgevallen volbrengen; zeggende ook tot Jerûzalem : Word gebouwd; en *tot* den tempel : Word gegrond.

HOOFDSTUK XLV.

ALZOO zegt de HEER tot zijnen gezalfden, tot Cores : wiens regterhand Ik vat, om de volken voor zijn aangezigt neder te werpen; en Ik zal de lendenen der koningen ontbinden, om voor zijn aangezigt de deuren te openen, en de poorten zullen niet gesloten worden.

2 Ik zal voor uw aangezigt gaan, en Ik zal de kromme wegen regt maken; de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan.

3 En Ik zal u geven de schatten, die in de duisternissen zijn, en de verborgene rijkdommen; opdat gij moogt weten, dat Ik de HEER ben, die *u* bij uwen naam roep, de God van Israël;

4 Om Jakobs, mijns knechts wil, en Israëls, mijns uitverkorenen; ja Ik riep u bij uwen naam, Ik noemde u toe, hoewel gij Mij niet kendet.

5 Ik ben de HEER, en niemand meer, buiten Mij is er geen God; Ik zal u gorden, hoewel gij Mij niet kent;

6 Opdat men wete, van den opgang der zon en van den ondergang, dat er buiten Mij niets is; Ik ben de HEER, en niemand meer.

7 Ik formeer het licht, en schep de duisternis, Ik maak den vrede en schep het kwaad, Ik, de HEER, doe al deze dingen.

8 Drupt, gij hemelen! van boven af, en dat de wolken vloeijen van geregtigheid: en de aarde opene zich, en dat allerlei heil uitwasse, en geregtigheid te zamen uitspruite : Ik, de HEER, heb ze geschapen.

9 Wee dien, die met zijnen Formeerder

twist, gelijk eene potscherf met aarden potscherven! Zal ook het leem tot zijnen formeerder zeggen : Wat maakt gij? Of *zal* uw werk *zeggen :* Hij heeft geene handen?

10 Wee dien, die tot den vader zegt : Wat genereert gij? en tot de vrouw : Wat baart gij?

11 Alzoo zegt de HEER, de Heilige Israëls, en deszelfs Formeerder : Zij hebben Mij van toekomende dingen gevraagd; van mijne kinderen, zoudt gij Mij van het werk mijner handen bevel geven?

12 Ik heb de aarde gemaakt, en Ik heb den mensch daarop geschapen; Ik ben het! Mijne handen hebben de hemelen uitgebreid, en Ik heb al hun heir bevel gegeven.

13 Ik heb hem verwekt in geregtigheid, en al zijne wegen zal Ik regt maken; hij zal mijne stad bouwen, en hij zal mijne gevangenen loslaten, niet voor prijs, noch voor geschenk, zegt de HEER der heirscharen.

14 Alzoo zegt de HEER : De arbeid der Egyptenaren en de koophandel der Mooren en der Sabeërs, der mannen van groote lengte, zullen tot u overkomen, en zij zullen de uwe zijn, zij zullen u navolgen, in boeijen zullen zij overkomen; en zij zullen zich voor u buigen, zij zullen u smeeken, *zeggende :* Gewisselijk, God is in u, en er is anders geen God meer.

15 Voorwaar Gij zijt een God, die zich verborgen houdt, de God Israëls, de Heiland.

16 Zij zullen beschaamd en ook tot schande worden, zij allen; te zamen zullen zij met schande heengaan, die de afgoden maken.

17 *Maar* Israël wordt verlost door den HEER *met* eene eeuwige verlossing; gijlieden zult niet beschaamd noch tot schande worden, tot in alle eeuwigheden.

18 Want alzoo zegt de HEER, die de hemelen geschapen heeft, die God, die de aarde geformeerd, en die ze gemaakt heeft; Hij heeft ze bevestigd, Hij heeft ze niet geschapen, dat zij ledig zijn zou, *maar* heeft ze geformeerd, opdat men daarin wonen zou : Ik ben de HEER, en niemand meer.

19 Ik heb niet in het verborgene gesproken, in eene donkere plaats der aarde : Ik heb tot het zaad van Jakob niet gezegd : Zoekt Mij te vergeefs; Ik ben de HEER, die geregtigheid spreek, die regtmatige dingen verkondig.

20 Verzamelt u, en komt, treedt hier toe zamen, gijlieden, die van de heidenen ontkomen zijt! Zij weten niets, die hunne houten gesnedene beelden dragen, en eenen God aanbidden, *die* niet verlossen kan.

21 Verkondigt en treedt hier toe, ja beraadslaagt zamen : wie heeft dat laten hooren van ouds her? *wie* heeft dat van toen af verkondigd? Ben Ik het niet, de HEER? en er is geen God meer behalve Ik, een regtvaardig God, en een Heiland, niemand is er dan Ik.

22 Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde! want Ik ben God, en niemand meer.

23 Ik heb gezworen bij Mij zelven, er is een woord der geregtigheid uit mijnen mond gegaan, en het zal niet wederkeeren : dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong *Mij* zal zweren.

24 Men zal van Mij zeggen : Gewisselijk in den HEER zijn geregtigheden en sterkte, tot Hem zal men komen; maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken zijn.

25 *Maar* in den HEER zullen geregtvaardigd worden en zich beroemen, het gansche zaad van Israël.

HOOFDSTUK XLVI.

BEl is gekromd, Nebo wordt nedergebogen, hunne afgoden zijn geworden voor de dieren en voor de beesten; uwe opgelaene pakken zijn een last voor de vermoede *beesten*.

2 Zamen zijn zij neergebogen, zij zijn gekromd, zij hebben den last niet kunnen redden, maar zij zelven zijn in de gevangenis gegaan.

3 Hoornaar Mij, o huis van Jakob, en het gansche verblijfsel van het huis Israëls! die *van Mij* gedragen zijt van den buik aan, *en* opgenomen van de baarmoeder af.

4 En tot en ouderdom toe zal Ik dezelfde zijn, ja tot de grijsheid toe zal Ik *ulieden* dragen; Ik heb het gedaan, en Ik zal *u* opnemen, ook zal dragen en redden.

5 Wien zoudt gijlieden Mij nabeelden, en evengelijk maken, en Mij vergelijken, dat wij elkander gelijken zouden?

6 Zij verkwisten het goud uit de beurs, en wegen het zilver met de waag; zij huren eenen goudsmid, en die maakt het tot

Jes. 46. 1. Gods Regte. Nl. Adam, eerste en tot de mid. Deel of Stelle Jakob. In den Hebr. en Syrisch. Bijbel de Jaar overeenkomst tusschen de ware afgoden, en valsche Kerk. Leer stellen als dank gevolg. Lat. Vert. Bib. 1. 1.

eenen god; zij knielen neder, ook buigen zij zich *daarvoor*.

7 Zij nemen hem op den schouder, zij dragen hem, en zetten hem aan zijne plaats: daar staat hij, hij wijkt van zijne stede niet; ja roept *iemand* tot hem, zoo antwoordt hij niet, hij verlost hem niet uit zijne benaauwdheid.

8 Gedenkt hieraan, en houdt u kloekelijk, brengt het weder in het hart, o gij overtreders!

9 Gedenkt der vorige dingen van oude tijden af, dat Ik God ben, en er is geen God meer, en er is niet gelijk Ik:

10 Die van den beginne aan het einde verkondig, en van ouds af die dingen, die nog niet geschied zijn; die zeg: Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al mijn welbehagen doen.

11 Die eenen roofvogel roep van het oosten, eenen man mijns raads uit verren lande; ja, Ik heb *het* gesproken, Ik zal het ook doen komen, Ik heb *het* geformeerd, Ik zal het ook doen.

12 Hoort naar mij, gij stijven van hate, gij, die verre van de geregtigheid zijt!

13 Ik breng mijne geregtigheid nabij zij zal niet verre wezen, en mijn heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil geven in Zion, aan Israël mijne heerlijkheid.

HOOFDSTUK XLVII.

DAAL af, en zit in het stof, gij onkvrouw, dochter van Babel! zit op de aarde, er is geen troon *meer*, gij dochter der Chaldeen! want gij zult niet meer genoemd worden de teedere, noch de wellustige.

2 Neem den molen, en maal meel, ontdek uwe vlechten, ontbloot de enkelen, ontdek de schenkelen, ga door de rivieren.

3 Uwe schaamte zal ontdekt worden, ook zal uwe schande gezien worden. Ik zal wraak nemen, en Ik zal *op u* niet invallen *als* een mensch.

4 Onzes Verlossers naam is HEERE der heirscharen, de Heilige Israëls.

5 Zit stilzwijgende, en ga in de duisternis, gij dochter der Chaldeen! want gij zult niet meer genoemd worden koningin der koningrijken.

6 Ik was op mijn volk zeer toornig, Ik ontheiligde mijne erve, en Ik gaf hen over in uwe hand; *doch* gij bewees hun geene barmhartigheden, *ja zelfs* over den ouden maaktet gij uw juk zeer zwaar.

7 En gij zeidet: Ik zal koningin zijn in eeuwigheid; tot nog toe hebt gij deze dingen niet in uw hart genomen, gij hebt aan het einde daarvan niet gedacht.

8 Nu dan, hoor dit, gij weelderige! die zoo zeker woont, die in haar hart zegt: Ik ben het, en niemand meer dan ik; ik zal geene weduwe zitten, noch de berooving van kinderen kennen.

9 Doch deze beide dingen zullen u in eenen oogenblik overkomen, op éénen dag, de berooving van kinderen en weduwschap; volkomenlijk zullen zij u overkomen van wege de veelheid uwer tooverijen, van wege de menigte uwer bezweringen.

10 Want gij hebt op uwe boosheid vertrouwd; gij hebt gezegd: Niemand ziet mij; uwe wijsheid en uwe wetenschap heeft u afkeerig gemaakt; en gij hebt in uw hart gezegd: Ik ben het, en niemand meer dan ik.

11 Daarom zal er over u een kwaad komen, gij zult den dageraad daarvan niet weten: en een verderf zal er op u vallen, hetwelk gij niet zult kunnen verzoenen: want er zal snellijk eene onstuimige verwoesting over u komen, dat gij het niet weten zult.

12 Sta nu met uwe bezweringen, en met de veelheid uwer tooverijen, waarin gij gearbeid hebt van uwe jeugd af; of gij misschien voordeel kondet doen, of gij misschien u *kondet* sterken!

13 Gij zijt moede geworden in de veelheid uwer raadslagen: laat nu opstaan, die den hemel waarnemen, die in de sterren kijken, die naar de nieuwe manen voorzeggen; en laat ze u verlossen van die dingen, die over u komen zullen.

14 Ziet, zij zullen zijn als stoppelen, het vuur zal ze verbranden, zij zullen zich zelven niet kunnen rukken uit de magt der vlam: het zal geene kool zijn om *bij* te warmen, *geen* vuur om daarvoor neder te zitten.

15 Alzoo zullen zij u zijn, met dewelke gij gearbeid hebt, uwe handelaars van uwe jeugd aan, elk zal zijns weegs dwalen, niemand zal u verlossen.

HOOFDSTUK XLVIII.

HOOR dit, gij huis van Jakob, die genoemd wordt met den naam van Israël, en uit de wateren van Juda voortgekomen zijt! die zweert bij den naam des

HEEREN, en vermeldt den God Israëls, *maar* niet in waarheid noch in geregtigheid.

2 Ja van de heilige stad worden zij genoemd, en zij steunen op den God Israëls: HEER der heirscharen is zijn naam.

3 De vorige dingen heb Ik verkondigd van toen af, en uit mijnen mond zijn zij voortgekomen, en Ik heb ze doen hooren; Ik heb ze snellijk gedaan, en zij zijn gekomen;

4 Omdat ik wist, dat gij hard zijt, en uw nek eene ijzeren zenuw is, en uw voorhoofd koper:

5 Daarom heb Ik het u van toen af verkondigd, eer dan het kwam, heb Ik het u doen hooren; opdat gij niet misschien zoudt zeggen: Mijn afgod heeft die dingen gedaan, of mijn gesneden beeld, of mijn gegoten beeld heeft ze bevolen.

6 Gij hebt *het* gehoord, aanmerkt dat alles; zult gijlieden het ook niet verkondigen? van nu af doe Ik u nieuwe dingen hooren, en verborgene dingen, en die gij niet geweten hebt.

7 Nu zijn zij geschapen, en niet van toen af, en vóór *dezen* dag hebt gij ze ook niet gehoord; opdat gij niet misschien zeggen zoudt: Ziet, ik heb ze geweten.

8 Ook hebt gij ze niet gehoord, ook hebt gij ze niet geweten, ook van toen af is uw oor niet geopend geweest: want Ik heb geweten, dat gij gansch trouweloozlijk handelen zoudt, en dat gij van den buik af een overtreder genoemd zijt.

9 Om mijns naams wil zal Ik mijnen toorn langer uitstellen, en *om* mijns roems *wil* zal Ik, u ten goede, *Mij* bedwingen, opdat Ik u niet afhouwe.

10 Ziet, Ik heb u gelouterd, doch niet als zilver, Ik heb u gekeurd in den smeltkroes der ellende.

11 Om mijnentwil, om mijnentwil zal Ik het doen, want hoe zou hij ontheiligd worden? en Ik zal mijne eer aan geenen anderen geven.

12 Hoor naar Mij, o Jakob! en gij Israël, mijn geroepene! Ik ben dezelfde; Ik ben de eerste, ook ben Ik de laatste.

13 Ook heeft mijne hand de aarde gegrond, en mijne regterhand heeft de hemelen met de palm afgemeten: wanneer Ik ze roep, staan zij daar te zamen.

14 Vergadert u gij allen, en hoort: Wie onder hen heeft deze dingen verkondigd? De HEER heeft hem lief, Hij zal zijn welbehagen tegen Babel doen, en zijn arm zal *tegen* de Chaldeen zijn.

15 Ik, Ik heb *het* gesproken, ook heb Ik hem geroepen; Ik zal hem doen komen, en hij zal voorspoedig zijn *op* zijnen weg.

16 Nadert gijlieden tot mij, hoort dit: Ik heb van den beginne niet in het verborgene gesproken, *maar* van dien tijd af, dat het geschied is, ben ik daar: en nu, de Heer HEER, en zijn Geest heeft mij gezonden.

17 Alzoo zegt de HEER, uw Verlosser, de Heilige Israëls: Ik ben de HEER, uw God, die u leert wat nut is, die u leidt op den weg, *dien* gij gaan moet.

18 Och dat gij naar mijne geboden geluisterd hadt! zoo zou uw vrede geweest zijn als eene rivier, en uwe geregtigheid als de golven der zee.

19 Ook zou uw zaad geweest zijn als het zand, en die uit uwe ingewanden voortkomen als deszelfs steentjes; wiens naam niet zou worden afgehouwen noch verdelgd van voor mijn aangezigt.

20 Gaat uit van Babel, vliedt van de Chaldeen, verkondigt met de stemme des gejuichs, doet zulks hooren, brengt het uit tot aan het einde der aarde, zegt: De HEER heeft zijnen knecht Jakob verlost!

21 En: Zij hadden geenen dorst, *toen* Hij hen leidde door de woeste plaatsen; Hij deed hun water uit den rotssteen vlieten; als Hij den rotssteen kliefde, zoo vloeiden de wateren daarhenen.

22 *Maar* de goddeloozen hebben geen' vrede, zegt de HEER.

HOOFDSTUK XLIX.

HOORT naar mij, gij eilanden! en luistert toe, gij volken van verre! De HEER heeft mij geroepen van den buik af, van mijner moeders ingewand af heeft Hij mijnen naam gemeld.

2 En Hij heeft mijnen mond gemaakt als een scherp zwaard, onder de schaduw zijner hand heeft Hij mij bedekt; en Hij heeft mij tot eenen zuiveren pijl gesteld, in zijnen pijlkoker heeft Hij mij verborgen.

3 En Hij heeft tot Mij gezegd: Gij zijt mijn knecht; Israël, door welken Ik verheerlijkt zal worden.

4 Doch ik zeide: Ik heb te vergeefs gearbeid, ik heb mijne kracht onnuttelijk en ijdelijk toegebragt; gewisselijk mijn regt is bij den HEER, en mijn werkloon is bij mijnen God.

5 En nu zegt de HEER, die mij zich van *moeders* buik af tot eenen knecht geformeerd heeft, dat ik Jakob tot Hem wederbrengen zou; maar Israël zal zich niet verzamelen laten: nogtans zal ik verheerlijkt worden in de oogen des HEEREN, en mijn God zal mijne sterkte zijn.

6 Verder zeide Hij: Het is te gering, dat gij Mij een knecht zoudt zijn, om op te rigten de stammen van Jakob, en om weder te brengen de bewaarden in Israël: Ik heb u ook gegeven tot een licht der heidenen, om mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.

7 Alzoo zegt de HEER, de Verlosser van Israël, zijn Heilige, tot de verachte ziele, tot dien, aan welken het volk eenen gruwel heeft, tot den knecht dergenen, die heerschen: Koningen zullen het zien en opstaan, *ook* vorsten, en zij zullen zich *voor u* buigen; om des HEEREN wil, die getrouw is, om den Heiligen Israëls, die u verkoren heeft.

8 Alzoo zegt de HEER: In den tijd des welbehagens heb Ik u verhoord, en ten dage des heils heb Ik u geholpen; en Ik zal u bewaren, en Ik zal u geven tot een verbond des volks, om het aardrijk op te rigten, om de verwoeste erfenissen te doen beërven:

9 Om te zeggen tot de gebondenen: Gaat uit; tot hen, die in duisternis zijn: Komt te voorschijn; zij zullen op de wegen weiden, en op alle hooge plaatsen zal hunne weide wezen.

10 Zij zullen niet hongeren, noch dorsten, en de hitte en de zon zal hen niet steken: want hun Ontfermer zal ze leiden, en Hij zal hen aan de springaders der wateren zachtjes leiden.

11 En Ik zal al mijne bergen tot eenen weg maken, en mijne banen zullen verhoogd zijn.

12 Ziet, dezen zullen van verre komen; en ziet, die van het noorden en van het westen, en genen uit het land van Sinim.

13 Juicht, gij hemelen! en verheug u, gij aarde! en gij bergen! maakt gedreun met gejuich: want de HEER heeft zijn volk vertroost, en Hij zal zich over zijne ellendigen ontfermen.

14 Doch Zion zegt: De HEER heeft mij verlaten, en de Heer heeft mij vergeten.

15 Kan ook eene vrouw haren zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over den zoon haars buiks? Ofschoon deze vergaten, zoo zal Ik toch u niet vergeten!

16 Zie, Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd; uwe muren zijn steeds voor Mij.

17 Uwe zonen zullen zich haasten; *maar* uwe verstoorders en uwe verwoesters zullen van u uitgaan.

18 Hef uwe oogen op rondom, en zie, alle dezen vergaderen zich, zij komen tot u: *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de HEER, zekerlijk, gij zult u met alle dezen als met een sieraad bekleeden, en gij zult ze *u* aanbinden, gelijk eene bruid.

19 Want *in* uwe woeste en uwe eenzame plaatsen, en uw verstoord land, gewisselijk nu zult gij benaauwd worden van inwoners; en die u verslonden, zullen zich verre van u maken.

20 Nog zullen de kinderen, waarvan gij beroofd waart, zeggen voor uwe ooren: De plaats is mij te naauw, wijk van mij, dat ik wonen moge.

21 En gij zult zeggen in uw hart: Wie heeft mij dezen gegenereerd, aangezien ik van kinderen beroofd en eenzaam was? Ik was in de gevangenis gegaan, en weggeweken; wie heeft mij dan dezen opgevoed? Ziet, ik was alleen overig gelaten, waar waren dezen?

22 Alzoo zegt de Heer HEER: Ziet, Ik zal mijne hand opheffen tot de heidenen, en tot de volken zal Ik mijne banier opsteken; dan zullen zij uwe zonen in de armen brengen, en uwe dochters zullen op den schouder gedragen worden.

23 En koningen zullen uwe voedsterheeren zijn, hunne vorstinnen uwe zoogvrouwen: zij zullen zich voor u buigen met het aangezigt ter aarde, en zij zullen het stof uwer voeten lekken; en gij zult weten, dat Ik de HEER ben, dat zij niet beschaamd zullen worden, die Mij verwachten.

24 Zou ook eenen magtigen de vang ontnomen worden? of zouden de gevangenen eens regtvaardigen ontkomen?

25 Doch alzoo zegt de HEER: Ja de gevangenen des magtigen zullen *hem* ontnomen worden, en de vang des tirans zal ontkomen: want met uwe twisters zal Ik twisten, en uwe kinderen zal Ik verlossen.

26 En Ik zal uwe verdrukkers spijzen met hun eigen vleesch, en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden, als van zoeten wijn; en alle vleesch zal gewaar worden, dat Ik, de HEER, uw Heiland ben, en uw Verlosser, de Magtige Jakobs.

HOOFDSTUK L.

ALZOO zegt de HEER : Waar is de scheidbrief van ulieder moeder, waarmede Ik haar weggezonden heb? of wie is er van mijne schuldeischers, aan wien Ik u verkocht heb? Ziet, om uwe ongeregtigheden zijt gij verkocht, en om uwe overtredingen is uwe moeder weggezonden.

2 Waarom kwam Ik, en er was niemand? *waarom* riep Ik, en niemand antwoordde? Is mijne hand dus gansch kort geworden, dat zij niet verlossen kan? of is er in Mij geene kracht om uit te redden? Ziet, door mijne schelding maak Ik de zee droog, Ik stel de rivieren *tot* eene woestijn, dat haar visch stinkt, omdat er geen water is, en sterft van dorst.

3 Ik bekleed den hemel met zwartheid, en stel eenen zak *tot* zijn deksel.

4 De Heer HEER heeft mij eene tong der geleerden gegeven, opdat ik wete met den moeden een woord ter regter tijd te spreken; Hij wekt allen morgen, Hij wekt mij het oor, dat ik hoore, gelijk die geleerd worden.

5 De Heer HEER heeft mij het oor geopend, en ik ben niet wederspannig, ik wijk niet achterwaarts.

6 Ik geef mijnen rug dengenen, die *mij* slaan, en mijne wangen dengenen, die *mij* het haar uitplukken; mijn aangezigt verberg ik niet voor smaadheden en speeksel.

7 Want de Heer HEER helpt mij, daarom word ik niet te schande; daarom heb ik mijn aangezigt gesteld als eenen keisteen, want ik weet, dat ik niet zal beschaamd worden.

8 Hij is nabij, die mij regtvaardigt, wie zal met mij twisten? laat ons te zamen staan : wie heeft eene regtzaak tegen mij? hij kome herwaarts tot mij.

9 Ziet, de Heer HEER helpt mij, wie is het *die* mij zal verdoemen? Ziet, zij zullen altemaal als een kleed verouden, de motte zal hen eten.

10 Wie is er onder ulieden, die den HEER vreest, die naar de stem zijns knechts hoort? als hij in de duisternissen wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op den naam des HEEREN, en steune op zijnen God.

11 Ziet, gij allen, die een vuur aansteekt, die u met spranken omgordt! wandelt in de vlam van uw vuur, en in de spranken, *die* gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van mijne hand, in smart zult gijlieden liggen.

HOOFDSTUK LI.

HOORT naar Mij, gij, die de geregtigheid najaagt, gij, die den HEER zoekt! aanschouwt den rotssteen, *waaruit* gijlieden gehouwen zijt, en de holligheid des bornputs, *waaruit* gij gegraven zijt.

2 Aanschouwt Abraham, ulieder vader, en Sara, *die* ulieden gebaard heeft : want Ik riep hem, toen hij *nog* alleen was, en Ik zegende hem, en Ik vermenigvuldigde hem.

3 Want de HEER zal Zion troosten, Hij zal troosten al hare woeste plaatsen, en Hij zal hare woestijn maken als Eden, en hare wildernis als den hof des HEEREN; vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en eene stem des gezangs.

4 Luistert naar Mij, mijn volk! en mijne lieden, neigt naar Mij het oor! want eene wet zal van Mij uitgaan, en Ik zal mijn regt doen rusten tot een licht der volken.

5 Mijne geregtigheid is nabij, mijn heil trekt uit, en mijne armen zullen de volken rigten; op Mij zullen de eilanden wachten, en op mijnen arm zullen zij hopen.

6 Heft ulieder oogen op naar den hemel, en aanschouwt de aarde beneden : want de hemel zal als een rook verdwijnen, en de aarde zal als een kleed verouden, en hare inwoners zullen van gelijken sterven; maar mijn heil zal in eeuwigheid zijn, mijne geregtigheid zal niet verbroken worden.

7 Hoort naar mij, gijlieden, die de geregtigheid kent, gij volk, in welks hart mijne wet is! vreest niet de smaadheid van den mensch, en voor hunne smaadredenen ontzet u niet.

8 Want de motte zal ze opeten als een kleed, en het schietwormpje zal ze opeten als wol; maar mijne geregtigheid zal in eeuwigheid zijn, en mijn heil van geslachte tot geslachten.

9 Ontwaak, ontwaak, trek sterkte aan, gij arm des HEEREN! ontwaak als in de verledene dagen, *als in* de geslachten van ouds; zijt gij het niet, die Rahab uitgehouwen hebt, die den zeedraak verwond hebt?

10 Zijt gij het niet, die de zee, de wateren des grooten afgronds, droog gemaakt hebt? die de diepten der zee gemaakt hebt tot eenen weg, opdat de verlosten daardoor gingen?

11 Alzoo zullen de vrijgekochten des HEEREN wederkeeren, en met gejuich tot Zion

komen; en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen : vreugde en blijdschap zullen zij aangrijpen, treuring en zuchting zullen wegvlieden.

12 Ik, Ik ben het, die u troost; wie zijt gij, dat gij u vreest voor den mensch, die sterven zal? en voor eens menschen kind, *dat* hooi worden zal?

13 En vergeet den HEER, die u gemaakt heeft, die de hemelen heeft uitgebreid, en de aarde gegrond heeft? en vreest geduriglijk den ganschen dag, van wege de grimmigheid des benaauwers, wanneer hij zich bereidt om te verderven? waar is dan de grimmigheid des benaauwers?

14 De omzwevende gevangene zal haastelijk los gelaten worden; en hij zal in den kuil niet sterven, en zijn brood zal *hem* niet ontbreken.

15 Want Ik ben de HEER, uw God, die de zee klieft, dat hare golven bruisen : HEER der heirscharen is zijn naam.

16 En Ik leg mijne woorden in uwen mond, en bedek u onder de schaduw mijner hand; om den hemel te planten, en om de aarde te gronden, en om te zeggen tot Zion : Gij zijt mijn volk.

17 Waak op, waak op, sta op, Jerùzalem! gij, die gedronken hebt van de hand des HEEREN den beker zijner grimmigheid; den droesem van den beker der zwijmeling hebt gij gedronken, *ja* uitgezogen.

18 Er is niemand van al de kinderen, *die* zij gebaard heeft, die haar zachtjes leidt; en niemand van al de kinderen, *die* zij opgevoed heeft, die haar bij de hand grijpt.

19 Deze twee dingen zijn u wedervaren, wie heeft medelijden met u? er is verwoesting, en verbreking, en honger, en zwaard, *door* wien zal ik u troosten?

20 Uwe kinderen zijn in bezwijming gevallen, zij liggen vooraan op alle straten, gelijk een wilde os in het net; zij zijn vol van de grimmigheid des HEEREN, van de schelding uws Gods.

21 Daarom hoort nu dit, gij bedrukten! en gij dronkenen, maar niet van wijn!

22 Alzoo zegt uw Heer, de HEER en uw God, *die* zijns volks zaak twisten zal : Zie, Ik neem den beker der zwijmeling van uwe hand, den droesem van den beker mijner grimmigheid, gij zult dien voortaan niet meer drinken.

23 Maar Ik zal hem dien, die u bedroefd hebben, in de hand zetten, die tot uwe ziel zeiden : Buig u neder, dat wij over *u* gaan; en gij legdet uwen rug neder als aarde, en als eene straat dengenen, die daarover gaan.

HOOFDSTUK LII.

WAAK op, waak op, trek uwe sterkte aan, o Zion! trek uwe sierlijke kleederen aan, o Jerùzalem, gij heilige stad! want in u zal voortaan geen onbesnedene noch onreine meer komen.

2 Schud u uit het stof, maak u op, zit neder, o Jerùzalem! maak u los *van* de banden van uwen hals, gij gevangene dochter van Zion!

3 Want zoo zegt de HEER : Gijlieden zijt om niet verkocht, gij zult ook zonder geld gelost worden.

4 Want zoo zegt de Heer HEER : In vorige tijden trok mijn volk af in Egypte, om als vreemdeling aldaar te verkeeren; en Assur heeft hetzelve om niet onderdrukt.

5 En nu, wat heb Ik hier *te doen?* spreekt de HEER, dewijl mijn volk om niet weggenomen is, *en* degenen, die over hetzelve heerschen, *het* doen huilen, spreekt de HEER, en mijn naam geduriglijk den ganschen dag gelasterd wordt :

6 Daarom *zal* mijn volk, daarom zal het mijnen naam in dien dag kennen, dat Ik het zelf ben, die spreek : Zie, *hier* ben Ik.

7 Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschapt, die den vrede doet hooren; desgenen, die goede boodschap brengt van het goede, die heil doet hooren; desgenen, die tot Zion zegt : Uw God is Koning!

8 Er is eene stem uwer wachters; zij verheffen de stem, zij juichen te zamen : want zij zullen oog aan oog zien, als de HEER Zion wederbrengen zal.

9 Maakt een geschal, juicht te zamen, gij woeste plaatsen van Jerùzalem! want de HEER heeft zijn volk getroost, Hij heeft Jerùzalem verlost.

10 De HEER heeft zijnen heiligen arm ontbloot voor de oogen aller heidenen; en al de einden der aarde zullen zien het heil onzes Gods.

11 Vertrekt, vertrekt, gaat uit van daar, raakt het onreine niet aan; gaat uit het midden van hen, reinigt u, gij, die de vaten des HEEREN draagt!

12 Want gijlieden zult niet met haast uitgaan, noch met der vlugt henengaan : want

de HEER zal voor ulieder aangezigt henentrekken, en de God van Israël zal uw achtertogt wezen.

13 Ziet, mijn knecht zal verstandelijk handelen; hij zal verhoogd en verheven, ja zeer hoog worden.

14 Gelijk als velen zich over u ontzet hebben, alzoo verdorven was zijn gelaat, meer dan van iemand, en zijne gedaante, meer dan van *andere* menschen-kinderen:

15 Alzoo zal hij vele heidenen besprengen, *ja* de koningen zullen hunnen mond over hem toehouden: want denwelken het niet verkondigd was, die zullen het zien, en welke het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.

HOOFDSTUK LIII.

WIE heeft onze prediking geloofd? en aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard?

2 Want hij is als een rijsje voor zijn aangezigt opgeschoten, en als een wortel uit eene dorre aarde; hij had geene gedaante noch heerlijkheid: als wij hem aanzagen, zoo was er geene gestalte, dat wij hem zouden begeerd hebben.

3 Hij was veracht, en de onwaardigste onder de menschen, een man van smarten, en verzocht in krankheid; en *een iegelijk* was als verbergende het aangezigt voor hem; hij was veracht, en wij hebben hem niet geacht.

4 Waarlijk hij heeft onze krankheden op zich genomen, en onze smarten heeft hij gedragen; doch wij achtten hem, dat hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was.

5 Maar hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongeregtigheden is hij verbrijzeld; de straf, die ons den vrede aanbrengt, was op hem, en door zijne striemen is ons genezing geworden.

6 Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijnen weg: doch de HEER heeft ons aller ongeregtigheid op hem doen aanloopen.

7 *Als* dezelve geëischt werd, toen werd hij verdrukt; doch hij deed zijnen mond niet open: als een lam werd hij ter slagting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezigt zijner scheerders, alzoo deed hij zijnen mond niet open.

8 Hij is uit den angst en uit het gerigt weggenomen; en wie zal zijnen leeftijd uitspreken? want hij is afgesneden uit het land der levenden: om de overtreding mijns volks is de plage op hem geweest.

9 En men heeft zijn graf bij de goddeloozen gesteld, en hij is bij den rijken in zijnen dood geweest; omdat hij geen onregt gedaan heeft, noch bedrog in zijnen mond geweest is.

10 Doch het behaagde den HEERE hem te verbrijzelen; Hij heeft *hem* krank gemaakt: als zijne ziel zich *tot* een schuldoffer gesteld zal hebben, zoo zal hij zaad zien, hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door zijne hand gelukkiglijk voortgaan.

11 Om den arbeid zijner ziel zal hij het zien, *en* verzadigd worden; door zijne kennis zal mijn knecht, de regtvaardige, velen regtvaardig maken, want hij zal hunne ongeregtigheden dragen.

12 Daarom zal Ik hem een deel geven van velen, en hij zal de magtigen als een' roof deelen; omdat hij zijne ziel uitgestort heeft in den dood, en met de overtreders is geteld geweest; en hij veler zonden gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft.

HOOFDSTUK LIV.

ZING vrolijk, gij onvruchtbare, *die* niet gebaard heeft! maak geschal met vrolijk gezang, en juich, *die* geen barensnood gehad heeft! want de kinderen der eenzame zijn meer, dan de kinderen der getrouwde, zegt de HEER.

2 Maak de plaats uwer tent wijd, en dat men de gordijnen uwer woningen uitbreide, verhinder het niet; maak uwe koorden lang, en steek uwe pinnen vast in.

3 Want gij zult uitbreken ter regter- en ter linkerhand; en uw zaad zal de heidenen erven, en zij zullen de verwoeste steden doen bewonen.

4 Vrees niet, want gij zult niet beschaamd worden, en word niet schaamrood, want gij zult niet te schande worden; maar gij zult de schaamte uwer jongheid vergeten, en den smaad uws weduwschaps zult gij niet meer gedenken.

5 Want uw Maker is uw man, HEER der heirscharen is zijn naam; en de Heilige Israëls is uw Verlosser; Hij zal de God des ganschen aardbodems genaamd worden.

6 Want de HEER heeft u geroepen, als eene verlatene vrouw en bedroefde van geest; nogtans zijt gij de huisvrouw der

jeugd, hoewel gij versmaad zijt geweest, zegt uw God.

7 Voor een' kleinen oogenblik heb Ik u verlaten; maar met groote ontfermingen zal Ik u vergaderen.

8 In eenen kleinen toorn heb ik mijn aangezigt van u een oogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik mij uwer ontfermen, zegt de HEER, uw Verlosser.

9 Want dat zal Mij zijn *als* de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; alzoo heb Ik gezworen, dat Ik niet *meer* op u toornen, noch u schelden zal.

10 Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar mijne goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEER, uw Ontfermer.

11 Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste! zie, Ik zal uwe steenen gansch sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten.

12 En uwe glasvensters zal Ik kristallijnen maken, en uwe poorten van robijnsteenen, en uwe gansche landpale van aangename steenen.

13 En al uwe kinderen zullen van den HEER geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn.

14 Gij zult door geregtigheid bevestigd worden; wees verre van verdrukking, want gij zult niet vreezen; en *verre* van verschrikking, want zij zal tot u niet naken.

15 Ziet, zij zullen zich zekerlijk vergaderen, *doch* niet uit Mij; wie zich tegen u vergaderen zal, die zal om uwentwil vallen.

16 Zie, Ik heb den smid geschapen, die de kolen in het vuur opblaast, en die het instrument voortbrengt tot zijn werk; ook heb Ik den verderver geschapen, om te vernielen.

17 Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong, *die* in het gerigt tegen u opstaat, zult gij verdoemen: dit is de erve der knechten des HEEREN, en hunne geregtigheid is uit Mij, spreekt de HEER.

HOOFDSTUK LV.

O ALLE gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt. koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!

2 Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uwen arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtelijk naar Mij, en eet het goede, en laat uwe ziel in vettigheid zich verlustigen.

3 Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort, en uwe ziel zal leven: want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, *en u geven* de gewisse weldadigheden van David.

4 Ziet, Ik heb hem *tot* een' getuige der volken gegeven, eenen Vorst en Gebieder der volken.

5 Ziet, gij zult een volk roepen, dat gij niet kendet, en het volk, dat u niet kende, zal tot u loopen, om des HEEREN uws Gods wil, en om des Heiligen Israëls wil, want Hij heeft u verheerlijkt.

6 Zoekt den HEER, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is.

7 De goddelooze verlate zijnen weg, en de ongeregtige man zijne gedachten; en hij bekeere zich tot den HEER, zoo zal Hij zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldelijk.

8 Want mijne gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uwe wegen zijn niet mijne wegen, spreekt de HEER.

9 Want *gelijk* de hemelen hooger zijn dan de aarde, alzoo zijn mijne wegen hooger dan uwe wegen, en mijne gedachten dan ulieder gedachten.

10 Want gelijk de regen en de sneeuw van den hemel nederdaalt, en derwaarts niet wederkeert; maar doorvochtigt de aarde, en maakt, dat zij voortbrenge en uitspruite, en zaad geve den zaaijer, en brood den eter;

11 Alzoo zal mijn woord, dat uit mijnen mond uitgaat, *ook* zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeeren; maar het zal doen hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn *in* hetgeen, waartoe Ik het zende.

12 Want in blijdschap zult gijlieden uittrekken, en met vrede voortgeleid worden: de bergen en heuvelen zullen geschal maken *met* vrolijk gezang voor uw aangezigt, en alle boomen des velds zullen de handen zamenklappen.

13 Voor eenen doorn zal een denneboom opgaan, voor eenen distel zal een mirteboom opgaan: en het zal den HEERE wezen tot eenen naam, tot een eeuwig teeken, *dat* niet uitgeroeid zal worden.

HOOFDSTUK LVI.

ALZOO zegt de HEER : Bewaart het regt, en doet geregtigheid : want mijn heil is nabij om te komen, en mijne geregtigheid om geopenbaard te worden.

2 Welgelukzalig is de mensch, *die* zulks doet, en des menschen kind, *dat* daaraan vasthoudt; die den sabbat houdt, zoodat hij dien niet ontheiligt, en die zijne hand bewaart van eenig kwaad te doen.

3 En de vreemde, die zich tot den HEER gevoegd heeft, spreke niet, zeggende : De HEER heeft mij gansch en al van zijn volk gescheiden; en de gesnedene zegge niet : Ziet, ik ben een dorre boom.

4 Want alzoo zegt de HEER van de gesnedenen, die mijne sabbaten houden, en verkiezen hetgeen, waartoe Ik lust heb, en vasthouden aan mijn verbond :

5 Ik zal hen ook in mijn huis en binnen mijne muren eene plaats en eenen naam geven, beter dan der zonen en dan der dochteren; eenen eeuwigen naam zal Ik een' ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden.

6 En de vreemden, die zich tot den HEER voegen, om Hem te dienen, en om den naam des HEEREN lief te hebben, om Hem tot knechten te zijn : al wie den sabbat houdt, dat hij dien niet ontheilige, en die aan mijn verbond vasthouden;

7 Die zal Ik ook brengen tot mijnen heiligen berg, en Ik zal hen verheugen in mijn bedehuis; hunne brandoffers en hunne slagtoffers zullen aangenaam wezen op mijn altaar : want mijn huis zal een bedehuis genoemd worden voor alle volken.

8 De Heer HEER, die de verdrevenen van Israël vergadert, spreekt : Ik zal tot hem nog meer vergaderen, nevens hen, die tot hem vergaderd zijn.

9 Al gij gedierte des velds, komt om te eten, *ja* al gij gedierte in het woud!

10 Hunne wachters zijn allen blind, zij weten niet; zij allen zijn stomme honden, zij kunnen niet bassen; zij zijn slaperig, zij liggen neder, zij hebben het sluimeren lief.

11 En deze honden zijn sterk van begeerte, zij kunnen niet verzadigd worden, ja het zijn herders, die niet verstaan kunnen; zij allen keeren zich naar hunnen weg, elk een naar zijn gewin, *elk* uit zijn einde.

12 Komt herwaarts, *zeggen zij :* Ik zal wijn halen, en wij zullen sterken drank zuipen; en de dag van morgen zal zijn als deze, *ja* grooter, veel treffelijker.

HOOFDSTUK LVII.

DE regtvaardige komt om, en er is niemand, die het ter harte neemt; en de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de regtvaardige weggeraapt wordt vóór het kwaad.

2 Hij zal ingaan *in* den vrede; zij zullen rusten op hunne slaapsteden, een iegelijk, die *in* zijne opregtheid gewandeld heeft.

3 Doch nadert gijlieden hier toe, gij kinderen der guichelares! gij overspelig zaad, en gij, die hoererij bedrijft!

4 Over wien maakt gij u lustig? over wien spert gij den mond wijd open *en* steekt de tong lang uit? Zijt gij niet kinderen der overtreding, een zaad der valschheid?

5 Die hittig zijt in de eikenbosschen, onder allen groenen boom; slagtende de kinderen aan de beken, onder de hoeken der steenrotsen.

6 Aan de gladde *steenen* der beken is uw deel, die, die zijn uw lot; ook stort gij denzelven drankoffer uit, gij offert hun spijsoffer! zou Ik mij over deze dingen troosten laten?

7 Gij stelt uw leger op eenen hoogen en verhevenen berg; ook klimt gij derwaarts op, om slagtoffer te offeren.

8 En achter de deur en posten zet gij uw gedenkteeken : want van Mij *wijkende* ontdekt gij *u*, en klimt op, gij maakt uw leger wijd, en maakt u *een verbond met eenigen* uit dezelven, gij hebt hun leger lief *in* elke plaats, *die* gij ziet.

9 En gij trekt met olie tot den koning, en gij vermenigvuldigt uwe welriekende zalven; en gij zendt uwe gezanten verre weg, en vernedert u tot de hel toe.

10 Gij zijt vermoeid door uwe groote reis, *maar* gij zegt niet : Het is buiten hoop; gij hebt het leven uwer hand gevonden, daarom wordt gij niet ziek.

11 Maar voor wien hebt gij geschroomd of gevreesd? want gij hebt gelogen, en zijt Mijner niet gedachtig geweest, gij hebt *Mij* op uw hart niet gelegd; is het niet, *om*dat Ik zwijg, en dat van ouds af, en gij vreest Mij niet?

12 Ik zal uwe geregtigheid bekend maken, en uwe werken, dat zij u geen nut doen zullen.

13 Wanneer gij roepen zult, zoo laat die, die van u vergaderd zijn, u redden; doch de wind zal hen allen wegvoeren, de ijdelheid zal hen wegnemen. Maar die op Mij betrouwt, die zal het aardrijk erven, en mijnen heiligen berg erfelijk bezitten.

14 En men zal zeggen: Verhoogt *de baan,* verhoogt *de baan,* bereidt den weg, neemt den aanstoot uit den weg mijns volks!

15 Want alzoo zegt de Hooge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont, en wiens naam heilig is: Ik woon *in* de hoogte en *in* het heilige, en bij dien, die van eenen verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik levend make den geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden.

16 Want Ik zal niet eeuwiglijk twisten, en Ik zal niet geduriglijk verbolgen zijn: want de geest zou van voor mijn aangezigt overstelpt worden, en de zielen, *die* Ik gemaakt heb.

17 Ik was verbolgen over de ongeregtigheid hunner gierigheid, en sloeg hen; Ik verbergde Mij, en was verbolgen; evenwelgingen zij afkeerig henen in den weg huns harten.

18 Ik zie hunne wegen, en Ik zal hen genezen; en Ik zal hen geleiden, en hun vertroostingen wedergeven, namelijk aan hunne treurigen.

19 Ik schep de vrucht der lippen, vrede, vrede dengenen, die verre zijn, en dengenen, die nabij zijn, zegt de HEER, en Ik zal hen genezen.

20 Doch de goddeloozen zijn als eene voortgedrevene zee, want die kan niet rusten, en hare wateren werpen slijk en modder op.

21 De goddeloozen, zegt mijn God, hebben geenen vrede.

HOOFDSTUK LVIII.

ROEP uit de keel, houd niet in, verhef uwe stem als eene bazuin, en verkondig mijn volk hunne overtreding, en het huis Jakobs hunne zonden.

2 Hoewel zij Mij dagelijks zoeken, en eenen lust hebben aan de kennis mijner wegen, als een volk, dat geregtigheid doet en het regt zijns Gods niet verlaat, vragen zij Mij naar de regten der geregtigheid, zij hebben eenen lust tot God te naderen:

3 *Zeggende:* Waarom vasten wij, en Gij ziet het niet aan? *waarom* kwellen wij onze ziel, en Gij weet het niet? Ziet, ten dage, wanneer gijlieden vast, zoo vindt gij *uwen* lust, en gij eischt strengelijk al uwen arbeid.

4 Ziet, tot twist en gekijf vast gijlieden, en om goddelooslijk met de vuist te slaan; vast niet gelijk heden, om uwe stem te doen hooren in de hoogte.

5 Zou het zulk een vasten zijn, dat Ik verkiezen zou, dat de mensch zijne ziel een' dag kwelle? dat hij zijn hoofd kromme gelijk eene bieze, en eenen zak en asch onder *zich* spreide? Zoudt gij dat een vasten heeten, en eenen dag den HEERE aangenaam?

6 Is niet dit het vasten, dat Ik verkies: dat gij losmaakt de knoopen der goddeloosheid, dat gij ontdoet de banden des juks, en dat gij vrij loslaat de verpletterden, en alle juk verscheurt?

7 Is het niet, dat gij den hongerigen uw brood mededeelt, en de armen, verdrevenen in huis brengt? als gij eenen naakten ziet, dat gij hem dekt, en dat gij u voor uw vleesch niet verbergt?

8 Dan zal uw licht voortbreken als de dageraad, en uwe genezing zal snellijk uitspruiten; en uwe geregtigheid zal voor uw aangezigt heengaan, *en* de heerlijkheid des HEEREN zal uw achtertogt wezen.

9 Dan zult gij roepen, en de HEER zal antwoorden; gij zult schreeuwen, en Hij zal zeggen: Ziet, *hier* ben Ik. Zoo gij uit het midden van u wegdoet het juk, het uitsteken des vingers, en het spreken der ongeregtigheid;

10 En zoo gij uwe ziel opent voor den hongerigen, en de bedrukte ziel verzadigt; dan zal uw licht in de duisternis opgaan, en uwe donkerheid zal zijn als de middag.

11 En de HEER zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uwe ziel verzadigen in groote droogten, en uwe beenderen vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterd hof, en als eene springader der wateren, welker wateren niet ontbreken.

12 En die uit u *voortkomen,* zullen bouwen de oude verwoeste plaatsen; de fondamenten, van geslachte tot geslachte *verwoest,* zult gij oprigten; en gij zult genaamd worden: Die de bressen toemuurt, die de paden weder opmaakt, om te bewonen.

13 Indien gij uwen voet van den sabbat afkeert, *van* te doen uwen lust op mijnen heiligen dag; en *indien* gij den sabbat

noemt eene verlustiging, opdat de HEER geheiligd worde, die te eeren is; en *indien* gij dien eert, dat gij uwe wegen niet doet, *en* uwen eigenen lust niet vindt, noch een woord *daarvan* spreekt:

14 Dan zult gij u verlustigen in den HEER, en Ik zal u doen rijden op de hoogten der aarde, en Ik zal u spijzigen met de erve van uwen vader Jakob: want de mond des HEEREN heeft *het* gesproken.

HOOFDSTUK LIX.

ZIET, de hand des HEEREN is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen; en zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen hooren.

2 Maar uwe ongeregtigheden maken eene scheiding tussehen ulieden en tussehen uwen God, en uwe zonden verbergen het aangezigt van ulieden, dat Hij niet hoort.

3 Want uwe handen zijn met bloed bevlekt, en uwe vingeren met ongeregtigheid; uwe lippen spreken valschheid, uwe tong dicht onregt.

4 Er is niemand, die voor de geregtigheid roept, en niemand, die voor de waarheid in het gerigt zich begeeft: zij vertrouwen op ijdelheid, en spreken leugen, met moeite zijn zij zwanger, en zij baren ongeregtigheid.

5 Zij broeden basilisk-eijeren uit, en zij weven spinnewebben: die van hunne eijeren eet, moet sterven; en als het in stukken gedrukt wordt, er berst eene adder uit.

6 Hunne webben deugen niet tot kleederen, en zij zullen zich zelven niet kunnen dekken met hunne werken: hunne werken zijn werken der ongeregtigheid, en een maaksel des wrevels is in hunne handen.

7 Hunne voeten loopen tot het kwade, en zij haasten, om onschuldig bloed te vergieten; hunne gedachten zijn gedachten der ongeregtigheid, verstoring en verbreking is op hunne banen.

8 Den weg des vredes kennen zij niet, en er is geen regt in hunne gangen; hunne paden maken zij verkeerd voor zich zelven, al wie daarop gaat, die kent den vrede niet.

9 Daarom is het regt verre van ons, en de geregtigheid achterhaalt ons niet; wij wachten op het licht, maar ziet, er is duisternis, op eenen grooten glans, *maar* wij wandelen in donkerheden.

10 Wij tasten naar den wand, gelijk de blinden, en, gelijk die geene oogen hebben, tasten wij; wij stooten ons op den middag, als in de schemering, wij zijn in woeste plaatsen gelijk de dooden.

11 Wij brommen allen gelijk als de beeren, en wij kirren doorgaans gelijk de duiven; wij wachten naar regt, maar er is geen, naar heil, *maar* het is verre van ons.

12 Want onze overtredingen zijn vele voor U, en onze zonden getuigen tegen ons: want onze overtredingen zijn bij ons, en onze ongeregtigheden kennen wij:

13 Het overtreden en het liegen tegen den HEER, en het achterwaarts wijken van onzen God; het spreken van onderdrukking en afval, het ontvangen en het dichten van valsche woorden uit het hart.

14 Daarom is het regt achterwaarts geweken, en de geregtigheid staat van verre: want de waarheid struikelt op de straat, en wat regt is kan er niet ingaan.

15 Ja, de waarheid ontbreekt er, en wie van het booze wijkt, stelt zich tot eenen roof; en de HEER zag het, en het was kwaad in zijne oogen, dat er geen regt was.

16 Dewijl Hij zag, dat er niemand was, zoo ontzettede Hij zich, omdat er geen voorbidder was: daarom bragt Hem zijn arm heil aan, en zijne geregtigheid ondersteunde Hem.

17 Want Hij trok geregtigheid aan als een pantsier, en den helm des heils *zettede Hij* op zijn hoofd, en de kleederen der wraak trok Hij aan *tot* kleeding, en Hij deed den ijver aan als eenen mantel.

18 Even naar de werken, even daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan zijne wederpartijders, vergelding aan zijne vijanden; den eilanden zal Hij *den* loon vergelden.

19 Dan zullen zij den naam des HEEREN vreezen van den nedergang, en zijne heerlijkheid van den opgang der zon; als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprigten.

20 En er zal een Verlosser tot Zion komen, namelijk voor hen, die zich bekeeren van de overtreding in Jakob, spreekt de HEER.

21 Mij aangaande, dit is mijn verbond met hen, zegt de HEER, mijn Geest, die op u is, en mijne woorden, die Ik in uwen mond gelegd heb, die zullen van uwen

mond niet wijken, noch van den mond van uw zaad, noch van den mond van het zaad uws zaads, zegt de HEER, van nu aan tot in eeuwigheid toe.

HOOFDSTUK LX.

MAAK u op, word verlicht, want uw licht komt, en de heerlijkheid des HEEREN gaat over u op.

2 Want ziet, de duisternis zal de aarde bedekken, en donkerheid de volken; doch over u zal de HEER opgaan, en zijne heerlijkheid zal over u gezien worden.

3 En de heidenen zullen tot uw licht gaan, en koningen tot den glans, die u is opgegaan.

4 Hef uwe oogen rondom op, en zie, die allen zijn vergaderd, zij komen tot u: uwe zonen zullen van verre komen, en uwe dochters zullen aan *uwe* zijde gevoedsterd worden.

5 Dan zult gij het zien en zamenvloeijen, en uw hart zal vervaard zijn en verwijd worden; want de menigte der zee zal tot u gekeerd worden, het heir der heidenen zal tot u komen.

6 Een hoop kemelen zal u bedekken, de snelle kemelen van Midian en Hefa; zij allen uit Scheba zullen komen; goud en wierook zullen zij aanbrengen, en zij zullen den overvloedigen lof des HEEREN boodschappen.

7 Al de schapen van Kedar zullen tot u verzameld worden, de rammen van Nebájoth zullen u dienen; zij zullen met welgevallen komen op mijn altaar, en Ik zal het huis mijner heerlijkheid heerlijk maken.

8 Wie zijn dezen, *die* daar komen gevlogen als eene wolk, en als duiven tot hare vensters?

9 Want de eilanden zullen Mij verwachten, en de schepen van Tarsis vooreerst, om uwe kinderen van verre te brengen, hun zilver en hun goud met hen, tot den naam des HEEREN, uws Gods, en tot den Heiligen Israëls, dewijl Hij u heerlijk gemaakt heeft.

10 En de vreemden zullen uwe muren bouwen, en hunne koningen zullen u dienen: want in mijne verbolgenheid heb Ik u geslagen, maar in mijn welbehagen heb Ik Mij over u ontfermd.

11 En uwe poorten zullen steeds openstaan, zij zullen des daags of des nachts niet toegesloten worden; opdat men tot u inbrenge het heir der heidenen, en hunne koningen *tot u* geleid worden.

12 Want het volk en het koningrijk, welke u niet zullen dienen, die zullen vergaan; en die volken zullen gansch verwoest worden.

13 De heerlijkheid van Libanon zal tot u komen, de denneboom, de beuke- en de busboom te gelijk, om te versieren de plaats mijns heiligdoms, en Ik zal de plaats mijner voeten heerlijk maken.

14 Ook zullen, zich buigende, tot u komen de kinderen dergenen, die u onderdrukt hebben, en allen, die u gelasterd hebben, zullen zich nederbuigen aan de planten uwer voeten; en zij zullen u noemen de stad des HEEREN, het Zion van den Heiligen Israëls.

15 In plaats dat gij verlaten en gehaat zijt geweest, zoodat niemand door *u* henenging, zoo zal Ik u stellen tot eene eeuwige heerlijkheid, *tot* eene vreugde van geslachte tot geslachte.

16 En gij zult de melk der heidenen zuigen, en gij zult de borsten der koningen zuigen; en gij zult weten, dat Ik de HEER ben, uw Heiland, en uw Verlosser, de Magtige Jakobs.

17 Voor koper zal Ik goud brengen, en voor ijzer zal Ik zilver brengen, en voor hout koper, en voor steenen ijzer; en zal uwe opzieners vreedzaam maken, en uwe drijvers regtvaardigen.

18 Er zal geen geweld meer gehoord worden in uw land, verstoring noch verbreking in uwe landpalen; maar uwe muren zult gij Heil heeten, en uwe poorten Lof.

19 De zon zal u niet meer wezen tot een licht des daags, en tot eenen glans zal u de maan niet lichten; maar de HEER zal u wezen tot een eeuwig licht, en uw God tot uwe sierlijkheid.

20 Uwe zon zal niet meer ondergaan, en uwe maan zal haar *licht* niet intrekken: want de HEER zal u tot een eeuwig licht wezen, en de dagen uwer treuring zullen een einde nemen.

21 En uw volk zullen allen te zamen regtvaardigen zijn, zij zullen in eeuwigheid de aarde erfelijk bezitten; zij zullen zijn eene spruit mijner plantingen, een werk mijner handen, opdat Ik verheerlijkt worde.

22 De kleinste zal tot duizend worden, en de minste tot een magtig volk: Ik, de

HEER, zal zulks te zijner tijd snellijk doen komen.

HOOFDSTUK LXI.

DE Geest des Heeren HEEREN is op mij, omdat de HEER mij gezalfd heeft, om eene blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen : Hij heeft mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van harte, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenis;

2 Om uit te roepen het jaar van het welbehagen des HEEREN, en den dag der wraak onzes Gods; om alle treurigen te troosten;

3 Om den treurigen Zions te beschikken, dat hun gegeven worde sieraad voor asch, vreugde-olie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor eenen benaauwden geest; opdat zij genaamd worden eikeboomen der geregtigheid, eene planting des HEEREN, opdat Hij verheerlijkt worde.

4 En zij zullen de oude verwoeste plaatsen bouwen, de vorige verstoringen weder oprigten, en de verwoeste steden vernieuwen, die verstoord waren van geslachte tot geslachte.

5 En uitlanders zullen staan, en uwe kudden weiden; en vreemden zullen uwe akkerlieden en uwe wijngaardeniers zijn.

6 Doch gijlieden zult priesters des HEEREN heeten, men zal u dienaren onzes Gods noemen : gij zult het vermogen der heidenen eten, en in hunne heerlijkheid zult gij u beroemen.

7 Voor uwe dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel : daarom zullen zij in hun land erfelijk het dubbele bezitten, zij zullen eeuwige vreugde hebben.

8 Want Ik, de HEER, heb het regt lief, Ik haat den roof in het brandoffer, en Ik zal geven, dat hun werk in der waarheid zal zijn; en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken.

9 En hun zaad zal onder de heidenen bekend worden, en hunne nakomelingen in het midden der volken : allen, die hen zien zullen, zullen hen kennen, dat zij zijn een zaad, dat de HEER gezegend heeft.

10 Ik ben zeer vrolijk in den HEER, mijne ziel verheugt zich in mijnen God, want Hij heeft mij bekleed met de kleederen des heils, den mantel der geregtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als eene bruid zich versiert met haar gereedschap.

11 Want gelijk de aarde hare spruit voortbrengt, en gelijk een hof hetgeen in hem gezaaid is doet uitspruiten; alzoo zal de Heer HEER geregtigheid en lof doen uitspruiten voor al de volken.

HOOFDSTUK LXII.

OM Zions wil zal ik niet zwijgen, en om Jerûzalems wil zal ik niet stil zijn; totdat hare geregtigheid voortkome als een glans, en haar heil als eene fakkel, die brandt.

2 En de heidenen zullen uwe geregtigheid zien, en alle koningen uwe heerlijkheid; en gij zult met eenen nieuwen naam genoemd worden, welken des HEEREN mond uitdrukkelijk noemen zal.

3 En gij zult eene sierlijke kroon zijn in de hand des HEEREN, en een koninklijke hoed in de hand uws Gods.

4 Tot u zal niet meer gezegd worden, de verlatene, en tot uw land zal niet meer gezegd worden, het verwoeste; maar gij zult genoemd worden, mijn lust is aan haar! en uw land, het getrouwde : want de HEER heeft eenen lust aan u, en uw land zal getrouwd worden.

5 Want *gelijk* een jongeling eene jonkvrouw trouwt, *alzoo* zullen uwe kinderen u trouwen; en *gelijk* de bruidegom vrolijk is over de bruid, *alzoo* zal uw God over u vrolijk zijn.

6 O Jerûzalem! Ik heb wachters op uwe muren besteld, die geduriglijk, al den dag en al den nacht, niet zullen zwijgen. O gij, die des HEEREN doet gedenken, laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen!

7 En zwijgt niet stil voor Hem, totdat Hij bevestige, en totdat Hij Jerûzalem stelle *tot* een' lof op aarde.

8 De HEER heeft gezworen bij zijne regterhand, en bij den arm zijner sterkte : Indien Ik uw koren meer zal geven *tot* spijs voor uwe vijanden, en indien de vreemden zullen drinken uwen most, waaraan gij gearbeid hebt!

9 Maar die het inzamelen zullen, die zullen het eten, en zij zullen den HEER prijzen; en die hem vergaderen zullen, zullen hem drinken in de voorhoven mijns heiligdoms.

10 Gaat door, gaat door, door de poorten, bereidt den weg des volks; verhoogt, verhoogt eene baan, ruimt de steenen weg,

steekt eene banier omhoog tot de volken!
11 Ziet, de HEER heeft doen hooren, tot aan het einde der aarde; zegt der dochter van Zion: Zie, uw heil komt; zie, zijn loon is met Hem, en zijn arbeidsloon is voor zijn aangezigt.
12 En zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlosten des HEEREN; en gij zult genoemd worden de gezochte, de stad, die niet verlaten is.

HOOFDSTUK LXIII.

WIE is deze, die van Edom komt met besprenkelde kleederen, van Bozra? deze, die versierd is in zijn gewaad, die voorttrekt in zijne groote kracht? Ik ben het, die in geregtigheid spreek, die magtig ben te verlossen.
2 Waarom zijt gij rood aan uw gewaad? en uwe kleederen als van eenen, die in de wijnpers treedt?
3 Ik heb de pers alleen getreden, en er was niemand van de volken met Mij; en Ik heb hen getreden in mijnen toorn, en heb hen vertrapt in mijne grimmigheid; en hunne kracht is gesprengd op mijne kleederen, en al mijn gewaad heb Ik bezoedeld.
4 Want de dag der wraak was in mijn hart, en het jaar mijner verlosten was gekomen.
5 En Ik zag toe, en er was niemand, die hielp; en Ik ontzettede Mij, en er was niemand, die ondersteunde: daarom heeft mijn arm Mij heil beschikt, en mijne grimmigheid heeft Mij ondersteund.
6 En Ik heb de volken vertreden in mijnen toorn, en Ik heb hen dronken gemaakt in mijne grimmigheid; en Ik heb hunne kracht ter aarde doen nederdalen.
7 Ik zal de goedertierenheden des HEEREN vermelden, den veelvoudigen lof des HEEREN, naar alles, wat de HEER ons heeft bewezen, en de groote goedigheid aan het huis van Israël, die Hij hun bewezen heeft, naar zijne barmhartigheden, en naar de veelheid zijner goedertierenheden.
8 Want Hij zeide: Zij zijn immers mijn volk, kinderen, *die* niet liegen zullen? Alzoo is Hij hun geworden tot eenen Heiland.
9 In al hunne benaauwdheid was Hij benaauwd, en de Engel zijns aangezigts heeft hen behouden: door zijne liefde en door zijne genade heeft Hij hen verlost; en Hij nam hen op, en Hij droeg hen al de dagen van ouds.
10 Maar zij zijn wederspannig geworden, en zij hebben zijnen Heiligen Geest smarten aangedaan: daarom is Hij hun in eenen vijand verkeerd, Hij zelf heeft tegen hen gestreden.
11 Nogtans dacht Hij aan de dagen van ouds, aan Mozes *en* zijn volk; *maar nu,* waar is Hij, die hen uit de zee opgebragt heeft, met de herders zijner kudde? waar is Hij, die zijnen Heiligen Geest in het midden van hen stelde?
12 Die den arm zijner heerlijkheid heeft doen gaan aan de regterhand van Mozes; die de wateren voor hunlieder aangezigten kliefde, opdat Hij zich eenen eeuwigen naam maakte?
13 Die hen leidde door de afgronden; als een paard in de woestijn, struikelden zij niet.
14 Gelijk een beest, *dat* afgaat in de valleijen, heeft hun de Geest des HEEREN rust gegeven. Alzoo hebt Gij uw volk geleid, opdat Gij u eenen heerlijken naam zoudt maken.
15 Zie van den hemel af, en aanschouw van uwe heilige en uwe heerlijke woning: waar zijn uw ijver en uwe mogendheden, het gerommel uws ingewands en uwer barmhartigheden? zij houden zich tegen mij in.
16 Gij zijt toch onze Vader, want Abraham weet van ons niet, en Israël kent ons niet: Gij, o HEER! zijt onze Vader, onze Verlosser van ouds af is uw naam.
17 HEER! waarom doet gij ons van uwe wegen dwalen? *waarom* verstokt Gij ons hart, dat wij U niet vreezen? keer weder om uwer knechten wil, de stammen uws erfdeels.
18 Uw heilig volk heeft *het maar* een weinig tijds bezeten; onze wederpartijders hebben uw heiligdom vertreden.
19 Wij zijn geworden *als die,* over welke Gij van ouds niet hebt geheerscht, en die naar uwen naam niet zijn genoemd.

HOOFDSTUK LXIV.

OCH dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van uw aangezigt vervloten;
2 Gelijk een smeltvuur brandt, *en* het vuur de wateren doet opbobbelen, om uwen naam aan uwe wederpartijders be-

kend te maken! laat *alzoo* de heidenen van uw aangezigt beven.

3 Toen Gij vreeselijke dingen deedt, *die* wij niet verwachtten: Gij kwaamt neder, van uw aangezigt vervloten de bergen.

4 Ja van ouds heeft men het niet gehoord, noch met ooren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o God! *wat* Hij doen zal dien, die op Hem wacht.

5 Gij ontmoet den vrolijken, en die geregtigheid doet, dengenen, die Uwer gedenken op uwe wegen; zie, Gij waart verbolgen, omdat wij gezondigd hebben; in dezelve is de eeuwigheid, opdat wij behouden wierden.

6 Doch wij allen zijn als een onreine, en al onze geregtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed; en wij allen vallen af als een blad, en onze misdaden voeren ons henen weg als een wind.

7 En er is niemand, die uwen naam aanroept, die zich opwekt, dat hij U aangrijpe: want Gij verbergt uw aangezigt voor ons, en Gij doet ons smelten, door middel van onze ongeregtigheden.

8 Doch nu, HEER! Gij zijt onze Vader; wij zijn leem, en Gij zijt onze pottebakker, en wij allen zijn uwer handen werk.

9 HEERE! wees niet zoo zeer verbolgen, en gedenk niet eeuwiglijk der ongeregtigheid; zie, aanschouw toch, wij allen zijn uw volk.

10 Uwe heilige steden zijn eene woestijn geworden, Zion is eene woestijn geworden, Jerúzalem eene verwoesting.

11 Ons heilig en ons heerlijk huis, waarin onze vaders U loofden, is met vuur verbrand; en al onze gewenschte dingen zijn tot woestheid geworden.

12 HEER! zoudt Gij U over deze dingen inhouden? zoudt Gij stilzwijgen, en ons zoo zeer bedrukken?

HOOFDSTUK LXV.

IK ben gevonden van hen, die *naar Mij* niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; tot het volk, dat naar mijnen naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Ziet, *hier* ben Ik, ziet, *hier* ben Ik.

2 Ik heb mijne handen uitgebreid den ganschen dag tot een wederstrevig volk, die wandelen op eenen weg, die niet goed is, naar hunne *eigene* gedachten;

3 Een volk, Mij geduriglijk tergende in mijn aangezigt, in hoven offerende, en rookende op tigchelsteenen;

4 Zittende bij de graven, zoo vernachten zij bij degenen, die bewaard worden, etende zwijnenvleesch, en er is sap van gruwelijke dingen in hunne vaten.

5 Die daar zeggen: Houd u tot u zelven, en naakt tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij. Dezen zijn een rook in mijnen neus, een vuur, den ganschen dag brandende.

6 Ziet, het is voor mijn aangezigt geschreven; Ik zal niet zwijgen, maar Ik zal vergelden, ja in hunnen boezem zal Ik vergelden,

7 Uwe ongeregtigheden, en uwer vaderen ongeregtigheden te gelijk, zegt de HEER, die gerookt hebben op de bergen, en Mij smaadheid aangedaan hebben op de heuvelen; daarom zal Ik hun vorig werkloon in hunnen boezem weder toemeten.

8 Alzoo zegt de HEER: Gelijk wanneer men most in een' bos druiven vindt, men zegt: Verderf ze niet, want er is een zegen in; alzoo zal Ik het om mijner knechten wil doen, dat Ik hen niet allen verderve.

9 En Ik zal zaad uit Jakob voortbrengen, en uit Juda eenen erfbezitter van mijne bergen; en mijne uitverkorenen zullen het erfelijk bezitten, en mijne knechten zullen aldaar wonen.

10 En Saron zal tot eene schaapskooi worden, en het dal van Achor tot een runderleger, voor mijn volk, dat Mij gezocht heeft.

11 Maar gij, verlaters des HEEREN, gij vergeters van den berg mijner heiligheid, gij aanrigters eener tafel voor die bende, en gij opvullers des dranks voor dat getal!

12 Ik zal ulieden ook ten zwaarde tellen, dat gij allen u ter slagting zult krommen, omdat Ik geroepen heb, maar gij hebt niet geantwoord, Ik gesproken heb, maar gij hebt niet gehoord, maar hebt gedaan dat kwaad was in mijne oogen, en hebt verkoren hetgeen, waaraan Ik geenen lust heb.

13 Daarom zegt de Heer HEER alzoo: Ziet, mijne knechten zullen eten, doch gijlieden zult hongeren; ziet, mijne knechten zullen drinken, doch gijlieden zult dorsten; ziet, mijne knechten zullen blijde zijn, doch gijlieden zult beschaamd zijn.

14 Ziet, mijne knechten zullen juichen van goeder harte, maar gijlieden zult schreeuwen van weedom des harten, en van verbreking des geestes zult gij huilen.

15 En gijlieden zult uwen naam mijnen uitverkorenen tot eene vervloeking laten; en de Heer HEER zal ulieden dooden, maar zijne knechten zal Hij met eenen anderen naam noemen:

16 Zoodat, wie zich zegenen zal op aarde, die zal zich zegenen in den God der waarheid; en wie zweren zal op aarde, die zal zweren bij den God der waarheid, omdat de vorige benaauwdheden zullen vergeten zijn, en omdat zij voor mijne oogen verborgen zijn.

17 Want ziet, Ik schep nieuwe hemelen en eene nieuwe aarde; en de vorige dingen zullen niet *meer* gedacht worden, en zullen in het hart niet opkomen.

18 Maar weest gijlieden vrolijk, en verheugt u tot in der eeuwigheid *in* hetgeen Ik schep: want ziet, Ik schep Jerûzalem eene verheuging, en hun volk eene vrolijkheid.

19 En Ik zal Mij verheugen over Jerûzalem, en vrolijk zijn over mijn volk; en in haar zal niet meer gehoord worden de stem der weening, noch de stem des geschreeuws.

20 Van daar zal niet meer wezen een zuigeling van *weinige* dagen, noch een oud man, die zijne dagen niet zal vervullen: want een jongeling zal sterven, honderd jaren oud zijnde, maar een zondaar, honderd jaren oud zijnde, zal vervloekt worden.

21 En zij zullen huizen bouwen en bewonen, en zij zullen wijngaarden planten, en derzelver vrucht eten.

22 Zij zullen niet bouwen, dat het een ander bewone; zij zullen niet planten, dat het een ander ete: want de dagen mijns volks zullen zijn als de dagen eens booms, en mijne uitverkorenen zullen het werk hunner handen verslijten.

23 Zij zullen niet te vergeefs arbeiden, noch baren ter verstoring: want zij zijn het zaad der gezegenden des HEEREN, en hunne nakomelingen met hen.

24 En het zal geschieden, eer zij roepen, zoo zal ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zoo zal Ik hooren.

25 De wolf en het lam zullen te zamen weiden, en de leeuw zal stroo eten als een rund, en stof zal de spijze der slang zijn; zij zullen geen kwaad doen noch verderven op mijnen ganschen heiligen berg, zegt de HEER.

HOOFDSTUK LXVI.

ALZOO zegt de HEER: De hemel is mijn troon, en de aarde is de voetbank mijner voeten; waar zou dat huis zijn, dat gijlieden Mij zoudt bouwen? en waar is de plaats mijner rust?

2 Want mijne hand heeft al deze dingen gemaakt, en al deze dingen zijn geweest, spreekt de HEER; maar op dezen zal Ik zien, op den armen en verslagenen van geest, en die voor mijn woord beeft.

3 Wie eenen os slagt, slaat eenen man; wie een lam offert, breekt eenen hond den hals; wie spijsoffer offert, is *als die* zwijnenbloed *offert;* wie wierook brandt ten gedenkoffer, is *als* die eenen afgod zegent. Dezen verkiezen ook hunne wegen, en hunne ziel heeft lust aan hunne verfoeiselen.

4 Ik zal ook verkiezen *den loon* hunner handelingen, en hunne vreeze zal Ik over hen doen komen, omdat Ik geroepen heb, en niemand antwoordde, Ik gesproken heb, en zij niet hoorden, maar deden dat kwaad is in mijne oogen, en verkoren hetgeen waartoe Ik geenen lust had.

5 Hoort des HEEREN woord, gij, die voor zijn woord beeft! Uwe broeders, die u haten, die u verre afzonderen, om mijns naams wil, zeggen: Dat de HEER heerlijk worde! Doch Hij zal verschijnen tot ulieder vreugde, zij daarentegen zullen beschaamd worden.

6 Er zal eene stem van een groot rumoer uit de stad zijn, eene stem uit den tempel, de stem des HEEREN, die zijnen vijanden de verdiensten vergeldt.

7 Eer zij barensnood had, heeft zij gebaard, eer haar smart overkwam, zoo is zij van een knechtje verlost.

8 Wie heeft *ooit* zulks gehoord? wie heeft dergelijk gezien? zou een land kunnen geboren worden op een' eenigen dag? zou een volk kunnen geboren worden op eene eenige reize? maar Zion heeft weeën gekregen, en zij heeft hare zonen gebaard.

9 Zou Ik de baarmoeder openbreken, en niet genereren? zegt de HEER: zou Ik, die genereer, voortaan toesluiten? zegt uw God.

10 Verblijdt u met Jerûzalem, en verheugt u over haar, al hare liefhebbers! weest vrolijk over haar met vreugde, gij allen die over haar zijt treurig geweest!

11 Opdat gij moogt zuigen, en verzadigd

worden van de borsten harer vertroostingen; opdat gij moogt uitzuigen, en u verlusten met den glans harer heerlijkheid.

12 Want alzoo zegt de HEER: Ziet, Ik zal den vrede over haar uitstrekken als eene rivier, en de heerlijkheid der heidenen als eene overloopende beek; dan zult gijlieden zuigen, gij zult op de zijden gedragen worden, en op de knieën zeer vriendelijk getroeteld worden.

13 Als een', dien zijne moeder troost, alzoo zal Ik u troosten; ja gij zult te Jerùzalem getroost worden.

14 En gij zult *het* zien, en uw hart zal vrolijk zijn, en uwe beenderen zullen groenen als het teedere gras; dan zal de hand des HEEREN bekend worden aan zijne knechten, en Hij zal zijnen vijanden gram worden.

15 Want ziet, de HEER zal met vuur komen, en zijne wagenen als een wervelwind; om met grimmigheid zijnen toorn hiertoe te wenden, en zijne schelding met vuurvlammen.

16 Want met vuur, en met zijn zwaard zal de HEER in het regt treden, met alle vleesch; en de verslagenen des HEEREN zullen vermenigvuldigd zijn.

17 Die zich zelven heiligen, en zich zelven reinigen in de hoven, achter een in het midden *derzelve;* die zwijnenvleesch eten, en verfoeisel, en muizen: te zamen zullen zij verteerd worden, spreekt de HEER.

18 Hunne werken en hunne gedachten! Het komt, dat Ik vergaderen zal alle heidenen en tongen; en zij zullen komen, en zij zullen mijne heerlijkheid zien.

19 En Ik zal een teeken aan hen zetten, en uit hen, die het ontkomen zullen zijn, zal Ik zenden tot de heidenen, *naar* Tarsis, Pul en Lud, de boogschutters, *naar* Tubal en Javan, tot de ver gelegene eilanden, die mijn gerucht niet gehoord, noch mijne heerlijkheid gezien hebben; en zij zullen mijne heerlijkheid onder de heidenen verkondigen.

20 En zij zullen al uwe broeders uit alle heidenen den HEERE *ten* spijsoffer brengen, op paarden, en op wagenen, en op rosbaren, en op muilen, en op snelle loopers, naar mijnen heiligen berg toe, *naar* Jerùzalem, zegt de HEER, gelijk als de kinderen Israëls het spijsoffer in een rein vat brengen ten huize des HEEREN.

21 En ook zal Ik uit dezelven eenigen tot priesters *en* tot Levieten nemen, zegt de HEER.

22 Want gelijk als die nieuwe hemel en die nieuwe aarde, die Ik maken zal, voor mijn aangezigt zullen staan, spreekt de HEER, alzoo zal *ook* ulieder zaad en ulieder naam staan.

23 En het zal geschieden, dat van de eene nieuwe maan tot de andere, en van den eenen sabbat tot den anderen, alle vleesch komen zal om aan te bidden voor mijn aangezigt, zegt de HEER.

24 En zij zullen henen uitgaan, en zij zullen de doode ligchamen der lieden zien, die tegen Mij overtreden hebben: want hun worm zal niet sterven, en hun vuur zal niet uitgeblusscht worden, en zij zullen alle vleesch eene afgrijzing wezen.

DE PROFEET

JEREMIA.

HOOFDSTUK I.

DE woorden van Jeremia, den zoon van Hilkia, uit de priesteren, die te Anathoth waren, in het land van Benjamin;

2 Tot welken het woord des HEEREN geschiedde, in de dagen van Josia, zoon van Amon, koning van Juda, in het dertiende jaar zijner regering.

3 Ook geschiedde het *tot hem* in de dagen van Jójakim, zoon van Josia, koning van Juda, totdat voleind werd het elfde jaar van Zedekia, zoon van Josia, koning van Juda; totdat Jerùzalem gevankelijk werd weggevoerd in de vijfde maand.

4 Het woord des HEEREN dan geschiedde tot mij, zeggende:

5 Eer Ik u in *moeders* buik formeerde, heb Ik u gekend, en eer gij uit de baar-

moeder voortkwaamt, heb Ik u geheiligd; Ik heb u den volken tot een' profeet gesteld.

6 Toen zeide ik : Ach Heere HEERE! zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong.

7 Maar de HEER zeide tot mij : Zeg niet : Ik ben jong; want overal waarhenen Ik u zenden zal, zult gij gaan, en alles, wat Ik u gebieden zal, zult gij spreken.

8 Vrees niet voor hun aangezigt, want Ik ben met u, om u te redden, spreekt de HEER.

9 En de HEER stak zijne hand uit, en roerde mijnen mond aan; en de HEER zeide tot mij : Zie, Ik geef mijne woorden in uwen mond.

10 Zie, Ik stel u te dezen dage over de volken en over de koningrijken, om uit te rukken, en af te breken, en te verderven, en te verstoren; *ook* om te bouwen en te planten.

11 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende : Wat ziet gij, Jeremia? En ik zeide : Ik zie eene amandelroede.

12 En de HEER zeide tot mij : Gij hebt wel gezien : want Ik zal wakker zijn over mijn woord, om dat te doen.

13 En des HEEREN woord geschiedde ten tweeden maal tot mij, zeggende : Wat ziet gij? En ik zeide : Ik zie eenen ziedenden pot, welks voorste deel tegen het noorden is.

14 En de HEER zeide tot mij : Van het noorden zal zich dit kwaad opdoen over alle inwoners des lands.

15 Want zie, Ik roep alle geslachten der koningrijken van het noorden, spreekt de HEER : en zij zullen komen, en zetten een iegelijk zijnen troon *voor* de deur der poorten van Jerûzalem, en tegen al hare muren rondom, en tegen alle steden van Juda.

16 En Ik zal mijne oordeelen tegen hen uitspreken over al hunne boosheid; dat zij Mij verlaten hebben, en anderen goden gerookt, en zich gebogen hebben voor de werken hunner handen.

17 Gij dan, gord uwe lendenen, en maak u op, en spreek tot hen alles, wat Ik u gebieden zal : wees niet verslagen voor hun aangezigt, opdat Ik u voor hun aangezigt niet versla.

18 Want, zie, Ik stel u heden tot eene vaste stad, en tot eenen ijzeren pilaar, en tot koperen muren tegen het gansche land : tegen de koningen van Juda, tegen hare vorsten, tegen hare priesteren, en tegen het volk van het land.

19 En zij zullen tegen u strijden, maar tegen u niet vermogen : want Ik ben met u, spreekt de HEER, om u uit te helpen.

HOOFDSTUK II.

EN des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende :

2 Ga en roep voor de ooren van Jerûzalem, zeggende : Zoo zegt de HEER : Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandeldet in de woestijn, in onbezaaid land.

3 Israël was den HEERE eene heiligheid, de eerstelingen zijner inkomste; allen, die hem opaten, werden voor schuldig gehouden, kwaad kwam hun over, spreekt de HEER.

4 Hoort des HEEREN woord, gij huis van Jakob, en alle geslachten van het huis Israëls!

5 Zoo zegt de HEER : Wat voor onregt hebben uwe vaders aan Mij gevonden, dat zij verre van Mij geweken zijn, en hebben de ijdelheid nagewandeld, en zij zijn ijdel geworden?

6 En zeiden niet : Waar is de HEER, die ons opvoerde uit Egypteland, die ons leidde in de woestijn, in een land van wildernissen en kuilen, in een land van dorheid en schaduw des doods, in een land, waar niemand doorging, en waar geen mensch woonde?

7 En Ik bragt u in een vruchtbaar land, om de vrucht van hetzelve en het goede er van te eten; maar toen gij daarin kwaamt, verontreinigdet gij mijn land, en steldet mijne erfenis tot eenen gruwel.

8 De priesters zeiden niet : Waar is de HEER? en die de wet handelden, kenden Mij niet; en de herders overtraden tegen Mij; en de profeten profeteerden door Baäl, en wandelden *naar dingen, die* geen nut doen.

9 Daarom zal Ik nog met ulieden twisten, spreekt de HEER : ja met uwe kindskinderen zal Ik twisten.

10 Want, gaat over in de eilanden der Chitteërs, en ziet toe, en zendt *naar* Kedar, en merkt er wel op; en ziet of diesgelijks geschied zij?

11 Heeft ook een volk de goden veranderd, hoewel dezelve geene goden zijn?

nogtans heeft mijn volk zijne eer veranderd in *hetgeen* geen nut doet.

12 Ontzet u hierover, gij hemelen, en zijt verschrikt! wordt zeer woest, spreekt de HEER.

13 Want mijn volk heeft twee boosheden gedaan: Mij, de springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zich zelven bakken uit te houwen, gebrokene bakken, die geen water houden.

14 Is dan Israël een knecht? of is hij een ingeborene des huizes? waarom is hij *dan* ten roof geworden?

15 De jonge leeuwen hebben over hem gebruld, zij hebben hunne stem verheven; en zij hebben zijn land gezet in verwoesting, zijne steden zijn verbrand, dat er niemand in woont.

16 Ook hebben u de kinderen van Nof en Tachpanhes den schedel afgeweid.

17 Doet gij u dit niet zelfs, *doordien* gij den HEER, uwen God, verlaat, ten tijde als Hij u op den weg leidt?

18 En nu, wat hebt gij te doen met den weg van Egypte, om de wateren van Sihor te drinken? En wat hebt gij te doen met den weg van Assur, om de wateren der rivier te drinken?

19 Uwe boosheid zal u kastijden, en uwe afkeeringen zullen u straffen: weet dan en ziet, dat het kwaad en bitter is, dat gij den HEER, uwen God, verlaat, en mijne vreeze niet bij u is, spreekt de Heer, de HEER der heirscharen.

20 Als Ik van ouds uw juk verbroken, *en* uwe banden verscheurd had, zoo zeidet gij: Ik zal niet dienen; maar op allen hoogen heuvel en onder allen groenen boom loopt gij om, hoererende.

21 Ik had u toch geplant, eenen edelen wijnstok, een geheel getrouw zaad: hoe zijt gij Mij dan veranderd *in* verbasterde ranken van een' vreemden wijnstok?

22 Want, al wiescht gij u met salpeter, en naamt u veel zeep, zoo is *toch* uwe ongeregtigheid voor mijn aangezigt geteekend, spreekt de Heer HEER.

23 Hoe zegt gij: Ik ben niet verontreinigd, ik heb de Baäls niet nagewandeld? zie uwen weg in het dal, ken wat gij gedaan hebt, gij ligte, snelle kemelin, die hare wegen verdraait!

24 Zij is eene woudezelin, gewend in de woestijn, naar den lust harer ziel schept zij den wind, wie zou hare ontmoeting afkeeren? allen, die haar zoeken, zullen niet moede worden, in hare maand zullen zij haar vinden.

25 Bedwing uwen voet van ontschoeijing, en uwe keel van dorst; maar gij zegt: Het is buiten hoop; neen, want ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen!

26 Gelijk een dief beschaamd wordt, wanneer hij gevonden wordt, alzoo zijn die van het huis Israëls beschaamd: zij, hunne koningen, hunne vorsten, en hunne priesters, en hunne profeten;

27 Die tot een hout zeggen: Gij zijt mijn vader; en tot eenen steen: Gij hebt mij gegenereerd: want zij keeren Mij den nek toe, en niet het aangezigt; maar ten tijde huns kwaads zeggen zij: Sta op en verlos ons.

28 Waar zijn dan uwe goden, die gij u gemaakt hebt? laat ze opstaan, of zij u ten tijde uws kwaads zullen verlossen: want *naar* het getal uwer steden zijn uwe goden, o Juda!

29 Waarom twist gij tegen Mij? gij hebt allen tegen Mij overtreden, spreekt de HEER.

30 Te vergeefs heb Ik uwe kinderen geslagen; zij hebben de tucht niet aangenomen; ulieder zwaard heeft uwe profeten verteerd, als een verdervende leeuw.

31 O geslacht, aanmerkt *toch* gijlieden des HEEREN woord! ben Ik Israël eene woestijn geweest, of een land der uiterste donkerheid? Waarom zegt *dan* mijn volk: Wij zijn heeren, wij zullen niet meer tot U komen?

32 Vergeet ook eene jonkvrouw haar versiersel? *of* eene bruid hare bindselen? nogtans heeft mijn volk Mij vergeten, dagen zonder getal.

33 Wat maakt gij uwen weg goed, daar gij boelering zoekt? waarom gij ook de boosste *hoeren* uwe wegen geleerd hebt.

34 Ja het bloed van de zielen der onschuldige nooddruftigen is in uwe zoomen gevonden; Ik heb dat niet met opgraven gevonden, maar aan alle die.

35 Nog zegt gij: Zeker ik ben onschuldig; zijn toorn is immers van mij afgekeerd. Ziet, Ik zal met u regten, omdat gij zegt: Ik heb niet gezondigd.

36 Wat reist gij veel uit, veranderende uwen weg? Gij zult ook van Egypte beschaamd worden, gelijk als gij van Assur beschaamd zijt.

37 Gij zult ook van hier uitgaan met uwe handen op uw hoofd : want de HEER heeft al uw vertrouwen verworpen, zoodat gij daarmede niet zult bedijen.

HOOFDSTUK III.

MEN zegt : Zoo een man zijne huisvrouw verlaat, en zij gaat van hem, en wordt eens anderen mans, zal hij ook tot haar nog wederkeeren? Zou datzelve land niet grootelijks ontheiligd worden? Gij nu, hebt *met* vele boeleerders gehoereerd, keer nogtans weder tot Mij, spreekt de HEER.

2 Hef uwe oogen op naar de hooge plaatsen, en zie toe, waar zijt gij niet beslapen? Gij hebt voor hen gezeten aan de wegen, als een Arabier in de woestijn : alzoo hebt gij het land ontheiligd met uwe hoererijen en met uwe boosheid.

3 Daarom zijn de regendruppelen ingehouden, en er is geen spade regen geweest. Maar gij hebt een hoeren-voorhoofd, gij weigert schaamrood te worden.

4 Zult gij niet van nu af tot Mij roepen : Mijn vader! Gij zijt de leidsman mijner jeugd!

5 Zal Hij in eeuwigheid *den toorn* behouden? zal Hij *dien* gestadig bewaren? Zie, gij spreekt en doet die boosheden, en neemt de overhand.

6 Voorts zeide de HEER tot mij, in de dagen van den koning Josía : Hebt gij gezien, wat de afgekeerde Israël gedaan heeft? zij ging henen op allen hoogen berg, en tot onder allen groenen boom, en hoereerde aldaar.

7 En Ik zeide, nadat zij zulks alles gedaan had : Bekeer u tot Mij; maar zij bekeerde zich niet. Dit zag de trouwelooze, hare zuster Juda.

8 En Ik zag, als Ik ter oorzake van alles, waarin de afgekeerde Israël overspel bedreven had, haar verlaten, en haar haren scheidbrief gegeven had, dat de trouwelooze, hare zuster Juda, niet vreesde, maar ging henen en hoereerde zelve ook.

9 Ja het geschiedde, van wege het gerucht harer hoererij, dat zij het land ontheiligde : want zij bedreef overspel met steen en hout.

10 En zelfs in dit alles heeft zich hare trouwelooze zuster Juda tot Mij niet bekeerd met haar gansche hart, maar valschelijk, spreekt de HEER.

11 Dies de HEER tot mij zeide : De afgekeerde Israël heeft hare ziel geregtvaardigd, meer dan de trouwelooze Juda.

12 Ga henen en roep deze woorden uit tegen het noorden, en zeg : Bekeer u, gij afgekeerde Israël! spreekt de HEER, zoo zal Ik mijnen toorn op ulieden niet doen vallen : want Ik ben goedertieren, spreekt de HEER, Ik zal *den toorn* niet in eeuwigheid behouden.

13 Alleen ken uwe ongeregtigheid, dat gij tegen den HEER, uwen God hebt overtreden, en uwe wegen verstrooid hebt tot de vreemden, onder allen groenen boom, maar zijt mijner stem niet gehoorzaam geweest, spreekt de HEER.

14 Bekeert u, gij afkeerige kinderen! spreekt de HEER, want Ik heb u getrouwd, en Ik zal u aannemen, éénen uit eene stad, en twee uit een geslacht, en zal u brengen te Zion.

15 En Ik zal ulieden herders geven naar mijn hart; die zullen u weiden *met* wetenschap en verstand.

16 En het zal geschieden, wanneer gij vermenigvuldigd en vruchtbaar zult geworden zijn in het land, in die dagen, spreekt de HEER, zullen zij niet meer zeggen : De arke des verbonds des HEEREN, ook zal zij in het hart niet opkomen; en zij zullen aan haar niet gedenken, en *haar* niet bezoeken, en zij zal niet weder gemaakt worden.

17 Te dier tijd zullen zij Jerúzalem noemen, des HEEREN troon; en al de heidenen zullen tot haar vergaderd worden, om des HEEREN naams wil, te Jerúzalem; en zij zullen niet meer wandelen naar het goeddunken van hun booze hart.

18 In die dagen zal het huis van Juda gaan tot het huis van Israël; en zij zullen te zamen komen uit het land van het noorden, in het land, dat Ik uwen vaderen ten erve gegeven heb.

19 Ik zeide wel : Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten? en u geven het gewenschte land, de sierlijke erfenis van de heirscharen der heidenen? Maar Ik zeide : Gij zult tot Mij roepen : Mijn vader! en gij zult van achter Mij niet afkeeren.

20 Waarlijk, *gelijk* eene vrouw trouwelooslijk scheidt van haren vriend, alzoo hebt gijlieden trouwelooslijk tegen Mij gehandeld, gij huis Israëls! spreekt de HEER.

21 Er is eene stem gehoord op de hooge plaatsen, een geween *en* smeekingen der

kinderen Israëls, omdat zij hunnen weg verkeerd *en* den HEER, hunnen God, vergeten hebben.

22 Keert weder, gij afkeerige kinderen! Ik zal uwe afkeeringen genezen. Zie, *hier* zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de HEER, onze God!

23 Waarlijk, te vergeefs *verwacht men het* van de heuvelen *en* de menigte der bergen; waarlijk, in den HEER, onzen God, is Israëls heil!

24 Want de schaamte heeft den arbeid onzer vaderen opgegeten, van onze jeugd aan; hunne schapen en hunne runderen, hunne zonen en hunne dochteren.

25 Wij liggen in onze schaamte, en onze schande overdekt ons, want wij hebben tegen den HEER, onzen God, gezondigd, wij en onze vaderen, van onze jeugd aan tot op dezen dag; en wij zijn der stem des HEEREN, onzes Gods, niet gehoorzaam geweest.

HOOFDSTUK IV.

ZOO gij u bekeeren zult, Israël! spreekt de HEER, bekeer u tot Mij; en zoo gij uwe verfociselen van mijn aangezigt zult wegdoen, zoo zwerf niet om.

2 Maar zweer: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft! in waarheid, in regt en in geregtigheid: zoo zullen zich de heidenen in Hem zegenen, en zich in Hem beroemen.

3 Want zoo zegt de HEER tot de mannen van Juda, en tot Jerûzalem: Braakt ulieden een braakland, en zaait niet onder de doornen.

4 Besnijdt u den HEERE, en doet weg de voorhuiden uwer harten, gij mannen van Juda en inwoners van Jerûzalem! opdat mijne grimmigheid niet uitvare als een vuur, en brande, dat niemand blusschen kunne, van wege de boosheid uwer handelingen.

5 Verkondigt in Juda, en laat het hooren te Jerûzalem, en zegt het; ja blaast de bazuin in het land; roept met volle *stem* en zegt: Verzamelt ulieden, en laat ons ingaan in de vaste steden!

6 Werpt de banier op naar Zion, vlugt met hoopen, blijft niet staan! want Ik breng een kwaad aan van het noorden, en eene groote breuk.

7 De leeuw is opgekomen uit zijne haag, en de verderver der heidenen is opgetrokken, hij is uitgegaan uit zijne plaats, om uw land te stellen in verwoesting; uwe steden zullen verstoord worden, dat er niemand in wone.

8 Hierom gordt zakken aan, bedrijft misbaar en huilt: want de hittigheid van des HEEREN toorn is niet van ons afgekeerd.

9 En het zal te dier tijd geschieden, spreekt de HEER, *dat* het hart des konings en het hart der vorsten vergaan zal; en de priesters zullen zich ontzetten, en de profeten zich verwonderen.

10 Toen zeide ik: Ach Heere HEERE! waarlijk Gij hebt dit volk en Jerûzalem grootelijks bedrogen, zeggende: Gijlieden zult vrede hebben; daar het zwaard tot aan de ziel raakt.

11 Te dier tijd zal tot dit volk en tot Jerûzalem gezegd worden: Een dorre wind van de hooge plaatsen in de woestijn, van den weg der dochter mijns volks; niet om te wannen, noch om te zuiveren;

12 Er zal Mij een wind komen, die hun te sterk zal zijn. Nu zal Ik ook oordeelen tegen hen uitspreken.

13 Ziet, hij komt op als wolken, en zijne wagenen zijn als een wervelwind, zijne paarden zijn sneller dan arenden; wee ons, want wij zijn verwoest!

14 Wasch uw hart van boosheid, o Jerûzalem! opdat gij behouden wordt; hoe lang zult gij de gedachten uwer ijdelheid in het binnenste van u laten vernachten?

15 Want eene stem verkondigt van Dan af, en doet ellende hooren van het gebergte van Efraïm.

16 Vermeldt den volken, ziet, doet het hooren tegen Jerûzalem: daar komen hoeders uit verren lande; en zij verheffen hunne stem tegen de steden van Juda.

17 Als de wachters der velden zijn zij rondom tegen haar; omdat zij tegen Mij wederspannig geweest is, spreekt de HEER.

18 Uw weg en uwe handelingen hebben u deze dingen gedaan; dit is uwe boosheid, dat het *zoo* bitter is, dat het tot aan uw hart raakt.

19 O mijn ingewand, mijn ingewand! ik heb barenswee, o wanden mijns harten! mijn hart maakt getier in mij, ik kan niet zwijgen: want gij, mijne ziel! hoort het geluid der bazuin *en* het krijgsgeschrei.

20 Breuk op breuk wordt er uitgeroepen: want het gansche land is verstoord: haastelijk zijn mijne tenten verstoord, mijne gordijnen in een oogenblik!

21 Hoe lang zal ik de banier zien, het geluid der bazuin hooren?
22 Zekerlijk, mijn volk is dwaas, Mij kennen zij niet; het zijn zotte kinderen, en zij zijn niet verstandig; wijs zijn zij om kwaad te doen, maar goed te doen weten zij niet.
23 Ik zag het land aan, en ziet, het was woest en ledig; ook naar den hemel, en zijn licht was er niet.
24 Ik zag de bergen aan, en ziet, zij beefden; en al de heuvelen schuddeden.
25 Ik zag, en ziet, er was geen mensch; en alle vogelen des hemels waren weggevlogen.
26 Ik zag, en ziet, het vruchtbare land was eene woestijn, en al zijne steden waren afgebroken, van wege den HEER, van wege de hittigheid zijns toorns.
27 Want zoo zegt de HEER: Dit gansche land zal eene woestheid zijn; (doch Ik zal geene voleinding maken.)
28 Hierom zal de aarde treuren, en de hemel daarboven zwart zijn: omdat Ik het heb gesproken, Ik heb het voorgenomen, en het zal Mij niet rouwen, en Ik zal Mij daarvan niet afkeeren.
29 Van het geroep der ruiteren en boogschutters vlugten al de steden; zij gaan in de wolken, en klimmen op de rotsen: al de steden zijn verlaten, zoodat niemand in dezelve woont.
30 Wat zult gij dan doen, gij verwoeste? al kleedde gij u met scharlaken, al versierdet gij u met gouden sieraad, al schuurdet gij uwe oogen met blanketsel, zoo zoudt gij u *toch* te vergeefs oppronken: de boelen versmaden u, zij zullen uwe ziele zoeken.
31 Want ik hoor eene stem als van eene *vrouw*, die in arbeid is, eene benaauwdheid als van eene, die in des eersten kinds nood is, de stem van de dochter Zions, zij hijgt, zij breidt hare handen uit, *zeggende*: O wee mij nu, want mijne ziel is moede van wege de doodslagers!

HOOFDSTUK V.

GAAT om door de wijken van Jerûzalem, en ziet nu toe, en verneemt, en zoekt op hare straten, of gij iemand vindt, of er één is, die regt doet, die waarheid zoekt, zoo zal Ik haar genadig zijn.
2 En of zij al zeggen: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft! zoo zweren zij toch valschelijk.
3 O HEERE! *zien* uwe oogen niet naar waarheid? Gij hebt hen geslagen, maar zij hebben geene pijn gevoeld; Gij hebt hen verteerd, *maar* zij hebben geweigerd de tucht aan te nemen; zij hebben hunne aangezigten harder gemaakt dan eene steenrots, zij hebben geweigerd zich te bekeeren.
4 Doch ik zeide: Zekerlijk, dezen zijn arm; zij handelen zottelijk, omdat zij den weg des HEEREN, het regt huns Gods niet weten.
5 Ik zal gaan tot de grooten, en met hen spreken, want die weten den weg des HEEREN, het regt huns Gods; maar zij hadden te zamen het juk verbroken, *en* de banden verscheurd.
6 Daarom heeft hen een leeuw uit het woud verslagen, een wolf der wildernissen zal hen verwoesten; een luipaard waakt tegen hunne steden: al wie uit dezelve uitgaat, zal verscheurd worden: want hunne overtredingen zijn vermenigvuldigd, hunne afkeeringen zijn magtig vele geworden.
7 Hoe zou Ik over zulks u vergeven? uwe kinderen verlaten Mij, en zweren bij hen, die geen God zijn: als Ik hen verzadigd heb, zoo bedrijven zij overspel, en verzamelen bij hoopen in het hoerenhuis.
8 *Als* welgevoederde hengsten zijn zij vroeg op; zij hunkeren, een iegelijk naar zijns naasten huisvrouw.
9 Zou Ik over die dingen geene bezoeking doen? spreekt de HEER. Of zou mijne ziel zich niet wreken aan zulk een volk, als dit is?
10 Beklimt hare muren, en verderft ze, (doch maakt geene voleinding;) doet hare spitsen weg, want zij zijn des HEEREN niet.
11 Want het huis van Israël en het huis van Juda hebben gansch trouweloozlijk tegen Mij gehandeld, spreekt de HEER.
12 Zij verloochenen den HEER, en zeggen: Hij is het niet, en ons zal geen kwaad overkomen, wij zullen noch zwaard noch honger zien;
13 Ja die profeten zullen tot wind worden, want het woord is niet bij hen; hun zelven zal zoo geschieden.
14 Daarom zegt de HEER, de God der heirscharen, alzoo, omdat gijlieden dit woord spreekt: Ziet, Ik zal mijne woorden in uwen mond tot vuur maken, en dit volk *tot* hout, en het zal hen verteren.
15 Ziet, Ik zal over ulieden een volk van verre brengen, o huis Israëls! spreekt de

HEER; het is een sterk volk, het is een zeer oud volk, een volk, welks spraak gij niet zult kennen, en niet hooren wat het spreken zal.

16 Zijn pijlkoker is als een open graf; zij zijn altemaal helden.

17 En het zal uwen oogst en uw brood opeten, *dat* uwe zonen en uwe dochteren zouden eten; het zal uwe schapen en uwe runderen opeten; het zal uwen wijnstok en uwen vijgeboom opeten; uwe vaste steden, op dewelke gij vertrouwt, zal het arm maken, door het zwaard.

18 Nogtans zal Ik ook in die dagen, spreekt de HEER, geene voleinding met ulieden maken.

19 En het zal geschieden, wanneer gij zult zeggen: Waarom heeft ons de HEER, onze God, al deze dingen gedaan? dat gij tot hen zeggen zult: Gelijk als gijlieden Mij hebt verlaten, en vreemden goden in uw land gediend, alzoo zult gij den uitlandschen dienen, in een land, dat het uwe niet is.

20 Verkondigt dit in het huis van Jakob, en laat het hooren in Juda, zeggende:

21 Hoort nu dit, gij dwaas en harteloos volk! die oogen hebben, maar zien niet, die ooren hebben, maar hooren niet.

22 Zult gijlieden Mij niet vreezen? spreekt de HEER; zult gij voor mijn aangezigt niet beven? die der zee het zand tot eenen paal gesteld heb, met eene eeuwige inzetting, dat zij daarover niet zal gaan: ofschoon hare golven zich bewegen, zoo zullen zij toch niet vermogen, ofschoon zij bruisen, zoo zullen zij toch daarover niet gaan.

23 Maar dit volk heeft een afvallig en wederspannig hart; zij zijn afgevallen en heengegaan;

24 En zij zeggen niet in hun hart: Laat ons nu den HEER, onzen God, vreezen, die den regen geeft, zoo vroegen regen als spaden regen, op zijnen tijd; *die* ons de weken, de gezette tijden van den oogst, bewaart.

25 Uwe ongeregtigheden wenden die dingen af, en uwe zonden weren dat goede van ulieden.

26 Want onder mijn volk worden goddeloozen gevonden; een ieder van hen loert, gelijk zich de vogelvangers schikken; zij zetten eenen verderfelijken strik, zij vangen de menschen.

27 Gelijk eene kouw vol is van gevogelte, alzoo zijn hunne huizen vol van bedrog: daarom zijn zij groot en rijk geworden.

28 Zij zijn vet, zij zijn glad, zelfs de daden der boozen gaan zij te boven; de regtzaken rigten zij niet, *zelfs* de regtzaak des weezen, nogtans zijn zij voorspoedig; ook oordeelen zij het regt der nooddruftigen niet.

29 Zou Ik over die dingen geene bezoeking doen? spreekt de HEER; zou mijne ziel zich niet wreken aan zulk een volk, als dit is?

30 Eene schrikkelijke en afschuwelijke zaak geschiedt er in het land.

31 De profeten profeteren valschelijk, en de priesters heerschen door hunne handen; en mijn volk heeft het gaarne alzoo: maar wat zult gij ten einde van dien maken?

HOOFDSTUK VI.

VLUGT met hoopen, gij kinderen van Benjamin! uit het midden van Jerûzalem, en blaast de bazuin te Thekóa, en heft een vuurteeken op te Beth-Cherem: want er kijkt een kwaad uit van het noorden, en eene groote breuk.

2 Ik heb *wel* de dochter Zions bij eene schoone en wellustige *vrouw* vergeleken;

3 *Maar* er zullen herders tot haar komen met hunne kudden; zij zullen tenten rondom tegen haar opslaan, zij zullen een iegelijk zijne ruimte afweiden.

4 Heiligt den krijg tegen haar, maakt u op, en laat ons optrekken op den middag; o wee ons! want de dag heeft zich gewend, want de avondschaduwen neigen zich.

5 Maakt u op, en laat ons optrekken in den nacht, en hare paleizen verderven!

6 Want zoo zegt de HEER der heirscharen: Houwt boomen af, en werpt eenen wal op tegen Jerûzalem; zij is de stad, die bezocht zal worden; in het midden van haar is enkel verdrukking.

7 Gelijk een bornput zijn water opgeeft, alzoo geeft zij hare boosheid op; geweld en verstoring wordt in haar gehoord, weedom en plaging is steeds voor mijn aangezigt.

8 Laat u tuchtigen, Jerûzalem! opdat mijne ziel van u niet afgetrokken worde, opdat Ik u niet stelle *tot* eene woestheid, *tot* een onbewoond land.

9 Zoo zegt de HEER der heirscharen: Zij zullen Israëls overblijfsel vlijtiglijk nalezen, gelijk eenen wijnstok: breng uwe hand weder, gelijk een wijnlezer, aan de korven.

10 Tot wie zal ik spreken en betuigen, dat zij het hooren? Ziet, hun oor is onbesneden, dat zij niet kunnen toeluisteren; ziet, het woord des HEEREN is hun tot eenen smaad, zij hebben geenen lust daartoe.

11 Daarom ben ik vol van des HEEREN grimmigheid, ik ben moede geworden van inhouden; ik zal ze uitstorten over de kinderkens op de straat, en over de vergadering der jongelingen te zamen: want zelfs de man met de vrouw zullen gevangen worden, de oude met dien, die vol is van dagen.

12 En hunne huizen zullen omgewend worden tot anderen, met te zamen de akkers en vrouwen: want Ik zal mijne hand uitstrekken tegen de inwoners dezes lands, spreekt de HEER.

13 Want van hunnen kleinsten aan tot hunnen grootsten toe pleegt een ieder van hen gierigheid, en van den profeet aan tot den priester toe bedrijft een ieder van hen valschheid.

14 En zij genezen de breuk van de dochter mijns volks op het ligtste, zeggende: Vrede, vrede! doch daar is geen vrede.

15 Zijn zij beschaamd, omdat zij gruwel bedreven hebben? Ja zij schamen zich in het minste niet, weten ook niet van schaamrood te maken; daarom zullen zij vallen onder de vallenden; ten tijde als Ik hen bezoeken zal, zullen zij struikelen, zegt de HEER.

16 Zoo zegt de HEER: Staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin, zoo zult gij rust vinden voor uwe ziel; maar zij zeggen: Wij zullen *daarin* niet wandelen.

17 Ik heb ook wachters over ulieden gesteld, *zeggende:* Luistert naar het geluid der bazuin; maar zij zeggen: Wij zullen niet luisteren.

18 Daarom hoort, gij heidenen! en verneemt, o gij vergadering! wat onder hen is.

19 Hoor toe, gij aarde! zie, Ik zal een kwaad brengen over dit volk, de vrucht hunner gedachten: want zij merken niet op mijne woorden, en mijne wet verwerpen zij.

20 Waartoe zal dan de wierook voor Mij uit Scheba komen? en de beste kalmus uit verren lande? Uwe brandofferen zijn *Mij* niet behagelijk, en uwe slagtofferen zijn Mij niet zoet.

21 Daarom zegt de HEER alzoo: Ziet, Ik zal dit volk allerlei aanstoot stellen; en daaraan zullen zich stooten te zamen vaders en kinderen, de nabuur en zijn medgezel, en zullen omkomen.

22 Zoo zegt de HEER: Ziet, er komt een volk uit het land van het noorden, en eene groote natie zal opgewekt worden uit de zijden der aarde.

23 Boog en spies zullen zij voeren, het is een wreed *volk*, en zij zullen niet barmhartig zijn; hunne stem zal bruisen als de zee, en op paarden zullen zij rijden; het is toegerust, als een man ten oorlog tegen u, o dochter van Zion!

24 Wij hebben zijn gerucht gehoord, onze handen zijn slap geworden; benaauwdheid heeft ons aangegrepen, weedom als van eene barende *vrouw*.

25 Gaat niet uit in het veld, noch wandelt op den weg: want des vijands zwaard is er, schrik van rondom!

26 O dochter mijns volks! gord eenen zak aan, en wentel u in de asch, maak u rouw eens eenigen *zoons*, een zeer bitter misbaar; want de verstoorder zal ons snellijk overkomen.

27 Ik heb u onder mijn volk gesteld *tot* eenen wachttoren, *tot* eene vesting; opdat gij hunnen weg zoudt weten en proeven.

28 Zij zijn allen de afvalligste der afvalligen, wandelende *in* achterklap; zij zijn koper en ijzer; zij zijn altemaal verdervers.

29 De blaasbalg is verbrand, het lood is van het vuur verteerd; te vergeefs heeft *de smelter* zoo vlijtiglijk gesmolten, dewijl de boozen niet afgetrokken zijn.

30 Men noemt ze een verworpen zilver: want de HEER heeft hen verworpen.

HOOFDSTUK VII.

HET woord, dat tot Jeremia geschied is, van den HEER, zeggende:

2 Sta in de poort van des HEEREN huis, en roep aldaar dit woord uit, en zeg: Hoort des HEEREN woord, o gansch Juda! gij, die door deze poorten ingaat, om den HEER aan te bidden.

3 Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Maakt uwe wegen en uwe handelingen goed, zoo zal Ik ulieden doen wonen in deze plaats.

4 Vertrouwt niet op valsche woorden, zeggende: Des HEEREN tempel, des HEEREN tempel, des HEEREN tempel, zijn deze!

5 Maar indien gij uwe wegen en uwe handelingen waarlijk zult goed maken; indien gij waarlijk zult regt doen tusschen den man en tusschen zijnen naasten;
6 Den vreemdeling, wees en weduwe niet zult verdrukken, en geen onschuldig bloed in deze plaats vergieten; en andere goden niet zult nawandelen, ulieden ten kwade:
7 Zoo zal Ik u in deze plaats, in het land, dat Ik uwen vaderen gegeven heb, doen wonen van eeuw tot eeuw.
8 Ziet, gij vertrouwt u op valsche woorden, die geen nut doen.
9 Zult gij stelen, doodslaan en overspel bedrijven, en valschelijk zweren, en Baäl rooken, en andere goden nawandelen, die gij niet kent?
10 En *dan* komen en staan voor mijn aangezigt in dit huis, dat naar mijnen naam genoemd is, en zeggen: Wij zijn verlost, om al deze gruwelen te doen?
11 Is dan dit huis, dat naar mijnen naam genoemd is, in uwe oogen eene spelonk der moordenaren? Ziet, Ik heb *het* ook gezien, spreekt de HEER.
12 Want gaat nu henen naar mijne plaats, die te Silo was, alwaar Ik mijnen naam in het eerst had doen wonen; en ziet, wat Ik daaraan gedaan heb van wege de boosheid van mijn volk Israël.
13 En nu, omdat gijlieden al deze werken doet, spreekt de HEER, en Ik tot u gesproken heb, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij niet gehoord hebt, en Ik u geroepen, maar gij niet geantwoord hebt;
14 Zoo zal Ik aan dit huis, dat naar mijnen naam genoemd is, waarop gij vertrouwt, en aan deze plaats, die Ik u en uwen vaderen gegeven heb, doen, gelijk als Ik aan Silo gedaan heb.
15 En Ik zal ulieden van mijn aangezigt wegwerpen, gelijk als Ik al uwe broederen, het gansche zaad van Efraïm, weggeworpen heb.
16 Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei noch gebed voor hen op, en loop Mij niet aan: want Ik zal u niet hooren.
17 Ziet gij niet, wat zij doen in de steden van Juda, en op de straten van Jerûzalem?
18 De kinderen lezen hout op, en de vaders steken het vuur aan, en de vrouwen kneden het deeg, om gebeelde koeken te maken voor de Melécheth des hemels, en anderen goden drankofferen te offeren, om Mij verdriet aan te doen.
19 Doen zij Mij verdriet aan? spreekt de HEER. *Doen zij het* zich zelven niet aan, tot beschaming huns aangezigts?
20 Daarom zegt de Heer HEER alzoo: Ziet, mijn toorn en mijne grimmigheid zal uitgestort worden over deze plaats, over de menschen en over de beesten, en over het geboomte des velds, en over de vrucht des aardrijks; en zal branden, en niet uitgeblusscht worden.
21 Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Doet uwe brandofferen tot uwe slagtofferen, en eet vleesch.
22 Want Ik heb met uwe vaderen, ten dage als Ik hen uit Egypteland uitvoerde, niet gesproken, noch hun geboden van zaken des brandoffers of slagtoffers.
23 Maar deze zaak heb Ik hun geboden, zeggende: Hoort naar mijne stem, zoo zal Ik u tot eenen God zijn, en gij zult Mij tot een volk zijn; en wandelt in al den weg, dien Ik u gebieden zal, opdat het u welga.
24 Doch zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, maar gewandeld in de raadslagen, in het goeddunken van hun booze hart; en zij zijn achterwaarts gekeerd, en niet voorwaarts.
25 Van dien dag af, dat uwe vaders uit Egypteland zijn uitgegaan, tot op dezen dag, zoo heb Ik tot u gezonden al mijne knechten, de profeten, dagelijks vroeg op zijnde en zendende.
26 Doch zij hebben naar Mij niet gehoord, noch hun oor geneigd; maar zij hebben hunnen nek verhard, zij hebben het erger gemaakt dan hunne vaders.
27 Ook zult gij al deze woorden tot hen spreken, maar zij zullen naar u niet hooren; gij zult wel tot hen roepen, maar zij zullen u niet antwoorden.
28 Daarom zeg tot hen: Dit is het volk, dat naar de stem des HEEREN, zijns Gods, niet hoort, en de tucht niet aanneemt; de waarheid is ondergegaan, en uitgeroeid van hunnen mond.
29 Scheer uw hoofdhaar af, *o Jerúzalem!* en werp het weg, en verhef eene weeklagt op de hooge plaatsen: want de HEER heeft het geslacht zijner verbolgenheid verworpen en verlaten.
30 Want de kinderen van Juda hebben gedaan, dat kwaad is in mijne oogen,

spreekt de HEER; zij hebben hunne verfoeiselen gesteld in het huis, dat naar mijnen naam genoemd is, om dat te verontreinigen.

31 En zij hebben gebouwd de hoogten van Tofeth, dat in het dal des zoons van Hinnom is, om hunne zonen en hunne dochteren met vuur te verbranden; hetwelk Ik niet heb geboden, noch in mijn hart is opgekomen.

32 Daarom ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat het niet meer zal geheeten worden Tofeth, noch dal des zoons van Hinnom, maar moord-dal; en zij zullen ze in Tofeth begraven, omdat er geene plaats zal zijn.

33 En de doode ligchamen dezes volks zullen het gevogelte des hemels, en het gedierte der aarde tot spijze zijn, en niemand zal ze afschrikken.

34 En Ik zal uit de steden van Juda en uit de straten van Jerùzalem doen ophouden de stem der vrolijkheid en de stem der vreugde, de stem des bruidegoms en de stem der bruid: want het land zal tot eene verwoesting worden.

HOOFDSTUK VIII.

TER zelver tijd, spreekt de HEER, zullen zij de beenderen der koningen van Juda, en de beenderen hunner vorsten, en de beenderen der priesteren, en de beenderen der profeten, en de beenderen der inwoners van Jerùzalem, uit hunne graven uithalen.

2 En zij zullen ze uitspreiden voor de zon, en voor de maan, en voor het gansche heir des hemels, die zij liefgehad, en die zij gedient, en die zij nagewandeld, en die zij gezocht hebben, en voor dewelke zij zich nedergebogen hebben; zij zullen niet verzameld noch begraven worden: tot mist op den aardbodem zullen zij zijn.

3 En de dood zal voor het leven verkozen worden, bij het gansche overblijfsel der overgeblevenen uit dit booze geslacht, in al de plaatsen der overgeblevenen, waar Ik hen henengedreven zal hebben, spreekt de HEER der heirscharen.

4 Zeg wijders tot hen: Zoo zegt de HEER: Zal men vallen, en niet weder opstaan? Zal men afkeeren en niet wederkeeren?

5 Waarom keert *dan* dit volk te Jerùzalem af *met* eene altoosdurende afkeering? zij houden vast aan bedrog, zij weigeren weder te keeren.

6 Ik heb geluisterd en toegehoord, zij spreken dat niet regt is, er is niemand, die berouw heeft over zijne boosheid, zeggende: Wat heb ik gedaan? Een ieder keert zich om in zijnen loop, gelijk een onbesuisd paard in den strijd.

7 Zelfs een ooijevaar aan den hemel weet zijne gezette tijden, en eene tortelduif, en kraan, en zwaluw, nemen den tijd hunner aankomst waar; maar mijn volk weet het regt des HEEREN niet.

8 Hoe zegt gij dan: Wij zijn wijs, en de wet des HEEREN is bij ons! Ziet, waarlijk, te vergeefs werkt de valsche pen der schriftgeleerden.

9 De wijzen zijn beschaamd, verschrikt en gevangen; ziet, zij hebben des HEEREN woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?

10 Daarom zal Ik hunne vrouwen aan anderen geven, hunne akkers aan *andere* bezitters: want van den kleinsten aan tot den grootsten toe pleegt een ieder van hen gierigheid; van den profeet aan tot den priester toe bedrijft een ieder van hen valschheid.

11 En zij genezen de breuk van de dochter mijns volks op het ligtste, zeggende: Vrede, vrede! doch daar is geen vrede.

12 Zijn zij beschaamd, omdat zij gruwel bedreven hebben? Ja zij schamen zich in het minste niet, en weten niet schaamrood te worden; daarom zullen zij vallen onder de vallenden; ten tijde hunner bezoeking zullen zij struikelen, zegt de HEER.

13 Ik zal hen voorzeker wegrapen, spreekt de HEER, er zijn geene druiven aan den wijnstok, en geene vijgen aan den vijgeboom, ja het blad is afgevallen: en *de geboden, die* Ik hun gegeven heb, die overtreden zij.

14 Waarom blijven wij zitten? Verzamelt u, en laat ons ingaan in de vaste steden, en aldaar stilzwijgen: immers heeft ons de HEER, onze God, doen stilzwijgen, en ons met galle-water gedrenkt, omdat wij tegen den HEER gezondigd hebben.

15 Men wacht naar vrede, maar er is niets goeds; naar tijd van genezing, maar ziet, er is verschrikking.

16 Van Dan af wordt het gesnuif zijner paarden gehoord; het gansche land beeft van het geluid der briesehingen zijner ster-

ken; en zij komen daarhenen, dat zij het land opeten en diens volheid, de stad en die daarin wonen.

17 Want ziet, Ik zend slangen, basilisken onder ulieden, tegen dewelke geene bezwering is; die zullen u bijten, spreekt de HEER.

18 Mijne verkwikking is in droefenis; mijn hart is flaauw in mij.

19 Ziet, de stem van het geschrei der dochter mijns volks is uit zeer verren lande: is dan de HEER niet te Zion? is haar koning niet bij haar? Waarom hebben zij Mij vertoornd met hunne gesnedene beelden, met ijdelheden der vreemden?

20 De oogst is voorbijgegaan, de zomer is ten einde; nog zijn wij niet verlost.

21 Ik ben gebroken van wege de breuk der dochter mijns volks; ik ga in het zwart, ontzetting heeft mij aangegrepen.

22 Is er geen balsem in Gilead? is er geen heelmeester aldaar? want waarom is de gezondheid der dochter mijns volks niet gerezen?

HOOFDSTUK IX.

OCH dat mijn hoofd water ware, en mijn oog eene springader van tranen! zoo zou ik dag en nacht beweenen de verslagenen van de dochter mijns volks.

2 Och dat ik in de woestijn eene herberg der wandelaars had! zoo zou ik mijn volk verlaten, en van hen trekken: want zij zijn alle overspelers, een trouweloozе hoop.

3 En zij spannen hunne tong *als* hunnen boog *tot* leugen; zij worden geweldig in het land, doch niet tot waarheid: want zij gaan voort van boosheid tot boosheid, maar Mij kennen zij niet, spreekt de HEER.

4 Wacht u, een iegelijk van zijnen vriend, en vertrouwt niet op eenigen broeder: want elk broeder doet niet dan bedriegen, en elk vriend wandelt *in* achterklap.

5 En zij handelen bedriegelijk, een ieder met zijnen vriend, en spreken de waarheid niet; zij leeren hunne tong leugen spreken, zij maken zich moede met verkeerdelijk te handelen.

6 Uwe woning is in het midden van bedrog; door bedrog weigeren zij Mij te kennen, spreekt de HEER.

7 Daarom zegt de HEER der heirscharen alzoo: Ziet, Ik zal hen smelten en zal hen beproeven: want hoe zou Ik *anders* doen ten aanzien der dochter mijns volks?

8 Hunne tong is een moordpijl, zij spreekt bedrog; een ieder spreekt met zijnen naasten *van* vrede met zijnen mond, maar in zijn binnenste legt hij zijne lagen.

9 Zou Ik hen om deze dingen niet bezoeken? spreekt de HEER: zou mijne ziel zich niet wreken aan zulk een volk, als dit is?

10 Ik zal een geween en eene weeklage opheffen over de bergen, en een klaaglied over de herdershutten der woestijn: want zij zijn afgebrand, dat er niemand doorgaat, en men hoort er geene stem van vee; van de vogelen des hemels aan tot de beesten toe zijn zij weggezworven, doorgegaan!

11 En Ik zal Jerûzalem stellen tot *steenhoopen*, *tot* eene woning der draken; en de steden van Juda zal Ik stellen *tot* eene verwoesting, zonder inwoner.

12 Wie is de wijze man, die dit versta? en tot wien heeft de mond des HEEREN gesproken, dat hij het verkondige? waarom het land vergaan *en* afgebrand zij als eene woestijn, dat er niemand doorgaat?

13 En de HEER zeide: Omdat zij mijne wet, die Ik voor hun aangezigt gegeven had, verlaten hebben, en naar mijne stem niet gehoord, noch daarnaar gewandeld hebben;

14 Maar hebben gewandeld naar het goeddunken huns harten, en naar de Baïls, hetwelk hunne vaders hen geleerd hadden.

15 Daarom zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls, alzoo: Ziet, Ik zal dit volk spijzen met alsem, en Ik zal hen drenken met galle-water;

16 En Ik zal hen verstrooijen onder de heidenen, die zij niet gekend hebben, zij noch hunne vaders; en Ik zal het zwaard achter hen zenden, totdat Ik hen verteerd zal hebben.

17 Zoo zegt de HEER der heirscharen: Merkt daarop, en roept klaagvrouwen, dat zij komen: en zendt henen naar de wijze *vrouwen*, dat zij komen,

18 En haasten, en eene weeklage over ons opheffen; dat onze oogen van tranen nederdalen, en onze oogleden van water vlieten.

19 Want er is eene stem van weeklage gehoord uit Zion: Hoe zijn wij verstoord! wij zijn zeer beschaamd, omdat wij het land

hebben verlaten, omdat zij onze woningen hebben omgeworpen.

20 Hoort dan des HEEREN woord, gij vrouwen! en uw oor ontvange het woord zijns monds; en leert uwe dochters weeklagen, en elk eene hare medgezellin klaagliederen.

21 Want de dood is geklommen in onze vensteren, hij is in onze paleizen gekomen, om de kinderkens uit te roeijen van de wijken, de jongelingen van de straten.

22 Spreek: Zoo spreekt de HEER: Ja een dood ligchaam des menschen zal liggen, als mist op het open veld, en als eene garve achter den maaijer, die niemand opzamelt.

23 Zoo zegt de HEER: Een wijze beroeme zich niet in zijne wijsheid, en de sterke beroeme zich niet in zijne sterkheid; een rijke beroeme zich niet in zijnen rijkdom:

24 Maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat, en Mij kent, dat Ik de HEER ben, doende weldadigheid, regt en geregtigheid op de aarde: want in die dingen heb Ik lust, spreekt de HEER.

25 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat ik bezoeking zal doen over alle besnedenen, met degenen, die de voorhuid hebben:

26 Over Egypte, en over Juda, en over Edom, en over de kinderen Ammons, en over Moab, en over allen, die aan de hoeken afgekort zijn, die in de woestijn wonen: want al de heidenen hebben de voorhuid, maar het gansche huis Israëls heeft de voorhuid des harten.

HOOFDSTUK X.

HOORT het woord, dat de HEER tot ulieden spreekt, o huis Israëls!

2 Zoo zegt de HEER: Leert den weg der heidenen niet, en ontzet u niet voor de teekenen des hemels, dewijl zich de heidenen voor dezelve ontzetten.

3 Want de inzettingen der volken zijn ijdelheid: want het is hout, dat men uit het woud gehouwen heeft, een werk van des werkmeesters handen, met de bijl.

4 Men pronkt het op met zilver en met goud; zij hechten ze met nagelen en met hameren, opdat het niet waggele.

5 Zij zijn gelijk een palmboom van digt werk, maar kunnen niet spreken; zij moeten gedragen worden, want zij kunnen niet gaan: vreest niet voor hen, want zij kunnen geen kwaad doen, ook is er geen goeddoen bij hen.

6 Omdat niemand U gelijk is, o HEER! zoo zijt Gij groot, en groot is uw naam in mogendheid.

7 Wie zou U niet vreezen, gij Koning der heidenen? want het komt U toe; omdat toch onder alle wijzen der heidenen, en in hun gansche koningrijk, niemand U gelijk is.

8 In één ding zijn zij toch onvernuftig en zot: een hout is een onderwijs der ijdelheden.

9 Uitgerekt zilver wordt van Tarsis gebragt, en goud van Ufaz, *tot een* werk des werkmeesters en van de handen des goudsmids; hemelsblaauw en purper is hunne kleeding, een werk der wijzen zijn zij al te zamen.

10 Maar de HEERE God is de waarheid, Hij is de levende God, en een eeuwig Koning; van zijne verbolgenheid beeft de aarde, en de heidenen kunnen zijne gramschap niet verdragen.

11 (Aldus zult gijlieden tot hen zeggen: De goden, die den hemel en de aarde niet gemaakt hebben, zullen vergaan van de aarde, en van onder dezen hemel.)

12 Die de aarde gemaakt heeft door zijne kracht, die de wereld bereid heeft door zijne wijsheid, en den hemel uitgebreid door zijn verstand.

13 Als Hij zijne stem geeft, zoo is er een gedruisch van wateren in den hemel, en Hij doet de dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen, en doet den wind voortkomen uit zijne schatkameren.

14 Een ieder mensch is onvernuftig geworden, zoodat hij geene wetenschap heeft, een ieder goudsmid is beschaamd van het gesneden beeld: want zijn gegoten beeld is leugen, en er is geen geest in hen.

15 IJdelheid zijn zij, een werk van verleidingen; ten tijde hunner bezoeking zullen zij vergaan.

16 Jakobs deel is niet gelijk die, want Hij is de Formeerder van alles; en Israël is de roede zijner erfenis, HEER der heirscharen is zijn naam.

17 Raap uwe kramerij weg uit het land, gij inwoneres der vesting!

18 Want zoo zegt de HEER: Ziet, Ik zal de inwoners des lands op ditmaal wegslin-

geren, en zal ze benaauwen, opdat zij het vinden.

19 O wee mij over mijne breuk! mijne plage is smartelijk; en ik had gezegd: Dit is immers eene krankheid, die ik wel dragen zal!

20 Mijne tent is verstoord, en al mijne zelen zijn verscheurd; mijne kinderen zijn van mij uitgegaan, en zij zijn er niet; er is niemand meer, die mijne tent uitspant, en mijne gordijnen oprigt.

21 Want de herders zijn onvernuftig geworden, en hebben den HEER niet gezocht: daarom hebben zij niet verstandiglijk gehandeld, en hunne gansche weide is verstrooid.

22 Ziet, er komt eene stem des geruchts, en een groot beven uit het land van het noorden: dat men de steden van Juda zal stellen tot eene verwoesting, eene woning der draken.

23 Ik weet, o HEER! dat bij den mensch zijn weg niet is; het is niet bij eenen man, die wandelt, dat hij zijnen gang rigte.

24 Kastijd mij, HEER! doch met mate; niet in uwen toorn, opdat Gij mij niet te niete maakt.

25 Stort uwe grimmigheid uit over de heidenen, die U niet kennen, en over de geslachten, die uwen naam niet aanroepen: want zij hebben Jakob opgegeten, ja zij hebben hem opgegeten, en hem verteerd, en zijne woning verwoest.

HOOFDSTUK XI.

HET woord, dat tot Jeremia geschied is, van den HEER, zeggende:

2 Hoort gijlieden de woorden dezes verbonds, en spreekt tot de mannen van Juda, en tot de inwoners van Jerûzalem;

3 Zeg dan tot hen: Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Vervloekt zij de man, die niet hoort de woorden dezes verbonds,

4 Dat ik uwen vaderen geboden heb, ten dage, als Ik hen uit Egypteland, uit den ijzer-oven, uitvoerde, zeggende: Zijt mijner stem gehoorzaam, en doet dezelve, naar alles, wat Ik ulieden gebiede; zoo zult gij Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot eenen God zijn;

5 Opdat Ik den eed bevestige, dien Ik uwen vaderen gezworen heb, hun te geven een land, vloeijende van melk en honig, als het is te dezen dage. Toen antwoordde ik en zeide: Amen, o HEER!

6 En de HEER zeide tot mij: Roep al deze woorden uit in de steden van Juda, en in de straten van Jerûzalem, zeggende: Hoort de woorden dezes verbonds, en doet dezelve.

7 Want Ik heb uwe vaderen ernstelijk betuigd, ten dage, als Ik hen uit Egypteland opvoerde, tot op dezen dag, vroeg op zijnde en betuigende, zeggende: Hoort naar mijne stem!

8 Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, maar hebben gewandeld, een iegelijk naar het goeddunken van hunlieder boos hart: daarom heb Ik over hen gebragt al de woorden dezes verbonds, dat Ik geboden heb te doen, maar zij niet gedaan hebben.

9 Voorts zeide de HEER tot mij: Er is eene verbindtenis bevonden onder de mannen van Juda, en onder de inwoners van Jerûzalem.

10 Zij zijn wedergekeerd tot de ongeregtigheden hunner voorvaderen, die mijne woorden geweigerd hebben te hooren; en zij hebben andere goden nagewandeld, om die te dienen: het huis Israëls en het huis van Juda hebben mijn verbond gebroken, dat Ik met hunne vaderen gemaakt heb.

11 Daarom zegt de HEER alzoo: Ziet, Ik zal een kwaad over hen brengen, uit hetwelk zij niet zullen kunnen uitkomen: als zij dan tot Mij zullen roepen, zal Ik naar hen niet hooren.

12 Dan zullen de steden van Juda en de inwoners van Jerûzalem henengaan, en roepen tot de goden, dien zij gerookt hebben; maar zij zullen hen gansch niet kunnen verlossen ten tijde huns kwaads.

13 Want *naar* het getal uwer steden, zijn uwe goden geweest, o Juda! en *naar* het getal der straten van Jerûzalem hebt gijlieden altaren gesteld voor die schaamte; altaren, om Baäl te rooken.

14 Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei noch gebed voor hen op: want Ik zal niet hooren, ten tijde, als zij over hun kwaad tot Mij zullen roepen.

15 Wat heeft mijn beminde in mijn huis *te doen*, dewijl zij die schandelijke daad *met* velen doet, en het heilige vleesch van u geweken is? wanneer gij kwaad *doet*, dan springt gij op van vreugde.

16 De HEER had uwen naam genoemd eenen groenen olijfboom, schoon van liefe-

lijke vruchten; *maar nu* heeft Hij met een geluid van een groot geroep een vuur om denzelven aangestoken, en zijne takken zullen verbroken worden.

17 Want de HEER der heirscharen, die u heeft geplant, heeft een kwaad over u uitgesproken; om der boosheid wil van het huis Israëls en van het huis van Juda, die zij onder zich bedrijven, om Mij te vertoornen, rookende Baäl.

18 De HEER nu heeft het mij te kennen gegeven, dat ik het wete: toen hebt Gij mij hunne handelingen doen zien.

19 En ik was als een lam, *als* een os, die geleid wordt om te slagten: want ik wist niet, dat zij gedachten tegen mij dachten, *zeggende:* Laat ons den boom met zijne vrucht verderven, en laat ons hem uit het land der levenden uitroeijen, dat zijn naam niet meer gedacht worde.

20 Maar, o HEER der heirscharen, gij regtvaardige Regter, die de nieren en het hart proeft! laat mij uwe wraak van hen zien, want aan U heb ik mijne twistzaak ontdekt.

21 Daarom, zoo zegt de HEER van de mannen van Anathoth, die uwe ziel zoeken, zeggende: Profeteer niet in den naam des HEEREN, opdat gij van onze handen niet sterft;

22 Daarom, zoo zegt de HEER der heirscharen: Ziet, Ik zal bezoeking over hen doen: de jongelingen zullen door het zwaard sterven, hunne zonen en hunne dochteren zullen van honger sterven.

23 En zij zullen geen overblijfsel hebben: want Ik zal een kwaad brengen over de mannen van Anathoth, *in* het jaar hunner bezoeking.

HOOFDSTUK XII.

GIJ zoudt regtvaardig zijn, o HEER! wanneer ik tegen U zou twisten; ik zal nogtans *van uwe* oordeelen met U spreken: waarom is der goddeloozen weg voorspoedig? *waarom* hebben zij rust, allen, die trouweloozlijk trouweloosheid bedrijven?

2 Gij hebt ze geplant, zij zijn ook ingeworteld, zij gaan voort, ook dragen zij vrucht; Gij zijt *wel* nabij in hunnen mond, maar verre van hunne nieren.

3 Maar Gij, o HEER! kent mij, Gij ziet mij, en proeft mijn hart, *dat het* met U is. Ruk ze uit als schapen ter slagting, en heilig ze tot den dag der dooding.

4 Hoe lang zal het land treuren, en het kruid des ganschen velds verdorren? Van wege de boosheid dergenen, die daarin wonen, vergaan de beesten en het gevogelte; dewijl zij zeggen: Hij ziet ons einde niet.

5 Als gij loopt met de voetgangers, zoo maken zij u moede; hoe zult gij u dan mengen met de paarden? zoo gij *alleenlijk* vertrouwt in een land van vrede, hoe zult gij het dan maken in de verhefling van de Jordaan?

6 Want ook uwe broeders, en uws vaders huis, ook diezelve handelen trouweloozlijk tegen u; ook diezelve roepen u met volle *stem* achterna; geloof hen niet, wanneer zij vriendelijk tot u spreken.

7 Ik heb mijn huis verlaten, Ik heb mijne erfenis laten varen; Ik heb de beminde mijner ziel in de hand harer vijanden gegeven.

8 Mijne erfenis is Mij geworden als een leeuw in het woud; zij heeft hare stem tegen Mij verheven, daarom heb Ik haar gehaat.

9 Mijne erfenis is Mij een gesprenkelde vogel; de vogelen zijn rondom tegen haar: komt aan, verzamelt, al gij gedierte des velds, komt om te eten!

10 Vele herders hebben mijnen wijngaard verdorven, zij hebben mijnen akker vertreden; zij hebben mijnen gewenschten akker gesteld tot eene woeste wildernis.

11 Men heeft hem gesteld tot eene woestheid, verwoest zijnde treurt hij tot Mij; het gansche land is verwoest, omdat er niemand is, die het ter harte neemt.

12 Op alle hooge plaatsen in de woestijn zijn verstoorders gekomen; want het zwaard des HEEREN verteert van het *ééne* einde des lands tot aan het *andere* einde des lands; er is geen vrede voor eenig vleesch.

13 Zij hebben tarwe gezaaid, maar doornen gemaaid; zij hebben zich gepijnigd, *maar* niet gevorderd: wordt alzoo beschaamd van wege ulieder inkomsten, van wege de hittigheid van den toorn des HEEREN.

14 Alzoo zegt de HEER: Aangaande al mijne booze naburen, die mijne erfenis aanroeren, dewelke Ik mijnen volke Israël erfelijk ingegeven heb: Ziet, Ik zal hen uit hun land uitrukken, maar het huis van Juda zal Ik uit hunlieder midden uitrukken.

15 En het zal geschieden, nadat Ik hen zal uitgerukt hebben, zoo zal Ik wederkeeren, en Mij hunner ontfermen; en Ik zal hen wederbrengen, een' iegelijk tot zijne erfenis, en een' iegelijk tot zijn land.

16 En het zal geschieden, indien zij de wegen mijns volks vlijtiglijk zullen leeren, zwerende bij mijnen naam: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft! gelijk als zij mijn volk geleerd hebben te zweren bij Baäl, zoo zullen zij in het midden mijns volks gebouwd worden.

17 Maar indien zij niet zullen hooren, zoo zal Ik diezelve natie ten eenenmaal uitrukken en verdoen, spreekt de HEER.

HOOFDSTUK XIII.

ALZOO heeft de HEER tot mij gezegd: Ga henen, en koop u eenen linnen gordel, en doe dien aan uwe lendenen, maar breng hem niet in het water.

2 En ik kocht eenen gordel naar het woord des HEEREN, en ik deed dien aan mijne lendenen.

3 Toen geschiedde des HEEREN woord ten tweeden maal tot mij, zeggende:

4 Neem den gordel, dien gij gekocht hebt, die aan uwe lendenen is, en maak u op, *en* ga henen naar den Frath, en versteek dien aldaar in de klove eener steenrots.

5 Zoo ging ik henen, en verstak dien bij den Frath, gelijk als de HEER mij geboden had.

6 Het geschiedde nu ten einde van vele dagen, dat de HEER tot mij zeide: Maak u op, ga henen naar den Frath, en neem den gordel van daar, dien Ik u geboden heb aldaar te versteken.

7 Zoo ging ik naar den Frath, en groef, en nam den gordel van de plaats, alwaar ik dien verstoken had; en ziet, de gordel was verdorven, en deugde nergens toe.

8 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

9 Zoo zegt de HEER: Alzoo zal Ik verderven de hoovaardij van Juda, en die groote hoovaardij van Jerùzalem.

10 Ditzelve booze volk, dat mijne woorden weigert te hooren, dat in het goeddunken zijns harten wandelt, en andere goden navolgt, om die te dienen, en voor die zich neder te buigen; dat zal worden gelijk deze gordel, die nergens toe deugt.

11 Want gelijk als een gordel kleeft aan de lendenen eens mans, alzoo heb Ik het gansche huis Israëls en het gansche huis van Juda aan Mij doen kleven, spreekt de HEER, om Mij te zijn tot een volk, en tot eenen naam, en tot lof, en tot heerlijkheid; maar zij hebben niet gehoord.

12 Daarom zeg dit woord tot hen: Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Alle flesschen zullen met wijn gevuld worden. Dan zullen zij tot u zeggen: Weten wij niet zeer wel, dat alle flesschen met wijn gevuld zullen worden?

13 Maar gij zult tot hen zeggen: Zoo zegt de HEER: Ziet, Ik zal alle inwoners dezes lands, zelfs de koningen, die David op zijnen troon zitten, en de priesters, en de profeten, en alle inwoners van Jerùzalem, opvullen met dronkenschap.

14 En Ik zal hen in stukken slaan, den éénen tegen den anderen, zoo de vaders als de kinderen te zamen, spreekt de HEER; Ik zal niet verschoonen noch sparen, noch Mij ontfermen, dat Ik hen niet zou verderven.

15 Hoort en neemt ter oore, verheft u niet: want de HEER heeft het gesproken.

16 Geeft eere den HEERE, uwen God, eer dat Hij het duister maakt, en eer uwe voeten zich stooten aan de schemerende bergen; dat gij naar licht waeht, en Hij datzelve tot eene schaduw des doods stelle, en tot eene donkerheid zette.

17 Zult gijlieden dat dan nog niet hooren, zoo zal mijne ziel in verborgene plaatsen weenen van wege den hoogmoed, en mijn oog zal bitterlijk tranen, ja van tranen nederdalen, omdat des HEEREN kudde gevankelijk is weggevoerd.

18 Zeg tot den koning en tot de koningin: Vernedert u, zet u neder: want uw gansche hoofdsieraad, de kroon uwer heerlijkheid, is nedergedaald.

19 De steden van het zuiden zijn toegesloten, en er is niemand, die ze opent; het gansche Juda is weggevoerd, het is geheel en al weggevoerd.

20 Hef uwe oogen op, en zie, die daar van het noorden komen! waar is de kudde, die u gegeven was, de schapen uwer heerlijkheid?

21 Wat zult gij zeggen, wanneer Hij bezoeking over u doen zal, daar gij hen geleerd hebt *tot* vorsten, tot een hoofd over u te zijn; zullen u de smarten niet aangrijpen, als eene barende vrouw?

22 Wanneer gij dan in uw hart zult zeg-

gen : Waarom zijn mij deze dingen bejegend? Om de veelheid uwer ongeregtigheid zijn uwe zoomen ontdekt, *en* uwe hielen hebben geweld geleden.

23 Zal ook een moorman zijne huid veranderen? of een luipaard zijne vlekken? *Zoo* zult gijlieden ook kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen.

24 Daarom zal Ik hen verstrooijen als eenen stoppel, die doorgaat, door eenen wind der woestijn.

25 Dit zal uw lot, het deel uwer maten zijn, van Mij, spreekt de HEER; gij, die Mij hebt vergeten, en op leugen vertrouwt.

26 Zoo zal Ik ook uwe zoomen ontblooten boven uw aangezigt, en uwe schande zal gezien worden.

27 Uwe overspelen en uwe hunkeringen, de schandelijkheid uws hoerdoms, op heuvelen, in het veld; Ik heb uwe verfoeiselen gezien : wee u, Jerûzalem! zult gij niet rein worden? hoe lang nog na dezen?

HOOFDSTUK XIV.

HET woord des HEEREN, dat tot Jeremia geschied is, over de zaken der groote droogte.

2 Juda treurt en hare poorten zijn verzwakt; zij zijn in het zwart gekleed ter aarde toe, en Jerûzalems geschrei klimt op.

3 En hunne voortreffelijken zenden hunne kleinen naar water; zij komen tot de grachten, zij vinden geen water, zij komen *met* hunne vaten ledig weder; zij zijn beschaamd, ja worden schaamrood, en bedekken hun hoofd.

4 Omdat het aardrijk gescheurd is, dewijl er geen regen op de aarde is; de akkerlieden zijn beschaamd, zij bedekken hun hoofd.

5 Want ook de hinden in het veld werpen jongen, en verlaten *die*, omdat er geen jong gras is.

6 En de woudezels staan op de hooge plaatsen, zij scheppen den wind gelijk de draken; hunne oogen versmachten, omdat er geen kruid is.

7 Hoewel onze ongeregtigheden tegen ons getuigen, o HEERE! doe *het* om uws naams wil : want onze afkeeringen zijn menigvuldig, wij hebben tegen U gezondigd.

8 O Israëls verwachting, zijn Verlosser in tijd van benaauwdheid! waarom zoudt Gij zijn als een vreemdeling in het land, en als een reiziger, *die slechts* inkeert om te vernachten?

9 Waarom zoudt Gij zijn als een versaagd man, als een held, *die* niet kan verlossen? Gij zijt toch in het midden van ons, o HEER! en wij zijn naar uwen naam genoemd, verlaat ons niet.

10 Alzoo zegt de HEER van dit volk : Zij hebben zoo liefgehad te zwerven, zij hebben hunne voeten niet bedwongen; daarom heeft de HEER geen welgevallen aan hen, nu zal Hij hunner ongeregtigheden gedenken, en hunne zonden bezoeken.

11 Wijders zeide de HEER tot mij : Bid niet voor dit volk ten goede.

12 Ofschoon zij vasten, Ik zal naar hun geschrei niet hooren, en ofschoon zij brandoffer en spijsoffer offeren, Ik zal aan hen geen welgevallen hebben; maar door het zwaard, en door den honger, en door de pestilentie zal Ik hen verteren.

13 Toen zeide ik : Ach Heere HEERE! zie, die profeten zeggen hun : Gij zult geen zwaard zien, en gij zult geenen honger hebben; maar ik zal u eenen gewissen vrede geven in deze plaats.

14 En de HEER zeide tot mij : Die profeten profeteren valsch in mijnen naam; Ik heb hen niet gezonden, noch hun bevel gegeven, noch tot hen gesproken : zij profeteren ulieden een valsch gezigt, en waarzegging, en nietigheid, en bedriegerij huns harten.

15 Daarom zegt de HEER alzoo : Aangaande de profeten, die in mijnen naam profeteren, daar Ik hen niet gezonden heb, en zij *dan nog* zeggen : Er zal geen zwaard noch honger in dit land zijn; diezelve profeten zullen door het zwaard en door den honger verteerd worden.

16 En het volk, tot hetwelk zij profeteren, zullen op de straten van Jerûzalem weggeworpen zijn van wege den honger en het zwaard; en er zal niemand zijn, die hen begrave, hen, hunne vrouwen, en hunne zonen, en hunne dochteren : alzoo zal Ik hunne boosheid over hen uitstorten.

17 Daarom zult gij dit woord tot hen zeggen : Mijne oogen zullen van tranen nederdalen nacht en dag, en niet ophouden : want de jonkvrouw der dochter mijns volks is gebroken *met* eene groote breuk, eene plage, die zeer smartelijk is.

18 Zoo ik uitga in het veld, ziet daar de verslagenen van het zwaard! en zoo ik in de stad kome, ziet daar de kranken van honger! Ja zoowel de profeten als de priesters

loopen om in het land, en weten niet.
19 Hebt Gij dan Juda ganschelijk verworpen? heeft uwe ziel eene walging aan Zion? waarom hebt Gij ons geslagen, dat er geene genezing voor ons is? Men wacht naar vrede, maar daar is niets goeds, en naar tijd van genezing, maar ziet, daar is verschrikking.
20 HEERE! wij kennen onze goddeloosheid *en* onzer vaderen ongeregtigheid, want wij hebben tegen U gezondigd.
21 Versmaad *ons* niet, om uws naams wil; werp den troon uwer heerlijkheid niet neder; gedenk, vernietig niet uw verbond met ons.
22 Zijn er onder de ijdelheden der heidenen, die doen regenen? of kan de hemel druppelen geven? Zijt Gij die niet, o HEER, onze God? Daarom zullen wij op U wachten, want Gij doet al die dingen.

HOOFDSTUK XV.

MAAR de HEER zeide tot mij: Al stond Mozes en Samuël voor mijn aangezigt, zoo zou *toch* mijne ziel tot dit volk niet wezen; drijf ze weg van mijn aangezigt, en laat ze uitgaan.
2 En het zal geschieden, wanneer zij tot u zullen zeggen: Waarhenen zullen wij uitgaan? dat gij tot hen zult zeggen: Zoo zegt de HEER: Wie ten dood, ten doode; en wie tot het zwaard, ten zwaarde; en wie tot den honger, ten honger; en wie ter gevangenis, ter gevangenis!
3 Want Ik zal bezoeking over hen doen *met* vier geslachten, spreekt de HEER: met het zwaard, om te dooden; en met de honden, om te slepen; en met het gevogelte des hemels, en met het gedierte der aarde, om op te eten en te verderven.
4 En Ik zal hen overgeven tot eene beroering aan alle koningrijken der aarde, van wege Manasse, zoon van Jehizkía, koning van Juda, om hetgeen hij te Jerúzalem gedaan heeft.
5 Want wie zou u verschoonen, o Jerúzalem? of wie zou medelijden met u hebben? of wie zou aftreden, om u naar vrede te vragen?
6 Gij hebt Mij verlaten, spreekt de HEER; gij zijt achterwaarts gegaan: daarom zal Ik mijne hand tegen u uitstrekken en u verderven; Ik ben des berouwens moede geworden.
7 En Ik zal hen wannen met eene wan, in de poorten des lands; Ik heb mijn volk van kinderen beroofd *en* verdaan; zij zijn van hunne wegen niet wedergekeerd.
8 Hunne weduwen zijn Mij meerder geworden dan zand der zeeën; Ik heb hun over de moeder doen komen eenen jongeling, een' verwoester op den middag; Ik heb *hem* haastelijk hen doen overvallen, de stad met verschrikkingen.
9 Zij, die zeven baarde, is zwak geworden; zij heeft hare ziel uitgeblazen, hare zon is ondergegaan, als het nog dag was, zij is beschaamd en schaamrood geworden: en hunlieder overblijfsel zal Ik aan het zwaard overgeven, voor het aangezigt hunner vijanden, spreekt de HEER.
10 Wee mij, mijne moeder! dat gij mij gebaard hebt, eenen man van twist, en eenen man van krakeel den ganschen lande! ik heb *hun* niet op woeker gegeven, ook hebben zij mij niet op woeker gegeven, *nog* vloekt mij een ieder van hen.
11 De HEER zeide: Zoo niet uw overblijfsel ten goede zal zijn! zoo Ik niet, in tijd des kwaads en in tijd der benaauwdheid, bij den vijand voor u tusschenkome!
12 Zal ook *eenig* ijzer het ijzer van het noorden of koper verbreken?
13 Ik zal uw vermogen en uwe schatten tot eenen roof geven, zonder prijs; en dat om al uwe zonden, en in al uwe landpalen.
14 En Ik zal *u* overvoeren met uwe vijanden, in een land, *dat* gij niet kent: want een vuur is aangestoken in mijnen toorn, het zal over u branden.
15 O HEERE! Gij weet *het,* gedenk mijner, en bezoek mij, en wreek mij van mijne vervolgers; neem mij niet weg in uwe langmoedigheid *over hen;* weet, dat ik om uwentwil versmaadheid drage.
16 *Als* uwe woorden gevonden zijn, zoo heb ik ze opgegeten, en uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten: want ik ben naar uwen naam genoemd, o HEERE, God der heirscharen!
17 Ik heb in den raad der bespotters niet gezeten, noch van vreugde opgesprongen: van wege uwe hand heb ik alleen gezeten, want Gij hebt mij *met* gramschap vervuld.
18 Waarom is mijne pijn steeds durende, en mijne plage smartelijk? zij weigert geheeld te worden; zoudt Gij mij ganschelijk zijn als een leugenachtige, *als* wateren, *die* niet bestendig zijn?
19 Daarom zegt de HEER alzoo: Zoo gij

zult wederkeeren, zoo zal Ik u doen wederkeeren; gij zult voor mijn aangezigt staan; en zoo gij het kostelijke van het snoode uittrekt, zult gij als mijn mond zijn: laat hen tot u wederkeeren, maar gij zult tot hen niet wederkeeren.

20 Want Ik heb u tegen dit volk gesteld tot eenen koperen vasten muur; zij zullen wel tegen u strijden, maar u niet overmogen: want Ik ben met u, om u te behouden en om u uit te rukken, spreekt de HEER.

21 Ja, Ik zal u rukken uit de hand der boozen, en Ik zal u verlossen uit de handpalm der tirannen.

HOOFDSTUK XVI.

EN des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:

2 Gij zult u geene vrouw nemen, en gij zult geene zonen noch dochteren hebben in deze plaats.

3 Want zoo zegt de HEER van de zonen en van de dochteren, die in deze plaats geboren worden; daartoe van hunne moeders, die ze baren, en van hunne vaders, die ze gewinnen in dit land:

4 Zij zullen pijnlijke dooden sterven, zij zullen niet beklaagd noch begraven worden, zij zullen tot mist op den aardbodem zijn; en zij zullen door het zwaard en door den honger verteerd worden, en hunne doode ligchamen zullen het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijze zijn.

5 Want zoo zegt de HEER: Ga niet in het huis desgenen, die eenen rouwmaaltijd houdt, en ga niet henen om te rouwklagen, en heb geen medelijden met hen: want Ik heb van dit volk (spreekt de HEER) weggenomen mijnen vrede, goedertierenheid en barmhartigheden;

6 Zoodat grooten en kleinen in dit land zullen sterven, zij zullen niet begraven worden; en men zal hen niet beklagen, noch zich zelven insnijden, noch kaal maken om hunnentwil.

7 Ook zal men hun niets uitdeelen over den rouw, om iemand te troosten over eenen dooden; noch hun te drinken geven uit den troostbeker, over iemands vader of over iemands moeder.

8 Ga ook niet in een huis des maaltijds, om bij hen te zitten, om te eten en te drinken.

9 Want zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Ziet, Ik zal van deze plaats, voor ulieder oogen en in ulieder dagen, doen ophouden de stem der vreugde en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid.

10 En het zal geschieden, als gij dit volk al deze woorden zult aanzeggen, en zij tot u zeggen: Waarom spreekt de HEER al dit groote kwaad over ons, en welke is onze misdaad, en welke is onze zonde, die wij tegen den HEER, onzen God, gezondigd hebben?

11 Dat gij tot hen zult zeggen: Omdat uwe vaders Mij verlaten hebben, spreekt de HEER, en hebben andere goden nagewandeld, en die gediend, en zich voor die nedergebogen; maar Mij verlaten, en mijne wet niet gehouden hebben;

12 En gijlieden erger gedaan hebt dan uwe vaderen: want ziet, gijlieden wandelt, een iegelijk naar het goeddunken van zijn boos hart, om naar Mij niet te hooren.

13 Daarom zal Ik ulieden uit dit land werpen, in een land, dat gij niet gekend hebt, gij noch uwe vaders; en aldaar zult gij anderen goden dienen, dag en nacht; omdat Ik u geene genade zal geven.

14 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat er niet meer zal gezegd worden: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, die de kinderen Israëls uit Egypteland heeft opgevoerd!

15 Maar: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, die de kinderen Israëls heeft opgevoerd uit het land van het noorden, en uit al de landen, waarhenen Hij hen gedreven had! want Ik zal hen wederbrengen in hun land, dat Ik hunnen vaderen gegeven heb.

16 Ziet, Ik zal zenden tot vele visschers, spreekt de HEER, die zullen hen visschen; en daarna zal Ik zenden tot vele jagers, die zullen hen jagen, van op allen berg, en van op allen heuvel, ja uit de kloven der steenrotsen.

17 Want mijne oogen zijn op al hunne wegen; zij zijn voor mijn aangezigt niet verborgen, noch hunne ongeregtigheid verholen van voor mijne oogen.

18 Dies zal Ik eerst hunne ongeregtigheid en hunne zonde dubbel vergelden, omdat zij mijn land ontheiligd hebben; zij hebben mijne erfenis met de doode ligchamen hunner verfoeiselen en hunner gruwelen vervuld.

19 O HEERE! Gij zijt mijne sterkte, en mijne sterkheid, en mijne toevlugt ten dage der benaauwdheid; tot U zullen de heidenen komen van de einden der aarde, en zeggen: Immers hebben onze vaders leugen erfelijk bezeten, *en* ijdelheid, waarin toch niets was, dat nut deed.

20 Zal een mensch zich goden maken? zij zijn toch geene goden.

21 Daarom, ziet, Ik zal hun bekend maken, op ditmaal; Ik zal hun bekend maken mijne hand en mijne magt: en zij zullen weten, dat mijn naam is HEER.

HOOFDSTUK XVII.

DE zonde van Juda is geschreven met eene ijzeren griffie, met het punt eens diamants; gegraven in de tafel van hunlieder hart, en aan de hoornen uwer altaren;

2 Gelijk hunne kinderen hunner altaren gedenken, en hunner bosschen, bij het groen geboomte, op de hooge heuvelen.

3 Ik zal mijnen berg met het veld, uw vermogen *en* al uwe schatten ten roof geven, *mitsgaders* uwe hoogten, om de zonde in al uwe landpalen.

4 Alzoo zult gij aflaten, (en dat om u zelven) van uwe erfenis, die Ik u gegeven heb, en Ik zal u uwen vijanden doen dienen in een land, dat gij niet kent: want gijlieden hebt een vuur aangestoken in mijnen toorn, tot in eeuwigheid zal het branden.

5 Zoo zegt de HEER: Vervloekt is de man, die op eenen mensch vertrouwt, en vleesch *tot* zijnen arm stelt, en wiens hart van den HEER afwijkt!

6 Want hij zal zijn als de heide in de wildernis, die het niet gevoelt, wanneer het goede komt; maar blijft *in* dorre plaatsen in de woestijn, *in* zout en onbewoond land.

7 Gezegend *daarentegen* is de man, die op den HEERE vertrouwt, en wiens vertrouwen de HEER is!

8 Want hij zal zijn als een boom, die aan het water geplant is, en zijne wortelen uitschiet aan eene rivier, en gevoelt het niet, wanneer er eene hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen.

9 Arglistig is het hart, meer dan eenig ding, ja doodelijk is het, wie zal het kennen?

10 Ik, de HEER, doorgrond het hart, *en* proef de nieren; en dat, om een' iegelijk te geven naar zijne wegen, naar de vrucht zijner handelingen.

11 *Gelijk* een veldhoen *eijeren* vergadert, maar broeit ze niet uit, *alzoo* is hij, die rijkdom vergadert, doch niet met regt: in de helft zijner dagen zal hij dien moeten verlaten, en in zijn laatste een dwaas zijn.

12 Een troon der heerlijkheid, eene hoogheid van het eerste aan, is de plaats onzes heiligdoms.

13 O HEER, Israëls verwachting! allen, die U verlaten, zullen beschaamd worden; en die van Mij afwijken, zullen in de aarde geschreven worden: want zij verlaten den HEER, de springader des levenden waters.

14 Genees mij, HEERE! zoo zal ik genezen worden, behoud mij, zoo zal ik behouden worden; want Gij zijt mijn lof.

15 Ziet, zij zeggen tot mij: Waar is het woord des HEEREN? laat het nu komen!

16 Ik heb toch niet aangedrongen, meer dan eenen herder achter U *betaamde;* ook heb ik den doodelijken dag niet begeerd, Gij weet *het;* wat uit mijne lippen is gegaan, is voor uw aangezigt geweest.

17 Wees Gij mij niet tot eene verschrikking; Gij zijt mijne toevlugt ten dage des kwaads.

18 Laat mijne vervolgers beschaamd worden, maar laat mij niet beschaamd worden; laat hen verschrikt worden, maar laat mij niet verschrikt worden: breng over hen den dag des kwaads, en verbreek hen met eene dubbele verbreking.

19 Alzoo heeft de HEER tot mij gezegd: Ga henen en sta in de poort van de kinderen des volks, door dewelke de koningen van Juda ingaan, en door dewelke zij uitgaan, ja in alle poorten van Jerûzalem;

20 En zeg tot hen: Hoort des HEEREN woord, gij koningen van Juda, en gansch Juda, en alle inwoners van Jerûzalem, die door deze poorten ingaat!

21 Zoo zegt de HEER: Wacht u op uwe zielen, en draagt geenen last op den sabbatdag, noch brengt in door de poorten van Jerûzalem.

22 Ook zult gijlieden geenen last uitvoeren uit uwe huizen op den sabbatdag, noch eenig werk doen; maar gij zult den sabbatdag heiligen, gelijk als Ik uwen vaderen geboden heb.

23 Maar zij hebben niet gehoord, noch

hun oor geneigd; maar zij hebben hunnen nek verhard, om niet te hooren, en om de tucht niet aan te nemen.

24 Het zal dan geschieden, indien gij vlijtiglijk naar Mij zult hooren, spreekt de HEER, dat gij geenen last door de poorten dezer stad op den sabbatdag inbrengt, en gij den sabbatdag heiligt, dat gij geen werk daarop doet:

25 Zoo zullen door de poorten dezer stad ingaan koningen en vorsten, zittende op den troon van David, rijdende op wagenen en op paarden, zij en hunne vorsten, de mannen van Juda en de inwoners van Jerûzalem; en deze stad zal bewoond worden in eeuwigheid.

26 En zij zullen komen uit de steden van Juda, en uit de plaatsen rondom Jerûzalem, en uit het land van Benjamin, en uit de laagte, en van het gebergte, en van het zuiden, aanbrengende brandoffer, en slagtoffer, en spijsoffer, en wierook, en aanbrengende lofoffer, ten huize des HEEREN.

27 Maar indien gij naar Mij niet zult hooren, om den sabbatdag te heiligen, en om geenen last te dragen, als gij op den sabbatdag door de poorten van Jerûzalem ingaat; zoo zal Ik een vuur in hare poorten aansteken, dat de paleizen van Jerûzalem zal verteren, en niet worden uitgebluscht.

HOOFDSTUK XVIII.

1 HET woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEER, zeggende:

2 Maak u op, en ga af *in* het huis des pottebakkers, en aldaar zal Ik u mijne woorden doen hooren.

3 Zoo ging ik af *in* het huis des pottebakkers; en ziet, hij maakte een werk op de schijven.

4 En het vat, dat hij maakte, werd verdorven, als leem, in de hand des pottebakkers; toen maakte hij daarvan weder een ander vat, gelijk als het regt was in de oogen des pottebakkers te maken.

5 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

6 Zal Ik ulieden niet kunnen doen, gelijk deze pottebakker, o huis Israëls? spreekt de HEER: ziet, gelijk leem in de hand des pottebakkers, alzoo zijt gijlieden in mijne hand, o huis Israëls!

7 *In* een oogenblik zal Ik spreken over een volk en over een koningrijk, dat Ik het zal uitrukken, en afbreken, en verdoen;

8 Maar *indien* datzelve volk, over hetwelk Ik *zulks* gesproken heb, zich van zijne boosheid bekeert, zoo zal Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik hetzelve gedacht te doen.

9 Ook zal Ik *in* een oogenblik spreken over een volk en over een koningrijk, dat Ik het zal bouwen en planten;

10 Maar *indien* het doet, dat kwaad is in mijne oogen, dat het naar mijne stem niet hoort, zoo zal Ik berouw hebben over het goede, *met* hetwelk Ik gezegd had hetzelve te zullen weldoen.

11 Nu dan, spreek nu tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jerûzalem, zeggende: Zoo zegt de HEER: Ziet, Ik formeer een kwaad tegen ulieden, en denk tegen ulieden eene gedachte: *zoo* bekeert u nu, een iegelijk van zijnen boozen weg, en maakt uwe wegen en uwe handelingen goed.

12 Doch zij zeggen: Het is buiten hoop; maar wij zullen naar onze gedachten wandelen, en wij zullen doen, een iegelijk het goeddunken van zijn booze hart.

13 Daarom, zoo zegt de HEER: Vraagt nu onder de heidenen; wie heeft alzulks gehoord? De jonkvrouw Israëls doet eene zeer afschuwelijke zaak.

14 Zal men ook om eenen rotssteen des velds verlaten de sneeuw van Libanon? zullen ook de vreemde, koude, vlietende wateren verlaten worden?

15 Nogtans heeft mijn volk Mij vergeten, zij rooken der ijdelheid: want zij hebben hen doen aanstooten op hunne wegen, *op* de oude paden, opdat zij mogten wandelen in stegen van eenen weg, die niet opgehoogd is;

16 Om hun land te stellen tot eene ontzetting, *tot* eeuwige aanfluitingen: al wie daar voorbijgaat, zal zich ontzetten, en met zijn hoofd schudden.

17 Als een oostewind zal Ik hen verstrooijen voor het aangezigt des vijands; Ik zal hun den nek en niet het aangezigt laten zien, ten dage huns verderfs.

18 Toen zeiden zij: Komt aan, laat ons gedachten tegen Jeremia denken; want de wet zal niet vergaan van den priester, noch de raad van den wijzen, noch het woord van den profeet; komt aan, en laat ons hem slaan met de tong, en laat ons niet luisteren naar eenige zijner woorden!

19 Heere! luister naar mij, en hoor naar de stem mijner twisters.

20 Zal dan kwaad voor goed vergolden worden? want zij hebben mijne ziel eenen kuil gegraven; gedenk, dat Ik voor uw aangezigt gestaan heb, om goed voor hen te spreken, om uwe grimmigheid van hen af te wenden.

21 Daarom, geef hunne zonen den honger over, en doe ze wegvloeijen door het geweld des zwaards, en laat hunne vrouwen van kinderen beroofd en weduwen worden, en laat hunne mannen door den dood omgebragt, *en* hunne jongelingen met het zwaard geslagen worden in den strijd.

22 Laat er een geschrei uit hunne huizen gehoord worden, wanneer Gij haastelijk eene bende over hen zult brengen: dewijl zij eenen kuil gegraven hebben om mij te vangen, en strikken verborgen voor mijne voeten.

23 Doch Gij, Heere! weet al hunnen raad tegen mij ten doode; maak geene verzoening over hunne ongeregtigheid, en delg hunne zonde niet uit van voor uw aangezigt; maar laat hen nedergeveld worden voor uw aangezigt; handel *alzoo* met hen, ten tijde uws toorns.

HOOFDSTUK XIX.

ZOO zegt de Heer: Ga henen en koop eene pottebakkers kruik, en *neem tot u* van de oudsten des volks, en van de oudsten der priesteren.

2 En ga uit naar het dal des zoons van Hinnom, dat voor de deur der zonnepoort is, en roep aldaar uit de woorden, die Ik tot u spreken zal;

3 En zeg: Hoort des Heeren woord, gij koningen van Juda en inwoners van Jerûzalem! Alzoo zegt de Heer der heirscharen, de God Israëls: Ziet, Ik zal een kwaad brengen over deze plaats, *van* hetwelk een' ieder, die het hoort, zijne ooren klinken zullen.

4 Omdat zij Mij verlaten, en deze plaats vervreemd, en anderen goden daarin gerookt hebben, die zij niet gekend hebben, zij, noch hunne vaders, noch de koningen van Juda; en hebben deze plaats vervuld met bloed der onschuldigen.

5 Want zij hebben de hoogten van Baäl gebouwd, om hunne zonen met vuur te verbranden, aan Baäl *tot* brandofferen; hetwelk Ik niet geboden, noch gesproken heb, noch in mijn hart is opgekomen.

6 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de Heer, dat deze plaats niet meer zal genoemd worden het Tofeth, of dal des zoons van Hinnom, maar moord-dal.

7 Want Ik zal den raad van Juda en Jerûzalem in deze plaats verijdelen, en zal hen voor het aangezigt hunner vijanden doen vallen door het zwaard, en door de hand dergenen, die hunne ziel zoeken; en Ik zal hunne doode ligchamen het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijze geven.

8 En Ik zal deze stad zetten tot eene ontzetting en tot eene aanfluiting; al wie voorbij haar gaat, zal zich ontzetten en fluiten over al hare plagen.

9 En Ik zal henlieden het vleesch hunner zonen en het vleesch hunner dochteren doen eten, en zij zullen eten, een iegelijk het vleesch zijns naasten, in de belegering en in de benaauwing, waarmede hen hunne vijanden, en die hunne ziel zoeken, benaauwen zullen.

10 Dan zult gij de kruik verbreken voor de oogen der mannen, die met u gegaan zijn;

11 En zult tot hen zeggen: Zoo zegt de Heer der heirscharen: Alzoo zal Ik dit volk en deze stad verbreken, gelijk als men een pottebakkers vat verbreekt, dat niet weder geheel kan worden; en zij zullen hen in Tofeth begraven, omdat er geene *andere* plaats zal zijn om te begraven.

12 Zoo zal Ik deze plaats doen, spreekt de Heer, en haren inwoneren; en dat, om deze stad te stellen als een Tofeth.

13 En de huizen van Jerûzalem en de huizen der koningen van Juda zullen, gelijk de plaatsen van Tofeth, onrein worden, met al de huizen, op welker daken zij aan al het heir des hemels gerookt en aan vreemde goden drankofferen geofferd hebben.

14 Toen nu Jeremia van Tofeth kwam, waarhenen hem de Heer gezonden had, om te profeteren, stond hij in het voorhof van des Heeren huis, en zeide tot al het volk:

15 Zoo zegt de Heer der heirscharen, de God Israëls: Ziet, Ik zal over deze stad, en over al hare steden, al het kwaad brengen, dat Ik over haar gesproken heb; omdat zij

hunnen nek verhard hebben, om mijne woorden niet te hooren.

HOOFDSTUK XX.

ALS Pashur, de zoon van Immer, de priester, (deze nu was bestelde voorganger in het huis des HEEREN) Jeremia hoorde, diezelve woorden profeterende,

2 Zoo sloeg Pashur den profeet Jeremia, en hij stelde hem in de gevangenis, dewelke is in de bovenste poort van Benjamin, die aan het huis des HEEREN is.

3 Maar het geschiedde des anderen daags, dat Pashur Jeremia uit de gevangenis voortbragt: toen zeide Jeremia tot hem: De HEER noemt uwen naam niet Pashur, maar Magôr-missabib.

4 Want zoo zegt de HEER: Zie, Ik stel u tot eenen schrik voor u zelven en voor al uwe liefhebbers; die zullen vallen door het zwaard hunner vijanden, dat het uwe oogen aanzien; en Ik zal gansch Juda geven in de hand des konings van Babel, die hen naar Babel gevankelijk zal wegvoeren, en slaan hen met het zwaard.

5 Ook zal Ik geven al het vermogen dezer stad, en al haren arbeid, en al hare kostelijkheid, en alle schatten der koningen van Juda, Ik zal ze geven in de hand hunner vijanden, die zullen ze rooven, zullen ze nemen, en zullen ze brengen naar Babel.

6 En gij, Pashur, en alle inwoners van uw huis! gijlieden zult gaan in de gevangenis; en gij zult te Babel komen, en aldaar sterven, en aldaar begraven worden, gij en al uwe vrienden, denwelken gij valschelijk geprofeteerd hebt.

7 HEERE! Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden; Gij zijt mij te sterk geweest, en hebt overmogt; Ik ben den ganschen dag tot een belagchen, een ieder van hen bespot mij.

8 Want sints ik spreke, roep ik uit, ik roep geweld en verstoring; omdat mij des HEEREN woord den ganschen dag tot smaad en tot schimp is.

9 Dies zeide ik: Ik zal Zijner niet gedenken, en niet meer in zijnen naam spreken; maar het werd in mijn hart als een brandend vuur, besloten in mijne beenderen; en ik bemoeide mij om te verdragen, maar konde niet.

10 Want ik heb gehoord de naspraak van velen, *van* Magôr-missabib, *zeggende*: Geef *ons* te kennen, en wij zullen het te kennen geven; al mijne vredegenooten nemen acht op mijne hinking; *zij zeggen*: Misschien zal hij overreed worden, dan zullen wij hem overmogen, en onze wraak van hem nemen.

11 Maar de HEER is met mij als een verschrikkelijk held; daarom zullen mijne vervolgers struikelen, en niets vermogen; zij zijn zeer beschaamd geworden, omdat zij niet verstandiglijk gehandeld hebben; het zal eene eeuwige schande zijn, zij zal niet vergeten worden.

12 Gij dan, o HEER der heirscharen, die den regtvaardigen proeft, die de nieren en het hart ziet! laat mij uwe wraak van hen zien, want ik heb U mijne twistzaak ontdekt.

13 Zingt den HEERE, prijst den HEER: want Hij heeft de ziel des nooddruftigen uit de hand der boosdoeners verlost.

14 Vervloekt zij de dag, op welken ik geboren ben; de dag, op welken mijne moeder mij gebaard heeft, zij niet gezegend!

15 Vervloekt zij de man, die mijnen vader geboodschapt heeft, zeggende: U is een jonge zoon geboren, verblijdende hem grootelijks!

16 Ja dezelve man zij, als de steden, die de HEER heeft omgekeerd, en het heeft Hem niet berouwd; en hij hoore in den morgenstond een geroep, en op den middagtijd een geschrei.

17 Dat Hij mij niet gedood heeft van de baarmoeder af! of mijne moeder mijn graf geweest is, of hare baarmoeder *als van eene*, die eeuwiglijk zwanger is!

18 Waarom ben ik toch uit de baarmoeder voortgekomen, om moeite en droefenis te zien? en dat mijne dagen in beschaamdheid vergaan?

HOOFDSTUK XXI.

HET woord, dat van den HEER geschied is tot Jeremia, als de koning Zedekia tot hem zond Pashur, den zoon van Malchia, en Zefanja, den zoon van Maäséja, den priester, zeggende:

2 Vraag toch den HEER voor ons, want Nebukadrézar, de koning van Babel, strijdt tegen ons: misschien zal de HEER met ons doen naar al zijne wonderen, dat hij van ons optrekke.

3 Toen zeide Jeremia tot hen: Zoo zult gijlieden tot Zedekia zeggen:

4 Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Ziet, Ik zal de krijgswapenen omwenden, die in ulieder hand zijn, met dewelke gij strijdt tegen den koning van Babel en tegen de Chaldeen, die u belegeren, van buiten aan den muur; en Ik zal ze verzamelen in het midden van deze stad.

5 En Ik zelf zal tegen ulieden strijden, met eene uitgestrekte hand en met eenen sterken arm, ja met toorn, en met grimmigheid, en met groote verbolgenheid.

6 En Ik zal de inwoners dezer stad slaan, zoowel de menschen als de beesten; door eene groote pestilentie zullen zij sterven.

7 En daarna, spreekt de HEER, zal Ik Zedekia, den koning van Juda, en zijne knechten, en het volk, en die in deze stad overgebleven zijn van de pestilentie, van het zwaard en van den honger, geven in de hand van Nebukadrézar, den koning van Babel, en in de hand hunner vijanden, en in de hand dergenen, die hunne ziel zoeken; en hij zal ze slaan met de scherpte des zwaards; hij zal ze niet sparen, noch verschoonen, noch zich ontfermen.

8 En tot dit volk zult gij zeggen: Zoo zegt de HEER: Ziet, Ik stel voor ulieder aangezigt den weg des levens en den weg des doods.

9 Die in deze stad blijft, zal sterven door het zwaard, of door den honger, of door de pestilentie; maar die er uitgaat en valt tot de Chaldeen, die ulieden belegeren, die zal leven, en zijne ziel zal hem tot eenen buit zijn.

10 Want Ik heb mijn aangezigt tegen deze stad gesteld ten kwade en niet ten goede, spreekt de HEER: zij zal gegeven worden in de hand des konings van Babel, en hij zal ze met vuur verbranden.

11 En aangaande het huis des konings van Juda, hoort des HEEREN woord.

12 O huis Davids! zoo zegt de HEER: Rigt des morgens regt, en verlost den beroofden uit de hand des verdrukkers; opdat mijne gramschap niet uitvare als een vuur, en brande, dat niemand blusschen kunne, van wege de boosheid uwer handelingen.

13 Ziet, Ik *wil* aan u, gij inwoneres des dals, gij rots van het plein! spreekt de HEER: gijlieden die zegt: Wie zou tegen ons afkomen? of wie zou komen in onze woningen?

14 En Ik zal over ulieden bezoeking doen naar de vrucht uwer handelingen, spreekt de HEER: en Ik zal een vuur aansteken in haar woud, dat zal verteren al wat rondom haar is.

HOOFDSTUK XXII.

ALZOO zegt de HEER: Ga af *in* het huis des konings van Juda, en spreek aldaar dit woord,

2 En zeg: Hoor het woord des HEEREN, gij koning van Juda, gij, die zit op Davids troon! gij, en uwe knechten, en uw volk, die door deze poorten ingaan!

3 Zoo zegt de HEER: Doet regt en geregtigheid, en redt den beroofden uit de hand des verdrukkers; en onderdrukt den vreemdeling niet, den wees noch de weduwe; doet geen geweld en vergiet geen onschuldig bloed in deze plaats.

4 Want indien gijlieden deze zaak ernstelijk zult doen, zoo zullen door de poorten van dit huis koningen ingaan, zittende David op zijnen troon, rijdende op wagen en op paarden, hij, en zijne knechten, en zijn volk.

5 Indien gij daarentegen deze woorden niet zult hooren, zoo heb Ik bij Mij gezworen, spreekt de HEER, dat dit huis tot eene woestheid worden zal.

6 Want zoo zegt de HEER van het huis des konings van Juda: Gij zijt Mij een Gilead, eene hoogte van Libanon; *maar* zoo Ik u niet zette *als* eene woestijn *en* onbewoonde steden!

7 Want Ik zal verdervers tegen u heiligen, elk met zijn gereedschap; die zullen uwe uitgelezene cederen omhouwen, en in het vuur werpen.

8 Dan zullen vele heidenen voorbij deze stad gaan, en zullen zeggen, een ieder tot zijnen naasten: Waarom heeft de HEER alzoo gedaan aan deze groote stad?

9 En zij zullen zeggen: Omdat zij het verbond des HEEREN, huns Gods, hebben verlaten, en hebben zich voor andere goden nedergebogen, en die gediend.

10 Weent niet over den dooden, en beklaagt hem niet; weent vrij over dien, die weggegaan is, want hij zal nimmermeer wederkomen, dat hij het land zijner geboorte zie.

11 Want zoo zegt de HEER van Sallum, den zoon van Josia, koning van Juda, die in de plaats van zijnen vader Josia regeerde, die uit deze plaats is uitgegaan: hij zal daar nimmermeer wederkomen.

12 Maar in de plaats, waarhenen zij hem gevankelijk hebben weggevoerd, zal hij sterven, en dit land zal hij niet meer zien.

13 Wee dien, die zijn huis bouwt met ongeregtigheid, en zijne opperzalen met onregt; die zijns naasten dienst om niet gebruikt, en geeft hem zijn arbeidsloon niet!

14 Die daar zegt: Ik zal mij een zeer hoog huis bouwen, en doorluchtige opperzalen; en hij houwt zich vensteren uit, en het is bedekt met ceder, en aangestreken met menie.

15 Zoudt gij regeren, omdat gij u mengt met den ceder? heeft niet uw vader gegeten en gedronken, en regt en geregtigheid gedaan, *en* het ging hem toen wel?

16 Hij heeft de regtzaak des ellendigen en nooddruftigen gerigt, toen ging het *hem* wel; is dat niet Mij te kennen? spreekt de HEER.

17 Maar uwe oogen en uw hart zijn niet dan op uwe gierigheid, en op onschuldig bloed, om dat te vergieten, en op verdrukking en overlast, om *die* te doen.

18 Daarom zegt de HEER alzoo van Jójakim, zoon van Josia, koning van Juda: Zij zullen hem niet beklagen: Och mijn broeder! of, och zuster! zij zullen hem niet beklagen: Och heer! of, och zijne majesteit!

19 Met eene ezels-begrafenis zal hij begraven worden; men zal *hem* slepen en daarhenen werpen, verre weg van de poorten van Jerúzalem.

20 Klim op den Libanon en roep, en verhef uwe stem op den Basan: roep ook van de veren; maar al uwe liefhebbers zijn verbroken.

21 Ik sprak u aan in uwen grooten voorspoed, *maar* gij zeidet: Ik zal niet hooren. Dit is uw weg van uwe jeugd af, dat gij mijner stem niet hebt gehoorzaamd.

22 De wind zal al uwe herders weiden, en uwe liefhebbers zullen in de gevangenis gaan; dan zult gij zekerlijk beschaamd en te schande worden, van wege al uwe boosheid.

23 O gij, die nu op den Libanon woont, *en* in de cederen nestelt! hoe begenadigd zult gij zijn, als u de smarten zullen aankomen, het wee als eener barende *vrouw!*

24 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de HEER, ofschoon Chónia, de zoon van Jójakim, den koning van Juda, een zegelring ware aan mijne regterhand, zoo zal Ik u toch van daar wegrukken.

25 En Ik zal u geven in de hand dergenen, die uwe ziel zoeken, en in de hand dergenen, voor welker aangezigt gij schrikt: namelijk in de hand van Nebukadrézar, den koning van Babel, en in de hand der Chaldeen.

26 En Ik zal u, en uwe moeder, die u gebaard heeft, uitwerpen in een ander land, waarin gijlieden niet geboren zijt, en daar zult gij sterven.

27 En in het land, naar hetwelk hunne ziel verlangt om daar weder te komen, daarhenen zullen zij niet wederkomen.

28 Is dan deze man Chónia een veracht, verstrooid, afgodisch beeld? of is hij een vat, waaraan men geenen lust heeft? Waarom zijn hij en zijn zaad uitgeworpen, ja weggeworpen in een land, dat zij niet kennen?

29 O land, land, land! hoor des HEEREN woord!

30 Zoo zegt de HEER: Schrijft dezen zelven man kinderloos, eenen man, *die* niet voorspoedig zal zijn in zijne dagen: want er zal niemand van zijn zaad voorspoedig zijn, zittende op den troon Davids, en heerschende meer in Juda.

HOOFDSTUK XXIII.

WEE den herderen, die de schapen mijner weide ombrengen en verstrooijen! spreekt de HEER.

2 Daarom zegt de HEER, de God Israëls, alzoo van de herderen, die mijn volk weiden: Gijlieden hebt mijne schapen verstrooid, en hebt ze verdreven, en hebt ze niet bezocht; ziet, Ik zal over u bezoeken de boosheid uwer handelingen, spreekt de HEER.

3 En Ik zal het overblijfsel mijner schapen zelf vergaderen uit al de landen, waarhenen Ik ze verdreven heb; en Ik zal ze wederbrengen tot hunne kooijen, en zij zullen vruchtbaar zijn en vermenigvuldigen.

4 En Ik zal herderen over hen verwekken, die ze weiden zullen: en zij zullen niet meer vreezen, noch verschrikt worden, noch gemist worden, spreekt de HEER.

5 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat Ik aan David eene regtvaardige Spruit zal verwekken; die zal Koning zijnde regeren, en voorspoedig zijn, en regt en geregtigheid doen op de aarde.

6 In zijne dagen zal Juda verlost worden, en Israël zeker wonen; en dit zal zijn naam zijn, waarmede men hem zal noemen : De HEER, onze geregtigheid.

7 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat zij niet meer zullen zeggen : *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, die de kinderen Israëls uit Egypteland heeft opgevoerd!

8 Maar : *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, die het zaad van het huis Israëls heeft opgevoerd, en die het aangebragt heeft uit het land van het noorden, en uit al de landen, waarhenen Ik ze gedreven had! want zij zullen wonen in hun land.

9 Aangaande de profeten. Mijn hart wordt in mijn binnenste gebroken, al mijne beenderen bewegen zich; ik ben als een dronken man, en als een man, dien de wijn te boven gaat; van wege den HEER, en van wege de woorden zijner heiligheid.

10 Want het land is vol overspelers, want het land treurt van wege den vloek, de weiden der woestijn verdorren; omdat hun loop boos is, en hunne magt niet regt.

11 Want beide profeten en priesters zijn huichelaars; zelfs in mijn huis vind Ik hunne boosheid, spreekt de HEER.

12 Daarom zal hun weg hun zijn als zeer gladde plaatsen in de donkerheid; zij zullen aangedreven worden en daarin vallen : want Ik zal een kwaad over hen brengen *in* het jaar hunner bezoeking, spreekt de HEER.

13 Ik heb wel ongerijmdheid gezien in de profeten van Samaria, *die* door Baäl profeteerden, en mijn volk Israël verleidden;

14 Maar in de profeten van Jerûzalem zie Ik afschuwelijkheid; zij bedrijven overspel, en gaan om met valschheid, en sterken de handen der boosdoeners, opdat zij zich niet bekeeren, een iegelijk van zijne boosheid : zij allen zijn Mij als Sodom, en hare inwoners als Gomorra.

15 Daarom zegt de HEER der heirscharen van deze profeten alzoo : Ziet, Ik zal hen met alsem spijzigen, en met galle-water drenken : want van Jerûzalems profeten is de huichelarij uitgegaan in het gansche land.

16 Zoo zegt de HEER der heirscharen : Hoort niet naar de woorden der profeten, die u profeteren; zij maken u ijdel; zij spreken het gezigt huns harten, niet uit des HEEREN mond.

17 Zij zeggen steeds tot degenen, die Mij lasteren : De HEER heeft het gesproken, gijlieden zult vrede hebben; en *tot* al wie naar zijns harten goeddunken wandelt, zeggen zij : Ulieden zal geen kwaad overkomen.

18 Want wie heeft in des HEEREN raad gestaan, en zijn woord gezien of gehoord? Wie heeft zijn woord aangemerkt en gehoord?

19 Ziet, een onweder des HEEREN, eene grimmigheid is uitgegaan, ja een pijnlijk onweder : het zal blijven op der goddeloozen hoofd.

20 Des HEEREN toorn zal zich niet afwenden, totdat Hij zal hebben gedaan, en totdat Hij zal hebben daargesteld de gedachten zijns harten : in het laatste der dagen zult gij *met* verstand daarop letten.

21 Ik heb die profeten niet gezonden, nogtans hebben zij geloopen; Ik heb tot hen niet gesproken, nogtans hebben zij geprofeteerd.

22 Maar zoo zij in mijnen raad hadden gestaan, zoo zouden zij mijn volk mijne woorden hebben doen hooren, en zouden hen afgekeerd hebben van hunnen boozen weg, en van de boosheid hunner handelingen.

23 Ben Ik een God van nabij, spreekt de HEER, en niet een God van verre?

24 Zou zich iemand in verborgene plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien? spreekt de HEER; vervul Ik niet den hemel en de aarde? spreekt de HEER.

25 Ik heb gehoord wat de profeten zeggen, die in mijnen naam leugen profeteren, zeggende : Ik heb gedroomd, ik heb gedroomd.

26 Hoe lang? Is er dan *een droom* in het hart der profeten, die de leugen profeteren? Ja het zijn profeten van huns harten bedriegerij;

27 Die daar denken om mijn volk mijnen naam te doen vergeten, door hunne droomen, die zij, een ieder zijnen naasten, vertellen; gelijk als hunne vaders mijnen naam vergeten hebben door Baäl.

28 De profeet, bij welken een droom is, die vertelle den droom; en bij welken mijn woord is, die spreke mijn woord waarachtiglijk : wat heeft het stroo met het koren te doen? spreekt de HEER.

29 Is mijn woord niet alzoo, als een vuur? spreekt de HEER, en als een hamer, *die* eene steenrots te morzel slaat?

30 Daarom, ziet, Ik *wil* aan de profeten, spreekt de HEER, die mijne woorden stelen, een ieder van zijnen naasten;

31 Ziet, Ik *wil* aan de profeten, spreekt de HEER, die hunne tong nemen, en spreken: Hij heeft *het* gesproken;

32 Ziet, Ik *wil* aan degenen, die valsche droomen profeteren, spreekt de HEER, en vertellen die, en verleiden mijn volk met hunne leugenen en met hunne ligtvaardigheid: daar Ik hen niet gezonden, en hun niets bevolen heb, en zij dit volk gansch geen nut doen, spreekt de HEER.

33 Wanneer dan dit volk, of een profeet, of priester u vragen zal, zeggende: Wat is des HEEREN last? Zoo zult gij tot hen zeggen: Wat last? dat Ik ulieden verlaten zal, spreekt de HEER.

34 En aangaande den profeet, of den priester, of het volk, dat zeggen zal: Des HEEREN last; dat Ik bezoeking zal doen over dien man en over zijn huis.

35 Aldus zult gijlieden zeggen, een iegelijk tot zijnen naasten, en een iegelijk tot zijnen broeder: Wat heeft de HEER geantwoord, en wat heeft de HEER gesproken?

36 Maar des HEEREN last zult gij niet meer gedenken: want eenen iegelijk zal zijn eigen woord een last zijn, dewijl gij verkeert de woorden van den levenden God, den HEER der heirscharen, onzen God.

37 Aldus zult gij zeggen tot den profeet: Wat heeft u de HEER geantwoord? en wat heeft de HEER gesproken?

38 Maar dewijl gij zegt: Des HEEREN last; daarom zoo zegt de HEER: Omdat gij dit woord zegt: Des HEEREN last, daar Ik tot u gezonden heb, zeggende: Gij zult niet zeggen: Des HEEREN last;

39 Daarom ziet, Ik zal u ook ganschelijk vergeten, en u, mitsgaders de stad, die Ik u en uwen vaderen gegeven heb, van mijn aangezigt laten varen.

40 En Ik zal u eeuwige smaadheid aandoen, en eeuwige schande, die niet zal worden vergeten.

HOOFDSTUK XXIV.

DE HEER deed mij zien, en ziet, er waren twee vijgekorven, gezet voor den tempel des HEEREN: nadat Nebukadrézar, koning van Babel, gevankelijk had weggevoerd Jechónia, den zoon van Jójakim, den koning van Juda, mitsgaders de vorsten van Juda, en de timmerlieden, en de smeden, van Jerúzalem, en hen te Babel gebragt had.

2 *In* den éénen korf waren zeer goede vijgen, als de eerste rijpe vijgen zijn; maar *in* den anderen korf waren zeer booze vijgen, die van wege de boosheid niet konden gegeten worden.

3 En de HEER zeide tot mij: Wat ziet gij, Jeremia? En ik zeide: Vijgen; de goede vijgen zijn zeer goed, en de booze zeer boos, die van wege de boosheid niet kunnen gegeten worden.

4 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

5 Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Gelijk die goede vijgen, alzoo zal Ik kennen de gevankelijk weggevoerden van Juda, die Ik uit deze plaats naar het land der Chaldeen heb weggeschikt, ten goede.

6 En Ik zal mijn oog op hen stellen ten goede, en zal hen wederbrengen in dit land; en Ik zal hen bouwen, en niet afbreken; en zal hen planten, en niet uitrukken.

7 En Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen, dat Ik de HEER ben; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot eenen God zijn: want zij zullen zich tot Mij met hun gansche hart bekeeren.

8 En gelijk de booze vijgen, die van wege de boosheid niet kunnen gegeten worden, (want aldus zegt de HEER) alzoo zal Ik maken Zedekía, den koning van Juda, mitsgaders zijne vorsten, en het overblijfsel van Jerúzalem, die in dit land zijn overgebleven, en die in Egypteland wonen;

9 En Ik zal hen overgeven tot eene beroering ten kwade, allen koningrijken der aarde; tot smaadheid, en tot een spreekwoord, tot eene spotrede, en tot eenen vloek, in al de plaatsen, waarhenen Ik hen gedreven zal hebben;

10 En Ik zal onder hen zenden het zwaard, den honger en de pestilentie, totdat zij verteerd zullen zijn uit het land, dat Ik hun en hunnen vaderen gegeven had.

HOOFDSTUK XXV.

HET woord, dat tot Jeremia geschied is over het gansche volk van Juda, in het vierde jaar van Jójakim, zoon van Josia, koning van Juda; (dit was het eerste jaar van Nebukadrézar, koning van Babel;)

2 Hetwelk de profeet Jeremia gesproken heeft tot het gansche volk van Juda, en tot

al de inwoners van Jerùzalem, zeggende :
3 Van het dertiende jaar van Josia, den zoon van Amon, den koning van Juda, tot op dezen dag toe (dit is het drie en twintigste jaar) is het woord des HEEREN tot mij geschied ; en Ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij hebt niet gehoord.
4 Ook heeft de HEER tot u gezonden al zijne knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende ; (maar gij hebt niet gehoord, noch uw oor geneigd om te hooren)
5 Zeggende : Bekeert u toch, een iegelijk van zijnen boozen weg en van de boosheid uwer handelingen, en woont in het land, dat de HEER u en uwen vaderen gegeven heeft, van eeuw tot in eeuw.
6 En wandelt andere goden niet na, om die te dienen, en u voor die neder te buigen ; en vertoornt Mij niet door uwer handen werk, opdat Ik u geen kwaad doe.
7 Maar gij hebt naar Mij niet gehoord, spreekt de HEER ; opdat gij Mij vertoorndet door het werk uwer handen, u zelven ten kwade.
8 Daarom, zoo zegt de HEER der heirscharen : Omdat gij mijne woorden niet hebt gehoord ;
9 Ziet, Ik zal zenden, en nemen alle geslachten van het noorden, spreekt de HEER ; en tot Nebukadrézar, den koning van Babel, mijnen knecht ; en zal ze brengen over dit land, en over de inwoners van hetzelve, en over al deze volken rondom ; en Ik zal ze verbannen, en zal ze stellen tot eene ontzetting, en tot eene aanfluiting, en tot eeuwige woestheden.
10 En Ik zal van hen doen vergaan de stem der vrolijkheid en de stem der vreugde, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, het geluid der molens en het licht der lamp.
11 En dit gansche land zal worden tot eene woestheid, tot eene ontzetting ; en deze volken zullen den koning van Babel dienen zeventig jaren.
12 Maar het zal geschieden, als de zeventig jaren vervuld zijn, *dan* zal Ik over den koning van Babel, en over dat volk, spreekt de HEER, hunne ongeregtigheid bezoeken, mitsgaders over het land der Chaldeen, en zal dat stellen tot eeuwige verwoestingen.
13 En Ik zal over dat land brengen al mijne woorden, die Ik daarover gesproken heb ; al wat in dit boek geschreven is, wat Jeremia geprofeteerd heeft over al deze volken.
14 Want van hen zullen zich doen dienen, die ook magtige volken en groote koningen zijn : alzoo zal Ik hun vergelden naar hun doen, en naar het werk hunner handen.
15 Want alzoo heeft de HEER, de God Israëls, tot mij gezegd : Neem dezen beker des wijns der grimmigheid van mijne hand, en geef dien te drinken al den volken, tot welke Ik u zende ;
16 Dat zij drinken, en beven, en dol worden, van wege het zwaard, dat Ik onder hen zal zenden.
17 En ik nam den beker van des HEEREN hand, en ik gaf te drinken al den volken, tot welke de HEER mij gezonden had :
18 *Namelijk* Jerùzalem en de steden van Juda, en haren koningen, en haren vorsten ; om die te stellen tot eene woestheid, tot eene ontzetting, tot eene aanfluiting, en tot eenen vloek, gelijk het is te dezen dage ;
19 Faraö, den koning van Egypte, en zijnen knechten, en zijnen vorsten, en al zijn volk ;
20 En den ganschen gemengden hoop, en allen koningen des lands van Uz ; en allen koningen van der Filistijnen land, en Askelon, en Gaza, en Ekron, en het overblijfsel van Asdod ;
21 Edom, en Moab, en den kinderen Ammons ;
22 En allen koningen van Tyrus, en allen koningen van Zidon ; en den koningen der eilanden, die aan gene zijde der zee zijn,
23 Dedan, en Thema, en Buz, en allen, die aan de hoeken afgekort zijn ;
24 En allen koningen van Arabië ; en allen koningen des gemengden hoops, die in de woestijn wonen ;
25 En allen koningen van Zimri, en allen koningen van Elam, en allen koningen van Medië ;
26 En allen koningen van het noorden, die nabij en die verre zijn, den eenen met den anderen ; ja allen koningrijken der aarde, die op den aardbodem zijn. En de koning van Sesach zal na hen drinken.
27 Gij zult dan tot hen zeggen : Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls : Drinkt, en wordt dronken, en spuwt, en valt neder, dat gij niet weder opstaat, van

wege het zwaard, dat Ik onder u zal zenden.

28 En het zal geschieden, wanneer zij weigeren zullen den beker van uwe hand te nemen om te drinken, dat gij tot hen zeggen zult : Zoo zegt de HEER der heirscharen : Gij zult zekerlijk drinken!

29 Want ziet, in de stad, die naar mijnen naam genoemd is, begin Ik te plagen, en zoudt gij eenigzins onschuldig gehouden worden? gij zult niet onschuldig worden gehouden : want Ik roep het zwaard over alle inwoners der aarde, spreekt de HEER der heirscharen.

30 Gij zult dan al deze woorden tot hen profeteren, en gij zult tot hen zeggen : De HEER zal brullen uit de hoogte, en zijne stem verheffen uit de woning zijner heiligheid, Hij zal schrikkelijk brullen over zijne woonstede; Hij zal een vreugdegeschrei, als de *druiven*-treders, uitroepen tegen alle inwoners der aarde.

31 Het geschal zal komen tot aan het einde der aarde: want de HEER heeft eenen twist met de volken, Hij zal gerigt houden met alle vleesch : de goddeloozen heeft Hij aan het zwaard overgegeven, spreekt de HEER.

32 Zoo zegt de HEER der heirscharen : Ziet, een kwaad gaat er uit van volk tot volk, en een groot onweder zal er verwekt worden van de zijden der aarde.

33 En de verslagenen des HEEREN zullen te dien dage *liggen* van het *eene* einde der aarde tot aan het *andere* einde der aarde; zij zullen niet beklaagd, noch opgenomen, noch begraven worden; tot mist op den aardbodem zullen zij zijn.

34 Huilt, gij herders! en schreeuwt, en wentelt u *in de asch,* gij heerlijken van de kudde! want uwe dagen zijn vervuld, dat men slagten zal, en van uwe verstrooijingen; dan zult gij vervallen als een kostelijk vat.

35 En de vlugt zal vergaan van de herders, en de ontkoming van de heerlijken der kudde.

36 Er zal zijn eene stem des geroeps der herderen, en een gehuil der heerlijken van de kudde, omdat de HEER hunne weide verstoort.

37 Want de landouwen des vredes zullen uitgeroeid worden, van wege de hittigheid des toorns des HEEREN.

38 Hij heeft, als een jonge leeuw, zijne hutte verlaten : want hunlieder land is geworden tot eene verwoesting, van wege de hittigheid des verdrukkers, ja van wege de hittigheid zijns toorns.

HOOFDSTUK XXVI.

IN het begin des koningrijks van Jójakim, den zoon van Josia, koning van Juda, geschiedde dit woord van den HEER, zeggende :

2 Zoo zegt de HEER : Sta in het voorhof van het huis des HEEREN, en spreek tot alle steden van Juda, die komen om aan te bidden *in* het huis des HEEREN, al de woorden, die Ik u geboden heb tot hen te spreken, doe er niet één woord af.

3 Misschien zullen zij hooren, en zich bekeeren, een iegelijk van zijnen boozen weg; zoo zou Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik hun denk te doen van wege de boosheid hunner handelingen.

4 Zeg dan tot hen : Zoo zegt de HEER : Zoo gijlieden naar Mij niet zult hooren, dat gij wandelt in mijne wet, die Ik voor uw aangezigt gegeven heb;

5 Hoorende naar de woorden mijner knechten, de profeten, die Ik tot u zende, zelfs vroeg op zijnde en zendende; doch gij niet gehoord hebt :

6 Zoo zal Ik dit huis stellen als Silo, en deze stad zal Ik stellen tot eenen vloek allen volken der aarde.

7 En de priesters, en de profeten, en al het volk, hoorden Jeremia deze woorden spreken in het huis des HEEREN.

8 Zoo geschiedde het, als Jeremia geëindigd had te spreken alles, wat de HEER geboden had tot al het volk te spreken, dat de priesters en de profeten en al het volk hem grepen, zeggende : Gij zult den dood sterven!

9 Waarom hebt gij in den naam des HEEREN geprofeteerd, zeggende : Dit huis zal worden als Silo, en deze stad zal woest worden, dat er niemand wone? En het gansche volk werd vergaderd tegen Jeremia, in het huis des HEEREN.

10 Als nu de vorsten van Juda deze woorden hoorden, gingen zij op uit het huis des konings *naar het* huis des HEEREN; en zij zetteden zich bij de deur der nieuwe poort des HEEREN.

11 Toen spraken de priesters en de profeten tot de vorsten en tot al het volk, zeggende : Aan dezen man is een oordeel des

doods, want hij heeft geprofeteerd tegen deze stad, gelijk als gij met uwe ooren gehoord hebt.

12 Maar Jeremia sprak tot al de vorsten en tot al het volk, zeggende : De HEER heeft mij gezonden, om tegen dit huis en tegen deze stad te profeteren al de woorden, die gij gehoord hebt ;

13 Nu dan, maakt uwe wegen en uwe handelingen goed, en gehoorzaamt de stem des HEEREN, uws Gods ; zoo zal het den HEERE berouwen over het kwaad, dat Hij tegen u gesproken heeft.

14 Doch ik, ziet, ik ben in uwe handen ; doet mij, als het goed, en als het regt is in uwe oogen ;

15 Maar weet voorzeker, dat gij, zoo gij mij doodt, gewisselijk onschuldig bloed zult brengen op u, en op deze stad, en op hare inwoners : want in der waarheid, de HEER heeft mij tot u gezonden, om al deze woorden voor uwe ooren te spreken.

16 Toen zeiden de vorsten en al het volk tot de priesteren en tot de profeten : Aan dezen man is geen oordeel des doods, want hij heeft tot ons gesproken in den naam des HEEREN, onzes Gods.

17 Ook stonden er mannen op, van de oudsten des lands, en spraken tot de gansche gemeente des volks, zeggende :

18 Micha, de Moraschtiet, heeft in de dagen van Hizkia, koning van Juda, geprofeteerd, en tot al het volk van Juda gesproken, zeggende : Zoo zegt de HEER der heirscharen : Zion zal *als* een akker geploegd, en Jerûzalem *tot steen*-hoopen worden, en de berg dezes huizes tot hoogten eens wouds.

19 Hebben ook Hizkia, de koning van Juda, en gansch Juda hem ooit gedood? vreesde hij niet den HEER? en smeekte des HEEREN aangezigt, zoodat het den HEERE berouwde over het kwaad, dat Hij tegen hen gesproken had? Wij dan doen een groot kwaad tegen onze zielen.

20 Er was ook een man, die in den naam des HEEREN profeteerde, Uria, de zoon van Semâja, van Kirjath-Jeârim ; die profeteerde tegen deze stad en tegen dit land, naar al de woorden van Jeremia.

21 En als de koning Jójakim, mitsgaders al zijne geweldigen, en al de vorsten zijne woorden hoorden, zocht de koning hem te dooden ; als Uria *dat* hoorde, zoo vreesde hij, en vlugtte, en kwam in Egypte :

22 Maar de koning Jójakim zond mannen *naar* Egypte, E'lnathan, den zoon van Achbor, en *andere* mannen met hem, in Egypte ;

23 Die voerden Uria uit Egypte, en bragten hem tot den koning Jójakim, en hij sloeg hem met het zwaard, en hij wierp zijn dood ligchaam in de graven van de kinderen des volks.

24 Maar de hand van Ahikam, den zoon van Safan, was met Jeremia, dat men hem niet overgaf in de hand des volks, om hem te dooden.

HOOFDSTUK XXVII.

IN het begin des koningrijks van Jójakim, zoon van Josia, koning van Juda, geschiedde dit woord tot Jeremia, van den HEER, zeggende :

2 Alzoo zeide de HEER tot mij : Maak u banden en jukken, en doe die aan uwen hals.

3 En zend ze tot den koning van Edom, en tot den koning van Moab, en tot den koning der kinderen Ammons, en tot den koning van Tyrus, en tot den koning van Zidon ; door de hand der boden, die te Jerûzalem tot Zedekia, den koning van Juda, komen.

4 En beveel hun aan hunne heeren te zeggen : Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls : Zoo zult gij tot uwe heeren zeggen :

5 Ik heb gemaakt de aarde, den mensch en het vee, die op den aardbodem zijn, door mijne groote kracht en door mijnen uitgestrekten arm, en Ik geef ze aan welken het regt is in mijne oogen.

6 En nu, Ik heb al deze landen gegeven in de hand van Nebukadnézar, den koning van Babel, mijnen knecht ; zelfs ook het gedierte des velds heb Ik hem gegeven, om hem te dienen.

7 En alle volken zullen hem, en zijnen zoon, en zijns zoons zoon dienen ; totdat ook de tijd zijns eigenen lands kome ; dan zullen zich magtige volken en groote koningen van hem doen dienen.

8 En het zal geschieden, het volk en het koningrijk, die hem, Nebukadnézar, den koning van Babel, niet zullen dienen, en dat zijnen hals niet zal geven onder het juk des konings van Babel ; over datzelve volk zal Ik, spreekt de HEER, bezoeking doen door het zwaard, en door den honger, en

door de pestilentie, totdat Ik ze zal verteerd hebben door zijne hand.

9 Gijlieden dan, hoort niet naar uwe profeten, en naar uwe waarzeggers, en naar uwe droomers, en naar uwe guichelaars, en naar uwe toovenaars, dewelke tot u spreken, zeggende : Gij zult den koning van Babel niet dienen.

10 Want zij profeteren u valschheid, om u verre uit uw land te brengen, en dat Ik u uitstoote, en gij omkomt.

11 Maar het volk, dat zijnen hals zal brengen onder het juk des konings van Babel, en hem dienen, datzelve zal Ik in zijn land laten, spreekt de HEER, en het zal dat bouwen en daarin wonen.

12 Daarna sprak ik tot Zedekia, den koning van Juda, naar al deze woorden, zeggende : Brengt uwe halzen onder het juk des konings van Babel, en dient hem en zijn volk, zoo zult gij leven.

13 Waarom zoudt gij sterven, gij en uw volk, door het zwaard, door den honger en door de pestilentie? gelijk als de HEER gesproken heeft van het volk, dat den koning van Babel niet zal dienen.

14 Hoort dan niet naar de woorden der profeten, die tot u spreken, zeggende : Gij zult den koning van Babel niet dienen : want zij profeteren u valschheid.

15 Want Ik heb ze niet gezonden, spreekt de HEER, en zij profeteren valschelijk in mijnen naam; opdat Ik u uitstoote, en gij omkomt, gij en de profeten, die u profeteren.

16 Ook sprak ik tot de priesteren en tot dit gansche volk, zeggende : Zoo zegt de HEER : Hoort niet naar de woorden uwer profeten, die u profeteren, zeggende : Ziet, de vaten van des HEEREN huis zullen nu haast uit Babel wedergebragt worden : want zij profeteren u valschheid.

17 Hoort niet naar hen, *maar* dient den koning van Babel, zoo zult gijlieden leven : waarom zou deze stad *tot* eene woestheid worden?

18 Maar zoo zij profeten zijn, en zoo des HEEREN woord bij hen is, laat hen nu bij den HEER der heirscharen voorbidden, opdat de vaten, die in het huis des HEEREN, en in het huis des konings van Juda, en te Jerûzalem zijn overgebleven, niet naar Babel komen.

19 Want zoo zegt de HEER der heirscharen, van de pilaren, en van de zee, en van de stellingen, en van het overige der vaten, die in deze stad zijn overgebleven,

20 Die Nebukadnézar, de koning van Babel, niet heeft weggenomen, als hij Jechónia, den zoon van Jójakim, koning van Juda, van Jerûzalem naar Babel gevankelijk wegvoerde, mitsgaders al de edelen van Juda en Jerûzalem;

21 Ja, zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls, van de vaten, die *in* het huis des HEEREN, en in het huis des konings van Juda, en te Jerûzalem zijn overgebleven :

22 Naar Babel zullen zij gebragt worden, en aldaar zullen zij zijn, tot den dag toe, dat Ik ze bezoeken zal, spreekt de HEER; dan zal Ik ze opvoeren, en zal ze wederbrengen tot deze plaats.

HOOFDSTUK XXVIII.

VOORTS geschiedde het in hetzelve jaar, in het begin des koningrijks van Zedekia, koning van Juda, in het vierde jaar, in de vijfde maand, *dat* Hanánja, zoon van Azur, de profeet, die van Gibeon was, tot mij sprak, in het huis des HEEREN, voor de oogen der priesteren en des ganschen volks, zeggende :

2 Zoo spreekt de HEER der heirscharen, de God Israëls, zeggende : Ik heb het juk des konings van Babel verbroken.

3 In nog twee volle jaren zal Ik tot deze plaats wederbrengen al de vaten van het huis des HEEREN, die Nebukadnézar, de koning van Babel, uit deze plaats heeft weggenomen, en dezelve *naar* Babel gebragt.

4 Ook zal Ik Jechónia, den zoon van Jójakim, koning van Juda, en allen, die gevankelijk weggevoerd zijn van Juda, die te Babel gekomen zijn, tot deze plaats wederbrengen, spreekt de HEER : want ik zal het juk des konings van Babel verbreken.

5 Toen sprak de profeet Jeremia tot den profeet Hanánja, voor de oogen der priesteren, en voor de oogen des ganschen volks, die in het huis des HEEREN stonden;

6 En de profeet Jeremia zeide : Amen, de HEER doe alzoo! de HEER bevestige uwe woorden, die gij geprofeteerd hebt, dat Hij de vaten van des HEEREN huis, en allen, die gevankelijk zijn weggevoerd, van Babel wederbrenge tot deze plaats!

7 Maar hoor nu dit woord, dat ik spreek

voor uwe ooren, en voor de ooren des ganschen volks:

8 De profeten, die vóór mij en vóór u van ouds geweest zijn, die hebben tegen vele landen en tegen groote koningrijken geprofeteerd, van krijg, en van kwaad, en van pestilentie.

9 De profeet, die geprofeteerd zal hebben van vrede, als het woord van dien profeet komt, *dan* zal die profeet bekend worden, dat hem de HEER in der waarheid gezonden heeft.

10 Toen nam de profeet Hanánja het juk van den hals van den profeet Jeremia, en verbrak het.

11 En Hanánja sprak voor de oogen des ganschen volks, zeggende: Zoo zegt de HEER: Alzoo zal Ik verbreken het juk van Nebukadnézar, den koning van Babel, in nog twee volle jaren, van den hals al der volken. En de profeet Jeremia ging zijns weegs.

12 Doch des HEEREN woord geschiedde tot Jeremia, (nadat de profeet Hanánja het juk van den hals van den profeet Jeremia verbroken had) zeggende:

13 Ga henen en spreek tot Hanánja, zeggende: Zoo zegt de HEER: Houten jukken hebt gij verbroken, nu zult gij in plaats van die ijzeren jukken maken.

14 Want zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Ik heb een ijzeren juk gedaan aan den hals van al deze volken, om Nebukadnézar, den koning van Babel, te dienen, en zij zullen hem dienen; ja Ik heb hem ook het gedierte des velds gegeven.

15 En de profeet Jeremia zeide tot den profeet Hanánja: Hoor nu, Hanánja! de HEER heeft u niet gezonden, maar gij hebt gemaakt, dat dit volk op leugen vertrouwt.

16 Daarom, zoo zegt de HEER: Zie, Ik zal u wegwerpen van den aardbodem; dit jaar zult gij sterven, omdat gij eenen afval gesproken hebt tegen den HEER.

17 Alzoo stierf de profeet Hanánja in datzelve jaar, in de zevende maand.

HOOFDSTUK XXIX.

VOORTS zijn dit de woorden des briefs, dien de profeet Jeremia zond van Jerûzalem tot de overige oudsten, die gevankelijk waren weggevoerd, mitsgaders tot de priesteren, en tot de profeten, en tot het gansche volk, dat Nebukadnézar van Jerûzalem gevankelijk had weggevoerd naar Babel;

2 (Nadat de koning Jechónia, en de koningin, en de kamerlingen, de vorsten van Juda en Jerûzalem, mitsgaders de timmerlieden en smeden van Jerûzalem waren uitgegaan)

3 Door de hand van Elása, den zoon van Safan, en Gemárja, den zoon van Hilkía, die Zedekía, de koning van Juda, naar Babel zond, tot Nebukadnézar, den koning van Babel, zeggende:

4 Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls, tot allen, die gevankelijk zijn weggevoerd, die Ik gevankelijk heb doen wegvoeren van Jerûzalem naar Babel:

5 Bouwt huizen en woont *daarin*, en plant hoven en eet de vrucht daarvan;

6 Neemt vrouwen, en gewint zonen en dochteren, en neemt vrouwen voor uwe zonen, en geeft uwe dochteren aan mannen, dat zij zonen en dochteren baren; en wordt aldaar vermenigvuldigd, en wordt niet verminderd.

7 En zoekt den vrede der stad, waarhenen Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren, en bidt voor haar tot den HEER: want in haren vrede zult gij vrede hebben.

8 Want zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Laat uwe profeten en uwe waarzeggers, die in het midden van u zijn, u niet bedriegen, en hoort niet naar uwe droomers, die gij doet droomen.

9 Want zij profeteren u valschelijk in mijnen naam; Ik heb hen niet gezonden, spreekt de HEER.

10 Want zoo zegt de HEER: Zekerlijk, als zeventig jaren te Babel zullen vervuld zijn, zal Ik ulieden bezoeken, en Ik zal mijn goed woord over u verwekken, u wederbrengende tot deze plaats.

11 Want Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, spreekt de HEER, gedachten des vredes, en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting.

12 Dan zult gij Mij aanroepen, en henengaan, en tot Mij bidden; en Ik zal naar u hooren.

13 En gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw gansche hart.

14 En Ik zal van ulieden gevonden worden, spreekt de HEER, en Ik zal uwe gevangenis wenden, en u vergaderen uit al

de volken, en uit al de plaatsen, waarhenen Ik u gedreven heb, spreekt de HEER; en Ik zal u wederbrengen tot de plaats, van waar Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren.

15 Omdat gij zegt: De HEER heeft ons profeten naar Babel verwekt;

16 Daarom zegt de HEER alzoo, van den koning, die op Davids troon zit, en van al het volk, dat in deze stad woont, *te weten,* uwe broederen, die met u niet zijn uitgegaan in de gevangenis;

17 Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Ziet, Ik zal het zwaard, den honger en de pestilentie onder hen zenden; en Ik zal ze maken als de afschuwelijke vijgen, die van wege de boosheid niet kunnen gegeten worden.

18 En Ik zal ze achterna jagen met het zwaard, met den honger en met de pestilentie; en Ik zal ze overgeven tot eene beroering, allen koningrijken der aarde, tot eenen vloek, en tot eenen schrik, en tot eene aanfluiting, en tot eene smaadheid, onder al de volken, waar Ik ze henengedreven zal hebben:

19 Omdat zij naar mijne woorden niet gehoord hebben, spreekt de HEER, als Ik mijne knechten, de profeten, tot hen zond, vroeg op zijnde en zendende; maar gijlieden hebt niet gehoord, spreekt de HEER.

20 Gij dan, hoort des HEEREN woord, gij allen, die gevankelijk zijt weggevoerd, die Ik van Jerúzalem naar Babel heb weggezonden!

21 Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls, van Achab, zoon van Kolája, en van Zedekía, zoon van Maäséja, die ulieden in mijnen naam valschelijk profeteren: Ziet, Ik zal hen geven in de hand van Nebukadrézar, den koning van Babel, en hij zal ze voor uwe oogen slaan.

22 En van hen zal een vloek genomen worden bij al de gevankelijk weggevoerden van Juda, die in Babel zijn, dat men zegge: De HEER stelle u als Zedekía, en als Echab, die de koning van Babel aan het vuur braadde:

23 Omdat zij eene dwaasheid deden in Israël, en overspel bedreven met de vrouwen hunner naasten, en spraken het woord valschelijk in mijnen naam, dat Ik hun niet geboden had; en Ik ben degene, die het weet, en een getuige *daarvan,* spreekt de HEER.

24 Tot Semája nu, den Nechelamiet, zult gij spreken, zeggende:

25 Zoo spreekt de HEER der heirscharen, de God Israëls, zeggende: Omdat gij brieven in uwen naam gezonden hebt tot al het volk, dat te Jerúzalem is, en tot Zefánja, den zoon van Maäséja, den priester, en tot al de priesteren, zeggende:

26 De HEER heeft u tot priester gesteld, in plaats van den priester Jójada, dat gij opzieners zoudt zijn *in* des HEEREN huis over allen man, die onzinnig is, en zich voor een' profeet uitgeeft, dat gij dien stelt in de gevangenis en in den stok.

27 Nu dan, waarom hebt gij Jeremia, den Anathothiet, niet gescholden, die zich bij ulieden voor een' profeet uitgeeft?

28 Want daarom heeft hij tot ons *naar* Babel gezonden, zeggende: Het zal lang duren; bouwt huizen en woont *daarin,* en plant hoven, en eet de vrucht daarvan.

29 Zefánja nu, de priester, had dezen brief gelezen voor de ooren van den profeet Jeremia.

30 Daarom geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende:

31 Zend henen tot allen, die gevankelijk weggevoerd zijn, zeggende: Zoo zegt de HEER van Semája, den Nechlamiet: Omdat Semája ulieden geprofeteerd heeft, daar Ik hem niet gezonden heb, en heeft gemaakt, dat gij op leugen vertrouwt;

32 Daarom zegt de HEER alzoo: Ziet, Ik zal bezoeking doen over Semája, den Nechlamiet, en over zijn zaad; hij zal niemand hebben, die in het midden dezes volks wone, en zal het goede niet zien, dat Ik mijnen volke doen zal, spreekt de HEER: want hij heeft eenen afval gesproken tegen den HEER.

HOOFDSTUK XXX.

HET woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEER, zeggende:

2 Zoo spreekt de HEER, de God Israëls, zeggende: Schrijf u al de woorden, die Ik tot u gesproken heb, in een boek.

3 Want zie, de dagen komen, spreekt de HEER, dat Ik de gevangenis van mijn volk, Israël en Juda, wenden zal, zegt de HEER; en Ik zal hen wederbrengen in het land, dat Ik hunnen vaderen gegeven heb, en zij zullen het erfelijk bezitten.

4 En dit zijn de woorden, die de HEER gesproken heeft van Israël en van Juda.

5 Want zoo zegt de HEER : Wij hooren eene stem der verschrikking; er is vrees en geen vrede.

6 Vraagt toch en ziet, of een manspersoon baart? Waarom zie Ik *dan* eens iegelijken mans handen op zijne lendenen, als van eene barende *vrouw*, en alle aangezigten veranderd in bleekheid?

7 O wee! want die dag is zoo groot, dat zijns gelijke niet geweest is; en het is een tijd van benaauwdheid voor Jakob; nog zal hij daaruit verlost worden.

8 Want het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEER der heirscharen, *dat* Ik zijn juk van uwen hals verbreken, en uwe banden verscheuren zal; en vreemden zullen zich niet meer van hem doen dienen.

9 Maar zij zullen dienen den HEERE, hunnen God, en hunnen koning David, dien Ik hun verwekken zal.

10 Gij dan, vrees niet, o mijn knecht Jakob! spreekt de HEER, ontzet u niet, Israël! want zie, Ik zal u uit verre *landen* verlossen, en uw zaad uit het land hunner gevangenis; en Jakob zal wederkomen, en stil en gerust zijn, en er zal niemand zijn, die *hem* verschrikke.

11 Want Ik ben met u, spreekt de HEER, om u te verlossen : want Ik zal eene voleinding maken met al de heidenen, waarhenen Ik u verstrooid heb; maar met u zal Ik geene voleinding maken : maar Ik zal u kastijden met mate, en u niet gansch onschuldig houden.

12 Want zoo zegt de HEER : Uwe breuk is doodelijk, uwe plage is smartelijk.

13 Er is niemand, die uwe zaak oordeelt, aangaande het gezwel; gij hebt geene heelpleisters.

14 Al uwe liefhebbers hebben u vergeten, zij vragen niet naar u : want Ik heb u geslagen *met* eens vijands plage, *met* de kastijding eens wreeden : om de grootheid uwer ongeregtigheid, *omdat* uwe zonden magtig veel zijn.

15 Wat krijt gij over uwe breuk, *dat* uwe smart doodelijk is? om de grootheid uwer ongeregtigheid, *omdat* uwe zonden magtig veel zijn, heb Ik u deze dingen gedaan.

16 Daarom, allen, die u opeten, zullen opgegeten worden, en al uwe wederpartijders, zij allen zullen gaan in gevangenis; en die u berooven, zullen ter berooving zijn, en allen, die u plunderen, zal Ik ter plundering overgeven.

17 Want Ik zal u de gezondheid doen rijzen, en u van uwe plagen genezen, spreekt de HEER; omdat zij u noemen : De verdrevene; Het is Zion, *zeggen zij*, niemand vraagt naar haar.

18 Zoo zegt de HEER : Ziet, Ik zal de gevangenis der tenten Jakobs wenden, en Mij over hunne woningen ontfermen; en de stad zal herbouwd worden op haren hoop, en het paleis zal liggen naar zijne wijze.

19 En van hen zal dankzegging uitgaan, en eene stem der spelenden; en Ik zal hen vermeerderen, en zij zullen niet verminderd worden, en Ik zal hen verheerlijken, en zij zullen niet gering worden.

20 En zijne zonen zullen zijn als eertijds, en zijne gemeente zal voor mijn aangezigt bevestigd worden; en Ik zal bezoeking doen over al zijne onderdrukkers.

21 En zijn Heerlijke zal uit hem zijn, en zijn Heerscher uit het midden van hem voortkomen; en Ik zal hem doen naderen, en hij zal tot Mij genaken : want wie is hij, die met zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken? spreekt de HEER.

22 En gij zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot eenen God zijn.

23 Ziet, een onweder des HEEREN, eene grimmigheid is uitgegaan, een aanhoudend onweder; het zal blijven op het hoofd der goddeloozen.

24 De hittigheid van des HEEREN toorn zal zich niet afwenden, totdat Hij gedaan, en totdat Hij daargesteld zal hebben de gedachten zijns harten : in het laatste der dagen zult gij daarop letten.

HOOFDSTUK XXXI.

TER zelver tijd, spreekt de HEER, zal Ik allen geslachten Israëls tot eenen God zijn : en zij zullen Mij tot een volk zijn.

2 Zoo zegt de HEER : Het volk der overgeblevenen van het zwaard heeft genade gevonden in de woestijn, *namelijk* Israël, als Ik henenging om hem tot rust te brengen.

3 De HEER is mij verschenen van verre *tijden!* Ja Ik heb u liefgehad *met* eene eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken *met* goedertierenheid.

4 Ik zal u weder bouwen, en gij zult gebouwd worden, o jonkvrouw Israëls! gij

zult weder versierd zijn met uwe trommelen, en uitgaan met den rei der spelenden.

5 Gij zult weder wijngaarden planten op de bergen van Samaria; de planters zullen planten, en de vrucht genieten.

6 Want er zal een dag zijn, *waarin* de hoeders op Efraïms gebergte zullen roepen: Maakt ulieden op, en laat ons opgaan *naar* Zion, tot den HEER, onzen God!

7 Want zoo zegt de HEER: Roept luide over Jakob *met* vreugde, en juicht van wege het hoofd der heidenen; doet het hooren, lofzingt, en zegt: O HEER! behoud uw volk, het overblijfsel van Israël.

8 Ziet, Ik zal ze aanbrengen uit het land van het noorden, en zal hen vergaderen van de zijden der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden te zamen; *met* eene groote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen.

9 Zij zullen komen met geween, en met smeekingen zal Ik hen voeren; Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in eenen regten weg, waarin zij zich niet zullen stooten: want Ik ben Israël tot eenen vader, en Efraïm is mijn eerstgeborene.

10 Hoort des HEEREN woord, gij heidenen! en verkondigt in de eilanden, die verre zijn, en zegt: Hij, die Israël verstrooid heeft, zal hem weder vergaderen, en hem bewaren als een herder zijne kudde.

11 Want de HEER heeft Jakob vrijgekocht, en Hij heeft hem verlost uit de hand desgenen, die sterker was dan hij.

12 Dies zullen zij komen, en op de hoogte van Zion juichen, en toevloeijen tot des HEEREN goed, tot het koren, en tot den most, en tot de olie, en tot de jonge schapen en runderen; en hunne ziel zal zijn als een gewaterde hof, en zij zullen voortaan niet meer treurig zijn.

13 Dan zal zich de jonkvrouw verblijden in den rei, daartoe de jongelingen en ouden te zamen: want Ik zal hunlieder rouw in vrolijkheid veranderen, en zal hen troosten, en zal hen verblijden naar hunne droefenis.

14 En Ik zal de ziel der priesteren *met* vettigheid dronken maken; en mijn volk zal met mijn goed verzadigd worden, spreekt de HEER.

15 Zoo zegt de HEER: Er is eene stem gehoord in Rama, eene klage, een zeer bitter geween; Rachel weent over hare kinderen; zij weigert zich te laten troosten over hare kinderen, omdat zij niet zijn.

16 Zoo zegt de HEER: Bedwing uwe stem van geween, en uwe oogen van tranen: want er is loon voor uwen arbeid, spreekt de HEER; want zij zullen uit des vijands land wederkomen.

17 En er is verwachting voor uwe nakomelingen, spreekt de HEER; want *uwe* kinderen zullen wederkomen tot hunne landpale.

18 Ik heb wel gehoord, dat zich Efraïm beklaagt, *zeggende:* Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf. Bekeer mij, zoo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEER, mijn God!

19 Zekerlijk nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mij zelven ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt: ik ben beschaamd, ja ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid mijner jeugd gedragen heb.

20 Is *niet* Efraïm Mij een dierbare zoon? is hij *Mij niet* een troetelkind? want sints Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstelijk aan hem: daarom rommelt mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEER.

21 Rigt u merkteekenen op, stel u spitse pilaren, zet uw hart op de baan, *op* den weg, *dien* gij gewandeld hebt; keer weder, o jonkvrouw Israëls, keer weder tot deze uwe steden!

22 Hoe lang zult gij u onttrekken, gij afkeerige dochter? want de HEER heeft wat nieuws op de aarde geschapen: de vrouw zal den man omvangen.

23 Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Dit woord zullen zij nog zeggen in het land van Juda, en in zijne steden, als Ik hunne gevangenis wenden zal: De HEER zegene u, gij woning der geregtigheid, gij berg der heiligheid!

24 En Juda, mitsgaders al zijne steden, zullen te zamen daarin wonen; de akkerlieden, en *die* met de kudden reizen.

25 Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld.

26 (Hierop ontwaakte ik, en zag toe, en mijn slaap was mij zoet.)

27 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat Ik het huis van Israël en het

huis van Juda bezaaijen zal *met* zaad van menschen en zaad van beesten.

28 En het zal geschieden, gelijk als Ik over hen gewaakt heb, om uit te rukken, en af te breken, en te verstoren, en te verderven, en kwaad aan te doen; alzoo zal Ik over hen waken, om te bouwen en te planten, spreekt de HEER.

29 In die dagen zullen zij niet meer zeggen: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en der kinderen tanden zijn stomp geworden.

30 Maar een iegelijk zal om zijne ongeregtigheid sterven; een ieder mensch, die de onrijpe druiven eet, zijne tanden zullen stomp worden.

31 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken:

32 Niet naar het verbond, dat Ik met hunne vaderen gemaakt heb, ten dage als Ik hunne hand aangreep, om hen uit Egypteland uit te voeren, welk mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEER;

33 Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de HEER: Ik zal mijne wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot eenen God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.

34 En zij zullen niet meer, een iegelijk zijnen naasten, en een iegelijk zijnen broeder, leeren, zeggende: Kent den HEER! want zij zullen Mij allen kennen, van hunnen kleinsten af tot hunnen grootsten toe, spreekt de HEER: want Ik zal hunne ongeregtigheid vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken.

35 Zoo zegt de HEER, die de zon ten lichte geeft des daags, de ordeningen der maan en der sterren ten lichte des nachts, die de zee klieft, dat hare golven bruisen, HEER der heirscharen is zijn naam:

36 Indien deze ordeningen van voor mijn aangezigt zullen wijken, spreekt de HEER, zoo zal ook het zaad Israëls ophouden, dat het geen volk zij voor mijn aangezigt, al de dagen.

37 Zoo zegt de HEER: Indien de hemelen daarboven gemeten, en de fondamenten der aarde beneden doorgrond kunnen worden, zoo zal Ik ook het gansche zaad Israëls verwerpen, om alles, wat zij gedaan hebben, spreekt de HEER.

38 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat deze stad den HEERE zal herbouwd worden, van den toren Hanáneël af tot aan de hoek-poort.

39 En het meetsnoer zal wijders nevens dezelve uitgaan tot aan den heuvel Gareb, en zich naar Goath omwenden.

40 En het gansche dal der doode ligchamen, en der asch, en al de velden tot aan de beek Kidron, tot aan den hoek van de paarden-poort tegen het oosten, zal den HEERE eene heiligheid zijn; er zal niets weder uitgerukt, noch afgebroken worden in eeuwigheid.

HOOFDSTUK XXXII.

HET woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEER, in het tiende jaar van Zedekia, koning van Juda: dit jaar was het achttiende jaar van Nebukadrézar.

2 (Het heir nu des konings van Babel belegerde toen Jerûzalem, en de profeet Jeremia was besloten in het voorhof der bewaring, dat in het huis des konings van Juda is.

3 Want Zedekía, de koning van Juda, had hem besloten, zeggende: Waarom profeteert gij, zeggende: Zoo zegt de HEER: Ziet, Ik geef deze stad in de hand des konings van Babel, en hij zal ze innemen;

4 En Zedekía, de koning van Juda, zal van de hand der Chaldeen niet ontkomen; maar hij zal zekerlijk gegeven worden in de hand des konings van Babel, en zijn mond zal tot deszelfs mond spreken, en zijne oogen zullen deszelfs oogen zien;

5 En hij zal Zedekía naar Babel voeren, en aldaar zal hij zijn, totdat Ik hem bezoek, spreekt de HEER: ofschoon gijlieden tegen de Chaldeen strijdt, gij zult *toch* geen geluk hebben.)

6 Jeremia dan zeide: Des HEEREN woord is tot mij geschied, zeggende:

7 Zie, Hanámeël, de zoon van Sallum, uwen oom, zal tot u komen, zeggende: Koop u mijn veld, dat bij Anáthoth is, want gij hebt het regt van lossing, om te koopen.

8 Alzoo kwam Hanámeël, mijns ooms zoon, naar des HEEREN woord, tot mij, in het voorhof der bewaring, en zeide tot mij: Koop toch mijn veld, hetwelk is bij Anáthoth, dat in het land van Benjamin

is; want gij hebt het erfregt, en gij hebt de lossing, koop *het* voor u. Toen merkte ik, dat het des HEEREN woord was.

9 Dies kocht ik van Hanámeël, mijns ooms zoon, het veld, dat bij Anáthoth is; en ik woog hem het geld toe, zeventien zilveren sikkelen.

10 En ik onderschreef den brief en verzegelde *dien*, en deed *het* getuigen betuigen, als ik het geld op de weegschaal gewogen had.

11 En ik nam den koopbrief, die verzegeld was *naar* het gebod en de inzettingen, en den openen *brief;*

12 En ik gaf den koopbrief aan Baruch, den zoon van Nerija, den zoon van Machséja, voor de oogen van Hanámeël, mijns ooms *zoon*, en voor de oogen der getuigen, die den koopbrief hadden onderschreven; voor de oogen van al de Joden, die in het voorhof der bewaring zaten.

13 En ik beval Baruch voor hunne oogen, zeggende:

14 Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Neem deze brieven, dezen koopbrief, zoo den verzegelden als dezen openen brief, en doe ze in een aarden vat, opdat zij vele dagen mogen bestaan.

15 Want zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Er zullen nog huizen, en velden, en wijngaarden in dit land gekocht worden.

16 Voorts, nadat ik den koopbrief aan Baruch, den zoon van Nerija, gegeven had, bad ik tot den HEER, zeggende:

17 Ach, Heere HEERE! Zie, Gij hebt de hemelen en de aarde gemaakt, door uwe groote kracht en door uwen uitgestrekten arm; geen ding is U te wonderlijk.

18 Gij, die goedertierenheid doet aan duizenden, en de ongeregtigheid der vaderen vergeldt in den schoot hunner kinderen na hen; Gij groote, Gij geweldige God, wiens naam is HEER der heirscharen!

19 Groot van raad en magtig van daad: want uwe oogen zijn open over alle wegen der menschen-kinderen, om een' iegelijk te geven naar zijne wegen, en naar de vrucht zijner handelingen.

20 Gij, die teekenen en wonderen gesteld hebt in Egypteland, tot op dezen dag, zoo in Israël, als onder *andere* menschen, en hebt U eenen naam gemaakt, als hij is te dezen dage!

21 En hebt uw volk Israël uit Egypteland uitgevoerd, door teekenen en door wonderen, en door eene sterke hand, en door eenen uitgestrekten arm, en door groote verschrikking;

22 En hebt hun dit land gegeven, dat Gij hunnen vaderen gezworen hadt hun te zullen geven, een land vloeijende van melk en honig:

23 Zij zijn er ook ingekomen en hebben het erfelijk bezeten, maar hebben uwer stem niet gehoorzaamd, en in uwe wet niet gewandeld; zij hebben niets gedaan van alles, wat Gij hun geboden hadt te doen: dies hebt Gij hun al dit kwaad doen bejegenen.

24 Zie, de wallen! zij zijn gekomen aan de stad, om die in te nemen, en de stad is gegeven in de hand der Chaldeen, die tegen haar strijden; van wege het zwaard en den honger en de pestilentie: en wat Gij gesproken hebt, is geschied, en zie, Gij ziet *het*.

25 Evenwel hebt Gij tot mij gezegd, Heere HEERE! koop u dat veld voor geld, en doe *het* getuigen betuigen; daar de stad in der Chaldeen hand gegeven is.

26 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende:

27 Zie, Ik ben de HEER, de God van alle vleesch; zou Mij eenig ding te wonderlijk zijn?

28 Daarom zegt de HEER alzoo: Zie, Ik geef deze stad in de hand der Chaldeen, en in de hand van Nebukadrézar, den koning van Babel, en hij zal ze innemen.

29 En de Chaldeen, die tegen deze stad strijden, zullen er inkomen, en deze stad met vuur aansteken, en zullen ze verbranden, met de huizen, op welker daken zij aan Baäl gerookt, en anderen goden drankofferen geofferd hebben, om Mij te vertoornen.

30 Want de kinderen Israëls en de kinderen van Juda hebben van hunne jeugd aan alleenlijk gedaan dat kwaad was in mijne oogen: want de kinderen Israëls hebben Mij door het werk hunner handen alleenlijk vertoornd, spreekt de HEER.

31 Want tot mijnen toorn en tot mijne grimmigheid is Mij deze stad geweest, van den dag af, dat zij haar gebouwd hebben, tot op dezen dag toe; opdat Ik haar van mijn aangezigt wegdeed:

32 Om al de boosheid der kinderen Israëls en der kinderen van Juda, die zij

gedaan hebben om Mij te vertoornen, zij, hunne koningen, hunne vorsten, hunne priesteren, en hunne profeten, en de mannen van Juda, en de inwoners van Jerûzalem;

33 Die Mij den nek hebben toegekeerd en niet het aangezigt; hoewel Ik hen leerde, vroeg op zijnde en leerende, evenwel hoorden zij niet, om tucht aan te nemen;

34 Maar zij hebben hunne verfoeiselen gesteld in het huis, dat naar mijnen naam genoemd is, om dat te verontreinigen.

35 En zij hebben de hoogten van Baäl gebouwd, die in het dal des zoons van Hinnom zijn, om hunne zonen en hunne dochteren den Molech door *het vuur* te laten gaan; hetwelk Ik hun niet heb geboden, noch in mijn hart is opgekomen, dat zij dezen gruwel zouden doen; opdat zij Juda mogten doen zondigen.

36 En nu, daarom zegt de Heer, de God Israëls, alzoo van deze stad, waar gij van zegt: Zij is gegeven in de hand des konings van Babel, door het zwaard, en door den honger, en door de pestilentie:

37 Ziet, Ik zal hen vergaderen uit al de landen, waarhenen Ik hen zal verdreven hebben in mijnen toorn, en in mijne grimmigheid, en in groote verbolgenheid; en Ik zal hen tot deze plaats wederbrengen, en zal hen zeker doen wonen.

38 Ja zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot eenen God zijn.

39 En Ik zal hun eenerlei hart en eenerlei weg geven, om Mij te vreezen al de dagen, hun ten goede, mitsgaders hunnen kinderen na hen.

40 En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal mijne vreeze in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken.

41 En Ik zal Mij over hen verblijden, dat Ik hun weldoe; en Ik zal hen getrouwelijk in dit land planten, met mijn gansche hart en met mijne gansche ziel.

42 Want zoo zegt de Heer: Gelijk als Ik over dit volk gebragt heb al dit groote kwaad, alzoo zal Ik over hen brengen al het goede, dat Ik over hen spreke.

43 En er zullen velden gekocht worden in dit land, waarvan gij zegt: Het is woest, dat er geen mensch noch beest in is; het is in der Chaldeen hand gegeven.

44 Velden zal men voor geld koopen, en de brieven onderschrijven, en verzegelen, en getuigen doen betuigen, in het land van Benjamin, en in de plaatsen rondom Jerûzalem, en in de steden van Juda, en in de steden van het gebergte, en in de steden der laagte, en in de steden van het zuiden: want Ik zal hunne gevangenis wenden, spreekt de Heer.

HOOFDSTUK XXXIII.

VOORTS geschiedde des Heeren woord ten tweeden maal tot Jeremia, als hij nog in het voorhof der bewaring was opgesloten, zeggende:

2 Zoo zegt de Heer, die het doet, de Heer, die dat formeert, opdat Hij het bevestige, Heer is zijn naam:

3 Roep tot Mij, en Ik zal u antwoorden, en Ik zal u bekend maken groote en vaste dingen, die gij niet weet.

4 Want zoo zegt de Heer, de God Israëls, van de huizen dezer stad, en van de huizen der koningen van Juda, die door de wallen en door het zwaard zijn afgebroken:

5 Er zijn er *wel* ingekomen, om te strijden tegen de Chaldeen, maar het is om die te vullen met doode ligchamen van menschen, die Ik verslagen heb in mijnen toorn en in mijne grimmigheid; en omdat Ik mijn aangezigt van deze stad verborgen heb, om al hunlieder boosheid:

6 Zie, Ik zal haar de gezondheid en de genezing doen rijzen, en zal henlieden genezen, en zal hun openbaren overvloed van vrede en waarheid.

7 En Ik zal de gevangenis van Juda, en de gevangenis van Israël wenden, en zal ze bouwen als in het eerste.

8 En Ik zal hen reinigen van al hunne ongeregtigheid, *met* dewelke zij tegen Mij gezondigd hebben; en Ik zal vergeven al hunne ongeregtigheden, *met* dewelke zij tegen Mij gezondigd, en met dewelke zij tegen Mij overtreden hebben.

9 En het zal Mij zijn tot eenen vrolijken naam, tot eenen roem, en tot een sieraad bij alle heidenen der aarde, die al het goede zullen hooren, dat Ik hun doe; en zij zullen vreezen en beroerd zijn over al het goede, en over al den vrede, dien Ik hun beschikke.

10 Alzoo zegt de Heer: In deze plaats, (waarvan gij zegt: Zij is woest, dat er geen mensch en geen beest in is) in de steden

van Juda, en op de straten van Jerûzalem, die *zoo* verwoest zijn, dat er geen mensch, en geen inwoner, en geen beest in is, zal wederom gehoord worden,

11 De stem der vrolijkheid en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem dergenen, die zeggen: Looft den HEER der heirscharen, want de HEER is goed, want zijne goedertierenheid is in eeuwigheid! *de stem* dergenen, die lof aanbrengen ten huize des HEEREN: want Ik zal de gevangenis des lands wenden, als in het eerste, zegt de HEER.

12 Zoo zegt de HEER der heirscharen: In deze plaats, die *zoo* woest is, dat er geen mensch, zelfs tot het vee toe, in is, mitsgaders in al derzelver steden, zullen wederom woningen zijn van herderen, die de kudden doen legeren.

13 In de steden van het gebergte, in de steden der laagte, en in de steden van het zuiden, en in het land van Benjamin, en in de plaatsen rondom Jerûzalem, en in de steden van Juda, zullen de kudden wederom onder de handen des tellers doorgaan, zegt de HEER.

14 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat Ik het goede woord verwekken zal, dat Ik tot het huis van Israël en over het huis van Juda gesproken heb.

15 In die dagen, en te dier tijd zal Ik David eene Spruit der geregtigheid doen uitspruiten; en hij zal regt en geregtigheid doen op aarde.

16 In die dagen zal Juda verlost worden, en Jerûzalem zeker wonen; en deze is, die haar roepen zal: De HEER, onze geregtigheid.

17 Want zoo zegt de HEER: Aan David zal niet worden afgesneden een man, die op den troon van het huis Israëls zitte.

18 Ook zal den levietischen priesteren, van voor mijn aangezigt, niet worden afgesneden een man, die brandoffer offere, en spijsoffer aansteke, en slagtoffer bereide al de dagen.

19 En des HEEREN woord geschiedde tot Jeremia, zeggende:

20 Alzoo zegt de HEER: Indien gijlieden mijn verbond van den dag, en mijn verbond van den nacht kondt vernietigen, zoodat dag en nacht niet zijn op hunnen tijd:

21 Zoo zal ook vernietigd kunnen worden mijn verbond met mijnen knecht David, dat hij geenen zoon hebbe, die op zijnen troon regere; en met de Levieten, de priesteren, mijne dienaren.

22 Gelijk het heir des hemels niet geteld, en het zand der zee niet gemeten kan worden, alzoo zal Ik vermenigvuldigen het zaad van mijnen knecht David, en de Levieten, die Mij dienen.

23 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende:

24 Hebt gij niet gezien, wat dit volk spreekt, zeggende: De twee geslachten, die de HEER verkoren had, die heeft Hij nu verworpen? Ja zij versmaden mijn volk, zoodat het geen volk meer is voor hun aangezigt.

25 Zoo zegt de HEER: Indien mijn verbond niet is van dag en nacht; *indien* Ik de ordeningen des hemels en der aarde niet gesteld heb:

26 Zoo zal Ik ook het zaad van Jakob en van mijnen knecht David verwerpen, dat Ik van zijn zaad niet neme, die daar heersche over het zaad van Abraham, Izak en Jakob: want Ik zal hunne gevangenis wenden, en Mij hunner ontfermen.

HOOFDSTUK XXXIV.

HET woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEER, (als Nebukadnézar, koning van Babel, en zijn gansche heir, en alle koningrijken der aarde, die *onder* de heerschappij zijner hand waren, en al de volken tegen Jerûzalem streden, en tegen al hare steden) zeggende:

2 Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Ga henen en spreek tot Zedekia, den koning van Juda, en zeg tot hem: Zoo zegt de HEER: Zie, Ik geef deze stad in de hand des konings van Babel, en hij zal ze met vuur verbranden.

3 En gij zult van zijne hand niet ontkomen, maar zekerlijk gegrepen, en in zijne hand gegeven worden; en uwe oogen zullen de oogen des konings van Babel zien, en zijn mond zal tot uwen mond spreken, en gij zult te Babel komen.

4 Maar hoor des HEEREN woord, o Zedekia, koning van Juda! zoo zegt de HEER van u: Gij zult door het zwaard niet sterven.

5 Gij zult sterven in vrede, en naar de brandingen van uwe vaderen, de vorige koningen, die vóór u geweest zijn, alzoo zullen zij over u branden, en u beklagen, *zeg-*

gende : Och heer! want Ik heb het woord gesproken, spreekt de HEER.

6 En de profeet Jeremia sprak al deze woorden tot Zedekia, den koning van Juda, te Jerûzalem;

7 Als het heir des konings van Babel streed tegen Jerûzalem, en tegen al de overgeblevene steden van Juda, tegen Lachis en tegen Azéka : want deze, *zijnde* vaste steden, waren overgebleven onder de steden van Juda.

8 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEER, nadat de koning Zedekia een verbond gemaakt had met het gansche volk, dat te Jerûzalem was, om vrijheid voor hen uit te roepen :

9 Dat een iegelijk zijnen knecht, en een iegelijk zijne maagd, zijnde een Hebreër of eene Hebreïnne, zou laten vrijgaan; zoodat niemand zich van hen, van eenen Jood, zijnen broeder, zou doen dienen.

10 Nu hoorden al de vorsten en al het volk, die het verbond hadden ingegaan, dat zij, een iegelijk zijnen knecht, en een iegelijk zijne maagd zouden laten vrijgaan, zoodat zij zich niet meer van hen zouden doen dienen; zij hoorden dan, en lieten hen gaan :

11 Maar zij keerden daarna wederom, en deden de knechten en maagden wederkomen, die zij hadden laten vrijgaan, en zij bragten hen te onder tot knechten en tot maagden.

12 Daarom geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, van den HEER, zeggende :

13 Zoo zegt de HEER, de God Israëls : Ik heb een verbond gemaakt met uwe vaderen, ten dage, als Ik hen uit Egypteland, uit het diensthuis, uitvoerde, zeggende :

14 Ten einde van zeven jaren zult gij laten gaan, een iegelijk zijnen broeder, eenen Hebreër, die u zal verkocht zijn, en u zes jaren gediend heeft; gij zult hem dan van u laten vrijgaan; maar uwe vaders hoorden niet naar Mij, en neigden hun oor niet.

15 Gijlieden nu waart heden wedergekeerd, en hadt gedaan dat regt is in mijne oogen, vrijheid uitroepende, een iegelijk voor zijnen naasten; en gij hadt een verbond gemaakt voor mijn aangezigt, in het huis, dat naar mijnen naam genoemd is.

16 Maar gij zijt weder omgekeerd, en hebt mijnen naam ontheiligd, en doen wederkomen, een iegelijk zijnen knecht, en een iegelijk zijne maagd, die gij hadt laten vrijgaan naar hunnen lust; en gij hebt hen te ondergebragt, om ulieden te wezen tot knechten en tot maagden.

17 Daarom zegt de HEER alzoo : Gijlieden hebt naar Mij niet gehoord, om vrijheid uit te roepen, een iegelijk voor zijnen broeder, en een iegelijk voor zijnen naasten : ziet, zoo roep Ik uit tegen ulieden, spreekt de HEER, eene vrijheid ten zwaarde, ter pestilentie, en ten honger, en zal u overgeven ter beroering, allen koningrijken der aarde.

18 En Ik zal de mannen overgeven, die mijn verbond hebben overtreden, die niet bevestigd hebben de woorden des verbonds, dat zij voor mijn aangezigt gemaakt hadden, *met* het kalf, dat zij in tweeën hadden gehouwen, en waren tusschen zijne stukken doorgegaan :

19 De vorsten van Juda, en de vorsten van Jerûzalem, de kamerlingen, en de priesteren, en al het volk des lands, die door de stukken des kalfs zijn doorgegaan.

20 Ja Ik zal hen overgeven in de hand hunner vijanden, en in de hand dergenen, die hunne ziel zoeken; en hunne doode ligchamen zullen het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijze zijn.

21 Zelfs Zedekia, den koning van Juda, en zijne vorsten zal Ik overgeven in de hand hunner vijanden, en in de hand dergenen, die hunne ziel zoeken, te weten, in de hand van het heir des konings van Babel, die van ulieden *nu* zijn opgetogen.

22 Ziet, Ik zal bevel geven, spreekt de HEER, en zal hen weder tot deze stad brengen, en zij zullen tegen haar strijden, en zullen ze innemen, en zullen ze met vuur verbranden; en Ik zal de steden van Juda stellen *tot* eene verwoesting, dat er niemand in wone.

HOOFDSTUK XXXV.

HET woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEER, in de dagen van Jójakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, zeggende :

2 Ga henen tot der Rechabieten huis, en spreek met hen, en breng hen in des HEEREN huis, in eene der kameren, en geef hun wijn te drinken.

3 Toen nam ik Jaäzánja, den zoon van Jeremia, den zoon van Habazzinja, mitsgaders zijne broederen, en al zijne zonen, en het gansche huis der Rechabieten;

4 En bragt hen in des HEEREN huis, in de kamer der zonen van Hanan, den zoon van Jigdalia, den man Gods; welke is bij de kamer der oversten, die daar is boven de kamer van Maäséja, den zoon van Sallum, den dorpelbewaarder.

5 En Ik zettede den kinderen van het huis der Rechabieten koppen vol wijns en bekers voor; en ik zeide tot hen : Drinkt wijn.

6 Maar zij zeiden : Wij zullen geenen wijn drinken; want Jónadab, de zoon van Rechab, onze vader, heeft ons geboden, zeggende : Gijlieden zult geenen wijn drinken, gij, noch uwe kinderen, tot in eeuwigheid.

7 Ook zult gijlieden geen huis bouwen, noch zaad zaaijen, noch wijngaard planten, noch hebben; maar gij zult in tenten wonen al uwe dagen; opdat gij vele dagen leeft in het land, alwaar gij als vreemdelingen verkeert.

8 Zoo hebben wij der stem van Jónadab, den zoon van Rechab, onzen vader, gehoorzaamd in alles, wat hij ons geboden heeft; zoodat wij geenen wijn drinken al onze dagen, wij, onze vrouwen, onze zonen, en onze dochteren;

9 En dat wij geene huizen bouwen tot onze woning : ook hebben wij geenen wijngaard, noch veld, noch zaad;

10 En wij hebben in tenten gewoond : alzoo hebben wij gehoord en gedaan naar alles, wat ons onze vader Jónadab geboden heeft.

11 Maar het is geschied, als Nebukadrézar, de koning van Babel, naar dit land optoog, dat wij zeiden : Komt, en laat ons naar Jerûzalem trekken van wege het heir der Chaldeen, en van wege het heir der Syriërs : alzoo zijn wij te Jerûzalem gebleven.

12 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende :

13 Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls : Ga henen en zeg tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jerûzalem : Zult gijlieden geene tucht aannemen, dat gij hoort naar mijne woorden? spreekt de HEER.

14 De woorden van Jónadab, den zoon van Rechab, die hij zijnen kinderen geboden heeft, dat zij geenen wijn zouden drinken, zijn bevestigd; want zij hebben geenen gedronken tot op dezen dag, maar het gebod huns vaders gehoord : en Ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij hebt naar Mij niet gehoord.

15 En Ik heb tot u gezonden al mijne knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen : Bekeert u toch, een iegelijk van zijnen boozen weg, en maakt uwe handelingen goed, en wandelt andere goden niet na, om hen te dienen, zoo zult gij in het land blijven, dat Ik u en uwen vaderen gegeven heb; maar gij hebt uw oor niet geneigd, en naar Mij niet gehoord.

16 Dewijl *dan* de kinderen van Jónadab, den zoon van Rechab, het gebod huns vaders, dat hij hun geboden heeft, bevestigd hebben, maar dit volk naar Mij niet hooren;

17 Daarom alzoo zegt de HEER, de God der heirscharen, de God Israëls : Ziet, Ik zal over Juda en over alle inwoners van Jerûzalem brengen al het kwaad, dat Ik tegen hen gesproken heb; omdat Ik tot hen gesproken heb, maar zij niet gehoord hebben, en Ik tot hen geroepen heb, maar zij niet hebben geantwoord.

18 Tot het huis nu der Rechabieten zeide Jeremia : Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls : Omdat gijlieden het gebod van uwen vader Jónadab zijt gehoorzaam geweest, en hebt al zijne geboden bewaard, en gedaan naar alles, wat hij ulieden geboden heeft;

19 Daarom alzoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls : Er zal Jónadab, den zoon van Rechab, niet worden afgesneden een man, die voor mijn aangezigt sta, al de dagen.

HOOFDSTUK XXXVI.

HET gebeurde ook in het vierde jaar van Jójakim, den zoon van Josía, den koning van Juda, *dat* dit woord tot Jeremia geschiedde van den HEER, zeggende :

2 Neem u eene rol des boeks, en schrijf daarop al de woorden, die Ik tot u gesproken heb, over Israël, en over Juda, en over al de volken, van den dag aan, *dat* Ik tot u gesproken heb, van de dagen van Josía aan, tot op dezen dag.

3 Misschien zullen die van het huis van Juda hooren al het kwaad, dat Ik hun gedenk te doen; opdat zij zich bekeeren, een iegelijk van zijnen boozen weg, en Ik hunne

ongeregtigheid en hunne zonde vergeve.
4 Toen riep Jeremia Baruch, den zoon van Nerija; en Baruch schreef uit den mond van Jeremia alle woorden des HEEREN, die Hij tot hem gesproken had, op eene rol des boeks.
5 En Jeremia gebood Baruch, zeggende: Ik ben opgehouden, ik zal in des HEEREN huis niet kunnen gaan.
6 Zoo ga gij henen, en lees in de rol, *in* dewelke gij uit mijnen mond geschreven hebt, de woorden des HEEREN, voor de ooren des volks, in des HEEREN huis, op den vastendag; en gij zult ze ook lezen voor de ooren van gansch Juda, die uit hunne steden komen.
7 Misschien zal hunlieder smeeking voor des HEEREN aangezigt nedervallen, en zij zullen zich bekeeren, een iegelijk van zijnen boozen weg: want groot is de toorn en de grimmigheid, die de HEER tegen dit volk heeft uitgesproken.
8 En Baruch, de zoon van Nerija, deed naar alles, wat hem de profeet Jeremia geboden had, lezende in dat boek de woorden des HEEREN, *in* het huis des HEEREN.
9 Want het geschiedde in het vijfde jaar van Jójakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, in de negende maand, *dat* zij een vasten voor des HEEREN aangezigt uitriepen, allen volke te Jerúzalem, mitsgaders allen volke, die uit de steden van Juda te Jerúzalem kwamen.
10 Zoo las Baruch in dat boek de woorden van Jeremia *in* des HEEREN huis, in de kamer van Gemárja, den zoon van Safan, den schrijver, in het bovenste voorhof, *aan* de deur der nieuwe poort van het huis des HEEREN, voor de ooren des ganschen volks.
11 Als nu Michája, de zoon van Gemárja, den zoon van Safan, al de woorden des HEEREN uit dat boek gehoord had;
12 Zoo ging hij af ten huize des konings in de kamer des schrijvers; en ziet, aldaar zaten al de vorsten: Elísama, de schrijver, en Delája, de zoon van Semája, en Elnathan, de zoon van Achbor, en Gemárja, de zoon van Safan, en Zedekía, de zoon van Hanánja, en al de vorsten.
13 En Michája maakte hun bekend al de woorden, die hij gehoord had, als Baruch uit dat boek las voor de ooren des volks.
14 Toen zonden al de vorsten Jehúdi, den zoon van Nethánja, den zoon van Selémja, den zoon van Cuschi, tot Baruch, om te zeggen: De rol, waarin gij voor de ooren des volks gelezen hebt, neem die in uwe hand, en kom. Alzoo nam Baruch, de zoon van Nerija, de rol in zijne hand, en kwam tot hen.
15 En zij zeiden tot hem: Zit toch neder, en lees ze voor onze ooren; en Baruch las voor hunne ooren.
16 En het geschiedde, als zij al de woorden hoorden, *dat* zij verschrikten, de een tegen den ander; en zij zeiden tot Baruch: Voorzeker zullen wij al deze woorden den koning bekend maken.
17 En zij vraagden Baruch, zeggende: Verklaar ons toch, hoe hebt gij al deze woorden uit zijnen mond geschreven?
18 En Baruch zeide tot hen: Uit zijnen mond las hij tot mij al deze woorden, en ik schreef ze met inkt in dit boek.
19 Toen zeiden de vorsten tot Baruch: Ga henen, verberg u, gij en Jeremia; en niemand wete, waar gijlieden zijt.
20 Zij dan gingen in tot den koning in het voorhof; maar de rol leiden zij weg in de kamer van Elísama, den schrijver; en zij verklaarden al die woorden voor de ooren des konings.
21 Toen zond de koning Jehúdi, om de rol te halen; en hij haalde ze uit de kamer van Elísama, den schrijver; en Jehúdi las ze voor de ooren des konings, en voor de ooren van al de vorsten, die omtrent den koning stonden.
22 De koning nu zat *in* het winterhuis, in de negende maand; en er was *een vuur* voor zijn aangezigt op den haard aangestoken.
23 En het geschiedde, als Jehúdi drie stukken, of vier gelezen had, versneed hij ze met een schrijfmes, en wierp ze in het vuur, dat op den haard was, totdat de gansche rol verteerd was in het vuur, dat op den haard was.
24 En zij verschrikten niet, en scheurden hunne kleederen niet, de koning noch al zijne knechten, die al deze woorden gehoord hadden.
25 Hoewel ook Elnathan, en Delája, en Gemárja bij den koning daarvoor spraken, dat hij de rol niet zou verbranden; doch hij hoorde niet naar hen.
26 Daartoe gebood de koning aan Jeráhmeël, den zoon van Hammélech, en Zerája, den zoon van Azriël, en Selémja, den zoon van Abdeël, om den schrijver Baruch en

den profeet Jeremia te vangen. Maar de HEER had hen verborgen.

27 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, nadat de koning de rol en de woorden, die Baruch geschreven had uit den mond van Jeremia, verbrand had, zeggende:

28 Neem u weder eene andere rol, en schrijf daarop al de eerste woorden, die geweest zijn op de eerste rol, die Jójakim, de koning van Juda, verbrand heeft.

29 En tot Jójakim, den koning van Juda, zult gij zeggen: Zoo zegt de HEER: Gij hebt deze rol verbrand, zeggende: Waarom hebt gij daarop geschreven, zeggende: De koning van Babel zal zekerlijk komen, en dit land verderven, en maken, dat mensch en beest daarin ophouden?

30 Daarom zegt de HEER alzoo van Jójakim, den koning van Juda: Hij zal geenen hebben, die op Davids troon zitte; en zijn dood ligchaam zal weggeworpen zijn, des daags in de hitte, en des nachts in de vorst.

31 En Ik zal over hem, en over zijn zaad, en over zijne knechten hunlieder ongeregtigheid bezoeken; en Ik zal over hen, en over de inwoners van Jerùzalem, en over de mannen van Juda, al het kwaad brengen, dat Ik tot hen gesproken heb; maar zij hebben niet gehoord.

32 Jeremia dan nam eene andere rol, en gaf ze aan den schrijver Baruch, den zoon van Nerija; die schreef daarop, uit den mond van Jeremia, al de woorden des boeks, dat Jójakim, den koning van Juda, met vuur verbrand had: en tot dezelve werden nog vele dergelijke woorden toegedaan.

HOOFDSTUK XXXVII.

EN Zedekía, zoon van Josia, regeerde, koning zijnde, in plaats van Chonja, Jójakims zoon, welken *Zedekía* Nebukadrézar, de koning van Babel, koning gemaakt had in het land van Juda.

2 Maar hij hoorde niet, hij, noch zijne knechten, noch het volk des lands, naar de woorden des HEEREN, die Hij sprak door de dienst van den profeet Jeremia.

3 Nogtans zond de koning Zedekía Juchal, den zoon van Selémja, en Sefánja, den zoon van Maäséja, den priester, tot den profeet Jeremia, om te zeggen: Bid toch voor ons tot den HEER, onzen God!

4 (Want Jeremia was *nog* ingaande en uitgaande in het midden des volks, en zij hadden hem *nog* in het gevangenhuis niet gesteld.

5 En Faraö's heir was uit Egypte uitgetogen; en de Chaldeen, die Jerùzalem belegerden, als zij het gerucht van hen gehoord hadden, zoo waren zij van Jerùzalem opgetogen.)

6 Toen geschiedde des HEEREN woord tot den profeet Jeremia, zeggende:

7 Zoo zegt de HEER, de God Israëls: Zoo zult gijlieden zeggen tot den koning van Juda, die u tot Mij gezonden heeft, om Mij te vragen: Ziet, Faraö's heir, dat u ter hulpe uitgetogen is, zal wederkeeren in zijn land, *in* Egypte:

8 En de Chaldeen zullen wederkeeren, en tegen deze stad strijden; en zij zullen ze innemen, en zullen ze met vuur verbranden.

9 Zoo zegt de HEER: Bedriegt uwe zielen niet, zeggende: De Chaldeen zullen zekerlijk van ons wegtrekken; want zij zullen niet wegtrekken.

10 Want al sloegt gijlieden het gansche heir der Chaldeen, die tegen u strijden, en er bleven van hen *eenige* verwonde mannen over, zoo zouden zich die, een iegelijk in zijne tent, opmaken, en deze stad met vuur verbranden.

11 Voorts geschiedde het, als het heir der Chaldeen van Jerùzalem was opgetogen, van wege Faraö's heir;

12 Dat Jeremia uit Jerùzalem uitging, om te gaan *in* het land van Benjamin, om van daar te scheiden door het midden des volks.

13 Als hij in de poort van Benjamin was, zoo was daar de wachtmeester, wiens naam was Jerija, de zoon van Selémja, den zoon van Hanánja; die greep den profeet Jeremia, zeggende: Gij wilt tot de Chaldeen vallen!

14 En Jeremia zeide: Het is valsch, ik wil niet tot de Chaldeen vallen. Doch hij hoorde niet naar hem; maar Jerija greep Jeremia aan, en bragt hem tot de vorsten.

15 En de vorsten werden zeer toornig op Jeremia, en sloegen hem; en zij stelden hem in het gevangenhuis, ten huize van Jónathan, den schrijver: want zij hadden dat tot een gevangenhuis gemaakt.

16 Als Jeremia in de plaats des kuils, en in de kotjes gekomen was, en Jeremia aldaar vele dagen gezeten had;

17 Zoo zond de koning Zedekía henen, en liet hem halen: en de koning vraagde

hem in zijn huis, in het verborgene, en zeide: Is er ook een woord van den HEER? En Jeremia zeide: Er is; en hij zeide: Gij zult in de hand des konings van Babel gegeven worden.

18 Voorts zeide Jeremia tot den koning Zedekia: Wat heb ik tegen u, of tegen uwe knechten, of tegen dit volk gezondigd, dat gijlieden mij in het gevangenhuis gesteld hebt?

19 Waar zijn nu ulieder profeten, die u geprofeteerd hebben, zeggende: De koning van Babel zal niet tegen ulieden, noch tegen dit land komen.

20 Nu dan, hoor toch, o mijn heer koning! laat toch mijne smeeking voor uw aangezigt nedervallen, en breng mij niet weder *in* het huis van Jónathan, den schrijver, opdat ik aldaar niet sterve.

21 Toen gaf de koning Zedekia bevel; en zij bestelden Jeremia in het voorhof der bewaring, en men gaf hem des daags een' bol broods uit de bakkers-straat, totdat al het brood van de stad op was. Alzoo bleef Jeremia in het voorhof der bewaring.

HOOFDSTUK XXXVIII.

ALS Sefátja, de zoon van Matthan, en Gedália, de zoon van Pashur, en Juchal, de zoon van Selémja, en Pashur, de zoon van Melchia, de woorden hoorden, die Jeremia tot al het volk sprak, zeggende:

2 Zoo zegt de HEER: Wie in deze stad blijft, zal door het zwaard, door den honger of door de pestilentie sterven; maar wie tot de Chaldeen uitgaat, die zal leven, want hij zal zijne ziel tot eenen buit hebben, en zal leven:

3 Zoo zegt de HEER: Deze stad zal zekerlijk gegeven worden in de hand van het heir des konings van Babel, datzelve zal ze innemen;

4 Zoo zeiden de vorsten tot den koning: Laat toch dezen man gedood worden; want aldus maakt hij de handen der krijgslieden, die in deze stad zijn overgebleven, en de handen des ganschen volks, slap, alzulke woorden tot hen sprekende: want deze man zoekt den vrede dezes volks niet, maar het kwaad.

5 En de koning Zedekia zeide: Ziet, hij is in uwe hand, want de koning zou geen ding tegen u vermogen.

6 Toen namen zij Jeremia, en wierpen hem in den kuil van Malchia, den zoon van Hammélech, die in het voorhof der bewaring was, en zij lieten Jeremia af met zelen: in den kuil nu was geen water, maar slijk; en Jeremia zonk in het slijk.

7 Als nu Ebed-mélech, de moorman, één der kamerlingen, die toen in des konings huis was, hoorde, dat zij Jeremia in den kuil gedaan hadden; (de koning nu zat in de poort van Benjamin)

8 Zoo ging Ebed-mélech uit het huis des konings uit, en hij sprak tot den koning, zeggende:

9 Mijn heer koning! deze mannen hebben kwalijk gehandeld in alles, wat zij gedaan hebben aan den profeet Jeremia, dien zij in den kuil geworpen hebben: daar hij toch in zijne plaats zou gestorven zijn van wege den honger, dewijl geen brood meer in de stad is.

10 Toen gebood de koning den moorman Ebed-mélech, zeggende: Neem van hier dertig mannen onder uwe hand, en haal den profeet Jeremia op uit den kuil, eer dat hij sterft.

11 Alzoo nam Ebed-mélech de mannen onder zijne hand, en ging in des konings huis tot onder de schatkamer, en nam van daar eenige oude verscheurde en oude versletene lompen; en hij liet ze met zelen af tot Jeremia in den kuil.

12 En Ebed-mélech, de moorman, zeide tot Jeremia: Leg nu deze oude verscheurde en versletene lompen onder de okselen uwer armen, van onder aan de zelen. En Jeremia deed alzoo.

13 En zij trokken Jeremia bij de zelen, en haalden hem op uit den kuil; en Jeremia bleef in het voorhof der bewaring.

14 Toen zond de koning Zedekia henen, en liet den profeet Jeremia tot zich halen, in den derden ingang, die aan des HEEREN huis was; en de koning zeide tot Jeremia: Ik zal u een ding vragen, verheel geen ding voor mij.

15 En Jeremia zeide tot Zedekia: Als ik *het* u verklaren zal, zult gij mij niet zekerlijk dooden? en als ik u raad zal geven, gij zult *toch* naar mij niet hooren.

16 Toen zwoer de koning Zedekia aan Jeremia in het verborgene, zeggende: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft, die ons deze ziel gemaakt heeft: indien ik u zal dooden, of indien ik u zal overgeven in de hand dezer mannen, die uwe ziel zoeken!

17 Jeremia dan zeide tot Zedekía : Zoo zegt de HEER, de God der heirscharen, de God Israëls : Indien gij gewilliglijk tot de vorsten des konings van Babel zult uitgaan, zoo zal uwe ziel leven, en deze stad zal niet verbrand worden met vuur; en gij zult leven, gij en uw huis.

18 Maar indien gij tot de vorsten des konings van Babel niet zult uitgaan, zoo zal deze stad gegeven worden in de hand der Chaldeen, en zij zullen ze met vuur verbranden; ook zult gij van hunlieder hand niet ontkomen.

19 En de koning Zedekía zeide tot Jeremia : Ik ben bevreesd voor de Joden, die tot de Chaldeen gevallen zijn, dat zij mij misschien in derzelver hand overgeven, en zij den spot met mij drijven.

20 En Jeremia zeide : Zij zullen *u* niet overgeven; zijt toch gehoorzaam aan de stem des HEEREN, naar dewelke ik tot u spreek; zoo zal het u welgaan, en uwe ziel zal leven.

21 Maar indien gij weigert uit te gaan, *zoo* is dit het woord, dat de HEER mij heeft doen zien :

22 Zie daar, al de vrouwen, die in het huis des konings van Juda zijn overgebleven, zullen uitgevoerd worden tot de vorsten des konings van Babel; en dezelve zullen zeggen : Uwe vredegenooten hebben u aangehitst, en hebben u overmogt, uwe voeten zijn in den modder gezonken, zij zijn achterwaarts gekeerd!

23 Zij zullen dan al uwe vrouwen en al uwe zonen tot de Chaldeen uitvoeren; ook zult gij zelf van hunne hand niet ontkomen; maar gij zult door de hand des konings van Babel gegrepen worden, en gij zult deze stad met vuur verbranden.

24 Toen zeide Zedekía tot Jeremia : Dat niemand wete van deze woorden, zoo zult gij niet sterven.

25 En als de vorsten zullen hooren, dat ik met u gesproken heb, en tot u komen, en tot u zeggen : Verklaar ons nu, wat hebt gij tot den koning gesproken? verheel het niet voor ons, zoo zullen wij u niet dooden; en wat heeft de koning tot u gesproken?

26 Zoo zult gij tot hen zeggen : Ik wierp mijne smeeking voor des konings aangezigt neder, dat hij mij niet zou weder laten brengen in Jónathans huis, om aldaar te sterven.

27 Als dan al de vorsten tot Jeremia kwamen, en hem vraagden, verklaarde hij hun, naar al deze woorden, die de koning geboden had; en zij lieten van hem af, omdat de zaak niet was gehoord.

28 En Jeremia bleef in het voorhof der bewaring, tot op den dag, dat Jerúzalem werd ingenomen; en hij was er *nog*, als Jerúzalem was ingenomen.

HOOFDSTUK XXXIX.

IN het negende jaar van Zedekía, koning van Juda, in de tiende maand, kwam Nebukadrézar, de koning van Babel, en al zijn heir, tegen Jerúzalem, en zij belegerden haar.

2 In het elfde jaar van Zedekía, in de vierde maand, op den negenden der maand, werd de stad doorgebroken.

3 En alle vorsten des konings van Babel togen henen in, en hielden bij de middelste poort; *namelijk* Nergal-Sárezer Samgar-Nebu, Sársechim Rab-Saris, Nergal-Sárezer Rab-Mag, en al de overige vorsten des konings van Babel.

4 En het geschiedde, als Zedekía, de koning van Juda, en al de krijgslieden hen zagen, zoo vloden zij, en togen bij nacht uit de stad, *door* den weg van des konings hof, door de poort tussehen de twee muren; en hij toog uit *door* den weg des vlakken velds.

5 Doch het heir der Chaldeen jaagde hen achterna; en zij achterhaalden Zedekía in de vlakke velden van Jericho, en vingen hem, en bragten hem opwaarts tot Nebukadnézar, den koning van Babel, naar Ribla, in het land van Hamath; die sprak oordeelen tegen hem uit.

6 En de koning van Babel slagtte de zonen van Zedekía te Ribla voor zijne oogen; ook slagtte de koning van Babel alle edelen van Juda.

7 En hij verblindde de oogen van Zedekía, en bond hem met twee koperen ketenen, om hem naar Babel te voeren.

8 En de Chaldeen verbrandden het huis des konings en de huizen des volks met vuur; en zij braken de muren van Jerúzalem af.

9 Het overige nu des volks, die in de stad waren overgebleven, en de afvalligen, die tot hem gevallen waren, met het overige des volks, die overgebleven waren, voerde Nebuzáradan, de overste der trawanten, gevankelijk *naar* Babel.

10 Maar van het volk, die arm waren, die niet met al hadden, liet Nebuzáradan, de overste der trawanten, *eenigen* overig in het land van Juda; en hij gaf hun te dien dage wijngaarden en akkers in.

11 Maar van Jeremia had Nebukadrézar, de koning van Babel, bevel gegeven in de hand van Nebuzáradan, den overste der trawanten, zeggende :

12 Neem hem, en stel uwe oogen op hem, en doe hem niets kwaads; maar gelijk als hij tot u spreken zal, alzoo doe met hem.

13 Zoo zond Nebuzáradan, de overste der trawanten, mitsgaders Nebuschazban Rab-Saris, en Nergal-Sárezer Rab-Mag, en al de oversten des konings van Babel;

14 Zij zonden dan henen en namen Jeremia uit het voorhof der bewaring, en gaven hem over aan Gedália, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, dat hij hem henen uitbragte naar huis : alzoo bleef hij in het midden des volks.

15 Het woord des HEEREN was ook tot Jeremia geschied, als hij in het voorhof der bewaring besloten was, zeggende :

16 Ga henen, en spreek tot Ebed-mélech, den moorman, zeggende : Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls : Zie, Ik zal mijne woorden brengen over deze stad, ten kwade en niet ten goede; en zij zullen te dien dage voor uw aangezigt zijn.

17 Maar Ik zal u te dien dage redden, spreekt de HEER; en gij zult niet overgegeven worden in de hand der mannen, voor welker aangezigt gij vreest.

18 Want Ik zal u zekerlijk bevrijden, en gij zult door het zwaard niet vallen; maar gij zult uwe ziel tot eenen buit hebben, omdat gij op Mij vertrouwd hebt, spreekt de HEER.

HOOFDSTUK XL.

HET woord, dat van den HEER geschied is tot Jeremia, nadat Nebuzáradan, de overste der trawanten, hem had laten gaan van Rama; als hij hem had laten halen, daar hij met ketenen gebonden was in het midden aller gevangenen van Jerúzalem en Juda, die naar Babel gevankelijk werden weggevoerd.

2 Want de overste der trawanten liet Jeremia halen, en zeide tot hem : De HEER, uw God, heeft dit kwaad over deze plaats gesproken.

3 En de HEER heeft het doen komen, en gedaan, gelijk als Hij gesproken had : want gijlieden hebt gezondigd tegen den HEER, en zijner stem niet gehoorzaamd; daarom is ulieden deze zaak geschied.

4 Nu dan, zie, ik heb u heden los gemaakt van de ketenen, die aan uwe hand waren, indien het goed is in uwe oogen met mij naar Babel te komen, zoo kom, en ik zal mijn oog op u stellen; maar indien het kwaad is in uwe oogen met mij naar Babel te komen, zoo laat het : zie, het gansche land is voor uw aangezigt, waarhenen het goed en regt in uwe oogen is te gaan, daar ga.

5 En dewijl hij nog niet zal wederkeeren, zoo keer gij tot Gedália, den zoon van Ahíkam, den zoon van Safan, dien de koning van Babel over de steden van Juda gesteld heeft, en woon bij hem in het midden des volks; of overal, waar het in uwe oogen regt is te gaan, ga er henen. En de overste der trawanten gaf hem reiskost en een geschenk, en liet hem gaan.

6 Alzoo kwam Jeremia tot Gedália, den zoon van Ahíkam, te Mizpa; en hij woonde bij hem in het midden des volks, die in het land waren overgelaten.

7 Toen nu alle oversten der heiren, die in het veld waren, zij en hunne mannen, hoorden, dat de koning van Babel Gedália, den zoon van Ahíkam, over het land gesteld had, en dat hij aan hem bevolen had de mannen, en de vrouwen, en de kinderkens, en van de armsten des lands, van degenen, die niet naar Babel gevankelijk waren weggevoerd;

8 Zoo kwamen zij tot Gedália te Mizpa, namelijk, Ismaël, de zoon van Nethánja, en Jóhanan en Jónathan, de zonen van Karéah, en Serája, de zoon van Tanhúmeth, en de zonen van Efai, den Netofathiet, en Jezánja, de zoon eens Maächathiets, zij en hunne mannen.

9 En Gedália, de zoon van Ahíkam, den zoon van Safan, zwoer hun en hunne mannen, zeggende : Vreest niet van de Chaldeen te dienen; blijft in het land, en dient den koning van Babel, zoo zal het u welgaan.

10 En ziet, ik woon te Mizpa, om te staan voor het aangezigt der Chaldeen, die tot ons zullen komen : gijlieden dan verzamelt

wijn, en zomervruchten, en olie, en doet ze in uwe vaten, en woont in uwe steden, die gij hebt ingenomen.

11 Als ook al de Joden, die in Moab, en onder de kinderen Ammons, en in Edom, en die in al die landen waren, hoorden, dat de koning van Babel in Juda een overblijfsel gelaten had; en dat hij Gedália, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, over hen gesteld had:

12 Zoo keerden al de Joden weder uit al de plaatsen, waarhenen zij gedreven waren, en kwamen in het land van Juda tot Gedália te Mizpa; en zij verzamelden zeer veel wijns en zomervruchten.

13 Doch Jóhanan, de zoon van Karéah, en alle oversten der heiren, die in het veld waren, kwamen tot Gedália te Mizpa;

14 En zeiden tot hem: Weet gij wel dat Baälis, de koning der kinderen Ammons, Ismaël, den zoon van Nethánja, uitgezonden heeft, om u aan het leven te slaan? Maar Gedália, de zoon van Ahikam, geloofde hun niet.

15 Jóhanan nogtans, de zoon van Karéah, sprak tot Gedália, in het verborgene, te Mizpa, zeggende: Laat mij toch henengaan, en Ismaël, den zoon van Nethánja, slaan, en niemand zal het weten: waarom zou hij u aan het leven slaan, en gansch Juda, die tot u vergaderd zijn, verstrooid worden, en het overblijfsel van Juda verloren gaan?

16 Maar Gedália, de zoon van Ahikam, zeide tot Jóhanan, den zoon van Karéah: Doe deze zaak niet, want gij spreekt valsch van Ismaël.

HOOFDSTUK XLI.

MAAR het geschiedde in de zevende maand, *dat* Ismaël, de zoon van Nethánja, den zoon van Elisama, van koninklijken zade, en de oversten des konings, te weten, tien mannen, met hem kwamen tot Gedália, den zoon van Ahikam te Mizpa: en zij aten aldaar brood te zamen, te Mizpa.

2 En Ismaël, de zoon van Nethánja, maakte zich op, mitsgaders de tien mannen, die met hem waren, en zij sloegen Gedália, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, met het zwaard; alzoo doodde hij hem, dien de koning van Babel over het land gesteld had.

3 Ook sloeg Ismaël al de Joden, die met hem, *namelijk* met Gedália, te Mizpa waren, en de Chaldeen, de krijgslieden, die aldaar gevonden werden.

4 Het geschiedde nu op den tweeden dag, nadat hij Gedália gedood had, en niemand *het* wist;

5 Zoo kwamen er lieden van Sichem, van Silo, en van Samária, tachtig man, hebbende den baard afgeschoren, en de kleederen gescheurd, en zich zelven gesneden; en spijsoffer en wierook waren in hunne hand, om ten huize des HEEREN te brengen.

6 En Ismaël, de zoon van Nethánja, ging uit van Mizpa hun te gemoet, al gaande en weenende; en het geschiedde, als hij hen aantrof, dat hij zeide: Komt tot Gedália, den zoon van Ahikam!

7 Maar het geschiedde, als zij in het midden der stad gekomen waren, dat Ismaël, de zoon van Nethánja, hen keelde, *en wierp hen* in het midden des kuils, hij en de mannen, die met hem waren.

8 Doch onder hen werden tien mannen gevonden, die tot Ismaël zeiden: Dood ons niet, want wij hebben verborgene schatten in het veld, van tarwe, en gerst, en olie, en honig. Zoo liet hij af, en doodde ze niet in het midden hunner broederen.

9 De kuil nu, waarin Ismaël al de doode ligchamen der mannen, die hij aan de zijde van Gedália geslagen had, henenwierp, is dezelfde, dien de koning Asa maakte van wege Báësa, den koning Israëls; dezen vulde Ismaël, de zoon van Nethánja, met de verslagenen.

10 En Ismaël voerde het gansche overblijfsel des volks, dat te Mizpa was, gevankelijk, *te weten* des konings dochteren, en al het volk, die te Mizpa waren overgelaten, die Nebuzáradan, de overste der trawanten, aan Gedália, den zoon van Ahikam, bevolen had; Ismaël dan, de zoon van Nethánja, voerde ze gevankelijk weg, en toog henen, om over te gaan tot de kinderen Ammons.

11 Toen nu Jóhanan, de zoon van Karéah, en al de oversten der heiren, die met hem waren, al het kwaad hoorden, dat Ismaël, de zoon van Nethánja, gedaan had;

12 Zoo namen zij al de mannen, en togen henen, om met Ismaël, den zoon van Nethánja, te strijden; en zij vonden hem aan het groote water, dat bij Gibeon is.

13 En het geschiedde, als al het volk, dat met Ismaël was, Jóhanan zag, den zoon van Karéah, en al de oversten der heiren, die met hem waren, zoo werden zij verblijd.

14 En al het volk, dat Ismaël van Mizpa gevankelijk had weggevoerd, wendde zich om; en zij keerden zich en gingen over tot Jóhanan, den zoon van Karéah.

15 Doch Ismaël, de zoon van Nethánja, ontkwam van Jóhanans aangezigt, met acht mannen, en hij toog tot de kinderen Ammons.

16 Toen nam Jóhanan, de zoon van Karéah, mitsgaders al de oversten der heiren, die met hem waren, het gansche overblijfsel des volks, dat hij wedergebragt had van Ismaël, den zoon van Nethánja, van Mizpa, (nadat hij Gedália, den zoon van Ahikam, geslagen had) *te weten* de mannen, die krijgslieden waren, en de vrouwen, en kinderkens, en kamerlingen, die hij van Gibeon had wedergebragt;

17 En zij togen henen, en sloegen zich neder te Geruth-Chimham, dat bij Bethlehem is, om voort te trekken, dat zij in Egypte kwamen,

18 Voor het aangezigt der Chaldeen; want zij vreesden voor hunlieder aangezigt, omdat Ismaël, de zoon van Nethánja, Gedália, den zoon van Ahikam, geslagen had, dien de koning van Babel over het land gesteld had.

HOOFDSTUK XLII.

TOEN traden toe alle oversten der heiren, Jóhanan, de zoon van Karéah, en Jezánja, de zoon van Hosája, en al het volk, van den kleinsten tot den grootsten toe:

2 En zij zeiden tot den profeet Jeremia: Laat toch onze smeeking voor uw aangezigt nedervallen, en bid voor ons tot den HEER, uwen God, voor dit gansche overblijfsel: want wij zijn weinigen van velen overgelaten, gelijk als uwe oogen ons zien:

3 Dat ons de HEER, uw God, bekend make den weg, dien wij zullen ingaan, en de zaak, die wij zullen doen.

4 En de profeet Jeremia zeide tot hen: Ik heb het gehoord; ziet, ik zal tot den HEER, uwen God, bidden naar uwe woorden; en het zal geschieden, het gansche woord, dat de HEER u zal antwoorden, zal ik u bekend maken, ik zal u niet één woord veronthouden.

5 Toen zeiden zij tot Jeremia: De HEER zij tusschen ons tot een waarachtig en gewis getuige: indien wij niet naar alle woord, *met* hetwelk u de HEER, uw God, tot ons zal zenden, alzoo zullen doen!

6 Het zij dan goed of kwaad, wij zullen der stem des HEEREN, onzes Gods, tot welken wij u zenden, gehoorzaam zijn; opdat het ons welga, wanneer wij der stem des HEEREN, onzes Gods, zullen gehoorzaam zijn.

7 En het gebeurde ten einde van tien dagen, dat des HEEREN woord tot Jeremia geschiedde.

8 Toen riep hij Jóhanan, den zoon van Karéah, en alle oversten der heiren, die met hem waren, en al het volk, van den kleinsten af tot den grootsten toe.

9 En hij zeide tot hen: Zoo zegt de HEER, de God Israëls, tot welken gij mij gezonden hebt, om uwe smeeking voor zijn aangezigt neder te werpen:

10 Indien gijlieden in dit land zult blijven wonen, zoo zal Ik u bouwen en niet afbreken, en u planten en niet uitrukken: want Ik heb berouw over het kwaad, dat Ik u aangedaan heb.

11 Vreest niet voor het aangezigt des konings van Babel, voor wiens aangezigt gij vreest; vreest niet voor hem, spreekt de HEER: want Ik zal met u zijn, om u te behouden en u van zijne hand te redden.

12 En Ik zal ulieden barmhartigheid geven, dat hij zich uwer erbarme, en u weder in uw land brenge.

13 Maar zoo gijlieden zult zeggen: Wij zullen in dit land niet blijven: opdat gij der stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam zijt,

14 Zeggende: Neen, maar wij zullen gaan in Egypteland, alwaar wij geenen krijg zullen zien, noch het geluid der bazuin hooren, noch naar brood hongeren, en daár zullen wij blijven;

15 Nu dan, daarom hoort des HEEREN woord, gij overblijfsel van Juda! zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Indien gij ganschelijk uwe aangezigten zult stellen om in Egypte te gaan, en zult henen ingaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeeren;

16 Zoo zal het geschieden, dat het zwaard, waar gij voor vreest, u aldaar in Egypteland zal achterhalen; en de honger, waar gij voor zorgt, zal u aldaar *in* Egypte

achter aankleven, en gij zult aldaar sterven.

17 Zoo zullen al de mannen zijn, die hunne aangezigten stellen, om in Egypte te gaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeeren; zij zullen sterven door het zwaard, door den honger en door de pestilentie; en zij zullen niemand hebben, die overblijve of ontkome van het kwaad, dat Ik over hen zal brengen.

18 Want zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Gelijk als mijn toorn, en mijne grimmigheid is uitgestort over de inwoners van Jerûzalem, alzoo zal mijne grimmigheid over ulieden uitgestort worden, als gij in Egypte zult gekomen zijn; en gij zult wezen tot eene vervloeking, en tot eene ontzetting, en tot eenen vloek, en tot smaadheid, en zult deze plaats niet meer zien.

19 De HEER heeft tegen ulieden gesproken, gij overblijfsel van Juda! gaat niet in Egypte, weet zekerlijk, dat Ik heden tegen u betuigd heb.

20 Gewisselijk gij hebt uwe zielen verleid: want gij hebt mij tot den HEER, uwen God, gezonden, zeggende: Bid voor ons tot den HEER, onzen God; en naar alles, wat de HEER, onze God, zal zeggen, alzoo maak het ons bekend, en wij zullen het doen.

21 Nu heb ik het u heden bekend gemaakt; maar gij hebt niet gehoord naar de stem des HEEREN, uws Gods, noch naar al hetgeen, *met* hetwelk Hij mij tot u gezonden heeft.

22 Zoo weet nu zekerlijk, dat gij door het zwaard, door den honger en door de pestilentie sterven zult, ter plaatse, waar het u gelust heeft henen te gaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeeren.

HOOFDSTUK XLIII.

EN het geschiedde, als Jeremia geëindigd had tot het gansche volk te spreken al de woorden des HEEREN, huns Gods, *met* dewelke hem de HEER, hun God, tot hen gezonden had, *te weten* al die woorden;

2 Zoo sprak Azária, de zoon van Hosája, en Jóhanan, de zoon van Karéah, en al de trotsche mannen, zeggende tot Jeremia: Gij spreekt leugen; de HEER, onze God, heeft u niet gezonden, om te zeggen: Gijlieden zult niet gaan in Egypte, om aldaar als vreemdelingen te verkeeren.

3 Maar Baruch, de zoon van Nerija, hitst u tegen ons op, opdat hij ons overgeve in de hand der Chaldeen, dat zij ons doden en ons gevankelijk *naar* Babel wegvoeren.

4 Alzoo gehoorzaamde Jóhanan, de zoon van Karéah, en al de oversten der heiren, en al het volk, der stem des HEEREN niet, om in het land van Juda te blijven.

5 Maar Jóhanan, de zoon van Karéah, en al de oversten der heiren namen het gansche overblijfsel van Juda, die van al de heidenen, waar zij waren henengedreven, wedergekeerd waren, om in het land van Juda te wonen;

6 De mannen, en de vrouwen, en de kinderkens, en des konings dochteren, en alle ziele, die Nebuzáradan, de overste der trawanten, bij Gedália, den zoon van Ahíkam, den zoon van Safan, gelaten had, ook den profeet Jeremia, en Baruch, den zoon van Nerija;

7 En zij togen in Egypteland, want zij waren der stem des HEEREN niet gehoorzaam; en zij kwamen tot Tachpanhes.

8 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia te Tachpanhes, zeggende:

9 Neem groote steenen in uwe hand, en verberg ze in de klei in den tigchel-oven, die bij de deur van Faraö's huis te Tachpanhes is, voor de oogen der joodsche mannen.

10 En zeg tot hen: Zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Ziet, Ik zal henenzenden, en Nebukadrézar, den koning van Babel, mijnen knecht, halen, en Ik zal zijnen troon zetten boven op deze steenen, die Ik verborgen heb; en hij zal zijne schoone tent daarover spannen.

11 En hij zal komen en Egypteland slaan: wie ten dood, ten doode; en wie ter gevangenis, ter gevangenis; en wie tot het zwaard, ten zwaarde.

12 En Ik zal een vuur aansteken in de huizen der goden van Egypte, en hij zal ze verbranden, en gevankelijk wegvoeren: en hij zal Egypteland aantrekken, gelijk als een herder zijn kleed aantrekt, en hij zal van daar uittrekken in vrede.

13 En hij zal de opgerigte beelden van Beth-Sémes, hetwelk in Egypteland is, verbreken: en hij zal de huizen der goden van Egypte met vuur verbranden.

HOOFDSTUK XLIV.

HET woord, dat tot Jeremia geschiedde, aan al de Joden, die in Egypteland woonden, die te Migdol woonden, en te Tachpanhes, en te Nof, en in het land Pathros, zeggende:

2 Alzoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Gij hebt gezien al het kwaad, dat Ik gebragt heb over Jerûzalem en over alle steden van Juda; en ziet, zij zijn eene woestheid te dezen dage, en niemand woont daarin:

3 Van wege hunne boosheid, die zij gedaan hebben, om Mij te tergen, gaande om te rooken *en* andere goden te dienen, die zij niet kenden, zij, gij, noch uwe vaders.

4 En Ik heb tot u gezonden al mijne knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen: Doet toch deze gruwelijke zaak niet, die Ik haat.

5 Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, om zich van hunne boosheid te bekeeren, dat zij anderen goden niet rookten.

6 Daarom is mijne grimmigheid en mijn toorn uitgestort, en heeft gebrand in de steden van Juda en in de straten van Jerûzalem; zoodat zij tot eenzaamheid *en* tot verwoesting geworden zijn, gelijk het is te dezen dage.

7 En nu, zoo zegt de HEER, de God der heirscharen, de God Israëls: Waarom doet gij *zulk* een groot kwaad tegen uwe zielen, opdat gij u den man en de vrouw, het kind en den zuigeling uit het midden van Juda uitroeit, opdat gij u geen overblijfsel overlaat?

8 Tergende Mij door de werken uwer handen, rookende anderen goden in het land van Egypte, alwaar gij gekomen zijt, om daar als vreemdelingen te verkeeren; opdat gij u zelven uitroeit, en opdat gij wordt tot eenen vloek, en tot eene smaadheid onder alle volken der aarde?

9 Hebt gij vergeten de boosheden uwer vaderen, en de boosheden der koningen van Juda, en de boosheden hunner vrouwen, en uwe boosheden, en de boosheden uwer vrouwen, die zij gedaan hebben in het land van Juda en in de straten van Jerûzalem?

10 Zij zijn tot op dezen dag *nog* niet verbrijzeld *van hart*, en zij hebben niet gevreesd, noch gewandeld in mijne wet en in mijne inzettingen, die Ik voor ulieder aangezigt, en voor het aangezigt uwer vaderen gegeven heb.

11 Daarom, zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Ziet, Ik zal mijn aangezigt tegen ulieden stellen ten kwade, en om gansch Juda uit te roeijen.

12 En Ik zal het overblijfsel van Juda wegnemen, die hunne aangezigten gesteld hebben, om in Egypteland te gaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeeren; en zij zullen allen in Egypteland verteerd worden: door het zwaard zullen zij vallen, door den honger zullen zij verteerd worden, van den kleinsten tot den grootsten toe; door het zwaard en door den honger zullen zij sterven: en zij zullen worden tot eene vervloeking, tot eene ontzetting, en tot eenen vloek, en tot eene smaadheid.

13 Want Ik zal bezoeking doen over degenen, die in Egypteland wonen, gelijk als Ik bezoeking gedaan heb over Jerûzalem, door het zwaard, door den honger en door de pestilentie;

14 Zoodat het overblijfsel van Juda, die in Egypteland gekomen zijn, om aldaar als vreemdelingen te verkeeren, geenen zal hebben, die ontkome of overblijve; te weten om weder te keeren in het land van Juda, waarnaar hunne ziel verlangt weder te keeren, om aldaar te wonen; maar zij zullen er niet wederkeeren, behalve die ontkomen zullen.

15 Toen antwoordden aan Jeremia al de mannen, die wisten, dat hunne vrouwen anderen goden rookten, en al de vrouwen, die daar stonden, zijnde een groote hoop, mitsgaders al het volk, die in Egypteland, in Pathros, woonden, zeggende:

16 Aangaande het woord, dat gij tot ons in des HEEREN naam gesproken hebt, wij zullen naar u niet hooren.

17 Maar wij zullen ganschelijk doen al hetgeen uit onzen mond is uitgegaan, rookende aan Melécheth des hemels, en haar drankofferen offerende, gelijk als wij gedaan hebben, wij en onze vaders, onze koningen en onze vorsten, in de steden van Juda en in de straten van Jerûzalem; toen werden wij met brood verzadigd, en waren vrolijk, en zagen geen kwaad.

18 Maar van toen af, dat wij opgehouden hebben aan Melécheth des hemels te rooken, en haar drankofferen te offeren, hebben wij van alles gebrek gehad, en zijn

door het zwaard en door den honger verteerd.

19 Ook wanneer wij aan Melécheth des hemels rooken en haar drankofferen offeren, maken wij haar gebeelde koeken, om haar af te beelden, en offeren wij haar drankofferen, zonder onze mannen?

20 Toen sprak Jeremia tot al het volk, tot de mannen en tot de vrouwen, en tot al het volk, die hem zulks geantwoord hadden, zeggende:

21 Het rooken, dat gijlieden in de steden van Juda en in de straten van Jerùzalem gerookt hebt, gij en uwe vaderen, uwe koningen en uwe vorsten, en het volk des lands, heeft de HEER daaraan niet gedacht, en is het *niet* in zijn hart opgekomen?

22 Zoodat het de HEER niet meer kon verdragen, van wege de boosheid uwer handelingen, van wege de gruwelen, die gij deedt; daarom is uw land geworden tot eene woestheid, en tot ontzetting, en tot eenen vloek, dat er niemand in woont, gelijk het is te dezen dage:

23 Van wege dat gij gerookt hebt, en dat gij tegen den HEER gezondigd hebt, en des HEEREN stem niet gehoorzaam zijt geweest, en in zijne wet, en in zijne inzettingen, en in zijne getuigenissen niet hebt gewandeld; daarom is u dit kwaad wedervaren, gelijk het is te dezen dage.

24 Voorts zeide Jeremia tot al het volk, en tot al de vrouwen: Hoort des HEEREN woord, gij gansch Juda, die in Egypteland zijt!

25 Zoo spreekt de HEER der heirscharen, de God Israëls, zeggende: *Aangaande* u en uwe vrouwen, zij hebben toch met uwen mond gesproken, en gij hebt het met uwe handen vervuld, zeggende: Wij zullen onze geloften, die wij beloofd hebben, ganschelijk houden, rookende aan Melécheth des hemels, en haar drankofferen offerende: *nu* zij hebben uwe geloften volkomenlijk bevestigd, en uwe geloften volkomenlijk gehouden.

26 Daarom hoort des HEEREN woord, gij gansch Juda, die in Egypteland woont! Ziet, Ik zweer bij mijnen grooten Naam, zegt de HEER, zoo mijn Naam met den mond van eenig man van Juda in gansch Egypteland meer zal genoemd worden, die zegge: *Zoo waarachtig als* de Heer HEER leeft!

27 Ziet, Ik zal over hen waken ten kwade en niet ten goede; en alle mannen van Juda, die in Egypteland zijn, zullen door het zwaard, en door den honger verteerd worden, totdat zij ten einde zijn.

28 Maar die van het zwaard ontkomen, zullen uit Egypteland wederkeeren in het land van Juda, weinig in getal; en het gansche overblijfsel van Juda, die in Egypteland gekomen zijn, om aldaar als vreemdelingen te verkeeren, zullen weten, wiens woord bestaan zal, het mijne of het hunne.

29 En dit zal ulieden het teeken zijn, spreekt de HEER, dat Ik in deze plaats over u bezoeking zal doen; opdat gij weet, dat mijne woorden zekerlijk over u bestaan zullen ten kwade:

30 Alzoo zegt de HEER: Ziet, Ik zal Faraö Hofra, den koning van Egypte, geven in de hand zijner vijanden, en in de hand dergenen, die zijne ziel zoeken, gelijk als Ik Zedekia, den koning van Juda, gegeven heb in de hand van Nebukadrézar, den koning van Babel, zijnen vijand, en die zijne ziel zocht.

HOOFDSTUK XLV.

HET woord, dat de profeet Jeremia gesproken heeft tot Baruch, den zoon van Nerija, als hij die woorden uit den mond van Jeremia in een boek schreef, in het vierde jaar van Jójakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, zeggende:

2 Alzoo zegt de HEER, de God Israëls, van u, o Baruch!

3 Gij zegt: Wee nu mij, want de HEER heeft droefenis tot mijne smart gedaan; ik ben moede van mijn zuchten, en vind geene rust!

4 Zoo zult gij tot hem zeggen: Zoo zegt de HEER: Zie, dat Ik gebouwd heb, breek Ik af, en dat Ik geplant heb, ruk Ik uit, zelfs dit gansche land.

5 En zoudt gij u groote dingen zoeken? zoek ze niet: want zie, Ik breng een kwaad over alle vleesch, spreekt de HEER; maar Ik zal u uwe ziel tot eenen buit geven, in alle plaatsen, waar gij zult henentrekken.

HOOFDSTUK XLVI.

HET woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschied is tegen de heidenen.

2 Tegen Egypte; tegen het heir van Faraö Necho, koning van Egypte, dat aan de rivier Frath, bij Karchemis, was, dat Nebu-

kadrézar, de koning van Babel, sloeg, in het vierde jaar van Jójakim, den zoon van Josia, den koning van Juda.

3 Rust het schild en de rondas toe, en nadert tot den strijd!

4 Spant de paarden aan, en klimt op, gij ruiters! en stelt u met helmen; vaagt de spiesen, trekt de pantsiers aan!

5 Waarom zie Ik, *dat* zij versaagd *en* achterwaarts gedreven zijn? Zelfs hunne helden zijn verslagen, en nemen de vlugt, en zien niet om; er is schrik van rondom, spreekt de HEER.

6 De snelle ontvliede niet, en de held ontkome niet; tegen het noorden, aan den oever der rivier Frath zijn zij gestruikeld en gevallen.

7 Wie is deze, *die* optrekt als een stroom, wiens wateren zich bewegen als de rivieren?

8 Egypte trekt op als een stroom, en *zijne* wateren bewegen zich als de rivieren; en hij zegt: Ik zal optrekken, ik zal de aarde bedekken, ik zal de stad, en die daarin wonen, verderven.

9 Trekt op, gij paarden! en raast, gij wagens! en laat de helden uittrekken: de Mooren, en de Puteërs, die het schild handelen, en de Lydiërs, die den boog handelen *en* spannen.

10 Maar deze dag is des Heeren, des HEEREN der heirscharen, een dag der wrake, dat Hij zich wreke van zijne wederpartijders, en het zwaard zal vreten, en verzadigd, en dronken worden van hun bloed: want de Heer HEER der heirscharen, heeft een slagtoffer in het land van het noorden, aan de rivier Frath.

11 Ga henen op naar Gilead, en haal balsem, gij jonkvrouw, dochter van Egypte! Te vergeefs vermenigvuldigt gij de medicijnen, er is geene heeling voor u.

12 De volken hebben uwe schande gehoord, en het land is vol van uw gekrijt; want zij hebben zich gestooten, held tegen held, zij zijn beide te zamen gevallen.

13 Het woord, dat de HEER tot den profeet Jeremia sprak, van de aankomst van Nebukadrézar, den koning van Babel, om Egypteland te slaan.

14 Verkondigt in Egypte, en doet het hooren te Migdol; doet het ook hooren te Nof en te Tachpanhes; zegt: Stelt er u naar, en maakt u gereed, want het zwaard heeft verteerd wat rondom u is.

15 Waarom zijn uwe sterken weggeveegd? Zij stonden niet, omdat hen de HEER voortdreef.

16 Hij maakte der struikelenden vele; ja de een viel op den anderen; zoodat zij zeiden: Staat op en laat ons wederkeeren tot ons volk, en tot het land onzer geboorte, van wege het verdrukkende zwaard.

17 Daar riepen zij: Faraö, de koning van Egypte, is *maar* een gedruisch; hij heeft den gezetten tijd laten voorbijgaan.

18 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Koning, wiens naam is HEER der heirscharen: hij zal voorzeker, als Thabor onder de bergen, en als Karmel bij de zee, aankomen!

19 Maak voor u gereedschap der gevankelijke wegvoering, gij inwoneresse, gij dochter van Egypte! want Nof zal ter verwoesting worden, en zal verbrand worden, dat er niemand in wone.

20 Egypte is eene zeer schoone vaarze; de slagter komt, hij komt van het noorden.

21 Zelfs hare gehuurden in haar midden zijn als gemeste kalveren; maar die hebben zich ook gewend, zij zijn te zamen gevlugt, zij hebben niet gestaan: want de dag huns verderfs is over hen gekomen, de tijd hunner bezoeking.

22 Hare stem zal gaan als van eene slang: want zij zullen met krijgsmagt daarhenen trekken, en tot haar met bijlen komen, gelijk houthouwers.

23 Zij hebben haar woud afgehouwen, spreekt de HEER, hoewel het niet is te onderzoeken: want zij zijn meerder dan de sprinkhanen, zoodat men hen niet tellen kan.

24 De dochter van Egypte is beschaamd: zij is gegeven in de hand des volks van het noorden.

25 De HEER der heirscharen, de God Israëls, zegt: Ziet, Ik zal bezoeking doen over de menigte van No, en over Faraö, en over Egypte, en over hare goden, en over hare koningen, ja over Faraö, en over degenen, die op hem vertrouwen.

26 En Ik zal hen geven in de hand dergenen, die hunlieder ziel zoeken, en in de hand van Nebukadrézar, den koning van Babel, en in de hand zijner knechten. Maar daarna zal zij bewoond worden als *in* de dagen van ouds, spreekt de HEER.

27 Maar gij, mijn knecht Jakob! vrees niet, en ontzet u niet, o Israël! want zie,

Ik zal u verlossen uit verre *landen,* en uw zaad uit het land hunner gevangenis; en Jakob zal wederkomen, en stil en gerust zijn, en niemand zal *hem* verschrikken.

28 Gij *dan,* mijn knecht Jakob! vrees niet, spreekt de HEER: want Ik ben met u; want Ik zal eene voleinding maken met al de heidenen, waarhenen Ik u gedreven zal hebben, doch met u zal Ik geene voleinding maken, maar u kastijden met mate, en u niet gansch onschuldig houden.

HOOFDSTUK XLVII.

HET woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschiedde, tegen de Filistijnen; eer dat Faraö Gaza sloeg.

2 Zoo zegt de HEER: Ziet, wateren komen op van het noorden, en zullen worden tot eene overloopende beek, en overloopen het land en de volheid van hetzelve, de stad en die daarin wonen; en de menschen zullen schreeuwen, en al de inwoners des lands zullen huilen;

3 Van wege het geluid van het geklater der hoeven zijner sterke *paarden,* van wege het geraas zijner wagenen, *en* het bulderen zijner raderen: de vaders zien niet om naar de kinderen, van wege de slappigheid der handen;

4 Van wege den dag, die er komt om alle Filistijnen te verstoren, om aan Tyrus en Zidon allen overgeblevenen helper af te snijden: want de HEER zal de Filistijnen, het overblijfsel des eilands van Kafthor, verstoren.

5 Kaalheid is op Gaza gekomen; A'skelon is uitgeroeid, *met* het overblijfsel huns dals; hoe lang zult gij u zelven insnijdingen maken?

6 O wee, gij zwaard des HEEREN! hoe lang zult gij niet stil houden? vaar in uwe scheede, rust en wees stil!

7 Hoe zoudt gij stil houden? De HEER heeft toch aan het *zwaard* bevel gegeven; tegen A'skelon en tegen de zeehaven, aldaar heeft Hij het besteld.

HOOFDSTUK XLVIII.

TEGEN Moab zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls, alzoo: Wee over Nebo, want zij is verstoord; Kirjathäïm is beschaamd, zij is ingenomen; *de stad* des hoogen vertreks is beschaamd en verschrikt.

2 Moabs roem van Hesbon is er niet meer; zij hebben kwaad tegen haar gedacht, *zeggende:* Komt, en laat ons haar uitroeijen, dat zij geen volk *meer* zij; ook gij, o Madmen! zult nedergehouwen worden, het zwaard zal achter u hergaan.

3 Er is eene stem des gekrijts van Horonäïm; verstoring en eene groote breuk!

4 Moab is verbroken; hare kleine *kinderen* hebben een gekrijt laten hooren.

5 Want *in* den opgang van Luhith zal geween bij geween opgaan, want in den afgang van Horonäïm hebben *Moabs* wederpartijders een jammergeschrei gehoord.

6 Vlugt, redt ulieder ziel! en wordt als de heide in de woestijn:

7 Want om uw vertrouwen op uwe werken, en op uwe schatten, zult gij ook ingenomen worden; en Kamos zal henen uitgaan in gevangenis, zijne priesteren en zijne vorsten te zamen.

8 Want de verstoorder zal komen over elke stad, dat niet ééne stad ontkomen zal; en het dal zal verderven, en het effen veld verdelgd worden: want de HEER heeft het gezegd.

9 Geeft Moab vederen, want al vliegende zal zij uitgaan; en hare steden zullen ter verwoesting worden, dat niemand in dezelve wone.

10 Vervloekt zij, die des HEEREN werk bedriegelijk doet; ja vervloekt zij, die zijn zwaard van het bloed onthoudt!

11 Moab is van zijne jeugd aan gerust geweest, en hij heeft op zijne hefe stil gelegen, en is van vat in vat niet gedigd, en heeft niet gewandeld in gevangenis; daarom is zijn smaak in hem gebleven, en zijn reuk niet veranderd.

12 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat Ik hem vreemde gasten zal toeschikken, die hem in vreemde plaatsen zullen voeren, en zijne vaten ledigen, en hunlieder flesschen in stukken slaan.

13 En Moab zal beschaamd worden van wege Kamos, gelijk als het huis Israëls beschaamd is geworden van wege Beth-el, hunlieder vertrouwen.

14 Hoe zult gij zeggen: Wij zijn helden en dappere mannen ten strijde?

15 Moab is verstoord, en *uit* zijne steden opgegaan, en de keur zijner jongelingen is ter slagting afgegaan, spreekt de Koning, wiens naam is HEER der heirscharen.

16 Moabs verderf is nabij om te komen, en zijn kwaad haast zeer.

17 Beklaagt hem, gij allen, die rondom hem zijt, en allen, die zijnen naam kent; zegt: Hoe is de sterke staf, de sierlijke stok verbroken?

18 Daal neder uit *uwe* heerlijkheid, en woon in dorst, gij inwoneresse, gij dochter van Dibon! want Moabs verstoorder is tegen u opgetogen, hij heeft uwe vestingen verdorven.

19 Sta aan den weg, en zie toe, gij inwoneresse van Aróër! Vraag den vlugtenden *man* en de ontkomene *vrouw*; zeg: Wat is er geschied?

20 Moab is beschaamd, want hij is verslagen, huilt en krijt! verkondigt te Arnon, dat Moab verstoord is.

21 En het oordeel is gekomen over het vlakke land; over Holon, en over Jahza, en over Méfaäth,

22 En over Dibon, en over Nebo, en over Beth-Diblathäïm,

23 En over Kirjathäïm, en over Beth-Gamul, en over Beth-Meon,

24 En over Keriòth, en over Bozra; ja over alle steden van Moabs land, die verre en die nabij zijn.

25 Moabs hoorn is afgesneden, en zijn arm verbroken, spreekt de HEER.

26 Maak hem dronken, omdat hij zich groot gemaakt heeft tegen den HEER; zoo zal Moab *met de handen* klappen in zijn uitspuwsel, en hij zelf zal ook ter belagching zijn.

27 Want is u niet Israël *ter* belagching geweest? was hij onder de dieven gevonden, dat gij u *zoo* bewoogt, van den tijd af, dat uwe woorden van hem waren?

28 Verlaat de steden, en woont in de steenrots, gij inwoners van Moab! en wordt gelijk eene duive, die in de doorgangen van den mond eens hols nestelt.

29 Wij hebben Moabs hoovaardij gehoord, (hij is zeer hoovaardig) zijne trotschheid, en zijne hoovaardij, en zijnen hoogmoed, en zijns harten hoogheid.

30 Ik ken zijne verbolgenheid, spreekt de HEER, maar niet alzoo; zijne grendelen doen het zoo niet.

31 Daarom zal ik over Moab huilen, ja om gansch Moab zal ik krijten; over de lieden van Kir-heres zal men zuchten.

32 Boven het geween van Jáëzer zal ik u beweenen, gij wijnstok van Sibma! uwe wijnranken zijn over zee gegaan, zij hebben gereikt tot aan Jáëzers zee; *maar* de verstoorder is gevallen op uwe zomervruchten en op uwen wijnoogst;

33 Zoodat de blijdschap en verheuging uit het vruchtbare veld, namelijk uit Moabs land, weggenomen is: want Ik heb den wijn doen ophouden uit de kuipen; men zal geene *druiven* treden met vreugdegeschrei; het vreugdegeschrei zal geen vreugdegeschrei zijn.

34 Van wege Hesbons gekrijt tot Eleäle toe, tot Jahaz toe, hebben zij hunne stem verheven, van Zoar tot aan Horonäïm, die driejarige vaarze: want ook de wateren van Nimrim zullen tot verwoestingen worden.

35 En Ik zal in Moab doen ophouden, spreekt de HEER, dien, die *op* de hoogte offert, en die zijnen goden rookt.

36 Daarom zal mijn hart over Moab getier maken als de fluiten; ook zal mijn hart over de lieden van Kir-heres getier maken als de fluiten, omdat het overschot, *dat* hij gemaakt had, verloren is.

37 Want alle hoofden zijn kaal, en alle baarden afgekort; op alle handen zijn insnijdingen, en op de lendenen is een zak.

38 Op alle daken van Moab, en op al hare straten is overal misbaar: want Ik heb Moab verbroken als een vat, waar men geenen lust aan heeft, spreekt de HEER.

39 Hoe is hij verslagen! zij huilen; hoe heeft Moab den nek *met* schaamte gewend! Alzoo zal Moab allen, die rondom hem zijn, tot belagching en tot eene ontzetting worden.

40 Want zoo zegt de HEER: Ziet, hij zal snel vliegen als een arend, en hij zal zijne vleugelen over Moab uitbreiden.

41 Elk eene der steden is gewonnen, en elk eene der vastigheden is ingenomen; en het hart van Moabs helden zal te dien dage wezen, als het hart eener vrouw, die in nood is.

42 Want Moab zal verdelgd worden, dat hij geen volk zij, omdat hij zich groot gemaakt heeft tegen den HEER.

43 De vreeze, en de kuil, en de strik, over u, gij inwoner van Moab! spreekt de HEER.

44 Die van de vreeze ontvliedt, zal in den kuil vallen, en die uit den kuil opkomt, zal in den strik gevangen worden: want Ik zal over haar, over Moab, het jaar van hunlieder bezoeking brengen, spreekt de HEER.

45 Die voor *des vijands* magt vlugtten, bleven staan in de schaduw van Hesbon; maar een vuur is uitgegaan van Hesbon, en eene vlam van tusschen Sihon, en heeft de hoeken van Moab en den schedel der kinderen van het gedruisch verteerd.

46 Wee u, Moab! het volk van Kamos is verloren: want uwe zonen zijn weggenomen in gevangenis, ook zijn uwe dochters in gevangenis.

47 Maar in het laatste der dagen, zal Ik Moabs gevangenis wenden, spreekt de HEER. Tot hiertoe is Moabs oordeel.

HOOFDSTUK XLIX.

TEGEN de kinderen Ammons zegt de HEER alzoo: Heeft dan Israël geene kinderen? heeft hij geenen erfgenaam? Waarom is dan Malcham erfgenaam van Gad, en *waarom* woont zijn volk in deszelfs steden?

2 Daarom ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat Ik over Rabba der kinderen Ammons een krijgsgeschrei zal doen hooren, en zij zal tot eenen woesten hoop worden, en hare onderhoorige plaatsen zullen met vuur aangestoken worden; en Israël zal erven degenen, die hem geërfd hadden, zegt de HEER.

3 Huil, o Hesbon! want Ai is verstoord; krijt, gij dochteren van Rabba! gordt zakken aan, drijft misbaar, en loopt om bij de tuinen: want Malcham zal wandelen in gevangenis, zijne priesteren en zijne vorsten te zamen.

4 Wat roemt gij op *uwe* dalen? uw dal is weggevloten, gij afkeerige dochter! die op hare schatten vertrouwt, *zeggende:* Wie zou tegen mij komen?

5 Ziet, Ik zal vreeze over u brengen, spreekt de Heer, de HEER der heirscharen, van allen, die rondom u zijn; en gijlieden zult, een iegelijk voor zich henen, uitgedreven worden, en niemand zal den omdoolenden vergaderen.

6 Maar daarna zal Ik de gevangenis der kinderen Ammons wenden, spreekt de HEER.

7 Tegen Edom zegt de HEER der heirscharen alzoo: Is er dan geene wijsheid meer te Theman? Is de raad vergaan van de verstandigen? Is hunlieder wijsheid onnut geworden?

8 Vliedt, wendt u, woont in diepe *plaatsen*, gij inwoners van Dedan! want Ik heb Ezaus verderf over hem gebragt, den tijd, *dat* Ik hem bezocht heb.

9 Zoo er wijnlezers tot u gekomen waren, zouden zij niet eene nalezing hebben overgelaten? Zoo er dieven bij nacht *gekomen waren*, zouden zij *niet* verdorven hebben zoo veel hun genoeg ware?

10 Maar Ik heb Ezau ontbloot, Ik heb zijne verborgene plaatsen ontdekt, dat hij zich niet zal kunnen versteken; zijn zaad is verstoord, ook zijne broeders, en zijne naburen, en hij is er niet *meer*.

11 Laat uwe weezen achter, en Ik zal hen in het leven behouden, en laat uwe weduwen op Mij vertrouwen.

12 Want zoo zegt de HEER: Ziet, degenen, welker oordeel het niet is den beker te drinken, zullen ganschelijk drinken; en zoudt gij eenigzins onschuldig gehouden worden? Gij zult niet onschuldig worden gehouden, maar gij zult ganschelijk drinken.

13 Want Ik heb bij Mij zelven gezworen, spreekt de HEER, dat Bozra worden zal tot eene ontzetting, tot eene smaadheid, tot eene woestheid, en tot eenen vloek; en al hare steden zullen worden tot eeuwige woestheden.

14 Ik heb een gerucht gehoord van den HEER, en er is een gezant geschikt onder de heidenen, *om te zeggen:* Vergadert u, en komt aan tegen haar, en maakt u op ten strijde.

15 Want ziet, Ik heb u klein gemaakt onder de heidenen, veracht onder de menschen.

16 Uwe schrikkelijkheid heeft u bedrogen, *en* de trotschheid uws harten, gij, die woont in de kloven der steenrotsen, die u houdt op de hoogte der heuvelen! Al zoudt gij uw nest *zoo* hoog maken als de arend, zoo zal Ik u van daar nederstooten, spreekt de HEER.

17 Alzoo zal Edom worden tot eene ontzetting; al wie voorbij haar gaat, zal zich ontzetten, en fluiten over al hare plagen.

18 Gelijk de omkeering van Sodom en Gomorra en harer naburen, zal het zijn, zegt de HEER: niemand zal daar wonen, en geen menschenkind daarin verkeeren.

19 Ziet, gelijk een leeuw van de verheffing der Jordaan, zal hij opkomen tegen de sterke woning: want Ik zal hem in een oogenblik daaruit doen loopen; en wie *daartoe* verkoren is, *dien* zal Ik tegen haar bestellen: want wie is Mij gelijk? en wie zou Mij ver-

dagvaarden? en wie is die herder, die voor mijn aangezigt bestaan zou?

20 Daarom hoort des HEEREN raadslag, dien Hij over Edom heeft beraadslaagd, en zijne gedachten, die Hij gedacht heeft over de inwoners van Theman: Zoo de geringste van de kudde hen niet zullen nedertrekken! Indien hij hunlieder woning niet boven hen zal verwoesten!

21 De aarde heeft gebeefd van het geluid huns vals, *van* het gekrijt, welks geluid gehoord is bij de Schelfzee.

22 Ziet, hij zal opkomen en snel vliegen als een arend, en zijne vleugelen over Bozra uitbreiden; en het hart van Edoms helden zal te dien dage wezen, als het hart eener vrouw, die in nood is.

23 Tegen Damascus. Beschaamd is Hamath en Arpad; omdat zij een boos gerucht gehoord hebben, zijn zij gesmolten; bij de zee is bekommernis, men kan er niet rusten.

24 Damascus is slap geworden, zij heeft zich gewend, om te vlugten, en siddering heeft haar aangegrepen; benaauwdheid en smarten als van eene barende *vrouw* hebben haar bevangen:

25 Hoe is de beroemde stad niet gelaten, de stad mijner vrolijkheid!

26 Daarom zullen hare jongelingen vallen op hare straten; en al *hare* krijgslieden zullen te dien dage nedergehouwen worden, spreekt de HEER der heirscharen.

27 En Ik zal een vuur aansteken in den muur van Damascus, en het zal Benhadads paleizen verteren.

28 Tegen Kedar, en tegen de koningrijken van Hazor, die Nebukadrézar, de koning van Babel, sloeg, zegt de HEER alzoo: Maakt u op, trekt op tegen Kedar, en verstoort de kinderen van het oosten.

29 Zij zullen hunne tenten en hunne kudden nemen, hunne gordijnen en al hun gereedschap, en hunne kemelen voor zich wegnemen; en zij zullen tegen hen uitroepen: Schrik van rondom!

30 Vliedt, zwerft fluks henen weg, woont in diepe *plaatsen,* gij inwoners van Hazor! spreekt de HEER: want Nebukadrézar, de koning van Babel, heeft eenen raadslag tegen ulieden beraadslaagd, en eene gedachte tegen hen gedacht.

31 Maakt u op, trekt op tegen het volk, dat rust heeft, dat in zekerheid woont, spreekt de HEER; dat geene deuren noch grendel heeft, *die* alleen wonen.

32 En hunne kemelen zullen ten roof zijn, en de menigte van hun vee zal ten buit zijn; en Ik zal hen verstrooijen in alle winden, *te weten* degenen, die aan de hoeken afgekort zijn; en Ik zal hunlieder verderf van al zijne zijden aanbrengen, spreekt de HEER.

33 En Hazor zal worden tot eene drakenwoning, eene verwoesting tot in eeuwigheid; niemand zal daar wonen, en geen menschenkind daarin verkeeren.

34 Het woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschied is tegen Elam, in het begin des koningrijks van Zedekía, den koning van Juda, zeggende:

35 Zoo zegt de HEER der heirscharen: Ziet, Ik zal verbreken Elams boog, het voornaamste van hunlieder geweld.

36 En Ik zal de vier winden uit de vier hoeken des hemels over Elam aanbrengen, en zal hen in al diezelve winden verstrooijen; en er zal geen volk zijn, waarhenen Elams verdrevenen niet zullen komen.

37 En Ik zal Elam versaagd maken voor het aangezigt hunner vijanden, en voor het aangezigt dergenen, die hunne ziel zoeken, en zal een kwaad over hen brengen, de hittigheid mijns toorns, spreekt de HEER: en Ik zal het zwaard achter hen zenden, totdat Ik hen verteerd zal hebben.

38 En Ik zal mijnen troon in Elam stellen; en zal den koning en de vorsten van daar vernielen, spreekt de HEER;

39 Maar het zal geschieden in het laatste der dagen, dat Ik Elams gevangenis wenden zal, spreekt de HEER.

HOOFDSTUK L.

HET woord, dat de HEER gesproken heeft tegen Babel, tegen het land der Chaldeen, door de dienst van den profeet Jeremia.

2 Verkondigt onder de heidenen, en doet hooren, en werpt eene banier op, laat hooren, verbergt het niet; zegt: Babel is ingenomen, Bel is beschaamd, Meródach is verpletterd, hare afgoden zijn beschaamd, hare drekgoden zijn verpletterd!

3 Want een volk komt tegen haar op van het noorden; dat zal haar land zetten in verwoesting, dat er geen inwoner in zal zijn: van de menschen aan tot de beesten toe zijn zij weggezworven, doorgegaan!

4 In dezelve dagen en ter zelver tijd, spreekt de HEER, zullen de kinderen Israëls

komen, zij en de kinderen van Juda te zamen; wandelende en weenende zullen zij henengaan, en den HEER, hunnen God, zoeken.

5 Zij zullen naar Zion vragen; op den weg herwaarts zullen hunne aangezigten zijn; zij zullen komen en den HEERE toegevoegd worden, *met* een eeuwig verbond, *dat* niet zal worden vergeten.

6 Mijn volk waren verlorene schapen, hunne herders hadden hen verleid, zij hadden hen gevoerd *naar* de bergen; zij gingen van berg tot heuvel, zij vergaten hunne legering.

7 Allen, die hen vonden, aten hen op, en hunne wederpartijders zeiden: Wij zullen geene schuld hebben; daarom dat zij gezondigd hebben tegen den HEER, *in* de woning der geregtigheid, ja *tegen* den HEER, de verwachting hunner vaderen.

8 Vliedt weg uit het midden van Babel, en gaat uit uit der Chaldeen land; en weest als de bokken vóór de kudde henen.

9 Want ziet, Ik zal eene verzameling van groote volken uit het land van het noorden verwekken, en tegen Babel opbrengen; die zullen zich tegen haar rusten, van daar zal zij ingenomen worden; zijne pijlen zullen zijn als eens kloeken helds, geen zal ledig wederkeeren.

10 En Chaldéa zal ten roof zijn: allen, die het berooven, zullen verzadigd worden, spreekt de HEER.

11 Omdat gij u verblijd hebt, omdat gij van vreugde hebt opgesprongen, gij plunderaars mijner erfenis! omdat gij geil geworden zijt als eene grazige vaars, *en* hebt gebriescht als de sterke *paarden;*

12 Zoo is uwe moeder zeer beschaamd: die u gebaard heeft, is schaamrood geworden; ziet, zij is geworden de achterste der heidenen, eene woestijn, dorheid en wildernis.

13 Van wege de verbolgenheid des HEEREN zal zij niet bewoond worden, maar zij zal geheel eene verwoesting worden: al wie aan Babel voorbijgaat, zal zich ontzetten, en fluiten over al hare plagen.

14 Rust u tegen Babel rondom, gij allen, die den boog spant! schiet in haar, en spaart de pijlen niet: want zij heeft tegen den HEER gezondigd.

15 Juicht over haar rondom, zij heeft hare hand gegeven; hare fondamenten zijn gevallen, hare muren zijn afgebroken: want dat is des HEEREN wraak, wreekt u aan haar, doet haar, gelijk als zij gedaan heeft!

16 Roeit uit van Babel den zaaijer, en dien, die de sikkel handelt in den oogsttijd; laat hen van wege het verdrukkende zwaard, zich keeren, een iegelijk tot zijn volk, en vlieden, een iegelijk naar zijn land.

17 Israël is een verbijsterd lam, *dat* de leeuwen verjaagd hebben; de eerste, *die* hem heeft opgegeten, was de koning van Assur, en deze de laatste, Nebukadrézar, de koning van Babel, heeft hem de beenderen verbrijzeld.

18 Daarom, zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Ziet, Ik zal bezoeking doen over den koning van Babel en over zijn land, gelijk als Ik bezoeking gedaan heb over den koning van Assur.

19 En Ik zal Israël weder tot zijne woning brengen, en hij zal weiden *op* den Karmel en *op* den Basan; en zijne ziel zal op het gebergte van Efraïm en Gilead verzadigd worden.

20 In die dagen en te dier tijd, spreekt de HEER, zal Israëls ongeregtigheid gezocht worden, maar zij zal er niet zijn, en de zonden van Juda, maar zullen niet gevonden worden: want Ik zal ze dengenen vergeven, die Ik zal doen overblijven.

21 Tegen het land Merathäim, trek tegen hetzelve op, en tegen de inwoners van Pekod; verwoest en verban achter hen, spreekt de HEER, en doe naar alles, wat Ik u geboden heb.

22 Er is een krijgsgeschrei in het land, en eene groote breuk.

23 Hoe is de hamer der gansche aarde *zoo* afgehouwen en verbroken! Hoe is Babel geworden tot eene ontzetting onder de heidenen!

24 Ik heb u een' strik gesteld, dies zijt gij ook gevangen, o Babel! dat gij het niet wist; gij zijt gevonden, en ook gegrepen, omdat gij u tegen den HEER *in strijd* gemengd hebt.

25 De HEER heeft zijne schatkamer opengedaan, en de instrumenten zijner gramschap voortgebragt: want dat is een werk van den Heer, den HEER der heirscharen, in het land der Chaldeen.

26 Komt aan tegen haar van het uiterste, opent hare schuren, vertreedt haar als korenhoopen, en verbant ze; laat ze geen overblijfsel hebben.

27 Doodt met het zwaard al hare varren, laat ze afgaan ter slagting; wee over hen.

want hun dag is gekomen, de tijd hunner bezoeking!

28 Er is eene stem der gevlugten en ontkomenen uit het land van Babel, om in Zion te verkondigen de wraak des HEEREN, onzes Gods, de wraak zijns tempels.

29 Laat *u* hooren tegen Babel, gij schutters! gij allen, die den boog spant! legert u tegen haar rondom, laat niemand van hen ontkomen; vergeldt haar naar haar werk, doet haar naar alles, wat zij gedaan heeft: want zij heeft trotschelijk gehandeld tegen den HEER, tegen den Heiligen Israëls.

30 Daarom zullen hare jongelingen vallen op hare straten, en al hare krijgslieden te dien dage uitgeroeid worden, spreekt de HEER.

31 Ziet, Ik *wil* aan u, gij trotsche! spreekt de Heer, de HEER der heirscharen: want uw dag is gekomen, de tijd, dat Ik u bezoeken zal.

32 Dan zal de trotsche aanstooten en vallen, en er zal niemand zijn, die hem oprigte; ja Ik zal een vuur aansteken in zijne steden, dat zal alle plaatsen rondom hem verteren.

33 Zoo zegt de HEER der heirscharen: De kinderen Israëls en de kinderen van Juda zijn te zamen verdrukt geweest; en allen, die hen gevangen hadden, hebben hen vast gehouden, zij hebben hen geweigerd los te laten.

34 *Maar* hun Verlosser is sterk, HEER der heirscharen is zijn naam; Hij zal hunnen twist zekerlijk twisten, opdat Hij het land in rust brenge, maar de inwoners van Babel beroere.

35 Het zwaard zal zijn over de Chaldeen, spreekt de HEER, en over de inwoners van Babel, en over hare vorsten, en over hare wijzen.

36 Het zwaard zal zijn over de leugenaars, dat zij zot worden; het zwaard zal zijn over hare helden, dat zij versagen;

37 Het zwaard zal zijn over zijne paarden en over zijne wagenen, en over den ganschen gemengden hoop, die in het midden van hen is, dat zij tot wijven worden: het zwaard zal zijn over hare schatten, dat zij geplunderd worden.

38 Droogte zal zijn over hare wateren, dat zij uitdroogen: want het is een land van gesnedene beelden, en zij razen naar de schrikkelijke *afgoden*.

39 Daarom zoo zullen de wilde dieren der woestijnen met de wilde dieren der eilanden *daarin* wonen; ook zullen de jonge struisen daarin wonen; en men zal er geen verblijf meer hebben in eeuwigheid, en zij zal niet bewoond worden van geslachte tot geslachte.

40 Gelijk God Sodom en Gomorra en hare naburen heeft omgekeerd, spreekt de HEER, *alzoo* zal niemand aldaar wonen, en geen menschenkind in haar verkeeren.

41 Ziet, daar komt een volk uit het noorden, en eene groote natie, en geweldige koningen zullen van de zijden der aarde opgewekt worden.

42 Boog en spies zullen zij voeren; wreed zijn zij, en zullen niet barmhartig zijn; hunne stem zal bruisen als de zee, en op paarden zullen zij rijden; het is toegerust als een man ten oorlog, tegen u, o dochter van Babel!

43 De koning van Babel heeft hunlieder gerucht gehoord, en zijne handen zijn slap geworden; benaauwdheid heeft hem aangegrepen, weedom als van eene barende *vrouw*.

44 Ziet, gelijk een leeuw van de verheffing der Jordaan, zal hij opkomen tegen de sterke woning; want Ik zal hen in een oogenblik daaruit doen loopen; en wie *daartoe* verkoren is, *dien* zal Ik tegen haar bestellen: want wie is Mij gelijk? en wie zou Mij verdagvaarden? en wie is de herder, die voor mijn aangezigt bestaan zou?

45 Daarom hoort den raadslag des HEEREN, dien Hij over Babel heeft beraadslaagd, en zijne gedachten, die Hij gedacht heeft over het land der Chaldeen: Zoo de geringste van de kudde hen niet zullen nedertrekken! zoo hij de woning boven hen niet zal verwoesten!

46 De aarde is bevende geworden van het geluid der inneming van Babel, en het gekrijt is gehoord onder de volken.

HOOFDSTUK LI.

ZOO zegt de HEER: Ziet, Ik zal eenen verdervenden wind opwekken tegen Babel, en tegen degenen, die daar wonen in het hart van degenen, die tegen Mij opstaan.

2 En Ik zal Babel wanners toeschikken, die haar wannen, en haar land uitledigen zullen: want zij zullen ten dage des kwaads van rondom tegen haar zijn.

3 De schutter spanne zijnen boog tegen

dien, die spant, en tegen *dien,* die zich verheft in zijn pantsier; en verschoont hare jongelingen niet, verbant al haar heir;

4 Dat de verslagenen liggen in het land der Chaldeen, en de doorstokenen op hare straten.

5 Want Israël of Juda zal niet in weduwschap gelaten worden van zijnen God, van den HEER der heirscharen, (hoewel hunlieder land vol van schuld is) van den Heiligen Israëls.

6 Vliedt uit het midden van Babel, en redt, een iegelijk zijne ziel, wordt niet uitgeroeid in hare ongeregtigheid : want dit is de tijd der wraak des HEEREN, die haar de verdienste betaalt.

7 Babel was een gouden beker in de hand des HEEREN, die de gansche aarde dronken maakte; de volken hebben van haren wijn gedronken, daarom zijn de volken dol geworden.

8 Schielijk is Babel gevallen en verbroken; huilt over haar, neemt balsem tot hare pijn, misschien zal zij genezen worden.

9 Wij hebben Babel gemeesterd, maar zij is niet genezen; verlaat haar *dan,* en laat ons een iegelijk in zijn land trekken : want haar oordeel reikt tot aan den hemel, en is verheven tot aan de bovenste wolken.

10 De HEER heeft onze geregtigheden hervoor gebragt; komt en laat ons te Zion het werk des HEEREN, onzes Gods, vertellen!

11 Zuivert de pijlen, rust de schilden volkomenlijk toe; de HEER heeft den geest der koningen van Medië opgewekt; want zijn voornemen is tegen Babel, dat Hij haar verderve : want dit is de wraak des HEEREN, de wraak zijns tempels.

12 Verheft de banier op de muren van Babel, versterkt de wacht, stelt wachters, bereidt de lagen : want gelijk de HEER heeft voorgenomen, alzoo heeft Hij gedaan, wat Hij over de inwoners van Babel gesproken heeft.

13 Gij, die aan vele wateren woont, die magtig zijt van schatten! uw einde is gekomen, de maat uwer gierigheid.

14 De HEER der heirscharen heeft gezworen bij zijne ziel : Ofschoon Ik u met menschen als *met* kevers vervuld heb, nogtans zullen zij elkander een vreugdegeschrei over u toeroepen!

15 Die de aarde gemaakt heeft door zijne kracht, die de wereld bereid heeft door zijne wijsheid, en den hemel uitgebreid door zijn verstand;

16 Als Hij zijne stem geeft, zoo is er een gedruisch van wateren in den hemel, en Hij doet de dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen, en doet den wind voortkomen uit zijne schatkameren.

17 Een ieder mensch is onvernuftig geworden, zoodat hij geene wetenschap heeft; een ieder goudsmid is beschaamd van het gesneden beeld : want zijn gegoten beeld is leugen, en er is geen geest in hen.

18 IJdelheid zijn zij, een werk van verleidingen; ten tijde hunner bezoeking zullen zij vergaan.

19 Jakobs deel is niet gelijk die; want Hij is de formeerder van alles, en *Israël* is de roede zijner erfenis, HEER der heirscharen is zijn naam.

20 Gij zijt Mij een voorhamer, *en* krijgswapenen; en door u zal Ik volken in stukken slaan, en door u zal Ik koningrijken verderven.

21 En door u zal Ik in stukken slaan het paard en zijnen ruiter; en door u zal Ik in stukken slaan den wagen en zijnen ruiter.

22 En door u zal Ik in stukken slaan den man en de vrouw; en door u zal Ik in stukken slaan den ouden en den jongen; en door u zal Ik in stukken slaan den jongeling en de jonkvrouw.

23 En door u zal Ik in stukken slaan den herder en zijne kudde; en door u zal Ik in stukken slaan den akkerman en zijn jok*ossen;* en door u zal Ik in stukken slaan landvoogden en overheden.

24 Maar Ik zal Babel en allen inwoneren van Chaldéa vergelden al hunne boosheid, die zij gedaan hebben aan Zion, voor ulieder oogen, spreekt de HEER.

25 Ziet, Ik *wil* aan u, gij verdervende berg! spreekt de HEER, gij die de gansche aarde verderft! en Ik zal mijne hand tegen u uitstrekken, en u van de steenrotsen afwentelen, en zal u stellen tot eenen berg des brands.

26 En zij zullen uit u geenen steen nemen tot eenen hoek, ook *geenen* steen tot fondamenten : want gij zult *tot* eeuwige woestheden zijn, spreekt de HEER.

27 Verheft de banier in het land, blaast

de bazuin onder de heidenen, heiligt de heidenen tegen haar, roept tegen haar bijeen de koningrijken van A'rarat, Minni en A'skenaz; bestelt eenen krijgsoverste tegen haar; brengt paarden opwaarts, als ruige kevers!

28 Heiligt tegen haar de heidenen, de koningen van Medië, hare landvoogden en al hare overheden, ja het gansche land zijner heerschappij.

29 Dan zal het land beven en pijn lijden: want elk eene van des HEEREN gedachten staat vast tegen Babel, om Babels land te stellen tot eene verwoesting, dat er geen inwoner zij.

30 Babels helden hebben opgehouden te strijden, zij zijn gebleven in de vestingen, hunne magt is bezweken, zij zijn tot wijven geworden; zij hebben hunne woningen aangestoken, hunne grendels zijn verbroken.

31 De looper zal den looper te gemoet loopen, en de kondschapper den kondschapper te gemoet, om den koning van Babel bekend te maken, dat zijne stad van het einde is ingenomen;

32 En *dat* de veren ingenomen, en de rietpoelen met vuur verbrand zijn; en *dat* de krijgslieden verbaasd zijn.

33 Want zoo zegt de HEER der heirscharen, de God Israëls: De dochter van Babel is als een dorschvloer, het is tijd, dat men ze trede; nog een weinig, dan zal haar de tijd des oogstes overkomen.

34 Nebukadrézar, de koning van Babel, heeft mij opgegeten, hij heeft mij verpletterd, hij heeft mij gesteld *als* een ledig vat, hij heeft mij verslonden als een draak, hij heeft zijnen balg gevuld van mijne lekkernijen; hij heeft mij verdreven.

35 Het geweld, dat mij en mijn vleesch is aangedaan, zij op Babel! zegge de inwoneresse van Zion; en mijn bloed zij op de inwoners van Chaldéa! zegge Jerúzalem.

36 Daarom, zoo zegt de HEER: Ziet, Ik zal uwen twist twisten, en uwe wraak wreken; en Ik zal hare zee droog maken, en hare springader opdroogen.

37 En Babel zal worden tot *steen*-hoopen, eene woning der draken, eene ontzetting en aanfluiting, dat er geen inwoner zij.

38 Zij zullen te zamen brullen als jonge leeuwen, brieschen als leeuwen-welpen.

39 Als zij verhit zijn, zal Ik hunnen drank opzetten, en zal hen dronken maken, opdat zij opspringen; maar zij zullen eenen eeuwigen slaap slapen, en niet opwaken, spreekt de HEER.

40 Ik zal hen afvoeren als lammeren om te slagten, als rammen met bokken.

41 Hoe is Sesach *zoo* veroverd, en de roem der gansche aarde ingenomen! Hoe is Babel geworden tot eene ontzetting onder de heidenen!

42 Eene zee is over Babel gerezen, door de veelheid harer golven is zij bedekt.

43 Hare steden zijn geworden tot verwoesting, een dor land en wildernis; een land, waarin niemand woont, en waar geen menschenkind doorgaat.

44 En Ik zal bezoeking doen over Bel te Babel, en Ik zal uit zijnen muil uithalen wat hij verslonden heeft; en de heidenen zullen niet meer tot hem toevlocijen, *want* ook Babels muur is gevallen.

45 Gaat uit, mijn volk! uit het midden van haar, en redt een iegelijk zijne ziel, van wege de hittigheid van den toorn des HEEREN.

46 En opdat ulieder hart misschien niet week worde, en gij vreest van het gerucht, dat gehoord zal worden in het land: want er zal een gerucht komen in het *eene* jaar, en daarna een gerucht in het *andere* jaar; en er zal geweld zijn in het land, heer over heer.

47 Daarom, ziet, de dagen komen, dat Ik bezoeking zal doen over de gesnedene beelden van Babel; en haar gansche land zal beschaamd worden, en al hare verslagenen zullen in het midden van haar liggen.

48 En de hemel en de aarde, mitsgaders al wat daarin is, zullen juichen over Babel: want van het noorden zullen haar de verstoorders aankomen, spreekt de HEER.

49 Gelijk Babel geweest is tot eenen val der verslagenen van Israël, alzoo zullen te Babel de verslagenen des ganschen lands vallen.

50 Gij ontkomenen van het zwaard! gaat weg, en blijft niet staan; gedenkt des HEEREN van verre, en laat Jerúzalem in ulieder hart opkomen.

51 *Gij moogt zeggen:* Wij zijn beschaamd geworden, want wij hebben versmaadheid gehoord, schaamroodheid heeft ons aangezigt bedekt; omdat uitlandschen over de heiligdommen van des HEEREN huis gekomen zijn:

52 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEER, dat Ik bezoeking doen zal over hare gesnedene beelden; en de doodelijk verwonde zal kermen in haar gansche land.

53 Al klom Babel ten hemel op, en al maakte zij vast de hoogte harer sterkte, zoo zullen háár *toch* verstoorders van Mij overkomen, spreekt de HEER.

54 Er is eene stem des gekrijts uit Babel, en eene groote breuk uit het land der Chaldeen.

55 Want de HEER verstoort Babel, en zal de grootsche stem uit haar doen vergaan: want hunlieder golven zullen bruisen als groote wateren, het geruisch van hunlieder geluid zal zich verheffen.

56 Want de verstoorder komt over haar, over Babel, en hare helden zullen gevangen worden, hunlieder bogen zijn verbroken: want de HEER, de God der vergelding, zal *hun* zekerlijk betalen.

57 En Ik zal hare vorsten, en hare wijzen, hare landvoogden, en hare overheden, en hare helden dronken maken; en zij zullen eenen eeuwigen slaap slapen, en niet opwaken, spreekt de Koning, wiens naam is HEER der heirscharen.

58 Zoo zegt de HEER der heirscharen: Die breede muur van Babel zal ten eenenmaal ontbloot worden, en hare hooge poorten zullen met vuur aangestoken worden; zoodat de volken te vergeefs, en de natiën ten vure zullen gearbeid hebben, dat zij mat werden.

59 Het woord, dat de profeet Jeremia beval aan Serája, den zoon van Nerija, den zoon van Machséja, als hij van Zedekia, den koning van Juda, naar Babel toog, in het vierde jaar zijner regering; en Serája was een vreedzaam vorst.

60 Jeremia nu schreef al het kwaad, dat over Babel komen zou, in een boek, *te weten* al deze woorden, die tegen Babel geschreven zijn.

61 En Jeremia zeide tot Serája: Als gij te Babel komt, zoo zult gij zien en lezen al deze woorden;

62 En gij zult zeggen: O HEER! Gij hebt over deze plaats gesproken, dat Gij ze zult uitroeijen, zoodat er geen inwoner in zij, van den mensch tot op het beest, maar dat zij worden zal *tot* eeuwige woestheden.

63 En het zal geschieden, als gij geëindigd zult hebben dit boek te lezen: *dan* zult gij eenen steen daaraan binden, en werpen het in het midden van den Frath;

64 En zult zeggen: Alzoo zal Babel zinken, en niet weder opkomen, van wege het kwaad, dat Ik over haar zal brengen, en zij zullen mat worden.

Tot hiertoe zijn de woorden van Jeremia.

HOOFDSTUK LII.

ZEDEKI'A was één en twintig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde elf jaren te Jerûzalem; en de naam zijner moeder was Hamûtal, eene dochter van Jeremia, van Libna.

2 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar alles, wat Jójakim gedaan had.

3 Want het geschiedde, om den toorn des HEEREN tegen Jerûzalem en Juda, totdat Hij hen van zijn aangezigt weggeworpen had; en Zedekia rebelleerde tegen den koning van Babel.

4 En het geschiedde in het negende jaar zijner regering, in de tiende maand, op den tienden der maand, *dat* Nebukadrézar, de koning van Babel, kwam tegen Jerûzalem, hij en zijn gansche heir, en zij legerden zich tegen haar, en zij bouwden tegen haar sterkten rondom.

5 Alzoo kwam de stad in belegering, tot in het elfde jaar van den koning Zedekia.

6 In de vierde maand, op den negenden der maand, als de honger in de stad sterk werd, en het volk des lands geen brood had;

7 Toen werd de stad doorgebroken, en al de krijgslieden vloden, en trokken uit des nachts uit de stad, door den weg der poort tusschen de twee muren, die aan des konings hof waren, (de Chaldeen nu waren tegen de stad rondom) en zij togen *door* den weg des vlakken velds.

8 Doch het heir der Chaldeen jaagde den koning na, en zij achterhaalden Zedekia in de vlakke velden van Jericho; en al zijn heir werd van bij hem verstrooid.

9 Zij dan grepen den koning, en voerden hem opwaarts tot den koning van Babel naar Ribla, in het land van Hamath; die sprak oordeelen tegen hem.

10 En de koning van Babel slagtte de zonen van Zedekia voor zijne oogen; en hij slagtte ook al de vorsten van Juda te Ribla.

11 En hij verblindde de oogen van Zede-

kia, en hij bond hem met twee koperen ketenen; alzoo bragt hem de koning van Babel naar Babel, en stelde hem in het gevangenhuis, tot den dag zijns doods toe.

12 Daarna, in de vijfde maand, op den tienden der maand, (dit jaar was het negentiende jaar van den koning Nebukadrézar, den koning van Babel) als Nebuzáradan, de overste der trawanten, die voor het aangezigt des konings van Babel stond, te Jerúzalem gekomen was;

13 Zoo verbrandde hij het huis des HEEREN en het huis des konings; mitsgaders alle huizen van Jerúzalem en alle huizen der grooten verbrandde hij met vuur.

14 En het gansche heir der Chaldeen, dat met den overste der trawanten was, brak alle muren van Jerúzalem rondom af.

15 Van de armsten nu des volks, en het overige des volks, die in de stad overgelaten waren, en de afvalligen, die tot den koning van Babel gevallen waren, en het overige der menigte, voerde Nebuzáradan, de overste der trawanten, gevankelijk weg.

16 Maar van de armsten des lands liet Nebuzáradan, de overste der trawanten, *eenigen* overig, tot wijngaardeniers en tot akkerlieden.

17 Verder braken de Chaldeen de koperen pilaren, die in het huis des HEEREN waren, en de stellingen, en de koperen zee, die in het huis des HEEREN was; en zij voerden al het koper daarvan naar Babel.

18 Ook namen zij de potten en de schoffelen, en de gaffelen, en de sprengbekkens, en de rookschalen, en al de koperen vaten, waar men de dienst mede deed.

19 En de overste der trawanten nam weg de schalen, en de wierookvaten, en de sprengbekkens, en de potten, en de kandelaars, en de rookschalen, en de kroezen; wat geheel goud, en wat geheel zilver was.

20 De twee pilaren, de ééne zee, en de twaalf koperen runderen, die in de plaats der stellingen waren, die de koning Sálomo voor het huis des HEEREN gemaakt had: het koper daarvan, *te weten* van al deze vaten, was zonder gewigt.

21 Aangaande de pilaren, achttien ellen was de hoogte eens pilaars, en een draad van twaalf ellen omving hem; en zijne dikte was vier vingeren, *en* hij was hol.

22 En het kapiteel daarop was koper, en de hoogte des éénen kapiteels was vijf ellen, en een net, en granaat-appelen op het kapiteel rondom, alles koper; en dezen gelijk had de andere pilaar, met granaat-appelen.

23 En de granaat-appelen waren zes en negentig, *gezet* naar den wind; alle granaat-appelen waren honderd, over het net rondom.

24 Ook nam de overste der trawanten Serája, den hoofdpriester, en Zefánja, den tweeden priester, en de drie dorpelbewaarders.

25 En uit de stad nam hij eenen hoveling, die over de krijgslieden gesteld was, en zeven mannen uit degenen, die des konings aangezigt zagen, die in de stad gevonden werden, mitsgaders den oversten schrijver des heirs, die het volk des lands ten oorlog opschreef, en zestig mannen van het volk des lands, die in het midden der stad gevonden werden.

26 Als Nebuzáradan, de overste der trawanten, dezen genomen had, zoo bragt hij hen tot den koning van Babel naar Ribla.

27 En de koning van Babel sloeg hen en doodde hen te Ribla, in het land van Hamath. Alzoo werd Juda uit zijn land gevankelijk weggevoerd.

28 Dit is het volk, dat Nebukadrézar gevankelijk heeft weggevoerd: in het zevende jaar, drie duizend drie en twintig Joden;

29 In het achttiende jaar van Nebukadrézar, *voerde hij gevankelijk weg* acht honderd twee en dertig zielen uit Jerúzalem;

30 In het drie en twintigste jaar van Nebukadrézar voerde Nebuzáradan, de overste der trawanten, gevankelijk weg van de Joden zeven honderd vijf en veertig zielen. Alle zielen zijn vier duizend en zes honderd.

31 Het geschiedde daarna, in het zeven en dertigste jaar der gevankelijke wegvoering van Jójachin, den koning van Juda, in de twaalfde maand, op den vijf en twintigsten der maand, dat Evil-meródach, de koning van Babel, in het *eerste* jaar zijns koningrijks, het hoofd van Jójachin, den koning van Juda, verhief, en hem uit het gevangenhuis uitbragt.

32 En hij sprak vriendelijk met hem, en stelde zijnen stoel boven den stoel der koningen, die bij hem te Babel waren.

33 En hij veranderde de kleederen zijner gevangenis: en hij at geduriglijk brood voor zijn aangezigt, al de dagen zijns levens.
34 En aangaande zijne tering, eene gedurige tering werd hem van den koning van Babel gegeven, elk dagelijks bestemde deel op zijnen dag, tot op den dag zijns doods, al de dagen zijns levens.

DE KLAAGLIEDEREN
VAN
JEREMIA.

HOOFDSTUK I.

Aleph. HOE zit die stad *zoo* eenzaam, die vol volks was! zij is als eene weduwe geworden, zij, die groot was onder de heidenen, eene vorstin onder de landschappen, is cijnsbaar geworden.

2 *Beth.* Zij weent steeds des nachts, en hare tranen *loopen* over hare kinnebakken; zij heeft geenen trooster onder al hare liefhebbers; al hare vrienden hebben trouweloosljk met haar gehandeld, zij zijn haar tot vijanden geworden.

3 *Gimel.* Juda is in gevangenis gegaan van wege de ellende, en van wege de veelheid der dienstbaarheid; zij woont onder de heidenen, zij vindt geene rust; al hare vervolgers achterhalen ze tusschen de engten.

4 *Daleth.* De wegen Zions treuren, omdat niemand op het feest komt; al hare poorten zijn woest, hare priesters zuchten: hare jonkvrouwen zijn bedroefd, en zij zelve is in bitterheid.

5 *He.* Hare tegenpartijders zijn ten hoofd geworden, hare vijanden zijn gerust; omdat haar de HEER bedroefd heeft van wege de veelheid harer overtredingen; hare kinderkens gaan henen *in* de gevangenis voor het aangezigt des tegenpartijders.

6 *Vau.* En van de dochter Zions is al haar sieraad weggegaan; hare vorsten zijn als de herten, *die* geene weide vinden, en zij gaan krachteloos henen voor het aangezigt des vervolgers.

7 *Zain.* Jerùzalem is, *in* de dagen harer ellende en harer veelvuldige ballingschap, indachtig aan al hare gewenschte dingen, die zij van oude dagen af gehad heeft; dewijl haar volk door de hand des tegenpartijders valt, en zij geenen helper heeft: de tegenpartijders zien haar aan, zij spotten met hare rustdagen.

8 *Cheth.* Jerùzalem heeft zwaarlijk gezondigd, daarom is zij als eene afgezonderde *vrouw* geworden; allen, die haar eerden, achten haar onwaard, dewijl zij hare naaktheid gezien hebben; zij zucht ook, en zij is achterwaarts gekeerd.

9 *Teth.* Hare onreinheid is in hare zoomen, zij heeft niet gedacht aan haar uiterste; daarom is zij wonderbaarlijk om laag gedaald, zij heeft geenen trooster. HEER! zie mijne ellende aan, want de vijand maakt zich groot.

10 *Jod.* De tegenpartijder heeft zijne hand aan al hare gewenschte dingen uitgebreid; immers heeft zij aangezien, dat de heidenen in haar heiligdom gingen, waarvan Gij geboden hadt, dat zij in uwe gemeente niet komen zouden.

11 *Caph.* Al haar volk zucht, brood zoekende, zij hebben hunne gewenschte dingen voor spijs gegeven, om de ziel te verkwikken. Zie, HEER! en aanschouw, dat ik onwaard geworden ben.

12 *Lamed.* Gaat het ulieden niet aan, gij allen, die over weg gaat? schouwt het aan en ziet, of er eene smart zij gelijk mijne smart, die mij aangedaan is, waarmede de HEER *mij* bedroefd heeft ten dage der hittigheid zijns toorns.

13 *Mem.* Van de hoogte heeft Hij een vuur in mijne beenderen gezonden, waarover Hij geheerscht heeft; Hij heeft voor mijne voeten een net uitgebreid, Hij heeft mij achterwaarts doen keeren, Hij heeft mij woest en ziek gemaakt den ganschen dag.

14 *Nun.* Het juk mijner overtredingen is aangebonden door zijne hand, zij zijn zamengevlochten, zij zijn op mijnen hals

geklommen; Hij heeft mijne kracht doen vervallen; de Heer heeft mij in *hunne* handen gegeven, ik kan niet opstaan.

15 *Samech.* De Heer heeft al mijne sterken in het midden van mij vertreden; Hij heeft eene bijeenkomst over mij uitgeroepen, om mijne jongelingen te verbreken; de Heer heeft de wijnpers der jonkvrouw, der dochter van Juda, getreden.

16 *Ain.* Om dezer dingen wille ween ik; mijn oog, mijn oog vliet af van water, omdat de trooster, die mijne ziel zou verkwikken, verre van mij is: mijne kinderen zijn verwoest, omdat de vijand de overhand heeft.

17 *Pe.* Zion breidt hare handen uit, daar is geen trooster voor haar; de HEER heeft van Jakob geboden, dat die rondom hem zijn, zijne tegenpartijders zouden zijn; Jerúzalem is als eene afgezonderde *vrouw* onder hen.

18 *Tsade.* De HEER is regtvaardig, want ik ben zijnen mond wederspannig geweest; hoort toch, alle gij volken! en ziet mijne smart; mijne jonkvrouwen en mijne jongelingen zijn in de gevangenis gegaan.

19 *Koph.* Ik riep tot mijne liefhebbers, *maar* zij hebben mij bedrogen; mijne priesters en mijne oudsten hebben in de stad den geest gegeven, als zij spijze voor zich zochten, opdat zij hunne ziel mogten verkwikken.

20 *Resch.* Aanzie, HEERE! want mij is bange; mijn ingewand is beroerd, mijn hart heeft zich omgekeerd in het binnenste van mij, want ik ben zeer wederspannig geweest; van buiten heeft *mij* het zwaard van kinderen beroofd, van binnen is als de dood.

21 *Schin.* Zij hooren, dat ik zucht, *maar* ik heb geenen trooster; al mijne vijanden hooren mijn kwaad, *en* zij zijn vrolijk, dat Gij het gedaan hebt; *als* Gij den dag zult voortgebragt hebben, *dien* Gij uitgeroepen hebt, zoo zullen zij zijn gelijk ik ben.

22 *Thau.* Laat al hun kwaad voor uw aangezigt komen, en doe hun, gelijk als Gij mij gedaan hebt van wege al mijne overtredingen: want mijne zuchtingen zijn vele, en mijn hart is mat.

HOOFDSTUK II.

Aleph. HOE heeft de HEER de dochter Zions in zijnen toorn bewolkt? Hij heeft de heerlijkheid van Israël van den hemel *op* de aarde nedergeworpen; en Hij heeft aan de voetbank zijner voeten niet gedacht in den dag zijns toorns.

2 *Beth.* De HEER heeft al de woningen Jakobs verslonden, en heeft ze niet verschoond; Hij heeft de vastigheden der dochter van Juda afgebroken in zijne verbolgenheid, Hij heeft gemaakt, dat zij de aarde raken; Hij heeft het koningrijk en deszelfs vorsten ontheiligd.

3 *Gimel.* Hij heeft, in ontsteking des toorns, den geheelen hoorn Israëls afgehouwen; Hij heeft zijne regterhand achterwaarts getrokken, toen de vijand kwam, en Hij is tegen Jakob ontstoken als een vlammend vuur, *dat* rondom verteert.

4 *Daleth.* Hij heeft zijnen boog gespannen als een vijand; Hij heeft zich *met* zijne regterhand gesteld als een' tegenpartijder, dat Hij doodde al de begeerlijke dingen der oogen; Hij heeft zijne grimmigheid in de tent der dochter Zions uitgestort als een vuur.

5 *He.* De Heer is geworden als een vijand; Hij heeft Israël verslonden, Hij heeft al hare paleizen verslonden, Hij heeft deszelfs vastigheden verdorven; en Hij heeft bij de dochter van Juda het klagen en kermen vermenigvuldigd.

6 *Vau.* En Hij heeft zijne hut met geweld afgerukt, als eenen hof, Hij heeft zijne vergaderplaats verdorven; de HEER heeft in Zion doen vergeten den hoogtijd en den sabbat, en Hij heeft in de gramschap zijns toorns den koning en den priester smadelijk verworpen.

7 *Zain.* De Heer heeft zijn altaar verstooten, Hij heeft zijn heiligdom te niet gedaan, Hij heeft de muren harer paleizen in des vijands hand overgegeven; zij hebben in het huis des HEEREN eene stem verheven als op den dag eens gezetten hoogtijds.

8 *Cheth.* De HEER heeft gedacht te verderven den muur der dochter Zions; Hij heeft het rigtsnoer *daarover* getogen, Hij heeft zijne hand niet afgewend, dat Hij ze niet verslonde; en Hij heeft den voormuur en den muur te zamen treurig gemaakt, zij zijn verzwakt.

9 *Teth.* Hare poorten zijn in de aarde verzonken; Hij heeft hare grendelen verdorven en gebroken; haar koning en hare vorsten zijn onder de heidenen; er is geene

wet; hare profeten vinden ook geen gezigt van den HEER.

10 *Jod.* De oudsten der dochter Zions zitten op de aarde, zij zwijgen stil, zij werpen stof op hun hoofd, zij hebben zakken aangegord; de jonge dochters van Jerûzalem laten haar hoofd ter aarde hangen.

11 *Caph.* Mijne oogen zijn verteerd door tranen, mijn ingewand wordt beroerd; mijne lever is ter aarde uitgeschud, van wege de breuk der dochter mijns volks; omdat het kind en de zuigeling op de straten der stad in onmagt zinken;

12 *Lamed. Als* zij tot hunne moeders zeggen: Waar is koren en wijn? als zij op de straten der stad in onmagt zinken, als de verslagenen; als zich hunne ziel uitschudt in den schoot hunner moeders.

13 *Mem.* Wat getuigen zal ik u brengen? wat zal ik bij u vergelijken, gij dochter Jerûzalems? wat zal ik bij u vergelijken, dat ik u trooste, gij jonkvrouw, dochter Zions? want uwe breuk is *zoo* groot als de zee, wie kan u heelen?

14 *Nun.* Uwe profeten hebben u ijdelheid en ongerijmdheid gezien, en zij hebben *u* uwe ongeregtigheid niet geopenbaard, om uwe gevangenis af te wenden; maar zij hebben u gezien ijdele lasten en uitstootingen.

15 *Samech.* Allen, die over weg gaan, klappen met de handen over u, zij fluiten en schudden hun hoofd over de dochter Jerûzalems, *zeggende:* Is dit die stad, waar men van zeide, dat zij volkomen van schoonheid was, eene vreugde der gansche aarde?

16 *Pe.* Al uwe vijanden sperren hunnen mond op over u, zij fluiten en knersen met de tanden, zij zeggen: Wij hebben haar verslonden; dit is immers de dag, dien wij verwacht hebben, wij hebben *hem* gevonden, wij hebben *hem* gezien.

17 *Ain.* De HEER heeft gedaan wat Hij gedacht had, Hij heeft zijn woord vervuld, dat Hij bevolen had van oude dagen, Hij heeft afgebroken en niet gespaard; en Hij heeft den vijand over u verblijd, Hij heeft den hoorn uwer tegenpartijders verhoogd.

18 *Tsade.* Hun hart schreeuwde tot den Heer: O gij muur der dochter Zions! laat dag en nacht tranen afvlieten als eene beek; geef u zelve geene rust, uw oogappel houde niet op!

19 *Koph.* Maak u op, maak geschrei des nachts in het begin der nachtwaken, stort uw hart uit voor het aangezigt des HEEREN als water; hef uwe handen tot Hem op voor de ziel uwer kinderkens, die in onmagt gevallen zijn van honger, vooraan op alle straten.

20 *Resch.* Zie, HEERE! aanschouw toch, aan wien Gij alzoo gedaan hebt: zullen dan de vrouwen hare vrucht eten, de kinderkens, die men op de handen draagt? Zullen dan de profeet en de priester in het heiligdom des Heeren gedood worden?

21 *Schin.* De jongen en de ouden liggen op de aarde *op* de straten; mijne jonkvrouwen en mijne jongelingen zijn door het zwaard gevallen; Gij hebt ze in den dag uws toorns gedood, Gij hebt ze geslagt *en* niet verschoond.

22 *Thau.* Gij hebt mijne verschrikkingen van rondom geroepen, als *tot* eenen dag eens gezetten hoogtijds; en er is niemand aan den dag des toorns des HEEREN ontkomen of overgebleven; die ik op de handen gedragen en opgetogen heb, die heeft mijn vijand omgebragt.

HOOFDSTUK III.

Aleph. IK ben de man, *die* ellende gezien heeft door de roede zijner verbolgenheid.

2 *Aleph.* Hij heeft mij geleid en gevoerd *in* de duisternis, en niet *in* het licht.

3 *Aleph.* Hij heeft zich immers tegen mij gewend, Hij heeft zijne hand den ganschen dag veranderd.

4 *Beth.* Hij heeft mijn vleesch en mijne huid oud gemaakt, Hij heeft mijne beenderen gebroken.

5 *Beth.* Hij heeft tegen mij gebouwd, en Hij heeft *mij met* galle en moeite omringd.

6 *Beth.* Hij heeft mij gezet in duistere plaatsen, als degenen, die over lang dood zijn.

7 *Gimel.* Hij heeft mij toegemuurd, dat ik er niet uitgaan kan; Hij heeft mijne koperen boeijen verzwaard.

8 *Gimel.* Ook wanneer ik roep en schreeuw, sluit Hij *de ooren voor* mijn gebed.

9 *Gimel.* Hij heeft mijne wegen toegemuurd met uitgehouwene steenen, Hij heeft mijne paden verkeerd.

10 *Daleth.* Hij is mij een loerende beer, een leeuw in verborgene plaatsen.

11 *Daleth.* Hij heeft mijne wegen afgewend, en Hij heeft mij in stukken gebroken; Hij heeft mij woest gemaakt.
12 *Daleth.* Hij heeft zijnen boog gespannen, en Hij heeft mij den pijl als ten doel gesteld.
13 *He.* Hij heeft zijne pijlen in mijne nieren doen ingaan.
14 *He.* Ik ben al mijn volk tot belagching geworden, hun snarenspel den ganschen dag.
15 *He.* Hij heeft mij met bitterheden verzadigd, Hij heeft mij met alsem dronken gemaakt.
16 *Vau.* Hij heeft mijne tanden met zandsteentjes verbrijzeld, Hij heeft mij in de asch nedergedrukt.
17 *Vau.* En Gij hebt mijne ziel verre van den vrede verstooten, ik heb het goede vergeten.
18 *Vau.* Toen zeide ik: Mijne sterkte is vergaan, en mijne hoop van den HEER.
19 *Zain.* Gedenk aan mijne ellende en aan mijne ballingschap, aan den alsem en galle.
20 *Zain.* Mijne ziel gedenkt er wel te deeg aan, en zij bukt zich neder in mij.
21 *Zain.* Dit zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen:
22 *Cheth.* Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat zijne barmhartigheden geen einde hebben;
23 *Cheth.* Zij zijn allen morgen nieuw, uwe trouw is groot.
24 *Cheth.* De HEER is mijn deel, zegt mijne ziel, daarom zal ik op Hem hopen.
25 *Teth.* De HEER is goed dengenen, die Hem verwachten, der ziele, die Hem zoekt.
26 *Teth.* Het is goed, dat men hope, en stille zij op het heil des HEEREN.
27 *Teth.* Het is goed voor eenen man, dat hij het juk in zijne jeugd draagt.
28 *Jod.* Hij zitte eenzaam, en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft.
29 *Jod.* Hij steke zijnen mond in het stof, *zeggende:* Misschien is er verwachting.
30 *Jod.* Hij geve zijne wang dien, die hem slaat, hij worde zat van smaad.
31 *Caph.* Want de Heer zal niet verstooten in eeuwigheid;
32 *Caph.* Maar als Hij bedroefd heeft, zoo zal Hij zich ontfermen, naar de grootheid zijner goedertierenheden.
33 *Caph.* Want Hij plaagt of bedroeft des menschen kinderen niet van harte.
34 *Lamed.* Dat men al de gevangenen der aarde onder zijne voeten verbrijzelt;
35 *Lamed.* Dat men het regt eens mans buigt voor het aangezigt des Allerhoogsten;
36 *Lamed.* Dat men eenen mensch verongelijkt in zijne twistzaak: zou het de Heer niet zien?
37 *Mem.* Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, *zoo het* de Heer niet beveelt?
38 *Mem.* Gaat niet uit den mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?
39 *Mem.* Wat klaagt *dan* een levend mensch? Een ieder *klage* van wege zijne zonden.
40 *Nun.* Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeeren tot den HEER.
41 *Nun.* Laat ons onze harten opheffen, mitsgaders de handen, tot God in den hemel, *zeggende:*
42 *Nun.* Wij hebben overtreden, en wij zijn wederspannig geweest, *daarom* hebt Gij niet gespaard.
43 *Samech.* Gij hebt *ons* met toorn bedekt, en Gij hebt ons vervolgd; Gij hebt *ons* gedood, Gij hebt niet verschoond.
44 *Samech.* Gij hebt u met eene wolk bedekt, zoodat er geen gebed doorkwam.
45 *Samech.* Gij hebt ons *tot* een uitvaagsel en wegwerpsel gesteld, in het midden der volken.
46 *Pe.* Al onze vijanden hebben hunnen mond tegen ons opgesperd.
47 *Pe.* De vreeze en de kuil zijn over ons gekomen, de verwoesting en de verbreking.
48 *Pe. Met* waterbeken loopt mijn oog neder, van wege de breuk der dochter mijns volks.
49 *Ain.* Mijn oog vliet, en kan niet ophouden, omdat er geene rust is;
50 *Ain.* Totdat *het* de HEER van den hemel aanschouwe, en *het* zie.
51 *Ain.* Mijn oog doet mijner ziele *moeite* aan, van wege al de dochteren mijner stad.
52 *Tsade.* Die mijne vijanden zijn zonder oorzaak, hebben mij als een' vogel dapperlijk gejaagd.
53 *Tsade.* Zij hebben mijn leven in eenen kuil uitgeroeid, en zij hebben eenen steen op mij geworpen.
54 *Tsade.* De wateren zwommen over mijn hoofd; ik zeide: Ik ben afgesneden!
55 *Koph.* HEERE! ik heb uwen naam aangeroepen uit den ondersten kuil.

56 *Koph.* Gij hebt mijne stem gehoord; verberg uw oor niet voor mijn zuchten, voor mijn roepen.

57 *Koph.* Gij hebt U genaderd ten dage, als ik U aanriep; Gij hebt gezegd : Vrees niet!

58 *Resch.* Heere! Gij hebt de twistzaken mijner ziel getwist, Gij hebt mijn leven verlost.

59 *Resch.* HEERE! Gij hebt gezien de verkeerdheid, die men mij aangedaan heeft, oordeel mijne regtzaak.

60 *Resch.* Gij hebt al hunne wraak gezien, al hunne gedachten tegen mij.

61 *Schin.* HEERE! Gij hebt hun smaden gehoord, *en* al hunne gedachten tegen mij :

62 *Schin.* De lippen dergenen, die tegen mij opstaan, en hun dichten tegen mij den ganschen dag.

63 *Schin.* Aanschouw hun zitten en opstaan; ik ben hun snarenspel.

64 *Thau.* HEERE! geef hun weder die vergelding, naar het werk hunner handen.

65 *Thau.* Geef hun een deksel des harten, uw vloek zij over hen!

66 *Thau.* Vervolg ze met toorn, en verdelg ze van onder den hemel des HEEREN.

HOOFDSTUK IV.

Aleph. HOE is het goud *zoo* verdonkerd, het goede fijne goud *zoo* veranderd! *Hoe* zijn de steenen des heiligdoms vooraan op alle straten verworpen!

2 *Beth.* De kostelijke kinderen Zions, tegen fijn goud geschat, hoe zijn zij *nu* gelijk gerekend aan de aarden flesschen, het werk van de handen eens pottebakkers!

3 *Gimel.* Zelfs laten de zeekalveren de borsten neder, zij zogen hunne welpen : *maar* de dochter mijns volks is als eene wreede geworden, gelijk de struisen in de woestijn.

4 *Daleth.* De tong van het zoogkind kleeft aan zijn gehemelte van dorst; de kinderkens eischen brood, er is niemand, die *het* hun mededeelt.

5 *He.* Die lekkernijen aten, versmachten *nu* op de straten; die in karmozijn opgetrokken zijn, omhelzen den drek.

6 *Vau.* En de ongeregtigheid der dochter mijns volks is grooter dan de zonde van Sodom, die als in een oogenblik omgekeerd werd, en geene handen hadden arbeid over haar.

7 *Zain.* Hare bijzondersten waren reiner dan de sneeuw, zij waren witter dan melk; zij waren rooder van ligchaam dan robijnen, gladder dan een saffier.

8 *Cheth. Maar nu* is hunne gedaante verduisterd van zwartigheid, men kent hen niet op de straten; hunne huid kleeft aan hunne beenderen, zij is verdord, zij is geworden als een hout.

9 *Teth.* De verslagenen van het zwaard zijn gelukkiger dan de verslagenen van den honger : want die vlieten daarhenen, *als* doorstoken zijnde, omdat er geene vruchten der velden zijn.

10 *Jod.* De handen der barmhartige vrouwen hebben hare kinderen gekookt; zij zijn haar tot spijze geworden in de verbreking der dochter mijns volks.

11 *Caph.* De HEER heeft zijne grimmigheid volbragt, Hij heeft de hittigheid zijns toorns uitgestort; en Hij heeft te Zion een vuur aangestoken, hetwelk hare fondamenten verteerd heeft.

12 *Lamed.* De koningen der aarde zouden het niet geloofd hebben, noch al de inwoners der wereld, dat de tegenpartijder en vijand tot de poorten van Jerûzalem zou ingaan.

13 *Mem.* Het is van wege de zonden harer profeten, *en* de misdaden harer priesteren, die in het midden van haar het bloed der regtvaardigen vergoten hebben.

14 *Nun.* Zij zwerfden *als* blinden op de straten, zij waren met bloed besmet, zoodat men niet kon zijn, *of* men raakte hunne kleederen aan.

15 *Samech.* Zij riepen tot hen : Wijkt, *hier is* een onreine, wijkt, wijkt, roert niet aan! Zekerlijk zij zijn weggevlogen, ja weggezworven; zij zeiden onder de heidenen : Zij zullen er niet langer wonen.

16 *Pe.* Des HEEREN aangezigt heeft ze verdeeld, Hij zal ze voortaan niet meer aanzien; zij hebben het aangezigt der priesteren niet geëerd, zij hebben den ouden geene genade bewezen.

17 *Ain.* Nog bezweken ons onze oogen, *ziende* naar onze ijdele hulp; wij gaapten met ons gapen op een volk, *dat* niet kon verlossen.

18 *Tsade.* Zij hebben onze gangen nagespeurd, dat wij op onze straten niet gaan konden; ons einde is genaderd, onze dagen zijn vervuld, ja ons einde is gekomen.

19 *Koph.* Onze vervolgers zijn sneller geweest dan de arenden des hemels; zij heb-

ben ons op de bergen hittiglijk vervolgd, in de woestijn hebben zij ons lagen gelegd.

20 *Resch.* De adem onzer neuzen, de gezalfde des HEEREN, is gevangen in hunne groeven; *van* welken wij zeiden: Wij zullen onder zijne schaduw leven onder de heidenen!

21 *Schin.* Wees vrolijk, en verblijd u, gij dochter Edoms, die in het land Uz woont! *doch* de beker zal ook tot u komen, gij zult dronken worden, en ontbloot worden.

22 *Thau.* Uwe ongeregtigheid heeft een einde, o gij dochter Zions! Hij zal u niet meer gevankelijk doen wegvoeren; *maar* uwe ongeregtigheid, o gij dochter Edoms! zal Hij bezoeken, Hij zal uwe zonden ontdekken.

HOOFDSTUK V.

GEDENK, HEERE! wat ons geschied is, aanschouw het, en zie onzen smaad aan.

2 Ons erfdeel is tot de vreemdelingen gewend, onze huizen tot de uitlanders.

3 Wij zijn weezen zonder vader, onze moeders zijn als de weduwen.

4 Ons water moeten wij voor geld drinken; ons hout komt *ons* op prijs te staan.

5 Wij lijden vervolging op onze halzen; zijn wij moede, men laat ons geene rust.

6 Wij hebben den Egyptenaar de hand gegeven, *en* den Assyriër, om *met* brood verzadigd te worden.

7 Onze vaders hebben gezondigd, en zijn niet *meer,* en wij dragen hunne ongeregtigheden.

8 Knechten heerschen over ons; er is niemand, die *ons* uit hunne hand rukke.

9 Wij moeten ons brood met gevaar onzes levens halen, van wege het zwaard der woestijn.

10 Onze huid is zwart geworden gelijk een oven, van wege den geweldigen storm des hongers.

11 Zij hebben de vrouwen te Zion verkracht, *en* de jonge dochters in de steden van Juda.

12 De vorsten zijn door hunlieder hand opgehangen, de aangezigten der ouden zijn niet geëerd geweest.

13 Zij hebben de jongelingen weggenomen, *om* te malen, en de jongens struikelen onder het hout.

14 De ouden houden op van de poort, de jongelingen van hun snarenspel.

15 De vreugde onzes harten houdt op, onze rei is in treurigheid veranderd.

16 De kroon onzes hoofds is afgevallen; o wee nu onzer, dat wij *zoo* gezondigd hebben!

17 Daarom is ons hart mat, om deze dingen zijn onze oogen duister geworden.

18 Om des bergs Zions wil, die verwoest is, waar de vossen op loopen.

19 Gij, o HEER! zit in eeuwigheid, uw troon is van geslachte tot geslachte.

20 Waarom zoudt Gij ons steeds vergeten? *waarom* zoudt Gij ons *zoo* langen tijd verlaten?

21 HEERE! bekeer ons tot U, zoo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als van ouds.

22 Want zoudt Gij ons ganschelijk verwerpen? zoudt Gij zoo zeer tegen ons verbolgen zijn?

DE PROFEET

EZECHIËL.

HOOFDSTUK I.

IN het dertigste jaar, in de vierde *maand,* op den vijfden derzelve maand, als ik in het midden der weggevoerden was bij de rivier Chebar, zoo geschiedde het, *dat* de hemelen werden geopend, en ik gezigten Gods zag.

2 Op den vijfden derzelve maand, (dit was het vijfde jaar van de wegvoering van den koning Jójachin)

3 Geschiedde het woord des HEEREN uitdrukkelijk tot Ezechiël, den zoon van Buzi, den priester, in het land der Chaldeen, bij de rivier Chebar; en de hand des HEEREN was daar op hem.

4 Toen zag ik, en ziet, een stormwind

kwam van het noorden af, eene groote wolk, en een vuur *daarin* vervangen, en een glans was rondom die *wolk;* en uit het midden daarvan was als de verwe van Hasmal, uit het midden des vuurs.

5 En uit het midden daarvan *kwam* de gelijkenis van vier dieren; en dit was hunne gedaante: zij hadden de gelijkenis van een' mensch;

6 En elk een had vier aangezigten; insgelijks had elk een van hen vier vleugelen.

7 En hunne voeten waren regte voeten, en hunne voetplanten waren gelijk de voetplanten van een kalf, en glinsterden gelijk de verwe van glad koper.

8 En menschenhanden waren onder hunne vleugelen, aan hunne vier zijden; en die vier hadden hunne aangezigten en hunne vleugelen.

9 Hunne vleugelen waren zamengevoegd, de een aan den anderen; zij keerden zich niet om, als zij gingen; zij gingen elk een regt uit voor zijn aangezigt henen.

10 De gelijkenis nu van hun aangezigt was het aangezigt eens menschen, en het aangezigt eens leeuws hadden zij vier aan de regterzijde; en ter linkerzijde hadden die vier eens ossen aangezigt; ook hadden die vier eens arends aangezigt.

11 Ook waren hunne aangezigten en hunne vleugelen opwaarts verdeeld; elk een had er twee zamengevoegd aan de andere, en twee bedekten hunne ligchamen.

12 En zij gingen elk een regt uit voor zijn aangezigt henen; waarhenen de geest was om te gaan, gingen zij; zij keerden zich niet om, als zij gingen.

13 Aangaande de gelijkenis der dieren, hunne gedaante was als brandende kolen des vuurs, als de gedaante der fakkelen: datzelve *vuur* ging steeds tusschen die dieren; en het vuur had eenen glans, en uit het vuur kwam een bliksem voort.

14 De dieren nu liepen en keerden weder als de gedaante van een weerlicht.

15 Als ik die dieren zag, ziet, zoo was er een rad op de aarde bij die dieren, naar vier aangezigten van hetzelve.

16 De gedaante der raderen en derzelver maaksel was als de verw van een turkoois; en die vier hadden eenerlei gelijkenis: daartoe was hunne gedaante, en hun maaksel, als of het ware een rad in het midden van een rad.

17 Als zij gingen, zij gingen op hunne vier zijden; zij keerden zich niet om, als zij gingen.

18 En hunne velgen, die waren zoo hoog, dat zij vreeselijk waren; en hunne velgen waren vol oogen rondom aan die vier *raderen.*

19 Als nu de dieren gingen, gingen de raderen bij hen; en als de dieren van de aarde opgeheven werden, werden de raderen opgeheven.

20 Waarhenen de geest was om te gaan, gingen zij; waarhenen de geest was om te gaan; en de raderen werden tegenover hen opgeheven: want de geest der dieren was in de raderen.

21 Als die gingen, gingen *deze;* en als die stonden, stonden zij; en als die van de aarde opgeheven werden, werden de raderen tegenover hen opgeheven: want de geest der dieren was in de raderen.

22 En over de hoofden der dieren was de gelijkenis eens uitspansels, gelijk de verw van het vreeselijke kristal, van boven af over hunne hoofden uitgespreid.

23 En onder dat uitspansel waren hunne vleugelen regt op, de een aan den anderen: ieder had er twee, die herwaarts hunne ligchamen bedekten, en ieder had er twee, die ze derwaarts bedekten.

24 En als zij gingen, hoorde ik een geruisch hunner vleugelen, als het geruisch van vele wateren, als de stem des Almagtigen, *als* de stem eens geroeps, als het gedreun eens heirlegers: als zij stonden, zoo lieten zij hunne vleugelen neder.

25 En er geschiedde eene stem van boven het uitspansel, hetwelk boven hunne hoofden was, als zij stonden, *en* hunne vleugelen nedergelaten hadden.

26 En boven het uitspansel, hetwelk was boven hunne hoofden, was de gelijkenis eens troons, als de gedaante van eenen saffier-steen; en op de gelijkenis des troons was de gelijkenis als de gedaante eens menschen, daarboven op zijnde.

27 En ik zag als de verw van Hasmal, als de gedaante van vuur rondom daarbinnen, van de gedaante zijner lendenen en opwaarts; en van de gedaante zijner lendenen en nederwaarts, zag ik als de gedaante van vuur, en glans aan hem rondom.

28 Gelijk de gedaante van den boog, die in de wolk is ten dage des plasregens, alzoo was de gedaante van den glans rondom: dit was de gedaante van de gelijkenis der

heerlijkheid des HEEREN; en als ik het zag, viel ik op mijn aangezigt, en ik hoorde eene stem van eenen, die sprak.

HOOFDSTUK II.

EN Hij zeide tot mij: Menschenkind! sta op uwe voeten, en Ik zal met u spreken.

2 Zoo kwam in mij, als Hij tot mij sprak, de geest, die mij stelde op mijne voeten; en ik hoorde Dien, die tot mij sprak.

3 En Hij zeide tot mij: Menschenkind! Ik zend u tot de kinderen Israëls, tot de rebellerende volken, die tegen Mij gerebelleerd hebben; zij en hunne vaderen hebben overtreden tegen Mij tot op dezen zelven huidigen dag.

4 En deze kinderen zijn hard van aangezigt, en stijf van harte; Ik zend u tot hen, en gij zult tot hen zeggen: Zoo zegt de Heere HEERE!

5 En zij, het zij dat zij het hooren zullen, of het zij dat zij het laten zullen, (want zij zijn een wederspannig huis) zoo zullen zij weten, dat een profeet in het midden van hen geweest is.

6 En gij, menschenkind! vrees niet voor hen, en vrees niet voor hunne woorden, hoewel wederwilligen en doornen bij u zijn, en gij bij schorpioenen woont; vrees voor hunne woorden niet, en ontzet u niet voor hun aangezigt, want zij zijn een wederspannig huis.

7 Maar gij zult mijne woorden tot hen spreken, het zij dat zij hooren zullen, of het zij dat zij het laten zullen: want zij zijn wederspannig.

8 Doch gij, menschenkind! hoor hetgeen Ik tot u spreek; wees gij niet wederspannig, gelijk dat wederspannig huis; open uwen mond, en eet wat Ik u geef.

9 Toen zag ik, en ziet, er was eene hand tot mij uitgestoken; en ziet, daarin was de rol eens boeks.

10 En Hij spreidde die voor mijn aangezigt uit; en zij was beschreven voor en achter; en daarin waren geschreven klaagliederen, en zuchting, en wee.

HOOFDSTUK III.

DAARNA zeide Hij tot mij: Menschenkind! eet wat gij vinden zult; eet deze rol, en ga, spreek tot het huis Israëls.

2 Toen opende ik mijnen mond, en Hij gaf mij die rol te eten.

3 En Hij zeide tot mij: Menschenkind! geef uwen buik te eten, en vul uw ingewand met deze rol, die Ik u geef. Toen at ik, en het was in mijnen mond als honig, van wege de zoetigheid.

4 En Hij zeide tot mij: Menschenkind! ga henen, kom tot het huis Israëls, en spreek tot hen met mijne woorden.

5 Want gij zijt niet gezonden tot een volk, diep van spraak en zwaar van tong, *maar* tot het huis Israëls;

6 Niet tot vele volken, diep van spraak en zwaar van tong, welker woorden gij niet kunt verstaan: zouden zij niet, zoo Ik u tot hen gezonden had, naar u gehoord hebben?

7 Maar het huis Israëls wil naar u niet hooren, omdat zij naar Mij niet willen hooren: want het gansche huis Israëls is stijf van voorhoofd, en hard van harte zijn zij.

8 Ziet, Ik heb uw aangezigt stijf gemaakt tegen hunne aangezigten, en uw voorhoofd stijf tegen hun voorhoofd.

9 Uw voorhoofd heb Ik gemaakt als een' diamant, harder dan eene rots: vrees hen niet, en ontzet u niet voor hunne aangezigten, omdat zij een wederspannig huis zijn.

10 Verder zeide Hij tot mij: Menschenkind! vat al mijne woorden, die Ik tot u spreken zal, in uw hart, en hoor ze met uwe ooren.

11 En ga henen, kom tot de weggevoerden, tot de kinderen uws volks, en spreek tot hen, en zeg tot hen: Zoo zegt de Heere HEERE! het zij dat zij hooren zullen, of het zij dat zij het laten zullen.

12 Toen nam de geest mij op, en ik hoorde achter mij eene stem van groote ruisching, *zeggende:* Geloofd zij de heerlijkheid des HEEREN uit zijne plaats!

13 En *ik hoorde* het geluid van der dieren vleugelen, die de een den anderen raakten, en het geluid der raderen tegenover hen; en het geluid eener groote ruisching.

14 Toen hief de geest mij op, en nam mij weg, en ik ging henen, bitterlijk bedroefd door de hitte mijns geestes; maar de hand des HEEREN was sterk op mij.

15 En ik kwam tot de weggevoerden te Tel-Abib, die aan de rivier Chebar woonden, en ik bleef daar zij woonden; ja ik bleef daar verbaasd in het midden van hen zeven dagen.

16 Het gebeurde nu ten einde van zeven dagen, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
17 Menschenkind! Ik heb u tot eenen wachter gesteld over het huis Israëls; zoo zult gij het woord uit mijnen mond hooren, en hen van mijnentwege waarschuwen.
18 Als Ik tot den goddeloozen zeg: Gij zult den dood sterven, en gij waarschuwt hem niet, en spreekt niet, om den goddeloozen van zijnen goddeloozen weg te waarschuwen, opdat gij hem in het leven behoudt; die goddelooze zal in zijne ongeregtigheid sterven, maar zijn bloed zal Ik van uwe hand eischen.
19 Doch als gij den goddeloozen waarschuwt, en hij zich van zijne goddeloosheid en van zijnen goddeloozen weg niet bekeert, hij zal in zijne ongeregtigheid sterven; maar gij hebt uwe ziel bevrijd.
20 Als ook een regtvaardige zich van zijne geregtigheid afkeert, en onregt doet, en Ik eenen aanstoot voor zijn aangezigt leg, hij zal sterven; omdat gij hem niet gewaarschuwd hebt, zal hij in zijne zonde sterven, en zijne geregtigheden, die hij gedaan heeft, zullen niet gedacht worden; maar zijn bloed zal Ik van uwe hand eischen.
21 Doch als gij den regtvaardigen waarschuwt, opdat de regtvaardige niet zondige, en hij niet zondigt; hij zal zekerlijk leven, omdat hij gewaarschuwd is; en gij hebt uwe ziel bevrijd.
22 En de hand des HEEREN was daar op mij, en Hij zeide tot mij: Maak u op, ga uit in de vallei, en Ik zal daar met u spreken.
23 En ik maakte mij op, en ging uit in de vallei, en ziet, de heerlijkheid des HEEREN stond aldaar, gelijk de heerlijkheid, die ik gezien had bij de rivier Chebar; en ik viel op mijn aangezigt.
24 Toen kwam de geest in mij, en stelde mij op mijne voeten; en Hij sprak met mij, en Hij zeide tot mij: Ga, besluit u binnen in uw huis.
25 Want u aangaande, menschenkind! ziet, zij zouden dikke touwen aan u leggen, en zij zouden u daarmede binden; daarom zult gij niet uitgaan in het midden van hen.
26 En Ik zal uwe tong aan uw gehemelte doen kleven, dat gij stom worden zult, en zult hun niet zijn tot eenen bestraffenden man: want zij zijn een wederspannig huis.
27 Maar als Ik met u spreken zal, zal Ik uwen mond opendoen, en gij zult tot hen zeggen: Zoo zegt de Heere HEERE! wie hoort, die hoore, en wie het laat, die late het; want zij zijn een wederspannig huis.

HOOFDSTUK IV.

EN Gij, menschenkind! neem u eenen tigchelsteen, en leg dien voor uw aangezigt, en bewerp daarop de stad Jerûzalem.
2 En maak eene belegering tegen haar, en bouw tegen haar sterkten, en werp tegen haar eenen wal op, en stel legers tegen haar, en zet tegen haar stormrammen rondom.
3 Verder, neem gij u eene ijzeren pan, en stel ze tot eenen ijzeren muur tusschen u en tusschen die stad; en rigt uw aangezigt tegen haar, dat zij in belegering kome, en gij zult ze belegeren. Dit zij den huize Israëls een teeken.
4 Lig gij ook neder op uwe linkerzijde, en leg daarop de ongeregtigheid van het huis Israëls; *naar* het getal der dagen, dat gij daarop zult liggen, zult gij hunne ongeregtigheid dragen.
5 Want Ik heb u gegeven de jaren hunner ongeregtigheid, naar het getal der dagen, drie honderd en negentig dagen, dat gij de ongeregtigheid van het huis Israëls dragen zult.
6 Als gij nu deze voleinden zult, lig ten anderen maal neder op uwe regterzijde, en gij zult de ongeregtigheid van het huis van Juda dragen veertig dagen: Ik heb u gegeven elken dag voor elk jaar.
7 Daarom zult gij uw aangezigt rigten tegen de belegering van Jerûzalem, en uw arm zal ontbloot zijn; en gij zult tegen haar profeteren.
8 En ziet, Ik zal dikke touwen aan u leggen, dat gij u niet omkeert van uwe *ééne* zijde tot uwe *andere* zijde, totdat gij de dagen uwer belegering voleind hebt.
9 En neem gij voor u tarwe, en gerst, en boonen, en linzen, en heerse, en spelt; en doe die in één vat, en maak die u tot brood; *naar* het getal der dagen, die gij op uwe zijde nederliggen zult, drie honderd en negentig dagen zult gij dat eten.
10 Uwe spijze nu, die gij eten zult, zal in gewigt zijn twintig sikkelen daags; van tijd tot tijd zult gij die eten.

11 Gij zult ook water naar *zekere* maat drinken, het zesde deel van een hin; van tijd tot tijd zult gij het drinken.

12 En gij zult eenen gerstenkoek eten, en dien zult gij met drek van des menschen afgang bakken voor hunne oogen.

13 En de HEER zeide: Alzoo zullen de kinderen Israëls hun brood onrein eten onder de heidenen, waarhenen Ik hen verdrijven zal.

14 Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE! zie, mijne ziel is niet verontreinigd geweest: want ik heb, van mijne jeugd af tot nu toe, geen dood aas, noch dat verscheurd is, gegeten, en geen verfoeijelijk vleesch is in mijnen mond gekomen.

15 En Hij zeide tot mij: Zie, Ik heb u runder-mist gegeven voor menschen-drek, zoo zult gij uw brood daarmede bereiden.

16 Daarna zeide Hij tot mij: Gij menschenkind! zie, Ik breek den staf des broods in Jerùzalem, en zij zullen het brood met gewigt en met kommer eten, en het water met *zekere* maat en met verbaasdheid drinken;

17 Opdat zij des broods en des waters gebrek hebben, en de een met den anderen verbaasd worden, en in hunne ongeregtigheid uitteren.

HOOFDSTUK V.

EN gij, menschenkind! neem u een scherp mes, een scheermes der barbieren zult gij u nemen, hetwelk gij zult laten gaan over uw hoofd en over uwen baard; daarna zult gij u eene weegschaal nemen, en die *haren* deelen.

2 Een derde deel zult gij in het midden der stad met vuur verbranden, nadat de dagen der belegering vervuld worden; dan zult gij een derde deel nemen, slaande met een zwaard rondom hetzelve; en een derde deel zult gij in den wind strooijen: want Ik zal het zwaard achter hen uittrekken.

3 Gij zult ook weinige in getal daarvan nemen, en in uwe slippen binden.

4 En nog zult gij van die nemen, en die werpen in het midden des vuurs, en zult ze verbranden met vuur: daaruit zal voortkomen een vuur tegen het geheele huis van Israël.

5 Alzoo zegt de Heere HEERE: Dit is Jerùzalem, welke Ik in het midden der heidenen gezet heb, en landen rondom haar henen.

6 Doch zij heeft mijne regten veranderd in goddeloosheid meer dan de heidenen, en mijne inzettingen meer dan de landen, die rondom haar zijn: want zij hebben mijne regten verworpen, en in mijne inzettingen hebben zij niet gewandeld.

7 Daarom zegt de Heere HEERE alzoo: Dewijl gijlieden dies meer gemaakt hebt dan de heidenen, die rondom u zijn, in mijne inzettingen niet gewandeld hebt, en mijne regten niet gedaan hebt, zelfs naar de regten der heidenen, die rondom u zijn, niet gedaan hebt;

8 Daarom zegt de Heere HEERE alzoo: Ziet, Ik *wil* aan u, ja Ik! want Ik zal gerigten in het midden van u oefenen, voor de oogen van die heidenen.

9 En Ik zal onder u doen hetgeen Ik niet gedaan heb, en desgelijks Ik voortaan niet doen zal, om al uwer gruwelen wil.

10 Daarom zullen de vaders de kinderen eten in het midden van u, en de kinderen zullen hunne vaderen eten; en Ik zal gerigten onder u oefenen, en zal al uw overblijfsel in alle winden verstrooijen.

11 Daarom *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE: (omdat gij mijn heiligdom verontreinigd hebt met al uwe verfoeiselen, en met al uwe gruwelen) zoo Ik ook niet daarom *u* verminderen, en mijn oog *u* niet verschoonen zal, en Ik ook niet zal sparen!

12 Een derde deel van u zal van de pestilentie sterven, en zal door honger in het midden van u te niet worden; en een derde deel zal in het zwaard vallen rondom u; en een derde deel zal Ik in alle winden verstrooijen, en Ik zal het zwaard achter hen uittrekken.

13 Alzoo zal mijn toorn volbragt worden, en Ik zal mijne grimmigheid op hen doen rusten, en Mij troosten: en zij zullen weten, dat Ik, de HEER, in mijnen ijver gesproken heb, als Ik mijne grimmigheid tegen hen volbragt zal hebben.

14 Daartoe zal Ik u ter woestheid en ter smaadheid zetten onder de heidenen, die rondom u zijn, voor de oogen van al dengenen, die voorbijgaat.

15 Zoo zal de smaadheid en hoon een onderwijs en ontzetting den heidenen zijn, die rondom u zijn, wanneer Ik over u gerigten in toorn, en in grimmigheid, en in grimmige straffen oefenen zal: Ik, de HEER, heb *het* gesproken!

16 Wanneer Ik de booze pijlen des hongers tegen hen uitzenden zal, die ten verderve zijn zullen, die Ik uitzenden zal om u te verderven, zoo zal Ik den honger over u vermeerderen, en u den staf des broods breken.

17 Ja honger en boos gedierte, die u van kinderen berooven zullen, zal Ik over u zenden; ook zal pestilentie en bloed onder u omgaan; en het zwaard zal Ik over u brengen: Ik, de HEER, heb *het* gesproken!

HOOFDSTUK VI.

EN het woord des HEEREN geschiedde tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! zet uw aangezigt tegen de bergen Israëls, en profeteer tegen dezelve;

3 En zeg: Gij bergen Israëls! hoort het woord des Heeren HEEREN! Zoo zegt de Heere HEERE tot de bergen en tot de heuvelen, tot de beken en tot de dalen: Ziet, Ik, Ik breng over u het zwaard, en Ik zal uwe hoogten verderven.

4 Daartoe zullen uwe altaren verwoest, en uwe zonnebeelden verbroken worden; en Ik zal uwe verslagenen nedervellen voor het aangezigt uwer drekgoden.

5 En Ik zal de doode ligchamen der kinderen Israëls voor het aangezigt hunner drekgoden leggen, en Ik zal uwe beenderen rondom uwe altaren strooijen.

6 In al uwe woningen zullen de steden verwoest en de hoogten tot wildernis worden, opdat uwe altaren woest en eenzaam zijn, en uwe drekgoden verbroken worden en ophouden, en uwe zonnebeelden afgehouwen, en uwe werken uitgedelgd worden.

7 En de verslagenen zullen in het midden van u liggen, opdat gij weet, dat Ik de HEER ben.

8 Ik zal dan nog een overblijfsel laten, als gij *eenigen* zult hebben, die het zwaard ontkomen onder de heidenen, wanneer gij in de landen zult verstrooid worden.

9 Dan zullen uwe ontkomenen Mijner gedenken onder de heidenen, waar zij gevankelijk zullen geworden zijn, omdat Ik verbroken ben door hun hoerachtig hart, dat van Mij afgeweken is, en door hunne oogen, die hunne drekgoden nahoereren; en zij zullen eene walging aan zich zelven hebben over de boosheden, die zij in al hunne gruwelen gedaan hebben.

10 En zij zullen weten, dat Ik de HEER ben: Ik heb niet te vergeefs gesproken, van hun dit kwaad aan te doen.

11 Zoo zegt de Heere HEERE: Sla met uwe hand, en stamp met uwen voet, en zeg: Ach! over alle gruwelen der boosheden van het huis Israëls: want zij zullen door het zwaard, door den honger en door de pestilentie vallen.

12 Die verre af is, zal door de pest sterven, en die nabij is, zal door het zwaard vallen; maar die overgebleven en belegerd is, zal door honger sterven: alzoo zal Ik mijne grimmigheid tegen hen volbrengen.

13 Dan zult gij weten, dat Ik de HEER ben, als hunne verslagenen in het midden hunner drekgoden rondom hunne altaren wezen zullen op alle hooge heuvelen, op alle toppen der bergen, en onder allen groenen boom, en onder alle digte eiken, de plaats, alwaar zij al hunnen drekgoden liefelijken reuk maakten.

14 Daarom zal Ik mijne hand over hen uitstrekken, en zal het land woest maken, ja woester dan de woestijn naar Diblath henen, in al hunne woningen; en zij zullen bevinden, dat Ik de HEER ben.

HOOFDSTUK VII.

DAARNA geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:

2 Verder, gij menschenkind! zoo zegt de Heere HEERE, van het land Israëls: Het einde is er, het einde is gekomen over de vier hoeken des lands.

3 Nu is het einde over u; want Ik zal mijnen toorn tegen u zenden, en Ik zal u rigten naar uwe wegen, en Ik zal op u brengen al uwe gruwelen.

4 En mijn oog zal u niet verschoonen, en Ik zal niet sparen; maar Ik zal uwe wegen op u brengen, en uwe gruwelen zullen in het midden van u zijn; en gijlieden zult weten, dat Ik de HEER ben.

5 Zoo zegt de Heere HEERE: Een kwaad, een eenig kwaad, ziet, is gekomen;

6 Een einde is er gekomen, dat einde is gekomen, het is opgewaakt tegen u; ziet, het *kwaad* is gekomen!

7 De morgenstond is tot u gekomen, o inwoner des lands! de tijd is gekomen, de dag der beroerte is nabij, en er is geen wederklank der bergen.

8 Nu zal Ik in kort mijne grimmigheid over u uitgieten, en mijnen toorn tegen u

volbrengen, en u rigten naar uwe wegen, en zal op u brengen al uwe gruwelen.

9 En mijn oog zal niet verschoonen, en Ik zal niet sparen; Ik zal u geven naar uwe wegen, en uwe gruwelen zullen in het midden van u zijn; en gijlieden zult weten, dat Ik de HEER ben, die slaat.

10 Ziet, de dag, ziet, *de morgenstond* is gekomen, de morgenstond is voortgekomen, de roede heeft gebloeid, de hoovaardij heeft gegroend.

11 Het geweld is opgerezen tot eene roede der goddeloosheid; niets van hen zal *overblijven,* noch van hunne menigte, noch van hun gedruisch, en geene klage zal over hen zijn.

12 De tijd is gekomen, de dag is genaakt; de kooper zij niet blijde, en de verkooper bedrijve geen' rouw: want een brandende toorn is over de geheele menigte van het *land.*

13 Want de verkooper zal tot het verkochte niet wederkeeren, ofschoon hun leven nog onder de levenden ware; overmits het gezigt, aangaande de geheele menigte van het *land,* niet zal terugkeeren; en niemand zal door zijne ongeregtigheid zijn leven sterken.

14 Zij hebben met de trompet getrompet, en hebben alles bereid, maar niemand trekt ten strijde: want mijn brandende toorn is over de geheele menigte van het *land.*

15 Het zwaard is buiten, en de pest, en de honger van binnen; die op het veld is, zal door het zwaard sterven, en die in de stad is, dien zal de honger en de pest verteren.

16 En hunne ontkomenden zullen *wel* ontkomen, maar zij zullen op de bergen zijn, zij allen zullen zijn gelijk duiven der dalen, kermende, een ieder om zijne ongeregtigheid.

17 Alle handen zullen slap worden, en alle knieën zullen henenvlieten *als* water.

18 Ook zullen zij zakken aangorden, gruwen zal ze bedekken, en over alle aangezigten zal schaamte wezen, en op al hunne hoofden kaalheid.

19 Zij zullen hun zilver op de straten werpen, en hun goud zal tot onreinigheid zijn; hun zilver en hun goud zal hen niet kunnen uithelpen ten dage der verbolgenheid des HEEREN; hunne ziel zullen zij niet verzadigen, en hunne ingewanden zullen zij niet vullen: want het zal de aanstoot hunner ongeregtigheid zijn.

20 En Hij heeft de schoonheid zijns sieraads ter overtreffelijkheid gezet; maar zij hebben daarin beelden hunner gruwelen *en* hunner verfoeiselen gemaakt: daarom heb Ik dat hun tot onreinigheid gesteld.

21 En Ik zal het in de hand der vreemden overgeven ten roof, en den goddeloozen der aarde ten buit, en zij zullen het ontheiligen.

22 Ook zal Ik mijn aangezigt van hen omwenden, en zij zullen mijne verborgene plaats ontheiligen: want inbrekers zullen daar inkomen en die ontheiligen.

23 Maak eene keten: want het land is vol van bloedgerigten, en de stad is vol van geweld.

24 Daarom zal Ik de kwaadste der heidenen doen komen, die hunne huizen erfelijk bezitten zullen, en zal den hoogmoed der sterken doen ophouden, en die hen heiligen, zullen ontheiligd worden.

25 De ondergang komt; en zij zullen den vrede zoeken, maar hij zal er niet zijn.

26 Ellende zal op ellende komen, en er zal gerucht op gerucht wezen; dan zullen zij het gezigt van een' profeet zoeken; maar de wet zal vergaan van den priester, en de raad van de oudsten.

27 De koning zal rouw bedrijven, en de vorsten zullen met verwoesting bekleed zijn, en de handen van het volk des lands zullen beroerd zijn; Ik zal hun doen naar hunnen weg, en met hunne regten zal Ik ze rigten; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

HOOFDSTUK VIII.

HET geschiedde nu in het zesde jaar, in de zesde *maand,* op den vijfden der maand, als ik in mijn huis zat, en de oudsten van Juda voor mijn aangezigt zaten, dat de hand des Heeren HEEREN daar over mij viel.

2 Toen zag ik, en ziet, eene gelijkenis, als de gedaante van vuur; van de gedaante zijner lendenen en nederwaarts was vuur; en van zijne lendenen en opwaarts, als de gedaante eener klaarheid, als de verw van Hasmal.

3 En Hij stak de gelijkenis eener hand uit, en nam mij bij het haar mijns hoofds; en de geest voerde mij op tusschen de aarde en tusschen den hemel, en bragt mij in de

gezigten Gods te Jerûzalem, tot de deur der poort van het binnenste *voorhof*, dewelke ziet naar het noorden, alwaar de zitplaats was van een beeld der ijvering, dat tot ijver verwekt.

4 En ziet, de heerlijkheid des Gods van Israël was aldaar, naar de gedaante, die ik in de vallei gezien had.

5 En Hij zeide tot mij : Menschenkind! hef nu uwe oogen op naar den weg van het noorden; en ik hief mijne oogen op naar den weg van het noorden; en ziet, tegen het noorden aan de poort van het altaar was dit beeld der ijvering, in den ingang.

6 En Hij zeide tot mij : Menschenkind! ziet gij wel, wat zij doen, de groote gruwelen, die het huis Israëls hier doen, opdat Ik van mijn heiligdom verre wegga? Doch gij zult nog wederom groote gruwelen zien.

7 Zoo bragt Hij mij tot de deur van het voorhof. Toen zag ik, en ziet, er was een hol in den wand.

8 En Hij zeide tot mij : Menschenkind! graaf nu in dien wand. En ik groef in dien wand, en ziet, daar was eene deur.

9 Toen zeide Hij tot mij : Ga in, en zie de booze gruwelen, die zij hier doen.

10 Zoo ging ik in, en ik zag, en ziet, er was alle beeldtenis van kruipende dieren en verfoeijelijke beesten, en van alle drekgoden van het huis Israëls, geheel rondom aan den wand gemaald.

11 En zeventig mannen uit de oudsten van het huis Israëls, met Jaäzánja, den zoon van Safan, staande in het midden van hen, stonden voor hunne aangezigten; en een ieder *had* zijn rookvat in zijne hand, en eene overvloedige wolk des reukwerks ging op.

12 Toen zeide Hij tot mij : Hebt gij gezien, menschenkind! wat de oudsten van het huis Israëls doen in de duisternis, een ieder in zijne gebeelde binnenkameren? want zij zeggen : De HEER ziet ons niet, de HEER heeft het land verlaten.

13 En Hij zeide tot mij : Gij zult nog wederom groote gruwelen zien, die zij doen.

14 En Hij bragt mij tot de deur der poort van het huis des HEEREN, die naar het noorden is, en ziet, daar zaten vrouwen, beweenende den Thammuz.

15 En Hij zeide tot mij : Hebt gij, menschenkind! *dat* gezien? Gij zult nog wederom grooter gruwelen zien dan deze.

16 En Hij bragt mij tot het binnenste voorhof van het huis des HEEREN; en ziet, *aan* de deur van den tempel des HEEREN, tusschen het voorhuis en tusschen het altaar, waren omtrent vijf en twintig mannen; hunne achterste *leden* waren naar den tempel des HEEREN, en hunne aangezigten naar het oosten, en deze bogen zich neder naar het oosten voor de zon.

17 Toen zeide Hij tot mij : Hebt gij, menschenkind! *dat* gezien? is er iets ligter geacht bij het huis van Juda, dan deze gruwelen te doen, die zij hier doen? Als zij het land met geweld vervuld hebben, zoo keeren zij zich, om Mij te vertoornen, want zie, zij steken de wijnranken aan hunnen neus.

18 Daarom zal Ik ook handelen in grimmigheid; mijn oog zal niet verschoonen, en Ik zal niet sparen; hoewel zij voor mijne ooren met luider stem roepen, nogtans zal Ik hen niet hooren.

HOOFDSTUK IX.

DAARNA riep Hij voor mijne ooren *met* luider stem, zeggende : Doet de opzieners der stad naderen, en elk een met zijn verdervend wapen in zijne hand.

2 En ziet, zes mannen kwamen van den weg der hooge poort, die gekeerd is naar het noorden, en elk een met zijn verpletterend wapen in zijne hand; en één man in het midden van hen was met linnen bekleed, en eens schrijvers inktkoker was aan zijne lendenen : en zij kwamen in, en stonden bij het koperen altaar.

3 En de heerlijkheid des Gods van Israël hief zich op van den cherub, waarop zij was, tot den dorpel van het huis; en Hij riep tot den man, die met linnen bekleed was, die den schrijvers inktkoker aan zijne lendenen had.

4 En de HEER zeide tot hem : Ga door, door het midden der stad, door het midden van Jerûzalem, en teeken een teeken op de voorhoofden der lieden, die zuchten en uitroepen over al die gruwelen, die in het midden derzelve gedaan worden.

5 Maar tot die *anderen* zeide Hij voor mijne ooren : Gaat door, door de stad achter hem, en slaat! ulieder oog verschoone niet, en spaart niet.

6 Doodt ouden, jongelingen, en maagden, en kinderkens, en vrouwen, tot verdervens

toe; maar genaakt aan niemand, op denwelken het teeken is, en begint van mijn heiligdom. En zij begonnen van de oude mannen, die vóór het huis waren.

7 En Hij zeide tot hen: Verontreinigt het huis, en vervult de voorhoven met verslagenen, gaat henen uit. En zij gingen henen uit, en zij sloegen in de stad.

8 Het geschiedde nu, als zij hen geslagen hadden, en ik overgebleven was, dat ik op mijn aangezigt viel, en riep, en zeide: Ach, Heere HEERE! Zult Gij al het overblijfsel van Israël verderven, met uwe grimmigheid uit te gieten over Jerùzalem?

9 Toen zeide Hij tot mij: De ongeregtigheid van het huis van Israël en van Juda is gansch zeer groot, en het land is met bloed vervuld, en de stad is vol van afwijking: want zij zeggen: De HEER heeft het land verlaten, en de HEER ziet niet.

10 Daarom ook wat Mij aangaat, mijn oog zal niet verschoonen, en Ik zal niet sparen; Ik zal hunnen weg op hun hoofd geven.

11 En ziet, de man, die met linnen bekleed was, aan wiens lendenen de inktkoker was, bragt bescheid weder, zeggende: Ik heb gedaan, gelijk als Gij mij geboden hadt.

HOOFDSTUK X.

DAARNA zag ik, en ziet, boven het uitspansel, hetwelk was over het hoofd der cherubs, was als een saffier-steen, als de gedaante van de gelijkenis eens troons; *en* Hij verscheen op dezelve.

2 En Hij sprak tot den man, bekleed met linnen, en Hij zeide: Ga in tot tusschen de wielen, tot onder den cherub, en vul uwe vuisten met vurige kolen van tusschen de cherubs, en strooi ze over de stad; en hij ging in voor mijne oogen.

3 De cherubs nu stonden ter regterzijde van het huis, als die man inging; en eene wolk vervulde het binnenste voorhof.

4 Toen hief zich de heerlijkheid des HEEREN omhoog van boven den cherub, op den dorpel van het huis; en het huis werd vervuld met eene wolk, en het voorhof was vol van den glans der heerlijkheid des HEEREN.

5 En het geruisch van de vleugelen der cherubs werd gehoord tot het uiterste voorhof, als de stem des Almagtigen Gods, wanneer Hij spreekt.

6 Het geschiedde nu, als Hij den man, bekleed met linnen, geboden had, zeggende: Neem vuur van tusschen de wielen, van tusschen de cherubs; dat hij inging en stond bij een rad.

7 Toen stak een cherub zijne hand uit van tusschen de cherubs tot het vuur, hetwelk was tusschen de cherubs, en nam *daarvan* en gaf het in de vuisten desgenen, die met linnen bekleed was; die nam het, en ging uit.

8 Want er werd gezien aan de cherubs de gelijkenis van eens menschen hand onder hunne vleugelen.

9 Toen zag ik, en ziet, vier raderen waren bij de cherubs; één rad was bij elken cherub; en de gedaante der raderen was als de verw van een' turkoois-steen.

10 En aangaande hunne gedaanten, die vier hadden eenerlei gelijkenis, gelijk of het ware geweest een rad in het midden van een rad.

11 Als die gingen, zoo gingen *deze* op hunne vier zijden; zij keerden zich niet om, als zij gingen; maar de plaats, waarhenen het hoofd zag, die volgden zij na; zij keerden zich niet om, als zij gingen.

12 Hun gansche ligchaam nu, en hunne ruggen, en hunne handen, en hunne vleugelen, mitsgaders de raderen, waren vol oogen rondom; die vier hadden hunne raderen.

13 Aangaande de raderen, elk een derzelve werd voor mijne ooren genoemd Galgal.

14 En elk een had vier aangezigten; het eerste aangezigt was het aangezigt eens cherubs, en het tweede aangezigt was het aangezigt eens menschen, en het derde het aangezigt eens leeuws, en het vierde het aangezigt eens arends.

15 En die cherubs hieven zich omhoog; dit was even het dier, dat ik bij de rivier Chebar gezien had.

16 En als de cherubs gingen, zoo gingen die raderen nevens dezelve; en als de cherubs hunne vleugelen ophieven, om zich van de aarde omhoog te heffen, zoo keerden zich diezelve raderen ook niet om van bij hen.

17 Als die stonden, stonden *deze*, en als die opgeheven werden, hieven zich deze *ook* op: want de geest der dieren was in hen.

18 Toen ging de heerlijkheid des HEEREN

van boven den dorpel des huizes weg, en stond boven de cherubs.

19 En de cherubs hieven hunne vleugelen op, en verhieven zich van de aarde omhoog voor mijne oogen, als zij uitgingen; en de raderen waren tegenover hen: en elk een stond aan de deur der oostpoort van het huis des HEEREN: en de heerlijkheid des Gods Israëls was van boven over hen.

20 Dit is het dier, dat ik zag onder den God Israëls, bij de rivier Chebar; en ik bemerkte, dat het cherubs waren.

21 Elk een had vier aangezigten, en elk een had vier vleugelen; en de gelijkenis van menschenhanden was onder hunne vleugelen.

22 En aangaande de gelijkenis van hunne aangezigten, het waren dezelfde aangezigten, die ik gezien had bij de rivier Chebar, hunne gedaanten en zij zelven; zij gingen ieder regt uit voor zijn aangezigt henen.

HOOFDSTUK XI.

TOEN hief mij de geest op, en bragt mij tot de oostpoort van het huis des HEEREN, dewelke ziet oostwaarts: en ziet, aan de deur der poort waren vijf en twintig mannen, en in het midden van hen zag ik Jaäzánja, den zoon van Azzur, en Pelátja, den zoon van Benája, vorsten des volks.

2 En Hij zeide tot mij: Menschenkind! deze zijn de mannen, die ongeregtigheid bedenken, en die kwaden raad raden in deze stad.

3 Die zeggen: Men moet geene huizen nabij bouwen; deze *stad* zou de pot, en wij het vleesch zijn.

4 Daarom profeteer tegen hen; profeteer, o menschenkind!

5 Zoo viel dan de Geest des HEEREN op mij, en Hij zeide tot mij: Zeg: Zoo zegt de HEER: Alzoo zegt gijlieden, o huis Israëls! want ik weet elk een der dingen, die in uwen geest opklimmen.

6 Gij hebt uwe verslagenen in deze stad vermenigvuldigd, en gij hebt derzelver straten met de verslagenen vervuld.

7 Daarom, zoo zegt de Heere HEERE: Uwe verslagenen, die gij in het midden derzelve nedergelegd hebt, die zijn dat vleesch, en deze *stad* is de pot; maar ulieden zal Ik uit het midden derzelve doen uitgaan.

8 Gijlieden hebt het zwaard gevreesd; en het zwaard zal Ik over u brengen, spreekt de Heere HEERE.

9 Ook zal Ik ulieden uit het midden derzelve doen uitgaan, en Ik zal u overgeven in de hand der vreemden; en Ik zal regt onder u doen.

10 Gij zult door het zwaard vallen; in de landpale Israëls zal Ik u rigten, en gij zult weten, dat Ik de HEER ben.

11 Deze *stad* zal ulieden niet tot eenen pot zijn, en gij zult in het midden derzelve *niet* tot vleesch zijn; in de landpale Israëls zal Ik u rigten.

12 En gij zult weten, dat Ik de HEER ben, omdat gij in mijne inzettingen niet gewandeld, en mijne regten niet gedaan hebt, maar naar de regten der heidenen, die rondom u zijn, gedaan hebt.

13 Het geschiedde nu, als ik profeteerde, dat Pelátja, de zoon van Benája, stierf. Toen viel ik neder op mijn aangezigt, en riep met luider stem, en zeide: Ach, Heere HEERE! zult Gij gansch eene voleinding maken met het overblijfsel van Israël?

14 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:

15 Menschenkind! het zijn uwe broederen, uwe broederen, de mannen uwer maagschap, en het gansche huis Israëls, *ja* dat gansche, tot welke de inwoners van Jerúzalem gezegd hebben: Maakt u verre af van den HEER, ditzelve land is ons tot eene erfbezitting gegeven.

16 Daarom zeg: Zoo zegt de Heere HEERE: Hoewel Ik hen verre onder de heidenen weggedaan heb, en hoewel Ik hen in de landen verstrooid heb, nogtans zal Ik hun een weinig *tijds* tot een heiligdom zijn, in de landen, waarin zij gekomen zijn.

17 Daarom zeg: Alzoo zegt de Heere HEERE: Ja Ik zal ulieden vergaderen uit de volken, en Ik zal u verzamelen uit de landen, waarin gij verstrooid zijt, en Ik zal u het land Israëls geven.

18 En zij zullen daarhenen komen, en al deszelfs verfoeiselen en al deszelfs gruwelen van daar wegdoen.

19 En Ik zal hun eenerlei hart geven, en zal eenen nieuwen geest in het binnenste van u geven; en Ik zal het steenen hart uit hun vleesch wegnemen, en zal hun een vleeschen hart geven;

20 Opdat zij wandelen in mijne inzettingen, en mijne regten bewaren, en dezelve

doen; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een' God zijn.

21 Maar welker hart het hart hunner verfoeiselen en hunner gruwelen nawandelt, derzelver weg zal Ik op hun hoofd geven, spreekt de Heere HEERE.

22 Toen hieven de cherubs hunne vleugelen op, en de raderen tegenover hen; en de heerlijkheid des Gods van Israël was over hen van boven.

23 En de heerlijkheid des HEEREN rees op van het midden der stad, en stond op den berg, die tegen het oosten der stad is.

24 Daarna nam mij de geest op, en bragt mij in gezigt door den Geest Gods in Chaldéa tot de gevankelijk weggevoerden; en het gezigt, dat ik gezien had, voer van mij op.

25 En ik sprak tot de gevankelijk weggevoerden al de woorden des HEEREN, die Hij mij had doen zien.

HOOFDSTUK XII.

VERDER geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! gij woont in het midden van een wederspannig huis, dewelke oogen hebben om te zien, en niet zien, ooren hebben om te hooren, en niet hooren, want zij zijn een wederspannig huis.

3 Daarom gij menschenkind! maak u gereedschap van vertrekking; en vertrek bij dag voor hunne oogen; en gij zult vertrekken van uwe plaats tot eene andere plaats voor hunne oogen; misschien zullen zij het merken, hoewel zij een wederspannig huis zijn.

4 Gij zult dan uw gereedschap bij dag voor hunne oogen uitbrengen, als het gereedschap dergenen, die vertrekken; daarna zult gij in den avond uitgaan voor hunne oogen, gelijk zij uitgaan, die vertrekken.

5 Doorgraaf u den wand voor hunne oogen, en breng daardoor *uw gereedschap* uit.

6 Voor hunne oogen zult gij het op de schouders dragen, in donker zult gij het uitbrengen; uw aangezigt zult gij bedekken, dat gij het land niet ziet: want Ik heb u den huize Israëls tot een wondertecken gegeven.

7 En ik deed alzoo, gelijk als mij bevolen was: ik bragt mijn gereedschap uit bij dag, als het gereedschap dergenen, die vertrekken; daarna in den avond doorgroef ik mij den wand met de hand; ik bragt het uit in donker, *en* ik droeg het op den schouder voor hunne oogen.

8 En des morgens geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:

9 Menschenkind! heeft niet het huis Israëls, het wederspannig huis, tot u gezegd: Wat doet gij?

10 Zeg tot hen: Alzoo zegt de Heere HEERE: Deze last is *tegen* den vorst te Jerûzalem, en het gansche huis Israëls, dat in het midden van hen is.

11 Zeg: Ik ben ulieder wonderteeken; gelijk als ik gedaan heb, alzoo zal hun gedaan worden; zij zullen door wegvoering in de gevangenis henengaan.

12 En de vorst, die in het midden van hen is, zal *het gereedschap* op den schouder dragen in donker, en hij zal uitgaan; zij zullen door den wand graven, om *hem* daardoor uit te brengen: hij zal zijn aangezigt bedekken, opdat hij met het oog de aarde niet zie.

13 Ik zal ook mijn net over hem uitspreiden, dat hij in mijn jagtgaren gegrepen worde; en Ik zal hem brengen in Babylonië, het land der Chaldeen, ook zal hij dat niet zien, hoewel hij daar sterven zal.

14 En allen, die rondom hem zijn *tot* zijne hulp, en al zijne benden zal Ik in alle winden verstrooijen; en Ik zal het zwaard achter hen uittrekken.

15 Alzoo zullen zij weten, dat Ik de HEER ben, wanneer Ik hen onder de heidenen verspreiden en hen in de landen verstrooijen zal.

16 Doch Ik zal van hen weinige lieden doen overblijven van het zwaard, van den honger en van de pestilentie; opdat zij al hunne gruwelen vertellen onder de heidenen, waarhenen zij komen zullen, en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

17 Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:

18 Menschenkind! gij zult uw brood eten met beven, en uw water zult gij met beroerte en met kommer drinken.

19 En gij zult tot het volk des lands zeggen: Alzoo zegt de Heere HEERE, van de inwoners van Jerûzalem, in het land Israëls: Zij zullen hun brood met kommer eten, en hun water zullen zij met verbaasdheid drinken, omdat hun land woest zal worden van zijne volheid, van wege

het geweld van al degenen, die daarin wonen;

20 En de bewoonde steden zullen woest worden, en het land zal eene wildernis zijn; en gij zult weten, dat Ik de HEER ben.

21 Wederom geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:

22 Menschenkind! wat is dit voor een spreekwoord, *dat* gijlieden hebt in het land Israëls, zeggende: De dagen zullen verlengd worden, en al het gezigt zal vergaan?

23 Daarom zeg tot hen: Alzoo zegt de Heere HEERE: Ik zal dit spreekwoord doen ophouden, dat zij het niet meer ten spreekwoord gebruiken zullen in Israël. Maar spreek tot hen: De dagen zijn nabij gekomen, en het woord van ieder gezigt.

24 Want geen ijdel gezigt zal er meer wezen, noch vleijende waarzegging, in het midden van het huis Israëls.

25 Want Ik ben de HEER, Ik zal spreken; het woord, dat Ik zal spreken, zal gedaan worden, *de tijd* zal niet meer uitgesteld worden: want in uwe dagen, o wederspannig huis! zal Ik een woord spreken, en hetzelve doen, spreekt de Heere HEERE.

26 Verder geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:

27 Menschenkind! zie, die van het huis Israëls zeggen: Het gezigt, dat hij ziet, is voor vele dagen, en hij profeteert van tijden, die verre zijn.

28 Daarom zeg tot hen: Alzoo zegt de Heere HEERE: Geene mijner woorden zullen meer uitgesteld worden; het woord, hetwelk Ik gesproken heb, dat zal gedaan worden, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XIII.

EN des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! profeteer tegen de profeten Israëls, die profeteren, en zeg tot degenen, die uit hun hart profeteren: Hoort des HEEREN woord.

3 Zoo zegt de Heere HEERE: Wee over die dwaze profeten, die hunnen geest nawandelen, en hetgeen zij niet gezien hebben!

4 Uwe profeten, o Israël! zijn als vossen in de woeste plaatsen.

5 Gij zijt in de bressen niet opgetreden, noch hebt den muur toegemuurd voor het huis Israëls, om in den strijd te staan, ten dage des HEEREN.

6 Zij zien ijdelheid en leugenachtige voorzegging, die daar zeggen: De HEER heeft gesproken! daar de HEER hen niet gezonden heeft; en zij geven hope van het woord te zullen bevestigen.

7 En ziet gij niet een ijdel gezigt, en spreekt eene leugenachtige voorzegging, als gij zegt: De HEER spreekt, daar Ik niet gesproken heb?

8 Daarom zoo zegt de Heere HEERE: Omdat gijlieden ijdelheid spreekt, en leugen ziet; daarom, ziet, ik *wil* aan u, spreekt de Heere HEERE.

9 En mijne hand zal zijn tegen de profeten, die ijdelheid zien, en leugen voorzeggen; zij zullen in de vergadering mijns volks niet zijn, en in het schrift van het huis Israëls niet geschreven worden, en in het land Israëls niet komen; en gij zult weten, dat Ik de Heere HEERE ben.

10 Daarom, ja daarom dat zij mijn volk verleiden, zeggende: Vrede! daar geen vrede is; en *dat* de een eenen leemen wand bouwt, en, ziet, de anderen denzelven pleisteren met loozen kalk.

11 Zeg tot degenen, die met loozen kalk pleisteren, dat hij omvallen zal; er zal een overstelpende plasregen zijn; en gij, o groote hagelsteenen! zult vallen, en een groote stormwind zal *hem* splijten.

12 Ziet, als die wand zal gevallen zijn, zal dan niet tot u gezegd worden: Waar is de pleistering, waarmede gij gepleisterd hebt?

13 Daarom alzoo zegt de Heere HEERE: Ja Ik zal *hem* door eenen grooten stormwind in mijne grimmigheid splijten, en er zal een overstelpende plasregen zijn in mijnen toorn, en groote hagelsteenen in *mijne* grimmigheid, om *dien* te verdoen.

14 Zoo zal Ik den wand afbreken, dien gijlieden met loozen kalk gepleisterd hebt, en zal hem ter aarde nederwerpen, dat zijn grond zal ontdekt worden; alzoo zal *de stad* vallen, en gij zult in het midden van haar omkomen; en gij zult weten, dat Ik de HEER ben.

15 Zoo zal Ik mijne grimmigheid tegen den wand voortbrengen, en tegen degenen, die hem pleisteren met loozen kalk; en Ik zal tot ulieden zeggen: Die wand is er niet *meer,* en die hem pleisterden, zijn er niet:

16 *Te weten* de profeten Israëls, die van

Jerùzalem profeteren, en voor haar een gezigt des vredes zien, waar geen vrede is, spreekt de Heere HEERE.

17 En gij, menschenkind! zet uw aangezigt tegen de dochteren uws volks, dewelke profeteren uit haar hart, en profeteer tegen haar,

18 En zeg: Zoo zegt de Heere HEERE: Wee *die vrouwen,* die kussens naaijen voor alle okselen der armen, en maken hoofddeksels voor het hoofd van alle statuur, om de zielen te jagen! Zult gij de zielen mijns volks jagen, en zult gij u de zielen in het leven behouden?

19 En zult gij Mij ontheiligen bij mijn volk, voor handvollen van gerst, en voor stukken broods, om zielen te dooden, die niet zouden sterven, en om zielen in het leven te behouden, die niet zouden leven, door uw liegen tot mijn volk, dat de leugen hoort?

20 Daarom, zoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik *wil* aan uwe kussens, waarmede gij aldaar de zielen jaagt naar de bloemhoven, en Ik zal ze uit uwe armen wegscheuren; en Ik zal die zielen losmaken, de zielen, die gij jaagt naar de bloemhoven.

21 Daartoe zal Ik uwe hoofddeksels scheuren, en mijn volk uit uwe hand redden, zoodat zij niet meer in uwe hand zullen zijn tot eene jagt; en gij zult weten, dat Ik de HEER ben.

22 Omdat gijlieden het hart des regtvaardigen *door* valschheid hebt bedroefd gemaakt, daar Ik hem geene smart aangedaan heb; en omdat gij de handen des goddeloozen gesterkt hebt, opdat hij zich van zijnen boozen weg niet afkeeren zou, dat Ik hem in het leven behield:

23 Daarom zult gij niet meer ijdelheid zien, noch waarzegging gebruiken; maar Ik zal mijn volk uit uwe hand redden, en gij zult weten, dat Ik de HEER ben.

HOOFDSTUK XIV.

DAARNA kwamen tot mij mannen uit de oudsten van Israël, en zaten neder voor mijn aangezigt.

2 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

3 Menschenkind! deze mannen hebben hunne drekgoden in hun hart opgezet, en hebben den aanstoot hunner ongeregtigheid regt voor hunne aangezigten gesteld; word Ik dan ernstelijk van hen gevraagd?

4 Daarom spreek met hen, en zeg tot hen: Alzoo zegt de Heere HEERE: Een ieder man uit het huis Israëls, die de drekgoden in zijn hart opzet, en den aanstoot zijner ongeregtigheid regt voor zijn aangezigt stelt, en komt tot den profeet, Ik, de HEER, zal hem, als hij komt, antwoorden naar de menigte zijner drekgoden;

5 Opdat Ik het huis Israëls in hun hart grijpe, dewijl zij allen door hunne drekgoden van Mij vervreemd zijn.

6 Daarom zeg tot het huis Israëls: Alzoo zegt de Heere HEERE: Bekeert u en keert u af van uwe drekgoden, en keert uwe aangezigten af van al uwe gruwelen.

7 Want ieder man uit het huis Israëls, en uit den vreemdeling, die in Israël verkeert, die zich van achter Mij afscheidt, en zet zijne drekgoden op in zijn hart, en stelt den aanstoot zijner ongeregtigheid regt voor zijn aangezigt, en komt tot den profeet, om Mij door hem te vragen; Ik ben de HEER, hem zal geantwoord worden door Mij:

8 En Ik zal mijn aangezigt tegen dienzelven man zetten, en zal hem stellen tot een teeken en tot spreekwoorden, en zal hem uitroeijen uit het midden mijns volks; en gijlieden zult weten, dat Ik de HEER ben.

9 Als nu een profeet overreed zal zijn, en iets gesproken zal hebben, Ik, de HEER, heb dienzelven profeet overreed, en Ik zal mijne hand tegen hem uitstrekken, en zal hem verdelgen uit het midden van mijn volk Israël.

10 En zij zullen hunne ongeregtigheid dragen; gelijk de ongeregtigheid des vragers zal zijn, alzoo zal zijn de ongeregtigheid des profeten;

11 Opdat het huis Israëls niet meer van achter Mij afdwale, en zij zich niet meer verontreinigen met al hunne overtredingen; alsdan zullen zij Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot eenen God zijn, spreekt de Heere HEERE.

12 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

13 Menschenkind! als een land tegen Mij gezondigd zal hebben, zwaarlijk overtredende, zoo zal Ik mijne hand daartegen uitstrekken, en zal hetzelve den staf des broods breken, en eenen honger daarin zenden, dat Ik daaruit menschen en beesten uitroeije:

14 Ofschoon deze drie mannen, Noach, Daniël en Job, in het midden deszelven

waren, zij zouden door hunne geregtigheid *alleen* hunne ziel bevrijden, spreekt de Heere HEERE.

15 Zoo Ik het boos gedierte make door het land door te gaan, hetwelk dat van kinderen beroove, zoodat het woest worde, dat er niemand doorga, van wege het gedierte:

16 Die drie mannen in het midden deszelven zijnde, *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo zij zonen, en zoo zij dochteren bevrijden zouden! zij zelven alleen zouden bevrijd worden, maar het land zou woest worden.

17 Of *als* Ik het zwaard brenge over datzelve land, en zegge: Zwaard! ga door, door dat land, zoodat Ik daarvan uitroeije menschen en beesten:

18 Ofschoon die drie mannen in het midden deszelven waren, *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zij zouden zonen noch dochteren bevrijden, maar zij zelven alleen zouden bevrijd worden.

19 Of *als* Ik de pestilentie in datzelve land zende, en mijne grimmigheid daarover met bloed uitgiete, om daarvan menschen en beesten uit te roeijen:

20 Ofschoon Noach, Daniël en Job in het midden deszelven waren, *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo zij eenen zoon, *of* zoo zij eene dochter zouden bevrijden! zij zouden *alleen* hunne ziel door hunne geregtigheid bevrijden.

21 Want alzoo zegt de Heere HEERE: Hoe veel te meer, als Ik mijne vier booze gerigten, het zwaard, en den honger, en het booze gedierte, en de pestilentie gezonden zal hebben tegen Jerûzalem, om daaruit menschen en beesten uit te roeijen!

22 Doch ziet, daarin zullen ontkomenen overblijven, die uitgevoerd zullen worden, zonen en dochteren; ziet, zij zullen tot ulieden uitkomen, en gij zult hunnen weg zien, en hunne handelingen: en gij zult vertroost worden over het kwaad, dat Ik over Jerûzalem gebragt zal hebben, *ja* al wat Ik zal gebragt hebben over haar.

23 Zoo zullen zij u vertroosten, als gij hunnen weg en hunne handelingen zien zult: en gij zult weten, dat Ik niet zonder oorzaak gedaan heb, al wat Ik in haar gedaan heb, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XV.

EN des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! wat is het hout des wijnstoks meer dan alle hout, *of* de wijnrank *meer dan* dat onder het hout eens wouds is?

3 Wordt daarvan hout genomen, om een stuk werks te maken? neemt men daarvan eene pin, om eenig vat daaraan te hangen?

4 Ziet, het wordt aan het vuur overgegeven, opdat het verteerd worde; het vuur verteert beide zijne einden, en zijn middelste wordt verbrand, zou het deugen tot een stuk werks?

5 Ziet, toen het geheel was, werd het tot geen stuk werks gemaakt; hoe veel te min als het vuur dat verteerd heeft, zoodat het verbrand is, zal het dan nog tot een stuk werks gemaakt worden?

6 Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE: Gelijk als het hout des wijnstoks is onder het hout des wouds, hetwelk Ik aan het vuur overgeef, opdat het verteerd worde, alzoo zal Ik de inwoners van Jerûzalem overgeven.

7 Want Ik zal mijn aangezigt tegen hen zetten; als zij van het *eene* vuur uitgaan, zal het *andere* vuur hen verteren: en gij zult weten, dat Ik de HEER ben, als Ik mijn aangezigt tegen hen gesteld zal hebben.

8 En Ik zal het land woest maken, omdat zij zwaarlijk overtreden hebben, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XVI.

VERDER geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! maak Jerûzalem hare gruwelen bekend,

3 En zeg: Alzoo zegt de Heere HEERE tot Jerûzalem: Uwe handelingen en uwe geboorten zijn uit het land der Kanaänieten; uw vader was een Amoriet en uwe moeder eene Hethietische.

4 En aangaande uwe geboorten: ten dage, als gij geboren waart, werd uw navel niet afgesneden; en gij waart niet met water gewasschen, toen Ik *u* aanschouwde; gij waart ook geenszins met zout gewreven, noch in windelen gewonden.

5 Geen oog had medelijden over u, om u een van deze dingen te doen, om zich over u te erbarmen; maar gij zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de wal-

gelijkheid van uwe ziele, ten dage, toen gij geboren waart.

6 Als Ik bij u voorbijging, zoo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja Ik zeide tot u in uw bloed: Leef!

7 Ik heb u tot tien duizend, als het gewas des velds, gemaakt; en gij zijt gegroeid, en groot geworden, en zijt gekomen tot groote sierlijkheid: *uwe* borsten zijn vast geworden, en uw haar is gewassen, doch gij waart naakt en bloot.

8 Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en ziet, uw tijd was de tijd der minnen: zoo breidde Ik mijnen vleugel over u uit, en dekte uwe naaktheid; ja Ik zwoer u, en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere Heere, en gij werdt de mijne.

9 Daarna wiesch Ik u met water, en Ik spoelde uw bloed van u af, en zalfde u met olie.

10 Ik bekleedde u ook met gestikt werk, en Ik schoeide u met dassenvellen, en omgordde u met fijn linnen, en bedekte u met zijde.

11 Ook versierde Ik u met sieraad, en deed armringen aan uwe handen, en eene keten aan uwen hals.

12 Desgelijks deed Ik een voorhoofdsiersel aan uw aangezigt, en oorringen aan uwe ooren, en eene kroon der heerlijkheid op uw hoofd.

13 Zoo waart gij versierd met goud en zilver, en uwe kleeding was fijn linnen, en zijde, en gestikt werk; gij at meelbloem, en honig, en olie, en gij waart gansch zeer schoon, en waart voorspoedig, dat gij een koningrijk werdt.

14 Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen om uwe schoonheid: want die was volmaakt door mijne heerlijkheid, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere Heere.

15 Maar gij hebt vertrouwd op uwe schoonheid, en hebt gehoereerd van wege uwen naam; ja hebt uwe hoererijen uitgestort aan een ieder, die voorbijging; voor hem was zij.

16 En gij hebt van uwe kleederen genomen, en u gemaakt geplekte hoogten, en hebt daarop gehoereerd: *zulks* is niet gekomen, en zal niet geschieden.

17 Daartoe hebt gij genomen de vaten uws sieraads van mijn goud en van mijn zilver, dat Ik u gegeven had, en gij hebt u mans beelden gemaakt, en gij hebt met dezelve gehoereerd.

18 En gij hebt uwe gestikte kleederen genomen, en hebt ze bedekt; en gij hebt mijne olie en mijn reukwerk voor hunne aangezigten gesteld.

19 En mijn brood, hetwelk Ik u gaf, meelbloem, en olie, en honig, *waarmede* Ik u spijsde, dat hebt gij ook voor hunne aangezigten gesteld tot eenen liefelijken reuk: zoo is het geschied, spreekt de Heere Heere.

20 Verder hebt gij uwe zonen en uwe dochteren, die gij Mij gebaard hadt, genomen, en hebt ze denzelven geofferd om te verteren: is het wat kleins van uwe hoererijen,

21 Dat gij mijne kinderen geslagt hebt, en hebt ze overgegeven, als gij dezelve voor hen door *het vuur* hebt doen gaan?

22 Ook hebt gij bij al uwe gruwelen en uwe hoererijen niet gedacht aan de dagen uwer jongheid, als gij naakt en bloot waart, *als* gij vertreden waart in uw bloed.

23 Het is ook geschied na al uwe boosheid, (wee, wee u! spreekt de Heere Heere)

24 Dat gij u een verwelfsel gebouwd hebt, en u eene hooge plaats gemaakt hebt in elke straat.

25 Aan elk hoofd des wegs hebt gij uwe hooge plaatsen gebouwd, en hebt uwe schoonheid gruwelijk gemaakt, en hebt met uwe beenen gegerd voor een ieder, die voorbijging, en hebt uwe hoererijen vermenigvuldigd.

26 Gij hebt ook gehoereerd met de kinderen van Egypte, uwe naburen, die groot van vleesch zijn; en gij hebt uwe hoererij vermenigvuldigd, om Mij tot toorn te verwekken.

27 Ziet, daarom strekte Ik mijne hand over u uit, en verminderde uw bescheiden deel; en Ik gaf u over in den lust dergenen, die u haten, der dochteren der Filistijnen, die van wege uwen schandelijken weg beschaamd waren.

28 Verder hebt gij gehoereerd met de kinderen van Assur, omdat gij onverzadelijk waart; ja, als gij met hen gehoereerd hebt, zijt gij ook niet verzadigd geworden.

29 Maar gij hebt uwe hoererij vermenigvuldigd in het land van Kanaän tot in Chaldéa; en daarmede ook zijt gij niet verzadigd geworden.

30 Hoe zwak is uw hart (spreekt de Heere HEERE) als gij al deze dingen doet, *zijnde* het werk van eene heerschende hoerachtige vrouw!

31 Als gij uw verwelfsel bouwt aan het hoofd van iederen weg, en uwe hooge plaats maakt in elke straat, en niet zijt geweest als eene hoere, den hoerenloon beschimpende.

32 O die overspelige vrouw! zij neemt in plaats van haren man de vreemden aan.

33 Men geeft loon aan alle hoeren; maar gij geeft uwen loon aan al uwe boelen, en gij beschenkt ze, opdat zij tot u van rondom zouden ingaan om uwe hoererijen.

34 Zoo geschiedt met u in uwe hoererijen het tegendeel van de vrouwen, dewijl men u niet naloopt, om te hoereren: want als gij hoerenloon geeft, en het hoerenloon u niet gegeven wordt, zoo zijt gij tot een tegendeel geworden.

35 Daarom, o hoer! hoor des HEEREN woord.

36 Alzoo zegt de Heere HEERE, omdat uw vergif uitgestort is, en uwe schaamte door uwe hoererijen met uwe boelen ontdekt is, en met al de drekgoden uwer gruwelen, en na het bloed uwer kinderen, dat gij hun gegeven hebt;

37 Daarom, zie, Ik zal al uwe boelen vergaderen, met dewelke gij vermengd zijt geweest, en allen, die gij liefgehad hebt, met allen, die gij gehaat hebt; en Ik zal hen van rondom vergaderen tegen u, en Ik zal voor hen uwe naaktheid ontdekken, dat zij uwe gansche naaktheid zien zullen.

38 Daartoe zal Ik u *naar* de regten der overspeelsters en der bloedvergietsters rigten; en Ik zal u overgeven aan het bloed der grimmigheid en des ijvers.

39 En Ik zal u in hunne hand overgeven, en zij zullen uw verwelfsel afbreken, en uwe hooge plaatsen omwerpen, en uwe kleederen u uittrekken, en uwe sierlijke juweelen nemen, en u naakt en bloot laten.

40 Daarna zullen zij tegen u eene vergadering doen opkomen, en zullen u met steenen steenigen, en u met hunne zwaarden doorsteken.

41 Zij zullen ook uwe huizen met vuur verbranden, en oordeelen tegen u uitvoeren voor veler vrouwen oogen; en Ik zal u doen ophouden van eene hoer te zijn, en gij zult ook niet meer hoerenloon geven.

42 Zoo zal Ik mijne grimmigheid op u doen rusten, en mijn ijver zal van u afwijken; en Ik zal stil zijn, en niet meer toornig wezen.

43 Daarom dat gij niet gedacht hebt aan de dagen uwer jongheid, en Mij tot beroering geweest zijt met dit alles, zie, zoo zal Ik ook uwen weg op *uw* hoofd geven, spreekt de Heere HEERE; en gij zult die schandelijke daad niet doen boven al uwe gruwelen.

44 Zie, een ieder, die spreekwoorden gebruikt, zal van u een spreekwoord gebruiken, zeggende: Zoo de moeder is, is hare dochter.

45 Gij zijt de dochter uwer moeder, die de walg had van haren man en van hare kinderen; en gij zijt de zuster uwer zusteren, die de walg gehad hebben van hare mannen en van hare kinderen: uwe moeder was eene Hethietische, en uw vader een Amoriet.

46 Uwe groote zuster nu is Samaria, zij en hare dochteren, dewelke woont aan uwe linkerhand; maar uwe zuster, die kleiner is dan gij, die tegen uwe regterhand woont, is Sodom en hare dochteren.

47 Doch gij hebt in hare wegen niet gewandeld, noch naar hare gruwelen gedaan: het was wat gerings, een verdriet; maar gij hebt het meer verdorven dan zij, in al uwe wegen.

48 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, indien Sodom, uwe zuster, zij met hare dochteren, gedaan heeft, gelijk gij gedaan hebt en uwe dochteren!

49 Ziet, dit was de ongeregtigheid uwer zuster Sodom: hoogmoed, zatheid van brood en stille gerustheid had zij en hare dochteren; maar zij sterkte de hand des armen en nooddruftigen niet.

50 En zij verhieven zich, en deden gruwelijkheid voor mijn aangezigt; daarom deed Ik ze weg, nadat Ik het gezien had.

51 Samaria ook heeft naar de helft uwer zonden niet gezondigd; en gij hebt uwe gruwelen meer dan zij vermenigvuldigd, en hebt uwe zusters geregtvaardigd door al uwe gruwelen, die gij gedaan hebt.

52 Draag gij *dan* ook uwe schande, gij, die voor uwe zusteren geoordeeld hebt door uwe zonden, die gij gruwelijker gemaakt hebt dan zij; zij zijn regtvaardiger dan gij: wees gij dan ook beschaamd, en draag uwe

schande, omdat gij uwe zusters geregtvaardigd hebt.

53 Als ik hare gevangenen wederbrengen zal, *namelijk* de gevangenen van Sodom en hare dochteren, en de gevangenen van Samaria en hare dochteren, dan *zal Ik wederbrengen* de gevangenen uwer gevangenis in het midden van haar;

54 Opdat gij uwe schande draagt, en te schande gemaakt wordt, om al hetgeen gij gedaan hebt, als gij haar troosten zult.

55 Als uwe zusters, Sodom en hare dochteren, zullen wederkeeren tot haren vorigen staat, mitsgaders Samaria en hare dochteren zullen wederkeeren tot haren vorigen staat, zult gij ook en uwe dochteren wederkeeren tot uwen vorigen staat.

56 Ja uwe zuster Sodom is in uwen mond niet gehoord geweest, ten dage uws grooten hoogmoeds,

57 Al eer uwe boosheid ontdekt was. Als de tijd was der versmading van de dochteren van Syrië, en van al degenen, die rondom datzelve waren, de dochteren der Filistijnen, die u verachtten van rondom,

58 Hebt gij uwe schandelijke daden en uwe gruwelen gedragen, spreekt de HEER.

59 Want alzoo zegt de Heere HEERE: Ik zal u ook doen, gelijk als gij gedaan hebt, die den eed veracht hebt, brekende het verbond.

60 Evenwel zal Ik gedachtig wezen aan mijn verbond met u, in de dagen uwer jongheid, en Ik zal met u een eeuwig verbond oprigten.

61 Dan zult gij uwer wegen gedenken en beschaamd zijn, als gij uwe zusteren, die grooter zijn dan gij, met degenen, die kleiner zijn dan gij, aannemen zult: want Ik zal u dezelve geven tot dochteren, maar niet uit uw verbond.

62 Want Ik zal mijn verbond met u oprigten, en gij zult weten, dat Ik de HEER ben;

63 Opdat gij het gedachtig zijt, en u schaamt, en niet meer uwen mond opent van wege uwe schande, wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgeen gij gedaan hebt, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XVII.

EN des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! stel een raadsel voor, en gebruik eene gelijkenis tot het huis Israëls,

3 En zeg: Alzoo zegt de Heere HEERE: Een arend, die groot was, groot van vleugelen, lang van vlerken, vol van vederen, die verscheidene verwen had, kwam op den Libanon, en nam den oppersten tak van eenen ceder.

4 Hij plukte den top van zijne jonge takjes af, en bragt hem in een land van koophandel, hij zettede hem in eene stad van kooplieden.

5 Hij nam ook van het zaad des lands, en leide het in eenen zaadakker; hij nam het, hij zettede het bij vele wateren met groote voorzigtigheid.

6 En het sproot uit, en werd tot eenen welig uitloopenden wijnstok, *doch* nederig van stam, ziende met zijne takken naar hem, dewijl zijne wortelen onder hem waren. Zoo werd hij tot eenen wijnstok, die ranken voortbragt en scheuten uitwierp.

7 Nog was er een groote arend, groot van vleugelen en overvloedig van vederen; en ziet, deze wijnstok voegde zijne wortelen naar denzelven toe, en wierp zijne takken tot hem uit, opdat hij hem bevochtigen zou naar de bedden zijner planting toe.

8 Hij was in eene goede landouwe bij vele wateren geplant, om takken te maken en vrucht te dragen, opdat hij tot eenen heerlijken wijnstok worden mogt.

9 Zeg: Alzoo zegt de Heere HEERE: Zal hij gedijen? zal hij niet zijne wortelen uitrukken, en zijne vrucht afsnijden, dat hij droog worde? hij zal aan al de bladeren van zijn gewas verdroogen; en dat niet door eenen grooten arm, noch door veel volks, om dien van zijne wortelen weg te voeren.

10 Ja ziet, zal hij geplant zijnde gedijen? zal hij niet, als de oostewind hem aanroert, gansch verdroogen? op de bedden van zijn gewas zal hij verdroogen.

11 Daarna geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

12 Zeg nu tot dat wederspannig huis: Weet gij niet, wat deze dingen zijn? Zeg: Ziet, de koning van Babel is *tot* Jerùzalem gekomen, en heeft haren koning genomen, en hare vorsten, en heeft ze tot zich gevoerd naar Babel.

13 Daartoe heeft hij van het koninklijk zaad genomen, en daarmede een verbond

gemaakt, en heeft hem tot eenen eed gebragt, en de magtigen des lands heeft hij weggenomen;

14 Opdat het koningrijk nederig zou zijn, zich niet verheffende, *en* dat het, zijn verbond houdende, bestaan mogt.

15 Maar hij rebelleerde tegen hem, zendende zijne boden in Egypte, opdat men hem paarden en veel volks bestellen zou: zal hij gedijen? zal hij ontkomen, die zulke dingen doet? ja zal hij het verbond breken en ontkomen?

16 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo hij niet in de plaats des konings, die hem koning gemaakt heeft, wiens eed hij veracht, en wiens verbond hij gebroken heeft, bij hem in het midden van Babel zal sterven!

17 Ook zal Faraö, door een groot heir en door menigte van *krijgs*-vergadering, met hem in oorlog niet uitrigten, als men eenen wal zal opwerpen, en als men sterkten bouwen zal, om vele zielen uit te roeijen.

18 Want hij heeft den eed veracht, brekende het verbond, daar hij, ziet, zijne hand gegeven had; dewijl hij al deze dingen gedaan heeft, zal hij niet ontkomen.

19 Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE: *Zoo waarachtig als* Ik leef, zoo Ik mijnen eed, dien hij veracht heeft, en mijn verbond, dat hij gebroken heeft; datzelve niet op zijn hoofd geve!

20 En Ik zal mijn net over hem uitspreiden, dat hij gegrepen zal worden in mijn jagtgaren; en Ik zal hem doen brengen naar Babel, en zal daar met hem regten *over* zijne overtreding, waardoor hij tegen Mij overtreden heeft.

21 Daartoe zullen al zijne vlugtigen met al zijne benden door het zwaard vallen, en de overgeblevenen zullen in alle winden verstrooid worden; en gijlieden zult weten, dat Ik, de HEER, gesproken heb.

22 Alzoo zegt de Heere HEERE: Ik zal ook van den oppersten tak des hoogen ceders nemen, dat Ik zetten zal: van het opperste zijner jonge takjes zal Ik eenen teederen afplukken, denwelken Ik op eenen hoogen en verhevenen berg planten zal:

23 Op den berg der hoogte van Israël zal Ik hem planten; en hij zal takken voortbrengen, en vrucht dragen, en hij zal tot eenen heerlijken ceder worden, dat onder hem wonen zal alle gevogelte van allerlei vleugel; in de schaduwe zijner takken zullen zij wonen.

24 Zoo zullen alle boomen des velds weten, dat Ik, de HEER, den hoogen boom vernederd heb, den nederigen boom verheven heb, den groenen boom verdroogd, en den droogen boom bloeijende gemaakt heb: Ik, de HEER, heb het gesproken, en zal het doen.

HOOFDSTUK XVIII.

VERDER geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

2 Wat is ulieden, dat gij dit spreekwoord gebruikt van het land Israëls, zeggende: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en de tanden der kinderen zijn stomp geworden?

3 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo het ulieden meer gebeuren zal, dit spreekwoord in Israël te gebruiken!

4 Ziet, alle zielen zijn mijne; gelijk de ziel des vaders, alzoo ook de ziel des zoons, zijn mijne: de ziel, die zondigt, die zal sterven.

5 Wanneer nu iemand regtvaardig is, en doet regt en geregtigheid;

6 Niet eet op de bergen, en zijne oogen niet opheft tot de drekgoden van het huis Israëls; noch de huisvrouw zijns naasten verontreinigt, noch tot de afgezonderde vrouw nadert;

7 En niemand verdrukt, den schuldenaar zijn pand wedergeeft, geenen roof rooft, den hongerigen zijn brood geeft, en den naakten met kleeding bedekt;

8 Niet geeft op woeker, noch overwinst neemt, zijne hand van onregt afkeert, waarachtig regt tusschen den eenen en den anderen oefent;

9 In mijne inzettingen wandelt, en mijne regten onderhoudt, om trouwelijk te handelen: die regtvaardige zal gewisselijk leven, spreekt de Heere HEERE.

10 Heeft hij nu eenen zoon gewonnen, die een inbreker is, die bloed vergiet, die zijnen broeder doet een van deze dingen;

11 En die al die dingen niet doet; maar eet ook op de bergen, en verontreinigt de huisvrouw zijns naasten;

12 Verdrukt den ellendigen en den noodruftigen, rooft veel roofs, geeft het pand niet weder, en heft zijne oogen op de drekgoden, doet gruwel;

13 Geeft op woeker, en neemt overwinst: zou die leven? hij zal niet leven! al die gruwelen heeft hij gedaan; hij zal voorzeker gedood worden; zijn bloed zal op hem zijn!

14 Ziet nu, heeft hij eenen zoon gewonnen, die al de zonden zijns vaders, die hij doet, aanziet, en toeziet, dat hij dergelijke niet doet;

15 Niet eet op de bergen, noch zijne oogen opheft tot de drekgoden van het huis Israëls, de huisvrouw zijns naasten niet verontreinigt;

16 En niemand verdrukt, het pand niet behoudt, en geenen roof rooft, zijn brood den hongerigen geeft, en den naakten met kleeding bedekt;

17 Zijne hand van den ellendigen afhoudt, geen woeker noch overwinst neemt, mijne regten doet, *en* in mijne inzettingen wandelt: die zal niet sterven om de ongeregtigheid zijns vaders, hij zal gewisselijk leven.

18 Zijn vader, dewijl hij met onderdrukking onderdrukt heeft, des broeders goed geroofd heeft, en gedaan heeft dat niet goed was in het midden zijner volken; ziet daar, hij zal sterven in zijne ongeregtigheid.

19 Maar gijlieden zegt: Waarom draagt de zoon niet de ongeregtigheid des vaders? Immers zal de zoon, *die* regt en geregtigheid gedaan heeft, *en* al mijne inzettingen onderhouden, en die gedaan heeft, gewisselijk leven.

20 De ziel, die zondigt, die zal sterven: de zoon zal niet dragen de ongeregtigheid des vaders, en de vader zal niet dragen de ongeregtigheid des zoons: de geregtigheid des regtvaardigen zal op hem zijn, en de goddeloosheid des goddeloozen zal op hem zijn.

21 Maar wanneer de goddelooze zich bekeert van al zijne zonden, die hij gedaan heeft, en al mijne inzettingen onderhoudt, en doet regt en geregtigheid, hij zal gewisselijk leven, hij zal niet sterven.

22 Al zijne overtredingen, die hij gedaan heeft, zullen hem niet gedacht worden; in zijne geregtigheid, die hij gedaan heeft, zal hij leven.

23 Zou Ik eenigzins lust hebben aan den dood des goddeloozen? spreekt de Heere Heere: is het niet, als hij zich bekeert van zijne wegen, dat hij leve?

24 Maar als de regtvaardige zich afkeert van zijne geregtigheid, en onregt doet, doende naar al de gruwelen, die de goddelooze doet, zou die leven? Al zijne geregtigheden, die hij gedaan heeft, zullen niet gedacht worden: in zijne overtreding, waardoor hij overtreden heeft, en in zijne zonde, die hij gezondigd heeft, in die zal hij sterven.

25 Nog zegt gijlieden: De weg des Heeren is niet regt; hoort nu, o huis Israëls! is mijn weg niet regt? zijn niet uwe wegen onregt?

26 Als de regtvaardige zich afkeert van zijne geregtigheid, en onregt doet, en sterft in dezelve, hij zal in zijn onregt, dat hij gedaan heeft, sterven.

27 Maar als de goddelooze zich bekeert van zijne goddeloosheid, die hij gedaan heeft, en doet regt en geregtigheid, die zal zijne ziel in het leven behouden:

28 Dewijl hij toeziet, en zich bekeert van al zijne overtredingen, die hij gedaan heeft, hij zal gewisselijk leven, hij zal niet sterven.

29 Evenwel zegt het huis Israëls: De weg des Heeren is niet regt; zouden mijne wegen, o huis Israëls! niet regt zijn? zijn niet uwe wegen onregt?

30 Daarom zal Ik u rigten, o huis Israëls! een ieder naar zijne wegen, spreekt de Heere Heere: keert weder en bekeert u van al uwe overtredingen, zoo zal de ongeregtigheid u niet tot eenen aanstoot worden.

31 Werpt van u weg al uwe overtredingen, waardoor gij overtreden hebt, en maakt u een nieuw hart en eenen nieuwen geest; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls!

32 Want Ik heb geenen lust aan den dood des stervenden, spreekt de Heere Heere: daarom bekeert u en leeft.

HOOFDSTUK XIX.

VERDER hef gij eene weeklage op over de vorsten van Israël,

2 En zeg: Wat was uwe moeder? eene leeuwin, onder de leeuwen nederliggende: zij bragt hare welpen op in het midden der jonge leeuwen.

3 Zij toog nu één van hare welpen op: het werd een jonge leeuw, die leerde roof te rooven, hij at menschen op.

4 Dit hoorden de volken van hem, hij werd

gegrepen in hunne groeve; en zij bragten hem met haken naar Egypteland.

5 Zij nu ziende, dat zij in hope was geweest, *doch* hare verwachting verloren was, zoo nam zij een *ander* van hare welpen, hetwelk zij *tot* eenen jongen leeuw stelde.

6 Deze wandelde steeds onder de leeuwen, werd een jonge leeuw, en leerde roof te rooven, hij at menschen op.

7 Hij bekende zijne weduwen, en hij verwoestte hunne steden; zoodat het land en zijne volheid ontzet werd van de stem zijner brulling.

8 Toen begaven zich de volken tegen hem rondom uit de landschappen, en zij spreidden hun net over hem uit; in hunne groeve werd hij gegrepen.

9 En zij stelden hem in gesloten bewaring met haken, opdat zij hem bragten tot den koning van Babel; zij bragten hem in vestingen, opdat zijne stem niet meer gehoord wierde op de bergen Israëls.

10 Uwe moeder was als een wijnstok in uwe stilheid, geplant bij wateren; hij was vruchtbaar en vol ranken van wege vele wateren.

11 En hij had sterke roeden tot schepteren der heerschers, en de stam van elke *roede* werd hoog tusschen de digte takken; en hij werd gezien door zijne hoogte, met de menigte zijner takken.

12 Maar hij werd door grimmigheid uitgerukt, *en* ter aarde geworpen, en de oostewind heeft zijne vrucht verdroogd; zijne sterke roeden zijn afgebroken en zijn verdroogd; het vuur heeft ze verteerd.

13 En nu is hij geplant in eene woestijn, in een dor en dorstig land.

14 Daartoe is een vuur uitgegaan uit eene roede zijner ranken, *dat* zijne vrucht verteerd heeft; zoodat aan hem geen sterke roede is *tot* eenen schepter, om te heerschën. Dit is eene weeklage, en is tot eene weeklage geworden.

HOOFDSTUK XX.

EN het geschiedde in het zevende jaar, in de vijfde *maand,* op den tienden derzelve maand, dat er mannen uit de oudsten van Israël kwamen, om den HEER te vragen; en zij zaten neder voor mijn aangezigt.

2 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

3 Menschenkind! spreek tot de oudsten van Israël, en zeg tot hen: Alzoo zegt de Heere HEERE: Komt gij, om Mij te vragen? *Zoo waarachtig als* Ik leef, zoo Ik van u gevraagd worde! spreekt de Heere HEERE.

4 Zoudt gij hun regt geven, zoudt gij hun regt geven, o menschenkind? maak hun de gruwelen hunner vaderen bekend;

5 En zeg tot hen: Alzoo zegt de Heere HEERE: Ten dage als Ik Israël verkoos, zoo hief Ik mijne hand op tot het zaad van het huis Jakobs, en maakte Mij zelven hun in Egypteland bekend; ja Ik hief mijne hand tot hen op, zeggende: Ik ben de HEER, uw God.

6 Ten zelven dage hief Ik mijne hand tot hen op, dat Ik hen uit Egypteland uitvoeren zou, in een land, dat Ik voor hen uitgespeurd had, vloeijende van melk en honig, hetwelk het sieraad is van alle landen.

7 En Ik zeide tot hen: Een ieder werpe de verfoeiselen zijner oogen weg; en verontreinigt ulieden niet met de drekgoden van Egypte: Ik, de HEER, ben uw God.

8 Maar zij waren wederspannig tegen Mij, en wilden naar Mij niet hooren; niemand wierp de verfoeiselen zijner oogen weg, noch verliet de drekgoden van Egypte: daarom zeide Ik, dat Ik mijne grimmigheid over hen uitgieten zou, om mijnen toorn tegen hen te volbrengen in het midden van Egypteland.

9 Doch Ik deed het om mijns naams wil, opdat hij niet ontheiligd wierde voor de oogen der heidenen, in welker midden zij waren; aan welke Ik Mij, voor derzelver oogen, bekend gemaakt heb, om hen uit Egypteland uit te voeren.

10 En Ik voerde hen uit Egypteland, en bragt hen in de woestijn.

11 Daar gaf Ik hun mijne inzettingen, en maakte hun mijne regten bekend; dewelke, zoo ze een mensch doet, zal *hij* door dezelve leven.

12 Daartoe ook gaf Ik hun mijne sabbaten, om een teeken te zijn tusschen Mij en tusschen hen, opdat zij zouden weten, dat Ik de HEER ben, die hen heilige.

13 Maar het huis Israëls werd wederspannig tegen Mij in de woestijn; zij wandelden in mijne inzettingen niet, en verwierpen mijne regten; dewelke, zoo ze een mensch doet, zal *hij* door dezelve leven: en zij ontheiligden mijne sabbaten zeer, dat Ik zeide, mijne grimmigheid te zullen uit-

gieten over hen in de woestijn, om hen te verdoen.

14 Maar Ik deed het om mijns naams wil, opdat die niet ontheiligd wierde voor de oogen van die heidenen, voor welker oogen Ik hen uitvoerde.

15 Evenwel hief Ik ook mijne hand op tot hen in de woestijn, dat Ik hen niet zou brengen in het land, dat Ik *hun* gegeven had, vloeijende van melk en honig, hetwelk het sieraad is van alle landen:

16 Daarom dat zij mijne regten verwierpen, en in mijne inzettingen niet wandelden, en mijne sabbaten ontheiligden: want hun hart wandelde hunne drekgoden na.

17 Doch mijn oog verschoonde hen, dat Ik hen niet verdierf, en geene voleinding met hen maakte in de woestijn.

18 Maar Ik zeide tot hunne kinderen in de woestijn: Wandelt niet in de inzettingen uwer vaderen, en onderhoudt hunne regten niet, en verontreinigt u niet met hunne drekgoden.

19 Ik ben de HEER, uw God, wandelt in mijne inzettingen, en onderhoudt mijne regten, en doet dezelve.

20 En heiligt mijne sabbaten, en zij zullen tot een teeken zijn tusschen Mij en tusschen ulieden, opdat gij weet, dat Ik, de HEER, uw God ben.

21 Maar die kinderen waren *ook* wederspannig tegen Mij: zij wandelden niet in mijne inzettingen, en mijne regten namen zij niet waar, om die te doen; dewelke, zoo ze een mensch doet, zal *hij* door dezelve leven: zij ontheiligden mijne sabbaten, dat Ik zeide mijne grimmigheid te zullen uitgieten over hen, volbrengende mijnen toorn tegen hen in de woestijn.

22 Doch Ik keerde mijne hand af, en deed het om mijns naams wil, opdat hij voor de oogen der heidenen niet zou ontheiligd worden, voor welker oogen Ik hen uitgevoerd had.

23 Ik hief ook mijne hand tot hen op in de woestijn, dat Ik hen verspreiden zou onder de heidenen, en hen verstrooijen in de landen:

24 Omdat zij mijne regten niet gedaan hadden, maar mijne inzettingen verworpen en mijne sabbaten ontheiligd hadden, en hunne oogen achter de drekgoden hunner vaderen waren.

25 Daarom gaf Ik hun ook besluitingen, die niet goed waren, en regten, waarbij zij niet leven zouden.

26 En Ik verontreinigde hen in hunne giften, omdat zij *door het vuur* deden doorgaan al wat de baarmoeder opent; opdat Ik ze verwoesten zou, ten einde dat zij zouden weten, dat Ik de HEER ben.

27 Daarom, menschenkind! spreek tot het huis Israëls, en zeg tot hen: Alzoo zegt de Heere HEERE: Hiermede nog hebben Mij uwe vaderen gesmaad, dat zij door overtreding tegen Mij overtreden hebben:

28 Als Ik hen in het land gebragt had, over hetwelk Ik mijne hand opgeheven had, om hetzelve hun te geven, zoo zagen zij naar allen hoogen heuvel en alle digt geboomte, en offerden daar hunne offeren, en gaven daar hunne tergende offeranden, en daar zetteden zij hunnen liefelijken reuk, en daar offerden zij hunne drankofferen.

29 En Ik zeide tot hen: Wat is die hoogte, waarhenen gij gaat? nogtans is de naam daarvan genoemd hoogte, tot op dezen dag toe.

30 Daarom zeg tot het huis Israëls: Alzoo zegt de Heere HEERE: Zijt gij verontreinigd geworden in den weg uwer vaderen, en hoereert gij achter hunne verfoeiselen?

31 Ja met het offeren uwer gaven, met uwe kinderen door het vuur te doen doorgaan, zijt gij verontreinigd aan al uwe drekgoden tot op dezen dag toe; en zou Ik van u gevraagd worden, o huis Israëls? *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo Ik van u gevraagd worde!

32 Daarom, dat in uwen geest opgeklommen is, zal geenszins geschieden, dat gij zegt: Wij zullen als de heidenen en als de geslachten der landen zijn, dienende hout en steen.

33 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE: Zoo Ik niet met eene sterke hand, en uitgestrekten arm, en met eene uitgegotene grimmigheid over u zal regeren!

34 Want Ik zal u uit de volken voeren, en u vergaderen uit de landen, waarin gij verstrooid zijt, door eene sterke hand, en door eenen uitgestrekten arm, en door eene uitgegotene grimmigheid.

35 Daartoe zal Ik u brengen in de woestijn der volken, en Ik zal met u aldaar regten, aangezigt aan aangezigt;

glinster hebbe; of wij *dan* zullen vrolijk zijn? het is de roede mijns zoons, die alle hout versmaadt.

11 En Hij heeft hetzelve te vegen gegeven, opdat men het met de hand handelen zou; dat zwaard is gescherpt, en dat is geveegd, om hetzelve in de hand des doodslagers te geven.

12 Schreeuw en huil, o menschenkind! want hetzelve zal zijn tegen mijn volk, het zal zijn tegen al de vorsten van Israël: verschrikkingen zullen van wege het zwaard bij mijn volk zijn; daarom klop op de heup.

13 Als er beproeving was, wat was het toen? zou er dan ook geen versmadende roede zijn? spreekt de Heere HEERE.

14 Daarom gij, menschenkind! profeteer, en sla hand tegen hand: want het zwaard zal verdubbeld worden ten derden maal, het is het zwaard dergenen, die verslagen zullen worden; het is het zwaard der grooten, die verslagen zullen worden, dat tot hen in de binnenste kameren indringen zal.

15 Ik heb de punt des zwaards gezet tegen al hunne poorten, opdat het hart versmelte, en de aanstooten vermenigvuldigen; ach! het is toegemaakt, opdat het glinstere, het is ingewonden om te slagten.

16 Houd u bijeen, o *zwaard!* keer u regts om, schik u, keer u links om, waarhenen uw aangezigt gesteld is!

17 En Ik zelf zal ook mijne hand tegen mijne hand slaan, en mijne grimmigheid doen rusten; Ik, de HEER, heb het gesproken.

18 Wederom geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

19 Gij nu, menschenkind! stel u twee wegen voor, waardoor het zwaard des konings van Babel komt: uit één land zullen zij beiden voortkomen; en kies eene zijde, kies ze aan het hoofd van den weg der stad.

20 Gij zult éénen weg voorstellen, waardoor het zwaard inkomen zal tegen Rabba der kinderen Ammons, of tegen Juda, tot de vaste *stad* Jerúzalem.

21 Want de koning van Babel zal aan de wegscheiding staan, aan het hoofd van de twee wegen, om waarzegging te gebruiken; hij zal zijne pijlen slijpen; hij zal de terafim vragen, hij zal de lever bezien.

22 De waarzegging zal aan zijne regterhand zijn op Jerúzalem, om hoofdmannen te stellen, om den mond te openen in het doodslaan, om de stem op te heffen met gejuich, om stormrammen te stellen tegen de poorten, om sterkten op te werpen, om bolwerken te bouwen.

23 Dit zal hun in hunne oogen als een ijdel waarzeggen zijn, *omdat zij* met eeden beëedigd zijn onder hen; maar hij zal der ongeregtigheid gedenken, opdat zij gegrepen worden.

24 Daarom zegt de Heere HEERE alzoo: Omdat gijlieden uwer ongeregtigheid doet gedenken, doordien uwe overtredingen ontdekt worden, zoodat uwe zonden gezien worden in al uwe handelingen; omdat uwer gedacht wordt, zult gij met de hand gegrepen worden.

25 En gij, o onheilig, goddeloos vorst van Israël! wiens dag komen zal, ten tijde der uiterste ongeregtigheid;

26 Alzoo zegt de Heere HEERE: Doe dien hoed weg, en hef die kroon af! deze zal dezelfde niet wezen; Ik zal verhoogen dien, die nederig is, en vernederen dien, die hoog is.

27 Ik zal die *kroon* omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd stellen; ja zij zal niet zijn, totdat hij kome, die *daartoe* regt heeft, en *dien* Ik dat geven zal.

28 En gij, menschenkind! profeteer en zeg: Alzoo zegt de Heere HEERE, van de kinderen Ammons en van hunne smading; zoo zeg: Het zwaard, het zwaard is uitgetrokken, het is ter slagting geveegd om te verdoen, om te glinsteren:

29 Terwijl zij u ijdelheid zien, terwijl zij u leugen voorzeggen, om u op de halzen te stellen dergenen, die van de goddeloozen verslagen zijn, welker dag gekomen was ten tijde der uiterste ongeregtigheid.

30 Keer *uw zwaard* weder in zijne scheede! In de plaats, waar gij geschapen zijt, in het land uwer woningen zal Ik u rigten.

31 En Ik zal over u mijne gramschap uitgieten, Ik zal tegen u door het vuur mijner verbolgenheid blazen; en Ik zal u overgeven in de hand van brandende menschen, smeders des verderfs.

32 Het vuur zult gij tot spijze zijn, uw bloed zal zijn in het midden des lands; uwer zal niet gedacht worden, want Ik, de HEER, heb het gesproken.

HOOFDSTUK XXII.

VERDER geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende :

2 Gij nu, menschenkind! zoudt gij der bloedstad regt geven? zoudt gij ze regt geven? ja maak haar bekend al hare gruwelen.

3 En zeg : Alzoo zegt de Heere HEERE : O stad, die in haar midden bloed vergiet, opdat haar tijd kome, en drekgoden tegen zich zelve maakt, om zich te verontreinigen!

4 Door uw bloed, dat gij vergoten hebt, zijt gij schuldig geworden, en met uwe drekgoden, die gij gemaakt hebt, hebt gij u verontreinigd, en hebt uwe dagen doen naderen, en zijt tot uwe jaren gekomen; daarom heb Ik u den heidenen overgegeven *tot* eenen smaad, en allen landen *tot* eenen spot.

5 Die nabij en verre van u zijn, zullen u bespotten, gij onreine van naam en vol van onrust!

6 Ziet, de vorsten Israëls zijn in u geweest, een ieder naar zijne kracht, om bloed te vergieten.

7 Vader en moeder hebben zij in u ligt geacht; met den vreemdeling hebben zij in het midden van u door verdrukking gehandeld; zij hebben in u den wees en de weduwe verdrukt.

8 Mijne heilige dingen hebt gij veracht, en mijne sabbaten hebt gij ontheiligd.

9 Achterklappers zijn in u geweest om bloed te vergieten, en in u hebben zij op de bergen gegeten, zij hebben schandelijkheid in het midden van u gedaan.

10 Men heeft de schaamte des vaders in u ontdekt; die onrein was door afzondering hebben zij in u verkracht.

11 Daartoe heeft de een gruwel gedaan met zijns naasten huisvrouw, en een ander heeft zijns zoons vrouw met schandelijkheid verontreinigd; nog een ander heeft in u zijne zuster, zijns vaders dochter, verkracht.

12 Zij hebben geschenken in u genomen, om bloed te vergieten : woeker en overwinst hebt gij genomen, en gij hebt gierigheid gepleegd aan uwen naasten door verdrukking; maar gij hebt Mijner vergeten, spreekt de Heere HEERE.

13 Ziet dan, Ik heb mijne hand geslagen, om uwe gierigheid, die gij bedreven hebt, en om uw bloed, die in het midden van u geweest zijn.

14 Zal uw hart bestaan? zullen uwe handen sterk zijn, in de dagen, als Ik met u handelen zal? Ik, de HEER, heb het gesproken, en zal het doen.

15 En Ik zal u verstrooijen onder de heidenen, en u verspreiden in de landen, en uwe onreinigheid uit u verteren.

16 Zoo zult gij in u ontheiligd zijn voor de oogen der heidenen; en gij zult weten, dat Ik de HEER ben.

17 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende :

18 Menschenkind! die van het huis Israëls zijn Mij tot schuim geworden; zij zijn allen koper, of tin, of ijzer, of lood, in het midden des ovens; zilverschuim zijn zij geworden.

19 Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE : Omdat gijlieden allen tot schuim geworden zijt, daarom ziet, Ik zal u in het midden van Jerùzalem vergaderen.

20 *Gelijk* zilver, of koper, of ijzer, of lood, of tin in het midden eens ovens vergaderd wordt, om het vuur daarover op te blazen, opdat men het smelte; alzoo zal Ik ulieden vergaderen in mijnen toorn, en in mijne grimmigheid daar laten, en smelten.

21 Ja Ik zal u bijeenbrengen, en zal op u blazen in het vuur mijner verbolgenheid, dat gij in het midden van haar zult gesmolten worden.

22 Gelijk het zilver in het midden des ovens gesmolten wordt, alzoo zult gijlieden in het midden van haar gesmolten worden: en gij zult weten, dat Ik, de HEER, mijne grimmigheid over u uitgegoten heb.

23 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende :

24 Menschenkind! zeg tot haar : Gij zijt een land, dat niet gereinigd is, *dat* zijnen plasregen niet *heeft gehad* ten dage der gramschap.

25 De verbindtenis harer profeten is in het midden van haar als een brullende leeuw, die eenen roof rooft; zij eten de zielen op, den schat en het kostelijke nemen zij weg; hare weduwen vermenigvuldigen zij in het midden van haar.

26 Hare priesters doen mijne wet geweld aan, en zij ontheiligen mijne heilige dingen : tusschen het heilige en het onheilige maken zij geen onderscheid, en *het verschil* tusschen het onreine en reine geven zij niet te kennen; daartoe verbergen zij hunne

oogen van mijne sabbaten; ja Ik word in het midden van hen ontheiligd.

27 Hare vorsten zijn in het midden van haar als wolven, die eenen roof rooven, om bloed te vergieten, *en* om zielen te verderven; opdat zij gierigheid zouden plegen.

28 Hare profeten nu pleisteren hen met loozen kalk; ziende ijdelheid en hun leugen voorzeggende, zeggende: Alzoo zegt de Heere HEERE! en de HEER heeft niet gesproken.

29 Het volk des lands pleegt enkel verdrukking, en bedrijft enkel rooverij; ook onderdrukken zij den ellendigen en nooddruftigen, en den vreemdeling verdrukken zij zonder regt.

30 Ik zocht nu eenen man uit hen, die den muur mogt toemuren, en voor mijn aangezigt in de bresse staan voor het land, opdat Ik het niet mogt verderven; maar Ik vond niemand.

31 Daarom heb Ik mijne gramschap over hen uitgegoten, door het vuur mijner verbolgenheid heb Ik hen verteerd; hunnen weg heb Ik op hun hoofd gegeven, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XXIII.

VERDER geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! daar waren twee vrouwen, dochteren van ééne moeder.

3 Deze hoereerden in Egypte; in hare jeugd hoereerden zij; daar werden hare borsten gedrukt, en daar werden de tepelen haars maagdoms betast.

4 Hare namen nu waren: Ohola de grootste, en Oholiba hare zuster; en zij werden de mijne, en baarden zonen en dochteren; dit waren hare namen: Samaria is Ohola, en Jerùzalem Oholiba.

5 Ohola nu hoereerde, zijnde onder Mij; en zij werd verliefd op hare boelen, op de Assyriërs, die nabij waren;

6 Bekleed met hemelsblaauw, vorsten en overheden, altemaal gewenschte jongelingen, ruiteren, rijdende op paarden.

7 Alzoo dreef zij hare hoererijen met dezelve, die allen de keure der kinderen van Assur waren; en met allen, op dewelke zij verliefd was, met al derzelver drekgoden, verontreinigde zij zich.

8 Zij verliet ook hare hoererijen niet, *gebragt* uit Egypte: want zij hadden bij haar in hare jeugd gelegen, en zij hadden de tepelen haars maagdoms betast, en zij hadden hunne hoererij over haar uitgestort.

9 Daarom gaf Ik haar in de hand harer boelen over, in de hand der kinderen van Assur, op dewelke zij verliefd was.

10 Deze ontdekten hare schaamte, hare zonen en hare dochteren namen zij weg, maar haar doodden zij met het zwaard; en zij kreeg eenen naam onder de vrouwen, nadat men gerigten over haar geoefend had.

11 Als hare zuster, Oholiba, *dit* zag, zoo verdorf zij hare minne nog meer dan zij, en hare hoererijen meer dan de hoererijen van hare zuster.

12 Zij wêrd verliefd op de kinderen van Assur, de vorsten en overheden, die nabij waren, bekleed met volkomen sieraad, ruiteren, rijdende op paarden, altemaal gewenschte jongelingen.

13 Toen zag Ik, dat zij verontreinigd was; zij hadden beiden eenerlei weg.

14 Ja zij deed tot hare hoererijen nog meer toe: want toen zij geschilderde mannen aan den wand zag, de beelden der Chaldeen, geschilderd met menie,

15 Gegord met een' gordel aan hunne lendenen, hebbende overvloedig geverwde *hoeden* op hunne hoofden, die allen in het aanzien hoofdmannen waren, *naar* de gelijkenis der kinderen van Babel, van Chaldéa, het land hunner geboorte;

16 Zoo werd zij op dezelve verliefd met het opzien harer oogen, en zij zond boden tot hen, naar Chaldéa.

17 De kinderen van Babel nu kwamen tot haar in tot het leger der minnen, en verontreinigden haar met hunne hoererij; ook verontreinigde zij zich met hen; daarna werd hare ziel van hen afgetrokken.

18 Alzoo ontdekte zij hare hoererijen, en ontdekte hare schaamte; toen werd mijne ziel van haar afgetrokken, gelijk als mijne ziel was afgetrokken van hare zuster.

19 Doch zij vermenigvuldigde hare hoererijen, gedenkende aan de dagen harer jeugd, als zij gehoereerd had in het land van Egypte.

20 En zij werd verliefd meer dan derzelver bijwijven, welker vleesch is *als* het vleesch der ezelen, en welker vloed is *als* de vloed der paarden.

21 Alzoo hebt gij weder opgehaald de

schandelijke daad uwer jeugd, als die van Egypte uwe tepelen betastten, van wege de borsten uwer jeugd.

22 Daarom, o Oholiba! alzoo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal uwe boelen, van welke uwe ziel is afgetrokken, tegen u verwekken, en Ik zal hen van rondom tegen u aanbrengen:

23 De kinderen van Babel en alle Chaldeen, Pekod, en Soa, en Koa, *en* alle kinderen van Assur met hen; gewenschte jongelingen, die allen vorsten en overheden zijn, hoofdmannen en vermaarde *lieden*, die allen te paard rijden.

24 Die zullen tegen u komen *met* karren, wagenen en wielen, en met eene vergadering van volken, rondassen, en schilden, en helmen; zij zullen zich rondom tegen u zetten; en Ik zal voor hun aangezigt het gerigt stellen, en zij zullen u rigten naar hunne regten.

25 En Ik zal mijnen ijver tegen u zetten, dat zij in grimmigheid met u zullen handelen; zij zullen uwen neus en uwe ooren afnemen, en het laatste van u zal door het zwaard vallen; zij zullen uwe zonen en uwe dochteren wegnemen, en het laatste van u zal door het vuur verteerd worden.

26 Zij zullen u ook uwe kleederen uittrekken, en uw sieraad-tuig wegnemen.

27 Zoo zal Ik uwe schandelijkheid van u doen ophouden, mitsgaders uwe hoererij, *gebragt* uit Egypteland; en gij zult uwe oogen naar hen niet opheffen, en aan Egypte niet meer gedenken.

28 Want alzoo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal u overgeven in de hand dergenen, die gij haat, in de hand dergenen, van dewelke uwe ziel is afgetrokken.

29 Die zullen met u handelen uit haat, en al uwen arbeid wegnemen, en u naakt en bloot laten, dat uwe hoeren-schaamte ontdekt worde, mitsgaders uwe schandelijkheid en uwe hoererijen.

30 Deze dingen zal men u doen, dewijl gij de heidenen nagehoereerd hebt, *en* omdat gij u met hunne drekgoden verontreinigd hebt.

31 In den weg uwer zuster hebt gij gewandeld, daarom zal Ik haren beker in uwe hand geven.

32 Alzoo zegt de Heere HEERE: Gij zult den beker uwer zuster drinken, die diep en wijd is; gij zult tot belagching en spot worden; *de beker* houdt veel in.

33 Van dronkenschap en jammer zult gij vol worden; de beker van uwe zuster Samaria is een beker der verwoesting en der eenzaamheid.

34 Gij zult hem drinken en uitzuigen, en zijne scherven zult gij brijzelen, en uwe borsten zult gij afrukken: want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.

35 Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE: Omdat gij Mijner vergeten, en Mij achter uwen rug geworpen hebt; zoo draagt gij ook uwe schandelijkheid en uwe hoererijen.

36 En de HEER zeide tot mij: Menschenkind! zoudt gij Ohola en Oholiba regt geven? ja, vertoon haar hare gruwelen.

37 Want zij hebben overspel gedaan, en er is bloed in hare handen; en zij hebben met hare drekgoden overspel gedaan: daartoe hebben zij ook hare kinderen, die zij Mij gebaard hadden, voor hen *door het vuur* laten doorgaan, tot spijze.

38 Nog hebben zij Mij dit gedaan: zij hebben mijn heiligdom ten zelven dage verontreinigd, en mijne sabbaten ontheiligd.

39 Want als zij hunne kinderen hunnen drekgoden geslagt hadden, zoo kwamen zij op dienzelven dag in mijn heiligdom, om dat te ontheiligen; en ziet, alzoo hebben zij gedaan in het midden van mijn huis.

40 Dit is er ook, dat zij gezonden hebben tot mannen, die van verre zouden komen; tot dewelke als een bode gezonden was, ziet, zoo kwamen zij, voor dewelke gij u wiescht, uwe oogen blankettedet en u met sieraad versierdet;

41 En gij zat op een heerlijk bed, voor hetwelk eene tafel toegerigt was, en op hetwelk gij mijn reukwerk en mijne olie gezet hadt.

42 Als nu het geruisch der menigte daarop stil was, zoo *zonden zij* tot mannen uit de menigte der menschen, *en* daar werden wijnzuipers aangebragt uit de woestijn; die deden armringen aan hare handen, en eene sierlijke kroon op hare hoofden.

43 Toen zeide Ik van deze, die *van* overspelerijen verouderd was: Nu zullen zij hoereren de hoererijen dezer *hoer*, en die *ook*.

44 En men ging tot haar in, gelijk men ingaat tot eene vrouw, die eene hoere is; alzoo gingen zij in tot Ohola en tot Oholiba, die schandelijke vrouwen.

45 Regtvaardige mannen dan, die zullen

haar rigten *naar* het regt der overspeelsters, en *naar* het regt der bloedvergietsters: want zij zijn overspeelsters, en bloed is in hare handen.

46 Want alzoo zegt de Heere HEERE: Ik zal eene vergadering tegen haar doen opkomen, en zal ze ter beroering en ten roof overgeven.

47 En de vergadering zal ze met steenen steenigen, en dezelve met hunne zwaarden nederhouwen; hare zonen en hare dochteren zullen zij dooden, en hare huizen met vuur verbranden.

48 Alzoo zal Ik de schandelijkheid uit het land doen ophouden; opdat alle vrouwen onderwezen worden, dat zij naar uwe schandelijkheid niet doen.

49 Alzoo zullen zij uwe schandelijkheid op u leggen, en gij zult de zonden uwer drekgoden dragen; en gijlieden zult weten, dat Ik de Heere HEERE ben.

HOOFDSTUK XXIV.

WIJDERS geschiedde des HEEREN woord tot mij, in het negende jaar, in de tiende maand, op den tienden der maand, zeggende:

2 Menschenkind! schrijf u den naam van den dag op, even van dezen zelven dag: de koning van Babel legt zich voor Jerùzalem, even op dezen zelven dag.

3 En gebruik eene gelijkenis tot dat wederspannig huis, en zeg tot hen: Alzoo zegt de Heere HEERE: Zet eenen pot toe, zet *hem* toe, en giet ook water daarin.

4 Doe zijne stukken te zamen daarin, alle goede stukken, de dij en den schouder; vul *hem* met de keur der beenderen.

5 Neem de keur van de kudde, en stook ook eenen brandstapel van de beenderen daaronder; doe hem wel opzieden; ook zullen zijne beenderen daarin gekookt worden.

6 Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE: Wee der bloedstad, den pot, welks schuim in hem is, en van welken zijn schuim niet is uitgegaan! trek stuk bij stuk daaruit, en laat het lot over hem niet vallen.

7 Want haar bloed is in het midden van haar; op eene gladde steenrots heeft zij dat gelegd; zij heeft het op de aarde niet uitgestort, om hetzelve met stof te bedekken.

8 Opdat Ik de grimmigheid doe opgaan om wraak te oefenen, heb Ik *ook* haar bloed op eene gladde steenrots gelegd, opdat het niet bedekt worde.

9 Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE: Wee der bloedstad! Ik zal ook den brandstapel groot maken.

10 Draag veel houts toe, steek het vuur aan, verteer het vleesch, en kruid *het* met specerijen, en laat de beenderen verbranden.

11 Stel hem daarna ledig op zijne kolen, opdat hij heet worde, en zijn roest verbrande, en zijne onreinigheid in het midden van hem versmelte, zijn schuim verteerd worde.

12 *Met* ijdelheden heeft zij *Mij* moede gemaakt; nog is haar overvloedig schuim van haar niet uitgegaan; haar schuim *moet* in het vuur.

13 In uwe onreinigheid is schandelijkheid, omdat Ik u gereinigd heb, en gij niet gereinigd zijt, zoo zult gij van uwe onreinigheid niet meer gereinigd worden, totdat Ik mijne grimmigheid op u zal hebben doen rusten.

14 Ik, de HEER, heb het gesproken, het zal komen, en Ik zal het doen; Ik zal er niet van wijken, en Ik zal niet verschoonen noch berouw hebben; naar uwe wegen en naar uwe handelingen zullen zij u rigten, spreekt de Heere HEERE.

15 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

16 Menschenkind! zie, Ik zal den lust uwer oogen van u wegnemen door eene plage; nogtans zult gij niet rouwklagen, noch weenen, en uwe tranen zullen niet voortkomen.

17 Houd stil van kermen, gij zult geen dooden-rouw maken, bind uwen hoed op u, en doe uwe schoenen aan uwe voeten; en de bovenste lip zult gij niet bewinden, en zult der lieden brood niet eten.

18 Dit sprak ik tot het volk in den morgenstond, en mijne huisvrouw stierf in den avond; en ik deed in den morgenstond, gelijk mij geboden was.

19 En het volk zeide tot mij: Zult gij ons niet te kennen geven, wat ons deze dingen zijn, dat gij *aldus* doet?

20 En ik zeide tot hen: Het woord des HEEREN is tot mij geschied, zeggende:

21 Zeg tot het huis Israëls: Alzoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal mijn heiligdom ontheiligen, de heerlijkheid uwer sterkte, de begeerte uwer oogen en de verschooning

uwer ziel; en uwe zonen en uwe dochteren, die gij verlaten hebt, zullen door het zwaard vallen.

22 Dan zult gijlieden doen, gelijk als Ik gedaan heb: de bovenste lippen zult gij niet bewinden, en der lieden brood zult gij niet eten.

23 En uwe hoeden zullen op uwe hoofden zijn, en uwe schoenen aan uwe voeten; gij zult niet rouwklagen, noch weenen, maar gij zult in uwe ongeregtigheden versmachten, en, een iegelijk tegen zijnen broeder, zuchten.

24 Alzoo zal ulieden Ezechiël tot een wonderteeken zijn: naar alles, wat hij gedaan heeft, zult gij doen; als dit komt, dan zult gij weten, dat Ik de Heere HEERE ben.

25 En gij, menschenkind! zal het niet zijn, ten dage, als Ik van hen zal wegnemen hunne sterkte, de vreugde huns sieraads, den lust hunner oogen en het verlangen hunner zielen, hunne zonen en hunne dochteren;

26 Dat ten zelven dage een ontkomene tot u zal komen, om *uwe* ooren *dat* te doen hooren?

27 Ten zelven dage zal uw mond bij dien, die ontkomen is, opengedaan worden, en gij zult spreken, en niet meer stom zijn; alzoo zult gij hun tot een wonderteeken zijn, en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

HOOFDSTUK XXV.

EN des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! zet uw aangezigt tegen de kinderen Ammons, en profeteer tegen dezelve.

3 En zeg tot de kinderen Ammons: Hoort des Heeren HEEREN woord: Alzoo zegt de Heere HEERE: Omdat gij gezegd hebt: Heah! over mijn heiligdom, als het ontheiligd werd, en over het land Israëls, als het verwoest werd, en over het huis van Juda, als zij in gevangenis gingen;

4 Daarom, ziet, Ik zal u aan die van het Oosten overgeven tot eene bezitting, dat zij hunne burgen in u zetten, en hunne woningen in u stellen; die zullen uwe vruchten eten, en die zullen uwe melk drinken.

5 En Ik zal Rabba tot eenen kemelstal maken, en de kinderen Ammons tot eene schaapskooi; en gij zult weten, dat Ik de HEER ben.

6 Want alzoo zegt de Heere HEERE: Omdat gij met de hand geklapt, en met den voet gestampt hebt, en van harte verblijd zijt geweest in al uwe plundering, over het land Israëls;

7 Daarom, ziet, Ik zal mijne hand tegen u uitstrekken, en u den heidenen ten buit geven, en zal u uit de volken uitroeijen, en u uit de landen verdoen; Ik zal u verdelgen; en gij zult weten, dat Ik de HEER ben.

8 Alzoo zegt de Heere HEERE: Omdat Moab en Seïr zeggen: Ziet, het huis van Juda is gelijk al de heidenen;

9 Daarom, ziet, Ik zal de zijde van Moab openen van de steden af, van zijne steden, *die* van zijne grenzen af zijn, het sieraad des lands, Beth-Jesimôth, Baäl-Meon, en tot Kiriathâïm toe;

10 Voor die van het Oosten, met *het land* der kinderen Ammons, hetwelk Ik ter bezitting zal overgeven; opdat der kinderen Ammons onder de heidenen niet *meer* gedacht worde.

11 Ik zal ook in Moab gerigten oefenen; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

12 Alzoo zegt de Heere HEERE: Omdat Edom met enkele wraakgierigheid gehandeld heeft tegen het huis van Juda; en zij zich zeer schuldig gemaakt hebben, dat zij zich aan hen gewroken hebben;

13 Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE: Ik zal ook mijne hand uitstrekken tegen Edom, en Ik zal mensch en beest uit haar uitroeijen; en zal haar *tot* eene woestheid stellen van Theman af; en zij zullen *tot* Dedan *toe* door het zwaard vallen.

14 En Ik zal mijne wraak doen aan Edom, door de hand van mijn volk Israël; en zij zullen tegen Edom naar mijnen toorn en naar mijne grimmigheid handelen; alzoo zullen zij mijne wraak gewaar worden, spreekt de Heere HEERE.

15 Alzoo zegt de Heere HEERE: Omdat de Filistijnen door wraak gehandeld hebben, en van harte wraak geoefend hebben door plundering, om te vernielen *door* eene eeuwige vijandschap;

16 Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik strek mijne hand uit tegen de Filistijnen, en zal de Cherethieten uitroeijen, en het overblijfsel van de zeehaven verdoen.

17 En Ik zal groote wraak met grimmige straffingen onder hen doen; en zij zullen

weten, dat Ik de HEER ben, als Ik mijne wraak aan hen gedaan zal hebben.

HOOFDSTUK XXVI.

EN het gebeurde in het elfde jaar, op den eersten der maand, *dat* des HEEREN woord tot mij geschiedde, zeggende:

2 Menschenkind! daarom dat Tyrus van Jerûzalem gezegd heeft: Heah! zij is verbroken, de poort der volken; zij is tot mij omgewend; ik zal vervuld worden, zij is verwoest!

3 Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik *wil* aan u, o Tyrus! en Ik zal vele heidenen tegen u doen opkomen, als of Ik de zee met hare golven deed opkomen.

4 Die zullen de muren van Tyrus verderven, en hare torens afbreken; ja Ik zal haar stof van haar wegvagen, en zal haar tot eene gladde steenrots maken.

5 Zij zal in het midden der zee zijn *tot* uitspreiding van netten: want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE; en zij zal den heidenen ten roof worden.

6 En hare dochteren, die in het veld zijn, zullen met het zwaard gedood worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

7 Want alzoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal Nebukadrézar, den koning van Babel, den koning der koningen, van het noorden tegen Tyrus brengen, met paarden, en met wagenen, en met ruiteren, en *krijgs*vergaderingen, en veel volks.

8 Hij zal uwe dochteren op het veld met het zwaard dooden, en hij zal sterkten tegen u maken, en eenen wal tegen u opwerpen, en rondassen tegen u opheffen.

9 En hij zal muurbrekers tegen uwe muren stellen, en uwe torens met zijne zwaarden afbreken.

10 Van wege de menigte zijner paarden zal u derzelver stof bedekken; uwe muren zullen beven van wege het gedruisch der ruiteren, en wielen, en wagenen, als hij door uwe poorten zal intrekken, gelijk *door* de ingangen eener doorgebrokene stad.

11 Hij zal met de hoeven zijner paarden al uwe straten vertreden; uw volk zal hij met het zwaard dooden, en elk eene van de kolommen uwer sterkte zal ter aarde nederstorten.

12 En zij zullen uw vermogen rooven, en uwe koopmanswaren plunderen, en uwe muren afbreken, en uwe kostelijke huizen omwerpen; en uwe steenen, en uw hout, en uw stof zullen zij in het midden der wateren werpen.

13 Zoo zal Ik het gedeun uwer liederen doen ophouden, en het geklank uwer harpen zal niet meer gehoord worden.

14 Ja Ik zal u maken tot eene gladde steenrots; gij zult zijn *tot* uitspreiding der netten, gij zult niet meer gebouwd worden: want Ik, de HEER, heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.

15 Alzoo zegt de Heere HEERE tot Tyrus: Zullen niet de eilanden van het geluid uws vals beven, als de doodelijk verwonde zal kermen, wanneer men in het midden van u schrikkelijk zal moorden?

16 En alle vorsten der zee zullen afdalen van hunne troonen, en hunne mantels van zich doen, en hunne gestikte kleederen uittrekken; met sidderingen zullen zij bekleed worden, op de aarde zullen zij nederzitten, en telken oogenblik sidderen, en over u ontzet zijn.

17 En zij zullen een klaaglied over u opheffen, en tot u zeggen: Hoe zijt gij uit de zeeën vergaan, gij welbewoonde, gij beroemde stad, die sterk geweest is ter zee, zij en hare inwoners; die hunlieder schrik gaven aan allen, die in haar woonden!

18 Nu zullen de eilanden sidderen ten dage uws vals; ja de eilanden, die in de zee zijn, zullen beroerd worden van wege uwen uitgang.

19 Want alzoo zegt de Heere HEERE: Als Ik u zal stellen *tot* eene verwoeste stad, gelijk de steden, die niet bewoond worden; als Ik eenen afgrond over u zal doen opkomen, en de groote wateren u zullen overdekken;

20 Dan zal Ik u doen nederdalen met degenen, die in den kuil nederdalen tot het oude volk, en zal u doen nederliggen in de onderste plaatsen der aarde, in de woeste plaatsen, *die* van ouds geweest zijn, met degenen, die in den kuil nederdalen, opdat gij niet bewoond wordt; en Ik zal het sieraad herstellen in het land der levenden.

21 *Maar* u zal Ik tot eenen grooten schrik stellen, en gij zult er niet *meer* zijn; als gij gezocht wordt, zoo zult gij niet meer gevonden worden in eeuwigheid, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XXVII.

WIJDERS geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

2 Gij dan, menschenkind! hef een klaaglied op over Tyrus;
3 En zeg tot Tyrus, die daar woont aan de ingangen der zee, handelende met de volken in vele eilanden: Zoo zegt de Heere HEERE: O Tyrus! gij zegt, ik ben volmaakt in schoonheid.
4 Uwe landpalen zijn in het hart der zeeën; uwe bouwers hebben uwe schoonheid volkomen gemaakt.
5 Zij hebben al uwe denningen *uit* denneboomen van Senir gebouwd; zij hebben cederen van den Libanon gehaald, om masten voor u te maken.
6 Zij hebben uwe riemen *uit* eiken van Basan gemaakt; uwe berderen hebben zij gemaakt *van* welbetreden elpenbeen, uit de eilanden der Chittieten.
7 Fijn linnen met stiksel uit Egypte was uw uitbreidsel, dat het u tot een zeil ware; hemelsblaauw en purper, uit de eilanden van Elisa, was uw deksel.
8 De inwoners van Zidon en Arvad waren uwe roeijers; uwe wijzen, o Tyrus! *die* in u waren, die waren uwe schippers.
9 De oudsten van Gebal en hare wijzen waren in u, verbeterende uwe breuken; alle schepen der zee en hare zeelieden waren in u, om onderlingen handel met u te drijven.
10 Perzen, en Lydiërs, en Puteërs waren in uw heir, uwe krijgslieden; schild en helm hingen zij in u op, die maakten uw sieraad.
11 De kinderen van Arvad en uw heir waren rondom op uwe muren, en de Gammadieten waren op uwe torens: hunne schilden hingen zij rondom aan uwe muren; die maakten uwe schoonheid volkomen.
12 Tarsis dreef koophandel met u van wege de veelheid van allerlei goed; met zilver, ijzer, tin en lood handelden zij *op* uwe markten.
13 Javan, Tubal en Mesech waren uwe kooplieden; met menschenzielen en koperen vaten dreven zij onderlingen handel met u.
14 Uit het huis van Togárma leverden zij paarden, en ruiteren, en muilezels *op* uwe markten.
15 De kinderen van Dedan waren uwe kooplieden; vele eilanden waren de koophandel uwer hand; hoornen van elpenbeen en ebbenhout gaven zij u weder *tot* eene vereering.
16 Syrië dreef koophandel met u, van wege de veelheid uwer werken; met smaragden, purper, en gestikt werk, en zijde, en Ramoth, en Cadkod, handelden zij op uwe markten.
17 Juda en het land Israëls waren uwe kooplieden; met tarwe van Minnit en Pannag, en honig, en olie, en balsem, dreven zij onderlingen handel met u.
18 Damascus dreef koophandel met u, om de veelheid uwer werken, van wege de veelheid van allerlei goed; met wijn van Chelbon en witte wol.
19 Ook leverden Dan en Javan, de omreizer, op uwe markten; glad ijzer, kassie en kalmus was in uwen onderlingen koophandel.
20 Dedan handelde met u met kostelijk gewand tot wagens.
21 Arabië en alle vorsten van Kedar waren de kooplieden uwer hand; met lammeren, en rammen, en bokken, daarmede handelden zij met u.
22 De kooplieden van Scheba en Raëma waren uwe kooplieden; met alle hoofdspecerij, en met alle kostelijk gesteente en goud, handelden zij *op* uwe markten.
23 Haran, en Kanne, en Eden, de kooplieden van Scheba, Assur *en* Kilmad, handelden met u.
24 Die waren uwe kooplieden met volkomene sieradiën, met pakken van hemelsblaauw en gestikt werk, en met schatkisten van schoone kleederen; gebonden met koorden, en in ceder gepakt, onder uwe koopmanschap.
25 De schepen van Tarsis zongen van u, *van wege* den onderlingen koophandel met u; en gij waart vervuld, en zeer verheerlijkt in het hart der zeeën.
26 Die u roeijen, hebben u in groote wateren gevoerd; de oostewind heeft u verbroken in het hart der zeeën.
27 Uw goed, en uwe marktwaren, uw onderlinge koophandel, uwe zeelieden, en uwe schippers; die uwe breuken verbeteren, en die onderlingen handel met u drijven, en al uwe krijgslieden, die in u zijn, zelfs met uwe gansche gemeente, die in het midden van u is, zullen vallen in het hart der zeeën, ten dage van uwen val.
28 Van het geluid des geschreeuws uwer schippers zullen de voorsteden beven.
29 En allen, die den riem handelen, zeelieden, *en* alle schippers van de zee, zullen

uit hunne schepen nederklimmen; op het land zullen zij staan blijven.

30 En zij zullen hunne stem over u laten hooren, en bitterlijk schreeuwen; en zij zullen stof op hunne hoofden werpen, zij zullen zich wentelen in de asch.

31 En zij zullen zich over u gansch kaal maken, en zakken aangorden; en zullen over u weenen met bitterheid der ziele, *en* bittere rouwklage.

32 En zij zullen in hun gekerm een klaaglied over u opheffen, en over u weeklagen, *zeggende:* Wie is geweest als Tyrus, als de uitgeroeide in het midden der zee?

33 Als uwe marktwaren uit de zeeën voortkwamen, hebt gij vele volken verzadigd; met de veelheid uwer goederen en uwen onderlingen koophandel, hebt gij de koningen der aarde rijk gemaakt.

34 Ten tijde, dat gij uit de zeeën verbroken zijt in de diepten der wateren, zijn uw onderlinge koophandel en uwe gansche gemeente in het midden van u gevallen.

35 Alle inwoners der eilanden zijn over u ontzet, en hunnen koningen staan de haren te berge, zij zijn verbaasd van aangezigt.

36 De handelaars onder de volken fluiten u aan; gij zijt een groote schrik geworden, en zult er niet *meer* zijn tot in eeuwigheid.

HOOFDSTUK XXVIII.

VOORTS geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! zeg tot den vorst van Tyrus: Zoo zegt de Heere HEERE: Omdat uw hart zich verheft en zegt: Ik ben God, ik zit in Godes stoel, in het hart der zeeën! daar gij een mensch en geen God zijt, stelt gij nogtans uw hart, als Gods hart.

3 Zie, gij zijt wijzer dan Daniël; zij hebben niets toegeslotens voor u verborgen.

4 Door uwe wijsheid en door uw verstand, hebt gij vermogen voor u verkregen; ja gij hebt goud en zilver verkregen in uwe schatten.

5 Door de grootheid uwer wijsheid in uwen koophandel hebt gij uw vermogen vermeerderd, en uw hart verheft zich van wege uw vermogen.

6 Daarom zegt de Heere HEERE alzoo: Omdat gij uw hart gesteld hebt als Gods hart;

7 Daarom zie, Ik zal vreemden over u brengen, de tirannigste der heidenen; die zullen hunne zwaarden uittrekken over de schoonheid uwer wijsheid, en zullen uwen glans ontheiligen.

8 Ter groeve zullen zij u doen nederdalen; en gij zult sterven den dood eens verslagenen in het hart der zeeën.

9 Zult gij *dan* eenigzins, voor het aangezigt uws doodslagers, zeggen: Ik ben God? daar gij een mensch zijt en geen God, in de hand desgenen, die u verslaat?

10 Gij zult den dood der onbesnedenen sterven, door de hand der vreemden: want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.

11 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

12 Menschenkind! hef een klaaglied op over den koning van Tyrus, en zeg tot hem: Zoo zegt de Heere HEERE: Gij verzegelaar der som, vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid!

13 Gij waart in Eden, Godes hof, alle kostelijk gesteente was uw deksel, sardissteenen, topazen en diamanten, turkooizen, sardónix-steenen en jaspis-steenen, saffieren, robijnen, en smaragden, en goud; het werk uwer trommelen en uwer pijpen was bij u; ten dage als gij geschapen werdt, waren zij bereid.

14 Gij waart een gezalfde, overdekkende cherub; en Ik had u *alzoo* gezet; gij waart op Gods heiligen berg; gij wandeldet in het midden der vurige steenen.

15 Gij waart volkomen in uwe wegen, van den dag af, dat gij geschapen zijt, totdat er ongeregtigheid in u gevonden is.

16 Door de veelheid uws koophandels, hebben zij het midden van u met geweld vervuld, en gij hebt gezondigd; daarom zal Ik u ontheiligen van Gods berg, en zal u, gij overdekkende cherub! verdoen uit het midden der vurige steenen.

17 Uw hart verheft zich over uwe schoonheid; gij hebt uwe wijsheid bedorven, van wege uwen glans; Ik heb u op de aarde henengeworpen, Ik heb u voor het aangezigt der koningen gesteld, om op u te zien.

18 Van wege de veelheid uwer ongeregtigheden, door het onregt uws koophandels, hebt gij uwe heiligdommen ontheiligd; daarom heb Ik een vuur uit het midden van u doen voortkomen, dat u heeft verteerd, en Ik heb u gemaakt tot asch op de aarde, voor de oogen van al degenen, die u zien.

19 Allen, die u kennen onder de volken, zijn over u ontzet; gij zijt een groote schrik geworden, en zult er niet *meer* zijn tot in eeuwigheid.

20 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

21 Menschenkind! zet uw aangezigt tegen Zidon, en profeteer tegen haar;

22 En zeg: Zoo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Zidon! en zal in het midden van u verheerlijkt worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben, als Ik gerigten in haar zal hebben geoefend, en in haar geheiligd zal zijn.

23 Want Ik zal de pestilentie in haar zenden, en bloed op hare straten, en de verslagenen zullen vallen in het midden van haar, door het zwaard, *dat* tegen haar zal zijn van rondom; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

24 En het huis Israëls zal geen' smartenden doorn noch weedoende distel meer hebben, van allen, die rondom hen zijn, die henlieden berooven; en zij zullen weten, dat Ik de Heere HEERE ben.

25 Alzoo zegt de Heere HEERE: Als Ik het huis Israëls zal vergaderd hebben uit de volken, onder dewelke zij verstrooid zijn, en Ik onder hen voor de oogen der heidenen zal geheiligd zijn, dan zullen zij in hun land wonen, dat Ik aan mijnen knecht, aan Jakob, gegeven heb.

26 En zij zullen daarin zeker wonen, en huizen bouwen, en wijngaarden planten, ja, zij zullen zeker wonen; als Ik gerigten zal hebben geoefend tegen allen, die henlieden beroofd hebben, van degenen, die rondom hen zijn: en zij zullen weten, dat Ik, de HEER, hunlieder God ben.

HOOFDSTUK XXIX.

IN het tiende jaar, in de tiende *maand*, op den twaalfden der maand, geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! zet uw aangezigt tegen Faraö, den koning van Egypte, en profeteer tegen hem, en tegen het gansche Egypte.

3 Spreek en zeg: Zoo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Faraö, koning van Egypte! dien grooten zeedraak, die in het midden zijner rivieren ligt; die daar zegt: Mijne rivier is de mijne, en ik heb *die* voor mij gemaakt.

4 Maar Ik zal haken in uwe kaken doen, en den visch uwer rivieren aan uwe schubben doen kleven; en Ik zal u uit het midden uwer rivieren optrekken, en al de visch uwer rivieren zal aan uwe schubben kleven.

5 En Ik zal u verlaten in de woestijn, u en al den visch uwer rivieren; op het open veld zult gij vallen; gij zult niet verzameld noch vergaderd worden: aan het gedierte der aarde en aan het gevogelte des hemels heb Ik u ter spijze gegeven.

6 En al de inwoners van Egypte zullen weten, dat Ik de HEER ben, omdat zij den huize Israëls een rietstaf geweest zijn.

7 Als zij u bij uwe hand grepen, zoo werdt gij gebroken, en spleet voor hen alle zijden; en als zij op u leunden, zoo werdt gij verbroken, en liet alle lendenen op zich zelven staan.

8 Daarom, zoo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal het zwaard over u brengen, en Ik zal uit u mensch en beest uitroeijen.

9 En Egypteland zal worden tot eene wildernis en woestheid, en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben; omdat hij zegt: De rivier is mijne, en ik heb *die* gemaakt.

10 Daarom, zie, Ik *wil* aan u en aan uwe rivier; en Ik zal Egypteland stellen tot woeste wilde eenzaamheden, van den toren van Syene af, tot aan de landpale van Moorenland.

11 Geen menschenvoet zal door hetzelve doorgaan, en geen beestenvoet zal door hetzelve doorgaan, en het zal veertig jaren onbewoond zijn.

12 Want Ik zal Egypteland stellen *tot* eene verwoesting in het midden der verwoeste landen, en zijne steden zullen eene woestheid zijn in het midden der verwoeste steden, veertig jaren; en Ik zal de Egyptenaars verstrooijen onder de heidenen, en zal hen verspreiden in de landen.

13 Maar zoo zegt de Heere HEERE: Ten einde van veertig jaren zal Ik de Egyptenaars vergaderen uit de volken, waarhenen zij verstrooid zijn geworden.

14 En Ik zal de gevangenis der Egyptenaren wenden, en hen wederbrengen in het land van Pathros, in het land huns koophandels; en aldaar zullen zij een nederig koningrijk zijn.

15 En het zal nederiger zijn dan de *andere* koningrijken en zich niet meer verheffen boven de heidenen: want Ik zal hen verminderen, dat zij niet zullen heerschen over de heidenen.

Egypte; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

20 Ook gebeurde het in het elfde jaar, in de eerste *maand,* op den zevenden der maand, *dat* het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:

21 Menschenkind! Ik heb den arm van Faraö, den koning van Egypte, verbroken; en ziét, hij zal niet verbonden worden, met pleisters op te leggen, met eenen windeldoek aan te doen, om dien te verbinden, om dien te sterken, dat hij het zwaard houde.

22 Daarom zegt de Heere HEERE alzoo: Ziet, Ik *wil* aan Faraö, den koning van Egypte, en zal zijne armen verbreken, *beide* den sterken en den verbrokenen; en Ik zal het zwaard uit zijne hand doen vallen.

23 En Ik zal de Egyptenaars verstrooijen onder de heidenen, en zal hen verspreiden in de landen.

24 En Ik zal de armen des konings van Babel sterken, en mijn zwaard in zijne hand geven; maar Faraö's armen zal Ik verbreken, dat hij voor zijn aangezigt zal kermen, gelijk een doodelijk verwonde kermt.

25 Ja Ik zal de armen des konings van Babel sterken, maar Faraö's armen zullen daarhenen vallen; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben, als Ik mijn zwaard in de hand des konings van Babel zal hebben gegeven, en hij datzelve over Egypteland zal hebben uitgestrekt.

26 En Ik zal de Egyptenaars verstrooijen onder de heidenen, en zal hen verspreiden in de landen; alzoo zullen zij weten, dat Ik de HEER ben.

HOOFDSTUK XXXI.

HET gebeurde ook in het elfde jaar, in de derde *maand,* op den eersten der maand, *dat* des HEEREN woord tot mij geschiedde, zeggende:

2 Menschenkind! zeg tot Faraö, den koning van Egypte, en tot zijne menigte: Wien zijt gij gelijk in uwe grootheid?

3 Zie, Assur was een ceder op den Libanon, schoon van takken, schaduwachtig van loof, en hoog van stam; en zijn top was tusschen digte takken.

4 De wateren maakten hem groot, de afgrond maakte hem hoog: die ging met zijne stroomen rondom zijne planting, en zond zijne waterleidingen uit tot alle boomen des velds.

5 Daarom werd zijn stam hooger dan alle boomen des velds; en zijne takjes werden menigvuldig, en zijne scheuten lang, van wege de groote wateren, als hij uitschoot.

6 Alle vogelen des hemels nestelden op zijne takjes, en alle dieren des velds teelden onder zijne scheuten; en alle groote volken zaten onder zijne schaduw.

7 Alzoo was hij schoon in zijne grootheid *en* in de lengte zijner takken, omdat zijn wortel aan groote wateren was.

8 De cederen in Godes hof verduisterden hem niet, de denneboomen waren zijne takken niet gelijk, en de kastanjeboomen waren niet gelijk zijne scheuten; geen boom in Godes hof was hem gelijk in zijne schoonheid.

9 Ik had hem *zoo* schoon gemaakt door de veelheid zijner takken, dat alle boomen van Eden, die in Godes hof waren, hem benijdden.

10 Daarom, zoo zegt de Heere HEERE: Omdat gij u verheven hebt over *uwen* stam: ja hij stak zijnen top op boven het midden der digte takken, en zijn hart verhief zich over zijne hoogte;

11 Daarom gaf Ik hem in de hand van den magtigsten der heidenen, *dat* die hem regtschapen zou handelen; Ik dreef hem uit om zijne goddeloosheid.

12 En vreemden, de tirannigste der heidenen, roeiden hem uit en verlieten hem; zijne takken vielen op de bergen en in alle valleijen, en zijne scheuten werden verbroken bij alle stroomen des lands; en alle volken der aarde gingen af uit zijne schaduw, en verlieten hem.

13 Alle vogelen des hemels woonden op zijnen omgevallenen stam, en alle dieren des velds waren op zijne scheuten.

14 Opdat zich geene waterrijke boomen verheffen over hunnen stam, en hunnen top niet opsteken boven het midden der digte takken, en geene *boomen,* die water drinken, op zich zelven staan van wege hunne hoogte: want zij zijn allen overgegeven ter dood, tot het onderste der aarde, in het midden der menschen-kinderen, tot degenen, die in den kuil nederdalen.

15 Zoo zegt de Heere HEERE: Ten dage, als hij ter helle nederdaalde, maakte Ik een treuren, Ik bedekte om zijnentwil den afgrond, en weerde de stroomen van dien.

en de groote wateren werden geschut; en Ik maakte den Libanon om zijnentwil zwart, en al het geboomte des velds was om zijnentwil bewonden.

16 Van het geluid zijns vals deed Ik de heidenen beven, als Ik hem ter helle deed nederdalen, met degenen, die in den kuil nederdalen; en alle boomen van Eden, de keur en het beste van Libanon, alle *boomen,* die water drinken, troostten zich in het onderste der aarde.

17 Diezelve daalden ook met hem neder ter helle, tot de verslagenen van het zwaard; en die zijn arm geweest waren, *die* onder zijne schaduw in het midden der heidenen gezeten hadden.

18 Wien zijt gij alzoo gelijk in heerlijkheid en grootheid, onder de boomen van Eden? ja gij zult nedergevoerd worden, met de boomen van Eden, tot het onderste der aarde; in het midden der onbesnedenen zult gij liggen, met de verslagenen door het zwaard. Dat is Faraö, en zijne gansche menigte, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XXXII.

HET gebeurde ook in het twaalfde jaar, in de twaalfde maand, op den eersten der maand, *dat* het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:

2 Menschenkind! hef een klaaglied op over Faraö, den koning van Egypte, en zeg tot hem: Gij waart eenen jongen leeuw onder de heidenen gelijk; en gij waart als een zeedraak in de zeeën, en braakt voort in uwe rivieren, en beroerdet het water met uwe voeten, en vermodderdet hunlieder rivieren.

3 Alzoo zegt de Heere HEERE: Ik zal daarom mijn net over u uitspreiden door eene vergadering van vele volken; die zullen u optrekken in mijn garen.

4 Dan zal Ik u laten op het land, Ik zal u henenwerpen op het open veld; en Ik zal al het gevogelte des hemels op u doen wonen, en het gedierte der gansche aarde van u verzadigen.

5 En Ik zal uw vleesch henengeven op de bergen, en de dalen met uwe hoogheid vervullen.

6 En Ik zal het land, waarin gij zwemt, van uw bloed drenken tot aan de bergen; en de stroomen zullen van u vervuld worden.

7 En als Ik u zal uitblusschen, zal Ik den hemel bedekken, en zijne sterren zwart maken; Ik zal de zon met wolken bedekken, en de maan zal haar licht niet laten lichten.

8 Alle lichtende lichten aan den hemel, die zal Ik om uwentwil zwart maken; en Ik zal eene duisternis over uw land maken, spreekt de Heere HEERE.

9 Daartoe zal Ik het hart van vele volken verdrietig maken, als Ik uwe verbreking onder de heidenen zal brengen in de landen, die gij niet gekend hebt.

10 En Ik zal maken, dat zich vele volken over u ontzetten, en hunnen koningen zullen de haren over u te berge staan, als Ik mijn zwaard zal zwaaijen voor hunne aangezigten; en zij zullen elken oogenblik sidderen, een ieder voor zijne ziel, ten dage uws vals.

11 Want zoo zegt de Heere HEERE: Het zwaard des konings van Babel zal u overkomen.

12 Ik zal uwe menigte vellen door de zwaarden der helden, die al te zamen de tirannigste der heidenen zijn; die zullen de hoovaardij van Egypte verstoren, en hare gansche menigte zal verdelgd worden.

13 En Ik zal al hare beesten verdoen van bij de groote wateren; en geen menschenvoet zal ze meer beroeren, en geene beestenklaauwen zullen ze beroeren.

14 Dan zal Ik hunlieder wateren doen zinken, en Ik zal hunlieder rivieren doen gaan als olie, spreekt de Heere HEERE;

15 Als Ik Egypteland zal hebben gesteld *tot* eene verwoesting, en het land van zijne volheid zal woest zijn geworden, als Ik geslagen zal hebben allen, die daarin wonen: alzoo zullen zij weten, dat Ik de HEER ben.

16 Dat is het klaaglied, en dat zullen zij klagelijk zingen; de dochteren der heidenen zullen het klagelijk zingen; zij zullen het klagelijk zingen over Egypte en over hare gansche menigte, spreekt de Heere HEERE.

17 Voorts gebeurde het in het twaalfde jaar, op den vijftienden der maand, *dat* het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:

18 Menschenkind! weeklaag over de menigte van Egypte, en doe ze nederdalen, (haar en de dochteren der prachtige heidenen,) in de onderste plaatsen der aarde, bij degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.

19 Boven wien zijt gij liefelijk? daal neder, en leg u bij de onbesnedenen.

20 In het midden der verslagenen van het zwaard zullen zij vallen; zij is aan het zwaard overgegeven; trek haar henen met al hare menigte.

21 De magtigste der helden zullen hem, met zijne helpers, toespreken, uit het midden der hel; zij zijn nedergedaald, de onbesnedenen liggen er, verslagen van het zwaard.

22 Daar is Assur met haren ganschen hoop, zijne graven zijn rondom hem; zij zijn allen verslagen, gevallen door het zwaard.

23 Welker graven gesteld zijn in de zijden des kuils, en haar hoop is rondom haar graf; zij zijn allen verslagen, gevallen door het zwaard, die eenen schrik gaven in het land der levenden.

24 Daar is Elam met hare gansche menigte rondom haar graf; zij zijn allen verslagen, de gevallenen door het zwaard, die onbesneden zijn nedergedaald tot de onderste plaatsen der aarde, die hunnen schrik hadden gegeven in het land der levenden; nu dragen zij hunne schande met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.

25 In het midden der verslagenen hebben zij haar eene legerstede gesteld onder hare gansche menigte, rondom hem zijn hare graven; zij zijn allen onbesneden, verslagenen van het zwaard, omdat een schrik van hen gegeven is in het land der levenden; nu dragen zij hunne schande met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald; hij is geleid in het midden der verslagenen.

26 Daar is Mesech, *en* Tubal, met hare gansche menigte; rondom hem zijn hare graven; zij zijn allen onbesneden, verslagenen van het zwaard, omdat zij hunnen schrik gegeven hebben in het land der levenden.

27 Maar zij liggen niet met de helden, die onder de onbesnedenen gevallen zijn; die ter helle zijn nedergedaald met hunne krijgswapenen, en welker zwaarden men geleid heeft onder hunne hoofden; welker ongeregtigheid nogtans op hunne beenderen is, omdat der helden schrik in het land der levenden geweest is.

28 Gij ook zult verbroken worden in het midden der onbesnedenen, en zult liggen met de verslagenen van het zwaard.

29 Daar is Edom, hare koningen en al hare vorsten, die met hunlieder magt geleid zijn bij de verslagenen van het zwaard; diezelve liggen met de onbesnedenen en met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.

30 Daar zijn de geweldigen van het Noorden, zij allen, en alle Zidoniërs, die met de verslagenen zijn nedergedaald, beschaamd zijnde van wege hunnen schrik, *die* uit hunne magt *voortkwam*, en zij liggen onbesneden bij de verslagenen van het zwaard, en dragen hunne schande met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.

31 Faraö zal henlieden zien, en zich troosten over zijne gansche menigte; de verslagenen van het zwaard van Faraö en zijn gansche heir, spreekt de Heere HEERE.

32 Want Ik heb *ook* mijnen schrik gegeven in het land der levenden; dies zal hij geleid worden in het midden der onbesnedenen bij de verslagenen van het zwaard, Faraö en zijne gansche menigte, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XXXIII.

EN des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! spreek tot de kinderen uws volks, en zeg tot hen: Wanneer Ik het zwaard over eenig land breng, en het volk des lands eenen man uit hunne einden nemen, en dien voor zich tot eenen wachter stellen;

3 En hij het zwaard ziet komen over het land, en blaast met de bazuin, en waarschuwt het volk;

4 En een, die het geluid der bazuin hoort, *wel* hoort, maar zich niet laat waarschuwen; en het zwaard komt, en neemt hem weg, diens bloed is op zijn hoofd.

5 Hij hoorde het geluid der bazuin, maar liet zich niet waarschuwen, zijn bloed is op hem; maar hij, die zich laat waarschuwen, behoudt zijne ziel.

6 Wanneer daarentegen de wachter het zwaard ziet komen, en blaast niet met de bazuin, zoodat het volk niet is gewaarschuwd; en het zwaard komt, en neemt eene ziel uit hen weg; die is *wel* in zijne ongeregtigheid weggenomen, maar zijn bloed zal Ik van de hand des wachters eischen.

7 Gij nu, o menschenkind! Ik heb u tot eenen wachter gesteld over het huis Israëls; zoo zult gij het woord uit mijnen mond hooren, en hen van mijnentwege waarschuwen.

8 Als Ik tot den goddeloozen zeg: O goddelooze, gij zult den dood sterven! en gij spreekt niet, om den goddeloozen van zijnen weg af te manen: die goddelooze zal in zijne ongeregtigheid sterven, maar zijn bloed zal Ik van uwe hand eischen.

9 Maar als gij den goddeloozen van zijnen weg afmaant, dat hij zich van dien bekeere, en hij zich van zijnen weg niet bekeert, zoo zal hij in zijne ongeregtigheid sterven: maar gij hebt uwe ziel bevrijd.

10 Daarom, gij menschenkind! zeg tot het huis Israëls: Gijlieden spreekt aldus, zeggende: Dewijl onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, en wij in dezelve versmachten, hoe zouden wij dan leven?

11 Zeg tot hen: *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo Ik lust heb in den dood des goddeloozen! maar daarin *heb Ik lust*, dat de goddelooze zich bekeere van zijnen weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uwe booze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?

12 Gij dan, o menschenkind! zeg tot de kinderen uws volks: De geregtigheid des regtvaardigen zal hem niet redden ten dage zijner overtreding; en aangaande de goddeloosheid des goddeloozen, hij zal om dezelve niet vallen, ten dage als hij zich van zijne goddeloosheid bekeert; en de regtvaardige zal niet kunnen leven door dezelve *zijne geregtigheid*, ten dage als hij zondigt.

13 Als Ik tot den regtvaardigen zeg, dat hij zekerlijk leven zal, en hij op zijne geregtigheid vertrouwt, en onregt doet, zoo zullen al zijne geregtigheden niet gedacht worden, maar in zijn onregt, dat hij doet, daarin zal hij sterven.

14 Als Ik ook tot den goddeloozen zeg: Gij zult den dood sterven! en hij zich van zijne zonde bekeert, en regt en geregtigheid doet:

15 Geeft de goddelooze het pand weder, betaalt hij het geroofde, wandelt hij in de inzettingen des levens, zoodat hij geen onregt doet; hij zal zekerlijk leven, hij zal niet sterven.

16 Al zijne zonden, die hij gezondigd heeft, zullen hem niet gedacht worden; hij heeft regt en geregtigheid gedaan, hij zal zekerlijk leven.

17 Nog zeggen de kinderen uws volks: De weg des Heeren is niet regt; daar toch hun eigen weg niet regt is.

18 Als de regtvaardige afkeert van zijne geregtigheid, en doet onregt, zoo zal hij daarin sterven.

19 En als de goddelooze zich bekeert van zijne goddeloosheid, en doet regt en geregtigheid, zoo zal hij daarin leven.

20 Nog zegt gij: De weg des Heeren is niet regt; Ik zal ulieden rigten, een ieder naar zijne wegen, o huis Israëls!

21 En het geschiedde in het twaalfde jaar onzer gevankelijke wegvoering, in de tiende *maand*, op den vijfden der maand, *dat er* een tot mij kwam, die van Jerûzalem ontkomen was, zeggende: De stad is geslagen.

22 Nu was de hand des HEEREN op mij geweest des avonds, eer die ontkomene kwam, en had mijnen mond opengedaan, totdat hij des morgens tot mij kwam. Alzoo werd mijn mond opengedaan, en ik was niet meer stom.

23 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

24 Menschenkind! de inwoners van die woeste plaatsen in het land Israëls spreken, zeggende: Abraham was een eenig *man*, en bezat dit land erfelijk; maar onzer zijn velen: het land is ons gegeven tot eene erfelijke bezitting.

25 Daarom zeg tot hen: Zoo zegt de Heere HEERE: Gij eet *vleesch* met het bloed, en heft uwe oogen op tot uwe drekgoden, en vergiet bloed; en zoudt gij het land erfelijk bezitten?

26 Gij staat op ulieder zwaard, gij doet gruwel, en verontreinigt, een ieder de huisvrouw zijns naasten; en zoudt gij het land erfelijk bezitten?

27 Alzoo zult gij tot hen zeggen: De Heere HEERE zegt alzoo: *Zoo waarachtig als* Ik leef, indien niet, die in die woeste plaatsen zijn, door het zwaard zullen vallen, en *zoo* Ik *niet* dien, die in het open veld is, het wild gedierte overgeve, dat het hem vrete, en die in de vestingen en in de spelonken zijn, door de pestilentie zullen sterven!

28 Want Ik zal het land *tot* eene verwoesting en eenen schrik stellen, en de hoovaardij zijner sterkte zal ophouden; en

de bergen Israëls zullen woest zijn, dat er niemand overga.

29 Dan zullen zij weten, dat Ik de HEER ben, als Ik het land *tot* eene verwoesting en eenen schrik zal gesteld hebben, om al hunne gruwelen, die zij gedaan hebben.

30 En gij, o menschenkind! de kinderen uws volks spreken steeds van u bij de wanden en in de deuren der huizen; en de een spreekt met den anderen, een iegelijk met zijnen broeder, zeggende: Komt toch en hoort wat het woord zij, dat van den HEER voortkomt.

31 En zij komen tot u, gelijk het volk pleegt te komen, en zitten voor uw aangezigt *als* mijn volk, en hooren uwe woorden, maar zij doen ze niet: want zij maken liefkozingen met hunnen mond, *maar* hun hart wandelt hunne gierigheid na.

32 En ziet, gij zijt hun als een lied der minnen, *als* een, die schoon van stem is, of die wel speelt; daarom hooren zij uwe woorden, maar zij doen ze niet.

33 Maar als dat komt, (zie, het zal komen!) dan zullen zij weten, dat er een profeet in het midden van hen geweest is.

HOOFDSTUK XXXIV.

EN des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! profeteer tegen de herders van Israël; profeteer en zeg tot hen, tot de herders: Alzoo zegt de Heere HEERE: Wee den herderen Israëls, die zich zelven weiden! zullen niet de herders de schapen weiden?

3 Gij eet het vette, en bekleedt u met de wol, gij slagt het gemeste, *maar* de schapen weidt gij niet.

4 De zwakke sterkt gij niet, en het kranke heelt gij niet, en het gebrokene verbindt gij niet, en het weggedrevene brengt gij niet weder, en het verlorene zoekt gij niet: maar gij heerscht over hen met strengheid en met hardigheid.

5 Alzoo zijn zij verstrooid, omdat er geen herder is; en zij zijn al het wild gedierte des velds tot spijze geworden, dewijl zij verstrooid waren.

6 Mijne schapen dolen op alle bergen en op allen hoogen heuvel, ja mijne schapen zijn verstrooid op den ganschen aardbodem; en er is niemand, die er naar vraagt, en niemand, die ze zoekt.

7 Daarom, gij herders! hoort des HEEREN woord.

8 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo *Ik* niet! omdat mijne schapen geworden zijn tot eenen roof, en mijne schapen al het wild gedierte des velds tot spijze geworden zijn, omdat er geen herder is, en mijne herders naar mijne schapen niet vragen; en de herders weiden zich zelven, maar mijne schapen weiden zij niet;

9 Daarom, gij herders! hoort des HEEREN woord.

10 Alzoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik *wil* aan de herders, en zal mijne schapen van hunne hand eischen, en zal ze van het weiden der schapen doen ophouden, zoodat de herders zich zelven niet meer zullen weiden; en Ik zal mijne schapen uit hunnen mond rukken, zoodat zij hun niet *meer* tot spijze zullen zijn.

11 Want zoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik, ja Ik zal naar mijne schapen vragen, en zal ze opzoeken.

12 Gelijk een herder zijne kudde opzoekt, ten dage als hij in het midden zijner verspreide schapen is, alzoo zal Ik mijne schapen opzoeken; en Ik zal ze redden uit al de plaatsen, waarhenen zij verstrooid zijn, ten dage der wolke en der donkerheid.

13 En Ik zal ze uitvoeren van de volken, en zal ze vergaderen uit de landen, en brengen ze in hun land; en Ik zal ze weiden op de bergen Israëls, bij de stroomen en in alle bewoonbare plaatsen des lands.

14 Op eene goede weide zal Ik ze weiden, en op de hooge bergen Israëls zal hunne kooi zijn; aldaar zullen zij nederliggen in eene goede kooi, en zullen weiden *in* eene vette weide, op de bergen Israëls.

15 Ik zal mijne schapen weiden, en Ik zal ze legeren, spreekt de Heere HEERE.

16 Het verlorene zal Ik zoeken, en het weggedrevene zal Ik wederbrengen, en het gebrokene zal Ik verbinden, en het kranke zal Ik sterken; maar het vette en het sterke zal Ik verdelgen, Ik zal ze weiden met oordeel.

17 Want gij, o mijne schapen! de Heere HEERE zegt alzoo: Ziet, Ik zal rigten tusschen klein vee en klein vee, tusschen de rammen en de bokken.

18 Is het u te weinig, dat gij de goede weide afweidt? zult gij nog het overige uwer weiden met uwe voeten vertreden?

en zult gij de gezonkene wateren drinken, en de overgelatene met uwe voeten vermodderen?

19 Mijne schapen dan, zullen zij afweiden wat met uwe voeten vertreden is, en drinken wat met uwe voeten vermodderd is?

20 Daarom zegt de Heere HEERE alzoo tot hen: Ziet Ik, ja Ik zal rigten tusschen het vette klein vee, en tusschen het magere klein vee.

21 Omdat gij al de zwakken met de zijde en met den schouder verdringt, en met uwe hoornen stoot, totdat gij dezelve naar buiten toe verstrooid hebt;

22 Daarom zal Ik mijne schapen verlossen, dat zij niet meer tot eenen roof zullen zijn; en Ik zal rigten tusschen klein vee en klein vee.

23 En Ik zal eenen eenigen herder over hen verwekken, en hij zal hen weiden, *namelijk* mijnen knecht David; die zal ze weiden, en die zal hun tot eenen herder zijn.

24 En Ik, de HEER, zal hun tot eenen God zijn; en mijn knecht David zal vorst zijn in het midden van hen; Ik, de HEER, heb het gesproken.

25 En Ik zal een verbond des vredes met hen maken, en zal het boos gedierte uit het land doen ophouden; en zij zullen zeker wonen in de woestijn, en slapen in de wouden.

26 Want Ik zal dezelve, en de plaatsen rondom mijnen heuvel, stellen *tot* eenen zegen; en Ik zal den plasregen doen nederdalen op zijnen tijd, plasregens van zegen zullen er zijn.

27 En het geboomte des velds zal zijne vrucht geven, en het land zal zijne inkomst geven, en zij zullen zeker zijn in hun land; en zullen weten, dat Ik de HEER ben, als Ik de disselboomen huns juks zal hebben verbroken, en hen gerukt uit de hand dergenen, die zich van hen deden dienen.

28 En zij zullen den heidenen niet meer ten roof zijn, en het wild gedierte der aarde zal ze niet *meer* vreten; maar zij zullen zeker wonen, en er zal niemand zijn, die ze verschrikke.

29 En Ik zal hun eene plant van naam verwekken; en zij zullen niet meer weggeraapt worden door honger in het land, en den smaad der heidenen niet meer dragen.

30 Maar zij zullen weten, dat Ik, de HEER, hun God, met hen ben, en dat zij mijn volk zijn, het huis Israëls, spreekt de Heere HEERE.

31 Gij nu, o mijne schapen, schapen mijner weide! gij zijt menschen; *maar* Ik ben uw God, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XXXV.

WIJDERS geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

2 Menschenkind! zet uw aangezigt tegen het gebergte Seïr, en profeteer tegen hetzelve,

3 En zeg tot hetzelve: Alzoo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o gebergte Seïr! en Ik zal mijne hand tegen u uitstrekken, en zal u stellen *tot* eene verwoesting en eenen schrik.

4 Ik zal uwe steden stellen *tot* eenzaamheid, en gij zult eene verwoesting worden: en zult weten, dat Ik de HEER ben.

5 Omdat gij eene eeuwige vijandschap hebt, en hebt de kinderen Israëls doen wegvloeijen door het geweld des zwaards, ten tijde huns verderfs, ten tijde der uiterste ongeregtigheid.

6 Daarom, *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE: Ik zal u voorzeker ten bloede bereiden, en het bloed zal u vervolgen; alzoo gij het bloed niet hebt gehaat, zal u het bloed ook vervolgen.

7 En Ik zal het gebergte Seïr tot de uiterste verwoesting stellen; en Ik zal uit hetzelve uitroeijen dien, die er doorgaat, en dien, die wederkeert.

8 En Ik zal zijne bergen met zijne verslagenen vervullen: uwe heuvelen, en uwe dalen, en al uwe stroomen, in dezelve zullen de verslagenen van het zwaard liggen.

9 *Tot* eeuwige verwoestingen zal Ik u stellen, en uwe steden zullen niet bewoond worden: alzoo zult gij weten, dat Ik de HEER ben.

10 Omdat gij zegt: Die twee volken en die twee landen zullen mij geworden, en wij zullen ze erfelijk bezitten, alschoon de HEER daar ware.

11 Daarom, *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, Ik zal ook handelen naar uwen toorn en naar uwe nijdigheid, die gij uit uwen haat tegen hen hebt te werk gesteld; en Ik zal bij hen bekend worden, wanneer Ik u zal gerigt hebben.

12 En gij zult weten, dat Ik, de HEER, al uwe lasteringen gehoord heb, die gij tegen

de bergen Israëls gesproken hebt, zeggende: Zij zijn verwoest, zij zijn ons ter spijze gegeven.

13 Alzoo hebt gij u met uwen mond tegen Mij groot gemaakt, en uwe woorden tegen Mij vermenigvuldigd; Ik heb het gehoord.

14 Alzoo zegt de Heere HEERE: Gelijk het gansche land verblijd is, *alzoo* zal Ik u de verwoesting aandoen.

15 Gelijk gij u verblijd hebt over de erfenis van het huis Israëls, omdat het verwoest is, alzoo zal Ik aan u doen: het gebergte van Seïr, en gansch Edom, zal geheel eene verwoesting worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

HOOFDSTUK XXXVI.

EN gij, menschenkind! profeteer tot de bergen Israëls, en zeg: Gij bergen Israëls! hoort des HEEREN woord.

2 Alzoo zegt de Heere HEERE: Omdat de vijand van u zegt: Heah! zelfs de eeuwige hoogten zijn ons ten erve geworden!

3 Daarom profeteer en zeg: Zoo zegt de Heere HEERE: Daarom, omdat men u van rondom verwoest en opgeslokt heeft, opdat gij voor het overblijfsel der heidenen ten erve zoudt zijn, en gij gebragt zijt op de klapachtige lip en *in* opspraak des volks;

4 Daarom, gij bergen Israëls! hoort het woord des Heeren HEEREN: Zoo zegt de Heere HEERE tot de bergen en tot de heuvelen, tot de stroomen en tot de dalen, tot de verwoeste eenzame plaatsen en tot de verlatene steden, die tot eenen roof en tot eenen spot geworden zijn voor het overblijfsel der heidenen, die rondom zijn:

5 Daarom, zoo zegt de Heere HEERE: Zoo Ik niet in het vuur mijns ijvers gesproken heb tegen het overblijfsel der heidenen, en tegen het gansche Edom; die mijn land zich zelven ten erve gegeven hebben, met blijdschap des ganschen harten, met begeerige plundering, opdat de landerij daarvan ten roove zou zijn!

6 Daarom profeteer van het land Israëls, en zeg tot de bergen en tot de heuvelen, tot de stroomen en tot de dalen: Zoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik heb in mijnen ijver en in mijne grimmigheid gesproken, omdat gij den smaad der heidenen gedragen hebt:

7 Daarom, zoo zegt de Heere HEERE: Ik heb mijne hand opgeheven: Zoo niet de heidenen, die rondom u zijn, zelve hunne schande zullen dragen!

8 Maar gij, o bergen Israëls! gij zult weder *uwe* takken geven, en uwe vrucht voor mijn volk Israëls dragen, want zij naderen te komen.

9 Want ziet, Ik ben bij u, en Ik zal u aanzien, en gij zult gebouwd en bezaaid worden.

10 En Ik zal menschen op u vermenigvuldigen, het gansche huis Israëls, *ja* dat geheel; en de steden zullen bewoond, en de eenzame plaatsen bebouwd worden.

11 Ja Ik zal menschen en beesten op u vermenigvuldigen, en zij zullen vermenigvuldigd worden en vruchtbaar zijn; en Ik zal u doen bewonen, als in uwe vorige tijden, ja Ik zal het beter maken dan in uwe beginselen; en gij zult weten, dat Ik de HEER ben.

12 En Ik zal menschen op u doen wandelen, *namelijk* mijn volk Israël; die zullen u erfelijk bezitten, en gij zult hun ter erfenis zijn, en gij zult ze voortaan niet meer berooven.

13 Zoo zegt de Heere HEERE: Omdat zij tot u zeggen: Gij zijt *een land*, dat menschen opeet, en gij zijt *een land*, dat uwe volken berooft.

14 Daarom zult gij niet meer menschen opeten, en uwe volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE.

15 En Ik zal maken, dat men den schimp der heidenen niet meer over u hoore, en gij zult den smaad der natiën niet meer dragen; en gij zult uwe volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE.

16 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

17 Menschenkind! het huis Israëls, als zij in hun land woonden, toen verontreinigden zij datzelve met hunnen weg en met hunne handelingen; hun weg was voor mijn aangezigt als de onreinigheid eener afgezonderde *vrouw*.

18 Daarom goot Ik mijne grimmigheid over hen uit, om des bloeds wil, dat zij in het land vergoten hadden, en om hunne drekgoden, *waarmede* zij dat verontreinigd hadden.

19 En Ik verstrooide hen onder de heidenen, en zij werden verspreid in de landen: Ik oordeelde ze naar hunnen weg en naar hunne handelingen.

20 Als zij nu tot de heidenen kwamen waarhenen zij getogen waren, ontheiligden zij mijnen heiligen naam, omdat men van hen zeide: Dezen zijn het volk des HEEREN, en zijn uit zijn land uitgegaan.

21 Maar Ik verschoonde *hen* om mijnen heiligen naam, dien het huis Israëls ontheiligden onder de heidenen, waarhenen zij gekomen waren.

22 Daarom zeg tot het huis Israëls: Zoo zegt de Heere HEERE: Ik doe het niet om uwentwil, gij huis Israëls! maar om mijnen heiligen naam, dien gijlieden ontheiligd hebt onder de heidenen, waarhenen gij gekomen zijt.

23 Want Ik zal mijnen grooten naam heiligen, die onder de heidenen ontheiligd is, dien gij in het midden van hen ontheiligd hebt; en de heidenen zullen weten, dat Ik de HEER ben, spreekt de Heere HEERE, als Ik aan u voor hunne oogen zal geheiligd zijn.

24 Want Ik zal u uit de heidenen halen, en zal u uit al de landen vergaderen; en Ik zal u in uw land brengen.

25 Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden: van al uwe onreinigheden en van al uwe drekgoden zal Ik u reinigen.

26 En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal eenen nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het steenen hart uit uw vleesch wegnemen, en zal u een vleeschen hart geven.

27 En Ik zal mijnen Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in mijne inzettingen zult wandelen, en mijne regten zult bewaren en doen.

28 En gij zult wonen in het land, dat Ik uwen vaderen gegeven heb, en gij zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot eenen God zijn.

29 En Ik zal u verlossen van al uwe onreinigheden; en Ik zal roepen tot het koren, en zal dat vermenigvuldigen, en Ik zal geenen honger op u leggen.

30 En Ik zal de vrucht van het geboomte en de inkomst des velds vermenigvuldigen; opdat gij de smaadheid des hongers niet meer ontvangt onder de heidenen.

31 Dan zult gij gedenken aan uwe booze wegen en uwe handelingen, die niet goed waren; en gij zult eene walging van u zelven hebben over uwe ongeregtigheden en over uwe gruwelen.

32 Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere HEERE, het zij u bekend! Schaamt u en wordt schaamrood van uwe wegen, gij huis Israëls!

33 Alzoo zegt de Heere HEERE: Ten dage, als Ik u reinigen zal van al uwe ongeregtigheden, dan zal Ik de steden doen bewonen, en de eenzame plaatsen zullen bebouwd worden.

34 En het verwoeste land zal bebouwd worden, in plaats dat het eene verwoesting was, voor de oogen van een' ieder, die er doorging.

35 En zij zullen zeggen: Dit land, dat verwoest was, is geworden als een hof van Eden; en de eenzame, en de verwoeste en verstoorde steden zijn vast *en* bewoond.

36 Dan zullen de heidenen, die in de plaatsen rondom u zullen overgelaten zijn, weten, dat Ik, de HEER, de verstoorde plaatsen bebouw, *en* het verwoeste beplant: Ik, de HEER, heb het gesproken en zal het doen.

37 Alzoo zegt de Heere HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe: Ik zal ze vermenigvuldigen van menschen, als schapen.

38 Gelijk de geheiligde schapen, gelijk de schapen van Jerúzalem op hunne gezette hoogtijden, alzoo zullen de eenzame steden vol zijn van menschen-kudden; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

HOOFDSTUK XXXVII.

DE hand des HEEREN was op mij, en de HEER voerde mij uit in den Geest, en zettede mij neder in het midden eener vallei: dezelve nu was vol beenderen.

2 En Hij deed mij bij dezelve voorbijgaan geheel rondom; en ziet, er waren zeer vele op den grond der vallei, en ziet, zij waren zeer dor.

3 En Hij zeide tot mij: Menschenkind! zullen deze beenderen levend worden? En ik zeide: Heere HEERE, Gij weet *het!*

4 Toen zeide Hij tot mij: Profeteer over deze beenderen, en zeg tot dezelve: Gij dorre beenderen! hoort des HEEREN woord.

5 Alzoo zegt de Heere HEERE tot deze beenderen: Ziet, Ik zal den geest in u brengen, en gij zult levend worden.

6 En Ik zal zenuwen op u leggen, en vleesch op u doen opkomen, en eene huid over u trekken, en den geest in u geven, en

gij zult levend worden; en gij zult weten, dat Ik de HEER ben.

7 Toen profeteerde ik, gelijk mij bevolen was, en er werd een geluid, als ik profeteerde, en ziet, eene beroering! en de beenderen naderden, *elk* been tot zijn been.

8 En ik zag, en ziet, er werden zenuwen op dezelve, en er kwam vleesch op; en Hij trok eene huid boven over dezelve, maar er was geen geest in hen.

9 En Hij zeide tot mij: Profeteer tot den geest, profeteer, menschenkind! en zeg tot den geest: Zoo zegt de Heere HEERE: Gij geest! kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedooden, opdat zij levend worden.

10 En ik profeteerde, gelijk als Hij mij bevolen had. Toen kwam de geest in hen, en zij werden levend en stonden op hunne voeten, een gansch zeer groot heir.

11 Toen zeide Hij tot mij: Menschenkind! deze beenderen zijn het gansche huis Israëls; ziet, zij zeggen: Onze beenderen zijn verdord, en onze verwachting is verloren, wij zijn afgesneden.

12 Daarom, profeteer en zeg tot hen: Zoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal uwe graven openen, en zal ulieden uit uwe graven doen opkomen, o mijn volk! en Ik zal u brengen in het land Israëls.

13 En gij zult weten, dat Ik de HEER ben, als Ik uwe graven zal hebben geopend, en als Ik u uit uwe graven zal hebben doen opkomen, o mijn volk!

14 En Ik zal mijnen geest in u geven, en gij zult leven, en Ik zal u in uw land zetten; en gij zult weten, dat Ik, de HEER, *dit* gesproken en gedaan heb, spreekt de HEER.

15 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

16 Gij nu, menschenkind! neem u een hout, en schrijf daarop: Voor Juda, en voor de kinderen Israëls, zijne medgezellen; en neem een ander hout, en schrijf daarop: Voor Jozef, het hout van Efraïm, en van het gansche huis Israëls, zijne medgezellen.

17 Doe gij ze dan naderen, het een tot het ander, tot een eenig hout; en zij zullen tot één worden in uwe hand.

18 En wanneer de kinderen uws volks tot u zullen spreken, zeggende: Zult gij ons niet te kennen geven, wat u deze dingen zijn?

19 Zoo spreek tot hen: Alzoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal het hout van Jozef, dat in Efraïms hand geweest is, en van de stammen Israëls, zijne medgezellen, nemen, en Ik zal dezelve met hem voegen tot het hout van Juda, en zal ze maken tot een eenig hout; en zij zullen één worden in mijne hand.

20 De houten nu, op dewelke gij zult geschreven hebben, zullen in uwe hand zijn voor hunlieder oogen.

21 Spreek dan tot hen: Zoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal de kinderen Israëls halen uit het midden der heidenen, waarhenen zij getogen zijn, en zal ze vergaderen van rondom, en brengen hen in hun land:

22 En Ik zal ze maken tot een eenig volk in het land, op de bergen Israëls; en zij zullen allen te zamen eenen eenigen koning tot koning hebben; en zij zullen niet meer tot twee volken zijn, noch voortaan meer in twee koningrijken verdeeld zijn.

23 En zij zullen zich niet meer verontreinigen met hunne drekgoden, en met hunne verfoeiselen, en met al hunne overtredingen; en Ik zal ze verlossen uit al hunne woonplaatsen, in dewelke zij gezondigd hebben, en zal ze reinigen; zoo zullen zij Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot eenen God zijn.

24 En mijn knecht David zal koning over hen zijn; en zij zullen allen te zamen éénen herder hebben; en zij zullen in mijne regten wandelen, en mijne inzettingen bewaren en die doen.

25 En zij zullen wonen in het land, dat Ik mijnen knecht Jakob gegeven heb, waarin uwe vaders gewoond hebben; ja daarin zullen zij wonen, zij en hunne kinderen, en hunne kindskinderen tot in eeuwigheid, en mijn knecht david zal hunlieder vorst zijn tot in eeuwigheid.

26 En Ik zal een verbond des vredes met hen maken, het zal een eeuwig verbond met hen zijn; en Ik zal ze inzetten, en zal ze vermenigvuldigen, en Ik zal mijn heiligdom in het midden van hen zetten tot in eeuwigheid.

27 En mijn tabernakel zal bij hen zijn, en Ik zal hun tot eenen God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.

28 En de heidenen zullen weten, dat Ik de HEER ben, die Israël heilige, als mijn

heiligdom in het midden van hen zal zijn tot in eeuwigheid.

HOOFDSTUK XXXVIII.

WIJDERS geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Menschenkind! zet uw aangezigt tegen Gog, het land van Magog, den hoofdvorst van Mesech en Tubal; en profeteer tegen hem,
3 En zeg: Zoo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Gog, gij hoofdvorst van Mesech en Tubal!
4 En Ik zal u omwenden, en haken in uwe kaken leggen, en Ik zal u uitvoeren, mitsgaders uw gansche heir, paarden en ruiteren, die altemaal volkomen wel gekleed zijn, eene groote vergadering, *met* rondas en schild, die altemaal zwaarden handelen;
5 Perzen, Mooren en Puteërs met hen, die altemaal schild en helm *voeren;*
6 Gomer en al zijne benden, het huis van Togárma, *aan* de zijden van het noorden, en al zijne benden; vele volken met u.
7 Zijt bereid en maak u gereed, gij en uwe gansche vergadering, die tot u vergaderd zijn; en wees gij hun tot eene wacht.
8 Na vele dagen zult gij bezocht worden, in het laatste der jaren zult gij komen in het land, dat wedergebragt is van het zwaard, dat vergaderd is uit vele volken, op de bergen Israëls, die steeds tot verwoesting geweest zijn: als hetzelve *land* uit de volken zal uitgevoerd zijn, en zij altemaal zeker zullen wonen.
9 Dan zult gij optrekken, gij zult aankomen als eene onstuimige verwoesting, gij zult zijn als eene wolk, om het land te bedekken, gij en al uwe benden, en vele volken met u.
10 Alzoo zegt de Heere HEERE: Te dien dage zal het ook geschieden, dat er raadslagen in uw hart zullen opkomen, en gij zult eene kwade gedachte denken,
11 En zult zeggen: Ik zal optrekken naar *dat* dorp-land, ik zal komen tot degenen, die in rust zijn, die zeker wonen; die altemaal wonen zonder muur, en grendel noch deuren hebben;
12 Om buit te buiten, en om roof te rooven; om uwe hand te wenden tegen de woeste plaatsen, die *nu* bewoond zijn, en tegen een volk, dat uit de heidenen verzameld is, dat vee en have verkregen heeft, wonende in het midden des lands.
13 Scheba, en Dedan, en de kooplieden van Tarsis, en al hunne jonge leeuwen zullen tot u zeggen: Komt gij, om buit te buiten? hebt gij uwe vergadering vergaderd, om roof te rooven? om zilver en goud weg te voeren, om vee en have weg te nemen, om eenen grooten buit te buiten?
14 Daarom profeteer, o menschenkind! en zeg tot Gog: Zoo zegt de Heere HEERE: Zult gij het, te dien dage, als mijn volk Israël zeker woont, niet gewaar worden?
15 Gij zult dan komen uit uwe plaats, uit de zijden van het noorden, gij en vele volken met u; die altemaal op paarden zullen rijden, eene groote vergadering, en een magtig heir;
16 En gij zult optrekken tegen mijn volk Israël, als eene wolk, om het land te bedekken: in het laatste der dagen zal het geschieden; dan zal Ik u aanbrengen tegen mijn land, opdat de heidenen Mij kennen, als Ik aan u, o Gog! voor hunne oogen zal geheiligd worden.
17 Zoo zegt de Heere HEERE: Zijt gij die, *van* welken Ik in verleden dagen gesproken heb, door de dienst mijner knechten, de profeten Israëls, die in die dagen geprofeteerd hebben, jaren *lang,* dat Ik u tegen hen zou aanbrengen?
18 Maar het zal geschieden te dien dage, ten dage als Gog tegen het land Israëls zal aankomen, spreekt de Heere HEERE, dat mijne grimmigheid in mijnen neus zal opkomen.
19 Want ik heb gesproken in mijnen ijver, in het vuur mijner verbolgenheid: Zoo er niet, te dien dage, een groot beven zal zijn in het land Israëls!
20 Zoodat van mijn aangezigt beven zullen de visschen der zee, en het gevogelte des hemels, en het gedierte des velds, en al het kruipende gedierte, dat op het aardrijk kruipt, en alle menschen, die op den aardbodem zijn: en de bergen zullen nedergeworpen worden, en de steile plaatsen zullen nedervallen, en alle muren zullen ter aarde nedervallen.
21 Want Ik zal het zwaard over hem roepen op al mijne bergen, spreekt de Heere HEERE: het zwaard van een' ieder zal tegen zijnen broeder zijn.
22 En Ik zal met hem regten, door pestilentie en door bloed: en Ik zal eenen

overstelpenden plasregen en groote hagelsteenen, vuur en zwavel regenen op hem, en op zijne benden, en op de vele volken, die met hem zullen zijn.

23 Alzoo zal Ik Mij groot maken, en Mij heiligen, en bekend worden voor de oogen van vele heidenen; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

HOOFDSTUK XXXIX.

1 VOORTS, gij menschenkind! profeteer tegen Gog, en zeg: Zoo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Gog, hoofdvorst van Mesech en Tubal!

2 En Ik zal u omwenden, en eenen zeshaak in u slaan, en u optrekken uit de zijden van het noorden, en Ik zal u brengen op de bergen Israëls.

3 Maar Ik zal uwen boog uit uwe linkerhand slaan, en Ik zal uwe pijlen uit uwe regterhand doen vallen.

4 Op de bergen Israëls zult gij vallen, gij, en al uwe benden, en de volken, die met u zijn; Ik heb u aan de roofvogelen, aan het gevogelte van allen vleugel, en aan het gedierte des velds ter spijze gegeven.

5 Op het open veld zult gij vallen: want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.

6 En Ik zal een vuur zenden in Magog, en onder degenen, die in de eilanden zeker wonen; en zij zullen weten, dat Ik de HEER ben.

7 En Ik zal mijnen heiligen naam in het midden van mijn volk Israël bekend maken, en zal mijnen heiligen naam niet meer laten ontheiligen; en de heidenen zullen weten, dat Ik de HEER ben, de Heilige in Israël.

8 Ziet, het komt en zal geschieden, spreekt de Heere HEERE; dit is de dag, *van* welken Ik gesproken heb.

9 En de inwoners der steden Israëls zullen uitgaan, en *vuur* stoken en branden van de wapenen, zoo *van* schilden als rondassen, van bogen en van pijlen, zoo van handstokken als van spiesen; en zij zullen daarvan vuur stoken zeven jaren;

10 Zoodat zij geen hout uit het veld zullen dragen, noch uit de wouden houwen, maar van de wapenen vuur stoken; en zij zullen berooven degenen, die hen beroofd hadden, en plunderen, die hen geplunderd hadden, spreekt de Heere HEERE.

11 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik aan Gog aldaar eene grafstede in Israël zal geven, het dal der doorgangers naar het oosten der zee; en datzelve zal den doorgangers *den neus* stoppen: en aldaar zullen zij begraven Gog en zijne gansche menigte, en zullen het noemen: Het dal van Gogs menigte.

12 Het huis Israëls nu zal hen begraven, om het land te reinigen, zeven maanden *lang*.

13 Ja al het volk des lands zal begraven, en het zal hun tot eenen naam zijn, ten dage als Ik zal verheerlijkt zijn, spreekt de Heere HEERE.

14 Ook zullen zij mannen uitscheiden, die gestadig door het land doorgaan, *en* doodgravers met de doorgangers, *om te begraven* degenen, die op den aardbodem zijn overgelaten, om dien te reinigen: ten einde van zeven maanden zullen zij onderzoek doen.

15 En deze doorgangers zullen door het land doorgaan, en *als iemand* een menschenbeen ziet, zoo zal hij een merkteeken daarbij oprigten; totdat de doodgravers hetzelve zullen hebben begraven in het dal van Gogs menigte.

16 Ook zoo zal de naam der stad Hamóna zijn. Alzoo zullen zij het land reinigen.

17 Gij dan, menschenkind! zoo zegt de Heere HEERE: Zeg tot het gevogelte van allen vleugel, en tot al het gedierte des velds: Vergadert u en komt aan, verzamelt u van rondom, tot mijn slagtoffer, dat Ik voor u geslagt heb, een groot slagtoffer, op de bergen Israëls; en eet vleesch, en drinkt bloed.

18 Het vleesch der helden zult gij eten, en het bloed van de vorsten der aarde drinken; der rammen, der lammeren, en bokken, *en* varren, die altemaal gemeste van Basan zijn.

19 En gij zult het vette eten tot verzadiging toe, en bloed drinken tot dronkenschap toe; van mijn slagtoffer, dat Ik voor u geslagt heb.

20 En gij zult verzadigd worden aan mijne tafel van *rij*-paarden en wagen*paarden*, van helden en alle krijgslieden, spreekt de Heere HEERE.

21 En Ik zal mijne eere zetten onder de heidenen; en alle heidenen zullen mijn oordeel zien, dat Ik gedaan heb, en mijne hand, die Ik aan hen gelegd heb.

22 En die van het huis Israëls zullen weten, dat Ik, de HEER, hunlieder God ben, van dien dag af en voortaan.

23 En de heidenen zullen weten, dat die van het huis Israëls gevankelijk zijn weggevoerd om hunne ongeregtigheid, omdat zij tegen Mij hadden overtreden, en dat Ik mijn aangezigt voor hen verborgen heb, en heb ze overgegeven in de hand hunner wederpartijders, zoodat zij altemaal door het zwaard gevallen zijn :

24 Naar hunne onreinigheid en naar hunne overtredingen heb Ik met hen gehandeld, en Ik heb mijn aangezigt voor hen verborgen.

25 Daarom zoo zegt de Heere HEERE : Nu zal Ik Jakobs gevangenen wederbrengen, en zal Mij ontfermen over het gansche huis Israëls, en Ik zal ijveren over mijnen heiligen naam;

26 Als zij hunne schande zullen gedragen hebben, en al hunne overtreding, *met* dewelke zij tegen Mij hebben overtreden, toen zij in hun land zeker woonden, en er niemand was, die hen verschrikte.

27 Als Ik hen zal hebben wedergebragt uit de volken, en hen vergaderd zal hebben uit de landen hunner vijanden, en Ik aan hen geheiligd zal zijn voor de oogen van vele heidenen;

28 Dan zullen zij weten, dat Ik, de HEER, hunlieder God ben, dewijl Ik ze gevankelijk heb doen wegvoeren onder de heidenen, maar heb ze *weder* verzameld in hun land, en heb aldaar niemand van hen meer overgelaten.

29 En Ik zal mijn aangezigt voor hen niet meer verbergen, wanneer Ik mijnen Geest over het huis Israëls zal hebben uitgegoten, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XL.

IN het vijf en twintigste jaar onzer gevankelijke wegvoering, in het begin des jaars, op den tienden der maand, in het veertiende jaar, nadat de stad geslagen was; even op dienzelven dag, was de hand des HEEREN op mij, en Hij bragt mij derwaarts.

2 In de gezigten Gods bragt Hij mij in het land Israëls, en Hij zettede mij op eenen zeer hoogen berg; en aan denzelven was als een gebouw eener stad tegen het zuiden.

3 Als Hij mij daarhenen gebragt had, ziet, zoo was er een man, wiens gedaante was als de gedaante van koper; en in zijne hand was een linnen snoer, en een meetriet; en hij stond in de poort.

4 En die man sprak tot mij : Menschenkind! zie met uwe oogen, en hoor met uwe ooren, en zet uw hart op alles, wat ik u zal doen zien : want, opdat ik u zou doen zien, zijt gij herwaarts gebragt; verkondig *daarna* den huize Israëls alles, wat gij ziet.

5 En ziet, er was een muur buiten aan het huis, rondom henen, en in des mans hand was een meetriet van zes ellen, *elke el* van eene el en een hand-breed, en hij mat de breedte des gebouws, één riet, en de hoogte, één riet.

6 Toen kwam hij tot de poort, welke zag den weg naar het oosten, en hij ging bij derzelver trappen op, en mat den dorpel der poort, één riet de breedte, en den anderen dorpel, één riet de breedte.

7 En *elk* kamertje, één riet de lengte, en één riet de breedte; en tusschen de kamertjes, vijf ellen; en den dorpel der poort, bij het voorhuis der poort van binnen, één riet.

8 Ook mat hij het voorhuis der poort van binnen, één riet.

9 Toen mat hij het *andere* voorhuis der poort, acht ellen, en hare posten twee ellen; en het voorhuis der poort was van binnen.

10 En de kamertjes der poort, den weg naar het oosten, waren drie van deze, en drie van gene zijde; die drie hadden eenerlei maat; ook hadden de posten, van deze en van gene zijde, eenerlei maat.

11 Voorts mat hij de wijdte der deur van de poort, tien ellen; de lengte der poort, dertien ellen.

12 En er was een ruim voor aan de kamertjes, van ééne el *van deze*, en een ruim van ééne el van gene zijde; en *elk* kamertje zes ellen van deze, en zes ellen van gene zijde.

13 Toen mat hij de poort van het dak van het eene kamertje af tot aan het dak van een ander; de breedte was vijf en twintig ellen : deur was tegenover deur.

14 Ook maakte hij posten van zestig ellen; namelijk tot den post des voorhofs, rondom de poort henen.

15 En van het voorste deel der poort des ingangs, tot aan het voorste deel van het voorhuis van de binnenpoort, waren vijftig ellen.

16 En er waren geslotene venstertjes aan de kamertjes, en aan hunne posten inwaarts in de poort rondom henen; alzoo ook aan de voorhuizen: de vensters nu waren rondom henen inwaarts, en aan de posten waren palmboomen.

17 Voorts bragt hij mij in het buitenste voorhof, en ziet, er waren kameren, en een plaveisel, dat gemaakt was in het voorhof rondom henen; dertig kameren waren er op het plaveisel.

18 Het plaveisel nu was aan de zijde van de poorten, tegenover de lengte van de poorten: *dit* was het benedenste plaveisel.

19 En hij mat de breedte, van het voorste deel der benedenste poort af, voor aan het binnenste voorhof, van buiten, honderd ellen, oostwaarts en noordwaarts.

20 Aangaande de poort nu, die den weg naar het noorden zag, aan het buitenste voorhof, hij mat derzelver lengte en derzelver breedte.

21 En hare kamertjes, drie van deze en drie van gene zijde; en hare posten en hare voorhuizen waren naar de maat der eerste poort: vijftig ellen hare lengte, en de breedte van vijf en twintig ellen.

22 En hare vensters, en hare voorhuizen, en hare palmboomen, waren naar de maat der poort, die den weg naar het oosten zag; en men ging daarin op met zeven trappen, en hare voorhuizen waren voor aan dezelve.

23 De poort nu van het binnenste voorhof was tegenover de poort van het noorden en van het oosten; en hij mat van poort tot poort honderd ellen.

24 Daarna voerde hij mij den weg naar het zuiden; en ziet, er was eene poort den weg naar het zuiden; en hij mat derzelver posten en derzelver voorhuizen, naar deze maten.

25 En zij had vensteren, ook aan hare voorhuizen, rondom henen, gelijk deze vensteren: de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.

26 En hare opgangen waren van zeven trappen, en hare voorhuizen waren voor aan dezelve; en zij had palmboomen, éénen van deze, en éénen van gene zijde aan hare posten.

27 Ook was er eene poort in het binnenste voorhof, den weg naar het zuiden; en hij mat van poort tot poort, den weg naar het zuiden, honderd ellen.

28 Voorts bragt hij mij door de zuiderpoort tot het binnenvoorhof; en hij mat de zuiderpoort, naar deze maten.

29 En hare kamertjes, en hare posten, en hare voorhuizen waren naar deze maten; en zij had vensteren, ook in hare voorhuizen, rondom henen: de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.

30 En er waren voorhuizen rondom henen: de lengte was vijf en twintig ellen, en de breedte vijf ellen.

31 En hare voorhuizen waren aan het buitenste voorhof, ook waren er palmboomen aan hare posten, en hare opgangen waren van acht trappen.

32 Daarna bragt hij mij tot het binnenste voorhof, den weg naar het oosten; en hij mat de poort, naar deze maten;

33 Ook hare kamertjes, en hare posten, en hare voorhuizen naar deze maten; en zij had vensteren ook aan hare voorhuizen, rondom henen: de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.

34 En hare voorhuizen waren aan het buitenste voorhof, ook waren er palmboomen aan hare posten, van deze en van gene zijde; en hare opgangen waren van acht trappen.

35 Daarna bragt hij mij tot de noorderpoort; en hij mat naar deze maten,

36 Hare kamertjes, hare posten en hare voorhuizen; ook had zij vensteren rondom henen: de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.

37 En hare posten waren aan het buitenste voorhof; ook waren er palmboomen aan hare posten, van deze en van gene zijde; en hare opgangen waren van acht trappen.

38 Hare kameren nu en hare deuren waren bij de posten der poorten; aldaar wiesch men het brandoffer.

39 En in het voorhuis der poort waren twee tafelen van deze, en twee tafelen van gene zijde, om daarop te slagten het brandoffer, en het zondoffer, en het schuldoffer.

40 Ook waren er aan de zijde van buiten des opgangs, aan de deur der noorderpoort, twee tafelen; en aan de andere zijde, die aan het voorhuis der poort was, twee tafelen.

41 Vier tafelen van deze, en vier tafelen van gene zijde, aan de zijde der poort, acht tafelen, waarop men slagtte.

42 Maar de vier tafelen voor het brand-

offer waren van gehouwene steenen, de lengte ééne el en eene halve, en de breedte ééne el en eene halve, en de hoogte ééne el; op dezelve nu leide men het gereedschap henen, waarmede men het brandoffer en slagtoffer slagtte.

43 De haardsteenen nu waren een handbreed *dik,* ordentlijk geschikt in het huis rondom henen; en op de tafelen was het offervleesch.

44 En van buiten de binnenste poort waren de kameren der zangers, in het binnenste voorhof, dat aan de zijde van de noorderpoort was; en het voorste deel derzelve was den weg naar het zuiden : ééne was er aan de zijde van de oostpoort, ziende den weg naar het noorden.

45 En hij sprak tot mij : Deze kamer, welker voorste deel den weg naar het zuiden is, is voor de priesteren, die de wacht des huizes waarnemen.

46 Maar de kamer, welker voorste deel den weg naar het noorden is, is voor de priesteren, die de wacht des altaars waarnemen : dat zijn de kinderen van Zadok, die uit de kinderen van Levi tot den HEER naderen, om Hem te dienen.

47 En hij mat het voorhof : de lengte honderd ellen, en de breedte honderd ellen, vierkant; en het altaar was voor aan het huis.

48 Toen bragt hij mij tot het voorhuis des huizes, en hij mat *elken* post van het voorhuis, vijf ellen van deze, en vijf ellen van gene zijde; en de breedte der poort, drie ellen van deze, en drie ellen van gene zijde.

49 De lengte van het voorhuis twintig ellen, en de breedte elf ellen; en het was met trappen, *bij* dewelke men daarin opging; ook waren er pilaren aan de posten, één van deze, en één van gene zijde.

HOOFDSTUK XLI.

VOORTS bragt hij mij tot den tempel; en hij mat de posten, zes ellen de breedte van deze, en zes ellen de breedte van gene zijde, de breedte der tent.

2 En de breedte der deur tien ellen, en de zijden der deur, vijf ellen van deze, en vijf ellen van gene zijde : ook mat hij de lengte daarvan, veertig ellen, en de breedte twintig ellen.

3 Daarna ging hij in naar binnen, en mat den post der deur, twee ellen; en de deur zes ellen, en de breedte der deur zeven ellen.

4 Ook mat hij de lengte daarvan, twintig ellen, en de breedte twintig ellen voor aan den tempel; en hij zeide tot mij : Dit is de heiligheid der heiligheden.

5 En hij mat den wand des huizes, zes ellen; en de breedte van *elke* zijkamer, vier ellen, rondom het huis henen rondom.

6 De zijkameren nu waren zijkamer boven zijkamer, drie, en dat dertig malen, en zij kwamen in den wand, die aan het huis was, tot die zijkamers, rondom henen, opdat zij vastgehouden mogten worden : want zij werden niet vastgehouden in den wand des huizes.

7 En het was voor de zijkameren opwaarts naar boven al wijder, en gaf zich rondom; want het huis was omsingeld opwaarts naar boven, rondom het huis henen; daarom was de breedte des huizes naar boven; en alzoo ging het onderste op naar het bovenste door het middelste.

8 En ik zag de hoogte des huizes rondom henen. De fondamenten der zijkameren waren van een vol riet, zes ellen, *de el* tot den oksel toe *genomen.*

9 De breedte van den wand, die tot de zijkameren was naar buiten, was vijf ellen; en dat ledig gelaten was, was de plaats der zijkameren, die aan het huis waren.

10 En tusschen de kameren was eene breedte van twintig ellen, rondom het huis, rondom henen.

11 De deuren nu van de zijkameren waren naar het ledig gelatene toe, de eene deur den weg naar het noorden, en de andere deur naar het zuiden; en de breedte van de ledig gelatene plaats was vijf ellen rondom henen.

12 Voorts *van* het gebouw, dat voor aan de afgesnedene plaats was *in* den hoek den weg naar het westen, was de breedte zeventig ellen, en *van* den wand des gebouws was de breedte vijf ellen rondom henen, en de lengte daarvan negentig ellen.

13 Voorts mat hij het huis, de lengte honderd ellen; ook de afgesnedene plaats en het gebouw, en de wanden daarvan, de lengte honderd ellen.

14 En de breedte van het voorste deel des huizes, en der afgesnedene plaats tegen het oosten, honderd ellen.

15 Ook mat hij de lengte des gebouws voor aan de afgesnedene plaats, dat achter

dezelve was, en derzelver galerijen van deze en van gene zijde, honderd ellen; met den binnensten tempel, en de voorhuizen des voorhofs.

16 De dorpelen, en de geslotene vensters, en de galerijen rondom, die drie, tegenover den dorpel waren beschoten met hout rondom henen, en *van* de aarde tot aan de vensteren; en de vensteren waren bedekt;

17 Tot hetgeen boven de deur was, en tot het binnenste en buitenste huis toe, en aan den ganschen wand rondom henen in het binnenste en buitenste, *al bij* maten.

18 En het was gemaakt *met* cherubs en palmboomen; zoodat er een palmboom was tusschen cherub en cherub, en *elke* cherub had twee aangezigten:

19 Namelijk, een menschenaangezigt tegen den palmboom van deze, en eens jongen leeuws aangezigt tegen den palmboom van gene zijde; gemaakt in het gansche huis rondom henen.

20 Van de aarde af tot boven de deur waren de cherubs en de palmboomen gemaakt, ook *aan* den wand des tempels.

21 De posten des tempels waren vierkant; en aangaande het voorste deel des heiligdoms, de *eene* gedaante was als de *andere* gedaante.

22 De hoogte des houten altaars was drie ellen, en zijne lengte twee ellen, en het had zijne hoeken; en zijne lengte en zijne wanden waren van hout. En hij sprak tot mij: Dit is de tafel, die voor des HEEREN aangezigt zal zijn.

23 De tempel nu en het heiligdom hadden *beide* twee deuren.

24 En er waren twee bladen aan de deuren: *te weten* twee bladen, die men omdraaijen kon; twee aan de eene deur, en twee bladen aan de andere.

25 En aan dezelve, *namelijk* aan de deuren des tempels, waren cherubs en palmboomen gemaakt, gelijk als er aan de wanden gemaakt waren; en het hout aan het voorste deel van het voorhuis van buiten was dik.

26 En *aan* de geslotene vensteren waren ook palmboomen van deze en van gene zijde, aan de zijden van het voorhuis; en *aan* de zijkameren van het huis, en *aan* de dikke planken.

HOOFDSTUK XLII.

DAARNA bragt hij mij uit tot het buitenste voorhof, den weg naar den weg van het noorden; en hij bragt mij tot de kameren, die tegenover de afgesnedene plaats, en die tegenover het gebouw tegen het noorden waren:

2 Voor aan de lengte van de honderd ellen *naar* de deur van het noorden; en de breedte was vijftig ellen.

3 Tegenover de twintig *ellen,* die het binnenste voorhof had, en tegenover het plaveisel, dat het buitenste voorhof had, *was* galerij tegen galerij, in drie *rijen.*

4 En voor de kameren was eene wandeling van tien ellen de breedte, naar binnen toe, *en* een weg van ééne el; en de deuren van dezelve waren tegen het noorden.

5 De bovenste kameren nu waren naauwer, (omdat de galerijen hooger waren dan dezelve) dan de onderste en dan de middelste des gebouws.

6 Want zij waren wel van drie *rijen,* maar hadden geene pilaren gelijk de pilaren der voorhoven; daarom waren zij benaauwder dan de onderste en dan de middelste van de aarde af.

7 De muur nu, die naar buiten tegenover de kameren was, den weg naar het buitenste voorhof, voor aan de kameren, de lengte van dien was vijftig ellen.

8 Want de lengte der kameren, die het buitenste voorhof had, was vijftig ellen; en ziet, voor aan den tempel waren honderd ellen.

9 Van onder deze kameren nu, was de ingang van het oosten, als iemand tot dezelve ingaat, uit het buitenste voorhof.

10 Aan de breedte van den muur des voorhofs, den weg naar het oosten, voor aan de afgesnedene plaats, en voor aan het gebouw, waren kameren.

11 En de weg voor dezelve henen was als de gedaante der kameren, die den weg naar het noorden waren, naar derzelver lengte, alzoo *naar* derzelver breedte; en al hare uitgangen waren ook naar derzelver wijzen en naar derzelver deuren.

12 En gelijk de deuren der kameren, die den weg naar het zuiden waren, was er eene deur in het hoofd van den weg, den weg voor aan den regten muur, den weg naar het oosten, als men daarin gaat.

13 Toen zeide hij tot mij: De kameren van het noorden, *en* de kameren van het zuiden, die voor aan de afgesnedene plaats zijn, dat zijn heilige kameren, waarin de priesters, die tot den HEER naderen, de al-

lerheiligste dingen zullen eten; aldaar zullen zij de allerheiligste dingen henenleggen, en het spijsoffer, en het zondoffer, en het schuldoffer, want de plaats is heilig.

14 Als de priesters ingegaan zullen zijn, zoo zullen zij uit het heiligdom niet *weder* uitgaan in het buitenste voorhof, maar aldaar hunne kleederen henenleggen, in dewelke zij gediend hebben, want die zijn eene heiligheid; en zij zullen andere kleederen aantrekken, en naderen tot hetgeen voor het volk is.

15 Als hij nu de maten van het binnenste huis geëindigd had, zoo bragt hij mij uit, den weg naar de poort, die den weg naar het oosten zag, en hij mat ze rondom henen.

16 Hij mat de oostzijde met het meetriet; vijf honderd rieten, met het meetriet, rondom.

17 Hij mat de noorderzijde, vijf honderd rieten, met het meetriet, rondom.

18 De zuidzijde mat hij, vijf honderd rieten, met het meetriet.

19 Hij ging om naar de westzijde, *en* hij mat vijf honderd rieten, met het meetriet.

20 Hij mat het aan de vier zijden; het had eenen muur rondom henen, de lengte was vijf honderd *rieten,* en de breedte vijf honderd, om onderscheid te maken tusschen het heilige en onheilige.

HOOFDSTUK XLIII.

TOEN leidde hij mij tot de poort, de poort, die den weg naar het oosten zag.

2 En ziet, de heerlijkheid des Gods van Israël kwam van den weg naar het oosten: en zijne stem was als het geruisch van vele wateren, en de aarde werd verlicht van zijne heerlijkheid.

3 En alzoo was de gedaante van het gezigt, dat ik zag, gelijk het gezigt, dat ik gezien had, toen ik kwam, om de stad te verderven; en het waren gezigten, als het gezigt, dat ik gezien had aan de rivier Chebar; en ik viel op mijn aangezigt.

4 En de heerlijkheid des HEEREN kwam in het huis, *door* den weg der poort, die den weg naar het oosten zag.

5 En de Geest nam mij op, en bragt mij in het binnenste voorhof; en ziet, de heerlijkheid des HEEREN had het huis vervuld.

6 En ik hoorde eenen, die met mij sprak uit het huis; en de man was bij mij staande.

7 En Hij zeide tot mij: Menschenkind! *dit* is de plaats mijns troons, en de plaats der zolen mijner voeten, alwaar Ik wonen zal in het midden der kinderen Israëls, in eeuwigheid; en die van het huis Israëls zullen mijnen heiligen naam niet meer verontreinigen, zij noch hunne koningen, met hunne hoererij en met de doode ligchamen hunner koningen, *op* hunne hoogten:

8 Als zij hunnen dorpel stelden aan mijnen dorpel, en hunnen post nevens mijnen post, dat er *maar* een wand tusschen Mij en tusschen hen was, en verontreinigden mijnen heiligen naam met hunne gruwelen, die zij deden; waarom Ik ze verteerd heb in mijnen toorn.

9 Nu zullen zij hunne hoererij en de doode ligchamen hunner koningen verre van Mij wegdoen; en Ik zal in het midden van hen wonen in eeuwigheid.

10 Gij, menschenkind! wijs den huize Israëls dit huis, opdat zij schaamrood worden van wege hunne ongeregtigheden, en laat ze het patroon afmeten.

11 En indien zij schaamrood worden van wege alles, wat zij gedaan hebben, zoo maak hun bekend den vorm van het huis, en zijne gestaltenis, en zijne uitgangen, en zijne ingangen, en al zijne vormen, en al zijne ordinantiën, ja al zijne vormen en al zijne wetten; en schrijf het voor hunne oogen, opdat zij zijnen ganschen vorm en al zijne ordinantiën bewaren, en dezelve doen.

12 Dit is de wet van het huis: op de hoogte des bergs zal zijne gansche grens, rondom henen, eene heiligheid der heiligheden zijn: ziet, dit is de wet van het huis.

13 En dit zijn de maten des altaars naar de ellen, zijnde de el eene el en een handbreed: de boezem van ééne el, en ééne el de breedte; en zijn einde aan zijnen rand rondom ééne span: en dit is de rug des altaars.

14 Van den boezem nu *op* de aarde tot aan het onderste afzetsel, twee ellen; en de breedte ééne el: en van het kleinste afzetsel tot aan het grootste afzetsel, vier ellen, en de breedte ééne el.

15 En de Harel vier ellen; en van den Ariël voorts opwaarts, de vier hoornen.

16 De Ariël nu, twaalf *ellen* de lengte, met twaalf *ellen* breedte; vierkant aan zijne vier zijden.

17 En het afzetsel veertien *ellen* de lengte, met veertien *ellen* breedte, aan zijne vier zijden, en de rand rondom hetzelve, de helft eener el; en de boezem daaraan, eene el rondom; en zijne trappen ziende naar het oosten.

18 En Hij zeide tot mij: Menschenkind! zoo zegt de Heere HEERE: Dit zijn de ordinantiën des altaars, ten dage als men het zal maken, om brandoffer daarop te offeren, en om bloed daarop te sprengen.

19 En gij zult aan de levietische priesteren, dewelke uit het zaad van Zadok zijn, die tot Mij naderen, (spreekt de Heere HEERE) om Mij te dienen, geven eenen var, een jong rund, ten zondoffer.

20 En gij zult van deszelfs bloed nemen, en doen het aan zijne vier hoornen, en aan de vier hoeken des afzetsels, en aan den rand rondom; alzoo zult gij het ontzondigen, en het verzoenen.

21 Daarna zult gij den var des zondoffers nemen; en hij zal hem verbranden in eene bestelde plaats van het huis buiten het heiligdom.

22 En op den tweeden dag zult gij eenen volkomen geitenbok offeren ten zondoffer; en zij zullen het altaar ontzondigen, gelijk als zij *dat* ontzondigd hebben met den var.

23 Als gij een einde zult gemaakt hebben van het ontzondigen, *dan* zult gij eenen var, een volkomen jong rund, offeren, en eenen volkomen ram van de kudde.

24 En gij zult ze offeren voor het aangezigt des HEEREN; en de priesteren zullen zout daarop werpen, en zullen ze offeren *ten* brandoffer den HEERE.

25 Zeven dagen zult gij dagelijks eenen bok des zondoffers bereiden: ook zullen zij eenen var, een jong rund, en eenen ram van de kudde, *beide* volkomen bereiden.

26 Zeven dagen zullen zij het altaar verzoenen, en het reinigen, en zijne handen vullen.

27 Als zij nu deze dagen zullen voleind hebben, dan zal het op den achtsten dag en voortaan geschieden, dat de priesters uwe brandofferen en uwe dankofferen op het altaar zullen bereiden; en Ik zal een welgevallen aan ulieden hebben, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XLIV.

TOEN deed hij mij wederkeeren den weg *naar* de poort van het buitenste heiligdom, die naar het oosten zag; en die was toegesloten.

2 En de HEER zeide tot mij: Deze poort zal toegesloten zijn, zij zal niet geopend worden, noch iemand door dezelve ingaan, omdat de HEER, de God Israëls, door dezelve is ingegaan: daarom zal zij toegesloten zijn.

3 De vorst, de vorst, die zal in dezelve zitten, om brood te eten voor het aangezigt des HEEREN: door den weg van het voorhuis der poort zal hij ingaan, en door den weg van hetzelve zal hij uitgaan.

4 Daarna bragt hij mij den weg der noorderpoort, voor aan het huis; en ik zag, en ziet, de heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld: toen viel ik op mijn aangezigt.

5 En de HEER zeide tot mij: Menschenkind! zet er uw hart op, en zie met uwe oogen, en hoor met uwe ooren alles, wat Ik met u spreken zal, van alle inzettingen van het huis des HEEREN, en van al zijne wetten; en zet uw hart op den ingang van het huis, met alle uitgangen des heiligdoms.

6 En zeg tot die wederspannigen, tot het huis Israëls: Zoo zegt de Heere HEERE: Het is te veel voor ulieden, van wege al uwe gruwelen, o huis Israëls!

7 Dewijl gijlieden vreemden hebt ingebragt, onbesnedenen van hart en onbesnedenen van vleesch, om in mijn heiligdom te zijn, om dat te ontheiligen, *te weten* mijn huis; als gij mijn brood, het vette en het bloed offerdet, en zij mijn verbond verbraken, nevens al uwe gruwelen.

8 En gijlieden hebt de wacht van mijne heilige dingen niet waargenomen; maar gij hebt u zelven *eenigen* tot wachters mijner wacht gesteld in mijn heiligdom.

9 Alzoo zegt de Heere HEERE: Geen vreemde, onbesneden van hart en onbesneden van vleesch, zal in mijn heiligdom ingaan; van eenigen vreemden, die in het midden der kinderen Israëls is.

10 Maar de Levieten, die verre van Mij geweken zijn, als Israël ging dolen, die van Mij zijn afgedwaald, hunne drekgoden achterna, zullen wel hunne ongeregtigheid dragen;

11 Nogtans zullen zij in mijn heiligdom bedienaars zijn, *in* de ambten aan de poorten van het huis, en zij zullen het huis bedienen; zij zullen het brandoffer en het

slagtoffer voor het volk slagten, en zullen voor hun aangezigt staan, om hen te dienen:

12 Omdat zij henlieden gediend hebben voor het aangezigt hunner drekgoden, en den huize Israëls tot eenen aanstoot der ongeregtigheid geweest zijn, daarom heb Ik mijne hand tegen hen opgeheven, spreekt de Heere HEERE, dat zij hunne ongeregtigheid zullen dragen.

13 En zij zullen tot Mij niet naderen, om Mij het priesterambt te bedienen, en om te naderen tot al mijne heilige dingen, tot de allerheiligste dingen; maar zullen hunne schande dragen, en hunne gruwelen, die zij gedaan hebben.

14 Daarom zal Ik hen stellen *tot* wachters van de wacht des huizes, aan al zijne dienst, en aan alles, wat daarin zal gedaan worden.

15 Maar de levietische priesters, de kinderen van Zadok, die de wacht mijns heiligdoms hebben waargenomen, als de kinderen Israëls van Mij afdwaalden, die zullen tot Mij naderen, om Mij te dienen; en zullen voor mijn aangezigt staan, om Mij het vette en het bloed te offeren, spreekt de Heere HEERE.

16 Die zullen in mijn heiligdom ingaan, en die zullen tot mijne tafel naderen om te dienen, en zij zullen mijne wacht waarnemen.

17 En het zal geschieden, als zij tot de poorten van het binnenste voorhof zullen ingaan, dat zij linnen kleederen zullen aantrekken; maar wol zal op hen niet komen, als zij dienen in de poorten van het binnenste voorhof, en inwaarts.

18 Linnen huiven zullen op hun hoofd zijn, en linnen onderbroeken zullen op hunne lendenen zijn; zij zullen zich niet gorden in het zweet.

19 En als zij uitgaan tot het buitenste voorhof, *namelijk* tot het buitenste voorhof tot het volk, zullen zij hunne kleederen, in dewelke zij gediend hebben, uittrekken, en dezelve henenleggen in de heilige kameren; en zullen andere kleederen aantrekken, opdat zij het volk niet heiligen met hunne kleederen.

20 En zij zullen hun hoofd niet glad afscheren, ook de lokken niet lang laten wassen; behoorlijk zullen zij hunne hoofden bescheren.

21 Ook zal geen priester wijn drinken, als zij in het binnenste voorhof zullen ingaan.

22 Ook zullen zij zich geene weduwe of verstootene tot vrouwen nemen; maar jonge dochters van het zaad van het huis Israëls, of eene weduwe, die eene weduwe zal geweest zijn van eenen priester, zullen zij nemen.

23 En zij zullen mijn volk *onderscheid* leeren tusschen het heilige en onheilige, en hun bekend maken *het onderscheid* tusschen het onreine en reine.

24 En over eene twistzaak zullen zij staan om te rigten, naar mijne regten zullen zij hen rigten; en zij zullen mijne wetten en mijne inzettingen op al mijne gezette hoogtijden houden, en mijne sabbaten heiligen.

25 Ook zal geen van hen tot eenen dooden mensch ingaan, dat hij onrein worde; maar om eenen vader, of om eene moeder, of om eenen zoon, of om eene dochter, om eenen broeder of om eene zuster, die geens mans geweest is, zullen zij zich mogen verontreinigen.

26 En na zijne reiniging zullen zij hem zeven dagen tellen.

27 En ten dage, als hij in het heilige zal ingaan, in het binnenste voorhof, om in het heilige te dienen, zal hij zijn zondoffer offeren, spreekt de Heere HEERE.

28 Dit *nu* zal hun tot eene erfenis zijn: Ik ben hunne erfenis; daarom zult gij hunlieden geene bezitting geven in Israël; Ik ben hunne bezitting.

29 Het spijsoffer, en het zondoffer, en het schuldoffer, die zullen zij eten: ook zal al het verbannene in Israël het hunne zijn.

30 En de eerstelingen van alle eerste vruchten van alles, en alle hefoffer van alles, van al uwe hefofferen, zullen der priesteren zijn; ook zult gij de eerstelingen van uw deeg den priester geven, om den zegen op uw huis te doen rusten.

31 Geen aas, noch wat verscheurd is van het gevogelte, of van het vee, zullen de priesters eten.

HOOFDSTUK XLV.

ALS gijlieden nu het land zult doen vallen in erfenis, zoo zult gij een hefoffer den HEERE offeren, *tot* eene heilige plaats, van het land; de lengte zal zijn de lengte van vijf en twintig duizend *meetrieten*, en

de breedte tien duizend; dat zal in zijne geheele grenzen rondom heilig zijn.

2 Hiervan zullen tot het heiligdom zijn vijf honderd met vijf honderd, vierkant rondom; en het zal vijftig ellen hebben *tot* een buitenruim rondom.

3 Alzoo zult gij meten van deze maat, de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend; en daarin zal het heiligdom zijn *met* het heilige der heiligen.

4 Dat zal eene heilige plaats zijn van het land; zij zal zijn voor de priesteren, die het heiligdom bedienen, die naderen om den HEERE te dienen; en het zal hun eene plaats zijn tot huizen, en eene heilige plaats voor het heiligdom.

5 Voorts zullen de Levieten, de dienaars des huizes, ook de lengte hebben van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend, hunlieden tot eene bezitting, *voor* twintig kameren.

6 En *tot* bezitting van de stad zult gij geven de breedte van vijf duizend, en de lengte van vijf en twintig duizend, tegenover het heilig hefoffer: voor het gansche huis Israëls zal het zijn.

7 De vorst nu zal *zijn deel* hebben van deze en van gene zijde des heiligen hefoffers en der bezitting der stad, voor aan het heilig hefoffer, en voor aan de bezitting der stad; van den westerhoek westwaarts, en van den oosterhoek oostwaarts; en de lengte zal zijn tegenover een der deelen, van de westergrens tot de oostergrens toe.

8 Dit land aangaande, het zal hem tot eene bezitting zijn in Israël; en mijne vorsten zullen mijn volk niet meer verdrukken, maar den huize Israëls het land laten, naar hunne stammen.

9 Alzoo zegt de Heere HEERE: Het is te veel voor u, gij vorsten Israëls! doet geweld en verstoring weg, en doet regt en geregtigheid; neemt uwe uitstootingen op van mijn volk, spreekt de Heere HEERE.

10 Eene regte waag, en een regte efa, en een regte bath zult gijlieden hebben.

11 Een efa en een bath zullen van eenerlei mate zijn, dat een bath het tiende deel van een' homer houde; ook een efa het tiende deel van eenen homer; de mate daarvan zal zijn naar den homer.

12 En de sikkel zal zijn van twintig gera; twintig sikkelen, vijf en twintig sikkelen, en vijftien sikkelen, zal ulieden een pond zijn.

13 Dit is het hefoffer, dat gijlieden offeren zult: het zesde deel van een efa van eenen homer tarwe; ook zult gij het zesde deel van een efa geven van eenen homer gerst.

14 Aangaande de inzetting van olie, van een bath olie; *gij zult offeren* het tiende deel van een bath uit een kor, *hetwelk* is een homer van tien bath, want tien bath zijn een homer.

15 Voorts één lam uit de kudde, uit de twee honderd, uit het waterrijke land van Israël, tot spijsoffer, en tot brandoffer, en tot dankofferen, om verzoening over hen te doen, spreekt de Heere HEERE.

16 Al het volk des lands zal in dit hefoffer zijn, voor den vorst in Israël.

17 En het zal den vorst opliggen *te offeren* de brandofferen, en het spijsoffer, en het drankoffer, op de feesten, en op de nieuwe maanden, en op de sabbaten, op alle gezette hoogtijden van het huis Israëls; hij zal het zondoffer, en het spijsoffer, en het brandoffer, en de dankofferen doen, om verzoening te doen voor het huis Israëls.

18 Alzoo zegt de Heere HEERE: In de eerste *maand,* op den eersten der maand, zult gij een' volkomen var, een jong rund, nemen: en gij zult het heiligdom ontzondigen.

19 En de priester zal van het bloed des zondoffers nemen, en doen het aan de posten des huizes, en aan de vier hoeken van het afzetsel des altaars, en aan de posten der poorten van het binnenste voorhof.

20 Alzoo zult gij ook doen op den zevenden in die maand; van wege den afdwalenden, en van wege den slechten; alzoo zult gijlieden het huis verzoenen.

21 In de eerste *maand,* op den veertienden dag der maand, zal ulieden het pascha zijn; een feest van zeven dagen, ongezuurde brooden zal men eten.

22 En de vorst zal op denzelven dag voor zich zelven, en voor al het volk des lands, bereiden eenen var des zondoffers.

23 En de zeven dagen van het feest zal hij een brandoffer den HEERE bereiden, van zeven varren en zeven rammen, *die* volkomen zijn, dagelijks, de zeven dagen *lang*, en een zondoffer van eenen geitenbok, dagelijks.

24 Ook zal hij een spijsoffer bereiden, een efa tot eenen var, en een efa tot eenen ram; en een hin olie tot een efa.

25 In de zevende *maand,* op den vijftienden dag der maand zal hij op het feest desgelijks doen, zeven dagen *lang;* gelijk het zondoffer, gelijk het brandoffer, en gelijk het spijsoffer, en gelijk de olie.

HOOFDSTUK XLVI.

ALZOO zegt de Heere HEERE: De poort van het binnenste voorhof, die naar het oosten ziet, zal de zes werkdagen gesloten zijn; maar op den sabbatdag zal zij geopend worden; ook zal zij geopend worden op den dag van de nieuwe maand.

2 En de vorst zal ingaan *door* den weg van het voorhuis derzelve poort van buiten, en zal staan aan den post van de poort; en de priesters zullen zijn brandoffer en zijne dankofferen bereiden, en hij zal aanbidden aan den dorpel der poort, en *daarna* uitgaan; doch de poort zal niet gesloten worden tot op den avond.

3 Ook zal het volk des lands aanbidden *voor* de deur derzelve poort, op de sabbaten en op de nieuwe maanden, voor het aangezigt des HEEREN.

4 Het brandoffer nu, dat de vorst den HEERE zal offeren, zal op den sabbatdag zijn, zes volkomen lammeren, en een' volkomen ram.

5 En het spijsoffer, een efa tot den ram, maar tot de lammeren zal het spijsoffer eene gave zijner hand zijn; en olie, een hin tot een efa.

6 Maar op den dag van de nieuwe maand, een var, een jong rund, van de volkomene, en zes lammeren, en een ram; volkomen zullen zij zijn.

7 En *ten* spijsoffer zal hij bereiden een efa tot den var, en een efa tot den ram; maar tot de lammeren, zoo als zijne hand bekomen zal; en een hin olie tot een efa.

8 En als de vorst ingaat, zal hij *door* den weg van het voorhuis der poort ingaan, en door deszelfs weg *weder* uitgaan.

9 Maar als het volk des lands voor het aangezigt des HEEREN komt, op de gezette hoogtijden, die *door* den weg van de noorderpoort ingaat om te aanbidden, zal *door* den weg van de zuiderpoort *weder* uitgaan; en die *door* den weg van de zuiderpoort ingaat, zal *door* den weg van de noorderpoort *weder* uitgaan: hij zal niet wederkeeren *door* den weg der poort, door dewelke hij is ingegaan, maar regt voor zich henen uitgaan.

10 De vorst nu zal in het midden van hen ingaan, als zij ingaan; en als zij uitgaan, zullen zij *zamen* uitgaan.

11 Voorts op de feesten, en op de gezette hoogtijden zal het spijsoffer zijn, een efa tot eenen var, en een efa tot eenen ram; maar tot de lammeren, eene gave zijner hand; en olie, een hin tot een efa.

12 En als de vorst een vrijwillig offer zal doen, een brandoffer of dankofferen *tot* een vrijwillig offer den HEERE, zoo zal men hem de poort openen, die naar het oosten ziet; en hij zal zijn brandoffer en zijne dankofferen doen, gelijk als hij zal gedaan hebben op den sabbatdag; en als hij *weder* uitgaat, zal men de poort sluiten, nadat hij uitgegaan zal zijn.

13 Wijders zult gij een volkomen jarig lam dagelijks bereiden *ten* brandoffer den HEERE: alle morgens zult gij dat bereiden.

14 En gij zult *ten* spijsoffer daarop doen, alle morgens een zesde deel van een efa, en olie een derde deel van een hin, om de meelbloem te bedruipen; *tot* een spijsoffer den HEERE, *tot* eeuwige inzettingen, gedurig.

15 Zij zullen dan het lam, en het spijsoffer, en de olie alle morgens bereiden *tot* een gedurig brandoffer.

16 Alzoo zegt de Heere HEERE: Wanneer de vorst aan iemand van zijne zonen een geschenk zal geven *van* zijne erfenis, dat zullen zijne zonen hebben; het zal hunne bezitting zijn in erfenis.

17 Maar wanneer hij van zijne erfenis een geschenk zal geven aan eenen van zijne knechten, die zal dat hebben tot het vrijjaar toe; dan zal het tot den vorst wederkeeren: het is immers zijne erfenis, zijne zonen zullen het hebben.

18 En de vorst zal niets nemen van de erfenis des volks, om hen van hunne bezitting te berooven; van zijne bezitting zal hij zijnen zonen erf nalaten; opdat niet mijn volk, een iegelijk uit zijne erfenis, verstrooid worde.

19 Daarna bragt hij mij door den ingang, die aan de zijde der poort was, tot de heilige kameren, den priesteren toe*behoorende,* die naar het noorden zagen; en ziet, aldaar was eene plaats aan beide zijden, naar het westen.

20 En hij zeide tot mij : Dit is de plaats, alwaar de priesters het schuldoffer en het zondoffer zullen koken; *en* waar zij het spijsoffer zullen bakken, opdat zij het niet uitbrengen in het buitenste voorhof, om het volk te heiligen.

21 Toen bragt hij mij uit in het buitenste voorhof, en voerde mij om in de vier hoeken des voorhofs; en ziet, in elken hoek des voorhofs was een ander voorhofje.

22 In de vier hoeken des voorhofs waren voorhofjes met schoorsteenen, van veertig *ellen* de lengte, en dertig de breedte; dezelve vier hoek-hofjes hadden eenerlei maat.

23 En er was rondom in dezelve een ringmuur, rondom deze vier; en er waren keukens gemaakt beneden *aan* de ringmuren rondom.

24 En hij zeide tot mij : Dit zijn de keukens, alwaar de dienaars des huizes het slagtoffer des volks zullen koken.

HOOFDSTUK XLVII.

DAARNA bragt hij mij weder tot de deur van het huis, en ziet, er vloten wateren uit, van onder den dorpel des huizes naar het oosten; want het voorste deel van het huis was *in* het oosten; en de wateren daalden af van onderen, uit de regterzijde des huizes, van het zuiden des altaars.

2 En hij bragt mij uit *door* den weg van de noorderpoort, en voerde mij om *door* den weg van buiten, tot de buitenpoort, den weg, die naar het oosten ziet; en ziet, de wateren sprongen uit de regterzijde.

3 Als *nu* die man *naar* het oosten uitging, zoo was er een meetsnoer in zijne hand; en hij mat duizend ellen, en deed mij door de wateren doorgaan, *en* de wateren raakten tot aan de enkelen.

4 Toen mat hij *nog* duizend *ellen,* en deed mij door de wateren doorgaan, *en* de wateren raakten tot aan de knieën; en hij mat *nog* duizend, en deed mij doorgaan, *en* de wateren raakten tot aan de lendenen.

5 Voorts mat hij *nog* duizend, *en* het was eene beek, waar ik niet kon doorgaan : want de wateren waren hooge wateren, waar men door zwemmen moest, eene beek, waar men niet kon doorgaan.

6 En hij zeide tot mij : Hebt gij het gezien, menschenkind? Toen voerde hij mij, en bragt mij weder tot aan den oever der beek.

7 Als ik wederkeerde, ziet, zoo was er aan den oever der beek zeer veel geboomte, van deze en van gene zijde.

8 Toen zeide hij tot mij : Deze wateren vlieten uit naar het voorste Galiléa, en dalen af in het vlakke veld : daarna komen zij in de zee; in de zee uitgebragt zijnde, zoo worden de wateren gezond.

9 Ja het zal geschieden, *dat* alle levende ziel, die er wemelt, overal, waarhenen eene der twee beken zal komen, leven zal, en daar zal zeer veel visch zijn, omdat deze wateren daarhenen zullen gekomen zijn, en zij zullen gezond worden, en het zal leven, alles, waarhenen deze beek zal komen.

10 Ook zal het geschieden, dat er vischers aan dezelve zullen staan, van En-gedi aan tot En-eglaïm toe; daar zullen *plaatsen* zijn *tot* uitspreiding der netten : haar visch zal naar zijnen aard wezen als de visch van de groote zee, zeer menigvuldig.

11 Doch hare modderige plaatsen en hare moerassen zullen niet gezond worden, zij zijn tot zout overgegeven.

12 Aan de beek nu, aan haren oever, zal van deze en van gene zijde opgaan allerlei spijsgeboomte, welks blad niet zal afvallen, noch de vrucht daarvan vergaan; in zijne maanden zal het nieuwe vruchten voortbrengen; want zijne wateren vlieten uit het heiligdom; en zijne vrucht zal zijn tot spijze, en zijn blad tot heeling.

13 Alzoo zegt de Heere HEERE : Dit zal de landpale zijn, *naar* dewelke gij het land ten erve zult nemen, naar de twaalf stammen Israëls : Jozef *twee* snoeren.

14 En gij zult dat erven, de een zoo wel als de ander; *over* hetwelk Ik mijne hand heb opgeheven, dat Ik het uwen vaderen zou geven; en ditzelve land zal ulieden in erfenis vallen.

15 Dit nu zal de landpale des lands zijn : aan den noorderhoek, van de groote zee af, den weg van Hethlon, waar men komt te Zedad,

16 Hamath, Berótha, Sibráïm, dat tusschen de landpale van Damascus en tusschen de landpale van Hamath is; Hazer Hattichon, dat aan de landpale van Havran is.

17 Alzoo zal de landpale van de zee af

zijn, Hazar-Enon, de landpale van Damascus, en het noorden noordwaarts, en de landpale van Hamath : en *dat* zal de noorderhoek zijn.

18 Den oosterhoek nu zult gijlieden meten van tusschen Havran, en van tusschen Damascus, en van tusschen Gilead, en van tusschen het land Israëls aan de Jordaan, van de landpale af tot de oostzee toe : en *dat* zal de oosterhoek zijn.

19 En den zuiderhoek zuidwaarts van Thamar af, tot aan het twistwater van Kades, *voorts* naar de beek henen, tot aan de groote zee : en *dat* zal de zuiderhoek zuidwaarts zijn.

20 En den westerhoek, de groote zee, van de landpale af tot daar men regt tegenover Hamath komt : dat zal de westerhoek zijn.

21 Ditzelve land nu zult gij ulieden uitdeelen naar de stammen Israëls.

22 Maar het zal geschieden, dat gij hetzelve zult doen vallen in erfenis voor ulieden, en voor de vreemdelingen, die in het midden van u verkeeren, die kinderen in het midden van u zullen gewonnen hebben; en zij zullen ulieden zijn, als een inboorling onder de kinderen Israëls; zij zullen met ulieden in erfenis vallen, in het midden der stammen Israëls.

23 Ook zal het geschieden, in den stam, bij welken de vreemdeling verkeert, aldaar zult gij *hem* zijne erfenis geven, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK XLVIII.

DIT nu zijn de namen der stammen. Van het einde noordwaarts, aan de zijde des wegs van Hethlon, waar men komt te Hamath, Hazar Enan, de landpale van Damascus, noordwaarts aan de zijde van Hamath, (ook zal hij den ooster- *en* westerhoek hebben,) *zal* Dan één *snoer hebben*.

2 En aan de landpale van Dan, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Aser één.

3 En aan de landpale van Aser, van den oosterhoek af tot den westerhoek toe, Naftali één.

4 En aan de landpale van Naftali, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Manasse één.

5 En aan de landpale van Manasse, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Efraïm één.

6 En aan de landpale van Efraïm, van den ooster hoek af tot den westerhoek toe, Ruben één.

7 En aan de landpale van Ruben, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Juda één.

8 Aan de landpale nu van Juda, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, zal het hefoffer zijn, dat gijlieden zult offeren, vijf en twintig duizend *meetrieten* in breedte, en de lengte, als van een der *andere* deelen, van den oosterhoek tot den westerhoek toe : en het heiligdom zal in het midden deszelven zijn.

9 Het hefoffer, dat gijlieden den HEERE zult offeren, zal wezen de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend.

10 En daarin zal het heilig hefoffer zijn voor de priesteren, noordwaarts *de lengte* van vijf en twintig duizend, en westwaarts de breedte van tien duizend, en oostwaarts de breedte van tien duizend, en zuidwaarts de lengte van vijf en twintig duizend; en het heiligdom des HEEREN zal in het midden deszelven zijn.

11 Het zal zijn voor de priesteren, die geheiligd zijn uit de kinderen van Zadok, die mijne wacht hebben waargenomen; die niet gedwaald hebben, als de kinderen Israëls dwaalden; gelijk als de *andere* Levieten gedwaald hebben.

12 En het geofferde van het hefoffer des lands zal hunlieden eene heiligheid der heiligheden zijn, aan de landpale der Levieten.

13 Voorts zullen de Levieten tegenover de landpale der priesteren hebben de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend; de gansche lengte zal zijn vijf en twintig duizend, en de breedte tien duizend.

14 En zij zullen daarvan niet verkoopen, noch de eerstelingen des lands verwisselen, noch overdragen, want het is eene heiligheid den HEERE.

15 Maar de vijf duizend, *dat is* hetgeen overgelaten is in de breedte, voor aan de vijf en twintig duizend, dat zal onheilig zijn, voor de stad, tot bewoning en tot voorsteden; en de stad zal in het midden daarvan zijn.

16 En dit zullen hare maten zijn : de noorderhoek, vier duizend en vijf honderd *meetrieten;* en de zuiderhoek vier duizend

en vijf honderd; en van den oosterhoek vier duizend en vijf honderd; en de westerhoek vier duizend en vijf honderd.

17 De voorsteden nu der stad zullen zijn, noordwaarts twee honderd en vijftig, en zuidwaarts twee honderd en vijftig, en oostwaarts twee honderd en vijftig, en westwaarts twee honderd en vijftig.

18 En het overgelatene in de lengte, tegenover het heilig hefoffer, zal zijn tien duizend oostwaarts, en tien duizend westwaarts; en het zal tegenover het heilig hefoffer zijn; en de inkomst daarvan zal wezen tot onderhoud voor degenen, die de stad dienen.

19 En die de stad dienen, zullen haar dienen uit alle stammen Israëls.

20 Het gansche hefoffer zal zijn van vijf en twintig duizend *meetrieten*, met vijf en twintig duizend : vierkant zult gijlieden het heilig hefoffer offeren, met de bezitting der stad.

21 En het overgelatene zal voor den vorst zijn, van deze en van gene zijde des heiligen hefoffers, en van de bezitting der stad, voor aan de vijf en twintig duizend *meetrieten* des hefoffers, tot aan de ooster en wester landpale, voor aan de vijf en twintig duizend aan de wester landpale, tegenover de *andere* deelen, *dat* zal voor den vorst zijn; en het heilig hefoffer, en het heiligdom des huizes, zal in het midden daarvan zijn.

22 Van de bezitting nu der Levieten, en van de bezitting der stad af, zijnde in het midden van hetgeen des vorsten zal zijn; *wat* tusschen de landpale van Juda, en tusschen de landpale van Benjamin is, zal des vorsten zijn.

23 Aangaande voorts het overige der stammen : van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Benjamin één *snoer*.

24 En aan de landpale van Benjamin, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Simeon één.

25 En aan de landpale van Simeon, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Issaschar één.

26 En aan de landpale van Issaschar, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Zebulon één.

27 En aan de landpale van Zebulon, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Gad één.

28 Aan de landpale nu van Gad, aan den zuiderhoek zuidwaarts, daar zal de landpale zijn van Thamar af, *naar* het twistwater van Kades, *voorts* naar de beek henen, tot aan de groote zee.

29 Dit is het land, dat gijlieden zult doen vallen in erfenis, voor de stammen Israëls, en dit zullen hunne deelen zijn, spreekt de Heere HEERE.

30 Voorts zullen dit de uitgangen der stad zijn : van den noorderhoek, vier duizend en vijf honderd maten.

31 En de poorten der stad zullen zijn naar de namen der stammen Israëls; drie poorten noordwaarts : één poort van Ruben, één poort van Juda, één poort van Levi.

32 En aan den oosterhoek, vier duizend en vijf honderd *maten*, en drie poorten : namelijk, één poort van Jozef, één poort van Benjamin, één poort van Dan.

33 De zuiderhoek ook vier duizend en vijf honderd maten, en drie poorten : één poort van Simeon, één poort van Issaschar, één poort van Zebulon.

34 De westerhoek, vier duizend en vijf honderd; derzelver poorten drie, één poort van Gad, één poort van Aser, één poort van Nafthali.

35 Rondom achttien duizend; en de naam der stad zal van *dien* dag af zijn : DE HEER IS ALDAAR.

DE PROFEET

DANIËL.

HOOFDSTUK I.

IN het derde jaar des koningrijks van Jójakim, den koning van Juda, kwam Nebukadnézar, de koning van Babel, te Jerûzalem, en belegerde haar.

2 En de Heer gaf Jójakim, den koning

van Juda, in zijne hand, en een deel der vaten van het huis Gods; en hij bragt ze *in* het land van Sinear, *in* het huis zijns gods; en de vaten bragt hij in het schathuis zijns gods.

3 En de koning zeide tot A'spenaz, den overste zijner kamerlingen, dat hij voorbrengen zou *eenigen* uit de kinderen Israëls, te weten, uit het koninklijke zaad, en uit de prinsen,

4 Jongelingen, aan dewelke geen gebrek ware, maar schoon van aangezigt, en vernuftig in alle wijsheid, en ervaren in wetenschap, en kloek van verstand, en in dewelke bekwaamheid ware, om te staan in des konings paleis; en dat men hen onderwees in de boeken en spraak der Chaldeen.

5 En de koning verordende hun, wat men ze dag bij dag geven zou van de stukken der spijs des konings, en van den wijn zijns dranks, en dat men hen drie jaren *alzoo* optoog, en dat zij ten einde derzelven zouden staan voor het aangezigt des konings.

6 Onder dezelven nu waren uit de kinderen van Juda, Daniël, Hanánja, Misaël en Azárja.

7 En de overste der kamerlingen gaf hun *andere* namen, en Daniël noemde hij Béltsazar, en Hanánja Sadrach, en Misaël Mesach, en Azárja Abéd-nego.

8 Daniël nu nam voor in zijn hart, dat hij zich niet zou ontreinigen met de stukken van de spijs des konings, noch met den wijn zijns dranks: daarom verzocht hij van den overste der kamerlingen, dat hij zich niet mogt ontreinigen.

9 En God gaf Daniël genade en barmhartigheid voor het aangezigt van den overste der kamerlingen.

10 Want de overste der kamerlingen zeide tot Daniël: Ik vreeze mijnen heer, den koning, die ulieder spijs, en ulieder drank verordend heeft: want waarom zou hij ulieder aangezigten droeviger zien, dan der jongelingen, die in gelijkheid met ulieden zijn? alzoo zoudt gij mijn hoofd bij den koning schuldig maken.

11 Toen zeide Daniël tot Melzar, dien de overste der kamerlingen gesteld had over Daniël, Hanánja, Misaël en Azárja:

12 Beproef toch uwe knechten tien dagen lang, en men geve ons van het gezaaide te eten, en water te drinken.

13 En men zie voor uw aangezigt onze gedaanten, en de gedaante der jongelingen, die de stukken van de spijs des konings eten; en doe met uwe knechten, naar dat gij zien zult.

14 Toen hoorde hij hen in deze zaak, en hij beproefde ze tien dagen.

15 Ten einde nu der tien dagen, zag men dat hunne gedaanten schooner waren, en zij vetter waren van vleesch, dan al de jongelingen, die de stukken van de spijs des konings aten.

16 Toen geschiedde het, dat Melzar de stukken hunner spijs wegnam, mitsgaders den wijn huns dranks, en hij gaf hun *van* het gezaaide.

17 Aan deze vier jongelingen nu gaf God wetenschap en verstand in alle boeken, en wijsheid; maar Daniël gaf Hij verstand in allerlei gezigten en droomen.

18 Ten einde nu der dagen, waarvan de koning gezegd had, dat men hen zou inbrengen, zoo bragt ze de overste der kamerlingen in voor het aangezigt van Nebukadnézar.

19 En de koning sprak met hen, doch er werd uit hen allen niemand gevonden, gelijk Daniël, Hanánja, Misaël en Azárja; en zij stonden voor het aangezigt des konings.

20 En *in* alle zaken van verstandige wijsheid, die de koning hun afvroeg, zoo vond hij hen tienmaal boven al de toovenaars *en* sterrekijkers, die in zijn gansche koningrijk waren.

21 En Daniël bleef tot het eerste jaar van den koning Kores toe.

HOOFDSTUK II.

IN het tweede jaar nu des koningrijks van Nebukadnézar, droomde Nebukadnézar droomen: daarvan werd zijn geest verslagen, en zijn slaap werd in hem gebroken.

2 Toen zeide de koning, dat men roepen zou de toovenaars, en de sterrekijkers, en de guichelaars, en de Chaldeen, om den koning zijne droomen te kennen te geven: zij nu kwamen, en stonden voor het aangezigt des konings.

3 En de koning zeide tot hen: Ik heb eenen droom gedroomd; en mijn geest is ontsteld, om dien droom te weten.

4 Toen spraken de Chaldeen, tot den koning in het syrisch: O koning, leef in eeuwigheid! Zeg uwen knechten den droom, zoo zullen wij de uitlegging te kennen geven.

5 De koning antwoordde en zeide tot de Chaldeen : De zaak is mij ontgaan : indien gij mij den droom en zijne uitlegging niet bekend maakt, gij zult in stukken gehouwen worden, en uwe huizen zullen tot eenen drekhoop gemaakt worden.

6 Maar indien gijlieden den droom en zijne uitlegging te kennen geeft, zoo zult gij geschenken en gaven, en groote eer van mij ontvangen; daarom geeft mij den droom en zijne uitlegging te kennen.

7 Zij antwoordden ten tweeden maal, en zeiden : De koning zegge zijnen knechten den droom, dan zullen wij de uitlegging te kennen geven.

8 De koning antwoordde en zeide : Ik weet vastelijk, dat gijlieden den tijd uitkoopt, dewijl gij ziet, dat de zaak mij ontgaan is.

9 Indien gijlieden mij dien droom niet te kennen geeft, ulieder vonnis is eenerlei; daarom hebt gij een leugenachtig en verdicht woord voor mij te zeggen bereid, totdat de tijd verandere : daarom zeg mij den droom, dan zal ik weten, dat gij mij deszelfs uitlegging zult te kennen geven.

10 De Chaldeen antwoordden voor den koning, en zeiden : Er is geen mensch op den aardbodem, die des konings woord zou kunnen te kennen geven : daarom is er geen koning, groote of heerscher, die zulk eene zaak begeerd heeft van eenigen toovenaar, of sterrekijker, of Chaldeër.

11 Want de zaak, die de koning begeert, is te zwaar; en er is niemand anders, die dezelve voor den koning te kennen *kan* geven, dan de goden, welker woning bij het vleesch niet is.

12 Daarom werd de koning toornig en zeer verbolgen, en zeide, dat men al de wijzen te Babel zou ombrengen.

13 Die wet dan ging uit, en de wijzen werden gedood; men zocht ook Daniël en zijne medgezellen, om gedood te worden.

14 Toen bragt Daniël eenen raad en oordeel in, aan A'rioch, den overste der trawanten des konings, die uitgetogen was, om de wijzen van Babel te dooden.

15 Hij antwoordde en zeide tot A'rioch, den bevelhebber des konings : Waarom zou de wet van 's konings wege *zoo* verhaast worden? Toen gaf A'rioch aan Daniël de zaak te kennen.

16 En Daniël ging in, en verzocht van den koning, dat hij hem eenen bestemden tijd wilde geven, dat hij den koning de uitlegging te kennen gave.

17 Toen ging Daniël naar zijn huis, en hij gaf de zaak zijnen medgezellen, Hanánja, Misaël, en Azárja te kennen;

18 Opdat zij van den God des hemels barmhartigheden verzochten over deze verborgenheid, dat Daniël en zijne medgezellen met de overige wijzen van Babel niet omkwamen.

19 Toen werd aan Daniël in een nachtgezigt de verborgenheid geopenbaard; toen loofde Daniël den God des hemels.

20 Daniël antwoordde en zeide : De naam Gods zij geloofd van eeuwigheid tot in eeuwigheid, want zijne is de wijsheid en de kracht.

21 Want Hij verandert de tijden en stonden, Hij zet de koningen af, en Hij bevestigt de koningen; Hij geeft den wijzen wijsheid, en wetenschap dengenen, die verstand hebben;

22 Hij openbaart diepe en verborgene dingen; Hij weet, wat in het duister is, want het licht woont bij Hem.

23 Ik dank en ik loof U, o God mijner vaderen! omdat Gij mij wijsheid en kracht gegeven hebt, en mij nu bekend gemaakt hebt, wat wij van U verzocht hebben, want Gij hebt ons des konings zaak bekend gemaakt.

24 Daarom ging Daniël in tot A'rioch, dien de koning gesteld had om de wijzen van Babel om te brengen; hij ging henen en zeide aldus tot hem : Breng de wijzen van Babel niet om; *maar* breng mij in voor den koning, en ik zal den koning de uitlegging te kennen geven.

25 Toen bragt A'rioch met haast Daniël in voor den koning, en hij sprak alzoo tot hem : Ik heb eenen man van de gevankelijk weggevoerden van Juda gevonden, die den koning de uitlegging zal bekend maken.

26 De koning antwoordde en zeide tot Daniël, wiens naam Béltsazar was : Zijt gij magtig mij bekend te maken den droom, dien ik gezien heb, en zijne uitlegging?

27 Daniël antwoordde voor den koning, en zeide : De verborgenheid, die de koning eischt, kunnen de wijzen, de sterrekijkers, de toovenaars, *noch* de waarzeggers den koning niet te kennen geven;

28 Maar er is een God in den hemel, die verborgenheden openbaart, die heeft den

koning Nebukadnézar bekend gemaakt wat er geschieden zal in het laatste der dagen : uw droom, en de gezigten uws hoofds op uw leger, zijn deze :

29 Gij, o koning! op uw leger zijnde, klommen uwe gedachten op, wat hierna geschieden zou; en Hij, die verborgene dingen openbaart, heeft u te kennen gegeven wat er geschieden zal.

30 Mij nu, mij is de verborgenheid geopenbaard, niet door de wijsheid, die in mij is boven alle levenden; maar daarom, opdat men den koning de uitlegging zou bekend maken, en opdat gij de gedachten uws harten zoudt weten.

31 Gij, o koning! zaagt, en ziet, er was een groot beeld, (dit beeld was treffelijk, en deszelfs glans was uitnemend) staande tegen u over; en zijne gedaante was schrikkelijk.

32 Het hoofd van dit beeld was van goed goud; zijne borst en zijne armen van zilver; zijn buik, en zijne dijen van koper;

33 Zijne schenkelen van ijzer; zijne voeten eensdeels van ijzer, en eensdeels van leem.

34 *Dit* zaagt gij, totdat er een steen afgehouwen werd zonder handen. die sloeg dat beeld aan zijne voeten van ijzer en leem, en vermaalde ze.

35 Toen werden te zamen vermaald het ijzer, leem, koper, zilver en goud, en zij werden gelijk kaf van de dorschvloeren des zomers, en de wind nam ze weg, en er werd geene plaats voor dezelven gevonden; maar de steen, die het beeld geslagen heeft, werd tot eenen grooten berg, alzoo dat hij de geheele aarde vervulde.

36 Dit is de droom; zijne uitlegging nu zullen wij voor den koning zeggen.

37 Gij, o koning! zijt een koning der koningen : want de God des hemels heeft u een koningrijk, magt, en sterkte, en eere gegeven;

38 En overal, waar menschen-kinderen wonen, heeft Hij de beesten des velds en de vogelen des hemels in uwe hand gegeven, en Hij heeft u gesteld tot een' heerscher over al dezelven; gij zijt dat gouden hoofd.

39 En na u zal een ander koningrijk opstaan, lager dan het uwe; daarna een ander, het derde koningrijk van koper, hetwelk heerschen zal over de geheele aarde.

40 En het vierde koningrijk zal hard zijn, gelijk ijzer; aangezien het ijzer alles vermaalt en verzwakt : gelijk nu het ijzer, dat zulks alles verbreekt, *alzoo* zal het vermalen en verbreken.

41 En dat gij gezien hebt de voeten en de teenen, ten deele van pottebakkers leem. en ten deele van ijzer, dat zal een gedeeld koningrijk zijn, doch daar zal van des ijzers vastigheid in zijn, ten welken aanzien gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem;

42 En de teenen der voeten, ten deele ijzer, en ten deele leem; dat koningrijk zal ten deele hard zijn, en ten deele broos.

43 En dat gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem, zij zullen zich *wel* door menschelijk zaad vermengen, maar zij zullen de een aan den ander' niet hechten, gelijk als zich ijzer met leem niet vermengt.

44 Doch in de dagen van die koningen zal de God des hemels een koningrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden; en dat koningrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden : het zal al die koningrijken vermalen, en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan.

45 Daarom hebt gij gezien, dat uit den berg een steen zonder handen afgehouwen is geworden, die het ijzer, koper, leem, zilver en goud vermaalde; de groote God heeft den koning bekend gemaakt, wat hierna geschieden zal : de droom nu is gewis, en zijne uitlegging is zeker.

46 Toen viel de koning Nebukadnézar op zijn aangezigt, en aanbad Daniël; en hij zeide, dat men hem *met* spijsoffer en liefelijk reukwerk een drankoffer doen zou.

47 De koning antwoordde Daniël en zeide : Het is de waarheid, dat ulieder God een God der goden is, en een Heer der koningen, en die de verborgenheden openbaart, dewijl gij deze verborgenheid hebt kunnen openbaren.

48 Toen maakte de koning Daniël groot, en hij gaf hem vele groote geschenken, en hij stelde hem tot een' heerscher over het gansche landschap van Babel, en eenen overste der overheden over al de wijzen van Babel.

49 Toen verzocht Daniël van den koning; en hij stelde Sadrach, Mesach en Abéd-nego over de bediening van het landschap van

Babel; maar Daniël *bleef* aan de poort des konings.

HOOFDSTUK III.

DE koning Nebukadnézar maakte een beeld van goud, welks hoogte was zestig ellen, zijne breedte zes ellen; hij rigtte het op in het dal Dura, in het landschap van Babel.

2 En de koning Nebukadnézar zond henen, om te verzamelen de stadhouders, de overheden en de landvoogden, de wethouders, de schatmeesters, de raadsheeren, de ambtlieden, en al de heerschappers der landschappen, dat zij komen zouden tot de inwijding van het beeld, hetwelk de koning Nebukadnézar had opgerigt.

3 Toen verzamelden zich de stadhouders, de overheden, de landvoogden, de wethouders, de schatmeesters, de raadsheeren, de ambtlieden, en al de heerschappers der landschappen, tot inwijding van het beeld, hetwelk de koning Nebukadnézar had opgerigt; en zij stonden voor het beeld, dat Nebukadnézar opgerigt had.

4 En een heraut riep met kracht: Men zegt u aan, gij volken, gij natiën, en tongen!

5 Ten tijde als gij hooren zult het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, des akkoordgezangs, en allerlei soorten van muzijk, zoo zult gijlieden nedervallen, en aanbidden het gouden beeld, hetwelk de koning Nebukadnézar heeft opgerigt:

6 En wie niet nedervalt en aanbidt, die zal te dierzelver ure in het midden van den oven des brandenden vuurs geworpen worden.

7 Daarom te dier tijd als al die volken hoorden het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en allerlei soorten der muzijk, alle volken, natiën en tongen nedervallende, aanbaden het gouden beeld, hetwelk de koning Nebukadnézar had opgerigt.

8 Daarom naderden even ter zelver tijd chaldeeuwsche mannen, die de Joden openlijk beschuldigden;

9 Zij antwoordden en zeiden tot den koning Nebukadnézar: O koning, leef in der eeuwigheid!

10 Gij, o koning! hebt een bevel gegeven, dat alle menschen, die hooren zouden het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en des akkoordgezangs, en allerlei soorten van muzijk, nedervallen, en het gouden beeld aanbidden zouden:

11 En wie niet nederviel, en aanbad, die zou in het midden van den oven des brandenden vuurs geworpen worden.

12 Er zijn joodsche mannen, die gij over de bediening van het landschap van Babel gesteld hebt, Sadrach, Mesach en Abédnego; deze mannen hebben, o koning! op u geen acht gesteld, uwe goden eeren zij niet, en zij bidden het gouden beeld niet aan, hetwelk gij opgerigt hebt.

13 Toen zeide Nebukadnézar in toorn en grimmigheid, dat men Sadrach, Mesach en Abéd-nego voorbrengen zou: toen werden die mannen voor den koning gebragt.

14 Nebukadnézar antwoordde en zeide tot hen: Is het met opzet, Sadrach, Mesach en Abéd-nego, dat gijlieden mijne goden niet eert, en het gouden beeld, dat ik opgerigt heb, niet aanbidt?

15 Nu dan, zoo gijlieden gereed zijt, dat gij ten tijde als gij hooren zult het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en des akkoordgezangs, en allerlei soort der muzijk, nedervalt, en aanbidt het beeld, dat ik gemaakt heb, *zoo is het wel;* maar zoo gijlieden het niet aanbidt, ter zelver ure zult gijlieden geworpen worden in het midden van den oven des brandenden vuurs; en wie is de God, die ulieden uit mijne handen verlossen zou?

16 Sadrach, Mesach en Abéd-nego antwoordden en zeiden tot den koning Nebukadnézar: Wij hebben niet noodig u op deze zaak te antwoorden.

17 Zal het zoo zijn, onze God, dien wij eeren, is magtig ons te verlossen uit den oven des brandenden vuurs, en hij zal *ons* uit uwe hand, o koning! verlossen.

18 Maar zoo niet, u zij bekend, o koning! dat wij uwe goden niet zullen eeren, noch het gouden beeld, dat gij hebt opgerigt, zullen aanbidden.

19 Toen werd Nebukadnézar vol grimmigheid, en de gedaante zijns aangezigts veranderde tegen Sadrach, Mesach en Abédnego; hij antwoordde en zeide, dat men den oven zevenmaal meer heet maken zou dan men dien pleegt heet te maken.

20 En tot de sterkste mannen van kracht, die in zijn heir waren, zeide hij, dat zij Sadrach, Mesach en Abéd-nego binden zou-

den, om te werpen in den oven des brandenden vuurs.

21 Toen werden die mannen gebonden in hunne mantels, hunne broeken, en hunne hoeden, en hunne *andere* kleederen, en zij wierpen hen in het midden van den oven des brandenden vuurs.

22 Daarom dan, dewijl het woord des konings aandreef, en de oven zeer heet was, zoo hebben de vonken des vuurs die mannen, die Sadrach, Mesach en Abéd-nego opgeheven hadden, gedood.

23 Maar *als* die drie mannen, Sadrach, Mesach en Abéd-nego, in het midden van den oven des brandenden vuurs, gebonden zijnde, gevallen waren :

24 Toen ontzettede zich de koning Nebukadnézar, en hij stond op in der haast, antwoordde en zeide tot zijne raadsheeren : Hebben wij niet drie mannen in het midden des vuurs, gebonden zijnde, geworpen? Zij antwoordden en zeiden tot den koning : Het is gewis, o koning!

25 Hij antwoordde en zeide : Ziet, ik zie vier mannen los wandelende in het midden des vuurs, en er is geen verderf aan hen; en de gedaante des vierden is gelijk van eenen zoon der goden.

26 Toen naderde Nebukadnézar tot de deur van den oven des brandenden vuurs, antwoordde en sprak : Gij Sadrach, Mesach en Abéd-nego, gij knechten des Allerhoogsten Gods! gaat uit en komt hier! Toen gingen Sadrach, Mesach en Abéd-nego uit het midden des vuurs.

27 Toen vergaderden de stadhouders, de overheden, en de landvoogden, en de raadsheeren des konings, deze mannen beziende, omdat het vuur over hunne ligchamen niet geheerscht had, en dat het haar huns hoofds niet verbrand was, en hunne mantels niet verbrand waren, ja dat de reuk des vuurs daardoor niet gegaan was.

28 Nebukadnézar antwoordde en zeide : Geloofd zij de God van Sadrach, Mesach en Abéd-nego, die zijnen engel gezonden, en zijne knechten verlost heeft, die op hem vertrouwd hebben, en des konings woord veranderd, en hunne ligchamen overgegeven hebben, opdat zij geenen God eerden noch aanbaden, dan hunnen God.

29 Daarom wordt van mij een bevel gegeven, dat alle volk, natie en tong, die lastering spreekt tegen den God van Sadrach, Mesach en Abéd-nego, in stukken gehouwen worde, en zijn huis tot een' drekhoop gesteld worde : want er is geen ander God, die alzoo verlossen kan.

30 Toen maakte de koning Sadrach, Mesach en Abéd-nego voorspoedig in het landschap van Babel.

HOOFDSTUK IV.

DE koning Nebukadnézar aan alle volken, natiën en tongen, die op den ganschen aardbodem wonen : Uw vrede worde vermenigvuldigd!

2 Het behaagt mij te verkondigen de teekenen en wonderen, die de Allerhoogste God aan mij gedaan heeft.

3 Hoe groot zijn zijne teekenen! en hoe magtig zijne wonderen! zijn rijk is een eeuwig rijk, en zijne heerschappij is van geslachte tot geslachte.

4 Ik Nebukadnézar, gerust zijnde in mijn huis, en in mijn paleis groenende,

5 Zag eenen droom, die mij vervaarde, en de gedachten, die ik op mijn bed had, en de gezigten mijns hoofds, beroerden mij.

6 Daarom is er een bevel van mij gesteld, dat men voor mij zou inbrengen al de wijzen van Babel, opdat zij mij de uitlegging van dien droom zouden bekend maken.

7 Toen kwamen in de toovenaars, de sterrekijkers, de Chaldeen en de waarzeggers; en ik zeide den droom voor hen, maar zij maakten mij zijne uitlegging niet bekend :

8 Totdat ten laatste Daniël voor mij inkwam, wiens naam Béltsazar is, naar den naam mijns gods, in wien ook de geest der heilige goden is; en ik vertelde den droom voor hem, *zeggende :*

9 Béltsazar, gij overste der toovenaars! dewijl ik weet, dat de geest der heilige goden in u is, en geene verborgenheid u zwaar is, zoo zeg de gezigten mijns drooms, dien ik gezien heb, te weten, zijne uitlegging.

10 De gezigten nu mijns hoofds op mijn leger waren *deze :* Ik zag, en ziet, er was een boom in het midden der aarde, en zijne hoogte was groot.

11 De boom werd groot en sterk; en zijne hoogte reikte aan den hemel, en hij werd gezien tot aan het einde der gansche aarde.

12 Zijn loof was schoon, en zijne vruch-

ten vele, en er was spijze aan denzelven voor allen; onder hem vond het gedierte des velds schaduw, en de vogelen des hemels woonden in zijne takken, en alle vleesch werd daarvan gevoed.

13 Ik zag *verder* in de gezigten mijns hoofds, op mijn leger; en ziet, een wachter, namelijk een heilige, kwam af van den hemel,

14 Roepende met kracht, en aldus zeggende: Houwt dien boom af, en kapt zijne takken af, stroopt zijn loof af, en verstrooit zijne vruchten, dat de dieren van onder hem wegzwerven, en de vogelen van zijne takken;

15 Doch laat den stam *met* zijne wortelen in de aarde, en met eenen ijzeren en koperen band in het teedere gras des velds; en laat hem in den dauw des hemels nat gemaakt worden, en zijn deel zij met het gedierte in het kruid der aarde.

16 Zijn hart worde veranderd, dat het geens menschen *hart* meer zij, en hem worde eens beesten hart gegeven, en laat zeven tijden over hem voorbijgaan.

17 Deze zaak is in het besluit der wachters, en deze begeerte is in het woord der heiligen; opdat de levenden bekennen, dat de Allerhoogste heerschappij heeft over de koningrijken der menschen, en geeft ze aan wien Hij wil, ja zet daarover den laagsten onder de menschen.

18 Dezen droom heb ik, koning Nebukadnézar, gezien; gij nu, Béltsazar! zeg de uitlegging van dien, dewijl al de wijzen mijns koningrijks mij de uitlegging niet hebben kunnen bekend maken; maar gij kunt wel, dewijl de geest der heilige goden in u is.

19 Toen ontzettede zich Daniël, wiens naam Béltsazar is, bij een uur lang, en zijne gedachten beroerden hem. De koning antwoordde en zeide: Béltsazar! laat u den droom en zijne uitlegging niet beroeren. Béltsazar antwoordde en zeide: Mijn heer! de droom *wedervare* uwen hateren, en zijne uitlegging uwen wederpartijders!

20 De boom, dien gij gezien hebt, die groot en sterk geworden was, en wiens hoogte tot aan den hemel reikte, en die over het gansche aardrijk gezien werd;

21 En wiens loof schoon, en wiens vruchten vele waren, en waar spijze aan was voor allen, onder wien het gedierte des velds woonde, en in wiens takken de vogelen des hemels nestelden;

22 Dat zijt gij, o koning! die groot en sterk zijt geworden: want uwe grootheid is zoo gewassen, dat zij reikt aan den hemel, en uwe heerschappij aan het einde des aardrijks.

23 Dat nu de koning eenen wachter, namelijk eenen heiligen, gezien heeft, van den hemel afkomende, die zeide: Houwt dezen boom af, en verderft hem, doch laat den stam *met* zijne wortelen in de aarde, en met eenen ijzeren en koperen band in het teedere gras des velds, en in den dauw des hemels nat gemaakt worden, en dat zijn deel zij met het gedierte des velds, totdat er zeven tijden over hem voorbijgaan;

24 Dit is de beduiding, o koning! en dit is een besluit des Allerhoogsten, hetwelk over mijnen heer, den koning, komen zal:

25 Te weten, men zal u van de menschen verstooten, en met het gedierte des velds zal uwe woning zijn, en men zal u kruid, als den ossen, te smaken geven; en gij zult van den dauw des hemels nat gemaakt worden, en er zullen zeven tijden over u voorbijgaan, totdat gij bekent, dat de Allerhoogste heerschappij heeft over de koningrijken der menschen, en geeft ze wien hij wil.

26 Dat er ook gezegd is, dat men den stam *met* de wortelen van dien boom laten zou; uw koningrijk zal u bestendig zijn, nadat gij zult bekend hebben, dat de Hemel heerscht.

27 Daarom, o koning! laat mijn raad u behagen, en breek uwe zonden af door geregtigheid, en uwe ongeregtigheden door genade te bewijzen aan de ellendigen, of er verlenging van uwen vrede mogt wezen.

28 Dit alles overkwam den koning Nebukadnézar.

29 *Want* op het einde van twaalf maanden, *toen* hij op het koninklijke paleis van Babel was wandelende,

30 Sprak de koning, en zeide: Is dit niet het groote Babel, dat ik gebouwd heb tot een huis des koningrijks, door de sterkte mijner magt, en ter eere mijner heerlijkheid!

31 Dit woord nog zijnde in des konings mond, viel er eene stem uit den hemel: U.

o koning Nebukadnézar! wordt gezegd : Het koningrijk is van u gegaan.

32 En men zal u van de menschen verstooten, en uwe woning zal bij de beesten des velds zijn; men zal u gras te smaken geven, als den ossen, en er zullen zeven tijden over u voorbijgaan, totdat gij bekent, dat de Allerhoogste over de koningrijken der menschen heerschappij heeft, en dat Hij ze geeft aan wien Hij wil.

33 Ter zelver ure werd dat woord volbragt over Nebukadnézar, want hij werd uit de menschen verstooten, en hij at gras als de ossen, en zijn ligchaam werd van den dauw des hemels nat gemaakt, totdat zijn haar wies als der arenden *vederen,* en zijne nagelen als der vogelen.

34 Ten einde dezer dagen nu, hief ik Nebukadnézar mijne oogen op ten hemel, want mijn verstand kwam weder in mij; en ik loofde den Allerhoogsten, en ik prees en verheerlijkte den Eeuwiglevenden, omdat zijne heerschappij is eene eeuwige heerschappij, en zijn koningrijk is van geslachte tot geslachte :

35 En al de inwoners der aarde zijn als niets geacht, en Hij doet naar zijnen wil met het heir des hemels en de inwoners der aarde, en er is niemand, die zijne hand afslaan, of tot Hem zeggen kan : Wat doet Gij?

36 Ter zelver tijd kwam mijn verstand weder in mij; ook kwam de heerlijkheid mijns koningrijks, mijne majesteit en mijn glans weder op mij; en mijne raadsheeren en mijne geweldigen zochten mij, en ik werd in mijn koningrijk bevestigd; en mij werd grooter heerlijkheid toegevoegd.

37 Nu prijs ik, Nebukadnézar, en verhoog, en verheerlijk den Koning des hemels, omdat al zijne werken waarheid, en zijne paden gerigten zijn; en Hij is magtig te vernederen degenen, die in hoogmoed wandelen.

HOOFDSTUK V.

DE koning Bélsazar maakte een' grooten maaltijd voor zijne duizend geweldigen, en hij dronk wijn voor die duizend.

2 Als Bélsazar den wijn geproefd had, zeide hij, dat men de gouden en zilveren vaten voortbrengen zou, die zijn vader Nebukadnézar uit den tempel, die te Jerùzalem geweest was, weggevoerd had; opdat de koning en zijne geweldigen, zijne vrouwen en zijne bijwijven uit dezelve dronken.

3 Toen bragt men voort de gouden vaten, die men uit den tempel van het huis Gods, die te Jerùzalem geweest was, weggevoerd had; en de koning en zijne geweldigen, zijne vrouwen en zijne bijwijven dronken daaruit.

4 Zij dronken den wijn, en prezen de gouden, en de zilveren, de koperen, de ijzeren, de houten en de steenen goden.

5 Ter zelver ure kwamen er vingeren van eens menschen hand voort, die schreven tegenover den kandelaar, op den kalk van den wand van het koninklijke paleis, en de koning zag het deel der hand, die daar schreef.

6 Toen veranderde zich de glans des konings, en zijne gedachten verschrikten hem; en de banden zijner lendenen werden los, en zijne knieën stieten tegen elkander aan.

7 *Zoodat* de koning met kracht riep, dat men de sterrekijkers, de Chaldeen en de waarzeggers inbrengen zou; *en* de koning antwoordde en zeide tot de wijzen van Babel : Alle man, die dit schrift lezen, en deszelfs uitlegging mij te kennen zal geven, die zal met purper gekleed worden, met eene gouden keten om zijnen hals, en hij zal de derde heerscher in dit koningrijk zijn.

8 Toen kwamen al de wijzen des konings in; maar zij konden dit schrift niet lezen, noch den koning deszelfs uitlegging bekend maken.

9 Toen verschrikte de koning Bélsazar zeer, en zijn glans werd aan hem veranderd, en zijne geweldigen werden verbaasd.

10 Om deze woorden des konings en zijner geweldigen, ging de koningin in het huis des maaltijds. De koningin sprak en zeide : O koning, leef in eeuwigheid! laat u uwe gedachten niet verschrikken, noch uw glans niet veranderd worden.

11 Er is een man in uw koningrijk, in wien de geest der heilige goden is, want in de dagen uws vaders is bij hem gevonden licht, en verstand, en wijsheid, gelijk de wijsheid der goden is : daarom stelde hem de koning Nebukadnézar, uw vader, tot een' overste der toovenaars, der sterrekijkers, der Chaldeen *en* der waarzeggers, uw vader, o koning!

12 Omdat een voortreffelijke geest, en wetenschap, en verstand van eenen, die droomen uitlegt, en der aanwijzing van raadselen, en van eenen, die knoopen ontbindt, gevonden werd in hem, in Daniël, dien de koning den naam van Béltsazar gaf : laat nu Daniël geroepen worden, die zal de uitlegging te kennen geven.

13 Toen werd Daniël voor den koning ingebragt. De koning antwoordde en zeide tot Daniël : Zijt gij die Daniël, één uit de gevankelijk weggevoerden van Juda, die de koning, mijn vader, uit Juda gebragt heeft?

14 Ik heb toch van u gehoord, dat de geest der goden in u is, en dat er licht, en verstand, en voortreffelijke wijsheid in u gevonden wordt.

15 Nu, zoo zijn voor mij ingebragt de wijzen *en* de sterrekijkers, om dit schrift te lezen, en deszelfs uitlegging mij bekend te maken; maar zij kunnen de uitlegging dezer woorden niet te kennen geven.

16 Doch van u heb ik gehoord, dat gij uitleggingen kunt geven, en knoopen ontbinden; nu, indien gij dit schrift zult kunnen lezen, en deszelfs uitlegging mij bekend maken, gij zult met purper bekleed worden, met eene gouden keten om uwen hals, en gij zult de derde heerscher in dit koningrijk zijn.

17 Toen antwoordde Daniël, en zeide voor den koning : Heb uwe gaven voor u zelven, en geef uwe vereeringen aan een' ander' : ik zal nogtans het schrift voor den koning lezen, en de uitlegging zal ik hem bekend maken.

18 Wat u aangaat, o koning! de Allerhoogste God heeft uwen vader Nebukadnézar het koningrijk, en grootheid, en eere, en heerlijkheid gegeven;

19 En van wege de grootheid, die Hij hem gegeven had, beefden en sidderden alle volken, natiën en tongen voor hem : dien hij wilde, doodde hij, en dien hij wilde, behield hij in het leven, en dien hij wilde, verhoogde hij, en dien hij wilde, vernederde hij.

20 Maar toen zich zijn hart verhief, en zijn geest verstijfd werd ter hoovaardij, werd hij van den troon zijns koningrijks afgestooten, en men nam de eere van hem weg.

21 En hij werd van de kinderen der menschen verstooten, en zijn hart werd den beesten gelijk gemaakt, en zijne woning was bij de woudezelen; men gaf hem gras te smaken gelijk den ossen, en zijn ligchaam werd van den dauw des hemels nat gemaakt, totdat hij bekende, dat God, de Allerhoogste, heerscher is over de koningrijken der menschen, en over dezelve stelt, wien Hij wil.

22 En gij, Bélsazar, zijn zoon! hebt uw hart niet vernederd, alhoewel gij dit alles wel geweten hebt.

23 Maar gij hebt u verheven tegen den Heer des hemels, en men heeft de vaten van zijn huis voor u gebragt, en gij, en uwe geweldigen, uwe vrouwen, en uwe bijwijven, hebben wijn uit dezelve gedronken, en de goden van zilver en goud, koper, ijzer, hout en steen, die niet zien, noch hooren, noch weten, hebt gij geprezen; maar dien God, in wiens hand uw adem is, en bij wien al uwe paden zijn, hebt gij niet verheerlijkt.

24 Toen is dat deel der hand van Hem gezonden, en dit schrift geteekend geworden.

25 Dit nu is het schrift, dat daar geteekend is : MENÉ, MENÉ, TEKÉL, UPHARSIN.

26 Dit is de uitlegging dezer woorden : MENÉ; God heeft uw koningrijk geteld, en Hij heeft het voleind.

27 TEKÉL; gij zijt in weegschalen gewogen, en gij zijt te ligt gevonden.

28 PERÉS; uw koningrijk is verdeeld, en het is den Meden en den Perzen gegeven.

29 Toen beval Bélsazar, en zij bekleedden Daniël met purper, met eene gouden keten om zijnen hals, en zij riepen overluid van hem, dat hij de derde heerscher in dat koningrijk was.

30 In dienzelven nacht werd Bélsazar, der Chaldeen koning, gedood.

HOOFDSTUK VI.

DARIUS, de Meder nu, ontving het koningrijk, omtrent twee en zestig jaren oud zijnde.

2 *En* het dacht Darius goed, dat hij over het koningrijk stelde honderd en twintig stadhouders, die over het gansche koningrijk zijn zouden;

3 En over dezelve drie vorsten, van dewelke Daniël de eerste zijn zou : denwelken die stadhouders zelfs zouden rekenschap geven, opdat de koning geene schade leed.

4 Toen overtrof deze Daniël die vorsten en die stadhouders, daarom dat een voortreffelijker geest in hem was; en de koning dacht hem te stellen over het geheele koningrijk.

5 Toen zochten de vorsten en de stadhouders gelegenheid te vinden tegen Daniël van wege het koningrijk; maar zij konden geene gelegenheid noch misdaad vinden, dewijl hij getrouw was, en geene vergrijping noch misdaad in hem gevonden werd.

6 Toen zeiden die mannen: Wij zullen tegen dezen Daniël geene gelegenheid vinden, ten zij wij tegen hem *iets* vinden in de wet zijns Gods.

7 Zoo kwamen deze vorsten en de stadhouders met hoopen tot den koning, en zeiden aldus tot hem: O koning Darius, leef in eeuwigheid!

8 Al de vorsten des rijks, de overheden en stadhouders, de raadsheeren en landvoogden hebben zich beraadslaagd eene koninklijke ordonnantie te stellen, en een sterk gebod te maken, dat al wie in dertig dagen een verzoek doen zal van eenigen God of mensch, behalve van u, o koning! die zal in den kuil der leeuwen geworpen worden.

9 Nu, o koning! gij zult een gebod bevestigen, en een schrift teekenen, dat niet veranderd worde, naar de wet der Meden en der Perzen, die niet mag wederroepen worden.

10 Daarom teekende de koning Darius dat schrift en gebod.

11 Toen nu Daniël verstond, dat dit schrift geteekend was, ging hij in zijn huis (hij nu had in zijne opperzaal opene vensters tegen Jerûzalem aan) en hij knielde drie tijden 's daags op zijne knieën, en hij bad, en deed belijdenis voor zijnen God, ganschelijk gelijk hij vóór dezen gedaan had.

12 Toen kwamen die mannen met hoopen, en zij vonden Daniël biddende en smeekende voor zijnen God.

13 Toen kwamen zij nader, en spraken voor den koning van het gebod des konings: Hebt gij niet een gebod geteekend, dat alle man, die in dertig dagen van eenigen God of mensch *iets* verzoeken zou, behalve van u, o koning! in den kuil der leeuwen zou geworpen worden? De koning antwoordde en zeide: Het is eene vaste rede, naar de wet der Meden en Perzen, die niet mag wederroepen worden.

14 Toen antwoordden zij, en zeiden voor den koning: Daniël, één van de gevankelijk weggevoerden uit Juda, heeft, o koning! op u geen acht gesteld, noch op het gebod, dat gij geteekend hebt; maar hij bidt op drie tijden 's daags zijn gebed.

15 Toen de koning deze rede hoorde, was hij zeer bedroefd bij zich zelven, en hij stelde het hart op Daniël, om hem te verlossen; ja tot den ondergang der zon toe bemoeide hij zich, om hem te redden.

16 Toen kwamen die mannen met hoopen tot den koning, en zij zeiden tot den koning: Weet, o koning! dat der Meden en der Perzen wet is, dat geen gebod noch ordonnantie, die de koning verordend heeft, mag veranderd worden.

17 Toen beval de koning, en zij bragten Daniël voort, en wierpen *hem* in den kuil der leeuwen; *en* de koning antwoordde en zeide tot Daniël: Uw God, dien gij geduriglijk eert, die verlosse u!

18 En er werd een steen gebragt, en op den mond des kuils gelegd; en de koning verzegelde denzelven met zijnen ring, en met den ring zijner geweldigen, opdat de wil aangaande Daniël niet zou veranderd worden.

19 Toen ging de koning naar zijn paleis, en overnachtte nuchteren, en liet geen vreugdespel voor zich brengen; en zijn slaap week verre van hem.

20 Toen stond de koning in den vroegen morgenstond met het licht op, en hij ging met haast henen tot den kuil der leeuwen.

21 Als hij nu tot den kuil genaderd was, riep hij tot Daniël met eene droeve stem: de koning antwoordde en zeide tot Daniël: O Daniël, gij knecht des levenden Gods! heeft ook uw God, dien gij geduriglijk eert, u van de leeuwen kunnen verlossen?

22 Toen sprak Daniël tot den koning: O koning, leef in eeuwigheid!

23 Mijn God heeft zijnen engel gezonden, en Hij heeft den muil der leeuwen toegesloten, dat zij mij niet beschadigd hebben, omdat voor Hem onschuld in mij gevonden is; ook heb ik, o koning! tegen u geene misdaad gedaan.

24 Toen werd de koning bij zich zelven zeer vrolijk, en zeide, dat men Daniël uit den kuil trekken zou. Toen Daniël uit den kuil opgetrokken was, zoo werd er geene

schade aan hem gevonden, dewijl hij in zijnen God geloofd had.

25 Toen beval de koning, en zij bragten die mannen voort, die Daniël overluid beschuldigd hadden, en zij wierpen in den kuil der leeuwen hen, hunne kinderen en hunne vrouwen; en zij kwamen niet op den grond des kuils, of de leeuwen heerschten over hen, zij vermorzelden ook al hunne beenderen.

26 Toen schreef de koning Darius aan alle volken, natiën en tongen, die op de gansche aarde woonden: Uw vrede worde vermenigvuldigd!

27 Van mij is een bevel gegeven, dat men in de gansche heerschappij mijns koningrijks beve en siddere voor het aangezigt van den God van Daniël: want Hij is de levende God, en bestendig in eeuwigheden, en zijn koningrijk is niet verderfelijk, en zijne heerschappij is tot het einde toe.

28 Hij verlost en redt, en Hij doet teekenen en wonderen in den hemel en op de aarde: die heeft Daniël uit het geweld der leeuwen verlost.

29 Deze Daniël nu had voorspoed in het koningrijk van Darius, en in het koningrijk van Kores, den Perziaan.

HOOFDSTUK VII.

IN het eerste jaar van Bélsazar, den koning van Babel, zag Daniël eenen droom, en gezigten zijns hoofds, op zijn leger: toen schreef hij dien droom, *en* hij zeide de hoofdsom der zaken.

2 Daniël antwoordde en zeide: Ik zag in mijn gezigt bij nacht, en ziet, de vier winden des hemels braken voort op de groote zee.

3 En er klommen vier groote dieren op uit de zee, het ééne van het andere verscheiden.

4 Het eerste was als een leeuw, en het had arends vleugelen; ik zag toe, totdat zijne vleugelen uitgeplukt waren, en het werd van de aarde opgeheven, en op de voeten gesteld, als een mensch, en aan hetzelve werd eens menschen hart gegeven.

5 Daarna, ziet, het andere dier, het tweede, was gelijk een beer, en stelde zich aan de eene zijde, en het had drie ribben in zijnen muil tusschen zijne tanden; en men zeide aldus tot hetzelve: Sta op, eet veel vleesch.

6 Daarna zag ik, en ziet, er was een ander *dier,* gelijk een luipaard, en het had vier vleugels eens vogels op zijnen rug; ook had hetzelve dier vier hoofden, en aan hetzelve werd de heerschappij gegeven.

7 Daarna zag ik in de nacht-gezigten, en ziet, het vierde dier was schrikkelijk en gruwelijk, en zeer sterk; en het had groote ijzeren tanden, het at, en verbrijzelde, en vertrad het overige met zijne voeten; en het was verscheiden van al de dieren, die vóór hetzelve geweest waren; en het had tien horens.

8 Ik nam acht op de horens, en ziet, een andere kleine hoorn kwam op tusschen dezelve, en drie uit de vorige horens werden uitgerukt voor denzelven; en ziet, in dienzelven hoorn waren oogen als menschen-oogen, en een mond, groote dingen sprekende.

9 *Dit* zag ik, totdat er troonen gezet werden, en de Oude van dagen zich zettede, wiens kleed wit was als de sneeuw, en het haar zijns hoofds als zuivere wol; zijn troon was vuurvonken, deszelfs raderen een brandend vuur.

10 Eene vurige rivier vloeide en ging van voor Hem uit, duizendmaal duizenden dienden Hem, en tien duizendmaal tien duizenden stonden voor Hem; het gerigt zettede zich, en de boeken werden geopend.

11 Toen zag ik toe van wege de stem der groote woorden, welke die hoorn sprak; ik zag toe, totdat het dier gedood, en zijn ligchaam verdaan werd, en overgegeven om van het vuur verbrand te worden.

12 Aangaande ook de overige dieren, men nam hunne heerschappij weg, want verlenging van het leven was hun gegeven tot tijd en stonde toe.

13 *Verder* zag ik in de nacht-gezigten, en ziet, er kwam één met de wolken des hemels, als eens menschen Zoon, en hij kwam tot den Ouden van dagen, en zij deden hem voor Denzelven naderen.

14 En hem werd gegeven heerschappij, en eere, en het koningrijk: dat hem alle volken, natiën en tongen, eeren zouden; zijne heerschappij is eene eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en zijn koningrijk zal niet verdorven worden.

15 Mij Daniël werd mijn geest doorstoken in het midden van het ligchaam, en de gezigten mijns hoofds verschrikten mij.

16 Ik naderde tot eenen dergenen, die daar stonden, en verzocht van hem de ze-

kerheid over dit alles; en hij zeide ze mij, en gaf mij de uitlegging dezer zaken te kennen.

17 Deze groote dieren, die vier zijn, zijn vier koningen, *die* uit de aarde opstaan zullen.

18 Maar de heiligen der hooge *plaatsen* zullen dat koningrijk ontvangen, en zij zullen het rijk bezitten tot in der eeuwigheid, ja tot in eeuwigheid der eeuwigheden.

19 Toen wenschte ik naar de waarheid van het vierde dier, hetwelk verscheiden was van al de andere, zeer gruwelijk, wiens tanden van ijzer waren, en zijne klaauwen van koper, het at, het verbrijzelde, en vertrad het overige met zijne voeten.

20 En aangaande de tien horens, die op zijn hoofd waren, en den anderen, die opkwam, en voor denwelken drie afgevallen waren, namelijk dien hoorn, die oogen had, en eenen mond, die groote dingen sprak, en wiens aanzien grooter was, dan van zijne medgezellen.

21 Ik had gezien, dat diezelve hoorn krijg voerde tegen de heiligen, en dat hij die overmogt.

22 Totdat de Oude van dagen kwam, en het gerigt gegeven werd aan de heiligen der hooge *plaatsen,* en dat de bestemde tijd kwam, dat de heiligen het rijk bezaten.

23 Hij zeide aldus: Het vierde dier zal het vierde rijk op aarde zijn, dat verscheiden zal zijn van al die rijken; en het zal de gansche aarde opeten, en het zal dezelve vertreden, en het zal ze verbrijzelen.

24 Belangende nu de tien horens: uit dat koningrijk zullen tien koningen opstaan, en een ander zal na hen opstaan; en dat zal verscheiden zijn van de vorigen, en het zal drie koningen vernederen.

25 En het zal woorden spreken tegen den Allerhoogsten, en het zal de heiligen der hooge *plaatsen* verstoren, en het zal meenen de tijden en de wet te veranderen, en zij zullen in deszelfs hand overgegeven worden tot eenen tijd, en tijden, en een gedeelte eens tijds.

26 Daarna zal het gerigt zitten, en men zal zijne heerschappij wegnemen, hem verdelgende en verdoende, tot het einde toe.

27 Maar het rijk, en de heerschappij, en de grootheid der koningrijken onder den ganschen hemel, zal gegeven worden den volke der heiligen der hooge *plaatsen,* welks rijk een eeuwig rijk zijn zal, en alle heerschappijen zullen hem eeren en gehoorzamen.

28 Tot hiertoe is het einde dezer rede. Wat mij Daniël aangaat, mijne gedachten verschrikten mij zeer, en mijn glans veranderde aan mij; doch ik bewaarde dat woord in mijn hart.

HOOFDSTUK VIII.

IN het derde jaar des koningrijks van den koning Bélsazar, verscheen mij een gezigt, mij Daniël, na hetgeen mij in het eerste verschenen was.

2 En ik zag in een gezigt, (het geschiedde nu, toen ik het zag, dat ik in den burg Susan was, welke in het landschap Elam is) ik zag dan in een gezigt, dat ik aan den vloed U'lai was.

3 En ik hief mijne oogen op, en ik zag, en ziet, een ram stond voor dien vloed, die had twee horens, en die twee horens waren hoog, en de ééne was hooger dan de andere, en de hoogste kwam in het laatste op.

4 Ik zag, dat de ram met de horens tegen het westen stiet, en tegen het noorden, en tegen het zuiden, en geene dieren konden voor zijn aangezigt bestaan, en er was niemand, die uit zijne hand verloste; maar hij deed naar zijn welgevallen, en hij maakte zich groot.

5 Toen ik *dit* overleide, ziet, er kwam een geitenbok van het westen over den ganschen aardbodem, en roerde de aarde niet aan; en die bok had een' aanzienlijken hoorn tusschen zijne oogen.

6 En hij kwam tot den ram, die de twee horens had, dien ik had zien staan voor den vloed: en hij liep op hem aan in de grimmigheid zijner kracht.

7 En ik zag hem, nakende aan den ram, en hij verbitterde zich tegen hem, en hij stiet den ram, en hij brak zijne beide horens; en in den ram was geene kracht, om voor zijn aangezigt te bestaan: en hij wierp hem ter aarde, en hij vertrad hem, en er was niemand, die den ram uit zijne hand verloste.

8 En de geitenbok maakte zich uitermate groot; maar toen hij sterk geworden was, brak die groote hoorn, en er kwamen op aan deszelfs plaats vier aanzienlijke, naar de vier winden des hemels.

9 En uit éénen van die kwam voort een

kleine hoorn, welke uitnemend groot werd, tegen het zuiden, en tegen het oosten, en tegen het sierlijke *land*.

10 En hij werd groot tot aan het heir des hemels; en hij wierp er *sommigen* van dat heir, namelijk van de sterren, ter aarde neder, en hij vertrad ze.

11 Ja hij maakte zich groot tot aan den vorst diens heirs, en van denzelven werd weggenomen het gedurig *offer*, en de woning zijns heiligdoms werd nedergeworpen.

12 En het heir werd in den afval overgegeven tegen het gedurig *offer;* en hij wierp de waarheid ter aarde, en deed het, en het gelukte wel.

13 Daarna hoorde ik eenen heiligen spreken; en de heilige zeide tot den onbenoemden, die daar sprak : Tot hoe lang zal dat gezigt van het gedurig *offer* en *van* den verwoestenden afval zijn, dat zoo het heiligdom als het heir *ter* vertreding zal overgegeven worden?

14 En hij zeide tot mij : Tot twee duizend en drie honderd avonden *en* morgens; dan zal het heiligdom geregtvaardigd worden.

15 En het geschiedde, toen ik dat gezigt zag, ik Daniël, zoo zocht ik het verstand *deszelven,* en ziet, er stond voor mij als de gedaante eens mans.

16 En ik hoorde tusschen U'lai eens menschen stem, die riep en zeide : Gabriël! geef dezen het gezigt te verstaan.

17 En hij kwam nevens waar ik stond; en als hij kwam, verschrikte ik, en ik viel op mijn aangezigt. Toen zeide hij tot mij : Versta, gij menschenkind! want dit gezigt zal zijn tot den tijd van het einde.

18 Als hij nu met mij sprak, viel ik in eenen diepen slaap op mijn aangezigt ter aarde : toen roerde hij mij aan, en hij stelde mij op mijne standplaats.

19 En hij zeide : Zie, ik zal u te kennen geven, wat er geschieden zal ten einde dezer gramschap : want ter bestemder tijd zal het einde zijn.

20 De ram met de twee horens, dien gij gezien hebt, zijn de koningen der Meden en der Perzen.

21 Die harige bok nu is de koning van Griekenland; en de groote hoorn, welke tusschen zijne oogen is, is de eerste koning.

22 Dat er nu vier aan zijne plaats stonden, toen hij verbroken was : vier koningrijken zullen uit dat volk ontstaan, doch niet met zijne kracht.

23 Doch op het laatste huns koningrijks, als het de afvalligen op het hoogste zullen gebragt hebben, zoo zal er een koning staan, stijf van aangezigt, en raadselen verstaande.

24 En zijne kracht zal sterk worden, doch niet door zijne kracht; en hij zal het wonderlijk verderven, en zal geluk hebben, en zal het doen; en hij zal de sterken, mitsgaders het heilige volk verderven.

25 En door zijne kloekheid zal hij de bedriegerij doen gedijen in zijne hand; en hij zal zich in zijn hart verheffen; en in stille rust zal hij er velen verderven, en zal staan tegen den Vorst der vorsten; doch hij zal zonder hand verbroken worden.

26 Het gezigt nu van avond en morgen, dat er gezegd is, is de waarheid; en gij, sluit dit gezigt toe, want er zijn nog vele dagen toe.

27 Toen werd ik Daniël zwak, en was *eenige* dagen krank : daarna stond ik op, en deed des konings werk : en ik was ontzet over dit gezigt, maar niemand merkte het.

HOOFDSTUK IX.

IN het eerste jaar van Darius, den zoon van Ahasuéros, uit het zaad der Meden, die koning gemaakt was over het koningrijk der Chaldeen :

2 In het eerste jaar zijner regering, merkte ik Daniël in de boeken, dat het getal der jaren, van dewelke het woord des HEEREN tot den profeet Jeremia geschied was, in het vervullen der verwoestingen van Jerúzalem, zeventig jaren was.

3 En ik stelde mijn aangezigt tot God, den Heer, *om Hem* te zoeken *met* het gebed en smeekingen, met vasten, en zak, en asch.

4 Ik bad dan tot den HEER, mijnen God, en deed belijdenis, en zeide : Och Heere! Gij groote en verschrikkelijke God, die het verbond en de weldadigheid houdt dien, die Hem liefhebben en zijne geboden houden.

5 Wij hebben gezondigd, en hebben onregt gedaan, en goddeloóslijk gehandeld, en gerebelleerd, met af te wijken van uwe geboden, en van uwe regten.

6 En wij hebben niet gehoord naar uwe

dienstknechten, de profeten, die in uwen naam spraken tot onze koningen, onze vorsten en onze vaders, en tot al het volk des lands.

7 Bij U, o Heere! is de geregtigheid, maar bij ons de beschaamdheid der aangezigten, gelijk het is te dezen dage; bij de mannen van Juda, en de inwoners van Jerûzalem, en geheel Israël, die nabij en die verre zijn, in al de landen, waar Gij ze henengedreven hebt, om hunne overtreding, waarmede zij tegen U overtreden hebben.

8 O Heere! bij ons is de beschaamdheid der aangezigten, bij onze koningen, bij onze vorsten en bij onze vaders, omdat wij tegen U gezondigd hebben.

9 Bij den Heer, onzen God, zijn de barmhartigheden en vergevingen, alhoewel wij tegen Hem gerebelleerd hebben.

10 En wij hebben der stem des HEEREN, onzes Gods, niet gehoorzaamd, dat wij in zijne wetten wandelen zouden, die Hij gegeven heeft voor onze aangezigten, door de hand van zijne knechten, de profeten.

11 Maar geheel Israël heeft uwe wet overtreden, met af te wijken, dat zij uwer stem niet gehoorzaamden: daarom is over ons uitgestort die vloek, en die eed, die geschreven is in de wet van Mozes, den knecht Gods, dewijl wij tegen Hem gezondigd hebben.

12 En Hij heeft zijne woorden bevestigd, die Hij gesproken heeft tegen ons, en tegen onze rigters, die ons rigtten, brengende over ons een groot kwaad, hetwelk niet geschied is onder den ganschen hemel, gelijk aan Jerûzalem geschied is.

13 Gelijk als in de wet van Mozes geschreven is, *alzoo* is al dat kwaad over ons gekomen; en wij smeekten het aangezigt des HEEREN, onzes Gods, niet, afkeerende van onze ongeregtigheden, en verstandelijk acht gevende op uwe waarheid.

14 Daarom heeft de HEER over het kwade gewaakt, en Hij heeft het over ons gebragt: want de HEER, onze God, is regtvaardig in al zijne werken, die Hij gedaan heeft, dewijl wij zijner stem niet gehoorzaamden.

15 En nu, o Heere, onze God! die uw volk uit Egypteland uitgevoerd hebt, met eene sterke hand, en hebt u eenen naam gemaakt, gelijk hij is te dezen dage; wij hebben gezondigd, wij zijn goddeloos geweest.

16 O Heere! naar al uwe geregtigheden, laat toch uwen toorn en uwe grimmigheid afgekeerd worden van uwe stad Jerûzalem, uwen heiligen berg: want om onzer zonden wil en om onzer vaderen ongeregtigheden, zijn Jerûzalem en uw volk tot versmaadheid bij allen, die rondom ons zijn.

17 En nu, o onze God! hoor naar het gebed uws knechts, en naar zijne smeekingen; en doe uw aangezigt lichten over uw heiligdom, dat verwoest is; om des Heeren wil.

18 Neig uw oor, mijn God! en hoor, doe uwe oogen op, en zie onze verwoestingen, en de stad, die naar uwen naam genoemd is: want wij werpen onze smeekingen voor uw aangezigt niet neder op onze geregtigheden, maar op uwe barmhartigheden, die groot zijn.

19 O Heere, hoor! o Heere, vergeef! o Heere, merk op en doe het, vertrek het niet! Om uws zelfs wil, o mijn God! Want uwe stad, en uw volk is naar uwen naam genoemd.

20 Als ik nog sprak, en bad, en beleed mijne zonde, en de zonde mijns volks van Israël, en mijne smeeking nederwierp voor het aangezigt des HEEREN, mijns Gods, om des heiligen bergs wil mijns Gods:

21 Als ik nog sprak in het gebed, zoo kwam de man Gabriël, dien ik in het begin, in een gezigt gezien had, snellijk gevlogen, mij aanrakende omtrent den tijd des avondoffers.

22 En hij onderrigtte *mij* en sprak met mij, en zeide: Daniël! nu ben ik uitgegaan, om u den zin te doen verstaan.

23 In het begin uwer smeekingen is het woord uitgegaan, en ik ben gekomen, om *u dat* te kennen te geven, want gij zijt een zeer gewenscht *man*; versta dan dit woord, en merk op dit gezigt.

24 Zeventig weken zijn bestemd over uw volk, en over uwe heilige stad, om de overtreding te sluiten, en om de zonden te verzegelen, en om de ongeregtigheid te verzoenen, en om eene eeuwige geregtigheid aan te brengen, en om het gezigt en den profeet te verzegelen, en om de heiligheid der heiligheden te zalven.

25 Weet dan, en versta: van den uitgang des woords, om te doen wederkeeren,

en om Jerûzalem te bouwen, tot op Messias, den Vorst, zijn zeven weken, en twee en zestig weken: de straten, en de grachten zullen wederom gebouwd worden, doch in benaauwdheid der tijden.

26 En na die twee en zestig weken, zal de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor hem zelven zijn; en een volk des vorsten, hetwelk komen zal, zal de stad en het heiligdom verderven, en zijn einde zal zijn met eenen overstroomenden vloed, en tot het einde toe zal er krijg zijn, *en* vastelijk beslotene verwoestingen.

27 En hij zal velen het verbond versterken ééne week: en *in* de helft der week zal hij het slagtoffer en het spijsoffer doen ophouden, en over den gruwelijken vleugel zal een verwoester zijn, ook tot de voleinding toe, die, vastelijk besloten zijnde, zal uitgestort worden over den verwoesten.

HOOFDSTUK X.

IN het derde jaar van Kores, den koning van Perzië, werd aan Daniël, wiens naam genoemd werd Béltsazar, eene zaak geopenbaard, en die zaak is de waarheid, doch *in* eenen gezetten grooten tijd; en hij verstond die zaak, en hij had verstand van het gezigt.

2 In die dagen was ik Daniël treurende drie weken der dagen.

3 Begeerlijke spijze at ik niet, en vleesch of wijn kwam in mijnen mond niet, ook zalfde ik mij gansch niet, totdat die drie weken der dagen vervuld waren.

4 En op den vier en twintigsten dag der eerste maand, zoo was ik aan den oever der groote rivier, welke is Hiddékel.

5 En ik hief mijne oogen op, en zag, en ziet, er was een man met linnen bekleed, en zijne lendenen waren omgord met fijn goud van Ufaz.

6 En zijn ligchaam was gelijk een turkoois, en zijn aangezigt gelijk de gedaante des bliksems, en zijne oogen gelijk vurige fakkelen, en zijne armen en zijne voeten gelijk de verw van gepolijst koper; en de stem zijner woorden was gelijk de stem eener menigte.

7 En ik Daniël alleen zag dat gezigt, maar de mannen, die bij mij waren, zagen dat gezigt niet; doch eene groote verschrikking viel op hen, en zij vloden, om zich te versteken.

8 Ik dan werd alleen overgelaten, en zag dit groote gezigt, en er bleef in mij geene kracht overig; en mijne sierlijkheid werd aan mij veranderd in eene verderving, zoodat ik geene kracht behield.

9 En ik hoorde de stem zijner woorden; en toen ik de stem zijner woorden hoorde, zoo viel ik in eenen diepen slaap op mijn aangezigt, met mijn aangezigt ter aarde.

10 En ziet, eene hand roerde mij aan, en maakte, dat ik mij bewoog op mijne knieën, en de palmen mijner handen.

11 En hij zeide tot mij: Daniël, gij zeer gewenschte man! merk op de woorden, die ik tot u spreken zal, en sta op uwe standplaats, want ik ben als nu tot u gezonden: en toen hij dat woord tot mij sprak, stond ik bevende.

12 Toen zeide hij tot mij: Vrees niet, Daniël! want van den eersten dag aan, dat gij uw hart begaaft, om te verstaan en om u zelven te verootmoedigen voor het aangezigt uws Gods, zijn uwe woorden gehoord, en om uwer woorden wil ben ik gekomen.

13 Doch de vorst des koningrijks van Perzië stond tegenover mij een en twintig dagen; en ziet, Michaël, een van de eerste vorsten, kwam om mij te helpen, en ik werd aldaar gelaten bij de koningen van Perzië.

14 Nu ben ik gekomen, om u te doen verstaan hetgeen uw volk bejegenen zal in het vervolg der dagen, want het gezigt is nog voor *vele* dagen.

15 En toen hij deze woorden met mij sprak, sloeg ik mijn aangezigt ter aarde, en ik werd stom.

16 En ziet, *een,* den menschenkinderen gelijk, raakte mijne lippen aan; toen deed ik mijnen mond open, en ik sprak, en zeide tot dien, die tegenover mij stond: Mijn Heer! om des gezigts wil keeren zich mijne weeën over mij, zoodat ik geene kracht behoude.

17 En hoe kan de knecht van dezen mijnen Heer spreken met dien mijnen Heer? want wat mij aangaat, van nu af bestaat geene kracht in mij, en geen adem is in mij overgebleven.

18 Toen raakte mij wederom aan een, als *in* de gedaante van een' mensch; en hij versterkte mij.

19 En hij zeide: Vrees niet, gij zeer ge-

wenschte man! vrede zij u, wees sterk, ja wees sterk! En terwijl hij met mij sprak, werd ik versterkt, en zeide : Mijn Heer spreke, want gij hebt mij versterkt.

20 Toen zeide hij : Weet gij, waarom dat ik tot u gekomen ben? doch nu zal ik wederkeeren om te strijden tegen den vorst der Perzen; en als ik zal uitgegaan zijn, ziet, zoo zal de vorst van Griekenland komen.

21 Doch ik zal u te kennen geven hetgeen geteekend is in het geschrift der waarheid : en er is niet één, die zich met mij versterkt tegen dezen, dan uw vorst Michaël.

HOOFDSTUK XI.

IK nu, ik stond in het eerste jaar van Darius, den Meder, om hem te versterken en te stijven.

2 En nu, ik zal u de waarheid te kennen geven : ziet, er zullen nog drie koningen in Perzië staan, en de vierde zal verrijkt worden met grooten rijkdom, meer dan al *de anderen;* en nadat hij zich in zijnen rijkdom zal versterkt hebben, zal hij ze allen verwekken tegen het koningrijk van Griekenland.

3 Daarna zal er een geweldig koning opstaan, die met groote heerschappij heerschen zal, en hij zal doen naar zijn welgevallen.

4 En als hij zal staan, zal zijn rijk gebroken, en in de vier winden des hemels verdeeld worden, maar niet aan zijne nakomelingen, ook niet naar zijne heerschappij, waarmede hij heerschte : want zijn rijk zal uitgerukt worden, en dat voor anderen, dan dezen.

5 En de koning van het Zuiden, die een van zijne vorsten is, zal sterk worden; doch *een ander* zal sterker worden dan hij, en hij zal heerschen, zijne heerschappij zal eene groote heerschappij zijn.

6 Op het einde nu van *sommige* jaren, zullen zij zich met elkander bevrienden, en de dochter des konings van het Zuiden zal komen tot den koning van het Noorden, om billijke voorwaarden te maken; doch zij zal de magt des arms niet behouden, daarom zal hij, noch zijn arm, niet bestaan, maar zij zal overgegeven worden, en die haar gebragt hebben, en die haar gegenereerd heeft, en die haar gesterkt heeft in die tijden.

7 Doch uit de spruit harer wortelen zal er een opstaan *in* zijnen staat, die zal met heirkracht komen, en hij zal komen tegen die sterke plaatsen des konings van het Noorden, en hij zal tegen dezelve doen, en hij zal ze bemagtigen.

8 Ook zal hij hunne goden, met hunne vorsten, met hunne gewenschte vaten van zilver en goud, in de gevangenis naar Egypte brengen; en hij zal *eenige* jaren staande blijven boven den koning van het Noorden.

9 Alzoo zal de koning van het Zuiden in het koningrijk komen, en hij zal wederom in zijn land trekken.

10 Doch zijne zonen zullen zich *in strijd* mengen, en zij zullen eene menigte van groote heiren verzamelen; en *een van hen* zal snellijk komen, en als een vloed overstroomen en doortrekken; en hij zal wederom komen, en zich *in den strijd* mengen, tot aan zijne sterke plaats toe.

11 En de koning van het Zuiden zal verbitterd worden, en hij zal uittrekken, en strijden tegen hem, tegen den koning van het Noorden, die *ook* eene groote menigte oprigten zal, doch die menigte zal in zijne hand gegeven worden.

12 Als die menigte zal weggenomen zijn, zal zijn hart zich verheffen, en hij zal er *eenige* tien duizenden nedervellen; evenwel zal hij niet gesterkt worden :

13 Want de koning van het Noorden zal wederkeeren, en hij zal eene grootere menigte, dan de eerste was, oprigten; en aan het einde van de tijden der jaren, zal hij snellijk komen met eene groote heirkracht, en met groot goed.

14 Ook zullen er in die tijden velen opstaan tegen den koning van het Zuiden; en de scheurmakers uws volks zullen verheven worden, om het gezigt te bevestigen, doch zij zullen vallen.

15 En de koning van het Noorden zal komen, en eenen wal opwerpen, en vaste steden innemen; en de armen van het Zuiden zullen niet bestaan, noch zijn uitgelezen volk, ja er zal geene kracht zijn om te bestaan.

16 Maar hij, die tegen hem komt, zal doen naar zijn welgevallen, en niemand zal voor zijn aangezigt bestaan; hij zal ook staan in het land des sieraads, en de verderving zal in zijne hand wezen.

17 En hij zal zijn aangezigt stellen, om

met de kracht zijns ganschen rijks te komen, en hij zal billijke voorwaarden medebrengen, en hij zal het doen : want hij zal hem eene dochter der vrouwen geven, om haar te verderven, maar zij zal niet vast staan, en zij zal voor hem niet zijn.

18 Daarna zal hij zijn aangezigt tot de eilanden keeren, en hij zal er vele innemen; doch een overste zal zijnen smaad tegen hem doen ophouden, behalve dat hij zijnen smaad op hem zal doen wederkeeren.

19 En hij zal zijn aangezigt keeren naar de sterkten zijns lands, en hij zal aanstooten, en vallen, en niet gevonden worden.

20 En in zijnen staat zal er een opstaan, doende eenen geldeischer doortrekken, in koninklijke heerlijkheid; maar hij zal in eenige dagen gebroken worden, nogtans niet door toornigheden, noch door oorlog.

21 Daarna zal er een verachte in zijnen staat staan, denwelken men de koninklijke waardigheid niet zal geven; doch hij zal in stilheid komen, en het koningrijk door vleijerijen bemagtigen.

22 En de armen der overstrooming zullen overstroomd worden van voor zijn aangezigt, en zij zullen gebroken worden, en ook de vorst des verbonds.

23 En na de vereeniging met hem zal hij bedrog plegen, en hij zal optrekken, en hij zal met weinig volks gesterkt worden.

24 Met stilheid zal hij ook in de vette plaatsen des landschaps komen, en hij zal doen, dat zijne vaders, of de vaders zijner vaderen, niet gedaan hebben: roof, en buit, en goederen, zal hij onder hen uitstrooijen; en hij zal tegen de vastigheden zijne gedachten denken, doch tot eenen *zekeren* tijd toe.

25 En hij zal zijne kracht en zijn hart verwekken tegen den koning van het Zuiden, met eene groote heirkracht; en de koning van het Zuiden zal zich in den strijd mengen met eene groote en zeer magtige heirkracht; doch hij zal niet bestaan, want zij zullen gedachten tegen hem denken.

26 En die de stukken zijner spijze zullen eten, zullen hem breken, en de heirkracht deszelven zal overstroomen, en vele verslagenen zullen vallen.

27 En het hart van beide deze koningen zal wezen om kwaad te doen, en aan één tafel zullen zij leugen spreken; en het zal niet gelukken, want het zal nog een einde hebben ter bestemder tijd.

28 En hij zal *in* zijn land wederkeeren met groot goed, en zijn hart zal zijn tegen het heilig verbond; en hij zal het doen, en wederkeeren in zijn land.

29 Ter bestemder tijd zal hij wederkeeren, en tegen het Zuiden komen, doch het zal niet zijn gelijk de eerste, noch gelijk de laatste *reize*.

30 Want er zullen schepen van Chittim tegen hem komen, daarom zal hij met smart bevangen worden, en hij zal wederkeeren, en gram worden tegen het heilig verbond, en hij zal het doen : want wederkeerende zal hij acht geven op de verlaters des heiligen verbonds.

31 En er zullen armen uit hem ontstaan, en zij zullen het heiligdom ontheiligen, *en* de sterkte, en zij zullen het gedurige *offer* wegnemen, en eenen verwoestenden gruwel stellen.

32 En die goddelooslijk handelen tegen het verbond, zal hij doen huichelen door vleijerijen; maar het volk, die hunnen God kennen, zullen zij grijpen, en zullen het doen.

33 En de leeraars des volks zullen er velen onderwijzen, en zij zullen vallen door het zwaard en door vlam, door gevangenis en door berooving, *vele* dagen.

34 Als zij nu zullen vallen, zullen zij met eene kleine hulp geholpen worden; doch velen zullen zich door vleijerijen tot hen vervoegen.

35 En van de leeraars zullen er *sommigen* vallen, om hen te louteren en te reinigen, en wit te maken, tot den tijd van het einde toe : want het zal nog zijn voor eenen bestemden tijd.

36 En die koning zal doen naar zijn welgevallen, en hij zal zich zelven verheffen, en groot maken boven allen God, en hij zal tegen den God der goden wonderlijke dingen spreken; en hij zal voorspoedig zijn, totdat de gramschap voleind zij, want het is vastelijk besloten, het zal geschieden.

37 En op de goden zijner vaderen zal hij geen acht geven, noch op de begeerte der vrouwen : hij zal ook op geenen God acht geven, maar hij zal zich boven alles groot maken.

38 En hij zal den god Maüzzim in zijne

standplaats eeren; namelijk den god, welken zijne vaders niet gekend hebben, zal hij eeren met goud, en met zilver, en met kostelijk gesteente, en met gewenschte dingen.

39 En hij zal de vastigheden der sterkten maken met den vreemden god; dengenen, die hij kennen zal, zal hij de eere vermenigvuldigen, en hij zal ze doen heerschen over velen, en hij zal het land uitdeelen om prijs.

40 En op den tijd van het einde, zal de koning van het Zuiden tegen hem met horens stooten; en de koning van het Noorden zal tegen hem aanstormen, met wagenen, en met ruiteren, en met vele schepen; en hij zal in de landen komen, en hij zal ze overstroomen en doortrekken.

41 En hij zal komen in het land des sieraads, en vele *landen* zullen ter nedergeworpen worden; doch deze zullen zijne hand ontkomen, Edom en Moab, en de eerstelingen der kinderen Ammons.

42 En hij zal zijne hand aan de landen leggen, ook zal het land van Egypte niet ontkomen.

43 En hij zal heerschen over de verborgene schatten des gouds en des zilvers, en over al de gewenschte dingen van Egypte; en die van Libye, en de Mooren zullen in zijne gangen wezen.

44 Maar de geruchten van het Oosten en van het Noorden zullen hem verschrikken; daarom zal hij uittrekken met groote grimmigheid om velen te verdelgen en te verbannen.

45 En hij zal de tenten van zijn paleis planten tusschen de zeeën aan den berg des heiligen sieraads; en hij zal tot zijn einde komen, en zal geenen helper hebben.

HOOFDSTUK XII.

EN te dier tijd zal Michaël opstaan, die groote vorst, die voor de kinderen uws volks staat; als het *zulk* een tijd der benaauwdheid zijn zal, als er niet geweest is, sints dat er een volk geweest is, tot op dienzelven tijd toe; en te dier tijd zal uw volk verlost worden, al wie gevonden wordt geschreven te zijn in het boek.

2 En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwigen leven, en genen tot versmaadheden, *en* tot eeuwige afgrijzing.

3 De leeraars nu zullen blinken, als de glans des uitspansels, en die er vele regtvaardigen, gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk.

4 En gij, Daniël! sluit deze woorden toe, en verzegel dit boek, tot den tijd van het einde: velen zullen het naspeuren, en de wetenschap zal vermenigvuldigd worden.

5 En ik Daniël zag, en ziet, er stonden twee anderen, de één aan deze zijde van den oever der rivier, en de ander aan gene zijde van den oever der rivier.

6 En hij zeide tot den man, bekleed met linnen, die boven op het water der rivier was: Tot hoe lang zal het zijn, dat er een einde van deze wonderen zal wezen?

7 En ik hoorde dien man, bekleed met linnen, die boven op het water van de rivier was, en hij hief zijne regter- en zijne linkerhand op naar den hemel, en zwoer bij Dien, die eeuwiglijk leeft, dat na eenen bestemden tijd, bestemde tijden, en eene helft, en als hij zal voleind hebben te verstrooijen de hand des heiligen volks, al deze dingen voleind zullen worden.

8 Dit hoorde ik, doch ik verstond het niet; en ik zeide: Mijn Heer! wat zal het einde zijn van deze *dingen?*

9 En hij zeide: Ga henen, Daniël! want deze woorden zijn toegesloten en verzegeld tot den tijd van het einde.

10 Velen zullen er gereinigd, en wit gemaakt, en gelouterd worden; doch de goddeloozen zullen goddelooslijk handelen, en geene van de goddeloozen zullen het verstaan, maar de verstandigen zullen het verstaan.

11 En van dien tijd af, dat het gedurig *offer* zal weggenomen, en de verwoestende gruwel zal gesteld zijn, zullen zijn duizend twee honderd en negentig dagen.

12 Welgelukzalig is hij, die verwacht en raakt tot duizend drie honderd vijf en dertig dagen.

13 Maar gij, ga henen tot het einde, want gij zult rusten, en zult opstaan in uw lot, in het einde der dagen.

HOSÉA.

HOOFDSTUK I.

HET woord des HEEREN, dat geschied is tot Hoséa, den zoon van Beëri, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz, Hiskia, koningen van Juda, en in de dagen van Jeróbeam, zoon van Joas, koning van Israël.

2 Het begin van het woord des HEEREN door Hoséa. De HEER dan zeide tot Hoséa: Ga henen, neem u eene vrouw der hoererijen, en kinderen der hoererijen; want het land hoereert ganschelijk van achter den HEER.

3 Zoo ging hij henen, en nam Gomer, eene dochter van Diblaïm; en zij ontving, en baarde hem eenen zoon.

4 En de HEER zeide tot hem: Noem zijnen naam Jizreël, want nog een weinig *tijds*, zoo zal Ik de bloedschulden van Jizreël bezoeken over het huis van Jehu, en zal het koningrijk van het huis van Israël doen ophouden.

5 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Israëls boog verbreken zal, in het dal van Jizreël.

6 En zij ontving wederom, en baarde eene dochter; en Hij zeide tot hem: Noem haren naam Lo-Ruchâma: want Ik zal Mij voortaan niet meer ontfermen over het huis Israëls, maar Ik zal ze zekerlijk wegvoeren.

7 Maar over het huis van Juda zal Ik Mij ontfermen, en zal ze verlossen door den HEER, hunnen God, en Ik zal ze niet verlossen door boog, noch door zwaard, noch door krijg, door paarden noch door ruiteren.

8 Als zij nu Lo-Ruchâma gespeend had, ontving zij, en baarde eenen zoon.

9 En Hij zeide: Noem zijnen naam Lo-Ammi; want gijlieden zijt mijn volk niet, zoo zal Ik *ook* de uwe niet zijn.

10 Nogtans zal het getal der kinderen Israëls zijn als het zand der zee, dat niet gemeten noch geteld kan worden; en het zal geschieden, dat ter plaatse, waar tot hen gezegd zal zijn: Gijlieden zijt mijn volk niet; tot hen gezegd zal worden: Gij zijt kinderen des levenden Gods.

11 En de kinderen van Juda en de kinderen Israëls zullen zamenvergaderd worden, en zich een eenig hoofd stellen, en uit het land optrekken: want de dag van Jizreël zal groot zijn.

12 Zegt tot uwe broederen, Ammi; en tot uwe zusteren, Ruchâma.

HOOFDSTUK II.

TWIST tegen ulieder moeder, twist, omdat zij mijne vrouw niet is, en ik haar man niet ben; en laat ze hare hoererijen van haar aangezigt, en hare overspelerijen van tusschen hare borsten wegdoen.

2 Opdat Ik ze niet naakt uitstroope, en zette ze als ten dage, toen zij geboren werd: ja make ze als eene woestijn, en zette ze als een dor land, en doode ze door dorst;

3 En Mij harer kinderen niet ontferme, omdat zij kinderen der hoererijen zijn.

4 Want hunlieder moeder hoereert, die henlieden ontvangen heeft handelt schandelijk: want zij zegt: Ik zal mijne boelen nagaan, die *mij* mijn brood en mijn water, mijne wol, en mijn vlas, mijne olie en mijnen drank geven.

5 Daarom, ziet, Ik zal uwen weg met doornen betuinen, en Ik zal eenen heiningmuur maken, dat zij hare paden niet zal vinden.

6 En zij zal hare boelen naloopen, maar dezelve niet aantreffen; en zij zal hen zoeken, maar niet vinden; dan zal zij zeggen: Ik zal henengaan en keeren weder tot mijnen vorigen man, want toen was mij beter dan nu.

7 Zij bekent toch niet, dat Ik haar het koren, en den most, en de olie gegeven heb, en haar het zilver en goud vermenigvuldigd heb, *dat* zij tot den Baäl gebruikt hebben.

8 Daarom zal Ik wederkomen, en mijn koren wegnemen op zijnen tijd, en mijnen most op zijnen gezetten tijd; en Ik zal wegrukken mijne wol en mijn vlas, *dienende* om hare naaktheid te bedekken.

9 En nu zal Ik hare dwaasheid ontdekken voor de oogen harer boelen: en niemand zal haar uit mijne hand verlossen.

10 En Ik zal doen ophouden al hare vrolijkheid, hare feesten, hare nieuwe maan-

den, en hare sabbaten, ja al hare gezette hoogtijden.

11 En Ik zal verwoesten haren wijnstok en haren vijgeboom, waarvan zij zegt : Deze zijn mij een hoerenloon, dat mij mijne boelen gegeven hebben; maar Ik zal ze stellen tot een woud, en het wild gedierte des velds zal ze vreten.

12 En Ik zal over haar bezoeken de dagen des Baäls, waarin zij dien gerookt heeft, en zich versierd met haar voorhoofdsiersel, en haar halssieraad, en is hare boelen nagegaan, maar heeft Mij vergeten, spreekt de HEER.

13 Daarom, ziet, Ik zal haar lokken, en zal haar voeren in de woestijn; en Ik zal naar haar hart spreken.

14 En Ik zal haar geven hare wijngaarden van daar af, en het dal Achor, tot eene deur der hoop; en aldaar zal zij zingen, als in de dagen harer jeugd, en als ten dage, toen zij optoog uit Egypteland.

15 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEER, dat gij *Mij* noemen zult : Mijn man; en Mij niet meer noemen zult : Mijn Baäl.

16 En Ik zal de namen der Baäls van haren mond wegdoen; en zij zullen niet meer bij hunne namen gedacht worden.

17 En Ik zal te dien dage een verbond voor hen maken met het wild gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels, en het kruipend gedierte des aardbodems; en Ik zal den boog, en het zwaard, en den krijg van de aarde verbreken, en zal hen in zekerheid doen nederliggen.

18 En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja Ik zal u Mij ondertrouwen in geregtigheid en in gerigt, en in goedertierenheid en in barmhartigheden.

19 En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en gij zult den HEER kennen.

20 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik verhooren zal, spreekt de HEER; Ik zal den hemel verhooren, en die zal de aarde verhooren.

21 En de aarde zal het koren verhooren, mitsgaders den most en de olie; en die zullen Jizreël verhooren.

22 En Ik zal ze Mij op de aarde zaaijen, en zal Mij ontfermen over Lo-Ruchâma; en Ik zal zeggen tot Lo-Ammi : Gij zijt mijn volk; en dat zal zeggen : O mijn God!

HOOFDSTUK III.

EN de HEER zeide tot mij : Ga wederom henen, bemin eene vrouw, die, bemind zijnde van *haren* vriend, nogtans overspel doet : gelijk de HEER de kinderen Israëls bemint, maar zij zien om naar andere goden, en beminnen de flesschen der druiven.

2 En ik kocht ze mij voor vijftien zilverlingen; en eenen homer gerst, en eenen halven homer gerst.

3 En ik zeide tot haar : Gij zult vele dagen na mij blijven zitten, (gij zult niet hoereren, noch eenen *anderen* man geworden) en ik ook na u.

4 Want de kinderen Israëls zullen vele dagen blijven zitten, zonder koning, en zonder vorst, en zonder offer, en zonder opgerigt beeld, en zonder efod en terafim.

5 Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeeren, en zoeken den HEER, hunnen God, en David, hunnen Koning; en zij zullen vreezende komen tot den HEER en tot zijne goedheid, in het laatste der dagen.

HOOFDSTUK IV.

HOORT des HEEREN woord, gij kinderen Israëls! want de HEER heeft eenen twist met de inwoners des lands, omdat er geene trouw, en geene weldadigheid, en geene kennis van God in het land is;

2 *Maar* vloeken, en liegen, en doodslaan, en stelen, en overspel doen; zij breken door, en bloedschulden raken aan bloedschulden.

3 Daarom zal het land treuren, en een iegelijk, die daarin woont, kwelen, met het gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels; ja ook de vissehen der zee zullen weggeraapt worden.

4 Doch niemand twiste, noch bestraffe iemand : want uw volk is als die met den priester twisten.

5 Daarom zult gij vallen bij dag, ja zelfs de profeet zal met u vallen bij nacht; en Ik zal uwe moeder uitroeijen.

6 Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; dewijl gij de kennis verworpen hebt, heb Ik u ook verworpen, dat gij mij het priesterambt niet zult bedienen; dewijl gij de wet uws Gods vergeten hebt, zal Ik ook uwe kinderen vergeten.

7 Gelijk zij meerder geworden zijn, alzoo hebben zij tegen Mij gezondigd : Ik zal hunlieder eer in schande veranderen.

8 Zij eten de zonde mijns volks, en verlangen, een ieder met zijne ziel, naar hunne ongeregtigheid.
9 Daarom, gelijk het volk, alzoo zal de priester zijn; en Ik zal zijne wegen over hem bezoeken, en zijne handelingen hem vergelden.
10 En zij zullen eten, maar niet zat worden, zullen hoereren, maar niet uitbreken *in menigte:* want zij hebben nagelaten den HEER in acht te nemen.
11 Hoererij, en wijn, en most neemt het hart weg.
12 Mijn volk vraagt zijn hout, en zijn stok zal het hem bekend maken: want de geest der hoererijen verleidt hen, dat zij van onder hunnen God weghoereren.
13 Op de hoogten der bergen offeren zij, en op de heuvelen rooken zij, onder eenen eik, en populier, en ijpenboom, omdat derzelver schaduw goed is; daarom hoereren uwe dochteren, en uwe bruiden bedrijven overspel.
14 Ik zal over uwe dochteren geene bezoeking doen, omdat zij hoereren, en over uwe bruiden, omdat zij overspel doen: want zij zelve scheiden zich af met de hoeren, en offeren met de snoodste hoeren: het volk dan, *dat* geen verstand heeft, zal omgekeerd worden.
15 Zoo gij, o Israël! wilt hoereren, dat *immers* Juda niet schuldig worde; komt gij toch niet te Gilgal, en gaat niet op naar Beth-Aven, en zweert niet: *Zoo waarachtig als* de HEER leeft!
16 Want Israël is onbandig, als eene onbandige koe; nu zal hen de HEER weiden, als een lam in de ruimte.
17 Efraïm is vergezeld met de afgoden, laat hem varen.
18 Hunlieder zuiperij is afvallig; zij doen niet dan hoereren; hunne schilden (het is eene schande!) beminnen *het woord:* Geeft.
19 Een wind heeft hen gebonden in zijne vleugelen, en zij zullen beschaamd worden van wege hunne offeranden.

HOOFDSTUK V.

HOORT dit, gij priesters! en merkt op, gij huis Israëls! en neemt ter ooren, gij huis des konings! want ulieden *gaat* dit oordeel aan, omdat gij een strik zijt geworden te Mizpa, en een uitgespannen net op Thabor.
2 En die afwijken, verdiepen zich *om* te slagten; maar Ik zal hun allen een tuchtmeester zijn.
3 Ik ken Efraïm, en Israël is voor Mij niet verborgen: dat gij, o Efraïm! nu hoereert, *en* Israël verontreinigd is.
4 Zij stellen hunne handelingen niet aan, om zich tot hunnen God te bekeeren: want de geest der hoererijen is in het midden van hen, en den HEER kennen zij niet.
5 Dies zal Israëls hoovaardij in zijn aangezigt getuigen; en Israël en Efraïm zullen vallen door hunne ongeregtigheid: ook zal Juda met hen vallen.
6 Met hunne schapen, en met hunne runderen zullen zij *dan* gaan, om den HEER te zoeken, maar niet vinden; Hij heeft zich van hen onttrokken.
7 Zij hebben trouweloozlijk gehandeld tegen den HEER; want zij hebben vreemde kinderen gewonnen: nu zal hen de nieuwe maand verteren met hunne deelen.
8 Blaast de bazuin te Gibea, de trompet te Rama; roept luide *te* Beth-Aven; achter u, Benjamin!
9 Efraïm zal tot verwoesting worden, ten dage der straf; onder de stammen Israëls heb Ik bekend gemaakt, dat gewis is.
10 De vorsten van Juda zijn geworden, gelijk die de landpale verrukken: Ik zal mijne verbolgenheid, als water, over hen uitgieten.
11 Efraïm is verdrukt, hij is verpletterd met regt: want hij heeft *zoo* gewild, hij heeft gewandeld naar het gebod.
12 Daarom zal Ik Efraïm zijn als eene mot, en den huize van Juda als eene verrotting.
13 Als Efraïm zijne krankheid zag, en Juda zijn gezwel, zoo toog Efraïm tot Assur, en hij zond tot den koning Jareb; maar die zal ulieden niet kunnen genezen, en zal het gezwel van ulieden niet heelen.
14 Want Ik zal Efraïm zijn als een felle leeuw, en den huize van Juda als een jonge leeuw; Ik, Ik zal verscheuren en henengaan; Ik zal wegvoeren, en er zal geen redder zijn.
15 Ik zal henengaan *en* keeren weder tot mijne plaats, totdat zij zich zelven schuldig kennen en mijn aangezigt zoeken; als hun bange zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken.

HOOFDSTUK VI.

KOMT en laat ons wederkeeren tot den HEER, want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, en Hij zal ons verbinden.

2 Hij zal ons na twee dagen levend maken; op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor zijn aangezigt leven.

3 Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen, om den HEER te kennen, zijn uitgang is bereid als de dageraad; en Hij zal tot ons komen als een regen, als de spade regen *en* vroege regen des lands.

4 Wat zal Ik u doen, o Efraïm! wat zal Ik u doen, o Juda! dewijl uwe weldadigheid is als eene morgenwolk, en als een vroegkomende dauw, die henengaat.

5 Daarom heb Ik hen behouden door de profeten; Ik heb ze gedood door de redenen mijns monds; en uwe oordeelen zullen voortkomen *aan* het licht.

6 Want Ik heb lust tot weldadigheid, en niet tot offer; en tot de kennis Gods, meer dan tot brandofferen.

7 Maar zij hebben het verbond overtreden als Adam; daar hebben zij trouweloos lijk tegen Mij gehandeld.

8 Gilead is eene stad van werkers der ongeregtigheid, zij is betreden van bloed.

9 Gelijk de benden der straatschenders op iemand wachten, *alzoo* is het gezelschap der priesteren; zij moorden *op* den weg naar Sichem; waarlijk, zij doen schandelijke daden.

10 Ik zie eene afschuwelijke zaak in het huis Israëls; aldaar is Efraïms hoererij, Israël is verontreinigd.

11 Ook heeft hij u, o Juda! eenen oogst gezet, als Ik de gevangenen mijns volks wederbragt.

HOOFDSTUK VII.

TERWIJL Ik Israël genees, zoo wordt Efraïms ongeregtigheid ontdekt, mitsgaders de boosheden van Samaria; want zij werken valschheid; en de dief gaat er in, de bende der straatschenders stroopt daarbuiten.

2 En zij zeggen niet in hun hart, *dat* Ik al hunner boosheid gedachtig ben; nu omsingelen hen hunne handelingen, zij zijn voor mijn aangezigt.

3 Zij verblijden den koning met hunne boosheid, en de vorsten met hunne leugenen.

4 Zij bedrijven al te zamen overspel, zij zijn gelijk een bakoven, die heet gemaakt is van den bakker; *die* ophoudt van wakker te zijn, nadat hij het deeg heeft gekneed, totdat het doorgezuurd zij.

5 Het is de dag onzes konings; de vorsten maken *hem* krank *door* verhitting van den wijn; hij strekt zijne hand voort met de spotters.

6 Want zij voeren hun hart aan, als eenen bakoven, tot hunne lagen; hunlieder bakker slaapt den ganschen nacht; 's morgens brandt hij als een vlammend vuur.

7 Zij zijn al te zamen verhit als een bakoven, en zij verteren hunne regters; al hunne koningen vallen; er is niemand onder hen, die tot Mij roept.

8 Efraïm, die verwart zich met de volken; Efraïm is een koek, die niet is omgekeerd:

9 Vreemden verteren zijne kracht, en hij merkt het niet; ook is de graauwigheid op hem verspreid, en hij merkt het niet.

10 Dies zal de hoovaardij van Israël in zijn aangezigt getuigen; dewijl zij zich niet bekeeren tot den HEER, hunnen God, noch Hem zoeken in allen dezen.

11 Want Efraïm is als eene botte duif, zonder hart; zij roepen Egypte aan, zij gaan henen tot Assur.

12 Wanneer zij zullen henengaan, zal Ik mijn net over hen uitspreiden, Ik zal ze als vogelen des hemels doen nederdalen; Ik zal ze tuchtigen, gelijk gehoord is in hunne vergadering.

13 Wee hen, want zij zijn van Mij afgezworven; verstoring over hen, want zij hebben tegen Mij overtreden! Ik zou hen wel verlossen, maar zij spreken leugenen tegen Mij.

14 Zij roepen ook niet tot Mij met hun hart, wanneer zij huilen op hunne legers; om koren en most verzamelen zij zich, *maar* zij wederstreven tegen Mij.

15 Ik heb hen wel getuchtigd, *en* hunlieder armen gesterkt; maar zij denken kwaad tegen Mij.

16 Zij keeren zich, *maar* niet *tot* den Allerhoogsten, zij zijn als een bedriegelijke boog; hunne vorsten vallen door het zwaard, van wege de gramschap hunner tong: dit is hunlieder bespotting in Egypteland.

HOOFDSTUK VIII.

DE bazuin aan uwen mond : *hij komt* als een arend tegen het huis des HEEREN : omdat zij mijn verbond hebben overtreden, en zijn tegen mijne wet afvallig geworden.

2 *Dan* zullen zij tot Mij roepen : Mijn God! wij, Israël, kennen U.

3 Israël heeft het goede verstooten; de vijand zal hem vervolgen.

4 Zij hebben koningen gemaakt, maar niet uit Mij; zij hebben vorsten gesteld, maar Ik heb het niet gekend; van hun zilver en hun goud hebben zij voor zich zelven afgoden gemaakt, opdat zij uitgeroeid worden.

5 Uw kalf, o Samaria! heeft *u* verstooten; mijn toorn is tegen hen ontstoken : hoe lang zullen zij de reinigheid niet verdragen?

6 Want dat is ook uit Israël; een werkmeester heeft het gemaakt, en het is geen God, maar het zal *tot* stukken worden, het kalf van Samaria.

7 Want zij hebben wind gezaaid, en zullen eenen wervelwind maaijen; het zal geen staande koren hebben, het uitspruitsel zal geen meel maken : of het misschien maakte, vreemden zullen het verslinden.

8 Israël is verslonden; nu zijn zij onder de heidenen geworden, gelijk een vat, waar men geenen lust toe heeft.

9 Want zij zijn opgetogen *naar* Assur, eenen woudezel, die alleen voor zich zelven is; die van Efraïm hebben boelen om hoerenloon gehuurd.

10 Dewijl zij *dan* onder de heidenen *boelen* om hoerenloon gehuurd hebben, zoo zal Ik die nu ook verzamelen; ja zij hebben al een weinig begonnen, van wege den last van den koning der vorsten.

11 Omdat Efraïm de altaren vermenigvuldigd heeft tot zondigen, zoo zijn hem de altaren geworden tot zondigen.

12 Ik schrijf hem de voortreffelijkheden mijner wet voor; *maar* die zijn geacht als wat vreemds.

13 Aangaande de offeranden mijner gaven, zij offeren vleesch, en eten het, *maar* de HEER heeft aan hen geen welgevallen. Nu zal hij hunner ongeregtigheid gedenken, en hunne zonden bezoeken; zij zullen weder *in* Egypte keeren.

14 Want Israël heeft zijnen Maker vergeten, en tempelen gebouwd, en Juda heeft vaste steden vermenigvuldigd; maar Ik zal een vuur zenden in zijne steden, dat zal hare paleizen verteren.

HOOFDSTUK IX.

VERBLIJD u niet, o Israël! tot opspringens toe, gelijk de volken; want gij hoereert van uwen God af, gij hebt hoerenloon lief, op alle dorschvloeren des korens.

2 De *dorsch*-vloer en de wijnkuip zal henlieden niet voeden; en de most zal hun liegen.

3 Zij zullen in des HEEREN land niet blijven; maar Efraïm zal weder *in* Egypte keeren, en zij zullen in Assyrië het onreine eten.

4 Zij zullen den HEERE geene drankofferen doen van wijn, ook zouden zij Hem niet zoet zijn, hunne offeranden zouden hun zijn als treurbrood; allen, die dat zouden eten, zouden onrein worden : want hun brood zal voor hunne ziel zijn, het zal in des HEEREN huis niet komen.

5 Wat zult gijlieden *dan* doen op eenen gezetten hoogtijdsdag, en op eenen feestdag des HEEREN?

6 Want ziet, zij gaan daarhenen van wege de verstoring; Egypte zal ze verzamelen, Mof zal ze begraven : begeerte zal er zijn naar hun zilver, netelen zullen hen erfelijk bezitten, doornen zullen in hunne tenten zijn.

7 De dagen der bezoeking zijn gekomen, de dagen der vergelding zijn gekomen; die van Israël zullen het gewaar worden : de profeet is een dwaas, de man des geestes is onzinnig; om de grootheid uwer ongeregtigheid is de haat ook groot.

8 De wachter van Efraïm is met mijnen God; *maar* de profeet is een vogelvangers strik op al zijne wegen, een haat in het huis zijns Gods.

9 Zij hebben zich zeer diep verdorven, als in de dagen van Gibea; Hij zal hunner ongeregtigheid gedenken, Hij zal hunne zonden bezoeken.

10 Ik vond Israël als druiven in de woestijn, Ik zag uwe vaderen als de eerste vrucht aan den vijgeboom in haar beginsel; *maar* zij gingen in *tot* Baäl-Peor, en zonderden zich af tot die schaamte, en werden gansch verfoeijelijk na hunne boelerij.

11 Aangaande Efraïm, hunlieder heerlijkheid zal wegvliegen als een vogel; van de

geboorte, en van *moeders* buik, en van de ontvangenis af.

12 Ofschoon zij hunne kinderen mogten groot maken, Ik zal er hen toch van berooven, dat zij onder de menschen niet zullen zijn : want ook, wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn!

13 Efraïm is, gelijk als Ik Tyrus aanzag, die geplant is in eene liefelijke woonplaats; maar Efraïm zal zijne kinderen moeten uitbrengen tot den doodslager.

14 Geef hun, HEERE! wat zult Gij geven? Geef hun eene misdragende baarmoeder, en uitdroogende borsten.

15 Al hunne boosheid is te Gilgal, want daar heb Ik ze gehaat, om de boosheid hunner handelingen; Ik zal ze uit mijn huis uitdrijven, Ik zal ze voortaan niet meer liefhebben; al hunne vorsten zijn afvalligen.

16 Efraïm is geslagen, hunlieder wortel is verdord, zij zullen geene vrucht voortbrengen; ja ofschoon zij genereerden, zoo zal Ik toch de gewenschte *vruchten* van hunnen buik dooden.

17 Mijn God zal ze verwerpen, omdat zij naar Hem niet hooren; en zij zullen omzwervende zijn onder de heidenen.

HOOFDSTUK X.

ISRAËL is een uitgeledigde wijnstok, hij brengt *weder* vrucht voor zich; *maar* naar de veelheid zijner vrucht heeft hij de altaren vermenigvuldigd; naar de goedheid zijns lands, hebben zij de opgerigte beelden goed gemaakt.

2 Hij heeft hun hart verdeeld, nu zullen zij verwoest worden; Hij zal hunne altaren doorhouwen, Hij zal hunne opgerigte beelden verstoren.

3 Want nu zullen zij zeggen : Wij hebben geenen koning : want wij hebben den HEER niet gevreesd; wat zou ons dan een koning doen?

4 Zij hebben woorden gesproken, valschelijk zwerende *in het* verbond maken; daarom zal het oordeel als een vergiftig kruid groenen, op de voren der velden.

5 De inwoners van Samaria zullen verschrikt zijn over het kalf van Beth-Aven : want zijn volk zal over hetzelve treuren, mitsgaders zijne Chemárim, (*die* zich over hetzelve verheugden,) over zijne heerlijkheid, omdat zij van hetzelve is weggevaren.

6 Ja datzelve zal naar Assur gevoerd worden, *tot* een geschenk voor den koning Jareb : Efraïm zal schaamte behalen, en Israël zal beschaamd worden van wege zijnen raadslag.

7 De koning van Samaria is afgehouwen, als schuim op het water.

8 En de hoogten van Aven, Israëls zonde, zullen verdelgd worden; doornen en distelen zullen op hunlieder altaren opkomen : en zij zullen zeggen tot de bergen : Bedekt ons! en tot de heuvelen : Valt op ons!

9 Sints de dagen van Gibea, hebt gij gezondigd, o Israël! daar zijn zij staande gebleven; de strijd te Gibea, tegen de kinderen der verkeerdheid, zal ze niet aangrijpen.

10 Het is in mijn' lust, dat Ik ze zal binden : en volken zullen tegen henlieden verzameld worden, als Ik ze binden zal in hunne twee voren.

11 Dewijl Efraïm eene vaars is, gewend gaarne te dorschen, zoo ben Ik over de schoonheid van haren hals overgegaan; Ik zal Efraïm berijden, Juda zal ploegen, Jakob zal voor zich eggen.

12 Zaait u tot geregtigheid, maait tot weldadigheid; braakt u een braakland : dewijl het tijd is den HEER te zoeken, totdat Hij kome, en over u de geregtigheid regene.

13 Gij hebt goddeloosheid geploegd, verkeerdheid gemaaid, *en* de vrucht der leugen gegeten : want gij hebt vertrouwd op uwen weg, op de veelheid uwer helden.

14 Daarom zal er een groot gedruisch ontstaan onder uwe volken, en al uwe vestingen zullen verstoord worden, gelijk Salman Beth-Arbel verstoorde ten dage des krijgs; de moeder werd er verpletterd met de zonen.

15 Alzoo heeft Beth-El ulieden gedaan, van wege de boosheid uwer boosheid; Israëls koning is in den dageraad ten eenenmaal uitgeroeid.

HOOFDSTUK XI.

ALS Israël een kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb mijnen zoon uit Egypte geroepen.

2 *Maar gelijk* zij henlieden riepen, alzoo gingen zij van hun aangezigt weg; zij offerden den Baäls, en rookten den gesnedenen beelden.

3 Ik nogtans leerde Efraïm gaan; Hij nam ze op zijne armen, maar zij bekenden niet, dat Ik ze genas.

4 Ik trok ze met menschen-zelen, met touwen der liefde, en was hun, als degenen, die het juk *van* op hunne kinnebakken opligten, en Ik reikte hem voeder toe.

5 Hij zal in Egypteland niet wederkeeren, maar Assur, die zal zijn koning zijn : omdat zij zich weigeren te bekeeren.

6 En het zwaard zal in zijne steden blijven, en zijne grendelen verteren, en opeten, van wege hunne beraadslagingen.

7 Want mijn volk blijft hangen aan de afkeering van Mij; zij roepen het wel tot den Allerhoogsten, *maar* niet één verhoogt *Hem*.

8 Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm? u overleveren, o Israël? hoe zou Ik u maken als A'dama? u stellen als Zeböïm? mijn hart is in Mij omgekeerd, al mijn berouw is te zamen ontstoken.

9 Ik zal de hittigheid mijns toorns niet uitvoeren; Ik zal niet wederkeeren om Efraïm te verderven : want Ik ben God en geen mensch, de Heilige in het midden van u, en Ik zal in de stad niet komen.

10 Zij zullen den HEER achterna wandelen, Hij zal brullen als een leeuw : wanneer Hij brullen zal, dan zullen de kinderen van de zee af al bevende aankomen.

11 Zij zullen bevende aankomen als een vogeltje uit Egypte, en als eene duif uit het land van Assur; en Ik zal hen doen wonen in hunne huizen, spreekt de HEER.

HOOFDSTUK XII.

DIE van Efraïm hebben Mij omsingeld met leugen, en het huis Israëls met bedrog; maar Juda heerschte nog met God, en was met de heiligen getrouw.

2 Efraïm weidt zich met wind, en jaagt den oostewind na; den ganschen dag vermenigvuldigt hij leugen en verwoesting; en zij maken verbond met Assur, en de olie wordt naar Egypte gevoerd.

3 Ook heeft de HEER eenen twist met Juda, en Hij zal bezoeking doen over Jakob naar zijne wegen, naar zijne handelingen zal Hij hem vergelden.

4 In *moeders* buik hield hij zijnen broeder bij de verzenen; en in zijne kracht droeg hij zich vorstelijk met God.

5 Ja hij droeg zich vorstelijk tegen den Engel, en overmogt *hem;* hij weende en smeekte hem. *Te* Beth-El vond hij Hem, en aldaar sprak Hij met ons :

6 Namelijk, de HEER, de God der heirscharen, HEER is zijn gedenknaam.

7 Gij dan bekeer u tot uwen God, bewaar weldadigheid en regt, en wacht geduriglijk op uwen God.

8 In des koopmans hand is eene bedriegelijke weegschaal, hij bemint te verdrukken :

9 Nog zegt Efraïm : Evenwel ben ik rijk geworden, ik heb mij groot goed verkregen; *in* al mijnen arbeid zullen zij mij geene ongeregtigheid vinden, die zonde zij.

10 Maar Ik ben de HEER, uw God, van Egypteland af; Ik zal u nog in tenten doen wonen, als in de dagen der zamenkomst;

11 En Ik zal spreken tot de profeten, en Ik zal het gezigt vermenigvuldigen; en door de dienst der profeten zal Ik gelijkenissen voorstellen.

12 Zekerlijk is Gilead ongeregtigheid, zij zijn enkel ijdelheid; te Gilgal offeren zij ossen, ja hunne altaren zijn als *steen*hoopen op de voren der velden.

13 Jakob vlood toch *naar* het veld van Syrië, en Israël diende om eene vrouw, en hoedde om eene vrouw.

14 Maar de HEER voerde Israël op uit Egypte door eenen profeet, en door eenen profeet werd hij gehoed.

15 Efraïm *daarentegen* heeft *Hem* zeer bitterlijk vertoornd; daarom zal Hij zijn bloed op hem laten, en zijn Heer zal hem zijnen smaad vergelden.

HOOFDSTUK XIII.

ALS Efraïm sprak, zoo beefde men, hij heeft zich verheven in Israël; maar hij is schuldig geworden aan den Baäl en is gestorven.

2 En nu zijn zij voortgevaren te zondigen, en hebben zich van hun zilver een gegoten beeld gemaakt, afgoden naar hun verstand, die altemaal smedenwerk zijn : waarvan zij *nogtans* zeggen : De menschen, die offeren, zullen de kalveren kussen.

3 Daarom zullen zij zijn als eene morgenwolk, en als een vroegkomende dauw, die henengaat; als kaf van den dorschvloer, en als rook uit den schoorsteen wordt weggestormd.

4 Ik ben toch de HEER, uw God, van Egypteland af; daarom zoudt gij geenen God kennen dan Mij alleen, want er is geen Heiland dan Ik.

5 Ik heb u gekend in de woestijn, in een zeer heet land.

6 Daarna zijn zij, nadat hunlieder weide was, zat geworden; als zij zat zijn geworden, heeft zich hun hart verheven; daarom hebben zij Mij vergeten.
7 Dies werd Ik hun als een felle leeuw; als een luipaard loerde Ik op den weg.
8 Ik ontmoette hen als een beer, die van jongen beroofd is, en scheurde het slot huns harten; en Ik verslond ze aldaar als een oude leeuw; het wild gedierte des velds verscheurde hen.
9 Het heeft u bedorven, o Israël! want in Mij is uwe hulp.
10 Waar is uw koning nu? dat hij u behoude in al uwe steden! en uwe rigters, waar gij van zeidet: Geef mij eenen koning en vorsten?
11 Ik gaf u eenen koning in mijnen toorn, en nam *hem* weg in mijne verbolgenheid.
12 Efraïms ongeregtigheid is zamengebonden, zijne zonde is opgeleid.
13 Smarten eener barende *vrouw* zullen hem aankomen; hij is een onwijs kind; want *anders* zou hij geenen tijd in de kindergeboorte blijven staan.
14 *Doch* Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrijmaken van den dood: o dood! waar zijn uwe pestilentiën? hel! waar is uw verderf? berouw zal van mijne oogen verborgen zijn.
15 Want hij zal vrucht voortbrengen onder de broederen; *doch* er zal een oostewind komen, een wind des HEEREN, opkomende uit de woestijn; en zijne springader zal uitdroogen, en zijne fontein zal verdroogen; diezelve zal den schat van alle gewenschte huisraad rooven.

HOOFDSTUK XIV.

SAMARIA zal woest worden, want zij is wederspannig geweest tegen haren God; zij zullen door het zwaard vallen, hunne kinderkens zullen verpletterd, en hunne zwangere *vrouwen* zullen opengesneden worden.
2 Bekeer u, o Israël! tot den HEER, uwen God, toe; want gij zijt gevallen om uwe ongeregtigheid.
3 Neem *deze* woorden met u, en bekeer u tot den HEER; zeg tot Hem: Neem weg alle ongeregtigheid, en geef het goede, zoo zullen wij betalen de varren onzer lippen.
4 Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen: Gij zijt onze God. Immers zal een wees bij u ontfermd worden.
5 Ik zal hunlieder afkeering genezen, Ik zal hen vrijwilliglijk liefhebben; want mijn toorn is van hem gekeerd.
6 Ik zal Israël zijn als de dauw; hij zal bloeijen als de lelie, en hij zal zijne wortelen uitslaan als de Libanon.
7 Zijne scheuten zullen zich uitspreiden, en zijne heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms, en hij zal eenen reuk hebben als de Libanon.
8 Zij zullen wederkeeren, zittende onder zijne schaduw; zij zullen ten leven voortbrengen *als* koren, en bloeijen als de wijnstok; zijne gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon.
9 Efraïm! wat heb Ik meer met de afgoden te doen? Ik heb *hem* verhoord, en zal op hem zien, Ik zal *hem* zijn als een groenende denneboom, uwe vrucht is uit Mij gevonden.
10 Wie is wijs? die versta deze dingen; *wie is* verstandig? die bekenne ze: want des HEEREN wegen zijn regt, en de regtvaardigen zullen daarin wandelen, maar de overtreders zullen daarin vallen.

DE PROFEET

JOËL.

HOOFDSTUK I.

HET woord des HEEREN, dat geschied is tot Joël, den zoon van Pethuël:
2 Hoort dit, gij oudsten! en neemt ter ooren, alle inwoners des lands! Is dit geschied in uwe dagen? of ook in de dagen uwer vaderen?
3 Vertelt uwen kinderen daarvan, en *laat*

het uwe kinderen hunnen kinderen *vertellen*, en derzelver kinderen aan een ander geslacht.

4 Wat de rups heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten, en wat de sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten, en wat de kever heeft overgelaten, heeft de kruidworm afgegeten.

5 Waakt op, gij dronkenen! en weent en huilt, alle gij wijnzuipers! om den nieuwen wijn, dewijl hij van uwen mond is afgesneden.

6 Want een volk is opgekomen over mijn land; magtig en zonder getal; zijne tanden zijn leeuwentanden, en het heeft baktanden eens ouden leeuws.

7 Het heeft mijnen wijnstok gesteld tot eene verwoesting, en mijnen vijgeboom tot schuim; het heeft hem ganschelijk ontbloot en nedergeworpen, zijne ranken zijn wit geworden.

8 Kermt, als eene jonkvrouw, die met eenen zak omgord is van wege den man harer jeugd.

9 Spijsoffer en drankoffer is van het huis des HEEREN afgesneden; de priesters, des HEEREN dienaars, treuren.

10 Het veld is verwoest, het land treurt: want het koren is verwoest, de most is verdroogd, de olie is flaauw.

11 De akkerlieden zijn beschaamd, de wijngaardeniers huilen, om de tarwe en om de garst; want de oogst des velds is vergaan.

12 De wijnstok is verdord, de vijgeboom is flaauw; de granaatappelboom, ook de palmboom en appelboom; alle boomen des velds zijn verdord; ja de vrolijkheid is verdord van de menschenkinderen.

13 Omgordt u, en rouwklaagt, gij priesters! huilt, gij dienaars des altaars! gaat in, vernacht in zakken, gij dienaars mijns Gods! want spijsoffer en drankoffer is geweerd van het huis uws Gods.

14 Heiligt een vasten, roept een' verbodsdag uit, verzamelt de oudsten, *en* alle inwoners dezes lands, *ten* huize des HEEREN, uws Gods, en roept tot den HEER.

15 Ach, dien dag! want de dag des HEEREN is nabij, en zal als eene verwoesting komen van den Almagtigen.

16 Is niet de spijze voor onze oogen afgesneden? blijdschap en verheuging van het huis onzes Gods?

17 De granen zijn onder hunne kluiten verrot, de schathuizen zijn verwoest, de schuren zijn afgebroken, want het koren is verdord.

18 O hoe zucht het vee! de runderkudden zijn bedwelmd, want zij hebben geene weide; ook zijn de schaapskudden verwoest.

19 Tot u, o HEERE! roep ik: want een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd, en eene vlam heeft alle boomen des velds aangestoken.

20 Ook schreeuwt elk beest des velds tot U: want de waterstroomen zijn uitgedroogd, en een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd.

HOOFDSTUK II.

BLAAST de bazuin te Zion, en roept luide op den berg mijner heiligheid; laat alle inwoners des lands beroerd zijn, want de dag des HEEREN komt, want hij is nabij.

2 Een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisterheid, als de dageraad uitgespreid over de bergen; een groot en magtig volk, desgelijke van ouds niet geweest is, en na hetzelve niet meer zal zijn tot in jaren van vele geslachten.

3 Vóór hetzelve verteert een vuur, en achter hetzelve brandt eene vlam; het land is vóór hetzelve als een lusthof, maar achter hetzelve eene woeste wildernis, en ook is er geen ontkomen van hetzelve.

4 De gedaante deszelven is als de gedaante van paarden, en als ruiters zoo zullen zij loopen.

5 Zij zullen daarhenen springen als een gedruisch van wagenen, op de hoogten der bergen; als het gedruisch eener vuurvlam, die stoppelen verteert; als een magtig volk, dat in slagorde gesteld is.

6 Van deszelfs aangezigt zullen de volken in pijn zijn; alle aangezigten zullen betrekken *als* een pot.

7 Als helden zullen zij loopen, als krijgslieden zullen zij de muren beklimmen; en zij zullen daarhenen trekken, een iegelijk in zijne wegen, en zullen hunne paden niet verdraaijen.

8 Ook zullen zij de een den anderen niet dringen; zij zullen daarhenen trekken elk in zijne baan; en al vielen zij op een geweer, zij zouden niet verwond worden.

9 Zij zullen in de stad omloopen, zij zullen

loopen op de muren, zij zullen klimmen in de huizen; zij zullen door de vensteren inkomen als een dief.

10 De aarde is beroerd voor deszelfs aangezigt, de hemel beeft; de zon en maan worden zwart, en de sterren trekken haren glans in.

11 En de HEER verheft zijne stem voor zijn heir henen; want zijn leger is zeer groot, want Hij is magtig, doende zijn woord: want de dag des HEEREN is groot en zeer vreeselijk, en wie zal hem verdragen?

12 Nu dan ook, spreekt de HEER, bekeert u tot Mij met uw gansche hart, en dat met vasten en met geween, en met rouwklage.

13 En scheurt uw hart en niet uwe kleederen, en bekeert u tot den HEER, uwen God: want Hij is genadig en barmhartig, langmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade.

14 Wie weet, Hij mogt zich wenden en berouw hebben: en Hij mogt eenen zegen achter zich overlaten *tot* spijsoffer en drankoffer voor den HEER, uwen God.

15 Blaast de bazuin te Zion, heiligt een vasten, roept een' verbodsdag uit.

16 Verzamelt het volk, heiligt de gemeente, vergadert de oudsten, verzamelt de kinderkens en die de borsten zuigen; de bruidegom ga uit zijne binnenkamer, en de bruid uit hare slaapkamer.

17 Laat de priesters, des HEEREN dienaars, weenen tusschen het voorhuis en het altaar, en laat hen zeggen: Spaar uw volk, o HEERE! en geef uwe erfenis niet over tot eene smaadheid, dat de heidenen over hen zouden heerschen; waarom zouden zij onder de volken zeggen: Waar is hunlieder God?

18 Zoo zal de HEER ijveren over zijn land, en Hij zal zijn volk verschoonen.

19 En de HEER zal antwoorden en tot zijn volk zeggen: Ziet, Ik zend ulieden het koren, en den most, en de olie, dat gij daarvan verzadigd zult worden; en Ik zal u niet meer overgeven *tot* eene smaadheid onder de heidenen.

20 En Ik zal dien van het noorden verre van ulieden doen vertrekken, en hem wegdrijven in een dor en woest land, zijn aangezigt naar de oostzee, en zijn einde naar de achterste zee; en zijn stank zal opgaan, en zijne vuiligheid zal opgaan; want hij heeft groote dingen gedaan.

21 Vrees niet, o land! verheug u, en zijt blijde; want de HEER heeft groote dingen gedaan.

22 Vreest niet, gij beesten des velds! want de weiden der woestijn zullen *weder* jong gras voortbrengen: want het geboomte zal zijne vrucht dragen, de wijnstok en vijgeboom zullen hun vermogen geven.

23 En gij kinderen van Zion! verheugt u en zijt blijde in den HEER, uwen God: want Hij zal u geven dien Leeraar der geregtigheid; en Hij zal u den regen doen nederdalen, den vroegen regen en den spaden regen in de eerste *maand*.

24 En de dorschvloeren zullen vol koren zijn, en de perskuipen van most en olie overloopen.

25 Alzoo zal Ik ulieden de jaren vergelden, die de sprinkhaan, de kever, en de kruidworm, en de rups heeft afgegeten; mijn groot heir, dat Ik onder u gezonden heb.

26 En gij zult overvloediglijk en tot verzadiging eten, en prijzen den naam des HEEREN, uws Gods, die wonderlijk bij u gehandeld heeft; en mijn volk zal niet beschaamd worden tot in eeuwigheid.

27 En gij zult weten, dat Ik in het midden van Israël ben, en *dat* Ik de HEER, uw God, ben, en niemand meer; en mijn volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid.

28 En daarna zal het geschieden, dat Ik mijnen Geest zal uitgieten over alle vleesch, en uwe zonen en uwe dochteren zullen profeteren; uwe ouden zullen droomen droomen, uwe jongelingen zullen gezigten zien;

29 Ja ook over de dienstknechten, en over de dienstmaagden, zal Ik in die dagen mijnen Geest uitgieten.

30 En Ik zal wonderteekenen geven in den hemel en op de aarde; bloed, en vuur, en rookpilaren.

31 De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat die groote en vreeselijke dag des HEEREN komt.

32 En het zal geschieden, al wie den naam des HEEREN zal aanroepen, zal behouden worden: want op den berg Zions en te Jerùzalem zal ontkoming zijn, gelijk als de HEER gezegd heeft; en dat, bij de overgeblevenen, die de HEER zal roepen.

HOOFDSTUK III.

WANT ziet, in die dagen en te dier tijd, als Ik de gevangenis van Juda en Jerùzalem zal wenden;
2 Dan zal Ik alle heidenen vergaderen, en zal hen afvoeren in het dal van Jósafat; en Ik zal met hen aldaar rigten, van wege mijn volk en mijn erfdeel Israël, dat zij onder de heidenen hebben verstrooid, en mijn land gedeeld;
3 En hebben het lot over mijn volk geworpen, en een knechtje gegeven om eene hoer, en een meisje verkocht om wijn, dat zij mogten drinken.
4 En ook, wat hebt gij met Mij te doen, gij Tyrus en Zidon, en alle grenzen van Palestina! zoudt gij Mij eene vergelding wedergeven? maar zoo gij Mij wilt vergelden, ligtelijk, haastelijk, zal Ik uwe vergelding op uw hoofd wederbrengen.
5 Omdat gij mijn zilver en mijn goud hebt weggenomen, en hebt mijne beste kleinoodiën in uwe tempels gebragt.
6 En gij hebt de kinderen van Juda en de kinderen van Jerùzalem verkocht aan de kinderen der Grieken, opdat gij hen verre van hunne landpale mogt brengen.
7 Ziet, Ik zal ze opwekken uit de plaats, waarhenen gij ze hebt verkocht; en Ik zal uwe vergelding wederbrengen op uw hoofd.
8 En Ik zal uwe zonen en uwe dochteren verkoopen in de hand der kinderen van Juda, die ze verkoopen zullen aan die van Seheba, aan een ver gelegen volk: want de HEER heeft het gesproken.
9 Roept dit uit onder de heidenen, heiligt eenen krijg; wekt de helden op, laat naderen, laat optrekken alle krijgslieden.
10 Slaat uwe spaden tot zwaarden, en uwe sikkelen tot spiesen; de zwakke zegge: Ik ben een held.
11 Rot te hoop, en komt aan, alle gij volken van rondom, en vergadert u! (O HEERE, doe uwe helden derwaarts nederdalen!)
12 De heidenen zullen zich opmaken, en optrekken naar het dal van Jósafat; maar aldaar zal Ik zitten, om te rigten alle heidenen van rondom.
13 Slaat de sikkel aan, want de oogst is rijp geworden; komt aan, daalt henen af, want de pers is vol, en de perskuipen loopen over: want hunlieder boosheid is groot.
14 Menigten, menigten in het dal des dorschwagens: want de dag des HEEREN is nabij, in het dal des dorschwagens.
15 De zon en maan zijn zwart geworden, en de sterren hebben haren glans ingetrokken.
16 En de HEER zal uit Zion brullen, en uit Jerùzalem zijne stem geven, dat hemel en aarde beven zullen; maar de HEER zal de toevlugt zijns volks, en de sterkte der kinderen Israëls zijn.
17 En gijlieden zult weten, dat Ik, de HEER, uw God ben, wonende op Zion, den berg mijner heiligheid; en Jerùzalem zal eene heiligheid zijn, en vreemden zullen niet meer door haar doorgaan.
18 En het zal te dien dage geschieden, dat de bergen van zoeten wijn zullen druipen, en de heuvelen van melk vlieten, en alle stroomen van Juda *vol* van water gaan; en er zal eene fontein uit het huis des HEEREN uitgaan, en zal het dal van Sittim bewateren.
19 Egypte zal tot verwoesting worden, en Edom zal worden tot eene woeste wildernis, om het geweld, gedaan aan de kinderen van Juda, in welker land zij onschuldig bloed vergoten hebben.
20 Maar Juda zal blijven in eeuwigheid, en Jerùzalem van geslachte tot geslachte.
21 En Ik zal hunlieder bloed reinigen, *dat* Ik niet gereinigd had; en de HEER zal wonen op Zion.

DE PROFEET

AMOS.

HOOFDSTUK I.

DE woorden van Amos, die onder de vecherderen was van Thekóa; dewelke hij gezien heeft over Israël, in de dagen van Uzzia, koning van Juda, en in de dagen van Jeróbeam, zoon van Joas, ko-

ning van Israël; twee jaren voor de aardbeving.

2 En hij zeide : De HEER zal brullen uit Zion, en zijne stem verheffen uit Jerûzalem : en de woningen der herderen zullen treuren, en de hoogte van Karmel zal verdorren.

3 Alzoo zegt de HEER : Om drie overtredingen van Damascus, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij Gilead met ijzeren dorschwagens hebben gedorscht.

4 Daarom zal Ik een vuur in het huis van Házaël zenden, dat zal de paleizen van Benhadad verteren.

5 En Ik zal den grendel van Damascus verbreken, en zal uitroeijen den inwoner uit Bikeat-Aven, en dien, die den schepter houdt, uit Beth-Eden; en het volk van Syrië zal gevankelijk weggevoerd worden naar Kir, zegt de HEER.

6 Alzoo zegt de HEER : Om drie overtredingen van Gaza, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij *mijn volk* gevankelijk hebben weggevoerd met eene volkomene wegvoering, om aan Edom over te leveren.

7 Daarom zal Ik een vuur zenden in den muur van Gaza, dat zal hare paleizen verteren.

8 En Ik zal den inwoner uitroeijen uit Asdod, en dien, die den schepter houdt, uit A'skelon; en Ik zal mijne hand wenden tegen Ekron, en het overblijfsel der Filistijnen zal vergaan, zegt de Heere HEERE.

9 Alzoo zegt de HEER : Om drie overtredingen van Tyrus, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij *mijn volk* met eene volkomene wegvoering hebben overgeleverd aan Edom, en niet gedacht aan het verbond der broederen.

10 Daarom zal Ik een vuur zenden in den muur van Tyrus, dat zal hare paleizen verteren.

11 Alzoo zegt de HEER : Om drie overtredingen van Edom, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat hij zijnen broeder met het zwaard heeft vervolgd, en zijne barmhartigheden verdorven; en dat zijn toorn eeuwiglijk verscheurt, en hij zijne verbolgenheid altoos behoudt.

12 Daarom zal Ik een vuur zenden in Theman, dat zal de paleizen van Bozra verteren.

13 Alzoo zegt de HEER : Om drie overtredingen der kinderen Ammons, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij de zwangere *vrouwen* van Gilead hebben opengesneden, om hunne landpale te verwijden.

14 Daarom zal Ik een vuur aansteken in den muur van Rabba, dat zal hare paleizen verteren, met een gejuich ten dage des strijds, met een onweder ten dage des wervelwinds.

15 En hunlieder koning zal gaan in gevangenis, hij en zijne vorsten te zamen, zegt de HEER.

HOOFDSTUK II.

ALZOO zegt de HEER : Om drie overtredingen van Moab, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat hij de beenderen des konings van Edom tot kalk verbrand heeft.

2 Daarom zal Ik een vuur in Moab zenden, dat zal de paleizen van Keriôth verteren; en Moab zal sterven met groot gedruisch, met gejuich, met geluid der bazuin.

3 En Ik zal den regter uit het midden van haar uitroeijen; en al hare vorsten zal Ik met hem dooden, zegt de HEER.

4 Alzoo zegt de HEER : Om drie overtredingen van Juda, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij de wet des HEEREN verworpen, en zijne inzettingen niet bewaard hebben; en hunne leugenen hen verleid hebben, die hunne vaders hebben nagewandeld.

5 Daarom zal Ik een vuur in Juda zenden, dat zal Jerûzalems paleizen verteren.

6 Alzoo zegt de HEER : Om drie overtredingen van Israël, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij den regtvaardigen voor geld verkoopen, en den nooddruftigen om een paar schoenen.

7 Die er naar hijgen, dat het stof der aarde op het hoofd der armen zij, en den weg der zachtmoedigen verkeeren; en de man en zijn vader gaan tot eene jonge dochter, om mijnen heiligen naam te ontheiligen.

8 En zij leggen zich neder bij elk altaar op de verpande kleederen, en drinken den wijn der geboeten *in* het huis hunner goden.

9 Ik daarentegen heb den Amoriet voor hunlieder aangezigt verdelgd, wiens hoogte was als de hoogte der cederen, en hij was sterk als de eiken; maar Ik heb zijne vrucht

van boven, en zijne wortelen van onderen verdelgd.

10 Ook heb ik ulieden uit Egypteland opgevoerd; en Ik heb u veertig jaren in de woestijn geleid, opdat gij het land van den Amoriet erfelijk bezat.

11 En Ik heb *sommigen* uit uwe zonen tot profeten verwekt, en uit uwe jongelingen tot Nazireën; is dit niet alzoo, gij kinderen Israëls? spreekt de HEER.

12 Maar gijlieden hebt aan de Nazireën wijn te drinken gegeven, en gij hebt den profeten geboden, zeggende: Gij zult niet profeteren.

13 Ziet, Ik zal uwe plaatsen drukken, gelijk als een wagen drukt, die vol garven is.

14 Zoodat de snelle niet zal ontvlieden, en de sterke zijne kracht niet verkloeken, en een held zal zijne ziel niet bevrijden.

15 En die den boog handelt, zal niet bestaan, en die ligt is op zijne voeten, zal zich niet bevrijden; ook zal, die te paard rijdt, zijne ziel niet bevrijden.

16 En de kloekhartigste onder de helden zal te dien dage naakt henenvlieden, spreekt de HEER.

HOOFDSTUK III.

HOORT dit woord, dat de HEER tegen ulieden spreekt, gij kinderen van Israël! namelijk tegen het gansche geslacht, dat Ik uit Egypteland heb opgevoerd, zeggende:

2 Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uwe ongeregtigheden over ulieden bezoeken.

3 Zullen twee te zamen wandelen, ten zij zij bijeengekomen zijn?

4 Zal een leeuw brullen in het woud, als hij geenen roof heeft? Zal een jonge leeuw uit zijn hol zijne stem verheffen, ten zij dat hij *wat* gevangen hebbe?

5 Zal een vogel in den strik op de aarde vallen, als er geen strik voor hem is? zal men den strik van den aardbodem opnemen, als men ganschelijk niet heeft gevangen?

6 Zal de bazuin in de stad geblazen worden, dat het volk niet siddere? Zal er een kwaad in de stad zijn, dat de HEER niet doet?

7 Gewisselijk de Heere HEERE zal geen ding doen, ten zij Hij zijne verborgenheid aan zijne knechten, de profeten, geopenbaard hebbe.

8 De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vreezen? De Heere HEERE heeft gesproken, wie zou niet profeteren?

9 Doet het hooren in de paleizen te Asdod, en in de paleizen in Egypteland, en zegt: Verzamelt u op de bergen van Samaria, en ziet de groote beroerten in het midden van haar, en de verdrukten binnen in haar.

10 Want zij weten niet te doen, dat regt is, spreekt de HEER: die in hunne paleizen schatten vergaderen *door* geweld en verstoring.

11 Daarom, zoo zegt de Heere HEERE: De vijand! en dat rondom het land! die zal uwe sterkte van u nederstorten, en uwe paleizen zullen uitgeplunderd worden.

12 Alzoo zegt de HEER: Gelijk als een herder twee schenkelen, of een stukje van een oor uit des leeuwen muil redt, alzoo zullen de kinderen Israëls gered worden, die daar zitten te Samaria, in den hoek van het bed, en op de sponde van de koets.

13 Hoort en betuigt in het huis Jakobs, spreekt de Heere HEERE, de God der heirscharen;

14 Dat Ik, ten dage als Ik Israëls overtredingen over hem bezoeken zal, ook bezoeking zal doen over de altaren van Beth-el; en de hoornen des altaars zullen worden afgehouwen, en ter aarde vallen.

15 En Ik zal het winterhuis met het zomerhuis slaan; en de elpenbeenen huizen zullen vergaan, en de groote huizen een einde nemen, spreekt de HEER.

HOOFDSTUK IV.

HOORT dit woord, gij koeijen van Basan! gij die op den berg van Samaria zijt, die de armen verdrukt, die de noodruftigen verplettert; gij, die tot hunlieder heeren zegt: Brengt aan, opdat wij drinken.

2 De Heere HEERE heeft gezworen bij zijne heiligheid, dat er, ziet, dagen over ulieden zullen komen, dat men u zal optrekken met haken, en uwe nakomelingen met vischangelen.

3 En gij zult *door* de bressen uitgaan, eene iedere voor zich henen; en gij zult, hetgeen in het paleis *gebragt* is, wegwerpen, spreekt de HEER.

4 Komt te Beth-el, en overtreedt te Gilgal; maakt des overtredens veel, en brengt

uwe offers des morgens, uwe tienden om de drie dagen!

5 En rookt van het gedesemde een lofoffer, en roept vrijwillige offers uit, doet het hooren; want alzoo hebt gij het gaarne, gij kinderen Israëls! spreekt de Heere HEERE.

6 Daarom heb Ik ulieden ook reinheid der tanden gegeven in al uwe steden, en gebrek van brood in al uwe plaatsen; nogtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEER.

7 Daartoe heb Ik ook den regen van ulieden geweerd, als er nog drie maanden waren tot den oogst, en heb doen regenen over de eene stad, maar over de andere stad niet doen regenen: het eene stuk lands werd beregend, maar het *andere* stuk lands, waar het niet op regende, verdorde.

8 En twee, drie steden togen om tot ééne stad, opdat zij water mogten drinken, maar werden niet verzadigd; nogtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEER.

9 Ik heb ulieden geslagen met brandkoren en met honigdauw; de veelheid uwer hoven, en uwer wijngaarden, en uwer vijgeboomen, en uwer olijfboomen at de rups op; nogtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEER.

10 Ik heb de pestilentie onder ulieden gezonden, naar de wijze van Egypte; Ik heb uwe jongelingen door het zwaard gedood, en uwe paarden gevankelijk laten wegvoeren: en Ik heb den stank uwer heirlegeren zelfs in uwen neus doen opgaan; nogtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEER.

11 Ik heb *sommigen* onder ulieden omgekeerd, gelijk God Sodom en Gomorra omkeerde, gij die waart als een vuurbrand, dat uit den brand gered is; nogtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEER.

12 Daarom zal Ik u alzoo doen, o Israël! omdat Ik u *dan* dit doen zal, zoo schik u, o Israël! om uwen God te ontmoeten.

13 Want zie, die de bergen formeert, en den wind schept, en den mensch bekend maakt wat zijne gedachte zij, die den dageraad duisternis maakt, en op de hoogten der aarde treedt, HEER, God der heirscharen, is zijn naam.

HOOFDSTUK V.

HOORT dit woord, dat Ik over ulieden ophef, een klaaglied, o huis Israëls!

2 De jonkvrouw Israëls is gevallen, zij zal niet weder opstaan; zij is verlaten op haar land, er is niemand, die haar oprigt.

3 Want zoo zegt de Heere HEERE: De stad, die uitgaat *met* duizend, zal honderd overhouden, en die uitgaat *met* honderd, zal tien overhouden, in het huis Israëls.

4 Want zoo zegt de HEER tot het huis Israëls: Zoekt Mij, en leeft.

5 Maar zoekt Beth-el niet, en komt niet te Gilgal, en gaat niet over *naar* Ber-séba: want Gilgal zal voorzeker gevankelijk worden weggevoerd, en Beth-el zal worden tot niet.

6 Zoekt den HEER, en leeft; opdat Hij niet doorbreke *in* het huis van Jozef als een vuur, dat vertere, zoodat er niemand zij, die het blussche in Beth-el:

7 Die het regt in alsem verkeeren, en de geregtigheid ter aarde doen liggen.

8 Die het zevengesternte en den Oríon maakt, en de doodschaduw in den morgenstond verandert, en den dag als den nacht verduistert; die de wateren der zee roept, en giet ze uit op den aardbodem, HEER is zijn naam.

9 Die zich verkwikt *door* verwoesting over eenen sterken; zoodat de verwoesting komt over eene vesting.

10 Zij haten in de poort dengenen die bestraft, en hebben eenen gruwel van dien, die opregtelijk spreekt.

11 Daarom, omdat gij den armen vertreedt, en een' last koren van hem neemt, zoo hebt gij *wel* huizen gebouwd van gehouwen steen, maar gij zult daarin niet wonen; gij hebt gewenschte wijngaarden geplant, maar gij zult derzelver wijn niet drinken.

12 Want Ik weet, dat uwe overtredingen menigvuldig, en uwe zonden magtig vele zijn; zij benaauwen den regtvaardigen, nemen zoengeld, en verstooten de nooddruftigen in de poort.

13 Daarom zal de verstandige te dier tijd zwijgen, want het zal een booze tijd zijn.

14 Zoekt het goede, en niet het booze, opdat gij leeft; en alzoo zal de HEER, de God der heirscharen, met ulieden zijn, gelijk als gij zegt.

15 Haat het booze, en hebt lief het goede, en bestelt het regt in de poort: misschien zal de HEER, de God der heirscharen, aan Jozefs overblijfsel genadig zijn.

16 Daarom, zoo zegt de HEER, de God

der heirscharen, de Heer : Op alle straten zal rouwklage zijn, en in alle wijken zullen zij zeggen : Och ! och ! en zullen den akkerman roepen tot treuren, en rouwklage zal zijn bij degenen, die verstand van kermen hebben.

17 Ja in alle wijngaarden zal rouwklage zijn : want Ik zal door het midden van u doorgaan, zegt de HEER.

18 Wee dien, die des HEEREN dag begeeren ! waartoe toch zal ulieden de dag des HEEREN zijn ? hij zal duisternis wezen en geen licht.

19 Als wanneer iemand vlood voor het aangezigt eens leeuws, en hem ontmoette een beer ; of dat hij kwam in een huis, en leende met zijne hand aan den wand, en hem beet eene slang.

20 Zal dan niet des HEEREN dag duisternis zijn, en geen licht ? en donkerheid, zoodat er geen glans aan zij ?

21 Ik haat, Ik versmaad uwe feesten, en Ik mag uwe verbods-*dagen* niet rieken.

22 Want ofschoon gij Mij brandofferen offert, mitsgaders uwe spijsofferen, Ik heb er *toch* geen welgevallen aan ; en het dankoffer van uwe vette *beesten* mag Ik niet aanzien.

23 Doe het getier uwer liederen van Mij weg ; ook mag Ik uwer luiten spel niet hooren.

24 Maar laat het oordeel zich daarhenen wentelen als de wateren, en de geregtigheid als eene sterke beek.

25 Hebt gij Mij veertig jaren in de woestijn slagtofferen en spijsoffer toegebragt, o huis Israëls ?

26 Ja gij droegt de tente van uwen Melech, en den Kijûn, uwe beelden, de ster uws gods, dien gij u zelven hadt gemaakt.

27 Daarom zal Ik ulieden gevankelijk wegvoeren, ver boven Damascus henen, zegt de HEER, wiens naam is God der heirscharen.

HOOFDSTUK VI.

WEE den gerusten te Zion, en den zekeren op den berg van Samaria ! die de voornaamste zijn van de eerstelingen der volken, en tot dewelken die van het huis Israëls komen.

2 Gaat over naar Kalne, en ziet toe ; en gaat van daar naar Hamath, de groote *stad,* en trekt af naar Gath der Filistijnen ; of zij beter zijn dan deze koningrijken, of hunne landpale grooter dan uwe landpale.

3 Gij, die den boozen dag verre stelt, en den stoel des gewelds nabij brengt.

4 Die daar liggen op elpenbeenen bedsteden, en weelderig zijn op hunne koetsen, en eten de lammeren van de kudde, en de kalveren uit het midden van den meststal.

5 Die op het geklank der luit kwinkeleren, *en* bedenken zich zelven instrumenten der muzijk, gelijk David.

6 Die wijn uit schalen drinken, en zich zalven met de voortreffelijkste olie, maar bekommeren zich niet over de verbreking van Jozef.

7 Daarom zullen zij nu gevankelijk henengaan onder de voorsten, die in gevangenis gaan ; en het banket dergenen, die weelderig zijn, zal wegwijken.

8 De Heere HEERE heeft gezworen bij zich zelven : (spreekt de HEER, de God der heirscharen) Ik heb eenen gruwel van Jakobs hoovaardij, en Ik haat zijne paleizen ; daarom zal Ik de stad en hare volheid overleveren.

9 En het zal geschieden, zoo er tien mannen in eenig huis zullen overgelaten zijn, dat zij sterven zullen.

10 En de naaste vriend zal eenen iegelijk van die opnemen, of die hem verbrandt, om de beenderen uit het huis uit te brengen, en zal zeggen tot dien, die binnen de zijden van het huis is : Zijn er nog meer bij u ? En hij zal zeggen : Niemand. Dan zal hij zeggen : Zwijg ! want zij waren niet om des HEEREN naam te vermelden.

11 Want ziet, de HEER geeft bevel, en Hij zal het groote huis slaan met inwatering, en het kleine huis met spleten.

12 Zullen ook paarden rennen op eene steenrots ? zal men ook *daarop* met runderen ploegen ? want gijlieden hebt het regt in gal verkeerd, en de vrucht der geregtigheid in alsem.

13 Gij, die blijde zijt over een nietig ding ; gij, die zegt : Hebben wij ons niet door onze sterkte hoornen verkregen ?

14 Want ziet, Ik zal over ulieden, o huis Israëls ! een volk verwekken, spreekt de HEER, de God der heirscharen ; die zullen ulieden drukken, van daar men komt te Hamath, tot aan de beek der wildernis.

HOOFDSTUK VII.

DE Heere HEERE deed mij aldus zien; en ziet, Hij formeerde sprinkhanen, in het begin des opkomens van het nagras; en ziet, het was het nagras, na des konings afmaaijingen.

2 En het geschiedde, als zij het kruid des lands geheel zouden hebben afgegeten, dat ik zeide: Heere HEERE! vergeef toch; wie zou er *van* Jakob blijven staan, want hij is klein!

3 *Toen* berouwde zulks den HEERE; het zal niet geschieden, zeide de HEER.

4 *Wijders* deed mij de Heere HEERE aldus zien; en ziet, de Heere HEERE riep uit, dat Hij wilde twisten met vuur; en het verteerde eenen grooten afgrond, ook verteerde het een stuk lands.

5 Toen zeide ik: Heere HEERE! houd toch op; wie zou er *van* Jakob blijven staan, want hij is klein!

6 *Toen* berouwde zulks den HEERE: Ook dit zal niet geschieden, zeide de Heere HEERE.

7 *Nog* deed Hij mij aldus zien; en ziet, de Heer stond op eenen muur, die naar het paslood gemaakt was, en een paslood was in zijne hand.

8 En de HEER zeide tot mij: Wat ziet gij, Amos? En ik zeide: Een paslood. Toen zeide de Heer: Zie, Ik zal het paslood stellen in het midden van mijn volk Israël; Ik zal het voortaan niet meer voorbijgaan.

9 Maar Izaks hoogten zullen verwoest, en Israëls heiligdommen verstoord worden; en Ik zal tegen Jeróbeams huis opstaan met het zwaard.

10 Toen zond Amázia, de priester te Beth-el, tot Jeróbeam, den koning van Israël, zeggende: Amos heeft eene verbindtenis tegen u gemaakt, in het midden van het huis Israëls; het land zal al zijne woorden niet kunnen verdragen.

11 Want alzoo zegt Amos: Jeróbeam zal door het zwaard sterven, en Israël zal voorzeker uit zijn land gevankelijk worden weggevoerd.

12 Daarna zeide Amázia tot Amos: Gij ziener! ga weg, vlied in het land van Juda, en eet aldaar brood, en profeteer aldaar.

13 Maar te Beth-el zult gij voortaan niet meer profeteren: want dat is des konings heiligdom, en dat is het huis des koningrijks.

14 Toen antwoordde Amos, en zeide tot Amázia: Ik was geen profeet, en ik was geen profeten-zoon; maar ik was een ossenherder, en las wilde vijgen af.

15 Maar de HEER nam mij van achter de kudde; en de HEER zeide tot mij: Ga henen, profeteer tot mijn volk Israël.

16 Nu dan, hoor des HEEREN woord: Gij zegt: Gij zult niet profeteren tegen Israël, noch druppen tegen het huis van Izak.

17 Daarom zegt de HEER alzoo: Uwe vrouw zal in de stad hoereren, en uwe zonen en uwe dochteren zullen door het zwaard vallen, en uw land zal door het snoer uitgedeeld worden; en gij zult in een onrein land sterven, en Israël zal voorzeker uit zijn land gevankelijk worden weggevoerd.

HOOFDSTUK VIII.

DE Heere HEERE deed mij aldus zien: en ziet, een korf met zomervruchten.

2 En Hij zeide: Wat ziet gij, Amos? En ik zeide: Een' korf met zomervruchten. Toen zeide de HEER tot mij: Het einde is gekomen over mijn volk Israël; Ik zal het voortaan niet meer voorbijgaan.

3 Maar de gezangen des tempels zullen te dien dage huilen, spreekt de Heere HEERE: vele doode ligchamen zullen er zijn, in alle plaatsen zal men ze stilzwijgend wegwerpen.

4 Hoort dit, gij, die den nooddruftigen opslokt! en dat om te vernielen de ellendigen des lands;

5 Zeggende: Wanneer zal de nieuwe maan overgaan, dat wij leeftogt mogen verkoopen? en de sabbat, dat wij koren mogen openen? verkleinende den efa, en den sikkel vergrootende, en verkeerdelijk handelende *met* bedriegelijke weegschalen;

6 Dat wij de armen voor geld mogen koopen, en den nooddruftigen om een paar schoenen: dan zullen wij het kaf van het koren verkoopen.

7 De HEER heeft gezworen bij Jakobs heerlijkheid: Zoo Ik al hunne werken in eeuwigheid zal vergeten!

8 Zou het land hierover niet beroerd worden? en al wie daarin woont treuren? Ja het zal geheel oprijzen als eene rivier, en het zal heen en weder gedreven en verdronken worden, als *door* de rivier van Egypte.

9 En het zal te dien dage geschieden,

spreekt de Heere HEERE, dat Ik de zon op den middag zal doen ondergaan, en het land bij lichten dage verduisteren.

10 En Ik zal uwe feesten in rouw, en al uwe liederen in weeklage veranderen, en op alle lendenen eenen zak, en op alle hoofd kaalheid opbrengen; en Ik zal het *land* stellen in rouw, als er is over eenen eenigen *zoon,* en deszelfs einde als eenen bitteren dag.

11 Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere HEERE, dat Ik eenen honger in het land zal zenden; niet eenen honger naar brood, noch dorst naar water, maar om te hooren de woorden des HEEREN.

12 En zij zullen zwerven van zee tot zee, en van het noorden tot het oosten : zij zullen omloopen om het woord des HEEREN te zoeken, maar zullen het niet vinden.

13 Te dien dage zullen de schoone jonkvrouwen en de jongelingen van dorst versmachten;

14 Die daar zweren bij de schuld van Samaria, en zeggen : *Zoo waarachtig als* uw god van Dan leeft, en de weg van Ber-séba leeft! en zij zullen vallen, en niet weder opstaan.

HOOFDSTUK IX.

IK zag den Heer staan op het altaar, en Hij zeide : Sla dien knoop, dat de posten beven, en doorkloof ze allen in het hoofd; en Ik zal hun achterste met het zwaard dooden; de vliedende zal onder hen niet ontvlieden, noch de ontkomende onder hen behouden worden.

2 Al groeven zij *tot* in de hel, zoo zal mijne hand ze van daar halen, en al klommen zij in den hemel, zoo zal Ik ze van daar doen nederdalen.

3 En al verstaken zij zich op de hoogte van Karmel, zoo zal Ik ze naspeuren en van daar halen; en al verbergden zij zich van voor mijne oogen in den grond van de zee, zoo zal Ik van daar eene slang gebieden, die zal ze bijten.

4 En al gingen zij in gevangenis voor het aangezigt hunner vijanden, zoo zal Ik van daar het zwaard gebieden, dat het hen doode; en Ik zal mijn oog tegen hen zetten ten kwade, en niet ten goede.

5 Want de Heere HEERE der heirscharen is, die het land aanroert, dat het versmelte, en allen, die daarin wonen, treuren; en *dat* het geheel oprijze als eene rivier, en verdronken worde als *door* de rivier van Egypte.

6 Die zijne opperzalen in den hemel bouwt, en zijne benden, die heeft hij op aarde gefondeerd; die de wateren der zee roept, en giet ze uit op den aardbodem; HEER is zijn naam.

7 Zijt gijlieden mij niet als de kinderen der Mooren, o kinderen Israëls? spreekt de HEER. Heb Ik Israël niet opgevoerd uit Egypteland, en de Filistijnen uit Kafthor, en de Syriërs uit Kir?

8 Ziet, de oogen des Heeren HEEREN zijn tegen dit zondig koningrijk, dat Ik het van den aardbodem verdelge; behalve dat Ik het huis Jakobs niet ganschelijk zal verdelgen, spreekt de HEER.

9 Want ziet, Ik geef bevel, en Ik zal het huis Israëls onder al de heidenen schudden, gelijk als *zaad* geschud wordt in eene zeef; en niet één steentje zal er ter aarde vallen.

10 Alle zondaars mijns volks zullen door het zwaard sterven; die daar zeggen : Het kwaad zal tot ons niet genaken, noch *ons* voorkomen.

11 Te dien dage zal Ik de vervallene hut van David wederoprigten, en Ik zal hare reten vertuinen, en wat aan haar is afgebroken, wederoprigten, en zal ze bouwen, als *in* de dagen van ouds.

12 Opdat zij erfelijk bezitten het overblijfsel van Edom, en al de heidenen, die naar mijnen naam genoemd worden, spreekt de HEER, die dit doet.

13 Ziet de dagen komen, spreekt de HEER, dat de ploeger den maaijer, en de druiventreder den zaadzaaijer genaken zal; en de bergen zullen van zoeten wijn druipen, en al de heuvelen zullen smelten.

14 En Ik zal de gevangenis van mijn volk Israël wenden, en zij zullen de verwoeste steden herbouwen en bewonen, en wijngaarden planten, en derzelver wijn drinken; en zij zullen hoven maken, en derzelver vrucht eten.

15 En Ik zal ze in hun land planten; en zij zullen niet meer worden uitgerukt uit hun land, dat Ik hunlieden gegeven heb, zegt de HEER, uw God.

OBADJA.

HET gezigt van Obadja. Alzoo zegt de Heere HEERE van Edom : Wij hebben een gerucht gehoord van den HEER, en er is een gezant geschikt onder de heidenen : Staat op, en laat ons opstaan tegen hen ten strijde.

2 Ziet, Ik heb u klein gemaakt onder de heidenen, gij zijt zeer veracht.

3 De trotschheid uws harten heeft u bedrogen; hij, die daar woont in de kloven der steenrotsen, *in* zijne hooge woning; die in zijn hart zegt : Wie zou mij ter aarde nederstooten?

4 Al verhieft gij u gelijk de arend, en al steldet gij uw nest tusschen de sterren, zoo zal Ik u van daar nederstooten, spreekt de HEER.

5 Zoo er dieven, zoo er nachtroovers tot u gekomen waren; (hoe zijt gij uitgeroeid!) zouden zij niet gestolen hebben zoo veel hun genoeg ware? Zoo er wijnlezers tot u gekomen waren, zouden zij niet eene nalezing hebben overgelaten?

6 Hoe zijn Ezaus *goederen* nagespeurd, zijne verborgene *schatten* opgezocht!

7 Al uwe bondgenooten hebben u tot aan de landpale uitgeleid; uwe vredegenooten hebben u bedrogen, zij hebben u overmogt; *die* uw brood *eten,* zullen een gezwel onder u zetten, er is geen verstand in hem.

8 Zal het niet te dien dage zijn, spreekt de HEER, dat Ik de wijzen uit Edom, en het verstand uit Ezaus gebergte zal doen vergaan?

9 Ook zullen uwe helden, o Theman! versaagd zijn; opdat een ieder uit Ezaus gebergte door den moord worde uitgeroeid.

10 Om het geweld, begaan aan uwen broeder Jakob, zal schaamte u bedekken; en gij zult uitgeroeid worden in eeuwigheid.

11 Ten dage als gij tegenover stondt, ten dage als de uitlanders zijn heir gevangen voerden, en de vreemden tot zijne poorten introkken, en over Jerûzalem het lot wierpen, waart gij ook als één van hen.

12 Toen zoudt gij niet gezien hebben op den dag uws broeders, den dag zijner vervreemding; noch u verblijd hebben over de kinderen van Juda, ten dage huns ondergangs; noch uwen mond groot gemaakt hebben, ten dage der benaauwdheid;

13 Noch ter poorte mijns volks ingegaan zijn, ten dage huns verderfs; noch gezien hebben, ook gij, op zijn kwaad, ten dage zijns verderfs; noch *uwe handen* uitgestrekt hebben aan zijn heir, ten dage zijns verderfs;

14 Noch gestaan hebben op de wegscheiding, om zijne ontkomenen uit te roeijen; noch zijne overgeblevenen overgeleverd hebben, ten dage der benaauwdheid.

15 Want de dag des HEEREN is nabij, over al de heidenen : gelijk als gij gedaan hebt, zal u gedaan worden : uwe vergelding zal op uw hoofd wederkeeren.

16 Want, gelijk gijlieden gedronken hebt op den berg mijner heiligheid, *zoo* zullen al de heidenen geduriglijk drinken; ja zij zullen drinken en inzwelgen, en zullen zijn als of zij er niet geweest waren.

17 Maar op den berg Zions zal ontkoming zijn, en hij zal eene heiligheid zijn; en die van het huis Jakobs zullen hunne erfgoederen erfelijk bezitten.

18 En Jakobs huis zal een vuur zijn, en Jozefs huis eene vlam, en Ezaus huis tot eenen stoppel; en zij zullen tegen hen ontbranden, en zullen ze verteren; zoodat Ezaus huis geenen overgeblevenen zal hebben : want de HEER heeft het gesproken.

19 En die van het zuiden zullen Ezaus gebergte, en die van de laagte zullen de Filistijnen erfelijk bezitten; ja zij zullen het veld van Efraïm en het veld van Samaria erfelijk bezitten; en Benjamin Gilead.

20 En de gevankelijk weggevoerden van dit heir der kinderen Israëls, hetgeen der Kanaänieten was, tot Zarfath toe; en de gevankelijk weggevoerden van Jerûzalem, hetgeen in Sefárad is, zij zullen de steden van het zuiden erfelijk bezitten.

21 En er zullen heilanden op den berg Zions opkomen, om Ezaus gebergte te rigten; en het koningrijk zal des HEEREN zijn.

JONA.

HOOFDSTUK I.

EN het woord des HEEREN geschiedde tot Jona, den zoon van Amitthai, zeggende:

2 Maak u op, ga naar de groote stad Nineve, en predik tegen haar: want hunlieder boosheid is opgeklommen voor mijn aangezigt.

3 Maar Jona maakte zich op om te vlugten naar Tarsis, van het aangezigt des HEEREN; en hij kwam af te Jafo, en vond een schip, gaande naar Tarsis, en hij gaf de vracht daarvan, en ging neder in hetzelve, om met henlieden te gaan naar Tarsis, van het aangezigt des HEEREN.

4 Maar de HEER wierp eenen grooten wind op de zee; en er werd een groote storm in de zee, zoodat het schip dacht te breken.

5 Toen vreesden de zeelieden, en riepen een iegelijk tot zijnen god, en wierpen de vaten, die in het schip waren, in de zee, om *het* van dezelve te verligten; maar Jona was nedergegaan aan de zijden van het schip, en lag neder en was met eenen diepen slaap bevangen.

6 En de opperschipper naderde tot hem, en zeide tot hem: Wat is u, gij hardslapende? sta op, roep tot uwen God, misschien zal die God aan ons gedenken, dat wij niet vergaan.

7 Voorts zeiden zij, een ieder tot zijnen medgezel: Komt, en laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten, om wiens wil ons dit kwaad *overkomt*. Alzoo wierpen zij loten, en het lot viel op Jona.

8 Toen zeiden zij tot hem: Verklaar ons nu, om wiens wil ons dit kwaad *overkomt?* wat is uw werk? en van waar komt gij? welk is uw land? en van welk volk zijt gij?

9 En hij zeide tot hen: Ik ben een Hebreër; en ik vreeze den HEER, den God des hemels, die de zee en het drooge gemaakt heeft.

10 Toen vreesden die mannen *met* groote vreeze, en zeiden tot hem: Wat hebt gij dit gedaan? want de mannen wisten, dat hij van des HEEREN aangezigt vlood: want hij had het hun te kennen gegeven.

11 Voorts zeiden zij tot hem: Wat zullen wij u doen, opdat de zee stil worde van ons? want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger.

12 En hij zeide tot hen: Neemt mij op, en werpt mij in de zee, zoo zal de zee stil worden van ulieden: want ik weet, dat deze groote storm ulieden om mijnentwil over*komt*.

13 Maar de mannen roeiden, om *het schip* weder te brengen aan het drooge, doch zij konden niet: want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen.

14 Toen riepen zij tot den HEER, en zeiden: Och HEERE! laat ons toch niet vergaan om dezes mans ziel, en leg geen onschuldig bloed op ons: want gij, HEERE! hebt gedaan, gelijk als het U heeft behaagd.

15 En zij namen Jona op, en wierpen hem in de zee. Toen stond de zee *stil* van hare verbolgenheid.

16 Dies vreesden de mannen den HEER *met* groote vreeze; en zij slagtten den HEERE slagtoffer, en beloofden geloften.

17 De HEER nu beschikte eenen grooten visch, om Jona in te slokken; en Jona was in het ingewand van den visch, drie dagen en drie nachten.

HOOFDSTUK II.

EN Jona bad tot den HEER, zijnen God, uit het ingewand van den visch.

2 En hij zeide: Ik riep uit mijne benaauwdheid tot den HEER, en Hij antwoordde mij: uit den buik des grafs schreide ik, *en* Gij hoordet mijne stem.

3 Want Gij hadt mij geworpen *in* de diepte, in het hart der zeeën, en de stroom omving mij; al uwe baren en uwe golven gingen over mij henen.

4 En ik zeide: Ik ben uitgestooten van voor uwe oogen; nogtans zal ik den tempel uwer heiligheid weder aanschouwen.

5 De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe, de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden.

6 Ik was nedergedaald tot de gronden der bergen; de grendelen der aarde waren om mij henen in eeuwigheid; maar Gij hebt

mijn leven uit het verderf opgevoerd, o HEER, mijn God!

7 Als mijne ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan den HEER; en mijn gebed kwam tot U, in den tempel uwer heiligheid.

8 Die de valsche ijdelheden onderhouden, verlaten hunlieder weldadigheid.

9 Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging; wat ik beloofd heb, zal ik betalen. Het heil is des HEEREN.

10 De HEER nu sprak tot den visch; en hij spuwde Jona uit op het drooge.

HOOFDSTUK III.

EN het woord des HEEREN geschiedde ten anderen maal tot Jona, zeggende:

2 Maak u op, ga naar de groote stad Nineve; en predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek.

3 Toen maakte zich Jona op, en ging naar Nineve, naar het woord des HEEREN. Nineve nu was eene groote stad Gods, van drie dagreizen.

4 En Jona begon in de stad te gaan, eene dagreis; en hij predikte, en zeide: Nog veertig dagen, dan zal Nineve worden omgekeerd.

5 En de lieden van Nineve geloofden aan God; en zij riepen een vasten uit, en bekleedden zich met zakken, van hunnen grootsten af tot hunnen kleinsten toe.

6 Want dit woord geraakte tot den koning van Nineve, en hij stond op van zijnen troon, en deed zijn heerlijk overkleed van zich; en hij bedekte zich met eenen zak, en zat neder in de asch.

7 En hij liet uitroepen, en men sprak te Nineve, uit bevel des konings en zijner grooten, zeggende: Laat mensch noch beest, rund noch schaap, iets smaken, laat ze niet weiden, noch water drinken.

8 Maar mensch en beest zullen met zakken bedekt zijn, en zullen sterk tot God roepen; en zij zullen zich bekeeren, een iegelijk van zijnen boozen weg, en van het geweld, dat in hunne handen is.

9 Wie weet, God mogt zich wenden, en berouw hebben; en Hij mogt zich wenden van de hittigheid zijns toorns, dat wij niet vergingen!

10 En God zag hunne werken, dat zij zich bekeerden van hunnen boozen weg; en het berouwde God over het kwaad, dat Hij gesproken had hun te zullen doen, en Hij deed het niet.

HOOFDSTUK IV.

DIT verdroot Jona *met* groot verdriet, en zijn *toorn* ontstak.

2 En hij bad tot den HEER, en zeide: Och, HEERE! was dit mijn woord niet, als ik nog in mijn land was? daarom kwam ik het voor, vlugtende naar Tarsis: want ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, langmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad.

3 Nu dan, HEERE! neem toch mijne ziel van mij: want het is mij beter te sterven dan te leven.

4 En de HEER zeide: Is uw *toorn* billijk ontstoken?

5 Jona nu ging ter stad uit, en zettede zich tegen het oosten der stad; en hij maakte zich aldaar een verdek, en zat daaronder in de schaduw totdat hij zag, wat van de stad zou worden.

6 En God, de HEER, beschikte eenen wonderboom, en deed hem opschieten boven Jona, opdat er schaduw mogt zijn over zijn hoofd, om hem te redden van zijn verdriet. En Jona verblijdde zich over den wonderboom *met* groote blijdschap.

7 Maar God beschikte eenen worm des anderen daags in het opgaan van den dageraad; die stak den wonderboom, dat hij verdorde.

8 En het geschiedde, als de zon oprees, dat God eenen stillen oostewind beschikte; en de zon stak op het hoofd van Jona, dat hij aamechtig werd; en hij wenschte zijner ziel te mogen sterven, en zeide: Het is mij beter te sterven dan te leven.

9 Toen zeide God tot Jona: Is uw *toorn* billijk ontstoken over den wonderboom? En hij zeide: Billijk is mijn *toorn* ontstoken ter dood toe.

10 En de HEER zeide: Gij verschoont den wonderboom, aan welken gij niet hebt gearbeid, noch dien groot gemaakt; die in éénen nacht werd, en in éénen nacht verging;

11 En Ik zou die groote stad Nineve niet verschoonen? waarin veel meer dan honderd en twintig duizend menschen zijn, die geen onderscheid weten tusschen hunne regterhand, en hunne linkerhand; daartoe veel vee?

MICHA.

HOOFDSTUK I.

HET woord des HEEREN, dat geschied is tot Micha, den Moraschtiet, in de dagen van Jotham, Achaz *en* Jehizkia, koningen van Juda; dat hij gezien heeft over Samaria en Jerùzalem.

2 Hoort, gij volken altemaal! merk op, gij aarde, mitsgaders derzelver volheid! de Heere HEERE nu zal tot een' getuige zijn tegen ulieden, de Heer uit den tempel zijner heiligheid.

3 Want ziet, de HEER gaat uit van zijne plaats, en Hij zal nederdalen en treden op de hoogten der aarde.

4 En de bergen zullen onder Hem versmelten, en de dalen gekloofd worden, gelijk was voor het vuur, gelijk wateren, die uitgestort worden in de laagte.

5 Dit alles, om de overtreding van Jakob, en om de zonden van het huis Israëls: wie is *het begin van* de overtreding van Jakob? Is het niet Samaria? en wie *van* de hoogten van Juda? is het niet Jerùzalem?

6 Daarom zal Ik Samaria stellen tot eenen steenhoop des velds, tot plantingen eens wijngaards; en Ik zal hare steenen in de vallei storten, en hare fondamenten ontdekken.

7 En al hare gesnedene beelden zullen vermorzeld worden, en al hare hoerenbelooningen zullen met vuur verbrand worden, en al hare afgoden zal Ik stellen tot eene woestheid: want zij heeft ze van hoerenloon vergaderd, en zij zullen tot hoerenloon wederkeeren.

8 Hierom zal ik misbaar bedrijven en huilen; ik zal beroofd en naakt gaan; ik zal misbaar maken als de draken, en treuring als de jonge struisen.

9 Want hare plagen zijn doodelijk: want zij zijn gekomen tot aan Juda; hij is geraakt tot aan de poort mijns volks, tot aan Jerùzalem.

10 Verkondigt *het* niet te Gath, weent zoo jammerlijk niet; wentelt u in het stof in het huis van Afra.

11 Ga door, gij inwoneres van Safir! met bloote schaamte; de inwoneres van Zaänan gaat niet uit; rouwklage is *te* Beth-haëzel; hij zal zijnen stand van ulieden nemen.

12 Want de inwoneres van Maròth is krank om des goeds wil: want een kwaad is van den HEERE afgedaald, tot aan de poort van Jerùzalem.

13 Span de snelle dieren aan den wagen, gij inwoneres van Lachis! (deze is der dochter Zions het beginsel der zonde) want in u zijn Israëls overtredingen gevonden.

14 Daarom geef geschenken aan Moréscheth-Gaths; de huizen van Achzib zullen den koningen van Israël tot eene leugen zijn.

15 Ik zal u nog eenen erfgenaam toebrengen, gij inwoneres van Maréscha! hij zal komen tot aan Adullam, *tot aan* de heerlijkheid Israëls.

16 Maak u kaal en scheer u, om uwe troetelkinderen; verwijd uwe kaalheid, als de arend, omdat zij gevankelijk van u zijn weggevoerd.

HOOFDSTUK II.

WEE dien, die ongeregtigheid bedenken, en kwaad werken op hunne legers; in het licht van den morgenstond doen zij het, dewijl het in de magt van hunlieder hand is.

2 En zij begeeren akkers, en rooven ze, en huizen, en nemen ze weg: alzoo doen zij geweld aan den man en zijn huis, ja aan een iegelijk en zijne erfenis.

3 Daarom, alzoo zegt de HEER: Ziet, Ik denk een kwaad over dit geslacht; waaruit gijlieden uwe halzen niet zult uittrekken, en zoo regtop niet gaan: want het zal een booze tijd zijn.

4 Te dien dage zal men een spreekwoord over ulieden opnemen; en men zal eene klagelijke klagt klagen, *en* zeggen: Wij zijn ten eenenmaal verwoest; Hij verwisselt mijns volks deel; hoe ontwendt Hij mij! Hij deelt uit, afwendende onze akkers.

5 Daarom zult gij niemand hebben, die het snoer werpe in het lot, in de gemeente des HEEREN.

6 Profeteert gijlieden niet, *zeggen zij*, laat *die* profeteren; zij profeteren niet als die; men wijkt niet af *van* smaadheden.

7 O gij, die Jakobs huis geheeten zijt! Is dan de Geest des HEEREN verkort? zijn

dat zijne werken? doen mijne woorden geen goed bij dien, die regt wandelt?

8 Maar gisteren stelde zich mijn volk op, tot vijand, tegenover een kleed; gij stroopt eenen mantel van degenen, die zeker voorbijgaan, wederkomende van den strijd.

9 De vrouwen mijns volks verdrijft gij, elk eene uit het huis harer vermakingen; van hare kinderkens neemt gij mijn sieraad in eeuwigheid.

10 Maakt u *dan* op, en gaat henen: want dit *land* zal de rust niet zijn; omdat het verontreinigd is, zal het *u* verderven, en dat, *met* eene geweldige verderving.

11 Zoo er iemand is, die met wind omgaat, en valschelijk liegt, *zeggende:* Ik zal u profeteren voor wijn en voor sterken drank! dat is een profeet dezes volks.

12 Voorzeker zal Ik u, o Jakob! gansch verzamelen; voorzeker zal Ik Israëls overblijfsel vergaderen; Ik zal het te zamen zetten als schapen van Bozra; als eene kudde in het midden van hare kooi zullen zij van menschen deunen.

13 De doorbreker zal voor hun aangezigt optrekken; zij zullen doorbreken, en door de poort gaan, en door dezelve uittrekken; en hun koning zal voor hun aangezigt henengaan; en de HEER in hunne spits.

HOOFDSTUK III.

VOORTS zeide ik: Hoort nu, gij hoofden Jakobs, en gij oversten van het huis Israëls! betaamt het ulieden niet het regt te weten?

2 Zij haten het goede, en hebben het kwade lief; zij rooven hunne huid van hen af, en hun vleesch van hunne beenderen.

3 Ja zij zijn het, die het vleesch mijns volks eten, en hunne huid afstroopen, en hunne beenderen verbreken; en van één leggen, gelijk als in eenen pot, en als vleesch in het midden eens ketels.

4 Alsdan zullen zij roepen tot den HEER, doch Hij zal hen niet verhooren; maar zal zijn aangezigt te dier tijd voor hen verbergen, gelijk als zij hunne handelingen kwaad gemaakt hebben.

5 Alzoo zegt de HEER, tegen de profeten, die mijn volk verleiden: die met hunne tanden bijten, en roepen vrede uit; maar die niet geeft in hunnen mond, tegen dien zoo heiligen zij eenen krijg.

6 Daarom zal het nacht voor ulieden worden van wege het gezigt, en ulieden zal duisternis zijn van wege de waarzegging; en de zon zal over deze profeten ondergaan, en de dag zal over hen zwart worden.

7 En de zieners zullen beschaamd, en de waarzeggers schaamrood worden; en zij zullen al te zamen de bovenste lip bewimpelen: want er zal geen antwoord Gods zijn.

8 Maar waarlijk, ik ben vol krachts van den Geest des HEEREN; en *vol* van gerigt en dapperheid, om Jakob te verkondigen zijne overtreding, en Israël zijne zonde.

9 Hoort nu dit, gij hoofden van het huis Jakobs, en gij oversten van het huis Israëls! die van het gerigt eenen gruwel hebt, en al wat regt is verkeert;

10 Bouwende Zion met bloed, en Jerûzalem met onregt.

11 Hare hoofden regten om geschenken, en hare priesters leeren om loon, en hare profeten waarzeggen om geld: nog steunen zij op den HEER, zeggende: Is de HEER niet in het midden van ons? ons zal geen kwaad overkomen.

12 Daarom, om uwentwil, zal Zion *als* een akker geploegd worden, en Jerûzalem zal *tot* steenhoopen worden, en de berg dezes huizes tot hoogten eens wouds.

HOOFDSTUK IV.

MAAR in het laatste der dagen zal het geschieden, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen; en hij zal verheven zijn boven de heuvelen, en de volken zullen tot hem toevloeijen.

2 En vele heidenen zullen henengaan, en zeggen: Komt en laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, en ten huize van den God Jakobs, opdat Hij ons leere van zijne wegen, en wij in zijne paden wandelen: want uit Zion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jerûzalem.

3 En Hij zal onder groote volken rigten, en magtige heidenen straffen, tot verre toe; en zij zullen hunne zwaarden slaan tot spaden, en hunne spiesen tot sikkelen; het *één* volk zal tegen het *andere* volk geen zwaard opheffen, en zij zullen den krijg niet meer leeren.

4 Maar zij zullen zitten, een ieder onder zijnen wijnstok, en onder zijnen vijgeboom, en er zal niemand zijn, die ze verschrikke: want de mond des HEEREN der heirscharen heeft *het* gesproken.

5 Want alle volken zullen wandelen, elk in den naam zijns gods, maar wij zullen wandelen in den naam des HEEREN, onzes Gods, eeuwiglijk en altoos.

6 Te dien dage, spreekt de HEER, zal Ik haar, die hinkende was, verzamelen, en haar, die verdreven was, vergaderen, en die Ik geplaagd had.

7 En Ik zal haar, die hinkende was, maken tot een overblijfsel, en haar, die verre henen verstooten was, tot een magtig volk; en de HEER zal Koning over hen zijn op den berg Zions, van nu aan tot in eeuwigheid.

8 En gij, Schaapstoren, gij Ofel der dochter Zions! tot u zal komen, ja daar zal komen de vorige heerschappij, het koningrijk der dochter van Jerúzalem.

9 Nu, waarom zoudt gij zoo groot geschrei maken? is er geen koning onder u? is uw raadgever vergaan, dat u smart, als van eene barende *vrouw*, heeft aangegrepen?

10 Lijd smart en arbeid om voort te brengen, o dochter Zions! als eene barende *vrouw*: want nu zult gij *wel* uit de stad henen uitgaan, en op het veld wonen, en tot in Babel komen, *maar* aldaar zult gij gered worden; aldaar zal u de HEER verlossen uit de hand uwer vijanden.

11 Nu zijn wel vele heidenen tegen u verzameld, die daar zeggen: Laat ze ontheiligd worden, en laat ons oog schouwen aan Zion.

12 Maar zij weten de gedachten des HEEREN niet, en verstaan zijnen raadslag niet; dat Hij hen vergaderd heeft als garven tot den dorschvloer.

13 Maak u op en dorsch, o dochter Zions! want Ik zal uwen hoorn ijzer maken, en uwe klaauwen koper maken, en gij zult vele volken verpletteren; en Ik zal hunlieder gewin den HEERE verbannen, en hun vermogen den Heere der gansche aarde.

14 Nu, rot u met benden, gij dochter der bende! hij zal eene belegering tegen ons stellen; zij zullen den regter Israëls met de roede op het kinnebakken slaan.

HOOFDSTUK V.

EN gij, Beth-lehem Efratha! zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen, die een Heerscher zal zijn in Israël, en wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid.

2 Daarom zal Hij henlieden overgeven, tot den tijd toe, dat zij, die baren zal, gebaard hebbe; dan zullen de overige zijner broederen zich bekeeren met de kinderen Israëls.

3 En hij zal staan, en zal weiden in de kracht des HEEREN, in de hoogheid van den naam des HEEREN, zijns Gods; en zij zullen wonen, want nu zal hij groot zijn tot aan de einden der aarde.

4 En deze zal Vrede zijn: wanneer Assur in ons land zal komen, en wanneer hij in onze paleizen zal treden, zoo zullen wij tegen hem stellen zeven herders, en acht vorsten uit de menschen.

5 Die zullen het land van Assur afweiden met het zwaard, en het land van Nimrod in deszelfs ingangen. Alzoo zal hij *ons* redden van Assur, wanneer dezelve in ons land zal komen, en wanneer hij in onze landpale zal treden.

6 En Jakobs overblijfsel zal zijn in het midden van vele volken, als een dauw van den HEER, als droppelen op het kruid, dat naar geenen man wacht, noch menschenkinderen verbeidt.

7 Ja het overblijfsel van Jakob zal zijn onder de heidenen, in het midden van vele volken, als een leeuw onder de beesten des wouds, als een jonge leeuw onder de schaapskudden; dewelke, wanneer hij doorgaat, zoo vertreedt en verscheurt hij, dat niemand redde.

8 Uwe hand zal verhoogd zijn boven uwe wederpartijders, en al uwe vijanden zullen uitgeroeid worden.

9 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEER, dat Ik uwe paarden uit het midden van u zal uitroeijen, en Ik zal uwe wagenen verdoen.

10 En Ik zal de steden uws lands uitroeijen, en Ik zal al uwe vestingen afbreken.

11 En Ik zal de tooverijen uit uwe hand uitroeijen, en gij zult geene guichelaars hebben.

12 En Ik zal uwe gesnedene beelden en uwe opgerigte beelden uit het midden van u uitroeijen, dat gij u niet meer zult nederbuigen voor het werk uwer handen.

13 Voorts zal Ik uwe bosschen uit het midden van u uitroeijen, en Ik zal uwe steden verdelgen.

14 En Ik zal in toorn en in grimmigheid wrake doen aan de heidenen, die niet hooren.

HOOFDSTUK VI.

HOORT nu, wat de HEER zegt : Maak u op, twist met de bergen, en laat de heuvelen uwe stem hooren.

2 Hoort, gij bergen! den twist des HEEREN, mitsgaders gij sterke fondamenten der aarde! want de HEER heeft eenen twist met zijn volk, en Hij zal zich met Israël in regt begeven.

3 O mijn volk! wat heb Ik u gedaan? en waarmede heb Ik u vermoeid? betuig tegen Mij.

4 Immers heb Ik u uit Egypteland opgevoerd, en u uit het dienshuis verlost; en Ik heb voor uw aangezigt henengezonden Mozes, Aäron en Mirjam.

5 Mijn volk! gedenk toch wat Balak, de koning van Moab, beraadslaagde, en wat hem Bileam, de zoon van Beor, antwoordde; *en wat geschied zij* van Sittim af tot Gilgal toe, opdat gij de geregtigheden des HEEREN kennet.

6 Waarmede zal ik den HEER tegenkomen, *en* mij bukken voor den hoogen God? zal ik Hem tegenkomen met brandofferen? met eenjarige kalveren?

7 Zou de HEER een welgevallen hebben aan duizenden van rammen? aan tien duizenden van oliebeken? Zal ik mijnen eerstgeborenen geven *voor* mijne overtreding? de vrucht mijns buiks *voor* de zonde mijner ziel?

8 Hij heeft u bekend gemaakt, o mensch! wat goed is : en wat eischt de HEER van u, dan regt te doen, en weldadigheid lief te hebben, en ootmoediglijk te wandelen met uwen God?

9 De stem des HEEREN roept tot de stad (want uw naam ziet het wezen) : Hoort de roede, en wie ze besteld heeft!

10 Zijn er *niet* nog, *in* eens ieders goddeloozen huis, schatten der goddeloosheid? en een schaarsch efa, dat te verfoeijen is?

11 Zou ik rein zijn, met eene goddelooze weegschaal? en met eenen zak van bedriegelijke weegsteenen?

12 Dewijl hare rijke lieden vol zijn van geweld, en hare inwoners leugen spreken, en hare tong bedriegelijk is in haren mond:

13 Zoo zal Ik *u* ook krenken, u slaande, *en* verwoestende om uwe zonden.

14 Gij zult eten, maar niet verzadigd worden, en uwe nederdrukking zal in het midden van u zijn; en gij zult aangrijpen, maar niet wegbrengen, en wat gij zult wegbrengen, zal Ik aan het zwaard overgeven.

15 Gij zult zaaijen, maar niet maaijen; gij zult olijven treden, maar u met olie niet zalven, en most, maar geenen wijn drinken.

16 Want de inzettingen van Omri worden onderhouden, en het gansche werk van het huis van Achab; en gij wandelt in derzelver raadslagen : opdat Ik u stelle tot verwoesting, en hare inwoners tot aanfluiting; alzoo zult gij de smaadheid mijns volks dragen.

HOOFDSTUK VII.

EI mij! want ik ben, als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld; als wanneer de nalezingen in den wijnoogst geschied zijn : er is geene druif om te eten; mijne ziel begeert vroegrijpe vrucht.

2 De goedertierene is vergaan uit het land, en er is niemand opregt onder de menschen; zij loeren altemaal op bloed, zij jagen, een iegelijk zijnen broeder, *met* een jachtgaren.

3 Om *met* beide handen wel dapper kwaad te doen, zoo eischt de vorst, en de regter *oordeelt* om vergelding; en de groote spreekt de verderving zijner ziel, en zij draaijen ze digt in één.

4 De beste van hen is als een doorn; de opregtste is *scherper* dan eene doornheg; de dag uwer wachters, uwe bezoeking, is gekomen; nu zal hunlieder verwarring wezen.

5 Gelooft eenen vriend niet, vertrouwt niet op eenen voornaamsten vriend; bewaar de deuren uws monds voor haar, die in uwen schoot ligt.

6 Want de zoon veracht den vader, de dochter staat op tegen hare moeder, de schoondochter tegen hare schoonmoeder; eens mans vijanden zijn zijne huisgenooten.

7 Maar ik zal uitzien naar den HEER, ik zal wachten op den God mijns heils : mijn God zal mij hooren.

8 Verblijd u niet over mij, o mijne vijandin! wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEER een licht zijn.

9 Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat Hij mijnen twist twiste, en mijn regt uitvoere : Hij zal mij uitbrengen aan het licht;

ik zal *mijnen lust* zien aan zijne geregtigheid.

10 En mijne vijandin zal *het* zien, en schaamte zal haar bedekken; die tot mij zegt: Waar is de HEER, uw God? mijne oogen zullen aan haar zien; nu zal zij worden tot vertreding, als slijk der straten.

11 Ten dage als hij uwe muren zal herbouwen, te dien dage zal het besluit verre heengaan.

12 Te dien dage zal het ook komen tot u toe, van Assur af, zelfs *tot* de vaste steden *toe;* en van de vestingen tot aan de rivier, en van zee *tot* zee, en *van* gebergte tot gebergte.

13 Maar dit land zal worden tot eene verwoesting, zijner inwoners halve, van wege de vrucht hunner handelingen.

14 Gij *dan* weid uw volk met uwen staf, de kudde uwer erfenis, die alleen woont, *in* het woud, in het midden van een vruchtbaar land; laat ze weiden *in* Basan en Gilead, als in de dagen van ouds.

15 Ik zal haar wonderen doen zien, als in de dagen, toen gij uit Egypteland uittoogt.

16 De heidenen zullen het zien, en beschaamd zijn, van wege al hunne magt: zij zullen de hand op den mond leggen; hunne ooren zullen doof worden.

17 Zij zullen het stof lekken, als de slang; als kruipende dieren der aarde, zullen zij zich beroeren uit hunne sloten: zij zullen met vervaardheid komen tot den HEER, onzen God, en zullen voor U vreezen.

18 Wie is een God gelijk Gij, die de ongeregtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt zijnen toorn niet in eeuwigheid: want Hij heeft lust aan goedertierenheid.

19 Hij zal zich onzer weder ontfermen; Hij zal onze ongeregtigheden dempen: ja Gij zult al hunne zonden in de diepten der zee werpen.

20 Gij zult Jakob de trouw, Abraham de goedertierenheid geven, die Gij onzen vaderen van oude dagen af gezworen hebt.

DE PROFEET

NAHUM.

HOOFDSTUK I.

DE last van Nineve. Het boek des gezigts van Nahum, den Elkosiet.

2 Een ijverig God en een wreker is de HEER, een wreker is de HEER, en zeer grimmig; een wreker is de HEER aan zijne wederpartijders, en Hij behoudt *den toorn* zijnen vijanden.

3 De HEER is langmoedig, doch van groote kracht, en Hij houdt *den schuldigen* geenszins onschuldig. Des HEEREN weg is in wervelwind, en in storm, en de wolken zijn het stof zijner voeten.

4 Hij scheldt de zee, en maakt ze droog, en Hij verdroogt alle rivieren; Basan en Karmel kwelen, ook kweelt de bloem van Libanon.

5 De bergen beven voor Hem, en de heuvelen versmelten; en de aarde ligt zich op voor zijn aangezigt, en de wereld, en allen, die daarin wonen.

6 Wie zal voor zijne gramschap staan? en wie zal voor de hittigheid zijns toorns bestaan? zijne grimmigheid is uitgestort als vuur, en de rotssteenen worden van Hem vermorzeld.

7 De HEER is goed, Hij is ter sterkte in den dag der benaauwdheid, en Hij kent hen, die op Hem betrouwen.

8 En met eenen doorgaanden vloed zal Hij hare plaats te niet maken; en duisternis zal zijne vijanden vervolgen.

9 Wat denkt gijlieden tegen den HEER? Hij zal zelfs eene voleinding maken; de benaauwdheid zal niet tweemaal oprijzen.

10 Dewijl zij in elkander gevlochten zijn als doornen, en dronken zijn, gelijk zij plegen dronken te zijn, zoo worden zij volkomen verteerd, als een dorre stoppel.

11 Van u is één uitgegaan, die kwaad denkt, tegen den HEER, een Belials raadsman.

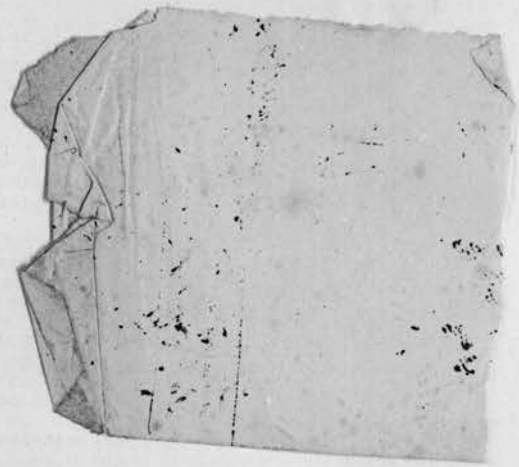

12 Alzoo zegt de HEER : Zijn zij voorspoedig, en alzoo velen, alzoo zullen zij ook geschoren worden, en hij zal doorgaan : Ik heb u wel gedrukt, *maar* Ik zal u niet meer drukken.

13 Maar nu zal Ik zijn juk van u breken, en zal uwe banden verscheuren.

14 Doch tegen u heeft de HEER bevolen, dat er van uwen naam niemand meer gezaaid zal worden : uit het huis uws gods zal Ik uitroeijen de gesnedene en gegotene beelden; Ik zal u *daar* een graf maken, als gij zult veracht zijn geworden.

15 Ziet op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschapt, die vrede doet hooren : vier uwe vierdagen, o Juda! betaal uwe geloften; want de Belials *man* zal voortaan niet meer door u doorgaan, hij is gansch uitgeroeid.

HOOFDSTUK II.

DE verstrooijer trekt tegen uw aangezigt op, bewaar de vesting; bezigtig den weg, sterk de lendenen, versterk de kracht zeer.

2 Want de HEER heeft de hoovaardij Jakobs afgewend, gelijk de hoovaardij Israëls : want de ledigmakers hebben ze ledig gemaakt, en zij hebben hunne wijnranken verdorven.

3 De schilden zijner helden zijn rood gemaakt, de kloeke mannen zijn scharlakenverwig, de wagens zijn in het vuur der fakkelen, ten dage als hij zich bereidt; en de spiesen worden geschud.

4 De wagens razen door de wijken, zij loopen ginds en weder op de straten; hunne gedaanten zijn als der fakkelen, zij loopen door elkander henen als de bliksemen.

5 Hij zal aan zijne voortreffelijken gedenken, *doch* zij zullen struikelen in hunne togten; zij zullen haasten naar hunnen muur, als het beschutsel vaardig zal wezen.

6 De poorten der rivieren zullen geopend worden, en het paleis zal versmelten.

7 En Huzab zal gevankelijk weggevoerd worden, men zal haar heeten voortgaan; en hare maagden zullen haar geleiden, als *met* eene stem der duiven, trommelende op hare harten.

8 Nineve is wel als een watervijver, van de dagen af dat zij geweest is, doch zij zullen vlugten : Staat, staat! *zal men roepen,* maar niemand zal omzien.

9 Rooft zilver, rooft goud, want er is geen einde des voorraads, der heerlijkheid van allerlei gewenschte vaten.

10 Zij is geledigd, ja uitgeledigd, uitgeput, en haar hart versmelt, en de knieën schudden, en in al de lendenen is smart, en hun aller aangezigten betrekken, *als* een pot.

11 Waar is *nu* de woning der leeuwen, en die weide der jonge leeuwen? alwaar de leeuw, de oude leeuw, *en* het leeuwenwelp wandelde, en er was niemand, die *hen* verschrikte.

12 De leeuw, die genoeg roofde voor zijne welpen, en worgde voor zijne oude leeuwinnen, die zijne holen vervulde met roof, en zijne woningen met het geroofde.

13 Ziet, Ik *wil* aan u, spreekt de HEER der heirscharen, en Ik zal hare wagenen in rook verbranden, en het zwaard zal uwe jonge leeuwen verteren, en Ik zal uwen roof uitroeijen van de aarde, en de stem uwer gezanten zal niet meer gehoord worden.

HOOFDSTUK III.

WEE der bloedstad, die gansch vol leugen, *en* verscheuring is! de roof houdt niet op.

2 Er is het geklap der zweep, en het geluid van het bulderen der raderen; en de paarden stampen, en de wagens springen op.

3 De ruiter steekt omhoog, zoo het vlammende zwaard, als de bliksemende spies, en er zal veelheid der verslagenen zijn, en eene zware menigte der doode ligchamen; ja er zal geen einde zijn der ligchamen, men zal over hunne ligchamen struikelen :

4 Om der groote hoererijen wil der zeer bevallige hoer, der meesteres der tooverijen, die met hare hoererijen volken verkocht heeft, en geslachten met hare tooverijen.

5 Ziet, Ik *wil* aan u, spreekt de HEER der heirscharen, en Ik zal uwe zoomen ontdekken boven uw aangezigt, en Ik zal den heidenen uwe naaktheid, en den koningrijken uwe schande wijzen.

6 En Ik zal verfoeijelijke dingen op u werpen, en u tot schande maken, en Ik zal u als eenen spiegel stellen.

7 En het zal geschieden, dat allen, die u

zien, van u wegvlieden zullen, en zeggen: Nineve is verstoord, wie zal medelijden met haar hebben? van waar zal ik u troosters zoeken?

8 Zijt gij beter dan No, de volkrijke, gelegen in de rivieren? die rondom henen water heeft? welker voormuur de zee is, haar muur is van zee.

9 Moorenland en Egypte waren hare magt, en er was geen einde; Put en Libya waren tot uwe hulp.

10 Nog is zij gevankelijk gegaan in de gevangenis; ook zijn hare kinderen op het hoofd van alle straten verpletterd geworden; en over hare geëerden hebben zij het lot geworpen, en al hare grooten zijn in boeijen gebonden geworden.

11 Ook zult gij dronken worden, gij zult u verbergen; ook zult gij eene sterkte zoeken van wege den vijand.

12 Al uwe vastigheden zijn vijgeboomen met de eerste vruchten; indien zij geschud worden, zoo vallen zij dien op den mond, die ze eten wil.

13 Ziet, uw volk zal in het midden van u tot vrouwen worden; de poorten uws lands zullen uwen vijanden wijd geopend worden; het vuur zal uwe grendelen verteren.

14 Schep u water ter belegering; versterk uwe vastigheden; ga in de klei, en treed in het leem; verbeter den tigcheloven.

15 Het vuur zal u aldaar verteren; het zwaard zal u uitroeijen, het zal u afeten, als de kevers; vermeerder u als kevers, vermeerder u als sprinkhanen.

16 Gij hebt meer handelaars, dan er sterren aan den hemel zijn; de kevers zullen invallen, en er van vliegen.

17 Uwe gekroonden zijn als de sprinkhanen, en uwe krijgsoversten als de groote kevers, die zich in de heiningmuren legeren in de koude der dagen: wanneer de zon opgaat, zoo vliegen zij weg, alzoo dat hunne plaats onbekend is, waar zij geweest zijn.

18 Uwe herders zullen sluimeren, o koning van Assur! uwe voortreffelijken zullen zich leggen, uw volk zal zich op de bergen wijd uitbreiden, en niemand zal ze verzamelen.

19 Er is geene zamentrekking voor uwe breuk, uwe plage is smartelijk; allen, die het gerucht van u hooren, zullen de handen over u klappen: want over wien is uwe boosheid niet geduriglijk gegaan?

DE PROFEET

HÁBAKUK.

HOOFDSTUK I.

DE last, welken Hábakuk, de profeet, gezien heeft.

2 HEERE! hoe lang schreeuw ik, en Gij hoort niet! *hoe lang* roep ik geweld, tot U, en Gij verlost niet!

3 Waarom laat Gij mij ongeregtigheid zien, en aanschouwt de kwelling? want verwoesting en geweld is tegen mij over, en er is twist, en men neemt gekijf op.

4 Daarom wordt de wet onderlaten, en het regt komt nimmermeer voort: want de goddelooze omringt den regtvaardigen; daarom komt het regt verdraaid voort.

5 Ziet onder de heidenen, en aanschouwt, en verwondert u, verwondert u! want Ik werk een werk in ulieder dagen, *hetwelk* gij niet gelooven zult, als het verteld zal worden.

6 Want ziet, Ik verwek de Chaldeen, een bitter en snel volk, trekkende door de breedten der aarde, om erfelijk te bezitten woningen, die de zijne niet zijn.

7 Schrikkelijk en vreeselijk is hetzelve; zijn regt en zijne hoogheid gaat van hem zelven uit.

8 Want zijne paarden zijn ligter dan de luipaarden, en zij zijn scherper dan de avondwolven, en zijne ruiters verspreiden zich; ja zijne ruiters zullen van verre komen, zij zullen vliegen als een arend, zich spoedende om te eten.

9 Het zal geheellijk tot geweld komen, wat zij inslorpen zullen met hunne aangezigten, *zullen zij brengen* naar het oosten; en het zal de gevangenen verzamelen als zand.

10 En hij zal de koningen beschimpen, en de prinsen zullen hem eene belagching zijn; hij zal alle vesting belagchen: want hij zal stof vergaderen, en hij zal ze innemen.

11 Dan zal hij den geest veranderen, en hij zal doortrekken, en zich schuldig maken, *houdende* deze zijne kracht voor zijnen God.

12 Zijt Gij niet van ouds af de HEER, mijn God, mijn Heilige? wij zullen niet sterven: o HEERE! tot een oordeel hebt Gij hem gesteld, en o Rots! om te straffen, hebt Gij hem gegrondvest.

13 Gij zijt te rein van oogen, dan dat Gij het kwade zoudt zien, en de kwelling kunt Gij niet aanschouwen: waarom zoudt Gij aanschouwen die trouwelooslijk handelen? *waarom* zoudt Gij zwijgen, als de goddelooze dien verslindt, die regtvaardiger is dan hij?

14 En *waarom* zoudt Gij de menschen maken, als de visschen der zee? als het kruipend gedierte, dat geenen heerscher heeft?

15 Hij trekt ze allen met den angel op, hij vergadert ze in zijn garen, en hij verzamelt ze in zijn net; daarom verblijdt en verheugt hij zich.

16 Daarom offert hij aan zijn garen, en rookt aan zijn net: want door dezelve is zijn deel vet geworden, en zijne spijze smoutig.

17 Zal hij dan daarom *altoos* zijn garen ledig maken? en zal hij niet verschoonen, met altoos de volken te dooden?

HOOFDSTUK II.

IK stond op mijne wacht, en ik stelde mij op de sterkte, en ik hield wacht om te zien, wat Hij in mij spreken zou, en wat ik antwoorden zou op mijne bestrafling.

2 Toen antwoordde mij de HEER, en zeide: Schrijf het gezigt, en stel het duidelijk op tafelen, opdat daarin leze die voorbijloopt.

3 Want het gezigt zal nog tot eenen bestemden tijd zijn, dan zal hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen: zoo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven.

4 Ziet, zijne ziel verheft zich, zij is niet regt in hem; maar de regtvaardige zal door zijn geloof leven.

5 En ook dewijl hij trouwelooslijk handelt bij den wijn, een trotsch man is, en in zijne woning niet blijft; die zijne ziel wijd opendoet als het graf, en gelijk de dood is, die niet zat wordt, en tot zich verzamelt al de heidenen, en vergadert tot zich alle volken;

6 Zouden *dan* niet al dezelven van hem een spreekwoord opnemen, en eene uitlegging der raadselen van hem? en men zal zeggen: Wee dien, die vermeerdert hetgeen het zijne niet is, (hoe lange!) en dien, die op zich laadt dikken slijk.

7 Zullen niet onvoorziens opstaan, die u bijten zullen? en ontwaken, die u zullen bewegen? en zult gij hun niet tot plundering worden?

8 Omdat gij vele heidenen beroofd hebt, zoo zullen alle overgeblevene volken u berooven; om het bloed der menschen, en het geweld aan het land, de stad, en alle inwoners derzelve.

9 Wee dien, die met kwade gierigheid giert voor zijn huis, opdat hij in de hoogte zijn nest stelle om bevrijd te zijn uit de hand des kwaads.

10 Gij hebt schaamte beraadslaagd voor uw huis; uitroeijende vele volken, zoo hebt gij gezondigd *tegen* uwe ziel.

11 Want de steen uit den muur roept, en de balk uit het hout antwoordt dien.

12 Wee dien, die de stad met bloed bouwt, en die de stad met onregt bevestigt!

13 Ziet, is het niet van den HEER der heirscharen, dat de volken arbeiden ten vure, en de lieden zich vermoeijen te vergeefs?

14 Want de aarde zal vervuld worden, dat zij de heerlijkheid des HEEREN bekenne, gelijk de wateren *den bodem der* zee bedekken.

15 Wee dien, die zijnen naasten te drinken geeft, gij die uwe wijnflesch daarbij voegt, en ook dronken maakt, opdat gij hunne naaktheden aanschouwt.

16 Gij zult *ook* verzadigd worden met schande, voor eere; drinkt gij ook, en ontbloot de voorhuid; de beker der regterhand des HEEREN zal zich tot u wenden, en er zal een schandelijk uitbraaksel over uwe heerlijkheid zijn.

17 Want het geweld, dat tegen Libanon begaan is, zal u bedekken, en de verwoesting der beesten zal ze verschrikken, om

des bloeds wil der menschen, en des gewelds in het land, de stad en aan alle inwoners derzelve.

18 Wat zal het gesneden beeld baten, dat zijn formeerder het gesneden heeft? *of* het gegoten beeld, hetwelk een leugenleeraar is, dat de formeerder op zijn formeersel vertrouwt, als hij stomme afgoden gemaakt heeft?

19 Wee dien, die tot het hout zegt: Word wakker! *en* ontwaak! tot den zwijgenden steen. Zou het leeren? ziet, het is *met* goud en zilver overtrokken, en er is gansch geen geest in het midden van hetzelve.

20 Maar de HEER is in zijnen heiligen tempel: zwijg voor zijn aangezigt, gij gansche aarde!

HOOFDSTUK III.

EEN gebed van Hábakuk, den profeet, op Sjigjónôth.

2 HEERE! als ik uwe rede gehoord heb, heb ik gevreesd; uw werk, o HEERE! behoud dat in het leven in het midden der jaren, maak het bekend in het midden der jaren; in den toorn gedenk des ontfermens.

3 God kwam van Theman, en de Heilige van den berg Paran. Sela. Zijne heerlijkheid bedekte de hemelen, en het aardrijk was vol van zijnen lof.

4 En er was een glans als des lichts, Hij had hoornen aan zijne hand, en aldaar was zijne sterkte verborgen.

5 Voor zijn aangezigt ging de pestilentie, en de vurige kool ging voor zijne voeten henen.

6 Hij stond, en mat het land, Hij zag toe, en maakte de heidenen los, en de gedurige bergen zijn verstrooid geworden; de heuvelen der eeuwigheid hebben zich gebogen; de gangen der eeuw zijn zijne.

7 Ik zag de tenten van Kusan onder de ijdelheid; de gordijnen des lands van Midian schuddeden.

8 Was de HEER ontstoken tegen de rivieren? was uw toorn tegen de rivieren? was uwe verbolgenheid tegen de zee? toen Gij op uwe paarden reedt, uwe wagens waren heil.

9 De naakte grond werd ontbloot *door* uwen boog, *om* de eeden, aan de stammen gedaan *door* het woord. Sela. Gij hebt de rivieren der aarde gekloofd.

10 De bergen zagen U, *en* leden smart; de waterstroom ging door, de afgrond gaf zijne stem, hij hief zijne zijden op *in* de hoogte.

11 De zon en de maan stonden stil *in hare* woning; met het licht gingen uwe pijlen daarhenen, met glans uwe bliksemende spies.

12 Met gramschap tradt Gij *door* het land, met toorn dorschtet Gij de heidenen.

13 Gij toogt uit tot verlossing uws volks, tot verlossing met uwen gezalfden; Gij doorwonddet het hoofd van het huis des goddeloozen, ontblootende den grond tot den hals toe. Sela.

14 Gij doorboordet met zijne staven het hoofd zijner dorplieden; zij hebben gestormd, om mij te verstrooijen; die zich verheugden, als of zij de ellendigen in het verborgen zouden opeten.

15 Gij betradt *met* uwe paarden de zee, de geweldige wateren werden een hoop.

16 Als ik het hoorde, zoo werd mijn buik beroerd; voor de stem hebben mijne lippen gebeefd; verrotting kwam in mijne gebeenten, en ik werd beroerd in mijne plaats. Zekerlijk ik zal rusten ten dage der benaauwdheid, als hij optrekken zal tegen het volk, dat hij het met benden aanvalle.

17 Alhoewel de vijgeboom niet bloeijen zal, en geene vrucht aan den wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zal, en de velden geene spijze voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallingen wezen zal;

18 Zoo zal ik nogtans in den HEER van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in den God mijns heils.

19 De HEERE Heere is mijne sterkte; en Hij zal mijne voeten maken als der hinden, en Hij zal mij doen treden op mijne hoogten.

Voor den opperzangmeester op mijn Neginôth.

ZEFÁNJA.

HOOFDSTUK I.

HET woord des HEEREN, hetwelk geschied is tot Zefánja, den zoon van Cuschi, den zoon van Gedálja, den zoon van Amárja, den zoon van Hizkia; in de dagen van Josia, den zoon van Amon, den koning van Juda.

2 Ik zal ganschelijk alles wegrapen uit dit land, spreekt de HEER.

3 Ik zal wegrapen menschen en beesten; Ik zal wegrapen de vogelen des hemels, en de vissehen der zee, en de ergernissen met de goddeloozen; ja Ik zal de menschen uit dit land uitroeijen, spreekt de HEER.

4 En Ik zal mijne hand uitstrekken tegen Juda, en tegen alle inwoners van Jerúzalem; en Ik zal uit deze plaats uitroeijen het overblijfsel van Baäl, *en* den naam der Chemárim met de priesters;

5 En die zich nederbuigen op de daken voor het heir des hemels, en die zich nederbuigende zweren bij den HEER, en zweren bij Malcham;

6 En die terugkeeren van achter den HEER; en die den HEER niet zoeken, en vragen naar Hem niet.

7 Zwijgt voor het aangezigt des Heeren HEEREN, want de dag des HEEREN is nabij: want de HEER heeft een slagtoffer bereid, Hij heeft zijne genooden geheiligd.

8 En het zal geschieden in den dag van het slagtoffer des HEEREN, dat Ik bezoeking zal doen over de vorsten, en over de kinderen des konings, en over allen, die zich kleeden met vreemde kleeding.

9 Ook zal Ik ten zelven dage bezoeking doen over al wie over den dorpel springt; die het huis hunner heeren vervullen met geweld en bedrog.

10 En er zal te dien dage, spreekt de HEER, eene stem des gekrijts zijn van de vischpoort af, en een gehuil van het tweede gedeelte, en eene groote breuk van de heuvelen af.

11 Huilt, gij inwoners der laagte! want al het volk van koophandel is uitgehouwen, al de gelddragers zijn uitgeroeid.

12 En het zal geschieden te dien tijde, Ik zal Jerúzalem met lantaarnen doorzoeken; en Ik zal bezoeking doen over de mannen, die stijf geworden zijn op hunnen droesem, die in hun hart zeggen: De HEER doet geen goed, en Hij doet geen kwaad.

13 Daarom zal hun vermogen ten roof worden, en hunne huizen tot verwoesting; zij bouwen wel huizen, maar zij zullen ze niet bewonen; en zij planten wijngaarden, maar zij zullen derzelver wijn niet drinken.

14 De groote dag des HEEREN is nabij; hij is nabij, en zeer haastende; de stem van den dag des HEEREN; de held zal aldaar bitterlijk schreeuwen.

15 Die dag zal een dag der verbolgenheid zijn; een dag der benaauwdheid en des angstes, een dag der woestheid en verwoesting, een dag der duisternis en der donkerheid, een dag der wolk en der dikke donkerheid;

16 Een dag der bazuin en des geklanks tegen de vaste steden en tegen de hooge hoeken.

17 En Ik zal de menschen bang maken, dat zij zullen gaan als de blinden: want zij hebben tegen den HEER gezondigd; en hun bloed zal vergoten worden als stof, en hun vleesch zal worden als drek.

18 Noch hun zilver, noch hun goud zal hen kunnen redden ten dage der verbolgenheid des HEEREN; maar door het vuur zijns ijvers zal dit gansche land verteerd worden: want Hij zal eene voleinding maken, gewisselijk eene haastige, met al de inwoners dezes lands.

HOOFDSTUK II.

DOORZOEK u zelf naauw, ja doorzoek naauw, gij volk, dat met geen' lust bevangen wordt!

2 Eer het besluit bare; (gelijk kaf gaat de dag voorbij) terwijl de hittigheid van des Heeren toorn over ulieden nog niet komt; terwijl de dag van den toorn des Heeren over ulieden nog niet komt.

3 Zoekt den HEER, alle gij zachtmoedigen des lands, die zijn regt werken! Zoekt geregtigheid, zoekt zachtmoedigheid, misschien zult gij verborgen worden in den dag van den toorn des HEEREN.

4 Want Gaza zal verlaten wezen, en A'skelon zal ter verwoesting wezen: Asdod zal

men in den middag verdrijven, en Ekron zal uitgeworteld worden.

5 Wee den inwoneren van de landstreek der zee, den volke der Cherétim! het woord des HEEREN zal tegen ulieden zijn, gij Kanaän, der Filistijnen land! en Ik zal u verdoen, dat er geen inwoner zal zijn.

6 En de landstreek der zee zal wezen *tot* hutten, uitgegravene putten der herders, en betuiningen der kudden.

7 En de landstreek zal wezen voor het overblijfsel van het huis van Juda, dat zij daarin weiden; des avonds zullen zij in de huizen van A'skelon legeren, als de HEER, hunlieder God, hen zal bezocht, en hunne gevangenis zal gewend hebben.

8 Ik heb de beschimping van Moab gehoord, en de scheldwoorden der kinderen Ammons, waarmede zij mijn volk beschimpt hebben, en hebben zich groot gemaakt tegen deszelfs landpale.

9 Daarom, *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de HEER der heirscharen, de God Israëls: Moab zal zekerlijk zijn als Sodom, en de kinderen Ammons als Gomórra, eene netelheide, en eene zoutgroeve, en eene verwoesting tot in eeuwigheid! de overigen mijns volks zullen ze berooven, en het overige mijns volks zullen ze erfelijk bezitten.

10 Dat zullen zij hebben in plaats van hunnen hoogmoed: want zij hebben beschimpt, en hebben zich groot gemaakt tegen het volk van den HEER der heirscharen.

11 Vreeselijk zal de HEER tegen hen wezen, want Hij zal al de goden der aarde doen uitteren; en een iegelijk uit zijne plaats zal hem aanbidden, al de eilanden der heidenen.

12 Ook gij, Mooren! zult de verslagenen van mijn zwaard zijn.

13 Hij zal ook zijne hand uitstrekken tegen het noorden, en Hij zal Assur verdoen; en Hij zal Nineve stellen tot eene verwoesting, droog als eene woestijn.

14 En in het midden van haar zullen de kudden legeren, al het gedierte der volken; ook de roerdomp, ook de nachtuil zullen op hare granaatappelen vernachten; eene stem zal in het venster zingen, verwoesting zal in den dorpel zijn, als Hij haar cederwerk zal ontbloot hebben.

15 Dit is die stad, die opspringt van vreugde, die zeker woont, die in haar hart zegt: Ik ben het, en buiten mij is geene meer; hoe is zij geworden tot woestheid! eene rustplaats van het gedierte! een ieder, die daardoor trekt, zal ze aanfluiten, hij zal zijne hand bewegen.

HOOFDSTUK III.

WEE der ijselijke, en der bevlekte, der verdrukkende stad!

2 Zij hoort naar de stem niet; zij neemt de tucht niet aan; zij vertrouwt niet op den HEER; tot haren God nadert zij niet.

3 Hare vorsten zijn brullende leeuwen in het midden van haar; hare regters zijn avondwolven, die de beenderen niet breken tot aan den morgen.

4 Hare profeten zijn ligtvaardig, gansch trouwelooze mannen; hare priesters verontreinigen het heilige, zij doen der wet geweld aan.

5 De regtvaardige HEER is in het midden van haar, Hij doet geen onregt; allen morgen geeft Hij zijn regt in het licht, er ontbreekt niet; doch de verkeerde weet van geene schaamte.

6 Ik heb de heidenen uitgeroeid, hunne hoeken zijn verwoest, Ik heb hunne straten eenzaam gemaakt, dat niemand daardoor gaat; hunne steden zijn verstoord, zoodat er niemand is, dat er geen inwoner is.

7 Ik zeide: Immers zult gij Mij vreezen, gij zult de tucht aannemen, opdat hare woning niet uitgeroeid zou worden: al wat Ik haar bezocht hebbe, waarlijk zij hebben zich vroeg opgemaakt, zij hebben al hunne handelingen verdorven.

8 Daarom verwacht Mij, spreekt de HEER, ten dage als Ik mij opmake tot den roof: want mijn oordeel is, de heidenen te verzamelen, de koningrijken te vergaderen, om over hen mijne gramschap, de gansche hittigheid mijns toorns uit te storten, want dit gansche land zal door het vuur van mijnen ijver verteerd worden.

9 Gewisselijk, dan zal Ik tot de volken eene reine spraak wenden; opdat zij allen den naam des HEEREN aanroepen, opdat zij Hem dienen met een' eenparigen schouder.

10 Van de zijden der rivieren der Mooren, zullen mijne ernstige aanbidders, *met* de dochter mijner verstrooiden, mijne offeranden brengen.

11 Te dien dage zult gij niet beschaamd wezen van wege al uwe handelingen, waarmede gij tegen Mij overtreden hebt: want alsdan zal Ik uit het midden van u wegnemen, die van vreugde opspringen over uwe

hoovaardij, en gij zult u voortaan niet meer verheffen om mijns heiligen bergs wil.

12 Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op den naam des HEEREN betrouwen.

13 De overgeblevenen van Israël zullen geen onregt doen, noch leugen spreken, en in hunnen mond zal geene bedriegelijke tong gevonden worden; maar zij zullen weiden en nederliggen, en niemand zal hen verschrikken.

14 Zing vrolijk, gij dochter Zions! juich, Israël! wees blijde, en spring op van vreugde van ganscher harte, gij dochter Jerûzalems!

15 De HEER heeft uwe oordeelen weggenomen, Hij heeft uwen vijand weggevaagd; de Koning Israëls, de HEER is in het midden van u, gij zult geen kwaad meer zien.

16 Te dien dage zal tot Jerûzalem gezegd worden: Vrees niet, o Zion! laat uwe handen niet slap worden.

17 De HEER, uw God, is in het midden van u, een held, *die* verlossen zal; Hij zal over u vrolijk zijn met blijdschap, Hij zal zwijgen in zijne liefde, Hij zal zich over u verheugen met gejuich.

18 De bedroefden, om der bijeenkomst wil, zal Ik verzamelen, zij zijn uit u; de schimping is een last op haar.

19 Ziet, Ik zal te dien tijde al uwe verdrukkers verdoen; en Ik zal de hinkenden behoeden, en de uitgestootenen verzamelen; en Ik zal ze stellen tot eenen lof, en tot een' naam, in het gansche land, waar zij beschaamd zijn geweest.

20 Te dier tijd zal Ik ulieden herwaarts brengen, ten tijde namelijk, als Ik u verzamelen zal; zekerlijk Ik zal ulieden zetten tot een' naam en tot eenen lof, onder alle volken der aarde, als Ik uwe gevangenissen voor uwe oogen wenden zal, zegt de HEER.

DE PROFEET

HAGGAÏ.

HOOFDSTUK I.

IN het tweede jaar van den koning Darius, in de zesde maand, op den eersten dag der maand, geschiedde het woord des HEEREN, door de dienst van Haggaï, den profeet, tot Zerubbábel, den zoon van Sealthiël, den vorst van Juda, en tot Jósua, den zoon van Józadak, den hoogepriester, zeggende:

2 Alzoo spreekt de HEER der heirscharen, zeggende: Dit volk zegt: De tijd is niet gekomen, de tijd, dat des HEEREN huis gebouwd worde.

3 En het woord des HEEREN geschiedde door de dienst van den profeet Haggaï, zeggende:

4 Is het voor ulieden wel de tijd, dat gij woont in uwe gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?

5 Nu dan, alzoo zegt de HEER der heirscharen: Stelt uw hart op uwe wegen.

6 Gij zaait veel, en gij brengt weinig in; gij eet, maar niet tot verzadiging; gij drinkt, maar niet tot dronken worden toe; gij kleedt u, maar niet tot uwe verwarming; en wie loon ontvangt, die ontvangt dien loon in een' doorgeboorden buidel.

7 Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Stelt uw hart op uwe wegen.

8 Klimt op het gebergte, en brengt hout aan, en bouwt dit huis, en Ik zal een welgevallen daaraan hebben, en verheerlijkt worden, zegt de HEER.

9 Gij ziet om naar veel, maar ziet, gij bekomt weinig, en als gij het in huis gebragt hebt, zoo blaas Ik daarin. Waarom dat? spreekt de HEER der heirscharen: om mijns huizes wil, hetwelk woest is, en dat gij loopt elk voor zijn eigen huis.

10 Daarom onthouden zich de hemelen over u, dat er geen dauw is, en het land onthoudt zijne vruchten.

11 Want Ik heb eene droogte geroepen over het land, en over de bergen, en over het koren, en over den most, en over de olie, en over hetgeen de aardbodem zou voortbrengen; ook over de menschen, en

over de beesten, en over allen arbeid der handen.

12 Toen hoorde Zerubbábel, de zoon van Sealthiël, en Jósua, de zoon van Józadak, de hoogepriester, en al het overblijfsel des volks, naar de stem van den HEER, hunnen God, en naar de woorden van den profeet Haggaï; gelijk als hem de HEER, hun God, gezonden had; en het volk vreesde voor het aangezigt des HEEREN.

13 Toen sprak Haggaï, de bode des HEEREN, in de boodschap des HEEREN, tot het volk, zeggende : Ik ben met ulieden, spreekt de HEER.

14 En de HEER verwekte den geest van Zerubbábel, den zoon van Sealthiël, den vorst van Juda, en den geest van Jósua, den zoon van Józadak, den hoogepriester, en den geest van het gansche overblijfsel des volks; en zij kwamen en maakten het werk in het huis van den HEER der heirscharen, hunnen God.

HOOFDSTUK II.

OP den vier en twintigsten dag der maand, in de zesde *maand,* in het tweede jaar van den koning Darius.

2 In de zevende *maand,* op den een en twintigsten der maand, geschiedde het woord des HEEREN door de dienst van den profeet Haggaï, zeggende :

3 Spreek nu tot Zerubbábel, den zoon van Sealthiël, den vorst van Juda, en tot Jósua, den zoon van Józadak, den hoogepriester, en tot het overblijfsel des volks, zeggende :

4 Wie is onder ulieden overgebleven, die dit huis in zijne eerste heerlijkheid gezien heeft, en hoedanig ziet gij hetzelve nu? Is dit niet als niets in uwe oogen?

5 Doch nu, wees sterk, gij Zerubbábel! spreekt de HEER; en wees sterk, gij Jósua, zoon van Józadak, hoogepriester! en wees sterk, al gij volk des lands! spreekt de HEER; en werkt, want Ik ben met u, spreekt de HEER der heirscharen.

6 Met het woord, in hetwelk Ik met ulieden *een verbond* gemaakt heb, als gij uit Egypte uittrokt, en mijnen Geest, staande in het midden van u; vreest niet!

7 Want alzoo zegt de HEER der heirscharen : Nog eens, een weinig *tijds* zal het zijn; en Ik zal de hemelen, en de aarde, en de zee, en het drooge doen beven.

8 Ja Ik zal al de heidenen doen beven, en zij zullen komen *tot* den wensch aller heidenen, en Ik zal dit huis met heerlijkheid vervullen, zegt de HEER der heirscharen.

9 Mijne is het zilver, en mijne is het goud, spreekt de HEER der heirscharen.

10 De heerlijkheid van dit laatste huis zal grooter worden, dan van het eerste, zegt de HEER der heirscharen; en in deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt de HEER der heirscharen.

11 Op den vier en twintigsten *dag* der negende *maand,* in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN door de dienst van den profeet Haggaï, zeggende :

12 Alzoo zegt de HEER der heirscharen : Vraag nu de priesters de wet, zeggende :

13 Ziet, iemand draagt heilig vleesch in de slip van zijn kleed, en hij raakt met zijne slip aan het brood, of aan het moes, of aan den wijn, of aan de olie, of aan eenige spijze, zal het heilig worden? En de priesters antwoordden, en zeiden : Neen.

14 En Haggaï zeide : Indien iemand, die onrein is van een dood ligchaam, iets van die dingen aanroert, zal het onrein worden? En de priesters antwoordden, en zeiden : Het zal onrein worden.

15 Toen antwoordde Haggaï, en zeide : Alzoo is dit volk, en alzoo is deze natie voor mijn aangezigt, spreekt de HEER, en alzoo is al het werk hunner handen; en wat zij daar offeren, dat is onrein.

16 En nu, stelt er toch ulieder hart op, van dezen dag af en opwaarts, eer er steen op steen gelegd werd aan den tempel des HEEREN.

17 Eer die *dingen* geschiedden, kwam iemand tot den *koren*-hoop van twintig *maten,* zoo waren er *maar* tien; komende tot den wijnbak, om vijftig *maten* van de pers te scheppen, zoo waren er *maar* twintig.

18 Ik sloeg ulieden met brandkoren, met honigdauw en met hagel, al het werk uwer handen; en gij *keerdet* u niet tot Mij, spreekt de HEER.

19 Stelt er toch uw hart op, van dezen dag af en opwaarts; van den vier en twintigsten dag der negende *maand* af, van den dag af, als het fondament aan den tempel des HEEREN is gelegd geworden, stelt er uw hart op.

20 Is er nog zaad in de schuur? zelfs tot den wijnstok, en den vijgeboom, en den granaatappelboom, en den olijfboom, *die* niet gedragen heeft, *die* zal Ik van dezen dag af zegenen.

21 Het woord des HEEREN nu geschiedde ten tweeden maal tot Haggaï, op den vier en twintigsten der maand, zeggende:

22 Spreek tot Zerubbábel, den vorst van Juda, zeggende: Ik zal de hemelen en de aarde bewegen.

23 En Ik zal den troon der koningrijken omkeeren, en verdelgen de vastigheid van de koningrijken der heidenen; en Ik zal den wagen omkeeren, en die daarop rijden; en de paarden, en die daarop rijden, zullen nederstorten, een iegelijk in des anderen zwaard.

24 Te dien dage, spreekt de HEER der heirscharen, zal Ik u nemen, o Zerubbábel, gij zoon van Sealthiël, mijn knecht! spreekt de HEER, en Ik zal u stellen als een' zegelring: want u heb Ik verkoren, spreekt de HEER der heirscharen.

DE PROFEET

ZACHARÍA.

HOOFDSTUK I.

IN de achtste maand, in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharía, den zoon van Beréchja, den zoon van Iddo, den profeet, zeggende:

2 De HEER is zeer vertoornd geweest tegen uwe vaderen.

3 Daarom zeg tot hen: Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Keert weder tot Mij, spreekt de HEER der heirscharen, zoo zal Ik weder tot ulieden keeren, zegt de HEER der heirscharen.

4 Weest niet als uwe vaderen, tot dewelke de vorige profeten riepen, zeggende: Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Bekeert u toch van uwe booze wegen, en uwe booze handelingen; maar zij hoorden niet, en zij luisterden niet naar Mij, spreekt de HEER.

5 Uwe vaderen, waar zijn die? en de profeten, zullen zij in eeuwigheid leven?

6 Nogtans mijne woorden en mijne inzettingen, die ik mijnen knechten, den profeten, geboden had, hebben zij uwe vaders niet getroffen? zoodat zij wederkeerende zeiden: Gelijk als de HEER der heirscharen gedacht heeft ons te doen, naar onze wegen en naar onze handelingen, alzoo heeft Hij met ons gedaan.

7 Op den vier en twintigsten dag, in de elfde maand, (die de maand Schebat is) in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharía, den zoon van Beréchja, den zoon van Iddo, den profeet, zeggende:

8 Ik zag des nachts, en ziet, een man rijdende op een rood paard, en hij stond tusschen de mirten, die in de diepte waren; en achter hem waren roode, bruine en witte paarden.

9 En Ik zeide: Mijn Heer! wat zijn dezen? Toen zeide tot mij de engel, die met mij sprak: Ik zal u toonen, wat dezen zijn.

10 Toen antwoordde de man, die tusschen de mirten stond, en zeide: Dezen zijn het, die de HEER uitgezonden heeft, om het land te doorwandelen.

11 En zij antwoordden den Engel des HEEREN, die tusschen de mirten stond, en zeiden: Wij hebben het land doorwandeld, en ziet, het gansche land zit en het is stil.

12 Toen antwoordde de Engel des HEEREN, en zeide: HEER der heirscharen! hoe lang zult Gij U niet ontfermen over Jerúzalem, en over de steden van Juda, op welke Gij gram geweest zijt, deze zeventig jaren?

13 En de HEER antwoordde den engel, die met mij sprak, goede woorden, troostelijke woorden.

14 En de engel, die met mij sprak, zeide tot mij: Roep uit, zeggende: Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Ik ijver over Jerúzalem en over Zion met een' grooten ijver.

15 En Ik ben met een' zeer grooten toorn vertoornd tegen die geruste heidenen: want

Ik was een weinig toornig, maar zij hebben ten kwade geholpen.

16 Daarom zegt de HEER alzoo : Ik ben tot Jerûzalem wedergekeerd met ontfermingen; mijn huis zal daarin gebouwd worden, spreekt de HEER der heirscharen, en het rigtsnoer zal over Jerûzalem uitgestrekt worden.

17 Roep nog, zeggende : Alzoo zegt de HEER der heirscharen : Mijne steden zullen nog uitgespreid worden van wege het goede : want de HEER zal Zion nog troosten, en Hij zal Jerûzalem nog verkiezen.

18 En ik hief mijne oogen op, en zag; en ziet, er waren vier hoornen.

19 En ik zeide tot den engel, die met mij sprak : Wat zijn dezen? En hij zeide tot mij : Dit zijn die hoornen, welke Juda, Israël en Jerûzalem verstrooid hebben.

20 En de HEER toonde mij vier smeden.

21 Toen zeide ik : Wat komen die maken? En hij sprak, zeggende : Dat zijn de hoornen, die Juda verstrooid hebben, zoodat niemand zijn hoofd ophief; maar dezen zijn gekomen, om die te verschrikken, om de hoornen der heidenen neder te werpen, welke den hoorn verheven hebben tegen het land van Juda, om dat te verstrooijen.

HOOFDSTUK II.

WEDEROM hief ik mijne oogen op, en ik zag; en ziet, er was een man, en in zijne hand was een meetsnoer.

2 En ik zeide : Waar gaat gij henen? En hij zeide tot mij : Om Jerûzalem te meten; om te zien, hoe groot hare breedte, en hoe groot hare lengte wezen zal.

3 En ziet, de engel, die met mij sprak, ging uit; en een ander engel ging uit, hem te gemoet.

4 En hij zeide tot hem : Loop, spreek dezen jongeling aan, zeggende : Jerûzalem zal dorpswijze bewoond worden, van wege de veelheid der menschen en der beesten, die in het midden derzelve wezen zal.

5 En Ik zal haar wezen, spreekt de HEER, een vurige muur rondom; en Ik zal tot heerlijkheid wezen in het midden van haar.

6 Hui, hui! vliedt toch uit het noorderland, spreekt de HEER : want Ik heb ulieden uitgebreid naar de vier winden des hemels, spreekt de HEER.

7 Hui, Zion! ontkomt gij, die woont *bij* de dochter van Babel!

8 Want zoo zegt de HEER der heirscharen : Naar de heerlijkheid *over u,* heeft Hij mij gezonden tot die heidenen, die ulieden beroofd hebben : want die ulieden aanraakt, die raakt zijnen oogappel aan.

9 Want ziet, Ik zal mijne hand over henlieden bewegen, en zij zullen hunnen knechten een roof wezen. Alzoo zult gijlieden weten, dat de HEER der heirscharen mij gezonden heeft.

10 Juich en verblijd u, gij dochter Zions! want ziet, Ik kom, en Ik zal in het midden van u wonen, spreekt de HEER.

11 En vele heidenen zullen te dien dage den HEERE toegevoegd worden, en zij zullen Mij tot een volk wezen; en Ik zal in het midden van u wonen; en gij zult weten, dat de HEER der heirscharen mij tot u gezonden heeft.

12 Dan zal de HEER Juda erven voor zijn deel, in het heilige land, en Hij zal Jerûzalem nog verkiezen.

13 Zwijg, alle vleesch, voor het aangezigt des HEEREN! want Hij is ontwaakt uit zijne heilige woning.

HOOFDSTUK III.

DAARNA toonde Hij mij Jósua, den hoogepriester, staande voor het aangezigt van den Engel des HEEREN; en de Satan stond aan zijne regterhand, om hem te wederstaan.

2 Doch de HEER zeide tot den Satan : De HEER schelde u, gij Satan! ja de HEER schelde u, die Jerûzalem verkiest : is deze niet een vuurbrand uit het vuur gerukt?

3 Jósua nu was bekleed met vuile kleederen, als hij voor het aangezigt des Engels stond.

4 Toen antwoordde hij, en sprak tot degenen, die voor zijn aangezigt stonden, zeggende : Doet deze vuile kleederen van hem weg. Daarna sprak hij tot hem : Zie, Ik heb uwe ongeregtigheid van u weggenomen, en Ik zal u wisselkleederen aandoen.

5 Dies zeg Ik : Laat ze eenen reinen hoed op zijn hoofd zetten. En zij zetteden dien reinen hoed op zijn hoofd, en zij togen hem kleederen aan; en de Engel des HEEREN stond *daarbij*.

6 Toen betuigde de Engel des HEEREN Jósua, zeggende :

7 Zoo zegt de HEER der heirscharen : Indien gij in mijne wegen zult wandelen, en indien gij mijne wacht zult waarnemen, zoo zult gij ook mijn huis rigten, en ook

mijne voorhoven bewaren; en Ik zal u wandelingen geven onder dezen, die *hier* staan.

8 Hoor nu toe, Jósua, gij hoogepriester! gij en uwe vrienden, die voor uw aangezigt zitten, want zij zijn een wonderteeken: want ziet, Ik zal mijnen knecht, de SPRUITE, doen komen.

9 Want ziet, aangaande dien steen, welken Ik gelegd heb voor het aangezigt van Jósua, op dien éénen steen zullen zeven oogen wezen; ziet, Ik zal zijn graveersel graveren, spreekt de HEER der heirscharen, en Ik zal de ongeregtigheid dezes lands op éénen dag wegnemen.

10 Te dien dage, spreekt de HEER der heirscharen, zult gijlieden een iegelijk zijnen naasten noodigen tot onder den wijnstok en tot onder den vijgeboom.

HOOFDSTUK IV.

EN de engel, die met mij sprak, kwam weder; en hij wekte mij op, gelijk een' man, die van zijnen slaap opgewekt wordt.

2 En hij zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie, en ziet, een geheel gouden kandelaar, en een oliekruikje boven deszelfs hoofd, en zijne zeven lampen daarop; die lampen hadden zeven en zeven pijpen, dewelke boven zijn hoofd waren:

3 En twee olijfboomen daarnevens, een ter regterzijde van het oliekruikje, en een tot deszelfs linkerzijde.

4 En ik antwoordde, en zeide tot den engel, die met mij sprak, zeggende: Mijn Heer! wat zijn deze dingen?

5 Toen antwoordde de engel, die met mij sprak, en zeide tot mij: Weet gij niet, wat deze dingen zijn? En ik zeide: Neen, mijn Heer!

6 Toen antwoordde hij, en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des HEEREN tot Zerubbábel, zeggende: Niet door kracht, noch door geweld, maar door mijnen Geest *zal het geschieden*, zegt de HEER der heirscharen.

7 Wie zijt gij, o groote berg? Voor het aangezigt van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld: want hij zal den hoofdsteen voortbrengen, *met* toeroepingen: Genade, genade zij denzelven!

8 Het woord des HEEREN geschiedde verder tot mij, zeggende:

9 De handen van Zerubbábel hebben dit huis gegrondvest, zijne handen zullen het ook voleinden; opdat gij weet, dat de HEER der heirscharen mij tot ulieden gezonden heeft.

10 Want wie veracht den dag der kleine dingen? daar zich toch die zeven verblijden zullen, als zij het tinnen gewigt zullen zien in de hand van Zerubbábel; dat zijn de oogen des HEEREN, die het gansche land doortrekken.

11 Verder antwoordde ik, en zeide tot hem: Wat zijn die twee olijfboomen, ter regterzijde des kandelaars, en aan zijne linkerzijde?

12 En andermaal antwoordende, zoo zeide ik tot hem: Wat zijn die twee takjes der olijfboomen, welke in de twee gouden kruiken zijn, die goud van zich gieten?

13 En hij sprak tot mij, zeggende: Weet gij niet, wat dezen zijn? En ik zeide: Neen, mijn Heer!

14 Toen zeide hij: Dezen zijn de twee olietakken, welke voor den Heer der gansche aarde staan.

HOOFDSTUK V.

EN ik hief mijne oogen weder op, en ik zag; en ziet, eene vliegende rol.

2 En hij zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie eene vliegende rol, welker lengte is van twintig ellen, en hare breedte van tien ellen.

3 Toen zeide hij tot mij: Dit is de vloek, die uitgaan zal over het gansche land: want een iegelijk, die steelt, zal van hier, volgens denzelven *vloek*, uitgeroeid worden; desgelijks een iegelijk, die *valschelijk* zweert, zal van hier, volgens denzelven *vloek*, uitgeroeid worden.

4 Ik breng dezen *vloek* voort, spreekt de HEER der heirscharen, dat hij kome in het huis van den dief, en in het huis desgenen, die bij mijnen naam valschelijk zweert; en hij zal in het midden zijns huizes overnachten, en hij zal het verteren, met zijne houten en zijne steenen.

5 En de engel, die met mij sprak, ging uit, en zeide tot mij: Hef nu uwe oogen op, en zie, wat dit zij dat er voortkomt.

6 En ik zeide: Wat is dat? En hij zeide: Dit is eene efa, die voortkomt. Verder zeide hij: Dit is het oog over henlieden in het gansche land.

7 En ziet, eene plaat van lood werd op-

geheven, en er was eene vrouw, zittende in het midden der efa.

8 En hij zeide: Deze is de goddeloosheid; en hij wierp ze in het midden van de efa; en hij wierp het looden gewigt op den mond derzelve.

9 En ik hief mijne oogen op, en ik zag; en ziet, twee vrouwen kwamen voort, en wind was in hare vleugelen, en zij hadden vleugelen, als de vleugelen eens ooijevaars; en zij voerden de efa tusschen de aarde en tusschen den hemel.

10 Toen zeide ik tot den engel, die met mij sprak: Waarhenen brengen zij deze efa?

11 En hij zeide tot mij: Om haar een huis te bouwen in het land Sinear; dat zij daar gevestigd en gesteld worde op hare grondvesting.

HOOFDSTUK VI.

EN ik hief mijne oogen weder op, en ik zag; en ziet, vier wagenen gingen er uit van tusschen twee bergen, en die bergen waren bergen van koper.

2 Aan den eersten wagen waren roode paarden; en aan den tweeden wagen waren zwarte paarden.

3 En aan den derden wagen witte paarden; en aan den vierden wagen, hagelvlekkige paarden, die sterk waren.

4 En ik antwoordde, en zeide tot den engel, die met mij sprak: Wat zijn dezen, mijn Heer?

5 En de engel antwoordde, en zeide tot mij: Dezen zijn de vier winden des hemels, uitgaande van daar zij stonden voor den Heer der gansche aarde.

6 Aan welken *wagen* de zwarte paarden zijn, *die paarden* gaan uit naar het Noorderland; en de witte gaan uit, dezelve achterna; en de hagelvlekkige gaan uit naar het Zuiderland.

7 En die sterke *paarden* gingen uit, en zochten voort te gaan, om het land te doorwandelen: want hij had gezegd: Gaat heen, doorwandelt het land. En zij doorwandelden het land.

8 En hij riep mij, en sprak tot mij, zeggende: Zie, dezen, die uitgegaan zijn naar het Noorderland, hebben mijnen Geest doen rusten in het Noorderland.

9 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:

10 Neem van de gevankelijk weggevoerden van Cheldaï, van Tobía, en van Jedája, en kom gij te dien dage, en ga in ten huize van Josía, den zoon van Zefánja, dewelke uit Babel gekomen zijn;

11 Te weten, neem zilver en goud, en maak kroonen; en zet ze op het hoofd van Jósua, den zoon van Józadak, den hoogepriester.

12 En spreek tot hem, zeggende: Alzoo spreekt de HEER der heirscharen, zeggende: Ziet, een man, wiens naam is SPRUITE, die zal uit zijne plaats spruiten, en hij zal des HEEREN tempel bouwen.

13 Ja, hij zal den tempel des HEEREN bouwen, en hij zal het sieraad dragen, en hij zal zitten, en heerschen op zijnen troon; en hij zal priester zijn op zijnen troon; en de raad des vredes zal tusschen die beiden wezen.

14 En die kroonen zullen wezen voor Chelem, en voor Tobía, en voor Jedája, en voor Chen, den zoon van Zefánja, tot eene gedachtenis in den tempel des HEEREN.

15 En die verre zijn, zullen komen, en zullen bouwen in den tempel des HEEREN, en gijlieden zult weten, dat de HEER der heirscharen mij tot u gezonden heeft. Dit zal geschieden, indien gij vlijtiglijk zult hooren naar de stem des HEEREN, uws Gods.

HOOFDSTUK VII.

HET gebeurde nu in het vierde jaar van den koning Darius, *dat* het woord des HEEREN geschiedde tot Zacharía, op den vierden der negende maand, *namelijk* in Chisleu.

2 Toen men *naar* het huis van God gezonden had Sarézer, en Regem-Melech, en zijne mannen, om het aangezigt des HEEREN te smeeken;

3 Zeggende tot de priesters, die in het huis des HEEREN der heirscharen waren, en tot de profeten, zeggende: Moet ik weenen in de vijfde maand, mij afzonderende, gelijk als ik gedaan heb nu zoo vele jaren?

4 Toen geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, zeggende:

5 Spreek tot het gansche volk dezes lands, en tot de priesters, zeggende: Toen gij vasttet en rouwklaagdet, in de vijfde en in de zevende *maand,* namelijk nu zeventig jaren, hebt gijlieden Mij, Mij eenigzins gevast?

6 Of als gij at, en als gij dronkt, waart

gij het niet, die daar at, en gij, die daar dronkt?

7 Zijn het niet de woorden, welke de HEER uitriep door de dienst der vorige profeten, toen Jerùzalem bewoond en gerust was, en hare steden rondom haar; en het zuiden en de laagte bewoond was?

8 Verder geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia, zeggende:

9 Alzoo sprak de HEER der heirscharen, zeggende: Rigt een waarachtig gerigt, en doet goedertierenheid en barmhartigheden, de een aan den anderen;

10 En verdrukt de weduwe noch den wees, den vreemdeling noch den ellendigen; en denkt niet in uw hart de een des anderen kwaad.

11 Maar zij weigerden op te merken, en togen hunnen schouder terug, en zij verzwaarden hunne ooren, opdat zij niet hoorden.

12 En zij maakten hun hart *als* een diamant, opdat zij niet hoorden de wet en de woorden, die de HEER der heirscharen zond in zijnen Geest, door de dienst der vorige profeten, waaruit ontstaan is een groote toorn van den HEER der heirscharen.

13 Daarom is het geschied, gelijk als Hij geroepen had, doch zij niet gehoord hebben, alzoo riepen zij ook, maar Ik hoorde niet, zegt de HEER der heirscharen;

14 Maar Ik heb hen weggestormd onder alle heidenen, welke zij niet kenden; en het land werd achter hen verwoest, zoodat er niemand doorging, noch wederkeerde: want zij stelden het gewenschte land tot eene verwoesting.

HOOFDSTUK VIII.

DAARNA geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen *tot mij*, zeggende:

2 Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Ik heb geijverd over Zion met een' grooten ijver; ja met groote grimmigheid heb Ik over haar geijverd.

3 Alzoo zegt de HEER: Ik ben wedergekeerd tot Zion, en Ik zal in het midden van Jerùzalem wonen; en Jerùzalem zal geheeten worden eene stad der waarheid, en de berg des HEEREN der heirscharen, een berg der heiligheid.

4 Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jerùzalem; een ieder zal zijnen stok in zijne hand hebben, van wege de veelheid der dagen.

5 En de straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes, spelende op hare straten.

6 Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Omdat het wonderlijk is in de oogen van het overblijfsel dezes volks in deze dagen, zou het *daarom* ook in mijne oogen wonderlijk zijn? spreekt de HEER der heirscharen.

7 Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Ziet, Ik zal mijn volk verlossen uit het land des opgangs, en uit het land des nedergangs der zon.

8 En Ik zal hen herwaarts brengen, dat zij in het midden van Jerùzalem wonen zullen; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een' God zijn, in waarheid en in geregtigheid.

9 Alzoo zegt de HEER der heirscharen: Laat uwe handen sterk zijn, gijlieden, die in deze dagen deze woorden gehoord hebt uit den mond der profeten, die geweest zijn ten dage, als de grond van het huis des HEEREN der heirscharen gelegd is, dat de tempel gebouwd zou worden.

10 Want vóór die dagen kwam des menschen loon te niet, en de loon van het vee was geen; en de uitgaande en de inkomende hadden geenen vrede van wege den vijand, want Ik zond alle menschen, een iegelijk tegen zijnen naasten.

11 Maar nu zal Ik aan het overblijfsel dezes volks niet wezen, gelijk in de vorige dagen, spreekt de HEER der heirscharen.

12 Want het zaad zal voorspoedig zijn, de wijnstok zal zijne vrucht geven, en de aarde zal haar inkomen geven, en de hemelen zullen hunnen dauw geven; en Ik zal het overblijfsel dezes volks dit alles doen erven.

13 En het zal geschieden, gelijk als gij, o huis van Juda! en gij, o huis Israëls! geweest zijt een vloek onder de heidenen, alzoo zal Ik ulieden behoeden, en gij zult eene zegening wezen: vreest niet, laat uwe handen sterk zijn.

14 Want alzoo zegt de HEER der heirscharen: Gelijk als Ik gedacht heb ulieden kwaad te doen, toen Mij uwe vaderen grootelijks vertoornden, zegt de HEER der heirscharen, en het heeft Mij niet berouwd;

15 Alzoo denk Ik wederom in deze dagen

goed te doen aan Jerùzalem, en aan het huis van Juda : vreest niet!

16 Dit zijn de dingen, die gij doen zult : spreekt de waarheid, een iegelijk met zijnen naasten; oordeelt de waarheid en een oordeel des vredes in uwe poorten.

17 En denkt niet de een des anderen kwaad in ulieder hart; en hebt een' valschen eed niet lief : want al deze zijn *dingen,* die Ik haat, spreekt de HEER.

18 Wederom geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, zeggende :

19 Alzoo zegt de HEER der heirscharen : Het vasten der vierde, en het vasten der vijfde, en het vasten der zevende, en het vasten der tiende *maand,* zal den huize van Juda tot vreugde, en tot blijdschap, en tot vrolijke hoogtijden wezen; hebt dan de waarheid en den vrede lief.

20 Alzoo zegt de HEER der heirscharen : Nog zal het geschieden, dat de volken, en de inwoners van vele steden komen zullen;

21 En de inwoners der eene *stad* zullen gaan tot *de inwoners* der andere, zeggende : Laat ons vlijtig henengaan, om te smeeken het aangezigt des HEEREN, en om den HEER der heirscharen te zoeken; Ik zal ook henengaan.

22 Alzoo zullen vele volken, en magtige heidenen komen, om den HEER der heirscharen te Jerùzalem te zoeken, en om het aangezigt des HEEREN te smeeken.

23 Alzoo zegt de HEER der heirscharen : Het zal in die dagen geschieden, dat tien mannen, uit allerlei tongen der heidenen, grijpen zullen, ja de slip grijpen zullen van éénen joodschen man, zeggende : Wij zullen met ulieden gaan, want wij hebben gehoord, *dat* God met ulieden is.

HOOFDSTUK IX.

DE last van het woord des HEEREN over het land Chadrach en Damáscus, deszelfs rust : want de HEER heeft een oog *over* den mensch, gelijk *over* al de stammen Israëls.

2 En ook zal hij Hamath met dezelve bepalen; Tyrus en Zidon, hoewel zij zeer wijs is;

3 En Tyrus zich sterkten gebouwd heeft, en zilver verzameld heeft als stof, en fijn goud als slijk der straten;

4 Ziet, de Heer zal haar uit het bezit stooten, en Hij zal hare vesting in de zee verslaan; en zij zal met vuur verteerd worden.

5 A'skelon zal het zien, en zal vreezen; desgelijks Gaza, en zal groote smart hebben, mitsgaders Ekron, dewijl hetgeen, waar zij op zagen, *hen* heeft te schande gemaakt; en de koning uit Gaza zal vergaan, en A'skelon zal niet bewoond worden.

6 En de bastaard zal te Asdod wonen, en Ik zal den hoogmoed der Filistijnen uitroeijen.

7 En Ik zal zijn bloed uit zijnen mond wegdoen, en zijne verfoeiselen van tusschen zijne tanden; alzoo zal hij ook onzen God overblijven : ja hij zal zijn als een vorst in Juda, en Ekron als de Jebusiet.

8 En Ik zal Mij rondom mijn huis legeren, van wege het heirleger, van wege den doorgaanden, en van wege den wederkeerenden, opdat de drijver niet meer door hen doorga : want nu heb Ik *het* met mijne oogen aangezien.

9 Verheug u zeer, gij dochter Zions! juich, gij dochter Jerùzalems! Ziet, uw Koning zal u komen, regtvaardig, en hij is een Heiland; arm, en rijdende op eenen ezel, en op een veulen, een jong der ezelinnen.

10 En Ik zal de wagenen uit Efraïm uitroeijen, en de paarden uit Jerùzalem; ook zal de strijdboog uitgeroeid worden, en hij zal den heidenen vrede spreken; en zijne heerschappij zal zijn van zee tot aan zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde.

11 U ook aangaande, *o Zion!* door het bloed uws verbonds, heb Ik uwe gebondenen uit den kuil, daar geen water in is, uitgelaten.

12 Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt! ook heden verkondig Ik, dat Ik u dubbel zal wedergeven;

13 Als Ik mij Juda zal gespannen, *en* Ik Efraïm den boog zal gevuld hebben; en Ik uwe kinderen, o Zion! zal verwekt hebben tegen uwe kinderen, o Griekenland! en u gesteld zal hebben als het zwaard van eenen held.

14 En de HEER zal over henlieden verschijnen, en zijne pijlen zullen uitvaren als een bliksem; en de Heere HEERE zal met de bazuin blazen, en Hij zal voorttreden met stormen uit het zuiden.

15 De HEER der heirscharen zal hen beschutten, en zij zullen eten, nadat zij de slingersteenen zullen te ondergebragt hebben; zij zullen ook drinken, *en* een gedruisch maken als de wijn; en zij zullen vervuld worden, gelijk het bekken, gelijk de hoeken des altaars.

16 En de HEER, hun God, zal ze te dien dage behouden, als zijnde de kudde zijns volks: want gekroonde steenen zullen in zijn land, als eene banier, opgerigt worden.

17 Want hoe groot zal zijn goed wezen! en hoe groot zal zijne schoonheid wezen! het koren zal de jongelingen, en de most zal de jonkvrouwen sprekende maken.

HOOFDSTUK X.

BEGEERT van den HEER regen, ten tijde des spaden regens; de HEER maakt de weerlichten; en Hij zal hun regen genoeg geven voor ieder kruid op het veld.

2 Want de terafim spreken ijdelheid, en de waarzeggers zien valschheid, en zij spreken ijdele droomen, zij troosten *met* ijdelheid: daarom zijn zij henengetogen als schapen, zij zijn onderdrukt geworden: want er was geen herder.

3 Tegen de herders was mijn toorn ontstoken, en over de bokken heb Ik bezoeking gedaan; maar de HEER der heirscharen zal zijne kudde bezoeken, het huis van Juda, en hij zal hen stellen, gelijk het paard zijner majesteit in den strijd.

4 Van hetzelve zal de hoeksteen, van hetzelve zal de nagel, van hetzelve zal de strijdboog, te zamen zullen van hetzelve alle drijvers voortkomen.

5 En zij zullen zijn als de helden, die in het slijk der straten treden in den strijd, en zij zullen strijden: want de HEER zal met hen wezen; en zij zullen die beschamen, die op paarden rijden.

6 En Ik zal het huis van Juda versterken, en het huis van Jozef zal Ik behouden, en Ik zal hen weder inzetten: want Ik heb Mij hunner ontfermd, en zij zullen wezen, als of ik hen niet verstooten had: want Ik ben de HEER, hun God, en Ik zal ze verhooren.

7 En zij zullen zijn als een held van Efraïm, en hun hart zal zich verblijden, als *van* den wijn: en hunne kinderen zullen het zien, en zich verblijden, hun hart zal zich verheugen in den HEER.

8 Ik zal hen toesissen, en zal ze vergaderen: want Ik zal ze verlossen; en zij zullen vermenigvuldigd worden, gelijk zij *te voren* vermenigvuldigd waren.

9 En Ik zal hen onder de volken zaaijen, en zij zullen Mijner gedenken in verre plaatsen; en zij zullen leven met hunne kinderen, en wederkeeren.

10 Want Ik zal ze wederbrengen uit Egypteland, en Ik zal ze vergaderen uit Assyrië; en Ik zal ze in het land van Gilead en Libanon brengen, maar het zal hun niet genoeg wezen.

11 En hij zal door de zee gaan, die benaauwende, en hij zal de golven in de zee slaan, en al de diepten der rivieren zullen verdroogen: dan zal de hoogmoed van Assur nedergeworpen worden, en de schepter van Egypte zal wegwijken.

12 En Ik zal hen sterken in den HEER, en in zijnen naam zullen zij wandelen, spreekt de HEER.

HOOFDSTUK XI.

DOE uwe deuren open, o Libanon! opdat het vuur uwe cederen vertere.

2 Huilt, gij dennen! dewijl de cederen gevallen zijn, dewijl die heerlijke *boomen* verwoest zijn; huilt, gij eiken van Basan! dewijl het sterke woud nedergevallen is.

3 Er is eene stem des gehuils der herderen, dewijl hunne heerlijkheid verwoest is; eene stem des gebruls der jonge leeuwen, dewijl de hoogmoed der Jordaan verwoest is.

4 Alzoo zegt de HEER, mijn God: Weidt deze slagtschapen,

5 Welker bezitters hen dooden, en houden het voor geene schuld; en een ieder dergenen, die ze verkoopen, zegt: Geloofd zij de HEER, dat ik rijk geworden ben! en niemand van degenen, die ze weiden, verschoont ze.

6 Zekerlijk Ik zal niet meer de inwoners dezes lands verschoonen, spreekt de HEER: maar ziet, Ik zal de menschen overleveren, elk een in de hand zijns naasten, en in de hand zijns konings, en zij zullen dit land te morzel slaan, en Ik zal ze uit hunne hand niet verlossen.

7 Dies heb ik deze slagtschapen geweid, dewijl zij ellendige schapen zijn; en ik heb mij genomen twee stokken, den éénen heb ik genoemd, LIEFELIJKHEID, en den anderen heb ik genoemd, ZAMENBINDERS; en ik heb die schapen geweid.

8 En ik heb drie herders in ééne maand

afgesneden : want mijne ziel was over hen verdrietig geworden, en ook had hunne ziel eene walg van mij.

9 En ik zeide : Ik zal ulieden niet *meer* weiden; wat sterft, dat sterve, en wat afgesneden is, dat zij afgesneden, en dat de overgeblevenen de een des anderen vleesch verslinden.

10 En ik nam mijnen stok, LIEFELIJKHEID, en ik verbrak denzelven, te niet doende mijn verbond, hetwelk ik met al deze volken gemaakt had.

11 Dus werd het te dien dage vernietigd, en alzoo hebben de ellendigen onder de schapen, die op mij wachtten, bekend, dat het des HEEREN woord was.

12 Want Ik had tot henlieden gezegd : Indien het goed is in uwe oogen, brengt mijnen loon, en zoo niet, laat het na. En zij hebben mijnen loon gewogen, dertig zilverlingen.

13 Doch de HEER zeide tot mij : Werp ze henen voor den pottebakker : een' heerlijken prijs, dien ik waard geacht ben geweest van hen! En ik nam die dertig zilverlingen, en wierp ze *in* het huis des HEEREN, voor den pottebakker.

14 Toen verbrak ik mijn' tweeden stok, ZAMENBINDERS, te niet doende de broederschap tusschen Juda en tusschen Israël.

15 Verder zeide de HEER tot mij : Neem u nog eens dwazen herders gereedschap.

16 Want ziet, Ik zal eenen herder verwekken in dit land; dat gereed is om afgesneden te worden, zal hij niet bezoeken; het jonge zal hij niet zoeken, en het verbrokene zal hij niet heelen, en het stilstaande zal hij niet dragen; maar het vleesch van het vette zal hij eten, en derzelver klauwen zal hij verscheuren.

17 Wee den nietigen herder, den verlater der kudde! Het zwaard zal over zijnen arm zijn, en over zijn regteroog; zijn arm zal ten eenenmaal verdorren, en zijn regteroog zal ten eenenmaal donker worden.

HOOFDSTUK XII.

DE last van het woord des HEEREN over Israël. De HEER spreekt, die den hemel uitbreidt, en de aarde grondvest, en des menschen geest in zijn binnenste formeert.

2 Ziet, Ik zal Jerûzalem stellen *tot* eene drinkschaal der zwijmeling allen volken rondom; ja ook zal zij zijn over Juda, in de belegering tegen Jerûzalem.

3 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Jerûzalem stellen zal tot een' lastigen steen allen volken; allen, die zich daarmede beladen, zullen gewisselijk doorsneden worden; en al de volken der aarde zullen zich tegen haar verzamelen.

4 Te dien dage, spreekt de HEER, zal Ik alle paarden met schuwigheid slaan, en hunne ruiters met zinneloosheid; maar over het huis van Juda zal Ik mijne oogen openen, en alle paarden der volken zal Ik met blindheid slaan.

5 Dan zullen de leidslieden van Juda in hun hart zeggen : De inwoners van Jerûzalem zullen mij eene sterkte zijn in den HEER der heirscharen, hunnen God.

6 Te dien dage zal Ik de leidslieden van Juda stellen als een' vurigen haard onder het hout, en als eene vurige fakkel onder de schoven; en zij zullen ter regter- en ter linkerzijde alle volken rondom verteren; en Jerûzalem zal nog blijven in hare plaats te Jerûzalem.

7 En de HEER zal de tenten van Juda ten voorste behouden, opdat de heerlijkheid van het huis Davids, en de heerlijkheid der inwoners van Jerûzalem, zich niet verheffe tegen Juda.

8 Te dien dage zal de HEER de inwoners van Jerûzalem beschutten; en die, die onder hen struikelen zou, zal te dien dage zijn als David; en het huis Davids zal zijn als goden, als de Engel des HEEREN voor hun aangezigt.

9 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik zal zoeken te verdelgen alle heidenen, die tegen Jerûzalem aankomen.

10 Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jerûzalem, zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden; en zij zullen mij aanschouwen, dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over hem rouwklagen, als *met* de rouwklage over een' eenigen zoon; en zij zullen over hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over eenen eerstgeborenen.

11 Te dien dage zal te Jerûzalem de rouwklage groot zijn, gelijk die rouwklage van Hadadrimmon, in het dal van Megiddon.

12 En het land zal rouwklagen, elk geslacht bijzonder : het geslacht van het huis Davids bijzonder, en hunlieder vrouwen

bijzonder; en het geslacht van het huis van Nathan bijzonder, en hunne vrouwen bijzonder;

13 Het geslacht van het huis van Levi bijzonder, en hunne vrouwen bijzonder; het geslacht van Simeï bijzonder, en hunne vrouwen bijzonder:

14 Al de overige geslachten, elk geslacht bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder.

HOOFDSTUK XIII.

TE dien dage zal er eene fontein geopend zijn voor het huis Davids, en voor de inwoners van Jerûzalem, tegen de zonde en tegen de onreinigheid.

2 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEER der heirscharen, dat Ik uitroeijen zal uit het land de namen der afgoden, dat zij niet meer gedacht zullen worden; ja ook de profeten, en den onreinen geest zal Ik uit het land wegdoen.

3 En het zal geschieden, wanneer iemand meer profeteert, dat zijn vader en zijne moeder, die hem gegenereerd hebben, tot hem zullen zeggen: Gij zult niet leven, dewijl gij valschheid gesproken hebt in den naam des HEEREN; en zijn vader en zijne moeder, die hem gegenereerd hebben, zullen hem doorsteken, wanneer hij profeteert.

4 En het zal geschieden te dien dage, dat die profeten beschaamd zullen worden, een iegelijk van wege zijn gezigt, wanneer hij profeteert; en zij zullen geenen haren mantel aandoen, om te liegen.

5 Maar hij zal zeggen: Ik ben geen profeet, ik ben een man, die het land bouwt: want een mensch heeft mij *daartoe* geworven van mijne jeugd aan.

6 En zoo iemand tot hem zegt: Wat zijn deze wonden in uwe handen? zoo zal hij zeggen: Het zijn *de wonden,* waarmede ik geslagen ben, *in* het huis mijner liefhebbers.

7 Zwaard! ontwaak tegen mijnen herder, en tegen den man, die mijn medgezel is, spreekt de HEER der heirscharen; sla dien herder, en de schapen zullen verstrooid worden; maar Ik zal mijne hand tot de kleinen wenden.

8 En het zal geschieden in het gansche land, spreekt de HEER, de twee deelen daarin zullen uitgeroeid worden, *en* den geest geven; maar het derde deel zal daarin overblijven.

9 En Ik zal dat derde deel in het vuur brengen, en Ik zal het louteren, gelijk men zilver loutert, en Ik zal het beproeven, gelijk men goud beproeft; het zal mijnen naam aanroepen, en Ik zal het verhooren; Ik zal zeggen: Het is mijn volk; en het zal zeggen: De HEER is mijn God.

HOOFDSTUK XIV.

ZIET, de dag komt den HEERE, dat uw roof zal uitgedeeld worden in het midden van u, *o Jerûzalem!*

2 Want Ik zal alle heidenen tegen Jerûzalem ten strijde verzamelen; en de stad zal ingenomen, en de huizen zullen geplunderd, en de vrouwen zullen geschonden worden; en de helft der stad zal uitgaan in de gevangenis; maar het overige des volks zal uit de stad niet uitgeroeid worden.

3 En de HEER zal uittrekken, en Hij zal strijden tegen die heidenen, gelijk ten dage als Hij gestreden heeft, ten dage des strijds.

4 En zijne voeten zullen te dien dage staan op den olijfberg, die vóór Jerûzalem ligt, tegen het oosten; en de olijfberg zal in tweeën gespleten worden naar het oosten, en naar het westen, *zoodat er* eene zeer groote vallei zal zijn; en de eene helft des bergs zal wijken naar het noorden, en de helft deszelven naar het zuiden.

5 Dan zult gijlieden vlieden *door* de vallei mijner bergen, (want deze vallei der bergen zal reiken tot Azal) en gij zult vlieden, gelijk als gij vloodt voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, den koning van Juda; dan zal de HEER, mijn God, komen, *en* al de heiligen met U, *o Heer!*

6 En het zal te dien dage geschieden, dat er niet zal zijn het kostelijk licht, en de dikke duisternis.

7 Maar het zal een eenige dag zijn, die den HEERE bekend zal zijn; het zal noch dag noch nacht zijn; en het zal geschieden, ten tijde des avonds, dat het licht zal wezen.

8 Ook zal het te dien dage geschieden, dat er levende wateren uit Jerûzalem vlieten zullen, de helft van die naar de oostzee, en de helft van die naar de achterste zee aan; zij zullen des zomers en des winters zijn.

9 En de HEER zal tot Koning over de gansche aarde zijn; te dien dage zal de HEER één zijn, en zijn naam één.

10 Dit gansche land zal rondom als een

vlak veld gemaakt worden, van Geba tot Rimmon toe, zuidwaarts van Jerùzalem; en zij zal verhoogd en bewoond worden in hare plaats; van de poort van Benjamin af, tot aan de plaats van de eerste poort, tot aan de hoekpoort toe; en *van* den toren van Hanáneël, tot aan des konings wijnbakken toe.

11 En zij zullen daarin wonen, en er zal geene verbanning meer zijn : want Jerùzalem zal zeker wonen.

12 En dit zal de plage zijn, waarmede de HEER al de volken plagen zal, die tegen Jerùzalem krijg gevoerd zullen hebben : Hij zal eens iegelijken vleesch, daar Hij op zijne voeten staat, doen uitteren; en eens iegelijks oogen zullen uitteren in hunne holen; en eens iegelijks tong zal in hunnen mond uitteren.

13 Ook zal het te dien dage geschieden, dat er een groot gedruisch van den HEER onder hen zal wezen, zoodat zij een ieder zijns naasten hand zullen aangrijpen, en eens iederen hand zal tegen de hand zijns naasten opgaan.

14 En ook zal Juda te Jerùzalem strijden; en het vermogen aller heidenen rondom zal verzameld worden, goud en zilver, en kleederen in groote menigte.

15 Alzoo zal ook de plage der paarden, der muilen, der kemelen, en der ezelen, en aller beesten zijn, die in diezelve heirlegers geweest zullen zijn, gelijk gener plage geweest is.

16 En het zal geschieden, dat al de overgeblevenen van alle heidenen, die tegen Jerùzalem zullen gekomen zijn, die zullen van jaar tot jaar optrekken, om aan te bidden den Koning, den HEER der heirscharen, en om te vieren het feest der loofhutten.

17 En het zal geschieden, zoo wie van de geslachten der aarde niet zal optrekken naar Jerùzalem, om den Koning, den HEER der heirscharen te aanbidden, zoo zal er over henlieden geen regen wezen.

18 En indien het geslacht der Egyptenaren, over dewelke *de regen* niet is, niet zal optrekken noch komen, zoo zal die plage *over hen* zijn, *met* dewelke de HEER die heidenen plagen zal, die niet optrekken zullen, om te vieren het feest der loofhutten.

19 Dit zal de zonde der Egyptenaren zijn, mitsgaders de zonde aller heidenen, die niet optrekken zullen, om te vieren het feest der loofhutten.

20 Te dien dage zal op de bellen der paarden staan : DE HEILIGHEID DES HEEREN. En de potten in het huis des HEEREN zullen zijn, als de sprengbekkens voor het altaar;

21 Ja al de potten in Jerùzalem en in Juda, zullen den HEERE der heirscharen heilig zijn; zoodat allen, die offeren willen, zullen komen, en van dezelve nemen, en in dezelve koken; en er zal geen Kanaäniet meer zijn, in het huis des HEEREN der heirscharen, te dien dage.

DE PROFEET

MALEÁCHI.

HOOFDSTUK I.

DE last van het woord des HEEREN tot Israël, door de dienst van Maleáchi.

2 Ik heb u liefgehad, zegt de HEER; maar gij zegt : Waarin hebt Gij ons liefgehad? Was niet Ezau Jakobs broeder? spreekt de HEER; nogtans heb Ik Jakob liefgehad,

3 En Ezau heb Ik gehaat; en Ik heb zijne bergen gesteld *tot* eene verwoesting, en zijne erve voor de draken der woestijn.

4 Ofschoon Edom zeide : Wij zijn verarmd, doch wij zullen de woeste plaatsen weder bouwen; alzoo zegt de HEER der heirscharen : Zullen zij bouwen, zoo zal Ik afbreken; en men zal hen noemen : Landpale der goddeloosheid, en een volk, op hetwelk de HEER vergramd is tot in eeuwigheid.

5 En uwe oogen zullen het zien, en gijlieden zult zeggen : De HEER zij groot gemaakt, van de landpale Israëls af!

6 Een zoon zal den vader eeren, en een knecht zijnen heer; ben Ik dan een vader, waar is mijne eer? en ben Ik een Heer,

waar is mijne vreeze? zegt de HEER der heirscharen tot u, o priesters, verachters mijns naams! maar gij zegt: Waarmede verachten wij uwen naam?

7 Gij brengt op mijn altaar verontreinigd brood, en zegt: Waarmede verontreinigen wij U? Daarmede, dat gij zegt: Des HEEREN tafel is verachtelijk.

8 Want als gij wat blinds aanbrengt om te offeren, het is *bij u* niet kwaad; en als gij wat kreupels of kranks aanbrengt, het is niet kwaad! Brengt dat toch uwen vorst; zal hij een welgevallen aan u hebben? of zal hij uw aangezigt opnemen? zegt de HEER der heirscharen.

9 Nu dan, smeekt toch het aangezigt van God, dat Hij ons genadig zij; zulks is van uwe hand geschied, zal Hij uw aangezigt opnemen? zegt de HEER der heirscharen.

10 Wie is er ook onder u, die de deuren *om niet* toesluit? en gij steekt het vuur niet aan *op* mijn altaar om niet. Ik heb geenen lust aan u, zegt de HEER der heirscharen, en het spijsoffer is Mij van uwe hand niet aangenaam.

11 Maar van den opgang der zon tot haren ondergang, zal mijn naam groot zijn onder de heidenen; en aan alle plaats zal mijnen naam reukwerk toegebragt worden, en een rein spijsoffer: want mijn naam zal groot zijn onder de heidenen, zegt de HEER der heirscharen.

12 Maar gij ontheiligt dien, als gij zegt: Des HEEREN tafel is ontreinigd, en haar inkomen, hare spijze is verachtelijk.

13 Nog zegt gij: Ziet, wat eene vermoeidheid! maar gij zoudt het kunnen wegblazen, zegt de HEER der heirscharen; gij brengt ook hetgeen geroofd is, en dat kreupel en krank is; gij brengt ook spijsoffer; zou Mij zulks aangenaam zijn van uwe hand? zegt de HEER.

14 Ja vervloekt zij de bedrieger, die een mannetje in zijne kudde heeft, en den Heere belooft, en offert, dat verdorven is! want Ik ben een groot Koning, zegt de HEER der heirscharen, en mijn naam is vreeselijk onder de heidenen.

HOOFDSTUK II.

EN nu, gij priesters! tot u wordt dit gebod *gezonden*;

2 Indien gij *het* niet zult hooren, en indien gij het niet zult ter harte nemen, om mijnen naam eere te geven, zegt de HEER der heirscharen, zoo zal Ik den vloek onder u zenden, en Ik zal uwe zegeningen vervloeken; ja Ik heb ook *alreede* elk een derzelve vervloekt, omdat gij *het* niet ter harte neemt.

3 Ziet, Ik zal u het zaad verderven; en Ik zal drek op uwe aangezigten strooijen, den drek uwer feesten, zoodat men u met denzelven wegnemen zal.

4 Dan zult gij weten, dat Ik dit gebod tot u gezonden heb; opdat mijn verbond met Levi zij, zegt de HEER der heirscharen.

5 Mijn verbond met hem was, het leven, en de vrede; en Ik gaf hem die *tot* eene vreeze; en hij vreesde Mij, en hij werd om mijns naams wil verschrikt.

6 De wet der waarheid was in zijnen mond, en er werd geen onregt in zijne lippen gevonden; hij wandelde met mij in vrede en in regtmatigheid, en hij bekeerde er velen van ongeregtigheid.

7 Want de lippen des priesters zullen de wetenschap bewaren, en men zal uit zijnen mond de wet zoeken: want hij is een engel des HEEREN der heirscharen.

8 Maar gij zijt van den weg afgeweken, gij hebt er velen doen struikelen in de wet; gij hebt het verbond van Levi verdorven, zegt de HEER der heirscharen.

9 Daarom heb Ik ook u verachtelijk en onwaard gemaakt voor het gansche volk, dewijl gij mijne wegen niet houdt, maar het aangezigt aanneemt in de wet.

10 Hebben wij niet allen éénen Vader? heeft niet één God ons geschapen? Waarom handelen wij *dan* trouwelooslijk de een tegen den anderen, ontheiligende het verbond onzer vaderen?

11 Juda handelt trouwelooslijk, en er wordt een gruwel gedaan in Israël, en in Jerûzalem: want Juda ontheiligt de heiligheid des HEEREN, welke Hij liefheeft: want hij heeft de dochter eens vreemden gods getrouwd.

12 De HEER zal den man, die zulks doet, uitroeijen uit de hutten van Jakob, dien, die waakt, en dien, die antwoordt, en die den HEERE der heirscharen spijsoffer brengt.

13 Dit tweede doet gijlieden ook, dat gij het altaar des HEEREN bedekt met tranen, met weening en met zuchting; zoodat Hij niet meer het spijsoffer aanschouwen, noch met welgevallen van uwe hand ontvangen wil.

14 Gij nu zegt : Waarom? Daarom dat de HEER een getuige geweest is, tusschen u en tusschen de huisvrouw uwer jeugd, met dewelke gij trouwelooslijk handelt; daar zij toch uwe gezellin, en de huisvrouw uws verbonds is.

15 Heeft Hij niet maar éénen gemaakt, hoewel Hij des geestes overig had? en waarom *maar* dien éénen? Hij zocht een zaad Gods. Daarom wacht u met uwen geest, en dat niemand trouwelooslijk handele tegen de huisvrouw zijner jeugd.

16 Want de HEER, de God Israëls, zegt, dat Hij het verlaten haat, alhoewel hij den wrevel bedekt met zijn kleed, zegt de HEER der heirscharen; daarom wacht u met uwen geest, dat gij niet trouwelooslijk handelt.

17 Gij vermoeit den HEER met uwe woorden; nog zegt gij : Waarmede vermoeijen wij *Hem?* Daarmede, dat gij zegt : Al wie kwaad doet, is goed in de oogen des HEEREN, en Hij heeft lust aan zoodanigen; of, waar is de God des oordeels?

HOOFDSTUK III.

ZIET, Ik zende mijnen engel, die voor mijn aangezigt den weg bereiden zal; en snellijk zal tot zijnen tempel komen, die Heer, dien gijlieden zoekt, te weten, de Engel des verbonds, aan denwelken gij lust hebt; ziet, hij komt, zegt de HEER der heirscharen.

2 Maar wie zal den dag zijner toekomst verdragen? en wie zal bestaan, als hij verschijnt? Want hij zal zijn als het vuur van eenen goudsmid, en als zeep der vollers.

3 En hij zal zitten, louterende, en het zilver reinigende, en hij zal de kinderen van Levi reinigen, en hij zal ze doorlouteren als goud, en als zilver : dan zullen zij den HEERE spijsoffer toebrengen in geregtigheid.

4 Dan zal het spijsoffer van Juda en Jerùzalem den HEERE zoet wezen, als in de oude dagen, en als in de vorige jaren.

5 En Ik zal tot ulieden ten oordeel naderen; en Ik zal een snel getuige zijn tegen de toovenaars, en tegen de overspelers, en tegen degenen, die valschelijk zweren, en tegen degenen, die den loon des daglooners met geweld inhouden, die de weduw, en den wees, en den vreemdeling *het regt* verkeeren, en Mij niet vreezen, zegt de HEER der heirscharen.

6 Want Ik, de HEER, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs! niet verteerd.

7 Van uwer vaderen dagen af, zijt gij afgeweken van mijne inzettingen, en hebt ze niet bewaard; keert weder tot Mij, en Ik zal tot u wederkeeren, zegt de HEER der heirscharen; maar gij zegt : Waarin zullen wij wederkeeren?

8 Zal een mensch God berooven? maar gij berooft Mij, en zegt : Waarin berooven wij U? *In* de tienden en het heffoffer.

9 Met eenen vloek zijt gij vervloekt, omdat gij Mij berooft, zelfs het gansche volk.

10 Brengt al de tienden in het schathuis, opdat er spijze zij in mijn huis; en beproeft Mij nu daarin, zegt de HEER der heirscharen, of Ik u *dan* niet opendoen zal de vensteren des hemels, en u zegen afgieten, zoodat er geene *schuren* genoeg wezen zullen.

11 En Ik zal om uwentwil den opeter schelden, dat hij u de vrucht des lands niet verderve; en de wijnstok op het veld zal u geene misdragt voortbrengen, zegt de HEER der heirscharen.

12 En alle heidenen zullen u gelukzalig noemen : want gijlieden zult een lustig land zijn, zegt de HEER der heirscharen.

13 Uwe woorden zijn tegen Mij te sterk geworden, zegt de HEER; maar gij zegt : Wat hebben wij tegen U gesproken?

14 Gij zegt : Het is te vergeefs, God te dienen : want wat nuttigheid is het, dat wij zijne wacht waarnemen? en dat wij in het zwart gaan, voor het aangezigt des HEEREN der heirscharen?

15 En nu, wij achten de hoogmoedigen gelukzalig; ook die goddeloosheid doen, worden gebouwd; ook verzoeken zij den HEER, en ontkomen.

16 Alsdan spreken, die den HEER vreezen, een ieder tot zijnen naasten : De HEER merkt er toch op en hoort, en er is een gedenkboek voor zijn aangezigt geschreven, voor degenen, die den HEER vreezen, en voor degenen, die aan zijnen naam gedenken.

17 En zij zullen, zegt de HEER der scharen, te dien dage, dien Ik maken Mij een eigendom zijn; en Ik zal hen verschoonen, gelijk als een man zijnen zoon verschoont, die hem dient.

18 Dan zult gijlieden wederom zien, *het onderscheid* tusschen den regtvaardigen en

den goddeloozen, tusschen dien, die God dient, en dien, die Hem niet dient.

HOOFDSTUK IV.

WANT ziet, die dag komt, brandende als een oven: dan zullen alle hoogmoedigen, en al wie goddeloosheid doet, een stoppel zijn, en de toekomstige dag zal ze in vlam zetten, zegt de HEER der heirscharen, die hun noch wortel, noch tak laten zal.

2 Ulieden daarentegen, die mijnen naam vreest, zal de zon der geregtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder zijne vleugelen; en gij zult uitgaan, en toenemen, als mestkalveren.

3 En gij zult de goddeloozen vertreden: want zij zullen asch worden onder de zolen uwer voeten, te dien dage, dien Ik maken zal, zegt de HEER der heirscharen.

4 Gedenkt der wet van Mozes, mijnen knecht, die Ik hem bevolen heb op Horeb aan gansch Israël; der inzettingen en regten.

5 Ziet, Ik zende ulieden den profeet Elia, eer dat die groote en die vreeselijke dag des HEEREN komen zal.

6 En Hij zal het hart der vaderen tot de kinderen wederbrengen, en het hart der kinderen tot hunne vaderen; opdat Ik niet kome, en de aarde met den ban sla.

EINDE VAN HET OUDE TESTAMENT.

LTK Beets

C 31 4

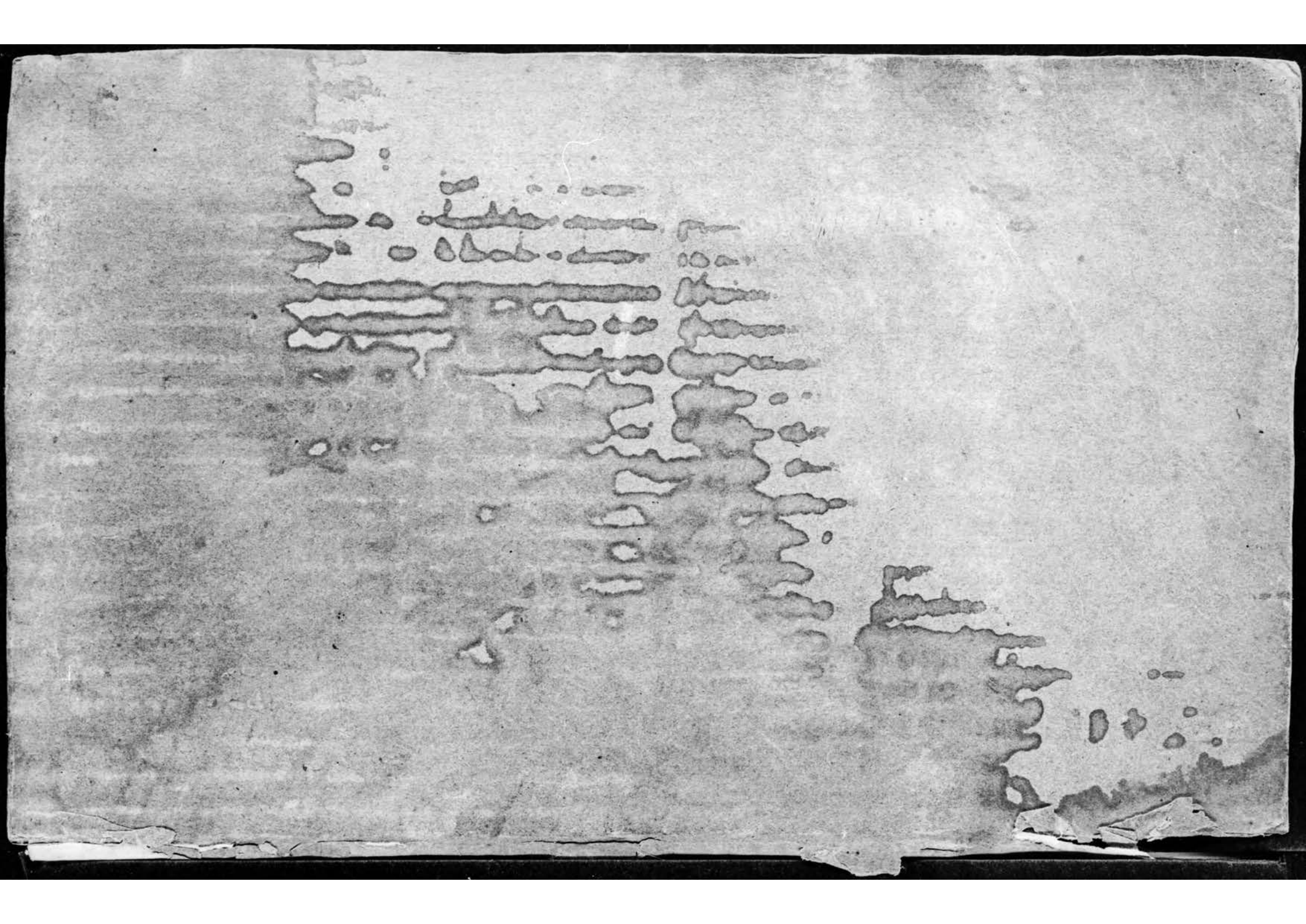

Ltk Beets
C 31

Lth Beats

HET

NIEUWE TESTAMENT

OF

ALLE BOEKEN DES NIEUWEN VERBONDS

VAN ONZEN HEER

JEZUS CHRISTUS,

DOOR LAST VAN DE HOOG-MOG. HEEREN

Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden,

EN

VOLGENS HET BESLUIT VAN DE SYNODE NATIONAAL,
GEHOUDEN TE DORDRECHT, IN DE JAREN MDCXVIII EN MDCXIX,
UIT DE OORSPRONKELIJKE GRIEKSCHE TAAL
IN ONZE NEDERLANDSCHE GETROUWELIJK OVERGEZET.

GEDRUKT VOOR HET
BRITSCHE EN BUITENLANDSCHE BIJBEL-GENOOTSCHAP,
TE LONDEN, — 10, EARL STREET, BLACKFRIARS.
TE BRUSSEL. | TE AMSTERDAM.
TE BREDA.

1845

REGISTER

VAN AL DE BOEKEN

DES NIEUWEN TESTAMENTS.

	Hoofdst.
Het Evangelie van Matthéüs.	XXVIII.
Het Evangelie van Markus.	XVI.
Het Evangelie van Lukas	XXIV.
Het Evangelie van Johannes.	XXI.
De Handelingen der Apostelen	XXVIII.

DE ZENDBRIEVEN VAN PAULUS.

Aan de Romeinen.	XVI.
I. Aan die van Corinthe	XVI.
II. Aan die van Corinthe	XIII.
Aan de Galaten	VI.
Aan die van Efeze	VI.
Aan de Filippensen.	IV.
Aan de Colossensen.	IV.
I. Aan de Thessalonicensen	V.
II. Aan de Thessalonicensen	III.
I. Aan Timótheüs.	VI.
II. Aan Timótheüs	IV.
Aan Titus	III.
Aan Filémon	I.
Aan de Hebreën.	XIII.

DE ALGEMEENE ZENDBRIEVEN.

De Zendbrief van Jakobus.	V.
I. Zendbrief van Petrus.	V.
II. Zendbrief van Petrus.	III.
I. Zendbrief van Johannes.	V.
II. Zendbrief van Johannes.	I.
III. Zendbrief van Johannes	I.
De Zendbrief van Judas.	I.
De Openbaring van Johannes.	XXII.

HET HEILIG EVANGELIE,

NAAR [DE BESCHRIJVING VAN]

MATTHEÜS.

Schaduwen Joseph i Zeeluden uit bekeerde Joden, - eene Egyptische Moeder welk den Kopgeld Jezus Jaarboeken aan Jezus Lazarus.

HOOFDSTUK I.

HET boek des geslachts van Jezus Christus, den zoon van David, den zoon van Abraham.

2 Abraham gewon Izak, en Izak gewon Jakob, en Jakob gewon Judas, en zijne broeders;

3 En Judas gewon Fares en Zara bij Thamar; en Fares gewon Esrom, en Esrom gewon Aram;

4 En Aram gewon Aminádab, en Aminádab gewon Nahasson, en Nahasson gewon Salmon;

5 En Salmón gewon Boöz bij Rachab, en Boöz gewon Obed bij Ruth, en Obed gewon Jessai;

6 En Jessai gewon David, den koning; en David, de koning, gewon Sálomon bij degene, die Uria's *vrouw was geweest*;

7 En Sálomon gewon Róboam, en Róboam gewon Abía, en Abía gewon Asa;

8 En Asa gewon Jósafat, en Jósafat gewon Joram, en Joram gewon Ozias;

9 En Ozias gewon Jóatham, en Jóatham gewon Achaz, en Achaz gewon Ezekías;

10 En Ezekías gewon Manasse, en Manasse gewon Amon, en Amon gewon Josias;

11 En Josias gewon Jechónias, en zijne broeders, omtrent de babylonische overvoering.

12 En na de babylonische overvoering gewon Jechónias Saláthiël, en Saláthiël gewon Zorobábel;

13 En Zorobábel gewon Abiud, en Abiud gewon Eljakim, en Eljakim gewon Azor;

14 En Azor gewon Sadok, en Sadok gewon Achim, en Achim gewon Eliud;

15 En Eliud gewon Eleázar, en Eleázar gewon Matthan, en Matthan gewon Jakob;

16 En Jakob gewon Jozef, den man van Maria, uit welke geboren is Jezus, gezegd Christus.

17 Al de geslachten dan, van Abraham tot David, *zijn* veertien geslachten; en van David tot de babylonische overvoering, *zijn* veertien geslachten; en van de babylonische overvoering tot Christus, *zijn* veertien geslachten.

18 De geboorte van Jezus Christus was nu aldus. Want als Maria, zijne moeder, met Jozef ondertrouwd was, eer zij zamengekomen waren, werd zij zwanger bevonden uit den Heiligen Geest.

19 Jozef nu, haar man, alzoo hij regtvaardig was, en haar niet wilde openbaarlijk te schande maken, was van wil haar heimelijk te verlaten.

20 En alzoo hij deze dingen in den zin had, ziet, de engel des Heeren verscheen hem in den droom, zeggende: Jozef, *gij* zone Davids! zijt niet bevreesd Maria, uwe vrouw, tot u te nemen: want hetgeen in haar ontvangen is, dat is uit den Heiligen Geest.

21 En zij zal eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam heeten Jezus: want hij zal zijn volk zalig maken van hunne zonden.

22 En dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden, hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende:

23 Ziet, de maagd zal zwanger worden, en eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam heeten Emmanuël; hetwelk is, overgezet zijnde, God met ons.

24 Jozef dan, opgewekt zijnde van den slaap, deed, gelijk de engel des Heeren hem bevolen had, en heeft zijne vrouw tot zich genomen;

25 En bekende haar niet, totdat zij dezen haren eerstgeboren zoon gebaard had; en heette zijnen naam Jezus.

HOOFDSTUK II.

TOEN nu Jezus geboren was te Bethlehem, *gelegen* in Judéa, in de dagen van den koning Heródes, ziet, *eenige* wijzen van het Oosten zijn te Jerûzalem aangekomen,

2 Zeggende: Waar is de geboren Koning der Joden? want wij hebben gezien zijne ster in het Oosten, en zijn gekomen, om hem te aanbidden.

3 De koning Heródes nu, *dit* gehoord hebbende, werd ontroerd, en geheel Jerûzalem met hem.

4 En bijeenvergaderd hebbende al de

overpriesters en schriftgeleerden des volks, vraagde van hen, waar de Christus zou geboren worden.

5 En zij zeiden tot hem : Te Beth-lehem, in Judéa *gelegen* : want alzoo is geschreven door den profeet :

6 En gij Beth-lehem, *gij* land Juda! zijt geenszins de minste onder de vorsten van Juda : want uit u zal de Leidsman voortkomen, die mijn volk Israël weiden zal.

7 Toen heeft Heródes de wijzen heimelijk geroepen, en vernam naarstiglijk van hen den tijd, wanneer de ster verschenen was;

8 En hen naar Beth-lehem zendende, zeide : Reist heen, en onderzoekt naarstiglijk naar dat kindeken, en als gij het zult gevonden hebben, boodschapt het mij, opdat ik ook kome en datzelve aanbidde.

9 En zij, den koning gehoord hebbende, zijn heengereisd; en ziet, de ster, die zij in het Oosten gezien hadden, ging hun voor, totdat zij kwam en stond boven *de plaats,* waar het kindeken was.

10 Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer groote vreugde.

11 En in het huis gekomen zijnde, vonden zij het kindeken met Maria, zijne moeder; en nedervallende hebben zij hetzelve aangebeden; en hunne schatten opengedaan hebbende, bragten zij hem geschenken : goud, en wierook, en mirre.

12 En door Goddelijke openbaring vermaand zijnde in den droom, dat zij niet zouden wederkeeren tot Heródes, vertrokken zij door eenen anderen weg weder naar hun land.

13 Toen zij nu vertrokken waren, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, zeggende : Sta op, en neem tot u dat kindeken en zijne moeder, en vlied in Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal : want Heródes zal het kindeken zoeken, om hetzelve te dooden.

14 Hij dan opgestaan zijnde, nam het kindeken en zijne moeder tot zich in den nacht, en vertrok naar Egypte;

15 En was aldaar tot den dood van Heródes; opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende : Uit Egypte heb Ik mijnen Zoon geroepen.

16 Als Heródes zag, dat hij van de wijzen bedrogen was, toen werd hij zeer toornig, en *eenigen* afgezonden hebbende, heeft omgebragt al de kinderen, die binnen Beth-lehem, en in al deszelfs landpalen *waren,* van twee jaren *oud* en daaronder, naar den tijd, dien hij van de wijzen naarstiglijk onderzocht had.

17 Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den profeet Jeremia, zeggende :

18 Eene stem is in Rama gehoord, geklag, geween en veel gekerm; Rachel beweende hare kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat zij niet zijn!

19 Toen Heródes nu gestorven was, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, in Egypte,

20 Zeggende : Sta op, neem het kindeken en zijne moeder tot u, en trek in het land Israëls : want zij zijn gestorven, die de ziel van het kindeken zochten.

21 Hij dán, opgestaan zijnde, heeft tot zich genomen het kindeken en zijne moeder, en is gekomen in het land Israëls.

22 Maar als hij hoorde, dat Archeláüs in Judéa koning was, in de plaats van zijnen vader Heródes, vreesde hij daarheen te gaan; maar door Goddelijke openbaring vermaand in den droom, is hij vertrokken in de deelen van Galiléa.

23 En *daar* gekomen zijnde, nam hij zijne woonplaats in de stad, genaamd Názareth; opdat vervuld zou worden, wat door de profeten gezegd is, dat hij Nazaréner zal geheeten worden.

HOOFDSTUK III.

EN in die dagen kwam Johannes de Dooper, predikende in de woestijn van Judéa,

2 En zeggende : Bekeert u; want het koningrijk der hemelen is nabij gekomen.

3 Want deze is het, van denwelken gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende : De stem des roependen in de woestijn : Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden regt!

4 En dezelve Johannes had zijne kleeding van kemelshaar, en eenen lederen gordel om zijne lendenen; en zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honig.

5 Toen is tot hem uitgegaan Jerúzalem en geheel Judéa, en het geheele land rondom de Jordaan;

6 En werden van hem gedoopt in de Jordaan, belijdende hunne zonden.

7 Hij dan, ziende velen van de farizeën

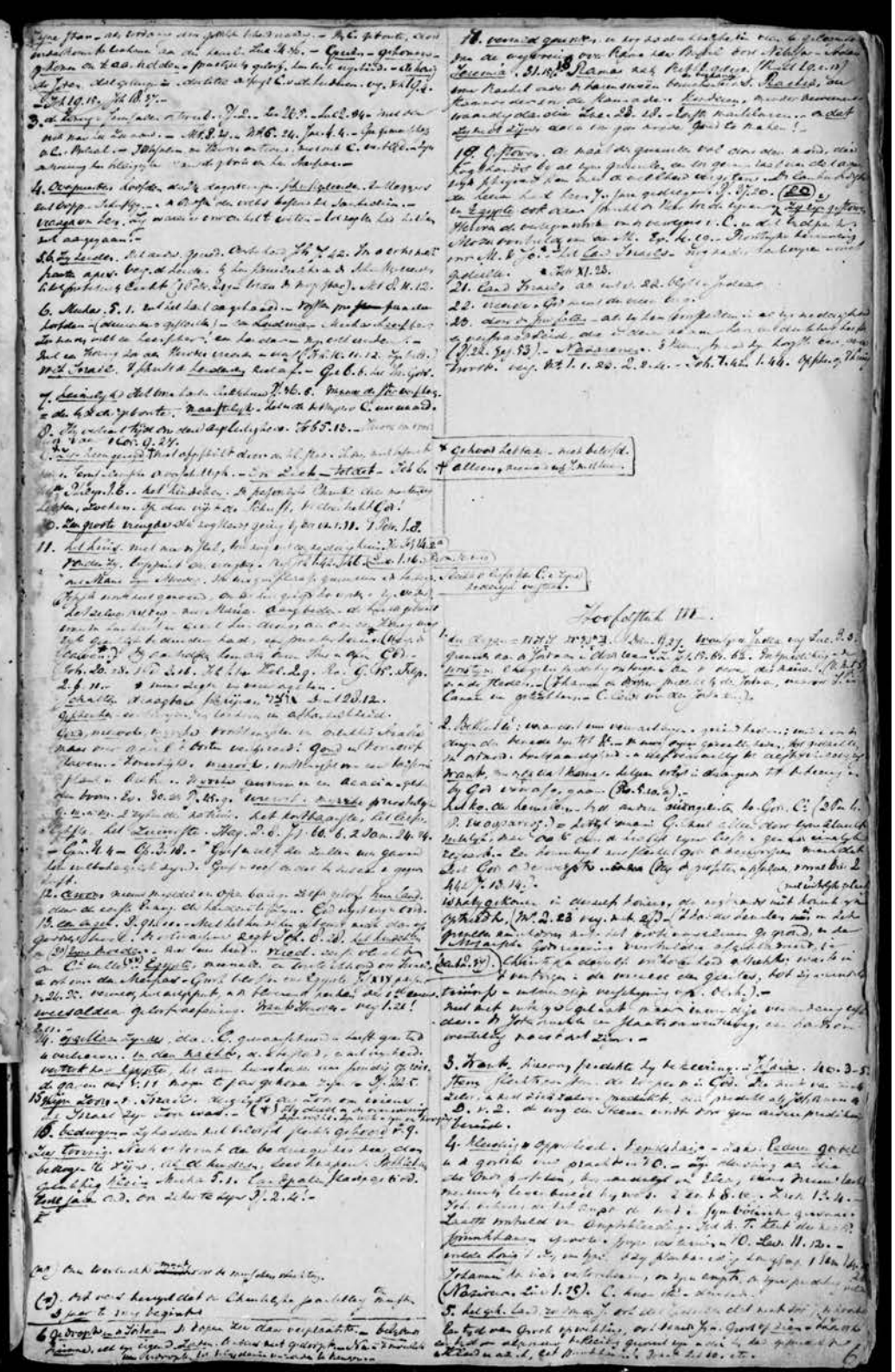

en sadduceën tot zijnen doop komen, sprak tot hen : Gij adderen-gebroedsels! wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn?

8 Brengt dan vruchten voort, der bekeering waardig.

9 En meent niet bij u zelven te zeggen : Wij hebben Abraham tot eenen vader; want ik zeg u, dat God zelfs uit deze steenen Abraham kinderen kan verwekken.

10 En ook is alreede de bijl aan den wortel der boomen gelegd; alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.

11 Ik doope u wel met water tot bekeering; maar die na mij komt, is sterker dan ik, wiens schoenen ik niet waardig ben *hem na* te dragen; die zal u met den Heiligen Geest en met vuur doopen.

12 Wiens wan in zijne hand is, èn hij zal zijnen dorschvloer doorzuiveren, en zijne tarwe in zijne schuur zamenbrengen, en zal het kaf met onuitblusschelijk vuur verbranden.

13 Toen kwam Jezus van Galiléa naar de Jordaan, tot Johannes, om van hem gedoopt te worden.

14 Doch Johannes weigerde hem zeer, zeggende : Mij is noodig van u gedoopt te worden, en komt gij tot mij?

15 Maar Jezus, antwoordende, zeide tot hem : Laat nu af; want aldus betaamt ons alle geregtigheid te vervullen. Toen liet hij van hem af.

16 En Jezus, gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water; en ziet, de hemelen werden hem geopend, en hij zag den Geest Gods nederdalen, gelijk eene duive, en op hem komen.

17 En ziet, eene stem uit de hemelen, zeggende : Deze is mijn Zoon, mijn geliefde, in denwelken Ik mijn welbehagen heb!

HOOFDSTUK IV.

TOEN werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van den duivel.

2 En als hij veertig dagen en veertig nachten gevast had, hongerde hem ten laatste.

3 En de verzoeker, tot hem gekomen zijnde, zeide : Indien gij Gods Zoon zijt, zeg, dat deze steenen brooden worden.

4 Doch hij, antwoordende, zeide : Er is geschreven : De mensch zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat.

5 Toen nam hem de duivel mede naar de heilige stad, en stelde hem op de tinne des tempels;

6 En zeide tot hem : Indien gij Gods Zoon zijt, werp u zelven nederwaarts : want er is geschreven, dat Hij zijne engelen van u bevelen zal, en *dat* zij u op de handen zullen nemen, opdat gij niet te eeniger tijd uwen voet aan eenen steen aanstoot.

7 Jezus zeide tot hem : Er is wederom geschreven : Gij zult den Heer, uwen God, niet verzoeken.

8 Wederom nam hem de duivel mede op eenen zeer hoogen berg, en toonde hem al de koningrijken der wereld, en hunne heerlijkheid;

9 En zeide tot hem : Al deze dingen zal ik u geven, indien gij, nedervallende, mij zult aanbidden.

10 Toen zeide Jezus tot hem : Ga weg, Satan! want er staat geschreven : Den Heer, uwen God, zult gij aanbidden, en Hem alleen dienen.

11 Toen liet de duivel van hem af; en ziet, de engelen zijn toegekomen, en dienden hem.

12 Als nu Jezus gehoord had, dat Johannes overgeleverd was, is hij wedergekeerd naar Galiléa;

13 En Názareth verlaten hebbende, is komen wonen te Kapérnaüm, gelegen aan de zee, in de landpalen van Zabulon en Néfthalim;

14 Opdat vervuld zou worden hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende :

15 Het land Zabulon en het land Néfthalim, *aan den* weg der zee, over de Jordaan, Galiléa der volken;

16 Het volk, dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en dengenen, die zaten in het land en schaduwe des doods, denzelven is een licht opgegaan.

17 Van toen aan heeft Jezus begonnen te prediken, en te zeggen : Bekeert u, want het koningrijk der hemelen is nabij gekomen.

18 En Jezus, wandelende aan de zee van Galiléa, zag twee broeders, *namelijk* Simon, gezegd Petrus, en Andréas, zijnen broeder, het net in de zee werpende (want zij waren visschers);

19 En hij zeide tot hen : Volgt mij na,

en ik zal u visschers der menschen maken.
20 Zij dan, terstond de netten verlatende, zijn hem nagevolgd.
21 En hij, van daar voortgegaan zijnde, zag twee andere broeders, *namelijk* Jakobus, den *zoon* van Zebedéüs, en Johannes, zijnen broeder, in het schip met hunnen vader Zebedéüs, hunne netten vermakende, en heeft hen geroepen.
22 Zij dan, terstond verlatende het schip en hunnen vader, zijn hem nagevolgd.
23 En Jezus omging geheel Galiléa, leerende in hunne synagogen en predikende het evangelie des koningrijks, en genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk.
24 En zijn gerucht ging *van daar* uit in geheel Syrië; en zij bragten tot hem allen, die kwalijk gesteld waren, met verscheidene ziekten en pijnen bevangen zijnde, en van den duivel bezeten, en maanzieken en geraakten; en hij genas dezelve.
25 En vele scharen volgden hem na, van Galiléa, en *van* Dekápolis, en *van* Jerúzalem, en *van* Judéa, en *van* over de Jordaan.

HOOFDSTUK V.

EN *Jezus,* de scharen ziende, is geklommen op eenen berg, en als hij nedergezeten was, kwamen zijne discipelen tot hem.
2 En zijnen mond geopend hebbende, leerde hij hen, zeggende:
3 Zalig *zijn* de armen van geest; want hunner is het koningrijk der hemelen.
4 Zalig *zijn* die treuren; want zij zullen vertroost worden.
5 Zalig *zijn* de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beërven.
6 Zalig *zijn* die hongeren en dorsten *naar* de geregtigheid; want zij zullen verzadigd worden.
7 Zalig *zijn* de barmhartigen; want hun zal barmhartigheid geschieden.
8 Zalig *zijn* de reinen van harte; want zij zullen God zien.
9 Zalig *zijn* de vreedzamen; want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.
10 Zalig *zijn* die vervolgd worden om der geregtigheid wil; want hunner is het koningrijk der hemelen.
11 Zalig zijt gij, als u *de menschen* smaden, en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om mijnentwil.
12 Verblijdt en verheugt *u,* want uw loon *is* groot in de hemelen: want alzoo hebben zij vervolgd de profeten, die vóór u *geweest zijn.*
13 Gij zijt het zout der aarde: indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal *het* gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, dan om buiten geworpen, en van de menschen vertreden te worden.
14 Gij zijt het licht der wereld; eene stad boven op eenen berg liggende, kan niet verborgen zijn.
15 Noch steekt men eene kaars aan, en zet die onder eene koornmaat, maar op eenen kandelaar, en zij schijnt allen, die in het huis *zijn:*
16 Laat uw licht alzoo schijnen voor de menschen, dat zij uwe goede werken mogen zien, en uwen Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.
17 Meent niet, dat ik gekomen ben, om de wet of de profeten te ontbinden; ik ben niet gekomen, om *die* te ontbinden, maar te vervullen.
18 Want voorwaar zeg ik u: totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied.
19 Zoo wie dan één van deze minste geboden zal ontbonden, en de menschen alzoo zal geleerd hebben, *die* zal de minste genaamd worden in het koningrijk der hemelen; maar zoo wie *dezelve* zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in het koningrijk der hemelen.
20 Want ik zeg u: ten zij uwe geregtigheid overvloediger zij, dan der schriftgeleerden en der farizeën, dat gij in het koningrijk der hemelen geenszins zult ingaan.
21 Gij hebt gehoord, dat *tot* de ouden gezegd is: Gij zult niet dooden; maar zoo wie doodt, *die* zal strafbaar zijn door het gerigt.
22 Doch ik zeg u: zoo wie te onregt op zijnen broeder toornig is, die zal strafbaar zijn door het gerigt; en wie tot zijnen broeder zegt, Ráka! die zal strafbaar zijn door den grooten raad; maar wie zegt, gij dwaas! die zal strafbaar zijn door het helsche vuur.
23 Zoo gij dan uwe gave zult op het altaar offeren, en aldaar gedachtig wordt, dat uw broeder iets tegen u heeft;
24 Laat daar uwe gave voor het altaar, en ga heen, verzoen u eerst met uwen

Matth 3.

Luk 3.

Luk. 3.

Joh. 1.

broeder, en kom dan en offer uwe gave.
25 Wees haastelijk welgezind *jegens* uwe wederpartij, terwijl gij nog met hem op den weg zijt; opdat de wederpartij niet misschien u den regter overlevere, en de regter u den dienaar overlevere, en gij in de gevangenis geworpen wordt.
26 Voorwaar ik zeg u : gij zult daar geenszins uitkomen, totdat gij den laatsten penning zult betaald hebben.
27 Gij hebt gehoord, dat *van* de ouden gezegd is : Gij zult geen overspel doen.
28 Maar ik zeg u, dat zoo wie eene vrouw *aan*ziet, om dezelve te begeeren, die heeft alreede overspel in zijn hart met haar gedaan.
29 Indien dan uw regteroog u ergert, trek het uit, en werp het van u : want het is u nut, dat één uwer leden verga, en niet uw geheele ligchaam in de hel geworpen worde.
30 En indien uwe regterhand u ergert, houw ze af, en werp ze van u : want het is u nut, dat één uwer leden verga, en niet uw geheele ligchaam in de hel geworpen worde.
31 Er is ook gezegd : Zoo wie zijne vrouw verlaten zal, die geve haar eenen scheidbrief.
32 Maar ik zeg u, dat zoo wie zijne vrouw verlaten zal, anders dan uit oorzake van hoererij, die maakt, dat zij overspel doet; en zoo wie de verlatene zal trouwen, die doet overspel.
33 Wederom hebt gij gehoord, dat *van* de ouden gezegd is : Gij zult den eed niet breken, maar gij zult den Heere uwe eeden houden.
34 Maar ik zeg u : zweer ganschelijk niet, noch bij den hemel, omdat hij is de troon Gods;
35 Noch bij de aarde, omdat zij is de voetbank zijner voeten; noch bij Jerùzalem, omdat zij is de stad des grooten Konings;
36 Noch bij uw hoofd zult gij zweren, omdat gij niet één haar kunt wit of zwart maken :
37 Maar laat zijn uw woord ja, ja : neen, neen; wat boven dezen is, dat is uit den boozen.
38 Gij hebt gehoord, dat gezegd is : Oog om oog, en tand om tand.
39 Maar ik zeg u, dat gij den boozen niet wederstaat; maar, zoo wie u op de regterwang slaat, keer hem ook de andere toe;
40 En zoo iemand met u regten wil, en uwen rok nemen, laat hem ook den mantel :
41 En zoo wie u zal dwingen ééne mijl te gaan, ga met hem twee *mijlen*.
42 Geef dengenen, die *iets* van u bidt, en keer u niet af van dengenen, die van u leenen wil.
43 Gij hebt gehoord, dat er gezegd is : Gij zult uwen naasten liefhebben en uwen vijand zult gij haten.
44 Maar ik zeg u : hebt uwe vijanden lief; zegent ze, die u vervloeken; doet wel dengenen, die u haten; en bidt voor degenen, die u geweld doen, en die u vervolgen;
45 Opdat gij moogt kinderen zijn uws Vaders, die in de hemelen is : want Hij doet zijne zon opgaan over boozen en goeden, en regent over regtvaardigen en onregtvaardigen.
46 Want indien gij liefhebt, die u liefhebben, wat loon hebt gij? Doen ook de tollenaars niet hetzelfde?
47 En indien gij uwe broeders alleen groet, wat doet gij boven anderen? Doen ook niet de tollenaars alzoo?
48 Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, die in de hemelen is, volmaakt is.

HOOFDSTUK VI.

HEBT acht, dat gij uwe aalmoes niet doet voor de menschen, om van hen gezien te worden : anders zoo hebt gij geenen loon bij uwen Vader, die in de hemelen is.
2 Wanneer gij dan aalmoes doet, zoo laat voor u niet trompetten, gelijk de geveinsden in de synagogen en op de straten doen, opdat zij van de menschen geëerd mogen worden. Voorwaar zeg ik u : zij hebben hunnen loon weg.
3 Maar als gij aalmoes doet, zoo laat uwe linker*hand* niet weten, wat uwe regter doet;
4 Opdat uwe aalmoes in het verborgen zij : en uw Vader, die in het verborgen ziet, die zal het u in het openbaar vergelden.
5 En wanneer gij bidt, zoo zult gij niet zijn gelijk de geveinsden : want die plegen gaarne, in de synagogen en op de hoeken der straten staande, te bidden, opdat zij van de menschen mogen gezien worden. Voorwaar ik zeg u, dat zij hunnen loon weg hebben.
6 Maar gij, wanneer gij bidt, ga in uwe

binnenkamer, en uwe deur gesloten hebbende, bid uwen Vader, die in het verborgen is; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden.

7 En als gij bidt, zoo gebruikt geen ijdel verhaal van woorden, gelijk de heidenen: want zij meenen, dat zij door hunne veelheid van woorden zullen verhoord worden.

8 Wordt dan hun niet gelijk: want uw Vader weet, wat gij van noode hebt, eer gij Hem bidt.

9 Gij dan bidt aldus: Onze Vader, die in de hemelen *zijt!* uw naam worde geheiligd.

10 Uw koningrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, *alzoo* ook op de aarde.

11 Geef ons heden ons dagelijksch brood.

12 En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren.

13 En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boozen. Want uw is het koningrijk, en de kracht, en de heerlijkheid, in der eeuwigheid, amen.

14 Want indien gij den menschen hunne misdaden vergeeft, zoo zal uw hemelsche Vader ook u vergeven.

15 Maar indien gij den menschen hunne misdaden niet vergeeft, zoo zal ook uw Vader uwe misdaden niet vergeven.

16 En wanneer gij vast, toont geen droevig gezigt, gelijk de geveinsden: want zij mismaken hunne aangezigten, opdat zij van de menschen mogen gezien worden, als zij vasten. Voorwaar ik zeg u, dat zij hunnen loon weg hebben.

17 Maar gij, als gij vast, zalf uw hoofd, en wasch uw aangezigt;

18 Opdat het van de menschen niet gezien worde, als gij vast, maar van uwen Vader, die in het verborgen is; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden.

19 Vergadert u geene schatten op de aarde, waar ze de motte en de roest verderft, en waar de dieven doorgraven en stelen;

20 Maar vergadert u schatten in den hemel, waar ze noch motte noch roest verderft, en waar de dieven niet doorgraven noch stelen:

21 Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

22 De kaars des ligchaams is het oog; indien dan uw oog eenvoudig is, zoo zal uw geheele ligchaam verlicht wezen;

23 Maar indien uw oog boos is, zoo zal geheel uw ligchaam duister zijn. Indien dan het licht, dat in u is, duisternis is, hoe groot *zal* de duisternis *zelve zijn!*

24 Niemand kan twee heeren dienen: want of hij zal den éénen haten en den anderen liefhebben, of hij zal den éénen aanhangen en den anderen verachten; gij kunt niet God dienen en den Mammon.

25 Daarom zeg ik u: zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten, en wat gij drinken zult; noch voor uw ligchaam, waarmede gij u kleeden zult: is het leven niet meer dan het voedsel, en het ligchaam dan de kleeding?

26 Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaijen, noch maaijen, noch verzamelen in de schuren; en uw hemelsche Vader voedt *nogtans* dezelve: gaat gij dezelve niet *zeer* veel te boven?

27 Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, ééne el tot zijne lengte toedoen?

28 En wat zijt gij bezorgd voor de kleeding? Aanmerkt de leliën des velds, hoe zij wassen: zij arbeiden niet, en spinnen niet;

29 En ik zeg u, dat ook Sálomo, in al zijne heerlijkheid, niet is bekleed geweest, gelijk één van dezen.

30 Indien nu God het gras des velds, dat heden is, en morgen in den oven geworpen wordt, alzoo bekleedt, zal Hij u niet veel meer *kleeden*, gij kleingeloovigen?

31 Daarom zijt niet bezorgd, zeggende: Wat zullen wij eten? of wat zullen wij drinken? of waarmede zullen wij ons kleeden?

32 Want al deze dingen zoeken de heidenen: want uw hemelsche Vader weet, dat gij al deze dingen behoeft.

33 Maar zoekt eerst het koningrijk Gods en zijne geregtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.

34 Zijt dan niet bezorgd tegen den morgen: want de morgen zal voor het zijne zorgen; *elke* dag heeft genoeg aan zijn zelfs kwaad.

HOOFDSTUK VII.

OORDEELT niet, opdat gij niet geoordeeld wordt.

2 Want met welk oordeel gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden; en met welke mate gij meet, zal u wedergemeten worden.

3 En wat ziet gij den splinter, die in het oog uws broeders is, maar den balk, die in uw oog is, merkt gij niet?

4 Of, hoe zult gij tot uwen broeder zeggen : Laat toe, dat ik den splinter uit uw oog uitdoe; en zie, er is een balk in uw oog?

5 Gij geveinsde! werp eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij bezien, om den splinter uit uws broeders oog uit te doen.

6 Geeft het heilige den honden niet, noch werpt uwe paarlen voor de zwijnen : opdat zij niet te eeniger tijd dezelve met hunne voeten vertreden, en *zich* omkeerende u verscheuren.

7 Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.

8 Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden.

9 Of wat mensch is er onder u, zoo zijn zoon hem zou bidden om brood, die hem eenen steen zal geven?

10 En zoo hij hem om een' visch zou bidden, die hem eene slang zal geven?

11 Indien dan gij, die boos zijt, weet uwen kinderen goede gaven te geven, hoe veel te meer zal uw Vader, die in de hemelen is, goede *gaven* geven dengenen, die ze van Hem bidden!

12 Alle *dingen* dan, die gij wilt, dat u de menschen zouden doen, doet gij hun ook alzoo : want dat is de wet en de profeten.

13 Gaat in door de enge poort : want wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan :

14 Want de poort is eng, en de weg is naauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die denzelven vinden.

15 Maar wacht u van de valsche profeten, dewelke in schaapskleederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven.

16 Aan hunne vruchten zult gij hen kennen. Leest men ook eene druif van doornen, of vijgen van distelen?

17 Alzoo een ieder goede boom brengt voort goede vruchten, en een kwade boom brengt voort kwade vruchten.

18 Een goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen, noch een kwade boom goede vruchten voortbrengen.

19 Een ieder boom, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.

20 Zoo zult gij dan dezelve aan hunne vruchten kennen.

21 Niet een iegelijk, die tot mij zegt : Heere, Heere! zal ingaan in het koningrijk der hemelen, maar die daar doet den wil mijns Vaders, die in de hemelen is.

22 Velen zullen te dien dage tot mij zeggen : Heere, Heere! hebben wij niet in uwen naam geprofeteerd, en in uwen naam duivelen uitgeworpen, en in uwen naam vele krachten gedaan?

23 En dan zal ik hun openlijk aanzeggen : Ik heb u nooit gekend; gaat weg van mij, gij, die de ongeregtigheid werkt!

24 Een iegelijk dan, die deze mijne woorden hoort en dezelve doet, dien zal ik vergelijken bij een' voorzigtig man, die zijn huis op eene steenrots gebouwd heeft;

25 En er is slagregen nedergevallen, en de waterstroomen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelve huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond.

26 En een iegelijk, die deze mijne woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij eenen dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft;

27 En de slagregen is nedergevallen, en de waterstroomen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelve huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot.

28 En het is geschied, als Jezus deze woorden geëindigd had, *dat* de scharen zich ontzetteden over zijne leer :

29 Want hij leerde hen, als magt hebbende, en niet als de schriftgeleerden.

HOOFDSTUK VIII.

TOEN hij nu van den berg afgeklommen was, zijn hem vele scharen gevolgd.

2 En ziet, een melaatsche kwam, en aanbad hem, zeggende : Heere! indien gij wilt, gij kunt mij reinigen.

3 En Jezus, de hand uitstrekkende, heeft hem aangeraakt, zeggende : Ik wil, word gereinigd! En terstond werd *hij van* zijne melaatschheid gereinigd.

4 En Jezus zeide tot hem : Zie, dat gij *dit* niemand zegt; maar ga heen, toon u zelven den priester, en offer de gave, die Mozes geboden heeft, hun tot eene getuigenis.

5 Als nu Jezus te Kapérnaüm ingegaan

was, kwam tot hem een hoofdman over honderd, biddende hem,

6 En zeggende : Heere! mijn knecht ligt te huis geraakt, en lijdt zware pijnen.

7 En Jezus zeide tot hem : Ik zal komen en hem genezen.

8 En de hoofdman over honderd, antwoordende, zeide : Heere! ik ben niet waardig, dat gij onder mijn dak zoudt inkomen, maar spreek alleenlijk een woord, en mijn knecht zal genezen worden.

9 Want ik ben ook een mensch onder de magt *van anderen*, hebbende onder mij krijgsknechten; en ik zeg tot dezen : Ga! en hij gaat; en tot den anderen : Kom! en hij komt; en tot mijnen dienstknecht : Doe dat! en hij doet het.

10 Jezus nu, *dit* hoorende, heeft zich verwonderd, en zeide tot degenen, die *hem* volgden : Voorwaar zeg ik u, ik heb zelfs in Israël zoo groot een geloof niet gevonden.

11 Doch ik zeg u, dat velen zullen komen van Oosten en Westen, en zullen met Abraham, en Izak, en Jakob, aanzitten in het koningrijk der hemelen;

12 En de kinderen des koningrijks zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis : aldaar zal weening zijn, en knersing der tanden.

13 En Jezus zeide tot den hoofdman over honderd : Ga heen, en u geschiede, gelijk gij geloofd hebt. En zijn knecht is gezond geworden te dierzelver ure.

14 En Jezus gekomen zijnde in het huis van Petrus, zag zijner vrouws moeder *te bed* liggen, hebbende de koorts.

15 En hij raakte hare hand aan, en de koorts verliet haar; en zij stond op, en diende henlieden.

16 En als het laat geworden was, hebben zij velen, van den duivel bezeten, tot hem gebragt, en hij wierp de *booze* geesten uit met den woorde, en hij genas allen, die kwalijk gesteld waren.

17 Opdat vervuld zou worden, dat gesproken was door Jesaja, den profeet, zeggende : Hij heeft onze krankheden *op zich* genomen, en *onze* ziekten gedragen.

18 En Jezus, vele scharen ziende rondom zich, beval aan de andere zijde over te varen.

19 En er kwam een zeker schriftgeleerde tot hem, en zeide tot hem : Meester! ik zal u volgen, waar gij ook heengaat.

20 En Jezus zeide tot hem : De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des menschen heeft niet, waar hij het hoofd nederlegge.

21 En een ander uit zijne discipelen zeide tot hem : Heere! laat mij toe, dat ik eerst heenga, en mijnen vader begrave.

22 Doch Jezus zeide tot hem : Volg mij, en laat de dooden hunne dooden begraven.

23 En als hij in het schip gegaan was, zijn hem zijne discipelen gevolgd.

24 En ziet, er ontstond eene groote onstuimigheid in de zee, alzoo dat het schip van de golven bedekt werd : doch hij sliep.

25 En zijne discipelen, bij *hem* komende, hebben hem opgewekt, zeggende : Heere, behoed ons, wij vergaan!

26 En hij zeide tot hen : Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingeloovigen? Toen stond hij op, en bestrafte de winden en de zee; en er werd groote stilte.

27 En de menschen verwonderden zich, zeggende : Hoedanig een is deze, dat ook de winden en de zee hem gehoorzaam zijn!

28 En als hij over aan de andere zijde was gekomen in het land der Gergesénen, zijn hem twee, van den duivel bezeten, ontmoet, komende uit de graven, die zeer wreed waren, alzoo dat niemand door dien weg kon voorbijgaan.

29 En ziet, zij riepen, zeggende : Jezus, gij Zone Gods! wat hebben wij met u *te doen?* Zijt gij hier gekomen, om ons te pijnigen vóór den tijd?

30 En verre van hen was eene kudde veler zwijnen, weidende.

31 En de duivelen baden hem, zeggende : Indien gij ons uitwerpt, laat ons toe, dat wij in die kudde zwijnen varen.

32 En hij zeide tot hen : Gaat heen. En zij uitgaande voeren heen in de kudde zwijnen; en ziet, de geheele kudde zwijnen, stortte van de steilte af in de zee, en zij stierven in het water.

33 En die ze weidden, zijn gevlugt; en als zij in de stad gekomen waren, boodschapten zij al *deze* dingen, en wat den bezetenen *geschied was*.

34 En ziet, de geheele stad ging uit, Jezus te gemoet; en als zij hem zagen, baden zij, dat hij uit hunne landpalen wilde vertrekken.

HOOFDSTUK IX.

EN in het schip gegaan zijnde, voer hij over en kwam in zijne stad. En ziet, zij bragten tot hem eenen geraakten, op een bed liggende.

2 En Jezus hun geloof ziende, zeide tot den geraakten : Zoon! zijt welgemoed, uwe zonden zijn u vergeven.

3 En ziet, sommigen der schriftgeleerden zeiden in zich zelven : Deze lastert *God*.

4 En Jezus, ziende hunne gedachten, zeide : Waarom overdenkt gij kwaad in uwe harten?

5 Want wat is ligter, te zeggen : De zonden zijn u vergeven? of te zeggen : Sta op en wandel?

6 Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des menschen magt heeft op de aarde, de zonden te vergeven (toen zeide hij tot den geraakten) : Sta op, neem uw bed op, en ga heen naar uw huis.

7 En hij opgestaan zijnde, ging heen naar zijn huis.

8 De scharen nu, *dat* ziende, hebben zich verwonderd, en God verheerlijkt, die zoodanige magt den menschen gegeven had.

9 En Jezus, van daar voortgaande, zag een' mensch in het tolhuis zitten, genaamd Matthéüs; en zeide tot hem : Volg mij. En hij opstaande volgde hem.

10 En het geschiedde, als hij in het huis *van Matthéüs* aanzat, ziet, vele tollenaars en zondaars kwamen en zaten mede aan, met Jezus en zijne discipelen.

11 En de farizeën, *dat* ziende, zeiden tot zijne discipelen : Waarom eet uw Meester met de tollenaren en zondaren?

12 Maar Jezus, *zulks* hoorende, zeide tot hen : Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn.

13 Doch gaat heen en leert, wat het zij : Ik wil barmhartigheid, en niet offerande : want ik ben niet gekomen om te roepen regtvaardigen, maar zondaars tot bekeering.

14 Toen kwamen de discipelen van Johannes tot hem, zeggende : Waarom vasten wij en de farizeën veel, en uwe discipelen vasten niet?

15 En Jezus zeide tot hen : Kunnen ook de bruilofts-kinderen treuren, zoo lang de bruidegom bij hen is? Maar de dagen zullen komen, wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en dan zullen zij vasten.

16 Ook zet niemand eenen lap ongevold laken op een oud kleed : want deszelfs aangezette lap scheurt af van het kleed, en er wordt eene erger scheur.

17 Noch doet men nieuwen wijn in oude *leder*-zakken; anders zoo bersten de *leder*-zakken, en de wijn wordt uitgestort, en de *leder*-zakken verderven; maar men doet nieuwen wijn in nieuwe *leder*-zakken, en beide te zamen worden behouden.

18 Als hij deze dingen tot hen sprak, ziet, een overste kwam en aanbad hem, zeggende : Mijne dochter is nu terstond gestorven, doch kom en leg uwe hand op haar, en zij zal leven.

19 En Jezus, opgestaan zijnde, volgde hem, en zijne discipelen.

20 (En ziet, eene vrouw, die twaalf jaren het bloedvloeijen gehad had, komende tot hem van achteren, raakte den zoom zijns kleeds aan :

21 Want zij zeide in zich zelve : Indien ik alleenlijk zijn kleed aanraak, zoo zal ik gezond worden.

22 En Jezus, zich omkeerende en haar ziende, zeide : Zijt welgemoed, dochter! uw geloof heeft u behouden. En de vrouw werd gezond van dezelve ure af.)

23 En als Jezus in het huis des oversten kwam, en zag de pijpers en de woelende schare,

24 Zeide hij tot hen : Vertrekt; want het dochtertje is niet dood, maar slaapt. En zij belachten hem.

25 Als nu de schare uitgedreven was, ging hij in, en greep hare hand; en het dochtertje stond op.

26 En dit gerucht ging uit door dat geheele land.

27 En als Jezus van daar voortging, zijn hem twee blinden gevolgd, roepende en zeggende : *Gij* Zone Davids, ontferm u onzer!

28 En als hij in huis gekomen was, kwamen de blinden tot hem. En Jezus zeide tot hen : Gelooft gij, dat ik dat doen kan? Zij zeiden tot hem : Ja, Heere!

29 Toen raakte hij hunne oogen aan, zeggende : U geschiede naar uw geloof.

30 En hunne oogen zijn geopend geworden. En Jezus heeft hun zeer strengelijk verboden, zeggende : Ziet, dat het niemand wete.

31 Maar zij, uitgegaan zijnde, hebben hem ruchtbaar gemaakt door dat geheele land.

32 Als dezen nu uitgingen, ziet, zoo bragten zij tot hem een' mensch, die stom en van den duivel bezeten was.
33 En als de duivel uitgeworpen was, sprak de stomme. En de scharen verwonderden zich, zeggende : Er is nooit desgelijks in Israël gezien!
34 Maar de farizeën zeiden : Hij werpt de duivelen uit door den overste der duivelen.
35 En Jezus omging al de steden en vlekken, leerende in hunne synagogen, en predikende het evangelie des koningrijks, en genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk.
36 En hij, de scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen over hen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen, die geenen herder hebben.
37 Toen zeide hij tot zijne discipelen : De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige;
38 Bidt dan den Heer des oogstes, dat Hij arbeiders in zijnen oogst uitstoote.

HOOFDSTUK X.

EN zijne twaalf discipelen tot zich geroepen hebbende, heeft hij hun magt gegeven over de onreine geesten, om dezelve uit te werpen, en om alle ziekte en alle kwale te genezen.
2 De namen nu der twaalf apostelen zijn deze : de eerste, Simon, gezegd Petrus, en Andréas, zijn broeder; Jakobus, de *zoon* van Zebedéüs, en Johannes, zijn broeder;
3 Filippus en Bartholoméüs; Thomas en Matthéüs, de tollenaar; Jakobus, de *zoon* van Alféüs, en Lebbéüs, toegenaamd Thaddéüs;
4 Simon Kananites, en Judas Iskáriot, die hem ook verraden heeft.
5 Deze twaalf heeft Jezus uitgezonden, en hun bevel gegeven, zeggende : Gij zult niet heengaan op den weg der heidenen, en gij zult niet ingaan in *eenige* stad der Samaritanen.
6 Maar gaat veel meer heen tot de verlorene schapen van het huis Israëls.
7 En heengaande predikt, zeggende : Het koningrijk der hemelen is nabij gekomen.
8 Geneest de kranken, reinigt de melaatschen, wekt de dooden op, werpt de duivelen uit. Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet.
9 Verkrijgt u noch goud, noch zilver, noch koper-*geld* in uwe gordels;
10 Noch male tot den weg, noch twee rokken, noch schoenen, noch staf : want de arbeider is zijn voedsel waardig.
11 En in wat stad of vlek gij zult inkomen, onderzoekt, wie daarin waardig is; en blijft aldaar, totdat gij *daar* uitgaat.
12 En als gij in het huis gaat, zoo groet hetzelve.
13 En indien dat huis waardig is, zoo kome uw vrede over hetzelve; maar indien het niet waardig is, zoo keere uw vrede weder tot u.
14 En zoo iemand u niet zal ontvangen, noch uwe woorden hooren, uitgaande uit dat huis of uit dezelve stad, schudt het stof uwer voeten af.
15 Voorwaar zeg ik u : het zal den lande van Sodom en Gomórra verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan dezelve stad.
16 Ziet, ik zende u als schapen in het midden der wolven : zijt dan voorzigtig gelijk de slangen, en opregt gelijk de duiven.
17 Maar wacht u voor de menschen : want zij zullen u overleveren in de raadsvergaderingen, en in hunne synagogen zullen zij u geeselen.
18 En gij zult ook voor stadhouders en koningen geleid worden, om mijnentwil, hun en den heidenen tot getuigenis.
19 Doch wanneer zij u overleveren, zoo zult gij niet bezorgd zijn, hoe of wat gij spreken zult : want het zal u in dezelve ure gegeven worden, wat gij spreken zult.
20 Want gij zijt *het* niet, die spreekt, maar *het is* de Geest uws Vaders, die in u spreekt.
21 En de *eene* broeder zal den *anderen* broeder overleveren tot den dood, en de vader het kind, en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en zullen hen doden.
22 En gij zult van allen gehaat worden om mijnen naam; maar die volstandig zal blijven tot het einde, die zal zalig worden.
23 Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere : want voorwaar zeg ik u : gij zult *uwe reis door* de steden Israëls niet geëindigd hebben, of de Zoon des menschen zal gekomen zijn.
24 De discipel is niet boven den meester, noch de dienstknecht boven zijnen heer.
25 Het *zij* den discipel genoeg, dat hij

worde gelijk zijn meester, en de dienstknecht gelijk zijn heer. Indien zij den heer des huizes Beëlzebul hebben geheeten, hoe veel te meer zijne huisgenooten!

26 Vreest dan hen niet: want er is niets bedekt, hetwelk niet zal ontdekt worden, en verborgen, hetwelk niet zal geweten worden.

27 Hetgeen ik u zeg in de duisternis, zegt in het licht; en hetgeen gij hoort in het oor, predikt dat op de daken.

28 En vreest u niet voor degenen, die het ligchaam dooden, en de ziel niet kunnen dooden; maar vreest veel meer Hem, die beide ziel en ligchaam kan verderven in de hel.

29 Worden niet twee muschjes om een penningsken verkocht? En niet één van deze zal op de aarde vallen zonder uwen Vader.

30 En ook uwe haren des hoofds zijn allen geteld.

31 Vreest dan niet, gij gaat vele muschjes te boven.

32 Een iegelijk dan, die mij belijden zal voor de menschen, dien zal ik ook belijden voor mijnen Vader, die in de hemelen *is*.

33 Maar zoo wie mij verloochend zal hebben voor de menschen, dien zal ik ook verloochenen voor mijnen Vader, die in de hemelen *is*.

34 Meent niet, dat ik gekomen ben, om vrede te brengen op de aarde; ik ben niet gekomen, om vrede te brengen, maar het zwaard.

35 Want ik ben gekomen, om den mensch tweedragtig te maken tegen zijnen vader, en de dochter tegen hare moeder, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder.

36 En zij *zullen* des menschen vijanden *worden*, die zijne huisgenooten *zijn*.

37 Die vader of moeder liefheeft boven mij, is mijns niet waardig: en die zoon of dochter liefheeft boven mij, is mijns niet waardig.

38 En die zijn kruis niet *op zich* neemt, en mij navolgt, is mijns niet waardig.

39 Die zijne ziel vindt, zal dezelve verliezen; en die zijne ziel zal verloren hebben om mijnentwil, zal dezelve vinden.

40 Die u ontvangt, ontvangt mij; en die mij ontvangt, ontvangt Hem, die mij gezonden heeft.

41 Die eenen profeet ontvangt in den naam eens profeten, zal den loon eens profeten ontvangen; en die eenen regtvaardigen ontvangt in den naam eens regtvaardigen, zal den loon eens regtvaardigen ontvangen.

42 En zoo wie één' van deze kleinen te drinken geeft alleenlijk eenen beker koud *waters*, in den naam eens discipels, voorwaar zeg ik u, hij zal zijnen loon geenszins verliezen.

HOOFDSTUK XI.

EN het is geschied, toen Jezus geëindigd had zijnen twaalf discipelen bevelen te geven, dat hij van daar voortging, om te leeren en te prediken in hunne steden.

2 En Johannes, in de gevangenis gehoord hebbende de werken van Christus, zond twee van zijne discipelen;

3 En zeide tot hem: Zijt gij degene, die komen zou, of verwachten wij eenen anderen?

4 En Jezus antwoordde en zeide tot hen: Gaat heen en boodschapt Johannes weder, hetgeen gij hoort en ziet:

5 De blinden worden ziende, en de kreupelen wandelen; de melaatschen worden gereinigd, en de dooven hooren; de dooden worden opgewekt, en den armen wordt het evangelie verkondigd.

6 En zalig is hij, die aan mij niet zal geërgerd worden.

7 Als nu dezen heengingen, heeft Jezus tot de scharen beginnen te zeggen van Johannes: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? een riet, dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?

8 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? eenen mensch, met zachte kleederen bekleed? Ziet, die zachte *kleederen* dragen, zijn in der koningen huizen.

9 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? een' profeet? Ja, ik zeg u, ook veel meer dan een' profeet.

10 Want deze is het, van denwelken geschreven staat: Ziet, Ik zende mijnen engel voor uw aangezigt, die uwen weg bereiden zal voor u heen.

11 Voorwaar zeg ik u: onder degenen, die van vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan meerder dan Johannes de Dooper; doch die de minste is in het koningrijk der hemelen, is meerder dan hij.

12 En van de dagen van Johannes den

Dooper tot nu toe, wordt het koningrijk der hemelen geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelve met geweld.

13 Want al de profeten en de wet hebben tot Johannes toe geprofeteerd.

14 En zoo gij het wilt aannemen, hij is Elias, die komen zou.

15 Wie ooren heeft om te hooren, die hoore.

16 Doch waarbij zal ik dit geslacht vergelijken? Het is gelijk aan de kinderkens, die op de markten zitten, en hunnen gezellen toeroepen,

17 En zeggen : Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend.

18 Want Johannes is gekomen, noch etende, noch drinkende, en zij zeggen : Hij heeft den duivel.

19 De Zoon des menschen is gekomen, etende en drinkende, en zij zeggen : Ziet daar, een mensch, *die* een vraat en wijnzuiper *is*, een vriend van tollenaren en zondaren. Doch de wijsheid is geregtvaardigd geworden van hare kinderen.

20 Toen begon hij de steden, in dewelke zijne krachten meest geschied waren, te verwijten, omdat zij zich niet bekeerd hadden.

21 Wee u, Chórazin! wee u, Bethsáïda! want zoo in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden zich eertijds in zak en assche bekeerd hebben.

22 Doch ik zeg u : het zal Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan ulieden.

23 En gij, Kapérnaüm! die tot den hemel toe zijt verhoogd, gij zult tot de hel toe nedergestooten worden. Want zoo in Sodom die krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden tot op den huidigen dag gebleven zijn.

24 Doch ik zeg u, dat het den lande van Sodom verdragelijker zal zijn in den dag des oordeels, dan u.

25 In dienzelven tijd antwoordde Jezus en zeide : Ik dank U, Vader! Heer des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard.

26 Ja, Vader! want alzoo is geweest het welbehagen voor U.

27 Alle dingen zijn mij overgegeven van mijnen Vader; en niemand kent den Zoon dan de Vader, noch iemand kent den Vader dan de Zoon, en dien het de Zoon wil openbaren.

28 Komt herwaarts tot mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en ik zal u ruste geven.

29 Neemt mijn juk op u, en leert van mij, dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult ruste vinden voor uwe zielen.

30 Want mijn juk is zacht, en mijn last is ligt.

HOOFDSTUK XII.

IN dien tijd ging Jezus, op eenen sabbatdag, door het gezaaide, en zijne discipelen hadden honger, en begonnen aren te plukken, en te eten.

2 En de farizeën, *dat* ziende, zeiden tot hem : Zie, uwe discipelen doen, wat niet geoorloofd is te doen, op den sabbat.

3 Maar hij zeide tot hen : Hebt gij niet gelezen, wat David gedaan heeft, toen hem hongerde, en hun, die met hem *waren*?

4 Hoe hij gegaan is in het huis Gods, en de toonbrooden gegeten heeft, die hem niet geoorloofd waren te eten, noch ook hun, die met hem *waren*, maar den priesteren alleen.

5 Of hebt gij niet gelezen in de wet, dat de priesters den sabbat ontheiligen in den tempel, op de sabbatdagen, en *nogtans* onschuldig zijn?

6 En ik zeg u, dat een meerder dan de tempel hier is.

7 Doch zoo gij geweten hadt, wat het zij : Ik wil barmhartigheid en niet offerande, gij zoudt de onschuldigen niet veroordeeld hebben.

8 Want de Zoon des menschen is een Heer ook van den sabbat.

9 En van daar voortgaande, kwam hij in hunne synagoge.

10 En ziet, er was een mensch, die eene dorre hand had, en zij vraagden hem, zeggende : Is het ook geoorloofd op de sabbatdagen te genezen? (opdat zij hem mogten beschuldigen).

11 En hij zeide tot hen : Wat mensch za er zijn onder u, die één schaap heeft, e zoo datzelve op eenen sabbatdag in eene gracht valt, *die* hetzelve niet zal aangrijpen en uitheffen?

12 Hoe veel gaat nu een mensch een schaap te boven? Zoo is het dan op de sabbatdagen geoorloofd wel te doen.

13 Toen zeide hij tot dien mensch : Strek uwe hand uit ; en hij strekte ze uit, en zij werd hersteld, gezond gelijk de andere.

14 En de farizeën, uitgegaan zijnde, hielden te zamen raad tegen hem, hoe zij hem dooden mogten.

15 Maar Jezus, *dat* wetende, vertrok van daar, en vele scharen volgden hem, en hij genas ze allen.

16 En hij gebood hun scherpelijk, dat zij hem niet openbaar maken zouden ;

17 Opdat vervuld zou worden hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende :

18 Ziet, mijn knecht, welken Ik verkoren heb, mijn beminde, in welken mijne ziel een welbehagen heeft ; Ik zal mijnen Geest op hem leggen, en hij zal het oordeel den heidenen verkondigen.

19 Hij zal niet twisten, noch roepen, noch zal er iemand zijne stem op de straten hooren.

20 Het gekrookte riet zal hij niet verbreken, en het rookende lemmet zal hij niet uitblusschen, totdat hij het oordeel zal uitbrengen tot overwinning.

21 En in zijnen naam zullen de heidenen hopen.

22 Toen werd tot hem gebragt een van den duivel bezeten, *die* blind en stom *was ;* en hij genas hem, alzoo dat de blinde en stomme beide sprak en zag.

23 En al de scharen ontzetteden zich, en zeiden : Is niet deze de Zoon van David?

24 Maar de farizeën, *dit* gehoord hebbende, zeiden : Deze werpt de duivelen niet uit, dan door Beëlzebul, den overste der duivelen.

25 Doch Jezus, kennende hunne gedachten, zeide tot hen : Een ieder koningrijk, dat tegen zich zelf verdeeld is, wordt verwoest ; en eene iedere stad, of huis, dat tegen zich zelf verdeeld is, zal niet bestaan.

26 En indien de Satan den Satan uitwerpt, zoo is hij tegen zich zelven verdeeld ; hoe zal dan zijn rijk bestaan?

27 En indien ik door Beëlzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen ze dan uwe zonen uit? Daarom zullen die uwe regters zijn.

28 Maar indien ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp, zoo is dan het koningrijk Gods tot u gekomen.

29 Of hoe kan iemand in het huis eens sterken inkomen, en zijne vaten ontrooven, ten zij dat hij eerst den sterken gebonden hebbe? en alsdan zal hij zijn huis berooven.

30 Wie met mij niet is, die is tegen mij ; en wie met mij niet vergadert, die verstrooit.

31 Daarom zeg ik u : alle zonde en lastering zal den menschen vergeven worden ; maar de lastering tegen den Geest zal den menschen niet vergeven worden.

32 En zoo wie *eenig* woord gesproken zal hebben tegen den Zoon des menschen, het zal hem vergeven worden ; maar zoo wie tegen den Heiligen Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomende.

33 Of maakt den boom goed en zijne vrucht goed ; of maakt den boom kwaad en zijne vrucht kwaad : want uit de vrucht wordt de boom gekend.

34 Gij adderen-gebroedsels! hoe kunt gij goede dingen spreken, daar gij boos zijt? want uit den overvloed des harten spreekt de mond.

35 De goede mensch brengt goede dingen voort uit den goeden schat des harten, en de booze mensch brengt booze dingen voort uit den boozen schat.

36 Maar ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de menschen zullen gesproken hebben, zij van hetzelve zullen rekenschap geven in den dag des oordeels.

37 Want uit uwe woorden zult gij geregtvaardigd worden, en uit uwe woorden zult gij veroordeeld worden.

38 Toen antwoordden sommigen der schriftgeleerden en farizeën, zeggende : Meester! wij wilden van u *wel* een teeken zien.

39 Maar hij antwoordde en zeide tot hen : Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teeken ; en hun zal geen teeken gegeven worden, dan het teeken van Jonas, den profeet.

40 Want gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvisch, alzoo zal de Zoon des menschen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde.

41 De mannen van Ninive zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordeelen : want zij hebben

zich bekeerd op de prediking van Jonas; en ziet, meer dan Jonas is hier!

42 De koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met dit geslacht, en hetzelve veroordeelen: want zij is gekomen van de einden der aarde, om te hooren de wijsheid van Sálomo; en ziet, meer dan Sálomo is hier!

43 En wanneer de onreine geest van den mensch uitgegaan is, zoo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust, en vindt ze niet.

44 Dan zegt hij: Ik zal wederkeeren in mijn huis, van waar ik uitgegaan ben; en komende vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd.

45 Dan gaat hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, boozer dan hij zelf, en ingegaan zijnde wonen zij aldaar; en het laatste van denzelven mensch wordt erger dan het eerste. Alzoo zal het ook met dit boos geslacht zijn.

46 En als hij nog tot de scharen sprak, ziet, zijne moeder en broeders stonden buiten, zoekende hem te spreken.

47 En iemand zeide tot hem: Zie, uwe moeder en uwe broeders staan *daar* buiten, zoekende u te spreken.

48 Maar hij, antwoordende, zeide tot dengenen, die hem *dat* zeide: Wie is mijne moeder, en wie zijn mijne broeders?

49 En zijne hand uitstrekkende over zijne discipelen, zeide hij: Ziet, mijne moeder en mijne broeders.

50 Want zoo wie den wil mijns Vaders doet, die in de hemelen is, dezelve is mijn broeder, en zuster, en moeder.

HOOFDSTUK XIII.

EN te dien dage Jezus, uit het huis gegaan zijnde, zat bij de zee.

2 En tot hem vergaderden vele scharen, zoodat hij in een schip ging en nederzat, en al de schare stond op den oever.

3 En hij sprak tot hen vele dingen door gelijkenissen, zeggende: Ziet, een zaaijer ging uit om te zaaijen.

4 En als hij zaaide, viel een deel *van het zaad* bij den weg; en de vogelen kwamen en aten datzelve op.

5 En een ander *deel* viel op steenachtige *plaatsen,* waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geene diepte van aarde had.

6 Maar als de zon opgegaan was, zoo is het verbrand geworden; en omdat het geenen wortel had, is het verdord.

7 En een ander *deel* viel in de doornen; en de doornen wiesen op, en verstikten hetzelve.

8 En een ander *deel* viel in de goede aarde, en gaf vrucht, het één honderd, het ander zestig, en het ander dertig*voud*.

9 Wie ooren heeft om te hooren, die hoore.

10 En de discipelen, tot hem komende, zeiden tot hem: Waarom spreekt gij tot hen door gelijkenissen?

11 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Omdat het u gegeven is, de verborgenheden van het koningrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven.

12 Want wie heeft, dien zal gegeven worden, en hij zal overvloedelijk hebben; maar wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.

13 Daarom spreek ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien, en hoorende niet hooren, noch ook verstaan.

14 En in hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij hooren, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken.

15 Want het hart dezes volks is dik geworden, en zij hebben met de ooren zwaarlijk gehoord, en hunne oogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eeniger tijd met de oogen zouden zien, en met de ooren hooren, en met het hart verstaan, en zich bekeeren, en Ik hen geneze.

16 Doch uwe oogen zijn zalig, omdat zij zien, en uwe ooren, omdat zij hooren.

17 Want voorwaar ik zeg u, dat vele profeten en regtvaardigen hebben begeerd te zien de dingen, die gij ziet, en hebben *ze* niet gezien; en te hooren de dingen, die gij hoort, en hebben *ze* niet gehoord.

18 Gij dan, hoort de gelijkenis van den zaaijer.

19 Als iemand dat woord des koningrijks hoort, en niet verstaat, zoo komt de booze, en rukt weg, hetgeen in zijn hart gezaaid was: deze is degene, die bij den weg bezaaid is.

20 Maar die in steenachtige *plaatsen* bezaaid is, deze is degene, die het woord hoort, en dat terstond met vreugde ontvangt;

21 Doch hij heeft geenen wortel in zich zelven, maar is voor een' tijd; en als ver-

drukking of vervolging komt, om des woords wil, zoo wordt hij terstond geërgerd.

22 En die in de doornen bezaaid is, deze is degene, die het woord hoort; en de zorgvuldigheid dezer wereld, en de verleiding des rijkdoms verstikt het woord, en het wordt onvruchtbaar.

23 Die nu in de goede aarde bezaaid is, deze is degene, die het woord hoort en verstaat, die ook vrucht draagt en voortbrengt, de één honderd, de ander zestig, en de ander dertig*voud*.

24 Eene andere gelijkenis heeft hij hun voorgesteld, zeggende: Het koningrijk der hemelen is gelijk aan een' mensch, die goed zaad zaaide in zijnen akker.

25 En als de menschen sliepen, kwam zijn vijand, en zaaide onkruid midden in de tarwe, en ging weg.

26 Toen het nu *tot* kruid opgeschoten was, en vrucht voortbragt, toen openbaarde zich ook het onkruid.

27 En de dienstknechten van den heer des huizes gingen en zeiden tot hem: Heer! hebt gij niet goed zaad in uwen akker gezaaid? van waar heeft hij dan dit onkruid?

28 En hij zeide tot hen: Een vijandig mensch heeft dat gedaan. En de dienstknechten zeiden tot hem: Wilt gij dan, dat wij heengaan en datzelve vergaderen?

29 Maar hij zeide: Neen, opdat gij, het onkruid vergaderende, ook mogelijk met hetzelve de tarwe niet uittrekt.

30 Laat ze beiden te zamen opwassen tot den oogst, en in den tijd des oogstes zal ik tot de maaijers zeggen: Vergadert eerst dat onkruid, en bindt het in busselen, om hetzelve te verbranden; maar brengt de tarwe zamen in mijne schuur.

31 Eene andere gelijkenis heeft hij hun voorgesteld, zeggende: Het koningrijk der hemelen is gelijk aan het mostaardzaad, hetwelk een mensch heeft genomen en in zijnen akker gezaaid;

32 Hetwelk wel het minste is onder al de zaden, maar wanneer het opgewassen is, dan is het het meeste van de moeskruiden, en het wordt een boom, alzoo dat de vogelen des hemels komen en nestelen in zijne takken.

33 Eene andere gelijkenis sprak hij tot hen, *zeggende:* Het koningrijk der hemelen is gelijk aan een' zuurdesem, welken eene vrouw nam en verbergde in drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was.

34 Al deze dingen heeft Jezus tot de scharen gesproken door gelijkenissen, en zonder gelijkenis sprak hij tot hen niet;

35 Opdat vervuld zoude worden, wat gesproken is door den profeet, zeggende: Ik zal mijnen mond opendoen door gelijkenissen; ik zal voortbrengen dingen, die verborgen waren van de grondlegging der wereld.

36 Toen nu Jezus de scharen *van zich* gelaten had, ging hij naar huis. En zijne discipelen kwamen tot hem, zeggende: Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid des akkers.

37 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Die het goede zaad zaait, is de Zoon des menschen;

38 En de akker is de wereld; en het goede zaad zijn de kinderen des koningrijks; en het onkruid zijn de kinderen des boozen;

39 En de vijand, die hetzelve gezaaid heeft, is de duivel; en de oogst is de voleinding der wereld; en de maaijers zijn de engelen.

40 Gelijkerwijs dan het onkruid vergaderd, en met vuur verbrand wordt, alzoo zal het *ook* zijn in de voleinding dezer wereld.

41 De Zoon des menschen zal zijne engelen uitzenden, en zij zullen uit zijn koningrijk vergaderen al de ergernissen, en degenen, die de ongeregtigheid doen;

42 En zullen dezelve in den vurigen oven werpen: daar zal weening zijn en knersing der tanden.

43 Dan zullen de regtvaardigen blinken, gelijk de zon, in het koningrijk huns Vaders. Die ooren heeft om te hooren, die hoore.

44 Wederom is het koningrijk der hemelen gelijk aan een' schat, in den akker verborgen, welken een mensch gevonden hebbende, verbergde *dien,* en van blijdschap over denzelven, gaat hij heen en verkoopt al wat hij heeft, en koopt dienzelven akker.

45 Wederom is het koningrijk der hemelen gelijk aan een' koopman, die schoone paarlen zoekt;

46 Dewelke, hebbende eene paarl van groote waarde gevonden, ging heen en

verkocht al wat hij had, en kocht dezelve.
47 Wederom is het koningrijk der hemelen gelijk aan een net, geworpen in de zee, en dat allerlei soorten *van visschen* zamenbrengt;
48 Hetwelk, wanneer het vol geworden is, *de visschers* aan den oever optrekken, en nederzittende lezen het goede uit in *hunne* vaten, maar het kwade werpen zij weg.
49 Alzoo zal het in de voleinding der eeuwen wezen: de engelen zullen uitgaan, en de boozen uit het midden der regtvaardigen afscheiden,
50 En zullen dezelve in den vurigen oven werpen: daar zal zijn weening en knersing der tanden.
51 En Jezus zeide tot hen: Hebt gij dit alles verstaan? Zij zeiden tot hem: Ja, Heere!
52 En hij zeide tot hen: Daarom een iegelijk schriftgeleerde, in het koningrijk der hemelen onderwezen, is gelijk aan een' heer des huizes, die uit zijnen schat nieuwe en oude dingen voortbrengt.
53 En het is geschied, als Jezus deze gelijkenissen geëindigd had, vertrok hij van daar.
54 En gekomen zijnde in zijn vaderland, leerde hij hen in hunne synagoge, zoodat zij zich ontzetteden, en zeiden: Van waar *komt* dezen die wijsheid en die krachten?
55 Is deze niet de zoon des timmermans? en is zijne moeder niet genaamd Maria, en zijne broeders Jakobus en Joses, en Simon en Judas?
56 En zijne zusters, zijn zij niet allen bij ons? Van waar *komt* dan dezen dit alles?
57 En zij werden aan hem geërgerd. Maar Jezus zeide tot hen: Een profeet is niet ongeëerd, dan in zijn vaderland, en in zijn huis.
58 En hij heeft aldaar niet vele krachten gedaan, van wege hun ongeloof.

HOOFDSTUK XIV.

TE dierzelver tijd hoorde Heródes, de viervorst, het gerucht van Jezus;
2 En zeide tot zijne knechten: Deze is Johannes de Dooper; hij is opgewekt van de dooden, en daarom werken die krachten in hem.
3 Want Heródes had Johannes gevangen genomen, en hem gebonden, en in den kerker gezet, om Heródias wil, de huisvrouw van Filippus, zijnen broeder.
4 Want Johannes zeide tot hem: Het is u niet geoorloofd haar te hebben.
5 En willende hem dooden, vreesde hij het volk, omdat zij hem hielden voor een' profeet.
6 Maar als de dag der geboorte van Heródes gehouden werd, danste de dochter van Heródias in het midden *van hen;* en zij behaagde aan Heródes.
7 Waarom hij haar met eede beloofde te geven, wat zij ook eischen zou.
8 En zij, te voren onderrigt zijnde van hare moeder, zeide: Geef mij hier in eenen schotel het hoofd van Johannes den Dooper.
9 En de koning werd bedroefd: doch om de eeden, en degenen, die *met hem* aanzaten, gebood hij, dat het *haar* zou gegeven worden;
10 En zond heen, en onthoofde Johannes in den kerker.
11 En zijn hoofd werd gebragt in eenen schotel, en het dochtertje gegeven; en zij droeg het *tot* hare moeder.
12 En zijne discipelen kwamen, en namen het ligchaam weg, en begroeven hetzelve; en gingen en boodschapten het Jezus.
13 En *als* Jezus *dit* hoorde, vertrok hij van daar te scheep, naar eene woeste plaats alleen; en de scharen, *dat* hoorende, zijn hem te voet gevolgd uit de steden.
14 En Jezus uitgaande zag eene groote schare, en werd innerlijk met ontferming over hen bewogen, en genas hunne kranken.
15 En als het nu avond werd, kwamen zijne discipelen tot hem, zeggende: Deze plaats is woest, en de tijd is nu voorbijgegaan; laat de scharen van u, opdat zij heengaan in de vlekken, en zich zelven spijze koopen.
16 Maar Jezus zeide tot hen: Het is hun niet van noode heen te gaan; geeft gij hun te eten.
17 Doch zij zeiden tot hem: Wij hebben hier niet, dan vijf brooden en twee visschen.
18 En hij zeide: Brengt mij dezelve hier.
19 En hij beval de scharen neder te zitten op het gras, en nam de vijf brooden en de twee visschen, en opwaarts ziende naar den hemel, zegende dezelve; en als hij ze gebroken had, gaf hij de brooden den disci-

pelen, en de discipelen aan de scharen.
20 En zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen op, het overschot der brokken, twaalf volle korven.
21 Die nu gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.
22 En terstond dwong Jezus zijne discipelen in het schip te gaan, en vóór hem af te varen naar de andere zijde, terwijl hij de scharen van zich zou laten.
23 En als hij nu de scharen van zich gelaten had, klom hij op den berg alleen, om te bidden. En als het nu avond was geworden, zoo was hij daar alleen.
24 En het schip was nu midden in de zee, zijnde in nood van de baren : want de wind was *hun* tegen.
25 Maar ter vierder wake des nachts kwam Jezus af tot hen, wandelende op de zee.
26 En de discipelen, ziende hem op de zee wandelen, werden ontroerd, zeggende : Het is een spooksel! en zij schreeuwden van vreeze.
27 Maar terstond sprak hen Jezus aan, zeggende : Zijt goeds moeds, ik ben het, vreest niet.
28 En Petrus antwoordde hem, en zeide : Heere! indien gij het zijt, zoo gebied mij tot u te komen op het water.
29 En hij zeide : Kom. En Petrus klom neder van het schip, en wandelde op het water, om tot Jezus te komen.
30 Maar ziende den sterken wind, werd hij bevreesd, en als hij begon neder te zinken, riep hij, zeggende : Heere, behoud mij!
31 En Jezus, terstond de hand uitstekende, greep hem aan, en zeide tot hem : Gij kleingeloovige! waarom hebt gij gewankeld?
32 En als zij in het schip geklommen waren, stilde de wind.
33 Die nu in het schip *waren,* kwamen en aanbaden hem, zeggende : Waarlijk gij zijt Gods Zoon!
34 En overgevaren zijnde, kwamen zij in het land Gennésaret.
35 En als de mannen van die plaats hem werden kennende, zonden zij in dat geheele omliggende land, en bragten tot hem allen, die kwalijk gesteld waren;
36 En baden hem, dat zij alleenlijk den zoom zijns kleeds zouden mogen aanraken; en zoo velen als *hem* aanraakten, werden gezond.

HOOFDSTUK XV.

TOEN kwamen tot Jezus *eenige* schriftgeleerden en farizeën, die van Jerúzalem *waren,* zeggende :
2 Waarom overtreden uwe discipelen de inzetting der ouden? want zij wasschen hunne handen niet, wanneer zij brood zullen eten.
3 Maar hij, antwoordende, zeide tot hen : Waarom overtreedt ook gij het gebod Gods, door uwe inzetting?
4 Want God heeft geboden, zeggende : Eer uwen vader en moeder; en, wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven.
5 Maar gij zegt : Zoo wie tot vader of moeder zal zeggen : *Het is* eene gave, zoo wat u van mij zou kunnen te nutte komen; en zijnen vader of zijne moeder geenszins zal eeren, *die voldoet.*
6 En gij hebt *alzoo* Gods gebod krachteloos gemaakt door uwe inzetting.
7 Gij geveinsden! wel heeft Jesaja van u geprofeteerd, zeggende :
8 Dit volk genaakt Mij met hunnen mond, en eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij;
9 Doch te vergeefs eeren zij Mij, leerende leeringen, *die* geboden van menschen *zijn.*
10 En als hij de schare tot zich geroepen had, zeide hij tot hen : Hoort en verstaat.
11 Hetgeen ten monde ingaat, ontreinigt den mensch niet; maar hetgeen ten monde uitgaat, dat ontreinigt den mensch.
12 Toen kwamen zijne discipelen tot hem, en zeiden tot hem : Weet gij *wel,* dat de farizeën, deze rede hoorende, geërgerd zijn geweest?
13 Maar hij, antwoordende, zeide : Alle plant, die mijn hemelsche Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden.
14 Laat hen varen, zij zijn blinde leidslieden der blinden. Indien nu de blinde den blinden leidt, zoo zullen zij beiden in de gracht vallen.
15 En Petrus, antwoordende, zeide tot hem : Verklaar ons deze gelijkenis.
16 Maar Jezus zeide : Zijt ook gijlieden alsnog onwetende?
17 Verstaat gij nog niet, dat al wat ten monde ingaat, in den buik komt, en in de heimelijkheid wordt uitgeworpen?
18 Maar die dingen, die ten monde uit-

gaan, komen voort uit het hart, en dezelve ontreinigen den mensch.

19 Want uit het hart komen voort, booze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valsche getuigenissen, lasteringen.

20 Deze dingen zijn het, die den mensch ontreinigen; maar het eten met ongewasschen handen ontreinigt den mensch niet.

21 En Jezus, van daar gaande, vertrok naar de deelen van Tyrus en Sidon.

22 En ziet, eene kananésche vrouw, uit die landpalen komende, riep tot hem, zeggende: Heere, *gij* Zone Davids, ontferm u mijner! mijne dochter is deerlijk van den duivel bezeten.

23 Doch hij antwoordde haar niet een woord. En zijne discipelen, tot hem komende, baden hem, zeggende: Laat haar van u, want zij roept ons na.

24 Maar hij, antwoordende, zeide: Ik ben niet gezonden, dan tot de verlorene schapen van het huis Israëls.

25 En zij kwam en aanbad hem, zeggende: Heere, help mij!

26 Doch hij antwoordde en zeide: Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen, en den hondekens *voor* te werpen.

27 En zij zeide: Ja Heere! doch de hondekens eten ook van de brokjes, die er vallen van de tafel hunner heeren.

28 Toen antwoordde Jezus, en zeide tot haar: O vrouw! groot is uw geloof; u geschiede, gelijk gij wilt. En hare dochter werd gezond van diezelve ure.

29 En Jezus, van daar vertrekkende, kwam aan de zee van Galiléa, en klom op den berg, en zat daar neder.

30 En vele scharen zijn tot hem gekomen, hebbende bij zich kreupelen, blinden, stommen, lammen, en vele anderen, en wierpen ze voor de voeten van Jezus; en hij genas dezelve.

31 Alzoo dat de scharen zich verwonderden, ziende de stommen sprekende, de lammen gezond, de kreupelen wandelende, en de blinden ziende; en zij verheerlijkten den God Israëls.

32 En Jezus, zijne discipelen tot zich geroepen hebbende, zeide: Ik word innerlijk met ontferming bewogen over de schare, omdat zij nu drie dagen bij mij gebleven zijn, en hebben niet, wat zij eten zouden; en ik wil hen niet nuchteren van mij laten, opdat zij op den weg niet bezwijken.

33 En zijne discipelen zeiden tot hem: Van waar *zullen* wij zoo vele brooden in de woestijn *bekomen*, dat wij zulk eene groote schare zouden verzadigen?

34 En Jezus zeide tot hen: Hoe vele brooden hebt gij? Zij zeiden: Zeven, en weinige vischjes.

35 En hij gebood de scharen neder te zitten op de aarde.

36 En hij nam de zeven brooden en de visschen, en als hij gedankt had, brak hij ze, en gaf ze zijnen discipelen, en de discipelen *gaven ze* aan de schare.

37 En zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen op, het overschot der brokken, zeven volle manden.

38 En die daar gegeten hadden, waren vier duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.

39 En de scharen van zich gelaten hebbende, ging hij in het schip, en kwam in de landpalen van Magdala.

HOOFDSTUK XVI.

EN de farizeën en sadduceën tot hem gekomen zijnde, en *hem* verzoekende, begeerden van hem, dat hij hun een teeken uit den hemel zou toonen.

2 Maar hij antwoordde, en zeide tot hen: Als het avond geworden is, zegt gij: Schoon weder, want de hemel is rood.

3 En des morgens: Heden onweder, want de hemel is droevig rood. Gij geveinsden! het aanschijn des hemels weet gij wel te onderscheiden, en kunt gij de teekenen der tijden niet *onderscheiden?*

4 Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teeken; en hun zal geen tecken gegeven worden, dan het teeken van Jonas, den profeet. En hen verlatende, ging hij weg.

5 En als zijne discipelen op de andere zijde gekomen waren, hadden zij vergeten brooden *mede* te nemen.

6 En Jezus zeide tot hen: Ziet toe, en wacht u van den zuurdesem der farizeën en sadduceën.

7 En zij overlegden bij zich zelven, zeggende: *Het is* omdat wij geene brooden *mede*genomen hebben.

8 En Jezus, *dat* wetende, zeide tot hen: Wat overlegt gij bij u zelven, gij kleingeloovigen! dat gij geene brooden *mede*genomen hebt?

9 Verstaat gij nog niet? en gedenkt gij niet aan de vijf brooden der vijf duizend

mannen, en hoe vele korven gij opnaamt?
10 Noch aan de zeven brooden der vier duizend *mannen*, en hoe vele manden gij opnaamt?
11 Hoe verstaat gij niet, dat ik u van geen brood gesproken heb, *als ik zeide*, dat gij u wachten zoudt van den zuurdesem der farizeën en sadduceën?
12 Toen verstonden zij, dat hij niet gezegd had, dat zij zich wachten zouden van den zuurdesem des broods, maar van de leer der farizeën en sadduceën.
13 Als nu Jezus gekomen was in de deelen van Cesaréa Filippi, vraagde hij zijne discipelen, zeggende : Wie zeggen de menschen, dat ik, de Zoon des menschen, ben?
14 En zij zeiden : Sommigen, Johannes de Dooper; en anderen, Elias; en anderen, Jeremia, of één van de profeten.
15 Hij zeide tot hen : Maar gij, wie zegt gij, dat ik ben?
16 En Simon Petrus, antwoordende, zeide : Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.
17 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem : Zalig zijt gij, Simon, Bar-Jona! want vleesch en bloed heeft u *dat* niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemelen is.
18 En ik zeg u ook, dat gij zijt Petrus, en op deze petra zal ik mijne gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.
19 En ik zal u geven de sleutelen van het koningrijk der hemelen; en zoo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en zoo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn.
20 Toen verbood hij zijnen discipelen, dat zij niemand zeggen zouden, dat hij was Jezus, de Christus.
21 Van toen aan begon Jezus zijnen discipelen te vertoonen, dat hij moest heengaan naar Jerùzalem, en veel lijden van de ouderlingen, en overpriesteren, en schriftgeleerden, en gedood worden, en ten derden dage opgewekt worden.
22 En Petrus, hem tot zich genomen hebbende, begon hem te bestraffen, zeggende : Heere, *zijt* u genadig! dit zal u geenszins geschieden.
23 Maar hij, zich omkeerende, zeide tot Petrus : Ga weg achter mij, Satanas! gij zijt mij een aanstoot : want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der menschen zijn.
24 Toen zeide Jezus tot zijne discipelen : Zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zich zelven, en neme zijn kruis op, en volge mij.
25 Want zoo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelve verliezen; maar zoo wie zijn leven verliezen zal, om mijnentwil, die zal hetzelve vinden.
26 Want wat baat het een' mensch, zoo hij de geheele wereld gewint, en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mensch geven, tot lossing van zijne ziel?
27 Want de Zoon des menschen zal komen in de heerlijkheid zijns Vaders, met zijne engelen, en alsdan zal hij een' iegelijk vergelden naar zijn doen.
28 Voorwaar zeg ik u : er zijn sommigen van die hier staan, dewelke den dood niet smaken zullen, totdat zij den Zoon des menschen zullen hebben zien komen in zijn koningrijk.

HOOFDSTUK XVII.

EN na zes dagen nam Jezus met zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, zijnen broeder, en bragt hen op eenen hoogen berg alleen.
2 En hij werd voor hen veranderd van gedaante; en zijn aangezigt blonk gelijk de zon, en zijne kleederen werden wit, gelijk het licht.
3 En ziet, van hen werden gezien Mozes en Elias, met hem zamensprekende.
4 En Petrus, antwoordende, zeide tot Jezus : Heere! het is goed, dat wij hier zijn; zoo gij wilt, laat ons hier drie tabernakelen maken, voor u éénen, en voor Mozes éénen, en éénen voor Elias.
5 Terwijl hij nog sprak, ziet, eene luchtige wolk heeft hen overschaduwd; en ziet, eene stem uit de wolk, zeggende : Deze is mijn geliefde Zoon, in denwelken Ik mijn welbehagen heb; hoort hem!
6 En de discipelen, *dit* hoorende, vielen op hun aangezigt, en werden zeer bevreesd.
7 En Jezus, bij hen komende, raakte hen aan, en zeide : Staat op en vreest niet.
8 En hunne oogen opheffende, zagen zij niemand, dan Jezus alleen.
9 En als zij van den berg afkwamen, gebood hun Jezus, zeggende : Zegt niemand dit gezigt, totdat de Zoon des menschen zal opgestaan zijn uit de dooden.

10 En zijne discipelen vraagden hem, zeggende : Wat zeggen dan de schriftgeleerden, dat Elias eerst moest komen?

11 Doch Jezus, antwoordende, zeide tot hen : Elias zal wel eerst komen, en alles wederoprigten.

12 Maar ik zeg u, dat Elias nu gekomen is, en zij hebben hem niet gekend; doch zij hebben aan hem gedaan al wat zij hebben gewild; alzoo zal ook de Zoon des menschen van hen lijden.

13 Toen verstonden de discipelen, dat hij hun van Johannes den Dooper gesproken had.

14 En als zij bij de schare gekomen waren, kwam tot hem een mensch, vallende voor hem op de knieën, en zeggende :

15 Heere! ontferm u over mijnen zoon, want hij is maanziek, en is in zwaar lijden : want menigmaal valt hij in het vuur, en menigmaal in het water.

16 En ik heb hem tot uwe discipelen gebragt, en zij hebben hem niet kunnen genezen.

17 En Jezus, antwoordende, zeide : O ongeloovig en verkeerd geslacht! hoe lang zal ik nog met ulieden zijn? hoe lang zal ik u nog verdragen? Brengt hem mij hier.

18 En Jezus bestrafte hem, en de duivel ging van hem uit, en het kind werd genezen van die ure af.

19 Toen kwamen de discipelen tot Jezus alleen, en zeiden : Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?

20 En Jezus zeide tot hen : Om uws ongeloofs wil; want voorwaar zeg ik u : zoo gij een geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tot dezen berg zeggen : Ga heen van hier derwaarts! en hij zal heengaan; en niets zal u onmogelijk zijn.

21 Maar dit geslacht vaart niet uit, dan door bidden en vasten.

22 En als zij in Galiléa verkeerden, zeide Jezus tot hen : De Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen :

23 En zij zullen hem dooden, en ten derden dage zal hij opgewekt worden. En zij werden zeer bedroefd.

24 En als zij te Kapérnaüm ingekomen waren, gingen tot Petrus die de didrachmen ontvingen, en zeiden : Uw Meester, betaalt hij de didrachmen niet?

25 Hij zeide : Ja. En toen hij in huis gekomen was, voorkwam hem Jezus, zeggende : Wat dunkt u, Simon? de koningen der aarde, van wie nemen zij tollen of schatting? van hunne zonen, of van de vreemden?

26 Petrus zeide tot hem : Van de vreemden. Jezus zeide tot hem : Zoo zijn dan de zonen vrij.

27 Maar opdat wij hun geenen aanstoot geven, ga heen naar de zee, werp den angel *uit*, en den eersten visch, die opkomt, neem, en zijnen mond geopend hebbende, zult gij eenen stater vinden; neem dien, en geef hem aan hen voor mij en u.

HOOFDSTUK XVIII.

TE dierzelver ure kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende : Wie is toch de meeste in het koningrijk der hemelen?

2 En Jezus een kindeken tot zich geroepen hebbende, stelde dat in het midden van hen,

3 En zeide : Voorwaar zeg ik u : indien gij u niet verandert, en wordt gelijk de kinderkens, zoo zult gij in het koningrijk der hemelen geenszins ingaan.

4 Zoo wie dan zich zelven zal vernederen, gelijk dit kindeken, deze is de meeste in het koningrijk der hemelen.

5 En zoo wie zoodanig een kindeken ontvangt in mijnen naam, die ontvangt mij.

6 Maar zoo wie een' van deze kleinen, die in mij gelooven, ergert, het ware hem nutter, dat een molensteen aan zijnen hals gehangen, en dat hij verzonken ware in de diepte der zee.

7 Wee der wereld van de ergernissen! want het is noodzakelijk, dat de ergernissen komen; doch wee dien mensch, door welken de ergernis komt!

8 Indien dan uwe hand of uw voet u ergert, houw ze af en werp ze van u. Het is u beter, tot het leven in te gaan, kreupel of verminkt *zijnde*, dan twee handen of twee voeten hebbende, in het eeuwige vuur geworpen te worden.

9 En indien uw oog u ergert, trek het uit, en werp het van u. Het is u beter, maar één oog hebbende, tot het leven in te gaan, dan twee oogen hebbende, in het helsche vuur geworpen te worden.

10 Ziet toe, dat gij niet een' van deze kleinen veracht : want ik zeg ulieden, dat hunne engelen, in de hemelen, altijd zien het aangezigt mijns Vaders, die in de hemelen is.

11 Want de Zoon des menschen is gekomen om zalig te maken, dat verloren was.
12 Wat dunkt u? indien eenig mensch honderd schapen had, en één uit dezelve afgedwaald ware, zal hij niet de negen en negentig laten, en op de bergen heengaande, het afgedwaalde zoeken?
13 En indien het geschiedt, dat hij hetzelve vindt, voorwaar ik zeg u, dat hij zich meer verblijdt over hetzelve, dan over de negen en negentig, die niet afgedwaald zijn geweest.
14 Alzoo is de wil niet uws Vaders, die in de hemelen is, dat één van deze kleinen verloren ga.
15 Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tusschen u en hem alleen; indien hij u hoort, zoo hebt gij uwen broeder gewonnen.
16 Maar indien hij *u* niet hoort, zoo neem nog één of twee met u; opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta.
17 En indien hij dezelven geen gehoor geeft, zoo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zoo zij hij u als de heiden en de tollenaar.
18 Voorwaar zeg ik u: al wat gij op de aarde binden zult, zal in den hemel gebonden wezen; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden wezen.
19 Wederom zeg ik u: indien er twee van u zamenstemmen op de aarde, over eenige zaak, die zij zouden mogen begeeren, dat die hun zal geschieden van mijnen Vader, die in de hemelen is.
20 Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen.
21 Toen kwam Petrus tot hem, en zeide: Heere! hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen, en ik hem vergeven? tot zevenmaal?
22 Jezus zeide tot hem: Ik zeg u niet, tot zevenmaal, maar tot zeventigmaal zevenmaal.
23 Daarom wordt het koningrijk der hemelen vergeleken bij een' zeker koning, die rekening met zijne dienstknechten houden wilde.
24 Als hij nu begon te rekenen, werd tot hem gebragt één, die hem schuldig was tien duizend talenten.
25 En als hij niet had, om te betalen, beval zijn heer, dat men hem zou verkoopen, en zijne vrouw en kinderen, en al wat hij had, en dat *de schuld* zou betaald worden.
26 De dienstknecht dan, nedervallende, aanbad hem, zeggende: Heer! wees langmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.
27 En de heer van dezen dienstknecht, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, heeft hem ontslagen, en de schuld hem kwijtgescholden.
28 Maar dezelve dienstknecht, uitgaande, heeft gevonden een' zijner mede-dienstknechten, die hem honderd penningen schuldig was, en hem aanvattende, greep *hem* bij de keel, zeggende: Betaal mij, wat gij schuldig zijt.
29 Zijn mede-dienstknecht dan, nedervallende aan zijne voeten, bad hem, zeggende: Zijt langmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.
30 Doch hij wilde niet; maar ging heen, en wierp hem in de gevangenis, totdat hij de schuld zou betaald hebben.
31 Als nu zijne mede-dienstknechten zagen hetgeen geschied was, zijn zij zeer bedroefd geworden; en komende, verklaarden zij hunnen heer al wat er geschied was.
32 Toen heeft hem zijn heer tot zich geroepen, en zeide tot hem: Gij booze dienstknecht! al die schuld heb ik u kwijtgescholden, dewijl gij mij gebeden hebt;
33 Behoordet gij ook niet u over uwen mede-dienstknecht te ontfermen, gelijk ik ook mij over u ontfermd heb?
34 En zijn heer, vertoornd zijnde, leverde hem den pijners over, totdat hij zou betaald hebben al wat hij hem schuldig was.
35 Alzoo zal ook mijn hemelsche Vader u doen, indien gij niet van harte vergeeft een iegelijk zijnen broeder zijne misdaden.

HOOFDSTUK XIX.

EN het geschiedde, toen Jezus deze woorden geëindigd had, dat hij vertrok naar Galiléa, en kwam over de Jordaan, in de landpalen van Judéa.
2 En vele scharen volgden hem, en hij genas ze aldaar.
3 En de farizeën kwamen tot hem, verzoekende hem, en zeggende tot hem: Is het een' mensch geoorloofd zijne vrouw te verlaten, om allerlei oorzaak?
4 Doch hij, antwoordende, zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, die van den beginne

de menschen gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw?

5 En gezegd heeft : Daarom zal een mensch vader en moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vleesch zijn;

6 Alzoo dat zij niet meer twee zijn, maar één vleesch. Hetgeen dan God zamengevoegd heeft, scheide de mensch niet.

7 Zij zeiden tot hem : Waarom heeft dan Mozes geboden eenen scheidbrief te geven, en haar te verlaten?

8 Hij zeide tot hen : Mozes heeft van wege de hardigheid uwer harten u toegelaten uwe vrouwen te verlaten; maar van den beginne is het alzoo niet geweest.

9 Maar ik zeg u, dat zoo wie zijne vrouw verlaat, anders dan om hoererij, en eene andere trouwt, *die* doet overspel, en die de verlatene trouwt, doet *ook* overspel.

10 Zijne discipelen zeiden tot hem : Indien de zaak des menschen met de vrouw alzoo staat, zoo is het niet oorbaar te trouwen.

11 Doch hij zeide tot hen : Allen vatten dit woord niet, maar dien het gegeven is.

12 Want er zijn gesnedenen, die uit moeders ligchaam alzoo geboren zijn; en er zijn gesnedenen, die van de menschen gesneden zijn; en er zijn gesnedenen, die zich zelven gesneden hebben, om het koningrijk der hemelen. Die *dit* vatten kan, vatte *het*.

13 Toen werden kinderkens tot hem gebragt, opdat hij de handen hun zou opleggen, en bidden; en de discipelen bestraften dezelve.

14 Maar Jezus zeide : Laat af van de kinderkens, en verhindert hen niet tot mij te komen : want derzulken is het koningrijk der hemelen.

15 En als hij hun de handen opgelegd had, vertrok hij van daar.

16 En ziet, er kwam één tot hem, en zeide tot hem : Goede Meester! wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe?

17 En hij zeide tot hem : Wat noemt gij mij goed? niemand is goed dan één, *namelijk* God. Doch wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden.

18 Hij zeide tot hem : Welke? En Jezus zeide : *Deze :* Gij zult niet dooden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geene valsche getuigenis geven;

19 Eer uwen vader en moeder; en, gij zult uwen naasten liefhebben als u zelven.

20 De jongeling zeide tot hem : Al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jongheid af; wat ontbreekt mij nog?

21 Jezus zeide tot hem : Zoo gij wilt volmaakt zijn, ga heen, verkoop wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg mij.

22 Als nu de jongeling dit woord hoorde, ging hij bedroefd weg : want hij had vele goederen.

23 En Jezus zeide tot zijne discipelen : Voorwaar ik zeg u, dat een rijke bezwaarlijk in het koningrijk der hemelen zal ingaan.

24 En wederom zeg ik u : het is ligter, dat een kemel ga door het oog van eene naald, dan dat een rijke inga in het koningrijk Gods.

25 Zijne discipelen nu, *dit* hoorende, werden zeer verslagen, zeggende : Wie kan dan zalig worden?

26 En Jezus, *hen* aanziende, zeide tot hen : Bij de menschen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk.

27 Toen antwoordde Petrus en zeide tot hem : Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd : wat zal ons dan geworden?

28 En Jezus zeide tot hen : Voorwaar ik zeg u, dat gij, die mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des menschen zal gezeten zijn op den troon zijner heerlijkheid, dat gij ook zult zitten op twaalf troonen, oordeelende de twaalf geslachten Israëls.

29 En zoo wie zal verlaten hebben, huizen, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om mijns naams wil, die zal honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven beërven.

30 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en vele laatsten de eersten.

HOOFDSTUK XX.

WANT het koningrijk der hemelen is gelijk een' heer des huizes, die met den morgenstond uitging, om arbeiders te huren in zijnen wijngaard.

2 En als hij met de arbeiders eens geworden was, voor eenen penning des daags, zond hij hen heen in zijnen wijngaard.

3 En uitgegaan zijnde omtrent de derde

ure, zag hij anderen, ledig staande op de markt.

4 En hij zeide tot dezelve : Gaat gij ook heen in den wijngaard, en zoo wat regt is, zal ik u geven. En zij gingen.

5 Wederom uitgegaan zijnde omtrent de zesde en negende ure, deed hij desgelijks.

6 En uitgegaan zijnde omtrent de elfde ure, vond hij anderen ledig staande, en zeide tot hen : Wat staat gij hier den geheelen dag ledig?

7 Zij zeiden tot hem : Omdat ons niemand gehuurd heeft. Hij zeide tot hen : Gaat ook gij heen in den wijngaard, en zoo wat regt is zult gij ontvangen.

8 Als het nu avond geworden was, zeide de heer des wijngaards tot zijnen rentmeester : Roep de arbeiders, en geef hun den loon, beginnende van de laatsten tot de eersten.

9 En als zij kwamen, die ter elfder ure gehuurd waren, ontvingen zij ieder eenen penning.

10 En de eersten komende, meenden, dat zij meer ontvangen zouden; en zij zelven ontvingen ook elk eenen penning.

11 En *dien* ontvangen hebbende, murmureerden zij tegen den heer des huizes,

12 Zeggende : Deze laatsten hebben *maar* één uur gearbeid, en gij hebt ze ons gelijk gemaakt, die den last des daags en de hitte gedragen hebben.

13 Doch hij, antwoordende, zeide tot éénen van hen : Vriend! ik doe u geen onregt; zijt gij niet met mij eens geworden voor eenen penning?

14 Neem het uwe en ga heen. Ik wil dezen laatsten ook geven, gelijk als u.

15 Of is het mij niet geoorloofd, te doen met het mijne, wat ik wil? Of is uw oog boos, omdat ik goed ben?

16 Alzoo zullen de laatsten de eersten zijn, en de eersten de laatsten : want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.

17 En Jezus, opgaande naar Jerûzalem, nam tot zich de twaalf discipelen alleen op den weg, en zeide tot hen :

18 Ziet, wij gaan op naar Jerûzalem, en de Zoon des menschen zal den overpriesteren en schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen hem ter dood veroordeelen;

19 En zij zullen hem den heidenen overleveren, om hem te bespotten en te geeselen, en te kruisigen; en ten derden dage zal hij wederopstaan.

20 Toen kwam de moeder der zonen van Zebedéüs tot hem met hare zonen, *hem* aanbiddende, en begeerende wat van hem.

21 En hij zeide tot haar : Wat wilt gij? Zij zeide tot hem : Zeg, dat deze mijne twee zonen zitten mogen, de één tot uwe regter-, en de andere tot uwe linker*hand* in uw koningrijk.

22 Maar Jezus antwoordde en zeide : Gijlieden weet niet, wat gij begeert; kunt gij den drinkbeker drinken, dien ik drinken zal, en met den doop gedoopt worden, waarmede ik gedoopt worde? Zij zeiden tot hem : Wij kunnen.

23 En hij zeide tot hen : Mijnen drinkbeker zult gij wel drinken, en met den doop, waarmede ik gedoopt worde, zult gij gedoopt worden; maar het zitten tot mijne regter-, en tot mijne linker*hand*, staat bij mij niet te geven; maar *het zal gegeven worden* dien het bereid is van mijnen Vader.

24 En als de *andere* tien *dat* hoorden, namen zij het zeer kwalijk van de twee broeders.

25 En als hen Jezus tot zich geroepen had, zeide hij : Gij weet, dat de oversten der volken heerschappij voeren over hen, en de grooten gebruiken magt over hen.

26 Doch alzoo zal het onder u niet zijn; maar zoo wie onder u zal willen groot worden, *die* zij uw dienaar;

27 En zoo wie onder u zal willen de eerste zijn, die zij uw dienstknecht.

28 Gelijk de Zoon des menschen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en zijne ziel te geven *tot* een rantsoen voor velen.

29 En als zij van Jericho uitgingen, is hem eene groote schare gevolgd.

30 En ziet, twee blinden, zittende aan den weg, als zij hoorden, dat Jezus voorbijging, riepen, zeggende : Heere! gij Zone Davids! ontferm u onzer.

31 En de schare bestrafte hen, opdat zij zwijgen zouden; maar zij riepen te meer, zeggende : Ontferm u onzer, Heere, gij Zone Davids!

32 En Jezus, *stil* staande, riep hen en zeide : Wat wilt gij, dat ik u doe?

33 Zij zeiden tot hem : Heere! dat onze oogen geopend worden.

34 En Jezus, innerlijk bewogen zijnde

met barmhartigheid, raakte hunne oogen aan; en terstond werden hunne oogen ziende, en zij volgden hem.

HOOFDSTUK XXI.

EN als zij nu Jerùzalem genaakten, en gekomen waren te Beth-fagé, aan den Olijfberg; toen zond Jezus twee discipelen,
2 zeggende tot hen: Gaat heen in het vlek, dat tegen u over *ligt*, en gij zult terstond eene ezelin gebonden vinden, en een veulen met haar; ontbindt ze, en brengt ze tot mij.
3 En indien u iemand iets zegt, zoo zult gij zeggen, dat de Heer deze van noode heeft, en hij zal ze terstond zenden.
4 Dit alles nu is geschied, opdat vervuld worde hetgeen gesproken is door den profeet, zeggende:
5 Zegt der dochter Sions: Zie, uw Koning komt *tot* u, zachtmoedig en gezeten op eene ezelin en een veulen, zijnde een jong eener jukdragende *ezelin*.
6 En de discipelen heengegaan zijnde, en gedaan hebbende, gelijk Jezus hun bevolen had,
7 Bragten de ezelin en het veulen, en leiden hunne kleederen op dezelve, en zetteden *hem* daarop.
8 En de meeste schare spreidden hunne kleederen op den weg, en anderen hieuwen takken van de boomen, en spreidden ze op den weg.
9 En de scharen, die voorgingen en die volgden, riepen, zeggende: Hosanna den Zone Davids! Gezegend *is* hij, die komt in den naam des Heeren! Hosanna in de hoogste *hemelen!*
10 En als hij te Jerùzalem inkwam, werd de geheele stad beroerd, zeggende: Wie is deze?
11 En de scharen zeiden: Deze is Jezus, de profeet van Nazareth in Galiléa.
12 En Jezus ging in den tempel Gods, en dreef uit allen, die verkochten en kochten in den tempel, en keerde om de tafelen der wisselaars, en de zitstoelen dergenen, die de duiven verkochten.
13 En hij zeide tot hen: Er is geschreven: Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden; maar gij hebt dat tot eenen moordenaars-kuil gemaakt.
14 En er kwamen blinden en kreupelen tot hem in den tempel, en hij genas dezelve.
15 Als nu de overpriesters en schriftgeleerden zagen de wonderheden, die hij deed, en de kinderen, roepende in den tempel, en zeggende: Hosanna den Zone Davids! namen zij dat zeer kwalijk;
16 En zeiden tot hem: Hoort gij *wel*, wat dezen zeggen? En Jezus zeide tot hen: Ja; hebt gij nooit gelezen: Uit den mond der jonge kinderen en der zogelingen hebt Gij *U* lof toebereid?
17 En hen verlatende, ging hij van daar uit de stad, naar Bethanië, en overnachtte aldaar.
18 En des morgens vroeg, als hij wederkeerde naar de stad, hongerde hem.
19 En ziende eenen vijgeboom aan den weg, ging hij naar hem toe, en vond niets aan denzelven, dan alleenlijk bladeren; en zeide tot hem: Uit u worde geene vrucht meer in der eeuwigheid! En de vijgeboom verdorde terstond.
20 En de discipelen, *dat* ziende, verwonderden zich, zeggende: Hoe is de vijgeboom *zoo* terstond verdord?
21 Doch Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Voorwaar zeg ik u: indien gij geloof hadt, en niet twijfeldet, gij zoudt niet alleenlijk doen hetgeen den vijgeboom *is geschied;* maar indien gij ook tot dezen berg zeidet: Word opgeheven en in de zee geworpen! het zou geschieden.
22 En al wat gij zult begeeren in het gebed, geloovende, zult gij ontvangen.
23 En als hij in den tempel gekomen was, kwamen tot hem, terwijl hij leerde, de overpriesters en de ouderlingen des volks, zeggende: Door wat magt doet gij deze dingen? en wie heeft u deze magt gegeven?
24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook één woord vragen, hetwelk, indien gij mij zult zeggen, zoo zal ik u ook zeggen, door wat magt ik deze dingen doe.
25 De doop van Johannes, van waar was *die?* uit den hemel? of uit de menschen? En zij overleiden bij zich zelven en zeiden: Indien wij zeggen: Uit den hemel; zoo zal hij ons zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?
26 En indien wij zeggen: Uit de menschen; zoo vreezen wij de schare: want zij houden allen Johannes voor een' profeet.
27 En zij, Jezus antwoordende, zeiden: Wij weten het niet. En hij zeide tot hen:

Zoo zeg ik u ook niet, door wat magt ik dit doe.

28 Maar wat dunkt u? Een mensch had twee zonen, en gaande tot den eersten, zeide: Zoon! ga heden in mijnen wijngaard.

29 Doch hij antwoordde en zeide: Ik wil niet; en daarna berouw hebbende ging hij heen.

30 En gaande tot den tweeden, zeide desgelijks, en deze antwoordde en zeide: Ik *ga*, heer! en hij ging niet.

31 Wie van deze twee heeft den wil des vaders gedaan? Zij zeiden tot hem: De eerste. Jezus zeide tot hen: Voorwaar ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u voorgaan in het koningrijk Gods.

32 Want Johannes is tot u gekomen in den weg der geregtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en hoeren hebben hem geloofd; doch gij, *zulks* ziende, hebt daarna geen berouw gehad, om hem te gelooven.

33 Hoort eene andere gelijkenis. Er was een heer des huizes, die eenen wijngaard plantte, en zettede eenen tuin daarom, en groef eenen wijnpersbak daarin, en bouwde eenen toren, en verhuurde dien den landlieden, en reisde buiten *'s lands*.

34 Toen nu de tijd der vruchten genaakte, zond hij zijne dienstknechten tot de landlieden, om zijne vruchten te ontvangen.

35 En de landlieden, nemende zijne dienstknechten, hebben den éénen geslagen, en den anderen gedood, en den derden gesteenigd.

36 Wederom zond hij andere dienstknechten, meer *in getal* dan de eersten, en zij deden hun desgelijks.

37 En ten laatste zond hij tot hen zijnen zoon, zeggende: Zij zullen mijnen zoon ontzien.

38 Maar de landlieden, den zoon ziende, zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem dooden, en zijne erfenis *aan ons* behouden.

39 En hem nemende, wierpen zij *hem* uit, buiten den wijngaard, en doodden *hem*.

40 Wanneer dan de heer des wijngaards komen zal, wat zal hij die landlieden doen?

41 Zij zeiden tot hem: Hij zal den kwaden eenen kwaden dood aandoen, en zal den wijngaard aan andere landlieden verhuren, die hem de vruchten op hare tijden zullen geven.

42 Jezus zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen in de Schriften: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks; van den Heer is dit geschied, en het is wonderlijk in onze oogen?

43 Daarom zeg ik ulieden, dat het koningrijk Gods van u zal weggenomen worden, en een volk gegeven, dat zijne vruchten voortbrengt.

44 En wie op dezen steen valt, die zal verpletterd worden; en op wien hij valt, dien zal hij vermorzelen.

45 En als de overpriesters en farizeën deze zijne gelijkenissen hoorden, verstonden zij, dat hij van hen sprak.

46 En zoekende hem te vangen, vreesden zij de scharen, dewijl deze hem hielden voor een' profeet.

HOOFDSTUK XXII.

EN Jezus, antwoordende, sprak tot hen wederom door gelijkenissen, zeggende:

2 Het koningrijk der hemelen is gelijk een' zeker koning, die zijnen zoon eene bruiloft bereid had;

3 En zond zijne dienstknechten uit, om de genooden ter bruiloft te roepen; en zij wilden niet komen.

4 Wederom zond hij andere dienstknechten uit, zeggende: Zegt den genooden: Ziet, ik heb mijn middagmaal bereid, mijne ossen, en de gemeste *beesten* zijn geslagt, en alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft.

5 Maar zij, *zulks* niet achtende, zijn heengegaan, deze tot zijnen akker, gene tot zijne koopmanschap.

6 En de anderen grepen zijne dienstknechten, deden *hun* smaadheid aan, en doodden hen.

7 Als nu de koning *dat* hoorde, werd hij toornig, en zijne krijgsheiren zendende, heeft die doodslagers vernield, en hunne stad in brand gestoken.

8 Toen zeide hij tot zijne dienstknechten: De bruiloft is wel bereid, doch de genooden waren het niet waardig.

9 Daarom gaat op de uitgangen der wegen, en zoo velen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft.

10 En dezelve dienstknechten, uitgaande op de wegen, vergaderden allen, die zij von-

den, beide kwaden en goeden; en de bruiloft werd vervuld met aanzittende *gasten*.

11 En als de koning ingegaan was, om de aanzittende *gasten* te overzien, zag hij aldaar eenen mensch, niet gekleed *zijnde* met een bruiloftskleed;

12 En zeide tot hem: Vriend! hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed *aanhebbende*? En hij verstomde.

13 Toen zeide de koning tot de dienaars: Bindt zijne handen en voeten, neemt hem weg, en werpt *hem* uit in de buitenste duisternis: daar zal zijn weening en knersing der tanden.

14 Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.

15 Toen gingen de farizeën heen, en hielden te zamen raad, hoe zij hem verstrikken zouden in *zijne* rede.

16 En zij zonden uit tot hem hunne discipelen, met de Herodianen, zeggende: Meester! wij weten, dat gij waarachtig zijt, en den weg Gods in der waarheid leert, en naar niemand vraagt: want gij ziet den persoon der menschen niet aan;

17 Zeg ons dan: wat dunkt u? is het geoorloofd, den keizer schatting te geven of niet?

18 Maar Jezus, bekennende hunne boosheid, zeide:

19 Gij geveinsden! wat verzoekt gij mij? toont mij den schatting-penning. En zij bragten hem een' penning.

20 En hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld en het opschrift?

21 Zij zeiden tot hem: Des keizers. Toen zeide hij tot hen: Geeft dan den keizer dat des keizers is, en Gode dat Gods is.

22 En zij, dit hoorende, verwonderden zich, en hem verlatende, zijn zij weggegaan.

23 Te dienzelven dage kwamen tot hem de sadduceën, die zeggen, dat er geene opstanding is, en vraagden hem,

24 Zeggende: Meester! Mozes heeft gezegd: Indien iemand sterft, geene kinderen hebbende, zoo zal zijn broeder deszelfs vrouw trouwen, en zijnen broeder zaad verwekken.

25 Nu waren er bij ons zeven broeders; en de eerste, *eene vrouw* getrouwd hebbende, stierf; en dewijl hij geen zaad had, zoo liet hij zijne vrouw voor zijnen broeder.

26 Desgelijks ook de tweede, en de derde, tot den zevenden toe.

27 Ten laatste na allen is ook de vrouw gestorven.

28 In de opstanding dan, wiens vrouw zal zij wezen van die zeven? want zij hebben ze allen gehad.

29 Maar Jezus antwoordde en zeide tot hen: Gij dwaalt, niet wetende de Schriften, noch de kracht Gods.

30 Want in de opstanding nemen zij niet ten huwelijk, noch worden ten huwelijk uitgegeven; maar zij zijn als engelen Gods in den hemel.

31 En wat aangaat de opstanding der dooden, hebt gij niet gelezen hetgeen van God tot ulieden gesproken is, die daar zegt:

32 Ik ben de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs! God is niet een God der dooden, maar der levenden.

33 En de scharen *dit* hoorende, werden verslagen over zijne leer.

34 En de farizeën, gehoord hebbende, dat hij den sadduceën den mond gestopt had, zijn te zamen bijeenvergaderd.

35 En één uit hen, *zijnde* een wetgeleerde, heeft gevraagd, hem verzoekende, en zeggende:

36 Meester! welk is het groot gebod in de wet?

37 En Jezus zeide tot hem: Gij zult liefhebben den Heer, uwen God, met geheel uw hart, en met geheel uwe ziel, en met geheel uw verstand.

38 Dit is het eerste en het groote gebod.

39 En het tweede, aan dit gelijk, *is*: Gij zult uwen naasten liefhebben als u zelven.

40 Aan deze twee geboden hangt de gansche wet en de profeten.

41 Als nu de farizeën zamenvergaderd waren, vraagde hen Jezus,

42 En zeide: Wat dunkt u van den Christus? wiens zoon is hij? Zij zeiden tot hem: Davids *zoon*.

43 Hij zeide tot hen: Hoe noemt hem dan David, in den Geest, *zijnen* Heer? zeggende:

44 De Heer heeft gezegd tot mijnen Heer: Zit aan mijne regter*hand*, totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot eene voetbank uwer voeten.

45 Indien hem dan David noemt *zijnen* Heer, hoe is hij zijn zoon?

46 En niemand kon hem een woord ant-

woorden; noch iemand durfde hem van dien dag aan *iets* meer vragen.

HOOFDSTUK XXIII.

TOEN sprak Jezus tot de scharen en tot zijne discipelen,

2 Zeggende: De schriftgeleerden en de farizeën zijn gezeten op den stoel van Mozes:

3 Daarom, al wat zij u zeggen, dat gij houden zult, houdt *dat* en doet *het;* maar doet niet naar hunne werken: want zij zeggen het, en doen het niet.

4 Want zij binden lasten, die zwaar zijn en kwalijk om te dragen, en leggen ze op de schouderen der menschen; maar zij willen die met hunnen vinger niet verroeren.

5 En al hunne werken doen zij, om van de menschen gezien te worden: want zij maken hunne gedenk-cedels breed, en maken de zoomen van hunne kleederen groot.

6 En zij beminnen de vooraanzitting in de maaltijden, en de voorgestoelten in de synagogen;

7 Ook de begroetingen op de markten, en van de menschen genaamd te worden, Rabbi, Rabbi!

8 Doch gij zult niet Rabbi genaamd worden: want één is uw Meester, *namelijk* Christus; en gij zijt allen broeders.

9 En gij zult niemand uwen vader noemen op de aarde: want één is uw Vader, *namelijk* die in de hemelen is.

10 Noch zult gij meesters genoemd worden: want één is uw Meester, *namelijk* Christus.

11 Maar de meeste van u zal uw dienaar zijn.

12 En wie zich zelven verhoogen zal, *die* zal vernederd worden; en wie zich zelven zal vernederen, *die* zal verhoogd worden.

13 Maar wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij sluit het koningrijk der hemelen voor de menschen, overmits gij *daar* niet ingaat, noch degenen, die ingaan zouden, laat ingaan.

14 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij eet de huizen der weduwen op, en *dat* onder den schijn van lang te bidden; daarom zult gij te zwaarder oordeel ontvangen.

15 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij omreist zee en land, om éénen Jodengenoot te maken; en als hij het geworden is, zoo maakt gij hem een kind der helle, tweemaal meer dan gij *zijt*.

16 Wee u, gij blinde leidslieden! die zegt: Zoo wie gezworen zal hebben bij den tempel, dat is niets; maar zoo wie gezworen zal hebben bij het goud des tempels, die is schuldig.

17 Gij dwazen en blinden! want welk is meerder? het goud, of de tempel, die het goud heiligt?

18 En zoo wie gezworen zal hebben bij het altaar, dat is niets; maar zoo wie gezworen zal hebben bij de gave, die daarop is, die is schuldig.

19 Gij dwazen en blinden! want wat is meerder? de gave, of het altaar, dat de gave heiligt?

20 Daarom wie zweert bij het altaar, die zweert bij hetzelve, en bij al wat daarop is.

21 En wie zweert bij den tempel, die zweert bij denzelven, en bij Dien, die daarin woont.

22 En wie zweert bij den hemel, die zweert bij den troon Gods, en bij Dien, die daarop zit.

23 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij vertient de munte, en de dille, en den komijn, en gij laat na het zwaarste der wet, *namelijk* het oordeel, en de barmhartigheid, en het geloof. Deze dingen moest men doen, en de andere niet nalaten.

24 Gij blinde leidslieden, die de mug uitzijgt, en den kemel doorzwelgt!

25 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels, maar van binnen zijn zij vol van roof en onmatigheid.

26 Gij blinde farizeër! reinig eerst, wat binnen in den drinkbeker en den schotel is, opdat ook het buitenste derzelve rein worde.

27 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij zijt den witgepleisterden graven gelijk, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen zijn zij vol doodsbeenderen en alle onreinigheid.

28 Alzoo ook schijnt gij wel den menschen van buiten regtvaardig, maar van binnen zijt gij vol geveinsdheid en ongeregtigheid.

29 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij bouwt de graven der profeten op, en versiert de grafteekenen der regtvaardigen;

30 En zegt: Indien wij in de tijden onzer vaderen waren geweest, wij zouden met hen geene gemeenschap gehad hebben aan het bloed der profeten.

31 Aldus getuigt gij *tegen* u zelven, dat gij kinderen zijt dergenen, die de profeten gedood hebben.

32 Gij *dan* ook, vervult de mate uwer vaderen!

33 Gij slangen, gij adderen-gebroedsels! hoe zoudt gij de helsche verdoemenis ontvlieden?

34 Daarom ziet, ik zende tot u profeten, en wijzen, en schriftgeleerden, en uit dezelve zult gij *sommigen* dooden en kruisigen, en *sommigen* uit dezelve zult gij geeselen in uwe synagogen, en zult hen vervolgen van stad tot stad.

35 Opdat op u kome al het regtvaardige bloed, dat vergoten is op de aarde, van het bloed des regtvaardigen Abels af, tot op het bloed van Zacharia, den zoon van Barachía, welken gij gedood hebt tusschen den tempel en het altaar.

36 Voorwaar zeg ik u: al deze dingen zullen komen over dit geslacht.

37 Jerúzalem, Jerúzalem! gij die de profeten doodt, en steenigt, die tot u gezonden zijn! hoe menigmaal heb ik uwe kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs eene hen hare kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen; en gijlieden hebt niet gewild?

38 Ziet, uw huis wordt u woest gelaten.

39 Want ik zeg u: gij zult mij van nu aan niet zien, totdat gij zeggen zult: Gezegend *is* hij, die komt in den naam des Heeren!

HOOFDSTUK XXIV.

EN Jezus ging uit en vertrok van den tempel; en zijne discipelen kwamen bij hem, om hem de gebouwen des tempels te toonen.

2 En Jezus zeide tot hen: Ziet gij niet al deze dingen? Voorwaar zeg ik: hier zal niet *een* steen op den *anderen* steen gelaten worden, die niet afgebroken zal worden.

3 En als hij op den Olijfberg gezeten was, gingen de discipelen tot hem alleen, zeggende: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn? en welk *zal* het teeken *zijn* van uwe toekomst, en van de voleinding der wereld?

4 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ziet toe, dat u niemand verleide.

5 Want velen zullen komen onder mijnen naam, zeggende: Ik ben de Christus; en zij zullen velen verleiden.

6 En gij zult hooren van oorlogen, en geruchten van oorlogen; ziet toe, wordt niet verschrikt: want al *die* dingen moeten geschieden, maar nog is het einde niet.

7 Want het *ééne* volk zal tegen het *andere* volk opstaan, en het *ééne* koningrijk tegen het *andere* koningrijk; en er zullen zijn hongersnooden, en pestilentiën, en aardbevingen in verscheidene plaatsen.

8 Doch al die dingen *zijn maar* een beginsel der smarten.

9 Alsdan zullen zij u overleveren in verdrukking, en zullen u dooden, en gij zult gehaat worden van alle volken, om mijns naams wil.

10 En dan zullen er velen geërgerd worden, en zullen elkander overleveren, en elkander haten.

11 En vele valsche profeten zullen opstaan, en zullen er velen verleiden.

12 En omdat de ongeregtigheid vermenigvuldigd zal worden, zoo zal de liefde van velen verkouden.

13 Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden.

14 En dit evangelie des koningrijks zal in de geheele wereld gepredikt worden tot eene getuigenis allen volken; en dan zal het einde komen.

15 Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan gesproken is door Daniël, den profeet, staande in de heilige plaats; (die *het* leest, die merke daarop!)

16 Dat alsdan, die in Judéa zijn, vlieden op de bergen.

17 Die op het dak is, kome niet af, om iets uit zijn huis weg te nemen;

18 En die op den akker is, keere niet weder terug, om zijne kleederen weg te nemen.

19 Maar wee de bevruchte en de zogende *vrouwen* in die dagen!

20 Doch bidt, dat uwe vlugt niet geschiede des winters, noch op eenen sabbat.

21 Want alsdan zal groote verdrukking wezen, hoedanige niet is geweest van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet zijn zal.

22 En zoo die dagen niet verkort werden, geen vleesch zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden.

23 Alsdan, zoo iemand tot ulieden zal zeggen : Ziet, hier is de Christus, of daar; gelooft het niet.

24 Want er zullen valsche christussen en valsche profeten opstaan, en zullen groote teekenen en wonderheden doen, alzoo dat zij (indien het mogelijk ware) ook de uitverkorenen zouden verleiden.

25 Ziet, ik heb *het* u voorzegd!

26 Zoo zij dan tot u zullen zeggen : Ziet, hij is in de woestijn; gaat niet uit : Ziet, *hij is* in de binnenkameren; gelooft het niet.

27 Want gelijk de bliksem uitgaat van het oosten, en schijnt tot het westen, alzoo zal ook de toekomst van den Zoon des menschen wezen.

28 Want alwaar het doode ligchaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden.

29 En terstond na de verdrukking dier dagen, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen van den hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen bewogen worden.

30 En alsdan zal in den hemel verschijnen het teeken van den Zoon des menschen; en dan zullen al de geslachten der aarde weenen, en zullen den Zoon des menschen zien, komende op de wolken des hemels, met groote kracht en heerlijkheid.

31 En hij zal zijne engelen uitzenden met eene bazuin van groot geluid, en zij zullen zijne uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van *het ééne* uiterste der hemelen tot het *andere* uiterste derzelve.

32 En leert van den vijgeboom deze gelijkenis : wanneer zijn tak nu teeder wordt, en de bladeren uitspruiten, zoo weet gij, dat de zomer nabij is.

33 Alzoo ook gijlieden, wanneer gij al deze dingen zult zien, zoo weet, dat *het* nabij is, voor de deur.

34 Voorwaar ik zeg u : dit geslacht zal geenszins voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn.

35 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.

36 Doch van dien dag en ure weet niemand, ook niet de engelen der hemelen, dan mijn Vader alleen.

37 En gelijk de dagen van Noach *waren*, alzoo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des menschen.

38 Want gelijk zij waren in de dagen vóór den zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot den dag toe, in welken Noach in de ark ging;

39 En bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam, en hen allen wegnam : alzoo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des menschen.

40 Alsdan zullen er twee op den akker zijn, de één zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.

41 Er zullen twee *vrouwen* malen in den molen, de ééne zal aangenomen, en de andere zal verlaten worden.

42 Waakt dan, want gij weet niet, in welke ure uw Heer komen zal.

43 Maar weet dit, dat zoo de heer des huizes geweten had, in welke nachtwake de dief komen zou, hij zou gewaakt hebben, en zou zijn huis niet hebben laten doorgraven.

44 Daarom zijt ook gij bereid, want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des menschen komen.

45 Wie is dan de getrouwe en voorzigtige dienstknecht, denwelken zijn heer over zijne dienstboden gesteld heeft, om hunlieden *hun* voedsel te geven ter regter tijd?

46 Zalig is die dienstknecht, welken zijn heer, komende, zal vinden alzoo doende.

47 Voorwaar ik zeg u, dat hij hem zal zetten over al zijne goederen.

48 Maar zoo die kwade dienstknecht in zijn hart zou zeggen : Mijn heer vertoeft te komen;

49 En zou beginnen *zijne* mede-dienstknechten te slaan, en te eten en te drinken met de dronkaards :

50 Zoo zal de heer van dezen dienstknecht komen ten dage, in welken hij *hem* niet verwacht, en ter ure, die hij niet weet;

51 En zal hem afscheiden, en zijn deel zetten met de geveinsden : daar zal weening zijn en knersing der tanden.

HOOFDSTUK XXV.

ALSDAN zal het koningrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke hare lampen namen en gingen uit, den bruidegom te gemoet.

2 En vijf van haar waren wijzen, en vijf waren dwazen.

3 Die dwaas *waren*, hare lampen nemende, namen geene olie met zich.

4 Maar de wijzen namen olie in hare vaten, met hare lampen.
5 Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap.
6 En ter middernacht geschiedde een geroep : Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem te gemoet!
7 Toen stonden al die maagden op, en bereidden hare lampen.
8 En de dwazen zeiden tot de wijzen : Geeft ons van uwe olie, want onze lampen gaan uit.
9 Doch de wijzen antwoordden, zeggende : *Geenszins,* opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij; maar gaat liever tot de verkoopers, en koopt voor u zelven.
10 Als zij nu heengingen om te koopen, kwam de bruidegom; en die gereed *waren,* gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten.
11 Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende : Heer, heer, doe ons open!
12 En hij, antwoordende, zeide : Voorwaar zeg ik u, ik ken u niet.
13 Zoo waakt dan, want gij weet den dag niet, noch de ure, in dewelke de Zoon des menschen komen zal.
14 Want *het is* gelijk een mensch, die buiten 's lands reizende, zijne dienstknechten riep, en gaf hun zijne goederen over.
15 En den éénen gaf hij vijf talenten, en den anderen twee, en den derden één, een' iegelijk naar zijn vermogen, en verreisde terstond.
16 Die nu de vijf talenten ontvangen had, ging heen en handelde daarmede, en won andere vijf talenten.
17 Desgelijks ook die de twee *ontvangen had,* die won ook andere twee.
18 Maar, die het ééne ontvangen had, ging heen en groef in de aarde, en verbergde het geld zijns heeren.
19 En na eenen langen tijd kwam de heer van dezelve dienstknechten, en hield rekening met hen.
20 En die de vijf talenten ontvangen had, kwam en bragt tot hem andere vijf talenten, zeggende : Heer! vijf talenten hebt gij mij gegeven; zie, andere vijf talenten heb ik boven dezelve gewonnen.
21 En zijn heer zeide tot hem : Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht! over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws heeren.
22 En die de twee talenten ontvangen had, kwam ook tot hem en zeide : Heer! twee talenten hebt gij mij gegeven; zie, twee andere talenten heb ik boven dezelve gewonnen.
23 Zijn heer zeide tot hem : Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht! over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws heeren.
24 Maar die het ééne talent ontvangen had, kwam ook en zeide : Heer! ik kende u, dat gij een hard mensch zijt, maaijende, waar gij niet gezaaid hebt, en vergaderende van daar, *waar* gij niet gestrooid hebt;
25 En bevreesd zijnde, ben ik heengegaan, en heb uw talent verborgen in de aarde : zie, gij hebt het uwe.
26 Maar zijn heer, antwoordende, zeide tot hem : Gij booze en luije dienstknecht! gij wist, dat ik maaije, waar ik niet gezaaid heb, en van daar vergadere, waar ik niet gestrooid heb.
27 Zoo moest gij dan mijn geld den wisselaren gedaan hebben, en ik, komende, zou het mijne wedergenomen hebben met woeker.
28 Neemt dan van hem het talent weg, en geeft het dengenen, die de tien talenten heeft.
29 Want een iegelijk, die heeft, *dien* zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben; maar van dengenen, die niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.
30 En werpt den onnutten dienstknecht uit in de buitenste duisternis : daar zal weening zijn en knersing der tanden.
31 En wanneer de Zoon des menschen komen zal in zijne heerlijkheid, en al de heilige engelen met hem, dan zal hij zitten op den troon zijner heerlijkheid.
32 En voor hem zullen al de volken vergaderd worden, en hij zal ze van elkander scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt.
33 En hij zal de schapen tot zijne regter*hand* zetten, maar de bokken tot *zijne* linker*hand*.
34 Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot zijne regter*hand zijn:* Komt, gij gezegenden mijns Vaders! beërft dat koningrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld.
35 Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt mij te drinken gegeven;

Ik was een vreemdeling, en gij hebt mij geherbergd;
36 *Ik was* naakt, en gij hebt mij gekleed; Ik ben krank geweest, en gij hebt mij bezocht; Ik was in de gevangenis, en gij zijt tot mij gekomen.
37 Dan zullen de regtvaardigen hem antwoorden, zeggende: Heere! wanneer hebben wij u hongerig gezien, en gespijzigd? of dorstig, en te drinken gegeven?
38 En wanneer hebben wij u een' vreemdeling gezien, en geherbergd? of naakt, en gekleed?
39 En wanneer hebben wij u krank gezien, of in de gevangenis, en zijn tot u gekomen?
40 En de Koning zal antwoorden en tot hen zeggen: Voorwaar zeg Ik u: voor zoo veel gij *dit* één' van deze mijne minste broeders gedaan hebt, zoo hebt gij *dat* mij gedaan.
41 Dan zal hij zeggen ook tot degenen, die ter linker*hand zijn:* Gaat weg van mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijnen engelen bereid is.
42 Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij niet te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt mij niet te drinken gegeven;
43 Ik was een vreemdeling, en gij hebt mij niet geherbergd; naakt, en gij hebt mij niet gekleed; krank, en in de gevangenis, en gij hebt mij niet bezocht.
44 Dan zullen ook dezen hem antwoorden, zeggende: Heere! wanneer hebben wij u hongerig gezien, of dorstig, of een' vreemdeling, of naakt, of krank, of in de gevangenis, en hebben u niet gediend?
45 Dan zal hij hun antwoorden en zeggen: Voorwaar zeg Ik u: voor zoo veel gij *dit* één' van deze minsten niet gedaan hebt, zoo hebt gij het mij ook niet gedaan.
46 En dezen zullen gaan in de eeuwige pijn; maar de regtvaardigen in het eeuwige leven.

HOOFDSTUK XXVI.

EN het is geschied, als Jezus al deze woorden geëindigd had, dat hij tot zijne discipelen zeide:
2 Gij weet, dat na twee dagen het pascha is, en de Zoon des menschen zal overgeleverd worden, om gekruisigd te worden.
3 Toen vergaderden de overpriesters, en de schriftgeleerden, en de ouderlingen des volks, in de zaal des hoogepriesters, die genaamd was Kajafas;
4 En beraadslaagden te zamen, dat zij Jezus met listigheid vangen en dooden zouden.
5 Doch zij zeiden: Niet in het feest, opdat er geen oproer worde onder het volk.
(6 Als nu Jezus te Bethanië was, ten huize van Simon, den melaatschen,
7 Kwam tot hem eene vrouw, hebbende eene albasten flesch met zeer kostelijke zalf, en goot ze uit op zijn hoofd, daar hij aan *tafel* zat.
8 En zijne discipelen, *dat* ziende, namen het zeer kwalijk, zeggende: Waartoe dit verlies?
9 Want deze zalf had kunnen duur verkocht, en *de penningen* den armen gegeven worden.
10 Maar Jezus, *zulks* verstaande, zeide tot hen: Waarom doet gij deze vrouw moeite aan? want zij heeft een goed werk aan mij gewrocht.
11 Want de armen hebt gij altijd met u, maar mij hebt gij niet altijd.
12 Want als zij deze zalf op mijn ligchaam gegoten heeft, zoo heeft zij het gedaan tot *eene voorbereiding van* mijne begrafenis.
13 Voorwaar zeg ik u: alwaar dit evangelie gepredikt zal worden in de geheele wereld, *daar* zal ook tot hare gedachtenis gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft.)
14 Toen ging één van de twaalven, genaamd Judas Iskáriot, tot de overpriesters,
15 En zeide: Wat wilt gij mij geven, en ik zal hem u overleveren? En zij hebben hem toegelegd dertig zilveren *penningen*.
16 En van toen af zocht hij gelegenheid, opdat hij hem overleveren mogt.
17 En op den eersten *dag* der ongehevelde *brooden* kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende tot hem: Waar wilt gij, dat wij u bereiden het pascha te eten?
18 En hij zeide: Gaat heen in de stad tot zulk eenen, en zegt hem: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij, ik zal bij u het pascha houden met mijne discipelen.
19 En de discipelen deden, gelijk Jezus hun bevolen had, en bereidden het pascha.
20 En als het avond geworden was, zat hij aan met de twaalven.
21 En toen zij aten, zeide hij: Voorwaar ik zeg u, dat één van u mij zal verraden.
22 En zij, zeer bedroefd geworden zijnde, begon een iegelijk van hen tot hem te zeggen: Ben ik het, Heere?

23 En hij, antwoordende, zeide : Die de hand met mij in den schotel indoopt, die zal mij verraden.

24 De Zoon des menschen gaat wel heen, gelijk van hem geschreven is; maar wee dien mensch, door welken de Zoon des menschen verraden wordt! het ware hem goed, zoo die mensch niet geboren was geweest.

25 En Judas, die hem verried, antwoordde en zeide : Ben ik het, Rabbi? Hij zeide tot hem : Gij hebt het gezegd.

26 En als zij aten, nam Jezus het brood, en gezegend hebbende, brak hij het, en gaf het den discipelen, en zeide : Neemt, eet, dat is mijn ligehaam.

27 En hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun *dien,* zeggende : Drinkt allen daaruit.

28 Want dat is mijn bloed, het *bloed* des nieuwen testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt, tot vergeving der zonden.

29 En ik zeg u, dat ik van nu aan niet zal drinken van deze vrucht des wijnstoks, tot op dien dag, wanneer ik met u dezelve nieuw zal drinken in het koningrijk mijns Vaders.

30 En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.

31 Toen zeide Jezus tot hen : Gij zult allen aan mij geërgerd worden in dezen nacht : want er is geschreven : Ik zal den herder slaan, en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.

32 Maar nadat ik zal opgestaan zijn, zal ik u voorgaan naar Galiléa.

33 Doch Petrus, antwoordende, zeide tot hem : Al werden zij ook allen aan u geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden.

34 Jezus zeide tot hem : Voorwaar ik zeg u, dat gij in dezen zelven nacht, eer de haan gekraaid zal hebben, mij driemaal zult verloochenen.

35 Petrus zeide tot hem : Al moest ik ook met u sterven, zoo zal ik u geenszins verloochenen! Desgelijks zeiden ook al de discipelen.

36 Toen ging Jezus met hen in eene plaats genaamd Geth-semané, en zeide tot de discipelen : Zit hier neder totdat ik heenga, en aldaar zal gebeden hebben.

37 En met zich nemende Petrus, en de twee zonen van Zebedéüs, begon hij droevig en zeer beangst te worden.

38 Toen zeide hij tot hen : Mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier en waakt met mij.

39 En een weinig voortgegaan zijnde, viel hij op zijn aangezigt, biddende en zeggende : Mijn Vader! indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van mij voorbijgaan! doch niet, gelijk ik wil, maar gelijk Gij *wilt.*

40 En hij kwam tot de discipelen en vond hen slapende, en zeide tot Petrus : Kunt gij dan niet één uur met mij waken?

41 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt : de geest is wel gewillig, maar het vleesch is zwak.

42 Wederom ten tweeden maal heengaande, bad hij, zeggende : Mijn Vader! indien deze drinkbeker van mij niet voorbij kan gaan, ten zij dat ik hem drinke, uw wil geschiede!

43 En komende *bij hen,* vond hij hen wederom slapende : want hunne oogen waren bezwaard.

44 En hen latende, ging hij wederom heen, en bad ten derden maal, zeggende dezelfde woorden.

45 Toen kwam hij tot zijne discipelen, en zeide tot hen : Slaapt *nu* voort, en rust : ziet, de ure is nabij gekomen, en de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.

46 Staat op, laat ons gaan, ziet, hij is nabij, die mij verraadt.

47 En als hij nog sprak, ziet, Judas, een van de twaalven, kwam, en met hem eene groote schare, met zwaarden en stokken, *gezonden* van de overpriesters en ouderlingen des volks.

48 En, die hem verried, had hun een teeken gegeven, zeggende : Dien ik zal kussen, dezelve is het, grijpt hem.

49 En terstond komende tot Jezus, zeide hij : Wees gegroet, Rabbi! en hij kuste hem.

50 Maar Jezus zeide tot hem : Vriend! waartoe zijt gij hier? Toen kwamen zij toe, en sloegen de handen aan Jezus, en grepen hem.

51 En ziet, één van degenen, die met Jezus waren, de hand uitstekende, trok zijn zwaard uit, en slaande den dienstknecht des hoogepriesters, hieuw zijn oor af.

52 Toen zeide Jezus tot hem : Keer uw zwaard weder in zijne plaats : want allen, die het zwaard nemen, zullen door het zwaard vergaan.

53 Of meent gij, dat ik mijnen Vader nu

niet kan bidden, en Hij zal mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten?

54 Hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, *die zeggen,* dat het alzoo geschieden moet?

55 Ter zelver ure sprak Jezus tot de scharen : Gij zijt uitgegaan als tegen eenen moordenaar, met zwaarden en stokken, om mij te vangen : dagelijks zat ik bij u, leerende in den tempel, en gij hebt mij niet gegrepen;

56 Doch dit alles is geschied, opdat de Schriften der profeten zouden vervuld worden. Toen vlugtten al de discipelen, hem verlatende.

57 Die nu Jezus gevangen hadden, leidden hem heen tot Kajafas, den hoogepriester, alwaar de schriftgeleerden en ouderlingen vergaderd waren.

58 En Petrus volgde hem van verre tot aan de zaal des hoogepriesters, en binnengegaan zijnde, zat hij bij de dienaren, om het einde te zien.

59 En de overpriesters, en de ouderlingen, en de geheele groote raad zochten valsche getuigenis tegen Jezus, opdat zij hem dooden mogten; en vonden niet.

60 En hoewel er vele valsche getuigen toegekomen waren, zoo vonden zij *toch* niet.

61 Maar ten laatste kwamen twee valsche getuigen, en zeiden : Deze heeft gezegd : Ik kan den tempel Gods afbreken, en in drie dagen denzelven opbouwen.

62 En de hoogepriester, opstaande, zeide tot hem : Antwoordt gij niets? wat getuigen dezen tegen u?

63 Doch Jezus zweeg stil. En de hoogepriester, antwoordende, zeide tot hem : Ik bezweer u bij den levenden God, dat gij ons zegt, of gij zijt de Christus, de Zoon van God?

64 Jezus zeide tot hem : Gij hebt het gezegd. Doch ik zeg ulieden : van nu aan zult gij zien den Zoon des menschen, zittende ter regter*hand* der kracht *Gods,* en komende op de wolken des hemels.

65 Toen verscheurde de hoogepriester zijne kleederen, zeggende : Hij heeft *God* gelasterd, wat hebben wij nog getuigen van noode? ziet, nu hebt gij zijne *Gods*lastering gehoord :

66 Wat dunkt ulieden? En zij, antwoordende, zeiden : Hij is des doods schuldig.

67 Toen spogen zij in zijn aangezigt, en sloegen hem met vuisten.

68 En anderen gaven hem kinnebakslagen, zeggende : Profeteer ons, Christus! wie is het, die u geslagen heeft?

69 En Petrus zat buiten in de zaal; en eene dienstmaagd kwam tot hem, zeggende : Gij waart ook met Jezus den Galileër.

70 Maar hij loochende het voor allen, zeggende : Ik weet niet, wat gij zegt.

71 En als hij naar de voorpoort uitging, zag hem eene andere *dienstmaagd,* en zeide tot degenen, die aldaar *waren :* Deze was ook met Jezus den Nazaréner.

72 En hij loochende het wederom met eenen eed, *zeggende :* Ik ken den mensch niet.

73 En een weinig daarna, die er stonden, bijkomende, zeiden tot Petrus : Waarlijk gij zijt ook van die, want ook uwe spraak maakt u openbaar.

74 Toen begon hij *zich* te vervloeken, en te zweren : Ik ken den mensch niet.

75 En terstond kraaide de haan; en Petrus werd indachtig het woord van Jezus, die tot hem gezegd had : Eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij mij driemaal verloochenen. En naar buiten gaande, weende hij bitterlijk.

HOOFDSTUK XXVII.

ALS het nu morgenstond geworden was, hebben al de overpriesters en de ouderlingen des volks te zamen raad genomen tegen Jezus, dat zij hem dooden zouden.

2 En hem gebonden hebbende, leidden zij *hem* weg, en gaven hem over aan Pontius Pilatus, den stadhouder.

3 Toen heeft Judas, die hem verraden had, ziende, dat hij veroordeeld was, berouw gehad, en heeft de dertig zilveren *penningen* den overpriesteren en den ouderlingen wedergebragt,

4 Zeggende : Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed! Maar zij zeiden : Wat gaat ons *dat* aan? gij moogt toezien.

5 En als hij de zilveren *penningen* in den tempel geworpen had, vertrok hij, en heengaande verworgde *zich zelven.*

6 En de overpriesters de zilveren *penningen* nemende, zeiden : Het is niet geoorloofd, dezelve in de offerkist te leggen, dewijl het een prijs des bloeds is.

7 En te zamen raad genomen hebbende, kochten zij daarmede den akker des pottebakkers, tot eene begrafenis voor de vreemdelingen.

8 Daarom is die akker genaamd de akker des bloeds, tot op den huidigen dag.
9 Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den profeet Jeremia, zeggende : En zij hebben de dertig zilveren *penningen* genomen, de waarde des gewaardeerden van de kinderen Israëls, denwelken zij gewaardeerd hebben;
10 En hebben dezelve gegeven voor den akker des pottebakkers; volgens hetgeen mij de Heer bevolen heeft.
11 En Jezus stond voor den stadhouder; en de stadhouder vraagde hem, zeggende : Zijt gij de Koning der Joden? En Jezus zeide hem : Gij zegt het.
12 En als hij van de overpriesters en de ouderlingen beschuldigd werd, antwoordde hij niets.
13 Toen zeide Pilatus tot hem : Hoort gij niet, hoe vele *zaken* zij tegen u getuigen?
14 Maar hij antwoordde hem niet op een eenig woord, alzoo dat de stadhouder zich zeer verwonderde.
15 En op het feest was de stadhouder gewoon den volke éénen gevangenen los te laten, welken zij wilden.
16 En zij hadden toen eenen welbekenden gevangenen, genaamd Bar-abbas.
17 Als zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen : Welken wilt gij, dat ik u zal loslaten, Bar-abbas, of Jezus, die genaamd wordt Christus?
18 Want hij wist, dat zij hem door nijdigheid overgeleverd hadden.
19 En als hij op den regterstoel zat, zoo heeft zijne huisvrouw tot hem gezonden, zeggende : Heb *toch* niets te doen met dien regtvaardigen; want ik heb heden veel geleden in den droom om zijnentwil.
20 Maar de overpriesters en de ouderlingen hebben de scharen aangeraden, dat zij zouden Bar-abbas begeeren, en Jezus dooden.
21 En de stadhouder, antwoordende, zeide tot hen : Welken van deze twee wilt gij, dat ik u zal loslaten? En zij zeiden : Bar-abbas.
22 Pilatus zeide tot hen : Wat zal ik dan doen *met* Jezus, die genaamd wordt Christus? Zij zeiden allen tot hem : Laat hem gekruisigd worden.
23 Doch de stadhouder zeide : Wat heeft hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer, zeggende : Laat hem gekruisigd worden!
24 Als nu Pilatus zag, dat hij niet vorderde, maar veel meer, *dat er* oproer werd, nam hij water en wiesch de handen voor de schare, zeggende : Ik ben onschuldig van het bloed dezes regtvaardigen; gijlieden moogt toezien.
25 En al het volk, antwoordende, zeide : Zijn bloed *kome* over ons, en over onze kinderen!
26 Toen liet hij hun Bar-abbas los, maar Jezus gegeeseld hebbende, gaf hij hem over om gekruisigd te worden.
27 Toen namen de krijgsknechten des stadhouders Jezus met zich in het regthuis, en vergaderden over hem de gansche bende.
28 En als zij hem ontkleed hadden, deden zij hem eenen purperen mantel om;
29 En eene kroon van doornen gevlochten hebbende, zetteden *die* op zijn hoofd, en eenen rietstok in zijne regter*hand;* en vallende op hunne knieën voor hem, bespotteden zij hem, zeggende : Wees gegroet, gij Koning der Joden!
30 En op hem gespogen hebbende, namen zij den rietstok en sloegen op zijn hoofd.
31 En toen zij hem bespot hadden, deden zij hem den mantel af, en deden hem zijne kleederen aan, en leidden hem heen om te kruisigen.
32 En uitgaande, vonden zij eenen man van Cyréne, met name Simon; dezen dwongen zij, dat hij zijn kruis droeg.
33 En gekomen zijnde tot de plaats, genaamd Golgotha, welke is gezegd Hoofdscheël-plaats,
34 Gaven zij hem te drinken edik met gal gemengd; en als hij *dien* gesmaakt had, wilde hij niet drinken.
35 Toen zij nu hem gekruisigd hadden, verdeelden zij zijne kleederen, het lot werpende; opdat vervuld zou worden hetgeen gezegd is door den profeet : Zij hebben mijne kleederen onder zich verdeeld, en hebben het lot over mijne kleeding geworpen.
36 En zij, nederzittende, bewaarden hem aldaar.
37 En zij stelden boven zijn hoofd zijne beschuldiging geschreven : Deze is Jezus, de Koning der Joden.
38 Toen werden met hem twee moordenaars gekruisigd, één ter regter-, en één ter linker*zijde*.
39 En die voorbijgingen lasterden hem, schuddende hunne hoofden,

40 En zeggende : Gij, die den tempel afbreekt, en in drie dagen opbouwt! verlos u zelven. Indien gij de Zone Gods zijt, zoo kom af van het kruis.

41 En desgelijks ook de overpriesters met de schriftgeleerden, en ouderlingen, en farizeën, *hem* bespottende, zeiden :

42 Anderen heeft hij verlost, hij kan zich zelven niet verlossen. Indien hij de Koning Israëls is, dat hij nu afkome van het kruis, en wij zullen hem gelooven.

43 Hij heeft op God betrouwd : dat Hij hem nu verlosse, indien Hij hem *wel* wil! want hij heeft gezegd : Ik ben Gods Zoon.

44 En hetzelfde verweten hem ook de moordenaars, die met hem gekruisigd waren.

45 En van de zesde ure aan werd er duisternis over de geheele aarde, tot de negende ure toe.

46 En omtrent de negende ure riep Jezus met eene groote stem, zeggende : ELI, ELI, LAMA SABACHTANI! dat is : Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten!

47 En sommigen van die daar stonden, *zulks* hoorende, zeiden : Deze roept Elias.

48 En terstond één van hen, *toe*loopende, nam eene spons, en *die* met edik gevuld hebbende, stak ze op eenen rietstok, en gaf hem te drinken.

49 Doch de anderen zeiden : Houd op, laat ons zien, of Elias komt, om hem te verlossen.

50 En Jezus, wederom met eene groote stem roepende, gaf den geest.

51 En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden; en de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden;

52 En de graven werden geopend, en vele ligchamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt;

53 En uit de graven uitgegaan zijnde, na zijne opstanding, kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen.

54 En de hoofdman over honderd, en die met hem Jezus bewaarden, ziende de aardbeving, en de dingen, die geschied waren, werden zeer bevreesd, zeggende : Waarlijk deze was Gods Zoon!

55 En aldaar waren vele vrouwen, van verre aanschouwende, die Jezus gevolgd waren van Galiléa, om hem te dienen.

56 Onder dewelken was Maria Magdaléna, en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder der zonen van Zebedéüs.

57 En als het avond geworden was, kwam een rijk man van Arimathéa, met name Jozef, die ook zelf een discipel van Jezus was.

58 Deze kwam tot Pilatus, en begeerde het ligchaam van Jezus. Toen beval Pilatus, dat *hem* het ligchaam gegeven zou worden.

59 En Jozef, het ligchaam nemende, wond hetzelve in een zuiver fijn lijnwaad;

60 En leide dat in zijn nieuw graf, hetwelk hij in eene steenrots uitgehouwen had; en eenen grooten steen *tegen* de deur des grafs gewenteld hebbende, ging hij weg.

61 En aldaar was Maria Magdaléna, en de andere Maria, zittende tegenover het graf.

62 Des anderen daags nu, welke is na de voorbereiding, vergaderden de overpriesters en de farizeën tot Pilatus,

63 Zeggende : Heere! wij zijn indachtig, dat deze verleider, nog levende, gezegd heeft : Na drie dagen zal ik opstaan.

64 Beveel dan, dat het graf verzekerd worde tot den derden dag toe, opdat zijne discipelen misschien niet komen bij nacht, en stelen hem, en zeggen tot het volk : Hij is opgestaan van de dooden : en *zoo* zal de laatste dwaling erger zijn, dan de eerste.

65 En Pilatus zeide tot henlieden : Gij hebt eene wacht; gaat heen, verzekert het, gelijk gij het verstaat.

66 En zij heengaande, verzekerden het graf met de wacht, den steen verzegeld hebbende.

HOOFDSTUK XXVIII.

EN laat *na* den sabbat, als het begon te lichten, tegen den eersten *dag* der week, kwam Maria Magdaléna, en de andere Maria, om het graf te bezien.

2 En ziet, er geschiedde eene groote aardbeving : want een engel des Heeren, nederdalende uit den hemel, kwam toe, en wentelde den steen af van de deur, en zat op denzelven.

3 En zijne gedaante was gelijk een bliksem, en zijne kleeding wit gelijk sneeuw.

4 En uit vrees van hem zijn de wachters zeer verschrikt geworden, en werden als dooden.

5 Maar de engel, antwoordende, zeide tot de vrouwen : Vreest gijlieden niet : want ik weet, dat gij zoekt Jezus, die gekruisigd was.

6 Hij is hier niet; want hij is opgestaan, gelijk hij gezegd heeft. Komt herwaarts, ziet de plaats, waar de Heer gelegen heeft.
7 En gaat haastelijk heen, en zegt zijnen discipelen, dat hij opgestaan is van de dooden; en ziet, hij gaat u voor naar Galiléa, daar zult gij hem zien. Ziet, ik heb het ulieden gezegd.
8 En haastelijk uitgaande van het graf, met vreeze en groote blijdschap, liepen zij henen, om *hetzelve* zijnen discipelen te boodschappen.
9 En als zij heengingen, om zijnen discipelen te boodschappen, ziet, Jezus is haar ontmoet, zeggende: Weest gegroet! En zij, tot *hem* komende, grepen zijne voeten, en aanbaden hem.
10 Toen zeide Jezus tot haar: Vreest niet; gaat henen, boodschapt mijnen broederen, dat zij heengaan naar Galiléa, en aldaar zullen zij mij zien.
11 En als zij heengingen, ziet, eenigen van de wacht kwamen in de stad, en boodschapten den overpriesters al de dingen, die geschied waren.
12 En zij vergaderd zijnde met de ouderlingen, en te zamen raad genomen hebbende, gaven zij den krijgsknechten veel gelds,
13 En zeiden: Zegt: Zijne discipelen zijn des nachts gekomen, en hebben hem gestolen, als wij sliepen.
14 En indien zulks komt gehoord te worden van den stadhouder, wij zullen hem te vreden stellen, en maken, dat gij zonder zorg zijt.
15 En zij, het geld genomen hebbende, deden gelijk zij geleerd waren. En dit woord is verbreid geworden bij de Joden tot op den huidigen dag.
16 En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galiléa, naar den berg, waar Jezus hen bescheiden had.
17 En als zij hem zagen, baden zij hem aan; doch sommigen twijfelden.
18 En Jezus, bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle magt in hemel en op aarde.
19 Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes;
leerende hen onderhouden alles, wat ik u geboden heb.
20 En ziet, ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE
NAAR [DE BESCHRIJVING VAN]
MARKUS.

HOOFDSTUK I.

HET begin des evangelies van JEZUS CHRISTUS, den Zoon van God.
2 Gelijk geschreven is in de profeten: Ziet, Ik zende mijnen engel voor uw aangezigt, die uwen weg voor u heen bereiden zal.
3 De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden regt!
4 Johannes was doopende in de woestijn, en predikende den doop der bekeering tot vergeving der zonden.
5 En al het Joodsche land ging tot hem uit, en die van Jerúzalem; en werden allen van hem gedoopt in de rivier de Jordaan, belijdende hunne zonden.
6 En Johannes was gekleed met kemelshaar, en met eenen lederen gordel om zijne lendenen, en at sprinkhanen en wilden honig.
7 En hij predikte, zeggende: Na mij komt, die sterker is dan ik, wien ik niet waardig ben, nederbukkende, den riem zijner schoenen te ontbinden.
8 Ik heb ulieden wel gedoopt met water, maar hij zal u doopen met den Heiligen Geest.
9 En het geschiedde in diezelve dagen, dat Jezus kwam van Názareth, *gelegen* in Galiléa, en werd van Johannes gedoopt in de Jordaan.
10 En terstond, als hij uit het water opklom, zag hij de hemelen opengaan, en den Geest, gelijk eene duive, op hem nederdalen.

11 En er geschiedde eene stem uit de hemelen : Gij zijt mijn geliefde Zoon, in denwelken Ik mijn welbehagen heb!
12 En terstond dreef hem de Geest uit in de woestijn.
13 En hij was aldaar in de woestijn veertig dagen, verzocht van den Satan; en was bij de wilde gedierten; en de engelen dienden hem.
14 En nadat Johannes overgeleverd was, kwam Jezus in Galiléa, predikende het evangelie van het koningrijk Gods,
15 En zeggende : De tijd is vervuld, en het koningrijk Gods nabij gekomen; bekeert u, en gelooft het evangelie.
16 En wandelende bij de Galiléesche zee, zag hij Simon en Andréas, zijnen broeder, werpende het net in de zee (want zij waren visschers);
17 En Jezus zeide tot hen : Volgt mij na, en ik zal maken, dat gij visschers der menschen zult worden.
18 En zij, terstond hunne netten verlatende, zijn hem gevolgd.
19 En van daar een weinig voortgegaan zijnde, zag hij Jakobus, den zoon van Zebedéüs, en Johannes, zijnen broeder, en dezelve in het schip hunne netten vermakende.
20 En terstond riep hij hen; en zij, latende hunnen vader Zebedéüs in het schip, met de huurlingen, zijn hem nagevolgd.
21 En zij kwamen binnen Kapérnaüm; en terstond op den sabbatdag in de synagoge gegaan zijnde, leerde hij.
22 En zij versloegen zich over zijne leer : want hij leerde hen, als magt hebbende, en niet als de schriftgeleerden.
23 En er was in hunne synagoge een mensch, met eenen onreinen geest, en hij riep uit,
24 Zeggende : Laat af, wat hebben wij met u *te doen,* gij Jezus Nazaréner! zijt gij gekomen, om ons te verderven? Ik ken u, wie gij zijt, *namelijk* de Heilige Gods.
25 En Jezus bestrafte hem, zeggende : Zwijg stil, en ga uit van hem.
26 En de onreine geest, hem scheurende, en roepende met eene groote stem, ging uit van hem.
27 En zij werden allen verbaasd, zoodat zij onder elkander vraagden, zeggende : Wat is dit? wat nieuwe leer is deze, dat hij met magt ook den onreinen geesten gebiedt, en zij hem gehoorzaam zijn!
28 En zijn gerucht ging terstond uit, in het geheel omliggende land van Galiléa.
29 En van stonde aan uit de synagoge gegaan zijnde, kwamen zij in het huis van Simon en Andréas, met Jakobus en Johannes.
30 En Simons vrouws moeder lag met de koorts; en terstond zeiden zij hem van haar.
31 En hij, tot haar gaande, vattede hare hand, en rigtte ze op; en terstond verliet haar de koorts, en zij diende henlieden.
32 Als het nu avond geworden was, toen de zon onderging, bragten zij tot hem allen, die kwalijk gesteld, en van den duivel bezeten waren.
33 En de geheele stad was bijeenvergaderd omtrent de deur.
34 En hij genas er velen, die door verscheidene ziekten kwalijk gesteld waren; en wierp vele duivelen uit, en liet de duivelen niet toe te spreken, omdat zij hem kenden.
35 En des morgens vroeg, als het nog diep in den nacht was, opgestaan zijnde, ging hij uit, en ging henen in eene woeste plaats, en bad aldaar.
36 En Simon, en die met hem *waren,* zijn hem nagevolgd.
37 En zij hem gevonden hebbende, zeiden tot hem : Zij zoeken u allen.
38 En hij zeide tot hen : Laat ons in de bijliggende vlekken gaan, opdat ik ook daar predike : want daartoe ben ik uitgegaan.
39 En hij predikte in hunne synagogen, door geheel Galiléa, en wierp de duivelen uit.
40 En tot hem kwam een melaatsche, biddende hem, en vallende voor hem op de knieën, en tot hem zeggende : Indien gij wilt, gij kunt mij reinigen.
41 En Jezus, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit, en raakte hem aan, en zeide tot hem : Ik wil, word gereinigd!
42 En als hij *dit* gezegd had, ging de melaatschheid terstond van hem, en hij werd gereinigd.
43 En als hij hem strengelijk verboden had, deed hij hem terstond van zich gaan;
44 En zeide tot hem : Zie, dat gij niemand iets zegt; maar ga heen en vertoon u zelven den priester, en offer voor uwe reiniging, hetgeen Mozes geboden heeft, hun tot eene getuigenis.
45 Maar hij uitgegaan zijnde, begon vele dingen te verkondigen, en dat woord te ver-

breiden, alzoo dat hij niet meer openbaar in de stad kon komen, maar was buiten in de woeste plaatsen; en zij kwamen tot hem van alle kanten.

HOOFDSTUK II.

EN na *sommige* dagen is hij wederom binnen Kapérnaüm gekomen; en het werd gehoord, dat hij in huis was.

2 En terstond vergaderden *daar* velen, alzoo dat ook zelfs de *plaatsen* omtrent de deur *hen* niet meer konden bevatten; en hij sprak het woord tot hen.

3 En er kwamen *sommigen* tot hem, brengende eenen geraakten, die van vier gedragen werd.

4 En niet kunnende tot hem genaken overmits de schare, ontdekten zij het dak, waar hij was; en *dat* opgebroken hebbende, lieten zij het beddeken neder, daar de geraakte op lag.

5 En Jezus, hun geloof ziende, zeide tot den geraakten: Zoon! uwe zonden zijn u vergeven.

6 En sommigen van de schriftgeleerden zaten aldaar, en overdachten in hunne harten:

7 Wat spreekt deze aldus *Gods*lasteringen? wie kan de zonden vergeven, dan alleen God?

8 En Jezus, terstond in zijnen geest bekennende, dat zij alzoo in zich zelven overdachten, zeide tot hen: Wat overdenkt gij deze dingen in uwe harten?

9 Wat is ligter, te zeggen tot den geraakten: De zonden zijn u vergeven? of te zeggen: Sta op, en neem uw beddeken op, en wandel?

10 Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des menschen magt heeft, om de zonden op de aarde te vergeven (zeide hij tot den geraakten):

11 Ik zeg u: sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis.

12 En terstond stond hij op, en het beddeken opgenomen hebbende, ging hij uit in aller tegenwoordigheid; zoodat zij zich allen ontzetteden, en verheerlijkten God, zeggende: Wij hebben nooit zulks gezien!

13 En hij ging wederom uit naar de zee; en de geheele schare kwam tot hem, en hij leerde hen.

14 En voorbijgaande zag hij Levi, *den zoon* van Alféüs, zitten in het tolhuis, en zeide tot hem: Volg mij. En hij opstaande volgde hem.

15 En het geschiedde, als hij aanzat in deszelfs huis, dat ook vele tollenaren en zondaren aanzaten met Jezus en zijne discipelen: want zij waren velen, en waren hem gevolgd.

16 En de schriftgeleerden en de farizeën, ziende hem eten met de tollenaren en zondaren, zeiden tot zijne discipelen: Wat *is het,* dat hij met de tollenaren en zondaren eet en drinkt?

17 En Jezus, *dat* hoorende, zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn. Ik ben niet gekomen, om te roepen regtvaardigen, maar zondaars tot bekeering.

18 En de discipelen van Johannes en der farizeën vastten; en zij kwamen en zeiden tot hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes en der farizeën, en uwe discipelen vasten niet?

19 En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruiloftskinderen vasten, terwijl de bruidegom bij hen is? Zoo langen tijd zij den bruidegom bij zich hebben, kunnen zij niet vasten.

20 Maar de dagen zullen komen, wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en alsdan zullen zij vasten in dezelve dagen.

21 En niemand naait eenen lap ongevold laken op een oud kleed; anders scheurt deszelfs nieuwe aangenaaide lap *iets* af van het oude *kleed,* en er wordt eene erger scheur.

22 En niemand doet nieuwen wijn in oude *leder*-zakken; anders doet de nieuwe wijn de *leder*-zakken bersten, en de wijn wordt uitgestort, en de *leder*-zakken verderven; maar nieuwen wijn moet men in nieuwe *leder*-zakken doen.

23 En het geschiedde, dat hij op eenen sabbatdag door het gezaaide ging, en zijne discipelen begonnen, al gaande, aren te plukken.

24 En de farizeën zeiden tot hem: Zie, waarom doen zij op den sabbatdag, wat niet geoorloofd is?

25 En hij zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen, wat David gedaan heeft, als hij nood had, en hem hongerde, en dengenen, die met hem *waren?*

26 Hoe hij ingegaan is in het huis Gods, ten tijde van Abjathar, den hoogepriester, en de toonbrooden gegeten heeft, die niemand zijn geoorloofd te eten, dan den pries-

teren, en ook gegeven heeft dengenen, die met hem waren?

27 En hij zeide tot hen: De sabbat is gemaakt om den mensch, niet de mensch om den sabbat.

28 Zoo is dan de Zoon des menschen een Heer ook van den sabbat.

HOOFDSTUK III.

EN hij ging wederom in de synagoge; en aldaar was een mensch, hebbende eene verdorde hand.

2 En zij namen hem waar, of hij op den sabbat hem genezen zou, opdat zij hem beschuldigen mogten.

3 En hij zeide tot den mensch, die de verdorde hand had: Sta op in het midden.

4 En hij zeide tot hen: Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen, of kwaad te doen? een' mensch te behouden, of te dooden? En zij zwegen stil.

5 En als hij hen met toorn rondom aangezien had, met een bedroefd zijnde over de verharding van hun hart, zeide hij tot den mensch: Strek uwe hand uit. En hij strekte ze uit; en zijne hand werd hersteld, gezond gelijk de andere.

6 En de farizeën, uitgegaan zijnde, hebben terstond met de Herodianen te zamen raad gehouden tegen hem, hoe zij hem zouden dooden.

7 En Jezus vertrok met zijne discipelen naar de zee, en hem volgde eene groote menigte van Galiléa, en van Judéa,

8 En van Jerûzalem, en van Iduméa, en *van* over de Jordaan; en die *van* omtrent Tyrus en Sidon, eene groote menigte, gehoord hebbende, hoe groote dingen hij deed, kwamen tot hem.

9 En hij zeide tot zijne discipelen, dat een scheepje steeds omtrent hem blijven zou, om der schare wil, opdat zij hem niet zouden verdringen.

10 Want hij had er velen genezen, alzoo dat hem al degenen, die *eenige* kwalen hadden, overvielen, opdat zij hem mogten aanraken.

11 En de onreine geesten, als zij hem zagen, vielen voor hem neder, en riepen, zeggende: Gij zijt de Zone Gods!

12 En hij gebood hun scherpelijk, dat zij hem niet zouden openbaar maken.

13 En hij klom op den berg, en riep tot zich, die hij wilde; en zij kwamen tot hem.

14 En hij stelde er twaalf, opdat zij met hem zouden zijn, en opdat hij dezelven zou uitzenden om te prediken;

15 En om magt te hebben, de ziekten te genezen, en de duivelen uit te werpen:

16 En Simon gaf hij den *toe*naam Petrus;

17 En Jakobus, den *zoon* van Zebedéüs, en Johannes, den broeder van Jakobus; en gaf hun *toe*namen, Boanérges, hetwelk is, zonen des donders;

18 En Andréas, en Filippus, en Bartholoméüs, en Matthéüs, en Thomas, en Jakobus, den *zoon* van Alféüs, en Thaddéüs, en Simon Kananites,

19 En Judas Iskáriot, die hem ook verraden heeft.

20 En zij kwamen in huis; en daar vergaderde wederom eene schare, alzoo dat zij ook zelfs niet konden brood eten.

21 En als degenen, die hem bestonden, *dit* hoorden, gingen zij uit, om hem vast te houden: want zij zeiden: Hij is buiten zijne zinnen.

22 En de schriftgeleerden, die van Jerûzalem afgekomen waren, zeiden: Hij heeft Beëlzebul, en door den overste der duivelen werpt hij de duivelen uit.

23 En hen tot zich geroepen hebbende, zeide hij tot hen in gelijkenissen: Hoe kan de Satan den Satan uitwerpen?

24 En indien een koningrijk tegen zich zelf verdeeld is, zoo kan dat koningrijk niet bestaan.

25 En indien een huis tegen zich zelf verdeeld is, zoo kan dat huis niet bestaan.

26 En indien de Satan tegen zich zelven opstaat, en verdeeld is, zoo kan hij niet bestaan, maar heeft een einde.

27 Er kan niemand in het huis eens sterken ingaan en zijne vaten ontrooven, indien hij niet eerst den sterken bindt; en alsdan zal hij zijn huis berooven.

28 Voorwaar ik zeg u, dat al de zonden den kinderen der menschen zullen vergeven worden, en allerlei lasteringen, waarmede zij zullen gelasterd hebben;

29 Maar zoo wie gelasterd zal hebben tegen den Heiligen Geest, die heeft geene vergeving in der eeuwigheid, maar hij is schuldig des eeuwigen oordeels.

30 Want zij zeiden: Hij heeft eenen onreinen geest.

31 Zoo kwamen dan zijne broeders en zijne moeder; en buiten staande, zonden zij tot hem, en riepen hem.

32 En de schare zat rondom hem; en zij

zeiden tot hem : Zie, uwe moeder en uwe broeders daar buiten zoeken u.

33 En hij antwoordde hun, zeggende : Wie is mijne moeder, of mijne broeders?

34 En rondom overzien hebbende, die om hem zaten, zeide hij : Ziet, mijne moeder en mijne broeders.

35 Want zoo wie den wil van God doet, die is mijn broeder, en mijne zuster, en moeder.

HOOFDSTUK IV.

EN hij begon wederom te leeren omtrent de zee; en er vergaderde eene groote schare bij hem, alzoo dat hij, in het schip gegaan zijnde, nederzat op de zee; en de geheele schare was op het land aan de zee.

2 En hij leerde hun vele dingen door gelijkenissen, en hij zeide in zijne leering tot hen :

3 Hoort toe : ziet, een zaaijer ging uit om te zaaijen.

4 En het geschiedde in het zaaijen, dat het ééne *deel zaads* viel bij den weg; en de vogelen des hemels kwamen, en aten het op.

5 En het andere viel op het steenachtige, waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geene diepte van aarde had.

6 Maar als de zon opgegaan was, zoo is het verbrand geworden, en omdat het geen' wortel had, zoo is het verdord.

7 En het andere viel in de doornen, en de doornen wiesen op, en verstikten hetzelve, en het gaf geene vrucht.

8 En het andere viel in de goede aarde, en gaf vrucht, die opging en wies; en het ééne droeg dertig, en het andere zestig, en het andere honderd*voud*.

9 En hij zeide tot hen : Wie ooren heeft om te hooren, die hoore.

10 En als hij nu alleen was, vraagden hem degenen, die omtrent hem *waren*, met de twaalven, naar de gelijkenis.

11 En hij zeide tot hen : Het is u gegeven te verstaan de verborgenheid van het koningrijk Gods: maar dengenen, die buiten zijn, geschieden al deze dingen door gelijkenissen;

12 Opdat zij ziende zien, en niet bemerken, en hoorende hooren, en niet verstaan; opdat zij zich niet te eeniger tijd bekeeren, en hun de zonden vergeven worden.

13 En hij zeide tot hen : Weet gij deze gelijkenis niet? en hoe zult gij al de gelijkenissen verstaan?

14 De zaaijer *is, die* het woord zaait.

15 En dezen zijn, die bij den weg *bezaaid worden* : waarin het woord gezaaid wordt; en als zij het gehoord hebben, zoo komt de Satan terstond, en neemt het woord weg, hetwelk in hunne harten gezaaid was.

16 En dezen zijn desgelijks, die op de steenachtige *plaatsen* bezaaid worden : welke, als zij het woord gehoord hebben, terstond hetzelve met vreugde ontvangen;

17 En hebben geenen wortel in zich zelven, maar zijn voor eenen tijd; daarna als verdrukking of vervolging komt om des woords wil, zoo worden zij terstond geërgerd.

18 En dezen zijn, die in de doornen bezaaid worden : *namelijk* degenen, die het woord hooren;

19 En de zorgvuldigheden dezer wereld, en de verleiding des rijkdoms, en de begeerlijkheden omtrent de andere dingen, inkomende, verstikken het woord, en het wordt onvruchtbaar.

20 En dezen zijn, die in de goede aarde bezaaid zijn : welke het woord hooren en aannemen, en dragen vruchten, het ééne dertig, en het andere zestig, en het andere honderd*voud*.

21 En hij zeide tot hen : Komt ook de kaars, opdat zij onder de koornmaat of onder het bed gezet worde? *is het* niet, opdat zij op den kandelaar gezet worde?

22 Want er is niets verborgen, dat niet geopenbaard zal worden; en er is niets geschied, *om* verborgen *te zijn*, maar opdat het in het openbaar zou komen.

23 Zoo iemand ooren heeft om te hooren, die hoore.

24 En hij zeide tot hen : Ziet, wat gij hoort. Met wat mate gij meet, zal u gemeten worden, en u, die hoort, zal *meer* toegelegd worden.

25 Want zoo wie heeft, dien zal gegeven worden; en wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.

26 En hij zeide : Alzoo is het koningrijk Gods, gelijk of een mensch het zaad in de aarde wierp;

27 En *voorts* sliep, en opstond, nacht en dag; en het zaad uitsproot, en lang werd, dat hij zelf niet wist, hoe?

28 Want de aarde brengt van zelve vrucht

voort : eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar.

29 En als de vrucht *zich* voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin, omdat de oogst daar is.

30 En hij zeide : Waarbij zullen wij het koningrijk Gods vergelijken? of met wat gelijkenis zullen wij hetzelve gelijken?

31 *Namelijk* bij een mostaardzaad, hetwelk, wanneer het in de aarde gezaaid wordt, het minste is van al de zaden, die op de aarde *zijn*.

32 En wanneer het gezaaid is, gaat het op, en wordt het meeste van al de moeskruiden, en maakt groote takken, alzoo dat de vogelen des hemels onder zijne schaduw kunnen nestelen.

33 En door vele zulke gelijkenissen sprak hij tot hen het woord, naar dat zij het hooren konden.

34 En zonder gelijkenis sprak hij tot hen niet; maar hij verklaarde alles zijnen discipelen in het bijzonder.

35 En op denzelven dag, als het nu avond geworden was, zeide hij tot hen : Laat ons overvaren aan de andere zijde.

36 En zij, de schare gelaten hebbende, namen hem mede, gelijk hij in het schip was; en er waren nog andere scheepjes met hem.

37 En er werd eene groote storm van wind, en de baren sloegen over in het schip, alzoo dat het nu vol werd.

38 En hij was in het achterschip, slapende op een oorkussen; en zij wekten hem op, en zeiden tot hem : Meester! bekommert het u niet, dat wij vergaan?

39 En hij opgewekt zijnde, bestrafte den wind, en zeide tot de zee : Zwijg, wees stil! En de wind ging liggen, en er werd groote stilte.

40 En hij zeide tot hen : Wat zijt gij zoo vreesachtig? hoe hebt gij geen geloof?

41 En zij vreesden met groote vreeze, en zeiden tot elkander : Wie is toch deze, dat ook de wind en de zee hem gehoorzaam zijn!

HOOFDSTUK V.

EN zij kwamen over op de andere zijde der zee, in het land der Gadarénen.

2 En zoo als hij uit het schip gegaan was, terstond ontmoette hem, uit de graven, een mensch met eenen onreinen geest;

3 Dewelke *zijne* woning in de graven had, en niemand kon hem binden, ook zelfs niet met ketenen.

4 Want hij was menigmaal met boeijen en ketenen gebonden geweest, en de ketenen waren van hem in stukken getrokken, en de boeijen verbrijzeld, en niemand was magtig, om hem te temmen.

5 En hij was altijd, nacht en dag, op de bergen en in de graven, roepende en slaande zich zelven met steenen.

6 Als hij nu Jezus van verre zag, liep hij *toe*, en aanbad hem.

7 En met eene groote stem roepende, zeide hij : Wat heb ik met u *te doen*, Jezus, gij Zone Gods, des Allerhoogsten! ik bezweer u bij God, dat gij mij niet pijnigt!

8 (Want hij zeide tot hem : Gij onreine geest, ga uit van den mensch!)

9 En hij vraagde hem : Welk is uw naam? En hij antwoordde, zeggende : Mijn naam is Legio, want wij zijn velen.

10 En hij bad hem zeer, dat hij hen buiten het land niet wegzond.

11 En aldaar aan de bergen was eene groote kudde zwijnen, weidende.

12 En al de duivelen baden hem, zeggende : Zend ons in die zwijnen, opdat wij in dezelve mogen varen.

13 En Jezus liet het hun terstond toe. En de onreine geesten, uitgevaren zijnde, voeren in de zwijnen; en de kudde stortte van de steilte af in de zee, (daar waren er nu omtrent twee duizend) en versmoorden in de zee.

14 En die de zwijnen weidden zijn gevlugt, en boodschapten *zulks* in de stad en op het land. En zij gingen uit, om te zien, wat het was, dat er geschied was.

15 En zij kwamen tot Jezus, en zagen den bezetenen zittende, en gekleed, en wel bij zijn verstand, *namelijk* die het legioen gehad had; en zij werden bevreesd.

16 En die het gezien hadden, vertelden hun, wat den bezetenen geschied was, en *ook* van de zwijnen.

17 En zij begonnen hem te bidden, dat hij van hunne landpalen wegging.

18 En als hij in het schip ging, bad hem degene, die bezeten was geweest, dat hij met hem mogt zijn.

19 Doch Jezus liet hem *dat* niet toe, maar zeide tot hem : Ga heen naar uw huis tot de uwen, en boodschap hun, wat groote dingen u de Heer gedaan heeft, en *hoe* Hij zich uwer ontfermd heeft.

20 En hij ging heen, en begon te verkondigen in het *land* van Dekápolis, wat groote dingen hem Jezus gedaan had; en zij verwonderden zich allen.

21 En als Jezus wederom in het schip overgevaren was aan de andere zijde, vergaderde eene groote schare bij hem; en hij was bij de zee.

22 En ziet, er kwam één van de oversten der synagoge, met name Jairus; en hem ziende, viel hij aan zijne voeten,

23 En bad hem zeer, zeggende: Mijn dochtertje is in haar uiterste; *ik bid u,* dat gij komt en de handen op haar legt, opdat zij behouden worde, en zij zal leven.

24 En hij ging met hem; en eene groote schare volgde hem, en zij verdrongen hem.

25 En eene zekere vrouw, die twaalf jaren den vloed des bloeds gehad had,

26 En veel geleden had van vele medicijnmeesters, en al het hare *daaraan* te koste gelegd, en geene baat gevonden had, maar met welke het veeleer erger geworden was;

27 *Deze* van Jezus hoorende, kwam onder de schare van achteren, en raakte zijn kleed aan:

28 Want zij zeide: Indien ik maar zijne kleederen mag aanraken, ik zal gezond worden.

29 En terstond is de fontein hares bloeds opgedroogd, en zij gevoelde aan haar lichaam, dat zij van die kwaal genezen was.

30 En terstond Jezus, bekennende in zich zelven de kracht, die van hem uitgegaan was, keerde zich om in de schare, en zeide: Wie heeft mijne kleederen aangeraakt?

31 En zijne discipelen zeiden tot hem: Gij ziet, dat de schare u verdringt, en zegt gij: Wie heeft mij aangeraakt?

32 En hij zag rondom, om haar te zien, die dat gedaan had.

33 En de vrouw, vreezende en bevende, wetende, wat aan haar geschied was, kwam en viel voor hem neder, en zeide hem al de waarheid.

34 En hij zeide tot haar: Dochter! uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede, en zijt genezen van deze uwe kwaal.

35 Terwijl hij nog sprak, kwamen *eenigen* van *het huis* des oversten der synagoge, zeggende: Uwe dochter is gestorven, wat zijt gij den Meester nog moeijelijk?

36 En Jezus terstond gehoord hebbende het woord dat er gesproken werd, zeide tot den overste der synagoge: Vrees niet, geloof alleenlijk.

37 En hij liet niemand toe hem te volgen, dan Petrus, en Jakobus, en Johannes, den broeder van Jakobus;

38 En kwam in het huis des oversten der synagoge, en zag de beroerte *en degenen,* die zeer weenden en huilden.

39 En ingegaan zijnde, zeide hij tot hen: Wat maakt gij beroerte, en *wat* weent gij? het kind is niet gestorven, maar het slaapt.

40 En zij belachten hem; maar hij, als hij hen allen had uitgedreven, nam bij zich den vader en de moeder des kinds, en degenen, die met hem *waren,* en ging binnen, waar het kind lag.

41 En hij vattede de hand des kinds, en zeide tot haar: Talítha kùmi! hetwelk is, zijnde overgezet: Gij dochtertje, (ik zeg u) sta op!

42 En terstond stond het dochtertje op, en wandelde; want het was twaalf jaren *oud;* en zij ontzetteden zich met groote ontzetting.

43 En hij gebood hun zeer, dat niemand datzelve zou weten; en zeide, dat men haar zou te eten geven.

HOOFDSTUK VI.

EN hij ging van daar weg, en kwam in zijn vaderland, en zijne discipelen volgden hem.

2 En als het sabbat geworden was, begon hij in de synagoge te leeren; en velen, die *hem* hoorden, ontzetteden zich, zeggende: Van waar *komen* dezen deze dingen? en wat wijsheid is dit, die hem gegeven is, dat ook zulke krachten door zijne handen geschieden?

3 Is deze niet de timmerman, de zoon van Maria, en de broeder van Jakobus en Joses, en van Judas en Simon? en zijn zijne zusters niet hier bij ons? En zij werden aan hem geërgerd.

4 En Jezus zeide tot hen: Een profeet is niet ongeëerd, dan in zijn vaderland, en onder *zijne* magen, en in zijn huis.

5 En hij kon aldaar geene kracht doen; dan hij legde weinige zieken de handen op, en genas hen.

6 En hij verwonderde zich over hun ongeloof, en omging de vlekken *daar* rondom, leerende.

7 En hij riep tot zich de twaalven, en begon hen uit te zenden twee en twee, en gaf hun magt over de onreine geesten.

8 En hij gebood hun, dat zij niets zouden nemen tot den weg, dan alleenlijk eenen staf, geene male, geen brood, geen geld in den gordel;

9 Maar dat zij schoenzolen zouden aanbinden, en met geen twee rokken gekleed zijn.

10 En hij zeide tot hen: Zoo waar gij in een huis zult ingaan, blijft daar, totdat gij van daar uitgaat.

11 En zoo wie u niet zullen ontvangen, noch u hooren, vertrekkende van daar, schudt het stof af, dat onder aan uwe voeten is, hun tot eene getuigenis. Voorwaar zeg ik u: het zal Sodom of Gomórra verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan dezelve stad.

12 En uitgegaan zijnde, predikten zij, dat zij zich zouden bekeeren.

13 En zij wierpen vele duivelen uit, en zalfden vele kranken met olie, en maakten hen gezond.

14 En de koning Heródes hoorde het (want zijn naam was openbaar geworden), en zeide: Johannes, die daar doopte, is van de dooden opgewekt, en daarom werken die krachten in hem.

15 Anderen zeiden: Hij is Elias; en anderen zeiden: Hij is een profeet, of als één der profeten.

16 Maar als het Heródes hoorde, zeide hij: Deze is Johannes, dien ik onthoofd heb; die is van de dooden opgewekt.

17 Want dezelve Heródes, *eenigen* uitgezonden hebbende, had Johannes gevangen genomen, en hem in de gevangenis gebonden, uit oorzaak van Heródias, de huisvrouw van zijnen broeder Filippus, omdat hij haar getrouwd had.

18 Want Johannes zeide tot Heródes: Het is u niet geoorloofd de huisvrouw uws broeders te hebben.

19 En Heródias legde op hem toe, en wilde hem dooden, en konde niet:

20 Want Heródes vreesde Johannes, wetende, dat hij een regtvaardig en heilig man was, en hield hem in waarde; en als hij hem hoorde, deed hij vele dingen, en hoorde hem gaarne.

21 En als er een welgelegen dag gekomen was, toen Heródes, op den dag zijner geboorte, eenen maaltijd aanrigtte, voor zijne grooten, en de oversten over duizend, en de voornaamsten van Galiléa;

22 En als de dochter van dezelve Heródias inkwam, en danste, en Heródes en dengenen, die mede aanzaten, behaagde, zoo zeide de koning tot het dochtertje: Eisch van mij, wat gij ook wilt, en ik zal het u geven.

23 En hij zwoer haar: Zoo wat gij van mij zult eischen, zal ik u geven, *ook* tot de helft mijns koningrijks!

24 En zij, uitgegaan zijnde, zeide tot hare moeder: Wat zal ik eischen? En die zeide: Het hoofd van Johannes den Dooper.

25 En zij, terstond met haast ingaande tot den koning, heeft het geëischt, zeggende: Ik wil, dat gij mij nu terstond, in eenen schotel, geeft het hoofd van Johannes den Dooper.

26 En de koning, zeer bedroefd geworden zijnde, *nogtans* om de eeden, en degenen, die mede aanzaten, wilde haar *hetzelve* niet afslaan.

27 En de koning zond terstond eenen scherpregter, en gebood zijn hoofd te brengen. Deze nu ging heen, en onthoofde hem in de gevangenis;

28 En bragt zijn hoofd in eenen schotel, en gaf hetzelve het dochtertje, en het dochtertje gaf hetzelve hare moeder.

29 En als zijne discipelen *dit* hoorden, gingen zij en namen zijn dood ligchaam weg, en leiden dat in een graf.

30 En de apostelen kwamen *weder* zamen tot Jezus, en boodschapten hem alles, beide wat zij gedaan hadden, en wat zij geleerd hadden.

31 En hij zeide tot hen: Komt gijlieden in eene woeste plaats hier alleen, en rust een weinig: want er waren velen, die kwamen en die gingen, en zij hadden zelfs geen' gelegen tijd om te eten.

32 En zij vertrokken in een schip, naar eene woeste plaats, alleen.

33 En de scharen zagen hen heenvaren, en velen werden hem kennende, en liepen gezamentlijk te voet van alle steden derwaarts, en kwamen hun voor, en gingen zamen tot hem.

34 En Jezus, uitgaande, zag eene groote schare, en werd innerlijk met ontferming bewogen over hen: want zij waren als schapen, die geenen herder hebben; en hij begon hun vele dingen te leeren.

35 En als het nu laat op den dag geworden was, kwamen zijne discipelen tot hem, en zeiden: Deze plaats is woest, en het is nu laat op den dag;

36 Laat ze van u, opdat zij heengaan in de omliggende dorpen en vlekken, en brooden voor zich zelven mogen koopen : want zij hebben niet, wat zij eten zullen.

37 Maar hij, antwoordende, zeide tot hen: Geeft gij hun te eten. En zij zeiden tot hem: Zullen wij heengaan, en koopen voor twee honderd penningen brood, en hun te eten geven?

38 En hij zeide tot hen : Hoe veel brooden hebt gij? gaat heen en beziet *het*. En toen zij het vernomen hadden, zeiden zij : Vijf, en twee vissehen.

39 En hij gebood hun, dat zij hen allen zouden doen nederzitten bij waardschappen, op het groene gras.

40 En zij zaten neder in gedeelten bij honderd te zamen, en bij vijftig te zamen.

41 En als hij de vijf brooden en de twee vissehen genomen had, zag hij op naar den hemel, zegende en brak de brooden, en gaf ze zijnen discipelen, opdat zij ze hun zouden voorleggen; en de twee vissehen deelde hij voor allen.

42 En zij aten allen, en zijn verzadigd geworden.

43 En zij namen op twaalf volle korven brokken, en van de vissehen.

44 En die daar de brooden gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen.

45 En terstond dwong hij zijne discipelen in het schip te gaan, en vóór henen te varen aan de andere zijde tegen*over* Bethsáïda, terwijl hij de schare van zich zou laten.

46 En als hij aan dezelve hun afscheid gegeven had, ging hij op den berg om te bidden.

47 En als het nu avond was geworden, zoo was het schip in het midden van de zee, en hij was alleen op het land.

48 En hij zag, dat zij zich zeer pijnigden, om *het schip* voort te krijgen : want de wind was hun tegen; en omtrent de vierde wake des nachts, kwam hij tot hen, wandelende op de zee; en wilde hen voorbijgaan.

49 En zij, ziende hem wandelen op de zee, meenden, dat het een spooksel was, en schreeuwden zeer :

50 Want zij zagen hem allen, en werden ontroerd; en terstond sprak hij met hen, en zeide tot hen : Zijt welgemoed, ik ben het, vreest u niet.

51 En hij klom tot hen in het schip, en de wind stilde; en zij ontzetteden zich boven mate zeer in zich zelven, en waren verwonderd.

52 Want zij hadden niet gelet op *het wonder* der brooden : want hun hart was verhard.

53 En als zij overgevaren waren, kwamen zij in het land Gennésaret, en havenden aldaar.

54 En als zij uit het schip gegaan waren, terstond werden zij hem kennende.

55 *En* het geheele omliggende land doorloopende, begonnen zij op beddekens, degenen, die kwalijk gesteld waren, om te dragen, ter plaatse, waar zij hoorden, dat hij was.

56 En zoo waar hij kwam, in vlekken, of steden, of dorpen, daar leiden zij de kranken op de markten, en baden hem, dat zij maar den zoom zijns kleeds aanraken mogten; en zoo velen, als er hem aanraakten, werden gezond.

HOOFDSTUK VII.

EN tot hem vergaderden de farizeën, en sommige der schriftgeleerden, die van Jerúzalem gekomen waren;

2 En ziende, dat sommige van zijne discipelen met onreine, dat is, met ongewasschen handen brood aten, berispten zij *hen*.

3 Want de farizeën en al de Joden eten niet, ten zij dat zij *eerst* de handen dikmaals wasschen, houdende de inzetting der ouden.

4 En van de markt *komende*, eten zij niet, ten zij dat zij *eerst* gewasschen zijn. En vele andere dingen zijn er, die zij aangenomen hebben te houden, *als namelijk* de wasschingen der drinkbekers, en kannen, en koperen vaten, en bedden.

5 Daarna vraagden hem de farizeën en de schriftgeleerden : Waarom wandelen uwe discipelen niet naar de inzetting der ouden, maar eten het brood met ongewasschen handen?

6 Maar hij antwoordde en zeide tot hen : Wel heeft Jesaja van u, geveinsden! geprofeteerd, gelijk geschreven is : Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij.

7 Doch te vergeefs eeren zij Mij, leerende leeringen, *die* geboden *zijn* der menschen :

8 Want, nalatende het gebod Gods, houdt gij de inzettingen der menschen, *als namelijk* wasschingen der kannen en drinkbekers; en andere dergelijke dingen doet gij vele.

9 En hij zeide tot hen : Gij doet *zeker*

Gods gebod wel te niet, opdat gij uwe inzetting zoudt onderhouden.

10 Want Mozes heeft gezegd : Eer uwen vader en uwe moeder; en, wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven.

11 Maar gijlieden zegt : Zoo een mensch tot vader of moeder zegt : *Het is* Korban (dat is *te zeggen,* eene gave), zoo wat u van mij zou kunnen te nutte komen, *die voldoet.*

12 En gij laat hem niet meer toe, iets aan zijnen vader of zijne moeder te doen.

13 Makende *alzoo* Gods woord krachteloos door uwe inzetting, die gij ingezet hebt; en vele dergelijke dingen doet gij.

14 En tot zich de gansche schare geroepen hebbende, zeide hij tot hen : Hoort mij allen en verstaat.

15 Er is niets van buiten den mensch in hem ingaande, hetwelk hem kan ontreinigen; maar de dingen, die van hem uitgaan, die zijn het, welke den mensch ontreinigen.

16 Zoo iemand ooren heeft om te hooren, die hoore.

17 En toen hij van de schare in huis gekomen was, vraagden hem zijne discipelen van de gelijkenis.

18 En hij zeide tot hen : Zijt ook gij alzoo onwetende? Verstaat gij niet, dat al wat van buiten in den mensch ingaat, hem niet kan ontreinigen?

19 Want het gaat niet in zijn hart, maar in den buik, en gaat in de heimelijkheid uit, reinigende al de spijzen.

20 En hij zeide : Hetgeen uitgaat uit den mensch, dat ontreinigt den mensch.

21 Want van binnen uit het hart der menschen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen,

22 Dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hoovaardij, onverstand.

23 Al deze booze dingen komen voort van binnen, en ontreinigen den mensch.

24 En van daar opstaande, ging hij weg naar de landpalen van Tyrus en Sidon; en in een huis gegaan zijnde, wilde hij niet, dat het iemand wist, en hij kon *nogtans* niet verborgen zijn.

25 Want eene vrouw, welker dochtertje eenen onreinen geest had, van hem gehoord hebbende, kwam en viel neder aan zijne voeten.

26 Deze nu was eene grieksche vrouw, van geboorte uit Syro-Fenicië; en zij bad hem, dat hij den duivel uitwierp uit hare dochter.

27 Maar Jezus zeide tot haar : Laat eerst de kinderen verzadigd worden : want het is niet betamelijk, dat men het brood der kinderen neme, en den hondekens *voor*werpe.

28 Maar zij antwoordde en zeide tot hem : Ja, Heere! doch ook de hondekens eten onder de tafel van de kruimkens der kinderen.

29 En hij zeide tot haar : Om dezes woords wil ga heen! de duivel is uit uwe dochter uitgevaren.

30 En als zij in haar huis kwam, vond zij, dat de duivel uitgevaren was, en de dochter liggende op het bed.

31 En hij wederom weggegaan zijnde van de landpalen van Tyrus en Sidon, kwam aan de zee van Galiléa, door het midden der landpalen van Dekápolis.

32 En zij bragten tot hem eenen dooven, die zwaarlijk sprak, en baden hem, dat hij de hand op hem legde.

33 En hem van de schare alleen genomen hebbende, stak hij zijne vingeren in zijne ooren, en gespogen hebbende, raakte hij zijne tong aan;

34 En opwaarts ziende naar den hemel, zuchtte hij, en zeide tot hem : Effatha! dat is, word geopend!

35 En terstond werden zijne ooren geopend, en de band zijner tong werd los, en hij sprak regt.

36 En hij gebood hunlieden, dat zij het niemand zeggen zouden; maar wat hij hun ook gebood, zoo verkondigden zij het des te meer.

37 En zij ontzetteden zich boven mate zeer, zeggende : Hij heeft alles wel gedaan, en hij maakt, dat de dooven hooren, en de stommen spreken.

HOOFDSTUK VIII.

IN dezelve dagen, als er eene geheel groote schare was, en zij niet hadden, wat zij eten zouden, riep Jezus zijne discipelen tot zich, en zeide tot hen :

2 Ik word innerlijk met ontferming bewogen over de schare, want zij zijn nu drie dagen bij mij gebleven, en hebben niet, wat zij eten zouden.

3 En indien ik hen nuchteren naar hun huis laat gaan, zoo zullen zij op den weg bezwijken : want sommigen van hen komen van verre.

4 En zijne discipelen antwoordden hem :

Van waar zal iemand dezen met brooden hier in de woestijn kunnen verzadigen?

5 En hij vraagde hen : Hoe veel brooden hebt gij? En zij zeiden : Zeven.

6 En hij gebood de schare neder te zitten op de aarde, en hij nam de zeven brooden, en gedankt hebbende, brak hij ze, en gaf ze zijnen discipelen, opdat zij ze zouden voorleggen, en zij leiden ze der schare voor.

7 En zij hadden weinige vischjes; en als hij gezegend had, zeide hij, dat zij ook die zouden voorleggen.

8 En zij hebben gegeten, en zijn verzadigd geworden, en zij namen het overschot der brokken op, zeven manden.

9 Die nu gegeten hadden, waren omtrent vier duizend; en hij liet hen gaan.

10 En terstond in het schip gegaan zijnde met zijne discipelen, is hij gekomen in de deelen van Dalmanûtha.

11 En de farizeën gingen uit, en begonnen met hem te twisten, begeerende van hem een teeken van den hemel, hem verzoekende.

12 En hij, zwaarlijk zuchtende in zijnen geest, zeide : Wat begeert dit geslacht een teeken? Voorwaar ik zeg u : zoo aan dit geslacht een teeken gegeven zal worden!

13 En hij verliet hen, en wederom in het schip gegaan zijnde, voer hij weg naar de andere zijde.

14 En zijne discipelen hadden vergeten brood mede te nemen, en hadden niet dan één brood met zich in het schip.

15 En hij gebood hun, zeggende: Ziet toe, wacht u van den zuurdesem der farizeën, en van den zuurdesem van Heródes.

16 En zij overleiden onder elkander, zeggende : *Het is,* omdat wij geene brooden hebben.

17 En Jezus, *dat* bekennende, zeide tot hen : Wat overlegt gij, dat gij geene brooden hebt? bemerkt gij nog niet, en verstaat gij niet? hebt gij nog uw verhard harte?

18 Oogen hebbende, ziet gij niet? en ooren hebbende, hoort gij niet?

19 En gedenkt gij niet, toen ik de vijf brooden brak onder de vijf duizend mannen, hoe veel volle korven met brokken gij opnaamt? Zij zeggen hem : Twaalf.

20 En toen ik de zeven *brak* onder de vier duizend mannen, hoe veel volle manden met brokken gij opnaamt? En zij zeiden : Zeven.

21 En hij zeide tot hen : Hoe verstaat gij niet?

22 En hij kwam te Bethsáïda; en zij bragten tot hem eenen blinden, en baden hem, dat hij hem aanraakte.

23 En de hand des blinden genomen hebbende, leidde hij hem uit buiten het vlek, en spoog in zijne oogen, en leide de handen op hem, en vraagde hem, of hij iets zag.

24 En hij, opziende, zeide : Ik zie de menschen, want ik zie hen, als boomen, wandelen.

25 Daarna leide hij de handen wederom op zijne oogen, en deed hem opzien. En hij werd hersteld, en zag hen allen ver en klaar.

26 En hij zond hem naar zijn huis, zeggende : Ga niet in het vlek, en zeg het niemand in het vlek.

27 En Jezus ging uit en zijne discipelen naar de vlekken van Cesaréa Filippi. En op den weg vraagde hij zijne discipelen, zeggende tot hen : Wie zeggen de menschen, dat ik ben?

28 En zij antwoordden : Johannes de Dooper; en anderen, Elias; en anderen, één van de profeten.

29 En hij zeide tot hen : Maar gijlieden, wie zegt gij, dat ik ben? En Petrus, antwoordende, zeide tot hem : Gij zijt de Christus.

30 En hij gebood hun scherpelijk, dat zij het niemand zouden zeggen van hem.

31 En hij begon hen te leeren, dat de Zoon des menschen veel moest lijden, en verworpen worden van de ouderlingen, en overpriesteren, en schriftgeleerden, en gedood worden, en na drie dagen wederom opstaan.

32 En dit woord sprak hij vrij uit : en Petrus hem tot zich genomen hebbende, begon hem te bestraffen :

33 Maar hij, zich omkeerende, en zijne discipelen aanziende, bestrafte Petrus, zeggende : Ga heen, achter mij, Satanas! want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der menschen zijn.

34 En tot zich geroepen hebbende de schare met zijne discipelen, zeide hij tot hen : Zoo wie achter mij wil komen, die verloochene zich zelven, en neme zijn kruis op, en volge mij.

35 Want zoo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelve verliezen; maar zoo wie zijn leven zal verliezen, om mij-

nentwil, en *om* des evangelies *wil,* die zal hetzelve behouden.

36 Want wat zou het den mensch baten, zoo hij de geheele wereld won, en zijner ziele schade leed?

37 Of wat zal een mensch geven tot lossing van zijne ziel?

38 Want zoo wie zich mijns en mijner woorden zal geschaamd hebben, in dit overspelig en zondig geslacht, diens zal zich de Zoon des menschen ook schamen, wanneer hij zal komen in de heerlijkheid zijns Vaders, met de heilige engelen.

HOOFDSTUK IX.

EN hij zeide tot hen: Voorwaar ik zeg u, dat er sommigen zijn van degenen, die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij zullen hebben gezien, dat het koningrijk Gods met kracht gekomen is.

2 En na zes dagen, nam Jezus met zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, en bragt hen op eenen hoogen berg bezijden alleen; en hij werd voor hen van gedaante veranderd.

3 En zijne kleederen werden blinkende, zeer wit als sneeuw, hoedanige geen voller op aarde *zoo* wit maken kan.

4 En van hen werd gezien Elias met Mozes, en zij spraken met Jezus.

5 En Petrus, antwoordende, zeide tot Jezus: Rabbi! het is goed, dat wij hier zijn, en laat ons drie tabernakelen maken, voor u éénen, en voor Mozes éénen, en voor Elias éénen.

6 Want hij wist niet, wat hij zeide: want zij waren zeer bevreesd.

7 En er kwam eene wolk, die hen overschaduwde, en eene stem kwam uit de wolk, zeggende: Deze is mijn geliefde Zoon, hoort hem!

8 En haastelijk rondom ziende, zagen zij niemand meer, dan Jezus alleen bij zich.

9 En als zij van den berg afkwamen, gebood hij hun, dat zij niemand verhalen zouden, hetgeen zij gezien hadden, dan wanneer de Zoon des menschen uit de dooden zou opgestaan zijn.

10 En zij behielden dit woord bij zich zelven, vragende onder elkander, wat het was, uit de dooden opstaan.

11 En zij vraagden hem, zeggende: Waarom zeggen de schriftgeleerden, dat Elias eerst komen moet?

12 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Elias zal wel eerst komen, en alles wederoprigten; en *het zal geschieden,* gelijk geschreven is van den Zoon des menschen, dat hij veel lijden zal en veracht worden.

13 Maar ik zeg u, dat ook Elias gekomen is, en zij hebben hem gedaan al wat zij gewild hebben, gelijk van hem geschreven is.

14 En als hij bij de discipelen gekomen was, zag hij eene groote schare rondom hen, en *eenige* schriftgeleerden met hen twistende.

15 En terstond de geheele schare hem ziende, werd verbaasd, en tocloopende groetten zij hem.

16 En hij vraagde de schriftgeleerden: Wat twist gij met dezen?

17 En één uit de schare, antwoordende, zeide: Meester! ik heb mijnen zoon tot u gebragt, die eenen stommen geest heeft.

18 En waar hij hem ook aangrijpt, zoo scheurt hij hem, en schuimt, en knerst met zijne tanden, en verdort; en ik heb uwe discipelen gezegd, dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben niet gekonnen.

19 En hij antwoordde hem, en zeide: O ongeloovig geslacht! hoe lang zal ik nog bij ulieden zijn? hoe lang zal ik u nog verdragen? brengt hem tot mij.

20 En zij bragten denzelven tot hem: en als hij hem zag, scheurde hem terstond de geest; en hij vallende op de aarde, wentelde zich al schuimende.

21 En hij vraagde zijnen vader: Hoe langen tijd is het, dat hem dit overgekomen is? En hij zeide: Van *zijne* kindschheid af.

22 En menigmaal heeft hij hem ook in het vuur en in het water geworpen, om hem te verderven; maar zoo gij iets kunt, zijt met innerlijke ontferming over ons bewogen, en help ons.

23 En Jezus zeide tot hem: Zoo gij kunt gelooven, alle dingen zijn mogelijk dengenen, die gelooft.

24 En terstond de vader des kinds, roepende met tranen, zeide: Ik geloof, Heere! kom mijne ongeloovigheid te hulp.

25 En Jezus ziende, dat de schare gezamentlijk toeliep, bestrafte den onreinen geest, zeggende tot hem: Gij stomme en doove geest! ik beveel u, ga uit van hem, en kom niet meer in hem.

26 En hij roepende, en hem zeer scheurende, ging uit; en *het kind* werd als dood, alzoo dat velen zeiden, dat het gestorven was.

27 En Jezus, hem bij de hand grijpende, rigtte hem op; en hij stond op.
28 En als hij in huis gegaan was, vraagden hem zijne discipelen alleen: Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?
29 En hij zeide tot hen: Dit geslacht kan nergens door uitgaan, dan door bidden en vasten.
30 En van daar weggaande, reisden zij door Galiléa; en hij wilde niet, dat het iemand wist.
31 Want hij leerde zijne discipelen, en zeide tot hen: De Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen, en zij zullen hem dooden; en gedood zijnde, zal hij ten derden dage wederopstaan.
32 Maar zij verstonden dat woord niet, en zij vreesden hem te vragen.
33 En hij kwam te Kapérnaüm, en in het huis gekomen zijnde, vraagde hij hen: Waarvan hadt gij woorden onder elkander op den weg?
34 Doch zij zwegen: want zij waren onder elkander in woorden geweest op den weg, wie de meeste *zou zijn*.
35 En nedergezeten zijnde, riep hij de twaalven, en zeide tot hen: Indien iemand wil de eerste zijn, die zal de laatste van allen zijn, en aller dienaar.
36 En nemende een kindeken, stelde hij dat midden onder hen, en omving het met zijne armen, en zeide tot hen:
37 Zoo wie één van zoodanige kinderkens zal ontvangen in mijnen naam, die ontvangt mij; en zoo wie mij zal ontvangen, die ontvangt mij niet, maar Dien, die mij gezonden heeft.
38 En Johannes antwoordde hem, zeggende: Meester! wij hebben eenen gezien, die de duivelen uitwierp in uwen naam, welke ons niet volgt; en wij hebben het hem verboden, omdat hij ons niet volgt.
39 Doch Jezus zeide: Verbiedt hem niet: want er is niemand, die eene kracht doen zal in mijnen naam, en haastelijk van mij zal kunnen kwalijk spreken.
40 Want wie tegen ons niet is, die is voor ons.
41 Want zoo wie ulieden eenen beker waters zal te drinken geven in mijnen naam, omdat gij *discipelen* van Christus zijt, voorwaar zeg ik u, hij zal zijnen loon geenszins verliezen.
42 En zoo wie éénen van deze kleinen, die in mij gelooven, ergert, het ware hem beter, dat een molensteen om zijnen hals gedaan ware, en dat hij in de zee geworpen ware.
43 En indien uwe hand u ergert, houw ze af: het is u beter verminkt tot het leven in te gaan, dan de twee handen hebbende, heen te gaan in de hel, in het onuitblusschelijk vuur;
44 Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblusscht wordt.
45 En indien uw voet u ergert, houw hem af: het is u beter kreupel tot het leven in te gaan, dan de twee voeten hebbende, geworpen te worden in de hel, in het onuitblusschelijk vuur;
46 Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblusscht wordt.
47 En indien uw oog u ergert, werp het uit: het is u beter maar één oog hebbende in het koningrijk Gods in te gaan, dan twee oogen hebbende in het helsche vuur geworpen te worden;
48 Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblusscht wordt.
49 Want een ieder zal met vuur gezouten worden, en iedere offerande zal met zout gezouten worden.
50 Het zout is goed; maar indien het zout onzout wordt, waarmede zult gij dat smakelijk maken? Hebt zout in u zelven, en houdt vrede onder elkander.

HOOFDSTUK X.

EN van daar opgestaan zijnde, ging hij naar de landpalen van Judéa, door de overzijde van de Jordaan; en de scharen kwamen wederom zamen bij hem, en, gelijk hij gewoon was, leerde hij hen wederom.
2 En de farizeën, tot hem komende, vraagden hem: of het een' man geoorloofd is, *zijne* vrouw te verlaten; hem verzoekende.
3 Maar hij, antwoordende, zeide tot hen: Wat heeft u Mozes geboden?
4 En zij zeiden: Mozes heeft toegelaten eenen scheidbrief te schrijven, en *haar* te verlaten.
5 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Van wege de hardigheid uwer harten heeft hij ulieden dat gebod geschreven;
6 Maar van het begin der schepping heeft ze God man en vrouw gemaakt.
7 Daarom zal een mensch zijnen vader en

zijne moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen;

8 En die twee zullen tot één vleesch zijn, alzoo dat zij niet meer twee zijn, maar één vleesch.

9 Hetgeen dan God zamengevoegd heeft, scheide de mensch niet.

10 En in het huis vraagden hem zijne discipelen wederom van hetzelve.

11 En hij zeide tot hen: Zoo wie zijne vrouw verlaat, en eene andere trouwt, die doet overspel tegen haar.

12 En indien eene vrouw haren man zal verlaten, en met een' anderen trouwen, die doet overspel.

13 En zij bragten kinderkens tot hem, opdat hij ze aanraken zou; en de discipelen bestraften degenen, die ze tot hem bragten.

14 Maar Jezus, *dat* ziende, nam het zeer kwalijk, en zeide tot hen: Laat de kinderkens tot mij komen, en verhindert ze niet, want derzulken is het koningrijk Gods.

15 Voorwaar zeg ik u: zoo wie het koningrijk Gods niet ontvangt, gelijk een kindeken, die zal in hetzelve geenszins ingaan.

16 En hij omving ze met zijne armen, *en* de handen op hen gelegd hebbende, zegende hij dezelve.

17 En als hij uitging op den weg, liep één tot hem, en voor hem op de knieën vallende, vraagde hem: Goede Meester! wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven beërve?

18 En Jezus zeide tot hem: Wat noemt gij mij goed? niemand is goed, dan één, *namelijk* God.

19 Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden; gij zult niet stelen; gij zult geen valsche getuigenis geven; gij zult niemand te kort doen; eer uwen vader en uwe moeder.

20 Doch hij, antwoordende, zeide tot hem: Meester! al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jongheid af.

21 En Jezus, hem aanziende, beminde hem, en zeide tot hem: Één ding ontbreekt u, ga heen, verkoop alles, wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, neem het kruis op, en volg mij.

22 Maar hij, treurig geworden zijnde over dat woord, ging bedroefd weg: want hij had vele goederen.

23 En Jezus rondom ziende, zeide tot zijne discipelen: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het koningrijk Gods inkomen!

24 En de discipelen werden verbaasd over deze zijne woorden. Maar Jezus, wederom antwoordende, zeide tot hen: Kinderen! hoe zwaar is het, dat degenen, die op het goed hun betrouwen zetten, in het koningrijk Gods ingaan!

25 Het is ligter, dat een kemel ga door het oog van eene naald, dan dat een rijke in het koningrijk Gods inga.

26 En zij werden nog meer verslagen, zeggende tot elkander: Wie kan dan zalig worden?

27 Doch Jezus, hen aanziende, zeide: Bij de menschen is het onmogelijk, maar niet bij God: want alle dingen zijn mogelijk bij God.

28 En Petrus begon tot hem te zeggen: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd.

29 En Jezus, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg ik ulieden: er is niemand, die verlaten heeft huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om mijnentwil en des evangelies *wil*,

30 Of hij ontvangt honderdvoud, nu in dezen tijd, huizen, en broeders, en zusters, en moeders, en kinders, en akkers, met de vervolgingen, en in de toekomende eeuw het eeuwige leven.

31 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en *velen*, die de laatsten *zijn*, de eersten.

32 En zij waren op den weg, gaande op naar Jerúzalem; en Jezus ging vóór hen; en zij waren verbaasd, en hem volgende, waren zij bevreesd. En de twaalven wederom tot zich nemende, begon hij hun te zeggen de dingen, die hem overkomen zouden;

33 *Zeggende:* Ziet, wij gaan op naar Jerúzalem, en de Zoon des menschen zal den overpriesteren, en den schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen hem ter dood veroordeelen, en hem den heidenen overleveren;

34 En zij zullen hem bespotten, en hem geeselen, en hem bespuwen, en hem dooden; en ten derden dage zal hij wederopstaan.

35 En tot hem kwamen Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedéüs, zeggende:

Meester! wij wilden *wel*, dat gij ons deedt, zoo wat wij begeeren zullen.

36 En hij zeide tot hen : Wat wilt gij dat ik u doe?

37 En zij zeiden tot hem : Geef ons, dat wij mogen zitten, de één aan uwe regter-, en de ander aan uwe linker*hand* in uwe heerlijkheid.

38 Maar Jezus zeide tot hen : Gij weet niet, wat gij begeert. Kunt gij den drinkbeker drinken, dien ik drink, en met den doop gedoopt worden, daar ik mede gedoopt worde?

39 En zij zeiden tot hem : Wij kunnen. Doch Jezus zeide tot hen : Den drinkbeker, dien ik drink, zult gij wel drinken, en met den doop gedoopt worden, daar ik mede gedoopt worde;

40 Maar het zitten tot mijne regter- en tot mijne linker*hand* staat bij mij niet te geven; maar *het zal gegeven worden* dien het bereid is.

41 En als de *andere* tien *dit* hoorden, begonnen zij het van Jakobus en Johannes zeer kwalijk te nemen.

42 Maar Jezus, hen tot zich geroepen hebbende, zeide tot hen : Gij weet, dat degenen, die geacht worden oversten te zijn der volken, heerschappij voeren over hen, en hunne grooten gebruiken magt over hen.

43 Doch alzoo zal het onder u niet zijn; maar zoo wie onder u groot zal willen worden, die zal uw dienaar zijn.

44 En zoo wie van u de eerste zal willen worden, die zal aller dienstknecht zijn.

45 Want ook de Zoon des menschen is niet gekomen, om gediend te worden, maar om te dienen, en zijne ziel te geven *tot* een rantsoen voor velen.

46 En zij kwamen te Jericho. En als hij, en zijne discipelen, en eene groote schare van Jericho uitging, zat de zoon van Timéüs, Bar-timéüs de blinde, aan den weg, bedelende.

47 En hoorende, dat het Jezus de Nazarener was, begon hij te roepen en te zeggen : Jezus, gij Zone Davids! ontferm u mijner.

48 En velen bestraften hem, opdat hij zwijgen zou; maar hij riep zoo veel te meer : Gij Zone Davids! ontferm u mijner.

49 En Jezus, *stil*staande, zeide, dat men hem roepen zou; en zij riepen den blinden, zeggende tot hem : Heb goeden moed, sta op, hij roept u.

50 En hij, zijnen mantel afgeworpen hebbende, stond op, en kwam tot Jezus.

51 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem : Wat wilt gij, dat ik u doen zal? En de blinde zeide tot hem : Rabboni! dat ik ziende mag worden.

52 En Jezus zeide tot hem : Ga heen, uw geloof heeft u behouden. En terstond werd hij ziende, en volgde Jezus op den weg.

HOOFDSTUK XI.

EN toen zij Jerûzalem genaakten, te Bethfagé, en Bethanië, aan den Olijfberg, zond hij twee van zijne discipelen uit,

2 En zeide tot hen : Gaat heen in het vlek, dat tegen u over is; en terstond als gij in hetzelve komt, zult gij vinden een veulen gebonden, op hetwelk geen mensch gezeten heeft, ontbindt het en brengt het.

3 En indien iemand tot u zegt : Waarom doet gij dat? zoo zegt, dat de Heer hetzelve van noode heeft; en hij zal het terstond herwaarts zenden.

4 En zij gingen heen, en vonden het veulen, gebonden bij de deur, buiten aan de wegscheiding, en zij ontbonden hetzelve.

5 En sommigen van degenen, die aldaar stonden, zeiden tot hen : Wat doet gij, dat gij het veulen ontbindt?

6 Doch zij zeiden tot hen, gelijk Jezus bevolen had; en zij lieten ze gaan.

7 En zij bragten het veulen tot Jezus, en wierpen hunne kleederen daarop; en hij zat op hetzelve.

8 En velen spreidden hunne kleederen op den weg, en anderen hieuwen meijen van de boomen, en spreidden ze op den weg.

9 En die voorgingen en die volgden, riepen, zeggende : Hosanna! gezegend *is* hij, die komt in den naam des Heeren!

10 Gezegend *zij* het koningrijk van onzen vader David, hetwelk komt in den naam des Heeren! Hosanna in de hoogste *hemelen!*

11 En Jezus kwam binnen Jerûzalem, en in den tempel; en als hij alles rondom bezien had, en het nu avondstond was, ging hij uit naar Bethanië met de twaalven.

12 En des anderen daags, als zij uit Bethanië gingen, hongerde hem.

13 En ziende van verre eenen vijgeboom, die bladeren had, ging hij, *om te zien,* of hij ook iets op denzelven zou vinden; en daarbij gekomen zijnde, vond hij niet dan bladeren : want het was de tijd der vijgen niet.

14 En Jezus, antwoordende, zeide tot denzelven : Niemand ete *eenige* vrucht meer van u in der eeuwigheid! En zijne discipelen hoorden het.

15 En zij kwamen te Jerùzalem; en Jezus, in den tempel gegaan zijnde, begon degenen, die in den tempel verkochten en kochten, uit te drijven; en de tafelen der wisselaars, en de zitstoelen dergenen, die de duiven verkochten, keerde hij om;

16 En liet niet toe, dat iemand eenig vat door den tempel droeg.

17 En hij leerde, zeggende tot hen : Is er niet geschreven : Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden allen volken? maar gij hebt dat *tot* eenen kuil der moordenaren gemaakt.

18 En de schriftgeleerden en de overpriesters hoorden *dat,* en zochten, hoe zij hem dooden zouden : want zij vreesden hem, omdat de gansche schare ontzet was over zijne leer.

19 En als het nu laat geworden was, ging hij uit buiten de stad.

20 En des morgens vroeg voorbijgaande, zagen zij, dat de vijgeboom verdord was, van de wortelen af.

21 En Petrus, *zulks* indachtig geworden zijnde, zeide tot hem : Rabbi! zie, de vijgeboom, dien gij vervloekt hebt, is verdord.

22 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen : Hebt geloof op God.

23 Want voorwaar zeg ik u, dat, zoo wie tot dezen berg zal zeggen : Word opgeheven en in de zee geworpen; en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal gelooven, dat hetgeen hij zegt geschieden zal, het zal hem geworden, zoo wat hij zegt.

24 Daarom zeg ik u : alle dingen, die gij biddende begeert, gelooft, dat gij ze ontvangen zult, en zij zullen u geworden.

25 En wanneer gij staat om te bidden, vergeeft, indien gij iets hebt tegen iemand; opdat ook uw Vader, die in de hemelen is, ulieden uwe misdaden vergeve.

26 Maar indien gij niet vergeeft, zoo zal uw Vader, die in de hemelen is, ook uwe misdaden niet vergeven.

27 En zij kwamen wederom te Jerùzalem. En als hij in den tempel wandelde, kwamen tot hem de overpriesters, en de schriftgeleerden, en de ouderlingen,

28 En zeiden tot hem : Door wat magt doet gij deze dingen? En wie heeft u deze magt gegeven, dat gij deze dingen doen zoudt?

29 Maar Jezus, antwoordende, zeide tot hen : Ik zal u ook één woord vragen; antwoordt mij ook, en zoo zal ik u zeggen, door wat magt ik deze dingen doe :

30 De doop van Johannes, was die uit den hemel, of uit de menschen? antwoordt mij.

31 En zij overleiden onder zich, zeggende : Indien wij zeggen : Uit den hemel; zoo zal hij zeggen : Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?

32 Maar indien wij zeggen : Uit de menschen; zoo vreezen wij het volk : want zij hielden allen van Johannes, dat hij waarlijk een profeet was.

33 En, antwoordende, zeiden zij tot Jezus : Wij weten het niet. En Jezus, antwoordende, zeide tot hen : Zoo zeg ik u ook niet, door wat magt ik deze dingen doe.

HOOFDSTUK XII.

EN hij begon door gelijkenissen tot hen te zeggen : Een mensch plantte eenen wijngaard, en zettede eenen tuin daarom, en groef eenen wijnpersbak, en bouwde eenen toren, en verhuurde dien aan de landlieden, en reisde buiten 's lands.

2 En als de tijd was, zond hij eenen dienstknecht tot de landlieden, opdat hij van de landlieden ontvinge van de vrucht des wijngaards.

3 Maar zij namen en sloegen hem, en zonden *hem* ledig heen.

4 En hij zond wederom eenen anderen dienstknecht tot hen, en dien steenigden zij, en wondden hem het hoofd, en zonden *hem* henen, schandelijk gehandeld zijnde.

5 En wederom zond hij eenen anderen, en dien doodden zij; en vele anderen, *waarvan* zij sommigen sloegen, en sommigen doodden.

6 Als hij dan nog éénen zoon had, die hem lief was, zoo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden, zeggende : Zij zullen immers mijnen zoon ontzien.

7 Maar die landlieden zeiden onder elkander : Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem dooden, en de erfenis zal onze zijn.

8 En zij namen en doodden hem, en wierpen *hem* uit, buiten den wijngaard.

9 Wat zal dan de heer des wijngaards doen? Hij zal komen, en de landlieden verderven, en den wijngaard aan anderen geven.

10 Hebt gij ook deze Schrift niet gelezen : De steen, dien de bouwlieden verworpen

hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks;
11 Van den Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in onze oogen?
12 En zij zochten hem te vangen, maar zij vreesden de schare: want zij verstonden, dat hij die gelijkenis op hen sprak; en zij verlieten hem en gingen weg.
13 En zij zonden tot hem eenige der farizeën en der Herodianen, opdat zij hem in *zijne* rede vangen zouden.
14 Deze nu kwamen en zeiden tot hem: Meester! wij weten, dat gij waarachtig zijt, en naar niemand vraagt; want gij ziet den persoon der menschen niet aan, maar gij leert den weg Gods in der waarheid: is het geoorloofd, den keizer schatting te geven, of niet? zullen wij geven, of niet geven?
15 En hij, wetende hunne geveinsdheid, zeide tot hen: Wat verzoekt gij mij? brengt mij eenen penning, dat ik *hem* zie.
16 En zij bragten *eenen*. En hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld, en het opschrift? En zij zeiden tot hem: Des keizers.
17 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Geeft dan den keizer dat des keizers is, en Gode dat Gods is. En zij verwonderden zich over hem.
18 En de sadduceën kwamen tot hem, welke zeggen, dat er geene opstanding is, en vraagden hem, zeggende:
19 Meester! Mozes heeft ons geschreven: indien iemands broeder sterft, en eene vrouw achterlaat, en geene kinderen nalaat, dat zijn broeder deszelfs vrouw nemen zal, en zijnen broeder zaad verwekken.
20 Er waren nu zeven broeders, en de eerste nam eene vrouw, en stervende liet geen zaad na.
21 De tweede nam haar ook, en is gestorven, en ook deze liet geen zaad na; en de derde desgelijks.
22 En *al* de zeven namen dezelve, en lieten geen zaad na; de laatste van allen is ook de vrouw gestorven.
23 In de opstanding dan, wanneer zij zullen opgestaan zijn, wiens vrouw zal zij van dezen zijn? want die zeven hebben haar tot eene vrouw gehad.
24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Dwaalt gij niet, daarom dat gij de Schriften niet weet, noch de kracht Gods?
25 Want als zij uit de dooden zullen opgestaan zijn, zoo trouwen zij niet, noch worden ten huwelijk gegeven; maar zij zijn gelijk engelen, die in de hemelen *zijn*.
26 Doch aangaande de dooden, dat zij opgewekt zullen worden, hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes, hoe God in het doornenbosch tot hem gesproken heeft, zeggende: Ik ben de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs?
27 God is niet een *God* der dooden, maar een God der levenden. Gij dwaalt dan zeer.
28 En één der schriftgeleerden hoorende, dat zij te zamen in woorden waren, *en* wetende, dat hij hun wel geantwoord had, kwam tot hem, en vraagde hem: Welk is het eerste gebod van allen?
29 En Jezus antwoordde hem: Het eerste van al de geboden is: Hoor, Israël! de Heer, onze God, is een eenig Heer.
30 En gij zult den Heer, uwen God, liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uwe ziel, en uit geheel uw verstand, en uit geheel uwe kracht. Dit is het eerste gebod.
31 En het tweede *aan dit* gelijk, *is* dit: Gij zult uwen naasten liefhebben als u zelven. Er is geen ander gebod, grooter dan deze.
32 En de schriftgeleerde zeide tot hem: Meester! gij hebt wel in der waarheid gezegd, dat er een eenig God is, en er is geen ander dan Hij;
33 En Hem lief te hebben uit geheel het hart, en uit geheel het verstand, en uit geheel de ziel, en uit geheel de kracht; en den naasten lief te hebben als zich zelven, is meer dan al de brandofferen en de slagtofferen.
34 En Jezus ziende, dat hij verstandelijk geantwoord had, zeide tot hem: Gij zijt niet verre van het koningrijk Gods. En niemand durfde hem meer vragen.
35 En Jezus antwoordde en zeide, leerende in den tempel: Hoe zeggen de schriftgeleerden, dat de Christus een zoon van David is?
36 Want David zelf heeft door den Heiligen Geest gezegd: De Heer heeft gezegd tot mijnen Heer: Zit aan mijne regter*hand*, totdat ik uwe vijanden zal gezet hebben tot eene voetbank uwer voeten.
37 David dan zelf noemt hem *zijnen* Heer, en hoe is hij zijn zoon? En de menigte der schare hoorde hem gaarne.
38 En hij zeide tot hen in zijne leer: Wacht u voor de schriftgeleerden, die daar gaarne willen wandelen in lange kleederen, en gegroet zijn op de markten;

39 En de voorgestoelten *hebben* in de synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden;

40 Welke de huizen der weduwen opeten, en *dat* onder den schijn van lang te bidden. Dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen.

41 En Jezus, gezeten zijnde tegenover de schatkist, zag, hoe de schare geld wierp in de schatkist; en vele rijken wierpen veel *daarin*.

42 En er kwam eene arme weduwe, die twee kleine *penningen daarin* wierp, hetwelk is een oort.

43 En *Jezus,* zijne discipelen tot zich geroepen hebbende, zeide tot hen: Voorwaar ik zeg u, dat deze arme weduwe meer ingeworpen heeft, dan allen, die in de schatkist geworpen hebben.

44 Want zij allen hebben van hunnen overvloed *daarin* geworpen; maar deze heeft van haar gebrek, al wat zij had, *daarin* geworpen, haren ganschen leeftogt.

HOOFDSTUK XIII.

EN als hij uit den tempel ging, zeide één van zijne discipelen tot hem: Meester! zie, hoedanige steenen, en hoedanige gebouwen!

2 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Ziet gij deze groote gebouwen? Er zal niet *een* steen op den *anderen* steen gelaten worden, die niet afgebroken zal worden.

3 En als hij gezeten was op den Olijfberg, tegen den tempel over, vraagden hem Petrus, en Jakobus, en Johannes, en Andréas, alleen:

4 Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn? en welk is het teeken wanneer deze dingen alle voleindigd zullen worden?

5 En Jezus, hun antwoordende, begon te zeggen: Ziet toe, dat u niemand verleide.

6 Want velen zullen komen onder mijnen naam, zeggende: Ik ben *de Christus;* en zullen velen verleiden.

7 En wanneer gij zult hooren van oorlogen, en geruchten van oorlogen, zoo wordt niet verschrikt; want *dit* moet geschieden; maar nog is het einde niet.

8 Want het *ééne* volk zal tegen het *andere* volk opstaan, en het *ééne* koningrijk tegen het *andere* koningrijk; en er zullen aardbevingen zijn in verscheidene plaatsen, en er zullen hongersnooden wezen, en beroerten. Deze dingen zijn *maar* beginselen der smarten.

9 Maar ziet gij voor u zelven toe: want zij zullen u overleveren in de raadsvergaderingen, en in de synagogen; gij zult geslagen worden, en voor stadhouders en koningen zult gij gesteld worden, om mijnentwil, hun tot eene getuigenis.

10 En het evangelie moet eerst gepredikt worden onder al de volken.

11 Doch wanneer zij u leiden zullen, om u over te leveren, zoo zijt te voren niet bezorgd, wat gij spreken zult, en bedenkt het niet; maar zoo wat u in die ure gegeven zal worden, dat spreekt: want gij zijt het niet, die spreekt, maar de Heilige Geest.

12 En de *ééne* broeder zal den *anderen* broeder overleveren tot den dood, en de vader het kind; en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en zullen hen dooden.

13 En gij zult gehaat worden van allen, om mijns naams wil; maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden.

14 Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan door den profeet Daniël gesproken is, staande waar het niet behoort, (die het leest, die merke daarop!) alsdan, die in Judéa zijn, dat zij vlieden op de bergen.

15 En die op het dak is, kome niet af in het huis, en ga niet in, om iets uit zijn huis weg te nemen.

16 En die op den akker is, keere niet weder terug, om zijn kleed te nemen.

17 Maar wee de bevruchte en de zogende *vrouwen* in die dagen!

18 Doch bidt, dat uwe vlugt niet geschiede des winters.

19 Want die dagen zullen zulke verdrukking zijn, welker gelijke niet geweest is van het begin der schepselen, die God geschapen heeft, tot nu toe, en ook niet zijn zal.

20 En indien de Heer de dagen niet verkort had, geen vleesch zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil, die Hij heeft uitverkoren, heeft Hij de dagen verkort.

21 En alsdan, zoo iemand tot ulieden zal zeggen: Ziet, hier is de Christus; of ziet, hij is daar; gelooft het niet.

22 Want er zullen valsche christussen, en valsche profeten opstaan, en zullen teekenen en wonderen doen, om te verleiden, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen.

23 Maar gijlieden ziet toe: ziet, ik heb u alles voorzegd!

24 Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven.
25 En de sterren des hemels zullen daaruit vallen, en de krachten, die in de hemelen *zijn*, zullen bewogen worden.
26 En alsdan zullen zij den Zoon des menschen zien, komende in de wolken, met groote kracht en heerlijkheid.
27 En alsdan zal hij zijne engelen uitzenden, en zal zijne uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van het uiterste der aarde, tot het uiterste des hemels.
28 En leert van den vijgeboom deze gelijkenis: wanneer nu zijn tak teeder wordt, en de bladeren uitspruiten, zoo weet gij, dat de zomer nabij is.
29 Alzoo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zoo weet, dat *het* nabij voor de deur is.
30 Voorwaar ik zeg u, dat dit geslacht niet zal voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn.
31 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.
32 Maar van dien dag en die ure weet niemand, noch de engelen, die in den hemel zijn, noch de Zoon, dan de Vader.
33 Ziet toe, waakt en bidt: want gij weet niet, wanneer de tijd is.
34 Gelijk een mensch, buiten 's lands reizende, zijn huis verliet, en zijnen dienstknechten magt gaf, en elk zijn werk, en den deurwachter gebood, dat hij zou waken:
35 Zoo waakt dan (want gij weet niet, wanneer de heer des huizes komen zal, *des avonds* laat, of ter middernacht, of met het hanengekraai, of in den morgenstond);
36 Opdat hij niet onvoorziens kome, en u slapende vinde.
37 En hetgeen ik u zeg, *dat* zeg ik allen: waakt.

HOOFDSTUK XIV.

EN het pascha, en *het feest* der ongehevelde *brooden* was na twee dagen. En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten, hoe zij hem met listigheid vangen en dooden zouden;
2 Maar zij zeiden: Niet in het feest, opdat niet misschien oproer onder het volk worde.
3 En als hij te Bethanië was, in het huis van Simon, den melaatschen, daar hij aan *tafel* zat, kwam eene vrouw, hebbende eene albasten flesch met zalf van onvervalschten nardus, van grooten prijs; en de albasten flesch gebroken hebbende, goot die op zijn hoofd.
4 En er waren sommigen, die dat zeer kwalijk namen bij zich zelven, en zeiden: Waartoe is dit verlies der zalf geschied?
5 Want dezelve had kunnen boven de drie honderd penningen verkocht, en *die* den armen gegeven worden; en zij vergrimden tegen haar.
6 Maar Jezus zeide: Laat af van haar; wat doet gij haar moeite aan? zij heeft een goed werk aan mij gewrocht.
7 Want de armen hebt gij altijd met u, en wanneer gij wilt, kunt gij hun weldoen; maar mij hebt gij niet altijd.
8 Zij heeft gedaan, hetgeen zij konde; zij is voorgekomen, om mijn ligchaam te zalven, *tot eene voorbereiding* ter begrafenis.
9 Voorwaar zeg ik u: alwaar dit evangelie gepredikt zal worden in de geheele wereld, *daar* zal ook tot hare gedachtenis gesproken worden, van hetgeen zij gedaan heeft.
10 En Judas Iskáriot, één van de twaalven, ging heen tot de overpriesters, opdat hij hem hun zou overleveren.
11 En zij, *dat* hoorende, waren verblijd, en beloofden hem geld te geven; en hij zocht, hoe hij hem bekwamelijk overleveren zou.
12 En op den eersten dag der ongehevelde *brooden*, wanneer zij het pascha slagtten, zeiden zijne discipelen tot hem: Waar wilt gij, dat wij heengaan, en bereiden, dat gij het pascha eet?
13 En hij zond twee van zijne discipelen uit, en zeide tot hen: Gaat henen in de stad, en u zal een mensch ontmoeten, dragende eene kruik waters, volgt dien;
14 En zoo waar hij ingaat, zegt tot den heer des huizes: De Meester zegt: Waar is de eetzaal, daar ik het pascha met mijne discipelen eten zal?
15 En hij zal u wijzen eene groote opperzaal, toegerust *en* gereed; bereidt het ons aldaar.
16 En zijne discipelen gingen uit, en kwamen in de stad, en vonden het, gelijk hij hun gezegd had, en bereidden het pascha.
17 En als het avond geworden was, kwam hij met de twaalven.
18 En als zij aanzaten en aten, zeide Je-

zus : Voorwaar ik zeg u, dat één van u, die met mij eet, mij zal verraden.

19 En zij begonnen bedroefd te worden, en de één na den anderen tot hem te zeggen : Ben ik het? en een ander : Ben ik het?

20 Maar hij antwoordde en zeide tot hen : *Het is* één uit de twaalven, die met mij in den schotel indoopt.

21 De Zoon des menschen gaat wel heen, gelijk van hem geschreven is; maar wee dien mensch, door welken de Zoon des menschen verraden wordt! Het ware hem goed, zoo die mensch niet geboren ware geweest.

22 En als zij aten, nam Jezus brood, en als hij gezegend had, brak hij het, en gaf het hun, en zeide : Neemt, eet, dat is mijn ligchaam.

23 En hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun *dien;* en zij dronken allen uit denzelven.

24 En hij zeide tot hen : Dat is mijn bloed, het *bloed* des nieuwen testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt.

25 Voorwaar, ik zeg u, dat ik niet meer zal drinken van de vrucht des wijnstoks, tot op dien dag, wanneer ik dezelve nieuw zal drinken in het koningrijk Gods.

26 En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.

27 En Jezus zeide tot hen : Gij zult in dezen nacht allen aan mij geërgerd worden : want er is geschreven : Ik zal den herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden.

28 Maar nadat ik zal opgestaan zijn, zal ik u voorgaan naar Galiléa.

29 En Petrus zeide tot hem : Of zij ook allen geërgerd wierden, zoo zal ik toch niet *geërgerd worden.*

30 En Jezus zeide tot hem : Voorwaar, ik zeg u, dat heden in dezen nacht, eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, gij mij driemaal zult verloochenen.

31 Maar hij zeide nog dies te meer : Al moest ik met u sterven, zoo zal ik u geenszins verloochenen! En insgelijks zeiden zij ook allen.

32 En zij kwamen in eene plaats, welker naam was Geth-sémane, en hij zeide tot zijne discipelen : Zit hier neder, totdat ik gebeden zal hebben.

33 En hij nam met zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, en begon verbaasd en zeer beangst te worden;

34 En zeide tot hen : Mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe : blijft hier en waakt.

35 En een weinig voortgegaan zijnde, viel hij op de aarde, en bad, zoo het mogelijk ware, dat die ure van hem voorbijginge.

36 En hij zeide : Abba, Vader! alle dingen zijn U mogelijk; neem dezen drinkbeker van mij weg! doch niet wat ik wil, maar wat Gij *wilt*:

37 En hij kwam, en vond hen slapende, en zeide tot Petrus : Simon! slaapt gij? kunt gij niet één uur waken?

38 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest *is* wel gewillig, maar het vleesch is zwak.

39 En wederom heengegaan zijnde, bad hij, sprekende dezelfde woorden.

40 En wedergekeerd zijnde, vond hij hen wederom slapende, want hunne oogen waren bezwaard; en zij wisten niet, wat zij hem antwoorden zouden.

41 En hij kwam ten derden maal, en zeide tot hen : Slaapt *nu* voort, en rust : het is genoeg, de ure is gekomen; ziet, de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.

42 Staat op, laat ons gaan; ziet, die mij verraadt, is nabij.

43 En terstond, als hij nog sprak, kwam Judas aan, die één was van de twaalven, en met hem eene groote schare, met zwaarden en stokken, *gezonden* van de overpriesters, en de schriftgeleerden, en de ouderlingen.

44 En die hem verried, had hun een gemeen teeken gegeven, zeggende : Dien ik kussen zal, die is het, grijpt hem, en leidt hem zekerlijk henen.

45 En als hij gekomen was, ging hij terstond tot hem, en zeide : Rabbi, Rabbi! en kuste hem.

46 En zij sloegen hunne handen aan hem, en grepen hem.

47 En één dergenen, die daarbij stonden, het zwaard trekkende, sloeg den dienstknecht des hoogepriesters, en hieuw hem zijn oor af.

48 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen : Zijt gij uitgegaan, met zwaarden en stokken, als tegen eenen moordenaar, om mij te vangen?

49 Dagelijks was ik bij ulieden in den tempel, leerende, en gij hebt mij niet gegre-

pen; maar *dit geschiedt,* opdat de Schriften vervuld zouden worden.

50 En zij, hem verlatende, zijn allen gevloden.

51 En een zeker jongeling volgde hem, hebbende een lijnwaad omgedaan over het naakte *lijf,* en de jongelingen grepen hem.

52 En hij, het lijnwaad verlatende, is naakt van hen gevloden.

53 En zij leidden Jezus henen tot den hoogepriester; en bij hem vergaderden al de overpriesters, en de ouderlingen, en de schriftgeleerden.

54 En Petrus volgde hem van verre, tot binnen in de zaal des hoogepriesters, en hij was mede zittende met de dienaren, en zich warmende bij het vuur.

55 En de overpriesters, en de geheele raad, zochten getuigenis tegen Jezus, om hem te dooden, en vonden niet.

56 Want velen getuigden valschelijk tegen hem, en de getuigenissen waren niet eenparig.

57 En eenigen, opstaande, getuigden valschelijk tegen hem, zeggende:

58 Wij hebben hem hooren zeggen: Ik zal dezen tempel, die met handen gemaakt is, afbreken, en in drie dagen eenen anderen, zonder handen gemaakt, bouwen.

59 En ook alzoo was hunne getuigenis niet eenparig.

60 En de hoogepriester, in het midden opstaande, vraagde Jezus, zeggende: Antwoordt gij niets? Wat getuigen dezen tegen u?

61 Maar hij zweeg stil, en antwoordde niets. Wederom vraagde hem de hoogepriester, en zeide tot hem: Zijt gij de Christus, de Zoon des gezegenden *Gods?*

62 En Jezus zeide: Ik ben het. En gijlieden zult den Zoon des menschen zien zitten ter regter*hand* der kracht *Gods,* en komen met de wolken des hemels.

63 En de hoogepriester, verscheurende zijne kleederen, zeide: Wat hebben wij nog getuigen van noode?

64 Gij hebt de *Gods*lastering gehoord: wat dunkt ulieden? En zij allen veroordeelden hem, des doods schuldig te zijn.

65 En sommigen begonnen hem te bespuwen, en zijn aangezigt te bedekken, en met vuisten te slaan, en tot hem te zeggen: Profeteer. En de dienaars gaven hem kinnebakslagen.

66 En als Petrus beneden in de zaal was, kwam ééne van de dienstmaagden des hoogepriesters;

67 En ziende Petrus zich warmende, zag zij hem aan, en zeide: Ook gij waart met Jezus den Nazaréner.

68 Maar hij heeft het geloochend, zeggende: Ik ken *hem* niet, en ik weet niet, wat gij zegt. En hij ging buiten in de voorzaal, en de haan kraaide.

69 En de dienstmaagd, hem wederom ziende, begon te zeggen tot degenen, die daarbij stonden: Deze is één van die.

70 Maar hij loochende het wederom. En een weinig daarna, die daarbij stonden zeiden wederom tot Petrus: Waarlijk, gij zijt één van die: want gij zijt ook een Galiléër, en uwe spraak gelijkt.

71 En hij begon *zich zelven* te vervloeken en te zweren: Ik ken dezen mensch niet, dien gij zegt.

72 En de haan kraaide de tweede maal; en Petrus werd indachtig het woord, hetwelk Jezus tot hem gezegd had: Eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, zult gij mij driemaal verloochenen. En hij, *zich* van daar makende, weende.

HOOFDSTUK XV.

EN terstond, des morgens vroeg, hielden de overpriesters te zamen raad, met de ouderlingen en schriftgeleerden, en den geheelen raad, en Jezus gebonden hebbende, bragten zij *hem* heen, en gaven *hem* aan Pilatus over.

2 En Pilatus vraagde hem: Zijt gij de Koning der Joden? En hij, antwoordende, zeide tot hem: Gij zegt het.

3 En de overpriesters beschuldigden hem van vele *zaken;* maar hij antwoordde niets.

4 En Pilatus vraagde hem wederom, zeggende: Antwoordt gij niet? zie, hoe vele *zaken* zij tegen u getuigen!

5 En Jezus heeft niet meer geantwoord, zoodat Pilatus zich verwonderde.

6 En op het feest liet hij hun éénen gevangenen los, wien zij ook begeerden.

7 En er was een, genaamd Bar-abbas, gevangen met *andere* mede-oproermakers, die in het oproer eenen doodslag gedaan had.

8 En de schare riep uit, en begon te begeeren, *dat hij deed,* gelijk hij hun altijd gedaan had.

9 En Pilatus antwoordde hun, zeggende : Wilt gij, dat ik u den Koning der Joden loslate?
10 (Want hij wist, dat hem de overpriesters door nijd overgeleverd hadden.)
11 Maar de overpriesters bewogen de schare, dat hij hun liever Bar-abbas zou loslaten.
12 En Pilatus, antwoordende, zeide wederom tot hen : Wat wilt gij dan, dat ik *met hem* doen zal, dien gij eenen Koning der Joden noemt?
13 En zij riepen wederom : Kruis hem.
14 Doch Pilatus zeide tot hen : Wat heeft hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer : Kruis hem!
15 Pilatus nu, willende der schare genoeg doen, heeft hun Bar-abbas losgelaten, en gaf Jezus over, als hij *hem* gegeeseld had, om gekruist te worden.
16 En de krijgsknechten leidden hem binnen in de zaal, welke is het regthuis, en riepen de gansche bende zamen;
17 En deden hem eenen purperen mantel aan, en eene doornen kroon gevlochten hebbende, zetteden hem *die* op;
18 En begonnen hem te groeten, *zeggende :* Wees gegroet, *gij* Koning der Joden!
19 En sloegen zijn hoofd met eenen rietstok, en bespogen hem, en vallende op de knieën, aanbaden hem.
20 En als zij hem bespot hadden, deden zij hem den purperen mantel af, en deden hem zijne eigene kleederen aan, en leidden hem uit, om hem te kruisigen.
21 En zij dwongen eenen Simon van Cyréne, die *daar* voorbijging, komende van den akker, den vader van Alexander en Rufus, dat hij zijn kruis droeg.
22 En zij bragten hem tot de plaats Golgotha, hetwelk is, overgezet zijnde, Hoofdscheël-plaats.
23 En zij gaven hem gemirreden wijn te drinken; maar hij nam *dien* niet.
24 En als zij hem gekruisigd hadden, verdeelden zij zijne kleederen, werpende het lot over dezelve, wat een iegelijk wegnemen zou.
25 En het was de derde ure, en zij kruisigden hem.
26 En het opschrift zijner beschuldiging was boven hem geschreven : De Koning der Joden.
27 En zij kruisigden met hem twee moordenaars, éénen aan *zijne* regter-, en éénen aan zijne linker*zijde*.
28 En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt : En hij is met de misdadigen gerekend.
29 En die voorbijgingen, lasterden hem, schuddende hunne hoofden, en zeggende : Ha! gij, die den tempel afbreckt, en in drie dagen opbouwt,
30 Behoud u zelven, en kom af van het kruis.
31 En insgelijks ook de overpriesters, met de schriftgeleerden, zeiden tot elkander al spottende : Hij heeft anderen verlost, zich zelven kan hij niet verlossen.
32 De Christus, de Koning Israëls, kome nu af van het kruis, opdat wij het zien en gelooven mogen. Ook die met hem gekruist waren, smaadden hem.
33 En als de zesde ure gekomen was, werd er duisternis over de geheele aarde, tot de negende ure toe.
34 En ter negender ure, riep Jezus met eene groote stem, zeggende : ELOÏ, ELOÏ, LAMMA SABACHTHA'NI! hetwelk is, overgezet zijnde : Mijn God, mijn God! waarom hebt gij mij verlaten!
35 En sommigen van die daarbij stonden, *dit* hoorende, zeiden : Ziet, hij roept Elias.
36 En er liep één, en vulde eene spons met edik, en stak ze op eenen rietstok, en gaf hem te drinken, zeggende : Houdt stil, laat ons zien, of Elias komt, om hem af te nemen.
37 En Jezus, eene groote stem van *zich* gegeven hebbende, gaf den geest.
38 En het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden.
39 En de hoofdman over honderd, die daarbij tegenover hem stond, ziende, dat hij alzoo roepende den geest gegeven had, zeide : Waarlijk deze mensch was Gods Zoon!
40 En er waren ook vrouwen, van verre *dit* aanschouwende, onder welke ook was Maria Magdaléna, en Maria, de moeder van Jakobus, den kleinen, en van Joses, en Salóme;
41 Welke ook, toen hij in Galiléa was, hem waren gevolgd, en hem gediend hadden; en vele andere *vrouwen,* die met hem naar Jerùzalem opgekomen waren.
42 En als het nu avond was geworden,

dewijl het de voorbereiding was, welke is de voor-sabbat;

43 Kwam Jozef, die van Arimathéa *was*, een eerlijk raadsheer, die ook zelf het koningrijk Gods was verwachtende, en zich verstoutende ging hij in tot Pilatus, en begeerde het ligchaam van Jezus.

44 En Pilatus verwonderde zich, dat hij alreede gestorven was; en den hoofdman over honderd tot zich geroepén hebbende, vraagde hem, of hij lang gestorven was.

45 En als hij het van den hoofdman over honderd verstaan had, schonk hij Jozef het ligchaam.

46 En hij kocht fijn lijnwaad, en hem afgenomen hebbende, wond *hem* in dat fijne lijnwaad, en leide hem in een graf, hetwelk uit eene steenrots gehouwen was; en hij wentelde eenen steen tegen de deur des grafs.

47 En Maria Magdaléna, en Maria, *de moeder* van Joses, aanschouwden, waar hij gelegd werd.

HOOFDSTUK XVI.

EN als de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdaléna, en Maria, de *moeder* van Jakobus, en Salóme specerijen gekocht, opdat zij kwamen en hem zalfden.

2 En zeer vroeg op den eersten *dag* der week, kwamen zij tot het graf, als de zon opging;

3 En zeiden tot elkander: Wie zal ons den steen van de deur des grafs afwentelen?

4 (En opziende zagen zij, dat de steen afgewenteld was) want hij was zeer groot.

5 En in het graf ingegaan zijnde, zagen zij eenen jongeling zittende ter regter*zijde*, bekleed met een wit lang kleed, en werden verbaasd.

6 Maar hij zeide tot haar: Zijt niet verbaasd; gij zoekt Jezus den Nazaréner, die gekruist was; hij is opgestaan, hij is hier niet; ziet de plaats, waar zij hem gelegd hadden.

7 Doch gaat heen, zegt zijnen discipelen, en Petrus, dat hij u voorgaat naar Galiléa; aldaar zult gij hem zien, gelijk hij ulieden gezegd heeft.

8 En zij, haastelijk uitgegaan zijnde, vloden van het graf, en beving en ontzetting had haar bevangen; en zij zeiden niemand iets, want zij waren bevreesd.

9 En als *Jezus* opgestaan was, des morgens vroeg, op den eersten *dag* der week, verscheen hij eerst aan Maria Magdaléna, uit welke hij zeven duivelen uitgeworpen had.

10 Deze heengaande, boodschapte het dengenen, die met hem geweest waren, welke treurden en weenden.

11 En als dezen hoorden, dat hij leefde, en van haar gezien was, geloofden zij het niet.

12 En na dezen is hij geopenbaard in eene andere gedaante, aan twee van hen, daar zij wandelden, en in het veld gingen.

13 Dezen ook heengaande boodschapten het aan de anderen, *maar* zij geloofden ook die niet.

14 Daarna is hij geopenbaard aan de elven, daar zij aanzaten, en verweet *hun* hunne ongeloovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen, die hem gezien hadden, nadat hij opgestaan was.

15 En hij zeide tot hen: Gaat heen in de geheele wereld, predikt het evangelie aan alle kreaturen.

16 Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden.

17 En degenen, die geloofd zullen hebben, zullen deze teekenen volgen: in mijnen naam zullen zij duivelen uitwerpen; met nieuwe tongen zullen zij spreken;

18 Slangen zullen zij opnemen; en al is het, dat zij iets doodelijks zullen drinken, het zal hun niet schaden; op kranken zullen zij de handen leggen, en zij zullen gezond worden.

19 De Heer dan, nadat hij tot hen gesproken had, is opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de regter*hand* Gods.

20 En zij, uitgegaan zijnde, predikten overal, en de Heer wrocht mede, en bevestigde het woord door teekenen, die daarop volgden. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE,

NAAR [DE BESCHRIJVING VAN]

LUKAS.

HOOFDSTUK I.

NADEMAAL velen ter hand genomen hebben, om in orde te stellen een verhaal van de dingen, die onder ons volkomene zekerheid hebben;

2 Gelijk ons overgeleverd hebben, die van den beginne zelven aanschouwers en dienaars des woords geweest zijn :

3 Zoo heeft het ook mij goed gedacht, hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht, vervolgens aan u te schrijven, voortreffelijke Theofilus !

4 Opdat gij moogt kennen de zekerheid der dingen, waarvan gij onderwezen zijt.

5 IN de dagen van Heródes, den koning van Judéa, was een zeker priester, met name Zacharías, van de dagorde van Abia; en zijne vrouw was uit de dochteren van Aäron, en haar naam Elizabet.

6 En zij waren beiden regtvaardig voor God, wandelende in al de geboden en regten des Heeren, onberispelijk.

7 En zij hadden geen kind, omdat Elizabet onvruchtbaar was, en zij beiden verre op hunne dagen gekomen waren.

8 En het geschiedde, dat, als hij het priesterambt bediende voor God, in de beurt zijner dagorde,

9 Naar de gewoonte der priesterlijke bediening, hem te lote was gevallen, dat hij zoude ingaan in den tempel des Heeren om te reukofferen.

10 En al de menigte des volks was buiten, biddende, ter ure des reukoffers.

11 En van hem werd gezien een engel des Heeren, staande ter regterzijde van het altaar des reukoffers.

12 En Zacharías, *hem* ziende, werd ontroerd, en vreeze is op hem gevallen.

13 Maar de engel zeide tot hem : Vrees niet, Zacharías ! want uw gebed is verhoord, en uwe vrouw Elizabet zal u eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam heeten Johannes.

14 En u zal blijdschap en verheuging zijn, en velen zullen zich over zijne geboorte verblijden.

15 Want hij zal groot zijn voor den Heere : noch wijn noch sterken drank zal hij drinken, en hij zal met den Heiligen Geest vervuld worden, ook van zijner moeders lijf aan.

16 En hij zal velen der kinderen Israëls bekeeren tot den Heer, hunnen God.

17 En hij zal vóór Hem heengaan, in den geest en de kracht van Elias, om te bekeeren de harten der vaderen tot de kinderen, en de ongehoorzamen tot de voorzigtigheid der regtvaardigen, om den Heere te bereiden een toegerust volk.

18 En Zacharías zeide tot den engel : Waarbij zal ik dat weten ? want Ik ben oud, en mijne vrouw is verre op hare dagen gekomen.

19 En de engel antwoordde en zeide tot hem : Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ben uitgezonden, om tot u te spreken, en u deze dingen te verkondigen.

20 En zie, gij zult zwijgen, en niet kunnen spreken, tot op den dag, dat deze dingen geschied zullen zijn; om dies wil, dat gij mijne woorden niet geloofd hebt, welke vervuld zullen worden op hunnen tijd.

21 En het volk was wachtende op Zacharías, en waren verwonderd, dat hij zoo lang vertoefde in den tempel.

22 En als hij uitkwam, kon hij tot hen niet spreken ; en zij bekenden, dat hij een gezigt in den tempel gezien had. En hij wenkte hun toe, en bleef stom.

23 En het geschiedde, als de dagen zijner bediening vervuld waren, dat hij naar zijn huis ging.

24 En na die dagen werd Elizabet, zijne vrouw, bevrucht; en zij verbergde zich vijf maanden, zeggende :

25 Alzoo heeft mij de Heer gedaan, in de dagen, in welke Hij *mij* aangezien heeft, om mijne versmaadheid onder de menschen weg te nemen.

26 En in de zesde maand werd de engel Gabriël van God gezonden naar eene stad in Galiléa, genaamd Názareth ;

27 Tot eene maagd, die ondertrouwd was met eenen man, wiens naam was Jozef, uit den huize Davids; en de naam der maagd was Maria.

28 En de engel tot haar ingekomen zijn-

de, zeide : Wees gegroet, gij begenadigde! de Heer *is* met u, gij *zijt* gezegend onder de vrouwen.

29 En als zij *hem* zag, werd zij zeer ontroerd over dit zijn woord, en overleide, hoedanig deze groetenis mogt zijn.

30 En de engel zeide tot haar : Vrees niet, Maria! want gij hebt genade bij God gevonden.

31 En zie, gij zult bevrucht worden, en eenen zoon baren, en zult zijnen naam heeten JEZUS.

32 Deze zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden; en God de Heer zal hem den troon van zijnen vader David geven;

33 En hij zal over het huis Jakobs Koning zijn in der eeuwigheid, en zijns koningrijks zal geen einde zijn.

34 En Maria zeide tot den engel : Hoe zal dat wezen, dewijl ik geenen man bekenne?

35 En de engel, antwoordende, zeide tot haar : De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen : daarom ook, dat Heilige, dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden.

36 En zie, Elizabet, uwe nicht, is ook zelve bevrucht met eenen zoon, in haren ouderdom; en deze maand is haar, die onvruchtbaar genaamd was, de zesde :

37 Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn.

38 En Maria zeide : Zie, de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar uw woord. En de engel ging weg van haar.

39 En Maria, opgestaan zijnde in diezelve dagen, reisde met haast naar het gebergte, in eene stad Juda;

40 En kwam in het huis van Zacharias, en groette Elizabet.

41 En het geschiedde, als Elizabet de groetenis van Maria hoorde, zoo sprong het kindeken op in haren buik; en Elizabet werd vervuld met den Heiligen Geest;

42 En riep uit met eene groote stem, en zeide : Gezegend *zijt* gij onder de vrouwen, en gezegend *is* de vrucht uws buiks!

43 En van waar *komt* mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt?

44 Want zie, als de stem uwer groetenis in mijne ooren geschiedde, zoo sprong het kindeken van vreugde op in mijnen buik.

45 En zalig is *zij*, die geloofd heeft : want de dingen, die haar van den Heere gezegd zijn, zullen volbragt worden.

46 En Maria zeide : Mijne ziel maakt groot den Heer;

47 En mijn geest verheugt zich in God, mijnen Zaligmaker;

48 Omdat Hij de nederigheid zijner dienstmaagd heeft aangezien : want zie, van nu aan zullen mij zalig spreken al de geslachten.

49 Want groote dingen heeft aan mij gedaan Hij, die magtig is, en heilig *is* zijn naam.

50 En zijne barmhartigheid is van geslachte tot geslachte over degenen, die Hem vreezen.

51 Hij heeft een krachtig werk gedaan door zijnen arm; Hij heeft verstrooid de hoogmoedigen in de gedachten hunner harten.

52 Hij heeft magtigen van de troonen afgetrokken, en nederigen heeft Hij verhoogd.

53 Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld; en rijken heeft Hij ledig weggezonden.

54 Hij heeft Israël, zijnen knecht, opgenomen, opdat hij gedachtig ware der barmhartigheid,

55 (Gelijk hij gesproken heeft tot onze vaderen, *namelijk* tot Abraham, en zijn zaad) in der eeuwigheid.

56 En Maria bleef bij haar omtrent drie maanden, en keerde weder tot haar huis.

57 En de tijd van Elizabet werd vervuld, dat zij baren zoude, en zij baarde eenen zoon.

58 En die daar rondom woonden en hare magen hoorden, dat de Heer zijne barmhartigheid grootelijks aan haar bewezen had, en waren met haar verblijd.

59 En het geschiedde, dat zij op den achtsten dag kwamen, om het kindeken te besnijden, en noemden het Zacharias, naar den naam zijns vaders.

60 En zijne moeder antwoordde en zeide : Niet *alzoo*, maar hij zal Johannes heeten.

61 En zij zeiden tot haar : Er is niemand in uwe maagschap, die met dien naam genaamd wordt.

62 En zij wenkten zijnen vader, hoe hij wilde, dat hij genaamd zou worden.

63 En als hij een schrijf-tafeltje geëischt had, schreef hij, zeggende : Johannes is zijn naam. En zij verwonderden zich allen.

64 En terstond werd zijn mond geopend, en zijne tong *losgemaakt;* en hij sprak, God lovende.

65 En er kwam vrees over allen, die

rondom hen woonden; en in het geheele gebergte van Judéa werd veel gesproken van al deze dingen.

66 En allen, die het hoorden, namen het ter harte, zeggende: Wat zal toch dit kindeken wezen? En de hand des Heeren was met hem.

67 En Zacharias, zijn vader, werd vervuld met den Heiligen Geest, en profeteerde, zeggende:

68 Geloofd *zij* de Heer, de God Israëls, want Hij heeft bezocht, en verlossing te weeg gebragt zijnen volke;

69 En heeft eenen hoorn der zaligheid ons opgerigt, in het huis van David, zijnen knecht;

70 Gelijk Hij gesproken heeft, door den mond zijner heilige profeten, die van het begin der wereld *geweest zijn:*

71 *Namelijk* eene verlossing van onze vijanden, en van de hand al dergenen, die ons haten;

72 Opdat Hij barmhartigheid deed aan onze vaderen, en gedachtig ware aan zijn heilig verbond;

73 *En* aan den eed, dien Hij Abraham, onzen vader, gezworen heeft, om ons te geven,

74 Dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vreeze,

75 In heiligheid en geregtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens.

76 En gij, kindeken! zult een profeet des Allerhoogsten genaamd worden: want gij zult voor het aangezigt des Heeren vóór heengaan, om zijne wegen te bereiden;

77 Om zijn volk kennis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden,

78 Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte;

79 Om te verschijnen dengenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduwe des doods; om onze voeten te rigten op den weg des vredes.

80 En het kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en was in de woestijnen, tot den dag zijner vertooning aan Israël.

HOOFDSTUK II.

EN het geschiedde in diezelve dagen, dat er een gebod uitging van den keizer Augustus, dat de geheele wereld beschreven zou worden.

2 Deze eerste beschrijving geschiedde, als Cyrénius over Syrië stadhouder was.

3 En zij gingen allen om beschreven te worden, een iegelijk naar zijne eigene stad.

4 En Jozef ging ook op van Galiléa, uit de stad Názareth, naar Judéa, tot de stad Davids, die Beth-lehem genaamd wordt, (omdat hij uit het huis en geslacht van David was)

5 Om beschreven te worden met Maria, zijne ondertrouwde vrouw, welke bevrucht was.

6 En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zoude.

7 En zij baarde haren eerstgeboren zoon, en wond hem in doeken, en leide hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geene plaats was in de herberg.

8 En er waren herders in diezelfde landstreek, zich houdende in het veld, en hielden de nachtwacht over hunne kudde.

9 En ziet, een engel des Heeren stond bij hen, en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met groote vreeze.

10 En de engel zeide tot hen: Vreest niet; want, ziet, ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wezen zal:

11 *Namelijk* dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heer, in de stad Davids.

12 En dit zal u het teeken zijn: gij zult het kindeken vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe.

13 En van stonde aan was *er* met den engel eene menigte des hemelschen heirlegers, prijzende God en zeggende:

14 Eere *zij* God in de hoogste *hemelen*, en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen!

15 En het geschiedde, als de engelen van hen weggevaren waren naar den hemel, dat de herders tot elkander zeiden: Laat ons dan heengaan naar Beth-lehem, en laat ons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de Heer ons heeft verkondigd.

16 En zij kwamen met haast, en vonden Maria, en Jozef, en het kindeken liggende in de kribbe.

17 En als zij het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord, dat hun van dit kindeken gezegd was.

18 En allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd van de herders.

19 Doch Maria bewaarde deze woorden alle te zamen, overleggende *die* in haar harte.

20 En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.

21 En als acht dagen vervuld waren, dat men het kindeken besnijden zou, zoo werd zijn naam genaamd Jezus, welke genaamd was van den engel, eer hij in het ligchaam ontvangen was.

22 En als de dagen hunner reiniging vervuld waren, naar de wet van Mozes, bragten zij hem te Jerùzalem, opdat zij *hem* den Heere voorstelden;

23 (Gelijk geschreven is in de wet des Heeren: Al wat mannelijk is, dat de moeder opent, zal den Heere heilig genaamd worden)

24 En opdat zij offerande gaven, naar hetgeen in de wet des Heeren gezegd is, een paar tortelduiven, of twee jonge duiven.

25 En ziet, er was een mensch te Jerùzalem, wiens naam was Simeon; en deze mensch was regtvaardig en godvreezende, verwachtende de vertroosting Israëls; en de Heilige Geest was op hem.

26 En hem was eene Goddelijke openbaring gedaan door den Heiligen Geest, dat hij den dood niet zien zoude, eer hij den Christus des Heeren zou zien.

27 En hij kwam door den Geest in den tempel. En als de ouders het kindeken Jezus inbragten, om naar de gewoonte der wet met hem te doen;

28 Zoo nam hij hetzelve in zijne armen, en loofde God, en zeide:

29 Nu laat Gij, Heere! uwen dienstknecht gaan in vrede, naar uw woord:

30 Want mijne oogen hebben uwe zaligheid gezien,

31 Die Gij bereid hebt voor het aangezigt van al de volken:

32 Een licht tot verlichting der heidenen, en tot heerlijkheid van uw volk Israël.

33 En Jozef en zijne moeder verwonderden zich over hetgeen van hem gezegd werd.

34 En Simeon zegende henlieden, en zeide tot Maria, zijne moeder: Zie, deze wordt gezet tot eenen val en opstanding veler in Israël, en tot een teeken, dat wedersproken zal worden,

35 (En ook een zwaard zal door uwe ziele gaan) opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden.

36 En er was Anna, eene profetesse, eene dochter van Fanuël, uit den stam van Aser; deze was tot grooten ouderdom gekomen, welke met *haren* man zeven jaren had geleefd van haren maagdom af.

37 En zij was eene weduwe van omtrent vier en tachtig jaren, dewelke niet week uit den tempel, met vasten en bidden *God* dienende nacht en dag.

38 En deze, te dierzelver ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heer beleden, en sprak van hem tot allen, die de verlossing in Jerùzalem verwachtten.

39 En als zij alles voleindigd hadden, wat naar de wet des Heeren *te doen* was, keerden zij weder naar Galiléa, tot hunne stad Názareth.

40 En het kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en vervuld met wijsheid; en de genade Gods was over hem.

41 En zijne ouders reisden alle jaar naar Jerùzalem, op het feest van pascha.

42 En toen hij twaalf jaren *oud* geworden was, en zij naar Jerùzalem opgegaan waren, naar de gewoonte van den feestdag;

43 En de dagen *aldaar* voleindigd hadden, toen zij wederkeerden, bleef het kind Jezus te Jerùzalem, en Jozef en zijne moeder wisten het niet.

44 Maar meenende, dat hij in het gezelschap op den weg was, gingen zij eene dagreize, en zochten hem onder de magen, en onder de bekenden.

45 En als zij hem niet vonden, keerden zij wederom naar Jerùzalem, hem zoekende.

46 En het geschiedde, na drie dagen, dat zij hem vonden in den tempel, zittende in het midden der leeraren, hen hoorende, en hen ondervragende.

47 En allen, die hem hoorden, ontzetteden zich over zijn verstand en antwoorden.

48 En zij, hem ziende, werden verslagen: en zijne moeder zeide tot hem: Kind! waarom hebt gij ons zoo gedaan? zie, uw vader en ik hebben u met angst gezocht.

49 En hij zeide tot hen: Wat *is het,* dat gij mij gezocht hebt? wist gij niet, dat ik moet zijn in de dingen mijns Vaders?

50 En zij verstonden het woord niet, dat hij tot hen sprak.

51 En hij ging met hen af, en kwam te Názareth, en was hun onderdanig. En zijne

moeder bewaarde al deze dingen in haar hart.

52 En Jezus nam toe in wijsheid, en in grootte, en in genade bij God en de menschen.

HOOFDSTUK III.

EN in het vijftiende jaar der regering van den keizer Tibérius, als Pontius Pilatus stadhouder was over Judéa, en Heródes een viervorst over Galiléa, en Filippus, zijn broeder, een viervorst over Ituréa en over het land Trachónitis, en Lysánias een viervorst over Abiléne;

2 Onder de hoogepriesters Annas en Kajafas, geschiedde het woord Gods tot Johannes, den zoon van Zacharías, in de woestijn.

3 En hij kwam in al het omliggende land der Jordaan, predikende den doop der bekeering tot vergeving der zonden.

4 Gelijk geschreven is in het boek der woorden van Jesaja, den profeet, zeggende: De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden regt!

5 Alle dal zal gevuld worden, en alle berg en heuvel zal vernederd worden, en de kromme *wegen* zullen tot eenen regten *weg* worden, en de oneffene tot effene wegen.

6 En alle vleesch zal de zaligheid Gods zien.

7 Hij zeide dan tot de scharen, die uitkwamen, om van hem gedoopt te worden: Gij adderen-gebroedsels! wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn?

8 Brengt dan vruchten voort der bekeering waardig; en begint niet te zeggen bij u zelven: Wij hebben Abraham tot eenen vader; want ik zeg u, dat God, zelfs uit deze steenen, Abraham kinderen kan verwekken.

9 En de bijl ligt ook alreede aan den wortel der boomen; alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen, en in het vuur geworpen.

10 En de scharen vraagden hem, zeggende: Wat zullen wij dan doen?

11 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Die twee rokken heeft, deele hem mede, die geen heeft; en die spijze heeft, doe desgelijks.

12 En er kwamen ook tollenaars om gedoopt te worden, en zeiden tot hem: Meester! wat zullen wij doen?

13 En hij zeide tot hen: Eischt niet meer, dan hetgeen u gezet is.

14 En hem vraagden ook de krijgslieden, zeggende: En wij, wat zullen wij doen? En hij zeide tot hen: Doet niemand overlast, en ontvreemdt niemand het zijne met bedrog, en laat u vergenoegen met uwe bezoldingen.

15 En als het volk verwachtte, en allen in hunne harten overleiden van Johannes, of hij niet mogelijk de Christus ware:

16 Zoo antwoordde Johannes aan allen, zeggende: Ik doop u wel met water; maar hij komt, die sterker is dan ik, wien ik niet waardig ben den riem van zijne schoenen te ontbinden; deze zal u doopen met den Heiligen Geest en met vuur.

17 Wiens wan in zijne hand is, en hij zal zijnen dorschvloer doorzuiveren, en de tarw zal hij in zijne schuur zamenbrengen, maar het kaf zal hij met onuitblusschelijk vuur verbranden.

18 Hij dan ook nog vele andere dingen vermanende, verkondigde den volke het evangelie.

19 Maar als Heródes, de viervorst, van hem bestraft werd, om Heródias wil, de vrouw van Filippus, zijnen broeder, en over alle booze *stukken*, die Heródes deed,

20 Zoo heeft hij ook dit nog boven alles daar toegedaan, dat hij Johannes in de gevangenis gesloten heeft.

21 En het geschiedde, toen al het volk gedoopt werd, en Jezus *ook* gedoopt was, en bad, dat de hemel geopend werd;

22 En dat de Heilige Geest op hem nederdaalde, in ligchamelijke gedaante, gelijk eene duif; en dat er eene stem geschiedde uit den hemel, zeggende: Gij zijt mijn geliefde Zoon, in u heb Ik mijn welbehagen!

23 En hij, Jezus, begon omtrent dertig jaren *oud* te wezen, zijnde (alzoo men meende) de zoon van Jozef, den *zoon* van Heli;

24 Den *zoon* van Matthat, den *zoon* van Levi, den *zoon* van Melchi, den *zoon* van Janna, den *zoon* van Jozef;

25 Den *zoon* van Mattathias, den *zoon* van Amos, den *zoon* van Naüm, den *zoon* van Esli, den *zoon* van Naggai;

26 Den *zoon* van Maäth, den *zoon* van Mattathias, den *zoon* van Semeï, den *zoon* van Jozef, den *zoon* van Juda;

27 Den *zoon* van Johannas, den *zoon* van Rhesa, den *zoon* van Zorobábel, den *zoon* van Saláthiël, den *zoon* van Neri;

28 Den *zoon* van Melchi, den *zoon* van

Addi, den *zoon* van Kosam, den *zoon* van Elmódam, den *zoon* van Er;
29 Den *zoon* van Joses, den *zoon* van Eliëzer, den *zoon* van Jorim, den *zoon* van Matthat, den *zoon* van Levi;
30 Den *zoon* van Simeon, den *zoon* van Juda, den *zoon* van Jozef, den *zoon* van Jonan, deñ *zoon* van Eljakim;
31 Den *zoon* van Meleas, den *zoon* van Maïnan, den *zoon* van Mattatha, den *zoon* van Nathan, den *zoon* van David;
32 Den *zoon* van Jessai, den *zoon* van Obed, den *zoon* van Boöz, den *zoon* van Salmon, den *zoon* van Nahasson;
33 Den *zoon* van Aminádab, den *zoon* van Aram, den *zoon* van Esrom, den *zoon* van Fares, den *zoon* van Juda;
34 Den *zoon* van Jakob, den *zoon* van Izak, den *zoon* van Abraham, den *zoon* van Thara, den *zoon* van Nachor;
35 Den *zoon* van Saruch, den *zoon* van Ragau, den *zoon* van Falek, den *zoon* van Heber, den *zoon* van Sala;
36 Den *zoon* van Kaïnan, den *zoon* van Arfaxad, den *zoon* van Sem, den *zoon* van Noë, den *zoon* van Lamech;
37 Den *zoon* van Mathúsala, den *zoon* van Enoch, den *zoon* van Jared, den *zoon* van Malálëel, den *zoon* van Kaïnan;
38 Den *zoon* van Enos, den *zoon* van Seth, den *zoon* van Adam, den *zoon* van God.

HOOFDSTUK IV.

EN Jezus, vol des Heiligen Geestes, keerde wederom van de Jordaan, en werd door den Geest geleid in de woestijn;
2 En werd veertig dagen verzocht van den duivel; en at gansch niet in die dagen, en als dezelve geëindigd waren, zoo hongerde hem ten laatste.
3 En de duivel zeide tot hem: Indien gij Gods Zoon zijt, zeg tot dezen steen, dat hij brood worde.
4 En Jezus antwoordde hem, zeggende: Er is geschreven, dat de mensch bij brood alleen niet zal leven, maar bij alle woord Gods.
5 En als hem de duivel geleid had op eenen hoogen berg, toonde hij hem al de koningrijken der wereld, in een oogenblik tijds.
6 En de duivel zeide tot hem: Ik zal u al deze magt, en de heerlijkheid derzelve *koningrijken* geven: want zij is mij overgegeven, en ik geef ze wien ik ook wil;
7 Indien gij dan mij zult aanbidden, zoo zal het alles uwe zijn.
8 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Ga weg van mij, Satan! want er is geschreven: Gij zult den Heer, uwen God, aanbidden, en Hem alleen dienen.
9 En hij leidde hem naar Jerûzalem, en stelde hem op de tinne des tempels, en zeide tot hem: Indien gij de Zoon Gods zijt, werp u zelven van hier nederwaarts:
10 Want er is geschreven, dat Hij zijne engelen van u bevelen zal, dat zij u bewaren zullen;
11 En dat zij u op de handen nemen zullen, opdat gij uwen voet niet te eeniger tijd aan eenen steen stoot.
12 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Er is gezegd: Gij zult den Heer, uwen God, niet verzoeken.
13 En als de duivel alle verzoeking voleindigd had, week hij van hem voor een' tijd.
14 En Jezus keerde wederom, door de kracht des Geestes, naar Galiléa; en het gerucht van hem ging uit door het gehecle omliggende land.
15 En hij leerde in hunne synagogen, en werd van allen geprezen.
16 En hij kwam te Názareth, daar hij opgevoed was, en ging, naar zijne gewoonte, op den dag des sabbats in de synagoge; en stond op om te lezen.
17 En hem werd gegeven het boek van den profeet Jesaja; en als hij het boek opengedaan had, vond hij de plaats, daar geschreven was:
18 De Geest des Heeren *is* op mij, daarom heeft Hij mij gezalfd; Hij heeft mij gezonden, om den armen het evangelie te verkondigen, om te genezen, die gebroken zijn van harte;
19 Om den gevangenen te prediken loslating, en den blinden het gezigt, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren.
20 En als hij het boek toegedaan en den dienaar wedergegeven had, zat hij neder; en de oogen van allen in de synagoge waren op hem geslagen.
21 En hij begon tot hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uwe ooren vervuld.
22 En zij gaven hem allen getuigenis, en verwonderden zich over de aangename woorden, die uit zijnen mond voortkwamen; en zeiden: Is deze niet de zoon van Jozef?

23 En hij zeide tot hen : Gij zult zonder twijfel tot mij dit spreekwoord zeggen : Medicijnmeester! genees u zelven; al wat wij gehoord hebben, dat in Kapérnaüm geschied is, doe *dat* ook hier in uw vaderland.

24 En hij zeide : Voorwaar ik zeg u, dat geen profeet aangenaam is in zijn vaderland.

25 Maar ik zeg u in der waarheid : er waren vele weduwen in Israël in de dagen van Elias, toen de hemel drie jaren en zes maanden gesloten was, zoodat er groote hongersnood werd over het geheele land.

26 En tot geene van haar werd Elias gezonden, dan naar Sarepta Sidonis, tot eene vrouw, *die* weduwe *was*.

27 En er waren vele melaatschen in Israël, ten tijde van den profeet Eliza; en geen van hen werd gereinigd, dan Naäman de Syriër.

28 En zij werden allen in de synagoge met toorn vervuld, als zij dit hoorden.

29 En opstaande, wierpen zij hem uit, buiten de stad, en leidden hem op den top des bergs, op denwelken hunne stad gebouwd was, om hem van de steilte af te werpen.

30 Maar hij, door het midden van hen doorgegaan zijnde, ging weg.

31 En hij kwam af te Kapérnaüm, eene stad van Galiléa, en leerde hen op de sabbatdagen.

32 En zij versloegen zich over zijne leer, want zijn woord was met magt.

33 En in de synagoge was een mensch, hebbende eenen geest eens onreinen duivels; en hij riep uit met groote stemme,

34 Zeggende : Laat af, wat hebben wij met u *te doen,* gij Jezus Nazaréner? zijt gij gekomen, om ons te verderven? Ik ken u, wie gij zijt, *namelijk* de Heilige Gods.

35 En Jezus bestrafte hem, zeggende: Zwijg stil, en ga van hem uit. En de duivel, hem in het midden geworpen hebbende, voer van hem uit, zonder hem iets te beschadigen.

36 En er kwam eene verbaasdheid over allen; en zij spraken zamen tot elkander, zeggende : Wat woord is dit, dat hij met magt en kracht den onreinen geesten gebiedt, en zij varen uit?

37 En het gerucht van hem ging uit in alle plaatsen des omliggenden lands.

38 En *Jezus,* opgestaan zijnde uit de synagoge, ging in het huis van Simon; en Simons vrouws moeder was met eene groote koorts bevangen, en zij baden hem voor haar.

39 En staande boven haar, bestrafte hij de koorts, en *de koorts* verliet haar; en zij van stonde aan opstaande, diende henlieden.

40 En als de zon onderging, bragten allen, die kranken hadden, met verscheidene ziekten *bevangen,* die tot hem, en hij leide een' iegelijk van hen de handen op, en genas dezelven.

41 En er voeren ook duivelen uit van velen, roepende en zeggende : Gij zijt de Christus, de Zone Gods! En *hen* bestraffende, liet hij die niet spreken, omdat zij wisten, dat hij de Christus was.

42 En als het dag werd, ging hij uit, en trok naar eene woeste plaats; en de scharen zochten hem, en kwamen tot bij hem, en hielden hem op, dat hij van hen niet zou weggaan.

43 Maar hij zeide tot hen : Ik moet ook andere steden het evangelie van het koningrijk Gods verkondigen : want daartoe ben ik uitgezonden.

44 En hij predikte in de synagogen van Galiléa.

HOOFDSTUK V.

EN het geschiedde, als de schare op hem aandrong, om het woord Gods te hooren, dat hij stond bij het meer Gennésaret.

2 En hij zag twee schepen aan *den oever* van het meer liggende, en de visschers waren daaruit gegaan, en spoelden de netten.

3 En hij ging in één van die schepen, hetwelk van Simon was, en bad hem, dat hij een weinig van het land afstak; en nederzittende, leerde hij de scharen uit het schip.

4 En als hij afliet van spreken, zeide hij tot Simon : Steek af naar de diepte, en werp uwe netten uit om te vangen.

5 En Simon antwoordde en zeide tot hem: Meester! wij hebben den geheelen nacht over gearbeid, en niet gevangen; doch op uw woord zal ik het net uitwerpen.

6 En als zij dat gedaan hadden, besloten zij eene groote menigte vissehen, en hun net scheurde.

7 En zij wenkten hunne medegenooten, die in het andere schip waren, dat zij hen zouden komen helpen. En zij kwamen, en vulden beide de schepen, zoodat zij bijna zonken.

8 En Simon Petrus, *dat* ziende, viel neder aan de knieën van Jezus, zeggende : Heere!

ga uit van mij, want ik ben een zondig mensch.

9 Want verbaasdheid had hem bevangen, en allen, die met hem waren, over de vangst der visschen, die zij gevangen hadden;

10 En desgelijks ook Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedéüs, die medegenooten van Simon waren. En Jezus zeide tot Simon: Vrees niet; van nu aan zult gij menschen vangen.

11 En als zij de schepen aan land gestuurd hadden, verlieten zij alles, en volgden hem.

12 En het geschiedde, als hij in ééne dier steden was, ziet, er *was* een man vol melaatschheid; en Jezus ziende, viel hij op het aangezigt, en bad hem, zeggende: Heere! zoo gij wilt, gij kunt mij reinigen.

13 En hij, de hand uitstrekkende, raakte hem aan, en zeide: Ik wil, word gereinigd! En terstond ging de melaatschheid van hem.

14 En hij gebood hem, dat hij het niemand zeggen zou; maar ga heen, *zeide hij,* vertoon u zelven den priester, en offer voor uwe reiniging, gelijk Mozes geboden heeft, hun tot eene getuigenis.

15 Maar het gerucht van hem ging te meer voort; en vele scharen kwamen zamen, om *hem* te hooren, en door hem genezen te worden van hunne krankheden.

16 Maar hij vertrok in de woestijnen, en bad *aldaar.*

17 En het geschiedde in één' dier dagen, dat hij leerde, en *er* zaten farizeën en leeraars der wet, die van alle vlekken van Galiléa, en Judéa, en Jerúzalem gekomen waren; en de kracht des Heeren was *er* om hen te genezen.

18 En ziet, *eenige* mannen bragten op een bed eenen mensch, die geraakt was, en zochten hem in te brengen, en voor hem te leggen.

19 En niet vindende, waardoor zij hem inbrengen mogten, overmits de schare, zoo klommen zij op het dak, en lieten hem door de tigchelen neder met het beddeken, in het midden, voor Jezus.

20 En hij, ziende hun geloof, zeide tot hem: Mensch! uwe zonden zijn u vergeven.

21 En de schriftgeleerden en de farizeën begonnen te overdenken, zeggende: Wie is deze, die *Gods*lastering spreekt? wie kan de zonden vergeven, dan God alleen?

22 Maar Jezus, hunne overdenkingen bekennende, antwoordde en zeide tot hen: Wat overdenkt gij in uwe harten?

23 Wat is ligter te zeggen: Uwe zonden zijn u vergeven? of te zeggen: Sta op en wandel?

24 Doch, opdat gij moogt weten, dat de Zoon des menschen magt heeft op de aarde, de zonden te vergeven (zeide hij tot den geraakten): Ik zeg u, sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis.

25 En hij terstond voor hen opstaande, *en* opgenomen hebbende hetgeen daar hij op gelegen had, ging heen naar zijn huis, God verheerlijkende.

26 En ontzetting heeft *hen* allen bevangen, en zij verheerlijkten God, en werden vervuld met vreeze, zeggende: Wij hebben heden ongeloofelijke dingen gezien.

27 En na dezen ging hij uit, en zag eenen tollenaar, met name Levi, zitten in het tolhuis, en zeide tot hem: Volg mij.

28 En hij, alles verlatende, stond op en volgde hem.

29 En Levi rigtte hem een' grooten maaltijd aan, in zijn huis; en *er* was eene groote schare van tollenaren, en van anderen, die met hen aanzaten.

30 En hunne schriftgeleerden en de farizeën murmureerden tegen zijne discipelen, zeggende: Waarom eet en drinkt gij met tollenaren en zondaren?

31 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn.

32 Ik ben niet gekomen, om te roepen regtvaardigen, maar zondaren tot bekeering.

33 En zij zeiden tot hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes dikmaals, en doen gebeden, desgelijks ook *de discipelen* der farizeën, maar de uwe eten en drinken?

34 Doch hij zeide tot hen: Kunt gij de bruiloftskinderen, terwijl de bruidegom bij hen is, doen vasten?

35 Maar de dagen zullen komen, wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, dan zullen zij vasten in die dagen.

36 En hij zeide ook tot hen eene gelijkenis: Niemand zet eenen lap van een nieuw kleed, op een oud kleed; anders zoo scheurt ook dat nieuwe *het oude,* en de lap van het nieuwe komt met het oude niet overeen.

37 En niemand doet nieuwen wijn in oude *leder*-zakken; anders zoo zal de nieuwe wijn de *leder*-zakken doen bersten, en de *wijn* zal uitgestort worden, en de *leder*-zakken zullen verderven.

38 Maar nieuwen wijn moet men in nieuwe *leder*-zakken doen, en zij worden beide te zamen behouden.

39 En niemand, die ouden drinkt, begeert terstond nieuwen; want hij zegt: De oude is beter.

HOOFDSTUK VI.

EN het geschiedde op den tweeden eersten sabbat, dat hij door het gezaaide ging; en zijne discipelen plukten aren, en aten ze, *die* wrijvende met de handen.

2 En sommige der farizeën zeiden tot hen: Waarom doet gij, wat niet geoorloofd is te doen, op de sabbaten?

3 En Jezus, hun antwoordende, zeide: Hebt gij ook dat niet gelezen, hetwelk David deed, wanneer hem hongerde, en dengenen, die met hem waren?

4 Hoe hij ingegaan is in het huis Gods, en de toonbrooden genomen en gegeten heeft, en ook gegeven dengenen, die met hem waren, welke niet zijn geoorloofd te eten, dan alleen den priesteren.

5 En hij zeide tot hen: De Zoon des menschen is een Heer ook van den sabbat.

6 En het geschiedde ook op eenen anderen sabbat, dat hij in de synagoge ging, en leerde. En daar was een mensch, en zijne regterhand was dor.

7 En de schriftgeleerden en de farizeën namen hem waar, of hij op den sabbat genezen zou; opdat zij *eenige* beschuldiging tegen hem mogten vinden.

8 Doch hij kende hunne gedachten, en zeide tot den mensch, die de dorre hand had: Rijs op, en sta in het midden. En hij opgestaan zijnde, stond *over einde*.

9 Zoo zeide dan Jezus tot hen: Ik zal u vragen: Wat is geoorloofd op de sabbaten? goed te doen, of kwaad te doen? een' mensch te behouden, of te verderven?

10 En hen allen rondom aangezien hebbende, zeide hij tot den mensch: Strek uwe hand uit. En hij deed alzoo; en zijne hand werd hersteld, gezond gelijk de andere.

11 En zij werden vervuld met uitzinnigheid, en spraken zamen met elkander, wat zij Jezus doen zouden.

12 En het geschiedde in die dagen, dat hij uitging naar den berg, om te bidden, en hij bleef den nacht over in het gebed tot God.

13 En als het dag was geworden, riep hij zijne discipelen tot zich, en verkoos er twaalf uit hen, die hij ook Apostelen noemde:

14 *Namelijk* Simon, welken hij ook Petrus noemde, en Andréas, zijnen broeder, Jakobus en Johannes, Filippus en Bartholoméüs;

15 Matthéüs en Thomas, Jakobus, den *zoon* van Alféüs, en Simon, genaamd Zelótes;

16 Judas, *den broeder* van Jakobus, en Judas Iskáriot, die ook de verrader geworden is.

17 En met hen afgekomen zijnde, stond hij op eene vlakke plaats, en *met hem* de schare zijner discipelen, en eene groote menigte des volks van geheel Judéa en Jerúzalem, en van den zeekant van Tyrus en Sidon;

18 Die gekomen waren, om hem te hooren, en om van hunne ziekten genezen te worden, en die van onreine geesten gekweld waren: en zij werden genezen.

19 En al de schare zocht hem aan te raken: want er ging kracht van hem uit, en hij genas ze allen.

20 En hij, zijne oogen opslaande over zijne discipelen, zeide: Zalig zijt gij, armen! want uwe is het koningrijk Gods.

21 Zalig zijt gij, die nu hongert; want gij zult verzadigd worden. Zalig zijt gij, die nu weent; want gij zult lagchen.

22 Zalig zijt gij, wanneer u de menschen haten, en wanneer zij u afscheiden, en smaden, en uwen naam als kwaad verwerpen, om des Zoons des menschen wil.

23 Verblijdt u in dien dag, en zijt vrolijk: want, ziet, uw loon is groot in den hemel; want hunne vaders deden desgelijks den profeten.

24 Maar wee u, gij rijken! want gij hebt uwen troost weg.

25 Wee u, die verzadigd zijt! want gij zult hongeren. Wee u, die nu lacht! want gij zult treuren en weenen.

26 Wee u, wanneer al de menschen wel van u spreken! want hunne vaders deden desgelijks den valschen profeten.

27 Maar ik zeg ulieden, die *dit* hoort: Hebt uwe vijanden lief; doet wel dengenen, die u haten.

28 Zegent degenen, die u vervloeken, en bidt voor degenen, die u geweld doen.
29 Dengenen, die u aan de wang slaat, bied ook de andere; en dengenen, die u den mantel neemt, verhinder ook den rok niet *te nemen*.
30 Maar geef een' iegelijk, die van u begeert; en van dengenen, die het uwe neemt, eisch niet weder.
31 En gelijk gij wilt, dat u de menschen doen zullen, doet gij hun ook desgelijks.
32 En indien gij liefhebt, die u liefhebben, wat dank hebt gij? want ook de zondaars hebben lief degenen, die hen liefhebben.
33 En indien gij goed doet dengenen, die u goed doen, wat dank hebt gij? want ook de zondaars doen hetzelfde.
34 En indien gij leent dengenen, van welke gij hoopt weder te ontvangen, wat dank hebt gij? want ook de zondaars leenen den zondaars, opdat zij evengelijk weder mogen ontvangen.
35 Maar hebt uwe vijanden lief, en doet goed, en leent, zonder iets weder te hopen; en uw loon zal groot zijn, en gij zult kinderen des Allerhoogsten zijn: want Hij is goedertieren over de ondankbaren en boozen.
36 Weest dan barmhartig, gelijk ook uw Vader barmhartig is.
37 En oordeelt niet, en gij zult niet geoordeeld worden; verdoemt niet, en gij zult niet verdoemd worden; laat los, en gij zult losgelaten worden;
38 Geeft, en u zal gegeven worden; eene goede, neêrgedrukte, en geschudde, en overloopende maat zal men in uwen schoot geven: want met dezelfde maat, waarmede gijlieden meet, zal ulieden wedergemeten worden.
39 En hij zeide tot hen eene gelijkenis: Kan ook wel een blinde eenen blinden op den weg leiden? zullen zij niet beiden in de gracht vallen?
40 De discipel is niet boven zijnen meester; maar een iegelijk volmaakt *discipel* zal zijn gelijk zijn meester.
41 En wat ziet gij den splinter, die in uws broeders oog is, en den balk, die in uw eigen oog is, merkt gij niet?
42 Of hoe kunt gij tot uwen broeder zeggen: Broeder! laat toe, dat ik den splinter, die in uw oog is, uitdoe; daar gij zelf den balk, die in uw oog is, niet ziet? Gij geveinsde! doe eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij bezien, om den splinter uit te doen, die in uws broeders oog is.
43 Want het is geen goede boom, die kwade vrucht voortbrengt, en geen kwade boom, die goede vrucht voortbrengt:
44 Want ieder boom wordt uit zijne eigene vrucht gekend; want men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geen druif van bramen.
45 De goede mensch brengt het goede voort uit den goeden schat zijns harten; en de kwade mensch brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten: want uit den overvloed des harten spreekt zijn mond.
46 En wat noemt gij mij, Heere, Heere! en doet niet hetgeen ik zeg?
47 Een iegelijk, die tot mij komt, en mijne woorden hoort, en dezelve doet, ik zal u toonen, wien hij gelijk is.
48 Hij is gelijk een' mensch, die een huis bouwde, en groef, en verdiepte, en leide het fondament op eene steenrots; als nu de hooge vloed kwam, zoo sloeg de waterstroom tegen dat huis aan, en kon het niet bewegen: want het was op de steenrots gegrond.
49 Maar die ze gehoord, en niet gedaan zal hebben, is gelijk een' mensch, die een huis bouwde op de aarde zonder fondament; tegen hetwelk de waterstroom aansloeg, en het viel terstond, en de val van datzelve huis was groot.

HOOFDSTUK VII.

NADAT hij nu al zijne woorden voleindigd had, ten aanhooren des volks, ging hij in te Kapérnaüm.
2 En een dienstknecht van een' zeker hoofdman over honderd, die hem zeer waard was, krank zijnde, lag op zijn sterven.
3 En van Jezus gehoord hebbende, zond hij tot hem de ouderlingen der Joden, hem biddende, dat hij wilde komen, en zijnen dienstknecht gezond maken.
4 Dezen nu, tot Jezus gekomen zijnde, baden hem ernstelijk, zeggende: Hij is waardig, dat gij hem dat doet:
5 Want hij heeft ons volk lief, en heeft zelf ons de synagoge gebouwd.
6 En Jezus ging met hen. En als hij nu niet verre van het huis was, zond de hoofdman over honderd tot hem *eenige* vrien-

den, en zeide tot hem : Heere! neem de moeite niet : want ik ben niet waardig, dat gij onder mijn dak zoudt inkomen.

7 Daarom heb ik ook mij zelven niet waardig geacht, om tot u te komen; maar zeg *het* met een woord, en mijn knecht zal genezen worden.

8 Want ik ben ook een mensch, onder de magt *van anderen* gesteld, hebbende krijgsknechten onder mij, en ik zeg tot dezen : Ga! en hij gaat; en tot den anderen : Kom! en hij komt; en tot mijnen dienstknecht : Doe dat! en hij doet *het*.

9 En Jezus, dit hoorende, verwonderde zich over hem; en zich omkeerende, zeide tot de schare, die hem volgde : Ik zeg ulieden, ik heb zoo groot een geloof zelfs in Israël niet gevonden.

10 En die gezonden waren, wedergekeerd zijnde in het huis, vonden den kranken dienstknecht gezond.

11 En het geschiedde op den volgenden *dag*, dat hij ging naar eene stad, genaamd Naïn, en met hem gingen vele van zijne discipelen, en eene groote schare.

12 En als hij de poort der stad genaakte, ziet daar, een doode werd uitgedragen, *die* een eeniggeboren zoon zijner moeder *was*, en zij *was* weduwe, en eene groote schare van de stad *was* met haar.

13 En de Heer, haar ziende, werd innerlijk met ontferming over haar bewogen, en zeide tot haar : Ween niet.

14 En hij ging toe, en raakte de baar aan; (de dragers nu stonden stil) en hij zeide : Jongeling, ik zeg u, sta op!

15 En de doode zat over einde, en begon te spreken. En hij gaf hem aan zijne moeder.

16 En vreeze beving hen allen, en zij verheerlijkten God, zeggende : Een groot profeet is onder ons opgestaan, en God heeft zijn volk bezocht.

17 En dit gerucht van hem ging uit in geheel Judéa, en in al het omliggende land.

18 En de discipelen van Johannes boodschapten hem van al deze dingen.

19 En Johannes, zekere twee van zijne discipelen tot zich geroepen hebbende, zond hen tot Jezus, zeggende : Zijt gij degene, die komen zou, of verwachten wij een' anderen?

20 En als de mannen tot hem gekomen waren, zeiden zij : Johannes de Dooper heeft ons tot u afgezonden, zeggende : Zijt gij, die komen zou, of verwachten wij een' anderen?

21 En in dezelve ure genas hij er velen van ziekten en kwalen, en booze geesten; en vele blinden gaf hij het gezigt.

22 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen : Gaat heen en boodschapt Johannes weder de dingen, die gij gezien en gehoord hebt, *namelijk* dat de blinden ziende worden, de kreupelen wandelen, de melaatschen gereinigd worden, de dooven hooren, de dooden opgewekt worden, den armen het evangelie verkondigd wordt.

23 En zalig is hij, die aan mij niet zal geërgerd worden.

24 Als nu de boden van Johannes weggegaan waren, begon hij tot de scharen van Johannes te zeggen : Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? een riet, dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?

25 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? een' mensch, met zachte kleederen bekleed? ziet, die in heerlijke kleeding en wellust zijn, die zijn in de koninklijke hoven.

26 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? een' profeet? ja, ik zeg u, ook veel meer dan een' profeet.

27 Deze is het, van welken geschreven is : Ziet, Ik zende mijnen engel voor uw aangezigt, die uwen weg voor u heen bereiden zal.

28 Want ik zeg ulieden : onder die van vrouwen geboren zijn, is niemand meerder profeet, dan Johannes de Dooper; maar de minste in het koningrijk Gods, is meerder dan hij.

29 En al het volk, *hem* hoorende, en de tollenaars, die met den doop van Johannes gedoopt waren, regtvaardigden God.

30 Maar de farizeën en de wetgeleerden hebben den raad Gods tegen zich zelven verworpen, van hem niet gedoopt zijnde.

31 En de Heer zeide : Bij wien zal ik dan de menschen van dit geslacht vergelijken? en wien zijn zij gelijk?

32 Zij zijn gelijk aan de kinderen, die op de markt zitten, en elkander toeroepen en zeggen : Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend.

33 Want Johannes de Dooper is gekomen, noch brood etende, noch wijn drinkende; en gij zegt : Hij heeft den duivel.

34 De Zoon des menschen is gekomen, etende en drinkende, en gij zegt : Ziet daar, een' mensch, *die* een vraat en wijnzuiper *is,* een vriend van tollenaren en zondaren.
35 Doch de wijsheid is geregtvaardigd geworden van al hare kinderen.
36 En een der farizeën bad hem, dat hij met hem ate; en ingegaan zijnde in des farizeërs huis, zat hij aan.
37 En ziet, eene vrouw in de stad, welke eene zondares was, verstaande, dat hij in des farizeërs huis aanzat, bragt eene albasten flesch met zalf;
38 En staande achter aan zijne voeten, weenende, begon zij zijne voeten nat te maken met tranen, en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd, en kuste zijne voeten, en zalfde ze met de zalf.
39 En de farizeër, die hem genood had, *zulks* ziende, sprak bij zich zelven, zeggende : Deze, indien hij een profeet ware, zou wel weten, wat en hoedanige vrouw deze is, die hem aanraakt : want zij is eene zondares.
40 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem : Simon! ik heb u wat te zeggen. En hij sprak : Meester! zeg het.
41 *Jezus zeide :* Een zeker schuldheer had twee schuldenaars; de één was schuldig vijfhonderd penningen, en de andere vijftig;
42 En als zij niet hadden om te betalen, schold hij het hun beiden kwijt. Zeg dan, wie van dezen zal hem meer liefhebben?
43 En Simon, antwoordende, zeide : Ik acht, dat hij het *is,* dien hij het meeste kwijt gescholden heeft. En hij zeide tot hem : Gij hebt regt geoordeeld.
44 En hij zich omkeerende naar de vrouw, zeide tot Simon : Ziet gij deze vrouw? ik ben in uw huis gekomen, water hebt gij niet tot mijne voeten gegeven; maar deze heeft mijne voeten met tranen nat gemaakt, en met het haar van haar hoofd afgedroogd.
45 Gij hebt mij geen' kus gegeven; maar deze, van dat zij ingekomen is, heeft niet afgelaten mijne voeten te kussen.
46 Met olie hebt gij mijn hoofd niet gezalfd; maar deze heeft mijne voeten met zalf gezalfd.
47 Daarom zeg ik u : hare zonden zijn *haar* vergeven, die vele waren : want zij heeft veel liefgehad; maar dien weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief.
48 En hij zeide tot haar : Uwe zonden zijn *u* vergeven.
49 En die mede aanzaten, begonnen te zeggen bij zich zelven : Wie is deze, die ook de zonden vergeeft?
50 Maar hij zeide tot de vrouw : Uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede.

HOOFDSTUK VIII.

EN het geschiedde daarna, dat hij reisde van de eene stad en vlek tot de andere, predikende en verkondigende het evangelie van het koningrijk Gods; en de twaalven *waren* met hem;
2 En sommige vrouwen, die van booze geesten en krankheden genezen waren, *namelijk* Maria, genaamd Magdaléna, van welke zeven duivelen uitgegaan waren;
3 En Johanna, de huisvrouw van Chùsas, den rentmeester van Heròdes, en Susanna, en vele anderen, die hem dienden van hare goederen.
4 Als nu eene groote schare bijeenvergaderde, en zij van alle steden tot hem kwamen, zoo zeide hij door gelijkenis :
5 Een zaaijer ging uit, om zijn zaad te zaaijen; en als hij zaaide, viel het ééne bij den weg, en werd vertreden, en de vogelen des hemels aten dat op.
6 En het andere viel op eene steenrots, en opgewassen zijnde, is het verdord, omdat het geene vochtigheid had.
7 En het andere viel in het midden van de doornen, en de doornen mede opwassende, verstikten hetzelve.
8 En het andere viel op de goede aarde, en opgewassen zijnde, bragt het honderdvoudige vrucht voort. Dit zeggende, riep hij : Wie ooren heeft, om te hooren, die hoore.
9 En zijne discipelen vraagden hem, zeggende : Wat mag deze gelijkenis wezen?
10 En hij zeide : U is het gegeven, de verborgenheden van het koningrijk Gods te verstaan; maar tot de anderen *spreek ik* in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien, en hoorende niet verstaan.
11 Dit is nu de gelijkenis : Het zaad is het woord Gods.
12 En die bij den weg *bezaaid worden,* zijn dezen, die hooren; daarna komt de duivel, en neemt het woord uit hun hart weg, opdat zij niet zouden gelooven, en zalig worden.
13 En die op de steenrots *bezaaid worden,* zijn dezen, die, wanneer zij het gehoord hebben, het woord met vreugde ont-

vangen; en dezen hebben geenen wortel, die maar voor eenen tijd gelooven, en in den tijd der verzoeking wijken zij af.

14 En dat in de doornen valt, dezen zijn, die gehoord hebben, en heengaande verstikt worden door de zorgvuldigheden, en rijkdom, en wellusten des levens, en voldragen geene *vrucht*.

15 En dat in de goede aarde *valt*, zijn dezen, die, het woord gehoord hebbende, hetzelve in een eerlijk en goed hart bewaren, en in volstandigheid vruchten voortbrengen.

16 En niemand, die eene kaars ontsteekt, bedekt dezelve met een vat, of zet ze onder een bed; maar zet ze op eenen kandelaar, opdat degenen, die inkomen, het licht zien mogen.

17 Want er is niet verborgen, dat niet openbaar zal worden; noch heimelijk, dat niet bekend zal worden, en in het openbaar komen.

18 Ziet dan, hoe gij hoort: want zoo wie heeft, dien zal gegeven worden; en zoo wie niet heeft, ook hetgeen hij meent te hebben zal van hem genomen worden.

19 En zijne moeder en *zijne* broeders kwamen tot hem, en konden bij hem niet komen, van wege de schare.

20 En hem werd geboodschapt *van eenigen*, die zeiden: Uwe moeder en uwe broeders staan daar buiten, begeerende u te zien.

21 Maar hij antwoordde en zeide tot hen: Mijne moeder en mijne broeders zijn dezen, die Gods woord hooren, en datzelve doen.

22 En het geschiedde in één' van die dagen, dat hij in een schip ging, en zijne discipelen *met hem*; en hij zeide tot hen: Laat ons overvaren aan de andere zijde van het meer. En zij staken af.

23 En als zij voeren, viel hij in slaap; en er kwam een storm van wind op het meer, en zij werden vol *waters*, en waren in nood.

24 En zij gingen tot hem, en wekten hem op, zeggende: Meester, Meester! wij vergaan! En hij, opgestaan zijnde, bestrafte den wind, en de watergolven; en zij hielden op, en er werd stilte.

25 En hij zeide tot hen: Waar is uw geloof? Maar zij, bevreesd zijnde, verwonderden zich, zeggende tot elkander: Wie is toch deze, dat hij ook de winden en het water gebiedt, en zij zijn hem gehoorzaam?

26 En zij voeren voort naar het land der Gadarénen, hetwelk is tegenover Galiléa.

27 En als hij aan het land uitgegaan was, ontmoette hem een zeker man uit de stad, die van over langen tijd met duivelen was bezeten geweest; en was met geene kleederen gekleed, en bleef in geen huis, maar in de graven.

28 En hij, Jezus ziende, en zeer roepende, viel voor hem neder, en zeide met eene groote stem: Wat heb ik met u *te doen*, Jezus, gij Zone Gods, des Allerhoogsten! ik bid u, dat gij mij niet pijnigt!

29 Want hij had den onreinen geest geboden, dat hij van den mensch zou uitvaren: want hij had hem menigen tijd bevangen gehad; en hij werd met ketenen en met boeijen gebonden, om bewaard te zijn; en hij verbrak de banden, en werd van den duivel gedreven in de woestijnen.

30 En Jezus vraagde hem, zeggende: Welk is uw naam? En hij zeide: Legio. Want vele duivelen waren in hem gevaren.

31 En zij baden hem, dat hij hun niet gebieden zou in den afgrond heen te varen.

32 En aldaar was eene kudde veler zwijnen, weidende op den berg; en zij baden hem, dat hij hun wilde toelaten in dezelve te varen. En hij liet het hun toe.

33 En de duivelen, uitvarende van den mensch, voeren in de zwijnen; en de kudde stortte van de steilte af in het meer, en verstoorde.

34 En die ze weidden, ziende hetgeen geschied was, zijn gevlugt; en heengaande boodschapten het in de stad, en op het land.

35 En zij gingen uit, om te zien hetgeen geschied was, en kwamen tot Jezus, en vonden den mensch, van welken de duivelen uitgevaren waren, zittende aan de voeten van Jezus, gekleed en wel bij zijn verstand; en zij werden bevreesd.

36 En ook, die het gezien hadden, verhaalden hun, hoe de bezetene was verlost geworden.

37 En de geheele menigte van het omliggende land der Gadarénen baden hem, dat hij van hen wegging: want zij waren met groote vreeze bevangen. En hij, in het schip gegaan zijnde, keerde wederom.

38 En de man, van welken de duivelen uitgevaren waren, bad hem, dat hij mogt bij hem zijn. Maar Jezus liet hem van zich gaan, zeggende:

39 Keer weder naar uw huis, en vertel, wat groote dingen u God gedaan heeft. En hij ging heen door de geheele stad, ver-

kondigende, wat groote dingen Jezus hem gedaan had.

40 En het geschiedde, als Jezus wederkeerde, dat hem de schare ontving : want zij waren allen hem verwachtende.

41 En ziet, er kwam een man, wiens naam was Jairus, en hij was een overste der synagoge; en hij viel aan de voeten van Jezus, en bad hem, dat hij in zijn huis wilde komen.

42 Want hij had eene eenige dochter, van omtrent twaalf jaren, en deze lag op haar sterven. En als hij heenging, zoo verdrongen hem de scharen.

43 En eene vrouw, die twaalf jaren lang den vloed des bloeds gehad had, welke al haren leeftogt aan medicijnmeesters te koste gelegd had, en van niemand had kunnen genezen worden,

44 Van achteren tot hem komende, raakte den zoom zijns kleeds aan; en terstond stelpte de vloed haars bloeds.

45 En Jezus zeide : Wie is het, die mij heeft aangeraakt? En als zij het allen miszaakten, zeide Petrus en die met hem waren : Meester! de scharen drukken en verdringen u, en zegt gij : Wie is het, die mij aangeraakt heeft?

46 En Jezus zeide : Iemand heeft mij aangeraakt : want ik heb bekend, dat kracht van mij uitgegaan is.

47 De vrouw nu, ziende, dat zij niet verborgen was, kwam bevende, en voor hem nedervallende, verklaarde hem voor al het volk, om wat oorzaak zij hem aangeraakt had, en hoe zij terstond genezen was.

48 En hij zeide tot haar : Dochter! zijt welgemoed, uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede.

49 Als hij nog sprak, kwam er een van *het huis* des oversten der synagoge, zeggende tot hem : Uwe dochter is gestorven; zijt den Meester niet moeijelijk.

50 Maar Jezus, *dat* hoorende, antwoordde hem, zeggende : Vrees niet; geloof alleenlijk, en zij zal behouden worden.

51 En als hij in het huis kwam, liet hij niemand inkomen, dan Petrus, en Jakobus, en Johannes, en den vader en de moeder des kinds.

52 En zij schreiden allen, en maakten misbaar over hetzelve. En hij zeide : Schreit niet; zij is niet gestorven, maar zij slaapt.

53 En zij belachten hem, wetende, dat zij gestorven was.

54 Maar als hij ze allen uitgedreven had, greep hij hare hand en riep, zeggende : Kind, sta op!

55 En haar geest keerde weder, en zij is terstond opgestaan; en hij gebood, dat men haar te eten geven zou.

56 En hare ouders ontzetteden zich; en hij beval hun, dat zij niemand zouden zeggen hetgeen geschied was.

HOOFDSTUK IX.

EN zijne twaalf discipelen zamengeroepen hebbende, gaf hij hun kracht en magt over al de duivelen, en om ziekten te genezen.

2 En hij zond hen heen, om te prediken het koningrijk Gods, en de kranken gezond te maken.

3 En hij zeide tot hen : Neemt niets mede tot den weg, noch staven, noch male, noch brood, noch geld; noch iemand van u zal twee rokken hebben.

4 En in wat huis gij ook zult ingaan, blijft aldaar, en gaat van daar uit.

5 En zoo wie u niet zullen ontvangen, uitgaande van die stad, schudt ook het stof af van uwe voeten, tot eene getuigenis tegen hen.

6 En zij, uitgaande, doorgingen al de vlekken, verkondigende het evangelie, en genezende *de zieken* overal.

7 En Heródes, de viervorst, hoorde al de dingen, die van hem geschiedden; en was twijfelmoedig, omdat van sommigen gezegd werd, dat Johannes van de dooden was opgestaan;

8 En van sommigen, dat Elias verschenen was; en *van* anderen, dat een profeet van de ouden was opgestaan.

9 En Heródes zeide : Johannes heb ik onthoofd; wie is nu deze, van welken ik zulke dingen hoore? En hij zocht hem te zien.

10 En de apostelen, wedergekeerd zijnde, verhaalden hem al wat zij gedaan hadden. En hij nam hen mede en vertrok alleen in eene woeste plaats der stad, genaamd Bethsáïda.

11 En de scharen, *dat* verstaande, volgden hem; en hij ontving ze, en sprak tot hen van het koningrijk Gods; en die genezing van noode hadden, maakte hij gezond.

12 En de dag begon te dalen; en de twaalven, tot hem komende, zeiden tot hem : Laat de schare van u, opdat zij, heengaande in de omliggende vlekken en in de dorpen,

herberg nemen mogen, en spijze vinden : want wij zijn hier in eene woeste plaats.

13 Maar hij zeide tot hen : Geeft gij hun te eten. En zij zeiden : Wij hebben niet meer dan vijf brooden, en twee vissehen ; ten zij dan dat wij heengaan en spijs koopen voor al dit volk :

14 Want er waren omtrent vijf duizend mannen. Doch hij zeide tot zijne discipelen : Doet hen nederzitten bij zaten, elk van vijftig.

15 En zij deden alzoo, en deden hen allen nederzitten.

16 En hij, de vijf brooden en de twee vissehen genomen hebbende, zag op naar den hemel, en zegende die, en brak ze, en gaf ze den discipelen, om der schare voor te leggen.

17 En zij aten en werden allen verzadigd ; en er werd opgenomen hetgeen hun van de brokken overgeschoten was, twaalf korven.

18 En het geschiedde, als hij alleen was biddende, dat de discipelen met hem waren, en hij vraagde hen, zeggende : Wie zeggen de scharen dat ik ben?

19 En zij, antwoordende, zeiden : Johannes de Dooper ; en anderen, Elias ; en anderen, dat eenig profeet van de ouden opgestaan is.

20 En hij zeide tot hen : Maar gijlieden, wie zegt gij, dat ik ben? En Petrus, antwoordende, zeide : De Christus Gods.

21 En hij gebood hun scherpelijk en beval, dat zij dit niemand zeggen zouden ;

22 Zeggende : De Zoon des menschen moet veel lijden, en verworpen worden van de ouderlingen, en overpriesters, en schriftgeleerden, en gedood en ten derden dage opgewekt worden.

23 En hij zeide tot allen : Zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zich zelven, en neme zijne kruis dagelijks op, en volge mij.

24 Want zoo wie zijn leven behouden wil, die zal het verliezen ; maar zoo wie zijn leven verliezen zal, om mijnentwil, die zal het behouden.

25 Want wat baat het een' mensch, die de geheele wereld zou winnen, en zich zelven verliezen, of schade *zijns zelfs* lijden?

26 Want zoo wie zich mijns en mijner woorden zal geschaamd hebben, diens zal de Zoon des menschen zich schamen, wanneer hij komen zal in zijne heerlijkheid, en *in de heerlijkheid* des Vaders, en der heilige engelen.

27 En ik zeg u waarlijk : er zijn sommigen dergenen, die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij het koningrijk Gods zullen gezien hebben.

28 En het geschiedde, omtrent acht dagen na deze woorden, dat hij medenam Petrus, en Johannes, en Jakobus, en klom op den berg, om te bidden.

29 En als hij bad, werd de gedaante zijns aangezigts veranderd, en zijne kleeding wit *en* zeer blinkende.

30 En ziet, twee mannen spraken met hem, welke waren Mozes en Elias.

31 Dewelke, gezien zijnde in heerlijkheid, zeiden zijnen uitgang, dien hij zoude volbrengen te Jerûzalem.

32 Petrus nu, en die met hem *waren*, waren met slaap bezwaard ; en ontwaakt zijnde, zagen zij zijne heerlijkheid, en de twee mannen, die bij hem stonden.

33 En het geschiedde, als zij van hem afscheidden, zoo zeide Petrus tot Jezus : Meester! het is goed, dat wij hier zijn ; en laat ons drie tabernakelen maken, voor u éénen, en voor Mozes éénen, en voor Elias éénen ; niet wetende, wat hij zeide.

34 Als hij nu dit zeide, kwam eene wolk, en overschaduwde hen : en zij werden bevreesd, als die in de wolk ingingen.

35 En er geschiedde eene stem uit de wolk, zeggende : Deze is mijn geliefde Zoon ; hoort hem!

36 En als de stem geschiedde, zoo werd Jezus alleen gevonden. En zij zwegen stil, en verhaalden in die dagen niemand iets van hetgeen zij gezien hadden.

37 En het geschiedde des daags daaraan, als zij van den berg afkwamen, dat hem eene groote schare in het gemoet kwam.

38 En ziet, een man van de schare riep uit, zeggende : Meester! ik bid u, zie toch mijnen zoon aan, want hij is mij een eeniggeborene.

39 En zie, een geest neemt hem, en van stonde aan roept hij, en hij scheurt hem, dat hij schuimt, en wijkt naauwelijks van hem, en verplettert hem.

40 En ik heb uwe discipelen gebeden, dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben niet gekonnen.

41 En Jezus, antwoordende, zeide : O ongeloovig en verkeerd geslacht! hoe lang zal

ik nog bij ulieden zijn, en ulieden verdragen? Breng uwen zoon hier.

42 En nog, als hij *naar hem* toekwam, scheurde hem de duivel, en verscheurde *hem;* maar Jezus bestrafte den onreinen geest, en maakte het kind gezond, en gaf hem zijnen vader weder.

43 En zij werden allen verslagen over de grootdadigheid Gods. En als zij allen zich verwonderden over al de dingen, die Jezus gedaan had, zeide hij tot zijne discipelen:

44 Legt gij deze woorden in uwe ooren: Want de Zoon des menschen zal overgeleverd worden in der menschen handen.

45 Maar zij verstonden dit woord niet, en het was voor hen verborgen, alzoo dat zij het niet begrepen; en zij vreesden, van dat woord hem te vragen.

46 En er rees eene overlegging onder hen, namelijk, wie van hen de meeste ware.

47 Maar Jezus, ziende de overlegging hunner harten, nam een kindeken, en stelde dat bij zich;

48 En zeide tot hen: Zoo wie dit kindeken ontvangen zal in mijnen naam, die ontvangt mij; en zoo wie mij ontvangen zal, ontvangt Hem, die mij gezonden heeft. Want die de minste onder u allen is, die zal groot zijn.

49 En Johannes antwoordde en zeide: Meester! wij hebben eenen gezien, die in uwen naam de duivelen uitwierp, en wij hebben het hem verboden, omdat hij *u* met ons niet volgt.

50 En Jezus zeide tot hem: Verbiedt het niet: want wie tegen ons niet is, die is voor ons.

51 En het geschiedde, als de dagen zijner opneming vervuld werden, zoo rigtte hij zijn aangezigt, om naar Jerùzalem te reizen.

52 En hij zond boden uit voor zijn aangezigt; en zij, heengereisd zijnde, kwamen in een vlek der Samaritanen, om voor hem *herberg* te bereiden.

53 En zij ontvingen hem niet, omdat zijn aangezigt was *als* reizende naar Jerùzalem.

54 Als nu zijne discipelen, Jakobus en Johannes, *dat* zagen, zeiden zij: Heere! wilt gij, dat wij zeggen, dat vuur van den hemel nederdale, en dezen verslinde, gelijk ook Elias gedaan heeft?

55 Maar zich omkeerende, bestrafte hij hen, en zeide: Gij weet niet, van hoedanigen geest gij zijt.

56 Want de Zoon des menschen is niet gekomen, om der menschen zielen te verderven, maar om te behouden. En zij gingen naar een ander vlek.

57 En het geschiedde op den weg, als zij reisden, dat een tot hem zeide: Heere! ik zal u volgen, waar gij ook heengaat.

58 En Jezus zeide tot hem: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des menschen heeft niet, waar hij het hoofd nederlegge.

59 En hij zeide tot eenen anderen: Volg mij. Doch hij zeide: Heere! laat mij toe, dat ik heenga, en eerst mijnen vader begrave.

60 Maar Jezus zeide tot hem: Laat de dooden hunne dooden begraven; doch gij, ga heen en verkondig het koningrijk Gods.

61 En ook een ander zeide: Heere! ik zal u volgen; maar laat mij eerst toe, dat ik afscheid neme van degenen, die in mijn huis zijn.

62 En Jezus zeide tot hem: Niemand, die zijne hand aan den ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het koningrijk Gods.

HOOFDSTUK X.

EN na dezen stelde de Heer nog andere zeventig, en zond hen heen voor zijn aangezigt, twee en twee, in iedere stad en plaats, daar hij komen zou.

2 Hij zeide dan tot hen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; daarom bidt den Heer des oogstes, dat Hij arbeiders in zijnen oogst uitstoote.

3 Gaat henen: ziet, ik zende u als lammeren in het midden der wolven.

4 Draagt geenen buidel, noch male, noch schoenen; en groet niemand op den weg.

5 En in wat huis gij zult ingaan, zegt eerst: Vrede *zij* dezen huize!

6 En indien aldaar een zoon des vredes is, zoo zal uw vrede op hem rusten; maar indien niet, zoo zal *uw vrede* tot u wederkeeren.

7 En blijft in datzelve huis, etende en drinkende, hetgeen van hen *voorgezet wordt:* want de arbeider is zijn loon waardig; gaat niet over van *het ééne* huis in *het andere* huis.

8 En in wat stad gij zult ingaan, en zij u ontvangen, eet hetgeen ulieden voorgezet wordt.

9 En geneest de kranken, die daarin zijn,

51–62. Vis Luyp. Lib. ij. 2. D. 2 H. 1650–654. (Jaqu. Thys. Advent. 61.

en zegt tot hen : Het koningrijk Gods is nabij u gekomen.

10 Maar in wat stad gij zult ingaan, en zij u niet ontvangen, uitgaande op hare straten, zoo zegt :

11 Ook het stof, dat uit uwe stad aan ons kleeft, schudden wij af op ulieden ; nogtans zoo weet dit, dat het koningrijk Gods nabij u gekomen is.

12 En ik zeg u, dat het *die van* Sodom verdragelijker wezen zal in dien dag, dan dezelve stad.

13 Wee u, Chórazin ! wee u, Bethsáïda ! want zoo in Tyrus en Sidon de krachten geschied waren, die in u geschied zijn, zij zouden eertijds, in zak en asch zittende, zich bekeerd hebben.

14 Doch het zal Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in het oordeel, dan ulieden.

15 En gij, Kapérnaüm ! die tot den hemel toe verhoogd zijt, gij zult tot de hel toe nedergestooten worden.

16 Wie u hoort, die hoort mij ; en wie u verwerpt, die verwerpt mij ; en wie mij verwerpt, die verwerpt Dengenen, die mij gezonden heeft.

17 En de zeventigen zijn wedergekeerd met blijdschap, zeggende : Heere ! ook de duivelen zijn ons onderworpen, in uwen naam.

18 En hij zeide tot hen : Ik zag den Satan, als een bliksem, uit den hemel vallen.

19 Ziet, ik geve u de magt, om op slangen en schorpioenen te treden, en over alle kracht des vijands ; en geen ding zal u eenigzins beschadigen.

20 Doch verblijdt u daarin niet, dat de geesten u onderworpen zijn ; maar verblijdt u veel meer, dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen.

21 Te dier ure verheugde zich Jezus in den geest, en zeide : Ik danke U, Vader ! Heer des hemels en der aarde ! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard ; ja Vader ! want alzoo is geweest het welbehagen voor U.

22 Alle dingen zijn mij van mijnen Vader overgegeven ; en niemand weet, wie de Zoon is, dan de Vader ; en wie de Vader is, dan de Zoon, en dien het de Zoon zal willen openbaren.

23 En zich keerende naar de discipelen, zeide hij *tot hen* alleen : Zalig zijn de oogen, die zien hetgeen gij ziet.

24 Want ik zeg u, dat vele profeten en koningen hebben begeerd te zien hetgeen gij ziet, en hebben het niet gezien ; en te hooren hetgeen gij hoort, en hebben het niet gehoord.

25 En ziet, een zeker wetgeleerde stond op, hem verzoekende, en zeggende : Meester ! wat doende zal ik het eeuwige leven beërven ?

26 En hij zeide tot hem : Wat is in de wet geschreven ? hoe leest gij ?

27 En hij, antwoordende, zeide : Gij zult den Heer, uwen God, liefhebben, uit geheel uw hart, en uit geheel uwe ziel, en uit geheel uwe kracht, en uit geheel uw verstand ; en uwen naasten als u zelven.

28 En hij zeide tot hem : Gij hebt regt geantwoord ; doe dat, en gij zult leven.

29 Maar hij, willende zich zelven regtvaardigen, zeide tot Jezus : En wie is mijn naaste ?

30 En Jezus, antwoordende, zeide : Een zeker mensch kwam af van Jerúzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, welke, hem ook uitgetogen, en daartoe *zware* slagen gegeven hebbende, heengingen, en lieten *hem* half dood liggen.

31 En bij geval kwam een zeker priester denzelven weg af, en hem ziende, ging hij tegenover *hem* voorbij.

32 En desgelijks ook een Leviet, als hij was bij die plaats, kwam hij, en zag *hem*, en ging tegenover *hem* voorbij.

33 Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen.

34 En hij, tot *hem* gaande, verbond zijne wonden, gietende daarin olie en wijn ; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hem in de herberg, en verzorgde hem.

35 En des anderen daags weggaande, langde hij twee penningen uit, en gaf ze den waard, en zeide tot hem : Draag zorg voor hem ; en zoo wat gij meer *aan hem* te koste zult leggen, dat zal ik u wedergeven, als ik wederkome.

36 Wie dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen, die onder de moordenaars gevallen was ?

37 En hij zeide : Die barmhartigheid aan hem gedaan heeft. Zoo zeide dan Jezus tot hem : Ga heen, en doe gij desgelijks.

38 En het geschiedde, als zij reisden, dat hij kwam in een vlek ; en eene zekere

vrouw, met name Martha, ontving hem in haar huis.

39 En deze had eene zuster, genaamd Maria, welke ook, zittende aan de voeten van Jezus, zijn woord hoorde.

40 Doch Martha was zeer bezig met veel dienens, en daar bijkomende zeide zij: Heere! trekt gij u dat niet aan, dat mijne zuster mij alleen laat dienen? Zeg dan haar, dat zij mij helpe.

41 En Jezus, antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha! gij bekommert en ontrust u over vele dingen;

42 Maar één ding is noodig: doch Maria heeft het goede deel uitgekozen, hetwelk van haar niet zal weggenomen worden.

HOOFDSTUK XI.

EN het geschiedde, toen hij in eene zekere plaats was biddende, als hij ophield, dat een van zijne discipelen tot hem zeide: Heere! leer ons bidden, gelijk ook Johannes zijne discipelen geleerd heeft.

2 En hij zeide tot hen: Wanneer gij bidt, zoo zegt: Onze Vader, die in de hemelen *zijt!* uw naam worde geheiligd. Uw koningrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, *alzoo* ook op de aarde.

3 Geef ons elken dag ons dagelijksch brood.

4 En vergeef ons onze zonden: want ook wij vergeven aan een' iegelijk, die ons schuldig is. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boozen.

5 En hij zeide tot hen: Wie van u zal eenen vriend hebben, en zal ter middernacht tot hem gaan, en tot hem zeggen: Vriend! leen mij drie brooden;

6 Overmits mijn vriend van de reis tot mij gekomen is, en ik heb niet, dat ik hem voorzette:

7 En dat die van binnen, antwoordende, zou zeggen: Doe mij geene moeite aan; de deur is nu gesloten, en mijne kinderen zijn met mij in de slaapkamer; ik kan niet opstaan, om u te geven?

8 Ik zeg ulieden: hoewel hij niet zou opstaan en hem geven, omdat hij zijn vriend is, nogtans om zijner onbeschaamdheid wil, zal hij opstaan, en hem geven zoo veel als hij er behoeft.

9 En ik zeg ulieden: bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.

10 Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden.

11 En wat vader onder u, dien de zoon om brood bidt, zal hem eenen steen geven? of ook om eenen visch, zal hem voor eenen visch eene slang geven?

12 Of zoo hij ook om een ei zou bidden, zal hij hem een' schorpioen geven?

13 Indien dan gij, die boos zijt, weet uwen kinderen goede gaven te geven, hoe veel te meer zal de hemelsche Vader den Heiligen Geest geven dengenen, die hem bidden?

14 En hij wierp eenen duivel uit, en die was stom. En het geschiedde, als de duivel uitgevaren was, dat de stomme sprak; en de scharen verwonderden zich.

15 Maar sommigen van hen zeiden: Hij werpt de duivelen uit door Beëlzebul, den overste der duivelen.

16 En anderen, *hem* verzoekende, begeerden van hem een teeken uit den hemel.

17 Maar hij, kennende hunne gedachten, zeide tot hen: Een ieder koningrijk, dat tegen zich zelf verdeeld is, wordt verwoest; en een huis, tegen zich zelf *verdeeld zijnde,* valt.

18 Indien nu ook de Satan tegen zich zelven verdeeld is, hoe zal zijn rijk bestaan? Dewijl gij zegt, dat ik door Beëlzebul de duivelen uitwerp.

19 En indien ik door Beëlzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen ze uwe zonen uit? Daarom zullen dezen uwe regters zijn.

20 Maar indien ik door den vinger Gods de duivelen uitwerp, zoo is dan het koningrijk Gods tot u gekomen.

21 Wanneer een sterke gewapende zijn hof bewaart, zoo is *al* wat hij heeft in vrede.

22 Maar als een daarover komt, die sterker is dan hij, en hem overwint, die neemt zijne geheele wapenrusting, daar hij op vertrouwde, en deelt zijnen roof uit.

23 Wie met mij niet is, die is tegen mij; en wie met mij niet vergadert, die verstrooit.

24 Wanneer de onreine geest van den mensch uitgevaren is, zoo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust; en die niet vindende, zegt hij: Ik zal wederkeeren in mijn huis, daar ik uitgevaren ben.

25 En komende, vindt hij het *met bezemen* gekeerd en versierd.

26 Dan gaat hij heen, en neemt met zich zeven andere geesten, boozer dan hij zelf

is, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van dien mensch wordt erger, dan het eerste.

27 En het geschiedde, als hij deze dingen sprak, dat eene zekere vrouw, de stem verheffende uit de schare, tot hem zeide: Zalig is de buik, die u gedragen heeft, en de borsten, die gij hebt gezogen.

28 Maar hij zeide: Ja zalig zijn degenen, die het woord Gods hooren, en hetzelve bewaren.

29 En als de scharen digt bijeenvergaderden, begon hij te zeggen: Dit is een boos geslacht; het verzoekt een teeken, en hetzelve zal geen teeken gegeven worden, dan het teeken van Jonas, den profeet.

30 Want gelijk Jonas den Ninevieten een teeken geweest is, alzoo zal ook de Zoon des menschen zijn dezen geslachte.

31 De koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met de mannen van dit geslacht, en zal ze veroordeelen: want zij is gekomen van de einden der aarde, om te hooren de wijsheid van Salomo; en ziet, meer dan Salomo is hier!

32 De mannen van Nineve zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordeelen: want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jonas; en ziet, meer dan Jonas is hier!

33 En niemand, die eene kaars ontsteekt, zet *die* in het verborgen, noch onder eene koornmaat, maar op eenen kandelaar, opdat degenen, die inkomen, het licht zien mogen.

34 De kaars des ligchaams is het oog: wanneer dan uw oog eenvoudig is, zoo is ook uw geheele ligchaam verlicht; maar zoo het boos is, zoo is ook uw *geheele* ligchaam duister.

35 Zie dan toe, dat niet het licht, hetwelk in u is, duisternis zij.

36 Indien dan uw ligchaam geheel verlicht is, niet hebbende eenig deel, dat duister is, zoo zal het geheel verlicht zijn, gelijk wanneer de kaars met het schijnsel u verlicht.

37 Als hij nu *dit* sprak, bad hem een zeker farizeër, dat hij bij hem het middagmaal wilde eten; en ingegaan zijnde, zat hij aan.

38 En de farizeër, *dat* ziende, verwonderde zich, dat hij niet eerst, vóór het middagmaal, zich gewasschen had.

39 En de Heer zeide tot hem: Nu gij farizeën! gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels; maar het binnenste van u is vol van roof en boosheid.

40 Gij onverstandigen! die het buitenste heeft gemaakt, heeft Hij ook niet het binnenste gemaakt?

41 Doch geeft tot aalmoes hetgeen daarin is; en ziet, alles is u rein.

42 Maar wee u, farizeën! want gij vertient munte, en ruite, en alle moeskruid, en gij gaat voorbij het oordeel en de liefde Gods. Dit moest men doen, en het andere niet nalaten.

43 Wee u, farizeën! want gij bemint het voorgestoelte in de synagogen, en de begroetingen op de markten.

44 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij zijt gelijk de graven, die niet openbaar zijn, en de menschen, die daarover wandelen weten het niet.

45 En een van de wetgeleerden, antwoordende, zeide tot hem: Meester! als gij deze dingen zegt, zoo doet gij ook ons smaadheid aan.

46 Doch hij zeide: Wee ook u, wetgeleerden! want gij belast de menschen met lasten, zwaar om te dragen, en zelven raakt gij die lasten niet aan met één' van uwe vingeren.

47 Wee u! want gij bouwt de graven der profeten, en uwe vaders hebben dezelve gedood.

48 Zoo getuigt gij dan, dat gij mede behagen hebt aan de werken uwer vaderen: want zij hebben ze gedood, en gij bouwt hunne graven.

49 Waarom ook de wijsheid Gods zegt: Ik zal profeten en apostelen tot hen zenden, en van die zullen zij *sommigen* dooden, en *sommigen* zullen zij uitjagen;

50 Opdat van dit geslacht afgeëischt worde het bloed van al de profeten, dat vergoten is van de grondlegging der wereld af;

51 Van het bloed van Abel, tot het bloed van Zacharia, die gedood is tusschen het altaar en het huis *Gods;* ja zeg ik u, het zal afgeëischt worden van dit geslacht!

52 Wee u, gij wetgeleerden! want gij hebt den sleutel der kennis weggenomen: gij zelven zijt niet ingegaan, en die ingingen, hebt gij verhinderd.

53 En als hij deze dingen tot hen zeide, begonnen de schriftgeleerden en farizeën hard aan te houden, en hem van vele dingen te doen spreken;

54 Hem lagen leggende, en zoekende iets uit zijnen mond te bejagen, opdat zij hem beschuldigen mogten.

HOOFDSTUK XII.

DAARENTUSSCHEN als vele duizenden der schare bijeenvergaderd waren, zoodat zij elkander vertraden, begon hij te zeggen tot zijne discipelen : Vooreerst, wacht u zelven voor den zuurdesem der farizeën, welke is geveinsdheid.

2 En er is niets bedekt, dat niet zal ontdekt worden, en verborgen, dat niet zal geweten worden.

3 Daarom, al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht gehoord worden; en wat gij in het oor gesproken hebt, in de binnenkamers, zal op de daken gepredikt worden.

4 En ik zeg u, mijnen vrienden : vreest u niet voor degenen, die het ligchaam dooden, en daarna niet meer kunnen doen.

5 Maar ik zal u toonen, wien gij vreezen zult; vreest Dien, die, nadat hij gedood heeft, *ook* magt heeft in de hel te werpen; ja ik zeg u, vreest Dien!

6 Worden niet vijf muschjes verkocht voor twee penningskens? en niet één van die is voor God vergeten.

7 Ja ook de haren uws hoofds zijn allen geteld. Vreest dan niet; gij gaat vele muschjes te boven.

8 En ik zeg u : een iegelijk, die mij belijden zal voor de menschen, dien zal ook de Zoon des menschen belijden voor de engelen Gods.

9 Maar wie mij verloochenen zal voor de menschen, die zal verloochend worden voor de engelen Gods.

10 En een iegelijk, die *eenig* woord spreken zal tegen den Zoon des menschen, het zal hem vergeven worden; maar wie tegen den Heiligen Geest gelasterd zal hebben, dien zal het niet vergeven worden.

11 En wanneer zij u heenbrengen zullen in de synagogen, en *tot* de overheden en de magten, zoo zijt niet bezorgd, hoe of wat gij tot verantwoording zeggen, of wat gij spreken zult :

12 Want de Heilige Geest zal u in dezelve ure leeren, hetgeen *gij* spreken moet.

13 En een uit de schare zeide tot hem : Meester! zeg mijnen broeder, dat hij met mij de erfenis deele.

14 Maar hij zeide tot hem : Mensch! wie heeft mij tot een' regter of scheidsman over ulieden gesteld?

15 En hij zeide tot hen : Ziet toe en wacht u van de gierigheid : want het is niet in den overvloed *gelegen*, dat iemand leeft uit zijne goederen.

16 En hij zeide tot hen eene gelijkenis, en sprak : Eens rijken menschen land had wel gedragen;

17 En hij overleide bij zich zelven, zeggende : Wat zal ik doen? want ik heb niet, waarin ik mijne vruchten zal verzamelen.

18 En hij zeide : Dit zal ik doen : ik zal mijne schuren afbreken, en grootere bouwen, en zal aldaar verzamelen al dit mijn gewas, en deze mijne goederen;

19 En ik zal tot mijne ziele zeggen : Ziele! gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, zijt vrolijk.

20 Maar God zeide tot hem : Gij dwaas! in dezen nacht zal men uwe ziel van u afeischen; en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?

21 Alzoo *is het met dien,* die zich zelven schatten vergadert, en niet rijk is in God.

22 En hij zeide tot zijne discipelen : Daarom zeg ik u : zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten zult, noch voor het ligchaam, waarmede gij u kleeden zult.

23 Het leven is meer dan het voedsel, en het ligchaam dan de kleeding.

24 Aanmerkt de raven, dat zij niet zaaijen, noch maaijen, welke geene spijskamer noch schuur hebben, en God voedt dezelve; hoe veel gaat gij de vogelen te boven?

25 Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, één el tot zijne lengte toedoen?

26 Indien gij dan ook het minste niet kunt, wat zijt gij voor de andere dingen bezorgd?

27 Aanmerkt de leliën, hoe zij wassen; zij arbeiden niet, en spinnen niet; en ik zeg u : ook Salomo in al zijne heerlijkheid is niet bekleed geweest als één van dezen.

28 Indien nu God het gras, dat heden op het veld is, en morgen in den oven geworpen wordt, alzoo bekleedt, hoe veel meer u, gij kleingeloovigen!

29 En gijlieden, vraagt niet, wat gij eten, of wat gij drinken zult; en weest niet wankelmoedig.

30 Want al deze dingen zoeken de volken der wereld; maar uw Vader weet, dat gij deze dingen behoeft.

31 Maar zoekt het koningrijk Gods, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.

32 Vrees niet, gij klein kuddeken! want

het is uws Vaders welbehagen, ulieden het koningrijk te geven.

33 Verkoopt hetgeen gij hebt, en geeft aalmoes. Maakt u zelven buidels, die niet verouden, eenen schat, die niet afneemt, in de hemelen, daar de dief niet bijkomt, noch de mot verderft.

34 Want waar uw schat is, aldaar zal ook uw hart zijn.

35 Laat uwe lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende.

36 En zijt gij den menschen gelijk, die op hunnen heer wachten, wanneer hij wederkomen zal van de bruiloft, opdat, als hij komt en klopt, zij hem terstond mogen opendoen.

37 Zalig zijn die dienstknechten, welke de heer, als hij komt, zal wakende vinden. Voorwaar ik zeg u, dat hij zich zal omgorden, en zal hen doen aanzitten, en bijkomende zal hij hen dienen.

38 En zoo hij komt in de tweede *nacht*wake, en komt in de derde wake, en vindt hen alzoo, zalig zijn dezelve dienstknechten.

39 Maar weet dit, dat indien de heer des huizes geweten had, in welke ure de dief zou komen, hij zou gewaakt hebben, en zou zijn huis niet hebben laten doorgraven.

40 Gij dan, zijt ook bereid: want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des menschen komen.

41 En Petrus zeide tot hem: Heere! zegt gij deze gelijkenis tot ons, of ook tot allen?

42 En de Heer zeide: Wie is dan de getrouwe en voorzigtige huisbezorger, dien de heer over zijne dienstboden zal zetten, om *hun* ter regter tijd het bescheiden deel spijze te geven?

43 Zalig is de dienstknecht, welken zijn heer, als hij komt, zal vinden, alzoo doende.

44 Waarlijk ik zeg ulieden, dat hij hem over al zijne goederen zetten zal.

45 Maar indien dezelve dienstknecht in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen; en zou beginnen de knechten en de dienstmaagden te slaan, en te eten en te drinken, en dronken te worden;

46 Zoo zal de heer deszelven dienstknechts komen ten dage, in welken hij hem niet verwacht, en ter ure, die hij niet weet; en zal hem afscheiden, en zal zijn deel zetten met de ontrouwen.

47 En die dienstknecht, welke geweten heeft den wil zijns heeren, en *zich* niet bereid, noch naar zijnen wil gedaan heeft, die zal met vele *slagen* geslagen worden;

48 Maar die *denzelven* niet geweten heeft, en gedaan heeft *dingen*, die slagen waardig zijn, die zal met weinige *slagen* geslagen worden. En een' iegelijk, dien veel gegeven is, van dien zal veel geëischt worden; en dien men veel vertrouwd heeft, van dien zal men overvloediger eischen.

49 Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen; en wat wil ik, indien het alreede ontstoken is?

50 Maar ik moet met eenen doop gedoopt worden; en hoe worde ik geperst, totdat het volbragt zij!

51 Meent gij, dat ik gekomen ben, om vrede te geven op de aarde? Neen, zeg ik u, maar veeleer verdeeldheid.

52 Want van nu aan zullen er vijf in één huis verdeeld zijn, drie tegen twee, en twee tegen drie.

53 De vader zal tegen den zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen den vader; de moeder tegen de dochter, en de dochter tegen de moeder; de schoonmoeder tegen hare schoondochter, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder.

54 En hij zeide ook tot de scharen: Wanneer gij eene wolk ziet opgaan van het westen, terstond zegt gijlieden: Er komt regen; en het geschiedt alzoo.

55 En wanneer gij den zuidewind *ziet* waaijen, zoo zegt gij: Er zal hitte zijn; en het geschiedt.

56 Gij geveinsden! het aanschijn der aarde en des hemels weet gij te beproeven; en hoe beproeft gij dezen tijd niet?

57 En waarom oordeelt gij ook van u zelven niet hetgeen regt is?

58 Want als gij heengaat met uwe wederpartij voor de overheid, zoo doe naarstigheid op den weg, om van hem verlost te worden; opdat hij misschien u niet voor den regter trekke, en de regter u den geregtsdienaar overlevere, en de geregtsdienaar u in de gevangenis werpe.

59 Ik zeg u: gij zult van daar geenszins uitgaan, totdat gij ook het laatste penningsken betaald zult hebben.

HOOFDSTUK XIII.

EN er waren te dierzelver tijd eenigen tegenwoordig, die hem boodschapten van de Galileërs, welker bloed Pilatus met hunne offeranden gemengd had.

2 En Jezus antwoordde, en zeide tot hen : Meent gij, dat deze Galileërs zondaars zijn geweest boven al de Galileërs, omdat zij zulks geleden hebben?

3 Ik zeg u : neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zoo zult gij allen desgelijks vergaan.

4 Of die achttien, op welken de toren in Siloam viel, en doodde ze; meent gij, dat deze schuldenaars zijn geweest, boven alle menschen, die in Jerûzalem wonen?

5 Ik zeg u : neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zoo zult gij allen insgelijks vergaan.

6 En hij zeide deze gelijkenis : Een zeker *man* had eenen vijgeboom, geplant in zijnen wijngaard; en hij kwam en zocht vrucht daarop, en vond ze niet.

7 En hij zeide tot den wijngaardenier : Zie, ik kome nu drie jaren, zoekende vrucht op dezen vijgeboom, en vind ze niet; houw hem uit : waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde?

8 En hij, antwoordende, zeide tot hem : Heere, laat hem ook *nog* dit jaar, totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben;

9 En indien hij vrucht zal voortbrengen, *laat hem staan;* maar indien niet, zoo zult gij hem namaals uithouwen.

10 En hij leerde op den sabbat in eene der synagogen.

11 En ziet, er was eene vrouw, die eenen geest der krankheid achttien jaren lang gehad had, en zij was zamengebogen, en kon zich ganschelijk niet oprigten.

12 En Jezus, haar ziende, riep haar tot zich, en zeide tot haar : Vrouw! gij zijt verlost van uwe krankheid.

13 En hij leide de handen op haar; en zij werd terstond weder regt, en verheerlijkte God.

14 En de overste der synagoge, kwalijk nemende, dat Jezus op den sabbat genezen had, antwoordde en zeide tot de schare : Er zijn zes dagen, in welke men moet werken; komt dan in dezelve, en laat u genezen, en niet op den dag des sabbats.

15 De Heer dan antwoordde hem en zeide : Gij geveinsde! maakt niet een iegelijk van u op den sabbat zijnen os of ezel van de kribbe los, en leidt *hem* heen om te doen drinken?

16 En deze, die eene dochter Abrahams is, welke de Satan, ziet, nu achttien jaren gebonden had, moest die niet losgemaakt worden van dezen band, op den dag des sabbats?

17 En als hij dit zeide, werden zij allen beschaamd, die zich tegen hem stelden; en al de schare verblijdde zich over al de heerlijke dingen, die van hem geschiedden.

18 En hij zeide : Wien is het koningrijk Gods gelijk? en waarbij zal ik hetzelve vergelijken?

19 Het is gelijk aan een mostaardzaad, hetwelk een mensch genomen en in zijnen hof geworpen heeft; en het wies op, en werd tot eenen grooten boom, en de vogelen des hemels nestelden in zijne takken.

20 En hij zeide wederom : Waarbij zal ik het koningrijk Gods vergelijken?

21 Het is gelijk aan een' zuurdesem, welken eene vrouw nam, en verbergde in drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was.

22 En hij reisde van de ééne stad en vlek tot de andere, leerende, en rigtende *zijne* reis naar Jerûzalem.

23 En er zeide een tot hem : Heere! zijn er ook weinigen, die zalig worden? En hij zeide tot hen :

24 Strijdt om in te gaan door de enge poort : want velen, zeg ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen;

25 *Namelijk* nadat de heer des huizes zal opgestaan zijn, en de deur zal gesloten hebben, en gij zult beginnen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, zeggende : Heer, heer, doe ons open! en hij zal antwoorden en tot u zeggen : Ik ken u niet, van waar gij zijt.

26 Alsdan zult gij beginnen te zeggen : Wij hebben in uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en gij hebt in onze straten geleerd.

27 En hij zal zeggen : Ik zeg u, ik ken u niet, van waar gij zijt; wijkt van mij af, alle gij werkers der ongeregtigheid!

28 Aldaar zal zijn weening en knersing der tanden, wanneer gij zult zien Abraham, en Izak, en Jakob, en al de profeten, in het koningrijk Gods, maar ulieden buiten uitgeworpen.

29 En daar zullen er komen van oosten en westen, en van noorden en zuiden, en zullen aanzitten in het koningrijk Gods.

30 En ziet, er zijn laatsten, die de eersten zullen zijn; en er zijn eersten, die de laatsten zullen zijn.

31 Te dienzelven dage kwamen er eenige

farizeën, zeggende tot hem : Ga weg, en vertrek van hier; want Heródes wil u dooden.

32 En hij zeide tot hen : Gaat heen, en zegt dien vos : Zie, ik werp duivelen uit, en maak gezond, heden en morgen, en ten derden *dage* worde ik voleindigd.

33 Doch ik moet heden, en morgen, en den volgenden *dag* reizen : want het gebeurt niet, dat een profeet gedood wordt buiten Jerúzalem.

34 Jerúzalem, Jerúzalem! gij die de profeten doodt, en steenigt, die tot u gezonden zijn! hoe menigmaal heb ik uwe kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs eene hen hare kiekens onder de vleugelen *vergadert;* en gijlieden hebt niet gewild?

35 Ziet, uw huis wordt ulieden woest gelaten. En voorwaar ik zeg u, dat gij mij niet zult zien, totdat *de tijd* zal gekomen zijn, als gij zult zeggen : Gezegend *is* hij, die komt in den naam des Heeren!

HOOFDSTUK XIV.

EN het geschiedde, als hij gekomen was in het huis van een' der oversten der farizeën, op den sabbat, om brood te eten, dat zij hem waarnamen.

2 En ziet, er was een zeker waterzuchtig mensch voor hem.

3 En Jezus, antwoordende, zeide tot de wetgeleerden en farizeën, en sprak : Is het ook geoorloofd op den sabbat, gezond te maken?

4 Maar zij zwegen stil. En hij nam *hem,* en genas hem, en liet *hem* gaan.

5 En hij, hun antwoordende, zeide : Wiens ezel of os van ulieden zal in eenen put vallen, en die hem niet terstond zal uittrekken op den dag des sabbats?

6 En zij konden hem daarop niet wederantwoorden.

7 En hij zeide tot de genooden eene gelijkenis, aanmerkende, hoe zij de vooraanzittingen verkozen; zeggende tot hen :

8 Wanneer gij van iemand ter bruiloft genood zult zijn, zoo zet u niet in de eerste zitplaats; opdat niet misschien een waardiger dan gij van hem genood zij;

9 En hij, komende, die u en hem genood heeft, tot u zegge : Geef dezen plaats; en gij alsdan zoudt beginnen met schaamte de laatste plaats te houden.

10 Maar wanneer gij genood zult zijn, ga heen en zet u in de laatste plaats; opdat, wanneer hij komt, die u genood heeft, hij tot u zegge : Vriend! ga hooger op. Alsdan zal het u eere zijn voor degenen, die met u aanzitten.

11 Want een iegelijk, die zich zelven verhoogt, zal vernederd worden; en die zich zelven vernedert, zal verhoogd worden.

12 En hij zeide ook tot dengenen, die hem genood had : Wanneer gij een middagmaal of avondmaal zult houden, zoo roep niet uwe vrienden, noch uwe broeders, noch uwe magen, noch *uwe* rijke geburen; opdat ook dezelve u niet te eeniger tijd wedernooden, en u vergelding geschiede.

13 Maar wanneer gij een' maaltijd zult houden, zoo nood armen, verminkten, kreupelen, blinden;

14 En gij zult zalig zijn, omdat zij niet hebben, om u te vergelden : want het zal u vergolden worden in de opstanding der regtvaardigen.

15 En als een van degenen, die mede aanzaten, deze dingen hoorde, zeide hij tot hem : Zalig is hij, die brood eet in het koningrijk Gods.

16 Maar hij zeide tot hem : Een zeker mensch bereidde een groot avondmaal, en hij noodde er velen.

17 En hij zond zijnen dienstknecht uit ter ure des avondmaals, om den genooden te zeggen : Komt, want alle dingen zijn nu gereed.

18 En zij begonnen allen zich eendragtelijk te ontschuldigen. De eerste zeide tot hem : Ik heb eenen akker gekocht, en het is noodig, dat ik uitga, en hem bezie; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.

19 En een ander zeide : Ik heb vijf jok ossen gekocht, en ik ga heen, om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.

20 En een ander zeide : Ik heb eene vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen.

21 En dezelve dienstknecht, *weder*gekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijnen heer. Toen werd de heer des huizes toornig, en zeide tot zijnen dienstknecht : Ga haastelijk uit in de straten en wijken der stad, en breng de armen, en verminkten, en kreupelen, en blinden hier in.

22 En de dienstknecht zeide : Heer! het is geschied, gelijk gij bevolen hebt, en nog is er plaats.

23 En de heer zeide tot den dienstknecht : Ga uit in de wegen, en heggen, en dwing

ze in te komen, opdat mijn huis vol worde :

24 Want ik zeg ulieden, dat niemand van die mannen, die genood waren, mijn avondmaal smaken zal.

25 En vele scharen gingen met hem; en hij, zich omkeerende, zeide tot hen :

26 Indien iemand tot mij komt, en niet haat zijnen vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan mijn discipel niet zijn.

27 En wie zijn kruis niet draagt, en mij navolgt, die kan mijn discipel niet zijn.

28 Want wie van u, willende eenen toren bouwen, zit niet eerst neder, en overrekent de kosten, of hij ook heeft hetgeen tot volmaking *noodig is?*

29 Opdat niet misschien, als hij het fondament gelegd heeft, en niet kan voleindigen, allen, die het zien, hem beginnen te bespotten,

30 Zeggende : Deze mensch heeft beginnen te bouwen, en heeft niet kunnen voleindigen.

31 Of wat koning, gaande naar den krijg, om tegen eenen anderen koning te slaan, zit niet eerst neder en beraadslaagt, of hij magtig is met tien duizend te ontmoeten dengenen, die met twintig duizend tegen hem komt?

32 Anderzins zendt hij gezanten uit, terwijl diegene nog verre is, en begeert hetgeen tot vrede *dient*.

33 Alzoo dan een iegelijk van u, die niet verlaat alles, wat hij heeft, die kan mijn discipel niet zijn.

34 Het zout is goed : maar indien het zout smakeloos geworden is, waarmede zal het smakelijk gemaakt worden?

35 Het is noch tot het land, noch tot den mesthoop bekwaam; men werpt het weg. Wie ooren heeft, om te hooren, die hoore.

HOOFDSTUK XV.

EN al de tollenaars en de zondaars naderden tot hem, om hem te hooren.

2 En de farizeën en de schriftgeleerden murmureerden, zeggende : Deze ontvangt de zondaars, en eet met hen.

3 En hij sprak tot hen deze gelijkenis, zeggende :

4 Wat mensch onder u, hebbende honderd schapen, en één van die verliezende, verlaat niet de negen en negentig in de woestijn, en gaat naar het verlorene, totdat hij hetzelve vinde?

5 En als hij het gevonden heeft, legt hij het op zijne schouderen, verblijd zijnde.

6 En te huis komende, roept hij de vrienden en de geburen zamen, zeggende tot hen : Weest blijde met mij, want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was.

7 Ik zeg ulieden, dat er alzoo blijdschap zal zijn in den hemel over éénen zondaar, die zich bekeert, *meer* dan over negen en negentig regtvaardigen, die de bekeering niet van noode hebben.

8 Of wat vrouw, hebbende tien penningen, indien zij éénen penning verliest, ontsteekt niet eene kaars, en keert het huis *met bezemen*, en zoekt naarstiglijk, totdat zij *dien* vindt?

9 En als zij *dien* gevonden heeft, roept zij de vriendinnen en de geburinnen zamen, zeggende : Weest blijde met mij, want ik heb den penning gevonden, dien ik verloren had.

10 Alzoo, zeg ik ulieden, is er blijdschap voor de engelen Gods over éénen zondaar, die zich bekeert.

11 En hij zeide : Een zeker mensch had twee zonen.

12 En de jongste van hen zeide tot den vader : Vader! geef mij het deel des goeds, dat *mij* toekomt. En hij deelde hun het goed.

13 En niet vele dagen daarna, de jongste zoon, alles bijeenvergaderd hebbende, is weggereisd in een ver*gelegen* land, en heeft aldaar zijn goed doorgebragt, levende overdadiglijk.

14 En als hij het alles verteerd had, werd er een groote hongersnood in datzelve land, en hij begon gebrek te lijden.

15 En hij ging heen, en voegde zich bij één' van de burgers deszelven lands; en die zond hem op zijn land, om de zwijnen te weiden.

16 En hij begeerde zijnen buik te vullen met den draf, dien de zwijnen aten; en niemand gaf hem dien.

17 En tot zich zelven gekomen zijnde, zeide hij : Hoe vele huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood, en ik verga van honger?

18 Ik zal opstaan en tot mijnen vader gaan, en ik zal tot hem zeggen : Vader! ik heb gezondigd tegen den hemel, en voor u;

19 En ik ben niet meer waardig uw zoon

genaamd te worden; maak mij als éénen van uwe huurlingen.

20 En opstaande, ging hij naar zijnen vader. En als hij nog ver *van hem* was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewogen; en *toe*loopende, viel hem om zijnen hals, en kuste hem.

21 En de zoon zeide tot hem : Vader! ik heb gezondigd tegen den hemel, en voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.

22 Maar de vader zeide tot zijne dienstknechten : Brengt *hier* voort het beste kleed, en doet het hem aan, en geeft eenen ring aan zijne hand, en schoenen aan de voeten;

23 En brengt het gemeste kalf, en slagt het; en laat ons eten en vrolijk zijn.

24 Want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden! En zij begonnen vrolijk te zijn.

25 En zijn oudste zoon was in het veld, en als hij kwam, en het huis genaakte, hoorde hij het gezang en het gerei;

26 En tot zich geroepen hebbende één' van de knechten, vraagde, wat dat mogt zijn?

27 En deze zeide tot hem : Uw broeder is gekomen, en uw vader heeft het gemeste kalf geslagt, omdat hij hem gezond wederontvangen heeft.

28 Maar hij werd toornig, en wilde niet ingaan. Zoo ging dan zijn vader uit, en bad hem.

29 Doch hij, antwoordende, zeide tot den vader : Zie, ik dien u *nu* zoo vele jaren, en heb nooit uw gebod overtreden, en gij hebt mij nooit een bokje gegeven, opdat ik met mijne vrienden mogt vrolijk zijn.

30 Maar als deze uw zoon gekomen is, die uw goed met hoeren doorgebragt heeft, zoo hebt gij hem het gemeste kalf geslagt.

31 En hij zeide tot hem : Kind! gij zijt altijd bij mij, en al het mijne is uwe.

32 Men behoorde dan vrolijk en blijde te zijn : want deze uw broeder was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden.

HOOFDSTUK XVI.

EN hij zeide ook tot zijne discipelen : Er was een zeker rijk mensch, welke eenen rentmeester had; en deze werd bij hem verklaagd, als die zijne goederen doorbragt.

2 En hij riep hem, en zeide tot hem : Hoe hoor ik dit van u? geef rekenschap van uw rentmeesterschap : want gij zult niet meer kunnen rentmeester zijn.

3 En de rentmeester zeide bij zich zelven : Wat zal ik doen, dewijl mijn heer dit rentmeesterschap van mij neemt? graven kan ik niet, te bedelen schaam ik mij.

4 Ik weet, wat ik doen zal, opdat, wanneer ik van het rentmeesterschap afgezet zal wezen, zij mij in hunne huizen ontvangen.

5 En hij riep tot zich een' iegelijk van de schuldenaars zijns heeren, en zeide tot den eersten : Hoe veel zijt gij mijnen heer schuldig?

6 En hij zeide : Honderd vaten olie. En hij zeide tot hem : Neem uw handschrift, en nederzittende schrijf haastelijk vijftig.

7 Daarna zeide hij tot eenen anderen : En gij, hoe veel zijt gij schuldig? En hij zeide : Honderd mudden tarwe. En hij zeide tot hem : Neem uw handschrift, en schrijf tachtig.

8 En de heer prees den onregtvaardigen rentmeester, omdat hij voorzigtiglijk gedaan had : want de kinderen dezer wereld zijn voorzigtiger, dan de kinderen des lichts in hun geslacht.

9 En ik zeg ulieden : maakt u zelven vrienden uit den onregtvaardigen mammon, opdat, wanneer u ontbreken zal, zij u mogen ontvangen in de eeuwige tabernakelen.

10 Die getrouw is in het minste, die is ook in het groote getrouw; en die in het minste onregtvaardig is, die is ook in het groote onregtvaardig.

11 Zoo gij dan in den onregtvaardigen mammon niet getrouw zijt geweest, wie zal u het ware vertrouwen?

12 En zoo gij in eens anders *goed* niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uwe geven?

13 Geen huisknecht kan twee heeren dienen : want of, hij zal den éénen haten, en den anderen liefhebben; of hij zal den éénen aanhangen, en den anderen verachten : gij kunt Gode niet dienen en den mammon.

14 En al deze dingen hoorden ook de farizeën, die geldgierig waren, en zij beschimpten hem.

15 En hij zeide tot hen : Gij zijt *het,* die u zelven regtvaardigt voor de menschen, maar God kent uwe harten : want dat hoog

is onder de menschen, is een gruwel voor God.

16 De wet en de profeten *zijn* tot op Johannes; van dien tijd af wordt het koningrijk Gods verkondigd, en een iegelijk doet geweld op hetzelve.

17 En het is ligter, dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat één tittel der wet valle.

18 Een iegelijk, die zijne vrouw verlaat, en eene andere trouwt, die doet overspel; en een iegelijk, die de verlatene van den man trouwt, die doet *ook* overspel.

19 En er was een zeker rijk mensch, en was gekleed met purper en zeer fijn lijnwaad, levende allen dag vrolijk en prachtig.

20 En er was een zeker bedelaar, met name Lázarus, welke lag voor zijne poort, vol zweren,

21 En begeerde verzadigd te worden van de kruimkens, die van de tafel des rijken vielen; maar ook de honden kwamen en lekten zijne zweren.

22 En het geschiedde, dat de bedelaar stierf, en van de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham.

23 En de rijke stierf ook, en werd begraven. En als hij in de hel zijne oogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lázarus in zijnen schoot.

24 En hij riep en zeide: Vader Abraham! ontferm u mijner, en zend Lázarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water doope, en verkoele mijne tong: want ik lijde smarten in deze vlam.

25 Maar Abraham zeide: Kind! gedenk, dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven, en Lázarus desgelijks het kwade; en nu wordt hij vertroost, en gij lijdt smarten.

26 En boven dit alles, tusschen ons en ulieden is eene groote klove gevestigd, zoodat degenen, die van hier tot u willen overgaan, niet zouden kunnen, noch ook die *daar zijn,* van daar tot ons overkomen.

27 En hij zeide: Ik bid u dan, vader! dat gij hem zendt tot mijns vaders huis:

28 Want ik heb vijf broeders; dat hij hun *dit* betuige, opdat ook zij niet komen in deze plaats der pijniging.

29 Abraham zeide tot hem: Zij hebben Mozes en de profeten; dat zij die hooren.

30 En hij zeide: Neen, vader Abraham! maar zoo iemand van de dooden tot hen heenging, zij zouden zich bekeeren.

31 Doch *Abraham* zeide tot hem: Indien zij Mozes en de profeten niet hooren, zoo zullen zij ook, al ware het, dat er iemand uit de dooden opstond, zich niet laten gezeggen.

HOOFDSTUK XVII.

EN hij zeide tot de discipelen: Het kan niet wezen, dat er geene ergernissen komen; doch wee *hem,* door welken zij komen!

2 Het zoude hem nutter zijn, dat een molensteen om zijnen hals gedaan ware, en hij in de zee geworpen, dan dat hij één' van deze kleinen zou ergeren.

3 Wacht u zelven. En indien uw broeder tegen u zondigt, zoo bestraf hem; en indien het hem leed is, zoo vergeef het hem.

4 En indien hij zevenmaal daags tegen u zondigt, en zevenmaal daags tot u wederkeert, zeggende: Het is mij leed; zoo zult gij het hem vergeven.

5 En de apostelen zeiden tot den Heer: Vermeerder ons het geloof.

6 En de Heer zeide: Zoo gij een geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tegen dezen moerbeziënboom zeggen: Word ontworteld, en in de zee geplant! en hij zou u gehoorzaam zijn.

7 En wie van u heeft eenen dienstknecht, ploegende, of *de beesten* hoedende, die tot hem, als hij van den akker inkomt, terstond zal zeggen: Kom bij, en zit aan?

8 Maar zal hij niet tot hem zeggen: Bereid, dat ik te avond zal eten, en omgord u, en dien mij, totdat ik zal gegeten en gedronken hebben; en eet en drink gij daarna?

9 Dankt hij ook denzelven dienstknecht, omdat hij gedaan heeft hetgeen hem bevolen was? Ik meen, neen.

10 Alzoo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zoo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben *maar* gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen.

11 En het geschiedde, als hij naar Jerúzalem reisde, dat hij door het midden van Samarië en Galiléa ging.

12 En als hij in een zeker vlek kwam, ontmoetten hem tien melaatsche mannen, welke stonden van verre;

13 En zij verhieven *hunne* stem, zeggende: Jezus, Meester, ontferm u onzer!

14 En als hij hen zag, zeide hij tot hen: Gaat heen en vertoont u zelven den pries-

teren. En het geschiedde, terwijl zij heengingen, dat zij gereinigd werden.

15 En één van hen, ziende, dat hij genezen was, keerde wederom, met groote stemme God verheerlijkende.

16 En hij viel op het aangezigt voor zijne voeten, hem dankende : en dezelve was een Samaritaan.

17 En Jezus, antwoordende, zeide : Zijn niet de tien gereinigd geworden? en waar zijn de negen?

18 En zijn er geene gevonden, die wederkeeren, om Gode eer te geven, dan deze vreemdeling?

19 En hij zeide tot hem : Sta op, en ga heen; uw geloof heeft u behouden.

20 En gevraagd zijnde van de farizeën, wanneer het koningrijk Gods komen zou, heeft hij hun geantwoord en gezegd : Het koningrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat.

21 En men zal niet zeggen : Ziet hier, of ziet daar! want, ziet, het koningrijk Gods is binnen ulieden.

22 En hij zeide tot de discipelen : Er zullen dagen komen, wanneer gij zult begeeren één*en* der dagen van den Zoon des menschen te zien, en gij zult *dien* niet zien.

23 En zij zullen tot u zeggen : Ziet hier, of ziet daar is hij; gaat niet heen, en volgt niet.

24 Want gelijk de bliksem, die van het één*e* *einde* onder den hemel bliksemt, tot het andere onder den hemel schijnt, alzoo zal ook de Zoon des menschen wezen in zijnen dag.

25 Maar eerst moet hij veel lijden, en verworpen worden van dit geslacht.

26 En gelijk het geschied is in de dagen van Noach, alzoo zal het ook zijn in de dagen van den Zoon des menschen.

27 Zij aten, zij dronken, zij namen ten huwelijk, zij werden ten huwelijk gegeven, tot den dag, op welken Noach in de ark ging, en de zondvloed kwam, en verdierf ze allen.

28 Desgelijks ook, gelijk het geschiedde in de dagen van Lot; zij aten, zij dronken, zij kochten, zij verkochten, zij plantten, zij bouwden;

29 Maar op den dag, op welken Lot van Sodom uitging, regende het vuur en sulfer van den hemel, en verdierf ze allen.

30 Even alzoo zal het zijn in den dag, op welken de Zoon des menschen geopenbaard zal worden.

31 In dienzelven dag, wie op het dak zal zijn, en zijn huisraad in huis, die kome niet af, om hetzelve weg te nemen; en wie op den akker zijn zal, die keere desgelijks niet naar hetgeen achter is.

32 Gedenkt aan de vrouw van Lot.

33 Zoo wie zijn leven zal zoeken te behouden, die zal het verliezen; en zoo wie hetzelve zal verliezen, die zal het in het leven behouden.

34 Ik zeg u : in dien nacht zullen twee op één bed zijn; de één zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.

35 Twee *vrouwen* zullen te zamen malen; de één*e* zal aangenomen, en de andere zal verlaten worden.

36 Twee zullen op den akker zijn; de één zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.

37 En zij antwoordden en zeiden tot hem : Waar, Heere? En hij zeide tot hen : Waar het ligchaam is, aldaar zullen de arenden vergaderd worden.

HOOFDSTUK XVIII.

EN hij zeide ook eene gelijkenis tot hen, daartoe *strekkende,* dat men altijd bidden moet, en niet vertragen;

2 Zeggende : Er was een zeker regter in eene stad, die God niet vreesde, en geen' mensch ontzag.

3 En er was eene zekere weduwe in dezelve stad, en zij kwam tot hem, zeggende : Doe mij regt tegen mijne wederpartij.

4 En hij wilde voor eenen *langen* tijd niet; maar daarna zeide hij bij zich zelven : Hoewel ik God niet vreeze, en geen' mensch ontzie;

5 Nogtans, omdat deze weduwe mij moeijelijk valt, zoo zal ik haar regt doen, opdat zij niet eindelijk kome, en mij het hoofd breke.

6 En de Heer zeide : Hoort, wat de onregtvaardige regter zegt.

7 Zal God dan geen regt doen zijnen uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij langmoedig is over hen?

8 Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk regt doen zal. Doch de Zoon des menschen, als hij komt, zal hij ook geloof vinden op de aarde?

9 En hij zeide ook tot sommigen, die bij zich zelven vertrouwden, dat zij regtvaardig waren, en de anderen niets achtten, deze gelijkenis :

10 Twee menschen gingen op in den tempel om te bidden, de één was een farizeër, en de ander een tollenaar.
11 De farizeër, staande, bad dit bij zich zelven : O God! ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere menschen, roovers, onregtvaardigen, overspelers; of ook gelijk deze tollenaar.
12 Ik vaste tweemaal ter week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit.
13 En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs de oogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijne borst, zeggende : O God! zijt mij zondaar genadig!
14 Ik zeg ulieden : deze ging af geregtvaardigd in zijn huis, *meer* dan die : want een ieder, die zich zelven verhoogt, zal vernederd worden, en die zich zelven vernedert, zal verhoogd worden.
15 En zij bragten ook de kinderkens tot hem, opdat hij die zou aanraken; en de discipelen, *dat* ziende, bestraften dezelven.
16 Maar Jezus riep dezelve *kinderkens* tot zich, en zeide : Laat de kinderkens tot mij komen, en verhindert hen niet : want derzulken is het koningrijk Gods.
17 Voorwaar zeg ik u : zoo wie het koningrijk Gods niet zal ontvangen als een kindeken, die zal geenszins in hetzelve komen.
18 En een zeker overste vraagde hem, zeggende : Goede Meester! wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?
19 En Jezus zeide tot hem : Wat noemt gij mij goed? niemand is goed, dan één, *namelijk* God.
20 Gij weet de geboden : Gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden; gij zult niet stelen; gij zult geen valsche getuigenis geven; eer uwen vader en uwe moeder.
21 En hij zeide : Al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jongheid aan.
22 Doch Jezus, dit hoorende, zeide tot hem : Nog één ding ontbreekt u; verkoop alles, wat gij hebt, en deel het onder de armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg mij.
23 Maar als hij dit hoorde, werd hij geheel droevig : want hij was zeer rijk.
24 Jezus nu ziende, dat hij geheel droevig geworden was, zeide : Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het koningrijk Gods ingaan!
25 Want het is ligter, dat een kemel ga door het oog van eene naald, dan dat een rijke in het koningrijk Gods inga.
26 En die *dit* hoorden, zeiden : Wie kan dan zalig worden?
27 En hij zeide : De dingen, die onmogelijk zijn bij de menschen, zijn mogelijk bij God.
28 En Petrus zeide : Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd.
29 En hij zeide tot hen : Voorwaar ik zeg ulieden, dat er niemand is, die verlaten heeft huis, of ouders, of broeders, of vrouw, of kinderen, om het koningrijk Gods;
30 Die niet zal veelvoudig wederontvangen in dezen tijd, en in de toekomende eeuw het eeuwige leven.
31 En hij nam de twaalven bij zich, en zeide tot hen : Ziet, wij gaan op naar Jerúzalem, en het zal alles volbragt worden aan den Zoon des menschen, wat geschreven is door de profeten.
32 Want hij zal den heidenen overgeleverd worden, en hij zal bespot worden, en smadelijk gehandeld worden, en bespogen worden.
33 En *hem* gegeeseld hebbende, zullen zij hem dooden; en ten derden dage zal hij wederopstaan.
34 En zij verstonden geen van deze dingen; en dit woord was voor hen verborgen, en zij verstonden niet hetgeen gezegd werd.
35 En het geschiedde, als hij nabij Jericho kwam, dat een zeker blinde aan den weg zat, bedelende.
36 En deze, hoorende de schare voorbijgaan, vraagde, wat dat ware?
37 En zij boodschapten hem, dat Jezus de Nazaréner voorbijging.
38 En hij riep, zeggende : Jezus, gij Zone Davids, ontferm u mijner!
39 En die voorbijgingen, bestraften hem, opdat hij zwijgen zou; maar hij riep zoo veel te meer : Zone Davids, ontferm u mijner!
40 En Jezus, *stil*staande, beval, dat men denzelven tot hem brengen zou; en als hij nabij *hem* gekomen was, vraagde hij hem,
41 Zeggende : Wat wilt gij, dat ik u doen zal? En hij zeide : Heere! dat ik ziende mag worden.
42 En Jezus zeide tot hem : Word ziende; uw geloof heeft u behouden.
43 En terstond werd hij ziende, en volgde hem, God verheerlijkende. En al het volk, *dat* ziende, gaf Gode lof.

HOOFDSTUK XIX.

EN *Jezus* ingekomen zijnde, ging door Jericho.

2 En ziet, er was een man, met name geheeten Zacchéüs; en deze was een overste der tollenaren, en hij was rijk;

3 En zocht Jezus te zien, wie hij was; en kon niet van wege de schare, omdat hij klein van persoon was.

4 En vooruitloopende, klom hij op eenen wilden vijgeboom, opdat hij hem mogt zien: want hij zou door dien *weg* voorbijgaan.

5 En als Jezus aan die plaats kwam, opwaarts ziende, zag hij hem, en zeide tot hem: Zacchéüs! haast u en kom af; want ik moet heden in uw huis blijven.

6 En hij haastte zich en kwam af, en ontving hem met blijdschap.

7 En allen, die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij is tot eenen zondigen man ingegaan, om te herbergen.

8 En Zacchéüs stond, en zeide tot den Heer: Zie, de helft van mijne goederen, Heere! geef ik den armen; en indien ik iemand iets door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder.

9 En Jezus zeide tot hem: Heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zoon van Abraham is.

10 Want de Zoon des menschen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.

11 En als zij dat hoorden, voegde hij daarbij, en zeide eene gelijkenis; omdat hij nabij Jerùzalem was, en *omdat* zij meenden, dat het koningrijk Gods terstond zou openbaar worden.

12 Hij zeide dan: Een zeker welgeboren man reisde in een ver*gelegen* land, om voor zich zelven een koningrijk te ontvangen, en *dan* weder te keeren.

13 En geroepen hebbende zijne tien dienstknechten, gaf hij hun tien ponden, en zeide tot hen: Doet handeling, totdat ik kome.

14 En zijne burgers haatten hem, en zonden hem gezanten na, zeggende: Wij willen niet, dat deze over ons koning zij.

15 En het geschiedde, toen hij wederkwam, als hij het koningrijk ontvangen had, dat hij zeide, dat die dienstknechten tot hem zouden geroepen worden, dien hij het geld gegeven had; opdat hij weten mogt, wat een iegelijk met handelen gewonnen had.

16 En de eerste kwam, en zeide: Heer! uw pond heeft tien ponden daartoe gewonnen.

17 En hij zeide tot hem: Wel, gij goede dienstknecht! dewijl gij in het minste getrouw zijt geweest, zoo heb magt over tien steden.

18 En de tweede kwam en zeide: Heer! uw pond heeft vijf ponden gewonnen.

19 En hij zeide ook tot dezen: En gij, wees over vijf steden.

20 En een ander kwam, zeggende: Heer! zie *hier* uw pond, hetwelk ik in eenen zweetdoek weggelegd had:

21 Want ik vreesde u, omdat gij een straf mensch zijt; gij neemt weg, wat gij niet gelegd hebt, en gij maait, wat gij niet gezaaid hebt.

22 Maar hij zeide tot hem: Uit uwen mond zal ik u oordeelen, gij booze dienstknecht! gij wist, dat ik een straf mensch ben, nemende weg, wat ik niet gelegd heb, en maaijende, wat ik niet gezaaid heb.

23 Waarom hebt gij dan mijn geld niet in de bank gegeven, en ik, komende, had hetzelve met woeker mogen eischen?

24 En hij zeide tot degenen, die bij hem stonden: Neemt dat pond van hem weg, en geeft het dien, die de tien ponden heeft.

25 En zij zeiden tot hem: Heer! hij heeft tien ponden.

26 Want ik zeg u, dat een' iegelijk, die heeft, zal gegeven worden: maar van dengenen, die niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft.

27 Doch deze mijne vijanden, die niet hebben gewild, dat ik over hen koning zoude zijn, brengt *ze* hier, en slaat ze *hier* voor mij dood.

28 En dit gezegd hebbende, reisde hij vóór *hen* heen, en ging op naar Jerùzalem.

29 En het geschiedde, als hij nabij Bethfagé en Bethanië gekomen was, aan den berg, genaamd den Olijfberg, dat hij twee van zijne discipelen uitzond,

30 Zeggende: Gaat heen in dat vlek, dat tegenover is; in hetwelk inkomende, zult gij een veulen gebonden vinden, waarop geen mensch ooit heeft gezeten; ontbindt hetzelve, en brengt het.

31 En indien iemand u vraagt: Waarom ontbindt gij *dat*? zoo zult gij alzoo tot hem zeggen: Omdat het de Heer van noode heeft.

32 En die uitgezonden waren, heengegaan

zijnde, vonden het, gelijk hij hun gezegd had.

33 En als zij het veulen ontbonden, zeiden de heeren van hetzelve tot hen: Waarom ontbindt gij het veulen?

34 En zij zeiden: De Heer heeft het van noode.

35 En zij bragten hetzelve tot Jezus. En hunne kleederen op het veulen geworpen hebbende, zetteden zij Jezus daarop.

36 En als hij *voort*reisde, spreidden zij hunne kleederen onder *hem* op den weg.

37 En als hij nu genaakte aan den afgang des Olijfbergs, begon al de menigte der discipelen zich te verblijden, en God te loven met groote stemme, van wege al de krachtige daden, die zij gezien hadden,

38 Zeggende: Gezegend *is* de Koning, die daar komt in den naam des Heeren! Vrede *zij* in den hemel, en heerlijkheid in de hoogste *plaatsen!*

39 En sommige der farizeën uit de schare zeiden tot hem: Meester! bestraf uwe discipelen.

40 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Ik zeg ulieden, dat, zoo deze zwijgen, de steenen haast roepen zullen.

41 En als hij nabij kwam, en de stad zag, weende hij over haar,

42 Zeggende: Och of gij ook bekendet, ook nog in dezen uwen dag, hetgeen tot uwen vrede *dient!* Maar nu is het verborgen voor uwe oogen.

43 Want er zullen dagen over u komen, dat uwe vijanden eene begraving rondom u zullen opwerpen, en zullen u omsingelen, en u van alle zijden benaauwen.

44 En zullen u tot den grond nederwerpen, en uwe kinderen in u; en zij zullen in u den *éénen* steen op den *anderen* steen niet laten: daarom dat gij den tijd uwer bezoeking niet bekend hebt.

45 En gegaan zijnde in den tempel, begon hij uit te drijven degenen, die daarin verkochten en kochten,

46 Zeggende tot hen: Er is geschreven: Mijn huis is een huis des gebeds; maar gij hebt dat tot een' kuil der moordenaren gemaakt.

47 En hij leerde dagelijks in den tempel; en de overpriesters, en de schriftgeleerden, en de oversten des volks zochten hem te dooden.

48 En zij vonden niet, wat zij doen zouden: want al het volk hing hem aan, en hoorde *hem*.

HOOFDSTUK XX.

EN het geschiedde in één' van die dagen, als hij in den tempel het volk leerde, en het evangelie verkondigde, dat de overpriesters, en schriftgeleerden, met de ouderlingen daarover kwamen.

2 En spraken tot hem, zeggende: Zeg ons, door wat magt gij deze dingen doet; of wie hij is, die u deze magt heeft gegeven?

3 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook één woord vragen, en zeg mij:

4 De doop van Johannes was die uit den hemel, of uit de menschen?

5 En zij overleiden onder zich, zeggende: Indien wij zeggen: Uit den hemel; zoo zal hij zeggen: Waarom hebt gij dan hem niet geloofd?

6 En indien wij zeggen: Uit de menschen; zoo zal ons al het volk steenigen: want zij houden voor zeker, dat Johannes een profeet was.

7 En zij antwoordden, dat zij niet wisten, van waar *die was*.

8 En Jezus zeide tot hen: Zoo zeg ik u ook niet, door wat magt ik deze dingen doe.

9 En hij begon tot het volk deze gelijkenis te zeggen: Een zeker mensch plantte eenen wijngaard, en hij verhuurde dien aan landlieden, en trok eenen langen tijd buiten 's lands.

10 En als het de tijd was, zond hij tot de landlieden eenen dienstknecht, opdat zij hem van de vrucht des wijngaards geven zouden; maar de landlieden sloegen denzelven, en zonden *hem* ledig heen.

11 En wederom zond hij nog eenen anderen dienstknecht; maar ook dien geslagen en smadelijk gehandeld hebbende, zonden zij *hem* ledig heen.

12 En wederom zond hij nog eenen derden; maar zij verwondden ook dezen, en wierpen *hem* uit.

13 En de heer des wijngaards zeide: Wat zal ik doen? Ik zal mijnen geliefden zoon zenden; mogelijk dezen ziende, zullen zij *hem* ontzien.

14 Maar als de landlieden hem zagen, overleiden zij onder elkander, en zeiden: Deze is de erfgenaam; komt, laat ons hem dooden, opdat de erfenis onze worde.

15 En als zij hem buiten den wijngaard uitgeworpen hadden, doodden zij *hem*. Wat

zal dan de heer des wijngaards hun doen?
16 Hij zal komen en deze landlieden verderven, en zal den wijngaard aan anderen geven. En als zij *dat* hoorden, zeiden zij: Dat zij verre!
17 Maar hij zag hen aan, en zeide: Wat is dan dit, hetwelk geschreven staat: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is tot een hoofd des hoeks geworden?
18 Een iegelijk, die op dien steen valt, zal verpletterd worden, en op wien hij valt, dien zal hij vermorzelen.
19 En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten te dierzelver ure de handen aan hem te slaan; maar zij vreesden het volk: want zij verstonden, dat hij deze gelijkenis tegen hen gesproken had.
20 En zij namen *hem* waar, en zonden verspieders uit, die zich zelven veinsden regtvaardig te zijn; opdat zij hem in *zijne* rede vangen mogten, om hem aan de heerschappij en de magt des stadhouders over te leveren.
21 En zij vraagden hem, zeggende: Meester! wij weten, dat gij regt spreekt en leert, en den persoon niet aanneemt, maar den weg Gods leert in der waarheid.
22 Is het ons geoorloofd den keizer schatting te geven, of niet?
23 En hij, hunne arglistigheid bemerkende, zeide tot hen: Wat verzoekt gij mij?
24 Toont mij eenen penning; wiens beeld en opschrift heeft hij? En zij, antwoordende, zeiden: Des keizers.
25 En hij zeide tot hen: Geeft dan den keizer dat des keizers is, en Gode dat Gods *is*.
26 En zij konden hem in *zijn* woord niet vatten voor het volk; en zich verwonderende over zijn antwoord, zwegen zij stil.
27 En tot hem kwamen sommige der sadduceën, welke tegensprekende *zeggen*, dat er geene opstanding is, en vraagden hem,
28 Zeggende: Meester! Mozes heeft ons geschreven: zoo iemands broeder sterft, die eene vrouw heeft, en hij sterft zonder kinderen, dat zijn broeder de vrouw nemen zal, en zijnen broeder zaad verwekken.
29 Er waren nu zeven broeders; en de eerste nam eene vrouw, en hij stierf zonder kinderen.
30 En de tweede nam die vrouw, en *ook* deze stierf zonder kinderen.
31 En de derde nam dezelve *vrouw*; en desgelijks ook de zeven, en hebben geene kinderen nagelaten, en zijn gestorven.
32 En ten laatste na allen stierf ook de vrouw.
33 In de opstanding dan, wiens vrouw van dezen zal zij zijn? want die zeven hebben dezelve tot eene vrouw gehad.
34 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: De kinderen dezer eeuw trouwen, en worden ten huwelijk uitgegeven:
35 Maar die waardig zullen geacht zijn die eeuw te verwerven en de opstanding uit de dooden, zullen noch trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden;
36 Want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn den engelen gelijk; en zij zijn kinderen Gods, dewijl zij kinderen der opstanding zijn.
37 En dat de dooden opgewekt zullen worden, heeft ook Mozes aangewezen bij het doornenbosch, als hij den Heer noemt den God Abrahams, en den God Izaks, en den God Jakobs.
38 *God* nu is niet een God der dooden, maar der levenden: want (zij) leven Hem allen.
39 En sommige der schriftgeleerden, antwoordende, zeiden: Meester! gij hebt wel gezegd.
40 En zij durfden hem niet meer iets vragen.
41 En hij zeide tot hen: Hoe zeggen zij, dat de Christus Davids zoon is?
42 En David zelf zegt in het boek der psalmen: De Heer heeft gezegd tot mijnen Heer: Zit aan mijne regter*hand*;
43 Totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot eene voetbank uwer voeten.
44 David dan noemt hem *zijnen* Heer; en hoe is hij zijn zoon?
45 En daar al het volk *het* hoorde, zeide hij tot zijne discipelen:
46 Wacht u van de schriftgeleerden, die daar willen wandelen in lange kleederen, en beminnen de groetingen op de markten, en de voorgestoelten in de synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden;
47 Die der weduwen huizen opeten, en onder eenen schijn lange gebeden doen; dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen.

HOOFDSTUK XXI.

EN opziende, zag hij de rijken hunne gaven in de schatkist werpen.

2 En hij zag ook eene zekere arme weduwe twee kleine *penningen* daarin werpen.
3 En hij zeide : Waarlijk ik zeg u, dat deze arme weduwe meer dan allen heeft *in*geworpen.
4 Want die allen hebben van hunnen overvloed geworpen tot de gaven Gods; maar deze heeft van haar gebrek, al den leeftogt, dien zij had, *daarin* geworpen.
5 En als sommigen zeiden van den tempel, dat hij met schoone steenen en begiftigingen versierd was, zeide hij :
6 *Wat* deze dingen *aangaat,* die gij aanschouwt, er zullen dagen komen, in welke niet *één* steen op *den anderen* steen zal gelaten worden, die niet zal worden afgebroken.
7 En zij vraagden hem, zeggende : Meester! wanneer zullen dan deze dingen zijn? en welk is het teeken, wanneer deze dingen zullen geschieden?
8 En hij zeide : Ziet, dat gij niet verleid wordt : want velen zullen er komen onder mijnen naam, zeggende : Ik ben de *Christus;* en de tijd is nabij gekomen! gaat dan hen niet na.
9 En wanneer gij zult hooren van oorlogen en beroerten, zoo wordt niet verschrikt : want deze dingen moeten eerst geschieden; maar *nog* is terstond het einde niet.
10 Toen zeide hij tot hen : Het *ééne* volk zal tegen het *andere* volk opstaan, en het *ééne* koningrijk tegen het *andere* koningrijk.
11 En er zullen groote aardbevingen wezen in verscheidene plaatsen, en hongersnooden, en pestilentiën; er zullen ook schrikkelijke dingen, en groote teekenen van den hemel geschieden.
12 Maar vóór dit alles, zullen zij hunne handen aan ulieden slaan, en *u* vervolgen, *u* overleverende in de synagogen en gevangenissen; en gij zult getrokken worden voor koningen en stadhouders, om mijns naams wil.
13 En *dit* zal u overkomen tot eene getuigenis.
14 Neemt dan in uwe harten voor, van te voren niet te overdenken, *hoe* gij u verantwoorden zult :
15 Want ik zal u mond en wijsheid geven, welke niet zullen kunnen tegenspreken, noch wederstaan allen, die zich tegen u zetten.
16 En gij zult overgeleverd worden ook van ouders, en broeders, en magen, en vrienden; en zij zullen er *sommigen* uit u dooden.
17 En gij zult van allen gehaat worden om mijns naams wil.
18 Doch niet een haar uit uw hoofd zal verloren gaan.
19 Bezit uwe zielen in uwe lijdzaamheid.
20 Maar wanneer gij zien zult, dat Jerúzalem van heirlegers omsingeld wordt, zoo weet alsdan, dat hare verwoesting nabij gekomen is.
21 Alsdan die in Judéa zijn, dat zij vlieden naar de bergen; en die in het midden van dezelve zijn, dat zij daaruit trekken; en die op de velden zijn, dat zij in dezelve niet komen.
22 Want deze zijn dagen der wraak, opdat alles vervuld worde, dat geschreven is.
23 Doch wee de bevruchte en de zogende *vrouwen* in die dagen! want er zal groote nood zijn in het land, en toorn over dit volk.
24 En zij zullen vallen door de scherpte des zwaards, en gevankelijk weggevoerd worden onder alle volken; en Jerúzalem zal van de heidenen vertreden worden, totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn.
25 En er zullen teekenen zijn in de zon, en maan, en sterren, en op de aarde benaauwdheid der volken, met twijfelmoedigheid, als de zee en watergolven groot geluid zullen geven;
26 En den menschen het hart zal bezwijken van vrees en verwachting der dingen, die het aardrijk zullen overkomen : want de krachten der hemelen zullen bewogen worden.
27 En alsdan zullen zij den Zoon des menschen zien komen in eene wolk, met groote kracht en heerlijkheid.
28 Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zoo ziet omhoog, en heft uwe hoofden opwaarts, omdat uwe verlossing nabij is.
29 En hij zeide tot hen eene gelijkenis : Ziet den vijgeboom, en al de boomen.
30 Wanneer zij nu uitspruiten, en gij *dat* ziet, zoo weet gij uit u zelven, dat de zomer nu nabij is.
31 Alzoo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zoo weet, dat het koningrijk Gods nabij is.
32 Voorwaar ik zeg u, dat dit geslacht

geenszins zal voorbijgaan, totdat alles zal geschied zijn.

33 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.

34 En wacht u zelven, dat uwe harten niet te eeniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens *over*kome.

35 Want gelijk een strik zal hij komen over al degenen, die op den ganschen aardbodem gezeten zijn.

36 Waakt dan te aller tijd, biddende, dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden al deze dingen, die geschieden zullen, en te staan voor den Zoon des menschen.

37 Des daags nu was hij leerende in den tempel; maar des nachts ging hij uit, en vernachtte op den berg, genaamd den Olijf*berg*.

38 En al het volk kwam des morgens vroeg tot hem in den tempel, om hem te hooren.

HOOFDSTUK XXII.

EN het feest der ongehevelde *brooden*, genaamd pascha, was nabij.

2 En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten, hoe zij hem ombrengen zouden: want zij vreesden het volk.

3 En de Satan voer in Judas, die toegenaamd was Iskáriot, zijnde uit het getal der twaalven.

4 En hij ging heen en sprak met de overpriesters en de hoofdmannen, hoe hij hem hun zou overleveren.

5 En zij waren verblijd, en zijn het eens geworden, dat zij hem geld geven zouden.

6 En hij beloofde het, en zocht gelegenheid, om hem hun over te leveren, zonder oproer.

7 En de dag der ongehevelde *brooden* kwam, op denwelken het pascha moest geslacht worden.

8 En hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat heen, en bereidt ons het pascha, opdat wij het eten mogen.

9 En zij zeiden tot hem: Waar wilt gij, dat wij het bereiden?

10 En hij zeide tot hen: Ziet, als gij in de stad zult gekomen zijn, zoo zal u een mensch ontmoeten, dragende eene kruik waters; volgt hem in het huis, daar hij ingaat.

11 En gij zult zeggen tot den huisvader van dat huis: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal, daar ik het pascha met mijne discipelen eten zal?

12 En hij zal u eene groote toegeruste opperzaal wijzen, bereidt het aldaar.

13 En zij, heengaande, vonden het, gelijk hij hun gezegd had, en bereidden het pascha.

14 En als de ure gekomen was, zat hij aan, en de twaalf apostelen met hem.

15 En hij zeide tot hen: Ik heb grootelijks begeerd, dit pascha met u te eten, eer dat ik lijde:

16 Want ik zeg u, dat ik niet meer daarvan eten zal, totdat het vervuld zal zijn in het koningrijk Gods.

17 En als hij eenen drinkbeker genomen had, en gedankt had, zeide hij: Neemt dezen, en deelt *hem* onder ulieden.

18 Want ik zeg u, dat ik niet drinken zal van de vrucht des wijnstoks, totdat het koningrijk Gods zal gekomen zijn.

19 En hij nam brood, en als hij gedankt had, brak hij het, en gaf het hun, zeggende: Dat is mijn ligchaam, hetwelk voor u gegeven wordt; doet dat tot mijne gedachtenis.

20 Desgelijks ook den drinkbeker na het avondmaal, zeggende: Deze drinkbeker *is* het nieuwe testament in mijn bloed, hetwelk voor u vergoten wordt.

21 Doch ziet, de hand desgenen, die mij verraadt, is met mij aan de tafel.

22 En de Zoon des menschen gaat wel heen, gelijk besloten is; doch wee dien mensch, door welken hij verraden wordt!

23 En zij begonnen onder elkander te vragen, wie van hen het toch mogt zijn, die dat doen zou.

24 En er werd ook twisting onder hen, wie van hen scheen de meeste te zijn.

25 En hij zeide tot hen: De koningen der volken heerschen over hen; en die de magt over hen hebben, worden weldadige *heeren* genaamd.

26 Doch gij niet alzoo! maar de meeste onder u, die zij gelijk de minste, en die voorganger is, als een die dient.

27 Want wie is meerder, die aanzit, of die dient? Is het niet die aanzit? Maar ik ben in het midden van u, als een die dient.

28 En gij zijt degenen, die met mij steeds gebleven zijt in mijne verzoekingen.

29 En ik verordineer u het koningrijk,

gelijkerwijs mijn Vader *dat* mij verordineerd heeft;
30 Opdat gij eet en drinkt aan mijne tafel in mijn koningrijk, en zit op troonen, oordeelende de twaalf geslachten Israëls.
31 En de Heer zeide: Simon, Simon! ziet, de Satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe;
32 Maar ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude: en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zoo versterk uwe broeders.
33 En hij zeide tot hem: Heere! ik ben bereid, met u ook in de gevangenis en in den dood te gaan.
34 Maar hij zeide: Ik zeg u, Petrus! de haan zal heden niet kraaijen, eer gij driemaal zult verloochend hebben, dat gij mij kent.
35 En hij zeide tot hen: Als ik u uitzond, zonder buidel, en male, en schoenen, heeft u ook iets ontbroken? En zij zeiden: Niets.
36 Hij zeide dan tot hen: Maar nu, wie eenen buidel heeft, die neme hem, desgelijks ook eene male; en die geen heeft, die verkoope zijn kleed, en koope een zwaard.
37 Want ik zeg u, dat nog dit, hetwelk geschreven is, in mij moet volbragt worden, namelijk: En hij is met de misdadigen gerekend. Want ook die dingen, die van mij *geschreven zijn,* hebben een einde.
38 En zij zeiden: Heere! zie hier twee zwaarden. En hij zeide tot hen: Het is genoeg.
39 En uitgaande, vertrok hij, gelijk hij gewoon was, naar den Olijfberg; en hem volgden ook zijne discipelen.
40 En als hij aan die plaats gekomen was, zeide hij tot hen: Bidt, dat gij niet in verzoeking komt.
41 En hij scheidde zich van hen af, omtrent eenen steenworp; en knielde neder en bad,
42 Zeggende: Vader! of gij wildet dezen drinkbeker van mij wegnemen! doch niet mijn wil, maar de uwe geschiede.
43 En van hem werd gezien een engel uit den hemel, die hem versterkte.
44 En in zwaren strijd zijnde, bad hij te ernstiger. En zijn zweet werd gelijk groote droppelen bloeds, die op de aarde afliepen.
45 En als hij van het gebed opgestaan was, kwam hij tot zijne discipelen, en vond hen slapende van droefheid.
46 En hij zeide tot hen: Wat slaapt gij? staat op en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt.
47 En als hij nog sprak, ziet daar eene schare; en één van de twaalven, die genaamd was Judas, ging hun voor, en kwam bij Jezus, om hem te kussen.
48 En Jezus zeide tot hem: Judas! verraadt gij den Zoon des menschen met een' kus?
49 En die bij hem waren, ziende wat er geschieden zou, zeiden tot hem: Heere! zullen wij met het zwaard slaan?
50 En één uit hen sloeg den dienstknecht des hoogepriesters, en hieuw *hem* zijn regteroor af.
51 En Jezus, antwoordende, zeide: Laat hen tot hiertoe *geworden;* en raakte zijn oor aan, en heelde hem.
52 En Jezus zeide tot de overpriesters, en de hoofdmannen des tempels, en ouderlingen, die tegen hem gekomen waren: Zijt gij uitgegaan met zwaarden en stokken als tegen eenen moordenaar?
53 Als ik dagelijks met u was in den tempel, zoo hebt gij de handen tegen mij niet uitgestoken; maar dit is uwe ure, en de magt der duisternis.
54 En zij grepen hem en leidden *hem weg,* en bragten hem in het huis des hoogepriesters. En Petrus volgde van verre.
55 En als zij vuur ontstoken hadden in het midden van de zaal, en zij te zamen nederzaten, zat Petrus in het midden van hen.
56 En eene zekere dienstmaagd, ziende hem bij het vuur zitten, en hare oogen op hem houdende, zeide: Ook deze was met hem.
57 Maar hij verloochende hem, zeggende: Vrouw! ik ken hem niet.
58 En kort daarna een ander, hem ziende, zeide: Ook gij zijt van die. Maar Petrus zeide: Mensch! ik ben niet.
59 En als het omtrent één uur geleden was, bevestigde *dat* een ander, zeggende: In der waarheid ook deze was met hem, want hij is ook een Galileër.
60 Maar Petrus zeide: Mensch! ik weet niet, wat gij zegt. En terstond, als hij nog sprak, kraaide de haan.
61 En de Heer, zich omkeerende, zag Petrus aan; en Petrus werd indachtig het woord des Heeren, hoe hij hem gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zult gij mij driemaal verloochenen.

62 En Petrus, naar buiten gaande, weende bitterlijk.
63 En de mannen, die Jezus hielden, bespotteden hem, en sloegen *hem*.
64 En als zij hem overdekt hadden, sloegen zij hem op het aangezigt, en vraagden hem, zeggende: Profeteer, wie het is, die u geslagen heeft?
65 En vele andere dingen zeiden zij tegen hem, lasterende.
66 En als het dag geworden was, vergaderden de ouderlingen des volks, en de overpriesters en schriftgeleerden, en bragten hem in hunnen raad,
67 Zeggende: Zijt gij de Christus? zeg het ons. En hij zeide tot hen: Indien ik het u zeg, gij zult het niet gelooven;
68 En indien ik ook vraag, gij zult mij niet antwoorden, of loslaten.
69 Van nu aan zal de Zoon des menschen gezeten zijn aan de regter*hand* der kracht Gods.
70 En zij zeiden allen: Zijt gij dan de Zoon Gods? En hij zeide tot hen: Gij zegt, dat ik het ben.
71 En zij zeiden: Wat hebben wij nog getuigenis van noode? want wij zelven hebben het uit zijnen mond gehoord.

HOOFDSTUK XXIII.

EN de geheele menigte van hen stond op, en leidde hem tot Pilatus.
2 En zij begonnen hem te beschuldigen, zeggende: Wij hebben bevonden, dat deze het volk verkeert, en verbiedt den keizer schattingen te geven, zeggende, dat hij zelf Christus, de Koning is.
3 En Pilatus vraagde hem, zeggende: Zijt gij de Koning der Joden? En hij antwoordde hem en zeide: Gij zegt het.
4 En Pilatus zeide tot de overpriesters en de scharen: Ik vind geene schuld in dezen mensch.
5 En zij hielden te sterker aan, zeggende: Hij beroert het volk, leerende door geheel Judéa, begonnen hebbende van Galiléa tot hier toe.
6 Als nu Pilatus van Galiléa hoorde, vraagde hij, of die mensch een Galileër was?
7 En verstaande, dat hij uit het gebied van Heródes was, zond hij hem heen tot Heródes, die ook zelf in die dagen binnen Jerúzalem was.
8 En als Heródes Jezus zag, werd hij zeer verblijd: want hij was van over lang begeerig geweest hem te zien, omdat hij veel van hem hoorde; en hoopte eenig teeken te zien, dat van hem gedaan zou worden.
9 En hij vraagde hem met vele woorden; doch hij antwoordde hem niets.
10 En de overpriesters en de schriftgeleerden stonden, en beschuldigden hem heftiglijk.
11 En Heródes met zijne krijgslieden, hem veracht en bespot hebbende, deed hem een blinkend kleed aan, en zond hem weder tot Pilatus.
12 En op denzelfden dag werden Pilatus en Heródes vrienden met elkander: want zij waren te voren in vijandschap tegen den anderen.
13 En als Pilatus de overpriesters, en de oversten, en het volk bijeengeroepen had, zeide hij tot hen:
14 Gij hebt dezen mensch tot mij gebragt, als eenen, die het volk afkeerig maakt; en ziet, ik heb *hem* in uwe tegenwoordigheid ondervraagd, en heb in dezen mensch geene schuld gevonden, van hetgeen daar gij hem mede beschuldigt;
15 Ja ook Heródes niet: want ik heb ulieden tot hem gezonden, en ziet, er is van hem niets gedaan, dat des doods waardig is.
16 Zoo zal ik hem dan kastijden en loslaten.
17 En hij moest hun op het feest éénen loslaten.
18 Doch al de menigte riep gelijkelijk, zeggende: Weg met dezen! en laat ons Bar-abbas los.
19 Dewelke was om zeker oproer, dat in de stad geschied was, en *om* eenen doodslag, in de gevangenis geworpen.
20 Pilatus dan riep *hun* wederom toe, willende Jezus loslaten.
21 Maar zij riepen daartegen, zeggende: Kruis *hem*, kruis hem!
22 En hij zeide ten derden maal tot hen: Wat heeft deze dan kwaads gedaan? ik heb geene schuld des doods in hem gevonden. Zoo zal ik hem dan kastijden en loslaten.
23 Maar zij hielden aan met groot geroep, eischende, dat hij zou gekruist worden; en hun en der overpriesteren geroep werd geweldiger.
24 En Pilatus oordeelde, dat hun eisch geschieden zou.
25 En hij liet hun los dengenen, die om

oproer en doodslag in de gevangenis geworpen was, welken zij geëischt hadden; maar Jezus gaf hij over tot hunnen wil.

26 En als zij hem wegleidden, namen zij eenen Simon van Cyréne, komende van den akker, en leiden hem het kruis op, dat hij het achter Jezus droeg.

27 En eene groote menigte van volk en van vrouwen volgde hem, welke ook weenden en hem beklaagden.

28 En Jezus, zich tot haar keerende, zeide: Gij dochters van Jerûzalem! weent niet over mij, maar weent over u zelven, en over uwe kinderen.

29 Want ziet, er komen dagen, in welke men zeggen zal: Zalig *zijn* de onvruchtbaren, en de buiken, die niet gebaard hebben, en de borsten, die niet gezoogd hebben.

30 Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons; en tot de heuvelen: Bedekt ons.

31 Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?

32 En er werden ook twee andere, zijnde kwaaddoeners, geleid, om met hem gedood te worden.

33 En toen zij kwamen op de plaats, genaamd Hoofdschecêl-*plaats*, kruisigden zij hem aldaar, en de kwaaddoeners, den éénen ter regter-, en den anderen ter linker-*zijde*.

34 En Jezus zeide: Vader! vergeef het hun, want zij weten niet, wat zij doen. En verdeelende zijne kleederen, wierpen zij het lot.

35 En het volk stond en zag het aan. En ook de oversten met hen beschimpten *hem*, zeggende: Anderen heeft hij verlost, dat hij nu zich zelven verlosse, zoo hij is de Christus, de uitverkorene Gods.

36 En ook de krijgsknechten tot *hem* komende, bespotteden hem, en bragten hem edik;

37 En zeiden: Indien gij de Koning der Joden zijt, zoo verlos u zelven.

38 En er was ook een opschrift boven hem geschreven, met griekscbe, en romeinsche, en hebreeuwsche letters: DEZE IS DE KONING DER JODEN.

39 En één van de kwaaddoeners, die gehangen waren, lasterde hem, zeggende: Indien gij de Christus zijt, verlos u zelven en ons.

40 Maar de andere, antwoordende, bestrafte hem, zeggende: Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt?

41 En wij toch regtvaardiglijk: want wij ontvangen *straf*, waardig hetgeen wij gedaan hebben; maar deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.

42 En hij zeide tot Jezus: Heere! gedenk mijner, als gij in uw koningrijk zult gekomen zijn.

43 En Jezus zeide tot hem: Voorwaar zeg ik u: heden zult gij met mij in het paradijs zijn.

44 En het was omtrent de zesde ure, en er werd duisternis over de geheele aarde, tot de negende ure toe.

45 En de zon werd verduisterd, en het voorhangsel des tempels scheurde midden *door*.

46 En Jezus, roepende met groote stemme, zeide: Vader! in uwe handen beveel ik mijnen geest. En als hij dat gezegd had, gaf hij den geest.

47 Als nu de hoofdman over honderd zag, wat er geschied was, verheerlijkte hij God, en zeide: Waarlijk deze mensch was regtvaardig.

48 En al de scharen, die zamengekomen waren, om dit te aanschouwen, ziende de dingen, die geschied waren, keerden wederom, slaande op hunne borsten.

49 En al zijne bekenden stonden van verre, ook de vrouwen, die hem te zamen gevolgd waren van Galiléa, en zagen dit aan.

50 En ziet, een man, met name Jozef, zijnde een raadsheer, een goed en regtvaardig man,

51 (Deze had niet mede bewilligd in hunnen raad en handel) van Arimathéa, eene stad der Joden, en die ook zelf het koningrijk Gods verwachtte;

52 Deze ging tot Pilatus, en begeerde het ligchaam van Jezus.

53 En als hij hetzelve afgenomen had, wond hij dat in een fijn lijnwaad, en leide het in een graf, in eene rots gehouwen, waarin nog nooit iemand gelegd was.

54 En het was de dag der voorbereiding, en de sabbat kwam aan.

55 En ook de vrouwen, die met hem gekomen waren uit Galiléa, volgden na, en aanschouwden het graf, en hoe zijn ligchaam gelegd werd.

56 En wedergekeerd zijnde, bereidden zij specerijen en zalven; en op den sabbat rustten zij naar het gebod.

HOOFDSTUK XXIV.

EN op den eersten *dag* der week, zeer vroeg in den morgenstond, gingen zij naar het graf, dragende de specerijen, die zij bereid hadden, en sommige met haar.

2 En zij vonden den steen afgewenteld van het graf.

3 En ingegaan zijnde, vonden zij het ligchaam van den Heer Jezus niet.

4 En het geschiedde, als zij daarover twijfelmoedig waren, ziet, twee mannen stonden bij haar in blinkende kleederen.

5 En als zij zeer bevreesd werden, en het aangezigt naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar : Wat zoekt gij den levenden bij de dooden?

6 Hij is hier niet, maar hij is opgestaan. Gedenkt, hoe hij tot u gesproken heeft, als hij nog in Galiléa was,

7 Zeggende : De Zoon des menschen moet overgeleverd worden in de handen der zondige menschen, en gekruisigd worden, en ten derden dage wederopstaan.

8 En zij werden indachtig zijner woorden.

9 En wedergekeerd zijnde van het graf, boodschapten zij al deze dingen aan de elven, en aan al de anderen.

10 En *deze* waren Maria Magdaléna, en Johanna, en Maria, *de moeder* van Jakobus, en de andere met haar, die dit tot de apostelen zeiden.

11 En hare woorden schenen voor hen als ijdel geklap, en zij geloofden haar niet.

12 Doch Petrus, opstaande, liep tot het graf, en nederbukkende, zag hij de linnen doeken, liggende alleen, en ging weg, zich verwonderende bij zich zelven van hetgeen geschied was.

13 En ziet, twee van hen gingen op denzelfden dag naar een vlek, dat zestig stadiën van Jerùzalem was, welks naam was Emmaus :

14 En zij spraken zamen onder elkander van al deze dingen, die er gebeurd waren.

15 En het geschiedde, terwijl zij zamenspraken, en elkander ondervraagden, dat Jezus zelf bij *hen* kwam, en met hen ging.

16 En hunne oogen werden gehouden, dat zij hem niet kenden.

17 En hij zeide tot hen : Wat redenen zijn dit, die gij, wandelende, onder elkander verhandelt? en *waarom* ziet gij droevig?

18 En de één, wiens naam was Kléopas, antwoordende, zeide tot hem : Zijt gij alleen een vreemdeling te Jerùzalem, en weet niet de dingen, die deze dagen daarin geschied zijn?

19 En hij zeide tot hen : Welke? En zij zeiden tot hem : De dingen aangaande Jezus den Nazaréner, welke een profeet was, krachtig in werken en woorden, voor God en al het volk.

20 En hoe onze overpriesters en oversten denzelven overgeleverd hebben tot het oordeel des doods, en hem gekruisigd hebben.

21 En wij hoopten, dat hij was degene, die Israël verlossen zou. Doch ook, benevens dit alles, is het heden de derde dag, van dat deze dingen geschied zijn.

22 Maar ook sommige vrouwen uit ons, hebben ons ontsteld, die vroeg in den morgenstond aan het graf geweest zijn;

23 En zijn ligchaam niet vindende, kwamen zij en zeiden, dat zij ook een gezigt van engelen gezien hadden, die zeggen, dat hij leeft.

24 En sommigen dergenen, die met ons zijn, gingen heen tot het graf, en bevonden het alzoo, gelijk ook de vrouwen gezegd hadden; maar hem zagen zij niet.

25 En hij zeide tot hen : O onverstandigen en tragen van harte, om te gelooven al hetgeen de profeten gesproken hebben!

26 Moest de Christus niet deze dingen lijden, en *alzoo* in zijne heerlijkheid ingaan?

27 En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, leide hij hun uit, in al de Schriften, hetgeen van hem *geschreven* was.

28 En zij kwamen nabij het vlek, daar zij naar toegingen; en hij hield zich, als of hij verder gaan zou.

29 En zij dwongen hem, zeggende : Blijf met ons, want het is bij den avond, en de dag is gedaald. En hij ging in, om met hen te blijven.

30 En het geschiedde, als hij met hen aanzat, nam hij het brood, en zegende het, en als hij het gebroken had, gaf hij het hun.

31 En hunne oogen werden geopend, en zij kenden hem; en hij kwam weg uit hun gezigt.

32 En zij zeiden tot elkander : Was ons hart niet brandende in ons, als hij tot ons sprak op den weg, en als hij ons de Schriften opende?

33 En zij, opstaande ter zelver ure, keerden weder naar Jerùzalem, en vonden de elven zamenvergaderd, en die met hen waren;

34 Welke zeiden: De Heer is waarlijk opgestaan, en is van Simon gezien.

35 En zij vertelden hetgeen op den weg *geschied was*, en hoe hij hun bekend was geworden in het breken des broods.

36 En als zij van deze dingen spraken, stond Jezus zelf in het midden van hen, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!

37 En zij verschrikt en zeer bevreesd geworden zijnde, meenden, dat zij eenen geest zagen.

38 En hij zeide tot hen: Wat zijt gij ontroerd? en waarom klimmen *zulke* overleggingen in uwe harten?

39 Ziet mijne handen en mijne voeten, want ik ben het zelf; tast mij aan, en ziet: want een geest heeft geen vleesch en beenen gelijk gij ziet, dat ik heb.

40 En als hij dit zeide, toonde hij hun de handen en de voeten.

41 En toen zij het van blijdschap nog niet geloofden, en zich verwonderden, zeide hij tot hen: Hebt gij hier iets om te eten?

42 En zij gaven hem een stuk van eenen gebraden visch, en van honigraten.

43 En hij nam het, en at het voor hunne oogen.

44 En hij zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die ik tot u sprak, als ik nog met u was, *namelijk* dat het alles moest vervuld worden, wat van mij geschreven is in de wet van Mozes, en de profeten, en psalmen.

45 Toen opende hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden;

46 En zeide tot hen: Alzoo is er geschreven, en alzoo moest de Christus lijden, en van de dooden opstaan ten derden dage;

47 En in zijnen naam gepredikt worden bekeering en vergeving der zonden, onder alle volken, beginnende van Jerûzalem.

48 En gij zijt getuigen van deze dingen.

49 En ziet, ik zende de belofte mijns Vaders op u; maar blijft gij in de stad Jerûzalem, totdat gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte.

50 En hij leidde hen buiten tot aan Bethánië, en zijne handen opheffende, zegende hij hen.

51 En het geschiedde, als hij hen zegende, dat hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel.

52 En zij aanbaden hem, en keerden weder naar Jerûzalem met groote blijdschap.

53 En zij waren allen tijd in den tempel, lovende en dankende God. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR [DE BESCHRIJVING VAN]

JOHANNES.

HOOFDSTUK I.

1 IN den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.

2 Dit was in den beginne bij God.

3 Alle dingen zijn door hetzelve gemaakt, en zonder hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.

4 In hetzelve was het leven, en het leven was het licht der menschen.

5 En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelve niet begrepen.

6 Er was een mensch van God gezonden, wiens naam was Johannes.

7 Deze kwam tot eene getuigenis, om van het licht te getuigen, opdat zij allen door hem gelooven zouden.

8 Hij was het licht niet, maar *was gezonden*, opdat hij van het licht getuigen zou.

9 *Dit* was het waarachtige licht, hetwelk verlicht een' iegelijk mensch, komende in de wereld.

10 Hij was in de wereld, en de wereld is door hem gemaakt; en de wereld heeft hem niet gekend.

11 Hij is gekomen tot het zijne, en de zijnen hebben hem niet aangenomen.

12 Maar zoo velen hem aangenomen hebben, dien heeft hij magt gegeven kinderen Gods te worden, *namelijk* die in zijnen naam gelooven;

13 Welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn.

14 En het Woord is vleesch geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben zijne heerlijkheid aanschouwd, eene heerlijkheid als des eeniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid.

15 Johannes getuigt van hem, en heeft geroepen, zeggende : Deze was het, van welken ik zeide : Die na mij komt, is vóór mij geworden, want hij was eer dan ik.

16 En uit zijne volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade.

17 Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.

18 Niemand heeft ooit God gezien ; de eeniggeboren Zoon, die in den schoot des Vaders is, die heeft *Hem ons* verklaard.

19 En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden *eenige* priesters en Levieten afzonden van Jerúzalem, opdat zij hem zouden vragen : Wie zijt gij?

20 En hij beleed en loochende het niet ; en beleed : Ik ben de Christus niet.

21 En zij vraagden hem : Wat dan? zijt gij Elías? En hij zeide : Ik ben *die* niet. Zijt gij de profeet? En hij antwoordde : Neen.

22 Zij zeiden dan tot hem : Wie zijt gij? opdat wij antwoord geven mogen dengenen, die ons gezonden hebben ; wat zegt gij van u zelven?

23 Hij zeide : Ik ben de stem des roependen in de woestijn : Maakt den weg des Heeren regt! gelijk Jesaja, de profeet, gesproken heeft.

24 En de afgezondenen waren uit de farizeën ;

25 En zij vraagden hem en spraken tot hem : Waarom doopt gij dan, zoo gij de Christus niet zijt, noch Elías, noch de profeet?

26 Johannes antwoordde hun, zeggende : Ik doop met water, maar hij staat midden onder ulieden, dien gij niet kent ;

27 Dezelve is het, die na mij komt, welke vóór mij geworden is, wien ik niet waardig ben, dat ik zijnen schoenriem zou ontbinden.

28 Deze dingen zijn geschied in Bethábara, over de Jordaan, waar Johannes was doopende.

29 Des anderen daags zag Johannes Jezus tot zich komende, en zeide : Zie, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt!

30 Deze is het, van welken ik gezegd heb : Na mij komt een man, die vóór mij geworden is, want hij was eer dan ik.

31 En ik kende hem niet ; maar opdat hij aan Israël zou geopenbaard worden, daarom ben ik gekomen, doopende met het water.

32 En Johannes getuigde, zeggende : Ik heb den Geest zien nederdalen uit den hemel, gelijk eene duive, en hij bleef op hem.

33 En ik kende hem niet ; maar die mij gezonden heeft, om te doopen met water, die had mij gezegd : Op welken gij den Geest zult zien nederdalen, en op hem blijven, deze is het, die met den Heiligen Geest doopt.

34 En ik heb gezien, en heb getuigd, dat deze de Zoon van God is.

35 Des anderen daags wederom stond Johannes, en twee uit zijne discipelen.

36 En ziende op Jezus, *daar* wandelende, zeide hij : Zie, het Lam Gods!

37 En die twee discipelen hoorden hem *dat* spreken, en zij volgden Jezus.

38 En Jezus zich omkeerende, en ziende hen volgen, zeide tot hen :

39 Wat zoekt gij? En zij zeiden tot hem : Rabbi! (hetwelk is te zeggen, overgezet zijnde, Meester) waar woont gij?

40 Hij zeide tot hen : Komt en ziet. Zij kwamen en zagen, waar hij woonde, en bleven dien dag bij hem. En het was omtrent de tiende ure.

41 Andréas, de broeder van Simon Petrus, was één van de twee, die het van Johannes gehoord hadden, en hem gevolgd waren.

42 Deze vond eerst zijnen broeder Simon, en zeide tot hem : Wij hebben gevonden den Messias, hetwelk is, overgezet zijnde, de Christus.

43 En hij leidde hem tot Jezus. En Jezus, hem aanziende, zeide : Gij zijt Simon, de zoon van Jonas, gij zult genaamd worden Cefas, hetwelk overgezet wordt Petrus.

44 Des anderen daags wilde Jezus heengaan naar Galiléa, en vond Filippus, en zeide tot hem : Volg mij.

45 Filippus nu was van Bethsáïda, uit de stad van Andréas en Petrus.

46 Filippus vond Nathánaël en zeide tot hem : Wij hebben *dien* gevonden, van welken Mozes in de wet geschreven heeft, en de profeten, *namelijk* Jezus, den zoon van Jozef, van Názareth.

47 En Nathánaël zeide tot hem : Kan uit

Názareth iets goeds zijn? Filippus zeide tot hem : Kom en zie.

48 Jezus zag Nathánaël tot zich komen, en zeide van hem : Zie, waarlijk een Israëliet, in welken geen bedrog is.

49 Nathánaël zeide tot hem : Van waar kent gij mij? Jezus antwoordde en zeide tot hem : Eer u Filippus riep, daar gij onder den vijgeboom waart, zag ik u.

50 Nathánaël antwoordde en zeide tot hem : Rabbi! gij zijt de Zone Gods, gij zijt de Koning Israëls.

51 Jezus antwoordde en zeide tot hem : Omdat ik u gezegd heb : Ik zag u onder den vijgeboom, zoo gelooft gij; gij zult grootere dingen zien dan deze.

52 En hij zeide tot hem : Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden : van nu aan zult gij den hemel zien geopend, en de engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des menschen.

HOOFDSTUK II.

EN op den derden dag was er eene bruiloft te Kana in Galiléa; en de moeder van Jezus was aldaar.

2 En Jezus was ook genood, en zijne discipelen, tot de bruiloft.

3 En als er wijn ontbrak, zeide de moeder van Jezus tot hem : Zij hebben geen' wijn.

4 Jezus zeide tot haar : Vrouw! wat heb ik met u *te doen?* mijne ure is nog niet gekomen.

5 Zijne moeder zeide tot de dienaars : Zoo wat hij ulieden zal zeggen, doet *dat.*

6 En aldaar waren zes steenen watervaten gesteld, naar de reiniging der Joden, elk houdende twee of drie metreten.

7 Jezus zeide tot hen : Vult de watervaten met water. En zij vulden ze tot boven toe.

8 En hij zeide tot hen : Schept nu, en draagt het tot den hofmeester; en zij droegen het.

9 Als nu de hofmeester het water, dat wijn geworden was, geproefd had (en hij wist niet, van waar *de wijn* was, maar de dienaren, die het water geschept hadden, wisten het), zoo riep de hofmeester den bruidegom,

10 En zeide tot hem : Alle man zet eerst den goeden wijn op, en wánneer men wel gedronken heeft, alsdan den minderen; *maar* gij hebt den goeden wijn tot nu toe bewaard.

11 Dit beginsel der teekenen heeft Jezus gedaan te Kana in Galiléa, en heeft zijne heerlijkheid geopenbaard; en zijne discipelen geloofden in hem.

12 Daarna ging hij af naar Kapérnaüm, hij, en zijne moeder, en zijne broeders, en zijne discipelen; en zij bleven aldaar niet vele dagen.

13 En het pascha der Joden was nabij, en Jezus ging op naar Jerúzalem.

14 En hij vond in den tempel, die ossen, en schapen, en duiven verkochten, en de wisselaars *daar* zittende.

15 En een' geesel van touwtjes gemaakt hebbende, dreef hij ze allen uit den tempel, ook de schapen en de ossen; en het geld der wisselaren stortte hij uit, en keerde de tafelen om.

16 En hij zeide tot degenen, die de duiven verkochten : Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis mijns Vaders tot een huis van koophandel.

17 En zijne discipelen werden indachtig, dat er geschreven is : De ijver van uw huis heeft mij verslonden.

18 De Joden antwoordden dan, en zeiden tot hem : Wat teeken toont gij ons, dat gij deze dingen doet?

19 Jezus antwoordde en zeide tot hen : Breekt dezen tempel, en in drie dagen zal ik denzelven oprigten.

20 De Joden zeiden dan : Zes en veertig jaren is *over* dezen tempel gebouwd, en gij, zult gij dien in drie dagen oprigten?

21 Maar hij zeide *dit* van den tempel zijns ligchaams.

22 Daarom, als hij opgestaan was van de dooden, werden zijne discipelen gedachtig, dat hij dit tot hen gezegd had; en zij geloofden de Schrift, en het woord, dat Jezus gesproken had.

23 En als hij te Jerúzalem was, op het pascha, in het feest, geloofden velen in zijnen naam, ziende zijne teekenen die hij deed.

24 Maar Jezus zelf betrouwde hun zich zelven niet, omdat hij hen allen kende;

25 En omdat hij niet van noode had, dat iemand getuigen zou van den mensch, want hij zelf wist, wat in den mensch was.

HOOFDSTUK III.

EN er was een mensch uit de fárizeën wiens naam was Nicodémus, een overste der Joden;

2 Deze kwam des nachts tot Jezus, en zeide tot hem : Rabbi! wij weten, dat gij zijt een

leeraar van God gekomen: want niemand kan deze teekenen doen, die gij doet, zoo God met hem niet is.

3 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg ik u: ten zij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het koningrijk Gods niet zien.

4 Nicodémus zeide tot hem: Hoe kan een mensch geboren worden, *nu* oud zijnde? kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan, en geboren worden?

5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar zeg ik u: zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het koningrijk Gods niet ingaan.

6 Hetgeen uit het vleesch geboren is, *dat* is vleesch; en hetgeen uit den Geest geboren is, *dat* is geest.

7 Verwonder u niet, dat ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden.

8 De wind blaast, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heen gaat; alzoo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is.

9 Nicodémus antwoordde en zeide tot hem: Hoe kunnen deze dingen geschieden?

10 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zijt gij een leeraar van Israël, en weet gij deze dingen niet?

11 Voorwaar, voorwaar zeg ik u: wij spreken, wat wij weten, en getuigen, wat wij gezien hebben; en gijlieden neemt onze getuigenis niet aan.

12 Indien ik ulieden de aardsche dingen gezegd heb, en gij niet gelooft, hoe zult gij gelooven, indien ik ulieden de hemelsche zou zeggen?

13 En niemand is opgevaren in den hemel, dan die uit den hemel nedergekomen is, *namelijk* de Zoon des menschen, die in den hemel is.

14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzoo moet de Zoon des menschen verhoogd worden;

15 Opdat een iegelijk, die in hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

16 Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijnen eeniggeboren' Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

17 Want God heeft zijnen Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordeelen zou, maar opdat de wereld door hem zou behouden worden.

18 Die in hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alreede veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den naam des eeniggeboren Zoons van God.

19 En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de menschen hebben de duisternis liever gehad dan het licht: want hunne werken waren boos.

20 Want een iegelijk, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijne werken niet bestraft worden.

21 Maar die de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijne werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn.

22 Na dezen kwam Jezus en zijne discipelen in het land van Judéa, en onthield zich aldaar met hen, en doopte.

23 En Johannes doopte ook in Enon bij Salim, dewijl aldaar vele wateren waren; en zij kwamen daar, en werden gedoopt.

24 Want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen.

25 Er rees dan eene vraag *van eenige* uit de discipelen van Johannes met de Joden over de reiniging.

26 En zij kwamen tot Johannes, en zeiden tot hem: Rabbi! die met u was over de Jordaan, welken gij getuigenis gaaft, zie, die doopt, en zij komen allen tot hem.

27 Johannes antwoordde en zeide: Een mensch kan geen ding aannemen, zoo het hem uit den hemel niet gegeven zij.

28 Gij zelven zijt mijne getuigen, dat ik gezegd heb: Ik ben de Christus niet; maar dat ik vóór hem heen uitgezonden ben.

29 Die de bruid heeft, is de bruidegom, maar de vriend des bruidegoms, die staat en hem hoort, verblijdt zich met blijdschap om de stem des bruidegoms. Zoo is dan deze mijne blijdschap vervuld geworden.

30 Hij moet wassen, maar ik minder worden.

31 Die van boven komt, is boven allen; die uit de aarde is *voortgekomen,* die is uit de aarde, en spreekt uit de aarde. Die uit den hemel komt, is boven allen.

32 En hetgeen hij gezien en gehoord heeft, dat getuigt hij; en zijne getuigenis neemt niemand aan.

33 Die zijne getuigenis aangenomen heeft, die heeft verzegeld, dat God waarachtig is.

34 Want dien God gezonden heeft, die spreekt de woorden Gods: want God geeft *hem* den Geest niet met mate.

35 De Vader heeft den Zoon lief, en heeft alle dingen in zijne hand gegeven.
36 Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven: maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.

HOOFDSTUK IV.

ALS dan de Heer verstond, dat de farizeën gehoord hadden, dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes;
2 (Hoewel Jezus zelf niet doopte, maar zijne discipelen)
3 Zoo verliet hij Judéa, en ging wederom heen naar Galiléa.
4 En hij moest door Samarië gaan.
5 Hij kwam dan in eene stad van Samarië, genaamd Sichar, nabij het stuk lands, hetwelk Jakob zijnen zoon Jozef gaf.
6 En aldaar was de fontein Jakobs. Jezus dan, vermoeid zijnde van de reize, zat alzoo neder nevens de fontein. Het was omtrent de zesde ure.
7 Er kwam eene vrouw uit Samarië om water te putten. Jezus zeide tot haar: Geef mij te drinken.
8 (Want zijne discipelen waren heengegaan in de stad, opdat zij zouden spijze koopen.)
9 Zoo zeide dan de samaritaansche vrouw tot hem: Hoe begeert gij, die een Jood zijt, van mij te drinken, die eene samaritaansche vrouw ben? want de Joden houden geene gemeenschap met de Samaritanen.
10 Jezus antwoordde en zeide tot haar: Indien gij de gave Gods kendet, en wie hij is, die tot u zegt: Geef mij te drinken; zoo zoudt gij van hem hebben begeerd, en hij zoude u levend water gegeven hebben.
11 De vrouw zeide tot hem: Heere! gij hebt niet om mede te putten, en de put is diep; van waar hebt gij dan het levend water?
12 Zijt gij meerder dan onze vader Jakob, die ons den put gegeven heeft? en hij zelf heeft daaruit gedronken, en zijne kinderen, en zijn vee.
13 Jezus antwoordde en zeide tot haar: Een ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten;
14 Maar zoo wie gedronken zal hebben van het water, dat ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water, dat ik hem zal geven, zal in hem worden eene fontein van water, springende tot in het eeuwige leven.
15 De vrouw zeide tot hem: Heere! geef mij dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet *moet* komen, om te putten.
16 Jezus zeide tot haar: Ga heen, roep uwen man, en kom hier.
17 De vrouw antwoordde en zeide: Ik heb geenen man. Jezus zeide tot haar: Gij hebt wel gezegd: Ik heb geenen man.
18 Want gij hebt vijf mannen gehad, en dien gij nu hebt, is uw man niet; dat hebt gij met waarheid gezegd.
19 De vrouw zeide tot hem: Heere! ik zie, dat gij een profeet zijt.
20 Onze vaders hebben op dezen berg aangebeden; en gijlieden zegt, dat te Jerùzalem de plaats is, waar men moet aanbidden.
21 Jezus zeide tot haar: Vrouw! geloof mij, de ure komt, wanneer gijlieden, noch op dezen berg, noch te Jerùzalem, den Vader zult aanbidden.
22 Gijlieden aanbidt, wat gij niet weet; wij aanbidden, wat wij weten: want de zaligheid is uit de Joden.
23 Maar de ure komt, en is nu, wanneer de ware aanbidders den Vader aanbidden zullen in geest en waarheid: want de Vader zoekt ook dezulken, die Hem *alzoo* aanbidden.
24 God is een geest, en die Hem aanbidden, moeten *Hem* aanbidden in geest en waarheid.
25 De vrouw zeide tot hem: Ik weet, dat de Messias komt (die genaamd wordt Christus); wanneer die zal gekomen zijn, zoo zal hij ons alle dingen verkondigen.
26 Jezus zeide tot haar: Ik ben het, die met u spreek.
27 En daarop kwamen zijne discipelen, en verwonderden zich, dat hij met eene vrouw sprak. Nogtans zeide niemand: Wat vraagt gij? of, wat spreekt gij met haar?
28 Zoo verliet de vrouw dan haar watervat, en ging heen in de stad, en zeide tot de lieden:
29 Komt, ziet een' mensch, die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb: is deze niet de Christus?
30 Zij dan gingen uit de stad, en kwamen tot hem.
31 En ondertusschen baden hem de discipelen, zeggende: Rabbi, eet!
32 Maar hij zeide tot hen: Ik heb eene spijze om te eten, die gij niet weet.

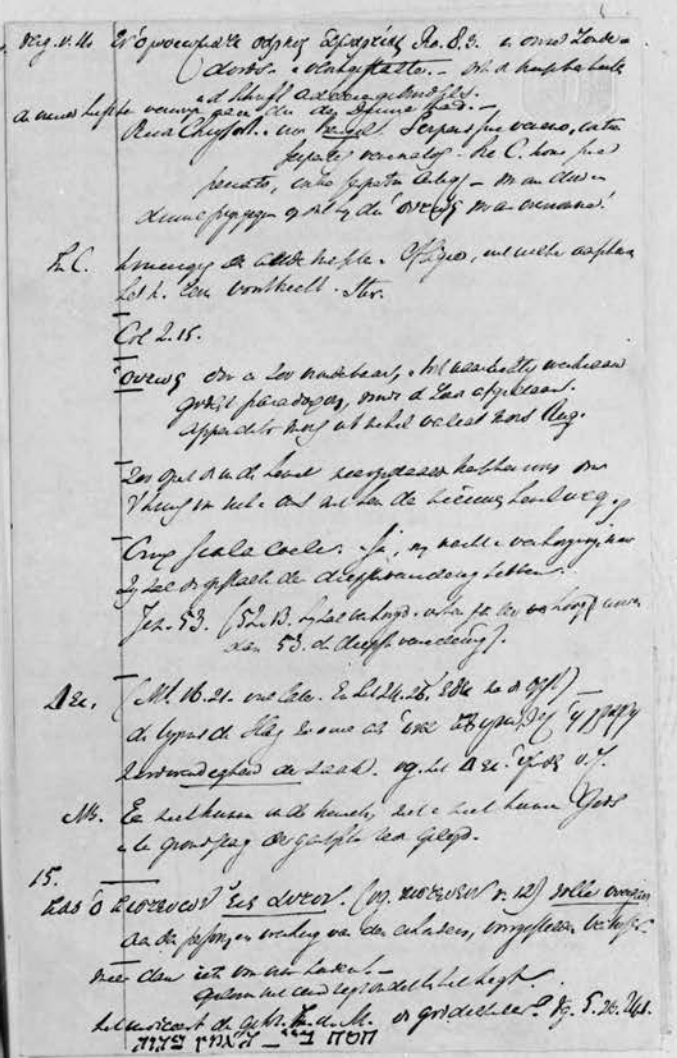

14. 15.

33 Zoo zeiden dan de discipelen tegen elkander : Heeft hem iemand te eten gebragt?

34 Jezus zeide tot hen : Mijne spijze is, dat ik doe den wil desgenen, die mij gezonden heeft, en zijn werk volbrenge.

35 Zegt gijlieden niet : Het zijn nog vier maanden, en *dan* komt de oogst? Ziet, ik zeg u : heft uwe oogen op en aanschouwt de landen, want zij zijn alreede wit om te oogsten.

36 En die maait, ontvangt loon, en vergadert vrucht ten eeuwigen leven; opdat zich te zamen verblijde, beide die zaait en die maait.

37 Want hierin is die spreuk waarachtig : Een ander is het, die zaait, en een ander, die maait.

38 Ik heb u uitgezonden, om te maaijen hetgeen gij niet bearbeid hebt; anderen hebben het bearbeid, en gij zijt tot hunnen arbeid ingegaan.

39 En velen der Samaritanen uit die stad geloofden in hem, om het woord der vrouw, die getuigde : Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.

40 Als dan de Samaritanen tot hem gekomen waren, baden zij hem, dat hij bij hen bleve; en hij bleef aldaar twee dagen.

41 En er geloofden er veel meer om zijns woords wil;

42 En zeiden tot de vrouw : Wij gelooven niet meer om uws zeggens wil : want wij zelven hebben *hem* gehoord, en weten, dat deze waarlijk is de Christus, de Zaligmaker der wereld.

43 En na de twee dagen ging hij van daar, en ging heen naar Galiléa :

44 Want Jezus heeft zelf getuigd, dat een profeet in zijn eigen vaderland geene eere heeft.

45 Als hij dan in Galiléa kwam, ontvingen hem de Galileërs, gezien hebbende al de dingen, die hij te Jerùzalem op het feest gedaan had : want ook zij waren tot het feest gegaan.

46 Zoo kwam dan Jezus wederom te Kana in Galiléa, waar hij het water wijn gemaakt had. En er was een zeker koninklijk *hoveling*, wiens zoon krank was te Kapérnaüm.

47 Deze, gehoord hebbende, dat Jezus uit Judéa in Galiléa kwam, ging tot hem, en bad hem, dat hij afkwame, en zijnen zoon gezond maakte : want hij lag op zijn sterven.

48 Jezus dan zeide tot hem : Ten zij dat gijlieden teekenen en wonderen ziet, zoo zult gij niet gelooven.

49 De koninklijke *hoveling* zeide tot hem : Heere! kom af, eer mijn kind sterft.

50 Jezus zeide tot hem : Ga heen, uw zoon leeft. En de mensch geloofde het woord, dat Jezus tot hem zeide, en ging heen.

51 En als hij nu afging, kwamen hem zijne dienstknechten te gemoet, en boodschapten, zeggende : Uw kind leeft!

52 Zoo vraagde hij dan van hen de ure, in welke het beter met hem geworden was. En zij zeiden tot hem : Gisteren te zeven ure verliet hem de koorts.

53 De vader bekende dan, dat het in dezelve ure *was*, in dewelke Jezus tot hem gezegd had : Uw zoon leeft. En hij geloofde zelf, en zijn geheele huis.

54 Dit tweede teeken heeft Jezus wederom gedaan, als hij uit Judéa in Galiléa gekomen was.

HOOFDSTUK V.

NA dezen was een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jerùzalem.

2 En er is te Jerùzalem, aan de schaaps*poort*, een badwater, hetwelk in het hebreeuwsch toegenaamd wordt Bethesda, hebbende vijf zalen.

3 In dezelve lag eene groote menigte van kranken, blinden, kreupelen, verdorden, wachtende op de roering des waters.

4 Want een engel daalde neder op zekeren tijd in dat badwater, en beroerde het water; die dan eerst daarin kwam, na de beroering van het water, die werd gezond, van wat ziekte hij ook bevangen was.

5 En aldaar was een zeker mensch, die acht en dertig jaren krank gelegen had.

6 Jezus, ziende dezen liggen, en wetende, dat hij nu langen tijd gelegen had, zeide tot hem : Wilt gij gezond worden?

7 De kranke antwoordde hem : Heere! ik heb geen' mensch, om mij te werpen in het badwater, wanneer het water beroerd wordt; en terwijl ik kome, zoo daalt een ander vóór mij neder.

8 Jezus zeide tot hem : Sta op, neem uw beddeken op, en wandel.

9 En terstond werd de mensch gezond, en nam zijn beddeken op en wandelde. En het was sabbat op denzelven dag.

10 De Joden zeiden dan tot dengenen, die genezen was : Het is sabbat, het is

u niet geoorloofd het beddeken te dragen.
11 Hij antwoordde hun : Die mij gezond gemaakt heeft, die heeft mij gezegd : Neem uw beddeken op, en wandel.
12 Zij vraagden hem dan : Wie is de mensch, die u gezegd heeft : Neem uw beddeken op, en wandel?
13 En die gezond gemaakt was, wist niet, wie hij was : want Jezus was ontweken, alzoo er eene *groote* schare in die plaats was.
14 Daarna vond hem Jezus in den tempel, en zeide tot hem : Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede.
15 De mensch ging heen, en boodschapte den Joden, dat het Jezus was, die hem gezond gemaakt had.
16 En daarom vervolgden de Joden Jezus, en zochten hem te dooden, omdat hij deze dingen op den sabbat deed.
17 En Jezus antwoordde hun : Mijn Vader werkt tot nu toe, en ik werk *ook*.
18 Daarom zochten dan de Joden te meer hem te dooden, omdat hij niet alleen den sabbat brak, maar ook zeide, dat God zijn eigen Vader was, zich zelven Gode evengelijk makende.
19 Jezus dan antwoordde, en zeide tot hen : Voorwaar, voorwaar zeg ik u : de Zoon kan niets van zich zelven doen, ten zij hij den Vader dat ziet doen : want zoo wat die doet, hetzelve doet ook de Zoon desgelijks.
20 Want de Vader heeft den Zoon lief, en toont hem alles, wat Hij doet; en Hij zal hem grooter werken toonen dan deze, opdat gij u verwondert.
21 Want gelijk de Vader de dooden opwekt en levend maakt, alzoo maakt ook de Zoon levend, die hij wil.
22 Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel den Zoon gegeven;
23 Opdat zij allen den Zoon eeren, gelijk zij den Vader eeren. Die den Zoon niet eert, eert den Vader niet, die hem gezonden heeft.
24 Voorwaar, voorwaar zeg ik u : die mijn woord hoort, en gelooft Hem, die mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis, maar is uit den dood overgegaan in het leven.
25 Voorwaar, voorwaar zeg ik u : de ure komt, en is nu, wanneer de dooden zullen hooren de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.
26 Want gelijk de Vader het leven heeft in zich zelven, alzoo heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in zich zelven;
27 En heeft hem magt gegeven, ook gerigt te houden, omdat hij des menschen Zoon is.
28 Verwondert u daar niet over : want de ure komt, in welke allen, die in de graven zijn, zijne stem zullen hooren;
29 En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis.
30 Ik kan van mij zelven niets doen. Gelijk ik hoore, oordeele ik, en mijn oordeel is regtvaardig : want ik zoek niet mijnen wil, maar den wil des Vaders, die mij gezonden heeft.
31 Indien ik van mij zelven getuig, mijne getuigenis is niet waarachtig.
32 Er is een ander, die van mij getuigt, en ik weet, dat de getuigenis, welke hij van mij getuigt, waarachtig is.
33 Gijlieden hebt tot Johannes gezonden, en hij heeft der waarheid getuigenis gegeven.
34 Doch ik neem geene getuigenis van een' mensch; maar dit zeg ik, opdat gijlieden zoudt behouden worden.
35 Hij was eene brandende en lichtende kaars; en gij hebt ulieden voor eenen korten tijd in zijn licht willen verheugen.
36 Maar ik heb eene getuigenis meerder, dan *die* van Johannes : want de werken, die mij de Vader gegeven heeft, om die te volbrengen, dezelve werken, die ik doe, getuigen van mij, dat mij de Vader gezonden heeft.
37 En de Vader, die mij gezonden heeft, die heeft zelf van mij getuigd. Gij hebt noch zijne stem ooit gehoord, noch zijne gedaante gezien.
38 En zijn woord hebt gij niet in u blijvende; want gij gelooft dien niet, dien Hij gezonden heeft.
39 Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van mij getuigen.
40 En gij wilt tot mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben.
41 Ik neem geene eer van menschen;
42 Maar ik ken ulieden, dat gij de liefde Gods in u zelven niet hebt.

33. Jegr. [illegible] Johannes wad.
Nic. Jans. [illegible] Johannes, Let Gorgelingen
gelt in hyn woning 36, gel. s Schelfs. 39 ad.
's jaers Lebl. aan Joh. quaden, Opbrengt gehalt
[illegible] 's jaers Opbr. fl. 38. – Opmerkt, blijkt
de tit. Lesten Schelfs. –
Opbrengt bepaalend.
gevaden. Ontbeelden, of Lijfrelt's Kerken wag.
des waarlijd noscete deety, 20. Mich. Grolings.
gelingen gegeven, by Klead's Contract bekend. 1.20.

34. d. Opmerkt. Th. de Lange Gor. neemt Lief gelingen
a Joh. de D. aan en een Kerk Laan, (of liever Lies over),
waart, mer een groot cas Kerken of Laings de tit.
dyn Legitimate Zeed (Cegelyk) Let gelingen a Maart
Lyne Kinders aannat, na [illegible] gelingen
Lyne gealtheyt perdeert Lemyn Lies of Zeedl. Lebbe
Lies Lesgelingen Gor. de al dien Kaard gaan
de Leefd.
Op dat gelieden Lasschlade wade, en Gelingen
en de Gor. gaan gelingen aan Lieven.

35 – Gr. Zyn Capitaen gestolen, en de Kaste, uden
Lon. –
[illegible] Opbrengt Legenspelig en 10 Oas
– [illegible] d. de Immerdeen, empfeelen
Elizabeth Meisje
Lesopbrengt – Lies Jde en ontfing yne, as gelies
Gael en Elias. Lel. II. 6. 9. 55.
Om hunne Stadt Cultuur, Wt dat by opgetaan
is – d. Opmerkt! Lel – stad. Opbr. as Stad
Lewis
Mille Verhuyden, Kunst by Legelt Stadt tit Burg
Lies Jder gaan Cas. –
By Lest gestelt Kel Cyfiel
Opmerkt Jnt ey Lidt en Kel Lidden, daarby Kyll Lest
Jnt ey Lidt en Kel Lidden, daarby Kyll Lest
Opmerkt alle gelingen Gors. Kellcell
Kelgt La Lodgings. by Clel Lest Kel en
Gaels. – Wt. dat Cell ey it, naar
i ey en Kel. Kheeng als
Verkeyt Ey Lowaal gaag den Kelden
Kelgt Kel – en Kaste Kelden Lan ey
Kerpad, Lan Lan Last.

36. Gorte – Lesfaden –
da Johannes, de gtael gelingen en S.
de Waste Opbr. Kel Jyn en Kel Opbrengt
Lee Kel. Ey. Opbrengt, Opbr. en Opbrengt Kel. Kel.
Jn Opbrengt en Opbrengt, Kaaren Kinds.
Kel Joh. 12. 37. Kel Kel Gors. g. Kyll gelingen
Kel Kaaren Lest Kelgt Lee en Gaen de en Kel
Kaar opengt (Gaels 21) Kel gt Kel en Kel.
– Vg. 10. 36-38. Kl. 10-12. de Woorden, Gaels
Kel Lyn Lelly Cas, en Kaaren gelingen –
Kel Kelen Kaaren Cas en Kel Kel Kel Kel. Kel Kel
Kaaren. Kel
Kel Ey Opbr. en gaels, Gor. Kel Opbr. Kel Kel
Kel Kel en Kel Opbrengt en Kel Kel Kel Kel
Kel. –
Gegen en Kel Kel. Kegelt Kel en Kaaren en Kel
Kel. Kl. 10. de Kaaren de Ney Kyll Kel Kel
Kel en Kaaren
en Gybl Kel en Kel Kel Kel, Kel
Jn Gaels. Kegen Kel Kaaren, aan Jn Kel Kel
Kel Kel en Kel Kel, d. Kel Kel Kel Kel,
Kel Kel Kel Kel Kel, en Kyn Kel Kel Kel
Kel Kel Kel Kel. Kel Kel Kel
Kel Kel.
€ 37. 38.

37. 38. Gaels en Kel Kel Kel, Kel Kel
Gegen Kel, en Kel Kel Kel Kel Kel Kel
Kaaren Kaaren, Kaaren Kel Kel Kel Kel
Kaaren Kel Kel Kel Kel Kel Kel Kel Kel
Kel Kel Kel Kel Kel Kel Kel Kel Kel
Kel Kel Kel Kel Kel Kel Kel Kel Kel
Kel

het niet kunnen en ze niet willen. Ik
volgt het κύνος δυναστὸς ἐμέτος op het
οὐ δεδέτε.

Men bepaalt alle woorden der [illegible]
[illegible] niet —

Ik de zeer God; en daarom [illegible] van zijn
[illegible] en een ander.

Zijn παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ. God eert zijnde
[illegible], die zijn [illegible], [illegible]
de [illegible]. 12.26.

45 Ik u verklaagen. Zij [illegible] niet.

Ik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Zij [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible].

Mores. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Mores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Op [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 9.28.29.

ἡ τὸ κεκρίκεν, niet κεκρίκεν, meer in
de [illegible] = [illegible] [illegible],
[illegible]. Ro. 2.17.

[illegible] [illegible] v. Mores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

46. 47. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] M. [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. 10.

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

47. γράμματα, [illegible] ῥήματα, [illegible] [illegible].

[illegible] γράφαι ad augendam [illegible].

γράμμα [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ῥῆμα, [illegible] [illegible] ῥῆμα [illegible] [illegible]
γράμμα [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] γράμμα [illegible]
[illegible] v. Mores.

43 Ik ben gekomen in den naam mijns Vaders, en gij neemt mij niet aan; zoo een ander komt in zijnen eigen' naam, dien zult gij aannemen.

44 Hoe kunt gij gelooven, gij die eer van elkander neemt, en de eer, die van God alleen is, niet zoekt?

45 Meent niet, dat ik u verklagen zal bij den Vader; die u verklaagt, is Mozes, op welken gij gehoopt hebt.

46 Want indien gij Mozes geloofdet, zoo zoudt gij mij gelooven: want hij heeft van mij geschreven.

47 Maar zoo gij zijne Schriften niet gelooft, hoe zult gij mijne woorden gelooven?

HOOFDSTUK VI.

NA dezen vertrok Jezus over de zee van Galiléa, welke is *de zee* van Tibérias.

2 En hem volgde eene groote schare, omdat zij zijne teekenen zagen, die hij deed aan de kranken.

3 En Jezus ging op den berg, en zat aldaar neder met zijne discipelen.

4 En het pascha, het feest der Joden, was nabij.

5 Jezus dan, de oogen opheffende, en ziende, dat eene groote schare tot hem kwam, zeide tot Filippus: Van waar zullen wij brooden koopen, opdat dezen eten mogen?

6 (Doch dit zeide hij, hem beproevende; want hij wist zelf, wat hij doen zou.)

7 Filippus antwoordde hem: Voor twee honderd penningen brood is voor dezen niet genoeg, opdat een iegelijk van hen een weinig neme.

8 Één van zijne discipelen, *namelijk* Andréas, de broeder van Simon Petrus, zeide tot hem:

9 Hier is een jongsken, dat vijf gerstebrooden heeft, en twee vischjes; maar wat zijn deze onder zoo velen?

10 En Jezus zeide: Doet de menschen nederzitten. En er was veel gras in die plaats. Zoo zaten dan de mannen neder, omtrent vijf duizend in getal.

11 En Jezus nam de brooden, en gedankt hebbende, deelde hij ze den discipelen, en de discipelen dengenen, die nedergezeten waren; desgelijks ook van de vischjes, zoo veel zij wilden.

12 En als zij verzadigd waren, zeide hij tot zijne discipelen: Vergadert de overgeschotene brokken, opdat er niets verloren ga.

13 Zij vergaderden ze dan, en vulden twaalf korven met brokken van de vijf gerstebrooden, welke overgeschoten waren dengenen, die gegeten hadden.

14 De menschen dan, gezien hebbende het teeken, dat Jezus gedaan had, zeiden: Deze is waarlijk de profeet, die in de wereld komen zou.

15 Jezus dan, wetende, dat zij zouden komen, en hem met geweld nemen, opdat zij hem koning maakten, ontweek wederom op den berg, hij zelf alleen.

16 En als het avond geworden was, gingen zijne discipelen af naar de zee.

17 En in het schip gegaan zijnde, kwamen zij over de zee naar Kapérnaüm. En het was alreede duister geworden, en Jezus was tot hen niet gekomen.

18 En de zee verhief zich, overmits er een groote wind waaide.

19 En als zij omtrent vijf en twintig of dertig stadiën gevaren waren, zagen zij Jezus, wandelende op de zee, en komende bij het schip; en zij werden bevreesd.

20 Maar hij zeide tot hen: Ik ben het, zijt niet bevreesd.

21 Zij hebben dan hem gewilliglijk in het schip genomen; en terstond kwam het schip aan het land, daar zij naar toe voeren.

22 Des anderen daags de schare, die aan de andere zijde der zee stond, ziende, dat aldaar geen ander scheepje was dan dat ééne, daar zijne discipelen ingegaan waren, en dat Jezus met zijne discipelen in dat scheepje niet was gegaan, maar *dat* zijne discipelen alleen weggevaren waren;

23 (Doch er kwamen andere scheepjes van Tibérias, nabij de plaats, waar zij het brood gegeten hadden, als de Heer gedankt had.)

24 Toen dan de schare zag, dat Jezus aldaar niet was, noch zijne discipelen, zoo gingen zij ook in de schepen, en kwamen te Kapérnaüm, zoekende Jezus.

25 En als zij hem gevonden hadden, over de zee, zeiden zij tot hem: Rabbi! wanneer zijt gij hier gekomen?

26 Jezus antwoordde hun en zeide: Voorwaar, voorwaar zeg ik u: gij zoekt mij, niet omdat gij teekenen gezien hebt, maar omdat gij van de brooden gegeten hebt, en verzadigd zijt.

27 Werkt niet *om* de spijs, die vergaat, maar *om* de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des menschen

ulieden geven zal : want dezen heeft God de Vader verzegeld.

28 Zij zeiden dan tot hem : Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?

29 Jezus antwoordde en zeide tot hen : Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in hem, dien Hij gezonden heeft.

30 Zij zeiden dan tot hem : Wat teeken doet Gij dan, opdat wij het mogen zien, en u gelooven? wat werkt gij?

31 Onze vaders hebben het manna gegeten in de woestijn; gelijk geschreven is : Hij gaf hun het brood uit den hemel te eten.

32 Jezus dan zeide tot hen : Voorwaar, voorwaar zeg ik u : Mozes heeft u niet gegeven het brood uit den hemel; maar mijn Vader geeft u dat ware brood uit den hemel.

33 Want het brood Gods is hij, die uit den hemel nederdaalt, en die der wereld het leven geeft.

34 Zij zeiden dan tot hem : Heere! geef ons altijd dit brood.

35 En Jezus zeide tot hen : Ik ben het brood des levens; die tot mij komt, zal geenszins hongeren, en die in mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.

36 Maar ik heb u gezegd, dat gij mij ook gezien hebt, en gij gelooft niet.

37 Al wat mij de Vader geeft, zal tot mij komen; en die tot mij komt, zal ik geenszins uitwerpen.

38 Want ik ben uit den hemel nedergedaald, niet opdat ik mijnen wil zou doen, maar den wil desgenen, die mij gezonden heeft.

39 En dit is de wil des Vaders, die mij gezonden heeft, dat al wat Hij mij gegeven heeft, ik daaruit niet verlieze, maar hetzelve opwekke ten uitersten dage.

40 En dit is de wil desgenen, die mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt, en in hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en ik zal hem opwekken ten uitersten dage.

41 De Joden dan murmureerden over hem, omdat hij gezegd had : Ik ben het brood, dat uit den hemel nedergedaald is.

42 En zij zeiden : Is deze niet Jezus, de zoon van Jozef, wiens vader en moeder wij kennen? hoe zegt deze dan : Ik ben uit den hemel nedergedaald?

43 Jezus antwoordde dan, en zeide tot hen : Murmureert niet onder elkander.

44 Niemand kan tot mij komen, ten zij dat de Vader, die mij gezonden heeft, hem trekke; en ik zal hem opwekken ten uitersten dage.

45 Er is geschreven in de profeten : En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan, die *het* van den Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot mij.

46 Niet dat iemand den Vader gezien heeft, dan die van God is; deze heeft den Vader gezien.

47 Voorwaar, voorwaar zeg ik u : die in mij gelooft, heeft het eeuwige leven.

48 Ik ben het brood des levens.

49 Uwe vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, en zij zijn gestorven.

50 Dit is het brood, dat uit den hemel nederdaalt, opdat de mensch daarvan ete, en niet sterve.

51 Ik ben dat levende brood, dat uit den hemel nedergedaald is; zoo iemand van dit brood eet, die zal in der eeuwigheid leven. En het brood, dat ik geven zal, is mijn vleesch, hetwelk ik geven zal voor het leven der wereld.

52 De Joden dan streden onder elkander, zeggende : Hoe kan ons deze *zijn* vleesch te eten geven?

53 Jezus dan zeide tot hen : Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden : ten zij dat gij het vleesch des Zoons des menschen eet, en zijn bloed drinkt, zoo hebt gij geen leven in u zelven.

54 Die mijn vleesch eet, en mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven; en ik zal hem opwekken ten uitersten dage.

55 Want mijn vleesch is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank.

56 Die mijn vleesch eet, en mijn bloed drinkt, die blijft in mij, en ik in hem.

57 Gelijkerwijs mij de levende Vader gezonden heeft, en ik leve door den Vader; *alzoo* die mij eet, dezelve zal leven door mij.

58 Dit is het brood, dat uit den hemel nedergedaald is; niet gelijk uwe vaders het manna gegeten hebben, en zijn gestorven. Die dit brood eet, zal in der eeuwigheid leven.

59 Deze dingen zeide hij in de synagoge, leerende te Kapérnaüm.

60 Velen dan van zijne discipelen, *dit* hoorende, zeiden : Deze rede is hard; wie kan dezelve hooren?

61 Jezus nu, wetende bij zich zelven, dat zijne discipelen daarover murmureerden, zeide tot hen : Ergert ulieden dit?

62 *Wat zou het* dan *zijn,* zoo gij den Zoon des menschen zaagt opvaren, daar hij te voren was?

63 De Geest is het, die levend maakt; het vleesch is niet nut. De woorden, die ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven.

64 Maar er zijn sommigen van ulieden, die niet gelooven. Want Jezus wist van den beginne, wie zij waren, die niet geloofden, en wie hij was, die hem verraden zou.

65 En hij zeide: Daarom heb ik u gezegd, dat niemand tot mij komen kan, ten zij dat het hem gegeven zij van mijnen Vader.

66 Van toen af gingen velen zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met hem.

67 Jezus dan zeide tot de twaalven: Wilt gijlieden ook niet weggaan?

68 Simon Petrus dan antwoordde hem: Heere! tot wien zullen wij heengaan? gij hebt de woorden des eeuwigen levens.

69 En wij hebben geloofd en bekend, dat gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.

70 Jezus antwoordde hun: Heb ik niet u twaalf uitverkoren? en één uit u is een duivel.

71 En hij zeide *dit van* Judas, Simons *zoon,* Iskáriot: want deze zou hem verraden, zijnde één van de twaalven.

HOOFDSTUK VII.

EN na dezen wandelde Jezus in Galiléa: want hij wilde in Judéa niet wandelen, omdat de Joden hem zochten te dooden.

2 En het feest der Joden, *namelijk* de *loof*hutten-zetting, was nabij.

3 Zoo zeiden dan zijne broeders tot hem: Vertrek van hier, en ga heen in Judéa, opdat ook uwe discipelen uwe werken mogen aanschouwen, die gij doet.

4 Want niemand doet iets in het verborgen, en zoekt zelf, dat men opentlijk van hem spreke. Indien gij deze dingen doet, zoo openbaar u zelven aan de wereld.

5 Want ook zijne broeders geloofden niet in hem.

6 Jezus dan zeide tot hen: Mijn tijd is nog niet hier; maar uw tijd is altijd bereid.

7 De wereld kan ulieden niet haten, maar mij haat zij, omdat ik van dezelve getuig, dat hare werken boos zijn.

8 Gaat gijlieden op tot dit feest; ik ga nog niet op tot dit feest: want mijn tijd is nog niet vervuld.

9 En als hij deze dingen tot hen gezegd had, bleef hij in Galiléa.

10 Maar als zijne broeders opgegaan waren, toen ging hij ook zelf op tot het feest, niet opentlijk, maar als in het verborgen.

11 De Joden dan zochten hem in het feest, en zeiden: Waar is hij?

12 En er was veel gemurmels van hem onder de scharen. Sommigen zeiden: Hij is goed; en anderen zeiden: Neen, maar hij verleidt de schare.

13 Nogtans sprak niemand vrijmoedigliik van hem, om de vrees der Joden.

14 Doch als het nu in het midden van het feest was, zoo ging Jezus op in den tempel, en leerde.

15 En de Joden verwonderden zich, zeggende: Hoe weet deze de Schriften, daar hij ze niet geleerd heeft?

16 Jezus antwoordde hun, en zeide: Mijne leer is mijne niet, maar desgenen, die mij gezonden heeft.

17 Zoo iemand wil deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is, dan *of* ik van mij zelven spreek.

18 Die van zich zelven spreekt, zoekt zijne eigene eer; maar die de eer zoekt desgenen, die hem gezonden heeft, die is waarachtig, en geene ongeregtigheid is in hem.

19 Heeft Mozes u niet de wet gegeven? en niemand van u doet de wet. Wat zoekt gij mij te dooden?

20 De schare antwoordde en zeide: Gij hebt den duivel, wie zoekt u te dooden?

21 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Één werk heb ik gedaan, en gij verwondert u allen.

22 Daarom heeft Mozes ulieden de besnijdenis gegeven, (niet dat zij uit Mozes is, maar uit de vaderen) en gij besnijdt een' mensch op den sabbat.

23 Indien een mensch de besnijdenis ontvangt op den sabbat, opdat de wet van Mozes niet gebroken worde; zijt gij toornig op mij, dat ik eenen geheelen mensch gezond gemaakt heb op den sabbat?

24 Oordeelt niet naar het aanzien, maar oordeelt een regtvaardig oordeel.

25 Sommigen dan uit die van Jerúzalem zeiden: Is deze niet, dien zij zoeken te dooden?

26 En ziet, hij spreekt vrijmoedigliik, en zij zeggen hem niets. Zouden nu wel de oversten waarlijk weten, dat deze waarlijk is de Christus?

27 Doch van dezen weten wij, van waar hij is; maar de Christus, wanneer hij komen zal, zoo zal niemand weten, van waar hij is.

28 Jezus dan riep in den tempel, leerende en zeggende: En gij kent mij, en gij weet, van waar ik ben; en ik ben van mij zelven niet gekomen, maar Hij is waarachtig, die mij gezonden heeft, welken gijlieden niet kent.

29 Maar ik ken Hem, want ik ben van Hem, en Hij heeft mij gezonden.

30 Zij zochten hem dan te grijpen; maar niemand sloeg de hand aan hem, want zijne ure was nog niet gekomen.

31 En velen uit de schare geloofden in hem, en zeiden: Wanneer de Christus zal gekomen zijn, zal hij ook meer teekenen doen dan die, welke deze gedaan heeft?

32 De farizeën hoorden, dat de schare dit van hem murmelde; en de farizeën en de overpriesters zonden dienaren, opdat zij hem grijpen zouden.

33 Jezus dan zeide tot hen: Nog eenen kleinen tijd ben ik bij u, en ik ga heen tot dengenen, die mij gezonden heeft.

34 Gij zult mij zoeken, en gij zult *mij* niet vinden; en waar ik ben, kunt gij niet komen.

35 De Joden dan zeiden tot elkander: Waar zal deze heengaan, dat wij hem niet zullen vinden? Zal hij tot de verstrooide Grieken gaan, en de Grieken leeren?

36 Wat is dit voor eene rede, die hij gezegd heeft: Gij zult mij zoeken, en zult *mij* niet vinden; en waar ik ben, kunt gij niet komen?

37 En op den laatsten dag, *zijnde* den grooten *dag* van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Zoo iemand dorst, die kome tot mij en drinke.

38 Die in mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stroomen des levenden waters zullen uit zijnen buik vloeijen.

39 (En dit zeide hij van den Geest, denwelken ontvangen zouden, die in hem gelooven: want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.)

40 Velen dan uit de schare, deze rede hoorende, zeiden: Deze is waarlijk de profeet.

41 Anderen zeiden: Deze is de Christus. En anderen zeiden: Zal dan de Christus uit Galiléa komen?

42 Zegt de Schrift niet, dat de Christus komen zal uit den zade Davids, en van het vlek Beth-lehem, waar David was?

43 Er werd dan tweedragt onder de schare, om zijnentwil.

44 En sommigen van hen wilden hem grijpen; maar niemand sloeg de handen aan hem.

45 De dienaars dan kwamen tot de overpriesters en farizeën; en die zeiden tot hen: Waarom hebt gij hem niet gebragt?

46 De dienaars antwoordden: Nooit heeft een mensch alzoo gesproken, gelijk deze mensch.

47 De farizeën dan antwoordden hun: Zijt ook gijlieden verleid?

48 Heeft iemand uit de oversten in hem geloofd, of uit de farizeën?

49 Maar deze schare, die de wet niet weet, is vervloekt!

50 Nicodemus zeide tot hen, welke des nachts tot hem gekomen was, zijnde één uit hen:

51 Oordeelt ook onze wet den mensch, ten zij dat zij eerst van hem gehoord heeft, en verstaat, wat hij doet?

52 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Zijt gij ook uit Galiléa? Onderzoek en zie, dat uit Galiléa geen profeet opgestaan is.

53 En een iegelijk ging heen naar zijn huis.

HOOFDSTUK VIII.

1 MAAR Jezus ging naar den Olijfberg.

2 En des morgens vroeg kwam hij wederom in den tempel, en al het volk kwam tot hem; en nedergezeten zijnde, leerde hij hen.

3 En de schriftgeleerden en de farizeën bragten tot hem eene vrouw, in overspel gegrepen;

4 En haar gesteld hebbende in het midden, zeiden zij tot hem: Meester! deze vrouw is op de daad zelve gegrepen, overspel begaande.

5 En Mozes heeft ons in de wet geboden, dat dezulken gesteenigd zullen worden; gij dan, wat zegt gij?

6 En dit zeiden zij, hem verzoekende, opdat zij *iets* hadden, om hem te beschuldigen. Maar Jezus, nederbukkende, schreef met den vinger in de aarde.

7 En als zij hem bleven vragen, rigtte hij zich op, en zeide tot hen: Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst den steen op haar.

8 En wederom nederbukkende, schreef hij in de aarde.

9 Maar zij, *dit* hoorende, en van *hun* geweten overtuigd zijnde, gingen uit, de één na den anderen, beginnende van de oudsten tot de laatsten; en Jezus werd alleen gelaten, en de vrouw in het midden staande.

10 En Jezus, zich oprigtende, en niemand ziende dan de vrouw, zeide tot haar: Vrouw! waar zijn deze uwe beschuldigers? heeft u niemand veroordeeld?

11 En zij zeide: Niemand, Heere! En Jezus zeide tot haar: Zoo veroordeele ik u ook niet; ga heen, en zondig niet meer.

12 Jezus dan sprak wederom tot henlieden, zeggende: Ik ben het licht der wereld; die mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.

13 De farizeën dan zeiden tot hem: Gij getuigt van u zelven; uwe getuigenis is niet waarachtig.

14 Jezus antwoordde, en zeide tot hen: Hoewel ik van mij zelven getuig, zoo is *nogtans* mijne getuigenis waarachtig: want ik weet, van waar ik gekomen ben, en waar ik heenga; maar gijlieden weet niet, van waar ik kome, en waar ik heenga.

15 Gij oordeelt naar het vleesch; ik oordeel niemand.

16 En indien ik ook oordeel, mijn oordeel is waarachtig: want ik ben niet alleen, maar ik en de Vader, die mij gezonden heeft.

17 En er is ook in uwe wet geschreven, dat de getuigenis van twee menschen waarachtig is.

18 Ik ben het, die van mij zelven getuig, en de Vader, die mij gezonden heeft, getuigt van mij.

19 Zij dan zeiden tot hem: Waar is uw Vader? Jezus antwoordde: Gij kent noch mij, noch mijnen Vader; indien gij mij kendet, zoo zoudt gij ook mijnen Vader kennen.

20 Deze woorden sprak Jezus bij de schatkist, leerende in den tempel; en niemand greep hem, want zijne ure was nog niet gekomen.

21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Ik ga heen, en gij zult mij zoeken, en in uwe zonde zult gij sterven; waar ik heenga, kunt gijlieden niet komen.

22 De Joden dan zeiden: Zal hij ook zich zelven dooden, omdat hij zegt: Waar ik heenga, kunt gijlieden niet komen?

23 En hij zeide tot hen: Gijlieden zijt van beneden, ik ben van boven; gij zijt uit deze wereld, ik ben niet uit deze wereld.

24 Ik heb u dan gezegd, dat gij in uwe zonden zult sterven: want indien gij niet gelooft, dat ik *die* ben, gij zult in uwe zonden sterven.

25 Zij zeiden dan tot hem: Wie zijt gij? En Jezus zeide tot hen: Wat ik van den beginne ulieden ook zegge.

26 Ik heb vele dingen van u te zeggen en te oordeelen; maar die mij gezonden heeft, is waarachtig; en de dingen, die ik van Hem gehoord heb, dezelve spreek ik tot de wereld.

27 Zij verstonden niet, dat hij hun van den Vader sprak.

28 Jezus dan zeide tot hen: Wanneer gij den Zoon des menschen zult verhoogd hebben, dan zult gij verstaan, dat ik *die* ben, en *dat* ik van mij zelven niets doe; maar deze dingen spreek ik, gelijk mijn Vader mij geleerd heeft.

29 En die mij gezonden heeft, is met mij. De Vader heeft mij niet alleen gelaten, want ik doe altijd, wat Hem behagelijk is.

30 Als hij deze dingen sprak, geloofden velen in hem.

31 Jezus dan zeide tot de Joden, die *in* hem geloofden: Indien gijlieden in mijn woord blijft, zoo zijt gij waarlijk mijne discipelen;

32 En zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken.

33 Zij antwoordden hem: Wij zijn Abrahams zaad, en hebben nooit iemand gediend; hoe zegt gij *dan*: Gij zult vrij worden?

34 Jezus antwoordde hun: Voorwaar, voorwaar zeg ik u: een iegelijk, die de zonde doet, is een dienstknecht der zonde.

35 En de dienstknecht blijft niet eeuwiglijk in het huis, de zoon blijft er eeuwiglijk.

36 Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zoo zult gij waarlijk vrij zijn.

37 Ik weet, dat gij Abrahams zaad zijt; maar gij zoekt mij te dooden, want mijn woord heeft in u geene plaats.

38 Ik spreek, wat ik bij mijnen Vader gezien heb; gij doet dan ook, wat gij bij uwen vader gezien hebt.

39 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Abraham is onze vader. Jezus zeide tot hen: Indien gij Abrahams kinderen waart, zoo zoudt gij de werken van Abraham doen.

40 Maar nu zoekt gij mij te dooden, eenen mensch, die u de waarheid gesproken heb, welke ik van God gehoord heb. Dat deed Abraham niet.

41 Gij doet de werken uws vaders. Zij zeiden dan tot hem : Wij zijn niet geboren uit hoererij; wij hebben éénen Vader, *namelijk* God.

42 Jezus dan zeide tot hen : Indien God uw vader wâre, zoo zoudt gij mij liefhebben; want ik ben van God uitgegaan, en kome *van Hem*. Want ik ben ook van mij zelven niet gekomen, maar Hij heeft mij gezonden.

43 Waarom kent gij mijne spraak niet? *Het is,* omdat gij mijn woord niet kunt hooren.

44 Gij zijt uit den vader den duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen; die was een menschenmoorder van den beginne, en is in de waarheid niet staande gebleven : want geene waarheid is in hem. Wanneer hij de leugen spreekt, zoo spreekt hij uit zijn eigen : want hij is een leugenaar, en de vader derzelve *leugen*.

45 Maar mij, omdat ik *u* de waarheid zeg, gelooft gij niet.

46 Wie van u overtuigt mij van zonde? En indien ik de waarheid zeg, waarom gelooft gij mij niet?

47 Die uit God is, hoort de woorden Gods; daarom hoort gijlieden niet, omdat gij uit God niet zijt.

48 De Joden dan antwoordden en zeiden tot hem : Zeggen wij niet wel, dat gij een Samaritaan zijt, en den duivel hebt?

49 Jezus antwoordde : Ik heb den duivel niet, maar ik eer mijnen Vader, en gij onteert mij.

50 Doch ik zoek mijne eer niet; er is een, die ze zoekt en oordeelt.

51 Voorwaar, voorwaar zeg ik u : zoo iemand mijn woord zal bewaard hebben, die zal den dood niet zien in der eeuwigheid.

52 De Joden dan zeiden tot hem : Nu bekennen wij, dat gij den duivel hebt. Abraham is gestorven, en de profeten; en zegt gij : Zoo iemand mijn woord bewaard zal hebben, die zal den dood niet smaken in der eeuwigheid?

53 Zijt gij meerder, dan onze vader Abraham, welke gestorven is? en de profeten zijn gestorven; wien maakt gij u zelven?

54 Jezus antwoordde : Indien ik mij zelven eere, zoo is mijne eer niets; mijn Vader is het, die mij eert, welken gij zegt, dat uw God is.

55 En gij kent Hem niet, maar ik ken Hem; en indien ik zeg, dat ik Hem niet ken, zoo zal ik ulieden gelijk zijn, *dat is* een leugenaar; maar ik ken Hem, en bewaar zijn woord.

56 Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij mijnen dag zien zou; en hij heeft *hem* gezien, en is verblijd geweest.

57 De Joden dan zeiden tot hem : Gij hebt nog geen vijftig jaren, en hebt gij Abraham gezien?

58 Jezus zeide tot hen : Voorwaar, voorwaar zeg ik u : eer Abraham was, ben ik.

59 Zij namen dan steenen op, dat zij ze op hem wierpen. Maar Jezus verbergde zich, en ging uit den tempel, gaande door het midden van hen; en ging alzoo voorbij.

HOOFDSTUK IX.

EN voorbijgaande, zag hij eenen mensch, blind van de geboorte af.

2 En zijne discipelen vraagden hem, zeggende : Rabbi! wie heeft er gezondigd, deze, of zijne ouders, dat hij blind zou geboren worden?

3 Jezus antwoordde : Noch deze heeft gezondigd, noch zijne ouders; maar *dit is geschied,* opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden.

4 Ik moet werken de werken desgenen, die mij gezonden heeft, zoo lang het dag is; de nacht komt, wanneer niemand werken kan.

5 Zoo lang ik in de wereld ben, zoo ben ik het licht der wereld.

6 Dit gezegd hebbende, spoog hij op de aarde, en maakte slijk uit dat speeksel, en streek dat slijk op de oogen des blinden;

7 En zeide tot hem : Ga heen, wasch u in het badwater Silóam ('t welk overgezet wordt, uitgezonden). Hij dan ging heen en wiesch zich, en kwam ziende.

8 De geburen dan, en die hem te voren gezien hadden, dat hij blind was, zeiden : Is deze niet, die zat en bedelde?

9 Anderen zeiden : Hij is het; en anderen : Hij is hem gelijk. Hij zeide : Ik ben het.

10 Zij dan zeiden tot hem : Hoe zijn u de oogen geopend?

11 Hij antwoordde en zeide : De mensch, genaamd Jezus, maakte slijk, en bestreek mijne oogen, en zeide tot mij : Ga heen aan

het badwater Silóam, en wasch u. En ik ging heen, en wiesch mij, en ik werd ziende.
12 Zij dan zeiden tot hem : Waar is die? Hij zeide : Ik weet het niet.
13 Zij bragten hem tot de farizeën, hem *namelijk*, die te voren blind *geweest was*.
14 En het was sabbat, als Jezus het slijk maakte, en zijne oogen opende.
15 De farizeën dan vraagden hem ook wederom, hoe hij ziende geworden was. En hij zeide tot hen : Hij leide slijk op mijne oogen, en ik wiesch mij, en ik zie.
16 Sommigen dan uit de farizeën zeiden : Deze mensch is van God niet, want hij houdt den sabbat niet. Anderen zeiden : Hoe kan een mensch, *die* een zondaar is, zulke teekenen doen? En er was tweedragt onder hen.
17 Zij zeiden wederom tot den blinden : Gij, wat zegt gij van hem, dewijl hij uwe oogen geopend heeft? En hij zeide : Hij is een profeet.
18 De Joden dan geloofden van hem niet, dat hij blind geweest was, en ziende was geworden, totdat zij geroepen hadden de ouders desgenen, die ziende geworden was.
19 En zij vraagden hun, zeggende : Is deze uw zoon, welken gij zegt, dat blind geboren is? Hoe ziet hij dan nu?
20 Zijne ouders antwoordden hun en zeiden : Wij weten, dat deze onze zoon is, en dat hij blind geboren is;
21 Maar hoe hij nu ziet, weten wij niet; of wie zijne oogen geopend heeft, weten wij niet; hij heeft *zijnen* ouderdom, vraagt hem zelven; hij zal van zich zelven spreken.
22 Dit zeiden zijne ouders, omdat zij de Joden vreesden : want de Joden hadden alreede te zamen een besluit gemaakt, zoo iemand hem beleed de Christus te zijn, dat die uit de synagoge zou geworpen worden.
23 Daarom zeiden zijne ouders : Hij heeft *zijnen* ouderdom, vraagt hem zelven.
24 Zij dan riepen voor de tweede maal den mensch, die blind geweest was, en zeiden tot hem : Geef God de eer; wij weten, dat deze mensch een zondaar is.
25 Hij dan antwoordde en zeide : Of hij een zondaar is, weet ik niet; één ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie.
26 En zij zeiden wederom tot hem : Wat heeft hij u gedaan? hoe heeft hij uwe oogen geopend?
27 Hij antwoordde hun : Ik heb het u alreede gezegd, en gij hebt het niet gehoord; wat wilt gij het wederom hooren? wilt gijlieden ook zijne discipelen worden?
28 Zij gaven hem dan scheldwoorden, en zeiden : Gij zijt zijn discipel, maar wij zijn discipelen van Mozes.
29 Wij weten, dat God tot Mozes gesproken heeft; maar dezen weten wij niet, van waar hij is.
30 De mensch antwoordde en zeide tot hen : Hierin is immers *wat* wonders, dat gij niet weet, van waar hij is, en *nogtans* heeft hij mijne oogen geopend.
31 En wij weten, dat God de zondaars niet hoort; maar zoo iemand godvruchtig is, en zijnen wil doet, dien hoort Hij.
32 Van *alle* eeuwe is het niet gehoord, dat iemand eens blindgeborenen oogen geopend heeft.
33 Indien deze van God niet ware, hij zou niets kunnen doen.
34 Zij antwoordden, en zeiden tot hem : Gij zijt geheel in zonden geboren, en leert gij ons? En zij wierpen hem uit.
35 Jezus hoorde, dat zij hem uitgeworpen hadden, en hem vindende, zeide hij tot hem : Gelooft gij in den Zoon van God?
36 Hij antwoordde en zeide : Wie is hij, Heere! opdat ik in hem moge gelooven?
37 En Jezus zeide tot hem : En gij hebt hem gezien, en die met u spreekt, dezelve is het.
38 En hij zeide : Ik geloof, Heere! En hij aanbad hem.
39 En Jezus zeide : Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden.
40 En dit hoorden *eenigen* uit de farizeën, die bij hem waren, en zeiden tot hem : Zijn wij dan ook blind?
41 Jezus zeide tot hen : Indien gij blind waart, zoo zoudt gij geene zonde hebben; maar nu zegt gij : Wij zien; zoo blijft dan uwe zonde.

HOOFDSTUK X.

VOORWAAR, voorwaar zeg ik ulieden : die niet ingaat door de deur in den stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en moordenaar.
2 Maar die door de deur ingaat, is een herder der schapen.
3 Dezen doet de deurwachter open, en de schapen hooren zijne stem; en hij roept

zijne schapen bij name, en leidt ze uit.
4 En wanneer hij zijne schapen uitgedreven heeft, zoo gaat hij vóór hen heen; en de schapen volgen hem, overmits zij zijne stem kennen.
5 Maar eenen vreemden zullen zij geenszins volgen, maar zullen van hem vlieden; overmits zij de stem der vreemden niet kennen.
6 Deze gelijkenis zeide Jezus tot hen; maar zij verstonden niet, wat het was, dat hij tot hen sprak.
7 Jezus dan zeide wederom tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg ik u: ik ben de deur der schapen.
8 Allen, zoo velen als er vóór mij zijn gekomen, zijn dieven en moordenaars; maar de schapen hebben hen niet gehoord.
9 Ik ben de deur: indien iemand door mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden.
10 De dief komt niet, dan opdat hij stele, en slagte, en verderve; ik ben gekomen, opdat zij het leven hebben, en overvloed hebben.
11 Ik ben de goede Herder: de goede herder stelt zijn leven voor de schapen.
12 Maar de huurling, en die geen herder is, wien de schapen niet eigen zijn, ziet den wolf komen, en verlaat de schapen, en vliedt; en de wolf grijpt ze, en verstrooit de schapen.
13 En de huurling vliedt, overmits hij een huurling is, en heeft geene zorg voor de schapen.
14 Ik ben de goede Herder; en ik ken de mijnen, en worde van de mijnen gekend.
15 Gelijkerwijs de Vader mij kent, *alzoo* ken ik ook den Vader; en ik stel mijn leven voor de schapen.
16 Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet ik ook toebrengen: en zij zullen mijne stem hooren; en het zal worden éene kudde, *en* één herder.
17 Daarom heeft mij de Vader lief, overmits ik mijn leven afleg, opdat ik hetzelve wederom neme.
18 Niemand neemt hetzelve van mij, maar ik leg het van mij zelven af; ik heb magt hetzelve af te leggen, en heb magt hetzelve wederom te nemen. Dit gebod heb ik van mijnen Vader ontvangen.
19 Er werd dan wederom tweedragt onder de Joden, om dezer woorden wil.
20 En velen van hen zeiden: Hij heeft den duivel, en is uitzinnig; wat hoort gij hem?
21 Anderen zeiden: Dit zijn geene woorden eens bezetenen; kan ook de duivel der blinden oogen openen?
22 En het was het feest der vernieuwing des tempels te Jerúzalem, en het was winter.
23 En Jezus wandelde in den tempel, in het voorhof van Sálomo.
24 De Joden dan omringden hem, en zeiden tot hem: Hoe lang houdt gij onze ziel op? indien gij de Christus zijt, zeg het ons vrij uit.
25 Jezus antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, en gij gelooft het niet. De werken, die ik doe in den naam mijns Vaders, die getuigen van mij.
26 Maar gijlieden gelooft niet, want gij zijt niet van mijne schapen, gelijk ik u gezegd heb.
27 Mijne schapen hooren mijne stem, en ik ken dezelve, en zij volgen mij.
28 En ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit mijne hand rukken.
29 Mijn Vader, die ze mij gegeven heeft, is meerder dan allen; en niemand kan ze rukken uit de hand mijns Vaders.
30 Ik en de Vader zijn één.
31 De Joden dan namen wederom steenen op, om hem te steenigen.
32 Jezus antwoordde hun: Ik heb u vele treffelijke werken getoond van mijnen Vader; om welk werk van die steenigt gij mij?
33 De Joden antwoordden hem, zeggende: Wij steenigen u niet over *eenig* goed werk, maar over *Gods*lastering, en omdat gij, een mensch zijnde, u zelven God maakt.
34 Jezus antwoordde hun: Is er niet geschreven in uwe wet: Ik heb gezegd, gij zijt goden?
35 Indien *de wet* die goden genaamd heeft, tot welken het woord Gods geschied is, en de Schrift niet kan gebroken worden;
36 Zegt gijlieden *tot mij*, dien de Vader geheiligd en in de wereld gezonden heeft: Gij lastert *God*; omdat ik gezegd heb: Ik ben Gods Zoon?
37 Indien ik niet doe de werken mijns Vaders, zoo gelooft mij niet;
38 Maar indien ik ze doe, en zoo gij mij niet gelooft, zoo gelooft de werken; opdat gij moogt bekennen en gelooven, dat de Vader in mij is, en ik in Hem.
39 Zij zochten dan wederom hem te

grijpen, en hij ontging uit hunne hand.
40 En hij ging wederom over de Jordaan, tot de plaats, waar Johannes eerst doopte; en hij bleef aldaar.
41 En velen kwamen tot hem en zeiden: Johannes deed wel geen teeken; maar alles, wat Johannes van dezen zeide, was waar.
42 En velen geloofden aldaar in hem.

HOOFDSTUK XI.

EN er was een zeker *man* krank, *genaamd* Lázarus, van Bethánië, uit het vlek van Maria en hare zuster Martha.
2 (Maria nu was degene, die den Heer gezalfd heeft met zalf, en zijne voeten afgedroogd heeft met hare haren; welker broeder Lázarus krank was.)
3 Zijne zusters dan zonden tot hem, zeggende: Heere! zie, dien gij liefhebt, is krank.
4 En Jezus, *dat* hoorende, zeide: Deze krankheid is niet tot den dood, maar ter heerlijkheid Gods; opdat de Zone Gods door dezelve verheerlijkt worde.
5 Jezus nu had Martha, en hare zuster, en Lázarus lief.
6 Als hij dan gehoord had, dat hij krank was, toen bleef hij *nog* twee dagen in de plaats, waar hij was.
7 Daarna zeide hij verder tot de discipelen: Laat ons wederom naar Judéa gaan.
8 De discipelen zeiden tot hem: Rabbi! de Joden hebben u nu *onlangs* gezocht te steenigen, en gaat gij wederom derwaarts?
9 Jezus antwoordde: Zijn er niet twaalf uren in den dag? Indien iemand in den dag wandelt, zoo stoot hij zich niet, overmits hij het licht dezer wereld ziet;
10 Maar indien iemand in den nacht wandelt, zoo stoot hij zich, overmits het licht in hem niet is.
11 Dit sprak hij; en daarna zeide hij tot hen: Lázarus, onze vriend, slaapt; maar ik ga heen, om hem uit den slaap op te wekken.
12 Zijne discipelen dan zeiden: Heere! indien hij slaapt, zoo zal hij gezond worden.
13 Doch Jezus had gesproken van zijnen dood; maar zij meenden, dat hij sprak van de rust des slaaps.
14 Toen zeide dan Jezus tot hen vrij uit: Lázarus is gestorven.
15 En ik ben blijde om uwentwil, dat ik dáár niet geweest ben, opdat gij gelooven moogt; doch laat ons tot hem gaan.
16 Thomas dan, genaamd Didymus, zeide tot *zijne* mede-discipelen: Laat ons ook gaan, opdat wij met hem sterven.
17 Jezus dan, gekomen zijnde, vond, dat hij nu vier dagen in het graf geweest was.
18 (Bethánië nu was nabij Jerúzalem, omtrent vijftien stadiën van *daar*.)
19 En velen uit de Joden waren gekomen tot Martha en Maria, opdat zij haar vertroosten zouden over haren broeder.
20 Martha dan, als zij hoorde, dat Jezus kwam, ging hem te gemoet; doch Maria bleef in huis zitten.
21 Zoo zeide Martha dan tot Jezus: Heere! waart gij hier geweest, zoo ware mijn broeder niet gestorven;
22 Maar ook nu weet ik, dat alles, wat gij van God begeeren zult, God u het geven zal.
23 Jezus zeide tot haar: Uw broeder zal wederopstaan.
24 Martha zeide tot hem: Ik weet, dat hij opstaan zal in de opstanding ten laatsten dage.
25 Jezus zeide tot haar: Ik ben de opstanding en het leven; die in mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven;
26 En een iegelijk, die leeft, en in mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid. Gelooft gij dat?
27 Zij zeide tot hem: Ja Heere! ik heb geloofd, dat gij zijt de Christus, de Zone Gods, die in de wereld komen zou.
28 En dit gezegd hebbende, ging zij heen, en riep Maria, hare zuster, heimelijk, zeggende: De Meester is daar, en hij roept u.
29 Deze, als zij *dat* hoorde, stond haastelijk op, en ging tot hem.
30 (Jezus nu was nog in het vlek niet gekomen, maar was in de plaats, waar hem Martha te gemoet gekomen was.)
31 De Joden dan, die met haar in het huis waren, en haar vertroostten, ziende Maria, dat zij haastelijk opstond en uitging, volgden haar, zeggende: Zij gaat naar het graf, opdat zij aldaar weene.
32 Maria dan, als zij kwam, waar Jezus was, en hem zag, viel aan zijne voeten, zeggende tot hem: Heere! indien gij hier geweest waart, zoo ware mijn broeder niet gestorven.
33 Jezus dan, als hij haar zag weenen, en de Joden, die met haar kwamen, *ook* weenen, werd zeer bewogen in den geest, en ontroerde zich zelven;

34 En zeide : Waar hebt gij hem gelegd? Zij zeiden tot hem : Heere! kom en zie het.

35 Jezus weende.

36 De Joden dan zeiden : Ziet, hoe lief hij hem had!

37 En sommigen uit hen zeiden : Kon hij, die de oogen des blinden geopend heeft, niet maken, dat ook deze niet gestorven ware?

38 Jezus dan wederom in zich zelven zeer bewogen zijnde, kwam tot het graf; en het was eene spelonk, en een steen was daarop gelegd.

39 Jezus zeide : Neemt den steen weg. Martha, de zuster des gestorvenen, zeide tot hem : Heere! hij riekt nu al, want hij heeft vier dagen *aldaar gelegen*.

40 Jezus zeide tot haar : Heb ik u niet gezegd, dat, zoo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?

41 Zij namen dan den steen weg, waar de gestorvene lag. En Jezus hief de oogen opwaarts, en zeide : Vader! ik dank u, dat Gij mij gehoord hebt.

42 Doch ik wist, dat Gij mij altijd hoort; maar om der schare wil, die rondom staat, heb ik *dit* gezegd, opdat zij zouden gelooven, dat Gij mij gezonden hebt.

43 En als hij dit gezegd had, riep hij met groote stemme : Lázarus, kom uit!

44 En de gestorvene kwam uit, gebonden aan handen en voeten met grafdoeken, en zijn aangezigt was omwonden met eenen zweetdoek. Jezus zeide tot hen : Ontbindt hem, en laat hem heengaan.

45 Velen dan uit de Joden, die tot Maria gekomen waren, en aanschouwd hadden, hetgeen Jezus gedaan had, geloofden in hem.

46 Maar sommigen van hen gingen tot de farizeën, en zeiden tot hen, hetgeen Jezus gedaan had.

47 De overpriesters dan en de farizeën vergaderden den raad, en zeiden : Wat zullen wij doen? want deze mensch doet vele teekenen.

48 Indien wij hem alzoo laten *geworden*, zij zullen allen in hem gelooven, en de Romeinen zullen komen, en wegnemen beide onze plaats en volk.

49 En één uit hen, *namelijk* Kajafas, die deszelven jaars hoogepriester was, zeide tot hen : Gij verstaat niets;

50 En gij overlegt niet, dat het ons nut is, dat één mensch sterve voor het volk, en het geheele volk niet verloren ga.

51 En dit zeide hij niet uit zich zelven; maar, zijnde hoogepriester deszelven jaars, profeteerde hij, dat Jezus sterven zou voor het volk;

52 En niet alleen voor dat volk, maar opdat hij ook de kinderen Gods, die verstrooid waren, tot één zou vergaderen.

53 Van dien dag dan af raadslaagden zij te zamen, dat zij hem dooden zouden.

54 Jezus dan wandelde niet meer vrijelijk onder de Joden; maar ging van daar naar het land bij de woestijn, naar de stad, genaamd Efraïm, en verkeerde aldaar met zijne discipelen.

55 En het pascha der Joden was nabij, en velen uit dat land gingen op naar Jerúzalem, vóór het pascha, opdat zij zich zelven reinigden.

56 Zij zochten dan Jezus, en zeiden onder elkander, staande in den tempel : Wat dunkt u? *dunkt u*, dat hij niet komen zal tot het feest?

57 De overpriesters nu en de farizeën hadden een gebod gegeven, dat, zoo iemand wist, waar hij was, hij het zou te kennen geven, opdat zij hem mogten vangen.

HOOFDSTUK XII.

JEZUS dan kwam zes dagen vóór het pascha te Bethánië, daar Lázarus was, die gestorven was geweest, welken hij opgewekt had uit de dooden.

2 Zij bereidden hem dan aldaar een avondmaal, en Martha diende; en Lázarus was één van degenen, die met hem aanzaten.

3 Maria dan, genomen hebbende een pond zalf van onvervalschten zeer kostelijken nardus, heeft de voeten van Jezus gezalfd, en met hare haren zijne voeten afgedroogd; en het huis werd vervuld van den reuk der zalf.

4 Zoo zeide dan één van zijne discipelen, *namelijk* Judas, Simons *zoon*, Iskáriot, die hem verraden zou :

5 Waarom is deze zalf niet verkocht voor drie honderd penningen, en den armen gegeven?

6 En dit zeide hij, niet omdat hij bezorgd was voor de armen, maar omdat hij een dief was, en de beurs had, en droeg hetgeen gegeven werd.

7 Jezus dan zeide : Laat af van haar; zij heeft dit bewaard tegen den dag mijner begrafenis.

8 Want de armen hebt gijlieden altijd met u, maar mij hebt gij niet altijd.
9 Eene groote schare dan der Joden verstond, dat hij aldaar was; en zij kwamen, niet alleen om Jezus wil, maar opdat zij ook Lázarus zouden zien, dien hij uit de dooden opgewekt had.
10 En de overpriesters beraadslaagden, dat zij ook Lázarus dooden zouden.
11 Want velen van de Joden gingen heen om zijnentwil, en geloofden in Jezus.
12 Des anderen daags, eene groote schare, die tot het feest gekomen was, hoorende, dat Jezus naar Jerùzalem kwam,
13 Namen de takken van palmboomen, en gingen uit hem te gemoet, en riepen: Hosanna! Gezegend *is* hij, die komt in den naam des Heeren, *hij die is* de Koning Israëls!
14 En Jezus vond eenen jongen ezel, en zat daarop; gelijk geschreven is:
15 Vrees niet, gij dochter Sion! zie, uw Koning komt, zittende op het veulen eener ezelin.
16 Doch dit verstonden zijne discipelen in het eerst niet: maar als Jezus verheerlijkt was, toen werden zij indachtig, dat dit van hem geschreven was, en *dat* zij hem dit gedaan hadden.
17 De schare dan, die met hem was, getuigde, dat hij Lázarus uit het graf geroepen, en hem uit de dooden opgewekt had.
18 Daarom ging ook de schare hem te gemoet, overmits zij gehoord had, dat hij dat teeken gedaan had.
19 De farizeën dan zeiden onder elkander: Ziet gij *wel,* dat gij gansch niet vordert? ziet, de *geheele* wereld gaat hem na.
20 En er waren sommige Grieken uit degenen, die opgekomen waren, opdat zij op het feest zouden aanbidden;
21 Dezen dan gingen tot Filippus, die van Beth-sáïda in Galiléa was, en baden hem, zeggende: Heer! wij wilden Jezus *wel* zien.
22 Filippus kwam en zeide het Andréas; en Andréas en Filippus wederom zeiden het Jezus.
23 Maar Jezus antwoordde hun, zeggende: De ure is gekomen, dat de Zoon des menschen zal verheerlijkt worden.
24 Voorwaar, voorwaar zeg ik u: indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft, zoo blijft hetzelve alleen; maar indien het sterft, zoo brengt het veel vrucht voort.
25 Die zijn leven liefheeft, zal hetzelve verliezen; en die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelve bewaren tot het eeuwige leven.
26 Zoo iemand mij dient, die volge mij; en waar ik ben, aldaar zal ook mijn dienaar zijn. En zoo iemand mij dient, de Vader zal hem eeren.
27 Nu is mijne ziel ontroerd; en wat zal ik zeggen? Vader! verlos mij uit deze ure! Maar hierom ben ik in deze ure gekomen.
28 Vader! verheerlijk uwen naam. Er kwam dan eene stem uit den hemel, *zeggende:* En Ik heb *hem* verheerlijkt, en Ik zal *hem* wederom verheerlijken.
29 De schare dan, die daar stond, en *dit* hoorde, zeide, dat er een donderslag geschied was. Anderen zeiden: Een engel heeft tot hem gesproken.
30 Jezus antwoordde en zeide: Niet om mijnentwil is deze stem geschied, maar om uwentwil.
31 Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden.
32 En ik, zoo wanneer ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal hen allen tot mij trekken.
33 (En dit zeide hij, beteekenende, hoedanigen dood hij sterven zou.)
34 De schare antwoordde hem: Wij hebben uit de wet gehoord, dat de Christus blijft in der eeuwigheid; en hoe zegt gij, dat de Zoon des menschen moet verhoogd worden? Wie is deze Zoon des menschen?
35 Jezus dan zeide tot hen: Nog een' kleinen tijd is het licht bij ulieden; wandelt, terwijl gij het licht hebt, opdat de duisternis u niet bevange. En die in de duisternis wandelt, weet niet, waar hij heengaat.
36 Terwijl gij het licht hebt, gelooft in het licht, opdat gij kinderen des lichts moogt zijn. Deze dingen sprak Jezus; en weggaande verbergde hij zich van hen.
37 En hoewel hij zoo vele teekenen voor hen gedaan had, *nogtans* geloofden zij in hem niet;
38 Opdat het woord van Jesaja, den profeet, vervuld werd, dat hij gesproken heeft: Heere! wie heeft onze prediking geloofd? en wien is de arm des Heeren geopenbaard?
39 Daarom konden zij niet gelooven, dewijl Jesaja wederom gezegd heeft:
40 Hij heeft hunne oogen verblind, en hun hart verhard; opdat zij met de oogen niet zien, en met het hart *niet* verstaan,

en zij bekeerd worden, en Ik hen geneze.
41 Dit zeide Jesaja, toen hij zijne heerlijkheid zag, en van Hem sprak.
42 Nogtans geloofden ook zelfs velen uit de oversten in hem; maar om der farizeën wil beleden zij het niet, opdat zij uit de synagoge niet zouden geworpen worden.
43 Want zij hadden de eer der menschen lief, meer dan de eer van God.
44 En Jezus riep, en zeide: Die in mij gelooft, gelooft in mij niet, maar in dengenen, die mij gezonden heeft.
45 En die mij ziet, die ziet dengenen, die mij gezonden heeft.
46 Ik ben een licht, in de wereld gekomen, opdat een iegelijk, die in mij gelooft, in de duisternis niet blijve.
47 En indien iemand mijne woorden gehoord, en niet geloofd zal hebben, ik oordeel hem niet: want ik ben niet gekomen, opdat ik de wereld oordeele, maar opdat ik de wereld zalig make.
48 Die mij verwerpt, en mijne woorden niet ontvangt, heeft, die hem oordeelt; het woord, dat ik gesproken heb, dat zal hem oordeelen ten laatsten dage.
49 Want ik heb uit mij zelven niet gesproken; maar de Vader, die mij gezonden heeft, die heeft mij een gebod gegeven, wat ik zeggen zal, en wat ik spreken zal.
50 En ik weet, dat zijn gebod het eeuwige leven is. Hetgeen ik dan spreek, dat spreek ik alzoo, gelijk mij de Vader gezegd heeft.

HOOFDSTUK XIII.

EN vóór het feest van het pascha, Jezus, wetende, dat zijne ure gekomen was, dat hij uit deze wereld zou overgaan tot den Vader, alzoo hij de zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zoo heeft hij hen liefgehad tot het einde.
2 En als het avondmaal gedaan was, (toen nu de duivel in het hart van Judas, Simons *zoon,* Iskáriot, gegeven had, dat hij hem verraden zou)
3 Jezus, wetende, dat de Vader hem alle dingen in de handen gegeven had, en dat hij van God uitgegaan was, en tot God heenging,
4 Stond op van het avondmaal, en leide *zijne* kleederen af, en nemende eenen linnen doek, omgordde zich zelven.
5 Daarna goot hij water in het bekken, en begon de voeten der discipelen te wasschen, en af te droogen met den linnen doek, waarmede hij omgord was.
6 Hij dan kwam tot Simon Petrus; en die zeide tot hem: Heere! zult gij mij de voeten wasschen?
7 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Wat ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan.
8 Petrus zeide tot hem: Gij zult mijne voeten niet wasschen in der eeuwigheid! Jezus antwoordde hem: Indien ik u niet wassche, gij hebt geen deel met mij.
9 Simon Petrus zeide tot hem: Heere! niet alleen mijne voeten, maar ook de handen en het hoofd.
10 Jezus zeide tot hem: Die gewasschen is, heeft niet van noode, dan de voeten te wasschen, maar is geheel rein. En gijlieden zijt rein, doch niet allen.
11 Want hij wist, wie hem verraden zou; daarom zeide hij: Gij zijt niet allen rein.
12 Als hij dan hunne voeten gewasschen, en zijne kleederen genomen had, zat hij wederom aan, en zeide tot hen: Verstaat gij, wat ik ulieden gedaan heb?
13 Gij heet mij Meester en Heer; en gij zegt wel, want ik ben het.
14 Indien dan ik, de Heer en de Meester, uwe voeten gewasschen heb, zoo zijt gij ook schuldig, elkanders voeten te wasschen.
15 Want ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat, gelijkerwijs ik u gedaan heb, gijlieden ook doet.
16 Voorwaar, voorwaar zeg ik u: een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer, noch een gezant meerder, dan die hem gezonden heeft.
17 Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij, zoo gij dezelve doet.
18 Ik zeg niet van u allen; ik weet, welke ik uitverkoren heb; maar *dit geschiedt,* opdat de Schrift vervuld worde: Die met mij het brood eet, heeft tegen mij zijne verzenen opgeheven.
19 Van nu zeg ik het ulieden, eer het geschied is, opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij gelooven moogt, dat ik het ben.
20 Voorwaar, voorwaar zeg ik u: zoo ik iemand zende, wie *dien* ontvangt, die ontvangt mij; en wie mij ontvangt, die ontvangt Hem, die mij gezonden heeft.
21 Jezus, deze dingen gezegd hebbende, werd ontroerd in den geest, en betuigde, en zeide: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, dat één van ulieden mij zal verraden.

22 De discipelen dan zagen op elkander, twijfelende, van wien hij *dat* zeide.
23 En één van zijne discipelen was aanzittende in den schoot van Jezus, welken Jezus liefhad.
24 Simon Petrus dan wenkte dezen, dat hij vragen zou, wie hij toch ware, van welken hij *dit* zeide.
25 En deze, vallende op de borst van Jezus, zeide tot hem : Heere! wie is het?
26 Jezus antwoordde : Deze is het, dien ik de bete, als ik ze ingedoopt heb, geven zal. En als hij de bete ingedoopt had, gaf hij ze Judas, Simons *zoon,* Iskáriot.
27 En na de bete, toen voer de Satan in hem. Jezus dan zeide tot hem : Wat gij doet, doe het haastelijk.
28 En dit verstond niemand dergenen, die aanzaten, waartoe hij hem *dat* zeide.
29 Want sommigen meenden, dewijl Judas de beurs had, dat hem Jezus zeide : Koop hetgeen wij van noode hebben tot het feest; of, dat hij den armen wat geven zou.
30 Hij dan, de bete genomen hebbende, ging terstond uit. En het was nacht.
31 Als hij dan uitgegaan was, zeide Jezus : Nu is de Zoon des menschen verheerlijkt, en God is in hem verheerlijkt.
32 Indien God in hem verheerlijkt is, zoo zal ook God hem verheerlijken in zich zelven, en Hij zal hem terstond verheerlijken.
33 Kinderkens! nog eenen kleinen *tijd* ben ik bij u. Gij zult mij zoeken, en gelijk ik den Joden gezegd heb : Waar ik heenga, kunt gij niet komen; *alzoo* zeg ik ulieden nu ook.
34 Een nieuw gebod geef ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt.
35 Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij mijne discipelen zijt, zoo gij liefde hebt onder elkander.
36 Simon Petrus zeide tot hem : Heere! waar gaat gij heen? Jezus antwoordde hem : Waar ik heenga, kunt gij mij nu niet volgen; maar gij zult mij namaals volgen.
37 Petrus zeide tot hem : Heere! waarom kan ik u niet volgen? Ik zal mijn leven voor u zetten.
38 Jezus antwoordde hem : Zult gij uw leven voor mij zetten? Voorwaar, voorwaar zeg ik u : de haan zal niet kraaijen, totdat gij mij driemaal verloochend zult hebben.

HOOFDSTUK XIV.

1 UW hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in mij.
2 In het huis mijns Vaders zijn vele woningen; anderzins zou ik het u gezegd hebben : ik ga heen om u plaats te bereiden.
3 En zoo wanneer ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zoo kome ik weder, en zal u tot mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar ik ben.
4 En waar ik heenga, weet gij, en den weg weet gij.
5 Thomas zeide tot hem : Heere! wij weten niet, waar gij heengaat; en hoe kunnen wij den weg weten?
6 Jezus zeide tot hem : Ik ben de weg, en de waarheid, en het leven. Niemand komt tot den Vader, dan door mij.
7 Indien gijlieden mij gekend hadt, zoo zoudt gij ook mijnen Vader gekend hebben; en van nu kent gij Hem, en hebt Hem gezien.
8 Filippus zeide tot hem : Heere! toon ons den Vader, en het is ons genoeg.
9 Jezus zeide tot hem : Ben ik zoo langen tijd met ulieden, en hebt gij mij niet gekend, Filippus? Die mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien; en hoe zegt gij : Toon ons den Vader?
10 Gelooft gij niet, dat ik in den Vader *ben,* en de Vader in mij is? De woorden, die ik tot ulieden spreek, spreek ik van mij zelven niet, maar de Vader, die in mij blijft, dezelve doet de werken.
11 Gelooft mij, dat ik in den Vader *ben,* en de Vader in mij is; en indien niet, zoo gelooft mij om de werken zelve.
12 Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden : die in mij gelooft, de werken, die ik doe, zal hij ook doen, en zal meer doen, dan deze : want ik ga heen tot mijnen Vader.
13 En zoo wat gij begeeren zult in mijnen naam, dat zal ik doen; opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde.
14 Zoo gij iets begeeren zult in mijnen naam, ik zal het doen.
15 Indien gij mij liefhebt, zoo bewaart mijne geboden.
16 En ik zal den Vader bidden, en Hij zal u eenen anderen Trooster geven, opdat hij bij u blijve in der eeuwigheid;
17 *Namelijk* den Geest der waarheid, welken de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet hem niet, en kent hem niet;

maar gij kent hem, want hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn.

18 Ik zal u geene weezen laten; ik kome *weder* tot u.

19 Nog eenen kleinen *tijd,* en de wereld zal mij niet meer zien; maar gij zult mij zien: want ik leef, en gij zult leven.

20 In dien dag zult gij bekennen, dat ik in mijnen Vader *ben,* en gij in mij, en ik in u.

21 Die mijne geboden heeft, en dezelve bewaart, die is het, die mij liefheeft; en die mij liefheeft, zal van mijnen Vader geliefd worden; en ik zal hem liefhebben, en ik zal mij zelven aan hem openbaren.

22 Judas, niet de Iskáriot, zeide tot hem: Heere! wat is het, dat gij u zelven aan ons zult openbaren, en niet aan de wereld?

23 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zoo iemand mij liefheeft, die zal mijn woord bewaren; en mijn Vader zal hem liefhebben, en wij zullen tot hem komen, en zullen woning bij hem maken.

24 Die mij niet liefheeft, die bewaart mijne woorden niet; en het woord, dat gijlieden hoort, is het mijne niet, maar des Vaders, die mij gezonden heeft.

25 Deze dingen heb ik tot u gesproken, bij u blijvende.

26 Maar de Trooster, de Heilige Geest, welken de Vader zenden zal in mijnen naam, die zal u alles leeren, en zal u indachtig maken alles, wat ik u gezegd heb.

27 Vrede laat ik u, mijnen vrede geef ik u: niet gelijkerwijs de wereld *hem* geeft, geef ik *hem* u. Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd.

28 Gij hebt gehoord, dat ik tot u gezegd heb: Ik ga heen, en kom *weder* tot u. Indien gij mij liefhadt, zoo zoudt gij u verblijden, omdat ik gezegd heb: Ik ga heen tot den Vader; want mijn Vader is meerder dan ik.

29 En nu heb ik het u gezegd, eer het geschied is; opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij gelooven moogt.

30 Ik zal niet meer veel met u spreken: want de overste dezer wereld komt, en heeft aan mij niets.

31 Maar opdat de wereld wete, dat ik den Vader liefheb, en alzoo doe, gelijkerwijs mij de Vader geboden heeft. Staat op, laat ons van hier gaan.

HOOFDSTUK XV.

IK ben de ware wijnstok, en mijn Vader is de landman.

2 Alle ranke, die in mij geene vrucht draagt, die neemt Hij weg; en al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage.

3 Gijlieden zijt nu rein om het woord, dat ik tot u gesproken heb.

4 Blijft in mij, en ik in u. Gelijkerwijs de rank geene vrucht kan dragen van zich zelve, zoo zij niet in den wijnstok blijft; alzoo ook gij niet, zoo gij in mij niet blijft.

5 Ik ben de wijnstok, *en* gij de ranken; die in mij blijft, en ik in hem, die draagt veel vrucht: want zonder mij kunt gij niets doen.

6 Zoo iemand in mij niet blijft, die is buiten geworpen, gelijkerwijs de rank, en is verdord; en men vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand.

7 Indien gij in mij blijft, en mijne woorden in u blijven, zoo wat gij wilt, zult gij begeeren, en het zal u geschieden.

8 Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult mijne discipelen zijn.

9 Gelijkerwijs de Vader mij liefgehad heeft, heb ik ook u liefgehad; blijft in deze mijne liefde.

10 Indien gij mijne geboden bewaart, zoo zult gij in mijne liefde blijven; gelijkerwijs ik de geboden mijns Vaders bewaard heb, en blijf in zijne liefde.

11 Deze dingen heb ik tot u gesproken, opdat mijne blijdschap in u blijve, en uwe blijdschap vervuld worde.

12 Dit is mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijkerwijs ik u liefgehad heb.

13 Niemand heeft meer liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijne vrienden.

14 Gij zijt mijne vrienden, zoo gij doet wat ik u gebiede.

15 Ik heet u niet meer dienstknechten: want de dienstknecht weet niet, wat zijn heer doet; maar ik heb u vrienden genoemd: want al wat ik van mijnen Vader gehoord heb, *dat* heb ik u bekend gemaakt.

16 Gij hebt mij niet uitverkoren, maar ik heb u uitverkoren, en ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen, en *dat* uwe vrucht blijve; opdat, zoo wat gij

van den Vader begeeren zult in mijnen naam, Hij u *dat* geve.

17 Dit gebied ik u, opdat gij elkander liefhebt.

18 Indien u de wereld haat, zoo weet, dat zij mij eer dan u gehaat heeft.

19 Indien gij van de wereld waart, zoo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld.

20 Gedenkt des woords, dat ik u gezegd heb: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zij mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren.

21 Maar al deze dingen zullen zij doen om mijns naams wil, omdat zij Hem niet kennen, die mij gezonden heeft.

22 Indien ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had, zij hadden geene zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hunne zonde.

23 Die mij haat, die haat ook mijnen Vader.

24 Indien ik de werken onder hen niet had gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij hadden geene zonde; maar nu hebben zij ze gezien, en beiden mij en mijnen Vader gehaat.

25 Maar *dit geschiedt,* opdat het woord vervuld worde, dat in hunne wet geschreven is: Zij hebben mij zonder oorzaak gehaat.

26 Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, dien ik u zenden zal van den Vader, *namelijk* de Geest der waarheid, die van den Vader uitgaat, die zal van mij getuigen.

27 En gij zult ook getuigen, want gij zijt van den beginne met mij geweest.

HOOFDSTUK XVI.

DEZE dingen heb ik tot u gesproken, opdat gij niet geërgerd wordt.

2 Zij zullen u uit de synagogen werpen; ja de ure komt, dat een iegelijk, die u zal dooden, zal meenen Gode eene dienst te doen.

3 En deze dingen zullen zij u doen, omdat zij den Vader niet gekend hebben, noch mij.

4 Maar deze dingen heb ik tot u gesproken opdat, wanneer de ure zal gekomen zijn, gij dezelve moogt gedenken, dat ik ze u gezegd heb; doch deze dingen heb ik u van het begin niet gezegd, omdat ik bij ulieden was.

5 En nu ga ik heen tot dengenen, die mij gezonden heeft, en niemand van u vraagt mij: Waar gaat gij henen?

6 Maar omdat ik deze dingen tot u gesproken heb, zoo heeft de droefheid uw hart vervuld.

7 Doch ik zeg u de waarheid: het is u nut dat ik wegga: want indien ik niet wegga, zoo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien ik heenga, zoo zal ik hem tot u zenden.

8 En die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van geregtigheid, en van oordeel:

9 Van zonde, omdat zij in mij niet gelooven;

10 En van geregtigheid, omdat ik tot mijnen Vader heenga, en gij zult mij niet meer zien;

11 En van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is.

12 Nog vele dingen heb ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen.

13 Maar wanneer die zal gekomen zijn, *namelijk* de Geest der waarheid, hij zal u in al de waarheid leiden: want hij zal van zich zelven niet spreken, maar zoo wat hij zal gehoord hebben, zal hij spreken, en de toekomende dingen zal hij u verkondigen.

14 Die zal mij verheerlijken; want hij zal het uit het mijne nemen, en zal het u verkondigen.

15 Al wat de Vader heeft, is het mijne; daarom heb ik gezegd, dat hij het uit het mijne zal nemen, en u verkondigen.

16 Eenen kleinen *tijd,* en gij zult mij niet zien; en wederom eenen kleinen *tijd,* en gij zult mij zien: want ik ga heen tot den Vader.

17 *Sommigen* dan uit zijne discipelen zeiden tot elkander: Wat is dit, dat hij tot ons zegt: Eenen kleinen *tijd,* en gij zult mij niet zien; en wederom eenen kleinen *tijd,* en gij zult mij zien; en: Want ik ga heen tot den Vader?

18 Zij zeiden dan: Wat is dit, dat hij zegt: Eenen kleinen *tijd?* wij weten niet, wat hij zegt.

19 Jezus dan bekende, dat zij hem wilden vragen, en zeide tot hen: Vraagt gij daarvan onder elkander, dat ik gezegd heb:

Eenen kleinen *tijd,* en gij zult mij niet zien; en wederom eenen kleinen *tijd,* en gij zult mij zien?

20 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, dat gij zult schreijen, en klagelijk weenen, maar de wereld zal zich verblijden; en gij zult bedroefd zijn, maar uwe droefheid zal tot blijdschap worden.

21 Eene vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl hare ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft, zoo gedenkt zij de benaauwdheid niet meer, om de blijdschap, dat een mensch ter wereld geboren is.

22 En gij dan hebt nu wel droefheid; maar ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uwe blijdschap van u wegnemen.

23 En in dien dag zult gij mij niets vragen. Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: al wat gij den Vader zult bidden in mijnen naam, *dat* zal Hij u geven.

24 Tot nog toe hebt gij niet gebeden in mijnen naam; bidt, en gij zult ontvangen, opdat uwe blijdschap vervuld zij.

25 Deze dingen heb ik door gelijkenissen tot u gesproken; maar de ure komt, dat ik niet meer door gelijkenissen tot u spreken zal, maar u vrij uit van den Vader zal verkondigen.

26 In dien dag zult gij in mijnen naam bidden; en ik zeg u niet, dat ik den Vader voor u bidden zal:

27 Want de Vader zelf heeft u lief, dewijl gij mij liefgehad hebt, en hebt geloofd, dat ik van God ben uitgegaan.

28 Ik ben van den Vader uitgegaan, en ben in de wereld gekomen; wederom verlaat ik de wereld, en ga heen tot den Vader.

29 Zijne discipelen zeiden tot hem: Zie, nu spreekt gij vrij uit, en zegt geene gelijkenis.

30 Nu weten wij, dat gij alle dingen weet, en gij hebt niet van noode, dat u iemand vrage. Hierom gelooven wij, dat gij van God uitgegaan zijt.

31 Jezus antwoordde hun: Gelooft gij nu?

32 Ziet, de ure komt, en is nu gekomen, dat gij zult verstrooid worden, een iegelijk naar het zijne, en gij mij alleen zult laten; en *nogtans* ben ik niet alleen, want de Vader is met mij.

33 Deze dingen heb ik tot u gesproken, opdat gij in mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, ik heb de wereld overwonnen.

HOOFDSTUK XVII.

DIT heeft Jezus gesproken, en hij hief zijne oogen op naar den hemel, en zeide: Vader! de ure is gekomen, verheerlijk uwen Zoon, opdat ook uw Zoon U verheerlijke.

2 Gelijkerwijs Gij hem magt gegeven hebt over alle vleesch, opdat al wat Gij hem gegeven hebt, hij hun het eeuwige leven geve.

3 En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den eenigen waarachtigen God, en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt.

4 Ik heb U verheerlijkt op de aarde; ik heb voleindigd het werk, dat Gij mij gegeven hebt om te doen;

5 En nu verheerlijk mij, Gij Vader! bij U zelven, met de heerlijkheid, die ik bij U had, eer de wereld was.

6 Ik heb uwen naam geopenbaard den menschen, die Gij mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren uwe, en Gij hebt mij dezelve gegeven; en zij hebben uw woord bewaard.

7 Nu hebben zij bekend, dat alles, wat Gij mij gegeven hebt, van U is.

8 Want de woorden, die Gij mij gegeven hebt, heb ik hun gegeven, en zij hebben ze ontvangen, en zij hebben waarlijk bekend, dat ik van U uitgegaan ben, en hebben geloofd, dat Gij mij gezonden hebt.

9 Ik bid voor hen; ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij mij gegeven hebt, want zij zijn uwe.

10 En al het mijne is uwe, en het uwe is mijne; en ik ben in hen verheerlijkt.

11 En ik ben niet meer in de wereld, maar dezen zijn in de wereld, en ik kome tot U. Heilige Vader! bewaar ze in uwen naam, die Gij mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als wij.

12 Toen ik met hen in de wereld was, bewaarde ik ze in uwen naam. Die Gij mij gegeven hebt, heb ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schrift vervuld worde.

13 Maar nu kom ik tot U, en spreek dit in de wereld, opdat zij mijne blijdschap vervuld mogen hebben in zich zelven.

14 Ik heb hun uw woord gegeven; en de wereld heeft ze gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk als ik van de wereld niet ben.

15 Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van den boozen.

16 Zij zijn niet van de wereld, gelijkerwijs ik van de wereld niet ben.

17 Heilig ze in uwe waarheid; uw woord is de waarheid.

18 Gelijkerwijs Gij mij gezonden hebt in de wereld, *alzoo* heb ik hen ook in de wereld gezonden.

19 En ik heilige mij zelven voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid.

20 En ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in mij gelooven zullen.

21 Opdat zij allen één zijn, gelijkerwijs Gij, Vader! in mij, en ik in U, dat ook zij in ons één zijn; opdat de wereld geloove, dat Gij mij gezonden hebt.

22 En ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij mij gegeven hebt; opdat zij één zijn, gelijk als wij één zijn:

23 Ik in hen, en Gij in mij; opdat zij volmaakt zijn in één, en opdat de wereld bekenne, dat Gij mij gezonden hebt, en hen liefgehad hebt, gelijk Gij mij liefgehad hebt.

24 Vader! ik wil, dat waar ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt; opdat zij mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij mij gegeven hebt, want Gij hebt mij liefgehad, vóór de grondlegging der wereld.

25 Regtvaardige Vader! de wereld heeft U niet gekend; maar ik heb U gekend, en dezen hebben bekend, dat Gij mij gezonden hebt.

26 En ik heb hun uwen naam bekend gemaakt, en zal *hem* bekend maken; opdat de liefde, waarmede Gij mij liefgehad hebt, in hen zij, en ik in hen.

HOOFDSTUK XVIII.

JEZUS, dit gezegd hebbende, ging uit met zijne discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welken hij ging, en zijne discipelen.

2 En Judas, die hem verried, wist ook die plaats, dewijl Jezus aldaar dikwijls vergaderd was geweest met zijne discipelen.

3 Judas dan, genomen hebbende de bende *krijgsknechten* en *eenige* dienaars van de overpriesters en farizeën, kwam aldaar met lantaarnen, en fakkelen, en wapenen.

4 Jezus dan, wetende alles, wat over hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen: Wien zoekt gij?

5 Zij antwoordden hem: Jezus den Nazaréner. Jezus zeide tot hen: Ik ben het. En Judas, die hem verried, stond ook bij hen.

6 Als hij dan tot hen zeide: Ik ben het; gingen zij achterwaarts, en vielen ter aarde.

7 Hij vraagde hen dan wederom: Wien zoekt gij? En zij zeiden: Jezus den Nazaréner.

8 Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat ik het ben. Indien gij dan mij zoekt, zoo laat dezen heengaan.

9 Opdat het woord vervuld zou worden, dat hij gezegd had: Uit degenen, die Gij mij gegeven hebt, heb ik niemand verloren.

10 Simon Petrus dan, hebbende een zwaard, trok hetzelve *uit*, en sloeg des hoogepriesters dienstknecht, en hieuw zijn regteroor af. En de naam van den dienstknecht was Malchus.

11 Jezus dan zeide tot Petrus: Steek uw zwaard in de scheede. Den drinkbeker, dien mij de Vader gegeven heeft, zal ik dien niet drinken?

12 De bende dan, en de overste over duizend, en de dienaars der Joden namen Jezus gezamentlijk, en bonden hem.

13 En leidden hem henen, eerst tot Annas: want hij was de vrouws vader van Kajafas, welke deszelven jaars hoogepriester was.

14 Kajafas nu was degene, die den Joden geraden had, dat het nut was, dat één mensch voor het volk stierve.

15 En Simon Petrus volgde Jezus, en een ander discipel. Deze discipel nu was den hoogepriester bekend, en ging met Jezus in des hoogepriesters zaal.

16 En Petrus stond buiten aan de deur. De andere discipel dan, die den hoogepriester bekend was, ging uit, en sprak met de deurwaarster, en bragt Petrus in.

17 De dienstmaagd dan, die de deurwaarster was, zeide tot Petrus: Zijt ook gij niet uit de discipelen van dezen mensch? Hij zeide: Ik ben niet.

18 En de dienstknechten en de dienaars stonden, hebbende een kolenvuur gemaakt, omdat het koud was, en warmden zich. Petrus stond bij hen, en warmde zich.

19 De hoogepriester dan vraagde Jezus van zijne discipelen, en van zijne leer.

20 Jezus antwoordde hem: Ik heb vrij uit gesproken tot de wereld; ik heb allen tijd geleerd in de synagoge en in den tem-

pel, waar de Joden van alle plaatsen zamenkomen; en in het verborgen heb ik niets gesproken.

21 Wat ondervraagt gij mij? ondervraag degenen, die het gehoord hebben, wat ik tot hen gesproken heb; zie, dezen weten, wat ik gezegd heb.

22 En als hij dit zeide, gaf één van de dienaren, die daarbij stond, Jezus eenen kinnebakslag, zeggende: Antwoordt gij alzoo den hoogepriester?

23 Jezus antwoordde hem: Indien ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade: en indien wel, waarom slaat gij mij?

24 (Annas dan had hem gebonden gezonden tot Kajafas den hoogepriester.)

25 En Simon Petrus stond en warmde zich. Zij zeiden dan tot hem: Zijt ook gij niet uit zijne discipelen? Hij loochende het, en zeide: Ik ben niet.

26 Één van de dienstknechten des hoogepriesters, die maagschap was van dengenen, dien Petrus het oor afgehouwen had, zeide: Heb ik u niet gezien in den hof met hem?

27 Petrus dan loochende het wederom. En terstond kraaide de haan.

28 Zij dan leidden Jezus van Kajafas in het regthuis. En het was 's morgens vroeg; en zij gingen niet in het regthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar opdat zij het pascha eten mogten.

29 Pilatus dan ging tot hen uit, en zeide: Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen mensch?

30 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Indien deze geen kwaaddoener ware, zoo zouden wij hem u niet overgeleverd hebben.

31 Pilatus dan zeide tot hen: Neemt gij hem, en oordeelt hem naar uwe wet. De Joden dan zeiden tot hem: Het is ons niet geoorloofd iemand te dooden.

32 Opdat het woord van Jezus vervuld wierd, dat hij gezegd had, beteekenende, hoedanigen dood hij sterven zoude.

33 Pilatus dan ging wederom in het regthuis, en riep Jezus, en zeide tot hem: Zijt gij de Koning der Joden?

34 Jezus antwoordde hem: Zegt gij dit van u zelven, of hebben het u anderen van mij gezegd?

35 Pilatus antwoordde: Ben Ik een Jood? uw volk en de overpriesters hebben u aan mij overgeleverd; wat hebt gij gedaan?

36 Jezus antwoordde: Mijn koningrijk is niet van deze wereld. Indien mijn koningrijk van deze wereld ware, zoo zouden mijne dienaars gestreden hebben, opdat ik den Joden niet ware overgeleverd; maar nu is mijn koningrijk niet van hier.

37 Pilatus dan zeide tot hem: Zijt gij dan een koning? Jezus antwoordde: Gij zegt, dat ik een koning ben. Hiertoe ben Ik geboren, en hiertoe ben ik in de wereld gekomen, opdat ik der waarheid getuigenis geven zou. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort mijne stem.

38 Pilatus zeide tot hem: Wat is waarheid! En als hij dat gezegd had, ging hij wederom uit tot de Joden, en zeide tot hen: Ik vind geene schuld in hem.

39 Doch gij hebt eene gewoonte, dat ik u op het pascha éénen loslate. Wilt gij dan, dat ik u den Koning der Joden loslate?

40 Zij dan riepen allen wederom, zeggende: Niet dezen, maar Bar-abbas! En Bar-abbas was een moordenaar.

HOOFDSTUK XIX.

TOEN nam Pilatus dan Jezus, en geeselde *hem.*

2 En de krijgsknechten, eene kroon van doornen gevlochten hebbende, zetteden *die* op zijn hoofd, en wierpen hem een purperen kleed om;

3 En zeiden: Wees gegroet, gij Koning der Joden! En zij gaven hem kinnebakslagen.

4 Pilatus dan kwam wederom uit, en zeide tot hen: Ziet, ik breng hem tot ulieden uit, opdat gij wetet, dat ik in hem geene schuld vinde.

5 Jezus dan kwam uit, dragende de doornen kroon, en het purperen kleed. En *Pilatus* zeide tot hen: Ziet, de mensch!

6 Als hem dan de overpriesters en de dienaars zagen, riepen zij, zeggende: Kruis *hem,* kruis *hem!* Pilatus zeide tot hen: Neemt gijlieden hem en kruist *hem:* want Ik vind in hem geene schuld.

7 De Joden antwoordden hem: Wij hebben eene wet, en naar onze wet moet hij sterven, want hij heeft zich zelven Gods Zoon gemaakt.

8 Toen Pilatus dan dit woord hoorde, werd hij meer bevreesd;

9 En ging wederom in het regthuis, en zeide tot Jezus: Van waar zijt gij? Maar Jezus gaf hem geen antwoord.

10 Pilatus dan zeide tot hem: Spreekt gij tot mij niet? weet gij niet, dat ik magt heb

u te kruisigen, en magt heb u los te laten?
11 Jezus antwoordde : Gij zoudt geene magt hebben tegen mij, indien het u niet van boven gegeven ware; daarom, die mij aan u heeft overgeleverd heeft grooter zonde.
12 Van toen af zocht Pilatus hem los te laten; maar de Joden riepen, zeggende : Indien gij dezen loslaat, zoo zijt gij des keizers vriend niet; een iegelijk, die zich zelven koning maakt, wederspreekt den keizer.
13 Als Pilatus dan dit woord hoorde, bragt hij Jezus uit, en zat neder op den regterstoel, in de plaats, genaamd Lithostrótos, en in het hebreeuwsch Gábbatha.
14 En het was de voorbereiding van het pascha, en omtrent de zesde ure; en hij zeide tot de Joden : Ziet, uw Koning!
15 Maar zij riepen : Neem weg, neem weg, kruis hem! Pilatus zeide tot hen : Zal ik uwen Koning kruisigen? De overpriesters antwoordden : Wij hebben geenen koning, dan den keizer.
16 Toen gaf hij hem dan hun over, opdat hij gekruist zou worden. En zij namen Jezus, en leidden *hem* weg.
17 En hij, dragende zijn kruis, ging uit naar de *plaats*, genaamd Hoofdscheêlplaats, welke in het hebreeuwsch genaamd wordt Golgotha;
18 Alwaar zij hem kruisten, en met hem twee anderen, aan elke zijde éénen, en Jezus in het midden.
19 En Pilatus schreef ook een opschrift, en zettede *dat* op het kruis; en er was geschreven : JEZUS DE NAZARÉNER, DE KONING DER JODEN.
20 Dit opschrift dan lazen velen van de Joden; want de plaats, waar Jezus gekruist werd, was nabij de stad; en het was geschreven in het hebreeuwsch, in het grieksch, *en* in het latijn.
21 De overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus : Schrijf niet : De Koning der Joden; maar, dat hij gezegd heeft : Ik ben de Koning der Joden.
22 Pilatus antwoordde : Wat ik geschreven heb, *dat* heb ik geschreven.
23 De krijgsknechten dan, als zij Jezus gekruist hadden, namen zijne kleederen (en maakten vier deelen, voor elken krijgsknecht een deel) en den rok. De rok nu was zonder naad, van boven af geheel geweven.
24 Zij dan zeiden tot elkander : Laat ons dien niet scheuren, maar laat ons daarover loten, wiens *die* zijn zal; opdat de Schrift vervuld worde, die zegt : Zij hebben mijne kleederen onder zich verdeeld, en over mijne kleeding hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan.
25 En bij het kruis van Jezus stonden zijne moeder, en zijner moeders zuster, Maria, *de vrouw* van Klópas, en Maria Magdaléna.
26 Jezus nu, ziende *zijne* moeder, en den discipel, dien hij liefhad, daarbij staande, zeide tot zijne moeder : Vrouw! zie, uw zoon.
27 Daarna zeide hij tot den discipel : Zie, uwe moeder. En van die ure aan nam haar de discipel in zijn *huis*.
28 Hierna Jezus wetende, dat nu alles volbragt was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide : Mij dorst.
29 Daar stond dan een vat vol ediks, en zij vulden eene spons met edik, en omleiden ze met hijzop, en bragten ze aan zijnen mond.
30 Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide hij : Het is volbragt! En het hoofd buigende, gaf den geest.
31 De Joden dan, opdat de ligchamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot), baden Pilatus, dat hunne beenen zouden gebroken, en zij weggenomen worden.
32 De krijgsknechten dan kwamen, en braken wel de beenen des eersten, en des anderen, die met hem gekruist was;
33 Maar komende tot Jezus, als zij zagen, dat hij nu gestorven was, zoo braken zij zijne beenen niet.
34 Maar één der krijgsknechten doorstak zijne zijde met eene speer, en terstond kwam er bloed en water uit.
35 En die het gezien heeft, die heeft het getuigd, en zijne getuigenis is waarachtig; en hij weet, dat hij zegt, hetgeen waar is, opdat ook gij gelooven moogt.
36 Want deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde : Geen been van hem zal verbroken worden.
37 En wederom zegt eene andere Schrift : Zij zullen zien, in welken zij gestoken hebben.
38 En daarna Jozef, van Arimathéa (die een discipel van Jezus was, maar bedekt om de vreeze der Joden), bad Pilatus, dat hij mogt het ligchaam van Jezus wegne-

men; en Pilatus liet het toe. Hij dan ging en nam het ligchaam van Jezus weg.

39 En Nicodémus kwam ook (die des nachts tot Jezus eerst gekomen was), brengende een mengsel van mirre en aloë, omtrent honderd ponden *gewigts*.

40 Zij namen dan het ligchaam van Jezus, en bonden dat in linnen doeken met de specerijen, gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven.

41 En er was in de plaats, waar hij gekruist was, een hof, en in den hof een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest.

42 Aldaar dan leiden zij Jezus, om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was.

HOOFDSTUK XX.

EN op den eersten *dag* der week ging Maria Magdaléna vroeg, als het nog duister was, naar het graf; en zag den steen van het graf weggenomen.

2 Zij liep dan, en kwam tot Simon Petrus en tot den anderen discipel, welken Jezus liefhad, en zeide tot hen: Zij hebben den Heer weggenomen uit het graf, en wij weten niet, waar zij hem gelegd hebben.

3 Petrus dan ging uit, en de andere discipel, en zij kwamen tot het graf.

4 En deze twee liepen te gelijk; en de andere discipel liep vooruit, sneller dan Petrus, en kwam eerst tot het graf.

5 En als hij nederbukte, zag hij de doeken liggen, nogtans ging hij *er* niet in.

6 Simon Petrus dan kwam en volgde hem, en ging in het graf, en zag de doeken liggen.

7 En den zweetdoek, die op zijn hoofd geweest was, *zag hij* niet bij de doeken liggen, maar in het bijzonder in eene *andere* plaats zamengerold.

8 Toen ging dan ook de andere discipel *er* in, die eerst tot het graf gekomen was, en zag het, en geloofde.

9 Want zij wisten nog de Schrift niet, dat hij van de dooden moest opstaan.

10 De discipelen dan gingen wederom naar huis.

11 En Maria stond buiten bij het graf, weenende. Als zij dan weende, bukte zij in het graf;

12 En zag twee engelen in witte *kleederen* zitten, éénen aan het hoofd, en éénen aan de voeten, waar het ligchaam van Jezus gelegen had.

13 En die zeiden tot haar: Vrouw! wat weent gij? Zij zeide tot hen: Omdat zij mijnen Heer weggenomen hebben, en ik weet niet, waar zij hem gelegd hebben.

14 En als zij dit gezegd had, keerde zij zich achterwaarts, en zag Jezus staan, en zij wist niet, dat het Jezus was.

15 Jezus zeide tot haar: Vrouw! wat weent gij? wien zoekt gij? Zij, meenende, dat het de hovenier was, zeide tot hem: Heer! zoo gij hem *weggedragen* hebt, zeg mij, waar gij hem gelegd hebt, en ik zal hem wegnemen.

16 Jezus zeide tot haar: Maria! Zij zich omkeerende, zeide tot hem: Rabbouni! hetwelk is gezegd, Meester.

17 Jezus zeide tot haar: Raak mij niet aan, want ik ben nog niet opgevaren tot mijnen Vader; maar ga heen tot mijne broeders, en zeg hun: Ik vare op tot mijnen Vader en uwen Vader, en *tot* mijnen God en uwen God.

18 Maria Magdaléna ging en boodschapte den discipelen, dat zij den Heer gezien had, en *dat* hij haar dit gezegd had.

19 Als het dan avond was, op denzelven eersten dag der week, en als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren, om de vreeze der Joden, kwam Jezus en stond in het midden, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!

20 En dit gezegd hebbende, toonde hij hun zijne handen en *zijne* zijde. De discipelen dan werden verblijd, als zij den Heer zagen.

21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Vrede zij ulieden! gelijkerwijs mij de Vader gezonden heeft, zende ik ook ulieden.

22 En als hij dit gezegd had, blies hij *op hen,* en zeide tot hen: Ontvangt den Heiligen Geest.

23 Zoo gij iemands zonden vergeeft, dien worden zij vergeven; zoo gij iemands *zonden* houdt, *dien* zijn zij gehouden.

24 En Thomas, één van de twaalven, gezegd Didymus, was met hen niet, toen Jezus *daar* kwam.

25 De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben den Heer gezien. Doch hij zeide tot hen: Indien ik in zijne handen niet zie het teeken der nagelen, en mijnen vinger steke in het teeken der nagelen, en steke mijne hand in zijne zijde, ik zal geenszins gelooven.

26 En na acht dagen waren zijne discipe-

len wederom binnen, en Thomas met hen; *en* Jezus kwam, als de deuren gesloten waren, en stond in het midden, en zeide: Vrede zij ulieden!

27 Daarna zeide hij tot Thomas: Breng uwen vinger hier, en zie mijne handen, en breng uwe hand, en steek ze in mijne zijde; en zijt niet ongeloovig, maar geloovig.

28 En Thomas antwoordde en zeide tot hem: Mijn Heer en mijn God!

29 Jezus zeide tot hem: Omdat gij mij gezien hebt, Thomas! zoo hebt gij geloofd; zalig *zijn zij,* die niet zullen gezien hebben, en *nogtans* zullen geloofd hebben.

30 Jezus dan heeft nog wel vele andere teekenen in de tegenwoordigheid zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek;

31 Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods; en opdat gij, geloovende, het leven hebt in zijnen naam.

HOOFDSTUK XXI.

NA dezen openbaarde Jezus zich zelven wederom den discipelen aan de zee van Tibérias. En hij openbaarde zich aldus:

2 Er waren te zamen Simon Petrus, en Thomas, gezegd Didymus, en Nathánaël, die van Kana in Galiléa was, en de *zonen* van Zebedéüs, en twee andere van zijne discipelen.

3 Simon Petrus zeide tot hen: Ik ga vischen. Zij zeiden tot hem: Wij gaan ook met u. Zij gingen uit, en traden terstond in het schip, en in dien nacht vingen zij niets.

4 En als het nu morgenstond geworden was, stond Jezus op den oever; doch de discipelen wisten niet, dat het Jezus was.

5 Jezus dan zeide tot hen: Kinderkens! hebt gij niet eenige toespijs? Zij antwoordden hem: Neen.

6 En hij zeide tot hen: Werpt het net aan de regterzijde van het schip, en gij zult vinden. Zij wierpen het dan, en konden hetzelve niet meer trekken van wege de menigte der visschen.

7 De discipel dan, welken Jezus liefhad, zeide tot Petrus: Het is de Heer! Simon Petrus dan, hoorende, dat het de Heer was, omgordde het opperkleed, (want hij was naakt) en wierp zich zelven in de zee.

8 En de andere discipelen kwamen met het scheepje, (want zij waren niet verre van het land, maar omtrent twee honderd ellen) slepende het net met de visschen.

9 Als zij dan aan het land gegaan waren, zagen zij een kolenvuur liggen, en visch daarop liggen, en brood.

10 Jezus zeide tot hen: Brengt van de visschen, die gij nu gevangen hebt.

11 Simon Petrus ging op, en trok het net op het land, vol groote visschen, *tot* honderd drie en vijftig; en hoewel er zoo vele waren, zoo scheurde het net niet.

12 Jezus zeide tot hen: Komt herwaarts, houdt het middagmaal. En niemand van de discipelen durfde hem vragen: Wie zijt gij? wetende dat het de Heer was.

13 Jezus dan kwam, en nam het brood, en gaf het hun, en den visch desgelijks.

14 Dit was nu de derde maal, dat Jezus zijnen discipelen geopenbaard is, nadat hij van de dooden opgewekt was.

15 Toen zij dan het middagmaal gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon, *zoon* van Jonas! hebt gij mij liever dan dezen? Hij zeide tot hem: Ja, Heere! gij weet, dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem: Weid mijne lammeren.

16 Hij zeide wederom tot hem ten tweeden maal: Simon, *zoon* van Jonas! hebt gij mij lief? Hij zeide tot hem: Ja, Heere! gij weet, dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem: Hoed mijne schapen.

17 Hij zeide tot hem ten derden maal: Simon, *zoon* van Jonas! hebt gij mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat hij ten derden maal tot hem zeide: Hebt gij mij lief? en zeide tot hem: Heere! gij weet alle dingen, gij weet, dat ik u liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid mijne schapen.

18 Voorwaar, voorwaar zeg ik u: toen gij jonger waart, gordde gij u zelven, en wandeldet alwaar gij wildet; maar wanneer gij zult oud geworden zijn, zoo zult gij uwe handen uitstrekken, en een ander zal u gorden, en brengen, waar gij niet wilt.

19 En dit zeide hij, beteekenende, met hoedanigen dood hij God verheerlijken zou. En dit gesproken hebbende, zeide hij tot hem: Volg mij.

20 En Petrus zich omkeerende, zag den discipel volgen, welken Jezus liefhad, die ook in het avondmaal op zijne borst gevallen was, en gezegd had: Heere! wie is het, die u verraden zal?

21 Als Petrus dezen zag, zeide hij tot Jezus: Heere! maar wat *zal* deze?

22 Jezus zeide tot hem : Indien ik wil, dat hij blijve, totdat ik kome, wat gaat het u aan? volg gij mij.

23 Dit woord dan ging uit onder de broederen, dat deze discipel niet zou sterven. En Jezus had tot hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou; maar : Indien ik wil, dat hij blijve, totdat ik kome, wat gaat het u aan?

24 Deze is de discipel, die van deze dingen getuigt, en deze dingen geschreven heeft; en wij weten, dat zijne getuigenis waarachtig is.

25 En er zijn nog vele andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke, zoo zij elk bijzonder geschreven wierden, ik acht, dat ook de wereld zelve de geschrevene boeken niet zou bevatten. Amen.

DE HANDELINGEN

DER

HEILIGE APOSTELEN,

BESCHREVEN DOOR LUKAS.

HOOFDSTUK I.

HET eerste boek heb ik gemaakt, ô Theófilus! van al hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leeren;

2 Tot op den dag, in welken hij opgenomen is, nadat hij door den Heiligen Geest aan de apostelen, die hij uitverkoren had, bevelen had gegeven.

3 Aan welke hij ook, nadat hij geleden had, zich zelven levend vertoond heeft, met vele gewisse kenteekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen, die het koningrijk Gods aangaan.

4 En als hij met *hen* vergaderd was, beval hij hun, dat zij van Jerûzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij, *zeide hij,* van mij gehoord hebt.

5 Want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.

6 Zij dan, die zamengekomen waren, vraagden hem, zeggende : Heere! zult gij in dezen tijd aan Israël het koningrijk wederoprigten?

7 En hij zeide tot hen : Het komt u niet toe, te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in zijne eigene magt gesteld heeft;

8 Maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, die over u komen zal; en gij zult mijne getuigen zijn, zoo te Jerûzalem, als in geheel Judéa en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde.

9 En als hij dit gezegd had, werd hij opgenomen, daar zij het zagen, en eene wolk nam hem weg van hunne oogen.

10 En alzoo zij hunne oogen naar den hemel hielden, terwijl hij heenvoer, ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleeding;

11 Welke ook zeiden : Gij galilésche mannen! wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, die van u opgenomen is in den hemel, zal alzoo komen, gelijkerwijs gij hem naar den hemel hebt zien heenvaren.

12 Toen keerden zij wederom naar Jerûzalem, van den berg, die genaamd wordt de Olijf*berg,* welke is nabij Jerûzalem, liggende *van daar* eene sabbats-reize.

13 En als zij ingekomen waren, gingen zij op in de opperzaal, waar zij bleven, *namelijk* Petrus en Jakobus, en Johannes, en Andréas, Filippus en Thomas, Bartholoméüs en Matthéüs, Jakobus, *de zoon* van Alféüs, en Simon Zelótes, en Judas, *de broeder* van Jakobus.

14 Deze allen waren eendragtelijk volhardende in het bidden en smeeken, met de vrouwen, en Maria, de moeder van Jezus, en met zijne broederen.

15 En in dezelve dagen stond Petrus op in het midden der discipelen, en sprak : (er was nu eene schare bijeen van omtrent honderd en twintig personen)

16 Mannen broeders! deze Schrift moest vervuld worden, welke de Heilige Geest door den mond Davids voorzegd heeft van

Judas, die de leidsman geweest is dergenen, die Jezus vingen :
17 Want hij was met ons gerekend, en had het lot dezer bediening verkregen.
18 Deze dan heeft verworven eenen akker, door den loon der ongeregtigheid, en voorwaarts overgevallen zijnde, is midden opgeborsten, en al zijne ingewanden zijn uitgestort.
19 En het is bekend geworden allen, die te Jerûzalem wonen, alzoo dat die akker in hunne eigene taal genoemd wordt Akeldama, dat is, een akker des bloeds.
20 Want er staat geschreven in het boek der psalmen : Zijne woonstede worde woest, en er zij niemand, die in dezelve wone. En : Een ander neme zijn opzieners-ambt.
21 Het is dan noodig, dat van de mannen, die met ons omgegaan hebben al den tijd, in welken de Heer Jezus onder ons in- en uitgegaan is,
22 Beginnende van den doop van Johannes, tot den dag toe, in welken hij van ons opgenomen is, één derzelve met ons getuige worde van zijne opstanding.
23 En zij stelden er twee, Jozef, genaamd Bársabas, die toegenaamd was Justus, en Matthias.
24 En zij baden en zeiden : Gij Heere! Gij kenner der harten van allen, wijs van deze twee éénen aan, dien Gij uitverkoren hebt;
25 Om te ontvangen het lot dezer bediening en des apostelschaps, waarvan Judas afgeweken is, dat hij heenging in zijne eigene plaats.
26 En zij wierpen hunne loten; en het lot viel op Matthias, en hij werd met gemeene toestemming tot de elf apostelen gekozen.

HOOFDSTUK II.

EN als de dag van het pinkster*feest* vervuld werd, waren zij allen eendragtelijk bijeen.
2 En er geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid, gelijk als van eenen geweldigen, gedrevenen wind, en vervulde het geheele huis, waar zij zaten.
3 En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een' iegelijk van hen.
4 En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoo als de Geest hun gaf uit te spreken.
5 En er waren Joden, te Jerûzalem wonende, godvruchtige mannen van allen volke dergenen, die onder den hemel zijn.
6 En als deze stem geschied was, kwam de menigte zamen, en werd beroerd : want een iegelijk hoorde hen in zijne eigene taal spreken.
7 En zij ontzetteden zich allen, en verwonderden zich, zeggende tot elkander : Ziet, zijn niet alle dezen, die daar spreken, Galiléërs?
8 En hoe hooren wij hen een iegelijk in onze eigene taal, in welke wij geboren zijn?
9 Parthers, en Méders, en Elamieten, en die inwoners zijn van Mesopotâmië, en Judéa, en Cappadócië, Pontus en Azië;
10 En Frygië, en Pamfylië, Egypte, en de deelen van Libyë, hetwelk bij Cyréne *ligt*, en uitlandsche Romeinen, beide Joden en Jodengenooten;
11 Kretensen en Arabieren, wij hooren hen in onze talen de groote werken Gods spreken.
12 En zij ontzetteden zich allen, en werden twijfelmoedig, zeggende, de één tegen den anderen : Wat wil toch dit zijn?
13 En anderen, spottende, zeiden : Zij zijn vol zoeten wijns.
14 Maar Petrus, staande met de elven, verhief zijne stem, en sprak tot hen : Gij joodsche mannen, en gij allen die te Jerûzalem woont! dit zij u bekend, en laat mijne woorden tot uwe ooren ingaan.
15 Want dezen zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt : want het is *eerst* de derde ure van den dag.
16 Maar dit is het, wat gesproken is door den profeet Joël :
17 En het zal zijn in de laatste dagen, (zegt God) Ik zal uitstorten van mijnen Geest op alle vleesch; en uwe zonen en uwe dochters zullen profeteren, en uwe jongelingen zullen gezigten zien, en uwe ouden zullen droomen droomen.
18 En ook op mijne dienstknechten, en op mijne dienstmaagden, zal Ik in die dagen van mijnen Geest uitstorten, en zij zullen profeteren.
19 En Ik zal wonderen geven in den hemel boven, en teekenen op de aarde beneden, bloed, en vuur, en rookdamp.
20 De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat de groote en doorluchtige dag des Heeren komt.
21 En het zal zijn, dat een iegelijk, die

den naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden.

22 Gij israëlietische mannen! hoort deze woorden: Jezus den Nazaréner, eenen man van God, onder ulieden betoond door krachten, en wonderen, en teekenen, die God door hem gedaan heeft, in het midden van u, gelijk ook gij zelven weet;

23 Dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen, en door de handen der onregtvaardigen aan het *kruis* gehecht en gedood.

24 Welken God opgewekt heeft, de smarten des doods ontbonden hebbende, alzoo het niet mogelijk was, dat hij van denzelven *dood* zou gehouden worden.

25 Want David zegt van hem: Ik zag den Heer allen tijd voor mij: want Hij is aan mijne regter*hand*, opdat ik niet bewogen worde.

26 Daarom is mijn hart verblijd, en mijne tong verheugt zich; ja ook mijn vleesch zal rusten in hope:

27 Want Gij zult mijne ziel in de hel niet verlaten, noch zult uwen Heiligen *over*geven, om verderving te zien.

28 Gij hebt mij de wegen des levens bekend gemaakt; Gij zult mij vervullen met verheuging door uw aangezigt.

29 Gij mannen broeders! het is *mij* geoorloofd vrij uit tot u te spreken van den patriarch David, dat hij beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons tot op dezen dag.

30 Alzoo hij dan een profeet was, en wist, dat God hem met eede gezworen had, dat hij uit de vrucht zijner lendenen, zoo veel het vleesch aangaat, den Christus verwekken zou, om *hem* op zijnen troon te zetten;

31 Zoo heeft hij, *dit* voorziende, gesproken van de opstanding van Christus, dat zijne ziel niet is verlaten in de hel, noch zijn vleesch verderving heeft gezien.

32 Dezen Jezus heeft God opgewekt; waarvan wij allen getuigen zijn.

33 Hij dan, door de regter*hand* Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort.

34 Want David is niet opgevaren in de hemelen; maar hij zegt: De Heer heeft gesproken tot mijnen Heer: Zit aan mijne regter*hand*,

35 Totdat ik uwe vijanden zal gezet hebben tot eene voetbank uwer voeten.

36 Zoo wete dan zekerlijk het gansche huis Israëls, dat God hem tot eenen Heer en Christus gemaakt heeft, *namelijk* dezen Jezus, dien *gij* gekruist hebt.

37 En als zij *dit* hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?

38 En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.

39 Want u komt de belofte toe, en uwen kinderen, en allen, die daar verre zijn, zoo velen als er de Heer, onze God, toe roepen zal.

40 En met veel meer andere woorden betuigde hij, en vermaande *hen*, zeggende: Wordt behouden van dit verkeerd geslacht!

41 Die dan zijn woord gaarne aannamen, werden gedoopt; en er werden op dien dag *tot hen* toegedaan omtrent drie duizend zielen.

42 En zij waren volhardende in de leer der apostelen, en in de gemeenschap, en in de breking des broods, en in de gebeden.

43 En eene vreeze kwam over alle ziele; en vele wonderen en teekenen geschiedden door de apostelen.

44 En allen, die geloofden, waren bijeen, en hadden alle dingen gemeen.

45 En zij verkochten *hunne* goederen en have, en verdeelden dezelve aan allen, naar dat elk van noode had.

46 En dagelijks eendragtelijk in den tempel volhardende, en van huis tot huis brood brekende, aten zij te zamen met verheuging en eenvoudigheid des harten;

47 En prezen God, en hadden genade bij het gansche volk. En de Heer deed dagelijks tot de gemeente, die zalig werden.

HOOFDSTUK III.

PETRUS nu en Johannes gingen te zamen op naar den tempel, omtrent de ure des gebeds, zijnde de negende *ure;*

2 En een zeker man, die kreupel was van zijner moeders lijf, werd gedragen, welken zij dagelijks zetteden aan de deur des tempels, genaamd de Schoone, om eene aalmoes te begeeren van degenen, die in den tempel gingen.

3 Welke, Petrus en Johannes ziende, als

zij in den tempel zouden ingaan, bad, dat hij eene aalmoes mogt ontvangen.

4 En Petrus, sterk op hem ziende, met Johannes, zeide: Zie op ons.

5 En hij hield *de oogen* op hen, verwachtende, dat hij iets van hen zou ontvangen.

6 En Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet; maar hetgeen ik heb, dat geve ik u: in den naam van Jezus Christus, den Nazaréner, sta op en wandel!

7 En hem grijpende bij de regterhand, rigtte hij *hem* op, en terstond werden zijne voeten en enkelen vast.

8 En hij, opspringende, stond en wandelde, en ging met hen in den tempel, wandelende en springende, en lovende God.

9 En al het volk zag hem wandelen en God loven.

10 En zij kenden hem, dat hij die was, die om eene aalmoes gezeten had aan de Schoone poort des tempels; en zij werden vervuld met verbaasdheid en ontzetting over hetgeen hem geschied was.

11 En als de kreupele, die gezond gemaakt was, *aan* Petrus en Johannes vasthield, liep al het volk gezamentlijk tot hen in het voorhof, hetwelk Sálomo 's *voorhof* genaamd wordt, verbaasd zijnde.

12 En Petrus, *dat* ziende, antwoordde tot het volk: Gij israëlietische mannen! wat verwondert gij u over dit? of wat ziet gij *zoo* sterk op ons, als of wij door onze eigene kracht of godzaligheid dezen hadden doen wandelen?

13 De God Abrahams, en Izaks, en Jakobs, de God onzer vaderen, heeft zijn kind Jezus verheerlijkt, welken gij overgeleverd hebt, en hebt hem verloochend voor het aangezigt van Pilatus, als hij oordeelde dat men *hem* zoude loslaten.

14 Maar gij hebt den Heiligen en Regtvaardigen verloochend, en hebt begeerd, dat u een man, die een doodslager was, zou geschonken worden;

15 En den Vorst des levens hebt gij gedood, welken God opgewekt heeft uit de dooden; waarvan wij getuigen zijn.

16 En door het geloof in zijnen naam, heeft zijn naam dezen gesterkt, dien gij ziet en kent; en het geloof, dat door hem is, heeft hem deze volmaakte gezondheid gegeven, in u aller tegenwoordigheid.

17 En nu, broeders! ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk als ook uwe oversten;

18 Maar God heeft alzoo vervuld, hetgeen Hij door den mond al zijner profeten te voren verkondigd had, dat de Christus lijden zou.

19 Betert u dan, en bekeert u, opdat uwe zonden mogen uitgewischt worden; wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn van het aangezigt des Heeren,

20 En Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, die u te voren gepredikt is:

21 Welken de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederoprigting aller dingen, die God gesproken heeft door den mond al zijner heilige profeten van *alle* eeuwe.

22 Want Mozes heeft tot de vaderen gezegd: De Heer, uw God, zal u eenen profeet verwekken uit uwe broederen, gelijk mij; dien zult gij hooren, in alles, wat hij tot u spreken zal.

23 En het zal geschieden, dat alle ziele, die dezen profeet niet zal gehoord hebben, uitgeroeid zal worden uit den volke.

24 En ook al de profeten, van Samuël aan, en die daarna *gevolgd zijn*, zoo velen als er hebben gesproken, die hebben ook deze dagen te voren verkondigd.

25 Gijlieden zijt kinderen der profeten, en des verbonds, hetwelk God met onze vaderen opgerigt heeft, zeggende tot Abraham: En in uwen zade zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.

26 God, opgewekt hebbende zijn kind Jezus, heeft denzelven eerst tot u gezonden, dat Hij ulieden zegenen zou, daarin dat Hij een' iegelijk *van u* afkeere van uwe boosheden.

HOOFDSTUK IV.

EN terwijl zij tot het volk spraken, kwamen daarover tot hen de priesters, en de hoofdman des tempels, en de sadduceën;

2 Zeer ontevreden zijnde, omdat zij het volk leerden, en verkondigden in Jezus de opstanding uit de dooden.

3 En zij sloegen de handen aan hen, en zetteden ze in bewaring tot den anderen dag: want het was nu avond.

4 En velen van degenen, die het woord gehoord hadden, geloofden; en het getal der mannen werd omtrent vijf duizend.

5 En het geschiedde des anderen daags, dat hunne oversten en ouderlingen en schriftgeleerden te Jerùzalem vergaderden:

6 En Annas, de hoogepriester, en Kajafas, en Johannes, en Alexander, en zoo velen

er van het hoogepriesterlijk geslacht waren.
7 En als zij hen in het midden gesteld hadden, vraagden zij : Door wat kracht, of door wat naam hebt gijlieden dit gedaan?
8 Toen zeide Petrus, vervuld zijnde met den Heiligen Geest, tot hen : Gij oversten des volks, en gij ouderlingen van Israël!
9 Alzoo wij heden regtelijk onderzocht worden over de weldaad aan een krank mensch *geschied,* waardoor hij gezond geworden is;
10 Zoo zij u allen kennelijk, en het gansche volk Israëls, dat door den naam van Jezus Christus, den Nazaréner, dien gij gekruist hebt, welken God van de dooden heeft opgewekt, door hem, *zeg ik,* staat deze hier voor u gezond.
11 Deze is de steen, die van u, de bouwlieden, veracht is, welke tot een hoofd des hoeks geworden is.
12 En de zaligheid is in geenen anderen : want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de menschen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden.
13 Zij nu, ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, en vernemende, dat zij ongeleerde en slechte menschen waren, verwonderden zich, en kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren.
14 En ziende den mensch bij hen staan, die genezen was, hadden zij niets daartegen te zeggen.
15 En hen geboden hebbende uit te gaan buiten den raad, overleiden zij met elkander,
16 Zeggende : Wat zullen wij deze menschen doen? Want dat er een bekend teeken door hen geschied zij, is openbaar aan allen, die te Jerûzalem wonen, en wij kunnen het niet loochenen.
17 Maar opdat het niet meer en meer onder het volk verspreid worde, laat ons hen scherpelijk dreigen, dat zij niet meer tot eenig mensch in dezen naam spreken.
18 En als zij hen geroepen hadden, zeiden zij hun aan, dat zij ganschelijk niet zouden spreken, noch leeren, in den naam van Jezus.
19 Maar Petrus en Johannes, antwoordende, zeiden tot hen : Oordeelt gij, of het regt is voor God, ulieden meer te hooren dan God?
20 Want wij kunnen niet laten te spreken hetgeen wij gezien en gehoord hebben.
21 Maar zij dreigden hen nog meer, en lieten ze gaan, niets vindende, hoe zij hen straffen zouden, om des volks wil : want zij verheerlijkten allen God over hetgeen er geschied was.
22 Want de mensch was meer dan veertig jaren oud, aan welken dit teeken der genezing geschied was.
23 En zij, losgelaten zijnde, kwamen tot de hunnen, en verkondigden al wat de overpriesters en de ouderlingen tot hen gezegd hadden.
24 En als dezen *dat* hoorden, hieven zij eendragtelijk *hunne* stem op tot God, en zeiden : Heere! Gij zijt de God, die gemaakt hebt den hemel, en de aarde, en de zee, en alle dingen, die in dezelve zijn.
25 Die door den mond van David, uwen knecht, gezegd hebt : Waarom woeden de heidenen, en hebben de volken ijdele dingen bedacht?
26 De koningen der aarde zijn *te zamen* opgestaan, en de oversten zijn bijeenvergaderd, tegen den Heer, en tegen zijnen Gezalfden.
27 Want in der waarheid zijn vergaderd tegen uw heilig kind Jezus, welken Gij gezalfd hebt, beide Heródes en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volken Israëls;
28 Om te doen al wat uwe hand, en uw raad te voren bepaald had, dat geschieden zou.
29 En nu *dan,* Heere! zie op hunne dreigingen, en geef uwen dienstknechten met alle vrijmoedigheid uw woord te spreken;
30 Daarin, dat gij uwe hand uitstrekt tot genezing, en dat teekenen en wonderen geschieden door den naam van uw heilig kind Jezus.
31 En als zij gebeden hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en spraken het woord Gods met vrijmoedigheid.
32 En de menigte van degenen, die geloofden, was één hart en *ééne* ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen.
33 En de apostelen gaven met groote kracht getuigenis van de opstanding van den Heer Jezus; en er was groote genade over hen allen.
34 Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had : want zoo velen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en bragten den prijs der ver-

kochte *goederen*, en leiden *dien* aan de voeten der apostelen.

35 En aan een' iegelijk werd uitgedeeld, naar dat elk van noode had.

36 En Joses, van de apostelen toegenaamd Bárnabas (hetwelk is, overgezet zijnde, een zoon der vertroosting), een Leviet, van geboorte uit Cyprus,

37 Alzoo hij eenen akker had, verkocht *dien*, en bragt het geld, en leide het aan de voeten der apostelen.

HOOFDSTUK V.

EN een zeker man, met name Ananías, met Saffira zijne vrouw, verkocht eene have;

2 En onttrok van den prijs, ook met medeweten zijner vrouw; en bragt een zeker deel, en leide *dat* aan de voeten der apostelen.

3 En Petrus zeide: Ananías! waarom heeft de Satan uw hart vervuld, dat gij den Heiligen Geest liegen zoudt, en onttrekken van den prijs des lands?

4 Zoo het gebleven ware, bleef het niet uwe? en verkocht zijnde, was het niet in uwe magt? Wat is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Gij hebt den menschen niet gelogen, maar Gode.

5 En Ananías, deze woorden hoorende, viel neder en gaf den geest. En er kwam groote vrees over allen, die dit hoorden.

6 En de jongelingen, opstaande, schikten hem toe, en droegen *hem* uit, en begroeven *hem*.

7 En het was omtrent drie uren daarna, dat ook zijne vrouw daar inkwam, niet wetende, wat er geschied was;

8 En Petrus antwoordde haar: Zeg mij, hebt gijlieden het land voor zoo veel verkocht? En zij zeide: Ja, voor zoo veel.

9 En Petrus zeide tot haar: Wat is het, dat gij onder u hebt overeengestemd te verzoeken den Geest des Heeren? zie, de voeten dergenen, die uwen man begraven hebben, zijn voor de deur, en zullen u uitdragen.

10 En zij viel terstond neder voor zijne voeten, en gaf den geest. En de jongelingen, ingekomen zijnde, vonden haar dood, en droegen *ze* uit, en begroeven *haar* bij haren man.

11 En er kwam groote vreeze over de geheele gemeente, en over allen, die dit hoorden.

12 En door de handen der apostelen geschiedden vele teekenen en wonderen onder het volk; en zij waren allen eendragtelijk in het voorhof van Sálomo.

13 En van de anderen durfde niemand zich bij hen voegen; maar het volk hield hen in groote achting.

14 En er werden meer en meer toegedaan, die den Heer geloofden, menigten beide van mannen en van vrouwen;

15 Alzoo dat zij de kranken uitdroegen op de straten, en leiden op bedden en beddekens, opdat, als Petrus kwam, ook maar de schaduw iemand van hen beschaduwen mogt.

16 En ook de menigte uit de omliggende steden kwam gezamentlijk te Jerúzalem, brengende kranken, en die van onreine geesten gekweld waren; welke allen genezen werden.

17 En de hoogepriester stond op, en allen, die met hem waren (welke was de sekte der sadduceën), en werden vervuld met nijdigheid;

18 En sloegen hunne handen aan de apostelen, en zetteden hen in de gemeene gevangenis.

19 Maar de engel des Heeren opende des nachts de deuren der gevangenis, en leidde hen uit, en zeide:

20 Gaat heen, en staat, en spreekt in den tempel tot het volk al de woorden dezes levens.

21 Als zij nu *dit* gehoord hadden, gingen zij tegen den morgenstond in den tempel, en leerden. Maar de hoogepriester, en die met hem waren, gekomen zijnde, riepen den raad te zamen, en al de oudsten der kinderen Israëls, en zonden naar den kerker, om hen te halen.

22 Doch als de dienaars daar kwamen, vonden zij hen in de gevangenis niet, maar keerden wederom, en boodschapten *dit*,

23 Zeggende: Wij vonden wel den kerker met alle verzekerdheid toegesloten, en de wachters buiten staande voor de deuren; maar als wij *die* geopend hadden, vonden wij niemand daarbinnen.

24 Toen nu de *hooge*priester, en de hoofdman des tempels, en de overpriesters deze woorden hoorden, werden zij twijfelmoedig over hen, wat toch dit worden zou.

25 En er kwam een, en boodschapte hun, zeggende: Ziet, de mannen, die gij in de gevangenis gezet hebt, staan in den tempel, en leeren het volk.

26 Toen ging de hoofdman heen, met de dienaren, en bragt hen, *doch* niet met geweld (want zij vreesden het volk, opdat zij niet gesteenigd wierden).

27 En als zij hen gebragt hadden, stelden zij hen voor den raad; en de hoogepriester vraagde hen, en zeide:

28 Hebben wij u niet ernstelijk aangezegd, dat gij in dezen naam niet zoudt leeren? en ziet, gij hebt met deze uwe leer Jerùzalem vervuld, en gij wilt het bloed van dezen mensch over ons brengen.

29 Maar Petrus en de apostelen antwoordden, en zeiden: Men moet Gode meer gehoorzaam zijn, dan den menschen.

30 De God onzer vaderen heeft Jezus opgewekt, welken gij omgebragt hebt, hangende *hem* aan het hout.

31 Dezen heeft God door zijne regter*hand* verhoogd *tot* eenen Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekeering en vergeving der zonden.

32 En wij zijn zijne getuigen van deze woorden; en ook de Heilige Geest, welken God gegeven heeft dengenen, die Hem gehoorzaam zijn.

33 Als zij nu *dit* hoorden, barstte hun *het hart,* en zij hielden raad, om hen te dooden.

34 Maar een zeker farizeër stond op in den raad, met name Gamaliël, een leeraar der wet, in waarde gehouden bij al het volk, en gebood, dat men de apostelen een weinig zou doen buiten *staan*.

35 En hij zeide tot hen: Gij israëlietische mannen! ziet voor u, wat gij doen zult aangaande deze menschen.

36 Want vóór deze dagen stond Theudas op, zeggende, dat hij wat was, dien een getal van omtrent vier honderd mannen aanhing; welke is omgebragt, en allen, die hem gehoor gaven, zijn verstrooid en tot niet geworden.

37 Na hem stond op Judas, de Galiléër, in de dagen der beschrijving, en maakte veel volks afvallig achter zich; en deze is ook vergaan, en allen, die hem gehoor gaven, zijn verstrooid geworden.

38 En nu zeg ik ulieden: houdt af van deze menschen, en laat hen *gaan:* want indien deze raad, of dit werk uit menschen is, zoo zal het gebroken worden.

39 Maar indien het uit God is, zoo kunt gij dat niet breken: opdat gij niet misschien bevonden wordt ook tegen God te strijden.

40 En zij gaven hem gehoor; en als zij de apostelen tot zich geroepen hadden, geeselden zij *dezelve,* en geboden *hen,* dat zij niet zouden spreken in den naam van Jezus; en lieten hen gaan.

41 Zij dan gingen heen van het aangezigt des raads, verblijd zijnde, dat zij waren waardig geacht geweest, om zijns naams wil smaadheid te lijden.

42 En zij hielden niet op, allen dag, in den tempel en bij de huizen, te leeren, en Jezus Christus te verkondigen.

HOOFDSTUK VI.

EN in dezelve dagen, als de discipelen vermenigvuldigden, ontstond eene murmurering der Grieksehen tegen de Hebreën, omdat hunne weduwen in de dagelijksche bediening verzuimd werden.

2 En de twaalven riepen de menigte der discipelen tot zich, en zeiden: Het is niet behoorlijk, dat wij het woord Gods nalaten, en de tafelen dienen.

3 Ziet dan om, broeders! naar zeven mannen uit u, die *goede* getuigenis hebben, vol des Heiligen Geestes en der wijsheid, welke wij mogen stellen over deze noodige zaak.

4 Maar wij zullen volharden in het gebed, en in de bediening des woords.

5 En dit woord behaagde aan al de menigte; en zij verkoren Stéfanus, eenen man vol des geloofs en des Heiligen Geestes, en Filippus, en Próchorus, en Nicánor, en Timon, en Pármenas, en Nicoláüs, eenen Jodengenoot van Antiochië.

6 Welken zij voor de apostelen stelden; en *dezen,* als zij gebeden hadden, leiden hun de handen op.

7 En het woord Gods wies, en het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jerùzalem zeer; en eene groote schare der priesteren werd den geloove gehoorzaam.

8 En Stéfanus, vol van geloof en kracht, deed wonderen en groote teekenen onder het volk.

9 En er stonden op sommigen, die waren van de synagoge, genaamd der Libertijnen, en der Cyrenéërs, en der Alexandrijnen, en dergenen, die van Cilicië en Azië waren, en twistten met Stéfanus.

10 En zij konden niet wederstaan de wijsheid en den Geest, door welken hij sprak.

11 Toen maakten zij mannen uit, die zeiden: Wij hebben hem hooren spreken lasterlijke woorden tegen Mozes en God.

12 En zij beroerden het volk, en de ouder-

lingen en de schriftgeleerden; en *hem* aanvallende grepen zij hem, en leidden *hem* voor den raad;

13 En stelden valsche getuigen, die zeiden: Deze mensch houdt niet op lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats en de wet.

14 Want wij hebben hem hooren zeggen, dat deze Jezus, de Nazaréner, deze plaats zal verbreken, en *dat* hij de zeden veranderen zal, die ons Mozes overgeleverd heeft.

15 En allen, die in den raad zaten, de oogen op hem houdende, zagen zijn aangezigt als het aangezigt eens engels.

HOOFDSTUK VII.

EN de hoogepriester zeide: Zijn dan deze dingen alzoo?

2 En hij zeide: Gij mannen broeders en vaders! hoort toe: de God der heerlijkheid verscheen onzen vader Abraham, *nog* zijnde in Mesopotámië, eer hij woonde in Charran;

3 En zeide tot hem: Ga uit uw land en uit uwe maagschap, en kom in een land, dat Ik u wijzen zal.

4 Toen ging hij uit het land der Chaldeën, en woonde in Charran. En van daar, nadat zijn vader gestorven was, bragt Hij hem over in dit land, daar gij nu in woont.

5 En Hij gaf hem geen erfdeel in hetzelve, ook niet eenen voetstap; en beloofde, dat Hij hem hetzelve tot eene bezitting geven zou, en zijnen zade na hem, als hij *nog* geen kind had.

6 En God sprak alzoo, dat zijn zaad vreemdeling zijn zoude in een vreemd land, en *dat* zij het zouden dienstbaar maken en kwalijk handelen, vier honderd jaren.

7 En het volk, dat zij dienen zullen, zal Ik oordeelen, sprak God; en daarna zullen zij uitgaan, en zij zullen Mij dienen in deze plaats.

8 En Hij gaf hem het verbond der besnijdenis; en alzoo gewon hij Izak, en besneed hem op den achtsten dag; en Izak *gewon* Jakob, en Jakob de twaalf patriarchen.

9 En de patriarchen, nijdig zijnde, verkochten Jozef, *om* naar Egypte *gebragt te worden;* en God was met hem,

10 En verloste hem uit al zijne verdrukkingen, en gaf hem genade en wijsheid voor Faraö, den koning van Egypte; en hij stelde hem tot een' overste over Egypte, en zijn geheele huis.

11 En er kwam een hongersnood over het geheele land van Egypte en Kanaän, en groote benaauwdheid; en onze vaders vonden geene spijs.

12 Maar als Jakob hoorde, dat in Egypte koren was, zond hij onze vaders de eerste maal uit.

13 En in de tweede *reize* werd Jozef zijnen broederen bekend; en het geslacht van Jozef werd aan Faraö openbaar.

14 En Jozef zond heen, en ontbood zijnen vader Jakob, en al zijn geslacht, *bestaande* in vijf en zeventig zielen.

15 En Jakob kwam af in Egypte, en stierf, hij zelf en onze vaders.

16 En zij werden overgebragt naar Sichem, en gelegd in het graf, hetwelk Abraham gekocht had voor eene somme gelds, van de zonen van Emmor, *den vader* van Sichem.

17 Maar als nu de tijd der belofte, die God aan Abraham gezworen had, genaakte, wies het volk en vermenigvuldigde in Egypte;

18 Totdat een ander koning opstond, die Jozef niet gekend had.

19 Deze gebruikte listigheid tegen ons geslacht, en handelde kwalijk met onze vaderen, zoodat zij hunne jonge kinderen moesten wegwerpen, opdat zij niet zouden voorttelen.

20 In welken tijd Mozes werd geboren, en was uitnemend schoon; welke drie maanden opgevoed werd in het huis zijns vaders.

21 En als hij weggeworpen was, nam hem de dochter van Faraö op, en voedde hem voor zich zelve op tot eenen zoon.

22 En Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren; en was magtig in woorden en in werken.

23 Als hem nu de tijd van veertig jaren vervuld was, kwam *hem* in zijn hart, zijne broeders, de kinderen Israëls, te bezoeken.

24 En ziende eenen, die onregt leed, beschermde hij *hem,* en wreekte dengenen. dien overlast geschiedde, en versloeg den Egyptenaar.

25 En hij meende, dat zijne broeders zouden verstaan, dat God door zijne hand hun verlossing geven zou; maar zij hebben het niet verstaan.

26 En den volgenden dag werd hij van hen gezien, daar zij vochten; en hij drong ze tot vrede, zeggende: Mannen! gij zijt

broeders; waarom doet gij elkander ongelijk?

27 En die zijnen naasten ongelijk deed, verstiet hem, zeggende: Wie heeft u tot een' overste en regter over ons gesteld?

28 Wilt gij mij *ook* ombrengen, gelijkerwijs gij gisteren den Egyptenaar omgebragt hebt?

29 En Mozes vlugtte op dat woord, en werd een vreemdeling in het land Madiam, waar hij twee zonen gewon.

30 En als veertig jaren vervuld waren, verscheen hem de Engel des Heeren, in de woestijn van den berg Sinaï, in een vlammig vuur van het doornenbosch.

31 Mozes nu, *dat* ziende, verwonderde zich over het gezigt; en als hij derwaarts ging, om *dat* te bezien, zoo geschiedde eene stem des Heeren tot hem,

32 *Zeggende:* Ik ben de God uwer vaderen, de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs. En Mozes werd zeer bevende, en durfde *het* niet bezien.

33 En de Heer zeide tot hem: Ontbind de schoenen van uwe voeten; want de plaats, in welke gij staat, is heilig land.

34 Ik heb merkelijk gezien de mishandeling mijns volks, dat in Egypte is, en Ik heb hun zuchten gehoord, en ben nedergekomen, om hen daaruit te verlossen; en nu kom herwaarts, Ik zal u naar Egypte zenden.

35 Dezen Mozes, welken zij verloochend hadden, zeggende: Wie heeft u tot een' overste en regter gesteld? dezen, *zeg ik,* heeft God tot eenen overste en verlosser gezonden, door de hand des Engels, die hem verschenen was in het doornenbosch.

36 Deze heeft hen uitgeleid, doende wonderen en teekenen in het land van Egypte, en in de roode zee, en in de woestijn, veertig jaren.

37 Deze is die Mozes, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft: De Heer, uw God, zal u eenen profeet verwekken uit uwe broederen, gelijk mij; dien zult gij hooren.

38 Deze is het, die in de vergadering *des volks* in de woestijn was met den Engel, die tot hem sprak op den berg Sinaï, en *met* onze vaderen; welke de levende woorden ontving, om ons *die* te geven.

39 Denwelken onze vaders niet wilden gehoorzaam zijn, maar verwierpen *hem,* en keerden met hunne harten *weder* naar Egypte;

40 Zeggende tot Aäron: Maak ons goden, die voor ons heengaan: want *wat* dezen Mozes *aangaat,* die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet, wat hem geschied is.

41 En zij maakten een kalf in die dagen, en bragten offerande tot den afgod, en verheugden zich in de werken hunner handen.

42 En God keerde *zich,* en gaf hen over, dat zij het heir des hemels dienden, gelijk geschreven is in het boek der profeten: Hebt gij ook slagtofferen en offeranden Mij opgeofferd, veertig jaren in de woestijn, gij huis Israëls?

43 Ja gij hebt opgenomen den tabernakel van Moloch, en het gesternte van uwen god Remfan, de afbeeldingen, die gij gemaakt hebt, om die te aanbidden; en Ik zal u overvoeren op gene *zijde* van Bábylon.

44 De tabernakel der getuigenis was onder onze vaderen in de woestijn, gelijk geordineerd had Hij, die tot Mozes zeide, dat hij denzelven maken zou naar de afbeelding, die hij gezien had.

45 Welken ook onze vaders ontvangen hebbende, met Jezus gebragt hebben in het *land,* dat de heidenen bezaten, die God verdreven heeft van het aangezigt onzer vaderen, tot de dagen van David toe;

46 Dewelke voor God genade gevonden heeft, en begeerd heeft te vinden eene woonstede voor den God Jakobs.

47 En Sálomo bouwde Hem een huis.

48 Maar de Allerhoogste woont niet in tempelen, met handen gemaakt; gelijk de profeet zegt:

49 De hemel is mij een troon, en de aarde eene voetbank mijner voeten. Hoedanig huis zult gij Mij bouwen? zegt de Heer; of welke is de plaats mijner ruste?

50 Heeft niet mijne hand al deze dingen gemaakt?

51 Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en ooren! gij wederstaat altijd den Heiligen Geest; gelijk uwe vaders, *alzoo* ook gij.

52 Wien van de profeten hebben uwe vaders niet vervolgd? en zij hebben gedood degenen, die te voren verkondigd hebben de komst des Regtvaardigen, van welken gijlieden nu verraders en moorders geworden zijt.

53 Gij, die de wet ontvangen hebt door bestellingen der engelen, en hebt *ze* niet gehouden!

54 Als zij nu dit hoorden, barstten hunne harten, en zij knersten de tanden tegen hem.

55 Maar hij, vol zijnde des Heiligen Geestes, en de oogen houdende naar den hemel, zag de heerlijkheid Gods, en Jezus, staande ter regter*hand* Gods.

56 En hij zeide : Ziet, ik zie de hemelen geopend, en den Zoon des menschen, staande ter regter*hand* Gods.

57 Maar zij, roepende met groote stemme, stopten hunne ooren, en vielen eendragtelijk op hem aan;

58 En wierpen hem ter stad uit, en steenigden *hem;* en de getuigen leiden hunne kleederen af aan de voeten eens jongelings, genaamd Saulus.

59 En zij steenigden Stéfanus, aanroepende en zeggende : Heere Jezus! ontvang mijnen geest.

60 En vallende op de knieën, riep hij met groote stem : Heere! reken hun deze zonde niet toe. En als hij dat gezegd had, ontsliep hij.

HOOFDSTUK VIII.

EN Saulus had mede een welbehagen aan zijnen dood. En er werd te dien dage eene groote vervolging tegen de gemeente, die te Jerùzalem was; en zij werden allen verstrooid door de landen van Judéa en Samaria, behalve de apostelen.

2 En *eenige* godvruchtige mannen droegen Stéfanus te zamen *ten grave,* en maakten grooten rouw over hem.

3 En Saulus verwoestte de gemeente, gaande in de huizen; en trekkende mannen en vrouwen, leverde hen over in de gevangenis.

4 Zij dan nu, die verstrooid waren, gingen *het land* door, en verkondigden het woord.

5 En Filippus kwam af in de stad van Samaria, en predikte hun Christus.

6 En de scharen hielden zich eendragtelijk aan hetgeen van Filippus gezegd werd, dewijl zij hoorden en zagen de teekenen, die hij deed.

7 Want van velen, die onreine geesten hadden, gingen *dezelve* uit, roepende met groote stem; en vele geraakten en kreupelen werden genezen.

8 En er werd groote blijdschap in die stad.

9 En een zeker man, met name Simon, was te voren in de stad plegende tooverij, en verrukkende de zinnen des volks van Samaria, zeggende van zich zelven, dat hij wat groots was.

10 Welken zij allen aanhingen, van den kleinen tot den grooten, zeggende : Deze is de groote kracht Gods.

11 En zij hingen hem aan, omdat hij eenen langen tijd met tooverijen hunne zinnen verrukt had.

12 Maar toen zij Filippus geloofden, die het evangelie van het koningrijk Gods, en *van* den naam van Jezus Christus verkondigde, werden zij gedoopt, beide mannen en vrouwen.

13 En Simon geloofde ook zelf, en gedoopt zijnde, bleef gedurig bij Filippus; en ziende de teekenen en groote krachten, die er geschiedden, ontzettede hij zich.

14 Als nu de apostelen, die te Jerùzalem waren, hoorden, dat Samaria het woord Gods aangenomen had, zonden zij tot hen Petrus en Johannes.

15 Dewelke afgekomen zijnde, baden voor hen, dat zij den Heiligen Geest ontvangen mogten.

16 (Want hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleenlijk gedoopt in den naam van den Heer Jezus.)

17 Toen leiden zij de handen op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest.

18 En als Simon zag, dat, door de oplegging van de handen der apostelen, de Heilige Geest gegeven werd, zoo bood hij hun geld aan,

19 Zeggende : Geeft ook mij deze magt, opdat, zoo wien ik de handen opleg, hij den Heiligen Geest ontvange.

20 Maar Petrus zeide tot hem : Uw geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt, dat de gave Gods door geld verkregen wordt!

21 Gij hebt geen deel noch lot in dit woord : want uw hart is niet regt voor God.

22 Bekeer u dan van deze uwe boosheid, en bid God, of misschien u deze overlegging uws harten vergeven wierd.

23 Want ik zie, dat gij zijt in eene gansch bittere gal en zamenknooping der ongeregtigheid.

24 Doch Simon, antwoordende, zeide : Bidt gijlieden voor mij tot den Heer, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt.

25 Zij dan nu, als zij het woord des Heeren betuigd en gesproken hadden, keerden

wederom naar Jerûzalem, en verkondigden het evangelie *in* vele vlekken der Samaritanen.

26 En een engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op, en ga heen tegen het zuiden, op den weg, die van Jerûzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is.

27 En hij stond op en ging heen; en ziet, een Moorman, een kamerling, *en* een magtig heer van Candacé, de koningin der Mooren, die over al haren schat was, welke was gekomen om aan te bidden te Jerûzalem;

28 En hij keerde wederom, en zat op zijnen wagen, en las den profeet Jesaja.

29 En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe, en voeg u bij dezen wagen.

30 En Filippus liep toe, en hoorde hem den profeet Jesaja lezen, en zeide: Verstaat gij ook hetgeen gij leest?

31 En hij zeide: Hoe zou ik toch kunnen, zoo mij niet iemand onderrigt? En hij bad Filippus, dat hij zou opkomen, en bij hem zitten.

32 En de plaats der Schriftuur, die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slagting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor dien, die het scheert, alzoo doet hij zijnen mond niet open.

33 In zijne vernedering is zijn oordeel weggenomen; en wie zal zijn geslacht verhalen? want zijn leven wordt van de aarde weggenomen.

34 En de kamerling antwoordde Filippus en zeide: Ik bid u, van wien zegt de profeet dit? van zich zelven, of van iemand anders?

35 En Filippus deed zijnen mond open, en beginnende van diezelve Schrift, verkondigde hem Jezus.

36 En alzoo zij over weg reisden, kwamen zij aan een zeker water; en de kamerling zeide: Zie daar water; wat verhindert mij gedoopt te worden?

37 En Filippus zeide: Indien gij van ganscher harte gelooft, zoo is het geoorloofd. En hij, antwoordende, zeide: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is.

38 En hij gebood den wagen stil te houden; en zij daalden beiden af in het water, zoo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem.

39 En toen zij uit het water waren opgekomen, nam de Geest des Heeren Filippus weg, en de kamerling zag hem niet meer: want hij reisde zijnen weg met blijdschap.

40 Maar Filippus werd gevonden te Azóte; en *het land* doorgaande, verkondigde hij het evangelie *in* alle steden, totdat hij te Cesaréa kwam.

HOOFDSTUK IX.

EN Saulus, blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, ging tot den hoogepriester,

2 En begeerde brieven van hem naar Damaskus, aan de synagogen, opdat, zoo hij eenigen, die van dien weg waren, vond, hij *dezelven,* beide mannen en vrouwen, zou gebonden brengen naar Jerûzalem.

3 En als hij reisde, is het geschied, dat hij nabij Damaskus kwam, en hem omscheen snellijk een licht van den hemel;

4 En ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij eene stem, die tot hem zeide: Saul, Saul! wat vervolgt gij mij?

5 En hij zeide: Wie zijt gij, Heere? En de Heer zeide: Ik ben Jezus, dien gij vervolgt. Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan.

6 En hij, bevende en verbaasd zijnde, zeide: Heere! wat wilt gij, dat ik doen zal? En de Heer *zeide* tot hem: Sta op, en ga in de stad, en u zal *aldaar* gezegd worden, wat gij doen moet.

7 En de mannen, die met hem over weg reisden, stonden verbaasd, hoorende wel de stem, maar niemand ziende.

8 En Saulus stond op van de aarde; en als hij zijne oogen opendeed, zag hij niemand. En zij, hem bij de hand leidende, bragten hem te Damaskus.

9 En hij was drie dagen, dat hij niet zag, en at niet, en dronk niet.

10 En er was een zeker discipel te Damaskus, met name Ananias; en de Heer zeide tot hem in een gezigt: Ananias! En hij zeide: Zie, *hier ben* ik, Heere!

11 En de Heer *zeide* tot hem: Sta op, en ga in de straat, genaamd de regte, en vraag in het huis van Judas naar *eenen,* met name Saulus, van Tarsen: want zie, hij bidt.

12 En hij heeft in een gezigt gezien, dat een man, met name Ananias, inkwam, en hem de hand opleide, opdat hij wederom ziende wierd.

13 En Ananias antwoordde: Heere! ik heb uit velen gehoord van dezen man, hoe veel kwaad hij uwen heiligen in Jerûzalem gedaan heeft;

14 En heeft hier magt van de overpriesters, om te binden allen, die uwen naam aanroepen.
15 Maar de Heer zeide tot hem : Ga heen ; want deze is mij een uitverkoren vat, om mijnen naam te dragen voor de heidenen, en de koningen, en de kinderen Israëls.
16 Want ik zal hem toonen, hoe veel hij lijden moet om mijnen naam.
17 En Ananías ging heen en kwam in het huis ; en de handen op hem leggende, zeide hij : Saul, broeder ! de Heer heeft mij gezonden, *namelijk* Jezus, die u verschenen is op den weg, dien gij kwaamt, opdat gij weder ziende en met den Heiligen Geest vervuld zoudt worden.
18 En terstond vielen af van zijne oogen gelijk als schellen, en hij werd terstond wederom ziende ; en stond op, en werd gedoopt.
19 En als hij spijze genomen had, werd hij versterkt. En Saulus was sommige dagen bij de discipelen, die te Damaskus waren.
20 En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat hij de Zoon van God is.
21 En zij ontzetteden zich allen, die het hoorden, en zeiden : Is deze niet degene, die te Jerùzalem verstoorde, wie dezen naam aanriepen, en die daarom hjer gekomen is, opdat hij dezelven gebonden zou brengen tot de overpriesters ?
22 Doch Saulus werd meer en meer bekrachtigd, en overtuigde de Joden, die te Damaskus woonden, bewijzende, dat deze de Christus is.
23 En als vele dagen verloopen waren, zoo hielden de Joden te zamen raad, om hem te dooden.
24 Maar hunne lage werd Saulus bekend ; en zij bewaarden de poorten, beide des daags en des nachts, opdat zij hem dooden mogten.
25 Doch de discipelen namen hem des nachts, en lieten *hem* neder door den muur, *hem* aflatende in eene mand.
26 Saulus nu, te Jerùzalem gekomen zijnde, poogde zich bij de discipelen te voegen ; maar zij vreesden hem allen, niet geloovende, dat hij een discipel was.
27 Maar Bárnabas, hem tot zich nemende, leidde *hem* tot de apostelen, en verhaalde hun, hoe hij op den weg den Heer gezien had, en dat hij tot hem gesproken had ; en hoe hij te Damaskus vrijmoedigljk gesproken had in den naam van Jezus.
28 En hij was met hen ingaande en uitgaande te Jerùzalem ;
29 En vrijmoedigljk sprekende in den naam van den Heer Jezus, sprak hij ook en handelde tegen de grieksche *Joden ;* maar deze trachtten hem te dooden.
30 Doch de broeders, *dit* verstaande, geleidden hem tot Cesaréa, en zonden hem af naar Tarsen.
31 De gemeenten dan, door geheel Judéa, en Galiléa, en Samaria, hadden vrede, en werden gesticht ; en wandelende in de vreeze des Heeren, en de vertroosting des Heiligen Geestes, werden vermenigvuldigd.
32 En het geschiedde, als Petrus alom doortrok, dat hij ook afkwam tot de heiligen, die te Lydda woonden.
33 En aldaar vond hij een' zeker mensch, met name Enéas, die acht jaren te bed gelegen had, welke geraakt was.
34 En Petrus zeide tot hem : Enéas ! Jezus Christus maakt u gezond ; sta op en spreid u zelven *het bed*. En hij stond terstond op.
35 En zij zagen hem allen, die te Lydda en Saróna woonden, dewelke zich bekeerden tot den Heer.
36 En te Joppe was eene zekere discipelin, met name Tabitha, hetwelk, overgezet zijnde, is gezegd Dorkas. Deze was vol van goede werken en aalmoezen, die zij deed.
37 En het geschiedde in die dagen, dat zij krank werd en stierf ; en als zij haar gewasschen hadden, leiden zij haar in de opperzaal.
38 En alzoo Lydda nabij Joppe was, de discipelen, hoorende, dat Petrus aldaar was, zonden twee mannen tot hem, biddende, dat hij niet zou vertoeven tot hen over te komen.
39 En Petrus stond op, en ging met hen ; welken zij, als hij daar gekomen was, in de opperzaal leidden. En al de weduwen stonden bij hem, weenende en toonende de rokken en kleederen, die Dorkas gemaakt had, als zij bij haar was.
40 Maar Petrus, hebbende *hen* allen uitgedreven, knielde neder en bad ; en zich keerende tot het ligchaam, zeide hij : Tabitha, sta op ! En zij deed hare oogen open, en Petrus gezien hebbende, zat zij over einde.
41 En hij gaf haar de hand, en rigtte haar op, en de heiligen en de weduwen geroepen hebbende, stelde hij haar levend voor *hen*.
42 En *dit* werd bekend door geheel Joppe, en velen geloofden in den Heer.

43 En het geschiedde, dat hij vele dagen te Joppe bleef, bij eenen zekeren Simon, eenen lederbereider.

HOOFDSTUK X.

EN er was een zeker man te Cesaréa, met name Cornelius, een hoofdman over honderd, uit de bende, genaamd de Italiaansche;

2 Godzalig, en vreezende God, met geheel zijn huis, en doende vele aalmoezen aan het volk, en God geduriglijk biddende.

3 *Deze* zag in een gezigt klaarlijk, omtrent de negende ure des daags, eenen engel Gods tot hem inkomen, en tot hem zeggende: Cornelius!

4 En hij, de oogen op hem houdende, en zeer bevreesd geworden zijnde, zeide: Wat is het, Heere? En hij zeide tot hem: Uwe gebeden en uwe aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God.

5 En nu, zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus.

6 Deze ligt te huis bij eenen Simon, lederbereider, die *zijn* huis heeft bij de zee; deze zal u zeggen, wat gij doen moet.

7 En als de engel, die tot Cornelius sprak, weggegaan was, riep hij twee van zijne huisknechten, en eenen godzaligen krijgsknecht van degenen, die gedurig bij hem waren;

8 En als hij hun alles verhaald had, zond hij hen naar Joppe.

9 En des anderen daags, terwijl dezen reisden, en nabij de stad kwamen, klom Petrus op het dak, om te bidden, omtrent de zesde ure.

10 En hij werd hongerig, en begeerde te eten. En terwijl zij het bereidden, viel over hem eene vertrekking van zinnen.

11 En hij zag den hemel geopend, en een zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, aan de vier hoeken gebonden, en nedergelaten op de aarde.

12 In hetwelk waren al de viervoetige *dieren* der aarde, en de wilde, en de kruipende *dieren*, en de vogelen des hemels.

13 En er geschiedde eene stem tot hem: Sta op, Petrus! slagt en eet.

14 Maar Petrus zeide: Geenszins, Heere! want ik heb nooit gegeten iets, dat gemeen of onrein was.

15 En eene stem *geschiedde* wederom ten tweeden maal tot hem: Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken.

16 En dit geschiedde tot driemaal; en het vat werd wederom opgenomen in den hemel.

17 En alzoo Petrus in zich zelven twijfelde, wat toch het gezigt mogt zijn, dat hij gezien had, ziet, de mannen, die van Cornelius afgezonden waren, gevraagd hebbende naar het huis van Simon, stonden aan de poort.

18 En *iemand* geroepen hebbende, vraagden zij, of Simon, toegenaamd Petrus, daar te huis lag?

19 En als Petrus op dat gezigt dacht, zeide de Geest tot hem: Zie, drie mannen zoeken u;

20 Daarom sta op, ga af, en reis met hen, niet twijfelende: want ik heb hen gezonden.

21 En Petrus ging af tot de mannen, die van Cornelius tot hem gezonden waren, en zeide: Ziet, ik ben het, dien gij zoekt; wat is de oorzaak, waarom gij hier zijt?

22 En zij zeiden: Cornelius, een hoofdman over honderd, een regtvaardig man, en vreezende God, en die *goede* getuigenis heeft van het gansche volk der Joden, is door Goddelijke openbaring vermaand van eenen heiligen engel, dat hij u zou ontbieden te zijnen huize, en dat hij van u woorden der zaligheid zou hooren.

23 Als hij hen dan ingeroepen had, ontving hij ze in huis. Doch des anderen daags ging Petrus met hen heen, en sommige der broederen, die van Joppe waren, gingen met hem.

24 En des anderen daags kwamen zij te Cesaréa. En Cornelius verwachtte hen, zamengeroepen hebbende die van zijne maagschap en bijzonderste vrienden.

25 En als het geschiedde, dat Petrus inkwam, ging hem Cornelius te gemoet, en vallende aan *zijne* voeten, aanbad hij.

26 Maar Petrus rigtte hem op, zeggende: Sta op, ik ben ook zelf een mensch.

27 En met hem sprekende, ging hij in, en vond er velen, die zamengekomen waren.

28 En hij zeide tot hen: Gij weet, hoe het eenen joodschen man ongeoorloofd is, zich te voegen of te gaan tot eenen vreemden; doch God heeft mij getoond, dat ik geen' mensch zou gemeen of onrein heeten.

29 Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zoo vraag ik dan, om wat reden gijlieden mij hebt ontboden?

30 En Cornelius zeide: Over vier dagen

was ik vastende tot deze ure toe, en ter negender ure bad ik in mijn huis.

31 En ziet, een man stond voor mij, in een blinkend kleed, en zeide : Cornelius! uw gebed is verhoord, en uwe aalmoezen zijn voor God gedacht geworden.

32 Zend dan naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus; deze ligt te huis in het huis van Simon, den lederbereider, aan de zee, welke, hier gekomen zijnde, tot u spreken zal.

33 Zoo heb ik dan van stonde aan tot u gezonden, en gij hebt wel gedaan, dat gij hier gekomen zijt. Wij zijn dan allen nu *hier* tegenwoordig voor God, om te hooren al hetgeen u van God bevolen is.

34 En Petrus, den mond opendoende, zeide : Ik verneme in der waarheid, dat God geen aannemer des persoons is;

35 Maar in allen volke, die Hem vreest en geregtigheid werkt, is Hem aangenaam.

36 *Dit is* het woord, dat hij gezonden heeft den kinderen Israëls, verkondigende vrede door Jezus Christus; deze is een Heer van allen.

37 Gijlieden weet de zaak, die geschied is door geheel Judéa, beginnende van Galiléa, na den doop, welken Johannes gepredikt heeft;

38 *Belangende* Jezus van Názareth, hoe hem God gezalfd heeft met den Heiligen Geest en met kracht; welke *het land* doorgegaan is, goed doende, en genezende allen, die van den duivel overweldigd waren : want God was met hem.

39 En wij zijn getuigen van al hetgeen hij gedaan heeft, beide in het joodsche land en te Jerùzalem; welken zij gedood hebben, *hem* hangende aan een hout.

40 Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, en gegeven, dat hij openbaar zou worden;

41 Niet al den volke, maar den getuigen, die van God te voren verkoren waren, ons *namelijk*, die met hem gegeten en gedronken hebben, nadat hij uit de dooden opgestaan was.

42 En heeft ons geboden den volke te prediken, en te betuigen, dat hij is degene, die van God verordend is tot een' Regter van levenden en dooden.

43 Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk, die in hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door zijnen naam.

44 Als Petrus nog deze woorden sprak, viel de Heilige Geest op allen, die het woord hoorden.

45 En de geloovigen, die uit de besnijdenis waren, zoo velen als er met Petrus waren gekomen, ontzetteden zich, dat de gave des Heiligen Geestes ook op de heidenen uitgestort werd.

46 Want zij hoorden hen spreken met *vreemde* talen, en God groot maken. Toen antwoordde Petrus :

47 Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen Geest ontvangen hebben, gelijk als ook wij?

48 En hij beval, dat zij zouden gedoopt worden in den naam des Heeren. Toen baden zij hem, dat hij eenige dagen bij *hen* wilde blijven.

HOOFDSTUK XI.

DE apostelen nu, en de broeders, die in Judéa waren, hebben gehoord, dat ook de heidenen het woord Gods aangenomen hadden.

2 En toen Petrus opgegaan was naar Jerûzalem, twistten tegen hem degenen, die uit de besnijdenis waren,

3 Zeggende : Gij zijt ingegaan tot mannen, die de voorhuid hebben, en hebt met hen gegeten.

4 Maar Petrus, beginnende, verhaalde het hun vervolgens, zeggende :

5 Ik was in de stad Joppe, biddende; en ik zag in eene vertrekking van zinnen een gezigt, *namelijk* een zeker vat, gelijk een groot linnen laken, nederdalende, bij de vier hoeken nedergelaten uit den hemel, en het kwam tot bij mij.

6 Op welk *laken* als ik de oogen hield, zoo merkte ik, en zag de viervoetige *dieren* der aarde, en de wilde, en de kruipende *dieren,* en de vogelen des hemels.

7 En ik hoorde eene stem, die tot mij zeide : Sta op, Petrus! slagt en eet.

8 Maar ik zeide : Geenszins, Heere! want nooit is iets, dat gemeen of onrein was, in mijnen mond ingegaan.

9 Doch de stem antwoordde mij ten tweeden maal uit den hemel : Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken.

10 En dit geschiedde tot driemaal; en alles werd wederom opgetrokken in den hemel.

11 En ziet, ter zelfder *ure* stonden er drie

mannen voor het huis, daar ik in was, die van Cesaréa tot mij afgezonden waren.

12 En de Geest zeide tot mij, dat ik met hen gaan zou, niet twijfelende. En met mij gingen ook deze zes broeders, en wij zijn in des mans huis ingegaan;

13 En hij heeft ons verhaald, hoe hij eenen engel gezien had, die in zijn huis stond, en tot hem zeide: Zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd is Petrus;

14 Die woorden tot u zal spreken, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis.

15 En als ik begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen, gelijk ook op ons in het begin.

16 En ik werd gedachtig aan het woord des Heeren, hoe hij zeide: Johannes doopte wel met water, maar gijlieden zult gedoopt worden met den Heiligen Geest.

17 Indien dan God hun evengelijke gave gegeven heeft, als ook ons, die in den Heere Jezus Christus geloofd hebben, wie was ik toch, die God konde weren?

18 En als zij dit hoorden, waren zij tevreden, en verheerlijkten God, zeggende: Zoo heeft dan God ook den heidenen de bekeering gegeven ten leven!

19 Degenen nu, die verstrooid waren door de verdrukking, die over Stéfanus geschied was, gingen *het land* door tot Fenicië toe, en Cyprus, en Antiochië, tot niemand het woord sprekende, dan alleen tot de Joden.

20 En er waren eenige cyprische en cyrenëische mannen uit hen, welke te Antiochië gekomen zijnde, spraken tot de Grieksehen, verkondigende den Heere Jezus.

21 En de hand des Heeren was met hen; en een groot getal geloofde, en bekeerde zich tot den Heer.

22 En het gerucht van hen kwam tot de ooren der gemeente, die te Jerúzalem was; en zij zonden Bárnabas uit, dat hij *het land* doorging tot Antiochië toe.

23 Dewelke, daar gekomen zijnde, en de genade Gods ziende, werd verblijd, en vermaande hen allen, dat zij met een voornemen des harten bij den Heer zouden blijven.

24 Want hij was een goed man, en vol des Heiligen Geestes en des geloofs; en er werd eene groote schare den Heere toegevoegd.

25 En Bárnabas ging uit naar Tarsen, om Saulus te zoeken; en als hij hem gevonden had, bragt hij hem te Antiochië.

26 En het is geschied, dat zij een geheel jaar *zamen*vergaderden in de gemeente, en eene groote schare leerden; en dat de discipelen eerst te Antiochië Christenen genaamd werden.

27 En in dezelve dagen kwamen *eenige* profeten af van Jerúzalem te Antiochië.

28 En één uit hen, met name A'gabus, stond op, en gaf te kennen door den Geest, dat er een groote hongersnood zou wezen over de geheele wereld; dewelke ook gekomen is onder den keizer Claudius.

29 En naar dat een iegelijk der discipelen vermogt, besloot elk van hen *iets* te zenden ten dienste der broederen, die in Judéa woonden.

30 Hetwelk zij ook deden, en zonden het tot de ouderlingen, door de hand van Bárnabas en Saulus.

HOOFDSTUK XII.

EN omtrent denzelven tijd sloeg de koning Heródes de handen aan sommigen van de gemeente, om die kwalijk te handelen.

2 En hij doodde Jakobus, den broeder van Johannes, met het zwaard.

3 En toen hij zag, dat het den Joden behagelijk was, voer hij voort, om ook Petrus te vangen; (en het waren de dagen der ongehevelde *brooden*)

4 Denwelken ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zettede, en gaf *hem* over aan vier *wachten, elk* van vier krijgsknechten, om hem te bewaren, willende na het paasch*feest* hem voorbrengen voor het volk.

5 Petrus dan werd in de gevangenis bewaard; maar van de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan.

6 Toen hem nu Heródes zou voorbrengen, sliep Petrus dienzelven nacht tusschen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; en de wachters voor de deur bewaarden de gevangenis.

7 En ziet, een engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in de woning, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijne ketenen vielen af van de handen.

8 En de engel zeide tot hem: Omgord u, en bind uwe schoenzolen aan. En hij deed alzoo. En hij zeide tot hem: Werp uwen mantel om, en volg mij.

9 En uitgaande volgde hij hem, en wist niet, dat het waarachtig was hetgeen door

den engel geschiedde, maar hij meende, dat hij een gezigt zag.

10 En als zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt; dewelke van zelve hun geopend werd. En uitgegaan zijnde, gingen zij eene straat voort; en terstond scheidde de engel van hem.

11 En Petrus, tot zich zelven gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarachtiglijk, dat de Heer zijnen engel uitgezonden heeft, en mij verlost heeft uit de hand van Heródes, en *uit* al de verwachting van het volk der Joden.

12 En als hij *alles* overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die toegenaamd was Markus, alwaar velen zamenvergaderd en biddende waren.

13 En als Petrus aan de deur van de voorpoort klopte, kwam eene dienstmaagd voor om te luisteren, met name Rhodé.

14 En zij, de stem van Petrus bekennende, deed van blijdschap de voorpoort niet open, maar liep naar binnen en boodschapte, dat Petrus voor *aan* de voorpoort stond.

15 En zij zeiden tot haar: Gij raast. Doch zij bleef er sterk bij, dat het alzoo was. En zij zeiden: Het is zijn engel.

16 Maar Petrus bleef kloppende; en als zij opengedaan hadden, zagen zij hem, en ontzetteden zich.

17 En als hij hen met de hand gewenkt had, dat zij zwijgen zouden, verhaalde hij hun, hoe hem de Heer uit de gevangenis uitgeleid had, en zeide: Boodschapt dit aan Jakobus en de broederen. En hij uitgegaan zijnde, reisde naar eene andere plaats.

18 En als het dag was geworden, was er geen kleine beroerte onder de krijgsknechten, wat toch aan Petrus mogt geschied zijn.

19 En als Heródes hem gezocht had, en niet vond, en de wachters regtelijk ondervraagd had, gebood hij, dat zij weggeleid zouden worden. En hij vertrok van Judéa naar Cesaréa, en hield zich *aldaar*.

20 En Heródes had in den zin tegen de Tyriërs en Sidoniërs te krijgen; maar zij kwamen eendragtelijk tot hem, en Blastus, die des konings kamerling was, overreed hebbende, begeerden vrede, omdat hun land gespijzigd werd van des konings *land*.

21 En op eenen gezetten dag, Heródes, een koninklijk kleed aangedaan hebbende, en op den regterstoel gezeten zijnde, deed eene rede tot hen.

22 En het volk riep *hem* toe: Eene stem Gods, en niet eens menschen!

23 En van stonde aan sloeg hem een engel des Heeren, daarom dat hij Gode de eer niet gaf; en hij werd van de wormen gegeten, en gaf den geest.

24 En het woord Gods wies, en vermenigvuldigde.

25 Bárnabas nu en Saulus keerden wederom van Jerúzalem, als zij de dienst volbragt hadden, medegenomen hebbende ook Johannes, die toegenaamd werd Markus.

HOOFDSTUK XIII.

EN er waren te Antiochië, in de gemeente, die daar was, eenige profeten en leeraars, namelijk Bárnabas, en Símeon, genaamd Niger, en Lucius van Cyréne, en Mánahen, die met Heródes den viervorst opgevoed was, en Saulus.

2 En als zij den Heer dienden, en vasten, zeide de Heilige Geest: Zondert mij af beide Bárnabas en Saulus tot het werk, waartoe ik hen geroepen heb.

3 Toen vasten en baden zij, en hun de handen opgelegd hebbende, lieten zij hen gaan.

4 Dezen dan, uitgezonden zijnde van den Heiligen Geest, kwamen af tot Seleucië, en van daar scheepten zij af naar Cyprus.

5 En gekomen zijnde te Sálamis, verkondigden zij het woord Gods in de synagogen der Joden; en zij hadden ook Johannes tot eenen dienaar.

6 En als zij het eiland doorgegaan waren tot Pafos toe, vonden zij eenen zekeren toovenaar, eenen valschen profeet, eenen Jood, wiens naam was Bar-Jezus;

7 Welke was bij den stadhouder Sergius Paulus, eenen verstandigen man. Deze, Bárnabas en Saulus tot zich geroepen hebbende, zocht zeer het woord Gods te hooren.

8 Maar Elymas, de toovenaar, (want alzoo wordt zijn naam overgezet) wederstond hen, zoekende den stadhouder van het geloof af te keeren.

9 Doch Saulus, (die ook Paulus *genaamd is*) vervuld met den Heiligen Geest, en de oogen op hem houdende, zeide:

10 O gij kind des duivels, vol van alle be-

drog, en van alle arglistigheid, vijand van alle geregtigheid! zult gij niet ophouden te verkeeren de regte wegen des Heeren?

11 En nu zie, de hand des Heeren *is* tegen u, en gij zult blind zijn, en de zon niet zien voor eenen tijd. En van stonde aan viel op hem donkerheid en duisternis; en rondom gaande zocht hij, die *hem* met de hand mogten leiden.

12 Als de stadhouder zag hetgeen geschied was, toen geloofde hij, verslagen zijnde over de leer des Heeren.

13 En Paulus, en die met hem waren, van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te Perge, *eene stad* in Pamfylië. Maar Johannes, van hen scheidende, keerde weder naar Jerûzalem.

14 En zij, van Perge *het land* doorgaande, kwamen te Antiochië, *eene stad* in Pisidië: en gegaan zijnde in de synagoge op den dag des sabbats, zaten zij neder.

15 En na het lezen der wet en der profeten, zonden de oversten der synagoge tot hen, zeggende: Mannen broeders! indien er *eenig* woord van vertroosting tot het volk in u is, zoo spreekt.

16 En Paulus stond op, en wenkte met de hand, en zeide: Gij israëlietische mannen, en gij, die God vreest! hoort toe.

17 De God van dit volk Israël heeft onze vaderen uitverkoren, en het volk verhoogd, als zij vreemdelingen waren in het land van Egypte, en heeft hen met eenen hoogen arm daaruit geleid.

18 En heeft omtrent den tijd van veertig jaren hunne zeden verdragen in de woestijn.

19 En zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaän, heeft Hij hun door het lot het land derzelven uitgedeeld.

20 En daarna omtrent vier honderd en vijftig jaren, gaf Hij *hun* regters, tot op Samuël, den profeet.

21 En van toen aan begeerden zij eenen koning; en God gaf hun Saul, den zoon van Kis, eenen man uit den stam van Benjamin, veertig jaren.

22 En dezen afgezet hebbende, verwekte Hij hun David tot eenen koning; denwelken Hij ook getuigenis gaf, en zeide: Ik heb gevonden David, den *zoon* van Jesse, eenen man naar mijn hart, die al mijnen wil zal doen.

23 Van het zaad dezes heeft God Israël, naar de belofte, verwekt den Zaligmaker Jezus;

24 Als Johannes eerst al den volke Israëls, vóór zijne aankomst, gepredikt had den doop der bekeering.

25 Doch als Johannes den loop vervulde, zeide hij: Wien meent gijlieden, dat ik ben? ik ben *de Christus* niet; maar ziet, hij komt na mij, wien ik niet waardig ben de schoenen *zijner* voeten te ontbinden.

26 Mannen broeders! kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vreezen! tot u is het woord dezer zaligheid gezonden.

27 Want die te Jerûzalem wonen, en hunne oversten, dezen niet kennende, hebben ook de stemmen der profeten, die op elken sabbat*dag* gelezen worden, *hem* veroordeelende, vervuld;

28 En geene oorzaak des doods vindende, hebben zij van Pilátus begeerd, dat hij zou gedood worden.

29 En als zij alles volbragt hadden, wat van hem geschreven was, namen zij *hem* af van het hout, en leiden *hem* in het graf.

30 Maar God heeft hem uit de dooden opgewekt.

31 Welke gezien is geweest, vele dagen lang, van degenen, die met hem opgekomen waren van Galiléa tot Jerûzalem, die zijne getuigen zijn bij het volk.

32 En wij verkondigen u de belofte, die tot de vaderen geschied is, dat *namelijk* God dezelve vervuld heeft aan ons, hunne kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft.

33 Gelijk ook in den tweeden psalm geschreven staat: Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd.

34 En dat Hij hem uit de dooden heeft opgewekt, alzoo dat hij niet meer zal tot verderving keeren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn.

35 Waarom hij ook in eenen anderen *psalm* zegt: Gij zult uwen Heiligen niet *over*geven, om verderving te zien.

36 Want David, als hij in zijnen tijd den raad Gods gedient had, is ontslapen, en is bij zijne vaderen gelegd, en heeft wel verderving gezien;

37 Maar hij, dien God opgewekt heeft, heeft geene verderving gezien.

38 Zoo zij u dan bekend, mannen broeders! dat door dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt;

39 En *dat* van alles, waarvan gij niet kondt geregtvaardigd worden door de wet

van Mozes, door dezen een iegelijk, die gelooft, geregtvaardigd wordt.

40 Ziet dan toe, dat over ulieden niet kome hetgeen gezegd is in de profeten:

41 Ziet, gij verachters! en verwondert u, en verdwijnt: want Ik werk een werk in uwe dagen, een werk, hetwelk gij niet zult gelooven, zoo het u iemand verhaalt.

42 En als de Joden uitgegaan waren uit de synagoge, baden de heidenen, dat tegen den naasten sabbat hun dezelfde woorden zouden gesproken worden.

43 En als de synagoge gescheiden was, volgden vele van de Joden en van de godsdienstige Jodengenooten Paulus en Bárnabas; welke tot hen spraken, en hen vermaanden te blijven bij de genade Gods.

44 En op den volgenden sabbat kwam bijna de geheele stad zamen, om het woord Gods te hooren.

45 Doch de Joden, de scharen ziende, werden met nijdigheid vervuld, en wederspraken hetgeen van Paulus gezegd werd, wedersprekende en lasterende.

46 Maar Paulus en Bárnabas, vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: Het was noodig, dat eerst tot u het woord Gods gesproken zou worden; doch nademaal gij hetzelve verstoot, en u zelven des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keeren ons tot de heidenen.

47 Want alzoo heeft ons de Heer geboden, *zeggende:* Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde.

48 Als nu de heidenen *dit* hoorden, verblijdden zij zich, en prezen het woord des Heeren; en er geloofden zoo velen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven.

49 En het woord des Heeren werd door het geheele land uitgebreid.

50 Maar de Joden maakten op de godsdienstige en eerlijke vrouwen, en de voornaamsten van de stad, en verwekten vervolging tegen Paulus en Bárnabas, en wierpen ze uit hunne landpalen.

51 Doch zij schuddeden het stof van hunne voeten af tegen dezelven, en kwamen te Icónium.

52 En de discipelen werden vervuld met blijdschap en met den Heiligen Geest.

HOOFDSTUK XIV.

EN het geschiedde te Icónium, dat zij te zamen gingen in de synagoge der Joden, en alzoo spraken, dat eene groote menigte, beide van Joden en Grieken, geloofde.

2 Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, verwekten en verbitterden de zielen der heidenen tegen de broeders.

3 Zij verkeerden dan *aldaar* eenen langen tijd, vrijmoediglijk sprekende in den Heer, die getuigenis gaf aan het woord zijner genade, en gaf, dat teekenen en wonderen geschiedden door hunne handen.

4 En de menigte der stad werd verdeeld, en sommigen waren met de Joden, en sommigen met de apostelen.

5 En als er een oploop geschiedde, beide van heidenen en van Joden, met hunne oversten, om hun smaadheid aan te doen, en *hen* te steenigen,

6 Zijn zij, *alles* overlegd hebbende, gevlugt naar de steden van Lycaónië, *namelijk* Lystre en Derbe, en het omliggende land;

7 En verkondigden aldaar het evangelie.

8 En een zeker man, te Lystre, zat onmagtig aan de voeten, kreupel zijnde van zijner moeders lijf, die nooit had gewandeld.

9 Deze hoorde Paulus spreken; welke, de oogen op hem houdende, en ziende, dat hij geloof had om gezond te worden,

10 Zeide met groote stem: Sta regt op uwe voeten! En hij sprong op en wandelde.

11 En de scharen, ziende hetgeen Paulus gedaan had, verhieven hunne stemmen, en zeiden in het lycaónisch: De Goden zijn den menschen gelijk geworden, en tot ons nedergekomen.

12 En zij noemden Bárnabas Júpiter, en Paulus Mercúrius, omdat hij het woord voerde.

13 En de priester van Júpiter, die voor hunne stad was, als hij ossen en kransen aan de voorpoorten gebragt had, wilde hij offeren met de scharen.

14 Maar de apostelen, Bárnabas en Paulus, *dat* hoorende, scheurden hunne kleederen, en sprongen onder de schare, roepende,

15 En zeggende: Mannen! waarom doet gij deze dingen? wij zijn ook menschen van gelijke bewegingen als gij, en verkondigen ulieden, dat gij u zoudt van deze ijdele *dingen* bekeeren tot den levenden God, die gemaakt heeft den hemel, en de aarde, en de zee, en al hetgeen in dezelve is.

16 Welke in de verledene tijden al de hei-

denen heeft laten wandelen in hunne wegen;

17 Hoewel Hij nogtans zich zelven niet onbetuigd gelaten heeft, goed doende van den hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid.

18 En dit zeggende, wederhielden zij naauwelijks de scharen, dat zij hun niet offerden.

19 Maar daarover kwamen Joden van Antiochië en Icónium, en overreedden de scharen, en steenigden Paulus, en sleepten *hem* buiten de stad, meenende, dat hij dood was.

20 Doch als hem de discipelen omringd hadden, stond hij op, en kwam in de stad; en des anderen daags ging hij met Bárnabas uit naar Derbe.

21 En als zij derzelve stad het evangelie verkondigd en vele discipelen gemaakt hadden, keerden zij weder naar Lystre, en Icónium, en Antiochië;

22 Versterkende de zielen der discipelen, *en* vermanende, dat zij zouden blijven in het geloof, en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het koningrijk Gods.

23 En als zij hun in elke gemeente, met opsteken der handen, ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met vasten, bevalen zij hen den Heere, in welken zij geloofd hadden.

24 En Pisidië doorgereisd hebbende, kwamen zij in Pamfylië.

25 En als zij te Perge het woord gesproken hadden, kwamen zij af naar Attálië.

26 En van daar scheepten zij af naar Antiochië, van waar zij der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbragt hadden.

27 En daar gekomen zijnde, en de gemeente vergaderd hebbende, verhaalden zij, wat groote dingen God met hen gedaan had, en dat Hij den heidenen de deur des geloofs geopend had.

28 En zij verkeerden aldaar geen' kleinen tijd met de discipelen.

HOOFDSTUK XV.

EN sommigen, die afgekomen waren van Judéa, leerden de broederen, *zeggende:* Indien gij niet besneden wordt naar de wijze van Mozes, zoo kunt gij niet zalig worden.

2 Als er dan geen kleine wederstand en twisting geschiedde bij Paulus en Bárnabas tegen hen, zoo hebben zij verordend, dat Paulus en Bárnabas, en eenige anderen uit hen, zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jerûzalem, over deze vraag.

3 Zij dan, van de gemeente uitgeleid zijnde, reisden door Fenicië en Samarië, verhalende de bekeering der heidenen; en deden al den broederen groote blijdschap aan.

4 En te Jerûzalem gekomen zijnde, werden zij ontvangen van de gemeente, en de apostelen, en de ouderlingen; en zij verkondigden, wat groote dingen God met hen gedaan had.

5 Maar, *zeiden zij,* er zijn sommigen opgestaan van die van de sekte der farizeën, die geloovig zijn geworden, zeggende, dat men hen moet besnijden, en gebieden de wet van Mozes te onderhouden.

6 En de apostelen en de ouderlingen vergaderden te zamen, om op deze zaak te letten.

7 En als *daarover* groote twisting geschiedde, stond Petrus op en zeide tot hen: Mannen broeders! gij weet, dat God van over langen tijd onder ons *mij* verkoren heeft, dat de heidenen door mijnen mond het woord des evangelies zouden hooren, en gelooven.

8 En God, de kenner der harten, heeft hun getuigenis gegeven, hun gevende den Heiligen Geest, gelijk als ook ons.

9 En heeft geen onderscheid gemaakt tusschen ons en hen, gereinigd hebbende hunne harten door het geloof.

10 Nu dan, wat verzoekt gij God, om een juk op den hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?

11 Maar wij gelooven, door de genade van den Heer Jezus Christus, zalig te worden, op zulke wijze als ook zij.

12 En al de menigte zweeg stil, en zij hoorden Bárnabas en Paulus verhalen, wat groote teekenen en wonderen God door hen onder de heidenen gedaan had.

13 En nadat dezen zwegen, antwoordde Jakobus, zeggende: Mannen broeders! hoort mij.

14 Simeon heeft verhaald, hoe God eerst de heidenen heeft bezocht, om uit *hen* een volk aan te nemen voor zijnen naam.

15 En hiermede stemmen overeen de woorden der profeten, gelijk geschreven is:

16 Na dezen zal Ik wederkeeren, en wederopbouwen den tabernakel van David, die vervallen is, en hetgeen daarvan verbroken is, wederopbouwen, en Ik zal denzelven wederoprigten;
17 Opdat de overblijvende menschen den Heer zoeken, en al de heidenen, over welke mijn naam aangeroepen is, spreekt de Heer, die dit alles doet.
18 Gode zijn al zijne werken van eeuwigheid bekend.
19 Daarom oordeel ik, dat men degenen, die uit de heidenen zich tot God bekeeren, niet beroere;
20 Maar hun zal aanschrijven, dat zij zich onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed.
21 Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elken sabbat in de synagogen gelezen.
22 Toen heeft het den apostelen en den ouderlingen, met de geheele gemeente, goed gedacht, *eenige* mannen uit zich te verkiezen, en met Paulus en Bárnabas te zenden naar Antiochië: *namelijk* Judas, die toegenaamd wordt Bársabas, en Silas; mannen, die voorgangers waren onder de broeders.
23 En zij schreven door hen dit *navolgende:* De apostelen, en de ouderlingen, en de broeders *wenschen* den broederen uit de heidenen, die in Antiochië, en Syrië, en Cilicië zijn, zaligheid.
24 Nademaal wij gehoord hebben, dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben en uwe zielen wankelende gemaakt, zeggende, dat gij moet besneden worden, en de wet onderhouden; welken wij *dat* niet bevolen hadden;
25 Zoo heeft het ons eendragtelijk te zamen zijnde, goed gedacht, *eenige* mannen te verkiezen, en tot u te zenden, met onze geliefden, Bárnabas en Paulus,
26 Menschen, die hunne zielen overgegeven hebben voor den naam van onzen Heer Jezus Christus:
27 Wij hebben dan Judas en Silas gezonden, die ook met den mond hetzelfde zullen verkondigen.
28 Want het heeft den Heiligen Geest en ons goed gedacht, ulieden geen' meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen:
29 *Namelijk,* dat gij u onthoudt van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij; van welke dingen indien gij u zelven wacht, zoo zult gij weldoen. Vaart wel.
30 Dezen dan, hun afscheid ontvangen hebbende, kwamen te Antiochië; en de menigte vergaderd hebbende, gaven zij den brief over.
31 En zij, *dien* gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting.
32 Judas nu en Silas, die ook zelven profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten hen.
33 En als zij *daar* eenen tijd *lang* vertoefd hadden, lieten hen de broeders *wederom* gaan met vrede, tot de apostelen.
34 Maar het dacht Silas goed aldaar te blijven.
35 En Paulus en Bárnabas onthielden zich te Antiochië, leerende en verkondigende, met nog vele anderen, het woord des Heeren.
36 En na eenige dagen zeide Paulus tot Bárnabas: Laat ons nu wederkeeren, en bezoeken onze broeders in elke stad, in welke wij het woord des Heeren verkondigd hebben, hoe zij het hebben.
37 En Bárnabas ried, dat zij Johannes, die genaamd is Markus, zouden medenemen.
38 Maar Paulus achtte billijk, dat men dien niet zoude medenemen, die van Pamfylië af van hen was afgeweken, en met hen niet was gegaan tot het werk.
39 Er ontstond dan eene verbittering, alzoo dat zij van elkander gescheiden zijn, en dat Bárnabas Markus medenam, en naar Cyprus afscheepte;
40 Maar Paulus verkoos Silas, en reisde heen, der genade Gods van de broederen bevolen zijnde.
41 En hij doorreisde Syrië en Cilicië, versterkende de gemeenten.

HOOFDSTUK XVI.

EN hij kwam te Derbe en Lystre. En ziet, aldaar was een zeker discipel, met name Timótheüs, zoon van eene geloovige joodsche vrouw, maar van eenen grieksehen vader;
2 Welken *goede* getuigenis gegeven werd van de broederen te Lystre en Icónium.
3 Deze wilde Paulus dat met hem zou reizen; en hij nam en besneed hem, om der Joden wil, die in die plaatsen waren: want

zij kenden allen zijnen vader, dat hij een Griek was.

4 En alzoo zij de steden doorreisden, gaven zij hun de verordeningen over, die van de apostelen en de ouderlingen te Jerúzalem goed gevonden waren, om *die* te onderhouden.

5 De gemeenten dan werden bevestigd in het geloof, en werden dagelijks overvloediger in getal.

6 En als zij Frygië, en het land van Galátië doorgereisd hadden, werden zij van den Heiligen Geest verhinderd het woord in Azië te spreken.

7 *En* aan Mysië gekomen zijnde, poogden zij naar Bithynië te reizen; en de Geest liet het hun niet toe.

8 En zij, Mysië voorbijgereisd zijnde, kwamen af tot Tróas.

9 En van Paulus werd in den nacht een gezigt gezien: er was een macedónisch man staande, die hem bad en zeide: Kom over in Macedónië, en help ons.

10 Als hij nu dit gezigt gezien had, zoo zochten wij terstond naar Macedónië te reizen, besluitende *daaruit*, dat ons de Heer geroepen had, om denzelven het evangelie te verkondigen.

11 Van Tróas dan afgevaren zijnde, liepen wij regt naar Samothráce, en den volgenden *dag* naar Neápolis.

12 En van daar naar Filippi, welke is de eerste stad van dit deel van Macedónië, eene kolonie. En wij onthielden ons in die stad ettelijke dagen.

13 En op den dag des sabbats gingen wij buiten de stad aan de rivier, waar het gebed plagt te geschieden; en nedergezeten zijnde, spraken wij tot de vrouwen, die zamengekomen waren.

14 En eene zekere vrouw, met name Lydia, eene purperverkoopster, van de stad Thyatíra, die God diende, hoorde *ons;* welker hart de Heer heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd.

15 En als zij gedoopt was, en haar huis, bad zij *ons*, zeggende: Indien gij hebt geoordeeld, dat ik den Heer getrouw ben, zoo komt in mijn huis en blijft er. En zij dwong ons.

16 En het geschiedde, als wij tot het gebed heengingen, dat eene zekere dienstmaagd, hebbende eenen waarzeggenden geest, ons ontmoette, welke haren heeren groot gewin toebragt met waarzeggen.

17 Dezelve volgde Paulus en ons achterna, en riep, zeggende: Deze menschen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons den weg der zaligheid verkondigen.

18 En dit deed zij vele dagen lang. Maar Paulus, *daarover* ontevreden zijnde, keerde zich om, en zeide tot den geest: Ik gebiede u in den naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat. En hij ging uit ter zelfder ure.

19 Als nu de heeren van dezelve zagen, dat de hoop huns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas, en trokken hen naar de markt voor de oversten.

20 En als zij hen tot de hoofdmannen gebragt hadden, zeiden zij: Deze menschen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn.

21 En zij verkondigen zeden, die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen noch te doen, alzoo wij Romeinen zijn.

22 En de schare stond gezamentlijk tegen hen op; en de hoofdmannen, hun de kleederen afgescheurd hebbende, bevalen hen te geeselen.

23 En als zij hun vele slagen gegeven hadden, wierpen zij hen in de gevangenis, en geboden den stokbewaarder, dat hij hen zekerlijk bewaren zou.

24 Dewelke, zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in den binnensten kerker, en verzekerde hunne voeten in den stok.

25 En omtrent den middernacht baden Paulus en Silas, en zongen Gode lofzangen; en de gevangenen hoorden naar hen.

26 En er geschiedde snellijk eene groote aardbeving, alzoo dat de fondamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend, en de banden van allen werden los.

27 En de stokbewaarder, wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard, en zou zich zelven omgebragt hebben, meenende, dat de gevangenen ontvloden waren.

28 Maar Paulus riep met groote stem, zeggende: Doe u zelven geen kwaad; want wij zijn allen hier.

29 En als hij licht geëischt had, sprong hij in, en werd zeer bevende, en viel voor Paulus en Silas neder *aan de voeten*.

30 En hen buiten gebragt hebbende, zeide hij: *Lieve* heeren! wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?

31 En zij zeiden: Geloof in den Heer

Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.

32 En zij spraken tot hem het woord des Heeren, en tot allen, die in zijn huis waren.

33 En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, en wiesch *hen* van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en al de zijnen.

34 En hij bragt hen in zijn huis, en zettede *hun* de tafel voor, en verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God geloovig geworden was.

35 En als het dag geworden was, zonden de hoofdmannen de stadsdienaars, zeggende: Laat die menschen los.

36 En de stokbewaarder boodschapte deze woorden aan Paulus, *zeggende:* De hoofdmannen hebben gezonden, dat gij zoudt losgelaten worden; gaat dan nu uit, en reist heen in vrede.

37 Maar Paulus zeide tot hen: Zij hebben ons, die Romeinen zijn, onveroordeeld in het openbaar gegeeseld, en in de gevangenis geworpen, en werpen zij ons nu heimelijk daaruit? Niet alzoo; maar dat zij zelven komen, en ons uitleiden.

38 En de stadsdienaars boodschapten deze woorden wederom den hoofdmannen; en zij werden bevreesd, hoorende, dat zij Romeinen waren.

39 En zij, komende, baden hen, en als zij hen uitgeleid hadden, begeerden zij, dat zij uit de stad gaan zouden.

40 En uitgegaan zijnde uit de gevangenis, gingen zij in tot Lydia; en de broeders gezien hebbende, vertroostten zij dezelve, en gingen uit *de stad*.

HOOFDSTUK XVII.

EN door Amfipolis en Apollónia *hunnen* weg genomen hebbende, kwamen zij te Thessalonica, alwaar eene synagoge der Joden was.

2 En Paulus, gelijk hij gewoon was, ging tot hen in, en drie sabbaten lang handelde hij met hen uit de Schriften,

3 *Dezelve* openende, en voor *oogen* stellende, dat de Christus moest lijden en opstaan uit de dooden, en dat deze Jezus is de Christus, dien ik, *zeide hij,* ulieden verkondige.

4 En sommigen uit hen geloofden, en werden Paulus en Silas toegevoegd, en van godsdienstige Grieken eene groote menigte, en van de voornaamste vrouwen niet weinige.

5 Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, *dit* benijdende, namen tot zich eenige booze mannen uit de marktboeven, en maakten, dat het volk te hoop liep, en beroerden de stad; en op het huis van Jason aanvallende, zochten zij hen tot het volk te brengen.

6 En als zij hen niet vonden, trokken zij Jason en eenige broeders voor de oversten der stad, roepende: Dezen, die de wereld in roer hebben gesteld, zijn ook hier gekomen.

7 Welke Jason in *zijn huis* genomen heeft; en alle dezen doen tegen de geboden des keizers, zeggende, dat er een andere koning is, *namelijk* Jezus.

8 En zij beroerden de schare, en de oversten der stad, die dit hoorden.

9 Doch als zij van Jason en de anderen vergenoeging ontvangen hadden, lieten zij hen gaan.

10 En de broeders zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Beréa; welke, daar gekomen zijnde, gingen heen naar de synagoge der Joden.

11 En dezen waren edeler, dan die te Thessalonica waren, *als* die het woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzoo waren.

12 Velen dan uit hen geloofden, en van de grieksche eerlijke vrouwen en van de mannen niet weinige.

13 Maar als de Joden van Thessalonica verstonden, dat het woord Gods ook te Beréa van Paulus verkondigd werd, kwamen zij ook daar en bewogen de scharen.

14 Doch de broeders zonden toen van stonde aan Paulus weg, dat hij ging als naar de zee; maar Silas en Timótheüs bleven aldaar.

15 En die Paulus geleidden, bragten hem tot Athéne toe; en als zij bevel gekregen hadden aan Silas en Timótheüs, dat zij op het spoedigste tot hem zouden komen, vertrokken zij.

16 En terwijl Paulus hen te Athéne verwachtte, werd zijn geest in hem ontstoken, ziende, dat de stad zoo zeer afgodisch was.

17 Hij handelde dan in de synagoge met de Joden, en met degenen, die godsdienstig waren, en op de markt alle dagen met degenen, die *hem* voorkwamen.

18 En sommigen van de epicureïsche en stóïsche wijsgeeren streden met hem: en sommigen zeiden: Wat wil toch deze klapker zeggen? maar anderen *zeiden:* Hij schijnt een verkondiger te zijn van vreemde goden; omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde.

19 En zij namen hem, en bragten *hem* op de *plaats, genaamd* Areópagus, zeggende: Kunnen wij *niet* weten, welke deze nieuwe leer zij, daar gij van spreekt?

20 Want gij brengt eenige vreemde dingen voor onze ooren; wij willen dan weten, wat toch dit zijn wil.

21 (Die van Athéne nu allen, en de vreemdelingen, die zich daar onthielden, besteden *hunnen* tijd tot niets anders, dan om wat nieuws te zeggen en te hooren.)

22 En Paulus, staande in het midden van de *plaats, genaamd* Areópagus, zeide: Gij mannen van Athéne! ik bemerke, dat gij allezins gelijk als godsdienstiger zijt.

23 Want *de stad* doorgaande, en aanschouwende uwe heiligdommen, heb ik ook een altaar gevonden, op hetwelk een opschrift stond: Den onbekenden God. Dezen dan, dien gij niet kennende dient, verkondig ik ulieden.

24 De God, die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is, deze, zijnde een Heer des hemels en der aarde, woont niet in tempelen met handen gemaakt;

25 En wordt ook van menschenhanden niet gediend, *als* iets behoevende, alzoo Hij zelf allen het leven, en den adem, en alle dingen geeft.

26 En heeft uit éénen bloede het gansche geslacht der menschen gemaakt, om op den geheelen aardbodem te wonen, bescheiden hebbende de tijden te voren verordend, en de bepalingen van hunne woning;

27 Opdat zij den Heer zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mogten; hoewel Hij niet verre is van een' iegelijk van ons.

28 Want in Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij; gelijk ook eenigen van uwe poëten gezegd hebben: Want wij zijn ook zijn geslacht.

29 Wij dan, zijnde Gods geslacht, moeten niet meenen, dat de Godheid goud, of zilver, of steen gelijk zij, welke door menschen-kunst en bedenking gesneden zijn.

30 God dan, de tijden der onwetendheid overgezien hebbende, verkondigt nu allen menschen alom, dat zij zich bekeeren.

31 Daarom dat Hij eenen dag gesteld heeft, op welken Hij den aardbodem regtvaardiglijk zal oordeelen, door eenen man, dien Hij *daartoe* verordend heeft, verzekering *daarvan* doende aan allen, dewijl Hij hem uit de dooden opgewekt heeft.

32 Als zij nu van de opstanding der dooden hoorden, spotteden sommigen *daarmede;* en sommigen zeiden: Wij zullen u wederom hiervan hooren.

33 En alzoo is Paulus uit het midden van hen weggegaan.

34 Doch sommige mannen hingen hem aan, en geloofden; onder welke was ook Dionysius, de Areopagiter, en eene vrouw, met name Dámaris, en anderen met dezelven.

HOOFDSTUK XVIII.

EN na dezen scheidde Paulus van Athéne, en kwam te Corinthe.

2 En vond eenen zekeren Jood, met name A'quila, van geboorte uit Pontus, die onlangs van Itálië gekomen was, en Priscilla zijne vrouw, (omdat Claudius bevolen had, dat al de Joden uit Rome vertrekken zouden) en hij ging tot hen;

3 En omdat hij van hetzelfde handwerk was, bleef hij bij hen, en wrocht: want zij waren tentenmakers van handwerk.

4 En hij handelde op elken sabbat in de synagoge, en bewoog *tot het geloof* Joden en Grieken.

5 En als Silas en Timótheüs van Macedónië afgekomen waren, werd Paulus door den Geest gedrongen, betuigende den Joden, dat Jezus is de Christus.

6 Maar als zij wederstonden en lasterden, schuddede hij *zijne* kleederen af, en zeide tot hen: Uw bloed *zij* op uw hoofd; ik ben rein; *en* van nu voortaan zal ik tot de heidenen heengaan.

7 En van daar gegaan zijnde, kwam hij in het huis van eenen *man,* met name Justus, die God diende, wiens huis paalde aan de synagoge.

8 En Crispus, de overste der synagoge, geloofde aan den Heer met geheel zijn huis; en velen van de Corinthiërs, *hem* hoorende, geloofden, en werden gedoopt.

9 En de Heer zeide tot Paulus door een gezigt in den nacht: Zijt niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet.

10 Want ik ben met u, en niemand zal *de*

hand aan u leggen om u kwaad te doen : want ik heb veel volks in deze stad.

11 En hij onthield zich *aldaar* een jaar en zes maanden, leerende onder hen het woord Gods.

12 Maar als Gallio stadhouder van Achája was, stonden de Joden eendragtelijk tegen Paulus op, en bragten hem voor den regterstoel,

13 Zeggende : Deze raadt de menschen aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet.

14 En als Paulus *zijnen* mond zou opendoen, zeide Gallio tot de Joden : Zoo er eenig ongelijk, of kwaad stuk *begaan* ware, o Joden! zoo zou ik met reden ulieden verdragen;

15 Maar indien er geschil is over een woord, en namen, en *over* de wet, die onder u is, zoo zult gij zelven toezien : want ik wil over deze dingen geen regter zijn.

16 En hij dreef hen weg van den regterstoel.

17 Maar al de Grieken namen Sósthenes, den overste der synagoge, en sloegen *hem* voor den regterstoel; en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.

18 En als Paulus er nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen, en scheepte van daar naar Syrië; en Priscilla en A'quila met hem, *zijn* hoofd te Kenchreën geschoren hebbende, want hij had eene gelofte *gedaan*.

19 En hij kwam te Éfeze aan, en liet hen aldaar; maar hij ging in de synagoge, en handelde met de Joden.

20 En als zij baden, dat hij langer bij hen blijven zoude, bewilligde hij het niet;

21 Maar hij nam afscheid van hen, zeggende : Ik moet ganschelijk het toekomende feest te Jerûzalem houden; doch ik zal tot u wederkeeren, zoo God wil. En hij voer weg van Éfeze.

22 En als hij te Cesaréa was gekomen, ging hij op *naar Jerûzalem,* en de gemeente gegroet hebbende, ging hij af naar Antiochië.

23 En als hij *aldaar* eenigen tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galátië en Frygië, versterkende al de discipelen.

24 En een zeker Jood, met name Apollos, van geboorte een Alexandriër, een welsprekend man, kwam te Éfeze, magtig zijnde in de Schriften.

25 Deze was in den weg des Heeren onderwezen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de zaken des Heeren, wetende alleenlijk den doop van Johannes.

26 En deze begon vrijmoediglijk te spreken in de synagoge. En als hem A'quila en Priscilla gehoord hadden, namen zij hem tot zich, en leiden hem den weg Gods bescheidenlijker uit.

27 En als hij wilde naar Achája reizen, de broeders, *hem* vermaand hebbende, schreven aan de discipelen, dat zij hem ontvangen zouden; welke, daar gekomen zijnde, heeft veel toegebragt aan degenen, die geloofden door de genade.

28 Want hij overtuigde de Joden met grooten ernst in het openbaar, bewijzende door de Schriften, dat Jezus de Christus was.

HOOFDSTUK XIX.

EN het geschiedde, terwijl Apollos te Corinthe was, dat Paulus, de bovenste deelen *des lands* doorreisd hebbende, te Éfeze kwam; en eenige discipelen *aldaar* vindende,

2 Zeide hij tot hen : Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? En zij zeiden tot hem : Wij hebben zelfs niet gehoord, of er een Heilige Geest is.

3 En hij zeide tot hen : Waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden : In den doop van Johannes.

4 Maar Paulus zeide : Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekeering, zeggende tot het volk, dat zij gelooven zouden in dengenen, die na hem kwam, dat is, in Christus Jezus.

5 En die *hem* hoorden, werden gedoopt in den naam van den Heer Jezus.

6 En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met *vreemde* talen, en profeteerden.

7 En alle dezen waren omtrent twaalf mannen.

8 En hij ging in de synagoge, en sprak vrijmoediglijk, drie maanden lang *met hen* handelende, en *hun* aanradende de zaken van het koningrijk Gods.

9 Maar als sommigen verhard werden, en ongehoorzaam waren, kwaad sprekende van den weg *des Heeren* voor de menigte, week hij van hen, en scheidde de discipelen

af, dagelijks handelende in de school van zekeren Tyrannus.

10 En dit geschiedde twee jaren lang, alzoo dat allen, die in Azië woonden, het woord van den Heer Jezus hoorden, beide Joden en Grieken.

11 En God deed ongewone krachten door de handen van Paulus;

12 Alzoo dat ook van zijn lijf op de kranken gedragen werden de zweetdoeken of gordeldoeken, en dat de ziekten van hen weken, en de booze geesten van hen uitvoeren.

13 En sommigen van de omzwevende Joden, zijnde *duivel*bezweerders, hebben zich onderwonden den naam van den Heer Jezus te noemen over degenen, die booze geesten hadden, zeggende: Wij bezweren u bij Jezus, dien Paulus predikt!

14 *Dezen* nu waren zekere zeven zonen van Sceva, een' joodschen overpriester, die dit deden.

15 Maar de booze geest, antwoordende, zeide: Jezus ken ik, en Paulus weet ik; maar gijlieden, wie zijt gij?

16 En de mensch, in welken de booze geest was, sprong op hen, en hen meester geworden zijnde, kreeg de overhand tegen hen, alzoo dat zij naakt en gewond uit dat huis ontvloden.

17 En dit werd allen bekend, beide Joden en Grieken, die te Éfeze woonden; en er viel eene vreeze over hen allen, en de naam van den Heer Jezus werd groot gemaakt.

18 En velen dergenen, die geloofden, kwamen, belijdende en verkondigende hunne daden.

19 Velen ook dergenen, die ijdele *kunsten* gepleegd hadden, bragten de boeken bijeen, en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid; en berekenden de waarde derzelve, en bevonden vijftig duizend zilveren *penningen*.

20 Alzoo wies het woord des Heeren met magt, en nam de overhand.

21 En als deze dingen volbragt waren, nam Paulus voor in den geest, Macedónië en Achâje doorgegaan hebbende, naar Jerûzalem te reizen, zeggende: Nadat ik aldaar zal geweest zijn, moet ik ook Rome zien.

22 En als hij naar Macedónië gezonden had twee van degenen, die hem dienden, *namelijk* Timótheüs en Erastus, bleef hij zelf eenen tijd *lang* in Azië.

23 Maar op dienzelven tijd ontstond er geen kleine beroerte, van wege den weg *des Heeren*.

24 Want een, met name Demétrius, een zilversmid, die *kleine* zilveren tempelen van Diána maakte, bragt dien van die kunst geen klein gewin toe.

25 Welke hij zamenvergaderd hebbende, met de handwerkers van dergelijke dingen, zeide: Mannen! gij weet, dat wij uit dit gewin onze welvaart hebben;

26 En gij ziet en hoort, dat deze Paulus veel volk, niet alleen van Éfeze, maar ook bijna van geheel Azië, overreed en afgekeerd heeft, zeggende, dat het geene Goden zijn, die met handen gemaakt worden.

27 En wij zijn niet alleen in gevaar, dat dit deel in verachting kome, maar dat ook de tempel van de groote godin Diána als niets geacht zal worden, en dat ook hare majesteit zal te ondergaan, aan welke gansch Azië, en de *geheele* wereld godsdienst bewijst.

28 Als zij nu *dit* hoorden, werden zij vol van toornigheid, en riepen, zeggende: Groot is de Diána der Éfezeren!

29 En de geheele stad werd vol verwarring; en zij liepen met een gedruisch eendragtelijk naar de schouwplaats, met zich trekkende Gajus en Aristarchus, Macedoniërs, medgezellen van Paulus op de reis.

30 En als Paulus tot het volk wilde ingaan, lieten het hem de discipelen niet toe.

31 En sommigen ook der oversten van Azië, die hem vrienden waren, zonden tot hem, en baden, dat hij zich zelven op de schouwplaats niet zou begeven.

32 Zij riepen dan *de ééne dit*, de andere wat anders: want de vergadering was verward, en het meerder *deel* wisten niet, om wat oorzaak zij zamengekomen waren.

33 En zij deden Alexander uit de schare voortkomen, alzoo hem de Joden voortstieten. En Alexander, gewenkt hebbende met de hand, wilde bij het volk verantwoording doen.

34 Maar als zij verstonden, dat hij een Jood was, werd er ééne stem van allen, roepende omtrent twee uren lang: Groot is de Diána der Éfezeren!

35 En als de *stads* schrijver de schare gestild had, zeide hij: Gij mannen van Éfeze! wat mensch is er toch, die niet weet, dat de stad der Éfezeren de kerkbewaarster zij van de groote godin Diána, en van *het beeld*, dat uit den hemel gevallen is?

36 Dewijl dan deze dingen onwedersprekelijk zijn, zoo is het behoorlijk, dat gij stil zijt, en niets onbedachts doet.

37 Want gij hebt deze mannen *hier* gebragt, die noch kerkroovers zijn, noch uwe godin lasteren.

38 Indien dan nu Demétrius, en die met hem van de kunst zijn, tegen iemand eenige zaak hebben, de regtdagen worden gehouden, en er zijn stadhouders; laat hen elkander verklagen.

39 En indien gij iets van andere dingen verzoekt, dat zal in eene wettelijke vergadering geslicht worden.

40 Want wij staan in gevaar, dat wij van oproer zullen verklaagd worden om *den dag* van heden, alzoo er geene oorzaak is, waardoor wij reden zullen kunnen geven van dezen oploop. En dit gezegd hebbende, liet hij de vergadering gaan.

HOOFDSTUK XX.

NADAT nu het oproer gestild was, Paulus, de discipelen tot zich geroepen en gegroet hebbende, ging uit om naar Macedónië te reizen.

2 En als hij die deelen doorgereisd, en hen met vele redenen vermaand had, kwam hij in Griekenland.

3 En als hij *aldaar* drie maanden overgebragt had, en hem van de Joden lagen gelegd werden, als hij naar Syrië zoude varen, zoo werd hij van zin weder te keeren door Macedónië.

4 En hem vergezelschapte tot in Azië Sópater van Beréa; en van de Thessalonicensen Aristarchus, en Secundus; en Gajus van Derbe, en Timótheüs; en van die van Azië Tychicus en Trófimus.

5 Dezen vooraf heengegaan zijnde, wachtten ons te Tróas.

6 Wij nu scheepten af van Filippi na de dagen der ongehevelde *brooden* en kwamen in vijf dagen bij hen te Tróas, alwaar wij ons zeven dagen onthielden.

7 En op den eersten *dag* der week, als de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, handelde Paulus met hen, zullende des anderen daags verreizen; en hij strekte *zijne* rede uit tot den middernacht.

8 En er waren vele lichten in de opperzaal, waar zij vergaderd waren.

9 En een zeker jongeling, met name Eútychus, zat in het venster, en met eenen diepen slaap overvallen zijnde, alzoo Paulus lang *tot hen* sprak, door den slaap nederstortende, viel van de derde zoldering nederwaarts, en werd dood opgenomen.

10 Doch Paulus, afgekomen zijnde, viel op hem, en *hem* omvangende, zeide hij: Weest niet beroerd, want zijne ziel is in hem.

11 En als hij *weder* boven gegaan was, en brood gebroken en *wat* gegeten had, en lang, tot den dageraad toe, met hen gesproken had, vertrok hij alzoo.

12 En zij bragten den knecht levende, en waren boven mate vertroost.

13 Maar wij, vooruit naar het schip gegaan zijnde, voeren af naar Assus, waar wij Paulus zouden innemen: want hij had het alzoo bevolen, en hij zelf zou te voet gaan.

14 En als hij zich te Assus bij ons gevoegd had, namen wij hem in, en kwamen te Mityléne.

15 En van daar afgescheept zijnde, kwamen wij den volgenden *dag* tegen Chios over, en des anderen *daags* leiden wij aan te Samos, en bleven te Trogyllion, en den *dag* daaraan kwamen wij te Miléte.

16 Want Paulus had voorgenomen Éfeze voorbij te varen, opdat hij niet den tijd in Azië zou verslijten: want hij spoedde zich, om (zoo het hem mogelijk ware) op den pinksterdag te Jerúzalem te zijn.

17 Maar hij zond van Miléte naar Éfeze, en hij ontbood de ouderlingen der gemeente.

18 En als zij tot hem gekomen waren, zeide hij tot hen: Gijlieden weet, van den eersten dag af dat ik in Azië ben aangekomen, hoe ik bij u den ganschen tijd geweest ben;

19 Dienende den Heer, met alle ootmoedigheid, en vele tranen, en verzoekingen, die mij overgekomen zijn door de lagen der Joden:

20 Hoe ik niets achtergehouden heb van hetgeen nuttig was, dat ik u niet zou verkondigd en u geleerd hebben, in het openbaar en bij de huizen;

21 Betuigende, beide Joden en Grieken, de bekeering tot God en het geloof in onzen Heer Jezus Christus.

22 En nu ziet, ik gebonden zijnde door den Geest, reis naar Jerúzalem, niet wetende, wat mij daar ontmoeten zal;

23 Dan dat de Heilige Geest van stad tot stad betuigt, zeggende, dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn.

24 Maar ik acht op geen ding, noch houde mijn leven dierbaar voor mij zelven, opdat

ik mijnen loop met blijdschap mag volbrengen, en de dienst, welke ik van den Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het evangelie der genade Gods.

25 En nu ziet, ik weet, dat gij allen, waar ik doorgegaan ben, predikende het koningrijk Gods, mijn aangezigt niet meer zien zult.

26 Daarom betuig ik ulieden op dezen huidigen dag, dat ik rein ben van het bloed van *u* allen.

27 Want ik heb niet achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al den raad Gods.

28 Zoo hebt dan acht op u zelven, en op de geheele kudde, over dewelke u de Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door zijn eigen bloed.

29 Want dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen, die de kudde niet sparen;

30 En uit u zelven zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich.

31 Daarom waakt, en gedenkt, dat ik drie jaren *lang,* nacht en dag, niet opgehouden heb een' iegelijk met tranen te vermanen.

32 En nu, broeders! ik bevele u Gode, en den woorde zijner genade, die magtig is *u* op te bouwen, en u een erfdeel te geven onder al de geheiligden.

33 Ik heb niemands zilver, of goud, of kleeding begeerd.

34 En gij zelven weet, dat deze handen tot mijne nooddruft, en dergenen, die met mij waren, gediend hebben.

35 Ik heb u in alles getoond, dat men, alzoo arbeidende, de zwakken moet opnemen, en gedenken aan de woorden van den Heer Jezus, dat hij gezegd heeft: Het is zaliger te geven, dan te ontvangen.

36 En als hij dit gezegd had, heeft hij nederknielende met hen allen gebeden.

37 En er werd een groot geween van *hen* allen; en zij, vallende om den hals van Paulus, kusten hem;

38 Zeer bedroefd zijnde, allermeest over het woord, dat hij gezegd had, dat zij zijn aangezigt niet meer zien zouden; en zij geleidden hem naar het schip.

HOOFDSTUK XXI.

EN als het geschiedde, dat wij van hen gescheiden en afgevaren waren, zoo liepen wij regt uit en kwamen te Cós, en den *dag* daaraan te Rhodus, en van daar te Pátara.

2 En een schip gevonden hebbende, dat naar Fenicië overvoer, gingen wij er in, en voeren af.

3 En als wij Cyprus in het gezigt gekregen, en dat aan de linker*hand* gelaten hadden, voeren wij naar Syrië, en kwamen aan te Tyrus: want het schip zoude aldaar den last ontladen.

4 En de discipelen gevonden hebbende, bleven wij daar zeven dagen; dewelke tot Paulus zeiden door den Geest, dat hij niet zou opgaan naar Jerúzalem.

5 Toen het nu geschiedde, dat wij deze dagen overgebragt hadden, gingen wij uit, en reisden *voort;* en zij geleidden ons allen met vrouwen en kinderen tot buiten de stad; en aan den oever nederknielende hebben wij gebeden.

6 En als wij elkander gegroet hadden, gingen wij in het schip, maar zijlieden keerden wederom, *elk* naar het zijne.

7 Wij nu, de scheepvaart volbragt hebbende van Tyrus, kwamen aan te Ptolemáïs, en de broeders gegroet hebbende, bleven éénen dag bij hen.

8 En des anderen *daags,* Paulus en wij, die met hem waren, gingen van daar en kwamen te Cesaréa; en gegaan zijnde in het huis van Filippus, den evangelist, (die *één* was van de zeven) bleven wij bij hem.

9 Deze nu had vier dochters, *nog* maagden, die profeteerden.

10 En als wij *daar* vele dagen gebleven waren, kwam er een zeker profeet af van Judéa, met name A'gabus;

11 En hij kwam tot ons, en nam den gordel van Paulus, en zich zelven handen en voeten gebonden hebbende, zeide: Dit zegt de Heilige Geest: Den man, wiens deze gordel is, zullen de Joden alzoo te Jerúzalem binden, en overleveren in de handen der heidenen.

12 Als wij nu dit hoorden, baden beide wij en die van die plaats waren, dat hij niet zou opgaan naar Jerúzalem.

13 Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij, dat gij weent, en mijn hart week maakt? want ik ben bereid, niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jerúzalem voor den naam van den Heer Jezus.

14 En als hij zich niet liet afraden, hielden

wij ons tevreden, zeggende : De wil des Heeren geschiede.

15 En na die dagen maakten wij ons gereed, en gingen op naar Jerùzalem.

16 En met ons gingen ook *sommigen* der discipelen van Cesaréa, leidende *met zich* eenen zekeren Mnason, van Cyprus, een' ouden discipel, bij denwelken wij zouden te huis liggen.

17 En als wij te Jerùzalem gekomen waren, ontvingen ons de broeders blijdelijk.

18 En den volgenden *dag* ging Paulus met ons in tot Jakobus; en al de ouderlingen waren daar gekomen.

19 En als hij hen gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God onder de heidenen door zijne dienst gedaan had.

20 En zij, *dat* gehoord hebbende, loofden den Heer, en zeiden tot hem : Gij ziet, broeder! hoe vele duizenden van Joden er zijn, die gelooven; en zij zijn allen ijveraars van de wet.

21 En zij zijn aangaande u berigt, dat gij al de Joden, die onder de heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende, dat zij de kinderen niet zouden besnijden, noch naar de wijzen *der wet* wandelen.

22 Wat is er dan *te doen*? Het is gansch noodig, dat de menigte zamenkome : want zij zullen hooren, dat gij gekomen zijt.

23 Doe dan hetgeen wij u zeggen : wij hebben vier mannen, die eene gelofte gedaan hebben.

24 Neem dezen tot u, en heilig u met hen, en doe de onkosten nevens hen, opdat zij het hoofd bescheren mogen; en allen mogen weten, dat er niets is aan hetgeen, waarvan zij, aangaande u, berigt zijn; maar *dat* gij *alzoo* wandelt, dat gij ook zelf de wet onderhoudt.

25 Doch van de heidenen, die gelooven, hebben wij geschreven en goed gevonden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden, dan dat zij zich wachten van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij.

26 Toen nam Paulus de mannen met zich, en den dag daaraan met hen geheiligd zijnde, ging hij in den tempel, en verkondigde, dat de dagen der heiliging vervuld waren, *blijvende daar* totdat voor een iegelijk van hen de offerande opgeofferd was.

27 Als nu de zeven dagen zouden voleindigd worden, zagen hem de Joden van Azië in den tempel, en beroerden al het volk, en sloegen de handen aan hem,

28 Roepende : Gij israëlietische mannen, komt te hulp! Deze is de mensch, die tegen het volk, en de wet, en deze plaats allen *man* overal leert; en bovendien heeft hij ook Grieken in den tempel gebragt, en heeft deze heilige plaats ontheiligd.

29 Want zij hadden te voren Trófimus, den Efeziër, met hem in de stad gezien, welken zij meenden, dat Paulus in den tempel gebragt had.

30 En de geheele stad kwam in roer, en het volk liep zamen; en zij grepen Paulus, en trokken hem buiten den tempel; en terstond werden de deuren gesloten.

31 En als zij hem zochten te dooden, kwam het gerucht tot den overste der bende, dat geheel Jerùzalem in verwarring was;

32 Welke terstond krijgsknechten en hoofdmannen over honderd tot zich nam, en liep af naar hen toe. Zij nu, den overste en de krijgsknechten ziende, hielden op van Paulus te slaan.

33 Toen naderde de overste en greep hem, en beval, dat men *hem* met twee ketenen zou binden; en vraagde, wie hij was, en wat hij gedaan had.

34 En onder de schare riep *de ééne dit*, de andere wat anders. Doch als hij de zekerheid niet kon weten van wege de beroerte, beval hij, dat men hem in de legerplaats zou brengen.

35 En als hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het, dat hij van de krijgsknechten gedragen werd van wege het geweld der schare.

36 Want de menigte des volks volgde, al roepende : Weg met hem!

37 En als Paulus *nu* in de legerplaats zou geleid worden, zeide hij tot den overste : Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? En hij zeide : Kent gij grieksch?

38 Zijt gij dan niet de Egyptenaar, die vóór deze dagen oproer verwekte, en de vier duizend moordenaars naar de woestijn uitleidde?

39 Maar Paulus zeide : Ik ben een joodsch man van Tarsen, een burger van geene onvermaarde stad in Cilicië, en ik bid u, laat mij toe tot het volk te spreken.

40 En als hij het toegelaten had, Paulus, staande op de trappen, wenkte met de hand tot het volk; en als er groote stilte geworden

was, sprak hij hen aan in de hebreeuwsche taal, zeggende :

HOOFDSTUK XXII.

MANNEN broeders en vaders! hoort mijne verantwoording, die ik tegenwoordig tot u *doen zal*.

2 (Als zij nu hoorden, dat hij in de hebreeuwsche taal hen aansprak, hielden zij zich te meer stil. En hij zeide :)

3 Ik ben een joodsch man, en te Tarsen in Cilicië geboren, opgevoed in deze stad, aan de voeten van Gamaliël onderwezen naar de bescheidenste wijze der vaderlijke wet, zijnde een ijveraar Gods, gelijkerwijs gij allen heden zijt;

4 Die dezen weg vervolgd heb tot den dood, bindende en in de gevangenissen overleverende beide mannen en vrouwen.

5 Gelijk mij ook de hoogepriester getuige is, en de geheele raad der ouderlingen; van dewelken ik ook brieven genomen hebbende tot de broeders, ben naar Damaskus gereisd, om ook degenen, die dáár waren, gebonden te brengen naar Jerùzalem, opdat zij gestraft zouden worden.

6 Maar het geschiedde mij, als ik reisde, en Damaskus genaakte, omtrent den middag, dat snellijk uit den hemel een groot licht mij rondom omscheen.

7 En ik viel ter aarde, en ik hoorde eene stem, tot mij zeggende : Saul, Saul! wat vervolgt gij mij?

8 En ik antwoordde : Wie zijt gij, Heere? En hij zeide tot mij : Ik ben Jezus, de Nazaréner, welken gij vervolgt.

9 En die met mij waren, zagen wel het licht, en werden zeer bevreesd; maar de stem desgenen, die tot mij sprak, hoorden zij niet.

10 En ik zeide : Heere! wat zal ik doen? En de Heer zeide tot mij : Sta op, en ga heen naar Damaskus; en aldaar zal met u gesproken worden, van al hetgeen u verordend is te doen.

11 En als ik van wege de heerlijkheid deszelven lichts niet zag, zoo werd ik bij de hand geleid van degenen, die met mij waren, en kwam te Damaskus.

12 En een zekere Ananias, een godvruchtig man naar de wet, *goede* getuigenis hebbende van al de Joden, die *daar* woonden,

13 Kwam tot mij, en bij *mij* staande, zeide tot mij : Saul, broeder! word weder ziende. En ter zelfder ure werd ik ziende op hem.

14 En hij zeide : De God onzer vaderen heeft u te voren verordend, om zijnen wil te kennen, en den Regtvaardigen te zien, en de stem uit zijnen mond te hooren.

15 Want gij zult hem getuige zijn bij alle menschen, van hetgeen gij gezien en gehoord hebt.

16 En nu, wat vertoeft gij? sta op, en laat u doopen, en uwe zonden afwasschen, aanroepende den naam des Heeren.

17 En het gebeurde mij, als ik te Jerùzalem wedergekeerd was, en in den tempel bad, dat ik in eene vertrekking van zinnen was;

18 En dat ik hem zag, en hij tot mij zeide : Spoed u, en ga in der haast uit Jerùzalem : want zij zullen uwe getuigenis van mij niet aannemen.

19 En ik zeide : Heere! zij weten, dat ik in de gevangenis wierp, en in de synagogen geeselde, die in u geloofden;

20 En toen het bloed van Stéfanus, uwen getuige, vergoten werd, *dat* ik daar ook bijstond, en mede een welbehagen had in zijnen dood, en de kleederen bewaarde dergenen, die hem doodden.

21 En hij zeide tot mij : Ga heen; want ik zal u ver tot de heidenen afzenden.

22 Zij hoorden hem nu tot dit woord toe; en zij verhieven hunne stem, zeggende : Weg van de aarde met zulk eenen! want het is niet behoorlijk dat hij leve.

23 En als zij riepen, en de kleederen van zich smeten, en stof in de lucht wierpen;

24 Zoo beval de overste, dat men hem in de legerplaats zou brengen, en zeide, dat men hem met geeselen onderzoeken zou, opdat hij verstaan mogt, om wat oorzaak zij alzoo over hem riepen.

25 En alzoo zij hem met de riemen uitrekten, zeide Paulus tot den hoofdman over honderd, die daar stond : Is het ulieden geoorloofd eenen romeinschen mensch, en *dien* onveroordeeld, te geeselen?

26 Als nu de hoofdman over honderd *dat* hoorde, ging hij toe en boodschapte het den overste, zeggende : Zie, wat gij te doen hebt; want deze mensch is een Romein.

27 En de overste kwam toe, en zeide tot hem : Zeg mij, zijt gij een Romein? En hij zeide : Ja.

28 En de overste antwoordde : Ik heb dit burgerregt voor eene groote som *gelds* ver-

kregen. En Paulus zeide : Maar ik ben ook *een burger* geboren.

29 Terstond dan lieten zij van hem af, die hem zouden onderzocht hebben. En de overste werd ook bevreesd, toen hij verstond, dat hij een Romein was, en dat hij hem had gebonden.

30 En des anderen *daags,* willende de zekerheid weten, waarom hij van de Joden beschuldigd werd, maakte hij hem los van de banden, en beval, dat de overpriesters en hun geheele raad zouden komen; en Paulus afgebragt hebbende, stelde hij *hem* voor hen.

HOOFDSTUK XXIII.

EN Paulus, de oogen op den raad houdende, zeide : Mannen broeders! ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op dezen dag.

2 Maar de hoogepriester Ananias beval dengenen, die bij hem stonden, dat zij hem op den mond zouden slaan.

3 Toen zeide Paulus tot hem : God zal u slaan, gij gewitte wand! Zit gij ook om mij te oordeelen naar de wet, en beveelt gij, tegen de wet, dat men mij zal slaan?

4 En die daarbij stonden, zeiden : Scheldt gij den hoogepriester Gods?

5 En Paulus zeide : Ik wist niet, broeders! dat het de hoogepriester was : want er is geschreven : Den overste uws volks zult gij niet vloeken.

6 En Paulus, wetende, dat het ééne deel was van de sadduceën, en het andere van de farizeën, riep in den raad : Mannen broeders! ik ben een farizeër, eens farizeërs zoon; ik word over de hoop en opstanding der dooden geoordeeld.

7 En als hij dit gesproken had, ontstond er tweedragt tusschen de farizeën en de sadduceën, en de menigte werd verdeeld.

8 Want de sadduceën zeggen, dat er geene opstanding is, noch engel, noch geest; maar de farizeën belijden het beide.

9 En er geschiedde een groot geroep; en de schriftgeleerden van de zijde der farizeën stonden op, en streden, zeggende : Wij vinden geen kwaad in dezen mensch; en indien een geest tot hem gesproken heeft, of een engel, laat ons tegen God niet strijden.

10 En als er groote tweedragt ontstaan was, de overste, vreezende, dat Paulus van hen verscheurd mogt worden, gebood, dat het krijgsvolk zou afkomen, en hem uit het midden van hen wegrukken, en in de legerplaats brengen.

11 En den volgenden nacht stond de Heer bij hem, en zeide : Heb goeden moed, Paulus! want gelijk gij te Jerûzalem van mij betuigd hebt, alzoo moet gij ook te Rome getuigen.

12 En als het dag geworden was, maakten sommigen van de Joden eene zamenrotting, en vervloekten zich zelven, zeggende, dat zij noch eten noch drinken zouden, totdat zij Paulus zouden gedood hebben.

13 En zij waren meer dan veertig, die dezen eed te zamen gedaan hadden.

14 Dewelke gingen tot de overpriesters en de ouderlingen, en zeiden : Wij hebben ons zelven met vervloeking vervloekt, niets te zullen nuttigen, totdat wij Paulus zullen gedood hebben.

15 Gij dan nu, laat den overste weten met den raad, dat hij hem morgen tot u afbrenge, als of gij nadere kennis zoudt nemen van zijne zaken; en wij zijn bereid hem om te brengen, eer hij bij *u* komt.

16 En als de zoon van Paulus zuster deze lage gehoord had, kwam hij daar, en ging in de legerplaats, en boodschapte het Paulus.

17 En Paulus riep tot zich één' van de hoofdmannen over honderd, en zeide : Leid dezen jongeling heen tot den overste; want hij heeft hem wat te boodschappen.

18 Deze dan nam hem en bragt *hem* tot den overste, en zeide : Paulus, de gevangene, heeft mij tot zich geroepen, en begeerd, dat ik dezen jongeling tot u zou brengen, die u wat heeft te zeggen.

19 De overste nu nam hem bij de hand, en bezijden gegaan zijnde, vraagde hij : Wat is het, dat gij mij hebt te boodschappen?

20 En hij zeide : De Joden zijn overeengekomen, om van u te begeeren, dat gij Paulus morgen in den raad zoudt afbrengen, als of zij iets van hem nader zouden onderzoeken.

21 Doch geloof hun niet : want meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, welke zich zelven met eene vervloeking verbonden hebben noch te eten noch te drinken, totdat zij hem zullen omgebragt hebben; en zij zijn nu gereed, verwachtende de toezegging van u.

22 De overste dan liet den jongeling gaan, *hem* gebiedende : Zeg niemand voort, dat gij mij zulks geopenbaard hebt.

23 En zekere twee van de hoofdmannen over honderd tot zich geroepen hebbende, zeide hij: Maakt twee honderd krijgsknechten gereed, opdat zij naar Cesaréa trekken, en zeventig ruiters, en twee honderd schutters, tegen de derde ure des nachts;
24 En laat ze *zadel*beesten bestellen, opdat zij Paulus daarop zetten, en behouden overbrengen tot den stadhouder Felix.
25 En hij schreef eenen brief, hebbende dezen inhoud:
26 Claudius Lysias aan den magtigsten stadhouder Felix groetenis.
27 Alzoo deze man van de Joden gegrepen was, en van hen omgebragt zou geworden zijn, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, en heb hem *hun* ontnomen, berigt zijnde, dat hij een Romein is.
28 En willende de zaak weten, waarover zij hem beschuldigden, bragt ik hem af in hunnen raad.
29 Welken ik bevond beschuldigd te worden over vragen hunner wet; maar geene beschuldiging tegen hem te zijn, die den dood of banden waardig is.
30 En als mij te kennen gegeven was, dat van de Joden eene lage tegen dezen man *gelegd* zou worden, zoo heb ik *hem* terstond aan u gezonden; gebiedende ook den beschuldigers voor u te zeggen, hetgeen zij tegen hem hadden. Vaar wel.
31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus, en bragten hem des nachts tot Antipatris.
32 En des anderen daags, latende de ruiters met hem trekken, keerden zij wederom naar de legerplaats.
33 Dewelke als zij te Cesaréa gekomen waren, en den brief den stadhouder overgeleverd hadden, hebben zij ook Paulus voor hem gesteld.
34 En de stadhouder, *den brief* gelezen hebbende, vraagde, uit wat provincie hij was; en verstaande, dat hij van Cilicië was,
35 Zeide hij: Ik zal u hooren, als ook uwe beschuldigers hier zullen gekomen zijn. En hij beval, dat hij in het regthuis van Heródes zou bewaard worden.

HOOFDSTUK XXIV.

EN vijf dagen daarna kwam de hoogepriester Ananias af met de ouderlingen, en eenen zekeren voorspraak, *genaamd* Tertullus, dewelke verschenen voor den stadhouder tegen Paulus.
2 En als hij geroepen was, begon Tertullus *hem* te beschuldigen, zeggende:
3 Dat wij grooten vrede door u bekomen, en dat *vele* loffelijke diensten dezen volke geschieden door uwe voorzigtigheid, magtigste Felix! nemen wij ganschelijk en overal met alle dankbaarheid aan.
4 Maar opdat ik u niet lang ophoude, ik bid *u*, dat gij ons, naar uwe bescheidenheid, kortelijk hoort.
5 Want wij hebben dezen man bevonden te zijn eene pest, en eenen, die oproer verwekt onder al de Joden door de *gansche* wereld, en eenen oppersten voorstander van de sekte der Nazarénen.
6 Die ook gepoogd heeft den tempel te ontheiligen; welken wij ook gegrepen hebben, en naar onze wet hebben willen oordeelen.
7 Maar Lysias, de overste, daarover komende, heeft *hem* met groot geweld uit onze handen weggebragt;
8 Gebiedende zijne beschuldigers tot u te komen; van denwelken gij zelf, *hem* onderzocht hebbende, zult kunnen verstaan al hetgeen, waarvan wij hem beschuldigen.
9 En ook de Joden stemden het toe, zeggende, dat deze dingen alzoo waren.
10 Maar Paulus, als hem de stadhouder gewenkt had, dat hij zou spreken, antwoordde: Dewijl ik weet, dat gij nu vele jaren over dit volk regter geweest zijt, zoo verantwoorde ik mij zelven met *des* te beteren moed:
11 Alzoo gij kunt weten, dat het niet meer dan twaalf dagen zijn, van dat ik ben opgekomen om te aanbidden te Jerúzalem;
12 En zij hebben mij noch in den tempel gevonden tot iemand sprekende, of *eenige* zamenrotting des volks makende, noch in de synagogen, noch in de stad;
13 En zij kunnen niet bewijzen, waarvan zij mij nu beschuldigen.
14 Maar dit beken ik u, dat ik naar dien weg, welken zij sekte noemen, den God der vaderen alzoo diene, geloovende alles, wat in de wet en in de profeten geschreven is;
15 Hebbende hoop op God, welke dezen ook zelven verwachten, dat er eene opstanding der dooden wezen zal, beide der regtvaardigen en der onregtvaardigen.
16 En hierin oefen ik mij zelven, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de menschen.
17 Doch na vele jaren ben ik gekomen

om aalmoezen te doen aan mijn volk, en offeranden.

18 Waarover mij gevonden hebben, geheiligd zijnde, in den tempel, niet met volk noch met beroerte, eenige Joden uit Azië;

19 Welke behoorden *hier* voor u tegenwoordig te zijn, en *mij* te beschuldigen, indien zij iets hadden tegen mij.

20 Of dat dezen zelven zeggen, of zij eenig onregt in mij gevonden hebben, als ik voor den raad stond;

21 Dan van dit eenig woord, hetwelk ik riep, staande onder hen: Over de opstanding der dooden word ik heden van ulieden geoordeeld!

22 Toen nu Felix dit gehoord had, stelde hij hen uit, zeggende: Als ik nader wetenschap van dezen weg zal hebben, wanneer Lysias, de overste, zal afgekomen zijn, zoo zal ik volle kennis nemen van uwe zaken.

23 En hij beval den hoofdman over honderd, dat Paulus zou bewaard worden, en verligting hebben, en dat hij niemand van de zijnen zou beletten *hem* te dienen, of tot hem te komen.

24 En na sommige dagen Felix, daar gekomen zijnde met Drusilla, zijne vrouw, die eene Jodin was, ontbood Paulus, en hoorde hem van het geloof in Christus.

25 En als hij handelde van regtvaardigheid, en matigheid, en *van* het toekomend oordeel, Felix, zeer bevreesd geworden zijnde, antwoordde: Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zoo zal ik u tot mij roepen.

26 En te gelijk ook hopende, dat hem van Paulus geld gegeven zou worden, opdat hij hem losliet; waarom hij hem ook dikwijls ontbood, en sprak met hem.

27 Maar als twee jaren vervuld waren, kreeg Felix Porcius Festus in zijne plaats; en Felix, willende den Joden gunst bewijzen, liet Paulus gevangen.

HOOFDSTUK XXV.

FESTUS dan, in de provincie gekomen zijnde, ging na drie dagen van Cesaréa op naar Jerùzalem.

2 En de hoogepriester, en de voornaamsten der Joden, verschenen voor hem tegen Paulus, en baden hem,

3 Begeerende gunst tegen hem, opdat hij hem zou doen komen te Jerùzalem; *en* leggende eene lage, om hem op den weg om te brengen.

4 Doch Festus antwoordde, dat Paulus te Cesaréa bewaard werd, en dat hij zelf haast *derwaarts* zou verreizen.

5 Die dan, zeide hij, onder u kunnen, dat zij mede afreizen, en zoo er iets onbehoorlijks in dezen man is, dat zij hem beschuldigen.

6 En als hij onder hen niet meer dan tien dagen overgebragt had, kwam hij af naar Cesaréa; en des anderen daags, op den regterstoel gezeten zijnde, beval hij, dat Paulus zou *voor*gebragt worden.

7 En als hij daar gekomen was, stonden de Joden, die van Jerùzalem afgekomen waren, rondom *hem,* vele en zware beschuldigingen tegen Paulus voortbrengende, die zij niet konden bewijzen;

8 Dewijl hij, verantwoordende, zeide: Ik heb noch tegen de wet der Joden, noch tegen den tempel, noch tegen den keizer iets gezondigd.

9 Maar Festus, willende den Joden gunst bewijzen, antwoordde Paulus en zeide: Wilt gij naar Jerùzalem opgaan, en aldaar voor mij over deze dingen geoordeeld worden?

10 En Paulus zeide: Ik sta voor den regterstoel des keizers, waar ik geoordeeld moet worden; den Joden heb ik geen onregt gedaan, gelijk gij ook zeer wel weet.

11 Want indien ik onregt doe, en iets des doods waardig gedaan heb, ik weiger niet te sterven; maar indien er niets is van hetgeen, waarvan dezen mij beschuldigen, zoo kan niemand mij hun uit gunst overgeven. Ik beroep mij op den keizer.

12 Toen antwoordde Festus, als hij met den raad gesproken had: Hebt gij u op den keizer beroepen? Gij zult tot den keizer gaan.

13 En als eenige dagen voorbijgegaan waren, kwamen de koning Agrippa en Bernice te Cesaréa, om Festus te begroeten.

14 En toen zij aldaar vele dagen overgebragt hadden, heeft Festus de zaken van Paulus aan den koning verhaald, zeggende: *Hier* is een zeker man van Felix gevangen gelaten;

15 Om wiens wil, als ik te Jerùzalem was, de overpriesters en de ouderlingen der Joden verschenen, begeerende vonnis tegen hem.

16 Aan dewelken ik antwoordde, dat de Romeinen de gewoonte niet hebben, eenigen mensch uit gunst ter dood over te ge-

ven, eer de beschuldigde de beschuldigers tegenwoordig heeft, en plaats van verantwoording gekregen heeft over de beschuldiging.

17 Als zij dan gezamentlijk alhier gekomen waren, zoo heb ik, geen uitstel nemende, des *daags* daaraan op den regterstoel gezeten, en beval, dat de man zoude *voor*gebragt worden.

18 Over welken de beschuldigers, *hier* staande, geene zaak hebben voortgebragt, waarvan ik vermoedde;

19 Maar hadden tegen hem eenige vragen van hunne godsdienst, en van zekeren Jezus, die gestorven was, welken Paulus zeide te leven.

20 En als ik over de onderzoeking van deze zaak in twijfeling was, zeide ik, of hij wilde gaan naar Jerûzalem, en aldaar over deze dingen geoordeeld worden.

21 En als Paulus zich beriep, dat men hem tot de kennis des keizers bewaren zou, zoo heb ik bevolen, dat hij bewaard zoude worden ter tijd toe, dat ik hem tot den keizer zenden zou.

22 En Agrippa zeide tot Festus: Ik wilde ook zelf dien mensch *wel* hooren. En hij zeide: Morgen zult gij hem hooren.

23 Des anderen daags dan, als Agrippa gekomen was en Bernice met groote pracht, en als zij ingegaan waren in het regthuis, met de oversten over duizend, en de mannen, die de voornaamsten der stad waren, werd Paulus op bevel van Festus *voor*gebragt.

24 En Festus zeide: Koning Agrippa, en gij mannen alle, die met ons *hier* tegenwoordig zijt! gij ziet dezen, van welken mij de gansche menigte der Joden heeft aangesproken, beide te Jerûzalem en hier, roepende, dat hij niet meer behoort te leven.

25 Maar ik, bevonden hebbende, dat hij niets des doods waardig gedaan had, en dewijl hij ook zelf zich op den keizer beroepen heeft, heb besloten hem te zenden.

26 Van welken ik niets zekers heb aan den heer te schrijven; daarom heb ik hem voor ulieden voorgebragt, en meest voor u, koning Agrippa! opdat ik, na gedane onderzoeking, wat heb te schrijven.

27 Want het dunkt mij tegen rede, eenen gevangenen te zenden, *en* niet ook de beschuldigingen, die tegen hem zijn, te kennen te geven.

HOOFDSTUK XXVI.

EN Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor u zelven te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en verantwoordde zich *aldus:*

2 Ik acht mij zelven gelukkig, o koning Agrippa! dat ik mij heden voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de Joden beschuldigd word;

3 Allermeest, dewijl ik weet, dat gij kennis hebt van alle gewoonten en vragen, die onder de Joden zijn. Daarom bid ik u, dat gij mij langmoedigljk hoort.

4 Mijn leven dan van der jongheid aan, hetwelk van den beginne onder mijn volk te Jerûzalem geweest is, weten al de Joden;

5 Als die van over lang mij te voren gekend hebben (indien zij het wilden getuigen), dat ik naar de bescheidenste sekte van onze godsdienst, *als* een farizeër geleefd heb.

6 En nu sta ik, en word geoordeeld over de hoop der belofte, die van God tot de vaderen geschied is;

7 Tot dewelke onze twaalf geslachten, geduriglijk nacht en dag *God* dienende, verhopen te komen; over welke hoop ik, o koning Agrippa! van de Joden word beschuldigd.

8 Wat? wordt het bij ulieden ongeloofelijk geoordeeld, dat God de dooden opwekt?

9 Ik meende waarlijk bij mij zelven, dat ik tegen den naam van Jezus van Názareth vele wederpartijdige dingen moest doen.

10 Hetwelk ik ook gedaan heb te Jerûzalem, en ik heb velen van de heiligen in de gevangenissen gesloten, de magt van de overpriesters ontvangen hebbende; en als zij omgebragt werden, stemde ik het toe.

11 En door al de synagogen heb ik hen dikmaals gestraft, en gedwongen te lasteren; en boven mate tegen hen woedende, heb ik *hen* vervolgd, ook tot in de buiten*landsche* steden.

12 Waarover ook als ik naar Damaskus reisde, met magt en last, welke *ik* van de overpriesters *had,*

13 Zag ik, o koning! in het midden van den dag, op den weg een licht, boven den glans der zon, van den hemel mij en degenen, die met mij reisden, omschijnende.

14 En als wij allen ter aarde nedergevallen waren, hoorde ik eene stem, tot mij sprekende, en zeggende in de hebreeuw-

sche taal: Saul, Saul! wat vervolgt gij mij? het is u hard, tegen de prikkels de verzenen te slaan.

15 En ik zeide: Wie zijt gij, Heere? En hij zeide: Ik ben Jezus, dien gij vervolgt.

16 Maar rigt u op, en sta op uwe voeten: want hiertoe ben ik u verschenen, om u te stellen tot een' dienaar en getuige der dingen, beide die gij gezien hebt en in welke ik u *nog* zal verschijnen:

17 Verlossende u van dit volk, en *van* de heidenen, tot dewelken ik u nu zende;

18 Om hunne oogen te openen, en *hen* te bekeeren van de duisternis tot het licht, en *van* de magt des Satans tot God; opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in mij.

19 Daarom, o koning Agrippa! ben ik dat hemelsch gezigt niet ongehoorzaam geweest;

20 Maar heb eerst dengenen, die te Damaskus waren, en te Jerùzalem, en in het geheele land van Judéa, en den heidenen verkondigd, dat zij zich zouden beteren, en tot God bekeeren, werken doende der bekeering waardig.

21 Om dezer zaken wil hebben mij de Joden in den tempel gegrepen, en gepoogd om te brengen.

22 Dan, hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op dezen dag, betuigende beiden klein en groot; niets zeggende buiten hetgeen de profeten en Mozes gesproken hebben, dat geschieden zoude:

23 *Namelijk* dat de Christus lijden moest, en dat hij, de eerste uit de opstanding der dooden zijnde, een licht zou verkondigen dezen volke, en den heidenen.

24 En als hij deze dingen tot verantwoording sprak, zeide Festus met groote stem: Gij raast, Paulus! de groote geleerdheid brengt u tot razernij.

25 Maar hij zeide: Ik raas niet, magtigste Festus! maar ik spreek woorden van waarheid en van een gezond verstand:

26 Want de koning weet van deze dingen, tot welken ik ook vrijmoedigheid gebruikende spreek: want ik geloof niet, dat hem iets van deze dingen verborgen is, want dit is in geen' hoek geschied.

27 Gelooft gij, o koning Agrippa! de profeten? Ik weet, dat gij ze gelooft.

28 En Agrippa zeide tot Paulus: Gij beweegt mij bijna een christen te worden.

29 En Paulus zeide: Ik wenschte wel van God, dat, en bijna en geheellijk, niet alleen gij, maar ook allen, die mij heden hooren, zoodanigen wierden, gelijk als ik ben, uitgenomen deze banden.

30 En als hij dit gezegd had, stond de koning op, en de stadhouder, en Bernice, en die met hen gezeten waren;

31 En aan eene zijde gegaan zijnde, spraken zij tot elkander, zeggende: Deze mensch doet niets des doods of der banden waardig.

32 En Agrippa zeide tot Festus: Deze mensch kon losgelaten worden, indien hij zich op den keizer niet had beroepen.

HOOFDSTUK XXVII.

EN als het besloten was, dat wij naar Itálië zouden afvaren, leverden zij Paulus, en eenige andere gevangenen, over aan eenen hoofdman over honderd, met name Július van de keizerlijke bende.

2 En in een adramytténisch schip gegaan zijnde, alzoo wij de plaatsen langs Azië bevaren zouden, voeren wij af; en Aristarchus, de Macedoniër van Thessalonica, was met ons.

3 En des anderen *daags* kwamen wij aan te Sidon. En Július, vriendelijk met Paulus handelende, liet *hem* toe tot de vrienden te gaan, om *van hen* bezorgd te worden.

4 En van daar afgevaren zijnde, voeren wij onder Cyprus heen, omdat de winden *ons* tegen waren.

5 En de zee, die langs Cilicië en Pamfylië is, doorgevaren zijnde, kwamen wij aan te Myra in Lycië.

6 En de hoofdman, aldaar een schip gevonden hebbende van Alexandrië, dat naar Itálië voer, deed ons in hetzelve overgaan.

7 En als wij vele dagen langzaam voortvoeren, en naauwelijks tegenover Cnidus gekomen waren, overmits het ons de wind niet toeliet, zoo voeren wij onder Creta heen, tegenover Salmóne.

8 En hetzelve naauwelijks voorbijzeilende, kwamen wij in eene zekere plaats, genaamd Schoonehavens, waar de stad Laséa nabij was.

9 En als veel tijd verloopen, en de vaart nu zorgelijk was, omdat ook de vasten nu voorbij was, vermaande hen Paulus,

10 En zeide tot hen: Mannen! ik zie, dat de vaart zal geschieden met hinder en groote schade, niet alleen van de lading en

van het schip, maar ook van ons leven.
11 Doch de hoofdman geloofde meer den stuurman en den schipper, dan hetgeen van Paulus gezegd werd.
12 En alzoo de haven ongelegen was om te overwinteren, vond het meerder *deel* geraden ook van daar te varen, of zij eenigzins te Fenix konden aankomen om te overwinteren, zijnde eene haven in Creta, strekkende tegen het zuidwesten en tegen het noordwesten.
13 En alzoo de zuidewind zachtelijk waaide, meenden zij hun voornemen verkregen te hebben, en afgevaren zijnde, zeilden zij digt voorbij Creta henen.
14 Maar niet lang daarna, sloeg tegen hetzelve een stormwind, genaamd Euroclydon.
15 En als het schip daarmede weggerukt werd, en niet kon tegen den wind opzeilen, gaven wij het op, en dreven heen.
16 En loopende onder een zeker eilandje, genaamd Clauda, konden wij naauwelijks de boot magtig worden.
17 Dewelke opgehaald hebbende, gebruikten zij *alle* behulpselen, het schip ondergordende; en alzoo zij vreesden, dat zij op de *droogte* Syrtis vervallen zouden, streken zij het zeil, en dreven alzoo heen.
18 En alzoo wij van het onweder geweldelijk geslingerd werden, deden zij den volgenden *dag* eenen uitworp;
19 En den derden *dag* wierpen wij met onze eigene handen het scheepsgereedschap uit.
20 En als noch zon noch gesternten verschenen in vele dagen, en geen klein onweder *ons* drukte, zoo werd *ons* voorts alle hoop van behouden te worden benomen.
21 En als men langen tijd zonder eten geweest was, toen stond Paulus *op* in het midden van hen, en zeide: O mannen! men behoorde mij wel gehoor gegeven te hebben, en van Creta niet afgevaren te zijn, en dezen hinder en deze schade verhoed te hebben;
22 Doch als nu vermaan ik ulieden goeds moeds te zijn: want er zal geen verlies geschieden van *iemands* leven onder u, maar alleen van het schip.
23 Want dezen zelfden nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, wiens ik ben, welken ook ik diene,
24 Zeggende: Vrees niet, Paulus! gij moet voor den keizer gesteld worden; en zie, God heeft u geschonken allen, die met u varen.
25 Daarom zijt goeds moeds, mannen! want ik geloof Gode, dat het alzoo zijn zal, gelijkerwijs het mij gezegd is.
26 Doch wij moeten op een zeker eiland vervallen.
27 Als nu de veertiende nacht gekomen was, alzoo wij in de Adriátische zee herwaarts en derwaarts gedreven werden, omtrent het midden des nachts, vermoedden de scheepslieden, dat hun eenig land naderde.
28 En het dieplood uitgeworpen hebbende, vonden zij twintig vademen; en een weinig voortgevaren zijnde, wierpen zij wederom het dieplood uit, en vonden vijftien vademen.
29 En vreezende, dat zij ergens op harde plaatsen vervallen mogten, wierpen zij vier ankers van het achterschip uit, en wenschten, dat het dag wierd.
30 Maar als de scheepslieden zochten uit het schip te vlieden, en de boot nederlieten in de zee, onder den schijn, als of zij uit het voorschip de ankers zouden uitbrengen,
31 Zeide Paulus tot den hoofdman en tot de krijgsknechten: Indien dezen in het schip niet blijven, gij kunt niet behouden worden.
32 Toen hieuwen de krijgsknechten de touwen af van de boot, en lieten haar afvallen.
33 En ondertusschen dat het dag zou worden, vermaande Paulus *hen* allen, dat zij zouden spijze nemen, en zeide: Het is heden de veertiende dag, dat gij verwachtende blijft zonder eten, en niets hebt genomen.
34 Daarom vermaan ik u spijze te nemen, want dat dient tot uwe behouding: want niemand van u zal een haar van het hoofd vallen.
35 En als hij dit gezegd en brood genomen had, dankte hij God in aller tegenwoordigheid; en *hetzelve* gebroken hebbende, begon hij te eten.
36 En zij allen, goeds moeds geworden zijnde, namen ook zelven spijze.
37 Wij waren nu in het schip in alles twee honderd zes en zeventig zielen.
38 En als zij met spijze verzadigd waren, ligtten zij het schip, en wierpen het koren uit in de zee.
39 En toen het dag werd, kenden zij het land niet; maar zij merkten eenen zekeren

inham, die eenen oever had, tegen denwelken zij geraden vonden, zoo zij konden, het schip aan te zetten.

40 En als zij de ankers opgehaald hadden, gaven zij *het schip* aan de zee over, met een de roerbanden losmakende; en het razeil naar den wind opgehaald hebbende, hielden zij het naar den oever toe.

41 Maar vervallende op eene plaats, die de zee aan beide zijden had, zetteden zij het schip daarop; en het voorschip, vastzittende, bleef onbewegelijk, maar het achterschip brak van het geweld der baren.

42 De raadslag nu der krijgslieden was, dat zij de gevangenen zouden dooden, opdat niemand, ontzwommen zijnde, zoude ontvlieden.

43 Maar de hoofdman, willende Paulus behouden, belettede hun dat voornemen, en beval, dat degenen, die zwemmen konden, zich eerst zouden afwerpen, en te land komen;

44 En de anderen, sommigen op planken, en sommigen op eenige *stukken* van het schip. En alzoo is het geschied, dat zij allen behouden aan het land gekomen zijn.

HOOFDSTUK XXVIII.

EN als zij ontkomen waren, toen verstonden zij, dat het eiland Melite heette.

2 En de barbaren bewezen ons geene gemeene vriendelijkheid: want een groot vuur ontstoken hebbende, namen zij ons allen in, om den regen, die overkwam, en om de koude.

3 En als Paulus eenen hoop rijzen bijeengeraapt en op het vuur gelegd had, kwam er eene adder uit door de hitte, en vattede zijne hand.

4 En als de barbaren het beest zagen aan zijne hand hangen, zeiden zij tot elkander: Deze mensch is gewisselijk een doodslager, welken de wraak niet laat leven, daar hij uit de zee ontkomen is.

5 Maar hij schuddede het beest af in het vuur, en leed niets kwaads.

6 En zij verwachtten, dat hij zou opzwellen, of terstond dood nedervallen. Maar als zij lang verwacht hadden, en zagen, dat geen ongemak hem overkwam, werden zij veranderd, en zeiden, dat hij een god was.

7 En hier, omtrent dezelve plaats, had de voornaamste van het eiland, met name Publius, *zijne* landhoeven, die ons ontving, en drie dagen vriendelijk herbergde.

8 En het geschiedde, dat de vader van Publius, met koortsen en den rooden loop bevangen zijnde, te bed lag; tot denwelken Paulus inging, en als hij gebeden had, leide hij de handen op hem, en maakte hem gezond.

9 Als dit dan geschied was, kwamen ook tot hem de anderen, die krankheden hadden in het eiland, en werden genezen.

10 Die ons ook eerden met vele eer, en als wij vertrekken zouden, bestelden zij *ons* hetgeen van noode was.

11 En na drie maanden voeren wij af in een schip van Alexandrië, dat in het eiland overwinterd had, hebbende tot een teeken, Castor en Pollux.

12 En als wij te Syracûse aangekomen waren, bleven wij *aldaar* drie dagen.

13 Van waar wij omvoeren, en kwamen aan te Regium; en alzoo, na éénen dag, de wind zuid werd, kwamen wij den tweeden dag te Putéoli.

14 Alwaar wij broeders vonden, en werden gebeden, zeven dagen bij hen te blijven; en alzoo gingen wij naar Rome.

15 En van daar kwamen de broeders, van onze zaken gehoord hebbende, ons te gemoet tot Appius-markt, en de drie tabernen; welke Paulus ziende, dankte hij God, en greep moed.

16 En toen wij te Rome gekomen waren, gaf de hoofdman de gevangenen over aan den overste des legers; maar aan Paulus werd toegelaten op zich zelven te wonen met den krijgsknecht, die hem bewaarde.

17 En het geschiedde na drie dagen, dat Paulus zamenriep degenen, die de voornaamsten der Joden waren. En als zij zamengekomen waren, zeide hij tot hen: Mannen broeders! ik, die niets gedaan heb tegen het volk of de vaderlijke gewoonten, ben gebonden uit Jerûzalem overgeleverd in de handen der Romeinen.

18 Dewelke, mij onderzocht hebbende, wilden *mij* loslaten, omdat geene schuld des doods in mij was.

19 Maar als de Joden *zulks* tegenspraken, werd ik genoodzaakt mij op den keizer te beroepen; *doch* niet, als of ik iets had, mijn volk te beschuldigen.

20 Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, om *u* te zien en aan te spreken: want van wege de hope Israëls ben ik met deze keten omvangen.

21 Maar zij zeiden tot hem: Wij hebben

noch brieven u aangaande van Judéa ontvangen; noch iemand van de broeders, hier gekomen zijnde, heeft van u iets kwaads geboodschapt of gesproken.

22 Maar wij begeeren wel van u te hooren, wat gij gevoelt: want wat deze sekte aangaat, ons is bekend, dat zij overal tegengesproken wordt.

23 En als zij hem eenen dag gesteld hadden, kwamen er velen in *zijne* woonplaats; denwelken hij het koningrijk Gods uitleide, en betuigde, en poogde hen te bewegen tot het geloof in Jezus, beide uit de wet van Mozes en de profeten, van des morgens vroeg tot den avond toe.

24 En sommigen geloofden wel hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet.

25 En tegen elkander oneens zijnde, scheidden zij; als Paulus *dit* ééne woord gezegd had, *namelijk:* Wel heeft de Heilige Geest gesproken door Jesaja, den profeet, tot onze vaderen,

26 Zeggende: Ga heen tot dit volk, en zeg: Met het gehoor zult gij hooren, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken.

27 Want het hart dezes volks is dik geworden, en met de ooren hebben zij zwaarlijk gehoord, en hunne oogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eeniger tijd met de oogen zouden zien, en met de ooren hooren, en met het hart verstaan, en zij zich bekeeren, en Ik hen geneze.

28 Het zij u dan bekend, dat de zaligheid Gods den heidenen gezonden is, en dezelve zullen hooren.

29 En als hij dit gezegd had, gingen de Joden weg, veel twisting hebbende onder elkander.

30 En Paulus bleef twee geheele jaren in zijne eigene gehuurde woning; en ontving allen, die tot hem kwamen;

31 Predikende het koningrijk Gods, en leerende van den Heer Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverhinderd.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

ROMEINEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroepen apostel, afgezonderd tot het evangelie van God,

2 (Hetwelk Hij te voren beloofd had door zijne profeten, in de Heilige Schriften)

3 Van zijnen Zoon, (die geworden is uit het zaad van David, naar het vleesch;

4 Die krachtelijk bewezen is te zijn de Zoon van God, naar den Geest der heiligmaking, uit de opstanding der dooden) *namelijk* Jezus Christus, onzen Heer:

5 (Door welken wij hebben ontvangen genade en het apostelschap, tot gehoorzaamheid des geloofs onder al de heidenen, voor zijnen naam;

6 Onder welken gij ook zijt, geroepenen van Jezus Christus!)

7 Allen, die te Rome zijt, geliefden Gods, *en* geroepene heiligen! genade zij u, en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.

8 Eerstelijk dank ik mijnen God door Jezus Christus over u allen, dat uw geloof verkondigd wordt in de geheele wereld.

9 Want God is mijn getuige, welken ik diene in mijnen geest, in het evangelie zijns Zoons, hoe ik zonder nalaten uwer gedenke;

10 Allen tijd in mijne gebeden biddende, of mogelijk mij nog te eeniger tijd goede gelegenheid gegeven wierd, door den wil van God, om tot ulieden te komen.

11 Want ik verlang om u te zien, opdat ik u eenige geestelijke gave mogt mededeelen, ten einde gij versterkt zoudt worden:

12 Dat is, om mede vertroost te worden onder u, door het onderling geloof, zoo het uwe als het mijne.

13 Doch ik wil niet, dat u onbekend zij, broeders! dat ik menigmaal voorgenomen heb tot u te komen, (en ben tot nog toe verhinderd geweest) opdat ik ook onder u

eenige vrucht zou hebben, gelijk als ook onder de andere heidenen.

14 Beiden Grieken en barbaren, beiden wijzen en onwijzen ben ik een schuldenaar.

15 Alzoo hetgeen in mij is, dat is volvaardig, om u ook, die te Rome zijt, het evangelie te verkondigen.

16 Want ik schaam mij des evangelies van Christus niet: want het is eene kracht Gods tot zaligheid een' iegelijk, die gelooft, eerst den Jood, en *ook* den Griek.

17 Want de regtvaardigheid Gods wordt in hetzelve geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de regtvaardige zal uit het geloof leven.

18 Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid en ongeregtigheid der menschen, *als* die de waarheid in ongeregtigheid te onder houden.

19 Overmits hetgeen van God kennelijk is, in hen openbaar is: want God heeft het hun geopenbaard.

20 Want zijne onzienlijke dingen worden, van de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide zijne eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn.

21 Omdat zij, God kennende, *Hem* als God niet hebben verheerlijkt of gedankt; maar zijn verijdeld geworden in hunne overleggingen, en hun onverstandig hart is verduisterd geworden;

22 Zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden;

23 En hebben de heerlijkheid des onverderfelijken Gods veranderd in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mensch, en van gevogelte, en van viervoetige en kruipende *gedierten*.

24 Daarom heeft hen God ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinigheid, om hunne ligchamen onder elkander te onteeren:

25 *Als* die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en het schepsel geëerd en gedient hebben boven den Schepper, die te prijzen is in der eeuwigheid, amen.

26 Daarom heeft hen God overgegeven tot oneerlijke bewegingen: want ook hunne vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het *gebruik* tegen nature;

27 En insgelijks ook de mannen, nalatende het natuurlijk gebruik der vrouw, zijn verhit geworden in hunnen lust tegen elkander, mannen met mannen schandelijkheid bedrijvende, en de vergelding van hunne dwaling, die *daartoe* behoorde, in zich zelven ontvangende.

28 En gelijk het hun niet goed gedacht heeft God in erkentenis te houden, zoo heeft God hen overgegeven in eenen verkeerden zin, om te doen dingen, die niet betamen;

29 Vervuld zijnde met alle ongeregtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid; vol van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid;

30 Oorblazers, achterklappers, haters Gods, smaders, hoovaardigen, laatdunkenden, vinders van kwade dingen, den ouderen ongehoorzaam,

31 Onverstandigen, verbondbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen.

32 Dewelke, daar zij het regt Gods weten, (*namelijk*, dat degenen, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn) niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen.

HOOFDSTUK II.

DAAROM zijt gij niet te verontschuldigen, o mensch! wie gij zijt, die *anderen* oordeelt: want waarin gij eenen anderen oordeelt, veroordeelt gij u zelven; want gij, die *anderen* oordeelt, doet dezelfde dingen.

2 En wij weten, dat het oordeel Gods naar waarheid is, over degenen, die zulke dingen doen.

3 En denkt gij dit, o mensch! die oordeelt degenen, die zulke dingen doen, en dezelve doet, dat gij het oordeel Gods zult ontvlieden?

4 Of veracht gij den rijkdom zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en langmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekeering leidt?

5 Maar naar uwe hardigheid, en onbekeerlijk hart, vergadert gij u zelven toorn als eenen schat, in den dag des toorns en der openbaring van het regtvaardig oordeel Gods.

6 Welke een' iegelijk vergelden zal naar zijne werken:

7 Dengenen wel, die met volharding in goeddoen, heerlijkheid, en eer, en onverderfelijkheid zoeken, het eeuwige leven;

8 Maar dengenen, die twistgierig zijn, en

die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongeregtigheid gehoorzaam zijn, *zal* verbolgenheid en toorn *vergolden worden :*

9 Verdrukking en benaauwdheid over alle ziel des menschen, die het kwade werkt, eerst van den Jood, en *ook* van den Griek;

10 Maar heerlijkheid, en eer, en vrede een' iegelijk, die het goede werkt, eerst den Jood, en *ook* den Griek.

11 Want er is geene aanneming des persoons bij God.

12 Want zoo velen, als er zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan; en zoo velen, als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden :

13 (Want de hoorders der wet zijn niet regtvaardig voor God, maar de daders der wet zullen geregtvaardigd worden;

14 Want wanneer de heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen, die der wet zijn, dezen, de wet niet hebbende, zijn zich zelven eene wet;

15 *Als* die betoonen het werk der wet geschreven in hunne harten, hun geweten medegetuigende, en de gedachten onder elkander *hen* beschuldigende, of ook ontschuldigende.)

16 In den dag, wanneer God de verborgene dingen der menschen zal oordeelen door Jezus Christus, naar mijn evangelie.

17 Zie, gij wordt een Jood genaamd, en rust op de wet, en roemt op God,

18 En gij weet *zijnen* wil, en beproeft de dingen, die *daarvan* verschillen, zijnde onderwezen uit de wet;

19 En gij betrouwt u zelven te zijn een leidsman der blinden, een licht dergenen, die in duisternis zijn :

20 Een onderrigter der onwijzen, *en* een leermeester der onwetenden, hebbende de gedaante der kennis en der waarheid in de wet.

21 Die dan eenen anderen leert, leert gij u zelven niet? die predikt, dat men niet stelen zal, steelt gij?

22 Die zegt, dat men geen overspel doen zal, doet gij overspel? die van de afgoden een' gruwel hebt, berooft gij het heilige?

23 Die op de wet roemt, onteert gij God door de overtreding der wet?

24 Want de naam van God wordt om uwentwil gelasterd onder de heidenen; gelijk geschreven is.

25 Want de besnijdenis is wel nut, indien gij de wet doet; maar indien gij een overtreder der wet zijt, zoo is uwe besnijdenis voorhuid geworden.

26 Indien dan de voorhuid de regten der wet bewaart, zal niet zijne voorhuid tot eene besnijdenis gerekend worden?

27 En zal de voorhuid, die uit de natuur is, als zij de wet volbrengt, u *niet* oordeelen, die door de letter en besnijdenis een overtreder der wet zijt?

28 Want die is niet een Jood, die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vleesch is;

29 Maar die is een Jood, die het in het verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet *in de* letter, *is de besnijdenis;* wiens lof niet is uit de menschen, maar uit God.

HOOFDSTUK III.

WELK is dan het voordeel van den Jood? Of welke is de nuttigheid der besnijdenis?

2 Veel in alle manier : want *dit is* wel het eerste, dat hun de woorden Gods zijn toebetrouwd.

3 Want wat is het, al zijn sommigen ongeloovig geweest? zal hunne ongeloovigheid het geloof van God te niet doen?

4 Dat zij verre. Doch God zij waarachtig, maar alle mensch leugenachtig; gelijk als geschreven is : Opdat Gij geregtvaardigd wordt in uwe woorden, en overwint, wanneer Gij oordeelt.

5 Indien nu onze ongeregtigheid Gods geregtigheid bevestigt, wat zullen wij zeggen? Is God onregtvaardig, als Hij toorn over *ons* brengt? (ik spreek naar den mensch.)

6 Dat zij verre; anderzins hoe zal God de wereld oordeelen?

7 Want indien de waarheid Gods door mijne leugen overvloediger is geworden, tot zijne heerlijkheid, wat word ik ook nog als een zondaar geoordeeld?

8 En *zeggen wij* niet *liever* (gelijk wij gelasterd worden, en gelijk sommigen zeggen, dat wij zeggen) : Laat ons het kwade doen, opdat het goede *daaruit* kome? welker verdoemenis regtvaardig is.

9 Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganschelijk niet : want wij hebben te voren beschuldigd beide Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn.

10 Gelijk geschreven is : Er is niemand regtvaardig, ook niet één;

11 Er is niemand, die verstandig is, er is niemand, die God zoekt.
12 Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is *ook* niet tot één toe.
13 Hunne keel is een geopend graf; met hunne tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hunne lippen;
14 Welker mond vol is van vervloeking en bitterheid;
15 Hunne voeten zijn snel om bloed te vergieten;
16 Vernieling en ellendigheid is in hunne wegen;
17 En den weg des vredes hebben zij niet gekend.
18 Er is geene vreeze Gods voor hunne oogen.
19 Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn; opdat alle mond gestopt worde, en de geheele wereld *voor* God verdoemelijk zij.
20 Daarom zal uit de werken der wet geen vleesch geregtvaardigd worden voor Hem: want door de wet is de kennis der zonde.
21 Maar nu is de regtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten:
22 Namelijk de regtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen, en over allen, die gelooven: want er is geen onderscheid.
23 Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods;
24 En worden om niet geregtvaardigd, uit zijne genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is:
25 Welken God voorgesteld heeft *tot* eene verzoening, door het geloof in zijn bloed, tot eene betooning van zijne regtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn, onder de verdraagzaamheid Gods;
26 Tot eene betooning van zijne regtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd; opdat Hij regtvaardig zij, en regtvaardigende dengenen, die uit het geloof van Jezus is.
27 Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? der werken? Neen, maar door de wet des geloofs.
28 Wij besluiten dan, dat de mensch door het geloof geregtvaardigd wordt, zonder de werken der wet.
29 Is God *een God* der Joden alleen? en is Hij het niet ook der heidenen? Ja, ook der heidenen.
30 Nademaal Hij een eenig God is, die de besnijdenis regtvaardigen zal uit het geloof, en de voorhuid door het geloof.
31 Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet.

HOOFDSTUK IV.

WAT zullen wij dan zeggen, dat Abraham, onze vader, verkregen heeft naar het vleesch?
2 Want indien Abraham uit de werken geregtvaardigd is, zoo heeft hij roem, maar niet bij God.
3 Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot regtvaardigheid.
4 Nu dengenen, die werkt, wordt de loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld.
5 Doch dengenen, die niet werkt, maar gelooft in Hem, die den goddeloozen regtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot regtvaardigheid.
6 Gelijk ook David den mensch zalig spreekt, welken God de regtvaardigheid toerekent zonder werken;
7 *Zeggende:* Zalig zijn zij, welker ongeregtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt zijn;
8 Zalig is de man, welken de Heer de zonden niet toerekent.
9 Deze zaligspreking dan, is die *alleen* over de besnijdenis, of ook over de voorhuid? Want wij zeggen, dat Abraham het geloof gerekend is tot regtvaardigheid.
10 Hoe is het *hem* dan toegerekend? als hij in de besnijdenis was, of in de voorhuid? Niet in de besnijdenis, maar in de voorhuid.
11 En hij heeft het teeken der besnijdenis ontvangen *tot* een zegel der regtvaardigheid des geloofs, die *hem* in de voorhuid *was toegerekend;* opdat hij zou zijn een vader van allen, die gelooven in de voorhuid zijnde, ten einde ook hun de regtvaardigheid toegerekend worde;
12 En een vader der besnijdenis, dengenen *namelijk,* die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook wandelen in de voetstap-

pen des geloofs van onzen vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was.

13 Want de belofte *is* niet door de wet aan Abraham of zijn zaad *geschied,* namelijk, dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door de regtvaardigheid des geloofs.

14 Want indien degenen, die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, zoo is het geloof ijdel geworden, en de beloftenis te niet gedaan.

15 Want de wet werkt toorn: want waar geene wet is, *daar* is ook geene overtreding.

16 Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij; ten einde de belofte vast zij al den zade, niet alleen dat uit de wet is, maar ook dat uit het geloof Abrahams is, welke een vader is van ons allen;

17 (Gelijk geschreven staat: Ik heb u tot een' vader van vele volken gesteld) voor Hem, aan welken hij geloofd heeft, *namelijk* God, die de dooden levend maakt, en roept de dingen, die niet zijn, als of zij waren:

18 Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat hij zou worden een vader van vele volken; volgens hetgeen gezegd was: Alzoo zal uw zaad wezen.

19 En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen ligchaam niet aangemerkt, dat alreede verstorven was, alzoo hij omtrent honderd jaren oud was, *noch* ook, dat de moeder in Sara verstorven was.

20 En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer;

21 En ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook magtig was te doen.

22 Daarom is het hem ook tot regtvaardigheid gerekend.

23 Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is:

24 Maar ook om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, *namelijk* dengenen, die gelooven in Hem, die Jezus, onzen Heer, uit de dooden opgewekt heeft:

25 Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze regtvaardigmaking.

HOOFDSTUK V.

WIJ dan, geregtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heer Jezus Christus:

2 Door welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.

3 En niet alleenlijk *dit,* maar wij roemen ook in de verdrukkingen: wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt;

4 En de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop;

5 En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, die ons is gegeven.

6 Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te zijner tijd voor de goddeloozen gestorven.

7 Want naauwelijks zal iemand voor eenen regtvaardigen sterven; want voor den goeden zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven.

8 Maar God bevestigt zijne liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren.

9 Veel meer dan, zijnde nu geregtvaardigd door zijn bloed, zullen wij door hem behouden worden van den toorn.

10 Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door zijn leven.

11 En niet alleenlijk *dit,* maar wij roemen ook in God, door onzen Heer Jezus Christus, door welken wij nu de verzoening gekregen hebben.

12 Daarom, gelijk door éénen mensch de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzoo de dood tot alle menschen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben.

13 Want tot de wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend, als er geene wet is.

14 Maar de dood heeft geheerscht van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is desgenen, die komen zou.

15 Doch niet, gelijk de misdaad, alzoo is ook de genadegift: want indien, door de misdaad van éénen, velen gestorven zijn, zoo is veel meer de genade Gods, en de gave door de genade, die daar is van éénen mensch Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.

16 En niet, gelijk *de schuld was* door den éénen, die gezondigd heeft, *alzoo is* de gift: want de schuld is wel uit éene *misdaad* tot

verdoemenis; maar de genadegift is uit vele misdaden tot regtvaardigmaking.

17 Want indien, door de misdaad van éénen, de dood geheerscht heeft door dien éénen, veel meer zullen degenen, die den overvloed der genade, en der gave der regtvaardigheid ontvangen, in het leven heerschen door dien éénen, *namelijk* Jezus Christus.

18 Zoo dan, gelijk door ééne misdaad *de schuld gekomen is* over alle menschen tot verdoemenis; alzoo ook door ééne regtvaardigheid *komt de genade* over alle menschen tot regtvaardigmaking des levens.

19 Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien éénen mensch velen *tot* zondaars gesteld zijn geworden, alzoo zullen ook door de gehoorzaamheid van éénen velen *tot* regtvaardigen gesteld worden.

20 Maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde: en waar de zonde meerder geworden is, *daar* is de genade veel meer overvloedig geweest;

21 Opdat, gelijk de zonde geheerscht heeft tot den dood, alzoo ook de genade zou heerschen door regtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heer.

HOOFDSTUK VI.

WAT zullen wij dan zeggen? zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde?

2 Dat zij verre. Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven?

3 Of weet gij niet, dat zoo velen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in zijnen dood gedoopt zijn?

4 Wij zijn dan met hem begraven, door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de dooden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzoo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.

5 Want indien wij met hem ééne plant geworden zijn in de gelijkmaking zijns doods, zoo zullen wij het ook zijn *in de gelijkmaking zijner* opstanding:

6 Dit wetende, dat onze oude mensch met *hem* gekruisigd is, opdat het ligchaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen.

7 Want die gestorven is, die is geregtvaardigd van de zonde.

8 Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zoo gelooven wij, dat wij ook met hem zullen leven:

9 Wetende, dat Christus, opgewekt zijnde uit de dooden, niet meer sterft; de dood heerscht niet meer over hem.

10 Want dat hij gestorven is, dat is hij der zonde éénmaal gestorven; en dat hij leeft, dat leeft hij Gode.

11 Alzoo ook gijlieden, houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus, onzen Heer.

12 Dat dan de zonde niet heersche in uw sterfelijk ligchaam, om haar te gehoorzamen in de begeerlijkheden deszelven *ligchaams*.

13 En stelt uwe leden niet der zonde tot wapenen der ongeregtigheid; maar stelt u zelven Gode, als uit de dooden levende *geworden* zijnde, en *stelt* uwe leden Gode tot wapenen der geregtigheid.

14 Want de zonde zal over u niet heerschen: want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade.

15 Wat dan? zullen wij zondigen, omdat wij niet zijn onder de wet, maar onder de genade? Dat zij verre.

16 Weet gij niet, dat wien gij u zelven stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij dienstknechten zijt desgenen, dien gij gehoorzaamt, of der zonde tot den dood, of der gehoorzaamheid tot geregtigheid?

17 Maar Gode zij dank, dat gij *wel* dienstknechten der zonde waart, maar *dat* gij *nu* van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgegeven zijt;

18 En vrijgemaakt zijnde van de zonde, zijt gemaakt dienstknechten der geregtigheid.

19 Ik spreek op menschelijke wijze, om der zwakheid uws vleesches wil: want gelijk gij uwe leden gesteld hebt, *om* dienstbaar *te zijn* der onreinigheid en der ongeregtigheid, tot ongeregtigheid, alzoo stelt nu uwe leden, *om* dienstbaar *te zijn* der geregtigheid, tot heiligmaking.

20 Want toen gij dienstknechten waart der zonde, zoo waart gij vrij van de geregtigheid.

21 Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? want het einde derzelve is de dood.

22 Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uwe vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven.

23 Want de bezolding der zonde is de dood, maar de genadegifte Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heer.

HOOFDSTUK VII.

WEET gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan) dat de wet heerscht over den mensch, zoo langen tijd als hij leeft?

2 Want eene vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zoo is zij vrijgemaakt van de wet des mans.

3 Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zoo zal zij eene overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zoo is zij vrij van de wet, alzoo dat zij geene overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt.

4 Zoo dan, mijne broeders! gij zijt ook der wet gedood door het ligchaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens anderen, *namelijk* desgenen, die van de dooden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden.

5 Want toen wij in het vleesch waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen.

6 Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzoo dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet *in* de oudheid der letter.

7 Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja ik kende de zonde niet dan door de wet: want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten *zonde te zijn,* indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeeren.

8 Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht: want zonder de wet is de zonde dood.

9 En zonder de wet, zoo leefde ik eertijds, maar als het gebod gekomen is, zoo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven.

10 En het gebod, dat ten leven was, hetzelve is mij ten dood bevonden.

11 Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid, en door hetzelve gedood.

12 Alzoo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig, en regtvaardig, en goed.

13 Is dan het goede mij de dood geworden? Dat zij verre. Maar de zonde *is mij de dood geworden;* opdat zij zou openbaar worden zonde *te zijn,* werkende mij door het goede den dood; opdat de zonde boven mate wierd zondigende door het gebod.

14 Want wij weten, dat de wet geestelijk is; maar ik ben vleeschelijk verkocht onder de zonde.

15 Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet: want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.

16 En indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zoo stem ik de wet toe, dat zij goed is.

17 Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont.

18 Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vleesch, geen goed woont: want het willen is *wel* bij mij, maar het goed te doen, dat vind ik niet.

19 Want het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.

20 Indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zoo doe ik nu hetzelve niet meer, maar de zonde, die in mij woont.

21 Zoo vind ik dan deze wet *in mij,* als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.

22 Want ik heb een vermaak in de wet Gods, naar den inwendigen mensch;

23 Maar ik zie eene andere wet in mijne leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijne leden is.

24 Ik ellendig mensch! wie zal mij verlossen uit het ligchaam dezes doods?

25 Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heer.

26 Zoo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vleesch de wet der zonde.

HOOFDSTUK VIII.

ZOO is er dan nu geene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest.

2 Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.

3 Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vleesch krachteloos was. heeft God, zijnen Zoon zendende in gelijk-

heid des zondigen vleesches, en *dat* voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vleesch.

4 Opdat het regt der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest.

5 Want die naar het vleesch zijn, bedenken, dat des vleesches is; maar die naar den Geest zijn, *bedenken*, dat des Geestes is.

6 Want het bedenken des vleesches is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede;

7 Daarom dat het bedenken des vleesches vijandschap is tegen God: want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet.

8 En die in het vleesch zijn, kunnen Gode niet behagen.

9 Doch gijlieden zijt niet in het vleesch, maar in den Geest, zoo anders de Geest Gods in u woont. Maar zoo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt hem niet toe.

10 En indien Christus in ulieden is, zoo is wel het ligchaam dood om der zonde wil; maar de geest is leven om der geregtigheid wil.

11 En indien de Geest desgenen, die Jezus uit de dooden opgewekt heeft, in u woont, zoo zal Hij, die Christus uit de dooden opgewekt heeft, ook uwe sterfelijke ligchamen levend maken, door zijnen Geest, die in u woont.

12 Zoo dan, broeders! wij zijn schuldenaars niet aan het vleesch, om naar het vleesch te leven.

13 Want indien gij naar het vleesch leeft, zoo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werkingen des ligchaams doodt, zoo zult gij leven.

14 Want zoo velen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods.

15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen: Abba, Vader!

16 Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.

17 En indien wij kinderen zijn, zoo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God, en mede-erfgenamen van Christus; zoo wij anders met *hem* lijden, opdat wij ook met *hem* verheerlijkt worden.

18 Want ik houde het daarvoor, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarderen tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden.

19 Want het schepsel, *als* met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods.

20 Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen, niet gewillig, maar om diens wil, die het *der ijdelheid* onderworpen heeft;

21 Op hoop, dat ook het schepsel zelf zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid der verderfenis, tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.

22 Want wij weten, dat het gansche schepsel te zamen zucht, en te zamen *als* in barensnood is tot nu toe.

23 En niet alleen *dit*, maar ook wij zelven, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelven, *zeg ik*, zuchten in ons zelven, verwachtende de aanneming tot kinderen, *namelijk* de verlossing onzes ligchaams.

24 Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is geene hoop: want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen?

25 Maar indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zoo verwachten wij het met lijdzaamheid.

26 En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp: want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen.

27 En die de harten doorzoekt, weet, welke de meening des Geestes zij, dewijl hij naar God voor de heiligen bidt.

28 En wij weten, dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, *namelijk* dengenen, die naar *zijn* voornemen geroepen zijn.

29 Want die Hij te voren gekend heeft, heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat hij de eerstgeborene zij onder vele broederen.

30 En die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook geregtvaardigd; en die Hij geregtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.

31 Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?

32 Die ook zijnen eigen Zoon niet ge-

spaard heeft, maar heeft hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met hem niet alle dingen schenken?

33 Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, die regtvaardig maakt.

34 Wie is het, die verdoemt? Christus is het, die gestorven is; ja wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter regter*hand* Gods is, die ook voor ons bidt.

35 Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? verdrukking, of benaauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard?

36 (Gelijk geschreven is: Want om uwentwil worden wij den ganschen dag gedood; wij zijn geacht als schapen ter slagting.)

37 Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door hem, die ons liefgehad heeft.

38 Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch magten, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen,

39 Noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heer.

HOOFDSTUK IX.

IK zeg de waarheid in Christus, ik liege niet, (mijn geweten mij mede getuigenis gevende door den Heiligen Geest)

2 Dat het mij eene groote droefheid, en mijn hart eene gedurige smart is.

3 Want ik zou zelf *wel* wenschen verbannen te zijn van Christus, voor mijne broederen, die mijne maagschap zijn naar het vleesch;

4 Welke Israëlieten zijn, welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst *van God,* en de beloftenissen;

5 Welker zijn de vaders, en uit welken Christus is, zoo veel het vleesch aangaat, dewelke is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid, amen.

6 Doch *ik zeg dit* niet, als of het woord Gods ware uitgevallen: want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn.

7 Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen; maar: In Izak zal u het zaad genoemd worden.

8 Dat is, niet de kinderen des vleesches, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der beloftenis worden voor het zaad gerekend.

9 Want dit is het woord der beloftenis: Omtrent dezen tijd zal Ik komen, en Sara zal eenen zoon hebben.

10 En niet alleenlijk *deze,* maar ook Rebekka *is daarvan een bewijs,* als zij uit éénen bevrucht was, *namelijk* Izak, onzen vader.

11 Want als *de kinderen* nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, *vast* bleve, niet uit de werken, maar uit den roependen;

12 Zoo werd tot haar gezegd: De meerdere zal den minderen dienen.

13 Gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat.

14 Wat zullen wij dan zeggen? Is er onregtvaardigheid bij God? Dat zij verre.

15 Want Hij zegt tot Mozes: Ik zal mij ontfermen, diens Ik mij ontferme, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben.

16 Zoo *is het* dan niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods.

17 Want de Schrift zegt tot Faraö: Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik in u mijne kracht bewijzen zou, en opdat mijn naam verkondigd worde op de gansche aarde.

18 Zoo ontfermt Hij zich dan, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil.

19 Gij zult dan tot mij zeggen: Wat klaagt Hij *dan* nog? want wie heeft zijnen wil wederstaan?

20 Maar toch, o mensch! wie zijt gij, die tegen God antwoordt? zal ook het maaksel tot dengenen, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzoo gemaakt?

21 Of heeft de pottebakker geene magt over het leem, om uit denzelfden klomp te maken het éene een vat ter eere, en het andere ter oneere?

22 En of God, willende *zijnen* toorn bewijzen, en zijne magt bekend maken, met vele langmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns tot het verderf toebereid;

23 En opdat Hij zou bekend maken den rijkdom zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij te voren bereid heeft tot heerlijkheid?

24 Welken Hij ook geroepen heeft, *namelijk* ons, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen.

25 Gelijk hij ook in Hoséa zegt : Ik zal hetgeen mijn volk niet was, mijn volk noemen, en die niet bemind was, *mijne* beminde.

26 En het zal zijn, in de plaats, waar tot hen gezegd was : Gijlieden zijt mijn volk niet, aldaar zullen zij kinderen des levenden Gods genaamd worden.

27 En Jesaja roept over Israël : Al ware het getal der kinderen Israëls gelijk het zand der zee, zoo zal het overblijfsel behouden worden.

28 Want Hij voleindt eene zaak en snijdt ze af in regtvaardigheid : want de Heer zal eene afgesnedene zaak doen op de aarde.

29 En gelijk Jesaja te voren gezegd heeft : Indien de Heer Sebaóth ons geen zaad had overgelaten, zoo waren wij als Sódoma geworden, en Gomórra gelijk gemaakt geweest.

30 Wat zullen wij dan zeggen? Dat de heidenen, die de regtvaardigheid niet zochten, de regtvaardigheid verkregen hebben, doch de regtvaardigheid, die uit het geloof is.

31 Maar Israël, die de wet der regtvaardigheid zocht, is tot de wet der regtvaardigheid niet gekomen.

32 Waarom? Omdat zij *die zochten* niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet : want zij hebben zich gestooten aan den steen des aanstoots.

33 Gelijk geschreven is : Ziet, Ik leg in Sion eenen steen des aanstoots, en eene rots der ergernis; en een iegelijk, die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.

HOOFDSTUK X.

BROEDERS! de toegenegenheid mijns harten, en het gebed, dat *ik* tot God voor Israël *doe*, is tot *hunne* zaligheid.

2 Want ik geef hun getuigenis, dat zij eenen ijver tot God hebben, maar niet met verstand.

3 Want alzoo zij de regtvaardigheid Gods niet kennen, en hunne eigene geregtigheid zoeken op te rigten, zoo zijn zij der regtvaardigheid Gods niet onderworpen.

4 Want het einde der wet is Christus, tot regtvaardigheid een' iegelijk, die gelooft.

5 Want Mozes beschrijft de regtvaardigheid, die uit de wet is, *zeggende :* De mensch, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.

6 Maar de regtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt aldus : Zeg niet in uw hart : Wie zal in den hemel opklimmen? hetzelve is Christus *van boven* afbrengen.

7 Of, wie zal in den afgrond nederdalen? hetzelve is Christus uit de dooden opbrengen.

8 Maar wat zegt zij? Nabij u is het woord, in uwen mond en in uw hart. Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij prediken.

9 *Namelijk,* indien gij met uwen mond zult belijden den Heer Jezus, en met uw hart gelooven, dat hem God uit de dooden opgewekt heeft, zoo zult gij zalig worden.

10 Want met het hart gelooft men ter regtvaardigheid, en met den mond belijdt men ter zaligheid.

11 Want de Schrift zegt : Een iegelijk, die in hem gelooft, die zal niet beschaamd worden.

12 Want er is geen onderscheid, noch van Jood noch van Griek : want een zelfde is Heer van allen, rijk zijnde over allen, die hem aanroepen.

13 Want een iegelijk, die den naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.

14 Hoe zullen zij dan *hem* aanroepen, in welken zij niet geloofd hebben? en hoe zullen zij *in hem* gelooven, van welken zij niet gehoord hebben? en hoe zullen zij hooren, zonder die *hun* predikt?

15 En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Gelijk geschreven is : Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen, die vrede verkondigen, dergenen, die het goede verkondigen!

16 Doch zij zijn niet allen het evangelie gehoorzaam geweest : want Jesaja zegt : Heere! wie heeft onze prediking geloofd?

17 Zoo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het woord Gods.

18 Maar ik zeg : Hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is over de geheele aarde uitgegaan, en hunne woorden tot de einden der wereld.

19 Maar ik zeg : Heeft Israël het niet verstaan? Mozes zegt eerst : Ik zal ulieden tot jaloerschheid verwekken door *degenen, die* geen volk *zijn;* door een onverstandig volk zal Ik u tot toorn verwekken.

20 En Jesaja verstout zich, en zegt : Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenen, die naar Mij niet vraagden.

21 Maar tegen Israël zegt Hij : Den geheelen dag heb Ik mijne handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk.

HOOFDSTUK XI.

IK zeg dan : Heeft God zijn volk verstooten ? Dat zij verre : want ik ben óok een Israëliet, uit het zaad Abrahams, van den stam Benjamin.

2 God heeft zijn volk niet verstooten, hetwelk Hij te voren gekend heeft. Of weet gij niet, wat de Schrift zegt van Elia? hoe hij God aanspreekt tegen Israël, zeggende :

3 Heere ! zij hebben uwe profeten gedood, en uwe altaren omgeworpen ; en ik ben alleen overgebleven, en zij zoeken mijne ziel.

4 Maar wat zegt tot hem het Goddelijk antwoord ? Ik heb mij zelven *nog* zeven duizend mannen overgelaten, die de knie voor het *beeld* van Baäl niet gebogen hebben.

5 Alzoo is er dan ook in dezen tegenwoordigen tijd een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade.

6 En indien het door genade is, zoo is het niet meer uit de werken ; anderzins is de genade geene genade meer : en indien het is uit de werken, zoo is het geene genade meer; anderzins is het werk geen werk meer.

7 Wat dan? Hetgeen Israël zoekt, dat heeft het niet verkregen; maar de uitverkorenen hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden,

8 (Gelijk geschreven is : God heeft hun gegeven eenen geest des diepen slaaps ; oogen om niet te zien, en ooren om niet te hooren) tot op den huidigen dag.

9 En David zegt : Hunne tafel worde tot eenen strik, en tot eenen val, en tot eenen aanstoot, en tot eene vergelding voor hen.

10 Dat hunne oogen verduisterd worden, om niet te zien ; en verkrom hunnen rug allen tijd.

11 Zoo zeg ik dan : Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden ? Dat zij verre ; maar door hunnen val *is* de zaligheid den heidenen *geworden*, om hen tot jaloerschheid te verwekken.

12 En indien hun val de rijkdom is der wereld, en hunne vermindering de rijkdom der heidenen, hoe veel te meer hunne volheid !

13 Want ik spreek tot u, heidenen, voor zoo veel ik der heidenen apostel ben, ik maak mijne bediening heerlijk :

14 Of ik eenigzins mijn vleesch tot jaloerschheid verwekken, en eenigen uit hen behouden mogt.

15 Want indien hunne verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de dooden ?

16 En indien de eerstelingen heilig zijn, zoo is ook het deeg *heilig ;* en indien de wortel heilig is, zoo zijn ook de takken *heilig*.

17 En zoo eenige der takken afgebroken zijn, en gij, een wilde olijfboom zijnde, in derzelver *plaats* zijt ingeënt, en des wortels en der vettigheid des olijfbooms mede deelachtig zijt geworden,

18 Zoo roem niet tegen de takken ; en indien gij daartegen roemt, gij draagt den wortel niet, maar de wortel u.

19 Gij zult dan zeggen : De takken zijn afgebroken, opdat ik zou ingeënt worden.

20 Het is wel ; zij zijn door ongeloof afgebroken, en gij staat door het geloof. Zijt niet hooggevoelende, maar vrees.

21 Want is het, dat God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, *zie toe,* dat Hij ook mogelijk u niet spare.

22 Zie dan de goedertierenheid en de strengheid van God : de strengheid wel over degenen, die gevallen zijn, maar de goedertierenheid over u, indien gij in de goedertierenheid blijft ; anderzins zult ook gij afgehouwen worden.

23 Maar ook zij, indien zij in het ongeloof niet blijven, zullen ingeënt worden : want God is magtig, om dezelven weder in te enten.

24 Want indien gij afgehouwen zijt uit den olijfboom, die van nature wild was, en tegen nature in den goeden olijfboom ingeënt ; hoe veel te meer zullen deze, die natuurlijke *takken* zijn, in hunnen eigen' olijfboom geënt worden ?

25 Want ik wil niet, broeders ! dat u deze verborgenheid onbekend zij, (opdat gij niet wijs zijt bij u zelven) dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn.

26 En alzoo zal geheel Israël zalig worden ; gelijk geschreven is : De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob.

27 En dit is hun een verbond van Mij, als Ik hunne zonden zal wegnemen.

28 Zoo zijn zij wel vijanden aangaande het evangelie, om uwentwil, maar aangaande de verkiezing zijn zij beminden, om der vaderen wil :

29 Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.
30 Want gelijkerwijs ook gijlieden eertijds Gode ongehoorzaam geweest zijt, maar nu barmhartigheid verkregen hebt door dezer ongehoorzaamheid;
31 Alzoo zijn ook dezen nu ongehoorzaam geweest, opdat ook zij door uwe barmhartigheid zouden barmhartigheid verkrijgen.
32 Want God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten, opdat Hij hun allen zou barmhartig zijn.
33 O diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennis Gods! hoe ondoorzoekelijk zijn zijne oordeelen, en onnaspeurlijk zijne wegen!
34 Want wie heeft den zin des Heeren gekend? Of wie is zijn raadsman geweest?
35 Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergolden worden?
36 Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem *zij* de heerlijkheid in der eeuwigheid, amen.

HOOFDSTUK XII.

IK bid u dan, broeders! door de ontfermingen Gods, dat gij uwe ligchamen stelt tot eene levende, heilige *en* Gode welbehagelijke offerande, *welke is* uwe redelijke godsdienst.
2 En wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehagelijke, en volmaakte wil van God zij.
3 Want door de genade, die mij gegeven is, zeg ik een' iegelijk, die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een' iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.
4 Want gelijk wij in één ligchaam vele leden hebben, en de leden alle niet dezelfde werking hebben;
5 Alzoo zijn wij velen één ligchaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden.
6 Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade, die ons gegeven is,
7 *Zoo laat ons die gaven besteden,* het zij profetie, naar de mate des geloofs; het zij bediening, in het bedienen; het zij die leert, in het leeren;
8 Het zij die vermaant, in het vermanen; die uitdeelt, in eenvoudigheid; die een voorstander is, in naarstigheid; die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid.
9 De liefde zij ongeveinsd. Hebt eenen afkeer van het booze, en hangt het goede aan.
10 Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde; met eere de één den anderen voorgaande.
11 Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient den Heer.
12 Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed.
13 Deelt mede tot de behoeften der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid.
14 Zegent hen, die u vervolgen; zegent en vervloekt niet.
15 Verblijdt u met de blijden; en weent met de weenenden.
16 Weest eensgezind onder elkander. Tracht niet naar de hooge dingen, maar voegt u tot de nederigen. Zijt niet wijs bij u zelven.
17 Vergeldt niemand kwaad voor kwaad. Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle menschen.
18 Indien het mogelijk is, zoo veel in u is, houdt vrede met alle menschen.
19 Wreekt u zelven niet, beminden! maar geeft den toorn plaats: want er is geschreven: Mij *komt* de wraak *toe,* Ik zal het vergelden, zegt de Heer.
20 Indien dan uwen vijand hongert, zoo spijzig hem; indien hem dorst, zoo geef hem te drinken: want dat doende, zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hoopen.
21 Word van het kwade niet overwonnen, maar overwin het kwade door het goede.

HOOFDSTUK XIII.

ALLE ziele zij de magten, over *haar* gesteld, onderworpen: want er is geene magt dan van God, en de magten, die er zijn, die zijn van God verordend.
2 Alzoo dat die zich tegen de magt stelt, de verordening van God wederstaat; en die ze wederstaan, zullen over zich zelven een oordeel halen.
3 Want de oversten zijn niet *tot* eene vreeze den goeden werken, maar den kwaden. Wilt gij nu de magt niet vreezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben.
4 Want zij is Gods dienares, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, zoo vrees; want zij draagt het zwaard niet te vergeefs:

want zij is Gods dienares, eene wreekster tot straf dengenen, die kwaad doet.

5 Daarom is het noodig onderworpen te zijn, niet alleen om der straffe, maar ook om des gewetens wil.

6 Want daarom betaalt gij ook schattingen : want zij zijn dienaars van God, in ditzelve geduriglijk bezig zijnde.

7 Zoo geeft dan een' iegelijk wat gij schuldig zijt : schatting, dien gij de schatting, tol, dien gij den tol, vreeze, dien gij de vreeze, eere, dien gij de eere *schuldig zijt*.

8 Zijt niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben : want die den anderen liefheeft, heeft de wet vervuld.

9 Want dit : Gij zult geen overspel doen, gij zult niet dooden, gij zult niet stelen, gij zult geene valsche getuigenis geven, gij zult niet begeeren ; en zoo er eenig ander gebod is, wordt in dit woord als in eene hoofdsom begrepen, *namelijk* in dit : Gij zult uwen naasten liefhebben gelijk u zelven.

10 De liefde doet den naasten geen kwaad. Zoo is dan de liefde de vervulling der wet.

11 En dit *zeg ik te meer,* dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is, dat wij nu uit den slaap opwaken : want de zaligheid is ons nu nader, dan toen wij *eerst* geloofd hebben.

12 De nacht is voorbijgegaan, en de dag is nabij gekomen. Laat ons dan afleggen de werken der duisternis, en aandoen de wapenen des lichts.

13 Laat ons, als in den dag, eerlijk wandelen ; niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkameren en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid ;

14 Maar doet aan den Heer Jezus Christus, en verzorgt het vleesch niet tot begeerlijkheden.

HOOFDSTUK XIV.

DENGENEN nu, die zwak is in het geloof, neemt aan, *maar* niet tot twistige zamensprekingen.

2 De één gelooft wel, dat men alles eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden.

3 Die daar eet, verachte hem niet, die niet eet ; en die niet eet, oordeele hem niet, die daar eet : want God heeft hem aangenomen.

4 Wie zijt gij, die eens anderen huisknecht oordeelt? Hij staat, of hij valt zijnen eigen' heer ; doch hij zal vastgesteld worden, want God is magtig hem vast te stellen.

5 De één acht wel den *éénen* dag boven den *anderen* dag ; maar de ander acht al de dagen *gelijk*. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd.

6 Die den dag waarneemt, die neemt *hem* waar den Heere ; en die den dag niet waarneemt, die neemt *hem* niet waar den Heere. Die daar eet, die eet *zulks* den Heere, want hij dankt God ; en die niet eet, die eet *zulks* den Heere niet, en hij dankt God.

7 Want niemand van ons leeft zich zelven, en niemand sterft zich zelven :

8 Want het zij dat wij leven, wij leven den Heere ; het zij dat wij sterven, wij sterven den Heere. Het zij dan dat wij leven, het zij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.

9 Want daartoe is Christus ook gestorven, en opgestaan, en weder levend geworden, opdat hij beide over dooden en levenden heerschen zou.

10 Maar gij, wat oordeelt gij uwen broeder? Of ook gij, wat veracht gij uwen broeder? Want wij zullen allen voor den regterstoel van Christus gesteld worden.

11 Want er is geschreven : Ik leef, zegt de Heer ; voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden.

12 Zoo dan een iegelijk van ons zal voor zich zelven Gode rekenschap geven.

13 Laat ons dan elkander niet meer oordeelen ; maar oordeelt dit liever, namelijk, dat gij den broeder geenen aanstoot of ergernis geeft.

14 Ik weet en ben verzekerd in den Heere Jezus, dat geen ding onrein is in zich zelven ; dan die acht iets onrein te zijn, dien is het onrein.

15 Maar indien uw broeder om der spijze wil bedroefd wordt, zoo wandelt gij niet meer naar liefde. Verderf dien niet met uwe spijze, voor welken Christus gestorven is.

16 Dat dan uw goed niet gelasterd worde.

17 Want het koningrijk Gods is niet spijs en drank, maar regtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den Heiligen Geest.

18 Want die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehagelijk, en aangenaam den menschen.

19 Zoo dan laat ons najagen hetgeen tot den vrede, en hetgeen tot de stichting onder elkander *dient*.

20 Verbreek het werk van God niet om der spijze wil. Alle dingen zijn wel rein; maar het is kwaad den mensch, die met aanstoot eet.

21 Het is goed geen vleesch te eten, noch wijn te drinken, noch *iets*, waaraan uw broeder zich stoot, of geërgerd wordt, of *waarin* hij zwak is.

22 Hebt gij geloof? heb *dat* bij u zelven voor God. Zalig is hij, die zich zelven niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt.

23 Maar die twijfelt, indien hij eet, is veroordeeld, omdat hij niet uit het geloof *eet*. En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde.

HOOFDSTUK XV.

MAAR wij, die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen, en niet ons zelven te behagen.

2 Dat dan een iegelijk van ons *zijnen* naasten behage ten goede, tot stichting.

3 Want ook Christus heeft zich zelven niet behaagd, maar gelijk geschreven is: De smadingen dergenen, die U smaden, zijn op mij gevallen.

4 Want al wat te voren geschreven is, dat is tot onze leering te voren geschreven; opdat wij, door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften, hoop hebben zouden.

5 Doch de God der lijdzaamheid en der vertroosting geve u, dat gij eensgezind zijt onder elkander naar Christus Jezus;

6 Opdat gij eendragtelijk, met éénen mond, moogt verheerlijken den God en Vader van onzen Heer Jezus Christus.

7 Daarom neemt elkander aan, gelijk ook Christus ons aangenomen heeft, tot de heerlijkheid Gods.

8 En ik zeg, dat Jezus Christus een dienaar geworden is der besnijdenis, van wege de waarheid Gods, opdat hij bevestigen zou de beloftenissen der vaderen;

9 En de heidenen God van wege de barmhartigheid zouden verheerlijken; gelijk geschreven is: Daarom zal ik U belijden onder de heidenen, en uwen naam lofzingen.

10 En wederom zegt hij: Weest vrolijk, gij heidenen met zijn volk!

11 En wederom: Looft den Heere, al gij heidenen! en prijst Hem, al gij volken!

12 En wederom zegt Jesaja: Er zal zijn de wortel van Jessai, en die opstaat, om over de heidenen te gebieden; op hem zullen de heidenen hopen.

13 De God nu der hoop vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het gelooven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes.

14 Doch, mijne broeders! ook ik zelf ben verzekerd van u, dat gij ook zelven vol zijt van goedheid, vervuld met alle kennis, magtig om ook elkander te vermanen.

15 Maar ik heb u eensdeels te stoutelijker geschreven, broeders! u als wederom *dit* indachtig makende, om de genade, die mij van God gegeven is;

16 Opdat ik een dienaar van Jezus Christus zij onder de heidenen, het evangelie van God bedienende, opdat de offerande der heidenen aangenaam worde, geheiligd door den Heiligen Geest.

17 Zoo heb ik dan roem in Christus Jezus in die dingen, die God aangaan.

18 Want ik zou niet durven iets zeggen, hetwelk Christus door mij niet gewrocht heeft, tot gehoorzaamheid der heidenen, met woord en werk;

19 Door kracht van teekenen en wonderheden, *en* door de kracht van den Geest Gods, zoodat ik, van Jerûzalem af, en rondom, tot Illyricum toe, het evangelie van Christus vervuld heb;

20 En alzoo zeer begeerig geweest ben om het evangelie te verkondigen, niet waar Christus genoemd was, opdat ik niet op eens anders fondament zou bouwen;

21 Maar gelijk geschreven is: Denwelken van hem niet was geboodschapt, die zullen het zien; en dewelke het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.

22 Waarom ik ook menigmaal verhinderd geweest ben tot u te komen.

23 Maar nu geene plaats meer hebbende in deze gewesten, en van over vele jaren groot verlangen hebbende, om tot u te komen,

24 Zoo zal ik, zoo wanneer ik naar Spanje reis, tot u komen: want ik hoop in het doorreizen u te zien, en van u derwaarts geleid te worden, als ik eerst van ulieder tegenwoordigheid eensdeels verzadigd zal zijn.

25 Maar nu reis ik naar Jerûzalem, dienende den heiligen.

26 Want het heeft *dien van* Macedónië en Achâje goed gedacht eene gemeene hand-

reiking te doen aan de armen onder de heiligen, die te Jerûzalem zijn.

27 Want het heeft hun *zoo* goed gedacht; ook zijn zij hunne schuldenaars: want indien de heidenen hunne geestelijke *goederen* deelachtig zijn geworden, zoo zijn zij ook schuldig hun van ligchamelijke *goederen* te dienen.

28 Als ik dan dit volbragt, en hun deze vrucht verzegeld zal hebben, zoo zal ik door ulieder *stad* naar Spanje afkomen.

29 En ik weet, dat ik, tot u komende, met vollen zegen des evangelies van Christus komen zal.

30 En ik bid u, broeders! door onzen Heer Jezus Christus, en door de liefde des Geestes, dat gij met mij strijdt in de gebeden tot God voor mij;

31 Opdat ik mag bevrijd worden van de ongehoorzamen in Judéa, en dat deze mijne dienst, die *ik* aan Jerûzalem *doe*, aangenaam zij den heiligen;

32 Opdat ik met blijdschap, door den wil van God, tot u mag komen, en met u verkwikt worden.

33 En de God des vredes zij met u allen. Amen.

HOOFDSTUK XVI.

EN ik bevele u Febé, onze zuster, die eene dienaresse is der gemeente, die te Kenchreën is;

2 Opdat gij haar ontvangt in den Heere, gelijk het den heiligen betaamt, en haar bijstaat, in wat zaak zij u zou mogen van doen hebben: want zij is eene voorstandster geweest van velen, ook van mij zelven.

3 Groet Priscilla en A'quila, mijne medewerkers in Christus Jezus;

4 Die voor mijn leven hunnen hals gesteld hebben; denwelken niet alleen ik danke, maar ook al de gemeenten der heidenen.

5 *Groet* ook de gemeente in hun huis. Groet Epénetus, mijnen beminden, die de eersteling is van Achája in Christus.

6 Groet Maria, die veel voor ons gearbeid heeft.

7 Groet Andronicus en Júnias, mijne magen, en mijne mede-gevangenen, welke vermaard zijn onder de apostelen, die ook vóór mij in Christus geweest zijn.

8 Groet Amplias, mijnen beminden in den Heere.

9 Groet Urbánus, onzen mede-arbeider in Christus, en Stachys, mijnen beminden.

10 Groet Apelles, die beproefd is in Christus. Groet hen, die van het *huisgezin* van Aristobúlus *zijn*.

11 Groet Heródion, die van mijne maagschap is. Groet hen, die van *het huisgezin* van Narcissus *zijn*, degenen *namelijk*, die in den Heere zijn.

12 Groet Tryféna en Tryfósa, *vrouwen*, die in den Heere arbeiden. Groet Persis, de beminde *zuster*, die veel gearbeid heeft in den Heere.

13 Groet Rufus, den uitverkorenen in den Heere, en zijne moeder en de mijne.

14 Groet Asy'ncritus, Flégon, Hermas, Pátrobas, Hermes, en de broeders, die met hen zijn.

15 Groet Filólogus en Júlia, Néreüs en zijne zuster, en Olympas, en al de heiligen, die met henlieden zijn.

16 Groet elkander met eenen heiligen kus. De gemeenten van Christus groeten ulieden.

17 En ik bid u, broeders! neemt acht op degenen, die tweedragt en ergernissen aanrigten tegen de leer, die gij *van ons* geleerd hebt; en wijkt af van dezelven.

18 Want dezulken dienen onzen Heer Jezus Christus niet, maar hunnen buik; en verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen.

19 Want uwe gehoorzaamheid is tot *kennis van* allen gekomen. Ik verblijde mij dan uwenthalve; en ik wil, dat gij wijs zijt in het goede, doch onnoozel in het kwade.

20 En de God des vredes zal den Satan haast onder uwe voeten verpletteren. De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met ulieden. Amen.

21 U groeten Timótheüs, mijn mede-arbeider, en Lucius, en Jason, en Sosípater, mijne bloedverwanten.

22 Ik, Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heere.

23 U groet Gajus, de huiswaard van mij en van de geheele gemeente. U groet Erastus, de rentmeester der stad, en de broeder Quartus.

24 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met u allen. Amen.

25 Hem nu, die magtig is u te bevestigen, naar mijn evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar de openbaring der

verborgenheid, die *van* de tijden der eeuwen verzwegen is geweest;
26 Maar nu geopenbaard is, en door de Profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder al de heidenen bekend is gemaakt;
27 Den*zelven* alleen wijzen God *zij* door Jezus Christus de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS
AAN DIE VAN
CORINTHE.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een geroepen apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Sósthenes, de broeder,
2 Aan de gemeente Gods, die te Corinthe is, den geheiligden in Christus Jezus, den geroepenen heiligen, met allen, die den naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaats, beide hunnen en onzen *Heer:*
3 Genade zij u en vrede van God onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.
4 Ik dank mijnen God allen tijd over u, van wege de genade Gods, die u gegeven is in Christus Jezus;
5 Dat gij in alles zijt rijk geworden in hem, in alle rede en alle kennis:
6 Gelijk de getuigenis van Christus bevestigd is onder u;
7 Alzoo dat het u aan geene gave ontbreekt, verwachtende de openbaring van onzen Heer Jezus Christus.
8 Welke *God* u ook zal bevestigen tot het einde toe, *om* onstraffelijk *te zijn* in den dag van onzen Heer Jezus Christus.
9 God is getrouw, door welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heer.
10 Maar ik bid u, broeders! door den naam van onzen Heer Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt, en *dat* onder u geene scheuringen zijn, maar *dat* gij zamengevoegd zijt in eenen zelfden zin, en in een zelfde gevoelen.
11 Want mij is van u bekend gemaakt, mijne broeders! door die van *het huisgezin* van Chloë *zijn*, dat er twisten onder u zijn.
12 En dit zeg ik, dat een iegelijk van u zegt: Ik ben van Paulus; en ik van Apollos; en ik van Cefas; en ik van Christus.
13 Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruist? Of zijt gij in Paulus naam gedoopt?
14 Ik dank God, dat ik niemand van ulieden gedoopt heb, dan Crispus en Gajus;
15 Opdat niet iemand zegge, dat ik in mijnen naam gedoopt heb.
16 Doch ik heb ook het huisgezin van Stéfanas gedoopt; voorts weet ik niet, of ik iemand anders gedoopt heb.
17 Want Christus heeft mij niet gezonden, om te doopen, maar om het evangelie te verkondigen; niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis van Christus niet verijdeld worde.
18 Want het woord des kruises is wel dengenen, die verloren gaan, dwaasheid; maar ons, die behouden worden, is het eene kracht Gods.
19 Want er is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal Ik te niet maken.
20 Waar is de wijze? waar is de schriftgeleerde? waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt?
21 Want nademaal, in de wijsheid Gods, de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, zoo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking, zalig te maken die gelooven:
22 Overmits de Joden een teeken begeeren, en de Grieken wijsheid zoeken;
23 Doch wij prediken Christus, den gekruisigden, den Joden wel eene ergernis, en den Grieken eene dwaasheid;
24 Maar hun, die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, *prediken wij* Christus, de kracht Gods, en de wijsheid Gods.
25 Want het dwaze Gods is wijzer dan de

menschen; en het zwakke Gods is sterker dan de menschen.

26 Want gij ziet uwe roeping, broeders! dat *gij* niet vele wijzen *zijt* naar het vleesch, niet vele magtigen, niet vele edelen.

27 Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen;

28 En het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen *iets* is, te niet zou maken;

29 Opdat geen vleesch zou roemen voor Hem.

30 Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God, en regtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing.

31 Opdat *het zij*, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere.

HOOFDSTUK II.

EN ik, broeders! als ik tot u ben gekomen, ben niet gekomen met uitnemendheid van woorden, of van wijsheid, u verkondigende de getuigenis van God.

2 Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en dien gekruisigd.

3 En ik was bij ulieden in zwakheid, en in vreeze, en in vele beving.

4 En mijne rede, en mijne prediking was niet in bewegelijke woorden der menschelijke wijsheid, maar in betooning des geestes en der kracht;

5 Opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der menschen, maar in de kracht Gods.

6 En wij spreken wijsheid onder de volmaakten; doch eene wijsheid, niet dezer wereld, noch der oversten dezer wereld, die te niet worden;

7 Maar wij spreken de wijsheid Gods, *bestaande* in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren verordend heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was;

8 Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft: want indien zij ze gekend hadden, zoo zouden zij den Heer der heerlijkheid niet gekruist hebben.

9 Maar gelijk geschreven is: Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des menschen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben.

10 Doch God heeft *het* ons geopenbaard door zijnen Geest: want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods.

11 Want wie van de menschen weet hetgeen des menschen is, dan de geest des menschen, die in hem is? alzoo weet ook niemand hetgeen Gods is, dan de Geest Gods.

12 Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn;

13 Dewelke wij ook spreken, niet met woorden, die de menschelijke wijsheid leert, maar met *woorden*, die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke zamenvoegende.

14 Maar de natuurlijke mensch begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn: want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.

15 Doch de geestelijke *mensch* onderscheidt wel alle dingen, maar hij zelf wordt van niemand onderscheiden.

16 Want wie heeft den zin des Heeren gekend, die Hem zou onderrigten? Maar wij hebben den zin van Christus.

HOOFDSTUK III.

EN ik, broeders! kon tot u niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleeschelijken, als tot jonge kinderen in Christus.

2 Ik heb u met melk gevoed, en niet met *vaste* spijs: want gij vermogt *toen* nog niet; ja gij vermoogt ook nu nog niet.

3 Want gij zijt nog vleeschelijk: want dewijl onder u nijd is, en twist, en tweedragt, zijt gij niet vleeschelijk, en wandelt *gij niet* naar den mensch?

4 Want als de één zegt: Ik ben van Paulus; en een ander: Ik *ben* van Apollos; zijt gij niet vleeschelijk?

5 Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars, door welke gij geloofd hebt, en *dat*, gelijk de Heer aan een' iegelijk gegeven heeft?

6 Ik heb geplant, Apollos heeft nat gemaakt; maar God heeft den wasdom gegeven.

7 Zoo is dan noch hij, die plant, iets, noch

15. Vetus codex Graecus Boernerianus apud Epistolas Graecas p. 279.

hij, die nat maakt, maar God, die den wasdom geeft.

8 En die plant, en die nat maakt, zijn één; maar een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijnen arbeid.

9 Want wij zijn Gods mede-arbeiders: Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij.

10 Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fondament gelegd; en een ander bouwt daarop. Maar een iegelijk zie toe, hoe hij daarop bouwe.

11 Want niemand kan een ander fondament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.

12 En indien iemand op dit fondament bouwt, goud, zilver, kostelijke steenen, hout, hooi, stoppelen;

13 Eens iegelijks werk zal openbaar worden: want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.

14 Zoo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen.

15 Zoo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch alzoo als door vuur.

16 Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont?

17 Zoo iemand den tempel Gods schendt, dien zal God schenden: want de tempel Gods is heilig, welke gij zijt.

18 Niemand bedriege zich zelven. Zoo iemand onder u dunkt, dat hij wijs is in deze wereld, die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden.

19 Want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God: want er is geschreven: Hij vat de wijzen in hunne arglistigheid;

20 En wederom: De Heer kent de overleggingen der wijzen, dat zij ijdel zijn.

21 Niemand dan roeme op menschen, want alles is het uwe.

22 Het zij Paulus, het zij Apollos, het zij Cefas, het zij de wereld, het zij leven, het zij dood, het zij tegenwoordige, het zij toekomende dingen, zij zijn allen uwe.

23 Doch gij zijt van Christus, en Christus is van God.

HOOFDSTUK IV.

ALZOO houde ons een *ieder* mensch, als dienaars van Christus, en uitdeelers der verborgenheden Gods.

2 En voorts wordt in de uitdeelers vereischt, dat elk getrouw bevonden worde.

3 Doch mij is voor het minste, dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een menschelijk oordeel; ja ik oordeel ook mij zelven niet:

4 Want ik ben mij zelven van geen ding bewust; doch ik ben daardoor niet geregtvaardigd; maar die mij oordeelt, is de Heer.

5 Zoo dan oordeelt niets vóór den tijd, totdat de Heer zal gekomen zijn, welke ook in het licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten; en alsdan zal een iegelijk lof hebben van God.

6 En deze dingen, broeders! heb ik op mij zelven en Apollos bij gelijkenis gepast, om uwentwil; opdat gij aan ons zoudt leeren, niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, dat gij niet, de één om eens anders wil, opgeblazen wordet tegen den anderen.

7 Want wie onderscheidt u? en wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen? en zoo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij, als of gij het niet ontvangen hadt?

8 Alreede zijt gij verzadigd, alreede zijt gij rijk geworden, zonder ons hebt gij geheerscht; en och of gij heerschtet, opdat ook wij met u heerschen mogten!

9 Want ik acht, dat God ons, die de laatste apostelen zijn, ten toon heeft gesteld als tot den dood verwezen: want wij zijn een schouwspel geworden der wereld, en den engelen, en den menschen.

10 Wij *zijn* dwazen om Christus wil, maar gij zijt wijzen in Christus; wij zijn zwakken, maar gij sterken; gij zijt heerlijken, maar wij verachten.

11 Tot op deze tegenwoordige ure lijden wij honger, en lijden wij dorst, en zijn naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben geene vaste woonplaats,

12 En arbeiden, werkende met onze eigene handen; wij worden gescholden, en wij zegenen; wij worden vervolgd, en wij verdragen;

13 Wij worden gelasterd, en wij bidden; wij zijn geworden als uitvaagsels der wereld *en* aller afschrapsel tot nu toe.

14 Ik schrijf deze dingen niet om u te beschamen, maar als mijne lieve kinderen vermaan ik *u*.

15 Want al hadt gij tien duizend leermeesters in Christus, zoo *hebt gij* toch niet vele

vaders : want in Christus Jezus heb ik u door het evangelie geteeld.

16 Zoo vermaan ik u dan, zijt mijne navolgers.

17 Daarom heb ik Timótheüs tot u gezonden, die mijn lieve en getrouwe zoon is in den Heer, welke u zal indachtig maken mijne wegen, die in Christus zijn, gelijkerwijs ik alom in alle gemeenten leer.

18 Doch sommigen zijn opgeblazen, als of ik tot ulieden niet komen zou.

19 Maar ik zal haast tot u komen, zoo de Heer wil, en ik zal *dan* verstaan, niet de woorden dergenen, die opgeblazen zijn, maar de kracht.

20 Want het koningrijk Gods is niet *gelegen* in woorden, maar in kracht.

21 Wat wilt gij? Zal ik met de roede tot u komen, of in liefde en *in* den geest der zachtmoedigheid?

HOOFDSTUK V.

MEN hoort ganschelijk *dat er* hoererij onder u *is*, en zoodanige hoererij, die ook onder de heidenen niet genoemd wordt, alzoo dat er een zijns vaders huisvrouw heeft.

2 En zijt gij *nog* opgeblazen, en hebt niet veel meer leed gedragen, opdat hij uit het midden van u weggedaan worde, die deze daad begaan heeft?

3 Doch ik, als wel met het ligchaam afwezend, maar tegenwoordig zijnde met den geest, heb alreede, als *of ik* tegenwoordig *ware*, dengenen, die dat alzoo bedreven heeft, besloten,

4 In den naam van onzen Heer Jezus Christus, als gijlieden en mijn geest *zamen*vergaderd zullen zijn, met de kracht van onzen Heer Jezus Christus,

5 Denzulken over te geven den Satan, tot verderf des vleesches, opdat de geest behouden moge worden in den dag van den Heer Jezus.

6 Uw roem is niet goed. Weet gij niet, dat een weinig zuurdesem het geheele deeg zuur maakt?

7 Zuivert dan den ouden zuurdesem uit, opdat gij een nieuw deeg zijn moogt, gelijk gij ongezuurd zijt. Want ook ons Pascha is voor ons geslagt, *namelijk* Christus.

8 Zoo dan laat ons feest houden, niet in den ouden zuurdesem, noch in den zuurdesem der kwaadheid en der boosheid, maar in de ongezuurde *brooden* der opregtheid en der waarheid.

9 Ik heb u geschreven in den brief, dat gij u niet zoudt vermengen met de hoereerders;

10 Doch niet geheelijk met de hoereerders dezer wereld, of met de gierigaards, of met de roovers, of met de afgodendienaars : want anders zoudt gij moeten uit de wereld gaan.

11 Maar nu heb ik u geschreven, dat gij u niet zult vermengen, *namelijk* indien iemand, een broeder genaamd zijnde, een hoereerder is, of een gierigaard, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een roover; dat gij met zoodanig eenen ook niet zult eten.

12 Want wat heb ik ook die buiten zijn te oordeelen? Oordeelt gijlieden niet die binnen zijn?

13 Maar die buiten zijn oordeelt God. En doet gij dezen boozen uit ulieden weg.

HOOFDSTUK VI.

DURFT iemand van ulieden, die eene zaak heeft tegen een' ander', te regt gaan voor de onregtvaardigen, en niet voor de heiligen?

2 Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordeelen zullen? En indien door u de wereld geoordeeld wordt, zijt gij onwaardig de minste geregtzaken?

3 Weet gij niet, dat wij de engelen oordeelen zullen? hoe veel te meer de zaken, die dit leven aangaan?

4 Zoo gij dan geregtzaken hebt, die dit leven aangaan, zet die *daarover*, die in de gemeente minst geacht zijn.

5 Ik zeg u *dit* tot schaamte. Is er *dan* alzoo onder u geen, die wijs is, ook niet één, die zou kunnen oordeelen tusschen zijne broeders?

6 Maar de *ééne* broeder gaat met den *anderen* broeder te regt, en dat voor ongeloovigen.

7 Zoo is er dan nu ganschelijk gebrek onder u, dat gij met elkander regtzaken hebt. Waarom lijdt gij niet liever ongelijk? Waarom lijdt gij niet liever schade?

8 Maar gijlieden doet ongelijk, en doet schade, en dat den broederen.

9 Of weet gij niet, dat de onregtvaardigen het koningrijk Gods niet zullen beërven.

10 Dwaalt niet; noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronk-

aards, geene lasteraars, geene roovers zullen het koningrijk Gods beërven.

11 En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassehen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt geregtvaardigd, in den naam van den Heer Jezus, en door den Geest onzes Gods.

12 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de magt van geen mij laten brengen.

13 De spijzen zijn voor den buik, en de buik *is* voor de spijzen; maar God zal beide dezen en die te niet doen. Doch het ligchaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heer, en de Heer voor het ligchaam.

14 En God heeft ook den Heer opgewekt, en zal ons opwekken door zijne kracht.

15 Weet gij niet, dat uwe ligchamen leden van Christus zijn? Zal ik dan de leden van Christus nemen, en maken ze leden eener hoer? Dat zij verre.

16 Of weet gij niet, dat die de hoer aanhangt, één ligchaam *met haar* is? Want die twee, zegt Hij, zullen tot één vleesch wezen.

17 Maar die den Heer aanhangt, is één geest *met hem*.

18 Vliedt de hoererij. Alle zonde, die de mensch doet, is buiten het ligchaam; maar die hoererij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen ligchaam.

19 Of weet gij niet, dat ulieder ligchaam een tempel is van den Heiligen Geest, die in u is, dien gij van God hebt, en *dat* gij uws zelfs niet zijt?

20 Want gij zijt duur gekocht; zoo verheerlijkt dan God in uw ligchaam en in uwen geest, welke Godes zijn.

HOOFDSTUK VII.

AANGAANDE nu de dingen, waarvan gij mij geschreven hebt: het is een' mensch goed geene vrouw aan te raken.

2 Maar om der hoererijen wil zal een iegelijk *man* zijne eigene vrouw hebben, en eene iegelijke *vrouw* zal haren eigen' man hebben.

3 De man zal aan de vrouw de schuldige goedwilligheid betalen; en desgelijks ook de vrouw aan den man.

4 De vrouw heeft de magt niet over haar eigen ligchaam, maar de man; en desgelijks ook de man heeft de magt niet over zijn eigen ligchaam, maar de vrouw.

5 Onttrekt u elkander niet, ten zij dan met *beider* toestemming voor eenen tijd, opdat gij u tot vasten en bidden moogt verledigen; en komt wederom bijeen, opdat u de Satan niet verzoeke, omdat gij u niet kunt onthouden.

6 Doch dit zeg ik uit toelating, niet uit bevel.

7 Want ik wilde, dat alle menschen waren, gelijk als ik zelf *ben;* maar een iegelijk heeft zijne eigene gave van God, de één wel aldus, maar de ander alzoo.

8 Doch ik zeg den ongetrouwden, en de weduwen: het is hun goed, indien zij blijven, gelijk als ik.

9 Maar indien zij zich niet kunnen onthouden, dat zij trouwen: want het is beter te trouwen dan te branden.

10 Doch den getrouwden gebiede niet ik, maar de Heer, dat de vrouw van den man niet scheide.

11 En indien zij ook scheidt, dat zij ongetrouwd blijve, of met den man verzoene; en dat de man de vrouw niet verlate.

12 Maar den anderen zeg ik, niet de Heer: indien eenig broeder eene ongeloovige vrouw heeft, en dezelve tevreden is bij hem te wonen, dat hij ze niet verlate;

13 En eene vrouw, die eenen ongeloovigen man heeft, en hij tevreden is bij haar te wonen, dat zij hem niet verlate.

14 Want de ongeloovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongeloovige vrouw is geheiligd door den man: want anders waren uwe kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.

15 Maar indien de ongeloovige scheidt, dat hij scheide. De broeder of de zuster wordt in zoodanige *gevallen* niet dienstbaar gemaakt; maar God heeft ons tot vrede geroepen.

16 Want wat weet gij, vrouw! of gij den man zult zalig maken? Of wat weet gij, man! of gij de vrouw zult zalig maken?

17 Doch gelijk God aan een' iegelijk heeft uitgedeeld, gelijk de Heer een' iegelijk geroepen heeft, dat hij alzoo wandele; en alzoo verordene ik in al de gemeenten.

18 Is iemand, besneden zijnde, geroepen, die late zich geene *voorhuid* aantrekken; is iemand, in de voorhuid zijnde, geroepen, die late zich niet besnijden.

19 De besnijdenis is niets, en de voorhuid is niets, maar de onderhouding der geboden Gods.

20 Een iegelijk blijve in die beroeping, waarin hij geroepen is.
21 Zijt gij, een dienstknecht zijnde, geroepen, laat u *dat* niet bekommeren; maar indien gij ook kunt vrij worden, gebruik *dat* liever.
22 Want die in den Heer geroepen is, een dienstknecht zijnde, die is een vrijgelatene des Heeren; desgelijks ook, die vrij zijnde geroepen is, die is een dienstknecht van Christus.
23 Gij zijt duur gekocht, wordt geene dienstknechten der menschen.
24 Een iegelijk, waarin hij geroepen is, broeders! die blijve in hetzelve bij God.
25 Aangaande de maagden nu, heb ik geen bevel des Heeren; maar ik zeg *mijn* gevoelen, als die barmhartigheid van den Heer gekregen heb, om getrouw te zijn.
26 Ik houde dan dit goed te zijn, om den aanstaanden nood, dat het, *zeg ik,* den mensch goed is alzoo te zijn.
27 Zijt gij aan eene vrouw verbonden, zoek geene ontbinding; zijt gij ongebonden van eene vrouw, zoek geene vrouw.
28 Maar indien gij ook trouwt, gij zondigt niet; en indien eene maagd trouwt, zij zondigt niet. Doch dezulken zullen verdrukking hebben in het vleesch; en ik spare ulieden.
29 Maar dit zeg ik, broeders! dat de tijd voorts kort is; opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende;
30 En die weenen, als niet weenende; en die blijde zijn, als niet blijde zijnde; en die koopen, als niet bezittende;
31 En die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende: want de gedaante dezer wereld gaat voorbij.
32 En ik wil, dat gij zonder bekommernis zijt. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, hoe hij den Heere zal behagen;
33 Maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe hij de vrouw zal behagen.
34 Eene vrouw en eene maagd zijn onderscheiden. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, opdat zij heilig zij, beide aan ligchaam en aan geest; maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe zij den man zal behagen.
35 En dit zeg ik tot uw eigen voordeel; niet opdat ik eenen strik over u zou werpen, maar *om u te leiden* tot hetgeen wel voegt, en bekwaam is, om den Heer wel aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden.
36 Maar zoo iemand acht, dat hij ongevoegelijk handelt met zijne maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat, en het alzoo moet geschieden; die doe wat hij wil, hij zondigt niet; dat zij trouwen.
37 Doch die vast staat in *zijn* hart, geene noodzaak hebbende, maar magt heeft over zijnen eigen' wil, en dit in zijn hart besloten heeft, dat hij zijne maagd zal bewaren, die doet wel.
38 Alzoo dan, die *haar* ten huwelijk uitgeeft, die doet wel; en die *ze* ten huwelijk niet uitgeeft, die doet beter.
39 Eene vrouw is door de wet verbonden, zoo langen tijd haar man leeft; maar indien haar man ontslapen is, zoo is zij vrij, om te trouwen dien zij wil, alleenlijk in den Heer.
40 Maar zij is gelukkiger, indien zij alzoo blijft, naar mijn gevoelen. En ik meen ook den Geest Gods te hebben.

HOOFDSTUK VIII.

AANGAANDE nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.
2 En zoo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen.
3 Maar zoo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend.
4 Aangaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander God is dan één.
5 Want hoewel er ook zijn, die goden genaamd worden, het zij in den hemel, het zij op de aarde, (gelijk er vele goden en vele heeren zijn)
6 Nogtans hebben wij *maar* éénen God, den Vader, uit welken alle dingen zijn, en wij tot Hem; en *maar* éénen Heer, Jezus Christus, door welken alle dingen zijn, en wij door hem.
7 Doch in allen is de kennis niet; maar sommigen, met een geweten des afgods tot nog toe, eten als *iets* dat den afgoden geofferd is; en hun geweten, zwak zijnde, wordt bevlekt.

8 De spijze nu maakt ons Gode niet aangenaam : want het zij dat wij eten, wij hebben geenen overvloed; en het zij dat wij niet eten, wij hebben geen gebrek.

9 Maar ziet toe, dat deze uwe magt niet eeniger wijze een aanstoot worde dengenen, die zwak zijn.

10 Want zoo iemand u, die de kennis hebt, ziet in der afgoden tempel aanzitten, zal het geweten deszelven, die zwak is, niet gestijfd worden, om te eten de dingen, die den afgoden geofferd zijn?

11 En zal de broeder, die zwak is, door uwe kennis verloren gaan, om welken Christus gestorven is?

12 Doch gijlieden, alzoo tegen de broeders zondigende, en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus.

13 Daarom, indien de spijze mijnen broeder ergert, zoo zal ik in eeuwigheid geen vleesch eten, opdat ik mijnen broeder niet ergere.

HOOFDSTUK IX.

BEN ik niet een apostel? Ben ik niet vrij? Heb ik niet Jezus Christus, onzen Heer, gezien? Zijt gijlieden niet mijn werk in den Heer?

2 Zoo ik anderen geen apostel ben, nogtans ben ik het ulieden : want het zegel mijns apostelschaps zijt gijlieden in den Heer.

3 Mijne verantwoording aan degenen, die onderzoek over mij doen, is deze.

4 Hebben wij niet magt, om te eten en te drinken?

5 Hebben wij niet magt, om eene vrouw, eene zuster zijnde, *met ons* om te leiden, gelijk ook de andere apostelen, en de broeders des Heeren, en Cefas?

6 Of hebben alleen ik en Bárnabas geene magt, van niet te werken?

7 Wie dient ooit in den krijg op eigene bezolding? wie plant eenen wijngaard, en eet niet van zijne vrucht? of wie weidt eene kudde, en eet niet van de melk der kudde?

8 Spreek ik dit naar den mensch? of zegt ook de wet hetzelve niet?

9 Want in de wet van Mozes is geschreven : Gij zult eenen dorschenden os niet muilbanden. Zorgt ook God voor de ossen?

10 Of zegt Hij *dat* ganschelijk om onzentwil? Want om onzentwil is *dat* geschreven; overmits die ploegt, op hoop moet ploegen, en die op hoop dorscht, *moet* zijne hoop deelachtig worden.

11 Indien wij ulieden het geestelijke gezaaid hebben, is het eene groote *zaak*, zoo wij het uwe, dat ligchamelijk is, maaijen?

12 Indien anderen deze magt over u deelachtig zijn, *waarom* niet veel meer wij? Doch wij hebben deze magt niet gebruikt, maar wij verdragen het alles, opdat wij niet eenige verhindering geven aan het evangelie van Christus.

13 Weet gij niet, dat degenen, die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten? *en* die steeds bij het altaar zijn, met het altaar deelen?

14 Alzoo heeft ook de Heer verordend dengenen, die het evangelie verkondigen, dat zij van het evangelie leven.

15 Maar ik heb geen van deze dingen gebruikt. En ik heb dit niet geschreven, opdat het alzoo aan mij geschieden zou : want het ware mij beter te sterven, dan dat iemand dezen mijnen roem zou ijdel maken.

16 Want indien ik het evangelie verkondige, het is mij geen roem, want de nood is mij opgelegd. En wee mij, indien ik het evangelie niet verkondig!

17 Want indien ik dat gewillig doe, zoo heb ik loon; maar indien onwillig, de uitdeeling is mij *evenwel* toebetrouwd.

18 Wat loon heb ik dan? *Namelijk* dat ik, het evangelie verkondigende, het evangelie van Christus kosteloos stelle, om mijne magt in het evangelie niet te misbruiken.

19 Want daar ik van allen vrij was, heb ik mij zelven allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zou winnen.

20 En ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zou; dengenen, die onder de wet zijn, *ben ik geworden* als onder de wet zijnde, opdat ik degenen, die onder de wet zijn, winnen zou.

21 Dengenen, die zonder de wet zijn, *ben ik geworden* als zonder de wet zijnde, (Gode *nogtans* zijnde niet zonder de wet, maar voor Christus onder de wet) opdat ik degenen, die zonder de wet zijn, winnen zou.

22 Ik ben den zwakken geworden als een zwakke, opdat ik de zwakken winnen zou; allen ben ik alles geworden, opdat ik immers eenigen behouden zou.

23 En dit doe ik om des evangelies wil,
opdat ik hetzelve mede deelachtig zou wor-
den.
24 Weet gijlieden niet, dat die in de loop-
baan loopen, allen wel loopen, maar *dat*
één den prijs ontvangt? loopt alzoo, dat gij
dien moogt verkrijgen.
25 En een iegelijk, die *om prijs* strijdt,
onthoudt zich in alles. Dezen dan *doen* wel
dit, opdat zij eene verderfelijke kroon zou-
den ontvangen, maar wij eene onverderfe-
lijke.
26 Ik loop dan alzoo, niet als op het on-
zekere; ik kamp alzoo, niet als de lucht
slaande;
27 Maar ik bedwing mijn ligchaam, en
breng het tot dienstbaarheid, opdat ik niet
eenigzins, daar ik anderen gepredikt heb,
zelf verwerpelijk worde.

HOOFDSTUK X.

EN ik wil niet, broeders! dat gij onwe-
tende zijt, dat onze vaders allen onder
de wolk waren, en allen door de zee door-
gegaan zijn;
2 En allen in Mozes gedoopt zijn in de
wolk en in de zee;
3 En allen dezelfde geestelijke spijs gege-
ten hebben;
4 En allen denzelfden geestelijken drank
gedronken hebben: want zij dronken uit
de geestelijke steenrots, die volgde; en de
steenrots was Christus.
5 Maar in het meerder *deel* van hen heeft
God geen welgevallen gehad; want zij zijn
in de woestijn ter neder geslagen.
6 En deze dingen zijn geschied ons tot
voorbeelden, opdat wij geenen lust tot het
kwaad zouden hebben, gelijkerwijs als zij
lust gehad hebben.
7 En wordt geene afgodendienaars, gelij-
kerwijs als sommigen van hen, gelijk ge-
schreven staat: Het volk zat neder om te
eten, en om te drinken, en zij stonden op
om te spelen.
8 En laat ons niet hoereren, gelijk som-
migen van hen gehoereerd hebben, en er
vielen op éénen dag drie en twintig dui-
zend.
9 En laat ons Christus niet verzoeken, ge-
lijk ook sommigen van hen verzocht heb-
ben, en werden van de slangen vernield.
10 En murmureert niet, gelijk ook som-
migen van hen gemurmureerd hebben, en
werden vernield van den verderver.
11 En deze dingen alle zijn hunlieden
overgekomen tot voorbeelden; en zijn be-
schreven tot waarschuwing van ons, op de-
welken de einden der eeuwen gekomen
zijn.
12 Zoo dan die meent te staan, zie toe,
dat hij niet valle.
13 Ulieden heeft geene verzoeking bevan-
gen dan menschelijke; doch God is ge-
trouw, die u niet zal laten verzocht worden
boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal
met de verzoeking ook de uitkomst geven,
opdat gij ze kunt verdragen.
14 Daarom, mijne geliefden! vliedt van
de afgodendienst.
15 Als tot verstandigen spreek ik, oor-
deelt gij hetgeen ik zeg.
16 De drinkbeker der dankzegging, dien
wij *dankzeggende* zegenen, is die niet eene
gemeenschap des bloeds van Christus? Het
brood, dat wij breken, is dat niet eene ge-
meenschap des ligchaams van Christus?
17 Want één brood *is het, zoo* zijn wij
velen één ligchaam, dewijl wij allen ééns
broods deelachtig zijn.
18 Ziet Israël, dat naar het vleesch is;
hebben niet degenen, die de offeranden
eten, gemeenschap met het altaar?
19 Wat zeg ik dan? dat een afgod iets is?
of dat het afgodenoffer iets is?
20 Ja *ik zeg,* dat hetgeen de heidenen
offeren, zij den duivelen offeren, en niet
Gode; en ik wil niet, dat gij met de duive-
len gemeenschap hebt.
21 Gij kunt den drinkbeker des Heeren
niet drinken, en den drinkbeker der duive-
len; gij kunt niet deelachtig zijn aan de tafel
des Heeren, en aan de tafel der duivelen.
22 Of tergen wij den Heer? Zijn wij ster-
ker dan Hij?
23 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar
alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen
zijn mij geoorloofd, maar alle dingen stich-
ten niet.
24 Niemand zoeke dat zijns zelfs is, maar
een iegelijk *zoeke* dat des anderen is.
25 Eet al wat in het vleeschhuis verkocht
wordt, niets ondervragende, om des gewe-
tens wil:
26 Want de aarde is des Heeren, en de
volheid derzelve.
27 En indien u iemand van de ongeloovi-
gen noodt, en gij *daar* gaan wilt, eet al
wat ulieden voorgesteld wordt, niets on-
dervragende, om des gewetens wil.

X. 1. [illegible] L. I. 2. 520.

28 Maar zoo iemand tot ulieden zegt : Dat is afgodenoffer; eet *het* niet, om desgenen wil, die *u dat* te kennen gegeven heeft, en *om* des gewetens wil. Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.

29 Doch ik zeg, *om* het geweten, niet van u zelven, maar des anderen : want waarom wordt mijne vrijheid geoordeeld van een ander geweten?

30 En indien ik door genade *der spijze* deelachtig ben, waarom word ik gelasterd over hetgeen, waarvoor ik dankzeg?

31 Het zij dan dat gijlieden eet, het zij dat gij drinkt, het zij dat gij iets *anders* doet, doet het al ter eere Gods.

32 Weest zonder aanstoot te geven en den Joden, en den Grieken, en der gemeente Gods.

33 Gelijkerwijs ik ook in alles allen behaag, niet zoekende mijn eigen voordeel, maar het *voordeel* van velen, opdat zij mogten behouden worden.

HOOFDSTUK XI.

WEEST mijne navolgers, gelijkerwijs ook ik van Christus.

2 En ik prijs u, broeders! dat gij in alles mijner gedachtig zijt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik *die* u overgegeven heb.

3 Doch ik wil, dat gij weet, dat Christus het hoofd is eens iegelijken mans, en de man het hoofd der vrouw, en God het hoofd van Christus.

4 Een iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende *iets* op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd;

5 Maar een iegelijke vrouw, die bidt of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar eigen hoofd : want het is één en hetzelfde, als of *haar* het haar afgesneden ware.

6 Want indien eene vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren worde; maar indien het leelijk is voor eene vrouw geschoren te zijn, of het haar afgesneden te hebben, dat zij zich dekke.

7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.

8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw uit den man.

9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.

10 Daarom moet de vrouw eene magt op het hoofd hebben, om der engelen wil.

11 Nogtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heer.

12 Want gelijkerwijs de vrouw uit den man is, alzoo is ook de man door de vrouw; doch alle dingen *zijn* uit God.

13 Oordeelt gij onder u zelven : is het betamelijk, dat de vrouw ongedekt God bidde?

14 Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zoo een man lang haar draagt, het hem eene oneer is?

15 Maar zoo eene vrouw lang haar draagt, dat het haar eene eer is; omdat het lange haar voor een deksel haar is gegeven?

16 Doch indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wij hebben zulke gewoonte niet, noch de gemeenten Gods.

17 Dit nu, *hetgeen* ik *u* aanzegge, prijs ik niet, *namelijk* dat gij niet tot beter, maar tot erger zamenkomt.

18 Want eerstelijk, als gij zamenkomt in de gemeente, zoo hoor ik, dat er scheuringen zijn onder u; en ik geloof het ten deele :

19 Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen, die opregt zijn, openbaar mogen worden onder u.

20 Als gij dan bijeen zamenkomt, *dat* is niet des Heeren avondmaal eten.

21 Want in het eten neemt een iegelijk te voren zijn eigen avondmaal; en deze is hongerig, en de andere is dronken.

22 Hebt gij dan geene huizen, om er te eten en te drinken? of veracht gij de gemeente Gods, en beschaamt gij degenen, die niet hebben? Wat zal ik u zeggen? zal ik u prijzen? In dezen prijs ik *u* niet.

23 Want ik heb van den Heer ontvangen, hetgeen ik ook u overgegeven heb, dat de Heer Jezus in den nacht, in welken hij verraden werd, het brood nam;

24 En als hij gedankt had, brak hij het, en zeide : Neemt, eet, dat is mijn ligchaam, dat voor u [gebroken wordt]; doet dat tot mijne gedachtenis.

25 Desgelijks *nam* hij ook den drinkbeker, na het eten des avondmaals, en zeide : Deze drinkbeker is het nieuwe testament in mijn bloed. Doet dat, zoo dikwijls als gij *dien* zult drinken, tot mijne gedachtenis.

26 Want zoo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zoo verkondigt den dood des Heeren, totdat hij komt.

27 Zoo dan, wie onwaardiglijk dit brood eet, of den drinkbeker des Heeren drinkt, die zal schuldig zijn aan het ligchaam en bloed des Heeren.

28 Maar de mensch beproeve zich zelven, en ete alzoo van het brood, en drinke van den drinkbeker.

29 Want die onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zich zelven een oordeel, niet onderscheidende het ligchaam des Heeren.

30 Daarom zijn onder u vele zwakken en kranken, en velen slapen.

31 Want indien wij ons zelven oordeelden, zoo zouden wij niet geoordeeld worden.

32 Maar als wij geoordeeld worden, zoo worden wij van den Heer getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden.

33 Zoo dan, mijne broeders! als gij zamenkomt om te eten, verwacht elkander.

34 Doch zoo iemand hongert, dat hij te huis ete, opdat gij niet tot een oordeel zamenkomt. De overige dingen nu zal ik verordenen, als ik zal gekomen zijn.

HOOFDSTUK XII.

EN van de geestelijke *gaven,* broeders! wil ik niet, dat gij onwetende zijt.

2 Gij weet, dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden heengetrokken, naar dat gij geleid werdt.

3 Daarom maak ik u bekend, dat niemand, die door den Geest Gods spreekt, Jezus eene vervloeking noemt; en niemand kan zeggen Jezus den Heere *te zijn,* dan door den Heiligen Geest.

4 En er is verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest;

5 En er is verscheidenheid der bedieningen, en het is dezelfde Heer;

6 En er is verscheidenheid der werkingen, doch het is dezelfde God, die alles in allen werkt.

7 Maar aan een' iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is.

8 Want dezen wordt door den Geest gegeven het woord der wijsheid, en eenen anderen het woord der kennis, door denzelfden Geest;

9 En eenen anderen het geloof, door denzelfden Geest; en eenen anderen de gaven der gezondmakingen, door denzelfden Geest;

10 En eenen anderen de werkingen der krachten; en eenen anderen profetie; en eenen anderen onderscheidingen der geesten; en eenen anderen menigerlei talen; en eenen anderen uitlegging der talen.

11 Doch deze dingen alle werkt één en dezelfde Geest, deelende aan een' iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs hij wil.

12 Want gelijk het ligchaam één is, en vele leden heeft, en al de leden van dit ééne ligchaam, vele zijnde, *maar* één ligchaam zijn, alzoo ook Christus.

13 Want ook wij allen zijn door éénen Geest tot één ligchaam gedoopt, het zij Joden, het zij Grieken, het zij dienstknechten, het zij vrijen; en wij zijn allen tot éénen Geest gedrenkt.

14 Want ook het ligchaam is niet één lid, maar vele *leden.*

15 Indien de voet zeide: Dewijl ik de hand niet ben, zoo ben ik van het ligchaam niet; is hij daarom niet van het ligchaam?

16 En indien het oor zeide: Dewijl ik het oog niet ben, zoo ben ik van het ligchaam niet; is het daarom niet van het ligchaam?

17 Ware het geheele ligchaam het oog, waar *zou* het gehoor *zijn?* Ware het geheele *ligchaam* gehoor, waar *zou* de reuk *zijn?*

18 Maar nu heeft God de leden gezet, een iegelijk van dezelve in het ligchaam, gelijk Hij gewild heeft.

19 Waren zij alle *maar* één lid, waar *zou* het ligchaam *zijn?*

20 Maar nu zijn er wel vele leden, doch *maar* één ligchaam.

21 En het oog kan niet zeggen tot de hand: Ik heb u niet van noode; of wederom het hoofd tot de voeten: Ik heb u niet van noode.

22 Ja veeleer, de leden, die *ons* dunken de zwakste des ligchaams te zijn, die zijn noodig;

23 En die ons dunken de minst eerlijke *leden* des ligchaams te zijn, denzelven doen wij overvloediger eer aan; en onze onsierlijke *leden* hebben overvloediger versiering.

24 Doch onze sierlijke hebben het niet van noode; maar God heeft het ligchaam *alzoo* zamengevoegd, gevende overvloediger eer aan hetgeen gebrek *aan dezelve* heeft;

25 Opdat geene tweedragt in het ligchaam

zij, maar de leden voor elkander gelijke zorg zouden dragen.

26 En het zij dat één lid lijdt, zoo lijden al de leden mede; het zij dat één lid verheerlijkt wordt, zoo verblijden zich al de leden mede.

27 En gijlieden zijt het ligchaam van Christus, en leden in het bijzonder.

28 En God heeft er sommigen in de gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leeraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpsels, regeringen, menigerlei talen.

29 Zijn zij allen apostelen? Zijn zij allen profeten? Zijn zij allen leeraars? Zijn zij allen krachten?

30 Hebben zij allen gaven der gezondmakingen? Spreken zij allen met *menigerlei* talen? Zijn zij allen uitleggers?

31 Doch ijvert naar de beste gaven; en ik wijs u eenen weg, die nog uitnemender is.

HOOFDSTUK XIII.

AL ware het, dat ik de talen der menschen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zoo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel geworden.

2 En al ware het, dat ik de *gave* der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik al het geloof had, zoodat ik bergen verzettede, en de liefde niet had, zoo ware ik niets.

3 En al ware het, dat ik alle mijne goederen tot onderhoud *der armen* uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn ligchaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zoo zou het mij geene nuttigheid geven.

4 De liefde is langmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet ligtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen;

5 Zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zich zelve niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad;

6 Zij verblijdt zich niet in de ongeregtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid;

7 Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.

8 De liefde vergaat nimmermeer; maar het zij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; het zij talen, zij zullen ophouden; het zij kennis, zij zal te niet gedaan worden.

9 Want wij kennen ten deele, en wij profeteren ten deele;

10 Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten deele is, te niet gedaan worden.

11 Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overleide ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zoo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was.

12 Want wij zien nu door eenen spiegel in eene duistere rede, maar alsdan *zullen wij zien* aangezigt tot aangezigt; nu ken ik ten deele, maar alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben.

13 En nu blijft geloof, hoop *en* liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde.

HOOFDSTUK XIV.

JAAGT de liefde na, en ijvert om de geestelijke *gaven,* maar meest, dat gij moogt profeteren.

2 Want die eene *vreemde* taal spreekt, spreekt niet den menschen, maar Gode: want niemand verstaat *het,* doch met den geest spreekt hij verborgenheden.

3 Maar die profeteert, spreekt den menschen stichting, en vermaning, en vertroosting.

4 Die eene *vreemde* taal spreekt, die sticht zich zelven; maar die profeteert, sticht de gemeente.

5 En ik wil *wel,* dat gij allen in *vreemde* talen spreekt, maar meer, dat gij profeteert: want die profeteert, is meer dan die *vreemde* talen spreekt, ten zij dan, dat hij het uitlegge, opdat de gemeente stichting moge ontvangen.

6 En nu, broeders! indien ik tot u kwam, en sprak *vreemde* talen, wat nuttigheid zou ik u doen, zoo ik tot u niet sprak, of in openbaring, of in kennis, of in profetie, of in leering?

7 Zelfs ook de levenlooze dingen, die geluid geven, het zij fluit, het zij citer, zoo zij geen onderscheid met *hunnen* klank geven, hoe zal bekend worden hetgeen gefluit of op de citer gespeeld wordt?

8 Want ook indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den krijg bereiden?

9 Alzoo ook gijlieden, indien gij niet door

de taal eene duidelijke rede geeft, hoe zal verstaan worden hetgeen gesproken wordt? want gij zult zijn *als* die in de lucht spreekt.

10 Er zijn, naar het voorvalt, zoo vele soorten van stemmen in de wereld, en geene derzelver is zonder stem.

11 Indien ik dan de kracht der stem niet weet, zoo zal ik hem, die spreekt, barbaarsch zijn; en hij, die spreekt, zal bij mij barbaarsch zijn.

12 Alzoo ook gij, dewijl gij ijverig zijt naar geestelijke gaven, zoo zoekt, dat gij moogt overvloedig zijn tot stichting der gemeente.

13 Daarom, die in eene *vreemde* taal spreekt, die bidde, dat hij het moge uitleggen.

14 Want indien ik in eene *vreemde* taal bid, mijn geest bidt *wel*, maar mijn verstand is vruchteloos.

15 Wat is het dan? Ik zal *wel* met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal *wel* met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen.

16 Anderzins, indien gij dankzegt met den geest, hoe zal degene, die de plaats eens ongeleerden vervult, amen zeggen op uwe dankzegging, dewijl hij niet weet, wat gij zegt?

17 Want gij dankzegt wel behoorlijk, maar de ander wordt niet gesticht.

18 Ik dank mijnen God, dat ik meer *vreemde* talen spreek, dan gij allen;

19 Maar ik wil *liever* in de gemeente vijf woorden spreken met mijn verstand, opdat ik ook anderen moge onderwijzen, dan tien duizend woorden in eene *vreemde* taal.

20 Broeders! wordt geene kinderen in het verstand; maar zijt kinderen in de boosheid, en wordt in het verstand volwassen.

21 In de wet is geschreven: Ik zal door lieden van andere talen, en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook alzoo zullen zij Mij niet hooren, zegt de Heer.

22 Zoo dan, de *vreemde* talen zijn tot een teeken niet dengenen, die gelooven, maar den ongeloovigen; en de profetie niet den ongeloovigen, maar dengenen, die gelooven.

23 Indien dan de geheele gemeente bijeenvergaderd ware, en zij allen in *vreemde* talen spraken, en *eenige* ongeleerden of ongeloovigen inkwamen, zouden zij niet zeggen, dat gij uitzinnig waart?

24 Maar indien zij allen profeteerden, en een ongeloovige of ongeleerde inkwame, die wordt van allen overtuigd, *en* hij wordt van allen geoordeeld.

25 En alzoo worden de verborgene dingen zijns harten openbaar; en alzoo, vallende op *zijn* aangezigt, zal hij God aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is.

26 Wat is het dan, broeders? Wanneer gij zamenkomt, een iegelijk van u, heeft hij eenen psalm, heeft hij eene leer, heeft hij eene *vreemde* taal, heeft hij eene openbaring, heeft hij eene uitlegging; laat alle dingen geschieden tot stichting;

27 En zoo iemand eene *vreemde* taal spreekt, *dat* het door twee, of ten meeste drie *geschiede*, en bij beurte; en dat één het uitlegge.

28 Maar indien er geen uitlegger is, dat hij zwijge in de gemeente; doch dat hij tot zich zelven spreke, en tot God.

29 En dat twee of drie profeten spreken, en dat de anderen oordeelen.

30 Doch indien eenen anderen, die er zit, *iets* geopenbaard is, dat de eerste zwijge.

31 Want gij kunt allen, de één na den ander' profeteren, opdat zij allen leeren, en allen getroost worden.

32 En de geesten der profeten zijn den profeten onderworpen.

33 Want God is geen *God* van verwarring, maar van vrede, gelijk in al de gemeenten der heiligen.

34 Dat uwe vrouwen in de gemeenten zwijgen: want het is haar niet toegelaten te spreken, maar *bevolen* onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt.

35 En zoo zij iets willen leeren, laat haar te huis hare eigene mannen vragen: want het staat leelijk voor de vrouwen, dat zij in de gemeente spreken.

36 Is het woord Gods van u uitgegaan? Of is het tot u alleen gekomen?

37 Indien iemand meent een profeet te zijn, of geestelijk, die erkenne, dat, hetgeen ik u schrijf, des Heeren geboden zijn.

38 Maar zoo iemand onwetend is, die zij onwetend.

39 Zoo dan, broeders! ijvert om te profeteren, en verhindert niet in *vreemde* talen te spreken.

40 Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden.

HOOFDSTUK XV.

VOORTS, broeders! ik maak u bekend het evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;

2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zoodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; ten zij dan dat gij te vergeefs geloofd hebt.

3 Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften;

4 En dat hij is begraven, en dat hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften;

5 En dat hij is van Cefas gezien, daarna van de twaalven.

6 Daarna is hij gezien van meer dan vijf honderd broederen op eenmaal, van welken het meerder *deel* nog overig is, en sommigen ook zijn ontslapen.

7 Daarna is hij gezien van Jakobus, daarna van al de apostelen.

8 En ten laatste van allen is hij ook van mij, als van een' ontijdig geborenen, gezien.

9 Want ik ben de minste van de apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de gemeente Gods vervolgd heb.

10 Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben; en zijne genade, die *aan* mij *bewezen is,* is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is.

11 Het zij dan ik, het zij zijlieden, alzoo prediken wij, en alzoo hebt gij geloofd.

12 Indien nu Christus gepredikt wordt, dat hij uit de dooden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geene opstanding der dooden is?

13 En indien er geene opstanding der dooden is, zoo is Christus ook niet opgewekt.

14 En indien Christus niet opgewekt is, zoo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof;

15 En zoo worden wij ook bevonden valsche getuigen Gods: want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, dien Hij niet heeft opgewekt, zoo namelijk de dooden niet opgewekt worden.

16 Want indien de dooden niet opgewekt worden, zoo is ook Christus niet opgewekt.

17 En indien Christus niet opgewekt is, zoo is uw geloof te vergeefs, zoo zijt gij nog in uwe zonden.

18 Zoo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn.

19 Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zoo zijn wij de ellendigste van alle menschen.

20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de dooden, *en* is de eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

21 Want dewijl de dood door een' mensch is, zoo is ook de opstanding der dooden door een' mensch.

22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzoo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.

23 Maar een iegelijk in zijne orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in zijne toekomst.

24 Daarna zal het einde zijn, wanneer hij het koningrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle magt en kracht:

25 Want hij moet als Koning heerschen, totdat hij al de vijanden onder zijne voeten zal gelegd hebben.

26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.

27 Want Hij heeft alle dingen zijnen voeten onderworpen. Doch wanneer hij zegt, dat *hem* alle dingen onderworpen zijn, zoo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, die hem alle dingen onderworpen heeft.

28 En wanneer hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden Dien, die hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

29 Anders, wat zullen zij doen, die voor de dooden gedoopt worden, indien de dooden ganschelijk niet opgewekt worden? waarom worden zij voor de dooden ook gedoopt?

30 Waarom zijn ook wij alle uur in gevaar?

31 Ik sterf alle dag, *hetwelk ik betuig* bij onzen roem, dien ik heb in Christus Jezus, onzen Heer.

32 Zoo ik, naar den mensch, tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien de dooden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.

33 Dwaalt niet. Kwade zamensprekingen verderven goede zeden.

34 Waakt op regtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis

van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.
35 Maar, zal iemand zeggen : Hoe zullen de dooden opgewekt worden? en met hoedanig een ligchaam zullen zij komen?
36 Gij dwaas! hetgeen gij zaait, wordt niet levend, ten zij dat het gestorven is;
37 En hetgeen gij zaait, *daarvan* zaait gij het ligchaam niet, dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tarwe, of van eenig der andere *granen*.
38 Maar God geeft hetzelve een ligchaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen ligchaam.
39 Alle vleesch is niet hetzelfde vleesch; maar een ander is het vleesch der menschen, en een ander is het vleesch der beesten, en een ander der visschen, en een ander der vogelen.
40 En er zijn hemelsche ligchamen, en er zijn aardsche ligchamen; maar eene andere is de heerlijkheid der hemelsche, en eene andere der aardsche.
41 Eene andere is de heerlijkheid der zon, en eene andere is de heerlijkheid der maan, en eene andere is de heerlijkheid der sterren : want de *eene* ster verschilt in heerlijkheid van de *andere* ster.
42 Alzoo zal ook de opstanding der dooden zijn. Het *ligchaam* wordt gezaaid in verderfelijkheid, het wordt opgewekt in onverderfelijkheid;
43 Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht.
44 Een natuurlijk ligchaam wordt er gezaaid, een geestelijk ligchaam wordt er opgewekt. Er is een natuurlijk ligchaam, en er is een geestelijk ligchaam.
45 Alzoo is er ook geschreven : De eerste mensch Adam is geworden tot eene levende ziel; de laatste Adam tot eenen levendmakenden geest.
46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.
47 De eerste mensch is uit de aarde, aardsch; de tweede mensch is de Heer uit den hemel.
48 Hoedanig de aardsche *is*, zoodanige zijn ook de aardschen; en hoedanig de hemelsche *is*, zoodanige zijn ook de hemelschen.
49 En gelijkerwijs wij het beeld des aardschen gedragen hebben, *alzoo* zullen wij ook het beeld des hemelschen dragen.
50 Doch dit zeg ik, broeders! dat vleesch en bloed het koningrijk Gods niet beërven kunnen, en de verderfelijkheid beërft de onverderfelijkheid niet.
51 Ziet, ik zeg u eene verborgenheid : wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
52 In een punt des *tijds*, in een oogenblik, met de laatste bazuin : want de bazuin zal slaan, en de dooden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.
53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke *moet* onsterfelijkheid aandoen.
54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden dat geschreven is : De dood is verslonden tot overwinning.
55 Dood! waar is uw prikkel? Hel! waar is uwe overwinning?
56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.
57 Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onzen Heer Jezus Christus.
58 Zoo dan, mijne geliefde broeders! zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heer.

HOOFDSTUK XVI.

AANGAANDE nu de verzameling, die voor de heiligen *geschiedt*, gelijk als ik aan de gemeenten in Galátië verordend heb, doet ook gij alzoo.
2 Op elken eersten *dag* der week, legge een iegelijk van u *iets* bij zich zelven weg, vergaderende eenen schat, naar dat hij welvaren verkregen heeft; opdat de verzamelingen alsdan niet *eerst* geschieden, wanneer ik gekomen zal zijn.
3 En wanneer ik daar zal gekomen zijn, zal ik hen, die gij zult bekwaam achten door brieven, zenden, om uwe gave naar Jerûzalem over te dragen.
4 En indien het *der moeite* waardig mogt zijn, dat ik ook *zelf* reizen zou, zoo zullen zij met mij reizen.
5 Doch ik zal tot u komen, wanneer ik Macedónië zal doorgegaan zijn (want ik zal door Macedónië gaan);
6 En ik zal mogelijk bij u blijven, of ook

overwinteren, opdat gij mij moogt geleiden, waar ik zal henenreizen.

7 Want ik wil u nu niet zien in het voorbijgaan, maar ik hoop eenigen tijd bij u te blijven, indien het de Heer zal toelaten.

8 Maar ik zal te Éfeze blijven tot den pinksterdag.

9 Want mij is eene groote en krachtige deur geopend, en er zijn vele tegenstanders.

10 Zoo nu Timótheüs komt, ziet, dat hij buiten vreeze bij u zij: want hij werkt het werk des Heeren, gelijk als ik.

11 Dat hem dan niemand verachte; maar geleidt hem in vrede, opdat hij tot mij kome: want ik verwacht hem met de broederen.

12 En wat aangaat Apollos, den broeder, ik heb hem zeer gebeden, dat hij met de broederen tot u komen zou; maar het was ganschelijk *zijn* wil niet, dat hij nu zou komen; doch hij zal komen, wanneer het hem wel gelegen zal zijn.

13 Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk.

14 Dat al uwe dingen in de liefde geschieden.

15 En ik bid u, broeders! gij kent het huis van Stéfanas, dat het is de eersteling van Achája, en *dat* zij zich zelven den heiligen ter dienst hebben geschikt;

16 Dat gij ook u aan de zoodanigen onderwerpt, en aan een' iegelijk, die medewerkt en arbeidt.

17 En ik verblijde mij over de aankomst van Stéfanas, en Fortunátus, en Achaïcus, want dezen hebben vervuld, hetgeen *mij* aan u ontbrak:

18 Want zij hebben mijnen geest verkwikt, en *ook* den uwen. Erkent dan de zoodanigen.

19 U groeten de gemeenten van Azië. U groeten zeer in den Heere A'quila en Priscilla, met de gemeente, die te hunnen huize is.

20 U groeten al de broeders. Groet elkander met eenen heiligen kus.

21 De groetenis met mijne hand, van Paulus.

22 Indien iemand den Heer Jezus Christus niet liefheeft, die zij eene vervloeking, Maran-atha!

23 De genade van den Heer Jezus Christus zij met u.

24 Mijne liefde zij met u allen in Christus Jezus. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE VAN

CORINTHE.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Timótheüs, de broeder, aan de gemeente Gods, die te Corinthe is, met al de heiligen, die in geheel Achája zijn:

2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.

3 Geloofd zij de God en Vader van onzen Heer Jezus Christus, de Vader der barmhartigheden, en de God aller vertroosting;

4 Die ons vertroost in al onze verdrukking, opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen, die in allerlei verdrukking zijn, door de vertroosting, met welke wij zelven van God vertroost worden.

5 Want gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, alzoo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig.

6 Doch het zij dat wij verdrukt worden, *het is* tot uwe vertroosting en zaligheid, die gewrocht wordt in de lijdzaamheid van hetzelfde lijden, hetwelk wij ook lijden; het zij dat wij vertroost worden, *het is* tot uwe vertroosting en zaligheid;

7 En onze hoop van u is vast, als die weten, dat gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden, *gij* ook alzoo *gemeenschap hebt* aan de vertroosting.

8 Want wij willen niet, broeders! dat gij onwetende zijt van onze verdrukking, die ons in Azië overgekomen is, dat wij uitnemend zeer bezwaard zijn geweest boven

onze magt, alzoo dat wij zeer in twijfel waren ook van het leven.

9 Ja wij hadden al zelven in ons zelven het vonnis des doods, opdat wij niet op ons zelven vertrouwen zouden, maar op God, die de dooden verwekt;

10 Die ons uit zoo grooten dood verlost heeft, en *nog* verlost; op welken wij hopen, dat Hij *ons* ook nog verlossen zal:

11 Alzoo gijlieden ook mede-arbeidt voor ons door het gebed, opdat over de gave, door vele personen aan ons te weeg gebragt, *ook* voor ons dankzegging door velen gedaan worde.

12 Want onze roem is deze, *namelijk* de getuigenis van ons geweten, dat wij in eenvoudigheid en opregtheid Gods, niet in vleeschelijke wijsheid, maar in de genade Gods, in de wereld verkeerd hebben, en allermeest bij ulieden.

13 Want wij schrijven u geene andere dingen, dan die gij kent, of ook erkent; en ik hoop, dat gij ze ook tot het einde toe erkennen zult;

14 Gelijkerwijs gij ook ten deele ons erkend hebt, dat wij uw roem zijn, gelijk gij ook de onze zijt, in den dag van den Heer Jezus.

15 En op dit betrouwen wilde ik te voren tot u komen, opdat gij eene tweede genade zoudt hebben;

16 En door uwe *stad* naar Macedónië gaan, en wederom van Macedónië tot u komen, en van ulieden naar Judéa geleid worden.

17 Als ik dan dit voorgenomen heb, heb ik ook ligtvaardigheid gebruikt? of neem ik het naar het vleesch voor, hetgeen ik voorneem, opdat bij mij zou wezen ja, ja, en neen, neen?

18 Doch God is getrouw, dat ons woord, hetwelk tot u *is geschied,* niet is geweest ja en neen.

19 Want de Zoon van God, Jezus Christus, die onder u door ons is gepredikt, *namelijk* door mij, en Silvánus, en Timótheüs, was niet ja en neen, maar is geweest ja in hem.

20 Want zoo vele beloften Gods als er zijn, die zijn in hem ja, en zijn in hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons.

21 Maar die ons met u bevestigt in Christus, en die ons gezalfd heeft, is God;

22 Die ons ook heeft verzegeld, en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven.

23 Doch ik aanroepe God tot een' getuige over mijne ziel, dat ik, om u te sparen, nog te Corinthe niet ben gekomen.

24 Niet dat wij heerschappij voeren over uw geloof, maar wij zijn medewerkers uwer blijdschap: want gij staat door het geloof.

HOOFDSTUK II.

MAAR ik heb dit bij mij zelven voorgenomen, dat ik niet wederom in droefheid tot u komen zou.

2 Want indien ik ulieden bedroef, wie is het toch, die mij zal vrolijk maken, dan degene, die van mij bedroefd is geworden?

3 En ditzelfde heb ik u geschreven, opdat ik, *daar* komende, niet zou droefheid hebben van degenen, van welken ik moest verblijd worden; vertrouwende van u allen, dat mijne blijdschap u aller *blijdschap* is.

4 Want ik heb ulieden uit vele verdrukking en benaauwdheid des harten, met vele tranen geschreven, niet opdat gij zoudt bedroefd worden, maar opdat gij de liefde zoudt verstaan, die ik overvloedigljk tot u heb.

5 Doch indien iemand bedroefd heeft, die heeft niet mij bedroefd, maar ten deele (opdat ik *hem* niet bezware) ulieden allen.

6 Den zoodanigen is deze bestrafling genoeg, die van velen *geschied is.*

7 Alzoo dat gij daarentegen *hem* liever *moet* vergeven en vertroosten, opdat de zoodanige door al te overvloedige droefheid niet eenigzins worde verslonden.

8 Daarom bid ik u, dat gij de liefde aan hem bevestigt.

9 Want daartoe heb ik ook geschreven, opdat ik uwe beproeving mogt verstaan, of gij in alles gehoorzaam zijt.

10 Dien gij nu iets vergeeft, *dien vergeef* ik ook: want zoo ik ook iets vergeven heb, dien ik vergeven heb, *heb ik het vergeven* om uwentwil, voor het aangezigt van Christus, opdat de Satan over ons geen voordeel krijge:

11 Want zijne gedachten zijn ons niet onbekend.

12 Voorts als ik te Tróas kwam, om het evangelie van Christus *te prediken,* en als mij eene deur geopend was in den Heer, zoo heb ik geene rust gehad voor mijnen geest, omdat ik Titus, mijnen broeder, niet vond;

13 Maar afscheid van hen genomen hebbende, vertrok ik naar Macedónië.

14 En Gode zij dank, die ons allen tijd doet triomferen in Christus, en den reuk zijner kennis door ons openbaar maakt in alle plaatsen.

15 Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus, in degenen, die zalig worden, en in degenen, die verloren gaan;

16 Dezen wel een reuk des doods ten doode; maar genen een reuk des levens ten leven. En wie is tot deze dingen bekwaam?

17 Want wij dragen niet, gelijk velen, het woord Gods te koop, maar als uit opregtheid, maar als uit God, in de tegenwoordigheid Gods, spreken wij het in Christus.

HOOFDSTUK III.

BEGINNEN wij ons zelven wederom *u* aan te prijzen? Of behoeven wij ook, gelijk sommigen, brieven van voorschrijving aan u, of *brieven* van voorschrijving van u?

2 Gijlieden zijt onze brief, geschreven in onze harten, bekend en gelezen van alle menschen;

3 Als die openbaar zijt geworden, dat gij een brief van Christus zijt, en door onze dienst bereid, die geschreven is niet met inkt, maar door den Geest des levenden Gods, niet in steenen tafelen, maar in vleeschen tafelen des harten.

4 En zoodanig een vertrouwen hebben wij door Christus bij God.

5 Niet dat wij van ons zelven bekwaam zijn iets te denken, als uit ons zelven; maar onze bekwaamheid is uit God;

6 Die ons ook bekwaam gemaakt heeft, *om te zijn* dienaars des nieuwen testaments, niet der letter, maar des Geestes: want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

7 En indien de bediening des doods in letteren *bestaande, en* in steenen ingedrukt, in heerlijkheid is geweest, alzoo dat de kinderen Israëls het aangezigt van Mozes niet konden sterk aanzien, om de heerlijkheid zijns aangezigts, die te niet gedaan zou worden;

8 Hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn?

9 Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening der regtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid.

10 Want ook het verheerlijkte is zelfs niet verheerlijkt in dezen deele, ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid.

11 Want indien hetgeen te niet gedaan wordt, in heerlijkheid was, veel meer *is* hetgeen blijft, in heerlijkheid.

12 Dewijl wij dan zoodanige hoop hebben, zoo gebruiken wij vele vrijmoedigheid in het spreken;

13 En *doen niet* gelijkerwijs Mozes, *die* een deksel op zijn aangezigt leide, opdat de kinderen Israëls niet zouden sterk zien op het einde van hetgeen te niet gedaan wordt;

14 Maar hunne zinnen zijn verhard geworden: want tot op *den dag* van heden blijft hetzelfde deksel in het lezen des ouden testaments, zonder ontdekt te worden, hetwelk door Christus te niet gedaan wordt.

15 Maar tot den huidigen *dag* toe, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart.

16 Doch zoo wanneer het tot den Heer zal bekeerd zijn, zoo wordt het deksel weggenomen.

17 De Heer nu is de Geest; en waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid.

18 En wij allen, met ongedekten aangezigte de heerlijkheid des Heeren *als* in eenen spiegel aanschouwende, worden *naar* hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.

HOOFDSTUK IV.

DAAROM dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartigheid, die ons geschied is, zoo vertragen wij niet;

2 Maar wij hebben verworpen de bedekselen der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het woord Gods vervalschende, maar door openbaring der waarheid ons zelven aangenaam makende bij alle gewetens der menschen, in de tegenwoordigheid Gods.

3 Doch indien ook ons evangelie bedekt is, zoo is het bedekt in degenen, die verloren gaan:

4 In dewelken de God dezer eeuw de zinnen verblind heeft, *namelijk* der ongeloovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld Gods is.

5 Want wij prediken niet ons zelven, maar Christus Jezus, den Heer; en ons zelven, *dat wij* uwe dienaars *zijn* om Jezus wil.

6 Want God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is degene, die in onze harten geschenen heeft, om *te geven* verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezigt van Jezus Christus.

7 Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons :

8 *Als* die in alles verdrukt worden, doch niet benaauwd; twijfelmoedig, doch niet mismoedig;

9 Vervolgd, doch niet *daar*in verlaten; nedergeworpen, doch niet verdorven;

10 Altijd de dooding van den Heer Jezus in het ligchaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons ligchaam zou geopenbaard worden.

11 Want wij, die leven, worden altijd in den dood overgegeven om Jezus wil; opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vleesch zou geopenbaard worden.

12 Zoo dan, de dood werkt wel in ons, maar het leven in ulieden.

13 Dewijl wij nu denzelfden Geest des geloofs hebben, gelijk er geschreven is : Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken; zoo gelooven wij ook, daarom spreken wij ook.

14 Wetende, dat Hij, die den Heer Jezus opgewekt heeft, ook ons door Jezus zal opwekken, en met ulieden daar zal stellen.

15 Want al deze dingen zijn om uwentwil, opdat de vermenigvuldigde genade, door de dankzegging van velen, overvloedig worde ter heerlijkheid Gods.

16 Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mensch verdorven wordt, zoo wordt nogtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag.

17 Want onze ligte verdrukking, die zeer haast voorbij*gaat,* werkt ons een gansch zeer uitnemend eeuwig gewigt der heerlijkheid;

18 Dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet : want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig.

HOOFDSTUK V.

WANT wij weten, dat, zoo ons aardsche huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, *maar* eeuwig, in de hemelen.

2 Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden.

3 Zoo wij ook bekleed *en* niet naakt zullen gevonden worden.

4 Want ook wij, die in dezen tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde; nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden worde.

5 Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God, die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft.

6 Wij hebben dan altijd goeden moed, en weten, dat wij, inwonende in het ligchaam, uitwonen van den Heer;

7 (Want wij wandelen door geloof *en* niet door aanschouwen)

8 Maar wij hebben goeden moed, en hebben meer behagen om uit het ligchaam uit te wonen, en bij den Heer in te wonen.

9 Daarom zijn wij ook zeer begeerig, het zij inwonende, het zij uitwonende, om hem welbehagelijk te zijn.

10 Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den regterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het ligchaam *geschiedt,* naar dat hij gedaan heeft, het zij goed, het zij kwaad.

11 Wij dan, wetende den schrik des Heeren, bewegen de menschen tot het geloof, en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uwe gewetens geopenbaard te zijn.

12 Want wij prijzen ons zelven u niet wederom aan, maar wij geven u oorzaak van roem over ons, opdat gij *stof* zoudt hebben tegen degenen, die in het aangezigt roemen, en niet *in* het hart.

13 Want het zij dat wij uitzinnig zijn, wij zijn het Gode; het zij dat wij gematigd van zinnen zijn, wij zijn het ulieden.

14 Want de liefde van Christus dringt ons :

15 Als die dit oordeelen, dat, indien één voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En hij is voor allen gestorven, opdat degenen, die leven, niet meer zich zelven zouden leven, maar dien, die voor hen gestorven en opgewekt is.

16 Zoo dan, wij kennen van nu aan niemand naar het vleesch; en indien wij ook Christus naar het vleesch gekend hebben, nogtans kennen wij *hem* nu niet meer *naar het vleesch*.

17 Zoo dan, indien iemand in Christus is,

die is een nieuw schepsel : het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.

18 En al deze dingen zijn uit God, die ons met zich zelven verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening der verzoening gegeven heeft.

19 Want God was in Christus de wereld met zich zelven verzoenende, hunne zonden hun niet toerekenende ; en heeft het woord der verzoening in ons gelegd.

20 Zoo zijn wij dan gezanten van Christus wege, als of God door ons bade : wij bidden van Christus wege, laat u met God verzoenen.

21 Want dien, die geene zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden regtvaardigheid Gods in hem.

HOOFDSTUK VI.

EN wij, *als* mede-arbeidende, bidden *u* ook, dat gij de genade Gods niet te vergeefs moogt ontvangen hebben.

2 Want Hij zegt : In den aangenamen tijd heb Ik u verhoord, en in den dag der zaligheid heb Ik u geholpen. Ziet, nu is het de welaangename tijd, ziet, nu is het de dag der zaligheid!

3 Wij geven geenen aanstoot in eenig ding, opdat de bediening niet gelasterd worde.

4 Maar wij, als dienaars van God, maken ons zelven in alles aangenaam, in vele verdraagzaamheid, in verdrukkingen, in nooden, in benaauwdheden;

5 In slagen, in gevangenissen, in beroerten, in arbeid, in waken, in vasten;

6 In reinheid, in kennis, in langmoedigheid, in goedertierenheid, in den Heiligen Geest, in ongeveinsde liefde;

7 In het woord der waarheid, in de kracht van God, door de wapenen der geregtigheid aan de regter- en aan de linker*zijde;*

8 Door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht; als verleiders, en *nogtans* waarachtigen;

9 Als onbekende, en *nogtans* bekend; als stervende, en ziet, wij leven; als getuchtigd, en niet gedood;

10 Als droevig zijnde, doch altijd blijde; als arm, doch velen rijk makende; als niets hebbende, en *nogtans* alles bezittende.

11 Onze mond is opengedaan tegen u, o Corinthiërs! ons hart is uitgebreid.

12 Gij zijt niet naauw in ons, maar gij zijt naauw in uwe ingewanden.

13 Nu, *om* dezelfde vergelding *te doen,* (ik spreek als tot *mijne* kinderen) zoo wordt gij ook uitgebreid.

14 Trekt niet een ander juk aan met de ongeloovigen : want wat mededeel heeft de geregtigheid met de ongeregtigheid? en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?

15 En wat zamenstemming heeft Christus met Belial? of wat deel heeft de geloovige met den ongeloovigen?

16 Of wat zamenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden? Want gij zijt de tempel des levenden Gods; gelijkerwijs God gezegd heeft : Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder *hen* wandelen; en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een volk zijn.

17 Daarom gaat uit het midden van hen, en scheidt u af, zegt de Heer, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen.

18 En Ik zal u tot een' Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heer, de Almagtige.

HOOFDSTUK VII.

DEWIJL wij dan deze beloften hebben, geliefden! laat ons ons zelven reinigen van alle besmetting des vleesches en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreeze Gods.

2 Geeft ons plaats : wij hebben niemand verongelijkt, wij hebben niemand verdorven, wij hebben bij niemand ons voordeel gezocht.

3 Ik zeg *dit* niet tot *uwe* veroordeeling : want ik heb te voren gezegd, dat gij in onze harten zijt, om zamen te sterven en zamen te leven.

4 Ik heb vele vrijmoedigheid in het spreken tegen u, ik heb veel roems over u; ik ben vervuld met vertroosting, ik ben zeer overvloedig van blijdschap in al onze verdrukking.

5 Want ook, als wij in Macedónië gekomen zijn, zoo heeft ons vleesch geene rust gehad, maar wij waren in alles verdrukt : van buiten was strijd, van binnen vrees.

6 Doch God, die de nederigen vertroost, heeft ons getroost door de komst van Titus.

7 En niet alleen door zijne komst, maar ook door de vertroosting, met welke hij over u vertroost is geweest, als hij ons ver-

haalde uw verlangen, uw kermen, uwen ijver voor mij; alzoo dat ik te meer verblijd ben geweest.

8 Want hoewel ik u in den zendbrief bedroefd heb, het berouwt mij niet, hoewel het mij berouwd heeft: want ik zie, dat dezelve zendbrief, hoewel voor eenen kleinen tijd, u bedroefd heeft.

9 Nu verblijde ik mij, niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot bekeering: want gij zijt bedroefd geweest naar God, zoodat gij in geen ding schade van ons geleden hebt.

10 Want de droefheid naar God werkt eene onberouwelijke bekeering tot zaligheid; maar de droefheid der wereld werkt den dood.

11 Want ziet, ditzelfde dat gij naar God zijt bedroefd geworden, hoe groote naarstigheid heeft het in u gewrocht? ja verantwoording, ja onlust, ja vrees, ja verlangen, ja ijver, ja wraak: in alles hebt gij u zelven bewezen rein te zijn in deze zaak.

12 Hoewel ik dan aan u geschreven heb, *dat* is niet om diens wil, die onregt gedaan had, noch om diens wil, dien onregt gedaan was; maar opdat onze vlijtigheid voor u bij u openbaar zou worden, in de tegenwoordigheid Gods.

13 Daarom zijn wij vertroost geworden over uwe vertroosting; en zijn nog overvloediger verblijd geworden over de blijdschap van Titus, omdat zijn geest van u allen verkwikt is geworden.

14 Want indien ik iets bij hem over u geroemd heb, zoo ben ik niet beschaamd geworden; maar gelijk wij alles met waarheid tot u gesproken hebben, alzoo is ook onze roem, dien *ik* bij Titus *geroemd heb,* waarheid geworden.

15 En zijne innerlijke bewegingen zijn te overvloediger jegens u, als hij u aller gehoorzaamheid overdenkt, hoe gij hem met vreeze en beven hebt ontvangen.

16 Ik verblijde mij dan, dat ik in alles van u vertrouwen mag hebben.

HOOFDSTUK VIII.

VOORTS maken wij u bekend, broeders! de genade van God, die in de gemeenten van Macedónië gegeven is:

2 Dat in vele beproeving der verdrukking de overvloed hunner blijdschap, en hunne zeer diepe armoede overvloedig geweest is tot den rijkdom hunner goeddadigheid.

3 Want zij zijn naar vermogen, (ik betuig het) ja boven vermogen gewillig geweest;

4 Ons met vele vermaning biddende, dat wij wilden aannemen de gave en de gemeenschap dezer bediening, die voor de heiligen *geschiedt.*

5 En *zij deden* niet *alleen,* gelijk wij gehoopt hadden, maar gaven zich zelven eerst aan den Heer en *daarna* aan ons, door den wil van God.

6 Alzoo dat wij Titus vermaanden, dat, gelijk hij te voren begonnen had, hij ook alzoo nog deze gave bij u voleinden zou.

7 Zoo dan, gelijk gij in alles overvloedig zijt, in geloof, en in woord, en in kennis, en in alle naarstigheid, en in uwe liefde tot ons, *ziet,* dat gij ook in deze gave overvloedig zijt.

8 Ik zeg *dit* niet *als* gebiedende, maar *als* door de naarstigheid van anderen ook de opregtheid uwer liefde beproevende.

9 Want gij weet de genade van onzen Heer Jezus Christus, dat hij om uwentwil is arm geworden, daar hij rijk was, opdat gij door zijne armoede zoudt rijk worden.

10 En ik zeg in dezen *mijne* meening: want dit is u oorbaar, als die niet alleen het doen, maar ook het willen van over een jaar te voren hebt begonnen.

11 Maar nu voleindigt ook het doen; opdat, gelijk als er geweest is de volvaardigheid des gemoeds om te willen, er ook alzoo zij het voleindigen uit hetgeen gij hebt.

12 Want indien te voren de volvaardigheid des gemoeds daar is, zoo is iemand aangenaam naar hetgeen hij heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft.

13 Want *dit zeg ik* niet, opdat anderen zouden verligting hebben, en gij verdrukking;

14 Maar *opdat* uit gelijkheid, in dezen tegenwoordigen tijd, uw overvloed *zij* om hun gebrek *te vervullen;* opdat ook hun overvloed zij om uw gebrek *te vervullen,* opdat er gelijkheid worde.

15 Gelijk geschreven is: Die veel *verzameld had,* had niet over; en die weinig *verzameld had,* had niet te weinig.

16 Doch Gode zij dank, die dezelfde naarstigheid voor u in het hart van Titus gegeven heeft;

17 Dat hij de vermaning heeft aangenomen, en zeer naarstig zijnde, gewillig tot u gereisd is.

18 En wij hebben ook met hem gezonden den broeder, die lof heeft in het evangelie door al de gemeenten:

19 En dat niet alleen, maar hij is ook van de gemeenten verkoren, om met ons te reizen met deze gave, die van ons bediend wordt tot de heerlijkheid des Heeren zelve, en de volvaardigheid uws gemoeds :

20 Dit verhoedende, dat ons niemand moge lasteren in dezen overvloed, die van ons wordt bediend :

21 Als die bezorgen hetgeen eerlijk is, niet alleen voor den Heer, maar ook voor de menschen.

22 Wij hebben ook met hen gezonden onzen broeder, welken wij in vele dingen dikmaals beproefd hebben, dat hij naarstig is; en nu veel naarstiger, door het groot vertrouwen, dat *hij heeft* tot ulieden.

23 Het zij *dan* Titus, hij is mijn medgezel en mede-arbeider bij u; het zij onze broeders, zij zijn afgezanten der gemeenten, *en* eene eer van Christus.

24 Bewijst dan aan hen de bewijzing uwer liefde, en van onzen roem van u, ook voor het aangezigt der gemeenten.

HOOFDSTUK IX.

WANT van de bediening, die voor de heiligen *geschiedt,* is mij onnoodig aan u te schrijven.

2 Want ik weet de volvaardigheid uws gemoeds, van welke ik roem over u bij de Macedóniërs, dat Achája van over een jaar bereid is geweest; en de ijver, van u *begonnen,* heeft er velen verwekt.

3 Maar ik heb deze broeders gezonden, opdat onze roem, dien *wij* over u *hebben,* niet zou ijdel gemaakt worden in dezen deele; opdat (gelijk ik gezegd heb) gij bereid moogt zijn :

4 *En* dat niet mogelijk, zoo de Macedóniërs met mij kwamen, en u onbereid vonden, wij (opdat wij niet zeggen, gij) beschaamd worden in dezen vasten grond der roeming.

5 Ik heb dan noodig geacht deze broeders te vermanen, dat zij eerst tot u zouden komen, en voorbereiden uwen te voren aangedienden zegen; opdat die gereed zij, altoos als een zegen, en niet als eene vrekheid.

6 En dit *zeg ik :* Die spaarzamelijk zaait, zal ook spaarzamelijk maaijen; en die in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaijen.

7 Een iegelijk *doe,* gelijk hij in *zijn* hart voorneemt; niet uit droefheid, of uit noddwang : want God heeft eenen blijmoedigen gever lief.

8 En God is magtig alle genade te doen overvloedig zijn in u; opdat gij in alles te allen tijd, alle genoegzaamheid hebbende, tot alle goed werk overvloedig moogt zijn.

9 Gelijk er geschreven is : Hij heeft gestrooid, hij heeft den armen gegeven; zijne geregtigheid blijft in der eeuwigheid.

10 Doch die het zaad den zaaijer verleent, die verleene ook brood tot spijze, en vermenigvuldige uw gezaaisel, en vermeerdere de vruchten uwer geregtigheid;

11 Dat gij in alles rijk wordt tot alle goeddadigheid, welke door ons werkt dankzegging tot God.

12 Want de bediening van deze dienst vervult niet alleen het gebrek der heiligen, maar is ook overvloedig door vele dankzeggingen tot God :

13 Dewijl zij door de beproeving dezer bediening God verheerlijken over de onderwerping uwer belijdenis onder het evangelie van Christus, en *over* de goeddadigheid der mededeeling aan hen en aan allen :

14 En door hun gebed voor u, welke naar u verlangen, om de uitnemende genade Gods over u.

15 Doch Gode zij dank voor zijne onuitsprekelijke gave.

HOOFDSTUK X.

VOORTS ik Paulus zelf bid u, door de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus, die, tegenwoordig zijnde, wel gering ben onder u, maar afwezend stout ben tegen u;

2 Ik bid dan, dat ik, tegenwoordig zijnde, niet stout moge zijn met die vrijmoedigheid, waarmede ik geacht word stoutelijk gehandeld te hebben tegen sommigen, die ons achten, als of wij naar het vleesch wandelden.

3 Want wandelende in het vleesch, voeren wij den krijg niet naar het vleesch :

4 Want de wapenen van onzen krijg zijn niet vleeschelijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten;

5 Dewijl wij de overleggingen ter neder werpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus;

6 En gereed hebben *hetgeen dient* om te wreken alle ongehoorzaamheid, wanneer uwe gehoorzaamheid zal vervuld zijn.

7 Ziet gij aan wat voor oogen is? Indien iemand bij zich zelven betrouwt, dat hij van Christus is, die denke dit wederom uit zich zelven, dat gelijkerwijs hij van Christus is, alzoo wij ook van Christus zijn.

8 Want indien ik ook iets overvloediger zou roemen van onze magt, welke de Heer ons gegeven heeft tot stichting, en niet tot uwe nederwerping, zoo zal ik niet beschaamd worden;

9 Opdat ik niet zou schijnen, als of ik u door de brieven wilde verschrikken.

10 Want de brieven (zeggen zij) zijn wel gewigtig en krachtig; maar de tegenwoordigheid des ligchaams is zwak, en de rede is verachtelijk.

11 Dezulke bedenke dit, dat hoedanigen wij zijn in het woord door brieven, als wij afwezig zijn, wij ook zoodanigen zijn inderdaad, als wij tegenwoordig zijn.

12 Want wij durven ons zelven niet rekenen of vergelijken met sommigen, die zich zelven prijzen; maar dezen verstaan niet, dat zij zich zelven met zich zelven meten, en zich zelven met zich zelven vergelijken.

13 Doch wij zullen niet roemen buiten de maat; maar dat wij, naar de maat des regels, welke maat ons God toegedeeld heeft, ook tot u toe zijn gekomen.

14 Want wij strekken ons zelven niet te wijd uit, als die tot u niet zouden komen: want wij zijn ook gekomen tot u toe, in het evangelie van Christus;

15 Niet roemende buiten de maat in anderer *lieden* arbeid, maar hebbende hoop, als uw geloof zal gewassen zijn, dat wij onder ulieden overvloediglijk zullen vergroot worden naar onzen regel:

16 Om het evangelie te verkondigen in de *plaatsen*, die op gene zijde van u *gelegen* zijn; niet om te roemen in eens anders regel over hetgeen *alreede* bereid is.

17 Doch wie roemt, die roeme in den Heer.

18 Want niet die zich zelven prijst, maar dien de Heer prijst, die is beproefd.

HOOFDSTUK XI.

OCH of gij mij een weinig verdroegt in de onwijsheid; ja ook verdraagt mij!

2 Want ik ben ijverig over u met eenen ijver Gods: want ik heb ulieden toebereid, om *u als* eene reine maagd, aan éénen man voor te stellen, *namelijk* aan Christus.

3 Doch ik vrees, dat niet eenigzins, gelijk de slang Eva door hare arglistigheid bedrogen heeft, alzoo uwe zinnen bedorven worden, *om af te wijken* van de eenvoudigheid, die in Christus is.

4 Want indien degene, die komt, eenen anderen Jezus predikte, dien wij niet gepredikt hebben, of *indien* gij eenen anderen geest ontvingt, dien gij niet hebt ontvangen, of een ander evangelie, dat gij niet hebt aangenomen, zoo verdroegt gij *hem* met regt.

5 Want ik acht, dat ik nergens minder in ben geweest dan de uitnemendste apostelen.

6 En indien ik ook slecht ben in woorden, nogtans ben ik het niet in wetenschap; maar allezins zijn wij in alle dingen onder u openbaar geworden.

7 Heb ik zonden gedaan, als ik mij zelven vernederd heb, opdat gij zoudt verhoogd worden? overmits ik u het evangelie Gods om niet verkondigd heb?

8 Ik heb andere gemeenten beroofd, bezoldiging *van haar* nemende, om u te bedienen; en als ik bij u tegenwoordig was en gebrek had, ben ik niemand lastig gevallen.

9 Want mijn gebrek hebben de broeders vervuld, die van Macedónië kwamen; en ik heb mij zelven in alles gehouden zonder u te bezwaren, en zal *mij nog alzoo* houden.

10 De waarheid van Christus is in mij, dat deze roem in de gewesten van Achája aan mij niet zal verhinderd worden.

11 Waarom? Is het, omdat ik u niet liefheb? God weet het!

12 Maar wat ik doe, dat zal ik nog doen, om de oorzaak af te snijden dengenen, die oorzaak *hebben* willen, opdat zij in hetgeen zij roemen, bevonden mogten worden gelijk als wij.

13 Want zulke valsche apostelen zijn bedriegelijke arbeiders, zich veranderende in apostelen van Christus.

14 En het is geen wonder: want de Satan zelf verandert zich in eenen engel des lichts.

15 Zoo is het dan niets groots, indien ook zijne dienaars zich veranderen, als *waren zij* dienaars der geregtigheid; van welken het einde zal zijn naar hunne werken.

16 Ik zeg wederom, dat niemand meene, dat ik onwijs ben; doch zoo niet, neemt mij *dan* aan als eenen onwijzen, opdat ik ook een weinig moge roemen.

17 Dat ik spreek, spreek ik niet naar den Heer, maar als in onwijsheid, in dezen vasten grond der roeming.

18 Dewijl velen roemen naar het vleesch, zoo zal ik ook roemen.

19 Want gij verdraagt gaarne de onwijzen, dewijl gij wijs zijt.
20 Want gij verdraagt het, zoo u iemand dienstbaar maakt, zoo *u* iemand opeet, zoo iemand *van u* neemt, zoo zich iemand verheft, zoo u iemand in het aangezigt slaat.
21 Ik zeg *dit* naar oneer, gelijk of wij zwak waren geweest; maar waarin iemand stout is, (ik spreek in onwijsheid) *daarin* ben ik ook stout.
22 Zijn zij Hebreërs? ik ook. Zijn zij Israëlieten? ik ook. Zijn zij het zaad van Abraham? ik ook.
23 Zijn zij dienaars van Christus? (ik spreek onwijs zijnde) ik ben boven *hen:* in arbeid overvloediger, in slagen uitnemender, in gevangenissen overvloediger, in doods*gevaar* menigmaal.
24 Van de Joden heb ik veertig *slagen* min één, vijfmaal ontvangen.
25 Driemaal ben ik met roeden gegeeseld geweest, eens ben ik gesteenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, eenen *ganschen* nacht en dag heb ik in de diepte overgebragt.
26 In het reizen menigmaal, in gevaren van rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van *mijn* geslacht, in gevaren van de heidenen, in gevaren in de stad, in gevaren in de woestijn, in gevaren op de zee, in gevaren onder de valsche broeders;
27 In arbeid en moeite, in waken menigmaal, in honger en dorst, in vasten menigmaal, in koude en naaktheid.
28 Zonder de dingen, die van buiten zijn, overvalt mij dagelijks de zorg van al de gemeenten.
29 Wie is er zwak, dat ik niet zwak ben? Wie wordt er geërgerd, dat ik niet brande?
30 Indien men moet roemen, zoo zal ik roemen de dingen mijner zwakheid.
31 De God en Vader van onzen Heer Jezus Christus, die geprezen is in der eeuwigheid, weet dat ik niet lieg.
32 De stadhouder van den koning Arétas in Damaskus bezettede de stad der Damascenen, willende mij vangen;
33 En ik werd door een venster in eene mand over den muur nedergelaten, en ontvlood zijne handen.

HOOFDSTUK XII.

TE roemen is mij waarlijk niet oorbaar: want ik zal komen tot gezigten en openbaringen des Heeren.
2 Ik ken een' mensch in Christus, vóór veertien jaren, (of het *geschied zij* in het ligchaam, weet ik niet, of buiten het ligchaam, weet ik niet; God weet het) dat de zoodanige opgetrokken is geweest tot in den derden hemel;
3 En ik ken een' zoodanig mensch (of het in het ligchaam, of buiten het ligchaam *geschied zij,* weet ik niet; God weet het)
4 Dat hij opgetrokken is geweest in het paradijs, en gehoord heeft onuitsprekelijke woorden, die het eenen mensch niet geoorloofd is te spreken.
5 Van den zoodanigen zal ik roemen; doch van mij zelven zal ik niet roemen, dan in mijne zwakheden.
6 Want zoo ik roemen wil, ik zal niet onwijs zijn, want ik zal de waarheid zeggen; maar ik houde *daarvan* af, opdat niemand van mij denke boven hetgeen hij ziet, dat ik ben, of dat hij uit mij hoort.
7 En opdat ik mij door de uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, zoo is mij gegeven een scherpe doorn in het vleesch, *namelijk* een engel des Satans, dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen.
8 Hierover heb ik den Heer driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken.
9 En hij heeft tot mij gezegd: Mijne genade is u genoeg: want mijne kracht wordt in zwakheid volbragt. Zoo zal ik dan veel liever roemen in mijne zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone.
10 Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in nooden, in vervolgingen, in benaauwdheden, om Christus wil: want als ik zwak ben, dan ben ik magtig.
11 Ik ben roemende onwijs geworden, gij hebt mij genoodzaakt: want ik behoorde van u geprezen te zijn: want ik ben in geen ding minder geweest dan de uitnemendste apostelen, hoewel ik niets ben.
12 De merkteekenen van eenen apostel zijn onder u betoond in alle lijdzaamheid, met teekenen, en wonderen, en krachten.
13 Want wat is er, waarin gij minder geweest zijt dan de andere gemeenten, anders, dan dat ik zelf u niet lastig ben geweest? Vergeeft mij dit ongelijk.
14 Ziet, ik ben ten derden maal gereed, om tot u te komen, en zal u niet lastig zijn: want ik zoek niet het uwe, maar u: want de kinderen moeten niet schatten vergade-

ren voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen.

15 En ik zal zeer gaarne de kosten doen, en voor uwe zielen te koste gegeven worden; hoewel ik, u overvloediger beminnende, weiniger bemind worde.

16 Doch het zij zoo, ik heb u niet bezwaard; maar alzoo ik listig was, heb ik u met bedrog gevangen.

17 Heb ik door iemand dergenen, die ik tot u gezonden heb, van u mijn voordeel gezocht?

18 Ik heb Titus gebeden, en den broeder medegezonden; heeft ook Titus van u zijn voordeel gezocht? hebben wij niet in denzelfden geest gewandeld? *hebben wij* niet *gewandeld* in dezelfde voetstappen?

19 Meent gij wederom, dat wij ons bij u verontschuldigen? Wij spreken in de tegenwoordigheid van God in Christus; en dit alles, geliefden! tot uwe stichting.

20 Want ik vrees, dat als ik gekomen zal zijn, ik u niet eenigzins zal vinden zoodanigen als ik wil, en *dat* ik van u zal gevonden worden zoodanig als gij niet wilt; dat er niet eenigzins *zijn* twisten, nijdigheden, toorn, gekijf, achterklap, oorblazingen, opgeblazenheden, beroerten.

21 Opdat wederom, als ik zal gekomen zijn, mijn God mij niet vernedere bij u, en ik rouw hebbe over velen, die te voren gezondigd hebben, en die zich niet bekeerd zullen hebben van de onreinigheid, en hoererij, en ontuchtigheid, die zij gedaan hebben.

HOOFDSTUK XIII.

DIT is de derde maal *dat* ik tot u kom: in den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan.

2 Ik heb het te voren gezegd, en zeg het te voren als tegenwoordig zijnde de tweede maal, en ik schrijf het nu afwezende aan degenen, die te voren gezondigd hebben, en aan al de anderen, dat, zoo ik wederom kom, ik *hen* niet zal sparen;

3 Dewijl gij zoekt eene proeve van Christus, die in mij spreekt, welke in u niet zwak is, maar krachtig is onder u.

4 Want hoewel hij gekruist is door zwakheid, zoo leeft hij nogtans door de kracht Gods. Want ook wij zijn zwak in hem, maar zullen met hem leven door de kracht Gods in u.

5 Onderzoekt u zelven, of gij in het geloof zijt, beproeft u zelven. Of kent gij u zelven niet, dat Jezus Christus in u is? ten zij dat gij eenigzins verwerpelijk zijt.

6 Doch ik hoop, dat gij zult verstaan, dat wij niet verwerpelijk zijn.

7 En ik wensch van God, dat gij geen kwaad doet; niet opdat wij beproefd zouden bevonden worden, maar opdat gij het goede zoudt doen, en wij als verwerpelijk zouden zijn.

8 Want wij vermogen niets tegen de waarheid, maar voor de waarheid.

9 Want wij verblijden ons, wanneer wij zwak zijn, en gij sterk zijt. En wij wenschen ook dit, *namelijk* uwe volmaking.

10 Daarom schrijf ik afwezende deze dingen, opdat ik niet, tegenwoordig zijnde, strengheid zou gebruiken, naar de magt, die mij de Heer gegeven heeft tot opbouwing, en niet tot nederwerping.

11 Voorts, broeders! zijt blijde, wordt volmaakt, zijt getroost, zijt eensgezind, leeft in vrede; en de God der liefde en des vredes zal met u zijn.

12 Groet elkander met eenen heiligen kus. U groeten al de heiligen.

13 De genade van den Heer Jezus Christus, en de liefde van God, en de gemeenschap des Heiligen Geestes, zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS
AAN DE
GALATEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een apostel, (*geroepen* niet van menschen, noch door een' mensch, maar door Jezus Christus, en God den Vader, die hem uit de dooden opgewekt heeft,)

2 En al de broeders, die met mij zijn, aan de gemeenten van Galátië:
3 Genade zij u en vrede van God den Vader, en onzen Heer Jezus Christus;
4 Die zich zelven gegeven heeft voor onze zonden, opdat hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige booze wereld, naar den wil van onzen God en Vader;
5 Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
6 Ik verwonder mij, dat gij zoo haast *wijkende* van dengenen, die u in de genade van Christus geroepen heeft, overgebragt wordt tot een ander evangelie:
7 Daar er geen ander is; maar er zijn sommigen, die u ontroeren, en het evangelie van Christus willen verkeeren.
8 Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit den hemel u een evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt.
9 Gelijk wij te voren gezegd hebben, *zoo* zeg ik ook nu wederom: Indien u iemand een evangelie verkondigt, buiten hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt.
10 Want predik ik nu de menschen, of God? Of zoek ik menschen te behagen? Want indien ik nog menschen behaagde, zoo ware ik geen dienstknecht van Christus.
11 Maar ik maak u bekend, broeders! dat het evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mensch.
12 Want ik heb ook hetzelve niet van een' mensch ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus.
13 Want gij hebt mijnen omgang gehoord, die eertijds in het jodendom was, dat ik uitnemend zeer de gemeente Gods vervolgde, en dezelve verwoestte;
14 En *dat* ik in het jodendom toenam boven velen van mijnen ouderdom in mijn geslacht, zijnde overvloedig ijverig voor mijne vaderlijke inzettingen.
15 Maar wanneer het Gode behaagd heeft, die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door zijne genade,
16 Zijnen Zoon in mij te openbaren, opdat ik denzelven door het evangelie onder de heidenen zou verkondigen, zoo ben ik terstond niet te rade gegaan met vleesch en bloed:
17 En ben niet wederom gegaan naar Jerûzalem tot degenen, die vóór mij apostelen waren; maar ik ging henen naar Arábië, en keerde wederom naar Damaskus.
18 Daarna kwam ik na drie jaren weder te Jerûzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef bij hem vijftien dagen.
19 En ik zag geenen anderen van de apostelen, dan Jakobus, den broeder des Heeren.
20 Hetgeen nu ik u schrijf, ziet, *ik getuig* voor God, dat ik niet lieg!
21 Daarna ben ik gekomen in de gewesten van Syrië en van Cilicië.
22 En ik was van aangezigt onbekend aan de gemeenten in Judéa, die in Christus zijn.
23 Maar zij hadden alleenlijk gehoord, *dat men zeide:* Degene, die ons eertijds vervolgde, verkondigt nu het geloof, hetwelk hij eertijds verwoestte.
24 En zij verheerlijkten God in mij.

HOOFDSTUK II.

DAARNA ben ik, na veertien jaren, wederom naar Jerûzalem opgegaan met Bárnabas, ook Titus medegenomen hebbende.
2 En ik ging op door eene openbaring, en stelde hun het evangelie voor, dat ik predik onder de heidenen; en in het bijzonder aan degenen, die in achting waren, opdat ik niet eenigzins te vergeefs zou loopen, of geloopen hebben.
3 Maar ook Titus, die met mij was, een Griek zijnde, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden.
4 En *dat* om der ingekropene valsche broederen wil, die van bezijden ingekomen waren, om te verspieden onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons zouden tot dienstbaarheid brengen.
5 Denwelken wij ook niet een uur hebben geweken met onderwerping, opdat de waarheid van het evangelie bij u zou verblijven.
6 En van degenen, die geacht waren wat te zijn, hoedanigen zij eertijds waren, verschilt mij niet; God neemt den persoon des menschen niet aan: want die geacht waren, hebben mij niets toegebragt.
7 Maar daarentegen, als zij zagen, dat aan mij het evangelie der voorhuid toebetrouwd was, gelijk aan Petrus *dat* der besnijdenis;
8 (Want die in Petrus krachtelijk wrocht tot het apostelschap der besnijdenis, die wrocht ook krachtelijk in mij onder de heidenen;)

9 En als Jakobus, en Cefas, en Johannes, die geacht waren pilaren te zijn, de genade, die mij gegeven was, bekenden, gaven zij mij en Bárnabas de regter*hand* der gemeenschap, opdat wij tot de heidenen, en zij tot de besnijdenis *zouden gaan;*

10 Alleenlijk, dat wij den armen zouden gedenken; hetwelk zelve ik ook benaarstigd heb te doen.

11 En toen Petrus te Antiochië gekomen was, wederstond ik hem in het aangezigt, omdat hij te bestraffen was.

12 Want eer sommigen van Jakobus gekomen waren, at hij mede met de heidenen; maar toen zij gekomen waren, onttrok hij *zich* en scheidde zich zelven af, vreezende degenen, die uit de besnijdenis waren.

13 En ook de andere Joden veinsden met hem; alzoo dat ook Bárnabas mede afgetrokken werd door hunne veinzing.

14 Maar als ik zag, dat zij niet regt wandelden naar de waarheid van het evangelie, zeide ik tot Petrus in aller tegenwoordigheid: Indien gij, die een Jood zijt, naar heidensche wijze leeft, en niet naar joodsche wijze, waarom noodzaakt gij de heidenen naar de joodsche wijze te leven?

15 Wij zijn van nature Joden, en niet zondaars uit de heidenen;

16 *Doch* wetende, dat de mensch niet geregtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zoo hebben wij ook in Christus Jezus geloofd, opdat wij zouden geregtvaardigd worden uit het geloof van Christus, en niet uit de werken der wet; daarom dat uit de werken der wet geen vleesch zal geregtvaardigd worden.

17 Maar indien wij, die in Christus zoeken geregtvaardigd te worden, ook zelven zondaars bevonden worden, is dan Christus een dienaar der zonde? Dat zij verre.

18 Want indien ik, hetgeen ik afgebroken heb, datzelve wederom opbouw, zoo stel ik mij zelven tot een' overtreder.

19 Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou.

20 Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, *doch* niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vleesch leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, die mij liefgehad heeft, en zich zelven voor mij overgegeven heeft.

21 Ik doe de genade Gods niet te niet: want indien de regtvaardigheid door de wet is, zoo is dan Christus te vergeefs gestorven.

HOOFDSTUK III.

O GIJ uitzinnige Galaten! wie heeft u betooverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn; denwelken Jezus Christus voor de oogen te voren geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde?

2 Dit alleen wil ik van u leeren: hebt gij den Geest ontvangen uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?

3 Zijt gij zoo uitzinnig? daar gij met den Geest begonnen zijt, voleindigt gij nu met het vleesch?

4 Hebt gij zoo veel te vergeefs geleden? Indien maar ook te vergeefs!

5 Die u dan den Geest verleent, en krachten onder u werkt, *doet Hij dat* uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?

6 Gelijkerwijs Abraham Gode geloofd heeft, en het is hem tot regtvaardigheid gerekend;

7 Zoo verstaat gij dan, dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn.

8 En de Schrift, te voren ziende, dat God de heidenen uit het geloof zou regtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het evangelie verkondigd, *zeggende:* In u zullen al de volken gezegend worden.

9 Zoo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met den geloovigen Abraham.

10 Want zoo velen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek: want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.

11 En dat niemand door de wet geregtvaardigd wordt voor God, is openbaar: want de regtvaardige zal uit het geloof leven.

12 Doch de wet is niet uit het geloof: maar de mensch, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.

13 Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons: want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt.

14 Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, *en* opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof.

15 Broeders! ik spreek naar den mensch: zelfs eens menschen verbond, dat bevestigd is, doet niemand te niet, of *niemand* doet daartoe.

16 Nu zoo zijn de beloftenissen tot Abraham en zijn zaad gesproken. Hij zegt niet: En den zaden, als van velen; maar als van één: En uwen zade; hetwelk is Christus.

17 En dit zeg ik: het verbond, dat te voren van God bevestigd is op Christus, wordt door de wet, die na vier honderd en dertig jaren gekomen is, niet krachteloos gemaakt, om de beloftenis te niet te doen.

18 Want indien de erfenis uit de wet is, zoo is zij niet meer uit de beloftenis; maar God heeft ze Abraham door de beloftenis genadiglijk gegeven.

19 Waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad zou gekomen zijn, dien het beloofd was; en zij is door de engelen besteld in de hand des middelaars.

20 En de middelaar is niet *middelaar* van éénen, maar God is één.

21 Is dan de wet tegen de beloftenissen Gods? Dat zij verre: want indien er eene wet gegeven ware, die magtig was levend te maken, zoo zou waarlijk de regtvaardigheid uit de wet zijn.

22 Maar de Schrift heeft het alles onder de zonde besloten, opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de geloovigen zou gegeven worden.

23 Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden.

24 Zoo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden geregtvaardigd worden.

25 Maar als het geloof gekomen is, zoo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester.

26 Want gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus.

27 Want zoo velen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan.

28 Daarin is noch Jood noch Griek; daarin is noch dienstbare noch vrije; daarin is geen man en vrouw: want gij allen zijt één in Christus Jezus.

29 En indien gij van Christus zijt, zoo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de beloftenis erfgenamen.

HOOFDSTUK IV.

DOCH ik zeg, zoo langen tijd als de erfgenaam een kind is, zoo verschilt hij niets van een' dienstknecht, hoewel hij een heer is van alles;

2 Maar hij is onder voogden en verzorgers, tot den tijd van den vader te voren gesteld.

3 Alzoo wij ook, toen wij kinderen waren, zoo waren wij dienstbaar gemaakt onder de eerste beginselen der wereld.

4 Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God zijnen Zoon uitgezonden, geworden uit eene vrouw, geworden onder de wet;

5 Opdat hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, *en* opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden.

6 En overmits gij kinderen zijt, zoo heeft God den Geest zijns Zoons uitgezonden in uwe harten, die roept: Abba, Vader!

7 Zoo dan, gij zijt niet meer een dienstknecht, maar een zoon; en indien gij een zoon zijt, zoo zijt gij ook een erfgenaam van God door Christus.

8 Maar toen, als gij God niet kendet, diendet gij dengenen, die van nature geene goden zijn;

9 En nu als gij God kent, ja veel meer van God gekend zijt, hoe keert gij u wederom tot de zwakke en arme eerste beginselen, welken gij wederom van voren aan wilt dienen?

10 Gij onderhoudt dagen, en maanden, en tijden, en jaren.

11 Ik vrees voor u, dat ik niet eenigzins te vergeefs aan u gearbeid heb.

12 Weest gij als ik, want ook ik ben als gij; broeders! ik bid u; gij hebt mij geen ongelijk gedaan.

13 En gij weet, dat ik u door zwakheid des vleesches het evangelie eerstmaal verkondigd heb;

14 En mijne verzoeking, die in mijn vleesch *geschiedde*, hebt gij niet veracht noch verfoeid; maar gij naamt mij aan als eenen engel Gods, *ja* als Christus Jezus.

15 Welke was dan uwe gelukachting? Want ik geef u getuigenis, dat gij, zoo het mogelijk ware, uwe oogen zoudt uitgegraven, en mij gegeven hebben.

16 Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende?

17 Zij ijveren niet regt over u; maar zij

willen ons uitsluiten, opdat gij over hen zoudt ijveren.

18 Doch in het goede te allen tijd te ijveren is goed, en niet alleenlijk, als ik bij u tegenwoordig ben;

19 Mijne kinderkens! die ik wederom arbeide te baren, totdat Christus eene gestalte in u krijge.

20 Doch ik wilde, dat ik nu tegenwoordig bij u ware, en mijne stem mogt veranderen; want ik ben in twijfel over u.

21 Zegt mij, gij die onder de wet wilt zijn! hoort gij de wet niet?

22 Want er is geschreven, dat Abraham twee zonen had, éénen uit de dienstmaagd, en éénen uit de vrije.

23 Maar gene, die uit de dienstmaagd was, is naar het vleesch geboren geweest; doch deze, die uit de vrije was, door de belofte-nis.

24 Hetwelk dingen zijn, die andere beduiding hebben: want deze zijn de twee verbonden; het ééne van den berg Sina, tot dienstbaarheid barende, hetwelk is Agar:

25 Want dit, *namelijk* Agar, is Sina een berg in Arábië, en komt overeen met Jerûzalem, dat nu is, en dienstbaar is met hare kinderen.

26 Maar Jerûzalem, dat boven is, dat is vrij, hetwelk is ons aller moeder.

27 Want er is geschreven: Zijt vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart! breek uit en roep, gij die geenen barensnood hebt! want de kinderen der eenzame zijn veel meer, dan dergene, die den man heeft.

28 Maar wij, broeders! zijn kinderen der belofte, als Izak was.

29 Doch gelijkerwijs toen, die naar het vleesch geboren was, vervolgde dengenen, die naar den geest *geboren was*, alzoo ook nu.

30 Maar wat zegt de Schrift? Werp de dienstmaagd uit en haren zoon: want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met den zoon der vrije.

31 Zoo dan, broeders! wij zijn niet kinderen der dienstmaagd, maar der vrije.

HOOFDSTUK V.

STAAT dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen.

2 Ziet, ik Paulus zeg u, zoo gij u laat besnijden, dat Christus u niet nut zal zijn.

3 En ik betuig wederom aan een' iegelijk mensch, die zich laat besnijden, dat hij een schuldenaar is de geheele wet te doen.

4 Christus is u ijdel geworden, die door de wet geregtvaardigd *wilt* worden; gij zijt van de genade vervallen.

5 Want wij verwachten door den Geest, uit het geloof, de hoop der regtvaardigheid.

6 Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis eenige kracht, noch voorhuid, maar het geloof, door de liefde werkende.

7 Gij liept wél, wie heeft u verhinderd der waarheid niet gehoorzaam te zijn?

8 Dit gevoelen is niet uit Hem, die u roept.

9 Een weinig zuurdesem verzuurt het geheele deeg.

10 Ik vertrouw van u in den Heer, dat gij niet anders zult gevoelen; maar die u ontroert, zal het oordeel dragen, wie hij ook zij.

11 Maar ik, broeders! indien ik nog de besnijdenis predik, waarom word ik nog vervolgd? Zoo is dan de ergernis des kruises vernietigd.

12 Och of zij ook afgesneden wierden, die u onrustig maken!

13 Want gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders! alleenlijk *gebruikt* de vrijheid niet tot eene oorzaak voor het vleesch; maar dient elkander door de liefde.

14 Want de geheele wet wordt in één woord vervuld, *namelijk* in dit: Gij zult uwen naasten liefhebben, gelijk u zelven.

15 Maar indien gij elkander bijt en vreet, ziet toe, dat gij van elkander niet verteerd wordt.

16 En ik zeg: wandelt door den Geest, en volbrengt de begeerlijkheid des vleesches niet.

17 Want het vleesch begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vleesch; en deze staan tegen elkander, alzoo dat gij niet doet, hetgeen gij wildet.

18 Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zoo zijt gij niet onder de wet.

19 De werken des vleesches nu zijn openbaar: welke zijn overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid,

20 Afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedragt, ketterijen,

21 Nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen, en dergelijke; van dewelke ik u te voren zeg, gelijk ik ook te voren gezegd

heb, dat die zulke dingen doen, het koningrijk Gods niet zullen beërven.
22 Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, langmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid.
23 Tegen de zoodanigen is de wet niet.
24 Maar die van Christus zijn, hebben het vleesch gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden.
25 Indien wij door den Geest leven, zoo laat ons ook door den Geest wandelen.
26 Laat ons niet zijn zoekers van ijdele eer, elkander tergende, elkander benijdende.

HOOFDSTUK VI.

BROEDERS! indien ook een mensch overvallen ware door eenige misdaad, gij, die geestelijk zijt, brengt den zoodanigen te regt met den geest der zachtmoedigheid; ziende op u zelven, opdat ook gij niet verzocht wordt.
2 Draagt elkanders lasten, en vervult alzoo de wet van Christus.
3 Want zoo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zich zelven in *zijn* gemoed.
4 Maar een iegelijk beproeve zijn eigen werk; en alsdan zal hij aan zich zelven alleen roem hebben, en niet aan eenen anderen.
5 Want een iegelijk zal zijn eigen pak dragen.
6 En die onderwezen wordt in het woord, deele mede van alle goederen dengenen, die *hem* onderwijst.
7 Dwaalt niet; God laat zich niet bespotten: want zoo wat de mensch zaait, dat zal hij ook maaijen.
8 Want die in zijn eigen vleesch zaait, zal uit het vleesch verderfenis maaijen; maar die in den geest zaait, zal uit den geest het eeuwige leven maaijen.
9 Doch laat ons, goed doende, niet vertragen; want te zijner tijd zullen wij maaijen, zoo wij niet verslappen.
10 Zoo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenooten des geloofs.
11 Ziet, hoe grooten brief ik u geschreven heb met mijne hand.
12 Al degenen, die een schoon gelaat willen toonen naar het vleesch, die noodzaken u besneden te worden, alleenlijk opdat zij van wege het kruis van Christus niet zouden vervolgd worden.
13 Want ook zij zelven, die besneden worden, houden de wet niet; maar zij willen, dat gij besneden wordt, opdat zij in uw vleesch roemen zouden.
14 Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heer Jezus Christus; door welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld.
15 Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis eenige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel.
16 En zoo velen als er naar dezen regel zullen wandelen, over dezelven *zal zijn* vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods.
17 Voorts niemand doe mij moeite aan; want ik draag de likteekenen van den Heer Jezus in mijn ligchaam.
18 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met uwen geest, broeders! Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE VAN ÉFEZE.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, aan de heiligen, die te Éfeze zijn, en geloovigen in Christus Jezus:
2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.
3 Gezegend zij de God en Vader van onzen Heer Jezus Christus, die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus.
4 Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in hem,

vóór de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde :

5 Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in zich zelven, naar het welbehagen van zijnen wil,

6 Tot prijs der heerlijkheid zijner genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefden :

7 In welken wij hebben de verlossing door zijn bloed, *namelijk* de vergeving der misdaden, naar den rijkdom zijner genade,

8 Met welke Hij overvloedig is geweest over ons in alle wijsheid en voorzigtigheid ;

9 Ons bekend gemaakt hebbende de verborgenheid van zijnen wil, naar zijn welbehagen, hetwelk Hij voorgenomen had in zich zelven,

10 Om in de bedeeling van de volheid der tijden, wederom alles tot één te vergaderen in Christus, beide dat in den hemel is, en dat op de aarde is ;

11 In hem, in welken wij ook een erfdeel geworden zijn, wij, die te voren verordineerd waren naar het voornemen desgenen, die alle dingen werkt naar den raad van zijnen wil ;

12 Opdat wij zouden zijn tot prijs zijner heerlijkheid, wij die eerst in Christus gehoopt hebben.

13 In welken ook gij *zijt*, nadat gij het woord der waarheid, *namelijk* het evangelie uwer zaligheid gehoord hebt ; in welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte ;

14 Die het onderpand is van onze erfenis, tot de verkregene verlossing, tot prijs zijner heerlijkheid.

15 Daarom ook ik, gehoord hebbende het geloof in den Heer Jezus, dat onder u is, en de liefde tot al de heiligen,

16 Houde niet op voor u te danken, gedenkende uwer in mijne gebeden :

17 Opdat de God van onzen Heer Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den Geest der wijsheid en der openbaring, in zijne kennis ;

18 *Namelijk* verlichte oogen uws verstands, opdat gij moogt weten, welke zij de hoop van zijne roeping, en welke de rijkdom zij der heerlijkheid van zijne erfenis in de heiligen ;

19 En welke de uitnemende grootheid zijner kracht zij aan ons, die gelooven, naar de werking der sterkte zijner magt,

20 Die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij hem uit de dooden heeft opgewekt ; en heeft *hem* gezet tot zijne regter*hand* in den hemel ;

21 Verre boven alle overheid, en magt, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende ;

22 En heeft alle dingen zijnen voeten onderworpen, en heeft hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen ;

23 Welke zijn ligchaam is, *en* de vervulling desgenen, die alles in allen vervult.

HOOFDSTUK II.

EN u *heeft Hij mede levend gemaakt*, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden ;

2 In welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de magt der lucht, van den geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid ;

3 Onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vleesches, doende den wil des vleesches en der gedachten ; en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen :

4 Maar God, die rijk is in barmhartigheid, door zijne groote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft,

5 Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft *ons* levend gemaakt met Christus ; (uit genade zijt gij zalig geworden)

6 En heeft *ons* mede opgewekt, en heeft *ons* mede gezet in den hemel in Christus Jezus.

7 Opdat Hij zou betoonen in de toekomende eeuwen den uitnemenden rijkdom zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus.

8 Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof ; en dat niet uit u, het is Gods gave ;

9 Niet uit de werken, opdat niemand roeme.

10 Want wij zijn zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.

11 Daarom gedenkt, dat gij, die eertijds heidenen waart in het vleesch, en die voorhuid genaamd werdt van degenen, die ge-

naamd zijn besnijdenis in het vleesch, die met handen geschiedt:
12 Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geene hoop hebbende, en zonder God in de wereld.
13 Maar nu in Christus Jezus, zijt gij, die eertijds verre waart, nabij geworden door het bloed van Christus.
14 Want hij is onze vrede, die deze beide één gemaakt heeft, en den middelmuur des afscheidsels gebroken hebbende,
15 Heeft hij de vijandschap in zijn vleesch te niet gemaakt, *namelijk* de wet der geboden in inzettingen *bestaande;* opdat hij die twee in zich zelven tot éénen nieuwen mensch zou scheppen, vrede makende;
16 En *opdat* hij die beiden met God in één ligchaam zou verzoenen door het kruis, de vijandschap aan hetzelve gedood hebbende.
17 En komende, heeft hij door het evangelie vrede verkondigd u, die verre waart, en dien, die nabij waren.
18 Want door hem hebben wij beiden den toegang door éénen Geest tot den Vader.
19 Zoo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen, en huisgenooten Gods:
20 Gebouwd op het fondament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste hoeksteen;
21 Op welken het geheele gebouw, bekwamelijk zamengevoegd zijnde, opwast tot eenen heiligen tempel in den Heer;
22 Op welken ook gij mede gebouwd wordt tot eene woonstede Gods in den Geest.

HOOFDSTUK III.

OM deze oorzaak *ben* ik Paulus de gevangene van Christus Jezus voor u, die heidenen zijt.
2 Indien gij maar gehoord hebt van de bedeeling der genade Gods, die mij gegeven is aan u;
3 Dat Hij mij door openbaring heeft bekend gemaakt deze verborgenheid, (gelijk ik met weinige *woorden* te voren geschreven heb;
4 Waaraan gij, *dit* lezende, kunt bemerken mijne wetenschap in deze verborgenheid van Christus)
5 Welke in andere eeuwen den kinderen der menschen niet is bekend gemaakt, gelijk zij nu is geopenbaard aan zijne heilige apostelen en profeten, door den Geest:
6 *Namelijk* dat de heidenen zijn medeerfgenamen, en van hetzelfde ligchaam, en mede-deelgenooten zijner belofte in Christus, door het evangelie;
7 Waarvan ik een dienaar geworden ben, naar de gave der genade Gods, die mij gegeven is, naar de werking zijner kracht.
8 Mij, den allerminsten van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de heidenen door het evangelie te verkondigen den onnaspeurlijken rijkdom van Christus,
9 En allen te verlichten, *dat zij mogen verstaan,* welke de gemeenschap der verborgenheid zij, die van *alle* eeuwen verborgen is geweest in God, welke alle dingen geschapen heeft door Jezus Christus.
10 Opdat nu, door de gemeente, bekend gemaakt worde aan de overheden en de magten in den hemel de veelvuldige wijsheid Gods:
11 Naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heer;
12 In denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, en den toegang met vertrouwen, door het geloof aan hem.
13 Daarom bid ik, dat gij niet vertraagt in mijne verdrukkingen voor u, hetwelk is uwe heerlijkheid.
14 Om deze oorzaak buig ik mijne knieën tot den Vader van onzen Heer Jezus Christus,
15 Uit welken al het geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt,
16 Opdat Hij u geve, naar den rijkdom zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden door zijnen Geest in den inwendigen mensch;
17 Opdat Christus door het geloof in uwe harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt;
18 Opdat gij ten volle kondet begrijpen met al de heiligen, welke de breedte, en lengte, en diepte, en hoogte zij,
19 En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods.
20 Hem nu, die magtig is meer dan overvloedig lijk te doen, boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht, die in ons werkt,
21 Hem, *zeg ik,* zij de heerlijkheid in de

gemeente, door Christus Jezus, in alle geslachten, tot alle eeuwigheid. Amen.

HOOFDSTUK IV.

ZOO bid ik u dan, ik de gevangene in den Heer, dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt;
2 Met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met langmoedigheid, verdragende elkander in liefde:
3 U benaarstigende te behouden de eenigheid des Geestes door den band des vredes.
4 Één ligchaam is het, en één Geest, gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot ééne hoop uwer beroeping:
5 Één Heer, één geloof, één doop,
6 Één God en Vader van allen, die daar is boven allen, en door allen, en in u allen.
7 Maar aan elk een van ons is de genade gegeven, naar de maat der gave van Christus.
8 Daarom zegt Hij: Als hij opgevaren is in de hoogte, heeft hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den menschen gaven gegeven.
9 Nu dit: Hij is opgevaren; wat is het, dan dat hij ook eerst is nedergedaald in de nederste deelen der aarde?
10 Die nedergedaald is, is dezelfde ook, die opgevaren is verre boven al de hemelen, opdat hij alle dingen vervullen zou.
11 En dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leeraars:
12 Tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwing des ligchaams van Christus.
13 Totdat wij allen zullen komen tot de eenigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot eenen volkomenen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus;
14 Opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met allen wind der leer, door de bedriegerij der menschen, door arglistigheid, om listiglijk tot dwaling te brengen;
15 Maar de waarheid betrachtende in liefde, allezins zouden opwassen in hem, die het Hoofd is, *namelijk* Christus;
16 Uit welken het geheele ligchaam, bekwamelijk zamengevoegd en zamen vastgemaakt zijnde, door alle voegselen der toebrenging, naar de werking van een iegelijk deel in *zijne* maat, den wasdom des ligchaams bekomt, tot zijns zelfs opbouwing in de liefde.
17 Ik zeg dan dit, en betuig het in den Heer, dat gij niet meer wandelt, gelijk als de andere heidenen wandelen in de ijdelheid huns gemoeds,
18 Verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid, die in hen is, door de verharding huns harten.
19 Welke, ongevoelig geworden zijnde, zich zelven hebben overgegeven tot ontuchtigheid, om alle onreinigheid gieriglijk te bedrijven.
20 Doch gij hebt Christus alzoo niet geleerd;
21 Indien gij maar hem gehoord hebt, en door hem geleerd zijt, gelijk de waarheid in Jezus is:
22 *Te weten* dat gij zoudt afleggen, aangaande de vorige wandeling, den ouden mensch, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding;
23 En dat gij zoudt vernieuwd worden in den geest uws gemoeds,
24 En den nieuwen mensch aandoen, die naar God geschapen is in ware regtvaardigheid en heiligheid.
25 Daarom legt af de leugen, en spreekt de waarheid, een iegelijk met zijnen naasten: want wij zijn elkanders leden.
26 Wordt toornig, en zondigt niet; de zon ga niet onder over uwe toornigheid;
27 En geeft den duivel geene plaats.
28 Die gestolen heeft, stele niet meer, maar arbeide liever, werkende wat goed is met de handen, opdat hij hebbe mede te deelen dengenen, die nood heeft.
29 Geene vuile rede ga uit uwen mond, maar zoo er eenige goede *rede* is tot nuttige stichting, opdat zij genade geve dien, die dezelve hooren.
30 En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet, door welken gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing.
31 Alle bitterheid, en toornigheid, en gramschap, en geroep, en lastering, zij van u geweerd, met alle boosheid;
32 Maar zijt jegens elkander goedertieren, barmhartig, vergevende elkander, gelijkerwijs ook God in Christus ulieden vergeven heeft.

HOOFDSTUK V.

ZIJT dan navolgers Gods, als geliefde kinderen;

2 En wandelt in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft, en zich zelven voor ons heeft overgegeven tot eene offerande en een slagtoffer Gode, tot eenen welriekenden reuk.

3 Maar hoererij en alle onreinigheid, of gierigheid laat ook onder u niet genoemd worden, gelijkerwijs het den heiligen betaamt;

4 Noch oneerbaarheid, noch zot geklap, of gekkernij, welke niet betamen; maar veel meer dankzegging.

5 Want dit weet gij, dat geen hoereerder, of onreine, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het koningrijk van Christus en van God.

6 Dat u niemand verleide met ijdele woorden: want om deze dingen komt de toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid.

7 Zoo zijt dan hunne medegenooten niet.

8 Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heer; wandelt als kinderen des lichts:

9 (Want de vrucht des Geestes is in alle goedigheid, en regtvaardigheid, en waarheid)

10 Beproevende wat den Heere welbehagelijk zij.

11 En hebt geene gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze ook veel eer.

12 Want hetgeen heimelijk van hen geschiedt, is schandelijk ook te zeggen.

13 Maar al deze dingen, van het licht bestraft zijnde, worden openbaar: want al wat openbaar maakt, is licht.

14 Daarom zegt hij: Ontwaak, gij die slaapt! en sta op uit de dooden; en Christus zal over u lichten.

15 Ziet dan, hoe gij voorzigtiglijk wandelt, niet als onwijzen, maar als wijzen,

16 Den tijd uitkoopende, dewijl de dagen boos zijn.

17 Daarom zijt niet onverstandig, maar verstaat, welke de wil des Heeren zij.

18 En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest;

19 Sprekende onder elkander met psalmen, en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende en psalmende den Heere in uw hart:

20 Dankende te allen tijd over alle dingen God en den Vader, in den naam van onzen Heer Jezus Christus;

21 Elkander onderdanig zijnde in de vreeze Gods.

22 Gij vrouwen! weest aan uwe eigene mannen onderdanig, gelijk aan den Heer:

23 Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der gemeente is; en hij is de behouder des ligchaams.

24 Daarom gelijk de gemeente aan Christus onderdanig is, alzoo ook de vrouwen aan hare eigene mannen in alles.

25 Gij mannen! hebt uwe eigene vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft, en zich zelven voor haar heeft overgegeven;

26 Opdat hij haar heiligen zou, *haar* gereinigd hebbende met het bad des waters door het woord;

27 Opdat hij haar zich zelven heerlijk zou voorstellen, eene gemeente, die geene vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk.

28 Alzoo zijn de mannen schuldig hunne eigene vrouwen lief te hebben, gelijk hunne eigene ligchamen. Die zijne eigene vrouw liefheeft, die heeft zich zelven lief.

29 Want niemand heeft ooit zijn eigen vleesch gehaat, maar hij voedt het, en onderhoudt het, gelijkerwijs ook de Heer de gemeente.

30 Want wij zijn leden zijns ligchaams, van zijn vleesch en van zijne beenen.

31 Daarom zal een mensch zijnen vader en moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen; en zij twee zullen tot één vleesch wezen.

32 Deze verborgenheid is groot; doch ik zeg *dit, ziende* op Christus en op de gemeente.

33 Zoo dan ook gijlieden, elk in het bijzonder, een iegelijk hebbe zijne eigene vrouw alzoo lief als zich zelven; en de vrouw *zie,* dat zij den man vreeze.

HOOFDSTUK VI.

GIJ kinderen! zijt uwen ouderen gehoorzaam in den Heer: want dat is regt.

2 Eer uwen vader en moeder, (hetwelk het eerste gebod is met eene belofte)

3 Opdat het u welga, en *dat* gij lang leeft op de aarde.

4 En gij vaders! verwekt uwe kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de leering en vermaning des Heeren.

5 Gij dienstknechten! zijt gehoorzaam *uwen* heeren naar het vleesch, met vreeze en beven, in eenvoudigheid uws harten, gelijk als aan Christus;
6 Niet naar oogendienst, als menschenbehagers, maar als dienstknechten van Christus, doende den wil van God van harte;
7 Dienende met goedwilligheid den Heere, en niet den menschen:
8 Wetende, dat zoo wat goed een iegelijk gedaan zal hebben, hij datzelve van den Heer zal ontvangen, het zij dienstknecht, het zij vrije.
9 En gij heeren! doet hetzelfde bij hen, nalatende de dreiging; als die weet, dat ook uw eigen Heer in de hemelen is, en *dat* geene aanneming des persoons bij Hem is.
10 Voorts, mijne broeders! wordt krachtig in den Heer, en in de sterkte zijner magt.
11 Doet aan de geheele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels.
12 Want wij hebben den strijd niet tegen vleesch en bloed, maar tegen de overheden, tegen de magten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht.
13 Daarom neemt aan de geheele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den boozen dag, en alles verrigt hebbende, staande blijven.
14 Staat dan, uwe lendenen omgord hebbende met de waarheid, en aangedaan hebbende het borstwapen der geregtigheid;
15 En de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het evangelie des vredes;
16 Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen des boozen zult kunnen uitblusschen.
17 En neemt den helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods woord;
18 Met alle bidding en smeeking, biddende te allen tijd in den geest, en tot hetzelve wakende met alle gedurigheid en smeeking voor al de heiligen;
19 En voor mij, opdat mij het woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid, om de verborgenheid van het evangelie bekend te maken;
20 Waarover ik een gezant ben in eene keten, opdat ik in hetzelve vrijmoedigljk moge spreken, gelijk mij betaamt te spreken.
21 En opdat ook gij moogt weten hetgeen mij aangaat, *en* wat ik doe, *dat* alles zal u Ty'chicus, de geliefde broeder en getrouwe dienaar in den Heer, bekend maken;
22 Denwelken ik tot datzelfde einde tot u gezonden heb, opdat gij onze zaken zoudt weten, en hij uwe harten zou vertroosten.
23 Vrede zij den broederen, en liefde met geloof, van God den Vader, en den Heer Jezus Christus.
24 De genade *zij* met al degenen, die onzen Heer Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

FILIPPENSEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS en Timótheüs, dienstknechten van Jezus Christus, al den heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, met de opzieners en diakenen:
2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.
3 Ik dank mijnen God, zoo dikwijls als ik uwer gedenk,
4 (Te allen tijd in al mijn gebed voor u allen met blijdschap het gebed doende)
5 Over uwe gemeenschap aan het evangelie, van den eersten dag af tot nu toe:
6 Vertrouwende ditzelve, dat Hij, die in u een goed werk begonnen heeft, *dat* voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus;
7 Gelijk het bij mij regt is, dat ik van u allen dit gevoel, omdat ik in *mijn* hart houde, dat gij, beide in mijne banden, en *in mijne* verantwoording en bevestiging

van het evangelie, gij allen, *zeg ik,* mijne genade mede deelachtig zijt.

8 Want God is mijn getuige, hoezeer ik begeerig ben naar u allen, met innerlijke bewegingen van Jezus Christus.

9 En dit bid ik *God,* dat uwe liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkentenis en alle gevoelen;

10 Opdat gij beproeft de dingen, die *daarvan* verschillen, opdat gij opregt zijt, en zonder aanstoot te geven, tot den dag van Christus;

11 Vervuld met vruchten der geregtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God.

12 En ik wil, dat gij weet, broeders! dat hetgeen aan mij *is geschied,* meer tot bevordering van het evangelie gekomen is:

13 Alzoo dat mijne banden in Christus openbaar geworden zijn in het gansche regthuis, en aan alle anderen;

14 En *dat* het meerder *deel* der broederen in den Heer, door mijne banden vertrouwen gekregen hebbende, overvloediger het woord onbevreesd durven spreken.

15 Sommigen prediken ook wel Christus door nijd en twist, maar sommigen ook door goedwilligheid.

16 Genen verkondigen wel Christus uit twisting, niet zuiver, meenende aan mijne banden verdrukking toe te brengen;

17 Doch dezen uit liefde, dewijl zij weten, dat ik tot verantwoording van het evangelie gezet ben.

18 Wat dan? Nogtans wordt Christus op allerlei wijze, het zij onder een deksel, het zij in der waarheid, verkondigd; en daarin verblijd ik mij, ja ik zal mij ook verblijden.

19 Want ik weet, dat dit mij ter zaligheid gedijen zal, door uw gebed en toebrenging des Geestes van Jezus Christus:

20 Volgens mijne ernstige verwachting en hoop, dat ik in geene zaak zal beschaamd worden; maar *dat* in alle vrijmoedigheid, gelijk te allen tijd, alzoo ook nu, Christus zal groot gemaakt worden in mijn ligchaam, het zij door het leven, het zij door den dood.

21 Want het leven is mij Christus, en het sterven is *mij* gewin.

22 Maar of te leven in het vleesch, hetzelve mij oorbaar zij, en wat ik verkiezen zal, weet ik niet.

23 Want ik word van deze twee gedrongen, hebbende begeerte, om ontbonden te worden en met Christus te zijn: want *dat* is zeer verre het beste.

24 Maar in het vleesch te blijven, is noodiger om uwentwil.

25 En dit vertrouw en weet ik, dat ik zal blijven, en met u allen zal verblijven tot uwe bevordering en blijdschap des geloofs;

26 Opdat uw roem in Christus Jezus overvloedig zij aan mij, door mijne tegenwoordigheid wederom bij u.

27 Alleenlijk wandelt waardiglijk het evangelie van Christus, opdat, het zij ik kom en u zie, het zij ik afwezig ben, ik van uwe zaken moge hooren, dat gij staat in éénen geest, met één gemoed gezamentlijk strijdende door het geloof des evangelies:

28 En dat gij in geen ding verschrikt wordt van degenen, die tegenstaan; hetwelk hun wel een bewijs is des verderfs, maar u der zaligheid, en dat van God.

29 Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in hem te gelooven, maar ook voor hem te lijden;

30 Denzelfden strijd hebbende, hoedanigen gij in mij gezien hebt, en nu in mij hoort.

HOOFDSTUK II.

INDIEN er dan eenige vertroosting is in Christus, indien er eenige troost is der liefde, indien er eenige gemeenschap is des Geestes, indien er eenige innerlijke bewegingen en ontfermingen zijn;

2 Zoo vervult mijne blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde hebbende, van één gemoed *en* van één gevoelen zijnde.

3 *Doet* geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een den anderen uitnemender dan zich zelven.

4 Een iegelijk zie niet op het zijne, maar een iegelijk *zie* ook op hetgeen der anderen is.

5 Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was;

6 Die in de gestaltenis Gods zijnde, geenen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn;

7 Maar heeft zich zelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den menschen gelijk geworden;

8 En in gedaante gevonden als een mensch, heeft hij zich zelven vernederd, gehoorzaam

geworden zijnde tot den dood, ja den dood des kruises.

9 Daarom heeft hem ook God uitermate verhoogd, en heeft hem eenen naam gegeven, welke boven allen naam is;

10 Opdat in den naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn.

11 En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heer zij, tot heerlijkheid Gods, des Vaders.

12 Alzoo dan, mijne geliefden! gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijne tegenwoordigheid alleen, maar veel meer nu in mijn afwezen, werkt uws zelfs zaligheid met vreeze en beven:

13 Want het is God, die in u werkt beide het willen en het werken, naar *zijn* welbehagen.

14 Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken;

15 Opdat gij moogt onberispelijk en opregt zijn, kinderen Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welken gij schijnt als lichten in de wereld;

16 Voorhoudende het woord des levens, mij tot eenen roem tegen den dag van Christus, dat ik niet te vergeefs heb geloopen, noch te vergeefs gearbeid.

17 Ja indien ik ook tot een drankoffer geofferd worde over de offerande en bediening uws geloofs, zoo verblijde ik mij, en verblijde mij met u allen.

18 En om datzelfde verblijdt gij u ook, en verblijdt ook ulieden met mij.

19 En ik hoop in den Heer Jezus Timótheüs haast tot u te zenden, opdat ik ook welgemoed moge zijn, als ik uwe zaken zal verstaan hebben.

20 Want ik heb niemand, die even alzoo gemoed is, dewelke opregtelijk uwe zaken zal bezorgen.

21 Want zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is.

22 En gij weet zijne beproeving, dat hij, als een kind *zijnen* vader, met mij gediend heeft in het evangelie.

23 Ik hoop dan wel dezen van stonde aan te zenden, zoo *haast* als ik in mijne zaken zal voorzien hebben;

24 Doch ik vertrouw in den Heer, dat ik ook zelf haast *tot u* komen zal.

25 Maar ik heb noodig geacht, tot u te zenden Epafroditus, mijnen broeder, en mede-arbeider, en medestrijder, en uwen afgezondenen, en bedienaar mijner nooddruft:

26 Dewijl hij zeer begeerig was naar u allen, en zeer beangst was, omdat gij gehoord hadt, dat hij krank was.

27 En hij is ook krank geweest tot nabij den dood; maar God heeft zich zijner ontfermd; en niet alleen zijner, maar ook mijner, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben.

28 Zoo heb ik dan hem te spoediger gezonden, opdat gij, hem ziende, wederom u zoudt verblijden, en ik te min zou droevig zijn.

29 Ontvangt hem dan in den Heer, met alle blijdschap, en houdt dezulken in waarde.

30 Want om het werk van Christus was hij tot nabij den dood gekomen, *zijn* leven niet achtende, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen zou.

HOOFDSTUK III.

VOORTS, mijne broeders! verblijdt u in den Heer. Dezelfde dingen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig, en het is u zeker.

2 Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de versnijding.

3 Want wij zijn de besnijding, wij, die God in den Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vleesch betrouwen.

4 Hoewel ik heb, dat ik ook in het vleesch betrouwen mogt; indien iemand anders meent te betrouwen in het vleesch, ik nog meer:

5 Besneden ten achtsten dage, uit het geslacht van Israël, van den stam van Benjamin, een Hebreër uit de Hebreën, naar de wet een farizeër;

6 Naar den ijver een vervolger der gemeente; naar de regtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk.

7 Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus wil schade geacht.

8 Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijnen Heer; om wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen,

9 En in hem gevonden worde, niet hebbende mijne regtvaardigheid, die uit de wet

is, maar die door het geloof van Christus is, *namelijk* de regtvaardigheid, die uit God is door het geloof;

10 Opdat ik hem kenne, en de kracht zijner opstanding, en de gemeenschap zijns lijdens, zijnen dood gelijkvormig wordende;

11 Of ik eenigzins moge komen tot de wederopstanding der dooden.

12 Niet dat ik het alreede gekregen heb, of alreede volmaakt ben; maar ik jaag er naar, of ik het ook grijpen mogt, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben.

13 Broeders! ik acht niet, dat ik zelf het gegrepen heb.

14 Maar één ding *doe ik,* vergetende hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen voor is, jaag ik naar het wit, tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus.

15 Zoo velen dan als wij volmaakt zijn, laat ons dit gevoelen; en indien gij iets anderzins gevoelt, ook dat zal u God openbaren.

16 Doch, daar wij toe gekomen zijn, laat ons *daarin* naar denzelfden regel wandelen, laat ons hetzelfde gevoelen.

17 Weest mede mijne navolgers, broeders! en merkt op degenen, die alzoo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt.

18 Want velen wandelen *anders;* van dewelken ik u dikmaals gezegd heb, en nu ook weenende zeg, dat zij vijanden des kruises van Christus zijn;

19 Welker einde is het verderf, welker God is de buik, en *welker* heerlijkheid is in hunne schande, dewelke aardsche dingen bedenken.

20 Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, *namelijk* den Heer Jezus Christus;

21 Die ons vernederd ligchaam veranderen zal, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan zijn heerlijk ligchaam, naar de werking, waardoor hij ook alle dingen zich zelven kan onderwerpen.

HOOFDSTUK IV.

ZOO dan, mijne geliefde en zeer gewenschte broeders, mijne blijdschap en kroon! staat alzoo in den Heer, geliefden!

2 Ik vermaan Euodia, en ik vermaan Sy'ntyche, dat zij eensgezind zijn in den Heer.

3 En ik bid ook u, gij *mijn* opregte medgezel! zijt deze *vrouwen* behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het evangelie, ook met Clemens, en de andere mijne mede-arbeiders, welker namen zijn in het boek des levens.

4 Verblijdt u in den Heer te allen tijd; wederom zeg ik: verblijdt u.

5 Uwe bescheidenheid zij allen menschen bekend. De Heer is nabij.

6 Weest in geen ding bezorgd; maar laat uwe begeerten in alles, door bidden en smeeken, met dankzegging bekend worden bij God:

7 En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus.

8 Voorts, broeders! al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat regtvaardig is, al wat rein is, al wat liefelijk is, al wat wel luidt, zoo er eenige deugd is, en zoo er eenige lof is, bedenkt datzelve.

9 Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen, en gehoord, en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn.

10 En ik ben grootelijks verblijd geweest in den Heer, dat gij nu eenmaal wederom verwakkerd zijt om aan mij te gedenken; waaraan gij ook gedacht hebt, maar gij hebt de gelegenheid niet gehad.

11 Niet dat ik *dit* zeg van wege gebrek; want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben.

12 En ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; allezins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden.

13 Ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft.

14 Nogtans hebt gij wel gedaan, dat gij met mijne verdrukking gemeenschap gehad hebt.

15 En ook gij, Filippensen! weet, dat in het begin des evangelies, toen ik van Macedónië vertrokken ben, geene gemeente mij *iets* medegedeeld heeft tot rekening van uitgaaf en ontvangst, dan gij alleen.

16 Want ook in Thessalonica hebt gij mij eenmaal en andermaal gezonden tot nood druft.

17 Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek de vrucht, die overvloedig is tot uwe rekening.

18 Maar ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden, als ik van Epafroditus ontvangen heb, dat van u

gezonden was, als eenen welriekenden reuk, eene aangename offerande, Gode welbehagelijk.

19 Doch mijn God zal naar zijnen rijkdom vervullen al uwe nooddruft, in heerlijkheid, door Christus Jezus.

20 Onzen God nu en Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

21 Groet alle heiligen in Christus Jezus. U groeten de broeders, die met mij zijn.

22 Al de heiligen groeten u, en meest die van het huis des keizers zijn.

23 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

COLOSSENSEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Timótheüs, de broeder,

2 Den heiligen en geloovigen broederen in Christus, die te Colossé zijn : genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.

3 Wij danken den God en Vader van onzen Heer Jezus Christus, altijd voor u biddende;

4 Alzoo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde, die *gij hebt* tot alle heiligen,

5 Om de hoop, die u weggelegd is in de hemelen, van welke gij te voren gehoord hebt, door het woord der waarheid, *namelijk* des evangelies;

6 Hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in de geheele wereld, en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, van dien dag af dat gij gehoord hebt, en de genade Gods in waarheid bekend hebt.

7 Gelijk gij ook geleerd hebt van Épafras, onzen geliefden mede-dienstknecht, dewelke een getrouw dienaar van Christus is voor u;

8 Die ons ook verklaard heeft uwe liefde in den Geest.

9 Waarom ook wij, van dien dag af dat wij het gehoord hebben, niet ophouden voor u te bidden en te begeeren, dat gij moogt vervuld worden met de kennis van zijnen wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand;

10 Opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis van God;

11 Met alle kracht bekrachtigd zijnde, naar de sterkte zijner heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en langmoedigheid, met blijdschap;

12 Dankende den Vader, die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel *te hebben* in de erve der heiligen in het licht;

13 Die ons getrokken heeft uit de magt der duisternis, en overgezet heeft in het koningrijk van den Zoon zijner liefde :

14 In denwelken wij de verlossing hebben door zijn bloed, *namelijk* de vergeving der zonden;

15 Dewelke het beeld is des onzienlijken Gods, de eerstgeborene aller kreature.

16 Want door hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, het zij troonen, het zij heerschappijen, het zij overheden, het zij magten : alle dingen zijn door hem en tot hem geschapen;

17 En hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan te zamen door hem :

18 En hij is het Hoofd des ligchaams, *namelijk* der gemeente, hij, die het begin is, de eerstgeborene uit de dooden, opdat hij in allen de eerste zou zijn.

19 Want het is *des Vaders* welbehagen geweest, dat in hem al de volheid wonen zou;

20 En dat Hij, door hem vrede gemaakt hebbende door het bloed zijns kruises, door hem, *zeg ik,* alle dingen verzoenen zou tot zich zelven, het zij de dingen, die op de aarde, het zij de dingen, die in de hemelen zijn.

21 En hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de booze werken, nu ook verzoend,

22 In het ligchaam zijns vleesches, door den dood, opdat hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldigd voor zich stellen :

23 Indien gij maar blijft in het geloof, gefondeerd en vast, en niet bewogen wordt van de hope des evangelies, dat gij gehoord hebt, hetwelk gepredikt is onder al de kreature, die onder den hemel is; van hetwelk ik Paulus een dienaar geworden ben;

24 Die mij nu verblijde in mijn lijden voor u, en vervulle in mijn vleesch de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus, voor zijn ligchaam, hetwelk is de gemeente;

25 Welker dienaar ik geworden ben, naar de bedeeling van God, die mij gegeven is aan u, om te vervullen het woord Gods :

26 *Namelijk* de verborgenheid, die verborgen is geweest van *alle* eeuwen en van *alle* geslachten, maar nu geopenbaard is aan zijne heiligen:

27 Aan wie God heeft willen bekend maken, welke zij de rijkdom der heerlijkheid dezer verborgenheid onder de heidenen, welke is Christus onder u, de hoop der heerlijkheid;

28 Denwelken wij verkondigen, vermanende een' iegelijk mensch, en leerende een' iegelijk mensch in alle wijsheid, opdat wij zouden een' iegelijk mensch volmaakt stellen in Christus Jezus :

29 Waartoe ik ook arbeide, strijdende naar zijne werking, die in mij werkt met kracht.

HOOFDSTUK II.

WANT ik wil, dat gij weet, hoe grooten strijd ik voor u heb, en *voor* degenen, die te Laodicéa zijn, en zoo velen als er mijn aangezigt in het vleesch niet hebben gezien;

2 Opdat hunne harten vertroost mogen worden, en zij zamengevoegd zijn in de liefde, en *dat* tot allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands, tot kennis der verborgenheid van God en den Vader, en van Christus;

3 In denwelken al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn.

4 En dit zeg ik, opdat niet iemand u misleide met beweegredenen, die eenen schijn hebben.

5 Want hoewel ik met het vleesch van *u* ben, nogtans ben ik met den geest bij u, mij verblijdende en ziende uwe ordening, en de vastigheid van uw geloof in Christus.

6 Gelijk gij dan Christus Jezus, den Heer, hebt aangenomen, wandelt *alzoo* in hem;

7 Geworteld en opgebouwd in hem, en bevestigd in het geloof, gelijkerwijs gij geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelve, met dankzegging.

8 Ziet toe, dat niemand u als eenen roof vervoere door de filosofie, en ijdele verleiding, naar de overlevering der menschen, naar de eerste beginselen der wereld, en niet naar Christus;

9 Want in hem woont al de volheid der Godheid ligchamelijk;

10 En gij zijt in hem volmaakt, die het Hoofd is van alle overheid en magt;

11 In welken gij ook besneden zijt met eene besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het ligchaam der zonden des vleesches, door de besnijdenis van Christus :

12 Zijnde met hem begraven in den doop, in welken gij ook met *hem* opgewekt zijt, door het geloof der werking Gods, die hem uit de dooden opgewekt heeft.

13 En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden, en *in* de voorhuid uws vleesches, mede levend gemaakt met hem, al *uwe* misdaden u vergevende;

14 Uitgewischt hebbende het handschrift, dat tegen ons was, in inzettingen *bestaande,* hetwelk, *zeg ik,* eenigerwijze ons tegen was, en heeft datzelve uit het midden weggenomen, hetzelve aan het kruis genageld hebbende :

15 *En* de overheden en de magten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar ten toon gesteld, en heeft door hetzelve over hen getriomfeerd.

16 Dat u dan niemand oordeele in spijs of in drank, of in het stuk des feest*dags,* of der nieuwe maan, of der sabbaten;

17 Welke zijn eene schaduw der toekomende dingen, maar het ligchaam is van Christus.

18 Dat *dan* niemand u overheersche naar zijnen wil in nederigheid en dienst der engelen, intredende in hetgeen hij niet gezien heeft, te vergeefs opgeblazen zijnde door het verstand zijns vleesches;

19 En het Hoofd niet behoudende, uit hetwelk het geheele ligchaam, door de zamenvoegselen en zamenbindingen voorzien en zamengevoegd zijnde, opwast met Goddelijken wasdom.

20 Indien gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven, wat wordt gij, gelijk of gij in de wereld leefdet, met inzettingen belast?

21 *Namelijk* raak niet, en smaak niet, en roer niet aan:

22 Welke dingen alle verderven door het gebruik; *ingevoerd* naar de geboden en leeringen der menschen;

23 Dewelke wel hebben eene *schijn*rede van wijsheid in eigenwillige *Gods*dienst, en nederigheid, en *in* het ligchaam niet te sparen, *doch* zijn niet in eenige waarde, *maar* tot verzadiging van het vleesch.

HOOFDSTUK III.

INDIEN gij dan met Christus opgewekt zijt, zoo zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de regterhand Gods.

2 Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn.

3 Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God.

4 Wanneer *nu* Christus zal geopenbaard zijn, die ons leven is, dan zult ook gij met hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

5 Doodt dan uwe leden, die op de aarde zijn, *namelijk* hoererij, onreinigheid, *schandelijke* beweging, kwade begeerlijkheid, en de gierigheid, welke is afgodendienst.

6 Om welke de toorn Gods komt over de kinderen der ongehoorzaamheid;

7 In dewelke ook gij eertijds hebt gewandeld, toen gij in dezelve leefdet.

8 Maar nu legt ook gij dit alles af, *namelijk* gramschap, toornigheid, kwaadheid, lastering, vuil spreken uit uwen mond.

9 Liegt niet tegen elkander, dewijl gij uitgedaan hebt den ouden mensch met zijne werken,

10 En aangedaan hebt den nieuwen *mensch*, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het evenbeeld desgenen, die hem geschapen heeft:

11 Waarin niet is Griek en Jood, besnijdenis en voorhuid, barbaar *en* Scyth, dienstknecht *en* vrije; maar Christus is alles en in allen.

12 Zoo doet dan aan, als uitverkorenen Gods, heiligen en beminden, de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, goedertierenheid, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, langmoedigheid:

13 Verdragende elkander, en vergevende de een den anderen, zoo iemand tegen iemand *eenige* klagt heeft; gelijkerwijs als Christus u vergeven heeft, *doet* ook gij alzoo.

14 En boven dit alles *doet aan* de liefde, dewelke is de band der volmaaktheid.

15 En de vrede Gods heersche in uwe harten, tot welken gij ook geroepen zijt in één ligchaam: en weest dankbaar.

16 Het woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander, met psalmen en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende den Heere met aangenaamheid in uw hart.

17 En al wat gij doet met woorden of met werken, *doet* het alles in den naam van den Heer Jezus, dankende God en den Vader door hem.

18 Gij vrouwen! zijt uwe eigene mannen onderdanig, gelijk het betaamt in den Heer.

19 Gij mannen! hebt uwe vrouwen lief, en wordt niet verbitterd tegen haar.

20 Gij kinderen! zijt *uwen* ouderen gehoorzaam in alles, want dat is den Heere welbehagelijk.

21 Gij vaders! tergt uwe kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden.

22 Gij dienstknechten! zijt in alles gehoorzaam *uwen* heeren naar het vleesch, niet met oogendiensten als menschenbehagers, maar met eenvoudigheid des harten, vreezende God.

23 En al wat gij doet, doet dat van harte als den Heere, en niet den menschen:

24 Wetende, dat gij van den Heer zult ontvangen de vergelding der erfenis; want gij dient den Heere Christus.

25 Maar die onregt doet, die zal het onregt dragen, dat hij gedaan heeft: en er is geene aanneming des persoons.

HOOFDSTUK IV.

GIJ heeren! doet *uwen* dienstknechten regt en gelijk, wetende, dat ook gij eenen Heer hebt in de hemelen.

2 Houdt sterk aan in het gebed, en waakt in hetzelve met dankzegging;

3 Biddende met een ook voor ons, dat God ons (de) deur des woords opene, om te spreken de verborgenheid van Christus, om welke ik ook gebonden ben;

4 Opdat ik dezelve moge openbaren, gelijk ik moet spreken.

5 Wandelt met wijsheid bij degenen, die buiten zijn, den bekwamen tijd uitkoopende.
6 Uw woord zij te allen tijd in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten, hoe gij een' iegelijk moet antwoorden.
7 Al mijne zaken zal u bekend maken Ty'chicus, de geliefde broeder, en getrouwe dienaar, en mede-dienstknecht in den Heer;
8 Denwelken ik tot hetzelfde einde tot u gezonden heb, opdat hij uwe zaken wete, en uwe harten vertrooste:
9 Met Onésimus, den getrouwen en geliefden broeder, dewelke uit de uwen is; zij zullen u alles bekend maken, wat hier is.
10 U groet Aristarchus, mijn mede-gevangene; en Markus, de neef van Bárnabas, aangaande welken gij bevelen ontvangen hebt: zoo hij tot u komt, ontvangt hem;
11 En Jezus, gezegd Justus, welke uit de besnijdenis zijn; dezen alleen zijn *mijne* mede-arbeiders in het koningrijk Gods, die mij eene vertroosting geweest zijn.
12 U groet Épafras, die uit de uwen is, een dienstknecht van Christus, te allen tijd strijdende voor u in de gebeden, opdat gij staan moogt volmaakt en volkomen in al den wil van God.
13 Want ik geef hem getuigenis, dat hij grooten ijver heeft over u en degenen, die in Laodicéa zijn, en degenen, die in Hierápolis zijn.
14 U groet Lukas, de medicijnmeester, de geliefde, en Demas.
15 Groet de broeders, die in Laodicéa zijn, en Nymfas, en de gemeente, die in zijn huis is.
16 En wanneer deze zendbrief van u zal gelezen zijn, maakt, dat hij ook in de gemeente der Laodicensen gelezen worde, en dat ook gij dien leest, die uit Laodicéa *geschreven is*.
17 En zegt aan Archippus: Zie op de bediening, die gij aangenomen hebt in den Heer, dat gij die vervult.
18 De groetenis met mijne hand, van Paulus. Gedenkt mijner banden. De genade zij met u. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

THESSALONICENSEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, en Silvánus, en Timótheüs, aan de gemeente der Thessalonicensen, *welke is* in God den Vader, en den Heer Jezus Christus: genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.
2 Wij danken God altijd over u allen, uwer gedachtig zijnde in onze gebeden;
3 Zonder ophouden gedenkende het werk uws geloofs, en den arbeid der liefde, en de verdraagzaamheid der hoop op onzen Heer Jezus Christus, voor onzen God en Vader;
4 Wetende, geliefde broeders! uwe verkiezing van God:
5 Want ons evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest, en in vele verzekerdheid; gelijk gij weet, hoedanigen wij onder u geweest zijn om uwentwil.
6 En gij zijt onze navolgers geworden, en des Heeren, het woord aangenomen hebbende in vele verdrukking, met blijdschap des Heiligen Geestes:
7 Alzoo dat gij voorbeelden geworden zijt al den geloovigen in Macedónië en Achája.
8 Want van u is het woord des Heeren luidbaar geworden niet alleen in Macedónië en Achája, maar ook in alle plaatsen is uw geloof, dat *gij* op God *hebt*, uitgegaan, zoodat wij niet van noode hebben iets *daarvan* te spreken:
9 Want zij zelven verkondigen van ons, hoedanigen ingang wij tot u hebben, en hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden, om den levenden en waarachtigen God te dienen;
10 En zijnen Zoon uit de hemelen te verwachten, denwelken Hij uit de dooden ver-

wekt heeft, *namelijk* Jezus, die ons verlost van den toekomenden toorn.

HOOFDSTUK II.

WANT gij weet zelven, broeders! onzen ingang tot u, dat die niet ijdel is geweest;

2 Maar, hoewel wij te voren geleden hadden, en ook ons smaadheid aangedaan was, gelijk gij weet, te Filippi, zoo hebben wij *nogtans* vrijmoedigheid gebruikt in onzen God, om het evangelie van God tot u te spreken in veel strijds.

3 Want onze vermaning is niet geweest uit verleiding, noch uit onreinigheid, noch met bedrog;

4 Maar, gelijk wij van God beproefd zijn geweest, dat ons het evangelie zou toebetrouwd worden, alzoo spreken wij, niet als menschen behagende, maar Gode, die onze harten beproeft.

5 Want wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden omgegaan, gelijk gij weet, noch met *eenig* bedeksel van gierigheid; God is getuige!

6 Noch zoekende eer uit menschen, noch van u, noch van anderen; hoewel wij *u* tot last konden zijn als Christus apostelen;

7 Maar wij zijn vriendelijk geweest in het midden van u, gelijk als eene voedster hare kinderen koestert:

8 Alzoo wij tot u zeer genegen zijnde, hebben u gaarne willen mededeelen niet alleen het evangelie van God, maar ook onze eigene zielen, daarom dat gij ons lief geworden waart.

9 Want gij gedenkt, broeders! onzen arbeid en moeite: want nacht en dag werkende, opdat wij niemand onder u zouden lastig zijn, hebben wij het evangelie van God onder u gepredikt.

10 Gij zijt getuigen, en God, hoe heilig, en regtvaardig, en onberispelijk wij u, die gelooft, geweest zijn.

11 Gelijk gij weet, hoe wij een' iegelijk van u, als een vader zijne kinderen, vermaanden en vertroostten,

12 En betuigden, dat gij zoudt wandelen waardiglijk Gode, die u roept tot zijn koningrijk en heerlijkheid.

13 Daarom danken wij ook God zonder ophouden, dat, als gij het woord der prediking van God van ons ontvangen hebt, gij dat aangenomen hebt, niet *als* der menschen woord, maar (gelijk het waarlijk is) *als* Gods woord, dat ook werkt in u, die gelooft.

14 Want gij, broeders! zijt navolgers geworden der gemeenten Gods, die in Judéa zijn, in Christus Jezus; dewijl ook gij hetzelfde geleden hebt van uwe eigene medeburgers, gelijk als zij van de Joden;

15 Welke ook gedood hebben den Heer Jezus, en hunne eigene profeten; en ons hebben vervolgd, en Gode niet behagen, en allen menschen tegen zijn;

16 En verhinderen ons te spreken tot de heidenen, dat zij zalig mogten worden; opdat zij te allen tijd hunne zonden vervullen zouden. En de toorn is over hen gekomen tot het einde.

17 Maar wij, broeders! van u beroofd geweest zijnde voor eene kleine wijle tijds, naar het aangezigt, niet naar het hart, hebben ons te overvloediger benaarstigd, om uw aangezigt te zien, met groote begeerte.

18 Daarom hebben wij willen tot u komen (immers ik Paulus) eenmaal en andermaal, maar de Satanas heeft ons belet.

19 Want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij die ook niet voor onzen Heer Jezus Christus in zijne toekomst?

20 Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap.

HOOFDSTUK III.

DAAROM, *deze begeerte* niet langer kunnende verdragen, hebben wij gaarne willen te Athéne alleen gelaten worden;

2 En hebben gezonden Timótheüs, onzen broeder, en Gods dienaar, en onzen medearbeider in het evangelie van Christus, om u te versterken, en u te vermanen van uw geloof;

3 Opdat niemand bewogen worde in deze verdrukkingen: want gij weet zelven, dat wij hiertoe gesteld zijn.

4 Want ook, toen wij bij u waren, voorzeiden wij u, dat wij zouden verdrukt worden, gelijk ook geschied is, en gij weet het.

5 Daarom ook *deze begeerte* niet langer kunnende verdragen, heb ik *hem* gezonden, om uw geloof te verstaan; of niet misschien de verzoeker u zou verzocht hebben, en onze arbeid ijdel zou wezen.

6 Maar als Timótheüs nu van ulieden tot ons gekomen was, en ons de goede boodschap gebragt had van uw geloof en liefde, en dat gij altijd goede gedachtenis van ons

hebt, zeer begeerig zijnde om ons te zien, gelijk wij ook om ulieden;
7 Zoo zijn wij daarom, broeders! over u in al onze verdrukking en nood vertroost geworden door uw geloof:
8 Want nu leven wij, indien gij *vast* staat in den Heer.
9 Want wat dankzegging kunnen wij Gode tot vergelding wedergeven voor u, van wege al de blijdschap, waarmede wij ons om uwentwil verblijden voor onzen God?
10 Nacht en dag zeer overvloediglijk biddende, om uw aangezigt te mogen zien, en te volmaken hetgeen aan uw geloof ontbreekt.
11 Doch onze God en Vader zelf, en onze Heer Jezus Christus rigte onzen weg tot u.
12 En de Heer vermeerdere u, en make *u* overvloedig in de liefde jegens elkander en jegens allen, gelijk wij ook zijn jegens u;
13 Opdat hij uwe harten versterke, om onberispelijk te zijn in heiligmaking, voor onzen God en Vader, in de toekomst van onzen Heer Jezus Christus met al zijne heiligen.

HOOFDSTUK IV.

VOORTS dan, broeders! wij bidden en vermanen u in den Heer Jezus, gelijk gij van ons ontvangen hebt, hoe gij moet wandelen en Gode behagen, dat gij *daarin* meer overvloedig wordt.
2 Want gij weet, wat bevelen wij u gegeven hebben door den Heer Jezus.
3 Want dit is de wil van God, uwe heiligmaking: dat gij u onthoudt van de hoererij;
4 Dat een iegelijk van u wete zijn vat te bezitten in heiligmaking en eere;
5 Niet in *kwade* beweging der begeerlijkheid, gelijk als de heidenen, die God niet kennen.
6 Dat niemand zijnen broeder vertrede, noch bedriege in *zijne* handeling: want de Heer is een wreker over dit alles, gelijk wij u ook te voren gezegd en betuigd hebben.
7 Want God heeft ons niet geroepen tot onreinigheid, maar tot heiligmaking.
8 Zoo dan die *dit* verwerpt, die verwerpt geen' mensch, maar God, die ook zijnen Heiligen Geest in ons heeft gegeven.
9 Van de broederlijke liefde nu hebt gij niet van noode, dat ik u schrijve; want gij zelven zijt van God geleerd om elkander lief te hebben:
10 Want gij doet ook hetzelve aan al de broederen, die in geheel Macedónië zijn. Maar wij vermanen u, broeders! dat gij meer overvloedig wordt;
11 En dat gij u benaarstigt stil te zijn, en uwe eigene dingen te doen, en te werken met uwe eigene handen, gelijk wij u bevolen hebben;
12 Opdat gij eerlijk wandelt bij degenen, die buiten zijn, en geen ding van noode hebt.
13 Doch, broeders! ik wil niet, dat gij onwetende zijt van degenen, die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt, gelijk als de anderen, die geene hoop hebben.
14 Want indien wij gelooven, dat Jezus gestorven is en opgestaan, alzoo zal ook God degenen, die ontslapen zijn in Jezus, *wederbrengen* met hem.
15 Want dat zeggen wij u door het woord des Heeren, dat wij, die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren, niet zullen voorkomen degenen, die ontslapen zijn.
16 Want de Heer zelf zal met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuine Gods nederdalen van den hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan;
17 Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere te gemoet, in de lucht; en alzoo zullen wij altijd met den Heer wezen.
18 Zoo dan, vertroost elkander met deze woorden.

HOOFDSTUK V.

MAAR van de tijden en de gelegenheden, broeders! hebt gij niet van noode, dat men u schrijve.
2 Want gij weet zelven zeer wel, dat de dag des Heeren alzoo zal komen, gelijk een dief in den nacht.
3 Want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede, en zonder gevaar; dan zal een haastig verderf hun overkomen, gelijk de barensnood eene bevruchte *vrouw;* en zij zullen het geenszins ontvlieden.
4 Maar gij, broeders! gij zijt niet in duisternis, dat u die dag als een dief zou bevangen.
5 Gij zijt allen kinderen des lichts, en kin-

deren des daags; wij zijn niet des nachts, noch der duisternis.

6 Zoo laat ons dan niet slapen, gelijk als de anderen, maar laat ons waken en nuchteren zijn.

7 Want die slapen, slapen des nachts, en die dronken zijn, zijn des nachts dronken.

8 Maar wij die des daags zijn, laat ons nuchteren zijn, aangedaan hebbende het borstwapen des geloofs en der liefde, en *tot* eenen helm, de hoop der zaligheid.

9 Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid, door onzen Heer Jezus Christus;

10 Die voor ons gestorven is, opdat wij, het zij dat wij waken, het zij dat wij slapen, te zamen met hem leven zouden.

11 Daarom vermaant elkander, en sticht de een den anderen, gelijk gij ook doet.

12 En wij bidden u, broeders! erkent degenen, die onder u arbeiden, en uwe voorstanders zijn in den Heer, en u vermanen;

13 En acht hen zeer veel in liefde, om huns werks wil. Zijt vreedzaam onder elkander.

14 En wij bidden u, broeders! vermaant de ongeregelden, vertroost de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, zijt langmoedig jegens allen.

15 Ziet, dat niemand kwaad voor kwaad iemand vergelde; maar jaagt allen tijd het goede na, zoo jegens elkander als jegens allen.

16 Verblijdt u te allen tijd.

17 Bidt zonder ophouden.

18 Dankt *God* in alles: want dit is de wil van God in Christus Jezus over u.

19 Bluscht den Geest niet uit.

20 Veracht de profetieën niet.

21 Beproeft alle dingen; behoudt het goede.

22 Onthoudt u van allen schijn des kwaads.

23 En de God des vredes zelf heilige u geheel en al; en uw geheel opregte geest, en ziel, en ligchaam worde onberispelijk bewaard in de toekomst van onzen Heer Jezus Christus.

24 Hij die u roept, is getrouw, die het ook doen zal.

25 Broeders! bidt voor ons.

26 Groet al de broeders met eenen heiligen kus.

27 Ik bezweer ulieden bij den Heer, dat deze zendbrief al den heiligen broederen gelezen worde.

28 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met ulieden. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE THESSALONICENSEN.

HOOFDSTUK I.

1 PAULUS, en Silvánus, en Timótheüs, aan de gemeente der Thessalonicensen, *welke is* in God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus:

2 Genade zij u, en vrede, van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.

3 Wij moeten God te allen tijd danken over u, broeders! gelijk billijk is, omdat uw geloof zeer wast, en *dat* de liefde eens iegelijken van u allen jegens elkander overvloedig wordt:

4 Alzoo dat wij zelven van u roemen in de gemeenten Gods, over uwe lijdzaamheid en geloof in al uwe vervolgingen en verdrukkingen, die gij verdraagt.

5 Een bewijs van Gods regtvaardig oordeel, opdat gij waardig geacht wordt het koningrijk Gods, voor hetwelk gij ook lijdt;

6 Alzoo het regt is bij God verdrukking te vergelden dengenen, die u verdrukken;

7 En u, die verdrukt wordt, verkwikking met ons, in de openbaring van den Heer Jezus van den hemel met de engelen zijner kracht:

8 Met vlammend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen, en over degenen, die het evangelie van onzen Heer Jezus Christus niet gehoorzaam zijn;

9 Dewelke zullen *tot* straf lijden het eeuwig verderf, van het aangezigt des Heeren, en van de heerlijkheid zijner sterkte:

10 Wanneer hij zal gekomen zijn, om verheerlijkt te worden in zijne heiligen, en wonderbaar te worden in allen, die gelooven (overmits onze getuigenis onder u is geloofd geworden) in dien dag.

11 Waarom wij ook altijd bidden voor u, dat onze God u waardig achte der roeping, en vervulle al het welbehagen *zijner* goedigheid, en het werk des geloofs met kracht;

12 Opdat de naam van onzen Heer Jezus Christus verheerlijkt worde in u, en gij in hem, naar de genade van onzen God en den Heer Jezus Christus.

HOOFDSTUK II.

EN wij bidden u, broeders! door de toekomst van onzen Heer Jezus Christus, en onze toevergadering tot hem,

2 Dat gij niet haastelijk bewogen wordt van verstand, of verschrikt, noch door geest, noch door woord, noch door zendbrief, als van ons *geschreven*, als of de dag van Christus aanstaande ware.

3 Dat u niemand verleide op eenigerlei wijze: want *die komt niet*, ten zij dat eerst de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij de mensch der zonde, de zoon des verderfs;

4 Die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd, of *als God* geëerd wordt, alzoo dat hij in den tempel Gods als een God zal zitten, zich zelven vertoonende, dat hij God is.

5 Gedenkt gij niet, dat ik, nog bij u zijnde, u deze dingen gezegd heb?

6 En nu, wat *hem* wederhoudt weet gij, opdat hij geopenbaard worde te zijnen eigen' tijd.

7 Want de verborgenheid der ongeregtigheid wordt alreede gewrocht; alleenlijk, die hem nu wederhoudt, *die zal hem wederhouden*, totdat hij uit het midden zal *weggedaan* worden.

8 En alsdan zal de ongeregtige geopenbaard worden, denwelken de Heer verdoen zal door den Geest zijns monds, en te niet maken door de verschijning zijner toekomst;

9 *Hem, zeg ik*, wiens toekomst is naar de werking des Satans, in alle kracht, en teekenen, en wonderen der leugen;

10 En in alle verleiding der onregtvaardigheid in degenen, die verloren gaan; daarvoor dat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben, om zalig te worden.

11 En daarom zal hun God zenden eene kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden gelooven;

12 Opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongeregtigheid.

13 Maar wij zijn schuldig altijd God te danken over u, broeders! die van den Heer bemind zijt, dat u God van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid;

14 Waartoe Hij u geroepen heeft door ons evangelie, tot verkrijging der heerlijkheid van onzen Heer Jezus Christus.

15 Zoo dan, broeders! staat *vast* en houdt de inzettingen, die u geleerd zijn, het zij door *ons* woord, het zij door onzen zendbrief.

16 En onze Heer Jezus Christus zelf, en onze God en Vader, die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft eene eeuwige vertroosting, en goede hoop in genade,

17 Vertrooste uwe harten, en versterke u in alle goed woord en werk.

HOOFDSTUK III.

VOORTS, broeders! bidt voor ons, opdat het woord des Heeren *zijnen* loop hebbe, en verheerlijkt worde, gelijk ook bij u;

2 En opdat wij mogen verlost worden van de ongeschikte en booze menschen: want het geloof is niet aller.

3 Maar de Heer is getrouw, die u zal versterken en bewaren van den boozen.

4 En wij vertrouwen van u in den Heer, dat gij, hetgeen wij u bevelen, ook doet, en doen zult.

5 Doch de Heer rigte uwe harten tot de liefde van God, en tot de lijdzaamheid van Christus.

6 En wij bevelen u, broeders! in den naam van onzen Heer Jezus Christus, dat gij u onttrekt van een' iegelijk broeder, die ongeregeld wandelt, en niet naar de inzetting, die hij van ons ontvangen heeft.

7 Want gij zelven weet, hoe men ons behoort na te volgen: want wij hebben ons niet ongeregeld gedragen onder u;

8 En wij hebben geen brood bij iemand gegeten voor niet, maar in arbeid en moeite, nacht en dag werkende, opdat wij niet iemand van u zouden lastig zijn:

9 Niet dat wij de magt niet hebben, maar

opdat wij ons zelven u geven zouden *tot* een voorbeeld, om ons na te volgen.

10 Want ook toen wij bij u waren, hebben wij u dit bevolen, dat, zoo iemand niet wil werken, hij ook niet ete.

11 Want wij hooren, dat sommigen onder u ongeregeld wandelen, niet werkende, maar ijdele dingen doende.

12 Doch de zoodanigen bevelen en vermanen wij door onzen Heer Jezus Christus, dat zij met stilheid werkende hun eigen brood eten.

13 En gij, broeders! vertraagt niet in goed te doen.

14 Maar indien iemand ons woord, door dezen brief *geschreven*, niet gehoorzaam is, teekent dien; en vermengt u niet met hem, opdat hij beschaamd worde;

15 En houdt *hem* niet als eenen vijand, maar vermaant *hem* als eenen broeder.

16 De Heer nu des vredes zelf geve u vrede te allen tijd, in allerlei wijze. De Heer zij met u allen.

17 De groetenis met mijne hand, van Paulus; hetwelk is een teeken in iederen zendbrief: alzoo schrijf ik.

18 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met u allen. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TIMÓTHEÜS.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een apostel van Jezus Christus, naar het bevel van God, onzen Zaligmaker, en den Heer Jezus Christus, *die* onze hope *is*,

2 Aan Timótheüs, *mijnen* opregten zoon in het geloof: genade, barmhartigheid, vrede zij u van God, onzen Vader, en Christus Jezus, onzen Heer.

3 Gelijk ik u vermaand heb, dat gij te Éfeze zoudt blijven, als ik naar Macedónië reisde, *zoo vermaan ik het u nog*, opdat gij sommigen beveelt geene andere leer te leeren;

4 Noch zich te begeven tot fabelen en oneindelijke geslacht-rekeningen, welke meer *twist*vragen voortbrengen dan stichting Gods, die in het geloof is.

5 Maar het einde des gebods is liefde uit een rein hart, en *uit* een goed geweten, en *uit* een ongeveinsd geloof.

6 Van dewelke sommigen afgeweken zijnde, zich gewend hebben tot ijdelspreking;

7 Willende leeraars der wet zijn, niet verstaande, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen.

8 Doch wij weten, dat de wet goed is, zoo iemand die wettelijk gebruikt;

9 En hij dit weet, dat den regtvaardigen de wet niet is gezet, maar den onregtvaardigen en den halsstarrigen, den goddeloozen en den zondaren, den onheiligen en den ongoddelijken, den vadermoorders en den moedermoorders, den doodslagers,

10 Den hoereerders, dien, die bij mannen liggen, den menschendieven, den leugenaars, den meineedigen, en zoo er iets anders tegen de gezonde leer is:

11 Naar het evangelie der heerlijkheid des zaligen Gods, dat mij toebetrouwd is.

12 En ik dank hem, die mij bekrachtigd heeft, *namelijk* Christus Jezus, onzen Heer, dat hij mij getrouw geacht heeft, *mij* in de bediening gesteld hebbende:

13 Die te voren een *Gods*lasteraar was, en een vervolger, en een verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het onwetende gedaan heb in *mijne* ongeloovigheid.

14 Doch de genade onzes Heeren is zeer overvloedig geweest, met geloof en liefde, die er is in Christus Jezus.

15 Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben.

16 Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al *zijne* langmoedigheid zou betoonen, tot een voorbeeld der-

genen, die in hem gelooven zullen ten eeuwigen leven.

17 Den Koning nu der eeuwen, den onverderfelijken, den onzienlijken, den alleen wijzen God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

18 Dit gebod beveel ik u, *mijn* zoon Timótheüs! dat gij naar de profetieën, die van u voorgegaan zijn, in dezelve den goeden strijd strijdt;

19 Houdende het geloof, en een goed geweten, hetwelk sommigen verstooten hebbende van het geloof schipbreuk geleden hebben.

20 Onder welken is Hymenéüs en Alexander, die ik den Satan overgegeven heb, opdat zij zouden leeren niet *meer* te lasteren.

HOOFDSTUK II.

IK vermaan dan vóór alle dingen, dat gedaan worden smeekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen, voor alle menschen:

2 Voor koningen, en allen, die in hoogheid zijn; opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid.

3 Want dat is goed en aangenaam voor God, onzen Zaligmaker;

4 Welke wil, dat alle menschen zalig worden, en tot kennis der waarheid komen.

5 Want er is één God, er is ook één Middelaar Gods en der menschen, de mensch Christus Jezus;

6 Die zich zelven gegeven heeft *tot* een rantsoen voor allen, *zijnde* de getuigenis tot zijnen tijd;

7 Waartoe ik gesteld ben een prediker en apostel, (ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet) een leeraar der heidenen, in geloof en waarheid.

8 Ik wil dan, dat de mannen bidden in alle plaatsen, opheffende heilige handen, zonder toorn en twisting.

9 Desgelijks ook, dat de vrouwen, in een eerbaar gewaad, met schaamte en matigheid zich zelven versieren, niet in vlechtingen *des haars,* of goud, of paarlen, of kostelijke kleeding;

10 Maar (hetwelk de vrouwen betaamt, die de godvruchtigheid belijden) door goede werken.

11 Eene vrouw late zich leeren in stilheid, in alle onderdanigheid.

12 Doch ik laat de vrouw niet toe, dat zij leere, noch over den man heersche, maar *wil,* dat zij in stilheid zij.

13 Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva.

14 En Adam is niet verleid geworden; maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest.

15 Doch zij zal zalig worden in kinderen te baren, zoo zij blijft in het geloof, en liefde, en heiligmaking, met matigheid.

HOOFDSTUK III.

DIT is een getrouw woord: zoo iemand tot een opzieners ambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk.

2 Een opziener dan moet onberispelijk zijn, ééner vrouwe man, wakker, matig, eerbaar, gaarne herbergende, bekwaam om te leeren;

3 Niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuilgewinzoeker; maar bescheiden, geen vechter, niet geldgierig;

4 Die zijn eigen huis wel regeert, *zijne* kinderen in onderdanigheid houdende, met alle stemmigheid:

5 (Want zoo iemand zijn eigen huis niet weet te regeren, hoe zal hij voor de gemeente Gods zorg dragen?)

6 Geen nieuweling, opdat hij niet opgeblazen worde, en in het oordeel des duivels valle.

7 En hij moet ook eene goede getuigenis hebben van degenen, die buiten zijn, opdat hij niet valle in smaadheid, en *in* den strik des duivels.

8 De diakenen insgelijks *moeten* eerbaar zijn, niet tweetongig, niet die zich tot veel wijns begeven, geen vuilgewinzoekers;

9 Houdende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten.

10 En dat dezen ook eerst beproefd worden, *en* dat zij daarna dienen, zoo zij onbestraffelijk zijn.

11 De vrouwen insgelijks *moeten* eerbaar *zijn,* geen lasteressen, wakker, getrouw in alles.

12 Dat de diakenen ééner vrouwe mannen zijn, die *hunne* kinderen en hunne eigene huizen wel regeren.

13 Want die wél gediend hebben, verkrijgen zich zelven eenen goeden opgang, en vele vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus.

14 Deze dingen schrijf ik u, hopende zeer haast tot u te komen;

15 Maar zoo ik vertoef, opdat gij moogt weten, hoe men in het huis Gods moet verkeeren, hetwelk is de gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid.

16 En buiten allen twijfel de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vleesch, is geregtvaardigd in den Geest, is gezien van de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.

HOOFDSTUK IV.

DOCH de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten, en leeringen der duivelen,

2 Door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hun eigen geweten *als* met een brandijzer toegeschroeid;

3 Verbiedende te huwelijken, *gebiedende* van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft, tot nuttiging met dankzegging, voor de geloovigen, en die de waarheid hebben bekend.

4 Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde:

5 Want het wordt geheiligd door het woord van God, en *door* het gebed.

6 Als gij deze dingen den broederen voorstelt, zoo zult gij een goed dienaar van Jezus Christus zijn, opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer, welke gij achtervolgd hebt.

7 Maar verwerp de ongoddelijke en oudwijfsche fabelen; en oefen u zelven tot godzaligheid.

8 Want de ligchamelijke oefening is tot weinig nut; maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomenden levens.

9 Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig.

10 Want hiertoe arbeiden wij ook, en worden gesmaad, omdat wij gehoopt hebben op den levenden God, die een behouder is aller menschen, *maar* allermeest der geloovigen.

11 Beveel deze dingen, en leer ze.

12 Niemand verachte uwe jongheid; maar zijt een voorbeeld der geloovigen in woord, in wandel, in liefde, in den geest, in geloof, in reinheid.

13 Houd aan in het lezen, in het vermanen, in het leeren, totdat ik kome.

14 Verzuim de gave niet, die in u is, die u gegeven is door de profetie, met oplegging der handen des ouderlingschaps.

15 Bedenk deze dingen, wees hierin *bezig*, opdat uw toenemen openbaar zij in alles.

16 Heb acht op u zelven en op de leer; volhard daarin: want dat doende, zult gij en u zelven behouden, en die u hooren.

HOOFDSTUK V.

BESTRAF eenen ouden *man* niet hardelijk, maar vermaan *hem* als eenen vader; de jongen als broeders;

2 De oude *vrouwen* als moeders; de jonge als zusters, in alle reinheid.

3 Eer de weduwen, die waarlijk weduwen zijn.

4 Maar zoo eenige weduwe kinderen heeft, of kindskinderen, dat die leeren eerst aan hun eigen huis godzaligheid oefenen, en den voorouderen wedervergelding doen: want dat is goed en aangenaam voor God.

5 Die nu waarlijk weduwe is, en alleen gelaten, die hoopt op God, en blijft in smeekingen en gebeden nacht en dag.

6 Maar die haren wellust volgt, die is levende gestorven.

7 En beveel dit, opdat zij onberispelijk zijn.

8 Doch zoo iemand de zijnen, en voornamelijk *zijne* huisgenooten, niet verzorgt, die heeft het geloof verloochend, en is erger dan een ongeloovige.

9 Dat eene weduwe gekozen worde niet minder dan van zestig jaren, welke ééns mans vrouw geweest zij;

10 Getuigenis hebbende van goede werken: zoo zij kinderen opgevoed heeft, zoo zij *gaarne* heeft geherbergd, zoo zij der heiligen voeten heeft gewasschen, zoo zij den verdrukten genoegzame hulpe gedaan heeft, zoo zij alle goed werk nagetracht heeft.

11 Maar neem de jonge weduwen niet aan: want als zij weelderig geworden zijn tegen Christus, zoo willen zij huwelijken;

12 Hebbende *haar* oordeel, omdat zij *haar* eerste geloof hebben te niet gedaan.

13 En met een ook leeren zij ledig omgaan bij de huizen; en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig, en ijdele dingen doende, sprekende hetgeen niet betaamt.

14 Ik wil dan, dat de jonge *weduwen* huwelijken, kinderen telen, het huis regeren,

geene oorzaak van lastering aan de wederpartij geven.

15 Want eenigen hebben zich alreede afgewend achter den Satan.

16 Zoo eenig geloovig *man,* of geloovige *vrouw* weduwen heeft, dat die haar genoegzame hulpe doe, en dat de gemeente niet bezwaard worde, opdat zij degenen, die waarlijk weduwen zijn, genoegzame hulpe doen moge.

17 Dat de ouderlingen, die wél regeren, dubbele eer waardig geacht worden, voornamelijk die arbeiden in woord en leer.

18 Want de Schrift zegt: Eenen dorschenden os zult gij niet muilbanden; en, de arbeider is zijnen loon waardig.

19 Neem tegen eenen ouderling geene beschuldiging aan, anders dan onder twee of drie getuigen.

20 Bestraf die zondigen in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de anderen vreeze mogen hebben.

21 Ik betuig voor God, en den Heer Jezus Christus, en de uitverkorene engelen, dat gij deze dingen onderhoudt, zonder vooroordeel, niets doende naar toegenegenheid.

22 Leg niemand haastelijk de handen op, en heb geene gemeenschap aan anderer zonden; bewaar u zelven rein.

23 Drink niet langer water *alleen,* maar gebruik een weinig wijns, om uwe maag en uwe menigvuldige zwakheden.

24 Van sommige menschen zijn de zonden te voren openbaar, en gaan vóór tot *hunne* veroordeeling; en in sommigen ook volgen zij na:

25 Desgelijks ook de goede werken zijn te voren openbaar, en daar het anders mede gelegen is, kunnen niet verborgen worden.

HOOFDSTUK VI.

DE dienstknechten, zoo velen als er onder het juk zijn, zullen hunne heeren alle eer waardig achten, opdat de naam van God, en de leer niet gelasterd worde.

2 En die geloovige heeren hebben, zullen hen niet verachten, omdat zij broeders zijn; maar zullen hun te meer dienen, omdat zij geloovig en geliefd zijn, als die deze weldaad mede deelachtig zijn. Leer en vermaan deze dingen.

3 Indien iemand eene andere leer leert, en niet overeenkomt met de gezonde woorden van onzen Heer Jezus Christus, en met de leer, die naar de godzaligheid is,

4 Die is opgeblazen, en weet niets, maar hij raast omtrent *twist*vragen en woordenstrijd; uit welke komt nijd, twist, lasteringen, kwade nadenkingen,

5 Verkeerde krakeelingen van menschen, die een verdorven verstand hebben, en van de waarheid beroofd zijn, meenende, dat de godzaligheid een gewin zij. Wijk af van dezulken.

6 Doch de godzaligheid is een groot gewin met vergenoeging.

7 Want wij hebben niets in de wereld gebragt, het is openbaar, dat wij ook niet kunnen iets daaruit dragen.

8 Maar als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmede vergenoegd zijn.

9 Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking en *in* den strik, en *in* vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de menschen doen verzinken in verderf en ondergang.

10 Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zich zelven met vele smarten doorstoken.

11 Maar gij, o mensch Gods! vlied deze dingen; en jaag naar geregtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid.

12 Strijd den goeden strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt, en de goede belijdenis beleden hebt voor vele getuigen.

13 Ik beveel u voor God, die alle ding levend maakt, en *voor* Christus Jezus, die onder Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft:

14 Dat gij dit gebod houdt, onbevlekt *en* onberispelijk, tot op de verschijning van onzen Heer Jezus Christus;

15 Welke te zijnen tijd vertoonen zal de zalige en alleen magtige Heer, de Koning der koningen, en Heer der heeren;

16 Die alleen onsterfelijkheid heeft, en een ontoegankelijk licht bewoont; denwelken geen mensch gezien heeft, noch zien kan; welken zij eer en eeuwige kracht. Amen.

17 Beveel den rijken in deze tegenwoordige wereld, dat zij niet hoogmoedig zijn, noch *hunne* hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms, maar op den levenden God, die ons alle dingen rijkelijk verleent, om te genieten;

18 Dat zij weldadig zijn, rijk worden in

goede werken, gaarne mededeelende zijn, *en* gemeenzaam;

19 Leggende zich zelven weg tot eenen schat een goed fondament tegen het toekomende, opdat zij het eeuwige leven verkrijgen mogen.

20 O Timótheüs! bewaar het pand *u* toebetrouwd, eenen afkeer hebbende van het ongoddelijk ijdel-roepen, en van de tegenstellingen der valschelijk genaamde wetenschap;

21 Dewelke sommigen voorgevende, zijn van het geloof afgeweken. De genade zij met u. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN TIMÓTHEÜS.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, naar de belofte des levens, dat in Christus Jezus is,

2 Aan Timótheüs, *mijnen* geliefden zoon: genade, barmhartigheid, vrede zij *u* van God den Vader, en Christus Jezus, onzen Heer.

3 Ik dank God, wien ik diene van *mijne* voorouderen af in een rein geweten, gelijk ik zonder ophouden uwer gedachtig ben in mijne gebeden nacht en dag;

4 Zeer begeerig zijnde om u te zien, als ik gedenk aan uwe tranen, opdat ik met blijdschap moge vervuld worden;

5 Als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsd geloof, dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uwe grootmoeder Loïs, en in uwe moeder Eunice; en ik ben verzekerd, dat het ook in u *woont*.

6 Om welke oorzaak ik u indachtig maak, dat gij opwekt de gave Gods, die in u is; door de oplegging mijner handen.

7 Want God heeft ons niet gegeven eenen geest der vreesachtigheid, maar der kracht, en der liefde, en der gematigdheid.

8 Schaam u dan niet der getuigenis onzes Heeren, noch mijns, die zijn gevangene ben; maar lijd verdrukkingen met het evangelie, naar de kracht Gods;

9 Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met eene heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, vóór de tijden der eeuwen;

10 Doch nu geopenbaard is door de verschijning van onzen Zaligmaker Jezus Christus, die den dood heeft te niet gedaan, en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebragt door het evangelie:

11 Waartoe ik gesteld ben een prediker, en een apostel, en een leeraar der heidenen;

12 Om welke oorzaak ik ook deze dingen lijde, maar word niet beschaamd: want ik weet, wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij magtig is, mijn pand, bij *Hem* weggelegd, te bewaren tot dien dag.

13 Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt, in geloof en liefde, die in Christus Jezus is.

14 Bewaar het goede pand, dat *u* toebetrouwd is, door den Heiligen Geest, die in ons woont.

15 Gij weet dit, dat allen, die in Azië zijn, zich van mij afgewend hebben; onder dewelken is Fygellus en Hermógenes.

16 De Heer geve den huize van Onesíforus barmhartigheid: want hij heeft mij dikmaals verkwikt, en heeft zich mijner keten niet geschaamd.

17 Maar als hij te Rome gekomen was, heeft hij mij zeer naarstiglijk gezocht, en heeft *mij* gevonden.

18 De Heer geve hem, dat hij barmhartigheid vinde bij den Heer, in dien dag; en hoe veel hij *mij* te Éfeze gediend heeft, weet gij zeer wel.

HOOFDSTUK II.

GIJ dan, mijn zoon! word gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is;

2 En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe menschen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leeren.

3 Gij dan, lijd verdrukkingen, als een

goed krijgsknecht van Jezus Christus.
4 Niemand, die in den krijg dient, wordt ingewikkeld in de handelingen des leeftogts, opdat hij dien moge behagen, die *hem* tot den krijg aangenomen heeft.
5 En indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zoo hij niet wettelijk heeft gestreden.
6 De landman, als hij arbeidt, moet alzoo eerst de vruchten genieten.
7 Merk hetgeen ik zeg; doch de Heer geve u verstand in alle dingen.
8 Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de dooden is opgewekt, welke is uit den zade Davids, naar mijn evangelie;
9 Om hetwelk ik verdrukkingen lijde tot de banden toe, als een kwaaddoener; maar het woord Gods is niet gebonden.
10 Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid.
11 Dit is een getrouw woord: want indien wij met *hem* gestorven zijn, zoo zullen wij ook met *hem* leven;
12 Indien wij verdragen, wij zullen ook met *hem* heerschen; indien wij *hem* verloochenen, hij zal ons ook verloochenen;
13 Indien wij ontrouw zijn, hij blijft getrouw; hij kan zich zelven niet verloochenen.
14 Breng deze dingen in gedachtenis, en betuig voor den Heer, dat zij geenen woordenstrijd voeren, *hetwelk* tot geen ding nut *is, dan* tot verkeering der toehoorders.
15 Benaarstig u, om u zelven Gode beproefd voor te stellen, eenen arbeider, die niet beschaamd wordt, die het woord der waarheid regt snijdt.
16 Maar stel u tegen het ongoddelijk ijdelroepen: want zij zullen in meerdere goddeloosheid toenemen.
17 En hun woord zal voorteten gelijk de kanker: onder welken is Hymenéüs en Filétus;
18 Die van de waarheid zijn afgeweken, zeggende, dat de opstanding alreede geschied is, en verkeeren sommiger geloof.
19 Evenwel het vaste fondament Gods staat, hebbende dezen zegel: De Heer kent degenen, die de zijnen zijn; en, een iegelijk, die den naam van Christus noemt, sta af van ongeregtigheid.
20 Doch in een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden *vaten;* en sommige ter eere, maar sommige ter oneere.
21 Indien dan iemand zich zelven van dezen reinigt, die zal een vat zijn ter eere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk toebereid.
22 Maar vlied de begeerlijkheden der jongheid; en jaag na regtvaardigheid, geloof, liefde, vrede, met degenen, die den Heer aanroepen uit een rein hart.
23 En verwerp de vragen, die dwaas en zonder leering zijn, wetende, dat zij twistingen voortbrengen.
24 En een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leeren, *en* die de kwaden kan verdragen:
25 Met zachtmoedigheid onderwijzende degenen, die tegenstaan; of hun God te eeniger tijd bekeering gave tot erkentenis der waarheid;
26 En zij wederom ontwaken mogten uit den strik des duivels, onder welken zij gevangen waren tot zijnen wil.

HOOFDSTUK III.

EN weet dit, dat in de laatste dagen ontstaan zullen zware tijden.
2 Want de menschen zullen zijn liefhebbers van zich zelven, geldgierig, laatdunkend, hoovaardig, lasteraars, den ouderen ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig,
3 Zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, achterklappers, onmatig, wreed, zonder liefde tot de goeden,
4 Verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods;
5 Hebbende eene gedaante van godzaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben. Heb ook eenen afkeer van dezen.
6 Want van dezen zijn het, die in de huizen insluipen, en nemen de vrouwkens gevangen, die met zonden geladen zijn, en door menigerlei begeerlijkheden gedreven worden;
7 *Vrouwkens* die altijd leeren, en nimmermeer tot kennis der waarheid kunnen komen.
8 Gelijkerwijs nu Jannes en Jambres Mozes tegenstonden, alzoo staan ook dezen de waarheid tegen; menschen, verdorven zijnde van verstand, verwerpelijk aangaande het geloof.

9 Maar zij zullen niet meerder toenemen: want hunne uitzinnigheid zal allen openbaar worden, gelijk ook *die* van genen geworden is.

10 Maar gij hebt achtervolgd mijne leer, wijze van doen, voornemen, geloof, langmoedigheid, liefde, lijdzaamheid,

11 *Mijne* vervolgingen, *mijn* lijden, zulks als mij overgekomen is in Antiochië, in Icónium *en* in Lystre: hoedanige vervolgingen ik geleden heb, en de Heer heeft mij uit alle verlost.

12 En ook allen, die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.

13 Doch de booze menschen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid.

14 Maar blijf gij in hetgeen gij geleerd hebt, en *waarvan* u verzekering gedaan is, wetende, van wien gij het geleerd hebt;

15 En dat gij van kinds af de Heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.

16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot leering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de regtvaardigheid is;

17 Opdat de mensch Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

HOOFDSTUK IV.

IK betuig dan voor God en den Heer Jezus Christus, die de levenden en dooden oordeelen zal in zijne verschijning en *in* zijn koningrijk:

2 Predik het woord; houd aan tijdelijk, ontijdelijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle langmoedigheid en leer.

3 Want er zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet zullen verdragen; maar ketelachtig zijnde van gehoor, zullen zij zich zelven leeraars opgaderen naar hunne eigene begeerlijkheden;

4 En zullen *hun* gehoor van de waarheid afwenden, en zullen zich keeren tot fabelen.

5 Maar gij, wees wakker in alles, lijd verdrukkingen; doe het werk van een' evangelist, maak, dat men van uwe dienst ten volle verzekerd zij.

6 Want ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande.

7 Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden;

8 Voorts is mij weggelegd de kroon der regtvaardigheid, welke mij de Heer, de regtvaardige Regter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die zijne verschijning liefgehad hebben.

9 Benaarstig u haastelijk tot mij te komen.

10 Want Démas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekregen, en is naar Thessalonica gereisd; Crescens naar Galátië, Titus naar Dalmátië.

11 Lukas is alleen met mij. Neem Markus mede, en breng *hem* met u; want hij is mij zeer nut tot de dienst.

12 Maar Ty'chicus heb ik naar Éfeze gezonden.

13 Breng den reismantel mede, dien ik te Tróas bij Carpus gelaten heb, als gij komt, en de boeken, inzonderheid de perkamenten.

14 Alexander, de kopersmid, heeft mij veel kwaads betoond; de Heer vergelde hem naar zijne werken.

15 Van welken wacht gij u ook, want hij heeft onze woorden zeer tegengestaan.

16 In mijne eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten. Het worde hun niet toegerekend.

17 Maar de Heer heeft mij bijgestaan, en heeft mij bekrachtigd; opdat men door mij ten volle zou verzekerd zijn van de prediking, en alle heidenen *dezelve* zouden hooren. En ik ben uit den muil des leeuws verlost.

18 En de Heer zal mij verlossen van alle boos werk, en bewaren tot zijn hemelsch koningrijk; denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

19 Groet Prisca en A'quila, en het huis van Onesíforus.

20 Erástus is te Corinthe gebleven; en Trófimus heb ik te Miléte krank gelaten.

21 Benaarstig u, om vóór den winter te komen. U groet Eubúlus, en Púdens, en Linus, en Claudia, en al de broeders.

22 De Heer Jezus Christus zij met uwen geest. De genade zij met ulieden. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TITUS.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een dienstknecht Gods, en een apostel van Jezus Christus, naar het geloof der uitverkorenen Gods, en de kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is;

2 In de hoop des eeuwigen levens, welke God, die niet liegen kan, beloofd heeft, vóór de tijden der eeuwen, maar geopenbaard heeft te zijner tijd;

3 *Namelijk* zijn woord, door de prediking, die mij toebetrouwd is, naar het bevel van God, onzen Zaligmaker; aan Titus, *mijnen* opregten zoon, naar het gemeen geloof:

4 Genade, barmhartigheid, vrede zij *u* van God den Vader, en den Heer Jezus Christus, onzen Zaligmaker.

5 Om die oorzaak heb ik u in Creta gelaten, opdat gij, hetgeen *nog* ontbrak, voorts zoudt te regt brengen, en *dat* gij van stad tot stad zoudt ouderlingen stellen, gelijk ik u bevolen heb:

6 Indien iemand onberispelijk is, één vrouwe man, geloovige kinderen hebbende, die niet te beschuldigen zijn van overdadigheid, of ongehoorzaam zijn.

7 Want een opziener moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods, niet eigenzinnig, niet genegen tot toornigheid, niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuilgewinzoeker;

8 Maar die gaarne herbergt, die de goeden liefheeft, matig, regtvaardig, heilig, kuisch;

9 Die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, opdat hij magtig zij, beide om te vermanen door de gezonde leer, en om de tegensprekers te wederleggen.

10 Want er zijn ook vele ongeregelden, ijdelheidsprekers en verleiders van zinnen, inzonderheid die uit de besnijdenis zijn;

11 Welken men moet den mond stoppen, die geheele huizen verkeeren, leerende wat niet behoort, om vuil gewins wil.

12 Een uit hen, zijnde hun eigen profeet, heeft gezegd.: De Cretensen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luije buiken.

13 Deze getuigenis is waar. Daarom bestraf hen scherpelijk, opdat zij gezond mogen zijn in het geloof,

14 En zich niet begeven tot joodsche fabelen, en geboden der menschen, die *hen* van de waarheid afkeeren.

15 Alle dingen zijn wel rein den reinen, maar den bevlekten en ongeloovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en geweten zijn bevlekt.

16 Zij belijden, dat zij God kennen, maar zij verloochenen *Hem* met de werken, alzoo zij gruwelijk zijn en ongehoorzaam, en tot alle goed werk ondeugende.

HOOFDSTUK II.

DOCH gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt.

2 Dat de oude mannen nuchter zijn, stemmig, voorzigtig, gezond in het geloof, in de liefde, in de lijdzaamheid.

3 De oude vrouwen insgelijks, dat zij in *hare* dragt zijn, gelijk den heiligen betaamt, dat zij geene lasteressen zijn, zich niet tot veel wijns begevende, *maar* leeraressen zijn van het goede;

4 Opdat zij de jonge *vrouwen* leeren voorzigtig te zijn, hare mannen lief te hebben, hare kinderen lief te hebben;

5 Matig te zijn, kuisch te zijn, het huis te bewaren, goed te zijn, hare eigene mannen onderdanig te zijn, opdat het woord Gods niet gelasterd worde.

6 Vermaan de jonge *mannen* insgelijks, dat zij matig zijn.

7 Betoon u zelven in alles een voorbeeld van goede werken, *betoon* in de leer onvervalschtheid, deftigheid, opregtheid;

8 Het woord gezond *en* onverwerpelijk, opdat degene, die daartegen is, beschaamd worde, en niets kwaads hebbe van ulieden te zeggen.

9 *Vermaan* de dienstknechten, dat zij hunnen eigenen heeren onderdanig zijn, dat zij in alles welbehagelijk zijn, niet tegensprekende;

10 Niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende; opdat zij de leer van God, onzen Zaligmaker, in alles mogen versieren.

11 Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle menschen,

12 En onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldsche begeerlijkheden verzakende, matig, en regtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld;
13 Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den grooten God en onzen Zaligmaker, Jezus Christus;
14 Die zich zelven voor ons gegeven heeft, opdat hij ons zou verlossen van alle ongeregtigheid, en zich zelven een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken.
15 Spreek dit, en vermaan, en bestraf met allen ernst. Dat niemand u verachte.

HOOFDSTUK III.

VERMAAN hen, dat zij aan de overheden en magten onderdanig zijn, dat zij *hun* gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk bereid zijn;
2 Dat zij niemand lasteren, geen vechters zijn, *maar* bescheiden zijn, alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle menschen.
3 Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, *en* elkander hatende.
4 Maar wanneer de goedertierenheid van God, onzen Zaligmaker, en *zijne* liefde tot de menschen verschenen is,
5 Heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der regtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar zijne barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes:
6 Denwelken Hij over ons rijkelijk heeft uitgegoten door Jezus Christus, onzen Zaligmaker;
7 Opdat wij, geregtvaardigd zijnde door zijne genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens.
8 Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstelijk bevestigt, opdat degenen, die aan God gelooven, zorg dragen, om goede werken voor te staan: deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den menschen.
9 Maar wedersta de dwaze vragen, en geslacht-rekeningen, en twistingen, en strijdingen over de wet: want zij zijn onnut en ijdel.
10 Verwerp eenen ketterschen mensch na de eerste en tweede vermaning;
11 Wetende, dat de zoodanige verkeerd is, en zondigt, zijnde bij zich zelven veroordeeld.
12 Als ik A'rtemas tot u zal zenden, of Ty'chicus, zoo benaarstig u tot mij te komen te Nicópolis; want aldaar heb ik voorgenomen te overwinteren.
13 Geleid Zenas, den wetgeleerden, en Apollos, zorgvuldiglijk, opdat hun niets ontbreke.
14 En dat ook de onzen leeren, goede werken voor te staan tot noodig gebruik, opdat zij niet onvruchtbaar zijn.
15 Die met mij zijn, groeten u allen. Groet ze, die ons liefhebben in het geloof. De genade zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS
AAN
FILÉMON.

PAULUS, een gevangene van Christus Jezus, en Timótheüs, de broeder, aan Filémon, den geliefden, en onzen mede-arbeider,
2 En aan Appia, de geliefde, en aan Archippus, onzen medestrijder, en aan de gemeente, die te uwen huize is:
3 Genade zij ulieden en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.
4 Ik dank mijnen God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijne gebeden,
5 Alzoo ik hoor uwe liefde en geloof, hetwelk gij hebt aan den Heer Jezus, en jegens al de heiligen:
6 Opdat de gemeenschap uws geloofs krachtig worde in de bekendmaking van alle goed, hetwelk in ulieden is door Christus Jezus.
7 Want wij hebben groote vreugde en ver-

troosting over uwe liefde, dat de ingewanden der heiligen verkwikt zijn geworden door u, broeder!

8 Daarom, hoewel ik groote vrijmoedigheid heb in Christus, om u te bevelen hetgeen betamelijk is;

9 Zoo bid ik *nogtans* liever door de liefde, daar ik zoodanig een ben, te weten Paulus, een oud man, en nu ook een gevangene van Jezus Christus.

10 Ik bid u *dan* voor mijnen zoon, denwelken ik in mijne banden heb geteeld, *namelijk* Onésimus;

11 Die eertijds u onnut was, maar nu u en mij zeer nuttig; denwelken ik wedergezonden heb.

12 Doch gij, neem hem, dat is, mijne ingewanden, *weder* aan:

13 Denwelken ik wel had willen bij mij behouden, opdat hij mij voor u dienen zou in de banden des evangelies;

14 Maar ik heb zonder uw goedvinden niets willen doen, opdat uwe goeddadigheid niet zou zijn als naar bedwang, maar naar vrijwilligheid.

15 Want veelligt is hij daarom voor eenen kleinen tijd *van u* gescheiden geweest, opdat gij hem eeuwig zoudt weder hebben;

16 *Nu* voortaan niet als een' dienstknecht, maar meer dan een' dienstknecht, *namelijk* een' geliefden broeder, inzonderheid mij, hoe veel te meer dan u, beide in het vleesch en in den Heer.

17 Indien gij mij dan houdt voor een' medgezel, zoo neem hem aan, gelijk als mij.

18 En indien hij u iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe.

19 Ik, Paulus, heb het geschreven met deze mijne hand, ik zal het betalen; opdat ik u niet zegge, dat gij ook u zelven mij daartoe schuldig zijt.

20 Ja, broeder! laat mij uwer *hierin* genieten in den Heer; verkwik mijne ingewanden in den Heer.

21 Ik heb aan u geschreven, vertrouwende op uwe gehoorzaamheid; en ik weet, dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg.

22 En bereid mij ook te gelijk eene herberg: want ik hoop, dat ik door uwe gebeden ulieden zal geschonken worden.

23 U groeten Épafras, mijn mede-gevangene in Christus Jezus,

24 Markus, Aristarchus, Démas, Lukas, mijne mede-arbeiders.

25 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met uwen geest. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

HEBREËN.

HOOFDSTUK I.

GOD, voortijds veelmaal en op velerlei wijze, tot de vaderen gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon;

2 Welken Hij gesteld heeft tot een' erfgenaam van alles, door welken Hij ook de wereld gemaakt heeft.

3 Dewelke, alzoo hij is het afschijnsel *zijner* heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord zijner kracht, nadat hij de reinigmaking onzer zonden door zich zelven te weeg gebragt heeft, is gezeten aan de regter*hand* der Majesteit in de hoogste *hemelen*:

4 Zoo veel voortreffelijker geworden dan de engelen, als hij uitnemender naam boven hen geërfd heeft.

5 Want tot wien van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd? En wederom: Ik zal hem tot een' Vader zijn, en hij zal Mij tot een' Zoon zijn?

6 En als Hij wederom den eerstgeborenen inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods hem aanbidden.

7 En tot de engelen zegt Hij wel: Die zijne engelen maakt geesten, en zijne dienaars eene vlam des vuurs.

8 Maar tot den Zoon *zegt Hij*: Uw troon, o God! is in alle eeuwigheid; de schepter uws koningrijks is een regte schepter.

9 Gij hebt regtvaardigheid liefgehad, en

ongeregtigheid gehaat; daarom heeft u, o God! uw God gezalfd met olie der vreugde boven uwe medegenooten.

10 En: Gij, Heere! hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken uwer handen;

11 Dezelve zullen vergaan, maar Gij blijft altijd, en zij zullen allen als een kleed verouden;

12 En als een dekkleed zult Gij ze ineenrollen, en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt dezelfde, en uwe jaren zullen niet ophouden.

13 En tot welken der engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan mijne regter*hand,* totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot eene voetbank uwer voeten?

14 Zijn zij niet allen gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?

HOOFDSTUK II.

DAAROM moeten wij ons te meer houden aan hetgeen *van ons* gehoord is, opdat wij niet te eeniger tijd doorvloeijen.

2 Want indien het woord, door de engelen gesproken, vast is geweest, en alle overtreding en ongehoorzaamheid regtvaardige vergelding ontvangen heeft;

3 Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zoo groote zaligheid geen acht nemen? dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heer, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die *hem* gehoord hebben:

4 God bovendien mede-getuigende door teekenen, en wonderen, en menigerlei krachten, en bedeelingen des Heiligen Geestes, naar zijnen wil.

5 Want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomende wereld, van welke wij spreken.

6 Maar iemand heeft ergens betuigd, zeggende: Wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt? of des menschen zoon, dat Gij hem bezoekt?

7 Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over de werken uwer handen:

8 Alle dingen hebt Gij onder zijne voeten onderworpen. Want daarin, dat Hij hem alle dingen heeft onderworpen, heeft Hij niets uitgelaten, dat hem niet onderworpen zij: doch nu zien wij nog niet, dat hem alle dingen onderworpen zijn;

9 Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, die een weinig minder dan de engelen geworden was, van wege het lijden des doods, opdat hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou.

10 Want het betaamde Hem, om welken alle dingen zijn, en door welken alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen.

11 Want en hij, die heiligt, en zij, die geheiligd worden, zijn allen uit één; om welke oorzaak hij zich niet schaamt hen broeders te noemen,

12 Zeggende: Ik zal uwen naam mijnen broederen verkondigen; in het midden der gemeente zal ik U lofzingen.

13 En wederom: Ik zal mijn betrouwen op Hem stellen. En wederom: Zie daar ik, en de kinderen, die mij God gegeven heeft.

14 Overmits dan de kinderen des vleesches en bloeds deelachtig zijn, zoo is hij ook desgelijks derzelven deelachtig geworden, opdat hij door den dood te niet doen zou dengenen, die het geweld des doods had, dat is, den duivel:

15 En verlossen zou al degenen, die met vreeze des doods, door al *hun* leven, der dienstbaarheid onderworpen waren.

16 Want waarlijk hij neemt de engelen niet aan, maar hij neemt het zaad Abrahams aan.

17 Waarom hij in alles den broederen moest gelijk worden, opdat hij een barmhartig en een getrouw Hoogepriester zou zijn, in de dingen, die bij God *te doen waren,* om de zonden des volks te verzoenen.

18 Want in hetgeen hij zelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan hij dengenen, die verzocht worden, te hulp komen.

HOOFDSTUK III.

HIEROM, heilige broeders! die der hemelsche roeping deelachtig zijt, aanmerkt den Apostel en Hoogepriester onzer belijdenis, Christus Jezus;

2 Die getrouw is dengenen, die hem gesteld heeft, gelijk ook Mozes in geheel zijn huis was.

3 Want deze is zoo veel meerder heerlijkheid waardig geacht dan Mozes, als degene,

die het huis gebouwd heeft, meerder eer heeft, dan het huis.

4 Want een ieder huis wordt van iemand gebouwd; maar die dit alles gebouwd heeft, is God.

5 En Mozes is wel getrouw geweest in geheel zijn huis, als een dienaar, tot getuigenis der dingen, die *daarna* gesproken zouden worden;

6 Maar Christus, als de Zoon over zijn eigen huis; wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en den roem der hoop tot het einde toe vast behouden.

7 Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt: Heden, indien gij zijne stem hoort,

8 Zoo verhardt uwe harten niet, gelijk *het geschied is* in de verbittering, ten dage der verzoeking, in de woestijn;

9 Alwaar Mij uwe vaders verzocht hebben; zij hebben Mij beproefd, en hebben mijne werken gezien, veertig jaren lang.

10 Daarom was Ik vertoornd over dat geslacht, en sprak: Altijd dwalen zij met het hart, en zij hebben mijne wegen niet gekend,

11 Zoo heb Ik dan gezworen in mijnen toorn: Indien zij in mijne rust zullen ingaan!

12 Ziet toe, broeders! dat niet te eeniger tijd in iemand van u zij een boos, ongeloovig hart, om af te wijken van den levenden God;

13 Maar vermaant elkander te allen dage, zoo lang als het heden genaamd wordt, opdat niet iemand uit u verhard worde door de verleiding der zonde.

14 Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zoo wij anders het beginsel van dezen vasten grond tot het einde toe vast behouden:

15 Terwijl er gezegd wordt: Heden, indien gij zijne stem hoort, zoo verhardt uwe harten niet, gelijk in de verbittering *geschied is*.

16 Want sommigen, als zij die gehoord hadden, hebben *Hem* verbitterd, doch niet allen, die uit Egypte door Mozes uitgegaan zijn.

17 Over welke nu is Hij vertoornd geweest veertig jaren? Was het niet over degenen, die gezondigd hadden, welker ligchamen gevallen zijn in de woestijn?

18 En welken heeft Hij gezworen, dat zij in zijne rust niet zouden ingaan, anders dan dengenen, die ongehoorzaam geweest waren.

19 En wij zien, dat zij niet hebben kunnen ingaan van wege *hun* ongeloof.

HOOFDSTUK IV.

LAAT ons dan vreezen, dat niet te eeniger tijd, de belofte van in zijne rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn.

2 Want ook ons is het evangelie verkondigd, gelijk als hun; maar het woord der prediking deed hun geen nut, dewijl het met het geloof niet gemengd was in degenen, die het gehoord hebben.

3 Want wij, die geloofd hebben, gaan in de rust, gelijk Hij gezegd heeft: Zoo heb Ik dan gezworen in mijnen toorn: Indien zij zullen ingaan in mijne rust! hoewel *zijne* werken van de grondlegging der wereld af al volbragt waren.

4 Want Hij heeft ergens van den zevenden *dag* aldus gesproken: En God heeft op den zevenden dag van al zijne werken gerust.

5 En in deze *plaats* wederom: Indien zij in mijne rust zullen ingaan!

6 Dewijl dan blijft, dat sommigen in dezelve *rust* ingaan, en degenen, dien het evangelie eerst verkondigd was, niet ingegaan zijn van wege de ongehoorzaamheid,

7 Zoo bepaalt Hij wederom eenen zekeren dag, *namelijk* heden, door David zeggende, zoo langen tijd daarna (gelijkerwijs gezegd is): Heden, indien gij zijne stem hoort, zoo verhardt uwe harten niet.

8 Want indien Jezus hen in de rust gebragt heeft, zoo had Hij daarna niet gesproken van eenen anderen dag.

9 Er blijft dan eene rust over voor het volk Gods.

10 Want die ingegaan is in zijne rust, heeft zelf ook van zijne werken gerust, gelijk God van de zijne.

11 Laat ons dan ons benaarstigen, om in die rust in te gaan; opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongeloovigheid valle.

12 Want het woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan eenig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeeling der ziel, en des geestes, en der zamenvoegselen, en des mergs, en is een oordeeler der gedachten en der overleggingen des harten.

13 En er is geen schepsel onzigtbaar voor Hem; maar alle dingen zijn naakt en geo-

pend voor de oogen desgenen, met welken wij te doen hebben.

14 Dewijl wij dan eenen grooten Hoogepriester hebben, die door de hemelen doorgegaan is, *namelijk* Jezus, den Zoon van God, zoo laat ons deze belijdenis vasthouden.

15 Want wij hebben geenen hoogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, *doch* zonder zonde.

16 Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

HOOFDSTUK V.

WANT alle hoogepriester, uit de menschen genomen, wordt gesteld voor de menschen in de zaken, die bij God *te doen zijn,* opdat hij offere gaven en slagtofferen voor de zonden;

2 Die behoorlijk medelijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden, overmits hij ook zelf met zwakheid omvangen is;

3 En om derzelve *zwakheid* wil moet hij, gelijk voor het volk, alzoo ook voor zich zelven, offeren voor de zonden.

4 En niemand neemt zich zelven die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Aäron.

5 Alzoo heeft ook Christus zich zelven niet verheerlijkt, om hoogepriester te worden, maar Die tot hem gesproken heeft: Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd.

6 Gelijk Hij ook in eene andere *plaats* zegt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédek.

7 Die in de dagen zijns vleesches, gebeden en smeekingen tot dengenen, die hem uit den dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vreeze,

8 Hoewel hij de Zoon was, *nogtans* gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen hij heeft geleden;

9 En geheiligd zijnde, is hij allen, die hem gehoorzaam zijn, eene oorzaak der eeuwige zaligheid geworden:

10 En is van God genaamd een Hoogepriester naar de ordening van Melchizédek.

11 Van denwelken wij hebben vele dingen, en zwaar om te verklaren, te zeggen; dewijl gij traag om te hooren geworden zijt.

12 Want gij, daar gij leeraars behoordet te zijn van wege den tijd, hebt wederom van noode, dat men u leere, welke de eerste beginselen zijn der woorden Gods; en gij zijt geworden, *als* die melk van noode hebben, en niet vaste spijze.

13 Want een iegelijk, die der melk deelachtig is, die is onervaren in het woord der geregtigheid, want hij is een kind.

14 Maar der volmaakten is de vaste spijze, die door de gewoonheid de zinnen geoefend hebben, tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads.

HOOFDSTUK VI.

DAAROM, nalatende het beginsel der leer van Christus, laat ons tot de volmaaktheid voortvaren; niet wederom leggende het fondament van de bekeering van doode werken, en van het geloof in God,

2 Van de leer der doopen, en van de oplegging der handen, en van de opstanding der dooden, en van het eeuwig oordeel.

3 En dit zullen wij *ook* doen, indien het God toelaat.

4 Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelsche gave gesmaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn,

5 En gesmaakt hebben het goede woord Gods, en de krachten der toekomende eeuw,

6 En afvallig worden: *die, zeg ik,* wederom te vernieuwen tot bekeering, als welke zich zelven den Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken.

7 Want de aarde, die den regen, menigmaal op haar komende, indrinkt, en bekwaam kruid voortbrengt voor degenen, door welken zij ook gebouwd wordt, [die] ontvangt zegen van God;

8 Maar die doornen en distelen draagt, die is verwerpelijk, en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding.

9 Maar, geliefden! wij verzekeren ons van u betere dingen, en met de zaligheid gevoegd, hoewel wij alzoo spreken.

10 Want God is niet onregtvaardig, dat Hij uw werk zou vergeten, en den arbeid der liefde, die gij aan zijnen naam bewezen hebt, als die den heiligen gediend hebt en *nog* dient.

11 Maar wij begeeren, dat een iegelijk van u dezelfde naarstigheid bewijze, tot de volle

verzekerdheid der hoop, tot het einde toe;
12 Opdat gij niet traag wordt, maar navolgers zijt dergenen, die door geloof en langmoedigheid de beloftenissen beërven.
13 Want als God aan Abraham de belofte deed, dewijl Hij bij niemand, die meerder was, had te zweren, zoo zwoer Hij bij zich zelven,
14 Zeggende: Waarlijk, zegenende zal Ik u zegenen, en vermenigvuldigende zal Ik u vermenigvuldigen.
15 En alzoo, langmoediglijk verwacht hebbende, heeft hij de belofte verkregen.
16 Want de menschen zweren wel bij den meerderen *dan zij zijn*, en de eed tot bevestiging is denzelven een einde van alle tegenspreking.
17 Waarin God, willende den erfgenamen der beloftenis overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van zijnen raad, met eenen eed daartusschen is gekomen;
18 Opdat wij, door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, eene sterke vertroosting zouden hebben, *wij namelijk*, die de toevlugt genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden;
19 Welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste van het voorhangsel;
20 Daar de voorlooper voor ons is ingegaan, *namelijk* Jezus, naar de ordening van Melchizédek, een Hoogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.

HOOFDSTUK VII.

WANT deze Melchizédek was koning van Salem, een priester des Allerhoogsten Gods, die Abraham te gemoet ging, als hij wederkeerde van het slaan der koningen, en hem zegende;
2 Aan welken ook Abraham van alles de tienden deelde: die vooreerst overgezet wordt, koning der geregtigheid, en daarna ook was een koning van Salem, hetwelk is een koning des vredes:
3 Zonder vader, zonder moeder, zonder geslacht-rekening, noch beginsel der dagen, noch einde des levens hebbende; maar den Zoon van God gelijk geworden zijnde, blijft hij een priester in eeuwigheid.
4 Aanmerkt nu, hoe groot deze geweest zij, aan denwelken ook Abraham, de patriarch, tienden gegeven heeft uit den buit.
5 En die uit de kinderen van Levi het priesterdom ontvangen, hebben wel bevel, om tienden te nemen van het volk, naar de wet, dat is, van hunne broederen, hoewel die uit de lendenen van Abraham voortgekomen zijn.
6 Maar hij, die *zijne* geslacht-rekening uit hen niet heeft, die heeft van Abraham tienden genomen, en hem, die de beloftenissen had, heeft hij gezegend.
7 Nu zonder eenig tegenspreken, hetgeen minder is wordt gezegend van hetgeen meerder is.
8 En hier nemen wel tienden de menschen, die sterven; maar aldaar *neemt ze* die, van welken getuigd wordt, dat hij leeft.
9 En, om zoo te spreken, ook Levi, die tienden neemt, heeft door Abraham tienden gegeven:
10 Want hij was nog in de lendenen des vaders, als hem Melchizédek te gemoet ging.
11 Indien dan nu de volkomenheid door het levietische priesterschap ware, (want onder hetzelve heeft het volk de wet ontvangen) wat nood was het nog, dat een ander priester naar de ordening van Melchizédek zou opstaan, en die niet zou gezegd worden te zijn naar de ordening van Aäron?
12 Want het priesterschap veranderd zijnde, zoo geschiedt er ook noodzakelijk verandering der wet.
13 Want hij, op wien deze dingen gezegd worden, behoort tot eenen anderen stam, van welken niemand zich tot het altaar begeven heeft.
14 Want het is openbaar, dat onze Heer uit Juda gesproten is; op welken stam Mozes niets gesproken heeft van het priesterschap.
15 En *dit* is nog veel meer openbaar, zoo er naar de gelijkenis van Melchizédek een ander priester opstaat;
16 Die *dit* niet naar de wet eens vleeschelijken gebods is geworden, maar naar de kracht des onvergankelijken levens.
17 Want Hij getuigt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédek.
18 Want de vernietiging van het voorgaande gebod geschiedt om deszelfs zwakheid en onprofijtelijkheid wil;
19 Want de wet heeft geen ding volmaakt, maar de aanleiding van eene betere hoop, door welke wij tot God genaken.
20 En voor zoo veel het niet zonder eed-

zwering *is geschied,* (want genen zijn wel zonder eedzwering priesters geworden;
21 Maar deze met eedzwering, door Dien, die tot hem gezegd heeft: De Heer heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédek.)
22 Van een zoo veel beter verbond is Jezus borg geworden.
23 En genen zijn wel vele priesters geworden, omdat zij door den dood verhinderd werden altijd te blijven;
24 Maar deze, omdat hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk priesterschap.
25 Waarom hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen, die door hem tot God gaan, alzoo hij altijd leeft om voor hen te bidden.
26 Want zoodanig een Hoogepriester betaamde ons, heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hooger dan de hemelen geworden;
27 Dien het niet allen dag noodig was, gelijk den hoogepriesters, eerst voor zijne eigene zonden slagtofferen op te offeren, daarna *voor de zonden* des volks: want dat heeft hij eenmaal gedaan, als hij zich zelven opgeofferd heeft.
28 Want de wet stelt tot hoogepriesters menschen, die zwakheid hebben; maar het woord der eedzwering, die na de wet is *gevolgd, stelt* den Zoon, die in der eeuwigheid geheiligd is.

HOOFDSTUK VIII.

DE hoofdsom nu der dingen, waarvan wij spreken, is, *dat* wij hebben zoodanigen Hoogepriester, die gezeten is aan de regter*hand* van den troon der Majesteit in de hemelen:
2 Een bedienaar des heiligdoms, en des waren tabernakels, welken de Heer heeft opgerigt, en geen mensch.
3 Want een iegelijk hoogepriester wordt gesteld, om gaven en slagtofferen te offeren; waarom het noodzakelijk was, dat ook deze wat had, dat hij zou offeren.
4 Want indien hij op aarde ware, zoo zou hij zelfs geen priester zijn, dewijl er priesters zijn, die naar de wet gaven offeren;
5 Welke het voorbeeld en de schaduw der hemelsche dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij den tabernakel volmaken zou: Want zie, zegt Hij, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op den berg getoond is.
6 En nu heeft hij zoo veel uitnemender bediening gekregen, als hij ook eens beteren verbonds Middelaar is, hetwelk in betere beloftenissen bevestigd is.
7 Want indien dat eerste *verbond* onberispelijk geweest ware, zoo zou voor het tweede geene plaats gezocht zijn geweest.
8 Want *hen* berispende, zegt Hij tot hen: Ziet, de dagen komen, spreekt de Heer, en Ik zal over het huis Israëls, en over het huis van Juda een nieuw verbond oprigten:
9 Niet naar het verbond, dat Ik met hunne vaderen gemaakt heb, ten dage, als Ik hen bij de hand nam, om hen uit Egypteland te leiden; want zij zijn in dit mijn verbond niet gebleven, en Ik heb op hen niet geacht, zegt de Heer.
10 Want dit is het verbond, dat Ik met het huis Israëls maken zal na die dagen, zegt de Heer: Ik zal mijne wetten in hun verstand geven, en in hunne harten zal Ik die inschrijven; en Ik zal hun tot een' God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.
11 En zij zullen niet leeren, een iegelijk zijnen naasten, en een iegelijk zijnen broeder, zeggende: Ken den Heer; want zij zullen Mij allen kennen van den kleinen onder hen tot den grooten onder hen.
12 Want Ik zal hunne ongeregtigheden genadig zijn, en hunne zonden en hunne overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken.
13 Als Hij zegt: Een nieuw *verbond,* zoo heeft Hij het eerste oud gemaakt: dat nu oud gemaakt is en verouderd, is nabij de verdwijning.

HOOFDSTUK IX.

ZOO had dan wel ook het eerste *verbond* regten der *Gods*dienst, en het wereldlijk heiligdom.
2 Want de tabernakel was toebereid, *namelijk* de eerste, in welken was de kandelaar, en de tafel, en de toonbrooden, welke genaamd wordt het heilige;
3 Maar achter het tweede voorhangsel was de tabernakel, genaamd het heilige der heiligen;
4 Hebbende een gouden wierookvat, en de arke des verbonds, alom met goud overdekt, in welke was de gouden kruik, daar het manna in was, en de staf van Aäron, die gebloeid had, en de tafelen des verbonds:

5 En boven over deze *ark* waren de cherubinen der heerlijkheid, die het verzoendeksel beschaduwden : van welke dingen wij nu van stuk tot stuk niet zullen zeggen.

6 Deze dingen nu, aldus toebereid zijnde, zoo gingen wel de priesters in den eersten tabernakel te allen tijde, om de *Gods*dienst te volbrengen;

7 Maar in den tweeden *tabernakel ging* alleen de hoogepriester, eenmaal des jaars, niet zonder bloed, hetwelk hij offerde voor zich zelven en *voor* des volks misdaden.

8 *Waarmede* de Heilige Geest dit beduidde, dat de weg des heiligdoms nog niet openbaar gemaakt was, zoo lang de eerste tabernakel nog stand had;

9 Welke was eene afbeelding voor dien tegenwoordigen tijd, in welken gaven en slagtofferen geofferd werden, die dengenen, die de dienst pleegde, niet konden heiligen naar het geweten :

10 *Bestaande* alleen in spijzen, en dranken, en verscheidene wasschingen, en regtvaardigmakingen des vleesches, tot op den tijd der verbetering opgelegd.

11 Maar Christus, de Hoogepriester der toekomende goederen, gekomen zijnde, is door den meerderen en volmaakteren tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van dit maaksel,

12 Noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, eene eeuwige verlossing te weeg gebragt hebbende.

13 Want indien het bloed der stieren en bokken, en de asch der jonge koe, besprengende de onreinen, *hen* heiligt tot de reinigheid des vleesches :

14 Hoe veel te meer zal het bloed van Christus, die door den eeuwigen Geest zich zelven Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van doode werken, om den levenden God te dienen?

15 En daarom is hij de Middelaar des nieuwen testaments, opdat, de dood *daartusschen* gekomen zijnde tot verzoening der overtredingen, die onder het eerste testament waren, degenen, die geroepen zijn, de beloftenis der eeuwige erve ontvangen zouden.

16 Want waar een testament is, daar is het noodzaak, dat de dood des testamentmakers *tusschen*kome :

17 Want een testament is vast in de dooden, dewijl het nog geene kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft.

18 Waarom ook het eerste niet zonder bloed is ingewijd.

19 Want als al de geboden, naar de wet van Mozes, tot al het volk uitgesproken waren, nam hij het bloed der kalveren en bokken, met water, en purperen wol, en hijzop, besprengde beide het boek zelve, en al het volk,

20 Zeggende : Dit is het bloed des testaments, hetwelk God aan ulieden heeft geboden.

21 En hij besprengde desgelijks ook den tabernakel, en al de vaten der dienst met het bloed.

22 En alle dingen worden bijna door bloed gereinigd naar de wet, en zonder bloedstorting geschiedt geene vergeving.

23 Zoo was het dan noodzaak, dat wel de voorbeeldingen der dingen, die in de hemelen zijn, door deze dingen gereinigd werden, maar de hemelsche dingen zelve door betere offeranden dan deze.

24 Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelven, om nu te verschijnen voor het aangezigt van God voor ons;

25 Noch ook, opdat hij zich zelven dikmaals zou opofferen, gelijk de hoogepriester alle jaar in het heiligdom ingaat met vreemd bloed;

26 (Anders had hij dikmaals moeten lijden van de grondlegging der wereld af) maar nu is hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde te niet te doen, door zijne eigene offerande.

27 En gelijk het den menschen gezet is, eenmaal te sterven, en daarna het oordeel;

28 Alzoo ook Christus, eenmaal geofferd zijnde, om veler zonden weg te nemen, zal ten anderen maal zonder zonde gezien worden van degenen, die hem verwachten tot zaligheid.

HOOFDSTUK X.

WANT de wet, hebbende eene schaduw der toekomende goederen, niet het beeld zelve der zaken, kan met dezelfde offeranden, die zij alle jaar geduriglijk opofferen, nimmermeer heiligen degenen, die daar toegaan.

2 Anderzins zouden zij opgehouden hebben geofferd te worden, omdat degenen,

die de dienst pleegden, geene bewustheid meer zouden hebben der zonden, eenmaal gereinigd geweest zijnde:

3 Maar *nu geschiedt* in dezelve alle jaar weder gedachtenis der zonden.

4 Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme.

5 Daarom, komende in de wereld, zegt hij: Slagtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt mij het ligchaam toebereid:

6 Brandofferen en *offer* voor de zonde hebben U niet behaagd:

7 Toen sprak ik: Zie, ik kom, (in het begin des boeks is van mij geschreven) om uwen wil te doen, o God!

8 Als hij te voren gezegd had: Slagtoffer, en offerande, en brandoffers, en *offer* voor de zonde hebt Gij niet gewild, noch hebben U behaagd; (dewelke naar de wet geofferd worden)

9 Toen sprak hij: Zie, ik kom, om uwen wil te doen, o God! Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen.

10 In welken wil wij geheiligd zijn, door de offerande des ligchaams van Jezus Christus, eenmaal *geschied*.

11 En een iegelijk priester stond wel allen dag dienende, en dezelfde slagtofferen dikmaals offerende, die de zonden nimmermeer kunnen wegnemen;

12 Maar deze, een slagtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de regter*hand* Gods;

13 Voorts verwachtende, totdat zijne vijanden gesteld worden tot eene voetbank zijner voeten.

14 Want met ééne offerande heeft hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden.

15 En de Heilige Geest getuigt het ons ook.

16 Want nadat hij te voren gezegd had: Dit is het verbond, dat Ik met hen maken zal na die dagen, zegt de Heer, Ik zal mijne wetten geven in hunne harten, en Ik zal die inschrijven in hunne verstanden;

17 En hunne zonden en hunne ongeregtigheden zal Ik geenszins meer gedenken.

18 Waar nu vergeving derzelve is, daar is geene offerande meer voor de zonde.

19 Dewijl wij dan, broeders! vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus,

20 Op eenen verschen en levenden weg, welken hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, *door* zijn vleesch;

21 En *dewijl wij hebben* eenen grooten Priester over het huis Gods;

22 Zoo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, *onze* harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, en het ligchaam gewasschen zijnde met rein water.

23 Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop *vast*houden; (want die het beloofd heeft, is getrouw)

24 En laat ons op elkander acht nemen, tot opscherping der liefde en der goede werken;

25 En laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar *elkander* vermanen: en *dat* zoo veel te meer, als gij ziet, dat de dag nadert.

26 Want zoo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zoo blijft er geen slagtoffer meer over voor de zonden;

27 Maar eene schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden.

28 Als iemand de wet van Mozes heeft te niet gedaan, die sterft zonder barmhartigheid, onder twee of drie getuigen:

29 Hoe veel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?

30 Want wij kennen Hem, die gezegd heeft: Mijne is de wraak, Ik zal het vergelden, spreekt de Heer. En wederom: De Heer zal zijn volk oordeelen.

31 Vreeselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods.

32 Doch gedenkt der vorige dagen, in dewelke, nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt verdragen.

33 Ten deele, als gij door smaadheden en verdrukkingen een schouwspel geworden zijt; en ten deele, als gij gemeenschap gehad hebt met degenen, die alzoo gehandeld werden.

34 Want gij hebt ook over mijne banden medelijden gehad, en de rooving uwer goederen met blijdschap aangenomen, wetende, dat gij hebt in u zelven een beter en blijvend goed in de hemelen.

35 Werpt dan uwe vrijmoedigheid niet weg, welke eene groote vergelding des loons heeft.

36 Want gij hebt lijdzaamheid van noode; opdat gij, den wil van God gedaan hebbende, de beloftenis moogt wegdragen.

37 Want: nog een zeer weinig *tijds, en* hij, die te komen staat, zal komen, en niet vertoeven.

38 Maar de regtvaardige zal uit het geloof leven; en zoo *iemand* zich onttrekt, mijne ziel heeft in hem geen behagen.

39 Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die gelooven tot behouding der ziel.

HOOFDSTUK XI.

HET geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, *en* een bewijs der zaken, die men niet ziet.

2 Want door hetzelve hebben de ouden getuigenis bekomen.

3 Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het woord Gods is toebereid, alzoo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden.

4 Door het geloof heeft Abel eene meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij regtvaardig was, alzoo God over zijne gaven getuigenis gaf; en door hetzelve *geloof* spreekt hij nog, nadat hij gestorven is.

5 Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had: want vóór zijne wegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde.

6 Maar zonder geloof is het onmogelijk *Gode* te behagen. Want die tot God komt, moet gelooven, dat Hij is, en een belooner is dergenen, die Hem zoeken.

7 Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden, *en* bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke *ark* hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der regtvaardigheid, die naar het geloof is.

8 Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou; en hij is uitgegaan, niet wetende, waar hij komen zou.

9 Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land der belofte, als in een vreemd *land*, en heeft in tabernakelen gewoond met Izak en Jakob, die mede-erfgenamen waren derzelfde belofte.

10 Want hij verwachtte de stad, die fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is.

11 Door het geloof heeft ook Sara zelve kracht ontvangen, om zaad te geven, en boven den tijd *haars* ouderdoms heeft zij gebaard; overmits zij Hem getrouw heeft geacht, die het beloofd had.

12 Daarom zijn ook van éénen, en dat eenen verstorvenen, *zoo velen* in menigte geboren als de sterren des hemels, en als het zand, dat aan den oever der zee is, hetwelk ontelbaar is.

13 Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien, en geloofd, en omhelsd, en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren.

14 Want die zulke dingen zeggen, betoonen klaarlijk, dat zij een vaderland zoeken.

15 En indien zij aan dat *vaderland* gedacht hadden, van hetwelk zij uitgegaan waren, zij zouden tijd gehad hebben, om weder te keeren;

16 Maar nu zijn zij begeerig naar een beter, dat is, naar het hemelsche. Daarom schaamt zich God hunner niet, om hun God genaamd te worden; want Hij had hun eene stad bereid.

17 Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak geofferd, en hij, die de beloften ontvangen had, heeft *zijnen* eeniggeborenen geofferd,

18 (Tot denwelken gezegd was: In Izak zal u het zaad genoemd worden) overleggende, dat God magtig was, *hem* ook uit de dooden te verwekken;

19 Waaruit hij hem ook bij gelijkenis wedergekregen heeft.

20 Door het geloof heeft Izak *zijne zonen* Jakob en Ezau gezegend aangaande toekomende dingen.

21 Door het geloof heeft Jakob, stervende, een iegelijk der zonen van Jozef gezegend, en heeft aangebeden, *leunende* op het opperste van zijnen staf.

22 Door het geloof heeft Jozef, stervende, gemeld van den uitgang der kinderen Is-

raëls, en heeft bevel gegeven van zijn gebeente.
23 Door het geloof werd Mozes, toen hij geboren was, drie maanden lang van zijne ouders verborgen, overmits zij zagen, dat het kindeken schoon was; en zij vreesden het gebod des konings niet.
24 Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Faraö's dochter genoemd te worden;
25 Verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor eenen tijd de genieting der zonde te hebben;
26 Achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte; want hij zag op de vergelding des loons.
27 Door het geloof heeft hij Egypte verlaten, niet vreezende den toorn des konings: want hij hield zich vast, als ziende den Onzienlijken.
28 Door het geloof heeft hij het pascha uitgerigt, en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou.
29 Door het geloof zijn zij de roode zee doorgegaan, als door het drooge; hetwelk de Egyptenaars, *ook* verzoekende, zijn verdronken.
30 Door het geloof zijn de muren van Jericho gevallen, als zij tot zeven dagen toe omringd waren geweest.
31 Door het geloof is Rachab, de hoere, niet omgekomen met de ongehoorzamen, als zij de verspieders met vrede had ontvangen.
32 En wat zal ik nog *meer* zeggen? want de tijd zal mij ontbreken, zou ik verhalen van Gideon, en Barak, en Samson, en Jeftha, en David, en Samuël, en de profeten;
33 Welke door het geloof koningrijken hebben overwonnen, geregtigheid geoefend, de beloftenissen verkregen, de muilen der leeuwen toegestopt;
34 De kracht des vuurs hebben uitgebluscht, de scherpte des zwaards zijn ontvloden, uit zwakheid krachten hebben gekregen, in den krijg sterk geworden zijn, heirlegers der vreemden op de vlugt hebben gebragt;
35 De vrouwen hebben hare dooden uit de opstanding *weder*gekregen; en anderen zijn uitgerekt geworden, de *aangebodene* verlossing niet aannemende, opdat zij eene betere opstanding verkrijgen zouden.
36 En anderen hebben bespottingen en geeselen geproefd, en ook banden en gevangenis;
37 Zijn gesteenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebragt; hebben gewandeld in schaapsvellen *en* in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk gehandeld zijnde;
38 (Welker de wereld niet waardig was) hebben in woestijnen gedoold, en *op* bergen, en *in* spelonken, en *in* de holen der aarde.
39 En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen:
40 Alzoo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden.

HOOFDSTUK XII.

DAAROM dan ook, alzoo wij zoo groot eene wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last, en de zonde, die *ons* ligtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid loopen de loopbaan, die ons voorgesteld is;
2 Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, dewelke, voor de vreugde, die hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de regter*hand* des troons van God.
3 Want aanmerkt dezen, die zoodanig een tegenspreken van de zondaren tegen zich heeft verdragen, opdat gij niet verflaauwt en bezwijkt in uwe zielen.
4 Gij hebt nog tot den bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde;
5 En gij hebt vergeten de vermaning, die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon! acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijkt niet, als gij van hem bestraft wordt:
6 Want dien de Heer liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geeselt eenen iegelijken zoon, dien Hij aanneemt.
7 Indien gij de kastijding verdraagt, zoo gedraagt zich God jegens u als zonen; (want wat zoon is er, dien de vader niet kastijdt?)
8 Maar indien gij zonder kastijding zijt, welke allen deelachtig zijn geworden, zoo zijt gij dan bastaarden, en niet zonen.
9 Voorts, wij hebben de vaders onzes

31. Reg. Jos. 2. 9. Hoeck. a. Heb. XI. 1.

vleesches wel tot kastijders gehad, en wij ontzagen hen; zullen wij *dan* niet veel meer den Vader der geesten onderworpen zijn, en leven?

10 Want genen hebben *ons* wel voor eenen korten tijd, naar dat het hun goed dacht, gekastijd; maar Deze kastijdt *ons* tot *ons* nut, opdat wij zijner heiligheid zouden deelachtig worden.

11 En alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geene *zaak* van vreugde, maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich eene vreedzame vrucht der geregtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn.

12 Daarom rigt weder op de trage handen, en de slappe knieën;

13 En maakt regte paden voor uwe voeten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde, maar *dat* het veel meer genezen worde.

14 Jaagt den vrede na met allen, en de heiligmaking, zonder welke niemand den Heer zien zal:

15 Toeziende, dat niet iemand verachtere van de genade Gods; dat niet eenige wortel der bitterheid, opwaarts spruitende, beroerte make, en door dezelve velen ontreinigd worden.

16 Dat niet iemand zij een hoereerder, of een onheilige, gelijk Ezau, die om ééne spijze het regt van zijne eerstgeboorte weggaf.

17 Want gij weet, dat hij ook daarna, de zegening willende beërven, verworpen werd: want hij vond geene plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht.

18 Want gij zijt niet gekomen tot den tastelijken berg, en het brandende vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder,

19 En tot het geklank der bazuin, en de stem der woorden; welke die ze hoorden, baden, dat het woord tot hen niet meer zou gedaan worden.

20 (Want zij konden niet dragen hetgeen er geboden werd: Indien ook een gedierte den berg aanraakt, het zal gesteenigd, of met eenen pijl doorschoten worden.

21 En Mozes, zoo vreeselijk was het gezigt, zeide: Ik ben gansch bevreesd en bevende.)

22 Maar gij zijt gekomen tot den berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelsche Jerúzalem, en de vele duizenden der engelen;

23 Tot de algemeene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, den Regter over allen, en de geesten der volmaakte regtvaardigen;

24 En tot den Middelaar des nieuwen testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel.

25 Ziet toe, dat gij dien, die spreekt, niet verwerpt; want indien dezen niet zijn ontvloden, die dengenen verwierpen, welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veel meer *zullen* wij niet *ontvlieden,* zoo wij ons van dien afkeeren, die van de hemelen *is;*

26 Wiens stem toen de aarde bewoog; maar nu heeft hij verkondigd, zeggende: Nog eenmaal zal ik bewegen niet alleen de aarde, maar ook den hemel.

27 En dit *woord:* Nog eenmaal, wijst aan de verandering der bewegelijke dingen, als welke gemaakt waren, opdat blijven zouden de dingen, die niet bewegelijk zijn.

28 Daarom, alzoo wij een onbewegelijk koningrijk ontvangen, laat ons de genade *vast*houden, door dewelke wij welbehagelijk Gode mogen dienen, met eerbied en godvruchtigheid.

29 Want onze God is een verterend vuur.

HOOFDSTUK XIII.

DAT de broederlijke liefde blijve.

2 Vergeet de herbergzaamheid niet; want hierdoor hebben sommigen onwetend engelen geherbergd.

3 Gedenkt der gevangenen, als of gij mede gevangen waart; *en* dergenen, die kwalijk gehandeld worden, als of gij ook zelven in het ligchaam *kwalijk gehandeld* waart.

4 Het huwelijk *is* eerlijk onder allen, en het bed onbevlekt; maar hoereerders en overspelers zal God oordeelen.

5 *Uw* wandel zij zonder geldgierigheid; en zijt vergenoegd met het tegenwoordige: want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten.

6 Zoodat wij vrijmoediglijk durven zeggen: De Heer is mij een helper, en ik zal niet vreezen, wat mij een mensch zal doen.

7 Gedenkt uwer voorgangeren, die u het woord Gods gesproken hebben; *en* volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst *hunner* wandeling.

8 Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid.

9 Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leeringen : want het is goed, dat het hart gesterkt worde door genade, niet door spijzen, door welke geene nuttigheid bekomen hebben, die *daarin* gewandeld hebben.

10 Wij hebben een altaar, van hetwelk geene magt hebben te eten, die den tabernakel dienen.

11 Want welker dieren bloed voor de zonde gedragen werd in het heiligdom door den hoogepriester, derzelver ligehamen werden verbrand buiten de legerplaats.

12 Daarom heeft ook Jezus, opdat hij door zijn eigen bloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden.

13 Zoo laat ons dan tot hèm uitgaan buiten de legerplaats, zijne smaadheid dragende.

14 Want wij hebben hier geene blijvende stad, maar wij zoeken de toekomende.

15 Laat ons dan door hem altijd Gode opofferen eene offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen, die zijnen naam belijden.

16 En vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet; want aan zoodanige offeranden heeft God een welbehagen.

17 Zijt uwen voorgangeren gehoorzaam, en zijt hun onderdanig : want zij waken voor uwe zielen, als die rekenschap geven zullen; opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende : want dat is u niet nuttig.

18 Bidt voor ons; want wij vertrouwen, dat wij een goed geweten hebben, als die in alles willen eerlijk wandelen.

19 En ik bid *u* te meer, dat gij dit doet, opdat ik te eerder ulieden moge wedergegeven worden.

20 De God nu des vredes, die den grooten Herder der schapen, door het bloed des eeuwigen testaments, uit de dooden heeft wedergebragt, *namelijk* onzen Heer Jezus Christus;

21 Die volmake u in alle goed werk, opdat gij zijnen wil moogt doen : werkende in u hetgeen voor Hem welbehagelijk is, door Jezus Christus; denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

22 Doch ik bid u, broeders! verdraagt het woord dezer vermaning; want ik heb u in het kort geschreven.

23 Weet, dat de broeder Timótheüs losgelaten is, met welken (zoo hij haast komt) ik u zal zien.

24 Groet al uwe voorgangeren, en al de heiligen. U groeten die van Italië zijn.

25 De genade zij met u allen. Amen.

DE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JAKOBUS.

HOOFDSTUK I.

JAKOBUS, een dienstknecht van God en van den Heer Jezus Christus, aan de twaalf stammen, die in de verstrooijing zijn, zaligheid.

2 Acht het voor groote vreugde, mijne broeders! wanneer gij in velerlei verzoekingen valt;

3 Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.

4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel opregt, in geen ding gebrekkelijk.

5 En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij *ze* van God begeere, die een' iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden.

6 Maar dat hij *ze* begeere in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is eene baar der zee gelijk, die van den wind gedreven en op en neder geworpen wordt.

7 Want die mensch meene niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heer :

8 Een dubbelhartig man *is* ongestadig in al zijne wegen.

9 Maar de broeder, die nederig is, roeme in zijne hoogheid;

10 En de rijke in zijne vernedering; want hij zal als eene bloem van het gras voorbijgaan.

11 Want de zon is opgegaan met de hitte,

en heeft het gras dor gemaakt, en zijne bloem is afgevallen, en de schoone gedaante haars aanschijns is vergaan : alzoo zal ook de rijke in zijne wegen verwelken.

12 Zalig is de man, die verzoeking verdraagt : want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heer beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben.

13 Niemand, als hij verzocht wordt, zegge : Ik word van God verzocht; want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij zelf verzoekt niemand.

14 Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijne eigene begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt.

15 Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende baart zonde; en de zonde volcindigd zijnde baart den dood.

16 Dwaalt niet, mijne geliefde broeders!

17 Alle goede gave, en alle volmaakte gifte is van boven, van den Vader der lichten afkomende, bij welken geene verandering is, of schaduw van omkeering.

18 Naar zijnen wil heeft Hij ons gebaard door het woord der waarheid, opdat wij zouden zijn *als* eerstelingen zijner schepselen.

19 Zoo dan, mijne geliefde broeders! een iegelijk mensch zij rasch om te hooren, traag om te spreken, traag tot toorn :

20 Want de toorn des mans werkt Gods geregtigheid niet.

21 Daarom, afgelegd hebbende alle vuiligheid en overvloed van boosheid, ontvangt met zachtmoedigheid het woord, dat in *u* geplant wordt, hetwelk uwe zielen kan zalig maken.

22 En zijt daders des woords, en niet alleen hoorders, u zelven met valsche overlegging bedriegende.

23 Want zoo iemand een hoorder is des woords, en niet een dader, die is een' man gelijk, welke zijn aangeboren aangezigt bemerkt in eenen spiegel;

24 Want hij heeft zich zelven bemerkt, en is weggegaan, en heeft terstond vergeten, hoedanig hij was.

25 Maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze, geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des werks, deze, *zeg ik*, zal gelukzalig zijn in dit zijn doen.

26 Indien iemand onder u dunkt, dat hij godsdienstig is, en hij zijne tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, dezes godsdienst is ijdel.

27 De zuivere en onbevlekte godsdienst voor God en den Vader is deze : weezen en weduwen bezoeken in hunne verdrukking, *en* zich zelven onbesmet bewaren van de wereld.

HOOFDSTUK II.

MIJNE broeders! hebt niet het geloof van onzen Heer Jezus Christus, *den Heer* der heerlijkheid, met aanneming des persoons. 1 en

2 Want zoo in uwe vergadering kwam een man met eenen gouden ring aan den vinger, in eene sierlijke kleeding, en er kwam ook een arm man in met eene slechte kleeding;

3 En gij zoudt aanzien dengenen, die de sierlijke kleeding draagt, en tot hem zeggen : Zit gij hier op eene eerlijke plaats; en zoudt zeggen tot den armen : Sta gij daar; of, zit hier onder mijne voetbank;

4 Hebt gij dan niet in u zelven een onderscheid gemaakt, en zijt regters geworden van kwade overleggingen?

5 Hoort, mijne geliefde broeders! heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld, *om* rijk *te zijn* in het geloof, en erfgenamen des koningrijks, hetwelk Hij belooft dengenen, die Hem liefhebben?

6 Maar gij hebt den armen oneer aangedaan. Overweldigen u niet de rijken, en trekken zij u *niet* tot de regterstoelen?

7 Lasteren zij niet den goeden naam, die over u aangeroepen is?

8 Indien gij dan de koninklijke wet volbrengt, naar de Schrift : Gij zult uwen naasten liefhebben als u zelven; zoo doet gij wel;

9 Maar indien gij den persoon aanneemt, zoo doet gij zonde, en wordt van de wet bestraft als overtreders.

10 Want wie de geheele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan allen.

11 Want Die gezegd heeft : Gij zult geen overspel doen, die heeft ook gezegd : Gij zult niet dooden. Indien gij nu geen overspel zult doen, maar zult dooden, zoo zijt gij een overtreder der wet geworden.

12 Spreekt alzoo, en doet alzoo, als die door de wet der vrijheid zult geoordeeld worden.

13 Want een onbarmhartig oordeel *zal*

gaan over dengenen, die geene barmhartigheid gedaan heeft : en de barmhartigheid roemt tegen het oordeel.

14 Wat nuttigheid is het, mijne broeders! indien iemand zegt, dat hij het geloof heeft, en hij heeft de werken niet? kan dat geloof hem zalig maken?

15 Indien er nu een broeder of zuster naakt zouden zijn, en gebrek zouden hebben aan dagelijksch voedsel;

16 En iemand van 'u tot hen zou zeggen : Gaat henen in vrede, wordt warm, en wordt verzadigd; en gijlieden zoudt hun niet geven de nooddruftigheden des ligchaams, wat nuttigheid is dat?

17 Alzoo ook het geloof, indien het de werken niet heeft, is bij zich zelven dood.

18 Maar zal iemand zeggen : Gij hebt het geloof, en ik heb de werken. Toon mij uw geloof uit uwe werken, en ik zal u uit mijne werken mijn geloof toonen.

19 Gij gelooft, dat God een eenig *God* is; gij doet wel : de duivelen gelooven het ook, en zij sidderen.

20 Maar wilt gij weten, o ijdel mensch! dat het geloof zonder de werken dood is?

21 Abraham, onze vader, is hij niet uit de werken geregtvaardigd, als hij Izak, zijnen zoon, geofferd heeft op het altaar?

22 Ziet gij wel, dat het geloof mede gewrocht heeft met zijne werken, en het geloof volmaakt is geweest uit de werken?

23 En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt : En Abraham geloofde God, en het is hem tot regtvaardigheid gerekend, en hij is een vriend van God genaamd geweest.

24 Ziet gij dan nu, dat een mensch uit de werken geregtvaardigd wordt, en niet alleenlijk uit het geloof?

25 En desgelijks ook Rachab, de hoere, is zij niet uit de werken geregtvaardigd geweest, als zij de gezondenen heeft ontvangen, en door eenen anderen weg uitgelaten?

26 Want gelijk het ligchaam zonder geest dood is, alzoo is ook het geloof zonder de werken dood.

HOOFDSTUK III.

ZIJT niet vele meesters, mijne broeders! wetende, dat wij te meerder oordeel zullen ontvangen.

2 Want wij struikelen allen in vele. Indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man, magtig om ook het geheele ligchaam in den toom te houden.

3 Ziet, wij leggen den paarden toomen in de monden, opdat zij ons zouden gehoorzamen, en wij leiden *daarmede* hun geheele ligchaam om;

4 Ziet ook de schepen, hoewel zij zoo groot zijn, en van harde winden gedreven, zij worden omgewend van een zeer klein roer, waarhenen ook de begeerte des stuurders wil :

5 Alzoo is ook de tong een klein lid, en roemt *nogtans* groote dingen. Ziet, een klein vuur, hoe grooten hoop houts het aansteekt.

6 De tong is ook een vuur, eene wereld der ongeregtigheid : alzoo is de tong onder onze leden gesteld, welke het geheele ligchaam besmet, en ontsteekt het rad *onzer* geboorte, en wordt ontstoken van de hel.

7 Want alle natuur, beide der wilde dieren en der vogelen, beide der kruipende en der zeedieren, wordt getemd en is getemd geweest van de menschelijke natuur;

8 Maar de tong kan geen mensch temmen; zij is een onbedwingelijk kwaad, vol van doodelijk venijn.

9 Door haar loven wij God en den Vader, en door haar vervloeken wij de menschen, die naar de gelijkenis van God gemaakt zijn.

10 Uit denzelfden mond komt voort zegening en vervloeking. Dit moet, mijne broeders! alzoo niet geschieden.

11 Welt ook eene fontein uit eene zelfde ader het zoet en het bitter?

12 Kan ook, mijne broeders! een vijgeboom olijven voortbrengen, of een wijnstok vijgen? Alzoo *kan* geene fontein zout en zoet water voortbrengen.

13 Wie is wijs en verstandig onder u? die bewijze uit *zijnen* goeden wandel zijne werken in zachtmoedige wijsheid.

14 Maar indien gij bitteren nijd en twistgierigheid hebt in uw hart, zoo roemt en liegt niet tegen de waarheid.

15 Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aardsch, natuurlijk, duivelsch.

16 Want waar nijd en twistgierigheid is, aldaar is verwarring en alle booze handel.

17 Maar de wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdig oordeelende, en ongeveinsd.

18 En de vrucht der regtvaardigheid
wordt in vrede gezaaid voor degenen, die
vrede maken.

HOOFDSTUK IV.

VAN waar *komen* krijgen en vechterijen
onder u? *Komen zij* niet hiervan, *na-
melijk* uit uwe wellusten, die in uwe leden
strijd voeren?
2 Gij begeert, en hebt niet; gij benijdt en
ijvert *naar dingen*, en kunt ze niet ver-
krijgen; gij vecht en voert krijg, doch gij
hebt niet, omdat gij niet bidt.
3 Gij bidt, en gij ontvangt niet, omdat gij
kwalijk bidt, opdat gij het in uwe wellusten
doorbrengen zoudt.
4 Overspelers en overspeleressen! weet
gij niet, dat de vriendschap der wereld
eene vijandschap Gods is? Zoo wie dan
een vriend der wereld wil zijn, die wordt
een vijand van God gesteld.
5 Of meent gij, dat de Schrift te vergeefs
zegt: De Geest, die in ons woont, heeft
die lust tot nijdigheid?
6 Ja hij geeft meerdere genade. Daarom
zegt *de Schrift*: God wederstaat de hoo-
vaardigen, maar den nederigen geeft Hij
genade.
7 Zoo onderwerpt u dan Gode; wederstaat
den duivel, en hij zal van u vlieden.
8 Naakt tot God, en Hij zal tot u naken.
Reinigt de handen, gij zondaars! en zui-
vert de harten, gij dubbelhartigen!
9 Gedraagt u als ellendigen, en treurt en
weent; uw lagchen worde veranderd in
treuren, en *uwe* blijdschap in bedroefdheid.
10 Vernedert u voor den Heer, en Hij zal
u verhoogen.
11 Broeders! spreekt niet kwalijk van elk-
ander. Die van *zijnen* broeder kwalijk
spreekt en zijnen broeder oordeelt, die
spreekt kwalijk van de wet, en oordeelt de
wet. Indien gij nu de wet oordeelt, zoo zijt
gij geen dader der wet, maar een regter.
12 Er is een eenig Wetgever, die behou-
den kan en verderven. Doch wie zijt gij,
die eenen anderen oordeelt?
13 Wel aan nu gij, die daar zegt: Wij
zullen heden of morgen naar zulk eene stad
reizen, en aldaar één jaar overbrengen, en
koopmanschap drijven, en winst doen;
14 Gij die niet weet, wat morgen *geschie-
den zal!* want hoedanig is uw leven? Want
het is een damp, die voor een weinig *tijds*
gezien wordt, en daarna verdwijnt.
15 In plaats dat gij zoudt zeggen: Indien
de Heer wil, en wij leven zullen, zoo zullen
wij dit of dat doen.
16 Maar nu roemt gij in uwen hoogmoed;
alle zoodanige roem is boos.
17 Wie dan weet goed te doen, en niet
doet, dien is het zonde.

HOOFDSTUK V.

WEL aan nu, gij rijken! weent en huilt
over uwe ellendigheden, die over u
komen.
2 Uw rijkdom is verrot, en uwe kleederen
zijn van de motten gegeten geworden;
3 Uw goud en zilver is verroest; en hun
roest zal u zijn tot eene getuigenis, en zal
uw vleesch als een vuur verteren; gij hebt
schatten vergaderd in de laatste dagen.
4 Ziet, de loon der werklieden, die uwe
landen gemaaid hebben, welke van u ver-
kort is, roept; en het geschrei dergenen,
die geoogst hebben, is gekomen tot in de
ooren van den Heer Sabaôth.
5 Gij hebt lekkerlijk geleefd op de aarde,
en wellusten gevolgd; gij hebt uwe harten
gevoed als in eenen dag der slagting.
6 Gij hebt veroordeeld, gij hebt gedood
den regtvaardigen; *en* hij wederstaat u niet.
7 Zoo zijt dan langmoedig, broeders! tot
de toekomst des Heeren. Ziet, de landman
verwacht de kostelijke vrucht des lands,
langmoedig zijnde over dezelve, totdat het
den vroegen en spaden regen zal hebben
ontvangen.
8 Weest gij ook langmoedig, versterkt uwe
harten; want de toekomst des Heeren ge-
naakt.
9 Zucht niet tegen elkander, broeders!
opdat gij niet veroordeeld wordt: ziet, de
Regter staat voor de deur.
10 Mijne broeders! neemt tot een voor-
beeld des lijdens en der langmoedigheid de
profeten, die *in* den naam des Heeren ge-
sproken hebben.
11 Ziet, wij houden hen gelukzalig, die
verdragen; gij hebt de verdraagzaamheid
van Job gehoord, en gij hebt het einde des
Heeren gezien, dat de Heer zeer barmhartig
is en een ontfermer.
12 Doch vóór alle dingen, mijne broeders!
zweert niet, noch bij den hemel, noch bij
de aarde, noch eenigen anderen eed; maar
uw ja zij ja, en het neen neen; opdat gij in
geen oordeel valt.
13 Is iemand onder u in lijden? dat hij

bidde; is iemand goeds moeds? dat hij psalmzinge.

14 Is iemand krank onder u? dat hij tot zich roepe de ouderlingen der gemeente, en dat zij over hem bidden, hem zalvende met olie in den naam des Heeren:

15 En het gebed des geloofs zal den zieken behouden, en de Heer zal hem oprigten, en zoo hij zonden gedaan zal hebben, het zal hem vergeven worden.

16 Belijdt elkander de misdaden, en bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt: een krachtig gebed des regtvaardigen vermag veel.

17 Elias was een mensch van gelijke bewegingen als wij, en hij bad een gebed, dat het niet zou regenen; en het regende niet op de aarde in drie jaren en zes maanden.

18 En hij bad wederom, en de hemel gaf regen, en de aarde bragt hare vrucht voort.

19 Broeders! indien iemand onder u van de waarheid is afgedwaald, en hem iemand bekeert,

20 Die wete, dat degene, die eenen zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, eene ziel van den dood zal behouden, en menigte der zonden zal bedekken.

DE EERSTE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL PETRUS.

HOOFDSTUK I.

1 PETRUS, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Galátië, Cappadócië, Azië en Bithynië,

2 De uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus: genade en vrede zij u vermenigvuldigd.

3 Geloofd zij de God en Vader van onzen Heer Jezus Christus, die, naar zijne groote barmhartigheid, ons heeft wedergeboren, tot eene levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden,

4 Tot eene onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u,

5 Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.

6 In welken gij u verheugt, nu een weinig *tijds* (zoo het noodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingen;

7 Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus;

8 Denwelken gij niet gezien hebt, en *nogtans* liefhebt; in denwelken gij nu, hoewel *hem* niet ziende, maar geloovende, u verheugt met eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde;

9 Verkrijgende het einde uws geloofs, *namelijk* de zaligheid der zielen.

10 Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u *geschied*:

11 Onderzoekende, op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, die in hen was, beduidde en te voren getuigde het lijden, *dat* op Christus *komen zou,* en de heerlijkheid daarna *volgende.*

12 Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zich zelven, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, die van den hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begeerig zijn in te zien.

13 Daarom opschortende de lendenen uws verstands, *en* nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebragt wordt in de openbaring van Jezus Christus.

14 Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uwe onwetendheid waren;

15 Maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, *zoo* wordt ook gij zelven heilig in al *uwen* wandel;
16 Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.
17 En indien gij tot eenen Vader aanroept Dengenen, die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zoo wandelt in vreeze den tijd uwer inwoning;
18 Wetende, dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uwe ijdele wandeling, die *u* van de vaderen overgeleverd *is;*
19 Maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt lam;
20 Dewelke wel voorgekend is geweest vóór de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil,
21 Die door hem gelooft in God, welke hem opgewekt heeft uit de dooden, en hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou.
22 Hebbende *dan* uwe zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde, zoo hebt elkander vuriglijk lief uit een rein hart:
23 Gij die wedergeboren zijt niet uit vergankelijk, maar *uit* onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende woord van God.
24 Want alle vleesch is als gras, en alle heerlijkheid des menschen is als eene bloem van het gras. Het gras is verdord, en zijne bloem is afgevallen;
25 Maar het woord des Heeren blijft in der eeuwigheid: en dit is het woord, dat onder u verkondigd is.

HOOFDSTUK II.

ZOO legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen;
2 En, als nieuwgeborene kinderkens, zijt zeer begeerig naar de redelijke onvervalschte melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen;
3 Indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heer goedertieren is.
4 Tot welken komende, *als tot* eenen levenden steen, van de menschen wel verworpen, maar bij God uitverkoren *en* dierbaar;
5 Zoo wordt gij ook zelven, als levende steenen, gebouwd *tot* een geestelijk huis, *tot* een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.
6 Daarom is ook vervat in de Schrift: Ziet, Ik leg in Sion eenen uitersten hoeksteen, die uitverkoren *en* dierbaar is; en, die in hem gelooft, zal niet beschaamd worden.
7 U dan, die gelooft, is hij dierbaar; maar den ongehoorzamen *wordt gezegd:* De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks, en een' steen des aanstoots, en eene rots der ergernis;
8 Dengenen *namelijk,* die zich aan het woord stooten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.
9 Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden desgenen, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht:
10 Gij die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die *eertijds* niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden.
11 Geliefden! ik vermaan *u* als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleeschelijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel:
12 En houdt uwen wandel eerlijk onder de heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in *u* zien, God verheerlijken mogen in den dag der bezoeking.
13 Zijt dan alle menschelijke ordening onderdanig, om des Heeren wil: het zij den koning, als de opperste magt hebbende;
14 Het zij den stadhouderen, als die van hem gezonden worden, tot straf wel der kwaaddoeners, maar *tot* prijs dergenen, die goed doen.
15 Want alzoo is het de wil van God, dat gij, weldoende, den mond stopt aan de onwetendheid der dwaze menschen;
16 Als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten van God.
17 Eert een' iegelijk; hebt de broederschap lief; vreest God; eert den koning.
18 Gij huisknechten! zijt met alle vreeze

onderdanig den heeren, niet alleen den goeden en bescheidenen, maar ook den harden.
19 Want dat is genade, indien iemand, om het geweten voor God, zwarigheid verdraagt, lijdende ten onregte.
20 Want wat lof is het, indien gij verdraagt, als gij zondigt, en *daarover* geslagen wordt? Maar indien gij verdraagt, als gij weldoet, en *daarover* lijdt, dat is genade bij God.
21 Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij zijne voetstappen zoudt navolgen:
22 Die geene zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in zijnen mond gevonden;
23 Die, als hij gescholden werd, niet wederschold, en als hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, die regtvaardiglijk oordeelt:
24 Die zelf onze zonden in zijn ligchaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der geregtigheid leven zouden; door wiens striemen gij genezen zijt.
25 Want gij waart als dwalende schapen; maar gij zijt nu bekeerd tot den Herder en Opziener uwer zielen.

HOOFDSTUK III.

DESGELIJKS gij vrouwen! zijt uwen eigenen mannen onderdanig; opdat ook, zoo eenigen den woorde ongehoorzaam zijn, zij door den wandel der vrouwen, zonder woord mogen gewonnen worden;
2 Als zij zullen ingezien hebben uwen kuischen wandel in vreeze.
3 Welker versiersel zij, niet hetgeen uiterlijk is, *bestaande* in het vlechten des haars, en omhangen van goud, of van kleederen aan te trekken;
4 Maar de verborgen mensch des harten, in het onverderfelijk *versiersel* van een' zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is voor God.
5 Want alzoo versierden zich zelven eertijds ook de heilige vrouwen, die op God hoopten, en waren haren eigenen mannen onderdanig:
6 Gelijk Sara aan Abraham gehoorzaam is geweest, hem noemende heer, welker dochters gij geworden zijt, als gij weldoet, en niet vreest voor eenige verschrikking.
7 Gij mannen! insgelijks, woont bij *haar* met verstand, aan het vrouwelijke vat, als het zwakste, eere gevende, als die ook mede-erfgenamen der genade des levens *met haar* zijt; opdat uwe gebeden niet verhinderd worden.
8 En eindelijk, zijt allen eensgezind, medelijdend, de broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen, vriendelijk;
9 Vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegent daarentegen; wetende, dat gij daartoe geroepen zijt, opdat gij zegening zoudt beërven.
10 Want wie het leven wil liefhebben, en goede dagen zien, die stille zijne tong van het kwaad, en zijne lippen, dat zij geen bedrog spreken;
11 Die wijke af van het kwade, en doe het goede; die zoeke vrede en jage denzelven na.
12 Want de oogen des Heeren zijn over de regtvaardigen, en zijne ooren tot hun gebed; maar het aangezigt des Heeren is tegen degenen, die kwaad doen.
13 En wie is het, die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede?
14 Maar indien gij ook lijdt om der geregtigheid wil, zoo zijt gij zalig; en vreest niet uit vreeze van hen, en wordt niet ontroerd:
15 Maar heiligt God, den Heer, in uwe harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een' iegelijk, die u rekenschap afeischt van de hoop, die in u is, met zachtmoedigheid en vreeze.
16 En hebt een goed geweten, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden, die uwen goeden wandel in Christus lasteren.
17 Want het is beter, dat gij, weldoende, (indien het de wil van God wil) lijdt, dan kwaad doende.
18 Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, hij regtvaardig voor de onregtvaardigen, opdat hij ons tot God zou brengen; die wel is gedood in het vleesch, maar levend gemaakt door den Geest;
19 In denwelken hij ook, henengegaan zijnde, den geesten, die in de gevangenis *zijn*, gepredikt heeft,
20 Die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de langmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd; waarin weinige (dat is acht) zielen behouden werden door het water.

21 Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt, niet die eene aflegging is der vuiligheid des ligchaams, maar die eene vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus;

22 Welke is aan de regter*hand* Gods, opgevaren ten hemel, de engelen, en magten, en krachten hem onderdanig gemaakt zijnde.

HOOFDSTUK IV.

DEWIJL dan Christus voor ons in het vleesch geleden heeft, zoo wapent gij u ook met dezelve gedachte, *namelijk* dat wie in het vleesch geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde;

2 Om nu niet meer naar de begeerlijkheden der menschen, maar naar den wil van God, den tijd, die overig is in het vleesch, te leven.

3 Want het is ons genoeg, dat wij den voorgaanden tijd des levens der heidenen wil volbragt hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen:

4 Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en *u* lasteren;

5 Dewelke zullen rekenschap geven dengenen, die bereid staat om te oordeelen de levenden en de dooden.

6 Want daartoe is ook den dooden het evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mensch in het vleesch, maar leven zouden naar God in den geest.

7 En het einde aller dingen is nabij: zijt dan nuchteren, en waakt in de gebeden.

8 Maar vooral hebt vurige liefde tot elkander; want de liefde zal menigte van zonden bedekken.

9 Zijt herbergzaam jegens elkander, zonder murmureren.

10 Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, *alzoo* diene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdeelers der menigerlei genade Gods.

11 Indien iemand spreekt, *die spreke* als de woorden Gods; indien iemand dient, *die diene* als uit kracht, die God verleent; opdat God in alles geprezen worde door Jezus Christus, welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.

12 Geliefden! houdt u niet vreemd over de hitte *der verdrukking* onder u, die u geschiedt tot verzoeking, als of u *iets* vreemds overkwame;

13 Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, *alzoo* verblijdt u: opdat gij ook in de openbaring zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.

14 Indien gij gesmaad wordt om den naam van Christus, zoo zijt gij zalig: want de Geest der heerlijkheid, en *de Geest* van God rust op u. Wat hen aangaat, hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, hij wordt verheerlijkt.

15 Doch dat niemand van u lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als een, die zich met eens anders doen bemoeit;

16 Maar indien *iemand lijdt* als een christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen deele.

17 Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods; en indien het eerst van ons *begint*, welk zal het einde zijn dergenen, die het evangelie van God ongehoorzaam zijn?

18 En indien de regtvaardige naauwelijks zalig wordt, waar zal de goddelooze en zondaar verschijnen?

19 Zoo dan ook die lijden naar den wil van God, dat zij hunne zielen *Hem*, als den getrouwen Schepper, bevelen met weldoen.

HOOFDSTUK V.

DE ouderlingen, die onder u zijn, vermaan ik, die een mede-ouderling, en getuige des lijdens van Christus ben, en deelachtig der heerlijkheid, die geopenbaard zal worden:

2 Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzigt *daarover*, niet uit bedwang, maar gewilliglijk; noch om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed;

3 Noch als heerschappij voerende over het erfdeel *des Heeren*, maar *als* voorbeelden der kudde geworden zijnde.

4 En als de Overste Herder verschenen zal zijn, zoo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen.

5 Desgelijks gij jongen! zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de ootmoedigheid bekleed: want God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.

6 Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhooge te zijner tijd.

7 Werpt al uwe bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u.

8 Zijt nuchteren, *en* waakt; want uwe tegenpartij, de duivel, gaat om als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden.

9 Denwelken wederstaat, vast zijnde in het geloof, wetende, dat hetzelfde lijden aan uwe broederschap, die in de wereld is, volbragt wordt.

10 De God nu aller genade, die ons geroepen heeft tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, nadat wij een weinig *tijds* zullen geleden hebben; dezelve volmake, bevestige, versterke *en* fondere ulieden.

11 Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.

12 Door Silvánus, die u een getrouw broeder is, zoo ik acht, heb ik met weinige *woorden* geschreven, vermanende en betuigende, dat deze is de waarachtige genade Gods, in welke gij staat.

13 U groet de mede-uitverkorene *gemeente,* die in Bábylon is, en Markus, mijn zoon.

14 Groet elkander met eenen kus der liefde. Vrede zij u allen, die in Christus Jezus zijt. Amen.

DE TWEEDE ALGEMEENE BRIEF VAN DEN APOSTEL PETRUS.

HOOFDSTUK I.

SIMEON Petrus, een dienstknecht en apostel van Jezus Christus, aan degenen, die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben, door de regtvaardigheid van onzen God en Zaligmaker, Jezus Christus:

2 Genade en vrede zij u vermenigvuldigd door de kennis van God, en van Jezus, onzen Heer:

3 Gelijk ons zijne Goddelijke kracht alles, wat tot het leven en de godzaligheid *behoort,* geschonken heeft, door de kennis desgenen, die ons geroepen heeft tot heerlijkheid en deugd;

4 Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloden zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid.

5 En gij, tot hetzelve ook alle naarstigheid toebrengende, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis,

6 En bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid,

7 En bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde *jegens allen.*

8 Want zoo deze dingen bij u zijn, en *in u* overvloedig zijn, zij zullen *u* niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onzen Heer Jezus Christus.

9 Want bij welken deze dingen niet zijn, die is blind, van verre niet ziende, hebbende vergeten de reiniging zijner vorige zonden.

10 Daarom, broeders! benaarstigt u te meer, om uwe roeping en verkiezing vast te maken: want dat doende zult gij nimmermeer struikelen.

11 Want alzoo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig koningrijk van onzen Heer en Zaligmaker, Jezus Christus.

12 Daarom zal ik niet verzuimen u altijd daarvan te vermanen, hoewel gij het weet, en in de tegenwoordige waarheid versterkt zijt.

13 En ik acht het regt te zijn, zoo lang ik in dezen tabernakel ben, dat ik u opwekke door vermaning:

14 Alzoo ik weet, dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijkerwijs ook onze Heer Jezus Christus mij heeft geopenbaard.

15 Doch ik zal ook naarstigheid doen bij alle gelegenheid, dat gij na mijnen uitgang van deze dingen gedachtenis moogt hebben.

16 Want wij zijn geene kunstelijk-ver-

dichte fabelen nagevolgd, als wij u bekend gemaakt hebben de kracht en toekomst van onzen Heer Jezus Christus, maar wij zijn aanschouwers geweest van zijne majesteit.

17 Want hij heeft van God den Vader eer en heerlijkheid ontvangen, als zoodanig eene stem van de hoogwaardige heerlijkheid tot hem gebragt werd : Deze is mijn geliefde Zoon, in denwelken Ik mijn welbehagen heb.

18 En deze stem hebben wij gehoord, als zij van den hemel gebragt is geweest, toen wij met hem op den heiligen berg waren.

19 En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is; en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in eene duistere plaats, totdat de dag aanlicht, en de morgenster opga in uwe harten.

20 Dit eerst wetende, dat geene profetie der Schrift is van eigene uitlegging :

21 Want de profetie is voortijds niet voortgebragt door den wil eens menschen, maar de heilige menschen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben *ze* gesproken.

HOOFDSTUK II.

EN er zijn ook valsche profeten onder het volk geweest, gelijk ook onder u valsche leeraars zijn zullen, die verderfelijke ketterijen bedektelijk invoeren zullen, ook den Heer, die hen gekocht heeft, verloochenende, *en* een haastig verderf over zich zelven brengende.

2 En velen zullen hunne verderfenissen navolgen, door welken de weg der waarheid zal gelasterd worden.

3 En zij zullen door gierigheid, met gemaakte woorden, van u eene koopmanschap maken; over welken het oordeel van over lang niet ledig is, en hun verderf sluimert niet.

4 Want indien God de engelen, die gezondigd hebben, niet gespaard heeft, maar, die in de hel geworpen hebbende, overgegeven heeft aan de ketenen der duisternis, om tot het oordeel bewaard te worden;

5 En de oude wereld niet heeft gespaard, maar Noach, den prediker der geregtigheid, zijn' achtsten bewaard heeft, als Hij den zondvloed over de wereld der goddeloozen heeft gebragt;

6 En de steden van Sódoma en Gomórra tot asch verbrandende met omkeering veroordeeld heeft, en tot een voorbeeld gezet dengenen, die goddeloozlijk zouden leven;

7 En den regtvaardigen Lot, die vermoeid was van den ontuchtigen wandel der gruwelijke menschen, *daaruit* verlost heeft;

8 (Want deze regtvaardige *man,* wonende onder hen, heeft dag op dag *zijne* regtvaardige ziel gekweld, door het zien en hooren van *hunne* ongeregtige werken;)

9 Zoo weet de Heer de godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onregtvaardigen te bewaren tot den dag des oordeels, om gestraft te worden;

10 Maar allermeest degenen, die naar het vleesch in onreine begeerlijkheid wandelen, en de heerschappij verachten : die stout zijn, zich zelven behagen, en die de heerlijkheden niet schromen te lasteren;

11 Daar de engelen, in sterkte en kracht meerder zijnde, geen lasterlijk oordeel tegen hen voor den Heer voortbrengen.

12 Maar dezen, als onredelijke dieren, die de natuur volgen, en voortgebragt zijn, om gevangen en gedood te worden, dewijl zij lasteren hetgeen zij niet verstaan, zullen in hunne verdorvenheid verdorven worden;

13 En zullen verkrijgen den loon der ongeregtigheid, als die de dagelijksche weelde *hun* vermaak achten, zijnde vlekken en smetten, en zijn weelderig in hunne bedriegerijen, als zij in de maaltijden met u zijn;

14 Hebbende de oogen vol overspel, en die niet ophouden van zondigen; verlokkende de onvaste zielen, hebbende het hart geoefend in gierigheid, kinderen der vervloeking;

15 Die den regten weg verlaten hebbende, zijn verdwaald, en volgen den weg van Balaäm, den *zoon* van Bosor, die den loon der ongeregtigheid liefgehad heeft :

16 Maar hij heeft de bestraffing zijner ongeregtigheid gehad; *want* het jukdragende stomme *dier,* sprekende met menschenstem, heeft des profeten dwaasheid verhinderd.

17 Dezen zijn waterlooze fonteinen, wolken van eenen draaiwind gedreven, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt.

18 Want zij, zeer opgeblazene ijdelheid

sprekende, verlokken, door de begeerlijkheden des vleesches *en* door ontuchtigheden, degenen, die waarlijk ontvloden waren van degenen, die in dwaling wandelen;

19 Belovende hun vrijheid, daar zij zelven dienstknechten zijn der verdorvenheid: want van wien iemand overwonnen is, dien is hij ook tot een' dienstknecht gemaakt.

20 Want indien zij, nadat zij, door de kennis van den Heer en Zaligmaker Jezus Christus, de besmettingen der wereld ontvloden zijn, en in dezelve wederom ingewikkeld zijnde, *van dezelve* overwonnen worden, zoo is hun het laatste erger geworden dan het eerste.

21 Want het ware hun beter, dat zij den weg der geregtigheid niet gekend hadden, dan dat zij, *dien* gekend hebbende, *weder* afkeeren van het heilige gebod, dat hun overgegeven was.

22 Maar hun is overgekomen hetgeen met een waar spreekwoord *gezegd wordt*: De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel; en de gewasschene zeug tot de wenteling in het slijk.

HOOFDSTUK III.

DEZEN tweeden zendbrief, geliefden! schrijf ik nu aan u, in welke *beiden* ik door vermaning uw opregt gemoed opwekke;

2 Opdat gij gedachtig zijt aan de woorden, die van de heilige profeten te voren gesproken zijn, en aan ons gebod, die des Heeren en Zaligmakers apostelen zijn:

3 Dit eerst wetende, dat in het laatste der dagen spotters komen zullen, die naar hunne eigene begeerlijkheden zullen wandelen,

4 En zeggen: Waar is de belofte zijner toekomst? want van dien *dag*, dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen alzoo *gelijk* van het begin der schepping.

5 Want willens is dit hun onbekend, dat door het woord Gods de hemelen van over lang geweest zijn, en de aarde uit het water en in het water bestaande;

6 Door welke de wereld, die toen was, met het water van den zondvloed bedekt zijnde, vergaan is.

7 Maar de hemelen, die nu zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde woord als een schat weggelegd, en worden ten vure bewaard tegen den dag des oordeels, en der verderving der goddelooze menschen.

8 Doch deze ééne zaak zij u niet onbekend, geliefden! dat één dag bij den Heer is als duizend jaren, en duizend jaren als één dag.

9 De Heer vertraagt de belofte niet, (gelijk eenigen *dat* traagheid achten) maar is langmoedig over ons, niet willende, dat eenigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekeering komen.

10 Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht, in welken de hemelen met een gedruisch zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden.

11 Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heiligen wandel en godzaligheid!

12 Verwachtende en haastende tot de toekomst van den dag Gods, in welken de hemelen, door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan, en de elementen brandende zullen versmelten.

13 Maar wij verwachten, naar zijne belofte, nieuwe hemelen en eene nieuwe aarde, in dewelke geregtigheid woont.

14 Daarom, geliefden! verwachtende deze dingen, benaarstigt u, dat gij onbevlekt en onbestraffelijk van Hem bevonden moogt worden in vrede;

15 En acht de langmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid: gelijkerwijs ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid, die hem gegeven is, ulieden geschreven heeft:

16 Gelijk ook in alle zendbrieven, daarin van deze dingen sprekende; in welke dingen sommige zwaar zijn om te verstaan, die de ongeleerde en onvaste *menschen* verdraaijen, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf.

17 Gij dan, geliefden! *zulks* te voren wetende, wacht u, dat gij niet door de verleiding der gruwelijke menschen mede afgerukt wordt, en uitvalt van uwe vastigheid;

18 Maar wast op in de genade en kennis van onzen Heer en Zaligmaker Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid, beide nu en in den dag der eeuwigheid. Amen.

DE EERSTE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

HOOFDSTUK I.

HETGEEN van den beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze oogen, hetgeen wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben, van het Woord des levens:

2 (Want het leven is geopenbaard, en wij hebben het gezien, en wij getuigen, en verkondigen ulieden dat eeuwige leven, hetwelk bij den Vader was, en ons is geopenbaard.)

3 Hetgeen wij *dan* gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze onze gemeenschap ook *zij* met den Vader, en met zijnen Zoon Jezus Christus.

4 En deze dingen schrijven wij u, opdat uwe blijdschap vervuld zij.

5 En dit is de verkondiging, die wij van hem gehoord hebben, en wij u verkondigen, dat God een licht is, en gansch geene duisternis in Hem is.

6 Indien wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zoo liegen wij, en doen de waarheid niet.

7 Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zoo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, zijnen Zoon, reinigt ons van alle zonde.

8 Indien wij zeggen, dat wij geene zonde hebben, zoo verleiden wij ons zelven, en de waarheid is in ons niet.

9 Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en regtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongeregtigheid.

10 Indien wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, zoo maken wij Hem tot eenen leugenaar, en zijn woord is niet in ons.

HOOFDSTUK II.

MIJNE kinderkens! ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt. En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben eenen Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den regtvaardigen;

2 En hij is eene verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor *de zonden* der geheele wereld.

3 En hieraan kennen wij, dat wij hem gekend hebben, zoo wij zijne geboden bewaren.

4 Die daar zegt: Ik ken hem; en zijne geboden niet bewaart, die is een leugenaar, en in dien is de waarheid niet;

5 Maar zoo wie zijn woord bewaart, in dien is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden: hieraan kennen wij, dat wij in hem zijn.

6 Die zegt, dat hij in hem blijft, die moet ook zelf alzoo wandelen, gelijk hij gewandeld heeft.

7 Broeders! ik schrijf u geen nieuw gebod, maar een oud gebod, dat gij van den beginne gehad hebt: dit oud gebod is het woord, dat gij van den beginne gehoord hebt.

8 Wederom schrijf ik u een nieuw gebod: hetgeen waarachtig is in hem, zij ook in u *waarachtig;* want de duisternis gaat voorbij, en het waarachtige licht schijnt nu.

9 Die zegt, dat hij in het licht is, en zijnen broeder haat, die is in de duisternis tot nog toe.

10 Die zijnen broeder liefheeft, blijft in het licht, en geene ergernis is in hem.

11 Maar die zijnen broeder haat, is in de duisternis, en wandelt in de duisternis, en weet niet, waar hij henengaat; want de duisternis heeft zijne oogen verblind.

12 Ik schrijf u, kinderkens! want de zonden zijn u vergeven om zijns naams wil.

13 Ik schrijf u, vaders! want gij hebt *hem* gekend, die van den beginne is. Ik schrijf u, jongelingen! want gij hebt den boozen overwonnen. Ik schrijf u, kinderen! want gij hebt den Vader gekend.

14 Ik heb u geschreven, vaders! want gij hebt *hem* gekend, die van den beginne is. Ik heb u geschreven, jongelingen! want gij zijt sterk, en het woord Gods blijft in u, en gij hebt den boozen overwonnen.

15 Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is: zoo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem.

16 Want al wat in de wereld is, *namelijk* de begeerlijkheid des vleesches, en de begeerlijkheid der oogen, en de grootschheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld.

17 En de wereld gaat voorbij, en hare begeerlijkheid; maar die den wil van God doet, blijft in der eeuwigheid.

18 Kinderkens! het is de laatste ure: en gelijk gij gehoord hebt, dat de antichrist komt, *zoo* zijn ook nu vele antichristen geworden; waaruit wij kennen, dat het de laatste ure is.

19 Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet: want indien zij uit ons geweest waren, zoo zouden zij met ons gebleven zijn; maar *dit is geschied,* opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn.

20 Doch gij hebt de zalving van den Heiligen, en gij weet alle dingen.

21 Ik heb u niet geschreven, omdat gij de waarheid niet weet, maar omdat gij die weet, en omdat geene leugen uit de waarheid is.

22 Wie is de leugenaar, dan die loochent, dat Jezus is de Christus? Deze is de antichrist, die den Vader en den Zoon loochent.

23 Een iegelijk, die den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet.

24 Hetgeen gijlieden dan van den beginne gehoord hebt, dat blijve in u. Indien in u blijft, wat gij van den beginne gehoord hebt, zoo zult gij ook in den Zoon en in den Vader blijven.

25 En dit is de belofte, die hij ons beloofd heeft, *namelijk* het eeuwige leven.

26 Dit heb ik u geschreven van degenen, die u verleiden.

27 En de zalving, die gijlieden van hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij hebt niet van noode, dat iemand u leere; maar gelijk dezelfde zalving u leert van alle dingen, *zoo* is zij ook waarachtig, en is geene leugen; en gelijk zij u geleerd heeft, *zoo* zult gij in hem blijven.

28 En nu, kinderkens! blijft in hem; opdat, wanneer hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van hem niet beschaamd gemaakt worden in zijne toekomst.

29 Indien gij weet, dat Hij regtvaardig is, zoo weet gij, dat een iegelijk, die de regtvaardigheid doet, uit Hem geboren is.

HOOFDSTUK III.

ZIET, hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft, *namelijk* dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.

2 Geliefden! nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als *hij* zal geopenbaard zijn, wij hem zullen gelijk wezen: want wij zullen hem zien, gelijk hij is.

3 En een iegelijk, die deze hoop op hem heeft, die reinigt zich zelven, gelijk hij rein is.

4 Een iegelijk, die de zonde doet, die doet ook de ongeregtigheid; want de zonde is de ongeregtigheid.

5 En gij weet, dat hij geopenbaard is, opdat hij onze zonden zou wegnemen; en geene zonde is in hem.

6 Een iegelijk, die in hem blijft, die zondigt niet; een iegelijk, die zondigt, die heeft hem niet gezien, en heeft hem niet gekend.

7 Kinderkens! dat u niemand verleide: die de regtvaardigheid doet, die is regtvaardig, gelijk hij regtvaardig is.

8 Die de zonde doet, is uit den duivel; want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat hij de werken des duivels verbreken zou.

9 Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.

10 Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar. Een iegelijk, die de regtvaardigheid niet doet, die is niet uit God, en die zijnen broeder niet liefheeft.

11 Want dit is de verkondiging, die gij van den beginne gehoord hebt, dat wij elkander zouden liefhebben.

12 Niet gelijk Kaïn, *die* uit den boozen was, en zijnen broeder doodsloeg; en om wat oorzaak sloeg hij hem dood? omdat zijne werken boos waren, en van zijnen broeder regtvaardig.

13 Verwondert u niet, mijne broeders! zoo u de wereld haat.

14 Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben: die *zijnen* broeder niet liefheeft, blijft in den dood.

15 Een iegelijk, die zijnen broeder haat, is een doodslager; en gij weet, dat geen

doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende.

16 Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat hij zijn leven voor ons gesteld heeft; en wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen.

17 Zoo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijnen broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem?

18 Mijne kinderkens! laat ons niet liefhebben met den woorde, noch met de tong, maar met de daad en waarheid.

19 En hieraan kennen wij, dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verzekeren voor Hem.

20 Want indien ons hart *ons* veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen.

21 Geliefden! indien ons hart ons niet veroordeelt, zoo hebben wij vrijmoedigheid tot God;

22 En zoo wat wij bidden, ontvangen wij van Hem, dewijl wij zijne geboden bewaren, en doen hetgeen behagelijk is voor Hem.

23 En dit is zijn gebod, dat wij gelooven in den naam van zijnen Zoon Jezus Christus, en elkander liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft.

24 En die zijne geboden bewaart, blijft in Hem, en Hij in denzelven. En hieraan kennen wij, dat Hij in ons blijft, *namelijk* uit den Geest, dien Hij ons gegeven heeft.

HOOFDSTUK IV.

GELIEFDEN! gelooft niet eenen iegelijken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn: want vele valsche profeten zijn uitgegaan in de wereld.

2 Hieraan kent gij den Geest van God: alle geest, die belijdt, dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is, die is uit God;

3 En alle geest, die niet belijdt, dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is, die is uit God niet; maar dit is *de geest* van den antichrist, welken *geest* gij gehoord hebt, dat komen zal, en hij is nu alreede in de wereld.

4 Kinderkens! gij zijt uit God, en hebt hen overwonnen; want Hij is meerder, die in u is, dan die in de wereld is.

5 Zij zijn uit de wereld; daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen.

6 Wij zijn uit God. Die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den geest der waarheid, en den geest der dwaling.

7 Geliefden! laat ons elkander liefhebben, want de liefde is uit God; en een iegelijk, die liefheeft, is uit God geboren, en kent God;

8 Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend, want God is liefde.

9 Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God zijnen eeniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door hem.

10 Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en zijnen Zoon gezonden heeft *tot* eene verzoening voor onze zonden.

11 Geliefden! indien God ons alzoo lief heeft gehad, zoo zijn ook wij schuldig elkander lief te hebben.

12 Niemand heeft ooit God aanschouwd; indien wij elkander liefhebben, zoo blijft God in ons, en zijne liefde is in ons volmaakt.

13 Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van zijnen Geest gegeven heeft.

14 En wij hebben het aanschouwd, en getuigen, dat de Vader *zijnen* Zoon gezonden heeft *tot* eenen Zaligmaker der wereld.

15 Zoo wie beleden zal hebben, dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem, en hij in God.

16 En wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft. God is liefde; en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem.

17 Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels, *namelijk* dat gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld.

18 Er is in de liefde geene vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten; want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde.

19 Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.

20 Indien iemand zegt: Ik heb God lief; en haat zijnen broeder, die is een leugenaar: want die zijnen broeder niet liefheeft, dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, dien hij niet gezien heeft?

21 En dit gebod hebben wij van Hem, *namelijk* dat die God liefheeft, ook zijnen broeder liefhebbe.

HOOFDSTUK V.

EEN iegelijk, die gelooft, dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren; en een iegelijk, die liefheeft dengenen, die geboren heeft, die heeft ook lief dengenen, die uit Hem geboren is.

2 Hieraan kennen wij, dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben, en zijne geboden bewaren.

3 Want dit is de liefde Gods, dat wij zijne geboden bewaren; en zijne geboden zijn niet zwaar.

4 Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning, die de wereld overwint, *namelijk* ons geloof.

5 Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God?

6 Deze is het, die gekomen is door water en bloed, *namelijk* Jezus, de Christus: niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het, die getuigt, dat de Geest de waarheid is.

7 Want drie zijn er, die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord, en de Heilige Geest; en deze drie zijn één.

8 En drie zijn er, die getuigen op de aarde, de Geest, en het water, en het bloed; en die drie zijn tot één.

9 Indien wij de getuigenis der menschen aannemen, de getuigenis van God is meerder: want dit is de getuigenis van God, welke Hij van zijnen Zoon getuigd heeft.

10 Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zich zelven; die God niet gelooft, heeft Hem tot een' leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van zijnen Zoon.

11 En dit is de getuigenis, *namelijk* dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in zijnen Zoon.

12 Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet.

13 Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in den naam des Zoons van God; opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in den naam des Zoons van God.

14 En dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat zoo wij iets bidden naar zijnen wil, Hij ons verhoort.

15 En indien wij weten, dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, zoo weten wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben.

16 Indien iemand zijnen broeder ziet zondigen eene zonde niet tot den dood, die zal *God* bidden, en Hij zal hem het leven geven, dengenen, *zeg ik*, die zondigen niet tot den dood. Er is eene zonde tot den dood; voor dezelve *zonde* zeg ik niet, dat hij zal bidden.

17 Alle ongeregtigheid is zonde; en er is zonde niet tot den dood.

18 Wij weten, dat een iegelijk, die uit God geboren is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zich zelven, en de booze vat hem niet.

19 Wij weten, dat wij uit God zijn, en dat de geheele wereld ligt in het booze.

20 Doch wij weten, dat de Zoon van God gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij den Waarachtigen kennen; en wij zijn in den Waarachtigen, *namelijk* in zijnen Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God, en het eeuwige leven.

21 Kinderkens! bewaart u zelven van de afgoden. Amen.

DE TWEEDE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

DE ouderling aan de uitverkorene vrouwe en aan hare kinderen, die ik in waarheid liefheb, en niet alleen ik, maar ook allen, die de waarheid gekend hebben;

2 Om der waarheid wil, die in ons blijft, en met ons zal zijn in der eeuwigheid:

3 Genade, barmhartigheid, vrede zij met ulieden van God den Vader, en van den Heer Jezus Christus, den Zoon des Vaders, in waarheid en liefde.

4 Ik ben zeer verblijd geweest, dat ik van uwe kinderen gevonden heb, die in de waarheid wandelen, gelijk wij een gebod ontvangen hebben van den Vader.

5 En nu bid ik u, *uitverkorene* vrouwe! niet als u schrijvende een nieuw gebod, maar hetgeen wij gehad hebben van den beginne, *namelijk* dat wij elkander liefhebben.

6 En dit is de liefde, dat wij wandelen naar zijne geboden. Dit is het gebod, gelijk gijlieden van den beginne gehoord hebt, dat gij in hetzelve zoudt wandelen.

7 Want er zijn vele verleiders in de wereld gekomen, die niet belijden, dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is. Deze is de verleider en de antichrist.

8 Ziet toe voor u zelven, dat wij niet verliezen hetgeen wij gearbeid hebben, maar eenen vollen loon mogen ontvangen.

9 Een iegelijk, die overtreedt, en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet; die in de leer van Christus blijft, deze heeft beide den Vader en den Zoon.

10 Indien iemand tot ulieden komt, en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis, en zegt tot hem niet: Zijt gegroet.

11 Want die tot hem zegt: Zijt gegroet: die heeft gemeenschap aan zijne booze werken.

12 Ik heb veel aan ulieden te schrijven, doch ik heb niet gewild door papier en inkt; maar ik hoop tot ulieden te komen, en mond tot mond *met u* te spreken, opdat onze blijdschap volkomen moge zijn.

13 U groeten de kinderen van uwe zuster, de uitverkorene. Amen.

DE DERDE BRIEF
VAN DEN
APOSTEL JOHANNES.

DE ouderling aan den geliefden Gajus, welken ik in waarheid liefheb.

2 Geliefde! vóór alle dingen wensch ik, dat gij welvaart en gezond zijt, gelijk uwe ziel welvaart.

3 Want ik ben zeer verblijd geweest, als de broeders kwamen, en getuigden van uwe waarheid, gelijk gij in de waarheid wandelt.

4 Ik heb geen meerdere blijdschap dan hierin, dat ik hoor, dat mijne kinderen in de waarheid wandelen.

5 Geliefde! gij doet trouwelijk, in al hetgeen gij doet aan de broederen en aan de vreemdelingen,

6 Die getuigd hebben van uwe liefde, in de tegenwoordigheid der gemeente; welken indien gij geleide doet, gelijk het Gode waardig is, zoo zult gij wel doen.

7 Want zij zijn voor zijnen naam uitgegaan, niets nemende van de heidenen.

8 Wij dan zijn schuldig de zoodanigen te ontvangen, opdat wij mede-arbeiders mogen worden der waarheid.

9 Ik heb aan de gemeente geschreven; maar Diótrefes, die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan.

10 Daarom, indien ik kom, zoo zal ik in gedachtenis brengen zijne werken, die hij doet, met booze woorden snaterende tegen ons; en hiermede niet vergenoegd zijnde, zoo ontvangt hij zelf de broeders niet, en verhindert degenen, die het willen *doen*, en werpt ze uit de gemeente.

11 Geliefde! volg het kwade niet na, maar het goede. Die goed doet, is uit God; maar die kwaad doet, heeft God niet gezien.

12 Aan Demétrius wordt getuigenis gegeven van allen, en van de waarheid zelve; en wij getuigen ook, en gij weet, dat onze getuigenis waarachtig is.

13 Ik had veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en pen;

14 Maar ik hoop u haast te zien, en wij zullen mond tot mond spreken.

15 Vrede zij u. De vrienden groeten u. Groet de vrienden met name.

DE ALGEMEENE BRIEF
VAN DEN
APOSTEL JUDAS.

JUDAS, een dienstknecht van Jezus Christus, en broeder van Jakobus, aan de geroepenen, die door God den Vader geheiligd zijn, en *door* Jezus Christus bewaard:

2 Barmhartigheid, en vrede, en liefde zij *u* vermenigvuldigd.

3 Geliefden! alzoo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemeene zaligheid, zoo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en *u* te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is.

4 Want er zijn sommige menschen ingeslopen, die eertijds tot ditzelve oordeel te voren opgeschreven zijn, goddeloozen, die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid, en den eenigen Heerscher, God, en onzen Heer Jezus Christus verloochenen.

5 Maar ik wil u indachtig maken, als die dit eenmaal weet, dat de Heer, het volk uit Egypteland verlost hebbende, wederom degenen, die niet geloofden, verdorven heeft.

6 En de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hunne eigene woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des grooten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard.

7 Gelijk Sódoma en Gomórra, en de steden rondom dezelve, die op gelijke wijze als dezen gehoereerd hebben, en ander vleesch zijn nagegaan, tot een voorbeeld voorgesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs.

8 Desgelijks evenwel ook dezen in slaap gebragt zijnde, verontreinigen het vleesch, en verwerpen de heerschappij, en lasteren de heerlijkheden.

9 Maar Michaël, de archangel, toen hij met den duivel twistte, en handelde van het ligchaam van Mozes, durfde geen oordeel van lastering tegen *hem* voortbrengen; maar zeide: De Heer bestraffe u!

10 Maar dezen, hetgeen zij niet weten, dat lasteren zij; en hetgeen zij natuurlijk, als de onredelijke dieren, weten, in hetzelve verderven zij zich.

11 Wee hun! want zij zijn den weg van Kaïn ingegaan, en door de verleiding des loons van Balaäm zijn zij henengestort, en zijn door de tegenspreking van Korach vergaan.

12 Dezen zijn vlekken in uwe liefdemaaltijden, *en* als zij met u ter maaltijd zijn, weiden zij zich zelven zonder vreeze; zij zijn waterlooze wolken, die van de winden omgedreven worden; zij zijn als boomen in het afgaan van den herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven, *en* ontworteld;

13 Wilde baren der zee, hunne eigene schande opschuimende; dwalende sterren, dewelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt.

14 En van dezen heeft ook Enoch, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: Ziet, de Heer is gekomen met zijne vele duizenden heiligen;

15 Om gerigt te houden tegen allen, en te straffen alle goddeloozen onder hen, van wege al hunne goddelooze werken, die zij goddeloóslijk gedaan hebben, en van wege al de harde *woorden,* die de goddelooze zondaars tegen Hem gesproken hebben.

16 Dezen zijn murmureerders, klagers over hunnen staat, wandelende naar hunne begeerlijkheden; en hun mond spreekt zeer opgeblazene dingen, verwonderende zich over de personen om des voordeels wil.

17 Maar geliefden! gedenkt gij der woorden, die voorzegd zijn van de apostelen van onzen Heer Jezus Christus:

18 Dat zij u gezegd hebben, dat er in den laatsten tijd spotters zullen zijn, die naar hunne goddelooze begeerlijkheden wandelen zullen.

19 Dezen zijn het, die zich zelven afscheiden, natuurlijke *menschen,* den Geest niet hebbende.

20 Maar geliefden! bouwt gij u zelven op uw allerheiligst geloof, biddende in den Heiligen Geest;

21 Bewaart u zelven in de liefde Gods, verwachtende de barmhartigheid van onzen Heer Jezus Christus ten eeuwigen leven.

22 En ontfermt u wel eeniger, onderscheid makende;
23 Maar behoudt anderen door vreeze, en grijpt ze uit het vuur; en haat ook den rok, die van het vleesch bevlekt is.
24 Hem nu, die magtig is u van struikelen te bewaren, en onstraffelijk te stellen voor zijne heerlijkheid, in vreugde,
25 Den alleen wijzen God, onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en magt, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen.

DE OPENBARING
VAN
JOHANNES.

HOOFDSTUK I.

DE openbaring van Jezus Christus, die God hem gegeven heeft, om zijnen dienstknechten te toonen de dingen, die haast geschieden moeten; en die hij door zijnen engel gezonden, en zijnen dienstknecht Johannes te kennen gegeven heeft:
2 Dewelke het woord Gods betuigd heeft, en de getuigenis van Jezus Christus, en al wat hij gezien heeft.
3 Zalig is hij, die leest, en zijn zij, die hooren de woorden dezer profetie, en die bewaren hetgeen in dezelve geschreven is: want de tijd is nabij.
4 Johannes aan de zeven gemeenten, die in Azië zijn: genade zij u en vrede van Hem, Die is, en Die was, en Die komen zal; en van de zeven Geesten, die voor zijnen troon zijn;
5 En van Jezus Christus, die de getrouwe getuige is, de eerstgeborene uit de dooden, en de Overste der koningen der aarde. Hem, die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewasschen heeft in zijn bloed,
6 En die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en zijnen Vader; hem, *zeg ik*, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.
7 Ziet, hij komt met de wolken, en alle oog zal hem zien, ook degenen, die hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over hem rouw bedrijven; ja, amen.
8 Ik ben de Alfa en de Oméga, het begin en het einde, zegt de Heer, Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almagtige.
9 Ik, Johannes, die ook uw broeder ben, en medegenoot in de verdrukking, en in het koningrijk, en *in* de lijdzaamheid van Jezus Christus, was op het eiland, genaamd Patmos, om het woord Gods, en om de getuigenis van Jezus Christus.
10 *En* ik was in den geest op den dag des Heeren; en ik hoorde achter mij eene groote stem, als van eene bazuin,
11 Zeggende: Ik ben de Alfa en de Oméga, de eerste en de laatste; en, hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek, en zend het aan de zeven gemeenten, die in Azië zijn, *namelijk* naar Éfeze, en naar Smyrna, en naar Pérgamus, en naar Thyatire, en naar Sardis, en naar Filadelfia, en naar Laodicéa.
12 En ik keerde mij om, om te zien de stem, die met mij gesproken had; en mij omgekeerd hebbende, zag ik zeven gouden kandelaren;
13 En in het midden van de zeven kandelaren eenen, den Zoon des menschen gelijk zijnde, bekleed met een lang kleed tot de voeten, en omgord aan de borsten met eenen gouden gordel;
14 En zijn hoofd en haar was wit, gelijk als witte wol, gelijk sneeuw; en zijne oogen gelijk eene vlam vuurs;
15 En zijne voeten waren blinkend koper gelijk, en gloeiden als in eenen oven; en zijne stem als eene stem van vele wateren.
16 En hij had zeven sterren in zijne regterhand; en uit zijnen mond ging een tweesnijdend scherp zwaard; en zijn aangezigt was, gelijk de zon schijnt in hare kracht.
17 En toen ik hem zag, viel ik als dood aan zijne voeten; en hij leide zijne regterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; ik ben de eerste en de laatste;
18 En die leef, en ik ben dood geweest, en zie, ik ben levend in alle eeuwigheid.

Amen. En ik heb de sleutels der hel en des doods.

19 Schrijf hetgeen gij gezien hebt, en hetgeen is, en hetgeen geschieden zal na dezen:

20 De verborgenheid der zeven sterren, die gij gezien hebt in mijne regter*hand*, en de zeven gouden kandelaren. De zeven sterren zijn de engelen der zeven gemeenten; en de zeven kandelaren, die gij gezien hebt, zijn de zeven gemeenten.

HOOFDSTUK II.

SCHRIJF aan den engel der gemeente van Éfeze: Dit zegt hij, die de zeven sterren in zijne regter*hand* houdt, die in het midden der zeven gouden kandelaren wandelt:

2 Ik weet uwe werken, en uwen arbeid, en uwe lijdzaamheid, en dat gij de kwaden niet kunt dragen; en *dat* gij beproefd hebt degenen, die uitgeven, dat zij apostelen zijn, en zij zijn het niet; en hebt ze leugenaars bevonden;

3 En gij hebt verdragen, en hebt geduld; en gij hebt om mijns naams wil gearbeid, en zijt niet moede geworden.

4 Maar ik heb tegen u, dat gij uwe eerste liefde hebt verlaten.

5 Gedenk dan, waarvan gij uitgevallen zijt, en bekeer u, en doe de eerste werken; en zoo niet, ik zal u haastelijk *bij*komen, en zal uwen kandelaar van zijne plaats weren, indien gij u niet bekeert.

6 Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nicolaïeten haat, welke ik ook haat.

7 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt. Die overwint, ik zal hem geven te eten van den boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is.

8 En schrijf aan den engel der gemeente van die van Smyrna: Dit zegt de eerste en de laatste, die dood geweest is, en *weder* levend is geworden:

9 Ik weet uwe werken, en verdrukking, en armoede (doch gij zijt rijk), en de lastering dergenen, die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar zijn eene synagoge des Satans.

10 Vrees geen der dingen, die gij lijden zult. Ziet, de duivel zal *eenigen* van ulieden in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt; en gij zult eene verdrukking hebben van tien dagen. Zijt getrouw tot den dood, en ik zal u geven de kroon des levens.

11 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt. Die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden.

12 En schrijf aan den engel der gemeente, die in Pérgamus is: Dit zegt hij, die het tweesnijdend scherp zwaard heeft:

13 Ik weet uwe werken, en waar gij woont, *namelijk* daar de troon des Satans is; en gij houdt mijnen naam, en hebt mijn geloof niet verloochend, ook in die dagen, in welke A'ntipas mijn getrouwe getuige was, welke gedood is bij ulieden, daar de Satan woont.

14 Maar ik heb *eenige* weinige dingen tegen u, dat gij aldaar hebt, die de leering van Balaäm houden, die Balak leerde den kinderen Israëls een' aanstoot voor te werpen, opdat zij zouden afgodenoffer eten en hoereren.

15 Alzoo hebt ook gij, die de leering der Nicolaïeten houden; hetwelk ik haat.

16 Bekeer u; en zoo niet, ik zal u haastelijk *bij*komen, en zal tegen hen krijg voeren met het zwaard mijns monds.

17 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt. Die overwint, ik zal hem geven te eten van het manna, dat verborgen is, en ik zal hem geven eenen witten keursteen, en op den keursteen eenen nieuwen naam geschreven, welken niemand kent, dan die hem ontvangt.

18 En schrijf aan den engel der gemeente te Thyatíre: Dit zegt de Zoon van God, die zijne oogen heeft als eene vlam vuurs, en zijne voeten zijn blinkend koper gelijk:

19 Ik weet uwe werken, en liefde, en dienst, en geloof, en uwe lijdzaamheid, en uwe werken, en *dat* de laatste meer *zijn* dan de eerste.

20 Maar ik heb *eenige* weinige dingen tegen u, dat gij de vrouw Jezabel, die zich zelve zegt eene profetes te zijn, laat leeren, en mijne dienstknechten verleiden, dat zij hoereren en afgodenoffer eten.

21 En ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich zou bekeeren van hare hoererij, en zij heeft zich niet bekeerd.

22 Zie, ik werp haar te bed, en die met haar overspel bedrijven, in groote verdrukking, zoo zij zich niet bekeeren van hunne werken.

23 En hare kinderen zal ik door den dood ombrengen; en al de gemeenten zullen weten, dat ik het ben, die nieren en harten

onderzoek. En ik zal ulieden geven een' iegelijk naar uwe werken.

24 Doch ik zeg tot ulieden, en tot de anderen, die te Thyatire zijn, zoo velen, als er deze leer niet hebben, en die de diepten des Satans niet gekend hebben, gelijk zij zeggen : ik zal u geenen anderen last opleggen ;

25 Maar hetgeen gij hebt, houdt dat, totdat ik zal komen.

26 En die overwint, en die mijne werken tot het einde toe bewaart, ik zal hem magt geven over de heidenen ;

27 En hij zal ze hoeden met eenen ijzeren staf; zij zullen als pottebakkers vaten vermorzeld worden; gelijk ook ik van mijnen Vader ontvangen heb.

28 En ik zal hem de morgenster geven.

29 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt.

HOOFDSTUK III.

EN schrijf aan den engel der gemeente, die te Sardis is : Dit zegt, die de zeven Geesten Gods heeft, en de zeven sterren : Ik weet uwe werken, dat gij den naam hebt, dat gij leeft, en gij zijt dood.

2 Zijt wakende, en versterk het overige, dat sterven zou; want ik heb uwe werken niet vol gevonden voor God.

3 Gedenk dan, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en bekeer u. Indien gij dan niet waakt, zoo zal ik over u komen als een dief, en gij zult niet weten op wat ure ik over u komen zal.

4 Doch gij hebt *eenige* weinige namen ook te Sardis, die hunne kleederen niet bevlekt hebben, en zij zullen met mij wandelen in witte *kleederen,* overmits zij het waardig zijn.

5 Die overwint, die zal bekleed worden met witte kleederen; en ik zal zijnen naam geenszins uitdoen uit het boek des levens, en ik zal zijnen naam belijden voor mijnen Vader en voor zijne engelen.

6 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt.

7 En schrijf aan den engel der gemeente, die in Filadelfia is : Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, die den sleutel Davids heeft; die opent, en niemand sluit, en hij sluit, en niemand opent :

8 Ik weet uwe werken; zie, ik heb eene geopende deur voor u gegeven, en niemand kan die sluiten : want gij hebt kleine kracht, en gij hebt mijn woord bewaard, en hebt mijnen naam niet verloochend.

9 Zie, ik geef *u eenigen* uit de synagoge des Satans, dergenen, die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen; zie, ik zal maken, dat zij zullen komen, en aanbidden voor uwe voeten, en bekennen, dat ik u liefheb.

10 Omdat gij het woord mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zoo zal ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de geheele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen.

11 Zie, ik kom haastelijk; houd dat gij hebt, opdat niemand uwe kroon neme.

12 Die overwint, ik zal hem maken tot een' pilaar in den tempel mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan; en ik zal op hem schrijven den naam mijns Gods, en den naam der stad mijns Gods, *namelijk* des nieuwen Jerûzalems, dat uit den hemel van mijnen God afdaalt, en *ook* mijnen nieuwen naam.

13 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt.

14 En schrijf aan den engel van de gemeente der Laodicensen : Dit zegt de Amen, de trouwe en waarachtige Getuige, het Begin der schepping Gods :

15 Ik weet uwe werken, dat gij noch koud zijt, noch heet : och of gij koud waart, of heet!

16 Zoo dan, omdat gij laauw zijt, en noch koud noch heet, ik zal u uit mijnen mond spuwen.

17 Want gij zegt : Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt.

18 Ik raad u, dat gij van mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte kleederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uwe oogen met oogenzalf, opdat gij zien moogt.

19 Zoo wie ik liefheb, die bestraf en kastijd ik; wees dan ijverig, en bekeer u.

20 Zie, ik sta aan de deur, en ik klop; indien iemand mijne stem zal hooren, en de deur opendoen, ik zal tot hem inkomen, en ik zal met hem avondmaal houden, en hij met mij.

21 Die overwint, ik zal hem geven met mij te zitten in mijnen troon, gelijk als ik

overwonnen heb, en ben gezeten met mijnen Vader in zijnen troon.

22 Wie ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt.

HOOFDSTUK IV.

NA dezen zag ik, en ziet, eene deur was geopend in den hemel; en de eerste stem, die ik gehoord had, als van eene bazuin, met mij sprekende, zeide: Kom hier op, en ik zal u toonen hetgeen na dezen geschieden moet.

2 En terstond werd ik in den geest; en ziet, er was een troon gezet in den hemel, en er zat een op den troon.

3 En die daarop zat, was in het aanzien den steen jaspis en sardius gelijk; en een regenboog was rondom den troon, in het aanzien den *steen* smaragd gelijk.

4 En rondom den troon waren vier en twintig troonen; en op de troonen zag ik de vier en twintig ouderlingen zittende, bekleed met witte kleederen, en zij hadden gouden kroonen op hunne hoofden.

5 En van den troon gingen uit bliksemen, en donderslagen, en stemmen; en zeven vurige lampen waren brandende voor den troon, welke zijn de zeven Geesten Gods.

6 En voor den troon was eene glazen zee, kristal gelijk. En in het midden des troons, en rondom den troon, vier dieren, zijnde vol oogen van voren en van achteren.

7 En het eerste dier was eenen leeuw gelijk, en het tweede dier een kalf gelijk, en het derde dier had het aangezigt als een mensch, en het vierde dier was eenen vliegenden arend gelijk.

8 En de vier dieren hadden elk een voor zich zelf zes vleugelen rondom, en waren van binnen vol oogen; en hebben geene rust dag en nacht, zeggende: Heilig, heilig, heilig is de Heere God, de Almagtige, Die was, en Die is, en Die komen zal.

9 En wanneer de dieren heerlijkheid, en eer, en dankzegging gaven Hem, die op den troon zat, die in alle eeuwigheid leeft;

10 Zoo vielen de vier en twintig ouderlingen voor Hem, die op den troon zat, en aanbaden Hem, die leeft in alle eeuwigheid, en wierpen hunne kroonen voor den troon, zeggende:

11 Gij, Heere! zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, en de eer, en de kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen, en door uwen wil zijn zij, en zijn zij geschapen.

HOOFDSTUK V.

EN ik zag in de regter*hand* desgenen, die op den troon zat, een boek, geschreven van binnen en van buiten, verzegeld met zeven zegelen.

2 En ik zag eenen sterken engel, uitroepende met eene groote stem: Wie is waardig het boek te openen, en zijne zegelen open te breken?

3 En niemand in den hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde, kon het boek openen, noch hetzelve *in*zien.

4 En ik weende zeer, dat niemand waardig gevonden was, om het boek te openen, en te lezen, noch hetzelve *in* te zien.

5 En één van de ouderlingen zeide tot mij: Ween niet; zie, de leeuw, die uit den stam van Juda is, de wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen, en zijne zeven zegelen open te breken.

6 En ik zag, en ziet, in het midden van den troon, en van de vier dieren, en in het midden van de ouderlingen, een Lam, staande als geslagt, hebbende zeven hoornen, en zeven oogen; dewelke zijn de zeven Geesten Gods, die uitgezonden zijn in alle landen.

7 En het kwam, en heeft het boek genomen uit de regter*hand* desgenen, die op den troon zat.

8 En als het dat boek genomen had, vielen de vier dieren en de vier en twintig ouderlingen voor het Lam *neder*, hebbende elk citeren en gouden fiolen, zijnde vol reukwerks, welke zijn de gebeden der heiligen.

9 En zij zongen een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig het boek te nemen, en zijne zegelen te openen; want gij zijt geslagt, en hebt ons Gode gekocht met uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie;

10 En gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en priesteren; en wij zullen als koningen heerschen op de aarde.

11 En ik zag, en ik hoorde eene stem veler engelen rondom den troon, en de dieren, en de ouderlingen; en hun getal was tien duizendmaal tien duizenden, en duizendmaal duizenden;

12 Zeggende met eene groote stem: Het Lam, dat geslagt is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging.

13 En alle schepsel, dat in den hemel is, en op de aarde, en onder de aarde, en die in de zee zijn, en alles wat in dezelve is, hoorde ik zeggen : Hem, die op den troon zit, en het Lam, zij de dankzegging, en de eer, en de heerlijkheid, en de kracht in alle eeuwigheid.

14 En de vier dieren zeiden : Amen. En de vier en twintig ouderlingen vielen *neder,* en aanbaden dengenen, die leeft in alle eeuwigheid.

HOOFDSTUK VI.

EN ik zag, toen het Lam één van de zegelen geopend had, en ik hoorde één uit de vier dieren zeggen, als eene stem van eenen donderslag : Kom en zie!

2 En ik zag, en ziet, een wit paard, en die daarop zat, had eenen boog; en hem is eene kroon gegeven, en hij ging uit overwinnende, en opdat hij overwonne.

3 En toen het het tweede zegel geopend had, hoorde ik het tweede dier zeggen : Kom en zie!

4 En een ander paard ging uit, dat rood was; en dien, die daarop zat, werd *magt* gegeven den vrede te nemen van de aarde, en dat zij elkander zouden dooden; en hem werd een groot zwaard gegeven.

5 En toen het het derde zegel geopend had, hoorde ik het derde dier zeggen : Kom en zie! En ik zag, en ziet, een zwart paard, en die daarop zat, had eene weegschaal in zijne hand.

6 En ik hoorde eene stem in het midden van de vier dieren, die zeide : Een maatje tarwe voor eenen penning, en drie maatjes gerst voor eenen penning; en, beschadig de olie en den wijn niet.

7 En toen het het vierde zegel geopend had, hoorde ik eene stem van het vierde dier, die zeide : Kom en zie!

8 En ik zag, en ziet, een vaal paard, en die daarop zat, zijn naam was de Dood; en de hel volgde hem na. En hun werd magt gegeven om te dooden tot het vierde *deel* der aarde, met zwaard, en met honger, en met den dood, en door de wilde beesten der aarde.

9 En toen het het vijfde zegel geopend had, zag ik onder het altaar de zielen dergenen, die gedood waren om het woord Gods, en om de getuigenis, die zij hadden.

10 En zij riepen met groote stem, zeggende : Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerscher! oordeelt en wreekt gij ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen?

11 En aan een' iegelijk werden lange witte kleederen gegeven, en hun werd gezegd, dat zij nog eenen kleinen tijd rusten zouden, totdat ook hunne mede-dienstknechten en hunne broeders zouden vervuld zijn, die gedood zouden worden, gelijk als zij.

12 En ik zag, toen het het zesde zegel geopend had, en ziet, er werd eene groote aardbeving; en de zon werd zwart als een haren zak, en de maan werd als bloed.

13 En de sterren des hemels vielen op de aarde, gelijk een vijgeboom zijne onrijpe vijgen afwerpt, als hij van eenen grooten wind geschud wordt.

14 En de hemel is weggeweken, als een boek, dat toegerold wordt; en alle bergen en eilanden zijn bewogen uit hunne plaatsen.

15 En de koningen der aarde, en de grooten, en de rijken, en de oversten over duizend, en de magtigen, en alle dienstknechten, en alle vrijen, verbergden zich zelven in de spelonken en in de steenrotsen der bergen;

16 En zeiden tot de bergen en tot de steenrotsen : Valt op ons, en verbergt ons van het aangezigt desgenen, die op den troon zit, en van den toorn des Lams.

17 Want de groote dag zijns toorns is gekomen, en wie kan bestaan?

HOOFDSTUK VII.

EN na dezen zag ik vier engelen staan op de vier hoeken der aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zou waaijen op de aarde, noch op de zee, noch tegen eenigen boom.

2 En ik zag eenen anderen engel opkomen van den opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods; en hij riep met eene groote stem tot de vier engelen, welken *magt* gegeven was de aarde en de zee te beschadigen,

3 Zeggende : Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de boomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hunne voorhoofden.

4 En ik hoorde het getal dergenen, die verzegeld waren : honderd vier en veertig duizend waren verzegeld uit alle geslachten der kinderen Israëls.

5 Uit het geslacht van Juda waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Ruben waren twaalf duizend verzegeld; uit

het geslacht van Gad waren twaalf duizend verzegeld;

6 Uit het geslacht van Aser waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Nafthali waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Manasse waren twaalf duizend verzegeld;

7 Uit het geslacht van Simeon waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Levi waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Issaschar waren twaalf duizend verzegeld;

8 Uit het geslacht van Zebulon waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Jozef waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Benjamin waren twaalf duizend verzegeld.

9 Na dezen dag ik, en ziet, eene groote schaar, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen, staande voor den troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte kleederen, en palm*takken* waren in hunne handen.

10 En zij riepen met groote stem, zeggende: De zaligheid zij onzen God, die op den troon zit, en het Lam.

11 En al de engelen stonden rondom den troon, en *rondom* de ouderlingen en de vier dieren; en vielen voor den troon *neder* op hun aangezigt, en aanbaden God,

12 Zeggende: Amen. De lof, en de heerlijkheid, en de wijsheid, en de dankzegging, en de eer, en de kracht, en de sterkte zij onzen God in alle eeuwigheid. Amen.

13 En één uit de ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Dezen, die bekleed zijn met de lange witte kleederen, wie zijn zij, en van waar zijn zij gekomen?

14 En ik sprak tot hem: Heer! gij weet het. En hij zeide tot mij: Dezen zijn het, die uit de groote verdrukking komen; en zij hebben hunne lange kleederen gewasschen, en hebben hunne lange kleederen wit gemaakt in het bloed des Lams.

15 Daarom zijn zij voor den troon van God, en dienen Hem dag en nacht in zijnen tempel; en die op den troon zit, zal hen overschaduwen.

16 Zij zullen niet meer hongeren, en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch eenige hitte:

17 Want het Lam, dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen.

HOOFDSTUK VIII.

EN toen het het zevende zegel geopend had, werd er een stilzwijgen in den hemel, omtrent van een half uur.

2 En ik zag de zeven engelen, die voor God stonden; en hun werden zeven bazuinen gegeven.

3 En er kwam een andere engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel reukwerks gegeven, opdat hij het *met* de gebeden aller heiligen zou leggen op het gouden altaar, dat voor den troon is.

4 En de rook des reukwerks, *met* de gebeden der heiligen, ging op van de hand des engels voor God.

5 En de engel nam het wierookvat, en vulde dat met het vuur des altaars, en wierp het op de aarde; en er geschiedden stemmen, en donderslagen, en bliksemen, en aardbeving.

6 En de zeven engelen, die de zeven bazuinen hadden, bereidden zich om te bazuinen.

7 En de eerste engel heeft gebazuind, en er is geworden hagel en vuur, gemengd met bloed, en zij zijn op de aarde geworpen; en het derde *deel* der boomen is verbrand, en al het groene gras is verbrand.

8 En de tweede engel heeft gebazuind, en er werd *iets* als een groote berg, van vuur brandende, in de zee geworpen; en het derde *deel* der zee is bloed geworden.

9 En het derde *deel* der schepselen in de zee, die leven hebben, is gestorven; en het derde *deel* der schepen is vergaan.

10 En de derde engel heeft gebazuind, en er is eene groote ster, brandende als eene fakkel, gevallen uit den hemel, en is gevallen op het derde *deel* der rivieren, en op de fonteinen der wateren.

11 En de naam der ster wordt genoemd Alsem; en het derde *deel* der wateren werd tot alsem; en vele menschen zijn gestorven van de wateren, want zij waren bitter geworden.

12 En de vierde engel heeft gebazuind, en het derde *deel* der zon werd geslagen, en het derde *deel* der maan, en het derde *deel* der sterren; opdat het derde *deel* derzelven zou verduisterd worden, en dat het derde

deel van den dag niet zou lichten, en van den nacht desgelijks.

13 En ik zag, en ik hoorde eenen engel vliegen in het midden des hemels, zeggende met groote stem : Wee, wee, wee ! dengegenen, die op de aarde wonen, van de overige stemmen der bazuin der drie engelen, die *nog* bazuinen zullen.

HOOFDSTUK IX.

EN de vijfde engel heeft gebazuind, en ik zag eene ster, gevallen uit den hemel op de aarde, en haar werd gegeven de sleutel van den put des afgronds.

2 En zij heeft den put des afgronds geopend ; en er is rook opgegaan uit den put, als rook eens grooten ovens ; en de zon en de lucht is verduisterd geworden van den rook des puts.

3 En uit den rook kwamen sprinkhanen op de aarde, en hun werd magt gegeven, gelijk de schorpioenen der aarde magt hebben.

4 En hun werd gezegd, dat zij het gras der aarde niet zouden beschadigen, noch eenige groente, noch eenigen boom, dan de menschen alleen, die het zegel Gods aan hunne voorhoofden niet hebben.

5 En hun werd *magt* gegeven, niet dat zij hen zouden dooden, maar dat zij zouden *van hen* gepijnigd worden vijf maanden ; en hunne pijniging was als de pijniging van een' schorpioen, wanneer hij een' mensch gestoken heeft.

6 En in die dagen zullen de menschen den dood zoeken, en zullen dien niet vinden ; en zij zullen begeeren te sterven, en de dood zal van hen vlieden.

7 En de gedaanten der sprinkhanen waren den paarden gelijk, die tot den oorlog bereid zijn ; en op hunne hoofden waren als kroonen, het goud gelijk, en hunne aangezigten als aangezigten van menschen.

8 En zij hadden haar als haar der vrouwen, en hunne tanden waren als *tanden* der leeuwen.

9 En zij hadden borstwapenen als ijzeren borstwapenen ; en het gedruisch hunner vleugelen was als een gedruisch der wagenen, wanneer vele paarden naar den strijd loopen.

10 En zij hadden staarten den schorpioenen gelijk, en er waren angels in hunne staarten ; en hunne magt was de menschen te beschadigen vijf maanden.

11 En zij hadden over zich tot eenen koning den engel des afgronds : zijn naam was in het hebreeuwsch Abáddon, en in de grieksche *taal* had hij den naam Apollyon.

12 Het ééne wee is weggegaan, ziet, er komen nog twee weeën na dezen.

13 En de zesde engel heeft gebazuind, en ik hoorde eene stem uit de vier hoornen des gouden altaars, dat voor God was,

14 Zeggende tot den zesden engel, die de bazuin had : Ontbind de vier engelen, die gebonden zijn bij de groote rivier, den Eufraat.

15 En de vier engelen zijn ontbonden geworden, welke bereid waren tegen de ure, en dag, en maand, en jaar, opdat zij het derde *deel* der menschen zouden dooden.

16 En het getal van de heirlegers der ruiterij was tweemaal tien duizenden der tien duizenden ; en ik hoorde hun getal.

17 En ik zag alzoo de paarden in dit gezigt, en die daarop zaten, hebbende vurige, en hemelsblaauwe, en sulferverwige borstwapenen ; en de hoofden der paarden waren als hoofden van leeuwen, en uit hunne monden ging uit vuur, en rook, en sulfer.

18 Door deze drie werd het derde *deel* der menschen gedood, *namelijk* door het vuur, en door den rook, en door het sulfer, dat uit hunne monden uitging.

19 Want hunne magt is in hunnen mond, en in hunne staarten : want hunne staarten zijn aan de slangen gelijk, en hebben hoofden, en zij beschadigen met dezelve.

20 En de overige menschen, die niet gedood zijn door deze plagen, hebben zich niet bekeerd van de werken hunner handen, dat zij niet zouden aanbidden de duivelen, en de gouden, en zilveren, en koperen, en steenen, en houten afgoden, die noch zien kunnen, noch hooren, noch wandelen ;

21 En hebben zich *ook* niet bekeerd van hunne doodslagen, noch van hunne venijngevingen, noch van hunne hoererij, noch van hunne dieverijen.

HOOFDSTUK X.

EN ik zag eenen anderen sterken engel, afkomende van den hemel, die bekleed was met eene wolk ; en een regenboog was boven *zijn* hoofd ; en zijn aangezigt was als de zon, en zijne voeten waren als pilaren van vuur.

2 En hij had in zijne hand een boeksken,

dat geopend was; en hij zettede zijnen regtervoet op de zee, en den linker op de aarde.

3 En hij riep met eene groote stem, gelijkerwijs een leeuw brult; en als hij geroepen had, spraken de zeven donderslagen hunne stemmen.

4 En toen de zeven donderslagen hunne stemmen gesproken hadden, zoo zou ik ze geschreven hebben; en ik hoorde eene stem uit den hemel, die tot mij zeide: Verzegel hetgeen de zeven donderslagen gesproken hebben, en schrijf dat niet.

5 En de engel, dien ik zag staan op de zee, en op de aarde, hief zijne hand op naar den hemel,

6 En hij zwoer bij Dien, die leeft in alle eeuwigheid, die den hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is, en de aarde en hetgeen daarin is, en de zee en hetgeen daarin is, dat er geen tijd meer zal zijn;

7 Maar in de dagen der stem des zevenden engels, wanneer hij bazuinen zal, zoo zal de verborgenheid Gods vervuld worden, gelijk Hij zijnen dienstknechten, den profeten, verkondigd heeft.

8 En de stem, die ik gehoord had uit den hemel, sprak wederom met mij, en zeide: Ga henen, neem het boeksken, dat geopend *en* in de hand des engels is, die op de zee en op de aarde staat.

9 En ik ging henen tot den engel, zeggende tot hem: Geef mij dat boeksken. En hij zeide tot mij: Neem dat en eet het op; en het zal uwen buik bitter maken, maar in uwen mond zal het zoet zijn als honig.

10 En ik nam het boeksken uit de hand des engels, en ik at dat op; en het was in mijnen mond zoet als honig, en als ik het gegeten had, werd mijn buik bitter.

11 En hij zeide tot mij: Gij moet wederom profeteren voor vele volken, en natiën, en talen, en koningen.

HOOFDSTUK XI.

EN mij werd een rietstok gegeven, eene *meet*roede gelijk; en de engel stond en zeide: Sta op, en meet den tempel Gods en het altaar, en degenen, die daarin aanbidden.

2 En laat het voorhof uit, dat van buiten den tempel is, en meet dat niet, want het is den heidenen gegeven; en zij zullen de heilige stad vertreden twee en veertig maanden.

3 En ik zal mijnen twee getuigen *magt* geven, en zij zullen profeteren duizend twee honderd zestig dagen, met zakken bekleed.

4 Dezen zijn de twee olijfboomen, en de twee kandelaren, die voor den God der aarde staan.

5 En zoo iemand die wil beschadigen, een vuur zal uit hunnen mond uitgaan, en zal hunne vijanden verslinden; en zoo iemand hen wil beschadigen, die moet alzoo gedood worden.

6 Dezen hebben magt den hemel te sluiten, opdat geen regen regene in de dagen hunner profetering; en zij hebben magt over de wateren, om die in bloed te verkeeren, en de aarde te slaan met allerlei plage, zoo menigmaal als zij zullen willen.

7 En als zij hunne getuigenis zullen geëindigd hebben, zal het beest, dat uit den afgrond opkomt, hun krijg aandoen, en het zal hen overwinnen, en zal hen dooden.

8 En hunne doode ligchamen *zullen liggen* op de straat der groote stad, die geestelijk genoemd wordt Sódoma en Egypte, alwaar ook onze Heer gekruist is.

9 En *de menschen* uit de volken, en geslachten, en talen, en natiën zullen hunne doode ligchamen zien drie dagen en eenen halven, en zullen niet toelaten, dat hunne doode ligchamen in graven gelegd worden.

10 En die op de aarde wonen, die zullen verblijd zijn over hen, en zullen vreugde bedrijven, en zullen elkander geschenken zenden; omdat deze twee profeten degenen, die op de aarde wonen, gepijnigd hadden.

11 En na die drie dagen en eenen halven, is een geest des levens uit God in hen gegaan; en zij stonden op hunne voeten; en er is groote vrees gevallen op degenen, die hen aanschouwden.

12 En zij hoorden eene groote stem uit den hemel, die tot hen zeide: Komt herwaarts op. En zij voeren op naar den hemel in de wolk; en hunne vijanden aanschouwden hen.

13 En in diezelve ure geschiedde eene groote aardbeving, en het tiende *deel* der stad is gevallen, en er zijn in de aardbeving gedood zeven duizend namen van menschen; en de overigen zijn zeer bevreesd geworden, en hebben den God des hemels heerlijkheid gegeven.

14 Het tweede wee is weggegaan; ziet, het derde wee komt haast.

15 En de zevende engel heeft gebazuind, en er geschiedden groote stemmen in den hemel, zeggende : De koningrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van zijnen Christus, en hij zal als Koning heerschen in alle eeuwigheid.

16 En de vier en twintig ouderlingen, die voor God zitten op hunne troonen, vielen *neder* op hunne aangezigten, en aanbaden God,

17 Zeggende : Wij danken U, Heere God almagtig, Die is, en Die was, en Die komen zal ! dat Gij uwe groote kracht hebt aangenomen, en als Koning hebt geheerscht :

18 En de volken waren toornig geworden, en uw toorn is gekomen, en de tijd der dooden, om geoordeeld te worden, en om den loon te geven uwen dienstknechten, den profeten, en den heiligen, en dengenen, die uwen naam vreezen, den kleinen en den grooten ; en om te verderven degenen, die de aarde verdorven.

19 En de tempel Gods in den hemel is geopend geworden, en de arke zijns verbonds is gezien in zijnen tempel ; en er werden bliksemen, en stemmen, en donderslagen, en aardbeving, en groote hagel.

HOOFDSTUK XII.

EN er werd een groot teeken gezien in den hemel : *namelijk* eene vrouw, bekleed met de zon ; en de maan was onder hare voeten, en op haar hoofd eene kroon van twaalf sterren ;

2 En zij was zwanger, en riep, barensnood hebbende, en zijnde in pijn om te baren.

3 En er werd een ander teeken gezien in den hemel ; en ziet, er was een groote roode draak, hebbende zeven hoofden, en tien hoornen, en op zijne hoofden zeven koninklijke hoeden.

4 En zijn staart trok het derde *deel* der sterren des hemels, en wierp die op de aarde. En de draak stond voor de vrouw, die baren zou, opdat hij haar kind zou verslinden, wanneer zij het zou gebaard hebben.

5 En zij baarde eenen mannelijken zoon, die al de heidenen zou hoeden met eene ijzeren roede ; en haar kind werd weggerukt tot God en zijnen troon.

6 En de vrouw vlugtte in de woestijn, alwaar zij eene plaats had, *haar* van God bereid, opdat zij haar aldaar zouden voeden duizend twee honderd zestig dagen.

7 En er werd krijg in den hemel : Michaël en zijne engelen krijgden tegen den draak, en de draak krijgde *ook* en zijne engelen.

8 En zij hebben niet vermogt, en hunne plaats is niet meer gevonden in den hemel.

9 En de groote draak is geworpen, *namelijk* de oude slang, welke genaamd wordt duivel en Satanas, die de geheele wereld verleidt, hij is, *zeg ik,* geworpen op de aarde ; en zijne engelen zijn met hem geworpen.

10 En ik hoorde eene groote stem, zeggende in den hemel : Nu is de zaligheid, en de kracht, en het koningrijk geworden onzes Gods, en de magt van zijnen Christus ; want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onzen God dag en nacht, is nedergeworpen.

11 En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams, en door het woord hunner getuigenis ; en zij hebben hun leven niet liefgehad tot den dood toe.

12 Hierom bedrijft vreugde, gij hemelen, en gij, die daarin woont ! Wee dengenen, die de aarde en de zee bewonen ! want de duivel is tot u afgekomen, en heeft grooten toorn, wetende, dat hij eenen kleinen tijd heeft.

13 En toen de draak zag, dat hij op de aarde geworpen was, zoo heeft hij de vrouw vervolgd, die het manneken gebaard had.

14 En der vrouwe zijn gegeven twee vleugelen eens grooten arends, opdat zij zou vliegen in de woestijn, in hare plaats, alwaar zij gevoed wordt eenen tijd, en tijden, en eenen halven tijd, buiten het gezigt der slang.

15 En de slang wierp uit haren mond achter de vrouw water als eene rivier, opdat zij haar door de rivier zou doen wegvoeren.

16 En de aarde kwam de vrouw te hulp, en de aarde opende haren mond, en verzwolg de rivier, welke de draak uit zijnen mond had geworpen.

17 En de draak vergrimde op de vrouw, en ging heen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben.

18 En ik stond op het zand der zee.

HOOFDSTUK XIII.

EN ik zag uit de zee een beest opkomen, hebbende zeven hoofden en tien hoornen ; en op zijne hoornen waren tien ko-

ninklijke hoeden, en op zijne hoofden was een naam van *Gods*lastering.

2 En het beest, dat ik zag, was eenen pardel gelijk, en zijne voeten als eens beers *voeten*, en zijn mond als de mond eens leeuws; en de draak gaf hem zijne kracht, en zijnen troon, en groote magt.

3 En ik zag één van zijne hoofden als tot den dood gewond, en zijne doodelijke wonde werd genezen; en de geheele aarde verwonderde zich achter het beest.

4 En zij aanbaden den draak, die het beest magt gegeven had; en zij aanbaden het beest, zeggende: Wie is dit beest gelijk? wie kan krijg voeren tegen hetzelve?

5 En hetzelve werd een mond gegeven, om groote dingen en *Gods*lasteringen te spreken; en hetzelve werd magt gegeven, om *zulks* te doen, twee en veertig maanden.

6 En het opende zijnen mond tot lastering tegen God, om zijnen naam te lasteren, en zijnen tabernakel, en die in den hemel wonen.

7 En hetzelve werd *magt* gegeven, om den heiligen krijg aan te doen, en om die te overwinnen; en hetzelve werd magt gegeven over alle geslacht, en taal, en volk.

8 En allen, die op de aarde wonen, zullen hetzelve aanbidden, welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens, des Lams, dat geslagt is, van de grondlegging der wereld.

9 Indien iemand ooren heeft, die hoore.

10 Indien iemand in de gevangenis leidt, die gaat *zelf* in de gevangenis; indien iemand met het zwaard zal dooden, die moet zelf met het zwaard gedood worden. Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen.

11 En ik zag een ander beest uit de aarde opkomen, en het had twee hoornen, des Lams *hoornen* gelijk, en het sprak als de draak.

12 En het oefent al de magt van het eerste beest, in tegenwoordigheid van hetzelve, en het maakt, dat de aarde, en die daarin wonen het eerste beest aanbidden, wiens doodelijke wonde genezen was.

13 En het doet groote teekenen, zoodat het ook vuur uit den hemel doet afkomen op de aarde, voor de menschen.

14 En verleidt degenen, die op de aarde wonen, door de teekenen, die aan hetzelve te doen gegeven zijn in de tegenwoordigheid van het beest; zeggende tot degenen, die op de aarde wonen, dat zij het beest, dat de wond des zwaards had, en *weder* leefde, een beeld zouden maken.

15 En hetzelve werd *magt* gegeven, om het beeld van het beest eenen geest te geven, opdat het beeld van het beest ook zou spreken, en maken, dat allen, die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden.

16 En het maakt, dat het aan allen, kleinen en grooten, en rijken en armen, en vrijen en dienstknechten, een merkteeken geve aan hunne regterhand, of aan hunne voorhoofden:

17 En dat niemand mag koopen of verkoopen, dan die dat merkteeken heeft, of den naam van het beest, of het getal zijns naams.

18 Hier is de wijsheid: die het verstand heeft, rekene het getal van het beest; want het is een getal eens menschen, en zijn getal is zes honderd zes en zestig.

HOOFDSTUK XIV.

EN ik zag, en ziet, het Lam stond op den berg Sion, en met hem honderd vier en veertig duizend, hebbende den naam zijns Vaders geschreven aan hunne voorhoofden.

2 En ik hoorde eene stem uit den hemel, als eene stem veler wateren, en als eene stem van eenen grooten donderslag. En ik hoorde eene stem van citerspelers, spelende op hunne citers;

3 En zij zongen als een nieuw gezang voor den troon, en voor de vier dieren, en de ouderlingen; en niemand kon dat gezang leeren, dan de honderd vier en veertig duizend, die van de aarde gekocht waren.

4 Dezen zijn het, die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden; dezen zijn het, die het Lam volgen, waar het ook heengaat; dezen zijn gekocht uit de menschen, *tot* eerstelingen Gode en het Lam.

5 En in hunnen mond is geen bedrog gevonden; want zij zijn onberispelijk voor den troon van God.

6 En ik zag eenen anderen engel, vliegende in het midden des hemels, en hij had het eeuwig evangelie, om te verkondigen dengenen, die op de aarde wonen, en aan alle natie, en geslacht, en taal, en volk;

7 Zeggende met eene groote stem: Vreest God, en geeft Hem heerlijkheid, want de ure zijns oordeels is gekomen; en aanbidt Hem, die den hemel, en de aarde, en

de zee, en de fonteinen der wateren gemaakt heeft.

8 En er is een andere engel gevolgd, zeggende : Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die groote stad, omdat zij uit den wijn des toorns harer hoererij alle volken heeft gedrenkt.

9 En een derde engel is hen gevolgd, zeggende met eene groote stem : Indien iemand het beest aanbidt en zijn beeld, en ontvangt het merkteeken aan zijn voorhoofd, of aan zijne hand,

10 Die zal ook drinken uit den wijn des toorns Gods, die ongemengd ingeschonken is in den drinkbeker zijns toorns; en hij zal gepijnigd worden met vuur en sulfer, voor de heilige engelen en voor het Lam.

11 En de rook van hunne pijniging gaat op in alle eeuwigheid, en zij hebben geene rust dag en nacht, die het beest aanbidden en zijn beeld, en zoo iemand het merkteeken zijns naams ontvangt.

12 Hier is de lijdzaamheid der heiligen; hier zijn zij, die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus.

13 En ik hoorde eene stem uit den hemel, die tot mij zeide : Schrijf, zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hunnen arbeid; en hunne werken volgen met hen.

14 En ik zag, en ziet, eene witte wolk, en op de wolk was een gezeten, des menschen Zoon gelijk, hebbende op zijn hoofd eene gouden kroon, en in zijne hand eene scherpe sikkel.

15 En een andere engel kwam uit den tempel, roepende met eene groote stem tot dengenen, die op de wolk zat : Zend uwe sikkel en maai; want de ure om te maaijen is u gekomen, dewijl de oogst der aarde is rijp geworden.

16 En die op de wolk zat, zond zijne sikkel op de aarde, en de aarde werd gemaaid.

17 En een andere engel kwam uit den tempel, die in den hemel is, hebbende ook zelf eene scherpe sikkel.

18 En een andere engel kwam uit van het altaar, die magt had over het vuur; en hij riep met een groot geroep tot dengenen, die de scherpe sikkel had, zeggende : Zend uwe scherpe sikkel, en snijd af de druiftakken van den wijngaard der aarde, want zijne druiven zijn rijp.

19 En de engel zond zijne sikkel op de aarde, en sneed *de druiven* af van den wijngaard der aarde, en wierp ze in den grooten wijnpersbak des toorns Gods.

20 En de wijnpersbak werd buiten de stad getreden, en er is bloed uit den wijnpersbak gekomen, tot aan de toomen der paarden, duizend zes honderd stadiën ver.

HOOFDSTUK XV.

EN ik zag een ander groot en wonderlijk teeken in den hemel : *namelijk* zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen, want in deze is de toorn Gods geëindigd.

2 En ik zag, als eene glazen zee, met vuur gemengd; en die de overwinning hadden van het beest, en van zijn beeld, en van zijn merkteeken, *en* van het getal zijns naams, welke stonden aan de glazen zee, hebbende de citers Gods;

3 En zij zongen het gezang van Mozes, den dienstknecht Gods, en het gezang des Lams, zeggende : Groot en wonderlijk zijn uwe werken, Heere, gij almagtige God! regtvaardig en waarachtig zijn uwe wegen, gij Koning der heiligen!

4 Wie zou U niet vreezen, Heere! en uwen naam *niet* verheerlijken? Want gij zijt alleen heilig : want alle volken zullen komen, en voor U aanbidden; want uwe oordeelen zijn openbaar geworden.

5 En na dezen zag ik, en ziet, de tempel des tabernakels der getuigenis in den hemel werd geopend.

6 En de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit den tempel, bekleed met rein en blinkend lijnwaad, en omgord om de borst met gouden gordels.

7 En één van de vier dieren gaf den zeven engelen zeven gouden fiolen, vol van den toorn Gods, die in alle eeuwigheid leeft.

8 En de tempel werd vervuld met rook uit de heerlijkheid Gods, en uit zijne kracht; en niemand kon in den tempel ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelen geëindigd waren.

HOOFDSTUK XVI.

EN ik hoorde eene groote stem uit den tempel, zeggende tot de zeven engelen : Gaat henen, en giet de *zeven* fiolen van den toorn Gods uit op de aarde.

2 En de eerste ging henen, en goot zijne fiool uit op de aarde; en er werd een kwaad en boos gezweer aan de menschen,

die het merkteeken van het beest hadden, en die zijn beeld aanbaden.

3 En de tweede engel goot zijne fiool uit in de zee, en zij werd bloed als van een' dooden; en alle levende ziel is gestorven in de zee.

4 En de derde engel goot zijne fiool uit in de rivieren en in de fonteinen der wateren; en *de wateren* werden bloed.

5 En ik hoorde den engel der wateren zeggen: Gij zijt regtvaardig, Heere! Die is, en Die was, en Die zijn zal, dat Gij dit geoordeeld hebt;

6 Dewijl zij het bloed der heiligen, en der profeten vergoten hebben, zoo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven; want zij zijn het waardig.

7 En ik hoorde eenen anderen van het altaar zeggen: Ja, Heere, gij almagtige God! uwe oordeelen zijn waarachtig en regtvaardig.

8 En de vierde engel goot zijne fiool uit op de zon; en haar is *magt* gegeven de menschen te verhitten door vuur.

9 En de menschen werden verhit met groote hitte, en lasterden den naam Gods, die magt heeft over deze plagen; en zij bekeerden zich niet, om Hem heerlijkheid te geven.

10 En de vijfde engel goot zijne fiool uit op den troon van het beest; en zijn rijk is verduisterd geworden; en zij kaauwden hunne tongen van pijn;

11 En zij lasterden den God des hemels van wege hunne pijnen, en van wege hunne gezweren; en zij bekeerden zich niet van hunne werken.

12 En de zesde engel goot zijne fiool uit op de groote rivier, den Eufraat; en zijn water is uitgedroogd, opdat bereid zou worden de weg der koningen, die van den opgang der zon *komen zullen*.

13 En ik zag uit den mond des draaks, en uit den mond van het beest, en uit den mond des valschen profeets, drie onreine geesten *gaan*, den vorschen gelijk.

14 Want het zijn geesten der duivelen, en zij doen teekenen, welke uitgaan tot de koningen der aarde en der geheele wereld, om die te vergaderen tot den krijg van dien grooten dag des almagtigen Gods.

15 Ziet, ik kom als een dief. Zalig is hij, die waakt en zijne kleederen bewaart, opdat hij niet naakt wandele, en men zijne schaamte *niet* zie.

16 En zij hebben hen vergaderd in de plaats, welke in het hebreeuwsch genaamd wordt Armagéddon.

17 En de zevende engel goot zijne fiool uit in de lucht; en er kwam eene groote stem uit den tempel des hemels, van den troon, zeggende: Het is geschied.

18 En er geschiedden stemmen, en donderslagen, en bliksemen; en er geschiedde eene groote aardbeving, hoedanige niet is geschied van dat de menschen op de aarde geweest zijn, *namelijk* eene zoodanige aardbeving *en* zoo groot.

19 En de groote stad is in drie deelen gescheurd, en de steden der heidenen zijn gevallen; en het groote Babylon is gedacht geworden voor God, om haar te geven den drinkbeker van den wijn des toorns zijner gramschap.

20 En alle eiland is gevloden, en de bergen zijn niet gevonden.

21 En een groote hagel, *elk* als een talent*pond* zwaar, viel neder uit den hemel op de menschen; en de menschen lasterden God van wege de plage des hagels; want deszelfs plage was zeer groot.

HOOFDSTUK XVII.

EN één uit de zeven engelen, die de zeven fiolen hadden, kwam en sprak met mij, en zeide tot mij: Kom herwaarts, ik zal u toonen het oordeel der groote hoere, die daar zit op vele wateren;

2 Met welke de koningen der aarde gehoereerd hebben, en die de aarde bewonen zijn dronken geworden van den wijn harer hoererij.

3 En hij bragt mij weg in eene woestijn, in den geest, en ik zag eene vrouw zittende, op een scharlakenrood beest, dat vol was van namen der *Gods*lastering, en had zeven hoofden en tien hoornen.

4 En de vrouw was bekleed met purper en scharlaken, en versierd met goud, en kostelijk gesteente, en paarlen, en had in hare hand eenen gouden drinkbeker, vol van gruwelen, en van onreinigheid harer hoererij.

5 En op haar voorhoofd was een naam geschreven, *namelijk* Verborgenheid; het groote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde.

6 En ik zag, dat de vrouw dronken was van het bloed der heiligen, en van het bloed der getuigen van Jezus. En ik verwonderde

mij, als ik haar zag, met groote verwondering.

7 En de engel zeide tot mij : Waarom verwondert gij u? Ik zal u zeggen de verborgenheid der vrouw en van het beest, dat haar draagt, hetwelk de zeven hoofden heeft en de tien hoornen.

8 Het beest, dat gij gezien hebt, was en is niet; en het zal opkomen uit den afgrond, en ten verderve gaan; en die op de aarde wonen, zullen verwonderd zijn, (welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens van de grondlegging der wereld) ziende het beest, dat was en niet is, hoewel het is.

9 Hier is het verstand, dat wijsheid heeft. De zeven hoofden zijn zeven bergen, op welke de vrouw zit.

10 En het zijn *ook* zeven koningen : de vijf zijn gevallen, en de één is, de ander is nog niet gekomen, en wanneer hij zal gekomen zijn, moet hij een weinig *tijds* blijven.

11 En het beest, dat was en niet is, die is ook de achtste *koning,* en is uit de zeven, en gaat ten verderve.

12 En de tien hoornen, die gij gezien hebt, zijn tien koningen, die het koningrijk nog niet hebben ontvangen, maar als koningen magt ontvangen op één ure met het beest.

13 Dezen hebben eenerlei meening, en zullen hunne kracht en magt het beest overgeven.

14 Dezen zullen tegen het Lam krijgen, en het Lam zal hen overwinnen, (want het is een Heer der heeren, en een Koning der koningen) en die met hem zijn, de geroepenen, en uitverkorenen, en geloovigen.

15 En hij zeide tot mij : De wateren, die gij gezien hebt, waar de hoere zit, zijn volken, en scharen, en natiën, en tongen.

16 En de tien hoornen, die gij gezien hebt op het beest, die zullen de hoere haten, en zullen haar woest maken, en naakt; en zij zullen haar vleesch eten, en zullen haar met vuur verbranden.

17 Want God heeft *hun* in hunne harten gegeven, dat zij zijne meening doen, en dat zij eenerlei meening doen, en dat zij hun koningrijk het beest geven, totdat de woorden Gods voleindigd zullen zijn.

18 En de vrouw, die gij gezien hebt, is de groote stad, die het koningrijk heeft over de koningen der aarde.

HOOFDSTUK XVIII.

EN na dezen zag ik eenen anderen engel afkomen uit den hemel, hebbende groote magt, en de aarde is verlicht geworden van zijne heerlijkheid.

2 En hij riep krachtelijk met eene groote stem, zeggende : Zij is gevallen, zij is gevallen, het groote Babylon, en is geworden eene woonstede der duivelen, en eene bewaarplaats van alle onreine geesten, en eene bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

3 Dewijl uit den wijn des toorns harer hoererij alle volken gedronken hebben, en de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben, en de kooplieden der aarde rijk zijn geworden uit de kracht harer weelde.

4 En ik hoorde eene andere stem uit den hemel, zeggende : Gaat uit van haar, mijn volk! opdat gij aan hare zonden geene gemeenschap hebt, en opdat gij van hare plagen niet ontvangt.

5 Want hare zonden zijn *de eene op de andere* gevolgd tot den hemel toe, en God is harer ongeregtigheden gedachtig geworden.

6 Vergeldt haar, gelijk als zij ulieden vergolden heeft, en verdubbelt haar dubbel, naar hare werken; in den drinkbeker, waarin zij geschonken heeft, schenkt haar dubbel.

7 Zoo veel als zij zich zelve verheerlijkt heeft, en weelde gehad heeft, zoo groote pijniging en rouw doet haar aan : want zij zegt in haar hart : Ik zit *als* eene koningin, en ben geene weduwe, en zal geenen rouw zien.

8 Daarom zullen hare plagen op éénen dag komen, *namelijk* dood, en rouw, en honger, en zij zal met vuur verbrand worden; want sterk is de Heere God, die haar oordeelt.

9 En de koningen der aarde, die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, zullen haar beweenen, en rouw over haar bedrijven, wanneer zij den rook haars brands zullen zien;

10 Van verre staande uit vreeze van hare pijniging, zeggende : Wee, wee, de groote stad Babylon, de sterke stad! want uw oordeel is in één ure gekomen.

11 En de kooplieden der aarde zullen weenen en rouw maken over haar, omdat niemand hunne waren meer koopt :

12 Waren van goud, en van zilver, en

van kostelijk gesteente, en van paarlen, en van fijn lijnwaad, en van purper, en van zijde, en van scharlaken; en allerlei welriekend hout, en allerlei ivoren vaten, en allerlei vaten van het kostelijkste hout, en van koper, en van ijzer, en van marmersteen;

13 En kaneel, en reukwerk, en welriekende zalf, en wierook, en wijn, en olie, en meelbloem, en tarwe, en lastbeesten, en schapen; en van paarden, en van koetswagenen, en van ligchamen, en de zielen der menschen.

14 En de vrucht der begeerlijkheid uwer ziel is van u weggegaan; en al wat lekker en wat heerlijk was, is van u weggegaan, en gij zult hetzelve niet meer vinden.

15 De kooplieden dezer dingen, die rijk geworden waren van haar, zullen van verre staan uit vreeze van hare pijniging, weenende en rouw makende;

16 En zeggende: Wee, wee, de groote stad! die bekleed was met fijn lijnwaad, en purper, en scharlaken, en versierd met goud, en *met* kostelijk gesteente, en *met* paarlen; want in ééne ure is zoo groote rijkdom verwoest.

17 En alle stuurlieden, en al het volk op de schepen, en bootsgezellen, en allen, die ter zee handelen, stonden van verre;

18 En riepen, ziende den rook van haren brand, *en* zeggende: Wat *stad* was deze groote stad gelijk?

19 En zij wierpen stof op hunne hoofden, en riepen, weenende en rouw bedrijvende, zeggende: Wee, wee, de groote stad! in dewelke allen, die schepen in de zee hadden, van hare kostelijkheid rijk geworden zijn; want zij is in ééne ure verwoest geworden.

20 Bedrijf vreugde over haar, gij hemel! en gij heilige apostelen, en gij profeten! want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld.

21 En een sterke engel hief eenen steen op als eenen grooten molensteen, en wierp *dien* in de zee, zeggende: Aldus zal de groote stad Babylon met geweld geworpen worden, en zal niet meer worden gevonden.

22 En de stem der citerspelers, en der zangers, en der fluiters, en der bazuiners, zal niet meer in u gehoord worden; en geen kunstenaar van eenige kunst zal meer in u gevonden worden; en geen geluid des molens zal in u meer gehoord worden.

23 En het licht der kaars zal in u niet meer schijnen; en de stem eens bruidegoms en eener bruid zal in u niet meer gehoord worden: want uwe kooplieden waren de grooten der aarde, want door uwe tooverij zijn alle volken verleid geweest.

24 En in dezelve is gevonden het bloed der profeten, en der heiligen, en al dergenen, die gedood zijn op de aarde.

HOOFDSTUK XIX.

EN na dezen hoorde ik als eene groote stem eener groote schare in den hemel, zeggende: Halleluja! de zaligheid, en de heerlijkheid, en de eer, en de kracht zij den Heere, onzen God.

2 Want zijne oordeelen zijn waarachtig en regtvaardig; dewijl Hij de groote hoere geoordeeld heeft, die de aarde verdorven heeft met hare hoererij, en Hij het bloed zijner dienaren van hare hand gewroken heeft.

3 En zij zeiden ten tweeden maal: Halleluja! En haar rook gaat op in alle eeuwigheid.

4 En de vier en twintig ouderlingen, en de vier dieren vielen *neder,* en aanbaden God, die op den troon zat, zeggende: Amen, Halleluja!

5 En eene stem kwam uit den troon, zeggende: Looft onzen God, gij, al zijne dienstknechten, en gij, die hem vreest, beide klein en groot!

6 En ik hoorde als eene stem eener groote schare, en als eene stem veler wateren, en als eene stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja! want de Heer, de almagtige God, heeft als Koning geheerscht.

7 Laat ons blijde zijn, en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en zijne vrouw heeft zich zelve bereid.

8 En haar is gegeven, dat zij bekleed worde met rein en blinkend fijn lijnwaad: want dit fijn lijnwaad zijn de regtvaardigmakingen der heiligen.

9 En hij zeide tot mij: Schrijf, zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams. En hij zeide tot mij: Deze zijn de waarachtige woorden Gods.

10 En ik viel *neder* voor zijne voeten, om hem te aanbidden, en hij zeide tot mij: Zie, dat gij *dat* niet *doet,* ik ben uw mededienstknecht, en uwer broederen, die de

getuigenis van Jezus hebben : aanbid God. Want de getuigenis van Jezus is de geest der profetie.

11 En ik zag den hemel geopend; en ziet, een wit paard, en die op hetzelve zat, was genaamd Getrouw en Waarachtig, en hij oordeelt en voert krijg in geregtigheid.

12 En zijne oogen waren als eene vlam vuurs, en op zijn hoofd waren vele koninklijke hoeden; en hij had eenen naam geschreven, dien niemand wist, dan hij zelf.

13 En hij was bekleed met een kleed, dat met bloed geverwd was; en zijn naam wordt genoemd, het Woord Gods.

14 En de heirlegers in den hemel volgden hem op witte paarden, gekleed met wit en rein fijn lijnwaad.

15 En uit zijnen mond ging een scherp zwaard, opdat hij daarmede de heidenen slaan zou. En hij zal hen hoeden met eene ijzeren roede; en hij treedt den wijnpersbak van den wijn des toorns en der gramschap des almagtigen Gods.

16 En hij heeft op *zijn* kleed en op zijne dije dezen naam geschreven : Koning der koningen, en Heer der heeren.

17 En ik zag eenen engel, staande in de zon; en hij riep met eene groote stem, zeggende tot al de vogelen, die in het midden des hemels vlogen : Komt herwaarts, en vergadert u tot het avondmaal des grooten Gods;

18 Opdat gij eet het vleesch der koningen, en het vleesch der oversten over duizend, en het vleesch der sterken, en het vleesch der paarden en dergenen, die daarop zitten; en het vleesch van alle vrijen en dienstknechten, en kleinen en grooten.

19 En ik zag het beest, en de koningen der aarde, en hunne heirlegers vergaderd, om krijg te voeren tegen hem, die op het paard zat, en tegen zijn heirleger.

20 En het beest werd gegrepen, en met hetzelve de valsche profeet, die de teekenen in de tegenwoordigheid van hetzelve gedaan had, door welke hij verleid had, die het merkteeken van het beest ontvangen hadden, en die deszelfs beeld aanbaden. Deze twee zijn levend geworpen in den poel des vuurs, die met sulfer brandt.

21 En de overigen werden gedood met het zwaard desgenen, die op het paard zat, hetwelk uit zijnen mond ging; en al de vogelen werden verzadigd van hun vleesch.

HOOFDSTUK XX.

EN ik zag eenen engel afkomen uit den hemel, hebbende den sleutel des afgronds, en eene groote keten in zijne hand;

2 En hij greep den draak, de oude slang, welke is de duivel en Satanas, en bond hem duizend jaren;

3 En wierp hem in den afgrond, en sloot hem daarin, en verzegelde *dien* boven hem, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, totdat de duizend jaren zouden geëindigd zijn. En daarna moet hij eenen kleinen tijd ontbonden worden.

4 En ik zag troonen, en zij zaten op dezelve; en het oordeel werd hun gegeven; en *ik zag* de zielen dergenen, die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus, en om het woord Gods, en die het beest en deszelfs beeld niet aangebeden hadden, en die het merkteeken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hunne hand; en zij leefden en heerschten als koningen met Christus, de duizend jaren.

5 Maar de overige der dooden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren. Deze is de eerste opstanding.

6 Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding; over dezen heeft de tweede dood geene magt, maar zij zullen priesters van God en Christus zijn, en zij zullen met hem als koningen heerschen duizend jaren.

7 En wanneer de duizend jaren zullen geëindigd zijn, zal de Satanas uit zijne gevangenis ontbonden worden.

8 En hij zal uitgaan, om de volken te verleiden, die in de vier hoeken der aarde zijn, den Gog en den Magog, om hen te vergaderen tot den krijg; welker getal is als het zand aan de zee.

9 En zij zijn opgekomen op de breedte der aarde, en omringden de legerplaats der heiligen, en de geliefde stad; en er kwam vuur neder van God uit den hemel, en heeft hen verslonden.

10 En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel des vuurs en sulfers, alwaar het beest en de valsche profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid.

11 En ik zag eenen grooten witten troon, en dengenen, die daarop zat, van wiens aangezigt de aarde en de hemel wegvloden, en geene plaats is voor die gevonden.

12 En ik zag de dooden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend: en een ander boek werd geopend, dat des levens is; en de dooden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hunne werken.

13 En de zee gaf de dooden, die in haar waren; en de dood en de hel gaven de dooden, die in hen waren; en zij werden geoordeeld, een iegelijk naar hunne werken.

14 En de dood en de hel werden geworpen in den poel des vuurs; dit is de tweede dood.

15 En zoo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs.

HOOFDSTUK XXI.

EN ik zag eenen nieuwen hemel en eene nieuwe aarde: want de eerste hemel, en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee was niet meer.

2 En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jerûzalem, nederdalende van God uit den hemel, toebereid als eene bruid, die voor haren man versierd is.

3 En ik hoorde eene groote stem uit den hemel, zeggende: Ziet, de tabernakel Gods is bij de menschen, en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen zijn volk zijn, en God zelf zal bij hen *en* hun God zijn.

4 En God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen; en de dood zal niet meer zijn; noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn: want de eerste dingen zijn weggegaan.

5 En die op den troon zat, zeide: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw.

6 En Hij sprak tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Oméga, het begin en het einde. Ik zal den dorstigen geven uit de fontein van het water des levens voor niet.

7 Die overwint, zal alles beërven; en Ik zal hem een God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn.

8 Maar den vreesachtigen, en ongeloovigen, en gruwelijken, en doodslagers, en hoereerders, en toovenaars, en afgodendienaars, en al den leugenaars, is hun deel in den poel, die daar brandt van vuur en sulfer; hetwelk is de tweede dood.

9 En tot mij kwam één van de zeven engelen, die de zeven fiolen hadden, welke vol geweest waren van de zeven laatste plagen, en sprak met mij, zeggende: Kom herwaarts, ik zal u toonen de bruid, de vrouw des Lams.

10 En hij voerde mij weg in den geest op eenen grooten en hoogen berg, en hij toonde mij de groote stad, het heilige Jerûzalem, nederdalende uit den hemel van God;

11 En zij had de heerlijkheid Gods, en haar licht was den allerkostelijksten steen gelijk, *namelijk* als den steen jaspis, blinkende gelijk kristal.

12 En zij had eenen grooten en hoogen muur, en had twaalf poorten, en in de poorten twaalf engelen, en namen daarop geschreven, welke zijn *de namen* der twaalf geslachten der kinderen Israëls.

13 Van het oosten waren drie poorten, van het noorden drie poorten, van het zuiden drie poorten, van het westen drie poorten.

14 En de muur der stad had twaalf fondamenten, en in dezelve de namen der twaalf apostelen des Lams.

15 En hij, die met mij sprak, had eenen gouden rietstok, opdat hij de stad zou meten, en hare poorten, en haren muur.

16 En de stad lag vierkant, en hare lengte was zoo groot als *hare* breedte. En hij mat de stad met den rietstok op twaalf duizend stadiën; de lengte, en de breedte, en de hoogte derzelve waren even gelijk.

17 En hij mat haren muur op honderd vier en veertig ellen, *naar* de maat eens menschen, welke des engels was.

18 En het gebouw van haren muur was jaspis; en de stad was zuiver goud, zijnde zuiver glas gelijk.

19 En de fondamenten van den muur der stad waren met allerlei kostelijk gesteente versierd. Het eerste fondament was jaspis, het tweede saffier, het derde chalcédon, het vierde smaragd,

20 Het vijfde sardónix, het zesde sardius, het zevende chrysoliet, het achtste beryl, het negende topaas, het tiende chrysopraas, het elfde hyacinth, het twaalfde amethyst.

21 En de twaalf poorten waren twaalf paarlen, eene iedere poort was elk uit ééne parel; en de straat der stad was zuiver goud, gelijk doorluchtig glas.

22 En ik zag geenen tempel in dezelve; want de Heer, de almagtige God, is haar tempel, en het Lam.

23 En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is hare kaars.

24 En de volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hunne heerlijkheid en eer in dezelve.

25 En hare poorten zullen niet gesloten worden des daags; want aldaar zal geen nacht zijn.

26 En zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen.

27 En in haar zal niet inkomen iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen *spreekt;* maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams.

HOOFDSTUK XXII.

EN hij toonde mij eene zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods, en des Lams.

2 In het midden van hare straat, en op de eene en de andere zijde der rivier was de boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijne vrucht; en de bladeren des booms waren tot genezing der heidenen.

3 En geene vervloeking zal er meer tegen *iemand* zijn; en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en zijne dienstknechten zullen Hem dienen;

4 En zullen zijn aangezigt zien, en zijn naam zal op hunne voorhoofden zijn.

5 En aldaar zal geen nacht zijn, en zij zullen geene kaars noch licht der zon van noode hebben: want de Heere God verlicht hen; en zij zullen als koningen heerschen in alle eeuwigheid.

6 En hij zeide tot mij: Deze woorden zijn getrouw en waarachtig; en de Heer, de God der heilige profeten heeft zijnen engel gezonden, om zijnen dienstknechten te toonen hetgeen haast moet geschieden.

7 Ziet, ik kom haastelijk: zalig is hij, die de woorden der profetie dezes boeks bewaart.

8 En ik, Johannes, ben degene, die deze dingen gezien en gehoord heb. En toen ik ze gehoord en gezien had, viel ik *neder* om aan te bidden voor de voeten des engels, die mij deze dingen toonde.

9 En hij zeide tot mij: Zie, dat gij het niet *doet,* want ik ben uw mede-dienstknecht, en uwer broederen, de profeten, en dergenen, die de woorden dezes boeks bewaren: aanbid God.

10 En hij zeide tot mij: Verzegel de woorden der profetie dezes boeks niet: want de tijd is nabij.

11 Die onregt doet, dat hij nog onregt doe: en die vuil is, dat hij nog vuil worde; en die regtvaardig is, dat hij nog geregtvaardigd worde; en die heilig is, dat hij nog geheiligd worde.

12 En ziet, ik kom haastelijk; en mijn loon is met mij, om een' iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zal zijn.

13 Ik ben de Alfa en de Oméga, hét begin en het einde, de eerste en de laatste.

14 Zalig zijn zij, die zijne geboden doen, opdat hunne magt zij aan den boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad.

15 Maar buiten zullen zijn de honden, en de toovenaars, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaars, en een iegelijk, die de leugen liefheeft en doet.

16 Ik, Jezus, heb mijnen engel gezonden, om ulieden deze dingen te getuigen in de gemeenten. Ik ben de wortel en het geslacht Davids, de blinkende morgenster.

17 En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet.

18 Want ik betuig aan een' iegelijk, die de woorden der profetie dezes boeks hoort: indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal over hem toedoen de plagen, die in dit boek geschreven zijn;

19 En indien iemand afdoet van de woorden des boeks dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens, en uit de heilige stad, en *uit* hetgeen in dit boek geschreven is.

20 Die deze dingen getuigt, zegt: Ja, ik kom haastelijk. Amen. Ja kom, Heere Jezus!

21 De genade van onzen Heer Jezus Christus *zij* met u allen. Amen.

EINDE.